Pedagógiai program/ szakmai program

EURO Baptista Két Tanítási Nyelvű
Gimnázium és Technikum
EURO Baptist Bilingual Secondary Grammar School
and Secondary Technical School

OM 100573

Hatályba lép: 2022.szeptember 01.

Tartalom

PREAMBULUM 6
Küldetésnyilatkozat 7
Bevezető 8
Jogszabályi háttér 10
1 Az iskola nevelési programja 11
1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai 11
1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 13
1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 15
1.4 Az elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tevékenység 17
1.5 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok, az iskola szereplőinek együttműködése 18
1.5.1 A településen élő nemzetiség kultúrájának megismertetése 20
1.6 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai 21
1.7 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység 22
1.7.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek 22
1.7.2 A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése 26
1.7.3 A sajátos nevelési igényű tanulók segítése 26
1.7.4 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program 40
1.7.5 Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása 42
1.7.6 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység 42
1.8 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje 43
1.9 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel 44
1.10 Az intézmény pedagógiai programjának nyilvánossága 48
1.11 A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata 48
1.12 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai 50
1.13 A felvételi eljárás különös szabályai, szakképzési felvételi eljárás 50
1.14 Tantermen kívüli oktatás, digitális munkarend 51
2 Az intézmény helyi tanterve 53
2.1 A felnőttoktatás sajátosságai 53
2.2 Az intézmény tantervi óraszámai és tananyagtartalma 54
2.2.1 Két tanítási nyelvű gimnázium (2020. 09. 01-től kifutó rendszerben) 56
2.2.2 Gimnázium (informatika) (2020. 09. 01-től kifutó rendszerben) 200
2.2.3 Gimnázium (általános) (2019.09.01-től) (2020. 09. 01-től kifutó rendszerben) 357

2.2.4 Felnőttoktatás (nappali munkarend), gimnázium, 9-12. évfolyam (2020. 09. 01-től kifutó rendszerben) 552
2.2.5 Felnőttoktatás (esti munkarend), gimnázium, 9-12. évfolyam (2020. 09. 01-től kifutó rendszerben) 608
2.2.6 Gimnázium (általános) 661
2.2.7 Két tanítási nyelvű gimnázium 965
2.2.8 Gimnázium felnőttoktatás (nappali munkarend) 1303
2.2.9 Gimnázium felnőttoktatás (esti munkarend) 1593
2.3 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei ... 1786
2.4 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása 1786
2.5 Mindennapos testnevelés 1787
2.6 A második idegen nyelv bevezetése 1787
2.7 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai 1787
2.8 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések 1788
2.9 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái 1793
2.10 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása ... 1793
2.11 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei 1794
2.12 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei 1795
2.13 A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei ... 1802
2.14 A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek 1805
2.15 Választható közép és emelt szintű érettségi vizsgatárgyak 1805
2.16 A közép és emelt szintű érettségi vizsga témakörei 1807
2.17 Az értékelés elvei 1829
2.17.1 A tantárgyi tanulmányi előmenetel értékelése: 1830
2.18 A magasabb évfolyamba lépés feltételei 1831
2.19 A kritikus kognitív készségek egyénre szabott mérési és fejlesztési rendszere. 1832
3 Szakmai program 1834
3.1 Nevelési program 1834
3.1.1 A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai 1834
3.1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógigai feladatok 1834
3.1.3 A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok: 1834
3.1.4 A közösségfejlesztéssel, a szakképzőintézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok 1834
3.1.5 Az oktatók feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai 1834

3.1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység 1834
3.1.7 A tanulóknak a szakképző intézményi döntési folyamataiban való részvételi joga 1834
3.1.8 A tanuló, a kiskorú tanuló törvényes képviselője, az oktató és a szakképző intézmény partnerei kapcsolattartásának formái 1834
3.1.9 A tanulmányok alatti vizsga szabályai 1834
3.1.10 A felvétel és az átvétel helyi szabályai 1836
3.1.11 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása 1836
3.2 Oktatási program 1837
3.2.1 A kötelező és nem kötelező foglalkozások kiválasztásának elvei 1837
3.2.2 A közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása 1837
3.2.3 A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja 1837
3.2.4 A választható tantárgyak, foglalkozások és az oktatóválasztás szabályai 1837
3.2.5 Választható érettségi vizsgatárgyak 1837
3.2.6 A középszintű és emelt szintű érettségi vizsga témakörei 1838
3.2.7 A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja 1842
3.2.8 A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezése 1842
3.2.9 A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerése 1842
3.2.10 Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek 1842
3.2.11 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések 1842
3.2.12 A tanulók jutalmazása 1843
3.2.13 A nevelőközösség által szükségesnek tartott további elvek 1843
3.2.14 Az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítés 1844
3.2.15 Az intézmény tantervi óraszámai és tananyagtartalma 1861
3.2.15.1 Szakgimnázium (2018. szeptember 1-től) (2020. 09. 01-től kifutó rendszerben) 1861
3.2.15.2 Technikum – közismereti képzés 1972
3.3 Képzési program 2289
3.3.1 Szakgimáziumi szakképzés (kifutó képzések 2020. szeptember 01-től) 2289
3.3.1.1 Informatikai rendszerüzemeltető 2289
3.3.1.2 Szoftverfejlesztő 2292
3.3.1.3 Irodai titkár 2295
3.3.1.4 Vállalkozási és bérügyintéző 2299
3.3.1.5 Közszolgálati ügyintéző 2304

3.3.1.6 Sportedző (ökölvívás) 2310
3.3.2 Technikumi szakképzés 2313
3.3.2.1 Közszolgálati technikus 2313
3.3.2.2 Sportedző (ökölvívás) - sportszervező 2320
3.3.2.3 Szoftverfejlesztő és –tesztelő technikus 2330
3.3.2.4 Informatikai rendszer- és alkalmazásüzemeltető technikus 2339
3.3.2.5 Vállalkozási ügyviteli ügyintéző 2345
3.4 Egészségfejlesztési program 2361
4 Legitimáció 2364

PREAMBULUM

"...a ti hitetek mellé ragasszatok jó cselekedetet, a jó cselekedet mellé tudományt, tudomány mellé pedig mértékletességet, a mértékletesség mellé pedig tűrést, a tűrés mellé pedig kegyességet, a kegyesség mellé pedig atyafiakhoz való hajlandóságot, az atyafiakhoz való hajlandóság mellé pedig szeretetet."

(Péter második levele, 1: 5-7)

A Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy elhívása az oktatásban:

Az ősi bibliai igazság – *„A bölcs tanítás az élet forrása." (Pb.13:14.)* – ma is érvényes. A baptista iskola célja, hogy tanulói a lehető legjobb alapokat kapják egy boldog, kiteljesedett, sikeres jövőhöz.
A baptista iskola keresztény értékekre és gondolkodásra épül, így a Teremtő és a teremtmény tisztelete, a gyermekszeretet alapozza meg a színvonalas nevelési-oktatási munkát, és a tanulók személyiségének optimális fejlesztését.

Az Európában 450 éves, Magyarországon több mint 160 éves Baptista Egyházra a kezdetektől jellemző, hogy a társadalom felé nyitott, bibliai értékeket közvetítő, családközpontú közösség. Felnőtt-keresztséget gyakorló, több generációs gyülekezetekből álló protestáns felekezet, amely az egyén döntésére, szabad akaratának tiszteletben tartására épít. A Magyarországi Baptista Egyház több mint száz éve működtet egyházi oktatási intézményt és a rendszerváltás óta tart fenn általános iskolát, óvodát és alapfokú művészeti iskolát.

Keresztyén szellemű nevelésünk feladata, hogy a személyiség sokoldalú, harmonikus fejlesztése által gyermekeink önálló, felelősségteljes cselekvésre, őszinteségre, szabadságra törekvő, saját magukra a mértékletesség, másokra a türelem keresztyéni erényeit alkalmazó, helyes erkölcsi érzékkel rendelkező, problémamegoldó személyiséggé váljanak.
Hisszük, hogy a szeretet a leghatékonyabb pedagógiai módszer, és ezzel támogatjuk, hogy a gyermekek e segítséggel találjanak rá az útra, az evangéliumi hitre, mely az Úr Jézuson keresztül Istenhez vezet.

A baptista iskola: Több, mint iskola. Magyarország egyik legnagyobb segélyszervezete, a Baptista Szeretetszolgálat megalakulása óta arra törekszik, hogy minden erejével és lehetősége szerint segítsen a szükségben lévőknek. A Baptista Szeretetszolgálat – alaptevékenységébe jól illeszkedően – iskoláiban sokat tesz a hátrányos helyzetű, sajátos nevelésű igényű, és a roma tanulók felzárkóztatásáért, és a tehetséges diákok kibontakoztatásáért. Küldetése, hogy az általa fenntartott intézmény több legyen, mint iskola: az a hely, ahol a tanuló teljes körű támogatást kap személyisége és képességei kibontakoztatásához.

Küldetésnyilatkozat

Küldetésünk a ránk bízott gyermek fejlődésének minél teljesebb körű elősegítése.
A keresztyén elménekkell a legjobb elménekkell lennie, amelyet Krisztus értelme világosít meg, és amely integrálja Isten alapelveit az akadémikus ismerettel.

Küldetésünk személyes életpéldánkkal mintát adni.
Törekvésünk, hogy a baptista iskola olyan irányító testülettel, igazgatókkal, pedagógusi karral és munkatársi gárdával rendelkezzen, akik a Biblia alapelveinek megfelelő nézőpontot alkalmaznak a tanítás és az intézmény vezetése során.

Küldetésünk a gyermekek képességeinek kibontakoztatása
Minden tanulási tapasztalat célja, hogy hozzásegítse a gyermekeket Istentől kapott képességeik teljes kibontakoztatásához.
A tanítás a következőkre összpontosít:

- A gyermek számára megfelelő tevékenységek és szolgáltatások biztosítása
- A gyermek ráébresztése a társadalommal való kapcsolatára és az iránta való felelősségére
- Minden tantervbe, nevelési programba tartozó és ahhoz kapcsolódó iskolai tevékenység segítse a gyermekek intellektuális, lelki, társadalmi, érzelmi és fizikai fejlődését.
- Felkészítés a szolgálatra

Küldetésünk működés szempontjából hitelesnek lenni.
Törekvésünk, hogy az iskola mindennapos működési gyakorlata az integritás (feddhetetlenség, tisztesség, becsület), hatékonyság és számonkérhetőség következetes mintaképe legyen.
A bibliai értékek következetes alkalmazása, ahogy az oktatási intézmény:

- Példamutató igényességet mutat az intézmény működési szabályzatának fejlesztésében és a számonkérhetőség terén az igazgatótanács működésében.
- Az emberi erőforrásokat etikusan és igazságosan kezeli.
- A pénzügyeket feddhetetlenül és nyíltan kezeli, illetve ellenőrzi.
- A kormánnyal és a hatóságokkal egyenes és krisztusi kapcsolatot tart fenn.
- Etikus, világos és nyílt fejlesztési stratégiákat dolgoz ki.
- Igazságos és következetes irányítási rendszert alkalmaz.
- A szülői kapcsolatok terén őszinteséget, nyíltságot és igazságosságot képvisel.

Az iskola dolgozóival kapcsolatos elvárásokat iskolánk Etikai kódexe tartalmazza, mely a 2. számú mellékletben található.

Bevezető

A középiskolák - köztük a debreceni EURO Baptista Két Tanítási Nyelvű Gimnázium és Technikum - hosszú idő óta mással nem helyettesíthető, mások által el nem végezhető feladatokat látnak el azzal a céllal, hogy a náluk tanuló diákok alapos, biztos tudással, további ismeretek megszerzése iránti igénnyel, személyükben igazi, jól megalapozott emberi értékeket hordozva és képviselve folytathassák életútjukat. E célok eléréséért történik minden iskolánk falain belül is, ehhez keresünk társakat a szűkebb és tágabb környezetben, kérve együttműködésüket az egyén, a nemzet jelenéért és jövőjéért érzett közös elkötelezettséggel.

Legyen e pedagógiai program a jelen biztos támpontja, de legyen nyitott az új befogadására!

Az intézmény adatai, feladatellátási rendje

Az intézmény neve:
EURO Baptista Két Tanítási Nyelvű Gimnázium és Technikum
EURO Baptist Bilingual Secondary Grammar School and Secondary Technical School
Rövid neve:
EURO Baptista Gimnázium
EURO Baptist Secondary Grammar School
Székhelye:
4031 Debrecen, Angyalföld tér 7.
Oktatási azonosítója: 100573
Alapítás éve: 1996
Alapító szerv:
EURO Gazdasági és Informatikai Szakképzési Alapítvány,
4031 Debrecen, Angyalföld tér 7.
Az intézmény fenntartója és székhelye:
Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy
1111 Budapest, Budafoki út 34/b
Felügyeleti szerv:
Szakmai és törvényességi felügyelet a fenntartó, a fenntartói tevékenység törvényességi ellenőrzését a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal látja el.
Az intézmény jogállása:
önálló jogi személy
Az intézmény típusa:
többcélú intézmény, közös igazgatású köznevelési intézmény

Az intézmény alapfeladata:

- gimnáziumi nevelés-oktatás,
- technikumi nevelés-oktatás,
- szakgimnáziumi nevelés-oktatás (2020. 09. 01-től kifutó rendszerben),
- felnőttoktatás
- a többi tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése-oktatása
    - mozgásszervi fogyatékos
    - érzékszervi fogyatékos
        - látássérült (vak, gyengénlátó)
        - hallássérült (nagyothalló)

– egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő tanulók

Az intézmény munkarendje és az évfolyamok száma:

Nappali rendszerű iskolai oktatás

Gimnázium: 4 évfolyam és 5 évfolyam (két tanítási nyelvű)
Technikum: 5 évfolyam, valamint 2 évfolyam szakképzés
Szakgimnázium: 4 évfolyam, valamint 2 szakképzési évfolyam (2020. 09. 01-től kifutó rendszerben)

Esti munkarend

Gimnázium: 4 évfolyam (felnőttoktatás)

Nappali munkarend

Gimnázium: 4 évfolyam (felnőttoktatás)

Illetékességi, működési köre: Magyarország, kiemelten Hajdú-Bihar megye és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

Az intézmény jogállása és gazdálkodása: Önállóan működő és gazdálkodó intézmény

Az intézmény képviseletére jogosultak:
Fenntartói feladatkörében, a Baptista Szeretetszolgálat képviseletében Szenczy Sándor Elnök jár el.
Az intézmény nevében általános képviseletre jogosult az intézményvezető.
Őket távollétük esetén a Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározott helyettes képviseli.

Az Alapító Okiratban nem szabályozott kérdésekben az intézmény, illetve a Baptista Szeretetszolgálat Szervezeti és Működési Szabályzatának előírásai az irányadók.

Az oktató nevelő munka végzéséhez szükséges helyiségek, eszközök jegyzéke az 1. számú mellékletben található.

A Pedagógiai Program elérhető az intézmény honlapjáról, illetve megtalálható az igazgatói irodában.

Jogszabályi háttér

Pedagógiai programunk az alábbi jogszabályokban foglaltakat szem előtt tartva készült.

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.)
- 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről
- 12/2020. (II. 7) Kormányrendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról
- 51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
- 110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- *Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló az 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet*
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 26/1997. (VII.10.) MKM rendelet a Két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvének kiadásáról
- 100/1997. (VI.13.) Kormányrendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzat kiadásáról
- 40/2002. (V.24.) OM rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről

1 Az iskola nevelési programja

1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Iskolánk nevelő-oktató munkáját a demokrácia értékei, a nemzeti értékek, az európai humanista értékrend hatja át, valamint kiemelt figyelmet fordítunk az emberiség előtt álló közös problémákra és a különböző kultúrák iránti nyitottságra.

Munkánkat a demokrácia értékei hatják át, mert:

- egyrészt, demokrácia értékrendjére építve olyan demokratikus magatartás alapjait rakjuk le, illetve olyan demokratikus magatartásra készítjük fel tanulóinkat, amelyben az egyén és a köz érdekei egyaránt megfelelő szerephez jutna,
- másrészt, mert a minden ember számára nélkülözhetetlen általános műveltségnek azokat a szilárd alapjait sajátíttatjuk el, amelyekre biztonságosan építheti ismereteit a későbbiekben valamennyi tanulónk.

Nevelő-oktató munkánk a közös nemzeti értékeket szolgálja, mert fontos szerepet szán a hagyományoknak, valamint a nemzeti azonosságtudat fejlesztéséhez, beleértve az ország nemzetiségeihez, etnikumaihoz tartozók azonosságtudatának ápolását, kibontakoztatását.
Európai, humanista értékrendre építettük nevelési-oktatási programunkat, mert azokra a tartalmakra összpontosítunk, amelyek az Európához való tartozásunkat erősítik.
Nagy figyelmet fordítottunk a program összeállítása során az emberiség előtt álló közös problémákra. Az egész világot átfogó kérdésekre vonatkozóan hangsúlyozzuk:

- az egyén és az állam felelősségét,
- a társadalmak lehetőségeit, feladatait a probléma megoldásában,
- a Földet, az emberiséget, az egyes közösségeket fenyegető veszélyek csökkentésében.

Kiemelt jelentőséggel bír programunkban a más népek, kultúrák iránti nyitottság, megértés. Más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére neveljük tanítványainkat.
Meg kell ismertetnünk gimnáziumi tanulóinkat a Biblia igazságaival, az egyháztörténet máig érvényes tanításaival, erkölcstani példákkal, hogy helyes értékrendet kialakítva helyes világképük és világnézetük legyen.
Fontos az Isten- és emberszeretet kialakítása: Istenhez és embertársakhoz való kapcsolatok harmonikussá tétele, figyelembe véve a Tízparancsolat tanításait; az emberi hivatás elkötelezett vállalása a családban, az egyházban és a hazában.
Nagy hangsúlyt kell helyeznünk az erkölcsi nevelésre, melynek legfontosabb eleme a példaadás.
A nevelés a nevelő és a tanuló személyes kapcsolata, amelynek során a tanuló személyisége fejlődik, teljesebbé válik. A nevelő magatartása, erkölcsisége minta a gyermek előtt. Tudatos jellemformálás, amely során egy belső igény kialakítása a tanulókban arra, hogy önmagukkal szemben igényes, környezetükkel szemben megértő, de annak negatív hatásait nem befogadó emberek legyenek.
Az iskola, a család és a gyülekezet felelőssége közös a nevelésben. Az osztályfőnöknek fel kell ismerni a családi nevelés hiányosságaiból eredő hátrányokat, segítenie kell azok csökkentését. Nevelési céljaink eléréséhez együttműködik a szülői házzal és a gyülekezettel.

Nevelő-oktató munkánk célja, hogy:

- érvényesítse a humánus értékékeket
- közvetítse az egyetemes és nemzeti kultúra alapértékeit,
- testileg és lelkileg egészséges, az emberi kapcsolatokban igényes felnőtteket neveljen,
- demokratikus elveket követő állampolgárokat neveljen, akik képesek a nyitott társadalomban és a demokratikus államban való életre,
- csökkentse a tanulási kudarcok mértékét és biztosítsa az iskola eredményes befejezését,
- tekintsék a diákok sajátjuknak a nemzeti és az egyetemes emberi értékeket és követő magatartás mintákat,
- váljanak nyitottá a diákok különböző kultúrák iránt,
- váljanak alkalmassá a tanulók:
    - az önálló, felelős döntéseken alapuló, elsősorban a szakmai területen folyamatosan fejlődő, megújuló alkotó munkára,
    - a termelési, szolgáltatási és más társadalmi értékteremtési folyamatok alakítására,
    - a munkaerőpiac elvárásainak teljesítésére,
    - a felsőfokú tanulmányok megkezdésére,
- alakuljon ki a tanulókban az igény és a képesség az ismeretek önálló megszerzésére, azok összefüggéseinek fölismerésére, értelmezésére, hasznosítására,
- alakuljon ki a tanulókban az egészség, az emberi környezet és a természet megóvására irányuló felelősségérzet,
- sajátítsák el a tanulók a nemzeti és az egyetemes emberi értékeket és követendő magatartás mintákat,
- fejlődjék fogalmi gondolkodásuk, problémamegoldó képességük, anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikációs tudásuk, informatikai tudásuk.

Nevelő-oktató munkánk feladata, hogy:

- építse tovább, szélesítse ki és mélyítse el az általános iskolai tantárgyi követelményeket,
- a nevelés, a képességek fejlesztése, a közismereti oktatás szerves egységet alkosson,
- a nevelés és oktatás rendjébe épüljenek be azok a fejlesztő célú problémakezelési módok és képzési tartalmak, amelyek:
    - a magyar társadalom demokratikus létformájából,
    - Magyarország jövendő európai integrációs folyamatából,
    - a közép- és felsőfokú iskolázás kiterjedéséből,
    - az egész életen át tartó tanulás igényéből adódnak,
- fejlődjék a társakkal való együttműködő, egyenrangú és szolidáris viszony,
- teremtsük meg a közösségi és az egyéni érdekek egyensúlyát,
- neveljük a tanulókat logikus összefüggésben, rendszerben való gondolkodásra,
- a személyiségfejlesztésben kapjon kiemelt szerepet az önismeret fejlesztése, a kezdeményező és vállalkozó készségek kialakítása, a felelős társadalmi magatartás kialakítása, az állampolgári szerepre történő felkészítés,
- nevelési-oktatási rendszerének követelményei igazodjanak a tanulók adottságaihoz, fejlettségéhez,
- biztosítsa az eltérő adottságú és motivációjú tanulók számára az ismeretek bővülésének, a képességek és a készségek fejlődésének lehetőségét.

Nevelő-oktató munkánk eszköz-eljárásrendszere

A nevelési módszerek komplex rendszerét alkalmazzuk annak érdekében, hogy tanulóinkat pozitív tevékenységre késztessük, valamint kiküszöböljük a negatív hatásokat.

Pedagógiai munkánkban alkalmazásra kerülő módszerek, eljárások főbb csoportjait:

- A meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás módszerei (pl.: beszélgetés, vita, példa-példakép).
- A tevékenység megszervezésének módszerei (pl.: követelés, megbízás, ellenőrzés, értékelés, gyakorlás).
- A magatartásra ható módszerek között az ösztönző (pl.: bíztatás, elismerés, dicséret, kitüntetés, osztályozás stb.) és a kényszerítő (pl.: felszólítás, parancs, büntetés) eljárások.

Ezek részletes szabályait a házirend tartalmazza.
Céljaink megvalósításának lényeges eleme iskolánk tanulóinak integrált oktatása.

Fontos alapelvünk az átjárhatóság és az egymásra épülés. Ezt a lehetőséget biztosítjuk azoknak a tanulóknak, akik megszakították középiskolai tanulmányaikat vagy már nem vehetnek részt nappali tagozatos képzésben vagy intézményt váltanak. Ők tanulmányaikat nappali munkarend szerint vagy a felnőttoktatás keretein belül folytathatják.

Az egyes képzési formákat úgy állítottuk össze, hogy iskolán belül legyen lehetőség arra, hogy tanulóink magasabb végzettséget szerezhessenek. Ezzel kívánunk a később pályát módosítani kívánók, a magasabb életkorban nagyobb feladatokat vállalók, a fokozatosságra törekvők vagy a lehetőségeiket és szükségleteiket később felismerők számára esélyt adni.

1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk pedagógiai programját a NAT-ban leírt és képviselt értékekre, valamint a helyi sajátosságokból adódó hagyományokra, szükségletekre építettük.
Ezért pedagógiai feladatainkat az alábbiakban határoztuk meg:

- a NAT-ban és a kerettantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása,
- valamint az ezekre épülő differenciálás.

E két feladatunk azt a célt szolgálja, hogy tanulóink

- különböző szintű adottságaikkal,
- eltérő mértékű fejlődésükkel,
- az iskolai és az iskolán kívüli tanulásukkal,
- egyéb (érdeklődési körüket érintő) tevékenységükkel,
- szervezett ismeretközvetítéssel,
- spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

Az eredményes tanulás segítésének elvei

- folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés, a tudás bővítése, megszilárdítása az iskolázás különböző szakaszaiban;
- az eredményes szocializáció akadályainak felismerése és kezelése pedagógiai eszközökkel;
- a tanuló tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és annak valamennyi területén;
- a tanulást érintő lemaradás, illetve a tanulói leszakadás megakadályozásának érdekében a tanuló személyiségének, szociokulturális hátterének megismerése, a tanulás eredményességét növelő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a tanuló önmagához és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon, és e tevékenység támogatása az iskolán kívül is;

- motiváló és hatékony tanulásszervezési eljárások alkalmazása, akár játékok segítségével;
- egységes alapokon nyugvó tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása;
- a sajátos nevelési igényű, akadályozott, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdők elfogadása, beilleszkedésük feltételeinek kölcsönös alkalmazkodáson alapuló megteremtése, a képességprofilhoz viszonyított haladás elismerése, a tanulásban meghatározó képességeik feltárása és fejlesztése.

A különböző ismeretek elsajátítása során törekszünk a tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs, egészséges és kulturált életmód iránti, cselekvési motívumainak, képességeinek a kialakításához, fejlesztéséhez.

Képzésünk tartalma az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó kultúra alapvető eredményeit foglalja magában, a tanulók életkori fejlettségi szintjéhez méretezett kiválasztással, elrendezéssel.

A tananyag felhasználása, összefüggéseinek feltárása megalapozza a tanulók műveltségét, világszemléletük, világképük formálódását, társas kapcsolatát, eligazodásukat saját testükön, lelki világukban, tájékozódásukat szűkebb és tágabb környezetükben.

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont volt a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amely ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást.

Éppen ezért nevelési programunk összeállításánál az alábbi feladatoknak adtunk prioritást:
az iskola pedagógiai programja, nevelési, tanítási-tanulási folyamata:
- adjon teret a színes, sokoldalú iskolai életnek, tanulásnak, játéknak, munkának,
- fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségüket, eddze akaratukat,
- járuljon hozzá életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk alapja egy olyan közös gondolkodást kíván az iskolafenntartó és iskolahasználó részéről, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás-nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és a tevékenység számos egyéb fóruma is.

A személyiség fejlődés szempontjából a serdülő- és ifjúkort leginkább azokkal a feladatokkal jellemezhetjük, amelyeket megoldva juthatnak el oda a fiatalok, hogy el tudjanak igazodni a világ dolgaiban, kiegyensúlyozottak, döntésképesek legyenek, a társadalom lényeges folyamataiban teljes értékű emberként legyenek képesek bekapcsolódni.
Ezek a következők:
- A felnőttekkel való korábbi, gyermeki függő viszony átalakítása az egyenrangúság elve alapján.
- Az iskolai stresszhelyzetek kezelése, a beilleszkedés.
- A személyiségfejlődési, érési folyamat (nemi érés, identitás) kezelése.
- Kapcsolat- és kommunikáció készség fejlesztése.
- Személyiségi készségek fejlesztése: expresszivitásfejlesztés, érzékenység- és empátianövelés, kreativitásfejlesztés.

- Helyes énkép kialakításában segítség nyújtása.
- Pályaorientáció, pályaválasztási döntés előkészítése.
- Egyéni értékrendszeren alapuló állampolgári- és közéleti szerep kialakítása, a magánélet és a közélet összhangjának biztosítása.

Ezek a képességek kialakíthatók a tanórai tevékenységek és az egyéb foglalkozások során. A legalkalmasabb az osztályfőnöki, a nyelvi-kommunikációs, testnevelés óra.
Nagyon fontos a pedagógus és a diák közötti jó kapcsolat, egymás tisztelete és a kölcsönös bizalom.

Az iskola feladata továbbá a zavarfelismerés és a megfelelő szakemberrel történő kommunikáció. Állandósult magatartásproblémák, teljesítményzavarok, családi problémák esetén segítséget nyújthat a pszichológus, a családgondozó, az orvos, a gyámügyi illetékes vagy a jogász.

1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Egészségfejlesztési programunkat az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készítettük el. Egészségfejlesztési programunkban az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok koordináltak, nyomon követhetőek és mérhetőek, értékelhetőek. Ezt a célt szolgálják elsősorban az iskolaorvosi szűrővizsgálatok, az oltási könyvek nyilvántartása, a gondozási napló folyamatos vezetése.
Az évenkénti NETFIT méréssel tanulóink fizikai állapotát tudjuk nyomon követni. Törekszünk arra, hogy az iskolai sportkörben egyre több gyerek sportoljon.
Egészségfejlesztési programunk további célja, hogy erősödjön tanulóink, tanáraink immunrendszere, ezáltal csökkenjen a betegségek miatti hiányzás.
A teljes körű egészségfejlesztési program az iskola közössége életminőségének, életfeltételeinek javítását szolgáló, az intézményi közösséghez tartozók közös akaratát összegző cselekvési program, melynek közvetlen és közvetett célja az életminőség, ezen keresztül az egészségi állapot javítása, olyan új közösségi problémakezelési módszer, amely az érintettek aktív részvételére épít.
A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy egészségfejlesztési alapfeladat rendszeres végzését jelenti - minden tanulóval, a nevelőtestület és a szülők bevonásával, a nevelési-oktatási intézmény partneri kapcsolati hálóban szereplő kliensek ésszerű bevonásával:

- **egészséges táplálkozás** megvalósítása (lehetőleg a helyi termelés, helyi fogyasztás összekapcsolásával);
- **mindennapi testnevelés**/testedzés minden gyermeknek (ennek részeként sok más szakmai elvárás közt jól végzett tartásjavító torna, relaxáció és tánc is);
- a gyermekek érett személyiséggé válásának elősegítése **személyközpontú pedagógiai módszerekkel** és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (ének, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok stb.);
- számos egyéb téma között környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló **egészségfejlesztési** (modulszerű) **tananyag hatékony** (= bensővé váló) **oktatása.**

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában:

- Az egészség fogalma.
- A krónikus beteg egészsége.
- Az egyén és az őt körülvevő közösség egészsége: felelősségünk.
- A környezet egészsége.
- Az egészséget befolyásoló tényezők.
- Szájhigiénia.

- A jó egészségi állapot megőrzése.
- A betegség fogalma.
- Megelőzhető betegségek.
- A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata.
- Az egészséges táplálkozás - helyi termelés, helyi fogyasztás összekapcsolása.
- Lelki eredetű táplálkozási zavarok.
- A beteg ember táplálásának sajátosságai.
- A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata.
- Az egészséghez szükséges testmozgás.
- A szervezet fejlődése testmozgással és annak hiányában.
- A felnőtt szervezet működése testmozgással és annak hiányában.
- Gerincvédelem, gerinckímélet.
- Balesetek, baleset-megelőzés.
- A lelki egészség.
- Önismeret, önértékelés, a másikat tiszteletben tartó kommunikáció módjai, ennek szerepe a másik önértékelésének segítésében.
- A két agyfélteke harmonikus fejlődése.
- Az érett, autonóm személyiség jellemzői.
- A társas kapcsolatok.
- A nő szerepei.
- A férfi szerepei.
- A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái, illem és etika, erkölcs.
- A családi élet - kapcsolat a család tagjai között; közös tevékenységek.
- A gyermekáldás.
- A várandósság alatti hatások a gyermek fejlődésére.
- A gyermek fejlődését elősegítő viszonyulás a gyermekhez - családban, iskolában.
- A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játék-szenvedély, internet- és tv-függés).
- Művészeti és sporttevékenységek lelki egészséget, egészséges személyiségfejlődést és tanulási eredményességet elősegítő hatásai.
- A média egészséget meghatározó szerepe.
- Médiatudatosság, a médiafogyasztás egészségvédő módja.
- Fogyasztóvédelem.
- Az idő és az egészség, bioritmus, időbeosztás.
- Tartós egészségkárosodással élő társakkal együttélés, a segítségre szorulók segítése.
- Iskola-egészségügy igénybevétele.
- Az egészségügyi ellátórendszer többi elemének igénybevétele.
- Otthoni betegápolás.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi részterületeken jelentkező hatások révén eredményezi a hatékonyság növekedését (indikátor-tényezők):

- a tanulási eredményesség javítása;
- az iskolai lemorzsolódás csökkenése;
- a társadalmi befogadás és esélyegyenlőség elősegítése;
- a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a kábítószer-fogyasztás és egyéb szenvedélyek elsődleges megelőzése;
- bűnmegelőzés;
- a társadalmi kapcsolatok javulása a kortársakkal, szülőkkel, pedagógusokkal;
- az önismeret és önbizalom javulása;
- az alkalmazkodó készség, a stressz kezelés, a problémamegoldás javulása;

- érett, autonóm személyiség kialakulása;
- a krónikus, nem fertőző megbetegedések (lelki betegségek, szív-érrendszeri, mozgásszervi és daganatos betegségek) elsődleges megelőzése;
- a társadalmi tőke növelése.

1.4 Az elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tevékenység

Az iskolai balesetek számának utóbbi időben való növekedése, valamint a szakszerű ellátása a sérülteknek, megkívánja, hogy az iskolai oktatásban nagyobb hangsúlyt kapjon az elsősegélynyújtás. Lehetőség van egészségtan-, osztályfőnöki-, biológia-, órákon, szakkörökön az ismeretek elsajátítására.

Jó alkalmat teremtenek az iskolai egészségnapok nagyszámú tanulócsoport előtti szemléltető elsősegélynyújtó ismeretanyag bemutatására.

Minden osztály számára fontos, hogy az iskola megfelelő számú elsősegélynyújtó ládával rendelkezzen, melyet nemcsak a mindennapok, de a kirándulások, és egyéb rendezvények alkalmával is tudnak használni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók
- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:
- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és az egyéb foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:
- tanulóink bekapcsolódhatnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:
- a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY–NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
Biológia	- rovarcsípések - légúti akadály

	- artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
Kémia	- mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
Fizika	- égési sérülések - forrázás
Testnevelés	- magasból esés

– az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

1. Az egészségnevelést szolgáló egyéb foglalkozások:
   – évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó projektnap (témanap) szervezése a tanulók számára.

Intézményünk dolgozói közül négyen végeztek elsősegélynyújtói tanfolyamot. Kiképzett elsősegélynyújtók lettek, kiknek nevét és elérhetőségét a tanári szoba ajtaján, jól látható helyen tettük közzé.

1.5 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok, az iskola szereplőinek együttműködése

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. Iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei:
– a tanórák (szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák),
– egyéb foglalkozások (iskolai rendezvények: szalagtűző, ballagás, nyílt nap, karácsonyi ünnepség, diáknapok, kirándulás, szakkörök stb.)
– diákönkormányzati munka,
– szabadidős tevékenységek.

Mind a négy terület sajátos foglalkoztatási formát követel, mások az egyes területek feladatai, céljai, abban azonban megegyeznek, hogy valamennyien tevékenyen hozzájárulnak:
– az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához,
– véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,
– a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend),
– a másság elfogadásához,
– az együtt érző magatartás kialakításához,
– a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

Éppen azért, mert valamennyi terület feladata azonos és mivel az iskola nem differenciáltan, egymástól függetlenül, egymás mellett fejleszti a tanulók személyiségét, hanem közösen, egymást erősítve a tanulók egyéni képességeit, beállítódását figyelembe véve kiemelten fontos, hogy megjelöljük azokat a legfontosabb közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat,

amelyeket az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során. Külön ki kell emelni, hogy a közösségfejlesztés során nemcsak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, sőt az iskolát segítő szervezetek vezetőinek is, hiszen megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, társas kapcsolatával az intézmény valamennyi dolgozója példaként áll a diákok előtt.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink a következők:
Törekedjünk arra, hogy minden tanuló:

- ismerje meg a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek,
- ismerje meg népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit,
- sajátítsa el azokat az ismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek,
- legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt, becsülje meg ezeket,
- valamilyen módon közvetlenül is vállaljon részt a nemzetközi kapcsolatok ápolásában,
- váljon érzékennyé környezete állapota iránt,
- kapcsolódjon be közvetlen környezetének értékeinek megőrzésébe, gyarapításába,
- életmódjában a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá,
- szerezzen személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén,
- legyen képes az új audiovizuális környezetet megérteni és azt szelektíven használni,
- tudjon társaikkal és a felnőttekkel is adott témáról, anyanyelvén szabatosan kommunikálni,
- az önálló, felnőtt életében képes legyen életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani,
- ismerje meg a környezet leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait,
- kapjon kellő mélységű támogatást a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez,
- tanuljon meg tanulni,
- tudja, hogy életpályája során többször pályamódosításra kényszerülhet,
- legyen képes önellenőrzésre, egymás segítésére és segítő szándékú ellenőrzésére,
- tevékenysége erősítse a közösséghez való kötődést!

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat az egyes tanárok az alábbi módon segítik:

- segítse a tanulók kezdeményezéseit,
- járuljon hozzá a közvetlen tapasztalatszerzéshez,
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítse elő a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel,
- biztosítson elegendő lehetőséget a közösségi cselekvések kialakításának, fejlesztésének segítésére,
- alapozza meg a nemzettudatot, mélyítse el a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet,
- ösztönözzön a szűkebb és tágabb környezet hagyományainak feltárására, ápolására, késztessen az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre,
- tegye képessé a tanulót a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére,

- a tanulási folyamat során alakuljon ki a tanulóban bátorító, vonzó jövőkép, amely elősegíti a környezeti harmónia létrejöttéhez szükséges életvitel, szokások kialakulását és a környezet iránti pozitív érzelmi viszonyulások erősödését,
- alakítsa ki a tanulóban, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv,
- irányítsa a tanulót arra, hogy az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és – kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének megvédésének a képességei álljanak a kommunikációs kultúra középpontjában,
- fejlessze ki a tanulóban az új információs rendszerben való eligazodás, valamint annak kritikai módon való használatának képességét,
- adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére,
- az oktató-nevelő munka személyi, tárgyi környezete segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyermekek, ifjak egészségi állapotát javítják,
- fejlessze a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- fordítson figyelmet a szexuális kultúra, magatartás kérdéseire, fordítson figyelmet a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre,
- a tanulási folyamat során kapjon átfogó képet a munka világáról,
- a tanulási folyamat során alkalmazott változatos munkaformák erősítsék az együvé tartozás és az egymásért való felelősség érzését!

Az iskolai hagyományok őrzése és ápolása
Iskolai hagyományaink őrzése, ápolása és továbbfejlesztése szervesen illeszkedik nevelési elgondolásainkba. A hagyományok ápolásának alapvető célja, hogy diákjaink ne csak racionálisan, hanem érzelmileg is kötődjenek iskolánkhoz. A hagyományok őrzése egy sajátos, speciális arculatot biztosít az iskolának, s segít megkülönböztetni intézményünket a többi, hasonló képzést nyújtó iskolától. Színesíti a diákéletet, s tovább bővíti a tanórán kívüli foglalkozási lehetőségeket.

1.5.1 A településen élő nemzetiség kultúrájának megismertetése

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó tanulók részére iskolánk alapvetően integrált oktatást biztosít. A tantárgyi keretek között megjelenő kisebbségi kultúrák megismertetése – úgy a képzőművészet, mint a zenei világ, a népviselet és az életmód tekintetében – nem elkülönítetten, hanem az egyes évfolyamok tantervi követelményeibe beépítve, az egyes témakörök részterületeiként jelenik meg.

A Debrecenben élő nemzeti, etnikai kisebbségek kultúrájának megismerését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- tanórák,
- osztályfőnöki órák,
- egyéb tevékenységek, úgymint:
    - színház- és múzeumlátogatás,
    - hangverseny látogatás.

A tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységekben minden esetben lehetőség nyílik a toleranciára való nevelésre, a másság megismerésére és tiszteletben tartására.

1.6 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógus beosztásából és alaptevékenységéből adódó pedagógiai feladatai

- Példamutató magatartásával és megjelenésével segíti az iskola oktatási és nevelési céljainak megvalósulását.
- Figyel az iskolai élet problémáira, a pedagógus- és diákközösség tagjainak pedagógiai, emberi nehézségeire, segíti a helyes kibontakozást, a hibák felszámolását.
- Közreműködik az iskolaközösség kialakításában és fejlesztésében.
- Szaktárgyától függetlenül kötelessége az emberi tisztességre, becsületességre, hivatástudatra, valamint a helyes és szép magyar beszédre és írásra nevelés.
- Munkavégzését érintő minden felmerülő kérdésben közvetlen feletteséhez, illetve az igazgatóhoz fordulhat.
- Tanórai és egyéb oktató, nevelő munkáját a központi oktatási szabályozásban (törvények, rendeletek), valamint az iskolai alapdokumentumokban (Pedagógiai Program, SZMSZ, Házirend) leírtak szerint kell végeznie.
- A tanítási órákhoz, egyéb foglalkozásokhoz kapcsolható valamennyi tevékenységét lelkiismeretesen és magas színvonalon látja el.
- Tanmenete alapján halad szaktárgyainak tanításában.
- Sajátos pedagógiai módszereket használ (pl. projektoktatás, témanapok, témahetek szervezése). Ezen módszerekkel a tanulók érdeklődése könnyebben felkelthető, megvalósításuk a pedagógusok és tanulók szoros együttműködését igényli.
- Betartatja a Házirendet.
- Együttműködik az iskola pedagógus és nem pedagógus dolgozóival.

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.
A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák, a mulasztások dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óraközi szünetekben,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,

– tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
– iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
– szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
– osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

Osztálya közösségének felelős vezetője, a pedagógusokra vonatkozó általános feladatokon túl hatásköre és feladatai a következőkkel egészülnek ki:

– Összehangolja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját, rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban
– Segíti a tanulók pályaorientációját, pályaválasztását, igyekszik ezeket megalapozottá, a realitásokkal összhangban levővé tenni.
– Figyelemmel kíséri a tanulók tankönyvellátottságát, segít a felmerülő gondok megoldásában.
– Törekszik az indokolatlan mulasztások, késések megelőzésére, visszaszorítására, ennek érdekében él az alapdokumentumokban lefektetett eszközökkel.
– Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
– Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
– Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
– Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
– Szülői értekezletet tart, kapcsolatot tart az osztály szülői szervezetével.
– Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, hiányzások igazolása.
– Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
– Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
– Különös gondot fordít a hátrányos helyzetű tanulók segítésére.
– Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskolai feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik az egyéb tevékenységek szervezésében.
– Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.

Az iskola minden évfolyamán minden héten egy osztályfőnöki órát tartunk. Az osztályfőnöki órákon az életvitel műveltségi területének ismereteit adjuk át, az egészséges életmóddal, környezetvédelemmel, fogyasztóvédelemmel kapcsolatos témákról beszélünk, gyakorlati ismereteket tanítunk, közösségi nevelés és személyiségformálás, valamint az osztály és az iskola életének koordinációja zajlik.

1.7 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

1.7.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetség- és a képességek kibontakoztatása szempontjából elsődleges, hogy tanulóink versenyképes, használható, gyakorlatias tudásra tegyenek szert. Mindehhez szükséges az

egyéniség, személyiség erőteljesebb fejlesztése, a magasabb szintű gondolkodási képességek erősítése, a természeti és gazdasági jelenségek értelmezése, a probléma megoldási technikák megismertetése, igazi műveltségélményhez juttatás.
Tehetségen azt a velünk született, adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességeket értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos, vagy több területén az átlagosat túlhaladó teljesítményt tud létrehozni.
A tehetség jellemzői: átlagosnál magasabb intelligencia, magas fokú kreativitás, a következtetés képessége, önálló útkeresés, szorgalom és kitartás, előítéletektől való mentesség, bizonytalanság tolerálása, becsvágy, kockázatvállalás, divergens gondolkodás, folyamatos kommunikáció.

A tehetség kibontakoztatását serkenti:
- a megfelelő légkör megteremtése,
- a motiváció, a pedagógus ösztönző attitűdje,
- a bizalom,
- a megfelelő szervezeti strukturáltság,
- a játékosság.

A tehetség kibontakoztatását gátolja:
- a kreativitás lebecsülése,
- a túlzott fegyelem,
- a teljesítménykényszer.

Legfontosabb feladatunk idejében felfedezni a tanulók speciális képességeit, s készségeiket az adott iskolatípus adta maximális szintig fejleszteni. Ehhez pedagógusaink rendelkezzenek megfelelő pedagógiai-pszichológiai ismeretekkel.

Forrásaink:
- általános iskolai vélemények
- egyéb jelzések (zene, sport stb.)
- pedagógusok megfigyelései
- szülők, környezet véleménye

Módszerek:
– iskolán kívüli elfoglaltságok megismerése
– kötetlen beszélgetések (szülők, edzők stb.)
– pedagógus (osztályfőnök, szaktanár) céltudatos munkája
– adatgyűjtés

A tehetséget fel kell fedezni, alakítani, fejleszteni, ösztönözni kell. Ez a környezet, s ezen belül ez az iskola feladata. Ehhez azonban ismernünk kell a tehetség megnyilvánulási formáit:
1. tudományos tehetség
2. vezetői tehetség
3. pszichomotoros tehetség
4. művészi tehetség

A tehetséggondozás szervezeti formái
- A tanítási órán differenciált feladatok biztosítása. Csoportbontásnál fontos a viszonylagos homogenitás, hogy a tehetséges gyermekek a velük versenyképes kortárstanulókkal ismételten összemérhessék képességeiket, erejüket. Megvalósulhat a tantervdúsítás, tananyag gazdagítás. Egyes anyagrészekkel elmélyültebben

foglalkozhatnak, gazdagíthatják a követelményrendszert, projektet készíthetnek, gyűjtő- és kutatómunkát végezhetnek.

- Emelt óraszámú tantárgyak tanítása
- Szakkörök, klubok
- Második idegen nyelv
- Pályázatok
- Képzőművészeti kiállítások
- Versenyekre felkészítés
- Vetélkedők

Célok	Feladatok	Kritériumok
Iskolánk célja a tehetséges tanulók korai felismerése, hogy minél hamarabb elkezdhessük fejlesztésüket.	Osztályfőnökök, szaktanárok megfigyelései, céltudatos adatgyűjtés. Iskolán kívüli elfoglaltságok megismerése beszélgetés a szülőkkel, edzőkkel, tanárokkal.	A partnerekkel való permanens kapcsolattartás.
Célunk a felismert tehetség fejlesztése, ösztönzése, kibontakoztatása az önmegvalósítás jegyében.	A szükséges szakmai támogatás biztosítása, melynek eszközei: • tanórai csoportbontás, differenciálás; • érdeklődés alapján szerveződő szakkörök, klubok; • tagozatos, speciális tantervű osztályok létrehozása; • tantervdúsítás; • tanulmányi versenyekre való felkészítés;	A szakkörök és klubok sikeres működése. Tanulmányi versenyeken való sikeres részvétel. Sikeres felvételi vizsgák (továbbtanulás). Közösségi produkciókban való sikeres szereplés. Egyéni produktumok, publikációk, műalkotások létrehozása. Kiegyensúlyozott, elégedett, sikeres gyerekek
Célunk az esélyegyenlőség biztosítása valamennyi tehetséges gyermek számára társadalmi hovatartozástól függetlenül.	Meg kell próbálnunk kompenzálni a családi és anyagi háttér hiányosságait. Pályázatok útján biztosítanunk kell a szükséges anyagi, tárgyi feltételeket azon tehetséges tanulók részére, akik rossz anyagi körülmények között élnek. Hozzáférhetővé kell tennünk számukra a különböző szakkönyveket, folyóiratokat, feladatgyűjteményeket.	Táborozási hozzájárulások elnyerése, pályázatok felhasználásával.
Célunk, hogy a tanulók vállalják tehetségüket és használják fel az érvényesülésükhöz.	Feladatunk a lehetséges helyes utak, lehetőségek minél tágabb körét bemutatni.	A tanulók találják meg a tehetség gyümölcsöztetésének módját.
Tudjuk, hogy a tehetséggondozás csak a család támogatása mellett lehetséges, ezért célunk a családdal való együttműködés.	A családnak tudtára kell adni a felismert tehetséget, a fejlesztés lehetőségét, formáját, helyét. Folyamatosan informálni kell az aktuális helyzetről, az elért (rész) eredményekről, sikerekről, kudarcokról.	A család lehetőségeihez mérten támogassa mind anyagilag, mind erkölcsileg a gyermek fejlesztését.

1.7.2 A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

Iskolánkban a magatartási, beilleszkedési zavarokkal küzdő tanulók száma alacsony. A tanárok feladata az ilyen gyerekek esetében az okok felderítése és azok orvoslása. Az ő esetükben a szeretetteljes légkör, tolerancia, az egyéni bánásmód ígér némi sikert. Ezeknek a gyerekeknek a szüleivel szoros együttműködésre törekszünk.
Pedagógiai tevékenységünk elsődleges célja tehát a család, a szülők minél alaposabb megismerése és a családon keresztül történő ráhatás a gyerekre.

Feladataink:

- A tanulóval való hosszabb és többszöri beszélgetés (elsősorban a délutáni órákban, zavaró tényezők nélkül), ennek keretében:
  - tanácsadás (hobbi, baráti kör változtatása),
  - megtörtént helyzetek megbeszélése,
  - megbízás (közösségi program szervezése),
- Találkozás a szülőkkel
- Szakemberekhez irányítás

1.7.3 A sajátos nevelési igényű tanulók segítése

Iskolánk a többségi intézményben megvalósuló (integrált) nevelést és oktatást valósítja meg, melynek során a sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő - integrált - oktatásuk.
Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedését, a többi tanulóval való együtthaladását tekintjük.
Intézményünkben a felvételi tájékoztatóban meghatározottaknak megfelelően fogadunk sajátos nevelési igényű tanulókat. A szakértői véleményben foglaltaknak megfelelően kaphatnak felmentést bizonyos tantárgyak értékelése alól, illetve vehetnek részt fejlesztő foglalkozásokon. Ennek érdekében a fogyatékosságnak, szakterületnek megfelelő végzettséggel rendelkező gyógypedagógust alkalmazunk.
Csak olyan tanulót fogadunk, aki a szakvélemény szerint integráltan oktatható és tankötelezettségét nem vagy nem kizárólag magántanulóként teljesítheti.

Fejlesztő program a sajátos nevelési igényű tanulók speciális fejlesztéséhez

Kapcsolódó jogszabályok

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény (Nkt.)
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről

Bevezetés

A sajátos nevelési igényű tanulók különleges gondozási igénye biológiai, pszichológiai és szociális tulajdonság-együttes, amely a tanuló nevelhetőségének, oktathatóságának, képezhetőségének az átlagtól eltérő jellegzetes különbségeit fejezi ki. A tanulók között fennálló

- egyéni adottságokból és igényekből adódó - különbségeket iskolánk a helyi pedagógiai program kialakításakor figyelembe vette.

A sajátos nevelési igény kifejezi:
- a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékosság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- az iskolai tanuláshoz szükséges képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A fejlesztő program a helyi tanterv része, és az integrációt segítő sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésére, nevelésére irányul. A nevelőtestület minden évben a munkaterv készítésekor felülvizsgálja, s meghatározza benne az anyagi kereteket is, s összefoglalja a célokat és fejlesztéseket.

A sajátos nevelési igényű tanuló fejlesztésére vonatkozó célokat, feladatokat, tartalmakat, tevékenységeket, követelményeket meg kell jeleníteni:
- az intézmény pedagógiai programjában,
- a helyi tantervben
- a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanítási-tanulási programban,
- az egyéni fejlesztési tervben.

A **sajátos nevelési igény** meghatározása: különleges bánásmód keretében sajátos nevelési igényű az a gyermek, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján
- mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén a halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrumzavarral küzdő,
- pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl.: dyslexia, dyspraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hiperkinektikus vagy kóros aktivitászavar).

A fejlesztő program tartalmi elemei

Általános célok – alapelvek

A habilitációs, rehabilitációs **ellátás közös elvei**:
A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében, oktatásában részt vevő nevelési-oktatási intézmények egész nevelési-oktatási rendszerét átfogó, hosszú távú habilitációs, rehabilitációs célok és feladatok határozzák meg, melyeket az intézmény dokumentumai tartalmaznak.
A habilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan szakmaközi együttműködésben kialakított és szervezett nyitott tanítási-tanulási folyamatban valósul meg, mely az egyes tanulók vagy tanulócsoportok igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teheti szükségessé.
Általános alapelvek:
Az életkori csoportok megtartása mellett a tanulók egyéni haladási üteméhez igazodó, önmagukhoz mért fejlődést értékelő, sikerélményt biztosító, a reális életlehetőségeket folyamatosan szem előtt tartó oktatás és nevelés megvalósítása.

A **NAT alkalmazása** a SNI tanulók iskolai nevelésében, oktatásában is alapdokumentum, a benne meghatározott kiemelt fejlesztési feladatok a SNI tanulók számára is érvényesek. Az intézmény pedagógiai programjának és a helyi tantervének elkészítésekor figyelembe vettük:

- a köznevelési törvényt, a NAT és az Irányelv vonatkozó előírásait,
- a szülők elvárásait,
- és a tanulók sajátosságait.

Az „Irányelv" biztosítja, hogy:

- a fejlesztés megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést,
- a követelmények igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez,
- ha szükséges, a fejlesztés terjedjen ki az iskoláskor előtti képességfejlődés területeire is,
- a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az intézmény pedagógiai programjának tartalmi elemeivé,
- a tanulókat a nevelés-oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

Ennek érdekében **az „Irányelv" meghatározza:**

- a tartalmak kijelölésekor egyes területek módosítását,
- a sérült képességek rehabilitációs, habilitációs célú korrekciójának területeit,
- a nevelés, az oktatás és a fejlesztés szokásosnál nagyobb mértékű kiterjesztésére vonatkozó javaslatokat.

A SNI tanulók pedagógiai célú habilitációs/rehabilitációs ellátása

A SNI tanulók különleges gondozási igénye egy tulajdonság-együttes, mely az átlagtól eltérő jellegzetes különbségeit fejezi ki. Ezeket a különbségeket a helyi pedagógiai program kialakításakor vesszük figyelembe.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös célja és feladatai:

- a meglévő ép funkciók erősítése és bevonása a hiányok pótlása érdekében,
- a hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása,
- a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása,
- a szükséges speciális eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása,
- az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni kompetenciák kialakítása.

A habilitációs, rehabilitációs **tevékenységet meghatározó tényezők**:

- a sérülés típusa, súlyossága
- a sérülés kialakulásának ideje
- a SNI tanuló életkora, állapota, műtétei, képességei, készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei
- a társadalmi integráció kívánalmai: egyéni életút, továbbtanulás, pályaválasztás, lehetőség szerint önálló életvitel.

A SNI tanuló fejlesztésére vonatkozó célok, tartalmak, tevékenységek, követelmények megjelennek:

- a pedagógiai programban,
- helyi tantervben a tantárgyak programjában,
- a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanítási-tanulási programban,
- egyéni fejlesztési tervben.

A szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógiai tanári / terapeuta kompetenciája:

- programok összeállítása,
- fejlesztőmunka,
- közreműködés a tevékenységek tervezésében, s ezt követően a konzultációban.
- a többségi pedagógusok munkájának segítése

A pedagógiai feltételeket a köznevelési törvény határozza meg. Többletszolgáltatásokat biztosít a SNI tanuló számára.

Az együttnevelés

Az együttnevelés objektív tényezői
Napjainkban az integráció azt jelenti, hogy a SNI gyermekek beilleszkednek a többségi nevelési intézményeket látogató gyermekek, fiatalok közé. A 2001. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről 47.§. (1) kimondja, hogy „ A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani".
Az együttnevelés sikeres megvalósítása érdekében a befogadó iskoláknak rendelkezniük kell azokkal a tárgyi és személyi feltételekkel, amelyeket a törvény előír.
A 2001-ben megszületett köznevelési törvény és annak módosításai, valamint az 1998. évi Esélyegyenlőségi törvény rögzítik azokat a körülményeket melyek által megvalósulhat a sikeres integráció.

Az integrációt vállaló intézmények feladatai:
- **Alapító okiratában** szerepeltetni kell a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésének-oktatásának feladatát, s azt hogy milyen fogyatékossági csoporthoz tartozó gyermekekről van szó.
- Átdolgozott **pedagógiai program**ja és a helyi tanterve tartalmazza a fogyatékosság típusához és fokához igazodó fejlesztő programot.
- **Szakemberek** biztosítása: szükségleteknek megfelelően gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, konduktor.
- **Fejlesztő eszközök**, tanórai segédletek biztosítása.
- Egészségügyi és pedagógiai célú **habilitációs és rehabilitációs foglalkozások** biztosítása, a tanórai foglalkozásokon túl. Ennek meg kell jelennie az iskola óratervében, mely a fogyatékosság típusától függően az évfolyamra meghatározott heti óraszám.
- Egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az **értékelés és a minősítés** alól mentesítheti az intézmény igazgatója a szakértői vélemény alapján, melyről határozatot hoz.
- Az első évfolyamon az értékelés és minősítés alól mentesített tanuló számára **egyéni továbbhaladást** engedélyezhet az igazgató, vagyis a gyermek haladása eltérhet osztálytársaitól egyes tantárgyakban.

Az együttnevelés szubjektív tényezői
A törvényi háttér megléte elengedhetetlen, de önmagában kevés, ennél sokkal nagyobb jelentőséggel bírnak a **szubjektív tényezők**.
Biztosítani kell:
- a SNI **tanuló beilleszkedését és együtthaladását a többi tanulóval**, ezt segíti a nyitottabb személyiség formálása, a szakértői bizottság által megjelölt pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat be kell építeni az **egyéni fejlesztési tervekbe**,
- a **pedagógusok, a szülők és a többi gyermek felkészítését**,
- **habilitációs, rehabilitációs szemlélet** érvényesítését, **sérülésspecifikus módszerek alkalmazását, folyamatos értékelést**, **együttműködést a szakemberekkel**.

Sikerkritérium az inkluzív, befogadó iskola kialakítása.
A befogadó iskolákban szeretik a heterogenitást, akár kiemelkedően tehetséges, akár fogyatékossággal élő tanulóról, akár hátrányos szociális helyzetű gyermekről legyen szó. A pedagógus itt nem hárítja a felelősséget másra, hanem igyekszik saját eszköztárát úgy bővíteni, hogy megoldást találjon a tanulási nehézségekre. Fontos, hogy a befogadó pedagógusok rendelkezzenek azokkal az ismeretekkel, melyek az adott fogyatékossági típust jellemzik. Mivel a többségi iskolák pedagógusai képzésük során alig-alig szerezhettek ilyen jellegű tudást, lényeges, hogy konzultáljanak a gyermeket segítő gyógypedagógussal, valamint továbbképzéseken vegyenek részt.
Elengedhetetlen, hogy a fejlesztésben résztvevő szakemberek **team-munkában** dolgozzanak, együtt kell meghatározni a tennivalókat.
Alapvető tényező továbbá, hogy a befogadó pedagógusok jártasak legyenek **differenciált tanulásszervezésben.**
A differenciálás az a folyamat, melynek során a pedagógus a tanulási folyamatot az egyes gyermekek egyéni szükségleteihez rendeli. Ezáltal tudja a tanulóhoz igazítani a tananyag tartalmát, szintjét, a tanulás ütemét, az alkalmazott módszereket, az ellenőrzés, értékelés, számonkérés típusát stb. Ez a fajta tanulásszervezés nemcsak a SNI gyermekek számára kedvező, hanem a csoport valamennyi tagjának. A pedagógus így kaphat képet arról, hogy ki milyen téren kiemelkedő, tehetséges, illetve ki miben marad el társaitól.
Az erősségekre építve és támaszkodva határozhatja meg azokat az eljárásokat, módszereket, amelyekkel az elmaradott területek fejleszthetők.
A szülők szerepe, befolyása felelőssége az inkluzív iskolában kifejezetten nagy. Elsősorban az egyéni igényekhez szabott **optimális, támogató környezetet** kell biztosítaniuk. Nagy szerepet játszanak abban, hogy a beilleszkedés sikeres legyen, kapcsolatot tartanak az osztálytanítóval és a gyógypedagógussal.
Ha a gyermek fogyatékosságát korán felismerték, akkor a szülőnek már volt ideje feldolgozni, s akkor a szülői elfogadás megbízható támaszt jelent. Találkozhatunk olyan szülői magatartással, amikor az integrált oktatási forma választása a stigmatizációból való megszabadulás lehetőségét jelenti. Ilyenkor nem számíthatunk szülői érdeklődésre, s gyermekének sem tud érzelmi biztonságot nyújtani.
Az iskola és a szülők közti ideális kapcsolatnak a következő alapelvekre kell épülnie: a szülő és a szakember kölcsönösen tiszteljék egymást, az információáramlás kölcsönös legyen, érezzék a szülők, hogy a nevelési-oktatási folyamatban résztvevő pedagógusok elfogadják gyermekük egyediségét, ők is részesei a nevelési - oktatási folyamatnak.
A pedagógusoknak nem szabad figyelmen kívül hagyniuk az ép gyermekek szüleit sem, empátiás készséget kell kialakítani bennük, fontos, hogy a szülők támogassák gyermeküket a sajátos nevelési igényű tanulók elfogadásában. A pedagógusok feladata, hogy ismertesse a **gyermektársakkal** a fogyatékosság mibenlétét, a segítségnyújtás lehetőségeit. Meg kell találni azt az egyensúlyt, hogy a SNI tanuló pont annyi segítséget kapjon, amennyire szüksége van: se többet, se kevesebbet.
Együttműködés a szakemberekkel: az intézmény a sajátos nevelési igénynek, fogyatékosságnak, létszámnak megfelelő szakembereket biztosít. A **gyógypedagógiai tanár / terapeuta** feladata sokrétű. Azon túl, hogy egyéni fejlesztési terv szerint közvetlenül foglalkozik a gyermekkel, koordinálja a rehabilitációs munkában résztvevő más szakemberek munkáját, kapcsolatot tart a szülőkkel, nyomon követi a gyermek fejlődését.
Kapcsolatot tart a többségi pedagógusokkal:

- segíti a diagnózis értelmezését,
- javaslatot tesz a környezet kialakítására, speciális eszközök kiválasztására, speciális módszerek alkalmazására,
- folyamatosan konzultál velük,

- ráirányítja figyelmüket a beszerezhető szakirodalomra.
- Szükség van logopédus, pszichológus, gyógytestnevelő, fejlesztő pedagógus bevonására is.

Alapító okiratunk rögzíti azokat az SNI típusokat, mellyel rendelkező tanulók integrált oktatását iskolánk ellátja. A tanulók számára előírt foglalkozásokat a fogyatékosságnak megfelelően a fejlesztő teremben vagy a tornateremben tartjuk. A feladat ellátását az előírt végzettséggel rendelkező szakember tartja. A fejlesztéshez szükséges eszközöket a fejlesztő pedagógusok és az intézmény biztosítja.

Helyzetkép

Iskolánkban az utóbbi években megnőtt a sajátos nevelési igényű tanulók száma.
A szakértői bizottság véleménye alapján fogadunk integráltan oktatható tanulókat, akiknek javasolt, hogy ne magántanulói státuszban folytassák tanulmányaikat.
A tanulók oktatásánál figyelembe vesszük a szakértői vélemény javaslatait, a javasolt módszereket, eszközöket.
A tantárgyi felmentések alapján történik az értékelés alóli felmentés.
Mozgáskorlátozottak számára kialakítottunk mellékhelyiséget is, így a kerekes széket használó tanulónk is könnyedén mozog az intézményben. A tantermek beosztásánál is figyelünk a sérült tanulókra.
Integráltan oktatunk látássérült, hallássérült és mozgássérült tanulókat is. Mentális állapotuknak megfelelően alkalmazkodunk hozzájuk a nevelési-oktatási folyamatban.
Kapcsolatban állunk a szakvéleményeket kiállító szakszolgálatokkal, figyelemmel kísérjük a felülvizsgálatok dátumait és azokat jellemzéssel kezdeményezzük a törvényi előírásoknak megfelelően.

A sajátos nevelési igényű tanulók felzárkóztatását segítő program

Látássérült tanulók fejlesztését segítő program

Látássérültnek tekinthető az a személy, akinek egészséges szemén korrekcióval mérhető látásélessége az ép látás 30%-a, vagy ennél kevesebb, illetve látóérszűkülete nem több 20°-nál. A gyengénlátók vízusa: 0,1 -0,33 közötti.

Kiemelt fejlesztési feladatok:

Énkép, önismeret:
- megfelelő tanulási környezet kialakítása,
- az önállóság iránti igényük fejlesztése, elsősorban az önkiszolgálás, a mozgás és tájékozódás terén,
- az önfejlesztés igényének kialakítása, különösen az ismeretszerzés terén és az egyéni tehetség kibontakoztatásában.
- az önbizalom és az önkritika egyensúlyának megteremtése révén a pozitív, reális énkép kialakítása,
- felelősségük kialakítása saját sorsuk és életpályájuk alakításában.

Információs és kommunikációs kultúra:
- auditív információhordozók alkalmazása,

- grafomotoros képességek (betűalakítások, betűkapcsolások, vonalközbe írás stb.) fejlesztése,
- az ép érzékszervek segítségével virtuális csatornákon keresztüli ismeretszerzés, elektromos médiahasználat,

Tanulás:

- az akarati tulajdonságok erősítése a látássérülés hátrányainak leküzdéséhez, érdeklődésük felkeltése, és irányítása a környezet, a látható világ megismerése iránt,
- a vizuális differenciáló képesség (pl. képek, betűk, számjegyek stb. olvasása) fejlesztése,
- hosszabb idő biztosítása a térérzékelés és a testséma kialakulásához a működő érzékszervek aktív bevonásával,
- céltudatos és kitartó akarati tulajdonságok kialakítása az önálló tanulás és a későbbi munkavégzés céljából,
- grafomotoros képességek (betűalakítások, betűkapcsolások, vonalközbe írás stb.) fejlesztése,
- optikai segédeszközök használatának megtanítása.

Testi, lelki egészség:

- a tanulók legyenek tisztában a gyengénlátásból fakadó fokozott baleseti veszélyekkel, a finommozgások és a tájékozódás ismereteinek elsajátításában kerüljék el azokat.
- az egészségvédő magatartás szokásainak fejlesztésével az egészséges életmód iránti igény kialakítása,
- az önfejlesztés igényének kialakítása, különösen az ismeretszerzés terén és az egyéni tehetség kibontakoztatásában,
- az egészségvédő viselkedés szokásainak kialakítása, a higiénés tevékenységek elsajátítása, a szem védelme,
- látás - mozgás koordináció fejlesztése.

Felkészülés a felnőtt szerepre:

- felkészítésük az ép látásúakkal való kapcsolatépítésre, a közösségbe való beilleszkedésre,
- az önálló életvitelhez szükséges ismeretek, szokások kialakítása igényszinten tartása,
- pályaválasztásuk, munkavállalásuk, családalapításuk lehetőségeinek és korlátainak megismerése.

Módszerek, eljárások

A gyengénlátó tanuló esetében is a kerettantervek tananyagát és követelményeit, fejlesztési feltételeit alkalmazzuk, a szakvéleményben megadott javaslatok alapján.

Művészetek - kiemelt fontosságú terület:

- Személyiségformáló, személyiségkorrekciós hatása rendkívül nagy a készségek és képességek mellett.
- Ének-zene: ismeretanyagában a hallásos tanulás kerül előtérbe.
- Vizuális kultúra: a hangsúlyt a síkábrázolás helyett a plasztikus megjelenítés mintázás kapja.

Anyanyelv és irodalom

- Kommunikációs készség kialakítására, fejlesztésére nagy súlyt helyezünk.
- Analizáló - szintetizáló olvasástanítás módszerét alkalmazzuk.
- Írás tanításánál törekszünk az áttekinthető, rendezett, olvasható írásképekre.

Matematika

- A szemléltetéshez és a tanulói munkához speciális eszközöket használunk (vonalzó, körző).
- A mérés és szerkesztés jelentősen függ a látássérülés mértékétől, ezért a pontosság szempontjából engedményeket teszünk.
- Ép érzékszerveiket (tapintás, hallás) aktívan használtatjuk ismeretszerzés közben.

Természettudományos tantárgyak

- Közvetlen szemléltetés esetén biztosítjuk számukra az ép érzékszerveik aktív használatát.

Testnevelés, sport

- A testnevelés órákon fokozott figyelmet fordítunk gyakran kialakuló tartási hibákra, azok megelőzésére és korrekciójára.
- Térbeli tájékozódásukat fejlesztjük.
- Futkározás közben biztonságérzetüket növeljük.

A fejlesztés színterei

- tanóra,
- fejlesztő, felzárkóztató foglalkozás,
- szakkörök (pl. kézműves szakkör),
- tehetséggondozó foglalkozások.

Tanórán és az egyéb tevékenységeik folytán **alkalmazott módszerek, eljárások**:

- szemléltetés, érzékeltetés, megfigyelés,
- egyéni segítségnyújtás,
- differenciált követelményrendszer,
- egyéni fejlődési tempó biztosítása,
- dicséret, jutalmazás,
- több idő adása,
- körülmények optimális biztosítása,
- egyéni képességet fejlesztő játékok,
- tolerancia.

Együttműködés a tanulók fejlődését segítő intézményekkel, szervekkel:

- iskolaorvos,
- védőnő,
- szemész szakorvos,
- szülők,
- gyógypedagógus,
- pszichológus.

Egyéb feltételek biztosítása:

- pedagógusaink továbbképzése,
- szakemberek előadásai,
- tankönyvek, segédanyagok.

A hallássérült tanulók fejlesztését segítő program

A **hallássérült** tanulónál a hallás csökkenése miatt, a szokásostól eltér a beszéd, a nyelv és ennek következtében a személyiség fejlődése.
Átalakul a külvilágról való információ felvétel, lelassul az ismeretszerzés, nehezebbé válik a szocializálódás.
A hallássérült tanuló egyéni fejlesztését, ennek lehetőségeit, meghatározza a hallássérülés bekövetkeztének, felismerésének időpontja, kóroka, mértéke, az intelligencia foka és egyéb személyiségjegyek.

Kiemelt fejlesztési feladatok:

Énkép, önismeret:
- önállóságra nevelés
- pozitív személyiségjegyek feltárása, fejlesztése
- fogyatékosságukkal együtt élve tudjanak beilleszkedni a munka világába

Információs és kommunikációs kultúra:
- a vizuális csatornák kiemelt fejlesztése
- a társas kapcsolatokhoz szükséges kommunikációs képességek és magatartási normák alakítása, fejlesztése

Tanulás:
- az azonos évfolyamon tanuló halló társak teljesítményének megközelítése,
- az információs kommunikációs technológiák megismertetése

Testi, lelki egészség:
- a hallásjavító eszközök használata
- életmódjuk, életvitelük alakítása, komplex kommunikációs lehetőségek fejlesztése
- káros szokások kerülése

Felkészülés a felnőtt életre:
- a legnagyobb önállóság elérése
- a továbbtanulás megalapozása
- a reális pályaválasztás előkészítése

Hon- és népismeret:
- térben, időben, tartalmakban eltérő összefüggések felismertetése, szókincs, fogalmak bővítése

Európai azonosságtudat, egyetemes kultúra:
- a tanulók szemléletének, nyitottságának formálása, hogy kapcsolatot tudjanak teremteni sorstársaikkal

Környezeti nevelés:
- vizuálisan biztosított élményekkel felismertetni a környezet alakításának, óvásának szükségességét

Kiemelten fontos a beszédhallás és a még épen maradt funkciók folyamatos fejlesztése minden nevelési helyzetben.

Anyanyelv és irodalom

A magyar nyelv és irodalom tantárgyak egész éven át tartó folyamatos feladatai:

- a tudatos anyanyelvtanulás,
- az olvasás technikájának kialakítása és eszközszintű használata,
- az írás technikájának kialakítása és ennek eszközszintű használata,
- a szókincs bővítése, fejlesztése,
- beszédérthetőség fejlesztése,
- nyelvi kombinációs készség, vizuális emlékezet fejlesztése,
- a köznapi nyelv elemeinek elsajátítása.

Élő idegen nyelv

- A hallási fogyatékos tanulók oktatásában az élő idegen nyelv műveltségi terület tanításának szűkített programja a nyelvi fejlettségi szint függvényében történik.
- Az oktatás folyamatában jelentős hangsúlyt kap az írásos forma.

Matematika

- A fogalmi gondolkodás megalapozása.
- Megfelelő nyelvi kommunikáció.

Ember és társadalom

- A hallássérült számára legyenek életszerűek, használhatóak a tanultak és segítsék őt akadályozott helyzetében.
- Tér- és időviszonyok kialakítása.
- Tájékozódási képesség kialakítása.

Földünk és környezetünk

- Gyakorlati, alkalmazható ismeretek nyújtása.

Művészetek

- A hallás- és zenei nevelés tantárgy tartalma részben megegyezik az „ének-zenével”.
- Az önkifejezés, információszerzés megalapozása.
- A kreativitás fejlesztése: vizuális kultúra sokoldalú művelése.
- A természeti, társadalmi környezet hangjainak megismertetése.
- Az emberi beszéd akusztikus felfogásának segítése.

Informatika

- A korszerű technikák alkalmazása - számítógép, vizuális eszközök.

Életvitel és gyakorlati ismeretek

- Direkt módon alapozza meg a munkavégzésre történő felkészülést, a pályaválasztást.
- A manuális készségek magas fokú fejlesztése.
- Mozgások összerendezettségének fokozása.

Eljárások, módszerek

- Az egyes pedagógiai szakaszokra fordított idő meghosszabbodhat.
- A jó beszédpélda biztosítja a hallássérült tanuló beszédfejlődésének erősödését.
- Optimális ültetésrend kialakítása.
- Törekvés a pedagógus és a gyermektársak beszédérthetőségére.
- A pedagógus győződjön meg arról, hogy érti-e őt a gyermek.
- Utasítások írásban történő kiadása.

- Megfelelő szemléltetőeszközök biztosítása.
- Ismeretlen szavak részletes magyarázata.
- Differenciált tanulásszervezés.
- Zöngés és zöngétlen mássalhangzó-párok differenciálása.

A mozgás fogyatékos gyermekek fejlesztését segítő program

Mozgáskorlátozott az a tanuló, akinél a mozgásszervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció.

A fejlesztés alapelve: a sérülésből adódó hátrányos következményeket segítsen csökkenteni és/vagy ellensúlyozni.
A tanuló speciális nevelési szükségleteit meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, annak formája, mértéke és területe.
Nevelhetőségüket befolyásolja, hogy tapasztalatszerzési lehetőségeik beszűkültek, a környezethez való alkalmazkodásukban gátoltak. A gyermekek mozgáskorlátozottként is meg tudják állni helyüket az „épek” között, tehát a többségi iskolában is.

Kiemelt célok, feladatok
Az iskolai fejlesztés teljes ideje alatt kiemelt fontosságú a mozgásnevelés, a komplex rehabilitációs hatásrendszer.

Énkép, önismeret:
- önállóságra nevelés lehetőségek szerint,
- a tanulók egészséges énképének önbizalmának kialakítása,
- kudarctűrő képességük növelése,
- az esélyegyenlőség alapjainak megteremtése.

Információs és kommunikációs kultúra:
- elektronikus eszközök, a média használata életminőségük javítására.

Tanulás:
- speciális módszerek, terápiák és technikák alkalmazása a rendelkezésre álló segédeszközök igénybevételével
- a tanulás összetevőinek tanítása, egyénre szabott tanulási módszerek megválasztása, motiváció
- az író-, rajzoló- és eszközhasználó mozgás; valamint a hallásra, beszédészlelésre támaszkodó tevékenység.
- az iskolai fejlesztés teljes ideje alatt kiemelt fontosságú a mozgásnevelés, a komplex rehabilitációs hatásrendszer.

Testi, lelki egészség:
- az akadálymentes közlekedés szabályainak ismerete, a megfelelő mozgás- és élettér biztosítása az iskolában,
- mozgásreflexek célszerűsége és gyorsasága,
- speciális módszerek, terápiák és technikák alkalmazása a rendelkezésre álló segédeszközök igénybevételével:
- az akadályozott környezet mozgásbiztonsága,

– mozgásreflexek célszerűsége és gyorsasága, az író-, rajzoló- és eszközhasználó mozgás; valamint a hallásra, beszédészlelésre támaszkodó tevékenység.

Felkészülés a felnőtt életre:
– önállóság nevelés, lehetőség szerint
– az önálló életvitel kialakulását segítő módszerek, eljárások megkeresése, kidolgozása, lelki egyensúly fenntartása, számukra elérhető pályák megismertetése, ezek iránti érdeklődés felkeltése.

A megvalósítás keretei, eljárásai

Tanítási órák:
Anyanyelv és irodalom
– A beszéd tartalmi részére nagyobb hangsúlyt kell fektetni.
Élő idegen nyelv
– A nyelvtanulás a továbbtanulás, a későbbi munkavállalás, az önbizalom növelésének fontos eszköze.
– Auditív tanulási módszereket kell alkalmazni.
Matematika
– Sokoldalú érzékleti megerősítésre kell törekedni.
– A geometriai anyag gyakorlati része a mozgásállapottól függően, egyéni elbírálás alapján történjen.
Ember és társadalom
– A társadalmi tapasztalatszerzés hiányainak pótlása.
– Ismertetni kell a tanulókkal a mozgáskorlátozottakra vonatkozó jogszabályokat és érdekvédelmi szerveződéseket.
Ember és természet
– Az embertani, egészségügyi ismereteknek tartalmazniuk kell a tanuló diagnózisának ismeretét s az ezzel kapcsolatos problémák kezelését.
– Lehetőség szerint megteremteni az egyéni tapasztalást.
Művészetek
– Mindig meg kell keresni azokat az eljárásokat, módszereket, testhelyzeteket, eszközöket, amelyek segítségével képes a tanuló előre haladni.
– A tánc és gyermekjátékok témáinak tartalmait és követelményeit egyénre szabottan kell megfogalmazni.
Informatika
– A gépi írást meg kell tanítani.
– Meg kell találni az egyénre szabott, adaptált eszközöket (speciális egér, klaviatúravédő, stb.).
Testnevelés és sport:
– a gyógytorna aktív és passzív eljárásai,
– a testnevelés mozgásanyagának sérülésspecifikus adaptált formái,
– adaptált sportfoglalkozások.

A pszichés fejlődés zavarai miatt nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók (részképességzavar) fejlesztését segítő program

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni

sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.
Tanulási és viselkedési problémájuk specifikus tanulási zavarok, azaz

- diszlexia,
- diszortográfia,
- diszkalkúlia,
- diszgráfia és diszpraxia, mint a motoros képességek fejlődési zavara, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása,
- a fentiek együttjárása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok;
- hiperaktivitás és figyelemzavar; továbbá
- a szocio-adaptív folyamatok zavarai, az érzelmi kontroll, ön, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségét mutató magatartásjellemzõk, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

A normalitás övezetébe tartozó értelmi összteljesítményük mellett megjelenő teljesítmény és viselkedészavaraik a pszichikus képességek egyenetlen fejlődésének következtében alakulnak ki, és gyakran mutatnak az idegrendszeri folyamatok diszharmonikus szerveződéséből eredő együttjárást. Minthogy gyakran élnek át kudarchelyzetet, az iskolai teljesítményelvárások iránti közömbösség, elutasítás, illetve önértékelési zavarok, különböző jellegű beilleszkedési problémák alakulhatnak ki.
Ezek a sajátosságok az életkor előrehaladásával a társadalmi beilleszkedés szempontjából fokozott veszélyeztetettséget idézhetnek elő.

A tanítás-tanulás folyamatában a **részképességzavarok** körébe elsősorban az alapvető eszköztudás (olvasás, írás, számolás) elsajátításának és képességének deficitjeit, valamint az általuk kiváltott következményes magatartási és/ vagy tanulási zavarok komplex tünetegyüttesét soroljuk. E fogyatékosság deficiál - diagnosztikai jellemzője, hogy a részképességben az intelligencia szintjének ellentmondó súlyos teljesítménybeli elmaradás, teljesítményszóródás mutatható ki a mozgáskoordináció és a beszéd szintje között.

Kiemelt célok, feladatok

- Kudarctűrő képesség növelése.
- A tanulási zavarok kialakulásáért felelős funkciók fejlesztése.
- A sajátos nevelési igényű tanulók túlterhelésének elkerülése a fejlesztő folyamatban.
- Tankötelezettségük teljesítését szakember segítségével végezzék.
- Önbizalom, önismeret, önértékelés fejlesztése, reális énkép kialakítása.
- Pontos diagnózis és fejlesztési szempontok, módszerek igénylése, vizsgálatok elvégeztetése.
- A tanuló fejlettségének megfelelően egyéni továbbhaladás biztosítása.
- Testnevelés és sport műveltségi területen az első tanévben szenzoros integrációs program és/vagy gyógyúszás alkalmazása.
- Önállóságra nevelés.

Kiemelt feladatok **diszlexia, diszgráfia** esetén:

- testséma biztonságának kialakítása,
- téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- beszédfejlesztés, aktív szókincs bővítése, helyes ejtése,
- verbális figyelem és emlékezet, intenzív fejlesztése,

- hang - betű kapcsolat kialakítása; fonémahallás fejlesztése,
- makacs betűtévesztések kiküszöbölése (egymástól távol tanítjuk, sok mozgással, hangoztatással stb. pl.: b-d-p, o-ó, u-ú, ü-ű, ö-ő),
- figyelem megosztása az olvasástechnika és a szöveg tartalma között,
- toldalékok körültekintő olvasása,
- olvasástechnika, tempó fejlesztése,
- olvasás-írás tanítása (esetleg újratanítása) hangoztató - elemző vagy diszlexia prevenciós módszerrel,
- olvasás, írás készségének folyamatos gondozása az egész iskolai pályafutás alatt,
- idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- segítő környezet folyamatosan álljon rendelkezésre,
- kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- olvasásképtelenség esetén a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával.

A megvalósítás színterei
- minden tanórán,
- fejlesztő, felzárkóztató foglalkozáson,

Kiemelt feladatok **diszkalkulia** esetén:
- testséma kialakítása,
- téri relációk biztosítása,
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- számfogalmak kialakítása és bővítése, a manipuláció előtérbe helyezése, képi vizuális megerősítés,
- az érzékelés-észlelés, a figyelem az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése (számológép, naptár stb.),
- az alapműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megörökítése, sokoldalú gyakorlásuk a már „birtokolt” számfogalmakkal építkező számkörökben,
- a matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása,
- gyógypedagógiai segítség speciális módszerekkel, egyéni sajátosságokhoz igazított megjegyzést segítő technikák megtalálása, alkalmazása,
- szerialitás erősítése.

A megvalósítási színterei
- matematika óra,
- rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozás,
- felzárkóztató foglalkozások,
- szabadidő (képességfejlesztő játékok).

Kiemelt feladatok a **részképességzavar** és/vagy **fogyatékosságok együttes, halmozott tüneteit** mutató tanulók esetén (hiperkinetikus zavarok):

A halmozott fejlődési zavar a beszéd / nyelv, a mozgás, a kognitív képességek eltérő és egyenetlen fejlődését foglalja magába. Komoly akadálya az olvasás, írás, számolás elsajátításának. Speciális fejlesztés, logopédiai- és pedagógiai ellátás szükséges.

A percepció minden területét fejleszteni kell:
- a vizuális, az akusztikus, a mozgásos észlelés folyamatait,

- a motoros képességeket,
- a beszéd és nyelvi készség állandóságát.

A különleges gondozás igényeit gyógypedagógus végzi.
- Tanácsadás osztályfőnöknek, tanítónak, szaktanárnak, szülőnek.
- Együttműködés a pszichológussal.

A megvalósítás színterei
- tanóra,
- napközi, tanulószoba,
- gyógypedagógiai foglalkozás egyéni terápiás terv alapján.

1.7.4 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

Az iskolánkba érkező gyermekek jelentős része szociális, műveltségi hátránnyal küzd. Felzárkóztatásukhoz a tanórán kívüli korrepetálások, speciális, egyéni foglalkozások nyújtanak segítséget, és lehetővé teszik a hátrány minimalizálását vagy lehetőség szerinti megszüntetését. Ennek leghatékonyabb eszközei a rendszeres kapcsolattartás, beszélgetés, családlátogatások, szülői értekezletek, fogadónapok, nyílt tanítási napok. A felzárkóztatásra szoruló tanulókkal való foglalkozást differenciáltan, csoportbontással oldjuk meg.

Felzárkóztatásra szorul a gyermek, ha
- szórt figyelmű;
- nehezen tud koncentrálni;
- gyorsan felejti, és nehezen idézi fel a tanultakat, látottakat;
- túlmozgásos vagy túlzottan lassú;
- kézügyessége fejletlen;
- lassan vált át egyik feladatról a másikra;
- olvasási, helyesírási, matematikai problémái vannak;
- a szakértői bizottság javaslata alapján egyéni fejlesztést igényel, valamely részképesség területén adódó lemaradás miatt.

A felzárkóztatás célja
- A környezeti hátrányok kompenzálása, az osztály illetve az iskolai közösségbe való bekapcsolódás és továbbhaladás lehetőségének biztosítása, az esélyegyenlőség megteremtése.
- Készségek, képességek fejlesztése.
- A napi tanulás feltételeinek biztosítása, a korrekciós tevékenység és a korrepetálás révén a napi lépéstartás megszervezése, az eredményes tanulási folyamat megszervezése.
- Valamely részképesség területén megnyilvánuló hátrány kompenzálása.
- Viselkedési szokások kialakítása, változtatása, gyakorlati alkalmazása, az általános emberi normák, valamint az iskolai házirend szellemében.
- Pályára irányítás, pályaválasztás, a beiskolázás segítése.
- **Reális önismeret** kialakítására van szükség. Kapjanak lehetőséget ezen tanulók önmaguk megmérésére, kipróbálására.
- A tanulókat **meg kell tanítani tanulni**. A szaktanárok feladata, hogy a lemaradó tanulóknak magyarázzák el, hogy az adott tantárgy esetében, melyek a legjobb módszerek a megértéshez, a lényeg kiemeléséhez, az összefüggések látásához.

– Fontos nevelési feladat, hogy felismerjük, ha szorongásos kudarcfélelem okozza a gyengébb teljesítményt, **sikerélményt kell biztosítani** tanulóinknak. Ugyanis a tanulás eredményessége szempontjából az elismerés hiánya, a közömbösség a leginkább ártalmas nevelési magatartást. (Még az elmarasztalás is jobb, mint a közömbösség!)

Hogyan lehet sikerélményt biztosítani?

– Kisebb csoportokban való foglalkozás:
  – könnyebb a megszólalás
  – könnyebb a tanár pozitív reagálása a legkisebb eredményekre,
– Egyéni feladatok adása
  Pl. önálló megfigyelések „kutatások" tankönyvből, folyóiratokból, szakkönyvekből,
– Beszámolók, referátumok kiadása → dicséret.
– A frusztrációt leginkább az **irreális elvárások** okozzák. Sem a család, sem az iskola ne követeljen többet a tanulótól, mint amit képes teljesíteni.
  Fel kell venni a kapcsolatot a tanulási kudarcnak kitett tanulók **szüleivel**. A szülők „nevelése" arra irányuljon, hogy ne legyen túlzott elvárásuk gyermekükkel szemben, ne féljen a gyermek otthon, ha rosszabb eredményt ér el, mint, amit a szülők szeretnének, mert ez még inkább csökkenti a teljesítményt. Tehát a tanár-szülő kapcsolatot kell erősíteni.
– Eredményessé teheti a tanulást, ha sikerül a diákok **érdeklődését** felkelteni a tantárgy iránt.
– Kapjon helyet az oktatásban a **játékosság** és a **kreativitás**. Ez is segítheti a kudarc élmény feledtetését, s hozzájárulhat a jobb eredmények eléréséhez.

Hagyományos módszerek a tanulási kudarc felszámolására:

– Korrepetálások:
  Ezek arra vannak hivatva, hogy a tanulók egyes csoportjainak (néha csak egyes tanulóknak) gyengébb érdeklődés, alacsonyabb intelligenciahányados vagy betegség miatt bekövetkezett elmaradását próbáljuk pótolni.
– Felzárkóztatás:
  Erre akkor kerülhet sor, ha környezeti adottságok vagy speciális helyzet (pl. külföldi tartózkodás, hosszabb kórházi ápolás) miatt a tananyag-feldolgozás hosszabb szakaszai „maradnak ki", s ennek következtében kiegészítő tanulásról kell gondoskodni.

1.7.5 Tartós gyógykezelés alatt álló tanulót segítő pedagógiai tevékenység

Az a tanuló minősül tartós gyógykezelés alatt állónak, akinek egészségügyi ellátása az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 89. §-a szerinti általános járóbeteg-szakellátásban vagy a 91. §-a szerinti általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott tanévben a harminchat tanítási napot várhatóan meghaladja, és emiatt tankötelezettségét iskolába járással nem tudja teljesíteni, tanulmányait egyéni munkarend keretében folytathatja. Számukra egyéni foglalkozásokat szervezünk, amelyre tanulónként átlag heti tíz óra áll rendelkezésre (ez az időkeret az egyes hetek és tanulók között átcsoportosítható).
A beteg gyermek tanuláshoz való joga nem csorbulhat. Intézményünk törekvése, hogy a beteg gyermek elkerülhesse az évismétlést. Az általunk megfogalmazott cél- és feladatrendszert figyelembe véve el kell fogadnunk, hogy a gyermek gyógyítása, gyógyulása az elsődleges. Munkánkat befolyásolja a tanuló állapota, az orvosi beavatkozások gyakorisága, kezelések, ezért fokozottan figyelni kell a tanuló terhelhetőségére.

A tartós gyógykezelés alatt álló tanuló oktatásához szükséges eszközöket az iskola biztosítja. Az oktatás történhet egészségügyi vagy rehabilitációs intézményben, othhoni ellátás keretében vagy tantermen kívüli, digitális munkarendben a tanuló jogviszonyának fenntartása mellett.

1.7.6 Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása

A gyermek- és ifjúságvédelem az általános iskolából kapott információkon, saját megfigyeléseinken, utánajárásunkon, esetlegesen szülői tájékoztatáson alapul.
Feladatunk igény szerint előadók biztosítása az alábbi témákban:

- Káros szenvedélyek
- Drog- és bűnmegelőzési programok
- Egyéb aktuális problémák

Feladatunk felmérni a segítségre szorulók körét. Ebben fontos szerepük van az osztályfőnököknek, illetve a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősnek.

A megelőzés szempontjából nagy feladat hárul az osztályfőnökökre. Hiszen ők találkoznak legtöbbet osztályuk tanulóival, ők állnak legközelebb hozzájuk. Az osztályközösség kialakításában, irányításában meghatározó a jelenlétük. El kell érniük, hogy a tanulók bizalommal legyenek irántuk, érezzék, tudják problémáikat és adott esetben cselekvően vegyenek részt az események feltárásában körültekintően, pedagógiai felkészültséggel, tapasztalattal tudják orvosolni azokat. Ha a problémák hatáskörükön túlmennek, forduljanak az ifjúság védelmi felelősökhöz, aki meg tudja tenni a további lépéseket. Ő tartja a kapcsolatot a gyermekjóléti, a családsegítő szervekkel és a pedagógiai szakszolgálat munkatársaival.

A megkülönböztetett figyelmet igénylő tanulók többsége az alábbi csoportokba sorolható:

- anyagilag hátrányos helyzetű (pl.: munkanélküli szülők),
- családi kapcsolatok miatt veszélyeztetett (csonka családban élő),
- kulturális helyzete miatt hátrányos helyzetű (a szülők alacsonyabb iskolázottsága, a kultúra megbecsülésének hiánya, az önművelődés lebecsülése…),
- egészségileg hátrányos helyzetű,
- káros szenvedélye miatt veszélyeztetett,
- deviáns, nehezen kezelhető gyermek.

1.7.7 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Iskolánkban fokozatosan nő a munkanélküli szülők gyermekeként, illetve az egyre nehezebb körülmények között élő tanulók száma.
A tanulóink esélyegyenlősége egyéni bánásmóddal segíthető elő. Figyelembe kell venni az eltérő képességű, tapasztalatú, érdeklődésű, vallású, egészségű, családi és társadalmi hátterű gyermekek sokféleségét, így nevelni lehet őket a különbözőségek elfogadására és megértésére is.
Célunk:
Segíteni azon tanulók beilleszkedését, ismeretelsajátítását, egyéni ütemű fejlődését, akik:

Szociális körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek:

- családi mikrokörnyezetükből adódóan hátrányos helyzetűek,
- családi házon kívüli környezet miatt hátrányos helyzetűek,
- iskolai körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek,
- csonka családban felnövő gyermekek (elvált szülők, árva, félárva gyerekek),
- munkanélküli szülők gyermekei,

Átmenetileg hátrányos helyzetűek:
- áttelepült, beköltözött (új) tanulók,
- tartós betegség miatt hátrányos helyzetűek.

Minden évben központi keretből juttatunk támogatást (tankönyvtámogatás) a rászoruló tanulóknak.
Az iskolából kölcsönözhető tankönyvek csökkentik a szülők tanév eleji kiadásait.

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbit tevékenységi formák szolgálják:
- A felzárkóztató, illetve tehetséggondozó programok szervezés
- Mentálhigiénés programok
- Pályaorientációs tevékenység
- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon értesítés (levél, telefon)
- Helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének ösztönzése
- Motiválás arra, hogy a gyermek kollégiumi ellátásban részesüljön
- Kapcsolatfelvétel a Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel
- Pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon

1.8 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

Az intézmény tanulói a törvény adta lehetőségekhez mérten részt vesznek az iskola döntéseinek folyamatában. Ezt a diákkörök és a diákönkormányzat keretei között tehetik meg. Az intézményben diákkörök és diákönkormányzat működhet. Diákkör létrehozását minimum 15 fő tanuló kezdeményezheti. Az iskolában csak tantárgyi, kulturális, sport, szakmai diákkörök alakíthatók.

Intézményünkben minden osztály maximum 2-2 tagot delegálhat az iskolai diákönkormányzatba. Ezek a tagok képviselik az osztályok érdekeit, tájékoztatják társaikat az őket érintő fontos kérdésekről, társaik véleményének kikérése után gyakorolják a véleményezési jogot és vezetőt választanak maguk közül, aki kapcsolatot tart iskolavezetéssel. A diákönkormányzat évenkénti döntése alapján részt vesz az iskolai programok szervezésében, tervezésében, önálló programokat szervezhet.

A diákönkormányzat tanévenként egy tanítás nélküli munkanap programjáról dönt, melyről a nevelőtestület az éves program elfogadásakor nyilvánít véleményt.
A diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt személy segíti, akit az igazgató bíz meg.

Az iskolai döntéshozatali folyamatban a diákönkormányzat véleményét minden esetben ki kell kérni:
- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- ifjúsági célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- házirend elfogadása előtt.

A tanulók nagyobb közössége (a tanulói létszám minimum 25%-a) véleményt formálhat az őket érintő kérdésben. Amennyiben egy adott ügy minimum ezt a tanulólétszámot érinti, ki kell kérni a diákönkormányzat véleményét a döntés előtt.
A véleményeket, észrevételeket minden estben a diákönkormányzat juttatja el az iskolavezetésnek, írott formában a diákönkormányzat vezetőjének aláírásával.

1.9 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

Az iskola, mint oktató-nevelő intézmény csak akkor működhet eredményesen, ha a tanulói érdeklődésre épít és figyelembe veszi a szülői érdekeket. Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség (iskolai és kollégiumi) koordinált aktív együttműködése.

A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

A diákokkal való kapcsolattartás elsődlegesen a mindennapi érintkezés során történik a tanítási órákon, az órák közti szünetekben, a tanítás előtt és után. A diákok bármely tanárukat megkereshetik javaslataikkal és egyéni gondjaikkal, személyükről és az osztályközösségről információkat kérhetnek tőlük és az iskola vezetőitől. A diákok személyét érintő problémákkal elsődlegesen az osztályfőnök és a szaktanárok foglalkoznak.

A szülők közösségét érintő együttműködési formák:

Szülői értekezlet
Az iskola éves munkatervébe beütemezett szülői értekezletek feladata, hogy tájékoztassa a szülőket gyermekük előmeneteléről, az osztály aktuális problémáiról, az osztályban és az iskolában jelentkező feladatokról. A szülői értekezleten minden alkalommal nevelési kérdések is előkerülnek, valamint áttekintő képet ad az osztályfőnök osztálya neveltségi szintjének alakulásáról. Szülői értekezletet évente legalább két alkalommal tartunk. Ha az osztály helyzete, problémái, a csoport előtt álló feladatok azt indokolják, az iskola igazgatója rendkívüli szülői értekezletet hívhat össze a szülők tájékoztatására, a problémák közös megoldási lehetőségének megtalálására.

Fogadóóra
Célja, hogy a szülők egyénileg információt kapjanak gyermekük előmeneteléről, magatartásáról, a szaktanár róla alkotott véleményéről, valamint a pedagógus tanácsokat adhasson a tanuló nevelésével kapcsolatosan. Az iskola biztosítja, hogy a fogadóórán a szülő négyszemközt beszélhessen gyermeke tanárával személyes problémáiról. A fogadóórákat a szülővel előre egyeztetett időpontban tartjuk.

A szülők írásos tájékoztatása
A 2019/2020-as tanévben bevezettük az elektronikus naplót, a KRÉTÁ-t. Az elektronikus naplóhoz a szülő/gondviselő digitális úton igényelhet hozzáférést az iskola bejelentkezési oldalán (euroiskola.e-kreta.hu) a „gondviselői hozzáférés” feliratra kattintva. Az adatok ellenőrzése után a szülő/gondviselő megkapja a hozzáférést, és innentől figyelemmel kísérheti gyermeke előre menetelét, érdemjegyeit, hiányzásait.
A szülőket folyamatosan értesítjük tanítványunk előrehaladásáról, hiányzásáról, késéseiről, valamint a személyét érintő dicsérő és elmarasztaló intézkedésekről. A tanuló félévi és év végi eredményeiről a szülő tájékoztatást kap a félévi értesítő és az év végi bizonyítvány révén. Az iskola minden jelentős intézkedését írásban közli a szülőkkel. Az osztályfőnök folyamatosan figyelemmel kíséri a diákok osztályzatait, a tanulói hiányzásokat és késéseket.

A köznevelési törvény hatályos előírása szerint a szülőket a megelőző tanév végén tájékoztatjuk azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz.

Tájékoztatjuk őket továbbá az iskolától kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről és más felszerelésekről, valamint arról is, hogy az iskola milyen segítséget tud nyújtani a szülői kiadások csökkentéséhez.

Nyílt nap
A nyílt napot az iskolába készülő általános iskolások számára szervezi az intézmény igazgatósága és tantestülete. Célja bepillantást adni az iskola életébe, információt adni az intézmény által indított osztályokról, a képzés formájáról és tartalmáról, a nyelvoktatásról. A nyílt napon szülők és pedagógusok is részt vehetnek.

Az iskola és a szülők együttműködésének
- *alapja:* a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség,
- *megvalósulási formái:* a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység,
- *feltétele:* a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség,
- *eredménye:* a családi és iskolai nevelés egysége és ennek nyomán kedvezően fejlődő gyermeki személyiség.

Az együttműködés formáit a pedagógiai feladatokra építettük és az alábbi két témakör köré rendeztük:

A szülők részéről a nevelőmunka segítéséhez az alábbi közreműködési formákat várjuk el:
- aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
- ötletnyújtást az előadások témáihoz,
- őszinte véleménynyilvánítást,
- együttműködő magatartást,
- nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldását,
- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzését,
- érdeklődő-segítő hozzáállást,
- szponzori segítségnyújtást.

Iskolánk a gyermek helyes neveléséhez a következő segítségnyújtási formákat kínálja:
- nyílt napok szervezése
- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról,
- igény esetén változatos témájú szakkörök indítása, ahol a tanuló gyakorolhatja a helyes viselkedési módokat,
- előre tervezett szülői értekezletek,
- rendkívüli szülői értekezletek,
- fogadóórák,
- ellenőrző
- előadások szervezése (logopédus, Pedagógiai Szakszolgálat, pszichológus, egészségügyi szakember – orvos, védőnő – meghívásával),
- Szülői Szervezet ülései,
- Pályaválasztási tanácsadás,
- Közös kirándulások.

Iskolánk kollégiumi férőhelyet biztosít, segíti a tanulók kollégiumi elhelyezését.

A külső kapcsolatok rendszere és formája

A külső kapcsolatok formáját az intézmény/szervezet működését meghatározó jogszabály tartalmazza, illetve a szolgáltatóval kötött szerződés tartalmazza.

Az intézmény rendszeres kapcsolatot tart az alábbi intézményekkel, szervezetekkel.

Pedagógiai szakszolgálat
Az intézmény a nevelési-oktatási feladatainak ellátása érdekében kapcsolatot tart a pedagógiai szakszolgálattal az alábbi területeken:

- gyógypedagógiai tanácsadás
- szakértői bizottsági tevékenység
- nevelési tanácsadás
- továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás, gyógytestnevelés
- iskolapszichológiai ellátás
- a kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása

Pedagógiai szakmai szolgálat
Az intézmény kapcsolatot tart a pedagógiai szakmai szolgáltatásokat nyújtó intézményekkel az alábbi területeken:

- pedagógiai értékelés
- szaktanácsadás, tantárgygondozás
- pedagógiai tájékoztatás
- tanügy-igazgatási tájékoztatás
- pedagógusok képzésének, továbbképzésének és önképzésének segítése, szervezése
- versenyek szervezése
- tanulótájékoztató és tanácsadó szolgálat

Gyermekjóléti szolgálat
Az intézmény figyelemmel kíséri a tanulók veszélyeztetettségének megelőzésével és megszüntetésével kapcsolatos feladatokat. Az ifjúságvédelem az intézmény összes dolgozójának alapvető feladata. Ennek végzése során az intézmény vezetője az NKt. 69.§ (2) bekezdés f pontjában meghatározott feladatok ellátására gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst bíz meg a feladatok koordinálásával. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős kapcsolatot tart fenn a fenntartó által működtetett Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. A tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezi, hogy az iskola igazgatója indítson eljárást rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása érdekében.

A kapcsolattartás formája lehet:

- értesítés
- közreműködés kérése
- esetmegbeszélés
- előadásokon, rendezvényeken való részvétel

Egészségügyi szolgáltató
Az előzőekben említett szervezeteken kívül az iskola rendszeres munkakapcsolatot tart fenn a tanulók iskola-egészségügyi ellátását biztosító szervezettel. Az iskola-egészségügyi ellátást Debrecen Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának támogatásával a fenntartó biztosítja. A kapcsolattartást az iskola igazgatója biztosítja az alábbi személyekkel:

- az iskolaorvos,
- az iskolai védőnő,
- fogorvos,

– Debrecen város tisztifőorvosa,

Az igazgató és az iskolaorvos kapcsolatának rendszere
Az iskolaorvos feladatait az Nkt., és az annak végrehajtását tartalmazó EMMI rendelet, az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX.3.) NM-rendelet szerint végzi.
Az iskolaorvos elvégzi a hatályos törvények és jogszabályok alapján az iskola tanulóinak rendszeres egészségügyi felügyeletét és ellátását (a Nkt. 25.§ (5) bekezdés. alapján). Munkáját szakmailag Debrecen város tiszti főorvosa irányítja és ellenőrzi. Az iskolaorvost feladatainak ellátásában segíti az intézmény igazgatója, a közvetlen segítő munkát az igazgatóhelyettesek végzi.
Az iskolaorvos munkájának ütemezését minden év szeptember 15-ig egyezteti az iskola igazgatójával.

A gyermekek, tanulók egészségét veszélyeztető helyzetek kezelésére irányuló eljárásrend

Az iskolai védőnő feladatai
- A védőnő munkájának végzése során együttműködik az iskolaorvossal. Elősegíti az iskolaorvos munkáját, a szükséges szűrővizsgálatok ütemezését. Figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotának alakulását, az előírt vizsgálatokon való megjelenésüket, leleteik meglétét. Elvégzi a szűrővizsgálatokat megelőző ellenőrző méréseket (vérnyomás, testsúly, magasság, hallásvizsgálat...).
- A védőnő szoros munkakapcsolatot tart fenn az intézmény igazgatóhelyetteseivel.
- Végzi a diákság körében a szükséges felvilágosító, egészségnevelő munkát, osztályfőnöki órákat, előadásokat tart az osztályfőnökkel együttműködve.
- Figyelemmel kíséri az egészségügyi témájú filmeket, könyveket, folyóiratokat, azokat mindennapi munkájában felhasználja.
- Munkaidejét munkáltatója, határozza meg.

A fogorvosi szolgáltatás
A fogászati szűrés szervezése és lebonyolítása az igazgatóhelyettesek és a fogorvos egyeztetése alapján történik. A szolgáltatást és a kapcsolattartás rendjét a megbízási szerződés tartalmazza.

A Hajdú-Bihar megyei iparkamara
A szakmai oktatás keretében rendszeres kapcsolatot ápol intézményünk az Iparkamarával, évente részt veszünk az általa szervezett eseményeken (Szelet a vitorlába pályaválasztási rendezvény).

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem
2020-tól intézményünk a Nemzeti Közszolgálati Egyetem partneriskola programjának tagjaként részt vesz az egyetem által szervezett eseményeken.

A Hajdú-Bihar Megyei Rendőr Főkapitányság
Iskolánkban kiemelt figyelmet fordítunk a közszolgálati képzésre. Ennek keretén belül kapcsolatot építettünk ki Hajdú-Bihar Megyei Rendőr Főkapitánysággal. Iskolánkban több oktató is a Főkapitányság állományából kerül ki. Rendszeresen részt veszünk az általuk szervezett eseményeken, illetve ők is megtisztelnek a részvételükkel minket a mi rendezvényeinken.

1.10 Az intézmény pedagógiai programjának nyilvánossága

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, a dokumentum az igazgatói irodában szabadon megtekinthető, illetve megtalálható az iskola honlapján. A dokumentum tartalmáról – munkaidőben – az igazgató vagy az igazgatóhelyettesek adnak tájékoztatást.

1.11 A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

A különbözeti és a beszámoltató vizsgákra tanévenként két vizsgaidőszakot jelölünk ki. Javítóvizsga letételére az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban, osztályozó, különbözeti és beszámoltató vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatjuk.

Tanulmányok alatti vizsgát független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az igazgató, a független vizsgabizottság előtti vizsga esetén a megyeszékhely szerinti járási hivatal vezetője engedélyezheti, hogy a vizsgázó az első bekezdés szerint előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.

Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit a pedagógiai program 3. számú melléklete tartalmazza.

Általános szabályok
A javító, különbözeti és osztályozó vizsgák beosztását az igazgatóhelyettesek készítik el. Az igazgatóhelyettesek az érintett tanulókat írásban tájékoztatják a vizsga helyéről, időpontjáról, időtartamáról és a vizsga típusáról. Ezzel egy időben a vizsgabeosztást a tanári szobában is közzé teszik. A szaktanárok a vizsga időpontjára összeállítják a feladatlapokat, tételsorokat. A szóbeli vizsgára a szaktanár legalább 10 tételt készít.
A vizsgabizottságokat az igazgató jelöli ki.
A javító, osztályozó és különbözeti vizsgák írásbeli, gyakorlati vagy szóbeli részből állhatnak. Azokból a tantárgyakból, amelyekből a tanuló a helyi tanterv alapján érettségi vizsgát tehet, a tanulónak sikeresen teljesítenie kell az évfolyam legfontosabb tanulmányi követelményeit magában foglaló, legalább hatvan perces írásbeli vizsgarészt, valamint a szóbeli vizsgarészt.
Az érdemjegyek megállapításánál a vizsgarészeket egyenlő arányban vesszük figyelembe.

Az értékelés az alábbiak szerint történik:

0	-	24 %	elégtelen (1)
25	-	39 %	elégséges (2)
40	-	59 %	közepes (3)
60	-	79 %	jó (4)
80	-	100 %	jeles (5)

A tanulmányok alatti vizsga – ha azt az iskolában szervezik – vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes megyeszékhely szerinti járási hivatal bízza meg.

Javítóvizsga, Osztályozóvizsga, Különbözeti vizsga, Pótló vizsga, Független vizsgabizottság előtt zajló vizsga.

Javítóvizsga:

- Az a tanuló, akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít, az iskola Munkatervében meghatározott időpontban javítóvizsgát tehet.
- Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha
  - a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott,
  - az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.
- Ha a tanuló több mint 3 tantárgyból kapott elégtelent, tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.
- A tantárgyak témaköreit a tanuló a bizonyítvánnyal együtt megkapja, az átvételt igazolja. A javítóvizsgák időpontját jogszabály határozza meg: augusztus 15-augusztus 31. A tanulót a vizsga eredményéről a vizsga napján tájékoztatni kell.

Osztályozóvizsga:

- Osztályozóvizsgát kell tennie:
- Magántanulónak
- A tantervi követelményeknek egy tanévnél (az előírtnál) –engedéllyel- rövidebb idő alatt eleget tevő tanulónak
- A jogszabályban meghatározott időnél többet mulasztott, s emiatt érdemjeggyel nem osztályozható tanulónak, amennyiben azt a nevelőtestület a számára engedélyezi
- Másik iskolából való átvétel esetén, ha az iskola igazgatója előírja
- Független vizsgabizottság előtt tett vizsga esetén

Osztályozóvizsgát tehet:

- Bármely tanuló, aki szüleivel együtt gyakorolja az osztályozóvizsga letételére vonatkozó jogát (pl. előrehozott érettségi vizsga feltételeként)

Az osztályozóvizsgát a következő tanév tantervi anyagából mindig a tanév megkezdését megelőzően kell tenni.
Csoport-, osztály- vagy iskolaváltás miatt előírt osztályozó vagy különbözeti vizsgát az igazgató által megadott határidőig kell letenni, lehetőleg a tanév megkezdése előtt.
Az osztályozóvizsgák időpontjait a tanév munkaterve tartalmazza:

- január első két hete
- lehetőség szerint április utolsó két hete (jelentkezési határidő: március 1.)
- június első két hete (jelentkezési határidő: március 1.)
- augusztus utolsó két hete (jelentkezési határidő: június 15.)

Osztályozóvizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Ha a szabályosan megtartott osztályozóvizsga elégtelen, a tanulónak tanévet kell ismételni.

Különbözeti vizsga:

- Annak a tanulónak, aki a tanév közben másik iskolából való átvételét kéri, vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként, vagy az iskolán belül az esti oktatás munkarendje szerinti képzésből a nappali oktatás munkarendje szerinti képzésbe

való átvételét kéri, az alacsonyabb évfolyamon tanult vagy hiányzó tantárgyakból, tantárgyrészekből az igazgató által kijelölt időpontban különbözeti vizsgát kell tennie.
- A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az Intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében. A különbözeti vizsgák időpontját az igazgató határozza meg.

Pótló vizsga:
- Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/ pótló/ különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből - kérelmére - pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az igazgató jelöli ki.

Független vizsgabizottság előtt zajló vizsga:
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény alapján a tanuló joga, hogy kérelmére független vizsgabizottság előtt adjon számot tudásáról, tanulmányok alatti vizsgát tehet, amely lehet osztályozó-, és javítóvizsga.
- A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője aláírásával - a félév, illetve a szorgalmi idő utolsó napját megelőző 30. munkanapig, amennyiben hiányzás miatt nem értékelhető és osztályozó vizsga letételére kap engedélyt, az engedély megadását követő három napon belül jelentheti be, ha független vizsgabizottság előtt kíván vizsgát tenni.
- A tanuló, amennyiben a tanév végén valamely tantárgyból / tantárgyakból megbukott és javítóvizsgát tehet, a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy a javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt tehesse le.

1.12 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Átjelentkezés, átvétel esetén más középiskolából, illetve iskolán belüli osztályváltás esetén, ha a tantárgyak eltérése indokolja, akkor az igazgatói határozat különbözeti, osztályozó vizsga letételét írhatja elő.
Ezen vizsgák letételéhez türelmi időt biztosítunk, egyénileg segítséget nyújtunk, vagy lehetőséget adunk az évfolyam megismétlésére.
Az ágazati alapvizsgát tett tanuló átvétele az ágazati alapoktatás tekintetében nem köthető különbözeti vizsgához, ha az átvételre az ágazati vizsga letételét követő tanévben kerül sor.
A szakképző intézménybe csak olyan tanulót lehet felvenni vagy átvenni, aki az általa választott szakmára vonatkozóan a képzési és kimeneti követelményekben előírt egészségügyi alkalmassági, továbbá a pályaalkalmassági követelményeknek megfelel, és ez alapján előreláthatóan nincs akadálya a szakmai vizsgára bocsátásnak.

1.13 A felvételi eljárás különös szabályai, szakképzési felvételi eljárás

A felvételi eljárás során a 7. osztály év végi és a 8. osztály félévi eredményeket vesszük figyelembe az alábbi tantárgyakból:
Magyar nyelv és irodalom, Történelem, Matematika, Idegen nyelv, Fizika
A felvételi rangsor összeállítása a tanulmányi átlag alapján történik.
Ha a tanulók azonos felvételi eredményt érnek el, akkor a rangsorolásukra vonatkozó különleges helyzetet az alábbiak alapján szabályozzuk:
1. Elsősorban előnyt élvez a halmozottan hátrányos helyzetű tanuló, aki ezt hitelt érdemlően bizonyította.

2. Az intézménybe történő felvételi eljárás során előnyt élvez a baptista felekezetű családból érkező vagy a Magyarországi Baptista Egyház belső egyházi jogi személyei által fenntartott intézményből érkező tanuló.
3. Másodsorban az a tanuló, akinek az állandó lakóhelye, ennek hiányában a tartózkodási helye az iskola székhelyének, telephelyének településén, vagyis Debrecenben található.
4. Akinek szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő.
5. Akinek a testvére az adott intézmény tanulója.
6. Akinek a szülője (szülei) egykor az iskola tanulói voltak.A szakképzési évfolyamra a tanévet megelőző 03.01. és 08.31. között lehet jelentkezni. A beiratkozás feltétele a jogszabály által előírt iskolai végzettség igazolása.

1.14 Tantermen kívüli oktatás, digitális munkarend

Tantermen kívüli, digitális munkarend

Veszélyhelyzetben is tovább kell működtetni az oktatási rendszert, a tanulóknak biztosítani kell a tanulási lehetőséget, az iskoláknak és a pedagógusoknak alkalmazkodniuk kell a váratlanul kialakult szituációhoz.
Abban a helyzetben, amikor a pedagógusnak nincs lehetősége közvetlen személyes kapcsolatot fenntartani a tanulókkal, akkor a tanár elsősorban nem, mint információforrás és a különböző kompetenciák fejlesztője áll a tanulók rendelkezésére, hanem irányító és tutor szerepet tölt be: támogatnia kell a tanulók önálló tanulását, az információ-felkutatását és -feldolgozását.
A pedagógusok, lehetőségeikhez mérten az infokommunikációs eszközök használatával, távolról, online adnak tájékoztatást a tanulóknak, támogatják őket a tanulásban, jelölik meg a feldolgozandó tananyagrészeket és határozzák meg a számonkérés vagy a beszámolás módját.

Kapcsolattartás tanár és diák között, a feladatok kiadása

A tanulók számára továbbra is fontos információforrás a tankönyv. A tankönyvek jelentős része letölthető, PDF-változatban elérhető a www.tankonyvkatalogus.hu weboldalon. Ennek ellenére, ha valamely tanulónak hiányzik a tankönyve, azt biztosítjuk számára az iskolai könyvtárból.
Tájékoztatjuk a tanulókat arról, hogyan kommunikálhatnak az egyes pedagógusokkal (pl. a pedagógusok e-mail címének, más online elérhetőségeik megadásával, az oktatásban használt online felületek megjelölésével). Ellenőrizzük, hogy az egyes osztályokban, illetve tanulóközösségekben működnek-e, és valamennyi érintett tanulót, illetve szülőt vagy gondviselőt elérik-e az e-mailes vagy egyéb online kapcsolattartási formák, és az információkat a szülők számára is hozzáférhetővé tesszük elektronikusan (pl. az iskola honlapján, az e-Kréta felületen, e-mailben kiküldve) vagy akár papíralapon.
Azok a pedagógusok és tanulók, akiknek nem áll rendelkezésére otthoni számítógép vagy internetkapcsolat, – a helyi lehetőségeket is figyelembe véve – az iskolai infrastruktúrát használhatják. A számítógépteremben a tanulók használhatják az informatikai eszközöket, tanulhatnak vagy elkészíthetik anyagaikat. Ezen esetben olyan időbeosztást készítünk, hogy egyszerre minél kevesebben tartózkodjanak egyazon térben.

A távoktatást támogató eszközök és a KRÉTA-rendszer

A távoktatás támogatására több rendszer is rendelkezésre áll. Intézményünk a 2019/2020-as tanévtől bevezette az elektronikus napló, a KRÉTA használatát, amely a digitális oktatásban is segítségünkre van a házi feladatok kiosztásában és ellenőrzésében. Emellett elsősorban a

Google Classroom rendszerét használjuk, mely további lehetőségeket ad a pedagógusok számára a távoktatásban.

A tanulási folyamat nyomon követése és az értékelés

Iskolánk rendszeres beszámoltatással és az értékelés során pozitív visszajelzésekkel motiválja a tanulókat. A tanulási folyamat nyomon követésére számos lehetőség áll rendelkezésre, amelyek széleskörű alkalmazása és értékelése egyaránt fontos. .Az online feladatsorok lehetőséget adnak az azonnali ellenőrzésre, valamint az önellenőrzésre és önértékelésre egyaránt.
Fontosnak tartjuk, hogy reális legyen az a feladatmennyiség, amely a tanulók számára kiadásra kerül. Ezzel párhuzamosan az értékelést is úgy kell megtervezni, hogy teljesíthető terhet rójon annak résztvevőire, ugyanakkor érthető, világos, reális és fejlődésre is inspiráló visszajelzést biztosítson.
Élő (valós idejű) beszámoltatások is megvalósíthatók videókonferencia vagy telefonos alkalmazások (például videócsevegések) használatával.
Lehetőség van az időben késleltetett, távoli beszámoltatásra. A pedagógus kérhet a tanulótól házi dolgozatot, prezentációt, vagy multimédiás (fotó, videó, montázs) beadandó feladatokat. Az online tesztek időzíthetők, személyre szabhatók, kiadhatók egyénnek, kisebb vagy teljes csoportoknak, megvalósítható velük a differenciálás. Lehetőség van arra, hogy a tanulók egyes kérdéseknek utánanézzenek, hozzákeressenek információkat.
A diákok offline is oldhatnak meg feladatot, például készíthetnek kézzel egy posztert, táblázatot, kreatív, illetve művészi alkotást, és annak digitális változatát (fényképét, hang- vagy videófelvételét) feltöltik egy előre megadott tárhelyre vagy felületre.
Informatikai biztonsági ajánlás a tantermen kívüli, digitális munkarendben történő tanításhoz, tanuláshoz
Felhívjuk a pedagógusok, tanulók és szüleik figyelmét a biztonságos internethasználatra a tantermen kívüli, digitális munkarendben.
Ügyelni kell arra, hogy a digitális oktatás során a magán információk ne váljanak mások által megismerhetővé.
Ha a tanulásra használt eszközön van kamera, úgy kell elhelyezni, hogy az otthoni környezetből a lehető legkevesebb legyen látható.
Ha a pedagógus részére le kell fényképezni a feladat megoldását, a fénykép a minimálisan megkövetelt adattartalmat biztosítsa, azaz a képen ne szerepeljen más, csak a megoldás. Ezzel a megoldással a biztonság növelése mellett csökkenthető a hálózaton átvitt adatmennyiség is.

2 Az intézmény helyi tanterve

Kifutó rendszerű képzések esetén a „22/2016. (VIII. 25.) EMMI rendeleta kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról" alapján készültek a helyi tantervek. 2020/2021-es tanévtől pedig felmenő rendszerben 1., 5. és 9. évfolyamokon bevezetjük az új (A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról) NAT kerettantervi szabályozását.

Az intézmény képzési szerkezete

5 évfolyamos angol-magyar két tanítási nyelvű gimnázium
4 évfolyamos gimnázium
4 évfolyamos gimnázium (nappali, esti) - felnőttoktatás
5 évfolyamos technikum
4 évfolyamos szakgimnázium (2020. 09. 01-től kifutó rendszerben) informatika, rendészet és közszolgálat, valamint sport ágazatban

Érettségi utáni szakképzés:
Informatikai rendszerüzemeltető (2020. 09. 01-től kifutó rendszerben)
Szoftverfejlesztő (2020. 09. 01-től kifutó rendszerben)
Irodai titkár (2020. 09. 01-től kifutó rendszerben)
Vállalkozási és bérügyintéző (2020. 09. 01-től kifutó rendszerben)
Közszolgálati ügyintéző (2020. 09. 01-től kifutó rendszerben)
Sportedző (ökölvívás) (2020. 09. 01-től kifutó rendszerben)
Közszolgálati technikus
Informatikai rendszer- és alkalmazásüzemeltető technikus
Szoftverfejlesztő és –tesztelő
Sportedző (ökölvívás) - sportszervező
Vállalkozási ügyviteli ügyintéző

2.1 A felnőttoktatás sajátosságai

Iskolánk iskolarendszerű felnőttoktatás keretén belül érettségire készít fel nappali és esti munkarendben. A felnőttoktatás igazodik a tanuló munkahelyi, családi vagy más irányú elfoglaltságához.

Felvétel
A felvétel az előzőleg benyújtott jelentkezési lap, illetve a beiratkozás napján bemutatott személyi okmányok és a legmagasabb iskolai végzettséget igazoló dokumentumok alapján történik.

Előzetes eredmények beszámítása
Az igazgató a tanuló felvételi kérelme, valamint előzetes tanulmányai alapján dönt a tanuló évfolyamba sorolásáról. Ebben az esetben a felvett tanuló adatai mellett a beírási naplóban, a törzslapban és a bizonyítványban rögzíteni és záradékolni kell az alsóbb évfolyamok elvégzését.

Nappali munkarend szerinti felnőttoktatás
4 évfolyamos gimnázium – 9-12. évfolyam

A nappali munkarend szerinti oktatás heti 5 napos iskolába járással történik.
A tanulók a Köznevelési törvényben meghatározottak szerint kötelesek a tanítási órákon részt venni, teljesítményüket tanév közben folyamatosan értékeljük a nappali képzés értékelési rendszerének megfelelően.

Négyéves képzés
Jelentkezhet, aki
- nem tanköteles
- általános iskola 8. évfolyamát sikeresen elvégezte

Esti munkarend szerinti felnőttoktatás
4 évfolyamos gimnázium – 9-12. évfolyam
Az esti munkarend szerinti oktatás heti 2-3 napos iskolába járással történik.
A tanulók a Köznevelési törvényben meghatározottak szerint kötelesek a tanítási órákon részt venni, teljesítményüket tanév közben folyamatosan értékeljük.

Négyéves képzés
Jelentkezhet, aki
- nem tanköteles
- általános iskola 8. évfolyamát sikeresen elvégezte

Felnőttoktatási helyi tanterv elkészítésének és alkalmazásának elvei
A helyi tantervet és az óratervet a felnőttoktatási kerettanterv alapján készítettük el. Iskolánk felnőttoktatási helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek a mindenkor hatályos kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.

Kifutó képzéseinkre vonatkozó sajátosságok
Mivel a kerettantervek által előírt tananyagok a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeretnek csak kilencven százalékát fedték le, a fennmaradó tíz százalékot iskolánk pedagógusai a kerettantervben szereplő tananyag, követelmények elmélyítésére, gyakorlására, a tanulói képességek, a tantervben meghatározott kompetenciák fejlesztésére használják fel. Ennek pontos leírását a helyi tanterv tartalmazza.

2.2 Az intézmény tantervi óraszámai és tananyagtartalma

A kötelező közismereti óraszám feletti szabadon tervezhető óraszámokat a kerettantervben szereplő tantárgyak és a Bibliaismeret/Hittan tantárgy között osztottuk szét. Az óraszám felosztása a helyi tanterv táblázataiban, a heti tanórák száma szabadon meghatározható részének tartalma e fejezetben található meg.

Ha az óraszám nem egész szám, akkor a tantárgyat csak az egyik félévre osztjuk be.

Kifutó képzéseinkre vonatkozó sajátosságok
A kötelező közismereti óraszám feletti szabadon felhasználható óraszámokat a kerettantervben szereplő tantárgyak között osztottuk szét. Az óraszám felosztása a helyi tanterv táblázataiban, a heti tanórák száma szabadon meghatározható részének tartalma e fejezetben található meg.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 32.§ (2) bekezdése alapján az etika tantárgyat a hittan tartárgyba integráltuk. A helyi tanterv a hittan vonatozásában tartalmazza az etikára meghatározott fejlesztési követelményeket és tartalmakat.

Ha az óraszám nem egész szám, akkor a tantárgyat csak az egyik félévre osztjuk be.

2.2.1 Két tanítási nyelvű gimnázium (2020. 09. 01-től kifutó rendszerben)

Öt évfolyamos angol célnyelvű két tanítási nyelvű gimnáziumi oktatás:

Tantárgyak	9.KNY	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	2	4	4	4	4
Célnyelv (angol nyelv)	18*	3*+3*	3*+3*	3*+2*	3*+2*
Célnyelvi civilizáció		+1*	+1*	+2*	+2*
II. idegen nyelv (német)		3	3	3	3
Matematika	1,5	3*	3*	3*	3*
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek		2*	2*	3*	3*
Hittan		+1	+1	1**+1	+2
Biológia – egészségtan B			2	2*	2*
Fizika A		2	2	2	
Kémia B		2	2		
Földrajz		2*	2*		
Ének-zene A		1	1		
Vizuális kultúra		1	1		
Dráma és tánc		1			
Művészetek (dráma és tánc)				2	2
Informatika	3,5	1	1	+1	+2
Életvitel és gyakorlat					1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret		**4+1**	**4+1**	**6**	**8**
Rendelkezésre álló órakeret	**30+1**	**35+1**	**36+1**	**35**	**35**
Célnyelvű óra	**18**	**14**	**14**	**13**	**13**

Megjegyzések:
(*) Célnyelvű vagy célnyelven tanított tantárgyak
(**) Az etika tantárgyat a hittan tantárgyba integráltuk

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Fizika	A változat
Kémia	B változat
Biológia	B változat
Ének-zene	A változat

Magyar nyelv és irodalom 9.KNY

Nyelvi előkészítő évfolyam kerettanterve (7. MELLÉKLET)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Anyanyelvünk	**0 óra**
2. A kommunikáció	**0 óra**
3. Helyesírás	**0 óra**
4. Szövegolvasás, szövegértés	**0 óra**
5. Szövegalkotás	**0 óra**
Számonkérés	**0 óra**
Ismétlés, rendszerezés	**0 óra**
Kötelező összesen:	**0 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9. KNY	0+2=2 óra	0+72=72 óra	0 óra	72 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. KNY évfolyam kötelező**	9. KNY évfolyam szabad
1. Anyanyelvünk	**0 óra**	3	**0**	3
2. A kommunikáció	**0 óra**	20	**0**	20
3. Helyesírás	**0 óra**	10	**0**	10
4. Szövegolvasás, szövegértés	**0 óra**	15	**0**	15
5. Szövegalkotás	**0 óra**	15	**0**	15
Számonkérés	**0 óra**	4	**0**	4
Ismétlés, rendszerezés	**0 óra**	5	**0**	5
Összesen:	**0 óra**	72	**0**	72

9. KNY évfolyam

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (72 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Anyanyelvünk**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
A magyar nyelv. A beszéd és a nyelv. Anyanyelvünk zenéje		*Idegen nyelvek*: nyelvtan, szókincs, hangsúlyozás
A szövegfonetikai eszközök alkalmazása páros munkában, szövegfeldolgozás segítségével. A mindennapi kommunikáció során törekvés a hangsúly, a hanglejtés, a hangerő, a beszédszünet, a beszédtempó helyes megválasztására.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nyelv, beszéd, szövegfonetika	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. A kommunikáció**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
A kommunikáció kifejezés értelmezése. A kommunikációs folyamat tényezői. Definiciómagyarázat, szótár használatával. A feladó, címzett, kód, valóság, ismereteink, üzenet, kapcsolat, csatorna, beszédhelyzet, a kommunikációs folyamat tényezőinek alkalmazása szituációs formában.		*Társadalomismeret:* társadalmi kommunikáció, tömegkommunikáció, centrum-periféria. *Természetismeret, matematika:* kommunikációs képességeket fejlesztő gyakorlatok. *Idegen nyelv:* nonverbális kommunikáció, testbeszéd, eltérő szabályok különböző kultúrákban.
A kommunikációs kapcsolat. A kommunikációs megnyitó formák szokásainak, szabályainak megismerése irányított vázlattal, megegyezésjáték formájában. A tanult szabályok betartásával különböző szituációkban alkalmazni tudja a kapcsolatteremtés alábbi formáit: köszönés, a megszólítás, a bemutatkozás, a bemutatás, a kérés, tudakozódás.		
A kommunikáció jelei. A kommunikáció nyelvi és nem nyelvi jelekkel történő megismerése megfigyelési feladatokkal		
A kommunikáció nyelvi jelei. A nyelvi jelek szerepének megismertetése irodalmi szöveg feldolgozásával.		
Nem nyelvi jelek a szóbeli és írásbeli kommunikációban. A nem nyelvi jelek (a hangjelek, tekintet, arcjáték, taglejtések, testtartás, térköz, külsőnk, a csend), szerepének megfigyeltetése kommunikációs helyzetgyakorlatok alkalmazásával. Az íráskép, a szöveg külalakjának, a margó, a szóköz, a bekezdés fontosságának bemutatása hivatalos levél elemzésével. Plakátkészítés, különös tekintettel a szöveg képére.		
Az egyirányú és kétirányú kommunikáció. Szöveg feldolgozása kiscsoportokban az egy- ill. kétirányú kommunikáció sajátosságainak figyelembevételével. Monologikus, dialogikus szövegrész keresése ajánlott irodalmi műből.		
A közvetett és közvetlen kommunikáció. Tankönyvi szöveg feldolgozása páros munkaformában. Az életből vett példák segítségével egyénileg és párban történő bemutatása és felismerése és alkalmazása.		
A jegyzetelés. Ismeretterjesztő szöveg felhasználásával önálló munkavégzés.		
A vázlatírás. Lényegkiemelés különböző sport témájú művek részleteinek felhasználásával		
Fogalmazási ismeretek felelevenítése. Összefüggő szöveg alkotása a tanult műfajok köréből.		
A felelet és a beszámoló. A sikeres felelet és beszámoló titkának elsajátítása saját és mások szóbeli megnyilvánulásainak elemzésével. Próbafelelet kedvenc és a legkevésbé kedvelt anyanyelvi témakörből. Vázlat formájában a különböző beszámoló fajták jellemzőinek bemutatása.		

A kiselőadás. A kiselőadás készítéseinek lépései szakirodalom feldolgozásával. Kiselőadás közösség előtti bemutatása irodalmi mű feldolgozásával.	
A hozzászólás és a felszólalás. Az egymással rokon szövegtípusok megismerése parlamenti közvetítések megfigyeltetésével. A megismert két megnyilatkozási forma alkalmazásának gyakorlása különböző témakörökben.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kommunikáció, kommunikációs folyamat, adó, vevő, kód, üzenet, csatorna, szituáció

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. Helyesírás**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
A magyar ábécé. A betűrendbe sorolás. Az elválasztás. A helyesírási alapelvek. A magyar és az idegen betűkkel kibővített teljes ábécé ismerete táblázat készítésével. A betűrendbe sorolás szabályainak elsajátítása, az egyszerű- és összetett szavak elválasztásának különbözőségei, az igekötős igék elválasztásának szabályai. A helyesírási alapelvek alkalmazásának szabályrendszere a Magyar Helyesírási Szótár alapján.		*Társadalomismeret, idegen nyelv,* t*ermészetismeret, matematika:* helyesírás. *Idegen nyelv:* a nyelvek egyedisége és rokonsága.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Elválasztás; hagyományos, szóelemző, egyszerűsítő, kiejtés szerinti írásmód	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**4. Szövegolvasás, szövegértés**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Szépirodalmi, ismeretterjesztő szabadon választott szövegek hangos olvasása, a szövegre vonatkozó feladatok megoldása Központi szövegértési feladatsorok megoldása Szövegtömörítés, lényegkiemelés		*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: különböző típusú források feldolgozása; esszéírás. *Valamennyi tantárgy*: vázlatírás, jegyzetelés. *Informatika:* információkezelés, forrásfelhasználás, hivatkozás, szöveges adatbázis, az internethasználat jogi, etikai kérdései.
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Szövegalkotás	Órakeret 15 óra
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Fogalmazási ismeretek ismétlése A szöveg fő részei: bevezetés, tárgyalás, befejezés Szövegtömörítés, lényegkiemelés Különböző szövegtípusok ismerete, megalkotása: párbeszéd, levél, üzenet, kérvény Kiselőadások tartása, irányított fogalmazás különféle témákban a tanórán		*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: esszéírás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 4 óra
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Számonkérés A kommunikáció témakör végén témazáró dolgozat		
Számonkérés Helyesírás témakör végén feladatsor megoldása		
Számonkérés Olvasásfelmérés		
Számonkérés Irányított fogalmazás megírása		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés	Órakeret 5 óra
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Tanév végi rendszerező összefoglalás		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Magyar nyelv és irodalom 9-10.

Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. melléklet)
Kerettantervi óraszámok témakörönként – magyar irodalom

Tematikai egység	Órakeret
1. Világirodalom	**58 óra**
2. Színház- és drámatörténet	**28 óra**
3. Középkori nyelvemlékek	**3 óra**
4. Portrék	**51 óra**
5. Látásmódok	**14 óra**
6. Életművek	**12 óra**
Kötelező összesen:	**166 óra**

Kerettantervi óraszámok témakörönként – magyar nyelv

Tematikai egység	Órakeret
1. Kommunikáció, tömegkommunikáció	**12 óra**
2. Nyelvi szintek, a nyelv grammatikai jellemzői	**20 óra**
3. Szövegértés, szövegalkotás	**13 óra**
4. Helyesírási ismeretek	**12 óra**
5. A szöveg	**22 óra**
6. Stilisztikai alapismeretek	**10 óra**
7. Jelentéstan	**8 óra**
Kötelező összesen:	**97 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	4 óra (2 irod.+2 nyelv)	144 óra (72 irod.+72 nyelv)	130 óra (65 irod.+65 nyelv)	7 irod.+7 nyelv
10.	4 óra (3 irod.+1 nyelv)	144 óra (108 irod.+36 nyelv)	129 óra (97 irod.+ 32 nyelv)	7 irod.+4 nyelv

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként – magyar irodalom

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Világirodalom – görög mitológia, antik görög epika és líra	**10**	2	**10**	2		
2. Színház- és drámatörténet – az antik színház és dráma	**6**		**6**			
3. Világirodalom – antik római irodalom	**4**		**4**			
4. Világirodalom - Biblia	**10**	2	**10**	2		
5. Világirodalom – az európai irodalom a 4-15. században (középkor)	**6**	1	**6**	1		
6. Világirodalom – az európai irodalom a 14-16. században (reneszánsz)	**5**		**5**			
7. Színház- és drámatörténet – drámajátékos tevékenységgel	**4**		**4**			
8. Középkori nyelvemlékek	**3**		**3**			

9. Janus Pannonius portréja	**6**		**6**			
10. Balassi Bálint portréja	**8**		**8**			
11. Világirodalom – késő reneszánsz, barokk, klasszicizmus (16-17. század)	**3**	2	**3**	2		
12. Színház- és drámatörténet – az angol színház a 16-17. században és Shakespeare	**6**				**6**	
13. Színház- és drámatörténet – a francia klasszicista színház (17. század)	**6**	1			**6**	1
14. Látásmód – Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem	**6**				**6**	
15. Világirodalom – az európai irodalom a 18. században	**8**				**8**	
16. Magyar irodalom a 18. században – portrék: Csokonai Vitéz Mihály, Berzsenyi Dániel	**20**	2			**20**	2
17. Világirodalom – az európai irodalom a 19. század első felében	**12**				**12**	
18. Színház- és drámatörténet – Katona József: Bánk bán	**6**				**6**	
19. Magyar irodalom a 19. század első felében – portrék: Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály	**17**	2			**17**	2
20. Életmű – Petőfi Sándor	**12**	2			**12**	2
21. Látásmód – Jókai Mór	**8**				**8**	
Összesen	**166**	14	**65**	7	**101**	7

9. évfolyam - magyar irodalom

Heti tanóra 10%-ának tartalma (7 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Világirodalom – görög mitológia, antik görög epika és líra**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Homérosz: *Iliász*	Az irodalom filmen: a *Trója* című film megtekintése	*Vizuális kultúra*: az antik-görög művészet néhány alkotása; illusztrációk és irodalmi művek párhuzamai *Földrajz:* topológiai tájékozódás. *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: az ókori történelem.
Mitológiai történetek és hősök különféle feldolgozásokban		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	antikvitás, mítosz, mitológia, eposz, eposzi konvenciók, kaland, utazás mint cselekményszervező elv	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Világirodalom - Biblia**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Világirodalom – az európai irodalom a 4-15. században (középkor)**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Világirodalom – késő reneszánsz, barokk, klasszicizmus (16-17. század)**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	

10. évfolyam – magyar irodalom

Heti tanóra 10%-ának tartalma (7 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Színház- és drámatörténet – a francia klasszicista színház (17. század)**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Különböző korszakok színháza és a színjátszás	Színháztörténeti áttekintés a témakör végén; ismeretek rendszerezése	*Vizuális kultúra; Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: görög és római színházépítészet. *Dráma és tánc*: színházművészet, színháztörténet *Vizuális kultúra; Ének-zene; Mozgóképkultúra és médiaismeret*: illusztrációk, zenei és filmes feldolgozások Shakespeare-művekből.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Színház, esztétikai minőség, tragikum, komikum, tragédia, komédia, dialógus, akció, dikció, alapszituáció, konfliktus, drámai szerkezet, kar, katarzis; felvonás, jelenet, díszlet, jelmez, szerzői utasítás, hármas egység, mértéktartás, helyzetkomikum, jellemkomikum, nyelvi komikum, jellemtípus, bizalmas, rezonőr.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Magyar irodalom a 18. században – portrék: Csokonai Vitéz Mihály, Berzsenyi Dániel**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Esszé a két költő műveiből	Számonkérés a témakör (Berzsenyi) végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Magyar irodalom a 19. század első felében – portrék: Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Esszé	Számonkérés a témakörök végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Életmű – Petőfi Sándor**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Esszé	Számonkérés a témakör végén	

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként – magyar nyelv

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Kommunikáció, tömegkommunikáció	**12 óra**	1	**12**	1		
2. Nyelvi szintek, a nyelv grammatikai jellemzői	**20 óra**	3	**20**	3		
3. Szövegértés, szövegalkotás	**13 óra**	1	**13**	1		
4. Helyesírási ismeretek	**12 óra**	1	**12**	1		
5. A szöveg	**22 óra**	2			**22**	2
6. Stilisztikai alapismeretek	**10 óra**	2			**10**	2
7. Jelentéstan	**8 óra**	1	**8**	1		
Összesen	**97 óra**	11	**65**	7	**32**	4

9. évfolyam – magyar nyelv

Heti tanóra 10%-ának tartalma (7 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Kommunikáció, tömegkommunikáció**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Nyelvi szintek, a nyelv grammatikai jellemzői**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Hangtan, morfémák, szavak, szintagmák	Rendszerezés, gyakorlás az altémák (hangtan, morfémák, szavak, szintagmák) végén	*Idegen nyelvek*: a tanult idegen nyelv hangtana, alaktani szerkezete, szóalkotási módjai, mondatszerkezete.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hang, fonéma, hangtörvény, szóelem (morféma): szabad és kötött morféma, szótő, képző, jel, rag. Szófaj: alapszófaj, viszonyszó, mondatszó. Szószerkezet (szintagma): alárendelő, mellérendelő szintagma.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Nyelvi szintek, a nyelv grammatikai jellemzői**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**

Mondatrészek, mondatok	Rendszerezés, gyakorlás az altémák (mondatrészek, mondatok) végén	*Idegen nyelvek*: a tanult idegen nyelv hangtana, alaktani szerkezete, szóalkotási módjai, mondatszerkezete.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Mondatrész: alany, állítmány, tárgy, határozó, jelző. Vonzat. Mondat, a mondat szerkesztettsége, mondatfajta; egyszerű mondat, összetett mondat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Nyelvi szintek, a nyelv grammatikai jellemzői**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Szövegértés, szövegalkotás**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Különböző magánjellegű és hivatalos szövegek szerkezetének, jellemzőinek megismerése, hivatalos szövegek alkotásának képessége.	A témakörben tanultak rendszerezése, ismétlése	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: különböző típusú források feldolgozása; esszéírás. *Valamennyi tantárgy*: vázlatírás, jegyzetelés. *Informatika:* információkezelés, forrásfelhasználás, hivatkozás, szöveges adatbázis, az internethasználat jogi, etikai kérdései.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hivatalos levél, kérvény, önéletrajz, motivációs levél, meghatalmazás, elismervény. Esszé, értekezés, tanulmány.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Helyesírási ismeretek**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Jelentéstan**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

10. évfolyam – magyar nyelv

Heti tanóra 10%-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A szöveg**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A szöveg fogalma, a szöveg szerkezete, szövegtípusok, szövegek összefüggése	A tanultak rendszerezése, ismétlés	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: a forrásszövegek típusai. *Idegen nyelvek:* az idegen nyelvi szöveg/ek kultúrafüggő felépítése. *Biológia-egészségtan; Fizika; Kémia; Földrajz*: a természettudományos ismeretterjesztő, illetve szakszövegek témahálózata, szókincse, felépítése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szöveg, szövegösszefüggés, beszédhelyzet. Szövegmondat, bekezdés, tömb, szakasz. Szövegkohézió Szövegpragmatika Nyelvtani (szintaktikai) tényező (kötőszó, névmás, névelő, határozószó, előre- és visszautalás, deixis, egyeztetés) Szövegtípus Szövegműfaj Szövegfonetika	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A szöveg**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Stilisztikai alapismeretek**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Stílusárnyalatok, stílusrétegek, stílusgyakorlatok, szövegtranszformációk, stíluselemek, stíluseszközök szerepe; a metafora funkciója	A tanultak rendszerezése, ismétlés	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: különböző forrásszövegek

		stílusjellemzői. *Idegen nyelvek*: beszélt nyelvi stílusregiszterek.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Stílusérték (alkalmi és állandó), stílusréteg (társalgási, tudományos, publicisztikai, hivatalos, szónoki, irodalmi). Stílushatás. Szókép (metafora, hasonlat, szinesztézia, metonímia, szinekdoché, összetett költői kép, allegória, szimbólum). Alakzat (ellipszis, kötőszóhiány, ismétlődés, gondolatritmus, oximoron). Mondatstilisztikai eszköz (verbális stílus, nominális stílus, körmondat).	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Stilisztikai alapismeretek**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

Magyar nyelv és irodalom 11-12.

Kerettantervi óraszámok témakörönként – magyar irodalom

Tematikai egység	Órakeret
1. Világirodalom	**26 óra**
2. Színház- és drámatörténet	**20 óra**
3. Portrék	**44 óra**
4. Látásmódok	**29 óra**
5. Életművek	**50 óra**
6. Magyar irodalom – a *Nyugat* és első nemzedéke	**7 óra**
7. Regionális kultúra	**2 óra**
8. Az irodalom határterületei	**4 óra**
Kötelező összesen:	**182 óra**

Kerettantervi óraszámok témakörönként – magyar nyelv

Tematikai egység	Órakeret
1. Kommunikáció	**4 óra**
2. Retorika	**12 óra**
3. Szövegalkotás	**7 óra**
4. Általános nyelvészeti ismeretek	**4 óra**
5. Pragmatikai ismeretek	**7 óra**
6. Nyelv és társadalom	**9 óra**
7. Nyelvtörténet	**8 óra**
8. Ismeretek a nyelvről	**9 óra**
Kötelező összesen:	**60 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
11.	4 óra (3 irod.+1 nyelv)	144 óra (108+36)	129 óra (97+32)	11+4
12.	4 óra (3 irod.+1 nyelv)	124 óra (93+31)	112 óra (85+28)	8+3

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként – magyar irodalom

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
22. Életmű – Arany János	**10**	2	**10**	2		
23. Színház– és drámatörténet – Madách Imre: *Az ember tragédiája*	**6**		**6**			
24. Világirodalom – az európai epika és líra a romantika után (19. sz. második fele)	**12**		**12**			
25. Színház- és drámatörténet – az európai dráma és színház a 19. sz. második felében	**8**		**8**			
26. Magyar irodalom a 19. század második felében – portré: Mikszáth Kálmán	**10**	2	**10**	2		
27. Magyar irodalom – a *Nyugat* és első nemzedéke	**7**		**7**			
28. Életmű – Ady Endre	**10**	2	**10**	2		
29. Portré – Móricz Zsigmond	**6**		**6**			
30. Életmű – Kosztolányi Dezső	**10**	4	**10**	4		
31. Látásmódok: Karinthy Frigyes, Krúdy Gyula	**8**	1	**8**	1		
32. Életmű – Babits Mihály	**10**		**10**			
33. Világirodalom – avantgárd irányzatok; a magyar avantgárd	**6**	1			**6**	1
34. Életmű – József Attila	**10**	2			**10**	2
35. Világirodalom – epikai és lírai törekvések a 20. században és a kortárs irodalomban	**8**				**8**	

36. Színház- és drámatörténet – a 20. századi és a kortárs drámairodalom néhány törekvése	**6**				**6**	
37. Portré – Radnóti Miklós	**4**	2			**4**	2
38. Portrék – Szabó Lőrinc, Márai Sándor, Pilinszky János, Weöres Sándor, Ottlik Géza	**15**				**15**	
39. Látásmódok – Illyés Gyula, Németh László, Örkény István, Nagy László	**12**				**12**	
40. Művelődéstörténeti, irodalomtörténeti tájékozódás – Portrék, látásmódok a 20. század magyar irodalmából (választható szerzők, művek)	**8**				**8**	
41. Portrék, látásmódok a kortárs irodalomból (választható szerzők, művek)	**10**				**10**	
42. Regionális kultúra	**2**				**2**	
43. Az irodalom határterületei	**4**				**4**	
Év végi összefoglalás		3				3
Összesen	**182**	19	**97**	11	**85**	8

11. évfolyam - magyar irodalom

Heti tanóra 10%-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Életmű – Arany János**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Esszé	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Magyar irodalom a 19. század második felében – portré: Mikszáth Kálmán	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Mikszáth *Beszterce ostroma* című regénye	Az irodalom filmen: A *Beszterce ostroma* című film megtekintése	*Etika*: Mikszáth műveiben felvetett erkölcsi kérdések megvitatása, pl. a kapcsolatok világa, törvény és lelkiismeret. *Filozófia*: a létre vonatkozó kérdések, etika, erkölcsfilozófia. *Földrajz*: a földrajzi tér regionális szerveződése, a Mikszáth-regény/ek topológiája.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Életmű – Ady Endre	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Esszé	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Látásmódok: Karinthy Frigyes, Krúdy Gyula	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Életmű – Kosztolányi Dezső	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Kosztolányi *Édes Anna* című regénye	Az irodalom filmen: az *Édes Anna* című film megtekintése	*Etika; Filozófia*: filozófiai, lélektani irányzatok, pl. a freudizmus és hatása. *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: urbanizáció, kulturális élet, sajtó.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Életmű – Kosztolányi Dezső	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Esszé	Számonkérés a témakör végén	

12. évfolyam – **magyar irodalom**

Heti tanóra 10%-ának tartalma (8 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Világirodalom – avantgárd irányzatok; a magyar avantgárd	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Avantgárd irányzatok	Kitekintés – az avantgárd más művészeti ágakban (pl. festészet) Beszélgetés a művészeti alkotásokról	*Vizuális kultúra; Mozgóképkultúra és médiaismeret*: az avantgárd a képzőművészetekben (futurizmus, expresszionizmus, szürrealizmus, kubizmus, konstruktivizmus, dada); az expresszionista és szürrealista filmművészet.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Avantgárd, futurizmus, expresszionizmus, szürrealizmus, aktivizmus, szabad vers, szimultanizmus, önműködő írás, képvers	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Életmű – József Attila	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Esszé	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Portré – Radnóti Miklós	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Esszé	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Év végi ismétlés, rendszerezés – 12. évfolyam	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Az évfolyamon tanult témakörök	Ismétlés, rendszerezés	
	Érettségi vizsgára való felkészülés	

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként – magyar nyelv

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
44. Kommunikáció	**4 óra**		**4**			
45. Retorika	**12 óra**	2	**12**	2		
46. Általános nyelvészeti ismeretek	**4 óra**		**4**			
47. Pragmatikai ismeretek	**7 óra**	1	**7**	1		
48. Szövegalkotás	**7 óra**	1	**5**	1	**2**	
49. Nyelv és társadalom	**9 óra**	1			**9**	1
50. Nyelvtörténet	**8 óra**	1			**8**	1
51. Ismeretek a nyelvről	**9 óra**	1			**9**	1
Összesen	**60 óra**	7	**32**	4	**28**	3

11. évfolyam – magyar nyelv

Heti tanóra 10%-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Retorika**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A szónoki beszéd felépítése, az érvelés; Milyen a jó szónok?	Szabadon választott témában egy beszéd elkészítése és előadása	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: antik szónokok, neves magyar szónoklatok (pl. Kölcsey, Kossuth, Deák). Közéleti megnyilatkozások retorikája. *Mozgóképkultúra és médiaismeret*: a meggyőzés, befolyásolás, a hatás eszközei.
	Önálló szóbeli megnyilvánulás felkészülés után	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Retorika, szónok, szónoklat, beszédfajta (bemutató, tanácsadó, törvényszéki), alkalmi beszéd, meggyőző szövegműfaj (vita, ajánlás). Szónoklat, bevezetés (az érdeklődés felkeltése, a jóindulat megnyerése, témamegjelölés), elbeszélés, érv, cáfolat, befejezés (összefoglalás, kitekintés). Érv, tétel, bizonyítás, összekötőelem, érvelés, indukció, dedukció.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Pragmatikai ismeretek**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Szövegalkotás**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

12. évfolyam – magyar nyelv

Heti tanóra 10%-ának tartalma (3 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Nyelv és társadalom**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Nyelvtörténet**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismeretek a nyelvről**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	

<u>Angol nyelv 9KNY</u>

Választott kerettanterv:

Kerettanterv a 9.Ny évfolyam számára (7. MELLÉKLET)

Állomány: 7.1.1._9_nyek.doc

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	**Órakeret**
1. Hello everybody!	**15**
2. Meeting people	**15**
3. The world of work	**15**
4. Take it easy	**15**
5. Where do you live	**21**
6. Can you speak English	**21**
7. Then and now	**21**
8. A date to remember	**22**
9. Food you like!	**22**
10. Bigger and better!	**22**
11. Looking good!	**22**
12. Life is an adventure!	**22**
13. Storytime	**25**
14. Have you ever?	**25**
15. Getting to know you	**25**
16. Thwe way we live	**25**
17. What happened next?	**25**
18. The market place	**25**
19. What do you want to do?	**25**
20. Places and things	**25**
21. Fame	**25**

22. Do's and don'ts	**25**
23. Going places	**25**
24. Things that changed the world	**25**
25. What if …?	**25**
26. Trying your best	**25**
Kötelező összesen:	**583**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.KNY	18 óra	648 óra	583 óra	65

Javasolt tankönyvek: John and Liz Soars: New Headway Elementary and Pre-Intermediate Student's Book and Workbook, Oxford University Press

9.KNY évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (65 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ételek, sütés-főzés	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Projekt munka, egy egyszerű étel elkészítése, videofelvétel készítése, annak kielemzése	Biológia-egészségtan: egészséges életmód
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Recipe, ingredients, istructions	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Öltözködés, divat	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Projekt munka, egy divatbemutató megszervezése, videofelvétel készítése, annak kielemzése	Életvitel, életmód
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Fashion show, designer clothes	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél		**Órakeret 33 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Easy Reader: Heidi	Irodalom: egy ismert mű rövidített változatának elolvasása
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Olvasott szöveg értése, szókincsbővítés, tartalommondás	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél		Órakeret 20 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Easy reader: Rainman	Irodalom: egy ismert mű rövidített változatának olvasása
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Olvasott szöveg értése, szókincs bővítése, tartalommondás	

Angol nyelv 9-12

Választott kerettanterv:
A két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvének kiadásáról szóló 4/2013. (I. 11.) számú EMMI rendelet kerettanterveket tartalmazó 3. melléklete:

Éves óraszámok négy évfolyamos és az előkészítő évfolyamot tartalmazó ötéves két tanítási nyelvű középiskolai oktatás esetén:

Óraterv:

évfolyam	9.	10.	11.	12.
heti óraszám	6	6	5	5
hetek száma	37	37	37	32
éves óraszám	222	222	185	160
KER szint	B1	B2	B2*	B2-C1**

* Az elvárt minimális követelmény, melynek teljesítését szintméréssel is vizsgálják az, hogy a tanulók legalább ötven százaléka a tizedik évfolyamon érje el a KER szerinti B2 szintet.
** Az elvárt minimális kimeneteli követelmény, melynek teljesítését szintméréssel is vizsgálják az, hogy a tanulók legalább kilencven százaléka érje el a KER szerinti B2 szintet,– de a kerettanterv általános nevelési-fejlesztési célja a középiskolai képzés végére a KER szerinti C1 szint.

Tankönyvek: 9-12. évfolyam:

Traveller Pre- Intermediate - *H. Q. Mitchell; MM Publications*
Traveller Intermediate B1- *H.Q. Mitchell; MM Publications*
Traveller Level B1+ - *H. Q. Mitchell; MM Publications*
Traveller Level B2 – *H.Q. Mitchell; MM Publications*
Matura Plus- *Ábrahám Károlyné, Halápi Magdolna; MM Publications*
Matura Plus 2- *H. Q. Mitchell; MM Publications*

9. évfolyam
Javasolt tananyag:
Traveller Pre-Intermediate - H.Q.Mitchell; MMPublications

Könnyített olvasmányok:
H.Q.Mitchell; MMPublications
Save the Forest
In the Year of the Dragon
The Canterville Ghost
The Mysterious Island
Treasure Island
Oliver Twist
Kidnapped
Swiss Family Robinson

Óraszám: 222/év, 6/hét

Témakörök a 9. évfolyam számára	
Témakör	**Kapcsolódási pontok**
1.Ember és társadalom - emberek külső és belső jellemzése - baráti kör - a tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel (példaképek, híres emberek) - kapcsolattartás	*Etika*: társas kapcsolatok *Etika*: generációk kapcsolata
2.Személyes élmények, tapasztalatok - kalandok, utazás, túra - felfedezés, személyes élmény - más kultúra megismerése - hihetetlen történetek	*Földrajz:* más népek kultúrái. *Technika, életvitel és gyakorlat*: közlekedési ismeretek, baleset-megelőzés *Földrajz*: a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok
3.Utazás, turizmus - közlekedési eszközök - veszélyes helyzetek - szállástípusok - természeti jelenségek, képződmények - idegen országok, népek kultúrájának megismerése - városi és vidéki élet	*Földrajz:* más népek kultúrái *Technika, életvitel és gyakorlat*: közlekedési ismeretek, közlekedésbiztonság, fenntarthatóság, környezettudatosság a közlekedésben. *Földrajz*: a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok
4.Tudomány és technika - a technika fejlődése - a technikai eszközök szerepe a mindennapi életben - találmányok - felfedezések - számítógép, Internet	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika*: tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok. *Informatika*: számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média, az elterjedt infokommunikációs eszközök előnyei és kockázatai, a netikett alapjai,

	élőszóval kísért bemutatók és felhasználható eszközeik.
5.Életmód - egészségmegőrzés - betegségek - veszélyek	*Technika, életvitel és gyakorlat*: testi és lelki egészség, balesetek megelőzése, egészséges ételek. *Biológia-egészségtan*: testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, fogyatékkal élők, betegségmegelőzés, elsősegély.
6.Szabadidő, művelődés, szórakozás - sportok - szabadidős tevékenységek - kulturális lehetőségek - mozi, színház - művészetek	*Földrajz:* más népek kultúrái. *Magyar nyelv és irodalom*: különböző kultúrák mítoszai, mondái; a reklám és a popzene új szóbeli költészete. *Informatika*: e-könyvek, médiatudatosság. *Testnevelés és sport*: táncok, népi játékok, a sport és olimpia története, példaképek szerepe, sportágak jellemzői. *Ének-zene*: népzene, klasszikus zene, popzene. *Dráma és tánc*: a szituáció alapelemei, beszédre késztetés, befogadás, értelmezés. *Vizuális kultúra*: művészi alkotások leírása, értelmezése.
7.Munka világa - foglalkozások és a szükséges kompetenciák, rutinok, kötelességek - pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás - önéletrajz, állásinterjú - önképzés, továbbképzés	*Technika, életvitel és gyakorlat*: pályaorientáció és munka.
8.Kultúrák - kulturális különbségek - főzés, ételek - ünnepek	*Földrajz:* más népek kultúrái. *Magyar nyelv és irodalom*: különböző kultúrák irodalma

Az éves óraszám felhasználása:

Témakör	óraszám
1.Ember és társadalom	32
2.Személyes élmények, tapasztalatok	23
3.Utazás, turizmus	32
4.Tudomány és technika	23
5.Életmód	22
6.Szabadidő, művelődés, szórakozás	23
7.Munka világa	22
8. Kultúrák	23
Szabadon felhasználható: • Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.) **és/vagy** • Differenciálás, gyakorlás, számonkérés: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően, azok számonkérése **és/vagy** • Projektmunkák: a témakörökhöz kapcsolódó projektmunkák készítése egyéni, pár-, vagy csoportmunkában	22
Összesen:	**222**

10. évfolyam

Javasolt tananyag:
Traveller Intermediate B1- ***H.Q.Mitchell; MMPublications***

Könnyített olvasmányok:

H.Q.Mitchell; MMPublications

The Last of the Mohicans
Excalibur
Lost in the Cave
Frankenstein

Óraszám: 222/év, 6/hét

Témakörök a 10. évfolyam számára	
Témakör	**Kapcsolódási pontok**
1.A bennünket körülvevő világ - kultúrák, népek, országok, nyelvek - nevezetességek - nyelvtanulás	*Földrajz*: a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok

- nyelvi különbségek - kommunikáció	
2.Hősök, hőstettek - hőstettek - mindennapi hősök ma és régen - veszélyhelyzetek - természeti katasztrófák	*Etika* *Történelem*
3.Munka és szabadidő - szórakozás, hobbi, kedvenc időtöltés - sportok - színház, mozi, kiállítás, koncert - foglalkozások és a szükséges kompetenciák, rutinok, kötelességek. - pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás - önéletrajz, állásinterjú	*Technika, életvitel és gyakorlat*: pályaorientáció és munka. *Vizuális kultúra*: művészi alkotások leírása, értelmezése.
4. Földünk, környezetünk - növények és állatok a környezetünkben - időjárás, éghajlat - környezetvédelem - környezettudatosság - jövőkép	*Technika, életvitel és gyakorlat*: fenntarthatóság, környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben, víz és energia-takarékosság, újrahasznosítás. *Biológia-egészségtan*: élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág.
5. Furcsa események, történések - szokatlan események - furcsa épületek - bűncselekmények	*Etika és erkölcstan*
6. Utazás, turizmus - utazás belföldön és külföldön - turisztikai célpontok - utazási eszközök - utazási előkészületek - szállástípusok	*Technika, életvitel és gyakorlat*: közlekedési ismeretek, közlekedésbiztonság, fenntarthatóság, környezettudatosság a közlekedésben. *Földrajz*: a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok
7.Tudomány és technika - modern nyelvtanulási lehetőségek - számítógép, Internet - modern eszközök a mindennapokban	*Informatika*: számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média, az elterjedt infokommunikációs eszközök előnyei és kockázatai, a netikett alapjai, élőszóval kísért bemutatók és felhasználható eszközeik.
8.Emberek, személyiségtípusok - személyiségvonások - babona, hiedelmek - személyes szokások - horoszkóp	*Pszichológia*

Ajánlás az éves óraszám felhasználására:

Témakör	óraszám
1. A bennünket körülvevő világ	23
2.Hősök, hőstettek	23
3.Munka és szabadidő	22
4.Földünk, környezetünk	23
5.Furcsa események, történések	22
6.Utazás, turizmus	23
7.Tudomány és technika	27
8. Emberek, személyiségtípusok	28
Szabadon felhasználható: • Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.)/Könnyített olvasmányok: The Last of the Mohicans, Excalibur, Lost in the Cave, Frankenstein **és/vagy** • Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően **és/vagy** • Projektmunkák: a témakörökhöz kapcsolódó projektmunkák készítése egyéni, pár-, vagy csoportmunkában	31
Összesen:	**222**

11. évfolyam

Javasolt tananyag:
Traveller Intermediate B1+- *H.Q.Mitchell; MMPublications*

Könnyített olvasmányok:
H.Q.Mitchell; MMPublications

Captain Grant's Children
The Turn of the Screw
The Phantom of the Opera
Drakula
Great Expectations

Óraszám: 185/év, 5/hét

Témakörök a 11. évfolyam számára	
Témakör	**Kapcsolódási pontok**
1.Ember és társadalom - emberek közötti kapcsolatok: rokoni, baráti - kommunikáció, kapcsolattartás - fiatalok problémái, konfliktusai a kortársakkal és a felnőttekkel - életstílusok	*Technika, életvitel és gyakorlat*: család és háztartás. *Etika*: generációk kapcsolata, családi élet.

2.Utazás, nyaralás - utazási célpontok - nyaralási tevékenységek	*Földrajz:* más népek kultúrái. *Technika, életvitel és gyakorlat*: közlekedési ismeretek, közlekedésbiztonság, fenntarthatóság, környezettudatosság a közlekedésben. *Földrajz*: a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok
3.Munka világa - foglalkozások - karrier - pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás - önéletrajz, állásinterjú - diákmunka	*Technika, életvitel és gyakorlat*: pályaorientáció és munka.
4. Tudomány és technika - a tudomány hatása a jövőnkre - találmányok - a tudomány területei - felfedezések, kutatások - virtuális valóság - technikai eszközök a mindennapokban	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika*: tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok. *Informatika*: számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média, az elterjedt infokommunikációs eszközök előnyei és kockázatai, a netikett alapjai, élőszóval kísért bemutatók és felhasználható eszközeik.
5.Szabadidő, szórakozás - tematikus parkok - szórakozási lehetőségek - szabadidős tevékenységek: mozi, fesztivál - hobbik	*Ének-zene*: népzene, klasszikus zene, popzene. *Dráma és tánc*: a szituáció alapelemei, beszédre késztetés, befogadás, értelmezés. *Vizuális kultúra*: művészi alkotások leírása, értelmezése.
6.Természet, környezetünk - növények és állatok a környezetünkben. - időjárás, éghajlat - környezetvédelem - ökoturizmus - állatvédelem, állatgondozás - természeti katasztrófák	*Technika, életvitel és gyakorlat*: fenntarthatóság, környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben, víz és energia-takarékosság, újrahasznosítás.
7.Életmód - egészség, egészségmegőrzés - gyógymódok - wellness - egészséges ételek, táplálkozás - fitness, sportok	*Technika, életvitel és gyakorlat*: testi és lelki egészség, balesetek megelőzése, egészséges ételek. *Biológia-egészségtan*: testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, fogyatékkal élők, betegségmegelőzés, elsősegély. *Testnevelés és sport*: a rendszeres testedzés szerepe,
8.Modern élet - vásárlás - boltok, bevásárló központok - hirdetések, reklámok - városi és a vidéki élet	*Technika, életvitel és gyakorlat*: tudatos vásárlás. *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek.* lakóhely és környék hagyományai

Ajánlás az éves óraszám felhasználására:

Témakör	óraszám
1. Ember és társadalom	15
2.Utazás, nyaralás	17
3.Munka világa	15
4.Tudomány és technika	15
5.Szabadidő, szórakozás	17
6.Természet, környezetünk	15
7.Életmód	17
8. Modern élet	15
Szabadon felhasználható: • Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.), könnyített olvasmányok feldolgozása (Drakula, The Turn of the Screw, The Phantom of the Opera) **és/vagy** • Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően **és/vagy** • Projektmunkák: a témakörökhöz kapcsolódó projektmunkák készítése egyéni, pár-, vagy csoportmunkában	40
Heti tanóra 10%-a: • számonkérés, gyakorlás, rendszerezés	19
Összesen:	**185**

12. évfolyam

Javasolt tananyag:
Traveller Level B2 – *H.Q. Mitchell; MM Publications*
Matura Plus ----*Ábrahám Károlyné, Halápi Magdolna; MM Publications*
Matura Plus 2 ---*H. Q. Mitchell; MM Publications*

Könnyített olvasmányok:

The Man Who Would Be King
Back in the Dreamtime
Jekyll and Hyde
The African Queen
Wuthering Heights
The Coral Island

Óraszám: 160/év, 5/hét

Témakörök a 12. évfolyam számára	
Témakör	**Kapcsolódási pontok**
1.Személyes vonatkozások, család	*Technika, életvitel és gyakorlat*: család és háztartás. *Etika*: generációk kapcsolata, családi élet.
2.Ember és társadalom	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*
3.Környezetünk	*Technika, életvitel és gyakorlat*: fenntarthatóság, környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben, víz és energia-takarékosság, újrahasznosítás. *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek.* lakóhely és környék hagyományai. *Biológia-egészségtan*: élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág. *Földrajz*: településtípusok; globális problémák, életminőségek különbségei; a Föld mozgása, az időjárás tényezői, a Föld szépsége, egyedisége.
4.Iskola	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái, élethosszig tartó tanulás. *Informatika*: digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.
5.Munka világa	*Technika, életvitel és gyakorlat*: pályaorientáció és munka.
6.Életmód	*Technika, életvitel és gyakorlat*: testi és lelki egészség, balesetek megelőzése, egészséges ételek. *Biológia-egészségtan*: testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, fogyatékkal élők, betegségmegelőzés, elsősegély. *Testnevelés és sport*: a rendszeres testedzés szerepe, relaxáció.
7.Szabadidő, szórakozás	*Földrajz:* más népek kultúrái. *Magyar nyelv és irodalom*: különböző kultúrák mítoszai, mondái; a reklám és a popzene új szóbeli költészete. *Informatika*: e-könyvek, médiatudatosság. *Testnevelés és sport*: táncok, népi játékok, a sport és olimpia története, példaképek szerepe, sportágak jellemzői. *Ének-zene*: népzene, klasszikus zene, popzene. *Dráma és tánc*: a szituáció alapelemei, beszédre késztetés, befogadás, értelmezés.

	Vizuális kultúra: művészi alkotások leírása, értelmezése.
8.Utazás, turizmus	*Technika, életvitel és gyakorlat*: közlekedési ismeretek, közlekedésbiztonság, fenntarthatóság, környezettudatosság a közlekedésben. *Földrajz*: a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok
9.Tudomány, technika	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika*: tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok. *Informatika*: számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média, az elterjedt infokommunikációs eszközök előnyei és kockázatai, a netikett alapjai, élőszóval kísért bemutatók és felhasználható eszközeik.

Ajánlás az éves óraszám felhasználására:

Témakör	**óraszám**
1. Személyes vonatkozások, család	10
2. Ember és társadalom	10
3. Környezetünk	10
4.Iskola	10
5. Munka világa	10
6. Életmód	9
7. Szabadidő, szórakozás	9
8. Utazás, turizmus	9
9. Tudomány és technika	9
Szabadon felhasználható: • Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.), rendszerező ismétlés, gyakorlás az érettségire, típusfeladatokkal való ismerkedés **és/vagy** • Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően **és/vagy** • Projektmunkák: a témakörökhöz kapcsolódó projektmunkák készítése egyéni, pár-, vagy csoportmunkában	64
Heti tanóra 10%-a:	10

• számonkérés, gyakorlás, érettségire való készülés	
Összesen:	**160**

Célnyelvi civilizáció

A kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet
A két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvének kiadásáról szóló 4/2013. (I. 11.) számú EMMI rendelet
4. melléklet - Kerettanterv a két tanítási nyelvű általános iskolai, középiskolai célnyelvi civilizáció tantárgy oktatásához alapján

9-10. évfolyam

Heti óraszám: 1
Éves óraszám: 36

9. évfolyam

Tematikai egység	Órakeret
1. A célnyelvi országok természetföldrajza	6 óra
2. A célnyelvi országok gazdasága	6 óra
3. A célnyelvi országok politikai berendezkedése	7 óra
4. A célnyelvi országok társadalmi viszonyai	7 óra
5. Hagyományok, szokások, életmód	6 óra
A Heti tanóra 10%-a számonkérésre fordítandó	4 óra

10. évfolyam

Tematikai egység	Órakeret
1. Környezetvédelem	8 óra
2. Tömegkommunikáció	8 óra
3. Sport	8 óra
4. Tudományok	8 óra

11-12. évfolyam
Heti óraszám: 2
11. évfolyam éves óraszáma: 72
12. évfolyam éves óraszáma: 64

11. évfolyam
Heti óraszám: 2
Éves óraszám: 72

Tematikai egységek	Órakeret
1. A célnyelvi országok gazdasága	13 óra
2. Acélnyelvi országok politikai berendezkedése	13 óra
3. A célnyelvi országok politikai viszonyai	13 óra
4. Hagyományok, szokások, életmód	13 óra
5. Környezetvédelem	13 óra
Heti tanóra 10%-a számonkérésre fordítandó	7 óra

Témakör	Óraszám	Tananyag	Kapcsolódási pontok
1.A célnyelvi országok gazdasága	14 óra	A célnyelvi országok gazdaságának a világ társadalmi-gazdasági rendszerében betöltött szerepe, a magyar vonatkozások, valamint a fenntartható gazdaság lehetőségeinek megismerése. A célnyelvi országokban való munkavállalás lehetőségei és a lehetséges kockázatok számbavétele. Mindennapi gyakorlati gazdasági és pénzügyi ismeretek (fizetőeszköz, számlanyitás, bankrendszer, adózás). A célországok kapcsolatának megismerése a nemzetközi gazdasági szervezetekkel (IMF, Világbank, WTO, Európai Unió), e kapcsolatok bemutatása. A tőke és a munkaerő-mobilitás előnyeinek, hátrányainak számbavétele. A fogyasztóvédelem, a fogyasztói kifogások orvoslási lehetőségeinek megismerése. Néhány összefüggés felismerése az életszínvonal, a globális problémák és a fenntarthatóság között. Önálló információszerzés és az információk értelmezése, az ismeretlen nyelvi elemek jelentésének kikövetkeztetése, a különböző típusú hírforrások összevetése az aktuális és alapvető gazdasági kérdések területén.	*Földrajz:* iparágak, nemzetközi szervezetek, pénzügyi fogalmak, tőke- és a munkaerő-mobilitás, közlekedés. *Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek:* a pénz és formái, pénzintézetek és tevékenységük, vállalkozói alapismeretek, a gazdaság szerkezete, nemzeti, uniós és globális gazdaság. *Matematika:* grafikonok, adatok gyűjtése, következtetések levonása.
2. A célnyelvi országok politikai berendezkedése	**15 óra**	A célországok és Magyarország választási rendszerének sajátosságai, ezek összevetése.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:* a politikai

		A jelentős politikai pártok szerepe a célországokban, a tevékenységüket meghatározó jogrend. A társadalmi, politikai, erkölcsi problémák felismerése, megfogalmazása, lehetséges javaslatok a konfliktusok elrendezésére. Politikai események elemzése és értelmezése segítséggel és önállóan, következtetések levonása.	rendszerek és az állampolgárok közötti viszony történelmi formái, az állampolgári jogok és kötelességek, országgyűlési választások. *Informatika:* digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.
3. A célnyelvi országok társadalmi viszonyai	**14 óra**	A célnyelvi országok társadalmi viszonyainak tanulmányozása, problémák feltárása, megoldáskeresés a feszültségek oldására. A munka világának bemutatása (pályaválasztás, munkavállalás, a célországba irányuló munkaközvetítés, munkanélküliség kérdései, érdekképviseletek); munkaerő-piaci információk gyűjtése, a célnyelvi országok munkaerő-piaci lehetőségeinek feltérképezése (pl. állások és elvárások). Egészségügyi, társadalombiztosítási ismeretek a célországokról. Leggyakoribb civilizációs és környezeti ártalmak, mentálhigiénés problémák felismerése. A vallás és az egyházak szerepének megértése a társadalomban. A társadalmat érintő alapvető globális problémák tudatosítása (pl. bűnözés, droghelyzet), és a segítségnyújtás lehetőségeinek feltárása. A célnyelvi dialektusok ismerete, szerepe a nyelvhasználatban, néhány példa említése.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:* a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel, rezsi, zsebpénz; a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái, egész életen át tartó tanulás. *Földrajz:* társadalomföldrajz. *Biológia-egészségtan:* az ember megismerése és egészsége, magatartása és lelki egészsége; *Etika:* társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők, szegények és gazdagok. *Technika, életvitel és gyakorlat:* pályaorientáció és munka.

4.Hagyományok, szokások, életmód	**14 óra**	A gyermekek helyzetének bemutatása a társadalomban, ezek összevetése a hazai viszonyokkal, valamint a gyermekvállalással és a gyermeknevelléssel kapcsolatos közvélekedés megismerése. A célnyelvi országok tradicionális és modern konyhaművészetének tanulmányozása; az életmód változásának hatása a modern konyhára. A kultúrára jellemző gondolkodásmód, ideálok, értékek feltárása, a célnyelvi országokban elvárt magatartásformák megismerése, gyakorlása. A városiasodás és az életminőség alakulásának bemutatása.	*Technika, életvitel és gyakorlat:* család és háztartás; testi és lelki egészség, egészséges ételek. *Etika:* önismeret, ember az időben: gyermekkor, ifjúság, felnőttkor, öregkor, családi élet. *Biológia-egészségtan:* egészséges életmód, fogyatékkal élők. *Testnevelés és sport:* a rendszeres testedzés hatása a szervezetre, relaxáció. *Informatika:* e-könyvek, médiatudatosság
5.Környezetvédelem	**15 óra**	A környezetszennyezés fajtái, az éghajlati változások ismerete, a változások okainak értelmezése. A hosszú távú következmények felismerése. Hulladékkezelés. Energiaforrások. Környezetvédelmi szervezetek. Környezetvédelem. Ökológiai szemlélet és felelősségvállalás a mindennapi életben, a környezettudatos magatartás fontosságának felismerése (pl. szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás). A fogyasztói társadalom és az urbanizáció új jelenségeinek felismerése, érvelés ezek mellett vagy ellen (pl. környezetkímélő közlekedés, túlfogyasztás). A célnyelvi országok és hazánk törekvései a környezeti károk enyhítésére és a fenntartható fejlődés megteremtésére; ezek eredményei és kudarcai.	*Technika, életvitel és gyakorlat:* fenntarthatóság, újrahasznosítás, környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben. *Biológia-egészségtan:* természetvédelem, a biológiai sokféleség védelme, a környezeti állapot és az ember egészsége közötti összefüggés. *Földrajz:* településtípusok, globális problémák, életminőségek különbségei, pl. az éhezés és a szegénység okai. *Etika:* etikus kereskedelem (fair trade).

		A genetika legújabb eredményei és ezek veszélyei (pl. génmódosított élelmiszerek); az alkalmazás dilemmái.	*Kémia:* vegyi anyagok hatásai a környezetre. *Földrajz:* talajerózió, felmelegedés hatásai az éghajlatra. *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:* természetes erőforrások változásának hatása a gazdaságra.

12. évfolyam

Heti óraszám: 2
Éves óraszám: 64

Tematikai egység	Órakeret
1. Tömegkommunikáció, média	16 óra
2. Irodalom, történelem, művészetek	16 óra
3. Tudományok	16 óra
Heti tanóra 10%-a számonkérésre fordítandó	6 óra
Rendszerező ismétlés az érettségire	10 óra

Témakör	Óraszám	Tananyag	Kapcsolódási pontok
1.Tömegkommunikáció, média	18 óra	A kereskedelmi TV-csatornák, a hírcsatornák és a közszolgálati TV helyzete, szerepe és feladata a célnyelvi országokban és hazánkban. A média tömegformáló szerepének felismerése és értékelése; önálló véleményalkotás példákkal és érvekkel alátámasztva. A tömegkommunikációs csatornákból szerzett információk kritikus kezelése, hitelességük ellenőrzése más források, pl. az internet segítségével. A reklámok etikusságának vizsgálata. A tömegkommunikációra és médiára vonatkozó törvények	*Etika:* újságírói etika; reklámmal kapcsolatos megfontolt fogyasztói szerep kialakítása; információs önrendelkezési jog; manipuláció, médiaszabályozás. *Magyar nyelv és irodalom:* a tömegkommunikációs források nyelvezete; a média hatása a nyelv változására. *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:* a cenzúra és a sajtószabadság a történelem folyamán. *Informatika:* az internet mint tömegkommunikációs forrás, az internet szerepe a

		és a sajtószabadság fogalmának megbeszélése. A sajtó politikai függetlensége és a sajtószabadság megvalósulása, a sajtószabadság és a média szerepének összehasonlítása a célnyelvi országok és hazánk viszonylatában a különböző történelmi korokban. Logikus, érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása a sajtó teljes szabadsága mellett vagy ellen.	XXI. század tömegkommunikációjában.
2.Irodalom, történelem, művészetek	18 óra	A legfontosabb történelmi korszakok megnevezése, és az ezekhez kapcsolódó művészeti stílusok azonosítása; a történelem és művészetek kapcsolódási pontjai (pl. középkor: román és gótikus stílus). A célnyelvi országok néhány kiemelkedő jelentőségű klasszikus és kortárs szerzőjének, képző- és előadóművészének, történelmi személyiségének megismerése és bemutatása. A célnyelvi országok néhány kiemelkedő irodalmi és filmművészeti alkotásának megismerése, értelmezése, az alkotók bemutatása. Irodalmi és filmművészeti alkotások olvasása/megtekintése célnyelven; drámarészletek előadása célnyelven. A célnyelvi országok legfontosabb történelmi eseményeinek, történelmi személyiségeinek megismerése és bemutatása. A célnyelvi országokra jellemző építészeti, képzőművészeti stílusok ismerete és néhány kiemelkedő fontosságú épület, műalkotás jellemzőinek bemutatása.	*Ének-zene:* zenei műfajok; hangszerek; klasszikus és populáris zene, zeneirodalom kiemelkedő alakjai, művei. *Dráma és tánc:* színház- és drámatörténet, színházi előadás megtekintése, beszélgetés a látottakról. *Vizuális kultúra:* műalkotások elemzése, művészettörténeti korszakok stílusjegyei. *Magyar nyelv és irodalom:* epikai, lírai, drámai művek olvasása és értelmezése, színház; filmművészet. *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:* történelmi korok, események; a kultúra és a történelem összefüggései. *Művészetek:* képzőművészet; előadó-művészet; építészet. *Informatika:* az internet-kultúra közvetítő szerepe.

		A célnyelvi országok néhány kiemelkedő fontosságú múzeumának, színházának megismerése és bemutatása; lehetőség szerint színházi előadások megtekintése célnyelven. A tömegkommunikáció fejlődésének hatása a kultúra közvetítésére és népszerűsítésére a célnyelvi országokban és hazánkban. A kulturális élet és a kultúra intézményei, eseményei, szerepe a célnyelvi országokban és hazánkban. Logikus, érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása történelmi eseményekről, művészeti alkotásokról és tudományos témákról.	
3.Tudományok	18 óra	Az emberiség történetének legfontosabb, új korszakot nyitó, a célnyelvi országokhoz és hazánkhoz kötődő találmányainak, vívmányainak megismerése és bemutatása (pl. penicillin, gravitáció, elektromosság, műtéti technikák). Tudományetikai kérdések megvitatása, pl. tanulói felvetések vagy aktuális hírek alapján. Logikus, érvekkel alátámasztott vélemények/ellenvélemények megfogalmazása, viták összefoglalása.	*Biológia-egészségtan, Fizika, Kémia:* tudománytörténeti jelentőségű felfedezők (Arisztotelész, Kopernikusz, Newton, Galilei, Watt, Darwin, Pasteur stb.), a biotechnológia lehetőségei és etikai kérdései. *Informatika:* az infokommunikációs eszközök előnyei és kockázatai; netikett. *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:* az ipari forradalom találmányai és hatásuk.
4.Érettségire való felkészülés	10 óra	A négy év anyagának rendszerezése, tematikus ismétlése	

Német nyelv (második idegen nyelv)

KERETTANTERV:
3. melléklet - Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára

ÓRATERV:

Évfolyam	**9.**	**10.**	**11.**	**12.**
Heti óraszám	**3**	**3**	**3**	**3**
Hetek száma	**36**	**36**	**36**	**32**
Éves óraszám	**108**	**108**	**108**	**96**
Heti tanóra	**97**	**97**	**97**	**86**
Szabadon felhasználható óraszám	**11**	**11**	**11**	**10**
KER szint		**A1**		**A2**

9. ÉVFOLYAM

TÉMAKÖRÖK

Éves óra-szám	**Témák**	**Kapcsolódási pontok**
13+1	*Személyes vonatkozások, család* A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai. Családi élet. Otthoni teendők. Családtagok bemutatása.	*Etika*: önismeret, ember az időben: gyermekkor, ifjúság, felnőttkor, öregkor, családi élet.
13+1	*Ember és társadalom* Emberek belső jellemzése. Konfliktusok és kezelésük. Társadalmi szokások nálunk és a célországokban.	*Etika*: társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők, szegények és gazdagok.
13+1	*Környezetünk* Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása, bútorok). Lakáskeresés. Lakberendezési stílusok. Időjárás, éghajlat.	*Biológia-egészségtan:* az időjárás tényezői.
10	*Az iskola* A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága. Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban.	*Történelem, társadalmi, és állampolgári ismeretek*: a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái, élethosszig tartó tanulás. *Informatika:* digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.

10	*A munka világa* Továbbképzések, tanulási lehetőségek. Az iskolán kívüli tanulás.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: pályaorientáció és munka.
13+1	*Életmód* Napirend, időbeosztás. Mindennapi teendők. Napszakok. Életünk és a stressz. Ételek, italok kedvenc ételek, sütés-főzés. Bevásárlás. Étkezdében, étteremben. Receptek.	*Biológia-egészségtan:* testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, fogyatékkal élők, betegségmegelőzés, elsősegély. *Testnevelés és sport:* a rendszeres testedzés hatása a szervezetre, relaxáció.
14+1	*Szabadidő, művelődés, szórakozás* Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Színház, mozi, koncert, kiállítás. Sportolás, kedvenc sport. Olvasás, rádió, tévé, számítógép, internet. Kulturális és sportélet nálunk és a célországokban.	*Földrajz:* más népek kultúrái. *Magyar nyelv és irodalom:* rövid epikai, lírai, drámai művek olvasása, a reklám és a popzene új szóbeli költészete. *Informatika:* e-könyvek, médiatudatosság. *Testnevelés és sport:* táncok, népi játékok, példaképek szerepe, sportágak jellemzői. *Ének-zene*: népzene, klasszikus zene, pop- zene. *Dráma és tánc:* a szituáció alapelemei, beszédre késztetés, befogadás, értelmezés, különböző kultúrák mítoszai, mondái. *Vizuális kultúra:* művészi alkotások leírása, értelmezése.
11+1	*Utazás, turizmus* Turistaként a célországban. Turisztikai célpontok.	*Technika, életvitel és gyakorlat:* közlekedési ismeretek, közlekedésbiztonság, fenntarthatóság, környezettudatosság a közlekedésben. *Földrajz:* a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői.
5	Év végi rendszerező ismétlés	

10. ÉVFOLYAM

Éves óra-szám	**Témák**	**Kapcsolódási pontok**
12+1	*Személyes vonatkozások, család*	*Technika, életvitel és gyakorlat*: család és háztartás.

	A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai. Személyes tervek.	*Etika*: önismeret, ember az időben: gyermekkor, ifjúság, felnőttkor, öregkor, családi élet.
14+1	*Ember és társadalom* Emberek külső jellemzése. Baráti kör. Ünnepek, családi ünnepek. Ünnep megszervezése, vendégek meghívása, meghívás elfogadása, lemondása. Ünnepek a célországban. Öltözködés, divat. Ruhadarabok. Divatkatalógusok. Vásárlás áruházban.	*Etika*: társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők, szegények és gazdagok.
13+1	*A munka világa* Foglalkozások és a szükséges kompetenciák. Önéletrajz, állásinterjú. Motivációs levél. Szakmai gyakorlat. Álláshirdetés. Különleges foglalkozások.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: pályaorientáció és munka.
13+1	*Életmód* Napirend, időbeosztás. A testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás). Gyakori betegségek, sérülések, baleset. Gyógykezelés (orvosnál). Életmód nálunk és a célországokban. Testrészek. Tanácsadás, gyógykezelési praktikák. Alternatív gyógykezelési módok, stresszoldás.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: testi és lelki egészség, balesetek megelőzése, egészséges ételek. *Biológia-egészségtan:* testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, fogyatékkal élők, betegségmegelőzés, elsősegély. *Testnevelés és sport:* a rendszeres testedzés hatása a szervezetre, relaxáció.
10	*Szabadidő, művelődés, szórakozás* Szabadidős elfoglaltságok, hobbik.	*Földrajz:* más népek kultúrái. *Magyar nyelv és irodalom:* rövid epikai, lírai, drámai művek olvasása, a reklám és a popzene új szóbeli költészete. *Informatika:* e-könyvek, médiatudatosság. *Testnevelés és sport:* táncok, népi játékok, példaképek szerepe, sportágak jellemzői. *Ének-zene*: népzene, klasszikus zene, pop- zene. *Dráma és tánc:* a szituáció alapelemei, beszédre késztetés, befogadás, értelmezés, különböző kultúrák mítoszai, mondái. *Vizuális kultúra:* művészi alkotások leírása, értelmezése.
13+1	*Utazás, turizmus*	*Technika, életvitel és gyakorlat:* közlekedési ismeretek,

	A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés. Menetrendek, tájékoztatók. Reptéren, pályaudvaron. Egy idegen városban. Útbaigazítás, turistainformáció. Látnivalók, szórakozási lehetőségek a célországban. Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése. Szálláslehetőségek (camping, ifjúsági szállás, szálloda, bérelt lakás vagy ház, lakáscsere stb.). Turisztikai célpontok.	közlekedésbiztonság, fenntarthatóság, környezettudatosság a közlekedésben. *Földrajz:* a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői.
11	*Tudomány és technika* A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika*: tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok. *Informatika:* számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média megismerése, az elterjedt infokommunikációs eszközök előnyeinek és kockázatainak megismerése, a netikett alapjainak megismerése, élőszóval kísért bemutatók és felhasználható eszközeik.
11+1	*Gazdaság és pénzügyek* A pénz szerepe a mindennapokban. Vásárlás, szolgáltatások (például posta, bank). Háztartási eszközök javíttatása, szerelő hívása telefonon. Telefonos ügyintézés, üzenethagyás.	*Technika, életvitel és gyakorlat:* család és háztartás, tudatos vásárlás, pénzügyi ismeretek. *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:* a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel rezsi, zsebpénz.
5	Év végi rendszerező ismétlés	

11. ÉVFOLYAM

TÉMAKÖRÖK

Éves óra-szám	Témák	Kapcsolódási pontok
12+1	*Személyes vonatkozások, család* A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: család és háztartás.

	Személyes tervek. Családi élet, családi kapcsolatok. A családi élet mindennapjai, otthoni teendők.	*Etika*: generációk kapcsolata, családi élet.
11+1	*Ember és társadalom* Emberek külső és belső jellemzése. Ünnepek, családi ünnepek. Ajándékozás, ünnepi készölődés, szervezés. Társadalmi szokások nálunk és a célországokban.	*Etika*: társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők, szegények és gazdagok. *Technika, életvitel és gyakorlat*: tudatos vásárlás.
13+1	*Környezetünk* Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása). Bútorok, berendezés. Teendők otthon és a ház körül. A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek. Lakhatási formák, együttélés másokkal. Az együttélés szabályai. Különleges építészeti stílus a célországban. Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben. Növények és állatok a környezetünkben.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: fenntarthatóság, környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben, víz és energia-takarékosság, újrahasznosítás. *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek.* lakóhely és környék hagyományai. *Biológia-egészségtan*: élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág. *Földrajz*: településtípusok; globális problémák, életminőségek különbségei; a Föld mozgása, az időjárás tényezői, a Föld szépsége, egyedisége.
13+1	*Az iskola* Tantárgyak, tanulmányi munka. Iskolai sikerek, sikertelenség. Tanulmányi eredmény. Saját iskolánk bemutatása. Az ismeretszerzés különböző módjai. Iskolarendszer a célországban. Iskolai tapasztalatok, lehetőségek az oktatási rendszerben. Továbbképzési lehetőségek.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái, élethosszig tartó tanulás. *Informatika*: digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.
13+1	*A munka világa* Diákmunka, nyári munkavállalás. Foglalkozások és a szükséges kompetenciák. Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás. Szakmai gyakorlat. Telefonálás a munkahelyen. Munka és szabadidő. A hivatás megtalálása.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: pályaorientáció és munka.
14+1	*Életmód* Napirend, időbeosztás. Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás). Életünk és a stressz. Függőségek.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: testi és lelki egészség, balesetek megelőzése, egészséges ételek. *Biológia-egészségtan*: testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, fogyatékkal élők, betegségmegelőzés, elsősegély.

	Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés. A sportolás jótékony hatása. Sportágak, extrém sportok. Étkezés családban, éttermekben, gyorséttermekben. Étkezési szokások és ételek a célországban. Étkezés vendégségben.	*Testnevelés és sport*: a rendszeres testedzés szerepe, relaxáció.
11	*Szabadidő, művelődés, szórakozás* Szabadidős elfoglaltságok, hobbik.	*Földrajz:* más népek kultúrái. *Magyar nyelv és irodalom*: különböző kultúrák mítoszai, mondái; a reklám és a popzene új szóbeli költészete. *Informatika*: e-könyvek, médiatudatosság. *Testnevelés és sport*: táncok, népi játékok, a sport és olimpia története, példaképek szerepe, sportágak jellemzői. *Ének-zene*: népzene, klasszikus zene, popzene. *Dráma és tánc*: a szituáció alapelemei, beszédre késztetés, befogadás, értelmezés. *Vizuális kultúra*: művészi alkotások leírása, értelmezése.
10	*Utazás, turizmus* Turisztikai célpontok a célnyelvi országokban. Az egyéni és társas utazás előnyei és hátrányai.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: közlekedési ismeretek, közlekedésbiztonság, fenntarthatóság, környezettudatosság a közlekedésben. *Földrajz*: a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői.
5	Év végi rendszerező ismétlés	

12. ÉVFOLYAM

Éves óra-szám	**Témák**	**Kapcsolódási pontok**
11	*Személyes vonatkozások, család* A tanuló személye. Személyes tervek. Családi élet, családi kapcsolatok. Konfliktusok a családban. Fontos családi események, életutak. Gyerekkori emlékek.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: család és háztartás. *Etika*: generációk kapcsolata, családi élet.
11	*Ember és társadalom* A tizenévesek és a fiatalok világa: kapcsolat a kortársakkal, elnőttekkel.	*Etika*: társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés;

	Női és férfi szerepek, ismerkedés, házasság. Konfliktusok a házasságban és azok megoldása. Élőítéletek. Ajándékozás. Társadalmi szokások nálunk és a célországokban.	fogyatékkal élők, szegények és gazdagok. *Technika, életvitel és gyakorlat*: tudatos vásárlás. *Földrajz; biológia-egészségtan*: biotermékek.
10	*Környezetünk* Személyes tárgyak és bútorok a lakásban. Időjárás, éghajlat. Globális kihívások. A városi és vidéki élet összehasonlítása.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: fenntarthatóság, környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben, víz és energia-takarékosság, újrahasznosítás. *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek.* lakóhely és környék hagyományai, azén falum, az én városom. *Biológia-egészségtan*: élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág. *Földrajz*: településtípusok; globális problémák, környezettudatosság, életminőségek különbségei; az időjárás tényezői, a Föld szépsége, egyedisége.
10	*Életmód* Napirend, időbeosztás. Mindennapi kötelezettségek, teendők. Életmód nálunk és a célországokban.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: testi és lelki egészség, balesetek megelőzése, egészséges ételek. *Biológia-egészségtan*: testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, fogyatékkal élők, betegségmegelőzés, elsősegély. *Testnevelés és sport*: a rendszeres testedzés szerepe, relaxáció.
11	*Szabadidő, művelődés, szórakozás* Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Hétvégi programok. Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. Sportolás, kedvenc sport.	*Földrajz:* más népek kultúrái. *Magyar nyelv és irodalom*: különböző kultúrák mítoszai, mondái; a reklám és a popzene új szóbeli költészete. *Informatika*: e-könyvek, médiatudatosság. *Testnevelés és sport*: táncok, népi játékok, a sport és olimpia története, példaképek szerepe, sportágak jellemzői. *Ének-zene*: népzene, klasszikus zene, popzene. *Dráma és tánc*: a szituáció alapelemei, beszédre késztetés, befogadás, értelmezés.

		Vizuális kultúra: művészi alkotások leírása, értelmezése.
11	*Utazás, turizmus* A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés. Az autó és a kerékpár karbantartása. Útbaigazítás. Közlekedés a városban. A közlekedés szabályai. Közlekedési hírek. Autóval a célországban. Különleges közlekedése eszközök. Nyaralás itthon, illetve külföldön. Utazási előkészületek, egy utazás, útvonal megtervezése, megszervezése. Utazási iroda, katalógusok, ajánlatok, hirdetések. Szálláslehetőségek (camping, ifjúsági szállás, szálloda, bérelt lakás vagy ház, lakáscsere stb.). Turisztikai célpontok	*Technika, életvitel és gyakorlat*: közlekedési ismeretek, közlekedésbiztonság, fenntarthatóság, környezettudatosság a közlekedésben. *Földrajz*: a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői.
10	*Tudomány és technika* A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben. A modern kommunikáció.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika*: tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok. *Informatika*: számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média, az elterjedt infokommunikációs eszközök előnyei és kockázatai, a netikett alapjai, élőszóval kísért bemutatók és felhasználható eszközeik.
12	*Gazdaság és pénzügyek* Családi gazdálkodás. A pénz szerepe a mindennapokban. Mindennapi kiadások, megtakarítás. Vásárlás, szolgáltatások (például posta, bank). Pénzügyi problémák. Ügyintézés a bankban és az interneten. Vásárlás piacon, szaküzletben és áruházban. Fogyasztás.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: család és háztartás, tudatos vásárlás, pénzügyi ismeretek. *Történelem, társadalmi és állampolgári ismere*tek: a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel, rezsi, zsebpénz. *Matematika*: alapműveletek, grafikonok értelmezése. *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel rezsi, zsebpénz.

Matematika

9.KNY

Választott kerettanterv:

Nyelvi előkészítő évfolyam kerettanterve (7. MELLÉKLET)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	**0 óra**
2. Számtan, algebra	**0 óra**
3. Összefüggések, függvények, sorozatok	**0 óra**
4. Geometria	**0 óra**
5. Valószínűség, statisztika	**0 óra**
Számonkérés	**0 óra**
Ismétlés, rendszerezés	**0 óra**
Kötelező összesen:	**0 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9. KNY	0+1,5=1,5 óra	0+54=54 óra	0 óra	0+54=54 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9.KNY évfolyam kötelező**	9.KNY évfolyam szabad
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	**0 óra**	0+3	**0**	0+3
2. Számtan, algebra	**0 óra**	0+27	**30**	0+27
3. Összefüggések, függvények, sorozatok	**0 óra**	0+6	**0**	0+6
4. Geometria	**0 óra**	0+10	**0**	0+10
5. Valószínűség, statisztika	**0 óra**	0+0	**0**	0+0
Számonkérés	**0 óra**	0+6	**0**	0+6
Ismétlés, rendszerezés	**0 óra**	0+2	**0**	0+2
Összesen:	**0 óra**	0+54	**0**	0+54

9.KNY évfolyam

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (54 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Gondolkodási és megismerési módszerek**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Kombinatorika	A kombinatorikai alapfeladatok felismerése. Szöveges feladatok értelmezése, az adatok helyes kijegyzetelése, a megfelelő összefüggések felírása, a feladat megoldása	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Permutáció, variáció, kombináció, megoldási terv	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Számtan, algebra**	**Órakeret 27 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Műveletek racionális számokkal	A négy alapművelet gyakorlása természetes számokkal, egész számokkal és tört számokkal. Közös nevező meghatározása. Törtek egyszerűsítése, bővítése. Zárójelek szerepe, műveleti sorrend módosítása.	
Százalékszámítás	Alapfeladatok megoldása. A százalékszámítás alapfogalmainak felismerése, beazonosítása.	

	Szöveges feladatok megoldásának formai követelményei.	
Arányosság	Egyenesen és fordítottan arányos mennyiségek ismerete. Az egyenes és fordított arányosság felismerése szöveges feladatokban.	Fizika: fizikai mennyiségek arányai, pl.: út – idő - sebesség
Egyenletek, egyenlőtlenségek	Lineáris egyenletek felismerése, megoldása, a mérleg-elv használata Lineáris egyenlőtlenségek megoldáshalmazának meghatározása Lineáris egyenletek, egyenlőtlenségek felírása szöveges feladatokból	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*összeadás, kivonás, szorzás, osztás, műveleti sorrend, tört, közös nevező, tört egyszerűsítése, bővítése, százalékláb, százalékérték, százalék alap, egyenes arányosság, fordított arányosság, lineáris egyenlet*	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. Összefüggések, függvények, sorozatok**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Elemi függvények	Függvény definíciója, a Descartes-féle koordinátarendszer ismerete, a lineáris, abszolút érték és hányados függvények ismerete, ábrázolása Lineáris egyenlet megoldása grafikusan, az algebra és a függvénytan összekapcsolása	Informatika: táblázatkezelés, táblázatok, függvények, diagramok, matematikai programok
Kulcsfogalmak/ fogalmak	függvény, Descartes – féle koordinátarendszer, lineáris függvény, abszolút érték függvény, hányados függvény	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**4. Geometria**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Síkgeometriai alapfogalmak	Pontok és egyenesek egymáshoz viszonyított helyzete a síkban Síkidomok csoportosítása	
Háromszögek	Háromszögek csoportosítása szögek és oldalak szerint Háromszögek nevezetes vonalai, pontjai Háromszögek kerülete, területe	
Négyszögek	Négyszögek csoportosítása: deltoid, trapéz, paralelogramma, rombusz, téglalap, négyzet Négyszögek kerülete, területe	
Kör	A kör és részei, nevezetes vonalai Köt kerülete, területe	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	*pont, egyenes, konvex és konkáv síkidom, általános, egyenlő szárú és szabályos háromszög, hegyes szögű, derékszögű és tompaszögű háromszög, magasság, súlyvonal, súlypont, szögfelező, oldalfelező merőleges, deltoid, trapéz, paralelogramma, rombusz, téglalap, négyzet, kör, sugár, átmérő, szelő, húr, érintő, körszelet, körcikk*

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Szintfelmérő és műveleti sebesség mérése	Az általános iskolában tanultak felmérése, a műveleti sebesség kritikus kognitív kompetencia mérése	
Számonkérés	Részismeretek számonkérése: műveletek természetes és egész számokkal, műveleti sorrend	
Számonkérés	Részismeretek számonkérése: törtek egyszerűsítése, bővítése, műveletek törtekkel	
Számonkérés	Részismeretek számonkérése: százalékszámítás, arányosság, egyenletek, egyenlőtlenségek	
Számonkérés	A függvények témakör lezárása	
Számonkérés	A geometria témakör lezárása	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Tanév végi rendszerező összefoglalás		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

<u>Matematika 9-10</u>

Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	**Órakeret**
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	**20 óra**
2. Számtan, algebra	**66 óra**
3. Összefüggések, függvények, sorozatok	**16 óra**
4. Geometria	**60 óra**
5. Valószínűség, statisztika	**10 óra**
Számonkérés	**10 óra**
Ismétlés, rendszerezés	**12 óra**
Kötelező összesen:	**194 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	3 óra	108 óra	97 óra	11 óra
10.	3 óra	108 óra	97 óra	11 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	**20 óra**	1	**10**	1	**10**	
2. Számtan, algebra	**66 óra**	27	**35**	4	**31**	
3. Összefüggések, függvények, sorozatok	**16 óra**	5	**9**	3	**7**	
4. Geometria	**60 óra**		**28**		**32**	
5. Valószínűség, statisztika	**10 óra**	4	**4**		**6**	4
Számonkérés	**10 óra**	7	**5**	1	**5**	3
Ismétlés, rendszerezés	**12 óra**	3	**6**	2	**6**	4
Összesen:	**194 óra**	58	**97**	11	**97**	11

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Gondolkodási és megismerési módszerek**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Szöveges feladatok	A feladat szövegének értelmezése. Az adatok módszeres lejegyzése. Összefüggések keresése. Számítások. Válasz megfogalmazása. Ellenőrzés a feladat szövegébe.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szöveg, adat, összefüggés, válasz, ellenőrzés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Számtan, algebra**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Arány, arányos osztás, százalékszámítás	Feladatok arányos osztásra, az arányos osztás alkalmazása. A százalékszámítás alapfeladatai, felismerésük.	
Kulcsfogalmak/fogalmak	Rész, egész, arány. Alap, százalékláb, százalékérték.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Összefüggések, függvények, sorozatok	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Abszolútérték és másodfokú függvény transzformációja Függvény jellemzése	Az alapfüggvények transzformálása síkbeli geometriai transzformációk segítségével. Igényes ábrák készítése. Jelölések megfelelő használata. Függvényjellemzés szempontjai.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Eltolás, tükrözés, nyújtás, zsugorítás. Értelmezési tartomány, érték készlet, szélsőérték, zérushely, monotonitás, paritás, párosság-páratlanság.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró	A síkgeometriai anyagrész utáni számonkérés.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Évvégi ismétlés	A tanévben érintett fejezetek áttekintése, a tanév anyagának összefoglalása, rendszerezése	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Valószínűség, statisztika	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Kombinatorikai feladatok gyakorlása Valószínűség számítás	Kombinatorikai alapfeladatok típusának felismerése, kulcsszavak jelentősége Összetett feladatok valószínűség számításra. Geometriai valószínűség alkalmazása	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Permutáció, variáció, kombináció, binomiális együtthatók, klasszikus és geometriai valószínűség	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Négyzetgyök, n-dik gyök Síkbeli geometriai transzformációk Kombinatorika, valószínűség számítás	Részismeretek számonkérése, előrejelzés a témazáró dolgozat előtt	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Négyzetgyök, n-dik gyök Másodfokú egyenlet, algebrai törtek Évvégi rendszerezés	Részismétlés a témaközi számonkérés előtt. A tanév anyagának rendszerezése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Matematika 11-12.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	**11 óra**
2. Számtan, algebra	**23 óra**
3. Összefüggések, függvények, sorozatok	**28 óra**
4. Geometria	**42 óra**
5. Valószínűség, statisztika	**20 óra**
Számonkérés	**12 óra**
Ismétlés, rendszerezés	**45 óra**
Kötelező összesen:	**181 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
11.	3 óra	108	97 óra	11
12.	3 óra	93 óra	84 óra	9

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	**11 óra**	2	**5**	0	**6**	2
2. Számtan, algebra	**23 óra**	3	**23**	3	**0**	0
3. Összefüggések, függvények, sorozatok	**28 óra**	2	**11**	0	**17**	2
4. Geometria	**42 óra**	8	**30**	7	**12**	1
5. Valószínűség, statisztika	**20 óra**	2	**10**	0	**10**	2
Számonkérés	**12 óra**	1	**7**	1	**5**	0
Ismétlés, rendszerezés	**45 óra**	2	**11**	0	**34**	2
Összesen:	**181 óra**	20	**97**	11	**84**	9

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Számtan, algebra**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Hatványozás, gyökvonás, logaritmus	A hatványozás azonosságainak gyakorlása. Negatív hatványkitevő használata. Műveletek hatványokkal Hatványozás és a logaritmus kapcsolatának felismerése	
Kulcsfogalmak/fogalmak	hatványozás, alap, kitevő, hatvány, négyzetgyök,logaritmus	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**4.Geometria**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Műveletek koordinátákkal adott vektorokkal, egyenes egyenlete	Képletek értelmezése, Geometria és algebra összekapcsolása, egyenest jellemző adatok, a közöttük felfedezhető összefüggések értése, használata	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Koordináták, vektor, irányvektor, normálvektor, iránytangens	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Logaritmikus függvények, függvénytranszformáció	Részismeretek számonkérése, előrejelzés a témazáró dolgozat előtt	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (9 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Gondolkodási és megismerési módszerek**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Szöveges feladatok	A feladat szövegének értelmezése. Az adatok módszeres lejegyzése. Összefüggések keresése. Számítások. Válasz megfogalmazása. Ellenőrzés a feladat szövegébe.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szöveg, adat, összefüggés, válasz, ellenőrzés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. Összefüggések, függvények, sorozatok**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**

Mértani sorozat	A sorozat felismerése, megfelelő képlet használata problémamegoldás során	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Sorozat elemei	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**4.Geometria**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Henger, gúla, gömb	Érettségi feladatok megoldása	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Henger, gúla, gömb, felszín, térfogat	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**5. Valószínűség, statisztika**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Adathalmazok jellemzése	Műveletek adatokkal	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Átlag, módusz, medián, szórás	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Ismétlés	A tanévben érintett fejezetek áttekintése, a tanév anyagának összefoglalása, rendszerezése	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek 9-10.
Választott kerettanterv:
Kerttanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára
Kerettantervi óraszámok témakörönként:

Tematikai egység	Órakeret
Az őskor és az ókori Kelet	8 óra
Az ókori Hellász	11 óra
Az ókori Róma	12 óra
A középkor	18 óra
A magyarság története a kezdetektől 1490-ig	16 óra
A világ és Európa a kora újkorban	12 óra
Magyarország a kora újkorban	14 óra
Felvilágosodás, forradalom és a polgárosodás kora	15 óra
Az újjáépítés kora Magyarországon	9 óra
Reformkor, forradalom és szabadságharc Magyarországon	15 óra
Kötelező összesen:	**130 óra**

Évfolyam	heti óraszám	éves óraszám	kötött	szabad
9.	2	72	65	7
10.	2	72	65	7

9. évfolyam

Tematikai egységek	**Heti tanóra**	**Szabadon felhasználható óraszám**	**Összóraszám**
Az őskor és az ókori Kelet	8	2	10
Az ókori Hellász	11	2	13
Az ókori Róma	12	1	13
A középkor	18	1	19
A magyarság története a kezdetektől 1490-ig	16	1	17

A szabadon felhasználható órák tartalma (7 óra):

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az őskor és az ókori Kelet**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás	A fejezet áttekintése, a szerzett ismeretek rendszerezése	
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az ókori Hellász**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás	A fejezet áttekintése, a szerzett ismeretek rendszerezése	
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ókori Róma	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A középkor	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A magyarság története a kezdetektől 1490-ig	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

10. évfolyam:

Tematikai egységek	Heti tanóra	Szabadon felhasználható óraszám	Összóraszám
A világ és Európa a kora újkorban	**12**	**2**	**14**
Magyarország a kora újkorban	**14**	**2**	**16**
Felvilágosodás, forradalmak és a polgárosodás kora	**15**	**1**	**16**
Az újjáépítés kora Magyarországon	**9**	**1**	**10**
Reformkor, forradalom és szabadságharc Magyarországon	**15**	**1**	**16**

A szabadon felhasználható órák tartalma (7 óra):

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A világ és Európa a kora újkorban**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás	A fejezet áttekintése, a szerzett ismeretek rendszerezése	
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Magyarország a 16-17. században**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás	A fejezet áttekintése, a szerzett ismeretek rendszerezése	
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Felvilágosodás, forradalmak és a polgárosodás kora**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az újjáépítés kora Magyarországon**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Reformkor, forradalom és szabadságharc Magyarországon	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek 11-12.
Választott kerettanterv:
Kerttanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára

Kerettantervi óraszámok témakörönként:

Tematikai egység	órakeret
A nemzetállamok és a birodalmi politika kora	16
A kiegyezéshez vezető út és a dualizmus kora Magyarországon	16
Az első világháború és következményei	16
Európa és a világ a két világháború között	18
Magyarország a két világháború között	16
A második világháború	15
Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ kiépülése. A két világrendszer versengése, a szovjet tömb felbomlása	16
Magyarország 1945–1956 között. A Kádár-korszak jellemzői	20
Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése. A demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon	14
Társadalmi és állampolgári ismeretek. Pénzügyi és gazdasági kultúra. Munkavállalás	18
Rendszerező ismétlés az érettségire	18
Kötelező összesen	**183**

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám	kötött	szabad
11.	3	108	97	11
12.	3	96	86	10

11. évfolyam

Tematikai egységek	Heti tanóra	Szabadon felhasználható óraszám	Összóraszám
A nemzetállamok és a birodalmi politika kora	16	1	17
A kiegyezéshez vezető út és a dualizmus kora Magyarországon	16	2	18
Az első világháború és következményei	16	2	18
Európa és a világ a két világháború között	18	2	20
Magyarország a két világháború között	16	2	18
A második világháború	15	2	17

A szabadon felhasználható órák tartalma (11 óra):

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A nemzetállamok és a birodalmi politika kora/ Témazáró dolgozat**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A kiegyezéshez vezető út és a dualizmus kora Magyarországon/ Összefoglalás, témazáró**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Magyarország története a 19. század második felében. Témazáró dolgozat	A fejezetben tanultak rendszerezése, ismétlés. Időmeghatározás konkrét kronológiai adatokkal Az európai történelem és a magyar történelem kölcsönhatásainak elemzése. A történelmi tér változásainak leolvasása különböző térképekről. Számonkérés	*Földrajz:* Magyarország földrajza, nemzetiségi, gazdasági és politikai térképek használata
Kulcsfogalmak/	emigráció, passzív ellenállás, húsvéti cikk, kiegyezés, dualista monarchia,	

fogalmak	közös ügy, gazdasági kiegyezés, Dunai Konföderáció, nemzetiségi törvény, horvát-magyar kiegyezés, Szabadelvű Párt, Szociáldemokrata Párt, választójog, torlódó társadalom, úri középosztály, dzsentri, kivándorlás, asszimiláció, zsidó emancipáció, állami anyakönyvezés, polgári házasság, népoktatás, millennium. *Személyek:* Haynau, Alexander Bach, Deák Ferenc, Andrássy Gyula, Tisza Kálmán, Baross Gábor, Wekerle Sándor, Tisza István, Jászi Oszkár, Kandó Kálmán, Puskás Tivadar, Ganz Ábrahám. *Topográfia:* Arad, Osztrák-Magyar Monarchia, Budapest, Bécs, Fiume, Bosznia-Hercegovina.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az első világháború és következményei/ Összefoglalás, témazáró**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Az első világháború története, Magyarország az első világháborúban Témazáró dolgozat	A fejezetben tanultak rendszerezése, ismétlése. Időmeghatározás konkrét kronológiai adatokkal Kronológiai adatok rendezése. Néhány kiemelt esemény, jelenség topográfiai adatainak elhelyezése vaktérképen. *Számonkérés*	*Földrajz:* térképhasználat, frontvonalak elhelyezkedése. A világháború a térképeken.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* villámháború – állóháború/állásháború, központi hatalmak, frontvonal, hátország, antant, jóvátétel, Népszövetség, revízió, reváns, bolsevik, szovjet, kommunizmus, őszirózsás forradalom, Kommunisták Magyarországi Pártja (KMP), egypártrendszer, proletárdiktatúra, ellenforradalom, kormányzó, vörösterror, fehérterror. *Személyek:* Lenin, Trockij, Wilson, Clemenceau, IV. Károly, Károlyi Mihály, Jászi Oszkár, Garami Ernő, Kun Béla, Apponyi Albert, Horthy Miklós. *Topográfia:* Szarajevó, Doberdó, Szentpétervár, Szerb-Horvát-Szlovén Királyság, Csehszlovákia, a balti államok, Lengyelország, a trianoni Magyarország.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Európa és a világ a két világháború között/ Összefoglalás, témazáró**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A két világháború közötti időszak történelme.	Rendszerezés, ismétlés. Időmeghatározás konkrét kronológiai adatokkal A történelmi tér változásainak leolvasása különböző térképekről. Történelmi időszakok összehasonlítása a változások	

Témazáró dolgozat	mennyisége és gyorsasága szempontjából. Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* általános választójog, tömegpárt, fasizmus, korporatív állam, kisantant, Dawes-terv, pártállam, államosítás, kollektivizálás, tervutasításos rendszer, GULAG, személyi kultusz, koncepciós per, tőzsde, túltermelési válság, New Deal, totális diktatúra, tömeg propaganda, nemzetiszocializmus, fajelmélet, zsidóüldözés, Führer, SS, Berlin-Róma tengely, Anschluss, tekintélyelvű állam, erőszakmentes ellenállás, magaskultúra (elitkultúra), tömegkultúra. *Személyek:* Mussolini, Sztálin, Roosevelt, Keynes, Hitler, Goebbels, Gandhi. *Topográfia:* Köztes-Európa, Szovjetunió, Brit Nemzetközösség, Berlin, weimari köztársaság, Moszkva, Saar-vidék, Rajna-vidék, Szudéta-vidék.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Magyarország a két világháború között/ Összefoglalás, témazáró**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Magyarország története a 20-as, 30-as években. Témazáró dolgozat	A fejezetben tanultak rendszerezése, ismétlése. Időmeghatározás konkrét kronológiai adatokkal A világtörténet, az európai történelem, a magyar történelem eltérő időbeli ritmusának és kölcsönhatásainak elemzése. Néhány kiemelt esemény, jelenség topográfiai helyének elhelyezése vaktérképen. Számonkérés	*Földrajz:*Magyarország közigazgatása. A területi változások térképes nyomonkövetése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* konszolidáció, antiszemitizmus, numerus clausus, földreform, népszövetségi kölcsön, pengő, Magyar Nemzeti Bank, revízió, irredentizmus, kultúrfölény, társadalombiztosítás, agrárolló, a népi mozgalom, a nyilas mozgalom, nyílt és titkos szavazás, zsidótörvény, győri program, első bécsi döntés. *Személyek:* Teleki Pál, Bethlen István, Klebelsberg Kunó, Gömbös Gyula, Imrédy Béla, Szent-Györgyi Albert *Topográfia:* Felvidék, Kárpátalja.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A második világháború/ Összefoglalás, témazáró**	**Órakeret 2 óra**

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A második világháború története. Magyarország a második világháborúban. Témazáró dolgozat	Rendszerezés, ismétlés. A történelmi tér változásainak leolvasása térképekről. Kronológiai adatok rendezése. Primer történelmi források elemzése, különféle társadalmi-történelmi összefüggések felderítése.Érvelés Számonkérés	*Földrajz:* A 2. világháború topográfiája. *Magyar nyelv és irodalom:* A háború borzalmai a magyar költészetben. (Radnóti versei, Örkény: Tóthék)
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* háromhatalmi egyezmény, tengelyhatalmak, koncentrációs tábor, megsemmisítő tábor, népirtás, emberirtás, holokauszt, partizán, totális háború, furcsa háború, hadigazdaság, Vörös Hadsereg, antifasiszta koalíció, fegyveres semlegesség, második bécsi döntés, „hintapolitika”, gettó, deportálás, munkaszolgálat, hadifogság, kiugrási kísérlet, malenkij robot. *Személyek:* Hitler, Churchill, Sztálin, Roosevelt, Rommel, Montgomery, Zsukov, Eisenhower, De Gaulle, Bárdossy László, Kállay Miklós, Szálasi Ferenc, Wallenberg. *Topográfia:* Leningrád, Pearl Harbor, Midway, El-Alamein, Sztálingrád, Kurszk, Auschwitz, Jalta, Potsdam, Hirosima, Normandia, Újvidék, Kamenyec-podolszki, Voronyezs, Don-kanyar, Délvidék és Észak-Erdély	

12. évfolyam

Tematikai egységek	Heti tanóra	Szabadon felhasználható óraszám	Össz-óraszám
Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ kiépülése. A két világrendszer versengése, a szovjet tömb felbomlása	16	2	18
Magyarország 1945–1956 között. A Kádár-korszak jellemzői	20	2	22
Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése. A demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon	14	2	16
Társadalmi és állampolgári ismeretek. Pénzügyi és gazdasági kultúra. Munkavállalás	18	4	22
Rendszerező ismétlés az érettségire	18		18

A szabadon felhasználható órák tartalma (10 óra):

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ kiépülése. A két világrendszer versengése, a szovjet tömb felbomlása/Összefoglalás, témazáró	Órakeret 2 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A hidegháborús időszak története, 1945-től 1989-ig. Témazáró dolgozat	Rendszerezés, ismétlés. Önálló vélemény megfogalmazása történelmi eseményekről, szereplőkről, jelenségekről, filozófiai kérdésekről. Számonkérés	*Földrajz:* Térképhasználat, a hidegháborús konfliktusok topográfiája.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), szuperhatalom, vasfüggöny, hidegháború, fegyverkezési verseny, kétpólusú világ, NATO, Varsói Szerződés, KGST, Európai Gazdasági Közösség (Közös Piac), berlini fal, harmadik világ, el nem kötelezettek mozgalma, újantiszemitizmus. *Személyek:* Sztálin, Mao Ce-tung, Truman, Adenauer, Hruscsov, Kennedy, Ben Gurion

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Magyarország 1945–1956 között. A Kádár-korszak jellemzői/Összefoglalás, témazáró	Órakeret 2 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Magyarország története 1945-1989-ig. Témazáró dolgozat	Rendszerezés, ismétlés. A világtörténet, az európai és a magyar történelem kölcsönhatásainak elemzése. Számonkérés	*Magyar nyelv és irodalom:* betiltott művek a Kádár-korszakban *Rajz és vizuális kultúra:* Plakátok, filmek a Rákosi- és Kádár-korszakról.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* Szövetséges Ellenőrző Bizottság, földosztás, Független Kisgazdapárt, Nemzeti Parasztpárt, Magyar Kommunista Párt, Szociáldemokrata Párt, Magyar Dolgozók Pártja (MDP), államosítás, népköztársaság, internálás, osztályharc, ÁVH, beszolgáltatás, iparosítás, kétkeresős családmodell, aranycsapat, Petőfi Kör, MEFESZ, intervenció, Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), pluralizmus, jogállam, nemzeti kerekasztal, sarkalatos törvények, Alkotmánybíróság. *Személyek:* Kádár János, Nagy Imre, Mindszenty József, Tildy Zoltán, Nagy Ferenc, Kovács Béla, Kéthly Anna, Esterházy János, Márton Áron, Rákosi Mátyás, Rajk László, Kádár János, Nagy Imre, Maléter Pál, Bibó István.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése. A demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon/ Összefoglalás, témazáró	Órakeret óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási

		pontok
A hidegháború utáni egyetemes és magyar történelem. Témazáró dolgozat	Rendszerezés, ismétlés. A világtörténet, az európai történelem, a magyar történelem eltérő időbeli ritmusának és kölcsönhatásainak elemzése. Számonkérés	*Földrajz:*A politikai határok változása a hidegháború után.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* globalizáció, multikulturalizmus, nemzetközi terrorizmus, vallási fanatizmus, fogyasztói társadalom, adósságspirál, globális felmelegedés, ökológiai katasztrófa, fenntarthatóság, környezetvédelem, fiatalodó és öregedő társadalom, migráció, foglalkozási szerkezet, diszkrimináció, integráció, euró, internet, tömegkommunikáció. *Személyek:* George Bush, Borisz Jelcin, Bill Clinton, Tony Blair, George W. Bush.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Társadalmi és állampolgári ismeretek. Pénzügyi és gazdasági kultúra. Munkavállalás / **Összefoglalás, témazáró**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Társadalmi és állampolgári ismeretek. Témazáró dolgozat A gazdaság működése, a munkaerőpiac. Témazáró dolgozat	A társadalom makro- és mikrostruktúráját alkotó elemek azonosítása. A társadalmi felelősségvállalás elvi szükségességének megértetése és néhány gyakorlati módjának megismertetése. Számonkérés Az alapvető pénzügyi és gazdasági fogalmak megismertetése, a gazdasági folyamatok fő hatótényezőinek megértetése. Az adók és járulékok szerepének megértése a modern nemzetgazdaságok működésében. Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	választás, választási rendszer, unió, országgyűlés, helyhatóság, politikai részvétel, parlamenti küszöb, állampolgári jogok biztosa, Állami Számvevőszék. költségvetés, adó, járulék, vállalkozás, személyi jövedelemadó, áfa, juttatások, társadalombiztosítás, nyugdíjjárulék, költségvetési intézmény, költségvetési egyenleg, deficit, pénzpiac, monetáris politika, jegybank, bankrendszer, kereskedelemi bank, megtakarítás, forrás, tőzsde, értékpapír, rt, kft, kkt, bt,	

<u>Hittan (etika)</u>

A tantárgy órakerete:

Évfolyam	*Hetek száma*	*Heti órakeret*	*Évi órakeret*
9.	36	1	36
10.	36	1	36
11.	36	1+1*	36+36*
12.	31	2	62

A tantárggyal kapcsolatos pedagógiai szervezési megjegyzések:

- A hittan tantárgyat helyi tanterv kötelező óraként tartalmazza.
- 11. évfolyamon az etika tantárgy a hittan tantárgyba integrálva.

A helyi tanterv tantárgyi tantervének áttekintése:

9. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Biblia	-	-	7
„Mi Atyánk”	-	-	7
Jézus Krisztus személye	-	-	10
Isten szólt…	-	-	12
Évfolyam összesen	**-**	**+36**	**36**

10. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
A Nagy Parancsolatok	-	-	13
Királyok és Próféták I.	-	-	12
Az apostolok cselekedetei	-	-	11
Évfolyam összesen	**-**	**+36**	**36**

11. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Királyok és próféták II.	-	-	11
Pál levelei	-	-	9
Zsoltárok	-	-	8
Újszövetségi levelek, Jelenések könyve	-	-	8
Évfolyam összesen	**-**	**+36**	**36**

+ 36 óra Etika

12. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Helyem a világban	-	-	12
A Gyülekezet	-	-	18

Bölcsességirodalom	-	-	18
Életünk nagy kérdései	-	-	14
Évfolyam összesen	**-**	**+62**	**62**

9. osztály
Heti óraszám: 1
Éves óraszám: 36

Tematikai egység	**Biblia**	**Órakeret 7 óra**
Előzetes tudás, tapasztalat	A Bibliáról megszerzett előzetes tudás. A családi, egyházi hitélet tapasztalata.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulók megismertetése, érdeklődésének felkeltése a Biblia iránt. A Biblia páratlan voltának megértése. Felismerni Isten üzeneteként a Bibliát	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
A Biblia Isten üzenete Mit jelent az Ószövetség illetve Újszövetség elnevezés? Hogyan tájékozódunk a Bibliában? A Biblia „Istentől ihletett” Hogyan szól az Isten az emberekhez? Miért olvassuk a Bibliát? *A Biblia keletkezése* Hogyan keletkezett az Ószövetség? Hogyan keletkezett az Újszövetség? A Biblia nyelvei A Biblia első fordításai A Biblia és a reformáció A Biblia a legek könyve *A Biblia szerkezete – Az Ószövetség könyvei* A törvény Történeti könyvek Költészeti és bölcseleti könyvek Prófétai könyvek *A Biblia szerkezete – Az Újszövetség könyvei* Az Újszövetség történeti könyvei Az apostolok levelei A Jelenések könyve *A Biblia megbízhatósága - A Biblia világa* Belső és külső bizonyítékok a megbízhatóságra A régészeti feltárások A Biblia tudományos pontossága A Holt-tengeri tekercsek A Biblia világa	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: Ókori népek történelme, Termékeny félhold, Egyiptom, Palesztina, Római Birodalom *Magyar nyelv és irodalom:* Nyelv kifejező eszközei, írásbeliség *Idegen nyelv:* A nyelvi fordítás nehézségei

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Biblia, Bibliai nyelvek, Ószövetség, Újszövetség, Megbízhatóság, Ihletettség, Bizonyíték

Helyi többlet óraszám: 1 óra	***A megszerzett ismeretek bevésése: keresés számítógépes bibliai szövegekben. Biblia-olvasó napló készítése.***

Tematikai egység	**„Mi Atyánk”**	**Órakeret 7 óra**
Előzetes tudás, tapasztalat	A családi, egyházi hitélet tapasztalata.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Felismerni, hogy a Teremtő Isten egyben gondviselőnk, segítőnk és mennyei atyánk is lehet. Tudatosítani, hogy Istennek jó terve van az emberrel, a bűn és gonoszság ellenére is.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Az Atya Az imádság: beszélgetés Istennel. Isten tulajdonságai A tékozló fiú története *Isten a Teremtő* Teremtés napjai Isten az Ő Szavával teremtett Az ember teremtése Az Isten által megteremtett világ jó volt *A jó és rossz* A bűneset A bűn következményei *Isten a Gondviselő* Mindennapi kenyerünk A csoda Az aggodalmaskodás Az ötezer ember megvendégelése *Megbocsátás* A gonosz szolga Megbocsátás titka Irgalom	*Magyar nyelv és irodalom*: a közlési szándéknak megfelelő nyelvi és nem nyelvi jelek használata; mindennapi kommunikációs szituációk gyakorlása. *Dráma és tánc:* együttműködés szituációs játékokban, aktív szereplőként bekapcsolódni a megbeszélésekbe. *Természetismeret:* A természeti környezet sokszínűsége
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Imádság, teremtés, Bűn, Gonosz, Gondviselés, Csoda, Aggodalom, Megbocsátás, Irgalom
Helyi többlet óraszám: 1 óra	***Összefoglalás – számonkérés: A memoriterek változatos formában történő számonkérése. Bibliai helyek visszakeresése. Alapfogalmak értelmező jellegű használata.***

Tematikai egység	**Jézus Krisztus személye**	**Órakeret 10 óra**
Előzetes tudás, tapasztalat	A megelőző tematikai egységek Jézus Krisztusról szóló tanításai.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megismerni Jézus Krisztus születésének, életének, halálának és feltámadásának körülményeit. Felismerni, hogy Jézus Krisztus emberként és egyben Istenként volt jelen a földön. Meglátni, hogy Jézus Krisztus valódi segítséget tudott adni az emberi szükségekre.

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Jézus születése Karácsony Menekülés Egyiptomba, Betlehemi gyermekgyilkosság *Keresztelő János* Keresztelő János személye A bemerítés – keresztség Jézus bemerítkezése *A jó pásztor* Jézus, mint a jó pásztor A juhok és a pásztor Az elveszett juh *A világ világossága* Jézus Krisztus, a világ világossága A vak Bartimeus története *Út, igazság, élet* Jézus Krisztus az út, igazság, élet Zákeus története *Virágvasárnap* Virágvasárnap története Jézus Krisztus a király *Nagyhét* Nagycsütörtök Az utolsó vacsora Jézus az élet kenyere Nagypéntek: Jézus pere és halála *Húsvét* Jézus Krisztus feltámadása A feltámadt Jézus szemtanúi Jézus Krisztus a feltámadás és az élet	*Magyar nyelv és irodalom*: műfaji jellegzetességek, szituációs kommunikáció gyakorlása *Dráma és tánc:* Dramatizált előadása a történetnek *Természetismeret:* Az ember és az állatvilág kapcsolata, az emberi test *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*:: Római birodalom kora, Palesztina, Hellén kultúra *Vizuális kultúra:* A témákhoz kapcsolódó képzőművészeti alkotások
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Megváltás, Áldozat, Keresztség, Bemerítés, Kereszthalál, Feltámadás
Helyi többlet óraszám: 1 óra	***„Passió” c. film elemzése***

Tematikai egység	**Isten szólt… Isten üzenete az Ószövetségben az özönvíztől Dávid királyig**	**Órakeret 12 óra**
Előzetes tudás, tapasztalat	Az előző tematikai egységek Ószövetségi vonatkozású témái	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megérteni az Ószövetségi történetek alapján, hogy Isten különböző módokon szól az emberekhez. Felismerni, hogy érdemes Isten vezetéséhez igazítani az életünket.

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Isten szava az Ősidőkben Isten szólt Nóéhoz - Az özönvíz története Szemben Isten szavával -Bábel tornya *Isten szava az Ősatyákhoz* Isten szólt Ábrahámhoz - Ábrahám élete Isten szólt Jákóbhoz - Jákób tusakodása *Isten terve és szabadítása* Isten szólt Józsefhez - József élete Isten szólt Mózeshez - A tíz csapás Isten szólt Józsuéhoz - Jerikó elfoglalása *Isten szava a királyság korában* Isten szól a prófétán keresztül – A kiválasztás Saul engedetlensége - A bűn Dávid és Góliát - A hit Dávid és Jonatán – Barátság	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: Őskor, Ókor, Birodalmak kialakulása, Egyiptom *Vizuális kultúra:* Az események megjelenítése különböző képzőművészeti eszközökkel *Dráma és tánc:* történetek feldolgozása különféle drámajátékos tevékenységekkel.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Özönvíz, Bábel, Elhívás, Engedelmesség, Kiválasztás, Bűn, Hit, Barátság
Helyi többlet óraszám: 1 óra	***Vita: Rend és fegyelem, vagy mindenki azt csináljon, amit akar?*** ***Beszélgetés: a vezetők feladatai, kötelességei és lehetőségei.***

10. osztály
Heti óraszám: 1
Éves óraszám: 36

Tematikai egység	**A Nagy parancsolatok**	**Órakeret 13 óra**
Előzetes tudás, tapasztalat	A Bibliaismeret tárgy 9. osztályban tanult tematikai egységei	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megismerni a Tízparancsolat törvényeit. Megérteni az Isteni parancsolatok célját. Felismerni a Szeretet parancsának egyediségét.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
A Tízparancsolat 1. parancsolat - Az Egy Isten tisztelete -Dániel barátai a tüzes kemencében 2. parancsolat - A láthatatlan Isten tisztelete Az aranyborjú 3. parancsolat - Isten nevének tisztelete Beszédünk, Péter fogadkozása 4. parancsolat - Nyugalomnap tisztelete Teremtés, Manna 5. parancsolat - Szülők tisztelete Ézsau és Jákób 6. parancsolat - Az élet tisztelete	*Természetismeret*: Természeti törvények *Erkölcstan:* A tisztelet fogalma, határai, hatásai, elvárások, tekintély *Magyar nyelv és irodalom*: a tömegkommunikáció

Jézus tanítása, Káin és Ábel 7. parancsolat - A házasság tisztelete Dávid és Bethsabé 8. parancsolat - A tulajdon tisztelete Ákán bűne 9. parancsolat - Az igazság tisztelete Jézus a nagytanács előtt 10.parancsolat – A megelégedettség tisztelete Nábót szőlője *A Szeretet parancsolata* Isten szeretete és az ember szeretete Szeretetnyelv	legfőbb üzeneteinek dekódolása. *Vizuális kultúra:* Szabad asszociációs és vizuális játékok az adott témára a (tisztelet, félelem, gyűlölet, kísértés, lopás, hazugság). Az előhívott impressziók megjelenítése síkban, térben, időben.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tisztelet, Szentség, Nyugalomnap, Bálvány, Szeretet, Tulajdon, Megelégedettség, Házasság, Szülők
Helyi többlet óraszám: 1 óra	***Beszélgetés a szeretetről / boldogságról: kinek mit jelent. A szeretet/ boldogság jellemzőinek kigyűjtése. Opció: A szeretet himnuszának vagy egy részének memoriter ismerete.***

Tematikai egység	**Királyok és próféták I.**	**Órakeret 12 óra**
Előzetes tudás, tapasztalat	A 9. osztályos Bibliaismeret „Isten szólt…” tematikai egysége, a 10. osztályos Bibliaismeret „Nagy parancsolatok” tematikai egysége	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megismerkedni az Ószövetségi királyok életével, jó és rossz döntéseivel. Megérteni a próféták szolgálatát a bibliai történeteken keresztül Felismerni Isten történelemformáló tervét.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Salamon Salamon királysága Salamon bölcsességet kér az Úrtól Salamon ítélete Salamoni templom *Az ország kettészakadása* A kettészakadás okai Az orzság kettészakadásának következményei *Illés próféta* Illés a sareptai özvegynél Istenítélet a Karmel-hegyen Illés menekülés – Isten gondviselése Illés elragadtatása *Elizeus próféta* Elizeus története A sunemi asszony története Naámán gyógyulása		*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: Időszalag készítése Régészeti kutatások a templom környékén *Magyar nyelv és irodalom:* képek és formák a költészetben; az irodalmi művek szóbeli és írásbeli szövegműfajainak jellemzői. *Vizuális kultúra, Mozgóképkultúra és médiaismeret* Irodalmi, zenei, filmes élmények felidézése, s a létrejött személyes tartalmak

		megjelenítése a kifejezési szándéknak megfelelő anyagok, eszközök, méretek felhasználásával (pl. színes, grafikai technika, mintázás, konstruálás, installáció talált tárgyakból, fotó).
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Bölcsesség, Hatalom, Templom, Isten lakhelye, Próféta, Elragadtatás	
Helyi többlet óraszám: 1 óra	***Kooperatív csoportmunkával készített kiselőadások és azok bemutatása.***	

Tematikai egység	**Az apostolok cselekedetei**	**Órakeret 11 óra**
Előzetes tudás, tapasztalat	A 9. osztályos Bibliaismeret Jézus Krisztus személye tematikai egysége	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megismerkedni az apostoli korral, az Egyház kialakulásával, az első gyülekezetek születésével. Megérteni Pünkösd lényegét és üzenetét.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Mennybemenetel és Pünkösd Jézus mennybemenetelének története Az első Pünkösd eseményei *Pál apostol* Pál megtérése A pogányok megtérése, az Antiókhiai gyülekezet Pál misszióútjai Pál Jeruzsálembe megy és elfogják Pál a császárhoz fellebbez (Fesztusz és Agrippa előtt) Pál hajótörése és megmenekülése Pál Máltán Pál Rómában		*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: Római birodalom kiterjedése, felépítése, hatása, államszervezete, a római jog rendje *Magyar nyelv és irodalom:* Az irodalmi művek szóbeli és írásbeli szövegműfajainak jellemzői. *Dráma és tánc* Érzékelés, megfigyelés, felismerés, emlékezet, fantázia, megjelenítés játékai.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Mennybemenetel, Pünkösd, Megtérés, Szentlélek, Gyülekezet, Egyház, Misszió,	
Helyi többlet óraszám: 1 óra	***Forráselemzés: a vonatkozó bibliai történet értelmezése.***	
A fejlesztés várt eredményei a két	• Részvétel a közös feladatokban, beszélgetésekben, játékokban • A Biblia főbb jellemzőinek ismerete	

évfolyamos ciklus végén	• Ismerje a következő bibliai történeteket: Dávid és Góliát, Jézus születése, halála és feltámadása, A jó pásztor története • A Miatyánk, az.1.Tim.3:16-17., és az 1.Sám 16:7/b memoriter szintű ismerete • Életkorának megfelelően definiálja a következő fogalmakat: bűn, hit, Krisztus, szeretet • Tudja megfogalmazni az advent, a karácsony, a nagypéntek és a húsvét lényegét. • Ismerje Káin és Ábel, valamint Salamon ítéletének történetét. • A tíz parancsolat (2.Móz.20:2-17), a Péld. 9:10., az ApCsel 1:8. memoriter szintű ismerete • Tudja megfogalmazni a virágvasárnap és a pünkösd, mint keresztény ünnep lényegét.

11. osztály
Heti óraszám: 1
Éves óraszám: 36

Tematikai egység	**Királyok és próféták II.**	**Órakeret 11 óra**
Előzetes tudás, tapasztalat	Az 10. osztályos Bibliaismeret Királyok és próféták I. tematikai egysége	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megismerkedni az Ószövetségi királyok életével, jó és rossz döntéseivel. Megérteni a próféták szolgálatát a bibliai történeteken keresztül. Felismerni Isten történelemformáló tervét.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Júda királyai és prófétái a babiloni fogság előtt Ezékiás király Ézsaiás próféta elhívás és élete Manassé uralkodása Jósiás király Jeremiás próféta szolgálata *Isten népe a fogság idején* Eszter könyve Eszter Királynő lesz Eszter közbenjárása és a szabadulás Dániel Babilóniában A király álma Dániel az oroszlánok vermében *Jónás próféta* Jónás könyve Jónás az engedetlen próféta Ninive megtérése	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: Ókori birodalmak, Asszíria, Új babilóniai birodalom, Egyiptom, történetírás, forráselemzés *Magyar nyelv és irodalom*: A kommunkációs szituációk megfigyelése, megbeszélése és elemzése

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Királyság, Próféta, Fogság, Ítélet, Közbenjárás, Kijelentés, Megtérés
Helyi többlet óraszám: 1 óra	***Diákok beszámolója egyéni kutatás alapján olyan rokon vagy ismerős életéről, aki fogságban volt. Vita: A fogság ítélet vagy lehetőség?***

Tematikai egység	Pál levelei	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás, tapasztalat	A 10. osztályos Bibliaismeret Apostolok cselekedetei tematikai egysége	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Pál apostol leveleinek megismerése. Felismerni a levelekben található alapvető üzeneteket. Megérteni, hogy a levelek tanítása mit jelent számunkra.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Pál apostol válogatott levelei Pál levele a rómaiakhoz -Hit általi megigazulás -Kegyelemből fakadó üdvösség Pá1első levele a korinthusiakhoz -Szeretet himnusza Pál második levele a korinthusiakhoz -Ó- és Újszövetség kapcsolat Pál levele a galatákhoz -Törvény és kegyelem Pál levele az efézusiakhoz -Lelki fegyverzet Pál levele a filippiekhez -Krisztus himnusz Pál levele a kolosséiakhoz -A keresztyén család Pál első leveleTimóteushoz -Példaadás	*Magyar nyelv és irodalom*: A levél, mint irodalmi műfaj, a himnusz *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: Római birodalom kiterjedése, felépítése, hatása, államszervezete, a római jog rendje, család *Biológia- egészségtan:* leány és női, fiú és férfi szerepek a családban, a társadalomban;

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Levél, hit, megigazulás, kegyelem, üdvösség, szeretet, himnusz, Ószövetség, Újszövetség, Törvény, Kegyelem, Lelki fegyverzet, Keresztény család
Helyi többlet óraszám: 1 óra	***Gyülekezeti kiszállás lehetőség: szolgálat és beszélgetés gyülekezeti tagokkal***

Tematikai egység	Zsoltárok	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás, tapasztalat	A 9. osztályos Bibliaismeret Biblia, Isten szólt... tematikai egységei	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megismerni a zsoltárköltészet műfaji sajátosságait. Megérteni az Istennel való kapcsolat kifejezésének fontosságát költészetben és énekekben.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Zsoltárok könyve Zsoltárok, mint a Biblia énekeskönyve Az Istenben bízó ember költészete Messiási zsoltárok A prófétikus üzenetek Pásztor metafora Isten szeretetének és hűségének költői kifejezése	*Magyar nyelv és irodalom*: A zsoltár, mint irodalmi kifejező eszköz, érzések, benyomások kifejezése a költészetben. *Biológia egészségtan:*

Bűnbánati zsoltár A megalázkodás és helyreállás lehetősége Mózes imádsága A mulandó ember bizalma az örökkévaló Istenben Isten dicsőítése Isten magasztalásának sokszínűsége	mások megismerése, megítélése és a kommunikáció; alkalmazkodás, áldozatvállalás, konfliktuskezelés, probléma feloldás;
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Zsoltár, Isten dicsőítése, Magasztalás, Messiás, Prófécia, Metafora, Bűnbánat, Alázat,
Helyi többlet óraszám: 1 óra	***Projektmunka: kiscsoportban értékeljük Dávid király életszakaszait, és jelenítsük meg egy-egy állóképben***

Tematikai egység	**Újszövetési levelek, Jelenések könyve**	**Órakeret 8 óra**
Előzetes tudás, tapasztalat	Az 11. osztályos Bibliaismeret Pál levelei tematikai egysége	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az egyetemes levelek üzenetének megismerése és megértése. Felismerni az apokaliptikus kijelentés szimbólumait. Megérteni Isten végcélját a teremtett világgal.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
A zsidókhoz írt levél A hit példaképei *Egyetemes levelek* Jakab levele A kísértés Péter első levele Tisztelet és engedelmesség a hatalom képviselői felé *Jelenések könyve* Az apokaliptika János Patmosz szigetén A hét pecsét Krisztus ezeréves uralma Halottak feltámadása, Utolsó ítélet Új teremtés	*Magyar nyelv és irodalom*: A levél, mint irodalmi műfaj, az apokaliptikus irodalom *Földrajz*: Földközi tenger, Törökország, Görögország *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: Római birodalom kiterjedése, felépítése, hatása, államszervezete, a római jog rendje, család egyenlőség és egyenlőtlenségek a társadalomban; állampolgári jogok és kötelességek;
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hit, példakép, kísértés, tisztelet, engedelmesség, hatalom, apokaliptika, végidők, feltámadás, ítélet, új teremtés
Helyi többlet óraszám: 1 óra	***Összefoglaló jegyzet készítése.***

Etika gimnázium, 11. évfolyam

Kerettanterv neve:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
Állomány: 3.2.06_etika_11-12.doc
Etika 11.
Heti 1 óra, évi 36 óra

Kerettanterv alapján: 36*0,9=32,4 **32 óra kötött** + 4 óra szabad
Kerettantervben szereplő óraszámok:

Tematikai egység	**Órakeret**
1. Alapvető etika	**9 óra**
2. Egyén és közösség	**10 óra**
3. Korunk kihívásai	**9 óra**
Számonkérés	**4 óra**
Kötelező összesen:	**32 óra**

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött	Szabad
11.	1	36	32	4

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad
1. Alapvető etika	**9 óra**		**9**	
2. Egyén és közösség	**10 óra**		**10**	
3. Korunk kihívásai	**9 óra**		**9**	
Számonkérés	**4 óra**		**4**	
Ismétlés, rendszerezés		4		4
Összesen:	**32**	4	**32**	4

Órafelosztás: 32+4 óráról a kerettanterv kötött tartalmának formájában

Tematikai egység	**Alapvető etika**	**Órakeret 9 óra**
Előzetes tudás	A nyelvi/fogalmi gondolkodás és a tudatos környezetformálás (munka) szerepe a kulturális evolúcióban. Az Ó- és Újszövetség legismertebb részletei. A felelősségvállalás, illetve az ezzel kapcsolatos mulasztások irodalmi példái.	

Ismeretek, fejlesztési feladatok	**Kapcsolódási pontok**
Az erkölcsi gondolkodás alapjai Tények és értékek. Ismeret, megértés, értékelés, elhatározás. Elmélet és gyakorlat. A társas lény: erkölcsi lény. A Másik szerepe az öntudatos én kialakulásában. Etika és nyelv: bizalom, megértés, egyetértés, vita, párbeszéd. Erkölcsi érzék, tanult viselkedés, az erkölcsi szabályok természete, az egyén erkölcsi méltósága.	*Filozófia:* Az elérhető boldogság. A szabad akarat és a rossz kérdései. Az értékteremtő ember és a hatalom. Szabadság, választás, felelősség, szorongás.

A munka mint az önkiteljesítés alapvető eszköze. Jó és rossz. A rossz eredete – különféle megközelítések. A szenvedés kérdése. *Bibliai erkölcsi értékek a világi etikában* Az ember kitüntetett léthelyzete. A világvallások emberképe és etikája. A szeretet erkölcsi jelentősége. A lelkiismeret szabadsága és a személyes felelősség elháríthatatlansága. *Mit kell akarnom? Az erkölcsi döntés* Az erkölcsi gondolkodás fejlődése. Szokáserkölcs, hagyomány, törvény. A lelkiismeret szava. Példakövetés, tekintélytisztelet. A mások igazsága. Párbeszéd, vita, kétely. Értékkonfliktusok. Kötelesség és szabadság. A kanti kötelességetika és bírálata. *A felelősség kérdése* Az erkölcsi cselekedet. A jóakarat. Felelősség a tetteinkért – felelősség másokért. *Az erények és a jó élet céljai* Önmegvalósítás, önkorlátozás, önismeret, önértékelés. A jólét és a jó élet fogalmának megkülönböztetése. A boldogság mint etikai kérdés. Az erények és a jellem. Az erkölcsi nevelés. Önállóság és példakövetés. Magánérdek és közjó.	*Társadalmi, állampolgári ismeretek:* Pályakezdés, álláskeresés. Munkaerő-piaci elvárások itthon és külföldön.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Erkölcsi érték, értékítélet, gyakorlat, erkölcs, etika, öntudat, munka; hit, szeretet, kiválasztás, bűn, kegyelem; lelkiismeret, szabadság, kötelesség, törvény, megértés; felelősség, szándék, következmény, erény, boldogság, jellem, önigazolás.
Ismétlés, rendszerezés	1
Számonkérés	1

Tematikai egység	**Egyén és közösség**	**Órakeret 10 óra**
Előzetes tudás	Irodalmi példák törvénytisztelet és lelkiismeret összeütközésére. A haza szolgálatának és védelmének történelmi példái. A nemzetállamok kialakulásának sajátosságai Közép-Kelet-Európában. Nemzetiségi konfliktusok, vallásüldözés a magyar történelemben. A cigányság történetével, helyzetével kapcsolatos alapismeretek. Hátrányos élethelyzetek, a szegénység alapvető társadalmi összetevőinek ismerete.	

Ismeretek, fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
A kapcsolatok etikája Az emberek közti testvériség eszméje. Barátok és ellenfelek. Szeretetkapcsolatok. Párválasztás. Felelősség a társakért. Szexuáletika. Házasság. Családi élet. Otthonteremtés. Családi szerepek. Szülők és gyermekek. A családi élet válságai. *Társadalmi szolidaritás* Hátrányos élethelyzetek. Társadalmi igazságosság és/vagy kölcsönös segítség. A betegekkel és szegényekkel való törődés mint erkölcsi kötelesség. *Törvény és lelkiismeret* A szabadság rendje. Jogok és kötelességek. Erkölcs és politika. A lelkiismeret és véleménynyilvánítás szabadsága. Felelősségünk magunkért és a világért. A cselekvés halaszthatatlansága. *Szavak és tettek* Visszaélés a szólásszabadsággal. Uszítás, rágalmazás, az ember lealacsonyítása, az erőszak népszerűsítése, megtévesztő reklámok. Szavak és tettek: a nyilvános beszéd a tömegmédiumokban. Médiaetika. *Hazaszeretet* Állampolgárság és nemzeti érzés. Nemzeti szolidaritás. Áldozat a hazáért, és ennek elfogadható mértéke. A társadalmi önazonosság (identitás) felépülése és torzulásai. *Többség és kisebbség* Az etnokulturális csoportok, nemzeti és vallási kisebbségek, illetve a többségi társadalom közti konfliktusok, az együttélés erkölcsi problémái. Előítéletek, sztereotípiák, esélykülönbségek. A nemzeti fejlődés traumái – Kárpát-medencei sajátosságok. A kirekesztő, elnyomó nemzetstratégiák erkölcsi megítélése.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:* A jóléti társadalom. A magyar társadalom a rendszerváltozás után. A cigány (roma) társadalom története, helyzete és integrációjának folyamata. *Földrajz:* Magyarország és a Kárpát-medence földrajza; a magyarság által lakott, országhatáron túli területek. *Mozgóképkultúra és médiaismeret:* A média társadalmi szerepe. Médiareprezentáció, valószerűség, hitelesség. Médiaetika, médiaszabályozás. *Társadalmi, állampolgári ismeretek:* Kulturális és etnikai kisebbségek hazánkban. Esélyegyenlőtlenség és hátrányos társadalmi helyzet. Szolidaritás és társadalmi felelősségvállalás.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Család, felelősség a társainkért, hűség, szeretet, szerelem; erkölcsi érték, erény, boldogság, jellem; törvény, törvénytisztelet, emberiesség, polgári engedetlenség; nemzet, identitás; nacionalizmus, sovinizmus, együttélés, idegengyűlölet, antiszemitizmus, hátrányos megkülönböztetés, kisebbség; igazságosság, előítélet, sztereotípia, kirekesztés, befogadás, sokszínűség, szolidaritás, önkéntesség.
Ismétlés, rendszerezés	1
Számonkérés	1

Tematikai egység	**Korunk kihívásai**	**Órakeret 9 óra**
Előzetes tudás	A műszaki-tudományos haladás vívmányai, hatásai. Természet- és társadalom-földrajzi ismeretek. Pszichés funkciók a magasabb rendű állatoknál, biodiverzitás, ökológiai rendszerek. Kulturális hagyomány, jövőkép, az utódokról való gondoskodás szerepe és változásai a civilizáció történetében.	

Ismeretek, fejlesztési feladatok	**Kapcsolódási pontok**
A tudományos-technikai haladás etikai kérdései Az emberi cselekvés megváltozott természete. Technika és etika. A tudósok felelőssége. *Bioetika* Születés és halál. Családtervezés. Mesterséges megtermékenyítés. Béranyaság. Terhességmegszakítás. Genetikailag módosított élőlények. Egészségvédelem és etika. Szembenézés a halállal. Eutanázia. *A felelősség új dimenziói a globalizáció korában* Az egyén felelőssége és cselekvési lehetőségei a globális hálózatok korában. Magánérdek és közjó. A fenntarthatóság fogalma. Lokalizáció és önrendelkezés: az emberi lépték helyreállítása. Világszegénység – a szegények világa. A szegénység új arcai: környezetrombolás, adósságcsapda, szélsőséges jövedelmi egyenlőtlenségek, létbizonytalanság, népbetegségek, népességrobbanás, tömeges migráció. *Ökoetika* Az ökológiai válság mint erkölcsi kérdés. Számít-e erkölcsileg, amit más lényekkel teszünk? Érvek az állatok védelmében: a szenvedésokozás tilalma, szolidaritás lénytársainkkal, a biológiai sokféleség értéke, megóvásának és fenntartásának lehetősége. Az	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:* A tudományos-technikai forradalom. Az emberiség az ezredfordulón: a globális világ és problémái. A globális világgazdaság fejlődésének új kihívásai és ezek hatása hazánk fejlődésére. *Földrajz:* globális kihívások, migráció, mobilitás. *Biológia-egészségtan:* környezet és fenntarthatóság. *Filozófia:* Az ökológiai válság etikai vonatkozása. Bioetikai állásfoglalások napjainkban.

élet tisztelete. Az etika emberközpontúságának értelmezése. Az ember felelőssége egy több mint emberi világban. *A közösség és a korrupció problémája* Tisztességes és tisztességtelen érdekérvényesítés. Jogos és jogtalan előnyszerzés, a megvesztegetés, a megvesztegethetőség. Magánérdek és közjó. A korrupció jelensége és veszélyei, hatalommal való visszaélés és korrupció a mindennapokban. Hogyan lehet a megvesztegetést, a korrupciót megszüntetni? Lehet-e hála jele a hálapénz? Ki hibázik, aki adja, vagy aki kapja? A korrupció elleni fellépés lehetőségei, az egyén és a közösség felelőssége. *Felelősség utódainkért* Az emberiség közös öröksége. A jövő nemzedékek jogai. A ma élők felelőssége.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Uralom a természet felett, ökológiai elővigyázatosság; globális felelősség, környezettudatosság, fenntarthatóság, közjó, korrupció, korrupció-megelőzés; élet, halál, egészség; környezeti etika, állati jólét, fajsovinizmus, emberközpontúság, mélyökológia; az emberiség közös öröksége, a jövő nemzedékek jogai.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A tanulók ismerik az erkölcsi hagyomány legfontosabb elemeit, s e tudás birtokában képesek a mindennapi életben felmerülő erkölcsi problémák felismerésére és kezelésére. Értékítéleteiket ésszerű érvekkel tudják alátámasztani, képesek a felelős mérlegelésen alapuló döntésre. Rendelkeznek az etikai és közéleti vitákban való részvételhez, saját álláspontjuk megvédéséhez, illetve továbbfejlesztéséhez szükséges készségekkel és képességekkel. Képesek elfogadni, megérteni és tisztelni a magukétól eltérő nézeteket. Ismerik azokat az értékelveket, magatartásszabályokat és beállítódásokat, amelyeknek a közmegegyezés kitüntetett erkölcsi jelentőséget tulajdonít.
Ismétlés, rendszerezés	2
Számonkérés	2

12. osztály
Heti óraszám: 2
Éves óraszám: 62

Tematikai egység	**Helyem a világban**	**Órakeret 12 óra**
Előzetes tudás, tapasztalat	A 9. osztályos Bibliaismeret „Mi Atyánk” tematikai egysége	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A személyes jövőkép kialakításának ösztönzése, az egyéni és közösségi boldogulást támogató értékek melletti elköteleződés támogatása. Istentől származó értékes személyiségünk elfogadása.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
A mester terve Isten okkal, céllal teremtett Istennek terve van az életemmel *Személyiségünk felfedezése* Ki vagyok én? Az vagyok kinek mások mondanak? Személyiségtesztek Önmagunk elfogadása Külső és belső értékek *Istentől kapott értékeink* Értékesség Használd, amid van Isten vezetése az életünkben	*Természetismeret*: Kamaszkori változások: testkép, testalkat; az egészséges táplálkozás alapelvei; a serdülő személyiségének jellemző vonásai; az önismeret és az önfejlesztés eszközei; veszélyforrások különféle élethelyzetekben; káros szenvedélyek. *Dráma és tánc:* ön- és társismereti játékok. *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: nemzetiségek és etnikai kisebbségek; a cigány (roma) népesség helyzete.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Személyiség, énkép, életcél, értékesség, elfogadás, Isten vezetése, külső és belső értékek

Tematikai egység	**A Gyülekezet**	**Órakeret 18 óra**
Előzetes tudás, tapasztalat	A 10. osztályos Bibliaismeret Apostolok cselekedet tematikai egysége, A 11. osztályos Bibliaismeret Pál levelei, Újszövetségi levelek tematikai egységei.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Felfedezni az Egyház, Gyülekezet páratlan tisztességét. Megérteni az egyházi, gyülekezeti élet sokszínűségét. Bátorítani az egyházi, gyülekezeti szolgálatba való részvételre.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
A Gyülekezet felépítése Egyház, gyülekezet, eklézsia fogalma Templom, Imaház fogalma A Gyülekezet, mint Krisztus teste A gyülekezet szolgálattevői	*Földrajz:* a világvallások társadalmat, gazdaságot, környezetet befolyásoló szerepe; kultúrák

Szolgálati ajándékok *A Gyülekezeti élet alapjai* Újjászületés Bemerítés, keresztség Úrvacsora Bizonyságtétel Istentisztelet Szentlélek munkája	találkozásai a Föld különféle térségeiben.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Egyház, Gyülekezet, Eklézsia, templom, imaház,presbiter, diakónus, újjászületés, bemerítés, keresztség, úrvacsora, bizonyságtétel, Istentisztelet, Szentlélek.
Helyi többlet óraszám: 2 óra	***A keresztyén egyház megpróbáltatásai a XX. században: Beszámolók illetve dramatikus megjelenítés pl. Albert Schweitzer, Teréz anya, Billy Graham életműve. Dramatikus megjelenítés: keresztyén helytállás XX. sz.-i morális kérdésekben.***

Tematikai egység	**Bölcsességirodalom**	**Órakeret 18 óra**
Előzetes tudás, tapasztalat	A 11. osztályos Bibliaismeret Zsoltárok tematikai egységei.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A bibliai bölcsességirodalom által megfigyelni Isten jelenlétét a különböző élethelyzetekben. Elkötelezettség kialakítása a bilbiai értékrend iránt.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Jób könyve A láthatatlan világ hatása a látható világban. A szenvedés jelenléte és feldolgozása az emberi életben *A Példabeszédek könyve* Isten bölcsessége Lustaság, a munkához való viszony Kapcsolati kérdések A szív szerepe *A prédikátor könyve* Mindennek megvan az ideje Az élet mulandóság, Idősek tisztelete *Énekek éneke* A szerelem szerepe életünkben A vágyaink kifejezése		*Vizuális kultúra:* személyes véleményt kifejező vizuális megjelenítés adott témában. *Magyar nyelv és irodalom*: A példázatok, példabeszédek, metafórák felismerése, megértése és használatuk
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Láthatatlan világ, látható világ, szenvedés, bölcsesség, lustaság, szív. mulandóság, tisztelet, szerelem	
Helyi többlet óraszám: 2 óra	***Kooperatív csoportmunkával készített kiselőadások és azok bemutatása.***	

Tematikai egység	**Életünk nagy kérdései**	**Órakeret 14 óra**

Előzetes tudás, tapasztalat	A 12. osztályos Bibliaismeret Helyem a világban tematikai egysége.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Segítséget adni az élet legnagyobb kérdéseinek megválaszolásában. Bátorítani az életutat befolyásoló jó döntések meghozatalát. Kérni és felismerni Isten vezetését a választások során.

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Az életünk lelki (szellemi) döntési, választásai Szabad akarat kérdése Isten terve: Válaszd az életet! Áldás és átok *Az Istenbe vetett hit és következményei életünkben* Vetés és aratás törvényszerűsége Istennel vagy nélküle Odaszánás, tanítványság *Párkapcsolataink* Készülődés a párválasztásra Párválasztás – „nem jó az embernek egyedül” Gyermekvállalás – Válaszd az életet! *Egészséges jövőkép, egészséges énkép* A múlthoz elrendezése és feldolgozása Reménységgel a jövő felé Célorientáltság –Tudom, hogy mit akarok	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: egyenlőség és egyenlőtlenségek a társadalomban; állampolgári jogok és kötelességek; *Biológia egészségtan:* leány és női, fiú és férfi szerepek a családban, a társadalomban; *Vizuális kultúra:* személyes véleményt kifejező vizuális megjelenítés adott témában.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szabad akarat, áldás, átok, hit, odaszánás, tanítványság, párválasztás, gyermekvállalás, jövőkép, énkép, célorientáltság

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	- Részvétel a közös feladatokban, beszélgetésekben, játékokban. - Ismerje a atnult királyok és próféták történetét. - A Péld 16:6., a Szeretet himnusza 1.Kor 13:1-8 és a 23.Zsoltár memoriter szintű ismerete - Életkorának megfelelően definiálja a következő fogalmakat: kegyelemből való üdvösség, alázat, felettes hatalmaknak való engedelmesség, zsoltár - Krisztushimnusz Fil 2:2-11; Péld 1:2-9; 2 Pt 2:9-10; 127. zsoltár memoriter szintű ismerete. - Életkorának megfelelően definiálja a következő fogalmakat: szabad akarat, újjászületés, tanítványság. - Tudja megfogalmazni az egyház és a gyülekezet közötti különbséget, az úrvacsora, az istentisztelet, a bemerítés lényegét

Biológia 10-12.

A tantárgy nevelési és fejlesztési célrendszere megvalósításának iskolai keretei:
4 és 5 évfolyamos gimnáziumok 10 - 12. évfolyamain osztálykeretek között szervezett tanítás

A tantárgy órakerete:

	A tantárgy heti óraszáma	**A tantárgy éves óraszáma**
10. évfolyam	2	72
11. évfolyam	2	72
12. évfolyam	2	62

A helyi tanterv alapját jelentő kerettanterv:

A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI-rendelet 3. sz. mellékletében kiadott Biológia-egészségtan tantárgyi kerettanterv (B-változata) alapján készült helyi tanterv.

A tantárgy helyi tantervében a kerettanterv kiegészítésére biztosított órakeret

10. évfolyam					
Tematikai egység rövid címe	**Elméleti óra**	**Gyakorlati óra**	**Összefoglalás**	**Számon-kérés**	**Összes óra**
Bevezetés a biológiába. A biológia tárgya és módszerei	2	0	0	0	**2**
Az egyed szerveződési szintje. Nem sejtes rendszerek: vírusok, szubvirális rendszerek	2	0	0	0	**2**
Önálló sejtek. Szerkezet és működés a prokarióták világában	4	0	0	1	**5**
Az egyszerű eukarióták általános jellemzői	2+1	2	0	0	**5**
Többsejtűség. Sejtfonalak, teleptest és álszövet: gombák, szivacsok	2	1	0	1	**4**
Az állati sejt és a főbb szövettípusok jellemzői	3	2	0	1	**6**
Szerkezet és működés az állatok világában. Csalánozók, férgek, puhatestűek, ízeltlábúak	5	1	0	1	**7**

Tüskésbőrűek, elő- és fejgerinchúrosok, gerincesek testfelépítése és működése. A gerincesek nagy csoportjai	6	1	1	1	**9**
Az állatok viselkedése	5	1	0	1	**7**
A növényi sejt. Szerveződési formák	2	1	0	1	**4**
A növények országa. Valódi növények	7	3	1	1	**12**
A növények élete	7	1	0	1	**9**
Összesen	47+1	13	1+1	3+6	**72**

11. évfolyam

Tematikai egység rövid címe	Elméleti óra	Gyakorlati óra	Összefoglalás	Számon-kérés	**Összes óra**
Ökológia. Az élőlények környezete	6	2	0	0	**8**
Ökoszisztéma	3	1	1	1	**6**
Életközösségek	6	terepgyakorlat	0	1	**7**
Sejtbiológia: a sejtek kémiai felépítése, elektronmikroszkópos szerkezete és anyagcseréje	16	3	1	1	**21**
Genetika: az öröklődés molekuláris alapjai	8	2	1	1	**12**
Genetika: az öröklődés	10	5	1	1	**17**
Év végi összefoglalás	0	0	1	0	**1**
Összesen	49	13	3+2	1+4	**72**

12. évfolyam

Tematikai egység rövid címe	**Elméleti óra**	**Gyakorlati óra**	**Összefoglalás**	**Számon-kérés**	**Összes óra**
Az emberi szervezet szabályozó működése.	5	0	0	0	**5**

Jelátvitel testfolyadék révén					
Az emberi szervezet szabályozó működése. Jelátvitel szinapszisok révén, az idegrendszer felépítése és működése	12	2	1	1	**16**
Az ember önfenntartó működése és ennek szabályozása. Kültakaró és mozgás	4	1	0	0	**5**
Az ember önfenntartó működése és ennek szabályozása. Az ember táplálkozása, légzése és kiválasztása, a vér és vérkeringés	12	2	1	0	**15**
Szaporodás, egyedfejlődés és növekedés	5	1	0	0	**6**
Immunológiai szabályozás. Az immunválasz alapjai	4	0	0	1	**5**
Evolúció. Biológiai evolúció.	5	1	0	0	**6**
Rendszerbiológia és evolúció	2	0	0	1	**3**
Év végi összefoglalás	0	1	0	0	**1**
Összesen	49	5+3	1+1	1+2	**62**

Az óraszámok tanévenkénti óraszámokat jelentenek

A tantárgy helyi tantervében a kerettanterv kiegészítésére biztosított órakeret felhasználása

10. évfolyam				
Tematikai egység rövid címe	**Elméleti óra**	**Gyakorlati óra**	**Összefoglalás**	**Számon-kérés**
Önálló sejtek. Szerkezet és működés a prokarióták világában	0	0	0	+1
Az egyszerű eukarióták általános jellemzői	+1	0	0	0
Az állati sejt és a főbb szövettípusok jellemzői	0	2	0	+1
Szerkezet és működés az állatok világában. Csalánozók, férgek, puhatestűek, ízeltlábúak	0	0	0	+1
Tüskésbőrűek, elő- és fejgerinchúrosok, gerincesek testfelépítése és működése. A gerincesek nagy csoportjai	0	0	+1	+1
Az állatok viselkedése	0	0	0	+1
A növények élete	0	0	0	+1
Összesen	+1	0	+1	+6

11. évfolyam				
Tematikai egység rövid címe	Elméleti óra	Gyakorlati óra	Összefoglalás	Számon-kérés
Ökoszisztéma	0	0	0	+1
Sejtbiológia: a sejtek kémiai felépítése, elektronmikroszkópos szerkezete és anyagcseréje	0	0	0	+1
Genetika: az öröklődés molekuláris alapjai	0	0	+1	+1
Genetika: az öröklődés	0	0	0	+1
Év végi összefoglalás	0	0	+1	0
Összesen	0	0	+2	+4

12. évfolyam				
Tematikai egység rövid címe	**Elméleti óra**	**Gyakorlati óra**	**Összefoglalás**	**Számon-kérés**
Az emberi szervezet szabályozó működése. Jelátvitel szinapszisok révén, az idegrendszer felépítése és működése	0	0	0	+1
Az ember önfenntartó működése és ennek szabályozása. Az ember táplálkozása, légzése és kiválasztása, a vér és vérkeringés	0	+2	+1	0
Immunológiai szabályozás. Az immunválasz alapjai	0	0	0	+1
Év végi összefoglalás	0	0	+1	0
Összesen	0	+2	+2	+2

10. évfolyam

Tematikai egység	**Önálló sejtek. Szerkezet és működés a prokarióták világában**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró	Prokarióta sejt, Baktériumok felépítése, működése, életmódja.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Prokarióta, autotróf, heterotróf, bakteriospóra, antibiotikum, kozmopolita faj, plankton, coccus, bacillus, spirillum, vibrió, reprodukció.	

Tematikai egység	**Az alacsonyabb-rendű egyszerű eukarióták általános jellemzői**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Az egyszerűbb eukarióták életmódja	Autotróf és heterotróf eukarióták speciális sejtalkotói.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	színtest, sejtszáj, sejtgarat, lüktető-és emésztő űröcske	

Tematikai egység	**Az állati sejt és a főbb szövettípusok jellemzői**	**Órakeret 1 óra**
Témazáró	Sejtalkotók felépítése, funkciói. Hámszövetek, Kötő- és támasztószövetek, izomszövetek, idegszövet.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Organellum, transzplantáció, implantáció, inger, ingerület, sejttest, dendrit, axon, gliasejt, végfácska, velőshüvely.	

Tematikai egység	**Szerkezet és működés az állatok világában. Csalánozók, férgek, puhatestűek, ízeltlábúak**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Számonkérés	Fejlődési fokozatok az egyes törzsek szimmetriájában, tápcsatornáiban, érzékszervekben.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Sugaras és kétoldali szimmetria; béledényrendszer és háromszakaszos bélcsatorna; sejten belüli, sejten és testen kívüli emésztés; diffúz légzés,	

	kültakaró eredetű légzőszerv, zárt és nyílt keringés, kiválasztás sejtenként, vesécske típusú kiválasztószerv; diffúz és központosult dúcidegrendszer; hámizomsejt, bőrizomtömlő, átváltozás, kifejlés, teljes átalakulás, vedlés, hormonális/kémiai szabályozás.

Tematikai egység	**Tüskésbőrűek, elő- és fejgerinchúrosok, gerincesek testfelépítése és működése. A gerincesek nagy csoportjai**	**Órakeret 2 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás	Az állatok testfelépítésének, életmódjának áttekintése, kiemelve a fejlődési fokozatokat.	
Témazáró	Az állatok testfelépítése, működése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Újszájú, gerinchúr, csőidegrendszer, kopoltyúbél, hüllő- és madártojás, magzatburok, porcos és csontos hal, kopoltyú, ikra, haltej, ötujjú végtag, tolóláb, ugróláb, járóláb, madár- és denevérszárny; kettős légzés, változó és állandó testhőmérséklet, fészeklakó, fészekhagyó.	

Tematikai egység	**Az állatok viselkedése**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Számonkérés	Öröklött és tanult magatartási formák.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Viselkedés (magatartás), kulcsinger, motiváció, ösztön, reflex, társítás, tanulás és memória, agresszió, altruizmus, szocializáció, kommunikáció, tanulás, adaptáció, magatartáselem, magatartásegység.	

Tematikai egység	**A növények élete**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró	Kétszakaszos egyedfejlődés, nyitvatermő, zárvatermő, hajtásos növények szervei, működése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Gyökérszőr, diffúzió, ozmózis, passzív és aktív transzport, gyökérnyomás, egylaki növény, kétlaki növény, ivartalan szaporodás, regeneráció,	

	kétszakaszos egyedfejlődés, növényi hormon, vízszállítás, párologtatás, csírázás, ivartalan szaporodás és szaporítás, taxis, nasztia, tropizmus.

11. évfolyam

Tematikai egység	**Ökoszisztéma**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Számonkérés	Ökológiai fogalmak, táplálékhálózatok, környezeti problémák értelmezése.	
Kulcsfogalmak fogalmak	Tápláléklánc, termelő (producens), fogyasztó (konzumens), lebontó (reducens), csúcsragadozó, táplálékhálózat, biogeokémiai ciklus, biológiai produkció, biomassza.	

Tematikai egység	**Sejtbiológia: a sejtek kémiai felépítése, elektronmikroszkópos szerkezete és anyagcseréje**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró	A felépítő és lebontó folyamatok értelmezése (fotolízis, redukciós ciklus, glikolízis, citrát-köt, terminális oxidáció), és helyük a sejtben.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Biogén elem, kolloid rendszer, lipid, mono-, di- és poliszacharid, aminosav, peptidkötés, egyszerű fehérje, összetett fehérje, ATP, NAD^+, $NADP^+$, koenzim-A, DNS, RNS. Citoplazma, sejtváz, membrán, endoplazmatikus hálózat, riboszóma, Golgi-készülék, lizoszóma, mitokondrium, színtest, sejtmag, kromoszóma, mitózis, meiózis. Enzim, glikolízis, citrát-kör, terminális oxidáció, erjedés, biológiai oxidáció, fotoszintézis, fotolízis, elektronszállító rendszer.	

Tematikai egység	**Genetika: az öröklődés molekuláris alapjai**	**Órakeret 2 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás	A biológiai információáramlás, a folyamat közben bekövetkező	

	hibák, genetikai módosítások.	
Számonkérés	Az öröklődés molekuláris alapjai utáni számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szemikonzervatív megkettőződés, triplet, a genetikai kód, kodon, antikodon genom, genomika, gén, allél, lac-operon, mobilis genetikai elem, mutáció, mutagén, rekombináns DNS-technológia, restrikciós enzim, transzgenikus élőlény, GMO-élőlény, genomprogram.	

Tematikai egység	**Genetika: az öröklődés**	**Órakeret 1 óra**
Témazáró	Az öröklődés törvényszerűségei, egyszerűbb genetikai feladatok.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Genotípus, fenotípus, homozigóta, heterozigóta, ivari és testi kromoszóma, hemizigóta, minőségi jelleg, mennyiségi jelleg, gamétatisztaság elve, tesztelő keresztezés, reciprok keresztezés.	

Tematikai egység	**Év végi összefoglalás**		**Órakeret 1 óra**
Elméleti óra	**Gyakorlati óra**	**Összefoglalás**	**Számonkérés**
0	**0**	**1**	**0**
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Sejtbiológiai, genetikai ismeretek áttekintése.		

12. évfolyam

Tematikai egység	**Az emberi szervezet szabályozó működése. Jelátvitel szinapszisok révén, az idegrendszer felépítése és működése**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró	Elemi idegjelenségek, központi és környéki idegrendszer, az idegrendszer érző, mozgató működése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Inger, ingerküszöb, neuron, dendrit, axon, axondomb, velőshüvely, glia, nyugalmi potenciál, akciós potenciál, Na^+/K^+ pumpa, depolarizáció, repolarizáció, refrakter szakasz, szinapszis. Reflexív, mag, dúc, pálya, ideg, idegrost, szomatikus, vegetatív, gerincvelői reflex, agytörzs, agytörzsi hálózatos állomány, köztiagy, kisagy, nagyagy, agykérgi sejtoszlop, limbikus rendszer, érzékszerv, receptor,	

	extrapiramidális és piramis-pályarendszer, szimpatikus, paraszimpatikus hatás.

Tematikai egység	**Az ember önfenntartó működése és ennek szabályozása. Az ember táplálkozása, légzése és kiválasztása, a vér és vérkeringés**	**Órakeret 3 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Gyakorlati óra Az elsősegélynyújtás alapjai	Az elsősegélynyújtás meghatározása, általános szabályai. A sérülések súlyosságára utaló jelek, ellátási sorrend. Vérzés csillapítása, újraélesztés.	
Összefoglalás	Az önfenntartó működés folyamatai, homeosztazis fenntartása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	életveszélyre, súlyos sérülésre utaló jelek, ellátási sorrend, stabil oldalfekvés, újraélesztés.	

Tematikai egység	**Immunológiai szabályozás. Az immunválasz alapjai**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Számonkérés	Sejthez és ellenanyaghoz kötődő immunitás, vércsoportok.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Immunrendszer-hálózat, antigén, antigénreceptor, T és B nyiroksejtek, falósejtek, nyúlványos sejtek, antitest, antigén felismerés, a veleszületett (természetes) immunválasz, szerzett immunválasz, immunmemória, allergia, szerzett és örökölt immunhiány, autoimmunhiány, védőoltás.	

Tematikai egység	**Év végi összefoglalás**	**Órakeret 1 óra**
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Projektmunka vázlatának összeállítása a témakör adott témájához kapcsolódóan.	

Fizika (A)

Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)

Fizika 9.

Heti 2 óra, évi 72 óra

Kerettanterv alapján: 72*0,9=64,8 **65 óra kötött** + 7 óra szabad

Fizika 10.

Heti 2 óra, évi 72 óra

Kerettanterv alapján: 72*0,9=64,8 **65 óra kötött** + 7 óra szabad

Kerettantervben szereplő óraszámok:

Tematikai egység	**Órakeret**
Tájékozódás égen-földön	**4**
A közlekedés kinematikai problémái	**7**
A közlekedés dinamikai problémái	**8**
A tömegvonzás	**5**
A nagy teljesítmény titka: gyorsan és sokat.	**6**
Egyszerű gépek a mindennapokban	**4**
Energia nélkül nem megy	**6**
Energiaátalakító gépek	**6**
Hasznosítható energia	**6**
A Nap	**6**
Vízkörnyezetünk fizikája	**8**
Hidro- és aerodinamikai jelenségek, a repülés fizikája	**8**
Globális környezeti problémák fizikai vonatkozásai	**6**
Szikrák és villámok	**8**
Az elektromos áram	**8**
Lakások, házak elektromos hálózata	**8**
Elemek, telepek	**6**
Az elektromos energia előállítása	**8**
Rezgések, hullámok	**6**
A hang és a hangszerek világa	**6**
Összesen:	**130**

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött	Szabad
9.	2	72	65	7
10.	2	72	65	7

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
Tájékozódás égen-földön	**4**	0	4	0		
A közlekedés kinematikai problémái	**7**	2	7	2		
A közlekedés dinamikai problémái	**8**	1	7	1		
A tömegvonzás	**5**	1	5	1		

A nagy teljesítmény titka: gyorsan és sokat.	**6**	1	6	1		
Egyszerű gépek a mindennapokban	**4**	1	4	1		
Energia nélkül nem megy	**6**	0	6	0		
Energiaátalakító gépek	**6**	0	6	0		
Hasznosítható energia	**6**	1	3	0	3	1
A Nap	**6**	0	6	0		
Globális környezeti problémák fizikai vonatkozásai	**6**	1	7	1		
Vízkörnyezetünk fizikája	**8**	0			8	0
Hidro- és aerodinamikai jelenségek, a repülés fizikája	**8**	0	4	0	4	0
Szikrák és villámok	**8**	1			8	1
Az elektromos áram	**8**	1			8	1
Lakások, házak elektromos hálózata	**8**	1			8	1
Elemek, telepek	**6**	1			6	1
Az elektromos energia előállítása	**8**	1			8	1
Rezgések, hullámok	**6**	1			6	1
A hang és a hangszerek világa	**6**	0			6	0
Összesen:	**130**	**14**	**65**	**7**	**65**	**7**

9. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A közlekedés kinematikai problémái**	**Órakeret 2 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Feladatok megoldása.	A mozgást leíró fizikai mennyiségek közötti matematikai összefüggések átlátása, mért illetve megadott adatok alapján a keresett mennyiségek meghatározása. Számítások	*Matematika:* elemi műveletek elvégzése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Sebesség. Gyorsulás. Út-idő grafikon, sebesség-idő grafikon és gyorsulás-idő grafikon. Szögsebesség. Centripetális gyorsulás. Hajítások.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A közlekedés dinamikai problémái**	**Órakeret 1 óra**

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Feladatok megoldása.	A mozgást leíró fizikai mennyiségek közötti matematikai összefüggések átlátása, mért illetve megadott adatok alapján a keresett mennyiségek meghatározása. Számítások	*Matematika:* elemi műveletek elvégzése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A erő. A lendület. A lendület-megmaradás törvénye. A dinamika alapegyenlete. Az erők összegzésének módszerei.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tömegvonzás	Órakeret 1 óra
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Feladatok megoldása.	A testek súlyának meghatározása. A perdületet leíró fizikai mennyiségek közötti matematikai összefüggések átlátása, megadott adatok alapján a keresett mennyiségek meghatározása. Számítások	*Matematika:* elemi műveletek elvégzése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Súly. Súlytalanság. Perdület. Perdület-megmaradás törvénye.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A nagy teljesítmény titka: gyorsan és sokat.	Órakeret 1 óra
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Feladatok megoldása.	A munka, az enrgia és a teljesítmény, mint fizikai mennyiségek közötti matematikai összefüggések átlátása, megadott adatok alapján a keresett mennyiségek meghatározása. Számítások	*Matematika:* elemi műveletek elvégzése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Munka. Energia. Munkatétel. Teljesítmény. Hatásfok.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Egyszerű gépek a mindennapokban	Órakeret 1 óra
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Feladatok megoldása.	A merev testek egyensúlyát leíró fizikai mennyiségek közötti	*Matematika:* elemi műveletek elvégzése.

	matematikai összefüggések átlátása, megadott adatok alapján a keresett mennyiségek meghatározása. Számítások	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Egyensúly fogalma. Eredő erő fogalma, meghatározása. Forgatónyomaték fogalma, meghatározása.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Globális környezeti problémák fizikai vonatkozásai**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Hatástanulmányok elemzése a globális környezeti problémák mérséklésének tükrében.	A Föld emberkézhez köthető pusztulásának a csökkentése, illetve a különféle lehetőségek hatékonyságának az értékelése. Számítások	*Biológia, földrajz:* a Földet pusztító emberi tevékenység hatásának következményei.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Üvegházhatás. A globális felmelegedés. A széndioxid-kvóta. Ökológiai lábnyom. Környezetszennyezés, légszennyezés. Az ózonpajzs. Fenntartható fejlődés.	

10. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Hasznosítható energia**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Feladatok megoldása.	A hőtan I. főtételében szereplő fizikai mennyiségek közötti matematikai összefüggések átlátása, megadott adatok alapján a keresett mennyiségek meghatározása. Számítások	*Matematika:* elemi műveletek elvégzése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Belső energia. Hőmennyiség. A gázon végzett munka.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Szikrák és villámok**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Elektromos megosztás, töltés a vezetőn, Faraday-kalitka, csúcshatás	Az elektrosztatikai alapfogalmak, alapjelenségek értelmezése, gyakorlati tapasztalatok, kísérletek alapján.	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Csúcshatás, Segner-kerék, Faraday-kalitka

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az elektromos áram**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Ohm törvénye a mindennapokban *Gyakorlati alkalmazások:* Áramkörök illetve áramköri elemek elektromos tulajdonságaink a meghatározása matematikai eszközökkel.	Az elektromos ellenállás kiszámítása, mérése; a számított és mért értékek összehasonlítása, következtetések levonása. Összetett áramkörök paramétereinek meghatározása mérhető tulajdonságainak a felhasználásával	*Matematika:* elemi műveletek elvégzése, grafikonok készítése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Elektromos áramerősség, elektromos ellenállás, elektromos feszültség.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Lakások, házak elektromos hálózata**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Gyakorlati alkalmazások: Soros és párhuzamos kapcsolás összefüggéseinek alkalmazása. Számonkérés.	A soros és a párhuzamos kapcsolások legfontosabb jellemzőinek megismerése, feszültség- és áramerősség viszonyok vizsgálata méréssel, összefüggések felismerése és meghatározása mért adatok alapján.	*Matematika:* elemi műveletek elvégzése, egyenletrendezés, műveletek törtekkel.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Soros és párhuzamos kapcsolás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Elemek, telepek**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások: Gépkocsi-akkumulátorok adatai: feszültség, amperóra (Ah).	Az elemek, telepek, újratölthető akkumulátorok alapvető fizikai tulajdonságainak, paramétereinek megismerése illetve meghatározása mért illetve feltüntetett adataik alapján.	

Mobiltelefonok akkumulátorai, tölthető ceruzaelemek adatai: feszültség, milliamperóra (mAh). Adapterek, tápegységek, egyenirányítók.	Egyszerű számítások elvégzése az akkumulátorokban tárolt energiával, töltéssel kapcsolatban.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Telep, akkumulátor, újratölthető elem.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az elektromos energia előállítása**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások: Elektromos hálózatok felépítése. A távvezetékek feszültségének nagy értékekre történő feltranszformálásának oka.	A transzformátor működésének értelmezése, összefüggések feltárása. A nagy elektromos hálózatok felépítésének, alapelveinek vizsgálata.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Transzformátor felépítése, működési elve.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Rezgések, hullámok**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	**Kapcsolódási pontok**
Ismeretek: Hullámjelenségek: törés, visszaverődés, elhajlás, interferencia.	Hullámjelenségek vizsgálata. Kísérletek bemutatása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Törés törvénye. Visszaverődés törvénye. Elhajlás jelensége. Interferencia jelensége.	

Fizika 11.

Heti 2 óra, évi 72 óra

Kerettanterv alapján: 72*0,9=64,8 **64 óra kötött** + 8 óra szabad

Kerettantervben szereplő óraszámok:

Tematikai egység	**Órakeret**
A fény természete	**6**
Hogyan látunk, hogyan javítjuk a látásunk?	**10**
Kommunikáció, kommunikációs eszközök, képalkotás, képrögzítés a 21. században	**12**
Atomfizika a hétköznapokban	**6**
Az atommag szerkezete, radioaktivitás	**8**
A Naprendszer fizikai viszonyai	**7**
A csillagok világa	**5**

Az űrkutatás hatása mindennapjainkra	**5**
Az Univerzum szerkezete és keletkezése	**5**
Összesen:	**64**

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött	Szabad
11.	2	72	64	8

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam összes**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
A fény természete	**6**	0	6	0		
Hogyan látunk, hogyan javítjuk a látásunk?	**10**	4	14	4		
Kommunikáció, kommunikációs eszközök, képalkotás, képrögzítés a 21. században	**12**	2	14	2		
Atomfizika a hétköznapokban	**6**	0	6	0		
Az atommag szerkezete, radioaktivitás	**8**	0	8	0		
A Naprendszer fizikai viszonyai	**7**	0	7	0		
A csillagok világa	**5**	0	5	0		
Az űrkutatás hatása mindennapjainkra	**5**	2	7	2		
Az Univerzum szerkezete és keletkezése	**5**	0	5	0		
Összesen:	**64**	8	**72 óra**	8		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Hogyan látunk, hogyan javítjuk a látásunk?**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A leképezési törvény és alkalmazása.	Keletkezett képek tulajdonságának meghatározása matematikai eszközökkel	
Fényelhajlás, fénypolarizáció.	Egyszerű kísérletek elvégzése a háztartásban és környezetünkben előforduló eszközökkel.	
Égitestek színe, színképe.	Csillagok anyagának illetve korának meghatározása a színképelemzés eszközeivel	

3D a mindennapokban	A 3D-s ábrázolás fejlődése, aktív és a passzív 3D megjelenítése, jövőbeli lehetőségei	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Leképezési törvény, spektroszkópia, 3D	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Kommunikáció, kommunikációs eszközök, képalkotás, képrögzítés a 21. században**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Adattárolás illetve megjelenítés	Az adatok tárolása, ábrázolása illetve megjelenítése a különféle tárolási technológiák alkalmazásával	*Informatika:* adatrögzítés illetve megjelenítés lehetőségei
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tárolási technológiák, képmegjelenítés formái, színkódok.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az űrkutatás hatása mindennapjainkra**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Az űrkutatás fejlődésének technikai vonatkozásai, háttere, hatása a mindennapi életre	Technikai fejlődésével megvalósuló lehetőségek az űr megismerésének és feltérképezésének szolgálatában	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Teleszkópok, űrszondák, műholdak, űrhajók, űrállomások.	

Kémia 9.10. (B)

A tantárgy órakerete:

Évfolyam	***Heti órakeret***	***Évi órakeret***	***Kerettantervi órakeret***	***Helyi tervezésű órakeret***
9.	2	72	65	7
10.	2	72	65	7

A helyi tanterv alapját jelentő kerettanterv:

A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI-rendelet 3. sz. mellékletében kiadott KÉMIA tantárgyi kerettanterv ˙(B-változata) alapján készült helyi tanterv.

A tantárgy helyi tantervében a kerettanterv kiegészítésére biztosított órakeret

9. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete

A kémia és az atomok világa	5	0	5
Kémiai kötések és kölcsönhatások	8	+1	9
Anyagi rendszerek	8	+2	10
Kémiai reakciók és reakciótípusok	15	+2	17
Elektrokémia	6	0	6
A hidrogén, a nemesgázok, a halogének és vegyületeik	7	+1	8
Az oxigéncsoport és elemei vegyületei	10	+1	11
A nitrogéncsoport és elemei vegyületei	6	0	6
Évfolyam összesen	65	+7	72

10. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Fémek és vegyületeik	10	0	10
A széncsoport és elemei szervetlen vegyületei	6	0	6
Szénhidrogének és halogénezett származékaik	19	+1	20
Az oxigéntartalmú szerves vegyületek	20	+3	23
A nitrogéntartalmú szerves vegyületek	10	+3	13
Évfolyam összesen	65	+7	72

Az óraszámok tanévenkénti óraszámokat jelentenek.

A tantárgy helyi tantervében a kerettanterv kiegészítésére biztosított órakeret felhasználása

9. évfolyam:	Szabad órakeret:	7

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Kémiai kötések és kölcsönhatások	Ismeretek elmélyítése	1
Anyagi rendszerek	Számítási feladatok gyakorlása	2
Kémiai reakciók és reakciótípusok	Reakcióegyenletek felírásának gyakorlása	2
A hidrogén, a nemesgázok, a halogének és vegyületeik	Ismeretek elmélyítése	1
Az oxigéncsoport és elemei vegyületei	Éltető víz /ivóvíz – ásványvíz – gyógyvíz – szennyvíz/	1
	Összesen:	7

10. évfolyam:	Szabad órakeret:	7

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Szénhidrogének és halogénezett származékaik	Szerves kémiai reakciótípusok gyakorlása	1

Az oxigéntartalmú szerves vegyületek	Alkoholok világa – felelősség Az oxigéntartalmúak sokszínűségének elmélyítése	3
A nitrogéntartalmú szerves vegyületek	„A mindennapi örömök” – a kábítószerek világa Ismeretek elmélyítése	3
	Összesen:	7

9. évfolyam

Tematikai egység	**Kémiai kötések és kölcsönhatások halmazokban**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek elmélyítése	Elsőrendű kötések kialakulásának feltétele, vegyületek képletének szerkesztése, rácstípusok, rácsösszetartóerő	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	EN, elsőrendű kötés, másodlagos kölcsönhatás.	

Tematikai egység	**Anyagi rendszerek**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek (tartalmak, jelenségek, problémák, alkalmazások)	**Fejlesztési követelmények/ módszertani ajánlások**	**Kapcsolódási pontok**
Számítási feladatok gyakorlása	A gázok moláris térfogatával és relatív sűrűségével, a gázelegyek összetételével, tömeg-, és térfogatszázalékkal, anyagmennyiség-koncentrációval kapcsolatos számolások	*Matematika:* százalékszámítás, aránypárok
Kulcsfogalmak/ fogalmak	moláris tömeg, gázok moláris térfogata, oldat, tömeg- térfogatszázalék, anyagmennyiség-koncentráció.	

Tematikai egység	**Kémiai reakciók és reakciótípusok**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek (tartalmak, jelenségek, problémák, alkalmazások)	**Fejlesztési követelmények/ módszertani ajánlások**	**Kapcsolódási pontok**
Reakcióegyenletek felírásának gyakorlása	Egyszerű redoxiegyenletek felírása, rendezése, értelmezése oxidációs számváltozás alapján.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	, tömegmegmaradás, oxidációs szám és változása.	

Tematikai egység	**A hidrogén, a nemesgázok, a halogének és vegyületeik**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek (tartalmak, jelenségek, problémák, alkalmazások)	**Fejlesztési követelmények/ módszertani ajánlások**	**Kapcsolódási pontok**
Ismeretek elmélyítése	A legfontosabb nemfémes elemek szerkezetének, tulajdonságainak összehasonlítása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	vegyértékelektronok.	

Tematikai egység	**Az oxigéncsoport és elemei vegyületei**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek (tartalmak, jelenségek, problémák, alkalmazások)	**Fejlesztési követelmények/ módszertani ajánlások**	**Kapcsolódási pontok**
Éltető víz /ivóvíz – ásványvíz – gyógyvíz – szennyvíz	A víz földi előfordulásának, jelentőségének felismerése példák alapján. Természetes vizek összetételében a kémiai jelölések értelmezése. A vízmolekulák között kialakuló másodrendű kötések.	*Biológia-egészségtan:* a víz jelentősége az élő szervezetben, az élővilág evolúciójában; mérettartományok az élő szervezetben. *Földrajz:* felszíni, felszín alatti vizek, csapadékok, energiahordozók
Kulcsfogalmak/ fogalmak	poláris oldószer. .	

10. évfolyam

Tematikai egység	**A szénhidrogének és halogénezett származékaik**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek (tartalmak, jelenségek, problémák, alkalmazások)	**Fejlesztési követelmények/ módszertani ajánlások**	**Kapcsolódási pontok**
Szerves kémiai reakciótípusok gyakorlása	Halogéntartalmú szénhidrogének jellemző reakciói. Szubsztitúció, addició, reakcióegyenletek felírása, rendezése, értelmezése, elimináció.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	funkciós csoport, szubsztitúció, addició, elimináció.	

Tematikai egység	**Az oxigéntartalmú szerves vegyületek**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek (tartalmak,	**Fejlesztési követelmények/**	**Kapcsolódási pontok**

jelenségek, problémák, alkalmazások)	**módszertani ajánlások**	
Oxigéntartalmú szénvegyületek Fizikai, kémiai tulajdonságainak összehasonlítása.	Olvadás- forráspont, oldhatóság összehasonlítása szerkezeti összefüggésben. Sav-bázis sajátságok, oxidáció és redukció.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	gyártási technológia, alkoholmérgezés, szerkezet és tulajdonság kapcsolata.	

Tematikai egység	**A nitrogéntartalmú szerves vegyületek**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek (tartalmak, jelenségek, problémák, alkalmazások)	**Fejlesztési követelmények/ módszertani ajánlások**	**Kapcsolódási pontok**
A mindennapi örömök" – a kábítószerek világa	Alkaloidok, drogok, ópiátok, amfetaminok, kokain, kannabiszok, LSD, szerves oldószerek hatásai.	*Egy névtelen vallomás*
Ismeretek elmélyítése	Nitrogén tartalmú heterociklusos vegyületek sajátságai, jelentőségük. Fehérjék, nukleinsavak építőegységei, kapcsolódásuk, funkciói.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Amin és amid, pirimidin- és purinváz, poliamid, aminosav, α-aminosav, peptidcsoport, polipeptid, fehérje, nukleotid, nukleinsav, DNS, RNS, Watson–Crick-modell.	

Földrajz

Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. A Föld kozmikus környezete	**7 óra**
2. A földi tér ábrázolása	**6 óra**
3. A Föld, mint kőzetbolygó szerkezete és folyamatai	**13 óra**
4. A légkör földrajza	**11 óra**
5. A vízburok földrajza	**11 óra**
6. A földrajzi övezetesség	**12 óra**
7. Társadalmi folyamatok a 21. század elején	**6 óra**
8. A világgazdaság jellemző folyamatai	**11 óra**
9. Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában	**14 óra**
10. A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában	**14 óra**
11. Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői	**14 óra**
12. Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei	**10 óra**
Összesen:	**129 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	2 óra	72 óra	64 óra	8 óra
10.	2 óra	72 óra	65 óra	7 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. A Föld kozmikus környezete	**7 óra**		**7**			
2. A földi tér ábrázolása	**6 óra**		**6**			
3. A Föld, mint kőzetbolygó szerkezete és folyamatai	**13 óra**		**13**	8		
4. A légkör földrajza	**11 óra**		**11**			

5. A vízburok földrajza	**11 óra**		**11**			
6. A földrajzi övezetesség	**12 óra**		**12**			
7. Társadalmi folyamatok a 21. század elején	**6 óra**		**4**		**2**	1
8. A világgazdaság jellemző folyamatai	**11 óra**				**11**	
9. Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában	**14 óra**				**14**	3
10. A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában	**14 óra**				**14**	3
11. Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői	**14 óra**				**14**	
12. Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei	**10 óra**				**10**	
Összesen:	**129 óra**	14 óra	**64 óra**	8 óra	**65 óra**	7 óra

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (8 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. A Föld, mint kőzetburok szerkezete és folyamatai**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A Föld alakja, felépítésének egyszerű modellje. A szárazföldek és az óceánok elhelyezkedése. Elemi tájékozottság a földtörténet időrendjéről. Az alapvető domborzati	A kőzetburok gömbhéjainak szerkezete és ásványtani összetétele. A belső gömbhéjak fizikai jellemzői; a tulajdonságok változásában megfigyelhető törvényszerűségek megfogalmazása. Az egyes gömbhéjak fő geokémiai és ásványtani jellemzői. A földrengésveszélyes térségek elhelyezkedésének törvényszerűségei; a földrengések következményei, a cunami. A	*Kémia:* szerves és szervetlen vegyületek, keverék, ötvözet, ásványok, kőszén, szénhidrogén, halmazállapotok.

és felszínformák felismerése, jellemzőik ismerete. A leggyakoribb hazai üledékes és vulkáni kőzetek.	földrengések előrejelzésének lehetőségei és korlátai; a károk mérséklésének lehetőségei példák alapján, a társadalom felelős alkalmazkodása a földrengésveszélyes zónákban; a nemzetközi segítségnyújtás szerepének bemutatása konkrét példa alapján. A geológiai (belső) és a földrajzi (külső) erők felszínformáló munkájának kapcsolata, szerepük bemutatása kontinentális óceáni példák alapján. Az ősmasszívumok, ókori röghegységek, fiatal láncheggységek Magashegység, középhegység, alacsony hegység Genetikus típusok A kormeghatározás módszerei, a módszerek szerepének összehasonlítása. A földtörténeti időskála elemzése; eon, idő, időszak, kor időegységek rendszere.	*Matematika:* térbeli mozgások elképzelése időegységek, időtartammérés. *Fizika:* úszás, sűrűség, nyomás, hőmérséklet, erőhatások, szilárd testek fizikai változásai, hullámterjedés.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Geoszféra, földköpeny, asztenoszféra, geotermikus gradiens, geokémiai körforgás; nagyszerkezeti elem, domborzati forma, rekultiváció; kormeghatározás, földtörténeti eon, idő, időszak, kor.	

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (7 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	7. Társadalmi folyamatok a 21. század elején	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A települések csoportosítása különböző szempontok alapján példákkal. A falu és a város fejlődésének, szerepének, jellemzőinek	A városodás és városiasodás fogalmának megismerése, kapcsoltuk megértése; az urbanizációs folyamatok összehasonlítása a fejlett és a fejlődő világban; az agglomerációk kialakulásának bemutatása konkrét példákkal; a nagyvárosi élet ellentmondásainak feltárása a témához kapcsolódó szemelvények, adatok felhasználásával.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*:, a városok kialakulása, urbanizáció jellemzői.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	tanya, farm, falu, város, városszerkezet, agglomeráció	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**9. Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában**	**Órakeret 3 óra**

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Magyarország és a Kárpát-medence természetföldrajzi jellemzői. Magyarország társadalmi-gazdasági jellemzői, területi sajátosságainak vonásai, értékei és problémái	*A magyarországi társadalmi-gazdasági fejlődés jellemzői* A természeti és társadalmi erőforrások jellemzése. A gazdasági rendszerváltás következményeinek bemutatása. Napjaink jellemző társadalmi és gazdasági folyamatainak megismerése, a társadalmi–gazdasági fejlődésre gyakorolt hatásuk bemutatása példák alapján.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:* Magyarország történelme.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Természeti és társadalmi erőforrások, gazdasági rendszerváltozás, eladósodás, működő tőkebefektetés, területi fejlettségkülönbség, tranzitforgalom, gazdasági szerkezetváltás,	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	10. A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Az Európai Unióról tagállamai, a közösség működésének alapvető elemei, az egyes kontinensrészek természeti és társadalmi-gazdasági jellemzői.	Az együttműködés kialakulását és elmélyítését segítő tényezők, az ágazati és regionális együttműködés területei és konkrét példáinak megnevezése. Az Európai Unió mint gazdasági erőtér elhelyezése a világgazdaságban. A területi fejlettség különbség jellemzői, az eltérő gazdasági fejlettség okainak feltárása; a regionális politika lényegének megértése. A gazdasági felzárkózást lehetőségeinek és nehézségeinek	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:* Európa a 20. század második felében, az Európai Unió kialakulása, Szovjetunió, szocializmus
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Gazdasági unió, eurózóna, Schengeni egyezmény, uniós támogatás, területi fejlettségkülönbség, regionális politika, magterület, periféria terület, felzárkózás	

Ének (A)

Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
Állomány: 3.2.11.1_enek_9-10.doc
Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
Zenei reprodukció I.Éneklés	**22 óra**
Zenei reprodukció II.Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység	**10 óra**
Zenei reprodukció III.Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti ismeretek	**6 óra**
Zenei befogadás I.A befogadói kompetenciák fejlesztése	**11 óra**
Zenei befogadás II.Zenehallgatás	**16 óra**
Kötelező összesen:	**65 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	1	36	32	4
10.	1	36	32	4

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
Zenei reprodukció I.Éneklés	**22 óra**	8	**11**	4	**11**	4
Zenei reprodukció II.Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység	**10 óra**		**5**		**5**	
Zenei reprodukció III.Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti ismeretek	**6 óra**		**3**		**3**	
Zenei befogadás I.A befogadói kompetenciák fejlesztése	**11 óra**		**6**		**5**	
Zenei befogadás II.Zenehallgatás	**16 óra**		**8**		**8**	

Összesen:	**65 óra**	8	**33**	4	**32**	4

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Zenei reprodukció I.Éneklés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Zeneirodalmi szemelvények ismerete	Zeneirodalmi szemelvények éneklése tiszta intonációval, helyes hangképzéssel az életkori sajátosságokat figyelembe véve.	Tánc és dráma: népdalok, népzene, néptánc, tájegységek megismerése
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Népzene (ballada, pszalmodizáló dallam, sirató, táncház, népies műdal, verbunk, csárdás); egyházzene (zsoltár, korál, népének, spirituálé); világi zene (trubadúrének), dal (népdal, műdal, egyházi és világi dal, reneszánsz kórusdal, romantikus dal, szórakoztató zenei dal).	

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Zenei reprodukció I.Éneklés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Zeneirodalmi szemelvények ismerete	Zeneirodalmi szemelvények éneklése tiszta intonációval, helyes hangképzéssel az életkori sajátosságokat figyelembe véve.	Tánc és dráma: népdalok, népzene, néptánc, tájegységek megismerése
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Népzene (ballada, pszalmodizáló dallam, sirató, táncház, népies műdal, verbunk, csárdás); egyházzene (zsoltár, korál, népének, spirituálé); világi zene (trubadúrének), dal (népdal, műdal, egyházi és világi dal, reneszánsz kórusdal, romantikus dal, szórakoztató zenei dal).	

Vizuális kultúra

Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-10. évfolyama számára
Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Kifejezés, képzőművészet **Érzelmek, hangulatok kifejezése**	**8 óra**
2. Kifejezés, képzőművészet **A művészi közlés, mű és jelentése**	**12 óra**
3. Vizuális kommunikáció **Kép és szöveg**	**8 óra**
4. Vizuális kommunikáció **Tömegkommunikációs eszközök**	**8 óra**
5. Vizuális kommunikáció **Tér-idő kifejezése**	**8 óra**
6. Tárgy- és környezetkultúra **Tervezett, alakított környezet**	**8 óra**
7. Tárgy- és környezetkultúra **Funkció**	**4 óra**
8. Tárgy- és környezetkultúra **Az épített környezet története**	**8 óra**
Kötött óraszám összesen	**64 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	1 óra	36 óra	32 óra	4
10.	1 óra	36 óra	32 óra	4

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Érzelmek, hangulatok	**8 óra**	2 óra	**-**	-	**8**	2
2. A művészi közlés	**12 óra**	-	**6**	-	**6**	-
3. Kép és szöveg	**8 óra**	2 óra	**4**	-	**4**	2

4.Tömegkommunikációs eszközök	**8 óra**	-	**8**	-	**-**	-
5. Tér-idő kifejezése	**8 óra**	-	**4**	-	**4**	-
6. Tervezett, alakított környezet	**8 óra**	4 óra	**8**	4	**-**	-
7. Funkció	**4 óra**	-	**2**	-	**2**	-
8. Az épített környezet története	**8 óra**	-	**8**	-	**-**	-
Összesen	**64 óra**	8 óra	**40**	4	**24**	4

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Tárgy- és környezetkultúra** **Tervezett, alakított környezet**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A vizuális környezetben megfigyelhető téri helyzetek, színviszonyok pontos értelmezése és szöveges megfogalmazása. Megfigyelések alapján a vizuális közlések érdekében különböző rajzi technikák alkalmazása.	Szöveges eszközökkel leírt tárgy, épület vagy téri helyzet megjelenítése vizuális eszközökkel, az adott környezet alapos, pontos megismerése érdekében. Tárgy- és épülettervezés a közvetlen környezet valós problémáira (pl. iskolai szelektív hulladékgyűjtő, iskolai „dühöngő”) alapszintű műszaki jellegű ábrázolás legfontosabb sajátosságainak az alkalmazásával (pl. méretezés, vonalfajták, több nézet) szabadkézi rajzban. Belső terek, tárgyak átalakítása meghatározott célok (pl. közösségi terek intim részeinek kialakítása, hulladék kreatív	*Matematika:* Méretezés. Gondolatmenet követése. Absztrahálás, konkretizálás. Rendszeralkotás: elemek elrendezése adott szempontok szerint.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tervezés, felmérés, térelrendezés, műszaki ábrázolás, környezettudatos magatartás, környezetvédelem.	

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Kifejezés, képzőművészet** **Érzelmek, hangulatok kifejezése**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
– Látvány megjelenítése egyénileg választott sajátos szándék (pl. kiemelés, figyelemirányítás)	Az alkotó tevékenységekben a síkbeli, térbeli kifejezőeszközök, a térábrázolási konvenciók, a színtani ismeretek megfelelő alkalmazása.	*Matematika:* Síkbeli és térbeli alakzatok. Transzformációk. Matematikai

érdekében, a vizuális kifejezés eszközeinek sajátos változtatásával (pl. sajátos nézőpont, aránytorzítás, formaredukció).	Érzelmek, hangulatok megfogalmazása egyéni tér-, szín- és formavilágban. A kifejezésnek megfelelő kompozíció használata.	összefüggések (pl. aranymetszés).
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nonfiguratív megjelenítés, vizuális átírás, redukció, absztrakció, stilizálás, kiemelés, kontraszt, kompozíció, komplementer, színreflex, szín-, vonal-, formaritmus, kompozíció, konstruktív képépítés, automatikus írás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Vizuális kommunikáció** **Kép és szöveg**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
– Kreatív tervezés, kivitelezés szöveg és kép (egyenrangú) egymás mellé rendelésével (pl. művészkönyv vegyes technika alkalmazásával és/vagy számítógép használatával, megadott témából kiindulva) a különféle jelentésrétegek új minőségének megvalósítása céljából.	A technikai médiumok képalkotó módszereinek megismerése. Vizuális közlés szöveggel és képpel különböző célok érdekében. Összetett vizuális kommunikációt szolgáló megjelenés tervezése.	*Mozgóképkultúra és médiaismeret:* a médiaipar működése, műsorgyártás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Montázs-elv, tipográfia (betűméret és stílus), kompozíció (oldalrendezés, oldalpár, kép és szöveg, borító); intermédia, anyag, művészkönyv/art-book, műsorrend.	

Dráma tánc 9.

Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Csoportos játék és megjelenítés	**6 óra**
2. Rögtönzés és együttműködés	**7 óra**
3. A dráma és a színház formanyelvének tanulmányozása	**6 óra**
4. Történetek feldolgozása	**7 óra**
5. Megismerő és befogadó képesség	**6 óra**
Kötelező összesen:	**32 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	1 óra	36 óra	32 óra	4 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Csoportos játék és megjelenítés	**6 óra**	0	**6**	0
2. Rögtönzés és együttműködés	**7 óra**	0	**7**	0
3. A dráma és a színház formanyelvének tanulmányozása	**6 óra**	4	**6**	4
4. Történetek feldolgozása	**7 óra**	0	**7**	0
5. Megismerő és befogadó képesség	**6 óra**	0	**6**	0
Összesen:	**32 óra**	4	**32**	4

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. A dráma és a színház formanyelvének tanulmányozása**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Dramatikus eszközök megfigyelése; A feszültségteremtés	Egy bábelőadás próbájának meglátogatása, ugyanezen darab megnézése, majd összehasonlító elemzése, mi történt máshogy a próbán, mint az előadáson.	Magyar nyelv és irodalom: műalkotások elemzésének módszerei

eszközeinek felismerése		Rajz és vizuális kultúra: a vizuális nyelv eszközeinek értelmezése
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Sűrítés, feszültség, fókusz, improvizáció, szimbólum	

Művészetek (tánc és dráma) 11-12.

Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
Állomány: 3.2.15.2_muv_drama_11-12.doc
Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Színház – és drámaelmélet	**20 óra**
2. Színház – és drámatörténet	**30 óra**
3. Drámajáték és improvizáció	**30 óra**
4. Színházi alkotómunka	**40 óra**
Kötelező összesen:	**120 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
11.	2 óra	72 óra	65 óra	7 óra
12.	2 óra	62 óra	55 óra	7óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. Színház – és drámaelmélet	**20 óra**	14	**10**	7	**10**	7
2. Színház – és drámatörténet	**30 óra**	0	**15**	0	**15**	0
3. Drámajáték és improvizáció	**30 óra**	0	**15**	0	**15**	0
4. Színházi alkotómunka	**40 óra**	0	**25**	0	**15**	0
Összesen:	**120 óra**	14	**65**	7	**55**	7

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (7 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Színház – és drámaelmélet**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A dráma szerkezeti felépítése Színházi műfajok A színházművészet, mint összművészet	Egy színdarab próbájának meglátogatása, ugyanezen darab megnézése, majd összehasonlító elemzése, mi történt máshogy a próbán, mint az előadáson..	Magyar nyelv és irodalom: műalkotások elemzésének módszerei Rajz és vizuális kultúra: a vizuális nyelv eszközeinek értelmezése
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Sűrítés, feszültség, fókusz, improvizáció, szimbólum, drámaiság, dialógus, monológ, konfliktus, késleltetés	

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (7 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Színház – és drámaelmélet**	**Órakeret óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A dráma szerkezeti felépítése Színházi műfajok A színházművészet, mint összművészet	Egy színdarab próbájának meglátogatása, ugyanezen darab megnézése, majd összehasonlító elemzése, mi történt máshogy a próbán, mint az előadáson	Magyar nyelv és irodalom: műalkotások elemzésének módszerei Rajz és vizuális kultúra: a vizuális nyelv eszközeinek értelmezése
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Sűrítés, feszültség, fókusz, improvizáció, szimbólum, drámaiság, dialógus, monológ, konfliktus, késleltetés	

Informatika
9.KNY évfolyam
Választott kerettanterv:

Nyelvi előkészítő évfolyam kerettanterve (7. MELLÉKLET)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Az informatikai eszközök használata	**0 óra**
2. Alkalmazói ismeretek	**0 óra**
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	**0 óra**
4. Infokommunikáció	**0 óra**
5. Az információs társadalom	**0 óra**
6. Könyvtári informatika	**0 óra**
Projektmunka	**0 óra**
Számonkérés	**0 óra**
Ismétlés, rendszerezés	**0 óra**
Kötelező összesen:	**0 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9. KNy	0+3,5=3,5 óra	0+126=126 óra	0 óra	0+126=126

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. KNy évfolyam kötelező**	9. KNy évfolyam szabad
1. Az informatikai eszközök használata	**0 óra**	0+28	**0**	0+28
2. Alkalmazói ismeretek	**0 óra**	0+46	**0**	0+46
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	**0 óra**	0+0	**0**	0+0
4. Infokommunikáció	**0 óra**	0+15	**0**	0+15
5. Az információs társadalom	**0 óra**	0+0	**0**	0+0

6. Könyvtári informatika	**0 óra**	0+8	**0**	0+8
Projektmunka	**0 óra**	0+17	**0**	0+17
Számonkérés	**0 óra**	0+10	**0**	0+10
Ismétlés, rendszerezés	**0 óra**	0+2	**0**	0+2
Összesen:	**0 óra**	0+126	**0**	0+126

9. KNy évfolyam

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (126 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Az informatikai eszközök használata**	**Órakeret 28 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
A számítástechnika története A számítástechnika fejlődésének története, híres magyarok az informatikában		*Történelem:* híres magyarok híres találmányai, magyarok a technika fejlődésében
A számítógép felépítése Hardver fogalma Neumann-elvek, a számítógép felépítése, számítógép részei Alaplap, háttértárak, perifériák		*Fizika, kémia:* a számítógép alkatrészekben előforduló anyagok és tulajdonságaik, az alkatrészek működési elve (vezetők és félvezetők, optikai kábel, stb.)
Hálózati ismeretek Számítógépes hálózat fogalma, fajtái, működése, jellemzői		
Információelméleti alapfogalmak Az információelmélet alapfogalmai, az információtárolás mértékegységei és átváltások Számrendszerek (bináris, decimális, hexadecimális), konvertálás számrendszerek között		*Matematika:* számrendszerek, átváltások különböző alapú számrendszerek között
Operációs rendszerek Szoftver fogalma Operációs rendszerek szolgáltatásai, a grafikus felhasználói felület készség szintű használata, felhasználói szintű beállítása Fájl és mappakezelés Segédprogramok használata (pl.: egyszerű rajzoló program, számológép) A tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	hardver, alaplap, háttértár, periféria, számítógépes hálózat, LAN, adat, információ, bit, számrendszer, kódolás, operációs rendszer, GUI, fájl, program, kiterjesztés, mappa	

Tematikai egység/	**2. Alkalmazói ismeretek**	**Órakeret**

Fejlesztési cél		46 óra
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Digitális szövegalkotás, szövegszerkesztés A dokumentumok fajtái, részei és jellemzői Szövegszerkesztő alkalmazások csoportosítása, jellemzése, felépítése A tanult szövegszerkesztő program indítása, megjelenése, a munkakörnyezet beállítása Formázási lehetőségek (karakter, bekezdés, szegély, mintázat, felsorolás, számozás, oldalbeállítások, objektumok beszúrása, formázása) készség szintű alkalmazása Esztétikus szöveges dokumentumok készítésének igénye, a megfelelő formázási lehetőségek felismerése és készség szintű alkalmazása		*Magyar nyelv és irodalom:* önéletrajz, hivatalos levél készítése, esztétikus házi dolgozat szerkesztése számítógéppel
Bemutató készítés A prezentáció fogalma, alapelemei A tanult program elindítása, felépítése, nézetei, jelentőségük. Diaelrendezések, diák formázása Szövegformázások Képek, táblázatok, diagramok beszúrása, formázása Rajz eszköztár használata Mintadia használata, jelentősége Külső és belső hivatkozások készítése Komplex, interaktív bemutatók készítése, a tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban		*Biológia, kémia, fizika, történelem:* bemutató készítése tantárgyi témájú kiselőadásokhoz
Kulcsfogalmak/ fogalmak	karakter, bekezdés, WYSIWYG szövegszerkesztő, szegély, mintázat, felsorolás, számozás, dia, mintadia, hivatkozás	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Infokommunikáció	Órakeret 15 óra
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Internet Az internet története, fejlődése, jelentősége Az internet működése A Word Wide Web		
Keresés az interneten Kulcsszavas és tematikus keresők használata a gyakorlatban		
Internetes média Hírportálok, médiatárak használata a gyakorlatban		*Történelem*: aktuálpolitikai, gazdasági hírek keresése
Az e-learning fogalma, használata E-learning fogalma Eligazodás internetes feladatbankokban, tananyagbankokban Készségfejlesztő programok használata		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	internet, www, kulcsszó, tematikus keresés, ÉS, VAGY, TAGADÁS, keresőmotor	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	6. Könyvtári informatika	Órakeret 8 óra
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Alapfokú könyvtári ismeretek Könyvtár fogalma Eligazodás a könyvtárban, könyvtárak felépítése Katalógusok, könyvtári adatbázisok Könyvtárlátogatás		*Történelem, fizika, kémia, biológia, irodalom*: könyvtári kutatómunka, gyűjtőmunka
Kulcsfogalmak/ fogalmak	könyvtár, olvasóterem, kölcsönzés, katalógus	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Projektmunka	Órakeret 17 óra
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Projektmunka Projektmunkák tervezésének és megvalósításának folyamata, a tervezés folyamata és annak realizálása a gyakorlatban Összetett projektek készítése: önálló problémamegoldás - összetett feladatok különböző tantárgyak köréből, aktuális hírek, események feldolgozása prezentációk, kiselőadások formájában		*Magyar nyelv és irodalom, történelem, biológia, kémia, földrajz, matematika:* önálló projektek készítése (gyűjtőmunka, rendszerezés, szervezés, szerkesztés, stb.)
Kulcsfogalmak/ fogalmak	projekt, tárgyszó, betűrendes keresés, szakirodalom, irodalomjegyzék, elektronikus könyvtár, online katalógus, bibliográfia	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 10 óra
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Számonkérés Részismeretek számonkérése Az informatikai eszközök használata c. fejezet tananyagából A számítógép felépítése, hálózati alapismeretek, információelméleti alapok, operációs rendszerek		
Számonkérés Részismeretek számonkérése Az informatikai eszközök használata c. fejezet tananyagából Operációs rendszerek		
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Szövegszerkesztés: szövegbevitel, karakter- és bekezdésformázás, szegély és mintázat beállítása		
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából		

Összetett szövegszerkesztési feladat	
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Prezentációkészítés: dia formázása, beállításai, táblázatok, diagramok	
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Összetett prezentációkészítési feladat	
Számonkérés Az Infokommunikáció c. fejezet lezárása	
Számonkérés A Könyvtári informatika c. fejezet lezárása	
Számonkérés Projektmunka készítése	
Számonkérés Projektmunka készítése	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Tanév végi rendszerező összefoglalás		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Informatika 9-10.

Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
Állomány: 3.2.16_informat_9-12.doc
Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Az informatikai eszközök használata	**2 óra**
2. Alkalmazói ismeretek	**14 óra**
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	**6 óra**
4. Infokommunikáció	**3 óra**
5. Az információs társadalom	**4 óra**
6. Könyvtári informatika	**3 óra**
Számonkérés	**0**
Ismétlés, rendszerezés	**0**

Kötelező összesen:	**32 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	1 óra	36 óra	32 óra	4 óra
10.	0+1=1óra	0+36=36 óra	0 óra	0+36=36 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Az informatikai eszközök használata	**2 óra**	0	**2**	0	**0**	0+0
2. Alkalmazói ismeretek	**14 óra**	0+23	**14**	0	**0**	0+23
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	**6 óra**	0+0	**6**	0	**0**	0+0
4. Infokommunikáció	**3 óra**	0+8	**3**	0	**0**	0+8
5. Az információs társadalom	**4 óra**	0+0	**4**	0	**0**	0+0
6. Könyvtári informatika	**3 óra**	0+0	**3**	0	**0**	0+0
Számonkérés	**0 óra**	2+4	**0**	2	**0**	0+4
Ismétlés, rendszerezés	**0 óra**	2+1	**0**	2	**0**	0+1
Összesen:	**32 óra**	4+36	**32**	4	**0**	0+36

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Elméleti számonkérés A Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel c. fejezet lezárása		
Elméleti számonkérés Az Infokommunikáció és Az információs társadalom c. fejezet lezárása		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Tanév végi rendszerező összefoglalás		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

10. évfolyam

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (36 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Alkalmazói ismeretek**	**Órakeret 23 óra**
	2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Bemutató készítés A prezentációkészítés elvei, menete A prezentációkészítő alkalmazás ismerete, készség szintű alkalmazása Dia beállításai, sablonok és beépített lehetőségek használata Objektumok beszúrása, formázása (táblázat, diagram, kép, rajz) Áttűnések és animációk Külső, belső hivatkozások, akciógombok használata Komplex, interaktív bemutatók készítése, a tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban	*Biológia, kémia, fizika, történelem:* bemutató készítése tantárgyi témájú kiselőadásokhoz
Weblapkészítés Weblapkészítés lépései és elvei, weboldal formázási lehetőségei és tulajdonságai Objektumok beszúrása, formázása Külső és belső hivatkozások használata A tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	dia, mintadia, helyőrző, objektum, animáció, áttűnés, akciógomb, hivatkozás

	2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Táblázatkezelés Cellaformázási lehetőségek, feltételes formázás Cellaformátumok, cellahivatkozások (relatív és abszolút), képletek megadása Más tantárgyak számítási feladatainak megoldása táblázatkezelővel A táblázatkezelő beépített függvényeinek praktikus használata Függvények egymásba ágyazása Adatok szemléletes megjelenítése diagramok segítségével Matematikai függvények ábrázolása táblázatkezelőben A tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban A táblázatkezelők kínálta lehetőségek praktikus, helyes, igényes használata	*Fizika, kémia:* számítási feladatok megoldása táblázatkezelővel *Matematika:* függvényábrázolás táblázatkezelővel

Kulcsfogalmak/ fogalmak	cella, cellatartomány, relatív és abszolút cellahivatkozás, függvény argumentuma, diagram

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**4. Infokommunikáció**	**Órakeret 8 óra**

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Az internet Az internet kialakulása, felépítése, működése	

A számítógépek azonosítása az interneten A publikálás szabályai	
Keresés az interneten Kulcsszavas és tematikus keresők működési elve és használata a gyakorlatban A találatok szűkítése, kritikus vizsgálata	*Biológia, kémia, fizika, történelem:* kutatómunka, információgyűjtés az internetről
Az internet szolgáltatásai E-mail, www, ftp, torrent, elektronikus kereskedelem	
Kommunikáció az interneten A kommunikáció általános modellje, hétköznapi és internetes példák E-mail, fórum, blog, csevegés, VOIP, közösségi oldalak az internetes kommunikáció szabályai: netikett	
Elektronikus levelezés (e-mail) Levelező rendszerek működése, beállítása Az e-mail részei Címtár, levelező listák használata Levelező rendszer magabiztos használata a gyakorlatban (e-mail írása, olvasása, küldése, továbbítása, megválaszolása, csatolmányok küldése, címtárak használata)	
Internetes média Hírportálok, médiatárak használata a gyakorlatban	
Az internethasználat veszélyei Spam, lánclevél, adathalászat, internetes csalás, függőség	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	internet, IP, www, ftp, e-kereskedelem, netikett, kulcsszó, tematikus keresés, ÉS, VAGY, TAGADÁS, keresőmotor, e-mail, tárgy, csatolmány, címtár, e-book

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Prezentációkészítés: dia formázása, beállításai, objektumok beszúrása, formázása, hivatkozások használata		
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Komplex prezentációkészítési feladat		
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Komplex weblapszerkesztési feladat		
Gyakorlati számonkérés		

Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Táblázatkezelés: formázás, cellatípusok és cellahivatkozás, egyszerű számítások képlettel	
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Táblázatkezelés: függvények használata	
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Komplex táblázatkezelési feladat	
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Infokommunikáció c. fejezet tananyagából Keresés az interneten és levelező rendszer használata	
Elméleti számonkérés Az Infokommunikáció c. fejezet lezárása	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Tanév végi rendszerező összefoglalás		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Informatika 11-12.

Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
Állomány: 3.2.16_informat_9-12.doc
Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	**Órakeret**
1. Az informatikai eszközök használata	**0**
2. Alkalmazói ismeretek	**0**
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	**0**
4. Infokommunikáció	**0**
5. Az információs társadalom	**0**
6. Könyvtári informatika	**0**
Számonkérés	**0**
Ismétlés, rendszerezés	**0**
Kötelező összesen:	**0**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
11.	0+1=1óra	0+36=36 óra	0 óra	0+36=36
12.	0+2=2 óra	0+64=72óra	0 óra	0+64=64

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. Az informatikai eszközök használata	**0**	0+10	**0**	0+4	**0**	0+6
2. Alkalmazói ismeretek	**0**	0+46	**0**	0+16	**0**	0+30
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	**0**	0+8	**0**	0+4	**0**	0+4
4. Infokommunikáció	**0**	0+5	**0**	0+0	**0**	0+5
5. Az információs társadalom	**0**	0+4	**0**	0+0	**0**	0+4
6. Könyvtári informatika	**0**	0+9	**0**	0+4	**0**	0+5
Számonkérés	**0**	0+14	**0**	0+6	**0**	0+8
Ismétlés, rendszerezés	**0**	0+4	**0**	0+2	**0**	0+2
Összesen:	**0**	0+100	**0**	0+36	**0**	0+64

11. évfolyam

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (72 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Az informatikai eszközök használata**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Adattárolás a számítógépen Az információelmélet alapfogalmai, az információtárolás mértékegységei és átváltások Számrendszerek (bináris, decimális, hexadecimális), konvertálás számrendszerek között, egyszerű számítások nem tízes alapú számrendszerben Analóg és digitális jelek, digitalizálás Számábrázolás a számítógépen (fixpontos és lebegőpontos) Karakterábrázolás Kép, hang, mozgókép digitalizálása		*Matematika:* számrendszerek, egyszerű műveletek nem tízes alapú számrendszerben *Fizika, kémia:* analóg mérőműszerek használata, az eredmények vizsgálata
A számítógép felépítése, hardveres ismeretek A Neumann-elvű számítógép felépítése Alaplap, CPU, memória Bemeneti és kimeneti perifériák, háttértárak ismerete, jellemzése		*Fizika, kémia:* a számítógépes eszközök alapanyagainak ismerete, jellemzése
Kulcsfogalmak/ fogalmak	adat, információ, bit, számrendszer, analóg jel, digitális jel, előjelbit, egyes és kettes komplemens, ASCII kód, Neumann-elv, alaplap, CPU, periféria, háttértár	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Alkalmazói ismeretek**	**Órakeret 16 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Képszerkesztés Pixel és vektorgrafika Képformátumok Hexadecimális és decimális színkódok Képszerkesztő alkalmazás szolgáltatásainak készség szintű használata (vágás, tükrözés, forgatás, nyújtás, színkezelés)		*Rajz és vizuális kultúra:* plakát készítése digitális eszközökkel
Adatbázis-kezelés A relációs adatmodell elemei Adattáblák létrehozása, kapcsolatok beállítása Lekérdezések fajtái Egyszerű és összetett lekérdezések Táblák közötti lekérdezések Adatbevitel és adatok kinyerése – űrlapok és jelentések készítése A tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban		*Földrajz:* tantárgyi tartalmú adatbázisok használata, szemléletes kimutatások (jelentések) készítése
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Színkód, vágás, tükrözés, forgatás, nyújtás, adat, adatbázis, adatbázis – kezelő, adattábla, kapcsolat, kulcs, lekérdezés, űrlap, jelentés	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Programozási nyelvek Programozási nyelvek csoportosítása, jellemzői		

Programírás menete	
Egy funkcionális programozási nyelv elemei Adatok kiírása, beolvasása A standard input/output kezelése Adattípusok, konstansok, változók, operátorok Egyszerű számítási feladatok implementálása a tanult programozási nyelven Kétirányú elágazás megvalósítása a tanult programozási nyelven Egyszerű számítási feladatok megvalósítása saját programmal	*Matematika, kémia, fizika:* Egyszerű számítási feladatokat megoldó programok készítése, kísérletek eredményeinek kiértékelése saját programmal
IDE Egy integrált fejlesztői környezet használata	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**6. Könyvtári informatika**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Könyvtárak A könyvtárak kialakulásának története, jelentősége A könyvtárak típusai A könyvtár terei, részei		
Dokumentumok A dokumentumok típusai		*Magyar nyelv és irodalom:* segédkönyvek, kézikönyvek, szótárak, lexikonok használata, ismeretlen kifejezések jelentésének önálló megkeresése
Eligazodás a könyvtárban Katalógusok Könyvtári adatbázisok		
Könyvtárlátogatás A tanultak alkalmazása a gyakorlatban		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	könyvtár, levéltár, múzeum, könyv, digitális dokumentum, katalógus, bibliográfia, kritikus forráshasználat, hivatkozás, plágium, hitelesség, önművelés, egész életen át tartó tanulás	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Számonkérés Adattárolás a számítógépen, hardverismeretek		
Gyakorlati számonkérés Komplex képszerkesztés feladat megoldása		
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése Az alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Adatbázis-kezelés: Adattáblák létrehozása, feltöltése, egyszerű lekérdezések		

Gyakorlati számonkérés Komplex adatbázis-kezelés feladat megoldása	
Számonkérés A Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel c. fejezet lezárása	
Számonkérés A Könyvtári informatika c. fejezet lezárása	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Tanév végi rendszerező összefoglalás		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

12. évfolyam

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (64 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Az informatikai eszközök használata**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
A szóbeli érettségi témakörök áttekintése az informatikai eszközök használata c. témában Adattárolás a számítógépen Hardveres és szoftveres ismeretek Operációs rendszerek Hálózati ismeretek Egészséges számítógép használat		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	adat, információ, bit, számrendszer, analóg jel, digitális jel, digitalizálás, előjelbit, egyes és kettes komplemens, ASCII kód, kódlap, szoftver, operációs rendszer, GUI, fájl, program, kiterjesztés, mappa, tömörítés, vírus, hardver, periféria, adatvédelem, adatbiztonság, PC, alaplap, tápegység, mikroprocesszor, háttértár, periféria, laptop, számítógépes hálózat, LAN, biztonság, ergonómia	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Alkalmazói ismeretek**	**Órakeret 30 óra**
	2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Gyakorlati (közép szintű) érettségi feladatok megoldása az alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Szövegszerkesztés Prezentációkészítés Weblapszerkesztés		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	karakter, bekezdés, tabulátor, körlevél, élőfej, élőláb, oldalszám, stílus, tartalomjegyzék, körlevél, törzsdokumentum, multimédia, videó dia, mintadia, akciógomb, hivatkozás, weblap	
	2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Gyakorlati (középszintű) érettségi feladatok megoldása az alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Táblázatkezelés Adatbázis-kezelés		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	cella, cellahivatkozás, képlet, függvény, adatbázis, relációs adatbázis, adat, adattábla, rekord, mező, kapcsolat, kulcs	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel**	**Órakeret 4 óra**
	3.2. Algoritmizálás és adatmodellezés	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Programozási ismeretek elméleti áttekintése		

Modellalkotás, algoritmizálás Programozási nyelvek csoportosítása A funkcionális programozási nyelvek eszközkészlete Programozási tételek – keresés, rendezés, minimum és maximum kiválasztása	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	probléma, tervezés, megvalósítás, projektmunka, alulról felfelé építkezés elve, lépésenkénti finomítás elve, elemi adat, összetett adat, bemenő adat, eredmény, mérés, értékelés, eredmény, szimuláció, beállítás, modell

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**4. Infokommunikáció**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Érettségi szóbeli témakörök áttekintése Kommunikáció modellje, kommunikáció az interneten, e-mail Az internet szolgáltatásai Keresés az interneten Távoli online adatbázisok használata az interneten		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kommunikáció modellje, www, e-mail, ftp, kulcs, keresőmotor, távoli online adatbázis, kétirányú információáramlás, adatfeltöltés, kommunikációs program, hírportál, médiatár, e-book, hangoskönyv	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**5. Az információs társadalom**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Érettségi szóbeli témakörök áttekintése Az információs társadalom jellemzői Informatikai etika, publikálási szabályok Szoftverjog Adatvédelem E-szolgáltatások Az információs társadalom hatásai		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Információs társadalom, informatikai biztonság, informatikai kultúra, információkezelés, adatvédelem, netikett, szerzői jog, szerzői alkotás, plágium, közkincs, szabad felhasználás, média, elektronikus szolgáltatás, regisztráció, leiratkozás, azonosító, jelszó, kritikus használat	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**6. Könyvtári informatika**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Érettségi szóbeli témakörök áttekintése Könyvtárak története, típusai, terei, részei Könyvtári szolgáltatások Elektronikus könyvtárak Dokumentumismeret		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	könyvtár, elektronikus könyvtár, könyvtári rendszer, múzeum, levéltár, információkeresési stratégia, rejtett bibliográfia, kritikus forráshasználat, hivatkozás, plágium, hitelesség, önművelés, egész életen át tartó tanulás	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 8 óra

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Elméleti számonkérés Az informatikai eszközök használata c. fejezet lezárása	
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából (érettségi szintű feladatsor - szövegszerkesztés)	
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából (érettségi szintű feladatsor – prezentációkészítés)	
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából (érettségi szintű feladatsor – weblapszerkesztés)	
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából (érettségi szintű feladatsor - táblázatkezelés)	
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából (érettségi szintű feladatsor – adatbázis-kezelés)	
Elméleti számonkérés Az Infokommunikáció és Az információs társadalom c. fejezet lezárása	
Elméleti számonkérés A Könyvtári informatika c. fejezet lezárása	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés	Órakeret 2 óra

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Tanév végi rendszerező összefoglalás	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	

Életvitel

Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Család, otthon, háztartás	**15 óra**
2. Közlekedés	**4 óra**
3. Életpálya-tervezés, munkavállalás, felnőttkori tanulási lehetőségek	**9 óra**

Kötelező összesen:	**28 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
12.	1 óra	31 óra	28 óra	3 óra

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (3 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. Életpálya-tervezés, munkavállalás, felnőttkori tanulási lehetőségek**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Személyes adottságok és az objektív lehetőségek	Önismereti tesztek, önértékelés fejlesztése. Értékek napjainkban	Osztályfőnöki óra: önismeret
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Emberi tulajdonságok, szubjektív, objektív	

Testnevelés

9.KNY

Választott kerettanterv:
Kerettanterv a 9. Ny évfolyam számára (7. MELLÉKLET)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	**Órakeret**
1. Sportjátékok	**40 óra**
2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák	**37 óra**
3. Atlétika jellegű feladatok	**20 óra**
4. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek	**30 óra**
5. Önvédelem és küzdő sportok	**15 óra**
6. Egészségkultúra és prevenció	**20 óra**
Kötelező összesen:	**162 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.KNY	5 óra	180 óra	162 óra	18

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	**9.KNY évfolyam kötelező**	9.KNY évfolyam szabad

1. Sportjátékok	**40**	8
2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák	**37**	10
3. Atlétika jellegű feladatok	**20**	0
4. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek	**30**	0
5. Önvédelem és küzdő sportok	**15**	0
6. Egészségkultúra és prevenció	**20**	0
	162	18

9. KNY évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (18 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Sportjátékok**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Házibajnokság szervezése: labdarúgás, kosárlabda	Matematika: logika, térbeli alakzatok, tájékozódás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Koordinált együttműködés, kooperatív feladatok, játékvezetői jelzések, konstruktív konfliktuskezelés, baleset megelőzés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Dunántúli ugrós táncok	Ének-zene: ritmus, ének. Etika: társas viselkedés, kooperatív munka. Földrajz: Magyarország tájegységei.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Dudálás, cifra és variációi, lengetők, bokázók.	

Testnevelés 9-10.

Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnázium 9-10. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Sportjátékok	**80 óra**
2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák	**74 óra**
3. Atlétika jellegű feladatok	**40 óra**
4. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek	**60 óra**
5. Önvédelem és küzdő sportok	**30 óra**
6. Egészségkultúra és prevenció	**40 óra**
Kötelező összesen:	**324 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	5 óra	180 óra	162 óra	18
10.	5 óra	180 óra	162 óra	18

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Sportjátékok	**80 óra**	16	**40**	8	**40**	8
2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák	**74 óra**	20	**37**	10	**37**	10
3. Atlétika jellegű feladatok	**40 óra**	0	**20**	0	**20**	0
4. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek	**60 óra**	0	**30**	0	**30**	0
5. Önvédelem és küzdő sportok	**30 óra**	0	**15**	0	**15**	0
6. Egészségkultúra és prevenció	**40 óra**	0	**20**	0	**20**	0
Összesen	**324 óra**	36	**162**	18	**162**	18

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (18 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Sportjátékok**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Házibajnokság szervezése: labdarúgás, kosárlabda	Matematika: logika, térbeli alakzatok, tájékozódás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Koordinált együttműködés, kooperatív feladatok, játékvezetői jelzések, konstruktív konfliktuskezelés, baleset megelőzés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Dunántúli ugrós táncok	Ének-zene: ritmus, ének. Etika: társas viselkedés, kooperatív munka. Földrajz: Magyarország tájegységei.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Dudálás, cifra és variációi, lengetők, bokázók.	

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (18 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Sportjátékok**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Házibajnokság szervezése: labdarúgás, kosárlabda	Matematika: logika, térbeli alakzatok, tájékozódás, valószínűségszámítás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Koordinált együttműködés, kooperatív feladatok, játékvezetői jelzések, konstruktív konfliktuskezelés, baleset megelőzés, fair play.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Szatmári verbunk, lassú és friss csárdás	Ének-zene: ritmus, ének. Etika: társas viselkedés, kooperatív munka. Földrajz: Magyarország tájegységei.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Páros forgás, átvető lépések, csapásolás	

Testnevelés 11-12.

Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnázium 11-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Sportjátékok	**80 óra**
2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák	**51 óra**
3. Atlétika jellegű feladatok	**40 óra**
4. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek	**60 óra**
5. Önvédelem és küzdő sportok	**20 óra**
6. Egészségkultúra és prevenció	**50 óra**
Kötelező összesen:	**301 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
11.	5 óra	180 óra	162 óra	18
12.	5 óra	155 óra	139 óra	16

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. Sportjátékok	**80 óra**	14	**40**	8	**40**	6
2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák	**51 óra**	20	**36**	10	**15**	10

3. Atlétika jellegű feladatok	**40 óra**	0	**20**	0	**20**	0
4. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek	**60 óra**	0	**30**	0	**30**	0
5. Önvédelem és küzdő sportok	**20 óra**	0	**11**	0	**9**	0
6. Egészségkultúra és prevenció	**50 óra**	0	**25**	0	**25**	0
	301 óra	34	**162**	18	**139**	16

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (18 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Sportjátékok**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Házibajnokság szervezése: labdarúgás, kosárlabda, röplabda	Matematika: logika, térbeli alakzatok, tájékozódás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Koordinált együttműködés, kooperatív feladatok, játékvezetői jelzések, konstruktív konfliktuskezelés, baleset megelőzés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Történelmi társastáncok: palotás	Ének-zene: ritmus Etika: társas viselkedés, kooperatív munka. .
Kulcsfogalmak/fogalmak	A nő és a férfi szerep jellegzetessége, alkalmazott fogások.	

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (16 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Sportjátékok**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**

	Házibajnokság szervezése: labdarúgás, kosárlabda, röplabda	Matematika: logika, térbeli alakzatok, tájékozódás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Koordinált együttműködés, kooperatív feladatok, játékvezetői jelzések, konstruktív konfliktuskezelés, baleset megelőzés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Bécsi keringő	Ének-zene: ritmus Etika: társas viselkedés, kooperatív munka.
Kulcsfogalmak/fogalmak	A nő és a férfi szerep jellegzetessége, alkalmazott fogások.	

Osztályfőnöki helyi tanterv középiskolai NYEK és 9-12. évfolyamok számára

Témakörök	Fejlesztési terület	NYEK	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Ismerkedés, bizalom, közösségformálás	Személyiségfejlesztés	3	3	2	1	0,5
Önismeret, önértékelés	Önismeret, társas kultúra	2	2	2	2	0,5
Konfliktuskezelés	Önismeret, társas kultúra	2	2	2	2	1
Problémamegoldás, stress kezelés	A testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	1
Alapvető erkölcsi értékek	Az erkölcsi nevelés	2	2	1	2	1
Társadalmi szerepvállalás	Állampolgárságra, demokráciára nevelés			0,5	0,5	1
Civil szervezetek, Önkéntesség	Állampolgárságra, demokráciára nevelés			0,5	0,5	1
Egészségnevelés Egészséges életmód	A testi és lelki egészségre nevelés	3	3	2	1	

Egészség és biztonság, elsősegélynyújtás	A testi és lelki egészségre nevelés	1	1	1	1	
Egészség és szexualitás	A testi és lelki egészségre nevelés A családi életre nevelés	1	1	1	1	1
Az élet kapujának kulcsa (értékek, erkölcs jelentése)	Az erkölcsi nevelés	1	1	1	1	2
Kapcsolatok Önismeret, társas kultúra	A családi életre nevelés	1	1	1	1	2
Prevenció Egészség és szenvedélybetegség	A testi és lelki egészségre nevelés	1	1	2	2	1
Bűnmegelőzés	Az erkölcsi nevelés	1	1	1	1	
Tanulási módszerek	A tanulás tanítása	1	1	1		
Közösség és társadalom	Állampolgárságra, demokráciára nevelés	1	1	1	1	1
Hit és vallás	Az erkölcsi nevelés	1	1	1	2	1
letvezetési készségek	Önismeret, társas kultúra	1	1	1	1	1
Kapcsolatok küszöbén: életre szóló barátságok	Önismeret, társas kultúra A családi életre nevelés	1	1	1	1	2
Élet a családban A család egészsége	A családi életre nevelés	1	1	1	1	2
Háztartás és pénzgazdálkodás	Gazdasági és pénzügyi nevelés A családi életre nevelés			1	1	2
Tájékozódás a munkaerőpiacon Munkavállalás, munkába állás, önéletrajz, állásinterjú, megjelenés	Pályaorientáció				1	3
Szervezési feladatok		10	10	10	10	7
		36	36	36	36	31

2.2.2 Gimnázium (informatika) (2020. 09. 01-től kifutó rendszerben)

Középfokú nevelés- oktatás szakasza, gimnázium, 9-12. évfolyam (Kt. rendelet 3. melléklet)

Óraterv – gimnázium				
Tantárgyak	**9. évf.**	**10. évf.**	**11. évf.**	**12. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
I. idegen nyelv – angol	3	3	3	3+1
II. idegen nyelv - német	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3
Hittan	+1	+1	1*+2	+2
Biológia – egészségtan B		2	2	2
Fizika A	2	2	2	
Kémia B	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene A	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc	1			
Művészetek (dráma és tánc)			2	2
Informatika	1+3	1+3	+4	+4
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	**4**	**4**	**6**	**8**
Rendelkezésre álló órakeret	**35**	**36**	**35**	**35**

Megjegyzések:
(*) Az etika tantárgyat a hittan tantárgyba integráltuk

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	**Változat**
Fizika	A változat
Kémia	B változat
Biológia	B változat
Ének-zene	A változat

Magyar nyelv és irodalom 9-10.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. melléklet)
Kerettantervi óraszámok témakörönként – magyar irodalom

Tematikai egység	Órakeret
1. Világirodalom	**58 óra**
2. Színház- és drámatörténet	**28 óra**
3. Középkori nyelvemlékek	**3 óra**
4. Portrék	**51 óra**
5. Látásmódok	**14 óra**
6. Életművek	**12 óra**
Kötelező összesen:	**166 óra**

Kerettantervi óraszámok témakörönként – magyar nyelv

Tematikai egység	Órakeret
1. Kommunikáció, tömegkommunikáció	**12 óra**
2. Nyelvi szintek, a nyelv grammatikai jellemzői	**20 óra**
3. Szövegértés, szövegalkotás	**13 óra**
4. Helyesírási ismeretek	**12 óra**
5. A szöveg	**22 óra**
6. Stilisztikai alapismeretek	**10 óra**
7. Jelentéstan	**8 óra**
Kötelező összesen:	**97 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	4 óra (2 irod.+2 nyelv)	144 óra (72 irod.+72 nyelv)	130 óra (65 irod.+65 nyelv)	7 irod.+7 nyelv
10.	4 óra (3 irod.+1 nyelv)	144 óra (108 irod.+36 nyelv)	129 óra (97 irod.+ 32 nyelv)	7 irod.+4 nyelv

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként – magyar irodalom

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
52. Világirodalom – görög mitológia, antik görög epika	**10**	2	**10**	2		

és líra						
53. Színház- és drámatörténet – az antik színház és dráma	**6**		**6**			
54. Világirodalom – antik római irodalom	**4**		**4**			
55. Világirodalom - Biblia	**10**	2	**10**	2		
56. Világirodalom – az európai irodalom a 4-15. században (középkor)	**6**	1	**6**	1		
57. Világirodalom – az európai irodalom a 14-16. században (reneszánsz)	**5**		**5**			
58. Színház- és drámatörténet – drámajátékos tevékenységgel	**4**		**4**			
59. Középkori nyelvemlékek	**3**		**3**			
60. Janus Pannonius portréja	**6**		**6**			
61. Balassi Bálint portréja	**8**		**8**			
62. Világirodalom – késő reneszánsz, barokk, klasszicizmus (16-17. század)	**3**	2	**3**	2		
63. Színház- és drámatörténet – az angol színház a 16-17. században és Shakespeare	**6**				**6**	
64. Színház- és drámatörténet – a francia klasszicista színház (17. század)	**6**	1			**6**	1
65. Látásmód – Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem	**6**				**6**	
66. Világirodalom – az európai irodalom a 18. században	**8**				**8**	
67. Magyar irodalom a 18. században – portrék: Csokonai Vitéz Mihály, Berzsenyi Dániel	**20**	2			**20**	2
68. Világirodalom – az európai irodalom a 19. század első felében	**12**				**12**	
69. Színház- és drámatörténet – Katona József: Bánk bán	**6**				**6**	
70. Magyar irodalom a 19. század első felében – portrék:	**17**	2			**17**	2

Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály						
71. Életmű – Petőfi Sándor	**12**	2			**12**	2
72. Látásmód – Jókai Mór	**8**				**8**	
Összesen	**166**	14	**65**	7	**101**	7

9. évfolyam - magyar irodalom

Heti tanóra 10%-ának tartalma (7 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Világirodalom – görög mitológia, antik görög epika és líra**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Homérosz: *Iliász*	Az irodalom filmen: a *Trója* című film megtekintése	*Vizuális kultúra*: az antik-görög művészet néhány alkotása; illusztrációk és irodalmi művek párhuzamai *Földrajz:* topológiai tájékozódás. *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: az ókori történelem.
Mitológiai történetek és hősök különféle feldolgozásokban		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	antikvitás, mítosz, mitológia, eposz, eposzi konvenciók, kaland, utazás mint cselekményszervező elv	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Világirodalom - Biblia**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Világirodalom – az európai irodalom a 4-15. században (középkor)**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Világirodalom – késő reneszánsz, barokk, klasszicizmus (16-17. század)	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	

10. évfolyam – **magyar irodalom**

Heti tanóra 10%-ának tartalma (7 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Színház- és drámatörténet – a francia klasszicista színház (17. század)	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Különböző korszakok színháza és a színjátszás	Színháztörténeti áttekintés a témakör végén; ismeretek rendszerezése	*Vizuális kultúra; Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: görög és római színházépítészet. *Dráma és tánc*: színházművészet, színháztörténet *Vizuális kultúra; Ének-zene; Mozgóképkultúra és médiaismeret*: illusztrációk, zenei és filmes feldolgozások Shakespeare-művekből.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Színház, esztétikai minőség, tragikum, komikum, tragédia, komédia, dialógus, akció, dikció, alapszituáció, konfliktus, drámai szerkezet, kar, katarzis; felvonás, jelenet, díszlet, jelmez, szerzői utasítás, hármas egység, mértéktartás, helyzetkomikum, jellemkomikum, nyelvi komikum, jellemtípus, bizalmas, rezonőr.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Magyar irodalom a 18. században – portrék: Csokonai Vitéz Mihály, Berzsenyi Dániel	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Esszé a két költő műveiből	Számonkérés a témakör (Berzsenyi) végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Magyar irodalom a 19. század első felében – portrék: Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Esszé	Számonkérés a témakörök végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Életmű – Petőfi Sándor	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Esszé	Számonkérés a témakör végén	

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként – magyar nyelv

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
8. Kommunikáció, tömegkommunikáció	**12 óra**	1	**12**	1		
9. Nyelvi szintek, a nyelv grammatikai jellemzői	**20 óra**	3	**20**	3		
10. Szövegértés, szövegalkotás	**13 óra**	1	**13**	1		
11. Helyesírási ismeretek	**12 óra**	1	**12**	1		
12. A szöveg	**22 óra**	2			**22**	2
13. Stilisztikai alapismeretek	**10 óra**	2			**10**	2
14. Jelentéstan	**8 óra**	1	**8**	1		
Összesen	**97 óra**	11	**65**	7	**32**	4

9. évfolyam – magyar nyelv

Heti tanóra 10%-ának tartalma (7 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Kommunikáció, tömegkommunikáció	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**

Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Nyelvi szintek, a nyelv grammatikai jellemzői**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Hangtan, morfémák, szavak, szintagmák	Rendszerezés, gyakorlás az altémák (hangtan, morfémák, szavak, szintagmák) végén	*Idegen nyelvek*: a tanult idegen nyelv hangtana, alaktani szerkezete, szóalkotási módjai, mondatszerkezete.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hang, fonéma, hangtörvény, szóelem (morféma): szabad és kötött morféma, szótő, képző, jel, rag. Szófaj: alapszófaj, viszonyszó, mondatszó. Szószerkezet (szintagma): alárendelő, mellérendelő szintagma.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Nyelvi szintek, a nyelv grammatikai jellemzői**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Mondatrészek, mondatok	Rendszerezés, gyakorlás az altémák (mondatrészek, mondatok) végén	*Idegen nyelvek*: a tanult idegen nyelv hangtana, alaktani szerkezete, szóalkotási módjai, mondatszerkezete.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Mondatrész: alany, állítmány, tárgy, határozó, jelző. Vonzat. Mondat, a mondat szerkesztettsége, mondatfajta; egyszerű mondat, összetett mondat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Nyelvi szintek, a nyelv grammatikai jellemzői**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Szövegértés, szövegalkotás**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**

Különböző magánjellegű és hivatalos szövegek szerkezetének, jellemzőinek megismerése, hivatalos szövegek alkotásának képessége.	A témakörben tanultak rendszerezése, ismétlése	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: különböző típusú források feldolgozása; esszéírás. *Valamennyi tantárgy*: vázlatírás, jegyzetelés. *Informatika:* információkezelés, forrásfelhasználás, hivatkozás, szöveges adatbázis, az internethasználat jogi, etikai kérdései.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hivatalos levél, kérvény, önéletrajz, motivációs levél, meghatalmazás, elismervény. Esszé, értekezés, tanulmány.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Helyesírási ismeretek**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Jelentéstan**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

10. évfolyam – magyar nyelv

Heti tanóra 10%-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A szöveg**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A szöveg fogalma, a szöveg szerkezete, szövegtípusok, szövegek összefüggése	A tanultak rendszerezése, ismétlés	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: a

		forrásszövegek típusai. *Idegen nyelvek:* az idegen nyelvi szöveg/ek kultúrafüggő felépítése. *Biológia-egészségtan; Fizika; Kémia; Földrajz*: a természettudományos ismeretterjesztő, illetve szakszövegek témahálózata, szókincse, felépítése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szöveg, szövegösszefüggés, beszédhelyzet. Szövegmondat, bekezdés, tömb, szakasz. Szövegkohézió Szövegpragmatika Nyelvtani (szintaktikai) tényező (kötőszó, névmás, névelő, határozószó, előre- és visszautalás, deixis, egyeztetés) Szövegtípus Szövegműfaj Szövegfonetika	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A szöveg**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Stilisztikai alapismeretek**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Stílusárnyalatok, stílusrétegek, stílusgyakorlatok, szövegtranszformációk, stíluselemek, stíluseszközök szerepe; a metafora funkciója	A tanultak rendszerezése, ismétlés	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: különböző forrásszövegek stílusjellemzői. *Idegen nyelvek*: beszélt nyelvi stílusregiszterek.
Kulcsfogalmak/	Stílusérték (alkalmi és állandó), stílusréteg (társalgási, tudományos,	

fogalmak	publicisztikai, hivatalos, szónoki, irodalmi). Stílushatás. Szókép (metafora, hasonlat, szinesztézia, metonímia, szinekdoché, összetett költői kép, allegória, szimbólum). Alakzat (ellipszis, kötőszóhiány, ismétlődés, gondolatritmus, oximoron). Mondatstilisztikai eszköz (verbális stílus, nominális stílus, körmondat).

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Stilisztikai alapismeretek**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

Magyar nyelv és irodalom 11-12.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. melléklet)
Kerettantervi óraszámok témakörönként – magyar irodalom

Tematikai egység	**Órakeret**
1. Világirodalom	**26 óra**
2. Színház- és drámatörténet	**20 óra**
3. Portrék	**44 óra**
4. Látásmódok	**29 óra**
5. Életművek	**50 óra**
6. Magyar irodalom – a *Nyugat* és első nemzedéke	**7 óra**
7. Regionális kultúra	**2 óra**
8. Az irodalom határterületei	**4 óra**
Kötelező összesen:	**182 óra**

Kerettantervi óraszámok témakörönként – magyar nyelv

Tematikai egység	**Órakeret**
1. Kommunikáció	**4 óra**
2. Retorika	**12 óra**
3. Szövegalkotás	**7 óra**
4. Általános nyelvészeti ismeretek	**4 óra**
5. Pragmatikai ismeretek	**7 óra**
6. Nyelv és társadalom	**9 óra**
7. Nyelvtörténet	**8 óra**
8. Ismeretek a nyelvről	**9 óra**
Kötelező összesen:	**60 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
11.	4 óra (3 irod.+1 nyelv)	144 óra (108+36)	129 óra (97+32)	11+4
12.	4 óra (3 irod.+1 nyelv)	124 óra (93+31)	112 óra (85+28)	8+3

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként – magyar irodalom

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
73. Életmű – Arany János	**10**	2	**10**	2		
74. Színház– és drámatörténet – Madách Imre: *Az ember tragédiája*	**6**		**6**			
75. Világirodalom – az európai epika és líra a romantika után (19. sz. második fele)	**12**		**12**			
76. Színház- és drámatörténet – az európai dráma és színház a 19. sz. második felében	**8**		**8**			
77. Magyar irodalom a 19. század második felében – portré: Mikszáth Kálmán	**10**	2	**10**	2		
78. Magyar irodalom – a *Nyugat* és első nemzedéke	**7**		**7**			
79. Életmű – Ady Endre	**10**	2	**10**	2		
80. Portré – Móricz Zsigmond	**6**		**6**			
81. Életmű – Kosztolányi Dezső	**10**	4	**10**	4		
82. Látásmódok: Karinthy Frigyes, Krúdy Gyula	**8**	1	**8**	1		
83. Életmű – Babits Mihály	**10**		**10**			
84. Világirodalom – avantgárd irányzatok; a magyar avantgárd	**6**	1			**6**	1
85. Életmű – József Attila	**10**	2			**10**	2
86. Világirodalom – epikai és lírai törekvések a 20. században és a kortárs irodalomban	**8**				**8**	

87. Színház- és drámatörténet – a 20. századi és a kortárs drámairodalom néhány törekvése	**6**				**6**	
88. Portré – Radnóti Miklós	**4**	2			**4**	2
89. Portrék – Szabó Lőrinc, Márai Sándor, Pilinszky János, Weöres Sándor, Ottlik Géza	**15**				**15**	
90. Látásmódok – Illyés Gyula, Németh László, Örkény István, Nagy László	**12**				**12**	
91. Művelődéstörténeti, irodalomtörténeti tájékozódás – Portrék, látásmódok a 20. század magyar irodalmából (választható szerzők, művek)	**8**				**8**	
92. Portrék, látásmódok a kortárs irodalomból (választható szerzők, művek)	**10**				**10**	
93. Regionális kultúra	**2**				**2**	
94. Az irodalom határterületei	**4**				**4**	
Év végi összefoglalás		3				3
Összesen	**182**	19	**97**	11	**85**	8

11. évfolyam - magyar irodalom

Heti tanóra 10%-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Életmű – Arany János**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Esszé	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Magyar irodalom a 19. század második felében – portré: Mikszáth Kálmán**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Mikszáth *Beszterce ostroma* című regénye	Az irodalom filmen: A *Beszterce ostroma* című film megtekintése	*Etika*: Mikszáth műveiben felvetett

		erkölcsi kérdések megvitatása, pl. a kapcsolatok világa, törvény és lelkiismeret. *Filozófia*: a létre vonatkozó kérdések, etika, erkölcsfilozófia. *Földrajz*: a földrajzi tér regionális szerveződése, a Mikszáth-regény/ek topológiája.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Életmű – Ady Endre**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Esszé	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Látásmódok: Karinthy Frigyes, Krúdy Gyula**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Életmű – Kosztolányi Dezső**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Kosztolányi *Édes Anna* című regénye	Az irodalom filmen: az *Édes Anna* című film megtekintése	*Etika; Filozófia*: filozófiai, lélektani irányzatok, pl. a freudizmus és hatása. *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: urbanizáció, kulturális élet, sajtó.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Életmű – Kosztolányi Dezső**	**Órakeret 2 óra**

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Esszé	Számonkérés a témakör végén	

12. évfolyam – **magyar irodalom**

Heti tanóra 10%-ának tartalma (8 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Világirodalom – avantgárd irányzatok; a magyar avantgárd	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Avantgárd irányzatok	Kitekintés – az avantgárd más művészeti ágakban (pl. festészet) Beszélgetés a művészeti alkotásokról	*Vizuális kultúra; Mozgóképkultúra és médiaismeret*: az avantgárd a képzőművészetekben (futurizmus, expresszionizmus, szürrealizmus, kubizmus, konstruktivizmus, dada); az expresszionista és szürrealista filmművészet.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Avantgárd, futurizmus, expresszionizmus, szürrealizmus, aktivizmus, szabad vers, szimultanizmus, önműködő írás, képvers	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Életmű – József Attila	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Esszé	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Portré – Radnóti Miklós	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Esszé	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Év végi ismétlés, rendszerezés – 12. évfolyam	Órakeret 3 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Az évfolyamon tanult témakörök	Ismétlés, rendszerezés	
	Érettségi vizsgára való felkészülés	

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként – magyar nyelv

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
95. Kommunikáció	**4 óra**		**4**			
96. Retorika	**12 óra**	2	**12**	2		
97. Általános nyelvészeti ismeretek	**4 óra**		**4**			
98. Pragmatikai ismeretek	**7 óra**	1	**7**	1		
99. Szövegalkotás	**7 óra**	1	**5**	1	**2**	
100. Nyelv és társadalom	**9 óra**	1			**9**	1
101. Nyelvtörténet	**8 óra**	1			**8**	1
102. Ismeretek a nyelvről	**9 óra**	1			**9**	1
Összesen	**60 óra**	7	**32**	4	**28**	3

11. évfolyam – magyar nyelv

Heti tanóra 10%-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Retorika**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A szónoki beszéd felépítése, az érvelés; Milyen a jó szónok?	Szabadon választott témában egy beszéd elkészítése és előadása	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: antik szónokok, neves magyar szónoklatok (pl. Kölcsey, Kossuth, Deák). Közéleti megnyilatkozások retorikája. *Mozgóképkultúra és médiaismeret*: a meggyőzés, befolyásolás, a hatás eszközei.

	Önálló szóbeli megnyilvánulás felkészülés után	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Retorika, szónok, szónoklat, beszédfajta (bemutató, tanácsadó, törvényszéki), alkalmi beszéd, meggyőző szövegműfaj (vita, ajánlás). Szónoklat, bevezetés (az érdeklődés felkeltése, a jóindulat megnyerése, témamegjelölés), elbeszélés, érv, cáfolat, befejezés (összefoglalás, kitekintés). Érv, tétel, bizonyítás, összekötőelem, érvelés, indukció, dedukció.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Pragmatikai ismeretek**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Szövegalkotás**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

12. évfolyam – magyar nyelv

Heti tanóra 10%-ának tartalma (3 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Nyelv és társadalom**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Nyelvtörténet**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismeretek a nyelvről**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**

Témazáró dolgozat	Számonkérés	

Angol, mint első idegen nyelv 9.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	3	108óra	97 óra	11

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Óraszám	Téma (témakör)	Nyelvtan	Fejlesztendő terület	Kapcsolódási pontok
1-8	A tanuló személye (*személyes vonatkozások, család*)	A 'be' létige alakjai. Possessive adjectives.	Társalgásban való részvétel: köszönés, bemutatkozás, dialógus kezdeményezése. A család témakör megbeszéléséhez elegendő szókincs kialakítása. Egyszerű szöveg / levél írása.	*Etika:* önismeret, ember az időben, társas kapcsolatok
9-17	Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés (*Életmód*).	Kérdés feltevése, tagadás, rövid válaszok. Birtokos 's. Megszámolható / megszámolhatatlan. „Do you like…? / Would you like…?"	Társalgásban való részvétel fordulatok ismétlését vagy magyarázatot kérve. Udvarias kérés. Udvarias kérdés. Egyszerű utasítások adása, követése. Az adott helyzetben fontos információk megértése kismértékben szerkesztett szövegekben.	*Biológia-egészségtan:* egészséges életmód
18-27	Napirend (*Életmód*)	Az egyszerű jelen idő (Present Simple Time)	Egyszerű, tényszerű információ közlése. Rövid, begyakorolt megnyilatkozás ismerős témáról. Egyszerűbb cselekvéssor leírása rövid összefüggő szövegben.	*Biológia-egészségtan*: egészséges életmód
28-36	Foglalkozások	Az egyszerű jelen	Az egyszerű,	*Szakmai*

	(*A munka világa).*	idő (Present Simple Tense).	mindennapi társalgásban elhangzó álláspontok lényegének megértése. Az adott helyzetben fontos általános információk megértése világos tartalmú és szerkezetű, hétköznapi nyelven írott szövegekben.	*tárgyak.*
37-45	Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása), (*témakör: Környezetünk*).	Van, vannak (There is, There are). Prepositions of place. Some / any. This / that / these / those.	Körülírás. Lényegre koncentráló leírás készítése. Hangzó szövegben leírás megértése.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret*: lakóhely
46-54	Önéletrajz, rövid interjú (*a munka világa*).	Egyszerű múlt idő (Simple Past Tense). Rendhagyó igék (irregular verbs). Can / can't.	Rövid interjúk megértése, abban való részvétel. Történetek követése – hallott és olvasott szöveg alapján. Történet elmesélése – egyszerű élménybeszámoló.	*Szakmai tárgyak.*
55-63	A városi és a vidéki élet összehasonlítása (*Környezetünk*).	Fokozás (közép- és felsőfok). Have got versus have.	Útbaigazítás követése, mindennapi problémák felvetése: hova menjek. Útbaigazítás nyújtása. Az adott helyzetben fontos általános vagy részinformációk megértése. Egyszerű, tagolt írásmű létrehozása: bevezetés, kifejtés, lezárás.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret*: az én falum, az én városom
64-72	Öltözködés, divat (*Ember és*	Folyamatos jelen idő (Present	Szövegértési stratégiák	

	társadalom).	Continuous). Whose.	alkalmazása: visszakérdezés. Mindennapi problémák felvetése: melyiket válasszam. Tájékoztató szöveg (prospektus) megértése. Kötőszavak az angol nyelvben.	
73-82	Időjárás, éghajlat (*Környezetünk*).	„going to” Infinitive of purpose.	Időjárás jelentés megértése hangzó szöveg alapján (rádió- illetve, tévéfelvétel). A beszélgetésben elhangzottak összefoglalása, a lényeg kiemelése. Az adott helyzetben fontos általános vagy részinformációk megértése autentikus, hétköznapi nyelven írott szövegekben. Egyszerű szöveg írása röviden, különálló elemek lineáris összekapcsolásával (képeslap).	Földrajz: az időjárás tényezői
83-90	Nyaralás itthon, illetve külföldön (*Utazás, turizmus)*	Befejezett jelen idő (Present Perfect Tense) Never / ever / yet / just A befejezett jelen idő és az egyszerű múlt idő kapcsolata.	Szövegértési stratégiák alkalmazása: a várható vagy megjósolt információk keresése. Érzelmek egyszerű kifejezés (tetszés, nemtetszés) Úti előkészületek. Feliratok, menetrend megértése. Beszámoló írása élményekről, eseményekről (utazás).	*Földrajz*: a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői

91-97	Tematikus ismétlés.	Az eddig tanultak ismétlése, gyakorlás.	Az eddig tanultak ismétlése, gyakorlás.	

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ételek, sütés-főzés	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Projekt munka, egy egyszerű étel elkészítése, videofelvétel készítése, annak kielemzése	Biológia-egészségtan: egészséges életmód
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Recipe, ingredients, instructions	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Öltözködés, divat	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Projekt munka, egy divatbemutató megszervezése, videofelvétel készítése, annak kielemzése	Életvitel, technika, háztartástan
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Fashion show, designer clothes	

Angol, mint első idegen nyelv 10.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
10.	3	108 óra	97 óra	11

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Óraszám	Téma (témakör)	Nyelvtan	Fejlesztendő terület	Kapcsolódási pontok
1-3	Tematikus ismétlés.	Év eleji ismétlés.	Év eleji ismétlés. A felhasználóbarát online és hagyományos szótárak használata.	
4-11	Emberek külső és belső jellemzése, baráti kör (*Ember és társadalom)*	Tenses: Present, Past and Future.	Az egyszerű, mindennapi társalgásban elhangzó álláspontok lényegének megértése. Érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való részvétel, információcsere, véleménycsere. Rövid, begyakorolt megnyilatkozás ismerős témáról. Köznyelven írt magánlevél megértése. Személyes információt kifejező üzenetek írása.	*Etika:* társas kapcsolatok
12-19	Egyén és család nálunk és a célországokban (*Személyes vonatkozások, család)*	Egyszerű jelen idő (Present Simple Tense) és folyamatos jelen idő (Present Continuous Tense). Have / have got	Az ismerős témájú, egyszerűen és világosan megfogalmazott, rövid köznyelvi stílusú beszéd főbb pontjainak megértése. Egyszerű, tényszerű információ megszerzése és továbbadása. Tényszerű információk összefoglalása e-mailben. A mondanivaló közvetítése egyéb	*Etika:* önismeret, ember az időben, családi élet.

			vizuális eszközökke (emotikonok, internetes rövidítések).	
20-27	Állásinterjú (*A munka világa*)	Egyszerű múlt idő (Past Simple Tense) és folyamatos múlt idő (Past Continuous Tense).	Előre elkészített kérdőív alapján strukturált interjú készítése. A hangzó szövegben a magyarázatot és a következményt jelző szavak felismerése. A begyakorolt nyelvi eszközök megbízható használata (szófordulatok, modoros kifejezések). Újságcikkek (pl. álláshirdetés) megértése. Életrajz írása.	*Szakmai tárgyak.*
28-35	Étkezési szokások a családban. (*Életmód*)	Much / many Some / any A few / a little / few / little Some-, any- Névelők (articles)	Az elemi szókincs viszonylag magabiztos és általában helyes alkalmazása, elmélyítése. Tájékoztató szöveg (prospektus) megértése. Egyszerűbb cselekvéssor leírása összefüggő szövegben.	*Biológia-egészségtan*: testrészek, egészséges életmód.
36-43	Személyes tervek (*Személyes vonatkozások, család).*	Vonzatok – verb patterns. Jövő idő kifejezése a „going to” szerkezet, a folyamatos jelen idő (Present Continuous Tense) és a „will” segítségével.	A hangzó szövegben az okot vagy ellentétet előrejelző szavak felismerése. Érzelmek egyszerű kifejezése és reagálás mások érzelmeire (meglepetés, boldogság, szomorúság). Tervek és cselekedetek rövid és egyszerű magyarázata. Célnyelvű dalszövegek. Célnyelvű dalok. Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (vers, rapszöveg, rigmus, dalszöveg)	*Etika:* önismeret, ember az időben - gyermekkor, ifjúság, felnőttkor öregkor.

44-52	A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek (*Környezetünk).*	A „What… like?” szerkezet. Fokozás (comparaitve and superlative adjectives). Összehasonlítás („as…as” szerkezet, „then”)	Telefonbeszélgetésekben elhangzó alapvető információk megértése. Leírás (lakóhely részletes leírása, látnivalók) megértése hangzó szöveg alapján. Tájékoztató szövegek (útleírások, prospektusok, hirdetések) megértése. Lényegre koncentráló leírás készítése.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret*: lakóhely és környék hagyományai, az én falum, az én városom. *Biológia-egészségtan*: élőhely, életközösség. *Földrajz*: településtípusok
53-60	A foglalkozásokhoz szükséges kompetenciák, rutinok, kötelességek (*A munka világa*).	A befejezett múlt (Present Perfect Tense) és az egyszerű múlt idő (Past Simple Tense) kapcsolata. For / since.	Az egyszerű, mindennapi társalgásban elhangzó álláspontok lényegének megértése. Érzelmek egyszerű kifejezése és reagálás mások érzelmeire (érdeklődés, közömbösség). Vélemény kifejezése. Érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése a köznyelven írt szövegekben. Érzések, gondolatok és reakciók rövid leírása; rövid vélemény írása indoklással.	*Szakmai tárgyak.*
61-68	Gyakori betegségek, sérülések, baleset (*Életmód*).	Have to / don’t have to. Should / should not. Must / must not.	Szövegértési stratégiák alkalmazása (ismeretlen szavak kikövetkeztetése a szövegösszefüggésből). Felkészülésen alapuló interjú (az orvosnál). Írásos minták követése és aktuális tartalmakkal való megtöltése (e-mail és baráti levél). Egyszerű cselekvéssort tartalmazó instrukciók.	*Biológia-egészségtan*: testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, betegségmegelőzés. *Testnevelés és sport*: a rendszeres testedzés hatása a szervezetre.
69-76	A közlekedés	Time clauses.	Részletes, összetett	

	eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés (*Utazás, turizmus*).	1-es típusú feltételes mondatok (First conditional).	útbaigazítás követése. Úti előkészületek és utazás során felmerülő feladatok megoldása (pl közlekedési információk beszerzése). Előadás segédanyagok alapján. Beszámoló írása élményekről, eseményekről (utazás).	
77-84	A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben (*Tudomány és technika*).	A passzív szerkezet (Passive).	Közlemények. Hírek a televízióban és a rádióban. film cselekményének vázlatos összefoglalása. Az autentikus szövegek jellegéből fakadó ismeretlen fordulatok kezelése a szövegben. Véleményt kifejező üzenet, komment írása (blog).	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika*: tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok. *Informatika***:** számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média megismerése.
85-90	Konfliktusok és kezelésük (*Ember és társadalom)*.	2-es típusú feltételes mondatok (Second Conditional) Might.	Összefoglalás, visszakérdezés. Történetek követése, véleménynyilvánítás és érdeklődés további részletekről. Internetes fórumok hozzászólásai. Rövid olvasott vagy hallott szöveg átfogalmazása, összefoglalása, jegyzet készítése.	*Etika:* társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés
91-95	A tanuló életének fontos állomásai (*Személyes vonatkozások, család).*	A folyamatos befejezett jelen idő (Present Perfect Continuous). A folyamatos befejezett jelen	Az ismerős témájú, egyszerűen és világosan megfogalmazott, rövid köznyelvi stílusú előadás főbb pontjainak megértése.	*Etika:* önismeret, ember az időben - gyermekkor, ifjúság, felnőttkor öregkor, családi élet.

		idő (Present Perfect Continuous) és a befejezett jelen idő (Present Perfect Simple) kapcsolata.	Mindennapi problémák felvetése, megvitatása. Részvétel előre elkészített, ismerős témájú csoportos előadásban. Beszámolók. Formanyomtatvány, kérdőív kitöltése.	
96-97	Tematikus ismétlés.	Az eddig tanultak ismétlése, gyakorlás.	Az eddig tanultak ismétlése, gyakorlás.	

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Lakóhely nevezetességei	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Debrecen nevezetességeinek bemutatása kinn a helyszínen, videofelvétel készítése, annak kielemzése	Történelem: híres személyek, épületek
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Historical building, sight-seeing, famous for…	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Gyakori betegségek, sérülések, baleset	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Szituációs gyakorlatok: orvosnál, a kórházban, videofelvétel készítése és kielemzése	Biológia: egészséges életmód
Kulcsfogalmak/ fogalmak	GP, patient, illness, medicine, prescribe	

Angol, mint első idegen nyelv 11.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
11.	3	108	97	11

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Óraszám	Téma (témakör)	Nyelvtan	Fejlesztendő terület	Kapcsolódási pontok
1-3	Tematikus ismétlés.	Év eleji ismétlés.	Év eleji ismétlés.	
4-10	Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban (*Szabadidő, művelődés, szórakozás).* Az internet szerepe (*Tudomány és technika).*	Auxiliaries („do, be, have”). Rövid válaszok.	Egyszerű műszaki információk megértése. Részvétel a szóbeliség jegyeit viselő digitális kommunikációban: fórum, chat, Skype. Hagyományos és elektronikus levelek megértése. Hagyományos és elektronikus levelek írása.	*Informatika*: e-könyvek, médiatudatosság, számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média megismerése, az elterjedt infokommunikációs eszközök előnyeinek és kockázatainak megismerése, a netikett alapjainak megismerése, élőszóval kísért bemutatók és felhasználható eszközeik
11-19	Szabadidős elfoglaltságok, hobbik (*Szabadidő, művelődés, szórakozás).*	Egyszerű jelen idő (Present Simple Tense). Cselekvést és állapotot kifejező igék (action and	Instrukciók megértése. Instrukciók adása. Az információk ellenőrzése, megerősítése. Riportok megértése.	*Testnevelés és sport*: táncok, sportágak jellemzői

		state verbs). Passzív szerkezetek az egyszerű jelen időben.	Riportkészítés.	
20-39	Színház, mozi, koncert, kiállítás (*Szabadidő, művelődés, szórakozás).*	Múlt idő: egyszerű múlt idő (Past Simple Tense), folyamatos múlt idő (Past Continuous Tense), a régmúlt (Past Perfect). Passzív szerkezetek a múlt időben.	Hangzó szöveg: dalok és videók megértése, tartalmuk összegzése. Programegyeztetés. Valóságos vagy elképzelt események részleteinek egyszerű bemutatása. Lényegre koncentráló leírás készítése. Gondolatok, vélemény kifejezése kulturális témákkal kapcsolatban (zene, film).	*Magyar nyelv és irodalom***:** rövid epikai, lírai, drámai művek olvasása
30-37	Saját iskola bemutatása: tantárgyak, szakmai tárgyak, órarend, nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe (*Az iskola*).	Modálisok („can, have to, allowed to, must, must not, should")	Az egyszerű, mindennapi társalgásban elhangzó álláspontok lényegének megértése. Ismerős témáról beszélgetés kezdeményezése, fenntartása. A mondat megértett részei és a szövegösszefüggés alapján az ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése. Hagyományos és elektronikus nyomtatvány, kérdőív kitöltése. A formális levél.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; társadalmi, állampolgári ismeretek*: a tudás fogalmának átalakulása *Informatika*: digitális tudásbázisok.
38-44	Időjárás, éghajlat; Növények és állatok a környezetünkben (*Környezetünk*).	A jövő idő kifejezésének módjai („will", „going to", folyamatos jelen idő (Present Continuous Tense)).	Az ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok, egyszerű nyelvezetű hangfelvételek lényegének megértése. Választási	*Földrajz*: az időjárás tényezői. *Biológia-egészségtan*: élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág

			lehetőségek összevetése. Az adott feladat megoldásához szükséges információk kiszűrése hosszabb szövegekből is. Lényegre koncentráló leírás készítése,	
45-51	Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben (*Életmód*).	Anglicizmusok.	Szolgáltatásokkal kapcsolatos helyzetek kezelése (étterem). Az idegen nyelvi normának megfelelő, az anyanyelvi hatások kiküszöbölésére törekvő nyelvhasználat ismerős kontextusokban. Menü. Ételrendelés. Érvelés írása.	*Biológia-egészségtan*: egészséges életmód, biotermékek.
52-59	Diákmunka, nyári munkavállalás (*A munka világa*).	Többszavas kifejezések.	Telefonos beszélgetések megértése. Az idegen nyelvi normának megfelelő, az anyanyelvi hatások kiküszöbölésére törekvő nyelvhasználat ismerős kontextusokban. Hirdetések. Irányított fogalmazási feladat kötött tartalmainak megjelenítése a fogalmazásban. Életrajz, lényegre koncentráló leírás, elbeszélés készítése.	*Szakmai tárgyak.*
60-66	Személyes tervek, célok (*Személyes vonatkozások, család).*	A feltételes mód; az egyes, a kettes és a zéró típusú feltételes mód (First, Second	Hangzó szövegben várható vagy megjósolt információk keresése. Beszélgetésben elhangzottak	*Etika:* önismeret, ember az időben - gyermekkor, ifjúság, felnőttkor öregkor.

		and Zero Conditionals).	összefoglalása, a lényeg kiemelése. Valóságos vagy elképzelt események részleteinek egyszerű bemutatása. Egyszerű, világos köznyelvet használó előadás fő pontjainak lejegyzése; saját ötlethez jegyzet készítése. Álmok, remények és ambíciók, történetek elmondása.	
67-74	Családi élet, családi kapcsolatok (*Személyes vonatkozások, család).*	Modálisok (must, might, can't, could).	Az ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok, egyszerű nyelvezetű hangfelvételek lényegének megértése. Rövid interjúk, mások bevonása a párbeszédbe. A képregények. Egyszerű információt közlő/kérő feljegyzések/üzenetek írása (barátoknak).	*Etika:* családi élet.
75-81	Függőségek (dohányzás, alkohol, internet, drog) (*Életmód*).	Folyamaos befejezett jelen idő (Present Perfect Continuous Tense).	Beszámolók megértése hangzó szöveg alapján. Társalgásban való részvétel: reakciók kifejezése. Tanácsadás. Ismeretterjesztő szövegek olvasása. Irányított fogalmazási feladat: tanács kérése. Részletes utasítások adása, követése és kérése.	*Biológia-egészségtan*: egészséges életmód.
82-86	Népszerű tudományok, ismeretterjesztés (*Tudomány és*	Indirekt kérdések (Indirect Questions).	Reklámok megértése hangzó szöveg alapján. A szövegszervezés	*Informatika***:** számítógépen keresztül való információ

	technika).	Az „ugye” kérdés (Question Tags).	eszközeinek tudatos használata. Tájékoztató szövegek, írott reklámok megértése. Íráskészség: képaláírások, poszter szövegek.	keresése.
87-92	Női és férfi szerepek, ismerkedés, házasság (*Ember és társadalom).*	A függő beszéd (Reported Speech).	A televíziós hírműsorok lényegének megértése. Társalgásban való részvétel ismerős témák esetén – időnként szavak, fordulatok ismétlését vagy magyarázatát kérve. személyes információt kifejező e-mailek, levelek írása.	*Etika:* társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés.
93-97	Tematikus ismétlés.	Az eddig tanultak ismétlése, gyakorlás.	Az eddig tanultak ismétlése, gyakorlás.	

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Saját iskola bemutatása	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Projekt munka: külföldi csoport végigvezetése az iskolán, videofelvétel készítése, annak kielemzése	Földrajz: tájolás
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Directions, instructions,	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szabadidő, szórakozás	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	K-PAX: filmnézés angolul, majd a film feldolgozása kérdések alapján	Társadalomismeret
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Angol, mint első idegen nyelv 12.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
12.	3+1=4 óra	93+31=124 óra	84 óra	9+31=40

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Óraszám	Téma (témakör)	Nyelvtan	Fejlesztendő terület	Kapcsolódási pontok
1-3	Tematikus ismétlés.	Év eleji ismétlés.	Év eleji ismétlés.	
4-10	A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben (*Tudomány és technika).*	Segédigék („do, be, have”). Kérdések és válaszok. Rövid válaszok.	Az ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok, egyszerű nyelvezetű hangfelvételek lényegének megértése. Egyszerű műszaki információ megértése. Érthető, egyre kevesebb félreértésre okot adó kiejtés, intonáció fejlesztése. Használati utasítások. Irányított fogalmazási feladat: panaszlevél.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika*: tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok
11-17	Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport (*Szabadidő, művelődés, szórakozás).*	Az egyszerű jelen idő (Present Simple Tense) és a folyamatos jelen idő (Present Continuous Tense) kapcsolata. A passzív szerkezetek jelen időben.	Az ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok, egyszerű nyelvezetű hangfelvételek lényegének megértése (sportközvetítés, sporthírek). Sportágak leírása, játékszabályok. E-mail és baráti levél írása.	*Testnevelés és sport*: táncok, népi játékok, sportágak jellemzői.

18-24	A művészetek szerepe a mindennapokban (*Szabadidő, művelődés, szórakozás).*	A különböző múlt idők kapcsolatai: egyszerű múlt idő (Simple Past Tense), folyamatos múlt idő (Past Continuous Tense), régmúlt (Past Perfect). A passzív szerkezetek múlt időben.	Hangzó szöveg értése: dalok, videók. Könyv vagy film cselekményének vázlatos összefoglalása. Egyszerű irodalmi szövegek olvasása. Kész szövegekből hasznos fordulatok kiemelése és alkalmazása. Versek, mondókák, nyelvtörők. Műsorfüzet.	*Magyar nyelv és irodalom***:** rövid epikai, lírai, drámai művek olvasása. *Informatika*: e-könyvek. *Ének-zene*: népzene, klasszikus zene, pop zene. *Vizuális kultúra*: művészi alkotások leírása, értelmezése.
25-31	Társadalmi szokások nálunk és a célországokban (*Ember és társadalom).*	Modálisok (kötelezettség, engedély).	Udvarias kérések, kérdések kifejezése. Az udvariassági szokások ismerete és alkalmazása. Párbeszédek - EASL dialógusok megértése. A tanulmányokhoz, érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való részvétel, információcsere, álláspont kifejtése, rákérdezés mások nézeteire A megértés ellenőrzése, a félreérthető megfogalmazás javítása, körülírás, szinonimák használata. Képleírások. Egyszerű információt közlő/kérő feljegyzések/üzenetek írása.	*Etika:* társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia.
32-39	Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése (*Utazás,*	Jövő idő kifejezése az angol nyelvben („going to”, „will”,	Üzenetek, útbaigazítások követése. Úti előkészületek és utazás során felmerülő feladatok	*Földrajz*: egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői

	turizmus).	folyamatos jelen idő (Present Continuous Tense)).	megoldása (pl. közlekedési információk beszerzése, szállásfoglalás, programegyeztetés, reakciók kifejezése). Utazások során felmerülő feladatok, például közlekedés, szállás intézése vagy ügyintézés a hatóságokkal külföldi látogatás során Elbeszélő szöveg írása. Leírás. A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (térkép, kép, ábra).	
40-48	Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás) (*Életmód*).	Kérdések a „like” szó segítségével. Szórend.	Szövegértési stratégiák alkalmazása: az ismeretlen szavak kikövetkeztetése a szövegösszefüggésből. Szolgáltatásokkal kapcsolatos helyzetek kezelése kevésbé begyakorolt helyzetekben (a boltban, az étteremben). Olvasás: tájékoztató szövegek, utasítások. Irányított fogalmazási feladat kötött tartalmainak megjelenítése a fogalmazásban: az egészséges életmód.	*Biológia-egészségtan*: testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, betegségmegelőzés, elsősegély. *Testnevelés és sport*: a rendszeres testedzés hatása a szervezetre, relaxáció.
49-56	Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás (*A munka világa*).	Befejezett jelen idő (Present Perfect Tense). Passzív a befejezett	Hangzó szöveg értése: beszámolók, interjúk. Önéletrajz írása, állásinterjú. Hirdetések olvasása, megértése.	

		jelen időben.	Személyes adatokat tartalmazó bemutatkozó levelek, e-mailek vagy internes profilok. A köznyelven írt szövegekben az érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése.	
57-64	A pénz szerepe a mindennapokban (*Gazdaság és pénzügyek).*	Az 1-es és a 2-es típusú feltételes (First and Second Conditionals) .	Az ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok, egyszerű nyelvezetű hangfelvételek lényegének megértése. Mindennapi problémák felvetése, megvitatása, választási lehetőségek összevetése (mit csináljak?). Részvétel előre elkészített, ismerős témájú csoportos előadásban. Utasítások, hírek olvasása. Lényegre koncentráló leírás készítése.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; társadalmi és állampolgári ismeretek*: a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás
65-71	A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel (*Ember és társadalom*).	Modálisok: a valószínűség kifejezése.	Az egyszerű, mindennapi társalgásban elhangzó álláspontok lényegének megértése. Problémák felvetése, megvitatása, teendők meghatározása, választási lehetőségek összehasonlítása. Ismerős témáról beszélgetés kezdeményezése, fenntartása, a szó átvétele, átadása, mások bevonása, a beszélgetés lezárása.	*Etika:* társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés.

			Íráskészség: rövid jellemzések; rövid leírások.	
72-75	Hasonlóságok és különbségek az emberek között, tolerancia (*Ember és társadalom).*	A befejezett jelen idő (Present Perfect Simple) és a folyamatos befejezett jelen idő Present Perfect Continuous) kapcsolata.	Személyes és telefonos társalgás, megbeszélés. Problémák felvetése, megvitatása, teendők meghatározása, választási lehetőségek összehasonlítása. Érzelmek kifejezése és reagálás mások érzelmeire, mint például reménykedés, csalódottság, aggodalom, öröm. Témakifejtés vizuális stimulus alapján. Véleményt kifejező üzenet, komment írása (internetes fórumon).	*Etika:* társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők, szegények és gazdagok
76-79	Ünnepek, családi ünnepek (*Ember és társadalom).*	Függő beszéd (reported speech): kijelentések, kérdések, utasítások.	Tranzakciós és informális párbeszédek. Elbeszélések vagy leírások lényegének folyamatoshoz közelítő összefoglalása a gondolatok lineáris összekapcsolásával. Történet leírása.	*Etika:* társas kapcsolatok.
80-82	Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért és a természet megóvásáért, fenntarthatóságáért, globális kihívások. (*Környezetünk).*	Modálisok: javaslat, jótanács.	Figyelemfelkeltő rövid sms-ek, blogok, e-mailek, képaláírások. Autentikus nyelvű hírek hallgatása. Érvelés írása. A hivatalos levél.	*Biológia-egészségtan*: élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág. *Földrajz*: településtípusok; globális problémák, fenntarthatóság, környezettudatosság, életminőségek különbségei, pl. az éhezés és a szegénység okai; a Föld mozgása, az

				időjárás tényezői, a Föld szépsége, egyedisége
83-84	Tematikus ismétlés.	Ismétlés, felkészülés az érettségire.	Ismétlés, felkészülés az érettségire.	

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (9 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Pályaválasztás (A munka világa)	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Állásinterjúk eljátszása, videofelvétel készítése, kielemzése	Kommunikáció
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Application, full-time job, working hours	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Környezetvédelem	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Projektmunka: Endangered species	Biológia
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Blue whales, pandas, natural habitat, deforestation	

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (31 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél		**Órakeret 16 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Easy reader:The Hound of the Baskervilles	Irodalom: egy ismert mű elolvasása rövidített változatban
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Olvasott szöveg értése, szókincsbővítés, tartalommondás	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél		**Órakeret 15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Easy reader: King Arthur	Irodalom: egy ismert mű elolvasása rövidített változatban
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Olvasott szöveg értése, szókincsbővítés, tartalommondás	

Német, mint második idegen nyelv 9-12.

KERETTANTERV:
A kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet

3. melléklet - <u>Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára</u>

3.2.03.1 II. idegen nyelv

ÓRATERV:

Évfolyam	**9.**	**10.**	**11.**	**12.**
Heti óraszám	**3**	**3**	**3**	**3**
Hetek száma	**36**	**36**	**36**	**32**
Éves óraszám	**108**	**108**	**108**	**96**
Heti tanóra	**97**	**97**	**97**	**86**
Szabadon felhasználható óraszám	**11**	**11**	**11**	**10**
KER szint		**A1**		**A2**

9. ÉVFOLYAM

TÉMAKÖRÖK

Éves óra-szám	**Témák**	**Kapcsolódási pontok**
13+1	*Személyes vonatkozások, család* A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai. Családi élet. Otthoni teendők. Családtagok bemutatása.	*Etika*: önismeret, ember az időben: gyermekkor, ifjúság, felnőttkor, öregkor, családi élet.
13+1	*Ember és társadalom* Emberek belső jellemzése. Konfliktusok és kezelésük. Társadalmi szokások nálunk és a célországokban.	*Etika*: társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők, szegények és gazdagok.
13+1	*Környezetünk* Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása, bútorok). Lakáskeresés.	*Biológia-egészségtan:* az időjárás tényezői.

	Lakberendezési stílusok. Időjárás, éghajlat.	
10	*Az iskola* A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága. Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban.	*Történelem, társadalmi, és állampolgári ismeretek*: a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái, élethosszig tartó tanulás. *Informatika:* digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.
10	*A munka világa* Továbbképzések, tanulási lehetőségek. Az iskolán kívüli tanulás.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: pályaorientáció és munka.
13+1	*Életmód* Napirend, időbeosztás. Mindennapi teendők. Napszakok. Életünk és a stressz. Ételek, italok kedvenc ételek, sütés-főzés. Bevásárlás. Étkezdében, étteremben. Receptek.	*Biológia-egészségtan:* testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, fogyatékkal élők, betegségmegelőzés, elsősegély. *Testnevelés és sport:* a rendszeres testedzés hatása a szervezetre, relaxáció.
14+1	*Szabadidő, művelődés, szórakozás* Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Színház, mozi, koncert, kiállítás. Sportolás, kedvenc sport. Olvasás, rádió, tévé, számítógép, internet. Kulturális és sportélet nálunk és a célországokban.	*Földrajz:* más népek kultúrái. *Magyar nyelv és irodalom:* rövid epikai, lírai, drámai művek olvasása, a reklám és a popzene új szóbeli költészete. *Informatika:* e-könyvek, médiatudatosság. *Testnevelés és sport:* táncok, népi játékok, példaképek szerepe, sportágak jellemzői. *Ének-zene*: népzene, klasszikus zene, pop- zene. *Dráma és tánc:* a szituáció alapelemei, beszédre késztetés, befogadás, értelmezés, különböző kultúrák mítoszai, mondái. *Vizuális kultúra:* művészi alkotások leírása, értelmezése.
11+1	*Utazás, turizmus* Turistaként a célországban.	*Technika, életvitel és gyakorlat:* közlekedési ismeretek,

	Turisztikai célpontok.	közlekedésbiztonság, fenntarthatóság, környezettudatosság a közlekedésben. *Földrajz:* a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői.
5	Év végi rendszerező ismétlés	

10. ÉVFOLYAM

TÉMAKÖRÖK

Éves óra-szám	**Témák**	**Kapcsolódási pontok**
12+1	*Személyes vonatkozások, család* A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai. Személyes tervek.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: család és háztartás. *Etika*: önismeret, ember az időben: gyermekkor, ifjúság, felnőttkor, öregkor, családi élet.
14+1	*Ember és társadalom* Emberek külső jellemzése. Baráti kör. Ünnepek, családi ünnepek. Ünnep megszervezése, vendégek meghívása, meghívás elfogadása, lemondása. Ünnepek a célországban. Öltözködés, divat. Ruhadarabok. Divatkatalógusok. Vásárlás áruházban.	*Etika*: társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők, szegények és gazdagok.
13+1	*A munka világa* Foglalkozások és a szükséges kompetenciák. Önéletrajz, állásinterjú. Motivációs levél. Szakmai gyakorlat. Álláshirdetés. Különleges foglalkozások.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: pályaorientáció és munka.
13+1	*Életmód* Napirend, időbeosztás. A testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás). Gyakori betegségek, sérülések, baleset. Gyógykezelés (orvosnál).	*Technika, életvitel és gyakorlat*: testi és lelki egészség, balesetek megelőzése, egészséges ételek. *Biológia-egészségtan:* testrészek, egészséges életmód, a betegségek

	Életmód nálunk és a célországokban. Testrészek. Tanácsadás, gyógykezelési praktikák. Alternatív gyógykezelési módok, stresszoldás.	ismérvei, fogyatékkal élők, betegségmegelőzés, elsősegély. *Testnevelés és sport:* a rendszeres testedzés hatása a szervezetre, relaxáció.
10	*Szabadidő, művelődés, szórakozás* Szabadidős elfoglaltságok, hobbik.	*Földrajz:* más népek kultúrái. *Magyar nyelv és irodalom:* rövid epikai, lírai, drámai művek olvasása, a reklám és a popzene új szóbeli költészete. *Informatika:* e-könyvek, médiatudatosság. *Testnevelés és sport:* táncok, népi játékok, példaképek szerepe, sportágak jellemzői. *Ének-zene*: népzene, klasszikus zene, pop- zene. *Dráma és tánc:* a szituáció alapelemei, beszédre késztetés, befogadás, értelmezés, különböző kultúrák mítoszai, mondái. *Vizuális kultúra:* művészi alkotások leírása, értelmezése.
13+1	*Utazás, turizmus* A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés. Menetrendek, tájékoztatók. Reptéren, pályaudvaron. Egy idegen városban. Útbaigazítás, turistainformáció. Látnivalók, szórakozási lehetőségek a célországban. Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése. Szálláslehetőségek (camping, ifjúsági szállás, szálloda, bérelt lakás vagy ház, lakáscsere stb.). Turisztikai célpontok.	*Technika, életvitel és gyakorlat:* közlekedési ismeretek, közlekedésbiztonság, fenntarthatóság, környezettudatosság a közlekedésben. *Földrajz:* a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői.
11	*Tudomány és technika* A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika*: tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok.

		Informatika: számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média megismerése, az elterjedt infokommunikációs eszközök előnyeinek és kockázatainak megismerése, a netikett alapjainak megismerése, élőszóval kísért bemutatók és felhasználható eszközeik.
11+1	*Gazdaság és pénzügyek* A pénz szerepe a mindennapokban. Vásárlás, szolgáltatások (például posta, bank). Háztartási eszközök javíttatása, szerelő hívása telefonon. Telefonos ügyintézés, üzenethagyás.	*Technika, életvitel és gyakorlat:* család és háztartás, tudatos vásárlás, pénzügyi ismeretek. *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:* a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel rezsi, zsebpénz.
5	Év végi rendszerező ismétlés	

11. ÉVFOLYAM

TÉMAKÖRÖK

Éves óra-szám	**Témák**	**Kapcsolódási pontok**
12+1	*Személyes vonatkozások, család* A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai. Személyes tervek. Családi élet, családi kapcsolatok. A családi élet mindennapjai, otthoni teendők.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: család és háztartás. *Etika*: generációk kapcsolata, családi élet.
11+1	*Ember és társadalom* Emberek külső és belső jellemzése. Ünnepek, családi ünnepek. Ajándékozás, ünnepi készölődés, szervezés. Társadalmi szokások nálunk és a célországokban.	*Etika*: társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők, szegények és gazdagok. *Technika, életvitel és gyakorlat*: tudatos vásárlás.
13+1	*Környezetünk* Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása). Bútorok, berendezés.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: fenntarthatóság, környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben, víz és energia-

	Teendők otthon és a ház körül. A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek. Lakhatási formák, együttélés másokkal. Az együttélés szabályai. Különleges építészeti stílus a célországban. Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben. Növények és állatok a környezetünkben.	takarékosság, újrahasznosítás. *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek.* lakóhely és környék hagyományai. *Biológia-egészségtan*: élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág. *Földrajz*: településtípusok; globális problémák, életminőségek különbségei; a Föld mozgása, az időjárás tényezői, a Föld szépsége, egyedisége.
13+1	*Az iskola* Tantárgyak, tanulmányi munka. Iskolai sikerek, sikertelenség. Tanulmányi eredmény. Saját iskolánk bemutatása. Az ismeretszerzés különböző módjai. Iskolarendszer a célországban. Iskolai tapasztalatok, lehetőségek az oktatási rendszerben. Továbbképzési lehetőségek.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái, élethosszig tartó tanulás. *Informatika*: digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.
13+1	*A munka világa* Diákmunka, nyári munkavállalás. Foglalkozások és a szükséges kompetenciák. Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás. Szakmai gyakorlat. Telefonálás a munkahelyen. Munka és szabadidő. A hivatás megtalálása.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: pályaorientáció és munka.
14+1	*Életmód* Napirend, időbeosztás. Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás). Életünk és a stressz. Függőségek. Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés. A sportolás jótékony hatása. Sportágak, extrém sportok. Étkezés családban, éttermekben, gyorséttermekben. Étkezési szokások és ételek a célországban. Étkezés vendégségben.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: testi és lelki egészség, balesetek megelőzése, egészséges ételek. *Biológia-egészségtan*: testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, fogyatékkal élők, betegségmegelőzés, elsősegély. *Testnevelés és sport*: a rendszeres testedzés szerepe, relaxáció.
11	*Szabadidő, művelődés, szórakozás*	*Földrajz:* más népek kultúrái.

	Szabadidős elfoglaltságok, hobbik.	*Magyar nyelv és irodalom*: különböző kultúrák mítoszai, mondái; a reklám és a popzene új szóbeli költészete. *Informatika*: e-könyvek, médiatudatosság. *Testnevelés és sport*: táncok, népi játékok, a sport és olimpia története, példaképek szerepe, sportágak jellemzői. *Ének-zene*: népzene, klasszikus zene, popzene. *Dráma és tánc*: a szituáció alapelemei, beszédre késztetés, befogadás, értelmezés. *Vizuális kultúra*: művészi alkotások leírása, értelmezése.
10	*Utazás, turizmus* Turisztikai célpontok a célnyelvi országokban. Az egyéni és társas utazás előnyei és hátrányai.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: közlekedési ismeretek, közlekedésbiztonság, fenntarthatóság, környezettudatosság a közlekedésben. *Földrajz*: a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői.
5	Év végi rendszerező ismétlés	

12. ÉVFOLYAM

TÉMAKÖRÖK

Éves óra-szám	Témák	Kapcsolódási pontok
11	*Személyes vonatkozások, család* A tanuló személye. Személyes tervek.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: család és háztartás.

	Családi élet, családi kapcsolatok. Konfliktusok a családban. Fontos családi események, életutak. Gyerekkori emlékek.	*Etika*: generációk kapcsolata, családi élet.
11	*Ember és társadalom* A tizenévesek és a fiatalok világa: kapcsolat a kortársakkal, elnőttekkel. Női és férfi szerepek, ismerkedés, házasság. Konfliktusok a házasságban és azok megoldása. Élőítéletek. Ajándékozás. Társadalmi szokások nálunk és a célországokban.	*Etika*: társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők, szegények és gazdagok. *Technika, életvitel és gyakorlat*: tudatos vásárlás. *Földrajz; biológia-egészségtan*: biotermékek.
10	*Környezetünk* Személyes tárgyak és bútorok a lakásban. Időjárás, éghajlat. Globális kihívások. A városi és vidéki élet összehasonlítása.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: fenntarthatóság, környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben, víz és energia-takarékosság, újrahasznosítás. *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek.* lakóhely és környék hagyományai, azén falum, az én városom. *Biológia-egészségtan*: élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág. *Földrajz*: településtípusok; globális problémák, környezettudatosság, életminőségek különbségei; az időjárás tényezői, a Föld szépsége, egyedisége.
10	*Életmód* Napirend, időbeosztás. Mindennapi kötelezettségek, teendők. Életmód nálunk és a célországokban.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: testi és lelki egészség, balesetek megelőzése, egészséges ételek. *Biológia-egészségtan*: testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, fogyatékkal élők, betegségmegelőzés, elsősegély. *Testnevelés és sport*: a rendszeres testedzés szerepe, relaxáció.
11	*Szabadidő, művelődés, szórakozás* Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Hétvégi programok.	*Földrajz:* más népek kultúrái. *Magyar nyelv és irodalom*: különböző kultúrák mítoszai,

	Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. Sportolás, kedvenc sport.	mondái; a reklám és a popzene új szóbeli költészete. *Informatika*: e-könyvek, médiatudatosság. *Testnevelés és sport*: táncok, népi játékok, a sport és olimpia története, példaképek szerepe, sportágak jellemzői. *Ének-zene*: népzene, klasszikus zene, popzene. *Dráma és tánc*: a szituáció alapelemei, beszédre késztetés, befogadás, értelmezés. *Vizuális kultúra*: művészi alkotások leírása, értelmezése.
11	*Utazás, turizmus* A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés. Az autó és a kerékpár karbantartása. Útbaigazítás. Közlekedés a városban. A közlekedés szabályai. Közlekedési hírek. Autóval a célországban. Különleges közlekedése eszközök. Nyaralás itthon, illetve külföldön. Utazási előkészületek, egy utazás, útvonal megtervezése, megszervezése. Utazási iroda, katalógusok, ajánlatok, hirdetések. Szálláslehetőségek (camping, ifjúsági szállás, szálloda, bérelt lakás vagy ház, lakáscsere stb.). Turisztikai célpontok.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: közlekedési ismeretek, közlekedésbiztonság, fenntarthatóság, környezettudatosság a közlekedésben. *Földrajz*: a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői.
10	*Tudomány és technika* A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben. A modern kommunikáció.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika*: tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok. *Informatika*: számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média, az elterjedt infokommunikációs eszközök előnyei és kockázatai, a netikett alapjai, élőszóval kísért bemutatók és felhasználható eszközeik.
12	*Gazdaság és pénzügyek* Családi gazdálkodás. A pénz szerepe a mindennapokban.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: család és háztartás, tudatos vásárlás, pénzügyi ismeretek.

	Mindennapi kiadások, megtakarítás. Vásárlás, szolgáltatások (például posta, bank). Pénzügyi problémák. Ügyintézés a bankban és az interneten. Vásárlás piacon, szaküzletben és áruházban. Fogyasztás.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismere*tek: a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel, rezsi, zsebpénz. *Matematika*: alapműveletek, grafikonok értelmezése. *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel rezsi, zsebpénz.

Matematika 9-10.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	**20 óra**
2. Számtan, algebra	**66 óra**
3. Összefüggések, függvények, sorozatok	**16 óra**
4. Geometria	**60 óra**
5. Valószínűség, statisztika	**10 óra**
Számonkérés	**10 óra**
Ismétlés, rendszerezés	**12 óra**
Kötelező összesen:	**194 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	3 óra	108 óra	97 óra	11 óra
10.	3 óra	108 óra	97 óra	11 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	**20 óra**	1	**10**	1	**10**	
2. Számtan, algebra	**66 óra**	27	**35**	4	**31**	
3. Összefüggések,	**16 óra**	5	**9**	3	**7**	

függvények, sorozatok						
4. Geometria	**60 óra**		**28**		**32**	
5. Valószínűség, statisztika	**10 óra**	4	**4**		**6**	4
Számonkérés	**10 óra**	7	**5**	1	**5**	3
Ismétlés, rendszerezés	**12 óra**	3	**6**	2	**6**	4
Összesen:	**194 óra**	58	**97**	11	**97**	11

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Gondolkodási és megismerési módszerek**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Szöveges feladatok	A feladat szövegének értelmezése. Az adatok módszeres lejegyzése. Összefüggések keresése. Számítások. Válasz megfogalmazása. Ellenőrzés a feladat szövegébe.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szöveg, adat, összefüggés, válasz, ellenőrzés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Számtan, algebra**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Arány, arányos osztás, százalékszámítás	Feladatok arányos osztásra, az arányos osztás alkalmazása. A százalékszámítás alapfeladatai, felismerésük.	
Kulcsfogalmak/fogalmak	Rész, egész, arány. Alap, százalékláb, százalékérték.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. Összefüggések, függvények, sorozatok**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Abszolútérték és másodfokú függvény transzformációja Függvény jellemzése	Az alapfüggvények transzformálása síkbeli geometriai transzformációk segítségével. Igényes ábrák készítése. Jelölések megfelelő használata. Függvényjellemzés szempontjai.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Eltolás, tükrözés, nyújtás, zsugorítás. Értelmezési tartomány, érték készlet, szélsőérték, zérushely, monotonitás, paritás, párosság-páratlanság.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró	A síkgeometriai anyagrész utáni számonkérés.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Évvégi ismétlés	A tanévben érintett fejezetek áttekintése, a tanév anyagának összefoglalása, rendszerezése	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Valószínűség, statisztika	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Kombinatorikai feladatok gyakorlása Valószínűség számítás	Kombinatorikai alapfeladatok típusának felismerése, kulcsszavak jelentősége Összetett feladatok valószínűség számításra. Geometriai valószínűség alkalmazása	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Permutáció, variáció, kombináció, binomiális együtthatók, klasszikus és geometriai valószínűség	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Négyzetgyök, n-dik gyök Síkbeli geometriai transzformációk Kombinatorika, valószínűség számítás	Részismeretek számonkérése, előrejelzés a témazáró dolgozat előtt	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés	Órakeret 4 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Négyzetgyök, n-dik gyök Másodfokú egyenlet, algebrai törtek Évvégi rendszerezés	Részismétlés a témaközi számonkérés előtt. A tanév anyagának rendszerezése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Matematika 11-12.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	**11 óra**
2. Számtan, algebra	**23 óra**
3. Összefüggések, függvények, sorozatok	**28 óra**
4. Geometria	**42 óra**
5. Valószínűség, statisztika	**20 óra**
Számonkérés	**12 óra**
Ismétlés, rendszerezés	**45 óra**
Kötelező összesen:	**181 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
11.	3 óra	108	97 óra	11
12.	3+1=4 óra	93+31=124 óra	84 óra	9+31=40

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	**11 óra**	5	**5**	0	**6**	2+3
2. Számtan, algebra	**23 óra**	3	**23**	3	**0**	0+0
3. Összefüggések, függvények, sorozatok	**28 óra**	5	**11**	0	**17**	1+4
4. Geometria	**42 óra**	10	**30**	7	**12**	0+3

5. Valószínűség, statisztika	**20 óra**	2	**10**	0	**10**	1+1
Számonkérés	**12 óra**	6	**7**	1	**5**	0+5
Ismétlés, rendszerezés	**45 óra**	20	**11**	0	**34**	5+15
Összesen:	**181 óra**	51	**97**	11	**84**	9+31

11. évfolyam
Heti tanóra 10 %-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Számtan, algebra**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Hatványozás, gyökvonás, logaritmus	A hatványozás azonosságainak gyakorlása. Negatív hatványkitevő használata. Műveletek hatványokkal Hatványozás és a logaritmus kapcsolatának felismerése	
Kulcsfogalmak/fogalmak	hatványozás, alap, kitevő, hatvány, négyzetgyök,logaritmus	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**4.Geometria**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Műveletek koordinátákkal adott vektorokkal, egyenes egyenlete	Képletek értelmezése, Geometria és algebra összekapcsolása, egyenest jellemző adatok, a közöttük felfedezhető összefüggések értése, használata	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Koordináták, vektor, irányvektor, normálvektor, iránytangens	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Logaritmikus függvények, függvénytranszformáció	Részismeretek számonkérése, előrejelzés a témazáró dolgozat előtt	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

12. évfolyam
Heti tanóra 10 %-ának tartalma (9 óra)

Tematikai egység/	**1. Gondolkodási és megismerési módszerek**	**Órakeret**

Fejlesztési cél		2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Szöveges feladatok	A feladat szövegének értelmezése. Az adatok módszeres lejegyzése. Összefüggések keresése. Számítások. Válasz megfogalmazása. Ellenőrzés a feladat szövegébe.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szöveg, adat, összefüggés, válasz, ellenőrzés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Összefüggések, függvények, sorozatok	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Mértani sorozat	A sorozat felismerése, megfelelő képlet használata problémamegoldás során	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Sorozat elemei	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Valószínűség, statisztika	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Adathalmazok jellemzése	Műveletek adatokkal	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Átlag, módusz, medián, szórás	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Ismétlés	A tanévben érintett fejezetek áttekintése, a tanév anyagának összefoglalása, rendszerezése	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (31 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Gondolkodási és megismerési módszerek	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Kombinatorikai feladatok	Vegyes kombinatorikai feladatok, kiválasztási feladatok. A kombinatorika alkalmazása egyszerű geometriai feladatokban	Földrajz: előrejelzések, tendenciák megfogalmazása Biológia:genetika
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Variáció, permutáció, kombináció, binomiális együtthatók	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Összefüggések, függvények, sorozatok	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Sorozatok, kamatos kamat	Sorozat megadása rekurzióval és képlettel, a sorozat felismerése, a megfelelő képlet használata problémamegoldás során	Informatika: algoritmusok megfogalmazása, tervezése Fizika, kémia, biológia: exponenciális folyamatok vizsgálata
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Számsorozat, sorozat megadása, számtani sorozat, mértani sorozat, kamat	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4.Geometria	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Henger, gúla, gömb	Érettségi feladatok megoldása	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Henger, gúla, gömb, felszín, térfogat	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Valószínűség, statisztika	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Statisztikai adatok jellemzése, ábrázolása, klasszikus valószínűség	Statisztikai kimutatások , statisztikai mutatók kiszámítása	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Valószínűség matematikai fogalma, szórás	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró	Fejezetek utáni számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés	Órakeret 15 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Ismétlés	A tanévben érintett fejezetek áttekintése, a tanév anyagának összefoglalása, rendszerezése	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek 9-10.
Választott kerettanterv:
Kerttanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára
Kerettantervi óraszámok témakörönként:

Tematikai egység	Órakeret
Az őskor és az ókori Kelet	8 óra
Az ókori Hellász	11 óra
Az ókori Róma	12 óra
A középkor	18 óra
A magyarság története a kezdetektől 1490-ig	16 óra
A világ és Európa a kora újkorban	12 óra
Magyarország a kora újkorban	14 óra
Felvilágosodás, forradalom és a polgárosodás kora	15 óra
Az újjáépítés kora Magyarországon	9 óra
Reformkor, forradalom és szabadságharc Magyarországon	15 óra
Kötelező összesen:	**130 óra**

Évfolyam	heti óraszám	éves óraszám	kötött	szabad
9.	2	72	65	7
10.	2	72	65	7

9. évfolyam

Tematikai egységek	**Heti tanóra**	**Szabadon felhasználható óraszám**	**Összóraszám**
Az őskor és az ókori Kelet	8	2	10
Az ókori Hellász	11	2	13
Az ókori Róma	12	1	13
A középkor	18	1	19
A magyarság története a kezdetektől 1490-ig	16	1	17

A szabadon felhasználható órák tartalma (7 óra):

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az őskor és az ókori Kelet**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás	A fejezet áttekintése, a szerzett ismeretek rendszerezése	
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az ókori Hellász**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás	A fejezet áttekintése, a szerzett ismeretek rendszerezése	
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az ókori Róma**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A középkor**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A magyarság története a kezdetektől 1490-ig**	**Órakeret 1 óra**

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

10. évfolyam:

Tematikai egységek	Heti tanóra	Szabadon felhasználható óraszám	Összóraszám
A világ és Európa a kora újkorban	**12**	**2**	**14**
Magyarország a kora újkorban	**14**	**2**	**16**
Felvilágosodás, forradalmak és a polgárosodás kora	**15**	**1**	**16**
Az újjáépítés kora Magyarországon	**9**	**1**	**10**
Reformkor, forradalom és szabadságharc Magyarországon	**15**	**1**	**16**

A szabadon felhasználható órák tartalma (7 óra):

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A világ és Európa a kora újkorban	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás	A fejezet áttekintése, a szerzett ismeretek rendszerezése	
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Magyarország a 16-17. században	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás	A fejezet áttekintése, a szerzett ismeretek rendszerezése	
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/		

fogalmak	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Felvilágosodás, forradalmak és a polgárosodás kora**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az újjáépítés kora Magyarországon**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Reformkor, forradalom és szabadságharc Magyarországon**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek 11-12.
Választott kerettanterv:
Kerttanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára

Kerettantervi óraszámok témakörönként:

Tematikai egység	órakeret
A nemzetállamok és a birodalmi politika kora	16
A kiegyezéshez vezető út és a dualizmus kora Magyarországon	16
Az első világháború és következményei	16
Európa és a világ a két világháború között	18
Magyarország a két világháború között	16
A második világháború	15
Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ kiépülése. A két világrendszer versengése, a szovjet tömb felbomlása	16
Magyarország 1945–1956 között. A Kádár-korszak jellemzői	20
Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése. A demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon	14
Társadalmi és állampolgári ismeretek. Pénzügyi és gazdasági kultúra. Munkavállalás	18
Rendszerező ismétlés az érettségire	18
Kötelező összesen	**183**

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám	kötött	szabad
11.	3	108	97	11
12.	3	96	86	10

11. évfolyam

Tematikai egységek	Heti tanóra	Szabadon felhasználható óraszám	Összóraszám
A nemzetállamok és a birodalmi politika kora	16	1	17
A kiegyezéshez vezető út és a dualizmus kora Magyarországon	16	2	18
Az első világháború és következményei	16	2	18
Európa és a világ a két világháború között	18	2	20

Magyarország a két világháború között	16	2	18
A második világháború	15	2	17

A szabadon felhasználható órák tartalma (11 óra):

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A nemzetállamok és a birodalmi politika kora/ Témazáró dolgozat**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A kiegyezéshez vezető út és a dualizmus kora Magyarországon/ Összefoglalás, témazáró**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Magyarország története a 19. század második felében. Témazáró dolgozat	A fejezetben tanultak rendszerezése, ismétlés. Időmeghatározás konkrét kronológiai adatokkal Az európai történelem és a magyar történelem kölcsönhatásainak elemzése. A történelmi tér változásainak leolvasása különböző térképekről. Számonkérés	*Földrajz:* Magyarország földrajza, nemzetiségi, gazdasági és politikai térképek használata
Kulcsfogalmak/ fogalmak	emigráció, passzív ellenállás, húsvéti cikk, kiegyezés, dualista monarchia, közös ügy, gazdasági kiegyezés, Dunai Konföderáció, nemzetiségi törvény, horvát-magyar kiegyezés, Szabadelvű Párt, Szociáldemokrata Párt, választójog, torlódó társadalom, úri középosztály, dzsentri, kivándorlás, asszimiláció, zsidó emancipáció, állami anyakönyvezés, polgári házasság, népoktatás, millennium. *Személyek:* Haynau, Alexander Bach, Deák Ferenc, Andrássy Gyula, Tisza Kálmán, Baross Gábor, Wekerle Sándor, Tisza István, Jászi Oszkár, Kandó Kálmán, Puskás Tivadar, Ganz Ábrahám. *Topográfia:* Arad, Osztrák-Magyar Monarchia, Budapest, Bécs, Fiume, Bosznia-Hercegovina.	

Tematikai egység/	**Az első világháború és következményei/**	**Órakeret**

Fejlesztési cél	Összefoglalás, témazáró	2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Az első világháború története, Magyarország az első világháborúban Témazáró dolgozat	A fejezetben tanultak rendszerezése, ismétlése. Időmeghatározás konkrét kronológiai adatokkal Kronológiai adatok rendezése. Néhány kiemelt esemény, jelenség topográfiai adatainak elhelyezése vaktérképen. *Számonkérés*	*Földrajz:* térképhasználat, frontvonalak elhelyezkedése. A világháború a térképeken.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* villámháború – állóháború/állásháború, központi hatalmak, frontvonal, hátország, antant, jóvátétel, Népszövetség, revízió, reváns, bolsevik, szovjet, kommunizmus, őszirózsás forradalom, Kommunisták Magyarországi Pártja (KMP), egypártrendszer, proletárdiktatúra, ellenforradalom, kormányzó, vörösterror, fehérterror. *Személyek:* Lenin, Trockij, Wilson, Clemenceau, IV. Károly, Károlyi Mihály, Jászi Oszkár, Garami Ernő, Kun Béla, Apponyi Albert, Horthy Miklós. *Topográfia:* Szarajevó, Doberdó, Szentpétervár, Szerb-Horvát-Szlovén Királyság, Csehszlovákia, a balti államok, Lengyelország, a trianoni Magyarország.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Európa és a világ a két világháború között/ Összefoglalás, témazáró	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A két világháború közötti időszak történelme. Témazáró dolgozat	Rendszerezés, ismétlés. Időmeghatározás konkrét kronológiai adatokkal A történelmi tér változásainak leolvasása különböző térképekről. Történelmi időszakok összehasonlítása a változások mennyisége és gyorsasága szempontjából. Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* általános választójog, tömegpárt, fasizmus, korporatív állam, kisantant, Dawes-terv, pártállam, államosítás, kollektivizálás, tervutasításos rendszer, GULAG, személyi kultusz, koncepciós per, tőzsde, túltermelési válság, New Deal, totális diktatúra, tömeg propaganda, nemzetiszocializmus, fajelmélet, zsidóüldözés, Führer, SS, Berlin-Róma tengely, Anschluss, tekintélyelvű állam, erőszakmentes ellenállás, magaskultúra (elitkultúra), tömegkultúra. *Személyek:* Mussolini, Sztálin, Roosevelt, Keynes, Hitler, Goebbels, Gandhi. *Topográfia:* Köztes-Európa, Szovjetunió, Brit Nemzetközösség, Berlin,	

	weimari köztársaság, Moszkva, Saar-vidék, Rajna-vidék, Szudéta-vidék.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Magyarország a két világháború között/ Összefoglalás, témazáró**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Magyarország története a 20-as, 30-as években. Témazáró dolgozat	A fejezetben tanultak rendszerezése, ismétlése. Időmeghatározás konkrét kronológiai adatokkal A világtörténet, az európai történelem, a magyar történelem eltérő időbeli ritmusának és kölcsönhatásainak elemzése. Néhány kiemelt esemény, jelenség topográfiai helyének elhelyezése vaktérképen. Számonkérés	*Földrajz:*Magyarország közigazgatása. A területi változások térképes nyomonkövetése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* konszolidáció, antiszemitizmus, numerus clausus, földreform, népszövetségi kölcsön, pengő, Magyar Nemzeti Bank, revízió, irredentizmus, kultúrfölény, társadalombiztosítás, agrárolló, a népi mozgalom, a nyilas mozgalom, nyílt és titkos szavazás, zsidótörvény, győri program, első bécsi döntés. *Személyek:* Teleki Pál, Bethlen István, Klebelsberg Kunó, Gömbös Gyula, Imrédy Béla, Szent-Györgyi Albert *Topográfia:* Felvidék, Kárpátalja.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A második világháború/ Összefoglalás, témazáró**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A második világháború története. Magyarország a második világháborúban. Témazáró dolgozat	Rendszerezés, ismétlés. A történelmi tér változásainak leolvasása térképekről. Kronológiai adatok rendezése. Primer történelmi források elemzése, különféle társadalmi-történelmi összefüggések felderítése.Érvelés Számonkérés	*Földrajz:* A 2. világháború topográfiája. *Magyar nyelv és irodalom:* A háború borzalmai a magyar költészetben. (Radnóti versei, Örkény: Tóthék)
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* háromhatalmi egyezmény, tengelyhatalmak, koncentrációs tábor, megsemmisítő tábor, népirtás, emberirtás, holokauszt, partizán, totális háború, furcsa háború, hadigazdaság, Vörös Hadsereg, antifasiszta koalíció, fegyveres semlegesség, második bécsi döntés, „hintapolitika”, gettó, deportálás, munkaszolgálat, hadifogság, kiugrási kísérlet, malenkij robot.	

	Személyek: Hitler, Churchill, Sztálin, Roosevelt, Rommel, Montgomery, Zsukov, Eisenhower, De Gaulle, Bárdossy László, Kállay Miklós, Szálasi Ferenc, Wallenberg. *Topográfia:* Leningrád, Pearl Harbor, Midway, El-Alamein, Sztálingrád, Kurszk, Auschwitz, Jalta, Potsdam, Hirosima, Normandia, Újvidék, Kamenyec-podolszki, Voronyezs, Don-kanyar, Délvidék és Észak-Erdély

12. évfolyam

Tematikai egységek	Heti tanóra	Szabadon felhasználható óraszám	Össz-óraszám
Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ kiépülése. A két világrendszer versengése, a szovjet tömb felbomlása	16	2	18
Magyarország 1945–1956 között. A Kádár-korszak jellemzői	20	2	22
Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése. A demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon	14	2	16
Társadalmi és állampolgári ismeretek. Pénzügyi és gazdasági kultúra. Munkavállalás	18	4	22
Rendszerező ismétlés az érettségire	18		18

A szabadon felhasználható órák tartalma (10 óra):

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ kiépülése. A két világrendszer versengése, a szovjet tömb felbomlása/Összefoglalás, témazáró**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A hidegháborús időszak története, 1945-től 1989-ig. Témazáró dolgozat	Rendszerezés, ismétlés. Önálló vélemény megfogalmazása történelmi eseményekről, szereplőkről, jelenségekről, filozófiai kérdésekről. Számonkérés	*Földrajz:* Térképhasználat, a hidegháborús konfliktusok topográfiája.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), szuperhatalom, vasfüggöny, hidegháború, fegyverkezési verseny, kétpólusú világ, NATO, Varsói Szerződés, KGST, Európai Gazdasági Közösség (Közös Piac), berlini fal, harmadik világ, el nem kötelezettek mozgalma, újantiszemitizmus. *Személyek:* Sztálin, Mao Ce-tung, Truman, Adenauer, Hruscsov, Kennedy,	

	Ben Gurion

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Magyarország 1945–1956 között. A Kádár-korszak jellemzői/Összefoglalás, témazáró	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Magyarország története 1945-1989-ig. Témazáró dolgozat	Rendszerezés, ismétlés. A világtörténet, az európai és a magyar történelem kölcsönhatásainak elemzése. Számonkérés	*Magyar nyelv és irodalom:* betiltott művek a Kádár-korszakban *Rajz és vizuális kultúra:* Plakátok, filmek a Rákosi- és Kádár-korszakról.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* Szövetséges Ellenőrző Bizottság, földosztás, Független Kisgazdapárt, Nemzeti Parasztpárt, Magyar Kommunista Párt, Szociáldemokrata Párt, Magyar Dolgozók Pártja (MDP), államosítás, népköztársaság, internálás, osztályharc, ÁVH, beszolgáltatás, iparosítás, kétkeresős családmodell, aranycsapat, Petőfi Kör, MEFESZ, intervenció, Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), pluralizmus, jogállam, nemzeti kerekasztal, sarkalatos törvények, Alkotmánybíróság. *Személyek:* Kádár János, Nagy Imre, Mindszenty József, Tildy Zoltán, Nagy Ferenc, Kovács Béla, Kéthly Anna, Esterházy János, Márton Áron, Rákosi Mátyás, Rajk László, Kádár János, Nagy Imre, Maléter Pál, Bibó István.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése. A demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon/ Összefoglalás, témazáró	Órakeret óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A hidegháború utáni egyetemes és magyar történelem. Témazáró dolgozat	Rendszerezés, ismétlés. A világtörténet, az európai történelem, a magyar történelem eltérő időbeli ritmusának és kölcsönhatásainak elemzése. Számonkérés	*Földrajz:*A politikai határok változása a hidegháború után.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* globalizáció, multikulturalizmus, nemzetközi terrorizmus, vallási fanatizmus, fogyasztói társadalom, adósságspirál, globális felmelegedés, ökológiai katasztrófa, fenntarthatóság, környezetvédelem, fiatalodó és öregedő társadalom, migráció, foglalkozási szerkezet, diszkrimináció, integráció, euró, internet, tömegkommunikáció. *Személyek:* George Bush, Borisz Jelcin, Bill Clinton, Tony Blair, George W. Bush.	

Tematikai egység/	Társadalmi és állampolgári ismeretek. Pénzügyi és	Órakeret

Fejlesztési cél	gazdasági kultúra. Munkavállalás / **Összefoglalás, témazáró**	**4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Társadalmi és állampolgári ismeretek. Témazáró dolgozat A gazdaság működése, a munkaerőpiac. Témazáró dolgozat	A társadalom makro- és mikrostruktúráját alkotó elemek azonosítása. A társadalmi felelősségvállalás elvi szükségességének megértetése és néhány gyakorlati módjának megismertetése. Számonkérés Az alapvető pénzügyi és gazdasági fogalmak megismertetése, a gazdasági folyamatok fő hatótényezőinek megértetése. Az adók és járulékok szerepének megértése a modern nemzetgazdaságok működésében. Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Állampolgári jog, állampolgári kötelesség, politikai intézményrendszer, választás, választási rendszer, unió, országgyűlés, helyhatóság, politikai részvétel, közvetett demokrácia, közvetlen demokrácia, önkormányzat, párt, parlamenti küszöb, állampolgári jogok biztosa, Állami Számvevőszék. költségvetés, adó, járulék, vállalkozás, személyi jövedelemadó, áfa, juttatások, társadalombiztosítás, nyugdíjjárulék, költségvetési intézmény, költségvetési egyenleg, deficit, pénzpiac, monetáris politika, jegybank, bankrendszer, kereskedelemi bank, megtakarítás, forrás, tőzsde, értékpapír, rt, kft, kkt, bt, egyéni vállalkozás, szövetkezet, korlátlan felelősség, korlátolt felelősség, pénzügyi közvetítő rendszer, állás, adó, biztosítás, szerződés, munkaerőpiac, munkaadó, munkavállaló, foglalkoztatás, munkanélküliség, munkanélküli ellátás, álláskeresési támogatás	

Hittan (etika) 9-12.

A tantárgy órakerete:

Évfolyam	*Hetek száma*	*Heti órakeret*	*Évi órakeret*
9.	36	1	36
10.	36	1	36
11.	36	2	72
12.	31	2	62

A helyi tanterv tantárgyi tantervének áttekintése:

9. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Biblia	-	-	7
„Mi Atyánk”	-	-	7
Jézus Krisztus személye	-	-	10
Isten szólt…	-	-	12
Évfolyam összesen	-	**+36**	**36**

10. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
A Nagy Parancsolatok	-	-	13
Királyok és Próféták I.	-	-	12
Az apostolok cselekedetei	-	-	11
Évfolyam összesen	-	**+36**	**36**

11. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Királyok és próféták II.	-	-	22
Pál levelei	-	-	18
Zsoltárok	-	-	16
Újszövetségi levelek, Jelenések könyve	-	-	16
Évfolyam összesen	-	**+72+36**	**72+36**

+36 óra Etika

12. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Helyem a világban	-	-	12
A Gyülekezet	-	-	18
Bölcsességirodalom	-	-	18
Életünk nagy kérdései	-	-	14
Évfolyam összesen	-	**+62**	**62**

9. osztály
Heti óraszám: 1
Éves óraszám: 36

Tematikai egység	**Biblia**	**Órakeret 7 óra**

Előzetes tudás, tapasztalat	A Bibliáról megszerzett előzetes tudás. A családi, egyházi hitélet tapasztalata.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulók megismertetése, érdeklődésének felkeltése a Biblia iránt. A Biblia páratlan voltának megértése. Felismerni Isten üzeneteként a Bibliát

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
A Biblia Isten üzenete Mit jelent az Ószövetség illetve Újszövetség elnevezés? Hogyan tájékozódunk a Bibliában? A Biblia „Istentől ihletett” Hogyan szól az Isten az emberekhez? Miért olvassuk a Bibliát? *A Biblia keletkezése* Hogyan keletkezett az Ószövetség? Hogyan keletkezett az Újszövetség? A Biblia nyelvei A Biblia első fordításai A Biblia és a reformáció A Biblia a legek könyve *A Biblia szerkezete – Az Ószövetség könyvei* A törvény Történeti könyvek Költészeti és bölcseleti könyvek Prófétai könyvek *A Biblia szerkezete – Az Újszövetség könyvei* Az Újszövetség történeti könyvei Az apostolok levelei A Jelenések könyve *A Biblia megbízhatósága - A Biblia világa* Belső és külső bizonyítékok a megbízhatóságra A régészeti feltárások A Biblia tudományos pontossága A Holt-tengeri tekercsek A Biblia világa	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: Ókori népek történelme, Termékeny félhold, Egyiptom, Palesztina, Római Birodalom *Magyar nyelv és irodalom:* Nyelv kifejező eszközei, írásbeliség *Idegen nyelv:* A nyelvi fordítás nehézségei

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Biblia, Bibliai nyelvek, Ószövetség, Újszövetség, Megbízhatóság, Ihlletettség, Bizonyíték
Helyi többlet óraszám: 1 óra	***A megszerzett ismeretek bevésése: keresés számítógépes bibliai szövegekben. Biblia-olvasó napló készítése.***

Tematikai egység	**„Mi Atyánk”**	**Órakeret 7 óra**
Előzetes tudás, tapasztalat	A családi, egyházi hitélet tapasztalata.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Felismerni, hogy a Teremtő Isten egyben gondviselőnk, segítőnk és mennyei atyánk is lehet. Tudatosítani, hogy Istennek jó terve van az emberrel, a bűn és gonoszság ellenére is.

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Az Atya Az imádság: beszélgetés Istennel. Isten tulajdonságai A tékozló fiú története *Isten a Teremtő* Teremtés napjai Isten az Ő Szavával teremtett Az ember teremtése Az Isten által megteremtett világ jó volt *A jó és rossz* A bűneset A bűn következményei *Isten a Gondviselő* Mindennapi kenyerünk A csoda Az aggodalmaskodás Az ötezer ember megvendégelése *Megbocsátás* A gonosz szolga Megbocsátás titka Irgalom	*Magyar nyelv és irodalom*: a közlési szándéknak megfelelő nyelvi és nem nyelvi jelek használata; mindennapi kommunikációs szituációk gyakorlása. *Dráma és tánc:* együttműködés szituációs játékokban, aktív szereplőként bekapcsolódni a megbeszélésekbe. *Természetismeret:* A természeti környezet sokszínűsége

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Imádság, teremtés, Bűn, Gonosz, Gondviselés, Csoda, Aggodalom, Megbocsátás, Irgalom
Helyi többlet óraszám: 1 óra	***Összefoglalás – számonkérés: A memoriterek változatos formában történő számonkérése. Bibliai helyek visszakeresése. Alapfogalmak értelmező jellegű használata.***

Tematikai egység	**Jézus Krisztus személye**	**Órakeret 10 óra**
Előzetes tudás, tapasztalat	A megelőző tematikai egységek Jézus Krisztusról szóló tanításai.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megismerni Jézus Krisztus születésének, életének, halálának és feltámadásának körülményeit. Felismerni, hogy Jézus Krisztus emberként és egyben Istenként volt jelen a földön. Meglátni, hogy Jézus Krisztus valódi segítséget tudott adni az emberi szükségekre.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Jézus születése Karácsony Menekülés Egyiptomba, Betlehemi gyermekgyilkosság *Keresztelő János* Keresztelő János személye A bemerítés – keresztség Jézus bemerítkezése *A jó pásztor* Jézus, mint a jó pásztor A juhok és a pásztor Az elveszett juh *A világ világossága* Jézus Krisztus, a világ világossága A vak Bartimeus története *Út, igazság, élet* Jézus Krisztus az út, igazság, élet Zákeus története *Virágvasárnap* Virágvasárnap története Jézus Krisztus a király *Nagyhét* Nagycsütörtök Az utolsó vacsora Jézus az élet kenyere Nagypéntek: Jézus pere és halála *Húsvét* Jézus Krisztus feltámadása A feltámadt Jézus szemtanúi Jézus Krisztus a feltámadás és az élet	*Magyar nyelv és irodalom*: műfaji jellegzetességek, szituációs kommunikáció gyakorlása *Dráma és tánc:* Dramatizált előadása a történetnek *Természetismeret:* Az ember és az állatvilág kapcsolata, az emberi test *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*:: Római birodalom kora, Palesztina, Hellén kultúra *Vizuális kultúra:* A témákhoz kapcsolódó képzőművészeti alkotások
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Megváltás, Áldozat, Keresztség, Bemerítés, Kereszthalál, Feltámadás
Helyi többlet óraszám: 1 óra	***„Passió” c. film elemzése***

Tematikai egység	**Isten szólt…** **Isten üzenete az Ószövetségben az özönvíztől Dávid királyig**	**Órakeret 12 óra**
Előzetes tudás, tapasztalat	Az előző tematikai egységek Ószövetségi vonatkozású témái	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megérteni az Ószövetségi történetek alapján, hogy Isten különböző módokon szól az emberekhez. Felismerni, hogy érdemes Isten vezetéséhez igazítani az életünket.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**

Isten szava az Ősidőkben Isten szólt Nóéhoz - Az özönvíz története Szemben Isten szavával -Bábel tornya *Isten szava az Ősatyákhoz* Isten szólt Ábrahámhoz - Ábrahám élete Isten szólt Jákóbhoz - Jákób tusakodása *Isten terve és szabadítása* Isten szólt Józsefhez - József élete Isten szólt Mózeshez - A tíz csapás Isten szólt Józsuéhoz - Jerikó elfoglalása *Isten szava a királyság korában* Isten szól a prófétán keresztül – A kiválasztás Saul engedetlensége - A bűn Dávid és Góliát - A hit Dávid és Jonatán – Barátság	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: Őskor, Ókor, Birodalmak kialakulása, Egyiptom *Vizuális kultúra:* Az események megjelenítése különböző képzőművészeti eszközökkel *Dráma és tánc:* történetek feldolgozása különféle drámajátékos tevékenységekkel.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Özönvíz, Bábel, Elhívás, Engedelmesség, Kiválasztás, Bűn, Hit, Barátság
Helyi többlet óraszám: 1 óra	***Vita: Rend és fegyelem, vagy mindenki azt csináljon, amit akar?*** ***Beszélgetés: a vezetők feladatai, kötelességei és lehetőségei.***

10. osztály
Heti óraszám: 1
Éves óraszám: 36

<table>
<tr><td>Tematikai egység</td><td colspan="2">A Nagy parancsolatok</td><td>Órakeret
13 óra</td></tr>
<tr><td>Előzetes tudás, tapasztalat</td><td colspan="3">A Bibliaismeret tárgy 9. osztályban tanult tematikai egységei</td></tr>
<tr><td>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</td><td colspan="3">Megismerni a Tízparancsolat törvényeit.
Megérteni az Isteni parancsolatok célját.
Felismerni a Szeretet parancsának egyediségét.</td></tr>
<tr><td colspan="3">Ismeretek/fejlesztési követelmények</td><td>Kapcsolódási pontok</td></tr>
<tr><td colspan="3">A Tízparancsolat
1. parancsolat - Az Egy Isten tisztelete
-Dániel barátai a tüzes kemencében
2. parancsolat - A láthatatlan Isten tisztelete
Az aranyborjú
3. parancsolat - Isten nevének tisztelete
Beszédünk, Péter fogadkozása
4. parancsolat - Nyugalomnap tisztelete
Teremtés, Manna
5. parancsolat - Szülők tisztelete
Ézsau és Jákób
6. parancsolat - Az élet tisztelete
Jézus tanítása, Káin és Ábel
7. parancsolat - A házasság tisztelete
Dávid és Bethsabé
8. parancsolat - A tulajdon tisztelete
Ákán bűne
9. parancsolat - Az igazság tisztelete
Jézus a nagytanács előtt
10.parancsolat – A megelégedettség tisztelete
Nábót szőlője

A Szeretet parancsolata
Isten szeretete és az ember szeretete
Szeretetnyelv</td><td>Természetismeret:
Természeti törvények

Erkölcstan:
A tisztelet fogalma, határai, hatásai, elvárások, tekintély

Magyar nyelv és irodalom: a tömegkommunikáció legfőbb üzeneteinek dekódolása.

Vizuális kultúra:
Szabad asszociációs és vizuális játékok az adott témára a (tisztelet, félelem, gyűlölet, kísértés, lopás, hazugság). Az előhívott impressziók megjelenítése síkban, térben, időben.</td></tr>
<tr><td>Kulcsfogalmak/ fogalmak</td><td colspan="3">Tisztelet, Szentség, Nyugalomnap, Bálvány, Szeretet, Tulajdon, Megelégedettség, Házasság, Szülők</td></tr>
<tr><td>Helyi többlet óraszám: 1 óra</td><td colspan="3">Beszélgetés a szeretetről / boldogságról: kinek mit jelent. A szeretet/ boldogság jellemzőinek kigyűjtése. Opció: A szeretet himnuszának vagy egy részének memoriter ismerete.</td></tr>
</table>

Tematikai egység	Királyok és próféták I.	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás, tapasztalat	A 9. osztályos Bibliaismeret „Isten szólt…” tematikai egysége, a 10. osztályos Bibliaismeret „Nagy parancsolatok” tematikai egysége	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megismerkedni az Ószövetségi királyok életével, jó és rossz döntéseivel. Megérteni a próféták szolgálatát a bibliai történeteken keresztül Felismerni Isten történelemformáló tervét.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Salamon Salamon királysága Salamon bölcsességet kér az Úrtól Salamon ítélete Salamoni templom *Az ország kettészakadása* A kettészakadás okai Az ország kettészakadásának következményei *Illés próféta* Illés a sareptai özvegynél Istenítélet a Karmel-hegyen Illés menekülés – Isten gondviselése Illés elragadtatása *Elizeus próféta* Elizeus története A sunemi asszony története Naámán gyógyulása	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: Időszalag készítése Régészeti kutatások a templom környékén *Magyar nyelv és irodalom:* képek és formák a költészetben; az irodalmi művek szóbeli és írásbeli szövegműfajainak jellemzői. *Vizuális kultúra, Mozgóképkultúra és médiaismeret* Irodalmi, zenei, filmes élmények felidézése, s a létrejött személyes tartalmak megjelenítése a kifejezési szándéknak megfelelő anyagok, eszközök, méretek felhasználásával (pl. színes, grafikai technika, mintázás, konstruálás, installáció talált tárgyakból, fotó).

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Bölcsesség, Hatalom, Templom, Isten lakhelye, Próféta, Elragadtatás
Helyi többlet óraszám: 1 óra	***Kooperatív csoportmunkával készített kiselőadások és azok bemutatása.***

Tematikai egység	Az apostolok cselekedetei	Órakeret 11 óra

Előzetes tudás, tapasztalat	A 9. osztályos Bibliaismeret Jézus Krisztus személye tematikai egysége
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megismerkedni az apostoli korral, az Egyház kialakulásával, az első gyülekezetek születésével. Megérteni Pünkösd lényegét és üzenetét.

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Mennybemenetel és Pünkösd Jézus mennybemenetelének története Az első Pünkösd eseményei *Pál apostol* Pál megtérése A pogányok megtérése, az Antiókhiai gyülekezet Pál misszióútjai Pál Jeruzsálembe megy és elfogják Pál a császárhoz fellebbez (Fesztusz és Agrippa előtt) Pál hajótörése és megmenekülése Pál Máltán Pál Rómában	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: Római birodalom kiterjedése, felépítése, hatása, államszervezete, a római jog rendje *Magyar nyelv és irodalom:* Az irodalmi művek szóbeli és írásbeli szövegműfajainak jellemzői. *Dráma és tánc* Érzékelés, megfigyelés, felismerés, emlékezet, fantázia, megjelenítés játékai.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Mennybemenetel, Pünkösd, Megtérés, Szentlélek, Gyülekezet, Egyház, Misszió,
Helyi többlet óraszám: 1 óra	***Forráselemzés: a vonatkozó bibliai történet értelmezése.***
A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	• Részvétel a közös feladatokban, beszélgetésekben, játékokban • A Biblia főbb jellemzőinek ismerete • Ismerje a következő bibliai történeteket: Dávid és Góliát, Jézus születése, halála és feltámadása, A jó pásztor története • A Miatyánk, az.1.Tim.3:16-17., és az 1.Sám 16:7/b memoriter szintű ismerete • Életkorának megfelelően definiálja a következő fogalmakat: bűn, hit, Krisztus, szeretet • Tudja megfogalmazni az advent, a karácsony, a nagypéntek és a húsvét lényegét. • Ismerje Káin és Ábel, valamint Salamon ítéletének történetét. • A tíz parancsolat (2.Móz.20:2-17), a Péld. 9:10., az ApCsel 1:8. memoriter szintű ismerete • Tudja megfogalmazni a virágvasárnap és a pünkösd, mint keresztény ünnep lényegét.

11. osztály
Heti óraszám: 2
Éves óraszám: 72

Tematikai egység	Királyok és próféták II.	Órakeret 22 óra
Előzetes tudás, tapasztalat	Az 10. osztályos Bibliaismeret Királyok és próféták I. tematikai egysége	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megismerkedni az Ószövetségi királyok életével, jó és rossz döntéseivel. Megérteni a próféták szolgálatát a bibliai történeteken keresztül. Felismerni Isten történelemformáló tervét.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Júda királyai és prófétái a babiloni fogság előtt Ezékiás király Ézsaiás próféta elhívás és élete Manassé uralkodása Jósiás király Jeremiás próféta szolgálata *Isten népe a fogság idején* Eszter könyve Eszter Királynő lesz Eszter közbenjárása és a szabadulás Dániel Babilóniában A király álma Dániel az oroszlánok vermében *Jónás próféta* Jónás könyve Jónás az engedetlen próféta Ninive megtérése	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: Ókori birodalmak, Asszíria, Új babilóniai birodalom, Egyiptom, történetírás, forráselemzés *Magyar nyelv és irodalom*: A kommunkációs szituációk megfigyelése, megbeszélése és elemzése

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Királyság, Próféta, Fogság, Ítélet, Közbenjárás, Kijelentés, Megtérés
Helyi többlet óraszám: 1 óra	***Diákok beszámolója egyéni kutatás alapján olyan rokon vagy ismerős életéről, aki fogságban volt. Vita: A fogság ítélet vagy lehetőség?***

Tematikai egység	Pál levelei	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás, tapasztalat	A 10. osztályos Bibliaismeret Apostolok cselekedetei tematikai egysége	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Pál apostol leveleinek megismerése. Felismerni a levelekben található alapvető üzeneteket. Megérteni, hogy a levelek tanítása mit jelent számunkra.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Pál apostol válogatott levelei Pál levele a rómaiakhoz -Hit általi megigazulás -Kegyelemből fakadó üdvösség Pá1első levele a korinthusiakhoz -Szeretet himnusza Pál második levele a korinthusiakhoz -Ó- és Újszövetség kapcsolat	*Magyar nyelv és irodalom*: A levél, mint irodalmi műfaj, a himnusz *Történelem, társadalmi és állampolgári*

Pál levele a galatákhoz -Törvény és kegyelem Pál levele az efézusiakhoz -Lelki fegyverzet Pál levele a filippiekhez -Krisztus himnusz Pál levele a kolosséiakhoz -A keresztyén család Pál első leveleTimóteushoz -Példaadás	*ismeretek*: Római birodalom kiterjedése, felépítése, hatása, államszervezete, a római jog rendje, család *Biológia- egészségtan:* leány és női, fiú és férfi szerepek a családban, a társadalomban;
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Levél, hit, megigazulás, kegyelem, üdvösség, szeretet, himnusz, Ószövetség, Újszövetség, Törvény, Kegyelem, Lelki fegyverzet, Keresztény család
Helyi többlet óraszám: 1 óra	***Gyülekezeti kiszállás lehetőség: szolgálat és beszélgetés gyülekezeti tagokkal***

Tematikai egység	**Zsoltárok**	**Órakeret 16 óra**
Előzetes tudás, tapasztalat	A 9. osztályos Bibliaismeret Biblia, Isten szólt... tematikai egységei	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megismerni a zsoltárköltészet műfaji sajátosságait. Megérteni az Istennel való kapcsolat kifejezésének fontosságát költészetben és énekekben.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Zsoltárok könyve Zsoltárok, mint a Biblia énekeskönyve Az Istenben bízó ember költészete Messiási zsoltárok A prófétikus üzenetek Pásztor metafora Isten szeretetének és hűségének költői kifejezése Bűnbánati zsoltár A megalázkodás és helyreállás lehetősége Mózes imádsága A mulandó ember bizalma az örökkévaló Istenben Isten dicsőítése Isten magasztalásának sokszínűsége		*Magyar nyelv és irodalom*: A zsoltár, mint irodalmi kifejező eszköz, érzések, benyomások kifejezése a költészetben. *Biológia egészségtan:* mások megismerése, megítélése és a kommunikáció; alkalmazkodás, áldozatvállalás, konfliktuskezelés, probléma feloldás;
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Zsoltár, Isten dicsőítése, Magasztalás, Messiás, Prófécia, Metafora, Bűnbánat, Alázat,	
Helyi többlet óraszám: 1 óra	***Projektmunka: kiscsoportban értékeljük Dávid király életszakaszait, és jelenítsük meg egy-egy állóképben***	

Tematikai egység	**Újszövetési levelek, Jelenések könyve**	**Órakeret 16 óra**

Előzetes tudás, tapasztalat	Az 11. osztályos Bibliaismeret Pál levelei tematikai egysége
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az egyetemes levelek üzenetének megismerése és megértése. Felismerni az apokaliptikus kijelentés szimbólumait. Megérteni Isten végcélját a teremtett világgal.

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
A zsidókhoz írt levél A hit példaképei *Egyetemes levelek* Jakab levele A kísértés Péter első levele Tisztelet és engedelmesség a hatalom képviselői felé *Jelenések könyve* Az apokaliptika János Patmosz szigetén A hét pecsét Krisztus ezeréves uralma Halottak feltámadása, Utolsó ítélet Új teremtés	*Magyar nyelv és irodalom*: A levél, mint irodalmi műfaj, az apokaliptikus irodalom *Földrajz*: Földközi tenger, Törökország, Görögország *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: Római birodalom kiterjedése, felépítése, hatása, államszervezete, a római jog rendje, család egyenlőség és egyenlőtlenségek a társadalomban; állampolgári jogok és kötelességek;

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hit, példakép, kísértés, tisztelet, engedelmesség, hatalom, apokaliptika, végidők, feltámadás, ítélet, új teremtés
Helyi többlet óraszám: 1 óra	***Összefoglaló jegyzet készítése.***

11. osztály
Etika
Heti óraszám: 1
Éves óraszám: 36

Kerettanterv neve:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
Kerettanterv alapján: 36*0,9=32,4 **32 óra kötött** + 4 óra szabad
Kerettantervben szereplő óraszámok:

Tematikai egység	Órakeret
1. Alapvető etika	**9 óra**
2. Egyén és közösség	**10 óra**
3. Korunk kihívásai	**9 óra**
Számonkérés	**4 óra**
Kötelező összesen:	**32 óra**

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött	Szabad
11.	1	36	32	4

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad
1. Alapvető etika	**9 óra**		**9**	
2. Egyén és közösség	**10 óra**		**10**	
3. Korunk kihívásai	**9 óra**		**9**	
Számonkérés	**4 óra**		**4**	
Ismétlés, rendszerezés		4		4
Összesen:	**32**	4	**32**	4

Órafelosztás: 32+4 óráról a kerettanterv kötött tartalmának formájában

Tematikai egység	**Alapvető etika**	**Órakeret 9 óra**
Előzetes tudás	A nyelvi/fogalmi gondolkodás és a tudatos környezetformálás (munka) szerepe a kulturális evolúcióban. Az Ó- és Újszövetség legismertebb részletei. A felelősségvállalás, illetve az ezzel kapcsolatos mulasztások irodalmi példái.	

Ismeretek, fejlesztési feladatok	**Kapcsolódási pontok**

Az erkölcsi gondolkodás alapjai Tények és értékek. Ismeret, megértés, értékelés, elhatározás. Elmélet és gyakorlat. A társas lény: erkölcsi lény. A Másik szerepe az öntudatos én kialakulásában. Etika és nyelv: bizalom, megértés, egyetértés, vita, párbeszéd. Erkölcsi érzék, tanult viselkedés, az erkölcsi szabályok természete, az egyén erkölcsi méltósága. A munka mint az önkiteljesítés alapvető eszköze. Jó és rossz. A rossz eredete – különféle megközelítések. A szenvedés kérdése. *Bibliai erkölcsi értékek a világi etikában* Az ember kitüntetett léthelyzete. A világvallások emberképe és etikája. A szeretet erkölcsi jelentősége. A lelkiismeret szabadsága és a személyes felelősség elháríthatatlansága. *Mit kell akarnom? Az erkölcsi döntés* Az erkölcsi gondolkodás fejlődése. Szokáserkölcs, hagyomány, törvény. A lelkiismeret szava. Példakövetés, tekintélytisztelet. A mások igazsága. Párbeszéd, vita, kétely. Értékkonfliktusok. Kötelesség és szabadság. A kanti kötelességetika és bírálata. *A felelősség kérdése* Az erkölcsi cselekedet. A jóakarat. Felelősség a tetteinkért – felelősség másokért. *Az erények és a jó élet céljai* Önmegvalósítás, önkorlátozás, önismeret, önértékelés. A jólét és a jó élet fogalmának megkülönböztetése. A boldogság mint etikai kérdés. Az erények és a jellem. Az erkölcsi nevelés. Önállóság és példakövetés. Magánérdek és közjó.	*Filozófia:* Az elérhető boldogság. A szabad akarat és a rossz kérdései. Az értékteremtő ember és a hatalom. Szabadság, választás, felelősség, szorongás. *Társadalmi, állampolgári ismeretek:* Pályakezdés, álláskeresés. Munkaerő-piaci elvárások itthon és külföldön.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Erkölcsi érték, értékítélet, gyakorlat, erkölcs, etika, öntudat, munka; hit, szeretet, kiválasztás, bűn, kegyelem; lelkiismeret, szabadság, kötelesség, törvény, megértés; felelősség, szándék, következmény, erény, boldogság, jellem, önigazolás.
Ismétlés, rendszerezés	1
Számonkérés	1

Tematikai egység	**Egyén és közösség**	**Órakeret 10 óra**

Előzetes tudás	Irodalmi példák törvénytisztelet és lelkiismeret összeütközésére. A haza szolgálatának és védelmének történelmi példái. A nemzetállamok kialakulásának sajátosságai Közép-Kelet-Európában. Nemzetiségi konfliktusok, vallásüldözés a magyar történelemben. A cigányság történetével, helyzetével kapcsolatos alapismeretek. Hátrányos élethelyzetek, a szegénység alapvető társadalmi összetevőinek ismerete.

Ismeretek, fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
A kapcsolatok etikája Az emberek közti testvériség eszméje. Barátok és ellenfelek. Szeretetkapcsolatok. Párválasztás. Felelősség a társakért. Szexuáletika. Házasság. Családi élet. Otthonteremtés. Családi szerepek. Szülők és gyermekek. A családi élet válságai. *Társadalmi szolidaritás* Hátrányos élethelyzetek. Társadalmi igazságosság és/vagy kölcsönös segítség. A betegekkel és szegényekkel való törődés mint erkölcsi kötelesség. *Törvény és lelkiismeret* A szabadság rendje. Jogok és kötelességek. Erkölcs és politika. A lelkiismeret és véleménynyilvánítás szabadsága. Felelősségünk magunkért és a világért. A cselekvés halaszthatatlansága. *Szavak és tettek* Visszaélés a szólásszabadsággal. Uszítás, rágalmazás, az ember lealacsonyítása, az erőszak népszerűsítése, megtévesztő reklámok. Szavak és tettek: a nyilvános beszéd a tömegmédiumokban. Médiaetika. *Hazaszeretet* Állampolgárság és nemzeti érzés. Nemzeti szolidaritás. Áldozat a hazáért, és ennek elfogadható mértéke. A társadalmi önazonosság (identitás) felépülése és torzulásai. *Többség és kisebbség* Az etnokulturális csoportok, nemzeti és vallási kisebbségek, illetve a többségi társadalom közti konfliktusok, az együttélés erkölcsi problémái. Előítéletek, sztereotípiák, esélykülönbségek. A nemzeti fejlődés traumái – Kárpát-medencei sajátosságok. A kirekesztő, elnyomó nemzetstratégiák erkölcsi megítélése.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:* A jóléti társadalom. A magyar társadalom a rendszerváltozás után. A cigány (roma) társadalom története, helyzete és integrációjának folyamata. *Földrajz:* Magyarország és a Kárpát-medence földrajza; a magyarság által lakott, országhatáron túli területek. *Mozgóképkultúra és médiaismeret:* A média társadalmi szerepe. Médiareprezentáció, valószerűség, hitelesség. Médiaetika, médiaszabályozás. *Társadalmi, állampolgári ismeretek:* Kulturális és etnikai kisebbségek hazánkban. Esélyegyenlőtlenség és hátrányos társadalmi helyzet. Szolidaritás és társadalmi felelősségvállalás.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Család, felelősség a társainkért, hűség, szeretet, szerelem; erkölcsi érték, erény, boldogság, jellem; törvény, törvénytisztelet, emberiesség, polgári engedetlenség; nemzet, identitás; nacionalizmus, sovinizmus, együttélés, idegengyűlölet, antiszemitizmus, hátrányos megkülönböztetés, kisebbség; igazságosság, előítélet, sztereotípia, kirekesztés, befogadás, sokszínűség, szolidaritás, önkéntesség.
Ismétlés, rendszerezés	1
Számonkérés	1

Tematikai egység	**Korunk kihívásai**	**Órakeret 9 óra**
Előzetes tudás	A műszaki-tudományos haladás vívmányai, hatásai. Természet- és társadalom-földrajzi ismeretek. Pszichés funkciók a magasabb rendű állatoknál, biodiverzitás, ökológiai rendszerek. Kulturális hagyomány, jövőkép, az utódokról való gondoskodás szerepe és változásai a civilizáció történetében.	

Ismeretek, fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
A tudományos-technikai haladás etikai kérdései Az emberi cselekvés megváltozott természete. Technika és etika. A tudósok felelőssége. *Bioetika* Születés és halál. Családtervezés. Mesterséges megtermékenyítés. Béranyaság. Terhességmegszakítás. Genetikailag módosított élőlények. Egészségvédelem és etika. Szembenézés a halállal. Eutanázia. *A felelősség új dimenziói a globalizáció korában* Az egyén felelőssége és cselekvési lehetőségei a globális hálózatok korában. Magánérdek és közjó. A fenntarthatóság fogalma. Lokalizáció és önrendelkezés: az emberi lépték helyreállítása. Világszegénység – a szegények világa. A szegénység új arcai: környezetrombolás, adósságcsapda, szélsőséges jövedelmi egyenlőtlenségek, létbizonytalanság, népbetegségek, népességrobbanás, tömeges migráció. *Ökoetika* Az ökológiai válság mint erkölcsi kérdés. Számít-e erkölcsileg, amit más lényekkel teszünk? Érvek az állatok védelmében: a szenvedésokozás tilalma, szolidaritás lénytársainkkal, a biológiai sokféleség értéke, megóvásának és fenntartásának lehetősége. Az élet tisztelete. Az etika emberközpontúságának értelmezése. Az ember felelőssége egy több mint emberi világban. *A közösség és a korrupció problémája* Tisztességes és tisztességtelen érdekérvényesítés. Jogos és jogtalan előnyszerzés, a megvesztegetés, a megvesztegethetőség. Magánérdek és közjó. A korrupció jelensége és veszélyei, hatalommal való visszaélés és korrupció a mindennapokban. Hogyan lehet a megvesztegetést, a korrupciót megszüntetni? Lehet-e hála jele a hálapénz? Ki hibázik, aki adja, vagy aki kapja? A korrupció elleni fellépés lehetőségei, az egyén és a közösség felelőssége. *Felelősség utódainkért* Az emberiség közös öröksége. A jövő nemzedékek jogai. A ma élők felelőssége.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:* A tudományos-technikai forradalom. Az emberiség az ezredfordulón: a globális világ és problémái. A globális világgazdaság fejlődésének új kihívásai és ezek hatása hazánk fejlődésére. *Földrajz:* globális kihívások, migráció, mobilitás. *Biológia-egészségtan:* környezet és fenntarthatóság. *Filozófia:* Az ökológiai válság etikai vonatkozása. Bioetikai állásfoglalások napjainkban.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Uralom a természet felett, ökológiai elővigyázatosság; globális felelősség, környezettudatosság, fenntarthatóság, közjó, korrupció, korrupció-megelőzés; élet, halál, egészség; környezeti etika, állati jólét, fajsovinizmus, emberközpontúság, mélyökológia; az emberiség közös öröksége, a jövő nemzedékek jogai.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A tanulók ismerik az erkölcsi hagyomány legfontosabb elemeit, s e tudás birtokában képesek a mindennapi életben felmerülő erkölcsi problémák felismerésére és kezelésére. Értékítéleteiket ésszerű érvekkel tudják alátámasztani, képesek a felelős mérlegelésen alapuló döntésre. Rendelkeznek az etikai és közéleti vitákban való részvételhez, saját álláspontjuk megvédéséhez, illetve továbbfejlesztéséhez szükséges készségekkel és képességekkel. Képesek elfogadni, megérteni és tisztelni a magukétól eltérő nézeteket. Ismerik azokat az értékelveket, magatartásszabályokat és beállítódásokat, amelyeknek a közmegegyezés kitüntetett erkölcsi jelentőséget tulajdonít.
Ismétlés, rendszerezés	2
Számonkérés	2

12. osztály
Heti óraszám: 2
Éves óraszám: 62

Tematikai egység	**Helyem a világban**	**Órakeret 12 óra**
Előzetes tudás, tapasztalat	A 9. osztályos Bibliaismeret „Mi Atyánk” tematikai egysége	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A személyes jövőkép kialakításának ösztönzése, az egyéni és közösségi boldogulást támogató értékek melletti elköteleződés támogatása. Istentől származó értékes személyiségünk elfogadása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
A mester terve Isten okkal, céllal teremtett Istennek terve van az életemmel *Személyiségünk felfedezése* Ki vagyok én? Az vagyok kinek mások mondanak? Személyiségtesztek Önmagunk elfogadása Külső és belső értékek *Istentől kapott értékeink* Értékesség Használd, amid van Isten vezetése az életünkben		*Természetismeret*: Kamaszkori változások: testkép, testalkat; az egészséges táplálkozás alapelvei; a serdülő személyiségének jellemző vonásai; az önismeret és az önfejlesztés eszközei; veszélyforrások különféle élethelyzetekben; káros szenvedélyek. *Dráma és tánc:* ön- és társismereti játékok. *Történelem, társadalmi és állampolgári*

	ismeretek: nemzetiségek és etnikai kisebbségek; a cigány (roma) népesség helyzete.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Személyiség, énkép, életcél, értékesség, elfogadás, Isten vezetése, külső és belső értékek

Tematikai egység	**A Gyülekezet**	**Órakeret 18 óra**
Előzetes tudás, tapasztalat	A 10. osztályos Bibliaismeret Apostolok cselekedet tematikai egysége, A 11. osztályos Bibliaismeret Pál levelei, Újszövetségi levelek tematikai egységei.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Felfedezni az Egyház, Gyülekezet páratlan tisztességét. Megérteni az egyházi, gyülekezeti élet sokszínűségét. Bátorítani az egyházi, gyülekezeti szolgálatba való részvételre.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
A Gyülekezet felépítése Egyház, gyülekezet, eklézsia fogalma Templom, Imaház fogalma A Gyülekezet, mint Krisztus teste A gyülekezet szolgálattevői Szolgálati ajándékok *A Gyülekezeti élet alapjai* Újjászületés Bemerítés, keresztség Úrvacsora Bizonyságtétel Istentisztelet Szentlélek munkája	*Földrajz:* a világvallások társadalmat, gazdaságot, környezetet befolyásoló szerepe; kultúrák találkozásai a Föld különféle térségeiben.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Egyház, Gyülekezet, Eklézsia, templom, imaház,presbiter, diakónus, újjászületés, bemerítés, keresztség, úrvacsora, bizonyságtétel, Istentisztelet, Szentlélek.
Helyi többlet óraszám: 2 óra	***A keresztyén egyház megpróbáltatásai a XX. században: Beszámolók illetve dramatikus megjelenítés pl. Albert Schweitzer, Teréz anya, Billy Graham életműve. Dramatikus megjelenítés: keresztyén helytállás XX. sz.-i morális kérdésekben.***

Tematikai egység	**Bölcsességirodalom**	**Órakeret 18 óra**
Előzetes tudás, tapasztalat	A 11. osztályos Bibliaismeret Zsoltárok tematikai egységei.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A bibliai bölcsességirodalom által megfigyelni Isten jelenlétét a különböző élethelyzetekben. Elkötelezettség kialakítása a bilbiai értékrend iránt.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Jób könyve	*Vizuális kultúra:*

A láthatatlan világ hatása a látható világban. A szenvedés jelenléte és feldolgozása az emberi életben *A Példabeszédek könyve* Isten bölcsessége Lustaság, a munkához való viszony Kapcsolati kérdések A szív szerepe *A prédikátor könyve* Mindennek megvan az ideje Az élet mulandóság, Idősek tisztelete *Énekek éneke* A szerelem szerepe életünkben A vágyaink kifejezése	személyes véleményt kifejező vizuális megjelenítés adott témában. *Magyar nyelv és irodalom*: A példázatok, példabeszédek, metafórák felismerése, megértése és használatuk
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Láthatatlan világ, látható világ, szenvedés, bölcsesség, lustaság, szív. mulandóság, tisztelet, szerelem
Helyi többlet óraszám: 2 óra	***Kooperatív csoportmunkával készített kiselőadások és azok bemutatása.***

Tematikai egység	**Életünk nagy kérdései**	**Órakeret 14 óra**
Előzetes tudás, tapasztalat	A 12. osztályos Bibliaismeret Helyem a világban tematikai egysége.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Segítséget adni az élet legnagyobb kérdéseinek megválaszolásában. Bátorítani az életutat befolyásoló jó döntések meghozatalát. Kérni és felismerni Isten vezetését a választások során.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Az életünk lelki (szellemi) döntési, választásai Szabad akarat kérdése Isten terve: Válaszd az életet! Áldás és átok *Az Istenbe vetett hit és következményei életünkben* Vetés és aratás törvényszerűsége Istennel vagy nélküle Odaszánás, tanítványság *Párkapcsolataink* Készülődés a párválasztásra Párválasztás – „nem jó az embernek egyedül” Gyermekvállalás – Válaszd az életet! *Egészséges jövőkép, egészséges énkép* A múlthoz elrendezése és feldolgozása Reménységgel a jövő felé Célorientáltság –Tudom, hogy mit akarok	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: egyenlőség és egyenlőtlenségek a társadalomban; állampolgári jogok és kötelességek; *Biológia egészségtan:* leány és női, fiú és férfi szerepek a családban, a társadalomban; *Vizuális kultúra:* személyes véleményt kifejező vizuális megjelenítés adott témában.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szabad akarat, áldás, átok, hit, odaszánás, tanítványság, párválasztás, gyermekvállalás, jövőkép, énkép, célorientáltság

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	- Részvétel a közös feladatokban, beszélgetésekben, játékokban. - Ismerje a atnult királyok és próféták történetét. - A Péld 16:6., a Szeretet himnusza 1.Kor 13:1-8 és a 23.Zsoltár memoriter szintű ismerete - Életkorának megfelelően definiálja a következő fogalmakat: kegyelemből való üdvösség, alázat, felettes hatalmaknak való engedelmesség, zsoltár - Krisztushimnusz Fil 2:2-11; Péld 1:2-9; 2 Pt 2:9-10; 127. zsoltár memoriter szintű ismerete. - Életkorának megfelelően definiálja a következő fogalmakat: szabad akarat, újjászületés, tanítványság. - Tudja megfogalmazni az egyház és a gyülekezet közötti különbséget, az úrvacsora, az istentisztelet, a bemerítés lényegét

Biológia 10-12.
A tantárgy nevelési és fejlesztési célrendszere megvalósításának iskolai keretei:
4 és 5 évfolyamos gimnáziumok 10 - 12. évfolyamain osztálykeretek között szervezett tanítás
A tantárgy órakerete:

	A tantárgy heti óraszáma	**A tantárgy éves óraszáma**
10. évfolyam	2	72
11. évfolyam	2	72
12. évfolyam	2	62

A helyi tanterv alapját jelentő kerettanterv:
A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI-rendelet 3. sz. mellékletében kiadott Biológia-egészségtan tantárgyi kerettanterv (B-változata) alapján készült helyi tanterv.

A tantárgy helyi tantervében a kerettanterv kiegészítésére biztosított órakeret

10. évfolyam					
Tematikai egység rövid címe	**Elméleti óra**	**Gyakorlati óra**	**Összefoglalás**	**Számon-kérés**	**Összes óra**
Bevezetés a biológiába. A biológia tárgya és módszerei	2	0	0	0	**2**
Az egyed szerveződési szintje. Nem sejtes rendszerek: vírusok, szubvirális rendszerek	2	0	0	0	**2**
Önálló sejtek. Szerkezet és működés a prokarióták világában	4	0	0	1	**5**

Az egyszerű eukarióták általános jellemzői	2+1	2	0	0	**5**
Többsejtűség. Sejtfonalak, teleptest és álszövet: gombák, szivacsok	2	1	0	1	**4**
Az állati sejt és a főbb szövettípusok jellemzői	3	2	0	1	**6**
Szerkezet és működés az állatok világában. Csalánozók, férgek, puhatestűek, ízeltlábúak	5	1	0	1	**7**
Tüskésbőrűek, elő- és fejgerinchúrosok, gerincesek testfelépítése és működése. A gerincesek nagy csoportjai	6	1	1	1	**9**
Az állatok viselkedése	5	1	0	1	**7**
A növényi sejt. Szerveződési formák	2	1	0	1	**4**
A növények országa. Valódi növények	7	3	1	1	**12**
A növények élete	7	1	0	1	**9**
Összesen	47+1	13	1+1	3+6	**72**

11. évfolyam

Tematikai egység rövid címe	Elméleti óra	Gyakorlati óra	Összefoglalás	Számon-kérés	**Összes óra**
Ökológia. Az élőlények környezete	6	2	0	0	**8**
Ökoszisztéma	3	1	1	1	**6**
Életközösségek	6	terepgyakorlat	0	1	**7**
Sejtbiológia: a sejtek kémiai felépítése, elektronmikroszkópos szerkezete és anyagcseréje	16	3	1	1	**21**

Genetika: az öröklődés molekuláris alapjai	8	2	1	1	**12**
Genetika: az öröklődés	10	5	1	1	**17**
Év végi összefoglalás	0	0	1	0	**1**
Összesen	49	13	3+2	1+4	**72**

12. évfolyam

Tematikai egység rövid címe	Elméleti óra	Gyakorlati óra	Összefoglalás	Számon-kérés	Összes óra
Az emberi szervezet szabályozó működése. Jelátvitel testfolyadék révén	5	0	0	0	**5**
Az emberi szervezet szabályozó működése. Jelátvitel szinapszisok révén, az idegrendszer felépítése és működése	12	2	1	1	**16**
Az ember önfenntartó működése és ennek szabályozása. Kültakaró és mozgás	4	1	0	0	**5**
Az ember önfenntartó működése és ennek szabályozása. Az ember táplálkozása, légzése és kiválasztása, a vér és vérkeringés	12	2	1	0	**15**
Szaporodás, egyedfejlődés és növekedés	5	1	0	0	**6**
Immunológiai szabályozás. Az immunválasz alapjai	4	0	0	1	**5**
Evolúció. Biológiai evolúció.	5	1	0	0	**6**
Rendszerbiológia és evolúció	2	0	0	1	**3**
Év végi összefoglalás	0	1	0	0	**1**
Összesen	49	5+3	1+1	1+2	**62**

Az óraszámok tanévenkénti óraszámokat jelentenek

A tantárgy helyi tantervében a kerettanterv kiegészítésére biztosított órakeret felhasználása

10. évfolyam				
Tematikai egység rövid címe	**Elméleti óra**	**Gyakorlati óra**	**Összefoglalás**	**Számon-kérés**
Önálló sejtek. Szerkezet és működés a prokarióták világában	0	0	0	+1
Az egyszerű eukarióták általános jellemzői	+1	0	0	0
Az állati sejt és a főbb szövettípusok jellemzői	0	2	0	+1
Szerkezet és működés az állatok világában. Csalánozók, férgek, puhatestűek, ízeltlábúak	0	0	0	+1
Tüskésbőrűek, elő- és fejgerinchúrosok, gerincesek testfelépítése és működése. A gerincesek nagy csoportjai	0	0	+1	+1
Az állatok viselkedése	0	0	0	+1
A növények élete	0	0	0	+1
Összesen	+1	0	+1	+6

11. évfolyam				
Tematikai egység rövid címe	Elméleti óra	Gyakorlati óra	Összefoglalás	Számon-kérés
Ökoszisztéma	0	0	0	+1
Sejtbiológia: a sejtek kémiai felépítése, elektronmikroszkópos szerkezete és anyagcseréje	0	0	0	+1
Genetika: az öröklődés molekuláris alapjai	0	0	+1	+1
Genetika: az öröklődés	0	0	0	+1
Év végi összefoglalás	0	0	+1	0
Összesen	0	0	+2	+4

12. évfolyam				
Tematikai egység rövid címe	**Elméleti óra**	**Gyakorlati óra**	**Összefoglalás**	**Számon-kérés**
Az emberi szervezet szabályozó működése. Jelátvitel szinapszisok révén, az idegrendszer felépítése és működése	0	0	0	+1
Az ember önfenntartó működése és ennek szabályozása. Az ember táplálkozása, légzése és kiválasztása, a vér és vérkeringés	0	+2	+1	0
Immunológiai szabályozás. Az immunválasz alapjai	0	0	0	+1
Év végi összefoglalás	0	0	+1	0
Összesen	0	+2	+2	+2

10. évfolyam

Tematikai egység	**Önálló sejtek. Szerkezet és működés a prokarióták világában**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró	Prokarióta sejt, Baktériumok felépítése, működése, életmódja.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Prokarióta, autotróf, heterotróf, bakteriospóra, antibiotikum, kozmopolita faj, plankton, coccus, bacillus, spirillum, vibrió, reprodukció.	

Tematikai egység	**Az alacsonyabb-rendű egyszerű eukarióták általános jellemzői**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Az egyszerűbb eukarióták életmódja	Autotróf és heterotróf eukarióták speciális sejtalkotói.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	színtest, sejtszáj, sejtgarat, lüktető-és emésztő űröcske	

Tematikai egység	**Az állati sejt és a főbb szövettípusok jellemzői**	**Órakeret 1 óra**
Témazáró	Sejtalkotók felépítése, funkciói. Hámszövetek, Kötő- és támasztószövetek, izomszövetek, idegszövet.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Organellum, transzplantáció, implantáció, inger, ingerület, sejttest, dendrit, axon, gliasejt, végfácska, velőshüvely.	

Tematikai egység	**Szerkezet és működés az állatok világában. Csalánozók, férgek, puhatestűek, ízeltlábúak**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Számonkérés	Fejlődési fokozatok az egyes törzsek szimmetriájában, tápcsatornáiban, érzékszervekben.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Sugaras és kétoldali szimmetria; béledényrendszer és háromszakaszos bélcsatorna; sejten belüli, sejten és testen kívüli emésztés; diffúz légzés,	

	kültakaró eredetű légzőszerv, zárt és nyílt keringés, kiválasztás sejtenként, vesécske típusú kiválasztószerv; diffúz és központosult dúcidegrendszer; hámizomsejt, bőrizomtömlő, átváltozás, kifejlés, teljes átalakulás, vedlés, hormonális/kémiai szabályozás.

Tematikai egység	**Tüskésbőrűek, elő- és fejgerinchúrosok, gerincesek testfelépítése és működése. A gerincesek nagy csoportjai**	**Órakeret 2 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás	Az állatok testfelépítésének, életmódjának áttekintése, kiemelve a fejlődési fokozatokat.	
Témazáró	Az állatok testfelépítése, működése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Újszájú, gerinchúr, csőidegrendszer, kopoltyúbél, hüllő- és madártojás, magzatburok, porcos és csontos hal, kopoltyú, ikra, haltej, ötujjú végtag, tolóláb, ugróláb, járóláb, madár- és denevérszárny; kettős légzés, változó és állandó testhőmérséklet, fészeklakó, fészekhagyó.	

Tematikai egység	**Az állatok viselkedése**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Számonkérés	Öröklött és tanult magatartási formák.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Viselkedés (magatartás), kulcsinger, motiváció, ösztön, reflex, társítás, tanulás és memória, agresszió, altruizmus, szocializáció, kommunikáció, tanulás, adaptáció, magatartáselem, magatartásegység.	

Tematikai egység	**A növények élete**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró	Kétszakaszos egyedfejlődés, nyitvatermő, zárvatermő, hajtásos növények szervei, működése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Gyökérszőr, diffúzió, ozmózis, passzív és aktív transzport, gyökérnyomás, egylaki növény, kétlaki növény, ivartalan szaporodás, regeneráció,	

	kétszakaszos egyedfejlődés, növényi hormon, vízszállítás, párologtatás, csírázás, ivartalan szaporodás és szaporítás, taxis, nasztia, tropizmus.

11. évfolyam

Tematikai egység	**Ökoszisztéma**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Számonkérés	Ökológiai fogalmak, táplálékhálózatok, környezeti problémák értelmezése.	
Kulcsfogalmak fogalmak	Tápláléklánc, termelő (producens), fogyasztó (konzumens), lebontó (reducens), csúcsragadozó, táplálékhálózat, biogeokémiai ciklus, biológiai produkció, biomassza.	

Tematikai egység	**Sejtbiológia: a sejtek kémiai felépítése, elektronmikroszkópos szerkezete és anyagcseréje**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró	A felépítő és lebontó folyamatok értelmezése (fotolízis, redukciós ciklus, glikolízis, citrát-köt, terminális oxidáció), és helyük a sejtben.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Biogén elem, kolloid rendszer, lipid, mono-, di- és poliszacharid, aminosav, peptidkötés, egyszerű fehérje, összetett fehérje, ATP, NAD^+, $NADP^+$, koenzim-A, DNS, RNS. Citoplazma, sejtváz, membrán, endoplazmatikus hálózat, riboszóma, Golgi-készülék, lizoszóma, mitokondrium, színtest, sejtmag, kromoszóma, mitózis, meiózis. Enzim, glikolízis, citrát-kör, terminális oxidáció, erjedés, biológiai oxidáció, fotoszintézis, fotolízis, elektronszállító rendszer.	

Tematikai egység	**Genetika: az öröklődés molekuláris alapjai**	**Órakeret 2 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás	A biológiai információáramlás, a folyamat közben bekövetkező	

	hibák, genetikai módosítások.	
Számonkérés	Az öröklődés molekuláris alapjai utáni számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szemikonzervatív megkettőződés, triplet, a genetikai kód, kodon, antikodon genom, genomika, gén, allél, lac-operon, mobilis genetikai elem, mutáció, mutagén, rekombináns DNS-technológia, restrikciós enzim, transzgenikus élőlény, GMO-élőlény, genomprogram.	

Tematikai egység	**Genetika: az öröklődés**	**Órakeret 1 óra**
Témazáró	Az öröklődés törvényszerűségei, egyszerűbb genetikai feladatok.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Genotípus, fenotípus, homozigóta, heterozigóta, ivari és testi kromoszóma, hemizigóta, minőségi jelleg, mennyiségi jelleg, gamétatisztaság elve, tesztelő keresztezés, reciprok keresztezés.	

Tematikai egység	**Év végi összefoglalás**		**Órakeret 1 óra**
Elméleti óra	**Gyakorlati óra**	**Összefoglalás**	**Számonkérés**
0	**0**	**1**	**0**
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Sejtbiológiai, genetikai ismeretek áttekintése.		

12. évfolyam

Tematikai egység	**Az emberi szervezet szabályozó működése. Jelátvitel szinapszisok révén, az idegrendszer felépítése és működése**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró	Elemi idegjelenségek, központi és környéki idegrendszer, az idegrendszer érző, mozgató működése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Inger, ingerküszöb, neuron, dendrit, axon, axondomb, velőshüvely, glia, nyugalmi potenciál, akciós potenciál, Na^+/K^+ pumpa, depolarizáció, repolarizáció, refrakter szakasz, szinapszis. Reflexív, mag, dúc, pálya, ideg, idegrost, szomatikus, vegetatív, gerincvelői reflex, agytörzs, agytörzsi hálózatos állomány, köztiagy, kisagy, nagyagy, agykérgi sejtoszlop, limbikus rendszer, érzékszerv, receptor,	

	extrapiramidális és piramis-pályarendszer, szimpatikus, paraszimpatikus hatás.

Tematikai egység	**Az ember önfenntartó működése és ennek szabályozása. Az ember táplálkozása, légzése és kiválasztása, a vér és vérkeringés**	**Órakeret 3 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Gyakorlati óra Az elsősegélynyújtás alapjai	Az elsősegélynyújtás meghatározása, általános szabályai. A sérülések súlyosságára utaló jelek, ellátási sorrend. Vérzés csillapítása, újraélesztés.	
Összefoglalás	Az önfenntartó működés folyamatai, homeosztazis fenntartása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	életveszélyre, súlyos sérülésre utaló jelek, ellátási sorrend, stabil oldalfekvés, újraélesztés.	

Tematikai egység	**Immunológiai szabályozás. Az immunválasz alapjai**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Számonkérés	Sejthez és ellenanyaghoz kötődő immunitás, vércsoportok.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Immunrendszer-hálózat, antigén, antigénreceptor, T és B nyiroksejtek, falósejtek, nyúlványos sejtek, antitest, antigén felismerés, a veleszületett (természetes) immunválasz, szerzett immunválasz, immunmemória, allergia, szerzett és örökölt immunhiány, autoimmunhiány, védőoltás.	

Tematikai egység	**Év végi összefoglalás**	**Órakeret 1 óra**
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Projektmunka vázlatának összeállítása a témakör adott témájához kapcsolódóan.	

Fizika 9-12.

Kerettanterv neve:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
Fizika 9.
Heti 2 óra, évi 72 óra
Kerettanterv alapján: 72*0,9=64,8 **65 óra kötött** + 7 óra szabad
Fizika 10.
Heti 2 óra, évi 72 óra
Kerettanterv alapján: 72*0,9=64,8 **65 óra kötött** + 7 óra szabad
Kerettantervben szereplő óraszámok:

Tematikai egység	**Órakeret**
Tájékozódás égen-földön	**4**
A közlekedés kinematikai problémái	**7**
A közlekedés dinamikai problémái	**8**
A tömegvonzás	**5**
A nagy teljesítmény titka: gyorsan és sokat.	**6**
Egyszerű gépek a mindennapokban	**4**
Energia nélkül nem megy	**6**
Energiaátalakító gépek	**6**
Hasznosítható energia	**6**
A Nap	**6**
Vízkörnyezetünk fizikája	**8**
Hidro- és aerodinamikai jelenségek, a repülés fizikája	**8**
Globális környezeti problémák fizikai vonatkozásai	**6**
Szikrák és villámok	**8**
Az elektromos áram	**8**
Lakások, házak elektromos hálózata	**8**
Elemek, telepek	**6**
Az elektromos energia előállítása	**8**
Rezgések, hullámok	**6**
A hang és a hangszerek világa	**6**
Összesen:	**130**

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött	Szabad
9.	2	72	65	7
10.	2	72	65	7

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
Tájékozódás égen-földön	**4**	0	4	0		
A közlekedés kinematikai problémái	**7**	2	7	2		
A közlekedés dinamikai problémái	**8**	1	7	1		
A tömegvonzás	**5**	1	5	1		
A nagy teljesítmény titka: gyorsan és sokat.	**6**	1	6	1		
Egyszerű gépek a mindennapokban	**4**	1	4	1		
Energia nélkül nem megy	**6**	0	6	0		
Energiaátalakító gépek	**6**	0	6	0		
Hasznosítható energia	**6**	1	3	0	3	1
A Nap	**6**	0	6	0		
Globális környezeti problémák fizikai vonatkozásai	**6**	1	7	1		
Vízkörnyezetünk fizikája	**8**	0			8	0
Hidro- és aerodinamikai jelenségek, a repülés fizikája	**8**	0	4	0	4	0
Szikrák és villámok	**8**	1			8	1
Az elektromos áram	**8**	1			8	1
Lakások, házak elektromos hálózata	**8**	1			8	1
Elemek, telepek	**6**	1			6	1
Az elektromos energia előállítása	**8**	1			8	1
Rezgések, hullámok	**6**	1			6	1
A hang és a hangszerek világa	**6**	0			6	0
Összesen:	**130**	**14**	**65**	**7**	**65**	**7**

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A közlekedés kinematikai problémái**	**Órakeret 2 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**

Feladatok megoldása.	A mozgást leíró fizikai mennyiségek közötti matematikai összefüggések átlátása, mért illetve megadott adatok alapján a keresett mennyiségek meghatározása. Számítások	*Matematika:* elemi műveletek elvégzése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Sebesség. Gyorsulás. Út-idő grafikon, sebesség-idő grafikon és gyorsulás-idő grafikon. Szögsebesség. Centripetális gyorsulás. Hajítások.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A közlekedés dinamikai problémái**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Feladatok megoldása.	A mozgást leíró fizikai mennyiségek közötti matematikai összefüggések átlátása, mért illetve megadott adatok alapján a keresett mennyiségek meghatározása. Számítások	*Matematika:* elemi műveletek elvégzése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A erő. A lendület. A lendület-megmaradás törvénye. A dinamika alapegyenlete. Az erők összegzésének módszerei.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A tömegvonzás**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Feladatok megoldása.	A testek súlyának meghatározása. A perdületet leíró fizikai mennyiségek közötti matematikai összefüggések átlátása, megadott adatok alapján a keresett mennyiségek meghatározása. Számítások	*Matematika:* elemi műveletek elvégzése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Súly. Súlytalanság. Perdület. Perdület-megmaradás törvénye.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A nagy teljesítmény titka: gyorsan és sokat.**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek,	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**

gyakorlati alkalmazások, ismeretek		
Feladatok megoldása.	A munka, az enrgia és a teljesítmény, mint fizikai mennyiségek közötti matematikai összefüggések átlátása, megadott adatok alapján a keresett mennyiségek meghatározása. Számítások	*Matematika:* elemi műveletek elvégzése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Munka. Energia. Munkatétel. Teljesítmény. Hatásfok.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Egyszerű gépek a mindennapokban**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Feladatok megoldása.	A merev testek egyensúlyát leíró fizikai mennyiségek közötti matematikai összefüggések átlátása, megadott adatok alapján a keresett mennyiségek meghatározása. Számítások	*Matematika:* elemi műveletek elvégzése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Egyensúly fogalma. Eredő erő fogalma, meghatározása. Forgatónyomaték fogalma, meghatározása.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Globális környezeti problémák fizikai vonatkozásai**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Hatástanulmányok elemzése a globális környezeti problémák mérséklésének tükrében.	A Föld emberkézhez köthető pusztulásának a csökkentése, illetve a különféle lehetőségek hatékonyságának az értékelése. Számítások	*Biológia, földrajz:* a Földet pusztító emberi tevékenység hatásának következményei.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Üvegházhatás. A globális felmelegedés. A széndioxid-kvóta. Ökológiai lábnyom. Környezetszennyezés, légszennyezés. Az ózonpajzs. Fenntartható fejlődés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Hasznosítható energia**	**Órakeret 1 óra**

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Feladatok megoldása.	A hőtan I. főtételében szereplő fizikai mennyiségek közötti matematikai összefüggések átlátása, megadott adatok alapján a keresett mennyiségek meghatározása. Számítások	*Matematika:* elemi műveletek elvégzése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Belső energia. Hőmennyiség. A gázon végzett munka.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szikrák és villámok	Órakeret 1 óra
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Elektromos megosztás, töltés a vezetőn, Faraday-kalitka, csúcshatás	Az elektrosztatikai alapfogalmak, alapjelenségek értelmezése, gyakorlati tapasztalatok, kísérletek alapján.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Csúcshatás, Segner-kerék, Faraday-kalitka	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az elektromos áram	Órakeret 1 óra
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Ohm törvénye a mindennapokban *Gyakorlati alkalmazások:* Áramkörök illetve áramköri elemek elektromos tulajdonságaink a meghatározása matematikai eszközökkel.	Az elektromos ellenállás kiszámítása, mérése; a számított és mért értékek összehasonlítása, következtetések levonása. Összetett áramkörök paramétereinek meghatározása mérhető tulajdonságainak a felhasználásával	*Matematika:* elemi műveletek elvégzése, grafikonok készítése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Elektromos áramerősség, elektromos ellenállás, elektromos feszültség.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Lakások, házak elektromos hálózata	Órakeret 1 óra

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Gyakorlati alkalmazások: Soros és párhuzamos kapcsolás összefüggéseinek alkalmazása. Számonkérés.	A soros és a párhuzamos kapcsolások legfontosabb jellemzőinek megismerése, feszültség- és áramerősség viszonyok vizsgálata méréssel, összefüggések felismerése és meghatározása mért adatok alapján.	*Matematika:* elemi műveletek elvégzése, egyenletrendezés, műveletek törtekkel.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Soros és párhuzamos kapcsolás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Elemek, telepek	Órakeret 1 óra
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások: Gépkocsi-akkumulátorok adatai: feszültség, amperóra (Ah). Mobiltelefonok akkumulátorai, tölthető ceruzaelemek adatai: feszültség, milliamperóra (mAh). Adapterek, tápegységek, egyenirányítók.	Az elemek, telepek, újratölthető akkumulátorok alapvető fizikai tulajdonságainak, paramétereinek megismerése illetve meghatározása mért illetve feltüntetett adataik alapján. Egyszerű számítások elvégzése az akkumulátorokban tárolt energiával, töltéssel kapcsolatban.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Telep, akkumulátor, újratölthető elem.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az elektromos energia előállítása	Órakeret 1 óra
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások: Elektromos hálózatok felépítése. A távvezetékek feszültségének nagy értékekre történő feltranszformálásának oka.	A transzformátor működésének értelmezése, összefüggések feltárása. A nagy elektromos hálózatok felépítésének, alapelveinek vizsgálata.	
Kulcsfogalmak/	Transzformátor felépítése, működési elve.	

fogalmak	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Rezgések, hullámok**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	**Kapcsolódási pontok**
Ismeretek: Hullámjelenségek: törés, visszaverődés, elhajlás, interferencia.	Hullámjelenségek vizsgálata. Kísérletek bemutatása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Törés törvénye. Visszaverődés törvénye. Elhajlás jelensége. Interferencia jelensége.	

Fizika 11.
Heti 2 óra, évi 72 óra
Kerettanterv alapján: 72*0,9=64,8 **64 óra kötött** + 8 óra szabad
Kerettantervben szereplő óraszámok:

Tematikai egység	**Órakeret**
A fény természete	**6**
Hogyan látunk, hogyan javítjuk a látásunk?	**10**
Kommunikáció, kommunikációs eszközök, képalkotás, képrögzítés a 21. században	**12**
Atomfizika a hétköznapokban	**6**
Az atommag szerkezete, radioaktivitás	**8**
A Naprendszer fizikai viszonyai	**7**
A csillagok világa	**5**
Az űrkutatás hatása mindennapjainkra	**5**
Az Univerzum szerkezete és keletkezése	**5**
Összesen:	**64**

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött	Szabad
11.	2	72	64	8

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam összes**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
A fény természete	**6**	0	6	0		

Hogyan látunk, hogyan javítjuk a látásunk?	**10**	4	14	4		
Kommunikáció, kommunikációs eszközök, képalkotás, képrögzítés a 21. században	**12**	2	14	2		
Atomfizika a hétköznapokban	**6**	0	6	0		
Az atommag szerkezete, radioaktivitás	**8**	0	8	0		
A Naprendszer fizikai viszonyai	**7**	0	7	0		
A csillagok világa	**5**	0	5	0		
Az űrkutatás hatása mindennapjainkra	**5**	2	7	2		
Az Univerzum szerkezete és keletkezése	**5**	0	5	0		
Összesen:	**64**	8	**72 óra**	8		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Hogyan látunk, hogyan javítjuk a látásunk?**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A leképezési törvény és alkalmazása.	Keletkezett képek tulajdonságának meghatározása matematikai eszközökkel	
Fényelhajlás, fénypolarizáció.	Egyszerű kísérletek elvégzése a háztartásban és környezetünkben előforduló eszközökkel.	
Égitestek színe, színképe.	Csillagok anyagának illetve korának meghatározása a színképelemzés eszközeivel	
3D a mindennapokban	A 3D-s ábrázolás fejlődése, aktív és a passzív 3D megjelenítése, jövőbeli lehetőségei	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Leképezési törvény, spektroszkópia, 3D	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Kommunikáció, kommunikációs eszközök, képalkotás, képrögzítés a 21. században	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Adattárolás illetve megjelenítés	Az adatok tárolása, ábrázolása illetve megjelenítése a különféle tárolási technológiák alkalmazásával	*Informatika:* adatrögzítés illetve megjelenítés lehetőségei
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tárolási technológiák, képmegjelenítés formái, színkódok.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az űrkutatás hatása mindennapjainkra	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Az űrkutatás fejlődésének technikai vonatkozásai, háttere, hatása a mindennapi életre	Technikai fejlődésével megvalósuló lehetőségek az űr megismerésének és feltérképezésének szolgálatában	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Teleszkópok, űrszondák, műholdak, űrhajók, űrállomások.	

Órafelosztás
9. évfolyam
Heti 2 óra, évi 72 óra

Témakörök	Óraszám
Tájékozódás égen-földön	4 óra
A közlekedés kinematikai problémái	9 óra
A közlekedés dinamikai problémái	9 óra
A tömegvonzás	6 óra
A nagy teljesítmény titka: gyorsan és sokat.	7 óra
Egyszerű gépek a mindennapokban	5 óra
Energia nélkül nem megy	6 óra
Energiaátalakító gépek	6 óra
Hasznosítható energia	3 óra
A Nap	6 óra
Hidro- és aerodinamikai jelenségek, a repülés fizikája	4 óra

Globális környezeti problémák fizikai vonatkozásai	7 óra
Összesen	**72 óra**

10. évfolyam
Heti 2 óra, évi 72 óra

Témakörök	Óraszám
Vízkörnyezetünk fizikája	8 óra
Hasznosítható energia	4 óra
Hidro- és aerodinamikai jelenségek, a repülés fizikája	4 óra
Szikrák és villámok	9 óra
Az elektromos áram	9 óra
Lakások, házak elektromos hálózata	9 óra
Elemek, telepek	7 óra
Az elektromos energia előállítása	9 óra
Rezgések, hullámok	7 óra
A hang és a hangszerek világa	6 óra
Összesen	**72 óra**

11. évfolyam
Heti 2 óra, évi 72 óra

Témakörök	Óraszám
A fény természete	6 óra
Hogyan látunk, hogyan javítjuk a látásunk?	14 óra
Kommunikáció, kommunikációs eszközök, képalkotás, képrögzítés a 21. században	14 óra
Atomfizika a hétköznapokban	6 óra
Az atommag szerkezete, radioaktivitás	8 óra
A Naprendszer fizikai viszonyai	7 óra
A csillagok világa	5 óra
Az űrkutatás hatása mindennapjainkra	7 óra
Az Univerzum szerkezete és keletkezése	5 óra
Összesen	**72 óra**

Kémia 9-10.
A tantárgy nevelési és fejlesztési célrendszere megvalósításának iskolai keretei:
4 évfolyamos gimnáziumok 9-10. évfolyamain osztálykeretek között szervezett

tanítás

A tantárgy órakerete:

Évfolyam	*Heti órakeret*	*Évi órakeret*	*Kerettantervi órakeret*	*Helyi tervezésű órakeret*
9.	2	72	65	7
10.	2	72	65	7

A helyi tanterv alapját jelentő kerettanterv:

A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI-rendelet 3. sz. mellékletében kiadott KÉMIA tantárgyi kerettanterv ˙(B-változata) alapján készült helyi tanterv.

A tantárgy helyi tantervében a kerettanterv kiegészítésére biztosított órakeret

9. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
A kémia és az atomok világa	5	0	5
Kémiai kötések és kölcsönhatások	8	+1	9
Anyagi rendszerek	8	+2	10
Kémiai reakciók és reakciótípusok	15	+2	17
Elektrokémia	6	0	6
A hidrogén, a nemesgázok, a halogének és vegyületeik	7	+1	8
Az oxigéncsoport és elemei vegyületei	10	+1	11
A nitrogéncsoport és elemei vegyületei	6	0	6
Évfolyam összesen	65	+7	72

10. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Fémek és vegyületeik	10	0	10
A széncsoport és elemei szervetlen vegyületei	6	0	6
Szénhidrogének és halogénezett származékaik	19	+1	20
Az oxigéntartalmú szerves vegyületek	20	+3	23
A nitrogéntartalmú szerves vegyületek	10	+3	13

Évfolyam összesen	65	+7	72

Az óraszámok tanévenkénti óraszámokat jelentenek.

A tantárgy helyi tantervében a kerettanterv kiegészítésére biztosított órakeret felhasználása

9. évfolyam:	Szabad órakeret:	7

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Kémiai kötések és kölcsönhatások	Ismeretek elmélyítése	1
Anyagi rendszerek	Számítási feladatok gyakorlása	2
Kémiai reakciók és reakciótípusok	Reakcióegyenletek felírásának gyakorlása	2
A hidrogén, a nemesgázok, a halogének és vegyületeik	Ismeretek elmélyítése	1
Az oxigéncsoport és elemei vegyületei	Éltető víz /ivóvíz – ásványvíz – gyógyvíz – szennyvíz/	1
	Összesen:	7

10. évfolyam:	Szabad órakeret:	7

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Szénhidrogének és halogénezett származékaik	Szerves kémiai reakciótípusok gyakorlása	1
Az oxigéntartalmú szerves vegyületek	Alkoholok világa – felelősség Az oxigéntartalmúak sokszínűségének elmélyítése	3

A nitrogéntartalmú szerves vegyületek	„A mindennapi örömök” – a kábítószerek világa Ismeretek elmélyítése	3
	Összesen:	7

9. évfolyam

Tematikai egység	**Kémiai kötések és kölcsönhatások halmazokban**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek elmélyítése	Elsőrendű kötések kialakulásának feltétele, vegyületek képletének szerkesztése, rácstípusok, rácsösszetartóerő	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	EN, elsőrendű kötés, másodlagos kölcsönhatás.	

Tematikai egység	**Anyagi rendszerek**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek (tartalmak, jelenségek, problémák, alkalmazások)	**Fejlesztési követelmények/ módszertani ajánlások**	**Kapcsolódási pontok**
Számítási feladatok gyakorlása	A gázok moláris térfogatával és relatív sűrűségével, a gázelegyek összetételével, tömeg-, és térfogatszázalékkal, anyagmennyiség-koncentrációval kapcsolatos számolások	*Matematika:* százalékszámítás, aránypárok
Kulcsfogalmak/ fogalmak	moláris tömeg, gázok moláris térfogata, oldat, tömeg- térfogatszázalék, anyagmennyiség-koncentráció.	

Tematikai egység	**Kémiai reakciók és reakciótípusok**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek (tartalmak, jelenségek, problémák, alkalmazások)	**Fejlesztési követelmények/ módszertani ajánlások**	**Kapcsolódási pontok**
Reakcióegyenletek felírásának gyakorlása	Egyszerű redoxiegyenletek felírása, rendezése, értelmezése oxidációs számváltozás alapján.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	, tömegmegmaradás, oxidációs szám és változása.	

Tematikai egység	**A hidrogén, a nemesgázok, a halogének és vegyületeik**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek (tartalmak, jelenségek, problémák, alkalmazások)	**Fejlesztési követelmények/ módszertani ajánlások**	**Kapcsolódási pontok**
Ismeretek elmélyítése	A legfontosabb nemfémes elemek szerkezetének, tulajdonságainak összehasonlítása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	vegyértékelektronok.	

Tematikai egység	**Az oxigéncsoport és elemei vegyületei**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek (tartalmak, jelenségek, problémák, alkalmazások)	**Fejlesztési követelmények/ módszertani ajánlások**	**Kapcsolódási pontok**
Éltető víz /ivóvíz – ásványvíz – gyógyvíz – szennyvíz	A víz földi előfordulásának, jelentőségének felismerése példák alapján. Természetes vizek összetételében a kémiai jelölések értelmezése. A vízmolekulák között kialakuló másodrendű kötések.	*Biológia-egészségtan:* a víz jelentősége az élő szervezetben, az élővilág evolúciójában; mérettartományok az élő szervezetben. *Földrajz:* felszíni, felszín alatti vizek, csapadékok, energiahordozók
Kulcsfogalmak/ fogalmak	poláris oldószer. .	

10. évfolyam

Tematikai egység	**A szénhidrogének és halogénezett származékaik**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek (tartalmak, jelenségek, problémák, alkalmazások)	**Fejlesztési követelmények/ módszertani ajánlások**	**Kapcsolódási pontok**
Szerves kémiai reakciótípusok gyakorlása	Halogéntartalmú szénhidrogének jellemző reakciói. Szubsztitúció, addició, reakcióegyenletek felírása, rendezése, értelmezése, elimináció.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	funkciós csoport, szubsztitúció, addició, elimináció.	

Tematikai egység	**Az oxigéntartalmú szerves vegyületek**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek (tartalmak,	**Fejlesztési követelmények/**	**Kapcsolódási pontok**

jelenségek, problémák, alkalmazások)	módszertani ajánlások	
Oxigéntartalmú szénvegyületek Fizikai, kémiai tulajdonságainak összehasonlítása.	Olvadás- forráspont, oldhatóság összehasonlítása szerkezeti összefüggésben. Sav-bázis sajátságok, oxidáció és redukció.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	gyártási technológia, alkoholmérgezés, szerkezet és tulajdonság kapcsolata.	

Tematikai egység	**A nitrogéntartalmú szerves vegyületek**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek (tartalmak, jelenségek, problémák, alkalmazások)	**Fejlesztési követelmények/ módszertani ajánlások**	**Kapcsolódási pontok**
A mindennapi örömök" – a kábítószerek világa	Alkaloidok, drogok, ópiátok, amfetaminok, kokain, kannabiszok, LSD, szerves oldószerek hatásai.	*Egy névtelen vallomás*
Ismeretek elmélyítése	Nitrogén tartalmú heterociklusos vegyületek sajátságai, jelentőségük. Fehérjék, nukleinsavak építőegységei, kapcsolódásuk, funkciói.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Amin és amid, pirimidin- és purinváz, poliamid, aminosav, α-aminosav, peptidcsoport, polipeptid, fehérje, nukleotid, nukleinsav, DNS, RNS, Watson–Crick-modell.	

Földrajz 9-10.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. A Föld kozmikus környezete	**7 óra**
2. A földi tér ábrázolása	**6 óra**
3. A Föld, mint kőzetbolygó szerkezete és folyamatai	**13 óra**
4. A légkör földrajza	**11 óra**
5. A vízburok földrajza	**11 óra**
6. A földrajzi övezetesség	**12 óra**
7. Társadalmi folyamatok a 21. század elején	**6 óra**
8. A világgazdaság jellemző folyamatai	**11 óra**
9. Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában	**14 óra**
10. A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában	**14 óra**

11. Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői	**14 óra**
12. Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei	**10 óra**
Összesen:	**129 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	2 óra	72 óra	64 óra	8 óra
10.	2 óra	72 óra	65 óra	7 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. A Föld kozmikus környezete	**7 óra**		**7**			
2. A földi tér ábrázolása	**6 óra**		**6**			
3. A Föld, mint kőzetbolygó szerkezete és folyamatai	**13 óra**		**13**	8		
4. A légkör földrajza	**11 óra**		**11**			
5. A vízburok földrajza	**11 óra**		**11**			
6. A földrajzi övezetesség	**12 óra**		**12**			
7. Társadalmi folyamatok a 21. század elején	**6 óra**		**4**		**2**	1
8. A világgazdaság jellemző folyamatai	**11 óra**				**11**	
9. Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában	**14 óra**				**14**	3
10. A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában	**14 óra**				**14**	3
11. Az Európán kívüli kontinensek,	**14 óra**				**14**	

tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői						
12. Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei	**10 óra**				**10**	
Összesen:	**129 óra**	14 óra	**64 óra**	8 óra	**65 óra**	7 óra

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (8 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. A Föld, mint kőzetbolygó szerkezete és folyamatai**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A Föld alakja, felépítésének egyszerű modellje. A szárazföldek és az óceánok elhelyezkedése. Elemi tájékozottság a földtörténet időrendjéről. Az alapvető domborzati és felszínformák felismerése, jellemzőik ismerete. A leggyakoribb hazai üledékes és vulkáni kőzetek.	A kőzetbolygó gömbhéjainak szerkezete és ásványtani összetétele. A belső gömbhéjak fizikai jellemzői; a tulajdonságok változásában megfigyelhető törvényszerűségek megfogalmazása. Az egyes gömbhéjak fő geokémiai és ásványtani jellemzői. A földrengésveszélyes térségek elhelyezkedésének törvényszerűségei; a földrengések következményei, a cunami. A földrengések előrejelzésének lehetőségei és korlátai; a károk mérséklésének lehetőségei példák alapján, a társadalom felelős alkalmazkodása a földrengésveszélyes zónákban; a nemzetközi segítségnyújtás szerepének bemutatása konkrét példa alapján. A geológiai (belső) és a földrajzi (külső) erők felszínformáló munkájának kapcsolata, szerepük bemutatása kontinentális óceáni példák alapján. Az ősmasszívumok, ókori röghegységek, fiatal láncheggységek Magashegység, középhegység, alacsony hegység Genetikus típusok A kormeghatározás módszerei, a módszerek szerepének összehasonlítása. A földtörténeti időskála elemzése; eon, idő, időszak, kor időegységek rendszere.	*Kémia:* szerves és szervetlen vegyületek, keverék, ötvözet, ásványok, kőszén, szénhidrogén, halmazállapotok. *Matematika:* térbeli mozgások elképzelése időegységek, időtartammérés. *Fizika:* úszás, sűrűség, nyomás, hőmérséklet, erőhatások, szilárd testek fizikai változásai, hullámterjedés.

Kulcsfogalmak/fogalmak	Geoszféra, földköpeny, asztenoszféra, geotermikus gradiens, geokémiai körforgás; nagyszerkezeti elem, domborzati forma, rekultiváció; kormeghatározás, földtörténeti eon, idő, időszak, kor.

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (7 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	7. Társadalmi folyamatok a 21. század elején	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A települések csoportosítása különböző szempontok alapján példákkal. A falu és a város fejlődésének, szerepének, jellemzőinek	A városodás és városiasodás fogalmának megismerése, kapcsoltuk megértése; az urbanizációs folyamatok összehasonlítása a fejlett és a fejlődő világban; az agglomerációk kialakulásának bemutatása konkrét példákkal; a nagyvárosi élet ellentmondásainak feltárása a témához kapcsolódó szemelvények, adatok felhasználásával.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*:, a városok kialakulása, urbanizáció jellemzői.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	tanya, farm, falu, város, városszerkezet, agglomeráció	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**9. Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Magyarország és a Kárpát-medence természetföldrajzi jellemzői. Magyarország társadalmi-gazdasági jellemzői, területi sajátosságainak vonásai, értékei és problémái	*A magyarországi társadalmi-gazdasági fejlődés jellemzői* A természeti és társadalmi erőforrások jellemzése. A gazdasági rendszerváltás következményeinek bemutatása. Napjaink jellemző társadalmi és gazdasági folyamatainak megismerése, a társadalmi–gazdasági fejlődésre gyakorolt hatásuk bemutatása példák alapján.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:* Magyarország történelme.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Természeti és társadalmi erőforrások, gazdasági rendszerváltozás, eladósodás, működő tőkebefektetés, területi fejlettségkülönbség, tranzitforgalom, gazdasági szerkezetváltás,	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	10. A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**

Az Európai Unióról tagállamai, a közösség működésének alapvető elemei, az egyes kontinensrészek természeti és társadalmi-gazdasági jellemzői.	Az együttműködés kialakulását és elmélyítését segítő tényezők, az ágazati és regionális együttműködés területei és konkrét példáinak megnevezése. Az Európai Unió mint gazdasági erőtér elhelyezése a világgazdaságban. A területi fejlettség különbség jellemzői, az eltérő gazdasági fejlettség okainak feltárása; a regionális politika lényegének megértése. A gazdasági felzárkózást lehetőségeinek és nehézségeinek	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:* Európa a 20. század második felében, az Európai Unió kialakulása, Szovjetunió, szocializmus
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Gazdasági unió, eurózóna, Schengeni egyezmény, uniós támogatás, területi fejlettségkülönbség, regionális politika, magterület, periféria terület, felzárkózás		

Ének-zene 9-10.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
Zenei reprodukció I.Éneklés	**22 óra**
Zenei reprodukció II.Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység	**10 óra**
Zenei reprodukció III.Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti ismeretek	**6 óra**
Zenei befogadás I.A befogadói kompetenciák fejlesztése	**11 óra**
Zenei befogadás II.Zenehallgatás	**16 óra**
Kötelező összesen:	**65 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	1	36	32	4
10.	1	36	32	4

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
Zenei reprodukció I.Éneklés	**22 óra**	8	**11**	4	**11**	4
Zenei reprodukció II.Generatív	**10 óra**		**5**		**5**	

(önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység						
Zenei reprodukció III.Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti ismeretek	**6 óra**		**3**		**3**	
Zenei befogadás I.A befogadói kompetenciák fejlesztése	**11 óra**		**6**		**5**	
Zenei befogadás II.Zenehallgatás	**16 óra**		**8**		**8**	
Összesen:	**65 óra**	8	**33**	4	**32**	4

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Zenei reprodukció I.Éneklés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Zeneirodalmi szemelvények ismerete	Zeneirodalmi szemelvények éneklése tiszta intonációval, helyes hangképzéssel az életkori sajátosságokat figyelembe véve.	Tánc és dráma: népdalok, népzene, néptánc, tájegységek megismerése
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Népzene (ballada, pszalmodizáló dallam, sirató, táncház, népies műdal, verbunk, csárdás); egyházzene (zsoltár, korál, népének, spirituálé); világi zene (trubadúrének), dal (népdal, műdal, egyházi és világi dal, reneszánsz kórusdal, romantikus dal, szórakoztató zenei dal).	

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Zenei reprodukció I.Éneklés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Zeneirodalmi szemelvények ismerete	Zeneirodalmi szemelvények éneklése tiszta intonációval, helyes hangképzéssel az életkori sajátosságokat figyelembe véve.	Tánc és dráma: népdalok, népzene, néptánc, tájegységek megismerése

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Népzene (ballada, pszalmodizáló dallam, sirató, táncház, népies műdal, verbunk, csárdás); egyházzene (zsoltár, korál, népének, spirituálé); világi zene (trubadúrének), dal (népdal, műdal, egyházi és világi dal, reneszánsz kórusdal, romantikus dal, szórakoztató zenei dal).

Vizuális kultúra 9-10.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-10. évfolyama számára
Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Kifejezés, képzőművészet **Érzelmek, hangulatok kifejezése**	**8 óra**
2. Kifejezés, képzőművészet **A művészi közlés, mű és jelentése**	**12 óra**
3. Vizuális kommunikáció **Kép és szöveg**	**8 óra**
4. Vizuális kommunikáció **Tömegkommunikációs eszközök**	**8 óra**
5. Vizuális kommunikáció **Tér-idő kifejezése**	**8 óra**
6. Tárgy- és környezetkultúra **Tervezett, alakított környezet**	**8 óra**
7. Tárgy- és környezetkultúra **Funkció**	**4 óra**
8. Tárgy- és környezetkultúra **Az épített környezet története**	**8 óra**
Kötött óraszám összesen	**64 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	1 óra	36 óra	32 óra	4
10.	1 óra	36 óra	32 óra	4

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad

1. Érzelmek, hangulatok	**8 óra**	2 óra	**-**	-	**8**	2
2. A művészi közlés	**12 óra**	-	**6**	-	**6**	-
3. Kép és szöveg	**8 óra**	2 óra	**4**	-	**4**	2
4.Tömegkommunikáció s eszközök	**8 óra**	-	**8**	-	**-**	-
5. Tér-idő kifejezése	**8 óra**	-	**4**	-	**4**	-
6. Tervezett, alakított környezet	**8 óra**	4 óra	**8**	4	**-**	-
7. Funkció	**4 óra**	-	**2**	-	**2**	-
8. Az épített környezet története	**8 óra**	-	**8**	-	**-**	-
Összesen	**64 óra**	8 óra	**40**	4	**24**	4

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Tárgy- és környezetkultúra** **Tervezett, alakított környezet**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A vizuális környezetben megfigyelhető téri helyzetek, színviszonyok pontos értelmezése és szöveges megfogalmazása. Megfigyelések alapján a vizuális közlések érdekében különböző rajzi technikák alkalmazása.	Szöveges eszközökkel leírt tárgy, épület vagy téri helyzet megjelenítése vizuális eszközökkel, az adott környezet alapos, pontos megismerése érdekében. Tárgy- és épülettervezés a közvetlen környezet valós problémáira (pl. iskolai szelektív hulladékgyűjtő, iskolai „dühöngő”) alapszintű műszaki jellegű ábrázolás legfontosabb sajátosságainak az alkalmazásával (pl. méretezés, vonalfajták, több nézet) szabadkézi rajzban. Belső terek, tárgyak átalakítása meghatározott célok (pl. közösségi terek intim részeinek kialakítása, hulladék kreatív	*Matematika:* Méretezés. Gondolatmenet követése. Absztrahálás, konkretizálás. Rendszeralkotás: elemek elrendezése adott szempontok szerint.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tervezés, felmérés, térelrendezés, műszaki ábrázolás, környezettudatos magatartás, környezetvédelem.	

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Kifejezés, képzőművészet** **Érzelmek, hangulatok kifejezése**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**

– Látvány megjelenítése egyénileg választott sajátos szándék (pl. kiemelés, figyelemirányítás) érdekében, a vizuális kifejezés eszközeinek sajátos változtatásával (pl. sajátos nézőpont, aránytorzítás, formaredukció).	Az alkotó tevékenységekben a síkbeli, térbeli kifejezőeszközök, a térábrázolási konvenciók, a színtani ismeretek megfelelő alkalmazása. Érzelmek, hangulatok megfogalmazása egyéni tér-, szín- és formavilágban. A kifejezésnek megfelelő kompozíció használata.	*Matematika:* Síkbeli és térbeli alakzatok. Transzformációk. Matematikai összefüggések (pl. aranymetszés).
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nonfiguratív megjelenítés, vizuális átírás, redukció, absztrakció, stilizálás, kiemelés, kontraszt, kompozíció, komplementer, színreflex, szín-, vonal-, formaritmus, kompozíció, konstruktív képépítés, automatikus írás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Vizuális kommunikáció** **Kép és szöveg**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
– Kreatív tervezés, kivitelezés szöveg és kép (egyenrangú) egymás mellé rendelésével (pl. művészkönyv vegyes technika alkalmazásával és/vagy számítógép használatával, megadott témából kiindulva) a különféle jelentésrétegek új minőségének megvalósítása céljából.	A technikai médiumok képalkotó módszereinek megismerése. Vizuális közlés szöveggel és képpel különböző célok érdekében. Összetett vizuális kommunikációt szolgáló megjelenés tervezése.	*Mozgóképkultúra és médiaismeret:* a médiaipar működése, műsorgyártás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Montázs-elv, tipográfia (betűméret és stílus), kompozíció (oldalrendezés, oldalpár, kép és szöveg, borító); intermédia, anyag, művészkönyv/art-book, műsorrend.	

Dráma és tánc 9.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Csoportos játék és megjelenítés	**6 óra**
2. Rögtönzés és együttműködés	**7 óra**
3. A dráma és a színház formanyelvének tanulmányozása	**6 óra**
4. Történetek feldolgozása	**7 óra**
5. Megismerő és befogadó képesség	**6 óra**
Kötelező összesen:	**32 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	1 óra	36 óra	32 óra	4 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Csoportos játék és megjelenítés	**6 óra**	0	**6**	0
2. Rögtönzés és együttműködés	**7 óra**	0	**7**	0
3. A dráma és a színház formanyelvének tanulmányozása	**6 óra**	4	**6**	4
4. Történetek feldolgozása	**7 óra**	0	**7**	0
5. Megismerő és befogadó képesség	**6 óra**	0	**6**	0
Összesen:	**32 óra**	4	**32**	4

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. A dráma és a színház formanyelvének tanulmányozása**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Dramatikus eszközök megfigyelése; A feszültségteremtés eszközeinek felismerése	Egy bábelőadás próbájának meglátogatása, ugyanezen darab megnézése, majd összehasonlító elemzése, mi történt máshogy a próbán, mint az előadáson.	Magyar nyelv és irodalom: műalkotások elemzésének módszerei Rajz és vizuális kultúra: a vizuális nyelv eszközeinek értelmezése
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Sűrítés, feszültség, fókusz, improvizáció, szimbólum	

Művészetek (dráma és tánc) 11-12.

Választott kerettanterv:

Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	**Órakeret**
1. Színház – és drámaelmélet	**20 óra**
2. Színház – és drámatörténet	**30 óra**

3. Drámajáték és improvizáció	**30 óra**
4. Színházi alkotómunka	**40 óra**
Kötelező összesen:	**120 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
11.	2 óra	72 óra	65 óra	7 óra
12.	2 óra	62 óra	55 óra	7óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. Színház – és drámaelmélet	**20 óra**	14	**10**	7	**10**	7
2. Színház – és drámatörténet	**30 óra**	0	**15**	0	**15**	0
3. Drámajáték és improvizáció	**30 óra**	0	**15**	0	**15**	0
4. Színházi alkotómunka	**40 óra**	0	**25**	0	**15**	0
Összesen:	**120 óra**	14	**65**	7	**55**	7

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (7 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Színház – és drámaelmélet**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A dráma szerkezeti felépítése Színházi műfajok A színházművészet, mint összművészet	Egy színdarab próbájának meglátogatása, ugyanezen darab megnézése, majd összehasonlító elemzése, mi történt máshogy a próbán, mint az előadáson..	Magyar nyelv és irodalom: műalkotások elemzésének módszerei Rajz és vizuális kultúra: a vizuális nyelv eszközeinek értelmezése
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Sűrítés, feszültség, fókusz, improvizáció, szimbólum, drámaiság, dialógus, monológ, konfliktus, késleltetés	

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (7 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Színház – és drámaelmélet**	**Órakeret óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A dráma szerkezeti felépítése Színházi műfajok A színházművészet, mint összművészet	Egy színdarab próbájának meglátogatása, ugyanezen darab megnézése, majd összehasonlító elemzése, mi történt máshogy a próbán, mint az előadáson	Magyar nyelv és irodalom: műalkotások elemzésének módszerei Rajz és vizuális kultúra: a vizuális nyelv eszközeinek értelmezése
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Sűrítés, feszültség, fókusz, improvizáció, szimbólum, drámaiság, dialógus, monológ, konfliktus, késleltetés	

Informatika 9-10.

Választott kerettanterv:

Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	**Órakeret**
1. Az informatikai eszközök használata	**4 óra**
2. Alkalmazói ismeretek	**30 óra**
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	**10 óra**
4. Infokommunikáció	**6 óra**
5. Az információs társadalom	**8 óra**
6. Könyvtári informatika	**6 óra**
Számonkérés	**0 óra**
Ismétlés, rendszerezés	**0 óra**
Kötelező összesen:	**64 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	1+3=4 óra	36+108=144 óra	32 óra	4+108=112
10.	1+3=4 óra	36+108=144 óra	32 óra	4+108=112

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Az informatikai eszközök használata	**4 óra**	1+29	**4**	1+29	**0**	0+0
2. Alkalmazói ismeretek	**30 óra**	0+111	**20**	0+45	**10**	0+66
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	**10 óra**	0+15	**0**	0+0	**10**	0+15
4. Infokommunikáció	**6 óra**	0+20	**6**	0+20	**0**	0+0
5. Az információs társadalom	**8 óra**	2+12	**2**	0+2	**6**	2+10
6. Könyvtári informatika	**6 óra**	0+6	**0**	0+0	**6**	0+6
Számonkérés	**0 óra**	5+19	**0**	3+10	**0**	2+9
Ismétlés, rendszerezés	**0 óra**	0+4	**0**	0+2	**0**	0+2
Összesen:	**64 óra**	8+216	**32**	4+108	**32**	4+108

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Az informatikai eszközök használata**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás Az informatikai eszközök használata c. fejezet áttekintése, a megszerzett ismeretek rendszerezése		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	adat, információ, bit, számrendszer, analóg jel, digitális jel, digitalizálás, előjelbit, egyes és kettes komplemens, ASCII kód, kódlap, operációs rendszer, GUI, fájl, program, kiterjesztés, mappa, tömörítés, vírus, hardver, periféria, adatvédelem, adatbiztonság	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat Az informatikai eszközök használata c. fejezet lezárása		
Témazáró dolgozat Az Alkalmazói ismeretek c. fejezet lezárása Multimédiás dokumentum készítése		

Témazáró dolgozat Az Infokommunikáció c. fejezet lezárása	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (108 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Az informatikai eszközök használata**	**Órakeret 29 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Adattárolás a számítógépen Az információelmélet alapfogalmai, az információtárolás mértékegységei és átváltások Számrendszerek (bináris, decimális, hexadecimális), konvertálás számrendszerek között, egyszerű számítások nem tízes alapú számrendszerben Analóg és digitális jelek, digitalizálás Számábrázolás a számítógépen (fixpontos és lebegőpontos) Karakterábrázolás Kép, hang, mozgókép digitalizálása		*Matematika:* számrendszerek, egyszerű műveletek nem tízes alapú számrendszerben *Fizika, kémia:* analóg mérőműszerek használata, az eredmények vizsgálata
A számítástechnika története A számítástechnika fejlődésének története, híres magyarok az informatikában		*Történelem:* híres magyarok híres találmányai, magyarok a technika fejlődésében
Hardveres ismeretek Hardver fogalma Neumann-elvű számítógép felépítése A számítógép részei Perifériák		
Operációs rendszerek Operációs rendszerek szolgáltatásai, a grafikus felhasználói felület készség szintű használata, felhasználói szintű beállítása Fájl és mappakezelés Segédprogramok használata (pl.: tömörítés, vírusirtás, lemezkarbantartás) Keresés a számítógépen (név és tartalom szerint), helyettesítő karakterek használata A tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	adat, információ, bit, számrendszer, analóg jel, digitális jel, digitalizálás, előjelbit, egyes és kettes komplemens, ASCII kód, kódlap, operációs rendszer, GUI, fájl, program, kiterjesztés, mappa, tömörítés, vírus	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Alkalmazói ismeretek**	**Órakeret 45 óra**
	2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Digitális szövegalkotás, szövegszerkesztés Szövegszerkesztési alapelvek		*Magyar nyelv és irodalom:* önéletrajz, hivatalos levél

Szövegszerkesztő alkalmazások csoportosítása, jellemzése, felépítése Formázási lehetőségek (karakter, bekezdés, szegély, mintázat, felsorolás, számozás, hasáb, oldalbeállítások, objektumok beszúrása, formázása, tabulátor használat) készség szintű alkalmazása A tabulátorok és táblázatok használata, ugyanazon feladat megoldása tabulátorral és táblázattal is A keresés és csere, helyesírás ellenőrzés és automatikus elválasztás funkciók használata Nagy terjedelmű dokumentumok készítése Körlevél készítése Esztétikus szöveges dokumentumok készítésének igénye, a megfelelő formázási lehetőségek felismerése és készség szintű alkalmazása	készítése, esztétikus házi dolgozat szerkesztése számítógéppel
Bemutató készítés Prezentáció készítés elvei Dia beállításai, mintadia Formázási lehetőségek Objektumok beszúrása, formázása Áttűnések, animációk Komplex, interaktív bemutatók készítése, a tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban	*Biológia, kémia, fizika, történelem:* bemutató készítése tantárgyi témájú kiselőadásokhoz
Weblapkészítés Weblapkészítés lépései, weboldal formázási lehetőségei és tulajdonságai Objektumok beszúrása, formázása Külső és belső hivatkozások használata Ismerkedés a HTML nyelvvel A tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban	
Multimédia Multimédiás eszközök használata Multimédiás dokumentumok készítése, a megfelelő program helyes kiválasztása	*Ének zene, rajz és vizuális kultúra:* kreatív feladat – zenélő képeslap megtervezése, elkészítése
Kulcsfogalmak/ fogalmak	karakter, bekezdés, tabulátor, körlevél, dia, mintadia, akciógomb, hivatkozás, HTML

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**4. Infokommunikáció**	**Órakeret 20 óra**
	4.1. Információkeresés, információközlési rendszerek	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Keresés az interneten Kulcsszavas és tematikus keresők használata a gyakorlatban A publikálás hagyományos és internetes módszerei Az internet szolgáltatásai: WWW, böngészés, FTP, torrent, elektronikus kereskedelem, e-mail A kommunikáció általános modellje - hagyományos és internetes példák		

	4.2. Az információs technológián alapuló kommunikációs formák	
Elektronikus levelezés (e-mail) Levelező rendszerek működése, beállítása Az e-mail részei Címtár, levelező listák használata Levelező rendszer magabiztos használata a gyakorlatban (e-mail írása, olvasása, küldése, továbbítása, megválaszolása, csatolmányok küldése, címtárak használata)		
	4.3. Médiainformatika	
Internetes média Hírportálok, médiatárak használata a gyakorlatban A tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	kulcsszó, tematikus keresés, ÉS, VAGY, TAGADÁS, keresőmotor, e-mail, tárgy, csatolmány, címtár, ebook	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**5. Az információs társadalom**	**Órakeret 2 óra**
	5.1. Az információkezelés jogi és etikai vonatkozásai	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
A szellemi érték védelme A szoftver, mint szellemi érték A licence szerződés tartalma, jelentősége		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	szoftver, szellemi érték, licence	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Elméleti számonkérés Részismeretek számonkérése Az informatikai eszközök használata c. fejezet tananyagából Ergonómia, tudatos eszközhasználat, információelmélet, adattárolás a számítógépen, hardveres ismeretek		
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése Az informatikai eszközök használata c. fejezet tananyagából Operációs rendszer felhasználói szintű használata, fájl és mappakezelés, tömörítés, vírusirtás, keresés a számítógépen		
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Szövegszerkesztés: karakter- és bekezdésformázás, szegély és mintázat beállítása		
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából		

Szövegszerkesztés: felsorolás és számozás, objektumok beszúrása, formázása, tabulátorhasználat	
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Szövegszerkesztés: nagy terjedelmű dokumentum formázása	
Számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Komplex szövegszerkesztési feladat megoldása	
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Prezentációkészítés: dia formázása, beállításai, objektumok beszúrása, formázása, hivatkozások használata	
Számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Komplex prezentációkészítési feladat megoldása	
Számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Komplex weblapszerkesztési feladat megoldása	
Számonkérés Részismeretek számonkérése az Infokommunikáció c. fejezet tananyagából Hálózati ismeretek, az internet működése, szolgáltatásai, keresés az interneten	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Tanév végi rendszerező összefoglalás		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

10. évfolyam
Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**5. Az információs társadalom**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Információelméleti alapfogalmak - ismétlés Az információtárolás mértékegységei, azok átváltása		
Elméleti összefoglalás Az információs társadalom c. fejezet áttekintése, a megszerzett ismeretek rendszerezése		

Kulcsfogalmak/ fogalmak	adat, információ, információs társadalom, informatikai biztonság, informatikai kultúra, információkezelés, adatvédelem, netikett, szerzői jog, szerzői alkotás, plágium, közkincs, szabad felhasználás, média, elektronikus szolgáltatás, regisztráció, leiratkozás, azonosító, jelszó

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat Az információs társadalom c. fejezet lezárása		
Témazáró dolgozat A Könyvtári informatika c. fejezet lezárása		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (108 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Alkalmazói ismeretek**	**Órakeret 66 óra**
	2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Képszerkesztés Hexadecimális és decimális színkódok Művészi hatások alkalmazása A tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban		*Rajz és vizuális kultúra:* plakát készítése digitális eszközökkel
Kulcsfogalmak/ fogalmak	színkód, domborítás, elmosás, torzítás, megvilágítás, becsillanás	
	2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Táblázatkezelés Cellaformázási lehetőségek, feltételes formázás Cellahivatkozások, képletek Más tantárgyak számítási feladatainak megoldása táblázatkezelővel A táblázatkezelő beépített függvényei és azok praktikus használata Függvények egymásba ágyazása Adatok szemléletes megjelenítése diagramok segítségével Matematikai függvények ábrázolása táblázatkezelőben A tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban A táblázatkezelők kínálta lehetőségek praktikus, helyes, igényes használata		*Fizika, kémia:* számítási feladatok megoldása táblázatkezelővel, az eredmények kiértékelése, statisztikák készítése *Matematika:* függvényábrázolás táblázatkezelővel
Adatbázis-kezelés Lekérdezések fajtái Egyszerű és összetett lekérdezések Táblák közötti lekérdezések Ismerkedés az SQL nyelvvel Adatbevitel és adatok kinyerése – űrlapok és jelentések készítése A tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban		*Földrajz:* tantárgyi tartalmú adatbázisok használata, szemléletes kimutatások (jelentések) készítése
Térinformatika		*Matematika:* térelemek

A térinformatika fejlődése A háromdimenziós alakzatok levetítése két dimenzióra	modellezése számítógépen
Kulcsfogalmak/ fogalmak	cella, cellatartomány, relatív és abszolút cellahivatkozás, függvény argumentuma, diagram, adattábla, lekérdezés, SQL, űrlap, jelentés, projekció

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel**	**Órakeret 15 óra**
	3.2. Algoritmizálás és adatmodellezés	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Algoritmizálás Modellalkotás, algoritmusok készítése Algoritmus leírási módok (folyamatábra, stuktogram, mondatszerű leírás) Hétköznapi problémák algoritmizálása - projektmunka Hétköznapi problémák algoritmizálása - projektmunka Programírás lépései, programozási nyelvek és csoportosításuk Adatkezelés, egyszerű és összetett adattípusok Adatok beolvasása, kiírása		
Egy funkcionális nyelv eszközkészlete Egyszerű és összetett adattípusok helyes alkalmazása Operátorok (aritmetikai, logikai) ismerete, precedencia, kifejezések kiértékelése Elágazás és ciklus használata a tanult nyelven Egyszerű számításokat végző algoritmusok megtervezése, implementálása a tanult programozási nyelvben		*Fizika, kémia, matematika:* egyszerű számításokat végző programok írása (pl. másodfokú egyenletet megoldó program írása)
Összefoglalás A Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel c fejezet áttekintése, a megszerzett ismeretek rendszerezése		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	tervezés, megvalósítás, projektmunka, adattípus, tömb, operátor, operandus, precedencia, elágazás, ciklus, mérés, értékelés, eredmény, szimuláció, beállítás, modell	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**5. Az információs társadalom**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Az informatika és az internet története Az informatika fejlődéstörténete Az internet forradalma A modern információs társadalom jellemzői, informatikai kultúra Informatika és etika, netikett, publikálási szabályok Szerzői jog, szoftverek csoportosítása felhasználói jog szerint Adatvédelem, informatikai biztonság Az információforrások hitelességének vizsgálata Informatikai eszközök etikus használata Számítógépes információs rendszerek Közhasznú információs források		

Gyakorlati feladat - keresés közhasznú adatbázisban Az informatikai fejlesztések gazdasági, környezeti, kulturális hatásai Az információs társadalom személyiségre és az egészségre gyakorolt hatása Az elektronikus szolgáltatások Az e-szolgáltatások fogyasztói viselkedést befolyásoló veszélyei	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Internet

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**6. Könyvtári informatika**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Elektronikus könyvtárak MEK – Magyar Elektronikus Könyvtár szolgáltatásainak ismerete, használata		
Könyvtárlátogatás Az elméletben tanultak alkalmazása a gyakorlatban		
Összefoglalás A Könyvtári informatika c fejezet áttekintése, a megszerzett ismeretek rendszerezése		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Könyvtári rendszer, múzeum, levéltár, információkeresési stratégia, rejtett bibliográfia, relevancia, kritikus forráshasználat, hivatkozás, plágium, hitelesség, önművelés, egész életen át tartó tanulás, elektronikus könyvtár	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Komplex képszerkesztési feladat megoldása		
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Táblázatkezelés: formázás, cellatípusok és cellahivatkozás, egyszerű számítások képlettel		
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Táblázatkezelés: függvények használata		
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Komplex táblázatkezelési feladat megoldása		
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából		

Adatbázis-kezelés: adattáblák létrehozása, feltöltése, importálás, egyszerű lekérdezések készítése	
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Adatbázis-kezelés: összetett és táblák közötti lekérdezések készítése, űrlapok létrehozása, formázása	
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Komplex adatbázis - kezelés feladat megoldása	
Témazáró dolgozat A Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel c. fejezet lezárása	
Számonkérés Részismeretek számonkérése a Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel c. fejezet tananyagából Algoritmizálás, programírás: algoritmus tervezése, egyszerű, lineáris szerkezetű, számításokat végző program írása	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Tanév végi rendszerező összefoglalás		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Választott kerettanterv:

Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)

Állomány: 3.2.16_informat_9-12.doc

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Az informatikai eszközök használata	**0**
2. Alkalmazói ismeretek	**0**
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	**0**
4. Infokommunikáció	**0**
5. Az információs társadalom	**0**
6. Könyvtári informatika	**0**
Számonkérés	**0**
Ismétlés, rendszerezés	**0**

Kötelező összesen:	**0**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
11.	0+4=4 óra	0+144=144 óra	0 óra	0+144=144
12.	0+4=4 óra	0+124=124	0 óra	0+124=124

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. Az informatikai eszközök használata	**0 óra**	0+77	**0**	0+67	**0**	0+10
2. Alkalmazói ismeretek	**0 óra**	0+62	**0**	0+10	**0**	0+52
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	**0 óra**	0+85	**0**	0+55	**0**	0+30
4. Infokommunikáció	**0 óra**	0+6	**0**	0+0	**0**	0+6
5. Az információs társadalom	**0 óra**	0+8	**0**	0+0	**0**	0+8
6. Könyvtári informatika	**0 óra**	0+6	**0**	0+0	**0**	0+6
Számonkérés	**0 óra**	0+20	**0**	0+10	**0**	0+10
Ismétlés, rendszerezés	**0 óra**	0+4	**0**	0+2	**0**	0+2
Összesen:	**0 óra**	0+268	**0**	0+144	**0**	0+124

11. évfolyam

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (144 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Az informatikai eszközök használata**	**Órakeret 67 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
A számítógép felépítése – hardver ismeretek A számítógép részei (alaplap, tápegység, csatlakozók és kábelek, háttértárak, perifériák), ezek elnevezése, fajtái, jellemzése, felismerése A számítógép összeszerelése A PC összetevők és perifériák fejlesztése és beállítása A biztonságos labor- és szerszámhasználat, biztonságos eszközhasználat Megelőző karbantartás és hibaelhárítás		*Fizika, kémia:* a számítógép alkatrészekben előforduló anyagok és tulajdonságaik, az alkatrészek működési elve (vezetők és félvezetők, optikai kábel, stb.)
Operációs rendszerek Az operációs rendszerek feladatai Operációs rendszerek bemutatása és összehasonlítása: szolgáltatásaik, korlátaik, kompatibilitás Az egyén igényeinek leginkább megfelelő operációs rendszer kiválasztása Az operációs rendszer telepítése, beállítása és finomhangolása Az operációs rendszer újabb verzióra A grafikus felület használata (GUI) Az operációs rendszerek megelőző karbantartási feladatainak meghatározása és elvégzése, az operációs rendszerek hibaelhárítása		
Laptopok és más adathordozó eszközök Laptopok és más hordozható eszközök bemutatása A laptopok összetevőinek felismerése és jellemezése Az asztali számítógépek és a laptopok összetevőinek összehasonlítása Laptopok konfigurálása A különféle mobiltelefon szabványok összehasonlítása Vezeték nélküli megoldások a laptopokhoz és más hordozható eszközökhöz Laptopok és más hordozható eszközök javítása Laptopok összetevőinek kiválasztása A laptopoknál és más hordozható eszközöknél alkalmazható megelőző karbantartás és hibaelhárítás		
Nyomtatók és lapolvasók A jelenleg elérhető nyomtatótípusok bemutatása, a nyomtatók telepítési és beállítási folyamatai A jelenleg elérhető lapolvasó-típusok bemutatása, a lapolvasók telepítési és beállítási folyamata Nyomtató/lapolvasó helyi telepítése és beállítása Nyomtató és lapolvasó megosztása a hálózaton Nyomtatók és lapolvasók bővítése és beállítása Nyomtatóknál és lapolvasóknál alkalmazható általános megelőző karbantartás és hibaelhárítás		

Számítógépes hálózatok Hálózati alapelvek, a számítógép-hálózatok típusai, hálózati alapfogalmak és technológiák A hálózat fizikai összetevői LAN topológiák és architektúrák, Ethernet szabványok Az OSI referenciamodell és a TCP/IP modell bemutatása A hálózati kártya és a modem üzembe helyezése Egyéb hálózati kapcsolódási technológiák elnevezései, funkciói és jellemzői Egyéni igényeknek megfelelő hálózat tervezése, az ehhez szükséges megfelelő hálózati eszközök kiválasztása, a hálózat megvalósítása Már meglévő hálózat fejlesztése Egyszerű levelező kiszolgáló telepítése, konfigurációja és kezelése Általános megelőző karbantartás és hibaelhárítás hálózatokban	
Biztonság A biztonság fontossága Biztonsági veszélyforrások leírása, biztonsági eljárások azonosítása Biztonsági megoldások ismerete, a szükséges összetevők kiválasztása Biztonsági kockázatok csökkentése Általános megelőző karbantartási technikák a biztonság érdekében Biztonsági veszélyek elhárítása	
Kommunikációs képességek A kommunikáció és a hibaelhárítás közötti összefüggés A jó kommunikációs képességek és a professzionális magatartás A számítógéppel történő munkavégzés etikai és jogi aspektusai	*Magyar nyelv és irodalom:* a kommunikáció általános modellje, a társas kommunikáció szabályai
Kulcsfogalmak/ fogalmak	PC, alaplap, tápegység, mikroprocesszor, háttértár, periféria, laptop, operációs rendszer, GUI, számítógépes hálózat, LAN, Ethernet, TCP/IP, protokoll, biztonság, kockázat, megelőző karbantartás, hibaelhárítás, levelező kiszolgáló

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Alkalmazói ismeretek**	**Órakeret 10 óra**
	2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Adatbázis-kezelés alapfogalmai - ismétlés Adat, adatbázis, adatbázis-kezelő rendszer Adatbázis és táblák létrehozása Lekérdezések Jelentések Kimutatások *Adatbázisok tervezése, projektmunka* Adatbázis-tervezés alapelveinek alkalmazása, projektmunka		
Redundancia Redundáns adattárolás problematikája		

Kulcsfogalmak/ fogalmak	adat, adatbázis adatbázis-kezelő, redundancia

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel**	**Órakeret 55 óra**
	3.2. Algoritmizálás és adatmodellezés	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Szintaktika és szemantika Programozási alapelvek, a programírás lépései, IDE használata A tanult programozási nyelv szintaktikai és szemantikai szabályainak ismerete Szintaktikai és szemantikai hibák helyes megkülönböztetése és kezelése	
Programozási nyelv felépítése Nyelvi elemek (foglalt szavak, megjegyzések, konstansok, adattípusok, változók, operátorok) A tanult programozási nyelv utasításai (üres utasítás, értékadó utasítás, vezérlő utasítások) Standard input, output kezelése, formátumozott kiíratás Különböző adattípusok használata, értékadó utasítás Kifejezések, aritmetikai és logikai műveletek, egyéb operátorok Beépített függvények, eljárások hívása	
Precedencia A tanult programozási nyelv operátorainak és azok precedenciájának ismerete, helyes alkalmazása Kifejezések kiértékelése	*Matematika:* annak felismerése, hogy a matematikában a műveleti sorrend is egy egyezményes precedencia szerint működik
Vezérlő utasítások A feltételes utasítás szintaktikája és szemantikája (if - then - else szerkezet) A csellengő else problémája Többirányú elágazás szintaktikája és szemantikája (case szerkezet) A case szerkezet és az egymásba ágyazott if - then - else szerkezetek egymásba való átírása Ciklusok fajtái és jellemzői A számláló ciklus (for) szintaktikája és szemantikája Az elől tesztelő ciklus szintaktikája és szemantikája A hátul tesztelő ciklus szintaktikája és szemantikája Különböző ciklusok egymásnak való megfeleltetése Egymásba ágyazott ciklusok	
Egyszerű és összetett adattípusok Annak eldöntése, hogy milyen adattípussal érdemes dolgozni konkrét feladatokban A tömb, sztring és rekord adatszerkezet implementálása a gyakorlatban Optimális adatszerkezet felismerése adott feladatban	
Funkcionális programozási nyelvek utasítás-készlete A tanult programozási nyel utasításkészletének magabiztos ismerete	

Elágazás megvalósítása a gyakorlatban (két vagy többirányú) Ciklusok fajtáinak (számláló, elől és hátul tesztelő ciklus) és működésüknek az ismerete, magabiztos használata a gyakorlatba Ugyanazon probléma megoldása többféle módon. (az egymásnak megfeleltethető eszközök használata)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	adattípus, tömb, sztring, rekord, utasítás, elágazás, ciklus

	3.3. Egyszerűbb folyamatok modellezése	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Alprogramok Saját függvények és eljárások írása Az alprogramok indokolt használatának felismerése Paraméterátadás A paraméterek módosításának hatása az eredményre	*Matematika, kémia, fizika:* összetettebb számítási feladatok megvalósítása adott programozási nyelven, mért adatok kiértékelése, statisztikák készítése saját programmal
Objektum orientált paradigma Kitekintés – az objektum orientált programozási nyelvek	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	függvény, eljárás, paraméter, paraméterátadás, objektum, objektum orientált paradigma

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 10 óra**

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Számonkérés Részismeretek számonkérése Az informatikai eszközök használata c. fejezet tananyagából (hardveres ismeretek)	
Számonkérés Részismeretek számonkérése Az informatikai eszközök használata c. fejezet tananyagából (operációs rendszerek, laptopok, nyomtatók és lapolvasók)	
Számonkérés Részismeretek számonkérése Az informatikai eszközök használata c. fejezet tananyagából (hálózati alapismeretek)	
Számonkérés Részismeretek számonkérése Az informatikai eszközök használata c. fejezet tananyagából (haladó ismeretek)	
Számonkérés Az informatikai eszközök használata c. fejezet lezárása	
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése a Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel c. fejezet tananyagából (programírás – egyszerű számítási feladatok)	
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése a Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel c. fejezet tananyagából (programírás – vezérlő utasítások használata)	

Témazáró dolgozat Az Alkalmazói ismeretek c. fejezet lezárása (adatbázis-kezelés elmélete)	
Témazáró dolgozat A Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel c. fejezet lezárás (programozási ismeretek)	
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése a Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel c. fejezet tananyagából (programírás – összetett adattípusok használata, nevezetes algoritmusok megvalósítása)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Tanév végi rendszerező összefoglalás		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

12. évfolyam

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (124 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Az informatikai eszközök használata**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
A szóbeli érettségi témakörök áttekintése az informatikai eszközök használata c. témában Adattárolás a számítógépen Hardveres és szoftveres ismeretek Operációs rendszerek Hálózati ismeretek		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	adat, információ, bit, számrendszer, analóg jel, digitális jel, digitalizálás, előjelbit, egyes és kettes komplemens, ASCII kód, kódlap, szoftver, operációs rendszer, GUI, fájl, program, kiterjesztés, mappa, tömörítés, vírus, hardver, periféria, adatvédelem, adatbiztonság, PC, alaplap, tápegység, mikroprocesszor, háttértár, periféria, laptop, számítógépes hálózat, LAN, Ethernet, TCP/IP, protokoll, biztonság, kockázat, megelőző karbantartás, hibaelhárítás, levelező kiszolgáló	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Alkalmazói ismeretek**	**Órakeret 52 óra**
	2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Gyakorlati (közép és emelt szintű) érettségi feladatok megoldása az alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Szövegszerkesztés Prezentációkészítés és grafika Weblapszerkesztés		
	2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Gyakorlati (közép és emelt szintű) érettségi feladatok megoldása az alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Táblázatkezelés Adatbázis-kezelés		
Adatbázis-kezelés elmélet Adatbázis-kezelés elméleti áttekintés		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	karakter, bekezdés, tabulátor, körlevél, dia, mintadia, akciógomb, hivatkozás, HTML, adatbázis, relációs adatbázis, adat, adattábla, rekord, mező, kapcsolat, kulcs, redundancia	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel**	**Órakeret 30 óra**
	3.2. Algoritmizálás és adatmodellezés	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**

Fájlkezelés saját programból Adatok beolvasása fájlból Adatok kiírása fájlba Komplex programozási feladatok megoldása, a kinyert adatok kritikus vizsgálata, fájlban való tárolása	*Matematika, kémia, fizika:* összetettebb számítási feladatok megvalósítása adott programozási nyelven, mért adatok kiértékelése, statisztikák készítése saját programmal
Programozási ismeretek elméleti áttekintése Modellalkotás, algoritmizálás Programozási nyelvek csoportosítása A funkcionális programozási nyelvek eszközkészlete, szintaktikája és szemantikája Programozási tételek – keresés, rendezés, minimum és maximum kiválasztása Objektum orientált paradigma	
Gyakorlati (emelt szintű) érettségi feladatok megoldása az alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából *Komplex programozási feladatok megoldása*	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	adattípus, tömb, operátor, operandus, precedencia, elágazás, ciklus, függvény, eljárás, paraméter, paraméterátadás, objektum, fájlkezelés, fájl írása, fájl olvasása, probléma, tervezés, megvalósítás, projektmunka, alulról felfelé építkezés elve, lépésenkénti finomítás elve, elemi adat, összetett adat, bemenő adat, eredmény, mérés, értékelés, eredmény, szimuláció, beállítás, modell

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**4. Infokommunikáció**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Érettségi szóbeli témakörök áttekintése A www működése e-mail Távoli online adatbázisok használata az interneten Internetes média Keresés az interneten		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Word Wide Web, távoli online adatbázis, média	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**5. Az információs társadalom**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Érettségi szóbeli témakörök áttekintése Információs társadalom Informatika és etika, publikálási szabályok Szoftverjog Adatvédelem Információs rendszerek E-szolgáltatások és hatásaik		

Információs társadalom hatásai	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	könyvtár, elektronikus könyvtár

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**6. Könyvtári informatika**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Érettségi szóbeli témakörök áttekintése Könyvtárak története, felépítése, típusai Elektronikus könyvtárak MEK (Magyar Elektronikus Könyvtár) ismerete Dokumentum ismeret		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	könyvtár, elektronikus könyvtár	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából (érettségi szintű feladatsor - szövegszerkesztés)		
Számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából (érettségi szintű feladatsor – prezentációkészítés és weblapszerkesztés)		
Számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából (érettségi szintű feladatsor - táblázatkezelés)		
Számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából (érettségi szintű feladatsor – adatbázis-kezelés)		
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése a Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel c. fejezet tananyagából (programírás – fájlkezeléssel kapcsolatos feladatsor)		
Számonkérés Az informatikai eszközök használata c. fejezet lezárása		
Számonkérés A Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel c. fejezet lezárás		
Számonkérés Az információs társadalom c. fejezet lezárása		
Számonkérés A Könyvtári informatika c. fejezet lezárása		
Számonkérés Az Infokommunikáció c. fejezet lezárása		

Kulcsfogalmak/ fogalmak	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Tanév végi rendszerező összefoglalás		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

11. évfolyam - Órafelosztás

Normál betű: kötelező tartalom

Félkövér betű: a Heti tanóra 10%-ának tartalma

Dőlt betű: szabadon felhasználható órák tartalma

Ssz	Téma
1.	Számítógépes terem rendje, munka-, tűz- és balesetvédelem
2.	A számítógép, mint rendszer
3.	A különböző számítógépházak és tápegységek elnevezései, funkciói és főbb jellemzői
4.	A személyi számítógépek összetevőinek elnevezései, funkciói és a különböző egységek főbb jellemzői
5.	A számítógép csatlakozóinak és kábeleinek elnevezései, funkciói és főbb jellemzői
6.	A különböző beviteli eszközök elnevezései, funkciói és főbb jellemzői
7.	A különböző kimeneti eszközök elnevezései, funkciói és főbb jellemzői
8.	Biztonságos labor- és eszközhasználat, a biztonságos munkafeltételek és eljárások meghatározása
9.	A számítógép-alkatrészek kezeléséhez használatos szerszámok és szoftvereszközök megismerése
10.	Megfelelő eszközhasználat
11.	A számítógép-ház kinyitása, a megfelelő tápegység beépítése
12.	A belső háttértárak beszerelése
13.	A cserélhető háttértárak beszerelése
14.	A bővítőkártyák beszerelése
15.	A belső kábelek csatlakoztatása
16.	A számítógépház oldallemezének visszahelyezése és a külső kábelek csatlakoztatása
17.	A számítógép első indítása
18.	A megelőző karbantartás és a hibaelhárítás alapjai
19.	Elméleti számonkérés
20.	Az operációs rendszerek feladatai
21.	Operációs rendszerek bemutatása és összehasonlítása: szolgáltatásaik, korlátaik, kompatibilitás
22.	Az egyén igényeinek leginkább megfelelő operációs rendszer kiválasztása
23.	Az operációs rendszer telepítése
24.	Az operációs rendszer telepítése

25.	A grafikus felület használata (Windows GUI)
26.	A grafikus felület használata (Windows GUI)
27.	Az operációs rendszerek megelőző karbantartása, hibaelhárítása
28.	Laptopok és más hordozható eszközök (összetevők és jellemzők)
29.	Laptopok konfigurálása
30.	A különféle mobiltelefon szabványok összehasonlítása
31.	A laptopoknál és más hordozható eszközöknél alkalmazható megelőző karbantartás és hibaelhárítás
32.	Nyomtatók és lapolvasók (fajtái, jellemzői, telepítése)
33.	Nyomtatók és lapolvasók (megelőző karbantartás és hibaelhárítás)
34.	Elméleti számonkérés
35.	Hálózati alapelvek
36.	Számítógép-hálózatok típusai
37.	Hálózati alapfogalmak és technológiák
38.	A hálózat fizikai összetevői
39.	LAN topológiák és architektúrák
40.	Ethernet szabványok
41.	Az OSI referenciamodell és a TCP/IP modell bemutatása
42.	A hálózati kártya és a modem üzembe helyezése
43.	Egyéb hálózati kapcsolódási technológiák elnevezései, funkciói és jellemzői
44.	Hálózatok általános megelőző karbantartása, hibaelhárítása
45.	Hálózatok biztonsága
46.	Kommunikáció, a számítógéppel történő munkavégzés etikai és jogi aspektusai
47.	Elméleti számonkérés
48.	Haladó hardveres ismeretek - A számítógép-összetevők cseréje, fejlesztése, javítása
49.	Haladó hardveres ismeretek - A számítógép-összetevők és perifériák hibaelhárítása
50.	Haladó ismeretek - Operációs rendszer beállítása és finomhangolása, újabb verzióra frissítés
51.	Haladó ismeretek - Operációs rendszerek megelőző karbantartása és hibaelhárítása
52.	Haladó ismeretek - Vezeték nélküli megoldások a laptopokhoz és más hordozható eszközökhöz
53.	Haladó ismeretek - Laptopok és más hordozható eszközök javítása, karbantartása és hibajavítása
54.	Haladó ismeretek - A nyomtatókkal és lapolvasókkal kapcsolatos lehetséges veszélyforrások
55.	Haladó ismeretek - Nyomtató/lapolvasó helyi telepítése és beállítása
56.	Haladó ismeretek - Nyomtató és lapolvasó megosztása a hálózaton

57.	Haladó ismeretek - Nyomtatók és lapolvasók bővítése és beállítása
58.	Haladó ismeretek - Nyomtatók és lapolvasók megelőző karbantartása és hibaelhárítása
59.	Haladó hálózati ismeretek - A lehetséges hálózati veszélyforrások azonosítása, elhárítása
60.	Haladó hálózati ismeretek - Adott igényeinek megfelelő hálózat tervezése, eszközök kiválasztása
61.	Haladó hálózati ismeretek - Adott hálózat megvalósítása, a meglévő hálózat fejlesztése
62.	Haladó hálózati ismeretek - Egyszerű levelező kiszolgáló telepítése, konfigurációja és kezelése
63.	Haladó hálózati ismeretek - Hálózatokkal kapcsolatos megelőző karbantartása, hibaelhárítás
64.	Haladó hálózati ismeretek - Megfelelő biztonsági megoldások megvalósítása
65.	Haladó hálózati ismeretek - Biztonsági kockázatok csökkentése, veszélyforrások megszüntetése
66.	Elméleti számonkérés
67.	Rendszerező összefoglalás - PC-k hardveres ismeretei
68.	Rendszerező összefoglalás - Laptopok és más hordozható eszközök hardveres ismeretei
69.	Rendszerező összefoglalás - Nyomtatók és lapolvasók
70.	Rendszerező összefoglalás - Operációs rendszerek
71.	Rendszerező összefoglalás - Hálózati ismeretek
72.	Témazáró dolgozat
73.	Adatbázis, adatbázisrendszer, adatbázis-kezelő - ismétlés
74.	Adatbáziskezelő-rendszerek feladatai, funkciói
75.	Adatbázis tervezése
76.	A redundáns adattárolás problémája
77.	Adatmodellezés alapelemei (egyed, tulajdonság, kapcsolat)
78.	Adatmodellek fajtái (relációs, hierarchikus, hálós)
79.	A relációs adatmodell
80.	Normálformák
81.	Adatbázis tervezése - Csoportmunka
82.	Adatbázis tervezése - Csoportmunka
83.	Elméleti számonkérés
84.	Programozási alapelvek, a programírás lépései, IDE használata
85.	Szintaktika és szemantika
86.	Nyelvi elemek (foglalt szavak, megjegyzések, konstansok, adattípusok, változók, operátorok)
87.	A tanult programozási nyelv utasításai (üres utasítás, értékadó utasítás, vezérlő utasítások)

88.	Standard input, output kezelése, formátumozott kiíratás
89.	Különböző adattípusok használata, értékadó utasítás
90.	Kifejezések, aritmetikai és logikai műveletek, egyéb operátorok
91.	Kifejezések kiértékelése, precedencia táblázat
92.	Beépített függvények, eljárások hívása
93.	Gyakorlati feladat - egyszerű számítási feladatok megvalósítása (fizikai, matematikai, kémiai számítások), az eredmények kritikus vizsgálata
94.	Gyakorlati feladat - egyszerű számítási feladatok megvalósítása (fizikai, matematikai, kémiai számítások), az eredmények kritikus vizsgálata
95.	Számonkérés
96.	A feltételes utasítás szintaktikája és szemantikája (if - then - else szerkezet)
97.	A csellengő else problémája
98.	Gyakorlati feladat - feltételes utasítás használata
99.	Gyakorlati feladat - feltételes utasítás használata
100.	Többirányú elágazás szintaktikája és szemantikája (case szerkezet)
101.	Gyakorlati feladat - többirányú elágazás használata
102.	Gyakorlati feladat - többirányú elágazás használata
103.	A case szerkezet és az egymásba ágyazott if - then - else szerkezetek egymásba való átírása
104.	Ciklusok fajtái és jellemzői
105.	A számláló ciklus (for) szintaktikája és szemantikája
106.	Gyakorlati feladat - számláló ciklus használata
107.	Gyakorlati feladat - számláló ciklus használata
108.	Az elől tesztelő ciklus szintaktikája és szemantikája
109.	Gyakorlati feladat - elől tesztelő ciklus használata
110.	Gyakorlati feladat - elől tesztelő ciklus használata
111.	A hátul tesztelő ciklus szintaktikája és szemantikája
112.	Gyakorlati feladat - hátul tesztelő ciklus használata
113.	Gyakorlati feladat - hátul tesztelő ciklus használata
114.	Különböző ciklusok egymásnak való megfeleltetése
115.	Egymásba ágyazott ciklusok
116.	Számonkérés
117.	A tömb összetett adattípus (felépítése, deklarálása, feltöltése, bejárása)
118.	Gyakorlati feladat - tömb adattípus megvalósítása, műveletek a tömb elemeivel
119.	Gyakorlati feladat - tömb adattípus megvalósítása, műveletek a tömb elemeivel
120.	Sztringkezelés
121.	Műveletek sztringekkel, feladatok sztringkezelésre
122.	Nevezetes algoritmusok megvalósítása - minimum, maximum kiválasztás

123.	Nevezetes algoritmusok megvalósítása - keresés (teljes és lineáris)
124.	Nevezetes algoritmusok megvalósítása - rendezés (buborékrendezés)
125.	A rekord összetett adattípus
126.	Gyakorlati feladat - rekord adattípus megvalósítása
127.	A rekord mezőinek elérése, műveletek a rekord mezőivel
128.	Számonkérés
129.	Alprogramok (függvények és eljárások)
130.	Paraméterátadás, a paraméterváltoztatás következményének vizsgálata
131.	Gyakorlati feladat - saját függvények írása
132.	Gyakorlati feladat - saját függvények írása
133.	Gyakorlati feladat - saját függvények és eljárások írása
134.	Gyakorlati feladat - saját függvények és eljárások írása
135.	Összetett (más tantárgyi) problémák megoldása, algoritmizálás - projektmunka
136.	Összetett (más tantárgyi) problémák megoldása, algoritmizálás - projektmunka
137.	Összetett (más tantárgyi) problémák megoldása, algoritmizálás - projektmunka
138.	Témazáró dolgozat
139.	Kitekintés - Objektum orientált programozás
140.	Kitekintés - Objektum orientált programozás
141.	Kitekintés - Objektum orientált programozás
142.	Kitekintés - Objektum orientált programozás
143.	Tanév végi rendszerező összefoglalás
144.	Tanév végi rendszerező összefoglalás

12. évfolyam - Órafelosztás

Normál betű: kötelező tartalom

Félkövér betű: a Heti tanóra 10%-ának tartalma

Dőlt betű: szabadon felhasználható órák tartalma

Ssz	Téma
1.	Számítógépes terem rendje, munka-, tűz- és balesetvédelem
2.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Adattárolás a számítógépen (analóg és digitális jelek, számrendszerek, digitalizálás)
3.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Számítógép felépítése, Neumann-elvek, Hardverismeret
4.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése -Hardverismeret - Perifériák csoportosítása, jellemzése
5.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Szoftverismeret, szoftverek csoportosítása
6.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Hálózati ismeretek (Hálózatok fajtái, hálózati topológiák, az internet működése)
7.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Az operációs rendszerek fő feladatai, típusai. Egy grafikus operációs rendszer felhasználói felülete, fontosabb felhasználói beállításai.
8.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Egy operációs rendszer könyvtárszerkezete. Könyvtárak és állományok kezelése.
9.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Állományok tömörítése és kicsomagolása. A tömörítés fontosabb típusai.
10.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - A vírusok és más károkozók jellemzése, kategorizálása. Védekezés ellenük.
11.	Számonkérés
12.	Gyakorlati érettségi feladat - Szövegszerkesztés
13.	Gyakorlati érettségi feladat - Szövegszerkesztés
14.	Gyakorlati érettségi feladat - Szövegszerkesztés
15.	Gyakorlati érettségi feladat - Szövegszerkesztés
16.	Gyakorlati érettségi feladat - Szövegszerkesztés
17.	Gyakorlati érettségi feladat - Szövegszerkesztés
18.	Gyakorlati érettségi feladat - Szövegszerkesztés
19.	Gyakorlati érettségi feladat - Szövegszerkesztés
20.	Gyakorlati érettségi feladat - Szövegszerkesztés
21.	Gyakorlati érettségi feladat - Szövegszerkesztés
22.	Gyakorlati érettségi feladat - Szövegszerkesztés
23.	Gyakorlati érettségi feladat - Szövegszerkesztés
24.	Számonkérés

25.	Gyakorlati érettségi feladat - Prezentációkészítés és grafika
26.	Gyakorlati érettségi feladat - Prezentációkészítés és grafika
27.	Gyakorlati érettségi feladat - Prezentációkészítés és grafika
28.	Gyakorlati érettségi feladat - Prezentációkészítés és grafika
29.	Gyakorlati érettségi feladat - Prezentációkészítés és grafika
30.	Gyakorlati érettségi feladat - Prezentációkészítés és grafika
31.	Gyakorlati érettségi feladat - Prezentációkészítés és grafika
32.	Gyakorlati érettségi feladat - Prezentációkészítés és grafika
33.	Gyakorlati érettségi feladat - Prezentációkészítés és grafika
34.	Gyakorlati érettségi feladat - Prezentációkészítés és grafika
35.	Gyakorlati érettségi feladat - Weblapszerkesztés
36.	Gyakorlati érettségi feladat - Weblapszerkesztés
37.	Gyakorlati érettségi feladat - Weblapszerkesztés
38.	Gyakorlati érettségi feladat - Weblapszerkesztés
39.	Gyakorlati érettségi feladat - Weblapszerkesztés
40.	Gyakorlati érettségi feladat - Weblapszerkesztés
41.	Gyakorlati érettségi feladat - Weblapszerkesztés
42.	Gyakorlati érettségi feladat - Weblapszerkesztés
43.	Gyakorlati érettségi feladat - Weblapszerkesztés
44.	Gyakorlati érettségi feladat - Weblapszerkesztés
45.	Számonkérés
46.	Gyakorlati érettségi feladat - Táblázatkezelés
47.	Gyakorlati érettségi feladat - Táblázatkezelés
48.	Gyakorlati érettségi feladat - Táblázatkezelés
49.	Gyakorlati érettségi feladat - Táblázatkezelés
50.	Gyakorlati érettségi feladat - Táblázatkezelés
51.	Gyakorlati érettségi feladat - Táblázatkezelés
52.	Gyakorlati érettségi feladat - Táblázatkezelés
53.	Gyakorlati érettségi feladat - Táblázatkezelés
54.	Gyakorlati érettségi feladat - Táblázatkezelés
55.	Gyakorlati érettségi feladat - Táblázatkezelés
56.	Gyakorlati érettségi feladat - Táblázatkezelés
57.	Gyakorlati érettségi feladat - Táblázatkezelés
58.	Számonkérés
59.	Adatbázis-kezelés elméleti áttekintése
60.	Adatbázis-kezelés elméleti áttekintése
61.	Térinformatikai ismeretek áttekintése
62.	Gyakorlati érettségi feladat - Adatbázis-kezelés
63.	Gyakorlati érettségi feladat - Adatbázis-kezelés
64.	Gyakorlati érettségi feladat - Adatbázis-kezelés
65.	Gyakorlati érettségi feladat - Adatbázis-kezelés

66.	Gyakorlati érettségi feladat - Adatbázis-kezelés
67.	Gyakorlati érettségi feladat - Adatbázis-kezelés
68.	Gyakorlati érettségi feladat - Adatbázis-kezelés
69.	Gyakorlati érettségi feladat - Adatbázis-kezelés
70.	Gyakorlati érettségi feladat - Adatbázis-kezelés
71.	Számonkérés
72.	Fájlkezelés
73.	Adatok kiolvasása fájlból
74.	Olvasás fájlból - gyakorlati feladat megoldása
75.	Olvasás fájlból - gyakorlati feladat megoldása
76.	Adatok írása fájlba
77.	Írás fájlba - gyakorlati feladat megoldása
78.	Írás fájlba - gyakorlati feladat megoldása
79.	Gyakorlás - (más tantárgyi) problémák megoldása fájlkezeléssel, az eredmények kritikus vizsgálata
80.	Gyakorlás - (más tantárgyi) problémák megoldása fájlkezeléssel, az eredmények kritikus vizsgálata
81.	Gyakorlás - (más tantárgyi) problémák megoldása fájlkezeléssel, az eredmények kritikus vizsgálata
82.	Számonkérés
83.	Programozási ismeretek áttekintése - modellalkotás, algoritmizálás, algoritmus leíró módok
84.	Programozási ismeretek áttekintése - programozási nyelvek jellemzői, fajtái, jellegzetes elemei
85.	Programozási ismeretek áttekintése - programírás menete, a funkcionális nyelvek eszközrendszere
86.	Programozási ismeretek áttekintése - programozási tételek, nevezetes algoritmusok
87.	Programozási ismeretek áttekintése - objektum orientált programozás
88.	Emelt szintű gyakorlati érettségi feladat - Programozás
89.	Emelt szintű gyakorlati érettségi feladat - Programozás
90.	Emelt szintű gyakorlati érettségi feladat - Programozás
91.	Emelt szintű gyakorlati érettségi feladat - Programozás
92.	Emelt szintű gyakorlati érettségi feladat - Programozás
93.	Emelt szintű gyakorlati érettségi feladat - Programozás
94.	Emelt szintű gyakorlati érettségi feladat - Programozás
95.	Emelt szintű gyakorlati érettségi feladat - Programozás
96.	Emelt szintű gyakorlati érettségi feladat - Programozás
97.	Emelt szintű gyakorlati érettségi feladat - Programozás
98.	Emelt szintű gyakorlati érettségi feladat - Programozás
99.	Emelt szintű gyakorlati érettségi feladat - Programozás
100.	Emelt szintű gyakorlati érettségi feladat - Programozás

101.	Emelt szintű gyakorlati érettségi feladat - Programozás
102.	Emelt szintű gyakorlati érettségi feladat - Programozás
103.	Számonkérés
104.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Kommunikáció modelljei
105.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Az internet szolgáltatásai (FTP)
106.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Az internet szolgáltatásai (WWW)
107.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Az internet szolgáltatásai (E-mail)
108.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Keresés az interneten (Kulcsszavas és tematikus keresés)
109.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Távoli online adatbázisok használata az interneten, internetes média
110.	Számonkérés
111.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Információtechnológia alapfogalmai
112.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Információs társadalom
113.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Informatika és etika, publikálási szabályok
114.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Szoftverjog
115.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Adatvédelem
116.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Információs rendszerek
117.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - E-szolgáltatások és hatásaik
118.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Információs társadalom hatásai
119.	Számonkérés
120.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Könyvtárak története, típusai
121.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - A könyvtárak terei, részei
122.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Könyvtári szolgáltatások
123.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Eligazodás a könyvtárban
124.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Elektronikus könyvtárak
125.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Dokumentumok
126.	Számonkérés
127.	Tanév végi rendszerező összefoglalás
128.	Tanév végi rendszerező összefoglalás

Technika, életvitel és gyakorlat 12.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Család, otthon, háztartás	**15 óra**
2. Közlekedés	**4 óra**
3. Életpálya-tervezés, munkavállalás, felnőttkori tanulási lehetőségek	**9 óra**

Kötelező összesen:	**28 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
12.	1 óra	31 óra	28 óra	3 óra

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (3 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. Életpálya-tervezés, munkavállalás, felnőttkori tanulási lehetőségek**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Személyes adottságok és az objektív lehetőségek	Önismereti tesztek, önértékelés fejlesztése. Értékek napjainkban	Osztályfőnöki óra: önismeret
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Emberi tulajdonságok, szubjektív, objektív	

Testnevelés 9-10.

Választott kerettanterv:

Kerettanterv a gimnázium 9-10. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	**Órakeret**
1. Sportjátékok	**80 óra**
2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák	**74 óra**
3. Atlétika jellegű feladatok	**40 óra**
4. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek	**60 óra**
5. Önvédelem és küzdő sportok	**30 óra**
6. Egészségkultúra és prevenció	**40 óra**
Kötelező összesen:	**324 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	5 óra	180 óra	162 óra	18
10.	5 óra	180 óra	162 óra	18

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Sportjátékok	**80 óra**	16	**40**	8	**40**	8

2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák	**74 óra**	20	**37**	10	**37**	10
3. Atlétika jellegű feladatok	**40 óra**	0	**20**	0	**20**	0
4. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek	**60 óra**	0	**30**	0	**30**	0
5. Önvédelem és küzdő sportok	**30 óra**	0	**15**	0	**15**	0
6. Egészségkultúra és prevenció	**40 óra**	0	**20**	0	**20**	0
Összesen	**324 óra**	36	**162**	18	**162**	18

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (18 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Sportjátékok**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Házibajnokság szervezése: labdarúgás, kosárlabda	Matematika: logika, térbeli alakzatok, tájékozódás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Koordinált együttműködés, kooperatív feladatok, játékvezetői jelzések, konstruktív konfliktuskezelés, baleset megelőzés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Dunántúli ugrós táncok	Ének-zene: ritmus, ének. Etika: társas viselkedés, kooperatív munka. Földrajz: Magyarország tájegységei.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Dudálás, cifra és variációi, lengetők, bokázók.	

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (18 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Sportjátékok	Órakeret 8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Házibajnokság szervezése: labdarúgás, kosárlabda	Matematika: logika, térbeli alakzatok, tájékozódás, valószínűségszámítás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Koordinált együttműködés, kooperatív feladatok, játékvezetői jelzések, konstruktív konfliktuskezelés, baleset megelőzés, fair play.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Szatmári verbunk, lassú és friss csárdás	Ének-zene: ritmus, ének. Etika: társas viselkedés, kooperatív munka. Földrajz: Magyarország tájegységei.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Páros forgás, átvető lépések, csapásolás	

Testnevelés 11-12.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnázium 11-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Sportjátékok	**80 óra**
2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák	**51 óra**
3. Atlétika jellegű feladatok	**40 óra**
4. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek	**60 óra**
5. Önvédelem és küzdő sportok	**20 óra**
6. Egészségkultúra és prevenció	**50 óra**
Kötelező összesen:	**301 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
11.	5 óra	180 óra	162 óra	18
12.	5 óra	155 óra	139 óra	16

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. Sportjátékok	**80 óra**	14	**40**	8	**40**	6
2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák	**51 óra**	20	**36**	10	**15**	10
3. Atlétika jellegű feladatok	**40 óra**	0	**20**	0	**20**	0
4. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek	**60 óra**	0	**30**	0	**30**	0
5. Önvédelem és küzdő sportok	**20 óra**	0	**11**	0	**9**	0
6. Egészségkultúra és prevenció	**50 óra**	0	**25**	0	**25**	0
	301 óra	34	**162**	18	**139**	16

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (18 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Sportjátékok**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Házibajnokság szervezése: labdarúgás, kosárlabda, röplabda	Matematika: logika, térbeli alakzatok, tájékozódás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Koordinált együttműködés, kooperatív feladatok, játékvezetői jelzések, konstruktív konfliktuskezelés, baleset megelőzés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák**	**Órakeret 10 óra**

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
	Történelmi társastáncok: palotás	Ének-zene: ritmus Etika: társas viselkedés, kooperatív munka. .
Kulcsfogalmak/fogalmak	A nő és a férfi szerep jellegzetessége, alkalmazott fogások.	

12. évfolyam
Heti tanóra 10 %-ának tartalma (16 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Sportjátékok	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Házibajnokság szervezése: labdarúgás, kosárlabda, röplabda	Matematika: logika, térbeli alakzatok, tájékozódás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Koordinált együttműködés, kooperatív feladatok, játékvezetői jelzések, konstruktív konfliktuskezelés, baleset megelőzés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Bécsi keringő	Ének-zene: ritmus Etika: társas viselkedés, kooperatív munka.
Kulcsfogalmak/fogalmak	A nő és a férfi szerep jellegzetessége, alkalmazott fogások.	

Osztályfőnöki 9-12.
Osztályfőnöki helyi tanterv középiskolai 9-12. évfolyamok számára

Témakörök	Fejlesztési terület	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Ismerkedés, bizalom, közösségformálás	Személyiségfejlesztés	3	2	1	0,5
Önismeret, önértékelés	Önismeret, társas kultúra	2	2	2	0,5

Konfliktuskezelés	Önismeret, társas kultúra	2	2	2	1
Problémamegoldás, stressz kezelés	A testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	1
Alapvető erkölcsi értékek	Az erkölcsi nevelés	2	1	2	1
Társadalmi szerepvállalás	Állampolgárságra, demokráciára nevelés		0,5	0,5	1
Civil szervezetek, Önkéntesség	Állampolgárságra, demokráciára nevelés		0,5	0,5	1
Egészségnevelés Egészséges életmód	A testi és lelki egészségre nevelés	3	2	1	
Egészség és biztonság, elsősegélynyújtás	A testi és lelki egészségre nevelés	1	1	1	
Egészség és szexualitás	A testi és lelki egészségre nevelés A családi életre nevelés	1	1	1	1
Az élet kapujának kulcsa (értékek, erkölcs jelentése)	Az erkölcsi nevelés	1	1	1	2
Kapcsolatok Önismeret, társas kultúra	A családi életre nevelés	1	1	1	2
Prevenció Egészség és szenvedélybetegség	A testi és lelki egészségre nevelés	1	2	2	1
Bűnmegelőzés	Az erkölcsi nevelés	1	1	1	
Tanulási módszerek	A tanulás tanítása	1	1		
Közösség és társadalom	Állampolgárságra, demokráciára nevelés	1	1	1	1
Hit és vallás	Az erkölcsi nevelés	1	1	2	1
letvezetési készségek	Önismeret, társas kultúra	1	1	1	1
Kapcsolatok küszöbén: életre szóló barátságok	Önismeret, társas kultúra A családi életre nevelés	1	1	1	2
Élet a családban A család egészsége	A családi életre nevelés	1	1	1	2
Háztartás és pénzgazdálkodás	Gazdasági és pénzügyi nevelés A családi életre nevelés		1	1	2

Tájékozódás a munkaerőpiacon Munkavállalás, munkába állás, önéletrajz, állásinterjú, megjelenés	Pályaorientáció			1	3
Szervezési feladatok		10	10	10	7
		36	36	36	31

2.2.3 Gimnázium (általános) (2019.09.01-től) (2020. 09. 01-től kifutó rendszerben)

Középfokú nevelés- oktatás szakasza, gimnázium, 9-12. évfolyam (Kt. rendelet 3. melléklet)

Óraterv – gimnázium				
Tantárgyak	**9. évf.**	**10. évf.**	**11. évf.**	**12. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
I. idegen nyelv – angol	3+1	3+1	3	3+1
II. idegen nyelv - német	3	3	3	3
Matematika	3	3	3+1	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2+1	2+1	3+1	3+1
Hittan	+1	+1	1*+2	+2
Biológia – egészségtan B		2	2	2
Fizika A	2	2	2	
Kémia B	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene A	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc	1			
Művészetek (dráma és tánc)			2	2
Informatika	1+1	1+1	+2	+3
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	**4**	**4**	**6**	**8**
Rendelkezésre álló órakeret	**35**	**36**	**35**	**35**

Megjegyzések:
(*) Az etika tantárgyat a hittan tantárgyba integráltuk

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	**Változat**
Fizika	A változat
Kémia	B változat
Biológia	B változat
Ének-zene	A változat

Magyar nyelv és irodalom 9-10.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. melléklet)
Kerettantervi óraszámok témakörönként – magyar irodalom

Tematikai egység	Órakeret
1. Világirodalom	**58 óra**
2. Színház- és drámatörténet	**28 óra**
3. Középkori nyelvemlékek	**3 óra**
4. Portrék	**51 óra**
5. Látásmódok	**14 óra**
6. Életművek	**12 óra**
Kötelező összesen:	**166 óra**

Kerettantervi óraszámok témakörönként – magyar nyelv

Tematikai egység	Órakeret
1. Kommunikáció, tömegkommunikáció	**12 óra**
2. Nyelvi szintek, a nyelv grammatikai jellemzői	**20 óra**
3. Szövegértés, szövegalkotás	**13 óra**
4. Helyesírási ismeretek	**12 óra**
5. A szöveg	**22 óra**
6. Stilisztikai alapismeretek	**10 óra**
7. Jelentéstan	**8 óra**
Kötelező összesen:	**97 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	4 óra (2 irod.+2 nyelv)	144 óra (72 irod.+72 nyelv)	130 óra (65 irod.+65 nyelv)	7 irod.+7 nyelv
10.	4 óra (3 irod.+1 nyelv)	144 óra (108 irod.+36 nyelv)	129 óra (97 irod.+ 32 nyelv)	7 irod.+4 nyelv

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként – magyar irodalom

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
103. Világirodalom – görög mitológia, antik görög epika	**10**	2	**10**	2		

és líra						
104. Színház- és drámatörténet – az antik színház és dráma	**6**		**6**			
105. Világirodalom – antik római irodalom	**4**		**4**			
106. Világirodalom - Biblia	**10**	2	**10**	2		
107. Világirodalom – az európai irodalom a 4-15. században (középkor)	**6**	1	**6**	1		
108. Világirodalom – az európai irodalom a 14-16. században (reneszánsz)	**5**		**5**			
109. Színház- és drámatörténet – drámajátékos tevékenységgel	**4**		**4**			
110. Középkori nyelvemlékek	**3**		**3**			
111. Janus Pannonius portréja	**6**		**6**			
112. Balassi Bálint portréja	**8**		**8**			
113. Világirodalom – késő reneszánsz, barokk, klasszicizmus (16-17. század)	**3**	2	**3**	2		
114. Színház- és drámatörténet – az angol színház a 16-17. században és Shakespeare	**6**				**6**	
115. Színház- és drámatörténet – a francia klasszicista színház (17. század)	**6**	1			**6**	1
116. Látásmód – Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem	**6**				**6**	
117. Világirodalom – az európai irodalom a 18. században	**8**				**8**	
118. Magyar irodalom a 18. században – portrék: Csokonai Vitéz Mihály, Berzsenyi Dániel	**20**	2			**20**	2
119. Világirodalom – az európai irodalom a 19. század első felében	**12**				**12**	
120. Színház- és drámatörténet – Katona József: Bánk bán	**6**				**6**	
121. Magyar irodalom a 19. század első felében – portrék:	**17**	2			**17**	2

Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály						
122. Életmű – Petőfi Sándor	**12**	2			**12**	2
123. Látásmód – Jókai Mór	**8**				**8**	
Összesen	**166**	14	**65**	7	**101**	7

9. évfolyam - magyar irodalom

Heti tanóra 10%-ának tartalma (7 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Világirodalom – görög mitológia, antik görög epika és líra**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Homérosz: *Iliász*	Az irodalom filmen: a *Trója* című film megtekintése	*Vizuális kultúra*: az antik-görög művészet néhány alkotása; illusztrációk és irodalmi művek párhuzamai *Földrajz:* topológiai tájékozódás. *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: az ókori történelem.
Mitológiai történetek és hősök különféle feldolgozásokban		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	antikvitás, mítosz, mitológia, eposz, eposzi konvenciók, kaland, utazás mint cselekményszervező elv	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Világirodalom - Biblia**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Világirodalom – az európai irodalom a 4-15. században (középkor)**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Világirodalom – késő reneszánsz, barokk, klasszicizmus (16-17. század)	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	

10. évfolyam – **magyar irodalom**

Heti tanóra 10%-ának tartalma (7 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Színház- és drámatörténet – a francia klasszicista színház (17. század)	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Különböző korszakok színháza és a színjátszás	Színháztörténeti áttekintés a témakör végén; ismeretek rendszerezése	*Vizuális kultúra; Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: görög és római színházépítészet. *Dráma és tánc*: színházművészet, színháztörténet *Vizuális kultúra; Ének-zene; Mozgóképkultúra és médiaismeret*: illusztrációk, zenei és filmes feldolgozások Shakespeare-művekből.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Színház, esztétikai minőség, tragikum, komikum, tragédia, komédia, dialógus, akció, dikció, alapszituáció, konfliktus, drámai szerkezet, kar, katarzis; felvonás, jelenet, díszlet, jelmez, szerzői utasítás, hármas egység, mértéktartás, helyzetkomikum, jellemkomikum, nyelvi komikum, jellemtípus, bizalmas, rezonőr.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Magyar irodalom a 18. században – portrék: Csokonai Vitéz Mihály, Berzsenyi Dániel	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Esszé a két költő műveiből	Számonkérés a témakör (Berzsenyi) végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Magyar irodalom a 19. század első felében – portrék: Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Esszé	Számonkérés a témakörök végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Életmű – Petőfi Sándor	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Esszé	Számonkérés a témakör végén	

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként – magyar nyelv

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
15. Kommunikáció, tömegkommunikáció	**12 óra**	1	**12**	1		
16. Nyelvi szintek, a nyelv grammatikai jellemzői	**20 óra**	3	**20**	3		
17. Szövegértés, szövegalkotás	**13 óra**	1	**13**	1		
18. Helyesírási ismeretek	**12 óra**	1	**12**	1		
19. A szöveg	**22 óra**	2			**22**	2
20. Stilisztikai alapismeretek	**10 óra**	2			**10**	2
21. Jelentéstan	**8 óra**	1	**8**	1		
Összesen	**97 óra**	11	**65**	7	**32**	4

9. évfolyam – magyar nyelv

Heti tanóra 10%-ának tartalma (7 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Kommunikáció, tömegkommunikáció	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**

Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Nyelvi szintek, a nyelv grammatikai jellemzői**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Hangtan, morfémák, szavak, szintagmák	Rendszerezés, gyakorlás az altémák (hangtan, morfémák, szavak, szintagmák) végén	*Idegen nyelvek*: a tanult idegen nyelv hangtana, alaktani szerkezete, szóalkotási módjai, mondatszerkezete.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hang, fonéma, hangtörvény, szóelem (morféma): szabad és kötött morféma, szótő, képző, jel, rag. Szófaj: alapszófaj, viszonyszó, mondatszó. Szószerkezet (szintagma): alárendelő, mellérendelő szintagma.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Nyelvi szintek, a nyelv grammatikai jellemzői**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Mondatrészek, mondatok	Rendszerezés, gyakorlás az altémák (mondatrészek, mondatok) végén	*Idegen nyelvek*: a tanult idegen nyelv hangtana, alaktani szerkezete, szóalkotási módjai, mondatszerkezete.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Mondatrész: alany, állítmány, tárgy, határozó, jelző. Vonzat. Mondat, a mondat szerkesztettsége, mondatfajta; egyszerű mondat, összetett mondat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Nyelvi szintek, a nyelv grammatikai jellemzői**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Szövegértés, szövegalkotás**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**

Különböző magánjellegű és hivatalos szövegek szerkezetének, jellemzőinek megismerése, hivatalos szövegek alkotásának képessége.	A témakörben tanultak rendszerezése, ismétlése	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: különböző típusú források feldolgozása; esszéírás. *Valamennyi tantárgy*: vázlatírás, jegyzetelés. *Informatika:* információkezelés, forrásfelhasználás, hivatkozás, szöveges adatbázis, az internethasználat jogi, etikai kérdései.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hivatalos levél, kérvény, önéletrajz, motivációs levél, meghatalmazás, elismervény. Esszé, értekezés, tanulmány.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Helyesírási ismeretek**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Jelentéstan**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

10. évfolyam – magyar nyelv

Heti tanóra 10%-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A szöveg**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A szöveg fogalma, a szöveg szerkezete, szövegtípusok, szövegek összefüggése	A tanultak rendszerezése, ismétlés	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: a

		forrásszövegek típusai. *Idegen nyelvek:* az idegen nyelvi szöveg/ek kultúrafüggő felépítése. *Biológia-egészségtan; Fizika; Kémia; Földrajz*: a természettudományos ismeretterjesztő, illetve szakszövegek témahálózata, szókincse, felépítése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szöveg, szövegösszefüggés, beszédhelyzet. Szövegmondat, bekezdés, tömb, szakasz. Szövegkohézió Szövegpragmatika Nyelvtani (szintaktikai) tényező (kötőszó, névmás, névelő, határozószó, előre- és visszautalás, deixis, egyeztetés) Szövegtípus Szövegműfaj Szövegfonetika	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A szöveg**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Stilisztikai alapismeretek**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Stílusárnyalatok, stílusrétegek, stílusgyakorlatok, szövegtranszformációk, stíluselemek, stíluseszközök szerepe; a metafora funkciója	A tanultak rendszerezése, ismétlés	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: különböző forrásszövegek stílusjellemzői. *Idegen nyelvek*: beszélt nyelvi stílusregiszterek.
Kulcsfogalmak/	Stílusérték (alkalmi és állandó), stílusréteg (társalgási, tudományos,	

fogalmak	publicisztikai, hivatalos, szónoki, irodalmi). Stílushatás. Szókép (metafora, hasonlat, szinesztézia, metonímia, szinekdoché, összetett költői kép, allegória, szimbólum). Alakzat (ellipszis, kötőszóhiány, ismétlődés, gondolatritmus, oximoron). Mondatstilisztikai eszköz (verbális stílus, nominális stílus, körmondat).

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Stilisztikai alapismeretek**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

Magyar nyelv és irodalom 11-12.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. melléklet)
Kerettantervi óraszámok témakörönként – magyar irodalom

Tematikai egység	**Órakeret**
1. Világirodalom	**26 óra**
2. Színház- és drámatörténet	**20 óra**
3. Portrék	**44 óra**
4. Látásmódok	**29 óra**
5. Életművek	**50 óra**
6. Magyar irodalom – a *Nyugat* és első nemzedéke	**7 óra**
7. Regionális kultúra	**2 óra**
8. Az irodalom határterületei	**4 óra**
Kötelező összesen:	**182 óra**

Kerettantervi óraszámok témakörönként – magyar nyelv

Tematikai egység	**Órakeret**
1. Kommunikáció	**4 óra**
2. Retorika	**12 óra**
3. Szövegalkotás	**7 óra**
4. Általános nyelvészeti ismeretek	**4 óra**
5. Pragmatikai ismeretek	**7 óra**
6. Nyelv és társadalom	**9 óra**
7. Nyelvtörténet	**8 óra**
8. Ismeretek a nyelvről	**9 óra**
Kötelező összesen:	**60 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
11.	4 óra (3 irod.+1 nyelv)	144 óra (108+36)	129 óra (97+32)	11+4
12.	4 óra (3 irod.+1 nyelv)	124 óra (93+31)	112 óra (85+28)	8+3

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként – magyar irodalom

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
124. Életmű – Arany János	**10**	2	**10**	2		
125. Színház– és drámatörténet – Madách Imre: *Az ember tragédiája*	**6**		**6**			
126. Világirodalom – az európai epika és líra a romantika után (19. sz. második fele)	**12**		**12**			
127. Színház- és drámatörténet – az európai dráma és színház a 19. sz. második felében	**8**		**8**			
128. Magyar irodalom a 19. század második felében – portré: Mikszáth Kálmán	**10**	2	**10**	2		
129. Magyar irodalom – a *Nyugat* és első nemzedéke	**7**		**7**			
130. Életmű – Ady Endre	**10**	2	**10**	2		
131. Portré – Móricz Zsigmond	**6**		**6**			
132. Életmű – Kosztolányi Dezső	**10**	4	**10**	4		
133. Látásmódok: Karinthy Frigyes, Krúdy Gyula	**8**	1	**8**	1		
134. Életmű – Babits Mihály	**10**		**10**			
135. Világirodalom – avantgárd irányzatok; a magyar avantgárd	**6**	1			**6**	1
136. Életmű – József Attila	**10**	2			**10**	2
137. Világirodalom – epikai és lírai törekvések a 20. században és a kortárs irodalomban	**8**				**8**	

138. Színház- és drámatörténet – a 20. századi és a kortárs drámairodalom néhány törekvése	**6**				**6**	
139. Portré – Radnóti Miklós	**4**	2			**4**	2
140. Portrék – Szabó Lőrinc, Márai Sándor, Pilinszky János, Weöres Sándor, Ottlik Géza	**15**				**15**	
141. Látásmódok – Illyés Gyula, Németh László, Örkény István, Nagy László	**12**				**12**	
142. Művelődéstörténeti, irodalomtörténeti tájékozódás – Portrék, látásmódok a 20. század magyar irodalmából (választható szerzők, művek)	**8**				**8**	
143. Portrék, látásmódok a kortárs irodalomból (választható szerzők, művek)	**10**				**10**	
144. Regionális kultúra	**2**				**2**	
145. Az irodalom határterületei	**4**				**4**	
Év végi összefoglalás		3				3
Összesen	**182**	19	**97**	11	**85**	8

11. évfolyam - magyar irodalom

Heti tanóra 10%-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Életmű – Arany János**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Esszé	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Magyar irodalom a 19. század második felében – portré: Mikszáth Kálmán**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Mikszáth *Beszterce ostroma* című regénye	Az irodalom filmen: A *Beszterce ostroma* című film megtekintése	*Etika*: Mikszáth műveiben felvetett

		erkölcsi kérdések megvitatása, pl. a kapcsolatok világa, törvény és lelkiismeret. *Filozófia*: a létre vonatkozó kérdések, etika, erkölcsfilozófia. *Földrajz*: a földrajzi tér regionális szerveződése, a Mikszáth-regény/ek topológiája.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Életmű – Ady Endre**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Esszé	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Látásmódok: Karinthy Frigyes, Krúdy Gyula**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Életmű – Kosztolányi Dezső**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Kosztolányi *Édes Anna* című regénye	Az irodalom filmen: az *Édes Anna* című film megtekintése	*Etika; Filozófia*: filozófiai, lélektani irányzatok, pl. a freudizmus és hatása. *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: urbanizáció, kulturális élet, sajtó.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Életmű – Kosztolányi Dezső**	**Órakeret 2 óra**

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Esszé	Számonkérés a témakör végén	

12. évfolyam – **magyar irodalom**

Heti tanóra 10%-ának tartalma (8 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Világirodalom – avantgárd irányzatok; a magyar avantgárd	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Avantgárd irányzatok	Kitekintés – az avantgárd más művészeti ágakban (pl. festészet) Beszélgetés a művészeti alkotásokról	*Vizuális kultúra; Mozgóképkultúra és médiaismeret*: az avantgárd a képzőművészetekben (futurizmus, expresszionizmus, szürrealizmus, kubizmus, konstruktivizmus, dada); az expresszionista és szürrealista filmművészet.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Avantgárd, futurizmus, expresszionizmus, szürrealizmus, aktivizmus, szabad vers, szimultanizmus, önműködő írás, képvers	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Életmű – József Attila	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Esszé	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Portré – Radnóti Miklós	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Esszé	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Év végi ismétlés, rendszerezés – 12. évfolyam	Órakeret 3 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Az évfolyamon tanult témakörök	Ismétlés, rendszerezés	
	Érettségi vizsgára való felkészülés	

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként – magyar nyelv

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
146. Kommunikáció	**4 óra**		**4**			
147. Retorika	**12 óra**	2	**12**	2		
148. Általános nyelvészeti ismeretek	**4 óra**		**4**			
149. Pragmatikai ismeretek	**7 óra**	1	**7**	1		
150. Szövegalkotás	**7 óra**	1	**5**	1	**2**	
151. Nyelv és társadalom	**9 óra**	1			**9**	1
152. Nyelvtörténet	**8 óra**	1			**8**	1
153. Ismeretek a nyelvről	**9 óra**	1			**9**	1
Összesen	**60 óra**	7	**32**	4	**28**	3

11. évfolyam – magyar nyelv

Heti tanóra 10%-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Retorika**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A szónoki beszéd felépítése, az érvelés; Milyen a jó szónok?	Szabadon választott témában egy beszéd elkészítése és előadása	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: antik szónokok, neves magyar szónoklatok (pl. Kölcsey, Kossuth, Deák). Közéleti megnyilatkozások retorikája. *Mozgóképkultúra és médiaismeret*: a meggyőzés, befolyásolás, a hatás eszközei.

	Önálló szóbeli megnyilvánulás felkészülés után	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Retorika, szónok, szónoklat, beszédfajta (bemutató, tanácsadó, törvényszéki), alkalmi beszéd, meggyőző szövegműfaj (vita, ajánlás). Szónoklat, bevezetés (az érdeklődés felkeltése, a jóindulat megnyerése, témamegjelölés), elbeszélés, érv, cáfolat, befejezés (összefoglalás, kitekintés). Érv, tétel, bizonyítás, összekötőelem, érvelés, indukció, dedukció.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Pragmatikai ismeretek**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Szövegalkotás**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

12. évfolyam – magyar nyelv

Heti tanóra 10%-ának tartalma (3 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Nyelv és társadalom**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Nyelvtörténet**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismeretek a nyelvről**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**

Témazáró dolgozat	Számonkérés	

Angol, mint első idegen nyelv 9.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	3+1	144óra	97 óra	11+36

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként
Szabadon felhasználható órakeret: dőlt betűvel

Óraszám	Téma (témakör)	Nyelvtan	Fejlesztendő terület	Kapcsolódási pontok
1-8	A tanuló személye (*személyes vonatkozások, család*)	A 'be' létige alakjai. Possessive adjectives.	Társalgásban való részvétel: köszönés, bemutatkozás, dialógus kezdeményezése. A család témakör megbeszéléséhez elegendő szókincs kialakítása. Egyszerű szöveg / levél írása.	*Etika:* önismeret, ember az időben, társas kapcsolatok
9-17	Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés (*Életmód*).	Kérdés feltevése, tagadás, rövid válaszok. Birtokos 's. Megszámolható / megszámolhatatlan. „Do you like…? / Would you like…?"	Társalgásban való részvétel fordulatok ismétlését vagy magyarázatot kérve. Udvarias kérés. Udvarias kérdés. Egyszerű utasítások adása, követése. Az adott helyzetben fontos információk megértése kismértékben szerkesztett szövegekben.	*Biológia-egészségtan:* egészséges életmód
18-23	*Projekt munka, egy egyszerű étel elkészítése, videofelvétel készítése, annak kielemzése*			*Biológia-egészségtan: egészséges életmód*
24-33	Napirend (*Életmód*)	Az egyszerű jelen idő (Present Simple Time)	Egyszerű, tényszerű információ közlése. Rövid, begyakorolt	*Biológia-egészségtan*: egészséges

			megnyilatkozás ismerős témáról. Egyszerűbb cselekvéssor leírása rövid összefüggő szövegben.	életmód
34-42	Foglalkozások (*A munka világa).*	Az egyszerű jelen idő (Present Simple Tense).	Az egyszerű, mindennapi társalgásban elhangzó álláspontok lényegének megértése. Az adott helyzetben fontos általános információk megértése világos tartalmú és szerkezetű, hétköznapi nyelven írott szövegekben.	*Szakmai tárgyak.*
43-48	*Presentation on sports rules*			*Testnevelés*
49-57	Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása), (*témakör: Környezetünk*).	Van, vannak (There is, There are). Prepositions of place. Some / any. This / that / these / those.	Körülírás. Lényegre koncentráló leírás készítése. Hangzó szövegben leírás megértése.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret*: lakóhely
58-63	*Questionnares about healthy lifestyle*			*Biológia-egészségtan: egészséges életmód*
64-72	Önéletrajz, rövid interjú (*a munka világa*).	Egyszerű múlt idő (Simple Past Tense). Rendhagyó igék (irregular verbs). Can / can't.	Rövid interjúk megértése, abban való részvétel. Történetek követése – hallott és olvasott szöveg alapján. Történet elmesélése – egyszerű élménybeszámoló.	*Szakmai tárgyak.*
73-78	*Making an interview with one of your teacher*			*Etika: önismeret, ember az időben, társas kapcsolatok*

79-87	A városi és a vidéki élet összehasonlítása (*Környezetünk*).	Fokozás (közép- és felsőfok). Have got versus have.	Útbaigazítás követése, mindennapi problémák felvetése: hova menjek. Útbaigazítás nyújtása. Az adott helyzetben fontos általános vagy részinformációk megértése. Egyszerű, tagolt írásmű létrehozása: bevezetés, kifejtés, lezárás.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret*: az én falum, az én városom
88-93	*Making a poster about environmental protection*			*Földrajz: a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői*
94-102	Öltözködés, divat (*Ember és társadalom).*	Folyamatos jelen idő (Present Continuous). Whose.	Szövegértési stratégiák alkalmazása: visszakérdezés. Mindennapi problémák felvetése: melyiket válasszam. Tájékoztató szöveg (prospektus) megértése. Kötőszavak az angol nyelvben.	
103-108	*Projekt munka, egy divatbemutató megszervezése, videofelvétel készítése, annak kielemzése*			*Életvitel, technika, háztartástan*
109-118	Időjárás, éghajlat (*Környezetünk*).	„going to” Infinitive of purpose.	Időjárás jelentés megértése hangzó szöveg alapján (rádió- illetve,	Földrajz: az időjárás tényezői

			tévéfelvétel). A beszélgetésben elhangzottak összefoglalása, a lényeg kiemelése. Az adott helyzetben fontos általános vagy részinformációk megértése autentikus, hétköznapi nyelven írott szövegekben. Egyszerű szöveg írása röviden, különálló elemek lineáris összekapcsolásával (képeslap).	
119-126	Nyaralás itthon, illetve külföldön (*Utazás, turizmus)*	Befejezett jelen idő (Present Perfect Tense) Never / ever / yet / just A befejezett jelen idő és az egyszerű múlt idő kapcsolata.	Szövegértési stratégiák alkalmazása: a várható vagy megjósolt információk keresése. Érzelmek egyszerű kifejezés (tetszés, nemtetszés) Úti előkészületek. Feliratok, menetrend megértése. Beszámoló írása élményekről, eseményekről (utazás).	*Földrajz*: a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői
127-133	Tematikus ismétlés.	Az eddig tanultak ismétlése, gyakorlás.	Az eddig tanultak ismétlése, gyakorlás.	

9. évfolyam

Kötelező óraszám 10 %-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/	Ételek, sütés-főzés	**Órakeret**

Fejlesztési cél		11 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Easy reader: Rainman	Irodalom: egy ismert mű rövidített változatának olvasása
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Olvasott szöveg értése, szókincsbővítés, tartalommondás	

Angol, mint első idegen nyelv 10.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
10.	3+1	144 óra	97 óra	11+36

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként
Szabadon felhasználható órakeret: dőlt betűvel

Óraszám	Téma (témakör)	Nyelvtan	Fejlesztendő terület	Kapcsolódási pontok
1-3	Tematikus ismétlés.	Év eleji ismétlés.	Év eleji ismétlés. A felhasználóbarát online és hagyományos szótárak használata.	
4-11	Emberek külső és belső jellemzése, baráti kör (*Ember és társadalom)*	Tenses: Present, Past and Future.	Az egyszerű, mindennapi társalgásban elhangzó álláspontok lényegének megértése. Érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való részvétel, információcsere, véleménycsere. Rövid, begyakorolt megnyilatkozás ismerős témáról. Köznyelven írt magánlevél megértése. Személyes információt kifejező üzenetek írása.	*Etika:* társas kapcsolatok
12-19	Egyén és család nálunk és a célországokban (*Személyes*	Egyszerű jelen idő (Present Simple Tense) és folyamatos	Az ismerős témájú, egyszerűen és világosan megfogalmazott, rövid	*Etika:* önismeret, ember az időben, családi élet.

	vonatkozások, család)	jelen idő (Present Continuous Tense). Have / have got	köznyelvi stílusú beszéd főbb pontjainak megértése. Egyszerű, tényszerű információ megszerzése és továbbadása. Tényszerű információk összefoglalása e-mailben. A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökke (emotikonok, internetes rövidítések).	
20-25	*My role model-prezentációs előadás a példaképemről*			*Etika: önismeret, ember az időben, családi élet.*
26-33	Állásinterjú (*A munka világa*)	Egyszerű múlt idő (Past Simple Tense) és folyamatos múlt idő (Past Continuous Tense).	Előre elkészített kérdőív alapján strukturált interjú készítése. A hangzó szövegben a magyarázatot és a következményt jelző szavak felismerése. A begyakorolt nyelvi eszközök megbízható használata (szófordulatok, modoros kifejezések). Újságcikkek (pl. álláshirdetés) megértése. Életrajz írása.	*Szakmai tárgyak.*
34-39	*Projekt munka: külföldi csoport végigvezetése az iskolán, videofelvétel készítése, annak kielemzése*			*Földrajz: tájolás*
40-47	Étkezési szokások a családban. (*Életmód*)	Much / many Some / any A few / a little / few / little Some-, any- Névelők (articles)	Az elemi szókincs viszonylag magabiztos és általában helyes alkalmazása, elmélyítése. Tájékoztató szöveg (prospektus) megértése.	*Biológia-egészségtan*: testrészek, egészséges életmód.

			Egyszerűbb cselekvéssor leírása összefüggő szövegben.	
48-53	*Projekt munka, egy egyszerű étel elkészítése, videofelvétel készítése, annak kielemzése*			*Biológia-egészségtan: testrészek, egészséges életmód.*
54-61	Személyes tervek (*Személyes vonatkozások, család).*	Vonzatok – verb patterns. Jövő idő kifejezése a „going to" szerkezet, a folyamatos jelen idő (Present Continuous Tense) és a „will" segítségével.	A hangzó szövegben az okot vagy ellentétet előrejelző szavak felismerése. Érzelmek egyszerű kifejezése és reagálás mások érzelmeire (meglepetés, boldogság, szomorúság). Tervek és cselekedetek rövid és egyszerű magyarázata. Célnyelvű dalszövegek. Célnyelvű dalok. Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (vers, rapszöveg, rigmus, dalszöveg)	*Etika:* önismeret, ember az időben - gyermekkor, ifjúság, felnőttkor öregkor.
62-70	A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek (*Környezetünk).*	A „What… like?" szerkezet. Fokozás (comparaitve and superlative adjectives). Összehasonlítás („as…as" szerkezet, „then")	Telefonbeszélgetésekben elhangzó alapvető információk megértése. Leírás (lakóhely részletes leírása, látnivalók) megértése hangzó szöveg alapján. Tájékoztató szövegek (útleírások, prospektusok, hirdetések) megértése. Lényegre koncentráló leírás készítése.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret*: lakóhely és környék hagyományai, az én falum, az én városom. *Biológia-egészségtan*: élőhely, életközösség. *Földrajz*: településtípusok
71-76	*Debrecen nevezetességeinek bemutatása kinn a helyszínen,*			*Történelem: híres személyek, épületek*

	videofelvétel készítése, annak kielemzése			
77-84	A foglalkozásokhoz szükséges kompetenciák, rutinok, kötelességek (*A munka világa*).	A befejezett múlt (Present Perfect Tense) és az egyszerű múlt idő (Past Simple Tense) kapcsolata. For / since.	Az egyszerű, mindennapi társalgásban elhangzó álláspontok lényegének megértése. Érzelmek egyszerű kifejezése és reagálás mások érzelmeire (érdeklődés, közömbösség). Vélemény kifejezése. Érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése a köznyelven írt szövegekben. Érzések, gondolatok és reakciók rövid leírása; rövid vélemény írása indoklással.	*Szakmai tárgyak.*
85-92	Gyakori betegségek, sérülések, baleset (*Életmód*).	Have to / don't have to. Should / should not. Must / must not.	Szövegértési stratégiák alkalmazása (ismeretlen szavak kikövetkeztetése a szövegösszefüggésből). Felkészülésen alapuló interjú (az orvosnál). Írásos minták követése és aktuális tartalmakkal való megtöltése (e-mail és baráti levél). Egyszerű cselekvéssort tartalmazó instrukciók.	*Biológia-egészségtan*: testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, betegségmegelőzés. *Testnevelés és sport*: a rendszeres testedzés hatása a szervezetre.
93-98	*Szituációs gyakorlatok: orvosnál, a kórházban, videofelvétel készítése és kielemzése*			*Biológia: egészséges életmód*
99-106	A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés	Time clauses. 1-es típusú feltételes mondatok (First conditional).	Részletes, összetett útbaigazítás követése. Úti előkészületek és utazás során felmerülő feladatok megoldása (pl közlekedési információk	

	(*Utazás, turizmus*).		beszerzése). Előadás segédanyagok alapján. Beszámoló írása élményekről, eseményekről (utazás).	
107-114	A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben (*Tudomány és technika*).	A passzív szerkezet (Passive).	Közlemények. Hírek a televízióban és a rádióban. film cselekményének vázlatos összefoglalása. Az autentikus szövegek jellegéből fakadó ismeretlen fordulatok kezelése a szövegben. Véleményt kifejező üzenet, komment írása (blog).	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika*: tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok. *Informatika***:** számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média megismerése.
115-120	Konfliktusok és kezelésük (*Ember és társadalom)*.	2-es típusú feltételes mondatok (Second Conditional) Might.	Összefoglalás, visszakérdezés. Történetek követése, véleménynyilvánítás és érdeklődés további részletekről. Internetes fórumok hozzászólásai. Rövid olvasott vagy hallott szöveg átfogalmazása, összefoglalása, jegyzet készítése.	*Etika:* társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés
121-125	A tanuló életének fontos állomásai (*Személyes vonatkozások, család).*	A folyamatos befejezett jelen idő (Present Perfect Continuous). A folyamatos befejezett jelen idő (Present Perfect Continuous) és a befejezett jelen idő (Present	Az ismerős témájú, egyszerűen és világosan megfogalmazott, rövid köznyelvi stílusú előadás főbb pontjainak megértése. Mindennapi problémák felvetése, megvitatása. Részvétel előre elkészített, ismerős témájú csoportos előadásban.	*Etika:* önismeret, ember az időben - gyermekkor, ifjúság, felnőttkor öregkor, családi élet.

		Perfect Simple) kapcsolata.	Beszámolók. Formanyomtatvány, kérdőív kitöltése.	
126-131	*Filmnézés és elemzése, megvitatása: K-Pax*			*Etika: önismeret, ember az időben - gyermekkor, ifjúság, felnőttkor öregkor, családi élet.*
132-133	Tematikus ismétlés.	Az eddig tanultak ismétlése, gyakorlás.	Az eddig tanultak ismétlése, gyakorlás.	

10. évfolyam

Kötelező óraszám 10 %-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Lakóhely nevezetességei	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Easy-reader: The Phantom of the Operahouse	Irodalom: egy ismert mű rövidített változatának elolvasása
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Olvasott szöveg értése, szókincsbővítés, tartalommondás	

Angol, mint első idegen nyelv 11.

Választott kerettanterv:

Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
11.	3	108	97	11

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Óraszám	Téma (témakör)	Nyelvtan	Fejlesztendő terület	Kapcsolódási pontok
1-3	Tematikus ismétlés.	Év eleji ismétlés.	Év eleji ismétlés.	
4-10	Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban (*Szabadidő,*	Auxiliaries („do, be, have"). Rövid válaszok.	Egyszerű műszaki információk megértése. Részvétel a szóbeliség jegyeit	*Informatika*: e-könyvek, médiatudatosság, számítógépen keresztül való

	művelődés, szórakozás). Az internet szerepe (*Tudomány és technika).*		viselő digitális kommunikációban: fórum, chat, Skype. Hagyományos és elektronikus levelek megértése. Hagyományos és elektronikus levelek írása.	kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média megismerése, az elterjedt infokommunikációs eszközök előnyeinek és kockázatainak megismerése, a netikett alapjainak megismerése, élőszóval kísért bemutatók és felhasználható eszközeik
11-19	Szabadidős elfoglaltságok, hobbik (*Szabadidő, művelődés, szórakozás).*	Egyszerű jelen idő (Present Simple Tense). Cselekvést és állapotot kifejező igék (action and state verbs). Passzív szerkezetek az egyszerű jelen időben.	Instrukciók megértése. Instrukciók adása. Az információk ellenőrzése, megerősítése. Riportok megértése. Riportkészítés.	*Testnevelés és sport*: táncok, sportágak jellemzői
20-39	Színház, mozi, koncert, kiállítás (*Szabadidő, művelődés, szórakozás).*	Múlt idő: egyszerű múlt idő (Past Simple Tense), folyamatos múlt idő (Past Continuous Tense), a régmúlt (Past Perfect). Passzív szerkezetek a múlt időben.	Hangzó szöveg: dalok és videók megértése, tartalmuk összegzése. Programegyeztetés. Valóságos vagy elképzelt események részleteinek egyszerű bemutatása. Lényegre koncentráló leírás készítése. Gondolatok, vélemény kifejezése kulturális témákkal kapcsolatban (zene, film).	*Magyar nyelv és irodalom***:** rövid epikai, lírai, drámai művek olvasása
30-37	Saját iskola bemutatása: tantárgyak, szakmai tárgyak, órarend,	Modálisok („can, have to, allowed to, must, must not,	Az egyszerű, mindennapi társalgásban elhangzó álláspontok	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek;*

	nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe (*Az iskola*).	should")	lényegének megértése. Ismerős témáról beszélgetés kezdeményezése, fenntartása. A mondat megértett részei és a szövegösszefüggés alapján az ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése. Hagyományos és elektronikus nyomtatvány, kérdőív kitöltése. A formális levél.	*társadalmi, állampolgári ismeretek*: a tudás fogalmának átalakulása *Informatika*: digitális tudásbázisok.
38-44	Időjárás, éghajlat; Növények és állatok a környezetünkben (*Környezetünk*).	A jövő idő kifejezésének módjai („will", „going to", folyamatos jelen idő (Present Continuous Tense)).	Az ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok, egyszerű nyelvezetű hangfelvételek lényegének megértése. Választási lehetőségek összevetése. Az adott feladat megoldásához szükséges információk kiszűrése hosszabb szövegekből is. Lényegre koncentráló leírás készítése,	*Földrajz*: az időjárás tényezői. *Biológia-egészségtan*: élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág
45-51	Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben (*Életmód*).	Anglicizmusok.	Szolgáltatásokkal kapcsolatos helyzetek kezelése (étterem). Az idegen nyelvi normának megfelelő, az anyanyelvi hatások kiküszöbölésére törekvő nyelvhasználat ismerős kontextusokban. Menü. Ételrendelés. Érvelés írása.	*Biológia-egészségtan*: egészséges életmód, biotermékek.

52-59	Diákmunka, nyári munkavállalás (*A munka világa*).	Többszavas kifejezések.	Telefonos beszélgetések megértése. Az idegen nyelvi normának megfelelő, az anyanyelvi hatások kiküszöbölésére törekvő nyelvhasználat ismerős kontextusokban. Hirdetések. Irányított fogalmazási feladat kötött tartalmainak megjelenítése a fogalmazásban. Életrajz, lényegre koncentráló leírás, elbeszélés készítése.	*Szakmai tárgyak.*
60-66	Személyes tervek, célok (*Személyes vonatkozások, család).*	A feltételes mód; az egyes, a kettes és a zéró típusú feltételes mód (First, Second and Zero Conditionals).	Hangzó szövegben várható vagy megjósolt információk keresése. Beszélgetésben elhangzottak összefoglalása, a lényeg kiemelése. Valóságos vagy elképzelt események részleteinek egyszerű bemutatása. Egyszerű, világos köznyelvet használó előadás fő pontjainak lejegyzése; saját ötlethez jegyzet készítése. Álmok, remények és ambíciók, történetek elmondása.	*Etika:* önismeret, ember az időben - gyermekkor, ifjúság, felnőttkor öregkor.
67-74	Családi élet, családi kapcsolatok (*Személyes vonatkozások, család).*	Modálisok (must, might, can't, could).	Az ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok, egyszerű nyelvezetű hangfelvételek lényegének megértése. Rövid interjúk, mások	*Etika:* családi élet.

			bevonása a párbeszédbe. A képregények. Egyszerű információt közlő/kérő feljegyzések/üzenetek írása (barátoknak).	
75-81	Függőségek (dohányzás, alkohol, internet, drog) (*Életmód*).	Folyamaos befejezett jelen idő (Present Perfect Continuous Tense).	Beszámolók megértése hangzó szöveg alapján. Társalgásban való részvétel: reakciók kifejezése. Tanácsadás. Ismeretterjesztő szövegek olvasása. Irányított fogalmazási feladat: tanács kérése. Részletes utasítások adása, követése és kérése.	*Biológia-egészségtan*: egészséges életmód.
82-86	Népszerű tudományok, ismeretterjesztés (*Tudomány és technika).*	Indirekt kérdések (Indirect Questions). Az „ugye” kérdés (Question Tags).	Reklámok megértése hangzó szöveg alapján. A szövegszervezés eszközeinek tudatos használata. Tájékoztató szövegek, írott reklámok megértése. Íráskészség: képaláírások, poszter szövegek.	*Informatika***:** számítógépen keresztül való információ keresése.
87-92	Női és férfi szerepek, ismerkedés, házasság (*Ember és társadalom).*	A függő beszéd (Reported Speech).	A televíziós hírműsorok lényegének megértése. Társalgásban való részvétel ismerős témák esetén – időnként szavak, fordulatok ismétlését vagy magyarázatát kérve. személyes információt kifejező e-mailek, levelek írása.	*Etika***:** társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés.
93-97	Tematikus	Az eddig	Az eddig tanultak	

	ismétlés.	tanultak ismétlése, gyakorlás.	ismétlése, gyakorlás.	

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Saját iskola bemutatása	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Projekt munka: külföldi csoport végigvezetése az iskolán, videofelvétel készítése, annak kielemzése	Földrajz: tájolás
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Directions, instructions,	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szabadidő, szórakozás	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	K-PAX: filmnézés angolul, majd a film feldolgozása kérdések alapján	Társadalomismeret
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Angol, mint első idegen nyelv 12.

Választott kerettanterv:

Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
12.	3+1=4 óra	93+31=124 óra	84 óra	9+31=40

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Óraszám	Téma (témakör)	Nyelvtan	Fejlesztendő terület	Kapcsolódási pontok
1-3	Tematikus ismétlés.	Év eleji ismétlés.	Év eleji ismétlés.	
4-10	A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben (*Tudomány és technika).*	Segédigék („do, be, have”). Kérdések és válaszok. Rövid válaszok.	Az ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok, egyszerű nyelvezetű hangfelvételek lényegének	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika*: tudománytörténeti jelentőségű felfedezések,

			megértése. Egyszerű műszaki információ megértése. Érthető, egyre kevesebb félreértésre okot adó kiejtés, intonáció fejlesztése. Használati utasítások. Irányított fogalmazási feladat: panaszlevél.	találmányok
11-17	Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport (*Szabadidő, művelődés, szórakozás).*	Az egyszerű jelen idő (Present Simple Tense) és a folyamatos jelen idő (Present Continuous Tense) kapcsolata. A passzív szerkezetek jelen időben.	Az ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok, egyszerű nyelvezetű hangfelvételek lényegének megértése (sportközvetítés, sporthírek). Sportágak leírása, játékszabályok. E-mail és baráti levél írása.	*Testnevelés és sport*: táncok, népi játékok, sportágak jellemzői.
18-24	A művészetek szerepe a mindennapokban (*Szabadidő, művelődés, szórakozás).*	A különböző múlt idők kapcsolatai: egyszerű múlt idő (Simple Past Tense), folyamatos múlt idő (Past Continuous Tense), régmúlt (Past Perfect). A passzív szerkezetek múlt időben.	Hangzó szöveg értése: dalok, videók. Könyv vagy film cselekményének vázlatos összefoglalása. Egyszerű irodalmi szövegek olvasása. Kész szövegekből hasznos fordulatok kiemelése és alkalmazása. Versek, mondókák, nyelvtörők. Műsorfüzet.	*Magyar nyelv és irodalom***:** rövid epikai, lírai, drámai művek olvasása. *Informatika*: e-könyvek. *Ének-zene*: népzene, klasszikus zene, pop zene. *Vizuális kultúra*: művészi alkotások leírása, értelmezése.
25-31	Társadalmi szokások nálunk és a célországokban (*Ember és társadalom).*	Modálisok (kötelezettség, engedély).	Udvarias kérések, kérdések kifejezése. Az udvariassági szokások ismerete és alkalmazása. Párbeszédek - EASL dialógusok megértése. A tanulmányokhoz, érdeklődési körhöz	*Etika:* társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia.

			kapcsolódó beszélgetésben való részvétel, információcsere, álláspont kifejtése, rákérdezés mások nézeteire A megértés ellenőrzése, a félreérthető megfogalmazás javítása, körülírás, szinonimák használata. Képleírások. Egyszerű információt közlő/kérő feljegyzések/üzenetek írása.	
32-39	Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése (*Utazás, turizmus).*	Jövő idő kifejezése az angol nyelvben („going to”, „will”, folyamatos jelen idő (Present Continuous Tense)).	Üzenetek, útbaigazítások követése. Úti előkészületek és utazás során felmerülő feladatok megoldása (pl. közlekedési információk beszerzése, szállásfoglalás, programegyeztetés, reakciók kifejezése). Utazások során felmerülő feladatok, például közlekedés, szállás intézése vagy ügyintézés a hatóságokkal külföldi látogatás során Elbeszélő szöveg írása. Leírás. A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (térkép, kép, ábra).	*Földrajz*: egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői
40-48	Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a	Kérdések a „like” szó segítségével. Szórend.	Szövegértési stratégiák alkalmazása: az ismeretlen szavak	*Biológia-egészségtan*: testrészek, egészséges életmód,

	testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás) (*Életmód*).		kikövetkeztetése a szövegösszefüggésből. Szolgáltatásokkal kapcsolatos helyzetek kezelése kevésbé begyakorolt helyzetekben (a boltban, az étteremben). Olvasás: tájékoztató szövegek, utasítások. Irányított fogalmazási feladat kötött tartalmainak megjelenítése a fogalmazásban: az egészséges életmód.	a betegségek ismérvei, betegségmegelőzés, elsősegély. *Testnevelés és sport*: a rendszeres testedzés hatása a szervezetre, relaxáció.
49-56	Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás (*A munka világa*).	Befejezett jelen idő (Present Perfect Tense). Passzív a befejezett jelen időben.	Hangzó szöveg értése: beszámolók, interjúk. Önéletrajz írása, állásinterjú. Hirdetések olvasása, megértése. Személyes adatokat tartalmazó bemutatkozó levelek, e-mailek vagy internes profilok. A köznyelven írt szövegekben az érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése.	
57-64	A pénz szerepe a mindennapokban (*Gazdaság és pénzügyek).*	Az 1-es és a 2-es típusú feltételes (First and Second Conditionals).	Az ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok, egyszerű nyelvezetű hangfelvételek lényegének megértése. Mindennapi problémák felvetése, megvitatása, választási lehetőségek összevetése (mit csináljak?). Részvétel előre	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; társadalmi és állampolgári ismeretek*: a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás

			elkészített, ismerős témájú csoportos előadásban. Utasítások, hírek olvasása. Lényegre koncentráló leírás készítése.	
65-71	A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel (*Ember és társadalom*).	Modálisok: a valószínűség kifejezése.	Az egyszerű, mindennapi társalgásban elhangzó álláspontok lényegének megértése. Problémák felvetése, megvitatása, teendők meghatározása, választási lehetőségek összehasonlítása. Ismerős témáról beszélgetés kezdeményezése, fenntartása, a szó átvétele, átadása, mások bevonása, a beszélgetés lezárása. Íráskészség: rövid jellemzések; rövid leírások.	*Etika:* társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés.
72-75	Hasonlóságok és különbségek az emberek között, tolerancia (*Ember és társadalom).*	A befejezett jelen idő (Present Perfect Simple) és a folyamatos befejezett jelen idő Present Perfect Continuous) kapcsolata.	Személyes és telefonos társalgás, megbeszélés. Problémák felvetése, megvitatása, teendők meghatározása, választási lehetőségek összehasonlítása. Érzelmek kifejezése és reagálás mások érzelmeire, mint például reménykedés, csalódottság, aggodalom, öröm. Témakifejtés vizuális stimulus alapján. Véleményt kifejező üzenet, komment írása (internetes fórumon).	*Etika:* társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők, szegények és gazdagok
76-79	Ünnepek, családi ünnepek (*Ember*	Függő beszéd (reported	Tranzakciós és informális	*Etika:* társas kapcsolatok.

	és társadalom).	speech): kijelentések, kérdések, utasítások.	párbeszédek. Elbeszélések vagy leírások lényegének folyamatoshoz közelítő összefoglalása a gondolatok lineáris összekapcsolásával. Történet leírása.	
80-82	Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért és a természet megóvásáért, fenntarthatóságáért, globális kihívások. (*Környezetünk).*	Modálisok: javaslat, jótanács.	Figyelemfelkeltő rövid sms-ek, blogok, e-mailek, képaláírások. Autentikus nyelvű hírek hallgatása. Érvelés írása. A hivatalos levél.	*Biológia-egészségtan*: élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág. *Földrajz*: településtípusok; globális problémák, fenntarthatóság, környezettudatosság, életminőségek különbségei, pl. az éhezés és a szegénység okai; a Föld mozgása, az időjárás tényezői, a Föld szépsége, egyedisége
83-84	Tematikus ismétlés.	Ismétlés, felkészülés az érettségire.	Ismétlés, felkészülés az érettségire.	

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (9 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Pályaválasztás (A munka világa)	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Állásinterjúk eljátszása, videofelvétel készítése, kielemzése	Kommunikáció
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Application, full-time job, working hours	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Környezetvédelem	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Projektmunka: Endangered species	Biológia
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Blue whales, pandas, natural habitat, deforestation	

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (31 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél		**Órakeret 16 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Easy reader:The Hound of the Baskervilles	Irodalom: egy ismert mű elolvasása rövidített változatban
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Olvasott szöveg értése, szókincsbővítés, tartalommondás	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél		**Órakeret 15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Easy reader: King Arthur	Irodalom: egy ismert mű elolvasása rövidített változatban
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Olvasott szöveg értése, szókincsbővítés, tartalommondás	

Német, mint második idegen nyelv 9-12.

KERETTANTERV:
A kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet

3. melléklet - <u>Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára</u>

3.2.03.1 II. idegen nyelv

ÓRATERV:

Évfolyam	**9.**	**10.**	**11.**	**12.**
Heti óraszám	**3**	**3**	**3**	**3**
Hetek száma	**36**	**36**	**36**	**32**
Éves óraszám	**108**	**108**	**108**	**96**
Heti tanóra	**97**	**97**	**97**	**86**
Szabadon felhasználható óraszám	**11**	**11**	**11**	**10**
KER szint		**A1**		**A2**

9. ÉVFOLYAM

TÉMAKÖRÖK

Éves óra-szám	**Témák**	**Kapcsolódási pontok**
13+1	*Személyes vonatkozások, család* A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai. Családi élet. Otthoni teendők. Családtagok bemutatása.	*Etika*: önismeret, ember az időben: gyermekkor, ifjúság, felnőttkor, öregkor, családi élet.
13+1	*Ember és társadalom* Emberek belső jellemzése. Konfliktusok és kezelésük. Társadalmi szokások nálunk és a célországokban.	*Etika*: társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők, szegények és gazdagok.
13+1	*Környezetünk* Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása, bútorok). Lakáskeresés.	*Biológia-egészségtan:* az időjárás tényezői.

	Lakberendezési stílusok. Időjárás, éghajlat.	
10	*Az iskola* A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága. Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban.	*Történelem, társadalmi, és állampolgári ismeretek*: a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái, élethosszig tartó tanulás. *Informatika:* digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.
10	*A munka világa* Továbbképzések, tanulási lehetőségek. Az iskolán kívüli tanulás.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: pályaorientáció és munka.
13+1	*Életmód* Napirend, időbeosztás. Mindennapi teendők. Napszakok. Életünk és a stressz. Ételek, italok kedvenc ételek, sütés-főzés. Bevásárlás. Étkezdében, étteremben. Receptek.	*Biológia-egészségtan:* testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, fogyatékkal élők, betegségmegelőzés, elsősegély. *Testnevelés és sport:* a rendszeres testedzés hatása a szervezetre, relaxáció.
14+1	*Szabadidő, művelődés, szórakozás* Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Színház, mozi, koncert, kiállítás. Sportolás, kedvenc sport. Olvasás, rádió, tévé, számítógép, internet. Kulturális és sportélet nálunk és a célországokban.	*Földrajz:* más népek kultúrái. *Magyar nyelv és irodalom:* rövid epikai, lírai, drámai művek olvasása, a reklám és a popzene új szóbeli költészete. *Informatika:* e-könyvek, médiatudatosság. *Testnevelés és sport:* táncok, népi játékok, példaképek szerepe, sportágak jellemzői. *Ének-zene*: népzene, klasszikus zene, pop- zene. *Dráma és tánc:* a szituáció alapelemei, beszédre késztetés, befogadás, értelmezés, különböző kultúrák mítoszai, mondái. *Vizuális kultúra:* művészi alkotások leírása, értelmezése.
11+1	*Utazás, turizmus* Turistaként a célországban.	*Technika, életvitel és gyakorlat:* közlekedési ismeretek,

	Turisztikai célpontok.	közlekedésbiztonság, fenntarthatóság, környezettudatosság a közlekedésben. *Földrajz:* a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői.
5	Év végi rendszerező ismétlés	

10. ÉVFOLYAM

TÉMAKÖRÖK

Éves óra-szám	**Témák**	**Kapcsolódási pontok**
12+1	*Személyes vonatkozások, család* A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai. Személyes tervek.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: család és háztartás. *Etika*: önismeret, ember az időben: gyermekkor, ifjúság, felnőttkor, öregkor, családi élet.
14+1	*Ember és társadalom* Emberek külső jellemzése. Baráti kör. Ünnepek, családi ünnepek. Ünnep megszervezése, vendégek meghívása, meghívás elfogadása, lemondása. Ünnepek a célországban. Öltözködés, divat. Ruhadarabok. Divatkatalógusok. Vásárlás áruházban.	*Etika*: társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők, szegények és gazdagok.
13+1	*A munka világa* Foglalkozások és a szükséges kompetenciák. Önéletrajz, állásinterjú. Motivációs levél. Szakmai gyakorlat. Álláshirdetés. Különleges foglalkozások.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: pályaorientáció és munka.
13+1	*Életmód* Napirend, időbeosztás. A testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás). Gyakori betegségek, sérülések, baleset. Gyógykezelés (orvosnál).	*Technika, életvitel és gyakorlat*: testi és lelki egészség, balesetek megelőzése, egészséges ételek. *Biológia-egészségtan:* testrészek, egészséges életmód, a betegségek

	Életmód nálunk és a célországokban. Testrészek. Tanácsadás, gyógykezelési praktikák. Alternatív gyógykezelési módok, stresszoldás.	ismérvei, fogyatékkal élők, betegségmegelőzés, elsősegély. *Testnevelés és sport:* a rendszeres testedzés hatása a szervezetre, relaxáció.
10	*Szabadidő, művelődés, szórakozás* Szabadidős elfoglaltságok, hobbik.	*Földrajz:* más népek kultúrái. *Magyar nyelv és irodalom:* rövid epikai, lírai, drámai művek olvasása, a reklám és a popzene új szóbeli költészete. *Informatika:* e-könyvek, médiatudatosság. *Testnevelés és sport:* táncok, népi játékok, példaképek szerepe, sportágak jellemzői. *Ének-zene*: népzene, klasszikus zene, pop- zene. *Dráma és tánc:* a szituáció alapelemei, beszédre késztetés, befogadás, értelmezés, különböző kultúrák mítoszai, mondái. *Vizuális kultúra:* művészi alkotások leírása, értelmezése.
13+1	*Utazás, turizmus* A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés. Menetrendek, tájékoztatók. Reptéren, pályaudvaron. Egy idegen városban. Útbaigazítás, turistainformáció. Látnivalók, szórakozási lehetőségek a célországban. Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése. Szálláslehetőségek (camping, ifjúsági szállás, szálloda, bérelt lakás vagy ház, lakáscsere stb.). Turisztikai célpontok.	*Technika, életvitel és gyakorlat:* közlekedési ismeretek, közlekedésbiztonság, fenntarthatóság, környezettudatosság a közlekedésben. *Földrajz:* a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői.
11	*Tudomány és technika* A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika*: tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok.

		Informatika: számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média megismerése, az elterjedt infokommunikációs eszközök előnyeinek és kockázatainak megismerése, a netikett alapjainak megismerése, élőszóval kísért bemutatók és felhasználható eszközeik.
11+1	*Gazdaság és pénzügyek* A pénz szerepe a mindennapokban. Vásárlás, szolgáltatások (például posta, bank). Háztartási eszközök javíttatása, szerelő hívása telefonon. Telefonos ügyintézés, üzenethagyás.	*Technika, életvitel és gyakorlat:* család és háztartás, tudatos vásárlás, pénzügyi ismeretek. *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:* a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel rezsi, zsebpénz.
5	Év végi rendszerező ismétlés	

11. ÉVFOLYAM

TÉMAKÖRÖK

Éves óra-szám	Témák	Kapcsolódási pontok
12+1	*Személyes vonatkozások, család* A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai. Személyes tervek. Családi élet, családi kapcsolatok. A családi élet mindennapjai, otthoni teendők.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: család és háztartás. *Etika*: generációk kapcsolata, családi élet.
11+1	*Ember és társadalom* Emberek külső és belső jellemzése. Ünnepek, családi ünnepek. Ajándékozás, ünnepi készölődés, szervezés. Társadalmi szokások nálunk és a célországokban.	*Etika*: társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők, szegények és gazdagok. *Technika, életvitel és gyakorlat*: tudatos vásárlás.
13+1	*Környezetünk* Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása). Bútorok, berendezés.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: fenntarthatóság, környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben, víz és energia-

	Teendők otthon és a ház körül. A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek. Lakhatási formák, együttélés másokkal. Az együttélés szabályai. Különleges építészeti stílus a célországban. Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben. Növények és állatok a környezetünkben.	takarékosság, újrahasznosítás. *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek.* lakóhely és környék hagyományai. *Biológia-egészségtan*: élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág. *Földrajz*: településtípusok; globális problémák, életminőségek különbségei; a Föld mozgása, az időjárás tényezői, a Föld szépsége, egyedisége.
13+1	*Az iskola* Tantárgyak, tanulmányi munka. Iskolai sikerek, sikertelenség. Tanulmányi eredmény. Saját iskolánk bemutatása. Az ismeretszerzés különböző módjai. Iskolarendszer a célországban. Iskolai tapasztalatok, lehetőségek az oktatási rendszerben. Továbbképzési lehetőségek.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái, élethosszig tartó tanulás. *Informatika*: digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.
13+1	*A munka világa* Diákmunka, nyári munkavállalás. Foglalkozások és a szükséges kompetenciák. Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás. Szakmai gyakorlat. Telefonálás a munkahelyen. Munka és szabadidő. A hivatás megtalálása.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: pályaorientáció és munka.
14+1	*Életmód* Napirend, időbeosztás. Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás). Életünk és a stressz. Függőségek. Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés. A sportolás jótékony hatása. Sportágak, extrém sportok. Étkezés családban, éttermekben, gyorséttermekben. Étkezési szokások és ételek a célországban. Étkezés vendégségben.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: testi és lelki egészség, balesetek megelőzése, egészséges ételek. *Biológia-egészségtan*: testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, fogyatékkal élők, betegségmegelőzés, elsősegély. *Testnevelés és sport*: a rendszeres testedzés szerepe, relaxáció.
11	*Szabadidő, művelődés, szórakozás*	*Földrajz:* más népek kultúrái.

	Szabadidős elfoglaltságok, hobbik.	*Magyar nyelv és irodalom*: különböző kultúrák mítoszai, mondái; a reklám és a popzene új szóbeli költészete. *Informatika*: e-könyvek, médiatudatosság. *Testnevelés és sport*: táncok, népi játékok, a sport és olimpia története, példaképek szerepe, sportágak jellemzői. *Ének-zene*: népzene, klasszikus zene, popzene. *Dráma és tánc*: a szituáció alapelemei, beszédre késztetés, befogadás, értelmezés. *Vizuális kultúra*: művészi alkotások leírása, értelmezése.
10	*Utazás, turizmus* Turisztikai célpontok a célnyelvi országokban. Az egyéni és társas utazás előnyei és hátrányai.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: közlekedési ismeretek, közlekedésbiztonság, fenntarthatóság, környezettudatosság a közlekedésben. *Földrajz*: a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői.
5	Év végi rendszerező ismétlés	

12. ÉVFOLYAM

TÉMAKÖRÖK

Éves óra-szám	Témák	Kapcsolódási pontok
11	*Személyes vonatkozások, család* A tanuló személye. Személyes tervek.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: család és háztartás.

	Családi élet, családi kapcsolatok. Konfliktusok a családban. Fontos családi események, életutak. Gyerekkori emlékek.	*Etika*: generációk kapcsolata, családi élet.
11	*Ember és társadalom* A tizenévesek és a fiatalok világa: kapcsolat a kortársakkal, elnőttekkel. Női és férfi szerepek, ismerkedés, házasság. Konfliktusok a házasságban és azok megoldása. Élőítéletek. Ajándékozás. Társadalmi szokások nálunk és a célországokban.	*Etika*: társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők, szegények és gazdagok. *Technika, életvitel és gyakorlat*: tudatos vásárlás. *Földrajz; biológia-egészségtan*: biotermékek.
10	*Környezetünk* Személyes tárgyak és bútorok a lakásban. Időjárás, éghajlat. Globális kihívások. A városi és vidéki élet összehasonlítása.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: fenntarthatóság, környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben, víz és energia-takarékosság, újrahasznosítás. *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek.* lakóhely és környék hagyományai, azén falum, az én városom. *Biológia-egészségtan*: élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág. *Földrajz*: településtípusok; globális problémák, környezettudatosság, életminőségek különbségei; az időjárás tényezői, a Föld szépsége, egyedisége.
10	*Életmód* Napirend, időbeosztás. Mindennapi kötelezettségek, teendők. Életmód nálunk és a célországokban.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: testi és lelki egészség, balesetek megelőzése, egészséges ételek. *Biológia-egészségtan*: testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, fogyatékkal élők, betegségmegelőzés, elsősegély. *Testnevelés és sport*: a rendszeres testedzés szerepe, relaxáció.
11	*Szabadidő, művelődés, szórakozás* Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Hétvégi programok.	*Földrajz:* más népek kultúrái. *Magyar nyelv és irodalom*: különböző kultúrák mítoszai,

	Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. Sportolás, kedvenc sport.	mondái; a reklám és a popzene új szóbeli költészete. *Informatika*: e-könyvek, médiatudatosság. *Testnevelés és sport*: táncok, népi játékok, a sport és olimpia története, példaképek szerepe, sportágak jellemzői. *Ének-zene*: népzene, klasszikus zene, popzene. *Dráma és tánc*: a szituáció alapelemei, beszédre késztetés, befogadás, értelmezés. *Vizuális kultúra*: művészi alkotások leírása, értelmezése.
11	*Utazás, turizmus* A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés. Az autó és a kerékpár karbantartása. Útbaigazítás. Közlekedés a városban. A közlekedés szabályai. Közlekedési hírek. Autóval a célországban. Különleges közlekedése eszközök. Nyaralás itthon, illetve külföldön. Utazási előkészületek, egy utazás, útvonal megtervezése, megszervezése. Utazási iroda, katalógusok, ajánlatok, hirdetések. Szálláslehetőségek (camping, ifjúsági szállás, szálloda, bérelt lakás vagy ház, lakáscsere stb.). Turisztikai célpontok.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: közlekedési ismeretek, közlekedésbiztonság, fenntarthatóság, környezettudatosság a közlekedésben. *Földrajz*: a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői.
10	*Tudomány és technika* A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben. A modern kommunikáció.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika*: tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok. *Informatika*: számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média, az elterjedt infokommunikációs eszközök előnyei és kockázatai, a netikett alapjai, élőszóval kísért bemutatók és felhasználható eszközeik.
12	*Gazdaság és pénzügyek* Családi gazdálkodás. A pénz szerepe a mindennapokban.	*Technika, életvitel és gyakorlat*: család és háztartás, tudatos vásárlás, pénzügyi ismeretek.

	Mindennapi kiadások, megtakarítás. Vásárlás, szolgáltatások (például posta, bank). Pénzügyi problémák. Ügyintézés a bankban és az interneten. Vásárlás piacon, szaküzletben és áruházban. Fogyasztás.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismere*tek: a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel, rezsi, zsebpénz. *Matematika*: alapműveletek, grafikonok értelmezése. *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel rezsi, zsebpénz.

Matematika 9-10.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	**20 óra**
2. Számtan, algebra	**66 óra**
3. Összefüggések, függvények, sorozatok	**16 óra**
4. Geometria	**60 óra**
5. Valószínűség, statisztika	**10 óra**
Számonkérés	**10 óra**
Ismétlés, rendszerezés	**12 óra**
Kötelező összesen:	**194 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	3 óra	108 óra	97 óra	11 óra
10.	3 óra	108 óra	97 óra	11 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	**20 óra**	1	**10**	1	**10**	
2. Számtan, algebra	**66 óra**	27	**35**	4	**31**	
3. Összefüggések,	**16 óra**	5	**9**	3	**7**	

függvények, sorozatok						
4. Geometria	**60 óra**		**28**		**32**	
5. Valószínűség, statisztika	**10 óra**	4	**4**		**6**	4
Számonkérés	**10 óra**	7	**5**	1	**5**	3
Ismétlés, rendszerezés	**12 óra**	3	**6**	2	**6**	4
Összesen:	**194 óra**	58	**97**	11	**97**	11

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Gondolkodási és megismerési módszerek**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Szöveges feladatok	A feladat szövegének értelmezése. Az adatok módszeres lejegyzése. Összefüggések keresése. Számítások. Válasz megfogalmazása. Ellenőrzés a feladat szövegébe.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szöveg, adat, összefüggés, válasz, ellenőrzés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Számtan, algebra**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Arány, arányos osztás, százalékszámítás	Feladatok arányos osztásra, az arányos osztás alkalmazása. A százalékszámítás alapfeladatai, felismerésük.	
Kulcsfogalmak/fogalmak	Rész, egész, arány. Alap, százalékláb, százalékérték.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. Összefüggések, függvények, sorozatok**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Abszolútérték és másodfokú függvény transzformációja Függvény jellemzése	Az alapfüggvények transzformálása síkbeli geometriai transzformációk segítségével. Igényes ábrák készítése. Jelölések megfelelő használata. Függvényjellemzés szempontjai.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Eltolás, tükrözés, nyújtás, zsugorítás. Értelmezési tartomány, érték készlet, szélsőérték, zérushely, monotonitás, paritás, párosság-páratlanság.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró	A síkgeometriai anyagrész utáni számonkérés.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Évvégi ismétlés	A tanévben érintett fejezetek áttekintése, a tanév anyagának összefoglalása, rendszerezése	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Valószínűség, statisztika	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Kombinatorikai feladatok gyakorlása Valószínűség számítás	Kombinatorikai alapfeladatok típusának felismerése, kulcsszavak jelentősége Összetett feladatok valószínűség számításra. Geometriai valószínűség alkalmazása	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Permutáció, variáció, kombináció, binomiális együtthatók, klasszikus és geometriai valószínűség	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Négyzetgyök, n-dik gyök Síkbeli geometriai transzformációk Kombinatorika, valószínűség számítás	Részismeretek számonkérése, előrejelzés a témazáró dolgozat előtt	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés	Órakeret 4 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Négyzetgyök, n-dik gyök Másodfokú egyenlet, algebrai törtek Évvégi rendszerezés	Részismétlés a témaközi számonkérés előtt. A tanév anyagának rendszerezése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Matematika 11-12.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	**11 óra**
2. Számtan, algebra	**23 óra**
3. Összefüggések, függvények, sorozatok	**28 óra**
4. Geometria	**42 óra**
5. Valószínűség, statisztika	**20 óra**
Számonkérés	**12 óra**
Ismétlés, rendszerezés	**45 óra**
Kötelező összesen:	**181 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
11.	3+1=4 óra	108+36=144 óra	97 óra	11+36=47
12.	3+1=4 óra	93+31=124 óra	84 óra	9+31=40

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	**11 óra**	5	**5**	0	**6**	2+3
2. Számtan, algebra	**23 óra**	3	**23**	3+8	**0**	0+0
3. Összefüggések, függvények, sorozatok	**28 óra**	5	**11**	0	**17**	1+4
4. Geometria	**42 óra**	10	**30**	7	**12**	0+3

5. Valószínűség, statisztika	**20 óra**	2	**10**	0+8	**10**	1+1
Számonkérés	**12 óra**	6	**7**	1+8	**5**	0+5
Ismétlés, rendszerezés	**45 óra**	20	**11**	0+12	**34**	5+15
Összesen:	**181 óra**	51	**97**	11+36	**84**	9+31

11. évfolyam
Heti tanóra 10 %-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Számtan, algebra**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Hatványozás, gyökvonás, logaritmus	A hatványozás azonosságainak gyakorlása. Negatív hatványkitevő használata. Műveletek hatványokkal Hatványozás és a logaritmus kapcsolatának felismerése	
Kulcsfogalmak/fogalmak	hatványozás, alap, kitevő, hatvány, négyzetgyök,logaritmus	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**4.Geometria**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Műveletek koordinátákkal adott vektorokkal, egyenes egyenlete	Képletek értelmezése, Geometria és algebra összekapcsolása, egyenest jellemző adatok, a közöttük felfedezhető összefüggések értése, használata	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Koordináták, vektor, irányvektor, normálvektor, iránytangens	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Logaritmikus függvények, függvénytranszformáció	Részismeretek számonkérése, előrejelzés a témazáró dolgozat előtt	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (36 óra)

Tematikai egység/	**2. Számtan, algebra**	**Órakeret**

Fejlesztési cél		8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek	feladatmegoldási készség kialakítása, logikus gondolkodás, szövegértés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	ekvivalens átalakítás, behelyettesítés, ellnőrzés	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Valószínűség, statisztika	Órakeret 8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Statisztikai feladatok megoldása	készségek elsajátítása, ábrák rajzolása	földrajz: statisztikai adatok
Kulcsfogalmak/ fogalmak	gyakoriság, átlag, diagram, módusz, medián	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró, felmérések	Fejezetek utáni számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés	Órakeret 12 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Ismétlés, gyakorlás	A tanévben érintett fejezetek áttekintése, a tanév anyagának összefoglalása, rendszerezése	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (9 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Gondolkodási és megismerési módszerek	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Szöveges feladatok	A feladat szövegének értelmezése. Az adatok módszeres lejegyzése. Összefüggések keresése. Számítások. Válasz megfogalmazása. Ellenőrzés a feladat szövegébe.	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szöveg, adat, összefüggés, válasz, ellenőrzés.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. Összefüggések, függvények, sorozatok**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Mértani sorozat	A sorozat felismerése, megfelelő képlet használata problémamegoldás során	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Sorozat elemei	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**5. Valószínűség, statisztika**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Adathalmazok jellemzése	Műveletek adatokkal	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Átlag, módusz, medián, szórás	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Ismétlés	A tanévben érintett fejezetek áttekintése, a tanév anyagának összefoglalása, rendszerezése	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (31 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Gondolkodási és megismerési módszerek**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Kombinatorikai feladatok	Vegyes kombinatorikai feladatok, kiválasztási feladatok. A kombinatorika alkalmazása egyszerű geometriai feladatokban	Földrajz: előrejelzések, tendenciák megfogalmazása Biológia:genetika
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Variáció, permutáció, kombináció, binomiális együtthatók	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. Összefüggések, függvények, sorozatok**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Sorozatok, kamatos kamat	Sorozat megadása rekurzióval és képlettel, a sorozat felismerése, a megfelelő képlet használata	Informatika: algoritmusok megfogalmazása, tervezése Fizika, kémia, biológia:

	problémamegoldás során	exponenciális folyamatok vizsgálata
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Számsorozat, sorozat megadása, számtani sorozat, mértani sorozat, kamat	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**4.Geometria**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Henger, gúla, gömb	Érettségi feladatok megoldása	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Henger, gúla, gömb, felszín, térfogat	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**5. Valószínűség, statisztika**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Statisztikai adatok jellemzése, ábrázolása, klasszikus valószínűség	Statisztikai kimutatások , statisztikai mutatók kiszámítása	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Valószínűség matematikai fogalma, szórás	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró	Fejezetek utáni számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Ismétlés	A tanévben érintett fejezetek áttekintése, a tanév anyagának összefoglalása, rendszerezése	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek 9-10.
Választott kerettanterv:
Kerttanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára
Kerettantervi óraszámok témakörönként:

Tematikai egység	Órakeret

Az őskor és az ókori Kelet	8 óra
Az ókori Hellász	11 óra
Az ókori Róma	12 óra
A középkor	18 óra
A magyarság története a kezdetektől 1490-ig	16 óra
A világ és Európa a kora újkorban	12 óra
Magyarország a kora újkorban	14 óra
Felvilágosodás, forradalom és a polgárosodás kora	15 óra
Az újjáépítés kora Magyarországon	9 óra
Reformkor, forradalom és szabadságharc Magyarországon	15 óra
Év végi rendszerezés	8 óra
Kötelező összesen:	**130 óra**

Évfolyam	heti óraszám	éves óraszám	kötött	szabad
9.	2+1	72+36=108	65	7+36=43
10.	2+1	72+36=108	65	7+36=43

9. évfolyam

Tematikai egységek	Kötelező óraszám	Szabadon felhasználható óraszám	Összóraszám
Az őskor és az ókori Kelet	8	2+5=7	15
Az ókori Hellász	11	2+5=7	18
Az ókori Róma	12	1+7=8	20
A középkor	18	1+8=9	27
A magyarság története a kezdetektől 1490-ig	16	1+7=8	24
Év végi összefoglalás		0+4=4	4
Összesen:	65	7+36=43	108

A szabadon felhasználható órák tartalma, 10%: (7 óra):

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az őskor és az ókori Kelet**	**Órakeret 2 óra**

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Összefoglalás	A fejezet áttekintése, a szerzett ismeretek rendszerezése	
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ókori Hellász	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás	A fejezet áttekintése, a szerzett ismeretek rendszerezése	
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ókori Róma	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A középkor	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A magyarság története a kezdetektől 1490-ig	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	

A szabadon felhasználható órák tartalma (36 óra):

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az őskor és az ókori Kelet**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A folyamvölgyi kultúrák. A Közel-Keletet egyesítő birodalmak. *A földrajzi környezet.* Az ókori Kelet kulturális öröksége, a zsidó nép vallási és történeti hagyományai.	Forrástípusok felismerése, – információgyűjtés és azok rendszerezése. *(Pl. az első civilizációkról fennmaradt források csoportosítása különböző szempontok szerint.)* – A földrajzi környezet szerepe az egyes civilizációk életében *(pl. nagy folyók, tagolt partvidék).* *Kritikai gondolkodás:* – Lényeg kiemelése írott szövegből, ismeretek problémaközpontú elrendezése. *(Pl. egy folyamvölgyi kultúra sajátosságainak bemutatása Hammurapi törvényei alapján.)* – Társadalmi csoportok, intézmények működésének összehasonlítása. *(Pl. eltérő és hasonló vonások az ókori Kelet civilizációinak társadalmi szerkezetében, államszervezetében.)* *Kommunikáció:* – Szóbeli beszámoló gyűjtő-, illetve kutatómunkával szerzett ismeretek alapján. (*Pl. az ókori keleti civilizációk jellegzetes tárgyi emlékeinek és kulturális örökségének feldolgozása.)* *Tájékozódás térben és időben:*	*Földrajz*: Kontinensek, rasszok, térképolvasás. *Magyar nyelv és irodalom*: Bibliai történetek, az írás kialakulása, jelentősége, nyelvcsaládok. *Vizuális kultúra:* Az ókori Kelet művészeti emlékei

	Megismert történelmi események időrendbe állítása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* régészet, homo sapiens, őskőkor, újkőkor, zsákmányoló életmód, mágia, bronzkor, vaskor, nemzetség, despotizmus, városállam, öntözéses földművelés, buddhizmus, brahmanizmus, egyistenhit, zsidó vallás. *Személyek:* Kheopsz, Hammurapi, Salamon, I. Dareiosz, Mózes, Buddha, Konfuciusz. *Topográfia:* „termékeny félhold”, Mezopotámia, Egyiptom, Palesztina, Perzsia, India, Kína, Babilon, Jeruzsálem. *Kronológia:* Kr. e. 8000 körül (az újkőkor kezdete), Kr. e. 3000 körül (az első államok kialakulása), Kr. e. XVIII. század (Hammurapi uralkodása), Kr. e. X. század (a zsidó állam fénykora).	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az ókori Hellász**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A polisz kialakulása. *A földrajzi környezet.* Az athéni demokrácia működése. *Államformák, államszervezet.* *A hatalommegosztás formái, szintjei.* Spárta. *Kisebbség, többség.* A görög hitvilág, művészet és tudomány. Nagy Sándor birodalma és a hellenizmus. *Birodalmak.*	*Ismeretszerzés, tanulás:* – Ismeretszerzés különböző médiumok anyagából, szaktudományi munkákból. *(Pl. a görög művészet témájában.)* – Különböző emberi magatartástípusok, élethelyzetek megfigyelése, következtetések levonása. *(Pl. a görög-perzsa háborúk hőseinek áldozatvállalása.)* *Kritikai gondolkodás:* – Érvek gyűjtése a saját vélemény alátámasztására, ellenérvek gyűjtése meghatározott álláspontok cáfolására. *(Pl. az arisztokratikus és a demokratikus kormányzás előnyeiről, hátrányairól.)* – Történelmi-társadalmi adatok, modellek és elbeszélések elemzése a bizonyosság, a lehetőség és a valószínűség szempontjából. *(Pl. Spártáról a történetírásban kialakult hagyományos kép árnyalása.)* – Különböző szövegek, hanganyagok, filmek stb.	*Földrajz*: A Balkán-félsziget déli részének természeti adottságai. *Testnevelés és sport:* A sport- és olimpiatörténet alapjai. *Magyar nyelv és irodalom*: Görög mitológia, homéroszi eposzok, az antik görög színház és dráma, Szophoklész: Antigoné. *Dráma és tánc*: Az ókori színház és dráma. *Vizuális kultúra*: Az antik görög képzőművészet (*pl. a Dárdavivő, a Delphoi kocsihajtó, a Laokoón-csoport*). *Matematika*:

	vizsgálata a történelmi hitelesség szempontjából. *(Pl. Hellász történelmét feldolgozó hollywoodi filmek.)* *Kommunikáció:* – Folyamatábra, diagram elemzése/készítése. *(Pl. az athéni demokrácia kialakulása.)* *Tájékozódás időben és térben:* – Különböző időszakok történelmi térképeinek összehasonlítása, a változások hátterének feltárása. *(Pl. Nagy Sándor birodalmának kialakulása térképek alapján.)* Egyszerű térképvázlatok rajzolása különböző információforrások alapján. *(Pl. a görög gyarmatosítás fő irányai.)*	Pitagorasz-tétel, Thalész-tétel, Eukleidész (euklideszi geometria), görög ábécé betűinek használata a matematikában. Pi szám jelölése *[π]*. *Fizika:* Arkhimédész, ptolemaioszi világkép, Arisztotelész természetfilozófiája.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* polisz, mitológia, arisztokrácia, démosz, türannisz, népgyűlés, esküdtbíróság, demagógia, sztratégosz, cserépszavazás, filozófia, hellenizmus. *Személyek:* Szolón, Kleiszthenész, Periklész, Pheidiász, Hérodotosz, Thuküdidész, Platón, Arisztotelész, Nagy Sándor, a legfontosabb görög istenek. *Topográfia:* Athén, Spárta, Olümpia, Peloponnészosz, Makedónia, Alexandria. *Kronológia:* Kr. e. 776 (az első feljegyzett olimpiai játékok), Kr. e. V. század közepe (Periklész kora), Kr. e. 336–323 (Nagy Sándor uralkodása).	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az ókori Róma**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Róma útja a köztársaságtól a császárságig. A köztársaság és a császárság államszervezete és intézményei. *Államformák, államszervezet.* Gazdaság, gazdálkodás, az életmód változásai. A római hitvilág, művészet, a tudomány és a jog.	*Ismeretszerzés, tanulás:* – A rendelkezésre álló ismeretforrások értelmezése. *(Pl. a köztársaság államszervezeti ábrái.)* – Ismeretszerzés statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból. *(Pl. gazdaság, gazdálkodás a császárkorban.)* – A tanultak felhasználása új feladathelyzetben. *(Pl. a*	*Földrajz:* Az Appennini-félsziget természeti adottságai. *Magyar nyelv és irodalom*: Bibliai történetek, Vergilius, Horatius. Az írás kialakulása, jelentősége, nyelvcsaládok.

A kereszténység kialakulása, tanításai és elterjedése. *A világvallások alapvető tanításai, vallásalapítók, vallásújítók.* Pannónia provincia. A népvándorlás, az antik civilizáció felbomlása	*görög és a római mindennapi élet összevetése.)* *Kritikai gondolkodás:* – Különböző szövegek, hanganyagok, filmek vizsgálata a történelmi hiteleség szempontjából. *(Pl. Róma alapítása, Jézus élete.)* – Feltevések megfogalmazása történelmi személyiségek cselekedeteinek, viselkedésének mozgatórugóiról. *(Pl. Caesar és Augustus intézkedései, Constantinus reformjai.)* *Kommunikáció:* – Önállóan gyűjtött képekből tabló készítése. *(Pl. a római kultúra emlékei napjainkban.)* – Beszámoló készítése népszerű tudományos irodalomból, szépirodalomból, rádió- és tévéműsorokból. *(Pl. a gladiátorok élete.)* *Tájékozódás térben és időben:* – Történelmi időszakok jellegzetességeinek megragadása és összehasonlítása. *(Pl. hasonló tartalmú görög és római események kronológiai párba állítása.)* Különböző időszakok történelmi térképeinek összehasonlítása, a változások hátterének feltárása.	*Matematika:* A római számok. *Vizuális kultúra*: Pantheon, Colosseum, Augusztus szobra. *Etika; filozófia:* A kereszténység története. Az európai civilizáció és kultúra zsidó és keresztény gyökerei. *Informatika:* Multimédia CD-ROM használatával Pannónia földrajzi, közigazgatási, társadalom- és hadtörténeti emlékeinek bemutatása. Virtuális utazás az ókori Rómában.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* patrícius, plebejus, consul, senatus, dictator, néptribunus, rabszolga, provincia, triumvirátus, principatus, limes, dominatus, diaszpóra, apostol, Biblia, egyház, püspök, zsinat, barbár, népvándorlás. *Személyek:* Hannibal, a Gracchus-testvérek, Marius, Sulla, Caesar, Antonius, Augustus, Názáreti Jézus, Péter apostol, Pál apostol, Constantinus, Attila. *Topográfia:* Róma, Karthágó, Actium, Pannónia, Konstantinápoly, Aquincum, Sopianae, Savaria. *Kronológia:* Kr. e. 753 (Róma hagyomány szerinti alapítása), Kr. e. 510 (a köztársaság létrejötte), Kr. e. 264-146 (a pun háborúk), Kr. e. 44 (Caesar halála), Kr. e. 31 (az actiumi csata), Kr. u. 70 (Jeruzsálem lerombolása), 313 (a milánói ediktum) 325 (a niceai zsinat), 395 (a Római Birodalom	

	felosztása), 476 (a Nyugatrómai Birodalom bukása).

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A középkor**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A nyugati és keleti kereszténység. A középkori egyház és az uralkodói hatalom Európában. *Szegregáció, bűnbakkeresés.* Nyugat-Európa társadalma és gazdasága a kora középkorban. *Erőforrások és termelési kultúrák.* Gazdasági fellendülés és a középkori városok születése. *A technikai fejlődés feltételei és következményei.* A rendiség kialakulása. Nyugat-Európa válsága és fellendülése a XIV–XV. században. Egyházi és világi kultúra a középkorban. *Korok, korstílusok.* Itália, a humanizmus és a reneszánsz. *Világkép, eszmék, ideológiák. Korok, korstílusok.* Hétköznapi élet a középkorban.	*Ismeretszerzés, tanulás:* – Ismeretszerzés szaktudományi munkákból. *(Pl. a feudalizmus terminológiája.)* – Információk önálló rendszerezése, értelmezése és következtetések levonása. *(Pl. a keresztes hadjáratok pusztításai; Európa kultúrájára gyakorolt hatása.)* – Különböző emberi magatartástípusok, élethelyzetek megfigyelése, következtetések levonása. (*Pl. az iszlám mindennapi életet szabályozó előírásainak betartása; a vallási fanatizmus megjelenési okai, megjelenési formái.)* – Ismeretszerzés grafikonokból, diagramokból. *(Pl. Európa lakosságának becsült növekedését bemutató diagram kapcsán.)* – Egy történelmi oknyomozás megtervezése. *(Pl. Jeanne d'Arc életútja és halála.)* *Kritikai gondolkodás:* – Kérdések önálló megfogalmazása. *(Pl. az uradalom felépítésével és működésével kapcsolatban.)* – Híres emberek, történelmi személyiségek jellemzése, feltevések megfogalmazása a történelmi személyiségek cselekedeteinek, viselkedésének mozgatórugóiról. *(Pl. Nagy Károly portréja krónikarészlet alapján.)*	*Földrajz*: Európa természeti adottságai, az arab világ földrajzi jellemzői, világvallások, arab földrajz (tájolás, útleírások), az ún. kis jégkorszak Európában. *Magyar nyelv és irodalom:* Lovagi költészet, vágánsköltészet, Boccaccio, Petrarca. *Etika*: Hit és vallás, a világvallások emberképe és erkölcsi tanításai, az intolerancia mint erkölcsi dilemma. *Vizuális kultúra:* Bizánci művészet, román stílus, gótika, reneszánsz (Leonardo, Michelangelo, Raffaello). *Fizika:* Arab csillagászat *(arab eredetű csillagászati elnevezések, csillagnevek, iszlám naptár stb.)*. Középkori technikai találmányok, a gótikus stílus

	Feltevések megfogalmazása egyes történelmi jelenségek hátteréről, feltételeiről, okairól.	technikai alapjai (támív, támpillér); tudománytörténet, asztrológia és asztronómia. *Biológia-egészségtan:* Az arab orvostudomány eredményei.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* ortodox egyház, római katolikus egyház, pápa, szerzetes, kolostor, bencés rend, kódex, feudalizmus, hűbériség, jobbágy, robot, majorság, uradalom, önellátás, nyomásos gazdálkodás, iszlám, Korán, kalifa, invesztitúra, inkvizíció, eretnekség, antijudaizmus, kolduló rend, rendi monarchia, városi önkormányzat, hospes, céh, levantei kereskedelem, Hanza, skolasztika, egyetem, lovag, román stílus, gótika, reneszánsz, humanizmus, szultán, szpáhi, janicsár. *Személyek:* Karolingok, Nagy Károly, Justinianus, Mohamed próféta, Aquinói Szent Tamás, VII. Gergely, Gutenberg. *Topográfia:* Egyházi (Pápai) Állam, Bizánci Birodalom, Mekka, Német-római Birodalom, Szentföld, Velence, Firenze. *Kronológia:* 622 (Mohamed futása, a muszlim időszámítás kezdete), 732 (a frankok győzelme az arabok felett), 800 (Nagy Károly császárrá koronázása), 843 (a verduni szerződés), 1054 (az egyházszakadás), 1215 (a Magna Charta kiadása), 1453 (Konstantinápoly elfoglalása).	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A magyarság története a kezdetektől 1490-ig**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A magyar nép eredete, vándorlása, a honfoglalás és a kalandozások kora. *Népesség, demográfia (vándorlás, migráció).* Árpád-házi uralkodók politikai életpályája (Géza és Szent István, Szent László, Könyves Kálmán, II. András, IV. Béla). *Uralkodók és államférfiak.* A társadalom és a gazdaság változásai a honfoglalástól a XIII. század végéig.	*Ismeretszerzés, tanulás:* – Kulcsszavak és kulcsmondatok keresése szövegben. *(Pl. Szent István törvényeiben.)* – Információk gyűjtése és önálló rendszerezése, értelmezése. (*Pl. az Aranybulla elemzése, korabeli törvényi előírások az idegenekről; középkori városaink jellemzőinek, a lakosság összetételének, rétegződésének kutatása.*) – Tanultak felhasználása új feladathelyzetben. *(Pl.*	*Magyar nyelv és irodalom:* A magyar nyelv rokonsága, története, nyelvcsaládok, régi magyar nyelvemlékek: a Tihanyi apátság alapítólevele, Halotti beszéd és könyörgés, Ómagyar Mária-siralom. Eredetmondák (*pl. Arany János: Rege a csodaszarvasról*).

A Magyar Királyság mint jelentős közép-európai hatalom, az Anjouk, Luxemburgi Zsigmond és Hunyadi Mátyás korában. *Fölzárkózás, lemaradás.* A magyar rendi állam és az Oszmán (Török) Birodalom párharca. Társadalmi és gazdasági változások a XIV–XV. század folyamán. A középkori magyar kultúra és művelődés emlékei.	*korstílusok azonosítása magyarországi műemlékeken.)* *Kritikai gondolkodás:* – Érvek gyűjtése a saját vélemény alátámasztására, ellenvélemények cáfolására. (*Pl. a magyar honfoglalás lefolyása.)* – Kérdések megfogalmazása a források megbízhatóságára, a szerző esetleges elfogultságára, rejtett szándékaira vonatkozóan. (*Pl. korabeli utazók, krónikaírók leírásainak elemzése.)* – Különbségek felismerése és a változások nyomon követése egy-egy történelmi jelenség kapcsán. *(Pl. a jobbágy fogalom jelentésváltozása.)* – Híres emberek, történelmi személyek jellemzése, feltevések megfogalmazása a cselekedeteinek mozgatórugóiról. *(Pl. Hunyadi Mátyás külpolitikája.)* – Történelmi jelenetek elbeszélése, eljátszása különböző szempontokból. Erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzetek megismerése és bemutatása. *(Pl. Nándorfehérvár ostromának rekonstruálása magyar és török korabeli források alapján.)* – Különböző szövegek, kép- és hanganyagok stb. vizsgálata történelmi hitelesség szempontjából. *(Pl. a XIX. századi historizáló festészet alkotásai [pl. Feszty-körkép].)* *Kommunikáció:* – Esszé írása történelmi-társadalmi témákról. *(Pl. I. Károly gazdasági reformjainak okai.)*	Janus Pannonius: Pannónia dicsérete, Katona József: Bánk Bán, Arany János: Toldi. *Vizuális kultúra:* A nagyszentmiklósi kincs, a honfoglalás korát feldolgozó képzőművészeti alkotások megfigyelése, elemzése. Román, gótikus és reneszánsz emlékek Magyarországon (*pl. a jáki templom*). *Ének-zene*: Reneszánsz zene: Bakfark Bálint. *Matematika:* Térbeli modellek készítése (*pl. korstílusok demonstrálásához).* *Informatika, könyvtárhasználat:* A Magyar Nemzeti Múzeum Magyarország története az államalapítástól 1990-ig című állandó kiállítása középkori része Hunyadi Mátyás kori anyagának feldolgozása sétálófüzet kitöltésével. Internetes gyűjtőmunka a magyarok eredetével kapcsolatos elméletek témájában.

	– Történelmi, társadalmi témák vizuális ábrázolása. *(Pl. a magyar társadalom változásai az Árpád-korban.)* *Tájékozódás térben és időben:* – Tanult események, jelenségek topográfiai meghatározása térképen. (*Pl. a magyarság vándorlásának fő állomásai.)* – Az európai és a magyar történelem eltérő időbeli ritmusának elemzése. *(Pl. a kereszténység felvétele, államok alapítása.)* Egyszerű térképvázlatok rajzolása információforrások alapján.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* nyelvrokonság, őstörténet, őshaza, törzsszövetség, kettős fejedelemség, honfoglalás, kalandozás, királyi vármegye, ispán, nádor, egyházmegye, királyi tanács, tized, szerviens, várjobbágy, vajda, Szent Korona, Aranybulla, nemesi vármegye, székely, szász, kun, bandérium, aranyforint, regálé, harmincad, kapuadó, szabad királyi város, bányaváros, mezőváros, úriszék, báró, köznemes, kilenced, ősiség, perszonálunió, végvári rendszer, rendi országgyűlés, rendkívüli hadiadó, füstpénz, fekete sereg, corvina. *Személyek:* Árpád, Géza fejedelem, I. (Szent) István, Koppány, I. (Szent) László, Könyves Kálmán, Anonymus, II. András, IV. Béla, I. Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, Hunyadi Mátyás. *Topográfia:* Magna Hungaria, Kazár Birodalom, Levédia, Etelköz, Vereckei-hágó, Augsburg, Pannonhalma, Esztergom, Székesfehérvár, Pozsony, Horvátország, Erdély, Dalmácia, Muhi, Buda, Visegrád, Nándorfehérvár. *Kronológia:* 895 táján (a honfoglalás), 955 (az augsburgi csata), 972–997 (Géza fejedelemsége), 997/1000-1038 (I. /Szent/ István), 1077-1095 (I. /Szent/ László), 1095-1116 (Könyves Kálmán), 1205-1235 (II. András) 1222 (az Aranybulla kiadása), 1235-70 (IV. Béla), 1241-42 (a tatárjárás), 1301 (az Árpád-ház kihalása), 1308-42 (I. Károly), 1342-82 (I. /Nagy/ Lajos), 1351 (I. /Nagy/ Lajos törvényei), 1387-1437 (Luxemburgi Zsigmond), 1444 (a várnai csata), 1456 (a nándorfehérvári diadal), 1458-90 (I. /Hunyadi/ Mátyás).	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Év végi összefoglalás**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A tanév során tanult ismeretek rendszerezése.		

10. évfolyam:

Tematikai egységek	Kötelező óraszám	Szabadon	Összóraszám

		felhasználható óraszám	
A világ és Európa a kora újkorban	**12**	**2+4=6**	**18**
Magyarország a kora újkorban	**14**	**2+6=8**	**22**
Felvilágosodás, forradalmak és a polgárosodás kora	**15**	**1+7=8**	**23**
Az újjáépítés kora Magyarországon	**9**	**1+3=4**	**13**
Reformkor, forradalom és szabadságharc Magyarországon	**15**	**1+8=9**	**24**
Év végi rendszerezés		**0+8=8**	**8**
Összesen:	**65**	**7+36=43**	**108**

A szabadon felhasználható órák tartalma, 10%: (7 óra):

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A világ és Európa a kora újkorban**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás	A fejezet áttekintése, a szerzett ismeretek rendszerezése	
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Magyarország a 16-17. században**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás	A fejezet áttekintése, a szerzett ismeretek rendszerezése	
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Felvilágosodás, forradalmak és a polgárosodás kora**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási**

		pontok
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az újjáépítés kora Magyarországon**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Reformkor, forradalom és szabadságharc Magyarországon**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

A szabadon felhasználható órák tartalma (36 óra):

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A világ és Európa a kora újkorban**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Amerika ősi kultúrái, a nagy földrajzi felfedezések és következményeik. *Felfedezők, feltalálók.* *Függetlenség és alávetettség.* *A fanatizmus jellemzői és formái.* Reformáció és katolikus megújulás. *Vallások szellemi, társadalmi, politikai gyökerei és hatásai.* Az atlanti hatalmak (Hollandia és Anglia) felemelkedése. *Erőforrások és termelési kultúrák.* Nagyhatalmi küzdelmek a XVII. században és a XVIII. század elején. *Kisállamok, nagyhatalmak.* Az angol polgárháború és a parlamentáris monarchia kialakulása. *A hatalommegosztás formái, szintjei.* A francia abszolutizmus és hatalmi törekvések. Közép- és Kelet-Európa a XVI–XVII. században. A tudományos világkép átalakulása.	*Ismeretszerzés, tanulás:* – Ismeretszerzés különböző típusú forrásokból. *(Pl. a 95 pontból a lutheri tanok kimutatása; a barokk stílusjegyeinek felismerése képek alapján.)* – Különböző emberi magatartástípusok, élethelyzetek megfigyelése, következtetések levonása. *(Pl. a polgárosult angol nemesség és a francia nemesség összehasonlítása.)* – Információk önálló rendszerezése és értelmezése. *(Pl. a harmincéves háború okainak csoportosítása.)* *Kritikai gondolkodás:* – Érvek gyűjtése a saját vélemény alátámasztására, ellenérvek gyűjtése meghatározott álláspontok cáfolására. *(Pl. forradalom volt-e a XVII. századi angliai átalakulás?)* – A különbségek felismerése és a változások nyomon követése egy-egy történelmi jelenség kapcsán. *(Pl. az ipari termelési keretek – céh, kiadási, felvásárlási rendszer, manufaktúra – összehasonlítása.)* *Kommunikáció:* – Folyamatábra, diagram készítése. *(Pl. a XVI. századi világkereskedelem működése.)* – Vizuális rendezők (táblázatok, ábrák) készítése. *(Pl. az angol polgárháború szakaszairól.)*	*Földrajz*: Földrajzi felfedezések topográfiai vonatkozásai, a holland mélyföld, a Naprendszer. *Magyar nyelv és irodalom*: Shakespeare, Molière. *Dráma és tánc:* Az angol reneszánsz színház és dráma, a francia klasszicista színház és dráma. *Vizuális kultúra*: A barokk stílus. *Ének-zene*: A barokk zene. *Fizika*: A földközéppontú és a napközéppontú világkép jellemzői. A Föld, a Naprendszer és a Kozmosz fejlődéséről alkotott csillagászati elképzelések. Kepler törvényei, Newton. *Filozófia*: Descartes, Bacon, Locke.

	Tájékozódás időben és térben: – A történelmi tér változásainak leolvasása térképekről. *(Pl. a reformáció egyes irányzatainak a térhódítása.)*	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* ültetvény, tőke, kapitalizmus, világkereskedelem, abszolutizmus, reformáció, protestáns, evangélikus, református, ellenreformáció, jezsuita, barokk, manufaktúra, vetésforgó, anglikán, puritán, Jognyilatkozat, alkotmányos monarchia, merkantilizmus. *Személyek:* Kolumbusz, Magellán, Vasco da Gama, V. Károly, Luther, Kálvin, Kopernikusz, Spinoza, I. Erzsébet, Cromwell, XIV. Lajos, I. (Nagy) Péter. *Topográfia:* Németalföld, London, Versailles, Szentpétervár. *Kronológia:* 1492 (Amerika felfedezése), 1517 (Luther fellépése, a reformáció kezdete), 1618-48 (a harmincéves háború), 1642-49 (az angol polgárháború), 1689 (a Jognyilatkozat kiadása).	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Magyarország a 16-17. században**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A Jagelló-kor. Az ország három részre szakadása. *Függetlenség és alávetettség.* Várháborúk kora. *Békék, háborúk, hadviselés.* A három országrész berendezkedése, mindennapjai. A reformáció és a katolikus megújulás Magyarországon. Az Erdélyi Fejedelemség. *Kisállamok, nagyhatalmak.* A magyar rendek és a Habsburg-udvar konfliktusai. A török kiűzése Magyarországról. Népesség, társadalom, gazdaság és természeti környezet a XVI–XVII. századi Magyarországon.	*Ismeretszerzés, tanulás:* – Ismeretszerzés szaktudományi munkákból *(pl. Erdély aranykoráról).* – Az internet kritikus felhasználása történelmi ismeretek szerzésére. *(Pl. a magyarországi oszmán – török építészeti emlékekről.)* *Kritikai gondolkodás:* – Különböző történelmi elbeszélések összehasonlítása a narráció módja alapján. *(Pl. Brodarics István és Szulejmán a mohácsi csatáról.)* – Feltevések megfogalmazása egyes történelmi jelenségek hátteréről, feltételeiről, okairól. *(Pl. Szapolyai királyságának szerepe az önálló Erdélyi Fejedelemség későbbi létrejöttében.)* *Kommunikáció:*	*Magyar nyelv és irodalom:* A reformáció kulturális hatása; Pázmány Péter; Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem, kuruc költészet, Mikes Kelemen. *Ének-zene*: Szegénylegény katonaénekek *(pl. Csinom Palkó).* *Földrajz:* A természeti környezet változása a török korban. *Matematika:* Képzeletben történő mozgatás (*pl. átdarabolás elképzelése; testháló*

A Rákóczi-szabadságharc. *Egyezmények, szövetségek.*	– Vizuális rendezők (táblázatok, ábrák) készítése. *(Pl. kép alapján váralaprajz elkészítése.)* – Mások érvelésének összefoglalása és figyelembevétele. A véleménykülönbségek tisztázása, a saját álláspont gazdagítása, továbbfejlesztése. *(Pl. az ország előtt 1526-ban álló alternatívák megvitatása.)* – Esszé írása történelmi témákról. *[Pl. a török uralom hatása Magyarország fejlődésére címmel; valamint Schulhof Izsák beszámolója Buda visszavívásáról (Budai krónika című forrás elemzése).]* *Tájékozódás időben és térben:* – Az egyetemes és a magyar történelem eltérő időbeli ritmusának és kölcsönhatásainak elemzése. *(Pl. a Rákóczi-szabadságharc és a spanyol örökösödési háború eseményei között.)* – A történelmi tér változásainak leolvasása különböző térképekről. *(Pl. az ellenreformáció térnyerésének nyomon követése.)*	*összehajtásának, szétvágásoknak az elképzelése; testek különféle síkmetszetének elképzelése – váralaprajz készítése*). *Informatika:* Törökországi magyar emlékhelyek keresése az interneten, virtuális séta.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* örökös jobbágyság, hajdú, vitézlő rend, unitárius, kuruc, trónfosztás. *Személyek:* II. Lajos, Szapolyai János, I. Ferdinánd, I. Szulejmán, Dobó István, Zrínyi Miklós, Károli Gáspár, Bocskai István, Bethlen Gábor, Pázmány Péter, Zrínyi Miklós (a költő és hadvezér), I. Lipót, Savoyai Jenő, II. Rákóczi Ferenc. *Topográfia:* Mohács, Kőszeg, Buda, Hódoltság, Eger, Szigetvár, Sárospatak, Ónod, Nagyszombat, Bécs. *Kronológia:* 1526 (a mohácsi csata), 1541 (Buda török elfoglalása, az ország tényleges három részre szakadása), 1552 (Eger sikertelen török ostroma), 1566 (Szigetvár eleste), 1591-1606 (a tizenöt éves háború), 1664 (Zrínyi Miklós téli hadjárata, a vasvári béke), 1686 (Buda visszafoglalása), 1699 (a karlócai béke), 1703-11 (a Rákóczi-szabadságharc), 1707 (az ónodi országgyűlés), 1711 (a szatmári béke).	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Felvilágosodás, forradalmak és a polgárosodás kora	Órakeret 7 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A felvilágosodás. *Világkép, eszmék, ideológiák, társadalomkritika.* A felvilágosult abszolutizmus. Hatalmi átrendeződés a XVIII. századi Európában. *Egyezmények, szövetségek.* Az Egyesült Államok létrejötte és alkotmánya. *A hatalommegosztás formái, szintjei.* A francia forradalom eszméi, irányzatai, hatása. *Forradalom, reform és kompromisszum.* A napóleoni háborúk Európája és a Szent Szövetség rendszere. Az ipari forradalom és hatásai. *A technikai fejlődés feltételei és következményei.* A XIX. század eszméi. *Világkép, eszmék, ideológiák, társadalomkritika.*	*Ismeretszerzés, tanulás:* – Különböző emberi magatartástípusok, élethelyzetek megfigyelése, következtetések levonása. *(Pl. a tömegek bekerülése a politizálásba.)* – Információk önálló rendszerezése és értelmezése. *(Pl. az ipari forradalom találmányai és jelentőségük.)* *Kritikai gondolkodás:* – Feltevések megfogalmazása egyes társadalmi-történelmi jelenségek okairól. *(Pl. a forradalmi terror és szükségessége.)* – Történelmi személyiségek jellemzése, feltevések megfogalmazása viselkedésük mozgatórugóiról. *(Pl. Robespierre, Napóleon.)* *Kommunikáció:* – Elsődleges történelmi források elemzése, összefüggések felderítése. *(Pl. a Függetlenségi nyilatkozat elemzése és a felvilágosodás hatásának kimutatása.)* – Folyamatábra, diagram készítése. *(Pl. a hatalommegosztás elvének ábrája.)* – Beszámoló, kiselőadás tartása népszerű tudományos irodalomból. *(Pl. a szabadkőművesség témájában.)* – Vizuális rendezők (táblázatok, ábrák) készítése. *(Pl. a francia forradalom korszakai.)*	*Magyar nyelv és irodalom*: A felvilágosodás és a romantika, a francia Enciklopédia, Voltaire: Candide. *Vizuális kultúra*: Klasszicizmus és romantika. *Ének-zene*: A klasszika zenéje (*pl. Haydn, Mozart, Beethoven*), Marseillaise. *Fizika*: Hőerőgépek, a teljesítmény mértékegysége (watt). *Erkölcstan, etika:* Állampolgárság és nemzeti érzés. A szabadság rendje: jogok és kötelességek. Magánérdek és közjó. Részvétel a közéletben. A társadalmi igazságosság kérdése. *Földrajz:* Urbanizációs folyamatok és hatásaik. *Filozófia*: A felvilágosodás filozófusai *(pl. Diderot, Voltaire, Rousseau)*, a német

	– Események, történetek dramatikus megjelenítése. *(Pl. XVI. Lajos pere.)* – Esszé írása történelmi, filozófiai kérdésekről. *(Pl. a „Mi viszi előre a világot? Forradalom vagy szerves fejlődés” témájában.)* *Tájékozódás időben és térben:* – Események időrendbe állítása. *(Pl. a 1848-as forradalmak.*) – A történelmi tér változásainak leolvasása különböző térképekről. *(Pl. Lengyelország felosztása.)*	idealizmus *(pl. Kant, Hegel),* Marx. *Biológia-egészségtan:* Védőoltások (az immunológia tudományának kezdetei). *Mozgóképkultúra és médiaismeret:* A modern nyilvánosság kialakulása. *Informatika*: Prezentáció készítése (pl. az ipari forradalom témájában.)
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* felvilágosodás, racionalizmus, a hatalmi ágak megosztása, természetjog, társadalmi szerződés, népszuverenitás, szabad verseny, felvilágosult abszolutizmus, Emberi és polgári jogok nyilatkozata, ökumenikus gondolkodás, alkotmány, jakobinus, terror, nacionalizmus, emancipáció, antiszemitizmus, liberalizmus, konzervativizmus, szocializmus, Szent Szövetség, urbanizáció. *Személyek:* Spinoza, Montesquieu, Voltaire, Rousseau, Adam Smith, II. (Nagy) Frigyes, Washington, XVI. Lajos, Danton, Robespierre, Napóleon, Metternich, Watt, Stephenson, Marx. *Topográfia:* Párizs, Poroszország, Szilézia, Lengyelország, gyarmatok Észak-Amerikában, Waterloo. *Kronológia:* 1776. július 4. (az amerikai Függetlenségi nyilatkozat kiadása, az Amerikai Egyesült Államok létrejötte), 1789. július 14. (a Bastille ostroma, a francia forradalom kitörése), 1793-1794 (a jakobinus diktatúra), 1804-1814/15 (Napóleon császársága), 1848 (forradalmak Európában).	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az újjáépítés kora Magyarországon**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Népesség és természeti környezet: demográfiai változások, az etnikai arányok átalakulása. *Népesség, demográfia (vándorlás, migráció).* *Kisebbség, többség, nemzetiségek.*	*Ismeretszerzés, tanulás:* – Ismeretszerzés statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból. *(Pl. a korszakra vonatkozó demográfiai adatok elemzése, értékelése.)*	*Földrajz*: Magyarország természeti adottságai. *Magyar nyelv és irodalom*:

A Magyar Királyság újjászervezése és helye a Habsburg Birodalomban. A felvilágosult abszolutizmus a Habsburg Birodalomban. Társadalmi és gazdasági viszonyok változásai a XVIII. században. A nemzeti ébredés: a kultúra és művelődés változásai.	– A tanultak felhasználása új feladathelyzetben. (*Pl. a felvilágosodás fogalmainak azonosítása a korszak uralkodói intézkedéseiben.)* – Egy történelmi oknyomozás megtervezése. *(Pl. Martinovics Ignác perújrafelvétele.)* *Kritikai gondolkodás:* – Feltevések megfogalmazása a történelmi személyiségek cselekedeteinek, viselkedésének mozgatórugóiról. *(Pl. II. József politikai életpályájának elemzése.*) *Kommunikáció:* – Önállóan gyűjtött képekből összeállítás, tabló készítése. *(Pl. nemzetiségek Magyarországon.)* – Vizuális rendezők (táblázatok, ábrák) készítése. *(Pl. jobbágyterheket szemléltető ábra készítése.)* *Tájékozódás térben és időben:* – A történelmi tér változásainak leolvasása különböző térképekről. *(Pl. Magyarország etnikai összetételének, elemzése.)* – Egyszerű térképvázlatok rajzolása különböző információforrások alapján. *(Pl. a népességmozgások irányainak megjelenítése.)*	Nyelvújítás: Kazinczy Ferenc. A magyar felvilágosodás irodalma: Bessenyei György, Csokonai Vitéz Mihály. *Ének-zene*: A barokk zene *(pl. J. S. Bach, Händel)*, a klasszika zenéje (*pl. Haydn*). *Vizuális kultúra:* Barokk stílusú épületek (*pl. a fertődi Esterházy-kastély*), freskók, szobrok és táblaképek Magyarországon. *Informatika:* Könyvtártípusok, könyvtártörténet. Grafikonok, diagramok készítése a demográfiai adatok szemléltetésére.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* betelepítés, betelepülés, Pragmatica Sanctio, Helytartótanácsh, felső tábla, alsó tábla, vámrendelet, úrbéri rendelet, Ratio Educationis, türelmi rendelet, jobbágyrendelet. *Személyek:* III. Károly, Mária Terézia, II. József, Kazinczy Ferenc. *Topográfia:* Határőrvidék, Bácska, Bánát. *Kronológia:* 1723 (Pragmatica Sanctio), 1740-80 (Mária Terézia), 1780-1790 (II. József).	

Tematikai egység/	**Reformkor, forradalom és szabadságharc**	**Órakeret**

Fejlesztési cél	Magyarországon	8 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Az átalakuló társadalom és gazdaság. *Nők és férfiak életmódja és társadalmi helyzete, életformák.* A reformeszmék kialakulása és terjedése: Széchenyi István programja. *Fölzárkózás, lemaradás.* A reformmozgalom kibontakozása. A nemzeti ébredés és a nemzetiségi kérdés. *Kisebbség, többség, nemzetiségek.* A reformkori művelődés, kultúra. A forradalom és szabadságharc nemzetközi keretei. Az 1848-as forradalom és vívmányai, az áprilisi törvények. *Forradalom, reform és kompromisszum.* A szabadságharc története. *Békék, háborúk, hadviselés.* A nemzetiségek (pl.: németek, szlávok, és különösen a zsidók) szerepe a Habsburg udvarral szembeni harcokban. A zsidó közösség kiemelt részvétele és az ezért kirótt kollektív hadisarc. *Egyenlőség, emancipáció*	*Ismeretszerzés, tanulás:* – Különböző emberi magatartástípusok, élethelyzetek megfigyelése, következtetések levonása. *(Pl. a nemesi életszemlélet megismerése Pulszky Ferenc műve alapján, a különböző etnikumok összefogása a közös cél érdekében.)* – Egy történelmi oknyomozás megtervezése. *(Pl. Petőfi Sándor halála.)* *Kritikai gondolkodás:* – Híres emberek, történelmi személyiségek jellemzése, feltevések megfogalmazása viselkedésük mozgatórugóiról. *(Pl. Széchenyi István, Görgei Artúr; az érdekegyesítéssel és a törvény előtti egyenlőséggel kapcsolatos viták bemutatása.)* – Különböző szövegek, hanganyagok, filmek stb. vizsgálata a történelmi hitelesség szempontjából. *(Pl. Németh László Az áruló című történeti drámája.)* *Kommunikáció:* – Elsődleges történelmi források elemzése, összefüggések felderítése. *(Pl. Széchenyi programja a Stádium 12 pontja alapján.)* – Folyamatábra, diagram készítése. *(Pl. a reformkori rendi országgyűlés felépítése és a törvényhozás menete.)* – Események, történetek, jelenségek dramatikus megjelenítése. *(Pl. Széchenyi és Kossuth vitája.)*	*Magyar nyelv és irodalom*: A felvilágosodás és a reformkor irodalma. Nemzeti dráma, nemzeti színjátszás kezdetei. *Dráma és tánc:* A XIX. századi magyar színház és dráma néhány alkotása: Katona József: Bánk bán, Vörösmarty Mihály: Csongor és Tünde. *Vizuális kultúra:* Klasszicizmus és romantika (*pl. Pollack Mihály: Nemzeti Múzeum*). *Ének-zene:* Himnusz, Szózat, Erkel Ferenc: Hunyadi László – a nemzeti opera születése, Liszt Ferenc. *Földrajz*: Magyarország természeti adottságai, folyamszabályozás. *Informatika:* Glog (interaktív tabló) készítése Széchenyi István gyakorlati újításairól. Az 1848–49-es szabadságharc számítógépes stratégiai játék alkalmazása.

	Tájékozódás időben és térben: – Az európai történelem és a magyar történelem kölcsönhatásainak elemzése. *(Pl. az 1848-as forradalmak kölcsönhatásai.)* – Események időrendbe állítása. *(Pl. a pesti forradalom eseményei.*)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* reform, polgári átalakulás, liberális nemesség, centralista, cenzúra, államnyelv, önkéntes és kötelező örökváltság, közteherviselés, érdekegyesítés, védővám, márciusi ifjak, nemzetőrség, áprilisi törvények, felelős kormány, sajtószabadság, népképviselet, cenzusos választójog, jobbágyfelszabadítás, emancipáció, tavaszi hadjárat, Függetlenségi nyilatkozat, nemzetiségi törvény. *Személyek:* Széchenyi István, Wesselényi Miklós, Kölcsey Ferenc, Deák Ferenc, Kossuth Lajos, Metternich, Batthyány Lajos, Szemere Bertalan, Petőfi Sándor, Jellasics, Görgei Artúr, Ferenc József, Windischgrätz, Bem József. *Topográfia:* Pest-Buda, Vaskapu, Pákozd, Isaszeg, Debrecen, Világos. *Kronológia:* 1830 (Széchenyi István: Hitel című művének megjelenése, a reformkor kezdete), 1832-36 (rendi országgyűlés), 1844 (a magyar nyelv államnyelvvé nyilvánítása), 1848. március 15. (forradalom Pesten), 1848. április 11. (az áprilisi törvények), 1848. szeptember 29. (a pákozdi csata), 1849. április 6. (az isaszegi csata), 1849. április 14. (a függetlenség kimondása), 1849. május 21. (Buda felszabadítása), 1849. augusztus 13. (a világosi fegyverletétel).	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Év végi összefoglalás**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A tanév során tanult ismeretek rendszerezése.		

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek 11-12.
Választott kerettanterv:
Kerttanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára

Kerettantervi óraszámok témakörönként:

Tematikai egység	órakeret
A nemzetállamok és a birodalmi politika kora	16
A kiegyezéshez vezető út és a dualizmus kora Magyarországon	16
Az első világháború és következményei	16
Európa és a világ a két világháború között	18
Magyarország a két világháború között	16
A második világháború	15
Év végi összefoglalás	
Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ kiépülése.	8
Magyarország 1945–1956 között	11
A két világrendszer versengése, a szovjet tömb felbomlása	9
A Kádár-korszak jellemzői	10
Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése.	7
A demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon	8
Társadalmi és állampolgári ismeretek.	7
A gazdaság, a pénz és a munka világa	10
Rendszerező ismétlés az érettségire	14
Kötelező összesen	**183**

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám	kötött	szabad
11.	3+1=4	108+36=144	97	11+36=47
12.	3+1=4	93+31=124	86	7+31=38

11. évfolyam

Tematikai egységek	Kötelező óraszám	Szabadon felhasználható óraszám	Összóraszám
A nemzetállamok és a birodalmi politika kora	16	1+6=7	23
A kiegyezéshez vezető út és a dualizmus kora Magyarországon	16	2+5=7	23
Az első világháború és következményei	16	2+5=7	23

Európa és a világ a két világháború között	18	2+4=6	24
Magyarország a két világháború között	16	2+2=4	20
A második világháború	15	2+4=6	21
Év végi összefoglalás		0+10=10	10
Összesen:	97	11+36=47	144

A szabadon felhasználható órák tartalma 10%: (11 óra):

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A nemzetállamok és a birodalmi politika kora/ Témazáró dolgozat**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A kiegyezéshez vezető út és a dualizmus kora Magyarországon/ Összefoglalás, témazáró**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Magyarország története a 19. század második felében. Témazáró dolgozat	A fejezetben tanultak rendszerezése, ismétlés. Időmeghatározás konkrét kronológiai adatokkal Az európai történelem és a magyar történelem kölcsönhatásainak elemzése. A történelmi tér változásainak leolvasása különböző térképekről. Számonkérés	*Földrajz:* Magyarország földrajza, nemzetiségi, gazdasági és politikai térképek használata
Kulcsfogalmak/ fogalmak	emigráció, passzív ellenállás, húsvéti cikk, kiegyezés, dualista monarchia, közös ügy, gazdasági kiegyezés, Dunai Konföderáció, nemzetiségi törvény, horvát-magyar kiegyezés, Szabadelvű Párt, Szociáldemokrata Párt, választójog, torlódó társadalom, úri középosztály, dzsentri, kivándorlás, asszimiláció, zsidó emancipáció, állami anyakönyvezés, polgári házasság, népoktatás, millennium. *Személyek:* Haynau, Alexander Bach, Deák Ferenc, Andrássy Gyula, Tisza Kálmán, Baross Gábor, Wekerle Sándor, Tisza István, Jászi Oszkár, Kandó	

	Kálmán, Puskás Tivadar, Ganz Ábrahám. *Topográfia:* Arad, Osztrák-Magyar Monarchia, Budapest, Bécs, Fiume, Bosznia-Hercegovina.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az első világháború és következményei/ Összefoglalás, témazáró**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Az első világháború története, Magyarország az első világháborúban Témazáró dolgozat	A fejezetben tanultak rendszerezése, ismétlése. Időmeghatározás konkrét kronológiai adatokkal Kronológiai adatok rendezése. Néhány kiemelt esemény, jelenség topográfiai adatainak elhelyezése vaktérképen. *Számonkérés*	*Földrajz:* térképhasználat, frontvonalak elhelyezkedése. A világháború a térképeken.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* villámháború – állóháború/állásháború, központi hatalmak, frontvonal, hátország, antant, jóvátétel, Népszövetség, revízió, reváns, bolsevik, szovjet, kommunizmus, őszirózsás forradalom, Kommunisták Magyarországi Pártja (KMP), egypártrendszer, proletárdiktatúra, ellenforradalom, kormányzó, vörösterror, fehérterror. *Személyek:* Lenin, Trockij, Wilson, Clemenceau, IV. Károly, Károlyi Mihály, Jászi Oszkár, Garami Ernő, Kun Béla, Apponyi Albert, Horthy Miklós. *Topográfia:* Szarajevó, Doberdó, Szentpétervár, Szerb-Horvát-Szlovén Királyság, Csehszlovákia, a balti államok, Lengyelország, a trianoni Magyarország.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Európa és a világ a két világháború között/ Összefoglalás, témazáró**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A két világháború közötti időszak történelme. Témazáró dolgozat	Rendszerezés, ismétlés. Időmeghatározás konkrét kronológiai adatokkal A történelmi tér változásainak leolvasása különböző térképekről. Történelmi időszakok összehasonlítása a változások mennyisége és gyorsasága szempontjából. Számonkérés	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* általános választójog, tömegpárt, fasizmus, korporatív állam, kisantant, Dawes-terv, pártállam, államosítás, kollektivizálás, tervutasításos rendszer, GULAG, személyi kultusz, koncepciós per, tőzsde, túltermelési válság, New Deal, totális diktatúra, tömeg propaganda, nemzetiszocializmus, fajelmélet, zsidóüldözés, Führer, SS, Berlin-Róma tengely, Anschluss, tekintélyelvű állam, erőszakmentes ellenállás, magaskultúra (elitkultúra), tömegkultúra. *Személyek:* Mussolini, Sztálin, Roosevelt, Keynes, Hitler, Goebbels, Gandhi. *Topográfia:* Köztes-Európa, Szovjetunió, Brit Nemzetközösség, Berlin, weimari köztársaság, Moszkva, Saar-vidék, Rajna-vidék, Szudéta-vidék.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Magyarország a két világháború között/ Összefoglalás, témazáró**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Magyarország története a 20-as, 30-as években. Témazáró dolgozat	A fejezetben tanultak rendszerezése, ismétlése. Időmeghatározás konkrét kronológiai adatokkal A világtörténet, az európai történelem, a magyar történelem eltérő időbeli ritmusának és kölcsönhatásainak elemzése. Néhány kiemelt esemény, jelenség topográfiai helyének elhelyezése vaktérképen. Számonkérés	*Földrajz:*Magyarország közigazgatása. A területi változások térképes nyomonkövetése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* konszolidáció, antiszemitizmus, numerus clausus, földreform, népszövetségi kölcsön, pengő, Magyar Nemzeti Bank, revízió, irredentizmus, kultúrfölény, társadalombiztosítás, agrárolló, a népi mozgalom, a nyilas mozgalom, nyílt és titkos szavazás, zsidótörvény, győri program, első bécsi döntés. *Személyek:* Teleki Pál, Bethlen István, Klebelsberg Kunó, Gömbös Gyula, Imrédy Béla, Szent-Györgyi Albert *Topográfia:* Felvidék, Kárpátalja.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A második világháború/ Összefoglalás, témazáró**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A második világháború története. Magyarország a második világháborúban.	Rendszerezés, ismétlés. A történelmi tér változásainak leolvasása térképekről. Kronológiai adatok rendezése. Primer történelmi források elemzése, különféle társadalmi-	*Földrajz:* A 2. világháború topográfiája. *Magyar nyelv és irodalom:* A háború borzalmai a magyar

Témazáró dolgozat	történelmi összefüggések felderítése.Érvelés Számonkérés	költészetben. (Radnóti versei, Örkény: Tóthék)
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* háromhatalmi egyezmény, tengelyhatalmak, koncentrációs tábor, megsemmisítő tábor, népirtás, emberirtás, holokauszt, partizán, totális háború, furcsa háború, hadigazdaság, Vörös Hadsereg, antifasiszta koalíció, fegyveres semlegesség, második bécsi döntés, „hintapolitika", gettó, deportálás, munkaszolgálat, hadifogság, kiugrási kísérlet, malenkij robot. *Személyek:* Hitler, Churchill, Sztálin, Roosevelt, Rommel, Montgomery, Zsukov, Eisenhower, De Gaulle, Bárdossy László, Kállay Miklós, Szálasi Ferenc, Wallenberg. *Topográfia:* Leningrád, Pearl Harbor, Midway, El-Alamein, Sztálingrád, Kurszk, Auschwitz, Jalta, Potsdam, Hirosima, Normandia, Újvidék, Kamenyec-podolszki, Voronyezs, Don-kanyar, Délvidék és Észak-Erdély	

A szabadon felhasználható órák tartalma (36 óra):

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A nemzetállamok és a birodalmi politika kora/ Témazáró dolgozat**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Nemzetállami törekvések Európában (Olaszország, Németország, a balkáni államok). *Kisállamok, nagyhatalmak.* Az Amerikai Egyesült Államok polgárháborúja és nagyhatalommá válása. Társadalmi és gazdasági változások a centrum országaiban. *Szegregáció, bűnbakkeresés* Az iparosodás új szakaszának hatásai (társadalom, gondolkodás, életmód, épített és természeti környezet). *Technikai fejlődés feltételei és következményei.* A munkásság érdekképviseleti és politikai mozgalmai, szervezetei. A modern polgári állam jellegzetességei.	*Ismeretszerzés, tanulás:* – Ismeretszerzés statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból. *(Pl. az egyenlőtlen fejlődés fogalmának értelmezése.)* – Önálló információgyűjtés különböző médiumokból. *(Pl. az ipari forradalom második szakaszának találmányai; a Dreyfus-ügy.)* *Kritikai gondolkodás:* – Különbségek felismerése és a változások nyomon követése egy-egy történelmi jelenség kapcsán. *(Pl. szövetségi rendszerek.)* – Híres emberek, történelmi személyek jellemzése, feltevések megfogalmazása a történelmi személyiségek cselekedeteinek, viselkedésének mozgatórugóiról. *(Pl. Bismarck politikai pályája.)*	*Földrajz*: Kontinensek földrajza, Európa országai, Balkán, a városfejlődés szakaszai. *Magyar nyelv és irodalom*: Stendhal, Balzac, Victor Hugo, Puskin, Zola, Dosztojevszkij, Verlaine, Rimbaud, Baudelaire, Keats. *Vizuális kultúra*: Eklektika, szecesszió és az izmusok meghatározó alkotói és művei. *Ének-zene*: Verdi, Puccini, Wagner, Debussy. *Fizika*:

Hatalommegosztás formái, színterei. Az Európán kívüli világ változásai a XIX. század második felében: gyarmati függés, a birodalmak versenye a világ újrafelosztásáért. *Függetlenség, alávetettség, kisállamok, nagyhatalmak.*	– Önálló vélemény megfogalmazása történelmi eseményekről, szereplőkről, jelenségekről, filozófiai kérdésekről. *(Pl. a gyarmatosítás ideológiája.)* *Kommunikáció:* – Esszé írása történelmi – társadalmi témákról. *(Pl. a technikai fejlődés hatása a környezetre és az életmódra.)* – Mások érvelésének összefoglalása és figyelembe vétele. A véleménykülönbségek tisztázása, a saját álláspont gazdagítása, továbbfejlesztése. *(Pl. rabszolgakérdés, női emancipáció.)* *Tájékozódás térben és időben:* – Történelmi időszakok összehasonlítása a változások mennyisége és gyorsasága szempontjából. *(Pl. gyarmatbirodalmak kiterjedése a XIX. század elején és végén.)* Események, jelenségek, tárgyak, személyek időrendbe állítása.	Tudósok, feltalálók: Faraday, Helmholz. *Kémia:* Meyer, Mengyelejev, Curie házaspár. *Biológia-egészségtan*: Pasteur; Darwin evolúcióelmélete. *Testnevelés és sport*: Újkori olimpiák.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* monopólium, futószalagos termelés, polgári állam, középosztály, városiasodás, emancipáció, politikai antiszemitizmus, cionizmus, szakszervezet, kereszténységszocializmus, szociáldemokrácia, egyenlőtlen fejlődés, nagyhatalom, hármas szövetség, antant, keleti kérdés. *Személyek:* III. Napóleon, Garibaldi, Bismarck, II. Vilmos, Lincoln, Rotschildok, Herz Tivadar, Viktória királynő, XIII. Leó. *Topográfia:* Piemont, Olaszország, Német Császárság, Szuezi-csatorna, Elzász-Lotaringia, Balkán. *Kronológia:* 1853–56 (a krími háború), 1859 (a solferinoi ütközet), 1861-65 (az Egyesült Államok polgárháborúja), 1866 (a königgrätzi csata), 1871 (a Német Császárság létrejötte), 1882 (a hármas szövetség megalakulása), 1907 (a hármas antant létrejötte).	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A kiegyezéshez vezető út és a dualizmus kora Magyarországon/ Összefoglalás, témazáró**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**

A szabadságharcot követő megtorlás és önkényuralom. A kiegyezés létrejötte és tartalma. *Államformák, államszervezet.* A kiegyezéshez fűződő viták, a kiegyezés alternatívái. Politikai élet, társadalmi változások és gazdasági fejlődés a dualizmus korában. *Fölzárkózás, lemaradás; Népesség, demográfia.* Budapest világvárossá válása. A nemzetiségi kérdés alakulása, a zsidó emancipáció. *Szegregáció, bűnbakkeresés* A dualizmus válságjelei. A tudomány és művészet a dualizmus korában. Életmód a századfordulón.	*Ismeretszerzés, tanulás:* – Példák gyűjtése a szabadságharcot követő megtorlás és üldöztetés magyar, valamint más nemzetiségű áldozatairól, formáiról, eszközeiről, méretéről. *(Pl. a lengyel, olasz és német származású honvéd tisztek kivégzése, a hazai zsidó közösségekre kirótt hadisarc.)* – Ismeretszerzés különböző írásos forrásokból, statisztikai táblázatokból. *(Pl. a dualizmuskori gyáripar.)* – Egy történelmi oknyomozás megtervezése. *Kritikai gondolkodás:* – Erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzetek felismerése, bemutatása. *(Pl. az aradi vértanúk búcsúlevelei, a tiszaeszlári vérvád képtelensége.)* – Különböző történelmi elbeszélések összehasonlítása a narráció módja alapján. *(Pl. a kiegyezés mérlege Eötvös József és Kossuth Lajos írásai alapján.)* – Feltevések megfogalmazása egyes jelenségek hátteréről, feltételeiről, okairól. (*Pl. a zsidó emancipáció okai, a zsidóság részvétele a modernizációban.)* *Kommunikáció:* – Folyamatábra, diagram készítése. *(Pl. a dualizmus pártviszonyai.)* – Vizuális rendezők (táblázatok, ábrák) készítése. *(Pl. a dualista állam.)* – Beszámoló, kiselőadás tartása történelmi forrásszövegek alapján. *(Pl. dualizmuskori színházkultúra.)*	*Magyar nyelv és irodalom:* Arany János: A walesi bárdok, a századforduló irodalmi élete *(pl. a Nyugat)*. *Vizuális kultúra*: Romantika és realizmus (*pl. Munkácsy Mihály*), a szecesszió és eklektika jellemzői (*pl. Steindl Imre: Országház*). *Ének-zene*: Liszt Ferenc, az operett születése, Bartók Béla, Kodály Zoltán. *Földrajz:* Folyamszabályozás, természetkárosítás, árvizek kiváltó okai. *Fizika*: Az elektrifikáció, a transzformátor, a villamos mozdony, a karburátor. *Testnevelés és sport*: Magyar olimpiai részvétel – Hajós Alfréd, magyar sikersportágak *(pl. úszás, vívás)*. Informatika: Internetes forrásgyűjtés pl. a dualizmus kori élclapok (Bolond Miska, Borsszem Jankó, Üstökös) anyagából.

	– Események, történetek, jelenségek mozgásos, táncos, dramatikus megjelenítése. *(Pl. jelenetek egy pesti kávéház mindennapjaiból.)* *Tájékozódás időben és térben:* – Az európai történelem és a magyar történelem kölcsönhatásainak elemzése. *(Pl. a kiegyezés létrejöttét elősegítő külpolitikai tényezők számbavétele.)* – A történelmi tér változásainak leolvasása különböző térképekről. *(Pl. a magyarországi vasúthálózat fejlődése.*)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	emigráció, passzív ellenállás, húsvéti cikk, kiegyezés, dualista monarchia, közös ügy, gazdasági kiegyezés, Dunai Konföderáció, nemzetiségi törvény, horvát-magyar kiegyezés, Szabadelvű Párt, Szociáldemokrata Párt, választójog, torlódó társadalom, úri középosztály, dzsentri, kivándorlás, asszimiláció, zsidó emancipáció, állami anyakönyvezés, polgári házasság, népoktatás, millennium. *Személyek:* Haynau, Alexander Bach, Deák Ferenc, Andrássy Gyula, Tisza Kálmán, Baross Gábor, Wekerle Sándor, Tisza István, Jászi Oszkár, Kandó Kálmán, Puskás Tivadar, Ganz Ábrahám. *Topográfia:* Arad, Osztrák-Magyar Monarchia, Budapest, Bécs, Fiume, Bosznia-Hercegovina.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az első világháború és következményei/ Összefoglalás, témazáró**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Az első világháború. *Hadviselés.* Magyarország az első világháborúban. A februári forradalom és a bolsevik hatalomátvétel. A diktatúra kiépülése Szovjet-Oroszországban.	*Ismeretszerzés, tanulás:* – Ismeretszerzés statisztikai táblázatokból, diagramokból. *(Pl. háborús veszteségek.)* – Önálló információgyűjtés adott témához különböző médiumokból. *(Pl. haditudósítások, plakátok.)* – Információk gyűjtése múzeumokban. *(Pl. a korszak helytörténeti vonatkozásai.)*	*Földrajz*: Európa domborzata és vízrajza. *Magyar nyelv és irodalom*: Móricz Zsigmond: Barbárok, Ady Endre, Babits Mihály háborús versei. *Kémia*:

A háborús vereség következményei Magyarországon: az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlása, az őszirózsás forradalom, a tanácsköztársaság. Az első világháborút lezáró békerendszer. A trianoni békediktátum. *Kisebbség, többség, nemzetiségek.* Új államok Közép-Európában. A határon túli magyarság sorsa. *Kisállamok, nagyhatalmak.*		*Kritikai gondolkodás:* – Különböző szövegek, képek, plakátok, karikatúrák vizsgálata a történelmi hitelesség szempontjából. *(Pl. Ferenc József korának plakátjai, karikatúrái.)* – Tanult ismeretek problémaközpontú elrendezése. *(Pl. hadicélok, haditervek – békecélok, békeelvek, és ezek megvalósulása.)* *Kommunikáció:* – Esszé írása történelmi-társadalmi témákról. *(Pl. a trianoni békediktátum hatásai.)* – Mások érvelésének összefoglalása és figyelembe vétele. A véleménykülönbségek tisztázása. *(Pl. Magyarország részvétele a világháborúban.)* – Történetek dramatikus megjelenítése. *(Pl. a magyar delegáció részvétele a béketárgyalásokon.)* *Tájékozódás térben és időben:* – Kronológiai adatok rendezése. *(Pl. a háború kiemelkedő eseményeinek időrendje.)* – Néhány kiemelt esemény, jelenség topográfiai adatainak elhelyezése vaktérképen. *(Pl. a békeszerződések területi vonatkozásai.)*	Hadászatban hasznosítható vegyi anyagok. *Mozgóképkultúra és médiaismeret*: Tömegkommunikáció, médiumok hatása a mindennapi életre.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* villámháború – állóháború/állásháború, központi hatalmak, frontvonal, hátország, antant, jóvátétel, Népszövetség, revízió, reváns, bolsevik, szovjet, kommunizmus, őszirózsás forradalom, Kommunisták Magyarországi Pártja (KMP), egypártrendszer, proletárdiktatúra, ellenforradalom, kormányzó, vörösterror, fehérterror. *Személyek:* Lenin, Trockij, Wilson, Clemenceau, IV. Károly, Károlyi Mihály, Jászi Oszkár, Garami Ernő, Kun Béla, Apponyi Albert, Horthy Miklós. *Topográfia:* Szarajevó, Doberdó, Szentpétervár, Szerb-Horvát-Szlovén Királyság, Csehszlovákia, a balti államok, Lengyelország, a trianoni Magyarország.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Európa és a világ a két világháború között/ Összefoglalás, témazáró	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Az 1920-as évek politikai és gazdasági viszonyai. Demokráciák és tekintélyuralmi rendszerek Európában a két világháború között. *Világkép, eszmék, ideológiák, társadalomkritika.* Az olasz fasiszta állam és ideológia jellemzői. A kommunista diktatúra a Szovjetunióban. Az 1929-33-as világgazdasági válság jellemzői és következményei. Az Amerikai Egyesült Államok válasza a válságra: a New Deal. A nemzetiszocialista ideológia és a náci diktatúra jellemzői. *Tömegtájékoztatás, sajtó, propaganda. A fanatizmus jellemzői és formái.* *Szegregáció, bűnbakkeresés* Nemzetközi viszonyok a két világháború között. A gyarmatok helyzete. Tudomány és művészet a két világháború között. *Korok, korstílusok.* Életmód és mindennapok a két világháború között. *Nők és férfiak életmódja és társadalmi helyzete, életformák.*	*Ismeretszerzés, tanulás:* – Ismeretszerzés különböző statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból. *(Pl. a német választások eredményei 1928-33 között; a munkanélküliség alakulása az Egyesült Államokban 1929-1937.)* – Különböző emberi magatartástípusok, élethelyzetek megfigyelése, következtetések levonása. *(Pl. a GULAG táborainak élete.)* *Kritikai gondolkodás:* – Feltevések megfogalmazása egyes társadalmi-történelmi jelenségek okairól. *(Pl. az antiszemitizmus okai.)* – Különböző szövegek, hanganyagok stb. vizsgálata a hitelesség szempontjából. *(Pl. különböző propagandafilmek elemzése.)* – Híres emberek, történelmi személyiségek jellemzése, feltevések megfogalmazása a történelmi személyiségek cselekedeteinek, viselkedésének mozgatórugóiról. *(Pl. Gandhi és a polgári engedetlenségi mozgalom.)* *Kommunikáció:* – Folyamatábra, diagram készítése. *(Pl. a világgazdasági válság jelenségei.)* *Tájékozódás időben és térben:* – A történelmi tér változásainak leolvasása különböző	*Magyar nyelv és irodalom:* Az avantgárd *(pl. Apollinaire, Borges, Bulgakov, Faulkner, Thomas Mann, Orwell, Szolzsenyicin, Iszaak Babel).* *Vizuális kultúra*: A technikai képalkotás: fényképezés, film jelentősége. Az avantgárd: Picasso: Guernica. Fényképek értelmezése. *Ének-zene:* Az avantgárd zene, a dzsessz. *Biológia-egészségtan*: Vitaminok, penicillin – antibiotikumok, védőoltások. *Mozgóképkultúra és médiaismeret:* A média kifejező eszközei és ezek hatásmechanizmusa. A korszak stílusirányzatai. *Testnevelés és sport:* Olimpiatörténet – a berlini olimpia (1936). *Informatika:*

	térképekről. *(Pl. Kelet-Közép-Európa nemzetiségi térképének összevetése az első világháború előtti és utáni államhatárokkal.)* – Történelmi időszakok összehasonlítása a változások mennyisége és gyorsasága szempontjából. *(Pl. a hagyományos női szerep megváltozása fél évszázad alatt.)*	Archív filmfelvételek keresése az interneten és elemzésük.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* általános választójog, tömegpárt, fasizmus, korporatív állam, kisantant, Dawes-terv, pártállam, államosítás, kollektivizálás, tervutasításos rendszer, GULAG, személyi kultusz, koncepciós per, tőzsde, túltermelési válság, New Deal, totális diktatúra, tömeg propaganda, nemzetiszocializmus, fajelmélet, zsidóüldözés, Führer, SS, Berlin-Róma tengely, Anschluss, tekintélyelvű állam, erőszakmentes ellenállás, magaskultúra **(**elitkultúra), tömegkultúra. *Személyek:* Mussolini, Sztálin, Roosevelt, Keynes, Hitler, Goebbels, Gandhi. *Topográfia:* Köztes-Európa, Szovjetunió, Brit Nemzetközösség, Berlin, weimari köztársaság, Moszkva, Saar-vidék, Rajna-vidék, Szudéta-vidék.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Magarország a két világháború között/ Összefoglalás, témazáró**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A konszolidáció kezdete folyamata, jellemzői, eredményei és válsága. *Államformák, államszervezet.* A válság és hatása: a belpolitikai élet változásai az 1930-as években. *Szegregáció, bűnbakkeresés* A magyar külpolitika céljai és lehetőségei a két világháború között. *Kisállamok, nagyhatalmak.* A revízió lépései és politikai következményei Magyarországon. Társadalom és életmód Magyarországon a két világháború között. *Szegények és gazdagok világa. Egyenlőség, emancipáció.*	*Ismeretszerzés, tanulás:* – Ismeretszerzés statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból. *(Pl. magyar gazdaság a két világháború között.)* – Különböző emberi magatartástípusok, élethelyzetek megfigyelése, következtetések levonása. *(Pl. az egyes társadalmi csoportok életkörülményei.)* *Kritikai gondolkodás:* – Feltevések megfogalmazása a történelmi személyiségek cselekedeteinek mozgatórugóiról. *(Pl. Horthy Miklós politikai életpályája.)* – Történelmi – társadalmi adatok, modellek és elbeszélések elemzése a	*Földrajz*: Magyarország és Közép-Európa természeti adottságai. *Magyar nyelv és irodalom*: A Nyugat mint folyóirat és mint mozgalom; József Attila; a népi írók; a határon túli irodalom. *Mozgóképkultúra és médiaismeret*: Tömegkommunikáció, médiumok hatása a mindennapi életre, a magyar hangosfilmgyártás kezdetei. propaganda-eszközök

Tudomány és művészet a két világháború között. Tömegkultúra és -sport. *Tömegtájékoztatás, sajtó, propaganda.*	bizonyosság, a lehetőség és a valószínűség szempontjából. *(Pl. a magyar külpolitika mozgástere, alternatívái.)* – Különböző hanganyagok, filmek vizsgálata a történelmi hitelesség szempontjából. *(Pl. a korabeli játékfilmekből kirajzolódó mindennapi élet és társadalomkép összevetése a történeti valósággal).* – A Horthy korszak politikai antiszemitizmusa valamint a kultúra és tudomány területén elszenvedett veszteség közötti kapcsolat feltárása. *Kommunikáció:* – Önállóan gyűjtött képekből összeállítás, tabló készítése. *(Pl. a korszak helytörténeti vonatkozásai.)* – Beszélgetés egy társadalmi, történelmi témáról. Saját vélemény érthető megfogalmazása. *(Pl. az antiszemitizmus témában.)* *Tájékozódás térben és időben:* – A világtörténet, az európai történelem, a magyar történelem eltérő időbeli ritmusának és kölcsönhatásainak elemzése. *(Pl. a német befolyás erősödése és hatásai.)* – Néhány kiemelt esemény, jelenség topográfiai helyének elhelyezése vaktérképen. (*Pl. a revíziós politika eredményei 1938-39.*)	*Biológia-egészségtan*: Szent-Györgyi Albert. *Vizuális kultúra*: avantgárd – Kassák Lajos. *Informatika:* Anyaggyűjtés tudatos és kritikus internethasználattal a revízió, irredentizmus témájában.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* konszolidáció, antiszemitizmus, numerus clausus, földreform, népszövetségi kölcsön, pengő, Magyar Nemzeti Bank, revízió, irredentizmus, kultúrfölény, társadalombiztosítás, agrárolló, népi mozgalom, nyilas mozgalom, nyílt és titkos szavazás, zsidótörvény, győri program, első bécsi döntés. *Személyek:* Teleki Pál, Bethlen István, Klebelsberg Kunó, Gömbös Gyula, Imrédy Béla, Szent-Györgyi Albert. *Topográfia:* Felvidék, Kárpátalja.	

	Kronológia: 1920 (a numerus clausus, földreform) 1921-31 (Bethlen István miniszterelnöksége), 1927 (a pengő bevezetése), 1932-1936 (Gömbös Gyula miniszterelnöksége), 1938. november 2. (az első bécsi döntés), 1939. március (Kárpátalja visszacsatolása)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A második világháború/ Összefoglalás, témazáró**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A második világháború kitörése. Hadi és diplomáciai események a Szovjetunió elleni német támadásig. *Békék, háború, hadviselés.* A fordulat a háború menetében. A szövetségesek együttműködése és győzelme. *Egyezmények, szövetségek.* A második világháború jellemzői. A holokauszt. *Szegregáció, bűnbakkeresés* Magyarország háborúba lépése és részvétele a keleti fronton. Kállay Miklós miniszterelnöksége. A német megszállás és nyilas uralom. Felszabadulás és szovjet megszállás. Háborús veszteségeink. A zsidóüldözés társadalmi, eszmei háttere és a holokauszt Magyarországon. *A fanatizmus jellemzői és formái.*	*Ismeretszerzés, tanulás:* – Ismeretszerzés szaktudományi munkákból. *(Pl. Magyarország háborús veszteségeiről.)* – Ismeretszerzés különböző írásos forrásokból. *(Pl. az első és második zsidótörvény; leírások és visszaemlékezések a malenkij robothoz, valamint a kitelepítésekhez kapcsolódóan.)* – Emberi magatartástípusok, élethelyzetek megfigyelése, következtetések levonása. *(Pl. kollaboránsok, ellenállók, embermentők, passzív szemlélők a második világháborúban.)* – Ismeretszerzés a holokauszt témájában a kapcsolódó emlékhelyek és múzeumok segítségével *(pl. látogatás a Holokauszt Emlékközpontban, illetve a holokauszt más jelentős hazai emlékhelyén; az auschwitz-birkenau-i haláltábor helyén létrehozott emlékhely és múzeum megtekintése).* *Kritikai gondolkodás:* – Híres emberek jellemzése. *(Pl. Churchill, a brit elszántság jelképe.)* – Értékrendek összehasonlítása, saját értékek tisztázása. *(Pl. Göring-, Höss-idézetek alapján a náci gondolkodásról.)*	*Fizika*: Nukleáris energia, atombomba. *Etika*: Az intolerancia, a gyűlölet, a kirekesztés, a rasszizmus. *Magyar nyelv és irodalom:* Radnóti Miklós, Semprun: A nagy utazás, Kertész Imre: Sorstalanság. Személyes történetek, naplók, memoárok. *Vizuális kultúra*: A technikai képalkotás: fényképezés, a film jelentősége. Fényképek értelmezése *(pl. Capa: A normandiai partraszállás* fényképei). *Mozgóképkultúra és médiaismeret:* Videó-interjúk, visszaemlékezések, a videó-interjú, mint műfaj elemzése. *Informatika:* Archív filmfelvételek keresése az

		– Történelmi-társadalmi jelenségek értékelése a saját értékrend alapján. *(Pl. holokauszt.)* – Filmek történelmi hitelességének vizsgálata. *(Pl. A halál ötven órája [1965].)* – Kérdések megfogalmazása a forrás megbízhatóságára vonatkozóan *(pl. Horthy Miklós emlékiratai kapcsán).* – A zsidótörvények változásainak felismerése, az okok megkeresése. *Kommunikáció:* – Események dramatikus megjelenítése. *(Pl. Churchill és Roosevelt vitája a második front megnyitásának helyszínéről.)* – Érvelés. *(Pl. a náci fajelmélet tarthatatlansága.)* *Tájékozódás időben és térben:* – A történelmi tér változásainak leolvasása térképekről. *(Pl. a náci Németország és a Szovjetunió terjeszkedése 1939-1941.)* – Kronológiai adatok rendezése.	interneten, és elemzésük.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* háromhatalmi egyezmény, tengelyhatalmak, koncentrációs tábor, megsemmisítő tábor, népirtás, emberirtás, holokauszt, soá, porrajmos, genocídium, partizán, totális háború, furcsa háború, hadigazdaság, Vörös Hadsereg, antifasiszta koalíció, fegyveres semlegesség, második bécsi döntés, „hintapolitika”, gettó, deportálás, munkaszolgálat, hadifogság, kiugrási kísérlet, malenkij robot. *Személyek:* Hitler, Churchill, Sztálin, Roosevelt, Rommel, Montgomery, Zsukov, Eisenhower, De Gaulle, Bárdossy László, Kállay Miklós, Szálasi Ferenc, Wallenberg. *Topográfia*: Leningrád, Pearl Harbor, Midway, El-Alamein, Sztálingrád, Kurszk, Auschwitz, Jalta, Potsdam, Hirosima, Normandia, Újvidék, Kamenyec-podolszki, Voronyezs, Don-kanyar, Délvidék és Észak-Erdély. *Kronológia:* 1939. augusztus 23. (a szovjet-német megnemtámadási egyezmény), 1939. szeptember 1. (Németország megtámadja Lengyelországot, kitör a második világháború), 1941. június 22. (Németország megtámadja a Szovjetuniót), 1942 (a Midway-szigeteknél lezajlott ütközet, az el-alameini csata), 1943 (véget ér a sztálingrádi csata, a kurszki csata), 1944. június 6. (megkezdődik a szövetségesek normandiai		

	partraszállása), 1945. február (a jaltai konferencia), 1945. május 9. (az európai háború befejeződése), 1945. augusztus 6. (atomtámadás Hirosima ellen), 1945. szeptember 2. (Japán fegyverletételével véget ér a második világháború). 1940. augusztus 30. (a második bécsi döntés), 1941. április (magyar támadás Jugoszlávia ellen), 1941. június 26. (Kassa bombázása), 1942-1944 tavasza (Kállay Miklós miniszterelnöksége), 1943. január (a doni katasztrófa), 1944. március 19. (a németek megszállják Magyarországot), 1944. október 15-16. (Horthy Miklós sikertelen kiugrási kísérlete, nyilas hatalomátvétel), 1944. december 21. (Debrecenben összeül az Ideiglenes Nemzetgyűlés), 1945. április (Magyarország felszabadítása a náci uralom alól, a szovjet megszállás kezdete, a háború vége Magyarországon).

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Év végi összefoglalás**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A tanév során tanult ismeretek rendszerezése.		

12. évfolyam

Tematikai egységek	Kötelező óraszám	Szabadon felhasználható óraszám	Össz-óraszám
Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ kiépülése.	8	2+3=5	13
Magyarország 1945–1956 között.	10	2+3=5	15
A két világrendszer versengése, a szovjet tömb felbomlása	8	0+4=4	12
A Kádár-korszak jellemzői	10	0+6=6	16
Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése.	8	2+3=5	13
A demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon	6	0+5=5	11
Társadalmi és állampolgári ismeretek.	8	1+4=5	13
A gazdaság, a pénz és a munka világa	10	0+3=3	13
Rendszerező ismétlés az érettségire	18		18

Összesen:	86	7+31=38	124

A szabadon felhasználható órák tartalma, 10%: (7 óra):

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ kiépülése. A két világrendszer versengése, a szovjet tömb felbomlása/Összefoglalás, témazáró**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A hidegháborús időszak története, 1945-től 1989-ig. Témazáró dolgozat	Rendszerezés, ismétlés. Önálló vélemény megfogalmazása történelmi eseményekről, szereplőkről, jelenségekről, filozófiai kérdésekről. Számonkérés	*Földrajz:* Térképhasználat, a hidegháborús konfliktusok topográfiája.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), szuperhatalom, vasfüggöny, hidegháború, fegyverkezési verseny, kétpólusú világ, NATO, Varsói Szerződés, KGST, Európai Gazdasági Közösség (Közös Piac), berlini fal, harmadik világ, el nem kötelezettek mozgalma, újantiszemitizmus. *Személyek:* Sztálin, Mao Ce-tung, Truman, Adenauer, Hruscsov, Kennedy, Ben Gurion	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Magyarország 1945–1956 között. A Kádár-korszak jellemzői/Összefoglalás, témazáró**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Magyarország története 1945-1989-ig. Témazáró dolgozat	Rendszerezés, ismétlés. A világtörténet, az európai és a magyar történelem kölcsönhatásainak elemzése. Számonkérés	*Magyar nyelv és irodalom:* betiltott művek a Kádár-korszakban *Rajz és vizuális kultúra:* Plakátok, filmek a Rákosi- és Kádár-korszakról.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* Szövetséges Ellenőrző Bizottság, földosztás, Független Kisgazdapárt, Nemzeti Parasztpárt, Magyar Kommunista Párt, Szociáldemokrata Párt, Magyar Dolgozók Pártja (MDP), államosítás, népköztársaság, internálás, osztályharc, ÁVH, beszolgáltatás, iparosítás, kétkeresős családmodell, aranycsapat, Petőfi Kör, MEFESZ, intervenció, Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), pluralizmus, jogállam, nemzeti kerekasztal, sarkalatos törvények, Alkotmánybíróság. *Személyek:* Kádár János, Nagy Imre, Mindszenty József, Tildy Zoltán, Nagy Ferenc, Kovács Béla, Kéthly Anna, Esterházy János, Márton Áron, Rákosi Mátyás, Rajk László, Kádár János, Nagy Imre, Maléter Pál, Bibó István.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése. A demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon/ Összefoglalás, témazáró	Órakeret 2 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A hidegháború utáni egyetemes és magyar történelem. Témazáró dolgozat	Rendszerezés, ismétlés. A világtörténet, az európai történelem, a magyar történelem eltérő időbeli ritmusának és kölcsönhatásainak elemzése. Számonkérés	*Földrajz:*A politikai határok változása a hidegháború után.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* globalizáció, multikulturalizmus, nemzetközi terrorizmus, vallási fanatizmus, fogyasztói társadalom, adósságspirál, globális felmelegedés, ökológiai katasztrófa, fenntarthatóság, környezetvédelem, fiatalodó és öregedő társadalom, migráció, foglalkozási szerkezet, diszkrimináció, integráció, euró, internet, tömegkommunikáció. *Személyek:* George Bush, Borisz Jelcin, Bill Clinton, Tony Blair, George W. Bush.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Társadalmi és állampolgári ismeretek. Pénzügyi és gazdasági kultúra. Munkavállalás / **Összefoglalás, témazáró**	Órakeret 1 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

A szabadon felhasználható órák tartalma (31 óra):

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ kiépülése	Órakeret 3 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A nyugati országok gazdasági és katonai integrációja. Az új világgazdasági rendszer kialakulása. *Erőforrások és termelési kultúrák.* A szovjet tömb kialakulása, jellemzői. A hidegháborús szembenállás, a kétpólusú világ, a megosztott Európa. *Egyezmények, szövetségek.*	➢ *Ismeretszerzés, tanulás:* – Ismeretszerzés különböző írásos forrásokból, vizuális rendezők készítése. *(Pl. a két szuperhatalom jellemzőinek összegyűjtése.)* – A tanultak felhasználása új feladathelyzetekben. (*Pl. Kelet-Közép-Európa országainak szovjetizálása.)* *Kommunikáció:*	*Magyar nyelv és irodalom*: Orwell, Szolzsenyicin, Hrabal, Camus, Garcia Marquez. *Kémia:* Hidrogénbomba, nukleáris fegyverek. *Vizuális kultúra:*

A gyarmati rendszer felbomlása (India, Kína), a „harmadik világ”. A közel-keleti konfliktusok. Izrael Állam létrejötte, az arab világ átalakulása. Izrael a Közel-Kelet demokratikus állama, a Kárpát-medencén kívüli legnagyobb magyar ajkú kisebbség otthona.	– Folyamatábra, diagram készítése. *(Pl. a két szuperhatalom katonai kiadásai.)* – Beszélgetés egy társadalmi, történelmi témáról. Saját vélemény megfogalmazása. *(Pl. az iszlám fundamentalizmus okai, hatásai.)* *Tájékozódás térben és időben:* – Múltban élt emberek életének összehasonlítása a jelennel. *(Pl. Közép-Európa államai a szocializmus időszakában és napjainkban.)* – Tanult helyek megkeresése a térképen. (*Pl. a két tömb meghatározó államai.)*	A posztmodern, intermediális művészet. *Testnevelés és sport:* Olimpiatörténet.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), szuperhatalom, vasfüggöny, hidegháború, fegyverkezési verseny, kétpólusú világ, NATO, Varsói Szerződés, KGST, Európai Gazdasági Közösség (Közös Piac), berlini fal, harmadik világ, el nem kötelezettek mozgalma, újantiszemitizmus. *Személyek:* Sztálin, Mao Ce-tung, Truman, Adenauer, Hruscsov, Kennedy, Ben Gurion. *Topográfia:* NSZK, NDK, Izrael, Kuba, Korea, Vietnam. *Kronológia:* 1945 (az ENSZ létrejötte), 1947 (a Truman-elv, a párizsi béke, India függetlensége), 1948 (Izrael létrejötte), 1949 (az NSZK, az NDK, a NATO, a KGST, a Kínai Népköztársaság létrejötte, a szovjet atombomba), 1950-1953 (a koreai háború), 1956 (az SZKP XX. kongresszusa, a szuezi válság), 1957 (a római szerződések), 1959 (a kubai forradalom), 1961 (a berlini fal építése, Gagarin űrrepülése), 1962 (a kubai rakétaválság), 1962-1965 (a második vatikáni zsinat).	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Magyarország 1945–1956 között**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Magyarország szovjetizálása, a kommunista diktatúra kiépítése, jellemzői. *Függetlenség és alávetettség.* Az egypárti diktatúra működése a Rákosi-korszakban, valamint a gazdasági élet jellegzetességei.	*Ismeretszerzés, tanulás:* – Ismeretszerzés személyes beszélgetésekből és megfigyeléséből. *(Pl. az 1956-os események résztvevőinek visszaemlékezéseiből.)* – A tanultak felhasználása új helyzetekben. (*Pl. Magyarország szovjetizálása.)*	*Magyar nyelv és irodalom*: Illyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról. *Mozgóképkultúra és médiaismeret:*

Világkép, eszmék, ideológiák, társadalomkritika. Életmód, életviszonyok, munka, sport, kultúra, szórakozás. Az 1956-os forradalom és szabadságharc okai, háttere, főbb eseményei, jellemzői, szereplői. *Forradalom, reform és kompromisszum.*	– Az 1956-os forradalom és szabadságharc utcai hőseinek *(pl.: Angyal István, Pongrácz Gergely; Mansfeld Péter)* megismerése elbeszélések, tanulmányok és visszaemlékezések segítségével. – Egy történelmi oknyomozás megtervezése. *(Pl. Tóth Ilona ügye.)* – Ismeret szerzése a diktatúra történetéhez kapcsolódó emlékhelyek és múzeumok segítségével *(pl. látogatás a Terror Háza Múzeumban, a recski munkatábor területén létesült emlékhely [recski Nemzeti Emlékpark] felkeresése).* – Ismeretszerzés különböző írásos forrásokból, vizuális rendezők készítése. *(Pl. magyar lakosság kivándorlásának és emigrációjának irányai, célállomásai [pl. Nyugat Európa országai, USA, Izrael] létszámadatai, és következményei.)* *Kritikai gondolkodás:* – Feltételezések megfogalmazása híres emberek viselkedésének mozgatórugóiról. *(Pl. Nagy Imre/Kádár János 1956-os szerepvállalása.)* – Érvek gyűjtése feltevések mellett és ellen, az érvek kritikai értékelése. *(Pl. koncepciós perek.)* – Többféleképpen értelmezhető szövegek jelentésrétegeinek feltárása. *(Pl. a Rákosi-korszak viccei.)* *Kommunikáció:* – Beszélgetés egy történelmi témáról. *(Pl. a Nyugat magatartása 1956-ban.)*	Dokumentumfilmek, híradók elemzése. *Testnevelés és sport:* Olimpiatörténet, magyar részvétel és sikerek a korszak olimpiáin. *Informatika:* Multimédia CD-ROM használatával Magyarország XX. századi eseményeinek és azok hátterének megismerése.

	– Folyamatábra, diagram készítése. *(Pl. az 1945. és 1947. évi választások eredményei.)* *Tájékozódás időben és térben:* – A világtörténet, az európai és a magyar történelem kölcsönhatásainak elemzése. *(Pl. az 1956-os forradalom és környezete.)*	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* Szövetséges Ellenőrző Bizottság, földosztás, Független Kisgazdapárt, Nemzeti Parasztpárt, Magyar Kommunista Párt, Szociáldemokrata Párt, háborús bűnös, népbíróság, kitelepítés, lakosságcsere, Magyar Dolgozók Pártja (MDP), államosítás, népköztársaság, internálás, osztályharc, ÁVH, besúgó hálózat, ügynök, egypártrendszer, pártállam, reakciós, koncepciós perek, kulák, szövetkezet, beszolgáltatás, iparosítás, kétkeresős családmodell, aranycsapat, Petőfi Kör, MEFESZ, intervenció. *Személyek:* Mindszenty József, Tildy Zoltán, Nagy Ferenc, Kovács Béla, Kéthly Anna, Esterházy János, Márton Áron, Rákosi Mátyás, Rajk László, Kádár János, Nagy Imre, Maléter Pál, Bibó István. *Topográfia:* Recsk, Hortobágy, Sztálinváros (Dunaújváros), az 1956-os forradalom főbb fővárosi helyszínei, Mosonmagyaróvár. *Kronológia:* 1945. március (földosztás), 1946 (a forint bevezetése), 1947. február 10. (a párizsi béke), 1947 (kékcédulás választások), 1948 (a Magyar Dolgozók Pártjának megalakulása, a nyílt kommunista diktatúra kezdete, az iskolák államosítása), 1949 (a kommunista alkotmány, a Mindszenty- és a Rajk-per), 1950 (a szerzetesrendek feloszlatása, a tanácsrendszer létrejötte), 1953-55 (Nagy Imre első miniszterelnöksége), 1956. október 23. (a forradalom kirobbanása), 1956. október 28. (a forradalom győzelme), 1956. november 4. (szovjet támadás indul Magyarország ellen).	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A két világrendszer versengése, a szovjet tömb felbomlása**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Szovjet-amerikai konfliktusok, a versengés és együttműködés formái, területei. Demokrácia és a fogyasztói társadalom nyugaton – diktatúra és hiánygazdaság keleten. A vallások, az életmód (szabadidő, sport, turizmus) és a kulturális szokások (divat, zene) változásai a korszakban.	*Ismeretszerzés, tanulás:* – Különböző élethelyzetek megfigyelése. *(Pl. mindennapi élet a vasfüggöny két oldalán.)* – Egy történelmi oknyomozás megtervezése. (*Pl. az SZKP XX. kongresszusa.)* *Kritikai gondolkodás:* – Feltevések történelmi személyiségek cselekedeteinek	*Mozgóképkultúra és médiaismeret*: Tömegkommunikáció, a média és a mindennapi élet. *Informatika:* Neumann János és a modern számítógépek. Az internet.

A kétpólusú világrend megszűnése: Németország egyesítése, a Szovjetunió és Jugoszlávia szétesése.	mozgatórugóiról. *(Pl. szovjet és amerikai politikusok szerepe a korszakban.)* – Elbeszélések, filmek vizsgálata a hitelesség szempontjából. *(Pl. A mások élete [2006].)* – Mindennapi élethelyzetek elbeszélése, eljátszása a különböző szereplők nézőpontjából. (*Pl. a hippi mozgalom.)* *Kommunikáció:* – Képi és egyéb információk elemzése. *(Pl. szovjet és amerikai karikatúrák elemzése.)* *Tájékozódás térben és időben:* – Kronológiai adatok rendezése. *(Pl. a hidegháború, enyhülés, kis hidegháború.)* – Egyszerű térképvázlatok készítése.	*Biológia-egészségtan:* A DNS és a géntechnológia. *Fizika:* Az űrkutatás. *Ének-zene:* A beat és a rock. Szórakoztató zenei műfajok.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* fegyverkezési verseny, enyhülési politika, szociális piacgazdaság, ökumené, harmadik világ, beat korszak, hippi mozgalom, olajválság, iszlám fundamentalizmus, terrorizmus, Cartha ’77 mozgalom, prágai tavasz, diáklázadások, szolidaritás, Európai Unió, PC, mobiltelefon. *Személyek:* Tito, De Gaulle, Brezsnyev, Ceaușescus, Willy Brandt, Thatcher, Reagan, Gorbacsov, Helmuth Kohl, Lech Wałęsa, Václav Havel, II. János Pál. *Topográfia:* Berlin, Helsinki, Prága, Gdańsk, Csernobil, Temesvár. *Kronológia*: 1964-1973 (a vietnami háború), 1967 (a „hatnapos háború”),1968 (a prágai tavasz, a Brezsnyev-doktrína, párizsi diáklázadások), 1969 (az első Holdra szállás), 1975 (a helsinki értekezlet), 1989 (a kelet-közép-európai rendszerváltások, a berlini fal lebontása), 1991 (a Szovjetunió szétesése, a délszláv válság és az Öböl-háború kirobbanása).	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A Kádár-korszak jellemzői**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Megtorlás és a konszolidáció. Gazdasági reformok, társadalmi változások a Kádár-korszakban.	*Ismeretszerzés, tanulás:* – Ismeretszerzés statisztikai táblázatokból, diagramokból. *(Pl. a földterületek*	*Magyar nyelv és irodalom*: Németh László, Nagy László, Sütő András,

Életmód és mindennapok, a szellemi- és sportélet. A Kádár-rendszer válsága, a külpolitikai változások és az ellenzéki mozgalmak. A rendszerváltozás „forgatókönyve”, mérlege, nyertesek és vesztesek. *Forradalom, reform és kompromisszum.* Nemzetiségek Magyarországon a kétpólusú világ időszakában. *Népesség, demográfia.* A határon túli és a világban szétszóródott magyarság helyzete a kétpólusú világ időszakában.	*nagyságának változása 1956–1980 között.)* – Ismeretszerzés írásos forrásokból. *(Pl. a gazdasági mechanizmus reformja.)* – Emberi magatartástípusok, élethelyzetek megfigyelése, következtetések levonása. *(Pl. a Kádár-korszak besúgói; ellenzéke.)* *Kritikai gondolkodás:* – Feltevések megfogalmazása egyes társadalmi-történelmi jelenségek hátteréről. *(Pl. a magyar társadalom megbékélése a kádári hatalommal.)* – Tételmondat meghatározása, szövegtömörítés. *(Pl. a rendszerváltó pártok programjai.)* – Többféleképpen értelmezhető szövegek jelentésrétegeinek feltárása. *(Pl. a Kádár-korszak viccei.)* *Kommunikáció:* – Folyamatábra, diagram készítése. *(Pl. a parlamenti patkó az 1990-es választás után.)* – Beszámoló, kiselőadás tartása. *(Pl. ifjúsági szubkultúrák a Kádár-korszakban címmel.)* *Tájékozódás időben és térben:* – A világtörténet, az európai és a magyar történelem kölcsönhatásainak elemzése. *(Pl. összehasonlító kronológiai táblázat készítése.)*	Weöres Sándor, Ottlik Géza, Örkény István. *Mozgóképkultúra és médiaismeret:* Dokumentumfilmek, híradók elemzése; stílusirányzatok: budapesti iskola. *Testnevelés és sport:* Olimpiatörténet, magyar részvétel és sikerek a korszak olimpiáin.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), disszidens, amnesztia, új gazdasági mechanizmus, háztáji, második gazdaság, „három T”, lakótelep, televízió, Rubik-kocka, ellenzéki mozgalmak, szamizdat,besúgó, ügynök, monori találkozó, lakiteleki találkozó, ellenzéki kerekasztal, spontán privatizáció, falurombolás, MDF, SZDSZ, FIDESZ, MSZMP, FKgP, KDNP, MSZP, többpártrendszer, gyülekezési jog,	

	pluralizmus, jogállam, nemzeti kerekasztal, sarkalatos törvények, Alkotmánybíróság. *Személyek:* Kádár János, Nagy Imre, Pozsgay Imre, Tőkés László, Antall József, Göncz Árpád, Sólyom László, Teller Ede. *Topográfia:* Salgótarján, Szászhalombatta, Monor, Lakitelek, Bős-Nagymaros. *Kronológia:* 1958 (Nagy Imre kivégzése), 1963 (részleges amnesztia), 1968 (az új gazdasági mechanizmus bevezetése), 1971 (magyar-vatikáni megállapodás, Mindszenty József elhagyja Magyarországot), 1978 (az Egyesült Államok visszaadja a Szent Koronát), 1985 (a monori találkozó), 1987 (a lakiteleki találkozó), 1980 (Farkas Bertalan a világűrben), 1989. június 16. (Nagy Imre és mártírtársainak újratemetése), 1989. október 23. (a harmadik Magyar Köztársaság kikiáltása), 1989 (társasági és egyesülési törvény), 1990 (szabad országgyűlési és önkormányzati választások), 1991 (a szovjet csapatok kivonása Magyarországról).

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Az információs – technikai forradalom és a tudásipar. A globális világgazdaság új kihívásai és ellenmondásai. *Technikai fejlődés feltételei és következményei.* *Erőforrások és termelési kultúrák.* A fenntarthatóság dilemmái. A civilizációk, kultúrák közötti ellentétek kiéleződése. Az egypólusútól a többpólusú világrend felé. A mediatizált világ. A tömegkultúra új jelenségei napjainkban. *Tömegtájékoztatás, sajtó, propaganda.* Az Európai Unió alapelvei, intézményei, működése és problémái.	*Ismeretszerzés, tanulás:* – Az internet felhasználása történelmi ismeretek szerzésére. *(Pl. atomfegyverrel rendelkező országok az ezredforduló után.)* – Vizuális rendezők (táblázatok, ábrák, vázlatok) készítése. *(Pl. a mai hatalmi viszonyokat bemutató ábra.)* *Kritikai gondolkodás:* – Adatok, modellek, elbeszélések elemzése a bizonyosság, a lehetőség és a valószínűség szempontjából. *(Pl. globális világ fejlődésének határai.)* – Erkölcsi kérdéseket felvető helyzetek felismerése, bemutatása *(pl. klónozás).* *Kommunikáció:*	*Földrajz*: Az EU kialakulása, jellemzői, tagállamai; globális világgazdaság napjainkban, globális környezeti problémák; népesség, népesedés, urbanizáció; fejlődő és fejlett országok gazdaságának jellemzői; Kína. *Informatika:* Információk gyűjtése az internetről. Bemutatók, dokumentumok készítése. Információs társadalom. Információkeresés, információ-felhasználás.

	– Tabló készítése önállóan gyűjtött képekből. *(Pl. globális környezeti problémák.)* – Beszélgetés (vita) társadalmi, történelmi témákról. *(Pl. Brazília, Oroszország, India, Kína) megnövekedett szerepe.)* *Tájékozódás térben és időben:* – A világtörténet, az európai történelem, a magyar történelem eltérő időbeli ritmusának és kölcsönhatásainak elemzése. *(Pl. centrumok és perifériák napjainkban.)*	*Etika; filozófia:* Korunk erkölcsi kihívásai. *Ének-zene:* Világzene.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* globalizáció, multikulturalizmus, nemzetközi terrorizmus, vallási fanatizmus, xenofóbia, fogyasztói társadalom, adósságspirál, globális felmelegedés, ökológiai katasztrófa, fenntarthatóság, környezetvédelem, fiatalodó és öregedő társadalom, migráció, foglalkozási szerkezet, diszkrimináció, integráció, euró, internet, tömegkommunikáció. *Személyek:* George Bush, Borisz Jelcin, Bill Clinton, Tony Blair, George W. Bush. *Topográfia:* az EU tagállamai. *Kronológia:* 1992 (a maastrichti szerződés aláírása), 1993 (Csehország és Szlovákia szétválása), 1995 (a schengeni egyezmény életbe lépése), 1999 (a NATO bombázza Szerbiát), 2001 (terrortámadás az Egyesült Államok ellen), 2002 (az euró bevezetése), 2004 (tíz új tagállam csatlakozik az EU-hoz, közöttük Magyarország is).	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A posztszocialista régió és Magyarország helyzete, problémái 1990 után. A közjogi rendszer jogállami átalakítása és intézményrendszere 1990 után. *Hatalommegosztás formái, színterei.* A piacgazdaságra való áttérés és az átalakulás ellentmondásai, regionális gazdasági különbségek.	*Ismeretszerzés, tanulás:* – Ismeretszerzés statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból. *(Pl. Magyarország demográfiai helyzete.)* – Magatartástípusok, élethelyzetek megfigyelése, következtetések levonása. *(Pl. nemzetiségek, kisebbségek határon innen és túl.)* – Az internet felhasználása történelmi ismeretek	*Informatika:* Információkeresés, információ-felhasználás. *Matematika:* Diagramok, táblázatok, grafikonok – adatleolvasás, készítés, értelmezés, statisztikai fogalmak ismerete.

Magyarország euroatlanti csatlakozásának folyamata *Fölzárkózás, lemaradás.* A társadalmi egyenlőtlenségek és a mobilitás problémái. A magyarországi cigányok (romák). *Nők, férfiak életmódja és társadalmi helyzete, életformák, szegények és gazdagok világa. Szegregáció, bűnbakkeresés.* A határon túli magyarság helyzete. Magyarok a nagyvilágban. *Kisebbség, többség, nemzetiségek.*	szerzésére. *(Pl. Magyarország és az Európai Unió kapcsolata.)* *Kritikai gondolkodás:* – Különbségek felismerése, a változások nyomon követése egy-egy történelmi jelenség kapcsán. *(Pl. Magyarország államberendezkedésének változásai a XX. század folyamán.)* *Kommunikáció:* – Beszélgetés (vita) egy társadalmi, történelmi témáról. Saját vélemény megfogalmazása. *(Pl. cigányság/romák integrációja.)* – Események, történetek, jelenségek dramatikus megjelenítése. (*Pl. hajléktalansors, munkanélküliség, a mélyszegénység problémái.)* *Tájékozódás térben és időben:* Az adott téma tanulmányozásához leginkább megfelelő térkép kiválasztása különféle atlaszokból. *(Pl. Magyarország népesedési viszonyainak, az életkörülmények változásainak bemutatása.)*	*Etika; filozófia:* Korunk erkölcsi kihívásai. Kirekesztés, fajgyűlölet.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* privatizáció, kárpótlás, migráció, mobilitás, foglalkozási szerkezet, munkanélküliség, diszkrimináció, szegregáció, kirekesztés, fajgyűlölet, anti-cionizmus, integráció, népszavazás, ombudsman, autonómia, magyar igazolvány, kettős állampolgárság. *Személyek:* Horn Gyula, Orbán Viktor, Mádl Ferenc, Medgyessy Péter. *Topográfia:* a határon túli magyarlakta területek. *Kronológia:* 1996 (a magyar honfoglalás millecentenáriuma), 1999 (Magyarország a NATO tagjává válik), 2000 (a magyar államalapítás millenniuma), 2004 Magyarország csatlakozása az Európai Unióhoz).	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Társadalmi és állampolgári ismeretek**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**

Családformák a mai világban. Kortárscsoport és ifjúsági szubkultúrák. A helyi társadalom, a civil társadalom és az önkéntesség. Nemzet és nemzetiség. Kulturális és etnikai kisebbségek, nemzetiségek Magyarországon. Esélyegyenlőtlenség és hátrányos társadalmi helyzet. Társadalmi felelősségvállalás és szolidaritás. A nagy ellátórendszerek (egészségügy, társadalombiztosítás, oktatás) megismerése. Állampolgári jogok és kötelességek. Magyarország és az Európai Unió politikai intézményrendszere. A magyar és az európai állampolgárság legfontosabb ismérvei. A magyar választási rendszer (országgyűlési és helyhatósági választások). A politikai részvétel formái. A közvetett és a közvetlen demokrácia eszköztára.	*Ismeretszerzés, tanulás:* Családtípusok azonosítása és jellemzése személyes tapasztalatok és a médiából vett példák alapján. *Kritikai gondolkodás:* – A nemzeti, a közép-európai, valamint az európai identitás értelmezése. *Kommunikáció:* – Aktuális szocializációs kérdések, dilemmák és problémák megvitatása. – A többes identitás fogalmának és gyakorlati érvényesülésének megvitatása. – Egy nemzetiség, valamint egy hátrányos helyzetű társadalmi csoport életének bemutatása szóban vagy írásban. *Ismeretszerzés, tanulás:* – A magyarországi országgyűlési választások modellezése. – A hazai helyhatósági választások működési mechanizmusának modellezése. *Kritikai gondolkodás:* – Az állampolgári jogok és kötelességek kölcsönös viszonyrendszerének elemzése. – A felelősségteljes választói magatartás értelmezése. – A többes állampolgárság fogalmának értelmezése.	*Földrajz:* Magyarország régiói; demográfiai mutatók; a magyar tájak kulturális, néprajzi értékei. *Etika:* Társadalmi szolidaritás. Többség és kisebbség. *Földrajz:* Az Európai Unió kialakulása és működésének jellemzői. *Etika:* Törvény és lelkiismeret.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szubkultúra, kortárscsoport, helyi társadalom, civil társadalom, kisebbség, többség, érdekképviselet, érdekegyeztetés, identitás, hátrányos helyzet, felelősségvállalás, szolidaritás, önkéntesség. Állampolgári jog, állampolgári kötelesség, politikai intézményrendszer, választás, választási rendszer, unió, országgyűlés, helyhatóság, politikai	

	részvétel, közvetett demokrácia, közvetlen demokrácia, önkormányzat, párt, parlamenti küszöb, állampolgári jogok biztosa, Állami Számvevőszék.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A gazdaság, a pénz és a munka világa**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Az állam gazdasági szerepvállalása és kapcsolata a gazdaság különböző szereplőivel. Az állam bevételei. Az állam stabilizációs, redisztribúciós és tőkeallokációs feladatai. A költségvetési és a monetáris politika eszköztára, szerepe a gazdaságpolitikai célok megvalósításában. A pénzpiac működése, megtakarítók és forrásigénylők. A pénzügyi közvetítők helye a nemzetgazdaságban. A vállalkozások helye a nemzetgazdaságban, szerepük a GDP megtermelésében. Vállalkozási formák. Vállalkozások létrehozása és működtetése. A vállalkozások és a piac kapcsolata. Az üzleti terv. A munkaerő és a piac kapcsolata. Munkaerőpiaci elvárások itthon és külföldön. Szakképzettség. Álláskeresési technikák. Pályakezdés, beilleszkedés a munkahelyi közösségbe. Munkajogi alapok. Foglalkoztatási formák. A munkaszerződés tartalma. A munkaviszonyhoz kapcsolódó jogok és kötelezettségek (munkaszerződés, bérszámítás,	*Ismeretszerzés, tanulás:* – Az adók és járulékok szerepének megértése a modern nemzetgazdaságok működésében. – A vállalkozási formák különbségeinek megértése, különféle példák elemzése révén. – A banki és a nem banki pénzügyi közvetítők sajátos gazdasági szerepeinek azonosítása. – Néhány hazai vállalkozás és a vállalkozói életforma megismerése példákon keresztül. *Kritikai gondolkodás:* – A tőkeszerzés különféle lehetőségeinek (tőzsde, értékpapírok, lízing) összehasonlítása. – Az állami szerepvállalás és az adózás közötti kapcsolatok feltárása. – A pénzügyekkel, gazdasággal foglalkozó írott vagy audiovizuális médiaszövegek elemzése és feldolgozása. – Vázlatos üzleti terv készítése szituációs gyakorlat keretében. – Vita az adózási morállal kapcsolatos kérdésekről. – Munkaerőpiaci információk gyűjtése, a magyarországi és az uniós lehetőségek feltérképezése (állások és elvárások).	*Földrajz*: A modern pénzügyi közvetítőrendszer a világgazdaságban (pénzügyi piacok, nemzetközi monetáris intézmények, nemzetközi tőkeáramlás, környezeti problémák, fenntarthatóság és az állam). *Etika:* A felelősség új dimenziói a globalizáció korában. *Magyar nyelv és irodalom:* Tájékozódás listaszerű, nem folyamatos szövegekben. Ismerkedés az olyan, végrehajtásra szánt, aktusszerű szövegekkel, mint a számla, az önéletrajz, a szerződés és az adóbevallás. *Informatika:* Információk gyűjtése az internetről. Bemutatók, dokumentumok készítése.

adózás, egészségbiztosítás és nyugdíjbiztosítás, kollektív szerződés). A munkaviszony megszűnése, munkanélküli ellátás, álláskeresési támogatás, visszatérés a foglalkoztatásba.	– Egy állás elnyeréséhez kapcsolódó lépések megismerése, tapasztalatok szerzése a dokumentumok kezelésével kapcsolatban (álláshirdetés, tájékozódás, önéletrajz, motivációs levél, interjú, munkaszerződés). – A munkaviszonyhoz kapcsolódó adózási, egészség- és társadalombiztosítási teendők modellezése. – Saját bankszámla nyitásának, bankkártya kiváltásának és az internetes bankfiók használatának modellezése. – Tájékozódás a munkanélküliek ellátásáról, átképzési és visszatérési lehetőségekről a területileg illetékes hivatalokon keresztül. *Kommunikáció:* – A munkahelyi közösségbe való beilleszkedés problémáinak modellezése szerepjáték keretében. Az egyéni és a vállalati érdek ütközését megjelenítő viták szervezése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Költségvetés, adó, járulék, vállalkozás, személyi jövedelemadó, áfa, juttatások, társadalombiztosítás, nyugdíjjárulék, költségvetési intézmény, költségvetési egyenleg, deficit, pénzpiac, monetáris politika, jegybank, bankrendszer, kereskedelemi bank, megtakarítás, forrás, tőzsde, értékpapír, rt, kft, kkt, bt, egyéni vállalkozás, szövetkezet, korlátlan felelősség, korlátolt felelősség, egyetemleges felelősség, biztosító társaság, lízingtársaságok, pénzügyi közvetítő rendszer. Állás, adó, biztosítás, szerződés, munkaerőpiac, munkaadó, munkavállaló, foglalkoztatás, munkaviszony, önéletrajz, motivációs levél, munkajog, munkaszerződés, munkaidő, munkabér, adózás, adóbevallás, személyi jövedelemadó, egészségbiztosítás, társadalombiztosítás, munkanélküliség, munkanélküli ellátás, álláskeresési támogatás.	

Hittan (etika) 9-12.

A tantárgy órakerete:

Évfolyam	*Hetek száma*	*Heti órakeret*	*Évi órakeret*
9.	36	1	36
10.	36	1	36

11.	36	2	72
12.	31	2	62

A helyi tanterv tantárgyi tantervének áttekintése:

9. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Biblia	-	-	7
„Mi Atyánk”	-	-	7
Jézus Krisztus személye	-	-	10
Isten szólt…	-	-	12
Évfolyam összesen	**-**	**+36**	**36**

10. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
A Nagy Parancsolatok	-	-	13
Királyok és Próféták I.	-	-	12
Az apostolok cselekedetei	-	-	11
Évfolyam összesen	**-**	**+36**	**36**

11. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Királyok és próféták II.	-	-	22
Pál levelei	-	-	18
Zsoltárok	-	-	16
Újszövetségi levelek, Jelenések könyve	-	-	16
Évfolyam összesen	**-**	**+72+36**	**72+36**

+36 óra Etika

12. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Helyem a világban	-	-	12
A Gyülekezet	-	-	18
Bölcsességirodalom	-	-	18
Életünk nagy kérdései	-	-	14
Évfolyam összesen	**-**	**+62**	**62**

9. osztály
Heti óraszám: 1
Éves óraszám: 36

<table>
<tr><td>Tematikai egység</td><td>Biblia</td><td>Órakeret
7 óra</td></tr>
<tr><td>Előzetes tudás, tapasztalat</td><td colspan="2">A Bibliáról megszerzett előzetes tudás. A családi, egyházi hitélet tapasztalata.</td></tr>
<tr><td>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</td><td colspan="2">A tanulók megismertetése, érdeklődésének felkeltése a Biblia iránt.
A Biblia páratlan voltának megértése.
Felismerni Isten üzeneteként a Bibliát</td></tr>
<tr><td colspan="2">Ismeretek/fejlesztési követelmények</td><td>Kapcsolódási pontok</td></tr>
<tr><td colspan="2">A Biblia Isten üzenete
Mit jelent az Ószövetség illetve Újszövetség elnevezés?
Hogyan tájékozódunk a Bibliában?
A Biblia „Istentől ihletett”
Hogyan szól az Isten az emberekhez?
Miért olvassuk a Bibliát?

A Biblia keletkezése
Hogyan keletkezett az Ószövetség?
Hogyan keletkezett az Újszövetség?
A Biblia nyelvei
A Biblia első fordításai
A Biblia és a reformáció
A Biblia a legek könyve

A Biblia szerkezete – Az Ószövetség könyvei
A törvény
Történeti könyvek
Költészeti és bölcseleti könyvek
Prófétai könyvek

A Biblia szerkezete – Az Újszövetség könyvei
Az Újszövetség történeti könyvei
Az apostolok levelei
A Jelenések könyve
A Biblia megbízhatósága - A Biblia világa
Belső és külső bizonyítékok a megbízhatóságra
A régészeti feltárások
A Biblia tudományos pontossága
A Holt-tengeri tekercsek
A Biblia világa</td><td>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: Ókori népek történelme, Termékeny félhold, Egyiptom, Palesztina, Római Birodalom

Magyar nyelv és irodalom: Nyelv kifejező eszközei, írásbeliség

Idegen nyelv: A nyelvi fordítás nehézségei</td></tr>
<tr><td>Kulcsfogalmak/ fogalmak</td><td colspan="2">Biblia, Bibliai nyelvek, Ószövetség, Újszövetség, Megbízhatóság, Ihletettség, Bizonyíték</td></tr>
</table>

Helyi többlet óraszám: 1 óra	***A megszerzett ismeretek bevésése: keresés számítógépes bibliai szövegekben. Biblia-olvasó napló készítése.***

Tematikai egység	**„Mi Atyánk”**	**Órakeret 7 óra**
Előzetes tudás, tapasztalat	A családi, egyházi hitélet tapasztalata.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Felismerni, hogy a Teremtő Isten egyben gondviselőnk, segítőnk és mennyei atyánk is lehet. Tudatosítani, hogy Istennek jó terve van az emberrel, a bűn és gonoszság ellenére is.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Az Atya Az imádság: beszélgetés Istennel. Isten tulajdonságai A tékozló fiú története *Isten a Teremtő* Teremtés napjai Isten az Ő Szavával teremtett Az ember teremtése Az Isten által megteremtett világ jó volt *A jó és rossz* A bűneset A bűn következményei *Isten a Gondviselő* Mindennapi kenyerünk A csoda Az aggodalmaskodás Az ötezer ember megvendégelése *Megbocsátás* A gonosz szolga Megbocsátás titka Irgalom	*Magyar nyelv és irodalom*: a közlési szándéknak megfelelő nyelvi és nem nyelvi jelek használata; mindennapi kommunikációs szituációk gyakorlása. *Dráma és tánc:* együttműködés szituációs játékokban, aktív szereplőként bekapcsolódni a megbeszélésekbe. *Természetismeret:* A természeti környezet sokszínűsége

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Imádság, teremtés, Bűn, Gonosz, Gondviselés, Csoda, Aggodalom, Megbocsátás, Irgalom
Helyi többlet óraszám: 1 óra	***Összefoglalás – számonkérés: A memoriterek változatos formában történő számonkérése. Bibliai helyek visszakeresése. Alapfogalmak értelmező jellegű használata.***

Tematikai egység	**Jézus Krisztus személye**	**Órakeret 10 óra**

Előzetes tudás, tapasztalat	A megelőző tematikai egységek Jézus Krisztusról szóló tanításai.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megismerni Jézus Krisztus születésének, életének, halálának és feltámadásának körülményeit. Felismerni, hogy Jézus Krisztus emberként és egyben Istenként volt jelen a földön. Meglátni, hogy Jézus Krisztus valódi segítséget tudott adni az emberi szükségekre.

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Jézus születése Karácsony Menekülés Egyiptomba, Betlehemi gyermekgyilkosság *Keresztelő János* Keresztelő János személye A bemerítés – keresztség Jézus bemerítkezése *A jó pásztor* Jézus, mint a jó pásztor A juhok és a pásztor Az elveszett juh *A világ világossága* Jézus Krisztus, a világ világossága A vak Bartimeus története *Út, igazság, élet* Jézus Krisztus az út, igazság, élet Zákeus története *Virágvasárnap* Virágvasárnap története Jézus Krisztus a király *Nagyhét* Nagycsütörtök Az utolsó vacsora Jézus az élet kenyere Nagypéntek: Jézus pere és halála *Húsvét* Jézus Krisztus feltámadása A feltámadt Jézus szemtanúi Jézus Krisztus a feltámadás és az élet	*Magyar nyelv és irodalom*: műfaji jellegzetességek, szituációs kommunikáció gyakorlása *Dráma és tánc:* Dramatizált előadása a történetnek *Természetismeret:* Az ember és az állatvilág kapcsolata, az emberi test *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*:: Római birodalom kora, Palesztina, Hellén kultúra *Vizuális kultúra:* A témákhoz kapcsolódó képzőművészeti alkotások

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Megváltás, Áldozat, Keresztség, Bemerítés, Kereszthalál, Feltámadás
Helyi többlet óraszám: 1 óra	***„Passió” c. film elemzése***

<table>
<tr><td>Tematikai egység</td><td>Isten szólt…
Isten üzenete az Ószövetségben az özönvíztől Dávid királyig</td><td>Órakeret
12 óra</td></tr>
<tr><td>Előzetes tudás, tapasztalat</td><td colspan="2">Az előző tematikai egységek Ószövetségi vonatkozású témái</td></tr>
<tr><td>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</td><td colspan="2">Megérteni az Ószövetségi történetek alapján, hogy Isten különböző módokon szól az emberekhez.
Felismerni, hogy érdemes Isten vezetéséhez igazítani az életünket.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Ismeretek/fejlesztési követelmények</td><td>Kapcsolódási pontok</td></tr>
<tr><td colspan="2">Isten szava az Ősidőkben
Isten szólt Nóéhoz - Az özönvíz története
Szemben Isten szavával -Bábel tornya
Isten szava az Ősatyákhoz
Isten szólt Ábrahámhoz - Ábrahám élete
Isten szólt Jákóbhoz - Jákób tusakodása

Isten terve és szabadítása
Isten szólt Józsefhez - József élete
Isten szólt Mózeshez - A tíz csapás
Isten szólt Józsuéhoz - Jerikó elfoglalása
Isten szava a királyság korában
Isten szól a prófétán keresztül – A kiválasztás
Saul engedetlensége - A bűn
Dávid és Góliát - A hit
Dávid és Jonatán – Barátság</td><td>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: Őskor, Ókor, Birodalmak kialakulása, Egyiptom

Vizuális kultúra: Az események megjelenítése különböző képzőművészeti eszközökkel

Dráma és tánc: történetek feldolgozása különféle drámajátékos tevékenységekkel.</td></tr>
<tr><td>Kulcsfogalmak/ fogalmak</td><td colspan="2">Özönvíz, Bábel, Elhívás, Engedelmesség, Kiválasztás, Bűn, Hit, Barátság</td></tr>
<tr><td>Helyi többlet óraszám: 1 óra</td><td colspan="2"><u>Vita</u>: Rend és fegyelem, vagy mindenki azt csináljon, amit akar?
<u>Beszélgetés</u>: a vezetők feladatai, kötelességei és lehetőségei.</td></tr>
</table>

10. osztály
Heti óraszám: 1
Éves óraszám: 36

<table>
<tr><td>Tematikai egység</td><td colspan="2">A Nagy parancsolatok</td><td>Órakeret
13 óra</td></tr>
<tr><td>Előzetes tudás, tapasztalat</td><td colspan="3">A Bibliaismeret tárgy 9. osztályban tanult tematikai egységei</td></tr>
<tr><td>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</td><td colspan="3">Megismerni a Tízparancsolat törvényeit.
Megérteni az Isteni parancsolatok célját.
Felismerni a Szeretet parancsának egyediségét.</td></tr>
<tr><td colspan="3">Ismeretek/fejlesztési követelmények</td><td>Kapcsolódási pontok</td></tr>
<tr><td colspan="3">A Tízparancsolat
1. parancsolat - Az Egy Isten tisztelete
-Dániel barátai a tüzes kemencében
2. parancsolat - A láthatatlan Isten tisztelete
Az aranyborjú
3. parancsolat - Isten nevének tisztelete
Beszédünk, Péter fogadkozása
4. parancsolat - Nyugalomnap tisztelete
Teremtés, Manna
5. parancsolat - Szülők tisztelete
Ézsau és Jákób
6. parancsolat - Az élet tisztelete
Jézus tanítása, Káin és Ábel
7. parancsolat - A házasság tisztelete
Dávid és Bethsabé
8. parancsolat - A tulajdon tisztelete
Ákán bűne
9. parancsolat - Az igazság tisztelete
Jézus a nagytanács előtt
10.parancsolat – A megelégedettség tisztelete
Nábót szőlője
A Szeretet parancsolata
Isten szeretete és az ember szeretete
Szeretetnyelv</td><td>Természetismeret:
Természeti törvények

Erkölcstan:
A tisztelet fogalma, határai, hatásai, elvárások, tekintély

Magyar nyelv és irodalom: a tömegkommunikáció legfőbb üzeneteinek dekódolása.

Vizuális kultúra:
Szabad asszociációs és vizuális játékok az adott témára a (tisztelet, félelem, gyűlölet, kísértés, lopás, hazugság). Az előhívott impressziók megjelenítése síkban, térben, időben.</td></tr>
<tr><td>Kulcsfogalmak/ fogalmak</td><td colspan="3">Tisztelet, Szentség, Nyugalomnap, Bálvány, Szeretet, Tulajdon, Megelégedettség, Házasság, Szülők</td></tr>
<tr><td>Helyi többlet óraszám: 1 óra</td><td colspan="3">Beszélgetés a szeretetről / boldogságról: kinek mit jelent. A szeretet/ boldogság jellemzőinek kigyűjtése. Opció: A szeretet himnuszának vagy egy részének memoriter ismerete.</td></tr>
</table>

Tematikai egység	Királyok és próféták I.	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás, tapasztalat	A 9. osztályos Bibliaismeret „Isten szólt…” tematikai egysége, a 10. osztályos Bibliaismeret „Nagy parancsolatok” tematikai egysége	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megismerkedni az Ószövetségi királyok életével, jó és rossz döntéseivel. Megérteni a próféták szolgálatát a bibliai történeteken keresztül Felismerni Isten történelemformáló tervét.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Salamon Salamon királysága Salamon bölcsességet kér az Úrtól Salamon ítélete Salamoni templom *Az ország kettészakadása* A kettészakadás okai Az ország kettészakadásának következményei *Illés próféta* Illés a sareptai özvegynél Istenítélet a Karmel-hegyen Illés menekülés – Isten gondviselése Illés elragadtatása *Elizeus próféta* Elizeus története A sunemi asszony története Naámán gyógyulása	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: Időszalag készítése Régészeti kutatások a templom környékén *Magyar nyelv és irodalom:* képek és formák a költészetben; az irodalmi művek szóbeli és írásbeli szövegműfajainak jellemzői. *Vizuális kultúra, Mozgóképkultúra és médiaismeret* Irodalmi, zenei, filmes élmények felidézése, s a létrejött személyes tartalmak megjelenítése a kifejezési szándéknak megfelelő anyagok, eszközök, méretek felhasználásával (pl. színes, grafikai technika, mintázás, konstruálás, installáció talált tárgyakból, fotó).

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Bölcsesség, Hatalom, Templom, Isten lakhelye, Próféta, Elragadtatás
Helyi többlet óraszám: 1 óra	***Kooperatív csoportmunkával készített kiselőadások és azok bemutatása.***

Tematikai egység	Az apostolok cselekedetei	Órakeret 11 óra

Előzetes tudás, tapasztalat	A 9. osztályos Bibliaismeret Jézus Krisztus személye tematikai egysége
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megismerkedni az apostoli korral, az Egyház kialakulásával, az első gyülekezetek születésével. Megérteni Pünkösd lényegét és üzenetét.

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Mennybemenetel és Pünkösd Jézus mennybemenetelének története Az első Pünkösd eseményei *Pál apostol* Pál megtérése A pogányok megtérése, az Antiókhiai gyülekezet Pál misszióútjai Pál Jeruzsálembe megy és elfogják Pál a császárhoz fellebbez (Fesztusz és Agrippa előtt) Pál hajótörése és megmenekülése Pál Máltán Pál Rómában	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: Római birodalom kiterjedése, felépítése, hatása, államszervezete, a római jog rendje *Magyar nyelv és irodalom:* Az irodalmi művek szóbeli és írásbeli szövegműfajainak jellemzői. *Dráma és tánc* Érzékelés, megfigyelés, felismerés, emlékezet, fantázia, megjelenítés játékai.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Mennybemenetel, Pünkösd, Megtérés, Szentlélek, Gyülekezet, Egyház, Misszió,
Helyi többlet óraszám: 1 óra	***Forráselemzés: a vonatkozó bibliai történet értelmezése.***
A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	• Részvétel a közös feladatokban, beszélgetésekben, játékokban • A Biblia főbb jellemzőinek ismerete • Ismerje a következő bibliai történeteket: Dávid és Góliát, Jézus születése, halála és feltámadása, A jó pásztor története • A Miatyánk, az.1.Tim.3:16-17., és az 1.Sám 16:7/b memoriter szintű ismerete • Életkorának megfelelően definiálja a következő fogalmakat: bűn, hit, Krisztus, szeretet • Tudja megfogalmazni az advent, a karácsony, a nagypéntek és a húsvét lényegét. • Ismerje Káin és Ábel, valamint Salamon ítéletének történetét. • A tíz parancsolat (2.Móz.20:2-17), a Péld. 9:10., az ApCsel 1:8. memoriter szintű ismerete • Tudja megfogalmazni a virágvasárnap és a pünkösd, mint keresztény ünnep lényegét.

11. osztály
Heti óraszám: 2
Éves óraszám: 72

Tematikai egység	Királyok és próféták II.	Órakeret 22 óra
Előzetes tudás, tapasztalat	Az 10. osztályos Bibliaismeret Királyok és próféták I. tematikai egysége	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megismerkedni az Ószövetségi királyok életével, jó és rossz döntéseivel. Megérteni a próféták szolgálatát a bibliai történeteken keresztül. Felismerni Isten történelemformáló tervét.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Júda királyai és prófétái a babiloni fogság előtt Ezékiás király Ézsaiás próféta elhívás és élete Manassé uralkodása Jósiás király Jeremiás próféta szolgálata *Isten népe a fogság idején* Eszter könyve Eszter Királynő lesz Eszter közbenjárása és a szabadulás Dániel Babilóniában A király álma Dániel az oroszlánok vermében *Jónás próféta* Jónás könyve Jónás az engedetlen próféta Ninive megtérése	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: Ókori birodalmak, Asszíria, Új babilóniai birodalom, Egyiptom, történetírás, forráselemzés *Magyar nyelv és irodalom*: A kommunkációs szituációk megfigyelése, megbeszélése és elemzése

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Királyság, Próféta, Fogság, Ítélet, Közbenjárás, Kijelentés, Megtérés
Helyi többlet óraszám: 1 óra	***Diákok beszámolója egyéni kutatás alapján olyan rokon vagy ismerős életéről, aki fogságban volt. Vita: A fogság ítélet vagy lehetőség?***

Tematikai egység	Pál levelei	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás, tapasztalat	A 10. osztályos Bibliaismeret Apostolok cselekedetei tematikai egysége	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Pál apostol leveleinek megismerése. Felismerni a levelekben található alapvető üzeneteket. Megérteni, hogy a levelek tanítása mit jelent számunkra.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Pál apostol válogatott levelei Pál levele a rómaiakhoz -Hit általi megigazulás -Kegyelemből fakadó üdvösség Pá1első levele a korinthusiakhoz -Szeretet himnusza Pál második levele a korinthusiakhoz -Ó- és Újszövetség kapcsolat	*Magyar nyelv és irodalom*: A levél, mint irodalmi műfaj, a himnusz *Történelem, társadalmi és állampolgári*

Pál levele a galatákhoz -Törvény és kegyelem Pál levele az efézusiakhoz -Lelki fegyverzet Pál levele a filippiekhez -Krisztus himnusz Pál levele a kolosséiakhoz -A keresztyén család Pál első leveleTimóteushoz -Példaadás	*ismeretek*: Római birodalom kiterjedése, felépítése, hatása, államszervezete, a római jog rendje, család *Biológia- egészségtan:* leány és női, fiú és férfi szerepek a családban, a társadalomban;
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Levél, hit, megigazulás, kegyelem, üdvösség, szeretet, himnusz, Ószövetség, Újszövetség, Törvény, Kegyelem, Lelki fegyverzet, Keresztény család
Helyi többlet óraszám: 1 óra	***Gyülekezeti kiszállás lehetőség: szolgálat és beszélgetés gyülekezeti tagokkal***

Tematikai egység	**Zsoltárok**	**Órakeret 16 óra**
Előzetes tudás, tapasztalat	A 9. osztályos Bibliaismeret Biblia, Isten szólt... tematikai egységei	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megismerni a zsoltárköltészet műfaji sajátosságait. Megérteni az Istennel való kapcsolat kifejezésének fontosságát költészetben és énekekben.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Zsoltárok könyve Zsoltárok, mint a Biblia énekeskönyve Az Istenben bízó ember költészete Messiási zsoltárok A prófétikus üzenetek Pásztor metafora Isten szeretetének és hűségének költői kifejezése Bűnbánati zsoltár A megalázkodás és helyreállás lehetősége Mózes imádsága A mulandó ember bizalma az örökkévaló Istenben Isten dicsőítése Isten magasztalásának sokszínűsége		*Magyar nyelv és irodalom*: A zsoltár, mint irodalmi kifejező eszköz, érzések, benyomások kifejezése a költészetben. *Biológia egészségtan:* mások megismerése, megítélése és a kommunikáció; alkalmazkodás, áldozatvállalás, konfliktuskezelés, probléma feloldás;
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Zsoltár, Isten dicsőítése, Magasztalás, Messiás, Prófécia, Metafora, Bűnbánat, Alázat,	
Helyi többlet óraszám: 1 óra	***Projektmunka: kiscsoportban értékeljük Dávid király életszakaszait, és jelenítsük meg egy-egy állóképben***	

Tematikai egység	**Újszövetési levelek, Jelenések könyve**	**Órakeret 16 óra**

Előzetes tudás, tapasztalat	Az 11. osztályos Bibliaismeret Pál levelei tematikai egysége	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az egyetemes levelek üzenetének megismerése és megértése. Felismerni az apokaliptikus kijelentés szimbólumait. Megérteni Isten végcélját a teremtett világgal.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
A zsidókhoz írt levél A hit példaképei *Egyetemes levelek* Jakab levele A kísértés Péter első levele Tisztelet és engedelmesség a hatalom képviselői felé *Jelenések könyve* Az apokaliptika János Patmosz szigetén A hét pecsét Krisztus ezeréves uralma Halottak feltámadása, Utolsó ítélet Új teremtés		*Magyar nyelv és irodalom*: A levél, mint irodalmi műfaj, az apokaliptikus irodalom *Földrajz*: Földközi tenger, Törökország, Görögország *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: Római birodalom kiterjedése, felépítése, hatása, államszervezete, a római jog rendje, család egyenlőség és egyenlőtlenségek a társadalomban; állampolgári jogok és kötelességek;
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hit, példakép, kísértés, tisztelet, engedelmesség, hatalom, apokaliptika, végidők, feltámadás, ítélet, új teremtés	
Helyi többlet óraszám: 1 óra	***Összefoglaló jegyzet készítése.***	

11. osztály
Etika
Heti óraszám: 1
Éves óraszám: 36

Kerettanterv neve:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
Kerettanterv alapján: 36*0,9=32,4 **32 óra kötött** + 4 óra szabad
Kerettantervben szereplő óraszámok:

Tematikai egység	Órakeret
1. Alapvető etika	**9 óra**
2. Egyén és közösség	**10 óra**
3. Korunk kihívásai	**9 óra**
Számonkérés	**4 óra**
Kötelező összesen:	**32 óra**

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött	Szabad
11.	1	36	32	4

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad
1. Alapvető etika	**9 óra**		**9**	
2. Egyén és közösség	**10 óra**		**10**	
3. Korunk kihívásai	**9 óra**		**9**	
Számonkérés	**4 óra**		**4**	
Ismétlés, rendszerezés		4		4
Összesen:	**32**	4	**32**	4

Órafelosztás: 32+4 óráról a kerettanterv kötött tartalmának formájában

Tematikai egység	**Alapvető etika**	**Órakeret 9 óra**
Előzetes tudás	A nyelvi/fogalmi gondolkodás és a tudatos környezetformálás (munka) szerepe a kulturális evolúcióban. Az Ó- és Újszövetség legismertebb részletei. A felelősségvállalás, illetve az ezzel kapcsolatos mulasztások irodalmi példái.	

Ismeretek, fejlesztési feladatok	**Kapcsolódási pontok**

Az erkölcsi gondolkodás alapjai Tények és értékek. Ismeret, megértés, értékelés, elhatározás. Elmélet és gyakorlat. A társas lény: erkölcsi lény. A Másik szerepe az öntudatos én kialakulásában. Etika és nyelv: bizalom, megértés, egyetértés, vita, párbeszéd. Erkölcsi érzék, tanult viselkedés, az erkölcsi szabályok természete, az egyén erkölcsi méltósága. A munka mint az önkiteljesítés alapvető eszköze. Jó és rossz. A rossz eredete – különféle megközelítések. A szenvedés kérdése. *Bibliai erkölcsi értékek a világi etikában* Az ember kitüntetett léthelyzete. A világvallások emberképe és etikája. A szeretet erkölcsi jelentősége. A lelkiismeret szabadsága és a személyes felelősség elháríthatatlansága. *Mit kell akarnom? Az erkölcsi döntés* Az erkölcsi gondolkodás fejlődése. Szokáserkölcs, hagyomány, törvény. A lelkiismeret szava. Példakövetés, tekintélytisztelet. A mások igazsága. Párbeszéd, vita, kétely. Értékkonfliktusok. Kötelesség és szabadság. A kanti kötelességetika és bírálata. *A felelősség kérdése* Az erkölcsi cselekedet. A jóakarat. Felelősség a tetteinkért – felelősség másokért. *Az erények és a jó élet céljai* Önmegvalósítás, önkorlátozás, önismeret, önértékelés. A jólét és a jó élet fogalmának megkülönböztetése. A boldogság mint etikai kérdés. Az erények és a jellem. Az erkölcsi nevelés. Önállóság és példakövetés. Magánérdek és közjó.	*Filozófia:* Az elérhető boldogság. A szabad akarat és a rossz kérdései. Az értékteremtő ember és a hatalom. Szabadság, választás, felelősség, szorongás. *Társadalmi, állampolgári ismeretek:* Pályakezdés, álláskeresés. Munkaerő-piaci elvárások itthon és külföldön.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Erkölcsi érték, értékítélet, gyakorlat, erkölcs, etika, öntudat, munka; hit, szeretet, kiválasztás, bűn, kegyelem; lelkiismeret, szabadság, kötelesség, törvény, megértés; felelősség, szándék, következmény, erény, boldogság, jellem, önigazolás.
Ismétlés, rendszerezés	1
Számonkérés	1

Tematikai egység	**Egyén és közösség**	**Órakeret 10 óra**

Előzetes tudás	Irodalmi példák törvénytisztelet és lelkiismeret összeütközésére. A haza szolgálatának és védelmének történelmi példái. A nemzetállamok kialakulásának sajátosságai Közép-Kelet-Európában. Nemzetiségi konfliktusok, vallásüldözés a magyar történelemben. A cigányság történetével, helyzetével kapcsolatos alapismeretek. Hátrányos élethelyzetek, a szegénység alapvető társadalmi összetevőinek ismerete.

Ismeretek, fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
A kapcsolatok etikája Az emberek közti testvériség eszméje. Barátok és ellenfelek. Szeretetkapcsolatok. Párválasztás. Felelősség a társakért. Szexuáletika. Házasság. Családi élet. Otthonteremtés. Családi szerepek. Szülők és gyermekek. A családi élet válságai. *Társadalmi szolidaritás* Hátrányos élethelyzetek. Társadalmi igazságosság és/vagy kölcsönös segítség. A betegekkel és szegényekkel való törődés mint erkölcsi kötelesség. *Törvény és lelkiismeret* A szabadság rendje. Jogok és kötelességek. Erkölcs és politika. A lelkiismeret és véleménynyilvánítás szabadsága. Felelősségünk magunkért és a világért. A cselekvés halaszthatatlansága. *Szavak és tettek* Visszaélés a szólásszabadsággal. Uszítás, rágalmazás, az ember lealacsonyítása, az erőszak népszerűsítése, megtévesztő reklámok. Szavak és tettek: a nyilvános beszéd a tömegmédiumokban. Médiaetika. *Hazaszeretet* Állampolgárság és nemzeti érzés. Nemzeti szolidaritás. Áldozat a hazáért, és ennek elfogadható mértéke. A társadalmi önazonosság (identitás) felépülése és torzulásai. *Többség és kisebbség* Az etnokulturális csoportok, nemzeti és vallási kisebbségek, illetve a többségi társadalom közti konfliktusok, az együttélés erkölcsi problémái. Előítéletek, sztereotípiák, esélykülönbségek. A nemzeti fejlődés traumái – Kárpát-medencei sajátosságok. A kirekesztő, elnyomó nemzetstratégiák erkölcsi megítélése.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:* A jóléti társadalom. A magyar társadalom a rendszerváltozás után. A cigány (roma) társadalom története, helyzete és integrációjának folyamata. *Földrajz:* Magyarország és a Kárpát-medence földrajza; a magyarság által lakott, országhatáron túli területek. *Mozgóképkultúra és médiaismeret:* A média társadalmi szerepe. Médiareprezentáció, valószerűség, hitelesség. Médiaetika, médiaszabályozás. *Társadalmi, állampolgári ismeretek:* Kulturális és etnikai kisebbségek hazánkban. Esélyegyenlőtlenség és hátrányos társadalmi helyzet. Szolidaritás és társadalmi felelősségvállalás.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Család, felelősség a társainkért, hűség, szeretet, szerelem; erkölcsi érték, erény, boldogság, jellem; törvény, törvénytisztelet, emberiesség, polgári engedetlenség; nemzet, identitás; nacionalizmus, sovinizmus, együttélés, idegengyűlölet, antiszemitizmus, hátrányos megkülönböztetés, kisebbség; igazságosság, előítélet, sztereotípia, kirekesztés, befogadás, sokszínűség, szolidaritás, önkéntesség.
Ismétlés, rendszerezés	1
Számonkérés	1

Tematikai egység	**Korunk kihívásai**	**Órakeret 9 óra**
Előzetes tudás	A műszaki-tudományos haladás vívmányai, hatásai. Természet- és társadalom-földrajzi ismeretek. Pszichés funkciók a magasabb rendű állatoknál, biodiverzitás, ökológiai rendszerek. Kulturális hagyomány, jövőkép, az utódokról való gondoskodás szerepe és változásai a civilizáció történetében.	

Ismeretek, fejlesztési feladatok	Kapcsolódási pontok
A tudományos-technikai haladás etikai kérdései Az emberi cselekvés megváltozott természete. Technika és etika. A tudósok felelőssége. *Bioetika* Születés és halál. Családtervezés. Mesterséges megtermékenyítés. Béranyaság. Terhességmegszakítás. Genetikailag módosított élőlények. Egészségvédelem és etika. Szembenézés a halállal. Eutanázia. *A felelősség új dimenziói a globalizáció korában* Az egyén felelőssége és cselekvési lehetőségei a globális hálózatok korában. Magánérdek és közjó. A fenntarthatóság fogalma. Lokalizáció és önrendelkezés: az emberi lépték helyreállítása. Világszegénység – a szegények világa. A szegénység új arcai: környezetrombolás, adósságcsapda, szélsőséges jövedelmi egyenlőtlenségek, létbizonytalanság, népbetegségek, népességrobbanás, tömeges migráció. *Ökoetika* Az ökológiai válság mint erkölcsi kérdés. Számít-e erkölcsileg, amit más lényekkel teszünk? Érvek az állatok védelmében: a szenvedésokozás tilalma, szolidaritás lénytársainkkal, a biológiai sokféleség értéke, megóvásának és fenntartásának lehetősége. Az élet tisztelete. Az etika emberközpontúságának értelmezése. Az ember felelőssége egy több mint emberi világban. *A közösség és a korrupció problémája* Tisztességes és tisztességtelen érdekérvényesítés. Jogos és jogtalan előnyszerzés, a megvesztegetés, a megvesztegethetőség. Magánérdek és közjó. A korrupció jelensége és veszélyei, hatalommal való visszaélés és korrupció a mindennapokban. Hogyan lehet a megvesztegetést, a korrupciót megszüntetni? Lehet-e hála jele a hálapénz? Ki hibázik, aki adja, vagy aki kapja? A korrupció elleni fellépés lehetőségei, az egyén és a közösség felelőssége. *Felelősség utódainkért* Az emberiség közös öröksége. A jövő nemzedékek jogai. A ma élők felelőssége.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:* A tudományos-technikai forradalom. Az emberiség az ezredfordulón: a globális világ és problémái. A globális világgazdaság fejlődésének új kihívásai és ezek hatása hazánk fejlődésére. *Földrajz:* globális kihívások, migráció, mobilitás. *Biológia-egészségtan:* környezet és fenntarthatóság. *Filozófia:* Az ökológiai válság etikai vonatkozása. Bioetikai állásfoglalások napjainkban.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Uralom a természet felett, ökológiai elővigyázatosság; globális felelősség, környezettudatosság, fenntarthatóság, közjó, korrupció, korrupció-megelőzés; élet, halál, egészség; környezeti etika, állati jólét, fajsovinizmus, emberközpontúság, mélyökológia; az emberiség közös öröksége, a jövő nemzedékek jogai.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A tanulók ismerik az erkölcsi hagyomány legfontosabb elemeit, s e tudás birtokában képesek a mindennapi életben felmerülő erkölcsi problémák felismerésére és kezelésére. Értékítéleteiket ésszerű érvekkel tudják alátámasztani, képesek a felelős mérlegelésen alapuló döntésre. Rendelkeznek az etikai és közéleti vitákban való részvételhez, saját álláspontjuk megvédéséhez, illetve továbbfejlesztéséhez szükséges készségekkel és képességekkel. Képesek elfogadni, megérteni és tisztelni a magukétól eltérő nézeteket. Ismerik azokat az értékelveket, magatartásszabályokat és beállítódásokat, amelyeknek a közmegegyezés kitüntetett erkölcsi jelentőséget tulajdonít.
Ismétlés, rendszerezés	2
Számonkérés	2

12. osztály
Heti óraszám: 2
Éves óraszám: 62

Tematikai egység	**Helyem a világban**	**Órakeret 12 óra**
Előzetes tudás, tapasztalat	A 9. osztályos Bibliaismeret „Mi Atyánk” tematikai egysége	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A személyes jövőkép kialakításának ösztönzése, az egyéni és közösségi boldogulást támogató értékek melletti elköteleződés támogatása. Istentől származó értékes személyiségünk elfogadása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
A mester terve Isten okkal, céllal teremtett Istennek terve van az életemmel *Személyiségünk felfedezése* Ki vagyok én? Az vagyok kinek mások mondanak? Személyiségtesztek Önmagunk elfogadása Külső és belső értékek *Istentől kapott értékeink* Értékesség Használd, amid van Isten vezetése az életünkben		*Természetismeret*: Kamaszkori változások: testkép, testalkat; az egészséges táplálkozás alapelvei; a serdülő személyiségének jellemző vonásai; az önismeret és az önfejlesztés eszközei; veszélyforrások különféle élethelyzetekben; káros szenvedélyek. *Dráma és tánc:* ön- és társismereti játékok. *Történelem, társadalmi és állampolgári*

	ismeretek: nemzetiségek és etnikai kisebbségek; a cigány (roma) népesség helyzete.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Személyiség, énkép, életcél, értékesség, elfogadás, Isten vezetése, külső és belső értékek

Tematikai egység	**A Gyülekezet**	**Órakeret 18 óra**
Előzetes tudás, tapasztalat	A 10. osztályos Bibliaismeret Apostolok cselekedet tematikai egysége, A 11. osztályos Bibliaismeret Pál levelei, Újszövetségi levelek tematikai egységei.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Felfedezni az Egyház, Gyülekezet páratlan tisztességét. Megérteni az egyházi, gyülekezeti élet sokszínűségét. Bátorítani az egyházi, gyülekezeti szolgálatba való részvételre.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
A Gyülekezet felépítése Egyház, gyülekezet, eklézsia fogalma Templom, Imaház fogalma A Gyülekezet, mint Krisztus teste A gyülekezet szolgálattevői Szolgálati ajándékok *A Gyülekezeti élet alapjai* Újjászületés Bemerítés, keresztség Úrvacsora Bizonyságtétel Istentisztelet Szentlélek munkája	*Földrajz:* a világvallások társadalmat, gazdaságot, környezetet befolyásoló szerepe; kultúrák találkozásai a Föld különféle térségeiben.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Egyház, Gyülekezet, Eklézsia, templom, imaház,presbiter, diakónus, újjászületés, bemerítés, keresztség, úrvacsora, bizonyságtétel, Istentisztelet, Szentlélek.
Helyi többlet óraszám: 2 óra	***A keresztyén egyház megpróbáltatásai a XX. században: Beszámolók illetve dramatikus megjelenítés pl. Albert Schweitzer, Teréz anya, Billy Graham életműve. Dramatikus megjelenítés: keresztyén helytállás XX. sz.-i morális kérdésekben.***

Tematikai egység	**Bölcsességirodalom**	**Órakeret 18 óra**
Előzetes tudás, tapasztalat	A 11. osztályos Bibliaismeret Zsoltárok tematikai egységei.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A bibliai bölcsességirodalom által megfigyelni Isten jelenlétét a különböző élethelyzetekben. Elkötelezettség kialakítása a bilbiai értékrend iránt.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Jób könyve	*Vizuális kultúra:*

A láthatatlan világ hatása a látható világban. A szenvedés jelenléte és feldolgozása az emberi életben *A Példabeszédek könyve* Isten bölcsessége Lustaság, a munkához való viszony Kapcsolati kérdések A szív szerepe *A prédikátor könyve* Mindennek megvan az ideje Az élet mulandóság, Idősek tisztelete *Énekek éneke* A szerelem szerepe életünkben A vágyaink kifejezése	személyes véleményt kifejező vizuális megjelenítés adott témában. *Magyar nyelv és irodalom*: A példázatok, példabeszédek, metafórák felismerése, megértése és használatuk
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Láthatatlan világ, látható világ, szenvedés, bölcsesség, lustaság, szív. mulandóság, tisztelet, szerelem
Helyi többlet óraszám: 2 óra	***Kooperatív csoportmunkával készített kiselőadások és azok bemutatása.***

Tematikai egység	**Életünk nagy kérdései**	**Órakeret 14 óra**
Előzetes tudás, tapasztalat	A 12. osztályos Bibliaismeret Helyem a világban tematikai egysége.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Segítséget adni az élet legnagyobb kérdéseinek megválaszolásában. Bátorítani az életutat befolyásoló jó döntések meghozatalát. Kérni és felismerni Isten vezetését a választások során.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Az életünk lelki (szellemi) döntési, választásai Szabad akarat kérdése Isten terve: Válaszd az életet! Áldás és átok *Az Istenbe vetett hit és következményei életünkben* Vetés és aratás törvényszerűsége Istennel vagy nélküle Odaszánás, tanítványság *Párkapcsolataink* Készülődés a párválasztásra Párválasztás – „nem jó az embernek egyedül” Gyermekvállalás – Válaszd az életet! *Egészséges jövőkép, egészséges énkép* A múlthoz elrendezése és feldolgozása Reménységgel a jövő felé Célorientáltság –Tudom, hogy mit akarok	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: egyenlőség és egyenlőtlenségek a társadalomban; állampolgári jogok és kötelességek; *Biológia egészségtan:* leány és női, fiú és férfi szerepek a családban, a társadalomban; *Vizuális kultúra:* személyes véleményt kifejező vizuális megjelenítés adott témában.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szabad akarat, áldás, átok, hit, odaszánás, tanítványság, párválasztás, gyermekvállalás, jövőkép, énkép, célorientáltság

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	- Részvétel a közös feladatokban, beszélgetésekben, játékokban. - Ismerje a atnult királyok és próféták történetét. - A Péld 16:6., a Szeretet himnusza 1.Kor 13:1-8 és a 23.Zsoltár memoriter szintű ismerete - Életkorának megfelelően definiálja a következő fogalmakat: kegyelemből való üdvösség, alázat, felettes hatalmaknak való engedelmesség, zsoltár - Krisztushimnusz Fil 2:2-11; Péld 1:2-9; 2 Pt 2:9-10; 127. zsoltár memoriter szintű ismerete. - Életkorának megfelelően definiálja a következő fogalmakat: szabad akarat, újjászületés, tanítványság. - Tudja megfogalmazni az egyház és a gyülekezet közötti különbséget, az úrvacsora, az istentisztelet, a bemerítés lényegét

Biológia 10-12.
A tantárgy nevelési és fejlesztési célrendszere megvalósításának iskolai keretei:
4 és 5 évfolyamos gimnáziumok 10 - 12. évfolyamain osztálykeretek között szervezett tanítás
A tantárgy órakerete:

	A tantárgy heti óraszáma	**A tantárgy éves óraszáma**
10. évfolyam	2	72
11. évfolyam	2	72
12. évfolyam	2	62

A helyi tanterv alapját jelentő kerettanterv:
A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI-rendelet 3. sz. mellékletében kiadott Biológia-egészségtan tantárgyi kerettanterv (B-változata) alapján készült helyi tanterv.

A tantárgy helyi tantervében a kerettanterv kiegészítésére biztosított órakeret

10. évfolyam					
Tematikai egység rövid címe	**Elméleti óra**	**Gyakorlati óra**	**Összefoglalás**	**Számon-kérés**	**Összes óra**
Bevezetés a biológiába. A biológia tárgya és módszerei	2	0	0	0	**2**
Az egyed szerveződési szintje. Nem sejtes rendszerek: vírusok, szubvirális rendszerek	2	0	0	0	**2**
Önálló sejtek. Szerkezet és működés a prokarióták világában	4	0	0	1	**5**

Az egyszerű eukarióták általános jellemzői	2+1	2	0	0	**5**
Többsejtűség. Sejtfonalak, teleptest és álszövet: gombák, szivacsok	2	1	0	1	**4**
Az állati sejt és a főbb szövettípusok jellemzői	3	2	0	1	**6**
Szerkezet és működés az állatok világában. Csalánozók, férgek, puhatestűek, ízeltlábúak	5	1	0	1	**7**
Tüskésbőrűek, elő- és fejgerinchúrosok, gerincesek testfelépítése és működése. A gerincesek nagy csoportjai	6	1	1	1	**9**
Az állatok viselkedése	5	1	0	1	**7**
A növényi sejt. Szerveződési formák	2	1	0	1	**4**
A növények országa. Valódi növények	7	3	1	1	**12**
A növények élete	7	1	0	1	**9**
Összesen	47+1	13	1+1	3+6	**72**

11. évfolyam

Tematikai egység rövid címe	Elméleti óra	Gyakorlati óra	Összefoglalás	Számon-kérés	**Összes óra**
Ökológia. Az élőlények környezete	6	2	0	0	**8**
Ökoszisztéma	3	1	1	1	**6**
Életközösségek	6	terepgyakorlat	0	1	**7**
Sejtbiológia: a sejtek kémiai felépítése, elektronmikroszkópos szerkezete és anyagcseréje	16	3	1	1	**21**

Genetika: az öröklődés molekuláris alapjai	8	2	1	1	**12**
Genetika: az öröklődés	10	5	1	1	**17**
Év végi összefoglalás	0	0	1	0	**1**
Összesen	49	13	3+2	1+4	**72**

12. évfolyam

Tematikai egység rövid címe	Elméleti óra	Gyakorlati óra	Összefoglalás	Számon-kérés	Összes óra
Az emberi szervezet szabályozó működése. Jelátvitel testfolyadék révén	5	0	0	0	**5**
Az emberi szervezet szabályozó működése. Jelátvitel szinapszisok révén, az idegrendszer felépítése és működése	12	2	1	1	**16**
Az ember önfenntartó működése és ennek szabályozása. Kültakaró és mozgás	4	1	0	0	**5**
Az ember önfenntartó működése és ennek szabályozása. Az ember táplálkozása, légzése és kiválasztása, a vér és vérkeringés	12	2	1	0	**15**
Szaporodás, egyedfejlődés és növekedés	5	1	0	0	**6**
Immunológiai szabályozás. Az immunválasz alapjai	4	0	0	1	**5**
Evolúció. Biológiai evolúció.	5	1	0	0	**6**
Rendszerbiológia és evolúció	2	0	0	1	**3**
Év végi összefoglalás	0	1	0	0	**1**
Összesen	49	5+3	1+1	1+2	**62**

Az óraszámok tanévenkénti óraszámokat jelentenek

A tantárgy helyi tantervében a kerettanterv kiegészítésére biztosított órakeret felhasználása

10. évfolyam				
Tematikai egység rövid címe	**Elméleti óra**	**Gyakorlati óra**	**Összefoglalás**	**Számon-kérés**
Önálló sejtek. Szerkezet és működés a prokarióták világában	0	0	0	+1
Az egyszerű eukarióták általános jellemzői	+1	0	0	0
Az állati sejt és a főbb szövettípusok jellemzői	0	2	0	+1
Szerkezet és működés az állatok világában. Csalánozók, férgek, puhatestűek, ízeltlábúak	0	0	0	+1
Tüskésbőrűek, elő- és fejgerinchúrosok, gerincesek testfelépítése és működése. A gerincesek nagy csoportjai	0	0	+1	+1
Az állatok viselkedése	0	0	0	+1
A növények élete	0	0	0	+1
Összesen	+1	0	+1	+6

11. évfolyam				
Tematikai egység rövid címe	Elméleti óra	Gyakorlati óra	Összefoglalás	Számon-kérés
Ökoszisztéma	0	0	0	+1
Sejtbiológia: a sejtek kémiai felépítése, elektronmikroszkópos szerkezete és anyagcseréje	0	0	0	+1
Genetika: az öröklődés molekuláris alapjai	0	0	+1	+1
Genetika: az öröklődés	0	0	0	+1
Év végi összefoglalás	0	0	+1	0
Összesen	0	0	+2	+4

12. évfolyam				
Tematikai egység rövid címe	**Elméleti óra**	**Gyakorlati óra**	**Összefoglalás**	**Számon-kérés**
Az emberi szervezet szabályozó működése. Jelátvitel szinapszisok révén, az idegrendszer felépítése és működése	0	0	0	+1
Az ember önfenntartó működése és ennek szabályozása. Az ember táplálkozása, légzése és kiválasztása, a vér és vérkeringés	0	+2	+1	0
Immunológiai szabályozás. Az immunválasz alapjai	0	0	0	+1
Év végi összefoglalás	0	0	+1	0
Összesen	0	+2	+2	+2

10. évfolyam

Tematikai egység	**Önálló sejtek. Szerkezet és működés a prokarióták világában**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró	Prokarióta sejt, Baktériumok felépítése, működése, életmódja.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Prokarióta, autotróf, heterotróf, bakteriospóra, antibiotikum, kozmopolita faj, plankton, coccus, bacillus, spirillum, vibrió, reprodukció.	

Tematikai egység	**Az alacsonyabb-rendű egyszerű eukarióták általános jellemzői**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Az egyszerűbb eukarióták életmódja	Autotróf és heterotróf eukarióták speciális sejtalkotói.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	színtest, sejtszáj, sejtgarat, lüktető-és emésztő űröcske	

Tematikai egység	**Az állati sejt és a főbb szövettípusok jellemzői**	**Órakeret 1 óra**
Témazáró	Sejtalkotók felépítése, funkciói. Hámszövetek, Kötő- és támasztószövetek, izomszövetek, idegszövet.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Organellum, transzplantáció, implantáció, inger, ingerület, sejttest, dendrit, axon, gliasejt, végfácska, velőshüvely.	

Tematikai egység	**Szerkezet és működés az állatok világában. Csalánozók, férgek, puhatestűek, ízeltlábúak**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Számonkérés	Fejlődési fokozatok az egyes törzsek szimmetriájában, tápcsatornáiban, érzékszervekben.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Sugaras és kétoldali szimmetria; béledényrendszer és háromszakaszos bélcsatorna; sejten belüli, sejten és testen kívüli emésztés; diffúz légzés,	

	kültakaró eredetű légzőszerv, zárt és nyílt keringés, kiválasztás sejtenként, vesécske típusú kiválasztószerv; diffúz és központosult dúcidegrendszer; hámizomsejt, bőrizomtömlő, átváltozás, kifejlés, teljes átalakulás, vedlés, hormonális/kémiai szabályozás.

Tematikai egység	**Tüskésbőrűek, elő- és fejgerinchúrosok, gerincesek testfelépítése és működése. A gerincesek nagy csoportjai**	**Órakeret 2 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás	Az állatok testfelépítésének, életmódjának áttekintése, kiemelve a fejlődési fokozatokat.	
Témazáró	Az állatok testfelépítése, működése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Újszájú, gerinchúr, csőidegrendszer, kopoltyúbél, hüllő- és madártojás, magzatburok, porcos és csontos hal, kopoltyú, ikra, haltej, ötujjú végtag, tolóláb, ugróláb, járóláb, madár- és denevérszárny; kettős légzés, változó és állandó testhőmérséklet, fészeklakó, fészekhagyó.	

Tematikai egység	**Az állatok viselkedése**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Számonkérés	Öröklött és tanult magatartási formák.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Viselkedés (magatartás), kulcsinger, motiváció, ösztön, reflex, társítás, tanulás és memória, agresszió, altruizmus, szocializáció, kommunikáció, tanulás, adaptáció, magatartáselem, magatartásegység.	

Tematikai egység	**A növények élete**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró	Kétszakaszos egyedfejlődés, nyitvatermő, zárvatermő, hajtásos növények szervei, működése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Gyökérszőr, diffúzió, ozmózis, passzív és aktív transzport, gyökérnyomás, egylaki növény, kétlaki növény, ivartalan szaporodás, regeneráció,	

	kétszakaszos egyedfejlődés, növényi hormon, vízszállítás, párologtatás, csírázás, ivartalan szaporodás és szaporítás, taxis, nasztia, tropizmus.

11. évfolyam

Tematikai egység	**Ökoszisztéma**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Számonkérés	Ökológiai fogalmak, táplálékhálózatok, környezeti problémák értelmezése.	
Kulcsfogalmak fogalmak	Tápláléklánc, termelő (producens), fogyasztó (konzumens), lebontó (reducens), csúcsragadozó, táplálékhálózat, biogeokémiai ciklus, biológiai produkció, biomassza.	

Tematikai egység	**Sejtbiológia: a sejtek kémiai felépítése, elektronmikroszkópos szerkezete és anyagcseréje**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró	A felépítő és lebontó folyamatok értelmezése (fotolízis, redukciós ciklus, glikolízis, citrát-kör, terminális oxidáció), és helyük a sejtben.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Biogén elem, kolloid rendszer, lipid, mono-, di- és poliszacharid, aminosav, peptidkötés, egyszerű fehérje, összetett fehérje, ATP, NAD^+, $NADP^+$, koenzim-A, DNS, RNS. Citoplazma, sejtváz, membrán, endoplazmatikus hálózat, riboszóma, Golgi-készülék, lizoszóma, mitokondrium, színtest, sejtmag, kromoszóma, mitózis, meiózis. Enzim, glikolízis, citrát-kör, terminális oxidáció, erjedés, biológiai oxidáció, fotoszintézis, fotolízis, elektronszállító rendszer.	

Tematikai egység	**Genetika: az öröklődés molekuláris alapjai**	**Órakeret 2 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás	A biológiai információáramlás, a folyamat közben bekövetkező	

	hibák, genetikai módosítások.	
Számonkérés	Az öröklődés molekuláris alapjai utáni számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szemikonzervatív megkettőződés, triplet, a genetikai kód, kodon, antikodon genom, genomika, gén, allél, lac-operon, mobilis genetikai elem, mutáció, mutagén, rekombináns DNS-technológia, restrikciós enzim, transzgenikus élőlény, GMO-élőlény, genomprogram.	

Tematikai egység	**Genetika: az öröklődés**	**Órakeret 1 óra**
Témazáró	Az öröklődés törvényszerűségei, egyszerűbb genetikai feladatok.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Genotípus, fenotípus, homozigóta, heterozigóta, ivari és testi kromoszóma, hemizigóta, minőségi jelleg, mennyiségi jelleg, gamétatisztaság elve, tesztelő keresztezés, reciprok keresztezés.	

Tematikai egység	**Év végi összefoglalás**		**Órakeret 1 óra**
Elméleti óra	**Gyakorlati óra**	**Összefoglalás**	**Számonkérés**
0	**0**	**1**	**0**
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Sejtbiológiai, genetikai ismeretek áttekintése.		

12. évfolyam

Tematikai egység	**Az emberi szervezet szabályozó működése. Jelátvitel szinapszisok révén, az idegrendszer felépítése és működése**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró	Elemi idegjelenségek, központi és környéki idegrendszer, az idegrendszer érző, mozgató működése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Inger, ingerküszöb, neuron, dendrit, axon, axondomb, velőshüvely, glia, nyugalmi potenciál, akciós potenciál, Na^+/K^+ pumpa, depolarizáció, repolarizáció, refrakter szakasz, szinapszis. Reflexív, mag, dúc, pálya, ideg, idegrost, szomatikus, vegetatív, gerincvelői reflex, agytörzs, agytörzsi hálózatos állomány, köztiagy, kisagy, nagyagy, agykérgi sejtoszlop, limbikus rendszer, érzékszerv, receptor,	

	extrapiramidális és piramis-pályarendszer, szimpatikus, paraszimpatikus hatás.

Tematikai egység	**Az ember önfenntartó működése és ennek szabályozása. Az ember táplálkozása, légzése és kiválasztása, a vér és vérkeringés**	**Órakeret 3 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Gyakorlati óra Az elsősegélynyújtás alapjai	Az elsősegélynyújtás meghatározása, általános szabályai. A sérülések súlyosságára utaló jelek, ellátási sorrend. Vérzés csillapítása, újraélesztés.	
Összefoglalás	Az önfenntartó működés folyamatai, homeosztazis fenntartása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	életveszélyre, súlyos sérülésre utaló jelek, ellátási sorrend, stabil oldalfekvés, újraélesztés.	

Tematikai egység	**Immunológiai szabályozás. Az immunválasz alapjai**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Számonkérés	Sejthez és ellenanyaghoz kötődő immunitás, vércsoportok.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Immunrendszer-hálózat, antigén, antigénreceptor, T és B nyiroksejtek, falósejtek, nyúlványos sejtek, antitest, antigén felismerés, a veleszületett (természetes) immunválasz, szerzett immunválasz, immunmemória, allergia, szerzett és örökölt immunhiány, autoimmunhiány, védőoltás.	

Tematikai egység	**Év végi összefoglalás**	**Órakeret 1 óra**
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Projektmunka vázlatának összeállítása a témakör adott témájához kapcsolódóan.	

Fizika 9-12.

Kerettanterv neve:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
Fizika 9.
Heti 2 óra, évi 72 óra
Kerettanterv alapján: 72*0,9=64,8 **65 óra kötött** + 7 óra szabad
Fizika 10.
Heti 2 óra, évi 72 óra
Kerettanterv alapján: 72*0,9=64,8 **65 óra kötött** + 7 óra szabad
Kerettantervben szereplő óraszámok:

Tematikai egység	**Órakeret**
Tájékozódás égen-földön	**4**
A közlekedés kinematikai problémái	**7**
A közlekedés dinamikai problémái	**8**
A tömegvonzás	**5**
A nagy teljesítmény titka: gyorsan és sokat.	**6**
Egyszerű gépek a mindennapokban	**4**
Energia nélkül nem megy	**6**
Energiaátalakító gépek	**6**
Hasznosítható energia	**6**
A Nap	**6**
Vízkörnyezetünk fizikája	**8**
Hidro- és aerodinamikai jelenségek, a repülés fizikája	**8**
Globális környezeti problémák fizikai vonatkozásai	**6**
Szikrák és villámok	**8**
Az elektromos áram	**8**
Lakások, házak elektromos hálózata	**8**
Elemek, telepek	**6**
Az elektromos energia előállítása	**8**
Rezgések, hullámok	**6**
A hang és a hangszerek világa	**6**
Összesen:	**130**

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött	Szabad
9.	2	72	65	7
10.	2	72	65	7

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
Tájékozódás égen-földön	**4**	0	4	0		
A közlekedés kinematikai problémái	**7**	2	7	2		
A közlekedés dinamikai problémái	**8**	1	7	1		
A tömegvonzás	**5**	1	5	1		
A nagy teljesítmény titka: gyorsan és sokat.	**6**	1	6	1		
Egyszerű gépek a mindennapokban	**4**	1	4	1		
Energia nélkül nem megy	**6**	0	6	0		
Energiaátalakító gépek	**6**	0	6	0		
Hasznosítható energia	**6**	1	3	0	3	1
A Nap	**6**	0	6	0		
Globális környezeti problémák fizikai vonatkozásai	**6**	1	7	1		
Vízkörnyezetünk fizikája	**8**	0			8	0
Hidro- és aerodinamikai jelenségek, a repülés fizikája	**8**	0	4	0	4	0
Szikrák és villámok	**8**	1			8	1
Az elektromos áram	**8**	1			8	1
Lakások, házak elektromos hálózata	**8**	1			8	1
Elemek, telepek	**6**	1			6	1
Az elektromos energia előállítása	**8**	1			8	1
Rezgések, hullámok	**6**	1			6	1
A hang és a hangszerek világa	**6**	0			6	0
Összesen:	**130**	**14**	**65**	**7**	**65**	**7**

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A közlekedés kinematikai problémái**	**Órakeret 2 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**

Feladatok megoldása.	A mozgást leíró fizikai mennyiségek közötti matematikai összefüggések átlátása, mért illetve megadott adatok alapján a keresett mennyiségek meghatározása. Számítások	*Matematika:* elemi műveletek elvégzése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Sebesség. Gyorsulás. Út-idő grafikon, sebesség-idő grafikon és gyorsulás-idő grafikon. Szögsebesség. Centripetális gyorsulás. Hajítások.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A közlekedés dinamikai problémái**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Feladatok megoldása.	A mozgást leíró fizikai mennyiségek közötti matematikai összefüggések átlátása, mért illetve megadott adatok alapján a keresett mennyiségek meghatározása. Számítások	*Matematika:* elemi műveletek elvégzése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A erő. A lendület. A lendület-megmaradás törvénye. A dinamika alapegyenlete. Az erők összegzésének módszerei.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A tömegvonzás**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Feladatok megoldása.	A testek súlyának meghatározása. A perdületet leíró fizikai mennyiségek közötti matematikai összefüggések átlátása, megadott adatok alapján a keresett mennyiségek meghatározása. Számítások	*Matematika:* elemi műveletek elvégzése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Súly. Súlytalanság. Perdület. Perdület-megmaradás törvénye.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A nagy teljesítmény titka: gyorsan és sokat.**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek,	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**

gyakorlati alkalmazások, ismeretek		
Feladatok megoldása.	A munka, az enrgia és a teljesítmény, mint fizikai mennyiségek közötti matematikai összefüggések átlátása, megadott adatok alapján a keresett mennyiségek meghatározása. Számítások	*Matematika:* elemi műveletek elvégzése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Munka. Energia. Munkatétel. Teljesítmény. Hatásfok.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Egyszerű gépek a mindennapokban**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Feladatok megoldása.	A merev testek egyensúlyát leíró fizikai mennyiségek közötti matematikai összefüggések átlátása, megadott adatok alapján a keresett mennyiségek meghatározása. Számítások	*Matematika:* elemi műveletek elvégzése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Egyensúly fogalma. Eredő erő fogalma, meghatározása. Forgatónyomaték fogalma, meghatározása.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Globális környezeti problémák fizikai vonatkozásai**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Hatástanulmányok elemzése a globális környezeti problémák mérséklésének tükrében.	A Föld emberkézhez köthető pusztulásának a csökkentése, illetve a különféle lehetőségek hatékonyságának az értékelése. Számítások	*Biológia, földrajz:* a Földet pusztító emberi tevékenység hatásának következményei.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Üvegházhatás. A globális felmelegedés. A széndioxid-kvóta. Ökológiai lábnyom. Környezetszennyezés, légszennyezés. Az ózonpajzs. Fenntartható fejlődés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Hasznosítható energia**	**Órakeret 1 óra**

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Feladatok megoldása.	A hőtan I. főtételében szereplő fizikai mennyiségek közötti matematikai összefüggések átlátása, megadott adatok alapján a keresett mennyiségek meghatározása. Számítások	*Matematika:* elemi műveletek elvégzése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Belső energia. Hőmennyiség. A gázon végzett munka.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szikrák és villámok	Órakeret 1 óra
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Elektromos megosztás, töltés a vezetőn, Faraday-kalitka, csúcshatás	Az elektrosztatikai alapfogalmak, alapjelenségek értelmezése, gyakorlati tapasztalatok, kísérletek alapján.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Csúcshatás, Segner-kerék, Faraday-kalitka	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az elektromos áram	Órakeret 1 óra
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Ohm törvénye a mindennapokban *Gyakorlati alkalmazások:* Áramkörök illetve áramköri elemek elektromos tulajdonságaink a meghatározása matematikai eszközökkel.	Az elektromos ellenállás kiszámítása, mérése; a számított és mért értékek összehasonlítása, következtetések levonása. Összetett áramkörök paramétereinek meghatározása mérhető tulajdonságainak a felhasználásával	*Matematika:* elemi műveletek elvégzése, grafikonok készítése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Elektromos áramerősség, elektromos ellenállás, elektromos feszültség.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Lakások, házak elektromos hálózata	Órakeret 1 óra

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Gyakorlati alkalmazások: Soros és párhuzamos kapcsolás összefüggéseinek alkalmazása. Számonkérés.	A soros és a párhuzamos kapcsolások legfontosabb jellemzőinek megismerése, feszültség- és áramerősség viszonyok vizsgálata méréssel, összefüggések felismerése és meghatározása mért adatok alapján.	*Matematika:* elemi műveletek elvégzése, egyenletrendezés, műveletek törtekkel.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Soros és párhuzamos kapcsolás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Elemek, telepek	Órakeret 1 óra
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások: Gépkocsi-akkumulátorok adatai: feszültség, amperóra (Ah). Mobiltelefonok akkumulátorai, tölthető ceruzaelemek adatai: feszültség, milliamperóra (mAh). Adapterek, tápegységek, egyenirányítók.	Az elemek, telepek, újratölthető akkumulátorok alapvető fizikai tulajdonságainak, paramétereinek megismerése illetve meghatározása mért illetve feltüntetett adataik alapján. Egyszerű számítások elvégzése az akkumulátorokban tárolt energiával, töltéssel kapcsolatban.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Telep, akkumulátor, újratölthető elem.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az elektromos energia előállítása	Órakeret 1 óra
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások: Elektromos hálózatok felépítése. A távvezetékek feszültségének nagy értékekre történő feltranszformálásának oka.	A transzformátor működésének értelmezése, összefüggések feltárása. A nagy elektromos hálózatok felépítésének, alapelveinek vizsgálata.	
Kulcsfogalmak/	Transzformátor felépítése, működési elve.	

fogalmak	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Rezgések, hullámok**	**Órakeret 1 óra**
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	**Kapcsolódási pontok**
Ismeretek: Hullámjelenségek: törés, visszaverődés, elhajlás, interferencia.	Hullámjelenségek vizsgálata. Kísérletek bemutatása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Törés törvénye. Visszaverődés törvénye. Elhajlás jelensége. Interferencia jelensége.	

Fizika 11.
Heti 2 óra, évi 72 óra
Kerettanterv alapján: 72*0,9=64,8 **64 óra kötött** + 8 óra szabad
Kerettantervben szereplő óraszámok:

Tematikai egység	**Órakeret**
A fény természete	**6**
Hogyan látunk, hogyan javítjuk a látásunk?	**10**
Kommunikáció, kommunikációs eszközök, képalkotás, képrögzítés a 21. században	**12**
Atomfizika a hétköznapokban	**6**
Az atommag szerkezete, radioaktivitás	**8**
A Naprendszer fizikai viszonyai	**7**
A csillagok világa	**5**
Az űrkutatás hatása mindennapjainkra	**5**
Az Univerzum szerkezete és keletkezése	**5**
Összesen:	**64**

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött	Szabad
11.	2	72	64	8

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam összes**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
A fény természete	**6**	0	6	0		

Hogyan látunk, hogyan javítjuk a látásunk?	**10**	4	14	4		
Kommunikáció, kommunikációs eszközök, képalkotás, képrögzítés a 21. században	**12**	2	14	2		
Atomfizika a hétköznapokban	**6**	0	6	0		
Az atommag szerkezete, radioaktivitás	**8**	0	8	0		
A Naprendszer fizikai viszonyai	**7**	0	7	0		
A csillagok világa	**5**	0	5	0		
Az űrkutatás hatása mindennapjainkra	**5**	2	7	2		
Az Univerzum szerkezete és keletkezése	**5**	0	5	0		
Összesen:	**64**	8	**72 óra**	8		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Hogyan látunk, hogyan javítjuk a látásunk?**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A leképezési törvény és alkalmazása.	Keletkezett képek tulajdonságának meghatározása matematikai eszközökkel	
Fényelhajlás, fénypolarizáció.	Egyszerű kísérletek elvégzése a háztartásban és környezetünkben előforduló eszközökkel.	
Égitestek színe, színképe.	Csillagok anyagának illetve korának meghatározása a színképelemzés eszközeivel	
3D a mindennapokban	A 3D-s ábrázolás fejlődése, aktív és a passzív 3D megjelenítése, jövőbeli lehetőségei	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Leképezési törvény, spektroszkópia, 3D	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Kommunikáció, kommunikációs eszközök, képalkotás, képrögzítés a 21. században	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Adattárolás illetve megjelenítés	Az adatok tárolása, ábrázolása illetve megjelenítése a különféle tárolási technológiák alkalmazásával	*Informatika:* adatrögzítés illetve megjelenítés lehetőségei
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tárolási technológiák, képmegjelenítés formái, színkódok.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az űrkutatás hatása mindennapjainkra	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Az űrkutatás fejlődésének technikai vonatkozásai, háttere, hatása a mindennapi életre	Technikai fejlődésével megvalósuló lehetőségek az űr megismerésének és feltérképezésének szolgálatában	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Teleszkópok, űrszondák, műholdak, űrhajók, űrállomások.	

Órafelosztás
9. évfolyam
Heti 2 óra, évi 72 óra

Témakörök	Óraszám
Tájékozódás égen-földön	4 óra
A közlekedés kinematikai problémái	9 óra
A közlekedés dinamikai problémái	9 óra
A tömegvonzás	6 óra
A nagy teljesítmény titka: gyorsan és sokat.	7 óra
Egyszerű gépek a mindennapokban	5 óra
Energia nélkül nem megy	6 óra
Energiaátalakító gépek	6 óra
Hasznosítható energia	3 óra
A Nap	6 óra
Hidro- és aerodinamikai jelenségek, a repülés fizikája	4 óra

Globális környezeti problémák fizikai vonatkozásai	7 óra
Összesen	**72 óra**

10. évfolyam
Heti 2 óra, évi 72 óra

Témakörök	Óraszám
Vízkörnyezetünk fizikája	8 óra
Hasznosítható energia	4 óra
Hidro- és aerodinamikai jelenségek, a repülés fizikája	4 óra
Szikrák és villámok	9 óra
Az elektromos áram	9 óra
Lakások, házak elektromos hálózata	9 óra
Elemek, telepek	7 óra
Az elektromos energia előállítása	9 óra
Rezgések, hullámok	7 óra
A hang és a hangszerek világa	6 óra
Összesen	**72 óra**

11. évfolyam
Heti 2 óra, évi 72 óra

Témakörök	Óraszám
A fény természete	6 óra
Hogyan látunk, hogyan javítjuk a látásunk?	14 óra
Kommunikáció, kommunikációs eszközök, képalkotás, képrögzítés a 21. században	14 óra
Atomfizika a hétköznapokban	6 óra
Az atommag szerkezete, radioaktivitás	8 óra
A Naprendszer fizikai viszonyai	7 óra
A csillagok világa	5 óra
Az űrkutatás hatása mindennapjainkra	7 óra
Az Univerzum szerkezete és keletkezése	5 óra
Összesen	**72 óra**

Kémia 9-10.
A tantárgy nevelési és fejlesztési célrendszere megvalósításának iskolai keretei:
4 évfolyamos gimnáziumok 9-10. évfolyamain osztálykeretek között szervezett

tanítás

A tantárgy órakerete:

Évfolyam	*Heti órakeret*	*Évi órakeret*	*Kerettantervi órakeret*	*Helyi tervezésű órakeret*
9.	2	72	65	7
10.	2	72	65	7

A helyi tanterv alapját jelentő kerettanterv:

A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI-rendelet 3. sz. mellékletében kiadott KÉMIA tantárgyi kerettanterv ˙(B-változata) alapján készült helyi tanterv.

A tantárgy helyi tantervében a kerettanterv kiegészítésére biztosított órakeret

9. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
A kémia és az atomok világa	5	0	5
Kémiai kötések és kölcsönhatások	8	+1	9
Anyagi rendszerek	8	+2	10
Kémiai reakciók és reakciótípusok	15	+2	17
Elektrokémia	6	0	6
A hidrogén, a nemesgázok, a halogének és vegyületeik	7	+1	8
Az oxigéncsoport és elemei vegyületei	10	+1	11
A nitrogéncsoport és elemei vegyületei	6	0	6
Évfolyam összesen	65	+7	72

10. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Fémek és vegyületeik	10	0	10
A széncsoport és elemei szervetlen vegyületei	6	0	6
Szénhidrogének és halogénezett származékaik	19	+1	20
Az oxigéntartalmú szerves vegyületek	20	+3	23
A nitrogéntartalmú szerves vegyületek	10	+3	13

Évfolyam összesen	65	+7	72

Az óraszámok tanévenkénti óraszámokat jelentenek.

A tantárgy helyi tantervében a kerettanterv kiegészítésére biztosított órakeret felhasználása

9. évfolyam:	Szabad órakeret:	7

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Kémiai kötések és kölcsönhatások	Ismeretek elmélyítése	1
Anyagi rendszerek	Számítási feladatok gyakorlása	2
Kémiai reakciók és reakciótípusok	Reakcióegyenletek felírásának gyakorlása	2
A hidrogén, a nemesgázok, a halogének és vegyületeik	Ismeretek elmélyítése	1
Az oxigéncsoport és elemei vegyületei	Éltető víz /ivóvíz – ásványvíz – gyógyvíz – szennyvíz/	1
	Összesen:	7

10. évfolyam:	Szabad órakeret:	7

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Szénhidrogének és halogénezett származékaik	Szerves kémiai reakciótípusok gyakorlása	1
Az oxigéntartalmú szerves vegyületek	Alkoholok világa – felelősség Az oxigéntartalmúak sokszínűségének elmélyítése	3

A nitrogéntartalmú szerves vegyületek	„A mindennapi örömök” – a kábítószerek világa Ismeretek elmélyítése	3
	Összesen:	7

9. évfolyam

Tematikai egység	**Kémiai kötések és kölcsönhatások halmazokban**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek elmélyítése	Elsőrendű kötések kialakulásának feltétele, vegyületek képletének szerkesztése, rácstípusok, rácsösszetartóerő	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	EN, elsőrendű kötés, másodlagos kölcsönhatás.	

Tematikai egység	**Anyagi rendszerek**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek (tartalmak, jelenségek, problémák, alkalmazások)	**Fejlesztési követelmények/ módszertani ajánlások**	**Kapcsolódási pontok**
Számítási feladatok gyakorlása	A gázok moláris térfogatával és relatív sűrűségével, a gázelegyek összetételével, tömeg-, és térfogatszázalékkal, anyagmennyiség-koncentrációval kapcsolatos számolások	*Matematika:* százalékszámítás, aránypárok
Kulcsfogalmak/ fogalmak	moláris tömeg, gázok moláris térfogata, oldat, tömeg- térfogatszázalék, anyagmennyiség-koncentráció.	

Tematikai egység	**Kémiai reakciók és reakciótípusok**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek (tartalmak, jelenségek, problémák, alkalmazások)	**Fejlesztési követelmények/ módszertani ajánlások**	**Kapcsolódási pontok**
Reakcióegyenletek felírásának gyakorlása	Egyszerű redoxiegyenletek felírása, rendezése, értelmezése oxidációs számváltozás alapján.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	, tömegmegmaradás, oxidációs szám és változása.	

Tematikai egység	**A hidrogén, a nemesgázok, a halogének és vegyületeik**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek (tartalmak, jelenségek, problémák, alkalmazások)	**Fejlesztési követelmények/ módszertani ajánlások**	**Kapcsolódási pontok**
Ismeretek elmélyítése	A legfontosabb nemfémes elemek szerkezetének, tulajdonságainak összehasonlítása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	vegyértékelektronok.	

Tematikai egység	**Az oxigéncsoport és elemei vegyületei**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek (tartalmak, jelenségek, problémák, alkalmazások)	**Fejlesztési követelmények/ módszertani ajánlások**	**Kapcsolódási pontok**
Éltető víz /ivóvíz – ásványvíz – gyógyvíz – szennyvíz	A víz földi előfordulásának, jelentőségének felismerése példák alapján. Természetes vizek összetételében a kémiai jelölések értelmezése. A vízmolekulák között kialakuló másodrendű kötések.	*Biológia-egészségtan:* a víz jelentősége az élő szervezetben, az élővilág evolúciójában; mérettartományok az élő szervezetben. *Földrajz:* felszíni, felszín alatti vizek, csapadékok, energiahordozók
Kulcsfogalmak/ fogalmak	poláris oldószer. .	

10. évfolyam

Tematikai egység	**A szénhidrogének és halogénezett származékaik**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek (tartalmak, jelenségek, problémák, alkalmazások)	**Fejlesztési követelmények/ módszertani ajánlások**	**Kapcsolódási pontok**
Szerves kémiai reakciótípusok gyakorlása	Halogéntartalmú szénhidrogének jellemző reakciói. Szubsztitúció, addició, reakcióegyenletek felírása, rendezése, értelmezése, elimináció.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	funkciós csoport, szubsztitúció, addició, elimináció.	

Tematikai egység	**Az oxigéntartalmú szerves vegyületek**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek (tartalmak,	**Fejlesztési követelmények/**	**Kapcsolódási pontok**

jelenségek, problémák, alkalmazások)	módszertani ajánlások	
Oxigéntartalmú szénvegyületek Fizikai, kémiai tulajdonságainak összehasonlítása.	Olvadás- forráspont, oldhatóság összehasonlítása szerkezeti összefüggésben. Sav-bázis sajátságok, oxidáció és redukció.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	gyártási technológia, alkoholmérgezés, szerkezet és tulajdonság kapcsolata.	

Tematikai egység	**A nitrogéntartalmú szerves vegyületek**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek (tartalmak, jelenségek, problémák, alkalmazások)	**Fejlesztési követelmények/ módszertani ajánlások**	**Kapcsolódási pontok**
A mindennapi örömök" – a kábítószerek világa	Alkaloidok, drogok, ópiátok, amfetaminok, kokain, kannabiszok, LSD, szerves oldószerek hatásai.	*Egy névtelen vallomás*
Ismeretek elmélyítése	Nitrogén tartalmú heterociklusos vegyületek sajátságai, jelentőségük. Fehérjék, nukleinsavak építőegységei, kapcsolódásuk, funkciói.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Amin és amid, pirimidin- és purinváz, poliamid, aminosav, α-aminosav, peptidcsoport, polipeptid, fehérje, nukleotid, nukleinsav, DNS, RNS, Watson–Crick-modell.	

Földrajz 9-10.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. A Föld kozmikus környezete	**7 óra**
2. A földi tér ábrázolása	**6 óra**
3. A Föld, mint kőzetbolygó szerkezete és folyamatai	**13 óra**
4. A légkör földrajza	**11 óra**
5. A vízburok földrajza	**11 óra**
6. A földrajzi övezetesség	**12 óra**
7. Társadalmi folyamatok a 21. század elején	**6 óra**
8. A világgazdaság jellemző folyamatai	**11 óra**
9. Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában	**14 óra**
10. A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában	**14 óra**

11. Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői	**14 óra**
12. Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei	**10 óra**
Összesen:	**129 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	2 óra	72 óra	64 óra	8 óra
10.	2 óra	72 óra	65 óra	7 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. A Föld kozmikus környezete	**7 óra**		**7**			
2. A földi tér ábrázolása	**6 óra**		**6**			
3. A Föld, mint kőzetbolygó szerkezete és folyamatai	**13 óra**		**13**	8		
4. A légkör földrajza	**11 óra**		**11**			
5. A vízburok földrajza	**11 óra**		**11**			
6. A földrajzi övezetesség	**12 óra**		**12**			
7. Társadalmi folyamatok a 21. század elején	**6 óra**		**4**		**2**	1
8. A világgazdaság jellemző folyamatai	**11 óra**				**11**	
9. Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában	**14 óra**				**14**	3
10. A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában	**14 óra**				**14**	3
11. Az Európán kívüli kontinensek,	**14 óra**				**14**	

tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői						
12. Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei	**10 óra**				**10**	
Összesen:	**129 óra**	14 óra	**64 óra**	8 óra	**65 óra**	7 óra

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (8 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. A Föld, mint kőzetbolygó szerkezete és folyamatai**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A Föld alakja, felépítésének egyszerű modellje. A szárazföldek és az óceánok elhelyezkedése. Elemi tájékozottság a földtörténet időrendjéről. Az alapvető domborzati és felszínformák felismerése, jellemzőik ismerete. A leggyakoribb hazai üledékes és vulkáni kőzetek.	A kőzetbolygó gömbhéjainak szerkezete és ásványtani összetétele. A belső gömbhéjak fizikai jellemzői; a tulajdonságok változásában megfigyelhető törvényszerűségek megfogalmazása. Az egyes gömbhéjak fő geokémiai és ásványtani jellemzői. A földrengésveszélyes térségek elhelyezkedésének törvényszerűségei; a földrengések következményei, a cunami. A földrengések előrejelzésének lehetőségei és korlátai; a károk mérséklésének lehetőségei példák alapján, a társadalom felelős alkalmazkodása a földrengésveszélyes zónákban; a nemzetközi segítségnyújtás szerepének bemutatása konkrét példa alapján. A geológiai (belső) és a földrajzi (külső) erők felszínformáló munkájának kapcsolata, szerepük bemutatása kontinentális óceáni példák alapján. Az ősmasszívumok, ókori röghegységek, fiatal láncheggységek Magashegység, középhegység, alacsony hegység Genetikus típusok A kormeghatározás módszerei, a módszerek szerepének összehasonlítása. A földtörténeti időskála elemzése; eon, idő, időszak, kor időegységek rendszere.	*Kémia:* szerves és szervetlen vegyületek, keverék, ötvözet, ásványok, kőszén, szénhidrogén, halmazállapotok. *Matematika:* térbeli mozgások elképzelése időegységek, időtartammérés. *Fizika:* úszás, sűrűség, nyomás, hőmérséklet, erőhatások, szilárd testek fizikai változásai, hullámterjedés.

Kulcsfogalmak/fogalmak	Geoszféra, földköpeny, asztenoszféra, geotermikus gradiens, geokémiai körforgás; nagyszerkezeti elem, domborzati forma, rekultiváció; kormeghatározás, földtörténeti eon, idő, időszak, kor.

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (7 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	7. Társadalmi folyamatok a 21. század elején	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A települések csoportosítása különböző szempontok alapján példákkal. A falu és a város fejlődésének, szerepének, jellemzőinek	A városodás és városiasodás fogalmának megismerése, kapcsoltuk megértése; az urbanizációs folyamatok összehasonlítása a fejlett és a fejlődő világban; az agglomerációk kialakulásának bemutatása konkrét példákkal; a nagyvárosi élet ellentmondásainak feltárása a témához kapcsolódó szemelvények, adatok felhasználásával.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*:, a városok kialakulása, urbanizáció jellemzői.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	tanya, farm, falu, város, városszerkezet, agglomeráció	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**9. Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Magyarország és a Kárpát-medence természetföldrajzi jellemzői. Magyarország társadalmi-gazdasági jellemzői, területi sajátosságainak vonásai, értékei és problémái	*A magyarországi társadalmi-gazdasági fejlődés jellemzői* A természeti és társadalmi erőforrások jellemzése. A gazdasági rendszerváltás következményeinek bemutatása. Napjaink jellemző társadalmi és gazdasági folyamatainak megismerése, a társadalmi–gazdasági fejlődésre gyakorolt hatásuk bemutatása példák alapján.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:* Magyarország történelme.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Természeti és társadalmi erőforrások, gazdasági rendszerváltozás, eladósodás, működő tőkebefektetés, területi fejlettségkülönbség, tranzitforgalom, gazdasági szerkezetváltás,	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	10. A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**

Az Európai Unióról tagállamai, a közösség működésének alapvető elemei, az egyes kontinensrészek természeti és társadalmi-gazdasági jellemzői.	Az együttműködés kialakulását és elmélyítését segítő tényezők, az ágazati és regionális együttműködés területei és konkrét példáinak megnevezése. Az Európai Unió mint gazdasági erőtér elhelyezése a világgazdaságban. A területi fejlettség különbség jellemzői, az eltérő gazdasági fejlettség okainak feltárása; a regionális politika lényegének megértése. A gazdasági felzárkózást lehetőségeinek és nehézségeinek	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:* Európa a 20. század második felében, az Európai Unió kialakulása, Szovjetunió, szocializmus
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Gazdasági unió, eurózóna, Schengeni egyezmény, uniós támogatás, területi fejlettségkülönbség, regionális politika, magterület, periféria terület, felzárkózás		

Ének-zene 9-10.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
Zenei reprodukció I.Éneklés	**22 óra**
Zenei reprodukció II.Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység	**10 óra**
Zenei reprodukció III.Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti ismeretek	**6 óra**
Zenei befogadás I.A befogadói kompetenciák fejlesztése	**11 óra**
Zenei befogadás II.Zenehallgatás	**16 óra**
Kötelező összesen:	**65 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	1	36	32	4
10.	1	36	32	4

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
Zenei reprodukció I.Éneklés	**22 óra**	8	**11**	4	**11**	4
Zenei reprodukció II.Generatív	**10 óra**		**5**		**5**	

(önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység						
Zenei reprodukció III.Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti ismeretek	**6 óra**		**3**		**3**	
Zenei befogadás I.A befogadói kompetenciák fejlesztése	**11 óra**		**6**		**5**	
Zenei befogadás II.Zenehallgatás	**16 óra**		**8**		**8**	
Összesen:	**65 óra**	8	**33**	4	**32**	4

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Zenei reprodukció I.Éneklés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Zeneirodalmi szemelvények ismerete	Zeneirodalmi szemelvények éneklése tiszta intonációval, helyes hangképzéssel az életkori sajátosságokat figyelembe véve.	Tánc és dráma: népdalok, népzene, néptánc, tájegységek megismerése
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Népzene (ballada, pszalmodizáló dallam, sirató, táncház, népies műdal, verbunk, csárdás); egyházzene (zsoltár, korál, népének, spirituálé); világi zene (trubadúrének), dal (népdal, műdal, egyházi és világi dal, reneszánsz kórusdal, romantikus dal, szórakoztató zenei dal).	

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Zenei reprodukció I.Éneklés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Zeneirodalmi szemelvények ismerete	Zeneirodalmi szemelvények éneklése tiszta intonációval, helyes hangképzéssel az életkori sajátosságokat figyelembe véve.	Tánc és dráma: népdalok, népzene, néptánc, tájegységek megismerése

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Népzene (ballada, pszalmodizáló dallam, sirató, táncház, népies műdal, verbunk, csárdás); egyházzene (zsoltár, korál, népének, spirituálé); világi zene (trubadúrének), dal (népdal, műdal, egyházi és világi dal, reneszánsz kórusdal, romantikus dal, szórakoztató zenei dal).

Vizuális kultúra 9-10.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-10. évfolyama számára
Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Kifejezés, képzőművészet **Érzelmek, hangulatok kifejezése**	**8 óra**
2. Kifejezés, képzőművészet **A művészi közlés, mű és jelentése**	**12 óra**
3. Vizuális kommunikáció **Kép és szöveg**	**8 óra**
4. Vizuális kommunikáció **Tömegkommunikációs eszközök**	**8 óra**
5. Vizuális kommunikáció **Tér-idő kifejezése**	**8 óra**
6. Tárgy- és környezetkultúra **Tervezett, alakított környezet**	**8 óra**
7. Tárgy- és környezetkultúra **Funkció**	**4 óra**
8. Tárgy- és környezetkultúra **Az épített környezet története**	**8 óra**
Kötött óraszám összesen	**64 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	1 óra	36 óra	32 óra	4
10.	1 óra	36 óra	32 óra	4

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad

1. Érzelmek, hangulatok	**8 óra**	2 óra	**-**	-	**8**	2
2. A művészi közlés	**12 óra**	-	**6**	-	**6**	-
3. Kép és szöveg	**8 óra**	2 óra	**4**	-	**4**	2
4.Tömegkommunikáció s eszközök	**8 óra**	-	**8**	-	**-**	-
5. Tér-idő kifejezése	**8 óra**	-	**4**	-	**4**	-
6. Tervezett, alakított környezet	**8 óra**	4 óra	**8**	4	**-**	-
7. Funkció	**4 óra**	-	**2**	-	**2**	-
8. Az épített környezet története	**8 óra**	-	**8**	-	**-**	-
Összesen	**64 óra**	8 óra	**40**	4	**24**	4

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Tárgy- és környezetkultúra** **Tervezett, alakított környezet**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A vizuális környezetben megfigyelhető téri helyzetek, színviszonyok pontos értelmezése és szöveges megfogalmazása. Megfigyelések alapján a vizuális közlések érdekében különböző rajzi technikák alkalmazása.	Szöveges eszközökkel leírt tárgy, épület vagy téri helyzet megjelenítése vizuális eszközökkel, az adott környezet alapos, pontos megismerése érdekében. Tárgy- és épülettervezés a közvetlen környezet valós problémáira (pl. iskolai szelektív hulladékgyűjtő, iskolai „dühöngő”) alapszintű műszaki jellegű ábrázolás legfontosabb sajátosságainak az alkalmazásával (pl. méretezés, vonalfajták, több nézet) szabadkézi rajzban. Belső terek, tárgyak átalakítása meghatározott célok (pl. közösségi terek intim részeinek kialakítása, hulladék kreatív	*Matematika:* Méretezés. Gondolatmenet követése. Absztrahálás, konkretizálás. Rendszeralkotás: elemek elrendezése adott szempontok szerint.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tervezés, felmérés, térelrendezés, műszaki ábrázolás, környezettudatos magatartás, környezetvédelem.	

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Kifejezés, képzőművészet** **Érzelmek, hangulatok kifejezése**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**

– Látvány megjelenítése egyénileg választott sajátos szándék (pl. kiemelés, figyelemirányítás) érdekében, a vizuális kifejezés eszközeinek sajátos változtatásával (pl. sajátos nézőpont, aránytorzítás, formaredukció).	Az alkotó tevékenységekben a síkbeli, térbeli kifejezőeszközök, a térábrázolási konvenciók, a színtani ismeretek megfelelő alkalmazása. Érzelmek, hangulatok megfogalmazása egyéni tér-, szín- és formavilágban. A kifejezésnek megfelelő kompozíció használata.	*Matematika:* Síkbeli és térbeli alakzatok. Transzformációk. Matematikai összefüggések (pl. aranymetszés).
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nonfiguratív megjelenítés, vizuális átírás, redukció, absztrakció, stilizálás, kiemelés, kontraszt, kompozíció, komplementer, színreflex, szín-, vonal-, formaritmus, kompozíció, konstruktív képépítés, automatikus írás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Vizuális kommunikáció** **Kép és szöveg**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
– Kreatív tervezés, kivitelezés szöveg és kép (egyenrangú) egymás mellé rendelésével (pl. művészkönyv vegyes technika alkalmazásával és/vagy számítógép használatával, megadott témából kiindulva) a különféle jelentésrétegek új minőségének megvalósítása céljából.	A technikai médiumok képalkotó módszereinek megismerése. Vizuális közlés szöveggel és képpel különböző célok érdekében. Összetett vizuális kommunikációt szolgáló megjelenés tervezése.	*Mozgóképkultúra és médiaismeret:* a médiaipar működése, műsorgyártás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Montázs-elv, tipográfia (betűméret és stílus), kompozíció (oldalrendezés, oldalpár, kép és szöveg, borító); intermédia, anyag, művészkönyv/art-book, műsorrend.	

Dráma és tánc 9.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Csoportos játék és megjelenítés	**6 óra**
2. Rögtönzés és együttműködés	**7 óra**
3. A dráma és a színház formanyelvének tanulmányozása	**6 óra**
4. Történetek feldolgozása	**7 óra**
5. Megismerő és befogadó képesség	**6 óra**
Kötelező összesen:	**32 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	1 óra	36 óra	32 óra	4 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Csoportos játék és megjelenítés	**6 óra**	0	**6**	0
2. Rögtönzés és együttműködés	**7 óra**	0	**7**	0
3. A dráma és a színház formanyelvének tanulmányozása	**6 óra**	4	**6**	4
4. Történetek feldolgozása	**7 óra**	0	**7**	0
5. Megismerő és befogadó képesség	**6 óra**	0	**6**	0
Összesen:	**32 óra**	4	**32**	4

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. A dráma és a színház formanyelvének tanulmányozása**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Dramatikus eszközök megfigyelése; A feszültségteremtés eszközeinek felismerése	Egy bábelőadás próbájának meglátogatása, ugyanezen darab megnézése, majd összehasonlító elemzése, mi történt máshogy a próbán, mint az előadáson.	Magyar nyelv és irodalom: műalkotások elemzésének módszerei Rajz és vizuális kultúra: a vizuális nyelv eszközeinek értelmezése
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Sűrítés, feszültség, fókusz, improvizáció, szimbólum	

Művészetek (dráma és tánc) 11-12.

Választott kerettanterv:

Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	**Órakeret**
1. Színház – és drámaelmélet	**20 óra**
2. Színház – és drámatörténet	**30 óra**

3. Drámajáték és improvizáció	**30 óra**
4. Színházi alkotómunka	**40 óra**
Kötelező összesen:	**120 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
11.	2 óra	72 óra	65 óra	7 óra
12.	2 óra	62 óra	55 óra	7óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. Színház – és drámaelmélet	**20 óra**	14	**10**	7	**10**	7
2. Színház – és drámatörténet	**30 óra**	0	**15**	0	**15**	0
3. Drámajáték és improvizáció	**30 óra**	0	**15**	0	**15**	0
4. Színházi alkotómunka	**40 óra**	0	**25**	0	**15**	0
Összesen:	**120 óra**	14	**65**	7	**55**	7

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (7 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Színház – és drámaelmélet**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A dráma szerkezeti felépítése Színházi műfajok A színházművészet, mint összművészet	Egy színdarab próbájának meglátogatása, ugyanezen darab megnézése, majd összehasonlító elemzése, mi történt máshogy a próbán, mint az előadáson..	Magyar nyelv és irodalom: műalkotások elemzésének módszerei Rajz és vizuális kultúra: a vizuális nyelv eszközeinek értelmezése
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Sűrítés, feszültség, fókusz, improvizáció, szimbólum, drámaiság, dialógus, monológ, konfliktus, késleltetés	

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (7 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Színház – és drámaelmélet**	**Órakeret óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A dráma szerkezeti felépítése Színházi műfajok A színházművészet, mint összművészet	Egy színdarab próbájának meglátogatása, ugyanezen darab megnézése, majd összehasonlító elemzése, mi történt máshogy a próbán, mint az előadáson	Magyar nyelv és irodalom: műalkotások elemzésének módszerei Rajz és vizuális kultúra: a vizuális nyelv eszközeinek értelmezése
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Sűrítés, feszültség, fókusz, improvizáció, szimbólum, drámaiság, dialógus, monológ, konfliktus, késleltetés	

Informatika 9-10.

Választott kerettanterv:

Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	**Órakeret**
1. Az informatikai eszközök használata	**4 óra**
2. Alkalmazói ismeretek	**30 óra**
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	**10 óra**
4. Infokommunikáció	**6 óra**
5. Az információs társadalom	**8 óra**
6. Könyvtári informatika	**6 óra**
Számonkérés	**0 óra**
Ismétlés, rendszerezés	**0 óra**
Kötelező összesen:	**64 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	1+3=4 óra	36+108=144 óra	32 óra	4+108=112
10.	1+3=4 óra	36+108=144 óra	32 óra	4+108=112

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Az informatikai eszközök használata	**4 óra**	1+29	**4**	1+29	**0**	0+0
2. Alkalmazói ismeretek	**30 óra**	0+111	**20**	0+45	**10**	0+66
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	**10 óra**	0+15	**0**	0+0	**10**	0+15
4. Infokommunikáció	**6 óra**	0+20	**6**	0+20	**0**	0+0
5. Az információs társadalom	**8 óra**	2+12	**2**	0+2	**6**	2+10
6. Könyvtári informatika	**6 óra**	0+6	**0**	0+0	**6**	0+6
Számonkérés	**0 óra**	5+19	**0**	3+10	**0**	2+9
Ismétlés, rendszerezés	**0 óra**	0+4	**0**	0+2	**0**	0+2
Összesen:	**64 óra**	8+216	**32**	4+108	**32**	4+108

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Az informatikai eszközök használata**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás Az informatikai eszközök használata c. fejezet áttekintése, a megszerzett ismeretek rendszerezése		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	adat, információ, bit, számrendszer, analóg jel, digitális jel, digitalizálás, előjelbit, egyes és kettes komplemens, ASCII kód, kódlap, operációs rendszer, GUI, fájl, program, kiterjesztés, mappa, tömörítés, vírus, hardver, periféria, adatvédelem, adatbiztonság	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat Az informatikai eszközök használata c. fejezet lezárása		
Témazáró dolgozat Az Alkalmazói ismeretek c. fejezet lezárása Multimédiás dokumentum készítése		

Témazáró dolgozat Az Infokommunikáció c. fejezet lezárása	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (108 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Az informatikai eszközök használata**	**Órakeret 29 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Adattárolás a számítógépen Az információelmélet alapfogalmai, az információtárolás mértékegységei és átváltások Számrendszerek (bináris, decimális, hexadecimális), konvertálás számrendszerek között, egyszerű számítások nem tízes alapú számrendszerben Analóg és digitális jelek, digitalizálás Számábrázolás a számítógépen (fixpontos és lebegőpontos) Karakterábrázolás Kép, hang, mozgókép digitalizálása		*Matematika:* számrendszerek, egyszerű műveletek nem tízes alapú számrendszerben *Fizika, kémia:* analóg mérőműszerek használata, az eredmények vizsgálata
A számítástechnika története A számítástechnika fejlődésének története, híres magyarok az informatikában		*Történelem:* híres magyarok híres találmányai, magyarok a technika fejlődésében
Hardveres ismeretek Hardver fogalma Neumann-elvű számítógép felépítése A számítógép részei Perifériák		
Operációs rendszerek Operációs rendszerek szolgáltatásai, a grafikus felhasználói felület készség szintű használata, felhasználói szintű beállítása Fájl és mappakezelés Segédprogramok használata (pl.: tömörítés, vírusirtás, lemezkarbantartás) Keresés a számítógépen (név és tartalom szerint), helyettesítő karakterek használata A tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	adat, információ, bit, számrendszer, analóg jel, digitális jel, digitalizálás, előjelbit, egyes és kettes komplemens, ASCII kód, kódlap, operációs rendszer, GUI, fájl, program, kiterjesztés, mappa, tömörítés, vírus	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Alkalmazói ismeretek**	**Órakeret 45 óra**
	2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Digitális szövegalkotás, szövegszerkesztés Szövegszerkesztési alapelvek		*Magyar nyelv és irodalom:* önéletrajz, hivatalos levél

Szövegszerkesztő alkalmazások csoportosítása, jellemzése, felépítése Formázási lehetőségek (karakter, bekezdés, szegély, mintázat, felsorolás, számozás, hasáb, oldalbeállítások, objektumok beszúrása, formázása, tabulátor használat) készség szintű alkalmazása A tabulátorok és táblázatok használata, ugyanazon feladat megoldása tabulátorral és táblázattal is A keresés és csere, helyesírás ellenőrzés és automatikus elválasztás funkciók használata Nagy terjedelmű dokumentumok készítése Körlevél készítése Esztétikus szöveges dokumentumok készítésének igénye, a megfelelő formázási lehetőségek felismerése és készség szintű alkalmazása	készítése, esztétikus házi dolgozat szerkesztése számítógéppel
Bemutató készítés Prezentáció készítés elvei Dia beállításai, mintadia Formázási lehetőségek Objektumok beszúrása, formázása Áttűnések, animációk Komplex, interaktív bemutatók készítése, a tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban	*Biológia, kémia, fizika, történelem:* bemutató készítése tantárgyi témájú kiselőadásokhoz
Weblapkészítés Weblapkészítés lépései, weboldal formázási lehetőségei és tulajdonságai Objektumok beszúrása, formázása Külső és belső hivatkozások használata Ismerkedés a HTML nyelvvel A tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban	
Multimédia Multimédiás eszközök használata Multimédiás dokumentumok készítése, a megfelelő program helyes kiválasztása	*Ének zene, rajz és vizuális kultúra:* kreatív feladat – zenélő képeslap megtervezése, elkészítése
Kulcsfogalmak/ fogalmak	karakter, bekezdés, tabulátor, körlevél, dia, mintadia, akciógomb, hivatkozás, HTML

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**4. Infokommunikáció**	**Órakeret 20 óra**
	4.1. Információkeresés, információközlési rendszerek	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Keresés az interneten Kulcsszavas és tematikus keresők használata a gyakorlatban A publikálás hagyományos és internetes módszerei Az internet szolgáltatásai: WWW, böngészés, FTP, torrent, elektronikus kereskedelem, e-mail A kommunikáció általános modellje - hagyományos és internetes példák		

	4.2. Az információs technológián alapuló kommunikációs formák	
Elektronikus levelezés (e-mail) Levelező rendszerek működése, beállítása Az e-mail részei Címtár, levelező listák használata Levelező rendszer magabiztos használata a gyakorlatban (e-mail írása, olvasása, küldése, továbbítása, megválaszolása, csatolmányok küldése, címtárak használata)		
	4.3. Médiainformatika	
Internetes média Hírportálok, médiatárak használata a gyakorlatban A tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	kulcsszó, tematikus keresés, ÉS, VAGY, TAGADÁS, keresőmotor, e-mail, tárgy, csatolmány, címtár, ebook	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**5. Az információs társadalom**	**Órakeret 2 óra**
	5.1. Az információkezelés jogi és etikai vonatkozásai	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
A szellemi érték védelme A szoftver, mint szellemi érték A licence szerződés tartalma, jelentősége		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	szoftver, szellemi érték, licence	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Elméleti számonkérés Részismeretek számonkérése Az informatikai eszközök használata c. fejezet tananyagából Ergonómia, tudatos eszközhasználat, információelmélet, adattárolás a számítógépen, hardveres ismeretek		
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése Az informatikai eszközök használata c. fejezet tananyagából Operációs rendszer felhasználói szintű használata, fájl és mappakezelés, tömörítés, vírusirtás, keresés a számítógépen		
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Szövegszerkesztés: karakter- és bekezdésformázás, szegély és mintázat beállítása		
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából		

Szövegszerkesztés: felsorolás és számozás, objektumok beszúrása, formázása, tabulátorhasználat	
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Szövegszerkesztés: nagy terjedelmű dokumentum formázása	
Számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Komplex szövegszerkesztési feladat megoldása	
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Prezentációkészítés: dia formázása, beállításai, objektumok beszúrása, formázása, hivatkozások használata	
Számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Komplex prezentációkészítési feladat megoldása	
Számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Komplex weblapszerkesztési feladat megoldása	
Számonkérés Részismeretek számonkérése az Infokommunikáció c. fejezet tananyagából Hálózati ismeretek, az internet működése, szolgáltatásai, keresés az interneten	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Tanév végi rendszerező összefoglalás		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

10. évfolyam
Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**5. Az információs társadalom**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Információelméleti alapfogalmak - ismétlés Az információtárolás mértékegységei, azok átváltása		
Elméleti összefoglalás Az információs társadalom c. fejezet áttekintése, a megszerzett ismeretek rendszerezése		

Kulcsfogalmak/ fogalmak	adat, információ, információs társadalom, informatikai biztonság, informatikai kultúra, információkezelés, adatvédelem, netikett, szerzői jog, szerzői alkotás, plágium, közkincs, szabad felhasználás, média, elektronikus szolgáltatás, regisztráció, leiratkozás, azonosító, jelszó

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat Az információs társadalom c. fejezet lezárása		
Témazáró dolgozat A Könyvtári informatika c. fejezet lezárása		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (108 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Alkalmazói ismeretek**	**Órakeret 66 óra**
	2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Képszerkesztés Hexadecimális és decimális színkódok Művészi hatások alkalmazása A tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban		*Rajz és vizuális kultúra:* plakát készítése digitális eszközökkel
Kulcsfogalmak/ fogalmak	színkód, domborítás, elmosás, torzítás, megvilágítás, becsillanás	
	2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Táblázatkezelés Cellaformázási lehetőségek, feltételes formázás Cellahivatkozások, képletek Más tantárgyak számítási feladatainak megoldása táblázatkezelővel A táblázatkezelő beépített függvényei és azok praktikus használata Függvények egymásba ágyazása Adatok szemléletes megjelenítése diagramok segítségével Matematikai függvények ábrázolása táblázatkezelőben A tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban A táblázatkezelők kínálta lehetőségek praktikus, helyes, igényes használata		*Fizika, kémia:* számítási feladatok megoldása táblázatkezelővel, az eredmények kiértékelése, statisztikák készítése *Matematika:* függvényábrázolás táblázatkezelővel
Adatbázis-kezelés Lekérdezések fajtái Egyszerű és összetett lekérdezések Táblák közötti lekérdezések Ismerkedés az SQL nyelvvel Adatbevitel és adatok kinyerése – űrlapok és jelentések készítése A tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban		*Földrajz:* tantárgyi tartalmú adatbázisok használata, szemléletes kimutatások (jelentések) készítése
Térinformatika		*Matematika:* térelemek

A térinformatika fejlődése A háromdimenziós alakzatok levetítése két dimenzióra	modellezése számítógépen
Kulcsfogalmak/ fogalmak	cella, cellatartomány, relatív és abszolút cellahivatkozás, függvény argumentuma, diagram, adattábla, lekérdezés, SQL, űrlap, jelentés, projekció

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel**	**Órakeret 15 óra**
	3.2. Algoritmizálás és adatmodellezés	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Algoritmizálás Modellalkotás, algoritmusok készítése Algoritmus leírási módok (folyamatábra, stuktogram, mondatszerű leírás) Hétköznapi problémák algoritmizálása - projektmunka Hétköznapi problémák algoritmizálása - projektmunka Programírás lépései, programozási nyelvek és csoportosításuk Adatkezelés, egyszerű és összetett adattípusok Adatok beolvasása, kiírása	
Egy funkcionális nyelv eszközkészlete Egyszerű és összetett adattípusok helyes alkalmazása Operátorok (aritmetikai, logikai) ismerete, precedencia, kifejezések kiértékelése Elágazás és ciklus használata a tanult nyelven Egyszerű számításokat végző algoritmusok megtervezése, implementálása a tanult programozási nyelvben	*Fizika, kémia, matematika:* egyszerű számításokat végző programok írása (pl. másodfokú egyenletet megoldó program írása)
Összefoglalás A Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel c fejezet áttekintése, a megszerzett ismeretek rendszerezése	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	tervezés, megvalósítás, projektmunka, adattípus, tömb, operátor, operandus, precedencia, elágazás, ciklus, mérés, értékelés, eredmény, szimuláció, beállítás, modell

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**5. Az információs társadalom**	**Órakeret 10 óra**

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Az informatika és az internet története Az informatika fejlődéstörténete Az internet forradalma A modern információs társadalom jellemzői, informatikai kultúra Informatika és etika, netikett, publikálási szabályok Szerzői jog, szoftverek csoportosítása felhasználói jog szerint Adatvédelem, informatikai biztonság Az információforrások hitelességének vizsgálata Informatikai eszközök etikus használata Számítógépes információs rendszerek Közhasznú információs források	

Gyakorlati feladat - keresés közhasznú adatbázisban Az informatikai fejlesztések gazdasági, környezeti, kulturális hatásai Az információs társadalom személyiségre és az egészségre gyakorolt hatása Az elektronikus szolgáltatások Az e-szolgáltatások fogyasztói viselkedést befolyásoló veszélyei	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Internet

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**6. Könyvtári informatika**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Elektronikus könyvtárak MEK – Magyar Elektronikus Könyvtár szolgáltatásainak ismerete, használata		
Könyvtárlátogatás Az elméletben tanultak alkalmazása a gyakorlatban		
Összefoglalás A Könyvtári informatika c fejezet áttekintése, a megszerzett ismeretek rendszerezése		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Könyvtári rendszer, múzeum, levéltár, információkeresési stratégia, rejtett bibliográfia, relevancia, kritikus forráshasználat, hivatkozás, plágium, hitelesség, önművelés, egész életen át tartó tanulás, elektronikus könyvtár	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Komplex képszerkesztési feladat megoldása		
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Táblázatkezelés: formázás, cellatípusok és cellahivatkozás, egyszerű számítások képlettel		
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Táblázatkezelés: függvények használata		
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Komplex táblázatkezelési feladat megoldása		
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából		

Adatbázis-kezelés: adattáblák létrehozása, feltöltése, importálás, egyszerű lekérdezések készítése	
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Adatbázis-kezelés: összetett és táblák közötti lekérdezések készítése, űrlapok létrehozása, formázása	
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Komplex adatbázis - kezelés feladat megoldása	
Témazáró dolgozat A Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel c. fejezet lezárása	
Számonkérés Részismeretek számonkérése a Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel c. fejezet tananyagából Algoritmizálás, programírás: algoritmus tervezése, egyszerű, lineáris szerkezetű, számításokat végző program írása	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Tanév végi rendszerező összefoglalás		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Választott kerettanterv:

Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)

Állomány: 3.2.16_informat_9-12.doc

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Az informatikai eszközök használata	**0**
2. Alkalmazói ismeretek	**0**
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	**0**
4. Infokommunikáció	**0**
5. Az információs társadalom	**0**
6. Könyvtári informatika	**0**
Számonkérés	**0**
Ismétlés, rendszerezés	**0**

Kötelező összesen:	**0**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
11.	0+4=4 óra	0+144=144 óra	0 óra	0+144=144
12.	0+4=4 óra	0+124=124	0 óra	0+124=124

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. Az informatikai eszközök használata	**0 óra**	0+77	**0**	0+67	**0**	0+10
2. Alkalmazói ismeretek	**0 óra**	0+62	**0**	0+10	**0**	0+52
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	**0 óra**	0+85	**0**	0+55	**0**	0+30
4. Infokommunikáció	**0 óra**	0+6	**0**	0+0	**0**	0+6
5. Az információs társadalom	**0 óra**	0+8	**0**	0+0	**0**	0+8
6. Könyvtári informatika	**0 óra**	0+6	**0**	0+0	**0**	0+6
Számonkérés	**0 óra**	0+20	**0**	0+10	**0**	0+10
Ismétlés, rendszerezés	**0 óra**	0+4	**0**	0+2	**0**	0+2
Összesen:	**0 óra**	0+268	**0**	0+144	**0**	0+124

11. évfolyam

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (144 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Az informatikai eszközök használata**	**Órakeret 67 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
A számítógép felépítése – hardver ismeretek A számítógép részei (alaplap, tápegység, csatlakozók és kábelek, háttértárak, perifériák), ezek elnevezése, fajtái, jellemzése, felismerése A számítógép összeszerelése A PC összetevők és perifériák fejlesztése és beállítása A biztonságos labor- és szerszámhasználat, biztonságos eszközhasználat Megelőző karbantartás és hibaelhárítás		*Fizika, kémia:* a számítógép alkatrészekben előforduló anyagok és tulajdonságaik, az alkatrészek működési elve (vezetők és félvezetők, optikai kábel, stb.)
Operációs rendszerek Az operációs rendszerek feladatai Operációs rendszerek bemutatása és összehasonlítása: szolgáltatásaik, korlátaik, kompatibilitás Az egyén igényeinek leginkább megfelelő operációs rendszer kiválasztása Az operációs rendszer telepítése, beállítása és finomhangolása Az operációs rendszer újabb verzióra A grafikus felület használata (GUI) Az operációs rendszerek megelőző karbantartási feladatainak meghatározása és elvégzése, az operációs rendszerek hibaelhárítása		
Laptopok és más adathordozó eszközök Laptopok és más hordozható eszközök bemutatása A laptopok összetevőinek felismerése és jellemezése Az asztali számítógépek és a laptopok összetevőinek összehasonlítása Laptopok konfigurálása A különféle mobiltelefon szabványok összehasonlítása Vezeték nélküli megoldások a laptopokhoz és más hordozható eszközökhöz Laptopok és más hordozható eszközök javítása Laptopok összetevőinek kiválasztása A laptopoknál és más hordozható eszközöknél alkalmazható megelőző karbantartás és hibaelhárítás		
Nyomtatók és lapolvasók A jelenleg elérhető nyomtatótípusok bemutatása, a nyomtatók telepítési és beállítási folyamatai A jelenleg elérhető lapolvasó-típusok bemutatása, a lapolvasók telepítési és beállítási folyamata Nyomtató/lapolvasó helyi telepítése és beállítása Nyomtató és lapolvasó megosztása a hálózaton Nyomtatók és lapolvasók bővítése és beállítása Nyomtatóknál és lapolvasóknál alkalmazható általános megelőző karbantartás és hibaelhárítás		

Számítógépes hálózatok Hálózati alapelvek, a számítógép-hálózatok típusai, hálózati alapfogalmak és technológiák A hálózat fizikai összetevői LAN topológiák és architektúrák, Ethernet szabványok Az OSI referenciamodell és a TCP/IP modell bemutatása A hálózati kártya és a modem üzembe helyezése Egyéb hálózati kapcsolódási technológiák elnevezései, funkciói és jellemzői Egyéni igényeknek megfelelő hálózat tervezése, az ehhez szükséges megfelelő hálózati eszközök kiválasztása, a hálózat megvalósítása Már meglévő hálózat fejlesztése Egyszerű levelező kiszolgáló telepítése, konfigurációja és kezelése Általános megelőző karbantartás és hibaelhárítás hálózatokban	
Biztonság A biztonság fontossága Biztonsági veszélyforrások leírása, biztonsági eljárások azonosítása Biztonsági megoldások ismerete, a szükséges összetevők kiválasztása Biztonsági kockázatok csökkentése Általános megelőző karbantartási technikák a biztonság érdekében Biztonsági veszélyek elhárítása	
Kommunikációs képességek A kommunikáció és a hibaelhárítás közötti összefüggés A jó kommunikációs képességek és a professzionális magatartás A számítógéppel történő munkavégzés etikai és jogi aspektusai	*Magyar nyelv és irodalom:* a kommunikáció általános modellje, a társas kommunikáció szabályai
Kulcsfogalmak/ fogalmak	PC, alaplap, tápegység, mikroprocesszor, háttértár, periféria, laptop, operációs rendszer, GUI, számítógépes hálózat, LAN, Ethernet, TCP/IP, protokoll, biztonság, kockázat, megelőző karbantartás, hibaelhárítás, levelező kiszolgáló

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Alkalmazói ismeretek**	**Órakeret 10 óra**
	2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Adatbázis-kezelés alapfogalmai - ismétlés Adat, adatbázis, adatbázis-kezelő rendszer Adatbázis és táblák létrehozása Lekérdezések Jelentések Kimutatások *Adatbázisok tervezése, projektmunka* Adatbázis-tervezés alapelveinek alkalmazása, projektmunka		
Redundancia Redundáns adattárolás problematikája		

Kulcsfogalmak/ fogalmak	adat, adatbázis adatbázis-kezelő, redundancia

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel**	**Órakeret 55 óra**
	3.2. Algoritmizálás és adatmodellezés	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Szintaktika és szemantika Programozási alapelvek, a programírás lépései, IDE használata A tanult programozási nyelv szintaktikai és szemantikai szabályainak ismerete Szintaktikai és szemantikai hibák helyes megkülönböztetése és kezelése	
Programozási nyelv felépítése Nyelvi elemek (foglalt szavak, megjegyzések, konstansok, adattípusok, változók, operátorok) A tanult programozási nyelv utasításai (üres utasítás, értékadó utasítás, vezérlő utasítások) Standard input, output kezelése, formátumozott kiíratás Különböző adattípusok használata, értékadó utasítás Kifejezések, aritmetikai és logikai műveletek, egyéb operátorok Beépített függvények, eljárások hívása	
Precedencia A tanult programozási nyelv operátorainak és azok precedenciájának ismerete, helyes alkalmazása Kifejezések kiértékelése	*Matematika:* annak felismerése, hogy a matematikában a műveleti sorrend is egy egyezményes precedencia szerint működik
Vezérlő utasítások A feltételes utasítás szintaktikája és szemantikája (if - then - else szerkezet) A csellengő else problémája Többirányú elágazás szintaktikája és szemantikája (case szerkezet) A case szerkezet és az egymásba ágyazott if - then - else szerkezetek egymásba való átírása Ciklusok fajtái és jellemzői A számláló ciklus (for) szintaktikája és szemantikája Az elől tesztelő ciklus szintaktikája és szemantikája A hátul tesztelő ciklus szintaktikája és szemantikája Különböző ciklusok egymásnak való megfeleltetése Egymásba ágyazott ciklusok	
Egyszerű és összetett adattípusok Annak eldöntése, hogy milyen adattípussal érdemes dolgozni konkrét feladatokban A tömb, sztring és rekord adatszerkezet implementálása a gyakorlatban Optimális adatszerkezet felismerése adott feladatban	
Funkcionális programozási nyelvek utasítás-készlete A tanult programozási nyel utasításkészletének magabiztos ismerete	

Elágazás megvalósítása a gyakorlatban (két vagy többirányú) Ciklusok fajtáinak (számláló, elől és hátul tesztelő ciklus) és működésüknek az ismerete, magabiztos használata a gyakorlatba Ugyanazon probléma megoldása többféle módon. (az egymásnak megfeleltethető eszközök használata)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	adattípus, tömb, sztring, rekord, utasítás, elágazás, ciklus

	3.3. Egyszerűbb folyamatok modellezése	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Alprogramok Saját függvények és eljárások írása Az alprogramok indokolt használatának felismerése Paraméterátadás A paraméterek módosításának hatása az eredményre	*Matematika, kémia, fizika:* összetettebb számítási feladatok megvalósítása adott programozási nyelven, mért adatok kiértékelése, statisztikák készítése saját programmal
Objektum orientált paradigma Kitekintés – az objektum orientált programozási nyelvek	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	függvény, eljárás, paraméter, paraméterátadás, objektum, objektum orientált paradigma

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 10 óra**

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Számonkérés Részismeretek számonkérése Az informatikai eszközök használata c. fejezet tananyagából (hardveres ismeretek)	
Számonkérés Részismeretek számonkérése Az informatikai eszközök használata c. fejezet tananyagából (operációs rendszerek, laptopok, nyomtatók és lapolvasók)	
Számonkérés Részismeretek számonkérése Az informatikai eszközök használata c. fejezet tananyagából (hálózati alapismeretek)	
Számonkérés Részismeretek számonkérése Az informatikai eszközök használata c. fejezet tananyagából (haladó ismeretek)	
Számonkérés Az informatikai eszközök használata c. fejezet lezárása	
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése a Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel c. fejezet tananyagából (programírás – egyszerű számítási feladatok)	
Gyakorlati számonkérés	

Részismeretek számonkérése a Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel c. fejezet tananyagából (programírás – vezérlő utasítások használata)	
Témazáró dolgozat Az Alkalmazói ismeretek c. fejezet lezárása (adatbázis-kezelés elmélete)	
Témazáró dolgozat A Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel c. fejezet lezárás (programozási ismeretek)	
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése a Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel c. fejezet tananyagából (programírás –összetett adattípusok használata, nevezetes algoritmusok megvalósítása)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Tanév végi rendszerező összefoglalás		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

12. évfolyam

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (124 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Az informatikai eszközök használata**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
A szóbeli érettségi témakörök áttekintése az informatikai eszközök használata c. témában Adattárolás a számítógépen Hardveres és szoftveres ismeretek Operációs rendszerek Hálózati ismeretek		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	adat, információ, bit, számrendszer, analóg jel, digitális jel, digitalizálás, előjelbit, egyes és kettes komplemens, ASCII kód, kódlap, szoftver, operációs rendszer, GUI, fájl, program, kiterjesztés, mappa, tömörítés, vírus, hardver, periféria, adatvédelem, adatbiztonság, PC, alaplap, tápegység, mikroprocesszor, háttértár, periféria, laptop, számítógépes hálózat, LAN, Ethernet, TCP/IP, protokoll, biztonság, kockázat, megelőző karbantartás, hibaelhárítás, levelező kiszolgáló	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Alkalmazói ismeretek**	**Órakeret 52 óra**
	2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Gyakorlati (közép és emelt szintű) érettségi feladatok megoldása az alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Szövegszerkesztés Prezentációkészítés és grafika Weblapszerkesztés		
	2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Gyakorlati (közép és emelt szintű) érettségi feladatok megoldása az alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Táblázatkezelés Adatbázis-kezelés		
Adatbázis-kezelés elmélet Adatbázis-kezelés elméleti áttekintés		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	karakter, bekezdés, tabulátor, körlevél, dia, mintadia, akciógomb, hivatkozás, HTML, adatbázis, relációs adatbázis, adat, adattábla, rekord, mező, kapcsolat, kulcs, redundancia	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel**	**Órakeret 30 óra**
	3.2. Algoritmizálás és adatmodellezés	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**

Fájlkezelés saját programból Adatok beolvasása fájlból Adatok kiírása fájlba Komplex programozási feladatok megoldása, a kinyert adatok kritikus vizsgálata, fájlban való tárolása	*Matematika, kémia, fizika:* összetettebb számítási feladatok megvalósítása adott programozási nyelven, mért adatok kiértékelése, statisztikák készítése saját programmal
Programozási ismeretek elméleti áttekintése Modellalkotás, algoritmizálás Programozási nyelvek csoportosítása A funkcionális programozási nyelvek eszközkészlete, szintaktikája és szemantikája Programozási tételek – keresés, rendezés, minimum és maximum kiválasztása Objektum orientált paradigma	
Gyakorlati (emelt szintű) érettségi feladatok megoldása az alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából *Komplex programozási feladatok megoldása*	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	adattípus, tömb, operátor, operandus, precedencia, elágazás, ciklus, függvény, eljárás, paraméter, paraméterátadás, objektum, fájlkezelés, fájl írása, fájl olvasása, probléma, tervezés, megvalósítás, projektmunka, alulról felfelé építkezés elve, lépésenkénti finomítás elve, elemi adat, összetett adat, bemenő adat, eredmény, mérés, értékelés, eredmény, szimuláció, beállítás, modell

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**4. Infokommunikáció**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Érettségi szóbeli témakörök áttekintése A www működése e-mail Távoli online adatbázisok használata az interneten Internetes média Keresés az interneten		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Word Wide Web, távoli online adatbázis, média	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**5. Az információs társadalom**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Érettségi szóbeli témakörök áttekintése Információs társadalom Informatika és etika, publikálási szabályok Szoftverjog Adatvédelem Információs rendszerek E-szolgáltatások és hatásaik		

Információs társadalom hatásai	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	könyvtár, elektronikus könyvtár

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**6. Könyvtári informatika**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Érettségi szóbeli témakörök áttekintése Könyvtárak története, felépítése, típusai Elektronikus könyvtárak MEK (Magyar Elektronikus Könyvtár) ismerete Dokumentum ismeret		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	könyvtár, elektronikus könyvtár	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából (érettségi szintű feladatsor - szövegszerkesztés)		
Számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából (érettségi szintű feladatsor – prezentációkészítés és weblapszerkesztés)		
Számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából (érettségi szintű feladatsor - táblázatkezelés)		
Számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából (érettségi szintű feladatsor – adatbázis-kezelés)		
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése a Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel c. fejezet tananyagából (programírás – fájlkezeléssel kapcsolatos feladatsor)		
Számonkérés Az informatikai eszközök használata c. fejezet lezárása		
Számonkérés A Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel c. fejezet lezárás		
Számonkérés Az információs társadalom c. fejezet lezárása		
Számonkérés A Könyvtári informatika c. fejezet lezárása		
Számonkérés Az Infokommunikáció c. fejezet lezárása		

Kulcsfogalmak/ fogalmak	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Tanév végi rendszerező összefoglalás		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

11. évfolyam - Órafelosztás

Normál betű: kötelező tartalom

Félkövér betű: a Heti tanóra 10%-ának tartalma

Dőlt betű: szabadon felhasználható órák tartalma

Ssz	Téma
1.	Számítógépes terem rendje, munka-, tűz- és balesetvédelem
2.	A számítógép, mint rendszer
3.	A különböző számítógépházak és tápegységek elnevezései, funkciói és főbb jellemzői
4.	A személyi számítógépek összetevőinek elnevezései, funkciói és a különböző egységek főbb jellemzői
5.	A számítógép csatlakozóinak és kábeleinek elnevezései, funkciói és főbb jellemzői
6.	A különböző beviteli eszközök elnevezései, funkciói és főbb jellemzői
7.	A különböző kimeneti eszközök elnevezései, funkciói és főbb jellemzői
8.	Biztonságos labor- és eszközhasználat, a biztonságos munkafeltételek és eljárások meghatározása
9.	A számítógép-alkatrészek kezeléséhez használatos szerszámok és szoftvereszközök megismerése
10.	Megfelelő eszközhasználat
11.	A számítógép-ház kinyitása, a megfelelő tápegység beépítése
12.	A belső háttértárak beszerelése
13.	A cserélhető háttértárak beszerelése
14.	A bővítőkártyák beszerelése
15.	A belső kábelek csatlakoztatása
16.	A számítógépház oldallemezének visszahelyezése és a külső kábelek csatlakoztatása
17.	A számítógép első indítása
18.	A megelőző karbantartás és a hibaelhárítás alapjai
19.	Elméleti számonkérés
20.	Az operációs rendszerek feladatai
21.	Operációs rendszerek bemutatása és összehasonlítása: szolgáltatásaik, korlátaik, kompatibilitás
22.	Az egyén igényeinek leginkább megfelelő operációs rendszer kiválasztása
23.	Az operációs rendszer telepítése
24.	Az operációs rendszer telepítése

25.	A grafikus felület használata (Windows GUI)
26.	A grafikus felület használata (Windows GUI)
27.	Az operációs rendszerek megelőző karbantartása, hibaelhárítása
28.	Laptopok és más hordozható eszközök (összetevők és jellemzők)
29.	Laptopok konfigurálása
30.	A különféle mobiltelefon szabványok összehasonlítása
31.	A laptopoknál és más hordozható eszközöknél alkalmazható megelőző karbantartás és hibaelhárítás
32.	Nyomtatók és lapolvasók (fajtái, jellemzői, telepítése)
33.	Nyomtatók és lapolvasók (megelőző karbantartás és hibaelhárítás)
34.	Elméleti számonkérés
35.	Hálózati alapelvek
36.	Számítógép-hálózatok típusai
37.	Hálózati alapfogalmak és technológiák
38.	A hálózat fizikai összetevői
39.	LAN topológiák és architektúrák
40.	Ethernet szabványok
41.	Az OSI referenciamodell és a TCP/IP modell bemutatása
42.	A hálózati kártya és a modem üzembe helyezése
43.	Egyéb hálózati kapcsolódási technológiák elnevezései, funkciói és jellemzői
44.	Hálózatok általános megelőző karbantartása, hibaelhárítása
45.	Hálózatok biztonsága
46.	Kommunikáció, a számítógéppel történő munkavégzés etikai és jogi aspektusai
47.	Elméleti számonkérés
48.	Haladó hardveres ismeretek - A számítógép-összetevők cseréje, fejlesztése, javítása
49.	Haladó hardveres ismeretek - A számítógép-összetevők és perifériák hibaelhárítása
50.	Haladó ismeretek - Operációs rendszer beállítása és finomhangolása, újabb verzióra frissítés
51.	Haladó ismeretek - Operációs rendszerek megelőző karbantartása és hibaelhárítása
52.	Haladó ismeretek - Vezeték nélküli megoldások a laptopokhoz és más hordozható eszközökhöz
53.	Haladó ismeretek - Laptopok és más hordozható eszközök javítása, karbantartása és hibajavítása
54.	Haladó ismeretek - A nyomtatókkal és lapolvasókkal kapcsolatos lehetséges veszélyforrások
55.	Haladó ismeretek - Nyomtató/lapolvasó helyi telepítése és beállítása
56.	Haladó ismeretek - Nyomtató és lapolvasó megosztása a hálózaton

57.	Haladó ismeretek - Nyomtatók és lapolvasók bővítése és beállítása
58.	Haladó ismeretek - Nyomtatók és lapolvasók megelőző karbantartása és hibaelhárítása
59.	Haladó hálózati ismeretek - A lehetséges hálózati veszélyforrások azonosítása, elhárítása
60.	Haladó hálózati ismeretek - Adott igényeinek megfelelő hálózat tervezése, eszközök kiválasztása
61.	Haladó hálózati ismeretek - Adott hálózat megvalósítása, a meglévő hálózat fejlesztése
62.	Haladó hálózati ismeretek - Egyszerű levelező kiszolgáló telepítése, konfigurációja és kezelése
63.	Haladó hálózati ismeretek - Hálózatokkal kapcsolatos megelőző karbantartása, hibaelhárítás
64.	Haladó hálózati ismeretek - Megfelelő biztonsági megoldások megvalósítása
65.	Haladó hálózati ismeretek - Biztonsági kockázatok csökkentése, veszélyforrások megszüntetése
66.	Elméleti számonkérés
67.	Rendszerező összefoglalás - PC-k hardveres ismeretei
68.	Rendszerező összefoglalás - Laptopok és más hordozható eszközök hardveres ismeretei
69.	Rendszerező összefoglalás - Nyomtatók és lapolvasók
70.	Rendszerező összefoglalás - Operációs rendszerek
71.	Rendszerező összefoglalás - Hálózati ismeretek
72.	Témazáró dolgozat
73.	Adatbázis, adatbázisrendszer, adatbázis-kezelő - ismétlés
74.	Adatbáziskezelő-rendszerek feladatai, funkciói
75.	Adatbázis tervezése
76.	A redundáns adattárolás problémája
77.	Adatmodellezés alapelemei (egyed, tulajdonság, kapcsolat)
78.	Adatmodellek fajtái (relációs, hierarchikus, hálós)
79.	A relációs adatmodell
80.	Normálformák
81.	Adatbázis tervezése - Csoportmunka
82.	Adatbázis tervezése - Csoportmunka
83.	Elméleti számonkérés
84.	Programozási alapelvek, a programírás lépései, IDE használata
85.	Szintaktika és szemantika
86.	Nyelvi elemek (foglalt szavak, megjegyzések, konstansok, adattípusok, változók, operátorok)
87.	A tanult programozási nyelv utasításai (üres utasítás, értékadó utasítás, vezérlő utasítások)

88.	Standard input, output kezelése, formátumozott kiíratás
89.	Különböző adattípusok használata, értékadó utasítás
90.	Kifejezések, aritmetikai és logikai műveletek, egyéb operátorok
91.	Kifejezések kiértékelése, precedencia táblázat
92.	Beépített függvények, eljárások hívása
93.	Gyakorlati feladat - egyszerű számítási feladatok megvalósítása (fizikai, matematikai, kémiai számítások), az eredmények kritikus vizsgálata
94.	Gyakorlati feladat - egyszerű számítási feladatok megvalósítása (fizikai, matematikai, kémiai számítások), az eredmények kritikus vizsgálata
95.	Számonkérés
96.	A feltételes utasítás szintaktikája és szemantikája (if - then - else szerkezet)
97.	A csellengő else problémája
98.	Gyakorlati feladat - feltételes utasítás használata
99.	Gyakorlati feladat - feltételes utasítás használata
100.	Többirányú elágazás szintaktikája és szemantikája (case szerkezet)
101.	Gyakorlati feladat - többirányú elágazás használata
102.	Gyakorlati feladat - többirányú elágazás használata
103.	A case szerkezet és az egymásba ágyazott if - then - else szerkezetek egymásba való átírása
104.	Ciklusok fajtái és jellemzői
105.	A számláló ciklus (for) szintaktikája és szemantikája
106.	Gyakorlati feladat - számláló ciklus használata
107.	Gyakorlati feladat - számláló ciklus használata
108.	Az elől tesztelő ciklus szintaktikája és szemantikája
109.	Gyakorlati feladat - elől tesztelő ciklus használata
110.	Gyakorlati feladat - elől tesztelő ciklus használata
111.	A hátul tesztelő ciklus szintaktikája és szemantikája
112.	Gyakorlati feladat - hátul tesztelő ciklus használata
113.	Gyakorlati feladat - hátul tesztelő ciklus használata
114.	Különböző ciklusok egymásnak való megfeleltetése
115.	Egymásba ágyazott ciklusok
116.	Számonkérés
117.	A tömb összetett adattípus (felépítése, deklarálása, feltöltése, bejárása)
118.	Gyakorlati feladat - tömb adattípus megvalósítása, műveletek a tömb elemeivel
119.	Gyakorlati feladat - tömb adattípus megvalósítása, műveletek a tömb elemeivel
120.	Sztringkezelés
121.	Műveletek sztringekkel, feladatok sztringkezelésre
122.	Nevezetes algoritmusok megvalósítása - minimum, maximum kiválasztás

123.	Nevezetes algoritmusok megvalósítása - keresés (teljes és lineáris)
124.	Nevezetes algoritmusok megvalósítása - rendezés (buborékrendezés)
125.	A rekord összetett adattípus
126.	Gyakorlati feladat - rekord adattípus megvalósítása
127.	A rekord mezőinek elérése, műveletek a rekord mezőivel
128.	Számonkérés
129.	Alprogramok (függvények és eljárások)
130.	Paraméterátadás, a paraméterváltoztatás következményének vizsgálata
131.	Gyakorlati feladat - saját függvények írása
132.	Gyakorlati feladat - saját függvények írása
133.	Gyakorlati feladat - saját függvények és eljárások írása
134.	Gyakorlati feladat - saját függvények és eljárások írása
135.	Összetett (más tantárgyi) problémák megoldása, algoritmizálás - projektmunka
136.	Összetett (más tantárgyi) problémák megoldása, algoritmizálás - projektmunka
137.	Összetett (más tantárgyi) problémák megoldása, algoritmizálás - projektmunka
138.	Témazáró dolgozat
139.	Kitekintés - Objektum orientált programozás
140.	Kitekintés - Objektum orientált programozás
141.	Kitekintés - Objektum orientált programozás
142.	Kitekintés - Objektum orientált programozás
143.	Tanév végi rendszerező összefoglalás
144.	Tanév végi rendszerező összefoglalás

12. évfolyam - Órafelosztás

Normál betű: kötelező tartalom

Félkövér betű: a Heti tanóra 10%-ának tartalma

Dőlt betű: szabadon felhasználható órák tartalma

Ssz	Téma
1.	Számítógépes terem rendje, munka-, tűz- és balesetvédelem
2.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Adattárolás a számítógépen (analóg és digitális jelek, számrendszerek, digitalizálás)
3.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Számítógép felépítése, Neumann-elvek, Hardverismeret
4.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése -Hardverismeret - Perifériák csoportosítása, jellemzése
5.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Szoftverismeret, szoftverek csoportosítása
6.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Hálózati ismeretek (Hálózatok fajtái, hálózati topológiák, az internet működése)
7.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Az operációs rendszerek fő feladatai, típusai. Egy grafikus operációs rendszer felhasználói felülete, fontosabb felhasználói beállításai.
8.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Egy operációs rendszer könyvtárszerkezete. Könyvtárak és állományok kezelése.
9.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Állományok tömörítése és kicsomagolása. A tömörítés fontosabb típusai.
10.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - A vírusok és más károkozók jellemzése, kategorizálása. Védekezés ellenük.
11.	Számonkérés
12.	Gyakorlati érettségi feladat - Szövegszerkesztés
13.	Gyakorlati érettségi feladat - Szövegszerkesztés
14.	Gyakorlati érettségi feladat - Szövegszerkesztés
15.	Gyakorlati érettségi feladat - Szövegszerkesztés
16.	Gyakorlati érettségi feladat - Szövegszerkesztés
17.	Gyakorlati érettségi feladat - Szövegszerkesztés
18.	Gyakorlati érettségi feladat - Szövegszerkesztés
19.	Gyakorlati érettségi feladat - Szövegszerkesztés
20.	Gyakorlati érettségi feladat - Szövegszerkesztés
21.	Gyakorlati érettségi feladat - Szövegszerkesztés
22.	Gyakorlati érettségi feladat - Szövegszerkesztés
23.	Gyakorlati érettségi feladat - Szövegszerkesztés
24.	Számonkérés

25.	Gyakorlati érettségi feladat - Prezentációkészítés és grafika
26.	Gyakorlati érettségi feladat - Prezentációkészítés és grafika
27.	Gyakorlati érettségi feladat - Prezentációkészítés és grafika
28.	Gyakorlati érettségi feladat - Prezentációkészítés és grafika
29.	Gyakorlati érettségi feladat - Prezentációkészítés és grafika
30.	Gyakorlati érettségi feladat - Prezentációkészítés és grafika
31.	Gyakorlati érettségi feladat - Prezentációkészítés és grafika
32.	Gyakorlati érettségi feladat - Prezentációkészítés és grafika
33.	Gyakorlati érettségi feladat - Prezentációkészítés és grafika
34.	Gyakorlati érettségi feladat - Prezentációkészítés és grafika
35.	Gyakorlati érettségi feladat - Weblapszerkesztés
36.	Gyakorlati érettségi feladat - Weblapszerkesztés
37.	Gyakorlati érettségi feladat - Weblapszerkesztés
38.	Gyakorlati érettségi feladat - Weblapszerkesztés
39.	Gyakorlati érettségi feladat - Weblapszerkesztés
40.	Gyakorlati érettségi feladat - Weblapszerkesztés
41.	Gyakorlati érettségi feladat - Weblapszerkesztés
42.	Gyakorlati érettségi feladat - Weblapszerkesztés
43.	Gyakorlati érettségi feladat - Weblapszerkesztés
44.	Gyakorlati érettségi feladat - Weblapszerkesztés
45.	Számonkérés
46.	Gyakorlati érettségi feladat - Táblázatkezelés
47.	Gyakorlati érettségi feladat - Táblázatkezelés
48.	Gyakorlati érettségi feladat - Táblázatkezelés
49.	Gyakorlati érettségi feladat - Táblázatkezelés
50.	Gyakorlati érettségi feladat - Táblázatkezelés
51.	Gyakorlati érettségi feladat - Táblázatkezelés
52.	Gyakorlati érettségi feladat - Táblázatkezelés
53.	Gyakorlati érettségi feladat - Táblázatkezelés
54.	Gyakorlati érettségi feladat - Táblázatkezelés
55.	Gyakorlati érettségi feladat - Táblázatkezelés
56.	Gyakorlati érettségi feladat - Táblázatkezelés
57.	Gyakorlati érettségi feladat - Táblázatkezelés
58.	Számonkérés
59.	Adatbázis-kezelés elméleti áttekintése
60.	Adatbázis-kezelés elméleti áttekintése
61.	Térinformatikai ismeretek áttekintése
62.	Gyakorlati érettségi feladat - Adatbázis-kezelés
63.	Gyakorlati érettségi feladat - Adatbázis-kezelés
64.	Gyakorlati érettségi feladat - Adatbázis-kezelés
65.	Gyakorlati érettségi feladat - Adatbázis-kezelés

66.	Gyakorlati érettségi feladat - Adatbázis-kezelés
67.	Gyakorlati érettségi feladat - Adatbázis-kezelés
68.	Gyakorlati érettségi feladat - Adatbázis-kezelés
69.	Gyakorlati érettségi feladat - Adatbázis-kezelés
70.	Gyakorlati érettségi feladat - Adatbázis-kezelés
71.	Számonkérés
72.	Fájlkezelés
73.	Adatok kiolvasása fájlból
74.	Olvasás fájlból - gyakorlati feladat megoldása
75.	Olvasás fájlból - gyakorlati feladat megoldása
76.	Adatok írása fájlba
77.	Írás fájlba - gyakorlati feladat megoldása
78.	Írás fájlba - gyakorlati feladat megoldása
79.	Gyakorlás - (más tantárgyi) problémák megoldása fájlkezeléssel, az eredmények kritikus vizsgálata
80.	Gyakorlás - (más tantárgyi) problémák megoldása fájlkezeléssel, az eredmények kritikus vizsgálata
81.	Gyakorlás - (más tantárgyi) problémák megoldása fájlkezeléssel, az eredmények kritikus vizsgálata
82.	Számonkérés
83.	Programozási ismeretek áttekintése - modellalkotás, algoritmizálás, algoritmus leíró módok
84.	Programozási ismeretek áttekintése - programozási nyelvek jellemzői, fajtái, jellegzetes elemei
85.	Programozási ismeretek áttekintése - programírás menete, a funkcionális nyelvek eszközrendszere
86.	Programozási ismeretek áttekintése - programozási tételek, nevezetes algoritmusok
87.	Programozási ismeretek áttekintése - objektum orientált programozás
88.	Emelt szintű gyakorlati érettségi feladat - Programozás
89.	Emelt szintű gyakorlati érettségi feladat - Programozás
90.	Emelt szintű gyakorlati érettségi feladat - Programozás
91.	Emelt szintű gyakorlati érettségi feladat - Programozás
92.	Emelt szintű gyakorlati érettségi feladat - Programozás
93.	Emelt szintű gyakorlati érettségi feladat - Programozás
94.	Emelt szintű gyakorlati érettségi feladat - Programozás
95.	Emelt szintű gyakorlati érettségi feladat - Programozás
96.	Emelt szintű gyakorlati érettségi feladat - Programozás
97.	Emelt szintű gyakorlati érettségi feladat - Programozás
98.	Emelt szintű gyakorlati érettségi feladat - Programozás
99.	Emelt szintű gyakorlati érettségi feladat - Programozás
100.	Emelt szintű gyakorlati érettségi feladat - Programozás

101.	Emelt szintű gyakorlati érettségi feladat - Programozás
102.	Emelt szintű gyakorlati érettségi feladat - Programozás
103.	Számonkérés
104.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Kommunikáció modelljei
105.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Az internet szolgáltatásai (FTP)
106.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Az internet szolgáltatásai (WWW)
107.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Az internet szolgáltatásai (E-mail)
108.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Keresés az interneten (Kulcsszavas és tematikus keresés)
109.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Távoli online adatbázisok használata az interneten, internetes média
110.	Számonkérés
111.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Információtechnológia alapfogalmai
112.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Információs társadalom
113.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Informatika és etika, publikálási szabályok
114.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Szoftverjog
115.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Adatvédelem
116.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Információs rendszerek
117.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - E-szolgáltatások és hatásaik
118.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Információs társadalom hatásai
119.	Számonkérés
120.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Könyvtárak története, típusai
121.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - A könyvtárak terei, részei
122.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Könyvtári szolgáltatások
123.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Eligazodás a könyvtárban
124.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Elektronikus könyvtárak
125.	Érettségi szóbeli témakörök áttekintése - Dokumentumok
126.	Számonkérés
127.	Tanév végi rendszerező összefoglalás
128.	Tanév végi rendszerező összefoglalás

Technika, életvitel és gyakorlat 12.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Család, otthon, háztartás	**15 óra**
2. Közlekedés	**4 óra**
3. Életpálya-tervezés, munkavállalás, felnőttkori tanulási lehetőségek	**9 óra**

Kötelező összesen:	**28 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
12.	1 óra	31 óra	28 óra	3 óra

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (3 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. Életpálya-tervezés, munkavállalás, felnőttkori tanulási lehetőségek**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Személyes adottságok és az objektív lehetőségek	Önismereti tesztek, önértékelés fejlesztése. Értékek napjainkban	Osztályfőnöki óra: önismeret
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Emberi tulajdonságok, szubjektív, objektív	

Testnevelés 9-10.

Választott kerettanterv:

Kerettanterv a gimnázium 9-10. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	**Órakeret**
1. Sportjátékok	**80 óra**
2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák	**74 óra**
3. Atlétika jellegű feladatok	**40 óra**
4. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek	**60 óra**
5. Önvédelem és küzdő sportok	**30 óra**
6. Egészségkultúra és prevenció	**40 óra**
Kötelező összesen:	**324 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	5 óra	180 óra	162 óra	18
10.	5 óra	180 óra	162 óra	18

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Sportjátékok	**80 óra**	16	**40**	8	**40**	8

2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák	**74 óra**	20	**37**	10	**37**	10
3. Atlétika jellegű feladatok	**40 óra**	0	**20**	0	**20**	0
4. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek	**60 óra**	0	**30**	0	**30**	0
5. Önvédelem és küzdő sportok	**30 óra**	0	**15**	0	**15**	0
6. Egészségkultúra és prevenció	**40 óra**	0	**20**	0	**20**	0
Összesen	**324 óra**	36	**162**	18	**162**	18

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (18 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Sportjátékok**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Házibajnokság szervezése: labdarúgás, kosárlabda	Matematika: logika, térbeli alakzatok, tájékozódás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Koordinált együttműködés, kooperatív feladatok, játékvezetői jelzések, konstruktív konfliktuskezelés, baleset megelőzés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Dunántúli ugrós táncok	Ének-zene: ritmus, ének. Etika: társas viselkedés, kooperatív munka. Földrajz: Magyarország tájegységei.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Dudálás, cifra és variációi, lengetők, bokázók.	

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (18 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Sportjátékok	Órakeret 8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Házibajnokság szervezése: labdarúgás, kosárlabda	Matematika: logika, térbeli alakzatok, tájékozódás, valószínűségszámítás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Koordinált együttműködés, kooperatív feladatok, játékvezetői jelzések, konstruktív konfliktuskezelés, baleset megelőzés, fair play.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Szatmári verbunk, lassú és friss csárdás	Ének-zene: ritmus, ének. Etika: társas viselkedés, kooperatív munka. Földrajz: Magyarország tájegységei.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Páros forgás, átvető lépések, csapásolás	

Testnevelés 11-12.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a gimnázium 11-12. évfolyama számára (3. MELLÉKLET)
Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Sportjátékok	**80 óra**
2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák	**51 óra**
3. Atlétika jellegű feladatok	**40 óra**
4. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek	**60 óra**
5. Önvédelem és küzdő sportok	**20 óra**
6. Egészségkultúra és prevenció	**50 óra**
Kötelező összesen:	**301 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
11.	5 óra	180 óra	162 óra	18
12.	5 óra	155 óra	139 óra	16

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. Sportjátékok	**80 óra**	14	**40**	8	**40**	6
2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák	**51 óra**	20	**36**	10	**15**	10
3. Atlétika jellegű feladatok	**40 óra**	0	**20**	0	**20**	0
4. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek	**60 óra**	0	**30**	0	**30**	0
5. Önvédelem és küzdő sportok	**20 óra**	0	**11**	0	**9**	0
6. Egészségkultúra és prevenció	**50 óra**	0	**25**	0	**25**	0
	301 óra	34	**162**	18	**139**	16

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (18 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Sportjátékok**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Házibajnokság szervezése: labdarúgás, kosárlabda, röplabda	Matematika: logika, térbeli alakzatok, tájékozódás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Koordinált együttműködés, kooperatív feladatok, játékvezetői jelzések, konstruktív konfliktuskezelés, baleset megelőzés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák**	**Órakeret 10 óra**

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
	Történelmi társastáncok: palotás	Ének-zene: ritmus Etika: társas viselkedés, kooperatív munka. .
Kulcsfogalmak/fogalmak	A nő és a férfi szerep jellegzetessége, alkalmazott fogások.	

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (16 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Sportjátékok	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Házibajnokság szervezése: labdarúgás, kosárlabda, röplabda	Matematika: logika, térbeli alakzatok, tájékozódás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Koordinált együttműködés, kooperatív feladatok, játékvezetői jelzések, konstruktív konfliktuskezelés, baleset megelőzés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Bécsi keringő	Ének-zene: ritmus Etika: társas viselkedés, kooperatív munka.
Kulcsfogalmak/fogalmak	A nő és a férfi szerep jellegzetessége, alkalmazott fogások.	

Osztályfőnöki 9-12.

Osztályfőnöki helyi tanterv középiskolai 9-12. évfolyamok számára

Témakörök	Fejlesztési terület	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Ismerkedés, bizalom, közösségformálás	Személyiségfejlesztés	3	2	1	0,5
Önismeret, önértékelés	Önismeret, társas kultúra	2	2	2	0,5

Konfliktuskezelés	Önismeret, társas kultúra	2	2	2	1
Problémamegoldás, stressz kezelés	A testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	1
Alapvető erkölcsi értékek	Az erkölcsi nevelés	2	1	2	1
Társadalmi szerepvállalás	Állampolgárságra, demokráciára nevelés		0,5	0,5	1
Civil szervezetek, Önkéntesség	Állampolgárságra, demokráciára nevelés		0,5	0,5	1
Egészségnevelés Egészséges életmód	A testi és lelki egészségre nevelés	3	2	1	
Egészség és biztonság, elsősegélynyújtás	A testi és lelki egészségre nevelés	1	1	1	
Egészség és szexualitás	A testi és lelki egészségre nevelés A családi életre nevelés	1	1	1	1
Az élet kapujának kulcsa (értékek, erkölcs jelentése)	Az erkölcsi nevelés	1	1	1	2
Kapcsolatok Önismeret, társas kultúra	A családi életre nevelés	1	1	1	2
Prevenció Egészség és szenvedélybetegség	A testi és lelki egészségre nevelés	1	2	2	1
Bűnmegelőzés	Az erkölcsi nevelés	1	1	1	
Tanulási módszerek	A tanulás tanítása	1	1		
Közösség és társadalom	Állampolgárságra, demokráciára nevelés	1	1	1	1
Hit és vallás	Az erkölcsi nevelés	1	1	2	1
letvezetési készségek	Önismeret, társas kultúra	1	1	1	1
Kapcsolatok küszöbén: életre szóló barátságok	Önismeret, társas kultúra A családi életre nevelés	1	1	1	2
Élet a családban A család egészsége	A családi életre nevelés	1	1	1	2
Háztartás és pénzgazdálkodás	Gazdasági és pénzügyi nevelés A családi életre nevelés		1	1	2

Tájékozódás a munkaerőpiacon Munkavállalás, munkába állás, önéletrajz, állásinterjú, megjelenés	Pályaorientáció			1	3
Szervezési feladatok		10	10	10	7
		36	36	36	31

2.2.4 Felnőttoktatás (nappali munkarend), gimnázium, 9-12. évfolyam (2020. 09. 01-től kifutó rendszerben)

(Kt. rendelet 12. melléklet)

Óraterv – gimnázium - felnőttoktatás-nappali				
Tantárgyak	**9. évf.**	**10. évf.**	**11. évf.**	**12. évf.**
Anyanyelv/kommunikáció	2	2	2	2
Magyar irodalom	3	3	3+1	4
Matematika	4+1	4+1	4+1	5+1
Idegen nyelv (angol/német)	5	5	5	6
Történelem, állampolgári ismeretek	2	2	3	3
Fizika	2	2	2	2
Biológia	2	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Informatika	+3	+3	1+2	1+3
Etika			1	
Művészetek (Vizuális kultúra)			1	1
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Testnevelés	3	3	3	3
Szabadon tervezhető órakeret	**4**	**4**	**4**	**4**
Rendelkezésre álló órakeret	**32**	**32**	**32**	**32**

Magyar 9-12.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a felnőttoktatás 9-12. évfolyama számára (12. MELLÉKLET)
A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként Anyanyelv/kommunikáció

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	2 óra	72 óra	65 óra	7 óra
10.	2 óra	72 óra	65 óra	7 óra
11.	2 óra	72 óra	65 óra	7 óra
12.	2 óra	62 óra	56 óra	6 óra

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként Magyar irodalom tantárgyból

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	3 óra	108 óra	97 óra	11 óra
10.	3 óra	108 óra	97 óra	11 óra
11.	3+1=4 óra	108+36=144 óra	97 óra	11+36=47 óra
12.	4 óra	124 óra	111 óra	13 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként Anyanyelv/kommunikáció 9-10.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Kommunikáció, tömegkommunikáció	**20**		**20**			
2. Nyelvi szintek, a nyelv grammatikai jellemzői	**20**		**20**			
3. Szövegértés, szövegalkotás	**24**		**11**		**13**	
4. Helyesírási ismeretek	**14**				**14**	
5. A szöveg	**20**				**20**	
6. Stilisztikai alapismeretek	**14**				**14**	
7. Jelentéstan	**10**		**10**			
Számonkérés	**8**		**4**		**4**	
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés		14		7		7
Összesen:	**130 óra**	14	**65**	7	**65**	7

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként Anyanyelv/kommunikáció 11-12.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. Kommunikáció	**20**		**20**			
2. Retorika	**24**				**24**	

3. Általános nyelvészeti ismeretek	**20**		**20**			
4. Pragmatikai ismeretek	**12**		**12**			
5. Szövegalkotás	**24**		**10**		**14**	
6. Nyelv és társadalom	**8**				**8**	
7. Nyelvtörténet	**8**				**8**	
Számonkérés	**4**		**2**		**2**	
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés		13		7		6
Összesen:	**121 óra**	13	**65**	7	**56**	6

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként Magyar irodalom 9-10.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Érzékenyítés, ráhangolás – esztétikai bevezető	**6**		**6**			
2. Világirodalom	**39**		**28**		**11**	
3. Színház- és drámatörténet	**37**		**22**		**15**	
4. Középkori nyelvemlékek	**3**		**3**			
5. Portrék	**62**		**32**		**30**	
6. Látásmódok	**14**		**6**		**8**	
7. Életművek	**33**				**33**	
Számonkérés						
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés		22		11		11
Összesen:	**194 óra**	22	**97**	11	**97**	11

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként Magyar irodalom 11-12.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. Világirodalom	**12**				**12**	
2. Kortárs irodalom	**12**				**12**	
3. Portrék	**46**		**16**		**30**	
4. Látásmódok	**26**		**13**		**13**	

5. Életművek	**88**		**44**		**44**	
6. Magyar irodalom – a *Nyugat* és első nemzedéke	**15**		**15**			
7. Az irodalom határterületei	**9**		**9**			
Számonkérés						
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés				11+36		13
Összesen:	**208 óra**	24+36	**97**	11+36	**111**	13

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma Anyanyelv/kommunikáció (7 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
2. Nyelvi szintek, a nyelv grammatikai jellemzői **3. Szövegértés, szövegalkotás**	Morfémák – szóelemzések (1 óra) Szófajtani feladatok (1 óra) Mondatelemzések – egyszerű és összetett mondatok (2 óra) Szövegalkotási feladatok (3 óra)	Idegen nyelvek
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Morféma, morfológia, szótő, képző, jel, rag; szófaj, alapszófajok, viszonyszók, mondatszók; alárendelés, mellérendelés; szöveg	

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma Anyanyelv/kommunikáció (7 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
3. Szövegértés, szövegalkotás **4. Helyesírási ismeretek**	Szövegértési, szövegalkotási feladatok (3 óra) Tollbamondás, helyesírási feladatsor (2 óra)	Idegen nyelvek Történelem

5. A szöveg	Szövegelemzési feladatok (2 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Helyesírás, egybeírás, különírás, tulajdonnevek	

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma Anyanyelv/kommunikáció (7 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1. Kommunikáció **5. Szövegalkotás**	Kommunikációs gyakorlatok (3 óra) Különféle szövegek megalkotása (esszé, előadás, felelet, levél, kérvény stb.) (4 óra)	Tánc és dráma Mozgókép- és médiaismeret Történelem
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kommunikáció, kommunikációs folyamat tényezői és funkciói; esszé, levél, kérvény	

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma Anyanyelv/kommunikáció (6 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
2. Retorika **5. Szövegalkotás**	Szóbeli megnyilvánulás gyakorlása (3 óra) Különféle szövegek megalkotása (esszé, előadás, felelet, levél, kérvény stb.) (3 óra)	Tánc és dráma Mozgókép- és médiaismeret Történelem
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kommunikáció, kommunikációs folyamat tényezői és funkciói; esszé, levél, kérvény	

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma Irodalom (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 11 óra**

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
2. Világirodalom **3. Színház- és drámatörténet**	Az irodalom filmen – *Trója* (2 óra) Az irodalom filmen – *Trisztán és Izolda* (2 óra) Kiselőadások, prezentációk a diákoktól (2 óra) Egy mű részletének dramatizálása (3 óra) Színháztörténeti rendszerezés, áttekintés az ókortól a francia klasszicista drámáig (2 óra)	Mozgókép- és médiaismeret Tánc és dráma Rajz és vizuális kultúra Történelem
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Epika, eposz, lovagregény, dráma, tragédia, komédia, helyzetkomikum, jellemkomikum	

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma Irodalom (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés, rögzítés	Órakeret 11 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
3. Színház- és drámatörténet **7. Életművek**	Egy mű részletének dramatizálása (3 óra) Petőfi Sándor költészete – projektmunka (4 óra) Arany János költészete – projektmunka (4 óra)	Tánc és dráma Történelem Társadalomis-meret
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Dráma, tragédia, tragikus hős, tragikum; látomás, ars poetica, népiesség, ballada	

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés, rögzítés	Órakeret 11 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
5. Életművek	Ady Endre költészete – projektmunka (4 óra) Babits Mihály költészete – projektmunka (4 óra)	Történelem Mozgókép- és médiaismeret

7. Az irodalom határterületei	Irodalom filmen – adaptációk Műfajelmélet (3 óra)	Társadalomis-meret
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (36 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 36 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
3. Portrék **4. Látásmódok** **5. Életművek** **6. Magyar irodalom – a *Nyugat* és első nemzedéke**	Érettségire való felkészítés – érettségi témakörök; műelemzések (novellák, költemények): a tanult alkotók műveinek átfogó elemzése, rendszerezése Móricz Zsigmond novellái, regényei (6 óra) Karinthy Frigyes, Krúdy Gyula művészete (6 óra) Csáth Géza novellái (4 óra) Ady Endre költészete (7 óra) Babits Mihály költészete (7 óra) Juhász Gyula és Tóth Árpád költészete (6 óra)	Történelem Mozgókép- és médiaismeret Társadalomis-meret
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Novella, regény, *Nyugat*, humor, irónia; elégia, paródia; szimbolizmus, impresszionizmus	

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma Irodalom (13 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1. Világirodalom	Kiselőadás az avantgárd irányzatokról (1 óra)	Rajz és vizuális kultúra;

2. Kortárs irodalom **5. Életművek**	Kortárs magyar irodalmi alkotások elemzése (költemények, modern regények) (4 óra) Kosztolányi Dezső költészete – projektmunka (4 óra) József Attila költészete – projektmunka (4 óra)	Történelem Mozgókép- és médiaismeret
Kulcsfogalmak/ fogalmak	avantgárd, expresszionizmus, futurizmus, kubizmus, szürrealizmus, dada, konstruktivizmus; szabadvers, modern regény; lélektani regény	

Matematika 9-12.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a felnőttoktatás 9-12. évfolyama számára (12. MELLÉKLET)
A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	4+1=5 óra	144+36=180 óra	130 óra	14+36=50 óra
10.	4+1=5 óra	144+36=180 óra	130 óra	14+36=50 óra
11.	4+1=5 óra	144+36=180 óra	130 óra	14+36=50 óra
12.	5+1=6 óra	155+31=186 óra	139 óra	16+31=47 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 9-10.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	**26**		**13**		**13**	
2. Számtan, algebra	**88**		**44**		**44**	
3. Összefüggések, függvények, sorozatok	**22**		**12**		**10**	
4. Geometria	**80**		**40**		**40**	
5. Valószínűség, statisztika	**14**		**6**		**8**	
Számonkérés	**14**		**7**		**7**	
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés	**16**	28+72	**8**	14+36	**8**	14+36
Összesen:	**260 óra**	28+72 óra	**130 óra**	14+36 óra	**130 óra**	14+36 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 11-12.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. Gondolkodási és	**20**		**10**		**10**	

megismerési módszerek						
2. Számtan, algebra	**34**		**34**			
3. Összefüggések, függvények, sorozatok	**43**		**18**		**25**	
4. Geometria	**60**		**40**		**20**	
5. Valószínűség, statisztika	**30**		**20**		**10**	
Számonkérés	**16**		**8**		**8**	
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés	**66**	30+67		14+36	**66**	16+31
Összesen:	**269 óra**	30+67 óra	**130 óra**	14+36 óra	**139 óra**	16+31 óra

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (14 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Számtan, algebra (6 óra)	
Arány, arányos osztás, százalékszámítás	Feladatok arányos osztásra (3 óra) A százalékszámítás alapfeladataik, felismerésük (3 óra)	
	Összefüggések, függvények, sorozatok (6 óra)	
Abszolútérték és másodfokú függvény transzformációja, függvény jellemzése	Az alapfüggvények transzformálása síkbeli geometriai transzformációk segítségével (2 óra) Igényes ábrák készítése. Jelölések megfelelő használata (2 óra) Függvényjellemzés szempontjai (2 óra)	Fizika; kémia; biológia, egészségtan: időben lejátszódó folyamatok leírása, elemzése.
	Valószínűség, statisztika (2 óra)	
Gyakoriság, relatív gyakoriság gyakorisági diagramok	Gyakoriság, relatív gyakoriság, gyakorisági diagramok (1 óra) Táblázatból diagram készítése és viszont (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Rész, egész, arány, alap, százalékláb, százalékérték, eltolás, tükrözés, nyújtás, zsugorítás, értelmezési tartomány, érték készlet, szélsőérték, zérushely, monotonitás, paritás, párosság-páratlanság, függvény transzformáció	

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (36 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 36 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Gondolkodási és megismerési módszerek (2 óra)	
Kombinatorika	A kombinatorikai alapfeladatok felismerése. Összetett feladatok részekre bontása (2 óra)	
	Számtan, algebra (17 óra)	
Műveletek racionális számokkal	A négy alapművelet gyakorlása egész, tört, tizedes tört és előjeles számokkal (5 óra)	
Százalékszámítás	Összetettebb feladatok felépítése az alapfeladatok egymás utáni elvégzésével (4 óra)	Magyar nyelv és irodalom: szövegértés
Hatványozás	A hatványozás azonosságainak gyakorlása (3 óra)	
Halmazok	A halmazműveletek szemléltetése (2 óra)	Informatika: könyvtárszerkezet a számítógépen
Normálalak	Művelet elvégzése normálalakban megadott vagy normálalakra hozott számokkal (3 óra)	Fizika, kémia: művelet elvégzése normálalakban megadott vagy normálalakra hozott számokkal.
	Összefüggések, függvények, sorozatok (9 óra)	
Függvények ábrázolása, függvény transzformáció ábrázolása számítógépen	Függvények ábrázolása (3 óra) A függvény transzformációk és a síkbeli geometriai transzformációk kapcsolatának szemléltetése (6 óra)	Informatika: táblázatkezelés táblázatok, függvények, diagramok, matematikai programok
	Geometria (2 óra)	

Geometriai szerkesztések	Háromszögek, négyszögek szerkesztése (2 óra)	Földrajz: térképi ábrázolás.
	Valószínűség, statisztika (6 óra)	
Gyakorisági diagramok Kördiagramok Statisztikai feladatok	Összefüggés a gyakoriság és a relatív gyakoriság között. Kifejezés törtként és százalékosan (3 óra) Táblázatból diagram készítése és viszont (3 óra)	Informatika: függvények, táblázatok, diagramok
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Közös nevező, bővítés, egyszerűsítés, előjel, alap, százalékláb, százalékérték, szorzattá alakítás, zárójelfelbontás, hatványozás, metszet, unió, különbség, alap, kitevő, hatvány, tizedes tört	

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (14 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Számtan, algebra (5 óra)	
Négyzetgyök	A négyzetgyök azonosságai (2 óra) A másodfokú egyenlet megoldása (3 óra)	Fizika: matematikai inga lengésideje.
	Geometria (6 óra)	
Geometriai fogalmak, geometria transzformációk	Geometriai alapfogalmak (2 óra) Térelemek, távolságok és szögek értelmezése (1 óra) A háromszög nevezetes vonalai, körei (2 óra) Szerkesztési feladatok (1 óra)	Informatika: tantárgyi szimulációs programok használata (geometriai szerkesztőprogram).
	Valószínűség, statisztika (3 óra)	
Kombinatorikai feladatok gyakorlása Valószínűség számítás	Kombinatorikai alapfeladatok típusának felismerése, kulcsszavak jelentősége (2óra) Összetett feladatok valószínűség számításra (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Négyzetgyök, hatvány, permutáció, variáció, kombináció, binomiális együtthatók, klasszikus és geometriai valószínűség	

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (36 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 36 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Számtan, algebra (14 óra)	
Másodfokú egyenlet négyzetgyök	Másodfokú egyenlet megoldása (2 óra) Gyökök és együtthatók összefüggései (2 óra) Néhány egyszerű magasabb fokú egyenlet megoldása (4 óra) Egyszerű négyzetgyökös egyenletek (3 óra) Másodfokú egyenlőtlenségek (3 óra)	Fizika: egyenletesen gyorsuló mozgás kinematikája.
	Összefüggések, függvények, sorozatok (8 óra)	
Egyenletrendszer grafikus megoldása	Egyenlet, egyenletrendszer grafikus megoldása (3 óra) Az algebrai és a grafikus módszer összevetése (2 óra) Számítógépes program használata (3 óra)	Informatika: Excel függvények Fizika; kémia; biológia, egészségtan; földrajz: számítási feladatok.
	Geometria (11 óra)	
Testek felszíne, térfogata Pitagorasz-tétel Szögfüggvények	Egybevágóság, szimmetria (2 óra) Hasonló testek felszínének, térfogatának aránya. Vektorok összege, két vektor különbsége. Vektorok felbontása összetevőkre (2 óra) Hegyesszög szinusza, koszinusza, tangense és kotangense (3 óra) A Pitagorasz-tétel és a hegyesszög szögfüggvényeinek alkalmazása a derékszögű háromszög hiányzó adatainak kiszámítására (4 óra)	Biológia-egészségtan: példák arra, amikor adott térfogathoz nagy felület (pl. fák levelei) tartozik. Fizika: vektor felbontása merőleges összetevőkre.
	Valószínűség, statisztika (3 óra)	
Eseményekkel végzett műveletek	Véletlen esemény és bekövetkezésének esélye, valószínűsége (3 óra)	Magyar nyelv és irodalom: szövegértés

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Négyzetgyök, hatvány, vektor, hasáb, szinusz, koszinusz, tangens, kotangens, klasszikus és geometriai valószínűség

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (14 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Számtan, algebra (5 óra)	
Hatványozás, gyökvonás,	A hatványozás azonosságainak gyakorlása (1 óra) Negatív hatványkitevő használata (1 óra) Műveletek hatványokkal (3 óra)	
	Összefüggések, függvények, sorozatok (2 óra)	
Trigonometrikus függvények	A trigonometrikus függvények transzformációi (2 óra)	
	Geometria (7 óra)	
Egyenes egyenlete	Geometria és algebra összekapcsolása, egyenest jellemző adatok (1 óra) A skaláris szorzat tulajdonságai. Két vektor merőlegességének szükséges és elégséges feltétele (2 óra) Képletek értelmezése, alkalmazása, két pont távolsága, a szakasz hossza (4 óra)	Földrajz: helymeghatározás, térképek.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	hatványozás, alap, kitevő, hatvány, négyzetgyök, irányvektor, normálvektor, iránytangens	

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (36 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 36 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Gondolkodási és megismerési módszerek (2 óra)	
Gráf	Egyszerű hálózat szemléltetése. Gráfok alkalmazása problémamegoldásban (2 óra)	Kémia: molekulák térszerkezete.
	Számtan, algebra (9 óra)	
Hatványozás, logaritmus	Hatványozás és a logaritmus kapcsolatának felismerése, zsebszámológép használata, táblázat használata (4 óra)	

	Logaritmikus egyenletek (5 óra)	
	Összefüggések, függvények, sorozatok (6 óra)	
Logaritmikus, exponenciális függvények, függvénytranszformáció	A függvénytranszformációk és a síkbeli geometriai transzformációk kapcsolatának szemléltetése (2 óra) Az exponenciális függvény transzformációi (2 óra) A logaritmikus függvény transzformációi (2 óra)	
	Geometria (13 óra)	
Műveletek koordinátákkal adott vektorokkal, egyenes egyenlete Szinusztétel, koszinusztétel	Képletek értelmezése. Geometria és algebra összekapcsolása, egyenest jellemző adatok, a közöttük felfedezhető összefüggések értése, használata (4 óra) Két pont távolsága, osztópont meghatározása, a szakasz hossza. (2 óra) Kör és egyenes kölcsönös helyzete (2 óra) Szinusztétel, koszinusztétel alkalmazása (3 óra) Síkidomok kerületének és területének számítása (2 óra)	Fizika: vektor felbontása adott állású összetevőkre. Földrajz: térábrázolás és térmegismerés eszközei, GPS.
	Valószínűség, statisztika (6 óra)	
Eseményekkel végzett műveletek	Példák események összegére, szorzatára, komplementer eseményre, egymást kizáró eseményekre (2 óra) Egyszerű valószínűség-számítási problémák (4 óra)	Magyar nyelv és irodalom: szövegértés
Kulcsfogalmak/ fogalmak	hatványozás, alap, kitevő, hatvány, logaritmus, alapfüggvény,függvény transzformáció, eltolás, nyújtás, zsugorítás, tükrözés, koordináták, vektor, irányvektor, normálvektor, iránytangens	

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (16 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 16 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Gondolkodási és megismerési módszerek (4 óra)	

Szöveges feladatok	A feladat szövegének értelmezése. Az adatok módszeres lejegyzése. Összefüggések keresése. Számítások. Válasz megfogalmazása. Ellenőrzés a feladat szövegébe (4 óra)	Magyar nyelv és irodalom: szövegértés
	Összefüggések, függvények, sorozatok (7 óra)	
Kamatszámítás Számtani sorozat Mértani sorozat	Kamatoskamat-számítás. Modellek alkotása: befektetés és hitel (3 óra) A sorozat felismerése, megfelelő képlet használata problémamegoldás során (4óra)	
	Valószínűség, statisztika (5 óra)	
Diagramok Adathalmazok jellemzése	Diagramok (2 óra) Statisztikai mutatók: módusz, medián, átlag, szórás (3 óra)	Földrajz: időjárási, éghajlati és gazdasági statisztikák.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Adat, számsorozat, sorozat megadása, számtani sorozat, mértani sorozat, kamat, valószínűség matematikai fogalma, módusz, medián, átlag, szórás	

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (31 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret** **31 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Gondolkodási és megismerési módszerek (5 óra)	
Kombinatorikai feladatok	Vegyes kombinatorikai feladatok, kiválasztási feladatok. (3 óra) A kombinatorika alkalmazása egyszerű geometriai feladatokban (2 óra)	Földrajz: előrejelzések, tendenciák megfogalmazása Biológia: genetika
	Összefüggések, függvények, sorozatok (10 óra)	
Sorozatok, kamatos kamat	Sorozat megadása rekurzióval és képlettel, a sorozat felismerése, a megfelelő képlet használata problémamegoldás során (6 óra) Számtani sorozat első n elemének összege (2 óra) Mértani sorozat első n elemének összege (2óra)	Informatika: algoritmusok megfogalmazása, tervezése Fizika, kémia, biológia: exponenciális folyamatok vizsgálata

	Geometria (9 óra)	
Henger, gúla, gömb	Térelemek kölcsönös helyzete, távolsága, szöge. Távolságok és szögek kiszámítása.(4 óra) Hasáb, henger, gúla, kúp, gömb felismerése. Felszín, térfogat szemléletes fogalma (5 óra)	Vizuális kultúra: axonometria.
	Valószínűség, statisztika (7 óra)	
Statisztikai adatok jellemzése, ábrázolása, klasszikus valószínűség	Statisztikai kimutatások (2 óra) Statisztikai mutatók: átlag, medián, módusz, szórás (4 óra) Számtani-, mértani-, és harmonikus közép (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Variáció, permutáció, kombináció, binomiális együtthatók, számsorozat, sorozat megadása, számtani sorozat, mértani sorozat, kamat, valószínűség matematikai fogalma, szórás, hasáb, henger, gúla, kúp, véletlen, valószínűség, adat, statisztikai mutató.	

Angol nyelv 9-12.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a felnőttoktatás 9-12. évfolyama számára (12. MELLÉKLET)
A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	5 óra	180 óra	159 óra	21 óra
10.	5 óra	180 óra	159 óra	21 óra
11.	5 óra	180 óra	158 óra	22 óra
12.	6 óra	186 óra	164 óra	22 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 9-10.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Személyes vonatkozások, család	**26**		**13**		**13**	
2. Ember és társadalom	**33**		**16**		**17**	
3. Környezetünk	**30**		**15**		**15**	
4. Az iskola	**30**		**15**		**15**	
5. A munka világa	**37**		**18**		**19**	
6. Életmód	**33**		**16**		**17**	

7. Szabadidő, művelődés, szórakozás	**33**		**17**		**16**	
8. Utazás, turizmus	**30**		**15**		**15**	
9. Tudomány és technika	**30**		**15**		**15**	
10. Gazdaság és pénzügyek	**30**		**15**		**15**	
Számonkérés	**6**	14	**4**	6	**2**	8
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés		28		15		13
Összesen:	**318 óra**	42 óra	**159 óra**	21 óra	**159 óra**	21 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 11-12.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. Személyes vonatkozások, család	**28**		**14**		**14**	
2. Ember és társadalom	**33**		**16**		**17**	
3. Környezetünk	**28**		**14**		**14**	
4. Az iskola	**29**		**15**		**14**	
5. A munka világa	**37**		**18**		**19**	
6. Életmód	**33**		**16**		**17**	
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás	**33**		**16**		**17**	
8. Utazás, turizmus	**33**		**16**		**17**	
9. Tudomány és technika	**33**		**16**		**17**	
10. Gazdaság és pénzügyek	**29**		**15**		**14**	
Számonkérés	**6**	14	**2**	8	**4**	6
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés		30		14		16
Összesen:	**322 óra**	44 óra	**158 óra**	22 óra	**164 óra**	22 óra

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (21 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**

1. Személyes vonatkozások, család **2. Ember és társadalom**	Szóbeli kommunikációs készségek, verbális kifejező eszközök fejlesztése (3-3 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szókincs, mondatszerkesztés, párbeszéd	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret** **15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
6. Életmód	Projekt munka: egy egyszerű étel elkészítése, videofelvétel készítése, annak kielemzése.	*Biológia-egészségtan*: egészséges életmód
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Recipe, ingredients, instructions	

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (21 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret** **8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
3. Környezetünk **4. Az iskola** **5. A munka világa**	Szóbeli kommunikációs készségek, verbális kifejező eszközök fejlesztése (2-2-3 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szókincs, mondatszerkesztés, párbeszéd	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Lakóhely nevezetességei	Debrecen nevezetességeinek bemutatása kinn a helyszínen, videofelvétel készítése, annak kielemzése	Történelem: híres személyek, épületek
Gyakori betegségek, sérülések, baleset	Szituációs gyakorlatok: orvosnál, a kórházban, videofelvétel készítése és kielemzése	Biológia: egészséges életmód
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Historical building, sight-seeing, famous for…	

	GP, patient, illness, medicine, prescribe

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (22 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
6. Életmód **7. Szabadidő, művelődés, szórakozás** **8. Utazás, turizmus**	Szóbeli kommunikációs készségek, verbális kifejező eszközök fejlesztése (2-2-3 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szókincs, mondatszerkesztés, párbeszéd	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Saját iskola bemutatása**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Saját iskola bemutatása **Szabadidő, szórakozás**	Projekt munka: külföldi csoport végigvezetése az iskolán, videofelvétel készítése, annak kielemzése K-PAX: filmnézés angolul, majd a film feldolgozása kérdések alapján	Földrajz: tájolás Társadalom-ismeret
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Directions, instructions,	

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (22 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
9. Tudomány és technika **10. Gazdaság és pénzügyek**	Szóbeli kommunikációs készségek, verbális kifejező eszközök fejlesztése (3-3 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szókincs, mondatszerkesztés, párbeszéd	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés, rögzítés	Órakeret 16 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Környezetvédelem **Pályaválasztás (A munka világa)**	Projektmunka: Endangered species Állásinterjúk eljátszása, videofelvétel készítése, kielemzése	Biológia Kommunikáció
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Blue whales, pandas, natural habitat, deforestation Application, full-time job, working hours	

Német nyelv 9-12.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a felnőttoktatás 9-12. évfolyama számára (12. MELLÉKLET)
A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	5 óra	180 óra	159 óra	21 óra
10.	5 óra	180 óra	159 óra	21 óra
11.	5 óra	180 óra	158 óra	22 óra
12.	6 óra	186 óra	164 óra	22 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 9-10.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Személyes vonatkozások, család	**26**		**13**		**13**	
2. Ember és társadalom	**33**		**16**		**17**	
3. Környezetünk	**30**		**15**		**15**	
4. Az iskola	**30**		**15**		**15**	
5. A munka világa	**37**		**18**		**19**	
6. Életmód	**33**		**16**		**17**	
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás	**33**		**17**		**16**	
8. Utazás, turizmus	**30**		**15**		**15**	
9. Tudomány és technika	**30**		**15**		**15**	
10. Gazdaság és pénzügyek	**30**		**15**		**15**	

Számonkérés	**6**	14	**4**	6	**2**	8
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés		28		15		13
Összesen:	**318 óra**	42 óra	**159 óra**	21 óra	**159 óra**	21 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 11-12.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. Személyes vonatkozások, család	**28**		**14**		**14**	
2. Ember és társadalom	**33**		**16**		**17**	
3. Környezetünk	**28**		**14**		**14**	
4. Az iskola	**29**		**15**		**14**	
5. A munka világa	**37**		**18**		**19**	
6. Életmód	**33**		**16**		**17**	
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás	**33**		**16**		**17**	
8. Utazás, turizmus	**33**		**16**		**17**	
9. Tudomány és technika	**33**		**16**		**17**	
10. Gazdaság és pénzügyek	**29**		**15**		**14**	
Számonkérés	**6**	14	**2**	8	**4**	6
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés		30		14		16
Összesen:	**322 óra**	44 óra	**158 óra**	22 óra	**164 óra**	22 óra

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (21 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1. Személyes vonatkozások, család **2. Ember és társadalom**	Szóbeli kommunikációs készségek, verbális kifejező eszközök fejlesztése	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szókincs, mondatszerkesztés, párbeszéd	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés, rögzítés	Órakeret 15 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
6. Életmód	Projekt munka: egy egyszerű étel elkészítése, videofelvétel készítése, annak kielemzése.	Biológia-egészségtan: egészséges életmód
Kulcsfogalmak/ fogalmak	hozzávalók, instrukciók	

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (21 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
3. Környezetünk **4. Az iskola** **5. A munka világa**	Szóbeli kommunikációs készségek, verbális kifejező eszközök fejlesztése	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szókincs, mondatszerkesztés, párbeszéd	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés, rögzítés	Órakeret 13 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Lakóhely nevezetességei	Debrecen nevezetességeinek bemutatása kinn a helyszínen, videofelvétel készítése, annak kielemzése	Történelem: híres személyek, épületek
Gyakori betegségek, sérülések, baleset	Szituációs gyakorlatok: orvosnál, a kórházban, videofelvétel készítése és kielemzése	Biológia: egészséges életmód
Kulcsfogalmak/ fogalmak	történelmi épületek	

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (22 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 8 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
6. Életmód **7. Szabadidő, művelődés, szórakozás** **8. Utazás, turizmus**	Szóbeli kommunikációs készségek, verbális kifejező eszközök fejlesztése	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szókincs, mondatszerkesztés, párbeszéd	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Saját iskola bemutatása	Órakeret 14 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Saját iskola bemutatása **Szabadidő, szórakozás**	Projekt munka: külföldi csoport végigvezetése az iskolán, videofelvétel készítése, annak kielemzése Lola Rennt: filmnézés németül, majd a film feldolgozása kérdések alapján	Földrajz: tájolás Társadalom-Ismeret
Kulcsfogalmak/ fogalmak	szempontsor	

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (22 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
9. Tudomány és technika **10. Gazdaság és pénzügyek**	Szóbeli kommunikációs készségek, verbális kifejező eszközök fejlesztése	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szókincs, mondatszerkesztés, párbeszéd	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés, rögzítés	Órakeret 16 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Környezetvédelem	Projektmunka: Veszélyeztetett fajok Állásinterjúk eljátszása, videofelvétel készítése, kielemzése	Biológia Kommunikáció

Pályaválasztás (A munka világa)		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	szempontsor	

Történelem 9-12.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a felnőttoktatás 9-12. évfolyama számára (12. MELLÉKLET)
A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	2 óra	72 óra	64 óra	8 óra
10.	2 óra	72 óra	64 óra	8 óra
11.	3 óra	108 óra	97 óra	11 óra
12.	3 óra	93 óra	84 óra	9 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 9-10.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Az őskor és az ókori Kelet	**8**		**8**			
2. Az ókori Hellász	**10**		**10**			
3. Az ókori Róma	**12**		**12**			
4. A középkor	**18**		**18**			
5. A magyarság története a kezdetektől 1490-ig	**16**		**16**			
6. A világ és Európa a kora újkorban	**12**				**12**	
7. Magyarország a kora újkorban	**14**				**14**	
8. Felvilágosodás, forradalmak és a polgárosodás kora	**14**				**14**	
9. Az újjáépítés kora Magyarországon	**10**				**10**	
10. Reformkor, forradalom és szabadságharc Magyarországon	**14**				**14**	
Számonkérés		8		4		4
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés		8		4		4
Összesen:	**128 óra**	16 óra	**64 óra**	8 óra	**64 óra**	8 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 11-12.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. A nemzetállamok és a birodalmi politika kora	**15**		**15**			
2. A kiegyezéshez vezető út és a dualizmus kora Magyarországon	**18**		**18**			
3. Az első világháború és következményei	**15**		**15**			
4. Európa és a világ a két világháború között	**18**		**18**			
5. Magyarország a két világháború között	**16**		**16**			
6. A második világháború	**15**		**15**			
7. Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ kiépülése	**8**				**8**	
8. Magyarország 1945–1956 között	**10**				**10**	
9. A két világrendszer versengése, a szovjet tömb felbomlása	**8**				**8**	
10. A Kádár-korszak	**10**				**10**	
11. Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése	**8**				**8**	
12. A demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon	**6**				**6**	
13. Társadalmi ismeretek	**4**				**4**	
14. Állampolgári ismeretek	**4**				**4**	
15. Pénzügyi és gazdasági kultúra	**4**				**4**	

16. Munkavállalás	**4**				**4**	
Számonkérés		8		4		4
Ismétlés, rendszerezés	**18**	12		7	**18**	5
Összesen:	**181 óra**	20 óra	**97 óra**	11 óra	**84 óra**	9 óra

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (8 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1. Az őskor és az ókori Kelet	Írásbeli dolgozat (1 óra)	
2. Az ókori Hellász 3. Az ókori Róma	Írásbeli dolgozat (1 óra)	
4. A középkor	Írásbeli dolgozat (1 óra)	
5. A magyarság története a kezdetektől 1490-ig	Írásbeli dolgozat (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1. Az őskor és az ókori Kelet	Térkép és forráselemzés - gyakorlás (1 óra)	
2. Az ókori Hellász 3. Az ókori Róma	Térkép és forráselemzés - gyakorlás (1 óra)	
4. A középkor	Térkép és forráselemzés - gyakorlás (1 óra)	
5. A magyarság története a kezdetektől 1490-ig	Térkép és forráselemzés - gyakorlás (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (8 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 4 óra**

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
6. A világ és Európa a kora újkorban	Számonkérés (1 óra)	
7. Magyarország a kora újkorban	Számonkérés (1 óra)	
8. Felvilágosodás, forradalmak és a polgárosodás kora	Számonkérés (1 óra)	
9. Az újjáépítés kora Magyarországon **10. Reformkor, forradalom és szabadságharc Magyarországon**	Számonkérés (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés, rögzítés	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
6. A világ és Európa a kora újkorban	Térkép és forráselemzés - gyakorlás (1 óra)	
7. Magyarország a kora újkorban	Térkép és forráselemzés - gyakorlás (1 óra)	
8. Felvilágosodás, forradalmak és a polgárosodás kora	Térkép és forráselemzés - gyakorlás (1 óra)	
9. Az újjáépítés kora Magyarországon **10. Reformkor, forradalom és szabadságharc Magyarországon**	Térkép és forráselemzés - gyakorlás (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 4 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
1. A nemzetállamok és a birodalmi politika kora **2. A kiegyezéshez vezető út és a dualizmus kora Magyarországon**	Számonkérés (1 óra)	
3. Az első világháború és következményei	Számonkérés (1 óra)	
4. Európa és a világ a két világháború között **5. Magyarország a két világháború között**	Számonkérés (1 óra)	
6. A második világháború	Számonkérés (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés, rögzítés	Órakeret 7 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1. A nemzetállamok és a birodalmi politika kora	Térkép és forráselemzés - gyakorlás (1 óra)	
2. A kiegyezéshez vezető út és a dualizmus kora Magyarországon	Térkép és forráselemzés - gyakorlás (1 óra)	
3. Az első világháború és következményei	Térkép és forráselemzés - gyakorlás (1 óra)	
4. Európa és a világ a két világháború között	Térkép és forráselemzés - gyakorlás (1 óra)	
5. Magyarország a két világháború között	Térkép és forráselemzés - gyakorlás (1 óra)	
6. A második világháború	Térkép és forráselemzés - gyakorlás (2 óra)	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (9 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
7. Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ kiépülése **8. Magyarország 1945–1956 között**	Számonkérés (1 óra)	
9. A két világrendszer versengése, a szovjet tömb felbomlása **10. A Kádár-korszak**	Számonkérés (1 óra)	
11. Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése **12. A demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon**	Számonkérés (1 óra)	
13-16. Társadalmi, állampolgári, pénzügyi és gazdasági ismeretek, munkavállalás	Számonkérés (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**

7. Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ kiépülése **8. Magyarország 1945–1956 között**	Térkép és forráselemzés - gyakorlás (1 óra)	
9. A két világrendszer versengése, a szovjet tömb felbomlása **10. A Kádár-korszak**	Térkép és forráselemzés - gyakorlás (1 óra)	
11. Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése **12. A demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon**	Térkép és forráselemzés - gyakorlás (1 óra)	
13-16. Társadalmi, állampolgári, pénzügyi és gazdasági ismeretek, munkavállalás	Forráselemzés - gyakorlás (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Fizika 9-12.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a felnőttoktatás 9-12. évfolyama számára (12. MELLÉKLET)
A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	2 óra	72 óra	64 óra	8 óra
10.	2 óra	72 óra	64 óra	8 óra
11.	2 óra	72 óra	64 óra	8 óra
12.	2 óra	62 óra	52 óra	10 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 9-10.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. A mozgás leírása	**20**		**20**			

2. A mozgás változásának oka	**20**		**20**			
3. Mechanikai munka, energia, teljesítmény. Egyszerű gépek a mindennapokban	**24**		**24**			
4. Energia nélkül nem megy	**14**				**14**	
5. Hidro- és aerodinamikai jelenségek, a repülés fizikája	**14**				**14**	
6. Rezgések, hullámok	**12**				**12**	
7 Szikrák és villámok. Az elektromos áram	**12**				**12**	
8. Lakások, házak elektromos hálózata	**12**				**12**	
Számonkérés		8		3		5
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés		8		5		3
Összesen:	**128 óra**	16 óra	**64 óra**	8 óra	**64 óra**	8 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 11-12.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. A hang és a hangszerek világa	**12**		**12**			
2. Vízkörnyezetünk fizikája	**16**		**16**			
3. Kommunikáció, kommunikációs eszközök, képalkotás, képrögzítés a 21. században	**24**		**24**			
4. A globális környezeti problémák fizikai vonatkozásai	**12**		**12**			
5. A fény természete és a látás	**12**				**12**	
6. Atomfizika a hétköznapokban	**16**				**16**	

7. A Naprendszer fizikai viszonyai	**12**				**12**	
8. Csillagok, galaxisok	**12**				**12**	
Számonkérés		8		4		4
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés		10		4		6
Összesen:	**116 óra**	18 óra	**64 óra**	8 óra	**52 óra**	10 óra

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (8 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1. A mozgás leírása 2. A mozgás változásának oka 3. Mechanikai munka, energia, teljesítmény. Egyszerű gépek a mindennapokban	Írásbeli dolgozatok	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1. A mozgás leírása	Feladatok megoldása – egyenes vonalú egyenletes mozgás (2 óra) Összefoglalás, ismétlés (1 óra)	*Matematika*: lineáris függvény
2. A mozgás változásának oka	Összefoglalás, ismétlés (1 óra)	
3. Mechanikai munka, energia, teljesítmény. Egyszerű gépek a mindennapokban	Összefoglalás, ismétlés (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (8 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
4. A globális környezeti problémák fizikai vonatkozásai **5. A fény természete és a látás** **6. Atomfizika a hétköznapokban** **7. A Naprendszer fizikai viszonyai** **8. Csillagok, galaxisok**	Írásbeli dolgozatok	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
4. Energia nélkül nem megy	Összefoglalás, ismétlés (1 óra)	
6. Rezgések, hullámok	Összefoglalás, ismétlés (1 óra)	
8. Lakások, házak elektromos hálózata	Összefoglalás, ismétlés (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (8 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 4 óra**

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
1. A hang és a hangszerek világa **2. Vízkörnyezetünk fizikája** **3. Kommunikáció, kommunikációs eszközök, képalkotás, képrögzítés a 21. században** **4. A globális környezeti problémák fizikai vonatkozásai**	Írásbeli dolgozatok	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés, rögzítés	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1. A hang és a hangszerek világa	Összefoglalás, ismétlés (1 óra)	
2. Vízkörnyezetünk fizikája	Összefoglalás, ismétlés (1 óra)	
3. Kommunikáció, kommunikációs eszközök, képalkotás, képrögzítés a 21. században	Összefoglalás, ismétlés (1 óra)	
4. A globális környezeti problémák fizikai vonatkozásai	Összefoglalás, ismétlés (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (10 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 4 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
5. A fény természete és a látás **6. Atomfizika a hétköznapokban** **7. A Naprendszer fizikai viszonyai** **8. Csillagok, galaxisok**	Írásbeli dolgozatok	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés, rögzítés	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
5. A fény természete és a látás	Gyakori látáshibák. A szemüveg és a kontaktlencse jellemzői, a dioptria fogalma. – tanulói kutatómunka, kiselőadások (2 óra) Összefoglalás, ismétlés (1 óra)	
6. Atomfizika a hétköznapokban	Összefoglalás, ismétlés (1 óra)	
7. A Naprendszer fizikai viszonyai	Összefoglalás, ismétlés (1 óra)	
8. Csillagok, galaxisok	Összefoglalás, ismétlés (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Biológia 9-12.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a felnőttoktatás 9-12. évfolyama számára (12. MELLÉKLET)
A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	2 óra	72 óra	64óra	8 óra
10.	2 óra	72 óra	64 óra	8 óra
11.	2 óra	72 óra	64 óra	8 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 9-11.

Témakör	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad
1. Mikrobiológia	**6**					

2. A növények és a gombák	**10**					
3. Az állatok	**10**					
4. Kapcsolatok az élő és élettelen között	**14**					
5. Az állatok viselkedése	**14**					
6. Másfél millió lépés Magyarországon	**10**					
7. A sejt felépítése és működése			**10**			
8. A táplálkozás			**6**			
9. A légzés			**4**			
10. Nedvkeringés és kiválasztás			**8**			
11. Mozgás és testalkat. A bőr			**10**			
12. Az immunrendszer			**8**			
13 A hormonális szabályozás			**8**			
14. Az idegrendszer			**10**			
15. Nemzedékről nemzedékre – Az öröklődés törvényei					**10**	
16. Megfejthető üzenetek – Molekuláris genetika					**10**	
17. Szaporodás, szexualitás					**10**	
18. Szaporodás, szexualitás					**10**	
19. Az ember egyéni és társas viselkedése					**10**	
20. Gazdálkodás és fenntarthatóság					**14**	
Számonkérés		2		2		2
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés		6		6		6
Összesen:	**64 óra**	8 óra	**64 óra**	8 óra	**64 óra**	8 óra

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (8 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Mikrobiológia Az állatok	Szóbeli felelet	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Másfél millió lépés Magyarországon	A Nagyerdő természetes élővilágának megismerése	Földrajz
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (8 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Táplálkozás Légzés	Szóbeli felelet	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Táplálkozás	Egészséges életmód	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (8 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Az öröklődés törvényei Molekuláris genetika	Szóbeli felelet	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Az ember egyéni és társas viselkedése	Projektmunka	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Kémia 9-12.

Választott kerettanterv:

Kerettanterv a felnőttoktatás 9-12. évfolyama számára (12. MELLÉKLET)

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	2 óra	72 óra	64 óra	8 óra
10.	2 óra	72 óra	64 óra	8 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 9-10.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Az oxigéntartalmú szerves vegyületek	**32**		**32**			
2. A nitrogéntartalmú szerves vegyületek	**32**		**32**			
3. A kémia és az atomok világa	**16**				**16**	
4. Kémiai kötések és	**12**				**12**	

kölcsönhatások halmazokban						
5. Anyagi rendszerek	**12**				**12**	
6. Kémiai reakciók és reakciótípusok	**12**				**12**	
7. Elektrokémia	**12**				**12**	
Számonkérés		9		4		5
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés		7		4		3
Összesen:	**128 óra**	16 óra	**64 óra**	8 óra	**64 óra**	8 óra

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (8 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1. Az oxigéntartalmú szerves vegyületek	Írásbeli dolgozat (2 óra)	
2. A nitrogéntartalmú szerves vegyületek	Írásbeli dolgozat (2 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1. Az oxigéntartalmú szerves vegyületek	Az alkoholok hétköznapi előfordulása, élettani hatása – csoportmunka (2 óra) A szénhidrátok hétköznapi előfordulása, jelentősége – csoportmunka (2 óra)	*Biológia*: táplálkozás, emésztés
Kulcsfogalmak/ fogalmak	etil és metil alkohol, függőség, mérgező hatás, szénhidrát,	

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (8 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 5 óra**

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
3. A kémia és az atomok világa	Írásbeli dolgozat (1 óra)	
4. Kémiai kötések és kölcsönhatások halmazokban	Írásbeli dolgozat (1 óra)	
5. Anyagi rendszerek	Írásbeli dolgozat (1 óra)	
6. Kémiai reakciók és reakciótípusok	Írásbeli dolgozat (1 óra)	
7. Elektrokémia	Írásbeli dolgozat (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés, rögzítés	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
3. A kémia és az atomok világa	A periódusos rendszer vizsgálata, használata (1 óra) Anyagmennyiség - számítási feladatok – gyakorlás (1 óra)	
4. Kémiai kötések és kölcsönhatások halmazokban	Kémiai kötések felismerése – gyakorlás (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	periódusos rendszer, atom, atommag, elektron, proton, neutron, rendszám, moláris atomtömeg, ionos kötés, fémes kötés, kovalens kötés, másodrendű kötés	

Földrajz 9-12.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a felnőttoktatás 9-12. évfolyama számára (12. MELLÉKLET)
A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	2 óra	72 óra	68 óra	4 óra
10.	2 óra	72 óra	68 óra	4 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 9-10.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Természetföldrajz	**64**		**64**			

2. Társadalom- és gazdaságföldrajz	**32**				**32**	
3. Európa és Magyarország. A kontinensek társadalomföldrajza	**32**				**32**	
Számonkérés	**8**		**4**		**4**	
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés		8		4		4
Összesen:	**136 óra**	8 óra	**68 óra**	4 óra	**68 óra**	4 óra

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1. Természetföldrajz	Tájékozódás a térképen – gyakorlás (2 óra) Tanév végi rendszerezés, ismétlés (2 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
2. Társadalom- és gazdaságföldrajz	A fejezet áttekintése, ismétlés, összefoglalás (2 óra)	
3. Európa és Magyarország. A kontinensek társadalomföld-rajza	A fejezet áttekintése, ismétlés, összefoglalás (2 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Informatika 9-12.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a felnőttoktatás 9-12. évfolyama számára (12. MELLÉKLET)

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	0+3=3 óra	0+108=108 óra	0 óra	0+108=108 óra
10.	0+3=3 óra	0+108=108 óra	0 óra	0+108=108 óra
11.	1+2=3 óra	36+72=108 óra	34 óra	2+72=74 óra
12.	1+3=4 óra	31+93=124 óra	30 óra	1+93=94 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 9-10.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Az informatikai eszközök használata	**0**	0+41	**0**	0+40	**0**	0+1
2. Alkalmazói ismeretek	**0**	0+125	**0**	0+50	**0**	0+75
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	**0**	0+0	**0**	0+0	**0**	0+0
4. Infokommunikáció	**0**	0+0	**0**	0+0	**0**	0+0
5. Az információs társadalom	**0**	0+14	**0**	0+0	**0**	0+14
6. Könyvtári informatika	**0**	0+0	**0**	0+0	**0**	0+0
Számonkérés	**0**	0+16	**0**	0+8	**0**	0+8
Ismétlés, rendszerezés	**0**	0+20	**0**	0+10	**0**	0+10
Kötelező összesen:	**0 óra**	0+216 óra	**0 óra**	0+108 óra	**0 óra**	0+108 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 11-12.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. Az informatikai eszközök használata	**12**	0+55		0+52	**12**	0+3
2. Alkalmazói ismeretek	**14**	0+73	**9**	0+0	**5**	0+73
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	**10**	0+5	**10**	0+5		0+0

4. Infokommunikáció	**14**	0+10	**14**	0+5		0+5
5. Az információs társadalom	**7**	0+0		0+0	**7**	0+0
6. Könyvtári informatika	**5**	0+5		0+0	**5**	0+5
Számonkérés	**2**	0+14	**1**	0+7	**1**	0+7
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés		3+3		2+3		1+0
Kötelező összesen:	**64 óra**	3+165 óra	**34 óra**	2+72 óra	**30 óra**	1+93 óra

9. évfolyam

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (108 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Az informatikai eszközök használata**	**Órakeret 40 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Számítógépes terem rendje, munka-, tűz- és balesetvédelem		
Adattárolás a számítógépen Az információelmélet alapfogalmai, az információtárolás mértékegységei és átváltások Számrendszerek (bináris, decimális, hexadecimális), konvertálás számrendszerek között, egyszerű számítások nem tízes alapú számrendszerben Analóg és digitális jelek, digitalizálás Számábrázolás a számítógépen (fixpontos és lebegőpontos) Karakterábrázolás Kép, hang, mozgókép digitalizálása		*Matematika:* számrendszerek, egyszerű műveletek nem tízes alapú számrendszerben *Fizika, kémia:* analóg mérőműszerek használata, az eredmények vizsgálata
A számítástechnika története A számítástechnika fejlődésének története, számítógép generációk, híres magyarok az informatikában		*Történelem:* híres magyarok híres találmányai, magyarok a technika fejlődésében
A számítógép felépítése, részei A hardver fogalma Neumann–elvek, a Neumann-elvű számítógépek felépítése Alaplap, CPU, memória Perifériák és csoportosításuk – input, output, input-output		
Operációs rendszerek Szoftver fogalma és csoportosításuk Operációs rendszerek szolgáltatásai, a grafikus felhasználói felület készség szintű használata, felhasználói szintű beállítása Fájl és mappakezelés Segédprogramok használata (pl.: tömörítés, vírusirtás, lemezkarbantartás) Keresés a számítógépen (név és tartalom szerint), helyettesítő karakterek használata A tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban		

Kulcsfogalmak/ fogalmak	adat, információ, bit, számrendszer, analóg jel, digitális jel, digitalizálás, előjelbit, egyes és kettes komplemens, ASCII kód, kódlap, hardver, mikroprocesszor, memória, periféria, szoftver, operációs rendszer, GUI, fájl, program, kiterjesztés, mappa, tömörítés, vírus

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Alkalmazói ismeretek**	**Órakeret 50 óra**
	2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Digitális szövegalkotás, szövegszerkesztés Szövegszerkesztési alapelvek Szövegszerkesztő alkalmazások csoportosítása, jellemzése, felépítése Formázási lehetőségek (karakter, bekezdés, szegély, mintázat, felsorolás, számozás, hasáb, oldalbeállítások, objektumok beszúrása, formázása) ismerete, készség szintű alkalmazása A tabulátorok és táblázatok használata, ugyanazon feladat megoldása tabulátorral és táblázattal A keresés és csere, helyesírás ellenőrzés és automatikus elválasztás funkciók használata Nagy terjedelmű dokumentumok készítése – élőfej, élőláb, oldalszám, tartalomjegyzék Körlevél készítése Esztétikus szöveges dokumentumok készítésének igénye, a megfelelő formázási lehetőségek felismerése és készség szintű alkalmazása	*Magyar nyelv és irodalom:* önéletrajz, hivatalos levél készítése, esztétikus házi dolgozat készítése számítógéppel
Bemutató készítés Prezentációkészítés menete, dia beállításai Dia elrendezése, szövegdoboz, helyőrző, nézetek, mintadia használata, dia beállításai Kép, táblázat, diagram, rajz objektum beszúrása, formázása Külső és belső hivatkozások, akciógombok Komplex, interaktív bemutatók készítése, a tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban	*Biológia, kémia, fizika, történelem:* bemutató készítése tantárgyi témájú kiselőadásokhoz
Weblapkészítés Weblapkészítés lépései, weboldal formázási lehetőségei és tulajdonságai Szövegformázási lehetőségek Képek, táblázatok beszúrása, formázása Külső és belső hivatkozások használata Ismerkedés a HTML nyelvvel A tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban	
Multimédia Multimédiás eszközök használata Multimédiás dokumentumok készítése, a megfelelő program helyes kiválasztása	*Ének zene, rajz és vizuális kultúra:* kreatív feladat – zenélő képeslap megtervezése, elkészítése

Kulcsfogalmak/ fogalmak	karakter, bekezdés, tabulátor, körlevél, dia, mintadia, akciógomb, hivatkozás, HTML

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Tanév végi rendszerezés, ismétlés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1. Az informatikai eszközök használata **2. Alkalmazói ismeretek**	Adattárolás a számítógépen, a számítógép felépítése (1 óra) Operációs rendszerek elmélet és gyakorlat (2 óra) Szövegszerkesztés (2 óra) Prezentációkészítés (1 óra) Weblapszerkesztés (1 óra) Multimédiás dokumentum készítése (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

10. évfolyam

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (108 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Az informatikai eszközök használata**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Számítógépes terem rendje, munka-, tűz- és balesetvédelem		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Alkalmazói ismeretek**	**Órakeret 75 óra**
	2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Képszerkesztés Pixel- és vektorgrafika Képformátumok Kép újraméretezése, a kép, vagy egy részének kijelölése Képszerkesztő alkalmazás eszközei (kijelölés, ecset, radír, nagyító)		*Rajz és vizuális kultúra:* plakát készítése digitális eszközökkel

Vágás, forgatás, tükrözés, nyújtás Színkezelés, paletta, színmélység, átlátszóság, világosság és gamma, fényerő, kontraszt Rétegek használata Hexadecimális és decimális színkódok Művészi hatások alkalmazása A tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	színkód, domborítás, elmosás, torzítás, megvilágítás, becsillanás

	2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Táblázatkezelés Táblázatkezelő program felépítése, működése Cellaformázási lehetőségek, feltételes formázás Cellahivatkozások - relatív és abszolút Képletek Más tantárgyak számítási feladatainak megoldása táblázatkezelővel A táblázatkezelő beépített függvényeinek praktikus használata (matematikai, statisztikai, kereső, dátum és szövegkezelő függvények) Függvények egymásba ágyazása Adatok szemléletes megjelenítése diagramok segítségével Matematikai függvények ábrázolása táblázatkezelőben A tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban A táblázatkezelők kínálta lehetőségek praktikus, helyes, igényes használata	*Fizika, kémia:* számítási feladatok megoldása táblázatkezelővel, az eredmények kiértékelése, statisztikák készítése *Matematika:* függvényábrázolás táblázatkezelővel
Adatbázis-kezelés Adatbázis-kezelés alapfogalmai – adat, adatbázis, adatbázis-kezelő A relációs adatmodell – táblák, kapcsolatok, kulcsok Adattípusok Lekérdezések fajtái Egyszerű és összetett lekérdezések Táblák közötti lekérdezések Adatbevitel és adatok kinyerése – űrlapok és jelentések készítése A tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban	*Földrajz:* tantárgyi tartalmú adatbázisok használata, szemléletes kimutatások (jelentések) készítése
Térinformatika A térinformatika fejlődése A háromdimenziós alakzatok levetítése két dimenzióra	*Matematika:* térelemek modellezése számítógépen

Kulcsfogalmak/ fogalmak	pixel, pixelgrafika, vektorgrafika, színkód, vágás, forgatás, tükrözés, nyújtás, paletta, színmélység, rétegek, cella, cellatartomány, relatív és abszolút cellahivatkozás, függvény argumentuma, diagram, adat, adatbázis, adatbázis-kezelő, reláció, adattábla, lekérdezés, űrlap, jelentés, projekció

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Az információs társadalom	Órakeret 14 óra
	5.1. Az információkezelés jogi és etikai vonatkozásai	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Információs társadalom A modern információs társadalom jellemzői Informatikai kultúra Informatika és etika, netikett, publikálási szabályok Szerzői jog, szoftverek csoportosítása felhasználói jog szerint Adatvédelem, informatikai biztonság Az információforrások hitelességének vizsgálata Számítógépes információs rendszerek Közhasznú információs források Az információs társadalom személyiségre és az egészségre gyakorolt hatása	*Etika*: társadalmi változások, értékrend váltás, szellemi értékek
A szellemi érték védelme A szoftver, mint szellemi érték A licence szerződés tartalma, jelentősége Informatikai eszközök etikus használata	

	5.2. Az e-szolgáltatások szerepe és használata	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
E-szolgáltatások Az elektronikus szolgáltatások Az e-szolgáltatások fogyasztói viselkedést befolyásoló veszélyei	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	netikett, közhasznú adatbázis, szoftver, szellemi érték, licence, szabadszoftver, kereskedelmi szoftver, próbaverzió

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés, rögzítés	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Tanév végi rendszerezés, ismétlés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
2. Alkalmazói ismeretek	Képszerkesztés (1 óra) Táblázatkezelés (3 óra) Adatbázis kezelés (3 óra)	

5. Az információs társadalom	Információs társadalom (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (2 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Tanév végi rendszerezés, ismétlés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (72 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Az informatikai eszközök használata**	**Órakeret 52 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Számítógépes terem rendje, munka-, tűz- és balesetvédelem		
A számítógép felépítése – hardver ismeretek A számítógép részei (alaplap, tápegység, csatlakozók és kábelek, háttértárak, perifériák), ezek elnevezése, fajtái, jellemzése, felismerése A számítógép összeszerelése A PC összetevők és perifériák fejlesztése és beállítása A biztonságos labor- és szerszámhasználat, biztonságos eszközhasználat Megelőző karbantartás és hibaelhárítás		*Fizika, kémia:* a számítógép alkatrészekben előforduló anyagok és tulajdonságaik, az alkatrészek működési elve (vezetők és félvezetők, optikai kábel, stb.)
Operációs rendszerek Az operációs rendszerek feladatai Operációs rendszerek bemutatása és összehasonlítása: szolgáltatásaik, korlátaik, kompatibilitás Az egyén igényeinek leginkább megfelelő operációs rendszer kiválasztása Az operációs rendszer telepítése, beállítása és finomhangolása Az operációs rendszer újabb verzióra A grafikus felület használata (GUI) Az operációs rendszerek megelőző karbantartási feladatainak meghatározása és elvégzése, az operációs rendszerek hibaelhárítása		
Laptopok és más adathordozó eszközök Laptopok és más hordozható eszközök bemutatása A laptopok összetevőinek felismerése és jellemezése Az asztali számítógépek és a laptopok összetevőinek összehasonlítása Laptopok konfigurálása		

A különféle mobiltelefon szabványok összehasonlítása Vezeték nélküli megoldások a laptopokhoz és más hordozható eszközökhöz Laptopok és más hordozható eszközök javítása Laptopok összetevőinek kiválasztása A laptopoknál és más hordozható eszközöknél alkalmazható megelőző karbantartás és hibaelhárítás	
Nyomtatók és lapolvasók A jelenleg elérhető nyomtatótípusok bemutatása, a nyomtatók telepítési és beállítási folyamatai A jelenleg elérhető lapolvasó-típusok bemutatása, a lapolvasók telepítési és beállítási folyamata Nyomtató/lapolvasó helyi telepítése és beállítása Nyomtató és lapolvasó megosztása a hálózaton Nyomtatók és lapolvasók bővítése és beállítása Nyomtatóknál és lapolvasóknál alkalmazható általános megelőző karbantartás és hibaelhárítás	
Számítógépes hálózatok Hálózati alapelvek, a számítógép-hálózatok típusai, hálózati alapfogalmak és technológiák A hálózat fizikai összetevői LAN topológiák és architektúrák, Ethernet szabványok Az OSI referenciamodell és a TCP/IP modell bemutatása A hálózati kártya és a modem üzembe helyezése Egyéb hálózati kapcsolódási technológiák elnevezései, funkciói és jellemzői Egyéni igényeknek megfelelő hálózat tervezése, az ehhez szükséges megfelelő hálózati eszközök kiválasztása, a hálózat megvalósítása Már meglévő hálózat fejlesztése Egyszerű levelező kiszolgáló telepítése, konfigurációja és kezelése Általános megelőző karbantartás és hibaelhárítás hálózatokban	
Biztonság A biztonság fontossága Biztonsági veszélyforrások leírása, biztonsági eljárások azonosítása Biztonsági megoldások ismerete, a szükséges összetevők kiválasztása Biztonsági kockázatok csökkentése Általános megelőző karbantartási technikák a biztonság érdekében Biztonsági veszélyek elhárítása	
Kommunikációs képességek A kommunikáció és a hibaelhárítás közötti összefüggés A jó kommunikációs képességek és a professzionális magatartás A számítógéppel történő munkavégzés etikai és jogi aspektusai	*Magyar nyelv és irodalom:* a kommunikáció általános modellje, a társas kommunikáció szabályai

Kulcsfogalmak/ fogalmak	PC, alaplap, tápegység, mikroprocesszor, háttértár, periféria, laptop, operációs rendszer, GUI, számítógépes hálózat, LAN, Ethernet, TCP/IP, protokoll, biztonság, kockázat, megelőző karbantartás, hibaelhárítás, levelező kiszolgáló

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel**	**Órakeret 5 óra**
	3.2. Algoritmizálás és adatmodellezés	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Algoritmizálás eszközei Változók, konstansok, egyszerű és összetett adattípusok Vezérlő szerkezetek: elágazás, ciklus Nevezetes algoritmusok: keresés, csere, rendezés, minimum, maximum kiválasztás	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	konstans, változó, elágazás, ciklus

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**4. Infokommunikáció**	**Órakeret 5 óra**
	4.1. Információkeresés, információközlési rendszerek	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Keresés az interneten Kulcsszavas és tematikus keresők használata a gyakorlatban	
4.2. Az információs technológián alapuló kommunikációs formák	
Elektronikus levelezés (e-mail) Levelező rendszerek működése, beállítása, levelező rendszer magabiztos használata a gyakorlatban	
4.3. Médiainformatika	
Internetes média Hírportálok, médiatárak használata a gyakorlatban	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	kulcsszó, tematikus keresés, ÉS, VAGY, TAGADÁS, keresőmotor, e-mail, tárgy, csatolmány, címtár, e-book

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Tanév végi rendszerezés, ismétlés	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 7 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1. Az informatikai eszközök használata **3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel** **4. Infokommunikáció**	Hardveres ismeretek (2 óra) Operációs rendszerek (2 óra) Hálózatok (1 óra) Algoritmizálás (1 óra) Infokommunikáció (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (1 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés, rögzítés	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Tanév végi rendszerezés, ismétlés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (93 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Az informatikai eszközök használata	Órakeret 3 óra
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Számítógépes terem rendje, munka-, tűz- és balesetvédelem		
A szóbeli érettségi témakörök áttekintése az informatikai eszközök használata c. témában Adattárolás a számítógépen Ergonómia Hardveres és szoftveres ismeretek Operációs rendszerek Hálózati ismeretek		

Kulcsfogalmak/ fogalmak	adat, információ, bit, számrendszer, analóg jel, digitális jel, digitalizálás, előjelbit, egyes és kettes komplemens, ASCII kód, kódlap, operációs rendszer, GUI, fájl, program, kiterjesztés, mappa, tömörítés, vírus, hardver, periféria, adatvédelem, adatbiztonság, PC, alaplap, tápegység, mikroprocesszor, háttértár, periféria, laptop, számítógépes hálózat, LAN, Ethernet, TCP/IP, protokoll, biztonság, kockázat, megelőző karbantartás, hibaelhárítás, levelező kiszolgáló

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Alkalmazói ismeretek**	**Órakeret 73 óra**
	2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Gyakorlati (közép és emelt szintű) érettségi feladatok megoldása az alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Szövegszerkesztés Prezentációkészítés és grafika Weblapszerkesztés		
	2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Gyakorlati (közép és emelt szintű) érettségi feladatok megoldása az alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Táblázatkezelés Adatbázis-kezelés		
Adatbázis-kezelés elmélet Adatbázis-kezelés elméleti áttekintés		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	karakter, bekezdés, tabulátor, körlevél, dia, mintadia, akciógomb, hivatkozás, HTML, adatbázis, relációs adatbázis, adat, adattábla, rekord, mező, kapcsolat, kulcs, redundancia	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**4. Infokommunikáció**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Érettségi szóbeli témakörök áttekintése Az internet szolgáltatásai: e-mail, www működése, FTP, e-szolgáltatások Távoli online adatbázisok használata az interneten Internetes média		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Word Wide Web, távoli online adatbázis, média, e-mail, kulcsszavas kereső, tematikus kereső	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**6. Könyvtári informatika**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Érettségi szóbeli témakörök áttekintése Könyvtárak története, típusai Elektronikus könyvtárak		

MEK (Magyar Elektronikus Könyvtár) ismerete	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	könyvtár, elektronikus könyvtár

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1. Az informatikai eszközök használata **2. Alkalmazói ismeretek** **4. Info-kommunikáció** **6. Könyvtári informatika**	Elméleti számonkérés (1 óra) Gyakorlati számonkérés (Szövegszerkesztés, prezentáció-és weblapkészítés, táblázatkezelés, adatbázis-kezelés) (4 óra) Elméleti számonkérés (1 óra) Elméleti számonkérés (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Etika 9-12.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a felnőttoktatás 9-12. évfolyama számára (12. MELLÉKLET)
A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
11.	1 óra	36 óra	32 óra	4 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 11.

Témakör	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad
1. Alapvető etika	**10**	
2. Egyén és közösség	**12**	
3. Korunk kihívásai	**10**	
Számonkérés		2
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés		2
Összesen:	**32 óra**	4 óra

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1. Alapvető etika 2. Egyén és közösség	írásbeli dolgozat	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Tanév végi rendszerező összefoglalás		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Művészetek (Vizuális kultúra) 9-12.

Választott kerettanterv:

Kerettanterv a felnőttoktatás 9-12. évfolyama számára (12. MELLÉKLET)

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
11.	1 óra	36 óra	30 óra	6 óra
12.	1 óra	31 óra	25 óra	6 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 11-12.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. Csoportos feldolgozás	**7**		**4**		**3**	
2. A művészet értelmezése	**4**		**4**			
3. Gyakori témák a művészetben: mitológiai, bibliai adaptációk, csendélet, tájkép, portré	**4**		**4**			

4. Parafrázisok, „remake”, avagy újraértelmezett témák a művészetben	**3**		**3**			
5. Társadalom és a művészet kapcsolata I.	**4**		**4**			
6. Társadalom és a művészet kapcsolata II.	**4**		**4**			
7. A tér és az ember viszonya, a mesterséges tér és funkciói	**4**		**4**			
8. Rombolás és újrateremtés a művészetben: A rombolás	**2**				**2**	
9. Rombolás és újrateremtés a művészetben: Az új teremtése	**3**				**3**	
10. Új médiumok megjelenése a művészetben	**3**				**3**	
11. A mozgás a művészetben	**3**				**3**	
12. A kifejezés győzelme a valós látvány fölött; az expresszionista szemlélet általános előfordulása	**3**				**3**	
13. A művészeti formák összekapcsolódása, összművészeti kísérletek	**3**				**3**	
14. Életterünk, tárgyak és „házak”, mesterséges környezetünk	**3**				**3**	
Számonkérés	**5**		**3**		**2**	
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés		12		6		6
Összesen:	**55 óra**	12 óra	**30 óra**	6 óra	**25 óra**	6 óra

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (6 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Kommunikációs és együttműködési képesség, lényegkiemelés és rendszerező képesség fejlesztése	**1. Csoportos feldolgozás** Csoportmunka: Választott vagy megbeszélt művészettörténeti korszakok csoportos feldolgozása Klasszikus kultúrák megismerése, ismétlése Információ-, adat-, és forrásgyűjtés	*Magyar nyelv és irodalom, történelem*: művészettörténeti korszakok
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kapcsolatteremtés, munkamegosztás	

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (6 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Kommunikációs és együttműködési képesség, lényegkiemelés és rendszerező képesség fejlesztése	**1. Csoportos feldolgozás** Csoportmunka: Választott vagy megbeszélt művészettörténeti korszakok csoportos feldolgozása Klasszikus kultúrák megismerése, ismétlése Információ-, adat-, és forrásgyűjtés	*Magyar nyelv és irodalom, történelem*: művészettörténeti korszakok
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kapcsolatteremtés, munkamegosztás	

Osztályfőnöki 9-12.

Választott kerettanterv:

Kerettanterv a felnőttoktatás 9-12. évfolyama számára (12. MELLÉKLET)

Állomány: 12.3.13_of_9-12_felnott_v.doc

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	1 óra	36 óra	36 óra	0 óra
10.	1 óra	36 óra	36 óra	0 óra
11.	1 óra	36 óra	36 óra	0 óra
12.	1 óra	31 óra	31 óra	0 óra

2.2.5 Felnőttoktatás (esti munkarend), gimnázium, 9-12. évfolyam (2020. 09. 01-től kifutó rendszerben)

(Kt. rendelet 12. melléklet)

Óraterv – gimnázium - felnőttoktatás-esti				
Tantárgyak	**9. évf.**	**10. évf.**	**11. évf.**	**12. évf.**
Anyanyelv/kommunikáció	1	1	1	0,5+0,5
Magyar irodalom	2	2	2	2
Matematika	3+1	3+1	3+1	2+1
Idegen nyelv (angol/német)	3	3	3	3
Történelem, állampolgári ismeretek	1	1	1	2
Fizika	1	1	1	1
Biológia	1	1	1	
Kémia	1	1		
Földrajz	1	1		
Informatika	+1	+1	1+1	1+2
Etika			0,5	
Művészetek (Vizuális kultúra)			0,5	1
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Testnevelés				
Szabadon tervezhető órakeret	**2**	**2**	**2**	**3,5**
Rendelkezésre álló órakeret	**17**	**17**	**17**	**17**

Magyar 9-12.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a felnőttoktatás 9-12. évfolyama számára (12. MELLÉKLET)
A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként Anyanyelv/kommunikáció

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	1 óra	36 óra	32 óra	4 óra
10.	1 óra	36 óra	32 óra	4 óra
11.	1 óra	36 óra	32 óra	4 óra
12.	0,5+0,5=1 óra	16+15=31 óra	14 óra	2+15=17 óra

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként Magyar irodalom tantárgyból

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	2 óra	72 óra	65 óra	7 óra
10.	2 óra	72 óra	65 óra	7 óra
11.	2 óra	72 óra	65 óra	7 óra
12.	2 óra	62 óra	56 óra	6 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként Anyanyelv/kommunikáció 9-10.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Kommunikáció, tömegkommunikáció	**10**		**10**			
2. Nyelvi szintek, a nyelv grammatikai jellemzői	**12**		**12**			
3. Szövegértés, szövegalkotás	**10**		**2**		**8**	
4. Helyesírási ismeretek	**6**				**6**	
5. A szöveg	**10**				**10**	
6. Stilisztikai alapismeretek	**6**				**6**	
7. Jelentéstan	**6**		**6**			
Számonkérés	**4**		**2**		**2**	
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés		8		4		4
Összesen:	**64 óra**	8 óra	**32 óra**	4 óra	**32 óra**	4 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként Anyanyelv/kommunikáció 11-12.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. Kommunikáció	**6**		**6**			
2. Retorika	**9**				**9**	
3. Általános nyelvészeti ismeretek	**10**		**10**			
4. Pragmatikai ismeretek	**4**		**4**			
5. Szövegalkotás	**10**		**5**		**5**	
6. Nyelv és társadalom	**4**		**4**			
7. Nyelvtörténet	**3**		**3**			
Számonkérés		4		2		2
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés		2+15		2		15
Összesen:	**46 óra**	6+15 óra	**32 óra**	4 óra	**14 óra**	2+15 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként Magyar irodalom 9-10.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Érzékenyítés, ráhangolás – esztétikai bevezető	**4**		**4**			
2. Világirodalom	**27**		**19**		**8**	
3. Színház- és drámatörténet	**25**		**15**		**10**	
4. Középkori nyelvemlékek	**2**		**2**			
5. Portrék	**41**		**21**		**20**	
6. Látásmódok	**9**		**4**		**5**	
7. Életművek	**22**				**22**	
Számonkérés		8		4		4
Ismétlés, rendszerezés		6		3		3
Összesen:	**130 óra**	14 óra	**65 óra**	7 óra	**65 óra**	7 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként Magyar irodalom 11-12.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. Világirodalom	**6**				**6**	
2. Portrék	**34**		**19**		**15**	
3. Látásmódok	**12**		**6**		**6**	
4. Életművek	**58**		**29**		**29**	
5. Magyar irodalom – a *Nyugat* és első nemzedéke	**8**		**8**			
6. Az irodalom határterületei	**3**		**3**			
Számonkérés		9		5		4
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés		4		2		2
Összesen:	**121 óra**	13 óra	**65 óra**	7 óra	**56 óra**	6 óra

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma Anyanyelv/kommunikáció (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
2. Nyelvi szintek, a nyelv grammatikai jellemzői	Morfémák – szóelemzések (1 óra) Szófajtani feladatok (1 óra) Mondatelemzések – egyszerű és összetett mondatok (2 óra)	Idegen nyelvek
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Morféma, morfológia, szótő, képző, jel, rag; szófaj, alapszófajok, viszonyszók, mondatszók; alárendelés, mellérendelés	

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma Anyanyelv/kommunikáció (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
3. Szövegértés, szövegalkotás **4. Helyesírási ismeretek**	Szövegértési, szövegalkotási feladatok (2 óra) Tollbamondás, helyesírási feladatsor (2 óra)	Idegen nyelvek Történelem
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Helyesírás, egybeírás, különírás, tulajdonnevek	

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma Anyanyelv/kommunikáció (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
11. évfolyam anyaga	Év végi írásbeli számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1. Kommunikáció **5. Szövegalkotás**	Kommunikációs gyakorlatok (1 óra) Különféle szövegek megalkotása (esszé, előadás, felelet, levél, kérvény stb.) (1 óra)	Tánc és dráma Mozgókép- és médiaismeret Történelem Idegen nyelvek
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kommunikáció, kommunikációs folyamat tényezői és funkciói; esszé, levél, kérvény	

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma Anyanyelv/kommunikáció (2 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
12. évfolyam anyaga	Év végi írásbeli számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (15 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
2. Retorika **5. Szövegalkotás** **9-12. évfolyam anyaga**	Szövegalkotási gyakorlatok (különböző szövegtípusok írásban és szóban) (3 óra) Szóbeli kommunikáció fejlesztése kiselőadásokkal, szituációs gyakorlatokkal (4 óra) Érettségi tématköröknek, tételeknek megfelelő ismeretek rendszerezése, összegzése (Ember és nyelv; Kommunikáció; A magyar nyelv története; Nyelv és társadalom; A nyelvi szintek; A szöveg; A retorika alapjai; Stílus és jelentés) (8 óra)	Tánc és dráma Mozgókép- és médiaismeret Történelem Idegen nyelvek
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma Irodalom (7 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
2. Világirodalom (ókori epika, líra) **3. Színház- és drámatörténet**	Témazáró dolgozat (1 óra) Témazáró dolgozat (1 óra)	

(ókori és reneszánsz dráma) **5. Portrék** (Janus Pannonius, Balassi Bálint költészete) **6. Látásmódok** (Zrínyi Miklós művei)	Témazáró dolgozat (1 óra) Szóbeli számonkérés (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret** **3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
2. Világirodalom	Kiselőadások, prezentációk a diákoktól: görög mitológiai történetek; más művészeti alkotások kapcsolata az ókori irodalommal (3 óra)	Történelem Rajz és vizuális kultúra
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Mitológia, mítosz, olümposzi istenek	

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma Irodalom (7 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret** **4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
2. Világirodalom **3. Színház- és drámatörténet** **7. Életművek**	Témazáró dolgozat (1 óra) Témazáró dolgozat (1 óra) Esszéírás (2 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés, rögzítés	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
3. Színház- és drámatörténet	Egy mű részletének dramatizálása (3 óra)	Tánc és dráma Rajz és vizuális kultúra Mozgókép- és médiaismeret
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Dráma, tragédia, tragikus hős, tragikum	

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma Irodalom (7 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
3. Portrék (Móricz Zsigmond) **4. Látásmódok** (Karinthy Frigyes, Krúdy Gyula) **6. A Nyugat és első nemzedéke** (Juhász Gyula, Tóth Árpád) **5. Életművek** (Ady Endre, Babits Mihály)	Témazáró dolgozat (1 óra) Témazáró dolgozat (1 óra) Témazáró dolgozat (1 óra) Esszéírás (2 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés, rögzítés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
11. évfolyam anyaga	Év végi rendszerezés, ismétlés az érettségi követelményeknek, témaköröknek megfelelően	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma Irodalom (6 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1. Világirodalom (avantgárd) **2. Portrék** (Radnóti Miklós) **4. Életművek** (Kosztolányi Dezső, József Attila)	Témazáró dolgozat (1 óra) Témazáró dolgozat (1 óra) Esszéírás (2 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
12. évfolyam anyaga	Év végi ismétlés, rendszerezés az érettségi témaköröknek, tételeknek megfelelően (2 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Matematika 9-12.

Választott kerettanterv:

Kerettanterv a felnőttoktatás 9-12. évfolyama számára (12. MELLÉKLET)

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	3+1=4 óra	108+36=144 óra	97 óra	11+36=47 óra
10.	3+1=4 óra	108+36=144 óra	97 óra	11+36=47 óra
11.	3+1=4 óra	108+36=144 óra	97 óra	11+36=47 óra
12.	2+1=3 óra	62+31=93 óra	56 óra	6+31=37 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 9-10.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	**20**		**10**		**10**	
2. Számtan, algebra	**66**		**33**		**33**	
3. Összefüggések, függvények, sorozatok	**16**		**9**		**7**	
4. Geometria	**60**		**30**		**30**	
5. Valószínűség, statisztika	**10**		**4**		**6**	
Számonkérés	**10**		**5**		**5**	
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés	**12**	22+72	**6**	11+36	**6**	11+36
Összesen:	**194 óra**	22+72	**97**	11+36	**97**	11+36

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 11-12.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	**10**		**5**		**5**	
2. Számtan, algebra	**17**		**17**			
3. Összefüggések, függvények, sorozatok	**21**		**11**		**10**	
4. Geometria	**45**		**35**		**10**	
5. Valószínűség, statisztika	**22**		**14**		**8**	
Számonkérés	**8**		**4**		**4**	
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés	**30**	17+67	**11**	11+36	**19**	6+31
Összesen:	**153 óra**	17+67	**97**	11+36	**56**	6+31

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Számtan, algebra (5 óra)	

Arány, arányos osztás, százalékszámítás	Feladatok arányos osztásra (2 óra) A százalékszámítás alapfeladataik, felismerésük (3 óra)	
	Összefüggések, függvények, sorozatok (4 óra)	
Abszolútérték és másodfokú függvény transzformációja, függvény jellemzése	Az alapfüggvények transzformálása síkbeli geometriai transzformációk segítségével (2 óra) Igényes ábrák készítése. Jelölések megfelelő használata (1 óra) Függvényjellemzés szempontjai (1 óra)	Fizika; kémia; biológia, egészségtan: időben lejátszódó folyamatok leírása, elemzése.
	Valószínűség, statisztika (2 óra)	
Gyakoriság, relatív gyakoriság gyakorisági diagramok	Gyakoriság, relatív gyakoriság, gyakorisági diagramok (1 óra) Táblázatból diagram készítése és viszont (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Rész, egész, arány, alap, százalékláb, százalékérték, eltolás, tükrözés, nyújtás, zsugorítás, értelmezési tartomány, érték készlet, szélsőérték, zérushely, monotonitás, paritás, párosság-páratlanság, függvény transzformáció	

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (36 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 36 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Gondolkodási és megismerési módszerek (2 óra)	
Kombinatorika	A kombinatorikai alapfeladatok felismerése. Összetett feladatok részekre bontása (2 óra)	
	Számtan, algebra (17 óra)	
Műveletek racionális számokkal	A négy alapművelet gyakorlása egész, tört, tizedes tört és előjeles számokkal (5 óra)	
Százalékszámítás	Összetettebb feladatok felépítése az alapfeladatok egymás utáni elvégzésével (4 óra)	Magyar nyelv és irodalom: szövegértés
Hatványozás	A hatványozás azonosságainak gyakorlása (3 óra)	

Halmazok	A halmazműveletek szemléltetése (2 óra)	Informatika: könyvtárszerkezet a számítógépen
Normálalak	Művelet elvégzése normálalakban megadott vagy normálalakra hozott számokkal (3 óra)	Fizika, kémia: művelet elvégzése normálalakban megadott vagy normálalakra hozott számokkal.
	Összefüggések, függvények, sorozatok (9 óra)	
Függvények ábrázolása, függvény transzformáció ábrázolása számítógépen	Függvények ábrázolása (3 óra) A függvény transzformációk és a síkbeli geometriai transzformációk kapcsolatának szemléltetése (6 óra)	Informatika: táblázatkezelés táblázatok, függvények, diagramok, matematikai programok
	Geometria (2 óra)	
Geometriai szerkesztések	Háromszögek, négyszögek szerkesztése (2 óra)	Földrajz: térképi ábrázolás.
	Valószínűség, statisztika (6 óra)	
Gyakorisági diagramok Kördiagramok Statisztikai feladatok	Összefüggés a gyakoriság és a relatív gyakoriság között. Kifejezés törtként és százalékosan (3 óra) Táblázatból diagram készítése és viszont (3 óra)	Informatika: függvények, táblázatok, diagramok
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Közös nevező, bővítés, egyszerűsítés, előjel, alap, százalékláb, százalékérték, szorzattá alakítás, zárójelfelbontás, hatványozás, metszet, unió, különbség, alap, kitevő, hatvány, tizedes tört	

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Számtan, algebra (4 óra)	

Négyzetgyök	A négyzetgyök azonosságai (2 óra) A másodfokú egyenlet megoldása (2óra)	Fizika: matematikai inga lengésideje.
	Geometria (5 óra)	
Geometriai fogalmak, geometria transzformációk	Geometriai alapfogalmak (1 óra) Térelemek, távolságok és szögek értelmezése (1 óra) A háromszög nevezetes vonalai, körei (2 óra) Szerkesztési feladatok (1 óra)	Informatika: tantárgyi szimulációs programok használata (geometriai szerkesztőprogram).
	Valószínűség, statisztika (2 óra)	
Kombinatorikai feladatok gyakorlása Valószínűség számítás	Kombinatorikai alapfeladatok típusának felismerése, kulcsszavak jelentősége (2óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Négyzetgyök, hatvány, permutáció, variáció, kombináció, binomiális együtthatók, klasszikus és geometriai valószínűség	

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (36 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret** **36 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Számtan, algebra (14 óra)	
Másodfokú egyenlet négyzetgyök	Másodfokú egyenlet megoldása (2 óra) Gyökök és együtthatók összefüggései (2 óra) Néhány egyszerű magasabb fokú egyenlet megoldása (4 óra) Egyszerű négyzetgyökös egyenletek (3 óra) Másodfokú egyenlőtlenségek (3 óra)	Fizika: egyenletesen gyorsuló mozgás kinematikája.
	Összefüggések, függvények, sorozatok (8 óra)	
Egyenletrendszer grafikus megoldása	Egyenlet, egyenletrendszer grafikus megoldása (3 óra) Az algebrai és a grafikus módszer összevetése (2 óra) Számítógépes program használata (3 óra)	Informatika: Excel függvények Fizika; kémia; biológia, egészségtan; földrajz:

		számítási feladatok.
	Geometria (11 óra)	
Testek felszíne, térfogata Pitagorasz-tétel Szögfüggvények	Egybevágóság, szimmetria (2 óra) Hasonló testek felszínének, térfogatának aránya. Vektorok összege, két vektor különbsége. Vektorok felbontása összetevőkre (2 óra) Hegyesszög szinusza, koszinusza, tangense és kotangense (3 óra) A Pitagorasz-tétel és a hegyesszög szögfüggvényeinek alkalmazása a derékszögű háromszög hiányzó adatainak kiszámítására (4 óra)	Biológia-egészségtan: példák arra, amikor adott térfogathoz nagy felület (pl. fák levelei) tartozik. Fizika: vektor felbontása merőleges összetevőkre.
	Valószínűség, statisztika (3 óra)	
Eseményekkel végzett műveletek	Véletlen esemény és bekövetkezésének esélye, valószínűsége (3 óra)	Magyar nyelv és irodalom: szövegértés
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Négyzetgyök, hatvány, vektor, hasáb, szinusz, koszinusz, tangens, kotangens, klasszikus és geometriai valószínűség	

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret** **11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Számtan, algebra (4 óra)	
Hatványozás, gyökvonás,	A hatványozás azonosságainak gyakorlása (1 óra) Negatív hatványkitevő használata (1 óra) Műveletek hatványokkal (2 óra)	
	Összefüggések, függvények, sorozatok (2 óra)	
Trigonometrikus függvények	A trigonometrikus függvények transzformációi (2 óra)	
	Geometria (5 óra)	
Egyenes egyenlete	Geometria és algebra összekapcsolása, egyenest jellemző adatok (1 óra) A skaláris szorzat tulajdonságai. Két vektor merőlegességének szükséges és elégséges feltétele (2 óra)	Földrajz: helymeghatározás, térképek.

	Képletek értelmezése, alkalmazása, két pont távolsága, a szakasz hossza (2 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	hatványozás, alap, kitevő, hatvány, négyzetgyök, irányvektor, normálvektor, iránytangens	

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (36 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 36 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Gondolkodási és megismerési módszerek (2 óra)	
Gráf	Egyszerű hálózat szemléltetése. Gráfok alkalmazása problémamegoldásban (2 óra)	Kémia: molekulák térszerkezete.
	Számtan, algebra (9 óra)	
Hatványozás, logaritmus	Hatványozás és a logaritmus kapcsolatának felismerése, zsebszámológép használata, táblázat használata (4 óra) Logaritmikus egyenletek (5 óra)	
	Összefüggések, függvények, sorozatok (6 óra)	
Logaritmikus, exponenciális függvények, függvénytranszformáció	A függvénytranszformációk és a síkbeli geometriai transzformációk kapcsolatának szemléltetése (2 óra) Az exponenciális függvény transzformációi (2 óra) A logaritmikus függvény transzformációi (2 óra)	
	Geometria (13 óra)	
Műveletek koordinátákkal adott vektorokkal, egyenes egyenlete Szinusztétel, koszinusztétel	Képletek értelmezése. Geometria és algebra összekapcsolása, egyenest jellemző adatok, a közöttük felfedezhető összefüggések értése, használata (4 óra) Két pont távolsága, osztópont meghatározása, a szakasz hossza. (2 óra) Kör és egyenes kölcsönös helyzete (2 óra) Szinusztétel, koszinusztétel alkalmazása (3 óra) Síkidomok kerületének és területének számítása (2 óra)	Fizika: vektor felbontása adott állású összetevőkre. Földrajz: térábrázolás és térmegismerés eszközei, GPS.
	Valószínűség, statisztika (6 óra)	

Eseményekkel végzett műveletek	Példák események összegére, szorzatára, komplementer eseményre, egymást kizáró eseményekre (2 óra) Egyszerű valószínűség-számítási problémák (4 óra)	Magyar nyelv és irodalom: szövegértés
Kulcsfogalmak/ fogalmak	hatványozás, alap, kitevő, hatvány, logaritmus, alapfüggvény,függvény transzformáció, eltolás, nyújtás, zsugorítás, tükrözés, koordináták, vektor, irányvektor, normálvektor, iránytangens	

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (6 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Gondolkodási és megismerési módszerek (2 óra)	
Szöveges feladatok	A feladat szövegének értelmezése. Az adatok módszeres lejegyzése. Összefüggések keresése. Számítások. Válasz megfogalmazása. Ellenőrzés a feladat szövegébe (2 óra)	Magyar nyelv és irodalom: szövegértés
	Összefüggések, függvények, sorozatok (2 óra)	
Kamatszámítás	Kamatoskamat-számítás. Modellek alkotása: befektetés és hitel (2 óra)	
	Valószínűség, statisztika (2 óra)	
Diagramok Adathalmazok jellemzése	Diagramok (1 óra) Statisztikai mutatók: módusz, medián, átlag, szórás (1 óra)	Földrajz: időjárási, éghajlati és gazdasági statisztikák.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Adat, számsorozat, sorozat megadása, számtani sorozat, mértani sorozat, kamat, valószínűség matematikai fogalma, módusz, medián, átlag, szórás	

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (31 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 31 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Gondolkodási és megismerési módszerek (5 óra)	

Kombinatorikai feladatok	Vegyes kombinatorikai feladatok, kiválasztási feladatok. (3 óra) A kombinatorika alkalmazása egyszerű geometriai feladatokban (2 óra)	Földrajz: előrejelzések, tendenciák megfogalmazása Biológia: genetika
	Összefüggések, függvények, sorozatok (10 óra)	
Sorozatok, kamatos kamat	Sorozat megadása rekurzióval és képlettel, a sorozat felismerése, a megfelelő képlet használata problémamegoldás során (6 óra) Számtani sorozat első n elemének összege (2 óra) Mértani sorozat első n elemének összege (2óra)	Informatika: algoritmusok megfogalmazása, tervezése Fizika, kémia, biológia: exponenciális folyamatok vizsgálata
	Geometria (9 óra)	
Henger, gúla, gömb	Térelemek kölcsönös helyzete, távolsága, szöge. Távolságok és szögek kiszámítása.(4 óra) Hasáb, henger, gúla, kúp, gömb felismerése. Felszín, térfogat szemléletes fogalma (5 óra)	Vizuális kultúra: axonometria.
	Valószínűség, statisztika (7 óra)	
Statisztikai adatok jellemzése, ábrázolása, klasszikus valószínűség	Statisztikai kimutatások (2 óra) Statisztikai mutatók: átlag, medián, módusz, szórás (4 óra) Számtani-, mértani-, és harmonikus közép (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Variáció, permutáció, kombináció, binomiális együtthatók, számsorozat, sorozat megadása, számtani sorozat, mértani sorozat, kamat, valószínűség matematikai fogalma, szórás, hasáb, henger, gúla, kúp, véletlen, valószínűség, adat, statisztikai mutató.	

Angol nyelv 9-12.

Választott kerettanterv:

Kerettanterv a felnőttoktatás 9-12. évfolyama számára (12. MELLÉKLET)

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	3 óra	108 óra	97 óra	11 óra
10.	3 óra	108 óra	97 óra	11 óra
11.	3 óra	108 óra	96 óra	12 óra
12.	3 óra	93 óra	81 óra	12 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 9-10.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Személyes vonatkozások, család	**16**		**8**		**8**	
2. Ember és társadalom	**20**		**10**		**10**	
3. Környezetünk	**18**		**9**		**9**	
4. Az iskola	**18**		**9**		**9**	
5. A munka világa	**22**		**11**		**11**	
6. Életmód	**20**		**10**		**10**	
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás	**20**		**10**		**10**	
8. Utazás, turizmus	**18**		**9**		**9**	
9. Tudomány és technika	**18**		**9**		**9**	
10. Gazdaság és pénzügyek	**18**		**9**		**9**	
Számonkérés	**6**	14	**4**	6	**2**	8
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés		8		5		3
Összesen:	**194 óra**	22 óra	**97 óra**	11 óra	**97 óra**	11 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 11-12.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. Személyes vonatkozások, család	**15**		**10**		**5**	
2. Ember és társadalom	**18**		**10**		**8**	
3. Környezetünk	**15**		**10**		**5**	
4. Az iskola	**16**		**8**		**8**	
5. A munka világa	**20**		**10**		**10**	
6. Életmód	**18**		**9**		**9**	
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás	**18**		**9**		**9**	
8. Utazás, turizmus	**18**		**9**		**9**	
9. Tudomány és technika	**18**		**9**		**9**	
10. Gazdaság és pénzügyek	**15**		**10**		**5**	
Számonkérés	**6**	14	**2**	8	**4**	6

Ismétlés, rendszerezés		10		4		6
Összesen:	**177 óra**	24 óra	**96 óra**	12 óra	**81 óra**	12 óra

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1. Személyes vonatkozások, család **2. Ember és társadalom**	Szóbeli kommunikációs készségek, verbális kifejező eszközök fejlesztése (3-3 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szókincs, mondatszerkesztés, párbeszéd	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
6. Életmód	Projekt munka: egy egyszerű étel elkészítése, videofelvétel készítése, annak kielemzése.	Biológia-egészségtan: egészséges életmód
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Recipe, ingredients, instructions	

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
3. Környezetünk **4. Az iskola** **5. A munka világa**	Szóbeli kommunikációs készségek, verbális kifejező eszközök fejlesztése. (2-2-3 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szókincs, mondatszerkesztés, párbeszéd	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 3 óra**

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Lakóhely nevezetességei	Debrecen nevezetességeinek bemutatása kinn a helyszínen, videofelvétel készítése, annak kielemzése	*Történelem*: híres személyek, épületek
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Historical building, sight-seeing, famous for…	

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (12 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 8óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
6. Életmód **7. Szabadidő, művelődés, szórakozás** **8. Utazás, turizmus**	Szóbeli kommunikációs készségek, verbális kifejező eszközök fejlesztése (2-2-3 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szókincs, mondatszerkesztés, párbeszéd	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés, rögzítés	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás	K-PAX: filmnézés angolul, majd a film feldolgozása kérdések alapján	*Társadalom-ismeret*
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Directions, instructions	

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (12 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
9. Tudomány és technika	Szóbeli kommunikációs készségek, verbális kifejező eszközök fejlesztése (3-3 óra)	

10. Gazdaság és pénzügyek		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szókincs, mondatszerkesztés, párbeszéd	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Pályaválasztás (A munka világa)	Állásinterjúk eljátszása, videofelvétel készítése, kielemzése	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Application, full-time job, working hours	

Német nyelv 9-12.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a felnőttoktatás 9-12. évfolyama számára (12. MELLÉKLET)
A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	3 óra	108 óra	97 óra	11 óra
10.	3 óra	108 óra	97 óra	11 óra
11.	3 óra	108 óra	96 óra	12 óra
12.	3 óra	93 óra	81 óra	12 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 9-10.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Személyes vonatkozások, család	**16**		**8**		**8**	
2. Ember és társadalom	**20**		**10**		**10**	
3. Környezetünk	**18**		**9**		**9**	
4. Az iskola	**18**		**9**		**9**	
5. A munka világa	**22**		**11**		**11**	
6. Életmód	**20**		**10**		**10**	
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás	**20**		**10**		**10**	
8. Utazás, turizmus	**18**		**9**		**9**	
9. Tudomány és technika	**18**		**9**		**9**	

10. Gazdaság és pénzügyek	**18**		**9**		**9**	
Számonkérés	**6**	14	**4**	6	**2**	8
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés		8		5		3
Összesen:	**194 óra**	22 óra	**97 óra**	11 óra	**97 óra**	11 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 11-12.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. Személyes vonatkozások, család	**15**		**10**		**5**	
2. Ember és társadalom	**18**		**10**		**8**	
3. Környezetünk	**15**		**10**		**5**	
4. Az iskola	**16**		**8**		**8**	
5. A munka világa	**20**		**10**		**10**	
6. Életmód	**18**		**9**		**9**	
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás	**18**		**9**		**9**	
8. Utazás, turizmus	**18**		**9**		**9**	
9. Tudomány és technika	**18**		**9**		**9**	
10. Gazdaság és pénzügyek	**15**		**10**		**5**	
Számonkérés	**6**	14	**2**	8	**4**	6
Ismétlés, rendszerezés		10		4		6
Összesen:	**177 óra**	24 óra	**96 óra**	12 óra	**81 óra**	12 óra

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1. Személyes vonatkozások, család **2. Ember és társadalom**	Szóbeli kommunikációs készségek, verbális kifejező eszközök fejlesztése	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szókincs, mondatszerkesztés, párbeszéd	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés, rögzítés	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
6. Életmód	Projekt munka: egy egyszerű étel elkészítése, videofelvétel készítése, annak kielemzése.	*Biológia-egészségtan*: egészséges életmód
Kulcsfogalmak/ fogalmak	hozzávalók, utasítások	

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
3. Környezetünk **4. Az iskola** **5. A munka világa**	Szóbeli kommunikációs készségek, verbális kifejező eszközök fejlesztése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szókincs, mondatszerkesztés, párbeszéd	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés, rögzítés	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Lakóhely nevezetességei	Debrecen nevezetességeinek bemutatása kinn a helyszínen, videofelvétel készítése, annak kielemzése	*Történelem*: híres személyek, épületek
Kulcsfogalmak/ fogalmak	történelmi épületek	

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (12 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 8óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
6. Életmód **7. Szabadidő, művelődés, szórakozás** **8. Utazás, turizmus**	Szóbeli kommunikációs készségek, verbális kifejező eszközök fejlesztése	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szókincs, mondatszerkesztés, párbeszéd	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés, rögzítés	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás	Lola Rennt: filmnézés németül, majd a film feldolgozása kérdések alapján	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	szempontsor	

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (12 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
9. Tudomány és technika **10. Gazdaság és pénzügyek**	Szóbeli kommunikációs készségek, verbális kifejező eszközök fejlesztése	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szókincs, mondatszerkesztés, párbeszéd	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés, rögzítés	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Pályaválasztás (A munka világa)	Állásinterjúk eljátszása, videofelvétel készítése, kielemzése	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	szempontsor	

Történelem 9-12.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a felnőttoktatás 9-12. évfolyama számára (12. MELLÉKLET)
A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	1 óra	36 óra	32 óra	4 óra
10.	1 óra	36 óra	32 óra	4 óra
11.	1 óra	36 óra	32 óra	4 óra
12.	2 óra	62 óra	56 óra	6 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 9-10.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Az őskor és az ókori Kelet	**4**		**4**			
2. Az ókori Hellász	**5**		**5**			
3. Az ókori Róma	**6**		**6**			
4. A középkor	**9**		**9**			
5. A magyarság története a kezdetektől 1490-ig	**8**		**8**			
6. A világ és Európa a kora újkorban	**6**				**6**	
7. Magyarország a kora újkorban	**7**				**7**	
8. Felvilágosodás, forradalmak és a polgárosodás kora	**7**				**7**	
9. Az újjáépítés kora Magyarországon	**5**				**5**	
10. Reformkor, forradalom és szabadságharc Magyarországon	**7**				**7**	
Számonkérés		4		2		2
Ismétlés, rendszerezés		4		2		2
Összesen:	**64 óra**	8 óra	**32 óra**	4 óra	**32 óra**	4 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 11-12.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. A nemzetállamok és a birodalmi politika kora	**5**		**5**			
2. A kiegyezéshez vezető út és a dualizmus kora Magyarországon	**6**		**6**			
3. Az első világháború és következményei	**5**		**5**			
4. Európa és a világ a két világháború között	**6**		**6**			
5. Magyarország a két világháború között	**5**		**5**			
6. A második világháború	**5**		**5**			
7. Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ kiépülése	**6**				**6**	
8. Magyarország 1945–1956 között	**7**				**7**	
9. A két világrendszer versengése, a szovjet tömb felbomlása	**6**				**6**	
10. A Kádár-korszak	**7**				**7**	
11. Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése	**6**				**6**	
12. A demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon	**4**				**4**	
13. Társadalmi ismeretek	**2**				**2**	
14. Állampolgári ismeretek	**2**				**2**	
15. Pénzügyi és gazdasági kultúra	**2**				**2**	
16. Munkavállalás	**2**				**2**	

Számonkérés		4		2		2
Ismétlés, rendszerezés	**12**	6		2	**12**	4
Összesen:	**88 óra**	10 óra	**32 óra**	4 óra	**56 óra**	6 óra

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1. Az őskor és az ókori Kelet **2. Az ókori Hellász** **3. Az ókori Róma**	Írásbeli dolgozat (1 óra)	
4. A középkor **5. A magyarság története a kezdetektől 1490-ig**	Írásbeli dolgozat (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Térkép és forráselemzés - gyakorlás (2 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
6. A világ és Európa a kora újkorban **7. Magyarország a kora újkorban**	Számonkérés (1 óra)	
8. Felvilágosodás, forradalmak és a polgárosodás kora	Számonkérés (1 óra)	

9. Az újjáépítés kora Magyarországon **10. Reformkor, forradalom és szabadságharc Magyarországon**		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret** **2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Térkép és forráselemzés - gyakorlás (2 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret** **2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1. A nemzetállamok és a birodalmi politika kora **2. A kiegyezéshez vezető út és a dualizmus kora Magyarországon** **3. Az első világháború és következményei**	Számonkérés (1 óra)	
4. Európa és a világ a két világháború között **5. Magyarország a két világháború között** **6. A második világháború**	Számonkérés (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés, rögzítés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Térkép és forráselemzés - gyakorlás (2 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (6 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
7. Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ kiépülése **8. Magyarország 1945–1956 között** **9. A két világrendszer versengése, a szovjet tömb felbomlása** **10. A Kádár-korszak** **11. Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése** **12. A demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon**	Számonkérés (1 óra)	
13-16. Társadalmi, állampolgári, pénzügyi és gazdasági ismeretek, munkavállalás	Számonkérés (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés, rögzítés	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Térkép és forráselemzés - gyakorlás (4 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Fizika 9-12.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a felnőttoktatás 9-12. évfolyama számára (12. MELLÉKLET)
A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	1 óra	36 óra	32 óra	4 óra
10.	1 óra	36 óra	32 óra	4 óra
11.	1 óra	36 óra	32 óra	4 óra
12.	1 óra	31 óra	26 óra	5 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 9-10.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. A mozgás leírása	**10**		**10**			
2. A mozgás változásának oka	**10**		**10**			
3. Mechanikai munka, energia, teljesítmény. Egyszerű gépek a mindennapokban	**12**		**12**			
4. Energia nélkül nem megy	**7**				**7**	
5. Hidro- és aerodinamikai jelenségek, a repülés fizikája	**7**				**7**	
6. Rezgések, hullámok	**6**				**6**	
7 Szikrák és villámok. Az elektromos áram	**6**				**6**	
8. Lakások, házak elektromos hálózata	**6**				**6**	
Számonkérés		4		2		2

Ismétlés, rendszerezés, rögzítés		4		2		2
Összesen:	**64 óra**	8 óra	**32 óra**	4 óra	**32 óra**	4 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 11-12.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. A hang és a hangszerek világa	**6**		**6**			
2. Vízkörnyezetünk fizikája	**168**		**8**			
3. Kommunikáció, kommunikációs eszközök, képalkotás, képrögzítés a 21. században	**12**		**12**			
4. A globális környezeti problémák fizikai vonatkozásai	**6**		**6**			
5. A fény természete és a látás	**6**				**6**	
6. Atomfizika a hétköznapokban	**8**				**8**	
7. A Naprendszer fizikai viszonyai	**6**				**6**	
8. Csillagok, galaxisok	**6**				**6**	
Számonkérés		4		2		2
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés		5		2		3
Összesen:	**58 óra**	9 óra	**32 óra**	4 óra	**26 óra**	5 óra

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1. A mozgás leírása 2. A mozgás változásának oka 3. Mechanikai munka, energia,	Írásbeli dolgozatok	

teljesítmény. Egyszerű gépek a mindennapokban		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1. A mozgás leírása	Feladatok megoldása – egyenes vonalú egyenletes mozgás (2 óra)	*Matematika*: lineáris függvény
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
4. A globális környezeti problémák fizikai vonatkozásai **5. A fény természete és a látás** **6. Atomfizika a hétköznapokban** **7. A Naprendszer fizikai viszonyai** **8. Csillagok, galaxisok**	Írásbeli dolgozatok	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret**

		2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
6. Rezgések, hullámok	Összefoglalás, ismétlés (1 óra)	
8. Lakások, házak elektromos hálózata	Összefoglalás, ismétlés (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1. A hang és a hangszerek világa **2. Vízkörnyezetünk fizikája** **3. Kommunikáció, kommunikációs eszközök, képalkotás, képrögzítés a 21. században** **4. A globális környezeti problémák fizikai vonatkozásai**	Írásbeli dolgozatok	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
3. Kommunikáció, kommunikációs eszközök, képalkotás, képrögzítés a 21. században	Összefoglalás, ismétlés (1 óra)	

4. A globális környezeti problémák fizikai vonatkozásai	Összefoglalás, ismétlés (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

12. évfolyam
Heti tanóra 10 %-ának tartalma (5 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
5. A fény természete és a látás **6. Atomfizika a hétköznapokban** **7. A Naprendszer fizikai viszonyai** **8. Csillagok, galaxisok**	Írásbeli dolgozatok	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
5. A fény természete és a látás	Gyakori látáshibák. A szemüveg és a kontaktlencse jellemzői, a dioptria fogalma. – tanulói kutatómunka, kiselőadások (2 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Biológia 9-12.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a felnőttoktatás 9-12. évfolyama számára (12. MELLÉKLET)
A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	1 óra	36 óra	32 óra	4 óra
10.	1 óra	36 óra	32 óra	4 óra
11.	1 óra	36 óra	32 óra	4 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 9-11.

Témakör	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad
1. Mikrobiológia	**3**					
2. A növények és a gombák	**5**					
3. Az állatok	**5**					
4. Kapcsolatok az élő és élettelen között	**7**					
5. Az állatok viselkedése	**7**					
6. Másfél millió lépés Magyarországon	**5**					
7. A sejt felépítése és működése			**5**			
8. A táplálkozás			**3**			
9. A légzés			**2**			
10. Nedvkeringés és kiválasztás			**4**			
11. Mozgás és testalkat. A bőr			**5**			
12. Az immunrendszer			**4**			
13 A hormonális szabályozás			**4**			
14. Az idegrendszer			**5**			
15. Nemzedékről nemzedékre – Az öröklődés törvényei					**5**	
16. Megfejthető üzenetek – Molekuláris genetika					**5**	
17. Szaporodás, szexualitás					**5**	
18. Szaporodás, szexualitás					**5**	
19. Az ember egyéni és társas viselkedése					**5**	
20. Gazdálkodás és fenntarthatóság					**7**	
Számonkérés						

Ismétlés, rendszerezés, rögzítés		4		4		4
Összesen:	**32 óra**	4 óra	**32 óra**	4 óra	**32 óra**	4 óra

9. évfolyam
Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Másfél millió lépés Magyarországon	A Nagyerdő természetes élővilágának megismerése	Földrajz
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

10. évfolyam
Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Táplálkozás	Egészséges életmód	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

11. évfolyam
Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Az ember egyéni és társas viselkedése	Projektmunka	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Kémia 9-12.
Választott kerettanterv:

Kerettanterv a felnőttoktatás 9-12. évfolyama számára (12. MELLÉKLET)

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	1 óra	36 óra	32 óra	4 óra
10.	1 óra	36 óra	32 óra	4 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 9-10.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Az oxigéntartalmú szerves vegyületek	**16**		**16**			
2. A nitrogéntartalmú szerves vegyületek	**16**		**16**			
3. A kémia és az atomok világa	**8**				**8**	
4. Kémiai kötések és kölcsönhatások halmazokban	**6**				**6**	
5. Anyagi rendszerek	**6**				**6**	
6. Kémiai reakciók és reakciótípusok	**6**				**6**	
7. Elektrokémia	**6**				**6**	
Számonkérés		4		2		2
Ismétlés, rendszerezés		4		2		2
Összesen:	**64 óra**	8 óra	**32 óra**	4 óra	**32 óra**	4 óra

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1. Az oxigéntartalmú szerves vegyületek	Írásbeli dolgozat (1 óra)	
2. A nitrogéntartalmú szerves vegyületek	Írásbeli dolgozat (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés, rögzítés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1. Az oxigéntartalmú szerves vegyületek	Az alkoholok hétköznapi előfordulása, élettani hatása – csoportmunka (1 óra) A szénhidrátok hétköznapi előfordulása, jelentősége – csoportmunka (1 óra)	*Biológia*: táplálkozás, emésztés
Kulcsfogalmak/ fogalmak	etil és metil alkohol, függőség, mérgező hatás, szénhidrát,	

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Félévenként 1-1 dolgozat	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés, rögzítés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
3. A kémia és az atomok világa	A periódusos rendszer vizsgálata, használata (1 óra) Anyagmennyiség - számítási feladatok – gyakorlás (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	periódusos rendszer, atom, atommag, elektron, proton, neutron, rendszám, moláris atomtömeg, ionos kötés, fémes kötés, kovalens kötés, másodrendű kötés	

Földrajz 9-12.

Választott kerettanterv:

Kerettanterv a felnőttoktatás 9-12. évfolyama számára (12. MELLÉKLET)

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	1 óra	36 óra	34 óra	2 óra
10.	1 óra	36 óra	34 óra	2 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 9-10.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Természetföldrajz	**32**		**32**			
2. Társadalom- és gazdaságföldrajz	**16**				**16**	
3. Európa és Magyarország. A kontinensek társadalomföldrajza	**16**				**16**	
Számonkérés	**4**		**2**		**2**	
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés		4		2		2
Összesen:	**68 óra**	4 óra	**34 óra**	2 óra	**34 óra**	2 óra

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (2 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1. Természetföldrajz	Tájékozódás a térképen – gyakorlás (2 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (2 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
2. Társadalom- és gazdaságföldrajz	A fejezet áttekintése, ismétlés, összefoglalás (1 óra)	
3. Európa és Magyarország. A kontinensek társadalomföld-rajza	A fejezet áttekintése, ismétlés, összefoglalás (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Informatika 9-12.

Választott kerettanterv:

Kerettanterv a felnőttoktatás 9-12. évfolyama számára (12. MELLÉKLET)

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	0+1=1 óra	0+36=36 óra	0 óra	0+36=36 óra
10.	0+1=1 óra	0+36=36 óra	0 óra	0+36=36 óra
11.	1+1=2 óra	36+36=72 óra	34 óra	2+36=38 óra
12.	1+2=3 óra	31+62=93 óra	30 óra	1+62=63 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 9-10.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Az informatikai eszközök használata		0+10		0+10		0+0
2. Alkalmazói ismeretek		0+46		0+20		0+26
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel		0+0		0+0		0+0
4. Infokommunikáció		0+0		0+0		0+0
5. Az információs társadalom		0+4		0+0		0+4
6. Könyvtári informatika		0+0		0+0		0+0
Számonkérés		0+8		0+4		0+4
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés		0+4		0+2		0+2
Kötelező összesen:	**0 óra**	0+72 óra	**0 óra**	0+36 óra	**0 óra**	0+36 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 11-12.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. Az informatikai eszközök használata	**12**	0+28		0+26	**12**	0+2
2. Alkalmazói ismeretek	**14**	0+52	**9**	0+0	**5**	0+52
3. Problémamegoldás informatikai	**10**	0+2	**10**	0+2		0+0

eszközökkel és módszerekkel						
4. Infokommunikáció	**14**	0+6	**14**	0+4		0+2
5. Az információs társadalom	**7**	0+0		0+0	**7**	0+0
6. Könyvtári informatika	**5**	0+2		0+0	**5**	0+2
Számonkérés	**2**	0+8	**1**	0+4	**1**	0+4
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés		3+0		2+0		1+0
Kötelező összesen:	**64 óra**	3+98 óra	**34 óra**	2+36 óra	**30 óra**	1+62 óra

9. évfolyam

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (36 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Az informatikai eszközök használata**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Számítógépes terem rendje, munka-, tűz- és balesetvédelem		
Adattárolás a számítógépen Az információelmélet alapfogalmai, az információtárolás mértékegységei és átváltások Számrendszerek (bináris, decimális, hexadecimális), konvertálás számrendszerek között, egyszerű számítások nem tízes alapú számrendszerben Analóg és digitális jelek, digitalizálás Számábrázolás a számítógépen (fixpontos és lebegőpontos) Karakterábrázolás Kép, hang, mozgókép digitalizálása		*Matematika:* számrendszerek, egyszerű műveletek nem tízes alapú számrendszerben *Fizika, kémia:* analóg mérőműszerek használata, az eredmények vizsgálata
A számítástechnika története A számítástechnika fejlődésének története, számítógép generációk, híres magyarok az informatikában		*Történelem:* híres magyarok híres találmányai, magyarok a technika fejlődésében
A számítógép felépítése, részei A hardver fogalma Neumann–elvek, a Neumann-elvű számítógépek felépítése Alaplap, CPU, memória Perifériák és csoportosításuk – input, output, input-output		
Operációs rendszerek Szoftver fogalma és csoportosításuk Operációs rendszerek szolgáltatásai, a grafikus felhasználói felület készség szintű használata, felhasználói szintű beállítása Fájl és mappakezelés Segédprogramok használata (pl.: tömörítés, vírusirtás, lemezkarbantartás)		

Keresés a számítógépen (név és tartalom szerint), helyettesítő karakterek használata A tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	adat, információ, bit, számrendszer, analóg jel, digitális jel, digitalizálás, előjelbit, egyes és kettes komplemens, ASCII kód, kódlap, hardver, mikroprocesszor, memória, periféria, szoftver, operációs rendszer, GUI, fájl, program, kiterjesztés, mappa, tömörítés, vírus

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Alkalmazói ismeretek**	**Órakeret 20 óra**
	2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Digitális szövegalkotás, szövegszerkesztés Szövegszerkesztési alapelvek Szövegszerkesztő alkalmazások csoportosítása, jellemzése, felépítése Formázási lehetőségek (karakter, bekezdés, szegély, mintázat, felsorolás, számozás, hasáb, oldalbeállítások, objektumok beszúrása, formázása) ismerete, készség szintű alkalmazása A tabulátorok és táblázatok használata, ugyanazon feladat megoldása tabulátorral és táblázattal A keresés és csere, helyesírás ellenőrzés és automatikus elválasztás funkciók használata Nagy terjedelmű dokumentumok készítése – élőfej, élőláb, oldalszám, tartalomjegyzék Körlevél készítése Esztétikus szöveges dokumentumok készítésének igénye, a megfelelő formázási lehetőségek felismerése és készség szintű alkalmazása	*Magyar nyelv és irodalom:* önéletrajz, hivatalos levél készítése, esztétikus házi dolgozat készítése számítógéppel
Bemutató készítés Prezentációkészítés menete, dia beállításai Dia elrendezése, szövegdoboz, helyőrző, nézetek, mintadia használata, dia beállításai Kép, táblázat, diagram, rajz objektum beszúrása, formázása Külső és belső hivatkozások, akciógombok Komplex, interaktív bemutatók készítése, a tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban	*Biológia, kémia, fizika, történelem:* bemutató készítése tantárgyi témájú kiselőadásokhoz
Weblapkészítés Weblapkészítés lépései, weboldal formázási lehetőségei és tulajdonságai Szövegformázási lehetőségek Képek, táblázatok beszúrása, formázása Külső és belső hivatkozások használata Ismerkedés a HTML nyelvvel A tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban	
Multimédia Multimédiás eszközök használata Multimédiás dokumentumok készítése, a megfelelő program helyes kiválasztása	*Ének zene, rajz és vizuális kultúra:* kreatív feladat – zenélő képeslap megtervezése,

	elkészítése
Kulcsfogalmak/ fogalmak	karakter, bekezdés, tabulátor, körlevél, dia, mintadia, akciógomb, hivatkozás, HTML

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Tanév végi rendszerező összefoglalás	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1. Az informatikai eszközök használata **2. Alkalmazói ismeretek**	Adattárolás a számítógépen, a számítógép felépítése (1 óra) Operációs rendszerek elmélet és gyakorlat (1 óra) Szövegszerkesztés (1 óra) Prezentációkészítés és weblapszerkesztés (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

10. évfolyam

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (36 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Alkalmazói ismeretek**	**Órakeret 26 óra**
	2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Képszerkesztés Pixel- és vektorgrafika Képformátumok Kép újraméretezése, a kép, vagy egy részének kijelölése Képszerkesztő alkalmazás eszközei (kijelölés, ecset, radír, nagyító) Vágás, forgatás, tükrözés, nyújtás Színkezelés, paletta, színmélység, átlátszóság, világosság és gamma, fényerő, kontraszt Rétegek használata Hexadecimális és decimális színkódok Művészi hatások alkalmazása A tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban		*Rajz és vizuális kultúra:* plakát készítése digitális eszközökkel

Kulcsfogalmak/ fogalmak	színkód, domborítás, elmosás, torzítás, megvilágítás, becsillanás

	2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Táblázatkezelés Táblázatkezelő program felépítése, működése Cellaformázási lehetőségek, feltételes formázás Cellahivatkozások - relatív és abszolút Képletek Más tantárgyak számítási feladatainak megoldása táblázatkezelővel A táblázatkezelő beépített függvényeinek praktikus használata (matematikai, statisztikai, kereső, dátum és szövegkezelő függvények) Függvények egymásba ágyazása Adatok szemléletes megjelenítése diagramok segítségével Matematikai függvények ábrázolása táblázatkezelőben A tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban A táblázatkezelők kínálta lehetőségek praktikus, helyes, igényes használata	*Fizika, kémia:* számítási feladatok megoldása táblázatkezelővel, az eredmények kiértékelése, statisztikák készítése *Matematika:* függvényábrázolás táblázatkezelővel
Adatbázis-kezelés Adatbázis-kezelés alapfogalmai – adat, adatbázis, adatbázis-kezelő A relációs adatmodell – táblák, kapcsolatok, kulcsok Adattípusok Lekérdezések fajtái Egyszerű és összetett lekérdezések Táblák közötti lekérdezések Adatbevitel és adatok kinyerése – űrlapok és jelentések készítése A tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban	*Földrajz:* tantárgyi tartalmú adatbázisok használata, szemléletes kimutatások (jelentések) készítése
Térinformatika A térinformatika fejlődése A háromdimenziós alakzatok levetítése két dimenzióra	*Matematika:* térelemek modellezése számítógépen

Kulcsfogalmak/ fogalmak	pixel, pixelgrafika, vektorgrafika, színkód, vágás, forgatás, tükrözés, nyújtás, paletta, színmélység, rétegek, cella, cellatartomány, relatív és abszolút cellahivatkozás, függvény argumentuma, diagram, adat, adatbázis, adatbázis-kezelő, reláció, adattábla, lekérdezés, űrlap, jelentés, projekció

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Az információs társadalom	Órakeret 4 óra

	5.1. Az információkezelés jogi és etikai vonatkozásai	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Információs társadalom A modern információs társadalom jellemzői Informatikai kultúra Informatika és etika, netikett, publikálási szabályok Szerzői jog, szoftverek csoportosítása felhasználói jog szerint Adatvédelem, informatikai biztonság Az információforrások hitelességének vizsgálata	*Etika*: társadalmi változások, értékrend váltás, szellemi értékek

Számítógépes információs rendszerek Közhasznú információs források Az információs társadalom személyiségre és az egészségre gyakorolt hatása	
A szellemi érték védelme A szoftver, mint szellemi érték A licence szerződés tartalma, jelentősége Informatikai eszközök etikus használata	

	5.2. Az e-szolgáltatások szerepe és használata	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
E-szolgáltatások Az elektronikus szolgáltatások Az e-szolgáltatások fogyasztói viselkedést befolyásoló veszélyei	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	netikett, közhasznú adatbázis, szoftver, szellemi érték, licence, szabadszoftver, kereskedelmi szoftver, próbaverzió

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Tanév végi rendszerező összefoglalás	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
2. Alkalmazói ismeretek **5. Az információs társadalom**	Képszerkesztés (1 óra) Táblázatkezelés (1 óra) Adatbázis kezelés (1 óra) Információs társadalom (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (2 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 2 óra**

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
	Tanév végi rendszerező összefoglalás	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (36 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Az informatikai eszközök használata**	**Órakeret 26 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Számítógépes terem rendje, munka-, tűz- és balesetvédelem		
A számítógép felépítése – hardver ismeretek A számítógép részei (alaplap, tápegység, csatlakozók és kábelek, háttértárak, perifériák), ezek elnevezése, fajtái, jellemzése, felismerése A számítógép összeszerelése A PC összetevők és perifériák fejlesztése és beállítása A biztonságos labor- és szerszámhasználat, biztonságos eszközhasználat Megelőző karbantartás és hibaelhárítás	*Fizika, kémia:* a számítógép alkatrészekben előforduló anyagok és tulajdonságaik, az alkatrészek működési elve (vezetők és félvezetők, optikai kábel, stb.)	
Operációs rendszerek Az operációs rendszerek feladatai Operációs rendszerek bemutatása és összehasonlítása: szolgáltatásaik, korlátaik, kompatibilitás Az egyén igényeinek leginkább megfelelő operációs rendszer kiválasztása Az operációs rendszer telepítése, beállítása és finomhangolása Az operációs rendszer újabb verzióra A grafikus felület használata (GUI) Az operációs rendszerek megelőző karbantartási feladatainak meghatározása és elvégzése, az operációs rendszerek hibaelhárítása		
Laptopok és más adathordozó eszközök Laptopok és más hordozható eszközök bemutatása A laptopok összetevőinek felismerése és jellemezése Az asztali számítógépek és a laptopok összetevőinek összehasonlítása Laptopok konfigurálása A különféle mobiltelefon szabványok összehasonlítása Vezeték nélküli megoldások a laptopokhoz és más hordozható eszközökhöz Laptopok és más hordozható eszközök javítása Laptopok összetevőinek kiválasztása A laptopoknál és más hordozható eszközöknél alkalmazható megelőző karbantartás és hibaelhárítás		
Nyomtatók és lapolvasók A jelenleg elérhető nyomtatótípusok bemutatása, a nyomtatók telepítési és beállítási folyamatai		

A jelenleg elérhető lapolvasó-típusok bemutatása, a lapolvasók telepítési és beállítási folyamata Nyomtató/lapolvasó helyi telepítése és beállítása Nyomtató és lapolvasó megosztása a hálózaton Nyomtatók és lapolvasók bővítése és beállítása Nyomtatóknál és lapolvasóknál alkalmazható általános megelőző karbantartás és hibaelhárítás	
Számítógépes hálózatok Hálózati alapelvek, a számítógép-hálózatok típusai, hálózati alapfogalmak és technológiák A hálózat fizikai összetevői LAN topológiák és architektúrák, Ethernet szabványok Az OSI referenciamodell és a TCP/IP modell bemutatása A hálózati kártya és a modem üzembe helyezése Egyéb hálózati kapcsolódási technológiák elnevezései, funkciói és jellemzői Egyéni igényeknek megfelelő hálózat tervezése, az ehhez szükséges megfelelő hálózati eszközök kiválasztása, a hálózat megvalósítása Már meglévő hálózat fejlesztése Egyszerű levelező kiszolgáló telepítése, konfigurációja és kezelése Általános megelőző karbantartás és hibaelhárítás hálózatokban	
Biztonság A biztonság fontossága Biztonsági veszélyforrások leírása, biztonsági eljárások azonosítása Biztonsági megoldások ismerete, a szükséges összetevők kiválasztása Biztonsági kockázatok csökkentése Általános megelőző karbantartási technikák a biztonság érdekében Biztonsági veszélyek elhárítása	
Kommunikációs képességek A kommunikáció és a hibaelhárítás közötti összefüggés A jó kommunikációs képességek és a professzionális magatartás A számítógéppel történő munkavégzés etikai és jogi aspektusai	*Magyar nyelv és irodalom:* a kommunikáció általános modellje, a társas kommunikáció szabályai
Kulcsfogalmak/ fogalmak	PC, alaplap, tápegység, mikroprocesszor, háttértár, periféria, laptop, operációs rendszer, GUI, számítógépes hálózat, LAN, Ethernet, TCP/IP, protokoll, biztonság, kockázat, megelőző karbantartás, hibaelhárítás, levelező kiszolgáló

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel**	**Órakeret 2 óra**
	3.2. Algoritmizálás és adatmodellezés	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	**Kapcsolódási pontok**
Algoritmizálás eszközei Változók, konstansok, egyszerű és összetett adattípusok Vezérlő szerkezetek: elágazás, ciklus Nevezetes algoritmusok: keresés, csere, rendezés, minimum, maximum kiválasztás	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	konstans, változó, elágazás, ciklus

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Infokommunikáció	Órakeret 4 óra
	4.1. Információkeresés, információközlési rendszerek	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Keresés az interneten Kulcsszavas és tematikus keresők használata a gyakorlatban		
	4.2. Az információs technológián alapuló kommunikációs formák	
Elektronikus levelezés (e-mail) Levelező rendszerek működése, beállítása, levelező rendszer magabiztos használata a gyakorlatban		
	4.3. Médiainformatika	
Internetes média Hírportálok, médiatárak használata a gyakorlatban		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	kulcsszó, tematikus keresés, ÉS, VAGY, TAGADÁS, keresőmotor, e-mail, tárgy, csatolmány, címtár, e-book	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 4óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1. Az informatikai eszközök használata **4. Infokommunikáció**	Hardveres ismeretek (1 óra) Operációs rendszerek (1óra) Hálózatok (1 óra) Infokommunikáció (1 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (1 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés, rögzítés	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Tanév végi rendszerező összefoglalás	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (62 óra)

Tematikai egység/	1. Az informatikai eszközök használata	Órakeret

Fejlesztési cél		2 óra
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
A szóbeli érettségi témakörök áttekintése az informatikai eszközök használata c. témában Adattárolás a számítógépen Ergonómia Hardveres és szoftveres ismeretek Operációs rendszerek Hálózati ismeretek		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	adat, információ, bit, számrendszer, analóg jel, digitális jel, digitalizálás, előjelbit, egyes és kettes komplemens, ASCII kód, kódlap, operációs rendszer, GUI, fájl, program, kiterjesztés, mappa, tömörítés, vírus, hardver, periféria, adatvédelem, adatbiztonság, PC, alaplap, tápegység, mikroprocesszor, háttértár, periféria, laptop, számítógépes hálózat, LAN, Ethernet, TCP/IP, protokoll, biztonság, kockázat, megelőző karbantartás, hibaelhárítás, levelező kiszolgáló	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Alkalmazói ismeretek	Órakeret 52 óra
	2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Gyakorlati (közép és emelt szintű) érettségi feladatok megoldása az alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Szövegszerkesztés Prezentációkészítés és grafika Weblapszerkesztés		
	2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Gyakorlati (közép és emelt szintű) érettségi feladatok megoldása az alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Táblázatkezelés Adatbázis-kezelés		
Adatbázis-kezelés elmélet Adatbázis-kezelés elméleti áttekintés		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	karakter, bekezdés, tabulátor, körlevél, dia, mintadia, akciógomb, hivatkozás, HTML, adatbázis, relációs adatbázis, adat, adattábla, rekord, mező, kapcsolat, kulcs, redundancia	
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**4. Infokommunikáció**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Érettségi szóbeli témakörök áttekintése Az internet szolgáltatásai: e-mail, www működése, FTP, e-szolgáltatások Távoli online adatbázisok használata az interneten Internetes média		

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Word Wide Web, távoli online adatbázis, média, e-mail, kulcsszavas kereső, tematikus kereső

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**6. Könyvtári informatika**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Érettségi szóbeli témakörök áttekintése Könyvtárak története, típusai Elektronikus könyvtárak MEK (Magyar Elektronikus Könyvtár) ismerete		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	könyvtár, elektronikus könyvtár	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
1., 4., 6. fejezet **2. Alkalmazói ismeretek**	Elméleti számonkérés (1 óra) Gyakorlati számonkérés (Szövegszerkesztés, prezentáció-és weblapkészítés, táblázatkezelés, adatbázis-kezelés) (4 óra)	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Etika 9-12.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a felnőttoktatás 9-12. évfolyama számára (12. MELLÉKLET)
A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
11.	0,5 óra	18 óra	17 óra	1 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 11.

Témakör	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad
1. Alapvető etika	**5**	
2. Egyén és közösség	**6**	
3. Korunk kihívásai	**6**	
Számonkérés		
Ismétlés, rendszerezés		1
Összesen:	**17 óra**	1 óra

11. évfolyam
Heti tanóra 10 %-ának tartalma (1 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Tanév végi rendszerező összefoglalás		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Művészetek (Vizuális kultúra) 9-12.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a felnőttoktatás 9-12. évfolyama számára (12. MELLÉKLET)
A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
11.	0,5 óra	18 óra	15 óra	3 óra
12.	1 óra	31 óra	25 óra	6 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként 11-12.

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. Csoportos feldolgozás	**5**		**2**		**3**	
2. A művészet értelmezése	**2**		**2**			
3. Gyakori témák a művészetben: mitológiai, bibliai adaptációk, csendélet, tájkép, portré	**2**		**2**			
4. Parafrázisok, „remake”, avagy újraértelmezett témák a művészetben	**1,5**		**1,5**			
5. Társadalom és a művészet kapcsolata I.	**2**		**2**			
6. Társadalom és a művészet kapcsolata II.	**2**		**2**			
7. A tér és az ember viszonya, a	**2**		**2**			

mesterséges tér és funkciói						
8. Rombolás és újrateremtés a művészetben: A rombolás	**2**				**2**	
9. Rombolás és újrateremtés a művészetben: Az új teremtése	**3**				**3**	
10. Új médiumok megjelenése a művészetben	**3**				**3**	
11. A mozgás a művészetben	**3**				**3**	
12. A kifejezés győzelme a valós látvány fölött; az expresszionista szemlélet általános előfordulása	**3**				**3**	
13. A művészeti formák összekapcsolódása, összművészeti kísérletek	**3**				**3**	
14. Életterünk, tárgyak és „házak”, mesterséges környezetünk	**3**				**3**	
Számonkérés	**3,5**		**1,5**		**2**	
Ismétlés, rendszerezés, rögzítés		9		3		6
Összesen:	**40 óra**	9 óra	**15 óra**	3 óra	**25 óra**	6 óra

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (3 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Kommunikációs és együttműködési képesség, lényegkiemelés és	**1. Csoportos feldolgozás** Csoportmunka: Választott vagy megbeszélt művészettörténeti korszakok csoportos feldolgozása Klasszikus kultúrák megismerése, ismétlése	*Magyar nyelv és irodalom, történelem*: művészettörté

rendszerező képesség fejlesztése	Információ-, adat-, és forrásgyűjtés	neti korszakok
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kapcsolatteremtés, munkamegosztás	

12. évfolyam
Heti tanóra 10 %-ának tartalma (6 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés, rögzítés**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Kommunikációs és együttműködési képesség, lényegkiemelés és rendszerező képesség fejlesztése	**1. Csoportos feldolgozás** Csoportmunka: Választott vagy megbeszélt művészettörténeti korszakok csoportos feldolgozása Klasszikus kultúrák megismerése, ismétlése Információ-, adat-, és forrásgyűjtés	*Magyar nyelv és irodalom, történelem*: művészettörténeti korszakok
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kapcsolatteremtés, munkamegosztás	

Osztályfőnöki 9-12.
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a felnőttoktatás 9-12. évfolyama számára (12. MELLÉKLET)
A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	1 óra	36 óra	36 óra	0 óra
10.	1 óra	36 óra	36 óra	0 óra
11.	1 óra	36 óra	36 óra	0 óra
12.	1 óra	31 óra	31 óra	0 óra

2.2.6 Gimnázium (általános)

	évfolyamok óraszámai			
tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4(*1)
matematika	3	3	3(*1)	3(*1)
történelem	2	2	3(*1)	3(*1)
állampolgári ismeretek				1
Bibliaismeret/hittan	(+1)	(+1)	(+1)	(+2)
természet tudomány				
kémia	1	2		
fizika	2	3		
biológia	3	2	2	
földrajz	2	1		
első idegen nyelv (angol/német)	3(+1)	3	4(*2)	4
második idegen nyelv (angol/német)	3	3	3	3(*1)
művészetek				
ének zene	1	1		
vizuális kultúra	1	1	1	
dráma és színház				1
digitális kultúra	2	1(+1)	2(+1)	
testnevelés	5	5	5	5
közösségi nevelés	1	1	1	1
összesen	**32**	**32**	**28**	**25**
kötött órakeret			*(*4)*	*(*4)*
kötelező alap óraszám	32	32	30	29
szabadon tervezhető	*(+2)*	*(+2)*	*(+4)* *2 óra marad#*	*(+5)* *3 óra marad#*
Maximális óraszám	34	34	34	34

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_gimn_9_12_evf 2020.05.20. 10:23
Kötött órakeret jelölése (* óra)
Szabadon tervezhető órakeret jelölése (+ óra)
2+3 óra fakultációra – angol és digitális kultúra tantárgyakból lehet tervezni.

Magyar nyelv és irodalom 9-10. évfolyam (gimnázium)

Magyar nyelv és irodalom óraszámok bontása

Évfolyam	Heti óraszám (Ny/ I)	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
9. évf.	3 (1 / 2)	108 (36 / 72)	36 / 67	0 / 5	0 / 0	0 / 0
10. évf.	4 (1 / 3)	144 (36 / 108)	32 / 103	4 / 5	0 / 0	0 / 0

Kerettantervi óraszámok témakörönként – Magyar nyelv

Tematikai egység	Órakeret
1. Kommunikáció – fogalma, eszközei, típusai, zavarai; digitális kommunikáció	11 óra
2. A nyelvi rendszer; a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és az idegen nyelvek	18 óra
3. A szöveg fogalma, típusai; a szövegkohézió, a szövegkompozíció; szövegfajták; szövegértés, szövegalkotás	13 óra
4. Stilisztika – stílusrétegek, stílushatás, stíluseszközök, szóképek, alakzatok	12 óra
Szabadon felhasználható órák – az intézmény saját döntése alapján, felzárkóztatásra, elmélyítésre, tehetséggondozásra évfolyamonként 7-7 óra	14 óra
Kötelező összesen:	**68 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	1	36	36	0	0
10. évf.	1	36	32	4	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1. Kommunikáció – fogalma, eszközei, típusai, zavarai; digitális kommunikáció	***11***	11	0	0	**11**	0	0	0	**0**

2. A nyelvi rendszer; a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és az idegen nyelvek	***18***	18	0	0	**18**	0	0	0	**0**
3. A szöveg fogalma, típusai; a szövegkohézió, a szövegkompozíció; szövegfajták; szövegértés, szövegalkotás	***13***	0	0	0	**0**	13	2	0	**15**
4. Stilisztika – stílusrétegek, stílushatás, stíluseszközök, szóképek, alakzatok	***12***	0	0	0	**0**	12	2	0	**14**
Szabadon felhasználható órák – az intézmény saját döntése alapján, felzárkóztatásra, elmélyítésre, tehetséggondozásra évfolyamonként 7-7 óra	***14***	7	0	0	**7**	7	0	0	**7**
Összesen	***68***	36	0	0	**36**	32	4	0	**36**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (36 óra)

Tematikai egység	**Kommunikáció – fogalma, eszközei, típusai, zavarai; digitális kommunikáció**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A nyelv zenei kifejezőeszközeinek alkalmazása – Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása – A kommunikáció tényezői – A kommunikációs célok és funkciók – A kommunikáció jelei – A digitális kommunikáció jellemzői, szövegtípusai – A kommunikációs kapcsolat illemszabályai – A hivatalos élet színtereinek szövegtípusai: levél, kérvény, önéletrajz, motivációs levél, beadvány, nyilatkozat, meghatalmazás, egyszerű szerződés	– A nyelvhasználati és a kommunikációs készség fejlesztése – A kommunikáció jellemzőinek tudatosítása, hatékony alkalmazásának fejlesztése – A hallás utáni és a szóbeli szövegértési készség fejlesztése – Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása – Aktív részvétel különböző kommunikációs helyzetekben – Az önálló véleményalkotás, az önreflexió fejlesztése	
Fogalmak	kommunikáció, kommunikációs tényező (adó, vevő, kód, csatorna, üzenet, kapcsolat, kontextus, a világról való tudás); kommunikációs cél és funkció (tájékoztató, felhívó, kifejező, metanyelvi, esztétikai finkció, kapcsolatfelvétel, -fenntartás, -zárás), nem nyelvi jel (tekintet, mimika,	

	gesztus, testtartás, térköz, emblémák); digitális kommunikáció jellemzői, szövegtípusai, a hivatalos élet színtereinek szövegtípusai: levél, kérvény, önéletrajz, motivációs levél, beadvány, nyilatkozat, meghatalmazás, egyszerű szerződés, önéletrajz stb.

Tematikai egység	**A nyelvi rendszer; a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és az idegen nyelvek**	**Órakeret 18 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A nyelvi szintek, a nyelv alkotóelemei – A szavak és osztályozásuk – A szavak jelentésbeli és pragmatikai szerepe a kommunikációban – A szószerkezetek – A mondatrészek – A mondatok csoportosítása – Szórend és jelentés – Nyelvi játékok, kreatív feladatok digitális programok használatával is	– A nyelv szerkezeti egységeinek és azok funkcióinak tudatosítása – A nyelvi elemzőkészség fejlesztése – Nyomtatott és digitális helyesírási segédletek használatának gyakorlása – Kreatív nyelvi fejlesztés	
Fogalmak	nyelvi szintek; a szó alkotóelemei (hang, fonéma, morféma); a szavak osztályozása, osztályozási szempontjai; szószerkezet (szintagma): alárendelő, mellérendelő szintagma; mondatrészek: alany, állítmány, tárgy, határozó, jelző; vonzatok; mondat, a mondat szerkesztettsége, mondatfajta; egyszerű mondat, összetett mondat; szórend és jelentés összefüggései	

Tematikai egység	**Szabadon felhasználható órák – az intézmény saját döntése alapján, felzárkóztatásra, elmélyítésre, tehetséggondozásra**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- felzárkóztatás - elmélyítés - tehetséggondozás - számonkérés	
Fogalmak		

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (32 óra)

Tematikai egység	**A szöveg fogalma, típusai; a szövegkohézió, a szövegkompozíció; szövegfajták; szövegértés, szövegalkotás**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A szövegszervező erők megismertetése és alkalmazása a gyakorlatban – A szöveg fogalma, jellemzői	– A szövegről való tudás és gyakorlati alkalmazásának fejlesztése – A szövegelemző képességek fejlesztése – A szóbeli és az írásbeli szövegértés és szövegalkotás fejlesztése	

– A szöveg főbb megjelenési formái, típusai, műfajai, korának és összetettségének jellemzői – A szöveg szerkezete: a szöveg és a mondat viszonya, szövegegységek – A szövegértelem összetevői: pragmatikai, jelentésbeli és nyelvtani szintje – Szövegköziség, az internetes szövegek jellemzői – Szövegek összefüggése, értelemhálózata; intertextualitás – Helyesírási szótárak használatának tudatosítása – A szövegolvasási típusok és szövegértési stratégiák – Szövegtípusok: digitális és hagyományos, folyamatos és nem folyamatos – Összefüggő szóbeli szöveg: felelet, kiselőadás, hozzászólás, felszólalás – A magánélet színtereinek szövegtípusai: levél, köszöntő stb. – Az esszé	– A helyesírási készség fejlesztése
Fogalmak	szöveg, szövegösszefüggés, beszédhelyzet; szövegmondat, bekezdés, tömb, szakasz; szövegkohézió (témahálózat, téma-réma, szövegtopik, szövegfókusz, kulcsszó, cím); szövegpragmatika (szövegvilág, nézőpont, fogalmi séma, tudáskeret, forgatókönyv); nyelvtani (szintaktikai) tényező (kötőszó, névmás, névelő, határozószó, előre- és visszautalás, deixis, egyeztetés); intertextualitás, összefüggő szóbeli szövegek: előadás, megbeszélés, vita; a magánélet színtereinek szövegtípusai: levél, köszöntő stb.; esszé

Tematikai egység	**Stilisztika – stílusrétegek, stílushatás, stíluseszközök, szóképek, alakzatok**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Az alakzatok és a szóképek hatásának, szerepének vizsgálata szövegelemzéskor – A stílus, a stilisztika, a stílustípusok – A stílusérték – A stílushatás – Stílusgyakorlatok	– Szótárhasználat fejlesztése – A stílus szerepének tudatosítása – A stiláris különbségek felfedeztetése – A hangalak és jelentés viszonyának felismertetése – A mondat- és szövegjelentést meghatározó tényezők felismertetése, tudatosítása – A magyar szórend megváltozása és az üzenet jelentésváltozása közötti összefüggés tudatosítása	

– A hangalak és jelentés viszonyának felismertetése – Értelmezési gyakorlatok különböző beszédhelyzetekben – A mindennapi kommunikáció gyakori metaforikus kifejezéseinek és használati körének megfigyelése, értelmezése – A jel és a nyelvi jel fogalma, összetevői – A jel és a jelentés összefüggése, jelentéselemek – A hangalak és a jelentés viszonya, jelentésmező – Motivált és motiválatlan jelentés – A metaforikus kifejezések szerkezete, jellemző típusai, használatuk – A mondat- és szövegjelentés	
Fogalmak	stílus, stilisztika, stílustípus (bizalmas, közömbös, választékos stb.); stílusérték (alkalmi és állandó); stílusréteg (társalgási, tudományos, publicisztikai, hivatalos, szónoki, irodalmi); stílushatás; néhány gyakoribb szókép és alakzat köznyelvi és irodalmi példákban, jelentésszerkezet, jelentéselem, jelentésmező, jelhasználati szabály; denotatív, konnotatív jelentés; metaforikus jelentés; motivált és motiválatlan szó, hangutánzó, hangulatfestő szó; egyjelentésű, többjelentésű szó, azonos alakú szó, rokon értelmű szó, hasonló alakú szópár, ellentétes jelentés

Tematikai egység	**Szabadon felhasználható órák**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- felzárkóztatás - elmélyítés - tehetséggondozás - számonkérés	
Fogalmak		

Szabadon felhasználható (4 óra)

Tematikai egység	**A szöveg fogalma, típusai; a szövegkohézió, a szövegkompozíció; szövegfajták; szövegértés, szövegalkotás**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	szövegértési, szövegalkotási feladatok az érettségi tükrében	
Fogalmak		

Tematikai egység	Stilisztika – stílusrétegek, stílushatás, stíluseszközök, szóképek, alakzatok	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Stíluskavalkád – zene, képzőművészet, divat stb.	ismeretterjesztés az interdiszciplinaritás tükrében	
Fogalmak		

Kerettantervi óraszámok témakörönként - Irodalom

Tematikai egység	Órakeret
1. Bevezetés az irodalomba – művészet, irodalom	4 óra
2. Az irodalom ősi formái. Mágia, mítosz, mitológia	8 óra
3. A görög irodalom	11 óra
4. A római irodalom	4 óra
5. A Biblia mint kulturális kód	12 óra
6. A középkor irodalma	11 óra
7. A reneszánsz irodalma	16 óra
8. A barokk és a rokokó	7 óra
9. A felvilágosodás irodalma	28 óra
10. A romantika irodalma	9 óra
11. A magyar romantika irodalma	26 óra
Szabadon felhasználható órák (órakeret maximum 20%-a) az intézmény saját döntése alapján, felzárkóztatásra, elmélyítésre, tehetséggondozásra, illetve a tanár által választott alkotók, művek tanítására évfolyamonként 10-10 óra	34 óra
Kötelező összesen:	**170 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	2	72	67	5	0
10. évf.	3	108	103	5	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1. Bevezetés az irodalomba – művészet, irodalom	***4***	4	0	0	**4**	0	0	0	**0**

2. Az irodalom ősi formái. Mágia, mítosz, mitológia	***8***	8	0	0	**8**	0	0	0	**0**
3. A görög irodalom	***11***	11	3	0	**14**	0	0	0	**0**
4. A római irodalom	***4***	4	0	0	**4**	0	0	0	**0**
5. A Biblia mint kulturális kód	***12***	12	2	0	**14**	0	0	0	**0**
6. A középkor irodalma	***11***	11	0	0	**11**	0	0	0	**0**
7. A reneszánsz irodalma	***16***	0	0	0	**0**	16	3	0	**19**
8. A barokk és a rokokó	***7***	0	0	0	**0**	7	0	0	**7**
9. A felvilágosodás irodalma	***28***	0	0	0	**0**	28	2	0	**30**
10. A romantika irodalma	***9***	0	0	0	**0**	9	0	0	**9**
11. A magyar romantika irodalma	***26***	0	0	0	**0**	26	0	0	**26**
Szabadon felhasználható órák (órakeret maximum 20%-a) **az intézmény saját döntése alapján, felzárkóztatásra, elmélyítésre, tehetséggondozásra, illetve a tanár által választott alkotók, művek tanítására évfolyamonként 10-10 óra**	***34***	17	0	0	**17**	17	0	0	**17**
Összesen	***170***	67	5	0	**72**	103	5	0	**108**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (67 óra)

Tematikai egység	**Bevezetés az irodalomba – művészet, irodalom**	**Órakeret 4 óra**

Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**
Az irodalom és hatása Szerzők, művek párbeszéde Népszerű irodalom; az irodalom határterületei Műnemi-műfaji rendszer	– Változatos lírai, kisprózai alkotások, szövegrészletek olvasása, közös értelmezése – Szerző, előadó, terjesztő és befogadó változó viszonyrendszere: a művészetben való részvétel lehetőségei – Nyelv és nyelviség az irodalomban: a képi és a hangzó nyelv, szóképek és retorikai alakzatok a hétköznapi és az irodalmi kommunikációban
Fogalmak	művészet, szépirodalom, szórakoztató irodalom, irodalmi kommunikáció; szerző, alkotó, terjesztő, másoló, előadó, befogadó; befogadás, értelmezés, műnem, epika, líra, dráma, műfaj, monda, elbeszélés, regény, elbeszélő költemény, dal, himnusz, óda, elégia, metafora, hasonlat, költői megformáltság, történet, elbeszélés, lírai én, narrátor, beszélő, dialógus, monológ

Tematikai egység	**Az irodalom ősi formái. Mágia, mítosz, mitológia**	**Órakeret 8 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
Az ősi magyar hitvilág A görög mitológia Egyéb teremtésmítosz	– A mítoszok kulturális jelentőségének megértése – Hősök és archetípusok a kortárs kultúrában, pl. populáris filmen, videojátékban vagy képregényben – Mítosz- és hőstípusok megkülönböztetése, felismerése. Mítoszok, mondák és népmesék – Az archaikus, mitikus világkép és a kortárs világkép viszonyának mérlegelése – Az alapvető emberi magatartásformák felismerése és azonosítása a mitológiai történetekben és eposzokban – A vándormotívumok felismerése pl. vízözön, örök élet utáni vágy – Irodalmi alapformák, műfajok és motívumok megismerése – A történetmesélés formáinak elemzése, az elbeszélői nézőpontok és a narratív struktúra szerepének felismerése – A görög kultúra máig tartó hatásának felismerése: pl. archetipikus helyzetek, mitológiai és irodalmi adaptációk, intertextualitás; mai magyar szókincs.
Fogalmak	szóbeliség, írásbeliség, sámánizmus, regös, mágus, jokulátor, táltos, világfa, antikvitás, mítosz, mitológia eredetmítosz, archaikus világ, archetípus

Tematikai egység	A görög irodalom	Órakeret 11 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az epika születése A görög líra, az időmértékes verselés A görög dráma	– A műelemző képesség fejlesztése, a hősök jellemzése, magatartásuk, konfliktusaik megértése – Magatartásformák, konfliktusok, értékek felismerése, szembesítése, a drámai művekben felvetett erkölcsi problémák megértése, mérlegelése – Drámai helyzetek és dramaturgiai eszközök megértése drámajátékon keresztül, részvétel drámai jelenet kidolgozásában és előadásában – A tragikum és a komikum műfajformáló minőségének megértése – Különféle magatartásformák, konfliktusok, értékek és hibák (harmónia, mértéktartás,) felismerése; ezek elemzésével, értékelésével erkölcsi érzék fejlesztése.	
Fogalmak	eposz, eposzi konvenciók: propozíció, invokáció, enumeráció, in medias res, deus ex machina, hexameter; dal, elégia, epigramma, himnusz, időmértékes verselés fogalmai, toposz, tragédia, komédia, dialógus, monológ, hármas egység, akció, dikció, drámai szerkezet, expozíció, konfliktus, tetőpont, megoldás, kar, katarzis	

Tematikai egység	A római irodalom	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A polgárháborúk kora: Catullus	– Irodalmi műfajok, versformák megismerése;	

Augustus kora: Vergilius, Horatius, Ovidius – A római irodalom műfajainak, témáinak, motívumainak hatása, továbbélése – Emberi magatartásformák azonosítása, értékelése a művek, illetve a szerzők portréi alapján; a horatiusi életelvek érvényességének vizsgálata	– A görög és római kultúra viszonyának értelmezése; – A római kultúra máig tartó hatásának felismerése (mitológiai és irodalmi adaptációk, intertextualitás)
Fogalmak	imitáció, dal, óda, elégia ekloga, episztola, strófaszerkezet, horátiusi alapelvek, ars poetica

Tematikai egység	**A Biblia mint kulturális kód**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az Ószövetség; Az Újszövetség – Háttérismeretek a Bibliához mint az európai kultúra korokon és világnézeteken átívelő, alapvető kódjához – Kitekintés a bibliai történetek későbbi megjelenéseire az irodalomban és más művészeti ágakban – A bibliai hagyomány meghatározó jellege a szóbeli és írásos kultúrában: szókincsben, szólásokban, témákban, motívumokban – A Bibliához kapcsolódó ünnepek, hagyományok eredete, tartalma	– A Biblia felépítésének tanulmányozása, a szöveghagyomány jellemzőinek és jelentőségének megértése – Szemelvények olvasása az Ó- és Újszövetségből: alapvető történetek, motívumok és műfajok megismerése	
Fogalmak	Biblia, Ószövetség, Újszövetség, Héber Biblia, zsidó vallás, kánon, kanonizáció, teremtéstörténet, pusztulástörténet, Tóra, Genesis, Exodus, zsoltár, próféta, kereszténység, evangélium, szinoptikusok, napkeleti bölcsek, apostol, példabeszéd, passió, kálvária, apokalipszis	

Tematikai egység	**A középkor irodalma**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egyházi irodalom Lovagi és udvari irodalom Dante Alighieri: Isteni színjáték (részletek) A középkor világi irodalma: vágánsköltészet, Francois Villon: A nagy testamentum	– A tanév során megismert szövegek új szempontú rendszerezése, ismétlése – Szövegrészlet elemzése a középkor irodalmából az alábbi műfajok közül: vallomás, lovagi epika, legenda, himnusz	

Fogalmak	középkor, korstílus, művelődéstörténet, romanika, gótika, patrisztika, skolasztika, katedrális, vallomás, legenda, rím, egyházi kultúra, lovagi kultúra, trubadúr, moralitás, vágáns költészet, nyelvemlék, szövegemlék, gesta, krónika, intelem, kódex, prédikáció, Pokol, Purgatórium, Paradicsom, emberiségköltemény, allegória, szimbólum, tercina, balladaforma, rondó, rím, oktáva, testamentum, haláltánc, oximoron

Tematikai egység	***Szabadon felhasználható órák***	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
a tanár által választott alkotók, művek tanítása	felzárkóztatás, elmélyítés, tehetséggondozás számonkérés	
Fogalmak		

Szabadon felhasználható (5 óra)

Tematikai egység	**A görög irodalom**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Irodalom és film Wolfgang Petersen: Trója		
Fogalmak		

Tematikai egység	**A Biblia mint kulturális kód**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az Ószövetség és a képzőművészet (pl.: Michelangelo Buonarotti, Pieter Bruegel, William Blake, Modigliani képei); Az Újszövetség és a képzőművészet (pl.: M.S. mester, Michelangelo Buonarroti, Tintoretto, Albrecht Dürer, Caravaggio, Munkácsy Mihály)		
Fogalmak		

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (103 óra)

Tematikai egység	**A reneszánsz irodalma**	**Órakeret 16 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A humanista irodalom; A reformáció vallásos irodalma, az anyanyelvi kultúra születése,	– A korstílus fogalmának rögzítése; az irodalom és a társművészetek kapcsolata – A tanév során megismert szövegek új szempontú rendszerezése, ismétlése	

hatása az irodalomra, a magyar nemzeti tudatra; A reformáció világi irodalmából; Líra a reformáció korában; Színház- és drámatörténet: dráma a reformáció korában;	– a magyar irodalomtörténettel és a nemzeti kultúrával, hagyományokkal kapcsolatos ismereteinek elmélyítése Janus Pannonius műveinek olvasásával és értelmezésével – Bevezetés a költészet olvasásába: néma és hangos olvasás, megzenésített versek befogadása, versmondás, költemények kreatív-produktív feldolgozása – A műelemző képesség fejlesztése, a hősök jellemzése, magatartásuk, konfliktusaik megértése – Magatartásformák, konfliktusok, értékek felismerése, szembesítése, a drámai művekben felvetett erkölcsi problémák megértése, mérlegelése
Fogalmak	reneszánsz, humanizmus, reformáció, szonett, novella, novellafüzér, anekdota, búcsúvers, bibliafordítás, zsoltárfordítás, vitairat, vitadráma, jeremiád, fabula, dallamvers, szövegvers, mese, példázat, históriás ének, széphistória, lovagregény-paródia, Balassi-strófa, Balassa-kódex, hárompilléres versszerkezet, katonaének, szonett, blank verse, commedia dell'arte, hármas színpad, a shakespeare-i dramaturgia, királydráma, bosszúdráma, lírai tragédia

Tematikai egység	**A barokk és a rokokó**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Epika, a kuruc kor lírája: műfajok, művek Pázmány, Zrínyi, Mikes, Apáczai	– Az irodalomtörténeti korszakolás sajátosságainak, nehézségeinek, céljainak megismerése – A művelődéstörténeti kontextus jelentőségének megértése az irodalmi mű elemzésében – Az irodalomtörténeti korszak történelmi, művelődéstörténeti hátterének, sajátosságainak tanulmányozása – A korstílus fogalmának rögzítése; az irodalom és a társművészetek kapcsolata – A törzsanyagban felsorolt szerzők és műveik megismerése, rendszerezése, – a magyar irodalomtörténettel és a nemzeti kultúrával, hagyományokkal kapcsolatos ismereteinek elmélyítése a törzsanyaghoz tartozó művek olvasásával és értelmezésével	
Fogalmak	barokk, katolikus megújulás (ellenreformáció), jezsuita, barokk eposz, barokk körmondat, pátosz, röpirat, fiktív levél, kuruc, labanc, bujdosóének, toborzó dal, kesergő, rokokó, emlékirat	

Tematikai egység	**A felvilágosodás irodalma**	**Órakeret 28 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az európai felvilágosodás: Swift, Voltaire, Moliére, Goethe, Robert Burns;	– Az európai irodalom nagy korstílusai jellemzőinek, történelmi és eszmei hátterének megismerése	

A felvilágosodás korának magyar irodalma – rokokó, klasszicizmus és szentimentalizmus: Csokonai, Kazinczy; Klasszicizmus és kora romantika a magyar irodalomban: Berzsenyi, Kisfaludy Károly, Kölcsey; Katona József: Bánk bán	– Irodalom és képzőművészet kapcsolata; a korstílusok jelenléte a képzőművészetekben – Az európai irodalom nagy korstílusai időbeli és térbeli viszonyainak, különbségeinek megismerése – A korstílus felhasználása az irodalmi elemzés egyik kontextusaként – A tanév során megismert szövegek új szempontú rendszerezése, áttekintése a történetiség, a korstílusok nézőpontjából – Az irodalomtörténeti korszakolás sajátosságainak, nehézségeinek, céljainak megismerése – A művelődéstörténeti kontextus jelentőségének megértése az irodalmi mű elemzésében – Az irodalomtörténeti korszak történelmi, művelődéstörténeti hátterének, sajátosságainak tanulmányozása – A korstílus fogalmának rögzítése; az irodalom és a társművészetek kapcsolata – a magyar irodalomtörténettel és a nemzeti kultúrával, hagyományokkal kapcsolatos ismereteinek elmélyítése a törzsanyagban rögzített szerzők és műveik olvasásával és értelmezésével – A hazához fűződő viszonyt tematizáló lírai és prózai szövegek olvasása, értelmezése – Világkép és műfajok, kompozíciós, poétikai és retorikai megoldások összefüggéseinek felismertetése – Bevezetés a költészet olvasásába: néma és hangos olvasás, megzenésített versek befogadása, versmondás, költemények kreatív-produktív feldolgozása
Fogalmak	felvilágosodás, klasszicizmus, szentimentalizmus, enciklopédia, racionalizmus, empirizmus, utaztató regény, tézisregény, „sziget regény”, szatíra, gúny, klasszicista dráma, normatív poétika, rezonőr, weimari klasszika, drámai költemény, vátesz, röpirat, komikus vagy vígeposz, szentimentális levélregény, nyelvújítás, ortológusok, neológusok, stílusszintézis, piktúra, szentencia, anakreoni dalok, népies helyzetdal, nemzeti himnusz, értekezés, intelem, értékszembesítő és időszembesítő verstípus, nemzeti identitás, közösségi értékrend, költői öntudat, prófétai szerephelyzet

Tematikai egység	**A romantika irodalma**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az angolszász romantika: Byron, Walter Scott, E. A. Poe A francia romantika:Victor Hugo A német romantika: Heinrich Heine	– A korstílus fogalmának használata az európai művelődéstörténetben – Az európai irodalom nagy korstílusa jellemzőinek, történelmi és eszmei hátterének megismerése – Irodalom és képzőművészet kapcsolata; a korstílus jelenléte a képzőművészetekben	

Az orosz romantika: Puskin – Anyegin A lengyel romantika: Mickiewicz – A lengyel anyához	– Az európai irodalom nagy korstílusa időbeli és térbeli viszonyainak, különbségeinek megismerése – A korstílus felhasználása az irodalmi elemzés egyik kontextusaként – Az európai romantika sajátosságai; néhány szövegrészlet a romantikus művek köréből
Fogalmak	korstílus, romantika, verses regény, történelmi regény, felesleges ember

Tematikai egység	**A magyar romantika irodalma**	**Órakeret 26 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Életművek a magyar romantika irodalmából: Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Jókai Mór Tudományos élet a romantika korában: Erdélyi János, Bajza József	– A hazához fűződő viszonyt tematizáló lírai szövegek olvasása, értelmezése Vörösmarty Mihály életművéből a törzsanyagban meghatározottak szerint – Világkép és műfajok, kompozíciós, poétikai és retorikai megoldások összefüggéseinek felismertetése – Egyes műfaji konvenciók jelentéshordozó szerepének felismerése – A szépirodalmi szövegekben megjelenített értékek, erkölcsi kérdések, motivációk, magatartásformák felismerése, értelmezése – Társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok, kérdésfelvetések szellemi hátterének feltárása a társadalomtörténeti jelenségként is értelmezett irodalomban – A művek történeti nézőpontú megközelítése, a megjelenő esztétikai, lét- és történelemfilozófiai kérdések és válaszok érzékelése és értelmezése – Intertextuális utalások azonosítása és értelmezése, következtetések levonása – Az életmű főbb sajátosságainak megismerése a törzsanyagban megnevezett versek szövegre épülő ismeretén, értelmezésén, elemzésén – Petőfi életművének főbb témái (szerelem, táj, haza, forradalom, család, házasság, ars poetica stb.) és műfajainak megismerése – A költő epikájának (*Az apostol, A helység kalapácsa*) néhány sajátossága részletek vagy egész mű tanulmányozásán keresztül – Petőfi alkotói pályájának és életútjának kapcsolatai, főbb szakaszai – A népiesség és a romantika jelenlétének bemutatása Petőfi Sándor életművében – Petőfi életútja legfontosabb eseményeinek megismerése; Petőfi korának irodalmi életében – A Petőfi-életmű befogadástörténetének néhány sajátossága, a Petőfi-kultusz születése – A Petőfi-életmű szerepe, hatása a reformkor és a forradalom történéseiben	

	– Elbeszélő szövegek közös órai feldolgozása – Legalább egy regény önálló elolvasása – Művelődéstörténeti kitekintés: a modern olvasóközönség megjelenése, a sajtó és a könyvnyomtatás szerepe – A 19. század néhány jellemző elbeszélő műfajának és irányzatának áttekintése – Kreatív szövegek alkotása megadott stílusban vagy ábrázolásmóddal – Szövegek közös értelmezése az elbeszéléselmélet alapfogalmainak segítségével
Fogalmak	rapszódia, drámai költemény, népiesség, életkép, zsánerkép, elbeszélő költemény, versciklus, helyzetdal, tájlíra, lírai realizmus, látomásköltészet, zsenikultusz, irányregény, utópia, szigetutópia, nemzeti szemlélet, korszerű népiesség

Tematikai egység	***Szabadon felhasználható órák***	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
a tanár által választott alkotók, művek tanítása	felzárkóztatás, elmélyítés, tehetséggondozás számonkérés	
Fogalmak		

Szabadon felhasználható (5 óra)

Tematikai egység	**A reneszánsz irodalma**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Irodalom és film Carlo Carlei: Romeo és Júlia (2013)		
Fogalmak		

Tematikai egység	**A felvilágosodás irodalma**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Irodalom és színház Moliére: Tartuffe (színházi előadás megtekintése)		
Fogalmak		

Magyar nyelv és irodalom 11-12. évfolyam (gimnázium)

Magyar nyelv és irodalom óraszámok bontása

Évfolyam	Heti óraszám (I / Ny)	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	4 (3 / 1)	144 (108 / 36)	104 / 34	4 / 2	0 / 0	0 / 0
12. évf.	4+1 (3+1 / 1)	124 (93+31 / 31)	88 / 30	5 / 1	0 / 0	31 / 0

Kerettantervi óraszámok témakörönként - Magyar nyelv

Tematikai egység	**Órakeret**
1. Retorika- a beszédfajták, a beszéd felépítése, az érvelés	11 óra
2. Pragmatika- a megnyilatkozás fogalma, társalgási forduló, beszédaktus, együttműködési elv	7 óra
3. Általános nyelvi ismeretek – a nyelv és a gondolkodás, nyelvtípusok	7 óra
4. Szótárhasználat	2 óra
5. Nyelvtörténet- a nyelv változása, a nyelvrokonság kérdései, nyelvemlékek	6 óra
6. A nyelv rétegződése, nyelvjárások, nyelvi tervezés, nyelvi norma	8 óra
7. Felkészülés az érettségire - rendszerező ismétlés	10 óra
8. Szabadon felhasználható óra	13 óra
Kötelező összesen:	**64 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	1	36	34	2	0	0
12. évf.	1	31	30	1	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**

1. Retorika- a beszédfajták, a beszéd felépítése, az érvelés	***11***	11	2	0	0	**13**	0	0	0	0	**0**
2. Pragmatika- a megnyilatkozás fogalma, társalgási forduló, beszédaktus, együttműködési elv	***7***	7	0	0	0	**7**	0	0	0	0	**0**
3. Általános nyelvi ismeretek – a nyelv és a gondolkodás, nyelvtípusok	***7***	7	0	0	0	**7**	0	0	0	0	**0**
4. Szótárhasználat	***2***	2	0	0	0	**2**	0	0	0	0	**0**
5. Nyelvtörténet- a nyelv változása, a nyelvrokonság kérdései, nyelvemlékek	***6***	0	0	0	0	**0**	6	0	0	0	**6**
6. A nyelv rétegződése, nyelvjárások, nyelvi tervezés, nyelvi norma	***8***	0	0	0	0	**0**	8	0	0	0	**8**
7. Felkészülés az érettségire - rendszerező ismétlés	***10***	0	0	0	0	**0**	10	0	0	0	**10**
8. Szabadon felhasználható óra	***13***	7	0	0	0	**7**	6	1	0	0	**7**
Összesen	***64***	34	2	0	0	**36**	30	1	0	0	**31**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (34 óra)

Tematikai egység	**Retorika- a beszédfajták, a beszéd felépítése, az érvelés**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A retorika és kommunikáció, a retorika fogalma A retorikai szövegek felépítése és elkészítésének lépései A szónoki beszéd fajtái (tanácsadó beszéd, törvényszéki beszéd, alkalmi beszéd) és jellemzőik Az érvelő beszéd felépítése, az érvtípusok Az érvelés módszere A retorikai szövegek kifejezőeszközei A kulturált vita szabályai A befolyásolás módszerei	– Önálló beszéd megírásához, annak hatásos előadásához szükséges nyelvi, gondolkodási képességek fejlesztése – A hatásos előadásmód eszközeinek tanítása, gyakoroltatása – Érvelési gyakorlatok: kulturált vita, véleménynyilvánítás gyakorlása	
Fogalmak	retorika, szónoklat, a szónok feladata, a meggyőzés eszközei: érv és cáfolat; hagyományos és mai beszédfajták; a szónoklat részei, szerkezete, felépítése	

Tematikai egység	**Pragmatika- a megnyilatkozás fogalma, társalgási forduló, beszédaktus, együttműködési elv**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

A nyelv működése a beszélgetés, társalgás során A társalgás udvariassági formái A beszédaktus Az együttműködési elv (mennyiségi, minőségi, viszony, mód)	– A kulturált nyelvi magatartás fejlesztése – A nyelv működésének, a nyelvhasználat megfigyelése különböző kontextusokban, eltérő célok elérésére nyelvi eszközökkel
Fogalmak	megnyilatkozás, társalgás, társalgási forduló, szóátvétel, szóátadás; beszédaktus (lokúció, illokúció, perlokúció); deixis; együttműködési elv

Tematikai egység	**Általános nyelvi ismeretek – a nyelv és a gondolkodás, nyelvtípusok**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A nyelv és a beszéd, a nyelv mint változó rendszer A nyelv és gondolkodás, a nyelv és megismerés A beszéd mint cselekvés A nyelvcsaládok és nyelvtípusok	– a nyelv és gondolkodás viszonya nyelvfilozófiai lehetőségeinek megismerése – a nyelv mint jelrendszernek, az emberi nyelv egyediségének megértése; a nyelv mint változó rendszer; a nyelv szerepe a világról formált tudásunkban – a kommunikáció kódok vizsgálata, a korlátozott és a kidolgozott kód; gesztusnyelvek, jelnyelvek – a nyelv és a megismerés viszonyának tanulmányozása: az emberiség információs forradalmai; a nyelv és a kultúra viszonya – nyelvcsaládok, nyelvtípusok tanulmányozása	
Fogalmak	Jel, nyelvi jel, jelrendszer, nyelvtípus (agglutináló, izoláló, flektáló), nyelvcsalád, kódok, korlátozott és kidolgozott kód, gesztusnyelv, jelnyelv	

Tematikai egység	**Szótárhasználat**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A fontosabb egynyelvű papír alapú és digitális szótárfajták megismerése, tanulmányozása: értelmező szótár, történeti-etimológiai szótár, szinonimaszótár, helyesírási szótár, szlengszótár, nyelvművelő kéziszótár, Magyar Történeti Szövegtár, írói szótárak, tájszótár	A szótárhasználat készségének a fejlesztése	
Fogalmak	értelmező szótár, etimológiai szótár, szinonimaszótár, rétegnyelvi szótár, írói szótár	

Tematikai egység	**Szabadon választható órakeret**	**Órakeret**

		7 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Ismétlés, gyakorlás, számonkérés, tanórán kívüli tudásszerzés (múzeumlátogatás, megtekintése), projektmunkák megalkotása, elmélyítés, felzárkóztatás, tehetséggondozás	Felzárkóztatás, helyesírási feladatok, fogalmazáskészség javítása	
Fogalmak	Az eddig tanult fogalmak elmélyítése	

Szabadon felhasználható (2 óra)

Tematikai egység	**Számonkérés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Gyakorlati szövegalkotás	Önálló érvelés gyakorlása, íráskészség fejlesztése	
Fogalmak	hozzászólás, felszólalás. érvelés	

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (30 óra)

Tematikai egység	**Nyelvtörténet- a nyelv változása, a nyelvrokonság kérdései, nyelvemlékek**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A magyar nyelv rokonságának hipotézisei A magyar nyelvtörténet korszakai Nyelvemlékek A szókészlet változása a magyar nyelv történetében Nyelvújítás	– A szinkrón és diakrón nyelvszemlélet fejlesztése – Az összehasonlító nyelvszemlélet fejlesztése: nyelvünk helye a világban – Az interdiszciplináris tudatosság fejlesztése a nyelvtörténeti, irodalom- és művelődéstörténeti párhuzamosságok és összefüggések felfedeztetésével	
Fogalmak	nyelvrokonság, nyelvcsalád; uráli nyelvcsalád, finnugor rokonság; ősmagyar, ómagyar, középmagyar kor, újmagyar kor, újabb magyar kor; nyelvemlék; ősi szó, belső keletkezésű szó, jövevény- és idegen szó; nyelvújítás, ortológus, neológus; szinkrón és diakrón nyelvszemlélet	

Tematikai egység	**A nyelv rétegződése, nyelvjárások, nyelvi tervezés, nyelvi norma**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Anyanyelvünk rétegződése I.- A köznyelvi változatok, a csoportnyelvek és rétegnyelvek Anyanyelvünk rétegződése II.- A nyelvjárások és a nyelvi norma Nyelvünk helyzete a határon túl Nyelvi tervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés	– A nyelvi sokszínűség, nyelvi tolerancia tudatosítása	
Fogalmak	nyelvi tervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés, nyelvtörvény, nyelvi norma; nyelvváltozatok; vízszintes és függőleges tagolódás; nyelvjárások, regionális köznyelv, tájszó; csoportnyelv, szaknyelv, hobbinyelv, rétegnyelv; szleng,	

	argó; kettősnyelvűség, kétnyelvűség, kevert nyelvűség; nemzetiségi nyelvek

Tematikai egység	**Felkészülés az érettségire, rendszerező ismétlés**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A tanult nyelvészeti, kommunikációs, szövegértési és szövegalkotási ismeretek rendszerezése	– A rendszerező képesség fejlesztése – Az önálló tanulás fejlesztése: az érettségi témaköreinek és a követelményeknek megfelelő tételvázlatok összeállítása	
Fogalmak	az eddig tanult fogalmak rendszerező ismétlése	

Tematikai egység	**Szabadon felhasználható témakeret**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Ismétlés, gyakorlás, számonkérés, tanórán kívüli tudásszerzés (múzeumlátogatás, megtekintése, előadó meghívása), projektmunkák megalkotása, elmélyítés, felzárkóztatás, tehetséggondozás	– Szövegalkotás – Kompetenciafejlesztés, érzelmi nevelés – Szóbeli és írásbeli megnyilvánulás fejlesztése	
Fogalmak	a korábbiak elmélyítése	

Szabadon felhasználható (1 óra)

Tematikai egység	**Gyakorlás**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Gyakorlati szövegalkotás	– Íráskészség fejlesztése	
Fogalmak	magánlevél, hivatalos levél, felszólalás, érvelés	

Kerettantervi óraszámok témakörönként - Irodalom

Tematikai egység	**Órakeret**
1. A klasszikus modernség irodalma	38 óra
2. A magyar irodalom a XX. században	44 óra
3. A modernizmus (a modernizmus kései korszaka) irodalma	17 óra
4. A magyar irodalom a XX. században II.	42 óra
5. A XX. századi történelem az irodalomban	8 óra
6. Kortárs magyar irodalom	5 óra
7. Szabadon felhasználható	38 óra
Kötelező összesen:	**192 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	3	108	104	4	0	0
12. évf.	3+1	124	88	5	0	31

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
9. A klasszikus modernség irodalma	***38***	38	0	0	0	**38**	0	0	0	0	**0**
10. A magyar irodalom a XX. században	***44***	44	4	0	0	**48**	0	0	0	0	**0**
11. A modernizmus (a modernizmus kései korszaka) irodalma	***17***	0	0	0	0	**0**	17	0	0	0	**17**
12. A magyar irodalom a XX. században II.	***42***	2	0	0	0	**2**	40	5	0	0	**45**
13. A XX. századi történelem az irodalomban	***8***	0	0	0	0	**0**	8	0	0	0	**8**
14. Kortárs magyar irodalom	***5***	0	0	0	0	**0**	5	0	0	0	**5**
15. Szabadon felhasználható témakeret	***38***	20	0	0	0	**20**	18	0	0	0	**18**
16. Felkészülés az érettségire. rendszerező ismétlés	***31***	0	0	0	0	**0**	0	0	0	31	**31**
Összesen	***192***	**104**	**4**	**0**	**0**	**108**	**88**	**5**	**0**	**31**	**124**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (104 óra)

Tematikai egység	**A klasszikus modernség irodalma**	**Órakeret 38 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A realizmus a nyugat-európai irodalomban ***A realizmus az orosz irodalomban*** ***A klasszikus modernizmus lírájának alkotói, alkotásai*** ***Romantika és realizmus a XIX. század magyar irodalmában:*** *Arany János, Mikszáth Kálmán; Madách: Az ember tragédiája; Tompa Mihály, Gárdonyi Géza, Vajda János, Reviczky Gyula;*	- Önálló olvasóvá nevelés - Lírai szövegek közös értelmezése lírapoétikai fogalmainak segítségével - Az irodalomtörténeti folytonosság (művek, motívumok párbeszéde) megértése - A metaforikus próza poétikai jegyeinek megismerése - Erkölcsi kérdések (pl.: bűn és büntetés, őszinteség, hazugság, képmutatás) vizsgálata - A művek erkölcsi kérdésfelvetéseinek megértése, mai vonatkozásainak tisztázása	

	- A lírai beszédmód változatainak értelmezése; a korszakra és az egyes alkotókra jellemző beszédmódok feltárása, néhány jellegzetes alkotás összevetése - A művek közös és egyéni feldolgozása, értelmezése
Fogalmak	klasszikus modernség, realizmus, realista regény, mindentudó elbeszélő, tolsztojanizmus, visszatekintő időszerkezet, analitikus dráma, drámaiatlan dráma, lírai dráma szimbolizmus, esztétizmus, l'art pour l'art, kötetkompozíció, szinesztézia, kiátkozott költő ballada, pillérversszak, önirónia, eszményítő realizmus különc, donquijoteizmus emberiségdráma, emberiségköltemény, drámai költemény, történelemfilozófia, történeti színek, keretszínek, falanszter nép-nemzeti irodalom, filozófiai dal

Tematikai egység	**A magyar irodalom a XX. században**	**Órakeret 44 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Életművek a XX. század magyar irodalmából: *Herczeg Ferenc* *Ady Endre* *Babits Mihály* *Kosztolányi Dezső* ***Portrék a XX. század magyar irodalmából:*** Móricz Zsigmond Vass Albert ***Metszetek a XX. század magyar irodalmából I.:*** *Juhász Gyula* *Tóth Árpád* *Karinthy Frigyes*	– Világkép és műfajok, kompozíciós, poétikai és retorikai megoldások összefüggéseinek felismertetése – Egyes műfaji konvenciók jelentéshordozó szerepének felismerése – A század irodalmi törekvéseinek, sajátosságainak, írói-költői csoportjainak megismerése – A hazához fűződő viszonyt ábrázoló szövegek olvasása, a művek közös értelmezése – Világkép és műfajok, kompozíciós, poétikai és retorikai megoldások összefüggéseinek felismertetése – Egyes műfaji konvenciók jelentéshordozó szerepének megismerése – A szépirodalmi szövegekben megjelenített értékek, erkölcsi kérdések, motivációk, magatartásformák felismerése, értelmezése – Társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok, kérdésfelvetések történelmi, szellemtörténeti hátterének feltárása – A művek történeti nézőpontú megközelítése	
Fogalmak	Új Idők, nemzeti konzervativizmus, színmű, szecesszió, versciklus, kötetkompozíció, vezérvers, önmitologizálás, szimultán versritmus vagy bimetrikus verselés, filozófiai költészet, parafrázis, nominális és verbális stílus, irónia, homo aestheticus, versciklus, modernizmus, freudizmus, novellaciklus, alakmás, naturalizmus, szabad függő beszéd, transzilván irodalom, a Nyugat és nemzedékei, paródia, stílusparódia, műfajparódia	

Tematikai egység	**A magyar irodalom a XX. században II.**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Metszetek egyéni utakon:	-Olvasóvá nevelés, mérlegelő gondolkodás	

Krúdy Gyula	fejlesztése -Irodalmi kultúra megismerése
Fogalmak	életrajzi ihletettség, kulturális veszteség, tárgyias irodalom

Tematikai egység	**Szabadon felhasználható órakeret**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
ismétlés, gyakorlás, számonkérés, tanórán kívüli tudásszerzés (múzeumlátogatás, színházi előadás megtekintése, előadó meghívása), projektmunkák megalkotása	– Szövegértés, szövegalkotás – Kompetenciafejlesztés, érzelmi nevelés	
Fogalmak	A korábbiak elmélyítése.	

Szabadon felhasználható (4 óra)

Tematikai egység	Ady Endre	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Ady Endre	-Szövegértés, szövegalkotás fejlesztése -Az Ady Endre költészete körüli viták (saját kora és az utókor recepciójában) tanulmányozása -Olvasóvá nevelés, közös versértelmezés	
Fogalmak	szecesszió, versciklus, kötetkompozíció, vezérvers, önmitologizálás, szimultán versritmus vagy bimetrikus verselés	

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (88 óra)

Tematikai egység	**A modernizmus (a modernizmus kései korszaka) irodalma**	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Avantgárd mozgalmak: Guillaume Apollinaire, Kassák Lajos ***A világirodalom modernista lírájának nagy alkotói, alkotásai:*** T.S. Eliot ***A világirodalom modernista epikájának nagy alkotói, alkotásai:*** Franz Kafka, Thomas Mann ***Színház- és drámatörténet: a modernizmus drámai törekvései:*** Bertolt Brecht, Samuel Beckett, Friedrich Dürrenmatt ***A posztmodern világirodalom:*** Bohumil Hrabal, Gabriel García Márquez	– Irodalmi szövegek és társművészeti alkotások összehasonlító elemzése – Stílustörténeti és irodalomtörténeti fogalmak használata műértelmezésekben – Az önálló olvasóvá válás támogatása, felkészítés a tanulói szerző- és műválasztásokra, a választott művek önálló feldolgozására és megosztására.	
Fogalmak	dekadencia; életfilozófia, pszichoanalízis; a nyelv és a személyiség válsága;	

	avantgárd; futurizmus, dadaizmus, expresszionizmus, konstruktivizmus, kubizmus; szabad vers, kései modernség, objektív költészet, intellektuális költészet, abszurd dráma, kétszintes dráma, mítoszregény, posztmodern

Tematikai egység	**A magyar irodalom a XX. században II.**	**Órakeret 40 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Életmű a XX. század magyar irodalmából II.: József Attila ***Portrék a XX. század magyar irodalmából:*** Örkény István, Szabó Magda, Kányádi Sándor ***Metszetek a XX. század magyar irodalmából:*** **Metszetek: egyéni utakon:** Szabó Dezső, Weöres Sándor **Metszetek a modernista irodalomból – a Nyugat alkotói:** Szabó Lőrinc, Radnóti Miklós **Metszetek az erdélyi, délvidéki és kárpátaljai irodalomból:** Dsida Jenő, Reményik Sándor, Áprily Lajos **Metszet a „Fényes szellők nemzedékének” irodalmából:** Nagy László **Metszet a tárgyias irodalomból – az Újhold alkotói:** Pilinszky János **Metszetek az irodalmi szociográfia alkotóinak munkáiból:** Illyés Gyula ***Színház- és drámatörténet:*** Örkény István, Szabó Magda	– Annak tudatosítása, hogy az életút meghatározó tényei hogyan függnek össze a pályaképpel és a kor társadalmi-történelmi viszonyaival – Annak felismerése, hogy az írói-költői felelősség, szociális-társadalmi együttérzés, világnézet, egyéni látásmód és kapcsolat a hagyományhoz változatos módon, műfajban és tematikában szólalhat meg – Összehasonlító elemzés készségének fejlesztése közös téma, motívum, műfaj vagy forma alapján – A drámai művekben a befogadó elé tárt társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok felismerése, megfogalmazása, megértése – A megmaradásért folytatott harc és az azért szükségképpen hozott áldozatok felismerése	
Fogalmak	tárgyias tájvers, komplex kép, óda, dal, műfajszintézis, **létértelmező vers, önmegszólító vers,** dialogizáló versbeszéd groteszk, abszurd, egyperces, családregény, kálvinista és katolikus értékrend szembenállása, önéletrajziság életrajzi ihletettség, kulturális veszteség, ekloga, eklogaciklus, razglednica, szerepvers, „Fényes szellők nemzedéke”; tárgyias irodalom totalitárius, történelmi dráma	

Tematikai egység	**A XX. századi történelem az irodalomban**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Trianon: Juhász Gyula, Vérző Magyarország, Lyka Károly **Világháborúk:** Gyóni Géza **Holokauszt:** Szép Ernő, Tadeusz Borowski	– A nemzeti identitás meghatározó lírai szövegeinek olvasása, megértése – Irodalmi szövegek elhelyezése történelmi kontextusban – Irodalmi szövegekben megfogalmazott közösségi	

Kommunista diktatúra: Illyés Gyula **1956:** Nagy Gáspár, Márai Sándor	és magánemberi erkölcsi dilemmák felismerése – Vitakészség fejlesztése
Fogalmak	nemzeti identitás, történelmi kontextus

Tematikai egység	**Kortárs magyar irodalom**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Szabadon választott szerzők	– A kortárs magyar irodalomban való önálló tájékozódásra való képesség fejlesztése	
Fogalmak	kortárs irodalom	

Tematikai egység	**Szabadon felhasználható témakeret**	**Órakeret 18 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
ismétlés, gyakorlás, számonkérés, tanórán kívüli tudásszerzés (múzeumlátogatás, színházi előadás megtekintése, előadó meghívása), projektmunkák megalkotása	– Szövegértés, szövegalkotás – Kompetenciafejlesztés, érzelmi nevelés	
Fogalmak	a korábbiak elmélyítése	

Szabadon felhasználható (5 óra)

Tematikai egység	**A magyar irodalom a XX. században II.**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
József Attila	– Annak tudatosítása, hogy az életút meghatározó tényei hogyan függnek össze a pályaképpel és a kor társadalmi-történelmi viszonyokkal	
Fogalmak	tárgyias tájvers, komplex kép, óda, dal, műfajszintézis, **létértelmező vers, önmegszólító vers,** dialogizáló versbeszéd	

Kötött (31 óra)

Tematikai egység	**Felkészülés az érettségire - rendszerező ismétlés, gyakorlás**	**Órakeret 31 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A tanult irodalmi, irodalomtörténeti, irodalomelméleti ismeretek rendszerezése, áttekintése	– A rendszerező képesség fejlesztése – Az önálló tanulás fejlesztése: az érettségi témaköreinek és a követelményeknek megfelelő tételvázlatok összeállítása – Szövegalkotási képességek fejlesztése szóban és írásban – Szövegértés fejlesztése	
Fogalmak	Az eddig tanult fogalmak rendszerező ismétlése	

Matematika 9-10. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Halmazok	10 óra
2. Matematikai logika	10 óra
3. Kombinatorika, gráfok	12 óra
4. Számhalmazok, műveletek	8 óra
5. Hatvány, gyök	14 óra
6. Betűs kifejezések alkalmazása egyenletmegoldás, függvényábrázolás során	10 óra
7. Arányosság, százalékszámítás	12 óra
8. Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek	18 óra
9. Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenség	12 óra
10.A függvény fogalma, függvénytulajdonságok	16 óra
11.Geometriai alapismeretek	8 óra
12.Háromszögek	16 óra
13.Négyszögek, sokszögek	10 óra
14.A kör és részei	10 óra
15.Transzformációk, szerkesztések	20 óra
16.Leíró statisztika	10 óra
17.Valószínűség-számítás	8 óra
Kötelező összesen:	**204 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	3	108	102	6	0
10. évf.	3	108	102	6	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1. Halmazok	***10***	10	2	0	**12**	0	0	0	**0**
2. Matematikai logika	***10***	0	0	0	**0**	10	0	0	**10**
3. Kombinatorika, gráfok	***12***	0	0	0	**0**	12	3	0	**15**
4. Számhalmazok, műveletek	***8***	8	2	0	**11**	0	0	0	**0**

5. Hatvány, gyök	***14***	0	0	0	**0**	14	0	0	**14**
6. Betűs kifejezések alkalmazása egyenletmegoldás, függvényábrázolás során	***10***	10	0	0	**10**	0	0	0	**0**
7. Arányosság, százalékszámítás	***12***	12	0	0	**12**	0	0	0	**0**
8. Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek	***18***	18	2	0	**20**	0	0	0	**0**
9. Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenség	***12***	0	0	0	**0**	12	3	0	**15**
10. A függvény fogalma, függvénytulajdonságok	***16***	0	0	0	**0**	16	0	0	**16**
11. Geometriai alapismeretek	***8***	8	0	0	**8**	0	0	0	**0**
12. Háromszögek	***16***	16	0	0	**16**	0	0	0	**0**
13. Négyszögek, sokszögek	***10***	10	0	0	**10**	0	0	0	**0**
14. A kör és részei	***10***	10	0	0	**10**	0	0	0	**0**
15. Transzformációk, szerkesztések	***20***	0	0	0	**0**	20	0	0	**20**
16. Leíró statisztika	***10***	0	0	0	**0**	10	0	0	**10**
17. Valószínűség-számítás	***8***	0	0	0	**0**	8	0	0	**8**
Összesen	***204***	102	6	0	**108**	102	6	0	**108**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (102 óra)

Tematikai egység	**1. Halmazok**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Halmaz közös elem nélküli részhalmazokra bontása, példák ennek alkalmazására a matematikán belül, más tantárgyaknál és a mindennapi életben – Halmaz megadása utasítással, elemek felsorolásával – Halmazok közötti viszonyok ábrázolása, értelmezése – Halmazok metszetének, uniójának, különbségének, komplementerének képzése, ábrázolása és értelmezése – Két-három halmaz elemszámával kapcsolatos feladatok megoldása logikai szita segítségével – Szemléletes kép végtelen halmazokról		
Fogalmak	alaphalmaz, részhalmaz, üres halmaz, halmazok egyenlősége, Venn-diagram; halmazműveletek: unió, metszet, különbség, komplementer halmaz;	

	diszjunkt halmazok, halmaz elemszáma, logikai szita

Tematikai egység	**4. Számhalmazok, műveletek**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Műveleti azonosságok (kommutativitás, asszociativitás, disztributivitás), zárójelek helyes használata – Tizedes törtek átírása közönséges tört alakba és viszont – Irracionális számok szemléltetése – Racionális számok elhelyezkedése számegyenesen – Nyílt és zárt intervallumok fogalmának ismerete és alkalmazása – Számok abszolút értékének, ellentettjének és reciprokának meghatározása – Számológéppel elvégzett számítások eredményének előzetes becslése és nagyságrendi ellenőrzése – Valós számok adott jegyre kerekítése – Valós számok gyakorlati helyzetekben történő észszerű kerekítése		
Fogalmak	racionális szám, irracionális szám, valós szám, nyílt intervallum, zárt intervallum, abszolút érték, ellentett, reciprok	

Tematikai egység	**6. Betűs kifejezések alkalmazása egyenletmegoldás, függvényábrázolás során**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Műveletek egyszerű algebrai kifejezésekkel: összeadás, kivonás, szorzás, osztás, egytagú kifejezések hatványa – Műveleti azonosságok ismerete és alkalmazása egyenletek megoldása során – Az $(a + b)2$, az $(a – b)2$ és az $(a + b)(a – b)$ kifejezésekre vonatkozó nevezetes azonosságok ismerete és alkalmazása (például oszthatósági feladatokban, egyenletek megoldásában, függvények ábrázolásában) – Egyszerű másodfokú polinom átalakítása teljes négyzetté kiegészítéssel – Algebrai kifejezések átalakítása összevonás, szorzattá alakítás, nevezetes azonosságok alkalmazásával		
Fogalmak	összeg, tag, szorzat, tényező, egynemű kifejezés, együttható, teljes négyzet, polinom	

Tematikai egység	7. Arányosság, százalékszámítás	Órakeret 12 óra
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Az egyenes és a fordított arányosság fogalmának ismerete és alkalmazása gyakorlati problémák megoldása során – Az egyenes és a fordított arányosság grafikonjának felismerése és elkészítése – Példák az egyenes és a fordított arányosságtól különböző arányosságokra (négyzetes, gyökös) – Példák egy irányban vagy ellentétes irányban változó mennyiségpárokra a mindennapi életből – Százalékszámítással kapcsolatos hétköznapi helyzetekhez (például háztartási bevételekhez, kiadásokhoz, pénzügyi fogalmakhoz, gazdasági folyamatokhoz) és más tantárgyakhoz köthető feladatok megoldása		
Fogalmak	egyenes arányosság, fordított arányosság, százalékalap, százalékérték, százalékláb	

Tematikai egység	8. Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek	Órakeret 18 óra
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Elsőfokú egyenletre, egyenlőtlenségre, egyenletrendszerre vezető matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információk kigyűjtése, rendszerezése – Adott problémához megoldási stratégia, algoritmus választása, készítése – A problémának megfelelő matematikai modell választása, alkotása – A kiválasztott modellben a probléma megoldása – A modellben kapott megoldás értelmezése az eredeti problémába visszahelyettesítve, ellenőrzés és válaszadás az észszerűségi szempontokat figyelembe véve – Alaphalmaz, megoldáshalmaz fogalmának ismerete – Egyismeretlenes elsőfokú egyenlet és egyenlőtlenség megoldása mérlegelvvel és grafikusan – Elsőfokú kétismeretlenes egyenletrendszer megoldása behelyettesítéssel, közös együtthatók módszerével, grafikusan		

– Elsőfokú egyenlettel, egyenlőtlenséggel, egyenletrendszerrel megoldható szöveges feladatok megoldása (például út-idő-sebesség, közös munkavégzés, keveréses feladatok, pénzügyi és gazdasági tematikájú feladatok)	
Fogalmak	alaphalmaz, megoldáshalmaz, mérlegelv

Tematikai egység	**11. Geometriai alapismeretek**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Két pont, pont és egyenes, két egyenes távolságának alkalmazása a síkban – Egyenesek kölcsönös helyzetének ismerete és alkalmazása – Nevezetes szögpárok tulajdonságainak ismerete és alkalmazása: pótszögek, mellékszögek, kiegészítő szögek, csúcsszögek, egyállású szögek, váltószögek – A szakaszfelező merőleges és a szögfelező mint ponthalmazok tulajdonságainak ismerete – Dinamikus geometriai szoftver alkalmazásának előkészítése, használata – Alapszerkesztések végrehajtása hagyományos vagy digitális eszközzel euklideszi módon: szakaszfelező merőleges, szögfelező, merőleges és párhuzamos egyenesek szerkesztése, szög másolása		
Fogalmak	pont, egyenes, sík, szögtartomány, hajlásszög, párhuzamos, merőleges, pótszögek, mellékszögek, kiegészítő szögek, csúcsszögek, egyállású szögek, váltószögek, szakaszfelező merőleges, szögfelező	

Tematikai egység	**12. Háromszögek**	**Órakeret 16 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A háromszögek csoportosítása oldalak és szögek szerint – Az alapvető összefüggések ismerete és alkalmazása háromszögek oldalai, szögei, oldalai és szögei között – Speciális háromszögek tulajdonságainak ismerete és alkalmazása: szabályos, egyenlő szárú, derékszögű háromszög – A háromszög nevezetes vonalaira, pontjaira és köreire vonatkozó fogalmak,		

tételek ismerete és alkalmazása: oldalfelező merőleges, szögfelező, magasságvonal, súlyvonal, középvonal, körülírt, illetve beírt kör – Az oldalfelező merőlegesek és a belső szögfelezők metszéspontjára vonatkozó tétel bizonyítása – A Pitagorasz-tétel és megfordításának ismerete és alkalmazása – A Pitagorasz-tétel bizonyítása – Háromszög területének kiszámítása	
Fogalmak	szabályos háromszög, egyenlő szárú háromszög, derékszögű háromszög, oldalfelező merőleges, szögfelező, magasságvonal, súlyvonal, középvonal, körülírt kör, beírt kör

Tematikai egység	**13. Négyszögek, sokszögek**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Speciális négyszögek (trapéz, húrtrapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz, téglalap, négyzet) tulajdonságainak ismerete, területének kiszámítása – Konvex sokszögeknél az átlók számára, a belső és külső szögösszegre vonatkozó tételek ismerete, bizonyítása és alkalmazása – Szabályos sokszög fogalmának ismerete – Szabályos sokszög területe átdarabolással		
Fogalmak	trapéz, húrtrapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz, téglalap, négyzet, konvex sokszög, szabályos sokszög	

Tematikai egység	**14. A kör és részei**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Annak ismerete és alkalmazása, hogy a középponti szög egyenesen arányos a hozzá tartozó körív hosszával – Annak ismerete és alkalmazása, hogy a középponti szög egyenesen arányos a hozzá tartozó körcikk területével – Kör, körcikk, körgyűrű és körszelet területének és kerületének kiszámítása – Annak ismerete és alkalmazása, hogy a kör érintője merőleges az érintési pontba húzott sugárra, és hogy külső pontból húzott érintőszakaszok egyenlő hosszúak – A Thalész-tétel és megfordításának ismerete és alkalmazása – A Thalész-tétel bizonyítása		

Fogalmak	középponti szög, körív, körcikk, körgyűrű, körszelet, érintőszakaszok

Szabadon felhasználható (6 óra)

Tematikai egység	**1. Halmazok**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Ismeretek rendszerezése, ismétlése Szemléletes megoldás szerepének hangsúlyozása Szöveges feladatok értelmezése	
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**4. Számhalmazok, műveletek**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A számhalmazok és a műveletek közötti összefüggés Számhalmazok ábrázolása számegyenesen Pontos, precíz számolás fontossága, gyakorlása	
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**8. Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Ekvivalens átalakítás fogalma, fontossága Ellenőrzés egyenlet és szöveges feladat esetén Egyenletmegoldás speciális esetekben	
Fogalmak	-	

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (102 óra)

Tematikai egység	**2. Matematikai logika**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A matematikai bizonyítás fogalma – Állítás logikai értékének megállapítása (igaz vagy hamis) – Állítás tagadásának alkalmazása egyszerű feladatokban – A „nem”, az „és”, a megengedő „vagy” és a kizáró „vagy” logikai jelentésének ismerete és alkalmazása matematikai és matematikán kívüli feladatokban – A „minden” és a „van olyan” típusú állítások logikai értékének megállapítása és ennek indoklása egyszerű esetekben – Adott állítás megfordításának megfogalmazása – „Ha…, akkor…” és „akkor és csak akkor”		

típusú egyszerű állítások logikai értékének megállapítása – Stratégiai és logikai játékok	
Fogalmak	tétel, bizonyítás, igaz-hamis; „nem”, „és”, „vagy”, „vagy…, vagy…”, „ha…, akkor…”, „akkor és csak akkor”

Tematikai egység	**3. Kombinatorika, gráfok**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Hétköznapi helyzetekhez kapcsolódó sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása rendszerezéssel – Sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása matematikai problémákban – Esetszétválasztás és szorzási elv alkalmazása feladatok megoldásában – Összeszámlálási modellek alkalmazása feladatok megoldásában – Gráfok alkalmazása konkrét hétköznapi és matematikai szituációk szemléltetésére, feladatok megoldására		
Fogalmak	gráf, gráf csúcsa, gráf éle	

Tematikai egység	**5. Hatvány, gyök**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Valós számok hatványozása pozitív egész kitevőre – Hatványozás 0 és negatív egész kitevőre – A hatványozás azonosságainak megfigyelése, felfedezése – A hatványozás azonosságainak bizonyítása konkrét alapszám és tetszőleges pozitív egész kitevő esetén – Számok normálalakja – Számolás normálalak segítségével – A négyzetgyök definíciója – Nemnegatív számok négyzetgyökének megadása számológép segítségével – A négyzetgyökvonás azonosságai		
Fogalmak	hatványalap, hatványkitevő, normálalak, négyzetgyök	

Tematikai egység	**9. Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenségek**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Másodfokú egyenletre, egyenlőtlenségre vezető matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információk		

kigyűjtése, rendszerezése – Adott problémához megoldási stratégia, algoritmus választása, készítése – A problémának megfelelő matematikai modell választása, alkotása – A kiválasztott modellben a probléma megoldása – A modellben kapott megoldás értelmezése az eredeti problémába visszahelyettesítve, ellenőrzés és válaszadás az észszerűségi szempontokat figyelembe véve – Egyenletek megoldása ekvivalens átalakításokkal – Másodfokú egyenlet megoldása szorzattá alakítással, teljes négyzetté kiegészítéssel, megoldóképlettel és grafikusan – Egyszerű másodfokúra visszavezethető egyenletek megoldása – Másodfokú egyenlőtlenség megoldása grafikusan – Másodfokú egyenlettel megoldható szöveges feladatok megoldása – $\sqrt{x+c} = ax+b$	
Fogalmak	másodfokú egyenlet megoldóképlete, diszkriminánsz, gyöktényezős alak, ekvivalens átalakítás

Tematikai egység	**10. A függvény fogalma, függvénytulajdonságok**	**Órakeret 16 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Hétköznapi hozzárendelések megfigyelése, tulajdonságainak megfogalmazása: egyértelmű, kölcsönösen egyértelmű – Függvény megadása, alapvető függvénytani fogalmak ismerete – Függvényértékek meghatározása és táblázatba rendezése – Függvények ábrázolása táblázat alapján – Függvények alkalmazása valós, hétköznapi helyzetek jellemzésére, gyakorlati problémák megoldására – A grafikon alapján a függvény értelmezési tartományának, értékkészletének, minimumának, maximumának és zérushelyének megállapítása, a növekedés és fogyás leolvasása – Lineáris függvény, másodfokú függvény, négyzetgyökfüggvény, fordított arányosságot leíró függvény (elemi függvények) grafikonja, tulajdonságai		

– Elemi függvényekkel egyszerű függvénytranszformációs lépések végrehajtása: $f(x) + c$, $f(x + c)$, $c \cdot f(x)$, $\lvert f(x) \rvert$ – Lineáris függvények hozzárendelési utasításának leolvasása grafikon alapján – Egyszerű függvények esetén az $f(x) = c$ alapján x meghatározása és ennek alkalmazása gyakorlati problémák megoldása során – Kölcsönösen egyértelmű hozzárendelés megfordítása és a megfordított hozzárendelés ábrázolása	
Fogalmak	egyértelmű hozzárendelés, kölcsönösen egyértelmű hozzárendelés, értelmezési tartomány, képhalmaz, értékkészlet, helyettesítési érték, szélsőérték, zérushely, növekedés, fogyás

Tematikai egység	**15. Transzformációk, szerkesztések**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Példák ismerete geometriai hozzárendelésekre (merőleges vetítés, párhuzamos vetítés, merőleges affinitás, térkép, fényképezés) – A tengelyes tükrözés, a középpontos tükrözés, a pont körüli forgatás és a párhuzamos eltolás ismerete, tulajdonságaik – A vektor fogalmának kialakítása a párhuzamos eltolás segítségével – Egybevágósági transzformációk egymás utáni végrehajtása – Egybevágósági transzformációk végrehajtása szerkesztéssel vagy digitális eszközzel – Egybevágó alakzatok, szimmetriák megfigyelése a környezetben, művészeti alkotásokban – Az egybevágósági transzformációk alkalmazása feladatok megoldásában, tételek bizonyításában – Háromszögek egybevágóságának alapesetei és ezek alkalmazása – Négyszögek egybevágósága – Egyszerű szerkesztési feladatok megoldása hagyományos vagy digitális eszközzel; diszkusszió – Gyakorlati feladatok megoldása egybevágóságok segítségével (például a sík parkettázása különféle síkidomokkal;		

szabásminta készítése, használata) – A középpontos hasonlósági transzformáció és a hasonlósági transzformáció ismerete, tulajdonságai – A hasonlóság fogalmának ismerete és alkalmazása feladatok megoldásában, tételek bizonyításában – Gyakorlati feladatok megoldása hasonlóság segítségével (például alaprajz-, térképkészítés, modellezés)	
Fogalmak	tengelyes tükrözés, középpontos tükrözés, pont körüli forgatás, párhuzamos eltolás, egybevágóság, forgásszög, vektor, vektorok összege, középpontos hasonlósági transzformáció, hasonlósági transzformáció, hasonlóság, a hasonlóság aránya

Tematikai egység	**16. Leíró statisztika**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Statisztikai adatok gyűjtésének tervezése – Statisztikai adatok gyűjtése hagyományos és internetes forrásból – Statisztikai adatok rendszerezése, jellemzése középértékekkel hagyományos és digitális eszközzel – A kapott adatok értelmezése, értékelése, egyszerű statisztikai következtetések – Oszlop- és kördiagram értelmezése, valamint készítése hagyományos és digitális eszközzel – Konkrét adatsokaság ábrázolásához, statisztikai kérdés megválaszolásához a megfelelő diagramtípus kiválasztása – Kördiagramból oszlopdiagram készítése és viszont – Grafikus manipulációk felismerése és javítása diagramok esetén		
Fogalmak	oszlopdiagram, kördiagram, átlag, medián, módusz	

Tematikai egység	**17. Valószínűség-számítás**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Valószínűségi kísérletek elvégzése, gyakorisági, relatív gyakorisági táblázatok készítése – A valószínűség fogalmának bevezetése statisztikai alapon – A klasszikus valószínűségi modell fogalma és alkalmazása – Diszkrét valószínűség-eloszlások		

ábrázolása hagyományos és digitális eszközzel		
Fogalmak	valószínűségi kísérlet, esemény, elemi esemény, gyakoriság, relatív gyakoriság, valószínűség, diszkrét valószínűség-eloszlás	

Szabadon felhasználható (6 óra)

Tematikai egység	**3. Kombinatorika, gráfok**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Kombinatorikai feladatok megoldásának módszerei, gyakorlása	
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**9. Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenségek**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Feladatmegoldó rutin fejlesztése Grafikus megoldás alkalmazási lehetőségei	
Fogalmak	-	

Matematika 11.-12. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. **Halmazok, matematikai logika**	6 óra
2. **Kombinatorika, gráfok**	10 óra
3. **Számelméleti ismeretek, számhalmazok épülése**	14 óra
4. **Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus**	12 óra
5. **Exponenciális folyamatok vizsgálata**	12 óra
6. **Sorozatok**	18 óra
7. **Trigonometria**	14 óra
8. **Térgeometria**	20 óra
9. **Koordinátageometria**	14 óra
10. **Leíró statisztika**	12 óra
11. **Valószínűség-számítás**	16 óra
12. **Rendszerező összefoglalás**	38 óra
Kötelező összesen:	**186 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	3+1	144	93	15	0	36
12. évf.	3+1	124	93	0	0	31

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
1. **Halmazok, matematikai logika**	**6**	0	0	0	0	**0**	6	0	0	0	**6**
2. **Kombinatorika, gráfok**	**10**	10	5	0	5	**20**	0	0	0	0	**0**
3. **Számelméleti ismeretek, számhalmazok épülése**	**14**	14	0	0	2	**16**	0	0	0	0	**0**
4. **Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus**	**12**	12	5	0	6	**23**	0	0	0	0	**0**
5. **Exponenciális folyamatok vizsgálata**	**12**	12	0	0	0	**12**	0	0	0	0	**0**
6. **Sorozatok**	**18**	0	0	0	0	**0**	18	0	0	7	**25**
7. **Trigonometria**	**14**	14	0	0	2	**16**	0	0	0	0	**0**
8. **Térgeometria**	**20**	0	0	0	0	**0**	20	0	0	6	**26**
9. **Koordinátageometria**	**14**	14	5	0	5	**24**	0	0	0	0	**0**
10. **Leíró statisztika**	**12**	0	0	0	0	**0**	12	0	0	0	**12**
11. **Valószínűség-számítás**	**16**	16	0	0	5	**21**	0	0	0	0	**0**
12. **Rendszerező összefoglalás**	**38**	1	0	0	11	**12**	37	0	0	18	**55**
Összesen	***186***	93	15	0	36	**144**	93	0	0	31	**124**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (93 óra)

Tematikai egység	**2. Kombinatorika, gráfok**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Matematikai és hétköznapi helyzetekhez kötődő sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása – A binomiális együttható fogalmának ismerete, értékének kiszámítása		

– Mintavétel visszatevéssel és visszatevés nélkül – A gráf csúcsainak fokszámösszege és éleinek száma közötti összefüggés ismerete és alkalmazása gyakorlati feladatok megoldásában	
Fogalmak	variáció, permutáció, kombináció, faktoriális, binomiális együttható; csúcs fokszáma gráfban

Tematikai egység	**3. Számelméleti ismeretek, számhalmazok épülése**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Legnagyobb közös osztó és legkisebb közös többszörös meghatározása a prímtényezős felbontásból – Összetett oszthatósági szabályok alkalmazása – Számolás osztási maradékokkal (például összeg, szorzat, hatvány maradéka) – Számok felírása 10-estől különböző alapú számrendszerben – Az egész számok, a véges tizedes törtek, a végtelen szakaszos tizedes törtek és a racionális számok kapcsolata – A számhalmazok épülésének matematikai vonatkozásai a természetes számoktól a valós számokig – Végtelen nem szakaszos tizedes törtek ismerete – Példák irracionális számokra – Számhalmazok műveleti zártsága		
Fogalmak	természetes szám, egész szám, racionális szám, irracionális szám, valós szám, relatív prímek	

Tematikai egység	**4. Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Az n-edik gyök fogalmának ismerete és alkalmazása – Hatványozás pozitív alap és racionális kitevő esetén – Hatványozás azonosságainak alkalmazása racionális kitevő esetén – A hatványozás szemléletes értelmezése irracionális kitevő esetén – Az exponenciális függvények ábrázolása hagyományosan és számítógéppel, a függvények tulajdonságai – A logaritmus értelmezése		

– Áttérés más alapú logaritmusra – Számológép használata logaritmus értékének meghatározásához	
Fogalmak	n-edik gyök, exponenciális függvény, logaritmus

Tematikai egység	**5. Exponenciális folyamatok vizsgálata**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Exponenciális folyamatok vizsgálata a természetben és a társadalomban – Exponenciális egyenletre, egyenlőtlenségre vezető matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információk kigyűjtése, rendszerezése – Adott problémához megoldási stratégia, algoritmus választása, készítése – A gyakorlati (például pénzügyi, biológiai, fizikai, demográfiai, ökológiai) problémának megfelelő matematikai modell választása, alkotása – A kiválasztott modellben a probléma megoldása – A modellben kapott megoldás értelmezése az eredeti probléma szövegébe visszahelyettesítve, ellenőrzés és válaszadás az észszerűségi szempontokat figyelembe véve		
Fogalmak	Nincsenek új fogalmak	

Tematikai egység	**7. Trigonometria**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Hegyesszög szinusza, koszinusza, tangense – Számítások derékszögű háromszögekben szögfüggvények segítségével gyakorlati helyzetekben – Tompaszög szinusza, koszinusza, tangense – Összefüggések ismerete egy adott szög különböző szögfüggvényei között: pitagoraszi összefüggés, pótszögek és mellékszögek szögfüggvényei – Szögfüggvény értékének ismeretében a szög meghatározása számológép segítségével – Háromszög területének kiszámítása két oldal és a közbezárt szög ismeretében – Szinusz- és koszinusztétel ismerete és		

alkalmazása – A szinusztétel bizonyítása – Számítások négyszögekben, sokszögekben szögfüggvények segítségével – A környezetben található tárgyak magasságának, pontok távolságának meghatározása mért adatokból számítva – Négyszögek és szabályos sokszögek területének kiszámítása	
Fogalmak	szinusz, koszinusz, tangens, szinusztétel, koszinusztétel

Tematikai egység	**9. Koordinátageometria**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– A vektor, vektor abszolút értéke, nullvektor, ellentett vektor, helyvektor fogalmak ismerete, alkalmazása – A vektorok összeadása, kivonása, szorzása valós számmal, műveletek ismerete és alkalmazása – Vektorok alkalmazása feladatok megoldásában – Pont és vektor megadása koordinátákkal a derékszögű koordináta-rendszerben – Adott feltételeknek megfelelő ponthalmazok ábrázolása koordináta-rendszerben – Két pont távolságának, vektor abszolút értékének meghatározása koordináták alapján – Vektorok összegének, különbségének, számszorosának koordinátái – Szakaszfelezőpont koordinátáinak meghatározása a végpontok koordinátái alapján – Egyenes egyenlete $y = mx + b$ vagy $x = c$ alakban – Egyenes meredekségének fogalma; egyenesek merőlegességének és párhuzamosságának megállapítása a meredekségek alapján – Az egyenesek egyenletének ismeretében egyenesek metszéspontjának koordinátái – A kör egyenletének megadása és alkalmazása a kör sugarának és a középpont koordinátáinak ismeretében		
Fogalmak	vektor, vektor abszolút értéke, nullvektor, ellentett vektor, helyvektor, vektorok összege, vektorok különbsége, vektor számszorosa, vektor koordinátái, alakzat egyenlete, egyenes egyenlete, kör egyenlete	

Tematikai egység	11. Valószínűség-számítás	Órakeret 16 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Példák ismerete események összegére, szorzatára, komplementer eseményre, egymást kizáró eseményekre – Elemi események fogalmának ismerete, alkalmazása események előállítására – Példák ismerete független és nem független eseményekre – A klasszikus valószínűségi modell és a Laplace-képlet ismerete, alkalmazása – A geometriai valószínűség fogalmának ismerete és alkalmazása – Valószínűségek meghatározása visszatevéses és visszatevés nélküli mintavétel esetén – A várható érték ismerete és meghatározása konkrét feladatokban, játékokban – Pénzügyi fogalmakkal kapcsolatos valószínűségi ismeretek (például biztosítás, befektetések kockázata, árfolyamkockázat)		
Fogalmak	események összege, események szorzata, esemény komplementere, egymást kizáró események, független események, geometriai valószínűség, visszatevéses mintavétel, visszatevés nélküli mintavétel, várható érték	

Tematikai egység	12. Rendszerező összefoglalás	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A tanévben érintett fejezetek áttekintése, a tanév anyagának összefoglalása, rendszerezése.	
Fogalmak		

Szabadon felhasználható (15 óra)

Tematikai egység	2.Kombinatorika, gráfok	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Matematikai és hétköznapi helyzetekhez kötődő sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása		
Fogalmak	-	

Tematikai egység	4. Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Hatványozás pozitív alap és racionális	–	

kitevő esetén – Hatványozás azonosságainak alkalmazása racionális kitevő esetén	
Fogalmak	-

Tematikai egység	**9. Koordinátageometria**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– ismeri és alkalmazza az egyenes egyenletét – kiszámítja egyenesek metszéspontjainak koordinátáit az egyenesek egyenletének ismeretében		
Fogalmak	-	

Kötött (36 óra)

Tematikai egység	**2. Kombinatorika, gráfok**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása matematikai problémákban – Matematikai és hétköznapi helyzetekhez kötődő sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása		
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**4. Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A hatványozás azonosságainak megfigyelése, felfedezése – A négyzetgyökvonás azonosságai		
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**5. Exponenciális folyamatok vizsgálata**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Exponenciális egyenletre, egyenlőtlenségre vezető matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információk kigyűjtése, rendszerezése		
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**7. Trigonometria**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Számítások derékszögű háromszögekben		

szögfüggvények segítségével gyakorlati helyzetekben	
Fogalmak	-

Tematikai egység	**9. Koordinátageometria**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Egyenes egyenlete $y = mx + b$ vagy $x = c$ alakban – Egyenes meredekségének fogalma; egyenesek merőlegességének és párhuzamosságának megállapítása a meredekségek alapján – Az egyenesek egyenletének ismeretében egyenesek metszéspontjának koordinátái		
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**11. Valószínűség-számítás**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Valószínűségek meghatározása visszatevéses és visszatevés nélküli mintavétel esetén – A várható érték ismerete és meghatározása konkrét feladatokban, játékokban		
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**12. Rendszerező összefoglalás, számonkérés**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A tanévben érintett fejezetek áttekintése, a tanév anyagának összefoglalása, rendszerezése.	
Fogalmak	-	

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (93 óra)

Tematikai egység	1. **Halmazok, matematikai logika**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A halmazműveletek és a logikai műveletek közötti kapcsolatok bemutatása példákon keresztül – Logikai kifejezések megfelelő használata – Egyszerű állítások indoklása, tételek		

bizonyítása Stratégiai és logikai játékok	
Fogalmak	logikai műveletek

Tematikai egység	**6. Sorozatok**	**Órakeret 18 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– A számsorozat fogalmának ismerete – Számsorozat megadása képlettel, rekurzióval – Számtani és mértani sorozatok felírása, folytatása adott szabály szerint – Számtani sorozat, az n-edik tag, az első n tag összege – Mértani sorozat, az n-edik tag, az első n tag összege – A számtani és a mértani sorozat első n tagjának összegére vonatkozó képlet bizonyítása – Számtani és mértani sorozatokra vonatkozó ismeretek alkalmazása gazdasági, természettudományi és társadalomtudományi problémák megoldásában – Megtakarítási és kamatozási formák, ezek összehasonlítása – Egyszerű kamat, kamatos kamat, gyűjtőjáradék és törlesztőrészlet számítása – Megtakarítási, befektetési és hitelfelvételi lehetőségekkel és azok kockázati tényezőivel kapcsolatos feladatok megoldása		
Fogalmak	számsorozat, tőke, kamatláb, kamat, futamidő, gyűjtőjáradék, törlesztőrészlet	

Tematikai egység	**8. Térgeometria**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Térelemek kölcsönös helyzetének, távolságának és hajlásszögének ismerete, alkalmazása feladatmegoldásban – A terület, térfogat, űrtartalom mértékegységeinek és ezek átváltási szabályainak ismerete – Sűrűség mértékegységei közötti átváltás ismerete – Sík- és térgeometriai feladatoknál a válasz megadása a problémának megfelelő mértékegységben – A hasáb, a henger, a gúla, a kúp, a gömb, a		

csonkagúla, a csonkakúp (speciális testek) tulajdonságainak ismerete és alkalmazása a hétköznapi életben előforduló testekkel kapcsolatban – A kocka, a téglatest, az egyenes hasáb, az egyenes körhenger, az egyenes gúla és a forgáskúp hálójának lerajzolása konkrét esetekben – A mindennapi életben előforduló hasáb, henger, gúla, kúp, gömb, csonkagúla, csonkakúp alakú tárgyak felszínének és térfogatának meghatározása méréssel és számítással – Síkidomok forgatásával keletkező egyszerű, a mindennapi életben is előforduló testek felszínének és térfogatának kiszámítása – A hasonló síkidomok kerületének és területének arányára vonatkozó tételek ismerete és alkalmazása – A hasonló testek felszínének és térfogatának arányára vonatkozó tételek ismerete és alkalmazása	
Fogalmak	kocka, téglatest, hasáb, henger, gúla, kúp, gömb, csonkagúla, csonkakúp, egyenes test, forgástest, n-oldalú szabályos gúla, tetraéder, alaplap, oldallap, alapél, oldalél, alkotó, palást, testmagasság, test hálója

Tematikai egység	**10. Leíró statisztika**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A reprezentatív minta fogalmának szemléletes ismerete – Hétköznapi, társadalmi problémákhoz kapcsolódó statisztikai adatok tervszerű gyűjtése – Statisztikai adatok rendszerezése, jellemzése kvartilisekkel, középértékekkel és szóródási mutatókkal – Sodrófa (box-plot) diagram készítése, alkalmazása – A kapott adatok értelmezése, értékelése, statisztikai következtetések – Nagy adathalmazok kezelése táblázatkezelő programmal – Grafikus és szöveges statisztikai manipulációk felismerése		
Fogalmak	reprezentatív minta, sodrófa (box-plot) diagram, minimum, maximum, kiugró adat, kvartilisek, terjedelem, szórás	

Tematikai egység	12. Rendszerező összefoglalás	Órakeret 37 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A tanévben érintett fejezetek áttekintése, a tanév anyagának összefoglalása, rendszerezése.	
Fogalmak	-	

Kötött (31 óra)

Tematikai egység	6. Sorozatok	Órakeret 7 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Számtani és mértani sorozatokra vonatkozó ismeretek alkalmazása gazdasági, természettudományi és társadalomtudományi problémák megoldásában – Megtakarítási, befektetési és hitelfelvételi lehetőségekkel és azok kockázati tényezőivel kapcsolatos feladatok megoldása		
Fogalmak	-	

Tematikai egység	8. Térgeometria	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– kiszámítja a speciális testek felszínét és térfogatát egyszerű esetekben – ismeri és alkalmazza a hasonló síkidomok kerületének és területének arányára vonatkozó tételeket		
Fogalmak	-	

Tematikai egység	Rendszerező összefoglalás	Órakeret 18 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A tanult témák összefoglalása, rendszerezése.	
Fogalmak	-	

Történelem 9-10. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Civilizáció és államszervezet az ókorban	13 óra
2. Vallások az ókorban	5 óra
3. Hódító birodalmak	6 óra
4. A középkori Európa	10 óra
5. A magyar nép eredete és az Árpád-kor	14 óra
6. A középkori Magyar Királyság fénykora	13 óra
7. A kora újkor	12 óra
8. A török hódoltság kora Magyarországon	10 óra
9. A felvilágosodás kora	7 óra
10. Magyarország a 18. században	10 óra
11. Új eszmék és az iparosodás kora	5 óra
12. A reformkor	10 óra
13. A forradalom és szabadságharc	8 óra
14. Évente két mélységelvű téma	13 óra
Kötelező összesen:	**136 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
9. évf.	2	72	68	4	0	0
10. évf.	2	72	68	4	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1. Civilizáció és államszervezet az ókorban	*13*	13	0	0	**13**	0	0	0	**0**
2. Vallások az ókorban	*5*	5	0	0	**5**	0	0	0	**0**
3. Hódító birodalmak	*6*	6	0	0	**6**	0	0	0	**0**
4. A középkori Európa	*10*	10	4	0	**14**	0	0	0	**0**
5. A magyar nép eredete és az Árpád-kor	*14*	14	0	0	**14**	0	0	0	**0**

6. A középkori Magyar Királyság fénykora	*13*	13	0	0	**13**	0	0	0	**0**
7. Évente két mélységelvű téma	*7*	7	0	0	**7**	0	0	0	**0**
8. A kora újkor	*12*	0	0	0	**0**	12	0	0	**12**
9. A török hódoltság kora Magyarországon	*10*	0	0	0	**0**	10	0	0	**10**
10. A felvilágosodás kora	*7*	0	0	0	**0**	7	2	0	**9**
11. Magyarország a 18. században	*10*	0	0	0	**0**	10	0	0	**10**
12. Új eszmék és az iparosodás kora	*5*	0	0	0	**0**	5	2	0	**7**
13. A reformkor	*10*	0	0	0	**0**	10	0	0	**10**
14. A forradalom és szabadságharc	*8*	0	0	0	**0**	8	0	0	**8**
15. Évente két mélységelvű téma	*6*	0	0	0	**0**	6	0	0	**6**
Összesen	***136***	68	4	0	**72**	68	4	0	**72**

9. évfolyam

Kötelező alap óraszám (68 óra)

Tematikai egység	**Civilizáció és államszervezet az ókorban**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A Közel-Kelet civilizációi	– Az állam működése az Óbabiloni Birodalom példáján. – Tudomány. – A pénz megjelenése.	– Az állam szerepének bemutatása Hammurapi törvényeinek elemzésén keresztül. – Az ókori civilizációk jelentőségének és kulturális hatásainak felismerése. – Az ókori civilizációk azonosítása térképen. – Az ókori civilizációk kulturális és vallási jellemzőinek bemutatása. – A különböző civilizációk közötti különbségek azonosítása. – Pannónia jelentősebb városainak azonosítása. – A római jog alapelveinek felidézése és azonosítása. – Az athéni demokrácia és a római köztársaság működésének bemutatása. – A Periklész-kori athéni demokrácia ellentmondásainak feltárása. – A demokrácia és a diktatúra összehasonlítása.
A görög civilizáció	– A görög anyagi kultúra öröksége. – A filozófia és a történetírás. – A görög embereszmény. – A hellenisztikus kultúra elterjedése.	
Az athéni demokrácia	– Arisztokratikus köztársaság és demokrácia. – Kleiszthenész és Periklész. – Az athéni államszervezet és működése.	
A római civilizáció	– Római városépítészet, amfiteátrumok, fürdők, vízvezetékek és utak. – A római jog néhány máig élő alapelve. – A birodalom kiterjedése és a provinciák (Pannónia). – A latin nyelv és írás	

	elterjedése.	– A demokrácia melletti érvek megfogalmazása. – Az athéni demokrácia összehasonlítása a modern demokráciával. – Caesar diktatúrája előzményeinek, okainak feltárása.
A római köztársaság	– A vérségi, a vagyoni és a területi elv. – A római köztársaság államszervezete és működése. – Köztársaságból egyeduralom: Caesar és Augustus.	
Fogalmak	Fogalmak: öntözéses földművelés, fáraó, piramis, hieroglifa, ékírás, múmia, Akropolisz, filozófia, jósda, olümpiai játékok, városállam/polisz, arisztokrácia, démosz, demokrácia, népgyűlés, sztratégosz, cserépszavazás, rabszolga, patrícius, plebejus, consul, senatus, dictator, néptribunus, császár, amfiteátrum, gladiátor, provincia, légió, limes, polgárjog. Személyek: Hammurapi, Kleiszthenész, Periklész, Platón, Arisztotelész, Hérodotosz, Nagy Sándor, Julius Caesar, Augustus. Kronológia: Kr. e. 3000 körül – Kr. u. 476 az ókor, Kr. e. 776 az első feljegyzett olümpiai játékok, Kr. e. 753 Róma alapítása a hagyomány szerint, Kr. e. 510 a köztársaság kezdete Rómában, Kr. e. 508 Kleiszthenész reformjai, Kr. e. 5. sz. közepe az athéni demokrácia fénykora, Kr. e. 44. Caesar halála, az ókori Izrael – Kr. u. 70 Jeruzsálem lerombolása, Kr. u. 395 a Római Birodalom kettéosztása. Topográfia: Mezopotámia, Babilon, Egyiptom, Nílus, Olümpia, Athén, Alexandria, Itália, Róma, Római Birodalom, Pannónia, Aquincum, Savaria, Jeruzsálem.	

Tematikai egység	**Vallások az ókorban**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Politeizmus és monoteizmus	– A politeizmus az ókori Keleten. – Görög és római istenek. – A zsidó monoteizmus.	– A zsidó és a keresztény vallások jellemzőinek összehasonlítása. – A vallások a mindennapi életre gyakorolt hatásainak megállapítása. – A zsidó-keresztény hagyományok európai kultúrára gyakorolt hatásának bemutatása. – Bibliai történetek, személyek felidézése. – A kereszténység terjedésének végigkövetése térképen. – Az Ószövetség történelmi szereplőinek, helyszíneinek azonosítása bibliai idézetek alapján. – Jézus életével és a kereszténység terjedésével kapcsolatos filmek/ filmrészletek, regények elemzése, értelmezése. – Képzőművészeti, irodalmi és zenei
A kereszténység kezdete	– Jézus tanításai. – A páli fordulat. – Keresztény-üldözések, a kereszténység elterjedése a Római Birodalomban. – A Szentháromság-tan.	

		alkotások gyűjtése és elemzése bibliai témákról
Fogalmak	Fogalmak: politeizmus, monoteizmus, zsidó vallás, Ószövetség/Héber Biblia, Tízparancsolat próféta, jeruzsálemi templom, diaszpóra,, Messiás, keresztény vallás, keresztség és úrvacsora, apostol, misszió, Biblia, Újszövetség, evangélium, püspök, zsinat. Személyek: Kheopsz, Zeusz, Pallasz Athéné, Ábrahám, Mózes, Jézus, Szent Péter és Szent Pál apostolok, Constantinus Kronológia: a keresztény időszámítás kezdete (Kr. e. és Kr. u.), 313 a milánói rendelet, 325 a niceai zsinat. Topográfia: Jeruzsálem, Kánaán, Júdea, Izrael, Palesztina, Betlehem.	

Tematikai egység	**Hódító birodalmak**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Egy eurázsiai birodalom: a hunok	– A nomád életmód, harcmodor és államszervezés. – A népvándorlás. – A Hun Birodalom. – Az ókor vége Nyugaton: a Római Birodalom összeomlása. – Róma örökösei Európa térképén.	– A népvándorlás irányainak és résztvevőinek nyomon követése térkép segítségével a Kr. u. 4–8. sz. időszakában. – A sztyeppei állam működésének, sajátosságainak bemutatása. – A kora középkori Európa államalakulatainak azonosítása térképen. – Az iszlám vallás és az arab terjeszkedés közötti összefüggések feltárása
Az Arab Birodalom és az iszlám	– Mohamed tanításai és a Korán. – Az iszlám kultúra jellegzetességei. – Az Arab Birodalom és az arab hódítás. – Az arab hódítás feltartóztatása Európában: Poitiers, Bizánc.	
Fogalmak	Fogalmak: népvándorlás, hunok, ortodox, iszlám, Korán, kalifa. Személyek: Attila, Justinianus, Mohamed, Nagy Károly, I. Ottó. Kronológia: 476 a Nyugatrómai Birodalom bukása, 622 Mohamed Medinába költözése, 732 a poitiers-i csata. Topográfia: Hun Birodalom, Konstantinápoly, Bizánci Birodalom, Mekka, Poitiers, Frank Birodalom, Német-római Császárság.	

Tematikai egység	**A középkori Európa**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A parasztság világa	– A hierarchikus világkép. – Az uradalom. – A jobbágyok kötelességei és	– A középkor társadalmi, gazdasági, vallási és kulturális jellemzőinek bemutatása.

	jogai. – Az önellátástól az árutermelésig. – Éhínségek, járványok, felkelések.	– A társadalmi csoportok közötti jogi különbségek azonosítása. – Érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása a középkor világáról. – A középkor társadalmi berendezkedése és a rendi szemlélet értelmezése. – A jobbágyság jogainak és kötelességeinek rendszerezése. – Az egyház szerepének áttekintése a középkori Európában. – A középkori kolostori élet bemutatása képi vagy szöveges források segítségével. – A nyugati és keleti kereszténység összehasonlítása. – A lovagi életmód jellemzőinek azonosítása. – A városok életének bemutatása képek, ábrák és szöveges források alapján, kitérve a zsidóság városiasodásban játszott szerepére, valamint az antijudaista törekvésekre. – A céhek működésének jellemzése források alapján.
Az egyházi rend	– Az egyházi hierarchia, az egyházi intézményrendszer. – Az egyházszakadás és a 11. századi reform. – A szerzetesség. – Az eretnekség. – Kultúra és oktatás, a középkori egyetemek. – Román és gótikus építészet – európai és magyar példák.	
A nemesi rend	– Az uralkodói hatalom és korlátai (hűbériség, rendiség). – Lovagi eszmény és lovagi kultúra. – A keresztes hadjáratok eszméje.	
A polgárok világa	– A középkori város és lakói. – A város kiváltságai (magyar példák alapján). – A céhek. – A helyi és távolsági kereskedelem. – A reneszánsz építészet (európai és magyar példák).	
Fogalmak	Fogalmak: uradalom, földesúr, majorság, jobbágy, robot, kiváltság, rend, pápa, érsek, cölibátus, szerzetes, bencés rend, ferences rend, eretnek, inkvizíció, kolostor, katolikus, szent, kódex, román stílus, gótikus stílus, reneszánsz, lovag, nemes, feudalizmus, hűbériség, király, rendi monarchia, keresztes hadjáratok, polgár, céh. Személyek: Szent Benedek, VII. Gergely, Assisi Szent Ferenc, Aquinói Szent Tamás, Leonardo da Vinci, Gutenberg, Dózsa György. Kronológia: 476–1492 a középkor, 1054 az egyházszakadás, 1347 a nagy pestisjárvány. Topográfia: Egyházi Állam, Anglia, Franciaország, levantei kereskedelmi hálózat, Velence, Firenze, Hanza kereskedelmi hálózat, Szentföld.	

Tematikai egység	**A magyar nép eredete és az Árpád-kor**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Magyar őstörténet és	– Az eredet kérdései, a nyelvészet, a régészet, a	– A magyarság eredetére vonatkozó elméletek közötti

honfoglalás	néprajz és a genetika eredményei. – A magyar törzsszövetség az Etelközben. – A honfoglalás okai és menete. – A kalandozások – a lovas-íjász harcmodor.	különbségek megállapítása. – A mondák, a történeti hagyomány és a történettudomány eredményeinek megkülönböztetése. – A kalandozó hadjáratok céljainak azonosítása. – Géza fejedelem, I. (Szent) István és IV. Béla uralkodásának jellemzése és értékelése. – A kereszténység felvétele és az államalapítás jelentőségének a felismerése. – A korai magyar történelmet és az Árpád-kort megjelenítő legfontosabb kulturális alkotások azonosítása.
Az államalapítás	– Géza és I. (Szent) István államszervező tevékenysége. – A földbirtokrendszer és a vármegyeszervezet. – Az egyházszervezés.	
A magyar állam megszilárdulás a az Árpád-korban	– Szent László, az országépítő. – Könyves Kálmán törvénykezési reformjai. – A kül- és belpolitika új irányai: III. Béla uralkodása. – II. András kora: az átalakuló társadalom. – Újjáépítés a tatárjárás után: IV. Béla. – Az Árpádok európai kapcsolatai.	
Fogalmak	Fogalmak: finnugor, törzs, fejedelem, kabarok, vérszerződés, honfoglalás, kettős honfoglalás elmélete, avarok, rovásírás, kalandozások, székelyek, vármegye, egyházmegye, érsekség, tized, nádor, ispán, kancellária, kettős kereszt, szászok, kunok, tatárok/mongolok Személyek: Álmos, Árpád, az Árpád-ház, Géza, I. (Szent) István, Koppány, Szent Gellért, Szent Imre, I. (Szent) László, Könyves Kálmán, III. Béla, II. András, IV. Béla, Szent Margit. Kronológia: 895 a honfoglalás, 907 a pozsonyi csata, 997/1000–1038 I. (Szent) István uralkodása, 1222 az Aranybulla, 1241–1242 a tatárjárás. Topográfia: Etelköz, Vereckei-hágó, Kárpát-medence, Pannonhalma, Esztergom, Székesfehérvár, Buda, Muhi, Erdély, Horvátország.	

Tematikai egység	**A középkori Magyar Királyság fénykora**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Az Anjouk	– A királyi hatalom újbóli megszilárdítása I. Károly idején. – A visegrádi királytalálkozó. – Az 1351-es törvények. – Nagy Lajos hadjáratai.	– A 14–15. századi magyar uralkodók politikai pályájának felidézése. – Érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása az egyes személyek cselekedeteiről, döntéseiről. – A késő középkori magyar állam és az Oszmán Birodalom főbb
A török fenyegetés árnyékában	– Az Oszmán Birodalom. – Török hódítás a Balkánon. – Luxemburgi Zsigmond, a	

	közép-európai uralkodó és a török veszély. – Hunyadi János, a politikus és hadvezér. – Hunyadi János törökellenes harcai.	összecsapásainak felidézése. – Annak értékelése, hogy az Oszmán Birodalom terjeszkedő politikája milyen hatást gyakorolt a magyar történelemre. – Mátyás hatalom-gyakorlásának jellemzése. – A reneszánsz kultúra bemutatása Mátyás udvarában. – A 14–15. századi magyar történelmet megjelenítő fontos kulturális alkotások azonosítása.
Hunyadi Mátyás	– Mátyás útja a trónig. – A központosított királyi hatalom. – Jövedelmek és kiadások. – Birodalomépítő tervek. – Aktív védelem a török ellen.	
A magyar középkor kulturális hagyatéka	– Honfoglalás kori leletek. – A Szent Korona. – Várak, királyi udvar, kolostorok, templomok. – Magyar geszták, krónikák és szentek legendái.	
Fogalmak	Fogalmak: aranyforint, regálé, kapuadó, kilenced, bandérium, perszonálunió, sarkalatos nemesi jogok, fő- és köznemes, szabad királyi város, bányaváros, mezőváros, kormányzó, szekérvár, végvár, szultán, szpáhi, janicsár, rendkívüli hadiadó, füstpénz, fekete sereg, zsoldos, Corvina, Szent Korona, Szent Korona-tan, Képes krónika. Személyek: I. (Anjou) Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, I. (Hunyadi) Mátyás. Kronológia: 1301 az Árpád-ház kihalása,1308. I. Károly uralkodásának kezdete, 1335 a visegrádi királytalálkozó, 1351 I.(Nagy) Lajos törvényei, 1396 a nikápolyi csata, 1443–1444-es hosszú hadjárat, 1444 a várnai csata, 1453 Konstantinápoly eleste, 1456 a nándorfehérvári diadal, 1458–90 Mátyás uralkodása. Topográfia: Visegrád, Lengyelország, Csehország, osztrák tartományok, Nikápoly, Várna, Nándorfehérvár, Kolozsvár, Kenyérmező, Oszmán Birodalom.	

Tematikai egység	**Évente két mélységelvű téma**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

Szabadon felhasználható (4 óra)

Tematikai egység	**A középkori Európa**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Közép- és Kelet Európa a Középkorban Az Oszmán Birodalom kialakulása és előretörése	Közép- és Kelet európai középkori politikai társadalmi, gazdasági és kulturális jellemzőinek bemutatása. Az Oszmán birodalom jellemzőinek bemutatása. A birodalom sikerének feltárása, hatása térségünkre.	

Fogalmak	*Fogalmak:* hospes, hét választófejedelem, kanton, huszitizmus, két szín alatti áldozás, kelyhesek, táboriták, szlávok, rusz, szultán, szpáhi, janicsár. *Személyek:* Habsburg Rudolf, Luxemburgi IV. Károly, Husz János, Jagelló, Cirill és Metód, Oszmán, II. Mohamed. *Topográfia:* osztrák tartományok, Prága, Konstanz, Grünwald, Krakkó, Moszkva, Rigómező, Nikápoly, Isztambul. *Kronológia:* 1414-1418(konstanzi zsinat), 1389 (rigómezei csata, 1396 nikápolyi csata,1453 (Konstantinápoly elfoglalása).

10. évfolyam
Kötelező alap óraszám (68 óra)

Tematikai egység	**A kora újkor**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A földrajzi felfedezések	– A portugál és spanyol felfedezések. – A korai gyarmatosítás és következményei. – A világkereskedelem kialakulása. – Az abszolutizmus.	– A felfedezők céljainak és útjainak bemutatása tematikus térképeken. – Információk gyűjtése a kialakuló világkereskedelem új útvonalairól, fontosabb termékeiről és szereplőiről. – Az új munkaszervezési formák bemutatása és összehasonlítása a céhes iparral. – Az európai régiók közötti gazdasági és társadalmi különbségek felismerése. – A reformáció okainak és következményeinek bemutatása. – A katolikus és a protestáns tanítások és egyházszervezet összehasonlítása. – A reformáció egyes irányzatai terjedésének nyomon követése térképen. – Vallás és politika összefonódásának felismerése. – Az erdélyi vallási türelem szerepének és jelentőségének felismerése. – A katolikus egyház megújulási törekvései és a barokk művészet jellemzői közötti párhuzam felismerése.
A korai kapitalizmus	– Az árforradalom. – A manufaktúrák. – Bankok és tőzsdék. – Az európai munkamegosztás és következményei	
Reformáció Európában és Magyarországon	– A reformáció előzményei (humanizmus és az egyházi reform igénye). – Luther és Kálvin fellépése. – A protestáns egyházak megszerveződése és a protestantizmus elterjedése. – A reformáció eredményei Magyarországon	
„Hitviták tüzében”	– Vallási konfliktusok Európában. – Etnikai sokszínűség és vallásbéke Erdélyben. – A magyar protestáns és katolikus iskolák. – A katolikus megújulás és a barokk Európában és Magyarországon.	
Fogalmak	Fogalmak: gyarmat, világkereskedelem, abszolutizmus, infláció, manufaktúra, tőke, tőkés, bérmunkás, kapitalizmus, bank, tőzsde, részvény, örökös jobbágyság, reformáció, protestáns, evangélikus, református, anglikán, unitárius, vallási türelem, ellenreformáció, katolikus megújulás, jezsuiták, barokk.	

	Személyek: Kolumbusz Kristóf, Vasco da Gama, Ferdinánd Magellán, Luther Márton, Kálvin János, Károli Gáspár, Pázmány Péter, Apáczai Csere János, Habsburg-dinasztia, V. Károly, Loyolai (Szent) Ignác, XIV. Lajos. Kronológia: 1492-től az újkor, 1492 Amerika felfedezése, 1517 a reformáció kezdete, 1545 a tridenti zsinat megnyitása, 1568 a tordai határozat, 1648 a vesztfáliai békék. Topográfia: Spanyolország, India, London, Párizs/Versailles, Sárospatak.

Tematikai egység	**A török hódoltság kora Magyarország**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Az ország három részre szakadása	− A mohácsi csata és közvetlen előzményei, a kettős királyválasztás. − Az ország három részre szakadása. − A várháborúk és az új végvárrendszer.	− A török hadjáratoknak és az ország három részre szakadásának bemutatása térképeken. − A végvári élet felidézése különböző források (képek, irodalmi alkotások és filmek) alapján. − A három részre szakadt ország gazdasági lehetőségeinek és szerepének értelmezése adatok, grafikonok, diagramok alapján. − A török hódoltság hosszú távú hatásainak azonosítása. − A 16-17. századi magyar történelmet megjelenítő fontos kulturális alkotások azonosítása.
A két magyar állam	− A Magyar Királyság a Habsburg Birodalomban: rendi és abszolutista törekvések, konfliktusok. − Az Erdélyi Fejedelemség viszonylagos önállósága és aranykora.	
A török kiűzése és a török kor mérlege	− Magyarország az európai munkamegosztásban. − Háborús békeévek: másfél évszázad hódoltság és az ország pusztulása. − A török kiűzése.	
Fogalmak	Fogalmak: rendi országgyűlés, hajdúszabadság. Személyek: I. Szulejmán, II. Lajos, (Szapolyai) János, I. Ferdinánd, Dobó István, Zrínyi Miklós (a szigetvári hős), Báthory István, Bocskai István, Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós (a költő és hadvezér), I. Lipót, Savoyai Jenő. Kronológia: 1526 a mohácsi csata, 1541 Buda eleste, 1552 Eger védelme, 1566 Szigetvár eleste, 1664 a vasvári béke, 1686 Buda visszafoglalása, 1699 karlócai béke. Topográfia: Mohács, Kőszeg, Eger, Szigetvár, Habsburg Birodalom, Erdélyi Fejedelemség, Hódoltság, Magyar Királyság (királyi Magyarország), Pozsony, Gyulafehérvár, Bécs.	

Tematikai egység	**A felvilágosodás kora**	**Órakeret 7 óra**

Ismeretek		Fejlesztési feladatok
A felvilágosodás	− Tapasztalat és értelem − a felvilágosodás új világképe. − A felvilágosodás államelméletei. − A szabad verseny elmélete.	− A középkor és a felvilágosodás világképének összehasonlítása. − A felvilágosodás államelméleteinek összehasonlítása különböző szempontok alapján. − A brit és az amerikai államszervezetet bemutató ábrák értelmezése. − Az Emberi és polgári jogok nyilatkozatában megjelenő felvilágosult elvek azonosítása. A forradalmi gondolat és a legitimitás eszméjének értelmezése, azonosítása.
A brit alkotmányos monarchia és az amerikai köztársaság működése	− A parlamentáris rendszer: parlament és kormány. − Az elnöki rendszer: kongresszus és elnök.	
A francia forradalom és hatása	− A forradalom kitörése és az Emberi és polgári jogok nyilatkozata. − A jakobinus diktatúra. − Napóleon birodalma: a polgári berendezkedés exportja.	
Fogalmak	Fogalmak: felvilágosodás, jogegyenlőség, hatalmi ágak megosztása, népfelség, társadalmi szerződés, szabad verseny, alkotmány, alkotmányos monarchia, elnök, miniszterelnök, felelős kormány, cenzus, általános választójog, forradalom, diktatúra, jakobinus, Szent Szövetség. Személyek: Nikolausz Kopernikusz, Isaac Newton, Charles Louis Montesquieu, Jean-Jacques Rousseau, Adam Smith, George Washington, Maximilien Robespierre, Bonaparte Napóleon. Kronológia: 1689 a Jognyilatkozat, 1776 a Függetlenségi nyilatkozat, 1789 a francia forradalom, 1804–1814/1815 Napóleon császársága, 1815 a waterlooi csata. Topográfia: Nagy-Britannia, Amerikai Egyesült Államok, Párizs, Oroszország, Waterloo.	

Tematikai egység	Magyarország a 18. században	Órakeret 10 óra
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A Rákóczi-szabadságharc	− Magyarország a Habsburg Birodalomban. − A szabadságharc okai és céljai. − A szabadságharc politikai és katonai fordulópontjai. − A szatmári béke kompromisszuma.	− A Rákóczi-szabadságharc céljainak és eredményeinek összevetése. − A szabadságharc katonai történetének felidézése térképek, képek és szöveges források segítségével. − Magyarország újranépesülésének és a folyamat eredményének értelmezése tematikus térképek segítségével. − A felvilágosult abszolutizmus eszmei és politikai hátterének,
Magyarország újranépesülése és újranépesítése	− A belső vándorlás, a szervezett betelepítés és az öntevékeny betelepülés. − A többnyelvű és többvallású ország.	

	− Gazdaság és életmód.	valamint eredményeinek azonosítása.
A felvilágosult abszolutizmus reformjai	− A Pragmatica Sanctio. − A felvilágosult abszolutizmus céljai. − Mária Terézia: együttműködés és reform. − II. József reformpolitikája és kudarca.	− Mária Terézia és II. József politikájának összehasonlítása. − II. József személyiségének bemutatása, uralkodásának mérlege, értékelése. − A 18. századi Magyarország legfőbb kulturális eredményeinek azonosítása.
Fogalmak	Fogalmak: kuruc, labanc, szabadságharc, trónfosztás, amnesztia, felvilágosult abszolutizmus, kettős vámhatár, úrbéri rendelet, Ratio Educationis, türelmi rendelet, nyelvrendelet. Személyek: II. Rákóczi Ferenc, Mária Terézia, II. József. Kronológia: 1703–1711 a Rákóczi-szabadságharc, 1711 a szatmári béke, 1740–1780 Mária Terézia uralkodása, 1780–1790 II. József uralkodása. Topográfia: Temesvár, Határőrvidék, Poroszország.	

Tematikai egység	**Az új eszmék és az iparosodás kora**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Liberalizmus, nacionalizmus és konzervativizmus	− Liberalizmus: jogegyenlőség és alkotmányosság. − Nacionalizmus: nemzetépítés és nemzetállam. − Konzervativizmus: szerves reform és a forradalom elutasítása.	− A 19. század politikai eszméinek azonosítása szöveges források alapján. − Az iparosodás hullámainak azonosítása és összevetése. − Egy ipari nagyváros életkörülményeinek jellemzése. − Az ipari forradalmak ökológiai következményeinek azonosítása. − A 19. századi demográfiai változások okainak feltárása.
Az ipari forradalom hullámai	− Az első hullám: textilipar, bányászat, kohászat. − A közlekedés forradalma. − A második hullám: elektronika és vegyipar. − A gyár és a futószalag. − Az ipari forradalmak társadalmi és környezeti hatásai.	
Fogalmak	Fogalmak: liberalizmus, nacionalizmus, nemzetállam, konzervativizmus, reform, ipari forradalom, munkanélküliség, tömegtermelés, szegregáció. Személyek: James Watt, Thomas Edison, Henry Ford. Topográfia: Manchester, New York.	

Tematikai egység	**A reformkor**	**Órakeret 10 óra**

Ismeretek		Fejlesztési feladatok
A politikai élet színterei	− A Habsburg Birodalom és Magyarország. − A rendi országgyűlés és a megyerendszer. − A reformkori Pest-Buda. − A nyilvánosság megteremtése, politika és kultúra.	− A jobbágykérdés és megoldási javaslatainak értelmezése szövegek és adatok alapján. − A nyelvkérdés és a nemzetté válás bemutatása különböző források segítségével. (Pl. magyar államnyelv, a zsidóság nyelvváltása, Lőv Lipót) − A polgári alkotmányosság programjának bemutatása politikai írások, országgyűlési felszólalások és ábrák alapján. − Széchenyi és Kossuth társadalmi hátterének, egyéniségének, álláspontjának és eredményeinek összevetése. − A nemzeti kultúra és a kor politikai törekvései közötti kapcsolatok azonosítása példák alapján. − A reformkor legfőbb kulturális eredményeinek, alkotásainak azonosítása különböző típusú források alapján.
A reformkor fő kérdései	− A magyar nyelv ügye és a nemzetté válás. − A jobbágykérdés: örökváltság, kárpótlás. − A polgári alkotmányosság kérdése. − Széchenyi és Kossuth programja és vitája.	
Fogalmak	Fogalmak: alsó- és felsőtábla, érdekegyesítés, közteherviselés, jobbágyfelszabadítás, örökváltság. Személyek: József nádor, Klemens Metternich, Wesselényi Miklós, Széchenyi István, Kölcsey Ferenc, Deák Ferenc, Kossuth Lajos, Ganz Ábrahám. Kronológia: 1830–1848 a reformkor, 1830 a Hitel megjelenése, 1844 törvény a magyar államnyelvről. Topográfia: Pest-Buda.	

Tematikai egység	A forradalom és a szabadságharc	Órakeret 8 óra
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A forradalom céljai és eredményei	− Az európai forradalmi hullám és március 15. − Az első magyar polgári alkotmány: az áprilisi törvények. − A Batthyány-kormány tevékenysége.	− A reformkori elképzeléseknek, a forradalom követeléseinek és az áprilisi törvényeknek az összehasonlítása. − A forradalom eseményeinek felidézése források segítségével. − A szabadságharc néhány döntő csatájának bemutatása térképek, beszámolók alapján. − A szabadságharc néhány
A szabadságharc főbb eseményei	− Harc a dinasztiával és a vele szövetkező nemzetiségekkel. − A tavaszi hadjárat.	

és kiemelkedő szereplői	− A Függetlenségi nyilatkozat, kísérlet az önálló állam megteremtésére. − A szabadságharc leverése és a megtorlás.	kiemelkedő szereplőjének, illetve vértanújának bemutatása. − A nemzetiségek és a kisebbségek részvételének (pl. németek, szlávok, és zsidók) bemutatása a szabadságharcban és az azt követő megtorlás során. − A forradalom és a szabadságharc eredményeinek értékelése. − A magyar forradalom és szabadságharc elhelyezése az európai környezetben.
Fogalmak	Fogalmak: márciusi ifjak, sajtószabadság, cenzúra, áprilisi törvények, népképviseleti országgyűlés, politikai nemzet, nemzetiség, honvédség, Függetlenségi nyilatkozat. Személyek: Petőfi Sándor, Batthyány Lajos, Görgei Artúr, Bem József, Klapka György, Ferenc József, Julius Haynau. Kronológia: 1848. március 15. a pesti forradalom, 1848. április 11. az áprilisi törvények, 1848. szeptember 29. a pákozdi csata, 1849. április–május a tavaszi hadjárat, 1849. április 14. a Függetlenségi nyilatkozat, 1849. május 21. Buda visszavétele, 1849. augusztus 13. a világosi fegyverletétel, 1849. október 6. az aradi vértanúk és Batthyány kivégzése. Topográfia: Pákozd, Debrecen, Isaszeg, Világos, Komárom, Arad.	

Tematikai egység	**Évente két mélységelvű téma**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

Szabadon felhasználható (4 óra)

Tematikai egység	**A felvilágosodás kora**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A felvilágosult abszolutizmus Az Ancien régime	A tanuló megérti, hogy a korszakban a társadalmi és gazdasági átalakulás egymást erősítve bontakozott ki. Látja, hogy a korszak tette az uralkodók és hatalmon levők feladatává a közjó szolgálatát, amely szélsőséges formájában zsarnoki, terrorisztikus eszközökkel történő „népboldogításhoz” vezetett. Tudja az egyes történelmi korszakokat komplex módon elemezni és bemutatni. Képes a változások megkülönböztetésére.	
Fogalmak	*Fogalmak:* felvilágosodás, felvilágosult abszolutizmus,ancien régime. *Személyek:* Montesquieu, II. (Nagy) Frigyes, Nagy Katalin, Mária Terézia, XVI. Lajos. *Topográfia:* Párizs, Poroszország, Szilézia, Lengyelország.	

	Kronológia: 1789. július 14. (a Bastille ostroma, a francia forradalom kitörése).

Tematikai egység	**Új eszmék és az iparosodás kora**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Hatalmi politika és forradalmi hullámok a XIX. század első felében A népek tavasza	Tudja, hogy a felvilágosodás során fogalmazódtak meg a máig is érvényes demokratikus eszmék. Látja, hogy a korszak forradalmi eszméi – szabadság, egyenlőség, testvériség – nem egyszer egymást kizáró módon valósultak meg. Érzékeli, hogy a hatalmi harcot, harcokat konfliktusok és kompromisszumok egymást váltó sorozataként lehet leírni. Tudja az egyes történelmi korszakokat komplex módon elemezni és bemutatni. Képes a változások megkülönböztetésére.	
Fogalmak	*Fogalmak:* abszolutizmus, alkotmány, nacionalizmus, liberalizmus, konzervativizmus, szocializmus, Szent Szövetség. *Személyek:* Metternich, Marx. *Topográfia:* Párizs, Belgium, Nápoly, Berlin. *Kronológia:* 1815 Szent Szövetség, 1830 (forradalmak Európában), 1848 (forradalmak Európában).	

Történelem 11.-12. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése	6 óra
2. A dualizmus kori Magyarország	15 óra
3. A nagy háború	14 óra
4. Az átalakulás évei	13 óra
5. A két világháború között	8 óra
6. A Horthy-korszak	12 óra
7. A második világháború	18 óra
8. A két világrendszer szembenállása	6 óra
9. Háborútól forradalomig	10 óra
10. Az 1956-os forradalom és szabadságharc	7 óra
11. A kádári diktatúra	7 óra
12. A kétpólusú világ és felbomlása	8 óra
13. A rendszerváltoztatás folyamata	8 óra
14. A világ a 21. században	6 óra
15. Magyarország a 21. században	10 óra
16. A magyarság és a magyarországi nemzetiségek a 20-21. században	6 óra
17. Ismétlés, felkészülés az érettségire	22 óra
18. Évente két mélységelvű téma	16 óra
Kötelező összesen:	**192 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	3+1	144	100	8	0	36
12. évf.	3+1	124	92	1	0	31

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
1. A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék	*6*	6	1	0	4	**11**	0	0	0	0	**0**

megjelenése											
2. A dualizmus kori Magyarország	*15*	15	3	0	4	**22**	0	0	0	0	**0**
3. A nagy háború	*14*	14	1	0	6	**21**	0	0	0	0	**0**
4. Az átalakulás évei	*13*	13		0	4	**17**	0	0	0	0	**0**
5. A két világháború között	*8*	8	1	0	4	**13**	0	0	0	0	**0**
6. A Horthy-korszak	*12*	12		0	4	**16**	0	0	0	0	**0**
7. A második világháború	*18*	18	1	0	6	**25**	0	0	0	0	**0**
8. A két világrendszer szembenállása	*6*	6	1	0	4	**11**	0	0	0	0	**0**
9. Évente két mélységelvű téma	*8*	8	0	0	0	**8**	0	0	0	0	**0**
10. Háborútól forradalomig	*10*	0	0	0	0	**0**	10	1	0	2	**13**
11. Az 1956-os forradalom és szabadságharc	*7*	0	0	0	0	**0**	7	0	0	4	**11**
12. A kádári diktatúra	*7*	0	0	0	0	**0**	7	0	0	4	**11**
13. A kétpólusú világ és felbomlása	*8*	0	0	0	0	**0**	8	0	0	4	**12**
14. A rendszerváltoztatás folyamata	*8*	0	0	0	0	**0**	8	0	0	4	**12**
15. A világ a 21. században	*6*	0	0	0	0	**0**	6	0	0	5	**11**
16. Magyarország a 21. században	*10*	0	0	0	0	**0**	10	0	0	4	**14**
17. A magyarság és a magyarországi nemzetiségek a 20-21. században	*6*	0	0	0	0	**0**	6	0	0	4	**10**
18. Ismétlés, felkészülés az érettségire	*22*	0	0	0	0	**0**	22	0	0	0	**22**
19. Évente két mélységelvű téma	*8*	0	0	0	0	**0**	8	0	0	0	**8**
Összesen	***192***	100	8	0	36	**144**	*92*	1	0	31	**124**

11. évfolyam
Kötelező alap óraszám (100 óra)

Tematikai egység	**A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A szocializmus és a munkás-mozgalom	− Szocializmus: társadalmi egyenlőség és tulajdonviszonyok. − A Kommunista kiáltvány. − Szakszervezetek és munkáspártok. − Szociáldemokrácia és	− A nemzetállam fogalmának értelmezése politikai, gazdasági és kulturális szempontokból. − A polgári állam feladatköreinek és eredményeinek azonosítása. − A kommunista, a szociáldemokrata és a kereszténységszociális eszmék

	kommunizmus. − Kereszténységszocializmus.	azonosítása és összehasonlítása.
A polgári nemzetállam megteremtése (Németország, Amerikai Egyesült Államok, Japán)	− A nemzeti egység megteremtése (politika, gazdaság, kultúra). − Alkotmányosság és választójog. − Jogegyenlőség és emancipációs törekvések. − A polgári állam kiépítése.	
Fogalmak	Fogalmak: polgárháború, polgári állam, szakszervezet, társadalombiztosítás, monopólium, szocializmus, szociáldemokrácia, kommunizmus, kereszténységszocializmus, proletárdiktatúra, osztályharc, cionizmus, emancipáció. Személyek: Abraham Lincoln, Otto von Bismarck, Karl Marx. Kronológia: 1861–1865 az amerikai polgárháború, 1868 a Meidzsi-restauráció, 1871 Németország egyesítése. Topográfia: Németország, Japán.	

Tematikai egység	**A dualizmus kora**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A kiegyezés és a dualizmus rendszere	− A kiegyezés és okai. − A közös ügyek rendszere. − A magyar államszervezet. − A pártrendszer, a választójog és a véderőviták.	− A kiegyezés értékelése egykorú szempontok szerint, illetve másfél évszázados történelmi távlat nézőpontjából. − A dualizmus államszervezetét bemutató ábra értelmezése. − A dualizmus kora kiemelkedő szereplői életútjának áttekintése, értékelése. − A dualizmus kori nemzetiségi kérdés elemzése szöveges források, adatsorok és etnikai térképek segítségével. − A dualizmus kori társadalmi és gazdasági változások elemzése, értékelése adatsorok, szöveges és képi források segítségével. − A dualizmus legkiemelkedőbb gazdasági és kulturális teljesítményeinek azonosítása különböző forrásokban. − A zsidók és németek szerepe a polgárosodásban.
A nemzeti és nemzetiségi kérdés, a cigányság helyzete	− A politikai nemzet koncepciója. − A horvát-magyar kiegyezés és a nemzetiségi törvény. − Asszimiláció és anyanyelvhasználat. − Autonómiatörekvések és irredenta mozgalmak. − Zsidó emancipáció, a zsidóság részvétele a modernizációban, polgárosodás és a középosztály kérdése. − Cigányok/romák a dualizmus kori Magyarországon.	
Az ipari forradalom Magyarországon	− A gazdasági kiegyezés. − A vasútépítés. − Állami gazdaságpolitika. − Mezőgazdaság és élelmiszeripar. − Modernizálódó ipar.	

Társadalom és életmód a dualizmus korában	− Demográfiai robbanás és urbanizáció. − Kivándorlás Európából és Magyarországról. − A földkérdés és a vidék. − A nagyvárosi életforma: Budapest a világváros. − Oktatás és kultúra. − Életmód és szórakozás.	
Fogalmak	Fogalmak: emigráció, passzív ellenállás, kiegyezés, közös ügyek, közjogi kérdés, húsvéti cikk, dualizmus, nyílt és titkos szavazás, Szabadelvű Párt, Függetlenségi Párt, Magyarországi Szociáldemokrata Párt, népességrobbanás, urbanizáció, kivándorlás, dzsentri, népoktatás, Millennium, asszimiláció, autonómia. Személyek: Andrássy Gyula, Eötvös József, Baross Gábor, Tisza Kálmán, Wekerle Sándor, Tisza István, Semmelweis Ignác, Weiss Manfréd. Kronológia: 1848/1867–1916 Ferenc József uralkodása, 1867 a kiegyezés, 1868 a horvát-magyar kiegyezés, a nemzetiségi törvény, a népiskolai törvény, 1873 Budapest egyesítése, 1896 a Millennium. Topográfia: Budapest, Osztrák-Magyar Monarchia, Fiume.	

Tematikai egység	**A nagy háború**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Az első világháború előzményei	− A gyarmatosítás okai és céljai. − Az imperializmus – a terjeszkedő tőke. − Nagyhatalmi érdekek és konfliktusok. − Az Osztrák-Magyar Monarchia helyzete – balkáni konfliktusok.	− A gyarmati terjeszkedést, valamint az első világháború előtti feszültségeket bemutató ábrák, térképek és adatsorok elemzése, értelmezése. − Az első világháború frontjainak azonosítása, bemutatása térképeken. − Az első világháború jellegzetességeinek azonosítása ábrákon, adatsorokon, képi és szöveges forrásokban. − A front és a hátország körülményei, valamint a háború okozta szenvedések felidézése korabeli beszámolók, emlékiratok, naplók alapján. − A háború kimenetelének értékelése a két hatalmi tömb
Az első világháború	− A világháború kitörése. − A hadviselő felek és a frontok. − Oroszország és a központi hatalmak összeomlása.	
Az első világháború jellemzői és hatása	− Az állóháború és az anyagcsata. − A hadigazdaság és a háborús propaganda. − A hagyományos világrend felbomlása. − A nők helyzetének megváltozása.	
Magyarország a világháborúban	− Magyar frontok, nagy csaták. − Az antant ígéretei a Monarchia nemzetiségeinek.	

	− Magyar hősök a világháborúban. − A hátország. − A magyar hadifoglyok sorsa.	erőviszonyainak és lehetőségeinek tükrében. − A nagy háború világpolitikára gyakorolt hosszú távú következményeinek felismerése.
Fogalmak	Fogalmak: villámháború, front, állóháború, hátország, antant, központi hatalmak, hadigazdaság, hadifogság. Személyek: II. Vilmos, II. Miklós, IV. Károly. Kronológia: 1914. június 28. a szarajevói merénylet, 1914–1918 az első világháború. Topográfia: Brit Birodalom, Szarajevó, Doberdó, Románia, Szerbia, Olaszország.	

Tematikai egység	**Az átalakulás évei**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Szocialista és nemzeti törekvések: a birodalmak bomlása	− A történelmi monarchiák bukása (Oroszország, Németország, Oszmán Birodalom). − Forradalom és kommunista hatalomátvétel Oroszországban. − Az újraszülető Lengyelország. − Az olasz fasizmus.	− Közép-Európa első világháború előtti és utáni térképének összehasonlítása, a területi változások azonosítása és indoklása. − A bolsevik hatalomátvétel és a lenini proletárdiktatúra működésének bemutatása és értékelése források alapján. − Magyarország megszállásának áttekintése térképek, szöveges források segítségével. − A Károlyi-időszak kormányzati tevékenységének értékelése. − A magyarországi proletárdiktatúra működésének elemzése források alapján. − Az első világháborút követő területi és etnikai változások áttekintése térképen. − A trianoni békediktátum okainak feltárása. − A trianoni békediktátum értékelése a győztes hatalmak közép-európai politikájának tükrében. − A trianoni békediktátum területi, népességi, gazdasági és katonai következményeinek bemutatása
Az Osztrák-Magyar Monarchia és a történelmi Magyarország szétesése	− A Monarchia és a történelmi Magyarország bomlása. − A forradalmi átalakulás kísérlete és kudarca. − Cseh és román támadás, a fegyveres ellenállás kérdése.	
A tanácsköztársaság és az ellen-forradalom	− A kommunista hatalomátvétel. − A proletárdiktatúra és a vörösterror. − Az északi hadjárat és a tanácsköztársaság veresége. − Az ellenforradalom győzelme.	
A Párizs környéki békék	− A nagyhatalmi érdekek érvényesítése: az új világrend kialakítása. − Az önrendelkezés elve és a hatalmi érdekek gyakorlata. − Jóvátétel, hadsereg-korlátozás, határváltozások.	

	− A szétszabdalt közép-európai régió.	szöveges és képi források, ábrák és adatsorok segítségével. − A trianoni határok végigkövetése, a határmegvonás konkrét okainak feltárása. − A vesztes hatalmak területi veszteségeinek összehasonlítása.
A trianoni békediktátum	− A magyar ügy a békekonferencián. − A magyar delegáció érvei. − Az ezeréves Magyarország felosztása, a döntés tartalmi elemei. − Az önrendelkezési elv megsértése − A békediktátum etnikai és gazdasági következményei. − Az ellenállás példái: székely hadosztály, Balassagyarmat, Sopron.	
Fogalmak	Fogalmak: bolsevik, szovjet, örmény népirtás, egypártrendszer, Kommunisták Magyarországi Pártja (KMP), tanácsköztársaság, vörösterror, Lenin-fiúk, ellenforradalom, fehér különítményes megtorlások, "vörös térkép," kisantant, jóvátétel, Népszövetség, kisebbségvédelem, revízió, Rongyos Gárda. Személyek: Kemal Atatürk, Vlagyimir I. Lenin, Woodrow Wilson, Georges Clemenceau, Benito Mussolini, Károlyi Mihály, Kun Béla, Horthy Miklós, Apponyi Albert. Kronológia: 1917 a bolsevik hatalomátvétel, 1918. október 31. forradalom Magyarországon, 1919. március – augusztus. a tanácsköztársaság, 1920. június 4. a trianoni békediktátum. Topográfia: Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Burgenland, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Ausztria, trianoni Magyarország.	

Tematikai egység	**A két világháború között**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A kommunista Szovjetunió	− A totális diktatúra és a pártállam kiépítése. − A tervgazdaság és a kollektivizálás. − A terror eszközei és áldozatai.	− A sztálini Szovjetunió működésének bemutatása és értelmezése szöveges, képi források, adatsorok, ábrák segítségével. − A világgazdasági válság és a rá adott válaszok bemutatása. − A nemzetiszocialista Németország működésének bemutatása és értelmezése szöveges, képi források, adatsorok és ábrák segítségével. − A totális diktatúrák ideológiáinak és
A Nyugat és a gazdasági világválság	− A tőzsde, a hitelezés és a világkereskedelem összeomlása. − A munkanélküliség. − Állami beavatkozás a gazdaságba.	
A nemzeti-szocialista Németország	− A nemzetiszocialista ideológia és mozgalom. − A totális állam kiépítése. − A terror eszközei.	

	− Terjeszkedés a háború előtt.	működésének összehasonlítása, érvelés a totális diktatúrák ellen.
Fogalmak	Fogalmak: totális állam, többpártrendszer, egypártrendszer, személyi kultusz, koncepciós per, GULAG, holodomor, államosítás, kollektivizálás, kulák, tervgazdaság, piacgazdaság, New Deal, fasizmus, nemzetiszocializmus, fajelmélet, antiszemitizmus, Führer, SS, Anschluss. Személyek: Joszif V. Sztálin, Adolf Hitler. Kronológia: 1922 a Szovjetunió létrejötte, 1929 a gazdasági világválság kezdete, 1933 a náci hatalomátvétel, 1938 az Anschluss, a müncheni konferencia. Topográfia: Szovjetunió, Kolima-vidék, Leningrád (Szentpétervár), Moszkva, Berlin.	

Tematikai egység	**A Horthy-korszak**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Talpra állás Trianon után	− A király nélküli alkotmányos királyság. − A korlátozott parlamentarizmus rendszere a konszolidáció szolgálatában. − A gazdaság szerkezetváltása az 1920-as években. − A klebelsbergi oktatás- és kultúrpolitika eredményei.	− A magyarországi korlátozott parlamentarizmus rendszerének értékelése. − A korabeli politikai berendezkedés összehasonlítása más (közép-) európai országokéval. − A bethleni gazdasági konszolidáció folyamatának és eredményeinek áttekintése képek, ábrák és adatsorok alapján. − A magyarországi politikai irányzatok azonosítása szöveges források alapján. − Szöveges források olvasása és értelmezése a Horthy-korszak főbb társadalmi kérdéseiről (pl. oktatás, társadalmi mobilitás, antiszemitizmus, földkérdés). − A magyar külpolitika céljainak, lehetőségeinek és a revízió eredményeinek értékelése, elemzése térkép és statisztikai adatok alapján.
A 1930-as évek Magyarországa	− A válság és hatása. − A belpolitika irányváltásai. − Életmód és társadalom. − A földkérdés. − Tudomány és művészet a két világháború között. − A külpolitika irányai és lehetőségei – a revízió első eredményei.	
Fogalmak	Fogalmak: kormányzó, Egységes Párt, numerus clausus, pengő, Magyar Nemzeti Bank, Szent István-i állameszme, magyar népi mozgalom, nyilasok. Személyek: Bethlen István, Teleki Pál, Klebelsberg Kuno, Gömbös Gyula, Weiss Manfréd, Szent-Györgyi Albert. Kronológia: 1920–1944 a Horthy-rendszer, 1921–31 Bethlen miniszterelnöksége, 1938 az első bécsi döntés, 1939 Kárpátalja	

	visszacsatolása.

Tematikai egység	**A második világháború**	**Órakeret 18 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A tengely-hatalmak sikerei	− Közép-Európa felosztása (Molotov-Ribbentrop paktum): német és szovjet megszállás. − Nyugat-Európa lerohanása. − Német támadás a Szovjetunió ellen. − Japán támadás az Egyesült Államok ellen.	− A tengelyhatalmak 1939 előtti terjeszkedésének végigkövetése és értelmezése térkép alapján. − A második világháború főbb eseményeinek azonosítása térképeken. − A második világháború jellegzetességeinek bemutatása ábrák, adatsorok, képi és szöveges források alapján. − A magyar területi revízió megvalósulásának bemutatása térképek, képek, szöveges források és adatsorok alapján. − A magyar háborús szerepvállalás legfontosabb eseményeinek és az ország veszteségeinek bemutatása térképeken, képi és szöveges források segítségével (pl. Don-kanyar, Árpád-vonal, tordai ütközet, Budapest ostroma). − A magyar szellemi és kulturális élet II. világháború idején bekövetkező veszteségeinek (híres magyar tudósok, művészek származásuk vagy politikai nézeteik miatti emigrációja) értékelése. − A holokauszt folyamatának áttekintése képi források és szöveges visszaemlékezések feldolgozásával. − A nyilas terror áttekintése források alapján. − A tömeges deportálások és a szovjet megszállás jellemzőinek és következményeinek áttekintése képi és szöveges források segítségével. − A határon kívül rekedt magyarság második világháború végi tragédiáinak bemutatása különböző források alapján.
A szövetségesek győzelme	− A keleti és a nyugati front. − A csendes-óceáni hadszíntér.	
Magyarország a második világ-háborúban: mozgástér és kényszerpálya	− A területi revízió lépései. − A fegyveres semlegesség. − A Szovjetunió elleni háború. − A Don-kanyar. − A német megszállás és következményei.	
A holokauszt	− Az „Endlösung” programja, a Wannsee-i konferencia. − Koncentrációs és megsemmisítő táborok. − Deportálások, kísérlet a zsidóság és a cigányság megsemmisítésére Európában. − A magyarországi zsidótörvények. − A magyar holokauszt. − Felelősség és embermentés.	
A második világháború jellemzői	− A villámháború és következményei. − Háborús bűnök és a polgári lakosság elleni terror. − Az ellenállás formái. − A háború utáni számonkérések és a nürnbergi per.	
Az ország pusztulása, deportálások a GULAG-ra	− A kiugrási kísérlet és a nyilas uralom. − A magyarországi hadszíntér, Budapest ostroma. − Megszabadulás és szovjet megszállás. − Az ország kifosztása, szovjet deportálások és tömeges erőszak.	

	− A határon túli magyarok jogfosztása, megtorlások (délvidéki vérengzés, kárpátaljai deportálás, felvidéki jogfosztás).	− Magyarország világháborúbeli sorsának, szerepének és mozgásterének bemutatása, valamint összehasonlítása más közép-európai országokéval.
Fogalmak	Fogalmak: Molotov–Ribbentrop-paktum, tengelyhatalmak, szövetségesek, totális háború, kiugrási kísérlet, zsidótörvények, munkaszolgálat, gettó, deportálás, koncentrációs tábor, haláltábor, népirtás, holokauszt, partizán, Vörös Hadsereg, jaltai konferencia, háborús bűn, malenkij robot. Személyek: Franklin D. Roosevelt, Winston Churchill, Charles de Gaulle, Bárdossy László, Kállay Miklós, Bajcsy-Zsilinszky Endre, Edmund Veesenmayer, Szálasi Ferenc, Raoul Wallenberg, Salkaházi Sára, Apor Vilmos, Sztehlo Gábor, Richter Gedeon. Kronológia: 1938 az első zsidótörvény, 1939 a második zsidótörvény, 1939–45 a második világháború, 1939. szeptember 1. Lengyelország lerohanása, 1940 a második bécsi döntés, 1941. április Jugoszlávia megtámadása, 1941. június 22. a Szovjetunió megtámadása; 1941. június 27. Magyarország deklarálja a hadiállapot beálltát, 1941. december 7. Pearl Harbor bombázása, 1941 a harmadik zsidótörvény, 1943. január vereség a Donnál, 1943. február a sztálingrádi csata vége, 1944. március 19. Magyarország német megszállása, 1944. június 6. partraszállás Normandiában, 1944. október 15. a kiugrási kísérlet, 1945. április a háború vége Magyarországon, 1945. május 9. az európai háború vége, 1945. augusztus 6. atomtámadás Hirosima ellen. Topográfia: Sztálingrád, Normandia, Pearl Harbor, Hirosima, Észak-Erdély, Don-kanyar, Kamenyec Podolszk Árpád-vonal, Auschwitz, Újvidék, Drezda, Szolyva.	

Tematikai egység	**A két világrendszer szembenállása**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A kétpólusú világ kialakulása	− Az ENSZ megalapítása. − A párizsi béke. − Kitelepítések és lakosságcserék a háború után. − A szovjet-amerikai szembenállás és a két érdekszféra kialakulása. − A két világrend jellemzői. − A két Németország.	− A második világháború után kialakult világrend áttekintése. − A gyarmati rendszer felbomlása főbb állomásainak felidézése. − A két német állam létrejötte folyamatának és következményeinek bemutatása. − Az arab-izraeli konfliktus főbb okainak és jellemzőinek feltárása. − A nyugati és a keleti blokk gazdasági, társadalmi és politikai rendszerének összehasonlítása.
A hidegháború	− A szuperhatalmak versengése: fegyverkezés, űrprogram, propaganda. − A szembenállás és enyhülés hullámai. − Hidegháborús konfliktusok (Korea, Szuez, Kuba, Vietnam, Afganisztán).	

A gyarmatok felszabadulása	− India függetlenné válása. − Kommunista fordulat Kínában. − A gyarmatbirodalmak felbomlása. − Izrael megalapítása.	
Fogalmak	Fogalmak: Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), kitelepítés, hidegháború, vasfüggöny, szuperhatalom, Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa (KGST), Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NATO), Varsói Szerződés, kétpólusú világ, a berlini fal. Személyek: Kliment J. Vorosilov, Harry S. Truman, Nyikita Sz. Hruscsov, John F. Kennedy, Mahátma Gandhi, Mao Ce-tung. Kronológia: 1945 az ENSZ létrejötte, 1947 a párizsi béke, a hidegháború kezdete, India függetlenné válása, 1948 Izrael Állam megalapítása, 1949 az NSZK és az NDK megalakulása, kommunista fordulat Kínában, 1955 a Varsói Szerződés létrehozása. Topográfia: Berlin, Németországi Szövetségi Köztársaság (NSZK), Német Demokratikus Köztársaság (NDK), Közel-Kelet, Izrael Észak- és Dél-Korea, Vietnam, Kuba, Afganisztán.	

Tematikai egység	**Évente két mélységelvű téma**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

Szabadon felhasználható (8 óra)

Tematikai egység	**A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az olasz egység megteremtése	A tanuló látja, hogy az okok közötti összefüggések vizsgálata segít annak a megállapításában, hogy mely tényezők játszották a legfontosabb szerepet az események bekövetkeztében. Felismeri, hogy a nemzetállami keret képes hatékonyan megjeleníteni, megvédeni egy nemzet érdekeit. Érti, hogy a nacionalista eszme terjedése, az ipari forradalom belső piacteremtő képessége együttesen segítették elő a nemzetállamok létrejöttét.	
Fogalmak	*Fogalmak:* Itália, nagyhatalom. *Személyek:* III. Napóleon, Garibaldi. *Topográfia:* Piemont, Olaszország. *Kronológia:* 1859 (a solferinoi ütközet), 1861 (az Olasz Királyság létrejötte).	

Tematikai egység	**A dualizmus kori Magyarország**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A szabadságharcot követő megtorlás és önkényuralom. A kiegyezéshez vezető út.	A tanuló megérti, hogy a szabadságharc idegen katonai erővel történt leverése nem járt együtt az összes vívmány megsemmisítésével, hiszen azok egy részére (pl.	

A dualizmus válsága.	jobbágyfelszabadítás) az új hatalomnak is szüksége volt saját helyzete stabilizálásához. Látja a kiegyezés hosszú távú hatásait Magyarország fejlődésére.
Fogalmak	*Fogalmak:* emigráció, passzív ellenállás, húsvéti cikk. *Személyek:* Haynau, Alexander Bach, Deák Ferenc, Wekerle Sándor, Tisza István. *Topográfia:* Arad, Osztrák-Magyar Monarchia, Budapest. *Kronológia:* 1849. október 6. (az aradi vértanúk kivégzése), 1865 (Deák Ferenc húsvéti cikke), 1905 (a Szabadelvű Párt választási veresége, belpolitikai válság).

Tematikai egység	**A nagy háború**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A szövetségi rendszerek kialakulása	Felismeri, hogy a különböző nemzetállamok megteremtésének igénye és a tőkés termelés állandó bővítésének kényszere magában hordozta a nemzetek közötti versengés kiéleződését, amely többek között a gyarmatosítás új szakaszának megjelenését eredményezte.	
Fogalmak	*Fogalmak:* egyenlőtlen fejlődés, nagyhatalom, hármas szövetség, antant, keleti kérdés. *Személyek:* Bismarck, II. Vilmos. *Topográfia:* Elzász-Lotaringia, Balkán. *Kronológia:* 1882 (a hármas szövetség megalakulása), 1907 (a hármas antant létrejötte).	

Tematikai egység	**A két világháború között**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A köztes Európa	A tanuló átlátja, hogy a politikai jogok kiterjesztése több országban a szociális demagógia felerősödésével járt, így utat nyitott a szélsőséges elemek hatalomra kerülésének, akik diktatórikus rendszereket vezettek be.	
Fogalmak	*Fogalmak:* tekintélyelvű állam. *Személyek:* Pilsudski. *Topográfia:* Kelet-Közép-Európa.	

Tematikai egység	**A második világháború**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A világháború feldolgozása a művészetekben	A korszakkal kapcsolatos filmek / filmrészletek megtekintése és értelmezése. Képes önálló véleményt megfogalmazni társadalmi-történelmi eseményekről, azok főbb szereplőiről. Képes erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzeteket felismerni és megvitatni,	
Fogalmak	Változás és folyamatosság, ok és következmény, történelmi forrás, interpretáció, történelmi nézőpont.	

Tematikai egység	**A két világrendszer szembenállása**	**Órakeret**

		1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A propaganda szerepe a nagyhatalmi versengésben.	Felismeri a hidegháború keltette helyi háborúk máig ható következményeit. Hiteles kép alakul ki benne a két tömbben élők különböző helyzetéről, mindennapjairól. Történelmi idő, ok és következmény, történelmi forrás, tény és bizonyíték, interpretáció, történelmi nézőpont.	
Fogalmak	Társadalom, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági válság, adó, emberi jog, állampolgári jog, diktatúra, birodalom, szuverenitás, centrum, periféria, demokrácia, diktatúra.	

Kötött (36 óra)

Tematikai egység	**A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Vita a szocializmusról. A polgári állam szerepe a korszakban és ma. Összegzés. Számonkérés.	. Tudja, hogy a modern polgári államszervezet új funkciói kiterjedtek az oktatásra, az egészségügyre és a szociálpolitikára. Megérti azokat a régi fejlődési kereteket szétfeszítő törekvéseket, amelyek szükségszerűen vezettek el a szocialista ideológiáig. A tanult ismeretek rendezése és számonkérése.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**A dualizmus kori Magyarország**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A nemzetiségi kérdés megoldásának „módjai”. Összegzés Számonkérés	Átlátja, hogy Magyarországon a dualizmus korában következett be a – máig meglévő – szakadás az elit- és a tömegkultúra között. Látja a kiegyezés hosszú távú pozitív és negatív hatásait Magyarország fejlődésére. A tanult ismeretek rendezése és számonkérése.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**A nagy háború**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Magyar és külföldi filmek, dokumentumfilmek a második világháborúról. Összegzés Számonkérés	A korszakkal kapcsolatos magyar és külföldi filmek / filmrészletek megtekintése és értelmezése, feldolgozása. A tanult ismeretek rendezése és számonkérése.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Az átalakulás évei**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A trianoni trauma „feldolgozása”, miként lehet helyre tenni a	Ismeri és érti a trianoni trauma lényegét, máig tartó hatásainak mozgatórugóit.	

társadalmi gondolkodást. Összegzés Számonkérés	A tanult ismeretek rendezése és számonkérése.
Fogalmak	

Tematikai egység	**A két világháború között**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A sztálini diktatúra feldolgozása források segítségével. Összegzés Számonkérés	Ismeri a diktatúrák működési mechanizmusát; tudja, hogy faji vagy osztályalapon, a bűnbakképzés eszköztárát alkalmazva embercsoportokat bélyegeztek meg, telepítettek ki, vagy gyilkoltak meg, és a társadalmat „fenyegető veszélyre” való tekintettel mindenkinek korlátozták a szabadságjogait. A tanult ismeretek rendezése és számonkérése.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**A Horthy-korszak**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Milyen más berendezkedést „választhatott” volna az ország a Horthy-korszakban? Összegzés Számonkérés	A tanuló felismeri, hogy önmagában az a tény, hogy egy történelmi beszámolóban nincsenek valótlan tények és hamis állítások, nem biztosítja azt, hogy a beszámoló hiteles és megbízható képet ad az eseményekről. Félrevezető lehet például az, ha bizonyos tényeket nem említ, vagy olyan összefüggéseket sugall az események között, amelyek valójában nem léteztek. A tanult ismeretek rendezése és számonkérése.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**A második világháború**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Magyar filmek a második világháborúról. Összegzés Számonkérés	A korszakkal kapcsolatos magyar filmek / filmrészletek megtekintése és értelmezése, feldolgozása. A tanult ismeretek rendezése és számonkérése.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**A két világrendszer szembenállása**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Mindennapok a nyugati- és keleti tömb országaiban, források alapján. Összegzés Számonkérés	A tanuló értelmezi a háború utáni helyzetet és a megosztott világ kialakulásának folyamatát. Hiteles kép alakul ki benne a két tömbben élők különböző helyzetéről, mindennapjairól. A tanult ismeretek rendezése és számonkérése.	
Fogalmak		

12. évfolyam
Kötelező alap óraszám (92 óra)

<table>
<tr><th>Tematikai egység</th><th colspan="2">Háborútól forradalomig</th><th>Órakeret
10 óra</th></tr>
<tr><th colspan="2">Ismeretek</th><th colspan="2">Fejlesztési feladatok</th></tr>
<tr><td>Az átmenet évei Magyarországon</td><td colspan="2">– A háború utáni újrakezdés: a kommunisták térnyerése és az újjáépítés.
– A történelmi berendezkedés felszámolása: földosztás, népbíróságok, köztársaság.
– A korlátozott többpártrendszer: választások 1945, 1947.</td><td rowspan="3">– Magyarország szovjetizálása főbb jellemzőinek bemutatása.
– A korlátozott magyar parlamentarizmus és az egypárti diktatúra összehasonlítása.
– A demokrácia felszámolása során alkalmazott eszközök azonosítása konkrét példákkal alátámasztva.
– Annak felismerése, hogy Magyarország szovjet megszállása miként határozta meg az ország sorsát.
– A kommunista diktatúra sajátosságainak bemutatása a Rákosi-rendszer példáján.
– A diktatúra kulturális jellemzőinek felismerése képeken, művészeti alkotásokon.
– A társadalom fölött gyakorolt totális kontroll eszközeinek azonosítása különböző források segítségével.</td></tr>
<tr><td>A szovjetizálás Magyar-országon</td><td colspan="2">– Az egypárti diktatúra kiépítése.
– Államosítás és kollektivizálás.
– Koncepciós perek, egyházüldözés.
A keleti blokk.</td></tr>
<tr><td>A Rákosi-diktatúra</td><td colspan="2">– Az erőltetett iparosítás.
– A pártállam.
– A terror.
A diktatúra hatása a mindennapi életre.</td></tr>
<tr><td>Fogalmak</td><td colspan="3">Fogalmak: népbíróság, háborús bűnös, földosztás, államosítás, forint, Magyar Kommunista Párt, Független Kisgazdapárt, szalámitaktika, Magyar Dolgozók Pártja, népköztársaság, pártállam, internálás, Államvédelmi Hatóság (ÁVH), tanácsrendszer, beszolgáltatás, aranycsapat.

Személyek: Tildy Zoltán, Kovács Béla, Mindszenty József, Rákosi Mátyás, Rajk László, Sulyok Dezső, Slachta Margit.

Kronológia: 1945 szovjet megszállás, választás Magyarországon, földosztás, 1947 kékcédulás választások, 1948 MDP megalakulása, 1948–1956 a Rákosi-diktatúra, 1949 kommunista alkotmány.

Topográfia: Sztálinváros (Dunaújváros), Recsk Hortobágy.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>Tematikai egység</th><th colspan="2">Az 1956-os forradalom és szabadságharc</th><th>Órakeret
7 óra</th></tr>
<tr><th colspan="2">Ismeretek</th><th colspan="2">Fejlesztési feladatok</th></tr>
<tr><td>A forradalom</td><td colspan="2">– A forradalom okai és közvetlen előzményei.
– A forradalom céljai.
– Békés tüntetésből fegyveres felkelés – október 23.
– A nemzet forradalma</td><td colspan="2">– Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc okainak és főbb fordulópontjainak bemutatása.
– 1956 szimbólumainak értelmezése.
– Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc nemzetközi</td></tr>
</table>

	(Forradalmi Bizottságok, Munkástanácsok, nemzeti összefogás).	összefüggéseinek bemutatása. − A forradalom és szabadságharc értékelése.
A nemzet szabadság-harca	− Szabadságharc a fővárosban és vidéken. − A fegyveres ellenállás hősei. − Út a győzelemig és a kormánypolitika változásai. − A szabadságharc nemzetközi háttere és visszhangja a nagyvilágban. − Szovjet intervenció: a szabadságharc utóvédharcai és leverése.	
Fogalmak	*Fogalmak:* MEFESZ, pesti srácok, Molotov-koktél, munkástanács, sortüzek. *Személyek:* Gerő Ernő, Maléter Pál, Nagy Imre, Iván Kovács László, Pongrátz Gergely, Kádár János. *Kronológia:* 1956. október 23. a forradalom kitörése, 1956. október 25. a Kossuth téri sortűz, 1956. november 4. a szovjet támadás. *Topográfia:* Kossuth tér és Corvin köz (Budapest), Salgótarján, Mosonmagyaróvár	

Tematikai egység	**A kádári diktatúra**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A pártállami diktatúra és működése	− A megtorlások időszaka, formái és áldozatai. − A pártállam és szervezetei. − Az erőszakos téeszesítés – a mezőgazdaság szocialista átszervezése. − Hamis társadalmi béke – a kádári alku. − Az elnyomás változó formái.	− A megtorlás mértékének és jellegének vizsgálata. − A „kádári alku” fogalmának értelmezése. − Az elnyomás formáinak bemutatása a Kádár-rendszer időszakában. − A téeszesítés eszközeinek összehasonlítása a Rákosi-diktatúra időszakával. − A gazdaság, társadalom és életmód főbb jellemzőinek bemutatása a Kádár-rendszer idején. − A kultúrpolitika jellemzőinek értelmezése, módszereinek bemutatása.
Gazdaság, társadalom, életmód	− A tervgazdaság és a KGST. − A gazdasági reform és a második gazdaság. − A „gulyáskommunizmus”. − Népesedési folyamatok. − Kultúrpolitika, korlátozott nyilvánosság.	
Fogalmak	*Fogalmak*: Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), munkásőrség, Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ), úttörő, termelőszövetkezet, háztáji, III/III. ügyosztály, tervgazdaság, új gazdasági mechanizmus, hiánygazdaság, maszek, gulyáskommunizmus, „három T”. *Kronológia*: 1956–1989 a Kádár-rendszer, 1958 Nagy Imre és társainak	

	kivégzése, 1968 az új gazdasági mechanizmus bevezetése.

Tematikai egység	**A kétpólusú világ felbomlása**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A Nyugat a 20. század második felében	− A Nyugat gazdasági eredményei és a jóléti állam. − Emancipáció, szekularizáció, individualizáció. − Az 1968-as mozgalmak és a popkultúra.	− A fogyasztói társadalom és a jóléti állam jellemzőinek és problémáinak felidézése. − A társadalom, a demográfia és az életmód jellegzetességeinek bemutatása a nyugati világban. − A tömegkultúra jelenségeinek bemutatása konkrét példák alapján. − A kétpólusú világ megszűnéséhez vezető okok felidézése. − A közép-európai ellenzéki mozgalmak jelentőségének bemutatása. − A délszláv háború okainak feltárása. − A közép-európai régió államai változásának nyomon követése térképen.
A szocializmus válsága és megrendülése	− Az olajválság és hatásai a tőkés, illetve szocialista országokra. − A kis hidegháború. − A katonai egyensúly felborulása: a Szovjetunió gazdasági kimerülése. − Az ellenzék megszerveződése a szocialista országokban.	
A kétpólusú világ megszűnése	− Németország újraegyesítése – a magyar szerepvállalás. − A Szovjetunió felbomlása. − A kommunista diktatúrák bukása Közép-Európában. − Jugoszlávia felbomlása, a délszláv háború.	
Fogalmak	*Fogalmak:* jóléti állam, prágai tavasz, Szolidaritás. *Személyek:* Nicolae Ceauşescu, Mihail Sz. Gorbacsov, Lech Wałęsa, VI. Pál, II. János Pál, Ronald Reagan, Helmuth Kohl. *Kronológia:* 1975 a helsinki értekezlet, 1989 a berlini fal lebontása, rendszerváltoztatás Közép-Európában, 1991 a Szovjetunió felbomlása, 1991–95 a délszláv háború. *Topográfia:* Szlovákia, Ukrajna	

Tematikai egység	**A rendszerváltoztatás folyamata**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A Kádár-rendszer végnapjai	− Az adósságválság kialakulása és következményei. − Az állampárt válsága: reformkommunisták és a keményvonalasok. − Az ellenzék megszerveződése − Az 1989-es év főbb politikai eseményei, a tárgyalásos forradalom;	− A szocializmus válságának elemzése (külső és belső tényezők feltárása) Magyarországon. − A magyarországi rendszerváltoztatás főbb állomásainak felidézése. − A gazdasági rendszerváltoztatás legfontosabb kérdéseinek

	alkotmánymódosítás. – A harmadik Magyar Köztársaság kikiáltása.	áttekintése és értékelése. – A gazdaság és a társadalom átalakulása főbb tendenciáinak megfigyelése grafikonok és adatsorok alapján. – A kádári diktatúra és az új demokratikus rendszer összehasonlítása.
A rendszer-változtatás	– Az új pártok – különböző ideológiák. – Az 1990. évi parlamenti és önkormányzati választás. – Az Antall-kormány megalakulása. – A rendszerváltoztatás ellentmondásai: alkuk és kompromisszumok (az elmaradt elszámoltatás).	
A piacgazdaság kiépülése	– A privatizáció – vesztesek és nyertesek. – A piacgazdaság kiépítése – a külföldi tőke szerepe. – A külkereskedelem átalakulása. – Gazdasági szerkezetváltás.	
Fogalmak	*Fogalmak:* adósságspirál, Magyar Demokrata Fórum (MDF), Szabad Demokraták Szövetsége (SZDSZ), Magyar Szocialista Párt (MSZP), Fiatal Demokraták Szövetsége (Fidesz), Kereszténydemokrata Néppárt (KDNP), Nemzeti Kerekasztal, rendszerváltoztatás, visegrádi együttműködés, privatizáció, kárpótlás, jogállam, Alkotmánybíróság, sarkalatos törvények, népszavazás. *Személyek:* Pozsgay Imre, Németh Miklós, Horn Gyula, Antall József, Göncz Árpád, Orbán Viktor. *Kronológia:* 1987 a lakiteleki találkozó, 1989–1990 a rendszerváltoztatás, 1990 az első szabad választások, 1991 a szovjet csapatok kivonulása Magyarországról.	

Tematikai egység	**A világ a 21. században**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Az átalakuló világ	– A világgazdaság hagyományos centrumai: az Amerikai Egyesült Államok és szövetségesei. – A világpolitika és világgazdaság új súlypontjai: Oroszország, Kína. – Óriásvállalatok a globális térben.	– A világgazdaság résztvevőinek elhelyezése a globális térben. – A transznacionális vállalatok működésének bemutatása konkrét példák alapján. – A globalizáció előnyeinek és hátrányainak, valamint kockázatainak összevetése. – A többpólusú világ főbb jellemzőinek felidézése. – A népességrobbanás és népességfogyás problémáinak áttekintése.
A globális világ	– Demográfiai változások, népmozgások. – Az iszlamizmus térhódítása. – A kereszténység helyzete a	

	globalizálódó világban. − Válsággócok, helyi konfliktusok és terrorizmus. − Globalizáció és kultúra. − A hagyományos és új identitások – értékek és értékválság. − Demokratikus közbeszéd és politikai korrektség.	− A migráció okainak feltárása (a gazdasági bevándorlás és a menekültkérdés esetében). − Válsággócok azonosítása térkép segítségével (pl. Közel-Kelet, Ukrajna).
Fogalmak	*Fogalmak:* modern kori migráció, multikulturalizmus, párhuzamos társadalom, népességrobbanás, iszlamizmus, terrorizmus, globalizáció.	

Tematikai egység	**Magyarország a 21. században**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A demokrácia működése Magyarországon	− Az Alaptörvény. − A hatalmi ágak és intézményeik, önkormányzati rendszer. − A választási rendszer.	− Az Alaptörvény fontosabb pontjainak felidézése. − A rendszerváltoztatás óta eltelt időszak főbb eseményeinek azonosítása különböző források alapján. − A rendszerváltoztatás óta parlamentbe jutott fontosabb pártok politikai profiljának és céljainak áttekintése. − Magyarország nyugati integrációjának bemutatása a NATO és az Európai Unió működésének ismeretében. − Eltérő álláspontok bemutatása az Európai Unió működésének értékeléséről és jövőjéről. − Érvelés a közép-európai együttműködés mellett.
A magyar bel- és külpolitika főbb jellemzői	− A rendszerváltoztatás óta eltelt időszak főbb fordulópontjai. − Magyarország a NATO-ban. − Közép-európai együttműködés: a visegrádi négyek.	
Magyarország és az Európai Unió	− Az európai integráció főbb állomásai: mélyítés és bővítés. − Az Európai Unió főbb szervei és működésük. − Magyarország csatlakozásának folyamata. − Az együttműködés eredményei és nehézségei. − Nemzetek Európája vagy föderatív Európa?	
Fogalmak	*Fogalmak:* közvetett és közvetlen demokrácia, integráció, euró, Európai Unió, Európai Tanács, Európai Unió Tanácsa, Európai Parlament, Európai Bizottság, schengeni egyezmény. *Személyek:* Magyarország miniszterelnökei a rendszerváltoztatás óta (a legalább négy évig hivatalban lévő kormányfők). *Kronológia:* 1957 a római szerződés, 1992 a maastrichti szerződés, 1999 Magyarország belép a NATO-ba, 2004 Magyarország belép az Európai Unióba, 2012 az Alaptörvény bevezetése. *Topográfia*: Brüsszel.	

Tematikai egység	**A magyarság és a magyarországi nemzetiségek a 20-21.**	**Órakeret**

	században	**6 óra**

Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A határon túli magyarok	− A politikai rendszerek változásai és hatásaik a magyar kisebbség helyzetére. − Demográfiai jellemzők és folyamatok. − Az asszimilációs politika megnyilvánulásai. − Autonómia és kisebbségi jogok kérdése. − Anyanyelvű oktatás és kultúra. − Magyarok a nagyvilágban – a szórványmagyarság.	− A határon túli magyar nemzeti közösségek küzdelmeinek áttekintése Trianontól napjainkig. − A kisebbségben élő magyarság egy kiemelkedő személyiségének bemutatása. − A magyarországi németek kitelepítésének felidézése források alapján. − A magyarországi romák helyzetének, problémáinak bemutatása napjainkban.
A magyarországi nemzetiségek, a magyarországi cigányság	− A politikai rendszerek változásai és hatásaik a nemzetiségek helyzetére. − A cigányok/romák 20–21. századi története. − Demográfiai jellemzők és folyamatok. − Kulturális autonómia és kisebbségi jogok a mai Magyarországon. − Anyanyelvű oktatás és kultúra.	
Fogalmak	*Fogalmak:* kitelepítés, Beneš-dekrétum, lakosságcsere, falurombolás, kettős állampolgárság, diszkrimináció. *Személyek:* Esterházy János, Márton Áron, Tőkés László. *Kronológia:* 1944–1945 magyarellenes atrocitások, 1990 fekete március. *Topográfia*: Csúrog, Jarek, Duna-delta, Marosvásárhely, Székelyföld.	

Tematikai egység	**Ismétlés, felkészülés az érettségire**	**Órakeret 22 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A tanultak rendszerező ismétlése		Feladatmegoldó, szövegértő készség fejlesztése
Fogalmak	Az tanult fogalmak ismétlése	

Tematikai egység	Évente két mélységelvű téma	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Fogalmak		

Szabadon felhasználható (1 óra)

Tematikai egység	**Háborútól forradalomig**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A Rákosi-diktatúra a magyar film tükrében /A tanú/	A korszakkal kapcsolatos magyar film(ek), korabeli filmhíradók megtekintése, értelmezése és feldolgozása.	
Fogalmak	koncepciós per, beszolgáltatás, kommunista szellem	

Kötött (31 óra)

Tematikai egység	**Háborútól forradalomig**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Összegzés Számonkérés	A tanult ismeretek rendszerezése és számonkérése	
Fogalmak	kulák, állami gazdaság, személyi kultusz, koncepciós per	

Tematikai egység	**Az 1956-os forradalom és szabadságharc**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A forradalom eseményei lakóhelyünkön Magyar filmek 1956-ról Összegzés Számonkérés	A tanuló megismeri az 1956-os forradalom debreceni vonatkozásait, eseményeit. A korszakkal kapcsolatos filmek feldolgozása, értelmezése. A tanult ismeretek rendszerezése és számonkérése.	
Fogalmak	16 pont, Molotov-koktél, forradalmi bizottság, ellenforradalom	

Tematikai egység	**A kádári diktatúra**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Irodalmi és zenei élet a Kádár korban Összegzés Számonkérés	A korszakkal kapcsolatos irodalmi művek, folyóiratok, zenekarok megismerése, feldolgozása. A tanult ismeretek rendszerezése és számonkérése.	
Fogalmak	„fekete bárányok”, CPG, Hungaroton, Erdős Péter, Beszélő, szamizdat	

Tematikai egység	**A kétpólusú világ és felbomlása**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A csernobili katasztrófa és annak hatása a Szovjetunió megrendülésére Összegzés Számonkérés	A tanuló értelmezi egy globális kihatású ipari katasztrófának egy diktatórikus rendszerre gyakorolt hatását. A tanult ismeretek rendszerezése és számonkérése.	
Fogalmak	radioaktivitás, glasznoszty, peresztrojka, zóna	

Tematikai egység	**A rendszerváltoztatás folyamata**	**Órakeret 4 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
Társadalmi átalakulás Filmek a rendszerváltás időszakából Összegzés Számonkérés	Dokumentumfilmek segítségével feltárni a politikai, gazdasági és társadalmi változások egyénekre illetve közösségekre gyakorolt hatásait. A tanult ismeretek rendszerezése és számonkérése
Fogalmak	munkanélküliség, atomizálódás, alkoholizmus

Tematikai egység	A világ a 21. században	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A globális kereskedelem alternatívái. Tudatos fogyasztás. Dokumentumfilmek Összegzés Számonkérés	A tanuló ismeri a tudatos vásárlás, fogyasztás alapvető lehetőségeit. A globalizált kereskedelem, turizmus és a járványok terjedésének kapcsolatát. Rendszerkritikus filmek, dokumentumfilmek megtekintése, értelmezése. A tanult ismeretek rendszerezése és számonkérése.	
Fogalmak	pandémia, karantén, ökológiai lábnyom, fake news	

Tematikai egység	Magyarország a 21. században	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az új választási rendszer és annak visszásságai, tényfeltáró kisfilm a kamupártokról Összegzés Számonkérés	A régi és az új választási rendszer összehasonlítása. A választások befolyásolásának „törvényes” módszerei. A tanult ismeretek rendszerezése és számonkérése.	
Fogalmak	kamupártok, bérszavazás, szavazatvásárlás	

Tematikai egység	A magyarság és a magyarországi nemzetiségek a 20-21. században	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az erdélyi magyarok és cigányok kapcsolata. Ellentétek és egymásrautaltság Összegzés Számonkérés	Az 1990-es „fekete március” eseményeinek feldolgozása. A marosvásárhelyi romák szerepének bemutatása. A tanult ismeretek rendszerezése és számonkérése.	
Fogalmak	kettős identitás, asszimiláció, szegregátumok	

Állampolgári ismeretek 12. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. A család, a családi szocializáció	**3 óra**
2. A család gazdálkodása és pénzügyei	**2 óra**
3. Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás	**5 óra**
4. Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem	**4 óra**
5. A magyar állam intézményei; az állam gazdasági szerepvállalása	**4 óra**
6. A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése	**3 óra**
7. Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem	**3 óra**
8. Bankrendszer, hitelfelvétel	**2 óra**
9. Vállalkozás és vállalat	**2 óra**
Kötelező összesen:	**28 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
12. évf.	1	31	28	3	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
1. A család, a családi szocializáció	***3***	3	0	0	0	**3**
2. A család gazdálkodása és pénzügyei	***2***	2	0	0	0	**2**
3. Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás	***5***	5	3	0	0	**8**
4. Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem	***4***	4	0	0	0	**4**
5. A magyar állam intézményei; az állam gazdasági	***4***	4	0	0	0	**4**

szerepvállalása						
6. A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése	***3***	3	0	0	0	**3**
7. Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem	***3***	3	0	0	0	**3**
8. Bankrendszer, hitelfelvétel	***2***	2	0	0	0	**2**
9. Vállalkozás és vállalat	***2***	2	0	0	0	**2**
Összesen	***28***	28	3	0	0	**31**

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (28 óra)

Tematikai egység	A család, a családi szocializáció	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− Az önismeret, önértékelés és a reális énkép alakítása − A generációk közötti kapcsolat, a nemzedékek közötti párbeszéd erősítése − A családi szocializáció folyamata és jellemzői − A családtervezés szempontjai és szakaszai − A házasság intézménye, a hagyományos családmodell, a családi szerepek − A család: szeretetközösség, együttműködés, kölcsönösség, tisztelet; A család társadalmi funkciói − Biológiai és társadalmi reprodukció, családi háztartás; Párkapcsolatok, házasság, családtervezés; Szerepek a családban; Családi szocializáció	− A kommunikációs készség fejlesztése − A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése − Az érvelés készségének fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése − A gyermekvállalás demográfiai, társadalmi jelentőségének tudatosítása	
Fogalmak	család, családi szocializáció, családi életciklus, családtervezés, gyermekvállalás, házasság, demográfia;	

Tematikai egység	A család gazdálkodása és pénzügyei	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A családi gazdálkodás; pénzügyi tervezés: bevételek, kiadások − A fenntarthatóság és a	− A kommunikációs készség fejlesztése − A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A problémamegoldó szemléletmód és gondolkodás	

fogyasztási szokások kölcsönhatása − A családi költségvetés felépítése − A megtakarítás szerepe és jelentősége, lehetőségei − A családi háztartás pénzügyei; Bevételek, kiadások, megtakarítási lehetőségek; Fogyasztók a családban; A családi költségvetés, pénzügyi tervezés	fejlesztése − A döntési képesség fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése − A társas együttműködés fejlesztése
Fogalmak	családi háztartás, családi költségvetés, pénzügyi tervezés, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság, megtakarítás, hitel, GYES, GYED;

Tematikai egység	Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A társadalmi normák fontosságának megismerése − Az alapvető emberi jogok, állampolgári jogok, polgári szabadságjogok − Magyarország Alaptörvényének fontosabb részei: Alapvetés, Állam, Szabadság és felelősség − Az állampolgári jogok és kötelességek − Az országgyűlési, a helyhatósági és az európai parlamenti képviselő választás; a népszavazás intézménye − A választójog és feltételei − A jövő nemzedékek jogai − Az igazságszolgáltatás rendszerének felépítése, a büntetőjog, polgári jog, közjog, magánjog fogalma − A közteherviselés; a magyarországi adórendszer alapelemei − Magyarország Alaptörvénye; Az alapvető jogok; Az állampolgári kötelességek; Választójog, választási rendszer; Közjog: büntetőjog;	− A kommunikációs készség fejlesztése − Az érvelési készség és a vitakultúra fejlesztése − A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − A digitális kompetencia fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése − A demokratikus elköteleződés kialakítása, erősítése − A társas együttműködés fejlesztése	

Magánjog: polgári jog	
Fogalmak	állam, államforma, politikai rendszer, alapjog(ok), emberi jog, alkotmány, Magyarország Alaptörvénye, polgári szabadságjog, a jövő nemzedékek jogai, norma, normakövető magatartás, állampolgári felelősség, állampolgári kötelesség, köztherviselés, adómorál, választójog, állampolgári részvétel, választási rendszer, országgyűlési választás, önkormányzati választás, európai parlamenti választás, népszavazás, politikai párt, képviselő, közjog, magánjog, jogforrás, jogforrási hierarchia, jogérvényesülés, bűncselekmény , szankció, büntetőjog, ügyész, bíró, ügyvéd, természetes személy, jogi személy, jogképesség, közokirat, magánokirat, közjegyző; polgári peres eljárás, felperes, alperes;

Tematikai egység	Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A nemzethez tartozás emocionális kötődésének kialakítása, megerősítése − A nemzettudat alkotóelemeinek értelmezése − A nemzeti érzés sajátosságai, a hazafiság lehetséges megnyilvánulási formái − A honvédelmi kötelezettség teljesítésének békeidőben és a különleges működési rend idején − A Magyar Honvédség szerepe, feladatai; a katonai szolgálat lehetőségei − A nemzetállamok szerepe, feladatai a globális világban és az Európai Unióban − Magyarország és az Európai Unió kapcsolatrendszere − A határon túli magyar közösségek kihívásai, Magyarország feladatai az anyaországon kívül élő magyarság identitásának megőrzésében − A lokálpatriotizmus és a hazaszeretet közötti kapcsolódás	− A kommunikációs készség fejlesztése − Az érvelési készség és a vitakultúra fejlesztése − A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − A társas együttműködés fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése − A digitális kompetencia fejlesztése − A nemzettudat alkotóelemei; A nemzeti érzület: a nemzeti szimbólumok, a közös nyelv, a kollektív történeti emlékezet, a közös kultúra releváns elemei; A világ magyarsága és a nemzeti közösség; A honvédelem kérdései a 21. században;	
Fogalmak	nemzet, nemzettudat, nemzeti identitás, lokálpatriotizmus, hazaszeretet, honvédelem, honvédség, különleges működési rend, nemzetállam;	

Tematikai egység	A magyar állam intézményei; az állam gazdasági szerepvállalása	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

− A hatalmi ágak − A magyar állam intézményrendszere − A kormány és szervei − Az Országgyűlés felépítése és működése; az országgyűlési képviselők feladatai, jogállása − A törvényalkotás folyamata − Az igazságszolgáltatás rendszere, felépítése, szereplői és szerepe a demokratikus államrendben − Az állam gazdasági feladatai − A központi költségvetés alapvető felépítése és szerepe − A nagy ellátórendszerek és az állami alapfeladatok − A magyar állam intézményrendszere; az igazságszolgáltatás rendszere, szervezetei; A gazdaság körforgása; A gazdaságpolitika; Az állam gazdasági feladatai; Az állami költségvetés	− A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − A társas együttműködés fejlesztése − A digitális kompetencia fejlesztése − A kommunikációs készség fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése
Fogalmak	állam, intézmény, politikai rendszer, hatalmi ágak, jogforrási hierarchia, köztársasági elnök, Országgyűlés, törvényalkotás, törvény, országgyűlési határozat, képviselő, mentelmi jog, országgyűlési bizottság(ok), házszabály, parlamenti frakciók, interpelláció, Kormány, miniszterelnök, miniszter, államtitkár; miniszterelnöki, kormány- és miniszteri rendelet, Alkotmánybíróság, alkotmánybírósági határozat, Állami Számvevőszék, Kúria, Országos Bírói Hivatal, ügyészség, legfőbb ügyész, főügyészségek, fellebbviteli főügyészségek, járási és járási szintű ügyészségek, az alapvető jogok biztosa, gazdaságpolitika, államháztartás, költségvetés, költségvetési egyensúly, adórendszer, adók, járulékok, illetékek, közteherviselés, adómorál, korrupció és integritás, hatóság, hatáskör, illetékesség;

Tematikai egység	A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A mindennapi ügyintézés alapintézményeinek megismerése − A hivatalai ügyintézés lehetőségei, az e-ügyintézés − A munkáltatók és a munkavállalók alapvető jogai és kötelességei − Az állásinterjúra történő felkészülés szempontjai	− A kommunikációs készség fejlesztése − A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A problémamegoldó szemléletmód fejlesztése − A döntési képesség fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − A társas együttműködés fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése − A munkaszerződés alapvető szabályai, a kollektív	

− A szerződések néhány fő típusai: adásvételi, ajándékozási, megbízási, vállalkozási szerződés, kölcsön- és biztosítási szerződés − Az állam, a munkaadók és a munkavállalók közötti érdekegyeztetés szintjei, fórumai − Az automatizáció, digitalizáció hatása a munkaerőpiacra − Az állampolgár és az intézmények, szervezetek kapcsolatai; Munkajogi alapok, munkavállalás, munkaszerződés; Munkaerőpiaci változások, előrejelzések; Szerződések	szerződés szerepe − Az önéletrajz és a motivációs levél felépítése, legfontosabb tartalmi és formai elemeinek megismerése
Fogalmak	hivatal, intézmény, szervezet, ügyfélkapu, kormányablak, körjegyzőség, járási hivatal, polgármesteri hivatal, polgármester, jegyző, települési, fővárosi és kerületi önkormányzat, képviselőtestület, munkaerőpiac, munkáltató, munkavállaló, munkavállalás, önéletrajz, motivációs levél, állásinterjú, munkaszerződés, kollektív szerződés, adásvételi, ajándékozási, megbízási, vállalkozási szerződés, kölcsön-, biztosítási, tartási és életjáradéki szerződés;

Tematikai egység	Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A fogyasztóvédelem fogalma és lehetséges területei − A fogyasztóvédelem gazdasági, társadalmi szerepe, feladatai − A fogyasztói érdekek, a kapcsolódó állampolgári jogok megismerése − A szavatossággal és a garanciával kapcsolatos jogok és feltételrendszer alapjainak megismerése − Az internetes vásárlás előnyei és kockázatai − A tudatos, a fenntarthatóságot szem előtt tartó, fogyasztói magatartás szemléletének kialakítása − A környezetvédelem	− A kommunikációs készség fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − A döntési képesség fejlesztése − A társas együttműködés fejlesztése − A digitális kompetencia fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése	

legfontosabb helyi, országos és globális kérdéseinek megismerése, feltárása − Az épített és természeti környezetünk védelme iránti elköteleződés kialakítása, erősítése	
Fogalmak	fogyasztóvédelem, tudatos fogyasztó, a fogyasztó jogai, a fogyasztói érdekek védelme, békéltető testület, webáruház, garancia, szavatosság, jótállás, természetvédelem, épített környezet, klímavédelem, ökológiai lábnyom

Tematikai egység	Bankrendszer, hitelfelvétel	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A monetáris politika fogalmának és alapvető jellemzőinek megismerése − A Magyar Nemzeti Bank működése, feladatai − A kereskedelmi bankok jellemzőinek, tevékenységének megismerése − A pénzügyi intézetek típusai − A hitelfelvétel módozatai, feltételei és kockázatai − A hitelszerződés tartalmi elemei, a körültekintő hitelfelvétel feltételei − A bank alapvető tevékenysége; Kétszintű bankrendszer: központi bank és kereskedelmi bankok; A Magyar Nemzeti Bank; A pénzügyi intézmények; Hitelfelvétel	− A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A döntési képesség fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − A társas együttműködés fejlesztése − A kommunikációs készség fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése	
Fogalmak	Bank, kétszintű bankrendszer, jegybank, Magyar Nemzeti Bank, kereskedelmi bank, pénzügyi intézmények, hitel, hitelszerződés, a hitelek típusai, kamat, hitelfedezeti mutató, jövedelemarányos törlesztő részlet, jelzáloghitel, kezesség, hitelbiztosítás, teljes hiteldíjmutató (THM), futamidő, követeléskezelés, hitelközvetítő, pénzügyi tervezés, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság;	

Tematikai egység	Vállalkozás és vállalat	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A vállalkozás fogalmának értelmezése − A vállalkozási formák, cégtípusok megismerése − Az egyes cégtípusok, vállalati	− A kommunikációs készség fejlesztése − A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A problémamegoldó szemlélet fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a	

formák szerepe a gazdaságban − Az üzleti terv fogalma, célja − A vállakozás mikro- és makrokörnyezeti tényezői − A vállalkozás működési köre és környezete; A vállalkozások típusai; Vállalkozási terv; A vállalatok fajtái	rendszerszemlélet alakítása − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése − A társas együttműködés fejlesztése − A digitális kompetencia fejlesztése
Fogalmak	jogi személy, vállalkozás, egyéni vállalkozó, gazdasági társaság, betéti társaság (bt.), korlátolt felelősségű társaság (kft.), részvénytársaság (rt.), zártkörű (zrt.) és nyilvános (nyrt.) részvénytársaság, startup, a vállalkozások mikro- és makrokörnyezete; vállalkozói kompetenciák, üzleti terv, pénzügyi tervezés, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság;

Szabadon felhasználható (3 óra)

Tematikai egység	Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− Iskolai diákönkormányzatok alapítása − Diákönkormányzati szövetségek működése − Diákjogok megismerése	− Vitakultúra fejlesztése − Véleménynyilvánítás fejlesztése − Jogérvényesítés fejlesztése	
Fogalmak	DÖK-nap, diákönkormányzat, érdekérvényesítés	

Bibliaismeret/hittan 9-10. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
Kötelező összesen:	**0 óra**

Szabadon tervezhető óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Biblia	7 óra
2. „Mi Atyánk”	7 óra
3. Jézus Krisztus személye	10 óra
4. Isten szólt…	12 óra
5. A Nagy Parancsolatok	13 óra
6. Királyok és Próféták	12 óra
7. Az apostolok cselekedetei	11 óra
Kötelező összesen:	**72 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	0+1	36	0	0	36
10. évf.	0+1	36	0	0	36

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1. Biblia	**0**	0	0	7	**7**	0	0	0	**0**
2. „Mi Atyánk”	**0**	0	0	7	**7**	0	0	0	**0**
3. Jézus Krisztus személye	**0**	0	0	10	**10**	0	0	0	**0**
4. Isten szólt…	**0**	0	0	12	**12**	0	0	0	**0**
5. A Nagy Parancsolatok	**0**	0	0	0	**0**	0	0	13	**13**
6. Királyok és Próféták	**0**	0	0	0	**0**	0	0	12	**12**
7. Az apostolok cselekedetei	**0**	0	0	0	**0**	0	0	11	**11**
Kötelező összesen:	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
Összesen	***0***	0	0	36	**36**	0	0	36	**36**

9. évfolyam

Szabadon tervezhető (36 óra)

Tematikai egység	**Biblia**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A Biblia Isten üzenete A Biblia keletkezése A Biblia szerkezete –Az Ószövetség könyvei A Biblia szerkezete – Az Újsz9vetség könyvei A Biblia megbízhatósága – A Biblia világa		
Fogalmak	Biblia, Bibliai nyelvek, Ószövetség, Újszövetség, Megbízhatóság, Ihletettség, Bizonyíték	

Tematikai egység	**„Mi Atyánk”**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az Atya Isten a Teremtő A jó és rossz Isten a Gondviselő Megbocsájtás		
Fogalmak	Imádság, teremtés, bűn, gonosz, gondviselés, csoda, aggodalom, megbocsátás, irgalom	

Tematikai egység	**Jézus Krisztus személye**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Jézus születése Keresztelő János A jó pásztor A világ világossága Út, igazság, élet Virágvasárnap Nagyhét Húsvét		
Fogalmak	Megváltás, áldozat, keresztség, bemerítés, kereszthalál, feltámadás	

Tematikai egység	Isten szólt..	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Isten szava az Ősidőkben Isten szólt Nóéhoz - Az özönvíz története Szemben Isten szavával -Bábel tornya *Isten szava az Ősatyákhoz* Isten szólt Ábrahámhoz - Ábrahám élete Isten szólt Jákóbhoz - Jákób tusakodása *Isten terve és szabadítása* Isten szólt Józsefhez - József élete Isten szólt Mózeshez - A tíz csapás Isten szólt Józsuéhoz - Jerikó elfoglalása		

Isten szava a királyság korában Isten szól a prófétán keresztül – A kiválasztás Saul engedetlensége - A bűn Dávid és Góliát - A hit Dávid és Jonatán – Barátság
Fogalmak Özönvíz, Bábel, Elhívás, Engedelmesség, Kiválasztás, Bűn, Hit, Barátság

10. évfolyam

Szabadon tervezhető (36 óra)

Tematikai egység	**A nagy parancsolatok**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A Tízparancsolat 1. parancsolat - Az Egy Isten tisztelete -Dániel barátai a tüzes kemencében 2. parancsolat - A láthatatlan Isten tisztelete Az aranyborjú 3. parancsolat - Isten nevének tisztelete Beszédünk, Péter fogadkozása 4. parancsolat - Nyugalomnap tisztelete Teremtés, Manna 5. parancsolat - Szülők tisztelete Ézsau és Jákób 6. parancsolat - Az élet tisztelete Jézus tanítása, Káin és Ábel 7. parancsolat - A házasság tisztelete Dávid és Bethsabé 8. parancsolat - A tulajdon tisztelete Ákán bűne 9. parancsolat - Az igazság tisztelete Jézus a nagytanács előtt 10.parancsolat – A megelégedettség tisztelete Nábót szőlője *A Szeretet parancsolata* Isten szeretete és az ember szeretete Szeretetnyelv		
Fogalmak	Tisztelet, Szentség, Nyugalomnap, Bálvány, Szeretet, Tulajdon, Megelégedettség, Házasság, Szülők	

Tematikai egység	**Királyok és próféták I.**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Salamon Salamon királysága Salamon bölcsességet kér az Úrtól Salamon ítélete Salamoni templom *Az ország kettészakadása*		

A kettészakadás okai Az ország kettészakadásának következményei *Illés próféta* Illés a sareptai özvegynél Istenítélet a Karmel-hegyen Illés menekülés – Isten gondviselése Illés elragadtatása *Elizeus próféta* Elizeus története A sunemi asszony története Naámán gyógyulása	
Fogalmak	Bölcsesség, Hatalom, Templom, Isten lakhelye, Próféta, Elragadtatás

Tematikai egység	**Az apostolok cselekedetei**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Mennybemenetel és Pünkösd Jézus mennybemenetelének története Az első Pünkösd eseményei *Pál apostol* Pál megtérése A pogányok megtérése, az Antiókhiai gyülekezet Pál misszióútjai Pál Jeruzsálembe megy és elfogják Pál a császárhoz fellebbez (Fesztusz és Agrippa előtt) Pál hajótörése és megmenekülése Pál Máltán Pál Rómában		
Fogalmak	Mennybemenetel, Pünkösd, Megtérés, Szentlélek, Gyülekezet, Egyház, Misszió	

Bibliaismeret/hittan 11-12. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
Kötelező összesen:	**0 óra**

Szabadon tervezhető óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Királyok és Próféták II.	11 óra
2. Pál levelei	9 óra
3. Zsoltárok	8 óra
4. Újszövetségi levelek, Jelenések könyve	8 óra
5. Helyem a világban	12 óra
6. A gyülekezet	13 óra
7. Bölcsességirodalom	13 óra
8. Életünk nagy kérdései	14 óra
9. Útravaló, összegzés az eddig tanultakról	10 óra

Kötelező összesen:	**98 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	0+1	36	0	0	36	0
12. évf.	0+2	62	0	0	62	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
1. Királyok és Próféták II.	**0**	0	0	11	0	**11**	0	0	0	0	**0**
2. Pál levelei	**0**	0	0	9	0	**9**	0	0	0	0	**0**
3. Zsoltárok	**0**	0	0	8	0	**8**	0	0	0	0	**0**
4. Újszövetségi levelek, Jelenések könyve	**0**	0	0	8	0	**8**	0	0	0	0	**0**
5. Helyem a világban	**0**	0	0	0	0	**0**	0	0	12	0	**12**
6. A gyülekezet	**0**	0	0	0	0	**0**	0	0	13	0	**13**
7. Bölcsességirodalom	**0**	0	0	0	0	**0**	0	0	13	0	**13**
8. Életünk nagy kérdései	**0**	0	0	0	0	**0**	0	0	14	0	**14**
9. Útravaló, összegzés az eddig tanultakról	**0**	0	0	0	0	**0**	0	0	10	0	**10**
Összesen	**0**	0	0	36	0	**36**	0	0	62	0	**62**

11. évfolyam

Szabadon tervezhető (36 óra)

Tematikai egység	**Királyok és próféták II.**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Júda királyai és prófétái a babiloni fogság előtt Ezékiás király Ézsaiás próféta elhívás és élete Manassé uralkodása Jósiás király Jeremiás próféta szolgálata *Isten népe a fogság idején* Eszter könyve		

Eszter Királynő lesz Eszter közbenjárása és a szabadulás Dániel Babilóniában A király álma Dániel az oroszlánok vermében *Jónás próféta* Jónás könyve Jónás az engedetlen próféta Ninive megtérése	
Fogalmak	Királyság, Próféta, Fogság, Ítélet, Közbenjárás, Kijelentés, Megtérés

Tematikai egység	**Pál levelei**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Pál apostol válogatott levelei Pál levele a rómaiakhoz -Hit általi megigazulás -Kegyelemből fakadó üdvösség Pá1első levele a korinthusiakhoz -Szeretet himnusza Pál második levele a korinthusiakhoz -Ó- és Újszövetség kapcsolat Pál levele a galatákhoz -Törvény és kegyelem Pál levele az efézusiakhoz -Lelki fegyverzet Pál levele a filippiekhez -Krisztus himnusz Pál levele a kolosséiakhoz -A keresztyén család Pál első leveleTimóteushoz -Példaadás		
Fogalmak	Levél, hit, megigazulás, kegyelem, üdvösség, szeretet, himnusz, Ószövetség, Újszövetség, Törvény, Kegyelem, Lelki fegyverzet, Keresztény család	

Tematikai egység	**Zsoltárok**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Zsoltárok könyve Zsoltárok, mint a Biblia énekeskönyve Az Istenben bízó ember költészete Messiási zsoltárok A prófétikus üzenetek Pásztor metafora Isten szeretetének és hűségének költői kifejezése Bűnbánati zsoltár A megalázkodás és helyreállás lehetősége Mózes imádsága A mulandó ember bizalma az örökkévaló Istenben		

Isten dicsőítése Isten magasztalásának sokszínűsége	
Fogalmak	Zsoltár, Isten dicsőítése, Magasztalás, Messiás, Prófécia, Metafora, Bűnbánat, Alázat

Tematikai egység	**Újszövetési levelek, Jelenések könyve**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A zsidókhoz írt levél A hit példaképei *Egyetemes levelek* Jakab levele A kísértés Péter első levele Tisztelet és engedelmesség a hatalom képviselői felé *Jelenések könyve* Az apokaliptika János Patmosz szigetén A hét pecsét Krisztus ezeréves uralma Halottak feltámadása, Utolsó ítélet Új teremtés		
Fogalmak	Hit, példakép, kísértés, tisztelet, engedelmesség, hatalom, apokaliptika, végidők, feltámadás, ítélet, új teremtés	

12. évfolyam

Szabadon tervezhető (62 óra)

Tematikai egység	**Helyem a világban**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A mester terve Isten okkal, céllal teremtett Istennek terve van az életemmel *Személyiségünk felfedezése* Ki vagyok én? Az vagyok kinek mások mondanak? Személyiségtesztek Önmagunk elfogadása Külső és belső értékek *Istentől kapott értékeink* Értékesség Használd, amid van Isten vezetése az életünkben		
Fogalmak	Személyiség, énkép, életcél, értékesség, elfogadás, Isten vezetése, külső és belső értékek	

Tematikai egység	**A Gyülekezet**	**Órakeret 13 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
A Gyülekezet felépítése Egyház, gyülekezet, eklézsia fogalma Templom, Imaház fogalma A Gyülekezet, mint Krisztus teste A gyülekezet szolgálattevői Szolgálati ajándékok *A Gyülekezeti élet alapjai* Újjászületés Bemerítés, keresztség Úrvacsora Bizonyságtétel Istentisztelet Szentlélek munkája	
Fogalmak	Egyház, Gyülekezet, Eklézsia, templom, imaház,presbiter, diakónus, újjászületés, bemerítés, keresztség, úrvacsora, bizonyságtétel, Istentisztelet, Szentlélek

Tematikai egység	Bölcsességirodalom	Órakeret 13 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Jób könyve A láthatatlan világ hatása a látható világban. A szenvedés jelenléte és feldolgozása az emberi életben *A Példabeszédek könyve* Isten bölcsessége Lustaság, a munkához való viszony Kapcsolati kérdések A szív szerepe *A prédikátor könyve* Mindennek megvan az ideje Az élet mulandóság, Idősek tisztelete *Énekek éneke* A szerelem szerepe életünkben A vágyaink kifejezése		
Fogalmak	Láthatatlan világ, látható világ, szenvedés, bölcsesség, lustaság, szív. mulandóság, tisztelet, szerelem	

Tematikai egység	Életünk nagy kérdései	Órakeret 14 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az életünk lelki (szellemi) döntési, választásai Szabad akarat kérdése Isten terve: Válaszd az életet! Áldás és átok *Az Istenbe vetett hit és következményei életünkben* Vetés és aratás törvényszerűsége Istennel vagy nélküle Odaszánás, tanítványság		

Párkapcsolataink Készülődés a párválasztásra Párválasztás – „nem jó az embernek egyedül” Gyermekvállalás – Válaszd az életet! *Egészséges jövőkép, egészséges énkép* A múlthoz elrendezése és feldolgozása Reménységgel a jövő felé Célorientáltság –Tudom, hogy mit akarok	
Fogalmak	Szabad akarat, áldás, átok, hit, odaszánás, tanítványság, párválasztás, gyermekvállalás, jövőkép, énkép, célorientáltság

Tematikai egység	**Útravaló, eddig tanultak összefoglalása**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az eddig tanult ismeretek alapján kérdezős, beszélgetős órák		
Fogalmak	-	

Kémia 9-10. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Az anyagok szerkezete és tulajdonságai	14 óra
2. Kémiai átalakulások	20 óra
3. A szén egyszerű szerves vegyületei	25 óra
4. Az életműködések kémiai alapjai	9 óra
5. Elemek és szervetlen vegyületeik	17 óra
6. Kémia az ipari termelésben és a mindennapokban	12 óra
7. Környezeti kémia és környezetvédelem	5 óra
Kötelező összesen:	**102 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	1	36	34	2	0
10. évf.	2	72	68	4	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1. A kémia és az atomok világa	*5*	5	0	0	**5**	0	0	0	**0**
Kémiai kötések és kölcsönhatások	*5*	5	0	0	**5**	0	0	0	**0**
Anyagi rendszerek	*4*	4	**1**	0	**5**	0	0	0	**0**
2. Fizikai és kémiai változások	*2*	2	0	0	**2**	0	0	0	**0**
Kémiai reakciók feltételei	*2*	2	0	0	**2**	0	0	0	**0**
Sav-bázis reakciók	*2*	2	**1**	0	**3**	0	0	0	**0**
Redoxi reakciók	*3*	3	0	0	**3**	0	0	0	**0**
Egyensúlyi folyamatok	*3*	3	0	0	**3**	0	0	0	**0**
Reakció egyenletek felírása	*3*	3	0	0	**3**	0	0	0	**0**
Termokémiai egyenlet	*3*	3	0	0	**3**	0	0	0	**0**
Elektrokémiai	*2*	2	0	0	**2**	0	0	0	**0**
3.A széncsoport és elemei szervetlen vegyületei	*6*	0	0	0	**0**	6	0	0	**6**
Szénhidrogének és halogénezett származékaik	*6*	0	0	0	**0**	6	0	0	**6**
Az oxigéntartalmú szerves vegyületek	*7*	0	0	0	**0**	7	0	0	**7**
A nitrogéntartalmú szerves vegyületek	*6*	0	0	0	**0**	6	0	0	**6**
4.Szénhidrátok	*3*	0	0	0	**0**	3	0	0	**3**
Zsírok, olajok	*2*	0	0	0	**0**	2	0	0	**2**
Fehérjék	*2*	0	0	0	**0**	2	0	0	**2**
Nukleinsavak	*2*	0	0	0	**0**	2	1	0	**3**
5.Periódusos rendszer	*3*	0	0	0	**0**	3	0	0	**3**
A hidrogén, a nemesgázok, a halogének és vegyületeik	*2*	0	0	0	**0**	2	0	0	**2**
Az oxigéncsoport és elemei vegyületei	*3*	0	0	0	**0**	3	0	0	**3**
A nitrogéncsoport és elemei vegyületei	*2*	0	0	0	**0**	2	0	0	**2**
A víz kémiája, oldatok, oldószerek	*3*	0	0	0	**0**	3	1	0	**4**

Műanyagok, műanyaggyártás	*4*	0	0	0	**0**	4	0	0	**4**
6.Vegyipari nyersanyagok, alapanyagok	*4*	0	0	0	**0**	4	0	0	**4**
Tisztító, fertőtlenítőszerek, gyógyszerek	*4*	0	0	0	**0**	4	0	0	**4**
és konzervgyártás Élelmiszeripar	*4*	0	0	0	**0**	4	0	0	**4**
7.Levegőszennyezés	*2*	0	0	0	**0**	2	0	0	**2**
Víz és talajvédelem	*2*	0	0	0	**0**	2	0	0	**2**
Fosszilis és megújuló energiák	*1*	0	0	0	**0**	1	2	0	**3**
Összesen	***102***	34	2	0	**36**	68	4	0	**72**

9. évfolyam

Kötelező tartalom (34 óra)

Tematikai egység	**Az anyagok szerkezete és tulajdonságai**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri az atom felépítését, az elemi részecskéket, valamint azok jellemzőit, ismeri az izotópok legfontosabb tulajdonságait, érti a radioaktivitás lényegét, és példát mond a radioaktív izotópok gyakorlati felhasználására; – ismeri az anyagmennyiség és a mól fogalmát, érti bevezetésük szükségességét, és egyszerű számításokat végez m, n és M segítségével; – ismeri az atom elektronszerkezetének kiépülését a Bohr-féle atommodell szintjén, tisztában van a vegyértékelektronok kémiai reakciókban betöltött szerepével; – értelmezi a periódusos rendszer fontosabb adatait (vegyjel, rendszám, relatív atomtömeg), alkalmazza a periódusszám és a (fő)csoportszám jelentését a héjak és a vegyértékelektronok szempontjából, ismeri a periódusos rendszer fontosabb csoportjainak a nevét és az azokat alkotó elemek vegyjelét; – ismeri a molekulaképződés szabályait, ismeri az elektronegativitás fogalmát, és érti a kötéspolaritás lényegét, a kovalens kötést jellemzi száma és polaritása szerint, megalkotja egyszerű molekulák szerkezeti képletét, ismeri a legalapvetőbb	– Megfigyelési és manuális készség fejlesztése – A társakkal való együttműködés képességének fejlesztése – Kísérletek értelmezése és biztonságos megvalósítása – A biztonságos eszköz- és vegyszerhasználat elsajátítása – Az analógiás gondolkodás fejlesztése – Alapvető matematikai készségek fejlesztése – Alkotás digitális eszközzel – Információkeresés digitális eszközzel – Az atomok és a periódusos rendszer – A kovalens kötés és a molekulák – Az atomrácsos kristályok – Az ionok, az ionkötés és az ionvegyületek – A fémes kötés és a fémek – Az anyagok csoportosítása: elemek, vegyületek és keverékek – Halmazállapotok, halmazállapot-változások	

molekulaalakokat (lineáris, síkháromszög, tetraéder, piramis, V-alak), valamint ezek meghatározó szerepét a molekulák polaritása szempontjából; – meghatározza egyszerű molekulák polaritását, és ennek alapján következtet a közöttük kialakuló másodrendű kémiai kötésekre, valamint oldhatósági jellemzőikre, érti, hogy a moláris tömeg és a molekulák között fellépő másodrendű kötések minősége hogyan befolyásolja az olvadás- és forráspontot, ezeket konkrét példákkal támasztja alá; – érti a részecske szerkezete és az anyag fizikai és kémiai tulajdonságai közötti alapvető összefüggéseket; – ismeri az egyszerű ionok atomokból való létrejöttének módját, ezt konkrét példákkal szemlélteti, ismeri a fontosabb összetett ionok molekulákból való képződésének módját, tudja a nevüket, összegképletüket, érti egy ionvegyület képletének a megszerkesztését az azt alkotó ionok képlete alapján, érti az ionrács felépülési elvét, az ionvegyület képletének jelentését, konkrét példák segítségével jellemzi az ionvegyületek fontosabb tulajdonságait; – ismeri a fémek helyét a periódusos rendszerben, érti a fémes kötés kialakulásának és a fémek kristályszerkezetének a lényegét, érti a kapcsolatot a fémek kristályszerkezete és fontosabb tulajdonságai között, konkrét példák segítségével (pl. Fe, Al, Cu) jellemzi a fémes tulajdonságokat, összehasonlításokat végez; – ismeri az anyagok csoportosításának a módját a kémiai összetétel alapján, ismeri ezeknek az anyagcsoportoknak a legfontosabb közös tulajdonságait, példákat mond minden csoport képviselőire, tudja, hogy az oldatok a keverékek egy csoportja; – érti a „hasonló a hasonlóban jól oldódik” elvet, ismeri az oldatok töménységével és az oldhatósággal kapcsolatos legfontosabb ismereteket, egyszerű számítási feladatokat old meg az oldatok köréből (tömegszázalék, anyagmennyiség-koncentráció, tömegkoncentráció);	

– adott szempontok alapján összehasonlítja a három halmazállapotba (gáz, folyadék, szilárd) tartozó anyagok általános jellemzőit, ismeri Avogadro gáztörvényét, és egyszerű számításokat végez gázok térfogatával standard körülmények között, érti a halmazállapot-változások lényegét és energiaváltozását; – egyedül vagy csoportban elvégez összetettebb, halmazállapot-változással és oldódással kapcsolatos kísérleteket, és megbecsüli azok várható eredményét.	
Fogalmak	izotópok, vegyértékelektronok, anyagmennyiség, Avogadro-szám, relatív atomtömeg, moláris tömeg, elektronegativitás, elsőrendű kémiai kötés, kötéspolaritás, szerkezeti képlet, másodrendű kémiai kötés, kristályrács, ion, anyagmennyiség-koncentráció, Avogadro-törvény, moláris térfogat, amorf állapot

Tematikai egység	**Kémiai átalakulások**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- érti a fizikai és kémiai változások közötti különbségeket; – ismeri a kémiai reakciók végbemenetelének feltételeit, ismeri, érti és alkalmazza a tömeg- és töltésmegmaradás törvényét a kémiai reakciókra; – ismeri a kémiai reakciók csoportosítását többféle szempont szerint: a reagáló és a képződő anyagok száma, a reakció energiaváltozása, időbeli lefolyása, iránya, a reakcióban részt vevő anyagok halmazállapota szerint; – konkrét reakciókat termokémiai egyenlettel is felír, érti a termokémiai egyenlet jelentését, ismeri a reakcióhő fogalmát, a reakcióhő ismeretében megadja egy reakció energiaváltozását, energiadiagramot rajzol, értelmez, ismeri a termokémia főtételét és jelentőségét a többlépéses reakciók energiaváltozásának meghatározásakor; – érti a katalizátorok hatásának elvi alapjait; – ismer egyirányú és egyensúlyra vezető kémiai reakciókat, érti a dinamikus egyensúly fogalmát, ismeri és alkalmazza az egyensúly eltolásának lehetőségeit Le Châtelier elve alapján;	– Kísérletek értelmezése és biztonságos megvalósítása – A problémamegoldó képesség fejlesztése – Vitakészség fejlesztése – A társakkal való együttműködés fejlesztése – Az analógiás gondolkodás fejlesztése – Alkotás digitális eszközzel – Információkeresés és -megosztás digitális eszközzel – A kémiai reakciók általános jellemzése és csoportosítása – A reakciók egyenletének leírása képletekkel, az egyenlet értelmezése – Savak, bázisok, sav-bázis reakciók – A kémhatás és a pH – A redoxireakciók – Elektrokémiai alapismeretek	

– ismeri a fontosabb savakat, bázisokat, azok nevét, képletét, Brønsted sav-bázis elmélete alapján értelmezi a sav és bázis fogalmát, ismeri a savak és bázisok erősségének és értékűségének jelentését, konkrét példát mond ezekre a vegyületekre, érti a víz sav-bázis tulajdonságait, ismeri az autoprotolízis jelenségét és a víz autoprotolízisének a termékeit; – konkrét példákon keresztül értelmezi a redoxireakciókat oxigénfelvétel és oxigénleadás alapján, ismeri a redoxireakciók tágabb értelmezését elektronátmenet alapján is, konkrét példákon bemutatja a redoxireakciót, eldönti egy egyszerű redoxireakció egyenlete ismeretében az elektronátadás irányát, az oxidációt és redukciót, megadja az oxidálószert és a redukálószert; – érti az elektromos áram és a kémiai reakciók közötti összefüggéseket: a galvánelemek áramtermelésének és az elektrolízisnek a lényegét; – tisztában van az elektrokémiai áramforrások felépítésével és működésével, ismeri a Daniell-elem felépítését és az abban végbemenő folyamatokat, az elem áramtermelését; – ismeri az elektrolizáló cella felépítését és az elektrolízis lényegét a hidrogén-klorid-oldat grafitelektródos elektrolízise kapcsán, érti, hogy az elektromos áram kémiai reakciók végbemenetelét segíti, példát ad ezek gyakorlati felhasználására (alumíniumgyártás, galvanizálás).	
Fogalmak	reakcióhő, Hess-tétel, dinamikus egyensúly, a legkisebb kényszer elve, Brønsted-féle sav-bázis elmélet, amfoter vegyület, oxidáció, redukció, redoxireakció, galvánelem, elektród, akkumulátor, elektrolízis

Szabadon felhasználható (2 óra)

Tematikai egység	**Anyagi rendszerek**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Az oldatok koncentrációjának számítása, oldhatóság		háztartás, hétköznapi oldatok
Fogalmak	koncentráció, %, oldhatóság	

Tematikai egység	Sav-bázis reakciók	Órakeret 1 óra
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Az oldatok koncentrációjának számítása, oldhatóság		természetes indikátorok
Fogalmak	sav, bázis, indikátor	

10. évfolyam

Kötelező tartalom (68 óra)

Tematikai egység	A szén egyszerű szerves vegyületei	Órakeret 25 óra
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– ismeri a szerves vegyületeket felépítő organogén elemeket, érti a szerves vegyületek megkülönböztetésének, külön csoportban tárgyalásának az okát, az egyszerűbb szerves vegyületeket szerkezeti képlettel és összegképlettel jelöli; – ismeri a telített szénhidrogének homológ sorának felépülési elvét és fontosabb képviselőiket, ismeri a metán fontosabb tulajdonságait, jellemzi az anyagok szempontrendszere alapján, ismeri a homológ soron belül a forráspont változásának az okát, valamint a szénhidrogének oldhatóságát, ismeri és egy-egy kémiai egyenlettel leírja az égés, a szubsztitúció és a hőbontás folyamatát; – érti az izoméria jelenségét, példákat mond konstitúciós izomerekre; – ismeri a telítetlen szénhidrogének fogalmát, az etén és az acetilén szerkezetét és fontosabb tulajdonságait, ismeri és reakcióegyenletekkel leírja a telítetlen szénhidrogének jellemző reakciótípusait, az égést, az addíciót és a polimerizációt; – felismeri az aromás szerkezetet egy egyszerű vegyületben, ismeri a benzol molekulaszerkezetét és fontosabb tulajdonságait, tudja, hogy számos illékony aromás szénhidrogén mérgező; – példát mond közismert halogéntartalmú szerves vegyületre (pl. kloroform, vinil-klorid, freonok, DDT, tetrafluoretén), és ismeri felhasználásukat;	– Az analógiás gondolkodás fejlesztése – Vitakészség fejlesztése – A rendszerezőképesség fejlesztése – Információk keresése és megosztása digitális eszközökkel – A telített szénhidrogének – A telítetlen szénhidrogének – A halogéntartalmú szerves vegyületek – Az oxigéntartalmú szerves vegyületek – A nitrogéntartalmú szerves vegyületek

– ismeri és vegyületek képletében felismeri a legegyszerűbb oxigéntartalmú funkciós csoportokat: a hidroxilcsoportot, az oxocsoportot, az étercsoportot; – ismeri az alkoholok fontosabb képviselőit (metanol, etanol, glikol, glicerin), azok fontosabb tulajdonságait, élettani hatásukat és felhasználásukat; – felismeri az aldehidcsoportot, ismeri a formaldehid tulajdonságait, az aldehidek kimutatásának módját, felismeri a ketocsoportot, ismeri az aceton tulajdonságait, felhasználását; – ismeri és vegyületek képletében felismeri a karboxilcsoportot és az észtercsoportot, ismeri az egyszerűbb és fontosabb karbonsavak (hangyasav, ecetsav, zsírsavak) szerkezetét és lényeges tulajdonságait; – az etil-acetát példáján bemutatja a kis szénatomszámú észterek jellemző tulajdonságait, tudja, hogy a zsírok, az olajok, a foszfatidok, a viaszok egyaránt az észterek csoportjába tartoznak; - szerkezetük alapján felismeri az aminok és az amidok egyszerűbb képviselőit, ismeri az aminocsoportot és az amidcsoportot	
Fogalmak	funkciós csoport, homológ sor, telített és telítetlen szénhidrogének, szerves reakciótípusok, izoméria, konstitúció, aromás vegyületek, heteroatom, alkoholok, aldehidek, ketonok, éterek, karbonsavak, észterek, aminok, amidok

Tematikai egység	**Az életműködések kémiai alapjai**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– ismeri a biológiai szempontból fontos szerves vegyületek építőelemeit (kémiai összetételét, a nagyobbak alkotó molekuláit); – ismeri a lipid gyűjtőnevet, tudja, hogy ebbe a csoportba hasonló oldhatósági tulajdonságokkal rendelkező vegyületek tartoznak, felsorolja a lipidek legfontosabb képviselőit, felismeri azokat szerkezeti képlet alapján, ismeri a lipidek csoportjába tartozó vegyületek egy-egy fontos		– Az analógiás gondolkodás fejlesztése – Keresés digitális eszközzel – A lipidek – A szénhidrátok – A fehérjék

szerepét az élő szervezetben; – ismeri a szénhidrátok legalapvetőbb csoportjait, példát mond mindegyik csoportból egy-két képviselőre, ismeri a szőlőcukor képletét, összefüggéseket talál a szőlőcukor szerkezete és tulajdonságai között, ismeri a háztartásban található szénhidrátok besorolását a megfelelő csoportba, valamint köznapi tulajdonságaikat (ízük, oldhatóságuk) és felhasználásukat, összehasonlítja a keményítő és a cellulóz molekulaszerkezetét és tulajdonságait, valamint szerepüket a szervezetben és a táplálékaink között; – tudja, hogy a fehérjék aminosavakból épülnek fel, ismeri az aminosavak általános szerkezetét és azok legfontosabb tulajdonságait, ismeri a fehérjék elsődleges, másodlagos, harmadlagos és negyedleges szerkezetét, érti e fajlagos molekulák szerkezetének kialakulását, példát mond a fehérjék szervezetben és élelmiszereinkben betöltött szerepére, ismeri a fehérjék kicsapásának módjait és ennek jelentőségét a mérgezések kapcsán.	
Fogalmak	lipidek, trigliceridek, szénhidrátok, kondenzáció, hidrolízis, aminosav, polipeptid, fehérjék szerkezete

Tematikai egység	**Elemek és szervetlen vegyületeik**	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– ismeri a hidrogén, a halogének, a kalkogének, a nitrogén, a szén és fontosabb vegyületeik fizikai és kémiai sajátságait, különös tekintettel a köznapi életben előforduló anyagokra; – alkalmazza az anyagok jellemzésének szempontjait a hidrogénre, kapcsolatot teremt az anyag szerkezete és tulajdonságai között; – ismeri a halogének képviselőit, jellemzi a klórt, ismeri a hidrogén-klorid és a nátrium-klorid tulajdonságait; – ismeri és jellemzi az oxigént és a vizet, ismeri az ózont mint az oxigén allotróp módosulatát, ismeri mérgező		– Alkotás digitális eszközökkel – Kísérletek értelmezése – Az analógiás gondolkodás fejlesztése – A rendszerezőképesség fejlesztése – A digitális kompetencia fejlesztése – A hidrogén – A halogének – A kalkogének – A nitrogéncsoport elemei – A szén és szervetlen vegyületei – A fémek általános jellemzése – A fémek csoportosítása és kémiai tulajdonságaik – A legfontosabb fémvegyületek tulajdonságai

hatását (szmogban) és UV-elnyelő hatását (ózonpajzsban); – ismeri és jellemzi a ként, a kén-dioxidot és a kénsavat; – ismeri és jellemzi a nitrogént, az ammóniát, a nitrogén-dioxidot és a salétromsavat; – ismeri a vörösfoszfort és a foszforsavat, fontosabb tulajdonságaikat és a foszfor gyufagyártásban betöltött szerepét; – összehasonlítja a gyémánt és a grafit szerkezetét és tulajdonságait, különbséget tesz a természetes és mesterséges szenek között, ismeri a természetes szenek felhasználását, ismeri a koksz és az aktív szén felhasználását, példát mond a szén reakcióira (pl. égés), ismeri a szén oxidjainak (CO, CO2) a tulajdonságait, élettani hatását, valamint a szénsavat és sóit, a karbonátokat; – ismeri a fémrács szerkezetét és az ebből adódó alapvető fizikai tulajdonságokat; – ismeri a fémek helyét a periódusos rendszerben, megkülönbözteti az alkálifémeket, az alkáliföldfémeket, ismeri a vas, az alumínium, a réz, valamint a nemesfémek legfontosabb tulajdonságait; – kísérletek tapasztalatainak ismeretében értelmezi a fémek egymáshoz viszonyított reakciókészségét oxigénnel, sósavval, vízzel és más fémionok oldatával, érti a fémek redukáló sorának felépülését, következtet fémek reakciókészségére a sorban elfoglalt helyük alapján; – használja a fémek redukáló sorát a fémek tulajdonságainak megjóslására, tulajdonságaik alátámasztására; – ismeri a fontosabb fémek (Na, K, Mg, Ca, Al, Fe, Cu, Ag, Au, Zn) fizikai és kémiai tulajdonságait; – ismeri a fémek köznapi szempontból legfontosabb vegyületeit, azok alapvető tulajdonságait (NaCl, Na2CO3, NaHCO3, Na3PO4,	

CaCO3, Ca3(PO4)2, Al2O3, Fe2O3, CuSO4); – ismer eljárásokat fémek ércekből történő előállítására (vas, alumínium).	
Fogalmak	durranógáz, szökőkút-kísérlet, jódtinktúra, allotróp módosulatok, szintézis, természetes és mesterséges szenek, könnyűfémek, nehézfémek, a fémek redukáló sora, korrózióvédelem

Tematikai egység	**Környezeti kémia és környezetvédelem**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– példákkal szemlélteti az emberiség legégetőbb globális problémáit (globális éghajlatváltozás, ózonlyuk, ivóvízkészlet csökkenése, energiaforrások kimerülése) és azok kémiai vonatkozásait; – ismeri az emberiség előtt álló legnagyobb kihívásokat, kiemelten azok kémiai vonatkozásaira (energiahordozók, környezetszennyezés, fenntarthatóság, új anyagok előállítása); – példákon keresztül szemlélteti az antropogén tevékenységek kémiai vonatkozású környezeti következményeit; – kiselőadás vagy projektmunka keretében mutatja be a XX. század néhány nagy környezeti katasztrófáját, és azt, hogy milyen tanulságokat vonhatunk le azok megismeréséből; – érti a környezetünk megóvásának jelentőségét az emberi civilizáció fennmaradása szempontjából; – ismeri a zöld kémia lényegét, a környezetbarát folyamatok előtérbe helyezését, példákat mond újonnan előállított, az emberiség jólétét befolyásoló anyagokra (pl. új gyógyszerek, lebomló műanyagok, intelligens textíliák); – alapvető szinten ismeri a természetes környezetet felépítő légkör, vízburok, kőzetburok és élővilág kémiai összetételét; – ismeri a legfontosabb környezetszennyező forrásokat és anyagokat, valamint ezeknek az		– Környezettudatos szemlélet fejlesztése – Vitakészség fejlesztése – Problémamegoldó készség fejlesztése – A társakkal való együttműködés fejlesztése – Alkotás digitális eszközökkel – Kommunikációs készség fejlesztése – A légkör kémiája – A természetes vizek kémiája – A talaj kémiája – A hulladékok – Új kihívások: ember, társadalom, környezet és kémia

anyagoknak a környezetre gyakorolt hatását; – ismeri a légkör kémiai összetételét és az azt alkotó gázok legfontosabb tulajdonságait, példákat mond a légkör élőlényekre és élettelen környezetre gyakorolt hatásaira, ismeri a legfontosabb légszennyező gázokat, azok alapvető tulajdonságait, valamint az általuk okozott környezetszennyező hatásokat, ismeri a légkört érintő globális környezeti problémák kémiai hátterét és ezen problémák megoldására tett erőfeszítéseket; – ismeri a természetes vizek típusait, azok legfontosabb kémiai összetevőit a víz körforgásának és tulajdonságainak tükrében, példákat mond vízszennyező anyagokra, azok forrására, a szennyezés lehetséges következményeire, ismeri a víztisztítás folyamatának alapvető lépéseit, valamint a tiszta ivóvíz előállításának módját; – érti a kőzetek és a környezeti tényezők talajképző szerepét, példát mond alapvető kőzetekre, ásványokra, érti a hulladék és a szemét fogalmi megkülönböztetését, ismeri a hulladékok típusait, kezelésük módját, környezetre gyakorolt hatásukat; – példákkal szemlélteti egyes kémiai technológiák, illetve bizonyos anyagok felhasználásának környezetre gyakorolt pozitív és negatív hatásait.	
Fogalmak	zöld kémia

Szabadon felhasználható (4 óra)

Tematikai egység	**Az életműködések kémiai alapjai**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Vitaminok	vízben és zsírban oldódó vitaminok	
Fogalmak	A, B, C, D, E, K természetes és mesterséges vitaminok	

Tematikai egység	**Környezeti kémia és környezetvédelem**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Természetes vizek védelme	hazai vizeink, ásványvizek	
Fogalmak	édes és sós víz, ásványvíz vízvédelem	

Tematikai egység	Kémia az ipari termelésben és a mindennapokban	Órakeret 12 óra
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– ismeri a természetben megtalálható legfontosabb nyersanyagokat; – érti az anyagok átalakításának hasznát, valamint konkrét példákat mond vegyipari termékek előállítására; – ismeri a különböző nyersanyagokból előállítható legfontosabb termékeket; – érti, hogy az ipari (vegyipari) termelés során különféle, akár a környezetre vagy szervezetre káros anyagok is keletkezhetnek, amelyek közömbösítése, illetve kezelése fontos feladat; – az ismeretein alapuló tudatos vásárlással és tudatos életvitellel képes a környezetének megóvására; – érti a mészkőalapú építőanyagok kémiai összetételét és átalakulásait (mészkő, égetett mész, oltott mész), ismeri a beton alapvető összetételét, előállítását és felhasználásának lehetőségeit, ismeri a legfontosabb hőszigetelő anyagokat; – érti, hogy a fémek többsége a természetben vegyületek formájában van jelen, ismeri a legfontosabb redukciós eljárásokat (szenes, elektrokémiai redukció), ismeri a legfontosabb ötvözeteket, érti az ötvözetek felhasználásának előnyeit; – ismeri a mindennapi életben előforduló növényvédő szerek használatának alapvető szabályait, értelmezi a növényvédő szerek leírását, felhasználási útmutatóját, példát mond a növényvédő szerekre a múltból és a jelenből (bordói lé, korszerű peszticidek), ismeri ezek hatásának elvi alapjait; – ismeri a legfontosabb (N-, P-, K-tartalmú) műtrágyák kémiai összetételét, előállítását és felhasználásának szükségességét; – ismeri a fosszilis energiahordozók fogalmát és azok legfontosabb	– Természettudományos problémamegoldó képesség fejlesztése – Kommunikációs készségek fejlesztése – Vitakészség fejlesztése – Digitális készségek fejlesztése – Tudatos fogyasztói magatartás kialakítása – Az egészséges életmódra nevelés – Az építőanyagok kémiája – A fémek előállításának módszerei – Növényvédő szerek és műtrágyák – A kőolaj feldolgozása – Műanyagok – Élelmiszereink és összetevőik – Gyógyszerek, drogok, doppingszerek – Veszélyes anyagok, mérgek, mérgezések – Mosó-, tisztító- és fertőtlenítőszerek – Tudomány és áltudomány	

képviselőit, érti a kőolaj ipari lepárlásának elvét, ismeri a legfontosabb párlatok nevét, összetételét és felhasználási lehetőségeit, példát mond motorhajtó anyagokra, ismeri a töltőállomásokon kapható üzemanyagok típusait és azok felhasználását; – ismeri a bioüzemanyagok legfontosabb típusait; – ismeri a műanyag fogalmát és a műanyagok csoportosításának lehetőségeit eredetük, illetve hővel szemben mutatott viselkedésük alapján, konkrét példákat mond műanyagokra a környezetéből, érti azok felhasználásának előnyeit, ismeri a polimerizáció fogalmát, példát ad monomerekre és polimerekre, ismeri a műanyagok felhasználásának előnyeit és hátrányait, környezetre gyakorolt hatásukat; – ismeri az élelmiszereink legfontosabb összetevőinek, a szénhidrátoknak, a fehérjéknek, valamint a zsíroknak és olajoknak a molekulaszerkezetét és tulajdonságait, felsorolja a háztartásban megtalálható legfontosabb élelmiszerek tápanyagait, példát mond bizonyos összetevők (fehérjék, redukáló cukrok, keményítő) kimutatására, ismeri a legfontosabb élelmiszeradalék-csoportokat, alapvető szinten értelmezi egy élelmiszer-tájékoztató címkéjét; – ismeri a leggyakrabban használt élvezeti szerek (szeszes italok, dohánytermékek, kávé, energiaitalok, drogok) hatóanyagát, ezen szerek használatának veszélyeit, érti az illegális drogok használatával kapcsolatos alapvető problémákat, példát mond illegális drogokra, ismeri a doppingszer fogalmát, megérti és értékeli a doppingszerekkel kapcsolatos információkat; – ismeri a gyógyszer fogalmát és a gyógyszerek fontosabb csoportjait hatásuk alapján, alapvető szinten értelmezi a gyógyszerek mellékelt betegtájékoztatóját;	

– ismeri a méreg fogalmának jelentését, érti az anyagok mennyiségének jelentőségét a mérgező hatásuk tekintetében, példát mond növényi, állati és szintetikus mérgekre, ismeri a mérgek szervezetbe jutásának lehetőségeit (tápcsatorna, bőr, tüdő), ismeri és felismeri a különböző anyagok csomagolásán a mérgező anyag piktogramját, képes ezeknek az anyagoknak a felelősségteljes használatára, ismeri a köznapi életben előforduló leggyakoribb mérgeket, mérgezéseket (pl. szén-monoxid, penészgomba-toxinok, gombamérgezések, helytelen égetés során keletkező füst anyagai, drogok, nehézfémek), tudja, hogy a mérgező hatás nem az anyag szintetikus eredetének a következménye; – ismeri a mosó- és tisztítószerek, valamint a fertőtlenítőszerek fogalmi megkülönböztetését, példát mond a környezetéből gyakran használt mosó-/tisztítószerre és fertőtlenítőszerre, ismeri a szappan összetételét és a szappangyártás módját, ismeri a hypo kémiai összetételét és felhasználási módját, érti a mosószerek mosóaktív komponenseinek (a felületaktív részecskéknek) a mosásban betöltött szerepét; – ismeri a kemény víz és a lágy víz közötti különbséget, érti a kemény víz és egyes mosószerek közötti kölcsönhatás (kicsapódás) folyamatát; – érti a különbséget a tudományos és az áltudományos információk között, konkrét példát mond a köznapi életből tudományos és áltudományos ismeretekre, információkra; – ismeri a tudományos megközelítés lényegét (objektivitás, reprodukálhatóság, ellenőrizhetőség, bizonyíthatóság); – látja az áltudományos megközelítés lényegét (feltételezés, szubjektivitás, bizonyítatlanság), felismeri az áltudományosságra utaló legfontosabb jeleket.	

Fogalmak	mész, érc, fosszilis energiahordozók, természetes és mesterséges alapú műanyag, vízkeménység, felületaktív anyag, toxikus anyag, tudomány, áltudomány

Tematikai egység	**Környezeti kémia és környezetvédelem**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Fosszilis és megújuló energia, energiatakarékosság	megújuló energia fajtái, felhasználása, bemutató óra	
Fogalmak	fosszilia, nap-, víz-, szélenergia	

Fizika 9-10. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	**Órakeret**
Egyszerű mozgások	12 óra
Ismétlődő mozgások	12 óra
A közlekedés és sportolás fizikája	12 óra
Az energia	10 óra
A melegítés és hűtés következményei	12 óra
Víz és levegő a környezetünkben	10 óra
Gépek	9 óra
Szikrák, villámok	10 óra
Elektromosság a környezetünkben	14 óra
Generátorok és motorok	10 óra
A hullámok szerepe a kommunikációban	14 óra
Képek és látás	10 óra
Az atomok és a fény	9 óra
Környezetünk épségének megőrzése	12 óra
A Világegyetem megismerése	14 óra
Kötelező összesen:	**170 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	2 óra	72 óra	68 óra	4 óra	0 óra
10. évf.	3 óra	108 óra	102 óra	6 óra	0 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1. Egyszerű mozgások	**12**	12	0	0	**12**	0	0	0	**0**
2. Ismétlődő mozgások	**12**	12	0	0	**12**	0	0	0	**0**
3. A közlekedés és sportolás fizikája	**12**	12	2	0	**14**	0	0	0	**0**
4. Az energia	**10**	10	0	0	**10**	0	0	0	**0**
5. A melegítés és hűtés következményei	**12**	12	2	0	**14**	0	0	0	**0**
6. Víz és levegő a környezetünkben	**10**	10	0	0	**10**	0	0	0	**0**
7. Gépek	**9**	0	0	0	**0**	9	0	0	**9**
8. Szikrák, villámok	**10**	0	0	0	**0**	10	0	0	**10**
9. Elektromosság a környezetünkben	**14**	0	0	0	**0**	14	0	0	**14**
10. Generátorok és motorok	**10**	0	0	0	**0**	10	0	0	**10**
11. A hullámok szerepe a kommunikációban	**14**	0	0	0	**0**	14	0	0	**14**
12. Képek és látás	**10**	0	0	0	**0**	10	0	0	**10**
13. Az atomok és a fény	**9**	0	0	0	**0**	9	3	0	**12**
14. Környezetünk épségének megőrzése	**12**	0	0	0	**0**	12	3	0	**15**
15. A Világegyetem megismerése	**14**	0	0	0	**0**	14	0	0	**14**
Összesen	**170**	68	4	0	**72**	102	6	0	**108**

9. évfolyam
Kötelező tananyagtartalom (68 óra)

Tematikai egység	**Egyszerű mozgások**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– helyesen használja az út, a pálya és a hely fogalmát, valamint a sebesség, átlagsebesség, pillanatnyi sebesség, gyorsulás, elmozdulás fizikai mennyiségeket a mozgás	– A környezetben megfigyelt mozgások (közlekedés, sportolás) jellemzése az út és az elmozdulás mennyiségek valamint a hely és a pálya fogalmának használatával – A gépkocsi sebességmérője által mutatott értékek értelmezése: állandó és változó nagyságú sebesség, az átlagsebesség és pillanatnyi sebesség jelentése	

leírására; – tud számításokat végezni az egyenes vonalú egyenletes mozgás esetében: állandó sebességű mozgások esetén a sebesség ismeretében meghatározza az elmozdulást, a sebesség nagyságának ismeretében a megtett utat, a céltól való távolság ismeretében a megérkezéshez szükséges időt; – ismeri a szabadesés jelenségét, annak leírását, tud esésidőt számolni, mérni, becsapódási sebességet számolni; – egyszerű számításokat végez az állandó gyorsulással mozgó testek esetében.	– Egyszerű számítások az egyenes pályán, állandó sebességgel haladó gépjármű mozgásával kapcsolatban: Az elmozdulás, megtett út és a megérkezéshez szükséges idő kiszámolása – A közel állandó sebességű, egyenes vonalú mozgások (buborék a Mikola-csőben, mozgólépcső, csúszás jégen) megfigyelése, kialakulásának magyarázata – Az elejtett test mozgásának megfigyelése, kísérleti vizsgálata. A sebesség változásának jellemzése a gyorsulás fogalmának segítségével, a gyorsulás értelmezése a testre ható nehézségi erő vizsgálatával – Adatgyűjtés Eötvös Lorándról és az Eötvös-ingáról – Az elejtett test esési idejének mérése és számolása, a becsapódási sebesség kiszámítása – A csúszó test mozgásának megfigyelése, kísérleti vizsgálata, értelmezése a rá ható erők segítségével – Az állandó gyorsulással elinduló autó mozgásának leírása és magyarázata – Az elmozdulás, a sebesség és a gyorsulás használata egyenes mentén zajló mozgások leírására
Fogalmak	Mozgás, sebesség, gyorsulás, erő, elmozdulás

Tematikai egység	**Ismétlődő mozgások**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri az egyenletes körmozgást leíró fizikai mennyiségeket (pályasugár, kerületi sebesség, fordulatszám, keringési idő, centripetális gyorsulás), azok jelentését, egymással való kapcsolatát; – ismeri a periodikus mozgásokat (ingamozgás, rezgőmozgás) jellemző fizikai mennyiségeket, néhány egyszerű esetben tudja mérni a periódusidőt, megállapítani az azt befolyásoló tényezőket.	– Egyszerű körmozgás létrehozása, megfigyelése, kialakulásának értelmezése a centripetális erő és gyorsulás fogalmának segítségével – A periódusidő mérése, a fordulatszám és a kerületi sebesség meghatározása, a centripetális gyorsulás nagyságának kiszámolása – A mindennapokban gyakori körmozgások (például: ruha a centrifugában, a kerékpár szelepe, a Föld felszínének pontjai) fizikai hátterének elemzése – Különböző lengések felismerése a környezetben: hintázó gyerekek, artisták a trapézon – A környezetben lezajló csillapodó rezgések és lengések megfigyelése, jellemzése az amplitúdó, a frekvencia, illetve a csillapodás mértéke szempontjából – A rugóhoz kapcsolt test rezgésének megfigyelése, kvalitatív leírása, a kitérés-idő és a sebesség-idő függvény elemzése.	
Fogalmak	körmozgás, centripetális erő, centripetális gyorsulás, periódusidő, frekvencia, rezgés, csillapodás, a rugó által kifejtett erő	

Tematikai egység	**A közlekedés és sportolás fizikája**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

– egyszerű esetekben kiszámolja a testek lendületének nagyságát, meghatározza irányát; – egyszerűbb esetekben alkalmazza a lendületmegmaradás törvényét, ismeri ennek általános érvényességét; – tisztában van az erő mint fizikai mennyiség jelentésével, mértékegységével, – ismeri a newtoni dinamika alaptörvényeit, egyszerűbb esetekben alkalmazza azokat a gyorsulás meghatározására, a korábban megismert mozgások értelmezésére; – egyszerűbb esetekben kiszámolja a mechanikai kölcsönhatásokban fellépő erőket (nehézségi erő, nyomóerő, fonálerő, súlyerő, súrlódási erők, rugóerő), meghatározza az erők eredőjét; – – érti a legfontosabb közlekedési eszközök – gépjárművek, légi és vízi járművek – működésének fizikai elveit; – tisztában van a repülés elvével, a légellenállás jelenségével; – ismeri a hidrosztatika alapjait, a felhajtóerő fogalmát, hétköznapi példákon keresztül értelmezi a felemelkedés, elmerülés, úszás, lebegés jelenségét, tudja az ezt meghatározó tényezőket, ismeri a jelenségkörre épülő gyakorlati eszközöket.	– Rugalmatlan ütközések megfigyelése, a közös sebesség számítása egyszerű esetekben a lendület megmaradásának segítségével. A gyűrődési zóna szerepe ütközéskor – Labdák rugalmasságának vizsgálata a visszapattanás magasságának megfigyelésével – A lendület szerepe fékezés és gyorsítás során. A fékút és a fékezési idő – Az autó gyorsulásának, illetve a fékezés folyamatának magyarázata az autóra ható erők és Newton törvényei segítségével – A kanyarodás fizikája, a kicsúszás megfigyelése (kanyarodó autó, motor, korcsolya) és okainak (súrlódási erő) vizsgálata – A testek úszásának és elmerülésének kísérleti vizsgálata, a tapasztaltak fizikai magyarázata a hidrosztatikai nyomás és a felhajtó erő segítségével – A hajók (vitorlás, illetve hajócsavaros) és tengeralattjárók működésének fizikai magyarázata, az áramvonalas test fontossága a vízben való haladás során – A repülőgépek fizikája, a szárnyra ható felhajtó erő magyarázata, az áramvonalas forma fontossága
Fogalmak	a lendület megmaradása, a dinamika alaptörvénye, súrlódási erő, közegellenállás, hidrosztatikai nyomás, felhajtó erő

Tematikai egység	**Az energia**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri a mechanikai munka fogalmát, kiszámításának módját, mértékegységét, a helyzeti energia, a mozgási energia, a rugalmas energia, a belső energia fogalmát; – konkrét esetekben alkalmazza a	– Adatgyűjtés az emberiség energiafelhasználásáról – A testek emelését és gyorsítását kísérő energiaváltozások vizsgálata: a helyzeti és mozgási energia, a munka – A szabadon eső test becsapódási sebességének meghatározása a munkatétel és az	

munkatételt, a mechanikai energia megmaradásának elvét a mozgás értelmezésére, a sebesség kiszámolására.	energiamegmaradás segítségével – Az elhajított kő mozgásának energetikai elemzése – Az energia megmaradása a súrlódás és közegellenállás hiányában és jelenlétében, a belső energia – A rugóhoz, gumiszalaghoz kapcsolt test mozgásának energetikai elemzése: a rugalmas energia – Energia átalakulások a háztartásban, a környezetben, az emberi szervezetben és az erőművekben (hőerőmű, szélerőmű, vízi erőmű, atomerőmű, napkollektor), a hatásfok – Az energia szállításának lehetőségei – A Nap mint a Föld energiakészletének elsődleges forrása. Megújuló és nem megújuló energiaforrások megkülönböztetése, megnevezése, az energiatermelés és a környezet állapotának kapcsolata – Az energiaforrásaink kihasználásának lehetőségei a jövőben.
Fogalmak	munka, energia, helyzeti, mozgási, rugalmas energia, súrlódás, belső energia

Tematikai egység	**A melegítés és hűtés következményei**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri a hőtágulás jelenségét, jellemző nagyságrendjét; – ismeri a Celsius- és az abszolút hőmérsékleti skálát, a gyakorlat szempontjából nevezetes néhány hőmérsékletet, a termikus kölcsönhatás jellemzőit; – értelmezi az anyag viselkedését hőközlés során, tudja, mit jelent az égéshő, a fűtőérték és a fajhő; – tudja a halmazállapot-változások típusait (párolgás, forrás, lecsapódás, olvadás, fagyás, szublimáció); – tisztában van a halmazállapot-változások energetikai viszonyaival, anyagszerkezeti magyarázatával, tudja, mit jelent az olvadáshő, forráshő, párolgáshő. Egyszerű számításokat végez a halmazállapot-változásokat kísérő hőközlés meghatározására; – ismeri a hőtan első főtételét, és tudja alkalmazni néhány egyszerűbb gyakorlati szituációban (palackba zárt	– A hőtágulás jelenségének megfigyelése, értelmezése – Az anyagok hőmérsékletének mérése, a hőmérséklet kiegyenlítődésének kísérleti vizsgálata és értelmezése – Anyagok melegítésének és hűtésének megfigyelése például konyhai tevékenység során: a folyamat gyorsaságának vizsgálata, a fajhő és a felület nagyságnak szerepe – Az égéshő és fűtőérték fogalma, a lassú és gyors égés felismerése a mindennapokban – Halmazállapotváltozások (olvadás, fagyás, párolgás, lecsapódás, a forrás és szublimáció) megfigyelése például konyhai tevékenység során. – A fázisátmenetek vizsgálata a hőmérséklet változásának szempontjából – A halmazállapot-változások értelmezése és energetikai leírása, egyszerű számítások a mindennapi gyakorlatból, az olvadáshő a párolgáshő és a forráshő fogalma – A kuktafazék működésének fizikai magyarázata – A dugattyú mozgásának értelmezése a hőtan	

levegő, illetve állandó nyomású levegő melegítése); – tisztában van a megfordítható és nem megfordítható folyamatok közötti különbséggel.	első főtételének segítségével – A megfordítható és nem megfordítható folyamatok közötti különbség felismerése
Fogalmak	hőmérséklet, fajhő, párolgáshő, olvadáshő, forráshő, időbeli egyirányúság a természetben, halmazállapotváltozás, melegítés, hűtés, fűtőérték

Tematikai egység	**Víz és levegő a környezetünkben**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri a víz különleges tulajdonságait (rendhagyó hőtágulás, nagy olvadáshő, forráshő, fajhő), ezek hatását a természetben, illetve mesterséges környezetünkben; – ismeri a nyomás, hőmérséklet, páratartalom fogalmát, a levegő mint ideális gáz viselkedésének legfontosabb jellemzőit. Egyszerű számításokat végez az állapothatározók megváltozásával kapcsolatban; – ismeri az időjárás elemeit, a csapadékformákat, a csapadékok kialakulásának fizikai leírását.	– A légnyomás kísérleti kimutatása, a légritkított tér néhány gyakorlati alkalmazása – A légnyomás és az időjárás kapcsolata – Az abszolút és relatív páratartalom. A relatív páratartalom és a hőmérséklet kapcsolata, páraképződés a természetben: harmatképződés, dér, zúzmara – Páraképződés a lakásban, ennek következményei. Fűtési rendszerek a lakásban – A hőterjedés gyakorlati példákon keresztül (hővezetés, hőáramlás, hősugárzás) – A hőszigetelés lehetőségei a lakásban. A hőszigetelő ablak működésének fizikai magyarázata – A víz rendhagyó hőtágulása, ennek következményei a természetben. Jégképződés a tavakon, jéghegyek – Egyszerű számítások végzése a levegő állapothatározóinak megváltozásával kapcsolatban	
Fogalmak	hőmérséklet, fajhő, párolgáshő, olvadáshő, forráshő, időbeli egyirányúság a természetben, halmazállapotváltozás, melegítés, hűtés, fűtőérték	

Szabadon felhasználható (4 óra)

Tematikai egység	**A közlekedés és sportolás fizikája**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– egyszerű esetekben kiszámolja a testek lendületének nagyságát, meghatározza irányát; – egyszerűbb esetekben alkalmazza a lendületmegmaradás törvényét, ismeri ennek általános érvényességét; – tisztában van az erő mint fizikai mennyiség jelentésével, mértékegységével, – ismeri a newtoni dinamika alaptörvényeit, egyszerűbb	– Rugalmatlan ütközések megfigyelése, a közös sebesség számítása egyszerű esetekben a lendület megmaradásának segítségével. A gyűrődési zóna szerepe ütközéskor – Labdák rugalmasságának vizsgálata a visszapattanás magasságának megfigyelésével – A lendület szerepe fékezés és gyorsítás során. A fékút és a fékezési idő – Az autó gyorsulásának, illetve a fékezés folyamatának magyarázata az autóra ható erők és Newton törvényei segítségével – A kanyarodás fizikája, a kicsúszás megfigyelése	

esetekben alkalmazza azokat a gyorsulás meghatározására, a korábban megismert mozgások értelmezésére; – egyszerűbb esetekben kiszámolja a mechanikai kölcsönhatásokban fellépő erőket (nehézségi erő, nyomóerő, fonálerő, súlyerő, súrlódási erők, rugóerő), meghatározza az erők eredőjét; – érti a legfontosabb közlekedési eszközök – gépjárművek, légi és vízi járművek – működésének fizikai elveit; – tisztában van a repülés elvével, a légellenállás jelenségével; – ismeri a hidrosztatika alapjait, a felhajtóerő fogalmát, hétköznapi példákon keresztül értelmezi a felemelkedés, elmerülés, úszás, lebegés jelenségét, tudja az ezt meghatározó tényezőket, ismeri a jelenségkörre épülő gyakorlati eszközöket.	(kanyarodó autó, motor, korcsolya) és okainak (súrlódási erő) vizsgálata – A testek úszásának és elmerülésének kísérleti vizsgálata, a tapasztaltak fizikai magyarázata a hidrosztatikai nyomás és a felhajtó erő segítségével – A hajók (vitorlás, illetve hajócsavaros) és tengeralattjárók működésének fizikai magyarázata, az áramvonalas test fontossága a vízben való haladás során – A repülőgépek fizikája, a szárnyra ható felhajtó erő magyarázata, az áramvonalas forma fontossága

Tematikai egység	**A melegítés és hűtés következményei**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri a hőtágulás jelenségét, jellemző nagyságrendjét; – ismeri a Celsius- és az abszolút hőmérsékleti skálát, a gyakorlat szempontjából nevezetes néhány hőmérsékletet, a termikus kölcsönhatás jellemzőit; – értelmezi az anyag viselkedését hőközlés során, tudja, mit jelent az égéshő, a fűtőérték és a fajhő; – tudja a halmazállapot-változások típusait (párolgás, forrás, lecsapódás, olvadás, fagyás, szublimáció); – tisztában van a halmazállapot-változások energetikai viszonyaival, anyagszerkezeti magyarázatával, tudja, mit jelent az olvadáshő, forráshő, párolgáshő. Egyszerű számításokat végez a halmazállapot-	– A hőtágulás jelenségének megfigyelése, értelmezése – Az anyagok hőmérsékletének mérése, a hőmérséklet kiegyenlítődésének kísérleti vizsgálata és értelmezése – Anyagok melegítésének és hűtésének megfigyelése például konyhai tevékenység során: a folyamat gyorsaságának vizsgálata, a fajhő és a felület nagyságnak szerepe – Az égéshő és fűtőérték fogalma, a lassú és gyors égés felismerése a mindennapokban – Halmazállapotváltozások (olvadás, fagyás, párolgás, lecsapódás, a forrás és szublimáció) megfigyelése például konyhai tevékenység során. – A fázisátmenetek vizsgálata a hőmérséklet változásának szempontjából – A halmazállapot-változások értelmezése és energetikai leírása, egyszerű számítások a	

változásokat kísérő hőközlés meghatározására; – ismeri a hőtan első főtételét, és tudja alkalmazni néhány egyszerűbb gyakorlati szituációban (palackba zárt levegő, illetve állandó nyomású levegő melegítése); – tisztában van a megfordítható és nem megfordítható folyamatok közötti különbséggel.	mindennapi gyakorlatból, az olvadáshő a párolgáshő és a forráshő fogalma – A kuktafazék működésének fizikai magyarázata – A dugattyú mozgásának értelmezése a hőtan első főtételének segítségével – A megfordítható és nem megfordítható folyamatok közötti különbség felismerése
Fogalmak	hőmérséklet, fajhő, párolgáshő, olvadáshő, forráshő, időbeli egyirányúság a természetben, halmazállapotváltozás, melegítés, hűtés, fűtőérték

10. évfolyam
Kötelező tananyagtartalom (102 óra)

Tematikai egység	**Gépek**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri az egyszerű gépek elvének megjelenését a hétköznapokban, mindennapi eszközeinkben; – néhány egyszerűbb, konkrét esetben (mérleg, libikóka) a forgatónyomatékok meghatározásának segítségével vizsgálja a testek egyensúlyi állapotának feltételeit, összeveti az eredményeket a megfigyelések és kísérletek tapasztalataival.	– A libikóka és a mérleg egyensúlyának kísérleti vizsgálata és értelmezése – Szerszámkulcsok és fogók működésének magyarázata az erőkar segítségével – Gépek összehasonlítása a teljesítmény és hatásfok adatok alapján – A kerékpár felépítésének és működésének fizikai magyarázata – Egy jelentős gép és a kapcsolódó technológia fizikai lényegének ismertetése, történelmet és társadalmat átalakító hatásának bemutatása (Ilyen lehet: hajítógép, szövőgép, mechanikus számológép, belső égésű motor) – Anyaggyűjtés James Wattról és gőzgépéről – Beszélgetés a robotokról: elterjedésük, jövőbeli szerepük, mesterséges intelligencia, gépi tanulás, önvezérelt működés	
Fogalmak	forgatónyomaték, forgatónyomatékok egyensúlya, erőkar, teljesítmény, hatásfok	

Tematikai egység	**Szikrák, villámok**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri az elektrosztatikus alapjelenségeket (dörzselektromosság, töltött testek közötti kölcsönhatás, földelés), ezek gyakorlati alkalmazásait; – átlátja, hogy az elektromos	– Az elektromos állapot kialakulásának magyarázata az atomról alkotott egyszerű elképzelés (elektron, atommag) segítségével – A két fajta elektromos állapot, az elektromos vonzás és taszítás, az elektromos árnyékolás, a csúcshatás, az elektromos megosztás és a földelés megfigyelése kísérletezés közben, a tapasztaltak magyarázata	

állapot kialakulása a töltések egyenletes eloszlásának megváltozásával van kapcsolatban; – érti Coulomb törvényét, egyszerű esetekben alkalmazza elektromos töltéssel rendelkező testek közötti erő meghatározására; – tudja, hogy az elektromos kölcsönhatást az elektromos mező közvetíti.	– Coulomb törvénye, az elektromosan töltött testek között fellépő erő meghatározása – Az elektromos mező szemléltetése (pl. búzadarás kísérlettel), ez alapján a mező erővonalakkal történő érzékeltetése – Elektromos szikrák keltése, megfigyelése (pl. megosztó géppel vagy szalaggenerátorral), ennek segítségével a villámok kialakulásának alapvető magyarázata – A tanultak alkalmazása a villámok elleni védekezésben, illetve a villámcsapás-veszélyes helyzetekben való helyes magatartás kialakításában
Fogalmak	elektromos állapot, elektromos töltés, elektromos mező, atom, elektron, Coulomb-törvény, elektromos árnyékolás, csúcshatás, földelés

Tematikai egység	**Elektromosság a környezetünkben**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– tudja, hogy az áram a töltött részecskék rendezett mozgása, és ez alapján szemléletes elképzelést alakít ki az elektromos áramról; – gyakorlati szinten ismeri az egyenáramok jellemzőit, a feszültség, áramerősség és ellenállás fogalmát; – ismeri a mindennapi életben használt legfontosabb elektromos energiaforrásokat, a gépkocsi-, mobiltelefon-akkumulátorok legfontosabb jellemzőit; – érti Ohm törvényét, egyszerű esetekben alkalmazza a feszültség, áramerősség, ellenállás meghatározására. Tudja, hogy az ellenállás függ a hőmérséklettől; – ki tudja számolni egyenáramú fogyasztók teljesítményét, az általuk felhasznált energiát; – ismeri az egyszerű áramkör és egyszerűbb hálózatok alkotórészeit, felépítését; – értelmezni tud egyszerűbb kapcsolási rajzokat, ismeri kísérleti vizsgálatok alapján a soros és a párhuzamos	– Az elektromos áram fogalmának kialakítása egyszerű kísérletekkel (pl. víz elektromos vezetésének változása, konyhasó vagy sav hatására), az áramerősség mérése – A legfontosabb egyenáramú áramforrások (galvánelem, gépkocsi- mobiltelefon-akkumulátorok, napelemek), adatainak összegyűjtése és értelmezése – Ohm törvényének vizsgálata méréssel egyszerű áramkörben ellenálláshuzallal, az ellenállás, mint fizikai mennyiség és mint áramköri elem bevezetése – Egyszerű számítások elvégzése Ohm törvényének felhasználásával: a feszültség, az áramerősség és az ellenállás meghatározására – Egyszerű, fényforrást és termisztort tartalmazó áramkör vizsgálata, az ellenállás hőmérsékletfüggésének felismerése – A soros és a párhuzamos kapcsolások legfontosabb jellemzőinek megismerése kísérleti vizsgálatok alapján – A legfontosabb hőhatáson alapuló háztartási eszközök jellemzőinek összegyűjtése – A villanyszámla értelmezése, a háztartási áramfogyasztás költségeinek kiszámolása, a kWh és a joule kapcsolata – Az elektromos áramütés élettani hatása, érintésvédelmi, balesetvédelmi ismeretek – Lakás villamos hálózata és biztonsági berendezései (a biztosíték, az áram-védőkapcsoló és a földvezeték feladata) – Az EKG, EEG felvételek kapcsán az emberi idegvezetés egyes diagnosztikai alkalmazásainak bemutatása	

kapcsolások legfontosabb jellemzőit; – ismeri az elektromos hálózatok kialakítását a lakásokban, épületekben, az elektromos kapcsolási rajzok használatát; – tisztában van az elektromos áram élettani hatásaival, az emberi test áramvezetési tulajdonságaival, az idegi áramvezetés jelenségével; – ismeri az elektromos fogyasztók használatára vonatkozó balesetvédelmi szabályokat.	
Fogalmak	elektromos áram, áramerősség, feszültség, ellenállás, Ohm-törvénye, soros és a párhuzamos kapcsolás, biztosíték, földvezeték

Tematikai egység	**Generátorok és motorok**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– elektromágnes készítése közben megfigyeli és alkalmazza, hogy az elektromos áram mágneses mezőt hoz létre; – megmagyarázza hogyan működnek az általa megfigyelt egyszerű felépítésű elektromos motorok: a mágneses mező erőt fejt ki az árammal átjárt vezetőre; – ismeri az elektromágneses indukció jelenségének lényegét, fontosabb gyakorlati vonatkozásait, a váltakozó áram fogalmát; – érti a generátor, a motor és a transzformátor működési elvét, gyakorlati hasznát.	– Elektromágnes készítése egyszerű eszközökkel (pl. vasszegre tekert szigetelt drót), az előállított mágneses mező vizsgálata pl. iránytűvel) – Az elektromotor működési elvének megértése egyszerű modell vagy animáció tanulmányozása révén – Az elektromágneses indukció alapeseteinek megismerése, ez alapján egyszerű generátor modell készítése vagy tanulmányozása – Adatgyűjtés Michael Faraday életéről, a felfedezések jelentőségének megvitatása – A váltakozó áram keletkezése, és főbb jellemzői – A transzformátor működésének megfigyelése és magyarázata, az elektromos energia szállításában betöltött szerepének megismerése – A környezetünkben illetve technika eszközökben található transzformátorok felismerése – Generátorok és motorok működésének megfigyelése, fizikai magyarázata	
Fogalmak	mágneses mező, mágneses indukcióvonalak, elektromágnes, elektromágneses indukció, generátor, elektromotor, transzformátor	

Tematikai egység	**A hullámok szerepe a kommunikációban**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– érti, hogyan alakulnak ki és terjednek a mechanikai	– A környezetben előforduló mechanikai haladó hullámok megfigyelése, a terjedési mechanizmusának	

hullámok, ismeri a hullámhossz és a terjedési sebesség fogalmát; – ismeri az emberi hangérzékelés fizikai alapjait, a hang, mint hullám jellemzőit, keltésének eljárásait; – átlátja a húros hangszerek és a sípok működésének elvét, az ultrahang szerepét a gyógyászatban, ismeri a zajszennyezés fogalmát; – ismeri az elektromágneses hullámok szerepét az információ- (hang-, kép-) átvitelben, ismeri a mobiltelefon legfontosabb tartozékait (SIM kártya, akkumulátor stb.), azok kezelését, funkcióját; – ismeri az elektromágneses hullámok jellemzőit (frekvencia, hullámhossz, terjedési sebesség), azt, hogy milyen körülmények határozzák meg ezeket. A mennyiségek kapcsolatára vonatkozó egyszerű számításokat végez.	megértése – A megfigyelt mechanikai hullámok jellemzése a megfelelő fizikai mennyiségekkel (terjedési sebesség, hullámhossz, amplitúdó, a csillapodás jellege) – Az állóhullámok kialakulásának megfigyelése – Hangszerek és egyszerű hangkeltő eszközök megfigyelése, a keletkező hanghullámok jellemzése – Környezetünk hangterhelése, javaslatok a zajszennyezés csökkentésére – Az elektromágneses hullámok kialakulása és terjedése, a hullámokat jellemző fizikai mennyiségek – A hullámhossz, a terjedési sebesség és a frekvencia kapcsolata – A különböző frekvenciájú elektromágneses hullámok alkalmazásainak megfigyelése és fizikai magyarázata mindennapi eszközeink használata során: tolatóradar, mikrohullámú sütő, infrakamera, röntgengép, anyagvizsgálat – A képek és hangok továbbításának alapelvei (rádió, televízió), a mobiltelefon működése: wifi, bluetooth – Interferencia képek létrehozása lézerrel, lefényképezése, egyszerű magyarázata – Anyaggyűjtés a hologramokról, Gábor Dénesről, a talált információk megosztása, megbeszélése – Tudományos vita a mobiltelefon használatának lehetséges ártalmairól
Fogalmak	hanghullám, elektromágneses hullám, a hullám hullámhossza, terjedési sebessége, frekvenciája, lézer, holográfia

Tematikai egység	**Képek és látás**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– tudja, hogyan jönnek létre a természet színei, és hogyan észleljük azokat; – ismeri a színek és a fény frekvenciája közötti kapcsolatot, a fehér fény összetett voltát, a kiegészítő színek fogalmát, a szivárvány színeit; – ismeri az emberi szemet mint képalkotó eszközt, a látás mechanizmusát, a gyakori látáshibák (rövid- és távollátás) okát, a szemüveg	– A síktükörben látott kép megfigyelése, jellemzése, kialakulásának magyarázata – Tükrök használata optikai eszközökben: reflektor, kozmetikai tükör, tükrök a közlekedésben – A fény törésének megfigyelése és értelmezése a törésmutató segítségével. A fehér fény felbontása, a kialakult színkép magyarázata – A fény fókuszálásának és a kézi nagyító képalkotásának kísérleti vizsgálata – A látás magyarázata, a szem felépítésének fizikája. A szemüveg szerepe a látás javításában – Néhány további optikai eszköz kipróbálása, a működés lényegi, kvalitatív magyarázata (optikai szál,	

és a kontaktlencse jellemzőit, a dioptria fogalmát; – ismeri a fénytörés és visszaverődés törvényét, megmagyarázza, hogyan alkot képet a síktükör; – a fókuszpont fogalmának felhasználásával értelmezi, hogyan térítik el a fényt a domború és homorú tükrök, a domború és homorú lencsék; – ismeri az optikai leképezés fogalmát, a valódi és látszólagos kép közötti különbséget. Egyszerű kísérleteket tud végezni tükrökkel és lencsékkel.	mikroszkóp, távcsövek) – Galilei távcsővel végzett megfigyelései – Néhány kiválasztott esetben (pl. naplemente, kék égbolt, színkeverés) a természetben látott színek kialakulásának magyarázata, a szivárvány színei, a kiegészítő színek
Fogalmak	fényvisszaverődés; fénytörés; teljes visszaverődés; fókuszpont; fókusz-, tárgy-, és képtávolság; valódi és látszólagos kép

Tematikai egység	**Az atomok és a fény**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– tudja, hogy a fény elektromágneses hullám, és hogy terjedéséhez nem kell közeg; – megfigyeli a fényelektromos jelenséget, tisztában van annak Einstein által kidolgozott magyarázatával, a frekvencia (hullámhossz) és a foton energiája kapcsolatával; – ismeri Rutherford szórási kísérletét, mely az atommag felfedezéséhez vezetett; – ismeri az atomról alkotott elképzelések változásait, a Rutherford-modellt és a Bohr-modellt, látja a modellek hiányosságait; – ismeri a digitális fényképezőgép működésének elvét; – megmagyarázza az elektronmikroszkóp működését az elektron hullámtermészetének segítségével;	– A fény elektromágneses hullám, jellemzése fizikai mennyiségekkel (amplitúdó, frekvencia, hullámhossz, terjedési sebesség) – A fotocella és a fénymérő működésének magyarázata a fényelektromos jelenség segítségével, a megvilágító fény és a foton energiája közötti kapcsolat – Digitális fényképek készítése különböző távolságban elhelyezett tárgyakról, a fényképezőgép beállításainak értelmezése, a képrögzítés elve – Elektronmikroszkóppal és fénymikroszkóppal készült képek összevetése. Az elektronmikroszkóp nagyobb felbontásának és működésének értelmezése az elektron hullámtermészetével – A vonalas színkép kialakulásának magyarázata az atomok által elnyelt illetve kibocsátott fény frekvenciájának segítségével – A legfontosabb atommodellek (Thomson, Rutherford, Bohr, kvantumfizikai) fizikai lényegének ismerete, az atom körüli elektronok energiájának kvantáltsága – Rutherford szórási kísérletének szimulációja, anyaggyűjtés Rutherford és Bohr életével kapcsolatban – Jelenleg használt fényforrásaink számbavétele, működésük fizikai lényege (LED, izzó, fénycső, halogén izzó)	

– átlátja, hogyan használják a vonalas színképet az anyagvizsgálat során.	
Fogalmak	fényelektromos jelenség; foton; atom; elektron; atommag

Tematikai egység	**Környezetünk épségének megőrzése**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri az atommag felépítését, a nukleonok típusait, az izotóp fogalmát, a nukleáris kölcsönhatás jellemzőit; – ismeri a radioaktív sugárzások típusait, az alfa-, béta- és gamma-sugárzások leírását és tulajdonságait; – ismeri a felezési idő, aktivitás fogalmát, a sugárvédelem lehetőségeit; – átlátja, hogy a maghasadás és magfúzió miért alkalmas energiatermelésre, ismeri a gyakorlati megvalósulásuk lehetőségeit, az atomerőművek működésének alapelvét, a csillagok energiatermelésének lényegét; – érti az atomreaktorok működésének lényegét, a radioaktív hulladékok elhelyezésének problémáit; – ismeri a radioaktív izotópok néhány orvosi alkalmazását (nyomjelzés).	– Az ózonpajzs szerepe a Földet ért ultraibolya sugárzással kapcsolatban, az ózonpajzs védelmében tett intézkedések és azok sikere – Az üvegházhatás fizikai magyarázata – Az energiatermelés alternatívái, az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentési lehetősége – A periódusos rendszer alapján fontosabb elemek mag összetételének, kötési energiájának és stabilitásának tanulmányozása – A maghasadás és magfúzió lényegének megértése magyarázó ábrák és animációk segítségével – Az atomerőművek, a hőerőművek és megújuló energiatermelés előnyeinek és hátrányainak előzetes adatgyűjtést követő összevetése – Adatgyűjtés Wigner Jenő, Teller Ede és Szilárd Leó munkásságával kapcsolatban – Az alfa-, béta- és gamma-sugárzások tulajdonságai, élettani hatásaik, az egyes sugárfajták elleni védekezés lehetőségei – Anyaggyűjtés a rádiumról és a Curie-család életéről – Tudományos vita a környezetbe került, vagy orvosi kezelés során alkalmazott radioaktív izotópok veszélyességéről	
Fogalmak	atommag, nukleon, izotóp, nukleáris kölcsönhatás, maghasadás, magfúzió, alfa-, béta-, és gamma-sugárzás; felezési idő, aktivitás, ózonpajzs, üvegházhatás	

Tematikai egység	**A Világegyetem megismerése**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– szabad szemmel vagy távcsővel megfigyeli a Holdat, a Hold felszínének legfontosabb jellemzőit, a holdfogyatkozás jelenségét. A látottakat fizikai ismeretei alapján értelmezi; – ismeri a bolygók, üstökösök	– A rakéták működési elve, a kozmikus sebességek jelentése – A súlytalanság jelensége, kialakulásának körülményei, a súly és a tömeg közötti különbség – A bolygók és üstökösök mozgásának fizikai magyarázata, az általános tömegvonzás törvénye – Az általános tömegvonzás értelmezése a gravitációs mező segítségével	

mozgásának jellegzetességeit; – tudja, mit jelentenek a kozmikus sebességek (körsebesség, szökési sebesség); – érti a tömegvonzás általános törvényét, és azt, hogy a gravitációs erő bármely két test között hat; – érti a testek súlya és a tömege közötti különbséget, a súlytalanság állapotát, a gravitációs mező szerepét a gravitációs erő közvetítésében; – megvizsgálja a Naprendszer bolygóin és holdjain uralkodó, a Földétől eltérő fizikai környezet legjellemzőbb példáit, azonosítja ezen eltérések okát. A legfontosabb esetekben megmutatja, hogyan érvényesülnek a fizika törvényei a Föld és a Hold mozgása során; – átlátja és szemlélteti a természetre jellemző fizikai mennyiségek nagyságrendjeit (atommag, élőlények, Naprendszer, Univerzum); – ismeri a Nap mint csillag legfontosabb fizikai tulajdonságait, a Nap várható jövőjét, a csillagok lehetséges fejlődési folyamatait.	– A Naprendszer jellemzői, példák a Naprendszer bolygóin és holdjain uralkodó jellemző fizikai környezetre, ezek kialakulásának magyarázata – A holdfogyatkozás és a napfogyatkozás fizikai magyarázata – A legfontosabb ismeretek az űrrepülőgépekről, a Holdraszállásról és a tervezett Mars utazásról – Néhány, a mindennapokban elterjedt és először az űrkutatásban használt technológia, eszköz ismertetése – A gravitáció szerepe a Világmindenségben – A csillagok és a Nap működése és változásai: fekete lyuk, neutroncsillag, szupernóva – A galaxisok, galaxishalmazok. A Tejútrendszer legfontosabb jellemzői. Távolságok az univerzumban – Az ősrobbanás elmélet kvalitatív leírása, a táguló univerzum – Az ősrobbanás elméletének születése, tudományos megalapozottsága, a tudományosság kritériumai – Tudományos vita a Földön kívüli élet kutatásáról, annak gyakorlati és filozófiai lehetőségeiről, az emberiség előtt álló kihívásokról
Fogalmak	általános tömegvonzás, ellipszis pálya, súlytalanság, súly, Kepler törvényei, bolygók, üstökösök, csillag, galaxis, galaxishalmaz, ősrobbanás, táguló univerzum, fekete lyuk, fényév

Szabadon felhasználható (6 óra)

Tematikai egység	**Az atomok és a fény**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– tudja, hogy a fény elektromágneses hullám, és hogy terjedéséhez nem kell közeg; – megfigyeli a fényelektromos	– A fény elektromágneses hullám, jellemzése fizikai mennyiségekkel (amplitúdó, frekvencia, hullámhossz, terjedési sebesség) – A fotocella és a fénymérő működésének magyarázata a fényelektromos jelenség segítségével, a megvilágító	

jelenséget, tisztában van annak Einstein által kidolgozott magyarázatával, a frekvencia (hullámhossz) és a foton energiája kapcsolatával; – ismeri Rutherford szórási kísérletét, mely az atommag felfedezéséhez vezetett; – ismeri az atomról alkotott elképzelések változásait, a Rutherford-modellt és a Bohr-modellt, látja a modellek hiányosságait; – ismeri a digitális fényképezőgép működésének elvét; – megmagyarázza az elektronmikroszkóp működését az elektron hullámtermészetének segítségével; – átlátja, hogyan használják a vonalas színképet az anyagvizsgálat során.	fény és a foton energiája közötti kapcsolat – Digitális fényképek készítése különböző távolságban elhelyezett tárgyakról, a fényképezőgép beállításainak értelmezése, a képrögzítés elve – Elektronmikroszkóppal és fénymikroszkóppal készült képek összevetése. Az elektronmikroszkóp nagyobb felbontásának és működésének értelmezése az elektron hullámtermészetével – A vonalas színkép kialakulásának magyarázata az atomok által elnyelt illetve kibocsátott fény frekvenciájának segítségével – A legfontosabb atommodellek (Thomson, Rutherford, Bohr, kvantumfizikai) fizikai lényegének ismerete, az atom körüli elektronok energiájának kvantáltsága – Rutherford szórási kísérletének szimulációja, anyaggyűjtés Rutherford és Bohr életével kapcsolatban – Jelenleg használt fényforrásaink számbavétele, működésük fizikai lényege (LED, izzó, fénycső, halogén izzó)
Fogalmak	fényelektromos jelenség; foton; atom; elektron; atommag

Tematikai egység	**Környezetünk épségének megőrzése**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri az atommag felépítését, a nukleonok típusait, az izotóp fogalmát, a nukleáris kölcsönhatás jellemzőit; – ismeri a radioaktív sugárzások típusait, az alfa-, béta- és gamma-sugárzások leírását és tulajdonságait; – ismeri a felezési idő, aktivitás fogalmát, a sugárvédelem lehetőségeit; – átlátja, hogy a maghasadás és magfúzió miért alkalmas energiatermelésre, ismeri a gyakorlati megvalósulásuk lehetőségeit, az atomerőművek működésének alapelvét, a csillagok energiatermelésének lényegét; – érti az atomreaktorok	– Az ózonpajzs szerepe a Földet ért ultraibolya sugárzással kapcsolatban, az ózonpajzs védelmében tett intézkedések és azok sikere – Az üvegházhatás fizikai magyarázata – Az energiatermelés alternatívái, az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentési lehetősége – A periódusos rendszer alapján fontosabb elemek mag összetételének, kötési energiájának és stabilitásának tanulmányozása – A maghasadás és magfúzió lényegének megértése magyarázó ábrák és animációk segítségével – Az atomerőművek, a hőerőművek és megújuló energiatermelés előnyeinek és hátrányainak előzetes adatgyűjtést követő összevetése – Adatgyűjtés Wigner Jenő, Teller Ede és Szilárd Leó munkásságával kapcsolatban – Az alfa-, béta- és gamma-sugárzások tulajdonságai, élettani hatásaik, az egyes sugárfajták elleni védekezés lehetőségei – Anyaggyűjtés a rádiumról és a Curie-család életéről	

működésének lényegét, a radioaktív hulladékok elhelyezésének problémáit; – ismeri a radioaktív izotópok néhány orvosi alkalmazását (nyomjelzés).	– Tudományos vita a környezetbe került, vagy orvosi kezelés során alkalmazott radioaktív izotópok veszélyességéről
Fogalmak	atommag, nukleon, izotóp, nukleáris kölcsönhatás, maghasadás, magfúzió, alfa-, béta-, és gamma-sugárzás; felezési idő, aktivitás, ózonpajzs, üvegházhatás

Biológia 9-10. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység		Órakeret
1. A biológia tudománya		**3 óra**
2. Az élővilág egysége, a felépítés és működés alapelvei		**6 óra**
3. Egyedszintű öröklődés		**12 óra**
4. Az élőlények jellemzői, viselkedés és környezet		**18 óra**
5. A Föld és a Kárpát-medence értékei, az életközösségek biológiai sokfélesége		**8 óra**
6. A biológiai evolúció		**8 óra**
7. Ember és bioszféra – fenntarthatóság		**10 óra**
8. Élet és energia		**8 óra**
9. Sejtek, szövetek, szervek		**10 óra**
10. A sejt és a genom szerveződése és működése		**12 óra**
11. Az élet eredete és feltételei		**4 óra**
12. A változékonyság molekuláris alapjai, sejt és genom		**12 óra**
13. Az emberi szervezet felépítése és működése	Anyagforgalom	**5 óra**
	Testkép, testalkat és mozgás	**12 óra**
	Érzékelés, szabályozás	**12 óra**
14. Az emberi nemek és a szaporodás biológiai alapjai		**10 óra**
15. A lelki egyensúly és a testi állapot összefüggése		**10 óra**
16. Az egészségügyi rendszer, elsősegélynyújtás		**10 óra**
Kötelező összesen:		**170 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	3	108	99	9	0
10. évf.	2	72	71	1	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1.A biológia tudománya	*3*	3	0	0	**3**	0	0	0	**0**
2.Az élővilág egysége, a felépítés és működés alapelvei	*6*	6	0	0	**6**	0	0	0	**0**
3.Egyedszintű öröklődés	*12*	12	2	0	**14**	0	0	0	**0**
4.Az élőlények jellemzői, viselkedés és környezet	*18*	18	2	0	**20**	0	0	0	**0**
5.A Föld és a Kárpát-medence értékei, az életközösségek biológiai sokfélesége	*8*	8	0	0	**8**	0	0	0	**0**
6.A biológiai evolúció	*8*	8	2	0	**10**	0	0	0	**0**
7.Ember és bioszféra – fenntarthatóság	*10*	10	2	0	**12**	0	0	0	**0**
8.Élet és energia	*8*	8	0	0	**8**	0	0	0	**0**
9.Sejtek, szövetek, szervek	*10*	10	0	0	**10**	0	0	0	**0**
10.A sejt és a genom szerveződése és működése	*12*	12	0	0	**12**	0	0	0	**0**
11.Az élet eredete és feltételei	*4*	4	1	0	**5**	0	0	0	**0**
12.A változékonyság molekuláris alapjai, sejt és genom	*12*	0	0	0	**0**	12	0	0	12
13. Anyagforgalom	*5*	0	0	0	**0**	5	0	0	5
13. Testkép, testalkat és mozgás	*12*	0	0	0	**0**	12	0	0	12
13.Érzékelés, szabályozás	*12*	0	0	0	**0**	12	0	0	12
14. Az emberi nemek és a szaporodás biológiai alapjai	*10*	0	0	0	**0**	10	0	0	10
15.A lelki egyensúly és a testi állapot összefüggése	*10*	0	0	0	**0**	10	0	0	10
16.Az egészségügyi rendszer, elsősegélynyújtás	*10*	0	0	0	**0**	10	**1**	0	11
Összesen	***170***	**99**	**9**	**0**	**108**	**71**	**1**	**0**	**72**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (99 óra)

Tematikai egység	**A biológia tudománya**	**Órakeret 3 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
– ismeri a biológiai kutatások alapvető céljait, legfontosabb területeit, értékeli az élet megértésében, az élővilág megismerésében és megóvásában játszott szerepét; – példákkal igazolja a biológiai ismereteknek a világképünk és a technológia fejlődésében betöltött szerepét, gazdasági és társadalmi jelentőségét; – ismeri a tudományos és áltudományos közlések lényegi jellemzőit, ezek megkülönböztetésének képességét életvitelének alakításában is alkalmazza.	– A biológiai kutatások alapvető céljainak, világképünket és mindennapi életünket alakító eredményeinek tudománytörténeti példákkal való bemutatása – A tudományos vizsgálatok menetének ismerete, vizsgálatokban való tudatos alkalmazása és nyomon követése kísérletelemzésekben – A biológiai vizsgálatok során alkalmazható, egyszerűbb laboratóriumi és terepmunkára alkalmas eszközök ismerete, vizsgálatok esetében a megfelelő kiválasztása és használata – A tudományos gondolkodás műveleteiről szerzett alapszintű ismeret, a műveletek alkalmazásában való jártasság, adott probléma esetén a célravezető módszer kiválasztása és alkalmazása – Az ismeretszerzésben és a problémamegoldásban a másokkal való együttműködés fontosságának felismerése, a közös munkában való aktív szerepvállalás – Tényekre alapozott, koherens érvelés, véleményalkotás és mások meghallgatásának képessége – Kísérleti megfigyelések, mérési és statisztikai adatok megfelelő rögzítése, rendezése és feldolgozása, az ebből levonható következtetések és további kutatási kérdések megfogalmazása – A modern biológia kulcsterületeinek, ezek technológiai lehetőségeinek ismerete, a kutatás és alkalmazás etikai, társadalmi-gazdasági kérdéseiben véleményalkotási és vitaképesség – A népszerűsítő és a tudományos igényű információs forrásokról való tájékozottság, az álhírek, áltudományos közlések felismerése, velük szemben tényekre alapozott kritikai érvelés.
Fogalmak	kutatási kérdés, hipotézis, kísérlet, kísérleti változó, valószínűség, rendszerbiológia, molekuláris

Tematikai egység	Az élővilág egysége, a felépítés és működés alapelvei	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– felismeri a szerveződési szintek atomoktól a bioszféráig való egymásba épülését, tudja a biológiai problémákat és magyarázatokat a megfelelő	– A szerveződési szintek hierarchikus és rendszerszemléletű elvének felismerése a tanulók által ismert, felidézett társadalmi, gazdasági, technológiai vagy természeti rendszerek példái alapján	

szinttel összefüggésben értelmezni; – tényekkel bizonyítja az élőlények elemi összetételének hasonlóságát, a biogén elemek, a víz, az ATP és a makromolekulák élő szervezetekben betöltött alapvető szerepét, és ezt összefüggésbe hozza kémiai felépítésükkel.	– Az energiáról meglévő tanulói tudás felszínre hozása, az energiafajták és átalakítási módok áttekintése példák alapján, a fény, a kémiai és a biológiai energia összefüggésbe hozása – Az információról meglévő tanulói tudás felszínre hozása, a sokféleséggel és a rendezettséggel való kapcsolat felismerése mindennapi példák és természeti jelenségek értelmezése alapján – A szervetlen és a szerves anyagok közötti kapcsolat tudománytörténeti, technológiai és biológiai szempontú értelmezése, az élet szénalapúsága – Az optimális enzimműködés kísérletes bemutatása, az enzimműködés és az anyagcserezavarok kapcsolatának példákkal való bemutatása – Biogén elemek kimutatása, következtetések levonása – A víznek az élet szempontjából kitüntetett szerepe melletti érvelés – A makromolekulák és monomerjeik felépítése és funkciója közötti kapcsolatok sokoldalú elemzése – A szabályozottság elvének elmélyítése mindennapi életből vett technológiai példák alapján, a szabályozott állandó állapot jelentőségének felismerése
Fogalmak	rendszer, szerveződési szint, egymásba épülés, biológiai energia és ATP, biogén elem, víz, makromolekulák, enzimek, sokféleség és információ, fehérjeszerkezet, vezérlés és szabályozás
Tematikai egység	**Egyedszintű öröklődés** **Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**
– érti az örökítőanyagban tárolt információ és a kifejeződő tulajdonságok közötti összefüggést, megkülönbözteti a genotípust és a fenotípust, a fenom-genom összefüggéseket konkrét esetek magyarázatában alkalmazza; – megérti a genetikai információ nemzedékek közötti átadásának törvényszerűségeit, ezeket konkrét esetek elemzésében alkalmazza.	– Mendel kutatási módszerének (kísérletek, hipotézisek felállítása, statisztikai megközelítés) elemzése, az eredmények és a levont következtetések kapcsolatba hozása – A gének, a DNS és a kromoszómák (testi és ivari) kapcsolatának megértése, a gének és a tulajdonságok kapcsolatának sokoldalú elemzése – A mendeli öröklődés kiterjesztése: példák és magyarázatok a Mendel-szabályoktól való eltérésekre – A környezet fenotípusra gyakorolt hatásának megértése, példákkal való igazolása – A genom és a fenom kapcsolatának megértése (hogyan, hányféleképpen jöhet létre a fenotípus)

	– A fenotípus-elemzésben rejlő lehetőségek feltérképezése (miért és hogyan idéz elő elváltozásokat a genetikai és a környezeti tényezők egymásra hatása) – Az egyénre szabott gyógyítási lehetőségek céljának, jelenlegi alkalmazásainak és jövőbeli lehetőségeinek megismerése, értékelése
Fogalmak	gén, allél, genotípus, fenotípus, Mendel-szabályok, domináns, recesszív, öröklésmenet, családfa, genom, fenom, bioinformatika, személyre szabott gyógyítás

Tematikai egység	**Az élőlények jellemzői, viselkedés és környezet**	**Órakeret 18 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– az élő rendszerek vizsgálata során felismeri az analógiákat, korrelációkat, alkalmazza a statisztikus és a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, kritikusan és kreatívan mérlegeli a lehetőségeket, bizonyítékokra alapozva érvel, több szempontot is figyelembe vesz; – biológiai vonatkozású adatokat elemez, megfelelő formába rendez, ábrázol, ezek alapján előrejelzéseket, következtetéseket fogalmaz meg, a már ábrázolt adatokat értelmezi; – értékeli és példákkal igazolja a különféle szintű biológiai szabályozások szerepét az élő rendszerek normál működési állapotának fenntartásában; – megérti a bionika eredményeinek alkalmazási lehetőségeit, értékeli a bioinformatika, az információs technológiák alkalmazásának orvosi, biológiai jelentőségét. – az élő rendszerek vizsgálata során felismeri az analógiákat, korrelációkat, alkalmazza a statisztikus és a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, kritikusan és kreatívan mérlegeli a lehetőségeket, bizonyítékokra alapozva érvel, több szempontot is figyelembe vesz; – biológiai vonatkozású adatokat elemez, megfelelő formába rendez, ábrázol, ezek alapján előrejelzéseket, következtetéseket fogalmaz meg, a már ábrázolt adatokat értelmezi;		– felismeri a szerveződési szintek atomoktól a bioszféráig való egymásba épülését, tudja a biológiai problémákat és magyarázatokat a megfelelő szinttel összefüggésben értelmezni; – tényekkel bizonyítja az élőlények elemi összetételének hasonlóságát, a biogén elemek, a víz, az ATP és a makromolekulák élő szervezetekben betöltött alapvető szerepét, és ezt összefüggésbe hozza kémiai felépítésükkel.

– értékeli és példákkal igazolja a különféle szintű biológiai szabályozások szerepét az élő rendszerek normál működési állapotának fenntartásában; – megérti a bionika eredményeinek alkalmazási lehetőségeit, értékeli a bioinformatika, az információs technológiák alkalmazásának orvosi, biológiai jelentőségét.	
Fogalmak	öröklött és tanult viselkedési elemek, agresszió, altruizmus, stressz, gondolkodás, agykéreg, szinapszis, idegsejthálózat, mentálhigiéné, motiváció, tanulás, emlékezés, érzelmek, drog, függőség

Tematikai egység	**A Föld és a Kárpát-medence értékei**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az élő rendszerek vizsgálata során felismeri az analógiákat, korrelációkat, alkalmazza a statisztikus és a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, kritikusan és kreatívan mérlegeli a lehetőségeket, bizonyítékokra alapozva érvel, több szempontot is figyelembe vesz; – a biológiai jelenségek vizsgálata során digitális szöveget, képet, videót keres, értelmez és felhasznál, vizsgálja azok megbízhatóságát, jogszerű és etikus felhasználhatóságát; – biológiai vonatkozású adatokat elemez, megfelelő formába rendez, ábrázol, ezek alapján előrejelzéseket, következtetéseket fogalmaz meg, a már ábrázolt adatokat értelmezi; – érti az ökológiai rendszerek működése (anyagkörforgás, energiaáramlás) és a biológiai sokféleség közötti kapcsolatot, konkrét életközösségek vizsgálata alapján táplálkozási piramist, hálózatot elemez; – felismeri a természetes élőhelyeket veszélyeztető tényezőket, kifejti álláspontját az élőhelyvédelem szükségességéről, egyéni és társadalmi megvalósításának lehetőségeiről; – a valós és virtuális tanulási közösségekben, másokkal együttműködve megtervez és kivitelez biológiai vizsgálatokat, projekteket	– A Föld Naprendszeren belüli elhelyezkedésének, kozmikus környezetének és a bolygó adottságainak a földi élet lehetőségével való összefüggése, az élet hosszú távú fennmaradásához és fejlődéséhez kapcsolódó jellemzők azonosítása – A szárazföldi élővilág egyes kiemelt jelentőségű elemeinek, konkrét életközösségeinek és védett fajainak bemutatása, értékelése (pl. Amazonas vidéke, afrikai esőerdők és szavannák, magashegységek, füves puszták stb.) – A Föld óceáni és tengeri életközösségeinek tanulmányozása, néhány kiemelt jelentőségű példa elemzése, védendő értékeik bemutatása (pl. korallszirtek) – A Föld élővilágát különleges nézőpontokból bemutató természetfilmek nézése, a szerzett élmények és ismeretek megbeszélése – A Kárpát-medence földtani és éghajlati adottságainak és az itt folyó gazdálkodás kölcsönhatásainak elemzése – A Kárpát-medence és az eurázsiai, afrikai élővilág közötti kapcsolat megértése (növények elterjedése, madárvándorlások) – A Kárpát-medence jellegzetes életközösségeinek megismerése, egy-egy endemikus, illetve reliktum faj bemutatása, jelentőségük értékelése – Néhány hazai nemzeti park jellegzetes természeti adottságainak,	

	életközösségeinek vizsgálata, jellemző növény- és állatfajainak bemutatása – Természetfotók, filmek készítése hazai környezetben, azok szemlélése és megbeszélése egyénileg és csoportosan
Fogalmak	globális átlaghőmérséklet, ózonpajzs, üvegházhatás, mágneses védőpajzs, ártéri erdő, löszgyep, homoki gyep, endemikus fajok, reliktum fajok, szikesek, sziklagyepek, nádasok, láprét, hegyi kaszálórét, nemzeti parkok

Tematikai egység	**A biológiai evolúció**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– megérti a természetes változatosság szerveződését, az evolúciós változások eredetét és elterjedését magyarázó elemi folyamatokat, felismer és magyaráz mikro- és makroszintű evolúciós jelenségeket; – példákkal igazolja, hogy a szelekció a különböző szerveződési szinteken értelmezhető tulajdonságokon keresztül egyidejűleg hat; – morfológiai, molekuláris biológiai adatok alapján egyszerű származástani kapcsolatokat elemez, törzsfát készít; – ismeri az evolúció befolyásolásának lehetséges módjait (például mesterséges szelekció, fajtanemesítés, géntechnológia), értékeli ezek előnyeit és esetleges hátrányait.	– A természetes változatosság példáinak bemutatása a DNS-szinttől az egyedszintű különbségekig – A genotípus és a fenotípus kapcsolata bonyolultságának (ritkán egyszerű 1:1 leképezésű) megértése – A fajok viszonylagos genetikai állandóságának magyarázása animációk segítségével – Példák bemutatása a fajok genetikai változatosságának eredetére – Darwin evolúciós elméletét alátámasztó fontosabb érvek ismerete (pl. elterjedési területek, csökevényes szervek, homológiák) – Az evolúciós változások egyszerű modelljében a változatosság eredetének (mutáció, rekombináció) és terjedésének (szelekció, sodródás, génáramlás) felismerése példák alapján, a folyamatok adaptív, nem adaptív jellegének ismertetése – Példák bemutatása makroevolúciós (faji szint feletti) változásokra: evolúciós újdonságok, kihalások, adaptív radiáció – Annak megértése, hogy az evolúció általános rendezőelv a természettudományokban – Internetes források alapján annak bemutatása, hogy a szelekció egysége nemcsak gén lehet, hanem gének közössége (egyed), egyedek közössége (populáció), populációk csoportja (metapopuláció), életközösségek (ökoszisztéma) is – Az evolúció lehetséges mechanizmusainak (pl. mutáció – szelekció és együttműködés – szelekció) bemutatása, a vitatott kérdések elemzése esettanulmányok alapján (pl. kihalási hullámok, emergencia, hiányzó láncszemek problémája)	

	– Egyszerű biológiai adatbázisok, bioinformatikai programok használata származástani kapcsolatok elemzéséhez, törzsfa készítéséhez – Példák bemutatása internetes források segítségével: hogyan befolyásolta az ember eddig is az evolúciót (mesterséges szelekció, fajtanemesítés, géntechnológia), ezek előnyeinek és esetleges hátrányainak értékelése
Fogalmak	evolúció, mikroevolúció, makroevolúció, mutáció, szelekció, természetes és mesterséges szelekció, génáramlás, sodródás, adaptív evolúció, törzsfa

Tematikai egység	**Ember és bioszféra – fenntarthatóság**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– konkrét példák alapján vizsgálja a bioszférában végbemenő folyamatokat, elemzi ezek idő- és térbeli viszonyait, azonosítja az emberi tevékenységgel való összefüggésüket; – történeti adatok és jelenkori esettanulmányok alapján értékeli a mezőgazdaság, erdő- és vadgazdaság, valamint a halászat természetes életközösségekre gyakorolt hatását, példák alapján bemutatja az ökológiai szempontú, fenntartható gazdálkodás technológiai lehetőségeit; – példák alapján elemzi a levegő-, a víz- és a talajszennyeződés, az ipari és természeti katasztrófák okait és ezek következményeit, az emberi tevékenységnek az élőhelyek változásához vezető hatását, ennek alapján magyarázza egyes fajok veszélyeztetettségét; – érti és elfogadja, hogy a jövőbeli folyamatokat a jelen cselekvései alakítják, tudja, hogy a folyamatok tervezése, előrejelzése számítógépes modellek alapján lehetséges; – a kutatások adatai és előrejelzései alapján értelmezi a globális éghajlatváltozás élővilágra gyakorolt helyi és bioszféra szintű következményeit; – értékeli a környezet- és természetvédelem fontosságát, megérti a nemzetközi összefogások és a hazai törekvések jelentőségét, döntései során saját személyes érdekein túl a természeti értékeket és	– A fenntarthatóság fogalmának komplex értelmezése, a természeti, technológiai és gazdasági folyamatok közötti összefüggések feltárása – Az élő rendszerekre gyakorolt, emberi tevékenységgel összefüggő hatások adatok alapján való azonosítása, a lehetséges következmények felismerése – A fenntarthatósággal összefüggő egyéni, közösségi, nemzeti és globális szintű felelősségek és cselekvési lehetőségek elemzése, megfogalmazása – A növénytermesztés és állattenyésztés, az erdő- és vadgazdálkodás, a halászat és haltenyésztés történeti és jelenkori technológiáinak a fenntarthatóság szempontjából való kritikai elemzése, alternatívák keresése – A Föld globális szintű környezeti folyamatai, pl. az éghajlatváltozás vizsgálatára szolgáló módszerek („big data”, számítógépes modellezés) megismerése, az előrejelzések megbízhatóságának értékelése – A környezet- és természetvédelem törvényi szabályozásának, a nemzetközi egyezmények jelentőségének példákkal való bizonyítása – Az ökológiai fenntarthatósággal összefüggő civil kezdeményezések és szervezetek tevékenységének megismerése, lehetőség szerinti segítése – Fenntarthatósággal kapcsolatos tematikus programokban való aktív részvétel	

egészségmegőrzési szempontokat is mérlegeli.	
Fogalmak	globális éghajlatváltozás, üvegházgázok, klímamodellek, fenntarthatóság, ökológiai gazdálkodás, biogazdálkodás, élőhely-degradáció és -védelem, invazív faj, természetvédelmi törvény, „big data”

Tematikai egység	**Élet és energia**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri és példákkal bizonyítja az élőlények szén- és energiaforrásainak különféle lehetőségeit, az anyagcseretípusok közötti különbséget; – vázlatrajzok, folyamatábrák és animációk alapján értelmezi a biológiai energiaátalakítás sejtszintű folyamatait, azonosítja a fotoszintézis és a sejtlégzés fő szakaszainak sejten belüli helyét és struktúráit, a fontosabb anyagokat és az energiaátalakítás jellemzőit; – a sejtszintű anyagcsere-folyamatok alapján magyarázza a növények és állatok közötti ökológiai szintű kapcsolatot, a termelő és fogyasztó szervezetek közötti anyagforgalmat; – a valós és virtuális tanulási közösségekben, másokkal együttműködve megtervez és kivitelez biológiai vizsgálatokat, projekteket.	– A fotoszintézis biológiai szerepének érvekkel való igazolása, a folyamat alapegyenletének ismerete, fő szakaszainak elkülönítése – Az erjesztés és a sejtlégzés megkülönböztetése, az erjesztés biológiai előfordulásának és technológiai alkalmazásának ismerete, példákkal való igazolása – A sejtlégzés biológiai szerepének érvekkel való igazolása, a folyamat alapegyenletének ismerete, fő szakaszainak elkülönítése – Folyamatábrák elemzése és készítése a fotoszintézis és a (sejt)légzés fő szakaszairól, a folyamatok vizualizálása és értelmezése – Kísérletek tervezése, elvégzése a fotoszintézis és a (sejt)légzés vizsgálatára, kutatási kérdések megfogalmazása, változók beállítása, adatok rögzítése és elemzése, következtetések levonása – Az életközösségek anyag- és energiaforgalmának megértése, a szénkörforgás diagramon való ábrázolása, a sejtszintű folyamatokkal való kapcsolatba hozása	
Fogalmak	autotróf és heterotróf, kemotróf és fototróf, biológiai energia és ATP, fotoszintézis, erjedés, sejtlégzés, aerob és anaerob folyamat, szénkörforgás	

Tematikai egység	**Sejtek és szövetek**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az élő rendszerek vizsgálata során felismeri az analógiákat, korrelációkat, alkalmazza a statisztikus és a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, kritikusan és kreatívan mérlegeli a lehetőségeket, bizonyítékokra alapozva érvel, több szempontot is figyelembe vesz; – felismeri a szerveződési szintek atomoktól a bioszféráig való egymásba épülését, tudja a biológiai problémákat	– A többsejtű életforma alapvető jellemzőinek azonosítása, az ebben rejlő (evolúciós) előnyök felismerése, megfogalmazása – A (transzmissziós) fénymikroszkóp működési elvének ismerete, a nagyítás és a felbontóképesség értelmezése, a mikroszkóp alapbeállításának képessége, mikrofotó készítése mobiltelefonnal – Növényi metszetek, preparátumok készítése, fénymikroszkópos vizsgálata, rajzok, fotók készítése és rendszerezése	

és magyarázatokat a megfelelő szinttel összefüggésben értelmezni; – egyénileg és másokkal együttműködve célszerűen és biztonságosan alkalmaz biológiai vizsgálati módszereket, ismeri a fénymikroszkóp működésének alapelvét, képes azt használni; – tájékozódik a biotechnológia és a bioetika kérdéseiben, ezekről folyó vitákban tudományosan megalapozott érveket alkot. – fénymikroszkópban, ábrán vagy fotón felismeri és jellemzi a főbb állati és növényi szövettípusokat, elemzi, hogy milyen funkciók hatékony elvégzésére specializálódtak.	– A növényi szövetek alaptípusainak megkülönböztetése, a sejttani jellemzők és a szövettípus biológiai funkciója közötti összefüggés érvekkel való bizonyítása – A zárvatermő növények szerveinek ismerete, a gyökér, a szár a levél és a virág jellegzetes szöveti felépítésének azonosítása – A különféle emberi (állati) szövetek sejttípusainak kialakulására vezető differenciálódási folyamat elvi értelmezése, egy konkrét példán (pl. vérsejtek képzése) való bemutatása – Állati vagy emberi szövetekről, szervekről készült metszetek fénymikroszkópos vizsgálata vagy fotókon való összehasonlítása és jellemzése – Az emberi szövetek alaptípusainak (hám-, kötő- és támasztó-, izom-, ideg-) jellemzése a felépítés és működés kapcsolatba hozásával, néhány fontosabb altípus elkülönítése – A gyógyászatban alkalmazott diagnosztikus szövettani vizsgálatok céljának, egy-egy módszerének ismerete, a daganatos betegségek felismerésében játszott szerepének értékelése
Fogalmak	osztódó és állandósult (növényi) szövetek, őssejt fogalma és típusai, daganatsejt, embrionális fejlődés, hám-, kötő- és támasztó-, izom-, idegszövet

Tematikai egység	**A sejt és a genom szerveződése és működése**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ábrák, animációk alapján értelmezi és biológiai tényekkel alátámasztja, hogy a vírusok az élő és élettelen határán állnak; – a felépítés és működés összehasonlítása alapján bemutatja a sejtes szerveződés kétféle típusának közös jellemzőit és alapvető különbségeit, értékeli ezek jelentőségét; – tényekkel igazolja a baktériumok anyagcseréjének sokfélesége, gyors szaporodása és alkalmazkodóképessége közötti összefüggést; – felismeri az összetett sejttípus mikroszkóppal megfigyelhető sejtalkotóit, magyarázza a sejt anyagcsere-folyamatainak lényegét, igazolja, hogy azok a környezettel folytonos kölcsönhatásban mennek végbe;	– A vírusok felépítése, szaporodása és a megbetegedések közötti összefüggések felismerése egy konkrét betegség (pl. influenza) kapcsán, a betegségek megelőzési és gyógyítási lehetőségeinek számbavétele, tévképzetek eloszlatása – A prokarióta és eukarióta sejttípusok összehasonlítása, a felépítés, működés és alkalmazkodás főbb összefüggéseinek bemutatása – Az eukarióta sejttípusok kialakulását magyarázó elmélet bizonyítékainak ismertetése – A főbb sejtalkotók mikroszkópos képének tanulmányozása, felépítésük egyszerű lerajzolása és működésük bemutatása, a működések összekapcsolása a szervezetszintű folyamatokkal – A génműködés alapelveinek megértése:	

– ismeri az örökítőanyag többszintű szerveződését, képek, animációk alapján értelmezi a sejtekben zajló biológiai információ tárolásának, átírásának és kifejeződésének folyamatait; – tudja, hogy a sejtekben és a sejtek között bonyolult jelforgalmi hálózatok működnek, amelyek befolyásolják a génműködést, és felelősek lehetnek a normál és a kóros működésért is; – összehasonlítja a sejtosztódás típusait, megfogalmazza ezek biológiai szerepét, megérti, hogy a soksejtű szervezetek a megtermékenyített petesejt és utódsejtjei meghatározott számú osztódásával és differenciálódásával alakulnak ki; – ismeri az őssejt fogalmát, különféle típusait, jellemzőit, különbséget tesz őssejt és daganatsejt között; – felismeri az összefüggést a rák kialakulása és a sejtciklus zavarai között, megérti, hogy mit tesz a sejt és a szervezet a daganatok kialakulásának megelőzéséért.	aktív és nem aktív régiók , gének bekapcsolása, kikapcsolása, módosítása – Az őssejt és a differenciált sejt összehasonlítása génaktivitás alapján, a különbség felismerése őssejt és daganatsejt között – A sejtciklus biológiai szerepének, szakaszainak és szabályozásának megértése, a daganatelnyomó és DNS-javító fehérjék létezése, a programozott sejthalál szerepe. – A sejtosztódás egyes típusainak értelmezése, biológiai szerepének összekapcsolása az emberi sejtek, szervek működésével (őssejtek, differenciált sejt, sebgyógyulás, ivarsejtképzés) – A sejten belüli és a sejtek közötti jelforgalmi hálózatok biológiai jelentőségének felismerése egy-egy egyszerűbb példa alapján – Felismeri az összefüggést a rák kialakulása és a sejtciklus zavarai között, megérti, hogy mit tesz a sejt és a szervezet a daganatok kialakulásának megelőzéséért
Fogalmak	vírus, baktérium, prokarióta, eukarióta, gén, kromoszóma, fehérjeszintézis, sejtciklus, sejtosztódás, őssejt, differenciált sejt, mitózis, meiózis, jelforgalom, biológiai hálózat, daganatképződés, rák, GMO

Tematikai egység	**Az élet eredete és feltételei**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a földi élet keletkezését biológiai kísérletek és elméletek alapján magyarázza, erről megfogalmazza személyes véleményét is; – megkülönbözteti a valódi és az ősbaktérium fogalmát, tudja, hogy ezek az élővilág két külön rendszertani csoportjába tartoznak, érti és tényekkel igazolja az ősbaktériumok különleges élőhelyeken való életképességét; – biológiai és csillagászati tények alapján mérlegeli a földön kívüli élet valószínűsíthető feltételeit és lehetőségeit.	– Az élő állapot és kialakulásának magyarázása életkritériumok, a baktériumok sejtszerkezete alapján – Az ősbaktériumok különleges élőhelyeken való életképességének példákkal való igazolása – A Naprendszeren belüli és azon kívüli élet kutatási céljának, feltételezéseinek és eddigi eredményeinek ismerete	
Fogalmak	őslégkör, ősóceán, RNS-világ, prokarióta sejt, anaerob anyagcsere, cianobaktérium, UV-sugárzás és ózonpajzs, kozmikus sugárzás és földmágnesség, ősbaktérium, földön kívüli életlehetőségek	

Szabadon felhasználható (9 óra)

Tematikai egység	**Egyedszintű öröklődés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
filmvetítés	genetikai rendellenességek	
Fogalmak	öröklődés, autoszóma, ivari kromoszóma, mutáció	

Tematikai egység	**Az élőlények jellemzői, viselkedés és környezet**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
összefoglalás	öröklött és tanult magatartásformák ismétlése	
számonkérés	öröklött és tanult magatartásformák összehasonlítása példákkal	
Fogalmak	öröklött, tanult, feltételes, feltétlen reflex, megszokás, mimikri, párválasztás, udvarlás, kommunikáció, feromonok	

Tematikai egység	**A biológiai evolúció**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
filmvetítés	Az emberréválás folyamata	
Fogalmak	evolúció, Darwin, emberelődök, ősember, előember, mai ember	

Tematikai egység	**Ember és bioszféra - fenntarthatóság**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
gyakorlati óra (vetélkedő)	Föld napja	
gyakorlati óra	Víz világnapja	
Fogalmak	Föld, víz, levegő védelme, nemzetközi programok	

Tematikai egység	**Az élet eredete és feltételei**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
összefoglalás	biológia és határtudományok	
Fogalmak	élő, élettelen, szerves, szervetlen, életfeltétel	

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (71 óra)

Tematikai egység	**A változékonyság molekuláris alapjai**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri az örökítőanyag bázissorrendjének vagy bázisainak megváltozásához vezető folyamatokat, konkrét esetekben azonosítja ezek következményeit; – az örökítőanyag felépítéséről és működéséről alkotott tudását összefüggésbe hozza a géntechnológia, a génszerkesztés céljával és módszertani	– A DNS bázissorrendje, a fehérje aminosavsorrendje, térszerkezete és biológiai funkciója, valamint a tapasztalható jelleg közötti összefüggés példaszerű bemutatása – A mutációk és a betegségek (anyagcserezavarok, daganatos betegségek) összefüggéseinek felismerése,	

alapjaival, tényekre alapozottan, kritikai szemlélettel elemzi a genetikai módosítások vélt vagy valós előnyeit és kockázatait; – felismeri a kapcsolatot az életmód és a gének kifejeződése között, érti, hogy a sejt és az egész szervezet jellemzőinek kialakításában és fenntartásában kiemelt szerepe van a környezet általi génaktivitás-változásoknak.	konkrét példa elemzése – A szerzett tulajdonságok örökölhetősége, epigenetikai hatások értelmezése: az életmóddal (táplálkozás, mozgás, dohányzás) és más környezeti hatásokkal (pl. stressz) módosítható genetikai információ (pl. miért nem mindegy, hogy valamely tulajdonság az apai vagy anyai gén által kódolt) – A DNS-bázissorrend megállapítás jelentőségének felismerése, a DNS-chip, a genetikai ujjlenyomat módszerének bemutatása, a gyakorlati alkalmazások példáinak áttekintése és értékelése – A géntechnológiák céljának és eljárásainak megismerése, a rekombináns DNS, a génszerkesztés, a klónozás biológiai alapjainak és gyakorlati felhasználásának (pl. igazságügyi orvostani és diagnosztikai vizsgálatok) bemutatása – A géntechnológia orvostudományban, gyógyszeriparban, növénytermesztésben, állattenyésztésben, élelmiszeriparban való alkalmazásának példákkal történő bemutatása (humán genom projekt, génterápia, genetikailag megváltoztatott élőlények) – A bioinformatika céljának, alkalmazási lehetőségeinek és jövőbeli jelentőségének megértése (pl. evolúciós leszármazási kapcsolatok keresése adatbázisok alapján, kapcsoltság elemzése egyes betegségek és gének összefüggésének vizsgálatához, jelátviteli hálózatok modellezése) – A bioetika kialakulására vezető okok és a főbb alkalmazási területek áttekintése, bioetika alapelvein alapuló érvelés (pl. a genetikai kutatások előnyei és kockázatai, az állatkísérletek kérdései, transzplantáció és biorobotika, jövőbeli hatások előrejelzése)
Fogalmak	mutáció, mutagén, epigenetikai hatás, géntechnológia, klónozás, génszerkesztés, génmódosítás, géndiagnosztika, bioinformatika, bioetika

Tematikai egység	**Anyagforgalom**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a táplálkozás, a légzés, a keringés és a kiválasztás szervrendszerének elemzése	– Az emberi tápcsatorna szakaszainak és azok felépítésének elemzése, a fontosabb élettani funkciók vizsgálata és összehasonlítása	

alapján magyarázza az emberi szervezet anyag- és energiaforgalmi működésének biológiai alapjait.	– Az emberi táplálkozás mennyiségi és minőségi kritériumainak elemzése, az egészséges táplálkozás alapelveinek megismerése, az alkalmazás képességének fejlesztése – Az emberi légzőszervrendszer felépítésének és működésének vizsgálata – A légúti fertőzések típusainak és tüneteinek ismerete, a légszennyező anyagok egészségkárosító hatásainak elemzése – Az emberi keringési rendszer felépítése és működésének vizsgálata, a gyakoribb betegségeinek elemzése – Az emberi kiválasztó szervrendszer felépítése és szerepe a szervezet homeosztázisában, a húgyúti fertőzések tüneteinek ismerete, a művesekezelés elvének és alkalmazási módjának megismerése
Fogalmak	bélcsatorna, légutak, légzőmozgások, légszennyezés, szív, keringési rendszer, vér, magas vérnyomás betegség, infarktusveszély, agyvérzés, kiválasztó szervrendszer

Tematikai egység	**Testkép, testalkat, mozgásképesség**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– kiegyensúlyozott saját testképpel rendelkezik, amely figyelembe veszi az egyéni adottságokat, a nem és a korosztály fejlődési jellegzetességeit, valamint ezek sokféleségét; – az emberi test kültakarójának, váz- és izomrendszerének elemzése alapján magyarázza az ember testképének, testalkatának és mozgásképességének biológiai alapjait; – elemzi az ember mozgásképességének biokémiai, szövettani és biomechanikai alapjait, ezeket összefüggésbe hozza a mindennapi élet, a sport és a munka mozgásformáival, értékeli a rendszeres testmozgás szerepét egészségének megőrzésében.	– Az emberi szervek helymeghatározása a test anatómiai síkjai, tengelyei és irányai szerint – Az emberszabású majmok, az előemberek, az ősemberek és a mai ember anatómiai jellemzőinek összehasonlítása, a fejlődési folyamat értelmezéseA bőr három fő rétegének megismerése és a rétegek funkcióinak elemzése, egészségtani vonatkozások – Az ember helyváltoztató mozgását lehetővé tevő belső váz és az erre felépülő vázizomzat együttes működésének értelmezése modellek, animációk, képek alapján – Az emberi csontváz három fő táján (fej, törzs, végtagok) elhelyezkedő csontok, a végtagok főbb izmainak megismerése, az anatómiai és élettani kapcsolatok elemzése, egészségtani vonatkozások – A csontok, izmok együttműködésének biomechanikai értelmezése, modellezése	
Fogalmak	emberszabású majmok, előemberek, ősemberek, mai ember, bőr, bőrszín, bőrvizsgálat, fejváz, törzsváz, végtagváz, hajlító- és feszítőizom, záróizmok, mimikai izmok, ízület, sportsérülések	

Tematikai egység	**Érzékelés, szabályozás**	**Órakeret 12 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
– az ideg-, hormon- és immunrendszer elemzése alapján magyarázza az emberi szervezet információs rendszerének biológiai alapjait.	– A bőr, a szem és a fül felépítése és érzékelő működésének vizsgálata, a leggyakoribb érzékszervi megbetegedések okainak és megelőzési lehetőségeinek áttekintése – Reflextípusok megkülönböztetése, elvégzett reflexvizsgálatok értelmezése – A hormonrendszer szabályozó szerepének értelmezése, az agyalapi mirigy, a mellékvese, a hasnyálmirigy és a pajzsmirigy által termelt hormonok hatásainak elemzése – Az ember központi és környéki idegrendszerének megismerése konkrét példákon keresztül (pl. mozgásszabályozás, vérnyomás-szabályozás, a vércukorszint és a vér ozmotikus koncentrációjának szabályozása) – Az emberi immunrendszer felépítésének és működésének elemzése animációk alapján, a fertőzés, a gyulladás, az allergia kialakulására vonatkozó tudományos cikkek elemzése, a betegségek kialakulásának megelőzésére, csökkentésére irányuló egyéni cselekvési lehetőségek számbavétele
Fogalmak	mechanikai és hőérzékelés, reflex, látás, szemhibák és -betegségek; hallás, külső, középső, belső fül; egyensúlyozás, hormon, agyalapi mirigy, hasnyálmirigy, mellékvese, pajzsmirigy, központi és környéki idegrendszer, immunrendszer, immunválasz, kórokozó, antigén, antitest, védőoltás, gyulladás, allergia, bőrflóra, fertőzés, járvány

Tematikai egység	Az emberi nemek és a szaporodás biológiai alapjai	Órakeret 10 óra

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
– ismeri a férfi és a női nemi szervek felépítését és működését, a másodlagos nemi jellegeket és azok kialakulási folyamatát, ismereteit összekapcsolja a szaporító szervrendszer egészségtanával; – biológiai ismereteit is figyelembe véve értékeli az emberi szexualitás párkapcsolattal és tudatos családtervezéssel összefüggő jelentőségét; – megérti a fogamzásgátlók hatékonyságáról szóló információkat, a személyre szabott, orvosilag ellenőrzött	– Az emberi nemek kromoszómák (X, Y) általi meghatározottságának ismerete – A nemi jellegek és működések hormonok általi szabályozottságának megértése, a főbb hormonok és hatásaik azonosítása – Az elsődleges és másodlagos nemi jelleg fogalmi értelmezése, biológiai szempontú leírása – A női és a férfi szaporodási szervrendszer szerveinek (külső és belső nemi szervek) megismerése, a felépítés és a működés összekapcsolása – A menstruációs ciklus hormonális szabályozásának értelmezése – Az emberi szexualitás, a nemi kapcsolatok biológiai alapjainak megismerése, a szexualitás egyéni boldogsággal, párkapcsolatokkal összefüggő funkcióinak megbeszélése – A biztonságos nemi élet fontosságának felismerése, a nemi betegségek megelőzési módjainak megismerése, a

fogamzásgátlás fontosságát; – ismeri a fogamzás feltételeit, a terhesség jeleit, bemutatja a magzat fejlődésének szakaszait, értékeli a terhesség alatti egészséges életmód jelentőségét; – felsorolja az emberi egyedfejlődés főbb szakaszait, magyarázza, hogyan és miért változik a szervezetünk az életkor előrehaladásával, értékeli a fejlődési szakaszok egészségvédelmi szempontjait, önmagát is elhelyezve ebben a rendszerben.	nemi higiénia gyakorlati szempontjainak áttekintése – A családtervezésről meglévő előzetes tudás felszínre hozása, etikai szempontú megbeszélése – Mechanikai és hormonális fogamzásgátlás mechanizmusainak értelmezése és elemzése – A fogamzás feltételeinek, folyamatának megismerése, a terhesség kezdeti jeleinek megbeszélése, a terhességi vizsgálatok biológiai hátterének értelmezése – A terhességi szűrővizsgálatok formáinak megismerése és összehasonlítása – A várandósság alatti élettani, hormonális változások értelmezése és elemzése – Az embrionális és a magzati fejlődés biológiai történéseinek elemzése, a folyamatok anatómiai és időbeli elhelyezése – A szülés szakaszai, a folyamat során végbemenő élettani változások, működések elemzése – A születés utáni egyedfejlődés főbb szakaszainak vázlatos áttekintése, a jellegzetes élettani és pszichikai változások azonosítása – A gyermekek megfelelő testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését biztosító családi és társadalmi hatások megbeszélése – A gyermekgondozás társadalmi szinten kialakult segítő szolgálatainak és egyéb formáinak áttekintése, a gyermekorvosi és a védőnői hálózat működésének megismerése – A veleszületett rendellenességek biológiai hátterének értelmezése, a gyakoribb formák bemutatása, az ezzel kapcsolatos genetikai és magzati vizsgálati lehetőségek áttekintése
Fogalmak	nemi kromoszómák, nemi jellegek, ivari őssejtek, here, hímivarsejt, tesztoszteron, petefészek, petesejt, peteérés, méh, menstruáció, zigóta, embrió, magzatburok, magzat, fogamzás és fogamzásgátlás, családtervezés, FSH, LH, progeszteron, ösztrogén, HCG, veleszületett rendellenességek, magzati szűrővizsgálatok

Tematikai egység	**A lelki egyensúly és a testi állapot összefüggése**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a biológiai működések alapján magyarázza a stressz fogalmát, felismeri a tartós stressz egészségre gyakorolt káros hatásait, igyekszik azt elkerülni, csökkenteni; – ismeri a gondolkodási folyamatokat és az érzelmi és motivációs működéseket meghatározó tényezőket, értékeli az érzelmi és az	– Az emberi viselkedés biológiai gyökereinek és emberi sajátosságainak elemzése az állatok viselkedésével történő összehasonlítás és az evolúciós megközelítés alapján – A stresszhatás mértékétől és időtartamától függő élettani, viselkedésbeli változások (vészreakció, szimpatikus túlsúly) felismerése és megkülönböztetése, a legális stresszoldás melletti érvelés	

értelmi fejlődés kapcsolatát; – ismeri a mentális egészség jellemzőit, megérti annak feltételeit, ezek alapján megtervezi az egészségmegőrző magatartásához szükséges életviteli elemeket; – megérti az idegsejtek közötti jelátviteli folyamatokat, és kapcsolatba hozza azokat a tanulás és emlékezés folyamataival, a drogok hatásmechanizmusával; – az agy felépítése és funkciója alapján magyarázza az információk feldolgozásával, a tanulással összefüggő folyamatokat, értékeli a tanulási képesség jelentőségét az egyén és a közösség szempontjából; – biológiai folyamatok alapján magyarázza a függőség kialakulását, felismeri a függőségekre vezető tényezőket, ezek kockázatait és következményeit.	– A gondolkodás folyamatát meghatározó tényezők bemutatása egy konkrét esetre (probléma megoldására) alkalmazva – A mentális egészséget is figyelembe vevő (saját, családtag, barát) egészségmegőrző program megtervezése, bemutatása, mobiltelefonos applikációk felhasználása – A drogok és más függőségek okozta hatások jeleinek és mechanizmusainak értelmezése – Az idegsejt ingerelhetőségének magyarázása, fő funkcióinak értelmezése (információfelvétel, -feldolgozás, -továbbítás, -átadás), kapcsolata a tanulási és emlékezési folyamatokkal – Az idegsejtek hálózatokba szerveződésének megértése, a magasabb rendű működésekben játszott szerepük értékelése – Esettanulmányok, mobiltelefonos applikációk, képek alapján annak megértése, hogy a halántéklebenynek a memória kialakításában, a homloklebenynek (neokortex) a kognitív funkciókban van kiemelkedő szerepe – A tanulás biológiai funkcióinak bemutatása, az eltérő tanulási képesség lehetséges okainak és formáinak feltérképezése, a következmények megvitatása – A függőségek összekapcsolása biológiai tényezőkkel (genetikai hajlamok, egyes agyterületek szinapszisainak megváltozása), a függőségekből eredő kockázatok, következmények felismerése esettanulmányok alapján
Fogalmak	öröklött és tanult viselkedési elemek, agresszió, altruizmus, stressz, gondolkodás, agykéreg, szinapszis, idegsejthálózat, mentálhigiéné, motiváció, tanulás, emlékezés, érzelmek, drog, függőség

Tematikai egység	**Az egészségügyi rendszer, elsősegélynyújtás**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri az orvosi diagnosztika, a szűrővizsgálatok és védőoltások célját, lényegét, értékeli ezek szerepét a betegségek megelőzésében és a gyógyulásban; – megkülönbözteti a házi- és a szakorvosi ellátás funkcióit, ismeri az orvoshoz fordulás módját, tisztában van a kórházi ellátás indokaival, jellemzőivel; – ismeri a leggyakoribb fertőző	– Az orvosi diagnosztika céljának, legfontosabb eljárásainak megismerése – A legfontosabb laboratóriumi vizsgálatok céljának, indokoltságának, egyes módszereinek és gyógyítással kapcsolatos jelentőségének értékelése – Egyes orvosi képalkotó eljárások céljának, alkalmazásuk indokoltságának megértése (példákon keresztül), szükségességüknek az előnyök és kockázatok mérlegelésén alapuló elfogadása	

betegségek kiváltó okait, ismeri a fertőzések elkerülésének lehetőségeit és a járványok elleni védekezés módjait; – ismeri a leggyakoribb népbetegségek (pl. szívinfarktus, stroke, cukorbetegség, allergia, asztma) kockázati tényezőit, felismeri ezek kezdeti tüneteit; – korábbi elsősegélynyújtással kapcsolatos ismereteinek és készségeinek alkalmazásával képes a bekövetkezett balesetet, rosszullétet felismerni, segítséget (szükség esetén mentőt) hívni, valamint elsősegélyt nyújtani; – az emberi szervezet felépítéséről, működéséről szerzett tudását, eddigi elsősegélynyújtással kapcsolatos ismereteit és készségeit az egészséges életvitel kialakításában és az elsősegélynyújtásban alkalmazza; – szükség esetén képes a sérült vagy beteg személy ellátását a rendelkezésre álló eszközökkel (vagy eszköz nélkül) megkezdeni (sebellátás, vérzéscsillapítás, eszméletlen beteg ellátása, szabad légút biztosítása); – ismer és alkalmaz az egészségi állapot jelzésében, a betegségek felismerésében vagy egészségügyi vészhelyzetek kezelésében segítséget nyújtó mobiltelefonos applikációkat; – szükség esetén alkalmazza a felnőtt alapszintű újraélesztés műveleteit (CPR), képes félautomata defibrillátor alkalmazására.	– A különféle sugárzások okozta megbetegedések okainak elemzése, kialakulásuk csökkentésének megismerése – Konkrét példák, esettanulmányok és filmek alapján a különféle típusú orvosi ellátások (házi-, szakorvosi, kórházi) céljának, egymással való összefüggésének megértése – A betegjogi képviselet lehetőségének, elérhetőségének ismerete, az igénybevétellel kapcsolatos tájékozottság megszerzése – A gyakoribb fertőző betegségek tüneteinek felismerése, az orvoshoz fordulás szükségességének felismerése, alapszintű járványügyi ismeretek megszerzése, a népességre kiterjedő védőoltások jelentőségének értékelése – Preventív szemléletű egészségműveltség kialakítása, a gyakoribb népbetegségek életmóddal összefüggő kockázati tényezőinek ismeretén alapuló életvitel kialakítása – A XXI. századi technológiákra alapozott egészségműveltség és -tudatosság, az önmegfigyelés, az otthoni mérések (testsúly, vérnyomás, vércukor) és mobiltelefonos applikációkon alapuló monitorozás lehetőségének megismerése – Az elsősegélynyújtás és életmentés elemi szabályainak gyakorlatban történő kivitelezése szimulációk során, telefonos applikációk alkalmazása – A mentőhívás lépéseinek és alapszabályainak megismerése, gyakorlása – A klinikai halál és a biológiai halál fogalmának értelmezése, annak megértése, hogy a halál nem pillanatnyi esemény, hanem folyamat, mely visszafordítható, ha az elsősegélynyújtó haladéktalanul és szakszerűen megkezdi az újraélesztést – A berendezés nélküli alapfokú újraélesztési eljárások megismerése és gyakorlati alkalmazása – A félautomata defibrillátor működési mechanizmusának megismerése és alkalmazásának gyakorlati elsajátítása – A vérzések leggyakoribb okainak és a vérzéscsillapítás módjainak megismerése, alkalmazásuk képességének megszerzése – Sebtípusok megismerése és a fertőtlenítés, sebellátás szabályainak gyakorlati elsajátítása

	– Csonttörések típusainak, valamint a nyílt és zárt törések ellátásának megismerése – Ficam, rándulás ellátási szabályainak megismerése – Égési sérülési fokozatok megismerése, összehasonlítása, az égési sérülések alapvető ellátási teendőinek megismerése – Áramütést szenvedett egyén ellátásakor szükséges alapvető teendők megismerése – Mérgezési tünetek megismerése és az ellátás lépéseinek gyakorlati alkalmazása – Eszméletvesztést szenvedett egyén ellátási módjának megismerése
Fogalmak	laborvizsgálat, lelet, vérnyomás mérése, UH, röntgen, CT, MR, sugárbetegségek, betegjogok, népbetegség, fertőzés, járvány, újraélesztés, stabil oldalfekvés, defibrillátor, ájulás, sokkos állapot, vérzéstípusok, fertőtlenítés, csonttöréstípusok, ficam, égési sérülések fokozatai, mérgezések típusai

Szabadon felhasználható (1 óra)

Tematikai egység	**Az egészségügyi rendszer, elsősegélynyújtás**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
újraélesztés	újraélesztő készülék használata a gyakorlatban, szakember segítségével	
Fogalmak	elsősegély, segítséghívás, mellkaskompresszió	

Biológia 11. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként
Kötelező összesen: 68 óra

Tematikai egység	Órakeret
1. A mi bolygónk: Az élet története	6 óra
2. A mi bolygónk: Földi édenkertek	6 óra
3. Alkalmazkodás a változó környezethez	9 óra
4. Velünk élő élővilág	6 óra
5. Testünk az időben	6 óra
6. Utak az egészséghez	6 óra
7. Szenvedélyeink nyomában	6 óra
8. Ételek, élelmiszerek, táplálkozás	6 óra
9. Az egészséges környezet	6 óra
10. Genetikai örökségünk	6 óra
11. Biológia és jövő	5 óra
Összesen:	**68 óra**

Szabadon felhasználható óraszámok témakörönként
Szabadon felhasználható összesen: 4 óra

Tematikai egység	Órakeret
Velünk élő élővilág	2 óra
Szenvedélyeink nyomában	2 óra
Összesen:	**4 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	2	72	68	4	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**
1. A mi bolygónk: Az élet története	6	6	0	0	0	6
2. A mi bolygónk: Földi édenkertek	6	6	0	0	0	6
3. Alkalmazkodás a változó környezethez	9	9	0	0	0	9
4. Velünk élő élővilág	6	6	2	0	0	8
5.Testünk az időben	6	6	0	0	0	6
6. Utak az egészséghez	6	6	0	0	0	8
7. Szenvedélyeink nyomában	6	6	2	0	0	2
8. Ételek, élelmiszerek, táplálkozás	6	6	0	0	0	6
9. Az egészséges környezet	6	6	0	0	0	6
10. Genetikai örökségünk	6	6	0	0	0	6
11. Biológia és jövő	5	5	0	0	0	6
Összesen	**68**	**68**	**4**	**0**	**0**	**72**

11. évfolyam
Kötelező tartalom (68 óra)

Tematikai egység	**A mi bolygónk: Az élet története**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

− a földi élet keletkezésére és további alakulására vonatkozó feltételeket, elméleteket fogalmaz meg, a történéseket a megfelelő időskálán elhelyezi, ezekhez hiteles forrásokat használ fel; − értelmezi az evolúció fogalmát, alkalmazza a fajok kialakulására és kihalására vonatkozó magyarázatok megfogalmazásában; − az evolúcióval kapcsolatos tévképzetek eloszlatására felhasználja az evolúciókutatás eredményeit; − érti a mikroorganizmusok szerepének jelentőségét az élet kialakulásában; − érdeklődik a földtörténeti múlt iránt, tájékozott a már kihalt, jelentősebb élőlénycsoportok főbb jellemzőivel és a velük kapcsolatos evolúciós eseményekkel kapcsolatban; − a Naprendszer égitesteinek fizikai, kémiai jellemzését felhasználva tényekkel alátámasztott véleményt fogalmaz meg a Földön kívüli élet lehetőségeiről, az ezzel kapcsolatos kutatások céljáról, irányairól és eddigi eredményeiről.	– Az élet fogalmának körüljárása, az életfeltételek elemzése (miért alkalmas a Föld az életre) − Az ősi Föld és a mai környezetünk közötti lényegi különbségek (pl. oxigén jelenléte, átlaghőmérséklet) bemutatása − A földtörténet idődimenzióinak megértése, az időskála egységeiről való tájékozódás − A földtörténeti múltról szerezhető tudásunk forrásainak elemzése (pl. fosszíliák, lenyomatok, kövületek), a közvetett és a közvetlen kormeghatározási módszerek elvének megértése − Az élővilág főbb fejlődési szakaszainak és történéseinek időbeli elhelyezése − A korai mikrobiális életközösségek jelentőségének felismerése, a kemo- és fotoautotrófia megjelenésének és hatásainak (pl. sztromatolitok oxigéntermelése) értékelése – A jelentősebb fajkeletkezési és kihalási események időbeli elhelyezése, az okokra vonatkozó elméletek mérlegelő áttekintése – A kihalt őshüllők néhány csoportjának és fajainak tanulmányozása, bemutatása – Az emlősök és a madarak térnyerésére vezető okok és folyamatok elemzése – Az evolúcióval kapcsolatos elméletek és tévhitek elemzése
Fogalmak	élet, életfeltételek, evolúció, földtörténeti időskála, prekambrium, kambrium, kemoszintézis, fotoszintézis, sztromatolit, kihalási esemény

Tematikai egység	**A mi bolygónk: Földi édenkertek**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
− a Föld nagy zonális életközösségeit elhelyezi a földrajzi térképen; − megérti és példákkal igazolja az élettelen és élő környezeti tényezők egymásrautaltságát; − leírások, képek és videók keresése és elemzése alapján beszámolót készít a jellegzetes szárazföldi biomok, pl. a		− A földi élővilág jellegzetes, globális szintű, jól megkülönböztethető életközösségeinek összehasonlítása, jellemzése − Az éghajlati jellemzők és a biomok növény- és állatvilága közötti összefüggések vizsgálata néhány tipikus szárazföldi életközösségben (pl.

sivatagok, esőerdők, és/vagy a tengeri életközösségek, pl. korallszirtek, sarkvidéki tengerek jellegzetes élőlényeiről, a környezet és az élővilág állapotáról, igazolja a biomok élővilágának sokszínűségét és sérülékenységét; – képes a bioszférát önszabályozó ökológiai rendszerként is értelmezni, ismeri a Gaia-elmélet alapvető állításait, amelyekkel kapcsolatban véleményt, következtetéseket fogalmaz meg.	sarkvidék, tundra, tajga, szavanna, sivatag, esőerdő, lomberdő) – A tengerek élővilágának jellemzése, tipikus élőhelyek, érdekes fajok, populációk közötti kapcsolatok bemutatása – A bioszféra szintű kapcsolódások néhány példájának megbeszélése (pl. fajok vándorlása, szaharai por termékenyítő hatása, tengeri madarak szerepe), az egyensúly jelentésének és jelentőségének megbeszélése – A Gaia-elmélet főbb gondolatainak megbeszélése, jelentőségének értékelése
Fogalmak	bioszféra, biom, éghajlat, tundra, tajga, lomberdő, esőerdő, szavanna, tengerek élővilága, plankton, Gaia

Tematikai egység	**Alkalmazkodás a változó környezethez**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– megérti és példákkal igazolja, hogy az élőlények környezetének **lassú, fokozatos változásával új fajok jöhetnek létre, egyensúlyi helyzetet alakítva ki az adott faj és a környezet között;** – **felismeri, hogy a környezeti tényezők túl gyors változását az élőlények képtelenek követni, ami az élővilág pusztulásához, a biológiai sokféleség csökkenéséhez vezethet;** – **megérti, hogy egyéni és közösségi szinten is intézkedések szükségesek az éghajlatváltozás ügyében, mérlegeli a lehetséges alternatívákat, véleményt alkot és érvel;** – **megérti, miért globális probléma az édesvízhiány, a vizek szennyezettsége, megfogalmazza az egyén és a közösség lehetőségeit a problémák megoldására, az erre vonatkozó aktív tevékenységekre;**	– A külső környezeti tényezők megváltozásának (pl. vízellátottság, talajminőség, fény- és hőmérsékleti viszonyok megváltozása) hatására kialakult növényi életműködések elemzése – Az emberi civilizáció megjelenésével és fejlődésével összefüggő környezeti változások, a bioszférát átalakító hatások elemzése – Az ember természetátalakító tevékenységével összefüggő társadalmi, gazdasági okok és következmények példák alapján való elemzése – Az éghajlatváltozás életközösségekre gyakorolt hatásának elemzése, a természetes életközösségekben lejátszódó alkalmazkodási folyamatok példáinak megbeszélése – Az élőlények természetes kipusztulásának okelemzése	

– **szakkönyvek, internetes források segítségével felfedezi lakóhelyének természetvédelmi értékeit, megérti a határozókulcsok elvét, a fajok ökológiai mutatóit kapcsolatba hozza az élőlény környezethez való alkalmazkodásával;** – **példák segítségével bemutatja az idegenhonos inváziós fajok megjelenésének okait és következményeit;** – **példákon, személyes tapasztalatokon keresztül tájékozódik a környezet és természetvédelem szervezett lehetőségeiről, a hatósági jogkörökről és felelősségekről, valamint a civil szervezetek munkájáról.**	– A közelmúltban és a jelenben végbemenő, az emberi tevékenységgel közvetlen vagy közvetett módon kapcsolatba hozható biodiverzitás-csökkenés lehetséges okainak és várható következményeinek feltárása, a negatív hatások csökkentésének, illetve az alkalmazkodás lehetőségeinek keresése, példáinak bemutatása – Idegenhonos fajok gyakoribbá váló megjelenésének, az invazív jellegű terjedés okainak vizsgálata példák alapján – A környezet- és természetvédelem feladatainak, tevékenységének konkrét példák alapján való elemzése – Az aktív és passzív környezet- és természetvédelem összehasonlítása – A fenntarthatóság szempontjainak érvényesülése Magyarországon: környezeti, társadalmi és gazdasági tényezők elemzése
Fogalmak	élőhely, alkalmazkodás, biotikus és abiotikus környezeti tényezők, vízminőség, talajminőség, levegőminőség, természetvédelem, környezetvédelem, hulladékgazdálkodás, energiagazdálkodás

Tematikai egység	**Velünk élő élővilág**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– értékel és bemutat az emberrel állandó, illetve gyakori kapcsolatban lévő élőlényeket, megfigyelésekkel és vizsgálatokkal igazolja a közvetlen környezet élővilágának sokszínűségét és alkalmazkodását; – mikrobiológiai ismeretekre alapozott higiéniai szemlélettel rendelkezik, amelyet mindennapi életmódjában (pl. a testápolás, étkezés, lakókörnyezet tisztán tartása) is igyekszik érvényesíteni; – megfigyeli a lakókörnyezetében előforduló állatokat, azonosít gyakoribb növényfajokat, értékeli a biológiai sokféleség jeleit.		– Az ember közvetlen és tágabb környezetében élő növények és állatok vizsgálata, jellegzetes csoportok és fajok megismerése – Az emberi test mikrobiális életközössége (mikrobiom) biológiai jelentőségének értékelése – A lakásokban tartott növények és társállatok életminőséggel összefüggő szerepének értékelése, a megfelelő gondozási módok és azok fontosságának megismerése – A lakóhely/iskola környezetét jellemző abiotikus tényezők és az ott előforduló

	élővilág megfigyelése, kapcsolatuk sokoldalú elemzése – A városi környezet sajátos élőhelyeinek azonosítása, néhány városlakó állatfaj megfigyelése, leírása – A városi kertes övezetek és közparkok néhány jellegzetes növénycsoportjának, fajának azonosítása, felismerése
Fogalmak	élőhely, abiotikus tényező, mikroklíma, bélflóra, mikrobiom, botanikus kert

Tematikai egység	**Testünk az időben**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– biológiai, pszichológiai, társadalmi és etikai szempontból is elemzi a fogantatástól a halálig tartó életfolyamatok főbb szakaszait és lépéseit; – érvel az élet tisztelete és védelme mellett; – érti, hogy az emberi élet biológiai értelemben a fogantatással kezdődik, de a magzati élet védelmét a társadalmi környezetnek megfelelően a jog eszközeivel szabályozzák; – ismeri a fogamzás optimális előfeltételeit; – felismeri, hogy a fiatalkori, majd az időskori fejlődés egyaránt az élet része, amelyet az öröklődés mellett a környezet és az életvitel is alakíthat; – ismeri a testkép és az énkép kialakulásának tényezőit, megérti, hogy a testtudatosság egész életen át fejleszthető.		– Az egyedi élet kezdete: a fogamzással összefüggő biológiai jellegű kérdések megbeszélése – A szülés, születés biológiai történéseinek megismerése – Az ember életkori szakaszait jellemző testi és szellemi változások áttekintése – A személyiségfejlődés néhány pszichológiai modelljének (pl. Erikson, Maslow) összehasonlítása, megbeszélése – A testkép, énkép fogalma, biológiai és pszichológiai aspektusainak elemzése – Az öregedés evolúciós, élettani és társadalmi okainak és mechanizmusának áttekintése, a befolyásoló életviteli és környezeti tényezők azonosítása
Fogalmak	fogamzás, szülés; csecsemő-, kisgyermek-, fiatal-, felnőtt- és időskor; öregedés, személyiségfejlődés, énkép, testkép	

Tematikai egység	**Utak az egészséghez**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– példákkal, esettanulmányok elemzésével igazolja a környezeti hatások és az életvitel szerepét a betegségek megelőzésében, kialakulásában;		– Annak bemutatása, hogy a megfelelő életvitel (táplálkozás, mozgás, mentálhigiéné) hogyan segíti elő az egészség fenntartását, a betegségek kialakulásának, a vezető halálokoknak a

− szaktárgyi tudását képes alkalmazni az elsősegélynyújtásban, betegápolásban is, ehhez rendelkezik a megfelelő gyakorlati készségekkel is; − ismeri a szív- és érrendszeri betegségek kockázati tényezőit, a korai felismerést lehetővé tevő diagnosztikai lehetőségeket, ezzel összefüggésben vizsgálja a gyógyulási esélyeket; − tényekre alapozott véleményt alkot a rákbetegségek kialakulására vezető környezeti tényezőkkel kapcsolatban, tudja, hogy megfelelő életmód esetén van esély a betegség elkerülésére; − érti és elfogadja az egyén lehetőségeit és felelősségét a leggyakoribb fertőző megbetegedések megelőzésében, tájékozott a védőoltások fontosságáról és az antibiotikumok helyes használatáról; − példákat említ a történelem nagy járványaira, megfogalmazza a kiváltó okokat; − felismeri a szűrővizsgálatoknak a kockázatok és betegségek korai felismerésében játszott szerepét, erre felhívja családtagjai figyelmét is.	megelőzését, az utódgenerációk védelmét (epigenetikai hatás) − A gyakoribb és a térségünkben (pl. a klímaváltozás miatt) terjedőben lévő fertőző betegségek főbb jellemzőinek (fertőzési források, átviteli módok, egyéni és közösségi védelem) bemutatása − A szív- és érrendszeri betegségek életmóddal, környezeti minőséggel összefüggő kockázati tényezőinek feltárása, a megelőzés lehetőségeinek megbeszélése − A rákbetegségek lehetséges megelőzésének ismertetése, a célzott kezelés fogalmának értelmezése, a környezeti tényezők szerepének megértése a betegség kialakulásában − A korszerű gyógyítási technológiák költséghátterének elemzése, az egészségügyi ellátással kapcsolatos társadalmi ráfordítás szükségességének felismerése − Az elsősegélynyújtással és otthonápolással kapcsolatos alapvető ismeretek alkalmazása a mindennapi életben
Fogalmak	betegség, egészség, életvitel, megelőzés, mentálhigiéné, rákbetegség, célzott kezelés, elsősegélynyújtás, otthonápolás

Tematikai egység	Szenvedélyeink nyomában	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− hiteles források felhasználásával bemutatja az egyes szenvedélybetegség-típusok jellegzetességeit, az egészséges személyiségfejlődést befolyásoló tényezőit, a függőség komplex okait és a gyógykezelés lehetőségeit; − a légzőszervi megbetegedések népegészségügyi adatait összefüggésbe hozza a dohányzási szokásokkal, biológiai ismeretei alapján érvel a káros hatásokat okozó szenvedély ellen; − ismeri a különféle drogok, pszichotróp szerek biológiai hatásmechanizmusait, megkülönbözteti az alkalmi droghasználóra és a drogfüggő személyre gyakorolt pszichés és szervi hatásokat; − reális véleményt alkot az alkoholfogyasztás kultúrához köthető, valamint alkoholbetegséget jelentő formáiról, tisztában van a rendszeres, túlzott alkoholfogyasztás egészségkárosító hatásaival.	− A szenvedélyek és függőségek kialakulását elősegítő biológiai mechanizmusok, társadalmi tényezők és következmények azonosítása − A függőségek különféle típusai, elterjedtségük és hatásuk az életvitelünkre − A dohányzás káros hatásainak összegyűjtése, a dohányzási szokásokra vonatkozó hazai és nemzetközi adatok elemzése − Az alkoholfogyasztás élettani, pszichés és társadalmi hatásainak áttekintése, az alkoholbetegség fogalmi értelmezése − A különféle drogok élettani és pszichés hatásainak összehasonlító elemzése, a drogfogyasztás különféle formáinak és társadalmi kezelésének megbeszélése	
Fogalmak	szenvedélybetegség, alkoholbetegség, függőség, életvitel, mentálhigiéné, drogtípusok	

Tematikai egység	Ételek, élelemiszerek, táplálkozás	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− esettanulmányok, cikkek alapján értelmezi az élelmiszer-minőség és az élelmiszer-biztonság fogalmait, ezek kapcsolatát az élelmiszerek tartósításával, ételek elkészítésével, elfogyasztásával; − konkrét példákkal igazolja a fenntarthatóság és a táplálkozási szokások kapcsolatát, értelmezi az élelmiszer-fenntarthatóság fogalmát;	− Az alapanyagok termelésétől az élelmiszerek előállításán át az ételkészítésig húzódó láncolat felismerése − Termesztett növények, tenyésztett állatok, élelmiszer, táplálék, tápanyag fogalmak körüljárása, a fogalmak sokoldalú elemzése − Az élelmiszer-biztonság fogalmának értelmezése, tényezőinek és felelősségeinek azonosítása, jelentőségének értékelése	

− megkülönbözteti és konkrét esetekben megfelelően alkalmazza az élelmiszer, táplálék és tápanyag fogalmait; − felismeri az élelmiszerekben található anyagoknak a környezeti, biológiai forrásoktól az elfogyasztásukig tartó láncolatát, tudja, hogy az élelmiszerek minősége függ ezektől az útvonalaktól, elemzi az egészségtani kockázati tényezőket; − mindennapi életvitelében figyel az élelmiszerek és ételek eltarthatósági jellemzőire, érti az ezzel kapcsolatos jelöléseket, ismeri a megfelelő tárolás és tartósítás módjait; − környezeti fenntarthatóságra és egészségmegőrzésre alapozott mérlegelő szemlélettel viszonyul vásárlási és étkezési szokásaihoz.	− Az élelmiszerek minőségmegőrzését befolyásoló tényezők azonosítása, a tárolás és tartósítás eljárásainak megismerése − A mikroorganizmusok és az ember kapcsolatainak sokoldalú elemzése (élelmiszer-tartósítás, élelmiszer-higiénia, betegségek, humán mikrobiom) − Az ételkészítés során az alapanyagokban bekövetkező változások elemzése, az egyes ételkészítési technológiák egészségre gyakorolt hatásának vizsgálata − A Föld növekvő népességének élelmezésével összefüggő ellentmondások és problémák elemzése (túltermelés, élelmiszer-pazarlás, elhízási járvány, alultápláltság, éhínségek) − A fenntarthatóságot figyelembe vevő, tudatos élelmiszer-fogyasztás szempontjainak összegyűjtése, megbeszélése
Fogalmak	élelmiszer, étel, tápanyag, éhínség, ételtartósítás, tenyésztés, termesztés, helyi eredetű élelmiszerek, élelmiszer-biztonság, élelmiszer-fenntarthatóság

Tematikai egység	**Az egészséges környezet**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
− konkrét példákkal, esettanulmányok elemzésével igazolja, hogy a környezeti (biotikus, abiotikus) hatásoknak meghatározó szerepe van testi és lelki egészségünkre; − példákkal igazolja az egészséges környezet és a fenntarthatóság szoros összefüggéseit; − megérti, hogy a környezetszennyezés súlyos egészségügyi károkat okozhat, és a környezetvédelmet már a lakóhelyiségében kell elkezdeni, ismeri a lakóterek levegőminőségét, ezen keresztül az ember egészségét		− Az emberi környezet rendszerszintű értelmezése, a testfelszíntől a globális szintig − A mikroorganizmusok és az ember sokoldalú kapcsolatának vizsgálata, a mikrobák jelenlétének pozitív és negatív hatásai − A személyi higiénia szempontjainak és a tisztálkodás, testápolás megfelelő módszereinek biológiai ismeretekre alapozott áttekintése − A lakóhelyiségek levegőminőségét befolyásoló hatások, gyakoribb

befolyásoló legfontosabb vegyi anyagokat, értékeli ezek határértékeken alapuló szabályozását; - esettanulmányok, adatbázisok alapján elemzi a saját települése levegőminőségi helyzetét, összehasonlításokat végez más településekkel, igyekszik azonosítani a szennyező forrásokat, és számba veszi a helyzet javítására megtehető intézkedéseket; - ismeretei alapján reális véleményt alakít ki az ivóvízminőséggel kapcsolatban, mérlegelő szemlélettel viszonyul a különféle hiedelmekkel, divatokkal szemben; - értékeli és védi a környezetében található parkokat, zöldövezeti területeket és természeti tájakat, életvitelében helyet kap a természettel való rendszeres, pihenés és rekreáció jellegű kapcsolat.	légszennyező anyagok, forrásaik és egészségügyi hatásaik megismerése - Az építőanyagok, bútorok és a lakásberendezés egészséges környezettel való összefüggése, a kiválasztási és tervezési szempontok megbeszélése - A települési lakóövezetek levegőminőségének tényezői, a légszennyező anyagoknak (pl. nitrogén-oxidok, lebegő por, ózon) való hosszú távú kitettség egészségkárosító hatásainak felismerése - A biológiai jellegű kommunális hulladékok (pl. ételmaradékok, zöldhulladékok) csökkentési lehetőségeinek és a kezelés fenntartható formáinak megismerése - Az ivóvíz (csapvíz) minőségével kapcsolatos tények, adatok gyűjtése, a tévhitek megbeszélése - A városi/települési zöldterületek természetvédelmi, mikroklíma-javító és rekreációs jelentőségének értékelése - Az egészséges környezet fenntarthatósági kritériumként való értelmezése
Fogalmak	lebegő por, nitrogén-oxidok, levegőminőség, vízminőség

Tematikai egység	**Genetikai örökségünk**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- példákat mutat be a gének (génhálózatok) megnyilvánulása és a környezeti hatások közötti kapcsolatra; - megadott szempontok alapján családfákat értelmez; - ismeri, hogy a molekuláris genetikai módszerekkel örökletes betegségek diagnosztizálhatók; - felismeri, hogy a környezeti és életviteli hatások epigenetikai jellegű, nemzedékek	- Az ember öröklött és szerzett tulajdonságainak megkülönböztetése, ezek arányának és összefüggésének elemzése - A genetikai meghatározottság érvényre jutása, a genom és a fenom fogalmi megkülönböztetése - Az emberi faj sokféleségében rejlő biológiai és esztétikai értékek felismerése és elfogadása	

közötti átörökítést okozhatnak, ismer példákat ennek molekuláris szintű mechanizmusaira; – hiteles forrásokra hivatkozva az öregedést kialakító folyamatokra vonatkozó elméletet fogalmaz meg.	– A családtörténet, a családfa biológiai alapú értelmezése, a generációk közötti átörökíthetőség valószínűségi jellegének felismerése – A fogantatástól a halálig tartó egyedfejlődés genetikai programozottságának, a növekedés és fejlődés, valamint az öregedés folyamatának biológiai tényekre alapozott értelmezése – A genetikai betegségek típusainak összehasonlítása esetleírások, kórtörténetek alapján – A hajlam, a környezeti és életviteli hatások közötti összefüggés vizsgálata a poligénes genetikai betegségek esetében – A környezeti és életviteli hatások epigenetikai átörökítési lehetőségének felismerése – A génvizsgálatokkal szerezhető információk jelentősége, a felmerülő etikai és életviteli kérdések megbeszélése
Fogalmak	genom és fenom, genetikai betegség, hajlam, epigenetika, örökölhetőség, egyénre szabott gyógyászat

Tematikai egység	**Biológia és jövő**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– hiteles források ismerete alapján tájékozott a biológiai tudományok azon kutatási területeiről, melyekben az egyén és környezete jövőjének kérdése kiemelt jelentőséggel bír; – példák elemzése alapján megérti és elfogadja, hogy a modelleken alapuló előrejelzés természeténél fogva valószínűségi jellegű, és a modellek bonyolultsága is korlátozott; – ismer az ember várható élettartamának alakulását befolyásoló tényezőket, aktuális nemzeti és világtrendeket.		– A tudományos alapon működő (pl. adatbázisok elemzésén alapuló) előrejelzés fontosságának megértése (pl. klímaváltozás következményei, betegségek gyógyítása) – A klímamodellek által adott valószínűségi jövőképek, forgatókönyvek biológiai vonatkozásainak összegyűjtése, összehasonlítása – A Földön kívüli életformák utáni kutatás céljainak, módszereinek, eddigi és a jövőben várható eredményeinek áttekintése, értelmezése
Fogalmak	tudományos előrejelzés	

Szabadon felhasználható (4 óra)

Tematikai egység	**Velünk élő élővilág**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Filmvetítés	Egy élőhely életközössége	
Fogalmak	védett természeti érték, nemzeti park	

Tematikai egység	**Szenvedélyeink nyomában**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Drogprevenciós előadás, beszélgetés szakember bevonásával	szenvedélybetegségek kialakulásának megelőzése	
Fogalmak	szenvedélybetegségek, kábítószer, alkoholizmus	

Földrajz 9-10. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1.Tájékozódás a kozmikus térben és az időben	6 óra
2. A kőzetburok	11 óra
3. A légkör	9 óra
4. A vízburok	7 óra
5. A geoszférák kölcsönhatásai és összefüggései	15 óra
6. Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században	7 óra
7. A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig	17 óra
8. Magyarország és Kárpát-medence a 21. században	9 óra
9. A pénz és a tőke mozgásai a világgazdaságban	7 óra
10. Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái	14 óra
Kötelező összesen:	**102 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
9. évf.	2	72	72	0	0	0
10. évf.	1	36	30	6	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	9. évfolyam kötött	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	10. évfolyam kötött	**10. évfolyam összes**
17. Tájékozódás a kozmikus térben és az időben	**6**	0	0	0	0	**6**	0	0	0	0	**0**
18. A kőzetburok	**11**	0	0	0	0	**11**	0	0	0	0	**0**
19. A légkör	**9**	0	0	0	0	**9**	0	0	0	0	**0**
20. A vízburok	**7**	0	0	0	0	**7**	0	0	0	0	**0**
21. A geoszférák kölcsönhatásai és összefüggései	**15**	0	0	0	0	**15**	0	0	0	0	**0**
22. Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században	**7**	0	0	0	0	**7**	0	0	0	0	**0**

23. A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig	**17**	0	0	0	0	**17**	0	0	0	0	**0**
24. Magyarország és Kárpát-medence a 21. században	**0**	0	0	0	0	**0**	9	2	0	0	**11**
25. A pénz és a tőke mozgásai a világgazdaságban	**0**	0	0	0	0	**0**	7	2	0	0	**9**
26. Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái	**0**	0	0	0	0	**0**	14	2	0	0	**16**
Összesen	***72***	0	0	0	0	**72**	30	6	0	0	**36**

9. évfolyam

Kötelező alap óraszám (72 óra)

Tematikai egység	**Tájékozódás a kozmikus térben és az időben**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A különböző léptékű és típusú térképek és műholdfelvételek összehasonlításával, valamint a segítségükkel történő környezeti változások megfigyelésével és elemzésével az analizáló és szintetizáló, valamint a problémaközpontú gondolkodás fejlesztése – A témakörhöz kapcsolódó online, szabad felhasználású szoftverek órai, frontális vagy csoportmunka keretek között és önálló munkában történő alkalmazásával a digitális kompetencia és a szociális készségek fejlesztése – A földrajzi térben való tájékozódás fejlesztése a különböző léptékű és típusú térképek és műholdfelvételek alkalmazásával – A műholdfelvételek, a GPS online alkalmazása kapcsán a digitális kompetencia fejlesztése – A csillagászati és időszámítási feladatok elvégzésével a matematikai és logikai gondolkodás fejlesztése – A Világegyetem és a Naprendszer jellemzőinek ismeretével és összehasonlításával a rendszerben és összefüggésekben való gondolkodás fejlesztése – A naptevékenység és a Föld mozgásainak részletes ismerete révén az analizáló és szintetizáló gondolkodás fejlesztése – A csillagászattal kapcsolatos újdonságok (cikkek, hírek) önálló feldolgozása kapcsán az értékelő gondolkodás és a felelős véleményalkotás fejlesztése – A Föld helye a Naprendszerben, a Föld mozgásai és ennek földrajzi következményei – A Naprendszer bolygótípusainak általános jellemzése, összehasonlítása a Föld egyedi jellemvonásainak kiemelésével – A naptevékenység földi hatásai, a napenergia hasznosítási lehetőségei – Mesterséges égitestek (műholdak) szerepe a mindennapi életben – Időbeli léptékek a földrajzban: földtörténeti idő, az évi és napi időszámítás	
Fogalmak	Naprendszer, Világegyetem, Tejútrendszer, csillag, Föld-típusú bolygó (kőzetbolygó), Jupiter-típusú bolygó (gázbolygó), holdfázisok, nap- és	

	holdfogyatkozás, naptevékenység, napenergia, helymeghatározás, helyi idő, zónaidő, időzóna

Tematikai egység	**A kőzetburok**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A földtani folyamatok, kockázatok és veszélyek ismeretével a problémamegoldó, analizáló és szintetizáló gondolkodás fejlesztése – A földtani folyamatok mindennapi vonatkozásainak és alkalmazási módjainak ismeretével a földrajzi térszemlélet, a rendszerben való gondolkodás és a környezettudatos, fenntarthatóságra törekvő magatartás fejlesztése – A lemeztektonika folyamatát bemutató ábrák, modellek és animációk elemzésével az ábraelemző képesség, a logikus gondolkodás fejlesztése – A földrengések folyamatát (okai, következményei, kármegelőzési lehetőségek) bemutató forrásszövegek feldolgozásával a szövegértési és -elemző képesség, valamint a mérlegelő gondolkodás és véleményalkotás fejlesztése – A Föld felépítésének törvényszerűségei – Lemeztektonika és az azt kísérő folyamatok (földrengések, vulkanizmus, hegységképződés), összefüggéseik – A földtani folyamatok mindennapi vonatkozásai és alkalmazkodási stratégiák (geotermikus energia hasznosítása, földtani kockázatok és veszélyek) – Alapvető ásványok és kőzetek felismerése, egyszerű vizsgálata és gazdasági hasznosításaik, a bányászott nyersanyagok 21. századi hasznosítási trendjei	
Fogalmak	geoszféra, geotermikus energia, kőzetlemez, lemeztektonika, hegységképződés, földrengés, vulkanizmus, magma, láva, vulkáni utóműködés, földkéreg, földköpeny, földmag, kőzetburok, mélytengeri árok, óceánközépi hátság, gyűrődés, vetődés, hegységrendszer, cunami, ásvány, magmás, üledékes, átalakult kőzet, ásványi nyersanyag, érc, homok, lösz, mészkő, bazalt, gránit, homokkő, kvarc, kalcit, kősó, lignit, kőszén, kőolaj, földgáz, bauxit	
Topográfia	Afrikai-lemez, Antarktiszi-lemez, Ausztrál–Indiai-lemez, Csendes-óceáni-lemez, Dél-amerikai-lemez, Észak-amerikai-lemez, Eurázsiai-lemez, Fülöp-lemez (Filippínó-lemez), Nasca-lemez (Nazca-lemez); Japán-árok, Mariana-árok; Eurázsiai-hegységrendszer, Kaledóniai-hegységrendszer, Pacifikus-hegységrendszer, Variszkuszi-hegységrendszer; Etna, Mount St. Helens, Popocatépetl, Vezúv	

Tematikai egység	**A légkör**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– Az időjárás és az éghajlat közti különbségek és jellemzőik ismeretével a logikai és a rendszerben való gondolkodás fejlesztése – Az időjárás témaköréhez kapcsolódó műholdfelvételek online alkalmazása kapcsán a digitális kompetencia fejlesztése – A légkör témakörével kapcsolatos egyszerű kísérletek elvégzésének, adott szempontok szerinti megfigyelésének és értelmezésének fejlesztése	

	– Az éghajlatváltozás globális és lokális okainak, következményeinek, mérséklési és alkalmazási stratégiáinak ismeretével a rendszerben való gondolkodás, az egyéni és közösségi felelősségvállalás, a környezettudatos és fenntartható szemléletű magatartás, valamint a felelős döntéshozatal fejlesztése – Az éghajlatváltozással (okai, következményei, mérséklési stratégiák) kapcsolatos, hagyományos és online forrásszövegek elemzése és szóbeli értékelése kapcsán a szövegértési, kommunikációs és digitális kompetencia fejlesztése – A légkör szerkezete, fizikai és kémiai jellemzői – A levegő felmelegedése és az azt befolyásoló tényezők – Légköri folyamatok és jelenségek (felhő- és csapadékképződés, légköri képződmények: ciklon, anticiklon, trópusi ciklonok, időjárási frontok) – A légköri folyamatok mint megújuló energiaforrások – Időjárási szélsőségek felismerése (pl.: tornádó, jégeső, aszály) – Időjárási jelenségek értelmezése (pl.: időjárás-jelentések) – Földi légkörzés, monszunszelek – A légkör globális változásai és problémái (ózonréteg elvékonyodása, savas esők, éghajlatváltozás, szmog): okok és következmények – Az éghajlatváltozás következményei Magyarországon, mérséklési és alkalmazkodási stratégiák
Fogalmak	troposzféra, sztratoszféra, üvegházhatás, üvegházgázok, izoterma, izobár, szél, ózonréteg, melegfront, hidegfront, ciklon, anticiklon, felhő- és csapadékképződés, csapadékfajták, időjárás-előrejelzés, globális felmelegedés, passzátszél, nyugati(as) szél, sarki szél, tájfun, monszunszél, savas eső, tornádó, hurrikán, aszály, napenergia, szélenergia

Tematikai egység	**A vízburok**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A vízburok témakörével kapcsolatos ismeretek mindennapi életben történő alkalmazásának erősítése, ezáltal az analizáló és szintetizáló gondolkodás, a környezettudatos és fenntartható szemléletű magatartás, valamint az egyéni és közösségi felelősség fejlesztése – A vízburok témakörével kapcsolatos egyszerű kísérletek elvégzésével, adott szempontok szerinti megfigyelésével és értelmezésével a levegőburok és a vízburok összefüggéseinek igazolása, ezáltal a rendszerben történő gondolkodás fejlesztése – A vízburok témakörével kapcsolatos hagyományos és online hírek, cikkek elemzése kapcsán a mérlegelő gondolkodás és a felelős véleményalkotás fejlesztése – A Föld vízkészlete, a felszíni és felszín alatti vizek főbb típusai és azok jellemzői – A víz mint erőforrás: a gazdasági és társadalmi folyamatokat befolyásoló szerepe (ivóvízkészlet, vízenergia, ipartelepítő tényező, mezőgazdaság, migráció) – A vízburokkal kapcsolatos környezeti veszélyek (belvíz, árvíz), a vízkészlet mennyiségi és minőségi védelme	
Fogalmak	tenger, óceán, felszín alatti víz, talajvíz, vízfogó és víztartó réteg, artézi víz, hévíz, ásványvíz, belvíz, tó, fertő, mocsár, láp, hullámzás, tengerjárás,	

	tengeráramlás, deltatorkolat, tölcsértorkolat, vízgyűjtő, vízválasztó, vízhozam, vízállás, vízjárás, árvíz, holtág, öntözővíz, ivóvíz, ipari víz, szennyvíz, vízgazdálkodás, vízenergia
Topográfia	Atlanti-óceán, Csendes-óceán, Indiai-óceán, Jeges-tenger Adriai-tenger, Balti-tenger, Északi-tenger, Fekete-tenger, Földközi-tenger, Japán-tenger, Karib (Antilla)-tenger, Kaszpi-tenger, La Manche, Mexikói-öböl, Perzsa (Arab)-öböl, Vörös-tenger Aral-tó, Bajkál-tó, Balaton, Boden-tó, Csád-tó, Fertő, Garda-tó, Genfi-tó, Gyilkos-tó, Hévízi-tó, Holt-tenger, Ladoga-tó, Nagy-tavak, Szelidi-tó, Szent Anna-tó, Tanganyika-tó, Tisza-tó, Velencei-tó, Viktória-tó Boszporusz, Duna–Majna–Rajna vízi út, Niagara-vízesés, Panama-csatorna, Szuezi-csatorna Amazonas, Colorado, Duna, Elba, Jangce, Kongó, Mississippi, Ob, Pó, Rajna, Sárga-folyó, Temze, Volga Észak-atlanti áramlás, Golf-áramlás, Labrador-áramlás, Humboldt-áramlás

Tematikai egység	**A geoszférák kölcsönhatásai és összefüggései**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A geoszférák egymással kölcsönösen összefüggő folyamatainak komplex elemzésével a rendszerben történő gondolkodás, az analizáló, szintetizáló és logikai gondolkodás fejlesztése – A geoszférák közötti kölcsönhatások kiemelésével a geoszférák fejlődésének időbeli szakaszaihoz kötődő, meghatározó jelentőségű földtörténeti események bemutatása – A természeti és társadalmi tényezők kölcsönhatásának ismerete által a környezettudatos és fenntartható szemléletű magatartás fejlesztése – Az egyes geoszférák folyamataihoz, jelenségeihez kapcsolódó veszélyek, veszélyhelyzetek reális értékelésének kialakítása – Egyszerű talajtani kísérletek elvégzésével, értelmezésével és a geoszférák rendszerébe történő illesztésével a logikus és rendszerben történő gondolkodás fejlesztése – A talajképződés az éghajlati, hidrológiai, földtani és domborzati tényezők kölcsönhatásának tükrében – A talajok gazdasági jelentősége, talajpusztulás és talajvédelem – A külső erők felszínformálása (víz, szél, jég) – Az ember felszínformáló tevékenysége – Egyes kőzettípusokhoz kapcsolódó felszínformáló folyamatok – Karsztosodás, a karsztterületek környezeti és turisztikai jelentősége – A földrajzi övezetesség: a tipikus éghajlati övek elhelyezkedése, jellemző tulajdonságai, függőleges övezetességű területek – A természeti és társadalmi környezet jellemző kölcsönhatásai az egyes földrajzi övezetekben	
Fogalmak	földtörténeti idő, kormeghatározás, jégkorszak, külső erők, belső erők, aprózódás, mállás, zonális talaj, azonális talaj, humusz, talajszennyezés, talajerózió, magas part, lapos part, turzás, lagúna, meder, hordalékszállítás, sodorvonal, szurdok, sziget, zátony, árvízvédelem, villámáradás, karsztjelenség, karsztformák, gleccser, jégtakaró, moréna, fjord, erdőhatár, hóhatár, szoláris és valódi éghajlati övezetesség, függőleges övezetesség	

Tematikai egység	Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században	Órakeret 7 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– Aktuális demográfiai adatok elemzésével és összehasonlításával a matematikai és logikai, valamint az összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése – Aktuális hírekre, információkra történő reflektálással a felelős véleményalkotás és a vitakultúra fejlesztése – A demográfiai szakaszok (átmenetek) jellemzői, a népességszám és a korösszetétel társadalmi-gazdasági következményeinek elemzésével a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése – A 21. század jellemző népességföldrajzi folyamatainak – pl. elvándorlás, városba áramlás, migráció – térbeli vonatkozásai, ezek okainak és összefüggéseinek feltárása – A világ nyelvi, vallási és kulturális sokszínűsége – a kulturális identitás és a kulturális globalizáció földrajzi összefüggései – A településtípusok szerepének, jellemzőinek átalakulása – tanya (farm), falu, város kapcsolatrendszerének bemutatása – A 21. századi nagyvárosi élet ellentmondásai – A Föld népességszámának növekedéséből, a területi különbségekből adódó globális problémák bemutatása, a kedvezőtlen következmények mérséklési lehetőségeinek feltárása – A nagyvárosok növekedésének környezeti következményei, a környezetkárosítás mérséklésének lehetőségei, a problémák feltárásával a felelős környezeti szemlélet erősítése – Nyitottság az egyes térségek demográfiai eredetű problémáinak megismerése iránt, felelős és tényeken alapuló véleményalkotás	
Fogalmak	a népesedési átmenet szakaszai, természetes szaporodás, népességrobbanás, népsűrűség, korfa, korszerkezet, világvallás, világnyelv, tanya, farm, falu, város, agglomeráció, világváros (globális város), urbanizáció (városodás, városiasodás), technopolisz, városszerkezet	
Topográfia	BosWash megalopolisz, Jeruzsálem, Mekka, Vatikán	

Tematikai egység	A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig	Órakeret 17 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A társadalmi-gazdasági fejlettség összehasonlításával, a fejlettség területi különbségeinek elemzésével földrajzi problémák iránti érzékenység kialakítása, az azokra történő reflektálás képességének fejlesztése – A Föld különböző térségeiben kialakult eltérő társadalmi-gazdasági fejlettség okainak elemzése alapján az értékelő gondolkodás fejlesztése – A gazdaság szerveződését befolyásoló telepítő tényezők változó szerepének, a gazdaság gyors térbeli átalakulásának bemutatásával a komplex gondolkodás képességének fejlesztése – A gazdasági szektorok világgazdaságban betöltött szerepének bemutatásával a komplexitásban történő gondolkodás képességének fejlesztése – A piacgazdaság kialakulásának és működésének bemutatásával a mindennapi életben hasznosítható gazdasági, pénzügyi és vállalkozói ismeretek és képességek kialakítása és fejlesztése	

	– A gazdasági integrációk és a regionális együttműködések kialakulásában szerepet játszó tényezők elemzésével az összefüggésekben gondolkodás képességének fejlesztése – A nemzetközi szintű munkamegosztást kialakító okok és következmények értelmezésével a komplexitásban történő gondolkodás képességének fejlesztése – A globális világ kialakulásának és működésének feltételei, jellemző vonásai – A globalizáció társadalmi-gazdasági és környezeti következményeinek, mindennapi életünkre gyakorolt hatásainak rendszerezésével a véleményformálás és az értékelő gondolkodás képességének kialakítása és fejlesztése – A világpolitika és a világgazdaság működését befolyásoló nemzetközi szervezetek, együttműködések legfontosabb jellemzői – A centrum- és perifériatérségek kapcsolatrendszerének bemutatásával a komplexitásban történő gondolkodás képességének fejlesztése – Az amerikai, az európai és az ázsiai erőtér gazdaságilag meghatározó jelentőségű országainak, országcsoportjainak szerepe a globális világban – A világgazdaság újonnan iparosodó térségeinek bemutatása, a fejlődés tényezőinek elemzése – Egyedi fejlődési utak a sajátos szerepkörrel rendelkező országok példáján – A perifériatérség társadalmi-gazdasági fejlődésének jellemző vonásai, a felzárkózás nehézségei – Más társadalmak kultúrájának megismerése iránti érdeklődés felkeltése, a különböző kultúrák iránti tolerancia fejlesztése
Fogalmak	GDP, GNI, gazdasági szektorok, telepítő tényező, piac, piacgazdaság, munkamegosztás, transznacionális vállalat, beruházás, innováció, működőtőke, centrum, félperiféria, periféria, újonnan iparosodott országok, BRICS országok, ipari park, robotizáció
Topográfiai ismeretek	Európa Országok: Ausztria, Belgium, Bulgária, Csehország, Dánia, Egyesült Királyság (Nagy-Britannia), Észtország, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Horvátország, Írország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Málta, Németország, Norvégia, Olaszország, Oroszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svédország, Svájc, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Ukrajna Városok: Bécs, Berlin, Bern, Birmingham, Brüsszel, Bukarest, Dublin, Frankfurt, Genf, Hága, Helsinki, Kijev, Koppenhága, Lisszabon, Ljubljana, London, Luxembourg, Madrid, Manchester, Marseille, Milánó, Moszkva, München, Oslo, Párizs, Prága, Riga, Róma, Rotterdam, Stockholm, Strasbourg, Stuttgart, Szentpétervár, Szófia, Tallinn, Torino, Trieszt, Varsó, Velence, Vilnius, Volgográd, Zágráb, Zürich Közép-angliai iparvidék, olasz ipari háromszög, Randstad, Ruhr-vidék Afrika Országok: Dél-afrikai Köztársaság, Egyiptom, Kenya, Marokkó, Nigéria, Algéria, Tunézia Városok: Alexandria, Fokváros, Johannesburg, Kairó Amerika Országok: Argentína, Amerikai Egyesült Államok, Brazília, Kanada, Mexikó, Venezuela, Panama, Chile, Kolumbia

	Városok: Brazíliaváros, Buenos Aires, Chicago, Houston, Los Angeles, Mexikóváros, Montréal, New Orleans, New York, Ottawa, Rio de Janeiro, San Francisco, Washington DC, Atlanta, Dallas, Seattle, Santiago, Bogotá Ausztrália és Óceánia Országok: Ausztrália, Új-Zéland Városok: Canberra, Melbourne, Sydney, Wellington

10. évfolyam

Kötelező alap óraszám (30 óra)

Tematikai egység	**Magyarország és Kárpát-medence a 21. században**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– Adatok elemzésével és összehasonlításával értékeli Magyarország társadalmi-gazdasági szerepét annak szűkebb és tágabb nemzetközi környezetében, a Kárpát-medencében és az Európai Unióban – Magyarország természeti-társadalmi értékeinek bemutatásával és rendszerezésével a nemzeti identitás erősítése – Aktuális társadalmi és gazdasági folyamatok bemutatásával és rendszerezésével a véleményformálás és az értékelő gondolkodás fejlesztése – A régiók jellemzőinek összehasonlításával a tanulók aktív közreműködésén, munkáltatásán alapuló tudásépítés fejlesztése (Budapest és az agglomeráció, Észak- és Dél-Alföld régió, Középhegységi régiók, Nyugat- és Dél-Dunántúl régió)	
Fogalmak	régió, idegenforgalmi régió, ipari park, logisztikai központ, agglomerálódó térség, területi fejlettségi különbség, eurorégió	
Topográfiai ismeretek	Régiók, megyék Főbb települések: Ajka, Baja, Balassagyarmat, Balatonfüred, Békéscsaba, Budapest, Bük, Debrecen, Dunaújváros, Eger, Esztergom, Gyöngyös, Győr, Gyula, Hajdúszoboszló, Harkány, Hegyeshalom, Hévíz, Hódmezővásárhely, Hollókő, Jászberény, Kalocsa, Kaposvár, Kazincbarcika, Kecskemét, Keszthely, Komárom, Kőszeg, Makó, Miskolc, Mohács, Nagykanizsa, Nyíregyháza, Orosháza, Ózd, Paks, Pannonhalma, Pécs, Salgótarján, Sárospatak, Siófok, Sopron, Százhalombatta, Szeged, Székesfehérvár, Szekszárd, Szentendre, Szentgotthárd, Szolnok, Szombathely, Tata, Tatabánya, Tihany, Tiszaújváros, Vác, Várpalota, Veszprém, Visegrád, Visonta, Záhony, Zalaegerszeg, Zalakaros	

Tematikai egység	**A pénz és a tőke mozgásai a világgazdaságban**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– Aktuális gazdasági, pénzügyi adatsorok elemzésével, értelmezésével és összehasonlításával a matematikai és logikai, valamint az összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése – Aktuális pénzügyi hírekre, információkra történő reflektálással a felelős véleményalkotás és a vitakultúra fejlesztése – A mindennapi élethelyzetekből adódó pénzügyi döntéshelyzetek megismertetésével és értelmezésével a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése	

	– Az aktuális pénzügyi helyzetben elérhető befektetési lehetőségek összevetése az előnyök és a lehetséges veszélyek (befektetési háromszög) bemutatásával a felelős pénzügyi gondolkodás fejlesztése érdekében – A személyes pénzügyi döntésekkel kapcsolatos témák feldolgozása során a megalapozott véleményalkotás az aktív pénzügyi gondolkodás, illetve a vitakészség fejlesztése érdekében – A pénz és a pénzügyi szolgáltatások szerepének bemutatása szituációs játékok, helyzetgyakorlatok, esetelemzések segítségével, a tényeken alapuló véleményformálás képességének fejlesztése – A működőtőke és a pénztőke mozgásának, világgazdasági szerepének összehasonlítása – Konkrét, az életkori sajátosságnak megfelelő tevékenységekhez költségvetés készítése, a kiadások mérlegelése – A hitelfelvétel és a fejlesztés, illetve az eladósodási kockázat összefüggéseinek bemutatása, a mindennapok példái alapján, az egyén és a nemzetgazdaságok szintjén – A globalizáció és a globális pénzügyi krízisek kialakulásának összefüggései
Fogalmak	működőtőke, pénztőke, befektetés, vállalkozás, részvény, kötvény, fix és változó kamatozású hitel, kamat, hozam, kockázat, lekötöttség (likviditás), adósságcsapda, infláció, költségvetés, BUX-index, Dow Jones-index, THM, EBKM, IMF, Világbank, állami és EU-támogatás, támogatott hitel, önerő

Tematikai egység	**Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A földrajzi eredetű helyi, regionális és globális természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti veszélyhelyzetek kialakulásának magyarázata és megértése alapján az összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése – A geoszférákat ért környezetkárosító hatások rendszerezése és a folyamatok kölcsönhatásainak bemutatása alapján a környezettudatos és fenntartható szemléletű magatartás fejlesztése – A természetkárosítás és a természeti, illetve környezeti katasztrófák társadalmi következményeinek bemutatásával a veszélyek és kockázatok reális értékelési képességének kialakítása és fejlesztése – A környezetkárosodás életkörülményekre, életminőségre gyakorolt hatásának és a lokális szennyeződés globális következményeinek komplex értelmezése, a hatásaikra való felkészülés és védekezés képességének kialakítása és fejlesztése – A globális problémákhoz vezető, Földünkön egy időben jelen lévő, különböző természeti és társadalmi-gazdasági eredetű folyamatok értelmezése, összefüggései, mérséklésük lehetséges módjai és azok nehézségei – Az energiahatékony, az energia- és nyersanyag-takarékos, illetve „zöld” gazdálkodás és életvitel szemléletének megismerésével a környezettudatos állampolgári magatartás megalapozása – A fogyasztói társadalom és a tudatos fogyasztói közösség jellemzőinek bemutatásával a tudatos fogyasztóvá válás fejlesztése – A hagyományos és elektronikus vásárlás fogyasztóvédelmi szempontú összevetése	

	– A környezet védelmében, illetve humanitárius céllal tevékenykedő hazai és nemzetközi szervezetek, a nemzetközi összefogás szükségessége – A fenntartható gazdaság, a fenntartható gazdálkodás jellemzőinek bemutatásával a fenntartható szemléletű magatartás fejlesztése – Az egyén társadalmi szerepvállalásának lehetőségei, a tevékeny közreműködés példái a környezet védelme érdekében
Fogalmak	globális probléma, környezeti katasztrófa, természeti katasztrófa, fenntarthatóság, ökológiai lábnyom, túlfogyasztás, tudatos fogyasztói magatartás, fogyasztóvédelem, energiatudatosság, vízlábnyom, ENSZ, UNESCO, WHO, elsivatagosodás, ózonritkulás, savas csapadék, globális klímaváltozás, népességrobbanás

Szabadon felhasználható (6 óra)

Tematikai egység	**Magyarország és Kárpát-medence a 21. században**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A lakóhely munkaerőtérképének elkészítése, következtetések levonása, a jól alkalmazható munkaerővel szembeni elvárások összegyűjtése – A rendszerváltozás (1989) gazdasági következményeinek megvitatása – Környezettudatos energiastratégia kidolgozása szakértői csoportok kialakításával – Országos, regionális és helyi fejlesztési tervek fontosabb céljainak bemutatása önálló információgyűjtés alapján – A régiók jellemzőinek összehasonlítása, a területi fejlettségi különbségek okainak és következményeinek, illetve a felzárkózás lehetőségeinek bemutatása kooperatív módszerek alkalmazásával – A lakóhelyen és környékén néhány uniós támogatással készülő beruházás bemutatása többféle forrás felhasználásával	
Fogalmak		

Tematikai egység	**A pénz és a tőke mozgásai a világgazdaságban**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– Aktuális banki adatok, tájékoztatók segítségével pénzügyi döntéshelyzetek szimulálása (pl. folyószámlanyitás, személyi kölcsön vagy lakáshitel felvétele, lakáscélú megtakarítás vállalása) – A gazdasági tér folyamatait alakító szereplők bemutatása mozaikmódszerrel – Hogyan jut el egy globális termék (pl. személyautó) a fogyasztóhoz? A folyamat bemutatása szimulációs gyakorlat keretében – Egy képzeletbeli vállalkozás üzleti tervének elkészítése és bemutatása csoportmunkában – A működőtőke-befektetés térbeli jellemzőinek bemutatása, a hazánkba érkező tőke területi, gazdasági és szektoronkénti megoszlásának jellemzése, következtetések levonása	
Fogalmak		

Tematikai egység	Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– Mit tehet egy középiskolás a fenntarthatóság érdekében? – ötletbörze, a javaslatok rendszerezése, megvitatása – Saját és családi tapasztalatok alapján érvelés a hagyományos és az elektronikus vásárlás mellett, fogyasztóvédelmi szempontok figyelembevételével – A környezetvédelemmel foglalkozó hazai és nemzetközi szervezetek névjegykártyájának elkészítése, fő tevékenységük összegyűjtése – Az ökológiai lábnyom kiszámítása pármunkában, internetes kalkulátorokkal – Az édesvíz szerepének, gazdasági jelentőségének bemutatása kooperatív módszerekkel (a víz szerepe az ember életében, a víz felhasználásának időbeli és térbeli változása, vízhiány mint konfliktusforrás) – Vita a fenntartható gazdaságról	
Fogalmak		

Angol nyelv – első idegen nyelv 9-10. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Personal topics: family relations, lifestyle, people and society	40 óra
2. Environment and nature	20 óra
3. School and education	10 óra
4. Holidays, travelling, tourism	10 óra
5. Public matters, entertainment	20 óra
6. English and language learning	20 óra
7. Intercultural topics	10 óra
8. Cross-curricular topics and activities	15 óra
9. Current topics	19 óra
10. Science and technology, Communication	10 óra
11. Gaining and sharing knowledge	30 óra
Kötelező összesen:	**204 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	3 + 1	144	102	6	36
10. évf.	3	108	102	6	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
12. Personal topics: family relations, lifestyle, people and society	*40*	25	1	6	**32**	15	3	0	**18**
13. Environment and nature	*20*	8	1	6	**15**	12	0	0	**12**
14. School and education	*10*	5	0	6	**11**	5	0	0	**5**
15. Holidays, travelling, tourism	*10*	5	1	0	**6**	5	0	0	**5**
16. Public matters, entertainment	*20*	10	0	6	**16**	10	3	0	**13**
17. English and language learning	*20*	10	1	0	**11**	10	0	0	**10**

18. Intercultural topics	*10*	5	0	0	**5**	5	0	0	**5**
19. Cross-curricular topics and activities	*15*	5	1	6	**12**	10	0	0	**10**
20. Current topics	*19*	9	0	0	**9**	10	0	0	**10**
21. Science and technology, Communication	*10*	5	1	0	**6**	5	0	0	**5**
22. Gaining and sharing knowledge	*30*	15	0	6	**21**	15	0	0	**15**
Összesen	*204*	102	6	36	**144**	102	6	0	**108**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (102 óra)

Tematikai egység	**Personal topics:family relations, Lifestyle People and Society**	**Órakeret 25 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Family relations - Parts of the house - Places to spend free time - Clothes and accessories - Hobbies - Free time activities - Furnishings - Appliances	
Fogalmak	anniversary, fashion, acquintances, relative	

Tematikai egység	**Environment and Nature**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Animals, plants - Comparing city and town life - The characteristics of the four seasons - Weather conditions in Hungary	
Fogalmak	endangered animal, busy traffic, pollution, weather forecast	

Tematikai egység	**School and Education**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- School subjects - Parts of the school buildings - Objects used for studying in and outside school	
Fogalmak	arts subject, science subject, staff room, blackboard	

Tematikai egység	**Holiday, travelling, tourism**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Means of transport - Types of accommodation	

	- Popular holiday destinations, famous sights - Places of interest in Hungary and around the world - Objects used while travelling - Preparing, planning a tip
Fogalmak	advantage, beach holiday, city tour, London Eye, passport, boarding pass

Tematikai egység	**Public matters, entertainment**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Free time activities (outdoor, indoor) - Hobbies - Arts and cultural events - Computer games - Giving directions – Cultural institutions, restaurants, hotels, city life/country life - Services	
Fogalmak	recreational activity, board game, theatre, computer addict	

Tematikai egység	**English and language learning**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- language skills, language learning strategies, languages, autonomous learning - Developing reading skills: guessing the meaning of unknown words 'Class library'	
Fogalmak	word-search, internet research, project work	

Tematikai egység	**Intercultural topics**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– customs and traditions in different countries – people and culture, traditions – typical landmarks – project work – Internet research Presentation	
Fogalmak	custom, habit, cuisine, landmark, monarchy	

Tematikai egység	**Cross curricular topics and activities**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Using the words and phrases in English - Gaining information in the target language - Project work - Debate Game	
Fogalmak	cooperative work, individual preparation, presentation	

Tematikai egység	Current topics	Órakeret 9 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- vocabulary for understanding international and national news - working with international and national news - watching videos (news, reports) - role play Internet research	
Fogalmak	blog, article, sensation	

Tematikai egység	Science and technology, communication	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- basic objects used by everyday people - household gadgets, mobile phones, computers, internet - project work Internet research	
Fogalmak	download, upload, connect, Internet access, computer literate	

Tematikai egység	Gaining and sharing knowledge	Órakeret 15 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- gaining and sharing information - presentation - making posters making reports about films, programs	
Fogalmak	articles, vlog, podcast, video	

Szabadon felhasználható (6 óra)

Tematikai egység	Számonkérés	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Grammar tests - Letter-writing - Listening task	
Fogalmak	revision, comprehension, communicative effectiveness	

Szabadon tervezhető (36 óra)

Tematikai egység	Personal topics:family relations, Lifestyle People and Society	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Projekt munka, egy egyszerű étel elkészítése, videofelvétel készítése, annak kielemzése	
Fogalmak	cook, bake, boil, fry, grill, cutlery	

Tematikai egység	Cross curricular topics and activities	Órakeret

		6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Presentation on sport rules	
Fogalmak	score, draw, beat, win	

Tematikai egység	**Gaining and sharing knowledge**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Questionnares about healthy lifestyle	
Fogalmak	keeping fit, slimming diet, balanced diet, healthy eating	

Tematikai egység	**School and Education**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Making an interview with one of your teacher	
Fogalmak	subjects, topic, opinion, communicative effectiveness	

Tematikai egység	**Environment and Nature**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Making a poster about environmental protection	
Fogalmak	protect, endandered species, recycling	

Tematikai egység	**Public matters, entertainment**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Projekt munka, egy divatbemutató megszervezése, videofelvétel készítése, annak kielemzése	
Fogalmak	fashion, accessories, belt, brand	

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (102 óra)

Tematikai egység	**Personal topics: family relations, lifestyle People and society**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Healthy eating Keeping fit Doing chores Going to the doctor's Common illnesses Traditional treatment Clothes and fashion Holidays School and family celebrations Positive and negative characteristics	
Fogalmak	balanced diet, overweight, household appliances, GP, treatment, prescription, injury, casual clothes, accommodation, national holidays, personality	

Tematikai egység	Environment and Nature	Órakeret 12 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Natural disasters Nature protection Keeping pets Weather and climate	
Fogalmak	earthquake, floods, climate changes, pollution, recycling, seasons, temperature	

Tematikai egység	School and Education	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	School traditions and events Extracurricular opportunities for language learning Educational systems in Hungary and in the UK	
Fogalmak	uniform, crèche, kindergarten, primary school, secondary school, further education	

Tematikai egység	Holiday, travelling, tourism	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Holidays in Hungary and abroad Sightseeing, city tour Self-organized of package holiday Cultural differences Effects of tourism on people and economy	
Fogalmak	passport, identity card, travel agency, individual tour, package holiday, guidebook, culture shock	

Tematikai egység	Public matters, entertainment	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	National and international attractions, sights Presenting a sight Cultural institutions Culture Books Apps Media	
Fogalmak	theatre, cinema, performance, attraction, institution	

Tematikai egység	English and language learning	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Language skills Language learning strategies Languages, autonomous learning	
Fogalmak	skill, learning strategy	

Tematikai egység	Intercultural topics	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	National sports Cuisine Local language Tourist attractions	
Fogalmak	team sport, individual sports, national cuisine, sightseeing	

Tematikai egység	Cross-curricular topics and activities	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Using the words and phrases in English Gaining information in the target language	
Fogalmak		

Tematikai egység	Current topics	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Vocabulary for understanding international and national news Working with international and national news Internet research The language of newspapers	
Fogalmak	newspapers, magazines	

Tematikai egység	Science and technology, Communication	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Using technology in everyday life Using technology for studying or for work Internet, social networks	
Fogalmak	gadgets, applications, social webpages	

Tematikai egység	Gaining and sharing knowledge	Órakeret 15 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Gaining and sharing information	
Fogalmak		

Szabadon felhasználható (6 óra)

Tematikai egység	Gyakori betegségek, sérülések, balesetek	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Szituációs gyakorlatok: orvosnál, kórházban	
Fogalmak	GP, hospital, illness, medicine, prescription	

Tematikai egység	Étteremhez kapcsolódó kifejezések	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Szituációs gyakorlatok: étteremben	
Fogalmak	ordinary restaurant, fast-food restaurant, starter, main course	

Az alábbi nyelvi funkciókat és nyelvi ismereteket kell elsajátítani a 9-10. évfolyamon:

- bemutatás (Let me introduce myself. This is Jack, an old friend of mine. Let me introduce Mr Smith to you.)
- telefonálás (XY speaking. Can I speak to XY? I'll call you later. Thanks for calling.)
- elismerés kifejezése (Welldone. It's a good idea. I'm proud of you.)
- ismétléskérés kifejezése nem értés esetén (Sorry, what did you say?)
- nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értésének ellenőrzése (Could you understand me? Is it clear? Sorry, what does that mean?)
- aggódás, félelem kifejezése (I'm worried about it, I fear…, I'm afraid that…)
- üdvözletküldés (Give my best regards to…)
- megszólítás, elbúcsúzás hivatalos levélben (Dear Sir/Madam, Dear Mr. Smith, I look forward to hearing from you. Yours faithfully/sincerely,)
- beszédszándék jelzése beszélgetés közben (I've just got an idea. I'll tell you what. Why don't we…?)
- elemek összekapcsolása szóban (First..., then, after that…finally)
- kiemelés, hangsúlyozás (It's cats that are very active at night. The biggest problem is that the weather is horrible.)
- mondandó összefoglalása (All in all… To sum up… In short...)
- beszélgetés lezárása (Right. OK. It was nice talking to you.)
- együttérzés kifejezése (I'm so sorry to hear that. Oh, no! What a shame!)
- szemrehányás kifejezése (It's your fault. You shouldn't have said that.)
- segítségkérés és arra reagálás (Will you help me? Sure, no problem. Can you do the washing-up instead of me? Not now, I am afraid, I'm busy.)
- segítség felajánlása és elfogadása (Shall I bring you something from the shop? Yes, please. I'll help you with your homework. Thanks, that sounds great.)
- tanács kérése és adása (What shall I do? I think you should take a rest. Should I see a doctor? You'd better …, That's a good idea. ..., I think you should/ought to do this.)
- reklamálás (This soup is cold. The driver was rude. I'd like to make a complaint.)
- engedélykérés és arra reagálás (May I use your phone? Sure, go ahead. Do you mind if I open the window? Please, don't, I'm cold.)
- feltételezés, kétely kifejezése (I don't think he did it. He might be right. I wonder where he is.)
- ok-okozat kifejezése (Why is that? Because…, How come he didn't take part? He's ill, that's why.)
- magyarázat kifejezése (What is it good for? It's used for cooking., How does it work? It works with a battery.)
- emlékezés, nem emlékezés kifejezése (I remember seeing her at the party last year. I can 't remember locking the door.)
- elkeseredés kifejezése (I am disappointed/ devastated.)
- érdeklődés, érdektelenség kifejezése (I am interested in... I don't care.)
- bosszúság kifejezése (Oh, no! I am fed up with it.)

- cselekvés, történés, létezés kifejezése jövő időben: ’going to’ (I’m going to be a doctor. It’s going to rain.); Future Simple (When will you be sixteen? I’ll help you.) Future Continuous (This time tomorrow I will be skiing in Austria.)
- modalitás: ’can’, ’must’ segédige (I can/can’t swim.); ’could’, ’may’ (Can/could/may I join you?) ’should/shouldn’t’ (You should ask her.); ’mustn’t’ (You mustn’t smoke here.); ’can’, ’could’, ’be able to’ (I could swim when I was 5. I was able to pass the exam.); ’must’, ’may’, ’might’, ’can’t’ (Clara must be at school, she can’t be on holiday. She might like you); ’should have /might have’ (She should have done it sooner. He might have passed the exam.)
- múltbeli szokások kifejezése: ’used to’ / ’would’ (I used to cry a lot when I was a child. My mum would always tell us stories.)
- feltételesség kifejezése (We’ll stay at home if it rains. We would buy it if we had money.)
- függő beszéd kifejezése jelenidőben (He says he is tired. I don’t know where he lives. Tell him to stop it.)
- függő beszéd múlt idejű igével (He said he was tired. She told me not to leave.)
- szenvedő szerkezet: (The school was renovated during the summer. My car will be repaired tomorrow.)
- mennyiségi viszonyok: egyes és többes szám; számok, sorszámok; megszámlálható főnevek; megszámlálhatatlan főnevek; ’all’, ’both’, ’none’, ’neither’, ’every’, ’each’, ’enough’, ’too’, ’quite’ (It isn’t good enough. The cake tastes quite good.)
- minőségi viszonyok: rövid melléknevek fokozása (Tom’s younger than Sue. Mary is the prettiest girl.); rendhagyó melléknevek fokozása (good/bad, better/worse); hosszabb melléknevek fokozása, összehasonlítás (more intelligent, She is the most intelligent of all.); leírás (What’s it like? What colour is it? What does it look/sound/taste/feel like?)
- térbeli viszonyok: prepozíciók, helyhatározók, képleírás kifejezései (here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, outside, inside, indoors, outdoors, upstairs, downstairs, abroad)
- időbeli viszonyok: gyakoriság (How often? always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day); időpontok/dátumok (in 1997, in July, at 5 o’clock, on Monday, It’s eight. It’s quarter to eight.); ’already’, ’yet’, ’just’ (I have already read it. He has not finished it, yet. She has just entered the room.); időtartam: How long? (How long were you in Spain? For one month.); időpont meghatározása (soon, afterwards, later, next, then, the day before yesterday, the day after tomorrow, the other day, during the winter)
- logikai viszonyok: célhatározás kifejezése (He went to Rome to study Italian)
- szövegösszetartó eszközök: mutató névmások (this, that, these, those); kötőszavak (and, or, but, because), személyes névmások; ’some/any’; határozatlan névmások (somebody, anybody, nobody, everybody); további kötőszavak (e.g. however)
- birtoklás kifejezése múlt időben (I didn’t have many friends at school.); jövő időben (At the age of 25 I will have a car.); genitive ’s’ (Joe’s brother…, Whose…?)
- visszakérdezés: (She’s ill, isn’t she? She hasn’t met you before, has she?).

Angol nyelv – első idegen nyelv 11-12. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként 11-12.

Tematikai egység	Órakeret
1. Personal topics: family relations, lifestyle	20 óra
2. Environment and nature	15 óra
3. Holidays, travelling, tourism	15 óra
4. Public matters, entertainment	15 óra
5. . English and language learning	20 óra
6. Intercultural topics	20 óra
7. Cross-curricular topics and activities	20 óra
8. Current topics	20 óra
9. Science and technology, Communication	15 óra
10.People and Society	15 óra
11.Financial matters	13 óra
12. Carreer and employment	15 óra
13.Gaining and sharing knowledge	20 óra
14. Final Exam Preparation	25 óra
Kötelező összesen:	**248 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	4+2	216	134	10	0	72
12. évf.	4	124	114	10	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
27. Personal topics: family relations, lifestyle	***20***	15	1	0	16	**32**	5	1	0	0	**6**
28. Environment and nature	***15***	8	1	0	12	**21**	7	1	0	0	**8**
29. Holidays, travelling, tourism	***15***	8	1	0	14	**23**	7	1	0	0	**8**
30. Public matters, entertainment	***15***	10	1	0	12	**23**	5	1	0	0	**6**
31. English and language learning	***20***	10	1	0	6	**17**	10	1	0	0	**11**

32. Intercultural topics	***20***	10	0	0	0	**10**	10	1	0	0	**11**
33. Cross-curricular topics and activities	***20***	10	0	0	0	**10**	10	1	0	0	**11**
34. Current topics	***20***	10	0	0	0	**10**	10	0	0	0	**10**
35. Science and technology, Communication	***15***	8	1	0	6	**15**	7	1	0	0	**8**
10. People and Society	***15***	8	1	0	0	**9**	7	0	0	0	**7**
11.Financial matters	***13***	7	1	0	0	**8**	6	1	0	0	**7**
12.Carreer and employment	***15***	10	1	0	6	**17**	5	0	0	0	**1**
13.Gaining and sharing knowledge	***20***	10	1	0	0	**11**	10	1	0	0	**11**
14. Final Exam Preparation	***25***	10	0	0	0	**10**	15	0	0	0	**15**
Összesen	***248***	134	10	0	72	**216**	114	10	0	0	**124**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (134 óra)

Tematikai egység	**Personal topics: family relations, lifestyle**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Family relations - Workplace - House/flat - Daily routine - Household duties - Celebrations - Eating out, healthy eating - Keeping fit	
Fogalmak	aquaintances, social relations, furnishing	

Tematikai egység	**Environment and nature**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Place of living - Keeping pets - Nature protection	
Fogalmak	environmental protection, natural phenomena, climate	

Tematikai egység	**Holidays, travelling, tourism**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Public transport - Travelling - Means of transport - Accommodation - Sightseeing - Holidays, festivals	
Fogalmak	accommodation, destination, sightseeings, country life	

Tematikai egység	Public matters, entertainment	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Hobbies - Free time activities - Theatre, cinemas, books, films - Computer games	
Fogalmak	attractions, entrance tickets, addiction	

Tematikai egység	English and language learning	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Language skills - Language learning strategies - Easy readers	
Fogalmak	accents and dialects, dictionaries	

Tematikai egység	Intercultural topics	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Traditions - Typical landmarks - National sports - Cuisine	
Fogalmak	culture, tourist attractions, national characteristics, famous sights	

Tematikai egység	Cross-curricular topics and activities	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Project work - Presenting a chosen subject - Making a poster - Debate	
Fogalmak	arts subject, science subject, presentation, workshop	

Tematikai egység	Current topics	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- News and events - Using the words and phrases in English - Gaining information in the target language - Types of newspapers	
Fogalmak	tabloid, broadsheet, newscaster, article, headline	

Tematikai egység	Science and technology, Communication	Órakeret 8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- IT gadgets, basic objects used by everyday people	

	- Using technology in everyday life - Using technology for studying, for work
Fogalmak	scientists, researchers, inventors, engineers, technological development, scientists, IT professionals

Tematikai egység	**People and Society**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Members of the society - The public authorities - Everyday tasks and chores - Holiday - Family events - People working in services	
Fogalmak	– teenagers, adults, the elderly, celebration, anniversary	

Tematikai egység	**Financial matters**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Jobs, professions - Employees, white-collar, blue collar workers - Money, currencies - Advertisements - Commercials	
Fogalmak	spending money, saving, commercial, online shopping	
Tematikai egység	**Carreer and employment**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Objects used in different jobs - Applying for a job - Lifelong learning	
Fogalmak	job interview, meeting, choosing a career	

Tematikai egység	**Gaining and sharing knowledge**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Presentation - Making a video recording - Writing an article - Project work	
Fogalmak	blog, article, research	

Tematikai egység	**Final exam preparations**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Practising for the Matura examination by doing grammar tests, listening, reading, letter writing tasks - Practising for the oral exam	

	- Preparation for the advanced level exam
Fogalmak	revising and deepening the acquired knowledge

Szabadon felhasználható (10 óra)

Tematikai egység	**Számonkérés**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Revision of grammar, developing writing skills, speaking activities	
Fogalmak	comprehension, revision, communicative effectiveness	

Kötött (72 óra)

Tematikai egység	**Personal topics: family relations, lifestyle**	**Órakeret 16 óra**
Ismeretek	Felkészítés érettségi vizsgára és nyelvvizsgára: Health and illnesses Keeping fit Sports Szituációk: At the doctor's In a restaurant	

Tematikai egység	**Environment and nature**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Felkészítés érettségi vizsgára és nyelvvizsgára: Place of living Environmental protection	

Tematikai egység	**Holidays, travelling, tourism**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Felkészítés érettségi vizsgára és nyelvvizsgára: Travelling abroad Festivals in Hungary Public transport Szituáció: In a hotel	

Tematikai egység	**Public matters, entertainment**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Felkészítés érettségi vizsgára és nyelvvizsgára: Hobbies, free time activities Media Services	

Tematikai egység	**English and language learning**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

	Felkészítés érettségi vizsgára és nyelvvizsgára: Why is it important to learn a foreign language?

Tematikai egység	**Science and technology, Communication**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Felkészítés érettségi vizsgára és nyelvvizsgára: Communication Internet Mobile phones	

Tematikai egység	**Carreer and employment**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Felkészítés érettségi vizsgára és nyelvvizsgára: Jobs Writing a CV Szituáció: A job interview	

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (114 óra)

Tematikai egység	**Personal topics: family relations, lifestyle**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Generations within the family - Famous people, role models - Health and illnesses - Sports, keeping fit	
Fogalmak	generation gap, celebrity, carbohydrates, losing weight, natural cures, treatment, combat sports	

Tematikai egység	**Environment and nature**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Geographical places - Natural disasters - Natural resources - Volunteering	
Fogalmak	hurricane, volcano, natural disaster, earthquake, environment-friendly, volunteer work	

Tematikai egység	**Holidays, travelling, tourism**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Organizing a trip - Guided tours - Package holidays - Cultural differences	

	- Economy - Effect of tourism - New areas in tourism - Language learning
Fogalmak	tourists, tour guides, public service personnel, self-organized and package holidays, currencies

Tematikai egység	**Public matters, entertainment**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Cultural event,arts - Exhibitions - Media - Services	
Fogalmak	exhibit, auction, artist, piece of art, audience, performance	

Tematikai egység	**English and language learning**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Language learning strategies - Accents and dialects - Autonomous learning - Easy readers	
Fogalmak	phonetic symbols, self-development, experience-based learning	

Tematikai egység	**Intercultural topics**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Local language - Tourist attractions - Arts - History - Literature	
Fogalmak	landmarks, theatre, movie, library, audience, major historical events	

Tematikai egység	**Cross-curricular topics and activities**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Project work - Presenting a chosen subject - Making a poster - Debate over various topics	
Fogalmak	individual work, literature, history,	

Tematikai egység	**Current topics**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Domestic and international news in the media - Newpaper articles	

	- Watching news on TV
Fogalmak	review, dailies, weeklies, national paper, article

Tematikai egység	**Science and technology, Communication**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Dangers of the Internet - Social networks - Research - Inventions - Major innovations	
Fogalmak	social networking site, technological development, effect, drawbacks, advantage	

Tematikai egység	**People and Society**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Towns and villages - National and international events - Public services - Shopping - Volunteering - Relationship between generations - Crime and punishment	
Fogalmak	nature, public transport, countryside, self-service, counter service, burglary, theft, arrest somebody	

Tematikai egység	**Financial matters**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Dealing with money (saving,spending,wasting) - Online shopping - Exchanging currencies - Bank forms	
Fogalmak	withdraw money, make a deposit, open an account	

Tematikai egység	**Carreer and employment**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Summer jobs - Writing a CV - Choosing a carreer - Unemployment - Part-time jobs - Job interviews	
Fogalmak	applying for a job, unemployment benefit, earn money	

Tematikai egység	**Gaining and sharing knowledge**	**Órakeret 10 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
	- Presentation - Making a video-recording - Writing an article - Project work
Fogalmak	cooperating, group work, individual performance

Tematikai egység	Final Exam Preparations	Órakeret 15 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Completing intermediate and advanced level language tests - Practising for the oral exam - Preparation for the advanced level exam	
Fogalmak	Revising and deepening the acquired knowledge	

Szabadon felhasználható (10 óra)

Tematikai egység	Számonkérés	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Revision of grammar, developing writing skills, speaking activities	
Fogalmak	comprehension, revision, communicative effectiveness	

Az alábbi nyelvi funkciókat és nyelvi ismereteket kell elsajátítani a 11-12. évfolyamon:

- ― álláspont, vélemény kifejezése (In my view …, As I see it …, Personally, I think …)
- ― érvek felvezetése (I find it extremely important …, When we consider…, Considering …, We should keep it in mind that …, I suppose we all agree that …)
- ― egyetértés mások érveivel (I completely agree. I couldn't agree more. That's exactly what I think, You've persuaded me.)
- ― kétely, bizonytalanság kifejezése (I'm not entirely sure, Yes, maybe, but…, I see what you mean, but … I agree to some extent, but…)
- ― mások érveivel való egyet nem értés (I am afraid I disagree/can't agree with you. I don'see why/how …, Actually, … Surely you don't think that … I partly agree. I agree up to a point. I completely disagree. You must be joking.)
- ― konklúzió levonása (The point I'm trying to make is …, All in all it shows …)
- ― statisztikai adatok elemzése grafikon, diagramm segítségével (Judging from the examples …, The diagram proves that …)
- ― reklamáció, panasz kifejezése (I'd like to make a complaint about …, I'd like to return this …, It doesn't fit. It's not my size. It won't work properly. Can I have a refund?)
- ― bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (I apologise. I feel/am sorry for …)
- ― érzések kifejezése (I'm satisfied. I'm frightened. I'm embarrassed.)
- ― szükségesség kifejezése (It is necessary/unnecessary to …)
- ― dicséret, kritika kifejezése (Congratulations! I congratulate you on doing it.)
- ― javaslat és arra reagálás (I was wondering if you'd like to ... I recommend…. Yes, that would be excellent. That's a good idea, but…)
- ― információkérés (Could you please tell me when the next train leaves? You wouldn't know the time, would you?)

- egymást követő események leírása (Firstly, secondly, thirdly, later on, in the end, eventually)
- beszédszándék jelzése beszélgetés közben (Can I interrupt you for a second? May I say something?)
- segítségkérés és arra reagálás (Could you do me a favour? Could you give/lend me a hand? Sure. No problem.)

Nyelvi elemek és struktúrák az angol, mint első idegen nyelvre a 11-12. évfolyamon (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- cselekvés, történés kifejezése jövő időben: future continuous, future perfect (I'll be cooking then. I'll have finished cooking by then.)
- jövőidejűség kifejezése a múltban: 'was/were going to', 'was/were about to', 'was/were to have' (I was going to help her. I was about to leave.)
- cselekvés, történés kifejezése múlt időben: past perfect continuous (I had been learning English for two years before I passed my exam.)
- feltételes mód kifejezése: third conditional, 'I wish', 'if only' (I would have done it if I had had the time. I wish you were here. If only he could have helped me.)
- függő beszéd: statements, questions, requests, offers, orders, reporting verbs (She threatened to leave me there. She asked me if she should leave. She asked me to take her home. She offered to take me home. She told me to take him home.)
- vonatkozó névmások / mellékmondatok: relative pronouns and clauses (She's a girl who can sing really well. I won't eat the banana which was on the floor.)
- közvetett kérdések: indirect questions (Could you tell me what the time is, please?)
- műveltetés kifejezése: causative (I have my hair cut every month.)
- igei vonzatok (gerunds and infinitives)
- szövegkohéziós elemek (in addition, furthermore, in fact, so as, since, although, even though, however…)
- inverzió: inversion (Not only did they listen to me, they also followed my orders. Never have I seen such a beautiful landscape.)
- képzők: negative prefixes (uneducated, impolite), adjective suffixes (dangerous, professional, hopeful) noun suffixes (teacher, bakery, difference)
- visszaható névmások: reflexive pronouns (myself, yourself, herself…)

Német nyelv – második idegen nyelv 9-10. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	40 óra
2. Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	20 óra
3. Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums	30 óra
4. Reisen und Urlaub, Tourismus	10 óra
5. Öffentliches Leben	10 óra
6. Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	30 óra
7. Interkulturelle und landeskundliche Themen	20 óra
8. Fächerübergreifende Themen und Situationen	15 óra
9. Aktuelle Themen	9 óra
10. Unterhaltung	10 óra
11. Wissenserwerb, Wissensvermittlung	10 óra
Kötelező összesen:	**204 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	3	108	102	6	0
10. évf.	3	108	102	6	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
23. Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	40	20	1	0	**21**	20	1	0	**21**
24. Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	20	10	1	0	**11**	10	1	0	**11**
25. Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums	30	15	0	0	**15**	15	0	0	**15**
26. Reisen und Urlaub, Tourismus	10	5	1	0	**6**	5	1	0	**6**

27. Öffentliches Leben	10	5	1	0	**6**	5	1	0	**6**
28. Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	30	15	0	0	**15**	15	0	0	**15**
29. Interkulturelle und landeskundliche Themen	20	10	0	0	**10**	10	0	0	**10**
30. Fächerübergreifende Themen und Situationen	15	8	0	0	**8**	7	1	0	**8**
31. Aktuelle Themen	9	4	1	0	**5**	5	1	0	**6**
10. Unterhaltung	10	5	1	0	**6**	5	0	0	**5**
11. Wissenserwerb, Wissensvermittlung	10	5	0	0	**5**	5	0	0	**5**
Összesen	204	102	6	0	**108**	102	6	0	**108**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (102 óra)

Tematikai egység	**Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Bekannte, Familienmitglieder, Freunde – unmittelbare Umgebung, Zuhause – Teile des Hauses/der Wohnung, Einrichtung, Kleider	– Személyes környezethez tartozó egyszerű információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata – Alapvető érzések begyakorolt állandósult nyelvi fordulatok segítségével történő átadása	
Fogalmak	– Hallo! Guten Tag! Guten Morgen! Guten Abend! Tschüss! Auf Wiedersehen!) Danke schön. Danke. Vielen Dank. Ich danke dir. Bitte. Entschuldigung, Ich bin Peter. Ich heiße Peter. Mein Name ist Peter. – Wie alt bist du? Ich bin 14. Wo wohnst du? Ich wohne in … Woher kommst du? Ich komme aus ... Wie ist dein Zimmer? Wohin gehst du in den Ferien?) – Wie geht’s dir? Danke gut. Nicht so gut. Danke, es geht mir super.	

Tematikai egység	**Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - Tiere, Pflanzen – - Natur – - Haustiere halten – - Dienstleistungen	– Közvetlen környezethez tartozó egyszerű információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata	
Fogalmak	Wildtiere, Haustiere, Recycling, sammeln, Baum, Blume, Natur, Tierfutter, die Hauskatze, der Hund,	

Tematikai egység	**Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums**	**Órakeret 15 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
– Angestellte in der Schule, Mitschüler – Schule – Mittel des Lernens in und außerhalb der Schule	– Részvétel tanórai nyelvi fejlesztő tevékenységekben – Tanult elemek felhasználása a nyelvi célok elérésére – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során
Fogalmak	Schule, Unterricht, Klasse, Mitschüler, lernen, lesen , schreiben, Hausaufgabe machen, Pausenbrot, Grundschule, Gymnasium, Fachschule,

Tematikai egység	Reisen und Urlaub, Tourismus	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - Touristen – - Reiseziele, Sehenswürdigkeiten – - Hotels	– Az utazás és turizmus tématartományhoz tartozó egyszerű információk átadása – Interakció az utazás és turizmus tématartományban	
Fogalmak	Tourist, Reise, Sehenswürdigkeit, Reisevorbereitungen, Reiseziele,	

Tematikai egység	Öffentliches Leben	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Angestellte in sozialen Institutionen und im Dienstleistungssektor – kulturelle und öffentliche Institutionen, Restaurants, Hotels, berühmte Orte und Sehenswürdigkeiten im In- und Ausland, Leben in der Stadt und auf dem Lande – Eintrittskarten, Unterlagen, Prospekte	– A közéleti tématartományhoz tartozó egyszerű információk értelmezése	
Fogalmak	Restaurant, Kino, Theater, Farben, Ausstellung	

Tematikai egység	Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	Órakeret 15 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Sprachkönnen und Sprachkenntnisse, Sprachlernstrategien, Sprachen	– Az anyanyelv és a célnyelv közötti legalapvetőbb kiejtésbeli, helyesírási különbségek felismerése – A német nyelv betű és jelkészletének alkalmazása – A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata – Az idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmak felismerése, akár a tanórán kívül is, digitális csatornákon is – Alapszintű nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák használata	
Fogalmak	Namen der Sprachen, Lies den Text. Buchstabiere bitte deinen Namen. Die	

	Zahlen

Tematikai egység	**Interkulturelle und landeskundliche Themen**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - Bräuche und Traditionen – - Leute und Kultur – - nationale Küche	– Főbb célnyelvi kulturális szokások, jellemzők ismerete, összehasonlítása alapvető hazai szokásainkkal – Célnyelvi országok főbb országismereti jellemzőinek ismerete – Hazánk főbb országismereti jellemzőinek ismerete célnyelven – A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó alapvető tanult nyelvi elemek alkalmazása	
Fogalmak	– Wie war das Hotel? Wo finde ich einen Supermarkt? Woher kommst du? Ich komme aus ...Wohin gehst du in den Ferien?	

Tematikai egység	**Fächerübergreifende Themen und Situationen**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő tartalmakból – Más tantárgyakból szerzett ismeretek és előzetes tudás felhasználása célnyelven	– Alapvető szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő tartalmakból	
Fogalmak	Namen der Fächer, in Mathematik/Geographie/Musik usw.	

Tematikai egység	**Aktuelle Themen**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– aktuelle Nachrichten – aktuelle Erreignisse	– Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven a megismert témák alapján	
Fogalmak	Nachrichten, Zeitung, Illustrierte, Programme (Theater, Kino, Tv)	

Tematikai egység	**Unterhaltung**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - nyelvi szintnek megfelelő német nyelvű akár irodalmi szövegek, filmek felhasználása	– Szórakoztató tartalmak megismerése. Részvétel játékos nyelvi tevékenységekben, drámajátékokban. Célnyelvi társasjátékok készítése és használata.	
Fogalmak	– Filme, Spiel, Gedicht, Buch, Magst du singen? Ja. Ist das Buch gut? Ja,	

	sehr gut.) – Das ist gut. Das ist toll. Das ist super. Das ist nicht gut. Das finde ich toll.

Tematikai egység	**Wissenserwerb, Wissensvermittlung**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– kiselőadás készítése, internetes kutatómunka saját, választott témából célnyelven – - jegyzet készítése írott szöveg alapján	– Egyszerű, releváns információ megosztása az ismert nyelvi eszközökkel német nyelven – A tanult témákhoz kapcsolódó német nyelvű, egyszerű információ megszerzése	
Fogalmak	Ja. Nein. Nicht. Das ist ein… /Das ist kein…Notizen, Vorlesung, Projektarbeit	

Szabadon felhasználható (6 óra)

Tematikai egység	**Verwandschaftsbeziehungen, Lebensstil**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - szituációs játékok: üdvözlés – bemutatkozás – elköszönés – családfa készítése képekkel és annak szóbeli bemutatása – internetes kutatás: Mein Vorbild	– Személyes környezethez tartozó egyszerű információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel	
Fogalmak	Ich singe/ Er/sie tanzt gern. Er/sie spielt Klavier. Er/sie singt	

Tematikai egység	**Umgebung und Umwelt**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - prezentáció készítése képekkel és annak szóbeli bemutatása: lakóhelyem, környezetem	– Közvetlen környezethez tartozó egyszerű információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata	
Fogalmak	– Hast du ein Haustier?	

Tematikai egység	**Reisen und Urlaub, Tourismus**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - Lakóhelyem nevezetességei – - Németország látnivalói, nevezetességei – - projektmunka csoportosan: – - egy osztálykirándulás megtervezése – - fontos turisztikai hazai és német események	– Az utazás és turizmus tématartományhoz tartozó egyszerű információk átadása – Interakció az utazás és turizmus tématartományban	

Fogalmak	Wo steht…? Wo liegt…? Wo finde ich….? Wann beginnt…?

Tematikai egység	**Öffentliches Leben**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - gyorsétteremben – - utazási irodában	– A közéleti tématartományhoz tartozó egyszerű információk értelmezése	
Fogalmak	diese Woche, nächste Woche, ein Stück, nehmen, möchte, bekommen, bezahlen,	

Tematikai egység	**Aktuelle Themen**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - aktuális hírek feldolgozása vizuális eszközökkel – - képleírások megfogalmazása – - interjú készítése	– Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven a megismert témák alapján	
Fogalmak	manchmal, oft, immer, nie, einmal, zweimal, jeden Tag, Ich sehe auf dem Bild…. Inhalt, Interview,	

Tematikai egység	**Unterhaltung**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - dalszövegek feldolgozása, nyelvi érdekességek felfedezése – - játékos nyelvtanulás – - kedvenc kulturális élmény feldolgozása	– Szórakoztató tartalmak megismerése. Részvétel játékos nyelvi tevékenységekben, drámajátékokban. Célnyelvi társasjátékok készítése és használata.	
Fogalmak	Ausstellung, Ist das Buch gut? Ja, sehr gut. Ich finde es….	

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (102 óra)

Tematikai egység	**Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Feste, Familienfeiern – Hobbys, Mahlzeiten, Kleidungsstücke – Weihnachten, Ostern, Geburtstag	– Személyes környezethez tartozó egyszerű információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata – Alapvető érzések begyakorolt állandósult nyelvi fordulatok segítségével történő átadása	
Fogalmak	– Frohe Weihnachten. Frohe Ostern. Frohes neues Jahr. Hauptmalzeiten, Klamotten,	

Tematikai egység	**Umgebung und Umwelt**	**Órakeret**

		10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Naturkatastrophen – Umweltschutz, Tierschutz, Haustiere halten – Naturphänomene, Wetter	– Közvetlen környezethez tartozó egyszerű információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata	
Fogalmak	Wildtiere, Haustiere, Recycling, sammeln, Baum, Blume, Natur, Tierfutter, die Hauskatze, der Hund	

Tematikai egység	**Klassenraum**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Schulunterricht, Nachmittagsprogramme, Feste in der Schule, Schultraditionen, Ereignisse, Programme und Möglichkeiten des Sprachenlernens/der Sprachverwendung außerhalb der Schule – Lernen, Verwendung von Fremdsprachen außerhalb der Schule, Gemeinschaftsprogramme, Traditionspflege – Schulfächer, Wissen, Ziele mit dem Sprachenlernen, Sprachkönnen und Sprachkenntnisse	– Részvétel tanórai nyelvi fejlesztő tevékenységekben – Tanult elemek felhasználása a nyelvi célok elérésére – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során	
Fogalmak	Schule, Unterricht, Klasse, Mitschüler, lernen, lesen , schreiben, Hausaufgabe machen, Pausenbrot, Grundschule, Gymnasium, Fachschule,	

Tematikai egység	**Reisen und Urlaub, Tourismus**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Denkmäler, Reisedokumente, Verkehrsmittel – Feste und Feiertage in Ungarn und im Ausland	– Az utazás és turizmus tématartományhoz tartozó egyszerű információk átadása – Interakció az utazás és turizmus tématartományban	
Fogalmak	Tourist, Reise, Sehenswürdigkeit, Reisevorbereitungen, Reiseziele, Ich möchte wissen… Ich möchte mich danach erkundigen….	

Tematikai egység	**Öffentliches Leben**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Eintrittskarten, Unterlagen, Prospekte	– A közéleti tématartományhoz tartozó egyszerű információk értelmezése	

– kulturelle Ereignisse, Unterhaltungsmöglichkeiten – Wegbeschreibung, Auskunft geben	
Fogalmak	Restaurant, Kino, Theater, Farben, Ausstellung, unterhaltung, Auskunft bitten, Öffnungszeiten,

Tematikai egység	**Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Sprachkönnen und Sprachkenntnisse, Sprachlernstrategien, Sprachen	– Az anyanyelv és a célnyelv közötti legalapvetőbb kiejtésbeli, helyesírási különbségek felismerése – A német nyelv betű és jelkészletének alkalmazása – A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata – Az idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmak felismerése, akár a tanórán kívül is, digitális csatornákon is – Alapszintű nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák használata	
Fogalmak	Namen der Sprachen, Lies den Text. Die Sprache in der Musik, Popmusik,	

Tematikai egység	**Interkulturelle und landeskundliche Themen**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - Bräuche und Traditionen – - Leute und Kultur – - nationale Küche – - Deutschland – - Österreich – - Schweiz	– Főbb célnyelvi kulturális szokások, jellemzők ismerete, összehasonlítása alapvető hazai szokásainkkal – Célnyelvi országok főbb országismereti jellemzőinek ismerete – Hazánk főbb országismereti jellemzőinek ismerete célnyelven – A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó alapvető tanult nyelvi elemek alkalmazása	
Fogalmak	– Wie war das Hotel? Wo finde ich einen Supermarkt? Woher kommst du? Ich komme aus ...Wohin gehst du in den Ferien? – Bundesländer, Landschaften, Flüsse	

Tematikai egység	**Fächerübergreifende Themen und Situationen**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– tantárgyak jellemzői – érvelés, kedvenc tantárgy jellemzői	– Alapvető szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő tartalmakból	
Fogalmak	Namen der Fächer, in Mathematik/Geographie/Musik usw., Ich meine …. Ich denke…. Meiner Meinung nach … aus dem Deutschen ins Ungarische übersetzen,	

Tematikai egység	Aktuelle Themen	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– aktuelle Nachrichten – aktuelle Erreignisse	– Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven a megismert témák alapján	
Fogalmak	Nachrichten, Zeitung, Illustrierte, Programme (Theater, Kino, Tv)	

Tematikai egység	Unterhaltung	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - nyelvi szintnek megfelelő német nyelvű akár irodalmi szövegek, filmek felhasználása	– Szórakoztató tartalmak megismerése. Részvétel játékos nyelvi tevékenységekben, drámajátékokban. Célnyelvi társasjátékok készítése és használata.	
Fogalmak	– Das ist gut. Das ist toll. Das ist super. Das ist nicht gut. Das finde ich toll.	

Tematikai egység	Wissenserwerb, Wissensvermittlung	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– kiselőadás készítése, internetes kutatómunka saját, választott témából célnyelven – jegyzet készítése írott szöveg alapján	– Egyszerű, releváns információ megosztása az ismert nyelvi eszközökkel német nyelven – A tanult témákhoz kapcsolódó német nyelvű, egyszerű információ megszerzése	
Fogalmak	Ja. Nein. Nicht. Das ist ein… /Das ist kein…Notizen, Vorlesung, Projektarbeit	

Szabadon felhasználható (6 óra)

Tematikai egység	Verwandschaftsbeziehungen, Lebensstil	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - legjobb barát/barátnő bemutatása rajz/fénykép alapján, külső-belső tulajdonságok, szokások, közös programok bemutatása	– Személyes környezethez tartozó egyszerű információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata – Alapvető érzések begyakorolt állandósult nyelvi fordulatok segítségével történő átadása	
Fogalmak	Freund, Freundin, besser, Körperteile, Farben,	

Tematikai egység	Umgebung und Umwelt	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - Tiere im Tierpark – - Tiere im Wald	– Közvetlen környezethez tartozó egyszerű információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi	

	nyelvi funkciók használata
Fogalmak	Tierpark, Zoo, füttern, sich sorgen, Wildtiere, Tiernamen, Natur, Tierzucht,

Tematikai egység	**Reisen und Urlaub, Tourismus**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - Traumreise – - eine Klassenfahrt planen	– Az utazás és turizmus tématartományhoz tartozó egyszerű információk átadása – Interakció az utazás és turizmus tématartományban	
Fogalmak	Klassenfahrt, segeln, Küste, am Mehr, Insel, sich ausruhen, sich erholen, sich sonnen,	

Tematikai egység	**Öffentliches Leben**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Freizeitaktivitäten, Hobbys, Kunst und kulturelle Veranstaltungen	– A közéleti tématartományhoz tartozó egyszerű információk értelmezése	
Fogalmak	Medien, Programme, Stadt und Dorf, Meinung äussern, Ich bin dagegen… Ich bin dabei…. Vorteile, Nachteile,	

Tematikai egység	**Fächerübergreifende Themen und Situationen**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - témák, személyiségek bemutatása – - szavak, kifejezések keresése a különböző tantárgyakhoz	– Alapvető szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő tartalmakból	
Fogalmak	bekannt, berühmt, Figur, Wissenschaftler, Erfinder, Erfindung,	

Tematikai egység	**Aktuelle Themen**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven	– Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven a megismert témák alapján	
Fogalmak	Wetterbericht, Politik, Religion, Sport, Wettbewerb,	

Nyelvi funkciók a német mint második idegen nyelvre a 9-10. évfolyamon

- köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (Hallo! Guten Tag! Guten Morgen! Guten Abend! Tschüss! Auf Wiedersehen!)
- köszönet kifejezése (Danke schön. Danke. Vielen Dank. Ich danke dir.)
- köszönetre történő reakció megfogalmazása (Bitte.)
- megszólítás kifejezése (Entschuldigung, …)
- bemutatkozás megfogalmazása (Ich bin Peter. Ich heiße Peter. Mein Name ist Peter.)
- információkérés, információadás (Wie alt bist du? Ich bin 14. Wo wohnst du? Ich wohne in … Woher kommst du? Ich komme aus ... Wie ist dein Zimmer? Wohin gehst du in den

Ferien?)
- hogylét iránti érdeklődés (Wie geht's dir?)
- hogylét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (Danke gut. Nicht so gut. Danke, es geht mir super.)
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (Entschuldigung.)
- bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (Kein Problem.)
- jókívánságok kifejezése (Alles Gute zum Geburtstag. Herzlichen Glückwunsch zum ...! Viel Spaß! Gute Besserung!)
- főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Frohe Weihnachten. Frohe Ostern. Frohes neues Jahr.)
- megszólítás és elköszönés kifejezése írott, személyes szövegekben, pl. baráti levélben és e-mailben (Lieber Peter! Liebe Eva! Hallo, Freunde! Liebe Grüße / Viele Grüße)
- véleménykérés és arra reagálás (Magst du singen? Ja. Ist das Buchinteressant? Ja, sehr!)
- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (Das ist gut. Das ist super. Das ist nicht gut. Das finde ich toll.)
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (Das ist schön. Das ist meine Mutter.)
- igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Ja. Nein. Nicht. Ich habe keine Zeit. Doch, ich spiele auch!)
- tudás, illetve nem tudás kifejezése (Keine Ahnung! Ich weiß. Ich weiß nicht.)
- nem értés megfogalmazása (Ich verstehe das nicht.)
- visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Wie bitte?)
- alapvető érzések kifejezése (Ich bin froh/traurig.)
- betűzés kérésnek kifejezése (Buchstabiere bitte deinen Namen.)
- utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (Komm her bitte! Lies den Text!)
- akarat, kívánság kifejezése (Ich möchte…)
- bánat / bosszúság kifejezése (Schade! / Das ist schlimm!)
- öröm kifejezése (Das freut mich!)
- elégedettség / elégedetlenség kifejezése (Es ist prima! / Schade, dass ...)
- elismerés és dicséret kifejezése (Das ist toll!)
- ítélet, kritika kifejezése (Das ist nicht richtig/wahr.)

Nyelvi elemek, struktúrák a német mint második idegen nyelvre a 9-10. évfolyamon
- cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: 'sein' létige (Ich bin …. Du bist …. Seid ihr …?), Präsens (Ich tanze gern. Ich spiele Klavier. Ich singe.), tőhangváltós igék (Was isst du am liebsten? Wohin fährst du in den Ferien?), elváló igekötős igék (Er liest den Artikel vor. Die Schüler machen das Buch auf.)
- birtoklás: haben, birtokos névmás
- felszólító mód: Imperativ (Steh auf! Setzt euch!)
- mennyiségi viszonyok: tőszámnevek és sorszámok, határozott és határozatlan mennyiség (eins, zwei, erste, zweite, ein Stück Schokolade, viel-viele, wenig-wenige, alles, nichts)
- térbeli viszonyok: irányok és helymeghatározás, elöljárószók (hier, dort, links, rechts, oben, unten, in)
- időbeli viszonyok: gyakoriság - Wie oft? (manchmal, oft, immer, nie, einmal, zweimal, jeden Tag), időpontok - Wann? (am Montag, am Wochenende, im Sommer, im Winter, diese Woche, nächste Woche)
- szövegkohéziós eszközök: egyszerű kötőszavak (und, sondern, oder, denn, aber),

névmások (das, ich)
- kérdőmondatok, kérdőszavak (wer? was? wo? wohin? wie?)
- modalitás: möchten, mögen és können igék E/1-ben és E/2-ben (Ich möchte ein Eis. Ich mag tanzen. Ich kann tanzen. Kannst du Rad fahren? Magst du tanzen? Möchtest du ein Eis?)

Német nyelv – második idegen nyelv 11-12. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	25 óra
2. Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	20 óra
3. Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung	20 óra
4. Reisen und Urlaub, Tourismus	10 óra
5. Öffentliches Leben	10 óra
6. Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	15 óra
7. Interkulturelle und landeskundliche Themen	20 óra
8. Fächerübergreifende Themen und Situationen	15 óra
9. Aktuelle Themen	16 óra
10. Wissenschaft und Technik, Kommunikation	10 óra
11. Unterhaltung	10 óra
12. Wissenserwerb, Wissensvermittlung	15 óra
Kötelező összesen:	**186 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	3	108	95	13	0	0
12. évf.	3+1	124	91	2	0	31

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
36. Themen und Situationen im persönlichen Bereich:	***25***	13	2	0	0	**15**	12	0	0	0	**12**

Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil											
37. Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	***20***	10	2	0	0	**12**	10	0	0	0	**10**
38. Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung	***20***	10	2	0	0	**12**	10	0	0	0	**10**
39. Reisen und Urlaub, Tourismus	***10***	5	2	0	0	**7**	5	0	0	0	**5**
40. Öffentliches Leben	***10***	5	0	0	0	**5**	5	0	0	0	**5**
41. Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	***15***	8	2	0	0	**10**	7	0	0	0	**7**
42. Interkulturelle und landeskundliche Themen	***20***	10	0	0	0	**10**	10	2	0	0	**12**
43. Fächerübergreifende Themen und Situationen	***15***	8	0	0	0	**8**	7	0	0	0	**7**
44. Aktuelle Themen	***16***	8	0	0	0	**8**	8	0	0	0	**8**
45. Wissenschaft und Technik, Kommunikation	***10***	5	3	0	0	**8**	5	0	0	0	**5**
46. Unterhaltung	***10***	5	0	0	0	**5**	5	0	0	0	**5**
47. Wissenserwerb, Wissensvermittlung	***15***	8	0	0	0	**8**	7	0	0	0	**7**
48. Felkészülés az érettségire, rendszerező ismétlés	***0***	0	0	0	0	**0**	0	0	0	31	**31**
Összesen	***186***	95	13	0	0	**108**	91	2	0	31	**124**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (95 óra)

Tematikai egység	**Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Bekannte, Familienmitglieder, Freunde, Verwandte – unmittelbare und weitere Umgebung, mein Wohnort – Teile des Hauses/der Wohnung, Einrichtung, Gebrauchsgegenstände, Kleider und Accessoires	– Személyes témákhoz tartozó információk átadása – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata	
Fogalmak	Einrichtung, Verwandten, äussere Eigenschaften, innere Eigenschaften	

Tematikai egység	**Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

– Tiere, Pflanzen – Natur, Zuhause, Städte, auf dem Lande	– Környezethez tartozó információk átadása – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata
Fogalmak	Tierzucht, Tierzüchter, Tierschutz, Tierschützer

Tematikai egység	**Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Ismeretek – - Bildungsinstitutionen, Teile des Schulgebäudes – Mittel des Lernens in und außerhalb der Schule	– Fejlesztési feladatok – Részvétel tanórai nyelvi fejlesztő tevékenységekben – Tanult elemek felhasználása a nyelvi célok elérésére – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során	
Fogalmak	Sprachschule, Universität, Ausbildung,	

Tematikai egység	**Reisen und Urlaub, Tourismus**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Touristen und Reiseleiter – Unterkunftsmöglichkeiten, Reiseziele, Sehenswürdigkeiten, Touristenattraktionen – Denkmäler, Ausstellungen, Reisedokumente, Verkehrsmittel, Gegenstände beim Reisen, Unterlagen, Prospekte	– Az utazás és turizmus tématartományhoz tartozó egyszerű információk átadása – Interakció az utazás és turizmus tématartományban	
Fogalmak	Denkmal, Reiseleiter, Reisedokumente, Flug, buchen,	

Tematikai egység	**Öffentliches Leben**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Angestellte in sozialen Institutionen und im Dienstleistungssektor – kulturelle und öffentliche Institutionen, Dienstleistungen, – Restaurants, Hotels, berühmte Orte und Sehenswürdigkeiten im In- und Ausland, – Leben in der Stadt und auf dem Land – Eintrittskarten, Unterlagen, Prospekte	– A közéleti tématartományhoz tartozó egyszerű információk értelmezése és átadása	
Fogalmak	Sprechzimmer, Praxis, Sprechstunde, auf dem Lande, übernachten,	

	reservieren, mieten,

Tematikai egység	Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	Órakeret 8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Sprachkönnen und Sprachkenntnisse, Sprachlernstrategien, Sprache	– A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata – A célnyelvi betű- és jelkészlet következetes alkalmazása – Tanult nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák tudatos alkalmazása – Olvasásértés, íráskészség fejlesztése	
Fogalmak	Lerntipps, Lernmethoden, Lernziele, Privatstunde, Privatlehrer, Sprachprüfung,	

Tematikai egység	Interkulturelle und landeskundliche Themen	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Célnyelvi és hazai kulturális szokások, jellemzők ismerete – Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete – Főbb hazai országismereti jellemzők ismerete célnyelven – Legfontosabb hazai látnivalók, országismereti jellemzők bemutatása célnyelven – A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása	– A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása – Beszéd- és íráskészség, vitakészség fejlesztése – Önálló tanulási és kutatómunkai készség fejlesztése	
Fogalmak	Landeskunde, Landschaft, Tradition, Spezialitäten,	

Tematikai egység	Fächerübergreifende Themen und Situationen	Órakeret 8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő tartalmakból – Más tantárgyakból szerzett ismeretek és előzetes tudás felhasználása célnyelven	– Beszédkészség, vitakészség fejlesztése – Digitális kompetencia fejlesztése – IKT-eszközök használatának fejlesztése – Kooperációs készség fejlesztése	
Fogalmak	meiner Meinung nach, zur Verfügung stehen, sich bewerben, eine Prüfung ablegen,	

Tematikai egység	Aktuelle Themen	Órakeret 8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Aktuelles – Medien	– Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven – Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven	
Fogalmak	Casting, soziale Netzwerke, soziale Medien, Blogartikel,	

Tematikai egység	Wissenschaft und Technik, Kommunikation	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Geräte für Alltagsmenschen, Technik im Haushalt, Handy, Computer, Internet	– Egyszerű információ átadása a tudomány és technika tématartományban	
Fogalmak	Smartphon, Handy, speichern, herunterladen, Blog schreiben, Email schicken, hochladen,	

Tematikai egység	Unterhaltung	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak megismerése (irodalom, film, társasjáték) – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő német nyelvű szövegek felhasználása szórakozás és élményalapú nyelvtanulás céljára	– Hallásértés, beszédkészség, íráskészség, olvasásértés készségének fejlesztése – Önálló kutatómunkára való készség fejlesztése	
Fogalmak	chaten, Video ansehen, Video herstellen, Filmarten, Romane, Comics,	

Tematikai egység	Wissenserwerb, Wissensvermittlung	Órakeret 8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Információ megosztása az ismert nyelvi eszközökkel német nyelven – A tanult témákhoz kapcsolódó releváns német nyelvű információ megszerzése	– Hallásértés, beszédkészség, íráskészség, olvasásértés készségének fejlesztése – Önálló kutatómunkára való készség fejlesztése – Kooperációs készség fejlesztése	
Fogalmak	Kommunikation, Methode, Grammatik,	

Szabadon felhasználható (13 óra)

Tematikai egység	**Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a német magyar családi ünnepek összehasonlítása (film)	– ismétlés, érvelés	
Fogalmak	Ich finde… Ich meine… Das ist gleich…. Das ist anders….	

Tematikai egység	**Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– internetes kutatás	– nyelvi funkciók ismerete, hallásértés	
Fogalmak	Instruktionen, das Wesentliche, Inhalt, zusammenfassen, Webseite,	

Tematikai egység	**Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– rendszerezés	– nyelvi fejlesztő tevékenységek,	
Fogalmak	Artikel, Arbeitsamt, Job, eine Stelle bewerben,	

Tematikai egység	**Reisen und Urlaub, Tourismus**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– filmnézés	– hallásértés, országismeret bővítése	
Fogalmak	Gesichtspunkt, Hinsicht, Aspekt, Zusammenfassung,	

Tematikai egység	**Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– szituációs játékok	– nyelvi funkciók használata	
Fogalmak	Germanismen, Aphorismen,	

Tematikai egység	**Wissenschaft und Technik, Kommunikation**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismétlés, rendszerezés	– szövegértés, kommunikáció, íráskészség	
Fogalmak	Blog schreiben, Email schreiben, chaten, Nachrichten schicken,	

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (91 óra)

Tematikai egység	**Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Feste, Schul- und Familienfeiern – Hobbys, Freizeitaktivitäten,	– Személyes témákhoz tartozó információk átadása – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata	

gesunde Ernährung, zum Arzt gehen, Hausarbeiten – größerer Familienkreis, soziale Beziehungen, Kleider und Mode, häufige Krankheiten, positive und negative Charakterzüge	
Fogalmak	Fest-Festival, Freizeitaktivität, soziale Beziehungen, Krankheiten

Tematikai egység	**Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Naturkatastrophen – Umweltschutz, Tierschutz, Haustiere halten, Bodenschätze schützen – Naturphänomene, Wetter und Klima, Jahreszeiten	– Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata – Vitakészség fejlesztése – Önálló kutatómunka készségének fejlesztése	
Fogalmak	Naturkatastroph, Naturphänomen, Umweltschutz, Bodenschatz	

Tematikai egység	**Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Schulunterricht, Nachmittagsprogramme, Feste in der Schule, Schultraditionen, Ereignisse, Programme und Möglichkeiten des Sprachenlernens/der Sprachverwendung außerhalb der Schule – Lernen, Verwendung von Fremdsprachen außerhalb der Schule, Gemeinschaftsprogramme, Traditionspflege – Schulfächer, Wissen, Ziele mit dem Sprachenlernen, verschiedene Wege des Lernens, Sprachkönnen und Sprachkenntnisse	– Részvétel tanórai nyelvi fejlesztő tevékenységekben – Tanult elemek felhasználása a nyelvi célok elérésére – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során – Vitakészség, beszédkészség, íráskészség fejlesztése	
Fogalmak	Schultradition, Sprachenlerne, Sprachverwendung, Schulfächer, Sprachkönnen, Sprachkenntnisse	

Tematikai egység	**Reisen und Urlaub, Tourismus**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Feste und Feiertage in	– Az utazás és turizmus tématartományhoz tartozó	

Ungarn und im Ausland – Vorbereitung und Planung einer Reise, Stadtrundfahrt – Einzelreise und Gruppenreise, kulturelle Unterschiede	egyszerű információk átadása – Interakció az utazás és turizmus tématartományban
Fogalmak	Familienfest, Nationalfeiertag, Reisen, Strundfahrt, Stadrundgang, kulturelle Unterschide

Tematikai egység	**Öffentliches Leben**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– kulturelle Ereignisse, Unterhaltungsmöglichkeiten – Verwaltung, Dienstleistungen, Wegbeschreibung, Auskunft geben, Vorstellung von Sehenswürdigkeiten – Hobbys, Freizeit, Kultur, Sport, Lesen, Filme, Unterhaltung	– A közéleti tématartományhoz tartozó egyszerű információk értelmezése és átadása – Íráskészség, vitakészség fejlesztése	
Fogalmak	Unterhaltungsmöglichkeit, kulturelle Ereignis, Verwaltung	

Tematikai egység	**Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Sprachkönnen und Sprachkenntnisse, Sprachlernstrategien, Sprache	– A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata – A célnyelvi betű- és jelkészlet következetes alkalmazása – Tanult nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák tudatos alkalmazása – Olvasásértés, íráskészség fejlesztése	
Fogalmak	Sprachkönnen, Sprachkenntnisse, Sprachlernstrategie	

Tematikai egység	**Interkulturelle und landeskundliche Themen**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Célnyelvi és hazai kulturális szokások, jellemzők ismerete – Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete – Főbb hazai országismereti jellemzők ismerete célnyelven – Legfontosabb hazai látnivalók, országismereti	– A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása – Beszéd- és íráskészség, vitakészség fejlesztése – Önálló tanulási és kutatómunkai készség fejlesztése	

jellemzők bemutatása célnyelven – Traditionen, Sport, Geschichte, Essen, Feste, Nationalhymne, kulturelle Unterschide, Kulturschock	
Fogalmak	Landeskunde, Tradition, Kulturschock

Tematikai egység	**Fächerübergreifende Themen und Situationen**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő tartalmakból – Más tantárgyakból szerzett ismeretek és előzetes tudás felhasználása célnyelven	– Beszédkészség, vitakészség fejlesztése – Digitális kompetencia fejlesztése – IKT-eszközök használatának fejlesztése – Kooperációs készség fejlesztése	
Fogalmak	Interdisziplinarität, Wissenschaftsbereich	

Tematikai egység	**Aktuelle Themen**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Aktuelles – Sprache der Medien	– Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven – Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven	
Fogalmak	Medium-Medien, Politik, Kultur, Wissenschaft	

Tematikai egység	**Wissenschaft und Technik, Kommunikation**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Nutzung der Technologie im Alltag, im Studium oder in der Arbeit – Internet, soziale Netzwerke	– Egyszerű információ átadása a tudomány és technika tématartományban – Beszéd- és íráskészség, vitakészség fejlesztése – Önálló tanulási és kutatómunkai készség fejlesztése	
Fogalmak	Technologie, Internet, Kommunikation	

Tematikai egység	**Unterhaltung**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak megismerése (irodalom, film,	– Hallásértés, beszédkészség, íráskészség, olvasásértés készségének fejlesztése – Önálló kutatómunkára való készség fejlesztése	

társasjáték) – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő német nyelvű szövegek felhasználása szórakozás és élményalapú nyelvtanulás céljára	
Fogalmak	Literatur, Lektür, Gesellschaftsspiel, kulturelle Erlebnis

Tematikai egység	**Wissenserwerb, Wissensvermittlung**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Információ megosztása az ismert nyelvi eszközökkel német nyelven – A tanult témákhoz kapcsolódó releváns német nyelvű információ megszerzése	– Hallásértés, beszédkészség, íráskészség, olvasásértés készségének fejlesztése – Önálló kutatómunkára való készség fejlesztése – Kooperációs készség fejlesztése	
Fogalmak	Computerteile, Technik, Buch, Internet	

Szabadon felhasználható (2 óra)

Tematikai egység	**Interkulturelle und landeskundliche Themen**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Filmnézés	– Szövegértés, hallásértés	
Fogalmak	Ich meine…, ich denke, Meiner Meinung nach…, Was denkst du …?	

Kötött (31 óra)

Tematikai egység	**Felkészülés az érettségire, rendszerező ismétlés**	**Órakeret 31 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Az eddig tanult ismeretek rendszerező ismétlése az érettségi témaköröknek megfelelően	– Olvasásértés, hallásértés, beszédkészség, íráskészség fejlesztése	
Fogalmak		

A 11-12. évfolyamon elsajátítandó nyelvi funkciók:

- információkérés, információadás (Wie war das Hotel? Entschuldigung, wo finde ich einen Supermarkt? Gehen Sie hier geradeaus, dann…)
- véleménykérés és arra reagálás (Gefällt dir der Film? Ja, der Film gefällt mir.)
- egyetértés kifejezése (Du hast Recht. Da hast du Recht. Das ist richtig. Das stimmt.)
- egyet nem értés kifejezése (Du hast nicht Recht. Da hast du nicht Recht. Das finde ich nicht. Das stimmt nicht.)
- akarat kifejezése (Ich will.)
- képesség kifejezése (Ich kann.)

- lehetőség kifejezése (Es ist möglich, dass…)
- remény kifejezése (Ich hoffe, du kannst kommen.)
- bizonyosság, bizonytalanság kifejezése (Ich weiß es genau. Ich weiß nicht, ob es wirklich regnet oder nicht. Ich bin mir nicht sicher, wann ich zu Hause ankomme.)
- kérés és arra történő reakció kifejezése (Kannst du mir helfen? Ja, natürlich. Ja, gerne. Es tut mir leid, ich kann nicht. Einen Tee, bitte! Ich hätte gern einen Tee. Gibst du mir einen Tee, bitte?)
- kínálás, illetve javaslat és arra történő reakció kifejezése (Noch ein Stück Kuchen? Möchtest du einen Tee? Ja, bitte. Ja, gerne. Nein, danke.)
- meghívás és arra történő reakció kifejezése (Kommst du mit? Ja, gerne. Nein, leider nicht. Nein, es tut mir leid.)
- visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Noch einmal bitte!)
- öröm kifejezése (Ich freue mich, dass ...)
- bánat / bosszúság kifejezése (Schade, dass...)
- események leírása (Zuerst aßen wir zu Mittag, dann gingen wir zum Strand.)

A 11-12. évfolyamon elsajátítandó nyelvi elemek és struktúrák:

- cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: es gibt, sich-Verben (Ich freue mich.)
- cselekvés, történés, létezés kifejezése múlt időben: Präteritum és Perfekt (Das Buch war sehr interessant. Ich habe gestern viel geschlafen.)
- cselekvés, történés, létezés kifejezése jövő időben: Futur I. (Ich werde im Sommer nach Österreich fahren.)
- birtoklás: gehören (Dieses Fahrrad gehört mir.)
- felszólító mód: Imperativ (Steh auf! Setzt euch! Nehmen Sie Platz!)
- minőségi viszonyok: Wie? Was für ein? Welcher? – hasonlítás: Deutschland ist größer als Ungarn. In der Klasse schreibt Lara am schönsten. - melléknévragozás (Das finde ich toll/schlecht. Ich bin froh. Das ist ein interessantes Buch. Ich finde das Buch interessant.)
- térbeli viszonyok: irányok és helymeghatározás (geradeaus, an der Kirche vorbei, um die Ecke), elöljárószók részes és tárgyesettel (auf, vor, hinter, neben)
- időbeli viszonyok: gyakoriság - Wie oft? (selten, täglich, wöchentlich, monatlich, jährlich), időpontok - Wann? (von … bis, gerade) Um wie viel Uhr? (um 8 Uhr, gegen 8 Uhr)
- modalitás: mögen, können, wollen, müssen, sollen, dürfen igék (Ich kann tanzen. Ich will heute ins Kino gehen. Er muss die Hausaufgabe machen. Du sollst morgen früh aufstehen. Der Kranke darf noch nicht aufstehen)
- esetviszonyok: Nominativ, Akkusativ, Dativ, Genitiv (Das Buch ist spannend. Ich sehe das Buch nicht. Ich helfe dir. Die Texte der Schüler sind sehr interessant.)
- szövegkohéziós eszközök: egyszerű és páros kötőszavak (nicht … sondern, und, sondern, oder, denn, aber, weil, deshalb, so) és névmások (das, ich, mich, mir, dich, dir, man)
- szöveggrammatikai eszközök: névmások, névelők, névmási határozók mint előre és vissza utaló elemek a szövegben (das, dieser, der/die/das, daran, damit)

Ének-zene 9-10. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Zeneművek/ Énekes anyag	20 óra
2. Javasolt zeneművek/zenehallgatási anyag	36 óra
3. Komplex készségfejlesztés	12 óra
Kötelező összesen:	**68 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	1	36	34	2	0
10. évf.	1	36	34	2	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
32. Zeneművek/ Éneked anyag	***20***	10	0	0	**10**	10	0	0	**10**
33. Javasolt zeneművek/zenehallgatási anyag	***36***	18	2	0	**20**	18	2	0	**20**
34. Komplex készségfejlesztés	***12***	6	0	0	**6**	6	0	0	**6**
Összesen	***68***	34	2	0	**36**	34	2	0	**36**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (34 óra)

Tematikai egység	**Zeneművek/ Énekes anyag**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- A zsoltár típusú dallamok jellemzői - Ugrós és csárdás tánctípusok - Dallam és szöveg kapcsolata a	- Hallás utáni daltanulással elsajátított magyar népdalok és felismerő kottaolvasással elsajátított műzenei szemelvények éneklése - Előadói készségük kifejező, átélt, tiszta intonációjú énekléssé fejlesztése? - A hangszerkísérethez és az éneklő közösséghez	

népdalstílusokban - Zenei nyelvjárások, dialektusok jelentése a népzenében - A tanult dalok kulturális közegének megismerése - Különböző korszakok – különböző előadói stílusok a műzenében	való alkalmazkodási képesség fejlesztése - A dalokban megjelenített élethelyzetek, érzelmi állapotok megértése.
Fogalmak	Zsoltár típusú népdal, szillabikus, melizmatikus, autentikus, tradíció, átdolgozás, dialektus, Magyar Népzene Tára

Tematikai egység	**Javasolt zeneművek/zenehallgatási anyag**	**Órakeret 18 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- A hallgatott zeneművek zenetörténeti és főbb műfaji jellemzőinek azonosítása - A zeneszerzők helye a különböző zenetörténeti korokban - Az adott zenemű történelmi, irodalmi és kultúrtörténeti vonatkozásainak megismerése - A zeneművekben megfogalmazott gondolatok társítása hangszerelési, szerkesztési megoldásokkal, kompozíciós technikákkal, formai megoldásokkal	- A tanulók kreatív képzeletének fejlesztése változatos motivációs technikákkal, a zeneművek nyújtotta lehetőségeket kihasználva - A zeneművek gondolati tartalmát kifejező eszközök felismerésére, átélésére és értelmezésére alkalmas képességek kialakítása - Egy-egy zeneszerzőre jellemző alkotói sajátosságok felismerése - Hosszabb, összetettebb koncentrációt igénylő zenei anyag befogadásának képessége - Összefüggés felfedezése a zenei stíluskorszakok és a történelmi események, irodalmi alkotások között - A zeneművekről történő önálló véleményalkotás képességének kialakítása	
Fogalmak	Vokális műfajok, gregorián, recitativo, korál, kyrie, passió, dalciklus, duett, motetta, et hangfürt.	

Tematikai egység	**Komplex készségfejlesztés**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- A korábban tanult ritmikai, dallami ismeretek	- Részvétel közös kreatív zenélési formákban, a zeneművek befogadásának előkészítéséhez	

frissítése, elmélyítése, alkalmzása - A törzshangok és a módosított hangok szerepének ismerete - A zenetörténet jellegzetes műfajainak ismerete	- A többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével a többirányú figyelem, a hallás, az intonációs készség fejlődése - Gyakorlat szerzése a felismerő kottaolvasásban - A zenei formaérzék fejlesztése
Fogalmak	Minden korábban szereplő fogalom.

Szabadon felhasználható (2 óra)

Tematikai egység	**Javasolt zeneművek/zenehallgatási anyag**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- A hallgatott zeneművek zenetörténeti és főbb műfaji jellemzőinek azonosítása - A zeneszerzők helye a különböző zenetörténeti korokban - Az adott zenemű történelmi, irodalmi és kultúrtörténeti vonatkozásainak megismerése - A zeneművekben megfogalmazott gondolatok társítása hangszerelési, szerkesztési megoldásokkal, kompozíciós technikákkal, formai megoldásokkal	- Hallás utáni daltanulással elsajátított magyar népdalok és felismerő kottaolvasással elsajátított műzenei szemelvények éneklése - Előadói készségük kifejező, átélt, tiszta intonációjú énekléssé fejlesztése? - A hangszerkíséréthez és az éneklő közösséghez való alkalmazkodási képesség fejlesztése - A dalokban megjelenített élethelyzetek, érzlmi állapotok megértése.	
Fogalmak		

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (34 óra)

Tematikai egység	**Zeneművek/ Énekes anyag**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- A zsoltár típusú dallamok jellemzői - Ugrós és csárdás tánctípusok - Dallam és szöveg kapcsolata a népdalstílusokban - Zenei nyelvjárások, dialektusok jelentése a	- Hallás utáni daltanulással elsajátított magyar népdalok és felismerő kottaolvasással elsajátított műzenei szemelvények éneklése - Előadói készségük kifejező, átélt, tiszta intonációjú énekléssé fejlesztése? - A hangszerkíséréthez és az éneklő közösséghez való alkalmazkodási képesség fejlesztése - A dalokban megjelenített élethelyzetek, érzelmi állapotok megértése.	

népzenében - A tanult dalok kulturális közegének megismerése - Különböző korszakok – különböző előadói stílusok a műzenében	
Fogalmak	Zsoltár típusú népdal, szillabikus, melizmatikus, autentikus, tradíció, átdolgozás, dialektus, Magyar Népzene Tára

Tematikai egység	**Javasolt zeneművek/zenehallgatási anyag**	**Órakeret 18 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- A hallgatott zeneművek zenetörténeti és főbb műfaji jellemzőinek azonosítása - A zeneszerzők helye a különböző zenetörténeti korokban - Az adott zenemű történelmi, irodalmi és kultúrtörténeti vonatkozásainak megismerése - A zeneművekben megfogalmazott gondolatok társítása hangszerelési, szerkesztési megoldásokkal, kompozíciós technikákkal, formai megoldásokkal	- A tanulók kreatív képzeletének fejlesztése változatos motivációs technikákkal, a zeneművek nyújtotta lehetőségeket kihasználva - A zeneművek gondolati tartalmát kifejező eszközök felismerésére, átélésére és értelmezésére alkalmas képességek kialakítása - Egy-egy zeneszerzőre jellemző alkotói sajátosságok felismerése - Hosszabb, összetettebb koncentrációt igénylő zenei anyag befogadásának képessége - Összefüggés felfedezése a zenei stíluskorszakok és a történelmi események, irodalmi alkotások között - A zeneművekről történő önálló véleményalkotás képességének kialakítása	
Fogalmak	Vokális műfajok, gregorián, recitativo, korál, kyrie, passió, dalciklus, du motetta, etűd, hangfürt.	

Tematikai egység	**Komplex készségfejlesztés**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- A korábban tanult ritmikai, dallami ismeretek frissítése, elmélyítése, alkalmzása - A törzshangok és a módosított hangok szerepének ismerete - A zenetörténet jellegzetes műfajainak ismerete	- Részvétel közös kreatív zenélési formákban, a zeneművek befogadásának előkészítéséhez - A többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével a többirányú figyelem, a hallás, az intonációs készség fejlődése - Gyakorlat szerzése a felismerő kottaolvasásban - A zenei formaérzék fejlesztése	
Fogalmak	Minden korábban szereplő fogalom.	

Szabadon felhasználható (2 óra)

Tematikai egység	Javasolt zeneművek/zenehallgatási anyag	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- A zsoltár típusú dallamok jellemzői - Ugrós és csárdás tánctípusok - Dallam és szöveg kapcsolata a népdalstílusokban - Zenei nyelvjárások, dialektusok jelentése a népzenében - A tanult dalok kulturális közegének megismerése - Különböző korszakok – különböző előadói stílusok a műzenében	- A tanulók kreatív képzeletének fejlesztése változatos motivációs technikákkal, a zeneművek nyújtotta lehetőségeket kihasználva - A zeneművek gondolati tartalmát kifejező eszközök felismerésére, átélésére és értelmezésére alkalmas képességek kialakítása - Egy-egy zeneszerzőre jellemző alkotói sajátosságok felismerése - Hosszabb, összetettebb koncentrációt igénylő zenei anyag befogadásának képessége - Összefüggés felfedezése a zenei stíluskorszakok és a történelmi események, irodalmi alkotások között - A zeneművekről történő önálló véleményalkotás képességének kialakítása	
Fogalmak	Vokális műfajok, gregorián, recitativo, korál, kyrie, passió, dalciklus, du motetta, etűd, hangfürt.	

Vizuális kultúra 9-10. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Korszak, stílus, műfaj	12 óra
2. Kortárs művészeti jelenségek – Művészi koncepció, személyes és társadalmi üzenet	10 óra
3. A vizuális közlés hatásmechanizmusa – Vizuális információfeldolgozás	8 óra
4. Digitális képalkotás, közösségi média – Digitális tartalom-előállítás, személyesség	6 óra
5. Design, divat, identitás – Tervezett környezet, azonosulás	16 óra
6. Környezet és fenntarthatóság – Természeti és tervezett környezet egyensúlya	16 óra
Kötelező összesen:	**68 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	1	36	34	2	0
10. évf.	1	36	34	2	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1. Korszak, stílus, műfaj	***12***	6	2	0	**8**	6	2	0	**8**
2. Kortárs művészeti jelenségek – Művészi koncepció, személyes és társadalmi üzenet	***10***	5	0	0	**5**	5	0	0	**5**
3. A vizuális közlés hatásmechanizmusa – Vizuális információfeldolgozás	***8***	4	0	0	**4**	4	0	0	**4**
4. Digitális képalkotás, közösségi média – Digitális tartalom-előállítás, személyesség	***6***	3	0	0	**3**	3	0	0	**3**
5. Design, divat, identitás – Tervezett környezet, azonosulás	***16***	8	0	0	**8**	8	0	0	**8**
6. Környezet és fenntarthatóság – Természeti és tervezett környezet egyensúlya	***16***	8	0	0	**8**	8	0	0	**8**
Összesen	***68***	34	2	0	**36**	34	2	0	**36**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (34 óra)

Tematikai egység	**Korszak, stílus, műfaj**	**Órakeret 6 óra**

Ismeretek,
Fejlesztési feladatok

- Adott vagy választott – vizuális művészet által is feldolgozott – problémák, jelenségek (pl. személyes, környezeti, tudományos, társadalmi, művészeti) önálló feldolgozása és tudatos, vizuális jellegű bemutatása (pl. prezentáció, hagyományos tabló, táblaképpel kísért kiselőadás) a szakszerű kutatás lépéseinek érvényesítésével (pl. cél megfogalmazása, információgyűjtés, beleértve a felhasznált forrás megjelenítését, elemzés, szelektálás, lényegkiemelés). A probléma/téma megfelelő, hatásos bemutatása érdekében az optimális műfaj, stílus, kifejezési eszköz megválasztása, tervezett felhasználása, csoportmunkában is
- Meglévő művészettörténeti tudás felhasználásával és célirányos megfigyelések, elemzések alapján reflektív alkotások létrehozása (pl. grafika, fotó, film, festmény, fotósorozat, kollázs), adott történelmi korok, korszakok jellemző problémáinak, jelenségeinek (pl. szabadság, érték, szakralitás, humánum, szülő-gyermek viszony, bűn, identitás, szépség) változását tükröző vizuális művészeti megjelenések megértése és mások számára is érthető bemutatása érdekében, mindezt csoportmunkában is
- Egy választott művészettörténeti korszakra, stílusirányzatra (pl. gótika, reneszánsz, barokk, realizmus, századforduló izmusai, op-art, pop-art, land-art, hiperrealizmus) jellemző probléma (pl. valósághoz, transzcendenshez, társadalmi vagy tudományos változásokhoz való viszony) kapcsán önálló információgyűjtés, a probléma, téma önálló értelmezése a vizualitás lehetőségeit is felhasználva (pl. fotósorozattal, poszterrel, prezentációval), reflektálva napjaink kifejezési nyelvére

Fogalmak	interaktív mű, parafrázis, művészi hatás

Tematikai egység	**Kortárs művészeti jelenségek – Művészi koncepció, személyes és társadalmi üzenet**	**Órakeret 5 óra**

Ismeretek,
Fejlesztési feladatok

- A személyes érdeklődésben jelenlevő, társadalom- vagy természettudományos ismeretek által megalapozott absztrakt fogalmak megjelenítése jelen korunk képalkotó lehetőségeivel
- A XX. századi magyar szobrászat jelentősebb alkotásainak (Szervátius Tibor, Schaar Erzsébet, Borsos Miklós, Vilt Tibor, Melocco Miklós és Kovács Margit munkái) megismerése anyaghasználat és kifejezés tekintetében. Összefüggések keresése a művészi kifejezés és anyaghasználat kapcsolatában
- Szabad kísérletezés elvont tartalmak megjelenítésére önállóan tervezett anyaghasználattal alkotott plasztikus mű létrehozásával

Fogalmak	koncepció, önreflexió/társadalmi reflexió, posztmodern jelenségek, kísérleti művészet

Tematikai egység	**A vizuális közlés hatásmechanizmusa – Vizuális információfeldolgozás**	**Órakeret 4 óra**

Ismeretek, Fejlesztési feladatok

- Példák alapján a filmnyelv eszközeinek (pl. képkivágás, kameraállás, kameramozgás, fény, hang, vágás/filmidő) elemző vizsgálata során önálló következtetések megfogalmazása és a tapasztalatok felhasználása adott cél (pl. elbeszélés, figyelemfelhívás, tájékoztatás, ismeretterjesztés), illetve adott cél továbbgondolása (pl. rövidfilmek készítése az eltérő szereplők szemszögéből, antireklám/antikampányfilm, álhírműsor, fiktív ismeretterjesztő filmkészítés), mozgóképi megjelenések létrehozása érdekében csoportmunkában
- Egyszerű animációs technikák (pl. tárgymozgatás, papírkivágás, homokba rajzolás)

felhasználásával változatos célokat következetesen szolgáló mozgókép (pl. reklámfilm, zenei klip, adott vers inspirálta filmetűd) elkészítése csoportmunkában, és a produktum közös értelmezése, értékelése – Példák alapján a mozgókép hatásmechanizmusának elemző vizsgálata különféle szempontok alapján (pl. hangulatkeltés, montázs, sztereotípia, eredeti megoldások, célközönség elérése) A tapasztalati valóság és a médiában megjelenő reprezentált valóság összehasonlító vizsgálata és önálló bemutatása különböző mediális megjelenések esetében (pl. hírműsor/hírportál, tévéreklám, valóságshow, dokumentumfilm)	
Fogalmak	média, médium, technikai kép, filmnyelvi eszközök, montázselv, sztereotípia, célközönség/célcsoport, reprezentált valóság/virtuális valóság

Tematikai egység	**Digitális képalkotás, közösségi média – Digitális tartalom-előállítás, személyesség**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Többféle célt (pl. oktatás, szórakozás, információszolgáltatás, közösségépítés) szolgáló, választott online tartalom, megjelenés elemző vizsgálata a vizuális jellemzők leírása és elemzése céljából, egyénileg és csoportmunkában is – Választott, személyes tartalmakat bemutató online megjelenések (pl. blog, vlog, személyes profil közösségi médiában) elemzése vizualitás és tartalomszervezés (pl. kép és szöveg aránya, menürendszer/címek és tartalmak megfelelése, színek kommunikációs funkciója, interaktivitás, hipertextualitás) szempontjából, és a tapasztalatok bemutatása és megvitatása egyénileg vagy csoportmunkában – A sztárjelenség kulturális hátterének elemző vizsgálata példák alapján, a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. fiktív szuperhős bemutatása különböző vizuális eszközökkel, szelfikészítés különböző kifejezési szándék érdekében, youtuber-témák gyűjtése különböző szempontok szerint, vlog készítése szokatlan/abszurd témában), a személyes célok következetes alkalmazása érdekében (pl. profilkészítés, kreatív „instasztori” készítése)		
Fogalmak	újmédia, virtuális világ, közösségi média, társadalmi nyilvánosság		

Tematikai egység	Design, divat, identitás – Tervezett környezet, **azonosulás**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Az építészettörténet különböző korszakaiból (pl. ókor, romanika, gótika, reneszánsz, barokk, klasszicizmus, eklektika, szecesszió, modern, posztmodern, kortárs) választott példák összehasonlító vizsgálata, csoportosítása különböző szempontok szerint (pl. funkció, szerkezet, építőanyag, térlefedés, tömeg, homlokzattagolás), a tapasztalatok különböző játékos vizuális megjelenítésével (pl. gyors szabadkézi rajz, alaprajz rekonstruálása, makett készítése) – Az organikus építészet célkitűzéseinek és formanyelvének (Le Corbusier, Hundertwasser, Gaudi) megfigyelése után valós vagy fiktív gyárépület rajzának kreatív, funkcióváltoztató átalakítása rajzban – Kós Károly, Makovecz Imre és Csete György munkásságának megismerése után közösségi tér és környezetének megtervezése organikus szemlélettel. A tervek alapján makett készítése szabadon választott anyag- és eszközhasználattal – Személyes példák alapján az aktuális divatot és annak rövid távú változásait befolyásoló tényezők (pl. tárgyi környezet, fogyasztói szokások, társadalmi-gazdasági-kulturális háttér) elemző vizsgálata kreatív feladatokban (pl. stíluslap készítése, karakterteremtés adott szempontoknak megfelelően, fiktív brand tervezése adott cél érdekében) a saját identitás erősítése céljából		

A XIX-XX. századi magyar tárgykultúra egy-egy jellemző termékének, gyártójának (pl. Zsolnay épületkerámia, Hollóházi és Herendi porcelán, Csepel biciklik és motorkerékpárok, Ikarusz busz, Kandó mozdony, Ganz gépgyártás, Tisza cipő) megismerése és társakkal való megismertetése prezentáció formájában. Az adott termék formatervezésében tetten érhető társadalmi vonatkozások, a forma és funkció viszonya, a termékek ikonikus jellegének, az e mögött álló okok, a kultúrkörben betöltött szerep bemutatása. A fentiekből választott témakör tárgyának értelmezése és alkotómunkában történő újrafogalmazása. A tervezett és létrehozott alkotásban saját korunk elvárásaira való reagálás	
Fogalmak	térszervezés, design, divat, identitás, brand, designgondolkodás

Tematikai egység	**Környezet és fenntarthatóság – Természeti és tervezett környezet egyensúlya**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek, Fejlesztési feladatok		
− Lokális vagy globális környezeti problémára (pl. természet, levegő, víz, fény, közlekedés, fogyasztói szemlélet, nagyvárosi lét, civilizációs fenyegetettség) reflektáló alkotás, produktum (pl. köztéri alkotás, akció, interaktív tér, esemény, szerkezet, közösségi médium kampány, installáció) tervének, makettjének létrehozása. A tervek megfelelő elkészítése érdekében a választott probléma (pl. vízpocsékolás, ballagók lufieregetése, szemetes járda, buszmegálló-rongálás), helyszín (pl. település, köztér, parkoló, víztorony, iskola) és az ideális megjelenítés eszközeinek (pl. eseményművészet, reklám, látvány, hang, filmnyelvi eszközök) tanulmányozása, felmérése egyénileg és csoportmunkában − A történeti korok és a modern társadalmak környezetalakítási jellemzőinek mérlegelő felhasználásával, esztétikai és funkcionális szempontok érvényesítésével saját, közvetlen környezetben megoldásra váró környezeti problémák (pl. kocogók, futók számára megfelelő hely, szemétgyűjtés, -tárolás, csomagolóanyagok mennyiségének csökkentése) megoldásához tervek, koncepciók elkészítése, csoportmunkában is, a koncepció jól értelmezhető vizuális és szöveges bemutatásával − A fenntarthatóság és környezettudatosság irányelveinek megfelelő ideális élettér (pl. lakás, kert, park, falu, város, iskola, úthálózat) természeti és épített, tárgyi környezetének harmóniájára, egyensúlyára fókuszáló tervezés (pl. környezetbe olvadó építészet, land art), a kortárs környezetalakítás jellemzőinek, a designgondolkodás problémamegoldásra ösztönző lehetőségeinek inspiratív felhasználásával, csoportmunkában is A műemlékvédelem korszerű irányelveinek megismerése. A lakóhelyen vagy annak környékén található, felújításra váró épületről prezentáció tartása az épületet konzerváló vagy funkcióváltó átépítéssel kapcsolatban.		
Fogalmak	fenntartható fejlődés, személyes/közösségi tér, ökológiai lábnyom, ergonómia, minimál tér	

Szabadon felhasználható (2 óra)

Tematikai egység	**Korszak, stílus , műfaj**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− Adott vagy választott – vizuális művészet által is feldolgozott – problémák, jelenségek (pl. személyes, környezeti, tudományos, társadalmi, művészeti) önálló feldolgozása és tudatos, vizuális jellegű bemutatása (pl. prezentáció, hagyományos tabló, táblaképpel kísért kiselőadás) a szakszerű kutatás lépéseinek érvényesítésével (pl. cél megfogalmazása, információgyűjtés, beleértve a felhasznált forrás megjelenítését, elemzés, szelektálás, lényegkiemelés). A probléma/téma megfelelő, hatásos bemutatása érdekében az optimális műfaj, stílus, kifejezési eszköz megválasztása, tervezett felhasználása, csoportmunkában is		

− Meglévő művészettörténeti tudás felhasználásával és célirányos megfigyelések, elemzések alapján reflektív alkotások létrehozása (pl. grafika, fotó, film, festmény, fotósorozat, kollázs), adott történelmi korok, korszakok jellemző problémáinak, jelenségeinek (pl. szabadság, érték, szakralitás, humánum, szülő-gyermek viszony, bűn, identitás, szépség) változását tükröző vizuális művészeti megjelenések megértése és mások számára is érthető bemutatása érdekében, mindezt csoportmunkában is − Egy választott művészettörténeti korszakra, stílusirányzatra (pl. gótika, reneszánsz, barokk, realizmus, századforduló izmusai, op-art, pop-art, land-art, hiperrealizmus) jellemző probléma (pl. valósághoz, transzcendenshez, társadalmi vagy tudományos változásokhoz való viszony) kapcsán önálló információgyűjtés, a probléma, téma önálló értelmezése a vizualitás lehetőségeit is felhasználva (pl. fotósorozattal, poszterrel, prezentációval), reflektálva napjaink kifejezési nyelvére	
Fogalmak	interaktív mű, parafrázis, művészi hatás

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (34 óra)

Tematikai egység	**Korszak, stílus, műfaj**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek, **Fejlesztési feladatok** − Adott vagy választott – vizuális művészet által is feldolgozott – problémák, jelenségek (pl. személyes, környezeti, tudományos, társadalmi, művészeti) önálló feldolgozása és tudatos, vizuális jellegű bemutatása (pl. prezentáció, hagyományos tabló, táblaképpel kísért kiselőadás) a szakszerű kutatás lépéseinek érvényesítésével (pl. cél megfogalmazása, információgyűjtés, beleértve a felhasznált forrás megjelenítését, elemzés, szelektálás, lényegkiemelés). A probléma/téma megfelelő, hatásos bemutatása érdekében az optimális műfaj, stílus, kifejezési eszköz megválasztása, tervezett felhasználása, csoportmunkában is − Meglévő művészettörténeti tudás felhasználásával és célirányos megfigyelések, elemzések alapján reflektív alkotások létrehozása (pl. grafika, fotó, film, festmény, fotósorozat, kollázs), adott történelmi korok, korszakok jellemző problémáinak, jelenségeinek (pl. szabadság, érték, szakralitás, humánum, szülő-gyermek viszony, bűn, identitás, szépség) változását tükröző vizuális művészeti megjelenések megértése és mások számára is érthető bemutatása érdekében, mindezt csoportmunkában is − Egy választott művészettörténeti korszakra, stílusirányzatra (pl. gótika, reneszánsz, barokk, realizmus, századforduló izmusai, op-art, pop-art, land-art, hiperrealizmus) jellemző probléma (pl. valósághoz, transzcendenshez, társadalmi vagy tudományos változásokhoz való viszony) kapcsán önálló információgyűjtés, a probléma, téma önálló értelmezése a vizualitás lehetőségeit is felhasználva (pl. fotósorozattal, poszterrel, prezentációval), reflektálva napjaink kifejezési nyelvére		
Fogalmak	interaktív mű, parafrázis, művészi hatás	

Tematikai egység	**Kortárs művészeti jelenségek – Művészi koncepció, személyes és társadalmi üzenet**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek, **Fejlesztési feladatok**		
− A személyes érdeklődésben jelenlevő, társadalom- vagy természettudományos ismeretek által megalapozott absztrakt fogalmak megjelenítése jelen korunk képalkotó lehetőségeivel		

− A XX. századi magyar szobrászat jelentősebb alkotásainak (Szervátius Tibor, Schaar Erzsébet, Borsos Miklós, Vilt Tibor, Melocco Miklós és Kovács Margit munkái) megismerése anyaghasználat és kifejezés tekintetében. Összefüggések keresése a művészi kifejezés és anyaghasználat kapcsolatában − Szabad kísérletezés elvont tartalmak megjelenítésére önállóan tervezett anyaghasználattal alkotott plasztikus mű létrehozásával	
Fogalmak	koncepció, önreflexió/társadalmi reflexió, posztmodern jelenségek, kísérleti művészet

Tematikai egység	**A vizuális közlés hatásmechanizmusa – Vizuális információfeldolgozás**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek, Fejlesztési feladatok		
− Példák alapján a filmnyelv eszközeinek (pl. képkivágás, kameraállás, kameramozgás, fény, hang, vágás/filmidő) elemző vizsgálata során önálló következtetések megfogalmazása és a tapasztalatok felhasználása adott cél (pl. elbeszélés, figyelemfelhívás, tájékoztatás, ismeretterjesztés), illetve adott cél továbbgondolása (pl. rövidfilmek készítése az eltérő szereplők szemszögéből, antireklám/antikampányfilm, álhírműsor, fiktív ismeretterjesztő filmkészítés), mozgóképi megjelenések létrehozása érdekében csoportmunkában − Egyszerű animációs technikák (pl. tárgymozgatás, papírkivágás, homokba rajzolás) felhasználásával változatos célokat következetesen szolgáló mozgókép (pl. reklámfilm, zenei klip, adott vers inspirálta filmetűd) elkészítése csoportmunkában, és a produktum közös értelmezése, értékelése − Példák alapján a mozgókép hatásmechanizmusának elemző vizsgálata különféle szempontok alapján (pl. hangulatkeltés, montázs, sztereotípia, eredeti megoldások, célközönség elérése) A tapasztalati valóság és a médiában megjelenő reprezentált valóság összehasonlító vizsgálata és önálló bemutatása különböző mediális megjelenések esetében (pl. hírműsor/hírportál, tévéreklám, valóságshow, dokumentumfilm)		
Fogalmak	média, médium, technikai kép, filmnyelvi eszközök, montázselv, sztereotípia, célközönség/célcsoport, reprezentált valóság/virtuális valóság		

Tematikai egység	**Digitális képalkotás, közösségi média – Digitális tartalom-előállítás, személyesség**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− Többféle célt (pl. oktatás, szórakozás, információszolgáltatás, közösségépítés) szolgáló, választott online tartalom, megjelenés elemző vizsgálata a vizuális jellemzők leírása és elemzése céljából, egyénileg és csoportmunkában is − Választott, személyes tartalmakat bemutató online megjelenések (pl. blog, vlog, személyes profil közösségi médiában) elemzése vizualitás és tartalomszervezés (pl. kép és szöveg aránya, menürendszer/címek és tartalmak megfelelése, színek kommunikációs funkciója, interaktivitás, hipertextualitás) szempontjából, és a tapasztalatok bemutatása és megvitatása egyénileg vagy csoportmunkában − A sztárjelenség kulturális hátterének elemző vizsgálata példák alapján, a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. fiktív szuperhős bemutatása különböző vizuális eszközökkel, szelfikészítés különböző kifejezési szándék érdekében, youtuber-témák gyűjtése különböző szempontok szerint, vlog készítése szokatlan/abszurd témában), a személyes célok következetes alkalmazása érdekében (pl. profilkészítés, kreatív „instasztori” készítése)		
Fogalmak	újmédia, virtuális világ, közösségi média, társadalmi nyilvánosság		

Tematikai egység	Design, divat, identitás – Tervezett környezet, azonosulás	Órakeret 8 óra

Ismeretek	Fejlesztési feladatok

- Az építészettörténet különböző korszakaiból (pl. ókor, romanika, gótika, reneszánsz, barokk, klasszicizmus, eklektika, szecesszió, modern, posztmodern, kortárs) választott példák összehasonlító vizsgálata, csoportosítása különböző szempontok szerint (pl. funkció, szerkezet, építőanyag, térlefedés, tömeg, homlokzattagolás), a tapasztalatok különböző játékos vizuális megjelenítésével (pl. gyors szabadkézi rajz, alaprajz rekonstruálása, makett készítése)
- Az organikus építészet célkitűzéseinek és formanyelvének (Le Corbusier, Hundertwasser, Gaudi) megfigyelése után valós vagy fiktív gyárépület rajzának kreatív, funkcióváltoztató átalakítása rajzban
- Kós Károly, Makovecz Imre és Csete György munkásságának megismerése után közösségi tér és környezetének megtervezése organikus szemlélettel. A tervek alapján makett készítése szabadon választott anyag- és eszközhasználattal
- Személyes példák alapján az aktuális divatot és annak rövid távú változásait befolyásoló tényezők (pl. tárgyi környezet, fogyasztói szokások, társadalmi-gazdasági-kulturális háttér) elemző vizsgálata kreatív feladatokban (pl. stíluslap készítése, karakterteremtés adott szempontoknak megfelelően, fiktív brand tervezése adott cél érdekében) a saját identitás erősítése céljából

A XIX-XX. századi magyar tárgykultúra egy-egy jellemző termékének, gyártójának (pl. Zsolnay épületkerámia, Hollóházi és Herendi porcelán, Csepel biciklik és motorkerékpárok, Ikarusz busz, Kandó mozdony, Ganz gépgyártás, Tisza cipő) megismerése és társakkal való megismertetése prezentáció formájában. Az adott termék formatervezésében tetten érhető társadalmi vonatkozások, a forma és funkció viszonya, a termékek ikonikus jellegének, az e mögött álló okok, a kultúrkörben betöltött szerep bemutatása. A fentiekből választott témakör tárgyának értelmezése és alkotómunkában történő újrafogalmazása. A tervezett és létrehozott alkotásban saját korunk elvárásaira való reagálás

Fogalmak	térszervezés, design, divat, identitás, brand, designgondolkodás

Tematikai egység	Környezet és fenntarthatóság – Természeti és tervezett környezet egyensúlya	Órakeret 8 óra

Ismeretek,
Fejlesztési feladatok

- Lokális vagy globális környezeti problémára (pl. természet, levegő, víz, fény, közlekedés, fogyasztói szemlélet, nagyvárosi lét, civilizációs fenyegetettség) reflektáló alkotás, produktum (pl. köztéri alkotás, akció, interaktív tér, esemény, szerkezet, közösségi médium kampány, installáció) tervének, makettjének létrehozása. A tervek megfelelő elkészítése érdekében a választott probléma (pl. vízpocsékolás, ballagók lufieregetése, szemetes járda, buszmegálló-rongálás), helyszín (pl. település, köztér, parkoló, víztorony, iskola) és az ideális megjelenítés eszközeinek (pl. eseménymővészet, reklám, látvány, hang, filmnyelvi eszközök) tanulmányozása, felmérése egyénileg és csoportmunkában
- A történeti korok és a modern társadalmak környezetalakítási jellemzőinek mérlegelő felhasználásával, esztétikai és funkcionális szempontok érvényesítésével saját, közvetlen környezetben megoldásra váró környezeti problémák (pl. kocogók, futók számára megfelelő hely, szemétgyűjtés, -tárolás, csomagolóanyagok mennyiségének csökkentése) megoldásához tervek, koncepciók elkészítése, csoportmunkában is, a koncepció jól értelmezhető vizuális és szöveges bemutatásával
- A fenntarthatóság és környezettudatosság irányelveinek megfelelő ideális élettér (pl. lakás, kert, park, falu, város, iskola, úthálózat) természeti és épített, tárgyi környezetének

harmóniájára, egyensúlyára fókuszáló tervezés (pl. környezetbe olvadó építészet, land art), a kortárs környezetalakítás jellemzőinek, a designgondolkodás problémamegoldásra ösztönző lehetőségeinek inspiratív felhasználásával, csoportmunkában is A műemlékvédelem korszerű irányelveinek megismerése. A lakóhelyen vagy annak környékén található, felújításra váró épületről prezentáció tartása az épületet konzerváló vagy funkcióváltó átépítéssel kapcsolatban.	
Fogalmak	fenntartható fejlődés, személyes/közösségi tér, ökológiai lábnyom, ergonómia, minimál tér

Szabadon felhasználható (2 óra)

Tematikai egység	**Korszak, stílus, műfaj**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− Adott vagy választott – vizuális művészet által is feldolgozott – problémák, jelenségek (pl. személyes, környezeti, tudományos, társadalmi, művészeti) önálló feldolgozása és tudatos, vizuális jellegű bemutatása (pl. prezentáció, hagyományos tabló, táblaképpel kísért kiselőadás) a szakszerű kutatás lépéseinek érvényesítésével (pl. cél megfogalmazása, információgyűjtés, beleértve a felhasznált forrás megjelenítését, elemzés, szelektálás, lényegkiemelés). A probléma/téma megfelelő, hatásos bemutatása érdekében az optimális műfaj, stílus, kifejezési eszköz megválasztása, tervezett felhasználása, csoportmunkában is − Meglévő művészettörténeti tudás felhasználásával és célirányos megfigyelések, elemzések alapján reflektív alkotások létrehozása (pl. grafika, fotó, film, festmény, fotósorozat, kollázs), adott történelmi korok, korszakok jellemző problémáinak, jelenségeinek (pl. szabadság, érték, szakralitás, humánum, szülő-gyermek viszony, bűn, identitás, szépség) változását tükröző vizuális művészeti megjelenések megértése és mások számára is érthető bemutatása érdekében, mindezt csoportmunkában is − Egy választott művészettörténeti korszakra, stílusirányzatra (pl. gótika, reneszánsz, barokk, realizmus, századforduló izmusai, op-art, pop-art, land-art, hiperrealizmus) jellemző probléma (pl. valósághoz, transzcendenshez, társadalmi vagy tudományos változásokhoz való viszony) kapcsán önálló információgyűjtés, a probléma, téma önálló értelmezése a vizualitás lehetőségeit is felhasználva (pl. fotósorozattal, poszterrel, prezentációval), reflektálva napjaink kifejezési nyelvére		
Fogalmak	interaktív mű, parafrázis, művészi hatás	

Vizuális kultúra 11. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
Kötelező összesen:	**0 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	1	36	0	36	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**
49. Kifejezés, képzőművészet Érzelmek, hangulatok kifejezése	**0**	0	5	0	0	**5**
50. Kifejezés, képzőművészet Ábrázolás és stílus	**0**	0	5	0	0	**5**
51. Kifejezés, képzőművészet Korszakok, stílusirányzatok	**0**	0	12	0	0	**12**
52. Tárgy- és környezetkultúra Tervezett, alakított környezet	**0**	0	4	0	0	**4**
53. Tárgy- és környezetkultúra Tárgy és hagyomány	**0**	0	4	0	0	**4**
54. Tárgy- és környezetkultúra Az épített, alakított környezet változásai	**0**	0	6	0	0	**6**
Összesen	**0**	0	36	0	0	**36**

11. évfolyam

Szabadon felhasználható (36 óra)

Tematikai egység	**Kifejezés, képzőművészet Érzelmek, hangulatok kifejezése**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

Látvány megjelenítése egyénileg választott kifejezési szándék (pl. feszültség, figyelemfelhívás, nyugalom) érdekében, a vizuális kifejezés eszközeinek tudatos alkalmazásával (pl. nézőpont, kompozíció, színhasználat, felületkialakítás).−Művészeti alkotások kifejező, sajátos átdolgozása, átírása, parafrázis készítése (pl. sík alkotás térbelivé alakítása, kép kiegészítése sajátos elemekkel vagy részletekkel, stílus- és műfajváltás, idő és karaktercserék).−Fogalmak, jelenségek (pl. repülés, víz, kapcsolatok, utánzás) komplex vizuális feldolgozása nem a megszokott eszközökkel (pl. talált tárgyakból, szokatlan anyagokból, fénnyel).	
Fogalmak	Nonfiguratív megjelenítés, vizuális átírás, redukció, absztrakció, kiemelés, kontraszt, kompozíció, parafrázis, komplementer, vizuális narratív hatás, illusztratív hatás, installáció, enviroment/környezetművészet, fényművészet.

Tematikai egység	**Kifejezés, képzőművészet Ábrázolás és stílus**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Téri helyzetek megjelenítése különböző ábrázolási rendszerek használatával és transzformálásával (pl. látvány reprodukálása vetületi ábrázolásból perspektivikus vagy axonometrikus megjelenítéssel). −Az önárnyék és a vetett árnyék művészi kifejező elemként történőalkalmazása (pl. megvilágítás megváltoztatásával létrehozott változások megjelenítése grafikai, fotós eszközökkel). −Ábrázolási konvenciók megfigyelése és értelmezése a művészet történetében, illetve az adott vagy választott megjelenítési cél érdekében reprodukálása az alkotó munkában.		
Fogalmak	Téri helyzet, ábrázolási konvenció vagy ábrázolási rendszer, nézőpont, horizontvonal, iránypont, rövidülés, vetületi ábrázolás, képsík, nézet, axonometria, egy- és két iránypontos perspektíva, önárnyék, vetett árnyék.	

Tematikai egység	**Kifejezés, képzőművészet Korszakok, stílusirányzatok**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Művészettörténeti korszakok (pl. ókor, kora keresztény, romanika és gótika, reneszánsz és barokk, klasszicizmus és romantika) műfajokra lebontott részletes összegzése, a legfontosabb stílust meghatározó jegyek pontos megkülönböztetésével. −Vizuális művészeti műfajok összehasonlítása több szempontból (pl. műtípusok szerint: életkép a festészetben és a fotóművészetben, portré a szobrászatban és festészetben)		
Fogalmak	Korszak, korstílus, stílusirányzat, képzőművészeti műfaj, műtípus, magasnyomás, mélynyomás, síknyomás, egyéni stílus, avantgard, avantgard irányzat, neoavantgard, posztmodern, kortárs képzőművészet, újmédia, intermediális műfaj, eseményművészet, interaktív művészet, hálózati művészet.	

Tematikai egység	**Tárgy- és környezetkultúra Tervezett, alakított környezet**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egyszerű használati tárgy (pl. egyedi övtáska) és belső tér (pl. élet minimál térben) tervezése az alapvető ergonómiai szempontok felmérésével és figyelembevételével, a tervezői folyamat jól értelmezhető rajzos és szöveges dokumentációja az ötletek, tervvázlatok, megvalósulási terv elkészítéséig. −Belső terek, tárgyak átalakítása egyszerű, de szokatlan eszközökkel (pl. fénnyel, becsomagolással) elsősorban a kifejezés, a hangulati hatások erősítése érdekében.		
Fogalmak	Tervezési folyamat, felmérés, térelrendezés, műszaki jellegű ábrázolás, ergonómia, környezettudatos magatartás, környezetvédelem.	

Tematikai egység	Tárgy- és környezetkultúra Tárgy és hagyomány	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Különböző történeti korok és kultúrák (pl. Európán kívüli is) sajátos, jellemző tárgyainak (pl. totem, amulett), épületeinek, (pl.hagyományos japán lakóház) és díszítőmotívumainak (pl. azték, maja, kalocsai motívumok) elemző vizsgálata a kulturális jegyek pontos megkülönböztetésével, illetve a közös jegyekmegkeresésével.		
Fogalmak	Táji csoport, néprajzi csoport, tájegység, népi kultúra, hagyomány, hagyományőrzés, világörökség	

Tematikai egység	Tárgy- és környezetkultúra Az épített, alakított környezet változásai	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az építészettörténet fontosabb korszakainak (pl. ókor, romantika, gótika, reneszánsz, barokk, klasszicizmus, eklektika, szecesszió) elemzése és összehasonlítása – különös tekintettel a formai, szerkezeti kapcsolódásokra és különbségekre –, illetve összehasonlítva a 20. század (modern, posztmodern) és kortárs építészeti stílusjegyek és térrendezés sajátos vonásaival, nemzetközi és magyar példák alapján. −Kortárs környezetalakítás és térrendezés elemző vizsgálata a közvetlen környezetben. −Művészi, azaz a térrendezés kifejező szándékú felhasználásának rendszerező elemzése és kipróbálása (pl. land art, street art)		
Fogalmak	Modern, posztmodern, konstruktív-dekonstruktív térrendezés, organikus építészet, Bauhaus, funkcionalizmus, divat, társadalmi norma, szubkultúra, értékmegőrzés.	

Dráma és színház 12. évfolyam (gimnázium, A változat)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Szabályjátékok	3 óra
2. Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, tánccal)	4 óra
3. Rögtönzés	5 óra
4. Saját történetek feldolgozása	4 óra
5. Műalkotások feldolgozása	3 óra
6. Dramaturgiai ismeretek	1 óra
7. A színház kifejezőeszközei (szöveg, hang, báb, zene, mozgás, tánc)	2 óra
8. Dráma- és színháztörténet	1 óra
9. Dráma- és színházelmélet	1 óra
10. Kortárs dráma és színház	2 óra
11. Színjátékos tevékenység (vers- és prózamondás, jelenet, előadás)	2 óra
12. Színházi előadás megtekintése	2 óra
Kötelező összesen:	**30 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
12. évf.	1	31	30	1	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
1. Szabályjátékok	*3*	3	0	0	0	**3**
2. Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, tánccal)	*4*	4	0	0	0	**4**
3. Rögtönzés	*5*	5	0	0	0	**5**
4. Saját történetek feldolgozása	*4*	4	0	0	0	**4**
5. Műalkotások feldolgozása	*3*	3	0	0	0	**3**
6. Dramaturgiai ismeretek	*1*	1	0	0	0	**1**
7. A színház kifejezőeszközei (szöveg, hang, báb, zene,	*2*	2	0	0	0	**2**

mozgás, tánc)						
8. Dráma- és színháztörténet	*1*	1	0	0	0	**1**
9. Dráma- és színházelmélet	*1*	1	0	0	0	**1**
10. Kortárs dráma és színház	*2*	2	0	0	0	**2**
11. Színjátékos tevékenység (vers- és prózamondás, jelenet, előadás)	*2*	2	0	0	0	**2**
12. Színházi előadás megtekintése	*2*	2	0	0	0	**2**
13. Ismétlés, rendszerezés	*0*	0	1	0	0	**1**
Összesen	*30*	**30**	**1**	**0**	**0**	**31**

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (30 óra)

Tematikai egység	**Szabályjátékok**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatások kitalálása és alkalmazása – Összetett verbális és mozgásos koncentrációs gyakorlatok – Hosszan tartó, koncentrált figyelemmel végzett tevékenység a játékszabályok adta keretek között – Páros és kiscsoportos egyensúly- és bizalomgyakorlatok – Csoportos bizalomjátékok – Ön- és társismereti játékok	– A tér, az idő, a tempó, a ritmus sajátosságainak és összefüggéseinek felfedezése és alkalmazása – A látott, hallott, érzékelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatások felidézése és alkalmazása	
Fogalmak	tempó és ritmus, együttműködés, egyensúly, átadás és átvétel, impulzus, hatás és ellenhatás, bizalom, önismeret, társismeret	

Tematikai egység	**Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, tánccal)**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A környezet jelenségeinek megfigyelése és a tapasztalatok felhasználása a dramatikus tevékenységekben – Részvétel a közös döntéshozatali folyamatokban	– Az együttműködésre és a konszenzus kialakítására irányuló gyakorlat továbbfejlesztése – A verbális és nonverbális kifejezés eszközeinek adekvát és alkotó módon történő alkalmazása	

– Elképzelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatások kitalálása és a dramatikus tevékenységek során közlési szándékkal történő alkalmazása konkrét vagy szimbolikus jelentéssel – Összetett kommunikációs játékok különböző munkaszervezési módokban – Interakciós és szituációs játékok különféle eszközökkel (pl. tárgy, báb, zene, mozgás, tánc)	
Fogalmak	drámajáték, kommunikáció, interakció, szituáció, önkifejezés, gesztus, mimika, testbeszéd

Tematikai egység	**Rögtönzés**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A rögtönzés tartalmi és formai elemeinek összefüggései – Rögtönzéses gyakorlatok megadott vagy közösen egyeztetett karakterek szerepeltetésével – Rögtönzés közösen választott témára, a tanár által megadott szervezési formában, a megismert technikák alkalmazásával	– A kapcsolat létrehozási és fenntartási technikáinak tudatos alkalmazása – Figura- és helyzetteremtés – Rögtönzéses gyakorlatok megadott vagy közösen egyeztetett szituációs elemekkel – A rögtönzés szerepből és szerepen kívül történő elemző és értelmező megvitatása	
Fogalmak	probléma, viszony, hierarchia, státusz, státuszkülönbség, figura tartása, típus és egyénítés	

Tematikai egység	**Saját történetek feldolgozása**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Történetek (látott, hallott, olvasott, a tanár által hozott, a tanulók élményeiből építkező) feldolgozása összetett dramatikus kifejezési formák és ábrázolási módok alkalmazásával – Történetek gyűjtése, rendszerezése, válogatása,	– A problémahelyzetek, döntési helyzetek értelmezése, megvitatása és dramatikus eszközökkel történő feldolgozása – A történetekben megjelenő értékrendszerek felfedezése és értelmezése	

szerkesztése – Egyéni történetekből közös történet alkotása – Történet és forma egymásra hatása	
Fogalmak	döntési helyzet, elágazási pont, variáció, kontraszt, cselekmény, cselekménszál, hatás, időkezelés, idősíkváltás, flashback, fókusz, keret, jelentés, mondandó, tanulság

Tematikai egység	**Műalkotások feldolgozása**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A művészeti alkotások (pl. irodalom, zene, képzőművészet, film, fotó, iparművészet) elemző-értelmező megközelítése dramatikus tevékenységek segítségével – Szerkesztési feladatok különböző művészeti alkotások felhasználásával	– A művészeti alkotásokban megjelenő élethelyzetek, problémák körüljárása dramatikus tevékenységekkel – A problémahelyzet jellemzőinek felismerése, értelmezése, értékelése – Dramatikus improvizációk képzőművészeti alkotások, zeneművek, ismert történelmi események, fénykép, film stb. alapján – A történetek jelentőségének felismerése a kommunikációban, az érték-közvetítésben és a kulturális hagyomány átörökítésében	
Fogalmak	konfliktus, konfliktusrendszer, ellentét, párhuzam, metafora, szimbólum, csomópont, fordulat, tükrözés	

Tematikai egység	**Dramaturgiai ismeretek**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A dramaturgiai alapfogalmak megkülönböztetése és tudatos alkalmazása – A feszültségteremtés eszközeinek tudatos alkalmazása a dramatikus tevékenységekben	– A dramatikus szituációk jellemzőinek (szereplők, hely, idő, viszonyok, probléma, körülmények, cél, szándék, akarat, konfliktus, feloldás) felismerése és azonosítása a dramatikus játékok során	
Fogalmak	dráma, drámaiság, dramatizálás, dramaturgia, dramaturg; feszültség, várakozás, fokozás, késleltetés, kitérő (epizód), akadály (gát), felismerés; expozíció, bonyodalom, válság (krízis), drámai vétség (hübrisz), sorsfordulat, katasztrófa	

Tematikai egység	**A színház kifejezőeszközei (szöveg, hang, báb, zene, mozgás, tánc)**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A sűrítés, variáció, fokozás, késleltetés, státushelyzet alkalmazása a különféle dramatikus tevékenységek során – A térhasználat lehetőségeinek értelmezése, és ezek	

	alkalmazása saját dramatikus tevékenységben; a színpadi tér, ismerkedés a színpadi térformákkal és használatuk következményeivel – Anyagismeret és a stilizáció fogalmának ismerete és alkalmazása tárgyas, bábos megfogalmazási formák esetében – A konkrét és absztrahált mozgás közötti különbség tudatosítása; a mozgásos kommunikáció értelmezése és alkalmazása saját dramatikus tevékenység során – A hatáskeltés eszközeinek alkalmazása a gyakorlatok során – A kommunikációs jelek jelentéshordozó és jelentésteremtő erejének ismerete, a verbális és nonverbális kifejezés eszközeinek adekvát és kreatív alkalmazása a dramatikus tevékenységek során – A színházi kommunikáció erejének ismerete, a dráma és színház formanyelvi sajátosságainak tudatos alkalmazása, értelmezése, elemzése
Fogalmak	jelenet, típus, egyénítés, ellentét, párhuzam, feszültség, státus, sűrítés, variáció, színpadi tér, stilizáció, konkrét és absztrahált mozgás, hatás, katarzis

Tematikai egység	**Dráma- és színháztörténet**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A meglévő dráma- és színháztörténeti ismeretek és élmények értelmezése, rendszerezése megbeszélések és/vagy dramatikus tevékenységek segítségével – Színházi műfajok és stílusok történeti szempontú tanulmányozása; az egyes korszakok jellemző stílusjegyeinek, kifejezőeszközeinek felismerése a látott előadásokban – a színház- és drámatörténeti ismeretek iránti érdeklődés felkeltése (néhány alkotó portréja, néhány nagyobb színháztörténeti korszak, a kortárs művészet alkotásai stb.	
Fogalmak	realista színjáték, abszurd, groteszk, performansz, a választott dráma- és színháztörténeti ismeretanyag szakszókincse	

Tematikai egység	**Dráma- és színházelmélet**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A drámai műnem sajátosságai: az epikától és a lírától eltérő sajátságok felismerése és meghatározása, egyes	– A meglévő dráma- és színházelméleti ismeretek és élmények értelmezése, rendszerezése megbeszélések és/vagy dramatikus tevékenységek segítségével – Látott előadásokban és saját dramatikus	

drámaszerkezetek – A dráma/színjáték mint kommunikáció: a dráma/színjáték „nyelve” és a befogadóra gyakorolt hatása	tevékenységben a dráma és színház formanyelvi sajátosságainak felismerése és azonosítása
Fogalmak	a dráma műneme, a tanult drámaszerkezetek (pl. arisztotelészi dramaturgia, shakespeare-i dramaturgia, a brechti dramaturgia, az abszurd dramaturgia)

Tematikai egység	**Kortárs dráma és színház**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Napjaink egy-két fontos színházi irányzata és/vagy egy-két választott példa a kortárs drámairodalomból; – A mai magyar színházi élet néhány jelentős alkotója (egy-két színész, rendező, díszlet- és jelmeztervező, zeneszerző, koreográfus, kritikus megnevezése/szakmai bemutatása); – A mai magyar színházi élet műhelyei (egy választott társulat, együttes, alkotóközösség bemutatása); – A mai magyar színházi struktúra jellemzői.	– A kortárs színházra vonatkozó meglévő ismeretek és élmények értelmezése, rendszerezése megbeszélések és/vagy dramatikus tevékenységek segítségével; – Összművészeti sajátosságok felismerése: a művészeti ágak viszonya, hierarchiája a látott előadásban;	
Fogalmak	hivatásos színház, kőszínház, alternatív színház, amatőr színház, diákszínjátszás	

Tematikai egység	**Színjátékos tevékenység (vers- és prózamondás, jelenet, előadás)**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– Az alkotótevékenység során a megismert kifejezési formák, technikák alkalmazása – Alkotó jellegű részvétel a közösség és a szaktanár közös igénye szerint a nyilvánosság (elsősorban saját közösség) számára készített egyéni vagy közös produkcióban	
Fogalmak	színházi kommunikáció, pódiumszínpad, előadóművészet, megjelenítés, részleges megjelenítés, stilizáció	

Tematikai egység	**Színházi előadás megtekintése**	**Órakeret 2 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
– Különböző színházi irányzatokat képviselő előadások (pl. hivatásos vagy amatőr színházi társulat előadása, annak hiányában gyermek- vagy diákszínjátszó csoportok előadásainak) megtekintése; – A fontosabb színházi szakmák ismerete (a színész, a rendező, a dramaturg, a szcenikus, a koreográfus, az előadás létrehozásához szükséges színházi mesterségek); – A színészi, rendezői, dramaturgiai, díszlet- és jelmeztervezői munka alapszintű elemzése	– Az előadásról érvekkel alátámasztott önálló vélemény kialakítása és megfogalmazása, mások véleményének tiszteletben tartása; – Színház- és drámaelméleti ismeretek alkalmazása a látott előadások szóbeli és/vagy írásbeli elemzésében (pl. a drámai műnem jellegzetességei, dramaturgiai alapfogalmak, a színházművészet összművészeti sajátosságai); – Látott színházi előadások elemző/értelmező/összehasonlító vizsgálata; – Előadások megközelítése az élmények befogadását elősegítő dramatikus tevékenységformákkal; – A színházi előadás élményének a művészettel élés egyik lehetséges formájaként, az egyén és a világ megértésének lehetőségeként való értelmezése.
Fogalmak	opera, balett, kortárs táncszínház, mozgásszínház, összművészet, rendező, díszlettervező, jelmeztervező, szcenikus, koreográfus, színpadmester, világosító, ügyelő, súgó, kellékes

Szabadon felhasználható (1 óra)

Tematikai egység	Ismétlés, rendszerezés	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A tanév során elsajátított ismeretek összefoglalása		
Fogalmak		

Digitális kultúra 9-10. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata	25 óra
Információs társadalom, e-Világ	3 óra
Mobiltechnológiai ismeretek	4 óra
Szövegszerkesztés	11 óra
Számítógépes grafika	14 óra
Multimédiás dokumentumok készítése	4 óra
Online kommunikáció	4 óra
Publikálás a világhálón	14 óra
Táblázatkezelés	12 óra
Adatbázis-kezelés	5 óra

A digitális eszközök használata	6 óra
Kötelező összesen:	**102 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	2	72	67	5	0
10. évf.	1+1	72	35	1	36

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1. Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata	25	25	0	0	**25**	0	0	0	**0**
2. Információs társadalom, e-Világ	3	3	0	0	**3**	0	0	0	**0**
3. Mobiltechnológiai ismeretek	4	4	0	0	**4**	0	0	0	**0**
4. Szövegszerkesztés	11	11	5	0	**16**	0	0	0	**0**
5. Számítógépes grafika	14	14	0	0	**14**	0	0	0	**0**
6. Multimédiás dokumentumok készítése	4	4	0	0	**4**	0	0	15	**15**
7. Online kommunikáció	4	0	0	0	**0**	4	1	7	**12**
8. Publikálás a világhálón	14	0	0	0	**0**	14	0	4	**18**
9. Táblázatkezelés	12	0	0	0	**0**	12	0	10	**22**
10. Adatbázis-kezelés	5	0	0	0	**0**	5	0	0	**5**
11. A digitális eszközök használata	6	6	0	0	**6**	0	0	0	**0**
Összesen	***102***	67	5	0	**72**	35	1	36	**72**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (67 óra)

Tematikai egység	**Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata**	**Órakeret 25 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

– Hétköznapi tevékenységekből a folyamat és az adatok absztrakciója – A problémamegoldó tevékenység tervezési és szervezési kérdései – A problémamegoldáshoz tartozó algoritmuselemek megismerése. Algoritmus leírása egy lehetséges módjának megismerése – Szekvencia, elágazások és ciklusok – Példák típusalgoritmus használatára – Elágazások, feltételek kezelése, többirányú elágazás, ciklusok – Változók, értékadás. Eljárások, függvények alkalmazása – Az objektumorientált szemlélet megalapozása	– Az algoritmikus gondolkodást segítő informatikai eszközök és szoftverek használata – Az algoritmus végrehajtásához szükséges adatok és az eredmények kapcsolatának vizsgálata – Az elemi adatok és sorozatok megkülönböztetése, kezelése és használata – A vezérlési szerkezetek megfelelői egy formális programozási környezetben – A program megtervezése, kódolása, tesztelése – Mások által készített alkalmazások paramétereinek a program működésére gyakorolt hatásának vizsgálata
Fogalmak	algoritmuselemek, tervezési folyamat, adatok absztrakciója, algoritmusleírási mód, szekvencia, elágazás, ciklus, egész szám, valós szám, karakter, szöveg, sorozat, logikai adat, egyszerű algoritmusok tervezése, vezérlési szerkezetek, eljárás, függvény, kódolás, típusfeladatok, tesztelés, hibajavítás

Tematikai egység	**Információs társadalom, e-Világ**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Információ, információ keresése az interneten – Információhitelesség – A személyes adatok védelmének fontosabb szabályai	– Az információ megjelenési formái, jellemzői – Az információhitelesség ellenőrzésének egyszerű módjai – Személyhez köthető információk és azok védelme	
Fogalmak	adat, információ, csatorna, személyes adat, e-ügyintézés, e-személyi igazolvány, e-kereskedelem, e-szolgáltatások, elektronikus aláírás, álhír, lánclevél	

Tematikai egység	**Mobiltechnológiai ismeretek**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A mobiltechnológia körébe tartozó eszközök ismerete – Mobileszközök kezelése, alkalmazások futtatása, telepítése, eltávolítása	– Mobileszközökre tervezett oktató- és oktatást segítő programok használata – Mobiltechnológiai eszközök segítségével megvalósított együttműködés	

Fogalmak	mobiltechnológia, mobileszköz, alkalmazás, applikáció, alkalmazás telepítése, alkalmazás eltávolítása, kezelőfelület, oktatóprogramok, oktatást segítő programok, hálózati kapcsolat

Tematikai egység	**Szövegszerkesztés**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Tipográfiai ismeretek – Körlevél készítése – Hosszú dokumentumok készítése, formázása. Élőfej és élőláb kialakítása, lábjegyzet, tartalomjegyzék létrehozása	– Önéletrajz, kérvény, hivatalos levél, formanyomtatvány készítése – Adatok kezelése, szűrése, rendezése körlevél készítése céljából – Más tantárgyhoz kapcsolódó feladatok	
Fogalmak	karakterformázás, bekezdésformázás, élőfej és élőláb, oldal elrendezése, stílus, sablon, körlevél, lábjegyzet, tartalomjegyzék, szakasztörés, hasáb	

Tematikai egység	**Számítógépes grafika**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Digitális képek jellemzőinek és tárolásának megismerése – A rasztergrafikus kép jellemzői: felbontás, színmélység – Színrendszerek, alakzatok színezése, átlátszóság, takarás, vágás – Rasztergrafikus és vektorgrafikus ábra tárolási módszerének ismerete – Alakzatok egymáshoz képest történő elrendezése: igazítás, elosztás, rétegek, transzformációk – Alakzatok rajzolása: rajzolóeszközök, pont, szakasz, ellipszis, kör, téglalap – Alakzat tulajdonságainak módosítása: méret, szegély, kitöltés, feliratozás, átlátszóság, transzformációk: elforgatás, tükrözés – Alakzatok egymáshoz viszonyított elrendezése: igazítás, elosztás, rétegek, eltolás, forgatás, csoportosítás, kettőzés, klónozás – Elemi műveletek 3D-s modellel	– Rasztergrafikus rajzolóprogram használata – Dokumentumszerkesztő program alakzataival ábra készítése minta vagy leírás alapján – Vektorgrafikus szerkesztőprogram használata – Vektorgrafikus ábra elkészítése minta vagy leírás alapján – Vektorgrafikus ábrakészítés algoritmikus tervezése – Görbék, csomópontok felhasználása rajzok készítésében. Csomópontműveletek – Raszter- és vektorgrafikus ábrák konverziója	

Fogalmak	rajzolóeszközök, színrendszerek, képfájlformátumok, felbontás, színmélység, pont, szakasz, ellipszis, kör, téglalap, átlátszóság, takarás, vágás, elforgatás, eltolás, tükrözés, feliratozás, igazítás, elosztás, rétegek, transzformációk, rasztergrafika, vektorgrafika, vonal, kör, ellipszis, sokszög, törött vonal, spirál, csillag, szín, színátmenet, vastagság, vonalvégződés, szaggatottság, csoportosítás, kettőzés, klónozás, csomópont, csomópontműveletek, 3D-s alakzat

Tematikai egység	**Multimédiás dokumentumok készítése**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Multimédia állományok	– Multimédia állományok manipulálása – Az információkeresés során gyűjtött multimédiás alapelemek felhasználásával új dokumentumok létrehozása – Más tantárgyak projektfeladatainak bemutatása multimédiás dokumentumok alkalmazásával	
Fogalmak	fénykép, video, hangállomány készítése; fotó-, hang-, video-, multimédia-szerkesztő; digitális képfeldolgozás, -megosztás	

Tematikai egység	**A digitális eszközök használata**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Operációs rendszerek fajtái, feladatai – Operációs rendszer segédprogramjai – Digitális kártevők – Felhőszolgáltatások – Ergonomikus munkakörnyezet, etikus eszközhasználat – Állományok kezelése és megosztása	– Az informatikai eszközök, mobileszközök operációs rendszerei – Segédprogramok használata – Állomány- és mappatömörítés – Digitális kártevők elleni védekezés – Tudatos felhasználói magatartás erősítése, a felelős eszközhasználat kialakítása, tudatosítása; etikus információkezelés – Felhőszolgáltatások igénybevétele, használata a csoportmunkában – Állományok kezelése és megosztása a felhőben	
Fogalmak	ergonómia, periféria, kommunikációs eszközök; lokális, illetve hálózati fájl- és mappaműveletek; tömörítés, digitális kártevők és védekezés ellenük, mobileszközök operációs rendszere, felhőszolgáltatások, szinkronizálás, etikus információkezelés	

Szabadon felhasználható (5 óra)

Tematikai egység	**Szövegszerkesztés**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Képek, alakzatok beszúrása, formázása – Táblázatok, tabulátorok alkalmazása – Hasábok kialakítása	– Ábrák készítése a szövegszerkesztő program saját alakzataival és külső képek felhasználásával. – Adatok táblázatba rendezése, pozícionálás tabulátorok segítségével. – Több hasábos elrendezés kialakítása.	

Fogalmak	objektum, alakzat (rajzeszköz), tabulátor, táblázat, hasáb

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (35 óra)

Tematikai egység	**Online kommunikáció**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Az online kommunikáció jellemzői – Az identitás kérdésének összetettebb problémái az online kommunikáció során – Az online közösségek szerepe, működése	– Kommunikációs csatornák megismerése – Online kommunikáció veszélyeinek felismerése	
Fogalmak	chat, online közösség, kisegítő lehetőségek (az operációs rendszerben), digitális identitás, önérvényesítés, tolerancia	

Tematikai egység	**Publikálás a világhálón**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Webdokumentum szerkezetének és alapelemeinek ismerete – Közlésre szánt szöveges és képi információval kapcsolatos elvárások, kiválasztási szempontok, fájlformátumok – Az internetes publikálás módszereinek megismerése, szabályai – Szövegek, képek, fotóalbumok, hang- és videoanyagok, weblapok publikálása tartalomkezelő rendszerben – Weblapkészítés HTML nyelven weblapszerkesztővel – Stíluslap használata	– Egy webes tartalomkezelő rendszer önálló használata – Webdokumentum tartalmának és stílusának szerkesztési lehetőségei, szétválasztásuk jelentősége – Összetett webdokumentum készítése – Stíluslap csatolása weblaphoz, és a benne lévő stílusok használata a dokumentum formázásához	
Fogalmak	böngészőprogram, tartalomkezelő rendszer, weblap részei, weblap szerkezete, címsorok, bekezdések, felsorolások, táblázat, link, képek elhelyezése, stílusok, weblap szerkezeti elemek, weblap elemeinek formázása stílusokkal, szín és háttér beállítása, szövegformázás, táblázatok használata, hivatkozás készítése	

Tematikai egység	**Táblázatkezelés**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

– Adatok táblázatos elrendezése – Adatok bevitele, javítása, másolása, formázása – Szám, szöveg, logikai típusok. Dátum- és idő-, pénznem-, százalékformátumok alkalmazása – Számítási műveletek adatokkal, képletek szerkesztése – Cellahivatkozások használata – Függvények használata, paraméterezése – Diagram létrehozása, szerkesztése	– Hétköznapi problémák megoldása táblázatkezelővel. Statisztikai függvények, feltételtől függő számítások, adatok keresése – Más tantárgyakban felmerülő problémák megoldása a táblázatkezelő program segítségével
Fogalmak	cella, oszlop, sor, cellatartomány, munkalap, munkafüzet, szöveg, szám- és logikai típus, számformátumok, dátum- és időformátum, százalékformátum, pénznemformátum; relatív, vegyes és abszolút cellahivatkozás; saját képlet szerkesztése, függvények használata, függvény paraméterezése, függvények egymásba ágyazása, diagram létrehozása, diagramtípusok, diagram-összetevők

Tematikai egység	**Adatbázis-kezelés**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Strukturált adattárolás – Adattípusok: szöveg, szám, dátum és idő, logikai	– Közérdekű adatbázisok elérése, adatok lekérdezése – Szűrési feltételek megadása – Hozzáférési jogosultság szerint adatlekérés, módosítás, törlés	
Fogalmak	adatbázis, adattábla, sor, rekord, oszlop, mező, adattípus, lekérdezés, jelentés; adattípusok: szöveg, szám, dátum, idő, logikai; szűrés, szűrési feltétel, logikai műveletek; hozzáférési jogosultság	

Szabadon felhasználható (1 óra)

Tematikai egység	**Online kommunikáció**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– E-mail szolgáltatás jellemzői, működése	– Online elektronikus levelező rendszer használata (e-mail küldés, fogadás, továbbítása, csatolmányok küldése, fogadása)	
Fogalmak	e-mail, címzett, feladó, tárgy, csatolmány	

Szabadon tervezhető (36 óra)

Tematikai egység	**Multimédiás dokumentumok készítése**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A prezentáció fogalma,	– A tanult program elindítása, felépítése, nézetei	

alapelemei – Diaelrendezések, diák formázása – Szövegformázás – Képek, táblázatok, diagramok beszúrása, formázása – Alakzatok készítése – Mintadia használata, jelentősége – Külső és belső hivatkozások készítése – Diavetítés beállításai, animációk, akciógombok	– Szöveget, képet tartalmazó esztétikus prezentációk készítése – Komplex, interaktív bemutatók készítése, a tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban
Fogalmak	dia, mintadia, szövegdoboz, objektum, hivatkozás, animáció, áttűnés

Tematikai egység	**Online kommunikáció**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– E-mail szolgáltatás jellemzői, működése, e-mail cím felépítése – Böngészés – Online űrlapok – Kulcsszavas keresés az interneten – Szerzői jog, adatvédelem	– Online elektronikus levelező rendszer használata (e-mail küldés típusai, levelek rendszerezése, címtár használata) – Webböngésző használata beállítása – Webes űrlapok értelmezése, kitöltése – Hiteles információ irányított keresése az interneten kulcsszavas kereső segítségével – Internetes hivatkozás, forrásmegjelölés használata	
Fogalmak	e-mail, csatolmány, e-mailcím, tárgy csatolmány, címzett, másolat, titkosított másolat, spam, www, , URL cím, böngésző, kezdőlap, könyvjelző, https, süti, kereső motor, kulcsszavas keresés, online űrlap, információ hitelessége, adatvédelem, szerzői jog	

Tematikai egység	**Publikálás a világhálón**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Szöveg, kép, táblázat beszúrása weboldalra – Weboldal elemeinek formázása – Címsor, bekezdés, felsorolás kialakítása – Hivatkozások/linkek létrehozása	– Szöveget, képet, táblázatot tartalmazó komplex weboldal készítése – Weboldalak formázása weblapszerkesztővel – Linkek használata	
Fogalmak	böngészőben megjelenő cím, címsor, bekezdés, felsorolás, táblázat, link, html tag, stíluslap	

Tematikai egység	**Táblázatkezelés**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Abszolút és relatív	– Cellahivatkozások használata képletekben,	

cellahivatkozás – Matematikai, statisztikai, kereső, szövegkezelő és dátumkezelő függvények	függvényekben – Hétköznapi problémák megoldása táblázatkezelővel, a megfelelő függvények használatával – Függvények egymásba ágyazása
Fogalmak	cella, cellatartomány, relatív és abszolút cellahivatkozás, függvény. függvény argumentuma

Digitális kultúra 11. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata	20 óra
2. Információs társadalom, e-Világ	4 óra
3. Mobiltechnológiai ismeretek	4 óra
4. Szövegszerkesztés	4 óra
5. Online kommunikáció	2 óra
6. Táblázatkezelés	12 óra
7. Adatbázis-kezelés	20 óra
8. A digitális eszközök használata	2 óra
Kötelező összesen:	**68 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	2+1	108	68	4	36	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**
1. Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata	**20**	20	0	0	0	**20**
2. Információs társadalom, e-Világ	**4**	4	0	0	0	**4**
3. Mobiltechnológiai ismeretek	**4**	4	0	0	0	**4**
4. Szövegszerkesztés	**4**	4	0	8	0	**12**
5. Online kommunikáció	**2**	2	0	2	0	**4**
6. Táblázatkezelés	**12**	12	0	6	0	**18**

7. Adatbázis-kezelés	**20**	20	0	6	0	**26**
8. A digitális eszközök használata	**2**	2	4	2	0	**8**
9. Multimédiás dokumentumok készítése	**0**	0	0	6	0	**6**
10. Publikálás a világhálón	**0**	0	0	6	0	**6**
Összesen	**68**	68	4	36	0	**108**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (68 óra)

Tematikai egység	**Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Az elemi és összetett adatok megkülönböztetése, kezelése és használata – Egyszerű algoritmusok tervezése az alulról felfelé építkezés és a lépésenkénti finomítás elvei alapján – A vezérlési szerkezetek megfelelői egy formális programozási környezetben – Elágazások, feltételek kezelése, többirányú elágazás, feltételes ciklusok – Eljárások, függvények alkalmazása – Tesztelés	– Az algoritmikus gondolkodást segítő informatikai eszközök és szoftverek használata – A problémamegoldó tevékenység tervezési és szervezési kérdései. Szöveges specifikáció készítése – A problémamegoldáshoz tartozó algoritmuselemek használata. Algoritmus leírása egy algoritmusleíró eszköz segítségével – Az algoritmus végrehajtásához szükséges adatok és az eredmények kapcsolata – Egyszerű típusalgoritmus használata – A program megtervezése, kódolása – Tesztelés, elemzés – Objektumorientált szemlélet – Mások által készített alkalmazások paramétereinek a program működésére gyakorolt hatásának vizsgálata	
Fogalmak	algoritmuselemek, tervezési folyamat, adatok absztrakciója, algoritmusleírási mód, egész szám, valós szám, karakter, szöveg, vektor, logikai adat, egyszerű algoritmusok tervezése, vezérlési szerkezetek, eljárás, függvény, kódolás, objektumorientáltság, típusfeladatok, tesztelés, elemzés, hibajavítás, hatékonyságvizsgálat	

Tematikai egység	**Információs társadalom, e-Világ**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Az információhitelesség ellenőrzésének összetett eljárásai – A személyes adatokkal kapcsolatos etikai szabályok és törvényi előírások – Az egyén és a közösség kapcsolata az információs társadalomban – Az e-szolgáltatások főbb ismérvei	– Az információhitelesség ellenőrzése – A személyes adatokkal kapcsolatos etikai szabályok és törvényi előírások ismerete	

Fogalmak	e-gazdaság, e-kereskedelem, e-közigazgatás, digitális állampolgárság, e-szolgáltatások, ügyfélkapu, GDPR, adatbiztonság, információvédelem

Tematikai egység	**Mobiltechnológiai ismeretek**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A mobileszközök kezelőfelületének használata, személyre szabása, egyedi igényekhez beállítása – Mobileszközök kezelése, alkalmazások futtatása, telepítése, eltávolítása – Alkalmazások erőforrásigényének felmérése	– Mobileszközökre tervezett oktató- és oktatást segítő programok célszerű használata – Alkalmazás kezelőfelületének és feladatainak specifikálása – Mobiltechnológiai eszközök segítségével megvalósított együttműködés	
Fogalmak	mobiltechnológia, mobileszköz; alkalmazás, applikáció; alkalmazás telepítése, eltávolítása, oktatóprogramok, oktatást segítő programok, hálózati kapcsolat, alkalmazás erőforrásigénye, alkalmazásspecifikáció	

Tematikai egység	**Szövegszerkesztés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Tipográfiai ismeretek – Hosszú dokumentumok készítése, formázása – Korrektúra alkalmazása, változások követése.	– Közösen használt dokumentum kezelése, tárolása – Verziókövetés – Más tantárgyakhoz kapcsolódó feladatok, formanyomtatványok, hivatalos dokumentumok	
Fogalmak	karakterformázás, bekezdésformázás, oldal kialakítása, stílus, sablon, megosztott dokumentum, megjegyzés, korrektúra, változások követése	

Tematikai egység	**Online kommunikáció**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Veszélyhelyzetek az online kommunikáció folyamatában – A kollaboráció jellemzői	– Alkalmazási példák kollaborációra – A fogyatékkal élők online kommunikációját segítő hardver- és szoftvereszközök	
Fogalmak	felolvasóprogram, személyi asszisztens (operációs rendszerekben), kollaboráció, kooperáció, csapatmunka, személyiséglopás, online zaklatás	

Tematikai egység	**Táblázatkezelés**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Szám, szöveg, logikai típusok – Számformátumok alkalmazása. Dátum- és idő-, pénznem-, százalékformátumok alkalmazása. Egyéni számformátum kialakítása	– Hétköznapi problémák megoldása táblázatkezelővel – Adatok bevitele különböző forrásokból – Más tantárgyakban felmerülő problémák megoldása a táblázatkezelő program segítségével – Adatok elemzése, csoportosítása – Számítások végzése nagy adathalmazokon – Az adatok grafikus ábrázolási lehetőségei	

– Saját képletek szerkesztése, cellahivatkozások használata – Nagy adathalmazok kezelése. Keresés, rendezés, szűrés – Diagramok	
Fogalmak	cella, oszlop, sor, cellatartomány, munkalap, munkafüzet, adatimportálás; szöveg-, szám- és logikai típus; számformátumok, dátum- és időformátum, százalékformátum, pénznemformátum, egyéni számformátum, relatív és abszolút cellahivatkozás, saját képlet szerkesztése, függvények használata, függvény paraméterezése, adatok keresése, rendezés, szűrés, adatok kiemelése formázással, diagram létrehozása, diagramtípusok, diagram-összetevők

Tematikai egység	**Adatbázis-kezelés**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Adattípusok: szöveg, szám, dátum, idő, logikai – Táblakapcsolatok létrehozása, felhasználása – Lekérdezések készítése – Szűrési feltételek megadása – Függvényhasználat adatok összesítésére – Jelentések készítése – Adatok módosítása, hozzáfűzése, törlése	– Strukturált adattárolás – Közérdekű adatbázisok elérése	
Fogalmak	adatbázis, adattábla; sor, rekord; oszlop, mező; adattípus, kapcsolat, importálás, lekérdezés, jelentés; adattípusok: szöveg, szám, dátum, idő, logikai; összeg, átlag, szélsőérték, darabszám, szűrés, szűrési feltétel, logikai műveletek, hozzáférési jogosultság	

Tematikai egység	**A digitális eszközök használata**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A digitális eszközök főbb egységei, azok fejlődéstörténetének főbb állomásai – Operációs rendszer segédprogramjai – Állomány- és mappatömörítés – Digitális kártevők elleni védekezés	– Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásai; a károsító hatások csökkentése – Tudatos felhasználói magatartás erősítése, a felelős eszközhasználat kialakítása, tudatosítása; etikus információkezelés – Felhőszolgáltatások igénybevétele, használata a csoportmunkában – Állományok kezelése és megosztása a felhőben, jogosultságok kiosztása, kezelése	
Fogalmak	ergonómia; lokális, illetve hálózati fájl- és mappaműveletek; tömörítés, digitális kártevők és védekezés ellenük, mobileszközök operációs rendszere, felhőszolgáltatások, szinkronizálás, jogosultságok, etikus információkezelés, távmunka digitális eszközökkel	

Szabadon felhasználható (4 óra)

Tematikai egység	**A digitális eszközök használata**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Adattárolás a számítógépen – Számítógép perifériái – Számítógépes hálóztok fizikai topológiái, szolgáltatásai – Munkavédelem és ergonómia	– Kódolás, dekódolás, szám- és karakterábrázolás – Perifériák csoportosítása – Számítógépes hálózatok előnyeinek felhasználása – Biztonságos számítógépes munkavégzés feltételeinek alkalmazása, ergonomikus munkakörnyezet kialakítása	
Fogalmak	jel, adat, információ, kódolás, számrendszerek az informatikában, periféria, hálózat, hálózati topológia	

Szabadon tervezhető (36 óra)

Tematikai egység	**Szövegszerkesztés**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Karakter-, bekezdés- és szakaszformázás – Szegély és mintázat – Táblázatok, tabulátorok, hasábok – Keresés és csere – Képek, alakzatok – Körlevélkészítés – Stílusok, tartalomjegyzék – Körlevél	– Összetett, komplex szövegszerkesztési feladatok megoldása a szövegszerkesztési alapelveknek megfelelően	
Fogalmak	karakterformázás, bekezdés, táblázat, tabulátor, objektum, élőfej, élőláb, lábjegyzet, tartalomjegyzék, körlevél, stílus	

Tematikai egység	**Táblázatkezelés**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Adattípusok Cellaformázás Cellahivatkozások Függvények Diagramok Rendezés, szűrés Feltételes formázás	– Összetett, komplex táblázatkezelés feladat megoldása, értelmezése táblázatkezelő program segítségével	
Fogalmak	cella, cellatartomány, cellahivatkozás, képlet, függvény, függvények paraméterei, rendezés, szűrés, diagram, objektum	

Tematikai egység	**Adatbázis-kezelés**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Adatok importálása – Adattípusok – Táblák közötti kapcsolatok	– Komplex adatbázis kezelés feladat megoldása: adatbázis létrehozása, adatok importálása, módosítása, lekérdezések és jelentések készítése	

kialakítása – Lekérdezések: egyszerű lekérdezések, számított mezők, rendezés, összesítés, csoportosítás – Jelentések készítése	
Fogalmak	adat, adatbázis, adatbázis-kezelő rendszer, relációs adatmodell, egyed, rekord, mező, kapcsolat, kulcs, lekérdezése, csoportosítás, összesítés, rendezés,

Tematikai egység	**Multimédiás dokumentumok készítése**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Prezentáció létrehozása – Diák beállításai, formázása – Szövegdoboz, alakzat, kép, táblázat, diagram beszúrása, formázása – Animációk – Diák továbbítása	– Összetett, komplex prezentációkészítés feladat megoldása	
Fogalmak	dia, mintadia, objektum, táblázat, diagram, animáció, áttűnés, diavetítés	

Tematikai egység	**Publikálás a világhálón**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Weboldal tulajdonságai – Weboldal szerkezetének kialakítása – Képek beszúrása – Linkek készítése	– Weblap késztése, formázása weblapszerkesztő program segítségével	
Fogalmak	weboldal, böngészőben megjelenő cím, címsor, bekezdés, felsorolás, táblázat, link	

Testnevelés 9-10. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	56 óra
2. Atlétikai jellegű feladatmegoldások	50 óra
3. Sportjátékok	74 óra
4. Testnevelési és népi játékok	34 óra
5. Önvédelem és küzdő sportok	42 óra
6. Alternatív környezetben űzhető mozgásformák	38 óra
7. Torna jellegű feladatmegoldások	46 óra
Kötelező összesen:	**340 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves	Kötelező	Szabadon	Szabadon

		óraszám	alap óraszám	felhasználható	tervezhető
9.	5	180	170	10	0
10.	5	180	170	10	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1. Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	***56***	28	8	0	**36**	28	8	0	**36**
2. Atlétikai jellegű feladatmegoldások	***50***	25	0	0	**25**	25	0	0	**25**
3. Sportjátékok	***74***	37	0	0	**37**	37	0	0	**37**
4. Testnevelési és népi játékok	***34***	17	0	0	**17**	17	0	0	**17**
5. Önvédelem és küzdő sportok	***42***	21	0	0	**21**	21	0	0	**21**
6. Alternatív környezetben űzhető mozgásformák	***38***	19	2	0	**21**	19	2	0	**21**
7. Torna jellegű feladatmegoldások	***46***	23	0	0	**23**	23	0	0	**23**
Összesen	***340***	170	10	0	**180**	170	10	0	**180**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (170 óra)

Tematikai egység	**Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció**	**Órakeret 28 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– szabad és –társas, kéziszer gyakorlatok, alakzatok, légző gyakorlatok, erősítés, nyútás, helyes testtartás, általános és célzott bemelegítés, relaxáció stressz oldás	– Leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemekből gyakorlatok tervezése segítséggel, azok önálló végrehajtása – Szabad-, társas és kéziszer-gyakorlatok tervezése segítséggel – Alakzatok alkalmazó gyakorlása – Mozgékonyság, hajlékonyság fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas, kéziszer- és egyszerű szergyakorlatokkal (zsámoly, pad, bordásfal) – A biomechanikailag helyes testtartás – A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését, nyújtását szolgáló hosszabb távú edzésprogramok,	

	tervek tanári segítséggel történő összeállítása, célzott alkalmazása – A gyakorlatvezetési módok megértése, elsajátítása, egyszerűbb gyakorlatok esetén azok alkalmazása – Légzőgyakorlatok végrehajtása – A különböző sportsérülések megelőzésével, rehabilitációjával összefüggő elemi szintű eljárások tudatos alkalmazása tanári segítséggel – Különböző testrészek bemelegítését szolgáló gyakorlatok közös, majd önálló összeállítása és végrehajtása – Terhelések után a különböző testrészek izomzatának nyújtását szolgáló gyakorlatok önálló összeállítása, végrehajtása tanári kontrollal – A sportágspecifikus bemelegítések önálló összeállítása, levezetése társaknak tanári kontrollal – Önálló stresszoldás – Relaxációs technikák tudatos alkalmazása
Fogalmak	légzőgyakorlatok, relaxáció, utasítás, szóban közlés, dinamikus és statikus gimnasztika, szergyakorlatok, sor- és oszlopalakzat, kéziszergyakorlatok

Tematikai egység	**Atlétikai jellegű feladatmegoldások**	**Órakeret 25 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– -futó, dobó, ugró mozgás – - futás fajták – - speciális bemelegítés – -futóikola, rajtok, váltó versenyek – - ugró iskola, ugrás fajták – - lökések , hajítások, vetések	– A futó-, dobó- és ugróiskolai gyakorlatok mozgáskészség-, mozgásképesség- és egészségfejlesztésben betöltött szerepének tudatosítása – Az egészségmegőrzést, a testtömegkontrollt támogató intenzitászónában végzett tartós futások tanári segítséggel történő rendszeres végrehajtása – Egyénileg választott három versenyszám eredményre történő végrehajtása és azok összevetése korábbi saját eredményekkel – Az atlétika jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – Az atlétika sportágtörténetének, világcsúcsainak, kiemelkedő külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése – Futások: ● Futóiskolai gyakorlatok (térdemelés, saroklendítés, taposó futás, ollózó futás, keresztezőfutás) és futófeladatok (repülő- és fokozófutások kar- és lábmunkájának fejlesztése, dinamikai jellemzőinek növelése, különböző irányokba és kombinációkban, variációkban, egyenes vonalon, íveken és irányváltással ● Rajtgyakorlatok, rajtversenyek különböző	

	testhelyzetekből 20–30 m távolságra, térdelőrajt rajttámlából versenyszerűen, időre 20–40 m kifutással. Vágtafutások 60–100 m-en ismétléssel, mozgásképesség-fejlesztéssel ● Váltóversenyek rövidített (pl.: 4×50 m, 4×200 m) távokon alsó vagy felső botátadással. Váltósorrend és váltótávolság segítséggel történő kialakítása ● Folyamatos futások 10-12 percen keresztül egyenletes ritmusban és tempóváltással ● Egyenletes futások tempótartással megadott időre, futások 100–400 m-es távolságon egyenletes és változó iramban – Ugrások: ● Ugróiskola-gyakorlatok kis és közepes lendületből, az elrugaszkodás és lendítések dinamikus mutatóinak és térbeli irányának javítása (indiánszökdelés, indiánszökdelés azonos lábról 2-4 lépésre, indiánszökdelés sasszéval előre és felugrásra törekedve, egy- és háromlépéses sorozatelugrások, váltott lábú elugrások, szökdelések, ugrások sorozatban akadályokon és akadályok felett egy és páros lábon) ● Hasmánt, átlépő és flop felugrások gumiszalagra emelt elugró helyről (svédszekrény tető, dobbantó). Hasmánt, átlépő és flop magasugrás 5–9 lépés nekifutásból gumiszalagra, lécre ● Távolugrás lépő technika dinamikai és technikai javítása 10–14 lépés nekifutással. Versenyszerű ugrások eredményre. Ismerkedés a homorító és ollózó technika alapjaival emelt elugró helyről, közepes távolságról (4–8 lépés) nekifutással ● Ismerkedés a hármasugrás technikájával, elugrások a gödörtől 4-8-mre kijelölt sávból. – Dobások (tárgyi feltételektől függően a hajítás mellé egy lökő vagy vető technika választása kötelező): ● Lökő, vető és hajító mozgások különböző testhelyzetekből, helyből és lendületből medicinlabdával, könnyített és nehezített dobószerekkel, egy és két kézzel ● Kislabda- vagy gerelyhajítás helyből, 1 és 2 keresztlépéssel járásból és lendületből célra és távolságra. Ismerkedés a lekészítés mozdulatával ● Súlylökés 3 kg-os (lányok) és 5 kg-os (fiúk) szerrel, oldalt beszökkenéssel vagy háttal becsúszással. Ismerkedés a forgással történő lökés technikájával ● Egy- és kétkezes vetések szemből, oldal- és háttal felállással. Ismerkedés a diszkoszvetés és kalapácsvetés forgómozgásával könnyített vagy kiegészítő szerek alkalmazásával (pl.: gumilabda, frizbi, hulahoppkarika, ugrókötél)

Fogalmak	álló- és térdelőrajt, edzésmódszer, hajítás, vetés, lökés, lendületszerzés, nekifutási távolság, induló jel, lépéshossz, lépésfrekvencia, sebesség, gyorsulás, tempó, kézi időmérés, elektromos időmérés, előkészítő gyakorlat, rávezető gyakorlat, állóképesség, gyorsaság, erő, aerob, anaerob, hajlékonyság, biomechanika, futóiskola, futófeladatok, keresztlépés, kimért pálya, dobószektor

Tematikai egység	**Sportjátékok**	**Órakeret 37 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– csapatjáték – játékhelyzetek kialakítása – terület és emberfogásos védekezés – játékvezető és szabályok – speciális labdás sportra irányuló bemelegítés – helyezkedés – kosár érintés – alkar érintés – forgás – pálya méretek és jellegzetes vonalak a pályán – fektetett dobás – labda nélküli mozás – védő vonal és háromszög – tempó dobás – mérkőzések – szabálytalanságok és annak felismerése	– A folyamatos csapatjáték kialakítása a tanulók által meghatározott szabálymódosítások mellett – A nagyobb létszámú (5–7 fő/csapat) sportjátékoknál az ellenfél erős és gyenge oldalának felismerése, a támadó taktika tudatos igazítása az ellenfél védekező magatartásához – A sportjátékokban az 1-1, 2-1, 2-2 elleni játékhelyzetek jelentőségének, a hatékony csapatjátékkal történő összefüggéseinek tudatosítása – A játékhelyzetnek megfelelő 1-1, 2-1, 2-2 elleni technikai és taktikai elemek felismerése, tudatos gyakorlása a folyamatos sportjátékokban – Sportjáték előkészítő kisjátékaiban a labda nélküli játékosok üres területre történő szélességi és mélységi mozgásába a kooperatív elemek bekapcsolása – A dinamikusan változó helyzetű, típusú és méretű célfelületet alkalmazó kisjátékokban a védekező játékos gyors helyzekedése a megváltozott játékhelyzethez – Játéktevékenységekben az egyéni és csapatvédekezés alapvető formáinak (emberfogás és területvédekezés) tudatos alkalmazása, gyakorlása – Két választott sportjáték történetének, meghatározó külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése – Mérkőzésjátékokban és az azokat előkészítő kisjátékokban a divergens gondolkodásra épülő feladatmegoldások gyakorlása – Tanári irányítással tanulói szabályalkotás – Szabályok tudatos alkalmazása (játékvezetés gyakorlása) – A sportjátékok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtás – **Röplabda:** ● A kosárérintés, az alkarérintés, az alsó egyenes nyitás gyakorlása célfelület beiktatásával, készségszintű alkalmazása különböző játékhelyzetekben	

	● A felső egyenes nyitás alaptechnikájának elsajátítása, gyakorlása célfelületre ● Távolról érkező labda megjátszása a hálóhoz közel helyezkedő feladóhoz alkar- és kosárérintéssel ● Helyezkedési módok automatikus felismerése a különböző csapatlétszámú játékokban. A 6-6 elleni játék alapfelállásának ismerete ● Forgásszabály önálló és tudatos alkalmazása ● A csapattársak közötti kommunikáció gyakorlása az eredményes játék érdekében ● 3-3 és 4-4 elleni játék könnyített szabályokkal – **Kosárlabda:** ● A labda nélküli technikai elemek – mint az alaphelyzet, a támadó és védekező lábmunka, a védőtől való elszakadás iram- és irányváltásokkal, lefordulások, felugrások egy és két lábról, leérkezések – készségszintű alkalmazása a folyamatos játéktevékenységben ● A mély és magas labdavezetés egyszerű formában, majd ütemtartással, a rövid- és hosszúindulás, az együtemű megállás folyamatos labdavezetésből, a kétütemű megállás egy és két labdaleütésből, a sarkazás, a labdavezetés közben történő egyszerűbb irányváltoztatási módok célszerű és hatékony alkalmazása a mérkőzésjátékokban ● Labdaátadások különböző módjainak a játékhelyzethez igazított eredményes végrehajtása ● Egy- és kétütemű megállásból tempódobás gyakorlása, alkalmazása játékban ● Emberelőnyös és létszámazonos helyzetekben gyorsindulások, lerohanások kosárra dobással befejezve ● Fektetett dobás gyakorlása félaktív vagy aktív védő játékos jelenlétében ● A folyamatos játékban történő szabálytalanságok felismerése, a fair play alkalmazása ● Létszámazonos mérkőzésjátékok változatos, tanulói kreativitásra épülő szabálymódosításokkal
Fogalmak	játékrendszer, egyéni és csapattaktika, területvédekezés, emberfogás, elzárás, felső egyenes nyitás, sáncolás, forgásszabály, alapfelállás, gyorsindulás, lerohanás, pozíciós játék, alakzatbontás és alakzatépítés, területvédekezés, emberfogásos védekezés, helyezkedés

Tematikai egység	**Testnevelési és népi játékok**	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– -a játék szabályok pontos megismerése és megtanulása, betartása – - változóterületű játéktérhez	– A különböző testnevelési játékok baleset-megelőzési szabályainak tudatosítása, következetes betartása – A dinamikusan változó méretű, alakú játékterületen a figyelemmegosztást igénylő fogó- és futójátékokban a	

– - test, induló és egyéb labdás cselek megismerése – - támadó és védő és segítő szerep – - gyors reakció és reagálás képességének megismerése	teljes játékteret felölelő mozgásútvonalak kialakítása, az üres területek felismerése, a játéktér határainak érzékelése – Az azonos pályán párhuzamosan zajló 2 vagy több önálló fogó- és futójátékban az irányváltoztatások, az elindulások-megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása – A játékhelyzethez igazodó legmegfelelőbb együttműködési lehetőségek kiválasztására épülő testnevelési játékok gyakorlása (pl. 3 csapat egymás ellen, joker játékosok az oldalvonalon) – Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő, a sportjátékok speciális mozgástartalmaira épülő dobások, rúgások, ütések változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználva, fokozatosan nehezedő gyakorlási feltételek mellett egyéni és csapatszintű célzó játékokban – A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkényszer bekapcsolásával – Az egyszerű és összetett sportági technikák gyakorlása a páros és csoportos játékokban (pl. váltó- és sorversenyek) – A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal – A támadó és védő szerepek gyors váltakozására épülő, azokhoz való alkalmazkodást segítő páros, csoportos versengő játékok – A védekezés és támadás hatékonyságát növelő csapattaktikai elemekre épülő kooperativitást igénylő versengő játékok gyakorlása – 1-1 elleni játékhelyzetek kialakítására épülő testnevelési játékok gyakorlása – Önálló tanulói kreativitáson alapuló szabályalkotás (pl. célfelület fajtája, átadási módok, pálya méretei és alakja, csapatok létszáma stb...) pontszerző kisjátékokban – Önálló tanulói szabályalkotásra épülő különböző haladási, megfogási, kimentési módokat megvalósító fogójátékok gyakorlása – Az egyszerű és választásos reakcióidőt fejlesztő páros és csoportos, manipulatív mozgásformákkal kombinált versengések alkalmazása – A logikai, algoritmikus és egyéb problémamegoldó gondolkodást igénylő összetett mozgásos játékok

	gyakorlása (pl. amőba váltóversenyben, táblajátékok mozgásos változatban) –
Fogalmak	szélességi és mélységi mozgás, szabályalkotás, támadó és védő szerep, forgástechnika

Tematikai egység	**Önvédelem és küzdő sportok**	**Órakeret 21 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a sérülésveszély megismerése – a támadó és védő mozgások megismerése – fair play szabályok – a helyes mozgásritmus megismerése – pások küzdések – a sérülés elkerülése	– A küzdőfeladatokban az életkornak megfelelő asszertivitás kialakítása a társak iránti tisztelet és tolerancia megtartása mellett – Siker és kudarc feldolgozása megfelelő önkontrollt tanúsítva – Konfliktuskerülő magatartás kialakítása, a támadások tudatos megelőzése, kikerülése – A küzdőjátékokban jellemző támadó és védő szerepek gyakorlását elősegítő, a gyorsaságot, az egyszerű reagálási képességet, az egyensúlyérzéket fejlesztő, páros, csoportos és csapat jellegű feladatmegoldások alkalmazása társérintés bekapcsolásával – Küzdőtávolság megtartására és csökkentésére irányuló összetett játékok, sarok- és oldalszituáció megoldását segítő, támadást és védekezést segítő küzdőjátékok – Térérzékelést segítő összetett játékok küzdőtechnikák alkalmazásával, eszköz nélkül és eszközzel – Egy és több választásos reakciót fejlesztő páros játékok küzdőtechnikák alkalmazásával – Az ellenfél mozgásritmusának érzékelését fejlesztő játékok – A jogszerű önvédelem fogalmi keretrendszerének, lehetőségeinek, jogi szabályozásának elsajátítása – A küzdő jellegű feladatok balesetvédelmi szabályainak következetes betartása – A fizikai kontaktussal, a társ erőkifejtésének érzékelésével, annak legyőzési szándékával kapcsolatos egyszerű húzásokra, tolásokra, ütésekre, rúgásokra, védekezésekre, ellentámadásokra épülő páros küzdőjátékok rendszeres képességfejlesztő célú alkalmazása – Az előre, hátra és oldalra történő eséstechnikák készségszintű elsajátítása – Az eséstechnikák vezető műveleteinek, baleset-megelőzést szolgáló legfontosabb technikai mozzanatainak átismétlése, elméleti tudatosítása – Oldalra esés, terpeszállásból indított eséstechnikák jártasságszintű elsajátítása – Különböző támadási technikák (lefogások, ütések) elleni megfelelő védekező mozgás jártasságszintű	

	elsajátítása – Alapvető karateütések, -rúgások és azok védésére irányuló védéstechnikák és ellentámadások biztonságos, jártasságszintű végrehajtása – Dzsúdógurulás alaptechnikájának jártasságszintű elsajátítása haránterpeszállásból indulva, mindkét irányba, előre és hátra – A grundbirkózás alaptechnikáinak, szabályrendszerének jártasságszintű alkalmazása a küzdőfeladatokban – A küzdősportok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – **Birkózás** ● A gerincoszlop mozgékonyságát a nyakizmok erejét növelő birkózásra előkészítő speciális hídgyakorlatok készségszintű végrehajtása ● Hanyatt fekvésből felhidalás kéz segítségével, majd anélkül ● Hídban forgás ● Hídba vetődés fejtámaszból ● Birkózó alapfogásban társ egyensúlyának kibillentése húzások, tolások kombinált alkalmazásával ● Páros földharcjátékok (pl. hátára, hasára fordítás, eszközszerzés, mögékerülés birkózás térdelésben) eszközzel vagy anélkül ● Állásban végrehajtható megfogások és szabadulások alaptechnikájának jártasságszintű elsajátítása a páros gyakorlatokban ● Mögékerülés karberántással: támadó és védekező technika ● Mögékerülés: könyökfelütéssel, kibújással ● Parter helyzetből induló birkózótechnikák megismerése, gyakorlása a páros küzdelmekben ● A tanult rézsút és oldalsó leszorítástechnikák gyakorlása a különböző mini judo jellegű földharcjátékokban Ökölvívás: ● Védekezesi technikák: elhajlás, elmozgás, zárás, blokkolás, csúsztatás, test és fej védelme ● Ütési technikák: egyenes, horog, csapott ● Helyes légzés kialakítása ● Alaphelyzet és alapmozgás kialakítása ● Egymás elleni harc ● Homokzsákon végzett mozgások ● Ütéskombinációk
Fogalmak	fair play, társas felelősségvállalás, egyéni határok megismerése, rézsútleszorítások, oldalsó leszorítások, bokasöprés, nagy külső horogdobás, nagy belső horogdobás, elhajlás, elmozgás, alapmozgás, alaphelyzet,

	egyenes, horog, ütés kombinációl

Tematikai egység	**Alternatív környezetben űzhető mozgásformák**	**Órakeret 19 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismerjék fel a veszélyeket a szabadban – megfelelően készüljenek fel a szabadban űzhető sportokra – nyári és téli sportok megismerése – kondipark megismerése – tradicionális és modern lehetőségek megismerése	– A sporttevékenységek és a környezeti hatások összefüggésrendszerének ismeretében a pozitív beavatkozási stratégiák megismerése, tanári segítséggel történő alkalmazása – A különböző intenzitási kategóriákba tartozó egészségmegőrző mozgásformák ismeretének elmélyítése, törekvés azok alkalmazására a mindennapos életvezetésben – A környezetvédelmi szabályok betartása és betartatása, a környezettudatos gondolkodás kialakítása a társak körében – Téli és nyári rekreációs sportok megismerése, készségszintű elsajátítása (síelés, korcsolyázás, jégkorong, kajakozás, túrázás, túrakenuzás, kerékpártúrák) – Erdei tornapályák, szabadtéri kondipark gépeinek, fitnesztermek tudatos használata. Egyszerűbb edzéstervek önálló összeállítása, tanári segítséggel, azok végrehajtása – A szabadban végezhető sportágak ismeretének további bővítése (futás, görkorcsolya, túrázás, tájfutás erdőben, streetball, strandkézilabda, strandröplabda, nordic walking, lovaglás, montain bike, görhoki, sportlövészet, íjászat, tenisz, falmászás, asztalitenisz, tollaslabda, jóga, kerékpározás) – Térképolvasás alapjainak, a tájolók megfelelő használatának elsajátítása, a turistajelzések ismerete, alkalmazása. Egyszerűbb túrák tervezése – A szabad levegőn végzett mozgásformák egészségfejlesztő hatásának, szerepének tudatosítása – Az alternatív környezetben űzhető sportágak specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – Egy tradicionális, természetben űzhető sportág történetének, meghatározó magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése	
Fogalmak	görhoki, nordic walking, túrakenu, kajak, lövészet, kerékpártúra, életmód, vándortábor, sátortábor	

Tematikai egység	**Torna jellegű feladatmegoldások**	**Órakeret 23 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

– a torna mozgás anyagának megismerése és tovább fejlesztése – összetett technikai elemek összekapcsolása – segitségadás – bátorság az új elemek elsajátításához – sportág specifikus bemelegítés megismerése – technikai elemek megismerése – szakkifelyezések megismerése és felismerése	– A torna jellegű feladatmegoldások statikus és dinamikus erőfejlesztő gyakorlatai főbb izomcsoportokat érintő hatásainak beazonosítása – A korábbi követelményeken túlmutató mozgásanyag tanulása és gyakorlása. Az elemek nehézségi fokának emelése differenciáltan – A téri tájékozódó képesség és az egyensúlyérzék, valamint a torna jellegű feladatmegoldások szempontjából fontos motorikus képességek (erő, ízületi mozgékonyság, izomérzékelés) további fejlesztése – A segítségadás biztonságos és szakszerű módjainak megismerése és elsajátítása a különböző tornaszereken, tanári felügyelettel történő alkalmazás – A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának megteremtése – A rendelkezésre álló és a célnak megfelelő tornaszereken statikus testhelyzetek, támlázások, támaszcserék, lendületek, ellendülések, fellendülések, fel-, le- és átugrások végrehajtása – A testalkatnak, az egyéni fejlődésnek és a pszichés állapotnak megfelelően differenciált gyakorlás – Mászókulcsolással mászás 4–5 m magasságig (lányok), vándormászás felfelé és lefelé; függeszkedési kísérletek 3–5 m magasságig (fiúk) felfelé-lefelé, mászóversenyek – A torna jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – Talajon: ● Gurulóátfordulások előre-hátra, különböző testhelyzetekből különböző testhelyzetekbe; gurulóátfordulások sorozatban is ● Fejállás különböző kiinduló helyzetekből, különböző lábtartásokkal ● Emelés fejállásba – kísérletek ● Fellendülés kézállásba, a kézállás megtartása 1-2 mp-ig ● Kézenátfordulás oldalra, mindkét irányba, megközelítőleg nyújtott testtel, kézen- és fejenátfordulás segítséggel, tarkóbillenés segítséggel ● Repülő gurulóátfordulás néhány lépés nekifutásból (fiúk) ● Híd, mérlegállás különböző kiinduló helyzetekből, a spárga kísérletek végrehajtásának tökéletesítése ● Vetődések, átguggolások ● A tornagyakorlatok nemre jellemző összekötő elemeinek alkalmazása

	● Összefüggő talajgyakorlat összekötő elemekkel – Ugrószekrényen: ● A korábban elsajátított ugrások továbbfejlesztése, az első és második ív növelése ● Gurulóátfordulás előre ugródeszkáról történő elrugaszkodással ● Hosszába állított ugrószekrényen felguggolás, leterpesztés ● Lányoknak keresztbe, fiúknak hosszába állított ugrószerényen terpeszátugrás **Lányoknak:** – Gerendán: ● Érintőjárás; hármas lépés fordulatokkal, szökdelésekkel; mérlegállás; járás guggolásban; támaszhelyzeten át fel- és leugrás ● Ülések, térdelések, térdelő- és fekvőtámaszok, támadóállások, lebegőállások ● Járások előre, hátra, oldalra utánlépésekkel, különböző kartartásokkal és karlendítésekkel ● Fordulatok állásban, guggolásban ● Tarkóállási kísérletek segítséggel ● Leugrások feladatokkal ● Önállóan összeállított összefüggő gyakorlatok **Fiúknak:** – Gyűrűn: ● Magas gyűrűn: alaplendület, lebegőfüggés, emelés lefüggésbe, ereszkedés hátsó lefüggésbe, emelés lebegőfüggésbe ● Vállátfordulás előre ● Lebegőfüggésből lendületvétel, homorított leugrás
Fogalmak	kézenátfordulás, fejenátfordulás, emelés fejállásba, tarkóbillenés, átguggolás, támaszugrások első és második íve, utánlépés, térdelőállások, lebegőállások, kelepfellendülés, vállátfordulás, hajlított támasz, lebegőtámasz, felkar-lebegőtámasz, felkarfüggés, terpeszpedzés, felkarállás, vetődési leugrás, kanyarlati leugrás, kelepfelhúzódás, kelepforgás

Szabadon felhasználható (10 óra)

Tematikai egység	**Alternatív környezetben űzhető mozgásformák**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek:	**Fejlesztési feladatok:**	
görkorcsolya	görkorcsolya mozgásásanyagához szükséges egyensúly érzek, biztonságos esés, a sportra vonatkozó védőfelszerelések használata, a speciális lábbelihez való alkalmazkodás, az láb izmok fejlesztése	
Fogalmak	hold, spirál, térdvédő, sisak, könyökvédő, görgő kerekek	

Tematikai egység	**Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek:	**Fejlesztési feladatok:**	

Légző gyakorlatok megismerése, jóga mozgás-anyagának megismerése	helyes légzés, relaxáció, izom lazaság-erő-egyensúly
Fogalmak	Udzsáji légzés, Pránajáma, Mudra, Jin és Jáng

10. évfolyam Gimnázium

Kötelező tananyagtartalom (170 óra)

Tematikai egység	**Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció**	**Órakeret 28 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– szabad és –társas, kéziszer gyakorlatok, alakzatok, légző gyakorlatok, erősítés, nyútás, helyes testtartás, általános és célzott bemelegítés, relaxáció stressz oldás	– Leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemekből gyakorlatok tervezése segítséggel, azok önálló végrehajtása – Szabad-, társas és kéziszer-gyakorlatok tervezése segítséggel – Alakzatok alkalmazó gyakorlása – Mozgékonyság, hajlékonyság fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas, kéziszer- és egyszerű szergyakorlatokkal (zsámoly, pad, bordásfal) – A biomechanikailag helyes testtartás – A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését, nyújtását szolgáló hosszabb távú edzésprogramok, tervek tanári segítséggel történő összeállítása, célzott alkalmazása – A gyakorlatvezetési módok megértése, elsajátítása, egyszerűbb gyakorlatok esetén azok alkalmazása – Légzőgyakorlatok végrehajtása – A különböző sportsérülések megelőzésével, rehabilitációjával összefüggő elemi szintű eljárások tudatos alkalmazása tanári segítséggel – Különböző testrészek bemelegítését szolgáló gyakorlatok közös, majd önálló összeállítása és végrehajtása – Terhelések után a különböző testrészek izomzatának nyújtását szolgáló gyakorlatok önálló összeállítása, végrehajtása tanári kontrollal – A sportágspecifikus bemelegítések önálló összeállítása, levezetése társaknak tanári kontrollal – Önálló stresszoldás – Relaxációs technikák tudatos alkalmazása	
Fogalmak	légzőgyakorlatok, relaxáció, utasítás, szóban közlés, dinamikus és statikus gimnasztika, szergyakorlatok, sor- és oszlopalakzat, kéziszergyakorlatok	

Tematikai egység	**Atlétikai jellegű feladatmegoldások**	**Órakeret 25 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– futó, dobó, ugró mozgás	– A futó-, dobó- és ugróiskolai gyakorlatok	

– futás fajták – speciális bemelegítés – futóikola, rajtok, váltó versenyek – ugró iskola, ugrás fajták – lökések , hajítások, vetések	mozgáskészség-, mozgásképesség- és egészségfejlesztésben betöltött szerepének tudatosítása – Az egészségmegőrzést, a testtömegkontrollt támogató intenzitászónában végzett tartós futások tanári segítséggel történő rendszeres végrehajtása – Egyénileg választott három versenyszám eredményre történő végrehajtása és azok összevetése korábbi saját eredményekkel – Az atlétika jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – Az atlétika sportágtörténetének, világcsúcsainak, kiemelkedő külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése – Futások: ● Futóiskolai gyakorlatok (térdemelés, saroklendítés, taposó futás, ollózó futás, keresztezőfutás) és futófeladatok (repülő- és fokozófutások kar- és lábmunkájának fejlesztése, dinamikai jellemzőinek növelése, különböző irányokba és kombinációkban, variációkban, egyenes vonalon, íveken és irányváltással ● Rajtgyakorlatok, rajtversenyek különböző testhelyzetekből 20–30 m távolságra, térdelőrajt rajttámlából versenyszerűen, időre 20–40 m kifutással. Vágtafutások 60–100 m-en ismétléssel, mozgásképesség-fejlesztéssel ● Váltóversenyek rövidített (pl.: 4×50 m, 4×200 m) távokon alsó vagy felső botátadással. Váltósorrend és váltótávolság segítséggel történő kialakítása ● Folyamatos futások 10-12 percen keresztül egyenletes ritmusban és tempóváltással ● Egyenletes futások tempótartással megadott időre, futások 100–400 m-es távolságon egyenletes és változó iramban – Ugrások: ● Ugróiskola-gyakorlatok kis és közepes lendületből, az elrugaszkodás és lendítések dinamikus mutatóinak és térbeli irányának javítása (indiánszökdelés, indiánszökdelés azonos lábról 2-4 lépésre, indiánszökdelés sasszéval előre és felugrásra törekedve, egy- és háromlépéses sorozatelugrások, váltott lábú elugrások, szökdelések, ugrások sorozatban akadályokon és akadályok felett egy és páros lábon) ● Hasmánt, átlépő és flop felugrások gumiszalagra emelt elugró helyről (svédszekrény tető, dobbantó). Hasmánt, átlépő és flop magasugrás 5–9 lépés nekifutásból gumiszalagra, lécre

	● Távolugrás lépő technika dinamikai és technikai javítása 10–14 lépés nekifutással. Versenyszerű ugrások eredményre. Ismerkedés a homorító és ollózó technika alapjaival emelt elugró helyről, közepes távolságról (4–8 lépés) nekifutással ● Ismerkedés a hármasugrás technikájával, elugrások a gödörtől 4-8-mre kijelölt sávból. – Dobások (tárgyi feltételektől függően a hajítás mellé egy lökő vagy vető technika választása kötelező): ● Lökő, vető és hajító mozgások különböző testhelyzetekből, helyből és lendületből medicinlabdával, könnyített és nehezített dobószerekkel, egy és két kézzel ● Kislabda- vagy gerelyhajítás helyből, 1 és 2 keresztlépéssel járásból és lendületből célra és távolságra. Ismerkedés a lekészítés mozdulatával ● Súlylökés 3 kg-os (lányok) és 5 kg-os (fiúk) szerrel, oldalt beszökkenéssel vagy háttal becsúszással. Ismerkedés a forgással történő lökés technikájával ● Egy- és kétkezes vetések szemből, oldal- és háttal felállással. Ismerkedés a diszkoszvetés és kalapácsvetés forgómozgásával könnyített vagy kiegészítő szerek alkalmazásával (pl.: gumilabda, frizbi, hulahoppkarika, ugrókötél)
Fogalmak	álló- és térdelőrajt, edzésmódszer, hajítás, vetés, lökés, lendületszerzés, nekifutási távolság, induló jel, lépéshossz, lépésfrekvencia, sebesség, gyorsulás, tempó, kézi időmérés, elektromos időmérés, előkészítő gyakorlat, rávezető gyakorlat, állóképesség, gyorsaság, erő, aerob, anaerob, hajlékonyság, biomechanika, futóiskola, futófeladatok, keresztlépés, kimért pálya, dobószektor

Tematikai egység	**Sportjátékok**	**Órakeret 37 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– csapatjáték – játékhelyzetek kialakítása – terület és emberfogásos védekezés – játékvezető és szabályok – speciális labdás sportra irányuló bemelegítés – helyezkedés – kosár érintés – alkar érintés – forgás – pálya méretek és jellegzetes vonalak a pályán – fektetett dobás – labda nélküli mozás	– A folyamatos csapatjáték kialakítása a tanulók által meghatározott szabálymódosítások mellett – A nagyobb létszámú (5–7 fő/csapat) sportjátékoknál az ellenfél erős és gyenge oldalának felismerése, a támadó taktika tudatos igazítása az ellenfél védekező magatartásához – A sportjátékokban az 1-1, 2-1, 2-2 elleni játékhelyzetek jelentőségének, a hatékony csapatjátékkal történő összefüggéseinek tudatosítása – A játékhelyzetnek megfelelő 1-1, 2-1, 2-2 elleni technikai és taktikai elemek felismerése, tudatos gyakorlása a folyamatos sportjátékokban – Sportjáték előkészítő kisjátékaiban a labda nélküli játékosok üres területre történő szélességi és mélységi mozgásába a kooperatív elemek bekapcsolása – A dinamikusan változó helyzetű, típusú és méretű	

– védő vonal és háromszög – tempó dobás – mérkőzések – szabálytalanságok és annak felismerése	célfelületet alkalmazó kisjátékokban a védekező játékos gyors helyezkedése a megváltozott játékhelyzethez – Játéktevékenységekben az egyéni és csapatvédekezés alapvető formáinak (emberfogás és területvédekezés) tudatos alkalmazása, gyakorlása – Két választott sportjáték történetének, meghatározó külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése – Mérkőzésjátékokban és az azokat előkészítő kisjátékokban a divergens gondolkodásra épülő feladatmegoldások gyakorlása – Tanári irányítással tanulói szabályalkotás – Szabályok tudatos alkalmazása (játékvezetés gyakorlása) – A sportjátékok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtás – **Röplabda:** ● A kosárérintés, az alkarérintés, az alsó egyenes nyitás gyakorlása célfelület beiktatásával, készségszintű alkalmazása különböző játékhelyzetekben ● A felső egyenes nyitás alaptechnikájának elsajátítása, gyakorlása célfelületre ● Távolról érkező labda megjátszása a hálóhoz közel helyezkedő feladóhoz alkar- és kosárérintéssel ● Helyezkedési módok automatikus felismerése a különböző csapatlétszámú játékokban. A 6-6 elleni játék alapfelállásának ismerete ● Forgásszabály önálló és tudatos alkalmazása ● A csapattársak közötti kommunikáció gyakorlása az eredményes játék érdekében ● 3-3 és 4-4 elleni játék könnyített szabályokkal – **Kosárlabda:** ○ A labda nélküli technikai elemek – mint az alaphelyzet, a támadó és védekező lábmunka, a védőtől való elszakadás iram- és irányváltásokkal, lefordulások, felugrások egy és két lábról, leérkezések – készségszintű alkalmazása a folyamatos játéktevékenységben ○ A mély és magas labdavezetés egyszerű formában, majd ütemtartással, a rövid- és hosszúindulás, az együtemű megállás folyamatos labdavezetésből, a kétütemű megállás egy és két labdaleütésből, a sarkazás, a labdavezetés közben történő egyszerűbb irányváltoztatási módok célszerű és hatékony alkalmazása a mérkőzésjátékokban ○ Labdaátadások különböző módjainak a játékhelyzethez igazított eredményes végrehajtása ○ Egy- és kétütemű megállásból tempódobás

	gyakorlása, alkalmazása játékban ○ Emberelőnyös és létszámazonos helyzetekben gyorsindulások, lerohanások kosárra dobással befejezve ○ Fektetett dobás gyakorlása félaktív vagy aktív védő játékos jelenlétében ○ A folyamatos játékban történő szabálytalanságok felismerése, a fair play alkalmazása ○ Létszámazonos mérkőzésjátékok változatos, tanulói kreativitásra épülő szabálymódosításokkal
Fogalmak	játékrendszer, egyéni és csapattaktika, területvédekezés, emberfogás, elzárás, felső egyenes nyitás, sáncolás, forgásszabály, alapfelállás, gyorsindulás, lerohanás, pozíciós játék, alakzatbontás és alakzatépítés, területvédekezés, emberfogásos védekezés, helyezkedés

Tematikai egység	**Testnevelési és népi játékok**	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– -a játék szabályok pontos megismerése és megtanulása, betartása – - változóterületű játéktérhez – - test, induló és egyéb labdás cselek megismerése – - támadó és védő és segítő szerep – - gyors reakció és reagálás képességének megismerése	– A különböző testnevelési játékok baleset-megelőzési szabályainak tudatosítása, következetes betartása – A dinamikusan változó méretű, alakú játékterületen a figyelemmegosztást igénylő fogó- és futójátékokban a teljes játékteret felölelő mozgásútvonalak kialakítása, az üres területek felismerése, a játéktér határainak érzékelése – Az azonos pályán párhuzamosan zajló 2 vagy több önálló fogó- és futójátékban az irányváltoztatások, az elindulások-megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása – A játékhelyzethez igazodó legmegfelelőbb együttműködési lehetőségek kiválasztására épülő testnevelési játékok gyakorlása (pl. 3 csapat egymás ellen, joker játékosok az oldalvonalon) – Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő, a sportjátékok speciális mozgástartalmaira épülő dobások, rúgások, ütések változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználva, fokozatosan nehezedő gyakorlási feltételek mellett egyéni és csapatszintű célzó játékokban – A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkényszer bekapcsolásával – Az egyszerű és összetett sportági technikák gyakorlása a páros és csoportos játékokban (pl. váltó- és sorversenyek) – A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és	

	fogójátékokkal – A támadó és védő szerepek gyors váltakozására épülő, azokhoz való alkalmazkodást segítő páros, csoportos versengő játékok – A védekezés és támadás hatékonyságát növelő csapattaktikai elemekre épülő kooperativitást igénylő versengő játékok gyakorlása – 1-1 elleni játékhelyzetek kialakítására épülő testnevelési játékok gyakorlása – Önálló tanulói kreativitáson alapuló szabályalkotás (pl. célfelület fajtája, átadási módok, pálya méretei és alakja, csapatok létszáma stb...) pontszerző kisjátékokban – Önálló tanulói szabályalkotásra épülő különböző haladási, megfogási, kimentési módokat megvalósító fogójátékok gyakorlása – Az egyszerű és választásos reakcióidőt fejlesztő páros és csoportos, manipulatív mozgásformákkal kombinált versengések alkalmazása – A logikai, algoritmikus és egyéb problémamegoldó gondolkodást igénylő összetett mozgásos játékok gyakorlása (pl. amőba váltóversenyben, táblajátékok mozgásos változatban)
Fogalmak	szélességi és mélységi mozgás, szabályalkotás, támadó és védő szerep, forgástechnika

Tematikai egység	**Önvédelem és küzdő sportok**	**Órakeret 21 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a serülésveszély megismerése – a támadó és védő mozgások megismerése – fair play szabályok – a helyes mozgásritmus megismerése – pások küzdések – a sérülés elkerülése	– A küzdőfeladatokban az életkornak megfelelő asszertivitás kialakítása a társak iránti tisztelet és tolerancia megtartása mellett – Siker és kudarc feldolgozása megfelelő önkontrollt tanúsítva – Konfliktuskerülő magatartás kialakítása, a támadások tudatos megelőzése, kikerülése – A küzdőjátékokban jellemző támadó és védő szerepek gyakorlását elősegítő, a gyorsaságot, az egyszerű reagálási képességet, az egyensúlyérzéket fejlesztő, páros, csoportos és csapat jellegű feladatmegoldások alkalmazása társérintés bekapcsolásával – Küzdőtávolság megtartására és csökkentésére irányuló összetett játékok, sarok- és oldalszituáció megoldását segítő, támadást és védekezést segítő küzdőjátékok – Térérzékelést segítő összetett játékok küzdőtechnikák alkalmazásával, eszköz nélkül és eszközzel – Egy és több választásos reakciót fejlesztő páros játékok küzdőtechnikák alkalmazásával – Az ellenfél mozgásritmusának érzékelését fejlesztő	

	játékok – A jogszerű önvédelem fogalmi keretrendszerének, lehetőségeinek, jogi szabályozásának elsajátítása – A küzdő jellegű feladatok balesetvédelmi szabályainak következetes betartása – A fizikai kontaktussal, a társ erőkifejtésének érzékelésével, annak legyőzési szándékával kapcsolatos egyszerű húzásokra, tolásokra, ütésekre, rúgásokra, védekezésekre, ellentámadásokra épülő páros küzdőjátékok rendszeres képességfejlesztő célú alkalmazása – Az előre, hátra és oldalra történő eséstechnikák készségszintű elsajátítása – Az eséstechnikák vezető műveleteinek, baleset-megelőzést szolgáló legfontosabb technikai mozzanatainak átismétlése, elméleti tudatosítása – Oldalra esés, terpeszállásból indított eséstechnikák jártasságszintű elsajátítása – Különböző támadási technikák (lefogások, ütések) elleni megfelelő védekező mozgás jártasságszintű elsajátítása – Alapvető karateütések, -rúgások és azok védésére irányuló védéstechnikák és ellentámadások biztonságos, jártasságszintű végrehajtása – Dzsúdógurulás alaptechnikájának jártasságszintű elsajátítása haránterpeszállásból indulva, mindkét irányba, előre és hátra – A grundbirkózás alaptechnikáinak, szabályrendszerének jártasságszintű alkalmazása a küzdőfeladatokban – A küzdősportok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – **Birkózás** ● A gerincoszlop mozgékonyságát a nyakizmok erejét növelő birkózásra előkészítő speciális hídgyakorlatok készségszintű végrehajtása ● Hanyatt fekvésből felhidalás kéz segítségével, majd anélkül ● Hídban forgás ● Hídba vetődés fejtámaszból ● Birkózó alapfogásban társ egyensúlyának kibillentése húzások, tolások kombinált alkalmazásával ● Páros földharcjátékok (pl. hátára, hasára fordítás, eszközszerzés, mögékerülés birkózás térdelésben) eszközzel vagy anélkül ● Állásban végrehajtható megfogások és szabadulások alaptechnikájának jártasságszintű

	elsajátítása a páros gyakorlatokban ● Mögékerülés karberántással: támadó és védekező technika ● Mögékerülés: könyökfelütéssel, kibújással ● Parter helyzetből induló birkózótechnikák megismerése, gyakorlása a páros küzdelmekben ● A tanult rézsút és oldalsó leszorítástechnikák gyakorlása a különböző mini judo jellegű földharcjátékokban Ökölvívás: ● Védekezesi technikák: elhajlás, elmozgás, zárás, blokkolás, csúsztatás, test és fej védelme ● Ütési technikák: egyenes, horog, csapott ● Helyes légzés kialakítása ● Alaphelyzet és alapmozgás kialakítása ● Egymás elleni harc ● Homokzsákon végzett mozgások ● Ütéskombinációk
Fogalmak	fair play, társas felelősségvállalás, egyéni határok megismerése, rézsútleszorítások, oldalsó leszorítások, bokasöprés, nagy külső horogdobás, nagy belső horogdobás, elhajlás, elmozgás, alapmozgás, alaphelyzet, egyenes, horog, ütés kombinációl

Tematikai egység	**Alternatív környezetben űzhető mozgásformák**	**Órakeret 19 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismerjék fel a veszélyeket a szabadban – megfelelően készüljenek fel a szabadban űzhető sportokra – nyári és téli sportok megismerése – kondipark megismerése – tradicionális és modern lehetőségek megismerése	– A sporttevékenységek és a környezeti hatások összefüggésrendszerének ismeretében a pozitív beavatkozási stratégiák megismerése, tanári segítséggel történő alkalmazása – A különböző intenzitási kategóriákba tartozó egészségmegőrző mozgásformák ismeretének elmélyítése, törekvés azok alkalmazására a mindennapos életvezetésben – A környezetvédelmi szabályok betartása és betartatása, a környezettudatos gondolkodás kialakítása a társak körében – Téli és nyári rekreációs sportok megismerése, készségszintű elsajátítása (síelés, korcsolyázás, jégkorong, kajakozás, túrázás, túrakenuzás, kerékpártúrák) – Erdei tornapályák, szabadtéri kondipark gépeinek, fitnesztermek tudatos használata. Egyszerűbb edzéstervek önálló összeállítása, tanári segítséggel, azok végrehajtása – A szabadban végezhető sportágak ismeretének további bővítése (futás, görkorcsolya, túrázás, tájfutás erdőben, streetball, strandkézilabda, strandröplabda, nordic walking, lovaglás, montain bike, görhoki, sportlövészet, íjászat, tenisz,	

	falmászás, asztalitenisz, tollaslabda, jóga, kerékpározás) – Térképolvasás alapjainak, a tájolók megfelelő használatának elsajátítása, a turistajelzések ismerete, alkalmazása. Egyszerűbb túrák tervezése – A szabad levegőn végzett mozgásformák egészségfejlesztő hatásának, szerepének tudatosítása – Az alternatív környezetben űzhető sportágak specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – Egy tradicionális, természetben űzhető sportág történetének, meghatározó magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése
Fogalmak	görhoki, nordic walking, túrakenu, kajak, lövészet, kerékpártúra, életmód, vándortábor, sátortábor

Tematikai egység	**Torna jellegű feladatmegoldások**	**Órakeret 23 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a torna mozgás anyagának megismerése és tovább fejlesztése – összetett technikai elemek összekapcsolása – segitségadás – bátorság az új elemek elsajátításához – sportág specifikus bemelegítés megismerése – technikai elemek megismerése – szakkifejezések megismerése és felismerése	– A torna jellegű feladatmegoldások statikus és dinamikus erőfejlesztő gyakorlatai főbb izomcsoportokat érintő hatásainak beazonosítása – A korábbi követelményeken túlmutató mozgásanyag tanulása és gyakorlása. Az elemek nehézségi fokának emelése differenciáltan – A téri tájékozódó képesség és az egyensúlyérzék, valamint a torna jellegű feladatmegoldások szempontjából fontos motorikus képességek (erő, ízületi mozgékonyság, izomérzékelés) további fejlesztése – A segítségadás biztonságos és szakszerű módjainak megismerése és elsajátítása a különböző tornaszereken, tanári felügyelettel történő alkalmazás – A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának megteremtése – A rendelkezésre álló és a célnak megfelelő tornaszereken statikus testhelyzetek, támlázások, támaszcserék, lendületek, ellendülések, fellendülések, fel-, le- és átugrások végrehajtása – A testalkatnak, az egyéni fejlődésnek és a pszichés állapotnak megfelelően differenciált gyakorlás – Mászókulcsolással mászás 4–5 m magasságig (lányok), vándormászás felfelé és lefelé; függeszkedési kísérletek 3–5 m magasságig (fiúk) felfelé-lefelé, mászóversenyek – A torna jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak	

	összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – Talajon: ● Gurulóátfordulások előre-hátra, különböző testhelyzetekből különböző testhelyzetekbe; gurulóátfordulások sorozatban is ● Fejállás különböző kiinduló helyzetekből, különböző lábtartásokkal ● Emelés fejállásba – kísérletek ● Fellendülés kézállásba, a kézállás megtartása 1-2 mp-ig ● Kézenátfordulás oldalra, mindkét irányba, megközelítőleg nyújtott testtel, kézen- és fejenátfordulás segítséggel, tarkóbillenés segítséggel ● Repülő gurulóátfordulás néhány lépés nekifutásból (fiúk) ● Híd, mérlegállás különböző kiinduló helyzetekből, a spárga kísérletek végrehajtásának tökéletesítése ● Vetődések, átguggolások ● A tornagyakorlatok nemre jellemző összekötő elemeinek alkalmazása ● Összefüggő talajgyakorlat összekötő elemekkel – Ugrószekrényen: ● A korábban elsajátított ugrások továbbfejlesztése, az első és második ív növelése ● Gurulóátfordulás előre ugródeszkáról történő elrugaszkodással ● Hosszába állított ugrószekrényen felguggolás, leterpesztés ● Lányoknak keresztbe, fiúknak hosszába állított ugrószerényen terpeszátugrás **Lányoknak:** – Gerendán: ● Érintőjárás; hármas lépés fordulatokkal, szökdelésekkel; mérlegállás; járás guggolásban; támaszhelyzeten át fel- és leugrás ● Ülések, térdelések, térdelő- és fekvőtámaszok, támadóállások, lebegőállások ● Járások előre, hátra, oldalra utánlépésekkel, különböző kartartásokkal és karlendítésekkel ● Fordulatok állásban, guggolásban ● Tarkóállási kísérletek segítséggel ● Leugrások feladatokkal ● Önállóan összeállított összefüggő gyakorlatok **Fiúknak:** – Gyűrűn: ● Magas gyűrűn: alaplendület, lebegőfüggés, emelés lefüggésbe, ereszkedés hátsó lefüggésbe, emelés lebegőfüggésbe

	● Vállátfordulás előre ● Lebegőfüggésből lendületvétel, homorított leugrás
Fogalmak	kézenátfordulás, fejenátfordulás, emelés fejállásba, tarkóbillenés, átguggolás, támaszugrások első és második íve, utánlépés, térdelőállások, lebegőállások, kelepfellendülés, vállátfordulás, hajlított támasz, lebegőtámasz, felkar-lebegőtámasz, felkarfüggés, terpeszpedzés, felkarállás, vetődési leugrás, kanyarlati leugrás, kelepfelhúzódás, kelepforgás

Szabadon felhasználható (10 óra)

Tematikai egység	**Alternatív környezetben űzhető mozgásformák**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek:	**Fejlesztési feladatok:**	
görkorcsolya	görkorcsolya mozgásásanyagához szükséges egyensúly érzek, biztonságos esés, a sportra vonatkozó védőfelszerelések használata, a speciális lábbelihez való alkalmazkodás, az láb izmok fejlesztése	
Fogalmak	hold, spirál, térdvédő, sisak, könyökvédő, görgő kerekek	

Tematikai egység	**Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek:	**Fejlesztési feladatok:**	
Légző gyakorlatok megismerése, jóga mozgás-anyagának megismerése	helyes légzés, relaxáció, izom lazaság-erő-egyensúly	
Fogalmak	Udzsáji légzés, Pránajáma, Mudra, Jin és Jáng	

Testnevelés 11-12. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	52 óra
2. Atlétikai jellegű feladatmegoldások	44 óra
3. Torna jellegű feladatmegoldások	44 óra
4. Sportjátékok	60 óra
5.Testnevelési és népi játékok	24 óra
6. Önvédelmi és küzdősportok	40 óra
7. Alternatív környezetben űzhető mozgásformák	46 óra
Kötelező összesen:	**310 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	5	180	165	15	0	0
12. évf.	5	155	145	10	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	**12. évfolyam összes**
1. Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	***52***	28	10	0	0	**38**	24	10	0	0	**34**
2. Atlétikai jellegű feladatmegoldások	***44***	23	0	0	0	**23**	21	0	0	0	**21**
3. Torna jellegű feladatmegoldások	***44***	23	0	0	0	**23**	21	0	0	0	**21**
4. Sportjátékok	***60***	32	0	0	0	**32**	28	0	0	0	**28**
5.Testnevelési és népi játékok	***24***	13	0	0	0	**13**	11	0	0	0	**11**
6. Önvédelmi és küzdősportok	***40***	21	0	0	0	**21**	19	0	0	0	**19**
7. Alternatív környezetben űzhető mozgásformák	***46***	25	5	0	0	**30**	21	0	0	0	**16**
Összesen	***310***	165	15	0	0	**180**	145	10	0	0	**155**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (165 óra)

Tematikai egység	**Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció**	**Órakeret 28 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– -szabad és –társas, kéziszer gyakorlatok, alakzatok, légző gyakorlatok, erősítés, nyújtás, helyes testtartás, általános és célzott bemelegítés, relaxáció stressz oldás ismerete – - az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása	– Leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemekből gyakorlatok tervezése segítséggel, azok önálló végrehajtása – Szabad-, társas és kéziszer-gyakorlatok tervezése segítséggel – Alakzatok alkalmazó gyakorlása – Mozgékonyság, hajlékonyság fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas, kéziszer- és egyszerű szergyakorlatokkal (zsámoly, pad, bordásfal) – A biomechanikailag helyes testtartás – A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését, nyújtását szolgáló hosszabb távú edzésprogramok, tervek tanári segítséggel történő összeállítása, célzott alkalmazása – A gyakorlatvezetési módok megértése, elsajátítása, egyszerűbb gyakorlatok esetén azok alkalmazása – Légzőgyakorlatok végrehajtása – A különböző sportsérülések megelőzésével, rehabilitációjával összefüggő elemi szintű eljárások tudatos alkalmazása tanári segítséggel – Különböző testrészek bemelegítését szolgáló gyakorlatok közös, majd önálló összeállítása és végrehajtása – Terhelések után a különböző testrészek izomzatának nyújtását szolgáló gyakorlatok önálló összeállítása, végrehajtása tanári kontrollal – A sportágspecifikus bemelegítések önálló összeállítása, levezetése társaknak tanári kontrollal – Önálló stresszoldás – Relaxációs technikák tudatos alkalmazása	
Fogalmak	légzőgyakorlatok, relaxáció, utasítás, szóban közlés, dinamikus és statikus gimnasztika, szergyakorlatok, sor- és oszlopalakzat, kéziszergyakorlatok	

Tematikai egység	**Atlétikai jellegű feladatmegoldások**	**Órakeret 23 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – -futó, dobó, ugró mozgás – - futás fajták – - speciális bemelegítés	– A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok tudatos és önálló alkalmazása a speciális bemelegítésben és mozgáskészség-, illetve mozgásképesség-fejlesztésben – Egyénileg választott három versenyszám eredményre történő végrehajtása és azok összevetése korábbi saját eredményekkel	

– -futóikola, rajtok, váltó versenyek – - ugró iskola, ugrás fajták – - lökések , hajítások, vetések	– Az atlétika jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Az atlétika sportág történetének, kiemelkedő külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése Futások: – A futóiskolai gyakorlatok és futófeladatok harmonikus végrehajtása ön- és társmegfigyelés segítségével – Rajtok és rajtversenyek különböző testhelyzetekből 20–40 m-en. Térdelő- és állórajt szabályos végrehajtása, versengések rövid- és középtávon ismétléssel – Váltófutások versenyszerűen rövidített és teljes távon (4×100 m, 4×400 m) felső váltással, indulójelhez igazodva, minél kisebb sebességvesztéssel. Váltósorrend önálló kialakítása, váltótávolság gyakorlással történő kimérése – Folyamatos futások 8–12 percen keresztül egyenletes ritmusban és tempóváltással – Egyenletes futások tempótartással megadott időre, futások 100–400 m-es távolságon egyenletes és változó iramban – Az egészségmegőrzést, a testtömegkontrollt támogató intenzitászónában végzett tartós futások tanári segítséggel hosszabb távú edzésprogramokba történő összeállítása, rendszeres alkalmazása Ugrások: – Az ugróiskolai gyakorlatok harmonikus végrehajtása a mozgásképesség és készség fejlesztésével, ön- és társmegfigyelés segítségével – A megismert elugrótechnikák gyakorlása, versenyszerű ugrások eredményre az egyénileg kiválasztott technikával – A megismert magasugró technikák gyakorlása, versenyszerű ugrások eredményre, az egyénileg kiválasztott technikával – Hármasugrás önállóan választott elugróhelyről és nekifutási távolságból Dobások: – Lökő, vető és hajító mozgások különböző testhelyzetekből, helyből és lendületből medicinlabdával, könnyített és nehezített dobószerekkel, egy és két kézzel – Kislabda- vagy gerelyhajítás célra és versenyszerűen távolságra 5–9 lépés nekifutással – Súlylökés gyakorlása könnyített szerrel különböző technikákkal. Versenyszerű lökéssel 4 kg-os (lányok) és 6 kg-os (fiúk) szerrel választott technikával – Diszkoszvetés egy vagy másfél fordulattal,

	kalapácsvetés egy vagy két fordulattal könnyített vagy kiegészítő szerekkel
Fogalmak	álló- és térdelőrajt, edzésmódszer, hajítás, vetés, lökés, lendületszerzés, nekifutási távolság, induló jel, lépéshossz, lépésfrekvencia, sebesség, gyorsulás, tempó, kézi időmérés, elektromos időmérés, előkészítő gyakorlat, rávezető gyakorlat, állóképesség, gyorsaság, erő, aerob, anaerob, hajlékonyság, biomechanika, futóiskola, futófeladatok, keresztlépés, kimért pálya, dobószektor

Tematikai egység	**Torna jellegű feladatmegoldások**	**Órakeret 23 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – önálló feladatvégzés ismerete, szabályok ismerete, belesetvédelmi előírások ismerete – a torna mozgás anyagának megismerése és tovább fejlesztése – összetett technikai elemek összekapcsolása – segitségadás – bátorság az új elemek elsajátításához – sportág specifikus bemelegítés megismerése – technikai elemek megismerése – szakkifelyezések megismerése és felismerés	– A torna jellegű feladatmegoldások statikus és dinamikus erőfejlesztő gyakorlatai főbb izomcsoportokat érintő hatásainak beazonosítása – A korábbi követelményekben megfogalmazott mozgásanyag elmélyítése, készségszintre emelése és gyakorlása – Az elemek nehézségi fokának emelése differenciáltan – A téri tájékozódó képesség és az egyensúlyérzék, valamint a torna jellegű feladatmegoldások szempontjából fontos motorikus képességek (erő, ízületi mozgékonyság, izomérzékelés) szinten tartása, további fejlesztése – A segítségadás készségszintű alkalmazása – A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának megteremtése – A rendelkezésre álló és a célnak megfelelő tornaszereken statikus testhelyzetek, támlázások, támaszcserék, lendületek, ellendülések, fellendülések, fel-, le- és átugrások végrehajtása – A testalkatnak, az egyéni fejlődésnek és a pszichés állapotnak megfelelően differenciált gyakorlás – Mászókulcsolással mászás 3–5 m magasságig (lányok), vándormászás felfelé és lefelé; függeszkedési kísérletek 4–5 m magasságig (fiúk) felfelé-lefelé, mászóversenyek – A torna jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Talajon: ● Gurulóátfordulások előre-hátra, különböző testhelyzetekből különböző testhelyzetekbe; gurulóátfordulások sorozatban is ● Fejállás különböző kiinduló helyzetekből, különböző lábtartásokkal ● Emelés fejállásba (fiúk), emelés fejállásba segítséggel (lányok) ● Fellendülés kézállásba	

	● Kézenátfordulás oldalra, mindkét irányba, megközelítőleg nyújtott testtel, kézen- és fejenátfordulás segítséggel, tarkóbillenés segítséggel ● Repülő gurulóátfordulás néhány lépés nekifutásból (fiúk) ● Híd, mérlegállás különböző kiinduló helyzetekből, a spárga kísérletek végrehajtásának tökéletesítése ● Vetődések, átguggolások, átterpesztések ● A tornagyakorlatok nemre jellemző összekötő elemeinek alkalmazása ● Összefüggő talajgyakorlat összekötő elemekkel – Ugrószekrényen: ● Az előző évfolyamokon tanultak gyakorlása, az elugrás távolságának, az ugrás hosszának és magasságának növelésével **Lányoknak:** – Gerendán: ● Érintőjárás; hármas lépés fordulatokkal, szökdelésekkel; mérlegállás; járás guggolásban; támaszhelyzeten át fel- és leugrás ● Ülések, térdelések, térdelő- és fekvőtámaszok, támadóállások, lebegőállások ● Járások előre, hátra, oldalra utánlépésekkel, különböző kartartásokkal és karlendítésekkel ● Fordulatok állásban, guggolásban ● Tarkóállási kísérletek segítséggel ● Felugrás mellső oldalállásból oldaltámaszba, majd egyik láb átlendítéssel és 90 fokos fordulattal terpeszülés ● Leugrások feladatokkal ● Önállóan összeállított összefüggő gyakorlatok **Fiúknak:** – Gyűrűn: ● Magas gyűrűn: alaplendület, lebegőfüggés, emelés lefüggésbe, ereszkedés hátsó lefüggésbe, emelés lebegőfüggésbe ● Lebegőfüggésből lendületvétel, homorított leugrás ● Vállátfordulás előre ● Húzódás-tolódás támaszba ● Lendület előre támaszba, segítséggel
Fogalmak	billenés, nyílugrás, húzódás-tolódás támaszba, saslendület előre-hátra, malomforgás

Tematikai egység	**Sportjátékok**	**Órakeret 32 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása	– Két választott sportjáték alapvető sportágspecifikus technikai, alap- és csapattaktikai elemeinek, szabályainak készségszintű elsajátítása, alkalmazása	

– csapatjáték – játékhelyzetek kialakítása – terület és emberfogásos védekezés – játékvezető és szabályok – speciális labdás sportra irányuló bemelegítés – helyezkedés – kosár érintés – alkar érintés – forgás – pálya méretek és jellegzetes vonalak a pályán – fektetett dobás – labda nélküli mozás – védő vonal és háromszög – tempó dobás – mérkőzések – szabálytalanságok és annak felismerése – labdavezetések, átadások megismerése – kapura rúgások, cselezések, kapustechnika	– A folyamatos csapatjáték kialakítása a tanulók által meghatározott szabálymódosítások mellett – A nagyobb létszámú (5-7 fő/csapat) sportjátékoknál az ellenfél erős és gyenge oldalának felismerése, a támadó taktika tudatos igazítása az ellenfél védekező magatartásához – A játékhelyzetnek megfelelő 1-1, 2-1, 2-2 elleni technikai és taktikai elemek hatékony és célszerű alkalmazása a folyamatos sportjátékokban – Sportjáték előkészítő kisjátékaiban a labdás és labda nélküli játékosok üres területre történő mozgásában a kooperatív elemek alkalmazása – A dinamikusan változó helyzetű, típusú és méretű célfelületet alkalmazó kisjátékokban a védekező játékos gyors helyezkedése a megváltozott játékhelyzethez – Játéktevékenységekben az egyéni és csapatvédekezés alapvető formáinak (emberfogás és területvédekezés) játékhelyzethez adaptált alkalmazása, gyakorlása – Két választott sportjáték történetének, meghatározó külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése – Mérkőzésjátékokban és az azokat előkészítő kisjátékokban a divergens (ötletjáték) és konvergens (posztokhoz kötött mozgásfeladatok) gondolkodásra épülő feladatmegoldások összehangolt gyakorlása – Önálló tanulói szabályalkotás tanári kontrollal – Játékvezetés gyakorlása – A sportjátékok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Kosárlabda ● A labda nélküli technikai elemek – mint az alaphelyzet, a támadó és védekező lábmunka, a védőtől való elszakadás iram- és irányváltásokkal, lefordulások, felugrások egy és két lábról, leérkezések – készségszintű alkalmazása a folyamatos játéktevékenységben ● A mély és magas labdavezetés egyszerű formában, majd ütemtartással, a rövid- és hosszúindulás, az együtemű megállás folyamatos labdavezetésből, a kétütemű megállás egy és két labdaleütésből, a sarkazás, a labdavezetés közben történő egyszerűbb irányváltoztatási módok célszerű és hatékony alkalmazása a mérkőzésjátékokban ● Elzárás-leválás gyakorlása 2-1, 2-2, 3-3 elleni helyzetekben ● Labdaátadások különböző módjainak – növekvő mozgássebességgel és dinamika mellett – a játékhelyzethez igazított eredményes végrehajtása ● Egy- és kétütemű megállásból tempódobás

	gyakorlása, alkalmazása játékban ● Gyorsindulások, lerohanások tudatos és hatékony kialakítása, alkalmazása a folyamatos játék során ● Fektetett dobás gyakorlása emberelőnyös vagy létszámazonos kisjátékokban ● Alapvető szabályok folyamatos játéktevékenységben történő alkalmazása mellett a játékvezetés gyakorlása ● Létszámazonos mérkőzésjátékok változatos, tanulói kreativitásra épülő szabálymódosításokkal – Röplabda ● A leütés alaptechnikájának elsajátítása ● A felső egyenes nyitás alkalmazása a folyamatos játéktevékenységben ● Távolról érkező labda megjátszása a hálóhoz közel helyezkedő feladóhoz alkar- és kosárérintéssel ● Helyezkedési módok automatikus felismerése a különböző csapatlétszámú játékokban. A 6-6 elleni játék alapfelállásának ismerete ● Forgásszabály önálló és tudatos alkalmazása ● A csapattársak közötti kommunikáció célszerű és hatékony alkalmazása az eredményes játék érdekében – Labdarúgás ● A labda nélküli technikai elemek – mint a mély súlyponti helyzetben történő elindulások, megállások, irányváltoztatások, támadó és védő alapmozgások növekvő mozgássebesség és dinamika (növekvő energiabefektetéssel) mellett – tudatos és célszerű alkalmazása a kisjátékokban és a mérkőzésjátékokban ● Labdavezetések, -átadások és -átvételek megfelelő módjainak (lábfej különböző részeivel, talppal, combbal, mellkassal, fejjel) növekvő sebességgel, dinamikával történő végrehajtása a kisjátékokban és a mérkőzésjátékokban ● Rúgások gyakorlása célba belső csüddel, teljes csüddel, külső csüddel, állított labdával, mozgásból, valamint létszámfölényes és létszámazonos játékhelyzetekben ● A területvédekezés és emberfogásos védekezés váltott alkalmazása a játékhelyzethez igazítva a folyamatos játék során ● A területszerzéssel történő emberelőnyös kisjátékokban az üres passzsávok hatékony megjátszása időkényszer alatt, a védekező játékos mozgásirányának alkalmazkodása a területszerzéssel járó játékhelyzetekhez ● A kapusalaphelyzet gyakorlása, guruló, félmagas és magas ívelt labdák elfogása. Kigurítás, kidobás,

	kirúgás alkalmazása a folyamatos játékhoz igazítva
Fogalmak	játékrendszerek, játékvezetés, emberelőnyös és létszámazonos kisjáték, elzárás-leválás, leütés, felső egyenes nyitás, sánc, beugrásos és felugrásos kapura lövés, támadó és védekező stratégia, alapfelállás, pozíciós játék

Tematikai egység	**Testnevelési és népi játékok**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – a játékszeretet megismertetése és gyakorlása – a játék szabályok pontos megismerése és megtanulása, betartása – - változóterületű játéktérhez – - test, induló és egyéb labdás cselek megismerése – - támadó és védő és segítő szerep – - gyors reakció és reagálás képességének megismerése – - besegítés, elzárás	– Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő, a sportjátékok speciális mozgástartalmaira épülő dobások, rúgások, ütések változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználva, fokozatosan nehezedő gyakorlási feltételek mellett egyéni és csapatszintű célzó játékokban – A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkényszer bekapcsolásával – Az egyszerű és összetett sportági technikák gyakorlása a páros és csoportos játékokban (pl. váltó- és sorversenyek) – A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal – A támadó és védő szerepek gyors váltakozására épülő, azokhoz való alkalmazkodást segítő páros, csoportos versengő játékok – A védekezés és támadás hatékonyságát növelő csapattaktikai elemekre épülő kooperativitást igénylő versengő játékok gyakorlása – 1-1 elleni játékhelyzetek kialakítására épülő testnevelési játékok gyakorlása – Önálló tanulói szabályalkotásra épülő (pl. célfelület fajtája, átadási módok, pálya méretei és alakja, csapatok létszáma stb...) pontszerző kisjátékokban a játékhelyzethez adaptált támadó és védő szerepek gyakorlása – Önálló tanulói szabályalkotásra épülő különböző haladási, megfogási, kimentési módokat megvalósító fogójátékok gyakorlása – Az egyszerű és választásos reakcióidőt fejlesztő páros és csoportos manipulatív mozgásformákkal kombinált versengések alkalmazása – A logikai, algoritmikus és egyéb problémamegoldó gondolkodást igénylő összetett mozgásos játékok gyakorlása (pl. amőba váltóversenyben, táblajátékok mozgásos változatban)	
Fogalmak	besegítés, szabálykövető magatartás, kreatív játék, játékalkotás, dinamikus és	

	statikus célfelületek, szélességi és mélységi mozgás

Tematikai egység	**Önvédelmi és küzdősportok**	**Órakeret 21 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – a serülésveszély megismerése – a támadó és védő mozgások megismerése – fair play szabályok – a helyes mozgásritmus megismerése – pások küzdések – a sérülés elkerülése	– Életkornak megfelelő asszertivitás kialakítása a társak iránti tisztelet és tolerancia megtartása mellett – Siker és kudarc feldolgozása megfelelő önkontrollt tanúsítva – Konfliktuskerülő magatartás kialakítása, a támadások tudatos megelőzése, kikerülése – Az előre, hátra és oldalra történő eséstechnikák készségszintű elsajátítása, valamint a társas eséstechnikák gyakorlása (pl.: társ által kötéllel lábat meghúzva, térdelőtámaszból a társ általi kézkihúzással) – Az eséstechnikák vezető műveleteinek, baleset-megelőzést szolgáló legfontosabb technikai mozzanatainak átismétlése, elméleti tudatosítása – Oldalra esés, terpeszállásból indított eséstechnikák készségszintű elsajátítása – Különböző támadási technikák (lefogások, ütések) elleni megfelelő védekező mozgás adaptív, készségszintű elsajátítása – Dzsúdógurulás alaptechnikájának készségszintű elsajátítása haránterpeszállásból indulva, mindkét irányba, előre és hátra – A grundbirkózás alaptechnikáinak, szabályrendszerének adaptív, készségszintű alkalmazása a küzdőfeladatokban – Alapvető karateütések, -rúgások és azok védésére irányuló védéstechnikák és ellentámadások biztonságos, életszerű végrehajtása – A küzdősportok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – A tradicionális küzdősportok (birkózás, ökölvívás, dzsúdó, karate) történetének, meghatározó hazai személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése, a sportágak szabályrendszerének átismétlése – Birkózás ● A gerincoszlop mozgékonyságát, a nyakizmok erejét növelő birkózásra előkészítő speciális hídgyakorlatok készségszintű végrehajtása ● Hanyatt fekvésből felhidalás kéz segítségével, majd anélkül ● Hídban forgás ● Hídba vetődés fejtámaszból ● Birkózó alapfogásban társ egyensúlyának kibillentése húzások, tolások kombinált alkalmazásával	

	● Páros földharcjátékok (pl. hátára, hasára fordítás, eszközszerzés, mögékerülés birkózás térdelésben) eszközzel vagy anélkül ● Állásban végrehajtható megfogások és szabadulások alaptechnikájának jártasságszintű elsajátítása a páros gyakorlatokban ● Mögékerülés karberántással: támadó és védekező technika ● Mögékerülés: könyökfelütéssel, kibújással ● Parter helyzetből induló birkózó technikák megismerése, gyakorlása a páros küzdelmekben ● A tanult rézsút és oldalsó leszorítástechnikák gyakorlása a különböző mini judo jellegű földharcjátékokban Ökölvívás: ● Védekezesi technikák: elhajlás, elmozgás, zárás, blokkolás, csúsztatás, test és fej védelme ● Ütési technikák: egyenes, horog, csapott ● Helyes légzés kialakítása ● Alaphelyzet és alapmozgás kialakítása ● Egymás elleni harc ● Homokzsákon végzett mozgások ● Ütéskombinációk
Fogalmak	fair play, társas felelősségvállalás, egyéni határok megismerése, rézsútleszorítások, oldalsó leszorítások, bokasöprés, nagy külső horogdobás, nagy belső horogdobás, elhajlás, elmozgás, alapmozgás, alaphelyzet, egyenes, horog, ütés kombinációl

Tematikai egység	**Alternatív környezetben űzhető mozgásformák**	**Órakeret 25 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – ismerjék fel a veszélyeket a szabadban – megfelelően készüljenek fel a szabadban űzhető sportokra – nyári és téli sportok megismerése – kondipark megismerése tradicionális és modern lehetőségek megismerése	– A sporttevékenységek és a környezeti hatások összefüggésrendszerének ismeretében a pozitív beavatkozási stratégiák tudásanyagának elmélyítése, gyakorlati alkalmazása – A különböző intenzitási kategóriákba tartozó egészségmegőrző mozgásformák ismeretének elmélyítése, tudatos alkalmazása a mindennapos életvezetésben – A környezetvédelmi szabályok betartása és betartatása, a környezettudatos gondolkodás kialakítása a társak körében – Téli és nyári rekreációs sportok megismerése, készségszintű elsajátítása (síelés, korcsolyázás, jégkorong, kajakozás, túrázás, túrakenuzás, kerékpártúrák) – Erdei tornapályák, szabadtéri kondipark gépeinek, fitnesztermek tudatos használata. Egyszerűbb edzéstervek önálló összeállítása, végrehajtása – A szabadban végezhető sportágak ismeretének további	

	bővítése (futás, görkorcsolya, túrázás, tájfutás erdőben, streetball, strandkézilabda, strandröplabda, nordic walking, lovaglás, montain bike, görhoki, sportlövészet, íjászat, tenisz, falmászás, asztalitenisz, tollaslabda, jóga, kerékpározás) – Térképolvasás alapjainak, a tájolók megfelelő használatának elsajátítása, a turistajelzések ismerete, alkalmazása. Egyszerűbb túrák tervezése, vezetése – A szabad levegőn végzett mozgásformák egészségfejlesztő hatásának, szerepének tudatosítása – A különböző rekreációs mozgásformák megismerése és alkalmazása az élethosszig tartó sportolás és egészséges életvitel iránti igény kialakításához – Az alternatív környezetben űzhető sportok tudatos alkalmazása a mindennapi stresszhelyzetek feloldásában – Az alternatív környezetben űzhető sportágak specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Egy tradicionális, természetben űzhető sportág történetének, meghatározó magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése
Fogalmak	tervezés, tudatosság, kihívás, kitartás, rekreáció, stresszkezelés, teljesítménytúra, Országos Kéktúra

Szabadon felhasználható (15 óra)

Tematikai egység	**Alternatív környezetben űzhető mozgásformák**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– kondi-park – -a szabadban elhelyezett kondicionáló gépek megismerése, és egyéb edzésre alkalmas eszközök felfedezése és annak kipróbálásának lehetősége	– kondicionális képességek fejlesztése – sportolás és szocializáció lehetőségének megteremtése a szabadban, – nyújtás – kondigépek működésének megtanulása – edzés lehetőségek megismerése és kipróbálása	
Fogalmak	erőkeret, húzódzkodó állvány, fekpad, tárcsák, pihenőidő, sorozat, erőltetett ismétlés, ismétlés szám	

Tematikai egység	**Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek:	**Fejlesztési feladatok:**	
– Légző gyakorlatok megismerése, jóga mozgás-anyagának megismerése	– helyes légzés, relaxáció, izom lazaság-erő-egyensúly	
Fogalmak	Udzsáji légzés, Pránajáma, Mudra, Jin és Jáng	

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (145 óra)

Tematikai egység	**Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció**	**Órakeret 24 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– -szabad és –társas, kéziszer gyakorlatok, alakzatok, légző gyakorlatok, erősítés, nyújtás, helyes testtartás, általános és célzott bemelegítés, relaxáció stressz oldás ismerete – - az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása	– Leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemekből gyakorlatok tervezése segítséggel, azok önálló végrehajtása – Szabad-, társas és kéziszer-gyakorlatok tervezése segítséggel – Alakzatok alkalmazó gyakorlása – Mozgékonyság, hajlékonyság fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas, kéziszer- és egyszerű szergyakorlatokkal (zsámoly, pad, bordásfal) – A biomechanikailag helyes testtartás – A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését, nyújtását szolgáló hosszabb távú edzésprogramok, tervek tanári segítséggel történő összeállítása, célzott alkalmazása – A gyakorlatvezetési módok megértése, elsajátítása, egyszerűbb gyakorlatok esetén azok alkalmazása – Légzőgyakorlatok végrehajtása – A különböző sportsérülések megelőzésével, rehabilitációjával összefüggő elemi szintű eljárások tudatos alkalmazása tanári segítséggel – Különböző testrészek bemelegítését szolgáló gyakorlatok közös, majd önálló összeállítása és végrehajtása – Terhelések után a különböző testrészek izomzatának nyújtását szolgáló gyakorlatok önálló összeállítása, végrehajtása tanári kontrollal – A sportágspecifikus bemelegítések önálló összeállítása, levezetése társaknak tanári kontrollal – Önálló stresszoldás – Relaxációs technikák tudatos alkalmazása	
Fogalmak	légzőgyakorlatok, relaxáció, utasítás, szóban közlés, dinamikus és statikus gimnasztika, szergyakorlatok, sor- és oszlopalakzat, kéziszergyakorlatok	

Tematikai egység	**Atlétikai jellegű feladatmegoldások**	**Órakeret 21 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása-futó, dobó, ugró mozgás – futás fajták – speciális bemelegítés – futóikola, rajtok, váltó	– A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok tudatos és önálló alkalmazása a speciális bemelegítésben és mozgáskészség-, illetve mozgásképesség-fejlesztésben – Egyénileg választott három versenyszám eredményre történő végrehajtása és azok összevetése korábbi saját eredményekkel – Az atlétika jellegű feladatmegoldások specifikus	

versenyek – ugró iskola, ugrás fajták – - lökések, hajítások, vetések	bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Az atlétika sportág történetének, kiemelkedő külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése Futások: – A futóiskolai gyakorlatok és futófeladatok harmonikus végrehajtása ön- és társmegfigyelés segítségével – Rajtok és rajtversenyek különböző testhelyzetekből 20–40 m-en. Térdelő- és állórajt szabályos végrehajtása, versengések rövid- és középtávon ismétléssel – Váltófutások versenyszerűen rövidített és teljes távon (4×100 m, 4×400 m) felső váltással, indulójelhez igazodva, minél kisebb sebességvesztéssel. Váltósorrend önálló kialakítása, váltótávolság gyakorlással történő kimérése – Folyamatos futások 8–12 percen keresztül egyenletes ritmusban és tempóváltással – Egyenletes futások tempótartással megadott időre, futások 100–400 m-es távolságon egyenletes és változó iramban – Az egészségmegőrzést, a testtömegkontrollt támogató intenzitászónában végzett tartós futások tanári segítséggel hosszabb távú edzésprogramokba történő összeállítása, rendszeres alkalmazása Ugrások: – Az ugróiskolai gyakorlatok harmonikus végrehajtása a mozgásképesség és készség fejlesztésével, ön- és társmegfigyelés segítségével – A megismert elugrótechnikák gyakorlása, versenyszerű ugrások eredményre az egyénileg kiválasztott technikával – A megismert magasugró technikák gyakorlása, versenyszerű ugrások eredményre, az egyénileg kiválasztott technikával – Hármasugrás önállóan választott elugróhelyről és nekifutási távolságból Dobások: – Lökő, vető és hajító mozgások különböző testhelyzetekből, helyből és lendületből medicinlabdával, könnyített és nehezített dobószerekkel, egy és két kézzel – Kislabda- vagy gerelyhajítás célra és versenyszerűen távolságra 5–9 lépés nekifutással – Súlylökés gyakorlása könnyített szerrel különböző technikákkal. Versenyszerű lökéssel 4 kg-os (lányok) és 6 kg-os (fiúk) szerrel választott technikával – Diszkoszvetés egy vagy másfél fordulattal, kalapácsvetés egy vagy két fordulattal könnyített vagy

	kiegészítő szerekkel
Fogalmak	álló- és térdelőrajt, edzésmódszer, hajítás, vetés, lökés, lendületszerzés, nekifutási távolság, induló jel, lépéshossz, lépésfrekvencia, sebesség, gyorsulás, tempó, kézi időmérés, elektromos időmérés, előkészítő gyakorlat, rávezető gyakorlat, állóképesség, gyorsaság, erő, aerob, anaerob, hajlékonyság, biomechanika, futóiskola, futófeladatok, keresztlépés, kimért pálya, dobószektor

Tematikai egység	**Torna jellegű feladatmegoldások**	**Órakeret 21 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – önálló feladatvégzés ismerete, szabályok ismerete, belesetvédelmi előírások ismerete – a torna mozgás anyagának megismerése és tovább fejlesztése – összetett technikai elemek összekapcsolása – segítségadás – bátorság az új elemek elsajátításához – sportág specifikus bemelegítés megismerése – technikai elemek megismerése – szakkifejezések megismerése és felismerés	– A torna jellegű feladatmegoldások statikus és dinamikus erőfejlesztő gyakorlatai főbb izomcsoportokat érintő hatásainak beazonosítása – A korábbi követelményekben megfogalmazott mozgásanyag elmélyítése, készségszintre emelése és gyakorlása – Az elemek nehézségi fokának emelése differenciáltan – A téri tájékozódó képesség és az egyensúlyérzék, valamint a torna jellegű feladatmegoldások szempontjából fontos motorikus képességek (erő, ízületi mozgékonyság, izomérzékelés) szinten tartása, további fejlesztése – A segítségadás készségszintű alkalmazása – A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának megteremtése – A rendelkezésre álló és a célnak megfelelő tornaszereken statikus testhelyzetek, támlázások, támaszcserék, lendületek, ellendülések, fellendülések, fel-, le- és átugrások végrehajtása – A testalkatnak, az egyéni fejlődésnek és a pszichés állapotnak megfelelően differenciált gyakorlás – Mászókulcsolással mászás 3–5 m magasságig (lányok), vándormászás felfelé és lefelé; függeszkedési kísérletek 4–5 m magasságig (fiúk) felfelé-lefelé, mászóversenyek – A torna jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Talajon: ● Gurulóátfordulások előre-hátra, különböző testhelyzetekből különböző testhelyzetekbe; gurulóátfordulások sorozatban is ● Fejállás különböző kiinduló helyzetekből, különböző lábtartásokkal ● Emelés fejállásba (fiúk), emelés fejállásba segítséggel (lányok) ● Fellendülés kézállásba ● Kézenátfordulás oldalra, mindkét irányba,	

	megközelítőleg nyújtott testtel, kézen- és fejenátfordulás segítséggel, tarkóbillenés segítséggel ● Repülő gurulóátfordulás néhány lépés nekifutásból (fiúk) ● Híd, mérlegállás különböző kiinduló helyzetekből, a spárga kísérletek végrehajtásának tökéletesítése ● Vetődések, átguggolások, átterpesztések ● A tornagyakorlatok nemre jellemző összekötő elemeinek alkalmazása ● Összefüggő talajgyakorlat összekötő elemekkel – Ugrószekrényen: ● Az előző évfolyamokon tanultak gyakorlása, az elugrás távolságának, az ugrás hosszának és magasságának növelésével **Lányoknak:** – Gerendán: ● Érintőjárás; hármas lépés fordulatokkal, szökdelésekkel; mérlegállás; járás guggolásban; támaszhelyzeten át fel- és leugrás ● Ülések, térdelések, térdelő- és fekvőtámaszok, támadóállások, lebegőállások ● Járások előre, hátra, oldalra utánlépésekkel, különböző kartartásokkal és karlendítésekkel ● Fordulatok állásban, guggolásban ● Tarkóállási kísérletek segítséggel ● Felugrás mellső oldalállásból oldaltámaszba, majd egyik láb átlendítéssel és 90 fokos fordulattal terpeszülés ● Leugrások feladatokkal ● Önállóan összeállított összefüggő gyakorlatok **Fiúknak:** – Gyűrűn: ● Magas gyűrűn: alaplendület, lebegőfüggés, emelés lefüggésbe, ereszkedés hátsó lefüggésbe, emelés lebegőfüggésbe ● Lebegőfüggésből lendületvétel, homorított leugrás ● Vállátfordulás előre ● Húzódás-tolódás támaszba ● Lendület előre támaszba, segítséggel
Fogalmak	billenés, nyílugrás, húzódás-tolódás támaszba, saslendület előre-hátra, malomforgás

Tematikai egység	**Sportjátékok**	**Órakeret 28 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – csapatjáték	– Két választott sportjáték alapvető sportágspecifikus technikai, alap- és csapattaktikai elemeinek, szabályainak készségszintű elsajátítása, alkalmazása – A folyamatos csapatjáték kialakítása a tanulók által	

– játékhelyzetek kialakítása – terület és emberfogásos védekezés – játékvezető és szabályok – speciális labdás sportra irányuló bemelegítés – helyezkedés – kosár érintés – alkar érintés – forgás – pálya méretek és jellegzetes vonalak a pályán – fektetett dobás – labda nélküli mozás – védő vonal és háromszög – tempó dobás – mérkőzések – szabálytalanságok és annak felismerése – labdavezetések, átadások megismerése – kapura rúgások, cselezések, kapustechnika	meghatározott szabálymódosítások mellett – A nagyobb létszámú (5-7 fő/csapat) sportjátékoknál az ellenfél erős és gyenge oldalának felismerése, a támadó taktika tudatos igazítása az ellenfél védekező magatartásához – A játékhelyzetnek megfelelő 1-1, 2-1, 2-2 elleni technikai és taktikai elemek hatékony és célszerű alkalmazása a folyamatos sportjátékokban – Sportjáték előkészítő kisjátékaiban a labdás és labda nélküli játékosok üres területre történő mozgásában a kooperatív elemek alkalmazása – A dinamikusan változó helyzetű, típusú és méretű célfelületet alkalmazó kisjátékokban a védekező játékos gyors helyezkedése a megváltozott játékhelyzethez – Játéktevékenységekben az egyéni és csapatvédekezés alapvető formáinak (emberfogás és területvédekezés) játékhelyzethez adaptált alkalmazása, gyakorlása – Két választott sportjáték történetének, meghatározó külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése – Mérkőzésjátékokban és az azokat előkészítő kisjátékokban a divergens (ötletjáték) és konvergens (posztokhoz kötött mozgásfeladatok) gondolkodásra épülő feladatmegoldások összehangolt gyakorlása – Önálló tanulói szabályalkotás tanári kontrollal – Játékvezetés gyakorlása – A sportjátékok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Kosárlabda ● A labda nélküli technikai elemek – mint az alaphelyzet, a támadó és védekező lábmunka, a védőtől való elszakadás iram- és irányváltásokkal, lefordulások, felugrások egy és két lábról, leérkezések – készségszintű alkalmazása a folyamatos játéktevékenységben ● A mély és magas labdavezetés egyszerű formában, majd ütemtartással, a rövid- és hosszúindulás, az együtemű megállás folyamatos labdavezetésből, a kétütemű megállás egy és két labdaleütésből, a sarkazás, a labdavezetés közben történő egyszerűbb irányváltoztatási módok célszerű és hatékony alkalmazása a mérkőzésjátékokban ● Elzárás-leválás gyakorlása 2-1, 2-2, 3-3 elleni helyzetekben ● Labdaátadások különböző módjainak – növekvő mozgássebességgel és dinamika mellett – a játékhelyzethez igazított eredményes végrehajtása ● Egy- és kétütemű megállásból tempódobás gyakorlása, alkalmazása játékban

	● Gyorsindulások, lerohanások tudatos és hatékony kialakítása, alkalmazása a folyamatos játék során ● Fektetett dobás gyakorlása emberelőnyös vagy létszámazonos kisjátékokban ● Alapvető szabályok folyamatos játéktevékenységben történő alkalmazása mellett a játékvezetés gyakorlása ● Létszámazonos mérkőzésjátékok változatos, tanulói kreativitásra épülő szabálymódosításokkal – Röplabda ● A leütés alaptechnikájának elsajátítása ● A felső egyenes nyitás alkalmazása a folyamatos játéktevékenységben ● Távolról érkező labda megjátszása a hálóhoz közel helyezkedő feladóhoz alkar- és kosárérintéssel ● Helyezkedési módok automatikus felismerése a különböző csapatlétszámú játékokban. A 6-6 elleni játék alapfelállásának ismerete ● Forgásszabály önálló és tudatos alkalmazása ● A csapattársak közötti kommunikáció célszerű és hatékony alkalmazása az eredményes játék érdekében – Labdarúgás ● A labda nélküli technikai elemek – mint a mély súlyponti helyzetben történő elindulások, megállások, irányváltoztatások, támadó és védő alapmozgások növekvő mozgássebesség és dinamika (növekvő energiabefektetéssel) mellett – tudatos és célszerű alkalmazása a kisjátékokban és a mérkőzésjátékokban ● Labdavezetések, -átadások és -átvételek megfelelő módjainak (lábfej különböző részeivel, talppal, combbal, mellkassal, fejjel) növekvő sebességgel, dinamikával történő végrehajtása a kisjátékokban és a mérkőzésjátékokban ● Rúgások gyakorlása célba belső csüddel, teljes csüddel, külső csüddel, állított labdával, mozgásból, valamint létszámfölényes és létszámazonos játékhelyzetekben ● A területvédekezés és emberfogásos védekezés váltott alkalmazása a játékhelyzethez igazítva a folyamatos játék során ● A területszerzéssel történő emberelőnyös kisjátékokban az üres passzsávok hatékony megjátszása időkényszer alatt, a védekező játékos mozgásirányának alkalmazkodása a területszerzéssel járó játékhelyzetekhez ● A kapusalaphelyzet gyakorlása, guruló, félmagas és magas ívelt labdák elfogása. Kigurítás, kidobás, kirúgás alkalmazása a folyamatos játékhoz igazítva

Fogalmak	játékrendszerek, játékvezetés, emberelőnyös és létszámazonos kisjáték, elzárás-leválás, leütés, felső egyenes nyitás, sánc, beugrásos és felugrásos kapura lövés, támadó és védekező stratégia, alapfelállás, pozíciós játék

Tematikai egység	**Testnevelési és népi játékok**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – a játékszeretet megismertetése és gyakorlása – a játék szabályok pontos megismerése és megtanulása, betartása – változóterületű játéktérhez – test, induló és egyéb labdás cselek megismerése – támadó és védő és segítő szerep – gyors reakció és reagálás képességének megismerése – besegítés, elzárás	– Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő, a sportjátékok speciális mozgástartalmaira épülő dobások, rúgások, ütések változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználva, fokozatosan nehezedő gyakorlási feltételek mellett egyéni és csapatszintű célzó játékokban – A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkényszer bekapcsolásával – Az egyszerű és összetett sportági technikák gyakorlása a páros és csoportos játékokban (pl. váltó- és sorversenyek) – A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal – A támadó és védő szerepek gyors váltakozására épülő, azokhoz való alkalmazkodást segítő páros, csoportos versengő játékok – A védekezés és támadás hatékonyságát növelő csapattaktikai elemekre épülő kooperativitást igénylő versengő játékok gyakorlása – 1-1 elleni játékhelyzetek kialakítására épülő testnevelési játékok gyakorlása – Önálló tanulói szabályalkotásra épülő (pl. célfelület fajtája, átadási módok, pálya méretei és alakja, csapatok létszáma stb...) pontszerző kisjátékokban a játékhelyzethez adaptált támadó és védő szerepek gyakorlása – Önálló tanulói szabályalkotásra épülő különböző haladási, megfogási, kimentési módokat megvalósító fogójátékok gyakorlása – Az egyszerű és választásos reakcióidőt fejlesztő páros és csoportos manipulatív mozgásformákkal kombinált versengések alkalmazása – A logikai, algoritmikus és egyéb problémamegoldó gondolkodást igénylő összetett mozgásos játékok gyakorlása (pl. amőba váltóversenyben, táblajátékok mozgásos változatban)	
Fogalmak	besegítés, szabálykövető magatartás, kreatív játék, játékalkotás, dinamikus és statikus célfelületek, szélességi és mélységi mozgás	

Tematikai egység	Önvédelmi és küzdősportok	Órakeret 19 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – a serülésveszély megismerése – a támadó és védő mozgások megismerése – fair play szabályok – a helyes mozgásritmus megismerése – pások küzdések – a sérülés elkerülése	– Életkornak megfelelő asszertivitás kialakítása a társak iránti tisztelet és tolerancia megtartása mellett – Siker és kudarc feldolgozása megfelelő önkontrollt tanúsítva – Konfliktuskerülő magatartás kialakítása, a támadások tudatos megelőzése, kikerülése – Az előre, hátra és oldalra történő eséstechnikák készségszintű elsajátítása, valamint a társas eséstechnikák gyakorlása (pl.: társ által kötéllel lábat meghúzva, térdelőtámaszból a társ általi kézkihúzással) – Az eséstechnikák vezető műveleteinek, baleset-megelőzést szolgáló legfontosabb technikai mozzanatainak átismétlése, elméleti tudatosítása – Oldalra esés, terpeszállásból indított eséstechnikák készségszintű elsajátítása – Különböző támadási technikák (lefogások, ütések) elleni megfelelő védekező mozgás adaptív, készségszintű elsajátítása – Dzsúdógurulás alaptechnikájának készségszintű elsajátítása haránterpeszállásból indulva, mindkét irányba, előre és hátra – A grundbirkózás alaptechnikáinak, szabályrendszerének adaptív, készségszintű alkalmazása a küzdőfeladatokban – Alapvető karateütések, -rúgások és azok védésére irányuló védéstechnikák és ellentámadások biztonságos, életszerű végrehajtása – A küzdősportok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – A tradicionális küzdősportok (birkózás, ökölvívás, dzsúdó, karate) történetének, meghatározó hazai személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése, a sportágak szabályrendszerének átismétlése – Birkózás ● A gerincoszlop mozgékonyságát, a nyakizmok erejét növelő birkózásra előkészítő speciális hídgyakorlatok készségszintű végrehajtása ● Hanyatt fekvésből felhidalás kéz segítségével, majd anélkül ● Hídban forgás ● Hídba vetődés fejtámaszból ● Birkózó alapfogásban társ egyensúlyának kibillentése húzások, tolások kombinált alkalmazásával	

	● Páros földharcjátékok (pl. hátára, hasára fordítás, eszközszerzés, mögékerülés birkózás térdelésben) eszközzel vagy anélkül ● Állásban végrehajtható megfogások és szabadulások alaptechnikájának jártasságszintű elsajátítása a páros gyakorlatokban ● Mögékerülés karberántással: támadó és védekező technika ● Mögékerülés: könyökfelütéssel, kibújással ● Parter helyzetből induló birkózó technikák megismerése, gyakorlása a páros küzdelmekben ● A tanult rézsút és oldalsó leszorítástechnikák gyakorlása a különböző mini judo jellegű földharcjátékokban Ökölvívás: ● Védekezesi technikák: elhajlás, elmozgás, zárás, blokkolás, csúsztatás, test és fej védelme ● Ütési technikák: egyenes, horog, csapott ● Helyes légzés kialakítása ● Alaphelyzet és alapmozgás kialakítása ● Egymás elleni harc ● Homokzsákon végzett mozgások ● Ütéskombinációk
Fogalmak	fair play, társas felelősségvállalás, egyéni határok megismerése, rézsútleszorítások, oldalsó leszorítások, bokasöprés, nagy külső horogdobás, nagy belső horogdobás, elhajlás, elmozgás, alapmozgás, alaphelyzet, egyenes, horog, ütés kombinációl

Tematikai egység	**Alternatív környezetben űzhető mozgásformák**	**Órakeret 21 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – ismerjék fel a veszélyeket a szabadban – megfelelően készüljenek fel a szabadban űzhető sportokra – nyári és téli sportok megismerése – kondipark megismerése – tradicionális és modern lehetőségek megismerése	– A sporttevékenységek és a környezeti hatások összefüggésrendszerének ismeretében a pozitív beavatkozási stratégiák tudásanyagának elmélyítése, gyakorlati alkalmazása – A különböző intenzitási kategóriákba tartozó egészségmegőrző mozgásformák ismeretének elmélyítése, tudatos alkalmazása a mindennapos életvezetésben – A környezetvédelmi szabályok betartása és betartatása, a környezettudatos gondolkodás kialakítása a társak körében – Téli és nyári rekreációs sportok megismerése, készségszintű elsajátítása (síelés, korcsolyázás, jégkorong, kajakozás, túrázás, túrakenuzás, kerékpártúrák) – Erdei tornapályák, szabadtéri kondipark gépeinek, fitnesztermek tudatos használata. Egyszerűbb edzéstervek önálló összeállítása, végrehajtása – A szabadban végezhető sportágak ismeretének további	

	bővítése (futás, görkorcsolya, túrázás, tájfutás erdőben, streetball, strandkézilabda, strandröplabda, nordic walking, lovaglás, montain bike, görhoki, sportlövészet, íjászat, tenisz, falmászás, asztalitenisz, tollaslabda, jóga, kerékpározás) – Térképolvasás alapjainak, a tájolók megfelelő használatának elsajátítása, a turistajelzések ismerete, alkalmazása. Egyszerűbb túrák tervezése, vezetése – A szabad levegőn végzett mozgásformák egészségfejlesztő hatásának, szerepének tudatosítása – A különböző rekreációs mozgásformák megismerése és alkalmazása az élethosszig tartó sportolás és egészséges életvitel iránti igény kialakításához – Az alternatív környezetben űzhető sportok tudatos alkalmazása a mindennapi stresszhelyzetek feloldásában – Az alternatív környezetben űzhető sportágak specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Egy tradicionális, természetben űzhető sportág történetének, meghatározó magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése
Fogalmak	tervezés, tudatosság, kihívás, kitartás, rekreáció, stresszkezelés, teljesítménytúra, Országos Kéktúra

Szabadon felhasználható (10 óra)

Tematikai egység	**Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek:	**Fejlesztési feladatok:**	
– Légző gyakorlatok megismerése, jóga mozgás-anyagának megismerése	– helyes légzés, relaxáció, izom lazaság-erő-egyensúly	
Fogalmak	Udzsáji légzés, Pránajáma, Mudra, Jin és Jáng	

<u>Közösségi nevelés 9-12. évfolyam (gimnázium)</u>

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Erkölcsi nevelés	6 óra
2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	7 óra
3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés	8 óra
4. Önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlesztése	13 óra
5. Családi életre nevelés	9 óra
6. A testi és lelki egészségre nevelés	40 óra
7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	7 óra
8. Fenntarthatóság, környezettudatosság	4 óra
9. Pályaorientáció	10 óra

10. Gazdasági és pénzügyi nevelés	8 óra
11. Médiatudatosságra nevelés	4 óra
12. A tanulás tanítása	7 óra
Aktuális feladatok	16 óra
Kötelező összesen:	**139 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	1	36	36	0	0
10. évf.	1	36	36	0	0
11. évf.	1	36	36	0	0
12. évf.	1	31	31	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam kötelező alap
1. Erkölcsi nevelés	**6**	2	2	1	1
2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	**7**	2	2	2	1
3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés	**8**	2	2	2	2
4. Önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlesztése	**13**	4	4	3	2
5. Családi életre nevelés	**9**	2	2	3	2
6. A testi és lelki egészségre nevelés	**40**	10	10	10	10
7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	**7**	2	2	2	1
8. Fenntarthatóság, környezettudatosság	**4**	1	1	1	1
9. Pályaorientáció	**10**	2	2	3	3
10. Gazdasági és pénzügyi nevelés	**8**	2	2	2	2
11. Médiatudatosságra nevelés	**4**	1	1	1	1
12. A tanulás tanítása	**7**	2	2	2	1
Aktuális feladatok	**16**	4	4	4	4

Összesen	**139**	36	36	36	31

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (36 óra)

Tematikai egység	**Erkölcsi nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Mi az erkölcs? A jó és a rossz értelmezése. Írott és íratlan szabályok a mindennapokban	A tanuló ismereteinek bővítése. Különbségtétel az erkölcsi értékek között	
Fogalmak	erkölcs	

Tematikai egység	**Nemzeti öntudat, hazafias nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Debrecen múltja, hagyományai, jelene Kulturális értékek, szórakozás a városban	Eligazodás a jelen társadalmi változásaiban, az önálló véleményalkotás fejlesztése	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Állampolgárságra, demokráciára nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Alkotmányosság, törvényesség, az állampolgári jogok, kötelezettségek A gyermekek jogai és kötelességei Egyezmény a gyermeki jogokról	Anyanyelvi kommunikáció Szociális és állampolgári kompetencia Digitális kompetencia	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlesztése**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Hogyan látjuk önmagunkat? Hogyan látnak mások bennünket? Erényünk felismerése Kiküszöbölhető hibák korrigálása Önmagunk elfogadása és elfogadtatása Az önfejlesztés igénye Társas kapcsolatok az osztályban A közös élmények, tevékenységek, célok szerepe a közösségformálásban	A személyiség gazdagítása Szabályok alkotása, reális önértékelés, önelfogadás Érdeklődés mások véleménye iránt Az egyéniség tisztelete A társas viselkedés szabályszerűségeinek, etikai követelményeinek megismerése Szerepvállalás Szociális és kommunikatív képesség fejlesztése	
Fogalmak		

Tematikai egység	Családi életre nevelés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A család szerepe az ember, a társadalom életében A serdülő helye és szerepe a családban A zsebpénz Szexuális felvilágosítás, fogamzásgátlás	A mindennapi együttéléshez és kapcsolatokhoz szükséges szokások erősítése Takarékosságra nevelés	
Fogalmak		

Tematikai egység	A testi és lelki egészségre nevelés	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Testi és lelki egészség összefüggései A helyes időbeosztás Az aktív pihenés Az egészségkárosító szerek Szexuális felvilágosítás, fogamzásgátlás Serdülőkori problémák: feszültségek, önállóvá válás, konfliktusok a családban és az iskolában Önismeret, önkontroll A konfliktus mint az emberi életben elkerülhetetlen és hasznosítható jelenség A konfliktuskezelés feltételei, tűrőképesség Döntéselőkészítés	A lelki egészség iránti igény felkeltése, ennek kialakításához és megőrzéséhez szükséges készségek és képességek kialakítása A kudarcok tűrése, tanulságaik feldolgozásának, hasznosításának képessége Empátia, tolerancia a kapcsolatokban Az együttműködés készségének és képességének fejlődés	
Fogalmak		

Tematikai egység	Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az önkéntesség mibenléte Önkéntes munkák lehetősége	Empátia, szolidaritás kialakítása Anyanyelvi kommunikáció Szociális és állampolgári kompetencia Digitális kompetencia Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia	
Fogalmak		

Tematikai egység	Fenntarthatóság, környezettudatosság	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

A természeti környezet védelme	A világ problémái iránti egyéni felelősség belátása Felelős magatartás és véleményalkotás az emberiség egészének problémáival kapcsolatban
Fogalmak	

Tematikai egység	**Pályaorientáció**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Önismeret, énkép Jövőkép Munkaterületek, munkakörök	A pályaválasztási képesség fejlesztése Tájékozottság a pályák világában Anyanyelvi kommunikáció Idegen nyelvi kommunikáció Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Gazdasági és pénzügyi nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Alapvető gazdasági fogalmak megismerése hétköznapi példákkal **A** gazdaság főbb szereplői	Anyanyelvi kommunikáció Matematikai kompetencia Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Médiatudatosságra nevelés**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Médiaválaszték A különböző médiumok megismerése	Az igényes és tudatos médiaválasztás kialakítása, erősítése Anyanyelvi kommunikáció Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség	
Fogalmak		

Tematikai egység	**A tanulás tanítása**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az eredményes tanulás mentálhigiénés feltételei Az eredményes tanuláshoz szükséges képességek, attitűdök Tantárgyak tanulási technikái Könyvtárhasználat	Tanulási zavarok leküzdése Képességeknek megfelelő teljesítés Anyanyelvi kommunikáció Idegen nyelvi kommunikáció A hatékony, önállótanulás Digitális kompetencia	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Aktuális feladatok**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
1. A tanév munkarendje, tervek, feladatok, házirend. 2. Tűzrendészeti és balesetvédelmi		

tájékoztató. Vagyonvédelem. Környezetvédelem. 3. A tanulmányi előmenetel, a szorgalom és a magatartás értékelése. 4. Szülői értekezletek, fogadóórák előkészítése, a szülők rendszeres tájékoztatása, az ellenőrzők ellenőrzése, az osztálynapló megfelelő vezetése (heti és havi zárások). 5. Az osztályfőnök koordinálja az osztályban tanítók munkáját. 6. Osztálykirándulások, múzeum- és színházlátogatás közös előkészítése, szervezése. 7. Családi, társadalmi, politikai-nemzeti ünnepek	
Fogalmak	

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (36 óra)

Tematikai egység	**Erkölcsi nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A cselekedet erkölcsi megítélése A cselekvő szeretet	Igény felkeltése a tettek erkölcsi megítélésére Az egyes cselekedetek megítélésével a normák megtartása	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Nemzeti öntudat, hazafias nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A haza közösségteremtő alkotóelemei: nyelv, táj, kultúra, történelem, a nemzeti szimbólumok stb. A múlt és jelen kapcsolata Európai Unió	Eligazodás a jelen viszonyaiban, véleményalkotásra késztetés Múltunk, jelenünk megfelelő értékelése Anyanyelvi kommunikáció Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Állampolgárságra, demokráciára nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Jogok és kötelességek az iskolában és az iskolán kívül Nyitottság a hátrányos helyzetű rétegek iránt	Jogok és kötelességek ismeretének erősítése Felelős állampolgári magatartás Anyanyelvi kommunikáció Szociális és állampolgári kompetencia Digitális kompetencia	
Fogalmak		

Tematikai egység	Önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlesztése	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Eszményképek és szerepük az önnevelésben Felelősségünk, személyiségünk alakulásáért Szándék, kitartás, céltudatosság A család funkciói A többgenerációs családok A serdülő szerepe a családban Problémák, zavarok és következményei a családban	Tudatosság a személyiség alakításában A család mint a legfontosabb mikroközösség, szerepe az egyén és a társadalom életében Önmagunk és mások megismerésével erősített toleráns magatartás Felelős gondolkodás a családról Anyanyelvi kommunikáció Szociális és állampolgári kompetencia Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség	
Fogalmak		

Tematikai egység	Családi életre nevelés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A család mint érzelmi és gazdasági közösség A családi munkamegosztás Barátság, szerelem, szexualitás, fogamzásgátlás	A családi közösség igénylésének erősítése Az otthoni munka értékelésének erősítése A család, a szülők tisztelete, a családi szerepekről alkotott felfogás módosulása	
Fogalmak		

Tematikai egység	A testi és lelki egészségre nevelés	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A serdülés testi sajátosságai A serdülőkori biológia A betegségek megelőzése Egészségkárosító szerek Egészséges életmód Környezeti hatások Szexualitás, fogamzásgátlás A szorongás, a stressz, a feszültség oldása Konfliktus és lelki egészség Önbizalom Iskolai terhelés és lelki egészség A konfliktuskezelés feltételei A konfliktuskezelés módszerei	Az egészségmegőrzés igényének fejlesztése Prevenció A lelki egészség iránti igény erősítése A konfliktus elkerülhetetlen, de hasznosítható elvének megértetése Az egészség megőrzéséért tevő magatartás Egészséges lelkű, harmonikus személyiség magatartása Együttműködő empatikus magatartás	
Fogalmak		

Tematikai egység	Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egyéni beszámolók az önkéntes munkáról	Együttműködő magatartás képessége fejlődik	

A vállalt feladat felelőssége, és az elvégzett munka öröme	
Fogalmak	

Tematikai egység	**Fenntarthatóság, környezettudatosság**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A környezet védelme A világ problémái iránti felelősség belátása	Felelős magatartás és véleményalkotás az emberiség egészének problémáival kapcsolatban Anyanyelvi kommunikáció Természettudományos és technikai kompetencia Digitális kompetencia	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Pályaorientáció**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Önismeret-énkép-jövőkép Képességek, lehetőségek A munka fontossága az ember életében A munka öröme	Tájékozottság a pályák világában Anyanyelvi kommunikáció Idegen nyelvi kommunikáció Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Gazdasági és pénzügyi nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Kiadások és bevételek a középiskolás létben Pénzkezelési technikák, fogyasztói döntések, hosszú távú gondolkodás	A tanuló szűkebb körében érvényesülő gazdasági folyamatok iránti érdeklődés felkeltése A tanuló megérti, hogy felelősséggel tartozik önmaga gazdasági döntéseivel kapcsolatban	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Médiatudatosságra nevelés**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Médiaválaszték A különböző médiumok megismerése	Az igényes és tudatos médiaválasztás kialakítása, erősítése	
Fogalmak		

Tematikai egység	**A tanulás tanítása**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Igény a tanulásra Tanulások, módok, technikák Önellenőrzés	Képességeknek megfelelő teljesítmény	

Könyvtárhasználat Új technikai eszközök a tanulásban	
Fogalmak	

Tematikai egység	**Aktuális feladatok**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
1. A tanév munkarendje, tervek, feladatok, házirend. 2. Tűzrendészeti és balesetvédelmi tájékoztató. Vagyonvédelem. Környezetvédelem. 3. A tanulmányi előmenetel, a szorgalom és a magatartás értékelése. 4.Szülői értekezletek, fogadóórák előkészítése, a szülők rendszeres tájékoztatása, az ellenőrzők ellenőrzése, az osztálynapló megfelelő vezetése (heti és havi zárások). 5. Az osztályfőnök koordinálja az osztályban tanítók munkáját. 6. Osztálykirándulások, múzeum- és színházlátogatás közös előkészítése, szervezése. 7. Családi, társadalmi, nemzeti ünnepek		
Fogalmak		

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (36 óra)

Tematikai egység	**Erkölcsi nevelés**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A lelkiismeret szabadság és az egyén erkölcsi felelőssége Szándék és következmény A jellem	Képesség a cselekedetek mérlegelésére	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Nemzeti öntudat, hazafias nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A múlt és jelen kapcsolata A belátható jövő Az Európai Unió	Az érdeklődés fejlesztése hazánk és a nagyvilág dolgai iránt	
Fogalmak		

Tematikai egység	Államplgárságra, demokráciára nevelés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az össztársadalmi, a hely réteg, illetve az egyén érdekeinek összehangolása Gyermeki jogok, emberi jogok, diákjogok Személyiségi jogok	Felelős állampolgári magatartás	
Fogalmak		

Tematikai egység	Önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlesztése	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Énkép, az énkép összetevői Önismeret, személyiség Pozitív-negatív énkép és hatásuk a személyiségre Egyén és közösség együttműködése (elvek, szabályok, erkölcs, jog) Egyéni és közösségi érdek működése Érdekek, képviselet, érdekegyeztetés	A személyiség folyamatos fejlesztésének igénye A személyiség tudatos gazdagítása Az emberi kapcsolatok alakítása képességének formálása Mások véleményének elfogadása Nyitott, együttműködő magatartás	
Fogalmak		

Tematikai egység	Családi életre nevelés	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A tartós együttjárások felelőssége, szexuális biztonság, fogamzásgátlás Háztartás, munkamegosztás, szerepek	A párválasztás igényességének és felelősségének erősítése A családon belüli mellérendeltség és szövetség megismertetése Felelős gondolkodás a családi szerepekről	
Fogalmak		

Tematikai egység	A testi és lelki egészségre nevelés	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egészséges életmód Partnerkapcsolatok, felelősség egymás iránt Szexuális kultúra, fogamzásgátlás Nemi betegségek AIDS Környezeti hatások Szorongás, stressz, konfliktus oldása	Az egészségmegőrzés igényének erősítése Szenvedélybetegségekkel szembeni ellenálló képesség erősítése A konstruktív konfliktuskezelés képességének erősítése Az egészség megőrzéséért tevő aktív és felelős magatartás Egészséges lelkű, jó döntésre képes személyiség magatartása Együttműködő, szabályokat, normákat megtartó, empatikus magatartás	

Egészségkárosító szokások (dohányzás, játék...) Drogok (legális, illegális) A rivalizálás formái a konfliktus szempontjából Énkép, önismeret és konfliktuskezelés A konfliktuskezelés módozatai	
Fogalmak	

Tematikai egység	**Felelősségvállalás másokért, önkéntesség**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egyéni beszámolók az önkéntes munkáról	Az együttműködő magatartás képessége fejlődik	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Fenntarthatóság, környezettudatosság**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Fenntarthatóság, fenntartható fejlődés	Felelős magatartás és véleményalkotás az emberiség egészének problémáira	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Pályaorientáció**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Tájékozódás a munkaerőpiacon A tudás minősége Jövőkép, tanulás Nyelvismeret, számítástechnikai ismeretek fontossága	A pályaválasztás gondjaiban való eligazodás képességének fejlesztése Önmagunk jövőjével kapcsolatos felelős magatartás	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Gazdasági és pénzügyi nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A vállalkozások világa Ismeretek átadása a KKV-ról, a vállalkozások alapításáról	Az egyéni életsors alakulásának felelőssége	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Médiatudatosságra nevelés**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Médiaválaszték A különböző médiumok megismerése	Az igényes és tudatos médiaválasztás kialakítása, erősítése	
Fogalmak		

Tematikai egység	A tanulás tanítása	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Eredmény-eredménytelenség a tanulásban A tanulási kudarcok kezelése, a saját felelősség belátása	Egyéni tanulási módszerek kialakítása Képességeknek megfelelő teljesítmény, felelősség	
Fogalmak		

Tematikai egység	Aktuális feladatok	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
1. A tanév munkarendje, tervek, feladatok, házirend. 2. Tűzrendészeti és balesetvédelmi tájékoztató. Vagyonvédelem. Környezetvédelem. 3. A tanulmányi előmenetel, a szorgalom és a magatartás értékelése. 4. Szülői értekezletek, fogadóórák előkészítése, a szülők rendszeres tájékoztatása, az ellenőrzők ellenőrzése, az osztálynapló megfelelő vezetése (heti és havi zárások). 5. Az osztályfőnök koordinálja az osztályban tanítók munkáját. 6. Osztálykirándulások, múzeum- és színházlátogatás közös előkészítése, szervezése. 7. Családi, nemzeti ünnepek		
Fogalmak		

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (31 óra)

Tematikai egység	Erkölcsi nevelés	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egyén és közösség, magánérdek és közjó Közösségi és társadalmi korrupció	A kapcsolatok alakítása képességének formálása A szívesség és a korrupció közötti különbség felismerése	
Fogalmak		

Tematikai egység	Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Híres magyarok a nagyvilágban	Nemzeti büszkeség erősödése	

(tudósok, művészek, sportolók)	
Fogalmak	

Tematikai egység	**Állampolgárságra, demokráciára nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Érdekfelismerés, érdekképviselet, érdekérvényesítés Kisebbségi vélemények létjogosultsága	Az erkölcsös és kulturált politizálás képessége igényének fejlesztése	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlesztése**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Pozitív-negatív, reális-irreális énkép Tudatosság személyiségünk építésében Családon, iskolán kívüli kapcsolatok Az ifjúsági szubkultúra hatásai: divat, szokások, beszédstílus Szerelem, partnerkapcsolat	A személyiség tudatos gazdagítása, a fejlesztés igényének ébrentartása A harmonikus emberi kapcsolatok kiépítése képességének fejlesztése A reális énkép alakulása, alkalmazkodás a valósághoz Nyitott, toleráns és felelős magatartás	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Családi életre nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Felkészülés a szülőtől való leválásra A párválasztás szabadsága, buktatói, felelőssége Fogamzásgátlás	Konstruktív konfliktuskezelés módszereinek megismertetése A döntéshozás menete	
Fogalmak		

Tematikai egység	**A testi és lelki egészségre nevelés**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egészségkárosító szokások, szenvedélyek kialakulásának megelőzése Mértéktelen kávé- és alkoholfogyasztás Az alkoholizmus és a drogfüggőség kezelése Szexualitás, fogamzásgátlás Környezeti hatások Belső stabilitás, erő és	Az egészségkárosító szokások kialakulása, elkerülése képességének fejlesztése A lelki egészség megőrzése A kulturált konfliktuskezelés módozata az egészség megőrzéséért tevő aktív és felelős magatartás Döntésképes személyiség Együttműködő, szabályokat, normákat megtartó, empatikus magatartás	

rugalmasság, alkalmazkodási készség Önálló döntés Művészi önkifejezés, humor, játék és lelki egészség Drogok (legális, illegális) Konfliktusok a környezetünkben Önismeret és konfliktuskezelés	
Fogalmak	

Tematikai egység	**Felelősségvállalás másokért, önkéntesség**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egyéni beszámolók az önkéntes munkáról A négy év tapasztalata: összegzés	Vállalt feladat felelőssége, és az elvégzett munka öröme Javaslatok megfogalmazása a rendszer javítására	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Fenntarthatóság, környezettudatosság**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az emberi tevékenység és a globális problémák összefüggései	A világ problémái iránti egyéni felelősség belátása	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Pályaorientáció**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Konvertálható tudás, rugalmasság, kreativitás fontossága Továbbtanulás vagy a szakma elsajátítása az érettségi után	A pályaválasztás gondjaiban való eligazodás képességének fejlesztése	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Gazdasági és pénzügyi nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az állam gazdasági szerepvállalása	A társadalmi összefüggések láttatása A külső tényező hatásának megértése a gazdasági folyamatokra	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Médiatudatosságra nevelés**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Médiaválaszték A különböző médiumok megismerése	Az igényes és tudatos médiaválasztás kialakítása, erősítése	
Fogalmak		

Tematikai egység	A tanulás tanítása	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Eredmény, eredménytelenség, önbizalom Ambíció és céltudatosság a tanulásban Elvárások a tanulásban az érettségire történő felkészülés folyamatában	Az érettségi vizsgára történő hatékony felkészülés Az elvárásoknak megfelelő teljesítmény nyújtása	
Fogalmak		

Tematikai egység	Aktuális feladatok	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
1. A tanév munkarendje, tervek, feladatok, házirend. 2. Tűzrendészeti és balesetvédelmi tájékoztató. Vagyonvédelem. Környezetvédelem. 3. A tanulmányi előmenetel, a szorgalom és a magatartás értékelése. 4. Szülői értekezletek, fogadóórák előkészítése, a szülők rendszeres tájékoztatása, az ellenőrzők ellenőrzése, az osztálynapló megfelelő vezetése (heti és havi zárások). 5. Az osztályfőnök koordinálja az osztályban tanítók munkáját. 6. Osztálykirándulások, múzeum- és színházlátogatás közös előkészítése, szervezése. 7. Családi, nemzeti ünnepek		
Fogalmak		

2.2.7 Két tanítási nyelvű gimnázium

Öt évfolyamos angol célnyelvű két tanítási nyelvű gimnáziumi oktatás:

Tantárgyak	9.KNY	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	2	3	4	4	4(*1)
Célnyelv (angol nyelv)	18*	3*+2*	3*+2*	4*(*1)*	4*(+1)*
Célnyelvi civilizáció		+1*	+1*	*2*	+2*
II. idegen nyelv (német)		3	3	3	3(*1)
Matematika	2	3*	3*	3*(+1)	3(*1)*
Történelem	1	2*	2*	3(*1)*	3(*1)*
Állampolgári ismeretek					1
Biológia		3*	2*	2*	
Fizika		2	3		
Kémia		1	2		
Földrajz		2*	1*		
Ének-zene		1	1		
Vizuális kultúra		1	1		
Dráma és színház					1
Bibliaismeret/ hittan	(+1)	(+1)	(+1)	(+1)	(+2)
Digitális kultúra	3	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés	1	1	1	1	1
Összesen	33	36	36	33	32
Kötött órakeret				**(*4)**	**(*4)**
Kötelező alap óraszám	**32**	**32**	**32**	**30**	**29**
Szabadon tervezhető	**(+1)**	**(+2)**	**(+2)**	**(+4)**	**(+5)**
Maximális óraszám	**33**	**34**	**34**	**34**	**34**

Megjegyzések:
(*) Célnyelvű vagy célnyelven tanított tantárgyak – a biológia és a földrajz tantárgy közül az egyik az osztály döntése alapján választható.
(**) Az etika tantárgyat a hittan tantárgyba integráltuk

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok/
2020.05.19. 12:27. Irányelv és kerettantervek a két tanítási nyelvű iskolai oktatáshoz

9KNY

Angol nyelv

Tematikai egység	Órakeret
1. Personal topics: family relations, lifestyle, people and society	**90**

2. Environment and nature	**70**
3. School and education	**90**
4. Holidays, travelling, tourism	**35**
5. Public matters, entertainment	**46**
6. English and language learning	**40**
7. Intercultural topics	**80**
8. Cross-curricular topics and activities	**40**
9. Current topics	**36**
10. Science and technology, Communication	**40**
11. Gaining and sharing knowledge	**45**
Kötelező összesen:	**612**

Választott kerettanterv:
Kerettantervi óraszámok témakörönként

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.KNY	18 óra	648 óra	612 óra	36

Javasolt tankönyvek: John and Liz Soars: New Headway Elementary and Pre-Intermediate Student's Book and Workbook, Oxford University Press

9.KNY évfolyam

Szabadon felhasználható:

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ételek, sütés-főzés	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Projekt munka, egy egyszerű étel elkészítése, videofelvétel készítése, annak kielemzése	Biológia-egészségtan: egészséges életmód
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Recipe, ingredients, istructions	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Öltözködés, divat	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Projekt munka, egy divatbemutató megszervezése, videofelvétel készítése, annak kielemzése	Életvitel, életmód
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Fashion show, designer clothes	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél		**Órakeret 20 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**

	Easy reader: Rainman	Irodalom: egy ismert mű rövidített változatának olvasása
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Olvasott szöveg értése, szókincs bővítése, tartalommondás	

Magyar nyelv és irodalom 9.KNY

Nyelvi előkészítő évfolyam kerettanterve (7. MELLÉKLET)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Anyanyelvünk	**0 óra**
2. A kommunikáció	**0 óra**
3. Helyesírás	**0 óra**
4. Szövegolvasás, szövegértés	**0 óra**
5. Szövegalkotás	**0 óra**
Számonkérés	**0 óra**
Ismétlés, rendszerezés	**0 óra**
Kötelező összesen:	**0 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9. KNY	0+2=2 óra	0+72=72 óra	0 óra	72 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. KNY évfolyam kötelező**	9. KNY évfolyam szabad
1. Anyanyelvünk	**0 óra**	3	**0**	3
2. A kommunikáció	**0 óra**	20	**0**	20
3. Helyesírás	**0 óra**	10	**0**	10
4. Szövegolvasás, szövegértés	**0 óra**	15	**0**	15
5. Szövegalkotás	**0 óra**	15	**0**	15
Számonkérés	**0 óra**	4	**0**	4
Ismétlés, rendszerezés	**0 óra**	5	**0**	5
Összesen:	**0 óra**	72	**0**	72

9. KNY évfolyam

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (72 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Anyanyelvünk**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
A magyar nyelv. A beszéd és a nyelv. Anyanyelvünk zenéje		*Idegen nyelvek*: nyelvtan, szókincs, hangsúlyozás
A szövegfonetikai eszközök alkalmazása páros munkában, szövegfeldolgozás segítségével. A mindennapi kommunikáció során törekvés a hangsúly, a hanglejtés, a hangerő, a beszédszünet, a beszédtempó helyes megválasztására.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nyelv, beszéd, szövegfonetika	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. A kommunikáció	Órakeret 20 óra
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
A kommunikáció kifejezés értelmezése. A kommunikációs folyamat tényezői. Definiciómagyarázat, szótár használatával. A feladó, címzett, kód, valóság, ismereteink, üzenet, kapcsolat, csatorna, beszédhelyzet, a kommunikációs folyamat tényezőinek alkalmazása szituációs formában.		*Társadalomismeret:* társadalmi kommunikáció, tömegkommunikáció, centrum-periféria. *Természetismeret, matematika:* kommunikációs képességeket fejlesztő gyakorlatok. *Idegen nyelv:* nonverbális kommunikáció, testbeszéd, eltérő szabályok különböző kultúrákban.
A kommunikációs kapcsolat. A kommunikációs megnyitó formák szokásainak, szabályainak megismerése irányított vázlattal, megegyezésjáték formájában. A tanult szabályok betartásával különböző szituációkban alkalmazni tudja a kapcsolatteremtés alábbi formáit: köszönés, a megszólítás, a bemutatkozás, a bemutatás, a kérés, tudakozódás.		
A kommunikáció jelei. A kommunikáció nyelvi és nem nyelvi jelekkel történő megismerése megfigyelési feladatokkal		
A kommunikáció nyelvi jelei. A nyelvi jelek szerepének megismertetése irodalmi szöveg feldolgozásával.		
Nem nyelvi jelek a szóbeli és írásbeli kommunikációban. A nem nyelvi jelek (a hangjelek, tekintet, arcjáték, taglejtések, testtartás, térköz, külsőnk, a csend), szerepének megfigyeltetése kommunikációs helyzetgyakorlatok alkalmazásával. Az íráskép, a szöveg külalakjának, a margó, a szóköz, a bekezdés fontosságának bemutatása hivatalos levél elemzésével. Plakátkészítés, különös tekintettel a szöveg képére.		
Az egyirányú és kétirányú kommunikáció. Szöveg feldolgozása kiscsoportokban az egy- ill. kétirányú kommunikáció sajátosságainak figyelembevételével. Monologikus, dialogikus szövegrész keresése ajánlott irodalmi műből.		
A közvetett és közvetlen kommunikáció. Tankönyvi szöveg feldolgozása páros munkaformában. Az életből vett példák segítségével egyénileg és párban történő bemutatása és felismerése és alkalmazása.		
A jegyzetelés. Ismeretterjesztő szöveg felhasználásával önálló munkavégzés.		
A vázlatírás. Lényegkiemelés különböző sport témájú művek részleteinek felhasználásával		
Fogalmazási ismeretek felelevenítése. Összefüggő szöveg alkotása a tanult műfajok köréből.		
A felelet és a beszámoló. A sikeres felelet és beszámoló titkának elsajátítása saját és mások szóbeli megnyilvánulásainak elemzésével. Próbafelelet kedvenc és a legkevésbé kedvelt anyanyelvi témakörből. Vázlat formájában a különböző beszámoló fajták jellemzőinek bemutatása.		

A kiselőadás. A kiselőadás készítéseinek lépései szakirodalom feldolgozásával. Kiselőadás közösség előtti bemutatása irodalmi mű feldolgozásával.	
A hozzászólás és a felszólalás. Az egymással rokon szövegtípusok megismerése parlamenti közvetítések megfigyeltetésével. A megismert két megnyilatkozási forma alkalmazásának gyakorlása különböző témakörökben.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kommunikáció, kommunikációs folyamat, adó, vevő, kód, üzenet, csatorna, szituáció

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. Helyesírás**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
A magyar ábécé. A betűrendbe sorolás. Az elválasztás. A helyesírási alapelvek. A magyar és az idegen betűkkel kibővített teljes ábécé ismerete táblázat készítésével. A betűrendbe sorolás szabályainak elsajátítása, az egyszerű- és összetett szavak elválasztásának különbözőségei, az igekötős igék elválasztásának szabályai. A helyesírási alapelvek alkalmazásának szabályrendszere a Magyar Helyesírási Szótár alapján.		*Társadalomismeret, idegen nyelv,* t*ermészetismeret, matematika:* helyesírás. *Idegen nyelv:* a nyelvek egyedisége és rokonsága.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Elválasztás; hagyományos, szóelemző, egyszerűsítő, kiejtés szerinti írásmód	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**4. Szövegolvasás, szövegértés**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Szépirodalmi, ismeretterjesztő szabadon választott szövegek hangos olvasása, a szövegre vonatkozó feladatok megoldása Központi szövegértési feladatsorok megoldása Szövegtömörítés, lényegkiemelés		*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: különböző típusú források feldolgozása; esszéírás. *Valamennyi tantárgy*: vázlatírás, jegyzetelés. *Informatika:* információkezelés, forrásfelhasználás, hivatkozás, szöveges adatbázis, az internethasználat jogi, etikai kérdései.
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Szövegalkotás	Órakeret 15 óra
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Fogalmazási ismeretek ismétlése A szöveg fő részei: bevezetés, tárgyalás, befejezés Szövegtömörítés, lényegkiemelés Különböző szövegtípusok ismerete, megalkotása: párbeszéd, levél, üzenet, kérvény Kiselőadások tartása, irányított fogalmazás különféle témákban a tanórán		*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: esszéírás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 4 óra
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Számonkérés A kommunikáció témakör végén témazáró dolgozat		
Számonkérés Helyesírás témakör végén feladatsor megoldása		
Számonkérés Olvasásfelmérés		
Számonkérés Irányított fogalmazás megírása		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés	Órakeret 5 óra
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Tanév végi rendszerező összefoglalás		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Matematika

9.KNY

Választott kerettanterv:

Nyelvi előkészítő évfolyam kerettanterve (7. MELLÉKLET)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	**0 óra**
2. Számtan, algebra	**0 óra**
3. Összefüggések, függvények, sorozatok	**0 óra**
4. Geometria	**0 óra**
5. Valószínűség, statisztika	**0 óra**
Számonkérés	**0 óra**

Ismétlés, rendszerezés	**0 óra**
Kötelező összesen:	**0 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9. KNY	0+2=2 óra	0+72=72 óra	0 óra	0+72=72 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9.KNY évfolyam kötelező**	9.KNY évfolyam szabad
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	**0 óra**	0+3	**0**	0+3
2. Számtan, algebra	**0 óra**	0+27	**30**	0+27
3. Összefüggések, függvények, sorozatok	**0 óra**	0+12	**0**	0+12
4. Geometria	**0 óra**	0+20	**0**	0+20
5. Valószínűség, statisztika	**0 óra**	0+0	**0**	0+0
Számonkérés	**0 óra**	0+6	**0**	0+6
Ismétlés, rendszerezés	**0 óra**	0+4	**0**	0+4
Összesen:	**0 óra**	0+72	**0**	0+72

9.KNY évfolyam

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (72 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Gondolkodási és megismerési módszerek**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Kombinatorika	A kombinatorikai alapfeladatok felismerése. Szöveges feladatok értelmezése, az adatok helyes kijegyzetelése, a megfelelő összefüggések felírása, a feladat megoldása	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Permutáció, variáció, kombináció, megoldási terv	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Számtan, algebra**	**Órakeret 27 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Műveletek racionális számokkal	A négy alapművelet gyakorlása természetes számokkal, egész számokkal és tört számokkal. Közös nevező meghatározása. Törtek egyszerűsítése, bővítése. Zárójelek szerepe, műveleti sorrend módosítása.	
Százalékszámítás	Alapfeladatok megoldása.	

	A százalékszámítás alapfogalmainak felismerése, beazonosítása. Szöveges feladatok megoldásának formai követelményei.	
Arányosság	Egyenesen és fordítottan arányos mennyiségek ismerete. Az egyenes és fordított arányosság felismerése szöveges feladatokban.	Fizika: fizikai mennyiségek arányai, pl.: út – idő - sebesség
Egyenletek, egyenlőtlenségek	Lineáris egyenletek felismerése, megoldása, a mérleg-elv használata Lineáris egyenlőtlenségek megoldáshalmazának meghatározása Lineáris egyenletek, egyenlőtlenségek felírása szöveges feladatokból	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*összeadás, kivonás, szorzás, osztás, műveleti sorrend, tört, közös nevező, tört egyszerűsítése, bővítése, százalékláb, százalékérték, százalék alap, egyenes arányosság, fordított arányosság, lineáris egyenlet*	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. Összefüggések, függvények, sorozatok**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Elemi függvények	Függvény definíciója, a Descartes-féle koordinátarendszer ismerete, a lineáris, abszolút érték és hányados függvények ismerete, ábrázolása Lineáris egyenlet megoldása grafikusan, az algebra és a függvénytan összekapcsolása	Informatika: táblázatkezelés, táblázatok, függvények, diagramok, matematikai programok
Kulcsfogalmak/ fogalmak	függvény, Descartes – féle koordinátarendszer, lineáris függvény, abszolút érték függvény, hányados függvény	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**4. Geometria**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Síkgeometriai alapfogalmak	Pontok és egyenesek egymáshoz viszonyított helyzete a síkban Síkidomok csoportosítása	
Háromszögek	Háromszögek csoportosítása szögek és oldalak szerint Háromszögek nevezetes vonalai, pontjai Háromszögek kerülete, területe	
Négyszögek	Négyszögek csoportosítása: deltoid, trapéz, paralelogramma, rombusz, téglalap, négyzet Négyszögek kerülete, területe	
Kör	A kör és részei, nevezetes vonalai Köt kerülete, területe	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	*pont, egyenes, konvex és konkáv síkidom, általános, egyenlő szárú és szabályos háromszög, hegyes szögű, derékszögű és tompaszögű háromszög, magasság, súlyvonal, súlypont, szögfelező, oldalfelező merőleges, deltoid, trapéz, paralelogramma, rombusz, téglalap, négyzet, kör, sugár, átmérő, szelő, húr, érintő, körszelet, körcikk*

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Szintfelmérő és műveleti sebesség mérése	Az általános iskolában tanultak felmérése, a műveleti sebesség kritikus kognitív kompetencia mérése	
Számonkérés	Részismeretek számonkérése: műveletek természetes és egész számokkal, műveleti sorrend	
Számonkérés	Részismeretek számonkérése: törtek egyszerűsítése, bővítése, műveletek törtekkel	
Számonkérés	Részismeretek számonkérése: százalékszámítás, arányosság, egyenletek, egyenlőtlenségek	
Számonkérés	A függvények témakör lezárása	
Számonkérés	A geometria témakör lezárása	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Tanév végi rendszerező összefoglalás		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

<u>Digitális kultúra</u>
9.KNY évfolyam
Választott kerettanterv:

Nyelvi előkészítő évfolyam kerettanterve (7. MELLÉKLET)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	**Órakeret**
1. Az informatikai eszközök használata	**0 óra**
2. Alkalmazói ismeretek	**0 óra**
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	**0 óra**

4. Infokommunikáció	**0 óra**
5. Az információs társadalom	**0 óra**
6. Könyvtári informatika	**0 óra**
Projektmunka	**0 óra**
Számonkérés	**0 óra**
Ismétlés, rendszerezés	**0 óra**
Kötelező összesen:	**0 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9. KNy	0+3=3 óra	0+108=108 óra	0 óra	0+108=108

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. KNy évfolyam kötelező**	9. KNy évfolyam szabad
1. Az informatikai eszközök használata	**0 óra**	0+20	**0**	0+20
2. Alkalmazói ismeretek	**0 óra**	0+36	**0**	0+36
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	**0 óra**	0+0	**0**	0+0
4. Infokommunikáció	**0 óra**	0+15	**0**	0+15
5. Az információs társadalom	**0 óra**	0+0	**0**	0+0
6. Könyvtári informatika	**0 óra**	0+8	**0**	0+8
Projektmunka	**0 óra**	0+17	**0**	0+17
Számonkérés	**0 óra**	0+10	**0**	0+10
Ismétlés, rendszerezés	**0 óra**	0+2	**0**	0+2
Összesen:	**0 óra**	0+126	**0**	0+126

9. KNy évfolyam

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (108 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Az informatikai eszközök használata	Órakeret 20 óra
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
A számítástechnika története A számítástechnika fejlődésének története, híres magyarok az informatikában		*Történelem:* híres magyarok híres találmányai, magyarok a technika fejlődésében
A számítógép felépítése Hardver fogalma Neumann-elvek, a számítógép felépítése, számítógép részei Alaplap, háttértárak, perifériák		*Fizika, kémia:* a számítógép alkatrészekben előforduló anyagok és tulajdonságaik, az alkatrészek működési elve (vezetők és félvezetők, optikai kábel, stb.)
Hálózati ismeretek Számítógépes hálózat fogalma, fajtái, működése, jellemzői		
Információelméleti alapfogalmak Az információelmélet alapfogalmai, az információtárolás mértékegységei és átváltások Számrendszerek (bináris, decimális, hexadecimális), konvertálás számrendszerek között		*Matematika:* számrendszerek, átváltások különböző alapú számrendszerek között
Operációs rendszerek Szoftver fogalma Operációs rendszerek szolgáltatásai, a grafikus felhasználói felület készség szintű használata, felhasználói szintű beállítása Fájl és mappakezelés Segédprogramok használata (pl.: egyszerű rajzoló program, számológép) A tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	hardver, alaplap, háttértár, periféria, számítógépes hálózat, LAN, adat, információ, bit, számrendszer, kódolás, operációs rendszer, GUI, fájl, program, kiterjesztés, mappa	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Alkalmazói ismeretek	Órakeret 36 óra
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Digitális szövegalkotás, szövegszerkesztés A dokumentumok fajtái, részei és jellemzői Szövegszerkesztő alkalmazások csoportosítása, jellemzése, felépítése A tanult szövegszerkesztő program indítása, megjelenése, a munkakörnyezet beállítása Formázási lehetőségek (karakter, bekezdés, szegély, mintázat, felsorolás, számozás, oldalbeállítások, objektumok beszúrása, formázása) készség szintű alkalmazása		*Magyar nyelv és irodalom:* önéletrajz, hivatalos levél készítése, esztétikus házi dolgozat szerkesztése számítógéppel

Esztétikus szöveges dokumentumok készítésének igénye, a megfelelő formázási lehetőségek felismerése és készség szintű alkalmazása	
Bemutató készítés A prezentáció fogalma, alapelemei A tanult program elindítása, felépítése, nézetei, jelentőségük. Diaelrendezések, diák formázása Szövegformázások Képek, táblázatok, diagramok beszúrása, formázása Rajz eszköztár használata Mintadia használata, jelentősége Külső és belső hivatkozások készítése Komplex, interaktív bemutatók készítése, a tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban	*Biológia, kémia, fizika, történelem:* bemutató készítése tantárgyi témájú kiselőadásokhoz
Kulcsfogalmak/ fogalmak	karakter, bekezdés, WYSIWYG szövegszerkesztő, szegély, mintázat, felsorolás, számozás, dia, mintadia, hivatkozás

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**4. Infokommunikáció**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Internet Az internet története, fejlődése, jelentősége Az internet működése A Word Wide Web		
Keresés az interneten Kulcsszavas és tematikus keresők használata a gyakorlatban		
Internetes média Hírportálok, médiatárak használata a gyakorlatban		*Történelem*: aktuálpolitikai, gazdasági hírek keresése
Az e-learning fogalma, használata E-learning fogalma Eligazodás internetes feladatbankokban, tananyagbankokban Készségfejlesztő programok használata		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	internet, www, kulcsszó, tematikus keresés, ÉS, VAGY, TAGADÁS, keresőmotor	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**6. Könyvtári informatika**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Alapfokú könyvtári ismeretek Könyvtár fogalma Eligazodás a könyvtárban, könyvtárak felépítése Katalógusok, könyvtári adatbázisok Könyvtárlátogatás		*Történelem, fizika, kémia, biológia, irodalom*: könyvtári kutatómunka, gyűjtőmunka

Kulcsfogalmak/ fogalmak	könyvtár, olvasóterem, kölcsönzés, katalógus

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Projektmunka**	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Projektmunka Projektmunkák tervezésének és megvalósításának folyamata, a tervezés folyamata és annak realizálása a gyakorlatban Összetett projektek készítése: önálló problémamegoldás - összetett feladatok különböző tantárgyak köréből, aktuális hírek, események feldolgozása prezentációk, kiselőadások formájában		*Magyar nyelv és irodalom, történelem, biológia, kémia, földrajz, matematika:* önálló projektek készítése (gyűjtőmunka, rendszerezés, szervezés, szerkesztés, stb.)
Kulcsfogalmak/ fogalmak	projekt, tárgyszó, betűrendes keresés, szakirodalom, irodalomjegyzék, elektronikus könyvtár, online katalógus, bibliográfia	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Számonkérés Részismeretek számonkérése Az informatikai eszközök használata c. fejezet tananyagából A számítógép felépítése, hálózati alapismeretek, információelméleti alapok, operációs rendszerek		
Számonkérés Részismeretek számonkérése Az informatikai eszközök használata c. fejezet tananyagából Operációs rendszerek		
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Szövegszerkesztés: szövegbevitel, karakter- és bekezdésformázás, szegély és mintázat beállítása		
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Összetett szövegszerkesztési feladat		
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Prezentációkészítés: dia formázása, beállításai, táblázatok, diagramok		
Gyakorlati számonkérés Részismeretek számonkérése az Alkalmazói ismeretek c. fejezet tananyagából Összetett prezentációkészítési feladat		

Számonkérés Az Infokommunikáció c. fejezet lezárása	
Számonkérés A Könyvtári informatika c. fejezet lezárása	
Számonkérés Projektmunka készítése	
Számonkérés Projektmunka készítése	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek/fejlesztési követelmények		**Kapcsolódási pontok**
Tanév végi rendszerező összefoglalás		
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Testnevelés

9.KNY

Választott kerettanterv:
Kerettanterv a 9. Ny évfolyam számára (7. MELLÉKLET)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	**Órakeret**
1. Sportjátékok	**40 óra**
2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák	**37 óra**
3. Atlétika jellegű feladatok	**20 óra**
4. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek	**30 óra**
5. Önvédelem és küzdő sportok	**15 óra**
6. Egészségkultúra és prevenció	**20 óra**
Kötelező összesen:	**162 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.KNY	5 óra	180 óra	162 óra	18

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	**9.KNY évfolyam kötelező**	9.KNY évfolyam szabad
1. Sportjátékok	**40**	8

2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák	**37**	10
3. Atlétika jellegű feladatok	**20**	0
4. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek	**30**	0
5. Önvédelem és küzdő sportok	**15**	0
6. Egészségkultúra és prevenció	**20**	0
	162	18

9. KNY évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (18 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Sportjátékok**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Házibajnokság szervezése: labdarúgás, kosárlabda	Matematika: logika, térbeli alakzatok, tájékozódás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Koordinált együttműködés, kooperatív feladatok, játékvezetői jelzések, konstruktív konfliktuskezelés, baleset megelőzés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Dunántúli ugrós táncok	Ének-zene: ritmus, ének. Etika: társas viselkedés, kooperatív munka. Földrajz: Magyarország tájegységei.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Dudálás, cifra és variációi, lengetők, bokázók.	

Angol nyelv 9-12

Választott kerettanterv:
A két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvének kiadásáról szóló 4/2013. (I. 11.) számú EMMI rendelet kerettanterveket tartalmazó 3. melléklete:

Éves óraszámok négy évfolyamos és az előkészítő évfolyamot tartalmazó ötéves két tanítási nyelvű középiskolai oktatás esetén:

Óraterv:

évfolyam	9.	10.	11.	12.
heti óraszám	5	5	5	5
hetek száma	36	36	36	31
éves óraszám	180	180	180	155
KER szint	B1	B2	B2*	B2-C1**

* Az elvárt minimális követelmény, melynek teljesítését szintméréssel is vizsgálják az, hogy a tanulók legalább ötven százaléka a tizedik évfolyamon érje el a KER szerinti B2 szintet.
** Az elvárt minimális kimeneteli követelmény, melynek teljesítését szintméréssel is vizsgálják az, hogy a tanulók legalább kilencven százaléka érje el a KER szerinti B2 szintet,– de a kerettanterv általános nevelési-fejlesztési célja a középiskolai képzés végére a KER szerinti C1 szint.

Tankönyvek: 9-12. évfolyam:

Traveller Pre- Intermediate - *H. Q. Mitchell; MM Publications*
Traveller Intermediate B1- *H.Q. Mitchell; MM Publications*
Traveller Level B1+ - *H. Q. Mitchell; MM Publications*
Traveller Level B2 – *H.Q. Mitchell; MM Publications*
Matura Plus- *Ábrahám Károlyné, Halápi Magdolna; MM Publications*
Matura Plus 2- *H. Q. Mitchell; MM Publications*

Angol nyelv: 9-10 évfolyam óraszámok

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	3 + 2	180	102	6	72
10. évf.	3+2	180	102	6	72

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1. Personal topics: family relations, lifestyle, people and society	*40*	25	1	9	**35**	15	3	9	**27**
2. Environment and nature	*20*	8	1	9	**18**	12	0	9	**21**
3. School and education	*10*	5	0	6	**11**	5	0	6	**11**
4. Holidays, travelling, tourism	*10*	5	1	6	**12**	5	0	6	**11**
5. Public matters, entertainment	*20*	10	0	6	**16**	10	3	6	**19**
6. English and language learning	*20*	10	1	6	**17**	10	0	6	**16**
7. Intercultural topics	*10*	5	0	6	**11**	5	0	6	**11**
8. Cross-curricular topics and activities	*15*	5	1	6	**12**	10	0	6	**16**
9. Current topics	*19*	9	0	6	**15**	10	0	6	**16**
10. Science and technology, Communication	*10*	5	1	6	**12**	5	0	6	**11**
11. Gaining and sharing knowledge	*30*	15	0	6	**21**	15	0	6	**21**
Összesen	*204*	102	6	72	**180**	102	6	72	**180**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (102 óra)

Tematikai egység	**Personal topics:family relations, Lifestyle People and Society**	**Órakeret 25 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Family relations - Parts of the house - Places to spend free time - Clothes and accessories - Hobbies - Free time activities - Furnishings - Appliances	
Fogalmak	anniversary, fashion, acquintances, relative	

Tematikai egység	Environment and Nature	Órakeret 8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Animals, plants - Comparing city and town life - The characteristics of the four seasons - Weather conditions in Hungary	
Fogalmak	endangered animal, busy traffic, pollution, weather forecast	

Tematikai egység	School and Education	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- School subjects - Parts of the school buildings - Objects used for studying in and outside school	
Fogalmak	arts subject, science subject, staff room, blackboard	

Tematikai egység	Holiday, travelling, tourism	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Means of transport - Types of accommodation - Popular holiday destinations, famous sights - Places of interest in Hungary and around the world - Objects used while travelling - Preparing, planning a tip	
Fogalmak	advantage, beach holiday, city tour, London Eye, passport, boarding pass	

Tematikai egység	Public matters, entertainment	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Free time activities (outdoor, indoor) - Hobbies - Arts and cultural events - Computer games - Giving directions – Cultural institutions, restaurants, hotels, city life/country life - Services	
Fogalmak	recreational activity, board game, theatre, computer addict	

Tematikai egység	English and language learning	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- language skills, language learning strategies, languages, autonomous learning - Developing reading skills: guessing the meaning of unknown words ’Class library’	

Fogalmak	word-search, internet research, project work

Tematikai egység	**Intercultural topics**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– customs and traditions in different countries – people and culture, traditions – typical landmarks – project work – Internet research Presentation	
Fogalmak	custom, habit, cuisine, landmark, monarchy	

Tematikai egység	**Cross curricular topics and activities**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Using the words and phrases in English - Gaining information in the target language - Project work - Debate Game	
Fogalmak	cooperative work, individual preparation, presentation	

Tematikai egység	**Current topics**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- vocabulary for understanding international and national news - working with international and national news - watching videos (news, reports) - role play Internet research	
Fogalmak	blog, article, sensation	

Tematikai egység	**Science and technology, communication**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- basic objects used by everyday people - household gadgets, mobile phones, computers, internet - project work Internet research	
Fogalmak	download, upload, connect, Internet access, computer literate	

Tematikai egység	**Gaining and sharing knowledge**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- gaining and sharing information - presentation - making posters	

	making reports about films, programs
Fogalmak	articles, vlog, podcast, video

Szabadon felhasználható (6 óra)

Tematikai egység	**Számonkérés**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Grammar tests - Letter-writing - Listening task	
Fogalmak	revision, comprehension, communicative effectiveness	

Szabadon tervezhető (72 óra)

Tematikai egység	**Personal topics:family relations, Lifestyle People and Society**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Projekt munka, egy egyszerű étel elkészítése, videofelvétel készítése, annak kielemzése	
Fogalmak	cook, bake, boil, fry, grill, cutlery	

Tematikai egység	**Cross curricular topics and activities**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Presentation on sport rules	
Fogalmak	score, draw, beat, win	

Tematikai egység	**Gaining and sharing knowledge**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Questionnares about healthy lifestyle	
Fogalmak	keeping fit, slimming diet, balanced diet, healthy eating	

Tematikai egység	**School and Education**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Making an interview with one of your teacher	
Fogalmak	subjects, topic, opinion, communicative effectiveness	

Tematikai egység	**Environment and Nature**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Making a poster about environmental protection	
Fogalmak	protect, endandered species, recycling	

Tematikai egység	**Public matters, entertainment**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Projekt munka, egy divatbemutató megszervezése,	

	videofelvétel készítése, annak kielemzése
Fogalmak	fashion, accessories, belt, brand

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (102 óra)

Tematikai egység	**Personal topics: family relations, lifestyle People and society**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Healthy eating Keeping fit Doing chores Going to the doctor's Common illnesses Traditional treatment Clothes and fashion Holidays School and family celebrations Positive and negative characteristics	
Fogalmak	balanced diet, overweight, household appliances, GP, treatment, prescription, injury, casual clothes, accommodation, national holidays, personality	

Tematikai egység	**Environment and Nature**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Natural disasters Nature protection Keeping pets Weather and climate	
Fogalmak	earthquake, floods, climate changes, pollution, recycling, seasons, temperature	

Tematikai egység	**School and Education**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	School traditions and events Extracurricular opportunities for language learning Educational systems in Hungary and in the UK	
Fogalmak	uniform, crèche, kindergarten, primary school, secondary school, further education	

Tematikai egység	**Holiday, travelling, tourism**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Holidays in Hungary and abroad Sightseeing, city tour Self-organized of package holiday Cultural differences Effects of tourism on people and economy	

Fogalmak	passport, identity card, travel agency, individual tour, package holiday, guidebook, culture shock

Tematikai egység	**Public matters, entertainment**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	National and international attractions, sights Presenting a sight Cultural institutions Culture Books Apps Media	
Fogalmak	theatre, cinema, performance, attraction, institution	

Tematikai egység	**English and language learning**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Language skills Language learning strategies Languages, autonomous learning	
Fogalmak	skill, learning strategy	

Tematikai egység	**Intercultural topics**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	National sports Cuisine Local language Tourist attractions	
Fogalmak	team sport, individual sports, national cuisine, sightseeing	

Tematikai egység	**Cross-curricular topics and activities**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Using the words and phrases in English Gaining information in the target language	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Current topics**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Vocabulary for understanding international and national news Working with international and national news Internet research The language of newspapers	
Fogalmak	newspapers, magazines	

Tematikai egység	Science and technology, Communication	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Using technology in everyday life Using technology for studying or for work Internet, social networks	
Fogalmak	gadgets, applications, social webpages	

Tematikai egység	Gaining and sharing knowledge	Órakeret 15 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Gaining and sharing information	
Fogalmak		

Szabadon felhasználható (6 óra)

Tematikai egység	Gyakori betegségek, sérülések, balesetek	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Szituációs gyakorlatok: orvosnál, kórházban	
Fogalmak	GP, hospital, illness, medicine, prescription	

Szabadon tervezhető (72 óra)

Tematikai egység	Étteremhez kapcsolódó kifejezések	Órakeret 24 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Szituációs gyakorlatok: étteremben	
Fogalmak	ordinary restaurant, fast-food restaurant, starter, main course	

Tematikai egység	Cross curricular topics and activities	Órakeret 24 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Presentation on sport rules	
Fogalmak	score, draw, beat, win	

Tematikai egység	Gaining and sharing knowledge	Órakeret 24 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Questionnares about healthy lifestyle	
Fogalmak	keeping fit, slimming diet, balanced diet, healthy eating	

Az alábbi nyelvi funkciókat és nyelvi ismereteket kell elsajátítani a 9-10. évfolyamon:

- bemutatás (Let me introduce myself. This is Jack, an old friend of mine. Let me introduce Mr Smith to you.)
- telefonálás (XY speaking. Can I speak to XY? I'll call you later. Thanks for calling.)

- elismerés kifejezése (Welldone. It's a good idea. I'm proud of you.)
- ismétléskérés kifejezése nem értés esetén (Sorry, what did you say?)
- nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értésének ellenőrzése (Could you understand me? Is it clear? Sorry, what does that mean?)
- aggódás, félelem kifejezése (I'm worried about it, I fear…, I'm afraid that…)
- üdvözletküldés (Give my best regards to…)
- megszólítás, elbúcsúzás hivatalos levélben (Dear Sir/Madam, Dear Mr. Smith, I look forward to hearing from you. Yours faithfully/sincerely,)
- beszédszándék jelzése beszélgetés közben (I've just got an idea. I'll tell you what. Why don't we…?)
- elemek összekapcsolása szóban (First..., then, after that…finally)
- kiemelés, hangsúlyozás (It's cats that are very active at night. The biggest problem is that the weather is horrible.)
- mondandó összefoglalása (All in all… To sum up… In short...)
- beszélgetés lezárása (Right. OK. It was nice talking to you.)
- együttérzés kifejezése (I'm so sorry to hear that. Oh, no! What a shame!)
- szemrehányás kifejezése (It's your fault. You shouldn't have said that.)
- segítségkérés és arra reagálás (Will you help me? Sure, no problem. Can you do the washing-up instead of me? Not now, I am afraid, I'm busy.)
- segítség felajánlása és elfogadása (Shall I bring you something from the shop? Yes, please. I'll help you with your homework. Thanks, that sounds great.)
- tanács kérése és adása (What shall I do? I think you should take a rest. Should I see a doctor? You'd better …, That's a good idea. ..., I think you should/ought to do this.)
- reklamálás (This soup is cold. The driver was rude. I'd like to make a complaint.)
- engedélykérés és arra reagálás (May I use your phone? Sure, go ahead. Do you mind if I open the window? Please, don't, I'm cold.)
- feltételezés, kétely kifejezése (I don't think he did it. He might be right. I wonder where he is.)
- ok-okozat kifejezése (Why is that? Because…, How come he didn't take part? He's ill, that's why.)
- magyarázat kifejezése (What is it good for? It's used for cooking., How does it work? It works with a battery.)
- emlékezés, nem emlékezés kifejezése (I remember seeing her at the party last year. I can 't remember locking the door.)
- elkeseredés kifejezése (I am disappointed/ devastated.)
- érdeklődés, érdektelenség kifejezése (I am interested in... I don't care.)
- bosszúság kifejezése (Oh, no! I am fed up with it.)
- cselekvés, történés, létezés kifejezése jövő időben: 'going to' (I'm going to be a doctor. It's going to rain.); Future Simple (When will you be sixteen? I'll help you.) Future Continuous (This time tomorrow I will be skiing in Austria.)
- modalitás: 'can', 'must' segédige (I can/can't swim.); 'could', 'may' (Can/could/may I join you?) 'should/shouldn't' (You should ask her.); 'mustn't' (You mustn't smoke here.); 'can', 'could', 'be able to' (I could swim when I was 5. I was able to pass the exam.); 'must', 'may', 'might', 'can't' (Clara must be at school, she can't be on holiday. She might like you); 'should have /might have' (She should have done it sooner. He might have passed the exam.)
- múltbeli szokások kifejezése: 'used to' / 'would' (I used to cry a lot when I was a child. My mum would always tell us stories.)
- feltételesség kifejezése (We'll stay at home if it rains. We would buy it if we had money.)

- függő beszéd kifejezése jelenidőben (He says he is tired. I don't know where he lives. Tell him to stop it.)
- függő beszéd múlt idejű igével (He said he was tired. She told me not to leave.)
- szenvedő szerkezet: (The school was renovated during the summer. My car will be repaired tomorrow.)
- mennyiségi viszonyok: egyes és többes szám; számok, sorszámok; megszámlálható főnevek; megszámlálhatatlan főnevek; 'all', 'both', 'none', 'neither', 'every', 'each', 'enough', 'too', 'quite' (It isn't good enough. The cake tastes quite good.)
- minőségi viszonyok: rövid melléknevek fokozása (Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl.); rendhagyó melléknevek fokozása (good/bad, better/worse); hosszabb melléknevek fokozása, összehasonlítás (more intelligent, She is the most intelligent of all.); leírás (What's it like? What colour is it? What does it look/sound/taste/feel like?)
- térbeli viszonyok: prepozíciók, helyhatározók, képleírás kifejezései (here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, outside, inside, indoors, outdoors, upstairs, downstairs, abroad)
- időbeli viszonyok: gyakoriság (How often? always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day); időpontok/dátumok (in 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday, It's eight. It's quarter to eight.); 'already', 'yet', 'just' (I have already read it. He has not finished it, yet. She has just entered the room.); időtartam: How long? (How long were you in Spain? For one month.); időpont meghatározása (soon, afterwards, later, next, then, the day before yesterday, the day after tomorrow, the other day, during the winter)
- logikai viszonyok: célhatározás kifejezése (He went to Rome to study Italian)
- szövegösszetartó eszközök: mutató névmások (this, that, these, those); kötőszavak (and, or, but, because), személyes névmások; 'some/any'; határozatlan névmások (somebody, anybody, nobody, everybody); további kötőszavak (e.g. however)
- birtoklás kifejezése múlt időben (I didn't have many friends at school.); jövő időben (At the age of 25 I will have a car.); genitive 's' (Joe's brother…, Whose…?)
- visszakérdezés: (She's ill, isn't she? She hasn't met you before, has she?).

Angol nyelv: 11-12 évfolyam óraszámok

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
11. évf.	4+1	180	134	10	36
12. évf.	4+1	155	114	10	31

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
1. Personal topics: family relations, lifestyle	***20***	15	1	0	3	**32**	5	1	3	0	**9**
2. Environment and nature	***15***	8	1	0	3	**21**	7	1	3	0	**11**
3. Holidays, travelling, tourism	***15***	8	1	0	3	**23**	7	1	3	0	**11**
4. Public matters, entertainment	***15***	10	1	0	3	**23**	5	1	3	0	**9**
5. English and language learning	***20***	10	1	0	3	**17**	10	1	3	0	**14**
6. Intercultural topics	***20***	10	0	0	3	**10**	10	1	3	0	**14**
7. Cross-curricular topics and activities	***20***	10	0	0	3	**10**	10	1	2	0	**13**
8. Current topics	***20***	10	0	0	3	**10**	10	0	3	0	**13**
9. Science and technology, Communication	***15***	8	1	0	2	**15**	7	1	2	0	**10**
10. People and Society	***15***	8	1	0	2	**9**	7	0	2	0	**9**
11.Financial matters	***13***	7	1	0	2	**8**	6	1	1	0	**8**
12.Carreer and employment	***15***	10	1	0	2	**17**	5	0	1	0	**6**
13.Gaining and sharing knowledge	***20***	10	1	0	2	**11**	10	1	1	0	**12**
14. Final Exam Preparation	***25***	10	0	0	2	**10**	15	0	1	0	**16**
Összesen	***248***	134	10	0	36	**180**	114	10	31	0	**155**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (134 óra)

Tematikai egység	**Personal topics: family relations, lifestyle**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Family relations - Workplace - House/flat - Daily routine - Household duties - Celebrations - Eating out, healthy eating - Keeping fit	
Fogalmak	aquaintances, social relations, furnishing	

Tematikai egység	Environment and nature	Órakeret 8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Place of living - Keeping pets - Nature protection	
Fogalmak	environmental protection, natural phenomena, climate	

Tematikai egység	Holidays, travelling, tourism	Órakeret 8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Public transport - Travelling - Means of transport - Accommodation - Sightseeing - Holidays, festivals	
Fogalmak	accommodation, destination, sightseeings, country life	

Tematikai egység	Public matters, entertainment	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Hobbies - Free time activities - Theatre, cinemas, books, films - Computer games	
Fogalmak	attractions, entrance tickets, addiction	

Tematikai egység	English and language learning	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Language skills - Language learning strategies - Easy readers	
Fogalmak	accents and dialects, dictionaries	

Tematikai egység	Intercultural topics	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Traditions - Typical landmarks - National sports - Cuisine	
Fogalmak	culture, tourist attractions, national characteristics, famous sights	

Tematikai egység	Cross-curricular topics and activities	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

	- Project work - Presenting a chosen subject - Making a poster - Debate
Fogalmak	arts subject, science subject, presentation, workshop

Tematikai egység	**Current topics**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- News and events - Using the words and phrases in English - Gaining information in the target language - Types of newspapers	
Fogalmak	tabloid, broadsheet, newscaster, article, headline	

Tematikai egység	**Science and technology, Communication**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- IT gadgets, basic objects used by everyday people - Using technology in everyday life - Using technology for studying, for work	
Fogalmak	scientists, researchers, inventors, engineers, technological development, scientists, IT professionals	

Tematikai egység	**People and Society**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Members of the society - The public authorities - Everyday tasks and chores - Holiday - Family events - People working in services	
Fogalmak	– teenagers, adults, the elderly, celebration, anniversary	

Tematikai egység	**Financial matters**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Jobs, professions - Employees, white-collar, blue collar workers - Money, currencies - Advertisements - Commercials	
Fogalmak	spending money, saving, commercial, online shopping	
Tematikai egység	**Carreer and employment**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Objects used in different jobs - Applying for a job	

	- Lifelong learning
Fogalmak	job interview, meeting, choosing a career

Tematikai egység	**Gaining and sharing knowledge**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Presentation - Making a video recording - Writing an article - Project work	
Fogalmak	blog, article, research	

Tematikai egység	**Final exam preparations**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Practising for the Matura examination by doing grammar tests, listening, reading, letter writing tasks - Practising for the oral exam - Preparation for the advanced level exam	
Fogalmak	revising and deepening the acquired knowledge	

Szabadon felhasználható (10 óra)

Tematikai egység	**Számonkérés**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Revision of grammar, developing writing skills, speaking activities	
Fogalmak	comprehension, revision, communicative effectiveness	

Szabadon tervezhető (36 óra)

Tematikai egység	**Environment and nature**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Felkészítés érettségi vizsgára és nyelvvizsgára: Place of living Environmental protection	

Tematikai egység	**Holidays, travelling, tourism**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Felkészítés érettségi vizsgára és nyelvvizsgára: Travelling abroad Festivals in Hungary Public transport Szituáció: In a hotel	

Tematikai egység	Public matters, entertainment	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Felkészítés érettségi vizsgára és nyelvvizsgára: Hobbies, free time activities Media Services	

Tematikai egység	English and language learning	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Felkészítés érettségi vizsgára és nyelvvizsgára: Why is it important to learn a foreign language?	

Tematikai egység	Science and technology, Communication	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Felkészítés érettségi vizsgára és nyelvvizsgára: Communication Internet Mobile phones	

Tematikai egység	Carreer and employment	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Felkészítés érettségi vizsgára és nyelvvizsgára: Jobs Writing a CV Szituáció: A job interview	

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (114 óra)

Tematikai egység	Personal topics: family relations, lifestyle	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Generations within the family - Famous people, role models - Health and illnesses - Sports, keeping fit	
Fogalmak	generation gap, celebrity, carbohydrates, losing weight, natural cures, treatment, combat sports	

Tematikai egység	Environment and nature	Órakeret 7 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Geographical places - Natural disasters - Natural resources	

	- Volunteering
Fogalmak	hurricane, volcano, natural disaster, earthquake, environment-friendly, volunteer work

Tematikai egység	**Holidays, travelling, tourism**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Organizing a trip - Guided tours - Package holidays - Cultural differences - Economy - Effect of tourism - New areas in tourism - Language learning	
Fogalmak	tourists, tour guides, public service personnel, self-organized and package holidays, currencies	

Tematikai egység	**Public matters, entertainment**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Cultural event,arts - Exhibitions - Media - Services	
Fogalmak	exhibit, auction, artist, piece of art, audience, performance	

Tematikai egység	**English and language learning**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Language learning strategies - Accents and dialects - Autonomous learning - Easy readers	
Fogalmak	phonetic symbols, self-development, experience-based learning	

Tematikai egység	**Intercultural topics**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Local language - Tourist attractions - Arts - History - Literature	
Fogalmak	landmarks, theatre, movie, library, audience, major historical events	

Tematikai egység	**Cross-curricular topics and activities**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

	- Project work - Presenting a chosen subject - Making a poster - Debate over various topics
Fogalmak	individual work, literature, history,

Tematikai egység	**Current topics**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Domestic and international news in the media - Newpaper articles - Watching news on TV	
Fogalmak	review, dailies, weeklies, national paper, article	

Tematikai egység	**Science and technology, Communication**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Dangers of the Internet - Social networks - Research - Inventions - Major innovations	
Fogalmak	social networking site, technological development, effect, drawbacks, advantage	

Tematikai egység	**People and Society**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Towns and villages - National and international events - Public services - Shopping - Volunteering - Relationship between generations - Crime and punishment	
Fogalmak	nature, public transport, countryside, self-service, counter service, burglary, theft, arrest somebody	

Tematikai egység	**Financial matters**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Dealing with money (saving,spending,wasting) - Online shopping - Exchanging currencies - Bank forms	
Fogalmak	withdraw money, make a deposit, open an account	

Tematikai egység	**Carreer and employment**	**Órakeret 5 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
	- Summer jobs - Writing a CV - Choosing a carreer - Unemployment - Part-time jobs - Job interviews
Fogalmak	applying for a job, unemployment benefit, earn money

Tematikai egység	Gaining and sharing knowledge	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Presentation - Making a video-recording - Writing an article - Project work	
Fogalmak	cooperating, group work, individual performance	

Tematikai egység	Final Exam Preparations	Órakeret 15 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Completing intermediate and advanced level language tests - Practising for the oral exam - Preparation for the advanced level exam	
Fogalmak	Revising and deepening the acquired knowledge	

Szabadon felhasználható (10 óra)

Tematikai egység	Számonkérés	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Revision of grammar, developing writing skills, speaking activities	
Fogalmak	comprehension, revision, communicative effectiveness	

Szabadon tervezhető (31 óra)

Tematikai egység	Environment and nature	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Felkészítés érettségi vizsgára és nyelvvizsgára: Place of living Environmental protection	

Tematikai egység	Public matters, entertainment	Órakeret 6 óra

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
	Felkészítés érettségi vizsgára és nyelvvizsgára: Hobbies, free time activities Media Services

Tematikai egység	Science and technology, Communication	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Felkészítés érettségi vizsgára és nyelvvizsgára: Communication Internet Mobile phones	

Tematikai egység	Carreer and employment	Órakeret 13 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Felkészítés érettségi vizsgára és nyelvvizsgára: Jobs Writing a CV Szituáció: A job interview	

Az alábbi nyelvi funkciókat és nyelvi ismereteket kell elsajátítani a 11-12. évfolyamon:

- álláspont, vélemény kifejezése (In my view …, As I see it …, Personally, I think …)
- érvek felvezetése (I find it extremely important …, When we consider…, Considering …, We should keep it in mind that …, I suppose we all agree that …)
- egyetértés mások érveivel (I completely agree. I couldn't agree more. That's exactly what I think, You've persuaded me.)
- kétely, bizonytalanság kifejezése (I'm not entirely sure, Yes, maybe, but…, I see what you mean, but … I agree to some extent, but…)
- mások érveivel való egyet nem értés (I am afraid I disagree/can't agree with you. I don'see why/how …, Actually, … Surely you don't think that … I partly agree. I agree up to a point. I completely disagree. You must be joking.)
- konklúzió levonása (The point I'm trying to make is …, All in all it shows …)
- statisztikai adatok elemzése grafikon, diagramm segítségével (Judging from the examples …, The diagram proves that …)
- reklamáció, panasz kifejezése (I'd like to make a complaint about …, I'd like to return this …, It doesn't fit. It's not my size. It won't work properly. Can I have a refund?)
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (I apologise. I feel/am sorry for …)
- érzések kifejezése (I'm satisfied. I'm frightened. I'm embarrassed.)
- szükségesség kifejezése (It is necessary/unnecessary to …)
- dicséret, kritika kifejezése (Congratulations! I congratulate you on doing it.)
- javaslat és arra reagálás (I was wondering if you'd like to ... I recommend…. Yes, that would be excellent. That's a good idea, but…)
- információkérés (Could you please tell me when the next train leaves? You wouldn't know the time, would you?)
- egymást követő események leírása (Firstly, secondly, thirdly, later on, in the end,

eventually)
- beszédszándék jelzése beszélgetés közben (Can I interrupt you for a second? May I say something?)
- segítségkérés és arra reagálás (Could you do me a favour? Could you give/lend me a hand? Sure. No problem.)

Nyelvi elemek és struktúrák az angol, mint első idegen nyelvre a 11-12. évfolyamon (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- cselekvés, történés kifejezése jövő időben: future continuous, future perfect (I'll be cooking then. I'll have finished cooking by then.)
- jövőidejűség kifejezése a múltban: 'was/were going to', 'was/were about to', 'was/were to have' (I was going to help her. I was about to leave.)
- cselekvés, történés kifejezése múlt időben: past perfect continuous (I had been learning English for two years before I passed my exam.)
- feltételes mód kifejezése: third conditional, 'I wish', 'if only' (I would have done it if I had had the time. I wish you were here. If only he could have helped me.)
- függő beszéd: statements, questions, requests, offers, orders, reporting verbs (She threatened to leave me there. She asked me if she should leave. She asked me to take her home. She offered to take me home. She told me to take him home.)
- vonatkozó névmások / mellékmondatok: relative pronouns and clauses (She's a girl who can sing really well. I won't eat the banana which was on the floor.)
- közvetett kérdések: indirect questions (Could you tell me what the time is, please?)
- műveltetés kifejezése: causative (I have my hair cut every month.)
- igei vonzatok (gerunds and infinitives)
- szövegkohéziós elemek (in addition, furthermore, in fact, so as, since, although, even though, however…)
- inverzió: inversion (Not only did they listen to me, they also followed my orders. Never have I seen such a beautiful landscape.)
- képzők: negative prefixes (uneducated, impolite), adjective suffixes (dangerous, professional, hopeful) noun suffixes (teacher, bakery, difference)
- visszaható névmások: reflexive pronouns (myself, yourself, herself…)

Célnyelvi civilizáció

A kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet
A két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvének kiadásáról szóló 4/2013. (I. 11.) számú EMMI rendelet
4. melléklet - Kerettanterv a két tanítási nyelvű általános iskolai, középiskolai célnyelvi civilizáció tantárgy oktatásához alapján

9-10. évfolyam

Heti óraszám: 1
Éves óraszám: 36

9. évfolyam

Tematikai egység	Órakeret
1. A célnyelvi országok természetföldrajza	6 óra

2. A célnyelvi országok gazdasága	6 óra
3. A célnyelvi országok politikai berendezkedése	7 óra
4. A célnyelvi országok társadalmi viszonyai	7 óra
5. Hagyományok, szokások, életmód	6 óra
A Heti tanóra 10%-a számonkérésre fordítandó	4 óra

		Órakeret: 6 óra
1	**Tematikai egység / Fejlesztési cél**	**A célnyelvi országok természetföldrajza**
2	**Előzetes tudás**	A tanuló már rendelkezik a célnyelv országaira vonatkozó általános ismeretekkel (fekvés, főváros, folyók, éghajlat) az anyanyelvén és célnyelven is. Ismeri a topográfiai fogalmakat, tudja használni a hagyományos és az online térképeket. A nemzeti jelképeket ismeri.
3	**A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai**	A tanuló képes a célnyelvi országok földrajzi fekvésére, felszínére, felszínformáira, tájegységeire és legfontosabb vízrajzi jellemzőire vonatkozóan tájékozódni, információt gyűjteni és következtetéseket levonni leírásokból, statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból, hagyományos és online térképekből; tud a topográfiai fogalmakhoz tartalmi elemeket rendelni és természetföldrajzi, környezeti és társadalmi-gazdasági témákat feldolgozó tematikus térképeket összehasonlítani; következtet a földrajzi fekvésből, a természeti és éghajlati viszonyokból az élővilágra, a népességre, valamint a kultúra jellemzőire; ismeri az adott terület élővilágának legfontosabb jellemzőit; szabatosan, a szükséges szaknyelv felhasználásával mutatja be a célnyelv országainak alapvető természetföldrajzát digitális eszközök alkalmazásával is.
4	**Ismeretek / fejlesztési követelmények**	A célnyelvi országok földrajzi fekvésének, felszínének, felszínformáinak, tájegységeinek és legfontosabb vízrajzi jellemzőinek megismerése és kontúrtérképen történő elhelyezése. Az éghajlat és az időjárás változásának és a célnyelvi országok legjellemzőbb élővilágának ismerete – a többi tantárgyra is építve. Geopolitikai következmények felismerése, megfogalmazása, a közigazgatási régiók (autonómiák, tartományok, államok) azonosítása térkép segítségével. Nemzeti jelképek (zászlók, címerek) és szimbolikájuk értelmezése. Népességi adatok (lakosságszám, népsűrűség) elemzése térkép alapján. A népesség eloszlásának területi sajátosságai, ennek természeti, társadalmi, gazdasági okai és következményei; a bevándorlók szerepe az egyes célnyelvi országok népességének alakulásában, valamint a bevándorlás és a bevándorlás korlátozásának okai. A célnyelvi országok leghíresebb városainak, turisztikai központjainak, nevezetességeinek megismerése, bemutatása.
5	**Kulcsfogalmak / fogalmak**	Topográfia, nemzeti jelképek, felszíni formák, víztípusok, éghajlati és földrajzi övezetek, időjárási-éghajlati elemek, élővilág, a településtípusok.

		Órakeret: 6 óra
1	**Tematikai egység / Fejlesztési cél**	**A célnyelvi országok gazdasága**
2	**Előzetes tudás**	A tanuló már foglalkozott országok gazdaságával a Földrajz tantárgy keretében. Ismeri az alapvető gazdasági folyamatokat, jelenségeket.
3	**A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai**	A tanulóban kialakul az érdeklődés a célnyelvi országok gazdasági és pénzügyi helyzete iránt, és tud célnyelven információt gyűjteni a hagyományos és digitális médiumokban; a szükséges szaknyelv felhasználásával beszél a célnyelv országainak alapvető gazdasági ágairól, a célországok Magyarországgal fenntartott kapcsolatáról; összehasonlító elemzéseket végez statisztikai táblázatok, grafikonok, diagramok, folyamatábrák, térképek alapján.
4	**Ismeretek / fejlesztési követelmények**	A célnyelvi országok gazdasági adottságainak és jellemzőinek, főbb gazdasági ágazatainak, a világ társadalmi-gazdasági rendszerében betöltött szerepének, a magyar vonatkozásoknak a megismerése. Nemzetközi viszonylatban is híres termékek, márkák és a Magyarországon jelenlévő nagyvállalatok megismerése. A főbb szárazföldi, vasúti, vízi és légi közlekedési útvonalak, az egyes közlekedési ágak főbb sajátosságainak megismerése. A lakosság életszínvonalának megismerése. Önálló információszerzés és az információk értelmezése az aktuális és alapvető gazdasági kérdések területén.
5	**Kulcsfogalmak / fogalmak**	Gazdasági ágak, ágazatok, szektorok, nemzetgazdaság, közúti közlekedés, ökonómia és ökológia, fenntartható fejlődés, nemzetközi szervezetek, multinacionális vállalatok, infláció, GDP.

		Órakeret: 7 óra
1	**Tematikai egység / Fejlesztési cél**	**A célnyelvi országok politikai berendezkedése**
2	**Előzetes tudás**	A médiumokban már sok tanuló figyelemmel kíséri a bel- és külpolitikai híreket, ami jó kiindulási pontként szolgálhat a további tanulmányokhoz.
3	**A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai**	A tanuló képes gyűjtőmunkára a célnyelven, értelmezi a hagyományos és a digitális médiumok politikai híreit; összehasonlítja a célnyelvi országok és Magyarország politikai berendezkedését; bemutatja a célnyelv országainak politikai rendszerét, az alapvető emberi, szabadság- és állampolgári jogokat, kötelezettségeket.
4	**Ismeretek / fejlesztési követelmények**	A célnyelvi országok politikai berendezkedésének megismerése. Tájékozódás a célországok állam- és intézményrendszerének felépítéséről, a kormány- és az államfő hatásköréről. A jelentős politikai pártok a célországokban. A társadalmi, politikai, erkölcsi problémák felismerése, megfogalmazása. A civil szervezetek szerepe a társadalomban, a civil mozgalmak jelentősége a célországokban.

5	**Kulcsfogalmak / fogalmak**	Államformák, alkotmányosság, hatalmi ágak: a törvényhozó, végrehajtó és igazságszolgáltató hatalom, államfő, demokrácia, politikai intézményrendszer, társadalmi és politikai konfliktus, autonómia, szolidaritás, politikai és szociális jogok, a kisebbségi jogok, civil szféra.

		Órakeret: 7 óra
1	**Tematikai egység / Fejlesztési cél**	**A célnyelvi országok társadalmi viszonyai**
2	**Előzetes tudás**	A történelem és állampolgári ismeretek tanulása során a tanuló megismerte a társadalmi rétegek, nemzetiségek, kisebbségek fogalmát, hallhat a médiában az Európai Unió kisebbségi és bevándorlási problémáiról; célnyelvi tanulmányai során szerzett információt az oktatásról, játék- és dokumentumfilmekből, a hírekből értesülhet a nagyvárosok társadalmi problémáiról, a bűnözésről, a droghelyzetről.
3	**A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai**	A tanuló képes információt gyűjteni a társadalmi viszonyok és problémák bemutatására a különböző médiumok és képi források felhasználásával; ismeri a célnyelvi kultúra társadalmi berendezkedését; felismer társadalmi és erkölcsi problémákat, ezeket megfogalmazza; tud véleményt nyilvánítani társadalmi kérdésekben, képes logikusan és tárgyilagosan érvelni, az eltérő véleményeket meghallgatja, megérti; felismeri a kultúrák és értékrendek közötti különbségeket és összeveti azokat a saját kultúrájával és értékrendjével.
4	**Ismeretek / fejlesztési követelmények**	A célnyelvi országok társadalmi viszonyai, a különböző kultúrák, társadalmi rétegek, csoportok, eltérő kultúrák tanulmányozása. A célnyelvi országokban létező társadalmi rétegek, csoportok (öregek, fiatalok, gyerekek, nők, kisebbségek, bevándorlók) aktuális helyzetének, együttélési formáinak, civilizációs konfliktusainak, társadalmi feszültségeinek megismerése és helyzetük összehasonlítása, az eltérések, illetve párhuzamok keresése. A hazai és a célnyelvi országok oktatási rendszere közti különbségek és hasonlóságok feltárása, megértése. A tanulás, a tudás és a műveltség mai szerepének értelmezése személyes tapasztalatok és a médiából vett példák, valamint a történelemből tanultak alapján.
5	**Kulcsfogalmak / fogalmak**	Társadalom, osztály, réteg, csoport, a társadalmi együttélés szabályai, szokás, hagyomány, erkölcs, jog, illem, kisebbségek, bevándorlás, emberi alapjogok, a jogegyenlőség elve, a gyermekek jogai, diákjogok és kötelességek, egészség és társadalombiztosítás, munkanélküliség, élethosszig tartó tanulás, demográfia, demográfiai robbanás, elöregedés, túlnépesedés.

		Órakeret: 6 óra
1	**Tematikai egység / Fejlesztési cél**	**Hagyományok, szokások, életmód**

2	**Előzetes tudás**	A tanuló célnyelvi tanulmányainak köszönhetően ismeretekkel rendelkezik a célnyelvi civilizáció mindennapjairól, a társas együttélés szokásairól, a hagyományokról. Ezek kiegészülnek a médiából vett példákkal és saját tapasztalataival.
3	**A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai**	A tanuló képes a hírekből, audio(vizuális) anyagokból, fényképekről információt gyűjteni a célországokban élő emberek hétköznapjairól, szokásairól, életviteléről; felismeri a társadalmi, erkölcsi problémákat, összeveti ezeket a hasonló hazai problémákkal; a társadalmi érintkezés szabályai szerint viselkedik, megfelelően reagál az általánosan használt gesztusokra, tisztázza a számára esetleg ismeretlen gesztusok jelentését; életstratégiákról, jövőképekről beszélget különböző minták és példaképek alapján.
4	**Ismeretek / fejlesztési követelmények**	A célnyelvi országok családmodelljeinek elemzése, a családi szereposztás azonosítása. A gyermekek helyzetének, legfontosabb jogainak és kötelességeinek bemutatása a családban, ezek összevetése a hazai viszonyokkal. A célnyelvi országok nemzeti és családi ünnepeinek, népi hagyományainak, szokásainak megismerése. A célnyelvi országok hagyományos ételei, tipikus alapanyagok, régiók tipikus ételei. Étkezési szokások. A szabadidő eltöltése, a kulturált szórakozás, nyaralási és pihenési szokások bemutatása. A turizmus hatása a célnyelvi országokra. A vidéki és városi élet.
5	**Kulcsfogalmak / fogalmak**	Család, nagycsalád, háztartás, időbeosztás, állami és családi ünnepek, gyermeki jogok, kötelességek, elöregedés, egészséges életmód, urbanizáció, gasztronómia, gyorséttermek, kiegyensúlyozott táplálkozás, nemzeti ételek.

10. évfolyam

Tematikai egység	Órakeret
1. Környezetvédelem	8 óra
2. Tömegkommunikáció	8 óra
3. Sport	8 óra
4. Tudományok	8 óra
A Heti tanóra 10%-a számonkérésre fordítandó	4 óra

1	**Tematikai egység / Fejlesztési cél**	**Környezetvédelem Órakeret: 8 óra**
2	**Előzetes tudás**	A tanuló természettudományi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően ismeretekkel rendelkezik a környezetvédelemről, és célnyelvi tanulmányai révén ismeri a témához kapcsolódó alapszókincset is.
3	**A tematikai egység nevelési-**	A tanuló használja a hagyományos és digitális hírforrásokat ismeretszerzésre; rendszerezi az információkat;

	fejlesztési céljai	ismeri a környezetszennyezés fajtáit, okait és hatásait, valamint a környezetvédelem lehetőségeit és eredményeit, tud ezekről véleményt mondani; tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szakszókincs használatával érvelni a környezetszennyezéssel, a környezetvédelemmel kapcsolatos kérdésekben.
4	**Ismeretek / fejlesztési követelmények**	Az éghajlati változások és a hozzájuk kapcsolódó ártalmak (pl. üvegházhatás, felmelegedés) kialakulásának és folyamatának ismerete, a változások okainak értelmezése. A környezetszennyezés fajtáinak megismerése (pl. levegő-, talaj- és vízszennyezés). A környezetszennyezés hosszú távú következményeinek felismerése (pl. édesvíz hiánya, energiaforrások kimerülése, életlehetőségek megszűnése, migráció). A háztartási, ipari és veszélyes hulladék kezelése és újrahasznosítása a célnyelvi országokban és hazánkban. A hagyományos energiaforrások és a nukleáris energia előnyeinek és veszélyeinek ismerete, valamint az alternatív energiaforrások ismertetése (pl. megújuló energiaforrások). A célnyelvi országokban és hazánkban leggyakrabban előforduló környezeti katasztrófák ismerete (pl. árvíz, vízszennyezés). A célnyelvi országokban és hazánkban működő legfontosabb környezetvédelemmel foglalkozó szervezetek és tevékenységük megismerése (pl. Greenpeace, zöld mozgalmak).
5	**Kulcsfogalmak / fogalmak**	Környezetszennyezés, környezetvédelem, szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás, megújuló energiaforrások, erózió, urbanizáció, felelősségvállalás, ökológia, éghajlatváltozás, globális és regionális problémák, közlekedés.

		Órakeret: 8 óra
1	**Tematikai egység / Fejlesztési cél**	**Tömegkommunikáció, média**
2	**Előzetes tudás**	A tanuló célnyelvi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a tömegkommunikációs forrásokról.
3	**A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai**	A tanuló ismeri és használja a célnyelvi ország tömegkommunikációs csatornáit információgyűjtésre, az információkat rendszerezi és értelmezi; tud a tömegkommunikáció társadalmi hatásairól, pozitív és negatív aspektusairól; tud a megfelelő szókincs használatával véleményt megfogalmazni a médiával kapcsolatos kérdésekről; ismeri a sajtószabadság fogalmát a célnyelvi országokban és hazánkban.
4	**Ismeretek / fejlesztési követelmények**	A kereskedelmi és a közszolgálati médiumok. A célnyelvi országok egyes televíziós és rádióműsorainak megismerése, bemutatása. Tévézési szokások a célnyelvi országokban és hazánkban.

		A célnyelvi országok egyes nyomtatott sajtótermékeinek és néhány, a célnyelvi országokhoz kötődő internetes portálnak a megismerése és bemutatása. A média tömegformáló szerepének felismerése és értékelése. A tömegkommunikációs csatornákból szerzett információk mérlegelő kezelése, hitelességük ellenőrzése más források, pl. az internet segítségével. Az internet szerepe a tömegkommunikációban, az online források hatása a jövő tömegkommunikációjára. A reklámok, hirdetések értelmezése a célországok kultúrájának, társadalmi szokásainak ismeretében. Műsorkészítés, lapszerkesztés.
5	**Kulcsfogalmak / fogalmak**	Sajtó, sajtószabadság, cenzúra, nyomtatott, hangzó és digitális sajtótermékek, bulvársajtó, minőségi újságírás, internet, közszolgálati és kereskedelmi csatornák, reklámok, hirdetések, véleményformálás, manipuláció, média, tömegkommunikáció.

		Órakeret: 8 óra
1	**Tematikai egység / Fejlesztési cél**	**Sport**
2	**Előzetes tudás**	A tanuló élettapasztalatának és tanulmányainak köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a sportokról és az egészséges életmódról.
3	**A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai**	A tanuló ismeri és használja a tömegkommunikációs csatornákat a sportokkal, egészséges életmóddal kapcsolatos információk összegyűjtésére, rendszerezi és értelmezi ezeket az információkat; felismeri a sport pozitív élettani hatásait, valamint az élsport esetleges negatív hatásait, és tud ezekről véleményt mondani; tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szókincs használatával érvelni sportágakkal, sporteseményekkel, egészséges életmóddal kapcsolatos kérdésekben; tisztában van a sport múltbéli és jelenlegi szerepével a célnyelvi országokban és hazánkban.
4	**Ismeretek / fejlesztési követelmények**	Az egészséges életmód és a sportolás szerepe a mindennapi életben (szabadidősport, tömegsport) a célnyelvi országokban és hazánkban. A legjellegzetesebb sportágak a célnyelvi országokban és hazánkban. Sporthoz kötődő fogalmak ismerete (pl. fair play, versenyszellem, csapatszellem, veszíteni tudás képessége); a sport személyiségformáló szerepe. Az olimpiai eszme és az olimpiai játékok; a célnyelvi országok és hazánk legnagyobb sikerei az olimpiákon. A célnyelvi országokban és hazánkban megrendezett legjelentősebb sportesemények bemutatása. Néhány, a célnyelvi országokból és hazánkból származó sikeres sportoló, illetve csapat bemutatása. Új tendenciák a sportban; a küzdősportok és az extrém sportok elterjedése és ezek hatása. Az élsport negatív aspektusainak mérlegelő szemlélete (pl. durvaság, teljesítménynövelő szerek, a túlzott anyagi ellenérték romboló hatásai).

		A sportolók sztárrá válásának hatása az emberekre és a sportra (pl. reklámok, anyagi előnyök, divatteremtés).
5	**Kulcsfogalmak / fogalmak**	Szabadidősport, tömegsport, szabályok, élsport, csapatszellem, versenyszellem, fair play, győzelem, vereség, dopping, egyéni- és csapatsport, extrém sport, életvitel, egészséges életmód, helyes táplálkozás, sportsérülések, élettani hatások, szabályok, felszerelések, sportközvetítések.

		Órakeret: 8 óra
1	**Tematikai egység / Fejlesztési cél**	**Tudományok**
2	**Előzetes tudás**	A tanuló természettudományi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően ismerettel rendelkezik számos tudományos-technikai vívmányról és ezek mindennapi életre gyakorolt hatásáról.
3	**A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai**	A tanuló használja a hagyományos és a modern tömegkommunikációs eszközöket a tudományokkal kapcsolatos információgyűjtésre; felismeri a tudományos-technikai vívmányok fontosságát, tud megfelelő szókincs használatával beszélni az ezekhez kapcsolódó kérdésekről; ismeri a legfontosabb tudományos-technikai vívmányokat, a célnyelvi országok és hazánk néhány felfedezőjét, feltalálóját, tudósát.
4	**Ismeretek / fejlesztési követelmények**	Ismeretszerzés a tudomány fejlődéséről, hatásairól (pl. ipari forradalom, XX. századi technikai forradalom). A célnyelvi országok néhány kiemelkedő jelentőségű tudósának, feltalálójának megismerése és bemutatása. Logikus, érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása a modern technikai eszközök elterjedésének okairól, hatásáról, pozitív és negatív aspektusairól.
5	**Kulcsfogalmak / fogalmak**	Tudomány, technika, találmányok, vívmányok, űrkutatás, kozmológia, nukleáris fizika, orvostudomány, IKT, pszichológia, agykutatás, evolúció.

11-12. évfolyam
Heti óraszám: 2
11. évfolyam éves óraszáma: 72
12. évfolyam éves óraszáma: 64

11. évfolyam
Heti óraszám: 2
Éves óraszám: 72

Tematikai egységek	Órakeret
1. A célnyelvi országok gazdasága	13 óra
2. Acélnyelvi országok politikai berendezkedése	13 óra
3. A célnyelvi országok politikai viszonyai	13 óra
4. Hagyományok, szokások, életmód	13 óra
5. Környezetvédelem	13 óra

Heti tanóra 10%-a számonkérésre fordítandó	7 óra

		Órakeret: 13 óra
1	**Tematikai egység / Fejlesztési cél**	**A célnyelvi országok gazdasága**
2	**Előzetes tudás**	A tanuló már foglalkozott a célnyelv országainak gazdaságával az előző szakaszban a célnyelvi civilizáció, valamint a földrajz tantárgy keretében. Tisztában van az alapvető gazdasági folyamatokkal, jelenségekkel. Már jártasságot szerezett a világháló mérlegelő és körültekintő használatában.
3	**A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai**	A tanulóban kialakul az érdeklődés a célnyelvi országok gazdasági és pénzügyi helyzete iránt, és tud tájékozódni célnyelven a hagyományos és digitális médiumokban; szabatosan, a szükséges szaknyelv felhasználásával beszél a célnyelv országainak alapvető gazdasági ágairól, ezek szerepéről a világ társadalmi-gazdasági rendszerében, a célországok Magyarországgal fenntartott kapcsolatáról, valamint a fenntarthatóságról; rendelkezik mindennapi gyakorlati gazdasági és pénzügyi ismeretekkel, összehasonlító elemzéseket végez statisztikai táblázatok, grafikonok, diagramok, folyamatábrák, térképek alapján.
4	**Ismeretek / fejlesztési követelmények**	A célnyelvi országok gazdaságának a világ társadalmi-gazdasági rendszerében betöltött szerepe, a magyar vonatkozások, valamint a fenntartható gazdaság lehetőségeinek megismerése. A célnyelvi országokban való munkavállalás lehetőségei és a lehetséges kockázatok számbavétele. Mindennapi gyakorlati gazdasági és pénzügyi ismeretek (fizetőeszköz, számlanyitás, bankrendszer, adózás). A célországok kapcsolatának megismerése a nemzetközi gazdasági szervezetekkel (IMF, Világbank, WTO, Európai Unió), e kapcsolatok bemutatása. A tőke és a munkaerő-mobilitás előnyeinek, hátrányainak számbavétele. A fogyasztóvédelem, a fogyasztói kifogások orvoslási lehetőségeinek megismerése. Néhány összefüggés felismerése az életszínvonal, a globális problémák és a fenntarthatóság között. Önálló információszerzés és az információk értelmezése, az ismeretlen nyelvi elemek jelentésének kikövetkeztetése, a különböző típusú hírforrások összevetése az aktuális és alapvető gazdasági kérdések területén.
5	**Kulcsfogalmak / fogalmak**	Gazdasági ágak, ágazatok, szektorok, globalizáció, integráció, regionális folyamatok, nemzetgazdaság, közúti közlekedés, ökonómia és ökológia, fenntartható fejlődés, nemzetközi szervezetek, multinacionális vállalatok, a pénz világa, adók, euróövezet, euróválság, infláció, GDP, IMF, Világbank, WTO.

		Órakeret: 13 óra
1	**Tematikai egység / Fejlesztési cél**	**A célnyelvi országok politikai berendezkedése**
2	**Előzetes tudás**	A történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek tantárgy keretében a tanuló foglalkozott már a politikai felépítmények különböző rendszereivel. A célnyelvi civilizáció tantárgy előző szakaszában megismerte a célnyelvi országok alapvető jellemzőit. A médiumokban már egyre több tanuló figyelemmel kíséri a bel- és külpolitikai híreket.
3	**A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai**	A tanuló képes önálló gyűjtőmunkára a célnyelven, tárgyilagosan értelmezi a hagyományos és a digitális médiumok politikai híreit, elfogulatlan véleményt alkot; a szükséges szaknyelv használatával bemutatja a célnyelv országainak politikai rendszerét, az alapvető emberi, szabadság- és állampolgári jogokat, kötelezettségeket, a demokratikus gondolkodásmód jellemzőit.
4	**Ismeretek / fejlesztési követelmények**	A célországok és Magyarország választási rendszerének sajátosságai, ezek összevetése. A jelentős politikai pártok szerepe a célországokban, a tevékenységüket meghatározó jogrend. A társadalmi, politikai, erkölcsi problémák felismerése, megfogalmazása, lehetséges javaslatok a konfliktusok elrendezésére. Politikai események elemzése és értelmezése segítséggel és önállóan, következtetések levonása.
5	**Kulcsfogalmak / fogalmak**	Államformák, politikai és választási rendszerek, alkotmányosság, hatalmi ágak: a törvényhozó, végrehajtó és igazságszolgáltató hatalom, államfő, demokrácia, politikai intézményrendszer, társadalmi és politikai konfliktus, autonómia, szolidaritás, politikai és szociális jogok, a kisebbségi jogok, civil szféra.

		Órakeret: 13 óra
1	**Tematikai egység / Fejlesztési cél**	**A célnyelvi országok társadalmi viszonyai**
2	**Előzetes tudás**	A történelem, az állampolgári és a társadalmi ismeretek tanulása során a tanuló megismerte a társadalmi rétegek, nemzetiségek, kisebbségek fogalmát és jellemzőit. A célnyelvi civilizáció tantárgy előző szakaszában megismerte a célnyelvi országok társadalmainak főbb jellemzőit. A médiából ismeri az Európai Unió kisebbségi és bevándorlási problémáit, játék- és dokumentumfilmekből, a hírekből nap mint nap értesülhet a nagyvárosok társadalmi problémáiról, a bűnözésről, a droghelyzetről.
3	**A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai**	A tanuló képes önállóan információt gyűjteni a társadalmi viszonyok és problémák bemutatására a különböző médiumok, kortárs szépirodalmi és képzőművészeti alkotások, filmek és képi források felhasználásával; ismeri a célnyelvi kultúra társadalmi és szociális intézményrendszerét; felismer társadalmi és erkölcsi problémákat, ezeket megfogalmazza, mérlegeli a segítségnyújtás lehetőségeit és megoldást javasol;

		tud elfogulatlan véleményt nyilvánítani társadalmi kérdésekben, képes logikusan és tárgyilagosan érvelni, az eltérő véleményeket meghallgatja, megérti; felismeri a kultúrák és értékrendek közötti különbségeket és összeveti azokat a saját kultúrájával és értékrendjével.
4	**Ismeretek / fejlesztési követelmények**	A célnyelvi országok társadalmi viszonyainak tanulmányozása, problémák feltárása, megoldáskeresés a feszültségek oldására. A munka világának bemutatása (pályaválasztás, munkavállalás, a célországba irányuló munkaközvetítés, munkanélküliség kérdései, érdekképviseletek); munkaerő-piaci információk gyűjtése, a célnyelvi országok munkaerő-piaci lehetőségeinek feltérképezése (pl. állások és elvárások). Egészségügyi, társadalombiztosítási ismeretek a célországokról. Leggyakoribb civilizációs és környezeti ártalmak, mentálhigiénés problémák felismerése. A vallás és az egyházak szerepének megértése a társadalomban. A társadalmat érintő alapvető globális problémák tudatosítása (pl. bűnözés, droghelyzet), és a segítségnyújtás lehetőségeinek feltárása. A célnyelvi dialektusok ismerete, szerepe a nyelvhasználatban, néhány példa említése.
5	**Kulcsfogalmak / fogalmak**	Társadalom, osztály, réteg, csoport, a társadalmi együttélés szabályai, szokás, erkölcs, jog, kisebbségek, bevándorlás, emberi alapjogok, a jogegyenlőség elve, jogorvoslat, büntetés, a büntetőeljárás szereplői és főbb szakaszai, segítségkérés lehetőségei, pályaválasztás, munkába lépés, önéletrajz, motivációs levél, állásinterjú, munkavállalói stratégia, munkaerőpiac, munkaadók, munkavállalók, munkajog, munkaszerződés, munkaidő, munkabér, adózás, egészség- és társadalombiztosítás, munkanélküliség, élethosszig tartó tanulás, demográfia, demográfiai robbanás, elöregedés, túlnépesedés, történelmi vallások és új keletű vallási közösségek.

		Órakeret: 13 óra
1	**Tematikai egység / Fejlesztési cél**	**Hagyományok, szokások, életmód**
2	**Előzetes tudás**	A tanuló célnyelvi ás célnyelvi civilizációs tanulmányainak köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a célnyelvi civilizáció mindennapjairól, a társas együttélés szokásairól, a hagyományokról. Ezek kiegészülnek a médiából vett példákkal és saját tapasztalataival.
3	**A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai**	A tanuló képes a hírekből, szépirodalmi és képzőművészeti alkotásokból, filmekből és fényképekből információt gyűjteni a célországokban élő emberek hétköznapjairól, szokásairól, gondolkodásmódjáról, életviteléről; felismeri a társadalmi, politikai, erkölcsi problémákat, összeveti ezeket a hasonló hazai problémákkal, és megoldási javaslatokat tesz; a társadalmi érintkezés és üzleti etikett szabályai szerint viselkedik, megfelelően reagál a különböző társadalmi rétegekben használt gesztusokra, tisztázza a számára esetleg ismeretlen gesztusok jelentését; életstratégiákról, jövőképekről beszélget különböző minták és példaképek alapján.

4	**Ismeretek / fejlesztési követelmények**	A gyermekek helyzetének bemutatása a társadalomban, ezek összevetése a hazai viszonyokkal, valamint a gyermekvállalással és a gyermekneveléssel kapcsolatos közvélekedés megismerése. A célnyelvi országok tradicionális és modern konyhaművészetének tanulmányozása; az életmód változásának hatása a modern konyhára. A kultúrára jellemző gondolkodásmód, ideálok, értékek feltárása, a célnyelvi országokban elvárt magatartásformák megismerése, gyakorlása. A városiasodás és az életminőség alakulásának bemutatása.
5	**Kulcsfogalmak / fogalmak**	Család, családtervezés, „szingli”, nagycsalád, háztartás, időbeosztás, állami és családi ünnepek, gyermeki jogok, kötelességek, esélyteremtés, elöregedés, egészséges életmód, fogyatékkal élők, életminőség, urbanizáció, gasztronómia, gyorséttermek, kiegyensúlyozott táplálkozás.

		Órakeret: 13 óra
1	**Tematikai egység / Fejlesztési cél**	**Környezetvédelem**
2	**Előzetes tudás**	A tanuló természettudományi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a környezetvédelemről, és célnyelvi, valamint célnyelvi civilizációs tanulmányai révén ismeri a témához kapcsolódó alapszókincset is.
3	**A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai**	A tanuló használja a hagyományos és digitális hírforrásokat önálló ismeretszerzésre; rendszerezi és értelmezi az információkat; ismeri a környezetszennyezés fajtáit, okait és hatásait, valamint a környezetvédelem lehetőségeit és eredményeit, tud ezekről véleményt mondani; tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szakszókincs használatával érvelni a környezetszennyezéssel, a környezetvédelemmel, a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos kérdésekben.
4	**Ismeretek / fejlesztési követelmények**	A környezetszennyezés fajtái, az éghajlati változások ismerete, a változások okainak értelmezése. A hosszú távú következmények felismerése. Hulladékkezelés. Energiaforrások. Környezetvédelmi szervezetek. Környezetvédelem. Ökológiai szemlélet és felelősségvállalás a mindennapi életben, a környezettudatos magatartás fontosságának felismerése (pl. szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás). A fogyasztói társadalom és az urbanizáció új jelenségeinek felismerése, érvelés ezek mellett vagy ellen (pl. környezetkímélő közlekedés, túlfogyasztás). A célnyelvi országok és hazánk törekvései a környezeti károk enyhítésére és a fenntartható fejlődés megteremtésére; ezek eredményei és kudarcai. A genetika legújabb eredményei és ezek veszélyei (pl. génmódosított élelmiszerek); az alkalmazás dilemmái.
5	**Kulcsfogalmak / fogalmak**	Környezetszennyezés, környezetvédelem, szelektív hulladékgyűjtés, hulladékkezelés, újrahasznosítás, megújuló energiaforrások, erózió,

		urbanizáció, felelősségvállalás, ökológia, éghajlatváltozás, globális és regionális problémák, közlekedés, génmanipuláció.

12. évfolyam

Heti óraszám: 2
Éves óraszám: 62

Tematikai egység	Órakeret
1. Tömegkommunikáció, média	16 óra
2. Irodalom, történelem, művészetek	16 óra
3. Tudományok	16 óra
Heti tanóra 10%-a számonkérésre fordítandó	6 óra
Rendszerező ismétlés az érettségire	8 óra

		Órakeret: 16 óra
1	**Tematikai egység / Fejlesztési cél**	**Tömegkommunikáció, média**
2	**Előzetes tudás**	A tanuló célnyelvi és célnyelvi civilizációs tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a tömegkommunikációs forrásokról, a média szerepéről és a mindennapi életre gyakorolt hatásairól.
3	**A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai**	A tanuló ismeri és használja a célnyelvi ország tömegkommunikációs csatornáit önálló információgyűjtésre, az információkat rendszerezi és értelmezi; képes a tömegkommunikáció társadalmi hatásait, pozitív és negatív aspektusait felismerni, és ezekről véleményt mond; tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szókincs használatával érvelni a médiával kapcsolatos kérdésekről; tisztában van a sajtószabadság fogalmával, szerepével a célnyelvi országok és hazánk múltjában és napjainkban.
4	**Ismeretek / fejlesztési követelmények**	A kereskedelmi TV-csatornák, a hírcsatornák és a közszolgálati TV helyzete, szerepe és feladata a célnyelvi országokban és hazánkban. A média tömegformáló szerepének felismerése és értékelése; önálló véleményalkotás példákkal és érvekkel alátámasztva. A tömegkommunikációs csatornákból szerzett információk mérlegelő kezelése, hitelességük ellenőrzése más források, pl. az internet segítségével. A reklámok etikusságának vizsgálata. A tömegkommunikációra és médiára vonatkozó törvények és a sajtószabadság fogalmának megbeszélése. A sajtó politikai függetlensége és a sajtószabadság megvalósulása, a sajtószabadság és a média szerepének összehasonlítása a célnyelvi országok és hazánk viszonylatában a különböző történelmi korokban. Logikus, érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása a sajtó teljes szabadsága mellett vagy ellen.

5	**Kulcsfogalmak / fogalmak**	Sajtó, sajtószabadság, cenzúra, nyomtatott, hangzó és digitális sajtótermékek, bulvársajtó, minőségi újságírás, felelősségteljes tájékoztatás/tájékozódás, internet, közszolgálati és kereskedelmi csatornák, reklámok, hirdetések, véleményformálás, manipuláció, média, tömegkommunikáció.

		Órakeret: 16 óra
1	**Tematikai egység / Fejlesztési cél**	**Irodalom, történelem, művészetek**
2	**Előzetes tudás**	A tanuló célnyelvi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően számos ismerettel rendelkezik a történelemről, irodalomról, képző- és előadó-művészetekről és ezek szerepéről a mindennapi életben.
3	**A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai**	A tanuló használja a tömegkommunikációs eszközöket információgyűjtésre és általános műveltségének szélesítésére; tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szókincs használatával beszélni az általános műveltséghez tartozó témákhoz kapcsolódó kérdésekről; tisztában van az általános műveltséghez tartozó témákkal, és ismeri a célnyelvi országok és hazánk kiemelkedő művészeit, tudósait.
4	**Ismeretek / fejlesztési követelmények**	A legfontosabb történelmi korszakok megnevezése, és az ezekhez kapcsolódó művészeti stílusok azonosítása; a történelem és művészetek kapcsolódási pontjai (pl. középkor: román és gótikus stílus). A célnyelvi országok néhány kiemelkedő jelentőségű klasszikus és kortárs szerzőjének, képző- és előadóművészének, történelmi személyiségének megismerése és bemutatása. A célnyelvi országok néhány kiemelkedő irodalmi és filmművészeti alkotásának megismerése, értelmezése, az alkotók bemutatása. Irodalmi és filmművészeti alkotások olvasása/megtekintése célnyelven; drámarészletek előadása célnyelven. A célnyelvi országok legfontosabb történelmi eseményeinek, történelmi személyiségeinek megismerése és bemutatása. A célnyelvi országokra jellemző építészeti, képzőművészeti stílusok ismerete és néhány kiemelkedő fontosságú épület, műalkotás jellemzőinek bemutatása. A célnyelvi országok néhány kiemelkedő fontosságú múzeumának, színházának megismerése és bemutatása; lehetőség szerint színházi előadások megtekintése célnyelven. A tömegkommunikáció fejlődésének hatása a kultúra közvetítésére és népszerűsítésére a célnyelvi országokban és hazánkban. A kulturális élet és a kultúra intézményei, eseményei, szerepe a célnyelvi országokban és hazánkban. Logikus, érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása történelmi eseményekről, művészeti alkotásokról és tudományos témákról.
5	**Kulcsfogalmak / fogalmak**	Irodalom, műfajok, műelemzés, zenei műfajok, hangszerek, történelmi korszakok, események, építészeti stílusok, képzőművészet: festészet, grafika, szobrászat, építészet, fotóművészet; előadó-művészet: zene, filmművészet, színházművészet, tánc, klasszikus és kortárs művészek.

		Órakeret: 16 óra
1	**Tematikai egység / Fejlesztési cél**	**Tudományok**
2	**Előzetes tudás**	A tanuló természettudományi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a tudományos-technikai vívmányokról és ezek mindennapi életre gyakorolt hatásáról. A célnyelvi civilizáció első szakaszában átfogó képet szerzett a célnyelvi országok technikai és tudományos vívmányairól.
3	**A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai**	A tanuló használja a hagyományos és a modern tömegkommunikációs eszközöket a tudományokkal kapcsolatos önálló információgyűjtésre; felismeri a tudományos-technikai vívmányok pozitív és negatív társadalmi szerepét, tud érvekkel alátámasztva, megfelelő szókincs használatával beszélni az ezekhez kapcsolódó kérdésekről; tisztában van a legfontosabb tudományos-technikai vívmányok céljával, hatásával.
4	**Ismeretek / fejlesztési követelmények**	Az emberiség történetének legfontosabb, új korszakot nyitó, a célnyelvi országokhoz és hazánkhoz kötődő találmányainak, vívmányainak megismerése és bemutatása (pl. penicillin, gravitáció, elektromosság, műtéti technikák). Tudományetikai kérdések megvitatása, pl. tanulói felvetések vagy aktuális hírek alapján. Logikus, érvekkel alátámasztott vélemények/ellenvélemények megfogalmazása, viták összefoglalása.
5	**Kulcsfogalmak / fogalmak**	Tudomány, technika, találmányok, vívmányok, űrkutatás, kozmológia, nukleáris fizika, orvostudomány, IKT, genetika, klónozás, pszichológia, agykutatás, etológia, evolúció.

	Q	R
1	**A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén**	A tanuló szabatosan, a szükséges szaknyelv felhasználásával, esetenként digitális eszközök alkalmazásával is be tudja mutatni a tanulmányai során feldolgozott témákat. Ismeri a célnyelvi országok földrajzi fekvését, felszínformáit, tájegységeit és legfontosabb vízrajzi jellemzőit. Érti a célnyelvi országok gazdasági folyamatait, látja a világ társadalmi-gazdasági rendszerében betöltött szerepüket. Járatos a célnyelvi országok politikai rendszerében, össze tudja hasonlítani azokat a magyar politikai berendezkedéssel. Tisztában van a célnyelvi országok társadalmi viszonyaival, a leggyakoribb szociális problémákkal, és képes javaslatokat tenni a feszültségek oldására. Tájékozott a célországokban élő emberek hétköznapjairól, szokásairól, gondolkodásmódjáról, életviteléről. Nyitottá és elfogadóvá válik más kultúrákkal szemben, megérti azok sajátosságait. Érti a környezetszennyezés következményeit és a fenntartható fejlődés fontosságát. Magabiztosan használja a célnyelvi ország tömegkommunikációs csatornáit az információgyűjtésben, képes az információk rendszerezésére és mérlegelő értelmezésére.

		Tájékozott a célnyelvi országok legjellegzetesebb sportágai és sporteseményei területén. Ismer a célnyelvi kultúrákból néhány kiemelkedő jelentőségű műalkotást és tudományos-technikai vívmányt, valamint azok alkotóit. Képes hazáját sokoldalúan bemutatni a célnyelven.

Magyar nyelv és irodalom 9-10. évfolyam (gimnázium)

Magyar nyelv és irodalom óraszámok bontása

Évfolyam	Heti óraszám (Ny/ I)	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
9. évf.	3 (1 / 2)	108 (36 / 72)	36 / 67	0 / 5	0 / 0	0 / 0
10. évf.	4 (1 / 3)	144 (36 / 108)	32 / 103	4 / 5	0 / 0	0 / 0

Kerettantervi óraszámok témakörönként – Magyar nyelv

Tematikai egység	Órakeret
5. Kommunikáció – fogalma, eszközei, típusai, zavarai; digitális kommunikáció	11 óra
6. A nyelvi rendszer; a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és az idegen nyelvek	18 óra
7. A szöveg fogalma, típusai; a szövegkohézió, a szövegkompozíció; szövegfajták; szövegértés, szövegalkotás	13 óra
8. Stilisztika – stílusrétegek, stílushatás, stíluseszközök, szóképek, alakzatok	12 óra
Szabadon felhasználható órák – az intézmény saját döntése alapján, felzárkóztatásra, elmélyítésre, tehetséggondozásra évfolyamonként 7-7 óra	14 óra
Kötelező összesen:	**68 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	1	36	36	0	0
10. évf.	1	36	32	4	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
35. Kommunikáció – fogalma, eszközei, típusai,	***11***	11	0	0	**11**	0	0	0	**0**

zavarai; digitális kommunikáció									
36. A nyelvi rendszer; a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és az idegen nyelvek	***18***	18	0	0	**18**	0	0	0	**0**
37. A szöveg fogalma, típusai; a szövegkohézió, a szövegkompozíció; szövegfajták; szövegértés, szövegalkotás	***13***	0	0	0	**0**	13	2	0	**15**
38. Stilisztika – stílusrétegek, stílushatás, stíluseszközök, szóképek, alakzatok	***12***	0	0	0	**0**	12	2	0	**14**
Szabadon felhasználható órák – az intézmény saját döntése alapján, felzárkóztatásra, elmélyítésre, tehetséggondozásra évfolyamonként 7-7 óra	***14***	7	0	0	**7**	7	0	0	**7**
Összesen	***68***	36	0	0	**36**	32	4	0	**36**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (36 óra)

Tematikai egység	**Kommunikáció – fogalma, eszközei, típusai, zavarai; digitális kommunikáció**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A nyelv zenei kifejezőeszközeinek alkalmazása – Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása – A kommunikáció tényezői – A kommunikációs célok és funkciók – A kommunikáció jelei – A digitális kommunikáció jellemzői, szövegtípusai – A kommunikációs kapcsolat illemszabályai – A hivatalos élet színtereinek szövegtípusai: levél, kérvény, önéletrajz, motivációs levél, beadvány, nyilatkozat, meghatalmazás, egyszerű szerződés	– A nyelvhasználati és a kommunikációs készség fejlesztése – A kommunikáció jellemzőinek tudatosítása, hatékony alkalmazásának fejlesztése – A hallás utáni és a szóbeli szövegértési készség fejlesztése – Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása – Aktív részvétel különböző kommunikációs helyzetekben – Az önálló véleményalkotás, az önreflexió fejlesztése	
Fogalmak	kommunikáció, kommunikációs tényező (adó, vevő, kód, csatorna, üzenet, kapcsolat, kontextus, a világról való tudás); kommunikációs cél és funkció	

	(tájékoztató, felhívó, kifejező, metanyelvi, esztétikai finkció, kapcsolatfelvétel, -fenntartás, -zárás), nem nyelvi jel (tekintet, mimika, gesztus, testtartás, térköz, emblémák); digitális kommunikáció jellemzői, szövegtípusai, a hivatalos élet színtereinek szövegtípusai: levél, kérvény, önéletrajz, motivációs levél, beadvány, nyilatkozat, meghatalmazás, egyszerű szerződés, önéletrajz stb.

Tematikai egység	**A nyelvi rendszer; a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és az idegen nyelvek**	**Órakeret 18 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A nyelvi szintek, a nyelv alkotóelemei – A szavak és osztályozásuk – A szavak jelentésbeli és pragmatikai szerepe a kommunikációban – A szószerkezetek – A mondatrészek – A mondatok csoportosítása – Szórend és jelentés – Nyelvi játékok, kreatív feladatok digitális programok használatával is	– A nyelv szerkezeti egységeinek és azok funkcióinak tudatosítása – A nyelvi elemzőkészség fejlesztése – Nyomtatott és digitális helyesírási segédletek használatának gyakorlása – Kreatív nyelvi fejlesztés	
Fogalmak	nyelvi szintek; a szó alkotóelemei (hang, fonéma, morféma); a szavak osztályozása, osztályozási szempontjai; szószerkezet (szintagma): alárendelő, mellérendelő szintagma; mondatrészek: alany, állítmány, tárgy, határozó, jelző; vonzatok; mondat, a mondat szerkesztettsége, mondatfajta; egyszerű mondat, összetett mondat; szórend és jelentés összefüggései	

Tematikai egység	**Szabadon felhasználható órák – az intézmény saját döntése alapján, felzárkóztatásra, elmélyítésre, tehetséggondozásra**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- felzárkóztatás - elmélyítés - tehetséggondozás - számonkérés	
Fogalmak		

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (32 óra)

Tematikai egység	**A szöveg fogalma, típusai; a szövegkohézió, a szövegkompozíció; szövegfajták; szövegértés, szövegalkotás**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A szövegszervező erők megismertetése és alkalmazása a gyakorlatban	– A szövegről való tudás és gyakorlati alkalmazásának fejlesztése – A szövegelemző képességek fejlesztése	

– A szöveg fogalma, jellemzői – A szöveg főbb megjelenési formái, típusai, műfajai, korának és összetettségének jellemzői – A szöveg szerkezete: a szöveg és a mondat viszonya, szövegegységek – A szövegértelem összetevői: pragmatikai, jelentésbeli és nyelvtani szintje – Szövegköziség, az internetes szövegek jellemzői – Szövegek összefüggése, értelemhálózata; intertextualitás – Helyesírási szótárak használatának tudatosítása – A szövegolvasási típusok és szövegértési stratégiák – Szövegtípusok: digitális és hagyományos, folyamatos és nem folyamatos – Összefüggő szóbeli szöveg: felelet, kiselőadás, hozzászólás, felszólalás – A magánélet színtereinek szövegtípusai: levél, köszöntő stb. – Az esszé	– A szóbeli és az írásbeli szövegértés és szövegalkotás fejlesztése – A helyesírási készség fejlesztése
Fogalmak	szöveg, szövegösszefüggés, beszédhelyzet; szövegmondat, bekezdés, tömb, szakasz; szövegkohézió (témahálózat, téma-réma, szövegtopik, szövegfókusz, kulcsszó, cím); szövegpragmatika (szövegvilág, nézőpont, fogalmi séma, tudáskeret, forgatókönyv); nyelvtani (szintaktikai) tényező (kötőszó, névmás, névelő, határozószó, előre- és visszautalás, deixis, egyeztetés); intertextualitás, összefüggő szóbeli szövegek: előadás, megbeszélés, vita; a magánélet színtereinek szövegtípusai: levél, köszöntő stb.; esszé

Tematikai egység	**Stilisztika – stílusrétegek, stílushatás, stíluseszközök, szóképek, alakzatok**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Az alakzatok és a szóképek hatásának, szerepének vizsgálata szövegelemzéskor – A stílus, a stilisztika, a stílustípusok – A stílusérték – A stílushatás	– Szótárhasználat fejlesztése – A stílus szerepének tudatosítása – A stiláris különbségek felfedeztetése – A hangalak és jelentés viszonyának felismertetése – A mondat- és szövegjelentést meghatározó tényezők felismertetése, tudatosítása	

– Stílusgyakorlatok – A hangalak és jelentés viszonyának felismertetése – Értelmezési gyakorlatok különböző beszédhelyzetekben – A mindennapi kommunikáció gyakori metaforikus kifejezéseinek és használati körének megfigyelése, értelmezése – A jel és a nyelvi jel fogalma, összetevői – A jel és a jelentés összefüggése, jelentéselemek – A hangalak és a jelentés viszonya, jelentésmező – Motivált és motiválatlan jelentés – A metaforikus kifejezések szerkezete, jellemző típusai, használatuk – A mondat- és szövegjelentés	– A magyar szórend megváltozása és az üzenet jelentésváltozása közötti összefüggés tudatosítása
Fogalmak	stílus, stilisztika, stílustípus (bizalmas, közömbös, választékos stb.); stílusérték (alkalmi és állandó); stílusréteg (társalgási, tudományos, publicisztikai, hivatalos, szónoki, irodalmi); stílushatás; néhány gyakoribb szókép és alakzat köznyelvi és irodalmi példákban, jelentésszerkezet, jelentéselem, jelentésmező, jelhasználati szabály; denotatív, konnotatív jelentés; metaforikus jelentés; motivált és motiválatlan szó, hangutánzó, hangulatfestő szó; egyjelentésű, többjelentésű szó, azonos alakú szó, rokon értelmű szó, hasonló alakú szópár, ellentétes jelentés

Tematikai egység	**Szabadon felhasználható órák**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- felzárkóztatás - elmélyítés - tehetséggondozás - számonkérés	
Fogalmak		

Szabadon felhasználható (4 óra)

Tematikai egység	**A szöveg fogalma, típusai; a szövegkohézió, a szövegkompozíció; szövegfajták; szövegértés, szövegalkotás**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	szövegértési, szövegalkotási feladatok az érettségi tükrében	
Fogalmak		

Tematikai egység	Stilisztika – stílusrétegek, stílushatás, stíluseszközök, szóképek, alakzatok	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Stíluskavalkád – zene, képzőművészet, divat stb.	ismeretterjesztés az interdiszciplinaritás tükrében	
Fogalmak		

Kerettantervi óraszámok témakörönként - Irodalom

Tematikai egység	Órakeret
12. Bevezetés az irodalomba – művészet, irodalom	4 óra
13. Az irodalom ősi formái. Mágia, mítosz, mitológia	8 óra
14. A görög irodalom	11 óra
15. A római irodalom	4 óra
16. A Biblia mint kulturális kód	12 óra
17. A középkor irodalma	11 óra
18. A reneszánsz irodalma	16 óra
19. A barokk és a rokokó	7 óra
20. A felvilágosodás irodalma	28 óra
21. A romantika irodalma	9 óra
22. A magyar romantika irodalma	26 óra
Szabadon felhasználható órák (órakeret maximum 20%-a) az intézmény saját döntése alapján, felzárkóztatásra, elmélyítésre, tehetséggondozásra, illetve a tanár által választott alkotók, művek tanítására évfolyamonként 10-10 óra	34 óra
Kötelező összesen:	**170 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	2	72	67	5	0
10. évf.	3	108	103	5	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**

5. Bevezetés az irodalomba – művészet, irodalom	***4***	4	0	0	**4**	0	0	0	**0**
6. Az irodalom ősi formái. Mágia, mítosz, mitológia	***8***	8	0	0	**8**	0	0	0	**0**
7. A görög irodalom	***11***	11	3	0	**14**	0	0	0	**0**
8. A római irodalom	***4***	4	0	0	**4**	0	0	0	**0**
39. A Biblia mint kulturális kód	***12***	12	2	0	**14**	0	0	0	**0**
40. A középkor irodalma	***11***	11	0	0	**11**	0	0	0	**0**
41. A reneszánsz irodalma	***16***	0	0	0	**0**	16	3	0	**19**
42. A barokk és a rokokó	***7***	0	0	0	**0**	7	0	0	**7**
43. A felvilágosodás irodalma	***28***	0	0	0	**0**	28	2	0	**30**
44. A romantika irodalma	***9***	0	0	0	**0**	9	0	0	**9**
45. A magyar romantika irodalma	***26***	0	0	0	**0**	26	0	0	**26**
Szabadon felhasználható órák (órakeret maximum 20%-a) **az intézmény saját döntése alapján, felzárkóztatásra, elmélyítésre, tehetséggondozásra, illetve a tanár által választott alkotók, művek tanítására évfolyamonként 10-10 óra**	***34***	17	0	0	**17**	17	0	0	**17**
Összesen	***170***	67	5	0	**72**	103	5	0	**108**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (67 óra)

Tematikai egység	**Bevezetés az irodalomba – művészet, irodalom**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az irodalom és hatása Szerzők, művek párbeszéde Népszerű irodalom; az irodalom határterületei Műnemi-műfaji rendszer	– Változatos lírai, kisprózai alkotások, szövegrészletek olvasása, közös értelmezése – Szerző, előadó, terjesztő és befogadó változó viszonyrendszere: a művészetben való részvétel lehetőségei – Nyelv és nyelviség az irodalomban: a képi és a hangzó nyelv, szóképek és retorikai alakzatok a hétköznapi és az irodalmi kommunikációban	
Fogalmak	művészet, szépirodalom, szórakoztató irodalom, irodalmi kommunikáció; szerző, alkotó, terjesztő, másoló, előadó, befogadó; befogadás, értelmezés, műnem, epika, líra, dráma, műfaj, monda, elbeszélés, regény, elbeszélő költemény, dal, himnusz, óda, elégia, metafora, hasonlat, költői megformáltság, történet, elbeszélés, lírai én, narrátor, beszélő, dialógus, monológ	

Tematikai egység	Az irodalom ősi formái. Mágia, mítosz, mitológia	Órakeret 8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az ősi magyar hitvilág A görög mitológia Egyéb teremtésmítosz	– A mítoszok kulturális jelentőségének megértése – Hősök és archetípusok a kortárs kultúrában, pl. populáris filmen, videojátékban vagy képregényben – Mítosz- és hőstípusok megkülönböztetése, felismerése. Mítoszok, mondák és népmesék – Az archaikus, mitikus világkép és a kortárs világkép viszonyának mérlegelése – Az alapvető emberi magatartásformák felismerése és azonosítása a mitológiai történetekben és eposzokban – A vándormotívumok felismerése pl. vízözön, örök élet utáni vágy – Irodalmi alapformák, műfajok és motívumok megismerése – A történetmesélés formáinak elemzése, az elbeszélői nézőpontok és a narratív struktúra szerepének felismerése – A görög kultúra máig tartó hatásának felismerése: pl. archetipikus helyzetek, mitológiai és irodalmi adaptációk, intertextualitás; mai magyar szókincs.	
Fogalmak	szóbeliség, írásbeliség, sámánizmus, regös, mágus, jokulátor, táltos, világfa, antikvitás, mítosz, mitológia eredetmítosz, archaikus világ, archetípus	

Tematikai egység	A görög irodalom	Órakeret 11 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az epika születése A görög líra, az időmértékes verselés A görög dráma	– A műelemző képesség fejlesztése, a hősök jellemzése, magatartásuk, konfliktusaik megértése – Magatartásformák, konfliktusok, értékek felismerése, szembesítése, a drámai művekben felvetett erkölcsi problémák megértése, mérlegelése – Drámai helyzetek és dramaturgiai eszközök megértése drámajátékon keresztül, részvétel drámai jelenet kidolgozásában és előadásában – A tragikum és a komikum műfajformáló minőségének megértése – Különféle magatartásformák, konfliktusok, értékek és hibák (harmónia, mértéktartás,) felismerése; ezek elemzésével, értékelésével erkölcsi érzék fejlesztése.	
Fogalmak	eposz, eposzi konvenciók: propozíció, invokáció, enumeráció, in medias res, deus ex machina, hexameter; dal, elégia, epigramma, himnusz, időmértékes verselés fogalmai, toposz, tragédia, komédia, dialógus, monológ, hármas egység, akció, dikció, drámai szerkezet, expozíció, konfliktus, tetőpont, megoldás, kar, katarzis	

Tematikai egység	A római irodalom	Órakeret 4 óra

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
A polgárháborúk kora: Catullus Augustus kora: Vergilius, Horatius, Ovidius – A római irodalom műfajainak, témáinak, motívumainak hatása, továbbélése – Emberi magatartásformák azonosítása, értékelése a művek, illetve a szerzők portréi alapján; a horatiusi életelvek érvényességének vizsgálata	– Irodalmi műfajok, versformák megismerése; – A görög és római kultúra viszonyának értelmezése; – A római kultúra máig tartó hatásának felismerése (mitológiai és irodalmi adaptációk, intertextualitás)
Fogalmak	imitáció, dal, óda, elégia ekloga, episztola, strófaszerkezet, horátiusi alapelvek, ars poetica

Tematikai egység	A Biblia mint kulturális kód	Órakeret 12 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az Ószövetség; Az Újszövetség – Háttérismeretek a Bibliához mint az európai kultúra korokon és világnézeteken átívelő, alapvető kódjához – Kitekintés a bibliai történetek későbbi megjelenéseire az irodalomban és más művészeti ágakban – A bibliai hagyomány meghatározó jellege a szóbeli és írásos kultúrában: szókincsben, szólásokban, témákban, motívumokban – A Bibliához kapcsolódó ünnepek, hagyományok eredete, tartalma	– A Biblia felépítésének tanulmányozása, a szöveghagyomány jellemzőinek és jelentőségének megértése – Szemelvények olvasása az Ó- és Újszövetségből: alapvető történetek, motívumok és műfajok megismerése	
Fogalmak	Biblia, Ószövetség, Újszövetség, Héber Biblia, zsidó vallás, kánon, kanonizáció, teremtéstörténet, pusztulástörténet, Tóra, Genesis, Exodus, zsoltár, próféta, kereszténység, evangélium, szinoptikusok, napkeleti bölcsek, apostol, példabeszéd, passió, kálvária, apokalipszis	

Tematikai egység	A középkor irodalma	Órakeret 11 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egyházi irodalom Lovagi és udvari irodalom Dante Alighieri: Isteni színjáték (részletek)	– A tanév során megismert szövegek új szempontú rendszerezése, ismétlése	

A középkor világi irodalma: vágánsköltészet, Francois Villon: A nagy testamentum	– Szövegrészlet elemzése a középkor irodalmából az alábbi műfajok közül: vallomás, lovagi epika, legenda, himnusz
Fogalmak	középkor, korstílus, művelődéstörténet, romanika, gótika, patrisztika, skolasztika, katedrális, vallomás, legenda, rím, egyházi kultúra, lovagi kultúra, trubadúr, moralitás, vágáns költészet, nyelvemlék, szövegemlék, gesta, krónika, intelem, kódex, prédikáció, Pokol, Purgatórium, Paradicsom, emberiségköltemény, allegória, szimbólum, tercina, balladaforma, rondó, rím, oktáva, testamentum, haláltánc, oximoron

Tematikai egység	***Szabadon felhasználható órák***	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
a tanár által választott alkotók, művek tanítása	felzárkóztatás, elmélyítés, tehetséggondozás számonkérés	
Fogalmak		

Szabadon felhasználható (5 óra)

Tematikai egység	**A görög irodalom**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Irodalom és film Wolfgang Petersen: Trója		
Fogalmak		

Tematikai egység	**A Biblia mint kulturális kód**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az Ószövetség és a képzőművészet (pl.: Michelangelo Buonarotti, Pieter Bruegel, William Blake, Modigliani képei); Az Újszövetség és a képzőművészet (pl.: M.S. mester, Michelangelo Buonarroti, Tintoretto, Albrecht Dürer, Caravaggio, Munkácsy Mihály)		
Fogalmak		

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (103 óra)

Tematikai egység	**A reneszánsz irodalma**	**Órakeret 16 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

A humanista irodalom; A reformáció vallásos irodalma, az anyanyelvi kultúra születése, hatása az irodalomra, a magyar nemzeti tudatra; A reformáció világi irodalmából; Líra a reformáció korában; Színház- és drámatörténet: dráma a reformáció korában;	– A korstílus fogalmának rögzítése; az irodalom és a társművészetek kapcsolata – A tanév során megismert szövegek új szempontú rendszerezése, ismétlése – a magyar irodalomtörténettel és a nemzeti kultúrával, hagyományokkal kapcsolatos ismereteinek elmélyítése Janus Pannonius műveinek olvasásával és értelmezésével – Bevezetés a költészet olvasásába: néma és hangos olvasás, megzenésített versek befogadása, versmondás, költemények kreatív-produktív feldolgozása – A műelemző képesség fejlesztése, a hősök jellemzése, magatartásuk, konfliktusaik megértése – Magatartásformák, konfliktusok, értékek felismerése, szembesítése, a drámai művekben felvetett erkölcsi problémák megértése, mérlegelése
Fogalmak	reneszánsz, humanizmus, reformáció, szonett, novella, novellafüzér, anekdota, búcsúvers, bibliafordítás, zsoltárfordítás, vitairat, vitadráma, jeremiád, fabula, dallamvers, szövegvers, mese, példázat, históriás ének, széphistória, lovagregény-paródia, Balassi-strófa, Balassa-kódex, hárompilléres versszerkezet, katonaének, szonett, blank verse, commedia dell'arte, hármas színpad, a shakespeare-i dramaturgia, királydráma, bosszúdráma, lírai tragédia

Tematikai egység	**A barokk és a rokokó**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Epika, a kuruc kor lírája: műfajok, művek Pázmány, Zrínyi, Mikes, Apáczai	– Az irodalomtörténeti korszakolás sajátosságainak, nehézségeinek, céljainak megismerése – A művelődéstörténeti kontextus jelentőségének megértése az irodalmi mű elemzésében – Az irodalomtörténeti korszak történelmi, művelődéstörténeti hátterének, sajátosságainak tanulmányozása – A korstílus fogalmának rögzítése; az irodalom és a társművészetek kapcsolata – A törzsanyagban felsorolt szerzők és műveik megismerése, rendszerezése, – a magyar irodalomtörténettel és a nemzeti kultúrával, hagyományokkal kapcsolatos ismereteinek elmélyítése a törzsanyaghoz tartozó művek olvasásával és értelmezésével	
Fogalmak	barokk, katolikus megújulás (ellenreformáció), jezsuita, barokk eposz, barokk körmondat, pátosz, röpirat, fiktív levél, kuruc, labanc, bujdosóének, toborzó dal, kesergő, rokokó, emlékirat	

Tematikai egység	**A felvilágosodás irodalma**	**Órakeret 28 óra**

Ismeretek		Fejlesztési feladatok
Az európai felvilágosodás: Swift, Voltaire, Moliére, Goethe, Robert Burns; A felvilágosodás korának magyar irodalma – rokokó, klasszicizmus és szentimentalizmus: Csokonai, Kazinczy; Klasszicizmus és kora romantika a magyar irodalomban: Berzsenyi, Kisfaludy Károly, Kölcsey; Katona József: Bánk bán		– Az európai irodalom nagy korstílusai jellemzőinek, történelmi és eszmei hátterének megismerése – Irodalom és képzőművészet kapcsolata; a korstílusok jelenléte a képzőművészetekben – Az európai irodalom nagy korstílusai időbeli és térbeli viszonyainak, különbségeinek megismerése – A korstílus felhasználása az irodalmi elemzés egyik kontextusaként – A tanév során megismert szövegek új szempontú rendszerezése, áttekintése a történetiség, a korstílusok nézőpontjából – Az irodalomtörténeti korszakolás sajátosságainak, nehézségeinek, céljainak megismerése – A művelődéstörténeti kontextus jelentőségének megértése az irodalmi mű elemzésében – Az irodalomtörténeti korszak történelmi, művelődéstörténeti hátterének, sajátosságainak tanulmányozása – A korstílus fogalmának rögzítése; az irodalom és a társművészetek kapcsolata – a magyar irodalomtörténettel és a nemzeti kultúrával, hagyományokkal kapcsolatos ismereteinek elmélyítése a törzsanyagban rögzített szerzők és műveik olvasásával és értelmezésével – A hazához fűződő viszonyt tematizáló lírai és prózai szövegek olvasása, értelmezése – Világkép és műfajok, kompozíciós, poétikai és retorikai megoldások összefüggéseinek felismertetése – Bevezetés a költészet olvasásába: néma és hangos olvasás, megzenésített versek befogadása, versmondás, költemények kreatív-produktív feldolgozása
Fogalmak	felvilágosodás, klasszicizmus, szentimentalizmus, enciklopédia, racionalizmus, empirizmus, utaztató regény, tézisregény, „sziget regény”, szatíra, gúny, klasszicista dráma, normatív poétika, rezonőr, weimari klasszika, drámai költemény, vátesz, röpirat, komikus vagy vígeposz, szentimentális levélregény, nyelvújítás, ortológusok, neológusok, stílusszintézis, piktúra, szentencia, anakreoni dalok, népies helyzetdal, nemzeti himnusz, értekezés, intelem, értékszembesítő és időszembesítő verstípus, nemzeti identitás, közösségi értékrend, költői öntudat, prófétai szerephelyzet	

Tematikai egység	A romantika irodalma	Órakeret 9 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az angolszász romantika: Byron, Walter Scott, E. A. Poe A francia romantika:Victor Hugo	– A korstílus fogalmának használata az európai művelődéstörténetben	

A német romantika: Heinrich Heine Az orosz romantika: Puskin – Anyegin A lengyel romantika: Mickiewicz – A lengyel anyához	– Az európai irodalom nagy korstílusa jellemzőinek, történelmi és eszmei hátterének megismerése – Irodalom és képzőművészet kapcsolata; a korstílus jelenléte a képzőművészetekben – Az európai irodalom nagy korstílusa időbeli és térbeli viszonyainak, különbségeinek megismerése – A korstílus felhasználása az irodalmi elemzés egyik kontextusaként – Az európai romantika sajátosságai; néhány szövegrészlet a romantikus művek köréből
Fogalmak	korstílus, romantika, verses regény, történelmi regény, felesleges ember

Tematikai egység	**A magyar romantika irodalma**	**Órakeret 26 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Életművek a magyar romantika irodalmából: Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Jókai Mór Tudományos élet a romantika korában: Erdélyi János, Bajza József	– A hazához fűződő viszonyt tematizáló lírai szövegek olvasása, értelmezése Vörösmarty Mihály életművéből a törzsanyagban meghatározottak szerint – Világkép és műfajok, kompozíciós, poétikai és retorikai megoldások összefüggéseinek felismertetése – Egyes műfaji konvenciók jelentéshordozó szerepének felismerése – A szépirodalmi szövegekben megjelenített értékek, erkölcsi kérdések, motivációk, magatartásformák felismerése, értelmezése – Társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok, kérdésfelvetések szellemi hátterének feltárása a társadalomtörténeti jelenségként is értelmezett irodalomban – A művek történeti nézőpontú megközelítése, a megjelenő esztétikai, lét- és történelemfilozófiai kérdések és válaszok érzékelése és értelmezése – Intertextuális utalások azonosítása és értelmezése, következtetések levonása – Az életmű főbb sajátosságainak megismerése a törzsanyagban megnevezett versek szövegre épülő ismeretén, értelmezésén, elemzésén – Petőfi életművének főbb témái (szerelem, táj, haza, forradalom, család, házasság, ars poetica stb.) és műfajainak megismerése – A költő epikájának (*Az apostol, A helység kalapácsa*) néhány sajátossága részletek vagy egész mű tanulmányozásán keresztül – Petőfi alkotói pályájának és életútjának kapcsolatai, főbb szakaszai – A népiesség és a romantika jelenlétének bemutatása Petőfi Sándor életművében – Petőfi életútja legfontosabb eseményeinek megismerése; Petőfi korának irodalmi életében	

	– A Petőfi-életmű befogadástörténetének néhány sajátossága, a Petőfi-kultusz születése – A Petőfi-életmű szerepe, hatása a reformkor és a forradalom történéseiben – Elbeszélő szövegek közös órai feldolgozása – Legalább egy regény önálló elolvasása – Művelődéstörténeti kitekintés: a modern olvasóközönség megjelenése, a sajtó és a könyvnyomtatás szerepe – A 19. század néhány jellemző elbeszélő műfajának és irányzatának áttekintése – Kreatív szövegek alkotása megadott stílusban vagy ábrázolásmóddal – Szövegek közös értelmezése az elbeszéléselmélet alapfogalmainak segítségével
Fogalmak	rapszódia, drámai költemény, népiesség, életkép, zsánerkép, elbeszélő költemény, versciklus, helyzetdal, tájlíra, lírai realizmus, látomásköltészet, zsenikultusz, irányregény, utópia, szigetutópia, nemzeti szemlélet, korszerű népiesség

Tematikai egység	***Szabadon felhasználható órák***	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
a tanár által választott alkotók, művek tanítása	felzárkóztatás, elmélyítés, tehetséggondozás számonkérés	
Fogalmak		

Szabadon felhasználható (5 óra)

Tematikai egység	**A reneszánsz irodalma**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Irodalom és film Carlo Carlei: Romeo és Júlia (2013)		
Fogalmak		

Tematikai egység	**A felvilágosodás irodalma**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Irodalom és színház Moliére: Tartuffe (színházi előadás megtekintése)		
Fogalmak		

Magyar nyelv és irodalom 11-12. évfolyam (gimnázium)

Magyar nyelv és irodalom óraszámok bontása

Évfolyam	Heti óraszám (I / Ny)	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	4 (3 / 1)	144 (108 / 36)	104 / 34	4 / 2	0 / 0	0 / 0
12. évf.	4+1 (3+1 / 1)	124 (93+31 / 31)	88 / 30	5 / 1	0 / 0	31 / 0

Kerettantervi óraszámok témakörönként - Magyar nyelv

Tematikai egység	**Órakeret**
9. Retorika- a beszédfajták, a beszéd felépítése, az érvelés	11 óra
10. Pragmatika- a megnyilatkozás fogalma, társalgási forduló, beszédaktus, együttműködési elv	7 óra
11. Általános nyelvi ismeretek – a nyelv és a gondolkodás, nyelvtípusok	7 óra
12. Szótárhasználat	2 óra
13. Nyelvtörténet- a nyelv változása, a nyelvrokonság kérdései, nyelvemlékek	6 óra
14. A nyelv rétegződése, nyelvjárások, nyelvi tervezés, nyelvi norma	8 óra
15. Felkészülés az érettségire - rendszerező ismétlés	10 óra
16. Szabadon felhasználható óra	13 óra
Kötelező összesen:	**64 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	1	36	34	2	0	0
12. évf.	1	31	30	1	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**

10. Retorika- a beszédfajták, a beszéd felépítése, az érvelés	***11***	11	2	0	0	**13**	0	0	0	0	**0**
11. Pragmatika- a megnyilatkozás fogalma, társalgási forduló, beszédaktus, együttműködési elv	***7***	7	0	0	0	**7**	0	0	0	0	**0**
12. Általános nyelvi ismeretek – a nyelv és a gondolkodás, nyelvtípusok	***7***	7	0	0	0	**7**	0	0	0	0	**0**
13. Szótárhasználat	***2***	2	0	0	0	**2**	0	0	0	0	**0**
14. Nyelvtörténet- a nyelv változása, a nyelvrokonság kérdései, nyelvemlékek	***6***	0	0	0	0	**0**	6	0	0	0	**6**
15. A nyelv rétegződése, nyelvjárások, nyelvi tervezés, nyelvi norma	***8***	0	0	0	0	**0**	8	0	0	0	**8**
16. Felkészülés az érettségire - rendszerező ismétlés	***10***	0	0	0	0	**0**	10	0	0	0	**10**
17. Szabadon felhasználható óra	***13***	7	0	0	0	**7**	6	1	0	0	**7**
Összesen	***64***	34	2	0	0	**36**	30	1	0	0	**31**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (34 óra)

Tematikai egység	**Retorika- a beszédfajták, a beszéd felépítése, az érvelés**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A retorika és kommunikáció, a retorika fogalma A retorikai szövegek felépítése és elkészítésének lépései A szónoki beszéd fajtái (tanácsadó beszéd, törvényszéki beszéd, alkalmi beszéd) és jellemzőik Az érvelő beszéd felépítése, az érvtípusok Az érvelés módszere A retorikai szövegek kifejezőeszközei A kulturált vita szabályai A befolyásolás módszerei	– Önálló beszéd megírásához, annak hatásos előadásához szükséges nyelvi, gondolkodási képességek fejlesztése – A hatásos előadásmód eszközeinek tanítása, gyakoroltatása – Érvelési gyakorlatok: kulturált vita, véleménynyilvánítás gyakorlása	
Fogalmak	retorika, szónoklat, a szónok feladata, a meggyőzés eszközei: érv és cáfolat; hagyományos és mai beszédfajták; a szónoklat részei, szerkezete, felépítése	

Tematikai egység	**Pragmatika- a megnyilatkozás fogalma, társalgási forduló, beszédaktus, együttműködési elv**	**Órakeret 7 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
A nyelv működése a beszélgetés, társalgás során A társalgás udvariassági formái A beszédaktus Az együttműködési elv (mennyiségi, minőségi, viszony, mód)	– A kulturált nyelvi magatartás fejlesztése – A nyelv működésének, a nyelvhasználat megfigyelése különböző kontextusokban, eltérő célok elérésére nyelvi eszközökkel
Fogalmak	megnyilatkozás, társalgás, társalgási forduló, szóátvétel, szóátadás; beszédaktus (lokúció, illokúció, perlokúció); deixis; együttműködési elv

Tematikai egység	Általános nyelvi ismeretek – a nyelv és a gondolkodás, nyelvtípusok	Órakeret 7 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A nyelv és a beszéd, a nyelv mint változó rendszer A nyelv és gondolkodás, a nyelv és megismerés A beszéd mint cselekvés A nyelvcsaládok és nyelvtípusok	– a nyelv és gondolkodás viszonya nyelvfilozófiai lehetőségeinek megismerése – a nyelv mint jelrendszernek, az emberi nyelv egyediségének megértése; a nyelv mint változó rendszer; a nyelv szerepe a világról formált tudásunkban – a kommunikáció kódok vizsgálata, a korlátozott és a kidolgozott kód; gesztusnyelvek, jelnyelvek – a nyelv és a megismerés viszonyának tanulmányozása: az emberiség információs forradalmai; a nyelv és a kultúra viszonya – nyelvcsaládok, nyelvtípusok tanulmányozása	
Fogalmak	Jel, nyelvi jel, jelrendszer, nyelvtípus (agglutináló, izoláló, flektáló), nyelvcsalád, kódok, korlátozott és kidolgozott kód, gesztusnyelv, jelnyelv	

Tematikai egység	Szótárhasználat	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A fontosabb egynyelvű papír alapú és digitális szótárfajták megismerése, tanulmányozása: értelmező szótár, történeti-etimológiai szótár, szinonimaszótár, helyesírási szótár, szlengszótár, nyelvművelő kéziszótár, Magyar Történeti Szövegtár, írói szótárak, tájszótár	A szótárhasználat készségének a fejlesztése	
Fogalmak	értelmező szótár, etimológiai szótár, szinonimaszótár, rétegnyelvi szótár, írói szótár	

Tematikai egység	Szabadon választható órakeret	Órakeret 7 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Ismétlés, gyakorlás, számonkérés, tanórán kívüli tudásszerzés (múzeumlátogatás, megtekintése), projektmunkák megalkotása, elmélyítés, felzárkóztatás, tehetséggondozás	Felzárkóztatás, helyesírási feladatok, fogalmazáskészség javítása	
Fogalmak	Az eddig tanult fogalmak elmélyítése	

Szabadon felhasználható (2 óra)

Tematikai egység	Számonkérés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Gyakorlati szövegalkotás	Önálló érvelés gyakorlása, íráskészség fejlesztése	
Fogalmak	hozzászólás, felszólalás. érvelés	

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (30 óra)

Tematikai egység	Nyelvtörténet- a nyelv változása, a nyelvrokonság kérdései, nyelvemlékek	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A magyar nyelv rokonságának hipotézisei A magyar nyelvtörténet korszakai Nyelvemlékek A szókészlet változása a magyar nyelv történetében Nyelvújítás	– A szinkrón és diakrón nyelvszemlélet fejlesztése – Az összehasonlító nyelvszemlélet fejlesztése: nyelvünk helye a világban – Az interdiszciplináris tudatosság fejlesztése a nyelvtörténeti, irodalom- és művelődéstörténeti párhuzamosságok és összefüggések felfedeztetésével	
Fogalmak	nyelvrokonság, nyelvcsalád; uráli nyelvcsalád, finnugor rokonság; ősmagyar, ómagyar, középmagyar kor, újmagyar kor, újabb magyar kor; nyelvemlék; ősi szó, belső keletkezésű szó, jövevény- és idegen szó; nyelvújítás, ortológus, neológus; szinkrón és diakrón nyelvszemlélet	

Tematikai egység	A nyelv rétegződése, nyelvjárások, nyelvi tervezés, nyelvi norma	Órakeret 8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Anyanyelvünk rétegződése I.- A köznyelvi változatok, a csoportnyelvek és rétegnyelvek Anyanyelvünk rétegződése II.- A nyelvjárások és a nyelvi norma Nyelvünk helyzete a határon túl Nyelvi tervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés	– A nyelvi sokszínűség, nyelvi tolerancia tudatosítása	
Fogalmak	nyelvi tervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés, nyelvtörvény, nyelvi norma; nyelvváltozatok; vízszintes és függőleges tagolódás; nyelvjárások, regionális	

	köznyelv, tájszó; csoportnyelv, szaknyelv, hobbinyelv, rétegnyelv; szleng, argó; kettősnyelvűség, kétnyelvűség, kevert nyelvűség; nemzetiségi nyelvek

Tematikai egység	**Felkészülés az érettségire, rendszerező ismétlés**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A tanult nyelvészeti, kommunikációs, szövegértési és szövegalkotási ismeretek rendszerezése	– A rendszerező képesség fejlesztése – Az önálló tanulás fejlesztése: az érettségi témaköreinek és a követelményeknek megfelelő tételvázlatok összeállítása	
Fogalmak	az eddig tanult fogalmak rendszerező ismétlése	

Tematikai egység	**Szabadon felhasználható témakeret**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Ismétlés, gyakorlás, számonkérés, tanórán kívüli tudásszerzés (múzeumlátogatás, megtekintése, előadó meghívása), projektmunkák megalkotása, elmélyítés, felzárkóztatás, tehetséggondozás	– Szövegalkotás – Kompetenciafejlesztés, érzelmi nevelés – Szóbeli és írásbeli megnyilvánulás fejlesztése	
Fogalmak	a korábbiak elmélyítése	

Szabadon felhasználható (1 óra)

Tematikai egység	**Gyakorlás**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Gyakorlati szövegalkotás	– Íráskészség fejlesztése	
Fogalmak	magánlevél, hivatalos levél, felszólalás, érvelés	

Kerettantervi óraszámok témakörönként - Irodalom

Tematikai egység	**Órakeret**
8. A klasszikus modernség irodalma	38 óra
9. A magyar irodalom a XX. században	44 óra
10. A modernizmus (a modernizmus kései korszaka) irodalma	17 óra
11. A magyar irodalom a XX. században II.	42 óra
12. A XX. századi történelem az irodalomban	8 óra
13. Kortárs magyar irodalom	5 óra
14. Szabadon felhasználható	38 óra
Kötelező összesen:	**192 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	3	108	104	4	0	0

12. évf.	3+1	124	88	5	0	31

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
18. A klasszikus modernség irodalma	***38***	38	0	0	0	**38**	0	0	0	0	**0**
19. A magyar irodalom a XX. században	***44***	44	4	0	0	**48**	0	0	0	0	**0**
20. A modernizmus (a modernizmus kései korszaka) irodalma	***17***	0	0	0	0	**0**	17	0	0	0	**17**
21. A magyar irodalom a XX. században II.	***42***	2	0	0	0	**2**	40	5	0	0	**45**
22. A XX. századi történelem az irodalomban	***8***	0	0	0	0	**0**	8	0	0	0	**8**
23. Kortárs magyar irodalom	***5***	0	0	0	0	**0**	5	0	0	0	**5**
24. Szabadon felhasználható témakeret	***38***	20	0	0	0	**20**	18	0	0	0	**18**
25. Felkészülés az érettségire. rendszerező ismétlés	***31***	0	0	0	0	**0**	0	0	0	31	**31**
Összesen	***192***	**104**	**4**	**0**	**0**	**108**	**88**	**5**	**0**	**31**	**124**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (104 óra)

Tematikai egység	**A klasszikus modernség irodalma**	**Órakeret 38 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A realizmus a nyugat-európai irodalomban ***A realizmus az orosz irodalomban*** ***A klasszikus modernizmus lírájának alkotói, alkotásai*** ***Romantika és realizmus a XIX. század magyar irodalmában:*** *Arany János, Mikszáth Kálmán; Madách: Az ember tragédiája;*	- Önálló olvasóvá nevelés - Lírai szövegek közös értelmezése lírapoétikai fogalmainak segítségével - Az irodalomtörténeti folytonosság (művek, motívumok párbeszéde) megértése - A metaforikus próza poétikai jegyeinek megismerése - Erkölcsi kérdések (pl.: bűn és büntetés, őszinteség, hazugság, képmutatás) vizsgálata	

Tompa Mihály, Gárdonyi Géza, Vajda János, Reviczky Gyula;	- A művek erkölcsi kérdésfelvetéseinek megértése, mai vonatkozásainak tisztázása - A lírai beszédmód változatainak értelmezése; a korszakra és az egyes alkotókra jellemző beszédmódok feltárása, néhány jellegzetes alkotás összevetése - A művek közös és egyéni feldolgozása, értelmezése
Fogalmak	klasszikus modernség, realizmus, realista regény, mindentudó elbeszélő, tolsztojanizmus, visszatekintő időszerkezet, analitikus dráma, drámaiatlan dráma, lírai dráma szimbolizmus, esztétizmus, l'art pour l'art, kötetkompozíció, szinesztézia, kiátkozott költő ballada, pillérversszak, önirónia, eszményítő realizmus különc, donquijoteizmus emberiségdráma, emberiségköltemény, drámai költemény, történelemfilozófia, történeti színek, keretszínek, falanszter nép-nemzeti irodalom, filozófiai dal

Tematikai egység	**A magyar irodalom a XX. században**	**Órakeret 44 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Életművek a XX. század magyar irodalmából: *Herczeg Ferenc* *Ady Endre* *Babits Mihály* *Kosztolányi Dezső* ***Portrék a XX. század magyar irodalmából:*** Móricz Zsigmond Vass Albert ***Metszetek a XX. század magyar irodalmából I.:*** *Juhász Gyula* *Tóth Árpád* *Karinthy Frigyes*		– Világkép és műfajok, kompozíciós, poétikai és retorikai megoldások összefüggéseinek felismertetése – Egyes műfaji konvenciók jelentéshordozó szerepének felismerése – A század irodalmi törekvéseinek, sajátosságainak, írói-költői csoportjainak megismerése – A hazához fűződő viszonyt ábrázoló szövegek olvasása, a művek közös értelmezése – Világkép és műfajok, kompozíciós, poétikai és retorikai megoldások összefüggéseinek felismertetése – Egyes műfaji konvenciók jelentéshordozó szerepének megismerése – A szépirodalmi szövegekben megjelenített értékek, erkölcsi kérdések, motivációk, magatartásformák felismerése, értelmezése – Társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok, kérdésfelvetések történelmi, szellemtörténeti hátterének feltárása – A művek történeti nézőpontú megközelítése
Fogalmak	Új Idők, nemzeti konzervativizmus, színmű, szecesszió, versciklus, kötetkompozíció, vezérvers, önmitologizálás, szimultán versritmus vagy bimetrikus verselés, filozófiai költészet, parafrázis, nominális és verbális stílus, irónia, homo aestheticus, versciklus, modernizmus, freudizmus, novellaciklus, alakmás, naturalizmus, szabad függő beszéd, transzilván irodalom, a Nyugat és nemzedékei, paródia, stílusparódia, műfajparódia	

Tematikai egység	**A magyar irodalom a XX. században II.**	**Órakeret 2 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
Metszetek egyéni utakon: Krúdy Gyula	-Olvasóvá nevelés, mérlegelő gondolkodás fejlesztése -Irodalmi kultúra megismerése
Fogalmak	életrajzi ihletettség, kulturális veszteség, tárgyias irodalom

Tematikai egység	Szabadon felhasználható órakeret	Órakeret 20 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
ismétlés, gyakorlás, számonkérés, tanórán kívüli tudásszerzés (múzeumlátogatás, színházi előadás megtekintése, előadó meghívása), projektmunkák megalkotása	– Szövegértés, szövegalkotás – Kompetenciafejlesztés, érzelmi nevelés	
Fogalmak	A korábbiak elmélyítése.	

Szabadon felhasználható (4 óra)

Tematikai egység	Ady Endre	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Ady Endre	-Szövegértés, szövegalkotás fejlesztése -Az Ady Endre költészete körüli viták (saját kora és az utókor recepciójában) tanulmányozása -Olvasóvá nevelés, közös versértelmezés	
Fogalmak	szecesszió, versciklus, kötetkompozíció, vezérvers, önmitologizálás, szimultán versritmus vagy bimetrikus verselés	

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (88 óra)

Tematikai egység	A modernizmus (a modernizmus kései korszaka) irodalma	Órakeret 17 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Avantgárd mozgalmak: Guillaume Apollinaire, Kassák Lajos ***A világirodalom modernista lírájának nagy alkotói, alkotásai:*** T.S. Eliot ***A világirodalom modernista epikájának nagy alkotói, alkotásai:*** Franz Kafka, Thomas Mann ***Színház- és drámatörténet: a modernizmus drámai törekvései:*** Bertolt Brecht, Samuel Beckett, Friedrich Dürrenmatt ***A posztmodern világirodalom:*** Bohumil Hrabal, Gabriel García	– Irodalmi szövegek és társművészeti alkotások összehasonlító elemzése – Stílustörténeti és irodalomtörténeti fogalmak használata műértelmezésekben – Az önálló olvasóvá válás támogatása, felkészítés a tanulói szerző- és műválasztásokra, a választott művek önálló feldolgozására és megosztására.	

Márquez	
Fogalmak	dekadencia; életfilozófia, pszichoanalízis; a nyelv és a személyiség válsága; avantgárd; futurizmus, dadaizmus, expresszionizmus, konstruktivizmus, kubizmus; szabad vers, kései modernség, objektív költészet, intellektuális költészet, abszurd dráma, kétszintes dráma, mítoszregény, posztmodern

Tematikai egység	**A magyar irodalom a XX. században II.**	**Órakeret 40 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Életmű a XX. század magyar irodalmából II.: József Attila ***Portrék a XX. század magyar irodalmából:*** Örkény István, Szabó Magda, Kányádi Sándor ***Metszetek a XX. század magyar irodalmából:*** **Metszetek: egyéni utakon:** Szabó Dezső, Weöres Sándor **Metszetek a modernista irodalomból – a Nyugat alkotói:** Szabó Lőrinc, Radnóti Miklós **Metszetek az erdélyi, délvidéki és kárpátaljai irodalomból:** Dsida Jenő, Reményik Sándor, Áprily Lajos **Metszet a „Fényes szellők nemzedékének” irodalmából:** Nagy László **Metszet a tárgyias irodalomból – az Újhold alkotói:** Pilinszky János **Metszetek az irodalmi szociográfia alkotóinak munkáiból:** Illyés Gyula ***Színház- és drámatörténet:*** Örkény István, Szabó Magda	– Annak tudatosítása, hogy az életút meghatározó tényei hogyan függnek össze a pályaképpel és a kor társadalmi-történelmi viszonyaival – Annak felismerése, hogy az írói-költői felelősség, szociális-társadalmi együttérzés, világnézet, egyéni látásmód és kapcsolat a hagyományhoz változatos módon, műfajban és tematikában szólalhat meg – Összehasonlító elemzés készségének fejlesztése közös téma, motívum, műfaj vagy forma alapján – A drámai művekben a befogadó elé tárt társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok felismerése, megfogalmazása, megértése – A megmaradásért folytatott harc és az azért szükségképpen hozott áldozatok felismerése	
Fogalmak	tárgyias tájvers, komplex kép, óda, dal, műfajszintézis, **létértelmező vers, önmegszólító vers,** dialogizáló versbeszéd groteszk, abszurd, egyperces, családregény, kálvinista és katolikus értékrend szembenállása, önéletrajziság életrajzi ihletettség, kulturális veszteség, ekloga, eklogaciklus, razglednica, szerepvers, „Fényes szellők nemzedéke”; tárgyias irodalom totalitárius, történelmi dráma	

Tematikai egység	**A XX. századi történelem az irodalomban**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Trianon: Juhász Gyula, Vérző Magyarország, Lyka Károly **Világháborúk:** Gyóni Géza	– A nemzeti identitás meghatározó lírai szövegeinek olvasása, megértése – Irodalmi szövegek elhelyezése történelmi	

Holokauszt: Szép Ernő, Tadeusz Borowski **Kommunista diktatúra:** Illyés Gyula **1956:** Nagy Gáspár, Márai Sándor	kontextusban – Irodalmi szövegekben megfogalmazott közösségi és magánemberi erkölcsi dilemmák felismerése – Vitakészség fejlesztése
Fogalmak	nemzeti identitás, történelmi kontextus

Tematikai egység	**Kortárs magyar irodalom**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Szabadon választott szerzők	– A kortárs magyar irodalomban való önálló tájékozódásra való képesség fejlesztése	
Fogalmak	kortárs irodalom	

Tematikai egység	**Szabadon felhasználható témakeret**	**Órakeret 18 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
ismétlés, gyakorlás, számonkérés, tanórán kívüli tudásszerzés (múzeumlátogatás, színházi előadás megtekintése, előadó meghívása), projektmunkák megalkotása	– Szövegértés, szövegalkotás – Kompetenciafejlesztés, érzelmi nevelés	
Fogalmak	a korábbiak elmélyítése	

Szabadon felhasználható (5 óra)

Tematikai egység	**A magyar irodalom a XX. században II.**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
József Attila	– Annak tudatosítása, hogy az életút meghatározó tényei hogyan függnek össze a pályaképpel és a kor társadalmi-történelmi viszonyokkal	
Fogalmak	tárgyias tájvers, komplex kép, óda, dal, műfajszintézis, **létértelmező vers, önmegszólító vers,** dialogizáló versbeszéd	

Kötött (31 óra)

Tematikai egység	**Felkészülés az érettségire - rendszerező ismétlés, gyakorlás**	**Órakeret 31 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A tanult irodalmi, irodalomtörténeti, irodalomelméleti ismeretek rendszerezése, áttekintése	– A rendszerező képesség fejlesztése – Az önálló tanulás fejlesztése: az érettségi témaköreinek és a követelményeknek megfelelő tételvázlatok összeállítása – Szövegalkotási képességek fejlesztése szóban és írásban	

	– Szövegértés fejlesztése
Fogalmak	Az eddig tanult fogalmak rendszerező ismétlése

Matematika 9-10. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
18.Halmazok	10 óra
19.Matematikai logika	10 óra
20.Kombinatorika, gráfok	12 óra
21.Számhalmazok, műveletek	8 óra
22.Hatvány, gyök	14 óra
23.Betűs kifejezések alkalmazása egyenletmegoldás, függvényábrázolás során	10 óra
24.Arányosság, százalékszámítás	12 óra
25.Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek	18 óra
26.Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenség	12 óra
27.A függvény fogalma, függvénytulajdonságok	16 óra
28.Geometriai alapismeretek	8 óra
29.Háromszögek	16 óra
30.Négyszögek, sokszögek	10 óra
31.A kör és részei	10 óra
32.Transzformációk, szerkesztések	20 óra
33.Leíró statisztika	10 óra
34.Valószínűség-számítás	8 óra
Kötelező összesen:	**204 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	3	108	102	6	0
10. évf.	3	108	102	6	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1. Halmazok	***10***	10	2	0	**12**	0	0	0	**0**
2. Matematikai logika	***10***	0	0	0	**0**	10	0	0	**10**
3. Kombinatorika, gráfok	***12***	0	0	0	**0**	12	3	0	**15**
4. Számhalmazok, műveletek	***8***	8	2	0	**11**	0	0	0	**0**

5. Hatvány, gyök	***14***	0	0	0	**0**	14	0	0	**14**
6. Betűs kifejezések alkalmazása egyenletmegoldás, függvényábrázolás során	***10***	10	0	0	**10**	0	0	0	**0**
7. Arányosság, százalékszámítás	***12***	12	0	0	**12**	0	0	0	**0**
8. Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek	***18***	18	2	0	**20**	0	0	0	**0**
9. Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenség	***12***	0	0	0	**0**	12	3	0	**15**
10. A függvény fogalma, függvénytulajdonságok	***16***	0	0	0	**0**	16	0	0	**16**
11. Geometriai alapismeretek	***8***	8	0	0	**8**	0	0	0	**0**
12. Háromszögek	***16***	16	0	0	**16**	0	0	0	**0**
13. Négyszögek, sokszögek	***10***	10	0	0	**10**	0	0	0	**0**
14. A kör és részei	***10***	10	0	0	**10**	0	0	0	**0**
15. Transzformációk, szerkesztések	***20***	0	0	0	**0**	20	0	0	**20**
16. Leíró statisztika	***10***	0	0	0	**0**	10	0	0	**10**
17. Valószínűség-számítás	***8***	0	0	0	**0**	8	0	0	**8**
Összesen	***204***	102	6	0	**108**	102	6	0	**108**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (102 óra)

Tematikai egység	**1. Halmazok**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Halmaz közös elem nélküli részhalmazokra bontása, példák ennek alkalmazására a matematikán belül, más tantárgyaknál és a mindennapi életben – Halmaz megadása utasítással, elemek felsorolásával – Halmazok közötti viszonyok ábrázolása, értelmezése – Halmazok metszetének, uniójának, különbségének, komplementerének képzése, ábrázolása és értelmezése – Két-három halmaz elemszámával kapcsolatos feladatok megoldása logikai szita segítségével – Szemléletes kép végtelen halmazokról		
Fogalmak	alaphalmaz, részhalmaz, üres halmaz, halmazok egyenlősége, Venn-diagram; halmazműveletek: unió, metszet, különbség, komplementer halmaz;	

	diszjunkt halmazok, halmaz elemszáma, logikai szita

Tematikai egység	**4. Számhalmazok, műveletek**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Műveleti azonosságok (kommutativitás, asszociativitás, disztributivitás), zárójelek helyes használata – Tizedes törtek átírása közönséges tört alakba és viszont – Irracionális számok szemléltetése – Racionális számok elhelyezkedése számegyenesen – Nyílt és zárt intervallumok fogalmának ismerete és alkalmazása – Számok abszolút értékének, ellentettjének és reciprokának meghatározása – Számológéppel elvégzett számítások eredményének előzetes becslése és nagyságrendi ellenőrzése – Valós számok adott jegyre kerekítése – Valós számok gyakorlati helyzetekben történő észszerű kerekítése		
Fogalmak	racionális szám, irracionális szám, valós szám, nyílt intervallum, zárt intervallum, abszolút érték, ellentett, reciprok	

Tematikai egység	**6. Betűs kifejezések alkalmazása egyenletmegoldás, függvényábrázolás során**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Műveletek egyszerű algebrai kifejezésekkel: összeadás, kivonás, szorzás, osztás, egytagú kifejezések hatványa – Műveleti azonosságok ismerete és alkalmazása egyenletek megoldása során – Az $(a + b)2$, az $(a – b)2$ és az $(a + b)(a – b)$ kifejezésekre vonatkozó nevezetes azonosságok ismerete és alkalmazása (például oszthatósági feladatokban, egyenletek megoldásában, függvények ábrázolásában) – Egyszerű másodfokú polinom átalakítása teljes négyzetté kiegészítéssel – Algebrai kifejezések átalakítása összevonás, szorzattá alakítás, nevezetes azonosságok alkalmazásával		
Fogalmak	összeg, tag, szorzat, tényező, egynemű kifejezés, együttható, teljes négyzet, polinom	

Tematikai egység	7. Arányosság, százalékszámítás	Órakeret 12 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Az egyenes és a fordított arányosság fogalmának ismerete és alkalmazása gyakorlati problémák megoldása során – Az egyenes és a fordított arányosság grafikonjának felismerése és elkészítése – Példák az egyenes és a fordított arányosságtól különböző arányosságokra (négyzetes, gyökös) – Példák egy irányban vagy ellentétes irányban változó mennyiségpárokra a mindennapi életből – Százalékszámítással kapcsolatos hétköznapi helyzetekhez (például háztartási bevételekhez, kiadásokhoz, pénzügyi fogalmakhoz, gazdasági folyamatokhoz) és más tantárgyakhoz köthető feladatok megoldása		
Fogalmak	egyenes arányosság, fordított arányosság, százalékalap, százalékérték, százalékláb	

Tematikai egység	8. Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek	Órakeret 18 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Elsőfokú egyenletre, egyenlőtlenségre, egyenletrendszerre vezető matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információk kigyűjtése, rendszerezése – Adott problémához megoldási stratégia, algoritmus választása, készítése – A problémának megfelelő matematikai modell választása, alkotása – A kiválasztott modellben a probléma megoldása – A modellben kapott megoldás értelmezése az eredeti problémába visszahelyettesítve, ellenőrzés és válaszadás az észszerűségi szempontokat figyelembe véve – Alaphalmaz, megoldáshalmaz fogalmának ismerete – Egyismeretlenes elsőfokú egyenlet és egyenlőtlenség megoldása mérlegelvvel és grafikusan – Elsőfokú kétismeretlenes egyenletrendszer megoldása behelyettesítéssel, közös együtthatók módszerével, grafikusan		

– Elsőfokú egyenlettel, egyenlőtlenséggel, egyenletrendszerrel megoldható szöveges feladatok megoldása (például út-idő-sebesség, közös munkavégzés, keveréses feladatok, pénzügyi és gazdasági tematikájú feladatok)	
Fogalmak	alaphalmaz, megoldáshalmaz, mérlegelv

Tematikai egység	**11. Geometriai alapismeretek**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Két pont, pont és egyenes, két egyenes távolságának alkalmazása a síkban – Egyenesek kölcsönös helyzetének ismerete és alkalmazása – Nevezetes szögpárok tulajdonságainak ismerete és alkalmazása: pótszögek, mellékszögek, kiegészítő szögek, csúcsszögek, egyállású szögek, váltószögek – A szakaszfelező merőleges és a szögfelező mint ponthalmazok tulajdonságainak ismerete – Dinamikus geometriai szoftver alkalmazásának előkészítése, használata – Alapszerkesztések végrehajtása hagyományos vagy digitális eszközzel euklideszi módon: szakaszfelező merőleges, szögfelező, merőleges és párhuzamos egyenesek szerkesztése, szög másolása		
Fogalmak	pont, egyenes, sík, szögtartomány, hajlásszög, párhuzamos, merőleges, pótszögek, mellékszögek, kiegészítő szögek, csúcsszögek, egyállású szögek, váltószögek, szakaszfelező merőleges, szögfelező	

Tematikai egység	**12. Háromszögek**	**Órakeret 16 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A háromszögek csoportosítása oldalak és szögek szerint – Az alapvető összefüggések ismerete és alkalmazása háromszögek oldalai, szögei, oldalai és szögei között – Speciális háromszögek tulajdonságainak ismerete és alkalmazása: szabályos, egyenlő szárú, derékszögű háromszög – A háromszög nevezetes vonalaira, pontjaira és köreire vonatkozó fogalmak,		

tételek ismerete és alkalmazása: oldalfelező merőleges, szögfelező, magasságvonal, súlyvonal, középvonal, körülírt, illetve beírt kör – Az oldalfelező merőlegesek és a belső szögfelezők metszéspontjára vonatkozó tétel bizonyítása – A Pitagorasz-tétel és megfordításának ismerete és alkalmazása – A Pitagorasz-tétel bizonyítása – Háromszög területének kiszámítása	
Fogalmak	szabályos háromszög, egyenlő szárú háromszög, derékszögű háromszög, oldalfelező merőleges, szögfelező, magasságvonal, súlyvonal, középvonal, körülírt kör, beírt kör

Tematikai egység	**13. Négyszögek, sokszögek**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Speciális négyszögek (trapéz, húrtrapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz, téglalap, négyzet) tulajdonságainak ismerete, területének kiszámítása – Konvex sokszögeknél az átlók számára, a belső és külső szögösszegre vonatkozó tételek ismerete, bizonyítása és alkalmazása – Szabályos sokszög fogalmának ismerete – Szabályos sokszög területe átdarabolással		
Fogalmak	trapéz, húrtrapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz, téglalap, négyzet, konvex sokszög, szabályos sokszög	

Tematikai egység	**14. A kör és részei**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Annak ismerete és alkalmazása, hogy a középponti szög egyenesen arányos a hozzá tartozó körív hosszával – Annak ismerete és alkalmazása, hogy a középponti szög egyenesen arányos a hozzá tartozó körcikk területével – Kör, körcikk, körgyűrű és körszelet területének és kerületének kiszámítása – Annak ismerete és alkalmazása, hogy a kör érintője merőleges az érintési pontba húzott sugárra, és hogy külső pontból húzott érintőszakaszok egyenlő hosszúak – A Thalész-tétel és megfordításának ismerete és alkalmazása – A Thalész-tétel bizonyítása		

Fogalmak	középponti szög, körív, körcikk, körgyűrű, körszelet, érintőszakaszok

Szabadon felhasználható (6 óra)

Tematikai egység	**1. Halmazok**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Ismeretek rendszerezése, ismétlése Szemléletes megoldás szerepének hangsúlyozása Szöveges feladatok értelmezése	
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**4. Számhalmazok, műveletek**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A számhalmazok és a műveletek közötti összefüggés Számhalmazok ábrázolása számegyenesen Pontos, precíz számolás fontossága, gyakorlása	
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**8. Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Ekvivalens átalakítás fogalma, fontossága Ellenőrzés egyenlet és szöveges feladat esetén Egyenletmegoldás speciális esetekben	
Fogalmak	-	

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (102 óra)

Tematikai egység	**2. Matematikai logika**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A matematikai bizonyítás fogalma – Állítás logikai értékének megállapítása (igaz vagy hamis) – Állítás tagadásának alkalmazása egyszerű feladatokban – A „nem”, az „és”, a megengedő „vagy” és a kizáró „vagy” logikai jelentésének ismerete és alkalmazása matematikai és matematikán kívüli feladatokban – A „minden” és a „van olyan” típusú állítások logikai értékének megállapítása és ennek indoklása egyszerű esetekben – Adott állítás megfordításának megfogalmazása – „Ha…, akkor…” és „akkor és csak akkor”		

típusú egyszerű állítások logikai értékének megállapítása – Stratégiai és logikai játékok	
Fogalmak	tétel, bizonyítás, igaz-hamis; „nem”, „és”, „vagy”, „vagy…, vagy…”, „ha…, akkor…”, „akkor és csak akkor”

Tematikai egység	**3. Kombinatorika, gráfok**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Hétköznapi helyzetekhez kapcsolódó sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása rendszerezéssel – Sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása matematikai problémákban – Esetszétválasztás és szorzási elv alkalmazása feladatok megoldásában – Összeszámlálási modellek alkalmazása feladatok megoldásában – Gráfok alkalmazása konkrét hétköznapi és matematikai szituációk szemléltetésére, feladatok megoldására		
Fogalmak	gráf, gráf csúcsa, gráf éle	

Tematikai egység	**5. Hatvány, gyök**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Valós számok hatványozása pozitív egész kitevőre – Hatványozás 0 és negatív egész kitevőre – A hatványozás azonosságainak megfigyelése, felfedezése – A hatványozás azonosságainak bizonyítása konkrét alapszám és tetszőleges pozitív egész kitevő esetén – Számok normálalakja – Számolás normálalak segítségével – A négyzetgyök definíciója – Nemnegatív számok négyzetgyökének megadása számológép segítségével – A négyzetgyökvonás azonosságai		
Fogalmak	hatványalap, hatványkitevő, normálalak, négyzetgyök	

Tematikai egység	**9. Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenségek**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Másodfokú egyenletre, egyenlőtlenségre vezető matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információk		

kigyűjtése, rendszerezése – Adott problémához megoldási stratégia, algoritmus választása, készítése – A problémának megfelelő matematikai modell választása, alkotása – A kiválasztott modellben a probléma megoldása – A modellben kapott megoldás értelmezése az eredeti problémába visszahelyettesítve, ellenőrzés és válaszadás az észszerűségi szempontokat figyelembe véve – Egyenletek megoldása ekvivalens átalakításokkal – Másodfokú egyenlet megoldása szorzattá alakítással, teljes négyzetté kiegészítéssel, megoldóképlettel és grafikusan – Egyszerű másodfokúra visszavezethető egyenletek megoldása – Másodfokú egyenlőtlenség megoldása grafikusan – Másodfokú egyenlettel megoldható szöveges feladatok megoldása – $\sqrt{x+c} = ax+b$	
Fogalmak	másodfokú egyenlet megoldóképlete, diszkriminánsz, gyöktényezős alak, ekvivalens átalakítás

Tematikai egység	**10. A függvény fogalma, függvénytulajdonságok**	**Órakeret 16 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Hétköznapi hozzárendelések megfigyelése, tulajdonságainak megfogalmazása: egyértelmű, kölcsönösen egyértelmű – Függvény megadása, alapvető függvénytani fogalmak ismerete – Függvényértékek meghatározása és táblázatba rendezése – Függvények ábrázolása táblázat alapján – Függvények alkalmazása valós, hétköznapi helyzetek jellemzésére, gyakorlati problémák megoldására – A grafikon alapján a függvény értelmezési tartományának, értékkészletének, minimumának, maximumának és zérushelyének megállapítása, a növekedés és fogyás leolvasása – Lineáris függvény, másodfokú függvény, négyzetgyökfüggvény, fordított arányosságot leíró függvény (elemi függvények) grafikonja, tulajdonságai		

– Elemi függvényekkel egyszerű függvénytranszformációs lépések végrehajtása: $f(x) + c$, $f(x + c)$, $c \cdot f(x)$, $\lvert f(x) \rvert$ – Lineáris függvények hozzárendelési utasításának leolvasása grafikon alapján – Egyszerű függvények esetén az $f(x) = c$ alapján x meghatározása és ennek alkalmazása gyakorlati problémák megoldása során – Kölcsönösen egyértelmű hozzárendelés megfordítása és a megfordított hozzárendelés ábrázolása	
Fogalmak	egyértelmű hozzárendelés, kölcsönösen egyértelmű hozzárendelés, értelmezési tartomány, képhalmaz, értékkészlet, helyettesítési érték, szélsőérték, zérushely, növekedés, fogyás

Tematikai egység	**15. Transzformációk, szerkesztések**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Példák ismerete geometriai hozzárendelésekre (merőleges vetítés, párhuzamos vetítés, merőleges affinitás, térkép, fényképezés) – A tengelyes tükrözés, a középpontos tükrözés, a pont körüli forgatás és a párhuzamos eltolás ismerete, tulajdonságaik – A vektor fogalmának kialakítása a párhuzamos eltolás segítségével – Egybevágósági transzformációk egymás utáni végrehajtása – Egybevágósági transzformációk végrehajtása szerkesztéssel vagy digitális eszközzel – Egybevágó alakzatok, szimmetriák megfigyelése a környezetben, művészeti alkotásokban – Az egybevágósági transzformációk alkalmazása feladatok megoldásában, tételek bizonyításában – Háromszögek egybevágóságának alapesetei és ezek alkalmazása – Négyszögek egybevágósága – Egyszerű szerkesztési feladatok megoldása hagyományos vagy digitális eszközzel; diszkusszió – Gyakorlati feladatok megoldása egybevágóságok segítségével (például a sík parkettázása különféle síkidomokkal;		

szabásminta készítése, használata) – A középpontos hasonlósági transzformáció és a hasonlósági transzformáció ismerete, tulajdonságai – A hasonlóság fogalmának ismerete és alkalmazása feladatok megoldásában, tételek bizonyításában – Gyakorlati feladatok megoldása hasonlóság segítségével (például alaprajz-, térképkészítés, modellezés)	
Fogalmak	tengelyes tükrözés, középpontos tükrözés, pont körüli forgatás, párhuzamos eltolás, egybevágóság, forgásszög, vektor, vektorok összege, középpontos hasonlósági transzformáció, hasonlósági transzformáció, hasonlóság, a hasonlóság aránya

Tematikai egység	**16. Leíró statisztika**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Statisztikai adatok gyűjtésének tervezése – Statisztikai adatok gyűjtése hagyományos és internetes forrásból – Statisztikai adatok rendszerezése, jellemzése középértékekkel hagyományos és digitális eszközzel – A kapott adatok értelmezése, értékelése, egyszerű statisztikai következtetések – Oszlop- és kördiagram értelmezése, valamint készítése hagyományos és digitális eszközzel – Konkrét adatsokaság ábrázolásához, statisztikai kérdés megválaszolásához a megfelelő diagramtípus kiválasztása – Kördiagramból oszlopdiagram készítése és viszont – Grafikus manipulációk felismerése és javítása diagramok esetén		
Fogalmak	oszlopdiagram, kördiagram, átlag, medián, módusz	

Tematikai egység	**17. Valószínűség-számítás**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Valószínűségi kísérletek elvégzése, gyakorisági, relatív gyakorisági táblázatok készítése – A valószínűség fogalmának bevezetése statisztikai alapon – A klasszikus valószínűségi modell fogalma és alkalmazása – Diszkrét valószínűség-eloszlások		

ábrázolása hagyományos és digitális eszközzel		
Fogalmak	valószínűségi kísérlet, esemény, elemi esemény, gyakoriság, relatív gyakoriság, valószínűség, diszkrét valószínűség-eloszlás	

Szabadon felhasználható (6 óra)

Tematikai egység	**3. Kombinatorika, gráfok**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Kombinatorikai feladatok megoldásának módszerei, gyakorlása	
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**9. Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenségek**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Feladatmegoldó rutin fejlesztése Grafikus megoldás alkalmazási lehetőségei	
Fogalmak	-	

Matematika 11.-12. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
13. **Halmazok, matematikai logika**	6 óra
14. **Kombinatorika, gráfok**	10 óra
15. **Számelméleti ismeretek, számhalmazok épülése**	14 óra
16. **Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus**	12 óra
17. **Exponenciális folyamatok vizsgálata**	12 óra
18. **Sorozatok**	18 óra
19. **Trigonometria**	14 óra
20. **Térgeometria**	20 óra
21. **Koordinátageometria**	14 óra
22. **Leíró statisztika**	12 óra
23. **Valószínűség-számítás**	16 óra
24. **Rendszerező összefoglalás**	38 óra
Kötelező összesen:	**186 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	3+1	144	93	15	0	36
12. évf.	3+1	124	93	0	0	31

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
13. **Halmazok, matematikai logika**	**6**	0	0	0	0	**0**	6	0	0	0	**6**
14. **Kombinatorika, gráfok**	**10**	10	5	0	5	**20**	0	0	0	0	**0**
15. **Számelméleti ismeretek, számhalmazok épülése**	**14**	14	0	0	2	**16**	0	0	0	0	**0**
16. **Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus**	**12**	12	5	0	6	**23**	0	0	0	0	**0**
17. **Exponenciális folyamatok vizsgálata**	**12**	12	0	0	0	**12**	0	0	0	0	**0**
18. **Sorozatok**	**18**	0	0	0	0	**0**	18	0	0	7	**25**
19. **Trigonometria**	**14**	14	0	0	2	**16**	0	0	0	0	**0**
20. **Térgeometria**	**20**	0	0	0	0	**0**	20	0	0	6	**26**
21. **Koordinátageometria**	**14**	14	5	0	5	**24**	0	0	0	0	**0**
22. **Leíró statisztika**	**12**	0	0	0	0	**0**	12	0	0	0	**12**
23. **Valószínűség-számítás**	**16**	16	0	0	5	**21**	0	0	0	0	**0**
24. **Rendszerező összefoglalás**	**38**	1	0	0	11	**12**	37	0	0	18	**55**
Összesen	***186***	93	15	0	36	**144**	93	0	0	31	**124**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (93 óra)

Tematikai egység	**2. Kombinatorika, gráfok**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Matematikai és hétköznapi helyzetekhez kötődő sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása – A binomiális együttható fogalmának ismerete, értékének kiszámítása		

– Mintavétel visszatevéssel és visszatevés nélkül – A gráf csúcsainak fokszámösszege és éleinek száma közötti összefüggés ismerete és alkalmazása gyakorlati feladatok megoldásában	
Fogalmak	variáció, permutáció, kombináció, faktoriális, binomiális együttható; csúcs fokszáma gráfban

Tematikai egység	**3. Számelméleti ismeretek, számhalmazok épülése**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Legnagyobb közös osztó és legkisebb közös többszörös meghatározása a prímtényezős felbontásból – Összetett oszthatósági szabályok alkalmazása – Számolás osztási maradékokkal (például összeg, szorzat, hatvány maradéka) – Számok felírása 10-estől különböző alapú számrendszerben – Az egész számok, a véges tizedes törtek, a végtelen szakaszos tizedes törtek és a racionális számok kapcsolata – A számhalmazok épülésének matematikai vonatkozásai a természetes számoktól a valós számokig – Végtelen nem szakaszos tizedes törtek ismerete – Példák irracionális számokra – Számhalmazok műveleti zártsága		
Fogalmak	természetes szám, egész szám, racionális szám, irracionális szám, valós szám, relatív prímek	

Tematikai egység	**4. Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Az n-edik gyök fogalmának ismerete és alkalmazása – Hatványozás pozitív alap és racionális kitevő esetén – Hatványozás azonosságainak alkalmazása racionális kitevő esetén – A hatványozás szemléletes értelmezése irracionális kitevő esetén – Az exponenciális függvények ábrázolása hagyományosan és számítógéppel, a függvények tulajdonságai – A logaritmus értelmezése		

– Áttérés más alapú logaritmusra – Számológép használata logaritmus értékének meghatározásához	
Fogalmak	n-edik gyök, exponenciális függvény, logaritmus

Tematikai egység	**5. Exponenciális folyamatok vizsgálata**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Exponenciális folyamatok vizsgálata a természetben és a társadalomban – Exponenciális egyenletre, egyenlőtlenségre vezető matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információk kigyűjtése, rendszerezése – Adott problémához megoldási stratégia, algoritmus választása, készítése – A gyakorlati (például pénzügyi, biológiai, fizikai, demográfiai, ökológiai) problémának megfelelő matematikai modell választása, alkotása – A kiválasztott modellben a probléma megoldása – A modellben kapott megoldás értelmezése az eredeti probléma szövegébe visszahelyettesítve, ellenőrzés és válaszadás az észszerűségi szempontokat figyelembe véve		
Fogalmak	Nincsenek új fogalmak	

Tematikai egység	**7. Trigonometria**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Hegyesszög szinusza, koszinusza, tangense – Számítások derékszögű háromszögekben szögfüggvények segítségével gyakorlati helyzetekben – Tompaszög szinusza, koszinusza, tangense – Összefüggések ismerete egy adott szög különböző szögfüggvényei között: pitagoraszi összefüggés, pótszögek és mellékszögek szögfüggvényei – Szögfüggvény értékének ismeretében a szög meghatározása számológép segítségével – Háromszög területének kiszámítása két oldal és a közbezárt szög ismeretében – Szinusz- és koszinusztétel ismerete és		

alkalmazása – A szinusztétel bizonyítása – Számítások négyszögekben, sokszögekben szögfüggvények segítségével – A környezetben található tárgyak magasságának, pontok távolságának meghatározása mért adatokból számítva – Négyszögek és szabályos sokszögek területének kiszámítása	
Fogalmak	szinusz, koszinusz, tangens, szinusztétel, koszinusztétel

Tematikai egység	**9. Koordinátageometria**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– A vektor, vektor abszolút értéke, nullvektor, ellentett vektor, helyvektor fogalmak ismerete, alkalmazása – A vektorok összeadása, kivonása, szorzása valós számmal, műveletek ismerete és alkalmazása – Vektorok alkalmazása feladatok megoldásában – Pont és vektor megadása koordinátákkal a derékszögű koordináta-rendszerben – Adott feltételeknek megfelelő ponthalmazok ábrázolása koordináta-rendszerben – Két pont távolságának, vektor abszolút értékének meghatározása koordináták alapján – Vektorok összegének, különbségének, számszorosának koordinátái – Szakaszfelezőpont koordinátáinak meghatározása a végpontok koordinátái alapján – Egyenes egyenlete $y = mx + b$ vagy $x = c$ alakban – Egyenes meredekségének fogalma; egyenesek merőlegességének és párhuzamosságának megállapítása a meredekségek alapján – Az egyenesek egyenletének ismeretében egyenesek metszéspontjának koordinátái – A kör egyenletének megadása és alkalmazása a kör sugarának és a középpont koordinátáinak ismeretében		
Fogalmak	vektor, vektor abszolút értéke, nullvektor, ellentett vektor, helyvektor, vektorok összege, vektorok különbsége, vektor számszorosa, vektor koordinátái, alakzat egyenlete, egyenes egyenlete, kör egyenlete	

Tematikai egység	11. Valószínűség-számítás	Órakeret 16 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Példák ismerete események összegére, szorzatára, komplementer eseményre, egymást kizáró eseményekre – Elemi események fogalmának ismerete, alkalmazása események előállítására – Példák ismerete független és nem független eseményekre – A klasszikus valószínűségi modell és a Laplace-képlet ismerete, alkalmazása – A geometriai valószínűség fogalmának ismerete és alkalmazása – Valószínűségek meghatározása visszatevéses és visszatevés nélküli mintavétel esetén – A várható érték ismerete és meghatározása konkrét feladatokban, játékokban – Pénzügyi fogalmakkal kapcsolatos valószínűségi ismeretek (például biztosítás, befektetések kockázata, árfolyamkockázat)		
Fogalmak	események összege, események szorzata, esemény komplementere, egymást kizáró események, független események, geometriai valószínűség, visszatevéses mintavétel, visszatevés nélküli mintavétel, várható érték	

Tematikai egység	12. Rendszerező összefoglalás	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A tanévben érintett fejezetek áttekintése, a tanév anyagának összefoglalása, rendszerezése.	
Fogalmak		

Szabadon felhasználható (15 óra)

Tematikai egység	2.Kombinatorika, gráfok	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Matematikai és hétköznapi helyzetekhez kötődő sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása		
Fogalmak	-	

Tematikai egység	4. Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Hatványozás pozitív alap és racionális	–	

kitevő esetén – Hatványozás azonosságainak alkalmazása racionális kitevő esetén	
Fogalmak	-

Tematikai egység	**9. Koordinátageometria**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– ismeri és alkalmazza az egyenes egyenletét – kiszámítja egyenesek metszéspontjainak koordinátáit az egyenesek egyenletének ismeretében		
Fogalmak	-	

Kötött (36 óra)

Tematikai egység	**2. Kombinatorika, gráfok**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása matematikai problémákban – Matematikai és hétköznapi helyzetekhez kötődő sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása		
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**4. Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A hatványozás azonosságainak megfigyelése, felfedezése – A négyzetgyökvonás azonosságai		
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**5. Exponenciális folyamatok vizsgálata**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Exponenciális egyenletre, egyenlőtlenségre vezető matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információk kigyűjtése, rendszerezése		
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**7. Trigonometria**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Számítások derékszögű háromszögekben		

szögfüggvények segítségével gyakorlati helyzetekben	
Fogalmak	-

Tematikai egység	**9. Koordinátageometria**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Egyenes egyenlete $y = mx + b$ vagy $x = c$ alakban – Egyenes meredekségének fogalma; egyenesek merőlegességének és párhuzamosságának megállapítása a meredekségek alapján – Az egyenesek egyenletének ismeretében egyenesek metszéspontjának koordinátái		
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**11. Valószínűség-számítás**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Valószínűségek meghatározása visszatevéses és visszatevés nélküli mintavétel esetén – A várható érték ismerete és meghatározása konkrét feladatokban, játékokban		
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**12. Rendszerező összefoglalás, számonkérés**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A tanévben érintett fejezetek áttekintése, a tanév anyagának összefoglalása, rendszerezése.	
Fogalmak	-	

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (93 óra)

Tematikai egység	2. **Halmazok, matematikai logika**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A halmazműveletek és a logikai műveletek közötti kapcsolatok bemutatása példákon keresztül – Logikai kifejezések megfelelő használata – Egyszerű állítások indoklása, tételek		

bizonyítása Stratégiai és logikai játékok	
Fogalmak	logikai műveletek

Tematikai egység	**6. Sorozatok**	**Órakeret 18 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– A számsorozat fogalmának ismerete – Számsorozat megadása képlettel, rekurzióval – Számtani és mértani sorozatok felírása, folytatása adott szabály szerint – Számtani sorozat, az n-edik tag, az első n tag összege – Mértani sorozat, az n-edik tag, az első n tag összege – A számtani és a mértani sorozat első n tagjának összegére vonatkozó képlet bizonyítása – Számtani és mértani sorozatokra vonatkozó ismeretek alkalmazása gazdasági, természettudományi és társadalomtudományi problémák megoldásában – Megtakarítási és kamatozási formák, ezek összehasonlítása – Egyszerű kamat, kamatos kamat, gyűjtőjáradék és törlesztőrészlet számítása – Megtakarítási, befektetési és hitelfelvételi lehetőségekkel és azok kockázati tényezőivel kapcsolatos feladatok megoldása		
Fogalmak	számsorozat, tőke, kamatláb, kamat, futamidő, gyűjtőjáradék, törlesztőrészlet	

Tematikai egység	**8. Térgeometria**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Térelemek kölcsönös helyzetének, távolságának és hajlásszögének ismerete, alkalmazása feladatmegoldásban – A terület, térfogat, űrtartalom mértékegységeinek és ezek átváltási szabályainak ismerete – Sűrűség mértékegységei közötti átváltás ismerete – Sík- és térgeometriai feladatoknál a válasz megadása a problémának megfelelő mértékegységben – A hasáb, a henger, a gúla, a kúp, a gömb, a		

csonkagúla, a csonkakúp (speciális testek) tulajdonságainak ismerete és alkalmazása a hétköznapi életben előforduló testekkel kapcsolatban – A kocka, a téglatest, az egyenes hasáb, az egyenes körhenger, az egyenes gúla és a forgáskúp hálójának lerajzolása konkrét esetekben – A mindennapi életben előforduló hasáb, henger, gúla, kúp, gömb, csonkagúla, csonkakúp alakú tárgyak felszínének és térfogatának meghatározása méréssel és számítással – Síkidomok forgatásával keletkező egyszerű, a mindennapi életben is előforduló testek felszínének és térfogatának kiszámítása – A hasonló síkidomok kerületének és területének arányára vonatkozó tételek ismerete és alkalmazása – A hasonló testek felszínének és térfogatának arányára vonatkozó tételek ismerete és alkalmazása	
Fogalmak	kocka, téglatest, hasáb, henger, gúla, kúp, gömb, csonkagúla, csonkakúp, egyenes test, forgástest, n-oldalú szabályos gúla, tetraéder, alaplap, oldallap, alapél, oldalél, alkotó, palást, testmagasság, test hálója

Tematikai egység	**10. Leíró statisztika**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A reprezentatív minta fogalmának szemléletes ismerete – Hétköznapi, társadalmi problémákhoz kapcsolódó statisztikai adatok tervszerű gyűjtése – Statisztikai adatok rendszerezése, jellemzése kvartilisekkel, középértékekkel és szóródási mutatókkal – Sodrófa (box-plot) diagram készítése, alkalmazása – A kapott adatok értelmezése, értékelése, statisztikai következtetések – Nagy adathalmazok kezelése táblázatkezelő programmal – Grafikus és szöveges statisztikai manipulációk felismerése		
Fogalmak	reprezentatív minta, sodrófa (box-plot) diagram, minimum, maximum, kiugró adat, kvartilisek, terjedelem, szórás	

Tematikai egység	12. Rendszerező összefoglalás	Órakeret 37 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A tanévben érintett fejezetek áttekintése, a tanév anyagának összefoglalása, rendszerezése.	
Fogalmak	-	

Kötött (31 óra)

Tematikai egység	6. Sorozatok	Órakeret 7 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Számtani és mértani sorozatokra vonatkozó ismeretek alkalmazása gazdasági, természettudományi és társadalomtudományi problémák megoldásában – Megtakarítási, befektetési és hitelfelvételi lehetőségekkel és azok kockázati tényezőivel kapcsolatos feladatok megoldása		
Fogalmak	-	

Tematikai egység	8. Térgeometria	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– kiszámítja a speciális testek felszínét és térfogatát egyszerű esetekben – ismeri és alkalmazza a hasonló síkidomok kerületének és területének arányára vonatkozó tételeket		
Fogalmak	-	

Tematikai egység	Rendszerező összefoglalás	Órakeret 18 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A tanult témák összefoglalása, rendszerezése.	
Fogalmak	-	

Történelem 9-10. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
15. Civilizáció és államszervezet az ókorban	13 óra
16. Vallások az ókorban	5 óra
17. Hódító birodalmak	6 óra
18. A középkori Európa	10 óra
19. A magyar nép eredete és az Árpád-kor	14 óra
20. A középkori Magyar Királyság fénykora	13 óra
21. A kora újkor	12 óra
22. A török hódoltság kora Magyarországon	10 óra
23. A felvilágosodás kora	7 óra
24. Magyarország a 18. században	10 óra
25. Új eszmék és az iparosodás kora	5 óra
26. A reformkor	10 óra
27. A forradalom és szabadságharc	8 óra
28. Évente két mélységelvű téma	13 óra
Kötelező összesen:	**136 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
9. évf.	2	72	68	4	0	0
10. évf.	2	72	68	4	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
16. Civilizáció és államszervezet az ókorban	*13*	13	0	0	**13**	0	0	0	**0**
17. Vallások az ókorban	*5*	5	0	0	**5**	0	0	0	**0**
18. Hódító birodalmak	*6*	6	0	0	**6**	0	0	0	**0**
19. A középkori Európa	*10*	10	4	0	**14**	0	0	0	**0**
20. A magyar nép eredete és az Árpád-kor	*14*	14	0	0	**14**	0	0	0	**0**

21. A középkori Magyar Királyság fénykora	*13*	13	0	0	**13**	0	0	0	**0**
22. Évente két mélységelvű téma	*7*	7	0	0	**7**	0	0	0	**0**
23. A kora újkor	*12*	0	0	0	**0**	12	0	0	**12**
24. A török hódoltság kora Magyarországon	*10*	0	0	0	**0**	10	0	0	**10**
25. A felvilágosodás kora	*7*	0	0	0	**0**	7	2	0	**9**
26. Magyarország a 18. században	*10*	0	0	0	**0**	10	0	0	**10**
27. Új eszmék és az iparosodás kora	*5*	0	0	0	**0**	5	2	0	**7**
28. A reformkor	*10*	0	0	0	**0**	10	0	0	**10**
29. A forradalom és szabadságharc	*8*	0	0	0	**0**	8	0	0	**8**
30. Évente két mélységelvű téma	*6*	0	0	0	**0**	6	0	0	**6**
Összesen	***136***	68	4	0	**72**	68	4	0	**72**

9. évfolyam

Kötelező alap óraszám (68 óra)

Tematikai egység	**Civilizáció és államszervezet az ókorban**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A Közel-Kelet civilizációi	– Az állam működése az Óbabiloni Birodalom példáján. – Tudomány. – A pénz megjelenése.	– Az állam szerepének bemutatása Hammurapi törvényeinek elemzésén keresztül. – Az ókori civilizációk jelentőségének és kulturális hatásainak felismerése. – Az ókori civilizációk azonosítása térképen. – Az ókori civilizációk kulturális és vallási jellemzőinek bemutatása. – A különböző civilizációk közötti különbségek azonosítása. – Pannónia jelentősebb városainak azonosítása. – A római jog alapelveinek felidézése és azonosítása. – Az athéni demokrácia és a római köztársaság működésének bemutatása. – A Periklész-kori athéni demokrácia ellentmondásainak feltárása. – A demokrácia és a diktatúra összehasonlítása.
A görög civilizáció	– A görög anyagi kultúra öröksége. – A filozófia és a történetírás. – A görög embereszmény. – A hellenisztikus kultúra elterjedése.	
Az athéni demokrácia	– Arisztokratikus köztársaság és demokrácia. – Kleiszthenész és Periklész. – Az athéni államszervezet és működése.	
A római civilizáció	– Római városépítészet, amfiteátrumok, fürdők, vízvezetékek és utak. – A római jog néhány máig élő alapelve. – A birodalom kiterjedése és a provinciák (Pannónia). – A latin nyelv és írás	

	elterjedése.	– A demokrácia melletti érvek megfogalmazása. – Az athéni demokrácia összehasonlítása a modern demokráciával. – Caesar diktatúrája előzményeinek, okainak feltárása.
A római köztársaság	– A vérségi, a vagyoni és a területi elv. – A római köztársaság államszervezete és működése. – Köztársaságból egyeduralom: Caesar és Augustus.	
Fogalmak	Fogalmak: öntözéses földművelés, fáraó, piramis, hieroglifa, ékírás, múmia, Akropolisz, filozófia, jósda, olümpiai játékok, városállam/polisz, arisztokrácia, démosz, demokrácia, népgyűlés, sztratégosz, cserépszavazás, rabszolga, patrícius, plebejus, consul, senatus, dictator, néptribunus, császár, amfiteátrum, gladiátor, provincia, légió, limes, polgárjog. Személyek: Hammurapi, Kleiszthenész, Periklész, Platón, Arisztotelész, Hérodotosz, Nagy Sándor, Julius Caesar, Augustus. Kronológia: Kr. e. 3000 körül – Kr. u. 476 az ókor, Kr. e. 776 az első feljegyzett olümpiai játékok, Kr. e. 753 Róma alapítása a hagyomány szerint, Kr. e. 510 a köztársaság kezdete Rómában, Kr. e. 508 Kleiszthenész reformjai, Kr. e. 5. sz. közepe az athéni demokrácia fénykora, Kr. e. 44. Caesar halála, az ókori Izrael – Kr. u. 70 Jeruzsálem lerombolása, Kr. u. 395 a Római Birodalom kettéosztása. Topográfia: Mezopotámia, Babilon, Egyiptom, Nílus, Olümpia, Athén, Alexandria, Itália, Róma, Római Birodalom, Pannónia, Aquincum, Savaria, Jeruzsálem.	

Tematikai egység	**Vallások az ókorban**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Politeizmus és monoteizmus	– A politeizmus az ókori Keleten. – Görög és római istenek. – A zsidó monoteizmus.	– A zsidó és a keresztény vallások jellemzőinek összehasonlítása. – A vallások a mindennapi életre gyakorolt hatásainak megállapítása. – A zsidó-keresztény hagyományok európai kultúrára gyakorolt hatásának bemutatása. – Bibliai történetek, személyek felidézése. – A kereszténység terjedésének végigkövetése térképen. – Az Ószövetség történelmi szereplőinek, helyszíneinek azonosítása bibliai idézetek alapján. – Jézus életével és a kereszténység terjedésével kapcsolatos filmek/ filmrészletek, regények elemzése, értelmezése. – Képzőművészeti, irodalmi és zenei
A kereszténység kezdete	– Jézus tanításai. – A páli fordulat. – Keresztény-üldözések, a kereszténység elterjedése a Római Birodalomban. – A Szentháromság-tan.	

		alkotások gyűjtése és elemzése bibliai témákról
Fogalmak	Fogalmak: politeizmus, monoteizmus, zsidó vallás, Ószövetség/Héber Biblia, Tízparancsolat próféta, jeruzsálemi templom, diaszpóra,, Messiás, keresztény vallás, keresztség és úrvacsora, apostol, misszió, Biblia, Újszövetség, evangélium, püspök, zsinat. Személyek: Kheopsz, Zeusz, Pallasz Athéné, Ábrahám, Mózes, Jézus, Szent Péter és Szent Pál apostolok, Constantinus Kronológia: a keresztény időszámítás kezdete (Kr. e. és Kr. u.), 313 a milánói rendelet, 325 a niceai zsinat. Topográfia: Jeruzsálem, Kánaán, Júdea, Izrael, Palesztina, Betlehem.	

Tematikai egység	**Hódító birodalmak**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Egy eurázsiai birodalom: a hunok	– A nomád életmód, harcmodor és államszervezés. – A népvándorlás. – A Hun Birodalom. – Az ókor vége Nyugaton: a Római Birodalom összeomlása. – Róma örökösei Európa térképén.	– A népvándorlás irányainak és résztvevőinek nyomon követése térkép segítségével a Kr. u. 4–8. sz. időszakában. – A sztyeppei állam működésének, sajátosságainak bemutatása. – A kora középkori Európa államalakulatainak azonosítása térképen. – Az iszlám vallás és az arab terjeszkedés közötti összefüggések feltárása
Az Arab Birodalom és az iszlám	– Mohamed tanításai és a Korán. – Az iszlám kultúra jellegzetességei. – Az Arab Birodalom és az arab hódítás. – Az arab hódítás feltartóztatása Európában: Poitiers, Bizánc.	
Fogalmak	Fogalmak: népvándorlás, hunok, ortodox, iszlám, Korán, kalifa. Személyek: Attila, Justinianus, Mohamed, Nagy Károly, I. Ottó. Kronológia: 476 a Nyugatrómai Birodalom bukása, 622 Mohamed Medinába költözése, 732 a poitiers-i csata. Topográfia: Hun Birodalom, Konstantinápoly, Bizánci Birodalom, Mekka, Poitiers, Frank Birodalom, Német-római Császárság.	

Tematikai egység	**A középkori Európa**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A parasztság világa	– A hierarchikus világkép. – Az uradalom. – A jobbágyok kötelességei és	– A középkor társadalmi, gazdasági, vallási és kulturális jellemzőinek bemutatása.

	jogai. – Az önellátástól az árutermelésig. – Éhínségek, járványok, felkelések.	– A társadalmi csoportok közötti jogi különbségek azonosítása. – Érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása a középkor világáról. – A középkor társadalmi berendezkedése és a rendi szemlélet értelmezése. – A jobbágyság jogainak és kötelességeinek rendszerezése. – Az egyház szerepének áttekintése a középkori Európában. – A középkori kolostori élet bemutatása képi vagy szöveges források segítségével. – A nyugati és keleti kereszténység összehasonlítása. – A lovagi életmód jellemzőinek azonosítása. – A városok életének bemutatása képek, ábrák és szöveges források alapján, kitérve a zsidóság városiasodásban játszott szerepére, valamint az antijudaista törekvésekre. – A céhek működésének jellemzése források alapján.
Az egyházi rend	– Az egyházi hierarchia, az egyházi intézményrendszer. – Az egyházszakadás és a 11. századi reform. – A szerzetesség. – Az eretnekség. – Kultúra és oktatás, a középkori egyetemek. – Román és gótikus építészet – európai és magyar példák.	
A nemesi rend	– Az uralkodói hatalom és korlátai (hűbériség, rendiség). – Lovagi eszmény és lovagi kultúra. – A keresztes hadjáratok eszméje.	
A polgárok világa	– A középkori város és lakói. – A város kiváltságai (magyar példák alapján). – A céhek. – A helyi és távolsági kereskedelem. – A reneszánsz építészet (európai és magyar példák).	
Fogalmak	Fogalmak: uradalom, földesúr, majorság, jobbágy, robot, kiváltság, rend, pápa, érsek, cölibátus, szerzetes, bencés rend, ferences rend, eretnek, inkvizíció, kolostor, katolikus, szent, kódex, román stílus, gótikus stílus, reneszánsz, lovag, nemes, feudalizmus, hűbériség, király, rendi monarchia, keresztes hadjáratok, polgár, céh. Személyek: Szent Benedek, VII. Gergely, Assisi Szent Ferenc, Aquinói Szent Tamás, Leonardo da Vinci, Gutenberg, Dózsa György. Kronológia: 476–1492 a középkor, 1054 az egyházszakadás, 1347 a nagy pestisjárvány. Topográfia: Egyházi Állam, Anglia, Franciaország, levantei kereskedelmi hálózat, Velence, Firenze, Hanza kereskedelmi hálózat, Szentföld.	

Tematikai egység	**A magyar nép eredete és az Árpád-kor**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Magyar őstörténet és	– Az eredet kérdései, a nyelvészet, a régészet, a	– A magyarság eredetére vonatkozó elméletek közötti

honfoglalás	néprajz és a genetika eredményei. – A magyar törzsszövetség az Etelközben. – A honfoglalás okai és menete. – A kalandozások – a lovas-íjász harcmodor.	különbségek megállapítása. – A mondák, a történeti hagyomány és a történettudomány eredményeinek megkülönböztetése. – A kalandozó hadjáratok céljainak azonosítása. – Géza fejedelem, I. (Szent) István és IV. Béla uralkodásának jellemzése és értékelése. – A kereszténység felvétele és az államalapítás jelentőségének a felismerése. – A korai magyar történelmet és az Árpád-kort megjelenítő legfontosabb kulturális alkotások azonosítása.
Az államalapítás	– Géza és I. (Szent) István államszervező tevékenysége. – A földbirtokrendszer és a vármegyeszervezet. – Az egyházszervezés.	
A magyar állam megszilárdulás a az Árpád-korban	– Szent László, az országépítő. – Könyves Kálmán törvénykezési reformjai. – A kül- és belpolitika új irányai: III. Béla uralkodása. – II. András kora: az átalakuló társadalom. – Újjáépítés a tatárjárás után: IV. Béla. – Az Árpádok európai kapcsolatai.	
Fogalmak	Fogalmak: finnugor, törzs, fejedelem, kabarok, vérszerződés, honfoglalás, kettős honfoglalás elmélete, avarok, rovásírás, kalandozások, székelyek, vármegye, egyházmegye, érsekség, tized, nádor, ispán, kancellária, kettős kereszt, szászok, kunok, tatárok/mongolok Személyek: Álmos, Árpád, az Árpád-ház, Géza, I. (Szent) István, Koppány, Szent Gellért, Szent Imre, I. (Szent) László, Könyves Kálmán, III. Béla, II. András, IV. Béla, Szent Margit. Kronológia: 895 a honfoglalás, 907 a pozsonyi csata, 997/1000–1038 I. (Szent) István uralkodása, 1222 az Aranybulla, 1241–1242 a tatárjárás. Topográfia: Etelköz, Vereckei-hágó, Kárpát-medence, Pannonhalma, Esztergom, Székesfehérvár, Buda, Muhi, Erdély, Horvátország.	

Tematikai egység	**A középkori Magyar Királyság fénykora**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Az Anjouk	– A királyi hatalom újbóli megszilárdítása I. Károly idején. – A visegrádi királytalálkozó. – Az 1351-es törvények. – Nagy Lajos hadjáratai.	– A 14–15. századi magyar uralkodók politikai pályájának felidézése. – Érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása az egyes személyek cselekedeteiről, döntéseiről. – A késő középkori magyar állam és az Oszmán Birodalom főbb
A török fenyegetés árnyékában	– Az Oszmán Birodalom. – Török hódítás a Balkánon. – Luxemburgi Zsigmond, a	

	közép-európai uralkodó és a török veszély. – Hunyadi János, a politikus és hadvezér. – Hunyadi János törökellenes harcai.	összecsapásainak felidézése. – Annak értékelése, hogy az Oszmán Birodalom terjeszkedő politikája milyen hatást gyakorolt a magyar történelemre. – Mátyás hatalom-gyakorlásának jellemzése. – A reneszánsz kultúra bemutatása Mátyás udvarában. – A 14–15. századi magyar történelmet megjelenítő fontos kulturális alkotások azonosítása.
Hunyadi Mátyás	– Mátyás útja a trónig. – A központosított királyi hatalom. – Jövedelmek és kiadások. – Birodalomépítő tervek. – Aktív védelem a török ellen.	
A magyar középkor kulturális hagyatéka	– Honfoglalás kori leletek. – A Szent Korona. – Várak, királyi udvar, kolostorok, templomok. – Magyar geszták, krónikák és szentek legendái.	
Fogalmak	Fogalmak: aranyforint, regálé, kapuadó, kilenced, bandérium, perszonálunió, sarkalatos nemesi jogok, fő- és köznemes, szabad királyi város, bányaváros, mezőváros, kormányzó, szekérvár, végvár, szultán, szpáhi, janicsár, rendkívüli hadiadó, füstpénz, fekete sereg, zsoldos, Corvina, Szent Korona, Szent Korona-tan, Képes krónika. Személyek: I. (Anjou) Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, I. (Hunyadi) Mátyás. Kronológia: 1301 az Árpád-ház kihalása,1308. I. Károly uralkodásának kezdete, 1335 a visegrádi királytalálkozó, 1351 I.(Nagy) Lajos törvényei, 1396 a nikápolyi csata, 1443–1444-es hosszú hadjárat, 1444 a várnai csata, 1453 Konstantinápoly eleste, 1456 a nándorfehérvári diadal, 1458–90 Mátyás uralkodása. Topográfia: Visegrád, Lengyelország, Csehország, osztrák tartományok, Nikápoly, Várna, Nándorfehérvár, Kolozsvár, Kenyérmező, Oszmán Birodalom.	

Tematikai egység	**Évente két mélységelvű téma**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

Szabadon felhasználható (4 óra)

Tematikai egység	**A középkori Európa**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Közép- és Kelet Európa a Középkorban Az Oszmán Birodalom kialakulása és előretörése	Közép- és Kelet európai középkori politikai társadalmi, gazdasági és kulturális jellemzőinek bemutatása. Az Oszmán birodalom jellemzőinek bemutatása. A birodalom sikerének feltárása, hatása térségünkre.	

Fogalmak	*Fogalmak:* hospes, hét választófejedelem, kanton, huszitizmus, két szín alatti áldozás, kelyhesek, táboriták, szlávok, rusz, szultán, szpáhi, janicsár. *Személyek:* Habsburg Rudolf, Luxemburgi IV. Károly, Husz János, Jagelló, Cirill és Metód, Oszmán, II. Mohamed. *Topográfia:* osztrák tartományok, Prága, Konstanz, Grünwald, Krakkó, Moszkva, Rigómező, Nikápoly, Isztambul. *Kronológia:* 1414-1418(konstanzi zsinat), 1389 (rigómezei csata, 1396 nikápolyi csata,1453 (Konstantinápoly elfoglalása).

10. évfolyam
Kötelező alap óraszám (68 óra)

Tematikai egység	**A kora újkor**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A földrajzi felfedezések	– A portugál és spanyol felfedezések. – A korai gyarmatosítás és következményei. – A világkereskedelem kialakulása. – Az abszolutizmus.	– A felfedezők céljainak és útjainak bemutatása tematikus térképeken. – Információk gyűjtése a kialakuló világkereskedelem új útvonalairól, fontosabb termékeiről és szereplőiről. – Az új munkaszervezési formák bemutatása és összehasonlítása a céhes iparral. – Az európai régiók közötti gazdasági és társadalmi különbségek felismerése. – A reformáció okainak és következményeinek bemutatása. – A katolikus és a protestáns tanítások és egyházszervezet összehasonlítása. – A reformáció egyes irányzatai terjedésének nyomon követése térképen. – Vallás és politika összefonódásának felismerése. – Az erdélyi vallási türelem szerepének és jelentőségének felismerése. – A katolikus egyház megújulási törekvései és a barokk művészet jellemzői közötti párhuzam felismerése.
A korai kapitalizmus	– Az árforradalom. – A manufaktúrák. – Bankok és tőzsdék. – Az európai munkamegosztás és következményei	
Reformáció Európában és Magyarországon	– A reformáció előzményei (humanizmus és az egyházi reform igénye). – Luther és Kálvin fellépése. – A protestáns egyházak megszerveződése és a protestantizmus elterjedése. – A reformáció eredményei Magyarországon	
„Hitviták tüzében”	– Vallási konfliktusok Európában. – Etnikai sokszínűség és vallásbéke Erdélyben. – A magyar protestáns és katolikus iskolák. – A katolikus megújulás és a barokk Európában és Magyarországon.	
Fogalmak	Fogalmak: gyarmat, világkereskedelem, abszolutizmus, infláció, manufaktúra, tőke, tőkés, bérmunkás, kapitalizmus, bank, tőzsde, részvény, örökös jobbágyság, reformáció, protestáns, evangélikus, református, anglikán, unitárius, vallási türelem, ellenreformáció, katolikus megújulás, jezsuiták, barokk.	

	Személyek: Kolumbusz Kristóf, Vasco da Gama, Ferdinánd Magellán, Luther Márton, Kálvin János, Károli Gáspár, Pázmány Péter, Apáczai Csere János, Habsburg-dinasztia, V. Károly, Loyolai (Szent) Ignác, XIV. Lajos. Kronológia: 1492-től az újkor, 1492 Amerika felfedezése, 1517 a reformáció kezdete, 1545 a tridenti zsinat megnyitása, 1568 a tordai határozat, 1648 a vesztfáliai békék. Topográfia: Spanyolország, India, London, Párizs/Versailles, Sárospatak.

Tematikai egység	**A török hódoltság kora Magyarország**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Az ország három részre szakadása	− A mohácsi csata és közvetlen előzményei, a kettős királyválasztás. − Az ország három részre szakadása. − A várháborúk és az új végvárrendszer.	− A török hadjáratoknak és az ország három részre szakadásának bemutatása térképeken. − A végvári élet felidézése különböző források (képek, irodalmi alkotások és filmek) alapján. − A három részre szakadt ország gazdasági lehetőségeinek és szerepének értelmezése adatok, grafikonok, diagramok alapján. − A török hódoltság hosszú távú hatásainak azonosítása. − A 16-17. századi magyar történelmet megjelenítő fontos kulturális alkotások azonosítása.
A két magyar állam	− A Magyar Királyság a Habsburg Birodalomban: rendi és abszolutista törekvések, konfliktusok. − Az Erdélyi Fejedelemség viszonylagos önállósága és aranykora.	
A török kiűzése és a török kor mérlege	− Magyarország az európai munkamegosztásban. − Háborús békeévek: másfél évszázad hódoltság és az ország pusztulása. − A török kiűzése.	
Fogalmak	Fogalmak: rendi országgyűlés, hajdúszabadság. Személyek: I. Szulejmán, II. Lajos, (Szapolyai) János, I. Ferdinánd, Dobó István, Zrínyi Miklós (a szigetvári hős), Báthory István, Bocskai István, Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós (a költő és hadvezér), I. Lipót, Savoyai Jenő. Kronológia: 1526 a mohácsi csata, 1541 Buda eleste, 1552 Eger védelme, 1566 Szigetvár eleste, 1664 a vasvári béke, 1686 Buda visszafoglalása, 1699 karlócai béke. Topográfia: Mohács, Kőszeg, Eger, Szigetvár, Habsburg Birodalom, Erdélyi Fejedelemség, Hódoltság, Magyar Királyság (királyi Magyarország), Pozsony, Gyulafehérvár, Bécs.	

Tematikai egység	**A felvilágosodás kora**	**Órakeret 7 óra**

Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A felvilágosodás	− Tapasztalat és értelem − a felvilágosodás új világképe. − A felvilágosodás államelméletei. − A szabad verseny elmélete.	− A középkor és a felvilágosodás világképének összehasonlítása. − A felvilágosodás államelméleteinek összehasonlítása különböző szempontok alapján. − A brit és az amerikai államszervezetet bemutató ábrák értelmezése. − Az Emberi és polgári jogok nyilatkozatában megjelenő felvilágosult elvek azonosítása. A forradalmi gondolat és a legitimitás eszméjének értelmezése, azonosítása.
A brit alkotmányos monarchia és az amerikai köztársaság működése	− A parlamentáris rendszer: parlament és kormány. − Az elnöki rendszer: kongresszus és elnök.	
A francia forradalom és hatása	− A forradalom kitörése és az Emberi és polgári jogok nyilatkozata. − A jakobinus diktatúra. − Napóleon birodalma: a polgári berendezkedés exportja.	
Fogalmak	Fogalmak: felvilágosodás, jogegyenlőség, hatalmi ágak megosztása, népfelség, társadalmi szerződés, szabad verseny, alkotmány, alkotmányos monarchia, elnök, miniszterelnök, felelős kormány, cenzus, általános választójog, forradalom, diktatúra, jakobinus, Szent Szövetség. Személyek: Nikolausz Kopernikusz, Isaac Newton, Charles Louis Montesquieu, Jean-Jacques Rousseau, Adam Smith, George Washington, Maximilien Robespierre, Bonaparte Napóleon. Kronológia: 1689 a Jognyilatkozat, 1776 a Függetlenségi nyilatkozat, 1789 a francia forradalom, 1804–1814/1815 Napóleon császársága, 1815 a waterlooi csata. Topográfia: Nagy-Britannia, Amerikai Egyesült Államok, Párizs, Oroszország, Waterloo.	

Tematikai egység	**Magyarország a 18. században**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A Rákóczi-szabadságharc	− Magyarország a Habsburg Birodalomban. − A szabadságharc okai és céljai. − A szabadságharc politikai és katonai fordulópontjai. − A szatmári béke kompromisszuma.	− A Rákóczi-szabadságharc céljainak és eredményeinek összevetése. − A szabadságharc katonai történetének felidézése térképek, képek és szöveges források segítségével. − Magyarország újranépesülésének és a folyamat eredményének értelmezése tematikus térképek segítségével. − A felvilágosult abszolutizmus eszmei és politikai hátterének,
Magyarország újranépesülése és újranépesítése	− A belső vándorlás, a szervezett betelepítés és az öntevékeny betelepülés. − A többnyelvű és többvallású ország.	

	− Gazdaság és életmód.	valamint eredményeinek azonosítása.
A felvilágosult abszolutizmus reformjai	− A Pragmatica Sanctio. − A felvilágosult abszolutizmus céljai. − Mária Terézia: együttműködés és reform. − II. József reformpolitikája és kudarca.	− Mária Terézia és II. József politikájának összehasonlítása. − II. József személyiségének bemutatása, uralkodásának mérlege, értékelése. − A 18. századi Magyarország legfőbb kulturális eredményeinek azonosítása.
Fogalmak	Fogalmak: kuruc, labanc, szabadságharc, trónfosztás, amnesztia, felvilágosult abszolutizmus, kettős vámhatár, úrbéri rendelet, Ratio Educationis, türelmi rendelet, nyelvrendelet. Személyek: II. Rákóczi Ferenc, Mária Terézia, II. József. Kronológia: 1703–1711 a Rákóczi-szabadságharc, 1711 a szatmári béke, 1740–1780 Mária Terézia uralkodása, 1780–1790 II. József uralkodása. Topográfia: Temesvár, Határőrvidék, Poroszország.	

Tematikai egység	**Az új eszmék és az iparosodás kora**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Liberalizmus, nacionalizmus és konzervativizmus	− Liberalizmus: jogegyenlőség és alkotmányosság. − Nacionalizmus: nemzetépítés és nemzetállam. − Konzervativizmus: szerves reform és a forradalom elutasítása.	− A 19. század politikai eszméinek azonosítása szöveges források alapján. − Az iparosodás hullámainak azonosítása és összevetése. − Egy ipari nagyváros életkörülményeinek jellemzése. − Az ipari forradalmak ökológiai következményeinek azonosítása. − A 19. századi demográfiai változások okainak feltárása.
Az ipari forradalom hullámai	− Az első hullám: textilipar, bányászat, kohászat. − A közlekedés forradalma. − A második hullám: elektronika és vegyipar. − A gyár és a futószalag. − Az ipari forradalmak társadalmi és környezeti hatásai.	
Fogalmak	Fogalmak: liberalizmus, nacionalizmus, nemzetállam, konzervativizmus, reform, ipari forradalom, munkanélküliség, tömegtermelés, szegregáció. Személyek: James Watt, Thomas Edison, Henry Ford. Topográfia: Manchester, New York.	

Tematikai egység	**A reformkor**	**Órakeret 10 óra**

Ismeretek		Fejlesztési feladatok
A politikai élet színterei	− A Habsburg Birodalom és Magyarország. − A rendi országgyűlés és a megyerendszer. − A reformkori Pest-Buda. − A nyilvánosság megteremtése, politika és kultúra.	− A jobbágykérdés és megoldási javaslatainak értelmezése szövegek és adatok alapján. − A nyelvkérdés és a nemzetté válás bemutatása különböző források segítségével. (Pl. magyar államnyelv, a zsidóság nyelvváltása, Lőv Lipót) − A polgári alkotmányosság programjának bemutatása politikai írások, országgyűlési felszólalások és ábrák alapján. − Széchenyi és Kossuth társadalmi hátterének, egyéniségének, álláspontjának és eredményeinek összevetése. − A nemzeti kultúra és a kor politikai törekvései közötti kapcsolatok azonosítása példák alapján. − A reformkor legfőbb kulturális eredményeinek, alkotásainak azonosítása különböző típusú források alapján.
A reformkor fő kérdései	− A magyar nyelv ügye és a nemzetté válás. − A jobbágykérdés: örökváltság, kárpótlás. − A polgári alkotmányosság kérdése. − Széchenyi és Kossuth programja és vitája.	
Fogalmak	Fogalmak: alsó- és felsőtábla, érdekegyesítés, közteherviselés, jobbágyfelszabadítás, örökváltság. Személyek: József nádor, Klemens Metternich, Wesselényi Miklós, Széchenyi István, Kölcsey Ferenc, Deák Ferenc, Kossuth Lajos, Ganz Ábrahám. Kronológia: 1830–1848 a reformkor, 1830 a Hitel megjelenése, 1844 törvény a magyar államnyelvről. Topográfia: Pest-Buda.	

Tematikai egység	A forradalom és a szabadságharc	Órakeret 8 óra
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A forradalom céljai és eredményei	− Az európai forradalmi hullám és március 15. − Az első magyar polgári alkotmány: az áprilisi törvények. − A Batthyány-kormány tevékenysége.	− A reformkori elképzeléseknek, a forradalom követeléseinek és az áprilisi törvényeknek az összehasonlítása. − A forradalom eseményeinek felidézése források segítségével. − A szabadságharc néhány döntő csatájának bemutatása térképek, beszámolók alapján. − A szabadságharc néhány
A szabadságharc főbb eseményei	− Harc a dinasztiával és a vele szövetkező nemzetiségekkel. − A tavaszi hadjárat.	

és kiemelkedő szereplői	− A Függetlenségi nyilatkozat, kísérlet az önálló állam megteremtésére. − A szabadságharc leverése és a megtorlás.	kiemelkedő szereplőjének, illetve vértanújának bemutatása. − A nemzetiségek és a kisebbségek részvételének (pl. németek, szlávok, és zsidók) bemutatása a szabadságharcban és az azt követő megtorlás során. − A forradalom és a szabadságharc eredményeinek értékelése. − A magyar forradalom és szabadságharc elhelyezése az európai környezetben.
Fogalmak	Fogalmak: márciusi ifjak, sajtószabadság, cenzúra, áprilisi törvények, népképviseleti országgyűlés, politikai nemzet, nemzetiség, honvédség, Függetlenségi nyilatkozat. Személyek: Petőfi Sándor, Batthyány Lajos, Görgei Artúr, Bem József, Klapka György, Ferenc József, Julius Haynau. Kronológia: 1848. március 15. a pesti forradalom, 1848. április 11. az áprilisi törvények, 1848. szeptember 29. a pákozdi csata, 1849. április–május a tavaszi hadjárat, 1849. április 14. a Függetlenségi nyilatkozat, 1849. május 21. Buda visszavétele, 1849. augusztus 13. a világosi fegyverletétel, 1849. október 6. az aradi vértanúk és Batthyány kivégzése. Topográfia: Pákozd, Debrecen, Isaszeg, Világos, Komárom, Arad.	

Tematikai egység	**Évente két mélységelvű téma**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

Szabadon felhasználható (4 óra)

Tematikai egység	**A felvilágosodás kora**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A felvilágosult abszolutizmus Az Ancien régime	A tanuló megérti, hogy a korszakban a társadalmi és gazdasági átalakulás egymást erősítve bontakozott ki. Látja, hogy a korszak tette az uralkodók és hatalmon levők feladatává a közjó szolgálatát, amely szélsőséges formájában zsarnoki, terrorisztikus eszközökkel történő „népboldogításhoz” vezetett. Tudja az egyes történelmi korszakokat komplex módon elemezni és bemutatni. Képes a változások megkülönböztetésére.	
Fogalmak	*Fogalmak:* felvilágosodás, felvilágosult abszolutizmus,ancien régime. *Személyek:* Montesquieu, II. (Nagy) Frigyes, Nagy Katalin, Mária Terézia, XVI. Lajos. *Topográfia:* Párizs, Poroszország, Szilézia, Lengyelország.	

	Kronológia: 1789. július 14. (a Bastille ostroma, a francia forradalom kitörése).

Tematikai egység	**Új eszmék és az iparosodás kora**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Hatalmi politika és forradalmi hullámok a XIX. század első felében A népek tavasza	Tudja, hogy a felvilágosodás során fogalmazódtak meg a máig is érvényes demokratikus eszmék. Látja, hogy a korszak forradalmi eszméi – szabadság, egyenlőség, testvériség – nem egyszer egymást kizáró módon valósultak meg. Érzékeli, hogy a hatalmi harcot, harcokat konfliktusok és kompromisszumok egymást váltó sorozataként lehet leírni. Tudja az egyes történelmi korszakokat komplex módon elemezni és bemutatni. Képes a változások megkülönböztetésére.	
Fogalmak	*Fogalmak:* abszolutizmus, alkotmány, nacionalizmus, liberalizmus, konzervativizmus, szocializmus, Szent Szövetség. *Személyek:* Metternich, Marx. *Topográfia:* Párizs, Belgium, Nápoly, Berlin. *Kronológia:* 1815 Szent Szövetség, 1830 (forradalmak Európában), 1848 (forradalmak Európában).	

Történelem 11.-12. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
19. A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése	6 óra
20. A dualizmus kori Magyarország	15 óra
21. A nagy háború	14 óra
22. Az átalakulás évei	13 óra
23. A két világháború között	8 óra
24. A Horthy-korszak	12 óra
25. A második világháború	18 óra
26. A két világrendszer szembenállása	6 óra
27. Háborútól forradalomig	10 óra
28. Az 1956-os forradalom és szabadságharc	7 óra
29. A kádári diktatúra	7 óra
30. A kétpólusú világ és felbomlása	8 óra
31. A rendszerváltoztatás folyamata	8 óra
32. A világ a 21. században	6 óra
33. Magyarország a 21. században	10 óra
34. A magyarság és a magyarországi nemzetiségek a 20-21. században	6 óra
35. Ismétlés, felkészülés az érettségire	22 óra
36. Évente két mélységelvű téma	16 óra
Kötelező összesen:	**192 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	3+1	144	100	8	0	36
12. évf.	3+1	124	92	1	0	31

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
20. A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék	*6*	6	1	0	4	**11**	0	0	0	0	**0**

megjelenése											
21. A dualizmus kori Magyarország	*15*	15	3	0	4	**22**	0	0	0	0	**0**
22. A nagy háború	*14*	14	1	0	6	**21**	0	0	0	0	**0**
23. Az átalakulás évei	*13*	13		0	4	**17**	0	0	0	0	**0**
24. A két világháború között	*8*	8	1	0	4	**13**	0	0	0	0	**0**
25. A Horthy-korszak	*12*	12		0	4	**16**	0	0	0	0	**0**
26. A második világháború	*18*	18	1	0	6	**25**	0	0	0	0	**0**
27. A két világrendszer szembenállása	*6*	6	1	0	4	**11**	0	0	0	0	**0**
28. Évente két mélységelvű téma	*8*	8	0	0	0	**8**	0	0	0	0	**0**
29. Háborútól forradalomig	*10*	0	0	0	0	**0**	10	1	0	2	**13**
30. Az 1956-os forradalom és szabadságharc	*7*	0	0	0	0	**0**	7	0	0	4	**11**
31. A kádári diktatúra	*7*	0	0	0	0	**0**	7	0	0	4	**11**
32. A kétpólusú világ és felbomlása	*8*	0	0	0	0	**0**	8	0	0	4	**12**
33. A rendszerváltoztatás folyamata	*8*	0	0	0	0	**0**	8	0	0	4	**12**
34. A világ a 21. században	*6*	0	0	0	0	**0**	6	0	0	5	**11**
35. Magyarország a 21. században	*10*	0	0	0	0	**0**	10	0	0	4	**14**
36. A magyarság és a magyarországi nemzetiségek a 20-21. században	*6*	0	0	0	0	**0**	6	0	0	4	**10**
37. Ismétlés, felkészülés az érettségire	*22*	0	0	0	0	**0**	22	0	0	0	**22**
38. Évente két mélységelvű téma	*8*	0	0	0	0	**0**	8	0	0	0	**8**
Összesen	***192***	100	8	0	36	**144**	*92*	1	0	31	**124**

11. évfolyam
Kötelező alap óraszám (100 óra)

Tematikai egység	**A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A szocializmus és a munkás-mozgalom	− Szocializmus: társadalmi egyenlőség és tulajdonviszonyok. − A Kommunista kiáltvány. − Szakszervezetek és munkáspártok. − Szociáldemokrácia és	− A nemzetállam fogalmának értelmezése politikai, gazdasági és kulturális szempontokból. − A polgári állam feladatköreinek és eredményeinek azonosítása. − A kommunista, a szociáldemokrata és a kereszténységszociális eszmék

	kommunizmus. − Kereszténységszocializmus.	azonosítása és összehasonlítása.
A polgári nemzetállam megteremtése (Németország, Amerikai Egyesült Államok, Japán)	− A nemzeti egység megteremtése (politika, gazdaság, kultúra). − Alkotmányosság és választójog. − Jogegyenlőség és emancipációs törekvések. − A polgári állam kiépítése.	
Fogalmak	Fogalmak: polgárháború, polgári állam, szakszervezet, társadalombiztosítás, monopólium, szocializmus, szociáldemokrácia, kommunizmus, kereszténységszocializmus, proletárdiktatúra, osztályharc, cionizmus, emancipáció. Személyek: Abraham Lincoln, Otto von Bismarck, Karl Marx. Kronológia: 1861–1865 az amerikai polgárháború, 1868 a Meidzsi-restauráció, 1871 Németország egyesítése. Topográfia: Németország, Japán.	

Tematikai egység	**A dualizmus kora**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A kiegyezés és a dualizmus rendszere	− A kiegyezés és okai. − A közös ügyek rendszere. − A magyar államszervezet. − A pártrendszer, a választójog és a véderőviták.	− A kiegyezés értékelése egykorú szempontok szerint, illetve másfél évszázados történelmi távlat nézőpontjából. − A dualizmus államszervezetét bemutató ábra értelmezése. − A dualizmus kora kiemelkedő szereplői életútjának áttekintése, értékelése. − A dualizmus kori nemzetiségi kérdés elemzése szöveges források, adatsorok és etnikai térképek segítségével. − A dualizmus kori társadalmi és gazdasági változások elemzése, értékelése adatsorok, szöveges és képi források segítségével. − A dualizmus legkiemelkedőbb gazdasági és kulturális teljesítményeinek azonosítása különböző forrásokban. − A zsidók és németek szerepe a polgárosodásban.
A nemzeti és nemzetiségi kérdés, a cigányság helyzete	− A politikai nemzet koncepciója. − A horvát-magyar kiegyezés és a nemzetiségi törvény. − Asszimiláció és anyanyelvhasználat. − Autonómiatörekvések és irredenta mozgalmak. − Zsidó emancipáció, a zsidóság részvétele a modernizációban, polgárosodás és a középosztály kérdése. − Cigányok/romák a dualizmus kori Magyarországon.	
Az ipari forradalom Magyarországon	− A gazdasági kiegyezés. − A vasútépítés. − Állami gazdaságpolitika. − Mezőgazdaság és élelmiszeripar. − Modernizálódó ipar.	

Társadalom és életmód a dualizmus korában	− Demográfiai robbanás és urbanizáció. − Kivándorlás Európából és Magyarországról. − A földkérdés és a vidék. − A nagyvárosi életforma: Budapest a világváros. − Oktatás és kultúra. − Életmód és szórakozás.	
Fogalmak	Fogalmak: emigráció, passzív ellenállás, kiegyezés, közös ügyek, közjogi kérdés, húsvéti cikk, dualizmus, nyílt és titkos szavazás, Szabadelvű Párt, Függetlenségi Párt, Magyarországi Szociáldemokrata Párt, népességrobbanás, urbanizáció, kivándorlás, dzsentri, népoktatás, Millennium, asszimiláció, autonómia. Személyek: Andrássy Gyula, Eötvös József, Baross Gábor, Tisza Kálmán, Wekerle Sándor, Tisza István, Semmelweis Ignác, Weiss Manfréd. Kronológia: 1848/1867–1916 Ferenc József uralkodása, 1867 a kiegyezés, 1868 a horvát-magyar kiegyezés, a nemzetiségi törvény, a népiskolai törvény, 1873 Budapest egyesítése, 1896 a Millennium. Topográfia: Budapest, Osztrák-Magyar Monarchia, Fiume.	

Tematikai egység	**A nagy háború**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Az első világháború előzményei	− A gyarmatosítás okai és céljai. − Az imperializmus – a terjeszkedő tőke. − Nagyhatalmi érdekek és konfliktusok. − Az Osztrák-Magyar Monarchia helyzete – balkáni konfliktusok.	− A gyarmati terjeszkedést, valamint az első világháború előtti feszültségeket bemutató ábrák, térképek és adatsorok elemzése, értelmezése. − Az első világháború frontjainak azonosítása, bemutatása térképeken. − Az első világháború jellegzetességeinek azonosítása ábrákon, adatsorokon, képi és szöveges forrásokban. − A front és a hátország körülményei, valamint a háború okozta szenvedések felidézése korabeli beszámolók, emlékiratok, naplók alapján. − A háború kimenetelének értékelése a két hatalmi tömb
Az első világháború	− A világháború kitörése. − A hadviselő felek és a frontok. − Oroszország és a központi hatalmak összeomlása.	
Az első világháború jellemzői és hatása	− Az állóháború és az anyagcsata. − A hadigazdaság és a háborús propaganda. − A hagyományos világrend felbomlása. − A nők helyzetének megváltozása.	
Magyarország a világháborúban	− Magyar frontok, nagy csaták. − Az antant ígéretei a Monarchia nemzetiségeinek.	

	− Magyar hősök a világháborúban. − A hátország. − A magyar hadifoglyok sorsa.	erőviszonyainak és lehetőségeinek tükrében. − A nagy háború világpolitikára gyakorolt hosszú távú következményeinek felismerése.
Fogalmak	Fogalmak: villámháború, front, állóháború, hátország, antant, központi hatalmak, hadigazdaság, hadifogság. Személyek: II. Vilmos, II. Miklós, IV. Károly. Kronológia: 1914. június 28. a szarajevói merénylet, 1914–1918 az első világháború. Topográfia: Brit Birodalom, Szarajevó, Doberdó, Románia, Szerbia, Olaszország.	

Tematikai egység	**Az átalakulás évei**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Szocialista és nemzeti törekvések: a birodalmak bomlása	− A történelmi monarchiák bukása (Oroszország, Németország, Oszmán Birodalom). − Forradalom és kommunista hatalomátvétel Oroszországban. − Az újraszülető Lengyelország. − Az olasz fasizmus.	− Közép-Európa első világháború előtti és utáni térképének összehasonlítása, a területi változások azonosítása és indoklása. − A bolsevik hatalomátvétel és a lenini proletárdiktatúra működésének bemutatása és értékelése források alapján. − Magyarország megszállásának áttekintése térképek, szöveges források segítségével. − A Károlyi-időszak kormányzati tevékenységének értékelése. − A magyarországi proletárdiktatúra működésének elemzése források alapján. − Az első világháborút követő területi és etnikai változások áttekintése térképen. − A trianoni békediktátum okainak feltárása. − A trianoni békediktátum értékelése a győztes hatalmak közép-európai politikájának tükrében. − A trianoni békediktátum területi, népességi, gazdasági és katonai következményeinek bemutatása
Az Osztrák-Magyar Monarchia és a történelmi Magyarország szétesése	− A Monarchia és a történelmi Magyarország bomlása. − A forradalmi átalakulás kísérlete és kudarca. − Cseh és román támadás, a fegyveres ellenállás kérdése.	
A tanácsköztársaság és az ellen-forradalom	− A kommunista hatalomátvétel. − A proletárdiktatúra és a vörösterror. − Az északi hadjárat és a tanácsköztársaság veresége. − Az ellenforradalom győzelme.	
A Párizs környéki békék	− A nagyhatalmi érdekek érvényesítése: az új világrend kialakítása. − Az önrendelkezés elve és a hatalmi érdekek gyakorlata. − Jóvátétel, hadsereg-korlátozás, határváltozások.	

	− A szétszabdalt közép-európai régió.	szöveges és képi források, ábrák és adatsorok segítségével. − A trianoni határok végigkövetése, a határmegvonás konkrét okainak feltárása. − A vesztes hatalmak területi veszteségeinek összehasonlítása.
A trianoni békediktátum	− A magyar ügy a békekonferencián. − A magyar delegáció érvei. − Az ezeréves Magyarország felosztása, a döntés tartalmi elemei. − Az önrendelkezési elv megsértése − A békediktátum etnikai és gazdasági következményei. − Az ellenállás példái: székely hadosztály, Balassagyarmat, Sopron.	
Fogalmak	Fogalmak: bolsevik, szovjet, örmény népirtás, egypártrendszer, Kommunisták Magyarországi Pártja (KMP), tanácsköztársaság, vörösterror, Lenin-fiúk, ellenforradalom, fehér különítményes megtorlások, "vörös térkép," kisantant, jóvátétel, Népszövetség, kisebbségvédelem, revízió, Rongyos Gárda. Személyek: Kemal Atatürk, Vlagyimir I. Lenin, Woodrow Wilson, Georges Clemenceau, Benito Mussolini, Károlyi Mihály, Kun Béla, Horthy Miklós, Apponyi Albert. Kronológia: 1917 a bolsevik hatalomátvétel, 1918. október 31. forradalom Magyarországon, 1919. március – augusztus. a tanácsköztársaság, 1920. június 4. a trianoni békediktátum. Topográfia: Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Burgenland, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Ausztria, trianoni Magyarország.	

Tematikai egység	**A két világháború között**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A kommunista Szovjetunió	− A totális diktatúra és a pártállam kiépítése. − A tervgazdaság és a kollektivizálás. − A terror eszközei és áldozatai.	− A sztálini Szovjetunió működésének bemutatása és értelmezése szöveges, képi források, adatsorok, ábrák segítségével. − A világgazdasági válság és a rá adott válaszok bemutatása. − A nemzetiszocialista Németország működésének bemutatása és értelmezése szöveges, képi források, adatsorok és ábrák segítségével. − A totális diktatúrák ideológiáinak és
A Nyugat és a gazdasági világválság	− A tőzsde, a hitelezés és a világkereskedelem összeomlása. − A munkanélküliség. − Állami beavatkozás a gazdaságba.	
A nemzeti-szocialista Németország	− A nemzetiszocialista ideológia és mozgalom. − A totális állam kiépítése. − A terror eszközei.	

	− Terjeszkedés a háború előtt.	működésének összehasonlítása, érvelés a totális diktatúrák ellen.
Fogalmak	Fogalmak: totális állam, többpártrendszer, egypártrendszer, személyi kultusz, koncepciós per, GULAG, holodomor, államosítás, kollektivizálás, kulák, tervgazdaság, piacgazdaság, New Deal, fasizmus, nemzetiszocializmus, fajelmélet, antiszemitizmus, Führer, SS, Anschluss. Személyek: Joszif V. Sztálin, Adolf Hitler. Kronológia: 1922 a Szovjetunió létrejötte, 1929 a gazdasági világválság kezdete, 1933 a náci hatalomátvétel, 1938 az Anschluss, a müncheni konferencia. Topográfia: Szovjetunió, Kolima-vidék, Leningrád (Szentpétervár), Moszkva, Berlin.	

Tematikai egység	**A Horthy-korszak**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Talpra állás Trianon után	− A király nélküli alkotmányos királyság. − A korlátozott parlamentarizmus rendszere a konszolidáció szolgálatában. − A gazdaság szerkezetváltása az 1920-as években. − A klebelsbergi oktatás- és kultúrpolitika eredményei.	− A magyarországi korlátozott parlamentarizmus rendszerének értékelése. − A korabeli politikai berendezkedés összehasonlítása más (közép-) európai országokéval. − A bethleni gazdasági konszolidáció folyamatának és eredményeinek áttekintése képek, ábrák és adatsorok alapján. − A magyarországi politikai irányzatok azonosítása szöveges források alapján. − Szöveges források olvasása és értelmezése a Horthy-korszak főbb társadalmi kérdéseiről (pl. oktatás, társadalmi mobilitás, antiszemitizmus, földkérdés). − A magyar külpolitika céljainak, lehetőségeinek és a revízió eredményeinek értékelése, elemzése térkép és statisztikai adatok alapján.
A 1930-as évek Magyarországa	− A válság és hatása. − A belpolitika irányváltásai. − Életmód és társadalom. − A földkérdés. − Tudomány és művészet a két világháború között. − A külpolitika irányai és lehetőségei – a revízió első eredményei.	
Fogalmak	Fogalmak: kormányzó, Egységes Párt, numerus clausus, pengő, Magyar Nemzeti Bank, Szent István-i állameszme, magyar népi mozgalom, nyilasok. Személyek: Bethlen István, Teleki Pál, Klebelsberg Kuno, Gömbös Gyula, Weiss Manfréd, Szent-Györgyi Albert. Kronológia: 1920–1944 a Horthy-rendszer, 1921–31 Bethlen miniszterelnöksége, 1938 az első bécsi döntés, 1939 Kárpátalja	

	visszacsatolása.

Tematikai egység	**A második világháború**	**Órakeret 18 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A tengely-hatalmak sikerei	− Közép-Európa felosztása (Molotov-Ribbentrop paktum): német és szovjet megszállás. − Nyugat-Európa lerohanása. − Német támadás a Szovjetunió ellen. − Japán támadás az Egyesült Államok ellen.	− A tengelyhatalmak 1939 előtti terjeszkedésének végigkövetése és értelmezése térkép alapján. − A második világháború főbb eseményeinek azonosítása térképeken. − A második világháború jellegzetességeinek bemutatása ábrák, adatsorok, képi és szöveges források alapján. − A magyar területi revízió megvalósulásának bemutatása térképek, képek, szöveges források és adatsorok alapján. − A magyar háborús szerepvállalás legfontosabb eseményeinek és az ország veszteségeinek bemutatása térképeken, képi és szöveges források segítségével (pl. Don-kanyar, Árpád-vonal, tordai ütközet, Budapest ostroma). − A magyar szellemi és kulturális élet II. világháború idején bekövetkező veszteségeinek (híres magyar tudósok, művészek származásuk vagy politikai nézeteik miatti emigrációja) értékelése. − A holokauszt folyamatának áttekintése képi források és szöveges visszaemlékezések feldolgozásával. − A nyilas terror áttekintése források alapján. − A tömeges deportálások és a szovjet megszállás jellemzőinek és következményeinek áttekintése képi és szöveges források segítségével. − A határon kívül rekedt magyarság második világháború végi tragédiáinak bemutatása különböző források alapján.
A szövetségesek győzelme	− A keleti és a nyugati front. − A csendes-óceáni hadszíntér.	
Magyarország a második világ-háborúban: mozgástér és kényszerpálya	− A területi revízió lépései. − A fegyveres semlegesség. − A Szovjetunió elleni háború. − A Don-kanyar. − A német megszállás és következményei.	
A holokauszt	− Az „Endlösung” programja, a Wannsee-i konferencia. − Koncentrációs és megsemmisítő táborok. − Deportálások, kísérlet a zsidóság és a cigányság megsemmisítésére Európában. − A magyarországi zsidótörvények. − A magyar holokauszt. − Felelősség és embermentés.	
A második világháború jellemzői	− A villámháború és következményei. − Háborús bűnök és a polgári lakosság elleni terror. − Az ellenállás formái. − A háború utáni számonkérések és a nürnbergi per.	
Az ország pusztulása, deportálások a GULAG-ra	− A kiugrási kísérlet és a nyilas uralom. − A magyarországi hadszíntér, Budapest ostroma. − Megszabadulás és szovjet megszállás. − Az ország kifosztása, szovjet deportálások és tömeges erőszak.	

	− A határon túli magyarok jogfosztása, megtorlások (délvidéki vérengzés, kárpátaljai deportálás, felvidéki jogfosztás).	− Magyarország világháborúbeli sorsának, szerepének és mozgásterének bemutatása, valamint összehasonlítása más közép-európai országokéval.
Fogalmak	Fogalmak: Molotov–Ribbentrop-paktum, tengelyhatalmak, szövetségesek, totális háború, kiugrási kísérlet, zsidótörvények, munkaszolgálat, gettó, deportálás, koncentrációs tábor, haláltábor, népirtás, holokauszt, partizán, Vörös Hadsereg, jaltai konferencia, háborús bűn, malenkij robot. Személyek: Franklin D. Roosevelt, Winston Churchill, Charles de Gaulle, Bárdossy László, Kállay Miklós, Bajcsy-Zsilinszky Endre, Edmund Veesenmayer, Szálasi Ferenc, Raoul Wallenberg, Salkaházi Sára, Apor Vilmos, Sztehlo Gábor, Richter Gedeon. Kronológia: 1938 az első zsidótörvény, 1939 a második zsidótörvény, 1939–45 a második világháború, 1939. szeptember 1. Lengyelország lerohanása, 1940 a második bécsi döntés, 1941. április Jugoszlávia megtámadása, 1941. június 22. a Szovjetunió megtámadása; 1941. június 27. Magyarország deklarálja a hadiállapot beálltát, 1941. december 7. Pearl Harbor bombázása, 1941 a harmadik zsidótörvény, 1943. január vereség a Donnál, 1943. február a sztálingrádi csata vége, 1944. március 19. Magyarország német megszállása, 1944. június 6. partraszállás Normandiában, 1944. október 15. a kiugrási kísérlet, 1945. április a háború vége Magyarországon, 1945. május 9. az európai háború vége, 1945. augusztus 6. atomtámadás Hirosima ellen. Topográfia: Sztálingrád, Normandia, Pearl Harbor, Hirosima, Észak-Erdély, Don-kanyar, Kamenyec Podolszk Árpád-vonal, Auschwitz, Újvidék, Drezda, Szolyva.	

Tematikai egység	**A két világrendszer szembenállása**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A kétpólusú világ kialakulása	− Az ENSZ megalapítása. − A párizsi béke. − Kitelepítések és lakosságcserék a háború után. − A szovjet-amerikai szembenállás és a két érdekszféra kialakulása. − A két világrend jellemzői. − A két Németország.	− A második világháború után kialakult világrend áttekintése. − A gyarmati rendszer felbomlása főbb állomásainak felidézése. − A két német állam létrejötte folyamatának és következményeinek bemutatása. − Az arab-izraeli konfliktus főbb okainak és jellemzőinek feltárása. − A nyugati és a keleti blokk gazdasági, társadalmi és politikai rendszerének összehasonlítása.
A hidegháború	− A szuperhatalmak versengése: fegyverkezés, űrprogram, propaganda. − A szembenállás és enyhülés hullámai. − Hidegháborús konfliktusok (Korea, Szuez, Kuba, Vietnam, Afganisztán).	

A gyarmatok felszabadulása	− India függetlenné válása. − Kommunista fordulat Kínában. − A gyarmatbirodalmak felbomlása. − Izrael megalapítása.	
Fogalmak	Fogalmak: Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), kitelepítés, hidegháború, vasfüggöny, szuperhatalom, Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa (KGST), Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NATO), Varsói Szerződés, kétpólusú világ, a berlini fal. Személyek: Kliment J. Vorosilov, Harry S. Truman, Nyikita Sz. Hruscsov, John F. Kennedy, Mahátma Gandhi, Mao Ce-tung. Kronológia: 1945 az ENSZ létrejötte, 1947 a párizsi béke, a hidegháború kezdete, India függetlenné válása, 1948 Izrael Állam megalapítása, 1949 az NSZK és az NDK megalakulása, kommunista fordulat Kínában, 1955 a Varsói Szerződés létrehozása. Topográfia: Berlin, Németországi Szövetségi Köztársaság (NSZK), Német Demokratikus Köztársaság (NDK), Közel-Kelet, Izrael Észak- és Dél-Korea, Vietnam, Kuba, Afganisztán.	

Tematikai egység	**Évente két mélységelvű téma**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

Szabadon felhasználható (8 óra)

Tematikai egység	**A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az olasz egység megteremtése	A tanuló látja, hogy az okok közötti összefüggések vizsgálata segít annak a megállapításában, hogy mely tényezők játszották a legfontosabb szerepet az események bekövetkeztében. Felismeri, hogy a nemzetállami keret képes hatékonyan megjeleníteni, megvédeni egy nemzet érdekeit. Érti, hogy a nacionalista eszme terjedése, az ipari forradalom belső piacteremtő képessége együttesen segítették elő a nemzetállamok létrejöttét.	
Fogalmak	*Fogalmak:* Itália, nagyhatalom. *Személyek:* III. Napóleon, Garibaldi. *Topográfia:* Piemont, Olaszország. *Kronológia:* 1859 (a solferinoi ütközet), 1861 (az Olasz Királyság létrejötte).	

Tematikai egység	**A dualizmus kori Magyarország**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A szabadságharcot követő megtorlás és önkényuralom. A kiegyezéshez vezető út.	A tanuló megérti, hogy a szabadságharc idegen katonai erővel történt leverése nem járt együtt az összes vívmány megsemmisítésével, hiszen azok egy részére (pl.	

A dualizmus válsága.	jobbágyfelszabadítás) az új hatalomnak is szüksége volt saját helyzete stabilizálásához. Látja a kiegyezés hosszú távú hatásait Magyarország fejlődésére.
Fogalmak	*Fogalmak:* emigráció, passzív ellenállás, húsvéti cikk. *Személyek:* Haynau, Alexander Bach, Deák Ferenc, Wekerle Sándor, Tisza István. *Topográfia:* Arad, Osztrák-Magyar Monarchia, Budapest. *Kronológia:* 1849. október 6. (az aradi vértanúk kivégzése), 1865 (Deák Ferenc húsvéti cikke), 1905 (a Szabadelvű Párt választási veresége, belpolitikai válság).

Tematikai egység	**A nagy háború**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A szövetségi rendszerek kialakulása	Felismeri, hogy a különböző nemzetállamok megteremtésének igénye és a tőkés termelés állandó bővítésének kényszere magában hordozta a nemzetek közötti versengés kiéleződését, amely többek között a gyarmatosítás új szakaszának megjelenését eredményezte.	
Fogalmak	*Fogalmak:* egyenlőtlen fejlődés, nagyhatalom, hármas szövetség, antant, keleti kérdés. *Személyek:* Bismarck, II. Vilmos. *Topográfia:* Elzász-Lotaringia, Balkán. *Kronológia:* 1882 (a hármas szövetség megalakulása), 1907 (a hármas antant létrejötte).	

Tematikai egység	**A két világháború között**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A köztes Európa	A tanuló átlátja, hogy a politikai jogok kiterjesztése több országban a szociális demagógia felerősödésével járt, így utat nyitott a szélsőséges elemek hatalomra kerülésének, akik diktatórikus rendszereket vezettek be.	
Fogalmak	*Fogalmak:* tekintélyelvű állam. *Személyek:* Pilsudski. *Topográfia:* Kelet-Közép-Európa.	

Tematikai egység	**A második világháború**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A világháború feldolgozása a művészetekben	A korszakkal kapcsolatos filmek / filmrészletek megtekintése és értelmezése. Képes önálló véleményt megfogalmazni társadalmi-történelmi eseményekről, azok főbb szereplőiről. Képes erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzeteket felismerni és megvitatni,	
Fogalmak	Változás és folyamatosság, ok és következmény, történelmi forrás, interpretáció, történelmi nézőpont.	

Tematikai egység	**A két világrendszer szembenállása**	**Órakeret**

		1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A propaganda szerepe a nagyhatalmi versengésben.	Felismeri a hidegháború keltette helyi háborúk máig ható következményeit. Hiteles kép alakul ki benne a két tömbben élők különböző helyzetéről, mindennapjairól. Történelmi idő, ok és következmény, történelmi forrás, tény és bizonyíték, interpretáció, történelmi nézőpont.	
Fogalmak	Társadalom, gazdasági rendszer, termelés, erőforrás, gazdasági válság, adó, emberi jog, állampolgári jog, diktatúra, birodalom, szuverenitás, centrum, periféria, demokrácia, diktatúra.	

Kötött (36 óra)

Tematikai egység	**A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Vita a szocializmusról. A polgári állam szerepe a korszakban és ma. Összegzés. Számonkérés.	. Tudja, hogy a modern polgári államszervezet új funkciói kiterjedtek az oktatásra, az egészségügyre és a szociálpolitikára. Megérti azokat a régi fejlődési kereteket szétfeszítő törekvéseket, amelyek szükségszerűen vezettek el a szocialista ideológiáig. A tanult ismeretek rendezése és számonkérése.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**A dualizmus kori Magyarország**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A nemzetiségi kérdés megoldásának „módjai”. Összegzés Számonkérés	Átlátja, hogy Magyarországon a dualizmus korában következett be a – máig meglévő – szakadás az elit- és a tömegkultúra között. Látja a kiegyezés hosszú távú pozitív és negatív hatásait Magyarország fejlődésére. A tanult ismeretek rendezése és számonkérése.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**A nagy háború**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Magyar és külföldi filmek, dokumentumfilmek a második világháborúról. Összegzés Számonkérés	A korszakkal kapcsolatos magyar és külföldi filmek / filmrészletek megtekintése és értelmezése, feldolgozása. A tanult ismeretek rendezése és számonkérése.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Az átalakulás évei**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A trianoni trauma „feldolgozása”, miként lehet helyre tenni a	Ismeri és érti a trianoni trauma lényegét, máig tartó hatásainak mozgatórugóit.	

társadalmi gondolkodást. Összegzés Számonkérés	A tanult ismeretek rendezése és számonkérése.
Fogalmak	

Tematikai egység	**A két világháború között**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A sztálini diktatúra feldolgozása források segítségével. Összegzés Számonkérés	Ismeri a diktatúrák működési mechanizmusát; tudja, hogy faji vagy osztályalapon, a bűnbakképzés eszköztárát alkalmazva embercsoportokat bélyegeztek meg, telepítettek ki, vagy gyilkoltak meg, és a társadalmat „fenyegető veszélyre” való tekintettel mindenkinek korlátozták a szabadságjogait. A tanult ismeretek rendezése és számonkérése.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**A Horthy-korszak**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Milyen más berendezkedést „választhatott” volna az ország a Horthy-korszakban? Összegzés Számonkérés	A tanuló felismeri, hogy önmagában az a tény, hogy egy történelmi beszámolóban nincsenek valótlan tények és hamis állítások, nem biztosítja azt, hogy a beszámoló hiteles és megbízható képet ad az eseményekről. Félrevezető lehet például az, ha bizonyos tényeket nem említ, vagy olyan összefüggéseket sugall az események között, amelyek valójában nem léteztek. A tanult ismeretek rendezése és számonkérése.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**A második világháború**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Magyar filmek a második világháborúról. Összegzés Számonkérés	A korszakkal kapcsolatos magyar filmek / filmrészletek megtekintése és értelmezése, feldolgozása. A tanult ismeretek rendezése és számonkérése.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**A két világrendszer szembenállása**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Mindennapok a nyugati- és keleti tömb országaiban, források alapján. Összegzés Számonkérés	A tanuló értelmezi a háború utáni helyzetet és a megosztott világ kialakulásának folyamatát. Hiteles kép alakul ki benne a két tömbben élők különböző helyzetéről, mindennapjairól. A tanult ismeretek rendezése és számonkérése.	
Fogalmak		

12. évfolyam
Kötelező alap óraszám (92 óra)

<table>
<tr><th>Tematikai egység</th><th colspan="2">Háborútól forradalomig</th><th>Órakeret
10 óra</th></tr>
<tr><th colspan="2">Ismeretek</th><th colspan="2">Fejlesztési feladatok</th></tr>
<tr><td>Az átmenet évei Magyarországon</td><td colspan="2">– A háború utáni újrakezdés: a kommunisták térnyerése és az újjáépítés.
– A történelmi berendezkedés felszámolása: földosztás, népbíróságok, köztársaság.
– A korlátozott többpártrendszer: választások 1945, 1947.</td><td rowspan="3">– Magyarország szovjetizálása főbb jellemzőinek bemutatása.
– A korlátozott magyar parlamentarizmus és az egypárti diktatúra összehasonlítása.
– A demokrácia felszámolása során alkalmazott eszközök azonosítása konkrét példákkal alátámasztva.
– Annak felismerése, hogy Magyarország szovjet megszállása miként határozta meg az ország sorsát.
– A kommunista diktatúra sajátosságainak bemutatása a Rákosi-rendszer példáján.
– A diktatúra kulturális jellemzőinek felismerése képeken, művészeti alkotásokon.
– A társadalom fölött gyakorolt totális kontroll eszközeinek azonosítása különböző források segítségével.</td></tr>
<tr><td>A szovjetizálás Magyar-országon</td><td colspan="2">– Az egypárti diktatúra kiépítése.
– Államosítás és kollektivizálás.
– Koncepciós perek, egyházüldözés.
A keleti blokk.</td></tr>
<tr><td>A Rákosi-diktatúra</td><td colspan="2">– Az erőltetett iparosítás.
– A pártállam.
– A terror.
A diktatúra hatása a mindennapi életre.</td></tr>
<tr><td>Fogalmak</td><td colspan="3">Fogalmak: népbíróság, háborús bűnös, földosztás, államosítás, forint, Magyar Kommunista Párt, Független Kisgazdapárt, szalámitaktika, Magyar Dolgozók Pártja, népköztársaság, pártállam, internálás, Államvédelmi Hatóság (ÁVH), tanácsrendszer, beszolgáltatás, aranycsapat.

Személyek: Tildy Zoltán, Kovács Béla, Mindszenty József, Rákosi Mátyás, Rajk László, Sulyok Dezső, Slachta Margit.

Kronológia: 1945 szovjet megszállás, választás Magyarországon, földosztás, 1947 kékcédulás választások, 1948 MDP megalakulása, 1948–1956 a Rákosi-diktatúra, 1949 kommunista alkotmány.

Topográfia: Sztálinváros (Dunaújváros), Recsk Hortobágy.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>Tematikai egység</th><th colspan="2">Az 1956-os forradalom és szabadságharc</th><th>Órakeret
7 óra</th></tr>
<tr><th colspan="2">Ismeretek</th><th colspan="2">Fejlesztési feladatok</th></tr>
<tr><td>A forradalom</td><td colspan="2">– A forradalom okai és közvetlen előzményei.
– A forradalom céljai.
– Békés tüntetésből fegyveres felkelés – október 23.
– A nemzet forradalma</td><td colspan="2">– Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc okainak és főbb fordulópontjainak bemutatása.
– 1956 szimbólumainak értelmezése.
– Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc nemzetközi</td></tr>
</table>

	(Forradalmi Bizottságok, Munkástanácsok, nemzeti összefogás).	összefüggéseinek bemutatása. – A forradalom és szabadságharc értékelése.
A nemzet szabadság-harca	– Szabadságharc a fővárosban és vidéken. – A fegyveres ellenállás hősei. – Út a győzelemig és a kormánypolitika változásai. – A szabadságharc nemzetközi háttere és visszhangja a nagyvilágban. – Szovjet intervenció: a szabadságharc utóvédharcai és leverése.	
Fogalmak	*Fogalmak:* MEFESZ, pesti srácok, Molotov-koktél, munkástanács, sortüzek. *Személyek:* Gerő Ernő, Maléter Pál, Nagy Imre, Iván Kovács László, Pongrátz Gergely, Kádár János. *Kronológia:* 1956. október 23. a forradalom kitörése, 1956. október 25. a Kossuth téri sortűz, 1956. november 4. a szovjet támadás. *Topográfia:* Kossuth tér és Corvin köz (Budapest), Salgótarján, Mosonmagyaróvár	

Tematikai egység	**A kádári diktatúra**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A pártállami diktatúra és működése	– A megtorlások időszaka, formái és áldozatai. – A pártállam és szervezetei. – Az erőszakos téeszesítés – a mezőgazdaság szocialista átszervezése. – Hamis társadalmi béke – a kádári alku. – Az elnyomás változó formái.	– A megtorlás mértékének és jellegének vizsgálata. – A „kádári alku” fogalmának értelmezése. – Az elnyomás formáinak bemutatása a Kádár-rendszer időszakában. – A téeszesítés eszközeinek összehasonlítása a Rákosi-diktatúra időszakával. – A gazdaság, társadalom és életmód főbb jellemzőinek bemutatása a Kádár-rendszer idején. – A kultúrpolitika jellemzőinek értelmezése, módszereinek bemutatása.
Gazdaság, társadalom, életmód	– A tervgazdaság és a KGST. – A gazdasági reform és a második gazdaság. – A „gulyáskommunizmus”. – Népesedési folyamatok. – Kultúrpolitika, korlátozott nyilvánosság.	
Fogalmak	*Fogalmak*: Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), munkásőrség, Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ), úttörő, termelőszövetkezet, háztáji, III/III. ügyosztály, tervgazdaság, új gazdasági mechanizmus, hiánygazdaság, maszek, gulyáskommunizmus, „három T”. *Kronológia*: 1956–1989 a Kádár-rendszer, 1958 Nagy Imre és társainak	

	kivégzése, 1968 az új gazdasági mechanizmus bevezetése.

Tematikai egység	**A kétpólusú világ felbomlása**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A Nyugat a 20. század második felében	− A Nyugat gazdasági eredményei és a jóléti állam. − Emancipáció, szekularizáció, individualizáció. − Az 1968-as mozgalmak és a popkultúra.	− A fogyasztói társadalom és a jóléti állam jellemzőinek és problémáinak felidézése. − A társadalom, a demográfia és az életmód jellegzetességeinek bemutatása a nyugati világban. − A tömegkultúra jelenségeinek bemutatása konkrét példák alapján. − A kétpólusú világ megszűnéséhez vezető okok felidézése. − A közép-európai ellenzéki mozgalmak jelentőségének bemutatása. − A délszláv háború okainak feltárása. − A közép-európai régió államai változásának nyomon követése térképen.
A szocializmus válsága és megrendülése	− Az olajválság és hatásai a tőkés, illetve szocialista országokra. − A kis hidegháború. − A katonai egyensúly felborulása: a Szovjetunió gazdasági kimerülése. − Az ellenzék megszerveződése a szocialista országokban.	
A kétpólusú világ megszűnése	− Németország újraegyesítése – a magyar szerepvállalás. − A Szovjetunió felbomlása. − A kommunista diktatúrák bukása Közép-Európában. − Jugoszlávia felbomlása, a délszláv háború.	
Fogalmak	*Fogalmak:* jóléti állam, prágai tavasz, Szolidaritás. *Személyek:* Nicolae Ceauşescu, Mihail Sz. Gorbacsov, Lech Wałęsa, VI. Pál, II. János Pál, Ronald Reagan, Helmuth Kohl. *Kronológia:* 1975 a helsinki értekezlet, 1989 a berlini fal lebontása, rendszerváltoztatás Közép-Európában, 1991 a Szovjetunió felbomlása, 1991–95 a délszláv háború. *Topográfia:* Szlovákia, Ukrajna	

Tematikai egység	**A rendszerváltoztatás folyamata**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A Kádár-rendszer végnapjai	− Az adósságválság kialakulása és következményei. − Az állampárt válsága: reformkommunisták és a keményvonalasok. − Az ellenzék megszerveződése − Az 1989-es év főbb politikai eseményei, a tárgyalásos forradalom;	− A szocializmus válságának elemzése (külső és belső tényezők feltárása) Magyarországon. − A magyarországi rendszerváltoztatás főbb állomásainak felidézése. − A gazdasági rendszerváltoztatás legfontosabb kérdéseinek

	alkotmánymódosítás. – A harmadik Magyar Köztársaság kikiáltása.	áttekintése és értékelése. – A gazdaság és a társadalom átalakulása főbb tendenciáinak megfigyelése grafikonok és adatsorok alapján. – A kádári diktatúra és az új demokratikus rendszer összehasonlítása.
A rendszer-változtatás	– Az új pártok – különböző ideológiák. – Az 1990. évi parlamenti és önkormányzati választás. – Az Antall-kormány megalakulása. – A rendszerváltoztatás ellentmondásai: alkuk és kompromisszumok (az elmaradt elszámoltatás).	
A piacgazdaság kiépülése	– A privatizáció – vesztesek és nyertesek. – A piacgazdaság kiépítése – a külföldi tőke szerepe. – A külkereskedelem átalakulása. – Gazdasági szerkezetváltás.	
Fogalmak	*Fogalmak:* adósságspirál, Magyar Demokrata Fórum (MDF), Szabad Demokraták Szövetsége (SZDSZ), Magyar Szocialista Párt (MSZP), Fiatal Demokraták Szövetsége (Fidesz), Kereszténydemokrata Néppárt (KDNP), Nemzeti Kerekasztal, rendszerváltoztatás, visegrádi együttműködés, privatizáció, kárpótlás, jogállam, Alkotmánybíróság, sarkalatos törvények, népszavazás. *Személyek:* Pozsgay Imre, Németh Miklós, Horn Gyula, Antall József, Göncz Árpád, Orbán Viktor. *Kronológia:* 1987 a lakiteleki találkozó, 1989–1990 a rendszerváltoztatás, 1990 az első szabad választások, 1991 a szovjet csapatok kivonulása Magyarországról.	

Tematikai egység	**A világ a 21. században**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Az átalakuló világ	– A világgazdaság hagyományos centrumai: az Amerikai Egyesült Államok és szövetségesei. – A világpolitika és világgazdaság új súlypontjai: Oroszország, Kína. – Óriásvállalatok a globális térben.	– A világgazdaság résztvevőinek elhelyezése a globális térben. – A transznacionális vállalatok működésének bemutatása konkrét példák alapján. – A globalizáció előnyeinek és hátrányainak, valamint kockázatainak összevetése. – A többpólusú világ főbb jellemzőinek felidézése. – A népességrobbanás és népességfogyás problémáinak áttekintése.
A globális világ	– Demográfiai változások, népmozgások. – Az iszlamizmus térhódítása. – A kereszténység helyzete a	

	globalizálódó világban. − Válsággócok, helyi konfliktusok és terrorizmus. − Globalizáció és kultúra. − A hagyományos és új identitások – értékek és értékválság. − Demokratikus közbeszéd és politikai korrektség.	− A migráció okainak feltárása (a gazdasági bevándorlás és a menekültkérdés esetében). − Válsággócok azonosítása térkép segítségével (pl. Közel-Kelet, Ukrajna).
Fogalmak	*Fogalmak:* modern kori migráció, multikulturalizmus, párhuzamos társadalom, népességrobbanás, iszlamizmus, terrorizmus, globalizáció.	

Tematikai egység	**Magyarország a 21. században**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A demokrácia működése Magyarországon	− Az Alaptörvény. − A hatalmi ágak és intézményeik, önkormányzati rendszer. − A választási rendszer.	− Az Alaptörvény fontosabb pontjainak felidézése. − A rendszerváltoztatás óta eltelt időszak főbb eseményeinek azonosítása különböző források alapján. − A rendszerváltoztatás óta parlamentbe jutott fontosabb pártok politikai profiljának és céljainak áttekintése. − Magyarország nyugati integrációjának bemutatása a NATO és az Európai Unió működésének ismeretében. − Eltérő álláspontok bemutatása az Európai Unió működésének értékeléséről és jövőjéről. − Érvelés a közép-európai együttműködés mellett.
A magyar bel- és külpolitika főbb jellemzői	− A rendszerváltoztatás óta eltelt időszak főbb fordulópontjai. − Magyarország a NATO-ban. − Közép-európai együttműködés: a visegrádi négyek.	
Magyarország és az Európai Unió	− Az európai integráció főbb állomásai: mélyítés és bővítés. − Az Európai Unió főbb szervei és működésük. − Magyarország csatlakozásának folyamata. − Az együttműködés eredményei és nehézségei. − Nemzetek Európája vagy föderatív Európa?	
Fogalmak	*Fogalmak:* közvetett és közvetlen demokrácia, integráció, euró, Európai Unió, Európai Tanács, Európai Unió Tanácsa, Európai Parlament, Európai Bizottság, schengeni egyezmény. *Személyek:* Magyarország miniszterelnökei a rendszerváltoztatás óta (a legalább négy évig hivatalban lévő kormányfők). *Kronológia:* 1957 a római szerződés, 1992 a maastrichti szerződés, 1999 Magyarország belép a NATO-ba, 2004 Magyarország belép az Európai Unióba, 2012 az Alaptörvény bevezetése. *Topográfia*: Brüsszel.	

Tematikai egység	**A magyarság és a magyarországi nemzetiségek a 20-21.**	**Órakeret**

	században	**6 óra**

Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A határon túli magyarok	− A politikai rendszerek változásai és hatásaik a magyar kisebbség helyzetére. − Demográfiai jellemzők és folyamatok. − Az asszimilációs politika megnyilvánulásai. − Autonómia és kisebbségi jogok kérdése. − Anyanyelvű oktatás és kultúra. − Magyarok a nagyvilágban – a szórványmagyarság.	− A határon túli magyar nemzeti közösségek küzdelmeinek áttekintése Trianontól napjainkig. − A kisebbségben élő magyarság egy kiemelkedő személyiségének bemutatása. − A magyarországi németek kitelepítésének felidézése források alapján. − A magyarországi romák helyzetének, problémáinak bemutatása napjainkban.
A magyarországi nemzetiségek, a magyarországi cigányság	− A politikai rendszerek változásai és hatásaik a nemzetiségek helyzetére. − A cigányok/romák 20–21. századi története. − Demográfiai jellemzők és folyamatok. − Kulturális autonómia és kisebbségi jogok a mai Magyarországon. − Anyanyelvű oktatás és kultúra.	
Fogalmak	*Fogalmak:* kitelepítés, Beneš-dekrétum, lakosságcsere, falurombolás, kettős állampolgárság, diszkrimináció. *Személyek:* Esterházy János, Márton Áron, Tőkés László. *Kronológia:* 1944–1945 magyarellenes atrocitások, 1990 fekete március. *Topográfia*: Csúrog, Jarek, Duna-delta, Marosvásárhely, Székelyföld.	

Tematikai egység	**Ismétlés, felkészülés az érettségire**	**Órakeret 22 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A tanultak rendszerező ismétlése		Feladatmegoldó, szövegértő készség fejlesztése
Fogalmak	Az tanult fogalmak ismétlése	

Tematikai egység	Évente két mélységelvű téma	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Fogalmak		

Szabadon felhasználható (1 óra)

Tematikai egység	**Háborútól forradalomig**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A Rákosi-diktatúra a magyar film tükrében /A tanú/	A korszakkal kapcsolatos magyar film(ek), korabeli filmhíradók megtekintése, értelmezése és feldolgozása.	
Fogalmak	koncepciós per, beszolgáltatás, kommunista szellem	

Kötött (31 óra)

Tematikai egység	**Háborútól forradalomig**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Összegzés Számonkérés	A tanult ismeretek rendszerezése és számonkérése	
Fogalmak	kulák, állami gazdaság, személyi kultusz, koncepciós per	

Tematikai egység	**Az 1956-os forradalom és szabadságharc**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A forradalom eseményei lakóhelyünkön Magyar filmek 1956-ról Összegzés Számonkérés	A tanuló megismeri az 1956-os forradalom debreceni vonatkozásait, eseményeit. A korszakkal kapcsolatos filmek feldolgozása, értelmezése. A tanult ismeretek rendszerezése és számonkérése.	
Fogalmak	16 pont, Molotov-koktél, forradalmi bizottság, ellenforradalom	

Tematikai egység	**A kádári diktatúra**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Irodalmi és zenei élet a Kádár korban Összegzés Számonkérés	A korszakkal kapcsolatos irodalmi művek, folyóiratok, zenekarok megismerése, feldolgozása. A tanult ismeretek rendszerezése és számonkérése.	
Fogalmak	„fekete bárányok”, CPG, Hungaroton, Erdős Péter, Beszélő, szamizdat	

Tematikai egység	**A kétpólusú világ és felbomlása**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A csernobili katasztrófa és annak hatása a Szovjetunió megrendülésére Összegzés Számonkérés	A tanuló értelmezi egy globális kihatású ipari katasztrófának egy diktatórikus rendszerre gyakorolt hatását. A tanult ismeretek rendszerezése és számonkérése.	
Fogalmak	radioaktivitás, glasznoszty, peresztrojka, zóna	

Tematikai egység	**A rendszerváltoztatás folyamata**	**Órakeret 4 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
Társadalmi átalakulás Filmek a rendszerváltás időszakából Összegzés Számonkérés	Dokumentumfilmek segítségével feltárni a politikai, gazdasági és társadalmi változások egyénekre illetve közösségekre gyakorolt hatásait. A tanult ismeretek rendszerezése és számonkérése
Fogalmak	munkanélküliség, atomizálódás, alkoholizmus

Tematikai egység	A világ a 21. században	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A globális kereskedelem alternatívái. Tudatos fogyasztás. Dokumentumfilmek Összegzés Számonkérés	A tanuló ismeri a tudatos vásárlás, fogyasztás alapvető lehetőségeit. A globalizált kereskedelem, turizmus és a járványok terjedésének kapcsolatát. Rendszerkritikus filmek, dokumentumfilmek megtekintése, értelmezése. A tanult ismeretek rendszerezése és számonkérése.	
Fogalmak	pandémia, karantén, ökológiai lábnyom, fake news	

Tematikai egység	Magyarország a 21. században	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az új választási rendszer és annak visszásságai, tényfeltáró kisfilm a kamupártokról Összegzés Számonkérés	A régi és az új választási rendszer összehasonlítása. A választások befolyásolásának „törvényes” módszerei. A tanult ismeretek rendszerezése és számonkérése.	
Fogalmak	kamupártok, bérszavazás, szavazatvásárlás	

Tematikai egység	A magyarság és a magyarországi nemzetiségek a 20-21. században	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az erdélyi magyarok és cigányok kapcsolata. Ellentétek és egymásrautaltság Összegzés Számonkérés	Az 1990-es „fekete március” eseményeinek feldolgozása. A marosvásárhelyi romák szerepének bemutatása. A tanult ismeretek rendszerezése és számonkérése.	
Fogalmak	kettős identitás, asszimiláció, szegregátumok	

Állampolgári ismeretek 12. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
10. A család, a családi szocializáció	**3 óra**
11. A család gazdálkodása és pénzügyei	**2 óra**
12. Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás	**5 óra**
13. Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem	**4 óra**
14. A magyar állam intézményei; az állam gazdasági szerepvállalása	**4 óra**
15. A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése	**3 óra**
16. Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem	**3 óra**
17. Bankrendszer, hitelfelvétel	**2 óra**
18. Vállalkozás és vállalat	**2 óra**
Kötelező összesen:	**28 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
12. évf.	1	31	28	3	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
10. A család, a családi szocializáció	***3***	3	0	0	0	**3**
11. A család gazdálkodása és pénzügyei	***2***	2	0	0	0	**2**
12. Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás	***5***	5	3	0	0	**8**
13. Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem	***4***	4	0	0	0	**4**
14. A magyar állam intézményei; az állam	***4***	4	0	0	0	**4**

gazdasági szerepvállalása						
15. A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése	***3***	3	0	0	0	**3**
16. Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem	***3***	3	0	0	0	**3**
17. Bankrendszer, hitelfelvétel	***2***	2	0	0	0	**2**
18. Vállalkozás és vállalat	***2***	2	0	0	0	**2**
Összesen	***28***	28	3	0	0	**31**

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (28 óra)

Tematikai egység	A család, a családi szocializáció	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− Az önismeret, önértékelés és a reális énkép alakítása − A generációk közötti kapcsolat, a nemzedékek közötti párbeszéd erősítése − A családi szocializáció folyamata és jellemzői − A családtervezés szempontjai és szakaszai − A házasság intézménye, a hagyományos családmodell, a családi szerepek − A család: szeretetközösség, együttműködés, kölcsönösség, tisztelet; A család társadalmi funkciói − Biológiai és társadalmi reprodukció, családi háztartás; Párkapcsolatok, házasság, családtervezés; Szerepek a családban; Családi szocializáció	− A kommunikációs készség fejlesztése − A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése − Az érvelés készségének fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése − A gyermekvállalás demográfiai, társadalmi jelentőségének tudatosítása	
Fogalmak	család, családi szocializáció, családi életciklus, családtervezés, gyermekvállalás, házasság, demográfia;	

Tematikai egység	A család gazdálkodása és pénzügyei	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A családi gazdálkodás; pénzügyi tervezés: bevételek, kiadások	− A kommunikációs készség fejlesztése − A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése	

− A fenntarthatóság és a fogyasztási szokások kölcsönhatása − A családi költségvetés felépítése − A megtakarítás szerepe és jelentősége, lehetőségei − A családi háztartás pénzügyei; Bevételek, kiadások, megtakarítási lehetőségek; Fogyasztók a családban; A családi költségvetés, pénzügyi tervezés	− A problémamegoldó szemléletmód és gondolkodás fejlesztése − A döntési képesség fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése − A társas együttműködés fejlesztése
Fogalmak	családi háztartás, családi költségvetés, pénzügyi tervezés, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság, megtakarítás, hitel, GYES, GYED;

Tematikai egység	Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A társadalmi normák fontosságának megismerése − Az alapvető emberi jogok, állampolgári jogok, polgári szabadságjogok − Magyarország Alaptörvényének fontosabb részei: Alapvetés, Állam, Szabadság és felelősség − Az állampolgári jogok és kötelességek − Az országgyűlési, a helyhatósági és az európai parlamenti képviselő választás; a népszavazás intézménye − A választójog és feltételei − A jövő nemzedékek jogai − Az igazságszolgáltatás rendszerének felépítése, a büntetőjog, polgári jog, közjog, magánjog fogalma − A közteherviselés; a magyarországi adórendszer alapelemei − Magyarország Alaptörvénye; Az alapvető jogok; Az állampolgári kötelességek; Választójog, választási	− A kommunikációs készség fejlesztése − Az érvelési készség és a vitakultúra fejlesztése − A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − A digitális kompetencia fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése − A demokratikus elköteleződés kialakítása, erősítése − A társas együttműködés fejlesztése	

rendszer; Közjog: büntetőjog; Magánjog: polgári jog	
Fogalmak	állam, államforma, politikai rendszer, alapjog(ok), emberi jog, alkotmány, Magyarország Alaptörvénye, polgári szabadságjog, a jövő nemzedékek jogai, norma, normakövető magatartás, állampolgári felelősség, állampolgári kötelesség, köztehervíselés, adómorál, választójog, állampolgári részvétel, választási rendszer, országgyűlési választás, önkormányzati választás, európai parlamenti választás, népszavazás, politikai párt, képviselő, közjog, magánjog, jogforrás, jogforrási hierarchia, jogérvényesülés, bűncselekmény , szankció, büntetőjog, ügyész, bíró, ügyvéd, természetes személy, jogi személy, jogképesség, közokirat, magánokirat, közjegyző; polgári peres eljárás, felperes, alperes;

Tematikai egység	Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem	**Órakeret 4 óra**

Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**
− A nemzethez tartozás emocionális kötődésének kialakítása, megerősítése − A nemzettudat alkotóelemeinek értelmezése − A nemzeti érzés sajátosságai, a hazafiság lehetséges megnyilvánulási formái − A honvédelmi kötelezettség teljesítésének békeidőben és a különleges működési rend idején − A Magyar Honvédség szerepe, feladatai; a katonai szolgálat lehetőségei − A nemzetállamok szerepe, feladatai a globális világban és az Európai Unióban − Magyarország és az Európai Unió kapcsolatrendszere − A határon túli magyar közösségek kihívásai, Magyarország feladatai az anyaországon kívül élő magyarság identitásának megőrzésében − A lokálpatriotizmus és a hazaszeretet közötti kapcsolódás	− A kommunikációs készség fejlesztése − Az érvelési készség és a vitakultúra fejlesztése − A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − A társas együttműködés fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése − A digitális kompetencia fejlesztése − A nemzettudat alkotóelemei; A nemzeti érzület: a nemzeti szimbólumok, a közös nyelv, a kollektív történeti emlékezet, a közös kultúra releváns elemei; A világ magyarsága és a nemzeti közösség; A honvédelem kérdései a 21. században;
Fogalmak	nemzet, nemzettudat, nemzeti identitás, lokálpatriotizmus, hazaszeretet, honvédelem, honvédség, különleges működési rend, nemzetállam;

Tematikai egység	A magyar állam intézményei; az állam gazdasági szerepvállalása	**Órakeret 4 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
− A hatalmi ágak − A magyar állam intézményrendszere − A kormány és szervei − Az Országgyűlés felépítése és működése; az országgyűlési képviselők feladatai, jogállása − A törvényalkotás folyamata − Az igazságszolgáltatás rendszere, felépítése, szereplői és szerepe a demokratikus államrendben − Az állam gazdasági feladatai − A központi költségvetés alapvető felépítése és szerepe − A nagy ellátórendszerek és az állami alapfeladatok − A magyar állam intézményrendszere; az igazságszolgáltatás rendszere, szervezetei; A gazdaság körforgása; A gazdaságpolitika; Az állam gazdasági feladatai; Az állami költségvetés	− A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − A társas együttműködés fejlesztése − A digitális kompetencia fejlesztése − A kommunikációs készség fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése
Fogalmak	állam, intézmény, politikai rendszer, hatalmi ágak, jogforrási hierarchia, köztársasági elnök, Országgyűlés, törvényalkotás, törvény, országgyűlési határozat, képviselő, mentelmi jog, országgyűlési bizottság(ok), házszabály, parlamenti frakciók, interpelláció, Kormány, miniszterelnök, miniszter, államtitkár; miniszterelnöki, kormány- és miniszteri rendelet, Alkotmánybíróság, alkotmánybírósági határozat, Állami Számvevőszék, Kúria, Országos Bírói Hivatal, ügyészség, legfőbb ügyész, főügyészségek, fellebbviteli főügyészségek, járási és járási szintű ügyészségek, az alapvető jogok biztosa, gazdaságpolitika, államháztartás, költségvetés, költségvetési egyensúly, adórendszer, adók, járulékok, illetékek, közteherviselés, adómorál, korrupció és integritás, hatóság, hatáskör, illetékesség;

Tematikai egység	A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése	Órakeret 3 óra

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
− A mindennapi ügyintézés alapintézményeinek megismerése − A hivatalai ügyintézés lehetőségei, az e-ügyintézés − A munkáltatók és a munkavállalók alapvető jogai és kötelességei − Az állásinterjúra történő	− A kommunikációs készség fejlesztése − A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A problémamegoldó szemléletmód fejlesztése − A döntési képesség fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − A társas együttműködés fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése

felkészülés szempontjai − A szerződések néhány fő típusai: adásvételi, ajándékozási, megbízási, vállalkozási szerződés, kölcsön- és biztosítási szerződés − Az állam, a munkaadók és a munkavállalók közötti érdekegyeztetés szintjei, fórumai − Az automatizáció, digitalizáció hatása a munkaerőpiacra − Az állampolgár és az intézmények, szervezetek kapcsolatai; Munkajogi alapok, munkavállalás, munkaszerződés; Munkaerőpiaci változások, előrejelzések; Szerződések	− A munkaszerződés alapvető szabályai, a kollektív szerződés szerepe − Az önéletrajz és a motivációs levél felépítése, legfontosabb tartalmi és formai elemeinek megismerése
Fogalmak	hivatal, intézmény, szervezet, ügyfélkapu, kormányablak, körjegyzőség, járási hivatal, polgármesteri hivatal, polgármester, jegyző, települési, fővárosi és kerületi önkormányzat, képviselőtestület, munkaerőpiac, munkáltató, munkavállaló, munkavállalás, önéletrajz, motivációs levél, állásinterjú, munkaszerződés, kollektív szerződés, adásvételi, ajándékozási, megbízási, vállalkozási szerződés, kölcsön-, biztosítási, tartási és életjáradéki szerződés;

Tematikai egység	Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A fogyasztóvédelem fogalma és lehetséges területei − A fogyasztóvédelem gazdasági, társadalmi szerepe, feladatai − A fogyasztói érdekek, a kapcsolódó állampolgári jogok megismerése − A szavatossággal és a garanciával kapcsolatos jogok és feltételrendszer alapjainak megismerése − Az internetes vásárlás előnyei és kockázatai − A tudatos, a fenntarthatóságot szem előtt tartó, fogyasztói magatartás szemléletének kialakítása	− A kommunikációs készség fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − A döntési képesség fejlesztése − A társas együttműködés fejlesztése − A digitális kompetencia fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése	

− A környezetvédelem legfontosabb helyi, országos és globális kérdéseinek megismerése, feltárása − Az épített és természeti környezetünk védelme iránti elköteleződés kialakítása, erősítése	
Fogalmak	fogyasztóvédelem, tudatos fogyasztó, a fogyasztó jogai, a fogyasztói érdekek védelme, békéltető testület, webáruház, garancia, szavatosság, jótállás, természetvédelem, épített környezet, klímavédelem, ökológiai lábnyom

Tematikai egység	Bankrendszer, hitelfelvétel	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A monetáris politika fogalmának és alapvető jellemzőinek megismerése − A Magyar Nemzeti Bank működése, feladatai − A kereskedelmi bankok jellemzőinek, tevékenységének megismerése − A pénzügyi intézetek típusai − A hitelfelvétel módozatai, feltételei és kockázatai − A hitelszerződés tartalmi elemei, a körültekintő hitelfelvétel feltételei − A bank alapvető tevékenysége; Kétszintű bankrendszer: központi bank és kereskedelmi bankok; A Magyar Nemzeti Bank; A pénzügyi intézmények; Hitelfelvétel	− A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A döntési képesség fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − A társas együttműködés fejlesztése − A kommunikációs készség fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése	
Fogalmak	Bank, kétszintű bankrendszer, jegybank, Magyar Nemzeti Bank, kereskedelmi bank, pénzügyi intézmények, hitel, hitelszerződés, a hitelek típusai, kamat, hitelfedezeti mutató, jövedelemarányos törlesztő részlet, jelzáloghitel, kezesség, hitelbiztosítás, teljes hiteldíjmutató (THM), futamidő, követeléskezelés, hitelközvetítő, pénzügyi tervezés, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság;	

Tematikai egység	Vállalkozás és vállalat	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A vállalkozás fogalmának értelmezése − A vállalkozási formák, cégtípusok megismerése	− A kommunikációs készség fejlesztése − A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A problémamegoldó szemlélet fejlesztése	

− Az egyes cégtípusok, vállalati formák szerepe a gazdaságban − Az üzleti terv fogalma, célja − A vállakozás mikro- és makrokörnyezeti tényezői − A vállalkozás működési köre és környezete; A vállalkozások típusai; Vállalkozási terv; A vállalatok fajtái	− A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése − A társas együttműködés fejlesztése − A digitális kompetencia fejlesztése
Fogalmak	jogi személy, vállalkozás, egyéni vállalkozó, gazdasági társaság, betéti társaság (bt.), korlátolt felelősségű társaság (kft.), részvénytársaság (rt.), zártkörű (zrt.) és nyilvános (nyrt.) részvénytársaság, startup, a vállalkozások mikro- és makrokörnyezete; vállalkozói kompetenciák, üzleti terv, pénzügyi tervezés, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság;

Szabadon felhasználható (3 óra)

Tematikai egység	Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− Iskolai diákönkormányzatok alapítása − Diákönkormányzati szövetségek működése − Diákjogok megismerése	− Vitakultúra fejlesztése − Véleménynyilvánítás fejlesztése − Jogérvényesítés fejlesztése	
Fogalmak	DÖK-nap, diákönkormányzat, érdekérvényesítés	

Bibliaismeret/hittan 9-10. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
Kötelező összesen:	**0 óra**

Szabadon tervezhető óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Biblia	7 óra
2. „Mi Atyánk”	7 óra
3. Jézus Krisztus személye	10 óra
4. Isten szólt…	12 óra
5. A Nagy Parancsolatok	13 óra
6. Királyok és Próféták	12 óra
7. Az apostolok cselekedetei	11 óra
Kötelező összesen:	**72 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	0+1	36	0	0	36
10. évf.	0+1	36	0	0	36

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1. Biblia	**0**	0	0	7	**7**	0	0	0	**0**
2. „Mi Atyánk”	**0**	0	0	7	**7**	0	0	0	**0**
3. Jézus Krisztus személye	**0**	0	0	10	**10**	0	0	0	**0**
4. Isten szólt…	**0**	0	0	12	**12**	0	0	0	**0**
5. A Nagy Parancsolatok	**0**	0	0	0	**0**	0	0	13	**13**
6. Királyok és Próféták	**0**	0	0	0	**0**	0	0	12	**12**
7. Az apostolok cselekedetei	**0**	0	0	0	**0**	0	0	11	**11**
Kötelező összesen:	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
Összesen	***0***	0	0	36	**36**	0	0	36	**36**

9. évfolyam

Szabadon tervezhető (36 óra)

Tematikai egység	**Biblia**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A Biblia Isten üzenete A Biblia keletkezése A Biblia szerkezete –Az Ószövetség könyvei A Biblia szerkezete – Az Újsz9vetség könyvei A Biblia megbízhatósága – A Biblia világa		
Fogalmak	Biblia, Bibliai nyelvek, Ószövetség, Újszövetség, Megbízhatóság, Ihletettség, Bizonyíték	

Tematikai egység	**„Mi Atyánk”**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az Atya Isten a Teremtő A jó és rossz Isten a Gondviselő Megbocsájtás		
Fogalmak	Imádság, teremtés, bűn, gonosz, gondviselés, csoda, aggodalom, megbocsátás, irgalom	

Tematikai egység	**Jézus Krisztus személye**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Jézus születése Keresztelő János A jó pásztor A világ világossága Út, igazság, élet Virágvasárnap Nagyhét Húsvét		
Fogalmak	Megváltás, áldozat, keresztség, bemerítés, kereszthalál, feltámadás	

Tematikai egység	Isten szólt..	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Isten szava az Ősidőkben Isten szólt Nóéhoz - Az özönvíz története Szemben Isten szavával -Bábel tornya *Isten szava az Ősatyákhoz* Isten szólt Ábrahámhoz - Ábrahám élete Isten szólt Jákóbhoz - Jákób tusakodása *Isten terve és szabadítása* Isten szólt Józsefhez - József élete Isten szólt Mózeshez - A tíz csapás Isten szólt Józsuéhoz - Jerikó elfoglalása		

Isten szava a királyság korában Isten szól a prófétán keresztül – A kiválasztás Saul engedetlensége - A bűn Dávid és Góliát - A hit Dávid és Jonatán – Barátság
Fogalmak Özönvíz, Bábel, Elhívás, Engedelmesség, Kiválasztás, Bűn, Hit, Barátság

10. évfolyam

Szabadon tervezhető (36 óra)

Tematikai egység	**A nagy parancsolatok**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A Tízparancsolat 1. parancsolat - Az Egy Isten tisztelete -Dániel barátai a tüzes kemencében 2. parancsolat - A láthatatlan Isten tisztelete Az aranyborjú 3. parancsolat - Isten nevének tisztelete Beszédünk, Péter fogadkozása 4. parancsolat - Nyugalomnap tisztelete Teremtés, Manna 5. parancsolat - Szülők tisztelete Ézsau és Jákób 6. parancsolat - Az élet tisztelete Jézus tanítása, Káin és Ábel 7. parancsolat - A házasság tisztelete Dávid és Bethsabé 8. parancsolat - A tulajdon tisztelete Ákán bűne 9. parancsolat - Az igazság tisztelete Jézus a nagytanács előtt 10.parancsolat – A megelégedettség tisztelete Nábót szőlője *A Szeretet parancsolata* Isten szeretete és az ember szeretete Szeretetnyelv		
Fogalmak	Tisztelet, Szentség, Nyugalomnap, Bálvány, Szeretet, Tulajdon, Megelégedettség, Házasság, Szülők	

Tematikai egység	**Királyok és próféták I.**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Salamon Salamon királysága Salamon bölcsességet kér az Úrtól Salamon ítélete Salamoni templom *Az ország kettészakadása*		

A kettészakadás okai Az ország kettészakadásának következményei *Illés próféta* Illés a sareptai özvegynél Istenítélet a Karmel-hegyen Illés menekülés – Isten gondviselése Illés elragadtatása *Elizeus próféta* Elizeus története A sunemi asszony története Naámán gyógyulása	
Fogalmak	Bölcsesség, Hatalom, Templom, Isten lakhelye, Próféta, Elragadtatás

Tematikai egység	**Az apostolok cselekedetei**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Mennybemenetel és Pünkösd Jézus mennybemenetelének története Az első Pünkösd eseményei *Pál apostol* Pál megtérése A pogányok megtérése, az Antiókhiai gyülekezet Pál misszióútjai Pál Jeruzsálembe megy és elfogják Pál a császárhoz fellebbez (Fesztusz és Agrippa előtt) Pál hajótörése és megmenekülése Pál Máltán Pál Rómában		
Fogalmak	Mennybemenetel, Pünkösd, Megtérés, Szentlélek, Gyülekezet, Egyház, Misszió	

Bibliaismeret/hittan 11-12. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
Kötelező összesen:	**0 óra**

Szabadon tervezhető óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Királyok és Próféták II.	11 óra
2. Pál levelei	9 óra
3. Zsoltárok	8 óra
4. Újszövetségi levelek, Jelenések könyve	8 óra
5. Helyem a világban	12 óra
6. A gyülekezet	13 óra
7. Bölcsességirodalom	13 óra
8. Életünk nagy kérdései	14 óra
9. Útravaló, összegzés az eddig tanultakról	10 óra

Kötelező összesen:	**98 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	0+1	36	0	0	36	0
12. évf.	0+2	62	0	0	62	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
1. Királyok és Próféták II.	**0**	0	0	11	0	**11**	0	0	0	0	**0**
2. Pál levelei	**0**	0	0	9	0	**9**	0	0	0	0	**0**
3. Zsoltárok	**0**	0	0	8	0	**8**	0	0	0	0	**0**
4. Újszövetségi levelek, Jelenések könyve	**0**	0	0	8	0	**8**	0	0	0	0	**0**
5. Helyem a világban	**0**	0	0	0	0	**0**	0	0	12	0	**12**
6. A gyülekezet	**0**	0	0	0	0	**0**	0	0	13	0	**13**
7. Bölcsességirodalom	**0**	0	0	0	0	**0**	0	0	13	0	**13**
8. Életünk nagy kérdései	**0**	0	0	0	0	**0**	0	0	14	0	**14**
9. Útravaló, összegzés az eddig tanultakról	**0**	0	0	0	0	**0**	0	0	10	0	**10**
Összesen	**0**	0	0	36	0	**36**	0	0	62	0	**62**

11. évfolyam

Szabadon tervezhető (36 óra)

Tematikai egység	**Királyok és próféták II.**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Júda királyai és prófétái a babiloni fogság előtt Ezékiás király Ézsaiás próféta elhívás és élete Manassé uralkodása Jósiás király Jeremiás próféta szolgálata *Isten népe a fogság idején* Eszter könyve		

Eszter Királynő lesz Eszter közbenjárása és a szabadulás Dániel Babilóniában A király álma Dániel az oroszlánok vermében *Jónás próféta* Jónás könyve Jónás az engedetlen próféta Ninive megtérése
Fogalmak Királyság, Próféta, Fogság, Ítélet, Közbenjárás, Kijelentés, Megtérés

Tematikai egység	**Pál levelei**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Pál apostol válogatott levelei Pál levele a rómaiakhoz -Hit általi megigazulás -Kegyelemből fakadó üdvösség Pá1első levele a korinthusiakhoz -Szeretet himnusza Pál második levele a korinthusiakhoz -Ó- és Újszövetség kapcsolat Pál levele a galatákhoz -Törvény és kegyelem Pál levele az efézusiakhoz -Lelki fegyverzet Pál levele a filippiekhez -Krisztus himnusz Pál levele a kolosséiakhoz -A keresztyén család Pál első leveleTimóteushoz -Példaadás		
Fogalmak	Levél, hit, megigazulás, kegyelem, üdvösség, szeretet, himnusz, Ószövetség, Újszövetség, Törvény, Kegyelem, Lelki fegyverzet, Keresztény család	

Tematikai egység	**Zsoltárok**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Zsoltárok könyve Zsoltárok, mint a Biblia énekeskönyve Az Istenben bízó ember költészete Messiási zsoltárok A prófétikus üzenetek Pásztor metafora Isten szeretetének és hűségének költői kifejezése Bűnbánati zsoltár A megalázkodás és helyreállás lehetősége Mózes imádsága A mulandó ember bizalma az örökkévaló Istenben		

Isten dicsőítése Isten magasztalásának sokszínűsége	
Fogalmak	Zsoltár, Isten dicsőítése, Magasztalás, Messiás, Prófécia, Metafora, Bűnbánat, Alázat

Tematikai egység	**Újszövetési levelek, Jelenések könyve**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A zsidókhoz írt levél A hit példaképei *Egyetemes levelek* Jakab levele A kísértés Péter első levele Tisztelet és engedelmesség a hatalom képviselői felé *Jelenések könyve* Az apokaliptika János Patmosz szigetén A hét pecsét Krisztus ezeréves uralma Halottak feltámadása, Utolsó ítélet Új teremtés		
Fogalmak	Hit, példakép, kísértés, tisztelet, engedelmesség, hatalom, apokaliptika, végidők, feltámadás, ítélet, új teremtés	

12. évfolyam

Szabadon tervezhető (62 óra)

Tematikai egység	**Helyem a világban**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A mester terve Isten okkal, céllal teremtett Istennek terve van az életemmel *Személyiségünk felfedezése* Ki vagyok én? Az vagyok kinek mások mondanak? Személyiségtesztek Önmagunk elfogadása Külső és belső értékek *Istentől kapott értékeink* Értékesség Használd, amid van Isten vezetése az életünkben		
Fogalmak	Személyiség, énkép, életcél, értékesség, elfogadás, Isten vezetése, külső és belső értékek	

Tematikai egység	**A Gyülekezet**	**Órakeret 13 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
A Gyülekezet felépítése Egyház, gyülekezet, eklézsia fogalma Templom, Imaház fogalma A Gyülekezet, mint Krisztus teste A gyülekezet szolgálattevői Szolgálati ajándékok *A Gyülekezeti élet alapjai* Újjászületés Bemerítés, keresztség Úrvacsora Bizonyságtétel Istentisztelet Szentlélek munkája	
Fogalmak	Egyház, Gyülekezet, Eklézsia, templom, imaház,presbiter, diakónus, újjászületés, bemerítés, keresztség, úrvacsora, bizonyságtétel, Istentisztelet, Szentlélek

Tematikai egység	Bölcsességirodalom	Órakeret 13 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Jób könyve A láthatatlan világ hatása a látható világban. A szenvedés jelenléte és feldolgozása az emberi életben *A Példabeszédek könyve* Isten bölcsessége Lustaság, a munkához való viszony Kapcsolati kérdések A szív szerepe *A prédikátor könyve* Mindennek megvan az ideje Az élet mulandóság, Idősek tisztelete *Énekek éneke* A szerelem szerepe életünkben A vágyaink kifejezése		
Fogalmak	Láthatatlan világ, látható világ, szenvedés, bölcsesség, lustaság, szív. mulandóság, tisztelet, szerelem	

Tematikai egység	Életünk nagy kérdései	Órakeret 14 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az életünk lelki (szellemi) döntési, választásai Szabad akarat kérdése Isten terve: Válaszd az életet! Áldás és átok *Az Istenbe vetett hit és következményei életünkben* Vetés és aratás törvényszerűsége Istennel vagy nélküle Odaszánás, tanítványság		

Párkapcsolataink Készülődés a párválasztásra Párválasztás – „nem jó az embernek egyedül” Gyermekvállalás – Válaszd az életet! *Egészséges jövőkép, egészséges énkép* A múlthoz elrendezése és feldolgozása Reménységgel a jövő felé Célorientáltság –Tudom, hogy mit akarok	
Fogalmak	Szabad akarat, áldás, átok, hit, odaszánás, tanítványság, párválasztás, gyermekvállalás, jövőkép, énkép, célorientáltság

Tematikai egység	**Útravaló, eddig tanultak összefoglalása**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az eddig tanult ismeretek alapján kérdezős, beszélgetős órák		
Fogalmak	-	

Kémia 9-10. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
8. Az anyagok szerkezete és tulajdonságai	14 óra
9. Kémiai átalakulások	20 óra
10. A szén egyszerű szerves vegyületei	25 óra
11. Az életműködések kémiai alapjai	9 óra
12. Elemek és szervetlen vegyületeik	17 óra
13. Kémia az ipari termelésben és a mindennapokban	12 óra
14. Környezeti kémia és környezetvédelem	5 óra
Kötelező összesen:	**102 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	1	36	34	2	0
10. évf.	2	72	68	4	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1. A kémia és az atomok világa	*5*	5	0	0	**5**	0	0	0	**0**
Kémiai kötések és kölcsönhatások	*5*	5	0	0	**5**	0	0	0	**0**
Anyagi rendszerek	*4*	4	**1**	0	**5**	0	0	0	**0**
2. Fizikai és kémiai változások	*2*	2	0	0	**2**	0	0	0	**0**
Kémiai reakciók feltételei	*2*	2	0	0	**2**	0	0	0	**0**
Sav-bázis reakciók	*2*	2	**1**	0	**3**	0	0	0	**0**
Redoxi reakciók	*3*	3	0	0	**3**	0	0	0	**0**
Egyensúlyi folyamatok	*3*	3	0	0	**3**	0	0	0	**0**
Reakció egyenletek felírása	*3*	3	0	0	**3**	0	0	0	**0**
Termokémiai egyenlet	*3*	3	0	0	**3**	0	0	0	**0**
Elektrokémiai	*2*	2	0	0	**2**	0	0	0	**0**
3.A széncsoport és elemei szervetlen vegyületei	*6*	0	0	0	**0**	6	0	0	**6**
Szénhidrogének és halogénezett származékaik	*6*	0	0	0	**0**	6	0	0	**6**
Az oxigéntartalmú szerves vegyületek	*7*	0	0	0	**0**	7	0	0	**7**
A nitrogéntartalmú szerves vegyületek	*6*	0	0	0	**0**	6	0	0	**6**
4.Szénhidrátok	*3*	0	0	0	**0**	3	0	0	**3**
Zsírok, olajok	*2*	0	0	0	**0**	2	0	0	**2**
Fehérjék	*2*	0	0	0	**0**	2	0	0	**2**
Nukleinsavak	*2*	0	0	0	**0**	2	1	0	**3**
5.Periódusos rendszer	*3*	0	0	0	**0**	3	0	0	**3**
A hidrogén, a nemesgázok, a halogének és vegyületeik	*2*	0	0	0	**0**	2	0	0	**2**
Az oxigéncsoport és elemei vegyületei	*3*	0	0	0	**0**	3	0	0	**3**
A nitrogéncsoport és elemei vegyületei	*2*	0	0	0	**0**	2	0	0	**2**
A víz kémiája, oldatok, oldószerek	*3*	0	0	0	**0**	3	1	0	**4**

Műanyagok, műanyaggyártás	*4*	0	0	0	**0**	4	0	0	**4**
6.Vegyipari nyersanyagok, alapanyagok	*4*	0	0	0	**0**	4	0	0	**4**
Tisztító, fertőtlenítőszerek, gyógyszerek	*4*	0	0	0	**0**	4	0	0	**4**
és konzervgyártás Élelmiszeripar	*4*	0	0	0	**0**	4	0	0	**4**
7.Levegőszennyezés	*2*	0	0	0	**0**	2	0	0	**2**
Víz és talajvédelem	*2*	0	0	0	**0**	2	0	0	**2**
Fosszilis és megújuló energiák	*1*	0	0	0	**0**	1	2	0	**3**
Összesen	***102***	34	2	0	**36**	68	4	0	**72**

9. évfolyam

Kötelező tartalom (34 óra)

Tematikai egység	**Az anyagok szerkezete és tulajdonságai**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri az atom felépítését, az elemi részecskéket, valamint azok jellemzőit, ismeri az izotópok legfontosabb tulajdonságait, érti a radioaktivitás lényegét, és példát mond a radioaktív izotópok gyakorlati felhasználására; – ismeri az anyagmennyiség és a mól fogalmát, érti bevezetésük szükségességét, és egyszerű számításokat végez m, n és M segítségével; – ismeri az atom elektronszerkezetének kiépülését a Bohr-féle atommodell szintjén, tisztában van a vegyértékelektronok kémiai reakciókban betöltött szerepével; – értelmezi a periódusos rendszer fontosabb adatait (vegyjel, rendszám, relatív atomtömeg), alkalmazza a periódusszám és a (fő)csoportszám jelentését a héjak és a vegyértékelektronok szempontjából, ismeri a periódusos rendszer fontosabb csoportjainak a nevét és az azokat alkotó elemek vegyjelét; – ismeri a molekulaképződés szabályait, ismeri az elektronegativitás fogalmát, és érti a kötéspolaritás lényegét, a kovalens kötést jellemzi száma és polaritása szerint, megalkotja egyszerű molekulák szerkezeti képletét, ismeri a legalapvetőbb	– Megfigyelési és manuális készség fejlesztése – A társakkal való együttműködés képességének fejlesztése – Kísérletek értelmezése és biztonságos megvalósítása – A biztonságos eszköz- és vegyszerhasználat elsajátítása – Az analógiás gondolkodás fejlesztése – Alapvető matematikai készségek fejlesztése – Alkotás digitális eszközzel – Információkeresés digitális eszközzel – Az atomok és a periódusos rendszer – A kovalens kötés és a molekulák – Az atomrácsos kristályok – Az ionok, az ionkötés és az ionvegyületek – A fémes kötés és a fémek – Az anyagok csoportosítása: elemek, vegyületek és keverékek – Halmazállapotok, halmazállapot-változások	

molekulaalakokat (lineáris, síkháromszög, tetraéder, piramis, V-alak), valamint ezek meghatározó szerepét a molekulák polaritása szempontjából; – meghatározza egyszerű molekulák polaritását, és ennek alapján következtet a közöttük kialakuló másodrendű kémiai kötésekre, valamint oldhatósági jellemzőikre, érti, hogy a moláris tömeg és a molekulák között fellépő másodrendű kötések minősége hogyan befolyásolja az olvadás- és forráspontot, ezeket konkrét példákkal támasztja alá; – érti a részecske szerkezete és az anyag fizikai és kémiai tulajdonságai közötti alapvető összefüggéseket; – ismeri az egyszerű ionok atomokból való létrejöttének módját, ezt konkrét példákkal szemlélteti, ismeri a fontosabb összetett ionok molekulákból való képződésének módját, tudja a nevüket, összegképletüket, érti egy ionvegyület képletének a megszerkesztését az azt alkotó ionok képlete alapján, érti az ionrács felépülési elvét, az ionvegyület képletének jelentését, konkrét példák segítségével jellemzi az ionvegyületek fontosabb tulajdonságait; – ismeri a fémek helyét a periódusos rendszerben, érti a fémes kötés kialakulásának és a fémek kristályszerkezetének a lényegét, érti a kapcsolatot a fémek kristályszerkezete és fontosabb tulajdonságai között, konkrét példák segítségével (pl. Fe, Al, Cu) jellemzi a fémes tulajdonságokat, összehasonlításokat végez; – ismeri az anyagok csoportosításának a módját a kémiai összetétel alapján, ismeri ezeknek az anyagcsoportoknak a legfontosabb közös tulajdonságait, példákat mond minden csoport képviselőire, tudja, hogy az oldatok a keverékek egy csoportja; – érti a „hasonló a hasonlóban jól oldódik” elvet, ismeri az oldatok töménységével és az oldhatósággal kapcsolatos legfontosabb ismereteket, egyszerű számítási feladatokat old meg az oldatok köréből (tömegszázalék, anyagmennyiség-koncentráció, tömegkoncentráció);	

– adott szempontok alapján összehasonlítja a három halmazállapotba (gáz, folyadék, szilárd) tartozó anyagok általános jellemzőit, ismeri Avogadro gáztörvényét, és egyszerű számításokat végez gázok térfogatával standard körülmények között, érti a halmazállapot-változások lényegét és energiaváltozását; – egyedül vagy csoportban elvégez összetettebb, halmazállapot-változással és oldódással kapcsolatos kísérleteket, és megbecsüli azok várható eredményét.	
Fogalmak	izotópok, vegyértékelektronok, anyagmennyiség, Avogadro-szám, relatív atomtömeg, moláris tömeg, elektronegativitás, elsőrendű kémiai kötés, kötéspolaritás, szerkezeti képlet, másodrendű kémiai kötés, kristályrács, ion, anyagmennyiség-koncentráció, Avogadro-törvény, moláris térfogat, amorf állapot

Tematikai egység	**Kémiai átalakulások**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- érti a fizikai és kémiai változások közötti különbségeket; – ismeri a kémiai reakciók végbemenetelének feltételeit, ismeri, érti és alkalmazza a tömeg- és töltésmegmaradás törvényét a kémiai reakciókra; – ismeri a kémiai reakciók csoportosítását többféle szempont szerint: a reagáló és a képződő anyagok száma, a reakció energiaváltozása, időbeli lefolyása, iránya, a reakcióban részt vevő anyagok halmazállapota szerint; – konkrét reakciókat termokémiai egyenlettel is felír, érti a termokémiai egyenlet jelentését, ismeri a reakcióhő fogalmát, a reakcióhő ismeretében megadja egy reakció energiaváltozását, energiadiagramot rajzol, értelmez, ismeri a termokémia főtételét és jelentőségét a többlépéses reakciók energiaváltozásának meghatározásakor; – érti a katalizátorok hatásának elvi alapjait; – ismer egyirányú és egyensúlyra vezető kémiai reakciókat, érti a dinamikus egyensúly fogalmát, ismeri és alkalmazza az egyensúly eltolásának lehetőségeit Le Châtelier elve alapján;	– Kísérletek értelmezése és biztonságos megvalósítása – A problémamegoldó képesség fejlesztése – Vitakészség fejlesztése – A társakkal való együttműködés fejlesztése – Az analógiás gondolkodás fejlesztése – Alkotás digitális eszközzel – Információkeresés és -megosztás digitális eszközzel – A kémiai reakciók általános jellemzése és csoportosítása – A reakciók egyenletének leírása képletekkel, az egyenlet értelmezése – Savak, bázisok, sav-bázis reakciók – A kémhatás és a pH – A redoxireakciók – Elektrokémiai alapismeretek	

– ismeri a fontosabb savakat, bázisokat, azok nevét, képletét, Brønsted sav-bázis elmélete alapján értelmezi a sav és bázis fogalmát, ismeri a savak és bázisok erősségének és értékűségének jelentését, konkrét példát mond ezekre a vegyületekre, érti a víz sav-bázis tulajdonságait, ismeri az autoprotolízis jelenségét és a víz autoprotolízisének a termékeit; – konkrét példákon keresztül értelmezi a redoxireakciókat oxigénfelvétel és oxigénleadás alapján, ismeri a redoxireakciók tágabb értelmezését elektronátmenet alapján is, konkrét példákon bemutatja a redoxireakciót, eldönti egy egyszerű redoxireakció egyenlete ismeretében az elektronátadás irányát, az oxidációt és redukciót, megadja az oxidálószert és a redukálószert; – érti az elektromos áram és a kémiai reakciók közötti összefüggéseket: a galvánelemek áramtermelésének és az elektrolízisnek a lényegét; – tisztában van az elektrokémiai áramforrások felépítésével és működésével, ismeri a Daniell-elem felépítését és az abban végbemenő folyamatokat, az elem áramtermelését; – ismeri az elektrolizáló cella felépítését és az elektrolízis lényegét a hidrogén-klorid-oldat grafitelektródos elektrolízise kapcsán, érti, hogy az elektromos áram kémiai reakciók végbemenetelét segíti, példát ad ezek gyakorlati felhasználására (alumíniumgyártás, galvanizálás).	
Fogalmak	reakcióhő, Hess-tétel, dinamikus egyensúly, a legkisebb kényszer elve, Brønsted-féle sav-bázis elmélet, amfoter vegyület, oxidáció, redukció, redoxireakció, galvánelem, elektród, akkumulátor, elektrolízis

Szabadon felhasználható (2 óra)

Tematikai egység	**Anyagi rendszerek**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Az oldatok koncentrációjának számítása, oldhatóság		háztartás, hétköznapi oldatok
Fogalmak	koncentráció, %, oldhatóság	

Tematikai egység	Sav-bázis reakciók	Órakeret 1 óra
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Az oldatok koncentrációjának számítása, oldhatóság		természetes indikátorok
Fogalmak	sav, bázis, indikátor	

10. évfolyam

Kötelező tartalom (68 óra)

Tematikai egység	A szén egyszerű szerves vegyületei	Órakeret 25 óra
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– ismeri a szerves vegyületeket felépítő organogén elemeket, érti a szerves vegyületek megkülönböztetésének, külön csoportban tárgyalásának az okát, az egyszerűbb szerves vegyületeket szerkezeti képlettel és összegképlettel jelöli; – ismeri a telített szénhidrogének homológ sorának felépülési elvét és fontosabb képviselőiket, ismeri a metán fontosabb tulajdonságait, jellemzi az anyagok szempontrendszere alapján, ismeri a homológ soron belül a forráspont változásának az okát, valamint a szénhidrogének oldhatóságát, ismeri és egy-egy kémiai egyenlettel leírja az égés, a szubsztitúció és a hőbontás folyamatát; – érti az izoméria jelenségét, példákat mond konstitúciós izomerekre; – ismeri a telítetlen szénhidrogének fogalmát, az etén és az acetilén szerkezetét és fontosabb tulajdonságait, ismeri és reakcióegyenletekkel leírja a telítetlen szénhidrogének jellemző reakciótípusait, az égést, az addíciót és a polimerizációt; – felismeri az aromás szerkezetet egy egyszerű vegyületben, ismeri a benzol molekulaszerkezetét és fontosabb tulajdonságait, tudja, hogy számos illékony aromás szénhidrogén mérgező; – példát mond közismert halogéntartalmú szerves vegyületre (pl. kloroform, vinil-klorid, freonok, DDT, tetrafluoretén), és ismeri felhasználásukat;	– Az analógiás gondolkodás fejlesztése – Vitakészség fejlesztése – A rendszerezőképesség fejlesztése – Információk keresése és megosztása digitális eszközökkel – A telített szénhidrogének – A telítetlen szénhidrogének – A halogéntartalmú szerves vegyületek – Az oxigéntartalmú szerves vegyületek – A nitrogéntartalmú szerves vegyületek

– ismeri és vegyületek képletében felismeri a legegyszerűbb oxigéntartalmú funkciós csoportokat: a hidroxilcsoportot, az oxocsoportot, az étercsoportot; – ismeri az alkoholok fontosabb képviselőit (metanol, etanol, glikol, glicerin), azok fontosabb tulajdonságait, élettani hatásukat és felhasználásukat; – felismeri az aldehidcsoportot, ismeri a formaldehid tulajdonságait, az aldehidek kimutatásának módját, felismeri a ketocsoportot, ismeri az aceton tulajdonságait, felhasználását; – ismeri és vegyületek képletében felismeri a karboxilcsoportot és az észtercsoportot, ismeri az egyszerűbb és fontosabb karbonsavak (hangyasav, ecetsav, zsírsavak) szerkezetét és lényeges tulajdonságait; – az etil-acetát példáján bemutatja a kis szénatomszámú észterek jellemző tulajdonságait, tudja, hogy a zsírok, az olajok, a foszfatidok, a viaszok egyaránt az észterek csoportjába tartoznak; - szerkezetük alapján felismeri az aminok és az amidok egyszerűbb képviselőit, ismeri az aminocsoportot és az amidcsoportot	
Fogalmak	funkciós csoport, homológ sor, telített és telítetlen szénhidrogének, szerves reakciótípusok, izoméria, konstitúció, aromás vegyületek, heteroatom, alkoholok, aldehidek, ketonok, éterek, karbonsavak, észterek, aminok, amidok

Tematikai egység	**Az életműködések kémiai alapjai**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– ismeri a biológiai szempontból fontos szerves vegyületek építőelemeit (kémiai összetételét, a nagyobbak alkotó molekuláit); – ismeri a lipid gyűjtőnevet, tudja, hogy ebbe a csoportba hasonló oldhatósági tulajdonságokkal rendelkező vegyületek tartoznak, felsorolja a lipidek legfontosabb képviselőit, felismeri azokat szerkezeti képlet alapján, ismeri a lipidek csoportjába tartozó vegyületek egy-egy fontos		– Az analógiás gondolkodás fejlesztése – Keresés digitális eszközzel – A lipidek – A szénhidrátok – A fehérjék

szerepét az élő szervezetben; – ismeri a szénhidrátok legalapvetőbb csoportjait, példát mond mindegyik csoportból egy-két képviselőre, ismeri a szőlőcukor képletét, összefüggéseket talál a szőlőcukor szerkezete és tulajdonságai között, ismeri a háztartásban található szénhidrátok besorolását a megfelelő csoportba, valamint köznapi tulajdonságaikat (ízük, oldhatóságuk) és felhasználásukat, összehasonlítja a keményítő és a cellulóz molekulaszerkezetét és tulajdonságait, valamint szerepüket a szervezetben és a táplálékaink között; – tudja, hogy a fehérjék aminosavakból épülnek fel, ismeri az aminosavak általános szerkezetét és azok legfontosabb tulajdonságait, ismeri a fehérjék elsődleges, másodlagos, harmadlagos és negyedleges szerkezetét, érti e fajlagos molekulák szerkezetének kialakulását, példát mond a fehérjék szervezetben és élelmiszereinkben betöltött szerepére, ismeri a fehérjék kicsapásának módjait és ennek jelentőségét a mérgezések kapcsán.	
Fogalmak	lipidek, trigliceridek, szénhidrátok, kondenzáció, hidrolízis, aminosav, polipeptid, fehérjék szerkezete

Tematikai egység	**Elemek és szervetlen vegyületeik**	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– ismeri a hidrogén, a halogének, a kalkogének, a nitrogén, a szén és fontosabb vegyületeik fizikai és kémiai sajátságait, különös tekintettel a köznapi életben előforduló anyagokra; – alkalmazza az anyagok jellemzésének szempontjait a hidrogénre, kapcsolatot teremt az anyag szerkezete és tulajdonságai között; – ismeri a halogének képviselőit, jellemzi a klórt, ismeri a hidrogén-klorid és a nátrium-klorid tulajdonságait; – ismeri és jellemzi az oxigént és a vizet, ismeri az ózont mint az oxigén allotróp módosulatát, ismeri mérgező		– Alkotás digitális eszközökkel – Kísérletek értelmezése – Az analógiás gondolkodás fejlesztése – A rendszerezőképesség fejlesztése – A digitális kompetencia fejlesztése – A hidrogén – A halogének – A kalkogének – A nitrogéncsoport elemei – A szén és szervetlen vegyületei – A fémek általános jellemzése – A fémek csoportosítása és kémiai tulajdonságaik – A legfontosabb fémvegyületek tulajdonságai

hatását (szmogban) és UV-elnyelő hatását (ózonpajzsban); – ismeri és jellemzi a ként, a kén-dioxidot és a kénsavat; – ismeri és jellemzi a nitrogént, az ammóniát, a nitrogén-dioxidot és a salétromsavat; – ismeri a vörösfoszfort és a foszforsavat, fontosabb tulajdonságaikat és a foszfor gyufagyártásban betöltött szerepét; – összehasonlítja a gyémánt és a grafit szerkezetét és tulajdonságait, különbséget tesz a természetes és mesterséges szenek között, ismeri a természetes szenek felhasználását, ismeri a koksz és az aktív szén felhasználását, példát mond a szén reakcióira (pl. égés), ismeri a szén oxidjainak (CO, CO2) a tulajdonságait, élettani hatását, valamint a szénsavat és sóit, a karbonátokat; – ismeri a fémrács szerkezetét és az ebből adódó alapvető fizikai tulajdonságokat; – ismeri a fémek helyét a periódusos rendszerben, megkülönbözteti az alkálifémeket, az alkáliföldfémeket, ismeri a vas, az alumínium, a réz, valamint a nemesfémek legfontosabb tulajdonságait; – kísérletek tapasztalatainak ismeretében értelmezi a fémek egymáshoz viszonyított reakciókészségét oxigénnel, sósavval, vízzel és más fémionok oldatával, érti a fémek redukáló sorának felépülését, következtet fémek reakciókészségére a sorban elfoglalt helyük alapján; – használja a fémek redukáló sorát a fémek tulajdonságainak megjóslására, tulajdonságaik alátámasztására; – ismeri a fontosabb fémek (Na, K, Mg, Ca, Al, Fe, Cu, Ag, Au, Zn) fizikai és kémiai tulajdonságait; – ismeri a fémek köznapi szempontból legfontosabb vegyületeit, azok alapvető tulajdonságait (NaCl, Na2CO3, NaHCO3, Na3PO4,	

CaCO3, Ca3(PO4)2, Al2O3, Fe2O3, CuSO4); – ismer eljárásokat fémek ércekből történő előállítására (vas, alumínium).	
Fogalmak	durranógáz, szökőkút-kísérlet, jódtinktúra, allotróp módosulatok, szintézis, természetes és mesterséges szenek, könnyűfémek, nehézfémek, a fémek redukáló sora, korrózióvédelem

Tematikai egység	**Környezeti kémia és környezetvédelem**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– példákkal szemlélteti az emberiség legégetőbb globális problémáit (globális éghajlatváltozás, ózonlyuk, ivóvízkészlet csökkenése, energiaforrások kimerülése) és azok kémiai vonatkozásait; – ismeri az emberiség előtt álló legnagyobb kihívásokat, kiemelten azok kémiai vonatkozásaira (energiahordozók, környezetszennyezés, fenntarthatóság, új anyagok előállítása); – példákon keresztül szemlélteti az antropogén tevékenységek kémiai vonatkozású környezeti következményeit; – kiselőadás vagy projektmunka keretében mutatja be a XX. század néhány nagy környezeti katasztrófáját, és azt, hogy milyen tanulságokat vonhatunk le azok megismeréséből; – érti a környezetünk megóvásának jelentőségét az emberi civilizáció fennmaradása szempontjából; – ismeri a zöld kémia lényegét, a környezetbarát folyamatok előtérbe helyezését, példákat mond újonnan előállított, az emberiség jólétét befolyásoló anyagokra (pl. új gyógyszerek, lebomló műanyagok, intelligens textíliák); – alapvető szinten ismeri a természetes környezetet felépítő légkör, vízburok, kőzetburok és élővilág kémiai összetételét; – ismeri a legfontosabb környezetszennyező forrásokat és anyagokat, valamint ezeknek az		– Környezettudatos szemlélet fejlesztése – Vitakészség fejlesztése – Problémamegoldó készség fejlesztése – A társakkal való együttműködés fejlesztése – Alkotás digitális eszközökkel – Kommunikációs készség fejlesztése – A légkör kémiája – A természetes vizek kémiája – A talaj kémiája – A hulladékok – Új kihívások: ember, társadalom, környezet és kémia

anyagoknak a környezetre gyakorolt hatását; – ismeri a légkör kémiai összetételét és az azt alkotó gázok legfontosabb tulajdonságait, példákat mond a légkör élőlényekre és élettelen környezetre gyakorolt hatásaira, ismeri a legfontosabb légszennyező gázokat, azok alapvető tulajdonságait, valamint az általuk okozott környezetszennyező hatásokat, ismeri a légkört érintő globális környezeti problémák kémiai hátterét és ezen problémák megoldására tett erőfeszítéseket; – ismeri a természetes vizek típusait, azok legfontosabb kémiai összetevőit a víz körforgásának és tulajdonságainak tükrében, példákat mond vízszennyező anyagokra, azok forrására, a szennyezés lehetséges következményeire, ismeri a víztisztítás folyamatának alapvető lépéseit, valamint a tiszta ivóvíz előállításának módját; – érti a kőzetek és a környezeti tényezők talajképző szerepét, példát mond alapvető kőzetekre, ásványokra, érti a hulladék és a szemét fogalmi megkülönböztetését, ismeri a hulladékok típusait, kezelésük módját, környezetre gyakorolt hatásukat; – példákkal szemlélteti egyes kémiai technológiák, illetve bizonyos anyagok felhasználásának környezetre gyakorolt pozitív és negatív hatásait.	
Fogalmak	zöld kémia

Szabadon felhasználható (4 óra)

Tematikai egység	**Az életműködések kémiai alapjai**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Vitaminok	vízben és zsírban oldódó vitaminok	
Fogalmak	A, B, C, D, E, K természetes és mesterséges vitaminok	

Tematikai egység	**Környezeti kémia és környezetvédelem**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Természetes vizek védelme	hazai vizeink, ásványvizek	
Fogalmak	édes és sós víz, ásványvíz vízvédelem	

Tematikai egység	Kémia az ipari termelésben és a mindennapokban	Órakeret 12 óra
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– ismeri a természetben megtalálható legfontosabb nyersanyagokat; – érti az anyagok átalakításának hasznát, valamint konkrét példákat mond vegyipari termékek előállítására; – ismeri a különböző nyersanyagokból előállítható legfontosabb termékeket; – érti, hogy az ipari (vegyipari) termelés során különféle, akár a környezetre vagy szervezetre káros anyagok is keletkezhetnek, amelyek közömbösítése, illetve kezelése fontos feladat; – az ismeretein alapuló tudatos vásárlással és tudatos életvitellel képes a környezetének megóvására; – érti a mészkőalapú építőanyagok kémiai összetételét és átalakulásait (mészkő, égetett mész, oltott mész), ismeri a beton alapvető összetételét, előállítását és felhasználásának lehetőségeit, ismeri a legfontosabb hőszigetelő anyagokat; – érti, hogy a fémek többsége a természetben vegyületek formájában van jelen, ismeri a legfontosabb redukciós eljárásokat (szenes, elektrokémiai redukció), ismeri a legfontosabb ötvözeteket, érti az ötvözetek felhasználásának előnyeit; – ismeri a mindennapi életben előforduló növényvédő szerek használatának alapvető szabályait, értelmezi a növényvédő szerek leírását, felhasználási útmutatóját, példát mond a növényvédő szerekre a múltból és a jelenből (bordói lé, korszerű peszticidek), ismeri ezek hatásának elvi alapjait; – ismeri a legfontosabb (N-, P-, K-tartalmú) műtrágyák kémiai összetételét, előállítását és felhasználásának szükségességét; – ismeri a fosszilis energiahordozók fogalmát és azok legfontosabb	– Természettudományos problémamegoldó képesség fejlesztése – Kommunikációs készségek fejlesztése – Vitakészség fejlesztése – Digitális készségek fejlesztése – Tudatos fogyasztói magatartás kialakítása – Az egészséges életmódra nevelés – Az építőanyagok kémiája – A fémek előállításának módszerei – Növényvédő szerek és műtrágyák – A kőolaj feldolgozása – Műanyagok – Élelmiszereink és összetevőik – Gyógyszerek, drogok, doppingszerek – Veszélyes anyagok, mérgek, mérgezések – Mosó-, tisztító- és fertőtlenítőszerek – Tudomány és áltudomány	

képviselőit, érti a kőolaj ipari lepárlásának elvét, ismeri a legfontosabb párlatok nevét, összetételét és felhasználási lehetőségeit, példát mond motorhajtó anyagokra, ismeri a töltőállomásokon kapható üzemanyagok típusait és azok felhasználását; – ismeri a bioüzemanyagok legfontosabb típusait; – ismeri a műanyag fogalmát és a műanyagok csoportosításának lehetőségeit eredetük, illetve hővel szemben mutatott viselkedésük alapján, konkrét példákat mond műanyagokra a környezetéből, érti azok felhasználásának előnyeit, ismeri a polimerizáció fogalmát, példát ad monomerekre és polimerekre, ismeri a műanyagok felhasználásának előnyeit és hátrányait, környezetre gyakorolt hatásukat; – ismeri az élelmiszereink legfontosabb összetevőinek, a szénhidrátoknak, a fehérjéknek, valamint a zsíroknak és olajoknak a molekulaszerkezetét és tulajdonságait, felsorolja a háztartásban megtalálható legfontosabb élelmiszerek tápanyagait, példát mond bizonyos összetevők (fehérjék, redukáló cukrok, keményítő) kimutatására, ismeri a legfontosabb élelmiszeradalék-csoportokat, alapvető szinten értelmezi egy élelmiszer-tájékoztató címkéjét; – ismeri a leggyakrabban használt élvezeti szerek (szeszes italok, dohánytermékek, kávé, energiaitalok, drogok) hatóanyagát, ezen szerek használatának veszélyeit, érti az illegális drogok használatával kapcsolatos alapvető problémákat, példát mond illegális drogokra, ismeri a doppingszer fogalmát, megérti és értékeli a doppingszerekkel kapcsolatos információkat; – ismeri a gyógyszer fogalmát és a gyógyszerek fontosabb csoportjait hatásuk alapján, alapvető szinten értelmezi a gyógyszerek mellékelt betegtájékoztatóját;	

– ismeri a méreg fogalmának jelentését, érti az anyagok mennyiségének jelentőségét a mérgező hatásuk tekintetében, példát mond növényi, állati és szintetikus mérgekre, ismeri a mérgek szervezetbe jutásának lehetőségeit (tápcsatorna, bőr, tüdő), ismeri és felismeri a különböző anyagok csomagolásán a mérgező anyag piktogramját, képes ezeknek az anyagoknak a felelősségteljes használatára, ismeri a köznapi életben előforduló leggyakoribb mérgeket, mérgezéseket (pl. szén-monoxid, penészgomba-toxinok, gombamérgezések, helytelen égetés során keletkező füst anyagai, drogok, nehézfémek), tudja, hogy a mérgező hatás nem az anyag szintetikus eredetének a következménye; – ismeri a mosó- és tisztítószerek, valamint a fertőtlenítőszerek fogalmi megkülönböztetését, példát mond a környezetéből gyakran használt mosó-/tisztítószerre és fertőtlenítőszerre, ismeri a szappan összetételét és a szappangyártás módját, ismeri a hypo kémiai összetételét és felhasználási módját, érti a mosószerek mosóaktív komponenseinek (a felületaktív részecskéknek) a mosásban betöltött szerepét; – ismeri a kemény víz és a lágy víz közötti különbséget, érti a kemény víz és egyes mosószerek közötti kölcsönhatás (kicsapódás) folyamatát; – érti a különbséget a tudományos és az áltudományos információk között, konkrét példát mond a köznapi életből tudományos és áltudományos ismeretekre, információkra; – ismeri a tudományos megközelítés lényegét (objektivitás, reprodukálhatóság, ellenőrizhetőség, bizonyíthatóság); – látja az áltudományos megközelítés lényegét (feltételezés, szubjektivitás, bizonyítatlanság), felismeri az áltudományosságra utaló legfontosabb jeleket.	

Fogalmak	mész, érc, fosszilis energiahordozók, természetes és mesterséges alapú műanyag, vízkeménység, felületaktív anyag, toxikus anyag, tudomány, áltudomány

Tematikai egység	**Környezeti kémia és környezetvédelem**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Fosszilis és megújuló energia, energiatakarékosság	megújuló energia fajtái, felhasználása, bemutató óra	
Fogalmak	fosszilia, nap-, víz-, szélenergia	

Fizika 9-10. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	**Órakeret**
Egyszerű mozgások	12 óra
Ismétlődő mozgások	12 óra
A közlekedés és sportolás fizikája	12 óra
Az energia	10 óra
A melegítés és hűtés következményei	12 óra
Víz és levegő a környezetünkben	10 óra
Gépek	9 óra
Szikrák, villámok	10 óra
Elektromosság a környezetünkben	14 óra
Generátorok és motorok	10 óra
A hullámok szerepe a kommunikációban	14 óra
Képek és látás	10 óra
Az atomok és a fény	9 óra
Környezetünk épségének megőrzése	12 óra
A Világegyetem megismerése	14 óra
Kötelező összesen:	**170 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	2 óra	72 óra	68 óra	4 óra	0 óra
10. évf.	3 óra	108 óra	102 óra	6 óra	0 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
16. Egyszerű mozgások	**12**	12	0	0	**12**	0	0	0	**0**
17. Ismétlődő mozgások	**12**	12	0	0	**12**	0	0	0	**0**
18. A közlekedés és sportolás fizikája	**12**	12	2	0	**14**	0	0	0	**0**
19. Az energia	**10**	10	0	0	**10**	0	0	0	**0**
20. A melegítés és hűtés következményei	**12**	12	2	0	**14**	0	0	0	**0**
21. Víz és levegő a környezetünkben	**10**	10	0	0	**10**	0	0	0	**0**
22. Gépek	**9**	0	0	0	**0**	9	0	0	**9**
23. Szikrák, villámok	**10**	0	0	0	**0**	10	0	0	**10**
24. Elektromosság a környezetünkben	**14**	0	0	0	**0**	14	0	0	**14**
25. Generátorok és motorok	**10**	0	0	0	**0**	10	0	0	**10**
26. A hullámok szerepe a kommunikációban	**14**	0	0	0	**0**	14	0	0	**14**
27. Képek és látás	**10**	0	0	0	**0**	10	0	0	**10**
28. Az atomok és a fény	**9**	0	0	0	**0**	9	3	0	**12**
29. Környezetünk épségének megőrzése	**12**	0	0	0	**0**	12	3	0	**15**
30. A Világegyetem megismerése	**14**	0	0	0	**0**	14	0	0	**14**
Összesen	**170**	68	4	0	**72**	102	6	0	**108**

9. évfolyam
Kötelező tananyagtartalom (68 óra)

Tematikai egység	**Egyszerű mozgások**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– helyesen használja az út, a pálya és a hely fogalmát, valamint a sebesség, átlagsebesség, pillanatnyi sebesség, gyorsulás, elmozdulás fizikai mennyiségeket a mozgás	– A környezetben megfigyelt mozgások (közlekedés, sportolás) jellemzése az út és az elmozdulás mennyiségek valamint a hely és a pálya fogalmának használatával – A gépkocsi sebességmérője által mutatott értékek értelmezése: állandó és változó nagyságú sebesség, az átlagsebesség és pillanatnyi sebesség jelentése	

leírására; – tud számításokat végezni az egyenes vonalú egyenletes mozgás esetében: állandó sebességű mozgások esetén a sebesség ismeretében meghatározza az elmozdulást, a sebesség nagyságának ismeretében a megtett utat, a céltól való távolság ismeretében a megérkezéshez szükséges időt; – ismeri a szabadesés jelenségét, annak leírását, tud esésidőt számolni, mérni, becsapódási sebességet számolni; – egyszerű számításokat végez az állandó gyorsulással mozgó testek esetében.	– Egyszerű számítások az egyenes pályán, állandó sebességgel haladó gépjármű mozgásával kapcsolatban: Az elmozdulás, megtett út és a megérkezéshez szükséges idő kiszámolása – A közel állandó sebességű, egyenes vonalú mozgások (buborék a Mikola-csőben, mozgólépcső, csúszás jégen) megfigyelése, kialakulásának magyarázata – Az elejtett test mozgásának megfigyelése, kísérleti vizsgálata. A sebesség változásának jellemzése a gyorsulás fogalmának segítségével, a gyorsulás értelmezése a testre ható nehézségi erő vizsgálatával – Adatgyűjtés Eötvös Lorándról és az Eötvös-ingáról – Az elejtett test esési idejének mérése és számolása, a becsapódási sebesség kiszámítása – A csúszó test mozgásának megfigyelése, kísérleti vizsgálata, értelmezése a rá ható erők segítségével – Az állandó gyorsulással elinduló autó mozgásának leírása és magyarázata – Az elmozdulás, a sebesség és a gyorsulás használata egyenes mentén zajló mozgások leírására
Fogalmak	Mozgás, sebesség, gyorsulás, erő, elmozdulás

Tematikai egység	**Ismétlődő mozgások**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri az egyenletes körmozgást leíró fizikai mennyiségeket (pályasugár, kerületi sebesség, fordulatszám, keringési idő, centripetális gyorsulás), azok jelentését, egymással való kapcsolatát; – ismeri a periodikus mozgásokat (ingamozgás, rezgőmozgás) jellemző fizikai mennyiségeket, néhány egyszerű esetben tudja mérni a periódusidőt, megállapítani az azt befolyásoló tényezőket.	– Egyszerű körmozgás létrehozása, megfigyelése, kialakulásának értelmezése a centripetális erő és gyorsulás fogalmának segítségével – A periódusidő mérése, a fordulatszám és a kerületi sebesség meghatározása, a centripetális gyorsulás nagyságának kiszámolása – A mindennapokban gyakori körmozgások (például: ruha a centrifugában, a kerékpár szelepe, a Föld felszínének pontjai) fizikai hátterének elemzése – Különböző lengések felismerése a környezetben: hintázó gyerekek, artisták a trapézon – A környezetben lezajló csillapodó rezgések és lengések megfigyelése, jellemzése az amplitúdó, a frekvencia, illetve a csillapodás mértéke szempontjából – A rugóhoz kapcsolt test rezgésének megfigyelése, kvalitatív leírása, a kitérés-idő és a sebesség-idő függvény elemzése.	
Fogalmak	körmozgás, centripetális erő, centripetális gyorsulás, periódusidő, frekvencia, rezgés, csillapodás, a rugó által kifejtett erő	

Tematikai egység	**A közlekedés és sportolás fizikája**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

– egyszerű esetekben kiszámolja a testek lendületének nagyságát, meghatározza irányát; – egyszerűbb esetekben alkalmazza a lendületmegmaradás törvényét, ismeri ennek általános érvényességét; – tisztában van az erő mint fizikai mennyiség jelentésével, mértékegységével, – ismeri a newtoni dinamika alaptörvényeit, egyszerűbb esetekben alkalmazza azokat a gyorsulás meghatározására, a korábban megismert mozgások értelmezésére; – egyszerűbb esetekben kiszámolja a mechanikai kölcsönhatásokban fellépő erőket (nehézségi erő, nyomóerő, fonálerő, súlyerő, súrlódási erők, rugóerő), meghatározza az erők eredőjét; – – érti a legfontosabb közlekedési eszközök – gépjárművek, légi és vízi járművek – működésének fizikai elveit; – tisztában van a repülés elvével, a légellenállás jelenségével; – ismeri a hidrosztatika alapjait, a felhajtóerő fogalmát, hétköznapi példákon keresztül értelmezi a felemelkedés, elmerülés, úszás, lebegés jelenségét, tudja az ezt meghatározó tényezőket, ismeri a jelenségkörre épülő gyakorlati eszközöket.	– Rugalmatlan ütközések megfigyelése, a közös sebesség számítása egyszerű esetekben a lendület megmaradásának segítségével. A gyűrődési zóna szerepe ütközéskor – Labdák rugalmasságának vizsgálata a visszapattanás magasságának megfigyelésével – A lendület szerepe fékezés és gyorsítás során. A fékút és a fékezési idő – Az autó gyorsulásának, illetve a fékezés folyamatának magyarázata az autóra ható erők és Newton törvényei segítségével – A kanyarodás fizikája, a kicsúszás megfigyelése (kanyarodó autó, motor, korcsolya) és okainak (súrlódási erő) vizsgálata – A testek úszásának és elmerülésének kísérleti vizsgálata, a tapasztaltak fizikai magyarázata a hidrosztatikai nyomás és a felhajtó erő segítségével – A hajók (vitorlás, illetve hajócsavaros) és tengeralattjárók működésének fizikai magyarázata, az áramvonalas test fontossága a vízben való haladás során – A repülőgépek fizikája, a szárnyra ható felhajtó erő magyarázata, az áramvonalas forma fontossága
Fogalmak	a lendület megmaradása, a dinamika alaptörvénye, súrlódási erő, közegellenállás, hidrosztatikai nyomás, felhajtó erő

Tematikai egység	**Az energia**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri a mechanikai munka fogalmát, kiszámításának módját, mértékegységét, a helyzeti energia, a mozgási energia, a rugalmas energia, a belső energia fogalmát; – konkrét esetekben alkalmazza a	– Adatgyűjtés az emberiség energiafelhasználásáról – A testek emelését és gyorsítását kísérő energiaváltozások vizsgálata: a helyzeti és mozgási energia, a munka – A szabadon eső test becsapódási sebességének meghatározása a munkatétel és az	

munkatételt, a mechanikai energia megmaradásának elvét a mozgás értelmezésére, a sebesség kiszámolására.	energiamegmaradás segítségével – Az elhajított kő mozgásának energetikai elemzése – Az energia megmaradása a súrlódás és közegellenállás hiányában és jelenlétében, a belső energia – A rugóhoz, gumiszalaghoz kapcsolt test mozgásának energetikai elemzése: a rugalmas energia – Energia átalakulások a háztartásban, a környezetben, az emberi szervezetben és az erőművekben (hőerőmű, szélerőmű, vízi erőmű, atomerőmű, napkollektor), a hatásfok – Az energia szállításának lehetőségei – A Nap mint a Föld energiakészletének elsődleges forrása. Megújuló és nem megújuló energiaforrások megkülönböztetése, megnevezése, az energiatermelés és a környezet állapotának kapcsolata – Az energiaforrásaink kihasználásának lehetőségei a jövőben.
Fogalmak	munka, energia, helyzeti, mozgási, rugalmas energia, súrlódás, belső energia

Tematikai egység	**A melegítés és hűtés következményei**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri a hőtágulás jelenségét, jellemző nagyságrendjét; – ismeri a Celsius- és az abszolút hőmérsékleti skálát, a gyakorlat szempontjából nevezetes néhány hőmérsékletet, a termikus kölcsönhatás jellemzőit; – értelmezi az anyag viselkedését hőközlés során, tudja, mit jelent az égéshő, a fűtőérték és a fajhő; – tudja a halmazállapot-változások típusait (párolgás, forrás, lecsapódás, olvadás, fagyás, szublimáció); – tisztában van a halmazállapot-változások energetikai viszonyaival, anyagszerkezeti magyarázatával, tudja, mit jelent az olvadáshő, forráshő, párolgáshő. Egyszerű számításokat végez a halmazállapot-változásokat kísérő hőközlés meghatározására; – ismeri a hőtan első főtételét, és tudja alkalmazni néhány egyszerűbb gyakorlati szituációban (palackba zárt	– A hőtágulás jelenségének megfigyelése, értelmezése – Az anyagok hőmérsékletének mérése, a hőmérséklet kiegyenlítődésének kísérleti vizsgálata és értelmezése – Anyagok melegítésének és hűtésének megfigyelése például konyhai tevékenység során: a folyamat gyorsaságának vizsgálata, a fajhő és a felület nagyságnak szerepe – Az égéshő és fűtőérték fogalma, a lassú és gyors égés felismerése a mindennapokban – Halmazállapotváltozások (olvadás, fagyás, párolgás, lecsapódás, a forrás és szublimáció) megfigyelése például konyhai tevékenység során. – A fázisátmenetek vizsgálata a hőmérséklet változásának szempontjából – A halmazállapot-változások értelmezése és energetikai leírása, egyszerű számítások a mindennapi gyakorlatból, az olvadáshő a párolgáshő és a forráshő fogalma – A kuktafazék működésének fizikai magyarázata – A dugattyú mozgásának értelmezése a hőtan	

levegő, illetve állandó nyomású levegő melegítése); – tisztában van a megfordítható és nem megfordítható folyamatok közötti különbséggel.	első főtételének segítségével – A megfordítható és nem megfordítható folyamatok közötti különbség felismerése
Fogalmak	hőmérséklet, fajhő, párolgáshő, olvadáshő, forráshő, időbeli egyirányúság a természetben, halmazállapotváltozás, melegítés, hűtés, fűtőérték

Tematikai egység	**Víz és levegő a környezetünkben**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri a víz különleges tulajdonságait (rendhagyó hőtágulás, nagy olvadáshő, forráshő, fajhő), ezek hatását a természetben, illetve mesterséges környezetünkben; – ismeri a nyomás, hőmérséklet, páratartalom fogalmát, a levegő mint ideális gáz viselkedésének legfontosabb jellemzőit. Egyszerű számításokat végez az állapothatározók megváltozásával kapcsolatban; – ismeri az időjárás elemeit, a csapadékformákat, a csapadékok kialakulásának fizikai leírását.	– A légnyomás kísérleti kimutatása, a légritkított tér néhány gyakorlati alkalmazása – A légnyomás és az időjárás kapcsolata – Az abszolút és relatív páratartalom. A relatív páratartalom és a hőmérséklet kapcsolata, páraképződés a természetben: harmatképződés, dér, zúzmara – Páraképződés a lakásban, ennek következményei. Fűtési rendszerek a lakásban – A hőterjedés gyakorlati példákon keresztül (hővezetés, hőáramlás, hősugárzás) – A hőszigetelés lehetőségei a lakásban. A hőszigetelő ablak működésének fizikai magyarázata – A víz rendhagyó hőtágulása, ennek következményei a természetben. Jégképződés a tavakon, jéghegyek – Egyszerű számítások végzése a levegő állapothatározóinak megváltozásával kapcsolatban	
Fogalmak	hőmérséklet, fajhő, párolgáshő, olvadáshő, forráshő, időbeli egyirányúság a természetben, halmazállapotváltozás, melegítés, hűtés, fűtőérték	

Szabadon felhasználható (4 óra)

Tematikai egység	**A közlekedés és sportolás fizikája**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– egyszerű esetekben kiszámolja a testek lendületének nagyságát, meghatározza irányát; – egyszerűbb esetekben alkalmazza a lendületmegmaradás törvényét, ismeri ennek általános érvényességét; – tisztában van az erő mint fizikai mennyiség jelentésével, mértékegységével, – ismeri a newtoni dinamika alaptörvényeit, egyszerűbb	– Rugalmatlan ütközések megfigyelése, a közös sebesség számítása egyszerű esetekben a lendület megmaradásának segítségével. A gyűrődési zóna szerepe ütközéskor – Labdák rugalmasságának vizsgálata a visszapattanás magasságának megfigyelésével – A lendület szerepe fékezés és gyorsítás során. A fékút és a fékezési idő – Az autó gyorsulásának, illetve a fékezés folyamatának magyarázata az autóra ható erők és Newton törvényei segítségével – A kanyarodás fizikája, a kicsúszás megfigyelése	

esetekben alkalmazza azokat a gyorsulás meghatározására, a korábban megismert mozgások értelmezésére; – egyszerűbb esetekben kiszámolja a mechanikai kölcsönhatásokban fellépő erőket (nehézségi erő, nyomóerő, fonálerő, súlyerő, súrlódási erők, rugóerő), meghatározza az erők eredőjét; – érti a legfontosabb közlekedési eszközök – gépjárművek, légi és vízi járművek – működésének fizikai elveit; – tisztában van a repülés elvével, a légellenállás jelenségével; – ismeri a hidrosztatika alapjait, a felhajtóerő fogalmát, hétköznapi példákon keresztül értelmezi a felemelkedés, elmerülés, úszás, lebegés jelenségét, tudja az ezt meghatározó tényezőket, ismeri a jelenségkörre épülő gyakorlati eszközöket.	(kanyarodó autó, motor, korcsolya) és okainak (súrlódási erő) vizsgálata – A testek úszásának és elmerülésének kísérleti vizsgálata, a tapasztaltak fizikai magyarázata a hidrosztatikai nyomás és a felhajtó erő segítségével – A hajók (vitorlás, illetve hajócsavaros) és tengeralattjárók működésének fizikai magyarázata, az áramvonalas test fontossága a vízben való haladás során – A repülőgépek fizikája, a szárnyra ható felhajtó erő magyarázata, az áramvonalas forma fontossága

Tematikai egység	**A melegítés és hűtés következményei**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri a hőtágulás jelenségét, jellemző nagyságrendjét; – ismeri a Celsius- és az abszolút hőmérsékleti skálát, a gyakorlat szempontjából nevezetes néhány hőmérsékletet, a termikus kölcsönhatás jellemzőit; – értelmezi az anyag viselkedését hőközlés során, tudja, mit jelent az égéshő, a fűtőérték és a fajhő; – tudja a halmazállapot-változások típusait (párolgás, forrás, lecsapódás, olvadás, fagyás, szublimáció); – tisztában van a halmazállapot-változások energetikai viszonyaival, anyagszerkezeti magyarázatával, tudja, mit jelent az olvadáshő, forráshő, párolgáshő. Egyszerű számításokat végez a halmazállapot-	– A hőtágulás jelenségének megfigyelése, értelmezése – Az anyagok hőmérsékletének mérése, a hőmérséklet kiegyenlítődésének kísérleti vizsgálata és értelmezése – Anyagok melegítésének és hűtésének megfigyelése például konyhai tevékenység során: a folyamat gyorsaságának vizsgálata, a fajhő és a felület nagyságnak szerepe – Az égéshő és fűtőérték fogalma, a lassú és gyors égés felismerése a mindennapokban – Halmazállapotváltozások (olvadás, fagyás, párolgás, lecsapódás, a forrás és szublimáció) megfigyelése például konyhai tevékenység során. – A fázisátmenetek vizsgálata a hőmérséklet változásának szempontjából – A halmazállapot-változások értelmezése és energetikai leírása, egyszerű számítások a	

változásokat kísérő hőközlés meghatározására; – ismeri a hőtan első főtételét, és tudja alkalmazni néhány egyszerűbb gyakorlati szituációban (palackba zárt levegő, illetve állandó nyomású levegő melegítése); – tisztában van a megfordítható és nem megfordítható folyamatok közötti különbséggel.	mindennapi gyakorlatból, az olvadáshő a párolgáshő és a forráshő fogalma – A kuktafazék működésének fizikai magyarázata – A dugattyú mozgásának értelmezése a hőtan első főtételének segítségével – A megfordítható és nem megfordítható folyamatok közötti különbség felismerése
Fogalmak	hőmérséklet, fajhő, párolgáshő, olvadáshő, forráshő, időbeli egyirányúság a természetben, halmazállapotváltozás, melegítés, hűtés, fűtőérték

10. évfolyam
Kötelező tananyagtartalom (102 óra)

Tematikai egység	**Gépek**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri az egyszerű gépek elvének megjelenését a hétköznapokban, mindennapi eszközeinkben; – néhány egyszerűbb, konkrét esetben (mérleg, libikóka) a forgatónyomatékok meghatározásának segítségével vizsgálja a testek egyensúlyi állapotának feltételeit, összeveti az eredményeket a megfigyelések és kísérletek tapasztalataival.	– A libikóka és a mérleg egyensúlyának kísérleti vizsgálata és értelmezése – Szerszámkulcsok és fogók működésének magyarázata az erőkar segítségével – Gépek összehasonlítása a teljesítmény és hatásfok adatok alapján – A kerékpár felépítésének és működésének fizikai magyarázata – Egy jelentős gép és a kapcsolódó technológia fizikai lényegének ismertetése, történelmet és társadalmat átalakító hatásának bemutatása (Ilyen lehet: hajítógép, szövőgép, mechanikus számológép, belső égésű motor) – Anyaggyűjtés James Wattról és gőzgépéről – Beszélgetés a robotokról: elterjedésük, jövőbeli szerepük, mesterséges intelligencia, gépi tanulás, önvezérelt működés	
Fogalmak	forgatónyomaték, forgatónyomatékok egyensúlya, erőkar, teljesítmény, hatásfok	

Tematikai egység	**Szikrák, villámok**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri az elektrosztatikus alapjelenségeket (dörzselektromosság, töltött testek közötti kölcsönhatás, földelés), ezek gyakorlati alkalmazásait; – átlátja, hogy az elektromos	– Az elektromos állapot kialakulásának magyarázata az atomról alkotott egyszerű elképzelés (elektron, atommag) segítségével – A két fajta elektromos állapot, az elektromos vonzás és taszítás, az elektromos árnyékolás, a csúcshatás, az elektromos megosztás és a földelés megfigyelése kísérletezés közben, a tapasztaltak magyarázata	

állapot kialakulása a töltések egyenletes eloszlásának megváltozásával van kapcsolatban; – érti Coulomb törvényét, egyszerű esetekben alkalmazza elektromos töltéssel rendelkező testek közötti erő meghatározására; – tudja, hogy az elektromos kölcsönhatást az elektromos mező közvetíti.	– Coulomb törvénye, az elektromosan töltött testek között fellépő erő meghatározása – Az elektromos mező szemléltetése (pl. búzadarás kísérlettel), ez alapján a mező erővonalakkal történő érzékeltetése – Elektromos szikrák keltése, megfigyelése (pl. megosztó géppel vagy szalaggenerátorral), ennek segítségével a villámok kialakulásának alapvető magyarázata – A tanultak alkalmazása a villámok elleni védekezésben, illetve a villámcsapás-veszélyes helyzetekben való helyes magatartás kialakításában
Fogalmak	elektromos állapot, elektromos töltés, elektromos mező, atom, elektron, Coulomb-törvény, elektromos árnyékolás, csúcshatás, földelés

Tematikai egység	**Elektromosság a környezetünkben**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– tudja, hogy az áram a töltött részecskék rendezett mozgása, és ez alapján szemléletes elképzelést alakít ki az elektromos áramról; – gyakorlati szinten ismeri az egyenáramok jellemzőit, a feszültség, áramerősség és ellenállás fogalmát; – ismeri a mindennapi életben használt legfontosabb elektromos energiaforrásokat, a gépkocsi-, mobiltelefon-akkumulátorok legfontosabb jellemzőit; – érti Ohm törvényét, egyszerű esetekben alkalmazza a feszültség, áramerősség, ellenállás meghatározására. Tudja, hogy az ellenállás függ a hőmérséklettől; – ki tudja számolni egyenáramú fogyasztók teljesítményét, az általuk felhasznált energiát; – ismeri az egyszerű áramkör és egyszerűbb hálózatok alkotórészeit, felépítését; – értelmezni tud egyszerűbb kapcsolási rajzokat, ismeri kísérleti vizsgálatok alapján a soros és a párhuzamos	– Az elektromos áram fogalmának kialakítása egyszerű kísérletekkel (pl. víz elektromos vezetésének változása, konyhasó vagy sav hatására), az áramerősség mérése – A legfontosabb egyenáramú áramforrások (galvánelem, gépkocsi- mobiltelefon-akkumulátorok, napelemek), adatainak összegyűjtése és értelmezése – Ohm törvényének vizsgálata méréssel egyszerű áramkörben ellenálláshuzallal, az ellenállás, mint fizikai mennyiség és mint áramköri elem bevezetése – Egyszerű számítások elvégzése Ohm törvényének felhasználásával: a feszültség, az áramerősség és az ellenállás meghatározására – Egyszerű, fényforrást és termisztort tartalmazó áramkör vizsgálata, az ellenállás hőmérsékletfüggésének felismerése – A soros és a párhuzamos kapcsolások legfontosabb jellemzőinek megismerése kísérleti vizsgálatok alapján – A legfontosabb hőhatáson alapuló háztartási eszközök jellemzőinek összegyűjtése – A villanyszámla értelmezése, a háztartási áramfogyasztás költségeinek kiszámolása, a kWh és a joule kapcsolata – Az elektromos áramütés élettani hatása, érintésvédelmi, balesetvédelmi ismeretek – Lakás villamos hálózata és biztonsági berendezései (a biztosíték, az áram-védőkapcsoló és a földvezeték feladata) – Az EKG, EEG felvételek kapcsán az emberi idegvezetés egyes diagnosztikai alkalmazásainak bemutatása	

kapcsolások legfontosabb jellemzőit; – ismeri az elektromos hálózatok kialakítását a lakásokban, épületekben, az elektromos kapcsolási rajzok használatát; – tisztában van az elektromos áram élettani hatásaival, az emberi test áramvezetési tulajdonságaival, az idegi áramvezetés jelenségével; – ismeri az elektromos fogyasztók használatára vonatkozó balesetvédelmi szabályokat.	
Fogalmak	elektromos áram, áramerősség, feszültség, ellenállás, Ohm-törvénye, soros és a párhuzamos kapcsolás, biztosíték, földvezeték

Tematikai egység	**Generátorok és motorok**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– elektromágnes készítése közben megfigyeli és alkalmazza, hogy az elektromos áram mágneses mezőt hoz létre; – megmagyarázza hogyan működnek az általa megfigyelt egyszerű felépítésű elektromos motorok: a mágneses mező erőt fejt ki az árammal átjárt vezetőre; – ismeri az elektromágneses indukció jelenségének lényegét, fontosabb gyakorlati vonatkozásait, a váltakozó áram fogalmát; – érti a generátor, a motor és a transzformátor működési elvét, gyakorlati hasznát.	– Elektromágnes készítése egyszerű eszközökkel (pl. vasszegre tekert szigetelt drót), az előállított mágneses mező vizsgálata pl. iránytűvel) – Az elektromotor működési elvének megértése egyszerű modell vagy animáció tanulmányozása révén – Az elektromágneses indukció alapeseteinek megismerése, ez alapján egyszerű generátor modell készítése vagy tanulmányozása – Adatgyűjtés Michael Faraday életéről, a felfedezések jelentőségének megvitatása – A váltakozó áram keletkezése, és főbb jellemzői – A transzformátor működésének megfigyelése és magyarázata, az elektromos energia szállításában betöltött szerepének megismerése – A környezetünkben illetve technika eszközökben található transzformátorok felismerése – Generátorok és motorok működésének megfigyelése, fizikai magyarázata	
Fogalmak	mágneses mező, mágneses indukcióvonalak, elektromágnes, elektromágneses indukció, generátor, elektromotor, transzformátor	

Tematikai egység	**A hullámok szerepe a kommunikációban**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– érti, hogyan alakulnak ki és terjednek a mechanikai	– A környezetben előforduló mechanikai haladó hullámok megfigyelése, a terjedési mechanizmusának	

hullámok, ismeri a hullámhossz és a terjedési sebesség fogalmát; – ismeri az emberi hangérzékelés fizikai alapjait, a hang, mint hullám jellemzőit, keltésének eljárásait; – átlátja a húros hangszerek és a sípok működésének elvét, az ultrahang szerepét a gyógyászatban, ismeri a zajszennyezés fogalmát; – ismeri az elektromágneses hullámok szerepét az információ- (hang-, kép-) átvitelben, ismeri a mobiltelefon legfontosabb tartozékait (SIM kártya, akkumulátor stb.), azok kezelését, funkcióját; – ismeri az elektromágneses hullámok jellemzőit (frekvencia, hullámhossz, terjedési sebesség), azt, hogy milyen körülmények határozzák meg ezeket. A mennyiségek kapcsolatára vonatkozó egyszerű számításokat végez.	megértése – A megfigyelt mechanikai hullámok jellemzése a megfelelő fizikai mennyiségekkel (terjedési sebesség, hullámhossz, amplitúdó, a csillapodás jellege) – Az állóhullámok kialakulásának megfigyelése – Hangszerek és egyszerű hangkeltő eszközök megfigyelése, a keletkező hanghullámok jellemzése – Környezetünk hangterhelése, javaslatok a zajszennyezés csökkentésére – Az elektromágneses hullámok kialakulása és terjedése, a hullámokat jellemző fizikai mennyiségek – A hullámhossz, a terjedési sebesség és a frekvencia kapcsolata – A különböző frekvenciájú elektromágneses hullámok alkalmazásainak megfigyelése és fizikai magyarázata mindennapi eszközeink használata során: tolatóradar, mikrohullámú sütő, infrakamera, röntgengép, anyagvizsgálat – A képek és hangok továbbításának alapelvei (rádió, televízió), a mobiltelefon működése: wifi, bluetooth – Interferencia képek létrehozása lézerrel, lefényképezése, egyszerű magyarázata – Anyaggyűjtés a hologramokról, Gábor Dénesről, a talált információk megosztása, megbeszélése – Tudományos vita a mobiltelefon használatának lehetséges ártalmairól
Fogalmak	hanghullám, elektromágneses hullám, a hullám hullámhossza, terjedési sebessége, frekvenciája, lézer, holográfia

Tematikai egység	**Képek és látás**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– tudja, hogyan jönnek létre a természet színei, és hogyan észleljük azokat; – ismeri a színek és a fény frekvenciája közötti kapcsolatot, a fehér fény összetett voltát, a kiegészítő színek fogalmát, a szivárvány színeit; – ismeri az emberi szemet mint képalkotó eszközt, a látás mechanizmusát, a gyakori látáshibák (rövid- és távollátás) okát, a szemüveg	– A síktükörben látott kép megfigyelése, jellemzése, kialakulásának magyarázata – Tükrök használata optikai eszközökben: reflektor, kozmetikai tükör, tükrök a közlekedésben – A fény törésének megfigyelése és értelmezése a törésmutató segítségével. A fehér fény felbontása, a kialakult színkép magyarázata – A fény fókuszálásának és a kézi nagyító képalkotásának kísérleti vizsgálata – A látás magyarázata, a szem felépítésének fizikája. A szemüveg szerepe a látás javításában – Néhány további optikai eszköz kipróbálása, a működés lényegi, kvalitatív magyarázata (optikai szál,	

és a kontaktlencse jellemzőit, a dioptria fogalmát; – ismeri a fénytörés és visszaverődés törvényét, megmagyarázza, hogyan alkot képet a síktükör; – a fókuszpont fogalmának felhasználásával értelmezi, hogyan térítik el a fényt a domború és homorú tükrök, a domború és homorú lencsék; – ismeri az optikai leképezés fogalmát, a valódi és látszólagos kép közötti különbséget. Egyszerű kísérleteket tud végezni tükrökkel és lencsékkel.	mikroszkóp, távcsövek) – Galilei távcsővel végzett megfigyelései – Néhány kiválasztott esetben (pl. naplemente, kék égbolt, színkeverés) a természetben látott színek kialakulásának magyarázata, a szivárvány színei, a kiegészítő színek
Fogalmak	fényvisszaverődés; fénytörés; teljes visszaverődés; fókuszpont; fókusz-, tárgy-, és képtávolság; valódi és látszólagos kép

Tematikai egység	**Az atomok és a fény**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– tudja, hogy a fény elektromágneses hullám, és hogy terjedéséhez nem kell közeg; – megfigyeli a fényelektromos jelenséget, tisztában van annak Einstein által kidolgozott magyarázatával, a frekvencia (hullámhossz) és a foton energiája kapcsolatával; – ismeri Rutherford szórási kísérletét, mely az atommag felfedezéséhez vezetett; – ismeri az atomról alkotott elképzelések változásait, a Rutherford-modellt és a Bohr-modellt, látja a modellek hiányosságait; – ismeri a digitális fényképezőgép működésének elvét; – megmagyarázza az elektronmikroszkóp működését az elektron hullámtermészetének segítségével;	– A fény elektromágneses hullám, jellemzése fizikai mennyiségekkel (amplitúdó, frekvencia, hullámhossz, terjedési sebesség) – A fotocella és a fénymérő működésének magyarázata a fényelektromos jelenség segítségével, a megvilágító fény és a foton energiája közötti kapcsolat – Digitális fényképek készítése különböző távolságban elhelyezett tárgyakról, a fényképezőgép beállításainak értelmezése, a képrögzítés elve – Elektronmikroszkóppal és fénymikroszkóppal készült képek összevetése. Az elektronmikroszkóp nagyobb felbontásának és működésének értelmezése az elektron hullámtermészetével – A vonalas színkép kialakulásának magyarázata az atomok által elnyelt illetve kibocsátott fény frekvenciájának segítségével – A legfontosabb atommodellek (Thomson, Rutherford, Bohr, kvantumfizikai) fizikai lényegének ismerete, az atom körüli elektronok energiájának kvantáltsága – Rutherford szórási kísérletének szimulációja, anyaggyűjtés Rutherford és Bohr életével kapcsolatban – Jelenleg használt fényforrásaink számbavétele, működésük fizikai lényege (LED, izzó, fénycső, halogén izzó)	

– átlátja, hogyan használják a vonalas színképet az anyagvizsgálat során.	
Fogalmak	fényelektromos jelenség; foton; atom; elektron; atommag

Tematikai egység	**Környezetünk épségének megőrzése**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri az atommag felépítését, a nukleonok típusait, az izotóp fogalmát, a nukleáris kölcsönhatás jellemzőit; – ismeri a radioaktív sugárzások típusait, az alfa-, béta- és gamma-sugárzások leírását és tulajdonságait; – ismeri a felezési idő, aktivitás fogalmát, a sugárvédelem lehetőségeit; – átlátja, hogy a maghasadás és magfúzió miért alkalmas energiatermelésre, ismeri a gyakorlati megvalósulásuk lehetőségeit, az atomerőművek működésének alapelvét, a csillagok energiatermelésének lényegét; – érti az atomreaktorok működésének lényegét, a radioaktív hulladékok elhelyezésének problémáit; – ismeri a radioaktív izotópok néhány orvosi alkalmazását (nyomjelzés).	– Az ózonpajzs szerepe a Földet ért ultraibolya sugárzással kapcsolatban, az ózonpajzs védelmében tett intézkedések és azok sikere – Az üvegházhatás fizikai magyarázata – Az energiatermelés alternatívái, az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentési lehetősége – A periódusos rendszer alapján fontosabb elemek mag összetételének, kötési energiájának és stabilitásának tanulmányozása – A maghasadás és magfúzió lényegének megértése magyarázó ábrák és animációk segítségével – Az atomerőművek, a hőerőművek és megújuló energiatermelés előnyeinek és hátrányainak előzetes adatgyűjtést követő összevetése – Adatgyűjtés Wigner Jenő, Teller Ede és Szilárd Leó munkásságával kapcsolatban – Az alfa-, béta- és gamma-sugárzások tulajdonságai, élettani hatásaik, az egyes sugárfajták elleni védekezés lehetőségei – Anyaggyűjtés a rádiumról és a Curie-család életéről – Tudományos vita a környezetbe került, vagy orvosi kezelés során alkalmazott radioaktív izotópok veszélyességéről	
Fogalmak	atommag, nukleon, izotóp, nukleáris kölcsönhatás, maghasadás, magfúzió, alfa-, béta-, és gamma-sugárzás; felezési idő, aktivitás, ózonpajzs, üvegházhatás	

Tematikai egység	**A Világegyetem megismerése**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– szabad szemmel vagy távcsővel megfigyeli a Holdat, a Hold felszínének legfontosabb jellemzőit, a holdfogyatkozás jelenségét. A látottakat fizikai ismeretei alapján értelmezi; – ismeri a bolygók, üstökösök	– A rakéták működési elve, a kozmikus sebességek jelentése – A súlytalanság jelensége, kialakulásának körülményei, a súly és a tömeg közötti különbség – A bolygók és üstökösök mozgásának fizikai magyarázata, az általános tömegvonzás törvénye – Az általános tömegvonzás értelmezése a gravitációs mező segítségével	

mozgásának jellegzetességeit; – tudja, mit jelentenek a kozmikus sebességek (körsebesség, szökési sebesség); – érti a tömegvonzás általános törvényét, és azt, hogy a gravitációs erő bármely két test között hat; – érti a testek súlya és a tömege közötti különbséget, a súlytalanság állapotát, a gravitációs mező szerepét a gravitációs erő közvetítésében; – megvizsgálja a Naprendszer bolygóin és holdjain uralkodó, a Földétől eltérő fizikai környezet legjellemzőbb példáit, azonosítja ezen eltérések okát. A legfontosabb esetekben megmutatja, hogyan érvényesülnek a fizika törvényei a Föld és a Hold mozgása során; – átlátja és szemlélteti a természetre jellemző fizikai mennyiségek nagyságrendjeit (atommag, élőlények, Naprendszer, Univerzum); – ismeri a Nap mint csillag legfontosabb fizikai tulajdonságait, a Nap várható jövőjét, a csillagok lehetséges fejlődési folyamatait.	– A Naprendszer jellemzői, példák a Naprendszer bolygóin és holdjain uralkodó jellemző fizikai környezetre, ezek kialakulásának magyarázata – A holdfogyatkozás és a napfogyatkozás fizikai magyarázata – A legfontosabb ismeretek az űrrepülőgépekről, a Holdraszállásról és a tervezett Mars utazásról – Néhány, a mindennapokban elterjedt és először az űrkutatásban használt technológia, eszköz ismertetése – A gravitáció szerepe a Világmindenségben – A csillagok és a Nap működése és változásai: fekete lyuk, neutroncsillag, szupernóva – A galaxisok, galaxishalmazok. A Tejútrendszer legfontosabb jellemzői. Távolságok az univerzumban – Az ősrobbanás elmélet kvalitatív leírása, a táguló univerzum – Az ősrobbanás elméletének születése, tudományos megalapozottsága, a tudományosság kritériumai – Tudományos vita a Földön kívüli élet kutatásáról, annak gyakorlati és filozófiai lehetőségeiről, az emberiség előtt álló kihívásokról
Fogalmak	általános tömegvonzás, ellipszis pálya, súlytalanság, súly, Kepler törvényei, bolygók, üstökösök, csillag, galaxis, galaxishalmaz, ősrobbanás, táguló univerzum, fekete lyuk, fényév

Szabadon felhasználható (6 óra)

Tematikai egység	**Az atomok és a fény**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– tudja, hogy a fény elektromágneses hullám, és hogy terjedéséhez nem kell közeg; – megfigyeli a fényelektromos	– A fény elektromágneses hullám, jellemzése fizikai mennyiségekkel (amplitúdó, frekvencia, hullámhossz, terjedési sebesség) – A fotocella és a fénymérő működésének magyarázata a fényelektromos jelenség segítségével, a megvilágító	

jelenséget, tisztában van annak Einstein által kidolgozott magyarázatával, a frekvencia (hullámhossz) és a foton energiája kapcsolatával; – ismeri Rutherford szórási kísérletét, mely az atommag felfedezéséhez vezetett; – ismeri az atomról alkotott elképzelések változásait, a Rutherford-modellt és a Bohr-modellt, látja a modellek hiányosságait; – ismeri a digitális fényképezőgép működésének elvét; – megmagyarázza az elektronmikroszkóp működését az elektron hullámtermészetének segítségével; – átlátja, hogyan használják a vonalas színképet az anyagvizsgálat során.	fény és a foton energiája közötti kapcsolat – Digitális fényképek készítése különböző távolságban elhelyezett tárgyakról, a fényképezőgép beállításainak értelmezése, a képrögzítés elve – Elektronmikroszkóppal és fénymikroszkóppal készült képek összevetése. Az elektronmikroszkóp nagyobb felbontásának és működésének értelmezése az elektron hullámtermészetével – A vonalas színkép kialakulásának magyarázata az atomok által elnyelt illetve kibocsátott fény frekvenciájának segítségével – A legfontosabb atommodellek (Thomson, Rutherford, Bohr, kvantumfizikai) fizikai lényegének ismerete, az atom körüli elektronok energiájának kvantáltsága – Rutherford szórási kísérletének szimulációja, anyaggyűjtés Rutherford és Bohr életével kapcsolatban – Jelenleg használt fényforrásaink számbavétele, működésük fizikai lényege (LED, izzó, fénycső, halogén izzó)
Fogalmak	fényelektromos jelenség; foton; atom; elektron; atommag

Tematikai egység	**Környezetünk épségének megőrzése**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri az atommag felépítését, a nukleonok típusait, az izotóp fogalmát, a nukleáris kölcsönhatás jellemzőit; – ismeri a radioaktív sugárzások típusait, az alfa-, béta- és gamma-sugárzások leírását és tulajdonságait; – ismeri a felezési idő, aktivitás fogalmát, a sugárvédelem lehetőségeit; – átlátja, hogy a maghasadás és magfúzió miért alkalmas energiatermelésre, ismeri a gyakorlati megvalósulásuk lehetőségeit, az atomerőművek működésének alapelvét, a csillagok energiatermelésének lényegét; – érti az atomreaktorok	– Az ózonpajzs szerepe a Földet ért ultraibolya sugárzással kapcsolatban, az ózonpajzs védelmében tett intézkedések és azok sikere – Az üvegházhatás fizikai magyarázata – Az energiatermelés alternatívái, az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentési lehetősége – A periódusos rendszer alapján fontosabb elemek mag összetételének, kötési energiájának és stabilitásának tanulmányozása – A maghasadás és magfúzió lényegének megértése magyarázó ábrák és animációk segítségével – Az atomerőművek, a hőerőművek és megújuló energiatermelés előnyeinek és hátrányainak előzetes adatgyűjtést követő összevetése – Adatgyűjtés Wigner Jenő, Teller Ede és Szilárd Leó munkásságával kapcsolatban – Az alfa-, béta- és gamma-sugárzások tulajdonságai, élettani hatásaik, az egyes sugárfajták elleni védekezés lehetőségei – Anyaggyűjtés a rádiumról és a Curie-család életéről	

működésének lényegét, a radioaktív hulladékok elhelyezésének problémáit; – ismeri a radioaktív izotópok néhány orvosi alkalmazását (nyomjelzés).	– Tudományos vita a környezetbe került, vagy orvosi kezelés során alkalmazott radioaktív izotópok veszélyességéről
Fogalmak	atommag, nukleon, izotóp, nukleáris kölcsönhatás, maghasadás, magfúzió, alfa-, béta-, és gamma-sugárzás; felezési idő, aktivitás, ózonpajzs, üvegházhatás

Biológia 9-10. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység		Órakeret
17. A biológia tudománya		**3 óra**
18. Az élővilág egysége, a felépítés és működés alapelvei		**6 óra**
19. Egyedszintű öröklődés		**12 óra**
20. Az élőlények jellemzői, viselkedés és környezet		**18 óra**
21. A Föld és a Kárpát-medence értékei, az életközösségek biológiai sokfélesége		**8 óra**
22. A biológiai evolúció		**8 óra**
23. Ember és bioszféra – fenntarthatóság		**10 óra**
24. Élet és energia		**8 óra**
25. Sejtek, szövetek, szervek		**10 óra**
26. A sejt és a genom szerveződése és működése		**12 óra**
27. Az élet eredete és feltételei		**4 óra**
28. A változékonyság molekuláris alapjai, sejt és genom		**12 óra**
29. Az emberi szervezet felépítése és működése	Anyagforgalom	**5 óra**
	Testkép, testalkat és mozgás	**12 óra**
	Érzékelés, szabályozás	**12 óra**
30. Az emberi nemek és a szaporodás biológiai alapjai		**10 óra**
31. A lelki egyensúly és a testi állapot összefüggése		**10 óra**
32. Az egészségügyi rendszer, elsősegélynyújtás		**10 óra**
Kötelező összesen:		**170 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	3	108	99	9	0
10. évf.	2	72	71	1	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1.A biológia tudománya	*3*	3	0	0	**3**	0	0	0	**0**
2.Az élővilág egysége, a felépítés és működés alapelvei	*6*	6	0	0	**6**	0	0	0	**0**
3.Egyedszintű öröklődés	*12*	12	2	0	**14**	0	0	0	**0**
4.Az élőlények jellemzői, viselkedés és környezet	*18*	18	2	0	**20**	0	0	0	**0**
5.A Föld és a Kárpát-medence értékei, az életközösségek biológiai sokfélesége	*8*	8	0	0	**8**	0	0	0	**0**
6.A biológiai evolúció	*8*	8	2	0	**10**	0	0	0	**0**
7.Ember és bioszféra – fenntarthatóság	*10*	10	2	0	**12**	0	0	0	**0**
8.Élet és energia	*8*	8	0	0	**8**	0	0	0	**0**
9.Sejtek, szövetek, szervek	*10*	10	0	0	**10**	0	0	0	**0**
10.A sejt és a genom szerveződése és működése	*12*	12	0	0	**12**	0	0	0	**0**
11.Az élet eredete és feltételei	*4*	4	1	0	**5**	0	0	0	**0**
12.A változékonyság molekuláris alapjai, sejt és genom	*12*	0	0	0	**0**	12	0	0	12
13. Anyagforgalom	*5*	0	0	0	**0**	5	0	0	5
13. Testkép, testalkat és mozgás	*12*	0	0	0	**0**	12	0	0	12
13.Érzékelés, szabályozás	*12*	0	0	0	**0**	12	0	0	12
14. Az emberi nemek és a szaporodás biológiai alapjai	*10*	0	0	0	**0**	10	0	0	10
15.A lelki egyensúly és a testi állapot összefüggése	*10*	0	0	0	**0**	10	0	0	10
16.Az egészségügyi rendszer, elsősegélynyújtás	*10*	0	0	0	**0**	10	**1**	0	11
Összesen	***170***	**99**	**9**	**0**	**108**	**71**	**1**	**0**	**72**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (99 óra)

Tematikai egység	**A biológia tudománya**	**Órakeret 3 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
– ismeri a biológiai kutatások alapvető céljait, legfontosabb területeit, értékeli az élet megértésében, az élővilág megismerésében és megóvásában játszott szerepét; – példákkal igazolja a biológiai ismereteknek a világképünk és a technológia fejlődésében betöltött szerepét, gazdasági és társadalmi jelentőségét; – ismeri a tudományos és áltudományos közlések lényegi jellemzőit, ezek megkülönböztetésének képességét életvitelének alakításában is alkalmazza.	– A biológiai kutatások alapvető céljainak, világképünket és mindennapi életünket alakító eredményeinek tudománytörténeti példákkal való bemutatása – A tudományos vizsgálatok menetének ismerete, vizsgálatokban való tudatos alkalmazása és nyomon követése kísérletelemzésekben – A biológiai vizsgálatok során alkalmazható, egyszerűbb laboratóriumi és terepmunkára alkalmas eszközök ismerete, vizsgálatok esetében a megfelelő kiválasztása és használata – A tudományos gondolkodás műveleteiről szerzett alapszintű ismeret, a műveletek alkalmazásában való jártasság, adott probléma esetén a célravezető módszer kiválasztása és alkalmazása – Az ismeretszerzésben és a problémamegoldásban a másokkal való együttműködés fontosságának felismerése, a közös munkában való aktív szerepvállalás – Tényekre alapozott, koherens érvelés, véleményalkotás és mások meghallgatásának képessége – Kísérleti megfigyelések, mérési és statisztikai adatok megfelelő rögzítése, rendezése és feldolgozása, az ebből levonható következtetések és további kutatási kérdések megfogalmazása – A modern biológia kulcsterületeinek, ezek technológiai lehetőségeinek ismerete, a kutatás és alkalmazás etikai, társadalmi-gazdasági kérdéseiben véleményalkotási és vitaképesség – A népszerűsítő és a tudományos igényű információs forrásokról való tájékozottság, az álhírek, áltudományos közlések felismerése, velük szemben tényekre alapozott kritikai érvelés.
Fogalmak	kutatási kérdés, hipotézis, kísérlet, kísérleti változó, valószínűség, rendszerbiológia, molekuláris

Tematikai egység	Az élővilág egysége, a felépítés és működés alapelvei	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– felismeri a szerveződési szintek atomoktól a bioszféráig való egymásba épülését, tudja a biológiai problémákat és magyarázatokat a megfelelő	– A szerveződési szintek hierarchikus és rendszerszemléletű elvének felismerése a tanulók által ismert, felidézett társadalmi, gazdasági, technológiai vagy természeti rendszerek példái alapján	

szinttel összefüggésben értelmezni; – tényekkel bizonyítja az élőlények elemi összetételének hasonlóságát, a biogén elemek, a víz, az ATP és a makromolekulák élő szervezetekben betöltött alapvető szerepét, és ezt összefüggésbe hozza kémiai felépítésükkel.	– Az energiáról meglévő tanulói tudás felszínre hozása, az energiafajták és átalakítási módok áttekintése példák alapján, a fény, a kémiai és a biológiai energia összefüggésbe hozása – Az információról meglévő tanulói tudás felszínre hozása, a sokféleséggel és a rendezettséggel való kapcsolat felismerése mindennapi példák és természeti jelenségek értelmezése alapján – A szervetlen és a szerves anyagok közötti kapcsolat tudománytörténeti, technológiai és biológiai szempontú értelmezése, az élet szénalapúsága – Az optimális enzimműködés kísérletes bemutatása, az enzimműködés és az anyagcserezavarok kapcsolatának példákkal való bemutatása – Biogén elemek kimutatása, következtetések levonása – A víznek az élet szempontjából kitüntetett szerepe melletti érvelés – A makromolekulák és monomerjeik felépítése és funkciója közötti kapcsolatok sokoldalú elemzése – A szabályozottság elvének elmélyítése mindennapi életből vett technológiai példák alapján, a szabályozott állandó állapot jelentőségének felismerése
Fogalmak	rendszer, szerveződési szint, egymásba épülés, biológiai energia és ATP, biogén elem, víz, makromolekulák, enzimek, sokféleség és információ, fehérjeszerkezet, vezérlés és szabályozás
Tematikai egység	**Egyedszintű öröklődés** **Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**
– érti az örökítőanyagban tárolt információ és a kifejeződő tulajdonságok közötti összefüggést, megkülönbözteti a genotípust és a fenotípust, a fenom-genom összefüggéseket konkrét esetek magyarázatában alkalmazza; – megérti a genetikai információ nemzedékek közötti átadásának törvényszerűségeit, ezeket konkrét esetek elemzésében alkalmazza.	– Mendel kutatási módszerének (kísérletek, hipotézisek felállítása, statisztikai megközelítés) elemzése, az eredmények és a levont következtetések kapcsolatba hozása – A gének, a DNS és a kromoszómák (testi és ivari) kapcsolatának megértése, a gének és a tulajdonságok kapcsolatának sokoldalú elemzése – A mendeli öröklődés kiterjesztése: példák és magyarázatok a Mendel-szabályoktól való eltérésekre – A környezet fenotípusra gyakorolt hatásának megértése, példákkal való igazolása – A genom és a fenom kapcsolatának megértése (hogyan, hányféleképpen jöhet létre a fenotípus)

	– A fenotípus-elemzésben rejlő lehetőségek feltérképezése (miért és hogyan idéz elő elváltozásokat a genetikai és a környezeti tényezők egymásra hatása) – Az egyénre szabott gyógyítási lehetőségek céljának, jelenlegi alkalmazásainak és jövőbeli lehetőségeinek megismerése, értékelése
Fogalmak	gén, allél, genotípus, fenotípus, Mendel-szabályok, domináns, recesszív, öröklésmenet, családfa, genom, fenom, bioinformatika, személyre szabott gyógyítás

Tematikai egység	**Az élőlények jellemzői, viselkedés és környezet**	**Órakeret 18 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– az élő rendszerek vizsgálata során felismeri az analógiákat, korrelációkat, alkalmazza a statisztikus és a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, kritikusan és kreatívan mérlegeli a lehetőségeket, bizonyítékokra alapozva érvel, több szempontot is figyelembe vesz; – biológiai vonatkozású adatokat elemez, megfelelő formába rendez, ábrázol, ezek alapján előrejelzéseket, következtetéseket fogalmaz meg, a már ábrázolt adatokat értelmezi; – értékeli és példákkal igazolja a különféle szintű biológiai szabályozások szerepét az élő rendszerek normál működési állapotának fenntartásában; – megérti a bionika eredményeinek alkalmazási lehetőségeit, értékeli a bioinformatika, az információs technológiák alkalmazásának orvosi, biológiai jelentőségét. – az élő rendszerek vizsgálata során felismeri az analógiákat, korrelációkat, alkalmazza a statisztikus és a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, kritikusan és kreatívan mérlegeli a lehetőségeket, bizonyítékokra alapozva érvel, több szempontot is figyelembe vesz; – biológiai vonatkozású adatokat elemez, megfelelő formába rendez, ábrázol, ezek alapján előrejelzéseket, következtetéseket fogalmaz meg, a már ábrázolt adatokat értelmezi;		– felismeri a szerveződési szintek atomoktól a bioszféráig való egymásba épülését, tudja a biológiai problémákat és magyarázatokat a megfelelő szinttel összefüggésben értelmezni; – tényekkel bizonyítja az élőlények elemi összetételének hasonlóságát, a biogén elemek, a víz, az ATP és a makromolekulák élő szervezetekben betöltött alapvető szerepét, és ezt összefüggésbe hozza kémiai felépítésükkel.

– értékeli és példákkal igazolja a különféle szintű biológiai szabályozások szerepét az élő rendszerek normál működési állapotának fenntartásában; – megérti a bionika eredményeinek alkalmazási lehetőségeit, értékeli a bioinformatika, az információs technológiák alkalmazásának orvosi, biológiai jelentőségét.	
Fogalmak	öröklött és tanult viselkedési elemek, agresszió, altruizmus, stressz, gondolkodás, agykéreg, szinapszis, idegsejthálózat, mentálhigiéné, motiváció, tanulás, emlékezés, érzelmek, drog, függőség

Tematikai egység	**A Föld és a Kárpát-medence értékei**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az élő rendszerek vizsgálata során felismeri az analógiákat, korrelációkat, alkalmazza a statisztikus és a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, kritikusan és kreatívan mérlegeli a lehetőségeket, bizonyítékokra alapozva érvel, több szempontot is figyelembe vesz; – a biológiai jelenségek vizsgálata során digitális szöveget, képet, videót keres, értelmez és felhasznál, vizsgálja azok megbízhatóságát, jogszerű és etikus felhasználhatóságát; – biológiai vonatkozású adatokat elemez, megfelelő formába rendez, ábrázol, ezek alapján előrejelzéseket, következtetéseket fogalmaz meg, a már ábrázolt adatokat értelmezi; – érti az ökológiai rendszerek működése (anyagkörforgás, energiaáramlás) és a biológiai sokféleség közötti kapcsolatot, konkrét életközösségek vizsgálata alapján táplálkozási piramist, hálózatot elemez; – felismeri a természetes élőhelyeket veszélyeztető tényezőket, kifejti álláspontját az élőhelyvédelem szükségességéről, egyéni és társadalmi megvalósításának lehetőségeiről; – a valós és virtuális tanulási közösségekben, másokkal együttműködve megtervez és kivitelez biológiai vizsgálatokat, projekteket	– A Föld Naprendszeren belüli elhelyezkedésének, kozmikus környezetének és a bolygó adottságainak a földi élet lehetőségével való összefüggése, az élet hosszú távú fennmaradásához és fejlődéséhez kapcsolódó jellemzők azonosítása – A szárazföldi élővilág egyes kiemelt jelentőségű elemeinek, konkrét életközösségeinek és védett fajainak bemutatása, értékelése (pl. Amazonas vidéke, afrikai esőerdők és szavannák, magashegységek, füves puszták stb.) – A Föld óceáni és tengeri életközösségeinek tanulmányozása, néhány kiemelt jelentőségű példa elemzése, védendő értékeik bemutatása (pl. korallszirtek) – A Föld élővilágát különleges nézőpontokból bemutató természetfilmek nézése, a szerzett élmények és ismeretek megbeszélése – A Kárpát-medence földtani és éghajlati adottságainak és az itt folyó gazdálkodás kölcsönhatásainak elemzése – A Kárpát-medence és az eurázsiai, afrikai élővilág közötti kapcsolat megértése (növények elterjedése, madárvándorlások) – A Kárpát-medence jellegzetes életközösségeinek megismerése, egy-egy endemikus, illetve reliktum faj bemutatása, jelentőségük értékelése – Néhány hazai nemzeti park jellegzetes természeti adottságainak,	

	életközösségeinek vizsgálata, jellemző növény- és állatfajainak bemutatása – Természetfotók, filmek készítése hazai környezetben, azok szemlélése és megbeszélése egyénileg és csoportosan
Fogalmak	globális átlaghőmérséklet, ózonpajzs, üvegházhatás, mágneses védőpajzs, ártéri erdő, löszgyep, homoki gyep, endemikus fajok, reliktum fajok, szikesek, sziklagyepek, nádasok, láprét, hegyi kaszálórét, nemzeti parkok

Tematikai egység	**A biológiai evolúció**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– megérti a természetes változatosság szerveződését, az evolúciós változások eredetét és elterjedését magyarázó elemi folyamatokat, felismer és magyaráz mikro- és makroszintű evolúciós jelenségeket; – példákkal igazolja, hogy a szelekció a különböző szerveződési szinteken értelmezhető tulajdonságokon keresztül egyidejűleg hat; – morfológiai, molekuláris biológiai adatok alapján egyszerű származástani kapcsolatokat elemez, törzsfát készít; – ismeri az evolúció befolyásolásának lehetséges módjait (például mesterséges szelekció, fajtanemesítés, géntechnológia), értékeli ezek előnyeit és esetleges hátrányait.	– A természetes változatosság példáinak bemutatása a DNS-szinttől az egyedszintű különbségekig – A genotípus és a fenotípus kapcsolata bonyolultságának (ritkán egyszerű 1:1 leképezésű) megértése – A fajok viszonylagos genetikai állandóságának magyarázása animációk segítségével – Példák bemutatása a fajok genetikai változatosságának eredetére – Darwin evolúciós elméletét alátámasztó fontosabb érvek ismerete (pl. elterjedési területek, csökevényes szervek, homológiák) – Az evolúciós változások egyszerű modelljében a változatosság eredetének (mutáció, rekombináció) és terjedésének (szelekció, sodródás, génáramlás) felismerése példák alapján, a folyamatok adaptív, nem adaptív jellegének ismertetése – Példák bemutatása makroevolúciós (faji szint feletti) változásokra: evolúciós újdonságok, kihalások, adaptív radiáció – Annak megértése, hogy az evolúció általános rendezőelv a természettudományokban – Internetes források alapján annak bemutatása, hogy a szelekció egysége nemcsak gén lehet, hanem gének közössége (egyed), egyedek közössége (populáció), populációk csoportja (metapopuláció), életközösségek (ökoszisztéma) is – Az evolúció lehetséges mechanizmusainak (pl. mutáció – szelekció és együttműködés – szelekció) bemutatása, a vitatott kérdések elemzése esettanulmányok alapján (pl. kihalási hullámok, emergencia, hiányzó láncszemek problémája)	

	– Egyszerű biológiai adatbázisok, bioinformatikai programok használata származástani kapcsolatok elemzéséhez, törzsfa készítéséhez – Példák bemutatása internetes források segítségével: hogyan befolyásolta az ember eddig is az evolúciót (mesterséges szelekció, fajtanemesítés, géntechnológia), ezek előnyeinek és esetleges hátrányainak értékelése
Fogalmak	evolúció, mikroevolúció, makroevolúció, mutáció, szelekció, természetes és mesterséges szelekció, génáramlás, sodródás, adaptív evolúció, törzsfa

Tematikai egység	**Ember és bioszféra – fenntarthatóság**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– konkrét példák alapján vizsgálja a bioszférában végbemenő folyamatokat, elemzi ezek idő- és térbeli viszonyait, azonosítja az emberi tevékenységgel való összefüggésüket; – történeti adatok és jelenkori esettanulmányok alapján értékeli a mezőgazdaság, erdő- és vadgazdaság, valamint a halászat természetes életközösségekre gyakorolt hatását, példák alapján bemutatja az ökológiai szempontú, fenntartható gazdálkodás technológiai lehetőségeit; – példák alapján elemzi a levegő-, a víz- és a talajszennyeződés, az ipari és természeti katasztrófák okait és ezek következményeit, az emberi tevékenységnek az élőhelyek változásához vezető hatását, ennek alapján magyarázza egyes fajok veszélyeztetettségét; – érti és elfogadja, hogy a jövőbeli folyamatokat a jelen cselekvései alakítják, tudja, hogy a folyamatok tervezése, előrejelzése számítógépes modellek alapján lehetséges; – a kutatások adatai és előrejelzései alapján értelmezi a globális éghajlatváltozás élővilágra gyakorolt helyi és bioszféra szintű következményeit; – értékeli a környezet- és természetvédelem fontosságát, megérti a nemzetközi összefogások és a hazai törekvések jelentőségét, döntései során saját személyes érdekein túl a természeti értékeket és	– A fenntarthatóság fogalmának komplex értelmezése, a természeti, technológiai és gazdasági folyamatok közötti összefüggések feltárása – Az élő rendszerekre gyakorolt, emberi tevékenységgel összefüggő hatások adatok alapján való azonosítása, a lehetséges következmények felismerése – A fenntarthatósággal összefüggő egyéni, közösségi, nemzeti és globális szintű felelősségek és cselekvési lehetőségek elemzése, megfogalmazása – A növénytermesztés és állattenyésztés, az erdő- és vadgazdálkodás, a halászat és haltenyésztés történeti és jelenkori technológiáinak a fenntarthatóság szempontjából való kritikai elemzése, alternatívák keresése – A Föld globális szintű környezeti folyamatai, pl. az éghajlatváltozás vizsgálatára szolgáló módszerek („big data”, számítógépes modellezés) megismerése, az előrejelzések megbízhatóságának értékelése – A környezet- és természetvédelem törvényi szabályozásának, a nemzetközi egyezmények jelentőségének példákkal való bizonyítása – Az ökológiai fenntarthatósággal összefüggő civil kezdeményezések és szervezetek tevékenységének megismerése, lehetőség szerinti segítése – Fenntarthatósággal kapcsolatos tematikus programokban való aktív részvétel	

egészségmegőrzési szempontokat is mérlegeli.	
Fogalmak	globális éghajlatváltozás, üvegházgázok, klímamodellek, fenntarthatóság, ökológiai gazdálkodás, biogazdálkodás, élőhely-degradáció és -védelem, invazív faj, természetvédelmi törvény, „big data”

Tematikai egység	**Élet és energia**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri és példákkal bizonyítja az élőlények szén- és energiaforrásainak különféle lehetőségeit, az anyagcseretípusok közötti különbséget; – vázlatrajzok, folyamatábrák és animációk alapján értelmezi a biológiai energiaátalakítás sejtszintű folyamatait, azonosítja a fotoszintézis és a sejtlégzés fő szakaszainak sejten belüli helyét és struktúráit, a fontosabb anyagokat és az energiaátalakítás jellemzőit; – a sejtszintű anyagcsere-folyamatok alapján magyarázza a növények és állatok közötti ökológiai szintű kapcsolatot, a termelő és fogyasztó szervezetek közötti anyagforgalmat; – a valós és virtuális tanulási közösségekben, másokkal együttműködve megtervez és kivitelez biológiai vizsgálatokat, projekteket.	– A fotoszintézis biológiai szerepének érvekkel való igazolása, a folyamat alapegyenletének ismerete, fő szakaszainak elkülönítése – Az erjesztés és a sejtlégzés megkülönböztetése, az erjesztés biológiai előfordulásának és technológiai alkalmazásának ismerete, példákkal való igazolása – A sejtlégzés biológiai szerepének érvekkel való igazolása, a folyamat alapegyenletének ismerete, fő szakaszainak elkülönítése – Folyamatábrák elemzése és készítése a fotoszintézis és a (sejt)légzés fő szakaszairól, a folyamatok vizualizálása és értelmezése – Kísérletek tervezése, elvégzése a fotoszintézis és a (sejt)légzés vizsgálatára, kutatási kérdések megfogalmazása, változók beállítása, adatok rögzítése és elemzése, következtetések levonása – Az életközösségek anyag- és energiaforgalmának megértése, a szénkörforgás diagramon való ábrázolása, a sejtszintű folyamatokkal való kapcsolatba hozása	
Fogalmak	autotróf és heterotróf, kemotróf és fototróf, biológiai energia és ATP, fotoszintézis, erjedés, sejtlégzés, aerob és anaerob folyamat, szénkörforgás	

Tematikai egység	**Sejtek és szövetek**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az élő rendszerek vizsgálata során felismeri az analógiákat, korrelációkat, alkalmazza a statisztikus és a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, kritikusan és kreatívan mérlegeli a lehetőségeket, bizonyítékokra alapozva érvel, több szempontot is figyelembe vesz; – felismeri a szerveződési szintek atomoktól a bioszféráig való egymásba épülését, tudja a biológiai problémákat	– A többsejtű életforma alapvető jellemzőinek azonosítása, az ebben rejlő (evolúciós) előnyök felismerése, megfogalmazása – A (transzmissziós) fénymikroszkóp működési elvének ismerete, a nagyítás és a felbontóképesség értelmezése, a mikroszkóp alapbeállításának képessége, mikrofotó készítése mobiltelefonnal – Növényi metszetek, preparátumok készítése, fénymikroszkópos vizsgálata, rajzok, fotók készítése és rendszerezése	

és magyarázatokat a megfelelő szinttel összefüggésben értelmezni; – egyénileg és másokkal együttműködve célszerűen és biztonságosan alkalmaz biológiai vizsgálati módszereket, ismeri a fénymikroszkóp működésének alapelvét, képes azt használni; – tájékozódik a biotechnológia és a bioetika kérdéseiben, ezekről folyó vitákban tudományosan megalapozott érveket alkot. – fénymikroszkópban, ábrán vagy fotón felismeri és jellemzi a főbb állati és növényi szövettípusokat, elemzi, hogy milyen funkciók hatékony elvégzésére specializálódtak.	– A növényi szövetek alaptípusainak megkülönböztetése, a sejttani jellemzők és a szövettípus biológiai funkciója közötti összefüggés érvekkel való bizonyítása – A zárvatermő növények szerveinek ismerete, a gyökér, a szár a levél és a virág jellegzetes szöveti felépítésének azonosítása – A különféle emberi (állati) szövetek sejttípusainak kialakulására vezető differenciálódási folyamat elvi értelmezése, egy konkrét példán (pl. vérsejtek képzése) való bemutatása – Állati vagy emberi szövetekről, szervekről készült metszetek fénymikroszkópos vizsgálata vagy fotókon való összehasonlítása és jellemzése – Az emberi szövetek alaptípusainak (hám-, kötő- és támasztó-, izom-, ideg-) jellemzése a felépítés és működés kapcsolatba hozásával, néhány fontosabb altípus elkülönítése – A gyógyászatban alkalmazott diagnosztikus szövettani vizsgálatok céljának, egy-egy módszerének ismerete, a daganatos betegségek felismerésében játszott szerepének értékelése
Fogalmak	osztódó és állandósult (növényi) szövetek, őssejt fogalma és típusai, daganatsejt, embrionális fejlődés, hám-, kötő- és támasztó-, izom-, idegszövet

Tematikai egység	**A sejt és a genom szerveződése és működése**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ábrák, animációk alapján értelmezi és biológiai tényekkel alátámasztja, hogy a vírusok az élő és élettelen határán állnak; – a felépítés és működés összehasonlítása alapján bemutatja a sejtes szerveződés kétféle típusának közös jellemzőit és alapvető különbségeit, értékeli ezek jelentőségét; – tényekkel igazolja a baktériumok anyagcseréjének sokfélesége, gyors szaporodása és alkalmazkodóképessége közötti összefüggést; – felismeri az összetett sejttípus mikroszkóppal megfigyelhető sejtalkotóit, magyarázza a sejt anyagcsere-folyamatainak lényegét, igazolja, hogy azok a környezettel folytonos kölcsönhatásban mennek végbe;	– A vírusok felépítése, szaporodása és a megbetegedések közötti összefüggések felismerése egy konkrét betegség (pl. influenza) kapcsán, a betegségek megelőzési és gyógyítási lehetőségeinek számbavétele, tévképzetek eloszlatása – A prokarióta és eukarióta sejttípusok összehasonlítása, a felépítés, működés és alkalmazkodás főbb összefüggéseinek bemutatása – Az eukarióta sejttípusok kialakulását magyarázó elmélet bizonyítékainak ismertetése – A főbb sejtalkotók mikroszkópos képének tanulmányozása, felépítésük egyszerű lerajzolása és működésük bemutatása, a működések összekapcsolása a szervezetszintű folyamatokkal – A génműködés alapelveinek megértése:	

– ismeri az örökítőanyag többszintű szerveződését, képek, animációk alapján értelmezi a sejtekben zajló biológiai információ tárolásának, átírásának és kifejeződésének folyamatait; – tudja, hogy a sejtekben és a sejtek között bonyolult jelforgalmi hálózatok működnek, amelyek befolyásolják a génműködést, és felelősek lehetnek a normál és a kóros működésért is; – összehasonlítja a sejtosztódás típusait, megfogalmazza ezek biológiai szerepét, megérti, hogy a soksejtű szervezetek a megtermékenyített petesejt és utódsejtjei meghatározott számú osztódásával és differenciálódásával alakulnak ki; – ismeri az őssejt fogalmát, különféle típusait, jellemzőit, különbséget tesz őssejt és daganatsejt között; – felismeri az összefüggést a rák kialakulása és a sejtciklus zavarai között, megérti, hogy mit tesz a sejt és a szervezet a daganatok kialakulásának megelőzéséért.	aktív és nem aktív régiók , gének bekapcsolása, kikapcsolása, módosítása – Az őssejt és a differenciált sejt összehasonlítása génaktivitás alapján, a különbség felismerése őssejt és daganatsejt között – A sejtciklus biológiai szerepének, szakaszainak és szabályozásának megértése, a daganatelnyomó és DNS-javító fehérjék létezése, a programozott sejthalál szerepe. – A sejtosztódás egyes típusainak értelmezése, biológiai szerepének összekapcsolása az emberi sejtek, szervek működésével (őssejtek, differenciált sejt, sebgyógyulás, ivarsejtképzés) – A sejten belüli és a sejtek közötti jelforgalmi hálózatok biológiai jelentőségének felismerése egy-egy egyszerűbb példa alapján – Felismeri az összefüggést a rák kialakulása és a sejtciklus zavarai között, megérti, hogy mit tesz a sejt és a szervezet a daganatok kialakulásának megelőzéséért
Fogalmak	vírus, baktérium, prokarióta, eukarióta, gén, kromoszóma, fehérjeszintézis, sejtciklus, sejtosztódás, őssejt, differenciált sejt, mitózis, meiózis, jelforgalom, biológiai hálózat, daganatképződés, rák, GMO

Tematikai egység	**Az élet eredete és feltételei**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a földi élet keletkezését biológiai kísérletek és elméletek alapján magyarázza, erről megfogalmazza személyes véleményét is; – megkülönbözteti a valódi és az ősbaktérium fogalmát, tudja, hogy ezek az élővilág két külön rendszertani csoportjába tartoznak, érti és tényekkel igazolja az ősbaktériumok különleges élőhelyeken való életképességét; – biológiai és csillagászati tények alapján mérlegeli a földön kívüli élet valószínűsíthető feltételeit és lehetőségeit.	– Az élő állapot és kialakulásának magyarázása életkritériumok, a baktériumok sejtszerkezete alapján – Az ősbaktériumok különleges élőhelyeken való életképességének példákkal való igazolása – A Naprendszeren belüli és azon kívüli élet kutatási céljának, feltételezéseinek és eddigi eredményeinek ismerete	
Fogalmak	őslégkör, ősóceán, RNS-világ, prokarióta sejt, anaerob anyagcsere, cianobaktérium, UV-sugárzás és ózonpajzs, kozmikus sugárzás és földmágnesség, ősbaktérium, földön kívüli életlehetőségek	

Szabadon felhasználható (9 óra)

Tematikai egység	**Egyedszintű öröklődés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
filmvetítés	genetikai rendellenességek	
Fogalmak	öröklődés, autoszóma, ivari kromoszóma, mutáció	

Tematikai egység	**Az élőlények jellemzői, viselkedés és környezet**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
összefoglalás	öröklött és tanult magatartásformák ismétlése	
számonkérés	öröklött és tanult magatartásformák összehasonlítása példákkal	
Fogalmak	öröklött, tanult, feltételes, feltétlen reflex, megszokás, mimikri, párválasztás, udvarlás, kommunikáció, feromonok	

Tematikai egység	**A biológiai evolúció**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
filmvetítés	Az emberréválás folyamata	
Fogalmak	evolúció, Darwin, emberelődök, ősember, előember, mai ember	

Tematikai egység	**Ember és bioszféra - fenntarthatóság**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
gyakorlati óra (vetélkedő)	Föld napja	
gyakorlati óra	Víz világnapja	
Fogalmak	Föld, víz, levegő védelme, nemzetközi programok	

Tematikai egység	**Az élet eredete és feltételei**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
összefoglalás	biológia és határtudományok	
Fogalmak	élő, élettelen, szerves, szervetlen, életfeltétel	

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (71 óra)

Tematikai egység	**A változékonyság molekuláris alapjai**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri az örökítőanyag bázissorrendjének vagy bázisainak megváltozásához vezető folyamatokat, konkrét esetekben azonosítja ezek következményeit; – az örökítőanyag felépítéséről és működéséről alkotott tudását összefüggésbe hozza a géntechnológia, a génszerkesztés céljával és módszertani	– A DNS bázissorrendje, a fehérje aminosavsorrendje, térszerkezete és biológiai funkciója, valamint a tapasztalható jelleg közötti összefüggés példaszerű bemutatása – A mutációk és a betegségek (anyagcserezavarok, daganatos betegségek) összefüggéseinek felismerése,	

alapjaival, tényekre alapozottan, kritikai szemlélettel elemzi a genetikai módosítások vélt vagy valós előnyeit és kockázatait; – felismeri a kapcsolatot az életmód és a gének kifejeződése között, érti, hogy a sejt és az egész szervezet jellemzőinek kialakításában és fenntartásában kiemelt szerepe van a környezet általi génaktivitás-változásoknak.	konkrét példa elemzése – A szerzett tulajdonságok örökölhetősége, epigenetikai hatások értelmezése: az életmóddal (táplálkozás, mozgás, dohányzás) és más környezeti hatásokkal (pl. stressz) módosítható genetikai információ (pl. miért nem mindegy, hogy valamely tulajdonság az apai vagy anyai gén által kódolt) – A DNS-bázissorrend megállapítás jelentőségének felismerése, a DNS-chip, a genetikai ujjlenyomat módszerének bemutatása, a gyakorlati alkalmazások példáinak áttekintése és értékelése – A géntechnológiák céljának és eljárásainak megismerése, a rekombináns DNS, a génszerkesztés, a klónozás biológiai alapjainak és gyakorlati felhasználásának (pl. igazságügyi orvostani és diagnosztikai vizsgálatok) bemutatása – A géntechnológia orvostudományban, gyógyszeriparban, növénytermesztésben, állattenyésztésben, élelmiszeriparban való alkalmazásának példákkal történő bemutatása (humán genom projekt, génterápia, genetikailag megváltoztatott élőlények) – A bioinformatika céljának, alkalmazási lehetőségeinek és jövőbeli jelentőségének megértése (pl. evolúciós leszármazási kapcsolatok keresése adatbázisok alapján, kapcsoltság elemzése egyes betegségek és gének összefüggésének vizsgálatához, jelátviteli hálózatok modellezése) – A bioetika kialakulására vezető okok és a főbb alkalmazási területek áttekintése, bioetika alapelvein alapuló érvelés (pl. a genetikai kutatások előnyei és kockázatai, az állatkísérletek kérdései, transzplantáció és biorobotika, jövőbeli hatások előrejelzése)
Fogalmak	mutáció, mutagén, epigenetikai hatás, géntechnológia, klónozás, génszerkesztés, génmódosítás, géndiagnosztika, bioinformatika, bioetika

Tematikai egység	**Anyagforgalom**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a táplálkozás, a légzés, a keringés és a kiválasztás szervrendszerének elemzése	– Az emberi tápcsatorna szakaszainak és azok felépítésének elemzése, a fontosabb élettani funkciók vizsgálata és összehasonlítása	

alapján magyarázza az emberi szervezet anyag- és energiaforgalmi működésének biológiai alapjait.	– Az emberi táplálkozás mennyiségi és minőségi kritériumainak elemzése, az egészséges táplálkozás alapelveinek megismerése, az alkalmazás képességének fejlesztése – Az emberi légzőszervrendszer felépítésének és működésének vizsgálata – A légúti fertőzések típusainak és tüneteinek ismerete, a légszennyező anyagok egészségkárosító hatásainak elemzése – Az emberi keringési rendszer felépítése és működésének vizsgálata, a gyakoribb betegségeinek elemzése – Az emberi kiválasztó szervrendszer felépítése és szerepe a szervezet homeosztázisában, a húgyúti fertőzések tüneteinek ismerete, a művesekezelés elvének és alkalmazási módjának megismerése
Fogalmak	bélcsatorna, légutak, légzőmozgások, légszennyezés, szív, keringési rendszer, vér, magas vérnyomás betegség, infarktusveszély, agyvérzés, kiválasztó szervrendszer

Tematikai egység	**Testkép, testalkat, mozgásképesség**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– kiegyensúlyozott saját testképpel rendelkezik, amely figyelembe veszi az egyéni adottságokat, a nem és a korosztály fejlődési jellegzetességeit, valamint ezek sokféleségét; – az emberi test kültakarójának, váz- és izomrendszerének elemzése alapján magyarázza az ember testképének, testalkatának és mozgásképességének biológiai alapjait; – elemzi az ember mozgásképességének biokémiai, szövettani és biomechanikai alapjait, ezeket összefüggésbe hozza a mindennapi élet, a sport és a munka mozgásformáival, értékeli a rendszeres testmozgás szerepét egészségének megőrzésében.	– Az emberi szervek helymeghatározása a test anatómiai síkjai, tengelyei és irányai szerint – Az emberszabású majmok, az előemberek, az ősemberek és a mai ember anatómiai jellemzőinek összehasonlítása, a fejlődési folyamat értelmezéseA bőr három fő rétegének megismerése és a rétegek funkcióinak elemzése, egészségtani vonatkozások – Az ember helyváltoztató mozgását lehetővé tevő belső váz és az erre felépülő vázizomzat együttes működésének értelmezése modellek, animációk, képek alapján – Az emberi csontváz három fő táján (fej, törzs, végtagok) elhelyezkedő csontok, a végtagok főbb izmainak megismerése, az anatómiai és élettani kapcsolatok elemzése, egészségtani vonatkozások – A csontok, izmok együttműködésének biomechanikai értelmezése, modellezése	
Fogalmak	emberszabású majmok, előemberek, ősemberek, mai ember, bőr, bőrszín, bőrvizsgálat, fejváz, törzsváz, végtagváz, hajlító- és feszítőizom, záróizmok, mimikai izmok, ízület, sportsérülések	

Tematikai egység	**Érzékelés, szabályozás**	**Órakeret 12 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
– az ideg-, hormon- és immunrendszer elemzése alapján magyarázza az emberi szervezet információs rendszerének biológiai alapjait.	– A bőr, a szem és a fül felépítése és érzékelő működésének vizsgálata, a leggyakoribb érzékszervi megbetegedések okainak és megelőzési lehetőségeinek áttekintése – Reflextípusok megkülönböztetése, elvégzett reflexvizsgálatok értelmezése – A hormonrendszer szabályozó szerepének értelmezése, az agyalapi mirigy, a mellékvese, a hasnyálmirigy és a pajzsmirigy által termelt hormonok hatásainak elemzése – Az ember központi és környéki idegrendszerének megismerése konkrét példákon keresztül (pl. mozgásszabályozás, vérnyomás-szabályozás, a vércukorszint és a vér ozmotikus koncentrációjának szabályozása) – Az emberi immunrendszer felépítésének és működésének elemzése animációk alapján, a fertőzés, a gyulladás, az allergia kialakulására vonatkozó tudományos cikkek elemzése, a betegségek kialakulásának megelőzésére, csökkentésére irányuló egyéni cselekvési lehetőségek számbavétele
Fogalmak	mechanikai és hőérzékelés, reflex, látás, szemhibák és -betegségek; hallás, külső, középső, belső fül; egyensúlyozás, hormon, agyalapi mirigy, hasnyálmirigy, mellékvese, pajzsmirigy, központi és környéki idegrendszer, immunrendszer, immunválasz, kórokozó, antigén, antitest, védőoltás, gyulladás, allergia, bőrflóra, fertőzés, járvány

Tematikai egység	Az emberi nemek és a szaporodás biológiai alapjai	Órakeret 10 óra

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
– ismeri a férfi és a női nemi szervek felépítését és működését, a másodlagos nemi jellegeket és azok kialakulási folyamatát, ismereteit összekapcsolja a szaporító szervrendszer egészségtanával; – biológiai ismereteit is figyelembe véve értékeli az emberi szexualitás párkapcsolattal és tudatos családtervezéssel összefüggő jelentőségét; – megérti a fogamzásgátlók hatékonyságáról szóló információkat, a személyre szabott, orvosilag ellenőrzött	– Az emberi nemek kromoszómák (X, Y) általi meghatározottságának ismerete – A nemi jellegek és működések hormonok általi szabályozottságának megértése, a főbb hormonok és hatásaik azonosítása – Az elsődleges és másodlagos nemi jelleg fogalmi értelmezése, biológiai szempontú leírása – A női és a férfi szaporodási szervrendszer szerveinek (külső és belső nemi szervek) megismerése, a felépítés és a működés összekapcsolása – A menstruációs ciklus hormonális szabályozásának értelmezése – Az emberi szexualitás, a nemi kapcsolatok biológiai alapjainak megismerése, a szexualitás egyéni boldogsággal, párkapcsolatokkal összefüggő funkcióinak megbeszélése – A biztonságos nemi élet fontosságának felismerése, a nemi betegségek megelőzési módjainak megismerése, a

fogamzásgátlás fontosságát; – ismeri a fogamzás feltételeit, a terhesség jeleit, bemutatja a magzat fejlődésének szakaszait, értékeli a terhesség alatti egészséges életmód jelentőségét; – felsorolja az emberi egyedfejlődés főbb szakaszait, magyarázza, hogyan és miért változik a szervezetünk az életkor előrehaladásával, értékeli a fejlődési szakaszok egészségvédelmi szempontjait, önmagát is elhelyezve ebben a rendszerben.	nemi higiénia gyakorlati szempontjainak áttekintése – A családtervezésről meglévő előzetes tudás felszínre hozása, etikai szempontú megbeszélése – Mechanikai és hormonális fogamzásgátlás mechanizmusainak értelmezése és elemzése – A fogamzás feltételeinek, folyamatának megismerése, a terhesség kezdeti jeleinek megbeszélése, a terhességi vizsgálatok biológiai hátterének értelmezése – A terhességi szűrővizsgálatok formáinak megismerése és összehasonlítása – A várandósság alatti élettani, hormonális változások értelmezése és elemzése – Az embrionális és a magzati fejlődés biológiai történéseinek elemzése, a folyamatok anatómiai és időbeli elhelyezése – A szülés szakaszai, a folyamat során végbemenő élettani változások, működések elemzése – A születés utáni egyedfejlődés főbb szakaszainak vázlatos áttekintése, a jellegzetes élettani és pszichikai változások azonosítása – A gyermekek megfelelő testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését biztosító családi és társadalmi hatások megbeszélése – A gyermekgondozás társadalmi szinten kialakult segítő szolgálatainak és egyéb formáinak áttekintése, a gyermekorvosi és a védőnői hálózat működésének megismerése – A veleszületett rendellenességek biológiai hátterének értelmezése, a gyakoribb formák bemutatása, az ezzel kapcsolatos genetikai és magzati vizsgálati lehetőségek áttekintése
Fogalmak	nemi kromoszómák, nemi jellegek, ivari őssejtek, here, hímivarsejt, tesztoszteron, petefészek, petesejt, peteérés, méh, menstruáció, zigóta, embrió, magzatburok, magzat, fogamzás és fogamzásgátlás, családtervezés, FSH, LH, progeszteron, ösztrogén, HCG, veleszületett rendellenességek, magzati szűrővizsgálatok

Tematikai egység	**A lelki egyensúly és a testi állapot összefüggése**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a biológiai működések alapján magyarázza a stressz fogalmát, felismeri a tartós stressz egészségre gyakorolt káros hatásait, igyekszik azt elkerülni, csökkenteni; – ismeri a gondolkodási folyamatokat és az érzelmi és motivációs működéseket meghatározó tényezőket, értékeli az érzelmi és az	– Az emberi viselkedés biológiai gyökereinek és emberi sajátosságainak elemzése az állatok viselkedésével történő összehasonlítás és az evolúciós megközelítés alapján – A stresszhatás mértékétől és időtartamától függő élettani, viselkedésbeli változások (vészreakció, szimpatikus túlsúly) felismerése és megkülönböztetése, a legális stresszoldás melletti érvelés	

értelmi fejlődés kapcsolatát; – ismeri a mentális egészség jellemzőit, megérti annak feltételeit, ezek alapján megtervezi az egészségmegőrző magatartásához szükséges életviteli elemeket; – megérti az idegsejtek közötti jelátviteli folyamatokat, és kapcsolatba hozza azokat a tanulás és emlékezés folyamataival, a drogok hatásmechanizmusával; – az agy felépítése és funkciója alapján magyarázza az információk feldolgozásával, a tanulással összefüggő folyamatokat, értékeli a tanulási képesség jelentőségét az egyén és a közösség szempontjából; – biológiai folyamatok alapján magyarázza a függőség kialakulását, felismeri a függőségekre vezető tényezőket, ezek kockázatait és következményeit.	– A gondolkodás folyamatát meghatározó tényezők bemutatása egy konkrét esetre (probléma megoldására) alkalmazva – A mentális egészséget is figyelembe vevő (saját, családtag, barát) egészségmegőrző program megtervezése, bemutatása, mobiltelefonos applikációk felhasználása – A drogok és más függőségek okozta hatások jeleinek és mechanizmusainak értelmezése – Az idegsejt ingerelhetőségének magyarázása, fő funkcióinak értelmezése (információfelvétel, -feldolgozás, -továbbítás, -átadás), kapcsolata a tanulási és emlékezési folyamatokkal – Az idegsejtek hálózatokba szerveződésének megértése, a magasabb rendű működésekben játszott szerepük értékelése – Esettanulmányok, mobiltelefonos applikációk, képek alapján annak megértése, hogy a halántéklebenynek a memória kialakításában, a homloklebenynek (neokortex) a kognitív funkciókban van kiemelkedő szerepe – A tanulás biológiai funkcióinak bemutatása, az eltérő tanulási képesség lehetséges okainak és formáinak feltérképezése, a következmények megvitatása – A függőségek összekapcsolása biológiai tényezőkkel (genetikai hajlamok, egyes agyterületek szinapszisainak megváltozása), a függőségekből eredő kockázatok, következmények felismerése esettanulmányok alapján
Fogalmak	öröklött és tanult viselkedési elemek, agresszió, altruizmus, stressz, gondolkodás, agykéreg, szinapszis, idegsejthálózat, mentálhigiéné, motiváció, tanulás, emlékezés, érzelmek, drog, függőség

Tematikai egység	**Az egészségügyi rendszer, elsősegélynyújtás**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri az orvosi diagnosztika, a szűrővizsgálatok és védőoltások célját, lényegét, értékeli ezek szerepét a betegségek megelőzésében és a gyógyulásban; – megkülönbözteti a házi- és a szakorvosi ellátás funkcióit, ismeri az orvoshoz fordulás módját, tisztában van a kórházi ellátás indokaival, jellemzőivel; – ismeri a leggyakoribb fertőző	– Az orvosi diagnosztika céljának, legfontosabb eljárásainak megismerése – A legfontosabb laboratóriumi vizsgálatok céljának, indokoltságának, egyes módszereinek és gyógyítással kapcsolatos jelentőségének értékelése – Egyes orvosi képalkotó eljárások céljának, alkalmazásuk indokoltságának megértése (példákon keresztül), szükségességüknek az előnyök és kockázatok mérlegelésén alapuló elfogadása	

betegségek kiváltó okait, ismeri a fertőzések elkerülésének lehetőségeit és a járványok elleni védekezés módjait; – ismeri a leggyakoribb népbetegségek (pl. szívinfarktus, stroke, cukorbetegség, allergia, asztma) kockázati tényezőit, felismeri ezek kezdeti tüneteit; – korábbi elsősegélynyújtással kapcsolatos ismereteinek és készségeinek alkalmazásával képes a bekövetkezett balesetet, rosszullétet felismerni, segítséget (szükség esetén mentőt) hívni, valamint elsősegélyt nyújtani; – az emberi szervezet felépítéséről, működéséről szerzett tudását, eddigi elsősegélynyújtással kapcsolatos ismereteit és készségeit az egészséges életvitel kialakításában és az elsősegélynyújtásban alkalmazza; – szükség esetén képes a sérült vagy beteg személy ellátását a rendelkezésre álló eszközökkel (vagy eszköz nélkül) megkezdeni (sebellátás, vérzéscsillapítás, eszméletlen beteg ellátása, szabad légút biztosítása); – ismer és alkalmaz az egészségi állapot jelzésében, a betegségek felismerésében vagy egészségügyi vészhelyzetek kezelésében segítséget nyújtó mobiltelefonos applikációkat; – szükség esetén alkalmazza a felnőtt alapszintű újraélesztés műveleteit (CPR), képes félautomata defibrillátor alkalmazására.	– A különféle sugárzások okozta megbetegedések okainak elemzése, kialakulásuk csökkentésének megismerése – Konkrét példák, esettanulmányok és filmek alapján a különféle típusú orvosi ellátások (házi-, szakorvosi, kórházi) céljának, egymással való összefüggésének megértése – A betegjogi képviselet lehetőségének, elérhetőségének ismerete, az igénybevétellel kapcsolatos tájékozottság megszerzése – A gyakoribb fertőző betegségek tüneteinek felismerése, az orvoshoz fordulás szükségességének felismerése, alapszintű járványügyi ismeretek megszerzése, a népességre kiterjedő védőoltások jelentőségének értékelése – Preventív szemléletű egészségműveltség kialakítása, a gyakoribb népbetegségek életmóddal összefüggő kockázati tényezőinek ismeretén alapuló életvitel kialakítása – A XXI. századi technológiákra alapozott egészségműveltség és -tudatosság, az önmegfigyelés, az otthoni mérések (testsúly, vérnyomás, vércukor) és mobiltelefonos applikációkon alapuló monitorozás lehetőségének megismerése – Az elsősegélynyújtás és életmentés elemi szabályainak gyakorlatban történő kivitelezése szimulációk során, telefonos applikációk alkalmazása – A mentőhívás lépéseinek és alapszabályainak megismerése, gyakorlása – A klinikai halál és a biológiai halál fogalmának értelmezése, annak megértése, hogy a halál nem pillanatnyi esemény, hanem folyamat, mely visszafordítható, ha az elsősegélynyújtó haladéktalanul és szakszerűen megkezdi az újraélesztést – A berendezés nélküli alapfokú újraélesztési eljárások megismerése és gyakorlati alkalmazása – A félautomata defibrillátor működési mechanizmusának megismerése és alkalmazásának gyakorlati elsajátítása – A vérzések leggyakoribb okainak és a vérzéscsillapítás módjainak megismerése, alkalmazásuk képességének megszerzése – Sebtípusok megismerése és a fertőtlenítés, sebellátás szabályainak gyakorlati elsajátítása

	– Csonttörések típusainak, valamint a nyílt és zárt törések ellátásának megismerése – Ficam, rándulás ellátási szabályainak megismerése – Égési sérülési fokozatok megismerése, összehasonlítása, az égési sérülések alapvető ellátási teendőinek megismerése – Áramütést szenvedett egyén ellátásakor szükséges alapvető teendők megismerése – Mérgezési tünetek megismerése és az ellátás lépéseinek gyakorlati alkalmazása – Eszméletvesztést szenvedett egyén ellátási módjának megismerése
Fogalmak	laborvizsgálat, lelet, vérnyomás mérése, UH, röntgen, CT, MR, sugárbetegségek, betegjogok, népbetegség, fertőzés, járvány, újraélesztés, stabil oldalfekvés, defibrillátor, ájulás, sokkos állapot, vérzéstípusok, fertőtlenítés, csonttöréstípusok, ficam, égési sérülések fokozatai, mérgezések típusai

Szabadon felhasználható (1 óra)

Tematikai egység	**Az egészségügyi rendszer, elsősegélynyújtás**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
újraélesztés	újraélesztő készülék használata a gyakorlatban, szakember segítségével	
Fogalmak	elsősegély, segítséghívás, mellkaskompresszió	

Biológia 11. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként
Kötelező összesen: 68 óra

Tematikai egység	Órakeret
1. A mi bolygónk: Az élet története	6 óra
2. A mi bolygónk: Földi édenkertek	6 óra
3. Alkalmazkodás a változó környezethez	9 óra
4. Velünk élő élővilág	6 óra
5. Testünk az időben	6 óra
6. Utak az egészséghez	6 óra
7. Szenvedélyeink nyomában	6 óra
8. Ételek, élelmiszerek, táplálkozás	6 óra
9. Az egészséges környezet	6 óra
10. Genetikai örökségünk	6 óra
11. Biológia és jövő	5 óra
Összesen:	**68 óra**

Szabadon felhasználható óraszámok témakörönként
Szabadon felhasználható összesen: 4 óra

Tematikai egység	Órakeret
Velünk élő élővilág	2 óra
Szenvedélyeink nyomában	2 óra
Összesen:	**4 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	2	72	68	4	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**
1. A mi bolygónk: Az élet története	6	6	0	0	0	6
2. A mi bolygónk: Földi édenkertek	6	6	0	0	0	6
3. Alkalmazkodás a változó környezethez	9	9	0	0	0	9
4. Velünk élő élővilág	6	6	2	0	0	8
5.Testünk az időben	6	6	0	0	0	6
6. Utak az egészséghez	6	6	0	0	0	8
7. Szenvedélyeink nyomában	6	6	2	0	0	2
8. Ételek, élelmiszerek, táplálkozás	6	6	0	0	0	6
9. Az egészséges környezet	6	6	0	0	0	6
10. Genetikai örökségünk	6	6	0	0	0	6
11. Biológia és jövő	5	5	0	0	0	6
Összesen	**68**	**68**	**4**	**0**	**0**	**72**

11. évfolyam
Kötelező tartalom (68 óra)

Tematikai egység	**A mi bolygónk: Az élet története**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

− a földi élet keletkezésére és további alakulására vonatkozó feltételeket, elméleteket fogalmaz meg, a történéseket a megfelelő időskálán elhelyezi, ezekhez hiteles forrásokat használ fel; − értelmezi az evolúció fogalmát, alkalmazza a fajok kialakulására és kihalására vonatkozó magyarázatok megfogalmazásában; − az evolúcióval kapcsolatos tévképzetek eloszlatására felhasználja az evolúciókutatás eredményeit; − érti a mikroorganizmusok szerepének jelentőségét az élet kialakulásában; − érdeklődik a földtörténeti múlt iránt, tájékozott a már kihalt, jelentősebb élőlénycsoportok főbb jellemzőivel és a velük kapcsolatos evolúciós eseményekkel kapcsolatban; − a Naprendszer égitesteinek fizikai, kémiai jellemzését felhasználva tényekkel alátámasztott véleményt fogalmaz meg a Földön kívüli élet lehetőségeiről, az ezzel kapcsolatos kutatások céljáról, irányairól és eddigi eredményeiről.	– Az élet fogalmának körüljárása, az életfeltételek elemzése (miért alkalmas a Föld az életre) − Az ősi Föld és a mai környezetünk közötti lényegi különbségek (pl. oxigén jelenléte, átlaghőmérséklet) bemutatása − A földtörténet idődimenzióinak megértése, az időskála egységeiről való tájékozódás − A földtörténeti múltról szerezhető tudásunk forrásainak elemzése (pl. fosszíliák, lenyomatok, kövületek), a közvetett és a közvetlen kormeghatározási módszerek elvének megértése − Az élővilág főbb fejlődési szakaszainak és történéseinek időbeli elhelyezése − A korai mikrobiális életközösségek jelentőségének felismerése, a kemo- és fotoautotrófia megjelenésének és hatásainak (pl. sztromatolitok oxigéntermelése) értékelése – A jelentősebb fajkeletkezési és kihalási események időbeli elhelyezése, az okokra vonatkozó elméletek mérlegelő áttekintése – A kihalt őshüllők néhány csoportjának és fajainak tanulmányozása, bemutatása – Az emlősök és a madarak térnyerésére vezető okok és folyamatok elemzése – Az evolúcióval kapcsolatos elméletek és tévhitek elemzése
Fogalmak	élet, életfeltételek, evolúció, földtörténeti időskála, prekambrium, kambrium, kemoszintézis, fotoszintézis, sztromatolit, kihalási esemény

Tematikai egység	**A mi bolygónk: Földi édenkertek**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
− a Föld nagy zonális életközösségeit elhelyezi a földrajzi térképen; − megérti és példákkal igazolja az élettelen és élő környezeti tényezők egymásrautaltságát; − leírások, képek és videók keresése és elemzése alapján beszámolót készít a jellegzetes szárazföldi biomok, pl. a		− A földi élővilág jellegzetes, globális szintű, jól megkülönböztethető életközösségeinek összehasonlítása, jellemzése − Az éghajlati jellemzők és a biomok növény- és állatvilága közötti összefüggések vizsgálata néhány tipikus szárazföldi életközösségben (pl.

sivatagok, esőerdők, és/vagy a tengeri életközösségek, pl. korallszirtek, sarkvidéki tengerek jellegzetes élőlényeiről, a környezet és az élővilág állapotáról, igazolja a biomok élővilágának sokszínűségét és sérülékenységét; – képes a bioszférát önszabályozó ökológiai rendszerként is értelmezni, ismeri a Gaia-elmélet alapvető állításait, amelyekkel kapcsolatban véleményt, következtetéseket fogalmaz meg.	sarkvidék, tundra, tajga, szavanna, sivatag, esőerdő, lomberdő) – A tengerek élővilágának jellemzése, tipikus élőhelyek, érdekes fajok, populációk közötti kapcsolatok bemutatása – A bioszféra szintű kapcsolódások néhány példájának megbeszélése (pl. fajok vándorlása, szaharai por termékenyítő hatása, tengeri madarak szerepe), az egyensúly jelentésének és jelentőségének megbeszélése – A Gaia-elmélet főbb gondolatainak megbeszélése, jelentőségének értékelése
Fogalmak	bioszféra, biom, éghajlat, tundra, tajga, lomberdő, esőerdő, szavanna, tengerek élővilága, plankton, Gaia

Tematikai egység	**Alkalmazkodás a változó környezethez**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– megérti és példákkal igazolja, hogy az élőlények környezetének **lassú, fokozatos változásával új fajok jöhetnek létre, egyensúlyi helyzetet alakítva ki az adott faj és a környezet között;** – **felismeri, hogy a környezeti tényezők túl gyors változását az élőlények képtelenek követni, ami az élővilág pusztulásához, a biológiai sokféleség csökkenéséhez vezethet;** – **megérti, hogy egyéni és közösségi szinten is intézkedések szükségesek az éghajlatváltozás ügyében, mérlegeli a lehetséges alternatívákat, véleményt alkot és érvel;** – **megérti, miért globális probléma az édesvízhiány, a vizek szennyezettsége, megfogalmazza az egyén és a közösség lehetőségeit a problémák megoldására, az erre vonatkozó aktív tevékenységekre;**	– A külső környezeti tényezők megváltozásának (pl. vízellátottság, talajminőség, fény- és hőmérsékleti viszonyok megváltozása) hatására kialakult növényi életműködések elemzése – Az emberi civilizáció megjelenésével és fejlődésével összefüggő környezeti változások, a bioszférát átalakító hatások elemzése – Az ember természetátalakító tevékenységével összefüggő társadalmi, gazdasági okok és következmények példák alapján való elemzése – Az éghajlatváltozás életközösségekre gyakorolt hatásának elemzése, a természetes életközösségekben lejátszódó alkalmazkodási folyamatok példáinak megbeszélése – Az élőlények természetes kipusztulásának okelemzése	

– **szakkönyvek, internetes források segítségével felfedezi lakóhelyének természetvédelmi értékeit, megérti a határozókulcsok elvét, a fajok ökológiai mutatóit kapcsolatba hozza az élőlény környezethez való alkalmazkodásával;** – **példák segítségével bemutatja az idegenhonos inváziós fajok megjelenésének okait és következményeit;** – **példákon, személyes tapasztalatokon keresztül tájékozódik a környezet és természetvédelem szervezett lehetőségeiről, a hatósági jogkörökről és felelősségekről, valamint a civil szervezetek munkájáról.**	– A közelmúltban és a jelenben végbemenő, az emberi tevékenységgel közvetlen vagy közvetett módon kapcsolatba hozható biodiverzitás-csökkenés lehetséges okainak és várható következményeinek feltárása, a negatív hatások csökkentésének, illetve az alkalmazkodás lehetőségeinek keresése, példáinak bemutatása – Idegenhonos fajok gyakoribbá váló megjelenésének, az invazív jellegű terjedés okainak vizsgálata példák alapján – A környezet- és természetvédelem feladatainak, tevékenységének konkrét példák alapján való elemzése – Az aktív és passzív környezet- és természetvédelem összehasonlítása – A fenntarthatóság szempontjainak érvényesülése Magyarországon: környezeti, társadalmi és gazdasági tényezők elemzése
Fogalmak	élőhely, alkalmazkodás, biotikus és abiotikus környezeti tényezők, vízminőség, talajminőség, levegőminőség, természetvédelem, környezetvédelem, hulladékgazdálkodás, energiagazdálkodás

Tematikai egység	**Velünk élő élővilág**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– értékel és bemutat az emberrel állandó, illetve gyakori kapcsolatban lévő élőlényeket, megfigyelésekkel és vizsgálatokkal igazolja a közvetlen környezet élővilágának sokszínűségét és alkalmazkodását; – mikrobiológiai ismeretekre alapozott higiéniai szemlélettel rendelkezik, amelyet mindennapi életmódjában (pl. a testápolás, étkezés, lakókörnyezet tisztán tartása) is igyekszik érvényesíteni; – megfigyeli a lakókörnyezetében előforduló állatokat, azonosít gyakoribb növényfajokat, értékeli a biológiai sokféleség jeleit.		– Az ember közvetlen és tágabb környezetében élő növények és állatok vizsgálata, jellegzetes csoportok és fajok megismerése – Az emberi test mikrobiális életközössége (mikrobiom) biológiai jelentőségének értékelése – A lakásokban tartott növények és társállatok életminőséggel összefüggő szerepének értékelése, a megfelelő gondozási módok és azok fontosságának megismerése – A lakóhely/iskola környezetét jellemző abiotikus tényezők és az ott előforduló

	élővilág megfigyelése, kapcsolatuk sokoldalú elemzése – A városi környezet sajátos élőhelyeinek azonosítása, néhány városlakó állatfaj megfigyelése, leírása – A városi kertes övezetek és közparkok néhány jellegzetes növénycsoportjának, fajának azonosítása, felismerése
Fogalmak	élőhely, abiotikus tényező, mikroklíma, bélflóra, mikrobiom, botanikus kert

Tematikai egység	**Testünk az időben**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– biológiai, pszichológiai, társadalmi és etikai szempontból is elemzi a fogantatástól a halálig tartó életfolyamatok főbb szakaszait és lépéseit; – érvel az élet tisztelete és védelme mellett; – érti, hogy az emberi élet biológiai értelemben a fogantatással kezdődik, de a magzati élet védelmét a társadalmi környezetnek megfelelően a jog eszközeivel szabályozzák; – ismeri a fogamzás optimális előfeltételeit; – felismeri, hogy a fiatalkori, majd az időskori fejlődés egyaránt az élet része, amelyet az öröklődés mellett a környezet és az életvitel is alakíthat; – ismeri a testkép és az énkép kialakulásának tényezőit, megérti, hogy a testtudatosság egész életen át fejleszthető.		– Az egyedi élet kezdete: a fogamzással összefüggő biológiai jellegű kérdések megbeszélése – A szülés, születés biológiai történéseinek megismerése – Az ember életkori szakaszait jellemző testi és szellemi változások áttekintése – A személyiségfejlődés néhány pszichológiai modelljének (pl. Erikson, Maslow) összehasonlítása, megbeszélése – A testkép, énkép fogalma, biológiai és pszichológiai aspektusainak elemzése – Az öregedés evolúciós, élettani és társadalmi okainak és mechanizmusának áttekintése, a befolyásoló életviteli és környezeti tényezők azonosítása
Fogalmak	fogamzás, szülés; csecsemő-, kisgyermek-, fiatal-, felnőtt- és időskor; öregedés, személyiségfejlődés, énkép, testkép	

Tematikai egység	**Utak az egészséghez**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– példákkal, esettanulmányok elemzésével igazolja a környezeti hatások és az életvitel szerepét a betegségek megelőzésében, kialakulásában;		– Annak bemutatása, hogy a megfelelő életvitel (táplálkozás, mozgás, mentálhigiéné) hogyan segíti elő az egészség fenntartását, a betegségek kialakulásának, a vezető halálokoknak a

− szaktárgyi tudását képes alkalmazni az elsősegélynyújtásban, betegápolásban is, ehhez rendelkezik a megfelelő gyakorlati készségekkel is; − ismeri a szív- és érrendszeri betegségek kockázati tényezőit, a korai felismerést lehetővé tevő diagnosztikai lehetőségeket, ezzel összefüggésben vizsgálja a gyógyulási esélyeket; − tényekre alapozott véleményt alkot a rákbetegségek kialakulására vezető környezeti tényezőkkel kapcsolatban, tudja, hogy megfelelő életmód esetén van esély a betegség elkerülésére; − érti és elfogadja az egyén lehetőségeit és felelősségét a leggyakoribb fertőző megbetegedések megelőzésében, tájékozott a védőoltások fontosságáról és az antibiotikumok helyes használatáról; − példákat említ a történelem nagy járványaira, megfogalmazza a kiváltó okokat; − felismeri a szűrővizsgálatoknak a kockázatok és betegségek korai felismerésében játszott szerepét, erre felhívja családtagjai figyelmét is.	megelőzését, az utódgenerációk védelmét (epigenetikai hatás) − A gyakoribb és a térségünkben (pl. a klímaváltozás miatt) terjedőben lévő fertőző betegségek főbb jellemzőinek (fertőzési források, átviteli módok, egyéni és közösségi védelem) bemutatása − A szív- és érrendszeri betegségek életmóddal, környezeti minőséggel összefüggő kockázati tényezőinek feltárása, a megelőzés lehetőségeinek megbeszélése − A rákbetegségek lehetséges megelőzésének ismertetése, a célzott kezelés fogalmának értelmezése, a környezeti tényezők szerepének megértése a betegség kialakulásában − A korszerű gyógyítási technológiák költséghátterének elemzése, az egészségügyi ellátással kapcsolatos társadalmi ráfordítás szükségességének felismerése − Az elsősegélynyújtással és otthonápolással kapcsolatos alapvető ismeretek alkalmazása a mindennapi életben
Fogalmak	betegség, egészség, életvitel, megelőzés, mentálhigiéné, rákbetegség, célzott kezelés, elsősegélynyújtás, otthonápolás

Tematikai egység	Szenvedélyeink nyomában	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− hiteles források felhasználásával bemutatja az egyes szenvedélybetegség-típusok jellegzetességeit, az egészséges személyiségfejlődést befolyásoló tényezőit, a függőség komplex okait és a gyógykezelés lehetőségeit; − a légzőszervi megbetegedések népegészségügyi adatait összefüggésbe hozza a dohányzási szokásokkal, biológiai ismeretei alapján érvel a káros hatásokat okozó szenvedély ellen; − ismeri a különféle drogok, pszichotróp szerek biológiai hatásmechanizmusait, megkülönbözteti az alkalmi droghasználóra és a drogfüggő személyre gyakorolt pszichés és szervi hatásokat; − reális véleményt alkot az alkoholfogyasztás kultúrához köthető, valamint alkoholbetegséget jelentő formáiról, tisztában van a rendszeres, túlzott alkoholfogyasztás egészségkárosító hatásaival.	− A szenvedélyek és függőségek kialakulását elősegítő biológiai mechanizmusok, társadalmi tényezők és következmények azonosítása − A függőségek különféle típusai, elterjedtségük és hatásuk az életvitelünkre − A dohányzás káros hatásainak összegyűjtése, a dohányzási szokásokra vonatkozó hazai és nemzetközi adatok elemzése − Az alkoholfogyasztás élettani, pszichés és társadalmi hatásainak áttekintése, az alkoholbetegség fogalmi értelmezése − A különféle drogok élettani és pszichés hatásainak összehasonlító elemzése, a drogfogyasztás különféle formáinak és társadalmi kezelésének megbeszélése	
Fogalmak	szenvedélybetegség, alkoholbetegség, függőség, életvitel, mentálhigiéné, drogtípusok	

Tematikai egység	Ételek, élelemiszerek, táplálkozás	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− esettanulmányok, cikkek alapján értelmezi az élelmiszer-minőség és az élelmiszer-biztonság fogalmait, ezek kapcsolatát az élelmiszerek tartósításával, ételek elkészítésével, elfogyasztásával; − konkrét példákkal igazolja a fenntarthatóság és a táplálkozási szokások kapcsolatát, értelmezi az élelmiszer-fenntarthatóság fogalmát;	− Az alapanyagok termelésétől az élelmiszerek előállításán át az ételkészítésig húzódó láncolat felismerése − Termesztett növények, tenyésztett állatok, élelmiszer, táplálék, tápanyag fogalmak körüljárása, a fogalmak sokoldalú elemzése − Az élelmiszer-biztonság fogalmának értelmezése, tényezőinek és felelősségeinek azonosítása, jelentőségének értékelése	

− megkülönbözteti és konkrét esetekben megfelelően alkalmazza az élelmiszer, táplálék és tápanyag fogalmait; − felismeri az élelmiszerekben található anyagoknak a környezeti, biológiai forrásoktól az elfogyasztásukig tartó láncolatát, tudja, hogy az élelmiszerek minősége függ ezektől az útvonalaktól, elemzi az egészségtani kockázati tényezőket; − mindennapi életvitelében figyel az élelmiszerek és ételek eltarthatósági jellemzőire, érti az ezzel kapcsolatos jelöléseket, ismeri a megfelelő tárolás és tartósítás módjait; − környezeti fenntarthatóságra és egészségmegőrzésre alapozott mérlegelő szemlélettel viszonyul vásárlási és étkezési szokásaihoz.	− Az élelmiszerek minőségmegőrzését befolyásoló tényezők azonosítása, a tárolás és tartósítás eljárásainak megismerése − A mikroorganizmusok és az ember kapcsolatainak sokoldalú elemzése (élelmiszer-tartósítás, élelmiszer-higiénia, betegségek, humán mikrobiom) − Az ételkészítés során az alapanyagokban bekövetkező változások elemzése, az egyes ételkészítési technológiák egészségre gyakorolt hatásának vizsgálata − A Föld növekvő népességének élelmezésével összefüggő ellentmondások és problémák elemzése (túltermelés, élelmiszer-pazarlás, elhízási járvány, alultápláltság, éhínségek) − A fenntarthatóságot figyelembe vevő, tudatos élelmiszer-fogyasztás szempontjainak összegyűjtése, megbeszélése
Fogalmak	élelmiszer, étel, tápanyag, éhínség, ételtartósítás, tenyésztés, termesztés, helyi eredetű élelmiszerek, élelmiszer-biztonság, élelmiszer-fenntarthatóság

Tematikai egység	**Az egészséges környezet**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
− konkrét példákkal, esettanulmányok elemzésével igazolja, hogy a környezeti (biotikus, abiotikus) hatásoknak meghatározó szerepe van testi és lelki egészségünkre; − példákkal igazolja az egészséges környezet és a fenntarthatóság szoros összefüggéseit; − megérti, hogy a környezetszennyezés súlyos egészségügyi károkat okozhat, és a környezetvédelmet már a lakóhelyiségében kell elkezdeni, ismeri a lakóterek levegőminőségét, ezen keresztül az ember egészségét		− Az emberi környezet rendszerszintű értelmezése, a testfelszíntől a globális szintig − A mikroorganizmusok és az ember sokoldalú kapcsolatának vizsgálata, a mikrobák jelenlétének pozitív és negatív hatásai − A személyi higiénia szempontjainak és a tisztálkodás, testápolás megfelelő módszereinek biológiai ismeretekre alapozott áttekintése − A lakóhelyiségek levegőminőségét befolyásoló hatások, gyakoribb

befolyásoló legfontosabb vegyi anyagokat, értékeli ezek határértékeken alapuló szabályozását; - esettanulmányok, adatbázisok alapján elemzi a saját települése levegőminőségi helyzetét, összehasonlításokat végez más településekkel, igyekszik azonosítani a szennyező forrásokat, és számba veszi a helyzet javítására megtehető intézkedéseket; - ismeretei alapján reális véleményt alakít ki az ivóvízminőséggel kapcsolatban, mérlegelő szemlélettel viszonyul a különféle hiedelmekkel, divatokkal szemben; - értékeli és védi a környezetében található parkokat, zöldövezeti területeket és természeti tájakat, életvitelében helyet kap a természettel való rendszeres, pihenés és rekreáció jellegű kapcsolat.	légszennyező anyagok, forrásaik és egészségügyi hatásaik megismerése - Az építőanyagok, bútorok és a lakásberendezés egészséges környezettel való összefüggése, a kiválasztási és tervezési szempontok megbeszélése - A települési lakóövezetek levegőminőségének tényezői, a légszennyező anyagoknak (pl. nitrogén-oxidok, lebegő por, ózon) való hosszú távú kitettség egészségkárosító hatásainak felismerése - A biológiai jellegű kommunális hulladékok (pl. ételmaradékok, zöldhulladékok) csökkentési lehetőségeinek és a kezelés fenntartható formáinak megismerése - Az ivóvíz (csapvíz) minőségével kapcsolatos tények, adatok gyűjtése, a tévhitek megbeszélése - A városi/települési zöldterületek természetvédelmi, mikroklíma-javító és rekreációs jelentőségének értékelése - Az egészséges környezet fenntarthatósági kritériumként való értelmezése
Fogalmak	lebegő por, nitrogén-oxidok, levegőminőség, vízminőség

Tematikai egység	**Genetikai örökségünk**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- példákat mutat be a gének (génhálózatok) megnyilvánulása és a környezeti hatások közötti kapcsolatra; - megadott szempontok alapján családfákat értelmez; - ismeri, hogy a molekuláris genetikai módszerekkel örökletes betegségek diagnosztizálhatók; - felismeri, hogy a környezeti és életviteli hatások epigenetikai jellegű, nemzedékek	- Az ember öröklött és szerzett tulajdonságainak megkülönböztetése, ezek arányának és összefüggésének elemzése - A genetikai meghatározottság érvényre jutása, a genom és a fenom fogalmi megkülönböztetése - Az emberi faj sokféleségében rejlő biológiai és esztétikai értékek felismerése és elfogadása	

közötti átörökítést okozhatnak, ismer példákat ennek molekuláris szintű mechanizmusaira; – hiteles forrásokra hivatkozva az öregedést kialakító folyamatokra vonatkozó elméletet fogalmaz meg.	– A családtörténet, a családfa biológiai alapú értelmezése, a generációk közötti átörökíthetőség valószínűségi jellegének felismerése – A fogantatástól a halálig tartó egyedfejlődés genetikai programozottságának, a növekedés és fejlődés, valamint az öregedés folyamatának biológiai tényekre alapozott értelmezése – A genetikai betegségek típusainak összehasonlítása esetleírások, kórtörténetek alapján – A hajlam, a környezeti és életviteli hatások közötti összefüggés vizsgálata a poligénes genetikai betegségek esetében – A környezeti és életviteli hatások epigenetikai átörökítési lehetőségének felismerése – A génvizsgálatokkal szerezhető információk jelentősége, a felmerülő etikai és életviteli kérdések megbeszélése
Fogalmak	genom és fenom, genetikai betegség, hajlam, epigenetika, örökölhetőség, egyénre szabott gyógyászat

Tematikai egység	**Biológia és jövő**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– hiteles források ismerete alapján tájékozott a biológiai tudományok azon kutatási területeiről, melyekben az egyén és környezete jövőjének kérdése kiemelt jelentőséggel bír; – példák elemzése alapján megérti és elfogadja, hogy a modelleken alapuló előrejelzés természeténél fogva valószínűségi jellegű, és a modellek bonyolultsága is korlátozott; – ismer az ember várható élettartamának alakulását befolyásoló tényezőket, aktuális nemzeti és világtrendeket.		– A tudományos alapon működő (pl. adatbázisok elemzésén alapuló) előrejelzés fontosságának megértése (pl. klímaváltozás következményei, betegségek gyógyítása) – A klímamodellek által adott valószínűségi jövőképek, forgatókönyvek biológiai vonatkozásainak összegyűjtése, összehasonlítása – A Földön kívüli életformák utáni kutatás céljainak, módszereinek, eddigi és a jövőben várható eredményeinek áttekintése, értelmezése
Fogalmak	tudományos előrejelzés	

Szabadon felhasználható (4 óra)

Tematikai egység	**Velünk élő élővilág**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Filmvetítés	Egy élőhely életközössége	
Fogalmak	védett természeti érték, nemzeti park	

Tematikai egység	**Szenvedélyeink nyomában**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Drogprevenciós előadás, beszélgetés szakember bevonásával	szenvedélybetegségek kialakulásának megelőzése	
Fogalmak	szenvedélybetegségek, kábítószer, alkoholizmus	

Földrajz 9-10. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1.Tájékozódás a kozmikus térben és az időben	6 óra
2. A kőzetburok	11 óra
3. A légkör	9 óra
4. A vízburok	7 óra
5. A geoszférák kölcsönhatásai és összefüggései	15 óra
6. Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században	7 óra
7. A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig	17 óra
8. Magyarország és Kárpát-medence a 21. században	9 óra
9. A pénz és a tőke mozgásai a világgazdaságban	7 óra
10. Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái	14 óra
Kötelező összesen:	**102 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
9. évf.	2	72	72	0	0	0
10. évf.	1	36	30	6	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	9. évfolyam kötött	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	10. évfolyam kötött	**10. évfolyam összes**
26. Tájékozódás a kozmikus térben és az időben	**6**	0	0	0	0	**6**	0	0	0	0	**0**
27. A kőzetburok	**11**	0	0	0	0	**11**	0	0	0	0	**0**
28. A légkör	**9**	0	0	0	0	**9**	0	0	0	0	**0**
29. A vízburok	**7**	0	0	0	0	**7**	0	0	0	0	**0**
30. A geoszférák kölcsönhatásai és összefüggései	**15**	0	0	0	0	**15**	0	0	0	0	**0**
31. Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században	**7**	0	0	0	0	**7**	0	0	0	0	**0**

32. A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig	**17**	0	0	0	0	**17**	0	0	0	0	**0**
33. Magyarország és Kárpát-medence a 21. században	**0**	0	0	0	0	**0**	9	2	0	0	**11**
34. A pénz és a tőke mozgásai a világgazdaságban	**0**	0	0	0	0	**0**	7	2	0	0	**9**
35. Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái	**0**	0	0	0	0	**0**	14	2	0	0	**16**
Összesen	***72***	0	0	0	0	**72**	30	6	0	0	**36**

9. évfolyam

Kötelező alap óraszám (72 óra)

Tematikai egység	**Tájékozódás a kozmikus térben és az időben**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A különböző léptékű és típusú térképek és műholdfelvételek összehasonlításával, valamint a segítségükkel történő környezeti változások megfigyelésével és elemzésével az analizáló és szintetizáló, valamint a problémaközpontú gondolkodás fejlesztése – A témakörhöz kapcsolódó online, szabad felhasználású szoftverek órai, frontális vagy csoportmunka keretek között és önálló munkában történő alkalmazásával a digitális kompetencia és a szociális készségek fejlesztése – A földrajzi térben való tájékozódás fejlesztése a különböző léptékű és típusú térképek és műholdfelvételek alkalmazásával – A műholdfelvételek, a GPS online alkalmazása kapcsán a digitális kompetencia fejlesztése – A csillagászati és időszámítási feladatok elvégzésével a matematikai és logikai gondolkodás fejlesztése – A Világegyetem és a Naprendszer jellemzőinek ismeretével és összehasonlításával a rendszerben és összefüggésekben való gondolkodás fejlesztése – A naptevékenység és a Föld mozgásainak részletes ismerete révén az analizáló és szintetizáló gondolkodás fejlesztése – A csillagászattal kapcsolatos újdonságok (cikkek, hírek) önálló feldolgozása kapcsán az értékelő gondolkodás és a felelős véleményalkotás fejlesztése – A Föld helye a Naprendszerben, a Föld mozgásai és ennek földrajzi következményei – A Naprendszer bolygótípusainak általános jellemzése, összehasonlítása a Föld egyedi jellemvonásainak kiemelésével – A naptevékenység földi hatásai, a napenergia hasznosítási lehetőségei – Mesterséges égitestek (műholdak) szerepe a mindennapi életben – Időbeli léptékek a földrajzban: földtörténeti idő, az évi és napi időszámítás	
Fogalmak	Naprendszer, Világegyetem, Tejútrendszer, csillag, Föld-típusú bolygó (kőzetbolygó), Jupiter-típusú bolygó (gázbolygó), holdfázisok, nap- és	

	holdfogyatkozás, naptevékenység, napenergia, helymeghatározás, helyi idő, zónaidő, időzóna

Tematikai egység	**A kőzetburok**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A földtani folyamatok, kockázatok és veszélyek ismeretével a problémamegoldó, analizáló és szintetizáló gondolkodás fejlesztése – A földtani folyamatok mindennapi vonatkozásainak és alkalmazási módjainak ismeretével a földrajzi térszemlélet, a rendszerben való gondolkodás és a környezettudatos, fenntarthatóságra törekvő magatartás fejlesztése – A lemeztektonika folyamatát bemutató ábrák, modellek és animációk elemzésével az ábraelemző képesség, a logikus gondolkodás fejlesztése – A földrengések folyamatát (okai, következményei, kármegelőzési lehetőségek) bemutató forrásszövegek feldolgozásával a szövegértési és -elemző képesség, valamint a mérlegelő gondolkodás és véleményalkotás fejlesztése – A Föld felépítésének törvényszerűségei – Lemeztektonika és az azt kísérő folyamatok (földrengések, vulkanizmus, hegységképződés), összefüggéseik – A földtani folyamatok mindennapi vonatkozásai és alkalmazkodási stratégiák (geotermikus energia hasznosítása, földtani kockázatok és veszélyek) – Alapvető ásványok és kőzetek felismerése, egyszerű vizsgálata és gazdasági hasznosításaik, a bányászott nyersanyagok 21. századi hasznosítási trendjei	
Fogalmak	geoszféra, geotermikus energia, kőzetlemez, lemeztektonika, hegységképződés, földrengés, vulkanizmus, magma, láva, vulkáni utóműködés, földkéreg, földköpeny, földmag, kőzetburok, mélytengeri árok, óceánközépi hátság, gyűrődés, vetődés, hegységrendszer, cunami, ásvány, magmás, üledékes, átalakult kőzet, ásványi nyersanyag, érc, homok, lösz, mészkő, bazalt, gránit, homokkő, kvarc, kalcit, kősó, lignit, kőszén, kőolaj, földgáz, bauxit	
Topográfia	Afrikai-lemez, Antarktiszi-lemez, Ausztrál–Indiai-lemez, Csendes-óceáni-lemez, Dél-amerikai-lemez, Észak-amerikai-lemez, Eurázsiai-lemez, Fülöp-lemez (Filippínó-lemez), Nasca-lemez (Nazca-lemez); Japán-árok, Mariana-árok; Eurázsiai-hegységrendszer, Kaledóniai-hegységrendszer, Pacifikus-hegységrendszer, Variszkuszi-hegységrendszer; Etna, Mount St. Helens, Popocatépetl, Vezúv	

Tematikai egység	**A légkör**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– Az időjárás és az éghajlat közti különbségek és jellemzőik ismeretével a logikai és a rendszerben való gondolkodás fejlesztése – Az időjárás témaköréhez kapcsolódó műholdfelvételek online alkalmazása kapcsán a digitális kompetencia fejlesztése – A légkör témakörével kapcsolatos egyszerű kísérletek elvégzésének, adott szempontok szerinti megfigyelésének és értelmezésének fejlesztése	

	– Az éghajlatváltozás globális és lokális okainak, következményeinek, mérséklési és alkalmazási stratégiáinak ismeretével a rendszerben való gondolkodás, az egyéni és közösségi felelősségvállalás, a környezettudatos és fenntartható szemléletű magatartás, valamint a felelős döntéshozatal fejlesztése – Az éghajlatváltozással (okai, következményei, mérséklési stratégiák) kapcsolatos, hagyományos és online forrásszövegek elemzése és szóbeli értékelése kapcsán a szövegértési, kommunikációs és digitális kompetencia fejlesztése – A légkör szerkezete, fizikai és kémiai jellemzői – A levegő felmelegedése és az azt befolyásoló tényezők – Légköri folyamatok és jelenségek (felhő- és csapadékképződés, légköri képződmények: ciklon, anticiklon, trópusi ciklonok, időjárási frontok) – A légköri folyamatok mint megújuló energiaforrások – Időjárási szélsőségek felismerése (pl.: tornádó, jégeső, aszály) – Időjárási jelenségek értelmezése (pl.: időjárás-jelentések) – Földi légkörzés, monszunszelek – A légkör globális változásai és problémái (ózonréteg elvékonyodása, savas esők, éghajlatváltozás, szmog): okok és következmények – Az éghajlatváltozás következményei Magyarországon, mérséklési és alkalmazkodási stratégiák
Fogalmak	troposzféra, sztratoszféra, üvegházhatás, üvegházgázok, izoterma, izobár, szél, ózonréteg, melegfront, hidegfront, ciklon, anticiklon, felhő- és csapadékképződés, csapadékfajták, időjárás-előrejelzés, globális felmelegedés, passzátszél, nyugati(as) szél, sarki szél, tájfun, monszunszél, savas eső, tornádó, hurrikán, aszály, napenergia, szélenergia

Tematikai egység	**A vízburok**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A vízburok témakörével kapcsolatos ismeretek mindennapi életben történő alkalmazásának erősítése, ezáltal az analizáló és szintetizáló gondolkodás, a környezettudatos és fenntartható szemléletű magatartás, valamint az egyéni és közösségi felelősség fejlesztése – A vízburok témakörével kapcsolatos egyszerű kísérletek elvégzésével, adott szempontok szerinti megfigyelésével és értelmezésével a levegőburok és a vízburok összefüggéseinek igazolása, ezáltal a rendszerben történő gondolkodás fejlesztése – A vízburok témakörével kapcsolatos hagyományos és online hírek, cikkek elemzése kapcsán a mérlegelő gondolkodás és a felelős véleményalkotás fejlesztése – A Föld vízkészlete, a felszíni és felszín alatti vizek főbb típusai és azok jellemzői – A víz mint erőforrás: a gazdasági és társadalmi folyamatokat befolyásoló szerepe (ivóvízkészlet, vízenergia, ipartelepítő tényező, mezőgazdaság, migráció) – A vízburokkal kapcsolatos környezeti veszélyek (belvíz, árvíz), a vízkészlet mennyiségi és minőségi védelme	
Fogalmak	tenger, óceán, felszín alatti víz, talajvíz, vízfogó és víztartó réteg, artézi víz, hévíz, ásványvíz, belvíz, tó, fertő, mocsár, láp, hullámzás, tengerjárás,	

	tengeráramlás, deltatorkolat, tölcsértorkolat, vízgyűjtő, vízválasztó, vízhozam, vízállás, vízjárás, árvíz, holtág, öntözővíz, ivóvíz, ipari víz, szennyvíz, vízgazdálkodás, vízenergia
Topográfia	Atlanti-óceán, Csendes-óceán, Indiai-óceán, Jeges-tenger Adriai-tenger, Balti-tenger, Északi-tenger, Fekete-tenger, Földközi-tenger, Japán-tenger, Karib (Antilla)-tenger, Kaszpi-tenger, La Manche, Mexikói-öböl, Perzsa (Arab)-öböl, Vörös-tenger Aral-tó, Bajkál-tó, Balaton, Boden-tó, Csád-tó, Fertő, Garda-tó, Genfi-tó, Gyilkos-tó, Hévízi-tó, Holt-tenger, Ladoga-tó, Nagy-tavak, Szelidi-tó, Szent Anna-tó, Tanganyika-tó, Tisza-tó, Velencei-tó, Viktória-tó Boszporusz, Duna–Majna–Rajna vízi út, Niagara-vízesés, Panama-csatorna, Szuezi-csatorna Amazonas, Colorado, Duna, Elba, Jangce, Kongó, Mississippi, Ob, Pó, Rajna, Sárga-folyó, Temze, Volga Észak-atlanti áramlás, Golf-áramlás, Labrador-áramlás, Humboldt-áramlás

Tematikai egység	**A geoszférák kölcsönhatásai és összefüggései**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A geoszférák egymással kölcsönösen összefüggő folyamatainak komplex elemzésével a rendszerben történő gondolkodás, az analizáló, szintetizáló és logikai gondolkodás fejlesztése – A geoszférák közötti kölcsönhatások kiemelésével a geoszférák fejlődésének időbeli szakaszaihoz kötődő, meghatározó jelentőségű földtörténeti események bemutatása – A természeti és társadalmi tényezők kölcsönhatásának ismerete által a környezettudatos és fenntartható szemléletű magatartás fejlesztése – Az egyes geoszférák folyamataihoz, jelenségeihez kapcsolódó veszélyek, veszélyhelyzetek reális értékelésének kialakítása – Egyszerű talajtani kísérletek elvégzésével, értelmezésével és a geoszférák rendszerébe történő illesztésével a logikus és rendszerben történő gondolkodás fejlesztése – A talajképződés az éghajlati, hidrológiai, földtani és domborzati tényezők kölcsönhatásának tükrében – A talajok gazdasági jelentősége, talajpusztulás és talajvédelem – A külső erők felszínformálása (víz, szél, jég) – Az ember felszínformáló tevékenysége – Egyes kőzettípusokhoz kapcsolódó felszínformáló folyamatok – Karsztosodás, a karsztterületek környezeti és turisztikai jelentősége – A földrajzi övezetesség: a tipikus éghajlati övek elhelyezkedése, jellemző tulajdonságai, függőleges övezetességű területek – A természeti és társadalmi környezet jellemző kölcsönhatásai az egyes földrajzi övezetekben	
Fogalmak	földtörténeti idő, kormeghatározás, jégkorszak, külső erők, belső erők, aprózódás, mállás, zonális talaj, azonális talaj, humusz, talajszennyezés, talajerózió, magas part, lapos part, turzás, lagúna, meder, hordalékszállítás, sodorvonal, szurdok, sziget, zátony, árvízvédelem, villámáradás, karsztjelenség, karsztformák, gleccser, jégtakaró, moréna, fjord, erdőhatár, hóhatár, szoláris és valódi éghajlati övezetesség, függőleges övezetesség	

Tematikai egység	Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században	Órakeret 7 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– Aktuális demográfiai adatok elemzésével és összehasonlításával a matematikai és logikai, valamint az összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése – Aktuális hírekre, információkra történő reflektálással a felelős véleményalkotás és a vitakultúra fejlesztése – A demográfiai szakaszok (átmenetek) jellemzői, a népességszám és a korösszetétel társadalmi-gazdasági következményeinek elemzésével a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése – A 21. század jellemző népességföldrajzi folyamatainak – pl. elvándorlás, városba áramlás, migráció – térbeli vonatkozásai, ezek okainak és összefüggéseinek feltárása – A világ nyelvi, vallási és kulturális sokszínűsége – a kulturális identitás és a kulturális globalizáció földrajzi összefüggései – A településtípusok szerepének, jellemzőinek átalakulása – tanya (farm), falu, város kapcsolatrendszerének bemutatása – A 21. századi nagyvárosi élet ellentmondásai – A Föld népességszámának növekedéséből, a területi különbségekből adódó globális problémák bemutatása, a kedvezőtlen következmények mérséklési lehetőségeinek feltárása – A nagyvárosok növekedésének környezeti következményei, a környezetkárosítás mérséklésének lehetőségei, a problémák feltárásával a felelős környezeti szemlélet erősítése – Nyitottság az egyes térségek demográfiai eredetű problémáinak megismerése iránt, felelős és tényeken alapuló véleményalkotás	
Fogalmak	a népesedési átmenet szakaszai, természetes szaporodás, népességrobbanás, népsűrűség, korfa, korszerkezet, világvallás, világnyelv, tanya, farm, falu, város, agglomeráció, világváros (globális város), urbanizáció (városodás, városiasodás), technopolisz, városszerkezet	
Topográfia	BosWash megalopolisz, Jeruzsálem, Mekka, Vatikán	

Tematikai egység	A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig	Órakeret 17 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A társadalmi-gazdasági fejlettség összehasonlításával, a fejlettség területi különbségeinek elemzésével földrajzi problémák iránti érzékenység kialakítása, az azokra történő reflektálás képességének fejlesztése – A Föld különböző térségeiben kialakult eltérő társadalmi-gazdasági fejlettség okainak elemzése alapján az értékelő gondolkodás fejlesztése – A gazdaság szerveződését befolyásoló telepítő tényezők változó szerepének, a gazdaság gyors térbeli átalakulásának bemutatásával a komplex gondolkodás képességének fejlesztése – A gazdasági szektorok világgazdaságban betöltött szerepének bemutatásával a komplexitásban történő gondolkodás képességének fejlesztése – A piacgazdaság kialakulásának és működésének bemutatásával a mindennapi életben hasznosítható gazdasági, pénzügyi és vállalkozói ismeretek és képességek kialakítása és fejlesztése	

	– A gazdasági integrációk és a regionális együttműködések kialakulásában szerepet játszó tényezők elemzésével az összefüggésekben gondolkodás képességének fejlesztése – A nemzetközi szintű munkamegosztást kialakító okok és következmények értelmezésével a komplexitásban történő gondolkodás képességének fejlesztése – A globális világ kialakulásának és működésének feltételei, jellemző vonásai – A globalizáció társadalmi-gazdasági és környezeti következményeinek, mindennapi életünkre gyakorolt hatásainak rendszerezésével a véleményformálás és az értékelő gondolkodás képességének kialakítása és fejlesztése – A világpolitika és a világgazdaság működését befolyásoló nemzetközi szervezetek, együttműködések legfontosabb jellemzői – A centrum- és perifériatérségek kapcsolatrendszerének bemutatásával a komplexitásban történő gondolkodás képességének fejlesztése – Az amerikai, az európai és az ázsiai erőtér gazdaságilag meghatározó jelentőségű országainak, országcsoportjainak szerepe a globális világban – A világgazdaság újonnan iparosodó térségeinek bemutatása, a fejlődés tényezőinek elemzése – Egyedi fejlődési utak a sajátos szerepkörrel rendelkező országok példáján – A perifériatérség társadalmi-gazdasági fejlődésének jellemző vonásai, a felzárkózás nehézségei – Más társadalmak kultúrájának megismerése iránti érdeklődés felkeltése, a különböző kultúrák iránti tolerancia fejlesztése
Fogalmak	GDP, GNI, gazdasági szektorok, telepítő tényező, piac, piacgazdaság, munkamegosztás, transznacionális vállalat, beruházás, innováció, működőtőke, centrum, félperiféria, periféria, újonnan iparosodott országok, BRICS országok, ipari park, robotizáció
Topográfiai ismeretek	Európa Országok: Ausztria, Belgium, Bulgária, Csehország, Dánia, Egyesült Királyság (Nagy-Britannia), Észtország, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Horvátország, Írország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Málta, Németország, Norvégia, Olaszország, Oroszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svédország, Svájc, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Ukrajna Városok: Bécs, Berlin, Bern, Birmingham, Brüsszel, Bukarest, Dublin, Frankfurt, Genf, Hága, Helsinki, Kijev, Koppenhága, Lisszabon, Ljubljana, London, Luxembourg, Madrid, Manchester, Marseille, Milánó, Moszkva, München, Oslo, Párizs, Prága, Riga, Róma, Rotterdam, Stockholm, Strasbourg, Stuttgart, Szentpétervár, Szófia, Tallinn, Torino, Trieszt, Varsó, Velence, Vilnius, Volgográd, Zágráb, Zürich Közép-angliai iparvidék, olasz ipari háromszög, Randstad, Ruhr-vidék Afrika Országok: Dél-afrikai Köztársaság, Egyiptom, Kenya, Marokkó, Nigéria, Algéria, Tunézia Városok: Alexandria, Fokváros, Johannesburg, Kairó Amerika Országok: Argentína, Amerikai Egyesült Államok, Brazília, Kanada, Mexikó, Venezuela, Panama, Chile, Kolumbia

	Városok: Brazíliaváros, Buenos Aires, Chicago, Houston, Los Angeles, Mexikóváros, Montréal, New Orleans, New York, Ottawa, Rio de Janeiro, San Francisco, Washington DC, Atlanta, Dallas, Seattle, Santiago, Bogotá Ausztrália és Óceánia Országok: Ausztrália, Új-Zéland Városok: Canberra, Melbourne, Sydney, Wellington

10. évfolyam

Kötelező alap óraszám (30 óra)

Tematikai egység	**Magyarország és Kárpát-medence a 21. században**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– Adatok elemzésével és összehasonlításával értékeli Magyarország társadalmi-gazdasági szerepét annak szűkebb és tágabb nemzetközi környezetében, a Kárpát-medencében és az Európai Unióban – Magyarország természeti-társadalmi értékeinek bemutatásával és rendszerezésével a nemzeti identitás erősítése – Aktuális társadalmi és gazdasági folyamatok bemutatásával és rendszerezésével a véleményformálás és az értékelő gondolkodás fejlesztése – A régiók jellemzőinek összehasonlításával a tanulók aktív közreműködésén, munkáltatásán alapuló tudásépítés fejlesztése (Budapest és az agglomeráció, Észak- és Dél-Alföld régió, Középhegységi régiók, Nyugat- és Dél-Dunántúl régió)	
Fogalmak	régió, idegenforgalmi régió, ipari park, logisztikai központ, agglomerálódó térség, területi fejlettségi különbség, eurorégió	
Topográfiai ismeretek	Régiók, megyék Főbb települések: Ajka, Baja, Balassagyarmat, Balatonfüred, Békéscsaba, Budapest, Bük, Debrecen, Dunaújváros, Eger, Esztergom, Gyöngyös, Győr, Gyula, Hajdúszoboszló, Harkány, Hegyeshalom, Hévíz, Hódmezővásárhely, Hollókő, Jászberény, Kalocsa, Kaposvár, Kazincbarcika, Kecskemét, Keszthely, Komárom, Kőszeg, Makó, Miskolc, Mohács, Nagykanizsa, Nyíregyháza, Orosháza, Ózd, Paks, Pannonhalma, Pécs, Salgótarján, Sárospatak, Siófok, Sopron, Százhalombatta, Szeged, Székesfehérvár, Szekszárd, Szentendre, Szentgotthárd, Szolnok, Szombathely, Tata, Tatabánya, Tihany, Tiszaújváros, Vác, Várpalota, Veszprém, Visegrád, Visonta, Záhony, Zalaegerszeg, Zalakaros	

Tematikai egység	**A pénz és a tőke mozgásai a világgazdaságban**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– Aktuális gazdasági, pénzügyi adatsorok elemzésével, értelmezésével és összehasonlításával a matematikai és logikai, valamint az összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése – Aktuális pénzügyi hírekre, információkra történő reflektálással a felelős véleményalkotás és a vitakultúra fejlesztése – A mindennapi élethelyzetekből adódó pénzügyi döntéshelyzetek megismertetésével és értelmezésével a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése	

	– Az aktuális pénzügyi helyzetben elérhető befektetési lehetőségek összevetése az előnyök és a lehetséges veszélyek (befektetési háromszög) bemutatásával a felelős pénzügyi gondolkodás fejlesztése érdekében – A személyes pénzügyi döntésekkel kapcsolatos témák feldolgozása során a megalapozott véleményalkotás az aktív pénzügyi gondolkodás, illetve a vitakészség fejlesztése érdekében – A pénz és a pénzügyi szolgáltatások szerepének bemutatása szituációs játékok, helyzetgyakorlatok, esetelemzések segítségével, a tényeken alapuló véleményformálás képességének fejlesztése – A működőtőke és a pénztőke mozgásának, világgazdasági szerepének összehasonlítása – Konkrét, az életkori sajátosságnak megfelelő tevékenységekhez költségvetés készítése, a kiadások mérlegelése – A hitelfelvétel és a fejlesztés, illetve az eladósodási kockázat összefüggéseinek bemutatása, a mindennapok példái alapján, az egyén és a nemzetgazdaságok szintjén – A globalizáció és a globális pénzügyi krízisek kialakulásának összefüggései
Fogalmak	működőtőke, pénztőke, befektetés, vállalkozás, részvény, kötvény, fix és változó kamatozású hitel, kamat, hozam, kockázat, lekötöttség (likviditás), adósságcsapda, infláció, költségvetés, BUX-index, Dow Jones-index, THM, EBKM, IMF, Világbank, állami és EU-támogatás, támogatott hitel, önerő

Tematikai egység	**Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A földrajzi eredetű helyi, regionális és globális természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti veszélyhelyzetek kialakulásának magyarázata és megértése alapján az összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése – A geoszférákat ért környezetkárosító hatások rendszerezése és a folyamatok kölcsönhatásainak bemutatása alapján a környezettudatos és fenntartható szemléletű magatartás fejlesztése – A természetkárosítás és a természeti, illetve környezeti katasztrófák társadalmi következményeinek bemutatásával a veszélyek és kockázatok reális értékelési képességének kialakítása és fejlesztése – A környezetkárosodás életkörülményekre, életminőségre gyakorolt hatásának és a lokális szennyeződés globális következményeinek komplex értelmezése, a hatásaikra való felkészülés és védekezés képességének kialakítása és fejlesztése – A globális problémákhoz vezető, Földünkön egy időben jelen lévő, különböző természeti és társadalmi-gazdasági eredetű folyamatok értelmezése, összefüggései, mérséklésük lehetséges módjai és azok nehézségei – Az energiahatékony, az energia- és nyersanyag-takarékos, illetve „zöld” gazdálkodás és életvitel szemléletének megismerésével a környezettudatos állampolgári magatartás megalapozása – A fogyasztói társadalom és a tudatos fogyasztói közösség jellemzőinek bemutatásával a tudatos fogyasztóvá válás fejlesztése – A hagyományos és elektronikus vásárlás fogyasztóvédelmi szempontú összevetése	

	– A környezet védelmében, illetve humanitárius céllal tevékenykedő hazai és nemzetközi szervezetek, a nemzetközi összefogás szükségessége – A fenntartható gazdaság, a fenntartható gazdálkodás jellemzőinek bemutatásával a fenntartható szemléletű magatartás fejlesztése – Az egyén társadalmi szerepvállalásának lehetőségei, a tevékeny közreműködés példái a környezet védelme érdekében
Fogalmak	globális probléma, környezeti katasztrófa, természeti katasztrófa, fenntarthatóság, ökológiai lábnyom, túlfogyasztás, tudatos fogyasztói magatartás, fogyasztóvédelem, energiatudatosság, vízlábnyom, ENSZ, UNESCO, WHO, elsivatagosodás, ózonritkulás, savas csapadék, globális klímaváltozás, népességrobbanás

Szabadon felhasználható (6 óra)

Tematikai egység	**Magyarország és Kárpát-medence a 21. században**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A lakóhely munkaerőtérképének elkészítése, következtetések levonása, a jól alkalmazható munkaerővel szembeni elvárások összegyűjtése – A rendszerváltozás (1989) gazdasági következményeinek megvitatása – Környezettudatos energiastratégia kidolgozása szakértői csoportok kialakításával – Országos, regionális és helyi fejlesztési tervek fontosabb céljainak bemutatása önálló információgyűjtés alapján – A régiók jellemzőinek összehasonlítása, a területi fejlettségi különbségek okainak és következményeinek, illetve a felzárkózás lehetőségeinek bemutatása kooperatív módszerek alkalmazásával – A lakóhelyen és környékén néhány uniós támogatással készülő beruházás bemutatása többféle forrás felhasználásával	
Fogalmak		

Tematikai egység	**A pénz és a tőke mozgásai a világgazdaságban**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– Aktuális banki adatok, tájékoztatók segítségével pénzügyi döntéshelyzetek szimulálása (pl. folyószámlanyitás, személyi kölcsön vagy lakáshitel felvétele, lakáscélú megtakarítás vállalása) – A gazdasági tér folyamatait alakító szereplők bemutatása mozaikmódszerrel – Hogyan jut el egy globális termék (pl. személyautó) a fogyasztóhoz? A folyamat bemutatása szimulációs gyakorlat keretében – Egy képzeletbeli vállalkozás üzleti tervének elkészítése és bemutatása csoportmunkában – A működőtőke-befektetés térbeli jellemzőinek bemutatása, a hazánkba érkező tőke területi, gazdasági és szektoronkénti megoszlásának jellemzése, következtetések levonása	
Fogalmak		

Tematikai egység	Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– Mit tehet egy középiskolás a fenntarthatóság érdekében? – ötletbörze, a javaslatok rendszerezése, megvitatása – Saját és családi tapasztalatok alapján érvelés a hagyományos és az elektronikus vásárlás mellett, fogyasztóvédelmi szempontok figyelembevételével – A környezetvédelemmel foglalkozó hazai és nemzetközi szervezetek névjegykártyájának elkészítése, fő tevékenységük összegyűjtése – Az ökológiai lábnyom kiszámítása pármunkában, internetes kalkulátorokkal – Az édesvíz szerepének, gazdasági jelentőségének bemutatása kooperatív módszerekkel (a víz szerepe az ember életében, a víz felhasználásának időbeli és térbeli változása, vízhiány mint konfliktusforrás) – Vita a fenntartható gazdaságról	
Fogalmak		

Német nyelv – második idegen nyelv 9-10. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	40 óra
2. Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	20 óra
3. Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums	30 óra
4. Reisen und Urlaub, Tourismus	10 óra
5. Öffentliches Leben	10 óra
6. Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	30 óra
7. Interkulturelle und landeskundliche Themen	20 óra
8. Fächerübergreifende Themen und Situationen	15 óra
9. Aktuelle Themen	9 óra
10. Unterhaltung	10 óra
11. Wissenserwerb, Wissensvermittlung	10 óra
Kötelező összesen:	**204 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	3	108	102	6	0
10. évf.	3	108	102	6	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
46. Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	40	20	1	0	**21**	20	1	0	**21**
47. Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	20	10	1	0	**11**	10	1	0	**11**
48. Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums	30	15	0	0	**15**	15	0	0	**15**
49. Reisen und Urlaub, Tourismus	10	5	1	0	**6**	5	1	0	**6**

50. Öffentliches Leben	10	5	1	0	**6**	5	1	0	**6**
51. Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	30	15	0	0	**15**	15	0	0	**15**
52. Interkulturelle und landeskundliche Themen	20	10	0	0	**10**	10	0	0	**10**
53. Fächerübergreifende Themen und Situationen	15	8	0	0	**8**	7	1	0	**8**
54. Aktuelle Themen	9	4	1	0	**5**	5	1	0	**6**
10. Unterhaltung	10	5	1	0	**6**	5	0	0	**5**
11. Wissenserwerb, Wissensvermittlung	10	5	0	0	**5**	5	0	0	**5**
Összesen	204	102	6	0	**108**	102	6	0	**108**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (102 óra)

Tematikai egység	**Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Bekannte, Familienmitglieder, Freunde – unmittelbare Umgebung, Zuhause – Teile des Hauses/der Wohnung, Einrichtung, Kleider	– Személyes környezethez tartozó egyszerű információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata – Alapvető érzések begyakorolt állandósult nyelvi fordulatok segítségével történő átadása	
Fogalmak	– Hallo! Guten Tag! Guten Morgen! Guten Abend! Tschüss! Auf Wiedersehen!) Danke schön. Danke. Vielen Dank. Ich danke dir. Bitte. Entschuldigung, Ich bin Peter. Ich heiße Peter. Mein Name ist Peter. – Wie alt bist du? Ich bin 14. Wo wohnst du? Ich wohne in … Woher kommst du? Ich komme aus ... Wie ist dein Zimmer? Wohin gehst du in den Ferien?) – Wie geht’s dir? Danke gut. Nicht so gut. Danke, es geht mir super.	

Tematikai egység	**Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - Tiere, Pflanzen – - Natur – - Haustiere halten – - Dienstleistungen	– Közvetlen környezethez tartozó egyszerű információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata	
Fogalmak	Wildtiere, Haustiere, Recycling, sammeln, Baum, Blume, Natur, Tierfutter, die Hauskatze, der Hund,	

Tematikai egység	**Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums**	**Órakeret 15 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
– Angestellte in der Schule, Mitschüler – Schule – Mittel des Lernens in und außerhalb der Schule	– Részvétel tanórai nyelvi fejlesztő tevékenységekben – Tanult elemek felhasználása a nyelvi célok elérésére – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során
Fogalmak	Schule, Unterricht, Klasse, Mitschüler, lernen, lesen , schreiben, Hausaufgabe machen, Pausenbrot, Grundschule, Gymnasium, Fachschule,

Tematikai egység	Reisen und Urlaub, Tourismus	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - Touristen – - Reiseziele, Sehenswürdigkeiten – - Hotels	– Az utazás és turizmus tématartományhoz tartozó egyszerű információk átadása – Interakció az utazás és turizmus tématartományban	
Fogalmak	Tourist, Reise, Sehenswürdigkeit, Reisevorbereitungen, Reiseziele,	

Tematikai egység	Öffentliches Leben	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Angestellte in sozialen Institutionen und im Dienstleistungssektor – kulturelle und öffentliche Institutionen, Restaurants, Hotels, berühmte Orte und Sehenswürdigkeiten im In- und Ausland, Leben in der Stadt und auf dem Lande – Eintrittskarten, Unterlagen, Prospekte	– A közéleti tématartományhoz tartozó egyszerű információk értelmezése	
Fogalmak	Restaurant, Kino, Theater, Farben, Ausstellung	

Tematikai egység	Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	Órakeret 15 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Sprachkönnen und Sprachkenntnisse, Sprachlernstrategien, Sprachen	– Az anyanyelv és a célnyelv közötti legalapvetőbb kiejtésbeli, helyesírási különbségek felismerése – A német nyelv betű és jelkészletének alkalmazása – A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata – Az idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmak felismerése, akár a tanórán kívül is, digitális csatornákon is – Alapszintű nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák használata	
Fogalmak	Namen der Sprachen, Lies den Text. Buchstabiere bitte deinen Namen. Die	

	Zahlen

Tematikai egység	Interkulturelle und landeskundliche Themen	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - Bräuche und Traditionen – - Leute und Kultur – - nationale Küche	– Főbb célnyelvi kulturális szokások, jellemzők ismerete, összehasonlítása alapvető hazai szokásainkkal – Célnyelvi országok főbb országismereti jellemzőinek ismerete – Hazánk főbb országismereti jellemzőinek ismerete célnyelven – A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó alapvető tanult nyelvi elemek alkalmazása	
Fogalmak	– Wie war das Hotel? Wo finde ich einen Supermarkt? Woher kommst du? Ich komme aus ...Wohin gehst du in den Ferien?	

Tematikai egység	Fächerübergreifende Themen und Situationen	Órakeret 8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő tartalmakból – Más tantárgyakból szerzett ismeretek és előzetes tudás felhasználása célnyelven	– Alapvető szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő tartalmakból	
Fogalmak	Namen der Fächer, in Mathematik/Geographie/Musik usw.	

Tematikai egység	Aktuelle Themen	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– aktuelle Nachrichten – aktuelle Erreignisse	– Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven a megismert témák alapján	
Fogalmak	Nachrichten, Zeitung, Illustrierte, Programme (Theater, Kino, Tv)	

Tematikai egység	Unterhaltung	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - nyelvi szintnek megfelelő német nyelvű akár irodalmi szövegek, filmek felhasználása	– Szórakoztató tartalmak megismerése. Részvétel játékos nyelvi tevékenységekben, drámajátékokban. Célnyelvi társasjátékok készítése és használata.	
Fogalmak	– Filme, Spiel, Gedicht, Buch, Magst du singen? Ja. Ist das Buch gut? Ja,	

	sehr gut.) – Das ist gut. Das ist toll. Das ist super. Das ist nicht gut. Das finde ich toll.

Tematikai egység	**Wissenserwerb, Wissensvermittlung**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– kiselőadás készítése, internetes kutatómunka saját, választott témából célnyelven – - jegyzet készítése írott szöveg alapján	– Egyszerű, releváns információ megosztása az ismert nyelvi eszközökkel német nyelven – A tanult témákhoz kapcsolódó német nyelvű, egyszerű információ megszerzése	
Fogalmak	Ja. Nein. Nicht. Das ist ein… /Das ist kein…Notizen, Vorlesung, Projektarbeit	

Szabadon felhasználható (6 óra)

Tematikai egység	**Verwandschaftsbeziehungen, Lebensstil**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - szituációs játékok: üdvözlés – bemutatkozás – elköszönés – családfa készítése képekkel és annak szóbeli bemutatása – internetes kutatás: Mein Vorbild	– Személyes környezethez tartozó egyszerű információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel	
Fogalmak	Ich singe/ Er/sie tanzt gern. Er/sie spielt Klavier. Er/sie singt	

Tematikai egység	**Umgebung und Umwelt**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - prezentáció készítése képekkel és annak szóbeli bemutatása: lakóhelyem, környezetem	– Közvetlen környezethez tartozó egyszerű információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata	
Fogalmak	– Hast du ein Haustier?	

Tematikai egység	**Reisen und Urlaub, Tourismus**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - Lakóhelyem nevezetességei – - Németország látnivalói, nevezetességei – - projektmunka csoportosan: – - egy osztálykirándulás megtervezése – - fontos turisztikai hazai és német események	– Az utazás és turizmus tématartományhoz tartozó egyszerű információk átadása – Interakció az utazás és turizmus tématartományban	

Fogalmak	Wo steht…? Wo liegt…? Wo finde ich….? Wann beginnt…?

Tematikai egység	**Öffentliches Leben**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - gyorsétteremben – - utazási irodában	– A közéleti tématartományhoz tartozó egyszerű információk értelmezése	
Fogalmak	diese Woche, nächste Woche, ein Stück, nehmen, möchte, bekommen, bezahlen,	

Tematikai egység	**Aktuelle Themen**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - aktuális hírek feldolgozása vizuális eszközökkel – - képleírások megfogalmazása – - interjú készítése	– Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven a megismert témák alapján	
Fogalmak	manchmal, oft, immer, nie, einmal, zweimal, jeden Tag, Ich sehe auf dem Bild…. Inhalt, Interview,	

Tematikai egység	**Unterhaltung**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - dalszövegek feldolgozása, nyelvi érdekességek felfedezése – - játékos nyelvtanulás – - kedvenc kulturális élmény feldolgozása	– Szórakoztató tartalmak megismerése. Részvétel játékos nyelvi tevékenységekben, drámajátékokban. Célnyelvi társasjátékok készítése és használata.	
Fogalmak	Ausstellung, Ist das Buch gut? Ja, sehr gut. Ich finde es….	

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (102 óra)

Tematikai egység	**Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Feste, Familienfeiern – Hobbys, Mahlzeiten, Kleidungsstücke – Weihnachten, Ostern, Geburtstag	– Személyes környezethez tartozó egyszerű információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata – Alapvető érzések begyakorolt állandósult nyelvi fordulatok segítségével történő átadása	
Fogalmak	– Frohe Weihnachten. Frohe Ostern. Frohes neues Jahr. Hauptmalzeiten, Klamotten,	

Tematikai egység	**Umgebung und Umwelt**	**Órakeret**

		10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Naturkatastrophen – Umweltschutz, Tierschutz, Haustiere halten – Naturphänomene, Wetter	– Közvetlen környezethez tartozó egyszerű információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata	
Fogalmak	Wildtiere, Haustiere, Recycling, sammeln, Baum, Blume, Natur, Tierfutter, die Hauskatze, der Hund	

Tematikai egység	**Klassenraum**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Schulunterricht, Nachmittagsprogramme, Feste in der Schule, Schultraditionen, Ereignisse, Programme und Möglichkeiten des Sprachenlernens/der Sprachverwendung außerhalb der Schule – Lernen, Verwendung von Fremdsprachen außerhalb der Schule, Gemeinschaftsprogramme, Traditionspflege – Schulfächer, Wissen, Ziele mit dem Sprachenlernen, Sprachkönnen und Sprachkenntnisse	– Részvétel tanórai nyelvi fejlesztő tevékenységekben – Tanult elemek felhasználása a nyelvi célok elérésére – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során	
Fogalmak	Schule, Unterricht, Klasse, Mitschüler, lernen, lesen , schreiben, Hausaufgabe machen, Pausenbrot, Grundschule, Gymnasium, Fachschule,	

Tematikai egység	**Reisen und Urlaub, Tourismus**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Denkmäler, Reisedokumente, Verkehrsmittel – Feste und Feiertage in Ungarn und im Ausland	– Az utazás és turizmus tématartományhoz tartozó egyszerű információk átadása – Interakció az utazás és turizmus tématartományban	
Fogalmak	Tourist, Reise, Sehenswürdigkeit, Reisevorbereitungen, Reiseziele, Ich möchte wissen… Ich möchte mich danach erkundigen….	

Tematikai egység	**Öffentliches Leben**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Eintrittskarten, Unterlagen, Prospekte	– A közéleti tématartományhoz tartozó egyszerű információk értelmezése	

– kulturelle Ereignisse, Unterhaltungsmöglichkeiten – Wegbeschreibung, Auskunft geben	
Fogalmak	Restaurant, Kino, Theater, Farben, Ausstellung, unterhaltung, Auskunft bitten, Öffnungszeiten,

Tematikai egység	**Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Sprachkönnen und Sprachkenntnisse, Sprachlernstrategien, Sprachen	– Az anyanyelv és a célnyelv közötti legalapvetőbb kiejtésbeli, helyesírási különbségek felismerése – A német nyelv betű és jelkészletének alkalmazása – A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata – Az idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmak felismerése, akár a tanórán kívül is, digitális csatornákon is – Alapszintű nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák használata	
Fogalmak	Namen der Sprachen, Lies den Text. Die Sprache in der Musik, Popmusik,	

Tematikai egység	**Interkulturelle und landeskundliche Themen**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - Bräuche und Traditionen – - Leute und Kultur – - nationale Küche – - Deutschland – - Österreich – - Schweiz	– Főbb célnyelvi kulturális szokások, jellemzők ismerete, összehasonlítása alapvető hazai szokásainkkal – Célnyelvi országok főbb országismereti jellemzőinek ismerete – Hazánk főbb országismereti jellemzőinek ismerete célnyelven – A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó alapvető tanult nyelvi elemek alkalmazása	
Fogalmak	– Wie war das Hotel? Wo finde ich einen Supermarkt? Woher kommst du? Ich komme aus ...Wohin gehst du in den Ferien? – Bundesländer, Landschaften, Flüsse	

Tematikai egység	**Fächerübergreifende Themen und Situationen**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– tantárgyak jellemzői – érvelés, kedvenc tantárgy jellemzői	– Alapvető szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő tartalmakból	
Fogalmak	Namen der Fächer, in Mathematik/Geographie/Musik usw., Ich meine …. Ich denke…. Meiner Meinung nach … aus dem Deutschen ins Ungarische übersetzen,	

Tematikai egység	Aktuelle Themen	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– aktuelle Nachrichten – aktuelle Erreignisse	– Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven a megismert témák alapján	
Fogalmak	Nachrichten, Zeitung, Illustrierte, Programme (Theater, Kino, Tv)	

Tematikai egység	Unterhaltung	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - nyelvi szintnek megfelelő német nyelvű akár irodalmi szövegek, filmek felhasználása	– Szórakoztató tartalmak megismerése. Részvétel játékos nyelvi tevékenységekben, drámajátékokban. Célnyelvi társasjátékok készítése és használata.	
Fogalmak	– Das ist gut. Das ist toll. Das ist super. Das ist nicht gut. Das finde ich toll.	

Tematikai egység	Wissenserwerb, Wissensvermittlung	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– kiselőadás készítése, internetes kutatómunka saját, választott témából célnyelven – jegyzet készítése írott szöveg alapján	– Egyszerű, releváns információ megosztása az ismert nyelvi eszközökkel német nyelven – A tanult témákhoz kapcsolódó német nyelvű, egyszerű információ megszerzése	
Fogalmak	Ja. Nein. Nicht. Das ist ein… /Das ist kein…Notizen, Vorlesung, Projektarbeit	

Szabadon felhasználható (6 óra)

Tematikai egység	Verwandschaftsbeziehungen, Lebensstil	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - legjobb barát/barátnő bemutatása rajz/fénykép alapján, külső-belső tulajdonságok, szokások, közös programok bemutatása	– Személyes környezethez tartozó egyszerű információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata – Alapvető érzések begyakorolt állandósult nyelvi fordulatok segítségével történő átadása	
Fogalmak	Freund, Freundin, besser, Körperteile, Farben,	

Tematikai egység	Umgebung und Umwelt	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - Tiere im Tierpark – - Tiere im Wald	– Közvetlen környezethez tartozó egyszerű információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi	

	nyelvi funkciók használata
Fogalmak	Tierpark, Zoo, füttern, sich sorgen, Wildtiere, Tiernamen, Natur, Tierzucht,

Tematikai egység	**Reisen und Urlaub, Tourismus**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - Traumreise – - eine Klassenfahrt planen	– Az utazás és turizmus tématartományhoz tartozó egyszerű információk átadása – Interakció az utazás és turizmus tématartományban	
Fogalmak	Klassenfahrt, segeln, Küste, am Mehr, Insel, sich ausruhen, sich erholen, sich sonnen,	

Tematikai egység	**Öffentliches Leben**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Freizeitaktivitäten, Hobbys, Kunst und kulturelle Veranstaltungen	– A közéleti tématartományhoz tartozó egyszerű információk értelmezése	
Fogalmak	Medien, Programme, Stadt und Dorf, Meinung äussern, Ich bin dagegen… Ich bin dabei…. Vorteile, Nachteile,	

Tematikai egység	**Fächerübergreifende Themen und Situationen**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– - témák, személyiségek bemutatása – - szavak, kifejezések keresése a különböző tantárgyakhoz	– Alapvető szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő tartalmakból	
Fogalmak	bekannt, berühmt, Figur, Wissenschaftler, Erfinder, Erfindung,	

Tematikai egység	**Aktuelle Themen**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven	– Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven a megismert témák alapján	
Fogalmak	Wetterbericht, Politik, Religion, Sport, Wettbewerb,	

Nyelvi funkciók a német mint második idegen nyelvre a 9-10. évfolyamon

- köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (Hallo! Guten Tag! Guten Morgen! Guten Abend! Tschüss! Auf Wiedersehen!)
- köszönet kifejezése (Danke schön. Danke. Vielen Dank. Ich danke dir.)
- köszönetre történő reakció megfogalmazása (Bitte.)
- megszólítás kifejezése (Entschuldigung, …)
- bemutatkozás megfogalmazása (Ich bin Peter. Ich heiße Peter. Mein Name ist Peter.)
- információkérés, információadás (Wie alt bist du? Ich bin 14. Wo wohnst du? Ich wohne in … Woher kommst du? Ich komme aus ... Wie ist dein Zimmer? Wohin gehst du in den

Ferien?)
- hogylét iránti érdeklődés (Wie geht's dir?)
- hogylét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (Danke gut. Nicht so gut. Danke, es geht mir super.)
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (Entschuldigung.)
- bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (Kein Problem.)
- jókívánságok kifejezése (Alles Gute zum Geburtstag. Herzlichen Glückwunsch zum ...! Viel Spaß! Gute Besserung!)
- főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Frohe Weihnachten. Frohe Ostern. Frohes neues Jahr.)
- megszólítás és elköszönés kifejezése írott, személyes szövegekben, pl. baráti levélben és e-mailben (Lieber Peter! Liebe Eva! Hallo, Freunde! Liebe Grüße / Viele Grüße)
- véleménykérés és arra reagálás (Magst du singen? Ja. Ist das Buchinteressant? Ja, sehr!)
- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (Das ist gut. Das ist super. Das ist nicht gut. Das finde ich toll.)
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (Das ist schön. Das ist meine Mutter.)
- igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Ja. Nein. Nicht. Ich habe keine Zeit. Doch, ich spiele auch!)
- tudás, illetve nem tudás kifejezése (Keine Ahnung! Ich weiß. Ich weiß nicht.)
- nem értés megfogalmazása (Ich verstehe das nicht.)
- visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Wie bitte?)
- alapvető érzések kifejezése (Ich bin froh/traurig.)
- betűzés kérésnek kifejezése (Buchstabiere bitte deinen Namen.)
- utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (Komm her bitte! Lies den Text!)
- akarat, kívánság kifejezése (Ich möchte…)
- bánat / bosszúság kifejezése (Schade! / Das ist schlimm!)
- öröm kifejezése (Das freut mich!)
- elégedettség / elégedetlenség kifejezése (Es ist prima! / Schade, dass ...)
- elismerés és dicséret kifejezése (Das ist toll!)
- ítélet, kritika kifejezése (Das ist nicht richtig/wahr.)

Nyelvi elemek, struktúrák a német mint második idegen nyelvre a 9-10. évfolyamon
- cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: 'sein' létige (Ich bin …. Du bist …. Seid ihr …?), Präsens (Ich tanze gern. Ich spiele Klavier. Ich singe.), tőhangváltós igék (Was isst du am liebsten? Wohin fährst du in den Ferien?), elváló igekötős igék (Er liest den Artikel vor. Die Schüler machen das Buch auf.)
- birtoklás: haben, birtokos névmás
- felszólító mód: Imperativ (Steh auf! Setzt euch!)
- mennyiségi viszonyok: tőszámnevek és sorszámok, határozott és határozatlan mennyiség (eins, zwei, erste, zweite, ein Stück Schokolade, viel-viele, wenig-wenige, alles, nichts)
- térbeli viszonyok: irányok és helymeghatározás, elöljárószók (hier, dort, links, rechts, oben, unten, in)
- időbeli viszonyok: gyakoriság - Wie oft? (manchmal, oft, immer, nie, einmal, zweimal, jeden Tag), időpontok - Wann? (am Montag, am Wochenende, im Sommer, im Winter, diese Woche, nächste Woche)
- szövegkohéziós eszközök: egyszerű kötőszavak (und, sondern, oder, denn, aber),

névmások (das, ich)
- kérdőmondatok, kérdőszavak (wer? was? wo? wohin? wie?)
- modalitás: möchten, mögen és können igék E/1-ben és E/2-ben (Ich möchte ein Eis. Ich mag tanzen. Ich kann tanzen. Kannst du Rad fahren? Magst du tanzen? Möchtest du ein Eis?)

Német nyelv – második idegen nyelv 11-12. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	25 óra
2. Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	20 óra
3. Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung	20 óra
4. Reisen und Urlaub, Tourismus	10 óra
5. Öffentliches Leben	10 óra
6. Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	15 óra
7. Interkulturelle und landeskundliche Themen	20 óra
8. Fächerübergreifende Themen und Situationen	15 óra
9. Aktuelle Themen	16 óra
10. Wissenschaft und Technik, Kommunikation	10 óra
11. Unterhaltung	10 óra
12. Wissenserwerb, Wissensvermittlung	15 óra
Kötelező összesen:	**186 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	3	108	95	13	0	0
12. évf.	3+1	124	91	2	0	31

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
36. Themen und Situationen im persönlichen Bereich:	***25***	13	2	0	0	**15**	12	0	0	0	**12**

Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil											
37. Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	***20***	10	2	0	0	**12**	10	0	0	0	**10**
38. Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung	***20***	10	2	0	0	**12**	10	0	0	0	**10**
39. Reisen und Urlaub, Tourismus	***10***	5	2	0	0	**7**	5	0	0	0	**5**
40. Öffentliches Leben	***10***	5	0	0	0	**5**	5	0	0	0	**5**
41. Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	***15***	8	2	0	0	**10**	7	0	0	0	**7**
42. Interkulturelle und landeskundliche Themen	***20***	10	0	0	0	**10**	10	2	0	0	**12**
43. Fächerübergreifende Themen und Situationen	***15***	8	0	0	0	**8**	7	0	0	0	**7**
44. Aktuelle Themen	***16***	8	0	0	0	**8**	8	0	0	0	**8**
45. Wissenschaft und Technik, Kommunikation	***10***	5	3	0	0	**8**	5	0	0	0	**5**
46. Unterhaltung	***10***	5	0	0	0	**5**	5	0	0	0	**5**
47. Wissenserwerb, Wissensvermittlung	***15***	8	0	0	0	**8**	7	0	0	0	**7**
48. Felkészülés az érettségire, rendszerező ismétlés	***0***	0	0	0	0	**0**	0	0	0	31	**31**
Összesen	***186***	95	13	0	0	**108**	91	2	0	31	**124**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (95 óra)

Tematikai egység	**Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Bekannte, Familienmitglieder, Freunde, Verwandte – unmittelbare und weitere Umgebung, mein Wohnort – Teile des Hauses/der Wohnung, Einrichtung, Gebrauchsgegenstände, Kleider und Accessoires	– Személyes témákhoz tartozó információk átadása – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata	
Fogalmak	Einrichtung, Verwandten, äussere Eigenschaften, innere Eigenschaften	

Tematikai egység	**Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

– Tiere, Pflanzen – Natur, Zuhause, Städte, auf dem Lande	– Környezethez tartozó információk átadása – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata
Fogalmak	Tierzucht, Tierzüchter, Tierschutz, Tierschützer

Tematikai egység	**Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Ismeretek – - Bildungsinstitutionen, Teile des Schulgebäudes – Mittel des Lernens in und außerhalb der Schule	– Fejlesztési feladatok – Részvétel tanórai nyelvi fejlesztő tevékenységekben – Tanult elemek felhasználása a nyelvi célok elérésére – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során	
Fogalmak	Sprachschule, Universität, Ausbildung,	

Tematikai egység	**Reisen und Urlaub, Tourismus**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Touristen und Reiseleiter – Unterkunftsmöglichkeiten, Reiseziele, Sehenswürdigkeiten, Touristenattraktionen – Denkmäler, Ausstellungen, Reisedokumente, Verkehrsmittel, Gegenstände beim Reisen, Unterlagen, Prospekte	– Az utazás és turizmus tématartományhoz tartozó egyszerű információk átadása – Interakció az utazás és turizmus tématartományban	
Fogalmak	Denkmal, Reiseleiter, Reisedokumente, Flug, buchen,	

Tematikai egység	**Öffentliches Leben**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Angestellte in sozialen Institutionen und im Dienstleistungssektor – kulturelle und öffentliche Institutionen, Dienstleistungen, – Restaurants, Hotels, berühmte Orte und Sehenswürdigkeiten im In- und Ausland, – Leben in der Stadt und auf dem Land – Eintrittskarten, Unterlagen, Prospekte	– A közéleti tématartományhoz tartozó egyszerű információk értelmezése és átadása	
Fogalmak	Sprechzimmer, Praxis, Sprechstunde, auf dem Lande, übernachten,	

	reservieren, mieten,

Tematikai egység	Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	Órakeret 8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Sprachkönnen und Sprachkenntnisse, Sprachlernstrategien, Sprache	– A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata – A célnyelvi betű- és jelkészlet következetes alkalmazása – Tanult nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák tudatos alkalmazása – Olvasásértés, íráskészség fejlesztése	
Fogalmak	Lerntipps, Lernmethoden, Lernziele, Privatstunde, Privatlehrer, Sprachprüfung,	

Tematikai egység	Interkulturelle und landeskundliche Themen	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Célnyelvi és hazai kulturális szokások, jellemzők ismerete – Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete – Főbb hazai országismereti jellemzők ismerete célnyelven – Legfontosabb hazai látnivalók, országismereti jellemzők bemutatása célnyelven – A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása	– A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása – Beszéd- és íráskészség, vitakészség fejlesztése – Önálló tanulási és kutatómunkai készség fejlesztése	
Fogalmak	Landeskunde, Landschaft, Tradition, Spezialitäten,	

Tematikai egység	Fächerübergreifende Themen und Situationen	Órakeret 8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő tartalmakból – Más tantárgyakból szerzett ismeretek és előzetes tudás felhasználása célnyelven	– Beszédkészség, vitakészség fejlesztése – Digitális kompetencia fejlesztése – IKT-eszközök használatának fejlesztése – Kooperációs készség fejlesztése	
Fogalmak	meiner Meinung nach, zur Verfügung stehen, sich bewerben, eine Prüfung ablegen,	

Tematikai egység	Aktuelle Themen	Órakeret 8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Aktuelles – Medien	– Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven – Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven	
Fogalmak	Casting, soziale Netzwerke, soziale Medien, Blogartikel,	

Tematikai egység	Wissenschaft und Technik, Kommunikation	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Geräte für Alltagsmenschen, Technik im Haushalt, Handy, Computer, Internet	– Egyszerű információ átadása a tudomány és technika tématartományban	
Fogalmak	Smartphon, Handy, speichern, herunterladen, Blog schreiben, Email schicken, hochladen,	

Tematikai egység	Unterhaltung	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak megismerése (irodalom, film, társasjáték) – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő német nyelvű szövegek felhasználása szórakozás és élményalapú nyelvtanulás céljára	– Hallásértés, beszédkészség, íráskészség, olvasásértés készségének fejlesztése – Önálló kutatómunkára való készség fejlesztése	
Fogalmak	chaten, Video ansehen, Video herstellen, Filmarten, Romane, Comics,	

Tematikai egység	Wissenserwerb, Wissensvermittlung	Órakeret 8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Információ megosztása az ismert nyelvi eszközökkel német nyelven – A tanult témákhoz kapcsolódó releváns német nyelvű információ megszerzése	– Hallásértés, beszédkészség, íráskészség, olvasásértés készségének fejlesztése – Önálló kutatómunkára való készség fejlesztése – Kooperációs készség fejlesztése	
Fogalmak	Kommunikation, Methode, Grammatik,	

Szabadon felhasználható (13 óra)

Tematikai egység	**Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a német magyar családi ünnepek összehasonlítása (film)	– ismétlés, érvelés	
Fogalmak	Ich finde… Ich meine… Das ist gleich…. Das ist anders….	

Tematikai egység	**Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– internetes kutatás	– nyelvi funkciók ismerete, hallásértés	
Fogalmak	Instruktionen, das Wesentliche, Inhalt, zusammenfassen, Webseite,	

Tematikai egység	**Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– rendszerezés	– nyelvi fejlesztő tevékenységek,	
Fogalmak	Artikel, Arbeitsamt, Job, eine Stelle bewerben,	

Tematikai egység	**Reisen und Urlaub, Tourismus**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– filmnézés	– hallásértés, országismeret bővítése	
Fogalmak	Gesichtspunkt, Hinsicht, Aspekt, Zusammenfassung,	

Tematikai egység	**Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– szituációs játékok	– nyelvi funkciók használata	
Fogalmak	Germanismen, Aphorismen,	

Tematikai egység	**Wissenschaft und Technik, Kommunikation**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismétlés, rendszerezés	– szövegértés, kommunikáció, íráskészség	
Fogalmak	Blog schreiben, Email schreiben, chaten, Nachrichten schicken,	

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (91 óra)

Tematikai egység	**Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Feste, Schul- und Familienfeiern – Hobbys, Freizeitaktivitäten,	– Személyes témákhoz tartozó információk átadása – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata	

gesunde Ernährung, zum Arzt gehen, Hausarbeiten – größerer Familienkreis, soziale Beziehungen, Kleider und Mode, häufige Krankheiten, positive und negative Charakterzüge	
Fogalmak	Fest-Festival, Freizeitaktivität, soziale Beziehungen, Krankheiten

Tematikai egység	**Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Naturkatastrophen – Umweltschutz, Tierschutz, Haustiere halten, Bodenschätze schützen – Naturphänomene, Wetter und Klima, Jahreszeiten	– Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata – Vitakészség fejlesztése – Önálló kutatómunka készségének fejlesztése	
Fogalmak	Naturkatastroph, Naturphänomen, Umweltschutz, Bodenschatz	

Tematikai egység	**Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Schulunterricht, Nachmittagsprogramme, Feste in der Schule, Schultraditionen, Ereignisse, Programme und Möglichkeiten des Sprachenlernens/der Sprachverwendung außerhalb der Schule – Lernen, Verwendung von Fremdsprachen außerhalb der Schule, Gemeinschaftsprogramme, Traditionspflege – Schulfächer, Wissen, Ziele mit dem Sprachenlernen, verschiedene Wege des Lernens, Sprachkönnen und Sprachkenntnisse	– Részvétel tanórai nyelvi fejlesztő tevékenységekben – Tanult elemek felhasználása a nyelvi célok elérésére – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során – Vitakészség, beszédkészség, íráskészség fejlesztése	
Fogalmak	Schultradition, Sprachenlerne, Sprachverwendung, Schulfächer, Sprachkönnen, Sprachkenntnisse	

Tematikai egység	**Reisen und Urlaub, Tourismus**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Feste und Feiertage in	– Az utazás és turizmus tématartományhoz tartozó	

Ungarn und im Ausland – Vorbereitung und Planung einer Reise, Stadtrundfahrt – Einzelreise und Gruppenreise, kulturelle Unterschiede	egyszerű információk átadása – Interakció az utazás és turizmus tématartományban
Fogalmak	Familienfest, Nationalfeiertag, Reisen, Strundfahrt, Stadrundgang, kulturelle Unterschide

Tematikai egység	**Öffentliches Leben**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– kulturelle Ereignisse, Unterhaltungsmöglichkeiten – Verwaltung, Dienstleistungen, Wegbeschreibung, Auskunft geben, Vorstellung von Sehenswürdigkeiten – Hobbys, Freizeit, Kultur, Sport, Lesen, Filme, Unterhaltung	– A közéleti tématartományhoz tartozó egyszerű információk értelmezése és átadása – Íráskészség, vitakészség fejlesztése	
Fogalmak	Unterhaltungsmöglichkeit, kulturelle Ereignis, Verwaltung	

Tematikai egység	**Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Sprachkönnen und Sprachkenntnisse, Sprachlernstrategien, Sprache	– A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata – A célnyelvi betű- és jelkészlet következetes alkalmazása – Tanult nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák tudatos alkalmazása – Olvasásértés, íráskészség fejlesztése	
Fogalmak	Sprachkönnen, Sprachkenntnisse, Sprachlernstrategie	

Tematikai egység	**Interkulturelle und landeskundliche Themen**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Célnyelvi és hazai kulturális szokások, jellemzők ismerete – Célnyelvi országok országismereti jellemzőinek ismerete – Főbb hazai országismereti jellemzők ismerete célnyelven – Legfontosabb hazai látnivalók, országismereti	– A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása – Beszéd- és íráskészség, vitakészség fejlesztése – Önálló tanulási és kutatómunkai készség fejlesztése	

jellemzők bemutatása célnyelven – Traditionen, Sport, Geschichte, Essen, Feste, Nationalhymne, kulturelle Unterschide, Kulturschock	
Fogalmak	Landeskunde, Tradition, Kulturschock

Tematikai egység	**Fächerübergreifende Themen und Situationen**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő tartalmakból – Más tantárgyakból szerzett ismeretek és előzetes tudás felhasználása célnyelven	– Beszédkészség, vitakészség fejlesztése – Digitális kompetencia fejlesztése – IKT-eszközök használatának fejlesztése – Kooperációs készség fejlesztése	
Fogalmak	Interdisziplinarität, Wissenschaftsbereich	

Tematikai egység	**Aktuelle Themen**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Aktuelles – Sprache der Medien	– Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven – Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven	
Fogalmak	Medium-Medien, Politik, Kultur, Wissenschaft	

Tematikai egység	**Wissenschaft und Technik, Kommunikation**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Nutzung der Technologie im Alltag, im Studium oder in der Arbeit – Internet, soziale Netzwerke	– Egyszerű információ átadása a tudomány és technika tématartományban – Beszéd- és íráskészség, vitakészség fejlesztése – Önálló tanulási és kutatómunkai készség fejlesztése	
Fogalmak	Technologie, Internet, Kommunikation	

Tematikai egység	**Unterhaltung**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmak megismerése (irodalom, film,	– Hallásértés, beszédkészség, íráskészség, olvasásértés készségének fejlesztése – Önálló kutatómunkára való készség fejlesztése	

társasjáték) – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő német nyelvű szövegek felhasználása szórakozás és élményalapú nyelvtanulás céljára	
Fogalmak	Literatur, Lektür, Gesellschaftsspiel, kulturelle Erlebnis

Tematikai egység	**Wissenserwerb, Wissensvermittlung**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Információ megosztása az ismert nyelvi eszközökkel német nyelven – A tanult témákhoz kapcsolódó releváns német nyelvű információ megszerzése	– Hallásértés, beszédkészség, íráskészség, olvasásértés készségének fejlesztése – Önálló kutatómunkára való készség fejlesztése – Kooperációs készség fejlesztése	
Fogalmak	Computerteile, Technik, Buch, Internet	

Szabadon felhasználható (2 óra)

Tematikai egység	**Interkulturelle und landeskundliche Themen**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Filmnézés	– Szövegértés, hallásértés	
Fogalmak	Ich meine…, ich denke, Meiner Meinung nach…, Was denkst du …?	

Kötött (31 óra)

Tematikai egység	**Felkészülés az érettségire, rendszerező ismétlés**	**Órakeret 31 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Az eddig tanult ismeretek rendszerező ismétlése az érettségi témaköröknek megfelelően	– Olvasásértés, hallásértés, beszédkészség, íráskészség fejlesztése	
Fogalmak		

A 11-12. évfolyamon elsajátítandó nyelvi funkciók:

- információkérés, információadás (Wie war das Hotel? Entschuldigung, wo finde ich einen Supermarkt? Gehen Sie hier geradeaus, dann…)
- véleménykérés és arra reagálás (Gefällt dir der Film? Ja, der Film gefällt mir.)
- egyetértés kifejezése (Du hast Recht. Da hast du Recht. Das ist richtig. Das stimmt.)
- egyet nem értés kifejezése (Du hast nicht Recht. Da hast du nicht Recht. Das finde ich nicht. Das stimmt nicht.)
- akarat kifejezése (Ich will.)
- képesség kifejezése (Ich kann.)

- lehetőség kifejezése (Es ist möglich, dass…)
- remény kifejezése (Ich hoffe, du kannst kommen.)
- bizonyosság, bizonytalanság kifejezése (Ich weiß es genau. Ich weiß nicht, ob es wirklich regnet oder nicht. Ich bin mir nicht sicher, wann ich zu Hause ankomme.)
- kérés és arra történő reakció kifejezése (Kannst du mir helfen? Ja, natürlich. Ja, gerne. Es tut mir leid, ich kann nicht. Einen Tee, bitte! Ich hätte gern einen Tee. Gibst du mir einen Tee, bitte?)
- kínálás, illetve javaslat és arra történő reakció kifejezése (Noch ein Stück Kuchen? Möchtest du einen Tee? Ja, bitte. Ja, gerne. Nein, danke.)
- meghívás és arra történő reakció kifejezése (Kommst du mit? Ja, gerne. Nein, leider nicht. Nein, es tut mir leid.)
- visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Noch einmal bitte!)
- öröm kifejezése (Ich freue mich, dass ...)
- bánat / bosszúság kifejezése (Schade, dass...)
- események leírása (Zuerst aßen wir zu Mittag, dann gingen wir zum Strand.)

A 11-12. évfolyamon elsajátítandó nyelvi elemek és struktúrák:

- cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: es gibt, sich-Verben (Ich freue mich.)
- cselekvés, történés, létezés kifejezése múlt időben: Präteritum és Perfekt (Das Buch war sehr interessant. Ich habe gestern viel geschlafen.)
- cselekvés, történés, létezés kifejezése jövő időben: Futur I. (Ich werde im Sommer nach Österreich fahren.)
- birtoklás: gehören (Dieses Fahrrad gehört mir.)
- felszólító mód: Imperativ (Steh auf! Setzt euch! Nehmen Sie Platz!)
- minőségi viszonyok: Wie? Was für ein? Welcher? – hasonlítás: Deutschland ist größer als Ungarn. In der Klasse schreibt Lara am schönsten. - melléknévragozás (Das finde ich toll/schlecht. Ich bin froh. Das ist ein interessantes Buch. Ich finde das Buch interessant.)
- térbeli viszonyok: irányok és helymeghatározás (geradeaus, an der Kirche vorbei, um die Ecke), elöljárószók részes és tárgyesettel (auf, vor, hinter, neben)
- időbeli viszonyok: gyakoriság - Wie oft? (selten, täglich, wöchentlich, monatlich, jährlich), időpontok - Wann? (von … bis, gerade) Um wie viel Uhr? (um 8 Uhr, gegen 8 Uhr)
- modalitás: mögen, können, wollen, müssen, sollen, dürfen igék (Ich kann tanzen. Ich will heute ins Kino gehen. Er muss die Hausaufgabe machen. Du sollst morgen früh aufstehen. Der Kranke darf noch nicht aufstehen)
- esetviszonyok: Nominativ, Akkusativ, Dativ, Genitiv (Das Buch ist spannend. Ich sehe das Buch nicht. Ich helfe dir. Die Texte der Schüler sind sehr interessant.)
- szövegkohéziós eszközök: egyszerű és páros kötőszavak (nicht … sondern, und, sondern, oder, denn, aber, weil, deshalb, so) és névmások (das, ich, mich, mir, dich, dir, man)
- szöveggrammatikai eszközök: névmások, névelők, névmási határozók mint előre és vissza utaló elemek a szövegben (das, dieser, der/die/das, daran, damit)

Ének-zene 9-10. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Zeneművek/ Énekes anyag	20 óra
2. Javasolt zeneművek/zenehallgatási anyag	36 óra
3. Komplex készségfejlesztés	12 óra
Kötelező összesen:	**68 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	1	36	34	2	0
10. évf.	1	36	34	2	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
55. Zeneművek/ Éneked anyag	***20***	10	0	0	**10**	10	0	0	**10**
56. Javasolt zeneművek/zenehallgatási anyag	***36***	18	2	0	**20**	18	2	0	**20**
57. Komplex készségfejlesztés	***12***	6	0	0	**6**	6	0	0	**6**
Összesen	***68***	34	2	0	**36**	34	2	0	**36**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (34 óra)

Tematikai egység	**Zeneművek/ Énekes anyag**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- A zsoltár típusú dallamok jellemzői - Ugrós és csárdás tánctípusok - Dallam és szöveg kapcsolata a	- Hallás utáni daltanulással elsajátított magyar népdalok és felismerő kottaolvasással elsajátított műzenei szemelvények éneklése - Előadói készségük kifejező, átélt, tiszta intonációjú énekléssé fejlesztése? - A hangszerkísérethez és az éneklő közösséghez	

népdalstílusokban - Zenei nyelvjárások, dialektusok jelentése a népzenében - A tanult dalok kulturális közegének megismerése - Különböző korszakok – különböző előadói stílusok a műzenében	való alkalmazkodási képesség fejlesztése - A dalokban megjelenített élethelyzetek, érzelmi állapotok megértése.
Fogalmak	Zsoltár típusú népdal, szillabikus, melizmatikus, autentikus, tradíció, átdolgozás, dialektus, Magyar Népzene Tára

Tematikai egység	**Javasolt zeneművek/zenehallgatási anyag**	**Órakeret 18 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- A hallgatott zeneművek zenetörténeti és főbb műfaji jellemzőinek azonosítása - A zeneszerzők helye a különböző zenetörténeti korokban - Az adott zenemű történelmi, irodalmi és kultúrtörténeti vonatkozásainak megismerése - A zeneművekben megfogalmazott gondolatok társítása hangszerelési, szerkesztési megoldásokkal, kompozíciós technikákkal, formai megoldásokkal	- A tanulók kreatív képzeletének fejlesztése változatos motivációs technikákkal, a zeneművek nyújtotta lehetőségeket kihasználva - A zeneművek gondolati tartalmát kifejező eszközök felismerésére, átélésére és értelmezésére alkalmas képességek kialakítása - Egy-egy zeneszerzőre jellemző alkotói sajátosságok felismerése - Hosszabb, összetettebb koncentrációt igénylő zenei anyag befogadásának képessége - Összefüggés felfedezése a zenei stíluskorszakok és a történelmi események, irodalmi alkotások között - A zeneművekről történő önálló véleményalkotás képességének kialakítása	
Fogalmak	Vokális műfajok, gregorián, recitativo, korál, kyrie, passió, dalciklus, duett, motetta, et hangfürt.	

Tematikai egység	**Komplex készségfejlesztés**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- A korábban tanult ritmikai, dallami ismeretek	- Részvétel közös kreatív zenélési formákban, a zeneművek befogadásának előkészítéséhez	

frissítése, elmélyítése, alkalmzása - A törzshangok és a módosított hangok szerepének ismerete - A zenetörténet jellegzetes műfajainak ismerete	- A többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével a többirányú figyelem, a hallás, az intonációs készség fejlődése - Gyakorlat szerzése a felismerő kottaolvasásban - A zenei formaérzék fejlesztése
Fogalmak	Minden korábban szereplő fogalom.

Szabadon felhasználható (2 óra)

Tematikai egység	**Javasolt zeneművek/zenehallgatási anyag**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- A hallgatott zeneművek zenetörténeti és főbb műfaji jellemzőinek azonosítása - A zeneszerzők helye a különböző zenetörténeti korokban - Az adott zenemű történelmi, irodalmi és kultúrtörténeti vonatkozásainak megismerése - A zeneművekben megfogalmazott gondolatok társítása hangszerelési, szerkesztési megoldásokkal, kompozíciós technikákkal, formai megoldásokkal	- Hallás utáni daltanulással elsajátított magyar népdalok és felismerő kottaolvasással elsajátított műzenei szemelvények éneklése - Előadói készségük kifejező, átélt, tiszta intonációjú énekléssé fejlesztése? - A hangszerkíséréthez és az éneklő közösséghez való alkalmazkodási képesség fejlesztése - A dalokban megjelenített élethelyzetek, érzlmi állapotok megértése.	
Fogalmak		

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (34 óra)

Tematikai egység	**Zeneművek/ Énekes anyag**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- A zsoltár típusú dallamok jellemzői - Ugrós és csárdás tánctípusok - Dallam és szöveg kapcsolata a népdalstílusokban - Zenei nyelvjárások, dialektusok jelentése a	- Hallás utáni daltanulással elsajátított magyar népdalok és felismerő kottaolvasással elsajátított műzenei szemelvények éneklése - Előadói készségük kifejező, átélt, tiszta intonációjú énekléssé fejlesztése? - A hangszerkíséréthez és az éneklő közösséghez való alkalmazkodási képesség fejlesztése - A dalokban megjelenített élethelyzetek, érzelmi állapotok megértése.	

népzenében - A tanult dalok kulturális közegének megismerése - Különböző korszakok – különböző előadói stílusok a műzenében	
Fogalmak	Zsoltár típusú népdal, szillabikus, melizmatikus, autentikus, tradíció, átdolgozás, dialektus, Magyar Népzene Tára

Tematikai egység	**Javasolt zeneművek/zenehallgatási anyag**	**Órakeret 18 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- A hallgatott zeneművek zenetörténeti és főbb műfaji jellemzőinek azonosítása - A zeneszerzők helye a különböző zenetörténeti korokban - Az adott zenemű történelmi, irodalmi és kultúrtörténeti vonatkozásainak megismerése - A zeneművekben megfogalmazott gondolatok társítása hangszerelési, szerkesztési megoldásokkal, kompozíciós technikákkal, formai megoldásokkal	- A tanulók kreatív képzeletének fejlesztése változatos motivációs technikákkal, a zeneművek nyújtotta lehetőségeket kihasználva - A zeneművek gondolati tartalmát kifejező eszközök felismerésére, átélésére és értelmezésére alkalmas képességek kialakítása - Egy-egy zeneszerzőre jellemző alkotói sajátosságok felismerése - Hosszabb, összetettebb koncentrációt igénylő zenei anyag befogadásának képessége - Összefüggés felfedezése a zenei stíluskorszakok és a történelmi események, irodalmi alkotások között - A zeneművekről történő önálló véleményalkotás képességének kialakítása	
Fogalmak	Vokális műfajok, gregorián, recitativo, korál, kyrie, passió, dalciklus, du motetta, etűd, hangfürt.	

Tematikai egység	**Komplex készségfejlesztés**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- A korábban tanult ritmikai, dallami ismeretek frissítése, elmélyítése, alkalmzása - A törzshangok és a módosított hangok szerepének ismerete - A zenetörténet jellegzetes műfajainak ismerete	- Részvétel közös kreatív zenélési formákban, a zeneművek befogadásának előkészítéséhez - A többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével a többirányú figyelem, a hallás, az intonációs készség fejlődése - Gyakorlat szerzése a felismerő kottaolvasásban - A zenei formaérzék fejlesztése	
Fogalmak	Minden korábban szereplő fogalom.	

Szabadon felhasználható (2 óra)

Tematikai egység	Javasolt zeneművek/zenehallgatási anyag	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- A zsoltár típusú dallamok jellemzői - Ugrós és csárdás tánctípusok - Dallam és szöveg kapcsolata a népdalstílusokban - Zenei nyelvjárások, dialektusok jelentése a népzenében - A tanult dalok kulturális közegének megismerése - Különböző korszakok – különböző előadói stílusok a műzenében	- A tanulók kreatív képzeletének fejlesztése változatos motivációs technikákkal, a zeneművek nyújtotta lehetőségeket kihasználva - A zeneművek gondolati tartalmát kifejező eszközök felismerésére, átélésére és értelmezésére alkalmas képességek kialakítása - Egy-egy zeneszerzőre jellemző alkotói sajátosságok felismerése - Hosszabb, összetettebb koncentrációt igénylő zenei anyag befogadásának képessége - Összefüggés felfedezése a zenei stíluskorszakok és a történelmi események, irodalmi alkotások között - A zeneművekről történő önálló véleményalkotás képességének kialakítása	
Fogalmak	Vokális műfajok, gregorián, recitativo, korál, kyrie, passió, dalciklus, du motetta, etűd, hangfürt.	

Vizuális kultúra 9-10. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Korszak, stílus, műfaj	12 óra
2. Kortárs művészeti jelenségek – Művészi koncepció, személyes és társadalmi üzenet	10 óra
3. A vizuális közlés hatásmechanizmusa – Vizuális információfeldolgozás	8 óra
4. Digitális képalkotás, közösségi média – Digitális tartalom-előállítás, személyesség	6 óra
5. Design, divat, identitás – Tervezett környezet, azonosulás	16 óra
6. Környezet és fenntarthatóság – Természeti és tervezett környezet egyensúlya	16 óra
Kötelező összesen:	**68 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	1	36	34	2	0
10. évf.	1	36	34	2	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1. Korszak, stílus, műfaj	***12***	6	2	0	**8**	6	2	0	**8**
2. Kortárs művészeti jelenségek – Művészi koncepció, személyes és társadalmi üzenet	***10***	5	0	0	**5**	5	0	0	**5**
3. A vizuális közlés hatásmechanizmusa – Vizuális információfeldolgozás	***8***	4	0	0	**4**	4	0	0	**4**
4. Digitális képalkotás, közösségi média – Digitális tartalom-előállítás, személyesség	***6***	3	0	0	**3**	3	0	0	**3**
5. Design, divat, identitás – Tervezett környezet, azonosulás	***16***	8	0	0	**8**	8	0	0	**8**
6. Környezet és fenntarthatóság – Természeti és tervezett környezet	***16***	8	0	0	**8**	8	0	0	**8**

egyensúlya									
Összesen	***68***	34	2	0	**36**	34	2	0	**36**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (34 óra)

Tematikai egység	**Korszak, stílus, műfaj**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek, Fejlesztési feladatok − Adott vagy választott – vizuális művészet által is feldolgozott – problémák, jelenségek (pl. személyes, környezeti, tudományos, társadalmi, művészeti) önálló feldolgozása és tudatos, vizuális jellegű bemutatása (pl. prezentáció, hagyományos tabló, táblaképpel kísért kiselőadás) a szakszerű kutatás lépéseinek érvényesítésével (pl. cél megfogalmazása, információgyűjtés, beleértve a felhasznált forrás megjelenítését, elemzés, szelektálás, lényegkiemelés). A probléma/téma megfelelő, hatásos bemutatása érdekében az optimális műfaj, stílus, kifejezési eszköz megválasztása, tervezett felhasználása, csoportmunkában is − Meglévő művészettörténeti tudás felhasználásával és célirányos megfigyelések, elemzések alapján reflektív alkotások létrehozása (pl. grafika, fotó, film, festmény, fotósorozat, kollázs), adott történelmi korok, korszakok jellemző problémáinak, jelenségeinek (pl. szabadság, érték, szakralitás, humánum, szülő-gyermek viszony, bűn, identitás, szépség) változását tükröző vizuális művészeti megjelenések megértése és mások számára is érthető bemutatása érdekében, mindezt csoportmunkában is − Egy választott művészettörténeti korszakra, stílusirányzatra (pl. gótika, reneszánsz, barokk, realizmus, századforduló izmusai, op-art, pop-art, land-art, hiperrealizmus) jellemző probléma (pl. valósághoz, transzcendenshez, társadalmi vagy tudományos változásokhoz való viszony) kapcsán önálló információgyűjtés, a probléma, téma önálló értelmezése a vizualitás lehetőségeit is felhasználva (pl. fotósorozattal, poszterrel, prezentációval), reflektálva napjaink kifejezési nyelvére		
Fogalmak	interaktív mű, parafrázis, művészi hatás	

Tematikai egység	**Kortárs művészeti jelenségek – Művészi koncepció, személyes és társadalmi üzenet**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek, Fejlesztési feladatok − A személyes érdeklődésben jelenlevő, társadalom- vagy természettudományos ismeretek által megalapozott absztrakt fogalmak megjelenítése jelen korunk képalkotó lehetőségeivel − A XX. századi magyar szobrászat jelentősebb alkotásainak (Szervátius Tibor, Schaar Erzsébet, Borsos Miklós, Vilt Tibor, Melocco Miklós és Kovács Margit munkái) megismerése anyaghasználat és kifejezés tekintetében. Összefüggések keresése a művészi kifejezés és anyaghasználat kapcsolatában − Szabad kísérletezés elvont tartalmak megjelenítésére önállóan tervezett anyaghasználattal alkotott plasztikus mű létrehozásával		
Fogalmak	koncepció, önreflexió/társadalmi reflexió, posztmodern jelenségek, kísérleti művészet	

Tematikai egység	**A vizuális közlés hatásmechanizmusa – Vizuális**	**Órakeret**

	információfeldolgozás	**4 óra**
Ismeretek, Fejlesztési feladatok		
− Példák alapján a filmnyelv eszközeinek (pl. képkivágás, kameraállás, kameramozgás, fény, hang, vágás/filmidő) elemző vizsgálata során önálló következtetések megfogalmazása és a tapasztalatok felhasználása adott cél (pl. elbeszélés, figyelemfelhívás, tájékoztatás, ismeretterjesztés), illetve adott cél továbbgondolása (pl. rövidfilmek készítése az eltérő szereplők szemszögéből, antireklám/antikampányfilm, álhírműsor, fiktív ismeretterjesztő filmkészítés), mozgóképi megjelenések létrehozása érdekében csoportmunkában − Egyszerű animációs technikák (pl. tárgymozgatás, papírkivágás, homokba rajzolás) felhasználásával változatos célokat következetesen szolgáló mozgókép (pl. reklámfilm, zenei klip, adott vers inspirálta filmetűd) elkészítése csoportmunkában, és a produktum közös értelmezése, értékelése − Példák alapján a mozgókép hatásmechanizmusának elemző vizsgálata különféle szempontok alapján (pl. hangulatkeltés, montázs, sztereotípia, eredeti megoldások, célközönség elérése) A tapasztalati valóság és a médiában megjelenő reprezentált valóság összehasonlító vizsgálata és önálló bemutatása különböző mediális megjelenések esetében (pl. hírműsor/hírportál, tévéreklám, valóságshow, dokumentumfilm)		
Fogalmak	média, médium, technikai kép, filmnyelvi eszközök, montázselv, sztereotípia, célközönség/célcsoport, reprezentált valóság/virtuális valóság		

Tematikai egység	**Digitális képalkotás, közösségi média – Digitális tartalom-előállítás, személyesség**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− Többféle célt (pl. oktatás, szórakozás, információszolgáltatás, közösségépítés) szolgáló, választott online tartalom, megjelenés elemző vizsgálata a vizuális jellemzők leírása és elemzése céljából, egyénileg és csoportmunkában is − Választott, személyes tartalmakat bemutató online megjelenések (pl. blog, vlog, személyes profil közösségi médiában) elemzése vizualitás és tartalomszervezés (pl. kép és szöveg aránya, menürendszer/címek és tartalmak megfelelése, színek kommunikációs funkciója, interaktivitás, hipertextualitás) szempontjából, és a tapasztalatok bemutatása és megvitatása egyénileg vagy csoportmunkában − A sztárjelenség kulturális hátterének elemző vizsgálata példák alapján, a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. fiktív szuperhős bemutatása különböző vizuális eszközökkel, szelfikészítés különböző kifejezési szándék érdekében, youtuber-témák gyűjtése különböző szempontok szerint, vlog készítése szokatlan/abszurd témában), a személyes célok következetes alkalmazása érdekében (pl. profilkészítés, kreatív „instasztori” készítése)		
Fogalmak	újmédia, virtuális világ, közösségi média, társadalmi nyilvánosság		

Tematikai egység	Design, divat, identitás – Tervezett környezet, **azonosulás**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− Az építészettörténet különböző korszakaiból (pl. ókor, romanika, gótika, reneszánsz, barokk, klasszicizmus, eklektika, szecesszió, modern, posztmodern, kortárs) választott példák összehasonlító vizsgálata, csoportosítása különböző szempontok szerint (pl. funkció, szerkezet, építőanyag, térlefedés, tömeg, homlokzattagolás), a tapasztalatok különböző játékos vizuális megjelenítésével (pl. gyors szabadkézi rajz, alaprajz rekonstruálása, makett készítése) − Az organikus építészet célkitűzéseinek és formanyelvének (Le Corbusier, Hundertwasser, Gaudi) megfigyelése után valós vagy fiktív gyárépület rajzának kreatív, funkcióváltoztató		

átalakítása rajzban − Kós Károly, Makovecz Imre és Csete György munkásságának megismerése után közösségi tér és környezetének megtervezése organikus szemlélettel. A tervek alapján makett készítése szabadon választott anyag- és eszközhasználattal − Személyes példák alapján az aktuális divatot és annak rövid távú változásait befolyásoló tényezők (pl. tárgyi környezet, fogyasztói szokások, társadalmi-gazdasági-kulturális háttér) elemző vizsgálata kreatív feladatokban (pl. stíluslap készítése, karakterteremtés adott szempontoknak megfelelően, fiktív brand tervezése adott cél érdekében) a saját identitás erősítése céljából A XIX-XX. századi magyar tárgykultúra egy-egy jellemző termékének, gyártójának (pl. Zsolnay épületkerámia, Hollóházi és Herendi porcelán, Csepel biciklik és motorkerékpárok, Ikarusz busz, Kandó mozdony, Ganz gépgyártás, Tisza cipő) megismerése és társakkal való megismertetése prezentáció formájában. Az adott termék formatervezésében tetten érhető társadalmi vonatkozások, a forma és funkció viszonya, a termékek ikonikus jellegének, az e mögött álló okok, a kultúrkörben betöltött szerep bemutatása. A fentiekből választott témakör tárgyának értelmezése és alkotómunkában történő újrafogalmazása. A tervezett és létrehozott alkotásban saját korunk elvárásaira való reagálás
Fogalmak térszervezés, design, divat, identitás, brand, designgondolkodás

Tematikai egység	**Környezet és fenntarthatóság – Természeti és tervezett környezet egyensúlya**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek, Fejlesztési feladatok		
− Lokális vagy globális környezeti problémára (pl. természet, levegő, víz, fény, közlekedés, fogyasztói szemlélet, nagyvárosi lét, civilizációs fenyegetettség) reflektáló alkotás, produktum (pl. köztéri alkotás, akció, interaktív tér, esemény, szerkezet, közösségi médium kampány, installáció) tervének, makettjének létrehozása. A tervek megfelelő elkészítése érdekében a választott probléma (pl. vízpocsékolás, ballagók lufieregetése, szemetes járda, buszmegálló-rongálás), helyszín (pl. település, köztér, parkoló, víztorony, iskola) és az ideális megjelenítés eszközeinek (pl. eseményművészet, reklám, látvány, hang, filmnyelvi eszközök) tanulmányozása, felmérése egyénileg és csoportmunkában − A történeti korok és a modern társadalmak környezetalakítási jellemzőinek mérlegelő felhasználásával, esztétikai és funkcionális szempontok érvényesítésével saját, közvetlen környezetben megoldásra váró környezeti problémák (pl. kocogók, futók számára megfelelő hely, szemétgyűjtés, -tárolás, csomagolóanyagok mennyiségének csökkentése) megoldásához tervek, koncepciók elkészítése, csoportmunkában is, a koncepció jól értelmezhető vizuális és szöveges bemutatásával − A fenntarthatóság és környezettudatosság irányelveinek megfelelő ideális élettér (pl. lakás, kert, park, falu, város, iskola, úthálózat) természeti és épített, tárgyi környezetének harmóniájára, egyensúlyára fókuszáló tervezés (pl. környezetbe olvadó építészet, land art), a kortárs környezetalakítás jellemzőinek, a designgondolkodás problémamegoldásra ösztönző lehetőségeinek inspiratív felhasználásával, csoportmunkában is A műemlékvédelem korszerű irányelveinek megismerése. A lakóhelyen vagy annak környékén található, felújításra váró épületről prezentáció tartása az épületet konzerváló vagy funkcióváltó átépítéssel kapcsolatban.		
Fogalmak	fenntartható fejlődés, személyes/közösségi tér, ökológiai lábnyom, ergonómia, minimál tér	

Szabadon felhasználható (2 óra)

Tematikai egység	**Korszak, stílus , műfaj**	**Órakeret**

		2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− Adott vagy választott – vizuális művészet által is feldolgozott – problémák, jelenségek (pl. személyes, környezeti, tudományos, társadalmi, művészeti) önálló feldolgozása és tudatos, vizuális jellegű bemutatása (pl. prezentáció, hagyományos tabló, táblaképpel kísért kiselőadás) a szakszerű kutatás lépéseinek érvényesítésével (pl. cél megfogalmazása, információgyűjtés, beleértve a felhasznált forrás megjelenítését, elemzés, szelektálás, lényegkiemelés). A probléma/téma megfelelő, hatásos bemutatása érdekében az optimális műfaj, stílus, kifejezési eszköz megválasztása, tervezett felhasználása, csoportmunkában is − Meglévő művészettörténeti tudás felhasználásával és célirányos megfigyelések, elemzések alapján reflektív alkotások létrehozása (pl. grafika, fotó, film, festmény, fotósorozat, kollázs), adott történelmi korok, korszakok jellemző problémáinak, jelenségeinek (pl. szabadság, érték, szakralitás, humánum, szülő-gyermek viszony, bűn, identitás, szépség) változását tükröző vizuális művészeti megjelenések megértése és mások számára is érthető bemutatása érdekében, mindezt csoportmunkában is − Egy választott művészettörténeti korszakra, stílusirányzatra (pl. gótika, reneszánsz, barokk, realizmus, századforduló izmusai, op-art, pop-art, land-art, hiperrealizmus) jellemző probléma (pl. valósághoz, transzcendenshez, társadalmi vagy tudományos változásokhoz való viszony) kapcsán önálló információgyűjtés, a probléma, téma önálló értelmezése a vizualitás lehetőségeit is felhasználva (pl. fotósorozattal, poszterrel, prezentációval), reflektálva napjaink kifejezési nyelvére		
Fogalmak	interaktív mű, parafrázis, művészi hatás	

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (34 óra)

Tematikai egység	**Korszak, stílus, műfaj**	**Órakeret 6 óra**

Ismeretek,
Fejlesztési feladatok

- Adott vagy választott – vizuális művészet által is feldolgozott – problémák, jelenségek (pl. személyes, környezeti, tudományos, társadalmi, művészeti) önálló feldolgozása és tudatos, vizuális jellegű bemutatása (pl. prezentáció, hagyományos tabló, táblaképpel kísért kiselőadás) a szakszerű kutatás lépéseinek érvényesítésével (pl. cél megfogalmazása, információgyűjtés, beleértve a felhasznált forrás megjelenítését, elemzés, szelektálás, lényegkiemelés). A probléma/téma megfelelő, hatásos bemutatása érdekében az optimális műfaj, stílus, kifejezési eszköz megválasztása, tervezett felhasználása, csoportmunkában is
- Meglévő művészettörténeti tudás felhasználásával és célirányos megfigyelések, elemzések alapján reflektív alkotások létrehozása (pl. grafika, fotó, film, festmény, fotósorozat, kollázs), adott történelmi korok, korszakok jellemző problémáinak, jelenségeinek (pl. szabadság, érték, szakralitás, humánum, szülő-gyermek viszony, bűn, identitás, szépség) változását tükröző vizuális művészeti megjelenések megértése és mások számára is érthető bemutatása érdekében, mindezt csoportmunkában is
- Egy választott művészettörténeti korszakra, stílusirányzatra (pl. gótika, reneszánsz, barokk, realizmus, századforduló izmusai, op-art, pop-art, land-art, hiperrealizmus) jellemző probléma (pl. valósághoz, transzcendenshez, társadalmi vagy tudományos változásokhoz való viszony) kapcsán önálló információgyűjtés, a probléma, téma önálló értelmezése a vizualitás lehetőségeit is felhasználva (pl. fotósorozattal, poszterrel, prezentációval), reflektálva napjaink kifejezési nyelvére

Fogalmak	interaktív mű, parafrázis, művészi hatás

Tematikai egység	**Kortárs művészeti jelenségek – Művészi koncepció, személyes és társadalmi üzenet**	**Órakeret 5 óra**

Ismeretek,
Fejlesztési feladatok

- A személyes érdeklődésben jelenlevő, társadalom- vagy természettudományos ismeretek által megalapozott absztrakt fogalmak megjelenítése jelen korunk képalkotó lehetőségeivel
- A XX. századi magyar szobrászat jelentősebb alkotásainak (Szervátius Tibor, Schaar Erzsébet, Borsos Miklós, Vilt Tibor, Melocco Miklós és Kovács Margit munkái) megismerése anyaghasználat és kifejezés tekintetében. Összefüggések keresése a művészi kifejezés és anyaghasználat kapcsolatában
- Szabad kísérletezés elvont tartalmak megjelenítésére önállóan tervezett anyaghasználattal alkotott plasztikus mű létrehozásával

Fogalmak	koncepció, önreflexió/társadalmi reflexió, posztmodern jelenségek, kísérleti művészet

Tematikai egység	**A vizuális közlés hatásmechanizmusa – Vizuális információfeldolgozás**	**Órakeret 4 óra**

Ismeretek, Fejlesztési feladatok

- Példák alapján a filmnyelv eszközeinek (pl. képkivágás, kameraállás, kameramozgás, fény, hang, vágás/filmidő) elemző vizsgálata során önálló következtetések megfogalmazása és a tapasztalatok felhasználása adott cél (pl. elbeszélés, figyelemfelhívás, tájékoztatás, ismeretterjesztés), illetve adott cél továbbgondolása (pl. rövidfilmek készítése az eltérő szereplők szemszögéből, antireklám/antikampányfilm, álhírműsor, fiktív ismeretterjesztő filmkészítés), mozgóképi megjelenések létrehozása érdekében csoportmunkában
- Egyszerű animációs technikák (pl. tárgymozgatás, papírkivágás, homokba rajzolás)

felhasználásával változatos célokat következetesen szolgáló mozgókép (pl. reklámfilm, zenei klip, adott vers inspirálta filmetűd) elkészítése csoportmunkában, és a produktum közös értelmezése, értékelése − Példák alapján a mozgókép hatásmechanizmusának elemző vizsgálata különféle szempontok alapján (pl. hangulatkeltés, montázs, sztereotípia, eredeti megoldások, célközönség elérése) A tapasztalati valóság és a médiában megjelenő reprezentált valóság összehasonlító vizsgálata és önálló bemutatása különböző mediális megjelenések esetében (pl. hírműsor/hírportál, tévéreklám, valóságshow, dokumentumfilm)	
Fogalmak	média, médium, technikai kép, filmnyelvi eszközök, montázselv, sztereotípia, célközönség/célcsoport, reprezentált valóság/virtuális valóság

Tematikai egység	**Digitális képalkotás, közösségi média – Digitális tartalom-előállítás, személyesség**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− Többféle célt (pl. oktatás, szórakozás, információszolgáltatás, közösségépítés) szolgáló, választott online tartalom, megjelenés elemző vizsgálata a vizuális jellemzők leírása és elemzése céljából, egyénileg és csoportmunkában is − Választott, személyes tartalmakat bemutató online megjelenések (pl. blog, vlog, személyes profil közösségi médiában) elemzése vizualitás és tartalomszervezés (pl. kép és szöveg aránya, menürendszer/címek és tartalmak megfelelése, színek kommunikációs funkciója, interaktivitás, hipertextualitás) szempontjából, és a tapasztalatok bemutatása és megvitatása egyénileg vagy csoportmunkában − A sztárjelenség kulturális hátterének elemző vizsgálata példák alapján, a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. fiktív szuperhős bemutatása különböző vizuális eszközökkel, szelfikészítés különböző kifejezési szándék érdekében, youtuber-témák gyűjtése különböző szempontok szerint, vlog készítése szokatlan/abszurd témában), a személyes célok következetes alkalmazása érdekében (pl. profilkészítés, kreatív „instasztori” készítése)		
Fogalmak	újmédia, virtuális világ, közösségi média, társadalmi nyilvánosság		

Tematikai egység	**Design, divat, identitás – Tervezett környezet, azonosulás**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− Az építészettörténet különböző korszakaiból (pl. ókor, romanika, gótika, reneszánsz, barokk, klasszicizmus, eklektika, szecesszió, modern, posztmodern, kortárs) választott példák összehasonlító vizsgálata, csoportosítása különböző szempontok szerint (pl. funkció, szerkezet, építőanyag, térlefedés, tömeg, homlokzattagolás), a tapasztalatok különböző játékos vizuális megjelenítésével (pl. gyors szabadkézi rajz, alaprajz rekonstruálása, makett készítése) − Az organikus építészet célkitűzéseinek és formanyelvének (Le Corbusier, Hundertwasser, Gaudi) megfigyelése után valós vagy fiktív gyárépület rajzának kreatív, funkcióváltoztató átalakítása rajzban − Kós Károly, Makovecz Imre és Csete György munkásságának megismerése után közösségi tér és környezetének megtervezése organikus szemlélettel. A tervek alapján makett készítése szabadon választott anyag- és eszközhasználattal − Személyes példák alapján az aktuális divatot és annak rövid távú változásait befolyásoló tényezők (pl. tárgyi környezet, fogyasztói szokások, társadalmi-gazdasági-kulturális háttér) elemző vizsgálata kreatív feladatokban (pl. stíluslap készítése, karakterteremtés adott szempontoknak megfelelően, fiktív brand tervezése adott cél érdekében) a saját identitás		

erősítése céljából A XIX-XX. századi magyar tárgykultúra egy-egy jellemző termékének, gyártójának (pl. Zsolnay épületkerámia, Hollóházi és Herendi porcelán, Csepel biciklik és motorkerékpárok, Ikarusz busz, Kandó mozdony, Ganz gépgyártás, Tisza cipő) megismerése és társakkal való megismertetése prezentáció formájában. Az adott termék formatervezésében tetten érhető társadalmi vonatkozások, a forma és funkció viszonya, a termékek ikonikus jellegének, az e mögött álló okok, a kultúrkörben betöltött szerep bemutatása. A fentiekből választott témakör tárgyának értelmezése és alkotómunkában történő újrafogalmazása. A tervezett és létrehozott alkotásban saját korunk elvárásaira való reagálás	
Fogalmak	térszervezés, design, divat, identitás, brand, designgondolkodás

Tematikai egység	**Környezet és fenntarthatóság – Természeti és tervezett környezet egyensúlya**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek, Fejlesztési feladatok		
− Lokális vagy globális környezeti problémára (pl. természet, levegő, víz, fény, közlekedés, fogyasztói szemlélet, nagyvárosi lét, civilizációs fenyegetettség) reflektáló alkotás, produktum (pl. köztéri alkotás, akció, interaktív tér, esemény, szerkezet, közösségi médium kampány, installáció) tervének, makettjének létrehozása. A tervek megfelelő elkészítése érdekében a választott probléma (pl. vízpocsékolás, ballagók lufieregetése, szemetes járda, buszmegálló-rongálás), helyszín (pl. település, köztér, parkoló, víztorony, iskola) és az ideális megjelenítés eszközeinek (pl. eseménymű vészet, reklám, látvány, hang, filmnyelvi eszközök) tanulmányozása, felmérése egyénileg és csoportmunkában − A történeti korok és a modern társadalmak környezetalakítási jellemzőinek mérlegelő felhasználásával, esztétikai és funkcionális szempontok érvényesítésével saját, közvetlen környezetben megoldásra váró környezeti problémák (pl. kocogók, futók számára megfelelő hely, szemétgyűjtés, -tárolás, csomagolóanyagok mennyiségének csökkentése) megoldásához tervek, koncepciók elkészítése, csoportmunkában is, a koncepció jól értelmezhető vizuális és szöveges bemutatásával − A fenntarthatóság és környezettudatosság irányelveinek megfelelő ideális élettér (pl. lakás, kert, park, falu, város, iskola, úthálózat) természeti és épített, tárgyi környezetének harmóniájára, egyensúlyára fókuszáló tervezés (pl. környezetbe olvadó építészet, land art), a kortárs környezetalakítás jellemzőinek, a designgondolkodás problémamegoldásra ösztönző lehetőségeinek inspiratív felhasználásával, csoportmunkában is A műemlékvédelem korszerű irányelveinek megismerése. A lakóhelyen vagy annak környékén található, felújításra váró épületről prezentáció tartása az épületet konzerváló vagy funkcióváltó átépítéssel kapcsolatban.		
Fogalmak	fenntartható fejlődés, személyes/közösségi tér, ökológiai lábnyom, ergonómia, minimál tér	

Szabadon felhasználható (2 óra)

Tematikai egység	**Korszak, stílus, műfaj**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

− Adott vagy választott – vizuális művészet által is feldolgozott – problémák, jelenségek (pl. személyes, környezeti, tudományos, társadalmi, művészeti) önálló feldolgozása és tudatos, vizuális jellegű bemutatása (pl. prezentáció, hagyományos tabló, táblaképpel kísért kiselőadás) a szakszerű kutatás lépéseinek érvényesítésével (pl. cél megfogalmazása, információgyűjtés, beleértve a felhasznált forrás megjelenítését, elemzés, szelektálás, lényegkiemelés). A probléma/téma megfelelő, hatásos bemutatása érdekében az optimális műfaj, stílus, kifejezési eszköz megválasztása, tervezett felhasználása, csoportmunkában is − Meglévő művészettörténeti tudás felhasználásával és célirányos megfigyelések, elemzések alapján reflektív alkotások létrehozása (pl. grafika, fotó, film, festmény, fotósorozat, kollázs), adott történelmi korok, korszakok jellemző problémáinak, jelenségeinek (pl. szabadság, érték, szakralitás, humánum, szülő-gyermek viszony, bűn, identitás, szépség) változását tükröző vizuális művészeti megjelenések megértése és mások számára is érthető bemutatása érdekében, mindezt csoportmunkában is − Egy választott művészettörténeti korszakra, stílusirányzatra (pl. gótika, reneszánsz, barokk, realizmus, századforduló izmusai, op-art, pop-art, land-art, hiperrealizmus) jellemző probléma (pl. valósághoz, transzcendenshez, társadalmi vagy tudományos változásokhoz való viszony) kapcsán önálló információgyűjtés, a probléma, téma önálló értelmezése a vizualitás lehetőségeit is felhasználva (pl. fotósorozattal, poszterrel, prezentációval), reflektálva napjaink kifejezési nyelvére	
Fogalmak	interaktív mű, parafrázis, művészi hatás

Vizuális kultúra 11. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
Kötelező összesen:	**0 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	1	36	0	36	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**
49. Kifejezés, képzőművészet Érzelmek, hangulatok kifejezése	**0**	0	5	0	0	**5**
50. Kifejezés, képzőművészet Ábrázolás és stílus	**0**	0	5	0	0	**5**
51. Kifejezés, képzőművészet Korszakok, stílusirányzatok	**0**	0	12	0	0	**12**
52. Tárgy- és környezetkultúra Tervezett, alakított környezet	**0**	0	4	0	0	**4**
53. Tárgy- és környezetkultúra Tárgy és hagyomány	**0**	0	4	0	0	**4**
54. Tárgy- és környezetkultúra Az épített, alakított környezet változásai	**0**	0	6	0	0	**6**
Összesen	**0**	0	36	0	0	**36**

11. évfolyam

Szabadon felhasználható (36 óra)

Tematikai egység	**Kifejezés, képzőművészet Érzelmek, hangulatok kifejezése**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

Látvány megjelenítése egyénileg választott kifejezési szándék (pl. feszültség, figyelemfelhívás, nyugalom) érdekében, a vizuális kifejezés eszközeinek tudatos alkalmazásával (pl. nézőpont, kompozíció, színhasználat, felületkialakítás).−Művészeti alkotások kifejező, sajátos átdolgozása, átírása, parafrázis készítése (pl. sík alkotás térbelivé alakítása, kép kiegészítése sajátos elemekkel vagy részletekkel, stílus- és műfajváltás, idő és karaktercserék).−Fogalmak, jelenségek (pl. repülés, víz, kapcsolatok, utánzás) komplex vizuális feldolgozása nem a megszokott eszközökkel (pl. talált tárgyakból, szokatlan anyagokból, fénnyel).	
Fogalmak	Nonfiguratív megjelenítés, vizuális átírás, redukció, absztrakció, kiemelés, kontraszt, kompozíció, parafrázis, komplementer, vizuális narratív hatás, illusztratív hatás, installáció, enviroment/környezetművészet, fényművészet.

Tematikai egység	**Kifejezés, képzőművészet Ábrázolás és stílus**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Téri helyzetek megjelenítése különböző ábrázolási rendszerek használatával és transzformálásával (pl. látvány reprodukálása vetületi ábrázolásból perspektivikus vagy axonometrikus megjelenítéssel). −Az önárnyék és a vetett árnyék művészi kifejező elemként történőalkalmazása (pl. megvilágítás megváltoztatásával létrehozott változások megjelenítése grafikai, fotós eszközökkel). −Ábrázolási konvenciók megfigyelése és értelmezése a művészet történetében, illetve az adott vagy választott megjelenítési cél érdekében reprodukálása az alkotó munkában.		
Fogalmak	Téri helyzet, ábrázolási konvenció vagy ábrázolási rendszer, nézőpont, horizontvonal, iránypont, rövidülés, vetületi ábrázolás, képsík, nézet, axonometria, egy- és két iránypontos perspektíva, önárnyék, vetett árnyék.	

Tematikai egység	**Kifejezés, képzőművészet Korszakok, stílusirányzatok**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Művészettörténeti korszakok (pl. ókor, kora keresztény, romanika és gótika, reneszánsz és barokk, klasszicizmus és romantika) műfajokra lebontott részletes összegzése, a legfontosabb stílust meghatározó jegyek pontos megkülönböztetésével. −Vizuális művészeti műfajok összehasonlítása több szempontból (pl. műtípusok szerint: életkép a festészetben és a fotóművészetben, portré a szobrászatban és festészetben)		
Fogalmak	Korszak, korstílus, stílusirányzat, képzőművészeti műfaj, műtípus, magasnyomás, mélynyomás, síknyomás, egyéni stílus, avantgard, avantgard irányzat, neoavantgard, posztmodern, kortárs képzőművészet, újmédia, intermediális műfaj, eseményművészet, interaktív művészet, hálózati művészet.	

Tematikai egység	**Tárgy- és környezetkultúra Tervezett, alakított környezet**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egyszerű használati tárgy (pl. egyedi övtáska) és belső tér (pl. élet minimál térben) tervezése az alapvető ergonómiai szempontok felmérésével és figyelembevételével, a tervezői folyamat jól értelmezhető rajzos és szöveges dokumentációja az ötletek, tervvázlatok, megvalósulási terv elkészítéséig. −Belső terek, tárgyak átalakítása egyszerű, de szokatlan eszközökkel (pl. fénnyel, becsomagolással) elsősorban a kifejezés, a hangulati hatások erősítése érdekében.		
Fogalmak	Tervezési folyamat, felmérés, térelrendezés, műszaki jellegű ábrázolás, ergonómia, környezettudatos magatartás, környezetvédelem.	

Tematikai egység	Tárgy- és környezetkultúra Tárgy és hagyomány	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Különböző történeti korok és kultúrák (pl. Európán kívüli is) sajátos, jellemző tárgyainak (pl. totem, amulett), épületeinek, (pl.hagyományos japán lakóház) és díszítőmotívumainak (pl. azték, maja, kalocsai motívumok) elemző vizsgálata a kulturális jegyek pontos megkülönböztetésével, illetve a közös jegyekmegkeresésével.		
Fogalmak	Táji csoport, néprajzi csoport, tájegység, népi kultúra, hagyomány, hagyományőrzés, világörökség	

Tematikai egység	Tárgy- és környezetkultúra Az épített, alakított környezet változásai	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az építészettörténet fontosabb korszakainak (pl. ókor, romantika, gótika, reneszánsz, barokk, klasszicizmus, eklektika, szecesszió) elemzése és összehasonlítása – különös tekintettel a formai, szerkezeti kapcsolódásokra és különbségekre –, illetve összehasonlítva a 20. század (modern, posztmodern) és kortárs építészeti stílusjegyek és térrendezés sajátos vonásaival, nemzetközi és magyar példák alapján. −Kortárs környezetalakítás és térrendezés elemző vizsgálata a közvetlen környezetben. −Művészi, azaz a térrendezés kifejező szándékú felhasználásának rendszerező elemzése és kipróbálása (pl. land art, street art)		
Fogalmak	Modern, posztmodern, konstruktív-dekonstruktív térrendezés, organikus építészet, Bauhaus, funkcionalizmus, divat, társadalmi norma, szubkultúra, értékmegőrzés.	

Dráma és színház 12. évfolyam (gimnázium, A változat)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Szabályjátékok	3 óra
2. Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, tánccal)	4 óra
3. Rögtönzés	5 óra
4. Saját történetek feldolgozása	4 óra
5. Műalkotások feldolgozása	3 óra
6. Dramaturgiai ismeretek	1 óra
7. A színház kifejezőeszközei (szöveg, hang, báb, zene, mozgás, tánc)	2 óra
8. Dráma- és színháztörténet	1 óra
9. Dráma- és színházelmélet	1 óra
10. Kortárs dráma és színház	2 óra
11. Színjátékos tevékenység (vers- és prózamondás, jelenet, előadás)	2 óra
12. Színházi előadás megtekintése	2 óra
Kötelező összesen:	**30 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
12. évf.	1	31	30	1	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
1. Szabályjátékok	*3*	3	0	0	0	**3**
2. Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, tánccal)	*4*	4	0	0	0	**4**
3. Rögtönzés	*5*	5	0	0	0	**5**
4. Saját történetek feldolgozása	*4*	4	0	0	0	**4**
5. Műalkotások feldolgozása	*3*	3	0	0	0	**3**
6. Dramaturgiai ismeretek	*1*	1	0	0	0	**1**
7. A színház kifejezőeszközei (szöveg, hang, báb, zene,	*2*	2	0	0	0	**2**

mozgás, tánc)						
8. Dráma- és színháztörténet	*1*	1	0	0	0	**1**
9. Dráma- és színházelmélet	*1*	1	0	0	0	**1**
10. Kortárs dráma és színház	*2*	2	0	0	0	**2**
11. Színjátékos tevékenység (vers- és prózamondás, jelenet, előadás)	*2*	2	0	0	0	**2**
12. Színházi előadás megtekintése	*2*	2	0	0	0	**2**
13. Ismétlés, rendszerezés	*0*	0	1	0	0	**1**
Összesen	*30*	**30**	**1**	**0**	**0**	**31**

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (30 óra)

Tematikai egység	**Szabályjátékok**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatások kitalálása és alkalmazása – Összetett verbális és mozgásos koncentrációs gyakorlatok – Hosszan tartó, koncentrált figyelemmel végzett tevékenység a játékszabályok adta keretek között – Páros és kiscsoportos egyensúly- és bizalomgyakorlatok – Csoportos bizalomjátékok – Ön- és társismereti játékok	– A tér, az idő, a tempó, a ritmus sajátosságainak és összefüggéseinek felfedezése és alkalmazása – A látott, hallott, érzékelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatások felidézése és alkalmazása	
Fogalmak	tempó és ritmus, együttműködés, egyensúly, átadás és átvétel, impulzus, hatás és ellenhatás, bizalom, önismeret, társismeret	

Tematikai egység	**Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, tánccal)**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A környezet jelenségeinek megfigyelése és a tapasztalatok felhasználása a dramatikus tevékenységekben – Részvétel a közös döntéshozatali folyamatokban	– Az együttműködésre és a konszenzus kialakítására irányuló gyakorlat továbbfejlesztése – A verbális és nonverbális kifejezés eszközeinek adekvát és alkotó módon történő alkalmazása	

– Elképzelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatások kitalálása és a dramatikus tevékenységek során közlési szándékkal történő alkalmazása konkrét vagy szimbolikus jelentéssel – Összetett kommunikációs játékok különböző munkaszervezési módokban – Interakciós és szituációs játékok különféle eszközökkel (pl. tárgy, báb, zene, mozgás, tánc)	
Fogalmak	drámajáték, kommunikáció, interakció, szituáció, önkifejezés, gesztus, mimika, testbeszéd

Tematikai egység	**Rögtönzés**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A rögtönzés tartalmi és formai elemeinek összefüggései – Rögtönzéses gyakorlatok megadott vagy közösen egyeztetett karakterek szerepeltetésével – Rögtönzés közösen választott témára, a tanár által megadott szervezési formában, a megismert technikák alkalmazásával	– A kapcsolat létrehozási és fenntartási technikáinak tudatos alkalmazása – Figura- és helyzetteremtés – Rögtönzéses gyakorlatok megadott vagy közösen egyeztetett szituációs elemekkel – A rögtönzés szerepből és szerepen kívül történő elemző és értelmező megvitatása	
Fogalmak	probléma, viszony, hierarchia, státusz, státuszkülönbség, figura tartása, típus és egyénítés	

Tematikai egység	**Saját történetek feldolgozása**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Történetek (látott, hallott, olvasott, a tanár által hozott, a tanulók élményeiből építkező) feldolgozása összetett dramatikus kifejezési formák és ábrázolási módok alkalmazásával – Történetek gyűjtése, rendszerezése, válogatása,	– A problémahelyzetek, döntési helyzetek értelmezése, megvitatása és dramatikus eszközökkel történő feldolgozása – A történetekben megjelenő értékrendszerek felfedezése és értelmezése	

szerkesztése – Egyéni történetekből közös történet alkotása – Történet és forma egymásra hatása	
Fogalmak	döntési helyzet, elágazási pont, variáció, kontraszt, cselekmény, cselekményszál, hatás, időkezelés, idősíkváltás, flashback, fókusz, keret, jelentés, mondandó, tanulság

Tematikai egység	**Műalkotások feldolgozása**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A művészeti alkotások (pl. irodalom, zene, képzőművészet, film, fotó, iparművészet) elemző-értelmező megközelítése dramatikus tevékenységek segítségével – Szerkesztési feladatok különböző művészeti alkotások felhasználásával	– A művészeti alkotásokban megjelenő élethelyzetek, problémák körüljárása dramatikus tevékenységekkel – A problémahelyzet jellemzőinek felismerése, értelmezése, értékelése – Dramatikus improvizációk képzőművészeti alkotások, zeneművek, ismert történelmi események, fénykép, film stb. alapján – A történetek jelentőségének felismerése a kommunikációban, az érték-közvetítésben és a kulturális hagyomány átörökítésében	
Fogalmak	konfliktus, konfliktusrendszer, ellentét, párhuzam, metafora, szimbólum, csomópont, fordulat, tükrözés	

Tematikai egység	**Dramaturgiai ismeretek**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A dramaturgiai alapfogalmak megkülönböztetése és tudatos alkalmazása – A feszültségteremtés eszközeinek tudatos alkalmazása a dramatikus tevékenységekben	– A dramatikus szituációk jellemzőinek (szereplők, hely, idő, viszonyok, probléma, körülmények, cél, szándék, akarat, konfliktus, feloldás) felismerése és azonosítása a dramatikus játékok során	
Fogalmak	dráma, drámaiság, dramatizálás, dramaturgia, dramaturg; feszültség, várakozás, fokozás, késleltetés, kitérő (epizód), akadály (gát), felismerés; expozíció, bonyodalom, válság (krízis), drámai vétség (hübrisz), sorsfordulat, katasztrófa	

Tematikai egység	**A színház kifejezőeszközei (szöveg, hang, báb, zene, mozgás, tánc)**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A sűrítés, variáció, fokozás, késleltetés, státushelyzet alkalmazása a különféle dramatikus tevékenységek során – A térhasználat lehetőségeinek értelmezése, és ezek	

	alkalmazása saját dramatikus tevékenységben; a színpadi tér, ismerkedés a színpadi térformákkal és használatuk következményeivel – Anyagismeret és a stilizáció fogalmának ismerete és alkalmazása tárgyas, bábos megfogalmazási formák esetében – A konkrét és absztrahált mozgás közötti különbség tudatosítása; a mozgásos kommunikáció értelmezése és alkalmazása saját dramatikus tevékenység során – A hatáskeltés eszközeinek alkalmazása a gyakorlatok során – A kommunikációs jelek jelentéshordozó és jelentésteremtő erejének ismerete, a verbális és nonverbális kifejezés eszközeinek adekvát és kreatív alkalmazása a dramatikus tevékenységek során – A színházi kommunikáció erejének ismerete, a dráma és színház formanyelvi sajátosságainak tudatos alkalmazása, értelmezése, elemzése
Fogalmak	jelenet, típus, egyénítés, ellentét, párhuzam, feszültség, státus, sűrítés, variáció, színpadi tér, stilizáció, konkrét és absztrahált mozgás, hatás, katarzis

Tematikai egység	**Dráma- és színháztörténet**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A meglévő dráma- és színháztörténeti ismeretek és élmények értelmezése, rendszerezése megbeszélések és/vagy dramatikus tevékenységek segítségével – Színházi műfajok és stílusok történeti szempontú tanulmányozása; az egyes korszakok jellemző stílusjegyeinek, kifejezőeszközeinek felismerése a látott előadásokban – a színház- és drámatörténeti ismeretek iránti érdeklődés felkeltése (néhány alkotó portréja, néhány nagyobb színháztörténeti korszak, a kortárs művészet alkotásai stb.	
Fogalmak	realista színjáték, abszurd, groteszk, performansz, a választott dráma- és színháztörténeti ismeretanyag szakszókincse	

Tematikai egység	**Dráma- és színházelmélet**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A drámai műnem sajátosságai: az epikától és a lírától eltérő sajátságok felismerése és meghatározása, egyes	– A meglévő dráma- és színházelméleti ismeretek és élmények értelmezése, rendszerezése megbeszélések és/vagy dramatikus tevékenységek segítségével – Látott előadásokban és saját dramatikus	

drámaszerkezetek – A dráma/színjáték mint kommunikáció: a dráma/színjáték „nyelve” és a befogadóra gyakorolt hatása	tevékenységben a dráma és színház formanyelvi sajátosságainak felismerése és azonosítása
Fogalmak	a dráma műneme, a tanult drámaszerkezetek (pl. arisztotelészi dramaturgia, shakespeare-i dramaturgia, a brechti dramaturgia, az abszurd dramaturgia)

Tematikai egység	**Kortárs dráma és színház**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Napjaink egy-két fontos színházi irányzata és/vagy egy-két választott példa a kortárs drámairodalomból; – A mai magyar színházi élet néhány jelentős alkotója (egy-két színész, rendező, díszlet- és jelmeztervező, zeneszerző, koreográfus, kritikus megnevezése/szakmai bemutatása); – A mai magyar színházi élet műhelyei (egy választott társulat, együttes, alkotóközösség bemutatása); – A mai magyar színházi struktúra jellemzői.	– A kortárs színházra vonatkozó meglévő ismeretek és élmények értelmezése, rendszerezése megbeszélések és/vagy dramatikus tevékenységek segítségével; – Összművészeti sajátosságok felismerése: a művészeti ágak viszonya, hierarchiája a látott előadásban;	
Fogalmak	hivatásos színház, kőszínház, alternatív színház, amatőr színház, diákszínjátszás	

Tematikai egység	**Színjátékos tevékenység (vers- és prózamondás, jelenet, előadás)**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– Az alkotótevékenység során a megismert kifejezési formák, technikák alkalmazása – Alkotó jellegű részvétel a közösség és a szaktanár közös igénye szerint a nyilvánosság (elsősorban saját közösség) számára készített egyéni vagy közös produkcióban	
Fogalmak	színházi kommunikáció, pódiumszínpad, előadóművészet, megjelenítés, részleges megjelenítés, stilizáció	

Tematikai egység	**Színházi előadás megtekintése**	**Órakeret 2 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
– Különböző színházi irányzatokat képviselő előadások (pl. hivatásos vagy amatőr színházi társulat előadása, annak hiányában gyermek- vagy diákszínjátszó csoportok előadásainak) megtekintése; – A fontosabb színházi szakmák ismerete (a színész, a rendező, a dramaturg, a szcenikus, a koreográfus, az előadás létrehozásához szükséges színházi mesterségek); – A színészi, rendezői, dramaturgiai, díszlet- és jelmeztervezői munka alapszintű elemzése	– Az előadásról érvekkel alátámasztott önálló vélemény kialakítása és megfogalmazása, mások véleményének tiszteletben tartása; – Színház- és drámaelméleti ismeretek alkalmazása a látott előadások szóbeli és/vagy írásbeli elemzésében (pl. a drámai műnem jellegzetességei, dramaturgiai alapfogalmak, a színházművészet összművészeti sajátosságai); – Látott színházi előadások elemző/értelmező/összehasonlító vizsgálata; – Előadások megközelítése az élmények befogadását elősegítő dramatikus tevékenységformákkal; – A színházi előadás élményének a művészettel élés egyik lehetséges formájaként, az egyén és a világ megértésének lehetőségeként való értelmezése.
Fogalmak	opera, balett, kortárs táncszínház, mozgásszínház, összművészet, rendező, díszlettervező, jelmeztervező, szcenikus, koreográfus, színpadmester, világosító, ügyelő, súgó, kellékes

Szabadon felhasználható (1 óra)

Tematikai egység	Ismétlés, rendszerezés	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A tanév során elsajátított ismeretek összefoglalása		
Fogalmak		

Digitális kultúra 9-10. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata	25 óra
Információs társadalom, e-Világ	3 óra
Mobiltechnológiai ismeretek	4 óra
Szövegszerkesztés	11 óra
Számítógépes grafika	14 óra
Multimédiás dokumentumok készítése	4 óra
Online kommunikáció	4 óra
Publikálás a világhálón	14 óra
Táblázatkezelés	12 óra
Adatbázis-kezelés	5 óra

A digitális eszközök használata	6 óra
Kötelező összesen:	**102 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	2	72	67	5	0
10. évf.	1+1	72	35	1	36

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
12. Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata	25	25	0	0	**25**	0	0	0	**0**
13. Információs társadalom, e-Világ	3	3	0	0	**3**	0	0	0	**0**
14. Mobiltechnológiai ismeretek	4	4	0	0	**4**	0	0	0	**0**
15. Szövegszerkesztés	11	11	5	0	**16**	0	0	0	**0**
16. Számítógépes grafika	14	14	0	0	**14**	0	0	0	**0**
17. Multimédiás dokumentumok készítése	4	4	0	0	**4**	0	0	15	**15**
18. Online kommunikáció	4	0	0	0	**0**	4	1	7	**12**
19. Publikálás a világhálón	14	0	0	0	**0**	14	0	4	**18**
20. Táblázatkezelés	12	0	0	0	**0**	12	0	10	**22**
21. Adatbázis-kezelés	5	0	0	0	**0**	5	0	0	**5**
22. A digitális eszközök használata	6	6	0	0	**6**	0	0	0	**0**
Összesen	***102***	67	5	0	**72**	35	1	36	**72**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (67 óra)

Tematikai egység	**Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata**	**Órakeret 25 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

– Hétköznapi tevékenységekből a folyamat és az adatok absztrakciója – A problémamegoldó tevékenység tervezési és szervezési kérdései – A problémamegoldáshoz tartozó algoritmuselemek megismerése. Algoritmus leírása egy lehetséges módjának megismerése – Szekvencia, elágazások és ciklusok – Példák típusalgoritmus használatára – Elágazások, feltételek kezelése, többirányú elágazás, ciklusok – Változók, értékadás. Eljárások, függvények alkalmazása – Az objektumorientált szemlélet megalapozása	– Az algoritmikus gondolkodást segítő informatikai eszközök és szoftverek használata – Az algoritmus végrehajtásához szükséges adatok és az eredmények kapcsolatának vizsgálata – Az elemi adatok és sorozatok megkülönböztetése, kezelése és használata – A vezérlési szerkezetek megfelelői egy formális programozási környezetben – A program megtervezése, kódolása, tesztelése – Mások által készített alkalmazások paramétereinek a program működésére gyakorolt hatásának vizsgálata
Fogalmak	algoritmuselemek, tervezési folyamat, adatok absztrakciója, algoritmusleírási mód, szekvencia, elágazás, ciklus, egész szám, valós szám, karakter, szöveg, sorozat, logikai adat, egyszerű algoritmusok tervezése, vezérlési szerkezetek, eljárás, függvény, kódolás, típusfeladatok, tesztelés, hibajavítás

Tematikai egység	**Információs társadalom, e-Világ**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Információ, információ keresése az interneten – Információhitelesség – A személyes adatok védelmének fontosabb szabályai	– Az információ megjelenési formái, jellemzői – Az információhitelesség ellenőrzésének egyszerű módjai – Személyhez köthető információk és azok védelme	
Fogalmak	adat, információ, csatorna, személyes adat, e-ügyintézés, e-személyi igazolvány, e-kereskedelem, e-szolgáltatások, elektronikus aláírás, álhír, lánclevél	

Tematikai egység	**Mobiltechnológiai ismeretek**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A mobiltechnológia körébe tartozó eszközök ismerete – Mobileszközök kezelése, alkalmazások futtatása, telepítése, eltávolítása	– Mobileszközökre tervezett oktató- és oktatást segítő programok használata – Mobiltechnológiai eszközök segítségével megvalósított együttműködés	

Fogalmak	mobiltechnológia, mobileszköz, alkalmazás, applikáció, alkalmazás telepítése, alkalmazás eltávolítása, kezelőfelület, oktatóprogramok, oktatást segítő programok, hálózati kapcsolat

Tematikai egység	**Szövegszerkesztés**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Tipográfiai ismeretek – Körlevél készítése – Hosszú dokumentumok készítése, formázása. Élőfej és élőláb kialakítása, lábjegyzet, tartalomjegyzék létrehozása	– Önéletrajz, kérvény, hivatalos levél, formanyomtatvány készítése – Adatok kezelése, szűrése, rendezése körlevél készítése céljából – Más tantárgyhoz kapcsolódó feladatok	
Fogalmak	karakterformázás, bekezdésformázás, élőfej és élőláb, oldal elrendezése, stílus, sablon, körlevél, lábjegyzet, tartalomjegyzék, szakasztörés, hasáb	

Tematikai egység	**Számítógépes grafika**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Digitális képek jellemzőinek és tárolásának megismerése – A rasztergrafikus kép jellemzői: felbontás, színmélység – Színrendszerek, alakzatok színezése, átlátszóság, takarás, vágás – Rasztergrafikus és vektorgrafikus ábra tárolási módszerének ismerete – Alakzatok egymáshoz képest történő elrendezése: igazítás, elosztás, rétegek, transzformációk – Alakzatok rajzolása: rajzolóeszközök, pont, szakasz, ellipszis, kör, téglalap – Alakzat tulajdonságainak módosítása: méret, szegély, kitöltés, feliratozás, átlátszóság, transzformációk: elforgatás, tükrözés – Alakzatok egymáshoz viszonyított elrendezése: igazítás, elosztás, rétegek, eltolás, forgatás, csoportosítás, kettőzés, klónozás – Elemi műveletek 3D-s modellel	– Rasztergrafikus rajzolóprogram használata – Dokumentumszerkesztő program alakzataival ábra készítése minta vagy leírás alapján – Vektorgrafikus szerkesztőprogram használata – Vektorgrafikus ábra elkészítése minta vagy leírás alapján – Vektorgrafikus ábrakészítés algoritmikus tervezése – Görbék, csomópontok felhasználása rajzok készítésében. Csomópontműveletek – Raszter- és vektorgrafikus ábrák konverziója	

Fogalmak	rajzolóeszközök, színrendszerek, képfájlformátumok, felbontás, színmélység, pont, szakasz, ellipszis, kör, téglalap, átlátszóság, takarás, vágás, elforgatás, eltolás, tükrözés, feliratozás, igazítás, elosztás, rétegek, transzformációk, rasztergrafika, vektorgrafika, vonal, kör, ellipszis, sokszög, törött vonal, spirál, csillag, szín, színátmenet, vastagság, vonalvégződés, szaggatottság, csoportosítás, kettőzés, klónozás, csomópont, csomópontműveletek, 3D-s alakzat

Tematikai egység	**Multimédiás dokumentumok készítése**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Multimédia állományok	– Multimédia állományok manipulálása – Az információkeresés során gyűjtött multimédiás alapelemek felhasználásával új dokumentumok létrehozása – Más tantárgyak projektfeladatainak bemutatása multimédiás dokumentumok alkalmazásával	
Fogalmak	fénykép, video, hangállomány készítése; fotó-, hang-, video-, multimédia-szerkesztő; digitális képfeldolgozás, -megosztás	

Tematikai egység	**A digitális eszközök használata**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Operációs rendszerek fajtái, feladatai – Operációs rendszer segédprogramjai – Digitális kártevők – Felhőszolgáltatások – Ergonomikus munkakörnyezet, etikus eszközhasználat – Állományok kezelése és megosztása	– Az informatikai eszközök, mobileszközök operációs rendszerei – Segédprogramok használata – Állomány- és mappatömörítés – Digitális kártevők elleni védekezés – Tudatos felhasználói magatartás erősítése, a felelős eszközhasználat kialakítása, tudatosítása; etikus információkezelés – Felhőszolgáltatások igénybevétele, használata a csoportmunkában – Állományok kezelése és megosztása a felhőben	
Fogalmak	ergonómia, periféria, kommunikációs eszközök; lokális, illetve hálózati fájl- és mappaműveletek; tömörítés, digitális kártevők és védekezés ellenük, mobileszközök operációs rendszere, felhőszolgáltatások, szinkronizálás, etikus információkezelés	

Szabadon felhasználható (5 óra)

Tematikai egység	**Szövegszerkesztés**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Képek, alakzatok beszúrása, formázása – Táblázatok, tabulátorok alkalmazása – Hasábok kialakítása	– Ábrák készítése a szövegszerkesztő program saját alakzataival és külső képek felhasználásával. – Adatok táblázatba rendezése, pozícionálás tabulátorok segítségével. – Több hasábos elrendezés kialakítása.	

Fogalmak	objektum, alakzat (rajzeszköz), tabulátor, táblázat, hasáb

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (35 óra)

Tematikai egység	**Online kommunikáció**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Az online kommunikáció jellemzői – Az identitás kérdésének összetettebb problémái az online kommunikáció során – Az online közösségek szerepe, működése	– Kommunikációs csatornák megismerése – Online kommunikáció veszélyeinek felismerése	
Fogalmak	chat, online közösség, kisegítő lehetőségek (az operációs rendszerben), digitális identitás, önérvényesítés, tolerancia	

Tematikai egység	**Publikálás a világhálón**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Webdokumentum szerkezetének és alapelemeinek ismerete – Közlésre szánt szöveges és képi információval kapcsolatos elvárások, kiválasztási szempontok, fájlformátumok – Az internetes publikálás módszereinek megismerése, szabályai – Szövegek, képek, fotóalbumok, hang- és videoanyagok, weblapok publikálása tartalomkezelő rendszerben – Weblapkészítés HTML nyelven weblapszerkesztővel – Stíluslap használata	– Egy webes tartalomkezelő rendszer önálló használata – Webdokumentum tartalmának és stílusának szerkesztési lehetőségei, szétválasztásuk jelentősége – Összetett webdokumentum készítése – Stíluslap csatolása weblaphoz, és a benne lévő stílusok használata a dokumentum formázásához	
Fogalmak	böngészőprogram, tartalomkezelő rendszer, weblap részei, weblap szerkezete, címsorok, bekezdések, felsorolások, táblázat, link, képek elhelyezése, stílusok, weblap szerkezeti elemek, weblap elemeinek formázása stílusokkal, szín és háttér beállítása, szövegformázás, táblázatok használata, hivatkozás készítése	

Tematikai egység	**Táblázatkezelés**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

– Adatok táblázatos elrendezése – Adatok bevitele, javítása, másolása, formázása – Szám, szöveg, logikai típusok. Dátum- és idő-, pénznem-, százalékformátumok alkalmazása – Számítási műveletek adatokkal, képletek szerkesztése – Cellahivatkozások használata – Függvények használata, paraméterezése – Diagram létrehozása, szerkesztése	– Hétköznapi problémák megoldása táblázatkezelővel. Statisztikai függvények, feltételtől függő számítások, adatok keresése – Más tantárgyakban felmerülő problémák megoldása a táblázatkezelő program segítségével
Fogalmak	cella, oszlop, sor, cellatartomány, munkalap, munkafüzet, szöveg, szám- és logikai típus, számformátumok, dátum- és időformátum, százalékformátum, pénznemformátum; relatív, vegyes és abszolút cellahivatkozás; saját képlet szerkesztése, függvények használata, függvény paraméterezése, függvények egymásba ágyazása, diagram létrehozása, diagramtípusok, diagram-összetevők

Tematikai egység	**Adatbázis-kezelés**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Strukturált adattárolás – Adattípusok: szöveg, szám, dátum és idő, logikai	– Közérdekű adatbázisok elérése, adatok lekérdezése – Szűrési feltételek megadása – Hozzáférési jogosultság szerint adatlekérés, módosítás, törlés	
Fogalmak	adatbázis, adattábla, sor, rekord, oszlop, mező, adattípus, lekérdezés, jelentés; adattípusok: szöveg, szám, dátum, idő, logikai; szűrés, szűrési feltétel, logikai műveletek; hozzáférési jogosultság	

Szabadon felhasználható (1 óra)

Tematikai egység	**Online kommunikáció**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– E-mail szolgáltatás jellemzői, működése	– Online elektronikus levelező rendszer használata (e-mail küldés, fogadás, továbbítása, csatolmányok küldése, fogadása)	
Fogalmak	e-mail, címzett, feladó, tárgy, csatolmány	

Szabadon tervezhető (36 óra)

Tematikai egység	**Multimédiás dokumentumok készítése**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A prezentáció fogalma,	– A tanult program elindítása, felépítése, nézetei	

alapelemei – Diaelrendezések, diák formázása – Szövegformázás – Képek, táblázatok, diagramok beszúrása, formázása – Alakzatok készítése – Mintadia használata, jelentősége – Külső és belső hivatkozások készítése – Diavetítés beállításai, animációk, akciógombok	– Szöveget, képet tartalmazó esztétikus prezentációk készítése – Komplex, interaktív bemutatók készítése, a tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban
Fogalmak	dia, mintadia, szövegdoboz, objektum, hivatkozás, animáció, áttűnés

Tematikai egység	**Online kommunikáció**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– E-mail szolgáltatás jellemzői, működése, e-mail cím felépítése – Böngészés – Online űrlapok – Kulcsszavas keresés az interneten – Szerzői jog, adatvédelem	– Online elektronikus levelező rendszer használata (e-mail küldés típusai, levelek rendszerezése, címtár használata) – Webböngésző használata beállítása – Webes űrlapok értelmezése, kitöltése – Hiteles információ irányított keresése az interneten kulcsszavas kereső segítségével – Internetes hivatkozás, forrásmegjelölés használata	
Fogalmak	e-mail, csatolmány, e-mailcím, tárgy csatolmány, címzett, másolat, titkosított másolat, spam, www, , URL cím, böngésző, kezdőlap, könyvjelző, https, süti, kereső motor, kulcsszavas keresés, online űrlap, információ hitelessége, adatvédelem, szerzői jog	

Tematikai egység	**Publikálás a világhálón**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Szöveg, kép, táblázat beszúrása weboldalra – Weboldal elemeinek formázása – Címsor, bekezdés, felsorolás kialakítása – Hivatkozások/linkek létrehozása	– Szöveget, képet, táblázatot tartalmazó komplex weboldal készítése – Weboldalak formázása weblapszerkesztővel – Linkek használata	
Fogalmak	böngészőben megjelenő cím, címsor, bekezdés, felsorolás, táblázat, link, html tag, stíluslap	

Tematikai egység	**Táblázatkezelés**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Abszolút és relatív	– Cellahivatkozások használata képletekben,	

cellahivatkozás – Matematikai, statisztikai, kereső, szövegkezelő és dátumkezelő függvények	függvényekben – Hétköznapi problémák megoldása táblázatkezelővel, a megfelelő függvények használatával – Függvények egymásba ágyazása
Fogalmak	cella, cellatartomány, relatív és abszolút cellahivatkozás, függvény. függvény argumentuma

Digitális kultúra 11. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
9. Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata	20 óra
10. Információs társadalom, e-Világ	4 óra
11. Mobiltechnológiai ismeretek	4 óra
12. Szövegszerkesztés	4 óra
13. Online kommunikáció	2 óra
14. Táblázatkezelés	12 óra
15. Adatbázis-kezelés	20 óra
16. A digitális eszközök használata	2 óra
Kötelező összesen:	**68 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	2+1	108	68	4	36	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**
11. Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata	**20**	20	0	0	0	**20**
12. Információs társadalom, e-Világ	**4**	4	0	0	0	**4**
13. Mobiltechnológiai ismeretek	**4**	4	0	0	0	**4**
14. Szövegszerkesztés	**4**	4	0	8	0	**12**
15. Online kommunikáció	**2**	2	0	2	0	**4**
16. Táblázatkezelés	**12**	12	0	6	0	**18**

17. Adatbázis-kezelés	**20**	20	0	6	0	**26**
18. A digitális eszközök használata	**2**	2	4	2	0	**8**
19. Multimédiás dokumentumok készítése	**0**	0	0	6	0	**6**
20. Publikálás a világhálón	**0**	0	0	6	0	**6**
Összesen	**68**	68	4	36	0	**108**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (68 óra)

Tematikai egység	**Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Az elemi és összetett adatok megkülönböztetése, kezelése és használata – Egyszerű algoritmusok tervezése az alulról felfelé építkezés és a lépésenkénti finomítás elvei alapján – A vezérlési szerkezetek megfelelői egy formális programozási környezetben – Elágazások, feltételek kezelése, többirányú elágazás, feltételes ciklusok – Eljárások, függvények alkalmazása – Tesztelés	– Az algoritmikus gondolkodást segítő informatikai eszközök és szoftverek használata – A problémamegoldó tevékenység tervezési és szervezési kérdései. Szöveges specifikáció készítése – A problémamegoldáshoz tartozó algoritmuselemek használata. Algoritmus leírása egy algoritmusleíró eszköz segítségével – Az algoritmus végrehajtásához szükséges adatok és az eredmények kapcsolata – Egyszerű típusalgoritmus használata – A program megtervezése, kódolása – Tesztelés, elemzés – Objektumorientált szemlélet – Mások által készített alkalmazások paramétereinek a program működésére gyakorolt hatásának vizsgálata	
Fogalmak	algoritmuselemek, tervezési folyamat, adatok absztrakciója, algoritmusleírási mód, egész szám, valós szám, karakter, szöveg, vektor, logikai adat, egyszerű algoritmusok tervezése, vezérlési szerkezetek, eljárás, függvény, kódolás, objektumorientáltság, típusfeladatok, tesztelés, elemzés, hibajavítás, hatékonyságvizsgálat	

Tematikai egység	**Információs társadalom, e-Világ**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Az információhitelesség ellenőrzésének összetett eljárásai – A személyes adatokkal kapcsolatos etikai szabályok és törvényi előírások – Az egyén és a közösség kapcsolata az információs társadalomban – Az e-szolgáltatások főbb ismérvei	– Az információhitelesség ellenőrzése – A személyes adatokkal kapcsolatos etikai szabályok és törvényi előírások ismerete	

Fogalmak	e-gazdaság, e-kereskedelem, e-közigazgatás, digitális állampolgárság, e-szolgáltatások, ügyfélkapu, GDPR, adatbiztonság, információvédelem

Tematikai egység	**Mobiltechnológiai ismeretek**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A mobileszközök kezelőfelületének használata, személyre szabása, egyedi igényekhez beállítása – Mobileszközök kezelése, alkalmazások futtatása, telepítése, eltávolítása – Alkalmazások erőforrásigényének felmérése	– Mobileszközökre tervezett oktató- és oktatást segítő programok célszerű használata – Alkalmazás kezelőfelületének és feladatainak specifikálása – Mobiltechnológiai eszközök segítségével megvalósított együttműködés	
Fogalmak	mobiltechnológia, mobileszköz; alkalmazás, applikáció; alkalmazás telepítése, eltávolítása, oktatóprogramok, oktatást segítő programok, hálózati kapcsolat, alkalmazás erőforrásigénye, alkalmazásspecifikáció	

Tematikai egység	**Szövegszerkesztés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Tipográfiai ismeretek – Hosszú dokumentumok készítése, formázása – Korrektúra alkalmazása, változások követése.	– Közösen használt dokumentum kezelése, tárolása – Verziókövetés – Más tantárgyakhoz kapcsolódó feladatok, formanyomtatványok, hivatalos dokumentumok	
Fogalmak	karakterformázás, bekezdésformázás, oldal kialakítása, stílus, sablon, megosztott dokumentum, megjegyzés, korrektúra, változások követése	

Tematikai egység	**Online kommunikáció**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Veszélyhelyzetek az online kommunikáció folyamatában – A kollaboráció jellemzői	– Alkalmazási példák kollaborációra – A fogyatékkal élők online kommunikációját segítő hardver- és szoftvereszközök	
Fogalmak	felolvasóprogram, személyi asszisztens (operációs rendszerekben), kollaboráció, kooperáció, csapatmunka, személyiséglopás, online zaklatás	

Tematikai egység	**Táblázatkezelés**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Szám, szöveg, logikai típusok – Számformátumok alkalmazása. Dátum- és idő-, pénznem-, százalékformátumok alkalmazása. Egyéni számformátum kialakítása	– Hétköznapi problémák megoldása táblázatkezelővel – Adatok bevitele különböző forrásokból – Más tantárgyakban felmerülő problémák megoldása a táblázatkezelő program segítségével – Adatok elemzése, csoportosítása – Számítások végzése nagy adathalmazokon – Az adatok grafikus ábrázolási lehetőségei	

– Saját képletek szerkesztése, cellahivatkozások használata – Nagy adathalmazok kezelése. Keresés, rendezés, szűrés – Diagramok	
Fogalmak	cella, oszlop, sor, cellatartomány, munkalap, munkafüzet, adatimportálás; szöveg-, szám- és logikai típus; számformátumok, dátum- és időformátum, százalékformátum, pénznemformátum, egyéni számformátum, relatív és abszolút cellahivatkozás, saját képlet szerkesztése, függvények használata, függvény paraméterezése, adatok keresése, rendezés, szűrés, adatok kiemelése formázással, diagram létrehozása, diagramtípusok, diagram-összetevők

Tematikai egység	**Adatbázis-kezelés**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Adattípusok: szöveg, szám, dátum, idő, logikai – Táblakapcsolatok létrehozása, felhasználása – Lekérdezések készítése – Szűrési feltételek megadása – Függvényhasználat adatok összesítésére – Jelentések készítése – Adatok módosítása, hozzáfűzése, törlése	– Strukturált adattárolás – Közérdekű adatbázisok elérése	
Fogalmak	adatbázis, adattábla; sor, rekord; oszlop, mező; adattípus, kapcsolat, importálás, lekérdezés, jelentés; adattípusok: szöveg, szám, dátum, idő, logikai; összeg, átlag, szélsőérték, darabszám, szűrés, szűrési feltétel, logikai műveletek, hozzáférési jogosultság	

Tematikai egység	**A digitális eszközök használata**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A digitális eszközök főbb egységei, azok fejlődéstörténetének főbb állomásai – Operációs rendszer segédprogramjai – Állomány- és mappatömörítés – Digitális kártevők elleni védekezés	– Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásai; a károsító hatások csökkentése – Tudatos felhasználói magatartás erősítése, a felelős eszközhasználat kialakítása, tudatosítása; etikus információkezelés – Felhőszolgáltatások igénybevétele, használata a csoportmunkában – Állományok kezelése és megosztása a felhőben, jogosultságok kiosztása, kezelése	
Fogalmak	ergonómia; lokális, illetve hálózati fájl- és mappaműveletek; tömörítés, digitális kártevők és védekezés ellenük, mobileszközök operációs rendszere, felhőszolgáltatások, szinkronizálás, jogosultságok, etikus információkezelés, távmunka digitális eszközökkel	

Szabadon felhasználható (4 óra)

Tematikai egység	**A digitális eszközök használata**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Adattárolás a számítógépen – Számítógép perifériái – Számítógépes hálóztok fizikai topológiái, szolgáltatásai – Munkavédelem és ergonómia	– Kódolás, dekódolás, szám- és karakterábrázolás – Perifériák csoportosítása – Számítógépes hálózatok előnyeinek felhasználása – Biztonságos számítógépes munkavégzés feltételeinek alkalmazása, ergonomikus munkakörnyezet kialakítása	
Fogalmak	jel, adat, információ, kódolás, számrendszerek az informatikában, periféria, hálózat, hálózati topológia	

Szabadon tervezhető (36 óra)

Tematikai egység	**Szövegszerkesztés**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Karakter-, bekezdés- és szakaszformázás – Szegély és mintázat – Táblázatok, tabulátorok, hasábok – Keresés és csere – Képek, alakzatok – Körlevélkészítés – Stílusok, tartalomjegyzék – Körlevél	– Összetett, komplex szövegszerkesztési feladatok megoldása a szövegszerkesztési alapelveknek megfelelően	
Fogalmak	karakterformázás, bekezdés, táblázat, tabulátor, objektum, élőfej, élőláb, lábjegyzet, tartalomjegyzék, körlevél, stílus	

Tematikai egység	**Táblázatkezelés**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Adattípusok Cellaformázás Cellahivatkozások Függvények Diagramok Rendezés, szűrés Feltételes formázás	– Összetett, komplex táblázatkezelés feladat megoldása, értelmezése táblázatkezelő program segítségével	
Fogalmak	cella, cellatartomány, cellahivatkozás, képlet, függvény, függvények paraméterei, rendezés, szűrés, diagram, objektum	

Tematikai egység	**Adatbázis-kezelés**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Adatok importálása – Adattípusok – Táblák közötti kapcsolatok	– Komplex adatbázis kezelés feladat megoldása: adatbázis létrehozása, adatok importálása, módosítása, lekérdezések és jelentések készítése	

kialakítása – Lekérdezések: egyszerű lekérdezések, számított mezők, rendezés, összesítés, csoportosítás – Jelentések készítése	
Fogalmak	adat, adatbázis, adatbázis-kezelő rendszer, relációs adatmodell, egyed, rekord, mező, kapcsolat, kulcs, lekérdezése, csoportosítás, összesítés, rendezés,

Tematikai egység	**Multimédiás dokumentumok készítése**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Prezentáció létrehozása – Diák beállításai, formázása – Szövegdoboz, alakzat, kép, táblázat, diagram beszúrása, formázása – Animációk – Diák továbbítása	– Összetett, komplex prezentációkészítés feladat megoldása	
Fogalmak	dia, mintadia, objektum, táblázat, diagram, animáció, áttűnés, diavetítés	

Tematikai egység	**Publikálás a világhálón**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Weboldal tulajdonságai – Weboldal szerkezetének kialakítása – Képek beszúrása – Linkek készítése	– Weblap késztése, formázása weblapszerkesztő program segítségével	
Fogalmak	weboldal, böngészőben megjelenő cím, címsor, bekezdés, felsorolás, táblázat, link	

Testnevelés 9-10. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	56 óra
2. Atlétikai jellegű feladatmegoldások	50 óra
3. Sportjátékok	74 óra
4. Testnevelési és népi játékok	34 óra
5. Önvédelem és küzdő sportok	42 óra
6. Alternatív környezetben űzhető mozgásformák	38 óra
7. Torna jellegű feladatmegoldások	46 óra
Kötelező összesen:	**340 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9.	5	180	170	10	0
10.	5	180	170	10	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1. Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	***56***	28	8	0	**36**	28	8	0	**36**
2. Atlétikai jellegű feladatmegoldások	***50***	25	0	0	**25**	25	0	0	**25**
3. Sportjátékok	***74***	37	0	0	**37**	37	0	0	**37**
4. Testnevelési és népi játékok	***34***	17	0	0	**17**	17	0	0	**17**
5. Önvédelem és küzdő sportok	***42***	21	0	0	**21**	21	0	0	**21**
6. Alternatív környezetben űzhető mozgásformák	***38***	19	2	0	**21**	19	2	0	**21**
7. Torna jellegű feladatmegoldások	***46***	23	0	0	**23**	23	0	0	**23**
Összesen	***340***	170	10	0	**180**	170	10	0	**180**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (170 óra)

Tematikai egység	Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	Órakeret 28 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– szabad és –társas, kéziszer gyakorlatok, alakzatok, légző gyakorlatok, erősítés, nyútás, helyes testtartás, általános és célzott bemelegítés, relaxáció stressz oldás	– Leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemekből gyakorlatok tervezése segítséggel, azok önálló végrehajtása – Szabad-, társas és kéziszer-gyakorlatok tervezése segítséggel – Alakzatok alkalmazó gyakorlása – Mozgékonyság, hajlékonyság fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas, kéziszer- és egyszerű szergyakorlatokkal (zsámoly, pad, bordásfal) – A biomechanikailag helyes testtartás – A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését, nyújtását szolgáló hosszabb távú edzésprogramok, tervek tanári segítséggel történő összeállítása, célzott alkalmazása – A gyakorlatvezetési módok megértése, elsajátítása, egyszerűbb gyakorlatok esetén azok alkalmazása – Légzőgyakorlatok végrehajtása – A különböző sportsérülések megelőzésével, rehabilitációjával összefüggő elemi szintű eljárások tudatos alkalmazása tanári segítséggel – Különböző testrészek bemelegítését szolgáló gyakorlatok közös, majd önálló összeállítása és végrehajtása – Terhelések után a különböző testrészek izomzatának nyújtását szolgáló gyakorlatok önálló összeállítása, végrehajtása tanári kontrollal – A sportágspecifikus bemelegítések önálló összeállítása, levezetése társaknak tanári kontrollal – Önálló stresszoldás – Relaxációs technikák tudatos alkalmazása	
Fogalmak	légzőgyakorlatok, relaxáció, utasítás, szóban közlés, dinamikus és statikus gimnasztika, szergyakorlatok, sor- és oszlopalakzat, kéziszergyakorlatok	

Tematikai egység	Atlétikai jellegű feladatmegoldások	Órakeret 25 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– -futó, dobó, ugró mozgás – - futás fajták – - speciális bemelegítés – -futóikola, rajtok, váltó versenyek – - ugró iskola, ugrás fajták – - lökések , hajítások, vetések	– A futó-, dobó- és ugróiskolai gyakorlatok mozgáskészség-, mozgásképesség- és egészségfejlesztésben betöltött szerepének tudatosítása – Az egészségmegőrzést, a testtömegkontrollt támogató intenzitászónában végzett tartós futások tanári segítséggel történő rendszeres végrehajtása – Egyénileg választott három versenyszám eredményre történő végrehajtása és azok összevetése korábbi saját eredményekkel – Az atlétika jellegű feladatmegoldások specifikus	

	bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – Az atlétika sportágtörténetének, világcsúcsainak, kiemelkedő külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése – Futások: ● Futóiskolai gyakorlatok (térdemelés, saroklendítés, taposó futás, ollózó futás, keresztezőfutás) és futófeladatok (repülő- és fokozófutások kar- és lábmunkájának fejlesztése, dinamikai jellemzőinek növelése, különböző irányokba és kombinációkban, variációkban, egyenes vonalon, íveken és irányváltással ● Rajtgyakorlatok, rajtversenyek különböző testhelyzetekből 20–30 m távolságra, térdelőrajt rajttámlából versenyszerűen, időre 20–40 m kifutással. Vágtafutások 60–100 m-en ismétléssel, mozgásképesség-fejlesztéssel ● Váltóversenyek rövidített (pl.: 4×50 m, 4×200 m) távokon alsó vagy felső botátadással. Váltósorrend és váltótávolság segítséggel történő kialakítása ● Folyamatos futások 10-12 percen keresztül egyenletes ritmusban és tempóváltással ● Egyenletes futások tempótartással megadott időre, futások 100–400 m-es távolságon egyenletes és változó iramban – Ugrások: ● Ugróiskola-gyakorlatok kis és közepes lendületből, az elrugaszkodás és lendítések dinamikus mutatóinak és térbeli irányának javítása (indiánszökdelés, indiánszökdelés azonos lábról 2-4 lépésre, indiánszökdelés sasszéval előre és felugrásra törekedve, egy- és háromlépéses sorozatelugrások, váltott lábú elugrások, szökdelések, ugrások sorozatban akadályokon és akadályok felett egy és páros lábon) ● Hasmánt, átlépő és flop felugrások gumiszalagra emelt elugró helyről (svédszekrény tető, dobbantó). Hasmánt, átlépő és flop magasugrás 5–9 lépés nekifutásból gumiszalagra, lécre ● Távolugrás lépő technika dinamikai és technikai javítása 10–14 lépés nekifutással. Versenyszerű ugrások eredményre. Ismerkedés a homorító és ollózó technika alapjaival emelt elugró helyről, közepes távolságról (4–8 lépés) nekifutással ● Ismerkedés a hármasugrás technikájával, elugrások a gödörtől 4-8-mre kijelölt sávból. – Dobások (tárgyi feltételektől függően a hajítás mellé egy lökő vagy vető technika választása kötelező):

	● Lökő, vető és hajító mozgások különböző testhelyzetekből, helyből és lendületből medicinlabdával, könnyített és nehezített dobószerekkel, egy és két kézzel ● Kislabda- vagy gerelyhajítás helyből, 1 és 2 keresztlépéssel járásból és lendületből célra és távolságra. Ismerkedés a lekészítés mozdulatával ● Súlylökés 3 kg-os (lányok) és 5 kg-os (fiúk) szerrel, oldalt beszökkenéssel vagy háttal becsúszással. Ismerkedés a forgással történő lökés technikájával ● Egy- és kétkezes vetések szemből, oldal- és háttal felállással. Ismerkedés a diszkoszvetés és kalapácsvetés forgómozgásával könnyített vagy kiegészítő szerek alkalmazásával (pl.: gumilabda, frizbi, hulahoppkarika, ugrókötél)
Fogalmak	álló- és térdelőrajt, edzésmódszer, hajítás, vetés, lökés, lendületszerzés, nekifutási távolság, induló jel, lépéshossz, lépésfrekvencia, sebesség, gyorsulás, tempó, kézi időmérés, elektromos időmérés, előkészítő gyakorlat, rávezető gyakorlat, állóképesség, gyorsaság, erő, aerob, anaerob, hajlékonyság, biomechanika, futóiskola, futófeladatok, keresztlépés, kimért pálya, dobószektor

Tematikai egység	**Sportjátékok**	**Órakeret 37 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– csapatjáték – játékhelyzetek kialakítása – terület és emberfogásos védekezés – játékvezető és szabályok – speciális labdás sportra irányuló bemelegítés – helyezkedés – kosár érintés – alkar érintés – forgás – pálya méretek és jellegzetes vonalak a pályán – fektetett dobás – labda nélküli mozás – védő vonal és háromszög – tempó dobás – mérkőzések – szabálytalanságok és annak felismerése	– A folyamatos csapatjáték kialakítása a tanulók által meghatározott szabálymódosítások mellett – A nagyobb létszámú (5–7 fő/csapat) sportjátékoknál az ellenfél erős és gyenge oldalának felismerése, a támadó taktika tudatos igazítása az ellenfél védekező magatartásához – A sportjátékokban az 1-1, 2-1, 2-2 elleni játékhelyzetek jelentőségének, a hatékony csapatjátékkal történő összefüggéseinek tudatosítása – A játékhelyzetnek megfelelő 1-1, 2-1, 2-2 elleni technikai és taktikai elemek felismerése, tudatos gyakorlása a folyamatos sportjátékokban – Sportjáték előkészítő kisjátékaiban a labda nélküli játékosok üres területre történő szélességi és mélységi mozgásába a kooperatív elemek bekapcsolása – A dinamikusan változó helyzetű, típusú és méretű célfelületet alkalmazó kisjátékokban a védekező játékos gyors helyezkedése a megváltozott játékhelyzethez – Játéktevékenységekben az egyéni és csapatvédekezés alapvető formáinak (emberfogás és területvédekezés) tudatos alkalmazása, gyakorlása – Két választott sportjáték történetének, meghatározó külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak	

	megismerése – Mérkőzésjátékokban és az azokat előkészítő kisjátékokban a divergens gondolkodásra épülő feladatmegoldások gyakorlása – Tanári irányítással tanulói szabályalkotás – Szabályok tudatos alkalmazása (játékvezetés gyakorlása) – A sportjátékok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtás – **Röplabda:** ● A kosárérintés, az alkarérintés, az alsó egyenes nyitás gyakorlása célfelület beiktatásával, készségszintű alkalmazása különböző játékhelyzetekben ● A felső egyenes nyitás alaptechnikájának elsajátítása, gyakorlása célfelületre ● Távolról érkező labda megjátszása a hálóhoz közel helyezkedő feladóhoz alkar- és kosárérintéssel ● Helyezkedési módok automatikus felismerése a különböző csapatlétszámú játékokban. A 6-6 elleni játék alapfelállásának ismerete ● Forgásszabály önálló és tudatos alkalmazása ● A csapattársak közötti kommunikáció gyakorlása az eredményes játék érdekében ● 3-3 és 4-4 elleni játék könnyített szabályokkal – **Kosárlabda:** ● A labda nélküli technikai elemek – mint az alaphelyzet, a támadó és védekező lábmunka, a védőtől való elszakadás iram- és irányváltásokkal, lefordulások, felugrások egy és két lábról, leérkezések – készségszintű alkalmazása a folyamatos játéktevékenységben ● A mély és magas labdavezetés egyszerű formában, majd ütemtartással, a rövid- és hosszúindulás, az együtemű megállás folyamatos labdavezetésből, a kétütemű megállás egy és két labdaleütésből, a sarkazás, a labdavezetés közben történő egyszerűbb irányváltoztatási módok célszerű és hatékony alkalmazása a mérkőzésjátékokban ● Labdaátadások különböző módjainak a játékhelyzethez igazított eredményes végrehajtása ● Egy- és kétütemű megállásból tempódobás gyakorlása, alkalmazása játékban ● Emberelőnyös és létszámazonos helyzetekben gyorsindulások, lerohanások kosárra dobással befejezve ● Fektetett dobás gyakorlása félaktív vagy aktív védő játékos jelenlétében ● A folyamatos játékban történő szabálytalanságok

	felismerése, a fair play alkalmazása ● Létszámazonos mérkőzésjátékok változatos, tanulói kreativitásra épülő szabálymódosításokkal
Fogalmak	játékrendszer, egyéni és csapattaktika, területvédekezés, emberfogás, elzárás, felső egyenes nyitás, sáncolás, forgásszabály, alapfelállás, gyorsindulás, lerohanás, pozíciós játék, alakzatbontás és alakzatépítés, területvédekezés, emberfogásos védekezés, helyezkedés

Tematikai egység	**Testnevelési és népi játékok**	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– -a játék szabályok pontos megismerése és megtanulása, betartása – - változóterületű játéktérhez – - test, induló és egyéb labdás cselek megismerése – - támadó és védő és segítő szerep – - gyors reakció és reagálás képességének megismerése	– A különböző testnevelési játékok baleset-megelőzési szabályainak tudatosítása, következetes betartása – A dinamikusan változó méretű, alakú játékterületen a figyelemmegosztást igénylő fogó- és futójátékokban a teljes játékteret felölelő mozgásútvonalak kialakítása, az üres területek felismerése, a játéktér határainak érzékelése – Az azonos pályán párhuzamosan zajló 2 vagy több önálló fogó- és futójátékban az irányváltoztatások, az elindulások-megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása – A játékhelyzethez igazodó legmegfelelőbb együttműködési lehetőségek kiválasztására épülő testnevelési játékok gyakorlása (pl. 3 csapat egymás ellen, joker játékosok az oldalvonalon) – Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő, a sportjátékok speciális mozgástartalmaira épülő dobások, rúgások, ütések változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználva, fokozatosan nehezedő gyakorlási feltételek mellett egyéni és csapatszintű célzó játékokban – A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkényszer bekapcsolásával – Az egyszerű és összetett sportági technikák gyakorlása a páros és csoportos játékokban (pl. váltó- és sorversenyek) – A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal – A támadó és védő szerepek gyors váltakozására épülő, azokhoz való alkalmazkodást segítő páros, csoportos versengő játékok – A védekezés és támadás hatékonyságát növelő csapattaktikai elemekre épülő kooperativitást igénylő	

	versengő játékok gyakorlása – 1-1 elleni játékhelyzetek kialakítására épülő testnevelési játékok gyakorlása – Önálló tanulói kreativitáson alapuló szabályalkotás (pl. célfelület fajtája, átadási módok, pálya méretei és alakja, csapatok létszáma stb...) pontszerző kisjátékokban – Önálló tanulói szabályalkotásra épülő különböző haladási, megfogási, kimentési módokat megvalósító fogójátékok gyakorlása – Az egyszerű és választásos reakcióidőt fejlesztő páros és csoportos, manipulatív mozgásformákkal kombinált versengések alkalmazása – A logikai, algoritmikus és egyéb problémamegoldó gondolkodást igénylő összetett mozgásos játékok gyakorlása (pl. amőba váltóversenyben, táblajátékok mozgásos változatban) –
Fogalmak	szélességi és mélységi mozgás, szabályalkotás, támadó és védő szerep, forgástechnika

Tematikai egység	**Önvédelem és küzdő sportok**	**Órakeret 21 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a sérülésveszély megismerése – a támadó és védő mozgások megismerése – fair play szabályok – a helyes mozgásritmus megismerése – pások küzdések – a sérülés elkerülése	– A küzdőfeladatokban az életkornak megfelelő asszertivitás kialakítása a társak iránti tisztelet és tolerancia megtartása mellett – Siker és kudarc feldolgozása megfelelő önkontrollt tanúsítva – Konfliktuskerülő magatartás kialakítása, a támadások tudatos megelőzése, kikerülése – A küzdőjátékokban jellemző támadó és védő szerepek gyakorlását elősegítő, a gyorsaságot, az egyszerű reagálási képességet, az egyensúlyérzéket fejlesztő, páros, csoportos és csapat jellegű feladatmegoldások alkalmazása társérintés bekapcsolásával – Küzdőtávolság megtartására és csökkentésére irányuló összetett játékok, sarok- és oldalszituáció megoldását segítő, támadást és védekezést segítő küzdőjátékok – Térérzékelést segítő összetett játékok küzdőtechnikák alkalmazásával, eszköz nélkül és eszközzel – Egy és több választásos reakciót fejlesztő páros játékok küzdőtechnikák alkalmazásával – Az ellenfél mozgásritmusának érzékelését fejlesztő játékok – A jogszerű önvédelem fogalmi keretrendszerének, lehetőségeinek, jogi szabályozásának elsajátítása – A küzdő jellegű feladatok balesetvédelmi szabályainak következetes betartása	

	– A fizikai kontaktussal, a társ erőkifejtésének érzékelésével, annak legyőzési szándékával kapcsolatos egyszerű húzásokra, tolásokra, ütésekre, rúgásokra, védekezésekre, ellentámadásokra épülő páros küzdőjátékok rendszeres képességfejlesztő célú alkalmazása – Az előre, hátra és oldalra történő eséstechnikák készségszintű elsajátítása – Az eséstechnikák vezető műveleteinek, baleset-megelőzést szolgáló legfontosabb technikai mozzanatainak átismétlése, elméleti tudatosítása – Oldalra esés, terpeszállásból indított eséstechnikák jártasságszintű elsajátítása – Különböző támadási technikák (lefogások, ütések) elleni megfelelő védekező mozgás jártasságszintű elsajátítása – Alapvető karateütések, -rúgások és azok védésére irányuló védéstechnikák és ellentámadások biztonságos, jártasságszintű végrehajtása – Dzsúdógurulás alaptechnikájának jártasságszintű elsajátítása haránterpeszállásból indulva, mindkét irányba, előre és hátra – A grundbirkózás alaptechnikáinak, szabályrendszerének jártasságszintű alkalmazása a küzdőfeladatokban – A küzdősportok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – **Birkózás** ● A gerincoszlop mozgékonyságát a nyakizmok erejét növelő birkózásra előkészítő speciális hídgyakorlatok készségszintű végrehajtása ● Hanyatt fekvésből felhidalás kéz segítségével, majd anélkül ● Hídban forgás ● Hídba vetődés fejtámaszból ● Birkózó alapfogásban társ egyensúlyának kibillentése húzások, tolások kombinált alkalmazásával ● Páros földharcjátékok (pl. hátára, hasára fordítás, eszközszerzés, mögékerülés birkózás térdelésben) eszközzel vagy anélkül ● Állásban végrehajtható megfogások és szabadulások alaptechnikájának jártasságszintű elsajátítása a páros gyakorlatokban ● Mögékerülés karberántással: támadó és védekező technika ● Mögékerülés: könyökfelütéssel, kibújással ● Parter helyzetből induló birkózótechnikák megismerése, gyakorlása a páros küzdelmekben

	● A tanult rézsút és oldalsó leszorítástechnikák gyakorlása a különböző mini judo jellegű földharcjátékokban Ökölvívás: ● Védekezesi technikák: elhajlás, elmozgás, zárás, blokkolás, csúsztatás, test és fej védelme ● Ütési technikák: egyenes, horog, csapott ● Helyes légzés kialakítása ● Alaphelyzet és alapmozgás kialakítása ● Egymás elleni harc ● Homokzsákon végzett mozgások ● Ütéskombinációk
Fogalmak	fair play, társas felelősségvállalás, egyéni határok megismerése, rézsútleszorítások, oldalsó leszorítások, bokasöprés, nagy külső horogdobás, nagy belső horogdobás, elhajlás, elmozgás, alapmozgás, alaphelyzet, egyenes, horog, ütés kombinációl

Tematikai egység	**Alternatív környezetben űzhető mozgásformák**	**Órakeret 19 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismerjék fel a veszélyeket a szabadban – megfelelően készüljenek fel a szabadban űzhető sportokra – nyári és téli sportok megismerése – kondipark megismerése – tradicionális és modern lehetőségek megismerése	– A sporttevékenységek és a környezeti hatások összefüggésrendszerének ismeretében a pozitív beavatkozási stratégiák megismerése, tanári segítséggel történő alkalmazása – A különböző intenzitási kategóriákba tartozó egészségmegőrző mozgásformák ismeretének elmélyítése, törekvés azok alkalmazására a mindennapos életvezetésben – A környezetvédelmi szabályok betartása és betartatása, a környezettudatos gondolkodás kialakítása a társak körében – Téli és nyári rekreációs sportok megismerése, készségszintű elsajátítása (síelés, korcsolyázás, jégkorong, kajakozás, túrázás, túrakenuzás, kerékpártúrák) – Erdei tornapályák, szabadtéri kondipark gépeinek, fitnesztermek tudatos használata. Egyszerűbb edzéstervek önálló összeállítása, tanári segítséggel, azok végrehajtása – A szabadban végezhető sportágak ismeretének további bővítése (futás, görkorcsolya, túrázás, tájfutás erdőben, streetball, strandkézilabda, strandröplabda, nordic walking, lovaglás, montain bike, görhoki, sportlövészet, íjászat, tenisz, falmászás, asztalitenisz, tollaslabda, jóga, kerékpározás) – Térképolvasás alapjainak, a tájolók megfelelő használatának elsajátítása, a turistajelzések ismerete, alkalmazása. Egyszerűbb túrák tervezése – A szabad levegőn végzett mozgásformák	

	egészségfejlesztő hatásának, szerepének tudatosítása – Az alternatív környezetben űzhető sportágak specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – Egy tradicionális, természetben űzhető sportág történetének, meghatározó magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése
Fogalmak	görhoki, nordic walking, túrakenu, kajak, lövészet, kerékpártúra, életmód, vándortábor, sátortábor

Tematikai egység	**Torna jellegű feladatmegoldások**	**Órakeret 23 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a torna mozgás anyagának megismerése és tovább fejlesztése – összetett technikai elemek összekapcsolása – segitségadás – bátorság az új elemek elsajátításához – sportág specifikus bemelegítés megismerése – technikai elemek megismerése – szakkifelyezések megismerése és felismerése	– A torna jellegű feladatmegoldások statikus és dinamikus erőfejlesztő gyakorlatai főbb izomcsoportokat érintő hatásainak beazonosítása – A korábbi követelményeken túlmutató mozgásanyag tanulása és gyakorlása. Az elemek nehézségi fokának emelése differenciáltan – A téri tájékozódó képesség és az egyensúlyérzék, valamint a torna jellegű feladatmegoldások szempontjából fontos motorikus képességek (erő, ízületi mozgékonyság, izomérzékelés) további fejlesztése – A segítségadás biztonságos és szakszerű módjainak megismerése és elsajátítása a különböző tornaszereken, tanári felügyelettel történő alkalmazás – A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának megteremtése – A rendelkezésre álló és a célnak megfelelő tornaszereken statikus testhelyzetek, támlázások, támaszcserék, lendületek, ellendülések, fellendülések, fel-, le- és átugrások végrehajtása – A testalkatnak, az egyéni fejlődésnek és a pszichés állapotnak megfelelően differenciált gyakorlás – Mászókulcsolással mászás 4–5 m magasságig (lányok), vándormászás felfelé és lefelé; függeszkedési kísérletek 3–5 m magasságig (fiúk) felfelé-lefelé, mászóversenyek – A torna jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – Talajon: ● Gurulóátfordulások előre-hátra, különböző testhelyzetekből különböző testhelyzetekbe; gurulóátfordulások sorozatban is	

	● Fejállás különböző kiinduló helyzetekből, különböző lábtartásokkal ● Emelés fejállásba – kísérletek ● Fellendülés kézállásba, a kézállás megtartása 1-2 mp-ig ● Kézenátfordulás oldalra, mindkét irányba, megközelítőleg nyújtott testtel, kézen- és fejenátfordulás segítséggel, tarkóbillenés segítséggel ● Repülő gurulóátfordulás néhány lépés nekifutásból (fiúk) ● Híd, mérlegállás különböző kiinduló helyzetekből, a spárga kísérletek végrehajtásának tökéletesítése ● Vetődések, átguggolások ● A tornagyakorlatok nemre jellemző összekötő elemeinek alkalmazása ● Összefüggő talajgyakorlat összekötő elemekkel – Ugrószekrényen: ● A korábban elsajátított ugrások továbbfejlesztése, az első és második ív növelése ● Gurulóátfordulás előre ugródeszkáról történő elrugaszkodással ● Hosszába állított ugrószekrényen felguggolás, leterpesztés ● Lányoknak keresztbe, fiúknak hosszába állított ugrószerényen terpeszátugrás **Lányoknak:** – Gerendán: ● Érintőjárás; hármas lépés fordulatokkal, szökdelésekkel; mérlegállás; járás guggolásban; támaszhelyzeten át fel- és leugrás ● Ülések, térdelések, térdelő- és fekvőtámaszok, támadóállások, lebegőállások ● Járások előre, hátra, oldalra utánlépésekkel, különböző kartartásokkal és karlendítésekkel ● Fordulatok állásban, guggolásban ● Tarkóállási kísérletek segítséggel ● Leugrások feladatokkal ● Önállóan összeállított összefüggő gyakorlatok **Fiúknak:** – Gyűrűn: ● Magas gyűrűn: alaplendület, lebegőfüggés, emelés lefüggésbe, ereszkedés hátsó lefüggésbe, emelés lebegőfüggésbe ● Vállátfordulás előre ● Lebegőfüggésből lendületvétel, homorított leugrás
Fogalmak	kézenátfordulás, fejenátfordulás, emelés fejállásba, tarkóbillenés, átguggolás, támaszugrások első és második íve, utánlépés, térdelőállások, lebegőállások, kelepfellendülés, vállátfordulás, hajlított támasz, lebegőtámasz, felkar-lebegőtámasz, felkarfüggés, terpeszpedzés, felkarállás, vetődési leugrás,

	kanyarlati leugrás, kelepfelhúzódás, kelepforgás

Szabadon felhasználható (10 óra)

Tematikai egység	**Alternatív környezetben űzhető mozgásformák**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek:	**Fejlesztési feladatok:**	
görkorcsolya	görkorcsolya mozgásásanyagához szükséges egyensúly érzek, biztonságos esés, a sportra vonatkozó védőfelszerelések használata, a speciális lábbelihez való alkalmazkodás, az láb izmok fejlesztése	
Fogalmak	hold, spirál, térdvédő, sisak, könyökvédő, görgő kerekek	

Tematikai egység	**Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek:	**Fejlesztési feladatok:**	
Légző gyakorlatok megismerése, jóga mozgás-anyagának megismerése	helyes légzés, relaxáció, izom lazaság-erő-egyensúly	
Fogalmak	Udzsáji légzés, Pránajáma, Mudra, Jin és Jáng	

10. évfolyam Gimnázium

Kötelező tananyagtartalom (170 óra)

Tematikai egység	**Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció**	**Órakeret 28 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– szabad és –társas, kéziszer gyakorlatok, alakzatok, légző gyakorlatok, erősítés, nyútás, helyes testtartás, általános és célzott bemelegítés, relaxáció stressz oldás	– Leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemekből gyakorlatok tervezése segítséggel, azok önálló végrehajtása – Szabad-, társas és kéziszer-gyakorlatok tervezése segítséggel – Alakzatok alkalmazó gyakorlása – Mozgékonyság, hajlékonyság fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas, kéziszer- és egyszerű szergyakorlatokkal (zsámoly, pad, bordásfal) – A biomechanikailag helyes testtartás – A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését, nyújtását szolgáló hosszabb távú edzésprogramok, tervek tanári segítséggel történő összeállítása, célzott alkalmazása – A gyakorlatvezetési módok megértése, elsajátítása, egyszerűbb gyakorlatok esetén azok alkalmazása – Légzőgyakorlatok végrehajtása – A különböző sportsérülések megelőzésével, rehabilitációjával összefüggő elemi szintű eljárások tudatos alkalmazása tanári segítséggel – Különböző testrészek bemelegítését szolgáló gyakorlatok közös, majd önálló összeállítása és	

	végrehajtása – Terhelések után a különböző testrészek izomzatának nyújtását szolgáló gyakorlatok önálló összeállítása, végrehajtása tanári kontrollal – A sportágspecifikus bemelegítések önálló összeállítása, levezetése társaknak tanári kontrollal – Önálló stresszoldás – Relaxációs technikák tudatos alkalmazása
Fogalmak	légzőgyakorlatok, relaxáció, utasítás, szóban közlés, dinamikus és statikus gimnasztika, szergyakorlatok, sor- és oszlopalakzat, kéziszergyakorlatok

Tematikai egység	**Atlétikai jellegű feladatmegoldások**	**Órakeret 25 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– futó, dobó, ugró mozgás – futás fajták – speciális bemelegítés – futóikola, rajtok, váltó versenyek – ugró iskola, ugrás fajták – lökések , hajítások, vetések	– A futó-, dobó- és ugróiskolai gyakorlatok mozgáskészség-, mozgásképesség- és egészségfejlesztésben betöltött szerepének tudatosítása – Az egészségmegőrzést, a testtömegkontrollt támogató intenzitászónában végzett tartós futások tanári segítséggel történő rendszeres végrehajtása – Egyénileg választott három versenyszám eredményre történő végrehajtása és azok összevetése korábbi saját eredményekkel – Az atlétika jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – Az atlétika sportágtörténetének, világcsúcsainak, kiemelkedő külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése – Futások: ● Futóiskolai gyakorlatok (térdemelés, saroklendítés, taposó futás, ollózó futás, keresztezőfutás) és futófeladatok (repülő- és fokozófutások kar- és lábmunkájának fejlesztése, dinamikai jellemzőinek növelése, különböző irányokba és kombinációkban, variációkban, egyenes vonalon, íveken és irányváltással ● Rajtgyakorlatok, rajtversenyek különböző testhelyzetekből 20–30 m távolságra, térdelőrajt rajttámlából versenyszerűen, időre 20–40 m kifutással. Vágtafutások 60–100 m-en ismétléssel, mozgásképesség-fejlesztéssel ● Váltóversenyek rövidített (pl.: 4×50 m, 4×200 m) távokon alsó vagy felső botátadással. Váltósorrend és váltótávolság segítséggel történő kialakítása ● Folyamatos futások 10-12 percen keresztül egyenletes ritmusban és tempóváltással	

	● Egyenletes futások tempótartással megadott időre, futások 100–400 m-es távolságon egyenletes és változó iramban – Ugrások: ● Ugróiskola-gyakorlatok kis és közepes lendületből, az elrugaszkodás és lendítések dinamikus mutatóinak és térbeli irányának javítása (indiánszökdelés, indiánszökdelés azonos lábról 2-4 lépésre, indiánszökdelés sasszéval előre és felugrásra törekedve, egy- és háromlépéses sorozatelugrások, váltott lábú elugrások, szökdelések, ugrások sorozatban akadályokon és akadályok felett egy és páros lábon) ● Hasmánt, átlépő és flop felugrások gumiszalagra emelt elugró helyről (svédszekrény tető, dobbantó). Hasmánt, átlépő és flop magasugrás 5–9 lépés nekifutásból gumiszalagra, lécre ● Távolugrás lépő technika dinamikai és technikai javítása 10–14 lépés nekifutással. Versenyszerű ugrások eredményre. Ismerkedés a homorító és ollózó technika alapjaival emelt elugró helyről, közepes távolságról (4–8 lépés) nekifutással ● Ismerkedés a hármasugrás technikájával, elugrások a gödörtől 4-8-mre kijelölt sávból. – Dobások (tárgyi feltételektől függően a hajítás mellé egy lökő vagy vető technika választása kötelező): ● Lökő, vető és hajító mozgások különböző testhelyzetekből, helyből és lendületből medicinlabdával, könnyített és nehezített dobószerekkel, egy és két kézzel ● Kislabda- vagy gerelyhajítás helyből, 1 és 2 keresztlépéssel járásból és lendületből célra és távolságra. Ismerkedés a lekészítés mozdulatával ● Súlylökés 3 kg-os (lányok) és 5 kg-os (fiúk) szerrel, oldalt beszökkenéssel vagy háttal becsúszással. Ismerkedés a forgással történő lökés technikájával ● Egy- és kétkezes vetések szemből, oldal- és háttal felállással. Ismerkedés a diszkoszvetés és kalapácsvetés forgómozgásával könnyített vagy kiegészítő szerek alkalmazásával (pl.: gumilabda, frizbi, hulahoppkarika, ugrókötél)
Fogalmak	álló- és térdelőrajt, edzésmódszer, hajítás, vetés, lökés, lendületszerzés, nekifutási távolság, induló jel, lépéshossz, lépésfrekvencia, sebesség, gyorsulás, tempó, kézi időmérés, elektromos időmérés, előkészítő gyakorlat, rávezető gyakorlat, állóképesség, gyorsaság, erő, aerob, anaerob, hajlékonyság, biomechanika, futóiskola, futófeladatok, keresztlépés, kimért pálya, dobószektor

Tematikai egység	**Sportjátékok**	**Órakeret 37 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
– csapatjáték – játékhelyzetek kialakítása – terület és emberfogásos védekezés – játékvezető és szabályok – speciális labdás sportra irányuló bemelegítés – helyezkedés – kosár érintés – alkar érintés – forgás – pálya méretek és jellegzetes vonalak a pályán – fektetett dobás – labda nélküli mozás – védő vonal és háromszög – tempó dobás – mérkőzések – szabálytalanságok és annak felismerése	– A folyamatos csapatjáték kialakítása a tanulók által meghatározott szabálymódosítások mellett – A nagyobb létszámú (5–7 fő/csapat) sportjátékoknál az ellenfél erős és gyenge oldalának felismerése, a támadó taktika tudatos igazítása az ellenfél védekező magatartásához – A sportjátékokban az 1-1, 2-1, 2-2 elleni játékhelyzetek jelentőségének, a hatékony csapatjátékkal történő összefüggéseinek tudatosítása – A játékhelyzetnek megfelelő 1-1, 2-1, 2-2 elleni technikai és taktikai elemek felismerése, tudatos gyakorlása a folyamatos sportjátékokban – Sportjáték előkészítő kisjátékaiban a labda nélküli játékosok üres területre történő szélességi és mélységi mozgásába a kooperatív elemek bekapcsolása – A dinamikusan változó helyzetű, típusú és méretű célfelületet alkalmazó kisjátékokban a védekező játékos gyors helyezkedése a megváltozott játékhelyzethez – Játéktevékenységekben az egyéni és csapatvédekezés alapvető formáinak (emberfogás és területvédekezés) tudatos alkalmazása, gyakorlása – Két választott sportjáték történetének, meghatározó külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése – Mérkőzésjátékokban és az azokat előkészítő kisjátékokban a divergens gondolkodásra épülő feladatmegoldások gyakorlása – Tanári irányítással tanulói szabályalkotás – Szabályok tudatos alkalmazása (játékvezetés gyakorlása) – A sportjátékok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtás – **Röplabda:** ● A kosárérintés, az alkarérintés, az alsó egyenes nyitás gyakorlása célfelület beiktatásával, készségszintű alkalmazása különböző játékhelyzetekben ● A felső egyenes nyitás alaptechnikájának elsajátítása, gyakorlása célfelületre ● Távolról érkező labda megjátszása a hálóhoz közel helyezkedő feladóhoz alkar- és kosárérintéssel ● Helyezkedési módok automatikus felismerése a különböző csapatlétszámú játékokban. A 6-6 elleni játék alapfelállásának ismerete ● Forgásszabály önálló és tudatos alkalmazása ● A csapattársak közötti kommunikáció gyakorlása az eredményes játék érdekében

	● 3-3 és 4-4 elleni játék könnyített szabályokkal – **Kosárlabda:** ○ A labda nélküli technikai elemek – mint az alaphelyzet, a támadó és védekező lábmunka, a védőtől való elszakadás iram- és irányváltásokkal, lefordulások, felugrások egy és két lábról, leérkezések – készségszintű alkalmazása a folyamatos játéktevékenységben ○ A mély és magas labdavezetés egyszerű formában, majd ütemtartással, a rövid- és hosszúindulás, az együtemű megállás folyamatos labdavezetésből, a kétütemű megállás egy és két labdaleütésből, a sarkazás, a labdavezetés közben történő egyszerűbb irányváltoztatási módok célszerű és hatékony alkalmazása a mérkőzésjátékokban ○ Labdaátadások különböző módjainak a játékhelyzethez igazított eredményes végrehajtása ○ Egy- és kétütemű megállásból tempódobás gyakorlása, alkalmazása játékban ○ Emberelőnyös és létszámazonos helyzetekben gyorsindulások, lerohanások kosárra dobással befejezve ○ Fektetett dobás gyakorlása félaktív vagy aktív védő játékos jelenlétében ○ A folyamatos játékban történő szabálytalanságok felismerése, a fair play alkalmazása ○ Létszámazonos mérkőzésjátékok változatos, tanulói kreativitásra épülő szabálymódosításokkal
Fogalmak	játékrendszer, egyéni és csapattaktika, területvédekezés, emberfogás, elzárás, felső egyenes nyitás, sáncolás, forgásszabály, alapfelállás, gyorsindulás, lerohanás, pozíciós játék, alakzatbontás és alakzatépítés, területvédekezés, emberfogásos védekezés, helyezkedés

Tematikai egység	**Testnevelési és népi játékok**	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– -a játék szabályok pontos megismerése és megtanulása, betartása – - változóterületű játéktérhez – - test, induló és egyéb labdás cselek megismerése – - támadó és védő és segítő szerep – - gyors reakció és reagálás képességének megismerése		– A különböző testnevelési játékok baleset-megelőzési szabályainak tudatosítása, következetes betartása – A dinamikusan változó méretű, alakú játékterületen a figyelemmegosztást igénylő fogó- és futójátékokban a teljes játékteret felölelő mozgásútvonalak kialakítása, az üres területek felismerése, a játéktér határainak érzékelése – Az azonos pályán párhuzamosan zajló 2 vagy több önálló fogó- és futójátékban az irányváltoztatások, az elindulások-megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása – A játékhelyzethez igazodó legmegfelelőbb együttműködési lehetőségek kiválasztására épülő testnevelési játékok gyakorlása (pl. 3 csapat egymás

	ellen, joker játékosok az oldalvonalon) – Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő, a sportjátékok speciális mozgástartalmaira épülő dobások, rúgások, ütések változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználva, fokozatosan nehezedő gyakorlási feltételek mellett egyéni és csapatszintű célzó játékokban – A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkényszer bekapcsolásával – Az egyszerű és összetett sportági technikák gyakorlása a páros és csoportos játékokban (pl. váltó- és sorversenyek) – A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal – A támadó és védő szerepek gyors váltakozására épülő, azokhoz való alkalmazkodást segítő páros, csoportos versengő játékok – A védekezés és támadás hatékonyságát növelő csapattaktikai elemekre épülő kooperativitást igénylő versengő játékok gyakorlása – 1-1 elleni játékhelyzetek kialakítására épülő testnevelési játékok gyakorlása – Önálló tanulói kreativitáson alapuló szabályalkotás (pl. célfelület fajtája, átadási módok, pálya méretei és alakja, csapatok létszáma stb...) pontszerző kisjátékokban – Önálló tanulói szabályalkotásra épülő különböző haladási, megfogási, kimentési módokat megvalósító fogójátékok gyakorlása – Az egyszerű és választásos reakcióidőt fejlesztő páros és csoportos, manipulatív mozgásformákkal kombinált versengések alkalmazása – A logikai, algoritmikus és egyéb problémamegoldó gondolkodást igénylő összetett mozgásos játékok gyakorlása (pl. amőba váltóversenyben, táblajátékok mozgásos változatban)
Fogalmak	szélességi és mélységi mozgás, szabályalkotás, támadó és védő szerep, forgástechnika

Tematikai egység	**Önvédelem és küzdő sportok**	**Órakeret 21 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a serülésveszély megismerése – a támadó és védő mozgások megismerése	– A küzdőfeladatokban az életkornak megfelelő asszertivitás kialakítása a társak iránti tisztelet és tolerancia megtartása mellett	

– fair play szabályok – a helyes mozgásritmus megismerése – pások küzdések – a sérülés elkerülése	– Siker és kudarc feldolgozása megfelelő önkontrollt tanúsítva – Konfliktuskerülő magatartás kialakítása, a támadások tudatos megelőzése, kikerülése – A küzdőjátékokban jellemző támadó és védő szerepek gyakorlását elősegítő, a gyorsaságot, az egyszerű reagálási képességet, az egyensúlyérzéket fejlesztő, páros, csoportos és csapat jellegű feladatmegoldások alkalmazása társérintés bekapcsolásával – Küzdőtávolság megtartására és csökkentésére irányuló összetett játékok, sarok- és oldalszituáció megoldását segítő, támadást és védekezést segítő küzdőjátékok – Térérzékelést segítő összetett játékok küzdőtechnikák alkalmazásával, eszköz nélkül és eszközzel – Egy és több választásos reakciót fejlesztő páros játékok küzdőtechnikák alkalmazásával – Az ellenfél mozgásritmusának érzékelését fejlesztő játékok – A jogszerű önvédelem fogalmi keretrendszerének, lehetőségeinek, jogi szabályozásának elsajátítása – A küzdő jellegű feladatok balesetvédelmi szabályainak következetes betartása – A fizikai kontaktussal, a társ erőkifejtésének érzékelésével, annak legyőzési szándékával kapcsolatos egyszerű húzásokra, tolásokra, ütésekre, rúgásokra, védekezésekre, ellentámadásokra épülő páros küzdőjátékok rendszeres képességfejlesztő célú alkalmazása – Az előre, hátra és oldalra történő eséstechnikák készségszintű elsajátítása – Az eséstechnikák vezető műveleteinek, baleset-megelőzést szolgáló legfontosabb technikai mozzanatainak átismétlése, elméleti tudatosítása – Oldalra esés, terpeszállásból indított eséstechnikák jártasságszintű elsajátítása – Különböző támadási technikák (lefogások, ütések) elleni megfelelő védekező mozgás jártasságszintű elsajátítása – Alapvető karateütések, -rúgások és azok védésére irányuló védéstechnikák és ellentámadások biztonságos, jártasságszintű végrehajtása – Dzsúdógurulás alaptechnikájának jártasságszintű elsajátítása haránterpeszállásból indulva, mindkét irányba, előre és hátra – A grundbirkózás alaptechnikáinak, szabályrendszerének jártasságszintű alkalmazása a küzdőfeladatokban – A küzdősportok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a

	gyakorlatok önálló végrehajtása – **Birkózás** ● A gerincoszlop mozgékonyságát a nyakizmok erejét növelő birkózásra előkészítő speciális hídgyakorlatok készségszintű végrehajtása ● Hanyatt fekvésből felhidalás kéz segítségével, majd anélkül ● Hídban forgás ● Hídba vetődés fejtámaszból ● Birkózó alapfogásban társ egyensúlyának kibillentése húzások, tolások kombinált alkalmazásával ● Páros földharcjátékok (pl. hátára, hasára fordítás, eszközszerzés, mögékerülés birkózás térdelésben) eszközzel vagy anélkül ● Állásban végrehajtható megfogások és szabadulások alaptechnikájának jártasságszintű elsajátítása a páros gyakorlatokban ● Mögékerülés karberántással: támadó és védekező technika ● Mögékerülés: könyökfelütéssel, kibújással ● Parter helyzetből induló birkózótechnikák megismerése, gyakorlása a páros küzdelmekben ● A tanult rézsút és oldalsó leszorítástechnikák gyakorlása a különböző mini judo jellegű földharcjátékokban Ökölvívás: ● Védekezesi technikák: elhajlás, elmozgás, zárás, blokkolás, csúsztatás, test és fej védelme ● Ütési technikák: egyenes, horog, csapott ● Helyes légzés kialakítása ● Alaphelyzet és alapmozgás kialakítása ● Egymás elleni harc ● Homokzsákon végzett mozgások ● Ütéskombinációk
Fogalmak	fair play, társas felelősségvállalás, egyéni határok megismerése, rézsútleszorítások, oldalsó leszorítások, bokasöprés, nagy külső horogdobás, nagy belső horogdobás, elhajlás, elmozgás, alapmozgás, alaphelyzet, egyenes, horog, ütés kombinációl

Tematikai egység	**Alternatív környezetben űzhető mozgásformák**	**Órakeret 19 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismerjék fel a veszélyeket a szabadban – megfelelően készüljenek fel a szabadban űzhető sportokra – nyári és téli sportok megismerése – kondipark megismerése	– A sporttevékenységek és a környezeti hatások összefüggésrendszerének ismeretében a pozitív beavatkozási stratégiák megismerése, tanári segítséggel történő alkalmazása – A különböző intenzitási kategóriákba tartozó egészségmegőrző mozgásformák ismeretének elmélyítése, törekvés azok alkalmazására a	

– tradicionális és modern lehetőségek megismerése	mindennapos életvezetésben – A környezetvédelmi szabályok betartása és betartatása, a környezettudatos gondolkodás kialakítása a társak körében – Téli és nyári rekreációs sportok megismerése, készségszintű elsajátítása (síelés, korcsolyázás, jégkorong, kajakozás, túrázás, túrakenuzás, kerékpártúrák) – Erdei tornapályák, szabadtéri kondipark gépeinek, fitnesztermek tudatos használata. Egyszerűbb edzéstervek önálló összeállítása, tanári segítséggel, azok végrehajtása – A szabadban végezhető sportágak ismeretének további bővítése (futás, görkorcsolya, túrázás, tájfutás erdőben, streetball, strandkézilabda, strandröplabda, nordic walking, lovaglás, montain bike, görhoki, sportlövészet, íjászat, tenisz, falmászás, asztalitenisz, tollaslabda, jóga, kerékpározás) – Térképolvasás alapjainak, a tájolók megfelelő használatának elsajátítása, a turistajelzések ismerete, alkalmazása. Egyszerűbb túrák tervezése – A szabad levegőn végzett mozgásformák egészségfejlesztő hatásának, szerepének tudatosítása – Az alternatív környezetben űzhető sportágak specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – Egy tradicionális, természetben űzhető sportág történetének, meghatározó magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése
Fogalmak	görhoki, nordic walking, túrakenu, kajak, lövészet, kerékpártúra, életmód, vándortábor, sátortábor

Tematikai egység	**Torna jellegű feladatmegoldások**	**Órakeret 23 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a torna mozgás anyagának megismerése és tovább fejlesztése – összetett technikai elemek összekapcsolása – segítségadás – bátorság az új elemek elsajátításához – sportág specifikus bemelegítés megismerése – technikai elemek megismerése – szakkifejezések megismerése	– A torna jellegű feladatmegoldások statikus és dinamikus erőfejlesztő gyakorlatai főbb izomcsoportokat érintő hatásainak beazonosítása – A korábbi követelményeken túlmutató mozgásanyag tanulása és gyakorlása. Az elemek nehézségi fokának emelése differenciáltan – A téri tájékozódó képesség és az egyensúlyérzék, valamint a torna jellegű feladatmegoldások szempontjából fontos motorikus képességek (erő, ízületi mozgékonyság, izomérzékelés) további fejlesztése – A segítségadás biztonságos és szakszerű módjainak	

és felismerése	megismerése és elsajátítása a különböző tornaszereken, tanári felügyelettel történő alkalmazás – A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának megteremtése – A rendelkezésre álló és a célnak megfelelő tornaszereken statikus testhelyzetek, támlázások, támaszcserék, lendületek, ellendülések, fellendülések, fel-, le- és átugrások végrehajtása – A testalkatnak, az egyéni fejlődésnek és a pszichés állapotnak megfelelően differenciált gyakorlás – Mászókulcsolással mászás 4–5 m magasságig (lányok), vándormászás felfelé és lefelé; függeszkedési kísérletek 3–5 m magasságig (fiúk) felfelé-lefelé, mászóversenyek – A torna jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – Talajon: ● Gurulóátfordulások előre-hátra, különböző testhelyzetekből különböző testhelyzetekbe; gurulóátfordulások sorozatban is ● Fejállás különböző kiinduló helyzetekből, különböző lábtartásokkal ● Emelés fejállásba – kísérletek ● Fellendülés kézállásba, a kézállás megtartása 1-2 mp-ig ● Kézenátfordulás oldalra, mindkét irányba, megközelítőleg nyújtott testtel, kézen- és fejenátfordulás segítséggel, tarkóbillenés segítséggel ● Repülő gurulóátfordulás néhány lépés nekifutásból (fiúk) ● Híd, mérlegállás különböző kiinduló helyzetekből, a spárga kísérletek végrehajtásának tökéletesítése ● Vetődések, átguggolások ● A tornagyakorlatok nemre jellemző összekötő elemeinek alkalmazása ● Összefüggő talajgyakorlat összekötő elemekkel – Ugrószekrényen: ● A korábban elsajátított ugrások továbbfejlesztése, az első és második ív növelése ● Gurulóátfordulás előre ugródeszkáról történő elrugaszkodással ● Hosszába állított ugrószekrényen felguggolás, leterpesztés ● Lányoknak keresztbe, fiúknak hosszába állított ugrószerényen terpeszátugrás **Lányoknak:** – Gerendán:

	● Érintőjárás; hármas lépés fordulatokkal, szökdelésekkel; mérlegállás; járás guggolásban; támaszhelyzeten át fel- és leugrás ● Ülések, térdelések, térdelő- és fekvőtámaszok, támadóállások, lebegőállások ● Járások előre, hátra, oldalra utánlépésekkel, különböző kartartásokkal és karlendítésekkel ● Fordulatok állásban, guggolásban ● Tarkóállási kísérletek segítséggel ● Leugrások feladatokkal ● Önállóan összeállított összefüggő gyakorlatok **Fiúknak:** – Gyűrűn: ● Magas gyűrűn: alaplendület, lebegőfüggés, emelés lefüggésbe, ereszkedés hátsó lefüggésbe, emelés lebegőfüggésbe ● Vállátfordulás előre ● Lebegőfüggésből lendületvétel, homorított leugrás
Fogalmak	kézenátfordulás, fejenátfordulás, emelés fejállásba, tarkóbillenés, átguggolás, támaszugrások első és második íve, utánlépés, térdelőállások, lebegőállások, kelepfellendülés, vállátfordulás, hajlított támasz, lebegőtámasz, felkar-lebegőtámasz, felkarfüggés, terpeszpedzés, felkarállás, vetődési leugrás, kanyarlati leugrás, kelepfelhúzódás, kelepforgás

Szabadon felhasználható (10 óra)

Tematikai egység	**Alternatív környezetben űzhető mozgásformák**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek:	**Fejlesztési feladatok:**	
görkorcsolya	görkorcsolya mozgásásanyagához szükséges egyensúly érzek, biztonságos esés, a sportra vonatkozó védőfelszerelések használata, a speciális lábbelihez való alkalmazkodás, az láb izmok fejlesztése	
Fogalmak	hold, spirál, térdvédő, sisak, könyökvédő, görgő kerekek	

Tematikai egység	**Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek:	**Fejlesztési feladatok:**	
Légző gyakorlatok megismerése, jóga mozgás-anyagának megismerése	helyes légzés, relaxáció, izom lazaság-erő-egyensúly	
Fogalmak	Udzsáji légzés, Pránajáma, Mudra, Jin és Jáng	

Testnevelés 11-12. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	52 óra
2. Atlétikai jellegű feladatmegoldások	44 óra
3. Torna jellegű feladatmegoldások	44 óra
4. Sportjátékok	60 óra
5.Testnevelési és népi játékok	24 óra
6. Önvédelmi és küzdősportok	40 óra
7. Alternatív környezetben űzhető mozgásformák	46 óra
Kötelező összesen:	**310 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	5	180	165	15	0	0
12. évf.	5	155	145	10	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	**12. évfolyam összes**
1. Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	***52***	28	10	0	0	**38**	24	10	0	0	**34**
2. Atlétikai jellegű feladatmegoldások	***44***	23	0	0	0	**23**	21	0	0	0	**21**
3. Torna jellegű feladatmegoldások	***44***	23	0	0	0	**23**	21	0	0	0	**21**
4. Sportjátékok	***60***	32	0	0	0	**32**	28	0	0	0	**28**
5.Testnevelési és népi játékok	***24***	13	0	0	0	**13**	11	0	0	0	**11**
6. Önvédelmi és küzdősportok	***40***	21	0	0	0	**21**	19	0	0	0	**19**
7. Alternatív környezetben űzhető mozgásformák	***46***	25	5	0	0	**30**	21	0	0	0	**16**
Összesen	***310***	165	15	0	0	**180**	145	10	0	0	**155**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (165 óra)

Tematikai egység	**Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció**	**Órakeret 28 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– -szabad és –társas, kéziszer gyakorlatok, alakzatok, légző gyakorlatok, erősítés, nyújtás, helyes testtartás, általános és célzott bemelegítés, relaxáció stressz oldás ismerete – - az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása	– Leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemekből gyakorlatok tervezése segítséggel, azok önálló végrehajtása – Szabad-, társas és kéziszer-gyakorlatok tervezése segítséggel – Alakzatok alkalmazó gyakorlása – Mozgékonyság, hajlékonyság fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas, kéziszer- és egyszerű szergyakorlatokkal (zsámoly, pad, bordásfal) – A biomechanikailag helyes testtartás – A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését, nyújtását szolgáló hosszabb távú edzésprogramok, tervek tanári segítséggel történő összeállítása, célzott alkalmazása – A gyakorlatvezetési módok megértése, elsajátítása, egyszerűbb gyakorlatok esetén azok alkalmazása – Légzőgyakorlatok végrehajtása – A különböző sportsérülések megelőzésével, rehabilitációjával összefüggő elemi szintű eljárások tudatos alkalmazása tanári segítséggel – Különböző testrészek bemelegítését szolgáló gyakorlatok közös, majd önálló összeállítása és végrehajtása – Terhelések után a különböző testrészek izomzatának nyújtását szolgáló gyakorlatok önálló összeállítása, végrehajtása tanári kontrollal – A sportágspecifikus bemelegítések önálló összeállítása, levezetése társaknak tanári kontrollal – Önálló stresszoldás – Relaxációs technikák tudatos alkalmazása	
Fogalmak	légzőgyakorlatok, relaxáció, utasítás, szóban közlés, dinamikus és statikus gimnasztika, szergyakorlatok, sor- és oszlopalakzat, kéziszergyakorlatok	

Tematikai egység	**Atlétikai jellegű feladatmegoldások**	**Órakeret 23 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – -futó, dobó, ugró mozgás – - futás fajták – - speciális bemelegítés	– A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok tudatos és önálló alkalmazása a speciális bemelegítésben és mozgáskészség-, illetve mozgásképesség-fejlesztésben – Egyénileg választott három versenyszám eredményre történő végrehajtása és azok összevetése korábbi saját eredményekkel	

– -futóikola, rajtok, váltó versenyek – - ugró iskola, ugrás fajták – - lökések , hajítások, vetések	– Az atlétika jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Az atlétika sportág történetének, kiemelkedő külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése Futások: – A futóiskolai gyakorlatok és futófeladatok harmonikus végrehajtása ön- és társmegfigyelés segítségével – Rajtok és rajtversenyek különböző testhelyzetekből 20–40 m-en. Térdelő- és állórajt szabályos végrehajtása, versengések rövid- és középtávon ismétléssel – Váltófutások versenyszerűen rövidített és teljes távon (4×100 m, 4×400 m) felső váltással, indulójelhez igazodva, minél kisebb sebességvesztéssel. Váltósorrend önálló kialakítása, váltótávolság gyakorlással történő kimérése – Folyamatos futások 8–12 percen keresztül egyenletes ritmusban és tempóváltással – Egyenletes futások tempótartással megadott időre, futások 100–400 m-es távolságon egyenletes és változó iramban – Az egészségmegőrzést, a testtömegkontrollt támogató intenzitászónában végzett tartós futások tanári segítséggel hosszabb távú edzésprogramokba történő összeállítása, rendszeres alkalmazása Ugrások: – Az ugróiskolai gyakorlatok harmonikus végrehajtása a mozgásképesség és készség fejlesztésével, ön- és társmegfigyelés segítségével – A megismert elugrótechnikák gyakorlása, versenyszerű ugrások eredményre az egyénileg kiválasztott technikával – A megismert magasugró technikák gyakorlása, versenyszerű ugrások eredményre, az egyénileg kiválasztott technikával – Hármasugrás önállóan választott elugróhelyről és nekifutási távolságból Dobások: – Lökő, vető és hajító mozgások különböző testhelyzetekből, helyből és lendületből medicinlabdával, könnyített és nehezített dobószerekkel, egy és két kézzel – Kislabda- vagy gerelyhajítás célra és versenyszerűen távolságra 5–9 lépés nekifutással – Súlylökés gyakorlása könnyített szerrel különböző technikákkal. Versenyszerű lökéssel 4 kg-os (lányok) és 6 kg-os (fiúk) szerrel választott technikával – Diszkoszvetés egy vagy másfél fordulattal,

	kalapácsvetés egy vagy két fordulattal könnyített vagy kiegészítő szerekkel
Fogalmak	álló- és térdelőrajt, edzésmódszer, hajítás, vetés, lökés, lendületszerzés, nekifutási távolság, induló jel, lépéshossz, lépésfrekvencia, sebesség, gyorsulás, tempó, kézi időmérés, elektromos időmérés, előkészítő gyakorlat, rávezető gyakorlat, állóképesség, gyorsaság, erő, aerob, anaerob, hajlékonyság, biomechanika, futóiskola, futófeladatok, keresztlépés, kimért pálya, dobószektor

Tematikai egység	**Torna jellegű feladatmegoldások**	**Órakeret 23 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – önálló feladatvégzés ismerete, szabályok ismerete, belesetvédelmi előírások ismerete – a torna mozgás anyagának megismerése és tovább fejlesztése – összetett technikai elemek összekapcsolása – segitségadás – bátorság az új elemek elsajátításához – sportág specifikus bemelegítés megismerése – technikai elemek megismerése – szakkifelyezések megismerése és felismerés	– A torna jellegű feladatmegoldások statikus és dinamikus erőfejlesztő gyakorlatai főbb izomcsoportokat érintő hatásainak beazonosítása – A korábbi követelményekben megfogalmazott mozgásanyag elmélyítése, készségszintre emelése és gyakorlása – Az elemek nehézségi fokának emelése differenciáltan – A téri tájékozódó képesség és az egyensúlyérzék, valamint a torna jellegű feladatmegoldások szempontjából fontos motorikus képességek (erő, ízületi mozgékonyság, izomérzékelés) szinten tartása, további fejlesztése – A segítségadás készségszintű alkalmazása – A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának megteremtése – A rendelkezésre álló és a célnak megfelelő tornaszereken statikus testhelyzetek, támlázások, támaszcserék, lendületek, ellendülések, fellendülések, fel-, le- és átugrások végrehajtása – A testalkatnak, az egyéni fejlődésnek és a pszichés állapotnak megfelelően differenciált gyakorlás – Mászókulcsolással mászás 3–5 m magasságig (lányok), vándormászás felfelé és lefelé; függeszkedési kísérletek 4–5 m magasságig (fiúk) felfelé-lefelé, mászóversenyek – A torna jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Talajon: ● Gurulóátfordulások előre-hátra, különböző testhelyzetekből különböző testhelyzetekbe; gurulóátfordulások sorozatban is ● Fejállás különböző kiinduló helyzetekből, különböző lábtartásokkal ● Emelés fejállásba (fiúk), emelés fejállásba segítséggel (lányok) ● Fellendülés kézállásba	

	● Kézenátfordulás oldalra, mindkét irányba, megközelítőleg nyújtott testtel, kézen- és fejenátfordulás segítséggel, tarkóbillenés segítséggel ● Repülő gurulóátfordulás néhány lépés nekifutásból (fiúk) ● Híd, mérlegállás különböző kiinduló helyzetekből, a spárga kísérletek végrehajtásának tökéletesítése ● Vetődések, átguggolások, átterpesztések ● A tornagyakorlatok nemre jellemző összekötő elemeinek alkalmazása ● Összefüggő talajgyakorlat összekötő elemekkel – Ugrószekrényen: ● Az előző évfolyamokon tanultak gyakorlása, az elugrás távolságának, az ugrás hosszának és magasságának növelésével **Lányoknak:** – Gerendán: ● Érintőjárás; hármas lépés fordulatokkal, szökdelésekkel; mérlegállás; járás guggolásban; támaszhelyzeten át fel- és leugrás ● Ülések, térdelések, térdelő- és fekvőtámaszok, támadóállások, lebegőállások ● Járások előre, hátra, oldalra utánlépésekkel, különböző kartartásokkal és karlendítésekkel ● Fordulatok állásban, guggolásban ● Tarkóállási kísérletek segítséggel ● Felugrás mellső oldalállásból oldaltámaszba, majd egyik láb átlendítéssel és 90 fokos fordulattal terpeszülés ● Leugrások feladatokkal ● Önállóan összeállított összefüggő gyakorlatok **Fiúknak:** – Gyűrűn: ● Magas gyűrűn: alaplendület, lebegőfüggés, emelés lefüggésbe, ereszkedés hátsó lefüggésbe, emelés lebegőfüggésbe ● Lebegőfüggésből lendületvétel, homorított leugrás ● Vállátfordulás előre ● Húzódás-tolódás támaszba ● Lendület előre támaszba, segítséggel
Fogalmak	billenés, nyílugrás, húzódás-tolódás támaszba, saslendület előre-hátra, malomforgás

Tematikai egység	**Sportjátékok**	**Órakeret 32 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása	– Két választott sportjáték alapvető sportágspecifikus technikai, alap- és csapattaktikai elemeinek, szabályainak készségszintű elsajátítása, alkalmazása	

– csapatjáték – játékhelyzetek kialakítása – terület és emberfogásos védekezés – játékvezető és szabályok – speciális labdás sportra irányuló bemelegítés – helyezkedés – kosár érintés – alkar érintés – forgás – pálya méretek és jellegzetes vonalak a pályán – fektetett dobás – labda nélküli mozás – védő vonal és háromszög – tempó dobás – mérkőzések – szabálytalanságok és annak felismerése – labdavezetések, átadások megismerése – kapura rúgások, cselezések, kapustechnika	– A folyamatos csapatjáték kialakítása a tanulók által meghatározott szabálymódosítások mellett – A nagyobb létszámú (5-7 fő/csapat) sportjátékoknál az ellenfél erős és gyenge oldalának felismerése, a támadó taktika tudatos igazítása az ellenfél védekező magatartásához – A játékhelyzetnek megfelelő 1-1, 2-1, 2-2 elleni technikai és taktikai elemek hatékony és célszerű alkalmazása a folyamatos sportjátékokban – Sportjáték előkészítő kisjátékaiban a labdás és labda nélküli játékosok üres területre történő mozgásában a kooperatív elemek alkalmazása – A dinamikusan változó helyzetű, típusú és méretű célfelületet alkalmazó kisjátékokban a védekező játékos gyors helyezkedése a megváltozott játékhelyzethez – Játéktevékenységekben az egyéni és csapatvédekezés alapvető formáinak (emberfogás és területvédekezés) játékhelyzethez adaptált alkalmazása, gyakorlása – Két választott sportjáték történetének, meghatározó külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése – Mérkőzésjátékokban és az azokat előkészítő kisjátékokban a divergens (ötletjáték) és konvergens (posztokhoz kötött mozgásfeladatok) gondolkodásra épülő feladatmegoldások összehangolt gyakorlása – Önálló tanulói szabályalkotás tanári kontrollal – Játékvezetés gyakorlása – A sportjátékok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Kosárlabda ● A labda nélküli technikai elemek – mint az alaphelyzet, a támadó és védekező lábmunka, a védőtől való elszakadás iram- és irányváltásokkal, lefordulások, felugrások egy és két lábról, leérkezések – készségszintű alkalmazása a folyamatos játéktevékenységben ● A mély és magas labdavezetés egyszerű formában, majd ütemtartással, a rövid- és hosszúindulás, az együtemű megállás folyamatos labdavezetésből, a kétütemű megállás egy és két labdaleütésből, a sarkazás, a labdavezetés közben történő egyszerűbb irányváltoztatási módok célszerű és hatékony alkalmazása a mérkőzésjátékokban ● Elzárás-leválás gyakorlása 2-1, 2-2, 3-3 elleni helyzetekben ● Labdaátadások különböző módjainak – növekvő mozgássebességgel és dinamika mellett – a játékhelyzethez igazított eredményes végrehajtása ● Egy- és kétütemű megállásból tempódobás

	gyakorlása, alkalmazása játékban ● Gyorsindulások, lerohanások tudatos és hatékony kialakítása, alkalmazása a folyamatos játék során ● Fektetett dobás gyakorlása emberelőnyös vagy létszámazonos kisjátékokban ● Alapvető szabályok folyamatos játéktevékenységben történő alkalmazása mellett a játékvezetés gyakorlása ● Létszámazonos mérkőzésjátékok változatos, tanulói kreativitásra épülő szabálymódosításokkal – Röplabda ● A leütés alaptechnikájának elsajátítása ● A felső egyenes nyitás alkalmazása a folyamatos játéktevékenységben ● Távolról érkező labda megjátszása a hálóhoz közel helyezkedő feladóhoz alkar- és kosárérintéssel ● Helyezkedési módok automatikus felismerése a különböző csapatlétszámú játékokban. A 6-6 elleni játék alapfelállásának ismerete ● Forgásszabály önálló és tudatos alkalmazása ● A csapattársak közötti kommunikáció célszerű és hatékony alkalmazása az eredményes játék érdekében – Labdarúgás ● A labda nélküli technikai elemek – mint a mély súlyponti helyzetben történő elindulások, megállások, irányváltoztatások, támadó és védő alapmozgások növekvő mozgássebesség és dinamika (növekvő energiabefektetéssel) mellett – tudatos és célszerű alkalmazása a kisjátékokban és a mérkőzésjátékokban ● Labdavezetések, -átadások és -átvételek megfelelő módjainak (lábfej különböző részeivel, talppal, combbal, mellkassal, fejjel) növekvő sebességgel, dinamikával történő végrehajtása a kisjátékokban és a mérkőzésjátékokban ● Rúgások gyakorlása célba belső csüddel, teljes csüddel, külső csüddel, állított labdával, mozgásból, valamint létszámfölényes és létszámazonos játékhelyzetekben ● A területvédekezés és emberfogásos védekezés váltott alkalmazása a játékhelyzethez igazítva a folyamatos játék során ● A területszerzéssel történő emberelőnyös kisjátékokban az üres passzsávok hatékony megjátszása időkényszer alatt, a védekező játékos mozgásirányának alkalmazkodása a területszerzéssel járó játékhelyzetekhez ● A kapusalaphelyzet gyakorlása, guruló, félmagas és magas ívelt labdák elfogása. Kigurítás, kidobás,

	kirúgás alkalmazása a folyamatos játékhoz igazítva
Fogalmak	játékrendszerek, játékvezetés, emberelőnyös és létszámazonos kisjáték, elzárás-leválás, leütés, felső egyenes nyitás, sánc, beugrásos és felugrásos kapura lövés, támadó és védekező stratégia, alapfelállás, pozíciós játék

Tematikai egység	**Testnevelési és népi játékok**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – a játékszeretet megismertetése és gyakorlása – a játék szabályok pontos megismerése és megtanulása, betartása – - változóterületű játéktérhez – - test, induló és egyéb labdás cselek megismerése – - támadó és védő és segítő szerep – - gyors reakció és reagálás képességének megismerése – - besegítés, elzárás	– Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő, a sportjátékok speciális mozgástartalmaira épülő dobások, rúgások, ütések változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználva, fokozatosan nehezedő gyakorlási feltételek mellett egyéni és csapatszintű célzó játékokban – A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkényszer bekapcsolásával – Az egyszerű és összetett sportági technikák gyakorlása a páros és csoportos játékokban (pl. váltó- és sorversenyek) – A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal – A támadó és védő szerepek gyors váltakozására épülő, azokhoz való alkalmazkodást segítő páros, csoportos versengő játékok – A védekezés és támadás hatékonyságát növelő csapattaktikai elemekre épülő kooperativitást igénylő versengő játékok gyakorlása – 1-1 elleni játékhelyzetek kialakítására épülő testnevelési játékok gyakorlása – Önálló tanulói szabályalkotásra épülő (pl. célfelület fajtája, átadási módok, pálya méretei és alakja, csapatok létszáma stb...) pontszerző kisjátékokban a játékhelyzethez adaptált támadó és védő szerepek gyakorlása – Önálló tanulói szabályalkotásra épülő különböző haladási, megfogási, kimentési módokat megvalósító fogójátékok gyakorlása – Az egyszerű és választásos reakcióidőt fejlesztő páros és csoportos manipulatív mozgásformákkal kombinált versengések alkalmazása – A logikai, algoritmikus és egyéb problémamegoldó gondolkodást igénylő összetett mozgásos játékok gyakorlása (pl. amőba váltóversenyben, táblajátékok mozgásos változatban)	
Fogalmak	besegítés, szabálykövető magatartás, kreatív játék, játékalkotás, dinamikus és	

	statikus célfelületek, szélességi és mélységi mozgás

Tematikai egység	**Önvédelmi és küzdősportok**	**Órakeret 21 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – a serülésveszély megismerése – a támadó és védő mozgások megismerése – fair play szabályok – a helyes mozgásritmus megismerése – pások küzdések – a sérülés elkerülése	– Életkornak megfelelő asszertivitás kialakítása a társak iránti tisztelet és tolerancia megtartása mellett – Siker és kudarc feldolgozása megfelelő önkontrollt tanúsítva – Konfliktuskerülő magatartás kialakítása, a támadások tudatos megelőzése, kikerülése – Az előre, hátra és oldalra történő eséstechnikák készségszintű elsajátítása, valamint a társas eséstechnikák gyakorlása (pl.: társ által kötéllel lábat meghúzva, térdelőtámaszból a társ általi kézkihúzással) – Az eséstechnikák vezető műveleteinek, baleset-megelőzést szolgáló legfontosabb technikai mozzanatainak átismétlése, elméleti tudatosítása – Oldalra esés, terpeszállásból indított eséstechnikák készségszintű elsajátítása – Különböző támadási technikák (lefogások, ütések) elleni megfelelő védekező mozgás adaptív, készségszintű elsajátítása – Dzsúdógurulás alaptechnikájának készségszintű elsajátítása haránterpeszállásból indulva, mindkét irányba, előre és hátra – A grundbirkózás alaptechnikáinak, szabályrendszerének adaptív, készségszintű alkalmazása a küzdőfeladatokban – Alapvető karateütések, -rúgások és azok védésére irányuló védéstechnikák és ellentámadások biztonságos, életszerű végrehajtása – A küzdősportok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – A tradicionális küzdősportok (birkózás, ökölvívás, dzsúdó, karate) történetének, meghatározó hazai személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése, a sportágak szabályrendszerének átismétlése – Birkózás ● A gerincoszlop mozgékonyságát, a nyakizmok erejét növelő birkózásra előkészítő speciális hídgyakorlatok készségszintű végrehajtása ● Hanyatt fekvésből felhidalás kéz segítségével, majd anélkül ● Hídban forgás ● Hídba vetődés fejtámaszból ● Birkózó alapfogásban társ egyensúlyának kibillentése húzások, tolások kombinált alkalmazásával	

	● Páros földharcjátékok (pl. hátára, hasára fordítás, eszközszerzés, mögékerülés birkózás térdelésben) eszközzel vagy anélkül ● Állásban végrehajtható megfogások és szabadulások alaptechnikájának jártasságszintű elsajátítása a páros gyakorlatokban ● Mögékerülés karberántással: támadó és védekező technika ● Mögékerülés: könyökfelütéssel, kibújással ● Parter helyzetből induló birkózó technikák megismerése, gyakorlása a páros küzdelmekben ● A tanult rézsút és oldalsó leszorítástechnikák gyakorlása a különböző mini judo jellegű földharcjátékokban Ökölvívás: ● Védekezesi technikák: elhajlás, elmozgás, zárás, blokkolás, csúsztatás, test és fej védelme ● Ütési technikák: egyenes, horog, csapott ● Helyes légzés kialakítása ● Alaphelyzet és alapmozgás kialakítása ● Egymás elleni harc ● Homokzsákon végzett mozgások ● Ütéskombinációk
Fogalmak	fair play, társas felelősségvállalás, egyéni határok megismerése, rézsútleszorítások, oldalsó leszorítások, bokasöprés, nagy külső horogdobás, nagy belső horogdobás, elhajlás, elmozgás, alapmozgás, alaphelyzet, egyenes, horog, ütés kombinációl

Tematikai egység	**Alternatív környezetben űzhető mozgásformák**	**Órakeret 25 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – ismerjék fel a veszélyeket a szabadban – megfelelően készüljenek fel a szabadban űzhető sportokra – nyári és téli sportok megismerése – kondipark megismerése tradicionális és modern lehetőségek megismerése	– A sporttevékenységek és a környezeti hatások összefüggésrendszerének ismeretében a pozitív beavatkozási stratégiák tudásanyagának elmélyítése, gyakorlati alkalmazása – A különböző intenzitási kategóriákba tartozó egészségmegőrző mozgásformák ismeretének elmélyítése, tudatos alkalmazása a mindennapos életvezetésben – A környezetvédelmi szabályok betartása és betartatása, a környezettudatos gondolkodás kialakítása a társak körében – Téli és nyári rekreációs sportok megismerése, készségszintű elsajátítása (síelés, korcsolyázás, jégkorong, kajakozás, túrázás, túrakenuzás, kerékpártúrák) – Erdei tornapályák, szabadtéri kondipark gépeinek, fitnesztermek tudatos használata. Egyszerűbb edzéstervek önálló összeállítása, végrehajtása – A szabadban végezhető sportágak ismeretének további	

	bővítése (futás, görkorcsolya, túrázás, tájfutás erdőben, streetball, strandkézilabda, strandröplabda, nordic walking, lovaglás, montain bike, görhoki, sportlövészet, íjászat, tenisz, falmászás, asztalitenisz, tollaslabda, jóga, kerékpározás) – Térképolvasás alapjainak, a tájolók megfelelő használatának elsajátítása, a turistajelzések ismerete, alkalmazása. Egyszerűbb túrák tervezése, vezetése – A szabad levegőn végzett mozgásformák egészségfejlesztő hatásának, szerepének tudatosítása – A különböző rekreációs mozgásformák megismerése és alkalmazása az élethosszig tartó sportolás és egészséges életvitel iránti igény kialakításához – Az alternatív környezetben űzhető sportok tudatos alkalmazása a mindennapi stresszhelyzetek feloldásában – Az alternatív környezetben űzhető sportágak specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Egy tradicionális, természetben űzhető sportág történetének, meghatározó magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése
Fogalmak	tervezés, tudatosság, kihívás, kitartás, rekreáció, stresszkezelés, teljesítménytúra, Országos Kéktúra

Szabadon felhasználható (15 óra)

Tematikai egység	**Alternatív környezetben űzhető mozgásformák**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– kondi-park – -a szabadban elhelyezett kondicionáló gépek megismerése, és egyéb edzésre alkalmas eszközök felfedezése és annak kipróbálásának lehetősége	– kondicionális képességek fejlesztése – sportolás és szocializáció lehetőségének megteremtése a szabadban, – nyújtás – kondigépek működésének megtanulása – edzés lehetőségek megismerése és kipróbálása	
Fogalmak	erőkeret, húzódzkodó állvány, fekpad, tárcsák, pihenőidő, sorozat, erőltetett ismétlés, ismétlés szám	

Tematikai egység	**Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek:	**Fejlesztési feladatok:**	
– Légző gyakorlatok megismerése, jóga mozgás-anyagának megismerése	– helyes légzés, relaxáció, izom lazaság-erő-egyensúly	
Fogalmak	Udzsáji légzés, Pránajáma, Mudra, Jin és Jáng	

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (145 óra)

Tematikai egység	**Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció**	**Órakeret 24 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– -szabad és –társas, kéziszer gyakorlatok, alakzatok, légző gyakorlatok, erősítés, nyújtás, helyes testtartás, általános és célzott bemelegítés, relaxáció stressz oldás ismerete – - az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása	– Leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemekből gyakorlatok tervezése segítséggel, azok önálló végrehajtása – Szabad-, társas és kéziszer-gyakorlatok tervezése segítséggel – Alakzatok alkalmazó gyakorlása – Mozgékonyság, hajlékonyság fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas, kéziszer- és egyszerű szergyakorlatokkal (zsámoly, pad, bordásfal) – A biomechanikailag helyes testtartás – A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését, nyújtását szolgáló hosszabb távú edzésprogramok, tervek tanári segítséggel történő összeállítása, célzott alkalmazása – A gyakorlatvezetési módok megértése, elsajátítása, egyszerűbb gyakorlatok esetén azok alkalmazása – Légzőgyakorlatok végrehajtása – A különböző sportsérülések megelőzésével, rehabilitációjával összefüggő elemi szintű eljárások tudatos alkalmazása tanári segítséggel – Különböző testrészek bemelegítését szolgáló gyakorlatok közös, majd önálló összeállítása és végrehajtása – Terhelések után a különböző testrészek izomzatának nyújtását szolgáló gyakorlatok önálló összeállítása, végrehajtása tanári kontrollal – A sportágspecifikus bemelegítések önálló összeállítása, levezetése társaknak tanári kontrollal – Önálló stresszoldás – Relaxációs technikák tudatos alkalmazása	
Fogalmak	légzőgyakorlatok, relaxáció, utasítás, szóban közlés, dinamikus és statikus gimnasztika, szergyakorlatok, sor- és oszlopalakzat, kéziszergyakorlatok	

Tematikai egység	**Atlétikai jellegű feladatmegoldások**	**Órakeret 21 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása-futó, dobó, ugró mozgás – futás fajták – speciális bemelegítés – futóikola, rajtok, váltó	– A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok tudatos és önálló alkalmazása a speciális bemelegítésben és mozgáskészség-, illetve mozgásképesség-fejlesztésben – Egyénileg választott három versenyszám eredményre történő végrehajtása és azok összevetése korábbi saját eredményekkel – Az atlétika jellegű feladatmegoldások specifikus	

versenyek – ugró iskola, ugrás fajták – - lökések, hajítások, vetések	bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Az atlétika sportág történetének, kiemelkedő külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése Futások: – A futóiskolai gyakorlatok és futófeladatok harmonikus végrehajtása ön- és társmegfigyelés segítségével – Rajtok és rajtversenyek különböző testhelyzetekből 20–40 m-en. Térdelő- és állórajt szabályos végrehajtása, versengések rövid- és középtávon ismétléssel – Váltófutások versenyszerűen rövidített és teljes távon (4×100 m, 4×400 m) felső váltással, indulójelhez igazodva, minél kisebb sebességvesztéssel. Váltósorrend önálló kialakítása, váltótávolság gyakorlással történő kimérése – Folyamatos futások 8–12 percen keresztül egyenletes ritmusban és tempóváltással – Egyenletes futások tempótartással megadott időre, futások 100–400 m-es távolságon egyenletes és változó iramban – Az egészségmegőrzést, a testtömegkontrollt támogató intenzitászónában végzett tartós futások tanári segítséggel hosszabb távú edzésprogramokba történő összeállítása, rendszeres alkalmazása Ugrások: – Az ugróiskolai gyakorlatok harmonikus végrehajtása a mozgásképesség és készség fejlesztésével, ön- és társmegfigyelés segítségével – A megismert elugrótechnikák gyakorlása, versenyszerű ugrások eredményre az egyénileg kiválasztott technikával – A megismert magasugró technikák gyakorlása, versenyszerű ugrások eredményre, az egyénileg kiválasztott technikával – Hármasugrás önállóan választott elugróhelyről és nekifutási távolságból Dobások: – Lökő, vető és hajító mozgások különböző testhelyzetekből, helyből és lendületből medicinlabdával, könnyített és nehezített dobószerekkel, egy és két kézzel – Kislabda- vagy gerelyhajítás célra és versenyszerűen távolságra 5–9 lépés nekifutással – Súlylökés gyakorlása könnyített szerrel különböző technikákkal. Versenyszerű lökéssel 4 kg-os (lányok) és 6 kg-os (fiúk) szerrel választott technikával – Diszkoszvetés egy vagy másfél fordulattal, kalapácsvetés egy vagy két fordulattal könnyített vagy

	kiegészítő szerekkel
Fogalmak	álló- és térdelőrajt, edzésmódszer, hajítás, vetés, lökés, lendületszerzés, nekifutási távolság, induló jel, lépéshossz, lépésfrekvencia, sebesség, gyorsulás, tempó, kézi időmérés, elektromos időmérés, előkészítő gyakorlat, rávezető gyakorlat, állóképesség, gyorsaság, erő, aerob, anaerob, hajlékonyság, biomechanika, futóiskola, futófeladatok, keresztlépés, kimért pálya, dobószektor

Tematikai egység	**Torna jellegű feladatmegoldások**	**Órakeret 21 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – önálló feladatvégzés ismerete, szabályok ismerete, belesetvédelmi előírások ismerete – a torna mozgás anyagának megismerése és tovább fejlesztése – összetett technikai elemek összekapcsolása – segítségadás – bátorság az új elemek elsajátításához – sportág specifikus bemelegítés megismerése – technikai elemek megismerése – szakkifejezések megismerése és felismerés	– A torna jellegű feladatmegoldások statikus és dinamikus erőfejlesztő gyakorlatai főbb izomcsoportokat érintő hatásainak beazonosítása – A korábbi követelményekben megfogalmazott mozgásanyag elmélyítése, készségszintre emelése és gyakorlása – Az elemek nehézségi fokának emelése differenciáltan – A téri tájékozódó képesség és az egyensúlyérzék, valamint a torna jellegű feladatmegoldások szempontjából fontos motorikus képességek (erő, ízületi mozgékonyság, izomérzékelés) szinten tartása, további fejlesztése – A segítségadás készségszintű alkalmazása – A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának megteremtése – A rendelkezésre álló és a célnak megfelelő tornaszereken statikus testhelyzetek, támlázások, támaszcserék, lendületek, ellendülések, fellendülések, fel-, le- és átugrások végrehajtása – A testalkatnak, az egyéni fejlődésnek és a pszichés állapotnak megfelelően differenciált gyakorlás – Mászókulcsolással mászás 3–5 m magasságig (lányok), vándormászás felfelé és lefelé; függeszkedési kísérletek 4–5 m magasságig (fiúk) felfelé-lefelé, mászóversenyek – A torna jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Talajon: ● Gurulóátfordulások előre-hátra, különböző testhelyzetekből különböző testhelyzetekbe; gurulóátfordulások sorozatban is ● Fejállás különböző kiinduló helyzetekből, különböző lábtartásokkal ● Emelés fejállásba (fiúk), emelés fejállásba segítséggel (lányok) ● Fellendülés kézállásba ● Kézenátfordulás oldalra, mindkét irányba,	

	megközelítőleg nyújtott testtel, kézen- és fejenátfordulás segítséggel, tarkóbillenés segítséggel ● Repülő gurulóátfordulás néhány lépés nekifutásból (fiúk) ● Híd, mérlegállás különböző kiinduló helyzetekből, a spárga kísérletek végrehajtásának tökéletesítése ● Vetődések, átguggolások, átterpesztések ● A tornagyakorlatok nemre jellemző összekötő elemeinek alkalmazása ● Összefüggő talajgyakorlat összekötő elemekkel – Ugrószekrényen: ● Az előző évfolyamokon tanultak gyakorlása, az elugrás távolságának, az ugrás hosszának és magasságának növelésével **Lányoknak:** – Gerendán: ● Érintőjárás; hármas lépés fordulatokkal, szökdelésekkel; mérlegállás; járás guggolásban; támaszhelyzeten át fel- és leugrás ● Ülések, térdelések, térdelő- és fekvőtámaszok, támadóállások, lebegőállások ● Járások előre, hátra, oldalra utánlépésekkel, különböző kartartásokkal és karlendítésekkel ● Fordulatok állásban, guggolásban ● Tarkóállási kísérletek segítséggel ● Felugrás mellső oldalállásból oldaltámaszba, majd egyik láb átlendítéssel és 90 fokos fordulattal terpeszülés ● Leugrások feladatokkal ● Önállóan összeállított összefüggő gyakorlatok **Fiúknak:** – Gyűrűn: ● Magas gyűrűn: alaplendület, lebegőfüggés, emelés lefüggésbe, ereszkedés hátsó lefüggésbe, emelés lebegőfüggésbe ● Lebegőfüggésből lendületvétel, homorított leugrás ● Vállátfordulás előre ● Húzódás-tolódás támaszba ● Lendület előre támaszba, segítséggel
Fogalmak	billenés, nyílugrás, húzódás-tolódás támaszba, saslendület előre-hátra, malomforgás

Tematikai egység	**Sportjátékok**	**Órakeret 28 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – csapatjáték	– Két választott sportjáték alapvető sportágspecifikus technikai, alap- és csapattaktikai elemeinek, szabályainak készségszintű elsajátítása, alkalmazása – A folyamatos csapatjáték kialakítása a tanulók által	

– játékhelyzetek kialakítása – terület és emberfogásos védekezés – játékvezető és szabályok – speciális labdás sportra irányuló bemelegítés – helyezkedés – kosár érintés – alkar érintés – forgás – pálya méretek és jellegzetes vonalak a pályán – fektetett dobás – labda nélküli mozás – védő vonal és háromszög – tempó dobás – mérkőzések – szabálytalanságok és annak felismerése – labdavezetések, átadások megismerése – kapura rúgások, cselezések, kapustechnika	meghatározott szabálymódosítások mellett – A nagyobb létszámú (5-7 fő/csapat) sportjátékoknál az ellenfél erős és gyenge oldalának felismerése, a támadó taktika tudatos igazítása az ellenfél védekező magatartásához – A játékhelyzetnek megfelelő 1-1, 2-1, 2-2 elleni technikai és taktikai elemek hatékony és célszerű alkalmazása a folyamatos sportjátékokban – Sportjáték előkészítő kisjátékaiban a labdás és labda nélküli játékosok üres területre történő mozgásában a kooperatív elemek alkalmazása – A dinamikusan változó helyzetű, típusú és méretű célfelületet alkalmazó kisjátékokban a védekező játékos gyors helyezkedése a megváltozott játékhelyzethez – Játéktevékenységekben az egyéni és csapatvédekezés alapvető formáinak (emberfogás és területvédekezés) játékhelyzethez adaptált alkalmazása, gyakorlása – Két választott sportjáték történetének, meghatározó külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése – Mérkőzésjátékokban és az azokat előkészítő kisjátékokban a divergens (ötletjáték) és konvergens (posztokhoz kötött mozgásfeladatok) gondolkodásra épülő feladatmegoldások összehangolt gyakorlása – Önálló tanulói szabályalkotás tanári kontrollal – Játékvezetés gyakorlása – A sportjátékok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Kosárlabda ● A labda nélküli technikai elemek – mint az alaphelyzet, a támadó és védekező lábmunka, a védőtől való elszakadás iram- és irányváltásokkal, lefordulások, felugrások egy és két lábról, leérkezések – készségszintű alkalmazása a folyamatos játéktevékenységben ● A mély és magas labdavezetés egyszerű formában, majd ütemtartással, a rövid- és hosszúindulás, az együtemű megállás folyamatos labdavezetésből, a kétütemű megállás egy és két labdaleütésből, a sarkazás, a labdavezetés közben történő egyszerűbb irányváltoztatási módok célszerű és hatékony alkalmazása a mérkőzésjátékokban ● Elzárás-leválás gyakorlása 2-1, 2-2, 3-3 elleni helyzetekben ● Labdaátadások különböző módjainak – növekvő mozgássebességgel és dinamika mellett – a játékhelyzethez igazított eredményes végrehajtása ● Egy- és kétütemű megállásból tempódobás gyakorlása, alkalmazása játékban

	● Gyorsindulások, lerohanások tudatos és hatékony kialakítása, alkalmazása a folyamatos játék során ● Fektetett dobás gyakorlása emberelőnyös vagy létszámazonos kisjátékokban ● Alapvető szabályok folyamatos játéktevékenységben történő alkalmazása mellett a játékvezetés gyakorlása ● Létszámazonos mérkőzésjátékok változatos, tanulói kreativitásra épülő szabálymódosításokkal – Röplabda ● A leütés alaptechnikájának elsajátítása ● A felső egyenes nyitás alkalmazása a folyamatos játéktevékenységben ● Távolról érkező labda megjátszása a hálóhoz közel helyezkedő feladóhoz alkar- és kosárérintéssel ● Helyezkedési módok automatikus felismerése a különböző csapatlétszámú játékokban. A 6-6 elleni játék alapfelállásának ismerete ● Forgásszabály önálló és tudatos alkalmazása ● A csapattársak közötti kommunikáció célszerű és hatékony alkalmazása az eredményes játék érdekében – Labdarúgás ● A labda nélküli technikai elemek – mint a mély súlyponti helyzetben történő elindulások, megállások, irányváltoztatások, támadó és védő alapmozgások növekvő mozgássebesség és dinamika (növekvő energiabefektetéssel) mellett – tudatos és célszerű alkalmazása a kisjátékokban és a mérkőzésjátékokban ● Labdavezetések, -átadások és -átvételek megfelelő módjainak (lábfej különböző részeivel, talppal, combbal, mellkassal, fejjel) növekvő sebességgel, dinamikával történő végrehajtása a kisjátékokban és a mérkőzésjátékokban ● Rúgások gyakorlása célba belső csüddel, teljes csüddel, külső csüddel, állított labdával, mozgásból, valamint létszámfölényes és létszámazonos játékhelyzetekben ● A területvédekezés és emberfogásos védekezés váltott alkalmazása a játékhelyzethez igazítva a folyamatos játék során ● A területszerzéssel történő emberelőnyös kisjátékokban az üres passzsávok hatékony megjátszása időkényszer alatt, a védekező játékos mozgásirányának alkalmazkodása a területszerzéssel járó játékhelyzetekhez ● A kapusalaphelyzet gyakorlása, guruló, félmagas és magas ívelt labdák elfogása. Kigurítás, kidobás, kirúgás alkalmazása a folyamatos játékhoz igazítva

Fogalmak	játékrendszerek, játékvezetés, emberelőnyös és létszámazonos kisjáték, elzárás-leválás, leütés, felső egyenes nyitás, sánc, beugrásos és felugrásos kapura lövés, támadó és védekező stratégia, alapfelállás, pozíciós játék

Tematikai egység	**Testnevelési és népi játékok**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – a játékszeretet megismertetése és gyakorlása – a játék szabályok pontos megismerése és megtanulása, betartása – változóterületű játéktérhez – test, induló és egyéb labdás cselek megismerése – támadó és védő és segítő szerep – gyors reakció és reagálás képességének megismerése – besegítés, elzárás	– Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő, a sportjátékok speciális mozgástartalmaira épülő dobások, rúgások, ütések változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználva, fokozatosan nehezedő gyakorlási feltételek mellett egyéni és csapatszintű célzó játékokban – A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkényszer bekapcsolásával – Az egyszerű és összetett sportági technikák gyakorlása a páros és csoportos játékokban (pl. váltó- és sorversenyek) – A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal – A támadó és védő szerepek gyors váltakozására épülő, azokhoz való alkalmazkodást segítő páros, csoportos versengő játékok – A védekezés és támadás hatékonyságát növelő csapattaktikai elemekre épülő kooperativitást igénylő versengő játékok gyakorlása – 1-1 elleni játékhelyzetek kialakítására épülő testnevelési játékok gyakorlása – Önálló tanulói szabályalkotásra épülő (pl. célfelület fajtája, átadási módok, pálya méretei és alakja, csapatok létszáma stb...) pontszerző kisjátékokban a játékhelyzethez adaptált támadó és védő szerepek gyakorlása – Önálló tanulói szabályalkotásra épülő különböző haladási, megfogási, kimentési módokat megvalósító fogójátékok gyakorlása – Az egyszerű és választásos reakcióidőt fejlesztő páros és csoportos manipulatív mozgásformákkal kombinált versengések alkalmazása – A logikai, algoritmikus és egyéb problémamegoldó gondolkodást igénylő összetett mozgásos játékok gyakorlása (pl. amőba váltóversenyben, táblajátékok mozgásos változatban)	
Fogalmak	besegítés, szabálykövető magatartás, kreatív játék, játékalkotás, dinamikus és statikus célfelületek, szélességi és mélységi mozgás	

Tematikai egység	Önvédelmi és küzdősportok	Órakeret 19 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – a serülésveszély megismerése – a támadó és védő mozgások megismerése – fair play szabályok – a helyes mozgásritmus megismerése – pások küzdések – a sérülés elkerülése	– Életkornak megfelelő asszertivitás kialakítása a társak iránti tisztelet és tolerancia megtartása mellett – Siker és kudarc feldolgozása megfelelő önkontrollt tanúsítva – Konfliktuskerülő magatartás kialakítása, a támadások tudatos megelőzése, kikerülése – Az előre, hátra és oldalra történő eséstechnikák készségszintű elsajátítása, valamint a társas eséstechnikák gyakorlása (pl.: társ által kötéllel lábat meghúzva, térdelőtámaszból a társ általi kézkihúzással) – Az eséstechnikák vezető műveleteinek, baleset-megelőzést szolgáló legfontosabb technikai mozzanatainak átismétlése, elméleti tudatosítása – Oldalra esés, terpeszállásból indított eséstechnikák készségszintű elsajátítása – Különböző támadási technikák (lefogások, ütések) elleni megfelelő védekező mozgás adaptív, készségszintű elsajátítása – Dzsúdógurulás alaptechnikájának készségszintű elsajátítása haránterpeszállásból indulva, mindkét irányba, előre és hátra – A grundbirkózás alaptechnikáinak, szabályrendszerének adaptív, készségszintű alkalmazása a küzdőfeladatokban – Alapvető karateütések, -rúgások és azok védésére irányuló védéstechnikák és ellentámadások biztonságos, életszerű végrehajtása – A küzdősportok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – A tradicionális küzdősportok (birkózás, ökölvívás, dzsúdó, karate) történetének, meghatározó hazai személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése, a sportágak szabályrendszerének átismétlése – Birkózás ● A gerincoszlop mozgékonyságát, a nyakizmok erejét növelő birkózásra előkészítő speciális hídgyakorlatok készségszintű végrehajtása ● Hanyatt fekvésből felhidalás kéz segítségével, majd anélkül ● Hídban forgás ● Hídba vetődés fejtámaszból ● Birkózó alapfogásban társ egyensúlyának kibillentése húzások, tolások kombinált alkalmazásával	

	● Páros földharcjátékok (pl. hátára, hasára fordítás, eszközszerzés, mögékerülés birkózás térdelésben) eszközzel vagy anélkül ● Állásban végrehajtható megfogások és szabadulások alaptechnikájának jártasságszintű elsajátítása a páros gyakorlatokban ● Mögékerülés karberántással: támadó és védekező technika ● Mögékerülés: könyökfelütéssel, kibújással ● Parter helyzetből induló birkózó technikák megismerése, gyakorlása a páros küzdelmekben ● A tanult rézsút és oldalsó leszorítástechnikák gyakorlása a különböző mini judo jellegű földharcjátékokban Ökölvívás: ● Védekezesi technikák: elhajlás, elmozgás, zárás, blokkolás, csúsztatás, test és fej védelme ● Ütési technikák: egyenes, horog, csapott ● Helyes légzés kialakítása ● Alaphelyzet és alapmozgás kialakítása ● Egymás elleni harc ● Homokzsákon végzett mozgások ● Ütéskombinációk
Fogalmak	fair play, társas felelősségvállalás, egyéni határok megismerése, rézsútleszorítások, oldalsó leszorítások, bokasöprés, nagy külső horogdobás, nagy belső horogdobás, elhajlás, elmozgás, alapmozgás, alaphelyzet, egyenes, horog, ütés kombinációl

Tematikai egység	**Alternatív környezetben űzhető mozgásformák**	**Órakeret 21 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – ismerjék fel a veszélyeket a szabadban – megfelelően készüljenek fel a szabadban űzhető sportokra – nyári és téli sportok megismerése – kondipark megismerése – tradicionális és modern lehetőségek megismerése	– A sporttevékenységek és a környezeti hatások összefüggésrendszerének ismeretében a pozitív beavatkozási stratégiák tudásanyagának elmélyítése, gyakorlati alkalmazása – A különböző intenzitási kategóriákba tartozó egészségmegőrző mozgásformák ismeretének elmélyítése, tudatos alkalmazása a mindennapos életvezetésben – A környezetvédelmi szabályok betartása és betartatása, a környezettudatos gondolkodás kialakítása a társak körében – Téli és nyári rekreációs sportok megismerése, készségszintű elsajátítása (síelés, korcsolyázás, jégkorong, kajakozás, túrázás, túrakenuzás, kerékpártúrák) – Erdei tornapályák, szabadtéri kondipark gépeinek, fitnesztermek tudatos használata. Egyszerűbb edzéstervek önálló összeállítása, végrehajtása – A szabadban végezhető sportágak ismeretének további	

	bővítése (futás, görkorcsolya, túrázás, tájfutás erdőben, streetball, strandkézilabda, strandröplabda, nordic walking, lovaglás, montain bike, görhoki, sportlövészet, íjászat, tenisz, falmászás, asztalitenisz, tollaslabda, jóga, kerékpározás) – Térképolvasás alapjainak, a tájolók megfelelő használatának elsajátítása, a turistajelzések ismerete, alkalmazása. Egyszerűbb túrák tervezése, vezetése – A szabad levegőn végzett mozgásformák egészségfejlesztő hatásának, szerepének tudatosítása – A különböző rekreációs mozgásformák megismerése és alkalmazása az élethosszig tartó sportolás és egészséges életvitel iránti igény kialakításához – Az alternatív környezetben űzhető sportok tudatos alkalmazása a mindennapi stresszhelyzetek feloldásában – Az alternatív környezetben űzhető sportágak specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Egy tradicionális, természetben űzhető sportág történetének, meghatározó magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése
Fogalmak	tervezés, tudatosság, kihívás, kitartás, rekreáció, stresszkezelés, teljesítménytúra, Országos Kéktúra

Szabadon felhasználható (10 óra)

Tematikai egység	**Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek:	**Fejlesztési feladatok:**	
– Légző gyakorlatok megismerése, jóga mozgás-anyagának megismerése	– helyes légzés, relaxáció, izom lazaság-erő-egyensúly	
Fogalmak	Udzsáji légzés, Pránajáma, Mudra, Jin és Jáng	

Közösségi nevelés 9-12. évfolyam (gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Erkölcsi nevelés	6 óra
2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	7 óra
3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés	8 óra
4. Önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlesztése	13 óra
5. Családi életre nevelés	9 óra
6. A testi és lelki egészségre nevelés	40 óra
7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	7 óra
8. Fenntarthatóság, környezettudatosság	4 óra
9. Pályaorientáció	10 óra
10. Gazdasági és pénzügyi nevelés	8 óra
11. Médiatudatosságra nevelés	4 óra
12. A tanulás tanítása	7 óra
Aktuális feladatok	16 óra
Kötelező összesen:	**139 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	1	36	36	0	0
10. évf.	1	36	36	0	0
11. évf.	1	36	36	0	0
12. évf.	1	31	31	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam kötelező alap
1. Erkölcsi nevelés	**6**	2	2	1	1
2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	**7**	2	2	2	1
3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés	**8**	2	2	2	2
4. Önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlesztése	**13**	4	4	3	2
5. Családi életre nevelés	**9**	2	2	3	2

6. A testi és lelki egészségre nevelés	**40**	10	10	10	10
7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	**7**	2	2	2	1
8. Fenntarthatóság, környezettudatosság	**4**	1	1	1	1
9. Pályaorientáció	**10**	2	2	3	3
10. Gazdasági és pénzügyi nevelés	**8**	2	2	2	2
11. Médiatudatosságra nevelés	**4**	1	1	1	1
12. A tanulás tanítása	**7**	2	2	2	1
Aktuális feladatok	**16**	4	4	4	4
Összesen	**139**	36	36	36	31

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (36 óra)

Tematikai egység	**Erkölcsi nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Mi az erkölcs? A jó és a rossz értelmezése. Írott és íratlan szabályok a mindennapokban	A tanuló ismereteinek bővítése. Különbségtétel az erkölcsi értékek között	
Fogalmak	erkölcs	

Tematikai egység	**Nemzeti öntudat, hazafias nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Debrecen múltja, hagyományai, jelene Kulturális értékek, szórakozás a városban	Eligazodás a jelen társadalmi változásaiban, az önálló véleményalkotás fejlesztése	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Állampolgárságra, demokráciára nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Alkotmányosság, törvényesség, az állampolgári jogok, kötelezettségek A gyermekek jogai és kötelességei Egyezmény a gyermeki jogokról	Anyanyelvi kommunikáció Szociális és állampolgári kompetencia Digitális kompetencia	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlesztése**	**Órakeret 4 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
Hogyan látjuk önmagunkat? Hogyan látnak mások bennünket? Erényünk felismerése Kiküszöbölhető hibák korrigálása Önmagunk elfogadása és elfogadtatása Az önfejlesztés igénye Társas kapcsolatok az osztályban A közös élmények, tevékenységek, célok szerepe a közösségformálásban	A személyiség gazdagítása Szabályok alkotása, reális önértékelés, önelfogadás Érdeklődés mások véleménye iránt Az egyéniség tisztelete A társas viselkedés szabályszerűségeinek, etikai követelményeinek megismerése Szerepvállalás Szociális és kommunikatív képesség fejlesztése
Fogalmak	

Tematikai egység	Családi életre nevelés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A család szerepe az ember, a társadalom életében A serdülő helye és szerepe a családban A zsebpénz Szexuális felvilágosítás, fogamzásgátlás	A mindennapi együttéléshez és kapcsolatokhoz szükséges szokások erősítése Takarékosságra nevelés	
Fogalmak		

Tematikai egység	A testi és lelki egészségre nevelés	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Testi és lelki egészség összefüggései A helyes időbeosztás Az aktív pihenés Az egészségkárosító szerek Szexuális felvilágosítás, fogamzásgátlás Serdülőkori problémák: feszültségek, önállóvá válás, konfliktusok a családban és az iskolában Önismeret, önkontroll A konfliktus mint az emberi életben elkerülhetetlen és hasznosítható jelenség A konfliktuskezelés feltételei, tűrőképesség Döntéselőkészítés	A lelki egészség iránti igény felkeltése, ennek kialakításához és megőrzéséhez szükséges készségek és képességek kialakítása A kudarcok tűrése, tanulságaik feldolgozásának, hasznosításának képessége Empátia, tolerancia a kapcsolatokban Az együttműködés készségének és képességének fejlődés	
Fogalmak		

Tematikai egység	Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az önkéntesség mibenléte Önkéntes munkák lehetősége	Empátia, szolidaritás kialakítása Anyanyelvi kommunikáció Szociális és állampolgári kompetencia Digitális kompetencia Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia	
Fogalmak		

Tematikai egység	Fenntarthatóság, környezettudatosság	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A természeti környezet védelme	A világ problémái iránti egyéni felelősség belátása Felelős magatartás és véleményalkotás az emberiség egészének problémáival kapcsolatban	
Fogalmak		

Tematikai egység	Pályaorientáció	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Önismeret, énkép Jövőkép Munkaterületek, munkakörök	A pályaválasztási képesség fejlesztése Tájékozottság a pályák világában Anyanyelvi kommunikáció Idegen nyelvi kommunikáció Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia	
Fogalmak		

Tematikai egység	Gazdasági és pénzügyi nevelés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Alapvető gazdasági fogalmak megismerése hétköznapi példákkal **A** gazdaság főbb szereplői	Anyanyelvi kommunikáció Matematikai kompetencia Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia	
Fogalmak		

Tematikai egység	Médiatudatosságra nevelés	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Médiaválaszték A különböző médiumok megismerése	Az igényes és tudatos médiaválasztás kialakítása, erősítése Anyanyelvi kommunikáció Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség	
Fogalmak		

Tematikai egység	A tanulás tanítása	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az eredményes tanulás	Tanulási zavarok leküzdése	

mentálhigiénés feltételei Az eredményes tanuláshoz szükséges képességek, attitűdök Tantárgyak tanulási technikái Könyvtárhasználat	Képességeknek megfelelő teljesítés Anyanyelvi kommunikáció Idegen nyelvi kommunikáció A hatékony, önállótanulás Digitális kompetencia
Fogalmak	

Tematikai egység	**Aktuális feladatok**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
1. A tanév munkarendje, tervek, feladatok, házirend. 2. Tűzrendészeti és balesetvédelmi tájékoztató. Vagyonvédelem. Környezetvédelem. 3. A tanulmányi előmenetel, a szorgalom és a magatartás értékelése. 4. Szülői értekezletek, fogadóórák előkészítése, a szülők rendszeres tájékoztatása, az ellenőrzők ellenőrzése, az osztálynapló megfelelő vezetése (heti és havi zárások). 5. Az osztályfőnök koordinálja az osztályban tanítók munkáját. 6. Osztálykirándulások, múzeum- és színházlátogatás közös előkészítése, szervezése. 7. Családi, társadalmi, politikai-nemzeti ünnepek		
Fogalmak		

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (36 óra)

Tematikai egység	**Erkölcsi nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A cselekedet erkölcsi megítélése A cselekvő szeretet	Igény felkeltése a tettek erkölcsi megítélésére Az egyes cselekedetek megítélésével a normák megtartása	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Nemzeti öntudat, hazafias nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A haza közösségteremtő alkotóelemei: nyelv, táj, kultúra, történelem, a nemzeti szimbólumok stb.	Eligazodás a jelen viszonyaiban, véleményalkotásra késztetés Múltunk, jelenünk megfelelő értékelése Anyanyelvi kommunikáció	

A múlt és jelen kapcsolata Európai Unió	Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség
Fogalmak	

Tematikai egység	**Állampolgárságra, demokráciára nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Jogok és kötelességek az iskolában és az iskolán kívül Nyitottság a hátrányos helyzetű rétegek iránt	Jogok és kötelességek ismeretének erősítése Felelős állampolgári magatartás Anyanyelvi kommunikáció Szociális és állampolgári kompetencia Digitális kompetencia	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlesztése**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Eszményképek és szerepük az önnevelésben Felelősségünk, személyiségünk alakulásáért Szándék, kitartás, céltudatosság A család funkciói A többgenerációs családok A serdülő szerepe a családban Problémák, zavarok és következményei a családban	Tudatosság a személyiség alakításában A család mint a legfontosabb mikroközösség, szerepe az egyén és a társadalom életében Önmagunk és mások megismerésével erősített toleráns magatartás Felelős gondolkodás a családról Anyanyelvi kommunikáció Szociális és állampolgári kompetencia Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Családi életre nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A család mint érzelmi és gazdasági közösség A családi munkamegosztás Barátság, szerelem, szexualitás, fogamzásgátlás	A családi közösség igénylésének erősítése Az otthoni munka értékelésének erősítése A család, a szülők tisztelete, a családi szerepekről alkotott felfogás módosulása	
Fogalmak		

Tematikai egység	**A testi és lelki egészségre nevelés**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A serdülés testi sajátosságai A serdülőkori biológia A betegségek megelőzése Egészségkárosító szerek Egészséges életmód Környezeti hatások Szexualitás, fogamzásgátlás	Az egészségmegőrzés igényének fejlesztése Prevenció A lelki egészség iránti igény erősítése A konfliktus elkerülhetetlen, de hasznosítható elvének megértetése Az egészség megőrzéséért tevő magatartás	

A szorongás, a stressz, a feszültség oldása Konfliktus és lelki egészség Önbizalom Iskolai terhelés és lelki egészség A konfliktuskezelés feltételei A konfliktuskezelés módszerei	Egészséges lelkű, harmonikus személyiség magatartása Együttműködő empatikus magatartás
Fogalmak	

Tematikai egység	**Felelősségvállalás másokért, önkéntesség**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egyéni beszámolók az önkéntes munkáról A vállalt feladat felelőssége, és az elvégzett munka öröme	Együttműködő magatartás képessége fejlődik	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Fenntarthatóság, környezettudatosság**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A környezet védelme A világ problémái iránti felelősség belátása	Felelős magatartás és véleményalkotás az emberiség egészének problémáival kapcsolatban Anyanyelvi kommunikáció Természettudományos és technikai kompetencia Digitális kompetencia	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Pályaorientáció**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Önismeret-énkép-jövőkép Képességek, lehetőségek A munka fontossága az ember életében A munka öröme	Tájékozottság a pályák világában Anyanyelvi kommunikáció Idegen nyelvi kommunikáció Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Gazdasági és pénzügyi nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Kiadások és bevételek a középiskolás létben Pénzkezelési technikák, fogyasztói döntések, hosszú távú gondolkodás	A tanuló szűkebb körében érvényesülő gazdasági folyamatok iránti érdeklődés felkeltése A tanuló megérti, hogy felelősséggel tartozik önmaga gazdasági döntéseivel kapcsolatban	
Fogalmak		

Tematikai egység	Médiatudatosságra nevelés	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Médiaválaszték A különböző médiumok megismerése	Az igényes és tudatos médiaválasztás kialakítása, erősítése	
Fogalmak		

Tematikai egység	A tanulás tanítása	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Igény a tanulásra Tanulások, módok, technikák Önellenőrzés Könyvtárhasználat Új technikai eszközök a tanulásban	Képességeknek megfelelő teljesítmény	
Fogalmak		

Tematikai egység	Aktuális feladatok	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
1. A tanév munkarendje, tervek, feladatok, házirend. 2. Tűzrendészeti és balesetvédelmi tájékoztató. Vagyonvédelem. Környezetvédelem. 3. A tanulmányi előmenetel, a szorgalom és a magatartás értékelése. 4.Szülői értekezletek, fogadóórák előkészítése, a szülők rendszeres tájékoztatása, az ellenőrzők ellenőrzése, az osztálynapló megfelelő vezetése (heti és havi zárások). 5. Az osztályfőnök koordinálja az osztályban tanítók munkáját. 6. Osztálykirándulások, múzeum- és színházlátogatás közös előkészítése, szervezése. 7. Családi, társadalmi, nemzeti ünnepek		
Fogalmak		

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (36 óra)

Tematikai egység	Erkölcsi nevelés	Órakeret 1 óra

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
A lelkiismeret szabadság és az egyén erkölcsi felelőssége Szándék és következmény A jellem	Képesség a cselekedetek mérlegelésére
Fogalmak	

Tematikai egység	Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A múlt és jelen kapcsolata A belátható jövő Az Európai Unió	Az érdeklődés fejlesztése hazánk és a nagyvilág dolgai iránt	
Fogalmak		

Tematikai egység	Állampolgárságra, demokráciára nevelés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az össztársadalmi, a hely réteg, illetve az egyén érdekeinek összehangolása Gyermeki jogok, emberi jogok, diákjogok Személyiségi jogok	Felelős állampolgári magatartás	
Fogalmak		

Tematikai egység	Önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlesztése	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Énkép, az énkép összetevői Önismeret, személyiség Pozitív-negatív énkép és hatásuk a személyiségre Egyén és közösség együttműködése (elvek, szabályok, erkölcs, jog) Egyéni és közösségi érdek működése Érdekek, képviselet, érdekegyeztetés	A személyiség folyamatos fejlesztésének igénye A személyiség tudatos gazdagítása Az emberi kapcsolatok alakítása képességének formálása Mások véleményének elfogadása Nyitott, együttműködő magatartás	
Fogalmak		

Tematikai egység	Családi életre nevelés	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A tartós együttjárások felelőssége, szexuális biztonság, fogamzásgátlás Háztartás, munkamegosztás,	A párválasztás igényességének és felelősségének erősítése A családon belüli mellérendeltség és szövetség megismertetése Felelős gondolkodás a családi szerepekről	

szerepek	
Fogalmak	

Tematikai egység	**A testi és lelki egészségre nevelés**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egészséges életmód Partnerkapcsolatok, felelősség egymás iránt Szexuális kultúra, fogamzásgátlás Nemi betegségek AIDS Környezeti hatások Szorongás, stressz, konfliktus oldása Egészségkárosító szokások (dohányzás, játék...) Drogok (legális, illegális) A rivalizálás formái a konfliktus szempontjából Énkép, önismeret és konfliktuskezelés A konfliktuskezelés módozatai	Az egészségmegőrzés igényének erősítése Szenvedélybetegségekkel szembeni ellenálló képesség erősítése A konstruktív konfliktuskezelés képességének erősítése Az egészség megőrzéséért tevő aktív és felelős magatartás Egészséges lelkű, jó döntésre képes személyiség magatartása Együttműködő, szabályokat, normákat megtartó, empatikus magatartás	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Felelősségvállalás másokért, önkéntesség**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egyéni beszámolók az önkéntes munkáról	Az együttműködő magatartás képessége fejlődik	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Fenntarthatóság, környezettudatosság**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Fenntarthatóság, fenntartható fejlődés	Felelős magatartás és véleményalkotás az emberiség egészének problémáira	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Pályaorientáció**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Tájékozódás a munkaerőpiacon A tudás minősége Jövőkép, tanulás Nyelvismeret, számítástechnikai ismeretek fontossága	A pályaválasztás gondjaiban való eligazodás képességének fejlesztése Önmagunk jövőjével kapcsolatos felelős magatartás	
Fogalmak		

Tematikai egység	Gazdasági és pénzügyi nevelés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A vállalkozások világa Ismeretek átadása a KKV-ról, a vállalkozások alapításáról	Az egyéni életsors alakulásának felelőssége	
Fogalmak		

Tematikai egység	Médiatudatosságra nevelés	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Médiaválaszték A különböző médiumok megismerése	Az igényes és tudatos médiaválasztás kialakítása, erősítése	
Fogalmak		

Tematikai egység	A tanulás tanítása	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Eredmény-eredménytelenség a tanulásban A tanulási kudarcok kezelése, a saját felelősség belátása	Egyéni tanulási módszerek kialakítása Képességeknek megfelelő teljesítmény, felelősség	
Fogalmak		

Tematikai egység	Aktuális feladatok	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
1. A tanév munkarendje, tervek, feladatok, házirend. 2. Tűzrendészeti és balesetvédelmi tájékoztató. Vagyonvédelem. Környezetvédelem. 3. A tanulmányi előmenetel, a szorgalom és a magatartás értékelése. 4. Szülői értekezletek, fogadóórák előkészítése, a szülők rendszeres tájékoztatása, az ellenőrzők ellenőrzése, az osztálynapló megfelelő vezetése (heti és havi zárások). 5. Az osztályfőnök koordinálja az osztályban tanítók munkáját. 6. Osztálykirándulások, múzeum- és színházlátogatás közös előkészítése, szervezése. 7. Családi, nemzeti ünnepek		
Fogalmak		

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (31 óra)

Tematikai egység	**Erkölcsi nevelés**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egyén és közösség, magánérdek és közjó Közösségi és társadalmi korrupció	A kapcsolatok alakítása képességének formálása A szívesség és a korrupció közötti különbség felismerése	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Nemzeti öntudat, hazafias nevelés**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Híres magyarok a nagyvilágban (tudósok, művészek, sportolók)	Nemzeti büszkeség erősödése	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Állampolgárságra, demokráciára nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Érdekfelismerés, érdekképviselet, érdekérvényesítés Kisebbségi vélemények létjogosultsága	Az erkölcsös és kulturált politizálás képessége igényének fejlesztése	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlesztése**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Pozitív-negatív, reális-irreális énkép Tudatosság személyiségünk építésében Családon, iskolán kívüli kapcsolatok Az ifjúsági szubkultúra hatásai: divat, szokások, beszédstílus Szerelem, partnerkapcsolat	A személyiség tudatos gazdagítása, a fejlesztés igényének ébrentartása A harmonikus emberi kapcsolatok kiépítése képességének fejlesztése A reális énkép alakulása, alkalmazkodás a valósághoz Nyitott, toleráns és felelős magatartás	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Családi életre nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Felkészülés a szülőtől való leválásra A párválasztás szabadsága, buktatói, felelőssége Fogamzásgátlás	Konstruktív konfliktuskezelés módszereinek megismertetése A döntéshozás menete	

Fogalmak	

Tematikai egység	A testi és lelki egészségre nevelés	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egészségkárosító szokások, szenvedélyek kialakulásának megelőzése Mértéktelen kávé- és alkoholfogyasztás Az alkoholizmus és a drogfüggőség kezelése Szexualitás, fogamzásgátlás Környezeti hatások Belső stabilitás, erő és rugalmasság, alkalmazkodási készség Önálló döntés Művészi önkifejezés, humor, játék és lelki egészség Drogok (legális, illegális) Konfliktusok a környezetünkben Önismeret és konfliktuskezelés	Az egészségkárosító szokások kialakulása, elkerülése képességének fejlesztése A lelki egészség megőrzése A kulturált konfliktuskezelés módozata az egészség megőrzéséért tevő aktív és felelős magatartás Döntésképes személyiség Együttműködő, szabályokat, normákat megtartó, empatikus magatartás	
Fogalmak		

Tematikai egység	Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egyéni beszámolók az önkéntes munkáról A négy év tapasztalata: összegzés	Vállalt feladat felelőssége, és az elvégzett munka öröme Javaslatok megfogalmazása a rendszer javítására	
Fogalmak		

Tematikai egység	Fenntarthatóság, környezettudatosság	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az emberi tevékenység és a globális problémák összefüggései	A világ problémái iránti egyéni felelősség belátása	
Fogalmak		

Tematikai egység	Pályaorientáció	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Konvertálható tudás, rugalmasság, kreativitás fontossága Továbbtanulás vagy a szakma elsajátítása az érettségi után	A pályaválasztás gondjaiban való eligazodás képességének fejlesztése	
Fogalmak		

Tematikai egység	Gazdasági és pénzügyi nevelés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az állam gazdasági szerepvállalása	A társadalmi összefüggések láttatása A külső tényező hatásának megértése a gazdasági folyamatokra	
Fogalmak		

Tematikai egység	Médiatudatosságra nevelés	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Médiaválaszték A különböző médiumok megismerése	Az igényes és tudatos médiaválasztás kialakítása, erősítése	
Fogalmak		

Tematikai egység	A tanulás tanítása	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Eredmény, eredménytelenség, önbizalom Ambíció és céltudatosság a tanulásban Elvárások a tanulásban az érettségire történő felkészülés folyamatában	Az érettségi vizsgára történő hatékony felkészülés Az elvárásoknak megfelelő teljesítmény nyújtása	
Fogalmak		

Tematikai egység	Aktuális feladatok	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
1. A tanév munkarendje, tervek, feladatok, házirend. 2. Tűzrendészeti és balesetvédelmi tájékoztató. Vagyonvédelem. Környezetvédelem. 3. A tanulmányi előmenetel, a szorgalom és a magatartás értékelése. 4. Szülői értekezletek, fogadóórák előkészítése, a szülők rendszeres tájékoztatása, az ellenőrzők ellenőrzése, az osztálynapló megfelelő vezetése (heti és havi zárások). 5. Az osztályfőnök koordinálja az osztályban tanítók munkáját. 6. Osztálykirándulások, múzeum- és színházlátogatás közös előkészítése, szervezése.		

7. Családi, nemzeti ünnepek	
Fogalmak	

2.2.8 Gimnázium felnőttoktatás (nappali munkarend)

	évfolyamok óraszámai			
tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
magyar nyelv és irodalom	4	4	6	6
matematika	4	4	5	5
történelem	3	3	3	3
állampolgári ismeretek				1
Bibliaismeret/hittan	1	1	1	1
kémia	1	1		
fizika	1	1		
biológia	2	2	1	
földrajz	1	1		
idegen nyelv angol/német	5	5	5	5
vizuális kultúra	1	1	1	
digitális kultúra	2	2	2	2
testnevelés	3	3	3	3
közösségi nevelés	1	1	1	1
összesen	**29**	**29**	**29**	**27**

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_gimn_9_12_evf 2020.05.20. 10:23
2011. évi CXC. törvény 60. § (7)

Magyar nyelv és irodalom 9-10. évfolyam (felnőtt gimnázium, nappali)

Magyar nyelv és irodalom óraszámok bontása

Évfolyam	Heti óraszám (Ny/I)	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	4 (2 / 2)	144 (72 / 72)	65 / 67	7 / 5	0
10. évf.	4 (1 / 3)	144 (36 / 108)	32 / 103	4 / 5	0

Kerettantervi óraszámok témakörönként – Magyar nyelv

Tematikai egység	Órakeret
1. Kommunikáció – fogalma, eszközei, típusai, zavarai; digitális kommunikáció	**22 óra**
2. A nyelvi rendszer; a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és az idegen nyelvek	**36 óra**
3. A szöveg fogalma, típusai; a szövegkohézió, a szövegkompozíció; szövegfajták; szövegértés, szövegalkotás	**13 óra**
4. Stilisztika – stílusrétegek, stílushatás, stíluseszközök, szóképek, alakzatok	**12 óra**
Szabadon felhasználható órák – az intézmény saját döntése alapján, felzárkóztatásra, elmélyítésre, tehetséggondozásra évfolyamonként 7-7 óra	**14 óra**
Kötelező összesen:	**97 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	2	72	65	7	0
10. évf.	1	36	32	4	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
58. Kommunikáció – fogalma, eszközei, típusai,	***22***	22	3	0	**25**	0	0	0	**0**

zavarai; digitális kommunikáció									
59. A nyelvi rendszer; a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és az idegen nyelvek	***36***	36	4	0	**40**	0	0	0	**0**
60. A szöveg fogalma, típusai; a szövegkohézió, a szövegkompozíció; szövegfajták; szövegértés, szövegalkotás	***13***	0	0	0	**0**	13	2	0	**15**
61. Stilisztika – stílusrétegek, stílushatás, stíluseszközök, szóképek, alakzatok	***12***	0	0	0	**0**	12	2	0	**14**
Szabadon felhasználható órák – az intézmény saját döntése alapján, felzárkóztatásra, elmélyítésre, tehetséggondozásra évfolyamonként 7-7 óra	***14***	7	0	0	**7**	7	0	0	**7**
Összesen	***104***	65	7	0	**72**	32	4	0	**36**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (65 óra)

Tematikai egység	**Kommunikáció – fogalma, eszközei, típusai, zavarai; digitális kommunikáció**	**Órakeret 22 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A nyelv zenei kifejezőeszközeinek alkalmazása – Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása – A kommunikáció tényezői – A kommunikációs célok és funkciók – A kommunikáció jelei – A digitális kommunikáció jellemzői, szövegtípusai – A kommunikációs kapcsolat illemszabályai – A hivatalos élet színtereinek szövegtípusai: levél, kérvény, önéletrajz, motivációs levél, beadvány, nyilatkozat, meghatalmazás, egyszerű szerződés	– A nyelvhasználati és a kommunikációs készség fejlesztése – A kommunikáció jellemzőinek tudatosítása, hatékony alkalmazásának fejlesztése – A hallás utáni és a szóbeli szövegértési készség fejlesztése – Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása – Aktív részvétel különböző kommunikációs helyzetekben – Az önálló véleményalkotás, az önreflexió fejlesztése	
Fogalmak	kommunikáció, kommunikációs tényező (adó, vevő, kód, csatorna, üzenet, kapcsolat, kontextus, a világról való tudás); kommunikációs cél és funkció	

	(tájékoztató, felhívó, kifejező, metanyelvi, esztétikai finkció, kapcsolatfelvétel, -fenntartás, -zárás), nem nyelvi jel (tekintet, mimika, gesztus, testtartás, térköz, emblémák); digitális kommunikáció jellemzői, szövegtípusai, a hivatalos élet színtereinek szövegtípusai: levél, kérvény, önéletrajz, motivációs levél, beadvány, nyilatkozat, meghatalmazás, egyszerű szerződés, önéletrajz stb.

Tematikai egység	**A nyelvi rendszer; a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és az idegen nyelvek**	**Órakeret 36 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A nyelvi szintek, a nyelv alkotóelemei – A szavak és osztályozásuk – A szavak jelentésbeli és pragmatikai szerepe a kommunikációban – A szószerkezetek – A mondatrészek – A mondatok csoportosítása – Szórend és jelentés – Nyelvi játékok, kreatív feladatok digitális programok használatával is	– A nyelv szerkezeti egységeinek és azok funkcióinak tudatosítása – A nyelvi elemzőkészség fejlesztése – Nyomtatott és digitális helyesírási segédletek használatának gyakorlása – Kreatív nyelvi fejlesztés	
Fogalmak	nyelvi szintek; a szó alkotóelemei (hang, fonéma, morféma); a szavak osztályozása, osztályozási szempontjai; szószerkezet (szintagma): alárendelő, mellérendelő szintagma; mondatrészek: alany, állítmány, tárgy, határozó, jelző; vonzatok; mondat, a mondat szerkesztettsége, mondatfajta; egyszerű mondat, összetett mondat; szórend és jelentés összefüggései	

Tematikai egység	**Szabadon felhasználható órák – az intézmény saját döntése alapján, felzárkóztatásra, elmélyítésre, tehetséggondozásra**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- felzárkóztatás - elmélyítés - tehetséggondozás - számonkérés	
Fogalmak		

Szabadon felhasználható (7 óra)

Tematikai egység	**Kommunikáció – fogalma, eszközei, típusai, zavarai; digitális kommunikáció**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Kreatív szövegalkotási feladatok az érettségi tükrében	
Fogalmak		

Tematikai egység	**A nyelvi rendszer; a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és az idegen nyelvek**	**Órakeret 4 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
Nyelvi kavalkád – kultúrák közötti különbségek	projektfeladat – ismeretterjesztés, érdekességek
Fogalmak	

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (32 óra)

Tematikai egység	**A szöveg fogalma, típusai; a szövegkohézió, a szövegkompozíció; szövegfajták; szövegértés, szövegalkotás**	**Órakeret 13 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
– A szövegszervező erők megismertetése és alkalmazása a gyakorlatban – A szöveg fogalma, jellemzői – A szöveg főbb megjelenési formái, típusai, műfajai, korának és összetettségének jellemzői – A szöveg szerkezete: a szöveg és a mondat viszonya, szövegegységek – A szövegértelem összetevői: pragmatikai, jelentésbeli és nyelvtani szintje – Szövegköziség, az internetes szövegek jellemzői – Szövegek összefüggése, értelemhálózata; intertextualitás – Helyesírási szótárak használatának tudatosítása – A szövegolvasási típusok és szövegértési stratégiák – Szövegtípusok: digitális és hagyományos, folyamatos és nem folyamatos – Összefüggő szóbeli szöveg: felelet, kiselőadás, hozzászólás, felszólalás – A magánélet színtereinek szövegtípusai: levél, köszöntő stb. – Az esszé	– A szövegről való tudás és gyakorlati alkalmazásának fejlesztése – A szövegelemző képességek fejlesztése – A szóbeli és az írásbeli szövegértés és szövegalkotás fejlesztése – A helyesírási készség fejlesztése
Fogalmak	szöveg, szövegösszefüggés, beszédhelyzet; szövegmondat, bekezdés, tömb, szakasz; szövegkohézió (témahálózat, téma-réma, szövegtopik, szövegfókusz, kulcsszó, cím); szövegpragmatika (szövegvilág, nézőpont, fogalmi séma, tudáskeret, forgatókönyv); nyelvtani (szintaktikai) tényező (kötőszó, névmás, névelő, határozószó, előre- és visszautalás, deixis,

	egyeztetés); intertextualitás, összefüggő szóbeli szövegek: előadás, megbeszélés, vita; a magánélet színtereinek szövegtípusai: levél, köszöntő stb.; esszé

Tematikai egység	**Stilisztika – stílusrétegek, stílushatás, stíluseszközök, szóképek, alakzatok**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Az alakzatok és a szóképek hatásának, szerepének vizsgálata szövegelemzéskor – A stílus, a stilisztika, a stílustípusok – A stílusérték – A stílushatás – Stílusgyakorlatok – A hangalak és jelentés viszonyának felismertetése – Értelmezési gyakorlatok különböző beszédhelyzetekben – A mindennapi kommunikáció gyakori metaforikus kifejezéseinek és használati körének megfigyelése, értelmezése – A jel és a nyelvi jel fogalma, összetevői – A jel és a jelentés összefüggése, jelentéselemek – A hangalak és a jelentés viszonya, jelentésmező – Motivált és motiválatlan jelentés – A metaforikus kifejezések szerkezete, jellemző típusai, használatuk – A mondat- és szövegjelentés	– Szótárhasználat fejlesztése – A stílus szerepének tudatosítása – A stiláris különbségek felfedeztetése – A hangalak és jelentés viszonyának felismertetése – A mondat- és szövegjelentést meghatározó tényezők felismertetése, tudatosítása – A magyar szórend megváltozása és az üzenet jelentésváltozása közötti összefüggés tudatosítása	
Fogalmak	stílus, stilisztika, stílustípus (bizalmas, közömbös, választékos stb.); stílusérték (alkalmi és állandó); stílusréteg (társalgási, tudományos, publicisztikai, hivatalos, szónoki, irodalmi); stílushatás; néhány gyakoribb szókép és alakzat köznyelvi és irodalmi példákban, jelentésszerkezet, jelentéselem, jelentésmező, jelhasználati szabály; denotatív, konnotatív jelentés; metaforikus jelentés; motivált és motiválatlan szó, hangutánzó, hangulatfestő szó; egyjelentésű, többjelentésű szó, azonos alakú szó, rokon értelmű szó, hasonló alakú szópár, ellentétes jelentés		

Tematikai egység	**Szabadon felhasználható órák**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

	- felzárkóztatás - elmélyítés - tehetséggondozás - számonkérés
Fogalmak	

Szabadon felhasználható (4 óra)

Tematikai egység	**A szöveg fogalma, típusai; a szövegkohézió, a szövegkompozíció; szövegfajták; szövegértés, szövegalkotás**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	szövegértési, szövegalkotási feladatok az érettségi tükrében	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Stilisztika – stílusrétegek, stílushatás, stíluseszközök, szóképek, alakzatok**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Stíluskavalkád – zene, képzőművészet, divat stb.	ismeretterjesztés az interdiszciplinaritás tükrében	
Fogalmak		

Kerettantervi óraszámok témakörönként - Irodalom

Tematikai egység	**Órakeret**
1. Bevezetés az irodalomba – művészet, irodalom	**4 óra**
2. Az irodalom ősi formái. Mágia, mítosz, mitológia	**8 óra**
3. A görög irodalom	**11 óra**
4. A római irodalom	**4 óra**
5. A Biblia mint kulturális kód	**12 óra**
6. A középkor irodalma	**11 óra**
7. A reneszánsz irodalma	**16 óra**
8. A barokk és a rokokó	**7 óra**
9. A felvilágosodás irodalma	**28 óra**
10. A romantika irodalma	**9 óra**
11. A magyar romantika irodalma	**26 óra**
Szabadon felhasználható órák (órakeret maximum 20%-a) **az intézmény saját döntése alapján, felzárkóztatásra, elmélyítésre, tehetséggondozásra, illetve a tanár által választott alkotók, művek tanítására évfolyamonként 10-10 óra**	**34 óra**
Kötelező összesen:	**170 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	2	72	67	5	0
10. évf.	3	108	103	5	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
9. Bevezetés az irodalomba – művészet, irodalom	***4***	4	0	0	**4**	0	0	0	**0**
10. Az irodalom ősi formái. Mágia, mítosz, mitológia	***8***	8	0	0	**8**	0	0	0	**0**
11. A görög irodalom	***11***	11	3	0	**14**	0	0	0	**0**
12. A római irodalom	***4***	4	0	0	**4**	0	0	0	**0**
13. A Biblia mint kulturális kód	***12***	12	2	0	**14**	0	0	0	**0**
14. A középkor irodalma	***11***	11	0	0	**11**	0	0	0	**0**
15. A reneszánsz irodalma	***16***	0	0	0	**0**	16	3	0	**19**
16. A barokk és a rokokó	***7***	0	0	0	**0**	7	0	0	**7**
17. A felvilágosodás irodalma	***28***	0	0	0	**0**	28	2	0	**30**
18. A romantika irodalma	***9***	0	0	0	**0**	9	0	0	**9**
19. A magyar romantika irodalma	***26***	0	0	0	**0**	26	0	0	**26**
Szabadon felhasználható órák (órakeret maximum 20%-a) **az intézmény saját döntése alapján, felzárkóztatásra, elmélyítésre, tehetséggondozásra, illetve a tanár által választott alkotók, művek tanítására évfolyamonként 10-10 óra**	***34***	17	0	0	**17**	17	0	0	**17**
Összesen	***170***	67	5	0	**72**	103	5	0	**108**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (67 óra)

Tematikai egység	**Bevezetés az irodalomba – művészet, irodalom**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az irodalom és hatása Szerzők, művek párbeszéde	– Változatos lírai, kisprózai alkotások, szövegrészletek olvasása, közös értelmezése	

Népszerű irodalom; az irodalom határterületei Műnemi-műfaji rendszer	– Szerző, előadó, terjesztő és befogadó változó viszonyrendszere: a művészetben való részvétel lehetőségei – Nyelv és nyelviség az irodalomban: a képi és a hangzó nyelv, szóképek és retorikai alakzatok a hétköznapi és az irodalmi kommunikációban
Fogalmak	művészet, szépirodalom, szórakoztató irodalom, irodalmi kommunikáció; szerző, alkotó, terjesztő, másoló, előadó, befogadó; befogadás, értelmezés, műnem, epika, líra, dráma, műfaj, monda, elbeszélés, regény, elbeszélő költemény, dal, himnusz, óda, elégia, metafora, hasonlat, költői megformáltság, történet, elbeszélés, lírai én, narrátor, beszélő, dialógus, monológ

Tematikai egység	**Az irodalom ősi formái. Mágia, mítosz, mitológia**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az ősi magyar hitvilág A görög mitológia Egyéb teremtésmítosz	– A mítoszok kulturális jelentőségének megértése – Hősök és archetípusok a kortárs kultúrában, pl. populáris filmen, videojátékban vagy képregényben – Mítosz- és hőstípusok megkülönböztetése, felismerése. Mítoszok, mondák és népmesék – Az archaikus, mitikus világkép és a kortárs világkép viszonyának mérlegelése – Az alapvető emberi magatartásformák felismerése és azonosítása a mitológiai történetekben és eposzokban – A vándormotívumok felismerése pl. vízözön, örök élet utáni vágy – Irodalmi alapformák, műfajok és motívumok megismerése – A történetmesélés formáinak elemzése, az elbeszélői nézőpontok és a narratív struktúra szerepének felismerése – A görög kultúra máig tartó hatásának felismerése: pl. archetipikus helyzetek, mitológiai és irodalmi adaptációk, intertextualitás; mai magyar szókincs.	
Fogalmak	szóbeliség, írásbeliség, sámánizmus, regös, mágus, jokulátor, táltos, világfa, antikvitás, mítosz, mitológia eredetmítosz, archaikus világ, archetípus	

Tematikai egység	**A görög irodalom**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az epika születése A görög líra, az időmértékes verselés A görög dráma	– A műelemző képesség fejlesztése, a hősök jellemzése, magatartásuk, konfliktusaik megértése – Magatartásformák, konfliktusok, értékek felismerése, szembesítése, a drámai művekben felvetett erkölcsi problémák megértése, mérlegelése – Drámai helyzetek és dramaturgiai eszközök megértése drámajátékon keresztül, részvétel drámai jelenet kidolgozásában és előadásában	

	– A tragikum és a komikum műfajformáló minőségének megértése – Különféle magatartásformák, konfliktusok, értékek és hibák (harmónia, mértéktartás,) felismerése; ezek elemzésével, értékelésével erkölcsi érzék fejlesztése.
Fogalmak	eposz, eposzi konvenciók: propozíció, invokáció, enumeráció, in medias res, deus ex machina, hexameter; dal, elégia, epigramma, himnusz, időmértékes verselés fogalmai, toposz, tragédia, komédia, dialógus, monológ, hármas egység, akció, dikció, drámai szerkezet, expozíció, konfliktus, tetőpont, megoldás, kar, katarzis

Tematikai egység	**A római irodalom**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A polgárháborúk kora: Catullus Augustus kora: Vergilius, Horatius, Ovidius – A római irodalom műfajainak, témáinak, motívumainak hatása, továbbélése – Emberi magatartásformák azonosítása, értékelése a művek, illetve a szerzők portréi alapján; a horatiusi életelvek érvényességének vizsgálata	– Irodalmi műfajok, versformák megismerése; – A görög és római kultúra viszonyának értelmezése; – A római kultúra máig tartó hatásának felismerése (mitológiai és irodalmi adaptációk, intertextualitás)	
Fogalmak	imitáció, dal, óda, elégia ekloga, episztola, strófaszerkezet, horátiusi alapelvek, ars poetica	

Tematikai egység	**A Biblia mint kulturális kód**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az Ószövetség; Az Újszövetség – Háttérismeretek a Bibliához mint az európai kultúra korokon és világnézeteken átívelő, alapvető kódjához – Kitekintés a bibliai történetek későbbi megjelenéseire az irodalomban és más művészeti ágakban – A bibliai hagyomány meghatározó jellege a szóbeli és írásos kultúrában: szókincsben, szólásokban, témákban, motívumokban – A Bibliához kapcsolódó ünnepek, hagyományok eredete, tartalma	– A Biblia felépítésének tanulmányozása, a szöveghagyomány jellemzőinek és jelentőségének megértése – Szemelvények olvasása az Ó- és Újszövetségből: alapvető történetek, motívumok és műfajok megismerése	

Fogalmak	Biblia, Ószövetség, Újszövetség, Héber Biblia, zsidó vallás, kánon, kanonizáció, teremtéstörténet, pusztulástörténet, Tóra, Genesis, Exodus, zsoltár, próféta, kereszténység, evangélium, szinoptikusok, napkeleti bölcsek, apostol, példabeszéd, passió, kálvária, apokalipszis

Tematikai egység	**A középkor irodalma**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egyházi irodalom Lovagi és udvari irodalom Dante Alighieri: Isteni színjáték (részletek) A középkor világi irodalma: vágánsköltészet, Francois Villon: A nagy testamentum	– A tanév során megismert szövegek új szempontú rendszerezése, ismétlése – Szövegrészlet elemzése a középkor irodalmából az alábbi műfajok közül: vallomás, lovagi epika, legenda, himnusz	
Fogalmak	középkor, korstílus, művelődéstörténet, romanika, gótika, patrisztika, skolasztika, katedrális, vallomás, legenda, rím, egyházi kultúra, lovagi kultúra, trubadúr, moralitás, vágáns költészet, nyelvemlék, szövegemlék, gesta, krónika, intelem, kódex, prédikáció, Pokol, Purgatórium, Paradicsom, emberiségköltemény, allegória, szimbólum, tercina, balladaforma, rondó, rím, oktáva, testamentum, haláltánc, oximoron	

Tematikai egység	***Szabadon felhasználható órák***	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
a tanár által választott alkotók, művek tanítása	felzárkóztatás, elmélyítés, tehetséggondozás számonkérés	
Fogalmak		

Szabadon felhasználható (5 óra)

Tematikai egység	**A görög irodalom**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Irodalom és film Wolfgang Petersen: Trója		
Fogalmak		

Tematikai egység	**A Biblia mint kulturális kód**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az Ószövetség és a képzőművészet (pl.: Michelangelo Buonarotti, Pieter Bruegel, William Blake, Modigliani képei); Az Újszövetség és a képzőművészet		

(pl.: M.S. mester, Michelangelo Buonarroti, Tintoretto, Albrecht Dürer, Caravaggio, Munkácsy Mihály)	
Fogalmak	

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (103 óra)

Tematikai egység	**A reneszánsz irodalma**	**Órakeret 16 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A humanista irodalom; A reformáció vallásos irodalma, az anyanyelvi kultúra születése, hatása az irodalomra, a magyar nemzeti tudatra; A reformáció világi irodalmából; Líra a reformáció korában; Színház- és drámatörténet: dráma a reformáció korában;	– A korstílus fogalmának rögzítése; az irodalom és a társművészetek kapcsolata – A tanév során megismert szövegek új szempontú rendszerezése, ismétlése – a magyar irodalomtörténettel és a nemzeti kultúrával, hagyományokkal kapcsolatos ismereteinek elmélyítése Janus Pannonius műveinek olvasásával és értelmezésével – Bevezetés a költészet olvasásába: néma és hangos olvasás, megzenésített versek befogadása, versmondás, költemények kreatív-produktív feldolgozása – A műelemző képesség fejlesztése, a hősök jellemzése, magatartásuk, konfliktusaik megértése – Magatartásformák, konfliktusok, értékek felismerése, szembesítése, a drámai művekben felvetett erkölcsi problémák megértése, mérlegelése	
Fogalmak	reneszánsz, humanizmus, reformáció, szonett, novella, novellafüzér, anekdota, búcsúvers, bibliafordítás, zsoltárfordítás, vitairat, vitadráma, jeremiád, fabula, dallamvers, szövegvers, mese, példázat, históriás ének, széphistória, lovagregény-paródia, Balassi-strófa, Balassa-kódex, hárompilléres versszerkezet, katonaének, szonett, blank verse, commedia dell'arte, hármas színpad, a shakespeare-i dramaturgia, királydráma, bosszúdráma, lírai tragédia	

Tematikai egység	**A barokk és a rokokó**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Epika, a kuruc kor lírája: műfajok, művek Pázmány, Zrínyi, Mikes, Apáczai	– Az irodalomtörténeti korszakolás sajátosságainak, nehézségeinek, céljainak megismerése – A művelődéstörténeti kontextus jelentőségének megértése az irodalmi mű elemzésében – Az irodalomtörténeti korszak történelmi, művelődéstörténeti hátterének, sajátosságainak tanulmányozása – A korstílus fogalmának rögzítése; az irodalom és a társművészetek kapcsolata	

	– A törzsanyagban felsorolt szerzők és műveik megismerése, rendszerezése, – a magyar irodalomtörténettel és a nemzeti kultúrával, hagyományokkal kapcsolatos ismereteinek elmélyítése a törzsanyaghoz tartozó művek olvasásával és értelmezésével
Fogalmak	barokk, katolikus megújulás (ellenreformáció), jezsuita, barokk eposz, barokk körmondat, pátosz, röpirat, fiktív levél, kuruc, labanc, bujdosóének, toborzó dal, kesergő, rokokó, emlékirat

Tematikai egység	**A felvilágosodás irodalma**	**Órakeret 28 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az európai felvilágosodás: Swift, Voltaire, Moliére, Goethe, Robert Burns; A felvilágosodás korának magyar irodalma – rokokó, klasszicizmus és szentimentalizmus: Csokonai, Kazinczy; Klasszicizmus és kora romantika a magyar irodalomban: Berzsenyi, Kisfaludy Károly, Kölcsey; Katona József: Bánk bán	– Az európai irodalom nagy korstílusai jellemzőinek, történelmi és eszmei hátterének megismerése – Irodalom és képzőművészet kapcsolata; a korstílusok jelenléte a képzőművészetekben – Az európai irodalom nagy korstílusai időbeli és térbeli viszonyainak, különbségeinek megismerése – A korstílus felhasználása az irodalmi elemzés egyik kontextusaként – A tanév során megismert szövegek új szempontú rendszerezése, áttekintése a történetiség, a korstílusok nézőpontjából – Az irodalomtörténeti korszakolás sajátosságainak, nehézségeinek, céljainak megismerése – A művelődéstörténeti kontextus jelentőségének megértése az irodalmi mű elemzésében – Az irodalomtörténeti korszak történelmi, művelődéstörténeti hátterének, sajátosságainak tanulmányozása – A korstílus fogalmának rögzítése; az irodalom és a társművészetek kapcsolata – a magyar irodalomtörténettel és a nemzeti kultúrával, hagyományokkal kapcsolatos ismereteinek elmélyítése a törzsanyagban rögzített szerzők és műveik olvasásával és értelmezésével – A hazához fűződő viszonyt tematizáló lírai és prózai szövegek olvasása, értelmezése – Világkép és műfajok, kompozíciós, poétikai és retorikai megoldások összefüggéseinek felismertetése – Bevezetés a költészet olvasásába: néma és hangos olvasás, megzenésített versek befogadása, versmondás, költemények kreatív-produktív feldolgozása	
Fogalmak	felvilágosodás, klasszicizmus, szentimentalizmus, enciklopédia, racionalizmus, empirizmus, utaztató regény, tézisregény, „sziget regény”, szatíra, gúny, klasszicista dráma, normatív poétika, rezonőr, weimari klasszika, drámai költemény, vátesz, röpirat, komikus vagy vígeposz,	

	szentimentális levélregény, nyelvújítás, ortológusok, neológusok, stílusszintézis, piktúra, szentencia, anakreoni dalok, népies helyzetdal, nemzeti himnusz, értekezés, intelem, értékszembesítő és időszembesítő verstípus, nemzeti identitás, közösségi értékrend, költői öntudat, prófétai szerephelyzet

Tematikai egység	**A romantika irodalma**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az angolszász romantika: Byron, Walter Scott, E. A. Poe A francia romantika:Victor Hugo A német romantika: Heinrich Heine Az orosz romantika: Puskin – Anyegin A lengyel romantika: Mickiewicz – A lengyel anyához	– A korstílus fogalmának használata az európai művelődéstörténetben – Az európai irodalom nagy korstílusa jellemzőinek, történelmi és eszmei hátterének megismerése – Irodalom és képzőművészet kapcsolata; a korstílus jelenléte a képzőművészetekben – Az európai irodalom nagy korstílusa időbeli és térbeli viszonyainak, különbségeinek megismerése – A korstílus felhasználása az irodalmi elemzés egyik kontextusaként – Az európai romantika sajátosságai; néhány szövegrészlet a romantikus művek köréből	
Fogalmak	korstílus, romantika, verses regény, történelmi regény, felesleges ember	

Tematikai egység	**A magyar romantika irodalma**	**Órakeret 26 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Életművek a magyar romantika irodalmából: Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Jókai Mór Tudományos élet a romantika korában: Erdélyi János, Bajza József	– A hazához fűződő viszonyt tematizáló lírai szövegek olvasása, értelmezése Vörösmarty Mihály életművéből a törzsanyagban meghatározottak szerint – Világkép és műfajok, kompozíciós, poétikai és retorikai megoldások összefüggéseinek felismertetése – Egyes műfaji konvenciók jelentéshordozó szerepének felismerése – A szépirodalmi szövegekben megjelenített értékek, erkölcsi kérdések, motivációk, magatartásformák felismerése, értelmezése – Társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok, kérdésfelvetések szellemi hátterének feltárása a társadalomtörténeti jelenségként is értelmezett irodalomban – A művek történeti nézőpontú megközelítése, a megjelenő esztétikai, lét- és történelemfilozófiai kérdések és válaszok érzékelése és értelmezése – Intertextuális utalások azonosítása és értelmezése, következtetések levonása – Az életmű főbb sajátosságainak megismerése a törzsanyagban megnevezett versek szövegre épülő ismeretén, értelmezésén, elemzésén	

	– Petőfi életművének főbb témái (szerelem, táj, haza, forradalom, család, házasság, ars poetica stb.) és műfajainak megismerése – A költő epikájának (*Az apostol, A helység kalapácsa*) néhány sajátossága részletek vagy egész mű tanulmányozásán keresztül – Petőfi alkotói pályájának és életútjának kapcsolatai, főbb szakaszai – A népiesség és a romantika jelenlétének bemutatása Petőfi Sándor életművében – Petőfi életútja legfontosabb eseményeinek megismerése; Petőfi korának irodalmi életében – A Petőfi-életmű befogadástörténetének néhány sajátossága, a Petőfi-kultusz születése – A Petőfi-életmű szerepe, hatása a reformkor és a forradalom történéseiben – Elbeszélő szövegek közös órai feldolgozása – Legalább egy regény önálló elolvasása – Művelődéstörténeti kitekintés: a modern olvasóközönség megjelenése, a sajtó és a könyvnyomtatás szerepe – A 19. század néhány jellemző elbeszélő műfajának és irányzatának áttekintése – Kreatív szövegek alkotása megadott stílusban vagy ábrázolásmóddal – Szövegek közös értelmezése az elbeszéléselmélet alapfogalmainak segítségével
Fogalmak	rapszódia, drámai költemény, népiesség, életkép, zsánerkép, elbeszélő költemény, versciklus, helyzetdal, tájlíra, lírai realizmus, látomásköltészet, zsenikultusz, irányregény, utópia, szigetutópia, nemzeti szemlélet, korszerű népiesség

Tematikai egység	***Szabadon felhasználható órák***	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
a tanár által választott alkotók, művek tanítása	felzárkóztatás, elmélyítés, tehetséggondozás számonkérés	
Fogalmak		

Szabadon felhasználható (5 óra)

Tematikai egység	**A reneszánsz irodalma**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Irodalom és film Carlo Carlei: Romeo és Júlia (2013)		
Fogalmak		

Tematikai egység	A felvilágosodás irodalma	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Irodalom és színház Moliére: Tartuffe (színházi előadás megtekintése)		
Fogalmak		

Magyar nyelv és irodalom 11-12. évfolyam (felnőtt gimnázium, nappali)

Magyar nyelv és irodalom óraszámok bontása

Évfolyam	Heti óraszám (Ny/I)	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	6 (2 / 4)	216 (72 / 144)	68 / 138	4 / 6	0 / 0	0 / 0
12. évf.	6 (2 / 4)	186 (62 / 124)	60 / 117	2 / 7	0 / 0	0 / 0

Kerettantervi óraszámok témakörönként – Magyar nyelv

Tematikai egység	Órakeret
1. Retorika- a beszédfajták, a beszéd felépítése, az érvelés	**22 óra**
2. Pragmatika- a megnyilatkozás fogalma, társalgási forduló, beszédaktus, együttműködési elv	**14 óra**
3. Általános nyelvi ismeretek – a nyelv és a gondolkodás, nyelvtípusok	**14 óra**
4. Szótárhasználat	**4 óra**
5. Nyelvtörténet- a nyelv változása, a nyelvrokonság kérdései, nyelvemlékek	**12 óra**
6. A nyelv rétegződése, nyelvjárások, nyelvi tervezés, nyelvi norma	**16 óra**
7. Felkészülés az érettségire - rendszerező ismétlés	**20 óra**
8. Szabadon felhasználható óra	**26 óra**
Kötelező összesen:	**128 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	2	72	68	4	0	0
12. évf.	2	62	60	2	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
55. Retorika- a beszédfajták, a beszéd felépítése, az érvelés	***22***	22	4	0	0	**26**	0	0	0	0	**0**
56. Pragmatika- a megnyilatkozás fogalma, társalgási forduló, beszédaktus, együttműködési elv	***14***	14	0	0	0	**14**	0	0	0	0	**0**
57. Általános nyelvi ismeretek – a nyelv és a gondolkodás, nyelvtípusok	***14***	14	0	0	0	**14**	0	0	0	0	**0**
58. Szótárhasználat	***4***	4	0	0	0	**4**	0	0	0	0	**0**
59. Nyelvtörténet- a nyelv változása, a nyelvrokonság kérdései, nyelvemlékek	***12***	0	0	0	0	**0**	12	0	0	0	**12**
60. A nyelv rétegződése, nyelvjárások, nyelvi tervezés, nyelvi norma	***16***	0	0	0	0	**0**	16	0	0	0	**16**
61. Felkészülés az érettségire - rendszerező ismétlés	***20***	0	0	0	0	**0**	20	0	0	0	**20**
62. Szabadon felhasználható óra	***26***	14	0	0	0	**14**	12	2	0	0	**14**
Összesen	***128***	68	4	0	0	**72**	60	2	0	0	**62**

Kötelező tananyagtartalom (68 óra)

Tematikai egység	**Retorika- a beszédfajták, a beszéd felépítése, az érvelés**	**Órakeret 22 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A retorika és kommunikáció, a retorika fogalma A retorikai szövegek felépítése és elkészítésének lépései A szónoki beszéd fajtái (tanácsadó beszéd, törvényszéki beszéd, alkalmi beszéd) és jellemzőik Az érvelő beszéd felépítése, az érvtípusok	– Önálló beszéd megírásához, annak hatásos előadásához szükséges nyelvi, gondolkodási képességek fejlesztése – A hatásos előadásmód eszközeinek tanítása, gyakoroltatása – Érvelési gyakorlatok: kulturált vita, véleménynyilvánítás gyakorlása	

Az érvelés módszere A retorikai szövegek kifejezőeszközei A kulturált vita szabályai A befolyásolás módszerei	
Fogalmak	retorika, szónoklat, a szónok feladata, a meggyőzés eszközei: érv és cáfolat; hagyományos és mai beszédfajták; a szónoklat részei, szerkezete, felépítése

Tematikai egység	**Pragmatika- a megnyilatkozás fogalma, társalgási forduló, beszédaktus, együttműködési elv**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A nyelv működése a beszélgetés, társalgás során A társalgás udvariassági formái A beszédaktus Az együttműködési elv (mennyiségi, minőségi, viszony, mód)	– A kulturált nyelvi magatartás fejlesztése – A nyelv működésének, a nyelvhasználat megfigyelése különböző kontextusokban, eltérő célok elérésére nyelvi eszközökkel	
Fogalmak	megnyilatkozás, társalgás, társalgási forduló, szóátvétel, szóátadás; beszédaktus (lokúció, illokúció, perlokúció); deixis; együttműködési elv	

Tematikai egység	**Általános nyelvi ismeretek – a nyelv és a gondolkodás, nyelvtípusok**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A nyelv és a beszéd, a nyelv mint változó rendszer A nyelv és gondolkodás, a nyelv és megismerés A beszéd mint cselekvés A nyelvcsaládok és nyelvtípusok	– a nyelv és gondolkodás viszonya nyelvfilozófiai lehetőségeinek megismerése – a nyelv mint jelrendszernek, az emberi nyelv egyediségének megértése; a nyelv mint változó rendszer; a nyelv szerepe a világról formált tudásunkban – a kommunikáció kódok vizsgálata, a korlátozott és a kidolgozott kód; gesztusnyelvek, jelnyelvek – a nyelv és a megismerés viszonyának tanulmányozása: az emberiség információs forradalmai; a nyelv és a kultúra viszonya – nyelvcsaládok, nyelvtípusok tanulmányozása	
Fogalmak	Jel, nyelvi jel, jelrendszer, nyelvtípus (agglutináló, izoláló, flektáló), nyelvcsalád, kódok, korlátozott és kidolgozott kód, gesztusnyelv, jelnyelv	

Tematikai egység	**Szótárhasználat**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A fontosabb egynyelvű papír alapú és digitális szótárfajták megismerése, tanulmányozása: értelmező szótár, történeti-etimológiai szótár,	A szótárhasználat készségének a fejlesztése	

szinonimaszótár, helyesírási szótár, szlengszótár, nyelvművelő kéziszótár, Magyar Történeti Szövegtár, írói szótárak, tájszótár	
Fogalmak	értelmező szótár, etimológiai szótár, szinonimaszótár, rétegnyelvi szótár, írói szótár

Tematikai egység	**Szabadon választható órakeret**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Ismétlés, gyakorlás, számonkérés, tanórán kívüli tudásszerzés (múzeumlátogatás, megtekintése), projektmunkák megalkotása, elmélyítés, felzárkóztatás, tehetséggondozás	Felzárkóztatás, helyesírási feladatok, fogalmazáskészség javítása	
Fogalmak	Az eddig tanult fogalmak elmélyítése	

Szabadon felhasználható (4 óra)

Tematikai egység	**Számonkérés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Gyakorlati szövegalkotás	Önálló érvelés gyakorlása, íráskészség fejlesztése	
Fogalmak	hozzászólás, felszólalás. érvelés	

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (60 óra)

Tematikai egység	**Nyelvtörténet- a nyelv változása, a nyelvrokonság kérdései, nyelvemlékek**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A magyar nyelv rokonságának hipotézisei A magyar nyelvtörténet korszakai Nyelvemlékek A szókészlet változása a magyar nyelv történetében Nyelvújítás	– A szinkrón és diakrón nyelvszemlélet fejlesztése – Az összehasonlító nyelvszemlélet fejlesztése: nyelvünk helye a világban – Az interdiszciplináris tudatosság fejlesztése a nyelvtörténeti, irodalom- és művelődéstörténeti párhuzamosságok és összefüggések felfedeztetésével	
Fogalmak	nyelvrokonság, nyelvcsalád; uráli nyelvcsalád, finnugor rokonság; ősmagyar, ómagyar, középmagyar kor, újmagyar kor, újabb magyar kor; nyelvemlék; ősi szó, belső keletkezésű szó, jövevény- és idegen szó; nyelvújítás, ortológus, neológus; szinkrón és diakrón nyelvszemlélet	

Tematikai egység	**A nyelv rétegződése, nyelvjárások, nyelvi tervezés, nyelvi norma**	**Órakeret 16 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

Anyanyelvünk rétegződése I.- A köznyelvi változatok, a csoportnyelvek és rétegnyelvek Anyanyelvünk rétegződése II.- A nyelvjárások és a nyelvi norma Nyelvünk helyzete a határon túl Nyelvi tervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés	– A nyelvi sokszínűség, nyelvi tolerancia tudatosítása
Fogalmak	nyelvi tervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés, nyelvtörvény, nyelvi norma; nyelvváltozatok; vízszintes és függőleges tagolódás; nyelvjárások, regionális köznyelv, tájszó; csoportnyelv, szaknyelv, hobbinyelv, rétegnyelv; szleng, argó; kettősnyelvűség, kétnyelvűség, kevert nyelvűség; nemzetiségi nyelvek

Tematikai egység	**Felkészülés az érettségire, rendszerező ismétlés**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A tanult nyelvészeti, kommunikációs, szövegértési és szövegalkotási ismeretek rendszerezése	– A rendszerező képesség fejlesztése – Az önálló tanulás fejlesztése: az érettségi témaköreinek és a követelményeknek megfelelő tételvázlatok összeállítása	
Fogalmak	az eddig tanult fogalmak rendszerező ismétlése	

Tematikai egység	**Szabadon felhasználható témakeret**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Ismétlés, gyakorlás, számonkérés, tanórán kívüli tudásszerzés (múzeumlátogatás, megtekintése, előadó meghívása), projektmunkák megalkotása, elmélyítés, felzárkóztatás, tehetséggondozás	– Szövegalkotás – Kompetenciafejlesztés, érzelmi nevelés – Szóbeli és írásbeli megnyilvánulás fejlesztése	
Fogalmak	a korábbiak elmélyítése	

Szabadon felhasználható (2 óra)

Tematikai egység	**Gyakorlás**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Gyakorlati szövegalkotás	– Íráskészség fejlesztése	
Fogalmak	magánlevél, hivatalos levél, felszólalás, érvelés	

Kerettantervi óraszámok témakörönként - Irodalom

Tematikai egység	Órakeret
1. A klasszikus modernség irodalma	**50 óra**
2. A magyar irodalom a XX. században	**59 óra**
3. A modernizmus (a modernizmus kései korszaka) irodalma	**23 óra**
4. A magyar irodalom a XX. században II.	**56 óra**

5. A XX. századi történelem az irodalomban	**11 óra**
6. Kortárs magyar irodalom	**6 óra**
7. Szabadon felhasználható	**50 óra**
Kötelező összesen:	**255 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	4	144	138	6	0	0
12. évf.	4	124	117	7	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
63. A klasszikus modernség irodalma	***50***	50	0	0	0	**50**	0	0	0	0	**0**
64. A magyar irodalom a XX. században	***59***	59	6	0	0	**65**	0	0	0	0	**0**
65. A modernizmus (a modernizmus kései korszaka) irodalma	***23***	0	0	0	0	**0**	23	0	0	0	**23**
66. A magyar irodalom a XX. században II.	***56***	3	0	0	0	**3**	53	7	0	0	**60**
67. A XX. századi történelem az irodalomban	***11***	0	0	0	0	**0**	11	0	0	0	**11**
68. Kortárs magyar irodalom	***6***	0	0	0	0	**0**	6	0	0	0	**6**
69. Szabadon felhasználható témakeret	***50***	26	0	0	0	**26**	24	0	0	0	**24**
Összesen	***255***	138	6	0	0	**144**	117	7	0	0	**124**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (138 óra)

Tematikai egység	**A klasszikus modernség irodalma**	**Órakeret 50 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A realizmus a nyugat-európai irodalomban	- Önálló olvasóvá nevelés	

A realizmus az orosz irodalomban A klasszikus modernizmus lírájának alkotói, alkotásai Romantika és realizmus a XIX. század magyar irodalmában: *Arany János, Mikszáth Kálmán; Madách: Az ember tragédiája; Tompa Mihály, Gárdonyi Géza, Vajda János, Reviczky Gyula;*	- Lírai szövegek közös értelmezése lírapoétikai fogalmainak segítségével - Az irodalomtörténeti folytonosság (művek, motívumok párbeszéde) megértése - A metaforikus próza poétikai jegyeinek megismerése - Erkölcsi kérdések (pl.: bűn és büntetés, őszinteség, hazugság, képmutatás) vizsgálata - A művek erkölcsi kérdésfelvetéseinek megértése, mai vonatkozásainak tisztázása - A lírai beszédmód változatainak értelmezése; a korszakra és az egyes alkotókra jellemző beszédmódok feltárása, néhány jellegzetes alkotás összevetése - A művek közös és egyéni feldolgozása, értelmezése
Fogalmak	klasszikus modernség, realizmus, realista regény, mindentudó elbeszélő, tolsztojanizmus, visszatekintő időszerkezet, analitikus dráma, drámaiatlan dráma, lírai dráma szimbolizmus, esztétizmus, l'art pour l'art, kötetkompozíció, szinesztézia, kiátkozott költő ballada, pillérversszak, önirónia, eszményítő realizmus különc, donquijoteizmus emberiségdráma, emberiségköltemény, drámai költemény, történelemfilozófia, történeti színek, keretszínek, falanszter nép-nemzeti irodalom, filozófiai dal

Tematikai egység	**A magyar irodalom a XX. században**	**Órakeret 59 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Életművek a XX. század magyar irodalmából: *Herczeg Ferenc* *Ady Endre* *Babits Mihály* *Kosztolányi Dezső* ***Portrék a XX. század magyar irodalmából:*** Móricz Zsigmond Vass Albert ***Metszetek a XX. század magyar irodalmából I.:*** *Juhász Gyula* *Tóth Árpád* *Karinthy Frigyes*	– Világkép és műfajok, kompozíciós, poétikai és retorikai megoldások összefüggéseinek felismertetése – Egyes műfaji konvenciók jelentéshordozó szerepének felismerése – A század irodalmi törekvéseinek, sajátosságainak, írói-költői csoportjainak megismerése – A hazához fűződő viszonyt ábrázoló szövegek olvasása, a művek közös értelmezése – Világkép és műfajok, kompozíciós, poétikai és retorikai megoldások összefüggéseinek felismertetése – Egyes műfaji konvenciók jelentéshordozó szerepének megismerése – A szépirodalmi szövegekben megjelenített értékek, erkölcsi kérdések, motivációk, magatartásformák felismerése, értelmezése – Társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok, kérdésfelvetések történelmi, szellemtörténeti hátterének feltárása – A művek történeti nézőpontú megközelítése	

Fogalmak	Új Idők, nemzeti konzervativizmus, színmű, szecesszió, versciklus, kötetkompozíció, vezérvers, önmitologizálás, szimultán versritmus vagy bimetrikus verselés, filozófiai költészet, parafrázis, nominális és verbális stílus, irónia, homo aestheticus, versciklus, modernizmus, freudizmus, novellaciklus, alakmás, naturalizmus, szabad függő beszéd, transzilván irodalom, a Nyugat és nemzedékei, paródia, stílusparódia, műfajparódia

Tematikai egység	**A magyar irodalom a XX. században II.**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Metszetek egyéni utakon: Krúdy Gyula	-Olvasóvá nevelés, mérlegelő gondolkodás fejlesztése -Irodalmi kultúra megismerése	
Fogalmak	életrajzi ihletettség, kulturális veszteség, tárgyias irodalom	

Tematikai egység	**Szabadon felhasználható témakeret**	**Órakeret 26 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
ismétlés, gyakorlás, számonkérés, tanórán kívüli tudásszerzés (múzeumlátogatás, színházi előadás megtekintése, előadó meghívása), projektmunkák megalkotása	– Szövegértés, szövegalkotás - Kompetenciafejlesztés, érzelmi nevelés	
Fogalmak	A korábbiak elmélyítése.	

Szabadon felhasználható (6 óra)

Tematikai egység	Ady Endre	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Ady Endre	-Szövegértés, szövegalkotás fejlesztése -Az Ady Endre költészete körüli viták (saját kora és az utókor recepciójában) tanulmányozása -Olvasóvá nevelés, közös versértelmezés	
Fogalmak	szecesszió, versciklus, kötetkompozíció, vezérvers, önmitologizálás, szimultán versritmus vagy bimetrikus verselés	

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (117 óra)

Tematikai egység	**A modernizmus (a modernizmus kései korszaka) irodalma**	**Órakeret 23 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Avantgárd mozgalmak: Guillaume Apollinaire, Kassák Lajos ***A világirodalom modernista lírájának nagy alkotói, alkotásai:*** T.S. Eliot	– Irodalmi szövegek és társművészeti alkotások összehasonlító elemzése – Stílustörténeti és irodalomtörténeti fogalmak használata műértelmezésekben	

A világirodalom modernista epikájának nagy alkotói, alkotásai: Franz Kafka, Thomas Mann ***Színház- és drámatörténet: a modernizmus drámai törekvései:*** Bertolt Brecht, Samuel Beckett, Friedrich Dürrenmatt ***A posztmodern világirodalom:*** Bohumil Hrabal, Gabriel García Márquez	– Az önálló olvasóvá válás támogatása, felkészítés a tanulói szerző- és műválasztásokra, a választott művek önálló feldolgozására és megosztására.
Fogalmak	dekadencia; életfilozófia, pszichoanalízis; a nyelv és a személyiség válsága; avantgárd; futurizmus, dadaizmus, expresszionizmus, konstruktivizmus, kubizmus; szabad vers, kései modernség, objektív költészet, intellektuális költészet, abszurd dráma, kétszintes dráma, mítoszregény, posztmodern

Tematikai egység	**A magyar irodalom a XX. században II.**	**Órakeret 53 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Életmű a XX. század magyar irodalmából II.: József Attila ***Portrék a XX. század magyar irodalmából:*** Örkény István, Szabó Magda, Kányádi Sándor ***Metszetek a XX. század magyar irodalmából:*** **Metszetek: egyéni utakon:** Szabó Dezső, Weöres Sándor **Metszetek a modernista irodalomból – a Nyugat alkotói:** Szabó Lőrinc, Radnóti Miklós **Metszetek az erdélyi, délvidéki és kárpátaljai irodalomból:** Dsida Jenő, Reményik Sándor, Áprily Lajos **Metszet a „Fényes szellők nemzedékének” irodalmából:** Nagy László **Metszet a tárgyias irodalomból – az Újhold alkotói:** Pilinszky János **Metszetek az irodalmi szociográfia alkotóinak munkáiból:** Illyés Gyula ***Színház- és drámatörténet:*** Örkény István, Szabó Magda	– Annak tudatosítása, hogy az életút meghatározó tényei hogyan függnek össze a pályaképpel és a kor társadalmi-történelmi viszonyaival – Annak felismerése, hogy az írói-költői felelősség, szociális-társadalmi együttérzés, világnézet, egyéni látásmód és kapcsolat a hagyományhoz változatos módon, műfajban és tematikában szólalhat meg – Összehasonlító elemzés készségének fejlesztése közös téma, motívum, műfaj vagy forma alapján – A drámai művekben a befogadó elé tárt társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok felismerése, megfogalmazása, megértése – A megmaradásért folytatott harc és az azért szükségképpen hozott áldozatok felismerése	
Fogalmak	tárgyias tájvers, komplex kép, óda, dal, műfajszintézis, **létértelmező vers, önmegszólító vers,** dialogizáló versbeszéd groteszk, abszurd, egyperces, családregény, kálvinista és katolikus értékrend szembenállása, önéletrajziság	

	életrajzi ihletettség, kulturális veszteség, ekloga, eklogaciklus, razglednica, szerepvers, „Fényes szellők nemzedéke”; tárgyias irodalom totalitárius, történelmi dráma

Tematikai egység	**A XX. századi történelem az irodalomban**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Trianon: Juhász Gyula, Vérző Magyarország, Lyka Károly **Világháborúk:** Gyóni Géza **Holokauszt:** Szép Ernő, Tadeusz Borowski **Kommunista diktatúra:** Illyés Gyula **1956:** Nagy Gáspár, Márai Sándor	– A nemzeti identitás meghatározó lírai szövegeinek olvasása, megértése – Irodalmi szövegek elhelyezése történelmi kontextusban – Irodalmi szövegekben megfogalmazott közösségi és magánemberi erkölcsi dilemmák felismerése – Vitakészség fejlesztése	
Fogalmak	nemzeti identitás, történelmi kontextus	

Tematikai egység	**Kortárs magyar irodalom**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Szabadon választott szerzők	– A kortárs magyar irodalomban való önálló tájékozódásra való képesség fejlesztése	
Fogalmak	kortárs irodalom	

Tematikai egység	**Szabadon felhasználható témakeret**	**Órakeret 24 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
ismétlés, gyakorlás, számonkérés, tanórán kívüli tudásszerzés (múzeumlátogatás, színházi előadás megtekintése, előadó meghívása), projektmunkák megalkotása	– Szövegértés, szövegalkotás – Kompetenciafejlesztés, érzelmi nevelés	
Fogalmak	a korábbiak elmélyítése	

Szabadon felhasználható (7 óra)

Tematikai egység	**A magyar irodalom a XX. században II.**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
József Attila	– Annak tudatosítása, hogy az életút meghatározó tényei hogyan függnek össze a pályaképpel és a kor társadalmi-történelmi viszonyokkal	
Fogalmak	tárgyias tájvers, komplex kép, óda, dal, műfajszintézis, **létértelmező vers, önmegszólító vers,** dialogizáló versbeszéd	

Matematika 9-10. évfolyam (felnőtt nappali gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Halmazok	**14 óra**
2. Matematikai logika	**14 óra**
3. Kombinatorika, gráfok	**16 óra**
4. Számhalmazok, műveletek	**10 óra**
5. Hatvány, gyök	**18 óra**
6. Betűs kifejezések alkalmazása egyenletmegoldás, függvényábrázolás során	**14 óra**
7. Arányosság, százalékszámítás	**16 óra**
8. Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek	**24 óra**
9. Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenség	**16 óra**
10. A függvény fogalma, függvénytulajdonságok	**22 óra**
11. Geometriai alapismeretek	**10 óra**
12. Háromszögek	**20 óra**
13. Négyszögek, sokszögek	**14 óra**
14. A kör és részei	**14 óra**
15. Transzformációk, szerkesztések	**26 óra**
16. Leíró statisztika	**14 óra**
17. Valószínűség-számítás	**10 óra**
Kötelező összesen:	**272 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	4	144	136	8	0
10. évf.	4	144	136	8	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1. Halmazok	***14***	14	3	0	**17**	0	0	0	**0**
2. Matematikai logika	***14***	0	0	0	**0**	14	0	0	**14**
3. Kombinatorika, gráfok	***16***	0	0	0	**0**	16	4	0	**20**
4. Számhalmazok, műveletek	***10***	10	2	0	**13**	0	0	0	**0**

5. Hatvány, gyök	***18***	0	0	0	**0**	18	0	0	**18**
6. Betűs kifejezések alkalmazása egyenletmegoldás, függvényábrázolás során	***14***	14	0	0	**14**	0	0	0	**0**
7. Arányosság, százalékszámítás	***16***	16	0	0	**16**	0	0	0	**0**
8. Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek	***24***	24	3	0	**26**	0	0	0	**0**
9. Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenség	***16***	0	0	0	**0**	16	4	0	**20**
10. A függvény fogalma, függvénytulajdonságok	***22***	0	0	0	**0**	22	0	0	**22**
11. Geometriai alapismeretek	***10***	10	0	0	**10**	0	0	0	**0**
12. Háromszögek	***20***	20	0	0	**20**	0	0	0	**0**
13. Négyszögek, sokszögek	***14***	14	0	0	**14**	0	0	0	**0**
14. A kör és részei	***14***	14	0	0	**14**	0	0	0	**0**
15. Transzformációk, szerkesztések	***26***	0	0	0	**0**	26	0	0	**26**
16. Leíró statisztika	***14***	0	0	0	**0**	14	0	0	**14**
17. Valószínűség-számítás	***10***	0	0	0	**0**	10	0	0	**10**
Összesen	***272***	136	8	0	**144**	136	8	0	**144**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (136 óra)

Tematikai egység	**1. Halmazok**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Halmaz közös elem nélküli részhalmazokra bontása, példák ennek alkalmazására a matematikán belül, más tantárgyaknál és a mindennapi életben – Halmaz megadása utasítással, elemek felsorolásával – Halmazok közötti viszonyok ábrázolása, értelmezése – Halmazok metszetének, uniójának, különbségének, komplementerének képzése, ábrázolása és értelmezése – Két-három halmaz elemszámával kapcsolatos feladatok megoldása logikai szita segítségével – Szemléletes kép végtelen halmazokról		

Fogalmak	alaphalmaz, részhalmaz, üres halmaz, halmazok egyenlősége, Venn-diagram; halmazműveletek: unió, metszet, különbség, komplementer halmaz; diszjunkt halmazok, halmaz elemszáma, logikai szita

Tematikai egység	**4. Számhalmazok, műveletek**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Műveleti azonosságok (kommutativitás, asszociativitás, disztributivitás), zárójelek helyes használata – Tizedes törtek átírása közönséges tört alakba és viszont – Irracionális számok szemléltetése – Racionális számok elhelyezkedése számegyenesen – Nyílt és zárt intervallumok fogalmának ismerete és alkalmazása – Számok abszolút értékének, ellentettjének és reciprokának meghatározása – Számológéppel elvégzett számítások eredményének előzetes becslése és nagyságrendi ellenőrzése – Valós számok adott jegyre kerekítése – Valós számok gyakorlati helyzetekben történő észszerű kerekítése		
Fogalmak	racionális szám, irracionális szám, valós szám, nyílt intervallum, zárt intervallum, abszolút érték, ellentett, reciprok	

Tematikai egység	**6. Betűs kifejezések alkalmazása egyenletmegoldás, függvényábrázolás során**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Műveletek egyszerű algebrai kifejezésekkel: összeadás, kivonás, szorzás, osztás, egytagú kifejezések hatványa – Műveleti azonosságok ismerete és alkalmazása egyenletek megoldása során – Az $(a + b)2$, az $(a – b)2$ és az $(a + b)(a – b)$ kifejezésekre vonatkozó nevezetes azonosságok ismerete és alkalmazása (például oszthatósági feladatokban, egyenletek megoldásában, függvények ábrázolásában) – Egyszerű másodfokú polinom átalakítása teljes négyzetté kiegészítéssel – Algebrai kifejezések átalakítása összevonás, szorzattá alakítás, nevezetes azonosságok alkalmazásával		

Fogalmak	összeg, tag, szorzat, tényező, egynemű kifejezés, együttható, teljes négyzet, polinom

Tematikai egység	**7. Arányosság, százalékszámítás**	**Órakeret 16 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Az egyenes és a fordított arányosság fogalmának ismerete és alkalmazása gyakorlati problémák megoldása során – Az egyenes és a fordított arányosság grafikonjának felismerése és elkészítése – Példák az egyenes és a fordított arányosságtól különböző arányosságokra (négyzetes, gyökös) – Példák egy irányban vagy ellentétes irányban változó mennyiségpárokra a mindennapi életből – Százalékszámítással kapcsolatos hétköznapi helyzetekhez (például háztartási bevételekhez, kiadásokhoz, pénzügyi fogalmakhoz, gazdasági folyamatokhoz) és más tantárgyakhoz köthető feladatok megoldása		
Fogalmak	egyenes arányosság, fordított arányosság, százalékalap, százalékérték, százalékláb	

Tematikai egység	**8. Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek**	**Órakeret 24 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Elsőfokú egyenletre, egyenlőtlenségre, egyenletrendszerre vezető matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információk kigyűjtése, rendszerezése – Adott problémához megoldási stratégia, algoritmus választása, készítése – A problémának megfelelő matematikai modell választása, alkotása – A kiválasztott modellben a probléma megoldása – A modellben kapott megoldás értelmezése az eredeti problémába visszahelyettesítve, ellenőrzés és válaszadás az észszerűségi szempontokat figyelembe véve – Alaphalmaz, megoldáshalmaz fogalmának ismerete – Egyismeretlenes elsőfokú egyenlet és egyenlőtlenség megoldása mérlegelvvel és grafikusan		

– Elsőfokú kétismeretlenes egyenletrendszer megoldása behelyettesítéssel, közös együtthatók módszerével, grafikusan – Elsőfokú egyenlettel, egyenlőtlenséggel, egyenletrendszerrel megoldható szöveges feladatok megoldása (például út-idő-sebesség, közös munkavégzés, keveréses feladatok, pénzügyi és gazdasági tematikájú feladatok)	
Fogalmak	alaphalmaz, megoldáshalmaz, mérlegelv

Tematikai egység	**11. Geometriai alapismeretek**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Két pont, pont és egyenes, két egyenes távolságának alkalmazása a síkban – Egyenesek kölcsönös helyzetének ismerete és alkalmazása – Nevezetes szögpárok tulajdonságainak ismerete és alkalmazása: pótszögek, mellékszögek, kiegészítő szögek, csúcsszögek, egyállású szögek, váltószögek – A szakaszfelező merőleges és a szögfelező mint ponthalmazok tulajdonságainak ismerete – Dinamikus geometriai szoftver alkalmazásának előkészítése, használata – Alapszerkesztések végrehajtása hagyományos vagy digitális eszközzel euklideszi módon: szakaszfelező merőleges, szögfelező, merőleges és párhuzamos egyenesek szerkesztése, szög másolása		
Fogalmak	pont, egyenes, sík, szögtartomány, hajlásszög, párhuzamos, merőleges, pótszögek, mellékszögek, kiegészítő szögek, csúcsszögek, egyállású szögek, váltószögek, szakaszfelező merőleges, szögfelező	

Tematikai egység	**12. Háromszögek**	**Órakeret 22 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A háromszögek csoportosítása oldalak és szögek szerint – Az alapvető összefüggések ismerete és alkalmazása háromszögek oldalai, szögei, oldalai és szögei között – Speciális háromszögek tulajdonságainak ismerete és alkalmazása: szabályos, egyenlő szárú, derékszögű háromszög		

– A háromszög nevezetes vonalaira, pontjaira és köreire vonatkozó fogalmak, tételek ismerete és alkalmazása: oldalfelező merőleges, szögfelező, magasságvonal, súlyvonal, középvonal, körülírt, illetve beírt kör – Az oldalfelező merőlegesek és a belső szögfelezők metszéspontjára vonatkozó tétel bizonyítása – A Pitagorasz-tétel és megfordításának ismerete és alkalmazása – A Pitagorasz-tétel bizonyítása – Háromszög területének kiszámítása	
Fogalmak	szabályos háromszög, egyenlő szárú háromszög, derékszögű háromszög, oldalfelező merőleges, szögfelező, magasságvonal, súlyvonal, középvonal, körülírt kör, beírt kör

Tematikai egység	**13. Négyszögek, sokszögek**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Speciális négyszögek (trapéz, húrtrapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz, téglalap, négyzet) tulajdonságainak ismerete, területének kiszámítása – Konvex sokszögeknél az átlók számára, a belső és külső szögösszegre vonatkozó tételek ismerete, bizonyítása és alkalmazása – Szabályos sokszög fogalmának ismerete – Szabályos sokszög területe átdarabolással		
Fogalmak	trapéz, húrtrapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz, téglalap, négyzet, konvex sokszög, szabályos sokszög	

Tematikai egység	**14. A kör és részei**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Annak ismerete és alkalmazása, hogy a középponti szög egyenesen arányos a hozzá tartozó körív hosszával – Annak ismerete és alkalmazása, hogy a középponti szög egyenesen arányos a hozzá tartozó körcikk területével – Kör, körcikk, körgyűrű és körszelet területének és kerületének kiszámítása – Annak ismerete és alkalmazása, hogy a kör érintője merőleges az érintési pontba húzott sugárra, és hogy külső pontból húzott érintőszakaszok egyenlő hosszúak		

– A Thalész-tétel és megfordításának ismerete és alkalmazása – A Thalész-tétel bizonyítása	
Fogalmak	középponti szög, körív, körcikk, körgyűrű, körszelet, érintőszakaszok

Szabadon felhasználható (8 óra)

Tematikai egység	**1. Halmazok**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Ismeretek rendszerezése, ismétlése Szemléletes megoldás szerepének hangsúlyozása Szöveges feladatok értelmezése	
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**4. Számhalmazok, műveletek**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A számhalmazok és a műveletek közötti összefüggés Számhalmazok ábrázolása számegyenesen Pontos, precíz számolás fontossága, gyakorlása	
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**8. Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Ekvivalens átalakítás fogalma, fontossága Ellenőrzés egyenlet és szöveges feladat esetén Egyenletmegoldás speciális esetekben	
Fogalmak	-	

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (136 óra)

Tematikai egység	**2. Matematikai logika**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A matematikai bizonyítás fogalma – Állítás logikai értékének megállapítása (igaz vagy hamis) – Állítás tagadásának alkalmazása egyszerű feladatokban – A „nem”, az „és”, a megengedő „vagy” és a kizáró „vagy” logikai jelentésének ismerete és alkalmazása matematikai és matematikán kívüli feladatokban – A „minden” és a „van olyan” típusú állítások logikai értékének megállapítása és ennek indoklása egyszerű esetekben		

– Adott állítás megfordításának megfogalmazása – „Ha…, akkor…” és „akkor és csak akkor” típusú egyszerű állítások logikai értékének megállapítása – Stratégiai és logikai játékok	
Fogalmak	tétel, bizonyítás, igaz-hamis; „nem”, „és”, „vagy”, „vagy…, vagy…”, „ha…, akkor…”, „akkor és csak akkor”

Tematikai egység	**3. Kombinatorika, gráfok**	**Órakeret 16 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Hétköznapi helyzetekhez kapcsolódó sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása rendszerezéssel – Sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása matematikai problémákban – Esetszétválasztás és szorzási elv alkalmazása feladatok megoldásában – Összeszámlálási modellek alkalmazása feladatok megoldásában – Gráfok alkalmazása konkrét hétköznapi és matematikai szituációk szemléltetésére, feladatok megoldására		
Fogalmak	gráf, gráf csúcsa, gráf éle	

Tematikai egység	**5. Hatvány, gyök**	**Órakeret 18 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Valós számok hatványozása pozitív egész kitevőre – Hatványozás 0 és negatív egész kitevőre – A hatványozás azonosságainak megfigyelése, felfedezése – A hatványozás azonosságainak bizonyítása konkrét alapszám és tetszőleges pozitív egész kitevő esetén – Számok normálalakja – Számolás normálalak segítségével – A négyzetgyök definíciója – Nemnegatív számok négyzetgyökének megadása számológép segítségével – A négyzetgyökvonás azonosságai		
Fogalmak	hatványalap, hatványkitevő, normálalak, négyzetgyök	

Tematikai egység	**9. Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenségek**	**Órakeret 16 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**

– Másodfokú egyenletre, egyenlőtlenségre vezető matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információk kigyűjtése, rendszerezése – Adott problémához megoldási stratégia, algoritmus választása, készítése – A problémának megfelelő matematikai modell választása, alkotása – A kiválasztott modellben a probléma megoldása – A modellben kapott megoldás értelmezése az eredeti problémába visszahelyettesítve, ellenőrzés és válaszadás az észszerűségi szempontokat figyelembe véve – Egyenletek megoldása ekvivalens átalakításokkal – Másodfokú egyenlet megoldása szorzattá alakítással, teljes négyzetté kiegészítéssel, megoldóképlettel és grafikusan – Egyszerű másodfokúra visszavezethető egyenletek megoldása – Másodfokú egyenlőtlenség megoldása grafikusan – Másodfokú egyenlettel megoldható szöveges feladatok megoldása – $\sqrt{x+c} = ax+b$	
Fogalmak	másodfokú egyenlet megoldóképlete, diszkriminánsz, gyöktényezős alak, ekvivalens átalakítás

Tematikai egység	**10. A függvény fogalma, függvénytulajdonságok**	**Órakeret 22 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Hétköznapi hozzárendelések megfigyelése, tulajdonságainak megfogalmazása: egyértelmű, kölcsönösen egyértelmű – Függvény megadása, alapvető függvénytani fogalmak ismerete – Függvényértékek meghatározása és táblázatba rendezése – Függvények ábrázolása táblázat alapján – Függvények alkalmazása valós, hétköznapi helyzetek jellemzésére, gyakorlati problémák megoldására – A grafikon alapján a függvény értelmezési tartományának, értékkészletének, minimumának, maximumának és zérushelyének megállapítása, a növekedés és fogyás leolvasása		

– Lineáris függvény, másodfokú függvény, négyzetgyökfüggvény, fordított arányosságot leíró függvény (elemi függvények) grafikonja, tulajdonságai – Elemi függvényekkel egyszerű függvénytranszformációs lépések végrehajtása: $f(x) + c$, $f(x + c)$, $c \cdot f(x)$, $\lvert f(x) \rvert$ – Lineáris függvények hozzárendelési utasításának leolvasása grafikon alapján – Egyszerű függvények esetén az $f(x) = c$ alapján x meghatározása és ennek alkalmazása gyakorlati problémák megoldása során – Kölcsönösen egyértelmű hozzárendelés megfordítása és a megfordított hozzárendelés ábrázolása	
Fogalmak	egyértelmű hozzárendelés, kölcsönösen egyértelmű hozzárendelés, értelmezési tartomány, képhalmaz, értékkészlet, helyettesítési érték, szélsőérték, zérushely, növekedés, fogyás

Tematikai egység	**15. Transzformációk, szerkesztések**	**Órakeret 26 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Példák ismerete geometriai hozzárendelésekre (merőleges vetítés, párhuzamos vetítés, merőleges affinitás, térkép, fényképezés) – A tengelyes tükrözés, a középpontos tükrözés, a pont körüli forgatás és a párhuzamos eltolás ismerete, tulajdonságaik – A vektor fogalmának kialakítása a párhuzamos eltolás segítségével – Egybevágósági transzformációk egymás utáni végrehajtása – Egybevágósági transzformációk végrehajtása szerkesztéssel vagy digitális eszközzel – Egybevágó alakzatok, szimmetriák megfigyelése a környezetben, művészeti alkotásokban – Az egybevágósági transzformációk alkalmazása feladatok megoldásában, tételek bizonyításában – Háromszögek egybevágóságának alapesetei és ezek alkalmazása – Négyszögek egybevágósága		

– Egyszerű szerkesztési feladatok megoldása hagyományos vagy digitális eszközzel; diszkusszió – Gyakorlati feladatok megoldása egybevágóságok segítségével (például a sík parkettázása különféle síkidomokkal; szabásminta készítése, használata) – A középpontos hasonlósági transzformáció és a hasonlósági transzformáció ismerete, tulajdonságai – A hasonlóság fogalmának ismerete és alkalmazása feladatok megoldásában, tételek bizonyításában – Gyakorlati feladatok megoldása hasonlóság segítségével (például alaprajz-, térképkészítés, modellezés)	
Fogalmak	tengelyes tükrözés, középpontos tükrözés, pont körüli forgatás, párhuzamos eltolás, egybevágóság, forgásszög, vektor, vektorok összege, középpontos hasonlósági transzformáció, hasonlósági transzformáció, hasonlóság, a hasonlóság aránya

Tematikai egység	**16. Leíró statisztika**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Statisztikai adatok gyűjtésének tervezése – Statisztikai adatok gyűjtése hagyományos és internetes forrásból – Statisztikai adatok rendszerezése, jellemzése középértékekkel hagyományos és digitális eszközzel – A kapott adatok értelmezése, értékelése, egyszerű statisztikai következtetések – Oszlop- és kördiagram értelmezése, valamint készítése hagyományos és digitális eszközzel – Konkrét adatsokaság ábrázolásához, statisztikai kérdés megválaszolásához a megfelelő diagramtípus kiválasztása – Kördiagramból oszlopdiagram készítése és viszont – Grafikus manipulációk felismerése és javítása diagramok esetén		
Fogalmak	oszlopdiagram, kördiagram, átlag, medián, módusz	

Tematikai egység	**17. Valószínűség-számítás**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**

– Valószínűségi kísérletek elvégzése, gyakorisági, relatív gyakorisági táblázatok készítése – A valószínűség fogalmának bevezetése statisztikai alapon – A klasszikus valószínűségi modell fogalma és alkalmazása – Diszkrét valószínűség-eloszlások ábrázolása hagyományos és digitális eszközzel	
Fogalmak	valószínűségi kísérlet, esemény, elemi esemény, gyakoriság, relatív gyakoriság, valószínűség, diszkrét valószínűség-eloszlás

Szabadon felhasználható (8 óra)

Tematikai egység	**3. Kombinatorika, gráfok**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Kombinatorikai feladatok megoldásának módszerei, gyakorlása	
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**9. Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenségek**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Feladatmegoldó rutin fejlesztése Grafikus megoldás alkalmazási lehetőségei	
Fogalmak	-	

Matematika 11-12. évfolyam (felnőtt nappali gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
25. Halmazok, matematikai logika	**10 óra**
26. Kombinatorika, gráfok	**17 óra**
27. **Számelméleti ismeretek, számhalmazok épülése**	**23 óra**
28. **Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus**	**20 óra**
29. **Exponenciális folyamatok vizsgálata**	**20 óra**
30. **Sorozatok**	**30 óra**
31. **Trigonometria**	**23 óra**
32. Térgeometria	**34 óra**
33. **Koordinátageometria**	**23 óra**
34. **Leíró statisztika**	**20 óra**
35. **Valószínűség-számítás**	**27 óra**
36. **Rendszerező összefoglalás**	**63 óra**
Kötelező összesen:	**310 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	5	180	155	25	0	0
12. évf.	5	155	155	0	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
25. **Halmazok, matematikai logika**	**10**	0	0	0	0	**0**	10	0	0	0	**10**
26. **Kombinatorika, gráfok**	**17**	17	6	0	0	**23**	0	0	0	0	**0**
27. **Számelméleti ismeretek, számhalmazok épülése**	**23**	23	0	0	0	**23**	0	0	0	0	**0**
28. **Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus**	**20**	20	4	0	0	**24**	0	0	0	0	**0**
29. **Exponenciális folyamatok vizsgálata**	**20**	20	0	0	0	**20**	0	0	0	0	**0**
30. **Sorozatok**	**30**	0	0	0	0	**0**	30	0	0	0	**30**
31. **Trigonometria**	**23**	23	4	0	0	**27**	0	0	0	0	**0**
32. **Térgeometria**	**34**	0	0	0	0	**0**	34	0	0	0	**34**
33. **Koordinátageometria**	**23**	23	7	0	0	**30**	0	0	0	0	**0**
34. **Leíró statisztika**	**20**	0	0	0	0	**0**	20	0	0	0	**20**
35. **Valószínűség-számítás**	**27**	27	0	0	0	**27**	0	0	0	0	**0**
36. **Rendszerező összefoglalás**	**63**	2	4	0	0	**6**	61	0	0	0	**61**
Összesen	**310**	155	25	0	0	**180**	155	0	0	0	**155**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (155 óra)

Tematikai egység	**2. Kombinatorika, gráfok**	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

– Matematikai és hétköznapi helyzetekhez kötődő sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása – A binomiális együttható fogalmának ismerete, értékének kiszámítása – Mintavétel visszatevéssel és visszatevés nélkül – A gráf csúcsainak fokszámösszege és éleinek száma közötti összefüggés ismerete és alkalmazása gyakorlati feladatok megoldásában	
Fogalmak	variáció, permutáció, kombináció, faktoriális, binomiális együttható; csúcs fokszáma gráfban

Tematikai egység	**3. Számelméleti ismeretek, számhalmazok épülése**	**Órakeret 23 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Legnagyobb közös osztó és legkisebb közös többszörös meghatározása a prímtényezős felbontásból – Összetett oszthatósági szabályok alkalmazása – Számolás osztási maradékokkal (például összeg, szorzat, hatvány maradéka) – Számok felírása 10-estől különböző alapú számrendszerben – Az egész számok, a véges tizedes törtek, a végtelen szakaszos tizedes törtek és a racionális számok kapcsolata – A számhalmazok épülésének matematikai vonatkozásai a természetes számoktól a valós számokig – Végtelen nem szakaszos tizedes törtek ismerete – Példák irracionális számokra – Számhalmazok műveleti zártsága		
Fogalmak	természetes szám, egész szám, racionális szám, irracionális szám, valós szám, relatív prímek	

Tematikai egység	**4. Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Az n-edik gyök fogalmának ismerete és alkalmazása – Hatványozás pozitív alap és racionális kitevő esetén – Hatványozás azonosságainak alkalmazása racionális kitevő esetén		

– A hatványozás szemléletes értelmezése irracionális kitevő esetén – Az exponenciális függvények ábrázolása hagyományosan és számítógéppel, a függvények tulajdonságai – A logaritmus értelmezése – Áttérés más alapú logaritmusra – Számológép használata logaritmus értékének meghatározásához	
Fogalmak	n-edik gyök, exponenciális függvény, logaritmus

Tematikai egység	**5. Exponenciális folyamatok vizsgálata**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Exponenciális folyamatok vizsgálata a természetben és a társadalomban – Exponenciális egyenletre, egyenlőtlenségre vezető matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információk kigyűjtése, rendszerezése – Adott problémához megoldási stratégia, algoritmus választása, készítése – A gyakorlati (például pénzügyi, biológiai, fizikai, demográfiai, ökológiai) problémának megfelelő matematikai modell választása, alkotása – A kiválasztott modellben a probléma megoldása – A modellben kapott megoldás értelmezése az eredeti probléma szövegébe visszahelyettesítve, ellenőrzés és válaszadás az észszerűségi szempontokat figyelembe véve		
Fogalmak	Nincsenek új fogalmak	

Tematikai egység	**7. Trigonometria**	**Órakeret 23 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Hegyesszög szinusza, koszinusza, tangense – Számítások derékszögű háromszögekben szögfüggvények segítségével gyakorlati helyzetekben – Tompaszög szinusza, koszinusza, tangense – Összefüggések ismerete egy adott szög különböző szögfüggvényei között: pitagoraszi összefüggés, pótszögek és mellékszögek szögfüggvényei		

– Szögfüggvény értékének ismeretében a szög meghatározása számológép segítségével – Háromszög területének kiszámítása két oldal és a közbezárt szög ismeretében – Szinusz- és koszinusztétel ismerete és alkalmazása – A szinusztétel bizonyítása – Számítások négyszögekben, sokszögekben szögfüggvények segítségével – A környezetben található tárgyak magasságának, pontok távolságának meghatározása mért adatokból számítva – Négyszögek és szabályos sokszögek területének kiszámítása	
Fogalmak	szinusz, koszinusz, tangens, szinusztétel, koszinusztétel

Tematikai egység	**9. Koordinátageometria**	**Órakeret 23 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– A vektor, vektor abszolút értéke, nullvektor, ellentett vektor, helyvektor fogalmak ismerete, alkalmazása – A vektorok összeadása, kivonása, szorzása valós számmal, műveletek ismerete és alkalmazása – Vektorok alkalmazása feladatok megoldásában – Pont és vektor megadása koordinátákkal a derékszögű koordináta-rendszerben – Adott feltételeknek megfelelő ponthalmazok ábrázolása koordináta-rendszerben – Két pont távolságának, vektor abszolút értékének meghatározása koordináták alapján – Vektorok összegének, különbségének, számszorosának koordinátái – Szakaszfelezőpont koordinátáinak meghatározása a végpontok koordinátái alapján – Egyenes egyenlete $y = mx + b$ vagy $x = c$ alakban – Egyenes meredekségének fogalma; egyenesek merőlegességének és párhuzamosságának megállapítása a meredekségek alapján – Az egyenesek egyenletének ismeretében egyenesek metszéspontjának koordinátái		

– A kör egyenletének megadása és alkalmazása a kör sugarának és a középpont koordinátáinak ismeretében	
Fogalmak	vektor, vektor abszolút értéke, nullvektor, ellentett vektor, helyvektor, vektorok összege, vektorok különbsége, vektor számszorosa, vektor koordinátái, alakzat egyenlete, egyenes egyenlete, kör egyenlete

Tematikai egység	**11. Valószínűség-számítás**	**Órakeret 27 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Példák ismerete események összegére, szorzatára, komplementer eseményre, egymást kizáró eseményekre – Elemi események fogalmának ismerete, alkalmazása események előállítására – Példák ismerete független és nem független eseményekre – A klasszikus valószínűségi modell és a Laplace-képlet ismerete, alkalmazása – A geometriai valószínűség fogalmának ismerete és alkalmazása – Valószínűségek meghatározása visszatevéses és visszatevés nélküli mintavétel esetén – A várható érték ismerete és meghatározása konkrét feladatokban, játékokban – Pénzügyi fogalmakkal kapcsolatos valószínűségi ismeretek (például biztosítás, befektetések kockázata, árfolyamkockázat)		
Fogalmak	események összege, események szorzata, esemény komplementere, egymást kizáró események, független események, geometriai valószínűség, visszatevéses mintavétel, visszatevés nélküli mintavétel, várható érték	

Tematikai egység	**12. Rendszerező összefoglalás**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
		A tanévben érintett fejezetek áttekintése, a tanév anyagának összefoglalása, rendszerezése.
Fogalmak	-	

Szabadon felhasználható (25 óra)

Tematikai egység	**2.Kombinatorika, gráfok**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Matematikai és hétköznapi helyzetekhez kötődő sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása		

– Mintavétel visszatevéssel és visszatevés nélkül	
Fogalmak	-

Tematikai egység	**4. Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Az n-edik gyök fogalmának ismerete és alkalmazása – Hatványozás azonosságainak alkalmazása racionális kitevő esetén – A hatványozás szemléletes értelmezése irracionális kitevő esetén – Az exponenciális függvények ábrázolása hagyományosan és számítógéppel, a függvények tulajdonságai – A logaritmus értelmezése – Áttérés más alapú logaritmusra		
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**7. Trigonometria**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Hegyesszög szinusza, koszinusza, tangense – Szinusz- és koszinusztétel ismerete és alkalmazása		
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**9. Koordinátageometria**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri és alkalmazza az egyenes egyenletét – kiszámítja egyenesek metszéspontjainak koordinátáit az egyenesek egyenletének ismeretében		
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**12. Rendszerező összefoglalás**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A tanévben érintett fejezetek áttekintése, a tanév anyagának összefoglalása, rendszerezése.	
Fogalmak	-	

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (155 óra)

Tematikai egység	3. **Halmazok, matematikai logika**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A halmazműveletek és a logikai műveletek közötti kapcsolatok bemutatása példákon keresztül – Logikai kifejezések megfelelő használata – Egyszerű állítások indoklása, tételek bizonyítása Stratégiai és logikai játékok		
Fogalmak	logikai műveletek	

Tematikai egység	**6. Sorozatok**	**Órakeret 30 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A számsorozat fogalmának ismerete – Számsorozat megadása képlettel, rekurzióval – Számtani és mértani sorozatok felírása, folytatása adott szabály szerint – Számtani sorozat, az n-edik tag, az első n tag összege – Mértani sorozat, az n-edik tag, az első n tag összege – A számtani és a mértani sorozat első n tagjának összegére vonatkozó képlet bizonyítása – Számtani és mértani sorozatokra vonatkozó ismeretek alkalmazása gazdasági, természettudományi és társadalomtudományi problémák megoldásában – Megtakarítási és kamatozási formák, ezek összehasonlítása – Egyszerű kamat, kamatos kamat, gyűjtőjáradék és törlesztőrészlet számítása – Megtakarítási, befektetési és hitelfelvételi lehetőségekkel és azok kockázati tényezőivel kapcsolatos feladatok megoldása		
Fogalmak	számsorozat, tőke, kamatláb, kamat, futamidő, gyűjtőjáradék, törlesztőrészlet	

Tematikai egység	**8. Térgeometria**	**Órakeret 34 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Térelemek kölcsönös helyzetének, távolságának és hajlásszögének ismerete, alkalmazása feladatmegoldásban		

– A terület, térfogat, űrtartalom mértékegységeinek és ezek átváltási szabályainak ismerete – Sűrűség mértékegységei közötti átváltás ismerete – Sík- és térgeometriai feladatoknál a válasz megadása a problémának megfelelő mértékegységben – A hasáb, a henger, a gúla, a kúp, a gömb, a csonkagúla, a csonkakúp (speciális testek) tulajdonságainak ismerete és alkalmazása a hétköznapi életben előforduló testekkel kapcsolatban – A kocka, a téglatest, az egyenes hasáb, az egyenes körhenger, az egyenes gúla és a forgáskúp hálójának lerajzolása konkrét esetekben – A mindennapi életben előforduló hasáb, henger, gúla, kúp, gömb, csonkagúla, csonkakúp alakú tárgyak felszínének és térfogatának meghatározása méréssel és számítással – Síkidomok forgatásával keletkező egyszerű, a mindennapi életben is előforduló testek felszínének és térfogatának kiszámítása – A hasonló síkidomok kerületének és területének arányára vonatkozó tételek ismerete és alkalmazása – A hasonló testek felszínének és térfogatának arányára vonatkozó tételek ismerete és alkalmazása	
Fogalmak	kocka, téglatest, hasáb, henger, gúla, kúp, gömb, csonkagúla, csonkakúp, egyenes test, forgástest, n-oldalú szabályos gúla, tetraéder, alaplap, oldallap, alapél, oldalél, alkotó, palást, testmagasság, test hálója

Tematikai egység	**10. Leíró statisztika**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– A reprezentatív minta fogalmának szemléletes ismerete – Hétköznapi, társadalmi problémákhoz kapcsolódó statisztikai adatok tervszerű gyűjtése – Statisztikai adatok rendszerezése, jellemzése kvartilisekkel, középértékekkel és szóródási mutatókkal – Sodrófa (box-plot) diagram készítése, alkalmazása		

– A kapott adatok értelmezése, értékelése, statisztikai következtetések – Nagy adathalmazok kezelése táblázatkezelő programmal – Grafikus és szöveges statisztikai manipulációk felismerése	
Fogalmak	reprezentatív minta, sodrófa (box-plot) diagram, minimum, maximum, kiugró adat, kvartilisek, terjedelem, szórás

Tematikai egység	**12. Rendszerező összefoglalás**	**Órakeret 61 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
		A tanévben érintett fejezetek áttekintése, a tanév anyagának összefoglalása, rendszerezése.
Fogalmak	-	

Történelem 9-10. évfolyam (felnőtt nappali gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
29. Civilizáció és államszervezet az ókorban	23 óra
30. Vallások az ókorban	11 óra
31. Hódító birodalmak	12óra
32. A középkori Európa	20 óra
33. A magyar nép eredete és az Árpád-kor	17 óra
34. A középkori Magyar Királyság fénykora	18 óra
35. A kora újkor	17 óra
36. A török hódoltság kora Magyarországon	20 óra
37. A felvilágosodás kora	14 óra
38. Magyarország a 18. században	15 óra
39. Új eszmék és az iparosodás kora	10 óra
40. A reformkor	15 óra
41. A forradalom és szabadságharc	11 óra
42. Évente két mélységelvű téma	13 óra
Kötelező összesen:	**216 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Évente két mélységelvű téma	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	3	108	108	0	0	0
10. évf.	3	108	108	0	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	***Összes kötelező***	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
31. Civilizáció és államszervezet az ókorban	**23**	23	0	0	**23**	0	0	0	**0**
32. Vallások az ókorban	**11**	11	0	0	**11**	0	0	0	**0**
33. Hódító birodalmak	**12**	12	0	0	**12**	0	0	0	**0**
34. A középkori Európa	**20**	20	0	0	**20**	0	0	0	**0**
35. A magyar nép eredete és az Árpád-kor	**17**	17	0	0	**17**	0	0	0	**0**

36. A középkori Magyar Királyság fénykora	**18**	18	0	0	**18**	0	0	0	**0**
37. Évente két mélységelvű téma	**7**	7	0	0	**7**	0	0	0	**0**
38. A kora újkor	**17**	0	0	0	**0**	17	0	0	**17**
39. A török hódoltság kora Magyarországon	**20**	0	0	0	**0**	20	0	0	**20**
40. A felvilágosodás kora	**14**	0	0	0	**0**	14	0	0	**14**
41. Magyarország a 18. században	**15**	0	0	0	**0**	15	0	0	**15**
42. Új eszmék és az iparosodás kora	**10**	0	0	0	**0**	10	0	0	**10**
43. A reformkor	**15**	0	0	0	**0**	15	0	0	**15**
44. A forradalom és szabadságharc	**11**	0	0	0	**0**	11	0	0	**11**
45. Évente két mélységelvű téma	**6**	0	0	0	**0**	6	0	0	**6**
Összesen	**216**	108	0	0	**108**	108	0	0	**108**

9. évfolyam

Kötelező alap óraszám (108 óra)

Tematikai egység	Civilizáció és államszervezet az ókorban	**Órakeret 23 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A Közel-Kelet civilizációi	– Az állam működése az Óbabiloni Birodalom példáján. – Tudomány. – A pénz megjelenése.	– Az állam szerepének bemutatása Hammurapi törvényeinek elemzésén keresztül. – Az ókori civilizációk jelentőségének és kulturális hatásainak felismerése. – Az ókori civilizációk azonosítása térképen. – Az ókori civilizációk kulturális és vallási jellemzőinek bemutatása. – A különböző civilizációk közötti különbségek azonosítása. – Pannónia jelentősebb városainak azonosítása. – A római jog alapelveinek felidézése és azonosítása. – Az athéni demokrácia és a római köztársaság működésének bemutatása. – A Periklész-kori athéni demokrácia ellentmondásainak feltárása.
A görög civilizáció	– A görög anyagi kultúra öröksége. – A filozófia és a történetírás. – A görög embereszmény. – A hellenisztikus kultúra elterjedése.	
Az athéni demokrácia	– Arisztokratikus köztársaság és demokrácia. – Kleiszthenész és Periklész. – Az athéni államszervezet és működése.	
A római civilizáció	– Római városépítészet, amfiteátrumok, fürdők, vízvezetékek és utak. – A római jog néhány máig élő alapelve. – A birodalom kiterjedése és a provinciák (Pannónia).	

	– A latin nyelv és írás elterjedése.	– A demokrácia és a diktatúra összehasonlítása. – A demokrácia melletti érvek megfogalmazása. – Az athéni demokrácia összehasonlítása a modern demokráciával. Caesar diktatúrája előzményeinek, okainak feltárása.
A római köztársaság	– A vérségi, a vagyoni és a területi elv. – A római köztársaság államszervezete és működése. – Köztársaságból egyeduralom: Caesar és Augustus.	
Fogalmak	Fogalmak: öntözéses földművelés, fáraó, piramis, hieroglifa, ékírás, múmia, Akropolisz, filozófia, jósda, olümpiai játékok, városállam/polisz, arisztokrácia, démosz, demokrácia, népgyűlés, sztratégosz, cserépszavazás, rabszolga, patrícius, plebejus, consul, senatus, dictator, néptribunus, császár, amfiteátrum, gladiátor, provincia, légió, limes, polgárjog. Személyek: Hammurapi, Kleiszthenész, Periklész, Platón, Arisztotelész, Hérodotosz, Nagy Sándor, Julius Caesar, Augustus. Kronológia: Kr. e. 3000 körül – Kr. u. 476 az ókor, Kr. e. 776 az első feljegyzett olümpiai játékok, Kr. e. 753 Róma alapítása a hagyomány szerint, Kr. e. 510 a köztársaság kezdete Rómában, Kr. e. 508 Kleiszthenész reformjai, Kr. e. 5. sz. közepe az athéni demokrácia fénykora, Kr. e. 44. Caesar halála, az ókori Izrael – Kr. u. 70 Jeruzsálem lerombolása, Kr. u. 395 a Római Birodalom kettéosztása. Topográfia: Mezopotámia, Babilon, Egyiptom, Nílus, Olümpia, Athén, Alexandria, Itália, Róma, Római Birodalom, Pannónia, Aquincum, Savaria, Jeruzsálem.	

Tematikai egység	Vallások az ókorban	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Politeizmus és monoteizmus	– A politeizmus az ókori Keleten. – Görög és római istenek. – A zsidó monoteizmus.	– A zsidó és a keresztény vallások jellemzőinek összehasonlítása. – A vallások a mindennapi életre gyakorolt hatásainak megállapítása. – A zsidó-keresztény hagyományok európai kultúrára gyakorolt hatásának bemutatása. – Bibliai történetek, személyek felidézése. – A kereszténység terjedésének végigkövetése térképen. – Az Ószövetség történelmi szereplőinek, helyszíneinek azonosítása bibliai idézetek alapján. – Jézus életével és a kereszténység terjedésével kapcsolatos filmek/ filmrészletek, regények elemzése, értelmezése.
A kereszténység kezdete	– Jézus tanításai. – A páli fordulat. – Keresztény-üldözések, a kereszténység elterjedése a Római Birodalomban. – A Szentháromság-tan.	

		Képzőművészeti, irodalmi és zenei alkotások gyűjtése és elemzése bibliai témákról
Fogalmak	Fogalmak: politeizmus, monoteizmus, zsidó vallás, Ószövetség/Héber Biblia, Tízparancsolat próféta, jeruzsálemi templom, diaszpóra,, Messiás, keresztény vallás, keresztség és úrvacsora, apostol, misszió, Biblia, Újszövetség, evangélium, püspök, zsinat. Személyek: Kheopsz, Zeusz, Pallasz Athéné, Ábrahám, Mózes, Jézus, Szent Péter és Szent Pál apostolok, Constantinus Kronológia: a keresztény időszámítás kezdete (Kr. e. és Kr. u.), 313 a milánói rendelet, 325 a niceai zsinat. Topográfia: Jeruzsálem, Kánaán, Júdea, Izrael, Palesztina, Betlehem.	

Tematikai egység	Hódító birodalmak	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Egy eurázsiai birodalom: a hunok	– A nomád életmód, harcmodor és államszervezés. – A népvándorlás. – A Hun Birodalom. – Az ókor vége Nyugaton: a Római Birodalom összeomlása. – Róma örökösei Európa térképén.	– A népvándorlás irányainak és résztvevőinek nyomon követése térkép segítségével a Kr. u. 4–8. sz. időszakában. – A sztyeppei állam működésének, sajátosságainak bemutatása. – A kora középkori Európa államalakulatainak azonosítása térképen. Az iszlám vallás és az arab terjeszkedés közötti összefüggések feltárása
Az Arab Birodalom és az iszlám	– Mohamed tanításai és a Korán. – Az iszlám kultúra jellegzetességei. – Az Arab Birodalom és az arab hódítás. – Az arab hódítás feltartóztatása Európában: Poitiers, Bizánc.	
Fogalmak	Fogalmak: népvándorlás, hunok, ortodox, iszlám, Korán, kalifa. Személyek: Attila, Justinianus, Mohamed, Nagy Károly, I. Ottó. Kronológia: 476 a Nyugatrómai Birodalom bukása, 622 Mohamed Medinába költözése, 732 a poitiers-i csata. Topográfia: Hun Birodalom, Konstantinápoly, Bizánci Birodalom, Mekka, Poitiers, Frank Birodalom, Német-római Császárság.	

Tematikai egység	A középkori Európa	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A parasztság világa	– A hierarchikus világkép. – Az uradalom.	

	– A jobbágyok kötelességei és jogai. – Az önellátástól az árutermelésig. – Éhínségek, járványok, felkelések.	– A középkor társadalmi, gazdasági, vallási és kulturális jellemzőinek bemutatása. – A társadalmi csoportok közötti jogi különbségek azonosítása. – Érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása a középkor világáról. – A középkor társadalmi berendezkedése és a rendi szemlélet értelmezése. – A jobbágyság jogainak és kötelességeinek rendszerezése. – Az egyház szerepének áttekintése a középkori Európában. – A középkori kolostori élet bemutatása képi vagy szöveges források segítségével. – A nyugati és keleti kereszténység összehasonlítása. – A lovagi életmód jellemzőinek azonosítása. – A városok életének bemutatása képek, ábrák és szöveges források alapján, kitérve a zsidóság városiasodásban játszott szerepére, valamint az antijudaista törekvésekre. A céhek működésének jellemzése források alapján.
Az egyházi rend	– Az egyházi hierarchia, az egyházi intézményrendszer. – Az egyházszakadás és a 11. századi reform. – A szerzetesség. – Az eretnekség. – Kultúra és oktatás, a középkori egyetemek. – Román és gótikus építészet – európai és magyar példák.	
A nemesi rend	– Az uralkodói hatalom és korlátai (hűbériség, rendiség). – Lovagi eszmény és lovagi kultúra. – A keresztes hadjáratok eszméje.	
A polgárok világa	– A középkori város és lakói. – A város kiváltságai (magyar példák alapján). – A céhek. – A helyi és távolsági kereskedelem. – A reneszánsz építészet (európai és magyar példák).	
Fogalmak	Fogalmak: uradalom, földesúr, majorság, jobbágy, robot, kiváltság, rend, pápa, érsek, cölibátus, szerzetes, bencés rend, ferences rend, eretnek, inkvizíció, kolostor, katolikus, szent, kódex, román stílus, gótikus stílus, reneszánsz, lovag, nemes, feudalizmus, hűbériség, király, rendi monarchia, keresztes hadjáratok, polgár, céh. Személyek: Szent Benedek, VII. Gergely, Assisi Szent Ferenc, Aquinói Szent Tamás, Leonardo da Vinci, Gutenberg, Dózsa György. Kronológia: 476–1492 a középkor, 1054 az egyházszakadás, 1347 a nagy pestisjárvány. Topográfia: Egyházi Állam, Anglia, Franciaország, levantei kereskedelmi hálózat, Velence, Firenze, Hanza kereskedelmi hálózat, Szentföld.	

Tematikai egység	A magyar nép eredete és az Árpád-kor	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

<table>
<tr><td>Magyar őstörténet és honfoglalás</td><td>– Az eredet kérdései, a nyelvészet, a régészet, a néprajz és a genetika eredményei.
– A magyar törzsszövetség az Etelközben.
– A honfoglalás okai és menete.
– A kalandozások – a lovas-íjász harcmodor.</td><td rowspan="3">– A magyarság eredetére vonatkozó elméletek közötti különbségek megállapítása.
– A mondák, a történeti hagyomány és a történettudomány eredményeinek megkülönböztetése.
– A kalandozó hadjáratok céljainak azonosítása.
– Géza fejedelem, I. (Szent) István és IV. Béla uralkodásának jellemzése és értékelése.
– A kereszténység felvétele és az államalapítás jelentőségének a felismerése.
A korai magyar történelmet és az Árpád-kort megjelenítő legfontosabb kulturális alkotások azonosítása.</td></tr>
<tr><td>Az államalapítás</td><td>– Géza és I. (Szent) István államszervező tevékenysége.
– A földbirtokrendszer és a vármegyeszervezet.
– Az egyházszervezés.</td></tr>
<tr><td>A magyar állam megszilárdulás a az Árpád-korban</td><td>– Szent László, az országépítő.
– Könyves Kálmán törvénykezési reformjai.
– A kül- és belpolitika új irányai: III. Béla uralkodása.
– II. András kora: az átalakuló társadalom.
– Újjáépítés a tatárjárás után: IV. Béla.
– Az Árpádok európai kapcsolatai.</td></tr>
<tr><td>Fogalmak</td><td colspan="2">Fogalmak: finnugor, törzs, fejedelem, kabarok, vérszerződés, honfoglalás, kettős honfoglalás elmélete, avarok, rovásírás, kalandozások, székelyek, vármegye, egyházmegye, érsekség, tized, nádor, ispán, kancellária, kettős kereszt, szászok, kunok, tatárok/mongolok

Személyek: Álmos, Árpád, az Árpád-ház, Géza, I. (Szent) István, Koppány, Szent Gellért, Szent Imre, I. (Szent) László, Könyves Kálmán, III. Béla, II. András, IV. Béla, Szent Margit.

Kronológia: 895 a honfoglalás, 907 a pozsonyi csata, 997/1000–1038 I. (Szent) István uralkodása, 1222 az Aranybulla, 1241–1242 a tatárjárás.

Topográfia: Etelköz, Vereckei-hágó, Kárpát-medence, Pannonhalma, Esztergom, Székesfehérvár, Buda, Muhi, Erdély, Horvátország.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td>Tematikai egység</td><td colspan="2">A középkori Magyar Királyság fénykora</td><td>Órakeret
18 óra</td></tr>
<tr><td colspan="2">Ismeretek</td><td colspan="2">Fejlesztési feladatok</td></tr>
<tr><td>Az Anjouk</td><td>– A királyi hatalom újbóli megszilárdítása I. Károly idején.
– A visegrádi királytalálkozó.
– Az 1351-es törvények.
– Nagy Lajos hadjáratai.</td><td colspan="2">– A 14–15. századi magyar uralkodók politikai pályájának felidézése.
– Érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása az egyes</td></tr>
</table>

A török fenyegetés árnyékában	– Az Oszmán Birodalom. – Török hódítás a Balkánon. – Luxemburgi Zsigmond, a közép-európai uralkodó és a török veszély. – Hunyadi János, a politikus és hadvezér. – Hunyadi János törökellenes harcai.	személyek cselekedeteiről, döntéseiről. – A késő középkori magyar állam és az Oszmán Birodalom főbb összecsapásainak felidézése. – Annak értékelése, hogy az Oszmán Birodalom terjeszkedő politikája milyen hatást gyakorolt a magyar történelemre. – Mátyás hatalom-gyakorlásának jellemzése. – A reneszánsz kultúra bemutatása Mátyás udvarában. A 14–15. századi magyar történelmet megjelenítő fontos kulturális alkotások azonosítása.
Hunyadi Mátyás	– Mátyás útja a trónig. – A központosított királyi hatalom. – Jövedelmek és kiadások. – Birodalomépítő tervek. – Aktív védelem a török ellen.	
A magyar középkor kulturális hagyatéka	– Honfoglalás kori leletek. – A Szent Korona. – Várak, királyi udvar, kolostorok, templomok. – Magyar geszták, krónikák és szentek legendái.	
Fogalmak	Fogalmak: aranyforint, regálé, kapuadó, kilenced, bandérium, perszonálunió, sarkalatos nemesi jogok, fő- és köznemes, szabad királyi város, bányaváros, mezőváros, kormányzó, szekérvár, végvár, szultán, szpáhi, janicsár, rendkívüli hadiadó, füstpénz, fekete sereg, zsoldos, Corvina, Szent Korona, Szent Korona-tan, Képes krónika. Személyek: I. (Anjou) Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, I. (Hunyadi) Mátyás. Kronológia: 1301 az Árpád-ház kihalása,1308. I. Károly uralkodásának kezdete, 1335 a visegrádi királytalálkozó, 1351 I.(Nagy) Lajos törvényei, 1396 a nikápolyi csata, 1443–1444-es hosszú hadjárat, 1444 a várnai csata, 1453 Konstantinápoly eleste, 1456 a nándorfehérvári diadal, 1458–90 Mátyás uralkodása. Topográfia: Visegrád, Lengyelország, Csehország, osztrák tartományok, Nikápoly, Várna, Nándorfehérvár, Kolozsvár, Kenyérmező, Oszmán Birodalom.	

Tematikai egység	Évente két mélységelvű téma	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

10. évfolyam
Kötelező alap óraszám (108 óra)

Tematikai egység	A kora újkor	**Órakeret 17 óra**

<table>
<tr><th colspan="2">Ismeretek</th><th>Fejlesztési feladatok</th></tr>
<tr><td>A földrajzi felfedezések</td><td>– A portugál és spanyol felfedezések.
– A korai gyarmatosítás és következményei.
– A világkereskedelem kialakulása.
– Az abszolutizmus.</td><td rowspan="4">– A felfedezők céljainak és útjainak bemutatása tematikus térképeken.
– Információk gyűjtése a kialakuló világkereskedelem új útvonalairól, fontosabb termékeiről és szereplőiről.
– Az új munkaszervezési formák bemutatása és összehasonlítása a céhes iparral.
– Az európai régiók közötti gazdasági és társadalmi különbségek felismerése.
– A reformáció okainak és következményeinek bemutatása.
– A katolikus és a protestáns tanítások és egyházszervezet összehasonlítása.
– A reformáció egyes irányzatai terjedésének nyomon követése térképen.
– Vallás és politika összefonódásának felismerése.
– Az erdélyi vallási türelem szerepének és jelentőségének felismerése.
A katolikus egyház megújulási törekvései és a barokk művészet jellemzői közötti párhuzam felismerése.</td></tr>
<tr><td>A korai kapitalizmus</td><td>– Az árforradalom.
– A manufaktúrák.
– Bankok és tőzsdék.
– Az európai munkamegosztás és következményei</td></tr>
<tr><td>Reformáció Európában és Magyarországon</td><td>– A reformáció előzményei (humanizmus és az egyházi reform igénye).
– Luther és Kálvin fellépése.
– A protestáns egyházak megszerveződése és a protestantizmus elterjedése.
– A reformáció eredményei Magyarországon</td></tr>
<tr><td>„Hitviták tüzében”</td><td>– Vallási konfliktusok Európában.
– Etnikai sokszínűség és vallásbéke Erdélyben.
– A magyar protestáns és katolikus iskolák.
– A katolikus megújulás és a barokk Európában és Magyarországon.</td></tr>
<tr><td>Fogalmak</td><td colspan="2">Fogalmak: gyarmat, világkereskedelem, abszolutizmus, infláció, manufaktúra, tőke, tőkés, bérmunkás, kapitalizmus, bank, tőzsde, részvény, örökös jobbágyság, reformáció, protestáns, evangélikus, református, anglikán, unitárius, vallási türelem, ellenreformáció, katolikus megújulás, jezsuiták, barokk.

Személyek: Kolumbusz Kristóf, Vasco da Gama, Ferdinánd Magellán, Luther Márton, Kálvin János, Károli Gáspár, Pázmány Péter, Apáczai Csere János, Habsburg-dinasztia, V. Károly, Loyolai (Szent) Ignác, XIV. Lajos.

Kronológia: 1492-től az újkor, 1492 Amerika felfedezése, 1517 a reformáció kezdete, 1545 a tridenti zsinat megnyitása, 1568 a tordai határozat, 1648 a vesztfáliai békék.

Topográfia: Spanyolország, India, London, Párizs/Versailles, Sárospatak.</td></tr>
</table>

Tematikai egység	A török hódoltság kora Magyarország	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**

Az ország három részre szakadása	− A mohácsi csata és közvetlen előzményei, a kettős királyválasztás. − Az ország három részre szakadása. − A várháborúk és az új végvárrendszer.	− A török hadjáratoknak és az ország három részre szakadásának bemutatása térképeken. − A végvári élet felidézése különböző források (képek, irodalmi alkotások és filmek) alapján. − A három részre szakadt ország gazdasági lehetőségeinek és szerepének értelmezése adatok, grafikonok, diagramok alapján. − A török hódoltság hosszú távú hatásainak azonosítása. A 16-17. századi magyar történelmet megjelenítő fontos kulturális alkotások azonosítása.
A két magyar állam	− A Magyar Királyság a Habsburg Birodalomban: rendi és abszolutista törekvések, konfliktusok. − Az Erdélyi Fejedelemség viszonylagos önállósága és aranykora.	
A török kiűzése és a török kor mérlege	− Magyarország az európai munkamegosztásban. − Háborús békeévek: másfél évszázad hódoltság és az ország pusztulása. − A török kiűzése.	
Fogalmak	Fogalmak: rendi országgyűlés, hajdúszabadság. Személyek: I. Szulejmán, II. Lajos, (Szapolyai) János, I. Ferdinánd, Dobó István, Zrínyi Miklós (a szigetvári hős), Báthory István, Bocskai István, Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós (a költő és hadvezér), I. Lipót, Savoyai Jenő. Kronológia: 1526 a mohácsi csata, 1541 Buda eleste, 1552 Eger védelme, 1566 Szigetvár eleste, 1664 a vasvári béke, 1686 Buda visszafoglalása, 1699 karlócai béke. Topográfia: Mohács, Kőszeg, Eger, Szigetvár, Habsburg Birodalom, Erdélyi Fejedelemség, Hódoltság, Magyar Királyság (királyi Magyarország), Pozsony, Gyulafehérvár, Bécs.	

Tematikai egység	A felvilágosodás kora	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A felvilágosodás	− Tapasztalat és értelem − a felvilágosodás új világképe. − A felvilágosodás államelméletei. − A szabad verseny elmélete.	− A középkor és a felvilágosodás világképének összehasonlítása. − A felvilágosodás államelméleteinek összehasonlítása különböző szempontok alapján. − A brit és az amerikai államszervezetet bemutató ábrák értelmezése. − Az Emberi és polgári jogok nyilatkozatában megjelenő felvilágosult elvek azonosítása.
A brit alkotmányos monarchia és az amerikai köztársaság működése	− A parlamentáris rendszer: parlament és kormány. − Az elnöki rendszer: kongresszus és elnök.	

A francia forradalom és hatása	− A forradalom kitörése és az Emberi és polgári jogok nyilatkozata. − A jakobinus diktatúra. − Napóleon birodalma: a polgári berendezkedés exportja.	A forradalmi gondolat és a legitimitás eszméjének értelmezése, azonosítása.
Fogalmak	Fogalmak: felvilágosodás, jogegyenlőség, hatalmi ágak megosztása, népfelség, társadalmi szerződés, szabad verseny, alkotmány, alkotmányos monarchia, elnök, miniszterelnök, felelős kormány, cenzus, általános választójog, forradalom, diktatúra, jakobinus, Szent Szövetség. Személyek: Nikolausz Kopernikusz, Isaac Newton, Charles Louis Montesquieu, Jean-Jacques Rousseau, Adam Smith, George Washington, Maximilien Robespierre, Bonaparte Napóleon. Kronológia: 1689 a Jognyilatkozat, 1776 a Függetlenségi nyilatkozat, 1789 a francia forradalom, 1804–1814/1815 Napóleon császársága, 1815 a waterlooi csata. Topográfia: Nagy-Britannia, Amerikai Egyesült Államok, Párizs, Oroszország, Waterloo.	

Tematikai egység	Magyarország a 18. században	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A Rákóczi-szabadságharc	− Magyarország a Habsburg Birodalomban. − A szabadságharc okai és céljai. − A szabadságharc politikai és katonai fordulópontjai. − A szatmári béke kompromisszuma.	− A Rákóczi-szabadságharc céljainak és eredményeinek összevetése. − A szabadságharc katonai történetének felidézése térképek, képek és szöveges források segítségével. − Magyarország újranépesülésének és a folyamat eredményének értelmezése tematikus térképek segítségével. − A felvilágosult abszolutizmus eszmei és politikai hátterének, valamint eredményeinek azonosítása. − Mária Terézia és II. József politikájának összehasonlítása. − II. József személyiségének bemutatása, uralkodásának mérlege, értékelése. A 18. századi Magyarország legfőbb kulturális eredményeinek azonosítása.
Magyarország újranépesülése és újranépesítése	− A belső vándorlás, a szervezett betelepítés és az öntevékeny betelepülés. − A többnyelvű és többvallású ország. − Gazdaság és életmód.	
A felvilágosult abszolutizmus reformjai	− A Pragmatica Sanctio. − A felvilágosult abszolutizmus céljai. − Mária Terézia: együttműködés és reform. − II. József reformpolitikája és kudarca.	
Fogalmak	Fogalmak: kuruc, labanc, szabadságharc, trónfosztás, amnesztia, felvilágosult abszolutizmus, kettős vámhatár, úrbéri rendelet, Ratio Educationis, türelmi rendelet, nyelvrendelet.	

	Személyek: II. Rákóczi Ferenc, Mária Terézia, II. József. Kronológia: 1703–1711 a Rákóczi-szabadságharc, 1711 a szatmári béke, 1740–1780 Mária Terézia uralkodása, 1780–1790 II. József uralkodása. Topográfia: Temesvár, Határőrvidék, Poroszország.

Tematikai egység	Az új eszmék és az iparosodás kora	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Liberalizmus, nacionalizmus és konzervativizmus	− Liberalizmus: jogegyenlőség és alkotmányosság. − Nacionalizmus: nemzetépítés és nemzetállam. − Konzervativizmus: szerves reform és a forradalom elutasítása.	− A 19. század politikai eszméinek azonosítása szöveges források alapján. − Az iparosodás hullámainak azonosítása és összevetése. − Egy ipari nagyváros életkörülmé-nyeinek jellemzése. − Az ipari forradalmak ökológiai következmé-nyeinek azonosítása. A 19. századi demográfiai változások okainak feltárása.
Az ipari forradalom hullámai	− Az első hullám: textilipar, bányászat, kohászat. − A közlekedés forradalma. − A második hullám: elektronika és vegyipar. − A gyár és a futószalag. − Az ipari forradalmak társadalmi és környezeti hatásai.	
Fogalmak	Fogalmak: liberalizmus, nacionalizmus, nemzetállam, konzervativizmus, reform, ipari forradalom, munkanélküliség, tömegtermelés, szegregáció. Személyek: James Watt, Thomas Edison, Henry Ford. Topográfia: Manchester, New York.	

Tematikai egység	A reformkor	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A politikai élet színterei	− A Habsburg Birodalom és Magyarország. − A rendi országgyűlés és a megyerendszer. − A reformkori Pest-Buda. − A nyilvánosság megteremtése, politika és kultúra.	− A jobbágykérdés és megoldási javaslatainak értelmezése szövegek és adatok alapján. − A nyelvkérdés és a nemzetté válás bemutatása különböző források segítségével. (Pl. magyar államnyelv, a zsidóság nyelvváltása, Lőv Lipót) − A polgári alkotmányosság programjának bemutatása politikai írások, országgyűlési felszólalások és ábrák alapján.
A reformkor fő kérdései	− A magyar nyelv ügye és a nemzetté válás. − A jobbágykérdés: örökváltság, kárpótlás.	

	− A polgári alkotmányosság kérdése. − Széchenyi és Kossuth programja és vitája.	− Széchenyi és Kossuth társadalmi hátterének, egyéniségének, álláspontjának és eredményeinek összevetése. − A nemzeti kultúra és a kor politikai törekvései közötti kapcsolatok azonosítása példák alapján. A reformkor legfőbb kulturális eredményeinek, alkotásainak azonosítása különböző típusú források alapján.
Fogalmak	Fogalmak: alsó- és felsőtábla, érdekegyesítés, közteherviselés, jobbágyfelszabadítás, örökváltság. Személyek: József nádor, Klemens Metternich, Wesselényi Miklós, Széchenyi István, Kölcsey Ferenc, Deák Ferenc, Kossuth Lajos, Ganz Ábrahám. Kronológia: 1830–1848 a reformkor, 1830 a Hitel megjelenése, 1844 törvény a magyar államnyelvről. Topográfia: Pest-Buda.	

Tematikai egység	A forradalom és a szabadságharc	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A forradalom céljai és eredményei	− Az európai forradalmi hullám és március 15. − Az első magyar polgári alkotmány: az áprilisi törvények. − A Batthyány-kormány tevékenysége.	− A reformkori elképzeléseknek, a forradalom követeléseinek és az áprilisi törvényeknek az összehasonlítása. − A forradalom eseményeinek felidézése források segítségével. − A szabadságharc néhány döntő csatájának bemutatása térképek, beszámolók alapján. − A szabadságharc néhány kiemelkedő szereplőjének, illetve vértanújának bemutatása. − A nemzetiségek és a kisebbségek részvételének (pl. németek, szlávok, és zsidók) bemutatása a szabadságharcban és az azt követő megtorlás során. − A forradalom és a szabadságharc eredményeinek értékelése. A magyar forradalom és szabadságharc elhelyezése az európai környezetben.
A szabadságharc főbb eseményei és kiemelkedő szereplői	− Harc a dinasztiával és a vele szövetkező nemzetiségekkel. − A tavaszi hadjárat. − A Függetlenségi nyilatkozat, kísérlet az önálló állam megteremtésére. − A szabadságharc leverése és a megtorlás.	
Fogalmak	Fogalmak: márciusi ifjak, sajtószabadság, cenzúra, áprilisi törvények, népképviseleti országgyűlés, politikai nemzet, nemzetiség, honvédség, Függetlenségi nyilatkozat.	

	Személyek: Petőfi Sándor, Batthyány Lajos, Görgei Artúr, Bem József, Klapka György, Ferenc József, Julius Haynau. Kronológia: 1848. március 15. a pesti forradalom, 1848. április 11. az áprilisi törvények, 1848. szeptember 29. a pákozdi csata, 1849. április–május a tavaszi hadjárat, 1849. április 14. a Függetlenségi nyilatkozat, 1849. május 21. Buda visszavétele, 1849. augusztus 13. a világosi fegyverletétel, 1849. október 6. az aradi vértanúk és Batthyány kivégzése. Topográfia: Pákozd, Debrecen, Isaszeg, Világos, Komárom, Arad.

Tematikai egység	Évente két mélységelvű téma	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

Történelem 11-12. évfolyam (felnőtt nappali gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
37. A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése	7 óra
38. A dualizmus kori Magyarország	16 óra
39. A nagy háború	15 óra
40. Az átalakulás évei	14 óra
41. A két világháború között	9 óra
42. A Horthy-korszak	13 óra
43. A második világháború	19 óra
44. A két világrendszer szembenállása	7 óra
45. Háborútól forradalomig	10 óra
46. Az 1956-os forradalom és szabadságharc	7 óra
47. A kádári diktatúra	8 óra
48. A kétpólusú világ és felbomlása	8 óra
49. A rendszerváltoztatás folyamata	8 óra
50. A világ a 21. században	6 óra
51. Magyarország a 21. században	10 óra
52. A magyarság és a magyarországi nemzetiségek a 20-21. században	6 óra
53. Ismétlés, felkészülés az érettségire	22 óra
54. Évente két mélységelvű téma	16 óra
Kötelező összesen:	**201 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom

11. évf.	3	108	108	0	0	0
12. évf.	3	93	93	0	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
39. A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése	7	7	0	0	0	7	0	0	0	0	0
40. A dualizmus kori Magyarország	16	16	0	0	0	16	0	0	0	0	0
41. A nagy háború	15	15	0	0	0	15	0	0	0	0	0
42. Az átalakulás évei	14	14	0	0	0	14	0	0	0	0	0
43. A két világháború között	9	9	0	0	0	9	0	0	0	0	0
44. A Horthy-korszak	13	13	0	0	0	13	0	0	0	0	0
45. A második világháború	19	19	0	0	0	19	0	0	0	0	0
46. A két világrendszer szembenállása	7	7	0	0	0	7	0	0	0	0	0
47. Évente két mélységelvű téma	8	8	0	0	0	8	0	0	0	0	0
48. Háborútól forradalomig	10	0	0	0	0	0	10	0	0	0	10
49. Az 1956-os forradalom és szabadságharc	7	0	0	0	0	0	7	0	0	0	7
50. A kádári diktatúra	8	0	0	0	0	0	8	0	0	0	8
51. A kétpólusú világ és felbomlása	8	0	0	0	0	0	8	0	0	0	8
52. A rendszerváltoztatás folyamata	8	0	0	0	0	0	8	0	0	0	8
53. A világ a 21. században	6	0	0	0	0	0	6	0	0	0	6
54. Magyarország a 21. században	10	0	0	0	0	0	10	0	0	0	10
55. A magyarság és a magyarországi nemzetiségek a 20-21. században	6	0	0	0	0	0	6	0	0	0	6
56. Ismétlés, felkészülés az érettségire	22	0	0	0	0	0	22	0	0	0	22

57. Évente két mélységelvű téma	***8***	0	0	0	0	0	8	0	0	0	***8***
Összesen	***201***	108	0	0	0	**108**	*93*	0	0	0	**93**

11. évfolyam
Kötelező alap óraszám (108 óra)

Tematikai egység	A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A szocializmus és a munkásmozgalom	− Szocializmus: társadalmi egyenlőség és tulajdonviszonyok. − A Kommunista kiáltvány. − Szakszervezetek és munkáspártok. − Szociáldemokrácia és kommunizmus. − Kereszténységszocializmus.	− A nemzetállam fogalmának értelmezése politikai, gazdasági és kulturális szempontokból. − A polgári állam feladatköreinek és eredményeinek azonosítása. A kommunista, a szociáldemokrata és a kereszténységszociális eszmék azonosítása és összehasonlítása.
A polgári nemzetállam megteremtése (Németország, Amerikai Egyesült Államok, Japán)	− A nemzeti egység megteremtése (politika, gazdaság, kultúra). − Alkotmányosság és választójog. − Jogegyenlőség és emancipációs törekvések. − A polgári állam kiépítése.	
Fogalmak	Fogalmak: polgárháború, polgári állam, szakszervezet, társadalombiztosítás, monopólium, szocializmus, szociáldemokrácia, kommunizmus, kereszténységszocializmus, proletárdiktatúra, osztályharc, cionizmus, emancipáció. Személyek: Abraham Lincoln, Otto von Bismarck, Karl Marx. Kronológia: 1861–1865 az amerikai polgárháború, 1868 a Meidzsi-restauráció, 1871 Németország egyesítése. Topográfia: Németország, Japán.	

Tematikai egység	A dualizmus kora	**Órakeret 16 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A kiegyezés és a dualizmus rendszere	− A kiegyezés és okai. − A közös ügyek rendszere. − A magyar államszervezet. − A pártrendszer, a választójog és a véderőviták.	− A kiegyezés értékelése egykorú szempontok szerint, illetve másfél évszázados történelmi távlat nézőpontjából. − A dualizmus államszervezetét bemutató ábra értelmezése.
A nemzeti és nemzetiségi	− A politikai nemzet koncepciója.	

kérdés, a cigányság helyzete	− A horvát-magyar kiegyezés és a nemzetiségi törvény. − Asszimiláció és anyanyelvhasználat. − Autonómiatörekvések és irredenta mozgalmak. − Zsidó emancipáció, a zsidóság részvétele a modernizációban, polgárosodás és a középosztály kérdése. − Cigányok/romák a dualizmus kori Magyarországon.	− A dualizmus kora kiemelkedő szereplői életútjának áttekintése, értékelése. − A dualizmus kori nemzetiségi kérdés elemzése szöveges források, adatsorok és etnikai térképek segítségével. − A dualizmus kori társadalmi és gazdasági változások elemzése, értékelése adatsorok, szöveges és képi források segítségével. − A dualizmus legkiemelkedőbb gazdasági és kulturális teljesítményeinek azonosítása különböző forrásokban. A zsidók és németek szerepe a polgárosodásban.
Az ipari forradalom Magyarországon	− A gazdasági kiegyezés. − A vasútépítés. − Állami gazdaságpolitika. − Mezőgazdaság és élelmiszeripar. − Modernizálódó ipar.	
Társadalom és életmód a dualizmus korában	− Demográfiai robbanás és urbanizáció. − Kivándorlás Európából és Magyarországról. − A földkérdés és a vidék. − A nagyvárosi életforma: Budapest a világváros. − Oktatás és kultúra. − Életmód és szórakozás.	
Fogalmak	Fogalmak: emigráció, passzív ellenállás, kiegyezés, közös ügyek, közjogi kérdés, húsvéti cikk, dualizmus, nyílt és titkos szavazás, Szabadelvű Párt, Függetlenségi Párt, Magyarországi Szociáldemokrata Párt, népességrobbanás, urbanizáció, kivándorlás, dzsentri, népoktatás, Millennium, asszimiláció, autonómia. Személyek: Andrássy Gyula, Eötvös József, Baross Gábor, Tisza Kálmán, Wekerle Sándor, Tisza István, Semmelweis Ignác, Weiss Manfréd. Kronológia: 1848/1867–1916 Ferenc József uralkodása, 1867 a kiegyezés, 1868 a horvát-magyar kiegyezés, a nemzetiségi törvény, a népiskolai törvény, 1873 Budapest egyesítése, 1896 a Millennium. Topográfia: Budapest, Osztrák-Magyar Monarchia, Fiume.	

Tematikai egység	A nagy háború	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Az első világháború előzményei	− A gyarmatosítás okai és céljai. − Az imperializmus – a terjeszkedő tőke. − Nagyhatalmi érdekek és konfliktusok.	− A gyarmati terjeszkedést, valamint az első világháború előtti feszültségeket bemutató ábrák, térképek és

	− Az Osztrák-Magyar Monarchia helyzete – balkáni konfliktusok.	adatsorok elemzése, értelmezése. − Az első világháború frontjainak azonosítása, bemutatása térképeken. − Az első világháború jellegzetességeinek azonosítása ábrákon, adatsorokon, képi és szöveges forrásokban. − A front és a hátország körülményei, valamint a háború okozta szenvedések felidézése korabeli beszámolók, emlékiratok, naplók alapján. − A háború kimenetelének értékelése a két hatalmi tömb erőviszonyainak és lehetőségeinek tükrében. A nagy háború világpolitikára gyakorolt hosszú távú következményeinek felismerése.
Az első világháború	− A világháború kitörése. − A hadviselő felek és a frontok. − Oroszország és a központi hatalmak összeomlása.	
Az első világháború jellemzői és hatása	− Az állóháború és az anyagcsata. − A hadigazdaság és a háborús propaganda. − A hagyományos világrend felbomlása. − A nők helyzetének megváltozása.	
Magyarország a világháborúban	− Magyar frontok, nagy csaták. − Az antant ígéretei a Monarchia nemzetiségeinek. − Magyar hősök a világháborúban. − A hátország. − A magyar hadifoglyok sorsa.	
Fogalmak	Fogalmak: villámháború, front, állóháború, hátország, antant, központi hatalmak, hadigazdaság, hadifogság. Személyek: II. Vilmos, II. Miklós, IV. Károly. Kronológia: 1914. június 28. a szarajevói merénylet, 1914–1918 az első világháború. Topográfia: Brit Birodalom, Szarajevó, Doberdó, Románia, Szerbia, Olaszország.	

Tematikai egység	Az átalakulás évei	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Szocialista és nemzeti törekvések: a birodalmak bomlása	− A történelmi monarchiák bukása (Oroszország, Németország, Oszmán Birodalom). − Forradalom és kommunista hatalomátvétel Oroszországban. − Az újraszülető Lengyelország. − Az olasz fasizmus.	− Közép-Európa első világháború előtti és utáni térképének összehasonlítása, a területi változások azonosítása és indoklása. − A bolsevik hatalomátvétel és a lenini proletárdiktatúra működésének bemutatása és értékelése források alapján. − Magyarország megszállásának áttekintése térképek, szöveges források segítségével.
Az Osztrák-Magyar Monarchia és a	− A Monarchia és a történelmi Magyarország bomlása.	

<table>
<tr><td>történelmi Magyarország szétesése</td><td>− A forradalmi átalakulás kísérlete és kudarca.
− Cseh és román támadás, a fegyveres ellenállás kérdése.</td><td rowspan="4">− A Károlyi-időszak kormányzati tevékenységének értékelése.
− A magyarországi proletárdiktatúra működésének elemzése források alapján.
− Az első világháborút követő területi és etnikai változások áttekintése térképen.
− A trianoni békediktátum okainak feltárása.
− A trianoni békediktátum értékelése a győztes hatalmak közép-európai politikájának tükrében.
− A trianoni békediktátum területi, népességi, gazdasági és katonai következményeinek bemutatása szöveges és képi források, ábrák és adatsorok segítségével.
− A trianoni határok végigkövetése, a határmegvonás konkrét okainak feltárása.
A vesztes hatalmak területi veszteségeinek összehasonlítása.</td></tr>
<tr><td>A tanácsköztársaság és az ellenforradalom</td><td>− A kommunista hatalomátvétel.
− A proletárdiktatúra és a vörösterror.
− Az északi hadjárat és a tanácsköztársaság veresége.
− Az ellenforradalom győzelme.</td></tr>
<tr><td>A Párizs környéki békék</td><td>− A nagyhatalmi érdekek érvényesítése: az új világrend kialakítása.
− Az önrendelkezés elve és a hatalmi érdekek gyakorlata.
− Jóvátétel, hadsereg-korlátozás, határváltozások.
− A szétszabdalt közép-európai régió.</td></tr>
<tr><td>A trianoni békediktátum</td><td>− A magyar ügy a békekonferencián.
− A magyar delegáció érvei.
− Az ezeréves Magyarország felosztása, a döntés tartalmi elemei.
− Az önrendelkezési elv megsértése
− A békediktátum etnikai és gazdasági következményei.
− Az ellenállás példái: székely hadosztály, Balassagyarmat, Sopron.</td></tr>
<tr><td>Fogalmak</td><td colspan="2">Fogalmak: bolsevik, szovjet, örmény népirtás, egypártrendszer, Kommunisták Magyarországi Pártja (KMP), tanácsköztársaság, vörösterror, Lenin-fiúk, ellenforradalom, fehér különítményes megtorlások, “vörös térkép,” kisantant, jóvátétel, Népszövetség, kisebbségvédelem, revízió, Rongyos Gárda.

Személyek: Kemal Atatürk, Vlagyimir I. Lenin, Woodrow Wilson, Georges Clemenceau, Benito Mussolini, Károlyi Mihály, Kun Béla, Horthy Miklós, Apponyi Albert.

Kronológia: 1917 a bolsevik hatalomátvétel, 1918. október 31. forradalom Magyarországon, 1919. március – augusztus. a tanácsköztársaság, 1920. június 4. a trianoni békediktátum.

Topográfia: Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Burgenland, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Ausztria, trianoni Magyarország.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td>Tematikai egység</td><td colspan="2">A két világháború között</td><td>Órakeret
9 óra</td></tr>
<tr><td colspan="2">Ismeretek</td><td colspan="2">Fejlesztési feladatok</td></tr>
<tr><td>A kommunista Szovjetunió</td><td>− A totális diktatúra és a pártállam kiépítése.
− A tervgazdaság és a kollektivizálás.
− A terror eszközei és áldozatai.</td><td colspan="2" rowspan="3">− A sztálini Szovjetunió működésének bemutatása és értelmezése szöveges, képi források, adatsorok, ábrák segítségével.
− A világgazdasági válság és a rá adott válaszok bemutatása.
− A nemzetiszocialista Németország működésének bemutatása és értelmezése szöveges, képi források, adatsorok és ábrák segítségével.
A totális diktatúrák ideológiáinak és működésének összehasonlítása, érvelés a totális diktatúrák ellen.</td></tr>
<tr><td>A Nyugat és a gazdasági világválság</td><td>− A tőzsde, a hitelezés és a világkereskedelem összeomlása.
− A munkanélküliség.
− Állami beavatkozás a gazdaságba.</td></tr>
<tr><td>A nemzetiszocialista Németország</td><td>− A nemzetiszocialista ideológia és mozgalom.
− A totális állam kiépítése.
− A terror eszközei.
− Terjeszkedés a háború előtt.</td></tr>
<tr><td>Fogalmak</td><td colspan="3">Fogalmak: totális állam, többpártrendszer, egypártrendszer, személyi kultusz, koncepciós per, GULAG, holodomor, államosítás, kollektivizálás, kulák, tervgazdaság, piacgazdaság, New Deal, fasizmus, nemzetiszocializmus, fajelmélet, antiszemitizmus, Führer, SS, Anschluss.

Személyek: Joszif V. Sztálin, Adolf Hitler.

Kronológia: 1922 a Szovjetunió létrejötte, 1929 a gazdasági világválság kezdete, 1933 a náci hatalomátvétel, 1938 az Anschluss, a müncheni konferencia.

Topográfia: Szovjetunió, Kolima-vidék, Leningrád (Szentpétervár), Moszkva, Berlin.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td>Tematikai egység</td><td colspan="2">A Horthy-korszak</td><td>Órakeret
13 óra</td></tr>
<tr><td colspan="2">Ismeretek</td><td colspan="2">Fejlesztési feladatok</td></tr>
<tr><td>Talpra állás Trianon után</td><td>− A király nélküli alkotmányos királyság.
− A korlátozott parlamentarizmus rendszere a konszolidáció szolgálatában.
− A gazdaság szerkezetváltása az 1920-as években.
− A klebelsbergi oktatás- és kultúrpolitika eredményei.</td><td colspan="2" rowspan="2">− A magyarországi korlátozott parlamentarizmus rendszerének értékelése.
− A korabeli politikai berendezkedés összehasonlítása más (közép-) európai országokéval.
− A bethleni gazdasági konszolidáció folyamatának és eredményeinek áttekintése képek, ábrák és adatsorok alapján.
− A magyarországi politikai irányzatok azonosítása szöveges források alapján.</td></tr>
<tr><td>A 1930-as évek Magyarországa</td><td>− A válság és hatása.
− A belpolitika irányváltásai.
− Életmód és társadalom.
− A földkérdés.</td></tr>
</table>

	− Tudomány és művészet a két világháború között. − A külpolitika irányai és lehetőségei – a revízió első eredményei.	− Szöveges források olvasása és értelmezése a Horthy-korszak főbb társadalmi kérdéseiről (pl. oktatás, társadalmi mobilitás, antiszemitizmus, földkérdés). A magyar külpolitika céljainak, lehetőségeinek és a revízió eredményeinek értékelése, elemzése térkép és statisztikai adatok alapján.
Fogalmak	Fogalmak: kormányzó, Egységes Párt, numerus clausus, pengő, Magyar Nemzeti Bank, Szent István-i állameszme, magyar népi mozgalom, nyilasok. Személyek: Bethlen István, Teleki Pál, Klebelsberg Kuno, Gömbös Gyula, Weiss Manfréd, Szent-Györgyi Albert. Kronológia: 1920–1944 a Horthy-rendszer, 1921–31 Bethlen miniszterelnöksége, 1938 az első bécsi döntés, 1939 Kárpátalja visszacsatolása.	

Tematikai egység	A második világháború	**Órakeret 19 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A tengelyhatalmak sikerei	− Közép-Európa felosztása (Molotov-Ribbentrop paktum): német és szovjet megszállás. − Nyugat-Európa lerohanása. − Német támadás a Szovjetunió ellen. − Japán támadás az Egyesült Államok ellen.	− A tengelyhatalmak 1939 előtti terjeszkedésének végigkövetése és értelmezése térkép alapján. − A második világháború főbb eseményeinek azonosítása térképeken. − A második világháború jellegzetességeinek bemutatása ábrák, adatsorok, képi és szöveges források alapján. − A magyar területi revízió megvalósulásának bemutatása térképek, képek, szöveges források és adatsorok alapján. − A magyar háborús szerepvállalás legfontosabb eseményeinek és az ország veszteségeinek bemutatása térképeken, képi és szöveges források segítségével (pl. Don-kanyar, Árpád-vonal, tordai ütközet, Budapest ostroma). − A magyar szellemi és kulturális élet II. világháború idején bekövetkező veszteségeinek (híres magyar tudósok, művészek származásuk
A szövetségesek győzelme	− A keleti és a nyugati front. − A csendes-óceáni hadszíntér.	
Magyarország a második világháborúban: mozgástér és kényszerpálya	− A területi revízió lépései. − A fegyveres semlegesség. − A Szovjetunió elleni háború. − A Don-kanyar. − A német megszállás és következményei.	
A holokauszt	− Az „Endlösung” programja, a Wannsee-i konferencia. − Koncentrációs és megsemmisítő táborok. − Deportálások, kísérlet a zsidóság és a cigányság megsemmisítésére Európában. − A magyarországi zsidótörvények. − A magyar holokauszt. − Felelősség és embermentés.	

A második világháború jellemzői	− A villámháború és következményei. − Háborús bűnök és a polgári lakosság elleni terror. − Az ellenállás formái. − A háború utáni számonkérések és a nürnbergi per.	vagy politikai nézeteik miatti emigrációja) értékelése. − A holokauszt folyamatának áttekintése képi források és szöveges visszaemlékezések feldolgozásával. − A nyilas terror áttekintése források alapján. − A tömeges deportálások és a szovjet megszállás jellemzőinek és következményeinek áttekintése képi és szöveges források segítségével. − A határon kívül rekedt magyarság második világháború végi tragédiáinak bemutatása különböző források alapján. Magyarország világháborúbeli sorsának, szerepének és mozgásterének bemutatása, valamint összehasonlítása más közép-európai országokéval.
Az ország pusztulása, deportálások a GULAG-ra	− A kiugrási kísérlet és a nyilas uralom. − A magyarországi hadszíntér, Budapest ostroma. − Megszabadulás és szovjet megszállás. − Az ország kifosztása, szovjet deportálások és tömeges erőszak. − A határon túli magyarok jogfosztása, megtorlások (délvidéki vérengzés, kárpátaljai deportálás, felvidéki jogfosztás).	
Fogalmak	Fogalmak: Molotov–Ribbentrop-paktum, tengelyhatalmak, szövetségesek, totális háború, kiugrási kísérlet, zsidótörvények, munkaszolgálat, gettó, deportálás, koncentrációs tábor, haláltábor, népirtás, holokauszt, partizán, Vörös Hadsereg, jaltai konferencia, háborús bűn, malenkij robot. Személyek: Franklin D. Roosevelt, Winston Churchill, Charles de Gaulle, Bárdossy László, Kállay Miklós, Bajcsy-Zsilinszky Endre, Edmund Veesenmayer, Szálasi Ferenc, Raoul Wallenberg, Salkaházi Sára, Apor Vilmos, Sztehlo Gábor, Richter Gedeon. Kronológia: 1938 az első zsidótörvény, 1939 a második zsidótörvény, 1939–45 a második világháború, 1939. szeptember 1. Lengyelország lerohanása, 1940 a második bécsi döntés, 1941. április Jugoszlávia megtámadása, 1941. június 22. a Szovjetunió megtámadása; 1941. június 27. Magyarország deklarálja a hadiállapot beálltát, 1941. december 7. Pearl Harbor bombázása, 1941 a harmadik zsidótörvény, 1943. január vereség a Donnál, 1943. február a sztálingrádi csata vége, 1944. március 19. Magyarország német megszállása, 1944. június 6. partraszállás Normandiában, 1944. október 15. a kiugrási kísérlet, 1945. április a háború vége Magyarországon, 1945. május 9. az európai háború vége, 1945. augusztus 6. atomtámadás Hirosima ellen. Topográfia: Sztálingrád, Normandia, Pearl Harbor, Hirosima, Észak-Erdély, Don-kanyar, Kamenyec Podolszk Árpád-vonal, Auschwitz, Újvidék, Drezda, Szolyva.	

Tematikai egység	A két világrendszer szembenállása	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**

A kétpólusú világ kialakulása	− Az ENSZ megalapítása. − A párizsi béke. − Kitelepítések és lakosságcserék a háború után. − A szovjet-amerikai szembenállás és a két érdekszféra kialakulása. − A két világrend jellemzői. − A két Németország.	− A második világháború után kialakult világrend áttekintése. − A gyarmati rendszer felbomlása főbb állomásainak felidézése. − A két német állam létrejötte folyamatának és következményeinek bemutatása. − Az arab-izraeli konfliktus főbb okainak és jellemzőinek feltárása. A nyugati és a keleti blokk gazdasági, társadalmi és politikai rendszerének összehasonlítása.
A hidegháború	− A szuperhatalmak versengése: fegyverkezés, űrprogram, propaganda. − A szembenállás és enyhülés hullámai. − Hidegháborús konfliktusok (Korea, Szuez, Kuba, Vietnam, Afganisztán).	
A gyarmatok felszabadulása	− India függetlenné válása. − Kommunista fordulat Kínában. − A gyarmatbirodalmak felbomlása. − Izrael megalapítása.	
Fogalmak	Fogalmak: Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), kitelepítés, hidegháború, vasfüggöny, szuperhatalom, Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa (KGST), Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NATO), Varsói Szerződés, kétpólusú világ, a berlini fal. Személyek: Kliment J. Vorosilov, Harry S. Truman, Nyikita Sz. Hruscsov, John F. Kennedy, Mahátma Gandhi, Mao Ce-tung. Kronológia: 1945 az ENSZ létrejötte, 1947 a párizsi béke, a hidegháború kezdete, India függetlenné válása, 1948 Izrael Állam megalapítása, 1949 az NSZK és az NDK megalakulása, kommunista fordulat Kínában, 1955 a Varsói Szerződés létrehozása. Topográfia: Berlin, Németországi Szövetségi Köztársaság (NSZK), Német Demokratikus Köztársaság (NDK), Közel-Kelet, Izrael Észak- és Dél-Korea, Vietnam, Kuba, Afganisztán.	

Tematikai egység	Évente két mélységelvű téma	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

12. évfolyam
Kötelező alap óraszám (93 óra)

Tematikai egység	Háborútól forradalomig	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

Az átmenet évei Magyarországon	− A háború utáni újrakezdés: a kommunisták térnyerése és az újjáépítés. − A történelmi berendezkedés felszámolása: földosztás, népbíróságok, köztársaság. A korlátozott többpártrendszer: választások 1945, 1947.	− Magyarország szovjetizálása főbb jellemzőinek bemutatása. − A korlátozott magyar parlamentarizmus és az egypárti diktatúra összehasonlítása. − A demokrácia felszámolása során alkalmazott eszközök azonosítása konkrét példákkal alátámasztva. − Annak felismerése, hogy Magyarország szovjet megszállása miként határozta meg az ország sorsát. − A kommunista diktatúra sajátosságainak bemutatása a Rákosi-rendszer példáján. − A diktatúra kulturális jellemzőinek felismerése képeken, művészeti alkotásokon. A társadalom fölött gyakorolt totális kontroll eszközeinek azonosítása különböző források segítségével.
A szovjetizálás Magyar-országon	− Az egypárti diktatúra kiépítése. − Államosítás és kollektivizálás. − Koncepciós perek, egyházüldözés. A keleti blokk.	
A Rákosi-diktatúra	− Az erőltetett iparosítás. − A pártállam. − A terror. A diktatúra hatása a mindennapi életre.	
Fogalmak	*Fogalmak:* népbíróság, háborús bűnös, földosztás, államosítás, forint, Magyar Kommunista Párt, Független Kisgazdapárt, szalámitaktika, Magyar Dolgozók Pártja, népköztársaság, pártállam, internálás, Államvédelmi Hatóság (ÁVH), tanácsrendszer, beszolgáltatás, aranycsapat. *Személyek:* Tildy Zoltán, Kovács Béla, Mindszenty József, Rákosi Mátyás, Rajk László, Sulyok Dezső, Slachta Margit. *Kronológia:* 1945 szovjet megszállás, választás Magyarországon, földosztás, 1947 kékcédulás választások, 1948 MDP megalakulása, 1948–1956 a Rákosi-diktatúra, 1949 kommunista alkotmány. *Topográfia*: Sztálinváros (Dunaújváros), Recsk Hortobágy.	

Tematikai egység	Az 1956-os forradalom és szabadságharc	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A forradalom	− A forradalom okai és közvetlen előzményei. − A forradalom céljai. − Békés tüntetésből fegyveres felkelés – október 23. − A nemzet forradalma (Forradalmi Bizottságok, Munkástanácsok, nemzeti összefogás).	− Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc okainak és főbb fordulópontjainak bemutatása. − 1956 szimbólumainak értelmezése. − Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc nemzetközi összefüggéseinek bemutatása.
A nemzet szabadság-harca	− Szabadságharc a fővárosban és vidéken. − A fegyveres ellenállás hősei.	

	− Út a győzelemig és a kormánypolitika változásai. − A szabadságharc nemzetközi háttere és visszhangja a nagyvilágban. − Szovjet intervenció: a szabadságharc utóvédharcai és leverése.	A forradalom és szabadságharc értékelése.
Fogalmak	*Fogalmak:* MEFESZ, pesti srácok, Molotov-koktél, munkástanács, sortüzek. *Személyek:* Gerő Ernő, Maléter Pál, Nagy Imre, Iván Kovács László, Pongrátz Gergely, Kádár János. *Kronológia:* 1956. október 23. a forradalom kitörése, 1956. október 25. a Kossuth téri sortűz, 1956. november 4. a szovjet támadás. *Topográfia:* Kossuth tér és Corvin köz (Budapest), Salgótarján, Mosonmagyaróvár	

Tematikai egység	A kádári diktatúra	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A pártállami diktatúra és működése	− A megtorlások időszaka, formái és áldozatai. − A pártállam és szervezetei. − Az erőszakos téeszesítés – a mezőgazdaság szocialista átszervezése. − Hamis társadalmi béke – a kádári alku. − Az elnyomás változó formái.	− A megtorlás mértékének és jellegének vizsgálata. − A „kádári alku” fogalmának értelmezése. − Az elnyomás formáinak bemutatása a Kádár-rendszer időszakában. − A téeszesítés eszközeinek összehasonlítása a Rákosi-diktatúra időszakával. − A gazdaság, társadalom és életmód főbb jellemzőinek bemutatása a Kádár-rendszer idején. A kultúrpolitika jellemzőinek értelmezése, módszereinek bemutatása.
Gazdaság, társadalom, életmód	− A tervgazdaság és a KGST. − A gazdasági reform és a második gazdaság. − A „gulyáskommunizmus”. − Népesedési folyamatok. − Kultúrpolitika, korlátozott nyilvánosság.	
Fogalmak	*Fogalmak*: Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), munkásőrség, Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ), úttörő, termelőszövetkezet, háztáji, III/III. ügyosztály, tervgazdaság, új gazdasági mechanizmus, hiánygazdaság, maszek, gulyáskommunizmus, „három T”. *Kronológia*: 1956–1989 a Kádár-rendszer, 1958 Nagy Imre és társainak kivégzése, 1968 az új gazdasági mechanizmus bevezetése.	

Tematikai egység	A kétpólusú világ felbomlása	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**

A Nyugat a 20. század második felében	− A Nyugat gazdasági eredményei és a jóléti állam. − Emancipáció, szekularizáció, individualizáció. − Az 1968-as mozgalmak és a popkultúra.	− A fogyasztói társadalom és a jóléti állam jellemzőinek és problémáinak felidézése. − A társadalom, a demográfia és az életmód jellegzetességeinek bemutatása a nyugati világban. − A tömegkultúra jelenségeinek bemutatása konkrét példák alapján. − A kétpólusú világ megszűnéséhez vezető okok felidézése. − A közép-európai ellenzéki mozgalmak jelentőségének bemutatása. − A délszláv háború okainak feltárása. A közép-európai régió államai változásának nyomon követése térképen.
A szocializmus válsága és megrendülése	− Az olajválság és hatásai a tőkés, illetve szocialista országokra. − A kis hidegháború. − A katonai egyensúly felborulása: a Szovjetunió gazdasági kimerülése. − Az ellenzék megszerveződése a szocialista országokban.	
A kétpólusú világ megszűnése	− Németország újraegyesítése – a magyar szerepvállalás. − A Szovjetunió felbomlása. − A kommunista diktatúrák bukása Közép-Európában. − Jugoszlávia felbomlása, a délszláv háború.	
Fogalmak	*Fogalmak:* jóléti állam, prágai tavasz, Szolidaritás. *Személyek:* Nicolae Ceauşescu, Mihail Sz. Gorbacsov, Lech Wałęsa, VI. Pál, II. János Pál, Ronald Reagan, Helmuth Kohl. *Kronológia:* 1975 a helsinki értekezlet, 1989 a berlini fal lebontása, rendszerváltoztatás Közép-Európában, 1991 a Szovjetunió felbomlása, 1991–95 a délszláv háború. *Topográfia:* Szlovákia, Ukrajna	

Tematikai egység	A rendszerváltoztatás folyamata	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A Kádár-rendszer végnapjai	− Az adósságválság kialakulása és következményei. − Az állampárt válsága: reformkommunisták és a keményvonalasok. − Az ellenzék megszerveződése − Az 1989-es év főbb politikai eseményei, a tárgyalásos forradalom; alkotmánymódosítás. − A harmadik Magyar Köztársaság kikiáltása.	− A szocializmus válságának elemzése (külső és belső tényezők feltárása) Magyarországon. − A magyarországi rendszerváltoztatás főbb állomásainak felidézése. − A gazdasági rendszerváltoztatás legfontosabb kérdéseinek áttekintése és értékelése. − A gazdaság és a társadalom átalakulása főbb tendenciáinak megfigyelése grafikonok és adatsorok alapján.
A rendszer-változtatás	− Az új pártok – különböző ideológiák.	

	− Az 1990. évi parlamenti és önkormányzati választás. − Az Antall-kormány megalakulása. − A rendszerváltoztatás ellentmondásai: alkuk és kompromisszumok (az elmaradt elszámoltatás).	− A kádári diktatúra és az új demokratikus rendszer összehasonlítása.
A piacgazdaság kiépülése	− A privatizáció – vesztesek és nyertesek. − A piacgazdaság kiépítése – a külföldi tőke szerepe. − A külkereskedelem átalakulása. − Gazdasági szerkezetváltás.	
Fogalmak	*Fogalmak:* adósságspirál, Magyar Demokrata Fórum (MDF), Szabad Demokraták Szövetsége (SZDSZ), Magyar Szocialista Párt (MSZP), Fiatal Demokraták Szövetsége (Fidesz), Kereszténydemokrata Néppárt (KDNP), Nemzeti Kerekasztal, rendszerváltoztatás, visegrádi együttműködés, privatizáció, kárpótlás, jogállam, Alkotmánybíróság, sarkalatos törvények, népszavazás. *Személyek:* Pozsgay Imre, Németh Miklós, Horn Gyula, Antall József, Göncz Árpád, Orbán Viktor. *Kronológia:* 1987 a lakiteleki találkozó, 1989–1990 a rendszerváltoztatás, 1990 az első szabad választások, 1991 a szovjet csapatok kivonulása Magyarországról.	

Tematikai egység	A világ a 21. században	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Az átalakuló világ	− A világgazdaság hagyományos centrumai: az Amerikai Egyesült Államok és szövetségesei. − A világpolitika és világgazdaság új súlypontjai: Oroszország, Kína. − Óriásvállalatok a globális térben.	− A világgazdaság résztvevőinek elhelyezése a globális térben. − A transznacionális vállalatok működésének bemutatása konkrét példák alapján. − A globalizáció előnyeinek és hátrányainak, valamint kockázatainak összevetése. − A többpólusú világ főbb jellemzőinek felidézése. − A népességrobbanás és népességfogyás problémáinak áttekintése. − A migráció okainak feltárása (a gazdasági
A globális világ	− Demográfiai változások, népmozgások. − Az iszlamizmus térhódítása. − A kereszténység helyzete a globalizálódó világban. − Válsággócok, helyi konfliktusok és terrorizmus. − Globalizáció és kultúra.	

	− A hagyományos és új identitások – értékek és értékválság. − Demokratikus közbeszéd és politikai korrektség.	bevándorlás és a menekültkérdés esetében). Válsággócok azonosítása térkép segítségével (pl. Közel-Kelet, Ukrajna).
Fogalmak	*Fogalmak:* modern kori migráció, multikulturalizmus, párhuzamos társadalom, népességrobbanás, iszlamizmus , terrorizmus, globalizáció.	

Tematikai egység	Magyarország a 21. században	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A demokrácia működése Magyarországon	− Az Alaptörvény. − A hatalmi ágak és intézményeik, önkormányzati rendszer. − A választási rendszer.	− Az Alaptörvény fontosabb pontjainak felidézése. − A rendszerváltoztatás óta eltelt időszak főbb eseményeinek azonosítása különböző források alapján. − A rendszerváltoztatás óta parlamentbe jutott fontosabb pártok politikai profiljának és céljainak áttekintése. − Magyarország nyugati integrációjának bemutatása a NATO és az Európai Unió működésének ismeretében. − Eltérő álláspontok bemutatása az Európai Unió működésének értékeléséről és jövőjéről. Érvelés a közép-európai együttműködés mellett.
A magyar bel- és külpolitika főbb jellemzői	− A rendszerváltoztatás óta eltelt időszak főbb fordulópontjai. − Magyarország a NATO-ban. − Közép-európai együttműködés: a visegrádi négyek.	
Magyarország és az Európai Unió	− Az európai integráció főbb állomásai: mélyítés és bővítés. − Az Európai Unió főbb szervei és működésük. − Magyarország csatlakozásának folyamata. − Az együttműködés eredményei és nehézségei. − Nemzetek Európája vagy föderatív Európa?	
Fogalmak	*Fogalmak:* közvetett és közvetlen demokrácia, integráció, euró, Európai Unió, Európai Tanács, Európai Unió Tanácsa, Európai Parlament, Európai Bizottság, schengeni egyezmény. *Személyek:* Magyarország miniszterelnökei a rendszerváltoztatás óta (a legalább négy évig hivatalban lévő kormányfők). *Kronológia:* 1957 a római szerződés, 1992 a maastrichti szerződés, 1999 Magyarország belép a NATO-ba, 2004 Magyarország belép az Európai Unióba, 2012 az Alaptörvény bevezetése. *Topográfia*: Brüsszel.	

Tematikai egység	A magyarság és a magyarországi nemzetiségek a 20-21. században	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A határon túli magyarok	− A politikai rendszerek változásai és hatásaik a magyar kisebbség helyzetére.	− A határon túli magyar nemzeti közösségek küzdelmeinek

	− Demográfiai jellemzők és folyamatok. − Az asszimilációs politika megnyilvánulásai. − Autonómia és kisebbségi jogok kérdése. − Anyanyelvű oktatás és kultúra. − Magyarok a nagyvilágban – a szórványmagyarság.	áttekintése Trianontól napjainkig. − A kisebbségben élő magyarság egy kiemelkedő személyiségének bemutatása. − A magyarországi németek kitelepítésének felidézése források alapján. A magyarországi romák helyzetének, problémáinak bemutatása napjainkban.
A magyarországi nemzetiségek, a magyarországi cigányság	− A politikai rendszerek változásai és hatásaik a nemzetiségek helyzetére. − A cigányok/romák 20–21. századi története. − Demográfiai jellemzők és folyamatok. − Kulturális autonómia és kisebbségi jogok a mai Magyarországon. − Anyanyelvű oktatás és kultúra.	
Fogalmak	*Fogalmak:* kitelepítés, Beneš-dekrétum, lakosságcsere, falurombolás, kettős állampolgárság, diszkrimináció. *Személyek:* Esterházy János, Márton Áron, Tőkés László. *Kronológia:* 1944–1945 magyarellenes atrocitások, 1990 fekete március. *Topográfia*: Csúrog, Jarek, Duna-delta, Marosvásárhely, Székelyföld.	

Tematikai egység	Ismétlés, felkészülés az érettségire	**Órakeret 22 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A tanultak rendszerező ismétlése		Feladatmegoldó, szövegértő készség fejlesztése
Fogalmak	Az tanult fogalmak ismétlése	

Tematikai egység	Évente két mélységelvű téma	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Fogalmak		

Állampolgári ismeretek 12. évfolyam (felnőtt nappali gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
19. A család, a családi szocializáció	**3 óra**
20. A család gazdálkodása és pénzügyei	**2 óra**
21. Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás	**5 óra**
22. Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem	**4 óra**
23. A magyar állam intézményei; az állam gazdasági szerepvállalása	**4 óra**
24. A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése	**3 óra**
25. Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem	**3 óra**
26. Bankrendszer, hitelfelvétel	**2 óra**
27. Vállalkozás és vállalat	**2 óra**
Kötelező összesen:	**28 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
12. évf.	1	31	28	3	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
70. A család, a családi szocializáció	***3***	3	0	0	0	**3**
71. A család gazdálkodása és pénzügyei	***2***	2	0	0	0	**2**
72. Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás	***5***	5	3	0	0	**8**
73. Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem	***4***	4	0	0	0	**4**
74. A magyar állam intézményei; az állam gazdasági szerepvállalása	***4***	4	0	0	0	**4**

75. A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése	***3***	3	0	0	0	**3**
76. Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem	***3***	3	0	0	0	**3**
77. Bankrendszer, hitelfelvétel	***2***	2	0	0	0	**2**
78. Vállalkozás és vállalat	***2***	2	0	0	0	**2**
Összesen	***28***	28	3	0	0	**31**

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (28 óra)

Tematikai egység	A család, a családi szocializáció	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− Az önismeret, önértékelés és a reális énkép alakítása − A generációk közötti kapcsolat, a nemzedékek közötti párbeszéd erősítése − A családi szocializáció folyamata és jellemzői − A családtervezés szempontjai és szakaszai − A házasság intézménye, a hagyományos családmodell, a családi szerepek − A család: szeretetközösség, együttműködés, kölcsönösség, tisztelet; A család társadalmi funkciói − Biológiai és társadalmi reprodukció, családi háztartás; Párkapcsolatok, házasság, családtervezés; Szerepek a családban; Családi szocializáció	− A kommunikációs készség fejlesztése − A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése − Az érvelés készségének fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése − A gyermekvállalás demográfiai, társadalmi jelentőségének tudatosítása	
Fogalmak	család, családi szocializáció, családi életciklus, családtervezés, gyermekvállalás, házasság, demográfia;	

Tematikai egység	A család gazdálkodása és pénzügyei	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A családi gazdálkodás; pénzügyi tervezés: bevételek, kiadások − A fenntarthatóság és a fogyasztási szokások kölcsönhatása	− A kommunikációs készség fejlesztése − A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A problémamegoldó szemléletmód és gondolkodás fejlesztése − A döntési képesség fejlesztése	

− A családi költségvetés felépítése − A megtakarítás szerepe és jelentősége, lehetőségei − A családi háztartás pénzügyei; Bevételek, kiadások, megtakarítási lehetőségek; Fogyasztók a családban; A családi költségvetés, pénzügyi tervezés	− A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése − A társas együttműködés fejlesztése
Fogalmak	családi háztartás, családi költségvetés, pénzügyi tervezés, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság, megtakarítás, hitel, GYES, GYED;

Tematikai egység	Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A társadalmi normák fontosságának megismerése − Az alapvető emberi jogok, állampolgári jogok, polgári szabadságjogok − Magyarország Alaptörvényének fontosabb részei: Alapvetés, Állam, Szabadság és felelősség − Az állampolgári jogok és kötelességek − Az országgyűlési, a helyhatósági és az európai parlamenti képviselő választás; a népszavazás intézménye − A választójog és feltételei − A jövő nemzedékek jogai − Az igazságszolgáltatás rendszerének felépítése, a büntetőjog, polgári jog, közjog, magánjog fogalma − A közteherviselés; a magyarországi adórendszer alapelemei − Magyarország Alaptörvénye; Az alapvető jogok; Az állampolgári kötelességek; Választójog, választási rendszer; Közjog: büntetőjog; Magánjog: polgári jog	− A kommunikációs készség fejlesztése − Az érvelési készség és a vitakultúra fejlesztése − A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − A digitális kompetencia fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése − A demokratikus elköteleződés kialakítása, erősítése − A társas együttműködés fejlesztése	
Fogalmak	állam, államforma, politikai rendszer, alapjog(ok), emberi jog, alkotmány, Magyarország Alaptörvénye, polgári szabadságjog, a jövő nemzedékek jogai,	

	norma, normakövető magatartás, állampolgári felelősség, állampolgári kötelesség, köztehervisélés, adómorál, választójog, állampolgári részvétel, választási rendszer, országgyűlési választás, önkormányzati választás, európai parlamenti választás, népszavazás, politikai párt, képviselő, közjog, magánjog, jogforrás, jogforrási hierarchia, jogérvényesülés, bűncselekmény , szankció, büntetőjog, ügyész, bíró, ügyvéd, természetes személy, jogi személy, jogképesség, közokirat, magánokirat, közjegyző; polgári peres eljárás, felperes, alperes;

Tematikai egység	Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A nemzethez tartozás emocionális kötődésének kialakítása, megerősítése − A nemzettudat alkotóelemeinek értelmezése − A nemzeti érzés sajátosságai, a hazafiság lehetséges megnyilvánulási formái − A honvédelmi kötelezettség teljesítésének békeidőben és a különleges működési rend idején − A Magyar Honvédség szerepe, feladatai; a katonai szolgálat lehetőségei − A nemzetállamok szerepe, feladatai a globális világban és az Európai Unióban − Magyarország és az Európai Unió kapcsolatrendszere − A határon túli magyar közösségek kihívásai, Magyarország feladatai az anyaországon kívül élő magyarság identitásának megőrzésében − A lokálpatriotizmus és a hazaszeretet közötti kapcsolódás	− A kommunikációs készség fejlesztése − Az érvelési készség és a vitakultúra fejlesztése − A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − A társas együttműködés fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése − A digitális kompetencia fejlesztése − A nemzettudat alkotóelemei; A nemzeti érzület: a nemzeti szimbólumok, a közös nyelv, a kollektív történeti emlékezet, a közös kultúra releváns elemei; A világ magyarsága és a nemzeti közösség; A honvédelem kérdései a 21. században;	
Fogalmak	nemzet, nemzettudat, nemzeti identitás, lokálpatriotizmus, hazaszeretet, honvédelem, honvédség, különleges működési rend, nemzetállam;	

Tematikai egység	A magyar állam intézményei; az állam gazdasági szerepvállalása	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A hatalmi ágak − A magyar állam intézményrendszere	− A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása	

− A kormány és szervei − Az Országgyűlés felépítése és működése; az országgyűlési képviselők feladatai, jogállása − A törvényalkotás folyamata − Az igazságszolgáltatás rendszere, felépítése, szereplői és szerepe a demokratikus államrendben − Az állam gazdasági feladatai − A központi költségvetés alapvető felépítése és szerepe − A nagy ellátórendszerek és az állami alapfeladatok − A magyar állam intézményrendszere; az igazságszolgáltatás rendszere, szervezetei; A gazdaság körforgása; A gazdaságpolitika; Az állam gazdasági feladatai; Az állami költségvetés	− A társas együttműködés fejlesztése − A digitális kompetencia fejlesztése − A kommunikációs készség fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése
Fogalmak	állam, intézmény, politikai rendszer, hatalmi ágak, jogforrási hierarchia, köztársasági elnök, Országgyűlés, törvényalkotás, törvény, országgyűlési határozat, képviselő, mentelmi jog, országgyűlési bizottság(ok), házszabály, parlamenti frakciók, interpelláció, Kormány, miniszterelnök, miniszter, államtitkár; miniszterelnöki, kormány- és miniszteri rendelet, Alkotmánybíróság, alkotmánybírósági határozat, Állami Számvevőszék, Kúria, Országos Bírói Hivatal, ügyészség, legfőbb ügyész, főügyészségek, fellebbviteli főügyészségek, járási és járási szintű ügyészségek, az alapvető jogok biztosa, gazdaságpolitika, államháztartás, költségvetés, költségvetési egyensúly, adórendszer, adók, járulékok, illetékek, közteherviselés, adómorál, korrupció és integritás, hatóság, hatáskör, illetékesség;

Tematikai egység	A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
− A mindennapi ügyintézés alapintézményeinek megismerése − A hivatalai ügyintézés lehetőségei, az e-ügyintézés − A munkáltatók és a munkavállalók alapvető jogai és kötelességei − Az állásinterjúra történő felkészülés szempontjai − A szerződések néhány fő típusai: adásvételi, ajándékozási, megbízási,		− A kommunikációs készség fejlesztése − A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A problémamegoldó szemléletmód fejlesztése − A döntési képesség fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − A társas együttműködés fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése − A munkaszerződés alapvető szabályai, a kollektív szerződés szerepe − Az önéletrajz és a motivációs levél felépítése, legfontosabb tartalmi és formai elemeinek megismerése

vállalkozási szerződés, kölcsön- és biztosítási szerződés − Az állam, a munkaadók és a munkavállalók közötti érdekegyeztetés szintjei, fórumai − Az automatizáció, digitalizáció hatása a munkaerőpiacra − Az állampolgár és az intézmények, szervezetek kapcsolatai; Munkajogi alapok, munkavállalás, munkaszerződés; Munkaerőpiaci változások, előrejelzések; Szerződések	
Fogalmak	hivatal, intézmény, szervezet, ügyfélkapu, kormányablak, körjegyzőség, járási hivatal, polgármesteri hivatal, polgármester, jegyző, települési, fővárosi és kerületi önkormányzat, képviselőtestület, munkaerőpiac, munkáltató, munkavállaló, munkavállalás, önéletrajz, motivációs levél, állásinterjú, munkaszerződés, kollektív szerződés, adásvételi, ajándékozási, megbízási, vállalkozási szerződés, kölcsön-, biztosítási, tartási és életjáradéki szerződés;

Tematikai egység	Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A fogyasztóvédelem fogalma és lehetséges területei − A fogyasztóvédelem gazdasági, társadalmi szerepe, feladatai − A fogyasztói érdekek, a kapcsolódó állampolgári jogok megismerése − A szavatossággal és a garanciával kapcsolatos jogok és feltételrendszer alapjainak megismerése − Az internetes vásárlás előnyei és kockázatai − A tudatos, a fenntarthatóságot szem előtt tartó, fogyasztói magatartás szemléletének kialakítása − A környezetvédelem legfontosabb helyi, országos és globális kérdéseinek megismerése, feltárása	− A kommunikációs készség fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − A döntési képesség fejlesztése − A társas együttműködés fejlesztése − A digitális kompetencia fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése	

− Az épített és természeti környezetünk védelme iránti elköteleződés kialakítása, erősítése	
Fogalmak	fogyasztóvédelem, tudatos fogyasztó, a fogyasztó jogai, a fogyasztói érdekek védelme, békéltető testület, webáruház, garancia, szavatosság, jótállás, természetvédelem, épített környezet, klímavédelem, ökológiai lábnyom;

Tematikai egység	Bankrendszer, hitelfelvétel	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A monetáris politika fogalmának és alapvető jellemzőinek megismerése − A Magyar Nemzeti Bank működése, feladatai − A kereskedelmi bankok jellemzőinek, tevékenységének megismerése − A pénzügyi intézetek típusai − A hitelfelvétel módozatai, feltételei és kockázatai − A hitelszerződés tartalmi elemei, a körültekintő hitelfelvétel feltételei − A bank alapvető tevékenysége; Kétszintű bankrendszer: központi bank és kereskedelmi bankok; A Magyar Nemzeti Bank; A pénzügyi intézmények; Hitelfelvétel	− A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A döntési képesség fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − A társas együttműködés fejlesztése − A kommunikációs készség fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése	
Fogalmak	Bank, kétszintű bankrendszer, jegybank, Magyar Nemzeti Bank, kereskedelmi bank, pénzügyi intézmények, hitel, hitelszerződés, a hitelek típusai, kamat, hitelfedezeti mutató, jövedelemarányos törlesztő részlet, jelzáloghitel, kezesség, hitelbiztosítás, teljes hiteldíjmutató (THM), futamidő, követeléskezelés, hitelközvetítő, pénzügyi tervezés, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság;	

Tematikai egység	Vállalkozás és vállalat	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A vállalkozás fogalmának értelmezése − A vállalkozási formák, cégtípusok megismerése − Az egyes cégtípusok, vállalati formák szerepe a gazdaságban − Az üzleti terv fogalma, célja	− A kommunikációs készség fejlesztése − A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A problémamegoldó szemlélet fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése − A társas együttműködés fejlesztése	

− A vállakozás mikro- és makrokörnyezeti tényezői − A vállalkozás működési köre és környezete; A vállalkozások típusai; Vállalkozási terv; A vállalatok fajtái	− A digitális kompetencia fejlesztése
Fogalmak	jogi személy, vállalkozás, egyéni vállalkozó, gazdasági társaság, betéti társaság (bt.), korlátolt felelősségű társaság (kft.), részvénytársaság (rt.), zártkörű (zrt.) és nyilvános (nyrt.) részvénytársaság, startup, a vállalkozások mikro- és makrokörnyezete; vállalkozói kompetenciák, üzleti terv, pénzügyi tervezés, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság;

Szabadon felhasználható (3 óra)

Tematikai egység	Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− Iskolai diákönkormányzatok alapítása − Diákönkormányzati szövetségek működése − Diákjogok megismerése	− Vitakultúra fejlesztése − Véleménynyilvánítás fejlesztése − Jogérvényesítés fejlesztése	
Fogalmak	DÖK-nap, diákönkormányzat, érdekérvényesítés	

Bibliaismeret/hittan 9-10. évfolyam (felnőtt nappali gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
Kötelező összesen:	**0 óra**

Szabadon tervezhető óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Biblia	**7 óra**
2. „Mi Atyánk”	**7 óra**
3. Jézus Krisztus személye	**10 óra**
4. Isten szólt…	**12 óra**
5. A Nagy Parancsolatok	**13 óra**
6. Királyok és Próféták	**12 óra**
7. Az apostolok cselekedetei	**11 óra**
Kötelező összesen:	**72 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	0+1	36	0	0	36
10. évf.	0+1	36	0	0	36

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1. Biblia	**0**	0	0	7	**7**	0	0	0	**0**
2. „Mi Atyánk”	**0**	0	0	7	**7**	0	0	0	**0**
3. Jézus Krisztus személye	**0**	0	0	10	**10**	0	0	0	**0**
4. Isten szólt…	**0**	0	0	12	**12**	0	0	0	**0**
5. A Nagy Parancsolatok	**0**	0	0	0	**0**	0	0	13	**13**
6. Királyok és Próféták	**0**	0	0	0	**0**	0	0	12	**12**
7. Az apostolok cselekedetei	**0**	0	0	0	**0**	0	0	11	**11**
Kötelező összesen:	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
Összesen	**0**	0	0	36	**36**	0	0	36	**36**

9. évfolyam

Szabadon tervezhető (36 óra)

Tematikai egység	**Biblia**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A Biblia Isten üzenete A Biblia keletkezése A Biblia szerkezete –Az Ószövetség könyvei A Biblia szerkezete – Az Újsz9vetség könyvei A Biblia megbízhatósága – A Biblia világa		
Fogalmak	Biblia, Bibliai nyelvek, Ószövetség, Újszövetség, Megbízhatóság, Ihletettség, Bizonyíték	

Tematikai egység	**„Mi Atyánk”**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az Atya Isten a Teremtő A jó és rossz Isten a Gondviselő Megbocsájtás		
Fogalmak	Imádság, teremtés, bűn, gonosz, gondviselés, csoda, aggodalom, megbocsátás, irgalom	

Tematikai egység	**Jézus Krisztus személye**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Jézus születése Keresztelő János A jó pásztor A világ világossága Út, igazság, élet Virágvasárnap Nagyhét Húsvét		
Fogalmak	Megváltás, áldozat, keresztség, bemerítés, kereszthalál, feltámadás	

Tematikai egység	Isten szólt..	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Isten szava az Ősidőkben Isten szólt Nóéhoz - Az özönvíz története Szemben Isten szavával -Bábel tornya *Isten szava az Ősatyákhoz* Isten szólt Ábrahámhoz - Ábrahám élete Isten szólt Jákóbhoz - Jákób tusakodása *Isten terve és szabadítása* Isten szólt Józsefhez - József élete		

Isten szólt Mózeshez - A tíz csapás Isten szólt Józsuéhoz - Jerikó elfoglalása *Isten szava a királyság korában* Isten szól a prófétán keresztül – A kiválasztás Saul engedetlensége - A bűn Dávid és Góliát - A hit Dávid és Jonatán – Barátság	
Fogalmak	Özönvíz, Bábel, Elhívás, Engedelmesség, Kiválasztás, Bűn, Hit, Barátság

10. évfolyam

Szabadon tervezhető (36 óra)

Tematikai egység	**A nagy parancsolatok**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A Tízparancsolat 1. parancsolat - Az Egy Isten tisztelete -Dániel barátai a tüzes kemencében 2. parancsolat - A láthatatlan Isten tisztelete Az aranyborjú 3. parancsolat - Isten nevének tisztelete Beszédünk, Péter fogadkozása 4. parancsolat - Nyugalomnap tisztelete Teremtés, Manna 5. parancsolat - Szülők tisztelete Ézsau és Jákób 6. parancsolat - Az élet tisztelete Jézus tanítása, Káin és Ábel 7. parancsolat - A házasság tisztelete Dávid és Bethsabé 8. parancsolat - A tulajdon tisztelete Ákán bűne 9. parancsolat - Az igazság tisztelete Jézus a nagytanács előtt 10.parancsolat – A megelégedettség tisztelete Nábót szőlője *A Szeretet parancsolata* Isten szeretete és az ember szeretete Szeretetnyelv		
Fogalmak	Tisztelet, Szentség, Nyugalomnap, Bálvány, Szeretet, Tulajdon, Megelégedettség, Házasság, Szülők	

Tematikai egység	**Királyok és próféták I.**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Salamon Salamon királysága Salamon bölcsességet kér az Úrtól Salamon ítélete		

Salamoni templom *Az ország kettészakadása* A kettészakadás okai Az orzság kettészakadásának következményei *Illés próféta* Illés a sareptai özvegynél Istenítélet a Karmel-hegyen Illés menekülés – Isten gondviselése Illés elragadtatása *Elizeus próféta* Elizeus története A sunemi asszony története Naámán gyógyulása	
Fogalmak	Bölcsesség, Hatalom, Templom, Isten lakhelye, Próféta, Elragadtatás

Tematikai egység	**Az apostolok cselekedetei**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Mennybemenetel és Pünkösd Jézus mennybemenetelének története Az első Pünkösd eseményei *Pál apostol* Pál megtérése A pogányok megtérése, az Antiókhiai gyülekezet Pál misszióútjai Pál Jeruzsálembe megy és elfogják Pál a császárhoz fellebbez (Fesztusz és Agrippa előtt) Pál hajótörése és megmenekülése Pál Máltán Pál Rómában		
Fogalmak	Mennybemenetel, Pünkösd, Megtérés, Szentlélek, Gyülekezet, Egyház, Misszió	

<u>Bibliaismeret/hittan 11-12. évfolyam (felnőtt nappali gimnázium)</u>

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
Kötelező összesen:	**0 óra**

Óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Királyok és Próféták II.	**11 óra**
2. Pál levelei	**9 óra**
3. Zsoltárok	**8 óra**
4. Újszövetségi levelek, Jelenések könyve	**8 óra**
5. Helyem a világban	**6 óra**
6. A gyülekezet	**9 óra**
7. Bölcsességirodalom	**9 óra**

8. Életünk nagy kérdései	**8 óra**
Kötelező összesen:	**68 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	0+1	36	0	0	36	0
12. évf.	0+1	32	0	0	32	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
1. Királyok és Próféták II.	**0**	0	0	11	0	**11**	0	0	0	0	**0**
2. Pál levelei	**0**	0	0	9	0	**9**	0	0	0	0	**0**
3. Zsoltárok	**0**	0	0	8	0	**8**	0	0	0	0	**0**
4. Újszövetségi levelek, Jelenések könyve	**0**	0	0	8	0	**8**	0	0	0	0	**0**
5. Helyem a világban	**0**	0	0	0	0	**0**	0	0	6	0	**6**
6. A gyülekezet	**0**	0	0	0	0	**0**	0	0	9	0	**9**
7. Bölcsességirodalom	**0**	0	0	0	0	**0**	0	0	9	0	**9**
8. Életünk nagy kérdései	**0**	0	0	0	0	**0**	0	0	8	0	**8**
Összesen	**0**	0	0	36	0	**36**	0	0	32	0	**32**

11. évfolyam

Szabadon tervezhető (36 óra)

Tematikai egység	**Királyok és próféták II.**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Júda királyai és prófétái a babiloni fogság előtt Ezékiás király Ézsaiás próféta elhívás és élete Manassé uralkodása Jósiás király Jeremiás próféta szolgálata *Isten népe a fogság idején* Eszter könyve		

Eszter Királynő lesz Eszter közbenjárása és a szabadulás Dániel Babilóniában A király álma Dániel az oroszlánok vermében *Jónás próféta* Jónás könyve Jónás az engedetlen próféta Ninive megtérése	
Fogalmak	Királyság, Próféta, Fogság, Ítélet, Közbenjárás, Kijelentés, Megtérés

Tematikai egység	**Pál levelei**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Pál apostol válogatott levelei Pál levele a rómaiakhoz -Hit általi megigazulás -Kegyelemből fakadó üdvösség Pá1első levele a korinthusiakhoz -Szeretet himnusza Pál második levele a korinthusiakhoz -Ó- és Újszövetség kapcsolat Pál levele a galatákhoz -Törvény és kegyelem Pál levele az efézusiakhoz -Lelki fegyverzet Pál levele a filippiekhez -Krisztus himnusz Pál levele a kolosséiakhoz -A keresztyén család Pál első leveleTimóteushoz -Példaadás		
Fogalmak	Levél, hit, megigazulás, kegyelem, üdvösség, szeretet, himnusz, Ószövetség, Újszövetség, Törvény, Kegyelem, Lelki fegyverzet, Keresztény család	

Tematikai egység	**Zsoltárok**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Zsoltárok könyve Zsoltárok, mint a Biblia énekeskönyve Az Istenben bízó ember költészete Messiási zsoltárok A prófétikus üzenetek Pásztor metafora Isten szeretetének és hűségének költői kifejezése Bűnbánati zsoltár A megalázkodás és helyreállás lehetősége Mózes imádsága A mulandó ember bizalma az örökkévaló Istenben		

Isten dicsőítése Isten magasztalásának sokszínűsége	
Fogalmak	Zsoltár, Isten dicsőítése, Magasztalás, Messiás, Prófécia, Metafora, Bűnbánat, Alázat

Tematikai egység	**Újszövetési levelek, Jelenések könyve**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A zsidókhoz írt levél A hit példaképei *Egyetemes levelek* Jakab levele A kísértés Péter első levele Tisztelet és engedelmesség a hatalom képviselői felé *Jelenések könyve* Az apokaliptika János Patmosz szigetén A hét pecsét Krisztus ezeréves uralma Halottak feltámadása, Utolsó ítélet Új teremtés		
Fogalmak	Hit, példakép, kísértés, tisztelet, engedelmesség, hatalom, apokaliptika, végidők, feltámadás, ítélet, új teremtés	

12. évfolyam

Szabadon tervezhető (62 óra)

Tematikai egység	**Helyem a világban**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A mester terve Isten okkal, céllal teremtett Istennek terve van az életemmel *Személyiségünk felfedezése* Ki vagyok én? Az vagyok kinek mások mondanak? Személyiségtesztek Önmagunk elfogadása Külső és belső értékek *Istentől kapott értékeink* Értékesség Használd, amid van Isten vezetése az életünkben		
Fogalmak	Személyiség, énkép, életcél, értékesség, elfogadás, Isten vezetése, külső és belső értékek	

Tematikai egység	**A Gyülekezet**	**Órakeret 9 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
A Gyülekezet felépítése Egyház, gyülekezet, eklézsia fogalma Templom, Imaház fogalma A Gyülekezet, mint Krisztus teste A gyülekezet szolgálattevői Szolgálati ajándékok *A Gyülekezeti élet alapjai* Újjászületés Bemerítés, keresztség Úrvacsora Bizonyságtétel Istentisztelet Szentlélek munkája	
Fogalmak	Egyház, Gyülekezet, Eklézsia, templom, imaház,presbiter, diakónus, újjászületés, bemerítés, keresztség, úrvacsora, bizonyságtétel, Istentisztelet, Szentlélek

Tematikai egység	Bölcsességirodalom	Órakeret 9 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Jób könyve A láthatatlan világ hatása a látható világban. A szenvedés jelenléte és feldolgozása az emberi életben *A Példabeszédek könyve* Isten bölcsessége Lustaság, a munkához való viszony Kapcsolati kérdések A szív szerepe *A prédikátor könyve* Mindennek megvan az ideje Az élet mulandóság, Idősek tisztelete *Énekek éneke* A szerelem szerepe életünkben A vágyaink kifejezése		
Fogalmak	Láthatatlan világ, látható világ, szenvedés, bölcsesség, lustaság, szív. mulandóság, tisztelet, szerelem	

Tematikai egység	Életünk nagy kérdései	Órakeret 8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az életünk lelki (szellemi) döntési, választásai Szabad akarat kérdése Isten terve: Válaszd az életet! Áldás és átok *Az Istenbe vetett hit és következményei életünkben* Vetés és aratás törvényszerűsége Istennel vagy nélküle Odaszánás, tanítványság		

Párkapcsolataink Készülődés a párválasztásra Párválasztás – „nem jó az embernek egyedül” Gyermekvállalás – Válaszd az életet! *Egészséges jövőkép, egészséges énkép* A múlthoz elrendezése és feldolgozása Reménységgel a jövő felé Célorientáltság –Tudom, hogy mit akarok	
Fogalmak	Szabad akarat, áldás, átok, hit, odaszánás, tanítványság, párválasztás, gyermekvállalás, jövőkép, énkép, célorientáltság

Kémia 9-10. évfolyam (felnőtt nappali gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
15. Az anyagok szerkezete és tulajdonságai	**16 óra**
16. Kémiai átalakulások	**20 óra**
17. A szén egyszerű szerves vegyületei	**10 óra**
18. Az életműködések kémiai alapjai	**6 óra**
19. Elemek és szervetlen vegyületeik	**10 óra**
20. Kémia az ipari termelésben és a mindennapokban	**6 óra**
21. Környezeti kémia és környezetvédelem	**4 óra**
Kötelező összesen:	**72 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	1	36	36	0	0
10. évf.	1	36	36	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1. Az anyagok szerkezete és tulajdonságai	***16***	*16*	0	0	***16***	0	0	0	**0**
2. Kémiai átalakulások	***20***	*20*	0	0	***20***	0	0	0	**0**
3. A szén egyszerű szerves vegyületei	***10***	0	0	0	**0**	*10*	0	0	***10***
4. Az életműködések kémiai alapjai	***6***	0	0	0	**0**	*6*	0	0	***6***
5. Elemek és szervetlen vegyületeik	***10***	0	0	0	**0**	*10*	0	0	***10***
6. Kémia az ipari termelésben és a mindennapokban	***6***	0	0	0	**0**	*6*	0	0	***6***
7. Környezeti kémia és környezetvédelem	***4***	0	0	0	**0**	*4*	0	0	**4**

Összesen	**72**	36	0	0	**36**	36	0	0	**36**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (36 óra)

Tematikai egység	**Az anyagok szerkezete és tulajdonságai**	**Órakeret 16 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri az atom felépítését, az elemi részecskéket, valamint azok jellemzőit, ismeri az izotópok legfontosabb tulajdonságait, érti a radioaktivitás lényegét, és példát mond a radioaktív izotópok gyakorlati felhasználására; – ismeri az anyagmennyiség és a mól fogalmát, érti bevezetésük szükségességét, és egyszerű számításokat végez m, n és M segítségével; – ismeri az atom elektronszerkezetének kiépülését a Bohr-féle atommodell szintjén, tisztában van a vegyértékelektronok kémiai reakciókban betöltött szerepével; – értelmezi a periódusos rendszer fontosabb adatait (vegyjel, rendszám, relatív atomtömeg), alkalmazza a periódusszám és a (fő)csoportszám jelentését a héjak és a vegyértékelektronok szempontjából, ismeri a periódusos rendszer fontosabb csoportjainak a nevét és az azokat alkotó elemek vegyjelét; – ismeri a molekulaképződés szabályait, ismeri az elektronegativitás fogalmát, és érti a kötéspolaritás lényegét, a kovalens kötést jellemzi száma és polaritása szerint, megalkotja egyszerű molekulák szerkezeti képletét, ismeri a legalapvetőbb molekulaalakokat (lineáris, síkháromszög, tetraéder, piramis, V-alak), valamint ezek meghatározó szerepét a molekulák polaritása szempontjából; – meghatározza egyszerű molekulák polaritását, és ennek alapján következtet a közöttük kialakuló másodrendű kémiai kötésekre, valamint oldhatósági jellemzőikre, érti, hogy a moláris tömeg és a molekulák között fellépő másodrendű kötések minősége hogyan befolyásolja az	– Megfigyelési és manuális készség fejlesztése – A társakkal való együttműködés képességének fejlesztése – Kísérletek értelmezése és biztonságos megvalósítása – A biztonságos eszköz- és vegyszerhasználat elsajátítása – Az analógiás gondolkodás fejlesztése – Alapvető matematikai készségek fejlesztése – Alkotás digitális eszközzel – Információkeresés digitális eszközzel – Az atomok és a periódusos rendszer – A kovalens kötés és a molekulák – Az atomrácsos kristályok – Az ionok, az ionkötés és az ionvegyületek – A fémes kötés és a fémek – Az anyagok csoportosítása: elemek, vegyületek és keverékek – Halmazállapotok, halmazállapot-változások	

olvadás- és forráspontot, ezeket konkrét példákkal támasztja alá; – érti a részecske szerkezete és az anyag fizikai és kémiai tulajdonságai közötti alapvető összefüggéseket; – ismeri az egyszerű ionok atomokból való létrejöttének módját, ezt konkrét példákkal szemlélteti, ismeri a fontosabb összetett ionok molekulákból való képződésének módját, tudja a nevüket, összegképletüket, érti egy ionvegyület képletének a megszerkesztését az azt alkotó ionok képlete alapján, érti az ionrács felépülési elvét, az ionvegyület képletének jelentését, konkrét példák segítségével jellemzi az ionvegyületek fontosabb tulajdonságait; – ismeri a fémek helyét a periódusos rendszerben, érti a fémes kötés kialakulásának és a fémek kristályszerkezetének a lényegét, érti a kapcsolatot a fémek kristályszerkezete és fontosabb tulajdonságai között, konkrét példák segítségével (pl. Fe, Al, Cu) jellemzi a fémes tulajdonságokat, összehasonlításokat végez; – ismeri az anyagok csoportosításának a módját a kémiai összetétel alapján, ismeri ezeknek az anyagcsoportoknak a legfontosabb közös tulajdonságait, példákat mond minden csoport képviselőire, tudja, hogy az oldatok a keverékek egy csoportja; – érti a „hasonló a hasonlóban jól oldódik” elvet, ismeri az oldatok töménységével és az oldhatósággal kapcsolatos legfontosabb ismereteket, egyszerű számítási feladatokat old meg az oldatok köréből (tömegszázalék, anyagmennyiség-koncentráció, tömegkoncentráció); – adott szempontok alapján összehasonlítja a három halmazállapotba (gáz, folyadék, szilárd) tartozó anyagok általános jellemzőit, ismeri Avogadro gáztörvényét, és egyszerű számításokat végez gázok térfogatával standard körülmények között, érti a halmazállapot-változások lényegét és energiaváltozását; – egyedül vagy csoportban elvégez összetettebb, halmazállapot-változással és	

oldódással kapcsolatos kísérleteket, és megbecsüli azok várható eredményét.	
Fogalmak	izotópok, vegyértékelektronok, anyagmennyiség, Avogadro-szám, relatív atomtömeg, moláris tömeg, elektronegativitás, elsőrendű kémiai kötés, kötéspolaritás, szerkezeti képlet, másodrendű kémiai kötés, kristályrács, ion, anyagmennyiség-koncentráció, Avogadro-törvény, moláris térfogat, amorf állapot

Tematikai egység	**Kémiai átalakulások**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- érti a fizikai és kémiai változások közötti különbségeket; – ismeri a kémiai reakciók végbemenetelének feltételeit, ismeri, érti és alkalmazza a tömeg- és töltésmegmaradás törvényét a kémiai reakciókra; – ismeri a kémiai reakciók csoportosítását többféle szempont szerint: a reagáló és a képződő anyagok száma, a reakció energiaváltozása, időbeli lefolyása, iránya, a reakcióban részt vevő anyagok halmazállapota szerint; – konkrét reakciókat termokémiai egyenlettel is felír, érti a termokémiai egyenlet jelentését, ismeri a reakcióhő fogalmát, a reakcióhő ismeretében megadja egy reakció energiaváltozását, energiadiagramot rajzol, értelmez, ismeri a termokémia főtételét és jelentőségét a többlépéses reakciók energiaváltozásának meghatározásakor; – érti a katalizátorok hatásának elvi alapjait; – ismer egyirányú és egyensúlyra vezető kémiai reakciókat, érti a dinamikus egyensúly fogalmát, ismeri és alkalmazza az egyensúly eltolásának lehetőségeit Le Châtelier elve alapján; – ismeri a fontosabb savakat, bázisokat, azok nevét, képletét, Brønsted sav-bázis elmélete alapján értelmezi a sav és bázis fogalmát, ismeri a savak és bázisok erősségének és értékűségének jelentését, konkrét példát mond ezekre a vegyületekre, érti a víz sav-bázis tulajdonságait, ismeri az autoprotolízis jelenségét és a víz autoprotolízisének a termékeit;	– Kísérletek értelmezése és biztonságos megvalósítása – A problémamegoldó képesség fejlesztése – Vitakészség fejlesztése – A társakkal való együttműködés fejlesztése – Az analógiás gondolkodás fejlesztése – Alkotás digitális eszközzel – Információkeresés és -megosztás digitális eszközzel – A kémiai reakciók általános jellemzése és csoportosítása – A reakciók egyenletének leírása képletekkel, az egyenlet értelmezése – Savak, bázisok, sav-bázis reakciók – A kémhatás és a pH – A redoxireakciók – Elektrokémiai alapismeretek	

– konkrét példákon keresztül értelmezi a redoxireakciókat oxigénfelvétel és oxigénleadás alapján, ismeri a redoxireakciók tágabb értelmezését elektronátmenet alapján is, konkrét példákon bemutatja a redoxireakciót, eldönti egy egyszerű redoxireakció egyenlete ismeretében az elektronátadás irányát, az oxidációt és redukciót, megadja az oxidálószert és a redukálószert; – érti az elektromos áram és a kémiai reakciók közötti összefüggéseket: a galvánelemek áramtermelésének és az elektrolízisnek a lényegét; – tisztában van az elektrokémiai áramforrások felépítésével és működésével, ismeri a Daniell-elem felépítését és az abban végbemenő folyamatokat, az elem áramtermelését; – ismeri az elektrolizáló cella felépítését és az elektrolízis lényegét a hidrogén-klorid-oldat grafitelektródos elektrolízise kapcsán, érti, hogy az elektromos áram kémiai reakciók végbemenetelét segíti, példát ad ezek gyakorlati felhasználására (alumíniumgyártás, galvanizálás).	
Fogalmak	reakcióhő, Hess-tétel, dinamikus egyensúly, a legkisebb kényszer elve, Brønsted-féle sav-bázis elmélet, amfoter vegyület, oxidáció, redukció, redoxireakció, galvánelem, elektród, akkumulátor, elektrolízis

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (36 óra)

Tematikai egység	**A szén egyszerű szerves vegyületei**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– ismeri a szerves vegyületeket felépítő organogén elemeket, érti a szerves vegyületek megkülönböztetésének, külön csoportban tárgyalásának az okát, az egyszerűbb szerves vegyületeket szerkezeti képlettel és összegképlettel jelöli; – ismeri a telített szénhidrogének homológ sorának felépülési elvét és fontosabb képviselőiket, ismeri a metán fontosabb tulajdonságait, jellemzi az anyagok szempontrendszere alapján,		– Az analógiás gondolkodás fejlesztése – Vitakészség fejlesztése – A rendszerezőképesség fejlesztése – Információk keresése és megosztása digitális eszközökkel – A telített szénhidrogének – A telítetlen szénhidrogének – A halogéntartalmú szerves vegyületek

ismeri a homológ soron belül a forráspont változásának az okát, valamint a szénhidrogének oldhatóságát, ismeri és egy-egy kémiai egyenlettel leírja az égés, a szubsztitúció és a hőbontás folyamatát; – érti az izoméria jelenségét, példákat mond konstitúciós izomerekre; – ismeri a telítetlen szénhidrogének fogalmát, az etén és az acetilén szerkezetét és fontosabb tulajdonságait, ismeri és reakcióegyenletekkel leírja a telítetlen szénhidrogének jellemző reakciótípusait, az égést, az addíciót és a polimerizációt; – felismeri az aromás szerkezetet egy egyszerű vegyületben, ismeri a benzol molekulaszerkezetét és fontosabb tulajdonságait, tudja, hogy számos illékony aromás szénhidrogén mérgező; – példát mond közismert halogéntartalmú szerves vegyületre (pl. kloroform, vinil-klorid, freonok, DDT, tetrafluoretén), és ismeri felhasználásukat; – ismeri és vegyületek képletében felismeri a legegyszerűbb oxigéntartalmú funkciós csoportokat: a hidroxilcsoportot, az oxocsoportot, az étercsoportot; – ismeri az alkoholok fontosabb képviselőit (metanol, etanol, glikol, glicerin), azok fontosabb tulajdonságait, élettani hatásukat és felhasználásukat; – felismeri az aldehidcsoportot, ismeri a formaldehid tulajdonságait, az aldehidek kimutatásának módját, felismeri a ketocsoportot, ismeri az aceton tulajdonságait, felhasználását; – ismeri és vegyületek képletében felismeri a karboxilcsoportot és az észtercsoportot, ismeri az egyszerűbb és fontosabb karbonsavak (hangyasav, ecetsav, zsírsavak) szerkezetét és lényeges tulajdonságait; – az etil-acetát példáján bemutatja a kis szénatomszámú észterek jellemző tulajdonságait, tudja, hogy a zsírok, az olajok, a foszfatidok, a viaszok egyaránt az észterek csoportjába tartoznak;	– Az oxigéntartalmú szerves vegyületek – A nitrogéntartalmú szerves vegyületek

- szerkezetük alapján felismeri az aminok és az amidok egyszerűbb képviselőit, ismeri az aminocsoportot és az amidcsoportot	
Fogalmak	funkciós csoport, homológ sor, telített és telítetlen szénhidrogének, szerves reakciótípusok, izoméria, konstitúció, aromás vegyületek, heteroatom, alkoholok, aldehidek, ketonok, éterek, karbonsavak, észterek, aminok, amidok

Tematikai egység	**Az életműködések kémiai alapjai**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– ismeri a biológiai szempontból fontos szerves vegyületek építőelemeit (kémiai összetételét, a nagyobbak alkotó molekuláit); – ismeri a lipid gyűjtőnevet, tudja, hogy ebbe a csoportba hasonló oldhatósági tulajdonságokkal rendelkező vegyületek tartoznak, felsorolja a lipidek legfontosabb képviselőit, felismeri azokat szerkezeti képlet alapján, ismeri a lipidek csoportjába tartozó vegyületek egy-egy fontos szerepét az élő szervezetben; – ismeri a szénhidrátok legalapvetőbb csoportjait, példát mond mindegyik csoportból egy-két képviselőre, ismeri a szőlőcukor képletét, összefüggéseket talál a szőlőcukor szerkezete és tulajdonságai között, ismeri a háztartásban található szénhidrátok besorolását a megfelelő csoportba, valamint köznapi tulajdonságaikat (ízük, oldhatóságuk) és felhasználásukat, összehasonlítja a keményítő és a cellulóz molekulaszerkezetét és tulajdonságait, valamint szerepüket a szervezetben és a táplálékaink között; – tudja, hogy a fehérjék aminosavakból épülnek fel, ismeri az aminosavak általános szerkezetét és azok legfontosabb tulajdonságait, ismeri a fehérjék elsődleges, másodlagos, harmadlagos és negyedleges szerkezetét, érti e fajlagos molekulák szerkezetének kialakulását, példát mond a fehérjék szervezetben és élelmiszereinkben betöltött szerepére,		– Az analógiás gondolkodás fejlesztése – Keresés digitális eszközzel – A lipidek – A szénhidrátok – A fehérjék

ismeri a fehérjék kicsapásának módjait és ennek jelentőségét a mérgezések kapcsán.	
Fogalmak	lipidek, trigliceridek, szénhidrátok, kondenzáció, hidrolízis, aminosav, polipeptid, fehérjék szerkezete

Tematikai egység	**Elemek és szervetlen vegyületeik**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri a hidrogén, a halogének, a kalkogének, a nitrogén, a szén és fontosabb vegyületeik fizikai és kémiai sajátságait, különös tekintettel a köznapi életben előforduló anyagokra; – alkalmazza az anyagok jellemzésének szempontjait a hidrogénre, kapcsolatot teremt az anyag szerkezete és tulajdonságai között; – ismeri a halogének képviselőit, jellemzi a klórt, ismeri a hidrogén-klorid és a nátrium-klorid tulajdonságait; – ismeri és jellemzi az oxigént és a vizet, ismeri az ózont mint az oxigén allotróp módosulatát, ismeri mérgező hatását (szmogban) és UV-elnyelő hatását (ózonpajzsban); – ismeri és jellemzi a ként, a kén-dioxidot és a kénsavat; – ismeri és jellemzi a nitrogént, az ammóniát, a nitrogén-dioxidot és a salétromsavat; – ismeri a vörösfoszfort és a foszforsavat, fontosabb tulajdonságaikat és a foszfor gyufagyártásban betöltött szerepét; – összehasonlítja a gyémánt és a grafit szerkezetét és tulajdonságait, különbséget tesz a természetes és mesterséges szenek között, ismeri a természetes szenek felhasználását, ismeri a koksz és az aktív szén felhasználását, példát mond a szén reakcióira (pl. égés), ismeri a szén oxidjainak (CO, CO2) a tulajdonságait, élettani hatását, valamint a szénsavat és sóit, a karbonátokat;	– Alkotás digitális eszközökkel – Kísérletek értelmezése – Az analógiás gondolkodás fejlesztése – A rendszerezőképesség fejlesztése – A digitális kompetencia fejlesztése – A hidrogén – A halogének – A kalkogének – A nitrogéncsoport elemei – A szén és szervetlen vegyületei – A fémek általános jellemzése – A fémek csoportosítása és kémiai tulajdonságaik – A legfontosabb fémvegyületek tulajdonságai	

– ismeri a fémrács szerkezetét és az ebből adódó alapvető fizikai tulajdonságokat; – ismeri a fémek helyét a periódusos rendszerben, megkülönbözteti az alkálifémeket, az alkáliföldfémeket, ismeri a vas, az alumínium, a réz, valamint a nemesfémek legfontosabb tulajdonságait; – kísérletek tapasztalatainak ismeretében értelmezi a fémek egymáshoz viszonyított reakciókészségét oxigénnel, sósavval, vízzel és más fémionok oldatával, érti a fémek redukáló sorának felépülését, következtet fémek reakciókészségére a sorban elfoglalt helyük alapján; – használja a fémek redukáló sorát a fémek tulajdonságainak megjóslására, tulajdonságaik alátámasztására; – ismeri a fontosabb fémek (Na, K, Mg, Ca, Al, Fe, Cu, Ag, Au, Zn) fizikai és kémiai tulajdonságait; – ismeri a fémek köznapi szempontból legfontosabb vegyületeit, azok alapvető tulajdonságait (NaCl, Na2CO3, NaHCO3, Na3PO4, CaCO3, Ca3(PO4)2, Al2O3, Fe2O3, CuSO4); – ismer eljárásokat fémek ércekből történő előállítására (vas, alumínium).	
Fogalmak	durranógáz, szökőkút-kísérlet, jódtinktúra, allotróp módosulatok, szintézis, természetes és mesterséges szenek, könnyűfémek, nehézfémek, a fémek redukáló sora, korrózióvédelem

Tematikai egység	**Kémia az ipari termelésben és a mindennapokban**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– ismeri a természetben megtalálható legfontosabb nyersanyagokat; – érti az anyagok átalakításának hasznát, valamint konkrét példákat mond vegyipari termékek előállítására; – ismeri a különböző nyersanyagokból előállítható legfontosabb termékeket; – érti, hogy az ipari (vegyipari) termelés során különféle, akár a környezetre vagy szervezetre káros anyagok is keletkezhetnek, amelyek		– Természettudományos problémamegoldó képesség fejlesztése – Kommunikációs készségek fejlesztése – Vitakészség fejlesztése – Digitális készségek fejlesztése – Tudatos fogyasztói magatartás kialakítása – Az egészséges életmódra nevelés – Az építőanyagok kémiája

közömbösítése, illetve kezelése fontos feladat; – az ismeretein alapuló tudatos vásárlással és tudatos életvitellel képes a környezetének megóvására; – érti a mészkőalapú építőanyagok kémiai összetételét és átalakulásait (mészkő, égetett mész, oltott mész), ismeri a beton alapvető összetételét, előállítását és felhasználásának lehetőségeit, ismeri a legfontosabb hőszigetelő anyagokat; – érti, hogy a fémek többsége a természetben vegyületek formájában van jelen, ismeri a legfontosabb redukciós eljárásokat (szenes, elektrokémiai redukció), ismeri a legfontosabb ötvözeteket, érti az ötvözetek felhasználásának előnyeit; – ismeri a mindennapi életben előforduló növényvédő szerek használatának alapvető szabályait, értelmezi a növényvédő szerek leírását, felhasználási útmutatóját, példát mond a növényvédő szerekre a múltból és a jelenből (bordói lé, korszerű peszticidek), ismeri ezek hatásának elvi alapjait; – ismeri a legfontosabb (N-, P-, K-tartalmú) műtrágyák kémiai összetételét, előállítását és felhasználásának szükségességét; – ismeri a fosszilis energiahordozók fogalmát és azok legfontosabb képviselőit, érti a kőolaj ipari lepárlásának elvét, ismeri a legfontosabb párlatok nevét, összetételét és felhasználási lehetőségeit, példát mond motorhajtó anyagokra, ismeri a töltőállomásokon kapható üzemanyagok típusait és azok felhasználását; – ismeri a bioüzemanyagok legfontosabb típusait; – ismeri a műanyag fogalmát és a műanyagok csoportosításának lehetőségeit eredetük, illetve hővel szemben mutatott viselkedésük alapján, konkrét példákat mond műanyagokra a környezetéből, érti azok	– A fémek előállításának módszerei – Növényvédő szerek és műtrágyák – A kőolaj feldolgozása – Műanyagok – Élelmiszereink és összetevőik – Gyógyszerek, drogok, doppingszerek – Veszélyes anyagok, mérgek, mérgezések – Mosó-, tisztító- és fertőtlenítőszerek – Tudomány és áltudomány

felhasználásának előnyeit, ismeri a polimerizáció fogalmát, példát ad monomerekre és polimerekre, ismeri a műanyagok felhasználásának előnyeit és hátrányait, környezetre gyakorolt hatásukat; – ismeri az élelmiszereink legfontosabb összetevőinek, a szénhidrátoknak, a fehérjéknek, valamint a zsíroknak és olajoknak a molekulaszerkezetét és tulajdonságait, felsorolja a háztartásban megtalálható legfontosabb élelmiszerek tápanyagait, példát mond bizonyos összetevők (fehérjék, redukáló cukrok, keményítő) kimutatására, ismeri a legfontosabb élelmiszeradalék-csoportokat, alapvető szinten értelmezi egy élelmiszer-tájékoztató címkéjét; – ismeri a leggyakrabban használt élvezeti szerek (szeszes italok, dohánytermékek, kávé, energiaitalok, drogok) hatóanyagát, ezen szerek használatának veszélyeit, érti az illegális drogok használatával kapcsolatos alapvető problémákat, példát mond illegális drogokra, ismeri a doppingszer fogalmát, megérti és értékeli a doppingszerekkel kapcsolatos információkat; – ismeri a gyógyszer fogalmát és a gyógyszerek fontosabb csoportjait hatásuk alapján, alapvető szinten értelmezi a gyógyszerek mellékelt betegtájékoztatóját; – ismeri a méreg fogalmának jelentését, érti az anyagok mennyiségének jelentőségét a mérgező hatásuk tekintetében, példát mond növényi, állati és szintetikus mérgekre, ismeri a mérgek szervezetbe jutásának lehetőségeit (tápcsatorna, bőr, tüdő), ismeri és felismeri a különböző anyagok csomagolásán a mérgező anyag piktogramját, képes ezeknek az anyagoknak a felelősségteljes használatára, ismeri a köznapi életben előforduló leggyakoribb mérgeket, mérgezéseket (pl. szén-monoxid, penészgomba-toxinok, gombamérgezések, helytelen égetés	

során keletkező füst anyagai, drogok, nehézfémek), tudja, hogy a mérgező hatás nem az anyag szintetikus eredetének a következménye; – ismeri a mosó- és tisztítószerek, valamint a fertőtlenítőszerek fogalmi megkülönböztetését, példát mond a környezetéből gyakran használt mosó-/tisztítószerre és fertőtlenítőszerre, ismeri a szappan összetételét és a szappangyártás módját, ismeri a hypo kémiai összetételét és felhasználási módját, érti a mosószerek mosóaktív komponenseinek (a felületaktív részecskéknek) a mosásban betöltött szerepét; – ismeri a kemény víz és a lágy víz közötti különbséget, érti a kemény víz és egyes mosószerek közötti kölcsönhatás (kicsapódás) folyamatát; – érti a különbséget a tudományos és az áltudományos információk között, konkrét példát mond a köznapi életből tudományos és áltudományos ismeretekre, információkra; – ismeri a tudományos megközelítés lényegét (objektivitás, reprodukálhatóság, ellenőrizhetőség, bizonyíthatóság); – látja az áltudományos megközelítés lényegét (feltételezés, szubjektivitás, bizonyítatlanság), felismeri az áltudományosságra utaló legfontosabb jeleket.	
Fogalmak	mész, érc, fosszilis energiahordozók, természetes és mesterséges alapú műanyag, vízkeménység, felületaktív anyag, toxikus anyag, tudomány, áltudomány

Tematikai egység	**Környezeti kémia és környezetvédelem**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– példákkal szemlélteti az emberiség legégetőbb globális problémáit (globális éghajlatváltozás, ózonlyuk, ivóvízkészlet csökkenése, energiaforrások kimerülése) és azok kémiai vonatkozásait; – ismeri az emberiség előtt álló legnagyobb kihívásokat, kiemelten azok kémiai vonatkozásaira		– Környezettudatos szemlélet fejlesztése – Vitakészség fejlesztése – Problémamegoldó készség fejlesztése – A társakkal való együttműködés fejlesztése – Alkotás digitális eszközökkel

(energiahordozók, környezetszennyezés, fenntarthatóság, új anyagok előállítása); – példákon keresztül szemlélteti az antropogén tevékenységek kémiai vonatkozású környezeti következményeit; – kiselőadás vagy projektmunka keretében mutatja be a XX. század néhány nagy környezeti katasztrófáját, és azt, hogy milyen tanulságokat vonhatunk le azok megismeréséből; – érti a környezetünk megóvásának jelentőségét az emberi civilizáció fennmaradása szempontjából; – ismeri a zöld kémia lényegét, a környezetbarát folyamatok előtérbe helyezését, példákat mond újonnan előállított, az emberiség jólétét befolyásoló anyagokra (pl. új gyógyszerek, lebomló műanyagok, intelligens textíliák); – alapvető szinten ismeri a természetes környezetet felépítő légkör, vízburok, kőzetburok és élővilág kémiai összetételét; – ismeri a legfontosabb környezetszennyező forrásokat és anyagokat, valamint ezeknek az anyagoknak a környezetre gyakorolt hatását; – ismeri a légkör kémiai összetételét és az azt alkotó gázok legfontosabb tulajdonságait, példákat mond a légkör élőlényekre és élettelen környezetre gyakorolt hatásaira, ismeri a legfontosabb légszennyező gázokat, azok alapvető tulajdonságait, valamint az általuk okozott környezetszennyező hatásokat, ismeri a légkört érintő globális környezeti problémák kémiai hátterét és ezen problémák megoldására tett erőfeszítéseket; – ismeri a természetes vizek típusait, azok legfontosabb kémiai összetevőit a víz körforgásának és tulajdonságainak tükrében, példákat mond vízszennyező anyagokra, azok forrására, a szennyezés lehetséges következményeire, ismeri a víztisztítás folyamatának alapvető	– Kommunikációs készség fejlesztése – A légkör kémiája – A természetes vizek kémiája – A talaj kémiája – A hulladékok – Új kihívások: ember, társadalom, környezet és kémia

	lépéseit, valamint a tiszta ivóvíz előállításának módját; – érti a kőzetek és a környezeti tényezők talajképző szerepét, példát mond alapvető kőzetekre, ásványokra, érti a hulladék és a szemét fogalmi megkülönböztetését, ismeri a hulladékok típusait, kezelésük módját, környezetre gyakorolt hatásukat; – példákkal szemlélteti egyes kémiai technológiák, illetve bizonyos anyagok felhasználásának környezetre gyakorolt pozitív és negatív hatásait.	
Fogalmak	zöld kémia	

Fizika 9-10. évfolyam (felnőtt nappali gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	**Órakeret**
Egyszerű mozgások	6 óra
Ismétlődő mozgások	6 óra
A közlekedés és sportolás fizikája	6 óra
Az energia	5 óra
A melegítés és hűtés következményei	6 óra
Víz és levegő a környezetünkben	5 óra
Gépek	3 óra
Szikrák, villámok	3 óra
Elektromosság a környezetünkben	5 óra
Generátorok és motorok	3 óra
A hullámok szerepe a kommunikációban	5 óra
Képek és látás	3 óra
Az atomok és a fény	3 óra
Környezetünk épségének megőrzése	4 óra
A Világegyetem megismerése	5 óra
Kötelező összesen:	**68 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	1 óra	36 óra	34 óra	2 óra	0 óra
10. évf.	1 óra	36 óra	34 óra	2 óra	0 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
31. Egyszerű mozgások	**6**	6	0	0	**6**	0	0	0	**0**
32. Ismétlődő mozgások	**6**	6	0	0	**6**	0	0	0	**0**
33. A közlekedés és sportolás fizikája	**6**	6	1	0	**7**	0	0	0	**0**
34. Az energia	**5**	5	0	0	**5**	0	0	0	**0**

35. A melegítés és hűtés következményei	**6**	6	1	0	**7**	0	0	0	**0**
36. Víz és levegő a környezetünkben	**5**	5	0	0	**5**	0	0	0	**0**
37. Gépek	**3**	0	0	0	**0**	3	0	0	**3**
38. Szikrák, villámok	**3**	0	0	0	**0**	3	0	0	**3**
39. Elektromosság a környezetünkben	**5**	0	0	0	**0**	5	0	0	**5**
40. Generátorok és motorok	**3**	0	0	0	**0**	3	0	0	**3**
41. A hullámok szerepe a kommunikációban	**5**	0	0	0	**0**	5	0	0	**5**
42. Képek és látás	**3**	0	0	0	**0**	3	0	0	**3**
43. Az atomok és a fény	**3**	0	0	0	**0**	3	1	0	**4**
44. Környezetünk épségének megőrzése	**4**	0	0	0	**0**	4	1	0	**5**
45. A Világegyetem megismerése	**5**	0	0	0	**0**	5	0	0	**5**
Összesen	**68**	34	2	0	**36**	34	2	0	**36**

9. évfolyam
Kötelező tananyagtartalom (34 óra)

Tematikai egység	**Egyszerű mozgások**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
• helyesen használja az út, a pálya és a hely fogalmát, valamint a sebesség, átlagsebesség, pillanatnyi sebesség, gyorsulás, elmozdulás fizikai mennyiségeket a mozgás leírására; • tud számításokat végezni az egyenes vonalú egyenletes mozgás esetében: állandó sebességű mozgások esetén a sebesség ismeretében meghatározza az elmozdulást, a sebesség nagyságának ismeretében a megtett utat, a céltól való távolság ismeretében a megérkezéshez szükséges időt; • ismeri a szabadesés jelenségét, annak leírását, tud esésidőt számolni,	– A környezetben megfigyelt mozgások (közlekedés, sportolás) jellemzése az út és az elmozdulás mennyiségek valamint a hely és a pálya fogalmának használatával – A gépkocsi sebességmérője által mutatott értékek értelmezése: állandó és változó nagyságú sebesség, az átlagsebesség és pillanatnyi sebesség jelentése – Egyszerű számítások az egyenes pályán, állandó sebességgel haladó gépjármű mozgásával kapcsolatban: Az elmozdulás, megtett út és a megérkezéshez szükséges idő kiszámolása – A közel állandó sebességű, egyenes vonalú mozgások (buborék a Mikola-csőben, mozgólépcső, csúszás jégen) megfigyelése, kialakulásának magyarázata – Az elejtett test mozgásának megfigyelése, kísérleti vizsgálata. A sebesség változásának jellemzése a gyorsulás fogalmának segítségével, a gyorsulás értelmezése a testre ható nehézségi erő vizsgálatával – Adatgyűjtés Eötvös Lorándról és az Eötvös-ingáról – Az elejtett test esési idejének mérése és számolása, a becsapódási sebesség kiszámítása – A csúszó test mozgásának megfigyelése, kísérleti vizsgálata, értelmezése a rá ható erők segítségével	

mérni, becsapódási sebességet számolni; • egyszerű számításokat végez az állandó gyorsulással mozgó testek esetében.	– Az állandó gyorsulással elinduló autó mozgásának leírása és magyarázata – Az elmozdulás, a sebesség és a gyorsulás használata egyenes mentén zajló mozgások leírására
Fogalmak	Mozgás, sebesség, gyorsulás, erő, elmozdulás

Tematikai egység	**Ismétlődő mozgások**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
• ismeri az egyenletes körmozgást leíró fizikai mennyiségeket (pályasugár, kerületi sebesség, fordulatszám, keringési idő, centripetális gyorsulás), azok jelentését, egymással való kapcsolatát; • ismeri a periodikus mozgásokat (ingamozgás, rezgőmozgás) jellemző fizikai mennyiségeket, néhány egyszerű esetben tudja mérni a periódusidőt, megállapítani az azt befolyásoló tényezőket.	• Egyszerű körmozgás létrehozása, megfigyelése, kialakulásának értelmezése a centripetális erő és gyorsulás fogalmának segítségével • A periódusidő mérése, a fordulatszám és a kerületi sebesség meghatározása, a centripetális gyorsulás nagyságának kiszámolása • A mindennapokban gyakori körmozgások (például: ruha a centrifugában, a kerékpár szelepe, a Föld felszínének pontjai) fizikai hátterének elemzése • Különböző lengések felismerése a környezetben: hintázó gyerekek, artisták a trapézon • A környezetben lezajló csillapodó rezgések és lengések megfigyelése, jellemzése az amplitúdó, a frekvencia, illetve a csillapodás mértéke szempontjából • A rugóhoz kapcsolt test rezgésének megfigyelése, kvalitatív leírása, a kitérés-idő és a sebesség-idő függvény elemzése.	
Fogalmak	körmozgás, centripetális erő, centripetális gyorsulás, periódusidő, frekvencia, rezgés, csillapodás, a rugó által kifejtett erő	

Tematikai egység	**A közlekedés és sportolás fizikája**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
• egyszerű esetekben kiszámolja a testek lendületének nagyságát, meghatározza irányát; • egyszerűbb esetekben alkalmazza a lendületmegmaradás törvényét, ismeri ennek általános érvényességét; • tisztában van az erő mint fizikai mennyiség jelentésével, mértékegységével,	• Rugalmatlan ütközések megfigyelése, a közös sebesség számítása egyszerű esetekben a lendület megmaradásának segítségével. A gyűrődési zóna szerepe ütközéskor • Labdák rugalmasságának vizsgálata a visszapattanás magasságának megfigyelésével • A lendület szerepe fékezés és gyorsítás során. A fékút és a fékezési idő • Az autó gyorsulásának, illetve a fékezés folyamatának magyarázata az autóra ható erők és Newton törvényei segítségével	

• ismeri a newtoni dinamika alaptörvényeit, egyszerűbb esetekben alkalmazza azokat a gyorsulás meghatározására, a korábban megismert mozgások értelmezésére; • egyszerűbb esetekben kiszámolja a mechanikai kölcsönhatásokban fellépő erőket (nehézségi erő, nyomóerő, fonálerő, súlyerő, súrlódási erők, rugóerő), meghatározza az erők eredőjét; • érti a legfontosabb közlekedési eszközök – gépjárművek, légi és vízi járművek – működésének fizikai elveit; • tisztában van a repülés elvével, a légellenállás jelenségével; • ismeri a hidrosztatika alapjait, a felhajtóerő fogalmát, hétköznapi példákon keresztül értelmezi a felemelkedés, elmerülés, úszás, lebegés jelenségét, tudja az ezt meghatározó tényezőket, ismeri a jelenségkörre épülő gyakorlati eszközöket.	• A kanyarodás fizikája, a kicsúszás megfigyelése (kanyarodó autó, motor, korcsolya) és okainak (súrlódási erő) vizsgálata • A testek úszásának és elmerülésének kísérleti vizsgálata, a tapasztaltak fizikai magyarázata a hidrosztatikai nyomás és a felhajtó erő segítségével • A hajók (vitorlás, illetve hajócsavaros) és tengeralattjárók működésének fizikai magyarázata, az áramvonalas test fontossága a vízben való haladás során • A repülőgépek fizikája, a szárnyra ható felhajtó erő magyarázata, az áramvonalas forma fontossága
Fogalmak	a lendület megmaradása, a dinamika alaptörvénye, súrlódási erő, közegellenállás, hidrosztatikai nyomás, felhajtó erő

Tematikai egység	**Az energia**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
• ismeri a mechanikai munka fogalmát, kiszámításának módját, mértékegységét, a helyzeti energia, a mozgási energia, a rugalmas energia, a belső energia fogalmát; • konkrét esetekben alkalmazza a munkatételt, a mechanikai energia megmaradásának elvét a mozgás értelmezésére, a sebesség kiszámolására.	• Adatgyűjtés az emberiség energiafelhasználásáról • A testek emelését és gyorsítását kísérő energiaváltozások vizsgálata: a helyzeti és mozgási energia, a munka • A szabadon eső test becsapódási sebességének meghatározása a munkatétel és az energiamegmaradás segítségével • Az elhajított kő mozgásának energetikai elemzése • Az energia megmaradása a súrlódás és közegellenállás hiányában és jelenlétében, a belső energia • A rugóhoz, gumiszalaghoz kapcsolt test mozgásának energetikai elemzése: a rugalmas energia	

	• Energia átalakulások a háztartásban, a környezetben, az emberi szervezetben és az erőművekben (hőerőmű, szélerőmű, vízi erőmű, atomerőmű, napkollektor), a hatásfok • Az energia szállításának lehetőségei • A Nap mint a Föld energiakészletének elsődleges forrása. Megújuló és nem megújuló energiaforrások megkülönböztetése, megnevezése, az energiatermelés és a környezet állapotának kapcsolata • Az energiaforrásaink kihasználásának lehetőségei a jövőben.
Fogalmak	munka, energia, helyzeti, mozgási, rugalmas energia, súrlódás, belső energia

Tematikai egység	**A melegítés és hűtés következményei**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
• ismeri a hőtágulás jelenségét, jellemző nagyságrendjét; • ismeri a Celsius- és az abszolút hőmérsékleti skálát, a gyakorlat szempontjából nevezetes néhány hőmérsékletet, a termikus kölcsönhatás jellemzőit; • értelmezi az anyag viselkedését hőközlés során, tudja, mit jelent az égéshő, a fűtőérték és a fajhő; • tudja a halmazállapot-változások típusait (párolgás, forrás, lecsapódás, olvadás, fagyás, szublimáció); • tisztában van a halmazállapot-változások energetikai viszonyaival, anyagszerkezeti magyarázatával, tudja, mit jelent az olvadáshő, forráshő, párolgáshő. Egyszerű számításokat végez a halmazállapot-változásokat kísérő hőközlés meghatározására; • ismeri a hőtan első főtételét, és tudja alkalmazni néhány egyszerűbb gyakorlati szituációban (palackba zárt levegő, illetve állandó nyomású levegő melegítése); • tisztában van a megfordítható és nem megfordítható folyamatok közötti különbséggel.	• A hőtágulás jelenségének megfigyelése, értelmezése • Az anyagok hőmérsékletének mérése, a hőmérséklet kiegyenlítődésének kísérleti vizsgálata és értelmezése • Anyagok melegítésének és hűtésének megfigyelése például konyhai tevékenység során: a folyamat gyorsaságának vizsgálata, a fajhő és a felület nagyságnak szerepe • Az égéshő és fűtőérték fogalma, a lassú és gyors égés felismerése a mindennapokban • Halmazállapotváltozások (olvadás, fagyás, párolgás, lecsapódás, a forrás és szublimáció) megfigyelése például konyhai tevékenység során. • A fázisátmenetek vizsgálata a hőmérséklet változásának szempontjából • A halmazállapot-változások értelmezése és energetikai leírása, egyszerű számítások a mindennapi gyakorlatból, az olvadáshő a párolgáshő és a forráshő fogalma • A kuktafazék működésének fizikai magyarázata • A dugattyú mozgásának értelmezése a hőtan első főtételének segítségével • A megfordítható és nem megfordítható folyamatok közötti különbség felismerése	

Fogalmak	hőmérséklet, fajhő, párolgáshő, olvadáshő, forráshő, időbeli egyirányúság a természetben, halmazállapotváltozás, melegítés, hűtés, fűtőérték

Tematikai egység	**Víz és levegő a környezetünkben**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
• ismeri a víz különleges tulajdonságait (rendhagyó hőtágulás, nagy olvadáshő, forráshő, fajhő), ezek hatását a természetben, illetve mesterséges környezetünkben; • ismeri a nyomás, hőmérséklet, páratartalom fogalmát, a levegő mint ideális gáz viselkedésének legfontosabb jellemzőit. Egyszerű számításokat végez az állapothatározók megváltozásával kapcsolatban; • ismeri az időjárás elemeit, a csapadékformákat, a csapadékok kialakulásának fizikai leírását.	• A légnyomás kísérleti kimutatása, a légritkított tér néhány gyakorlati alkalmazása • A légnyomás és az időjárás kapcsolata • Az abszolút és relatív páratartalom. A relatív páratartalom és a hőmérséklet kapcsolata, páraképződés a természetben: harmatképződés, dér, zúzmara • Páraképződés a lakásban, ennek következményei. Fűtési rendszerek a lakásban • A hőterjedés gyakorlati példákon keresztül (hővezetés, hőáramlás, hősugárzás) • A hőszigetelés lehetőségei a lakásban. A hőszigetelő ablak működésének fizikai magyarázata • A víz rendhagyó hőtágulása, ennek következményei a természetben. Jégképződés a tavakon, jéghegyek • Egyszerű számítások végzése a levegő állapothatározóinak megváltozásával kapcsolatban	
Fogalmak	hőmérséklet, fajhő, párolgáshő, olvadáshő, forráshő, időbeli egyirányúság a természetben, halmazállapotváltozás, melegítés, hűtés, fűtőérték	

Szabadon felhasználható (2 óra)

Tematikai egység	**A közlekedés és sportolás fizikája**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
• egyszerű esetekben kiszámolja a testek lendületének nagyságát, meghatározza irányát; • egyszerűbb esetekben alkalmazza a lendületmegmaradás törvényét, ismeri ennek általános érvényességét; • tisztában van az erő mint fizikai mennyiség jelentésével, mértékegységével, • ismeri a newtoni dinamika alaptörvényeit, egyszerűbb esetekben alkalmazza azokat a	• Rugalmatlan ütközések megfigyelése, a közös sebesség számítása egyszerű esetekben a lendület megmaradásának segítségével. A gyűrődési zóna szerepe ütközéskor • Labdák rugalmasságának vizsgálata a visszapattanás magasságának megfigyelésével • A lendület szerepe fékezés és gyorsítás során. A fékút és a fékezési idő • Az autó gyorsulásának, illetve a fékezés folyamatának magyarázata az autóra ható erők és Newton törvényei segítségével • A kanyarodás fizikája, a kicsúszás megfigyelése (kanyarodó autó, motor, korcsolya) és okainak (súrlódási erő) vizsgálata	

gyorsulás meghatározására, a korábban megismert mozgások értelmezésére; • egyszerűbb esetekben kiszámolja a mechanikai kölcsönhatásokban fellépő erőket (nehézségi erő, nyomóerő, fonálerő, súlyerő, súrlódási erők, rugóerő), meghatározza az erők eredőjét; • érti a legfontosabb közlekedési eszközök – gépjárművek, légi és vízi járművek – működésének fizikai elveit; • tisztában van a repülés elvével, a légellenállás jelenségével; • ismeri a hidrosztatika alapjait, a felhajtóerő fogalmát, hétköznapi példákon keresztül értelmezi a felemelkedés, elmerülés, úszás, lebegés jelenségét, tudja az ezt meghatározó tényezőket, ismeri a jelenségkörre épülő gyakorlati eszközöket.	• A testek úszásának és elmerülésének kísérleti vizsgálata, a tapasztaltak fizikai magyarázata a hidrosztatikai nyomás és a felhajtó erő segítségével • A hajók (vitorlás, illetve hajócsavaros) és tengeralattjárók működésének fizikai magyarázata, az áramvonalas test fontossága a vízben való haladás során • A repülőgépek fizikája, a szárnyra ható felhajtó erő magyarázata, az áramvonalas forma fontossága

Tematikai egység	**A melegítés és hűtés következményei**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
• ismeri a hőtágulás jelenségét, jellemző nagyságrendjét; • ismeri a Celsius- és az abszolút hőmérsékleti skálát, a gyakorlat szempontjából nevezetes néhány hőmérsékletet, a termikus kölcsönhatás jellemzőit; • értelmezi az anyag viselkedését hőközlés során, tudja, mit jelent az égéshő, a fűtőérték és a fajhő; • tudja a halmazállapot-változások típusait (párolgás, forrás, lecsapódás, olvadás, fagyás, szublimáció); • tisztában van a halmazállapot-változások energetikai viszonyaival, anyagszerkezeti magyarázatával, tudja, mit jelent	• A hőtágulás jelenségének megfigyelése, értelmezése • Az anyagok hőmérsékletének mérése, a hőmérséklet kiegyenlítődésének kísérleti vizsgálata és értelmezése • Anyagok melegítésének és hűtésének megfigyelése például konyhai tevékenység során: a folyamat gyorsaságának vizsgálata, a fajhő és a felület nagyságnak szerepe • Az égéshő és fűtőérték fogalma, a lassú és gyors égés felismerése a mindennapokban • Halmazállapotváltozások (olvadás, fagyás, párolgás, lecsapódás, a forrás és szublimáció) megfigyelése például konyhai tevékenység során. • A fázisátmenetek vizsgálata a hőmérséklet változásának szempontjából	

az olvadáshő, forráshő, párolgáshő. Egyszerű számításokat végez a halmazállapot-változásokat kísérő hőközlés meghatározására; • ismeri a hőtan első főtételét, és tudja alkalmazni néhány egyszerűbb gyakorlati szituációban (palackba zárt levegő, illetve állandó nyomású levegő melegítése); • tisztában van a megfordítható és nem megfordítható folyamatok közötti különbséggel.	• A halmazállapot-változások értelmezése és energetikai leírása, egyszerű számítások a mindennapi gyakorlatból, az olvadáshő a párolgáshő és a forráshő fogalma • A kuktafazék működésének fizikai magyarázata • A dugattyú mozgásának értelmezése a hőtan első főtételének segítségével • A megfordítható és nem megfordítható folyamatok közötti különbség felismerése
Fogalmak	hőmérséklet, fajhő, párolgáshő, olvadáshő, forráshő, időbeli egyirányúság a természetben, halmazállapotváltozás, melegítés, hűtés, fűtőérték

10. évfolyam
Kötelező tananyagtartalom (34 óra)

Tematikai egység	**Gépek**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri az egyszerű gépek elvének megjelenését a hétköznapokban, mindennapi eszközeinkben; – néhány egyszerűbb, konkrét esetben (mérleg, libikóka) a forgatónyomatékok meghatározásának segítségével vizsgálja a testek egyensúlyi állapotának feltételeit, összeveti az eredményeket a megfigyelések és kísérletek tapasztalataival.	– A libikóka és a mérleg egyensúlyának kísérleti vizsgálata és értelmezése – Szerszámkulcsok és fogók működésének magyarázata az erőkar segítségével – Gépek összehasonlítása a teljesítmény és hatásfok adatok alapján – A kerékpár felépítésének és működésének fizikai magyarázata – Egy jelentős gép és a kapcsolódó technológia fizikai lényegének ismertetése, történelmet és társadalmat átalakító hatásának bemutatása (Ilyen lehet: hajítógép, szövőgép, mechanikus számológép, belső égésű motor) – Anyaggyűjtés James Wattról és gőzgépéről – Beszélgetés a robotokról: elterjedésük, jövőbeli szerepük, mesterséges intelligencia, gépi tanulás, önvezérelt működés	
Fogalmak	forgatónyomaték, forgatónyomatékok egyensúlya, erőkar, teljesítmény, hatásfok	

Tematikai egység	**Szikrák, villámok**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri az elektrosztatikus alapjelenségeket (dörzselektromosság,	– Az elektromos állapot kialakulásának magyarázata az atomról alkotott egyszerű elképzelés (elektron, atommag) segítségével	

töltött testek közötti kölcsönhatás, földelés), ezek gyakorlati alkalmazásait; − átlátja, hogy az elektromos állapot kialakulása a töltések egyenletes eloszlásának megváltozásával van kapcsolatban; − érti Coulomb törvényét, egyszerű esetekben alkalmazza elektromos töltéssel rendelkező testek közötti erő meghatározására; − tudja, hogy az elektromos kölcsönhatást az elektromos mező közvetíti.	− A két fajta elektromos állapot, az elektromos vonzás és taszítás, az elektromos árnyékolás, a csúcshatás, az elektromos megosztás és a földelés megfigyelése kísérletezés közben, a tapasztaltak magyarázata − Coulomb törvénye, az elektromosan töltött testek között fellépő erő meghatározása − Az elektromos mező szemléltetése (pl. búzadarás kísérlettel), ez alapján a mező erővonalakkal történő érzékeltetése − Elektromos szikrák keltése, megfigyelése (pl. megosztó géppel vagy szalaggenerátorral), ennek segítségével a villámok kialakulásának alapvető magyarázata − A tanultak alkalmazása a villámok elleni védekezésben, illetve a villámcsapás-veszélyes helyzetekben való helyes magatartás kialakításában
Fogalmak	elektromos állapot, elektromos töltés, elektromos mező, atom, elektron, Coulomb-törvény, elektromos árnyékolás, csúcshatás, földelés

Tematikai egység	**Elektromosság a környezetünkben**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− tudja, hogy az áram a töltött részecskék rendezett mozgása, és ez alapján szemléletes elképzelést alakít ki az elektromos áramról; − gyakorlati szinten ismeri az egyenáramok jellemzőit, a feszültség, áramerősség és ellenállás fogalmát; − ismeri a mindennapi életben használt legfontosabb elektromos energiaforrásokat, a gépkocsi-, mobiltelefon-akkumulátorok legfontosabb jellemzőit; − érti Ohm törvényét, egyszerű esetekben alkalmazza a feszültség, áramerősség, ellenállás meghatározására. Tudja,	− Az elektromos áram fogalmának kialakítása egyszerű kísérletekkel (pl. víz elektromos vezetésének változása, konyhasó vagy sav hatására), az áramerősség mérése − A legfontosabb egyenáramú áramforrások (galvánelem, gépkocsi- mobiltelefon-akkumulátorok, napelemek), adatainak összegyűjtése és értelmezése − Ohm törvényének vizsgálata méréssel egyszerű áramkörben ellenálláshuzallal, az ellenállás, mint fizikai mennyiség és mint áramköri elem bevezetése − Egyszerű számítások elvégzése Ohm törvényének felhasználásával: a feszültség, az áramerősség és az ellenállás meghatározására − Egyszerű, fényforrást és termisztort tartalmazó áramkör vizsgálata, az ellenállás hőmérsékletfüggésének felismerése − A soros és a párhuzamos kapcsolások legfontosabb jellemzőinek megismerése kísérleti vizsgálatok alapján − A legfontosabb hőhatáson alapuló háztartási eszközök jellemzőinek összegyűjtése	

hogy az ellenállás függ a hőmérséklettől; − ki tudja számolni egyenáramú fogyasztók teljesítményét, az általuk felhasznált energiát; − ismeri az egyszerű áramkör és egyszerűbb hálózatok alkotórészeit, felépítését; − értelmezni tud egyszerűbb kapcsolási rajzokat, ismeri kísérleti vizsgálatok alapján a soros és a párhuzamos kapcsolások legfontosabb jellemzőit; − ismeri az elektromos hálózatok kialakítását a lakásokban, épületekben, az elektromos kapcsolási rajzok használatát; − tisztában van az elektromos áram élettani hatásaival, az emberi test áramvezetési tulajdonságaival, az idegi áramvezetés jelenségével; − ismeri az elektromos fogyasztók használatára vonatkozó balesetvédelmi szabályokat.	− A villanyszámla értelmezése, a háztartási áramfogyasztás költségeinek kiszámolása, a kWh és a joule kapcsolata − Az elektromos áramütés élettani hatása, érintésvédelmi, balesetvédelmi ismeretek − Lakás villamos hálózata és biztonsági berendezései (a biztosíték, az áram-védőkapcsoló és a földvezeték feladata) − Az EKG, EEG felvételek kapcsán az emberi idegvezetés egyes diagnosztikai alkalmazásainak bemutatása
Fogalmak	elektromos áram, áramerősség, feszültség, ellenállás, Ohm-törvénye, soros és a párhuzamos kapcsolás, biztosíték, földvezeték

Tematikai egység	**Generátorok és motorok**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− elektromágnes készítése közben megfigyeli és alkalmazza, hogy az elektromos áram mágneses mezőt hoz létre; − megmagyarázza hogyan működnek az általa megfigyelt egyszerű felépítésű elektromos motorok: a mágneses mező erőt fejt ki az árammal átjárt vezetőre;	− Elektromágnes készítése egyszerű eszközökkel (pl. vasszegre tekert szigetelt drót), az előállított mágneses mező vizsgálata pl. iránytűvel) − Az elektromotor működési elvének megértése egyszerű modell vagy animáció tanulmányozása révén − Az elektromágneses indukció alapeseteinek megismerése, ez alapján egyszerű generátor modell készítése vagy tanulmányozása − Adatgyűjtés Michael Faraday életéről, a felfedezések jelentőségének megvitatása − A váltakozó áram keletkezése, és főbb jellemzői	

− ismeri az elektromágneses indukció jelenségének lényegét, fontosabb gyakorlati vonatkozásait, a váltakozó áram fogalmát; − érti a generátor, a motor és a transzformátor működési elvét, gyakorlati hasznát.	− A transzformátor működésének megfigyelése és magyarázata, az elektromos energia szállításában betöltött szerepének megismerése − A környezetünkben illetve technika eszközökben található transzformátorok felismerése − Generátorok és motorok működésének megfigyelése, fizikai magyarázata
Fogalmak	mágneses mező, mágneses indukcióvonalak, elektromágnes, elektromágneses indukció, generátor, elektromotor, transzformátor

Tematikai egység	**A hullámok szerepe a kommunikációban**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− érti, hogyan alakulnak ki és terjednek a mechanikai hullámok, ismeri a hullámhossz és a terjedési sebesség fogalmát; − ismeri az emberi hangérzékelés fizikai alapjait, a hang, mint hullám jellemzőit, keltésének eljárásait; − átlátja a húros hangszerek és a sípok működésének elvét, az ultrahang szerepét a gyógyászatban, ismeri a zajszennyezés fogalmát; − ismeri az elektromágneses hullámok szerepét az információ- (hang-, kép-) átvitelben, ismeri a mobiltelefon legfontosabb tartozékait (SIM kártya, akkumulátor stb.), azok kezelését, funkcióját; − ismeri az elektromágneses hullámok jellemzőit (frekvencia, hullámhossz, terjedési sebesség), azt, hogy milyen körülmények határozzák meg ezeket. A mennyiségek kapcsolatára vonatkozó egyszerű számításokat végez.	− A környezetben előforduló mechanikai haladó hullámok megfigyelése, a terjedési mechanizmusának megértése − A megfigyelt mechanikai hullámok jellemzése a megfelelő fizikai mennyiségekkel (terjedési sebesség, hullámhossz, amplitúdó, a csillapodás jellege) − Az állóhullámok kialakulásának megfigyelése − Hangszerek és egyszerű hangkeltő eszközök megfigyelése, a keletkező hanghullámok jellemzése − Környezetünk hangterhelése, javaslatok a zajszennyezés csökkentésére − Az elektromágneses hullámok kialakulása és terjedése, a hullámokat jellemző fizikai mennyiségek − A hullámhossz, a terjedési sebesség és a frekvencia kapcsolata − A különböző frekvenciájú elektromágneses hullámok alkalmazásainak megfigyelése és fizikai magyarázata mindennapi eszközeink használata során: tolatóradar, mikrohullámú sütő, infrakamera, röntgengép, anyagvizsgálat − A képek és hangok továbbításának alapelvei (rádió, televízió), a mobiltelefon működése: wifi, bluetooth − Interferencia képek létrehozása lézerrel, lefényképezése, egyszerű magyarázata − Anyaggyűjtés a hologramokról, Gábor Dénesről, a talált információk megosztása, megbeszélése − Tudományos vita a mobiltelefon használatának lehetséges ártalmairól	
Fogalmak	hanghullám, elektromágneses hullám, a hullám hullámhossza, terjedési sebessége, frekvenciája, lézer, holográfia	

Tematikai egység	Képek és látás	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− tudja, hogyan jönnek létre a természet színei, és hogyan észleljük azokat; − ismeri a színek és a fény frekvenciája közötti kapcsolatot, a fehér fény összetett voltát, a kiegészítő színek fogalmát, a szivárvány színeit; − ismeri az emberi szemet mint képalkotó eszközt, a látás mechanizmusát, a gyakori látáshibák (rövid- és távollátás) okát, a szemüveg és a kontaktlencse jellemzőit, a dioptria fogalmát; − ismeri a fénytörés és visszaverődés törvényét, megmagyarázza, hogyan alkot képet a síktükör; − a fókuszpont fogalmának felhasználásával értelmezi, hogyan térítik el a fényt a domború és homorú tükrök, a domború és homorú lencsék; − ismeri az optikai leképezés fogalmát, a valódi és látszólagos kép közötti különbséget. Egyszerű kísérleteket tud végezni tükrökkel és lencsékkel.	− A síktükörben látott kép megfigyelése, jellemzése, kialakulásának magyarázata − Tükrök használata optikai eszközökben: reflektor, kozmetikai tükör, tükrök a közlekedésben − A fény törésének megfigyelése és értelmezése a törésmutató segítségével. A fehér fény felbontása, a kialakult színkép magyarázata − A fény fókuszálásának és a kézi nagyító képalkotásának kísérleti vizsgálata − A látás magyarázata, a szem felépítésének fizikája. A szemüveg szerepe a látás javításában − Néhány további optikai eszköz kipróbálása, a működés lényegi, kvalitatív magyarázata (optikai szál, mikroszkóp, távcsövek) − Galilei távcsővel végzett megfigyelései − Néhány kiválasztott esetben (pl. naplemente, kék égbolt, színkeverés) a természetben látott színek kialakulásának magyarázata, a szivárvány színei, a kiegészítő színek	
Fogalmak	fényvisszaverődés; fénytörés; teljes visszaverődés; fókuszpont; fókusz-, tárgy-, és képtávolság; valódi és látszólagos kép	

Tematikai egység	Az atomok és a fény	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− tudja, hogy a fény elektromágneses hullám, és hogy terjedéséhez nem kell közeg; − megfigyeli a fényelektromos jelenséget, tisztában van annak	− A fény elektromágneses hullám, jellemzése fizikai mennyiségekkel (amplitúdó, frekvencia, hullámhossz, terjedési sebesség) − A fotocella és a fénymérő működésének magyarázata a fényelektromos jelenség segítségével, a megvilágító fény és a foton energiája közötti kapcsolat	

Einstein által kidolgozott magyarázatával, a frekvencia (hullámhossz) és a foton energiája kapcsolatával; − ismeri Rutherford szórási kísérletét, mely az atommag felfedezéséhez vezetett; − ismeri az atomról alkotott elképzelések változásait, a Rutherford-modellt és a Bohr-modellt, látja a modellek hiányosságait; − ismeri a digitális fényképezőgép működésének elvét; − megmagyarázza az elektronmikroszkóp működését az elektron hullámtermészetének segítségével; − átlátja, hogyan használják a vonalas színképet az anyagvizsgálat során.	− Digitális fényképek készítése különböző távolságban elhelyezett tárgyakról, a fényképezőgép beállításainak értelmezése, a képrögzítés elve − Elektronmikroszkóppal és fénymikroszkóppal készült képek összevetése. Az elektronmikroszkóp nagyobb felbontásának és működésének értelmezése az elektron hullámtermészetével − A vonalas színkép kialakulásának magyarázata az atomok által elnyelt illetve kibocsátott fény frekvenciájának segítségével − A legfontosabb atommodellek (Thomson, Rutherford, Bohr, kvantumfizikai) fizikai lényegének ismerete, az atom körüli elektronok energiájának kvantáltsága − Rutherford szórási kísérletének szimulációja, anyaggyűjtés Rutherford és Bohr életével kapcsolatban − Jelenleg használt fényforrásaink számbavétele, működésük fizikai lényege (LED, izzó, fénycső, halogén izzó)
Fogalmak	fényelektromos jelenség; foton; atom; elektron; atommag

Tematikai egység	**Környezetünk épségének megőrzése**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− ismeri az atommag felépítését, a nukleonok típusait, az izotóp fogalmát, a nukleáris kölcsönhatás jellemzőit; − ismeri a radioaktív sugárzások típusait, az alfa-, béta- és gamma-sugárzások leírását és tulajdonságait; − ismeri a felezési idő, aktivitás fogalmát, a sugárvédelem lehetőségeit; − átlátja, hogy a maghasadás és magfúzió miért alkalmas energiatermelésre, ismeri a gyakorlati megvalósulásuk lehetőségeit, az	− Az ózonpajzs szerepe a Földet ért ultraibolya sugárzással kapcsolatban, az ózonpajzs védelmében tett intézkedések és azok sikere − Az üvegházhatás fizikai magyarázata − Az energiatermelés alternatívái, az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentési lehetősége − A periódusos rendszer alapján fontosabb elemek mag összetételének, kötési energiájának és stabilitásának tanulmányozása − A maghasadás és magfúzió lényegének megértése magyarázó ábrák és animációk segítségével − Az atomerőművek, a hőerőművek és megújuló energiatermelés előnyeinek és hátrányainak előzetes adatgyűjtést követő összevetése − Adatgyűjtés Wigner Jenő, Teller Ede és Szilárd Leó munkásságával kapcsolatban − Az alfa-, béta- és gamma-sugárzások tulajdonságai, élettani hatásaik, az egyes sugárfajták elleni védekezés lehetőségei	

atomerőművek működésének alapelvét, a csillagok energiatermelésének lényegét; − érti az atomreaktorok működésének lényegét, a radioaktív hulladékok elhelyezésének problémáit; − ismeri a radioaktív izotópok néhány orvosi alkalmazását (nyomjelzés).	− Anyaggyűjtés a rádiumról és a Curie-család életéről − Tudományos vita a környezetbe került, vagy orvosi kezelés során alkalmazott radioaktív izotópok veszélyességéről
Fogalmak	atommag, nukleon, izotóp, nukleáris kölcsönhatás, maghasadás, magfúzió, alfa-, béta-, és gamma-sugárzás; felezési idő, aktivitás, ózonpajzs, üvegházhatás

Tematikai egység	**A Világegyetem megismerése**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− szabad szemmel vagy távcsővel megfigyeli a Holdat, a Hold felszínének legfontosabb jellemzőit, a holdfogyatkozás jelenségét. A látottakat fizikai ismeretei alapján értelmezi; − ismeri a bolygók, üstökösök mozgásának jellegzetességeit; − tudja, mit jelentenek a kozmikus sebességek (körsebesség, szökési sebesség); − érti a tömegvonzás általános törvényét, és azt, hogy a gravitációs erő bármely két test között hat; − érti a testek súlya és a tömege közötti különbséget, a súlytalanság állapotát, a gravitációs mező szerepét a gravitációs erő közvetítésében; − megvizsgálja a Naprendszer bolygóin és	− A rakéták működési elve, a kozmikus sebességek jelentése − A súlytalanság jelensége, kialakulásának körülményei, a súly és a tömeg közötti különbség − A bolygók és üstökösök mozgásának fizikai magyarázata, az általános tömegvonzás törvénye − Az általános tömegvonzás értelmezése a gravitációs mező segítségével − A Naprendszer jellemzői, példák a Naprendszer bolygóin és holdjain uralkodó jellemző fizikai környezetre, ezek kialakulásának magyarázata − A holdfogyatkozás és a napfogyatkozás fizikai magyarázata − A legfontosabb ismeretek az űrrepülőgépekről, a Holdraszállásról és a tervezett Mars utazásról − Néhány, a mindennapokban elterjedt és először az űrkutatásban használt technológia, eszköz ismertetése − A gravitáció szerepe a Világmindenségben − A csillagok és a Nap működése és változásai: fekete lyuk, neutroncsillag, szupernóva − A galaxisok, galaxishalmazok. A Tejútrendszer legfontosabb jellemzői. Távolságok az univerzumban − Az ősrobbanás elmélet kvalitatív leírása, a táguló univerzum − Az ősrobbanás elméletének születése, tudományos megalapozottsága, a tudományosság kritériumai	

holdjain uralkodó, a Földétől eltérő fizikai környezet legjellemzőbb példáit, azonosítja ezen eltérések okát. A legfontosabb esetekben megmutatja, hogyan érvényesülnek a fizika törvényei a Föld és a Hold mozgása során; − átlátja és szemlélteti a természetre jellemző fizikai mennyiségek nagyságrendjeit (atommag, élőlények, Naprendszer, Univerzum); − ismeri a Nap mint csillag legfontosabb fizikai tulajdonságait, a Nap várható jövőjét, a csillagok lehetséges fejlődési folyamatait.	− Tudományos vita a Földön kívüli élet kutatásáról, annak gyakorlati és filozófiai lehetőségeiről, az emberiség előtt álló kihívásokról
Fogalmak	általános tömegvonzás, ellipszis pálya, súlytalanság, súly, Kepler törvényei, bolygók, üstökösök, csillag, galaxis, galaxishalmaz, ősrobbanás, táguló univerzum, fekete lyuk, fényév

Szabadon felhasználható (2 óra)

Tematikai egység	**Az atomok és a fény**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− tudja, hogy a fény elektromágneses hullám, és hogy terjedéséhez nem kell közeg; − megfigyeli a fényelektromos jelenséget, tisztában van annak Einstein által kidolgozott magyarázatával, a frekvencia (hullámhossz) és a foton energiája kapcsolatával; − ismeri Rutherford szórási kísérletét, mely az atommag felfedezéséhez vezetett; − ismeri az atomról alkotott elképzelések változásait, a Rutherford-modellt és a	− A fény elektromágneses hullám, jellemzése fizikai mennyiségekkel (amplitúdó, frekvencia, hullámhossz, terjedési sebesség) − A fotocella és a fénymérő működésének magyarázata a fényelektromos jelenség segítségével, a megvilágító fény és a foton energiája közötti kapcsolat − Digitális fényképek készítése különböző távolságban elhelyezett tárgyakról, a fényképezőgép beállításainak értelmezése, a képrögzítés elve − Elektronmikroszkóppal és fénymikroszkóppal készült képek összevetése. Az elektronmikroszkóp nagyobb felbontásának és működésének értelmezése az elektron hullámtermészetével − A vonalas színkép kialakulásának magyarázata az atomok által elnyelt illetve kibocsátott fény frekvenciájának segítségével − A legfontosabb atommodellek (Thomson, Rutherford, Bohr, kvantumfizikai) fizikai lényegének ismerete, az atom körüli elektronok energiájának kvantáltsága	

Bohr-modellt, látja a modellek hiányosságait; – ismeri a digitális fényképezőgép működésének elvét; – megmagyarázza az elektronmikroszkóp működését az elektron hullámtermészetének segítségével; – átlátja, hogyan használják a vonalas színképet az anyagvizsgálat során.	– Rutherford szórási kísérletének szimulációja, anyaggyűjtés Rutherford és Bohr életével kapcsolatban – Jelenleg használt fényforrásaink számbavétele, működésük fizikai lényege (LED, izzó, fénycső, halogén izzó)
Fogalmak	fényelektromos jelenség; foton; atom; elektron; atommag

Tematikai egység	**Környezetünk épségének megőrzése**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri az atommag felépítését, a nukleonok típusait, az izotóp fogalmát, a nukleáris kölcsönhatás jellemzőit; – ismeri a radioaktív sugárzások típusait, az alfa-, béta- és gamma-sugárzások leírását és tulajdonságait; – ismeri a felezési idő, aktivitás fogalmát, a sugárvédelem lehetőségeit; – átlátja, hogy a maghasadás és magfúzió miért alkalmas energiatermelésre, ismeri a gyakorlati megvalósulásuk lehetőségeit, az atomerőművek működésének alapelvét, a csillagok energiatermelésének lényegét; – érti az atomreaktorok működésének lényegét, a radioaktív hulladékok elhelyezésének problémáit; – ismeri a radioaktív izotópok néhány orvosi	– Az ózonpajzs szerepe a Földet ért ultraibolya sugárzással kapcsolatban, az ózonpajzs védelmében tett intézkedések és azok sikere – Az üvegházhatás fizikai magyarázata – Az energiatermelés alternatívái, az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentési lehetősége – A periódusos rendszer alapján fontosabb elemek mag összetételének, kötési energiájának és stabilitásának tanulmányozása – A maghasadás és magfúzió lényegének megértése magyarázó ábrák és animációk segítségével – Az atomerőművek, a hőerőművek és megújuló energiatermelés előnyeinek és hátrányainak előzetes adatgyűjtést követő összevetése – Adatgyűjtés Wigner Jenő, Teller Ede és Szilárd Leó munkásságával kapcsolatban – Az alfa-, béta- és gamma-sugárzások tulajdonságai, élettani hatásaik, az egyes sugárfajták elleni védekezés lehetőségei – Anyaggyűjtés a rádiumról és a Curie-család életéről – Tudományos vita a környezetbe került, vagy orvosi kezelés során alkalmazott radioaktív izotópok veszélyességéről	

alkalmazását (nyomjelzés).	
Fogalmak	atommag, nukleon, izotóp, nukleáris kölcsönhatás, maghasadás, magfúzió, alfa-, béta-, és gamma-sugárzás; felezési idő, aktivitás, ózonpajzs, üvegházhatás

Biológia 9-10. évfolyam (felnőtt nappali gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység		Órakeret
1. A biológia tudománya		**3 óra**
2. Az élővilág egysége, a felépítés és működés alapelvei		**4 óra**
3. Egyedszintű öröklődés		**8 óra**
4. Az élőlények jellemzői, viselkedés és környezet		**7 óra**
5. A Föld és a Kárpát-medence értékei, az életközösségek biológiai sokfélesége		**12 óra**
6. A biológiai evolúció		**8 óra**
7. Ember és bioszféra – fenntarthatóság		**10 óra**
8. Élet és energia		**4 óra**
9. Sejtek, szövetek, szervek		**7 óra**
10. A sejt és a genom szerveződése és működése		**6 óra**
11. Az élet eredete és feltételei		**3 óra**
12. A változékonyság molekuláris alapjai, sejt és genom		**12 óra**
13. Az emberi szervezet felépítése és működése	**Anyagforgalom**	**6 óra**
	Testkép, testalkat és mozgás	**12óra**
	Érzékelés, szabályozás	**12 óra**
14. Az emberi nemek és a szaporodás biológiai alapjai		**10 óra**
15. A lelki egyensúly és a testi állapot összefüggése		**10 óra**
16. Az egészségügyi rendszer, elsősegélynyújtás		**10 óra**
Kötelező összesen:		**144 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	2	72	72	0	0
10. évf.	2	72	72	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	***Összes kötelező***	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	9. évfolyam összes	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	10. évfolyam összes
1. A biológia tudománya	**3**	3	0	0	3	0	0	0	0
2. Az élővilág egysége, a felépítés és működés alapelvei	**4**	4	0	0	4	0	0	0	0
3. Egyedszintű öröklődés	**8**	8	0	0	8	0	0	0	0
4. Az élőlények jellemzői, viselkedés és környezet	**7**	7	0	0	7	0	0	0	0
5. A Föld és a Kárpát-medence értékei, az életközösségek biológiai sokfélesége	**12**	12	0	0	12	0	0	0	0
6. A biológiai evolúció	**8**	8	0	0	8	0	0	0	0
7. Ember és bioszféra – fenntarthatóság	**10**	10	0	0	10	0	0	0	0
8. Élet és energia	**4**	4	0	0	4	0	0	0	0
9. Sejtek, szövetek, szervek	**7**	7	0	0	7	0	0	0	0
10. A sejt és a genom szerveződése és működése	**6**	6	0	0	6	0	0	0	0
11. Az élet eredete és feltételei	**3**	3	0	0	3	0	0	0	0
12. A változékonyság molekuláris alapjai, sejt és genom	**12**	0	0	0	0	12	0	0	12
13. Az emberi szervezet felépítése és működése	**30**	0	0	0	0	30	0	0	30
14. Az emberi nemek és a szaporodás biológiai alapjai	**10**	0	0	0	0	10	0	0	10
15. A lelki egyensúly és a testi állapot összefüggése	**10**	0	0	0	0	10	0	0	10
16. Az egészségügyi rendszer, elsősegélynyújtás	**10**	0	0	0	0	10	0	0	10
Összesen	**144**	72	0	0	72	72	0	0	72

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (72 óra)

Tematikai egység	**A biológia tudománya**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

– ismeri a biológiai kutatások alapvető céljait, legfontosabb területeit, értékeli az élet megértésében, az élővilág megismerésében és megóvásában játszott szerepét; – példákkal igazolja a biológiai ismereteknek a világképünk és a technológia fejlődésében betöltött szerepét, gazdasági és társadalmi jelentőségét; – ismeri a tudományos és áltudományos közlések lényegi jellemzőit, ezek megkülönböztetésének képességét életvitelének alakításában is alkalmazza.	– A biológiai kutatások alapvető céljainak, világképünket és mindennapi életünket alakító eredményeinek tudománytörténeti példákkal való bemutatása – A tudományos vizsgálatok menetének ismerete, vizsgálatokban való tudatos alkalmazása és nyomon követése kísérletelemzésekben – A biológiai vizsgálatok során alkalmazható, egyszerűbb laboratóriumi és terepmunkára alkalmas eszközök ismerete, vizsgálatok esetében a megfelelő kiválasztása és használata – A tudományos gondolkodás műveleteiről szerzett alapszintű ismeret, a műveletek alkalmazásában való jártasság, adott probléma esetén a célravezető módszer kiválasztása és alkalmazása – Az ismeretszerzésben és a problémamegoldásban a másokkal való együttműködés fontosságának felismerése, a közös munkában való aktív szerepvállalás – Tényekre alapozott, koherens érvelés, véleményalkotás és mások meghallgatásának képessége – Kísérleti megfigyelések, mérési és statisztikai adatok megfelelő rögzítése, rendezése és feldolgozása, az ebből levonható következtetések és további kutatási kérdések megfogalmazása – A modern biológia kulcsterületeinek, ezek technológiai lehetőségeinek ismerete, a kutatás és alkalmazás etikai, társadalmi-gazdasági kérdéseiben véleményalkotási és vitaképesség – A népszerűsítő és a tudományos igényű információs forrásokról való tájékozottság, az álhírek, áltudományos közlések felismerése, velük szemben tényekre alapozott kritikai érvelés.
Fogalmak	kutatási kérdés, hipotézis, kísérlet, kísérleti változó, valószínűség, rendszerbiológia, molekuláris

Tematikai egység	**Az élővilág egysége, a felépítés és működés alapelvei**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– felismeri a szerveződési szintek atomoktól a bioszféráig való egymásba épülését, tudja a biológiai problémákat és magyarázatokat a megfelelő	– A szerveződési szintek hierarchikus és rendszerszemléletű elvének felismerése a tanulók által ismert, felidézett társadalmi, gazdasági, technológiai vagy természeti rendszerek példái alapján	

szinttel összefüggésben értelmezni; – tényekkel bizonyítja az élőlények elemi összetételének hasonlóságát, a biogén elemek, a víz, az ATP és a makromolekulák élő szervezetekben betöltött alapvető szerepét, és ezt összefüggésbe hozza kémiai felépítésükkel.	– Az energiáról meglévő tanulói tudás felszínre hozása, az energiafajták és átalakítási módok áttekintése példák alapján, a fény, a kémiai és a biológiai energia összefüggésbe hozása – Az információról meglévő tanulói tudás felszínre hozása, a sokféleséggel és a rendezettséggel való kapcsolat felismerése mindennapi példák és természeti jelenségek értelmezése alapján – A szervetlen és a szerves anyagok közötti kapcsolat tudománytörténeti, technológiai és biológiai szempontú értelmezése, az élet szénalapúsága – Az optimális enzimműködés kísérletes bemutatása, az enzimműködés és az anyagcserezavarok kapcsolatának példákkal való bemutatása – Biogén elemek kimutatása, következtetések levonása – A víznek az élet szempontjából kitüntetett szerepe melletti érvelés – A makromolekulák és monomerjeik felépítése és funkciója közötti kapcsolatok sokoldalú elemzése – A szabályozottság elvének elmélyítése mindennapi életből vett technológiai példák alapján, a szabályozott állandó állapot jelentőségének felismerése
Fogalmak	rendszer, szerveződési szint, egymásba épülés, biológiai energia és ATP, biogén elem, víz, makromolekulák, enzimek, sokféleség és információ, fehérjeszerkezet, vezérlés és szabályozás
Tematikai egység	**Egyedszintű öröklődés** **Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**
– érti az örökítőanyagban tárolt információ és a kifejeződő tulajdonságok közötti összefüggést, megkülönbözteti a genotípust és a fenotípust, a fenom-genom összefüggéseket konkrét esetek magyarázatában alkalmazza; – megérti a genetikai információ nemzedékek közötti átadásának törvényszerűségeit, ezeket konkrét esetek elemzésében alkalmazza.	– Mendel kutatási módszerének (kísérletek, hipotézisek felállítása, statisztikai megközelítés) elemzése, az eredmények és a levont következtetések kapcsolatba hozása – A gének, a DNS és a kromoszómák (testi és ivari) kapcsolatának megértése, a gének és a tulajdonságok kapcsolatának sokoldalú elemzése – A mendeli öröklődés kiterjesztése: példák és magyarázatok a Mendel-szabályoktól való eltérésekre – A környezet fenotípusra gyakorolt hatásának megértése, példákkal való igazolása – A genom és a fenom kapcsolatának megértése (hogyan, hányféleképpen jöhet létre a fenotípus)

	– A fenotípus-elemzésben rejlő lehetőségek feltérképezése (miért és hogyan idéz elő elváltozásokat a genetikai és a környezeti tényezők egymásra hatása) – Az egyénre szabott gyógyítási lehetőségek céljának, jelenlegi alkalmazásainak és jövőbeli lehetőségeinek megismerése, értékelése
Fogalmak	gén, allél, genotípus, fenotípus, Mendel-szabályok, domináns, recesszív, öröklésmenet, családfa, genom, fenom, bioinformatika, személyre szabott gyógyítás

Tematikai egység	**Az élőlények jellemzői, viselkedés és környezet**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– az élő rendszerek vizsgálata során felismeri az analógiákat, korrelációkat, alkalmazza a statisztikus és a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, kritikusan és kreatívan mérlegeli a lehetőségeket, bizonyítékokra alapozva érvel, több szempontot is figyelembe vesz; – biológiai vonatkozású adatokat elemez, megfelelő formába rendez, ábrázol, ezek alapján előrejelzéseket, következtetéseket fogalmaz meg, a már ábrázolt adatokat értelmezi; – értékeli és példákkal igazolja a különféle szintű biológiai szabályozások szerepét az élő rendszerek normál működési állapotának fenntartásában; – megérti a bionika eredményeinek alkalmazási lehetőségeit, értékeli a bioinformatika, az információs technológiák alkalmazásának orvosi, biológiai jelentőségét. – az élő rendszerek vizsgálata során felismeri az analógiákat, korrelációkat, alkalmazza a statisztikus és a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, kritikusan és kreatívan mérlegeli a lehetőségeket, bizonyítékokra alapozva érvel, több szempontot is figyelembe vesz; – biológiai vonatkozású adatokat elemez, megfelelő formába rendez, ábrázol, ezek alapján előrejelzéseket, következtetéseket fogalmaz meg, a már ábrázolt adatokat értelmezi;		– felismeri a szerveződési szintek atomoktól a bioszféráig való egymásba épülését, tudja a biológiai problémákat és magyarázatokat a megfelelő szinttel összefüggésben értelmezni; – tényekkel bizonyítja az élőlények elemi összetételének hasonlóságát, a biogén elemek, a víz, az ATP és a makromolekulák élő szervezetekben betöltött alapvető szerepét, és ezt összefüggésbe hozza kémiai felépítésükkel.

– értékeli és példákkal igazolja a különféle szintű biológiai szabályozások szerepét az élő rendszerek normál működési állapotának fenntartásában; – megérti a bionika eredményeinek alkalmazási lehetőségeit, értékeli a bioinformatika, az információs technológiák alkalmazásának orvosi, biológiai jelentőségét.	
Fogalmak	öröklött és tanult viselkedési elemek, agresszió, altruizmus, stressz, gondolkodás, agykéreg, szinapszis, idegsejthálózat, mentálhigiéné, motiváció, tanulás, emlékezés, érzelmek, drog, függőség

Tematikai egység	**A Föld és a Kárpát-medence értékei**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az élő rendszerek vizsgálata során felismeri az analógiákat, korrelációkat, alkalmazza a statisztikus és a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, kritikusan és kreatívan mérlegeli a lehetőségeket, bizonyítékokra alapozva érvel, több szempontot is figyelembe vesz; – a biológiai jelenségek vizsgálata során digitális szöveget, képet, videót keres, értelmez és felhasznál, vizsgálja azok megbízhatóságát, jogszerű és etikus felhasználhatóságát; – biológiai vonatkozású adatokat elemez, megfelelő formába rendez, ábrázol, ezek alapján előrejelzéseket, következtetéseket fogalmaz meg, a már ábrázolt adatokat értelmezi; – érti az ökológiai rendszerek működése (anyagkörforgás, energiaáramlás) és a biológiai sokféleség közötti kapcsolatot, konkrét életközösségek vizsgálata alapján táplálkozási piramist, hálózatot elemez; – felismeri a természetes élőhelyeket veszélyeztető tényezőket, kifejti álláspontját az élőhelyvédelem szükségességéről, egyéni és társadalmi megvalósításának lehetőségeiről; – a valós és virtuális tanulási közösségekben, másokkal együttműködve megtervez és kivitelez biológiai vizsgálatokat, projekteket	– A Föld Naprendszeren belüli elhelyezkedésének, kozmikus környezetének és a bolygó adottságainak a földi élet lehetőségével való összefüggése, az élet hosszú távú fennmaradásához és fejlődéséhez kapcsolódó jellemzők azonosítása – A szárazföldi élővilág egyes kiemelt jelentőségű elemeinek, konkrét életközösségeinek és védett fajainak bemutatása, értékelése (pl. Amazonas vidéke, afrikai esőerdők és szavannák, magashegységek, füves puszták stb.) – A Föld óceáni és tengeri életközösségeinek tanulmányozása, néhány kiemelt jelentőségű példa elemzése, védendő értékeik bemutatása (pl. korallszirtek) – A Föld élővilágát különleges nézőpontokból bemutató természetfilmek nézése, a szerzett élmények és ismeretek megbeszélése – A Kárpát-medence földtani és éghajlati adottságainak és az itt folyó gazdálkodás kölcsönhatásainak elemzése – A Kárpát-medence és az eurázsiai, afrikai élővilág közötti kapcsolat megértése (növények elterjedése, madárvándorlások) – A Kárpát-medence jellegzetes életközösségeinek megismerése, egy-egy endemikus, illetve reliktum faj bemutatása, jelentőségük értékelése – Néhány hazai nemzeti park jellegzetes természeti adottságainak,	

		életközösségeinek vizsgálata, jellemző növény- és állatfajainak bemutatása – Természetfotók, filmek készítése hazai környezetben, azok szemlélése és megbeszélése egyénileg és csoportosan
Fogalmak	globális átlaghőmérséklet, ózonpajzs, üvegházhatás, mágneses védőpajzs, ártéri erdő, löszgyep, homoki gyep, endemikus fajok, reliktum fajok, szikesek, sziklagyepek, nádasok, láprét, hegyi kaszálórét, nemzeti parkok	

Tematikai egység	**A biológiai evolúció**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– megérti a természetes változatosság szerveződését, az evolúciós változások eredetét és elterjedését magyarázó elemi folyamatokat, felismer és magyaráz mikro- és makroszintű evolúciós jelenségeket; – példákkal igazolja, hogy a szelekció a különböző szerveződési szinteken értelmezhető tulajdonságokon keresztül egyidejűleg hat; – morfológiai, molekuláris biológiai adatok alapján egyszerű származástani kapcsolatokat elemez, törzsfát készít; – ismeri az evolúció befolyásolásának lehetséges módjait (például mesterséges szelekció, fajtanemesítés, géntechnológia), értékeli ezek előnyeit és esetleges hátrányait.	– A természetes változatosság példáinak bemutatása a DNS-szinttől az egyedszintű különbségekig – A genotípus és a fenotípus kapcsolata bonyolultságának (ritkán egyszerű 1:1 leképezésű) megértése – A fajok viszonylagos genetikai állandóságának magyarázása animációk segítségével – Példák bemutatása a fajok genetikai változatosságának eredetére – Darwin evolúciós elméletét alátámasztó fontosabb érvek ismerete (pl. elterjedési területek, csökevényes szervek, homológiák) – Az evolúciós változások egyszerű modelljében a változatosság eredetének (mutáció, rekombináció) és terjedésének (szelekció, sodródás, génáramlás) felismerése példák alapján, a folyamatok adaptív, nem adaptív jellegének ismertetése – Példák bemutatása makroevolúciós (faji szint feletti) változásokra: evolúciós újdonságok, kihalások, adaptív radiáció – Annak megértése, hogy az evolúció általános rendezőelv a természettudományokban – Internetes források alapján annak bemutatása, hogy a szelekció egysége nemcsak gén lehet, hanem gének közössége (egyed), egyedek közössége (populáció), populációk csoportja (metapopuláció), életközösségek (ökoszisztéma) is – Az evolúció lehetséges mechanizmusainak (pl. mutáció – szelekció és együttműködés – szelekció) bemutatása, a vitatott kérdések elemzése esettanulmányok alapján (pl. kihalási hullámok, emergencia, hiányzó láncszemek problémája)	

	– Egyszerű biológiai adatbázisok, bioinformatikai programok használata származástani kapcsolatok elemzéséhez, törzsfa készítéséhez – Példák bemutatása internetes források segítségével: hogyan befolyásolta az ember eddig is az evolúciót (mesterséges szelekció, fajtanemesítés, géntechnológia), ezek előnyeinek és esetleges hátrányainak értékelése
Fogalmak	evolúció, mikroevolúció, makroevolúció, mutáció, szelekció, természetes és mesterséges szelekció, génáramlás, sodródás, adaptív evolúció, törzsfa

Tematikai egység	**Ember és bioszféra – fenntarthatóság**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– konkrét példák alapján vizsgálja a bioszférában végbemenő folyamatokat, elemzi ezek idő- és térbeli viszonyait, azonosítja az emberi tevékenységgel való összefüggésüket; – történeti adatok és jelenkori esettanulmányok alapján értékeli a mezőgazdaság, erdő- és vadgazdaság, valamint a halászat természetes életközösségekre gyakorolt hatását, példák alapján bemutatja az ökológiai szempontú, fenntartható gazdálkodás technológiai lehetőségeit; – példák alapján elemzi a levegő-, a víz- és a talajszennyeződés, az ipari és természeti katasztrófák okait és ezek következményeit, az emberi tevékenységnek az élőhelyek változásához vezető hatását, ennek alapján magyarázza egyes fajok veszélyeztetettségét; – érti és elfogadja, hogy a jövőbeli folyamatokat a jelen cselekvései alakítják, tudja, hogy a folyamatok tervezése, előrejelzése számítógépes modellek alapján lehetséges; – a kutatások adatai és előrejelzései alapján értelmezi a globális éghajlatváltozás élővilágra gyakorolt helyi és bioszféra szintű következményeit; – értékeli a környezet- és természetvédelem fontosságát, megérti a nemzetközi összefogások és a hazai törekvések jelentőségét, döntései során saját személyes érdekein túl a természeti értékeket és	– A fenntarthatóság fogalmának komplex értelmezése, a természeti, technológiai és gazdasági folyamatok közötti összefüggések feltárása – Az élő rendszerekre gyakorolt, emberi tevékenységgel összefüggő hatások adatok alapján való azonosítása, a lehetséges következmények felismerése – A fenntarthatósággal összefüggő egyéni, közösségi, nemzeti és globális szintű felelősségek és cselekvési lehetőségek elemzése, megfogalmazása – A növénytermesztés és állattenyésztés, az erdő- és vadgazdálkodás, a halászat és haltenyésztés történeti és jelenkori technológiáinak a fenntarthatóság szempontjából való kritikai elemzése, alternatívák keresése – A Föld globális szintű környezeti folyamatai, pl. az éghajlatváltozás vizsgálatára szolgáló módszerek („big data”, számítógépes modellezés) megismerése, az előrejelzések megbízhatóságának értékelése – A környezet- és természetvédelem törvényi szabályozásának, a nemzetközi egyezmények jelentőségének példákkal való bizonyítása – Az ökológiai fenntarthatósággal összefüggő civil kezdeményezések és szervezetek tevékenységének megismerése, lehetőség szerinti segítése – Fenntarthatósággal kapcsolatos tematikus programokban való aktív részvétel	

egészségmegőrzési szempontokat is mérlegeli.	
Fogalmak	globális éghajlatváltozás, üvegházgázok, klímamodellek, fenntarthatóság, ökológiai gazdálkodás, biogazdálkodás, élőhely-degradáció és -védelem, invazív faj, természetvédelmi törvény, „big data”

Tematikai egység	**Élet és energia**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri és példákkal bizonyítja az élőlények szén- és energiaforrásainak különféle lehetőségeit, az anyagcseretípusok közötti különbséget; – vázlatrajzok, folyamatábrák és animációk alapján értelmezi a biológiai energiaátalakítás sejtszintű folyamatait, azonosítja a fotoszintézis és a sejtlégzés fő szakaszainak sejten belüli helyét és struktúráit, a fontosabb anyagokat és az energiaátalakítás jellemzőit; – a sejtszintű anyagcsere-folyamatok alapján magyarázza a növények és állatok közötti ökológiai szintű kapcsolatot, a termelő és fogyasztó szervezetek közötti anyagforgalmat; – a valós és virtuális tanulási közösségekben, másokkal együttműködve megtervez és kivitelez biológiai vizsgálatokat, projekteket.	– A fotoszintézis biológiai szerepének érvekkel való igazolása, a folyamat alapegyenletének ismerete, fő szakaszainak elkülönítése – Az erjesztés és a sejtlégzés megkülönböztetése, az erjesztés biológiai előfordulásának és technológiai alkalmazásának ismerete, példákkal való igazolása – A sejtlégzés biológiai szerepének érvekkel való igazolása, a folyamat alapegyenletének ismerete, fő szakaszainak elkülönítése – Folyamatábrák elemzése és készítése a fotoszintézis és a (sejt)légzés fő szakaszairól, a folyamatok vizualizálása és értelmezése – Kísérletek tervezése, elvégzése a fotoszintézis és a (sejt)légzés vizsgálatára, kutatási kérdések megfogalmazása, változók beállítása, adatok rögzítése és elemzése, következtetések levonása – Az életközösségek anyag- és energiaforgalmának megértése, a szénkörforgás diagramon való ábrázolása, a sejtszintű folyamatokkal való kapcsolatba hozása	
Fogalmak	autotróf és heterotróf, kemotróf és fototróf, biológiai energia és ATP, fotoszintézis, erjedés, sejtlégzés, aerob és anaerob folyamat, szénkörforgás	

Tematikai egység	**Sejtek és szövetek**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az élő rendszerek vizsgálata során felismeri az analógiákat, korrelációkat, alkalmazza a statisztikus és a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, kritikusan és kreatívan mérlegeli a lehetőségeket, bizonyítékokra alapozva érvel, több szempontot is figyelembe vesz; – felismeri a szerveződési szintek atomoktól a bioszféráig való egymásba épülését, tudja a biológiai problémákat	– A többsejtű életforma alapvető jellemzőinek azonosítása, az ebben rejlő (evolúciós) előnyök felismerése, megfogalmazása – A (transzmissziós) fénymikroszkóp működési elvének ismerete, a nagyítás és a felbontóképesség értelmezése, a mikroszkóp alapbeállításának képessége, mikrofotó készítése mobiltelefonnal – Növényi metszetek, preparátumok készítése, fénymikroszkópos vizsgálata, rajzok, fotók készítése és rendszerezése	

és magyarázatokat a megfelelő szinttel összefüggésben értelmezni; – egyénileg és másokkal együttműködve célszerűen és biztonságosan alkalmaz biológiai vizsgálati módszereket, ismeri a fénymikroszkóp működésének alapelvét, képes azt használni; – tájékozódik a biotechnológia és a bioetika kérdéseiben, ezekről folyó vitákban tudományosan megalapozott érveket alkot. – fénymikroszkópban, ábrán vagy fotón felismeri és jellemzi a főbb állati és növényi szövettípusokat, elemzi, hogy milyen funkciók hatékony elvégzésére specializálódtak.	– A növényi szövetek alaptípusainak megkülönböztetése, a sejttani jellemzők és a szövettípus biológiai funkciója közötti összefüggés érvekkel való bizonyítása – A zárvatermő növények szerveinek ismerete, a gyökér, a szár a levél és a virág jellegzetes szöveti felépítésének azonosítása – A különféle emberi (állati) szövetek sejttípusainak kialakulására vezető differenciálódási folyamat elvi értelmezése, egy konkrét példán (pl. vérsejtek képzése) való bemutatása – Állati vagy emberi szövetekről, szervekről készült metszetek fénymikroszkópos vizsgálata vagy fotókon való összehasonlítása és jellemzése – Az emberi szövetek alaptípusainak (hám-, kötő- és támasztó-, izom-, ideg-) jellemzése a felépítés és működés kapcsolatba hozásával, néhány fontosabb altípus elkülönítése – A gyógyászatban alkalmazott diagnosztikus szövettani vizsgálatok céljának, egy-egy módszerének ismerete, a daganatos betegségek felismerésében játszott szerepének értékelése
Fogalmak	osztódó és állandósult (növényi) szövetek, őssejt fogalma és típusai, daganatsejt, embrionális fejlődés, hám-, kötő- és támasztó-, izom-, idegszövet

Tematikai egység	**A sejt és a genom szerveződése és működése**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ábrák, animációk alapján értelmezi és biológiai tényekkel alátámasztja, hogy a vírusok az élő és élettelen határán állnak; – a felépítés és működés összehasonlítása alapján bemutatja a sejtes szerveződés kétféle típusának közös jellemzőit és alapvető különbségeit, értékeli ezek jelentőségét; – tényekkel igazolja a baktériumok anyagcseréjének sokfélesége, gyors szaporodása és alkalmazkodóképessége közötti összefüggést; – felismeri az összetett sejttípus mikroszkóppal megfigyelhető sejtalkotóit, magyarázza a sejt anyagcsere-folyamatainak lényegét, igazolja, hogy azok a környezettel folytonos kölcsönhatásban mennek végbe;	– A vírusok felépítése, szaporodása és a megbetegedések közötti összefüggések felismerése egy konkrét betegség (pl. influenza) kapcsán, a betegségek megelőzési és gyógyítási lehetőségeinek számbavétele, tévképzetek eloszlatása – A prokarióta és eukarióta sejttípusok összehasonlítása, a felépítés, működés és alkalmazkodás főbb összefüggéseinek bemutatása – Az eukarióta sejttípusok kialakulását magyarázó elmélet bizonyítékainak ismertetése – A főbb sejtalkotók mikroszkópos képének tanulmányozása, felépítésük egyszerű lerajzolása és működésük bemutatása, a működések összekapcsolása a szervezetszintű folyamatokkal	

– ismeri az örökítőanyag többszintű szerveződését, képek, animációk alapján értelmezi a sejtekben zajló biológiai információ tárolásának, átírásának és kifejeződésének folyamatait; – tudja, hogy a sejtekben és a sejtek között bonyolult jelforgalmi hálózatok működnek, amelyek befolyásolják a génműködést, és felelősek lehetnek a normál és a kóros működésért is; – összehasonlítja a sejtosztódás típusait, megfogalmazza ezek biológiai szerepét, megérti, hogy a soksejtű szervezetek a megtermékenyített petesejt és utódsejtjei meghatározott számú osztódásával és differenciálódásával alakulnak ki; – ismeri az őssejt fogalmát, különféle típusait, jellemzőit, különbséget tesz őssejt és daganatsejt között; – felismeri az összefüggést a rák kialakulása és a sejtciklus zavarai között, megérti, hogy mit tesz a sejt és a szervezet a daganatok kialakulásának megelőzéséért.	– A génműködés alapelveinek megértése: aktív és nem aktív régiók , gének bekapcsolása, kikapcsolása, módosítása – Az őssejt és a differenciált sejt összehasonlítása génaktivitás alapján, a különbség felismerése őssejt és daganatsejt között – A sejtciklus biológiai szerepének, szakaszainak és szabályozásának megértése, a daganatelnyomó és DNS-javító fehérjék létezése, a programozott sejthalál szerepe. – A sejtosztódás egyes típusainak értelmezése, biológiai szerepének összekapcsolása az emberi sejtek, szervek működésével (őssejtek, differenciált sejt, sebgyógyulás, ivarsejtképzés) – A sejten belüli és a sejtek közötti jelforgalmi hálózatok biológiai jelentőségének felismerése egy-egy egyszerűbb példa alapján – Felismeri az összefüggést a rák kialakulása és a sejtciklus zavarai között, megérti, hogy mit tesz a sejt és a szervezet a daganatok kialakulásának megelőzéséért
Fogalmak	vírus, baktérium, prokarióta, eukarióta, gén, kromoszóma, fehérjeszintézis, sejtciklus, sejtosztódás, őssejt, differenciált sejt, mitózis, meiózis, jelforgalom, biológiai hálózat, daganatképződés, rák, GMO

Tematikai egység	**Az élet eredete és feltételei**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a földi élet keletkezését biológiai kísérletek és elméletek alapján magyarázza, erről megfogalmazza személyes véleményét is; – megkülönbözteti a valódi és az ősbaktérium fogalmát, tudja, hogy ezek az élővilág két külön rendszertani csoportjába tartoznak, érti és tényekkel igazolja az ősbaktériumok különleges élőhelyeken való életképességét; – biológiai és csillagászati tények alapján mérlegeli a földön kívüli élet valószínűsíthető feltételeit és lehetőségeit.	– Az élő állapot és kialakulásának magyarázása életkritériumok, a baktériumok sejtszerkezete alapján – Az ősbaktériumok különleges élőhelyeken való életképességének példákkal való igazolása – A Naprendszeren belüli és azon kívüli élet kutatási céljának, feltételezéseinek és eddigi eredményeinek ismerete	
Fogalmak	őslégkör, ősóceán, RNS-világ, prokarióta sejt, anaerob anyagcsere, cianobaktérium, UV-sugárzás és ózonpajzs, kozmikus sugárzás és földmágnesség, ősbaktérium, földön kívüli életlehetőségek	

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (72 óra)

Tematikai egység	**A változékonyság molekuláris alapjai**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri az örökítőanyag bázissorrendjének vagy bázisainak megváltozásához vezető folyamatokat, konkrét esetekben azonosítja ezek következményeit; – az örökítőanyag felépítéséről és működéséről alkotott tudását összefüggésbe hozza a géntechnológia, a génszerkesztés céljával és módszertani alapjaival, tényekre alapozottan, kritikai szemlélettel elemzi a genetikai módosítások vélt vagy valós előnyeit és kockázatait; – felismeri a kapcsolatot az életmód és a gének kifejeződése között, érti, hogy a sejt és az egész szervezet jellemzőinek kialakításában és fenntartásában kiemelt szerepe van a környezet általi génaktivitás-változásoknak.	– A DNS bázissorrendje, a fehérje aminosavsorrendje, térszerkezete és biológiai funkciója, valamint a tapasztalható jelleg közötti összefüggés példaszerű bemutatása – A mutációk és a betegségek (anyagcserezavarok, daganatos betegségek) összefüggéseinek felismerése, konkrét példa elemzése – A szerzett tulajdonságok örökölhetősége, epigenetikai hatások értelmezése: az életmóddal (táplálkozás, mozgás, dohányzás) és más környezeti hatásokkal (pl. stressz) módosítható genetikai információ (pl. miért nem mindegy, hogy valamely tulajdonság az apai vagy anyai gén által kódolt) – A DNS-bázissorrend megállapítás jelentőségének felismerése, a DNS-chip, a genetikai ujjlenyomat módszerének bemutatása, a gyakorlati alkalmazások példáinak áttekintése és értékelése – A géntechnológiák céljának és eljárásainak megismerése, a rekombináns DNS, a génszerkesztés, a klónozás biológiai alapjainak és gyakorlati felhasználásának (pl. igazságügyi orvostani és diagnosztikai vizsgálatok) bemutatása – A géntechnológia orvostudományban, gyógyszeriparban, növénytermesztésben, állattenyésztésben, élelmiszeriparban való alkalmazásának példákkal történő bemutatása (humán genom projekt, génterápia, genetikailag megváltoztatott élőlények) – A bioinformatika céljának, alkalmazási lehetőségeinek és jövőbeli jelentőségének megértése (pl. evolúciós leszármazási kapcsolatok keresése adatbázisok alapján, kapcsoltság elemzése egyes betegségek és gének összefüggésének vizsgálatához, jelátviteli hálózatok modellezése) – A bioetika kialakulására vezető okok és a főbb alkalmazási területek áttekintése, bioetika alapelvein alapuló érvelés (pl. a	

		genetikai kutatások előnyei és kockázatai, az állatkísérletek kérdései, transzplantáció és biorobotika, a jövőbeli hatások előrejelzése)
Fogalmak	mutáció, mutagén, epigenetikai hatás, géntechnológia, klónozás, génszerkesztés, génmódosítás, géndiagnosztika, bioinformatika, bioetika	

Tematikai egység	**Anyagforgalom**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a táplálkozás, a légzés, a keringés és a kiválasztás szervrendszerének elemzése alapján magyarázza az emberi szervezet anyag- és energiaforgalmi működésének biológiai alapjait.	– Az emberi tápcsatorna szakaszainak és azok felépítésének elemzése, a fontosabb élettani funkciók vizsgálata és összehasonlítása – Az emberi táplálkozás mennyiségi és minőségi kritériumainak elemzése, az egészséges táplálkozás alapelveinek megismerése, az alkalmazás képességének fejlesztése – Az emberi légzőszervrendszer felépítésének és működésének vizsgálata – A légúti fertőzések típusainak és tüneteinek ismerete, a légszennyező anyagok egészségkárosító hatásainak elemzése – Az emberi keringési rendszer felépítése és működésének vizsgálata, a gyakoribb betegségeinek elemzése – Az emberi kiválasztó szervrendszer felépítése és szerepe a szervezet homeosztázisában, a húgyúti fertőzések tüneteinek ismerete, a művesekezelés elvének és alkalmazási módjának megismerése	
Fogalmak	bélcsatorna, légutak, légzőmozgások, légszennyezés, szív, keringési rendszer, vér, magas vérnyomás betegség, infarktusveszély, agyvérzés, kiválasztó szervrendszer	

Tematikai egység	**Testkép, testalkat, mozgásképesség**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– kiegyensúlyozott saját testképpel rendelkezik, amely figyelembe veszi az egyéni adottságokat, a nem és a korosztály fejlődési jellegzetességeit, valamint ezek sokféleségét; – az emberi test kültakarójának, váz- és izomrendszerének elemzése alapján magyarázza az ember testképének, testalkatának és mozgásképességének biológiai alapjait; – elemzi az ember mozgásképességének biokémiai, szövettani és biomechanikai alapjait, ezeket összefüggésbe hozza a	– Az emberi szervek helymeghatározása a test anatómiai síkjai, tengelyei és irányai szerint – Az emberszabású majmok, az előemberek, az ősemberek és a mai ember anatómiai jellemzőinek összehasonlítása, a fejlődési folyamat értelmezéseA bőr három fő rétegének megismerése és a rétegek funkcióinak elemzése, egészségtani vonatkozások – Az ember helyváltoztató mozgását lehetővé tevő belső váz és az erre felépülő vázizomzat együttes működésének értelmezése modellek, animációk, képek alapján	

mindennapi élet, a sport és a munka mozgásformáival, értékeli a rendszeres testmozgás szerepét egészségének megőrzésében.	– Az emberi csontváz három fő táján (fej, törzs, végtagok) elhelyezkedő csontok, a végtagok főbb izmainak megismerése, az anatómiai és élettani kapcsolatok elemzése, egészségtani vonatkozások – A csontok, izmok együttműködésének biomechanikai értelmezése, modellezése
Fogalmak	emberszabású majmok, előemberek, ősemberek, mai ember, bőr, bőrszín, bőrvizsgálat, fejváz, törzsváz, végtagváz, hajlító- és feszítőizom, záróizmok, mimikai izmok, ízület, sportsérülések

Tematikai egység	**Érzékelés, szabályozás**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az ideg-, hormon- és immunrendszer elemzése alapján magyarázza az emberi szervezet információs rendszerének biológiai alapjait.	– A bőr, a szem és a fül felépítése és érzékelő működésének vizsgálata, a leggyakoribb érzékszervi megbetegedések okainak és megelőzési lehetőségeinek áttekintése – Reflextípusok megkülönböztetése, elvégzett reflexvizsgálatok értelmezése – A hormonrendszer szabályozó szerepének értelmezése, az agyalapi mirigy, a mellékvese, a hasnyálmirigy és a pajzsmirigy által termelt hormonok hatásainak elemzése – Az ember központi és környéki idegrendszerének megismerése konkrét példákon keresztül (pl. mozgásszabályozás, vérnyomás-szabályozás, a vércukorszint és a vér ozmotikus koncentrációjának szabályozása) – Az emberi immunrendszer felépítésének és működésének elemzése animációk alapján, a fertőzés, a gyulladás, az allergia kialakulására vonatkozó tudományos cikkek elemzése, a betegségek kialakulásának megelőzésére, csökkentésére irányuló egyéni cselekvési lehetőségek számbavétele	
Fogalmak	mechanikai és hőérzékelés, reflex, látás, szemhibák és -betegségek; hallás, külső, középső, belső fül; egyensúlyozás, hormon, agyalapi mirigy, hasnyálmirigy, mellékvese, pajzsmirigy, központi és környéki idegrendszer, immunrendszer, immunválasz, kórokozó, antigén, antitest, védőoltás, gyulladás, allergia, bőrflóra, fertőzés, járvány	

Tematikai egység	**Az emberi nemek és a szaporodás biológiai alapjai**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri a férfi és a női nemi szervek felépítését és működését, a másodlagos nemi jellegeket és azok kialakulási folyamatát, ismereteit	– Az emberi nemek kromoszómák (X, Y) általi meghatározottságának ismerete – A nemi jellegek és működések hormonok általi szabályozottságának megértése, a főbb hormonok és hatásaik azonosítása	

összekapcsolja a szaporító szervrendszer egészségtanával; – biológiai ismereteit is figyelembe véve értékeli az emberi szexualitás párkapcsolattal és tudatos családtervezéssel összefüggő jelentőségét; – megérti a fogamzásgátlók hatékonyságáról szóló információkat, a személyre szabott, orvosilag ellenőrzött fogamzásgátlás fontosságát; – ismeri a fogamzás feltételeit, a terhesség jeleit, bemutatja a magzat fejlődésének szakaszait, értékeli a terhesség alatti egészséges életmód jelentőségét; – felsorolja az emberi egyedfejlődés főbb szakaszait, magyarázza, hogyan és miért változik a szervezetünk az életkor előrehaladásával, értékeli a fejlődési szakaszok egészségvédelmi szempontjait, önmagát is elhelyezve ebben a rendszerben.	– Az elsődleges és másodlagos nemi jelleg fogalmi értelmezése, biológiai szempontú leírása – A női és a férfi szaporodási szervrendszer szerveinek (külső és belső nemi szervek) megismerése, a felépítés és a működés összekapcsolása – A menstruációs ciklus hormonális szabályozásának értelmezése – Az emberi szexualitás, a nemi kapcsolatok biológiai alapjainak megismerése, a szexualitás egyéni boldogsággal, párkapcsolatokkal összefüggő funkcióinak megbeszélése – A biztonságos nemi élet fontosságának felismerése, a nemi betegségek megelőzési módjainak megismerése, a nemi higiénia gyakorlati szempontjainak áttekintése – A családtervezésről meglévő előzetes tudás felszínre hozása, etikai szempontú megbeszélése – Mechanikai és hormonális fogamzásgátlás mechanizmusainak értelmezése és elemzése – A fogamzás feltételeinek, folyamatának megismerése, a terhesség kezdeti jeleinek megbeszélése, a terhességi vizsgálatok biológiai hátterének értelmezése – A terhességi szűrővizsgálatok formáinak megismerése és összehasonlítása – A várandósság alatti élettani, hormonális változások értelmezése és elemzése – Az embrionális és a magzati fejlődés biológiai történéseinek elemzése, a folyamatok anatómiai és időbeli elhelyezése – A szülés szakaszai, a folyamat során végbemenő élettani változások, működések elemzése – A születés utáni egyedfejlődés főbb szakaszainak vázlatos áttekintése, a jellegzetes élettani és pszichikai változások azonosítása – A gyermekek megfelelő testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését biztosító családi és társadalmi hatások megbeszélése – A gyermekgondozás társadalmi szinten kialakult segítő szolgálatainak és egyéb formáinak áttekintése, a gyermekorvosi és a védőnői hálózat működésének megismerése – A veleszületett rendellenességek biológiai hátterének értelmezése, a gyakoribb formák bemutatása, az ezzel kapcsolatos genetikai és magzati vizsgálati lehetőségek áttekintése
Fogalmak	nemi kromoszómák, nemi jellegek, ivari őssejtek, here, hímivarsejt, tesztoszteron, petefészek, petesejt, peteérés, méh, menstruáció, zigóta, embrió, magzatburok, magzat, fogamzás és fogamzásgátlás, családtervezés, FSH, LH, progeszteron, ösztrogén, HCG, veleszületett rendellenességek, magzati szűrővizsgálatok

Tematikai egység	A lelki egyensúly és a testi állapot összefüggése	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a biológiai működések alapján magyarázza a stressz fogalmát, felismeri a tartós stressz egészségre gyakorolt káros hatásait, igyekszik azt elkerülni, csökkenteni; – ismeri a gondolkodási folyamatokat és az érzelmi és motivációs működéseket meghatározó tényezőket, értékeli az érzelmi és az értelmi fejlődés kapcsolatát; – ismeri a mentális egészség jellemzőit, megérti annak feltételeit, ezek alapján megtervezi az egészségmegőrző magatartásához szükséges életviteli elemeket; – megérti az idegsejtek közötti jelátviteli folyamatokat, és kapcsolatba hozza azokat a tanulás és emlékezés folyamataival, a drogok hatásmechanizmusával; – az agy felépítése és funkciója alapján magyarázza az információk feldolgozásával, a tanulással összefüggő folyamatokat, értékeli a tanulási képesség jelentőségét az egyén és a közösség szempontjából; – biológiai folyamatok alapján magyarázza a függőség kialakulását, felismeri a függőségekre vezető tényezőket, ezek kockázatait és következményeit.	– Az emberi viselkedés biológiai gyökereinek és emberi sajátosságainak elemzése az állatok viselkedésével történő összehasonlítás és az evolúciós megközelítés alapján – A stresszhatás mértékétől és időtartamától függő élettani, viselkedésbeli változások (vészreakció, szimpatikus túlsúly) felismerése és megkülönböztetése, a legális stresszoldás melletti érvelés – A gondolkodás folyamatát meghatározó tényezők bemutatása egy konkrét esetre (probléma megoldására) alkalmazva – A mentális egészséget is figyelembe vevő (saját, családtag, barát) egészségmegőrző program megtervezése, bemutatása, mobiltelefonos applikációk felhasználása – A drogok és más függőségek okozta hatások jeleinek és mechanizmusainak értelmezése – Az idegsejt ingerelhetőségének magyarázása, fő funkcióinak értelmezése (információfelvétel, -feldolgozás, -továbbítás, -átadás), kapcsolata a tanulási és emlékezési folyamatokkal – Az idegsejtek hálózatokba szerveződésének megértése, a magasabb rendű működésekben játszott szerepük értékelése – Esettanulmányok, mobiltelefonos applikációk, képek alapján annak megértése, hogy a halántéklebenynek a memória kialakításában, a homloklebenynek (neokortex) a kognitív funkciókban van kiemelkedő szerepe – A tanulás biológiai funkcióinak bemutatása, az eltérő tanulási képesség lehetséges okainak és formáinak feltérképezése, a következmények megvitatása – A függőségek összekapcsolása biológiai tényezőkkel (genetikai hajlamok, egyes agyterületek szinapszisainak megváltozása), a függőségekből eredő kockázatok, következmények felismerése esettanulmányok alapján	
Fogalmak	öröklött és tanult viselkedési elemek, agresszió, altruizmus, stressz, gondolkodás, agykéreg, szinapszis, idegsejthálózat, mentálhigiéné, motiváció, tanulás, emlékezés, érzelmek, drog, függőség	

Tematikai egység	Az egészségügyi rendszer, elsősegélynyújtás	Órakeret

		10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri az orvosi diagnosztika, a szűrővizsgálatok és védőoltások célját, lényegét, értékeli ezek szerepét a betegségek megelőzésében és a gyógyulásban; – megkülönbözteti a házi- és a szakorvosi ellátás funkcióit, ismeri az orvoshoz fordulás módját, tisztában van a kórházi ellátás indokaival, jellemzőivel; – ismeri a leggyakoribb fertőző betegségek kiváltó okait, ismeri a fertőzések elkerülésének lehetőségeit és a járványok elleni védekezés módjait; – ismeri a leggyakoribb népbetegségek (pl. szívinfarktus, stroke, cukorbetegség, allergia, asztma) kockázati tényezőit, felismeri ezek kezdeti tüneteit; – korábbi elsősegélynyújtással kapcsolatos ismereteinek és készségeinek alkalmazásával képes a bekövetkezett balesetet, rosszullétet felismerni, segítséget (szükség esetén mentőt) hívni, valamint elsősegélyt nyújtani; – az emberi szervezet felépítéséről, működéséről szerzett tudását, eddigi elsősegélynyújtással kapcsolatos ismereteit és készségeit az egészséges életvitel kialakításában és az elsősegélynyújtásban alkalmazza; – szükség esetén képes a sérült vagy beteg személy ellátását a rendelkezésre álló eszközökkel (vagy eszköz nélkül) megkezdeni (sebellátás, vérzéscsillapítás, eszméletlen beteg ellátása, szabad légút biztosítása); – ismer és alkalmaz az egészségi állapot jelzésében, a betegségek felismerésében vagy egészségügyi vészhelyzetek kezelésében segítséget nyújtó mobiltelefonos applikációkat; – szükség esetén alkalmazza a felnőtt alapszintű újraélesztés műveleteit (CPR), képes félautomata defibrillátor alkalmazására.	– Az orvosi diagnosztika céljának, legfontosabb eljárásainak megismerése – A legfontosabb laboratóriumi vizsgálatok céljának, indokoltságának, egyes módszereinek és gyógyítással kapcsolatos jelentőségének értékelése – Egyes orvosi képalkotó eljárások céljának, alkalmazásuk indokoltságának megértése (példákon keresztül), szükségességüknek az előnyök és kockázatok mérlegelésén alapuló elfogadása – A különféle sugárzások okozta megbetegedések okainak elemzése, kialakulásuk csökkentésének megismerése – Konkrét példák, esettanulmányok és filmek alapján a különféle típusú orvosi ellátások (házi-, szakorvosi, kórházi) céljának, egymással való összefüggésének megértése – A betegjogi képviselet lehetőségének, elérhetőségének ismerete, az igénybevétellel kapcsolatos tájékozottság megszerzése – A gyakoribb fertőző betegségek tüneteinek felismerése, az orvoshoz fordulás szükségességének felismerése, alapszintű járványügyi ismeretek megszerzése, a népességre kiterjedő védőoltások jelentőségének értékelése – Preventív szemléletű egészségműveltség kialakítása, a gyakoribb népbetegségek életmóddal összefüggő kockázati tényezőinek ismeretén alapuló életvitel kialakítása – A XXI. századi technológiákra alapozott egészségműveltség és -tudatosság, az önmegfigyelés, az otthoni mérések (testsúly, vérnyomás, vércukor) és mobiltelefonos applikációkon alapuló monitorozás lehetőségének megismerése – Az elsősegélynyújtás és életmentés elemi szabályainak gyakorlatban történő kivitelezése szimulációk során, telefonos applikációk alkalmazása – A mentőhívás lépéseinek és alapszabályainak megismerése, gyakorlása – A klinikai halál és a biológiai halál fogalmának értelmezése, annak megértése, hogy a halál nem pillanatnyi esemény, hanem folyamat, mely visszafordítható, ha az elsősegélynyújtó	

	haladéktalanul és szakszerűen megkezdi az újraélesztést – A berendezés nélküli alapfokú újraélesztési eljárások megismerése és gyakorlati alkalmazása – A félautomata defibrillátor működési mechanizmusának megismerése és alkalmazásának gyakorlati elsajátítása – A vérzések leggyakoribb okainak és a vérzéscsillapítás módjainak megismerése, alkalmazásuk képességének megszerzése – Sebtípusok megismerése és a fertőtlenítés, sebellátás szabályainak gyakorlati elsajátítása – Csonttörések típusainak, valamint a nyílt és zárt törések ellátásának megismerése – Ficam, rándulás ellátási szabályainak megismerése – Égési sérülési fokozatok megismerése, összehasonlítása, az égési sérülések alapvető ellátási teendőinek megismerése – Áramütést szenvedett egyén ellátásakor szükséges alapvető teendők megismerése – Mérgezési tünetek megismerése és az ellátás lépéseinek gyakorlati alkalmazása – Eszméletvesztést szenvedett egyén ellátási módjának megismerése
Fogalmak	laborvizsgálat, lelet, vérnyomás mérése, UH, röntgen, CT, MR, sugárbetegségek, betegjogok, népbetegség, fertőzés, járvány, újraélesztés, stabil oldalfekvés, defibrillátor, ájulás, sokkos állapot, vérzéstípusok, fertőtlenítés, csonttöréstípusok, ficam, égési sérülések fokozatai, mérgezések típusai

<u>Biológia 11. évfolyam (felnőtt nappali gimnázium)</u>

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
Kötelező összesen:	**0 óra**

Szabadon tervezhető óraszámok témakörönként

	Tematikai egység	Órakeret
1.Az élővilág sokszínűsége		**5 óra**
2. Sejtbiológia: a sejtek kémiai felépítése és anyagcseréje		**5 óra**
3.Az emberi szervezet szabályozó működése. Jelátvitel testfolyadék révén, hormonális szabályozás		**5 óra**

4.Az emberi szervezet szabályozó működése. Jelátvitel szinapszisok révén, az idegrendszer felépítése és működése	**5 óra**
5.Az ember önfenntartó működése és ennek szabályozása. Kültakaró, mozgás, táplálkozás, légzés, kiválasztás, keringés	**6 óra**
6.Immunológiai szabályozás. Az immunválasz alapjai	**4 óra**
7.Szaporodás, egyedfejlődés és növekedés	**3 óra**
8.Szenvedélyeink nyomában	**3 óra**
Összesen	**36 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	1	36	0	0	36	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	**Összes kötelező**	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**
1.Az élővilág sokszínűsége	**5**	0	0	*5*	0	***5***
2.Sejtbiológia: a sejtek kémiai felépítése és anyagcseréje	**5**	0	0	*5*	0	***5***
3. Hormonális szabályozás Az emberi szervezet szabályozó működése. Jelátvitel testfolyadék révén	**5**	0	0	*5*	0	***5***
4. Idegi szabályozás Az emberi szervezet szabályozó működése. Jelátvitel szinapszisok révén, az idegrendszer felépítése és működése	**5**	0	0	*5*	0	***5***
5.Az ember önfenntartó működése és ennek szabályozása. Kültakaró, mozgás, táplálkozás, légzés, kiválasztás, keringés	**6**	0	0	*6*	0	***6***
6.Immunológiai szabályozás. Az immunválasz alapjai	**4**	0	0	*4*	0	***4***
7.Szaporodás, egyedfejlődés és növekedés	**3**	0	0	*3*	0	***3***
8.Szenvedélyeink nyomában	**3**	0	0	*3*	0	***3***

Összesen	**36**	0	0	**36**	0	**36**

11. évfolyam

Szabadon tervezhető (36 óra)

Tematikai egység	**Az élővilág sokszínűsége**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− képeken, filmeken, leírásokban és saját megfigyelései során felismeri a Föld nagy biomjait, ismeri ezek elhelyezkedését a Földön, a területük gazdasági és társadalmi helyzetét összefüggésbe hozza a várható jövőjükkel; − konkrét példákkal támasztja alá az éghajlatváltozásnak az élővilágra gyakorolt hatását; − tudatosabban figyeli a lakókörnyezetében élő növény- és állatvilágot, ismeri ezek védettségi helyzetét, igyekszik megőrizni a természeti értékeket; − érti a környezeti minőséget jellemző főbb adatok jelentőségét, ismeri a levegő, a vizek és a talaj legfontosabb minőségjelzőit, ezek alapján következtet az élővilágra gyakorolt hatásukra; − kommunikációjában megfelelően használ természetvédelemmel kapcsolatos szakkifejezéseket (pl. biodiverzitás, ökológiai egyensúly, invazív faj…), környezeti kérdésekben vállalja a vitát, tényekre alapozottan érvel.	− Az éghajlati jellemzők és a biomok növény- és állatvilága közötti összefüggések vizsgálata néhány tipikus szárazföldi életközösségben (pl. sarkvidék, tundra, tajga, szavanna, sivatag, esőerdő, lomberdő) − A tengerek élővilágának jellemzése, tipikus élőhelyek, érdekes fajok, populációk közötti kapcsolatok bemutatása − A vizek minőségére vonatkozó állapotjelzők, vizsgálati adatok elemzése, a vízminőség életközösségekre gyakorolt hatásának elemzése, következtetések megfogalmazása − A lakóhely/iskola környezetét jellemző abiotikus tényezők és az ott előforduló élővilág megfigyelése, kapcsolatuk sokoldalú elemzése − A városi környezet sajátos élőhelyeinek azonosítása, néhány városlakó állatfaj megfigyelése, a kertes övezetek és közparkok néhány jellegzetes növénycsoportjának, állatfajának felismerése − A bioszféra szintű kapcsolódások néhány példájának megbeszélése (pl. fajok vándorlása, szaharai por termékenyítő hatása, tengeri madarak szerepe), az egyensúly jelentésének és jelentőségének megbeszélése − A Gaia-elmélet főbb gondolatainak megbeszélése, jelentőségének értékelése − A közelmúltban és a jelenben végbemenő, az emberi tevékenységgel közvetlen vagy közvetett módon kapcsolatba hozható biodiverzitás-csökkenés lehetséges okainak és várható következményeinek feltárása, a negatív hatások csökkentésének, illetve az alkalmazkodás lehetőségeinek keresése, példáinak bemutatása	

	− Idegenhonos fajok gyakoribbá váló megjelenésének, az invazív jellegű terjedés okainak vizsgálata − A környezet- és természetvédelem feladatainak, tevékenységének konkrét példák alapján való elemzése − Az aktív és a passzív környezet- és természetvédelem összehasonlítása
Fogalmak	egyed, faj, populáció, rendszertan, bioszféra, biodiverzitás, biotikus és abiotikus környezeti tényezők, mikroklíma, vízminőség, talajminőség, levegőminőség, alkalmazkodás, természetvédelem, környezetvédelem

Tematikai egység	**Sejtbiológia**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Rendszerszemlélet alkalmazása a biológiai szerveződési szintek megkülönböztetésekor, és egymással való összefüggéseikre. Rendszer és környezet összefüggésének tudatos alkalmazása a sejt felépítésének és működésének magyarázatában. Felépítés és működés közötti összefüggések megértése, a szerkezeti struktúra és a kémiai felépítés összekapcsolása. Anyag, energia és információ fogalmainak alkalmazása a sejtben végbemenő folyamatok értelmezése során. Állandóság, változás és önazonosság értelmezése a sejtben zajló biokémiai folyamatok, valamint az öregedés vonatkozásában. A normális sejtműködés és az emberi egészség közti kapcsolat megfogalmazása. Miért van többféle felépítésű és működésű sejt is az élőlényekben? Hogyan megy végbe a sejtekben az anyagok átalakítása? Milyen hatások gátolhatják, veszélyeztethetik a sejtek anyagcseréjét? A víz biológiai szempontból fontos jellemzői. Az élő rendszereket felépítő szerves anyagok sajátos biológiai funkciói. Az enzimműködés lényege. A sejtkárosító hatások főbb típusai (nehézfémek, mérgek, maró anyagok, sugárzások, hőhatás). A biológiai folyamatok energetikai összefüggései; a lebontó és a felépítő anyagcsere jellemzői, helyük a sejten belül. A kémiai kommunikáció lehetősége.		Fizikai-kémiai folyamatok biológiai szerepének, az élő állapot fizikai feltételeinek, határainak elemzése. Enzimműködés vizsgálata egy elvégzett kísérletben, a folyamat elemzése. Az élő rendszerek energiaszükségletének megértése, a sejtszintű energiaátalakító folyamatok lényegi ismerete, kapcsolatuk belátása. Struktúra és funkció összekapcsolása a sejtszintű folyamatok elemzése során. A szabályozott sejtműködés néhány funkciójának értelmezése a soksejtű szervezeten belül. A sejtek közötti anyag- és információforgalom jelentőségének belátása, példákon keresztül.
Fogalmak	Enzim, kicsapódás (koaguláció), anyagcsere (lebontó és felépítő), autotróf, heterotróf, sejtlégzés, erjedés, fotoszintézis, sejtalkotó.	

Tematikai egység	Hormonális szabályozás	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Milyen sajátosságai vannak a kémiai jelátvitelnek a szabályozásban? Melyek a szervezet belső egyensúlyára ható legfontosabb hormonok, hol termelődnek, és mi a hatásuk? Mely rendellenességek, betegségek vezethetők vissza valamely hormonális zavarra? A teljesítményfokozó szerek veszélyei. A kémiai jelátvitel jellemzői. Belső elválasztású mirigy. Hormon és receptor összefüggése, specifikus hatás. A folyamatba való beavatkozás lehetősége. A hipofízis- és a hipotalamuszrendszer felépítése és működése. A hormonális szabályozás hierarchikus felépítése. Az idegrendszeri ellenőrzés érvényesülése. A hormonhatás időbeli jellemzői. Példák a központi idegrendszerben termelődő hormonok hatásaira (szorongás, eufória). A vércukorszint szabályozásának mechanizmusa (inzulin). A tiroxin és az adrenalin hatása. A cukorbetegség kockázati tényezői, felismerése, lehetséges következményei és kezelése. Növekedési rendellenességek. Pajzsmirigy-betegségek. Hormonok, hormonhatású szerek a környezetünkben, lehetséges veszélyek.	A hormonhatás specifikusságának megértése, a hormon-receptor kapcsolódás jelentőségének felismerése. A szabályozás és vezérlés fogalmának elmélyítése a hormonális működés példáján. Az idegi és hormonális szabályozás összehangoltságának megértése a hipotalamusz-hipofízisrendszer felépítése és működése alapján. Hormonzavarokkal összefüggő kórképek vizsgálata, a kockázatok és megelőzési lehetőségek felismerése, következtetések levonása. Érvelés a teljesítményfokozó és izomtömeg-növelő szerek használata ellen.	
Fogalmak	Hormon, receptor, belső elválasztású mirigy, szteroid, hipotalamusz, agyalapi mirigy-, pajzsmirigy-, hasnyálmirigy-, mellékvesehormon.	

Tematikai egység	Idegi szabályozás	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Miben különbözik az idegsejt felépítése és működése a többi sejtétől? Hogyan képes a szervezet beállítani belső állapotának életfontosságú jellemzőit? Hogyan állítják elő és továbbítják az idegsejtek a jeleket? Mi az oka az idegrendszer belső aktivitásának? Mi a gerincvelő szerepe az idegi szabályozásban? Melyek az emberi érzékelés területei? Mit	A szabályozás és vezérlés fogalmainak alkalmazása az idegrendszer működésének magyarázatakor. Állandóság és változás szempontjain alapuló folyamatelemzés és magyarázat. A jel fizikai, kémiai és biológiai értelmezése. A környezetben előforduló, az élőlények számára adekvát hatások, energiaformák	

tehetünk érzékelési képességeink megőrzése érdekében? Milyen szabályozó rendszerek őrködnek létfenntartó életműködéseink felett? Hogyan alkalmazkodik szervezetünk a testi és lelki terheléshez? Melyek az idegrendszert érintő fontosabb rendellenességek, megbetegedések? Mit tehetünk megelőzésük érdekében? A szabályozókör fogalma, elemei. A negatív visszacsatolás működési elve, biológiai szerepe. Egy példa ismerete. Az idegsejt felépítése. A nyugalmi potenciál tényezői, értéke. Akciós potenciál kialakulása, terjedése. Az idegsejtek közötti kölcsönhatások formái és jelentőségük. A szinapszisok működésére ható anyagok. Az idegsejtek aktivitásának belső ritmusa (biológiai órák). A gerincvelő felépítése, funkciói. Szomatikus és vegetatív gerincvelői reflexek. Az inger fogalma, típusai. A receptor funkciói. A látás folyamata, alkalmazkodás a változó távolsághoz és fényerőhöz. A fül felépítése, a hallás és egyensúlyozás folyamata. Szemhibák és látásjavító eszközök, módszerek. A halláskárosodás kockázatai. Vegetatív szabályozás fogalma, funkciója, szabályozási területei. Egy vegetatív működés szabályozásának példája (pl. légzés). Az agy részei. Agyidegek. Éberség és alvás ritmusa, az ingerek változatosságának szerepe. Idegrendszeri sérülések okai, gyakoribb esetei és következményei (ideg-, gerinc-, agysérülés). Fejlődési rendellenességek, fogyatékosság. Agyi keringési zavarok. Parkinson-kór, Alzheimer-kór, prionbetegség.	azonosítása, az inger fogalmának értelmezése. Reflextípusok megkülönböztetése, a reflexkör felépítése és működése közötti kapcsolat értelmezése. Elvégzett reflexvizsgálat értelmezése. A környezetben előforduló, az élőlények számára adekvát hatások, energiaformák azonosítása, az inger fogalmának értelmezése. Az érzékszervek felépítése és működése közötti összefüggés elemzése. Elvégzett érzékelés-élettani kísérletek értelmezése. Szomatikus és vegetatív szabályozás megkülönböztetése, a vegetatív szabályozás néhány területének, módjának és funkciójának értelmezése. A szabályozás elemzése példákon. Felépítés és működés kapcsolatba hozása, a rendszerszerűség felismerése és magyarázata. A gyakoribb idegrendszeri megbetegedések azonosítása jellegzetes tüneteik alapján.
Fogalmak	Vezérlés, szabályozás, negatív visszacsatolás, idegsejt (neuron), akciós potenciál, ingerküszöb, szinapszis, reflexkör, szomatikus és vegetatív idegrendszer, érzékelés, érzékszerv, nagyagy, kisagy, agytörzs, agykéreg, dúc, mag, ideg, pálya, szürkeállomány, fehérállomány.

Tematikai egység	**Az ember önfenntartó működése és ennek szabályozása**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Miért van szükségünk a különféle tápanyagokra? Hogyan függenek össze a sejtekben zajló folyamatok a táplálkozásunkkal? Mi történik az elfogyasztott ételekkel a		A táplálkozás szervezet- és sejtszintű folyamatainak összefüggésbe hozása. A nyílt rendszer működésének értelmezése az anyagcsere példáján.

tápcsatornában? Hová kerülnek a bélrendszerből felvett tápanyagok, mi történik velük a szervezetben? Hogyan függ össze a normál testsúly megőrzése a helyes táplálkozással? Milyen okai és következményei lehetnek a túlsúlynak, illetve az alultápláltságnak? Melyek a táplálkozással összefüggő gyakoribb megbetegedések, mit tehetünk a megelőzésük érdekében? Tápanyagok energiatartalma, kémiai összetétele. A tápcsatorna szakaszai és működésük. A fontosabb emésztőnedvek, hatásuk. A máj szerepe. A normál testsúly. A túlsúly és elhízás következményei. A kiegyensúlyozott, változatos étrend jelentősége. Hiánybetegségek lehetséges okai, tünetei. Az élelmiszer-higiénia jelentősége. A tartós stressz hatása az emésztőrendszerre. A szájhigiéné, a rendszeres fogápolás. Mi a légzés élettani szerepe, hogyan függ össze a légzés a sejtjeinkben zajló folyamatokkal? Hogyan megy végbe a ki- és belégzés folyamata? Hogyan szabályozza a szervezet a légzés teljesítményét? Mi az összefüggés a légzés és a hangképzés között? Melyek a leggyakoribb légszennyező anyagok és légzőszervi megbetegedések, mit tehetünk a megelőzés érdekében? Az oxigénfelvétel és a szén-dioxid leadás összefüggése a sejtlégzéssel. A felső- és alsó légutak felépítése. A gége felépítése, funkciói, a hangadás és hangképzés biológiai tényezői. A ki- és belégzés folyamata. A hemoglobin szerepe, jelentősége. Mérgező vegyületek, allergének, szálló por, füst (dohányzás) kockázatai. Néhány gyakori légzőszervi megbetegedés jellegzetes kórképe, a megelőzés és a gyógyítás lehetőségei. Hogyan kapcsolódnak egységes rendszerré a csontjaink? Milyen a csont összetétele, szöveti és szerkezeti felépítése? Milyen mechanikai elvek alapján írható le az	A tápcsatorna-szakaszok felépítésének, a bennük végbemenő élettani folyamatoknak az értelmezése. Egy szerv több funkciójának értelmezése a máj példáján. Az emésztési és a sejtszintű lebontási folyamatok közötti összefüggés felismerése. A normál testsúly megőrzése jelentőségének belátása. Életmódhoz igazodó étrend tervezése. Vita a különböző táplálkozási szokások, divatok (pl. vegetarianizmus) előnyeiről és veszélyeiről. Az emésztőszervi fertőzések tüneteinek, valamint a megelőzés, a gyógyulás és a fertőzés terjedésével kapcsolatos teendők összegyűjtése. Liszt- és tejcukorérzékeny beteg diétás étrendjének összeállítása. A diétahiba veszélyeinek bemutatása. Az epe hatásának modellezése. A légzés szervezet- és sejtszintű folyamatainak összefüggésbe hozása. A légutak és a tüdő felépítésének, a bennük végbemenő élettani folyamatoknak az elemzése (ábrázolás, ábraelemzés). A légcsere biomechanikai értelmezése egy készített modell alapján. Légzésfunkciós vizsgálat értelmezése. A gázcsere, a légzési gázok szállításának, a szervek oxigénellátásának a fizikai- kémiai összefüggéseket figyelembe vevő magyarázata. A gégeműködést bemutató film vagy ábra elemzése, a működés összekapcsolása a fizikai ismeretekkel. Kísérlet során vizsgált, vagy internetről gyűjtött légszennyezési adatok értelmezése. A dohányzás kockázatainak elemzése. A csontok mechanikai szerkezete, kémiai

izommozgás? Milyen mozgásszervi sérülések fordulhatnak elő? Hogyan előzhetők meg és milyen elsősegély alkalmazható? Milyen életmóddal őrizhető meg a mozgásképesség? Hogyan előzhetők meg a mozgásszervi megbetegedések? Milyen kép él bennünk a testünkről? Hogyan változott a szépségideál a múltban, és mi határozza meg a jelenben? Hogyan módosítható a test megjelenése, formája? Milyen feladatokat lát el a bőrünk? Hogyan épül föl? Mit jelez a bőr testünk állapotából? Mi alakítja ki a bőr alapszínét? Milyen bőrszínváltozatok jellemzőek az emberi fajra? Hogyan ápolhatjuk a bőrünket? Melyek a bőr gyakoribb megbetegedései, melyek ezek kockázati tényezői, mit tehetünk a megelőzés érdekében? A kéz és a koponya jellegzetességei. A mozgás szerepe az emberi kommunikációban. A csont szilárdsága és rugalmassága, a kémiai összetétel és a szöveti-, szervi felépítés főbb jellemzői. A végtagok és függesztő elemeik, a gerincoszlop és a bordák, a koponya fontosabb csontjai. A hajlító és feszítő izmok működése néhány példán, az izmok csontokhoz tapadásának módja. Sérülések típusai (rándulás, ficam, húzódás, szakadás, törés). Alapvető elsősegély-nyújtási ismeretek. A bemelegítés, erősítés, nyújtás biológia alapjai, fontossága. Az edzés és a fizikai teljesítmény összefüggése. A sportágakkal járó terhelés hatása a mozgás szervrendszerére. Testkép és lelki egyensúly összefüggése. A plasztikai sebészet hatásai, mellékhatásai és veszélyei. A bőr funkciói, rétegei, szöveti felépítésük. Az erek, a zsírszövet és a mirigyek szerepe a hőszabályozásban. Bőrflóra, pattanás, mitesszer, hámlás. Bőrpigment, melanin. A napozás hatása, veszélyei. A bőr higiénéje. A napsugárzás (UV) károsító hatása, a bőrrák	összetétele és biológiai funkciója közötti összefüggésekkel kapcsolatos kísérletek elvégzése. Példák a különböző csontkapcsolatokra. A csontok egymással és az izmokkal való kapcsolódási módjainak összefüggésbe hozása a mozgásképességgel. Az izomzat hierarchikus felépítésének belátása, a rendszerszerűség felismerése. A mechanikai elvek, biomechanikai és biokémiai szemlélet alkalmazása. Elsősegélynyújtás különböző típusú mozgásszervi sérülések esetén. A mozgásszegény életmód egészségkárosító hatásainak felismerésén alapuló, rendszeres, életmódszerű testmozgás. Az önvizsgálatok és rendszeres szűrővizsgálatok fontosságának belátása. Az edzettség, fittség állapotának biológiai leírása, vizsgálata egyszerű mérésekkel, ezek értékelése. Csontok fizikai szerkezetének és kémiai összetételének vizsgálata. Érvelés a táplálékkiegészítők, teljesítménynövelők használatával kapcsolatban (előnyök, hátrányok, veszélyek). Érvek gyűjtése a testképre ható divatok veszélyeiről. A bőr funkcióinak és felépítésének kapcsolata a szervezetszintű működésekkel – hőszabályozás elemzése. Az emberi faj bőrszínskálájának a biológiai sokféleség részeként való értelmezése. Képek gyűjtése a különböző bőrbetegségekről, tünetek felismerése. Érvek gyűjtése a szűrővizsgálatok, illetve az önvizsgálat fontosságáról. Kozmetikumok összetételének vizsgálata és kapcsolatba hozása a bőr felépítésével és működésével.

felismerhetősége, veszélyessége	
Fogalmak	Tápanyag, étel, élelmiszer (minőség), étrend, tápanyag-energiatartalom, mennyiségi és minőségi éhezés, alapanyagcsere, túlsúly, tápcsatorna, emésztőnedv, emésztés, felszívódás, higiéné. Légcsere, légutak, léghólyag, légzési perctérfogat, hemoglobin, gége, hangszalag, allergia, asztma. Folyadéktér, vér, nyirok, véralvadás, trombózis, artéria, véna, kapilláris, vérkör, kamra, pitvar, szívbillentyű, szívciklus, perctérfogat, vérnyomás, homeosztázis, újraélesztés Ízület, függesztő öv, csontsűrűség, vázizom, ín, szalag, bemelegítés, nyújtás.

Tematikai egység	**Immunológiai szabályozás**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Miért van szükségünk biológiai „önvédelemre”? Mit jelent az önazonosság, és mi veszélyezteti ennek megőrzését? Hogyan győzi le szervezetünk a fertőzéseket? Miért következhet be az átültetett szervek kilökődése? Mi a magyarázata a védőoltások hatékonyságának? Milyen betegségeket sikerült leküzdeni vagy visszaszorítani ezen a módon? Mi gyengíti, és mi erősíti immunrendszerünket? Milyen következménye lehet a meggyengült immunvédelemnek? Kórokozó, fertőző és megbetegítő képesség, helyi és világjárvány. A kórokozók által okozott lehetséges hatások. A veleszületett és a szerzett immunitás. A nyiroksejtek típusai és funkciói. Vércsoportok, vérátömlesztés, Rh-összeférhetetlenség. A kórokozók hatása és a védekezés lehetősége (Semmelweis, Pasteur). Passzív és aktív immunizálás. Gyakoribb védőoltások, az immunizálás közegészségügyi szerepe. Az immunrendszer és a lelkiállapot közötti összefüggés. A tartós, nem kontrollált stressz hatása az immunrendszerre. Az immunrendszer rosszindulatú megbetegedése. Az allergia és az asztma immunológiai háttere.		Az immunrendszer működését feltáró kísérletek és az arra adott magyarázatok értelmezése. Alapvető közegészségügyi és járványtani ismeretek alapján valós helyzetek elemzése, cselekvési lehetőségek mérlegelése. Az információ értelmezése a saját-idegen felismerési mechanizmusokban. A veleszületett, természetes védekezőképesség, valamint a szerzett, specifikus immunitás megkülönböztetése. A védőoltások indokoltságának értelmezése. A testi és lelki egészség közötti összefüggés belátása, biológiai magyarázata. A tartós stressz kezelésével összefüggő, egészségmegőrzést szolgáló életviteli és gyakorlati lehetőségek megismerése, összevetése a saját életmóddal. Vér(csoport)vizsgálatok eredményének megfigyelése, értelmezése.
Fogalmak	Fertőzés, járvány, veleszületett immunitás, szerzett (specifikus) immunitás, antigén, antigén-felismerés, antitest (immunglobulin), nyiroksejt (limfocita), Rh és ABO vércsoportrendszer, védőoltás, immunizálás, immunológiai memória.	

Tematikai egység	Szaporodás, egyedfejlődés és növekedés	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Mi magyarázza az ivaros úton létrejött utódok sokféleségét, az ivarsejtek és az ivarsejteket létrehozó egyedek különbségeit, a férfi és nő biológiailag eltérő jellemzőit? Ivaros és ivartalan szaporodásformák az élővilágban. Mitózis és meiózis. Klónozás. Kromoszomális, elődleges és másodlagos nemi jellegek. A férfi és női ivarsejtek, ivarszervek felépítése, működése, a nemi működések szabályozása. Fogamzásgátlás. Családtervezés és lehetőségei. A megtermékenyülés, a méhen belüli élet fő jellemzői. A magzati élet védelme. Születés. A születés utáni élet fő szakaszainak biológiai jellemzői.	Az ivartalan és az ivaros szaporodás összehasonlító jellemzése. Az ivarsejtek összevetése. A ciklikus működések megértése. A családtervezés lehetőségei kapcsán érvek és tények megbeszélése. Filmek, folyamatábrák, makettek értelmezése.	
Fogalmak	Ivartalan és ivaros szaporodás (szexualitás), klónozás, tüsző, sárgatest, tüszőserkentő és tüszőhormon (ösztrogén), sárgatestserkentő és sárgatest-hormon (progeszteron), hím nemi hormon (tesztoszteron), ovuláció, menstruáció, megtermékenyülés, beágyazódás, magzat, méhlepény.	

Tematikai egység	Szenvedélyeink nyomában	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− hiteles források felhasználásával bemutatja az egyes szenvedélybetegség-típusok jellegzetességeit, az egészséges személyiségfejlődést befolyásoló tényezőit, a függőség komplex okait és a gyógykezelés lehetőségeit; − a légzőszervi megbetegedések népegészségügyi adatait összefüggésbe hozza a dohányzási szokásokkal, biológiai ismeretei alapján érvel a káros hatásokat okozó szenvedély ellen; − ismeri a különféle drogok, pszichotróp szerek biológiai hatásmechanizmusait, megkülönbözteti az alkalmi droghasználóra és a drogfüggő személyre gyakorolt pszichés és szervi hatásokat; − reális véleményt alkot az alkoholfogyasztás kultúrához köthető, valamint alkoholbetegséget jelentő formáiról, tisztában van a rendszeres,	– A szenvedélyek és függőségek kialakulását elősegítő biológiai mechanizmusok, társadalmi tényezők és következmények azonosítása – A függőségek különféle típusai, elterjedtségük és hatásuk az életvitelünkre – A dohányzás káros hatásainak összegyűjtése, a dohányzási szokásokra vonatkozó hazai és nemzetközi adatok elemzése – Az alkoholfogyasztás élettani, pszichés és társadalmi hatásainak áttekintése, az alkoholbetegség fogalmi értelmezése – A különféle drogok élettani és pszichés hatásainak összehasonlító elemzése, a drogfogyasztás különféle formáinak és társadalmi kezelésének megbeszélése	

túlzott alkoholfogyasztás egészségkárosító hatásaival.		
Fogalmak	szenvedélybetegség, alkoholbetegség, függőség, életvitel, mentálhigiéné, drogtípusok, élettani hatás, pszichoszomatikus tünetek	

Földrajz 9-10. évfolyam (felnőtt nappali gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1.Tájékozódás a kozmikus térben és az időben	**3 óra**
2. A kőzetburok	**8 óra**
3. A légkör	**6 óra**
4. A vízburok	**5 óra**
5. A geoszférák kölcsönhatásai és összefüggései	**10 óra**
6. Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században	**4 óra**
7. A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig	**13 óra**
8. Magyarország és Kárpát-medence a 21. században	**8 óra**
9. A pénz és a tőke mozgásai a világgazdaságban	**5 óra**
10. Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái	**10 óra**
Kötelező összesen:	**72 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
9. évf.	1	36	36	0	0	0
10. évf.	1	36	36	0	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	9. évfolyam kötött	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	10. évfolyam kötött	**10. évfolyam összes**
79. Tájékozódás a kozmikus térben és az időben	**3**	3	0	0	0	**3**	0	0	0	0	**0**
80. A kőzetburok	**8**	8	0	0	0	**8**	0	0	0	0	**0**
81. A légkör	**6**	6	0	0	0	**6**	0	0	0	0	**0**
82. A vízburok	**5**	5	0	0	0	**5**	0	0	0	0	**0**
83. A geoszférák kölcsönhatásai és összefüggései	**10**	10	0	0	0	**10**	0	0	0	0	**0**
84. Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században	**4**	4	0	0	0	**4**	0	0	0	0	**0**

85. A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig	**13**	0	0	0	0	**0**	13	0	0	0	13
86. Magyarország és Kárpát-medence a 21. században	**8**	0	0	0	0	**0**	8	0	0	0	8
87. A pénz és a tőke mozgásai a világgazdaságban	**5**	0	0	0	0	**0**	5	0	0	0	5
88. Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái	**10**	0	0	0	0	**0**	10	0	0	0	10
Összesen	***72***	36	0	0	0	**36**	36	0	0	0	**36**

9. évfolyam

Kötelező alap óraszám (36 óra)

Tematikai egység	Tájékozódás a kozmikus térben és az időben	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A különböző léptékű és típusú térképek és műholdfelvételek összehasonlításával, valamint a segítségükkel történő környezeti változások megfigyelésével és elemzésével az analizáló és szintetizáló, valamint a problémaközpontú gondolkodás fejlesztése – A témakörhöz kapcsolódó online, szabad felhasználású szoftverek órai, frontális vagy csoportmunka keretek között és önálló munkában történő alkalmazásával a digitális kompetencia és a szociális készségek fejlesztése – A földrajzi térben való tájékozódás fejlesztése a különböző léptékű és típusú térképek és műholdfelvételek alkalmazásával – A műholdfelvételek, a GPS online alkalmazása kapcsán a digitális kompetencia fejlesztése – A csillagászati és időszámítási feladatok elvégzésével a matematikai és logikai gondolkodás fejlesztése – A Világegyetem és a Naprendszer jellemzőinek ismeretével és összehasonlításával a rendszerben és összefüggésekben való gondolkodás fejlesztése – A naptevékenység és a Föld mozgásainak részletes ismerete révén az analizáló és szintetizáló gondolkodás fejlesztése – A csillagászattal kapcsolatos újdonságok (cikkek, hírek) önálló feldolgozása kapcsán az értékelő gondolkodás és a felelős véleményalkotás fejlesztése – A Föld helye a Naprendszerben, a Föld mozgásai és ennek földrajzi következményei – A Naprendszer bolygótípusainak általános jellemzése, összehasonlítása a Föld egyedi jellemvonásainak kiemelésével – A naptevékenység földi hatásai, a napenergia hasznosítási lehetőségei – Mesterséges égitestek (műholdak) szerepe a mindennapi életben – Időbeli léptékek a földrajzban: földtörténeti idő, az évi és napi időszámítás	
Fogalmak	Naprendszer, Világegyetem, Tejútrendszer, csillag, Föld-típusú bolygó (kőzetbolygó), Jupiter-típusú bolygó (gázbolygó), holdfázisok, nap- és	

	holdfogyatkozás, naptevékenység, napenergia, helymeghatározás, helyi idő, zónaidő, időzóna

Tematikai egység	A kőzetburok	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A földtani folyamatok, kockázatok és veszélyek ismeretével a problémamegoldó, analizáló és szintetizáló gondolkodás fejlesztése – A földtani folyamatok mindennapi vonatkozásainak és alkalmazási módjainak ismeretével a földrajzi térszemlélet, a rendszerben való gondolkodás és a környezettudatos, fenntarthatóságra törekvő magatartás fejlesztése – A lemeztektonika folyamatát bemutató ábrák, modellek és animációk elemzésével az ábraelemző képesség, a logikus gondolkodás fejlesztése – A földrengések folyamatát (okai, következményei, kármegelőzési lehetőségek) bemutató forrásszövegek feldolgozásával a szövegértési és -elemző képesség, valamint a mérlegelő gondolkodás és véleményalkotás fejlesztése – A Föld felépítésének törvényszerűségei – Lemeztektonika és az azt kísérő folyamatok (földrengések, vulkanizmus, hegységképződés), összefüggéseik – A földtani folyamatok mindennapi vonatkozásai és alkalmazkodási stratégiák (geotermikus energia hasznosítása, földtani kockázatok és veszélyek) – Alapvető ásványok és kőzetek felismerése, egyszerű vizsgálata és gazdasági hasznosításaik, a bányászott nyersanyagok 21. századi hasznosítási trendjei	
Fogalmak	geoszféra, geotermikus energia, kőzetlemez, lemeztektonika, hegységképződés, földrengés, vulkanizmus, magma, láva, vulkáni utóműködés, földkéreg, földköpeny, földmag, kőzetburok, mélytengeri árok, óceánközépi hátság, gyűrődés, vetődés, hegységrendszer, cunami, ásvány, magmás, üledékes, átalakult kőzet, ásványi nyersanyag, érc, homok, lösz, mészkő, bazalt, gránit, homokkő, kvarc, kalcit, kősó, lignit, kőszén, kőolaj, földgáz, bauxit	
Topográfia	Afrikai-lemez, Antarktiszi-lemez, Ausztrál–Indiai-lemez, Csendes-óceáni-lemez, Dél-amerikai-lemez, Észak-amerikai-lemez, Eurázsiai-lemez, Fülöp-lemez (Filippínó-lemez), Nasca-lemez (Nazca-lemez); Japán-árok, Mariana-árok; Eurázsiai-hegységrendszer, Kaledóniai-hegységrendszer, Pacifikus-hegységrendszer, Variszkuszi-hegységrendszer; Etna, Mount St. Helens, Popocatépetl, Vezúv	

Tematikai egység	A légkör	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– Az időjárás és az éghajlat közti különbségek és jellemzőik ismeretével a logikai és a rendszerben való gondolkodás fejlesztése – Az időjárás témaköréhez kapcsolódó műholdfelvételek online alkalmazása kapcsán a digitális kompetencia fejlesztése – A légkör témakörével kapcsolatos egyszerű kísérletek elvégzésének, adott szempontok szerinti megfigyelésének és értelmezésének fejlesztése	

	– Az éghajlatváltozás globális és lokális okainak, következményeinek, mérséklési és alkalmazási stratégiáinak ismeretével a rendszerben való gondolkodás, az egyéni és közösségi felelősségvállalás, a környezettudatos és fenntartható szemléletű magatartás, valamint a felelős döntéshozatal fejlesztése – Az éghajlatváltozással (okai, következményei, mérséklési stratégiák) kapcsolatos, hagyományos és online forrásszövegek elemzése és szóbeli értékelése kapcsán a szövegértési, kommunikációs és digitális kompetencia fejlesztése – A légkör szerkezete, fizikai és kémiai jellemzői – A levegő felmelegedése és az azt befolyásoló tényezők – Légköri folyamatok és jelenségek (felhő- és csapadékképződés, légköri képződmények: ciklon, anticiklon, trópusi ciklonok, időjárási frontok) – A légköri folyamatok mint megújuló energiaforrások – Időjárási szélsőségek felismerése (pl.: tornádó, jégeső, aszály) – Időjárási jelenségek értelmezése (pl.: időjárás-jelentések) – Földi légkörzés, monszunszelek – A légkör globális változásai és problémái (ózonréteg elvékonyodása, savas esők, éghajlatváltozás, szmog): okok és következmények – Az éghajlatváltozás következményei Magyarországon, mérséklési és alkalmazkodási stratégiák
Fogalmak	troposzféra, sztratoszféra, üvegházhatás, üvegházgázok, izoterma, izobár, szél, ózonréteg, melegfront, hidegfront, ciklon, anticiklon, felhő- és csapadékképződés, csapadékfajták, időjárás-előrejelzés, globális felmelegedés, passzátszél, nyugati(as) szél, sarki szél, tájfun, monszunszél, savas eső, tornádó, hurrikán, aszály, napenergia, szélenergia

Tematikai egység	A vízburok	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A vízburok témakörével kapcsolatos ismeretek mindennapi életben történő alkalmazásának erősítése, ezáltal az analizáló és szintetizáló gondolkodás, a környezettudatos és fenntartható szemléletű magatartás, valamint az egyéni és közösségi felelősség fejlesztése – A vízburok témakörével kapcsolatos egyszerű kísérletek elvégzésével, adott szempontok szerinti megfigyelésével és értelmezésével a levegőburok és a vízburok összefüggéseinek igazolása, ezáltal a rendszerben történő gondolkodás fejlesztése – A vízburok témakörével kapcsolatos hagyományos és online hírek, cikkek elemzése kapcsán a mérlegelő gondolkodás és a felelős véleményalkotás fejlesztése – A Föld vízkészlete, a felszíni és felszín alatti vizek főbb típusai és azok jellemzői – A víz mint erőforrás: a gazdasági és társadalmi folyamatokat befolyásoló szerepe (ivóvízkészlet, vízenergia, ipartelepítő tényező, mezőgazdaság, migráció) – A vízburokkal kapcsolatos környezeti veszélyek (belvíz, árvíz), a vízkészlet mennyiségi és minőségi védelme	
Fogalmak	tenger, óceán, felszín alatti víz, talajvíz, vízfogó és víztartó réteg, artézi víz, hévíz, ásványvíz, belvíz, tó, fertő, mocsár, láp, hullámzás, tengerjárás,	

	tengeráramlás, deltatorkolat, tölcsértorkolat, vízgyűjtő, vízválasztó, vízhozam, vízállás, vízjárás, árvíz, holtág, öntözővíz, ivóvíz, ipari víz, szennyvíz, vízgazdálkodás, vízenergia
Topográfia	Atlanti-óceán, Csendes-óceán, Indiai-óceán, Jeges-tenger Adriai-tenger, Balti-tenger, Északi-tenger, Fekete-tenger, Földközi-tenger, Japán-tenger, Karib (Antilla)-tenger, Kaszpi-tenger, La Manche, Mexikói-öböl, Perzsa (Arab)-öböl, Vörös-tenger Aral-tó, Bajkál-tó, Balaton, Boden-tó, Csád-tó, Fertő, Garda-tó, Genfi-tó, Gyilkos-tó, Hévízi-tó, Holt-tenger, Ladoga-tó, Nagy-tavak, Szelidi-tó, Szent Anna-tó, Tanganyika-tó, Tisza-tó, Velencei-tó, Viktória-tó Boszporusz, Duna–Majna–Rajna vízi út, Niagara-vízesés, Panama-csatorna, Szuezi-csatorna Amazonas, Colorado, Duna, Elba, Jangce, Kongó, Mississippi, Ob, Pó, Rajna, Sárga-folyó, Temze, Volga Észak-atlanti áramlás, Golf-áramlás, Labrador-áramlás, Humboldt-áramlás

Tematikai egység	A geoszférák kölcsönhatásai és összefüggései	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A geoszférák egymással kölcsönösen összefüggő folyamatainak komplex elemzésével a rendszerben történő gondolkodás, az analizáló, szintetizáló és logikai gondolkodás fejlesztése – A geoszférák közötti kölcsönhatások kiemelésével a geoszférák fejlődésének időbeli szakaszaihoz kötődő, meghatározó jelentőségű földtörténeti események bemutatása – A természeti és társadalmi tényezők kölcsönhatásának ismerete által a környezettudatos és fenntartható szemléletű magatartás fejlesztése – Az egyes geoszférák folyamataihoz, jelenségeihez kapcsolódó veszélyek, veszélyhelyzetek reális értékelésének kialakítása – Egyszerű talajtani kísérletek elvégzésével, értelmezésével és a geoszférák rendszerébe történő illesztésével a logikus és rendszerben történő gondolkodás fejlesztése – A talajképződés az éghajlati, hidrológiai, földtani és domborzati tényezők kölcsönhatásának tükrében – A talajok gazdasági jelentősége, talajpusztulás és talajvédelem – A külső erők felszínformálása (víz, szél, jég) – Az ember felszínformáló tevékenysége – Egyes kőzettípusokhoz kapcsolódó felszínformáló folyamatok – Karsztosodás, a karsztterületek környezeti és turisztikai jelentősége – A földrajzi övezetesség: a tipikus éghajlati övek elhelyezkedése, jellemző tulajdonságai, függőleges övezetességű területek – A természeti és társadalmi környezet jellemző kölcsönhatásai az egyes földrajzi övezetekben	
Fogalmak	földtörténeti idő, kormeghatározás, jégkorszak, külső erők, belső erők, aprózódás, mállás, zonális talaj, azonális talaj, humusz, talajszennyezés, talajerózió, magas part, lapos part, turzás, lagúna, meder, hordalékszállítás, sodorvonal, szurdok, sziget, zátony, árvízvédelem, villámáradás, karsztjelenség, karsztformák, gleccser, jégtakaró, moréna, fjord, erdőhatár, hóhatár, szoláris és valódi éghajlati övezetesség, függőleges övezetesség	

Tematikai egység	Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– Aktuális demográfiai adatok elemzésével és összehasonlításával a matematikai és logikai, valamint az összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése – Aktuális hírekre, információkra történő reflektálással a felelős véleményalkotás és a vitakultúra fejlesztése – A demográfiai szakaszok (átmenetek) jellemzői, a népességszám és a korösszetétel társadalmi-gazdasági következményeinek elemzésével a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése – A 21. század jellemző népességföldrajzi folyamatainak – pl. elvándorlás, városba áramlás, migráció – térbeli vonatkozásai, ezek okainak és összefüggéseinek feltárása – A világ nyelvi, vallási és kulturális sokszínűsége – a kulturális identitás és a kulturális globalizáció földrajzi összefüggései – A településtípusok szerepének, jellemzőinek átalakulása – tanya (farm), falu, város kapcsolatrendszerének bemutatása – A 21. századi nagyvárosi élet ellentmondásai – A Föld népességszámának növekedéséből, a területi különbségekből adódó globális problémák bemutatása, a kedvezőtlen következmények mérséklési lehetőségeinek feltárása – A nagyvárosok növekedésének környezeti következményei, a környezetkárosítás mérséklésének lehetőségei, a problémák feltárásával a felelős környezeti szemlélet erősítése – Nyitottság az egyes térségek demográfiai eredetű problémáinak megismerése iránt, felelős és tényeken alapuló véleményalkotás	
Fogalmak	a népesedési átmenet szakaszai, természetes szaporodás, népességrobbanás, népsűrűség, korfa, korszerkezet, világvallás, világnyelv, tanya, farm, falu, város, agglomeráció, világváros (globális város), urbanizáció (városodás, városiasodás), technopolisz, városszerkezet	
Topográfia	BosWash megalopolisz, Jeruzsálem, Mekka, Vatikán	

10. évfolyam
Kötelező alap óraszám (36 óra)

Tematikai egység	A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig	Órakeret 13 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A társadalmi-gazdasági fejlettség összehasonlításával, a fejlettség területi különbségeinek elemzésével földrajzi problémák iránti érzékenység kialakítása, az azokra történő reflektálás képességének fejlesztése – A Föld különböző térségeiben kialakult eltérő társadalmi-gazdasági fejlettség okainak elemzése alapján az értékelő gondolkodás fejlesztése – A gazdaság szerveződését befolyásoló telepítő tényezők változó szerepének, a gazdaság gyors térbeli átalakulásának bemutatásával a komplex gondolkodás képességének fejlesztése	

	– A gazdasági szektorok világgazdaságban betöltött szerepének bemutatásával a komplexitásban történő gondolkodás képességének fejlesztése – A piacgazdaság kialakulásának és működésének bemutatásával a mindennapi életben hasznosítható gazdasági, pénzügyi és vállalkozói ismeretek és képességek kialakítása és fejlesztése – A gazdasági integrációk és a regionális együttműködések kialakulásában szerepet játszó tényezők elemzésével az összefüggésekben gondolkodás képességének fejlesztése – A nemzetközi szintű munkamegosztást kialakító okok és következmények értelmezésével a komplexitásban történő gondolkodás képességének fejlesztése – A globális világ kialakulásának és működésének feltételei, jellemző vonásai – A globalizáció társadalmi-gazdasági és környezeti következményeinek, mindennapi életünkre gyakorolt hatásainak rendszerezésével a véleményformálás és az értékelő gondolkodás képességének kialakítása és fejlesztése – A világpolitika és a világgazdaság működését befolyásoló nemzetközi szervezetek, együttműködések legfontosabb jellemzői – A centrum- és perifériatérségek kapcsolatrendszerének bemutatásával a komplexitásban történő gondolkodás képességének fejlesztése – Az amerikai, az európai és az ázsiai erőtér gazdaságilag meghatározó jelentőségű országainak, országcsoportjainak szerepe a globális világban – A világgazdaság újonnan iparosodó térségeinek bemutatása, a fejlődés tényezőinek elemzése – Egyedi fejlődési utak a sajátos szerepkörrel rendelkező országok példáján – A perifériatérség társadalmi-gazdasági fejlődésének jellemző vonásai, a felzárkózás nehézségei – Más társadalmak kultúrájának megismerése iránti érdeklődés felkeltése, a különböző kultúrák iránti tolerancia fejlesztése
Fogalmak	GDP, GNI, gazdasági szektorok, telepítő tényező, piac, piacgazdaság, munkamegosztás, transznacionális vállalat, beruházás, innováció, működőtőke, centrum, félperiféria, periféria, újonnan iparosodott országok, BRICS országok, ipari park, robotizáció
Topográfiai ismeretek	Európa Országok: Ausztria, Belgium, Bulgária, Csehország, Dánia, Egyesült Királyság (Nagy-Britannia), Észtország, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Horvátország, Írország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Málta, Németország, Norvégia, Olaszország, Oroszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svédország, Svájc, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Ukrajna Városok: Bécs, Berlin, Bern, Birmingham, Brüsszel, Bukarest, Dublin, Frankfurt, Genf, Hága, Helsinki, Kijev, Koppenhága, Lisszabon, Ljubljana, London, Luxembourg, Madrid, Manchester, Marseille, Milánó, Moszkva, München, Oslo, Párizs, Prága, Riga, Róma, Rotterdam, Stockholm, Strasbourg, Stuttgart, Szentpétervár, Szófia, Tallinn, Torino, Trieszt, Varsó, Velence, Vilnius, Volgográd, Zágráb, Zürich Közép-angliai iparvidék, olasz ipari háromszög, Randstad, Ruhr-vidék Afrika

	Országok: Dél-afrikai Köztársaság, Egyiptom, Kenya, Marokkó, Nigéria, Algéria, Tunézia Városok: Alexandria, Fokváros, Johannesburg, Kairó Amerika Országok: Argentína, Amerikai Egyesült Államok, Brazília, Kanada, Mexikó, Venezuela, Panama, Chile, Kolumbia Városok: Brazíliaváros, Buenos Aires, Chicago, Houston, Los Angeles, Mexikóváros, Montréal, New Orleans, New York, Ottawa, Rio de Janeiro, San Francisco, Washington DC, Atlanta, Dallas, Seattle, Santiago, Bogotá Ausztrália és Óceánia Országok: Ausztrália, Új-Zéland Városok: Canberra, Melbourne, Sydney, Wellington

Tematikai egység	Magyarország és Kárpát-medence a 21. században	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– Adatok elemzésével és összehasonlításával értékeli Magyarország társadalmi-gazdasági szerepét annak szűkebb és tágabb nemzetközi környezetében, a Kárpát-medencében és az Európai Unióban – Magyarország természeti-társadalmi értékeinek bemutatásával és rendszerezésével a nemzeti identitás erősítése – Aktuális társadalmi és gazdasági folyamatok bemutatásával és rendszerezésével a véleményformálás és az értékelő gondolkodás fejlesztése – A régiók jellemzőinek összehasonlításával a tanulók aktív közreműködésén, munkáltatásán alapuló tudásépítés fejlesztése (Budapest és az agglomeráció, Észak- és Dél-Alföld régió, Középhegységi régiók, Nyugat- és Dél-Dunántúl régió)	
Fogalmak	régió, idegenforgalmi régió, ipari park, logisztikai központ, agglomerálódó térség, területi fejlettségi különbség, eurorégió	
Topográfiai ismeretek	Régiók, megyék Főbb települések: Ajka, Baja, Balassagyarmat, Balatonfüred, Békéscsaba, Budapest, Bük, Debrecen, Dunaújváros, Eger, Esztergom, Gyöngyös, Győr, Gyula, Hajdúszoboszló, Harkány, Hegyeshalom, Hévíz, Hódmezővásárhely, Hollókő, Jászberény, Kalocsa, Kaposvár, Kazincbarcika, Kecskemét, Keszthely, Komárom, Kőszeg, Makó, Miskolc, Mohács, Nagykanizsa, Nyíregyháza, Orosháza, Ózd, Paks, Pannonhalma, Pécs, Salgótarján, Sárospatak, Siófok, Sopron, Százhalombatta, Szeged, Székesfehérvár, Szekszárd, Szentendre, Szentgotthárd, Szolnok, Szombathely, Tata, Tatabánya, Tihany, Tiszaújváros, Vác, Várpalota, Veszprém, Visegrád, Visonta, Záhony, Zalaegerszeg, Zalakaros	

Tematikai egység	A pénz és a tőke mozgásai a világgazdaságban	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– Aktuális gazdasági, pénzügyi adatsorok elemzésével, értelmezésével és összehasonlításával a matematikai és logikai, valamint az összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése – Aktuális pénzügyi hírekre, információkra történő reflektálással a felelős véleményalkotás és a vitakultúra fejlesztése	

	– A mindennapi élethelyzetekből adódó pénzügyi döntéshelyzetek megismertetésével és értelmezésével a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése – Az aktuális pénzügyi helyzetben elérhető befektetési lehetőségek összevetése az előnyök és a lehetséges veszélyek (befektetési háromszög) bemutatásával a felelős pénzügyi gondolkodás fejlesztése érdekében – A személyes pénzügyi döntésekkel kapcsolatos témák feldolgozása során a megalapozott véleményalkotás az aktív pénzügyi gondolkodás, illetve a vitakészség fejlesztése érdekében – A pénz és a pénzügyi szolgáltatások szerepének bemutatása szituációs játékok, helyzetgyakorlatok, esetelemzések segítségével, a tényeken alapuló véleményformálás képességének fejlesztése – A működőtőke és a pénztőke mozgásának, világgazdasági szerepének összehasonlítása – Konkrét, az életkori sajátosságnak megfelelő tevékenységekhez költségvetés készítése, a kiadások mérlegelése – A hitelfelvétel és a fejlesztés, illetve az eladósodási kockázat összefüggéseinek bemutatása, a mindennapok példái alapján, az egyén és a nemzetgazdaságok szintjén – A globalizáció és a globális pénzügyi krízisek kialakulásának összefüggései
Fogalmak	működőtőke, pénztőke, befektetés, vállalkozás, részvény, kötvény, fix és változó kamatozású hitel, kamat, hozam, kockázat, lekötöttség (likviditás), adósságcsapda, infláció, költségvetés, BUX-index, Dow Jones-index, THM, EBKM, IMF, Világbank, állami és EU-támogatás, támogatott hitel, önerő

Tematikai egység	Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A földrajzi eredetű helyi, regionális és globális természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti veszélyhelyzetek kialakulásának magyarázata és megértése alapján az összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése – A geoszférákat ért környezetkárosító hatások rendszerezése és a folyamatok kölcsönhatásainak bemutatása alapján a környezettudatos és fenntartható szemléletű magatartás fejlesztése – A természetkárosítás és a természeti, illetve környezeti katasztrófák társadalmi következményeinek bemutatásával a veszélyek és kockázatok reális értékelési képességének kialakítása és fejlesztése – A környezetkárosodás életkörülményekre, életminőségre gyakorolt hatásának és a lokális szennyeződés globális következményeinek komplex értelmezése, a hatásaikra való felkészülés és védekezés képességének kialakítása és fejlesztése – A globális problémákhoz vezető, Földünkön egy időben jelen lévő, különböző természeti és társadalmi-gazdasági eredetű folyamatok értelmezése, összefüggései, mérséklésük lehetséges módjai és azok nehézségei – Az energiahatékony, az energia- és nyersanyag-takarékos, illetve „zöld” gazdálkodás és életvitel szemléletének megismerésével a környezettudatos állampolgári magatartás megalapozása	

	– A fogyasztói társadalom és a tudatos fogyasztói közösség jellemzőinek bemutatásával a tudatos fogyasztóvá válás fejlesztése – A hagyományos és elektronikus vásárlás fogyasztóvédelmi szempontú összevetése – A környezet védelmében, illetve humanitárius céllal tevékenykedő hazai és nemzetközi szervezetek, a nemzetközi összefogás szükségessége – A fenntartható gazdaság, a fenntartható gazdálkodás jellemzőinek bemutatásával a fenntartható szemléletű magatartás fejlesztése – Az egyén társadalmi szerepvállalásának lehetőségei, a tevékeny közreműködés példái a környezet védelme érdekében
Fogalmak	globális probléma, környezeti katasztrófa, természeti katasztrófa, fenntarthatóság, ökológiai lábnyom, túlfogyasztás, tudatos fogyasztói magatartás, fogyasztóvédelem, energiatudatosság, vízlábnyom, ENSZ, UNESCO, WHO, elsivatagosodás, ózonritkulás, savas csapadék, globális klímaváltozás, népességrobbanás

Angol nyelv 9-10. évfolyam (felnőtt nappali gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Personal topics: family relations, lifestyle, people and society	68 óra
2. Environment and nature	34 óra
3. School and education	17 óra
4. Holidays, travelling, tourism	17 óra
5. Public matters, entertainment	34 óra
6. English and language learning	34 óra
7. Intercultural topics	17 óra
8. Cross-curricular topics and activities	26 óra
9. Current topics	32 óra
10. Science and technology, Communication	17 óra
11. Gaining and sharing knowledge	51 óra
Kötelező összesen:	**347 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	5	180	173	7	0
10. évf.	5	180	174	6	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
62. Personal topics: family relations, lifestyle, people and society	***68***	43	1	0	**44**	25	3	0	**28**
63. Environment and nature	***34***	14	1	0	**15**	20	0	0	**20**
64. School and education	***17***	8	0	0	**8**	9	0	0	**9**
65. Holidays, travelling, tourism	***17***	8	1	0	**9**	9	0	0	**9**
66. Public matters, entertainment	***34***	17	0	0	**17**	17	3	0	**20**
67. English and language learning	***34***	17	1	0	**18**	17	0	0	**17**

68. Intercultural topics	***17***	8	0	0	**8**	9	0	0	**9**
69. Cross-curricular topics and activities	***26***	9	1	0	**10**	17	0	0	**17**
70. Current topics	***32***	15	0	0	**15**	17	0	0	**17**
71. Science and technology, Communication	***17***	8	1	0	**9**	9	0	0	**9**
72. Gaining and sharing knowledge	***51***	26	1	0	**27**	25	0	0	**25**
Összesen	***347***	173	7	0	**180**	174	6	0	**180**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (173 óra)

Tematikai egység	**Personal topics:family relations, Lifestyle People and Society**	**Órakeret 43 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Family relations - Parts of the house - Places to spend free time - Clothes and accessories - Hobbies - Free time activities - Furnishings - Appliances	
Fogalmak	anniversary, fashion, acquintances, relative	

Tematikai egység	**Environment and Nature**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Animals, plants - Comparing city and town life - The characteristics of the four seasons - Weather conditions in Hungary	
Fogalmak	endangered animal, busy traffic, pollution, weather forecast	

Tematikai egység	**School and Education**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- School subjects - Parts of the school buildings - Objects used for studying in and outside school	
Fogalmak	arts subject, science subject, staff room, blackboard	

Tematikai egység	**Holiday, travelling, tourism**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Means of transport - Types of accommodation	

	- Popular holiday destinations, famous sights - Places of interest in Hungary and around the world - Objects used while travelling - Preparing, planning a tip
Fogalmak	advantage, beach holiday, city tour, London Eye, passport, boarding pass

Tematikai egység	**Public matters, entertainment**	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Free time activities (outdoor, indoor) - Hobbies - Arts and cultural events - Computer games - Giving directions – Cultural institutions, restaurants, hotels, city life/country life - Services	
Fogalmak	recreational activity, board game, theatre, computer addict	

Tematikai egység	**English and language learning**	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- language skills, language learning strategies, languages, autonomous learning - Developing reading skills: guessing the meaning of unknown words 'Class library'	
Fogalmak	word-search, internet research, project work	

Tematikai egység	**Intercultural topics**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– customs and traditions in different countries – people and culture, traditions – typical landmarks – project work – Internet research Presentation	
Fogalmak	custom, habit, cuisine, landmark, monarchy	

Tematikai egység	**Cross curricular topics and activities**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Using the words and phrases in English - Gaining information in the target language - Project work - Debate Game	
Fogalmak	cooperative work, individual preparation, presentation	

Tematikai egység	Current topics	Órakeret 15 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- vocabulary for understanding international and national news - working with international and national news - watching videos (news, reports) - role play Internet research	
Fogalmak	blog, article, sensation	

Tematikai egység	Science and technology, communication	Órakeret 8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- basic objects used by everyday people - household gadgets, mobile phones, computers, internet - project work Internet research	
Fogalmak	download, upload, connect, Internet access, computer literate	

Tematikai egység	Gaining and sharing knowledge	Órakeret 26 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- gaining and sharing information - presentation - making posters making reports about films, programs	
Fogalmak	articles, vlog, podcast, video	

Szabadon felhasználható (7 óra)

Tematikai egység	Számonkérés	Órakeret 7 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Grammar tests Letter-writing Listening task	
Fogalmak	revision, comprehension, communicative effectiveness	

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (174 óra)

Tematikai egység	Personal topics: family relations, lifestyle People and society	Órakeret 25 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Healthy eating Keeping fit	

	Doing chores Going to the doctor's Common illnesses Traditional treatment Clothes and fashion Holidays School and family celebrations Positive and negative characteristics
Fogalmak	balanced diet, overweight, household appliances, GP, treatment, prescription, injury, casual clothes, accommodation, national holidays, personality

Tematikai egység	**Environment and Nature**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Natural disasters Nature protection Keeping pets Weather and climate	
Fogalmak	earthquake, floods, climate changes, pollution, recycling, seasons, temperature	

Tematikai egység	**School and Education**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	School traditions and events Extracurricular opportunities for language learning Educational systems in Hungary and in the UK	
Fogalmak	uniform, crèche, kindergarten, primary school, secondary school, further education	

Tematikai egység	**Holiday, travelling, tourism**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Holidays in Hungary and abroad Sightseeing, city tour Self-organized of package holiday Cultural differences Effects of tourism on people and economy	
Fogalmak	passport, identity card, travel agency, individual tour, package holiday, guidebook, culture shock	

Tematikai egység	**Public matters, entertainment**	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	National and international attractions, sights Presenting a sight Cultural institutions Culture Books	

	Apps Media
Fogalmak	theatre, cinema, performance, attraction, institution

Tematikai egység	**English and language learning**	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Language skills Language learning strategies Languages, autonomous learning	
Fogalmak	skill, learning strategy	

Tematikai egység	**Intercultural topics**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	National sports Cuisine Local language Tourist attractions	
Fogalmak	team sport, individual sports, national cuisine, sightseeing	

Tematikai egység	**Cross-curricular topics and activities**	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Using the words and phrases in English Gaining information in the target language	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Current topics**	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Vocabulary for understanding international and national news Working with international and national news Internet research The language of newspapers	
Fogalmak	newspapers, magazines	

Tematikai egység	**Science and technology, Communication**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Using technology in everyday life Using technology for studying or for work Internet, social networks	
Fogalmak	gadgets, applications, social webpages	

Tematikai egység	**Gaining and sharing knowledge**	**Órakeret 25 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

	Gaining and sharing information
Fogalmak	

Szabadon felhasználható (6 óra)

Tematikai egység	Gyakori betegségek, sérülések, balesetek	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Szituációs gyakorlatok: orvosnál, kórházban	
Fogalmak	GP, hospital, illness, medicine, prescription	

Tematikai egység	Étteremhez kapcsolódó kifejezések	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Szituációs gyakorlatok: étteremben	
Fogalmak	ordinary restaurant, fast-food restaurant, starter, main course	

Az alábbi nyelvi funkciókat és nyelvi ismereteket kell elsajátítani a 9-10. évfolyamon:

- bemutatás (Let me introduce myself. This is Jack, an old friend of mine. Let me introduce Mr Smith to you.)
- telefonálás (XY speaking. Can I speak to XY? I'll call you later. Thanks for calling.)
- elismerés kifejezése (Welldone. It's a good idea. I'm proud of you.)
- ismétléskérés kifejezése nem értés esetén (Sorry, what did you say?)
- nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értésének ellenőrzése (Could you understand me? Is it clear? Sorry, what does that mean?)
- aggódás, félelem kifejezése (I'm worried about it, I fear…, I'm afraid that…)
- üdvözletküldés (Give my best regards to…)
- megszólítás, elbúcsúzás hivatalos levélben (Dear Sir/Madam, Dear Mr. Smith, I look forward to hearing from you. Yours faithfully/sincerely,)
- beszédszándék jelzése beszélgetés közben (I've just got an idea. I'll tell you what. Why don't we…?)
- elemek összekapcsolása szóban (First..., then, after that…finally)
- kiemelés, hangsúlyozás (It's cats that are very active at night. The biggest problem is that the weather is horrible.)
- mondandó összefoglalása (All in all… To sum up… In short...)
- beszélgetés lezárása (Right. OK. It was nice talking to you.)
- együttérzés kifejezése (I'm so sorry to hear that. Oh, no! What a shame!)
- szemrehányás kifejezése (It's your fault. You shouldn't have said that.)
- segítségkérés és arra reagálás (Will you help me? Sure, no problem. Can you do the washing-up instead of me? Not now, I am afraid, I'm busy.)
- segítség felajánlása és elfogadása (Shall I bring you something from the shop? Yes, please. I'll help you with your homework. Thanks, that sounds great.)
- tanács kérése és adása (What shall I do? I think you should take a rest. Should I see a doctor? You'd better …, That's a good idea. ..., I think you should/ought to do this.)
- reklamálás (This soup is cold. The driver was rude. I'd like to make a complaint.)
- engedélykérés és arra reagálás (May I use your phone? Sure, go ahead. Do you mind if I open the window? Please, don't, I'm cold.)

- feltételezés, kétely kifejezése (I don’t think he did it. He might be right. I wonder where he is.)
- ok-okozat kifejezése (Why is that? Because…, How come he didn’t take part? He’s ill, that’s why.)
- magyarázat kifejezése (What is it good for? It’s used for cooking., How does it work? It works with a battery.)
- emlékezés, nem emlékezés kifejezése (I remember seeing her at the party last year. I can ’t remember locking the door.)
- elkeseredés kifejezése (I am disappointed/ devastated.)
- érdeklődés, érdektelenség kifejezése (I am interested in... I don’t care.)
- bosszúság kifejezése (Oh, no! I am fed up with it.)
- cselekvés, történés, létezés kifejezése jövő időben: ’going to’ (I’m going to be a doctor. It’s going to rain.); Future Simple (When will you be sixteen? I’ll help you.) Future Continuous (This time tomorrow I will be skiing in Austria.)
- modalitás: ’can’, ’must’ segédige (I can/can’t swim.); ’could’, ’may’ (Can/could/may I join you?) ’should/shouldn’t’ (You should ask her.); ’mustn’t’ (You mustn’t smoke here.); ’can’, ’could’, ’be able to’ (I could swim when I was 5. I was able to pass the exam.); ’must’, ’may’, ’might’, ’can’t’ (Clara must be at school, she can’t be on holiday. She might like you); ’should have /might have’ (She should have done it sooner. He might have passed the exam.)
- múltbeli szokások kifejezése: ’used to’ / ’would’ (I used to cry a lot when I was a child. My mum would always tell us stories.)
- feltételesség kifejezése (We’ll stay at home if it rains. We would buy it if we had money.)
- függő beszéd kifejezése jelenidőben (He says he is tired. I don’t know where he lives. Tell him to stop it.)
- függő beszéd múlt idejű igével (He said he was tired. She told me not to leave.)
- szenvedő szerkezet: (The school was renovated during the summer. My car will be repaired tomorrow.)
- mennyiségi viszonyok: egyes és többes szám; számok, sorszámok; megszámlálható főnevek; megszámlálhatatlan főnevek; ’all’, ’both’, ’none’, ’neither’, ’every’, ’each’, ’enough’, ’too’, ’quite’ (It isn’t good enough. The cake tastes quite good.)
- minőségi viszonyok: rövid melléknevek fokozása (Tom’s younger than Sue. Mary is the prettiest girl.); rendhagyó melléknevek fokozása (good/bad, better/worse); hosszabb melléknevek fokozása, összehasonlítás (more intelligent, She is the most intelligent of all.); leírás (What’s it like? What colour is it? What does it look/sound/taste/feel like?)
- térbeli viszonyok: prepozíciók, helyhatározók, képleírás kifejezései (here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, outside, inside, indoors, outdoors, upstairs, downstairs, abroad)
- időbeli viszonyok: gyakoriság (How often? always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day); időpontok/dátumok (in 1997, in July, at 5 o’clock, on Monday, It’s eight. It’s quarter to eight.); ’already’, ’yet’, ’just’ (I have already read it. He has not finished it, yet. She has just entered the room.); időtartam: How long? (How long were you in Spain? For one month.); időpont meghatározása (soon, afterwards, later, next, then, the day before yesterday, the day after tomorrow, the other day, during the winter)
- logikai viszonyok: célhatározás kifejezése (He went to Rome to study Italian)
- szövegösszetartó eszközök: mutató névmások (this, that, these, those); kötőszavak (and, or, but, because), személyes névmások; ’some/any’; határozatlan névmások (somebody, anybody, nobody, everybody); további kötőszavak (e.g. however)

- birtoklás kifejezése múlt időben (I didn't have many friends at school.); jövő időben (At the age of 25 I will have a car.); genitive 's' (Joe's brother…, Whose…?)
- visszakérdezés: (She's ill, isn't she? She hasn't met you before, has she?).

Angol nyelv 11-12. évfolyam (felnőtt nappali gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként 11-12.

Tematikai egység	Órakeret
1. Personal topics: family relations, lifestyle	**25 óra**
2. Environment and nature	**19 óra**
3. Holidays, travelling, tourism	**19 óra**
4. Public matters, entertainment	**19 óra**
5. . English and language learning	**25 óra**
6. Intercultural topics	**25 óra**
7. Cross-curricular topics and activities	**25 óra**
8. Current topics	**25 óra**
9. Science and technology, Communication	**19 óra**
10. People and Society	**19 óra**
11. Financial matters	**16 óra**
12. Carreer and employment	**19 óra**
13. Gaining and sharing knowledge	**25 óra**
14. Final Exam Preparation	**31 óra**
Kötelező összesen:	**311 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	5	180	168	12	0	0
12. évf.	5	155	143	12	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
89. Personal topics: family relations, lifestyle	***25***	19	1	0	0	**20**	6	1	0	0	**7**
90. Environment and nature	***19***	10	1	0	0	**11**	9	1	0	0	**10**
91. Holidays, travelling, tourism	***19***	10	1	0	0	**11**	9	1	0	0	**10**

92. Public matters, entertainment	***19***	13	1	0	0	**14**	6	1	0	0	**7**
93. English and language learning	***25***	12	1	0	0	**13**	13	0	0	0	**13**
94. Intercultural topics	***25***	13	0	0	0	**13**	12	1	0	0	**13**
95. Cross-curricular topics and activities	***25***	13	1	0	0	**14**	12	1	0	0	**13**
96. Current topics	***25***	13	1	0	0	**14**	12	1	0	0	**13**
97. Science and technology, Communication	***19***	10	1	0	0	**11**	9	1	0	0	**10**
10. People and Society	***19***	10	0	0	0	**10**	9	1	0	0	**10**
11.Financial matters	***16***	9	1	0	0	**10**	7	1	0	0	**8**
12.Carreer and employment	***19***	12	1	0	0	**13**	7	2	0	0	**9**
13.Gaining and sharing knowledge	***25***	12	1	0	0	**13**	13	0	0	0	**13**
14. Final Exam Preparation	***31***	12	1	0	0	**13**	19	0	0	0	**19**
Összesen	***311***	168	12	0	0	**180**	143	12	0	0	**155**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (168 óra)

Tematikai egység	**Personal topics: family relations, lifestyle**	**Órakeret 19 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Family relations - Workplace - House/flat - Daily routine - Household duties - Celebrations - Eating out, healthy eating - Keeping fit	
Fogalmak	aquaintances, social relations, furnishing	

Tematikai egység	**. Environment and nature**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Place of living - Keeping pets - Nature protection	
Fogalmak	environmental protection, natural phenomena, climate	

Tematikai egység	**. Holidays, travelling, tourism.**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Public transport - Travelling - Means of transport	

	- Accommodation - Sightseeing - Holidays, festivals
Fogalmak	accommodation, destination, sightseeings, country life

Tematikai egység	**Public matters, entertainment**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Hobbies - Free time activities - Theatre, cinemas, books, films - Computer games	
Fogalmak	attractions, entrance tickets, addiction	

Tematikai egység	**English and language learning**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Language skills - Language learning strategies - Easy readers	
Fogalmak	accents and dialects, dictionaries	

Tematikai egység	**Intercultural topics**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Traditions - Typical landmarks - National sports - Cuisine	
Fogalmak	– culture, tourist attractions, national characteristics, famous sights	

Tematikai egység	**Cross-curricular topics and activities**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Project work - Presenting a chosen subject - Making a poster - Debate	
Fogalmak	arts subject, science subject, presentation, workshop	

Tematikai egység	**Current topics**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- News and events - Using the words and phrases in English - Gaining information in the target language - Types of newspapers	
Fogalmak	tabloid, broadsheet, newscaster, article, headline	

Tematikai egység	Science and technology, Communication	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- IT gadgets, basic objects used by everyday people - Using technology in everyday life - Using technology for studying, for work	
Fogalmak	scientists, researchers, inventors, engineers, technological development, scientists, IT professionals	

Tematikai egység	People and Society.	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Members of the society - The public authorities - Everyday tasks and chores - Holiday - Family events - People working in services	
Fogalmak	– teenagers, adults, the elderly, celebration, anniversary	

Tematikai egység	Financial matters	Órakeret 9 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Jobs, professions - Employees, white-collar, blue collar workers - Money, currencies - Advertisements - Commercials	
Fogalmak	spending money, saving, commercial, online shopping	
Tematikai egység	**Carreer and employment**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Objects used in different jobs - Applying for a job - Lifelong learning	
Fogalmak	job interview, meeting, choosing a career	

Tematikai egység	Gaining and sharing knowledge	Órakeret 12 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Presentation - Making a video recording - Writing an article - Project work	
Fogalmak	blog, article, research	

Tematikai egység	Final exam preparations	Órakeret 12 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

	- Practising for the Matura examination by doing grammar tests, listening, reading, letter writing tasks - Practising for the oral exam - Preparation for the advanced level exam
Fogalmak	revising and deepening the acquired knowledge

Szabadon felhasználható (12 óra)

Tematikai egység	**Számonkérés**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Revision of grammar, developing writing skills, speaking activities	
Fogalmak	comprehension, revision, communicative effectiveness	

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (143 óra)

Tematikai egység	**Personal topics: family relations, lifestyle**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Generations within the family - Famous people, role models - Health and illnesses - Sports, keeping fit	
Fogalmak	generation gap, celebrity, carbohydrates, losing weight, natural cures, treatment, combat sports	

Tematikai egység	**Environment and nature**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Geographical places - Natural disasters - Natural resources - Volunteering	
Fogalmak	hurricane, volcano, natural disaster, earthquake, environment-friendly, volunteer work	

Tematikai egység	**Holidays, travelling, tourism**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Organizing a trip - Guided tours - Package holidays - Cultural differences - Economy - Effect of tourism - New areas in tourism	

	- Language learning
Fogalmak	tourists, tour guides, public service personnel, self-organized and package holidays, currencies

Tematikai egység	**Public matters, entertainment**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Cultural event,arts - Exhibitions - Media - Services	
Fogalmak	exhibit, auction, artist, piece of art, audience, performance	

Tematikai egység	**English and language learning**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Language learning strategies - Accents and dialects - Autonomous learning - Easy readers	
Fogalmak	phonetic symbols, self-development, experience-based learning	

Tematikai egység	**Intercultural topics**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Local language - Tourist attractions - Arts - History - Literature	
Fogalmak	landmarks, theatre, movie, library, audience, major historical events	

Tematikai egység	**Cross-curricular topics and activities**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Project work - Presenting a chosen subject - Making a poster - Debate over various topics	
Fogalmak	individual work, literature, history,	

Tematikai egység	**Current topics**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Domestic and international news in the media - Newpaper articles - Watching news on TV	
Fogalmak	review, dailies, weeklies, national paper, article	

Tematikai egység	Science and technology, Communication	Órakeret 9 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Dangers of the Internet - Social networks - Research - Inventions - Major innovations	
Fogalmak	social networking site, technological development, effect, drawbacks, advantage	

Tematikai egység	People and Society	Órakeret 9 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Towns and villages - National and international events - Public services - Shopping - Volunteering - Relationship between generations - Crime and punishment	
Fogalmak	nature, public transport, countryside, self-service, counter service, burglary, theft, arrest somebody	

Tematikai egység	Financial matters	Órakeret 7 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Dealing with money (saving,spending,wasting) - Online shopping - Exchanging currencies - Bank forms	
Fogalmak	withdraw money, make a deposit, open an account	

Tematikai egység	Carreer and employment	Órakeret 7 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Summer jobs - Writing a CV - Choosing a carreer - Unemployment - Part-time jobs - Job interviews	
Fogalmak	applying for a job, unemployment benefit, earn money	

Tematikai egység	Gaining and sharing knowledge	Órakeret 13 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Presentation	

	- Making a video-recording - Writing an article - Project work
Fogalmak	cooperating, group work, individual performance

Tematikai egység	**Final Exam Preparations**	**Órakeret 19 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Completing intermediate and advanced level language tests - Practising for the oral exam - Preparation for the advanced level exam	
Fogalmak	Revising and deepening the acquired knowledge	

Szabadon felhasználható (12 óra)

Tematikai egység	**Számonkérés**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Revision of grammar, developing writing skills, speaking activities	
Fogalmak	comprehension, revision, communicative effectiveness	

Az alábbi nyelvi funkciókat és nyelvi ismereteket kell elsajátítani a 11-12. évfolyamon:

- álláspont, vélemény kifejezése (In my view …, As I see it …, Personally, I think …)
- érvek felvezetése (I find it extremely important …, When we consider…, Considering …, We should keep it in mind that …, I suppose we all agree that …)
- egyetértés mások érveivel (I completely agree. I couldn't agree more. That's exactly what I think, You've persuaded me.)
- kétely, bizonytalanság kifejezése (I'm not entirely sure, Yes, maybe, but…, I see what you mean, but … I agree to some extent, but…)
- mások érveivel való egyet nem értés (I am afraid I disagree/can't agree with you. I don'see why/how …, Actually, … Surely you don't think that … I partly agree. I agree up to a point. I completely disagree. You must be joking.)
- konklúzió levonása (The point I'm trying to make is …, All in all it shows …)
- statisztikai adatok elemzése grafikon, diagramm segítségével (Judging from the examples …, The diagram proves that …)
- reklamáció, panasz kifejezése (I'd like to make a complaint about …, I'd like to return this …, It doesn't fit. It's not my size. It won't work properly. Can I have a refund?)
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (I apologise. I feel/am sorry for …)
- érzések kifejezése (I'm satisfied. I'm frightened. I'm embarrassed.)
- szükségesség kifejezése (It is necessary/unnecessary to …)
- dicséret, kritika kifejezése (Congratulations! I congratulate you on doing it.)
- javaslat és arra reagálás (I was wondering if you'd like to ... I recommend…. Yes, that would be excellent. That's a good idea, but…)
- információkérés (Could you please tell me when the next train leaves? You wouldn't know the time, would you?)
- egymást követő események leírása (Firstly, secondly, thirdly, later on, in the end, eventually)

- beszédszándék jelzése beszélgetés közben (Can I interrupt you for a second? May I say something?)
- segítségkérés és arra reagálás (Could you do me a favour? Could you give/lend me a hand? Sure. No problem.)

Nyelvi elemek és struktúrák az angol, mint első idegen nyelvre a 11-12. évfolyamon (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- cselekvés, történés kifejezése jövő időben: future continuous, future perfect (I'll be cooking then. I'll have finished cooking by then.)
- jövőidejűség kifejezése a múltban: 'was/were going to', 'was/were about to', 'was/were to have' (I was going to help her. I was about to leave.)
- cselekvés, történés kifejezése múlt időben: past perfect continuous (I had been learning English for two years before I passed my exam.)
- feltételes mód kifejezése: third conditional, 'I wish', 'if only' (I would have done it if I had had the time. I wish you were here. If only he could have helped me.)
- függő beszéd: statements, questions, requests, offers, orders, reporting verbs (She threatened to leave me there. She asked me if she should leave. She asked me to take her home. She offered to take me home. She told me to take him home.)
- vonatkozó névmások / mellékmondatok: relative pronouns and clauses (She's a girl who can sing really well. I won't eat the banana which was on the floor.)
- közvetett kérdések: indirect questions (Could you tell me what the time is, please?)
- műveltetés kifejezése: causative (I have my hair cut every month.)
- igei vonzatok (gerunds and infinitives)
- szövegkohéziós elemek (in addition, furthermore, in fact, so as, since, although, even though, however…)
- inverzió: inversion (Not only did they listen to me, they also followed my orders. Never have I seen such a beautiful landscape.)
- képzők: negative prefixes (uneducated, impolite), adjective suffixes (dangerous, professional, hopeful) noun suffixes (teacher, bakery, difference)
- visszaható névmások: reflexive pronouns (myself, yourself, herself…)

Német nyelv 9-10. évfolyam (felnőtt nappali gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil, Mensch und Gesellschaft	**68 óra**
2. Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	**34 óra**
3. Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung	**17 óra**
4. Reisen und Urlaub, Tourismus	**17 óra**
5. Öffentliches Leben, Unterhaltung	**34 óra**
6. Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	**34 óra**
7. Interkulturelle und landeskundliche Themen	**17 óra**
8. Fächerübergreifende Themen und Situationen	**26 óra**
9. Aktuelle Themen	**32 óra**
10. Wissenschaft und Technik, Kommunikation	**17 óra**
11. Wissenserwerb, Wissensvermittlung	**51 óra**
Kötelező összesen:	**347 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	5	180	173	7	0
10. évf.	5	180	174	6	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
73. Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil, Mensch und Gesellschaft	68	43	1	0	**44**	25	3	0	**28**
74. Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	34	14	1	0	**15**	20	0	0	**20**

75. Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung	17	8	0	0	**8**	9	0	0	**9**
76. Reisen und Urlaub, Tourismus	17	8	1	0	**9**	9	0	0	**9**
77. Öffentliches Leben, Unterhaltung	34	17	0	0	**17**	17	3	0	**20**
78. Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	34	17	1	0	**18**	17	0	0	**17**
79. Interkulturelle und landeskundliche Themen	17	9	0	0	**9**	9	0	0	**9**
80. Fächerübergreifende Themen und Situationen	26	9	1	0	**10**	17	0	0	**17**
81. Aktuelle Themen	32	15	0	0	**15**	17	0	0	**17**
10. Wissenschaft und Technik, Kommunikation	17	8	1	0	**9**	9	0	0	**9**
11. Wissenserwerb, Wissensvermittlung	51	26	1	0	**27**	25	0	0	**25**
Összesen	347	173	7	0	**180**	174	6	0	**108**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (173 óra)

Tematikai egység	Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil, Mensch und Gesellschaft	**Órakeret 43 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Bekannte, Familienmitglieder, Freunde, berühmte Personen, Vorbilder, medizinisches Fachpersonal – unmittelbare und weitere Umgebung, Freizeitorte, Arbeitsplätze, Institutionen im Gesundheitswesen, Persönliche Dienstleistungen – Teile des Hauses/der Wohnung, Einrichtung, Gebrauchsgegenstände, grundlegende Gegenstände zur Behandlung von Krankheiten und um fit zu bleiben, Kleider und Accessoires	– Személyes élethez tartozó információk átadása – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata – Interakció a személyes tématartományban	
Fogalmak	Vorbilder, medizinisch, Gesundheitswesen, Einrichtung,	

Tematikai egység	Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Tiere, Pflanzen Personen im Dienste des Umweltschutzes – Natur, Zuhause, Städte, auf dem Lande geografische Orte, Weltall, die Erde	– A környezeti és természeti tématartományhoz tartozó információk átadása – Interakció a környezettel és természettel kapcsolatos tématartományban	
Fogalmak	Wildtiere, Haustiere, Recycling, sammeln, Umweltschutz, die Erde, Weltall,	

Tematikai egység	Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Angestellte in der Schule – - Bildungsinstitutionen, Teile des Schulgebäudes – Mittel des Lernens in und außerhalb der Schule Feste in der Schule, Schultraditionen, – Ereignisse, Programme und Möglichkeiten des Sprachenlernens/der Sprachverwendung außerhalb der Schule	– Részvétel tanórai nyelvi fejlesztő tevékenységekben – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő szöveg létrehozása írásban és szóban a nyelvi fejlesztő tevékenységek során	
Fogalmak	Schulgebäude, Angestellte, Schultraditionen, Feste, Sprachverwendung	

Tematikai egység	Reisen und Urlaub, Tourismus	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
–Touristen und Reiseleiter, Dienstleistungspersonal –Unterkunftsmöglichkeiten, Reiseziele, Sehenswürdigkeiten, Touristenattraktionen öffentliche Dienstleistungsbetriebe in Ungarn und im Ausland –Denkmäler, Ausstellungen, Reisedokumente, Verkehrsmittel, Gegenstände beim Reisen, Unterlagen, Eintrittskarten, Prospekte	–Az utazás és turizmus tématartományhoz tartozó egyszerű információk átadása – Interakció az utazás és turizmus tématartományban	
Fogalmak	Tourist, Reise, Sehenswürdigkeit, Reisevorbereitungen, Reiseziele,	

Tematikai egység	Öffentliches Leben, Unterhaltung	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Ismeretek**	
– Angestellte in sozialen Institutionen – kulturelle Institutionen, Restaurants, Hotels, berühmte Orte im In- und Ausland – Verwaltung, Wegbeschreibung, Auskunft geben	– Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő német nyelvű akár irodalmi szövegek, filmek felhasználása szórakozás és játékos nyelvtanulás céljára – A közéleti tématartományhoz tartozó egyszerű információk átadása, cseréje – Interakció a közéleti tématartományban	
Fogalmak	Restaurant, Kino, Theater, Farben, Ausstellung	

Tematikai egység	Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Sprachkönnen und Sprachkenntnisse, Sprachlernstrategien, Sprachen, autonomes Lernen,	– A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata – Nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák egyre tudatosabb alkalmazása	
Fogalmak	Sprachkönnen, Sprachkenntnisse, Sprachschule	

Tematikai egység	Interkulturelle und landeskundliche Themen	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- Bräuche und Traditionen - Leute und Kultur, Traditionen, typische Wahrzeichen, nationale Sportarten, Küche, regionale Sprache, Sehenswürdigkeiten Kunst, Geschichte	– A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása – Célnyelvi kultúráról egyszerű információk átadása – Egyszerű interakció a célnyelvi kultúráról	
Fogalmak	Bräuche, Traditionen, Geschichte, Kunst, Wahrzeichen, Merkmale,	

Tematikai egység	Fächerübergreifende Themen und Situationen	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból – Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban	– Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból – Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban	
Fogalmak	Namen der Fächer, in Mathematik/Geographie/Musik usw., Ich möchte wissen…Ich weiss es nicht. Ich weiss es.	

Tematikai egység	Aktuelle Themen	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő német nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra.	– Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő német nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra.	
Fogalmak	Nachrichten, Zeitung, Illustrierte, Programme (Theater, Kino, Tv)	

Tematikai egység	Wissenschaft und Technik, Kommunikation	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Technik im Haushalt, Handy, Computer, Internet – Nutzung der Technologie im Alltag, im Studium oder in der Arbeit	– Egyszerű információ átadása a tudomány és technika tématartományban – Egyszerű interakció a tudomány és technika tématartományban	
Fogalmak	schreiben, schicken, Email, telefonieren,	

Tematikai egység	Wissenserwerb, Wissensvermittlung	**Órakeret 26 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A tanult témákhoz kapcsolódó német nyelvű információ megszerzése – Információ megosztása német nyelven	– A tanult témákhoz kapcsolódó német nyelvű információ megszerzése – Információ megosztása német nyelven	
Fogalmak	Ich frage nach…. Ich spreche über… Ich möchte…	

Szabadon felhasználható (7 óra)

Tematikai egység	Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil, Mensch und Gesellschaft	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- szituációs játékok: üdvözlés – bemutatkozás – elköszönés – családfa készítése képekkel és annak szóbeli bemutatása – internetes kutatás: Mein Vorbild	– Személyes környezethez tartozó egyszerű információk átadása nyelvi elemekkel	
Fogalmak	äussere Eigenschaften, innere Eigenschaften,	

Tematikai egység	Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– prezentáció készítése képekkel és annak szóbeli bemutatása: lakóhelyem, környezetem	– Közvetlen környezethez tartozó egyszerű információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata	
Fogalmak	in der Nähe, nicht weit von…,	

Tematikai egység	Reisen und Urlaub, Tourismus	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– személyes utazási élmények - rendszerezés	– Az utazás és turizmus tématartományhoz tartozó egyszerű információk átadása - Interakció az utazás és turizmus tématartományban	
Fogalmak	Wo steht…? Wo liegt…? Wo finde ich….? Wann beginnt…? Wann wurde es aufgebaut?	

Tematikai egység	Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- ismétlés, szókincs gyűjtése	- A közéleti tématartományhoz tartozó egyszerű információk értelmezése	
Fogalmak	Es geht um… Es handelt sich um…. meiner Meinung nach…	

Tematikai egység	Fächerübergreifende Themen und Situationen	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- szókincs gyűjtése	– Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven a megismert témák alapján	
Fogalmak	Klimaschutz, Filmanalyse, Smartboard, mündliches Feedback	

Tematikai egység	Wissenschaft und Technik, Kommunikation	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- rendszerezés	- Szórakoztató, tudományos tartalmak megismerése	
Fogalmak	Blog schreiben, chaten, Wissenschaft, technische Erfindungen,	

Tematikai egység	Wissenserwerb, Wissensvermittlung	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- rendszerezés	– A tanult témákhoz kapcsolódó német nyelvű információ megszerzése – Információ megosztása német nyelven	
Fogalmak	Blog schreiben, chaten, Wissenschaft, technische Erfindungen,	

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (174 óra)

Tematikai egység	Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil, Mensch und Gesellschaft	**Órakeret 25 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Feste, Schul- und Familienfeiern, Sportarten, Sportereignisse, Krankheiten – Hobbys, Freizeitaktivitäten, Haushalts –und Gartenarbeiten, Tagesablauf, Gewohnheiten, gesunde Ernährung, Plätze zum Essen (zu Hause, Kantine, Restaurants), fit bleiben, zum Arzt gehen, tägliche Aufgaben, – größerer Familienkreis, soziale Beziehungen, Kleider und Mode, häufige Krankheiten und Verletzungen, medizinische Behandlung, Heilmittel zu Hause, positive und negative Charakterzüge Wohlstand, Lebensphasen, Zukunftspläne,	– Személyes élethez tartozó információk átadása – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata – Interakció a személyes tématartományban	

persönliche Erfolge und Misserfolge, Jungsein, Frauenrolle-Männerrolle	
Fogalmak	Misserfolge, Jungsein, Frauenrolle-Männerrolle, Lebensphasen, Zukunftspläne, Behandlung, Heilmittel, Ernährung,

Tematikai egység	Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Naturkatastrophen, Umweltschutz-Kampagne – Umweltschutz, Tierschutz, Haustiere halten, Bodenschätze schützen, soziales Engagement – Naturphänomene, Erhaltung der Natur, Nachhaltigkeit, Wiederverwertung und Wiederverwendung, Wetter und Klima, Jahreszeiten	– A környezeti és természeti tématartományhoz tartozó információk átadása – Interakció a környezettel és természettel kapcsolatos tématartományban	
Fogalmak	Nachhaltigkeit,Wiederverwertung,Wiederverwendung,Umweltschutz-Kampagne,	

Tematikai egység	Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Schulsystem in Ungarn und in den DACHL-Ländern – Lernen, Verwendung von Fremdsprachen außerhalb der Schule, Gemeinschaftsprogramme, Traditionspflege – Schulfächer, Wissen, Ziele mit dem Sprachenlernen, verschiedene Wege des Lernens	– Részvétel tanórai nyelvi fejlesztő tevékenységekben – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő szöveg létrehozása írásban és szóban a nyelvi fejlesztő tevékenységek során	
Fogalmak	Schulsystem, DACHL-Ländern, Gemeinschaftsprogramm, Traditionspflege,	

Tematikai egység	Reisen und Urlaub, Tourismus	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
–Feste und Feiertage in Ungarn und im Ausland	–Az utazás és turizmus tématartományhoz tartozó egyszerű információk átadása	

– Vorbereitung und Planung einer Reise, Stadtrundfahrt Stadtführung – Einzelreise und Gruppenreise, kulturelle Unterschiede Währungen, Wirkung des Tourismus auf Menschen und Wirtschaft	
Fogalmak	Tourismus, Gruppenreise, Sehenswürdigkeit, Reisevorbereitungen, Reiseziele, Ich möchte wissen… Ich möchte mich danach erkundigen….

Tematikai egység	Öffentliches Leben, Unterhaltung	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– kulturelle Veranstaltungen, Unterhaltungsmöglichkeiten – Hobbies, Unterhaltung, Kultur, Dientleistungen – Freizeitaktivitäten, Unterhaltungsmöglichkeiten, Hobbys, Kunst und kulturelle Ereignisse und Veranstaltungen, Konzerte, Sport, Lesen, Computerspiele, Medien, Apps	– Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő német nyelvű akár irodalmi szövegek, filmek felhasználása szórakozás és játékos nyelvtanulás céljára – A közéleti tématartományhoz tartozó egyszerű információk átadása, cseréje – Interakció a közéleti tématartományban	
Fogalmak	Dienstleistung, Unterhaltungsmöglichkeiten, Ereignisse, Veranstaltungen,	

Tematikai egység	Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Sprachkönnen und Sprachkenntnisse, Sprachlernstrategien, Sprachen, autonomes Lernen,	– A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata – Nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák egyre tudatosabb alkalmazása	
Fogalmak	autonomes Lernen, Sprachlernstrategien, Sprachkönnen, Sprachkenntnisse,	

Tematikai egység	Interkulturelle und landeskundliche Themen	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- Bräuche und Traditionen - Leute und Kultur, Traditionen, typische Wahrzeichen, nationale Sportarten, Küche, regionale	– A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása – Célnyelvi kultúráról egyszerű információk átadása – Egyszerű interakció a célnyelvi kultúráról	

Sprache, Sehenswürdigkeiten Kunst, Geschichte	
Fogalmak	– Wie war das Hotel? Wo finde ich einen Supermarkt? Woher kommst du? Ich komme aus ...Wohin gehst du in den Ferien? – Bundesländer, Landschaften, Flüsse,

Tematikai egység	Fächerübergreifende Themen und Situationen	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból − Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban	– Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból – Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban	
Fogalmak	Namen der Fächer, in Mathematik/Geographie/Musik usw., Ich meine …. Ich denke…. Meiner Meinung nach …	

Tematikai egység	Aktuelle Themen	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– aktuelle Nachrichten – aktuelle Erreignisse	– Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő német nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra.	
Fogalmak	Nachrichten, Zeitung, Illustrierte, Programme (Theater, Kino, Tv)	

Tematikai egység	Wissenschaft und Technik, Kommunikation	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Nutzung der Technologie im Alltag, im Studium oder in der Arbeit – Internet, soziale Netzwerke	– Egyszerű információ átadása a tudomány és technika tématartományban – Egyszerű interakció a tudomány és technika tématartományban	
Fogalmak	– Das ist gut. Das ist toll. Das ist super. Das ist nicht gut. Das finde ich toll.	

Tematikai egység	Wissenserwerb, Wissensvermittlung	Órakeret 25 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A tanult témákhoz kapcsolódó német nyelvű információ megszerzése – Információ megosztása német nyelven	– A tanult témákhoz kapcsolódó német nyelvű információ megszerzése – Információ megosztása német nyelven	
Fogalmak	Ja. Nein. Nicht. Das ist ein… /Das ist kein…Notizen, Vorlesung, Projektarbeit, darstellen	

Szabadon felhasználható (6 óra)

Tematikai egység	Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil, Mensch und Gesellschaft	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- legjobb barát/barátnő bemutatása rajz/fénykép alapján, külső-belső tulajdonságok, szokások, közös programok bemutatása	– Személyes környezethez tartozó egyszerű információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata – Alapvető érzések begyakorolt állandósult nyelvi fordulatok segítségével történő átadása	
Fogalmak	Freund, Freundin, besser, Körperteile, Farben,	

Tematikai egység	Öffentliches Leben, Unterhaltung	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Freizeitaktivitäten, Hobbys, Kunst und kulturelle Veranstaltungen	A közéleti tématartományhoz tartozó egyszerű információk értelmezése	
Fogalmak	Medien, Programme, Stadt und Dorf, Meinung äussern, Ich bin dagegen… Ich bin dabei…. Vorteile, Nachteile,	

Nyelvi funkciók a német mint első idegen nyelvre a szakasz végéig (a zárójelben olvasható német nyelvű kifejezések példák):

- öröm kifejezése (Ich freue mich, dass ... / Es freut mich, dass ...)
- sajnálat kifejezése (Es tut mir leid!)
- elégedettség / elégedetlenség kifejezése (Es ist prima! / Schade, dass ...)
- csodálkozás kifejezése (Oh, das ist aber ... ! / Das kann doch nicht wahr sein!)
- remény kifejezése (Ich hoffe, du kannst kommen!)
- bánat / bosszúság kifejezése (Schade, dass... / Das ist aber schlimm!)
- ígéret kifejezése (Ich mache das schon!)
- szándék, terv kifejezése (Ich will / werde schnell abwaschen.)
- elismerés és dicséret kifejezése és arra reagálás (Das ist toll! Die Torte schmeckt phantastisch. Danke.)
- ítélet, kritika kifejezése (Blödsinn! Das ist nicht richtig/wahr)

- elvárás kifejezése (Ich soll pünktlich zu Hause sein.)
- bizonyosság, bizonytalanság kifejezése (Ich weiß es genau. Ich weiß nicht, ob es wirklich regnet oder nicht. Ich bin mir nicht sicher, wann ich zu Hause ankomme.)
- események leírása (Zuerst erreichten wir den Berg, dann stiegen wir hoch, und zum Schluss besichtigten wir die Burg.)
- visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Wie bitte? Können Sie es wiederholen, bitte?)
- felkérés lassúbb, hangosabb beszédre (Kannst du bitte lauter / langsamer sprechen?)
- bemutatás (Ich möchte Ihnen Herrn Schulze vorstellen.)
- gratuláció kifejezése és arra reagálás (Ich gratuliere Ihnen zum Geburtstag! Danke, sehr nett von Ihnen.)
- együttérzés és arra reagálás (Es tut mir Leid für dich. Danke.)
- hála kifejezése (Wir sind Ihnen sehr dankbar dafür, dass Sie uns geholfen haben.)
- félelem kifejezése (Ich habe Angst, dass er es vergessen hat.)
- egyetértés, egyet nem értés kifejezése (Ich bin der gleichen Meinung. Ich bin anderer Meinung.)
- véleménykérés kifejezése (Sind Sie damit einverstande, dass…
- ellenvetés kifejezése és visszautasítása (Sie haben Recht, aber… / Das stimmt zwar, aber ...)
- szemrehányás kifejezése (Konntest du wirklich nicht früher kommen?!)
- emlékezés, nem emlékezés kifejezése (Ich erinnere mich (nicht) daran, dass/ob/wie…)
- reklamálás (Entschuldigung, ich habe ein Problem mit .... / Ich möchte mich über ... beschweren.)
- tanácskérés és -adás, ajánlattétel kifejezése (Was sagst du dazu? Ich schlage dir vor, …)
- segítség felajánlása, elfogadása (Kann ich Ihnen helfen? Danke, ich schaffe es schon., Was kann ich für dich tun? – Danke, es geht schon.)
- beszélgetési szándék jelzése, félbeszakítás (Dabei fällt mir ein, …/Darf ich hier hinzufügen, …)
- megerősítés kifejezése (Ja, aber natürlich. Völlig recht.)
- körülírás, példa megnevezése (Das ist also ein Gegenstand, der ...)
- érdeklődés, érdektelenség (Ich interessiere mich für Sport. – Das finde ich langweilig.)
- elismerés, dicséret és arra reagálás (Das ist toll! Die Torte schmeckt phantastisch. – Danke.)
- közömbösség (Das ist mir egal.)
- indoklás (Ich kann nicht kommen, weil…)
- szóbeli üdvözletküldés (Liebe Grüße an Ihre Frau.)
- megszólítás, elbúcsúzás hivatalos levélben (Sehr geehrter Herr …./Sehr geehrte Frau …, Mit freundlichen Grüßen, Mit herzlichen Grüßen)
- beszédszándék jelzése beszélgetés közben (Ich möchte etwas hinzufügen.)
- elemek összekapcsolása szóban (Zuerst, dann, danach, schließlich)
- mondandó összefoglalása (Insgesamt, zusammenfassend)
- beszélgetés lezárása (Danke für das Gespräch.)
- segítségkérés és arra reagálás (Könntest du mir bitte helfen? Ja, sehr gerne.)
- engedélykérés és arra reagálás (Darf ich … ? Ja, natürlich. / Ja, es ist erlaubt.)
- feltételezés, kétely kifejezése (Ich vermute…., Ich weiß nicht, ob ….)
- magyarázat kifejezése (Wir funktioniert es? Es funktioniert mit Strom., Wozu braucht man dieses Programm? Das braucht man zum Lernen.)
- bánat, elkeseredés kifejezése (Das ist wirklich traurig zu hören., Ich bin enttäuscht.)

Nyelvi elemek, struktúrák a német mint első idegen nyelvre a szakasz végéig (a zárójelben olvasható német nyelvű kifejezések példák):

- személytelenség (Es ist warm. Es schneit.)
- függő beszéd jelen időben (Sie sagte, dass sie heute ins Kino geht.)
- vonzatos igék (Ich denke viel an den Sommer), névmási határozószók (Woran denkst du viel? Ich denke daran, …)
- főnévként használt melléknév (der Bekannte, ein Bekannter, der Verwandte, ein Verwandter), melléknévi igenév (der Reisende, der Angestellte)
- modalitás: módbeli segédigék Präteritumban (Er konnte nicht schwimmen. Der Kranke durfte nicht aufstehen.), brauchen zu + Inf. (Heute brauchst du nicht mitzukommen.)
- műveltetés jelen időben és első múltban: lassen (Wir lassen / ließen unser Auto reparieren.)
- szenvedő szerkezet jelen és múlt időben (Sie werden/wurden vom Flughafen abgeholt. Sie sind eingeladen worden.)
- zu + Inf. szerkezet (Es ist schön, hier zu sein.)
- mellékmondatok: alanyi mellékmondat (Es freut mich, dass du hier bist.), tárgyi mellékmondat (Ich weiß, dass du viel zu tun hast., Ich weiß nicht, ob er morgen Zeit hat.), helyhatározói mellékmondat (Du sollst dort arbeiten, wo du wohnst.), időhatározói mellékmondat egyidejűségre (Als ich Kind war, las ich sehr gerne Märchen.) és elő- és utóidejűségre (Nachdem Liza die Hausaufgabe gemacht hatte, kochte sie einen Tee.) vonatkozóan, okhatározói mellékmondat (Ich kann an dem Ausflug nicht teilnehmen, weil ich krank bin.), célhatározói mellékmondat (Ich bin ins Kino gekommen, um mir den neuen Film anzuschauen.), vonatkozó mellékmondat (Ich mag dieses Lied, das du singst.)
- névmások szövegben betöltött funkcionális használata: mutató névmás (dieser, diese, dieses, derselbe, dieselbe, dasselbe), vonatkozó névmás (der, die, das)
- feltételesség jelen időben (Wenn wir Zeit haben, putzen wir die Fenster.), wäre, hätte, würde (Was würden Sie tun, wenn sie eine Million hätten?), módbeli segédigék feltételes módban (könnte, müsste stb.)
- kollokációk, Funktionsverbgefüge (eine Reise machen, zur Verfügung stehen

Német nyelv 11-12. évfolyam (felnőtt nappali gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	**25 óra**
2. Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	**19 óra**
3. Reisen und Urlaub, Tourismus	**19 óra**
4. Öffentliches Leben und Unterhaltung	**19 óra**
5. Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	**25 óra**
6. Interkulturelle und landeskundliche Themen	**25 óra**
7. Fächerübergreifende Themen und Situationen	**25 óra**
8. Aktuelle Themen	**25 óra**
9. Wissenschaft und Technik, Kommunikation	**19 óra**
10. Mensch und Gesellschaft, Sucht und Abhängigkeit	**19 óra**
11. Wirtschaft und Finanzen	**16 óra**

12. Arbeitswelt und Karriere	**19 óra**
13. Wissenserwerb und Wissensvermittlung	**25 óra**
14. Vorbereitung auf das Abitur	**31 óra**
Kötelező összesen:	**311 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
11. évf.	5	180	168	12	0
12. évf.	5	155	143	12	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	**12. évfolyam összes**
82. Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	25	19	1	0	**20**	6	1	0	**7**
83. Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	19	10	1	0	**11**	9	1	0	**10**
84. Reisen und Urlaub, Tourismus	19	10	1	0	**11**	9	1	0	**10**
85. Öffentliches Leben und Unterhaltung	19	13	1	0	**14**	6	1	0	**7**
86. Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	25	12	1	0	**13**	13	0	0	**13**
87. Interkulturelle und landeskundliche Themen	25	13	0	0	**13**	12	1	0	**13**
88. Fächerübergreifende Themen und Situationen	25	13	1	0	**14**	12	1	0	**13**
89. Aktuelle Themen	25	13	1	0	**14**	12	1	0	**13**
90. Wissenschaft und Technik, Kommunikation	19	10	1	0	**11**	9	1	0	**10**
10. Mensch und Gesellschaft, Sucht und Abhängigkeit	19	10	1	0	**11**	9	1	0	**10**
11. Wirtschaft und Finanzen	16	9	0	0	**9**	7	1	0	**8**
12. Arbeitswelt und Karriere	19	12	1	0	**13**	7	2	0	**9**

13. Wissenserwerb und Wissensvermittlung	25	12	1	0	**13**	13	0	0	**13**
14. Vorbereitung auf das Abitur	31	12	1	0	**13**	19	0	0	**19**
Összesen	311	168	12	0	**180**	143	12	0	**155**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (168 óra)

Tematikai egység	Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	**Órakeret 19 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Bekannte, Familienmitglieder, Verwandte, Generationen in der Familie, Liebe, Ehe, Freunde, berühmte Personen, Vorbilder, medizinisches Fachpersonal, Gleichberechtigung von Mann und Frau, alte und neue Familienmodelle – unmittelbare und weitere Umgebung, Arbeitsplätze, Institutionen im Gesundheitswesen, Wohnorte, Freizeitorte, Persönliche Dienstleistungen – Teile des Hauses/der Wohnung, Einrichtung, Gebrauchsgegenstände, grundlegende Gegenstände zur Behandlung von Krankheiten und um fit zu bleiben, Kleider und Accessoires	– Személyes élethez tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása	
Fogalmak	Vorbilder, medizinisch, Gesundheitswesen, Einrichtung, Behandlung	

Tematikai egység	Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Tiere, Pflanzen, Personen im Dienste des Umweltschutzes – Natur, Zuhause, Städte, auf dem Land,	– Környezetünkhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása	

geografische Orte, Kontinente, Weltall, die Erde – Möglichkeiten vom Umweltschutz	– A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a környezeti tématartományban
Fogalmak	Wildtiere, Haustiere, Recycling, sammeln, Umweltschutz, die Erde, Weltall, Kontinente, Erde,

Tematikai egység	Reisen und Urlaub, Tourismus	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Touristen und Reiseleiter, Dienstleistungspersonal – Unterkunftsmöglichkeiten, Reiseziele, Sehenswürdigkeiten, Touristenattraktionen, öffentliche Dienstleistungsbetriebe – Sehenswürdigkeiten, Denkmäler, Ausstellungen, Reisedokumente, Verkehrsmittel, Gegenstände beim Reisen, Unterlagen, Eintrittskarten, Prospekte	– A nyaralás, utazás, turizmus tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a nyaralás, utazás, turizmus tématartományban.	
Fogalmak	Unterkunftsmöglichkeiten, Sehenswürdigkeiten, Denkmäler, Ausstellungen, Reisedokumente, Verkehrsmittel	

Tematikai egység	Öffentliches Leben und Unterhaltung	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Angestellte in sozialen Institutionen – kulturelle Institutionen, Restaurants, Hotels, berühmte Orte im In- und Ausland – Verwaltung, Wegbeschreibung, Auskunft geben	– Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő német nyelvű szövegek felhasználása szórakozás és játékos nyelvtanulás céljára – A közügyekkel, szórakozással kapcsolatos tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása	
Fogalmak	Verwaltung, Wegbeschreibung, Auskunft geben, sozialen Institutionen	

Tematikai egység	Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Sprachkönnen und Sprachkenntnisse,	– A célnyelvre jellemző standardnak megfelelő kiejtés használata az ismert nyelvi elemekben	

Sprachlernstrategien, Sprachen, Akzente und Dialekte, autonomes Lernen	– A legfőbb célnyelvi dialektusok felismerése – Nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák tudatos és hatékony alkalmazása
Fogalmak	Sprachlernstrategien, Sprachen, Akzente, Dialekte,

Tematikai egység	Interkulturelle und landeskundliche Themen	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Bräuche und Traditionen – Leute und Kultur, Traditionen, typische Wahrzeichen, nationale Sportarten, Küche, regionale Sprache, Sehenswürdigkeiten, Kunst, Geschichte, Literatur	– Célnyelvi országok alapvető érintkezési szabályainak ismerete és alkalmazása (Tschüß, sehr geehrte…, Hallo u.s.w) – Hazánk legfontosabb történelmi eseményeinek, személyeinek, folyamatainak ismerete célnyelven – A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása – Célnyelvi kultúráról információk átadása – Hazánk országismereti és egyéb fő jellemzőiről információk átadása – Interakció a célnyelvi és hazai kultúráról, országismereti jellemzőkről	
Fogalmak	Bräuche,Traditionen, Kunst, Geschichte, Literatur	

Tematikai egység	Fächerübergreifende Themen und Situationen	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból – Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban	– Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból – Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban	
Fogalmak	Germanismen, zu Hause, nach Hause, zur Verfügung stehen,	

Tematikai egység	Aktuelle Themen	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre	– Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó szókincs megértése és használata célnyelven	

vonatkozó szókincs megértése és használata célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő német nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra	– Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő német nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra
Fogalmak	Aktuell, Nachrichten, Klimaschutz, Weltmeisterschaft,

Tematikai egység	Wissenschaft und Technik, Kommunikation	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Wissenschaftler, Forscher, Erfinder, Ingenieure – Geräte für Alltagsmenschen/Wissenschaftler/IT-Fachleute, (Teile von) IT-Geräten, – Messen, Konferenzen	– A tudomány és technika tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a tudomány és technika tématartományban.	
Fogalmak	Messe, Konferenz, Forscher, Wissenschaftler	

Tematikai egység	**Mensch und Gesellschaft, Sucht und Abhängigkeit**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Angehörige der Gesellschaft (Teenagers, Erwachsene, ältere Generationen), die Öffentlichkeit, Ämter und Behörden, Angestellte im Dienstleistungssektor	– Az ember és társadalom tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció az ember és társadalom tématartományban	

– Heimat, öffentlicher Raum, Ämter – Gegenstände des Alltags, Mode und Kleidung – Familienfeste und Veranstaltungen in der Familie, nationale und internationale Veranstaltungen bzw. Feiertage	
Fogalmak	Veranstaltungen, Feiertage, Behörden, öffentlicher Raum, Ämter,

Tematikai egység	**Wirtschaft und Finanzen**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Arbeitgeber, Arbeitnehmer, Angestellte und Arbeiter – öffentliche Dienstleistungsbereiche, Bank, Post, Wechselstube – Geld, Bankkarte, Kreditkarte, Konto, Währungen, Formulare in der Bank, Anzeigen, Werbungen	– A pénzügyek és gazdaság tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a pénzügyek és gazdaság tématartományban	
Fogalmak	Arbeitgeber, Arbeitnehmer, Post, Wechselstube, Kreditkarte, Konto, Währungen, Formulare	

Tematikai egység	Arbeitswelt und Karriere	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Berufe, Arbeitgeber, Arbeitnehmer, Kollegen – Arbeitsplätze, Büros – Gegenstände in unterschiedlichen Berufen	– A karrier és munkavállalás tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a karrier és munkavállalás tématartományban	
Fogalmak	Berufe, Arbeitgeber, Arbeitnehmer, Kollegen, Arbeitsplätze, Büros	

Tematikai egység	**Wissenserwerb und Wissensvermittlung**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Német nyelvű, akár elvontabb tartalmú információ megszerzése – Akár elvontabb információ megosztása német nyelven	– Német nyelvű, akár elvontabb tartalmú információ megszerzése – Akár elvontabb információ megosztása német nyelven	

– Célnyelvű, akár autentikus anyagok felhasználása ismeretszerzésre, tudásmegosztásra, nyelvi fejlesztésre	– Célnyelvű, akár autentikus anyagok felhasználása ismeretszerzésre, tudásmegosztásra, nyelvi fejlesztésre
Fogalmak	Mein Text gefällt mir nicht. zweifeln an,

Tematikai egység	**Vorbereitung auf das Abitur**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– közép- és emelt szintű nyelvi érettségi feladatok megoldása – a szóbeli érettségi témaköreinek gyakorlása és egyéni szempontokból történő átgondolása – a folyamatos beszéd és gondolatkifejtés gyakorlása – az emelt szintű érettségire készülők differenciált segítése	– közép- és emelt szintű nyelvi érettségi feladatok megoldása – a szóbeli érettségi témaköreinek gyakorlása és egyéni szempontokból történő átgondolása – a folyamatos beszéd és gondolatkifejtés gyakorlása – az emelt szintű érettségire készülők differenciált segítése	
Fogalmak	Standpunkt, auf alle Fälle, . Das bezweifle ich.	

Szabadon felhasználható (12 óra)

Tematikai egység	Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- ismétlés, rendszerezés	– Személyes környezethez tartozó egyszerű információk átadása nyelvi elemekkel	
Fogalmak	äussere Eigenschaften, innere Eigenschaften,	

Tematikai egység	Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- prezentáció készítése képekkel és annak szóbeli bemutatása: lakóhelyem, környezetem	– Közvetlen környezethez tartozó egyszerű információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata	
Fogalmak	in der Nähe, nicht weit von…,	

Tematikai egység	Reisen und Urlaub, Tourismus	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- személyes utazási élmények - rendszerezés	– Az utazás és turizmus tématartományhoz tartozó egyszerű információk átadása – Interakció az utazás és turizmus tématartományban	

Fogalmak	Wo steht…? Wo liegt…? Wo finde ich….? Wann beginnt…? Wann wurde es aufgebaut?

Tematikai egység	Öffentliches Leben, Unterhaltung	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- ismétlés, szókincs gyűjtése	– A közéleti tématartományhoz tartozó egyszerű információk értelmezése	
Fogalmak	Es geht um… Es handelt sich um…. meiner Meinung nach…	

Tematikai egység	Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- ismétlés, szókincs gyűjtése	– A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása – Célnyelvi kultúráról egyszerű információk átadása – Egyszerű interakció a célnyelvi kultúráról	
Fogalmak	Sprachen lernen, Volks und Sprachen	

Tematikai egység	Fächerübergreifende Themen und Situationen	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- ismétlés, szókincs gyűjtése	– Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból – Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban	
Fogalmak	Es geht um… Es handelt sich um…. meiner Meinung nach…	

Tematikai egység	Aktuelle Themen	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- ismétlés, szókincs gyűjtése	– Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő német nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra	
Fogalmak	Klimakatstrophe, Casting,	

Tematikai egység	Wissenschaft und Technik, Kommunikation	**Órakeret 1 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
- szókincs gyűjtése	– A tudomány és technika tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a tudomány és technika tématartományban.
Fogalmak	Klimaschutz, Klimakatastrophe, Feedback,

Tematikai egység	Mensch und Gesellschaft, Sucht und Abhängigkeit	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- rendszerezés	– Az ember és társadalom tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció az ember és társadalom tématartományban	
Fogalmak	ältere Generationen, Heimat, Alltags	

Tematikai egység	Arbeitswelt und Karriere	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- rendszerezés, ismétlés	– A karrier és munkavállalás tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a karrier és munkavállalás tématartományban	
Fogalmak	Berufswahl, Sommerjob, Arbeitslosigkeit	

Tematikai egység	Wissenserwerb und Wissensvermittlung	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- rendszerezés, ismétlés	– Német nyelvű, akár elvontabb tartalmú információ megszerzése – Akár elvontabb információ megosztása német nyelven – Célnyelvű, akár autentikus anyagok felhasználása ismeretszerzésre, tudásmegosztásra, nyelvi fejlesztésre	
Fogalmak	Es wäre gut, wenn… Wenn ich doch/nur….	

Tematikai egység	Vorbereitung auf das Abitur	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- rendszerezés	– közép- és emelt szintű nyelvi érettségi feladatok megoldása	

	– a szóbeli érettségi témaköreinek gyakorlása és egyéni szempontokból történő átgondolása – a folyamatos beszéd és gondolatkifejtés gyakorlása – az emelt szintű érettségire készülők differenciált segítése
Fogalmak	das schreibende Kind, das zulesende Buch,

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (143 óra)

Tematikai egység	Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Feste (Familienfeste, Kirchenfeste, Nationalfeste) Schul- und Familienfeiern, Sportarten, Sportereignisse, Krankheiten, – Haushalts– und Gartenarbeiten, Tagesablauf, Gewohnheiten, gesunde Ernährung, Plätze zum Essen (zu Hause, Kantine, Restaurants), fit bleiben, zum Arzt gehen, Hausarbeiten, tägliche Aufgaben – größerer Familienkreis, Rollenverteilung in der Familie, Wohlstand, soziale Beziehungen, Kleider und Mode, Kleidung als Ausdruck der gesellschaftlichen Zugehörigkeit, Lebensphasen, Beziehungen, Zukunftspläne, häufige Krankheiten und Verletzungen, Gesundheitswesen (medizinische Behandlung, Heilmittel zu Hause), positive und negative Charakterzüge, persönliche Erfolge und	– Személyes élethez tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – Vitakészség, önálló szövegalkotás (szóban és írásban) képességének fejlesztése	

	Misserfolge, Freundschaft	
Fogalmak	Familienkreis, Freundschaft, Arbeiten um das Haus, Krankheiten, Rollenverteilung in der Familie	

Tematikai egység	Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Umweltschutz, Tierschutz, Haustiere halten, Bodenschätze schützen, soziales Engagement – Naturphänomene, Erhaltung der Natur, Nachhaltigkeit, Wetter und Klima, Jahreszeiten, Wiederverwertung und Wiederverwendung, Ökologisch wohnen, erneuerbare Energien	– Kooperációs készség fejlesztése – Vitakészség fejlesztése – Önálló kutatómunkára való készség fejlesztése – Előadókészség fejlesztése	
Fogalmak	Umweltschutz, Bodenschätze, Naturphänomene, Klimaveränderung, erneubare Energien, Wiederverwendung	

Tematikai egység	Reisen und Urlaub, Tourismus	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Feste und Feiertage in Ungarn und im Ausland, Festivals – Vorbereitung und Planung einer Reise, Stadtrundfahrt, Stadtführung – Einzelreise und Gruppenreise, Währungen, kulturelle Unterschiede, Wirkung des Tourismus auf Menschen, Bedeutung des Tourismus auf die Wirtschaft, Neue Tourismuszweige (Wellness, Sprachtourismus u.s.w)	– A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakcióra való képesség fejlesztése a nyaralás, utazás, turizmus tématartományban. – Vitakészség, előadókészség, íráskészség, kommunikációs készség fejlesztése	
Fogalmak	Stadtrundfahrt, Stadtführung, Einzelreise und Gruppenreise, kulturelle Unterschiede, Feste	

Tematikai egység	Öffentliches Leben und Unterhaltung	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
–kulturelle Veranstaltungen, Unterhaltungsmöglichkeiten – Hobbies, Unterhaltung, Kultur, Dientleistungen – Freizeitaktivitäten, Bücher, Filme, Unterhaltungsmöglichkeiten, Hobbys, Kunst und kulturelle Ereignisse und Veranstaltungen, Konzerte, Sport, Lesen, Computerspiele, Medien, Apps	– Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő német nyelvű szövegek felhasználása szórakozás és játékos nyelvtanulás céljára – A közügyekkel, szórakozással kapcsolatos tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a közügyekkel, szórakozással kapcsolatos tématartományban	
Fogalmak	Unterhaltungsmöglichkeiten, kulturelle Ereignisse und Veranstaltungen	

Tematikai egység	Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Sprachkönnen und Sprachkenntnisse, Sprachlernstrategien, Sprachen, Akzente und Dialekte, autonomes Lernen	– A német nyelvre jellemző standardnak megfelelő kiejtés használata az ismert nyelvi elemekben – A legfőbb német dialektusok felismerése – Nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák tudatos és hatékony alkalmazása	
Fogalmak	Sprachkönnen, Sprachlernstrategien	

Tematikai egység	Interkulturelle und landeskundliche Themen	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Das Heilige Römische Reich Deutscher Nation, Kaiserreich, Das Dritte Reich, BRD, DDR, Wende, Mauerfall	– A német nyelvű országok alapvető érintkezési szabályainak ismerete és alkalmazása (Tschüß, sehr geehrte…, Hallo u.s.w) – A német nyelvű kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása – A német kultúráról információk átadása – Hazánk országismereti és egyéb fő jellemzőiről információk átadása – Interakció a német nyelvű és hazai kultúráról, országismereti jellemzőkről	
Fogalmak	Das Heilige Römische Reich Deutscher Nation, Kaiserreich, Das Dritte Reich, BRD, DDR, Wende, Mauerfall, Geschichte	

Tematikai egység	Fächerübergreifende Themen und Situationen	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

– Tanult szavak, szókapcsolatok használata németül a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból – Információszerzés németül egyéb tanulásterületi tartalmakban	– Tanult szavak, szókapcsolatok használata németül a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból – Információszerzés németül egyéb tanulásterületi tartalmakban – Vitakészség, előadói készség fejlesztése
Fogalmak	Interdiszplinarität, Zusammenhänge

Tematikai egység	Aktuelle Themen	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó szókincs megértése és használata célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő német nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra	– Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó szókincs megértése és használata célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő német nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra	
Fogalmak	Aktuell, Nachrichten, Klimaschutz, Weltmeisterschaft	

Tematikai egység	Wissenschaft und Technik, Kommunikation	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Nutzung der Technologie im Alltag, im Studium oder in der Arbeit, wesentliche Innovationen – Internet, soziale Netzwerke, Forschung, Erfindungen	– A tudomány és technika tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a tudomány és technika tématartományban.	
Fogalmak	Innovation, Forschung, Internet, soziale Neztwerke	

Tematikai egység	**Mensch und Gesellschaft, Sucht und Abhängigkeit**	**Órakeret 9 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
– Einkaufen, Dienstleistungen in Anspruch nehmen, alltägliche Angelegenheiten erledigen, Teilnahme am Leben einer Gemeinschaft, freiwillige Arbeit, Zivildienst – Handysucht, Internetabhängigkeit – grundlegende Geschlechterrollen, Toleranz, Freundschaft, Aussehen und Persönlichkeit, individuelle Unterschiede, Beziehung zwischen Generationen, Verbrechen und Bestrafung, Abhängigkeiten-Suchtbehandlungen	– Az ember és társadalom tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció az ember és társadalom tématartományban – Vitakészség, íráskészség fejlesztése
Fogalmak	Sucht, Abhängigkeit, Suchtbehandlungen, Toleranz, freiwillige Arbeit, Generationen, Geschechtsrollen

Tematikai egység	Wirtschaft und Finanzen	Órakeret 7 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Geld sparen, Geld überweisen, Geld abheben, Geld ausgeben und verschwenden, Banking, online kaufen, Geld wechseln – Familienbudget, Geld sparen, ausgeben und verschwenden, Kredite	– A pénzügyek és gazdaság tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a pénzügyek és gazdaság tématartományban	
Fogalmak	Geld, Banking, Kredite	

Tematikai egység	Arbeitswelt und Karriere	Órakeret 7 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Vorstellungsgespräch, Besprechungen – Planung, lebenslanges Lernen, Bewerbung um einen Job	– A karrier és munkavállalás tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása	

– Lebenslauf, Berufswahl, Sommerjobs, Schülerjob Arbeitszeiten, Teilzeitjobs, Arbeitslosigkeit, Arbeitslosenhilfe, Teamarbeit, individuelle Aufgaben, Kooperation, kritisches Denken, Mobilität	– A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a karrier és munkavállalás tématartományban
Fogalmak	Vorstellungsgespräch, Jobs, Arbeitslosigkeit, Kooperation, Mobilität

Tematikai egység	**Wissenserwerb und Wissensvermittlung**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Német nyelvű, akár elvontabb tartalmú információ megszerzése – Akár elvontabb információ megosztása német nyelven – Célnyelvű, akár autentikus anyagok felhasználása ismeretszerzésre, tudásmegosztásra, nyelvi fejlesztésre	– Német nyelvű, akár elvontabb tartalmú információ megszerzése – Akár elvontabb információ megosztása német nyelven – Célnyelvű, akár autentikus anyagok felhasználása ismeretszerzésre, tudásmegosztásra, nyelvi fejlesztésre	
Fogalmak	Forschungsarbeit, Präsentation, Information	

Tematikai egység	**Vorbereitung auf das Abitur**	**Órakeret 19 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– közép- és emelt szintű nyelvi érettségi feladatok megoldása – a szóbeli érettségi témaköreinek gyakorlása és egyéni szempontokból történő átgondolása – a folyamatos beszéd és gondolatkifejtés gyakorlása – az emelt szintű érettségire készülők differenciált segítése	– közép- és emelt szintű nyelvi érettségi feladatok megoldása – a szóbeli érettségi témaköreinek gyakorlása és egyéni szempontokból történő átgondolása – a folyamatos beszéd és gondolatkifejtés gyakorlása – az emelt szintű érettségire készülők differenciált segítése	
Fogalmak	Abitur, Leseverstehen, Hörverstehen, Schreiben	

Szabadon felhasználható (12 óra)

Tematikai egység	Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
ismétlés, rendszerezés	- rendszerező képesség fejlesztése	
Fogalmak	Familie, Familienkreis, Freundschaft, Arbeiten um das Haus, Krankheiten, Rollenverteilung in der Familie	

Tematikai egység	Reisen und Urlaub, Tourismus	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- Situationen	- Kommunikációs készség fejlesztése	
Fogalmak	Einzelreise und Gruppenreise	

Tematikai egység	Öffentliches Leben und Unterhaltung	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- ismétlés, rendszerezés	- kommunikációs és íráskészség fejlesztése	
Fogalmak	Unterhaltungsmöglichkeiten, kulturelle Ereignisse und Veranstaltungen	

Tematikai egység	Interkulturelle und landeskundliche Themen	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Német nyelvű országok ünnepei	– Az összehasonlítás képességének fejlesztése – Előadókészség fejlesztése	
Fogalmak	Feste, Feiertage	

Tematikai egység	Fächerübergreifende Themen und Situationen	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– szókincs gyűjtése – rendszerezés	– Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból – Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban	
Fogalmak	Zusammenhänge	

Tematikai egység	Aktuelle Themen	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismétlés, szókincs gyűjtése	– Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven	

	– Életkornak és érdeklődésnek megfelelő német nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra
Fogalmak	Aktuell, Medien

Tematikai egység	Wissenschaft und Technik, Kommunikation	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- szókincs gyűjtése	– A tudomány és technika tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a tudomány és technika tématartományban.	
Fogalmak	Klimaschutz, Klimakatastrophe, Feedback, Kommunikation	

Tematikai egység	**Mensch und Gesellschaft, Sucht und Abhängigkeit**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
- rendszerezés	– Az ember és társadalom tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció az ember és társadalom tématartományban	
Fogalmak	Gesellschaft, Einzelperson, Süchte, Abhängigkeit, Therapie	

Tematikai egység	**Wirtschaft und Finanzen**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Situationen	– A pénzügyek és gazdaság tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a pénzügyek és gazdaság tématartományban	
Fogalmak	Banking, Kredit, Geld	

Tematikai egység	Arbeitswelt und Karriere	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Vorstellungsgespräch	– A karrier és munkavállalás tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása	

	– A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a karrier és munkavállalás tématartományban
Fogalmak	Berufswahl, Jobs

Tematikai egység	**Vorbereitung auf das Abitur**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– közép- és emelt szintű nyelvi érettségi feladatok megoldása	– közép- és emelt szintű nyelvi érettségi feladatok megoldása	
Fogalmak	Abitur – az eddig tanult szókincs	

Nyelvi funkciók a német mint első idegen nyelvre a 11-12. évfolyamon:

- álláspont, vélemény kifejezése (Ich vertrete die Meinung / den Standpunkt, …)
- érvek felvezetése (Ich halte das für besonders wichtig, weil..., Wenn man bedenkt, dass..., Man sollte auf alle Fälle berücksichtigen, dass...)
- egyetértés mások érveivel (Das finde / glaube / meine ich auch., Da haben Sie Recht.)
- kétely, bizonytalanság kifejezése (Da bin ich mir nicht sicher. Das bezweifle ich. Sie haben teilweise Recht, aber…)
- mások érveivel való egyet nem értés (Da bin ich ganz anderer Meinung / Ansicht, weil..., Dem kann ich nicht zustimmen, weil..., Das kann ich überhaupt nicht nachvollziehen, weil...)
- javaslat (Ich bin dafür, dass..., Ich schlage vor, wir...., Wir könnten vielleicht ..., Was halten Sie davon, ..., Ich hätte eine andere Idee., Ich würde einen anderen Vorschlag machen.)
- konklúzió levonása (Alles in allem zeigt sich, dass....)
- statisztikai adatok elemzése grafikon, diagramm segítségével (Aus dem Schaubild geht hervor, … An letzer Stelle steht …)
- reklamáció, panasz kifejezése (Hiermit möchte ich mich wegen der von Ihnen organisierten Reise beschweren.)
- érdeklődés kifejezése (Ich möchte mich danach erkundigen, ..., Könnten Sie mir weitere Informationen über ... geben?)
- hogylét iránti érdeklődés (Was kann ich für dich/Sie tun?)
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (Entschuldigen Sie bitte…/Verzeihen Sie bitte…, kein Problem)
- érzések kifejezése (ich befürchte, dass…)
- egymást követő események leírása (zuerst, zweitens, zum Schluss)
- beszédszándék jelzése beszélgetés közben (Kann/darf ich dich/Sie kurz unterbrechen)

Nyelvi elemek és struktúrák a német mint első idegen nyelvre a 11-12. évfolyamon:

- feltételes mód (Wenn ich nicht so viel Schokolade äße, wöge ich nicht 70 Kilo/Wenn ich nicht so viel Schokolade essen würde, würde ich nicht 70 Kilo wiegen.), feltételes mód módbeli segédigével, múlt időben (Jan hätte den Test besser schreiben können, wenn er mehr gelernt hätte.)
- óhajtó és irreális óhajtó mondatok (Wenn ich doch Steven noch einmal sähe! Wenn ich bloß nichts gesagt hätte!)
- mellékmondatok: módhatározói mellékmondat (Er erzählt so spannend, dass alle ihn bewundern.), hasonlító mellékmondat (Er sieht so aus, als ob er wieder gesund wäre.), következtető mellékmondat (Sie ist weggegangen, ohne dass sie etwas gesagt hätte.),

megengedő mellékmondat (Obwohl er viele Probleme hat, steht uns immer zur Verfügung.)
- cselekvőpasszív módbeli segédigékkel jelen és múlt időben (Deine Schrift kann nicht gelesen werden./Alle Geschenke konnten schön eingepackt werden
- Állapotpasszív (Die Fenster sind weiß und blau gestrichen.)
- főnévi és melléknévi vonzatok (zweifeln an, angewiesen auf)
- folyamatos és beálló melléknévi igenevek (das schreibende Kind, das zu lesende Buch)
- módbeli segédigék másodlagos jelentése (Der Zug muss in 5 Minuten ankommen. Er will den Unfall gesehen haben.
- elváló és nem elváló igekötők (Der Schüler hat das unbekannte Wort schön umgeschrieben. Mein Text gefällt mir nicht, ich umschreibe den ganzen.)

Vizuális kultúra 9-10. évfolyam (felnőtt nappali gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Korszak, stílus, műfaj	**12 óra**
2. Kortárs művészeti jelenségek – Művészi koncepció, személyes és társadalmi üzenet	**10 óra**
3. A vizuális közlés hatásmechanizmusa – Vizuális információfeldolgozás	**8 óra**
4. Digitális képalkotás, közösségi média – Digitális tartalom-előállítás, személyesség	**6 óra**
5. Design, divat, identitás – Tervezett környezet, azonosulás	**16 óra**
6. Környezet és fenntarthatóság – Természeti és tervezett környezet egyensúlya	**16 óra**
Kötelező összesen:	**68 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	1	36	34	2	0
10. évf.	1	36	34	2	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1. Korszak, stílus, műfaj	***12***	6	2	0	**8**	6	2	0	**8**
2. Kortárs művészeti jelenségek – Művészi koncepció, személyes és társadalmi üzenet	***10***	5	0	0	**5**	5	0	0	**5**
3. A vizuális közlés hatásmechanizmusa – Vizuális információfeldolgozás	***8***	4	0	0	**4**	4	0	0	**4**
4. Digitális képalkotás, közösségi média – Digitális tartalom-előállítás, személyesség	***6***	3	0	0	**3**	3	0	0	**3**
5. Design, divat, identitás – Tervezett környezet, azonosulás	***16***	8	0	0	**8**	8	0	0	**8**
6. Környezet és fenntarthatóság – Természeti és tervezett környezet egyensúlya	***16***	8	0	0	**8**	8	0	0	**8**

Összesen	***68***	34	2	0	**36**	34	2	0	**36**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (34 óra)

Tematikai egység	**Korszak, stílus, műfaj**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek, Fejlesztési feladatok − Adott vagy választott – vizuális művészet által is feldolgozott – problémák, jelenségek (pl. személyes, környezeti, tudományos, társadalmi, művészeti) önálló feldolgozása és tudatos, vizuális jellegű bemutatása (pl. prezentáció, hagyományos tabló, táblaképpel kísért kiselőadás) a szakszerű kutatás lépéseinek érvényesítésével (pl. cél megfogalmazása, információgyűjtés, beleértve a felhasznált forrás megjelenítését, elemzés, szelektálás, lényegkiemelés). A probléma/téma megfelelő, hatásos bemutatása érdekében az optimális műfaj, stílus, kifejezési eszköz megválasztása, tervezett felhasználása, csoportmunkában is − Meglévő művészettörténeti tudás felhasználásával és célirányos megfigyelések, elemzések alapján reflektív alkotások létrehozása (pl. grafika, fotó, film, festmény, fotósorozat, kollázs), adott történelmi korok, korszakok jellemző problémáinak, jelenségeinek (pl. szabadság, érték, szakralitás, humánum, szülő-gyermek viszony, bűn, identitás, szépség) változását tükröző vizuális művészeti megjelenések megértése és mások számára is érthető bemutatása érdekében, mindezt csoportmunkában is − Egy választott művészettörténeti korszakra, stílusirányzatra (pl. gótika, reneszánsz, barokk, realizmus, századforduló izmusai, op-art, pop-art, land-art, hiperrealizmus) jellemző probléma (pl. valósághoz, transzcendenshez, társadalmi vagy tudományos változásokhoz való viszony) kapcsán önálló információgyűjtés, a probléma, téma önálló értelmezése a vizualitás lehetőségeit is felhasználva (pl. fotósorozattal, poszterrel, prezentációval), reflektálva napjaink kifejezési nyelvére		
Fogalmak	interaktív mű, parafrázis, művészi hatás	

Tematikai egység	**Kortárs művészeti jelenségek – Művészi koncepció, személyes és társadalmi üzenet**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek, Fejlesztési feladatok − A személyes érdeklődésben jelenlevő, társadalom- vagy természettudományos ismeretek által megalapozott absztrakt fogalmak megjelenítése jelen korunk képalkotó lehetőségeivel − A XX. századi magyar szobrászat jelentősebb alkotásainak (Szervátius Tibor, Schaar Erzsébet, Borsos Miklós, Vilt Tibor, Melocco Miklós és Kovács Margit munkái) megismerése anyaghasználat és kifejezés tekintetében. Összefüggések keresése a művészi kifejezés és anyaghasználat kapcsolatában − Szabad kísérletezés elvont tartalmak megjelenítésére önállóan tervezett anyaghasználattal alkotott plasztikus mű létrehozásával		
Fogalmak	koncepció, önreflexió/társadalmi reflexió, posztmodern jelenségek, kísérleti művészet	

Tematikai egység	**A vizuális közlés hatásmechanizmusa – Vizuális információfeldolgozás**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek, Fejlesztési feladatok		

− Példák alapján a filmnyelv eszközeinek (pl. képkivágás, kameraállás, kameramozgás, fény, hang, vágás/filmidő) elemző vizsgálata során önálló következtetések megfogalmazása és a tapasztalatok felhasználása adott cél (pl. elbeszélés, figyelemfelhívás, tájékoztatás, ismeretterjesztés), illetve adott cél továbbgondolása (pl. rövidfilmek készítése az eltérő szereplők szemszögéből, antireklám/antikampányfilm, álhírműsor, fiktív ismeretterjesztő filmkészítés), mozgóképi megjelenések létrehozása érdekében csoportmunkában − Egyszerű animációs technikák (pl. tárgymozgatás, papírkivágás, homokba rajzolás) felhasználásával változatos célokat következetesen szolgáló mozgókép (pl. reklámfilm, zenei klip, adott vers inspirálta filmetűd) elkészítése csoportmunkában, és a produktum közös értelmezése, értékelése − Példák alapján a mozgókép hatásmechanizmusának elemző vizsgálata különféle szempontok alapján (pl. hangulatkeltés, montázs, sztereotípia, eredeti megoldások, célközönség elérése) A tapasztalati valóság és a médiában megjelenő reprezentált valóság összehasonlító vizsgálata és önálló bemutatása különböző mediális megjelenések esetében (pl. hírműsor/hírportál, tévéreklám, valóságshow, dokumentumfilm)

Fogalmak	média, médium, technikai kép, filmnyelvi eszközök, montázselv, sztereotípia, célközönség/célcsoport, reprezentált valóság/virtuális valóság

Tematikai egység	**Digitális képalkotás, közösségi média – Digitális tartalom-előállítás, személyesség**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− Többféle célt (pl. oktatás, szórakozás, információszolgáltatás, közösségépítés) szolgáló, választott online tartalom, megjelenés elemző vizsgálata a vizuális jellemzők leírása és elemzése céljából, egyénileg és csoportmunkában is − Választott, személyes tartalmakat bemutató online megjelenések (pl. blog, vlog, személyes profil közösségi médiában) elemzése vizualitás és tartalomszervezés (pl. kép és szöveg aránya, menürendszer/címek és tartalmak megfelelése, színek kommunikációs funkciója, interaktivitás, hipertextualitás) szempontjából, és a tapasztalatok bemutatása és megvitatása egyénileg vagy csoportmunkában − A sztárjelenség kulturális hátterének elemző vizsgálata példák alapján, a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. fiktív szuperhős bemutatása különböző vizuális eszközökkel, szelfikészítés különböző kifejezési szándék érdekében, youtuber-témák gyűjtése különböző szempontok szerint, vlog készítése szokatlan/abszurd témában), a személyes célok következetes alkalmazása érdekében (pl. profilkészítés, kreatív „instasztori” készítése)		
Fogalmak	újmédia, virtuális világ, közösségi média, társadalmi nyilvánosság		

Tematikai egység	Design, divat, identitás – Tervezett környezet, **azonosulás**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− Az építészettörténet különböző korszakaiból (pl. ókor, romanika, gótika, reneszánsz, barokk, klasszicizmus, eklektika, szecesszió, modern, posztmodern, kortárs) választott példák összehasonlító vizsgálata, csoportosítása különböző szempontok szerint (pl. funkció, szerkezet, építőanyag, térlefedés, tömeg, homlokzattagolás), a tapasztalatok különböző játékos vizuális megjelenítésével (pl. gyors szabadkézi rajz, alaprajz rekonstruálása, makett készítése) − Az organikus építészet célkitűzéseinek és formanyelvének (Le Corbusier, Hundertwasser, Gaudi) megfigyelése után valós vagy fiktív gyárépület rajzának kreatív, funkcióváltoztató átalakítása rajzban		

− Kós Károly, Makovecz Imre és Csete György munkásságának megismerése után közösségi tér és környezetének megtervezése organikus szemlélettel. A tervek alapján makett készítése szabadon választott anyag- és eszközhasználattal − Személyes példák alapján az aktuális divatot és annak rövid távú változásait befolyásoló tényezők (pl. tárgyi környezet, fogyasztói szokások, társadalmi-gazdasági-kulturális háttér) elemző vizsgálata kreatív feladatokban (pl. stíluslap készítése, karakterteremtés adott szempontoknak megfelelően, fiktív brand tervezése adott cél érdekében) a saját identitás erősítése céljából A XIX-XX. századi magyar tárgykultúra egy-egy jellemző termékének, gyártójának (pl. Zsolnay épületkerámia, Hollóházi és Herendi porcelán, Csepel biciklik és motorkerékpárok, Ikarusz busz, Kandó mozdony, Ganz gépgyártás, Tisza cipő) megismerése és társakkal való megismertetése prezentáció formájában. Az adott termék formatervezésében tetten érhető társadalmi vonatkozások, a forma és funkció viszonya, a termékek ikonikus jellegének, az e mögött álló okok, a kultúrkörben betöltött szerep bemutatása. A fentiekből választott témakör tárgyának értelmezése és alkotómunkában történő újrafogalmazása. A tervezett és létrehozott alkotásban saját korunk elvárásaira való reagálás
Fogalmak térszervezés, design, divat, identitás, brand, designgondolkodás

Tematikai egység	**Környezet és fenntarthatóság – Természeti és tervezett környezet egyensúlya**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek, Fejlesztési feladatok		
− Lokális vagy globális környezeti problémára (pl. természet, levegő, víz, fény, közlekedés, fogyasztói szemlélet, nagyvárosi lét, civilizációs fenyegetettség) reflektáló alkotás, produktum (pl. köztéri alkotás, akció, interaktív tér, esemény, szerkezet, közösségi médium kampány, installáció) tervének, makettjének létrehozása. A tervek megfelelő elkészítése érdekében a választott probléma (pl. vízpocsékolás, ballagók lufieregetése, szemetes járda, buszmegálló-rongálás), helyszín (pl. település, köztér, parkoló, víztorony, iskola) és az ideális megjelenítés eszközeinek (pl. eseményművészet, reklám, látvány, hang, filmnyelvi eszközök) tanulmányozása, felmérése egyénileg és csoportmunkában − A történeti korok és a modern társadalmak környezetalakítási jellemzőinek mérlegelő felhasználásával, esztétikai és funkcionális szempontok érvényesítésével saját, közvetlen környezetben megoldásra váró környezeti problémák (pl. kocogók, futók számára megfelelő hely, szemétgyűjtés, -tárolás, csomagolóanyagok mennyiségének csökkentése) megoldásához tervek, koncepciók elkészítése, csoportmunkában is, a koncepció jól értelmezhető vizuális és szöveges bemutatásával − A fenntarthatóság és környezettudatosság irányelveinek megfelelő ideális élettér (pl. lakás, kert, park, falu, város, iskola, úthálózat) természeti és épített, tárgyi környezetének harmóniájára, egyensúlyára fókuszáló tervezés (pl. környezetbe olvadó építészet, land art), a kortárs környezetalakítás jellemzőinek, a designgondolkodás problémamegoldásra ösztönző lehetőségeinek inspiratív felhasználásával, csoportmunkában is A műemlékvédelem korszerű irányelveinek megismerése. A lakóhelyen vagy annak környékén található, felújításra váró épületről prezentáció tartása az épületet konzerváló vagy funkcióváltó átépítéssel kapcsolatban.		
Fogalmak	fenntartható fejlődés, személyes/közösségi tér, ökológiai lábnyom, ergonómia, minimál tér	

Szabadon felhasználható (2 óra)

Tematikai egység	**Korszak, stílus , műfaj**	**Órakeret 2 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
− Adott vagy választott – vizuális művészet által is feldolgozott – problémák, jelenségek (pl. személyes, környezeti, tudományos, társadalmi, művészeti) önálló feldolgozása és tudatos, vizuális jellegű bemutatása (pl. prezentáció, hagyományos tabló, táblaképpel kísért kiselőadás) a szakszerű kutatás lépéseinek érvényesítésével (pl. cél megfogalmazása, információgyűjtés, beleértve a felhasznált forrás megjelenítését, elemzés, szelektálás, lényegkiemelés). A probléma/téma megfelelő, hatásos bemutatása érdekében az optimális műfaj, stílus, kifejezési eszköz megválasztása, tervezett felhasználása, csoportmunkában is − Meglévő művészettörténeti tudás felhasználásával és célirányos megfigyelések, elemzések alapján reflektív alkotások létrehozása (pl. grafika, fotó, film, festmény, fotósorozat, kollázs), adott történelmi korok, korszakok jellemző problémáinak, jelenségeinek (pl. szabadság, érték, szakralitás, humánum, szülő-gyermek viszony, bűn, identitás, szépség) változását tükröző vizuális művészeti megjelenések megértése és mások számára is érthető bemutatása érdekében, mindezt csoportmunkában is − Egy választott művészettörténeti korszakra, stílusirányzatra (pl. gótika, reneszánsz, barokk, realizmus, századforduló izmusai, op-art, pop-art, land-art, hiperrealizmus) jellemző probléma (pl. valósághoz, transzcendenshez, társadalmi vagy tudományos változásokhoz való viszony) kapcsán önálló információgyűjtés, a probléma, téma önálló értelmezése a vizualitás lehetőségeit is felhasználva (pl. fotósorozattal, poszterrel, prezentációval), reflektálva napjaink kifejezési nyelvére	
Fogalmak	interaktív mű, parafrázis, művészi hatás

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (34 óra)

Tematikai egység	*Korszak, stílus, műfaj*	Órakeret 6 óra

Ismeretek,
Fejlesztési feladatok

− Adott vagy választott – vizuális művészet által is feldolgozott – problémák, jelenségek (pl. személyes, környezeti, tudományos, társadalmi, művészeti) önálló feldolgozása és tudatos, vizuális jellegű bemutatása (pl. prezentáció, hagyományos tabló, táblaképpel kísért kiselőadás) a szakszerű kutatás lépéseinek érvényesítésével (pl. cél megfogalmazása, információgyűjtés, beleértve a felhasznált forrás megjelenítését, elemzés, szelektálás, lényegkiemelés). A probléma/téma megfelelő, hatásos bemutatása érdekében az optimális műfaj, stílus, kifejezési eszköz megválasztása, tervezett felhasználása, csoportmunkában is
− Meglévő művészettörténeti tudás felhasználásával és célirányos megfigyelések, elemzések alapján reflektív alkotások létrehozása (pl. grafika, fotó, film, festmény, fotósorozat, kollázs), adott történelmi korok, korszakok jellemző problémáinak, jelenségeinek (pl. szabadság, érték, szakralitás, humánum, szülő-gyermek viszony, bűn, identitás, szépség) változását tükröző vizuális művészeti megjelenések megértése és mások számára is érthető bemutatása érdekében, mindezt csoportmunkában is
− Egy választott művészettörténeti korszakra, stílusirányzatra (pl. gótika, reneszánsz, barokk, realizmus, századforduló izmusai, op-art, pop-art, land-art, hiperrealizmus) jellemző probléma (pl. valósághoz, transzcendenshez, társadalmi vagy tudományos változásokhoz való viszony) kapcsán önálló információgyűjtés, a probléma, téma önálló értelmezése a vizualitás lehetőségeit is felhasználva (pl. fotósorozattal, poszterrel, prezentációval), reflektálva napjaink kifejezési nyelvére

Fogalmak	interaktív mű, parafrázis, művészi hatás

Tematikai egység	**Kortárs művészeti jelenségek – Művészi koncepció, személyes és társadalmi üzenet**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek, Fejlesztési feladatok		
− A személyes érdeklődésben jelenlevő, társadalom- vagy természettudományos ismeretek által megalapozott absztrakt fogalmak megjelenítése jelen korunk képalkotó lehetőségeivel − A XX. századi magyar szobrászat jelentősebb alkotásainak (Szervátius Tibor, Schaar Erzsébet, Borsos Miklós, Vilt Tibor, Melocco Miklós és Kovács Margit munkái) megismerése anyaghasználat és kifejezés tekintetében. Összefüggések keresése a művészi kifejezés és anyaghasználat kapcsolatában − Szabad kísérletezés elvont tartalmak megjelenítésére önállóan tervezett anyaghasználattal alkotott plasztikus mű létrehozásával		
Fogalmak	koncepció, önreflexió/társadalmi reflexió, posztmodern jelenségek, kísérleti művészet	

Tematikai egység	**A vizuális közlés hatásmechanizmusa – Vizuális információfeldolgozás**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek, Fejlesztési feladatok		
− Példák alapján a filmnyelv eszközeinek (pl. képkivágás, kameraállás, kameramozgás, fény, hang, vágás/filmidő) elemző vizsgálata során önálló következtetések megfogalmazása és a tapasztalatok felhasználása adott cél (pl. elbeszélés, figyelemfelhívás, tájékoztatás, ismeretterjesztés), illetve adott cél továbbgondolása (pl. rövidfilmek készítése az eltérő szereplők szemszögéből, antireklám/antikampányfilm, álhírműsor, fiktív ismeretterjesztő filmkészítés), mozgóképi megjelenések létrehozása érdekében csoportmunkában − Egyszerű animációs technikák (pl. tárgymozgatás, papírkivágás, homokba rajzolás) felhasználásával változatos célokat következetesen szolgáló mozgókép (pl. reklámfilm, zenei klip, adott vers inspirálta filmetűd) elkészítése csoportmunkában, és a produktum közös értelmezése, értékelése − Példák alapján a mozgókép hatásmechanizmusának elemző vizsgálata különféle szempontok alapján (pl. hangulatkeltés, montázs, sztereotípia, eredeti megoldások, célközönség elérése) A tapasztalati valóság és a médiában megjelenő reprezentált valóság összehasonlító vizsgálata és önálló bemutatása különböző mediális megjelenések esetében (pl. hírműsor/hírportál, tévéreklám, valóságshow, dokumentumfilm)		
Fogalmak	média, médium, technikai kép, filmnyelvi eszközök, montázselv, sztereotípia, célközönség/célcsoport, reprezentált valóság/virtuális valóság	

Tematikai egység	**Digitális képalkotás, közösségi média – Digitális tartalom-előállítás, személyesség**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− Többféle célt (pl. oktatás, szórakozás, információszolgáltatás, közösségépítés) szolgáló, választott online tartalom, megjelenés elemző vizsgálata a vizuális jellemzők leírása és elemzése céljából, egyénileg és csoportmunkában is − Választott, személyes tartalmakat bemutató online megjelenések (pl. blog, vlog, személyes profil közösségi médiában) elemzése vizualitás és tartalomszervezés (pl. kép és szöveg aránya, menürendszer/címek és tartalmak megfelelése, színek kommunikációs funkciója, interaktivitás, hipertextualitás) szempontjából, és a tapasztalatok bemutatása és megvitatása egyénileg vagy csoportmunkában		

− A sztárjelenség kulturális hátterének elemző vizsgálata példák alapján, a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. fiktív szuperhős bemutatása különböző vizuális eszközökkel, szelfikészítés különböző kifejezési szándék érdekében, youtuber-témák gyűjtése különböző szempontok szerint, vlog készítése szokatlan/abszurd témában), a személyes célok következetes alkalmazása érdekében (pl. profilkészítés, kreatív „instasztori” készítése)	
Fogalmak	újmédia, virtuális világ, közösségi média, társadalmi nyilvánosság

Tematikai egység	**Design, divat, identitás – Tervezett környezet, azonosulás**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− Az építészettörténet különböző korszakaiból (pl. ókor, romanika, gótika, reneszánsz, barokk, klasszicizmus, eklektika, szecesszió, modern, posztmodern, kortárs) választott példák összehasonlító vizsgálata, csoportosítása különböző szempontok szerint (pl. funkció, szerkezet, építőanyag, térlefedés, tömeg, homlokzattagolás), a tapasztalatok különböző játékos vizuális megjelenítésével (pl. gyors szabadkézi rajz, alaprajz rekonstruálása, makett készítése) − Az organikus építészet célkitűzéseinek és formanyelvének (Le Corbusier, Hundertwasser, Gaudi) megfigyelése után valós vagy fiktív gyárépület rajzának kreatív, funkcióváltoztató átalakítása rajzban − Kós Károly, Makovecz Imre és Csete György munkásságának megismerése után közösségi tér és környezetének megtervezése organikus szemlélettel. A tervek alapján makett készítése szabadon választott anyag- és eszközhasználattal − Személyes példák alapján az aktuális divatot és annak rövid távú változásait befolyásoló tényezők (pl. tárgyi környezet, fogyasztói szokások, társadalmi-gazdasági-kulturális háttér) elemző vizsgálata kreatív feladatokban (pl. stíluslap készítése, karakterteremtés adott szempontoknak megfelelően, fiktív brand tervezése adott cél érdekében) a saját identitás erősítése céljából A XIX-XX. századi magyar tárgykultúra egy-egy jellemző termékének, gyártójának (pl. Zsolnay épületkerámia, Hollóházi és Herendi porcelán, Csepel biciklik és motorkerékpárok, Ikarusz busz, Kandó mozdony, Ganz gépgyártás, Tisza cipő) megismerése és társakkal való megismertetése prezentáció formájában. Az adott termék formatervezésében tetten érhető társadalmi vonatkozások, a forma és funkció viszonya, a termékek ikonikus jellegének, az e mögött álló okok, a kultúrkörben betöltött szerep bemutatása. A fentiekből választott témakör tárgyának értelmezése és alkotómunkában történő újrafogalmazása. A tervezett és létrehozott alkotásban saját korunk elvárásaira való reagálás		
Fogalmak	térszervezés, design, divat, identitás, brand, designgondolkodás	

Tematikai egység	**Környezet és fenntarthatóság – Természeti és tervezett környezet egyensúlya**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek, Fejlesztési feladatok		
− Lokális vagy globális környezeti problémára (pl. természet, levegő, víz, fény, közlekedés, fogyasztói szemlélet, nagyvárosi lét, civilizációs fenyegetettség) reflektáló alkotás, produktum (pl. köztéri alkotás, akció, interaktív tér, esemény, szerkezet, közösségi médium kampány, installáció) tervének, makettjének létrehozása. A tervek megfelelő elkészítése érdekében a választott probléma (pl. vízpocsékolás, ballagók lufieregetése, szemetes járda, buszmegálló-rongálás), helyszín (pl. település, köztér, parkoló, víztorony, iskola) és az		

ideális megjelenítés eszközeinek (pl. eseménymővészet, reklám, látvány, hang, filmnyelvi eszközök) tanulmányozása, felmérése egyénileg és csoportmunkában − A történeti korok és a modern társadalmak környezetalakítási jellemzőinek mérlegelő felhasználásával, esztétikai és funkcionális szempontok érvényesítésével saját, közvetlen környezetben megoldásra váró környezeti problémák (pl. kocogók, futók számára megfelelő hely, szemétgyűjtés, -tárolás, csomagolóanyagok mennyiségének csökkentése) megoldásához tervek, koncepciók elkészítése, csoportmunkában is, a koncepció jól értelmezhető vizuális és szöveges bemutatásával − A fenntarthatóság és környezettudatosság irányelveinek megfelelő ideális élettér (pl. lakás, kert, park, falu, város, iskola, úthálózat) természeti és épített, tárgyi környezetének harmóniájára, egyensúlyára fókuszáló tervezés (pl. környezetbe olvadó építészet, land art), a kortárs környezetalakítás jellemzőinek, a designgondolkodás problémamegoldásra ösztönző lehetőségeinek inspiratív felhasználásával, csoportmunkában is A műemlékvédelem korszerű irányelveinek megismerése. A lakóhelyen vagy annak környékén található, felújításra váró épületről prezentáció tartása az épületet konzerváló vagy funkcióváltó átépítéssel kapcsolatban.	
Fogalmak	fenntartható fejlődés, személyes/közösségi tér, ökológiai lábnyom, ergonómia, minimál tér

Szabadon felhasználható (2 óra)

Tematikai egység	**Korszak, stílus, műfaj**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− Adott vagy választott – vizuális művészet által is feldolgozott – problémák, jelenségek (pl. személyes, környezeti, tudományos, társadalmi, művészeti) önálló feldolgozása és tudatos, vizuális jellegű bemutatása (pl. prezentáció, hagyományos tabló, táblaképpel kísért kiselőadás) a szakszerű kutatás lépéseinek érvényesítésével (pl. cél megfogalmazása, információgyűjtés, beleértve a felhasznált forrás megjelenítését, elemzés, szelektálás, lényegkiemelés). A probléma/téma megfelelő, hatásos bemutatása érdekében az optimális műfaj, stílus, kifejezési eszköz megválasztása, tervezett felhasználása, csoportmunkában is − Meglévő művészettörténeti tudás felhasználásával és célirányos megfigyelések, elemzések alapján reflektív alkotások létrehozása (pl. grafika, fotó, film, festmény, fotósorozat, kollázs), adott történelmi korok, korszakok jellemző problémáinak, jelenségeinek (pl. szabadság, érték, szakralitás, humánum, szülő-gyermek viszony, bűn, identitás, szépség) változását tükröző vizuális művészeti megjelenések megértése és mások számára is érthető bemutatása érdekében, mindezt csoportmunkában is − Egy választott művészettörténeti korszakra, stílusirányzatra (pl. gótika, reneszánsz, barokk, realizmus, századforduló izmusai, op-art, pop-art, land-art, hiperrealizmus) jellemző probléma (pl. valósághoz, transzcendenshez, társadalmi vagy tudományos változásokhoz való viszony) kapcsán önálló információgyűjtés, a probléma, téma önálló értelmezése a vizualitás lehetőségeit is felhasználva (pl. fotósorozattal, poszterrel, prezentációval), reflektálva napjaink kifejezési nyelvére		
Fogalmak	interaktív mű, parafrázis, művészi hatás	

Vizuális kultúra 11. évfolyam (felnőtt nappali gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
Kötelező összesen:	**0 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	1	36	0	0	36	0
12. évf.	0	0	0	0	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**
98. Kifejezés, képzőművészet Érzelmek, hangulatok kifejezése	**0**	0	0	5	0	**5**
99. Kifejezés, képzőművészet Ábrázolás és stílus	**0**	0	0	5	0	**5**
100. Kifejezés, képzőművészet Korszakok, stílusirányzatok	**0**	0	0	12	0	**12**
101. Tárgy- és környezetkultúra Tervezett, alakított környezet	**0**	0	0	4	0	**4**
102. Tárgy- és környezetkultúra Tárgy és hagyomány	**0**	0	0	4	0	**4**
103. Tárgy- és környezetkultúra Az épített, alakított környezet változásai	**0**	0	0	6	0	**6**
Összesen	**0**	0	0	36	0	**36**

11. évfolyam

Szabadon tervezhető (36 óra)

Tematikai egység	**Kifejezés, képzőművészet Érzelmek, hangulatok kifejezése**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

Látvány megjelenítése egyénileg választott kifejezési szándék (pl. feszültség, figyelemfelhívás, nyugalom) érdekében, a vizuális kifejezés eszközeinek tudatos alkalmazásával (pl. nézőpont, kompozíció, színhasználat, felületkialakítás).−Művészeti alkotások kifejező, sajátos átdolgozása, átírása, parafrázis készítése (pl. sík alkotás térbelivé alakítása, kép kiegészítése sajátos elemekkel vagy részletekkel, stílus- és műfajváltás, idő és karaktercserék).−Fogalmak, jelenségek (pl. repülés, víz, kapcsolatok, utánzás) komplex vizuális feldolgozása nem a megszokott eszközökkel (pl. talált tárgyakból, szokatlan anyagokból, fénnyel).	
Fogalmak	Nonfiguratív megjelenítés, vizuális átírás, redukció, absztrakció, kiemelés, kontraszt, kompozíció, parafrázis, komplementer, vizuális narratív hatás, illusztratív hatás, installáció, enviroment/környezetművészet, fényművészet.

Tematikai egység	**Kifejezés, képzőművészet Ábrázolás és stílus**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Téri helyzetek megjelenítése különböző ábrázolási rendszerek használatával és transzformálásával (pl. látvány reprodukálása vetületi ábrázolásból perspektivikus vagy axonometrikus megjelenítéssel). −Az önárnyék és a vetett árnyék művészi kifejező elemként történőalkalmazása (pl. megvilágítás megváltoztatásával létrehozott változások megjelenítése grafikai, fotós eszközökkel). −Ábrázolási konvenciók megfigyelése és értelmezése a művészet történetében, illetve az adott vagy választott megjelenítési cél érdekében reprodukálása az alkotó munkában.		
Fogalmak	Téri helyzet, ábrázolási konvenció vagy ábrázolási rendszer, nézőpont, horizontvonal, iránypont, rövidülés, vetületi ábrázolás, képsík, nézet, axonometria, egy- és két iránypontos perspektíva, önárnyék, vetett árnyék.	

Tematikai egység	**Kifejezés, képzőművészet Korszakok, stílusirányzatok**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Művészettörténeti korszakok (pl. ókor, kora keresztény, romanika és gótika, reneszánsz és barokk, klasszicizmus és romantika) műfajokra lebontott részletes összegzése, a legfontosabb stílust meghatározó jegyek pontos megkülönböztetésével. −Vizuális művészeti műfajok összehasonlítása több szempontból (pl. műtípusok szerint: életkép a festészetben és a fotóművészetben, portré a szobrászatban és festészetben)		
Fogalmak	Korszak, korstílus, stílusirányzat, képzőművészeti műfaj, műtípus, magasnyomás, mélynyomás, síknyomás, egyéni stílus, avantgard, avantgard irányzat, neoavantgard, posztmodern, kortárs képzőművészet, újmédia, intermediális műfaj, eseményművészet, interaktív művészet, hálózati művészet.	

Tematikai egység	**Tárgy- és környezetkultúra Tervezett, alakított környezet**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egyszerű használati tárgy (pl. egyedi övtáska) és belső tér (pl. élet minimál térben) tervezése az alapvető ergonómiai szempontok felmérésével és figyelembevételével, a tervezői folyamat jól értelmezhető rajzos és szöveges dokumentációja az ötletek, tervvázlatok, megvalósulási terv elkészítéséig. −Belső terek, tárgyak átalakítása egyszerű, de szokatlan eszközökkel (pl. fénnyel, becsomagolással) elsősorban a kifejezés, a hangulati hatások erősítése érdekében.		
Fogalmak	Tervezési folyamat, felmérés, térelrendezés, műszaki jellegű ábrázolás, ergonómia, környezettudatos magatartás, környezetvédelem.	

Tematikai egység	Tárgy- és környezetkultúra Tárgy és hagyomány	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Különböző történeti korok és kultúrák (pl. Európán kívüli is) sajátos, jellemző tárgyainak (pl. totem, amulett), épületeinek, (pl.hagyományos japán lakóház) és díszítőmotívumainak (pl. azték, maja, kalocsai motívumok) elemző vizsgálata a kulturális jegyek pontos megkülönböztetésével, illetve a közös jegyekmegkeresésével.		
Fogalmak	Táji csoport, néprajzi csoport, tájegység, népi kultúra, hagyomány, hagyományőrzés, világörökség	

Tematikai egység	Tárgy- és környezetkultúra Az épített, alakított környezet változásai	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az építészettörténet fontosabb korszakainak (pl. ókor, romantika, gótika, reneszánsz, barokk, klasszicizmus, eklektika, szecesszió) elemzése és összehasonlítása – különös tekintettel a formai, szerkezeti kapcsolódásokra és különbségekre –, illetve összehasonlítva a 20. század (modern, posztmodern) és kortárs építészeti stílusjegyek és térrendezés sajátos vonásaival, nemzetközi és magyar példák alapján. −Kortárs környezetalakítás és térrendezés elemző vizsgálata a közvetlen környezetben. −Művészi, azaz a térrendezés kifejező szándékú felhasználásának rendszerező elemzése és kipróbálása (pl. land art, street art)		
Fogalmak	Modern, posztmodern, konstruktív-dekonstruktív térrendezés, organikus építészet, Bauhaus, funkcionalizmus, divat, társadalmi norma, szubkultúra, értékmegőrzés.	

Digitális kultúra 9-10. évfolyam (felnőtt nappali gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata	33 óra
Információs társadalom, e-Világ	4 óra
Mobiltechnológiai ismeretek	5 óra
Szövegszerkesztés	15 óra
Számítógépes grafika	19 óra
Multimédiás dokumentumok készítése	5 óra
Online kommunikáció	5 óra
Publikálás a világhálón	19 óra
Táblázatkezelés	16 óra
Adatbázis-kezelés	7 óra
A digitális eszközök használata	8 óra
Kötelező összesen:	**136 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	2	72	68	4	0
10. évf.	2	72	68	4	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
23. Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata	33	0	0	0	**0**	33	0	0	**33**
24. Információs társadalom, e-Világ	4	4	0	0	**4**	0	0	0	**0**
25. Mobiltechnológiai ismeretek	5	5	0	0	**5**	0	0	0	**0**
26. Szövegszerkesztés	15	15	0	0	**15**	0	0	0	**0**
27. Számítógépes grafika	19	19	0	0	**19**	0	0	0	**0**
28. Multimédiás dokumentumok készítése	5	5	4	0	**9**	0	0	0	**0**
29. Online kommunikáció	5	5	0	0	**5**	0	0	0	**0**
30. Publikálás a világhálón	19	0	0	0	**0**	19	0	0	**19**

31. Táblázatkezelés	16	0	0	0	**0**	16	4	0	**20**
32. Adatbázis-kezelés	7	7	0	0	**7**	0	0	0	**0**
33. A digitális eszközök használata	8	8	0	0	**8**	0	0	0	**0**
Összesen	**136**	**68**	**4**	**0**	**72**	**68**	**4**	**0**	**72**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (68 óra)

Tematikai egység	**Információs társadalom, e-Világ**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Információ, információ keresése az interneten – Információhitelesség – A személyes adatok védelmének fontosabb szabályai	– Az információ megjelenési formái, jellemzői – Az információhitelesség ellenőrzésének egyszerű módjai – Személyhez köthető információk és azok védelme	
Fogalmak	adat, információ, csatorna, személyes adat, e-ügyintézés, e-személyi igazolvány, e-kereskedelem, e-szolgáltatások, elektronikus aláírás, álhír, lánclevél	

Tematikai egység	**Mobiltechnológiai ismeretek**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A mobiltechnológia körébe tartozó eszközök ismerete – Mobileszközök kezelése, alkalmazások futtatása, telepítése, eltávolítása	– Mobileszközökre tervezett oktató- és oktatást segítő programok használata – Mobiltechnológiai eszközök segítségével megvalósított együttműködés	
Fogalmak	mobiltechnológia, mobileszköz, alkalmazás, applikáció, alkalmazás telepítése, alkalmazás eltávolítása, kezelőfelület, oktatóprogramok, oktatást segítő programok, hálózati kapcsolat	

Tematikai egység	**Szövegszerkesztés**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Tipográfiai ismeretek – Körlevél készítése – Hosszú dokumentumok készítése, formázása. Élőfej és élőláb kialakítása, lábjegyzet, tartalomjegyzék létrehozása	– Önéletrajz, kérvény, hivatalos levél, formanyomtatvány készítése – Adatok kezelése, szűrése, rendezése körlevél készítése céljából – Más tantárgyhoz kapcsolódó feladatok	
Fogalmak	karakterformázás, bekezdésformázás, élőfej és élőláb, oldal elrendezése, stílus, sablon, körlevél, lábjegyzet, tartalomjegyzék, szakasztörés, hasáb	

Tematikai egység	**Számítógépes grafika**	**Órakeret 19 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
– Digitális képek jellemzőinek és tárolásának megismerése – A rasztergrafikus kép jellemzői: felbontás, színmélység – Színrendszerek, alakzatok színezése, átlátszóság, takarás, vágás – Rasztergrafikus és vektorgrafikus ábra tárolási módszerének ismerete – Alakzatok egymáshoz képest történő elrendezése: igazítás, elosztás, rétegek, transzformációk – Alakzatok rajzolása: rajzolóeszközök, pont, szakasz, ellipszis, kör, téglalap – Alakzat tulajdonságainak módosítása: méret, szegély, kitöltés, feliratozás, átlátszóság, transzformációk: elforgatás, tükrözés – Alakzatok egymáshoz viszonyított elrendezése: igazítás, elosztás, rétegek, eltolás, forgatás, csoportosítás, kettőzés, klónozás – Elemi műveletek 3D-s modellel	– Rasztergrafikus rajzolóprogram használata – Dokumentumszerkesztő program alakzataival ábra készítése minta vagy leírás alapján – Vektorgrafikus szerkesztőprogram használata – Vektorgrafikus ábra elkészítése minta vagy leírás alapján – Vektorgrafikus ábrakészítés algoritmikus tervezése – Görbék, csomópontok felhasználása rajzok készítésében. Csomópontműveletek – Raszter- és vektorgrafikus ábrák konverziója
Fogalmak	rajzolóeszközök, színrendszerek, képfájlformátumok, felbontás, színmélység, pont, szakasz, ellipszis, kör, téglalap, átlátszóság, takarás, vágás, elforgatás, eltolás, tükrözés, feliratozás, igazítás, elosztás, rétegek, transzformációk, rasztergrafika, vektorgrafika, vonal, kör, ellipszis, sokszög, törött vonal, spirál, csillag, szín, színátmenet, vastagság, vonalvégződés, szaggatottság, csoportosítás, kettőzés, klónozás, csomópont, csomópontműveletek, 3D-s alakzat

Tematikai egység	Multimédiás dokumentumok készítése	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Multimédia állományok	– Multimédia állományok manipulálása – Az információkeresés során gyűjtött multimédiás alapelemek felhasználásával új dokumentumok létrehozása – Más tantárgyak projektfeladatainak bemutatása multimédiás dokumentumok alkalmazásával	

Fogalmak	fénykép, video, hangállomány készítése; fotó-, hang-, video-, multimédia-szerkesztő; digitális képfeldolgozás, -megosztás

Tematikai egység	**Online kommunikáció**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Az online kommunikáció jellemzői – Az identitás kérdésének összetettebb problémái az online kommunikáció során – Az online közösségek szerepe, működése	– Kommunikációs csatornák megismerése – Online kommunikáció veszélyeinek felismerése	
Fogalmak	chat, online közösség, kisegítő lehetőségek (az operációs rendszerben), digitális identitás, önérvényesítés, tolerancia	

Tematikai egység	**Adatbázis-kezelés**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Strukturált adattárolás – Adattípusok: szöveg, szám, dátum és idő, logikai	– Közérdekű adatbázisok elérése, adatok lekérdezése – Szűrési feltételek megadása – Hozzáférési jogosultság szerint adatlekérés, módosítás, törlés	
Fogalmak	adatbázis, adattábla, sor, rekord, oszlop, mező, adattípus, lekérdezés, jelentés; adattípusok: szöveg, szám, dátum, idő, logikai; szűrés, szűrési feltétel, logikai műveletek; hozzáférési jogosultság	

Tematikai egység	**A digitális eszközök használata**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Operációs rendszerek fajtái, feladatai – Operációs rendszer segédprogramjai – Digitális kártevők – Felhőszolgáltatások – Ergonomikus munkakörnyezet, etikus eszközhasználat – Állományok kezelése és megosztása	– Az informatikai eszközök, mobileszközök operációs rendszerei – Segédprogramok használata – Állomány- és mappatömörítés – Digitális kártevők elleni védekezés – Tudatos felhasználói magatartás erősítése, a felelős eszközhasználat kialakítása, tudatosítása; etikus információkezelés – Felhőszolgáltatások igénybevétele, használata a csoportmunkában – Állományok kezelése és megosztása a felhőben	
Fogalmak	ergonómia, periféria, kommunikációs eszközök; lokális, illetve hálózati fájl- és mappaműveletek; tömörítés, digitális kártevők és védekezés ellenük, mobileszközök operációs rendszere, felhőszolgáltatások, szinkronizálás, etikus információkezelés	

Szabadon felhasználható (4 óra)

Tematikai egység	**Multimédiás dokumentumok készítése**	**Órakeret**

		4 óra

Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**
– A prezentáció fogalma, alapelemei – Diaelrendezések, diák formázása – Szövegformázás – Képek, táblázatok, diagramok beszúrása, formázása – Alakzatok készítése – Mintadia használata, jelentősége – Külső és belső hivatkozások készítése – Diavetítés beállításai, animációk, akciógombok	– A tanult program elindítása, felépítése, nézetei – Szöveget, képet tartalmazó esztétikus prezentációk készítése – Komplex, interaktív bemutatók készítése, a tanultak készség szintű alkalmazása a gyakorlatban
Fogalmak	dia, mintadia, szövegdoboz, objektum, hivatkozás, animáció, áttűnés

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (68 óra)

Tematikai egység	**Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata**	**Órakeret 33 óra**

Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**
– Hétköznapi tevékenységekből a folyamat és az adatok absztrakciója – A problémamegoldó tevékenység tervezési és szervezési kérdései – A problémamegoldáshoz tartozó algoritmuselemek megismerése. Algoritmus leírása egy lehetséges módjának megismerése – Szekvencia, elágazások és ciklusok – Példák típusalgoritmus használatára – Elágazások, feltételek kezelése, többirányú elágazás, ciklusok – Változók, értékadás. Eljárások, függvények alkalmazása – Az objektumorientált szemlélet megalapozása	– Az algoritmikus gondolkodást segítő informatikai eszközök és szoftverek használata – Az algoritmus végrehajtásához szükséges adatok és az eredmények kapcsolatának vizsgálata – Az elemi adatok és sorozatok megkülönböztetése, kezelése és használata – A vezérlési szerkezetek megfelelői egy formális programozási környezetben – A program megtervezése, kódolása, tesztelése – Mások által készített alkalmazások paramétereinek a program működésére gyakorolt hatásának vizsgálata
Fogalmak	algoritmuselemek, tervezési folyamat, adatok absztrakciója, algoritmusleírási mód, szekvencia, elágazás, ciklus, egész szám, valós szám, karakter, szöveg,

	sorozat, logikai adat, egyszerű algoritmusok tervezése, vezérlési szerkezetek, eljárás, függvény, kódolás, típusfeladatok, tesztelés, hibajavítás

Tematikai egység	**Publikálás a világhálón**	**Órakeret 19 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Webdokumentum szerkezetének és alapelemeinek ismerete – Közlésre szánt szöveges és képi információval kapcsolatos elvárások, kiválasztási szempontok, fájlformátumok – Az internetes publikálás módszereinek megismerése, szabályai – Szövegek, képek, fotóalbumok, hang- és videoanyagok, weblapok publikálása tartalomkezelő rendszerben – Weblapkészítés HTML nyelven weblapszerkesztővel – Stíluslap használata	– Egy webes tartalomkezelő rendszer önálló használata – Webdokumentum tartalmának és stílusának szerkesztési lehetőségei, szétválasztásuk jelentősége – Összetett webdokumentum készítése – Stíluslap csatolása weblaphoz, és a benne lévő stílusok használata a dokumentum formázásához	
Fogalmak	böngészőprogram, tartalomkezelő rendszer, weblap részei, weblap szerkezete, címsorok, bekezdések, felsorolások, táblázat, link, képek elhelyezése, stílusok, weblap szerkezeti elemek, weblap elemeinek formázása stílusokkal, szín és háttér beállítása, szövegformázás, táblázatok használata, hivatkozás készítése	

Tematikai egység	**Táblázatkezelés**	**Órakeret 16 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Adatok táblázatos elrendezése – Adatok bevitele, javítása, másolása, formázása – Szám, szöveg, logikai típusok. Dátum- és idő-, pénznem-, százalékformátumok alkalmazása – Számítási műveletek adatokkal, képletek szerkesztése – Cellahivatkozások használata – Függvények használata, paraméterezése – Diagram létrehozása, szerkesztése	– Hétköznapi problémák megoldása táblázatkezelővel. Statisztikai függvények, feltételtől függő számítások, adatok keresése – Más tantárgyakban felmerülő problémák megoldása a táblázatkezelő program segítségével	

Fogalmak	cella, oszlop, sor, cellatartomány, munkalap, munkafüzet, szöveg, szám- és logikai típus, számformátumok, dátum- és időformátum, százalékformátum, pénznemformátum; relatív, vegyes és abszolút cellahivatkozás; saját képlet szerkesztése, függvények használata, függvény paraméterezése, függvények egymásba ágyazása, diagram létrehozása, diagramtípusok, diagram-összetevők

Szabadon felhasználható (4 óra)

Tematikai egység	**Táblázatkezelés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Abszolút és relatív cellahivatkozás – Matematikai, statisztikai, kereső, szövegkezelő és dátumkezelő függvények	– Cellahivatkozások használata képletekben, függvényekben – Hétköznapi problémák megoldása táblázatkezelővel, a megfelelő függvények használatával – Függvények egymásba ágyazása	
Fogalmak	cella, cellatartomány, relatív és abszolút cellahivatkozás, függvény. függvény argumentuma	

Digitális kultúra 11-12. évfolyam (felnőtt nappali gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
17. Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata	**20 óra**
18. Információs társadalom, e-Világ	**4 óra**
19. Mobiltechnológiai ismeretek	**4 óra**
20. Szövegszerkesztés	**4 óra**
21. Online kommunikáció	**2 óra**
22. Táblázatkezelés	**12 óra**
23. Adatbázis-kezelés	**20 óra**
24. A digitális eszközök használata	**2 óra**
Kötelező összesen:	**68 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	2	72	68	4	0	0
12. évf.	2	62	0	62	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
21. Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata	**20**	20	0	0	0	**20**	0	0	0	0	**0**
22. Információs társadalom, e-Világ	**4**	4	0	0	0	**4**	0	2	0	0	**2**
23. Mobiltechnológiai ismeretek	**4**	4	0	0	0	**4**	0	0	0	0	**0**
24. Szövegszerkesztés	**4**	4	0	0	0	**4**	0	10	0	0	**10**
25. Online kommunikáció	**2**	2	0	0	0	**2**	0	2	0	0	**2**
26. Táblázatkezelés	**12**	12	0	0	0	**12**	0	10	0	0	**10**
27. Adatbázis-kezelés	**20**	20	0	0	0	**20**	0	10	0	0	**10**
28. A digitális eszközök használata	**2**	2	4	0	0	**6**	0	8	0	0	**8**
29. Multimédiás dokumentumok készítése	**0**	0	0	0	0	**0**	0	10	0	0	**10**
30. Publikálás a világhálón	**0**	0	0	0	0	**0**	0	10	0	0	**10**
Összesen	**68**	68	4	0	0	**72**	0	62	0	0	**62**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (68 óra)

Tematikai egység	**Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Az elemi és összetett adatok megkülönböztetése, kezelése és használata – Egyszerű algoritmusok tervezése az alulról felfelé építkezés és a lépésenkénti finomítás elvei alapján – A vezérlési szerkezetek megfelelői egy formális programozási környezetben	– Az algoritmikus gondolkodást segítő informatikai eszközök és szoftverek használata – A problémamegoldó tevékenység tervezési és szervezési kérdései. Szöveges specifikáció készítése – A problémamegoldáshoz tartozó algoritmuselemek használata. Algoritmus leírása egy algoritmusleíró eszköz segítségével – Az algoritmus végrehajtásához szükséges adatok és az eredmények kapcsolata – Egyszerű típusalgoritmus használata – A program megtervezése, kódolása – Tesztelés, elemzés	

– Elágazások, feltételek kezelése, többirányú elágazás, feltételes ciklusok – Eljárások, függvények alkalmazása – Tesztelés	– Objektumorientált szemlélet – Mások által készített alkalmazások paramétereinek a program működésére gyakorolt hatásának vizsgálata
Fogalmak	algoritmuselemek, tervezési folyamat, adatok absztrakciója, algoritmusleírási mód, egész szám, valós szám, karakter, szöveg, vektor, logikai adat, egyszerű algoritmusok tervezése, vezérlési szerkezetek, eljárás, függvény, kódolás, objektumorientáltság, típusfeladatok, tesztelés, elemzés, hibajavítás, hatékonyságvizsgálat

Tematikai egység	**Információs társadalom, e-Világ**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Az információhitelesség ellenőrzésének összetett eljárásai – A személyes adatokkal kapcsolatos etikai szabályok és törvényi előírások – Az egyén és a közösség kapcsolata az információs társadalomban – Az e-szolgáltatások főbb ismérvei	– Az információhitelesség ellenőrzése – A személyes adatokkal kapcsolatos etikai szabályok és törvényi előírások ismerete	
Fogalmak	e-gazdaság, e-kereskedelem, e-közigazgatás, digitális állampolgárság, e-szolgáltatások, ügyfélkapu, GDPR, adatbiztonság, információvédelem	

Tematikai egység	**Mobiltechnológiai ismeretek**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A mobileszközök kezelőfelületének használata, személyre szabása, egyedi igényekhez beállítása – Mobileszközök kezelése, alkalmazások futtatása, telepítése, eltávolítása – Alkalmazások erőforrásigényének felmérése	– Mobileszközökre tervezett oktató- és oktatást segítő programok célszerű használata – Alkalmazás kezelőfelületének és feladatainak specifikálása – Mobiltechnológiai eszközök segítségével megvalósított együttműködés	
Fogalmak	mobiltechnológia, mobileszköz; alkalmazás, applikáció; alkalmazás telepítése, eltávolítása, oktatóprogramok, oktatást segítő programok, hálózati kapcsolat, alkalmazás erőforrásigénye, alkalmazásspecifikáció	

Tematikai egység	**Szövegszerkesztés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

– Tipográfiai ismeretek – Hosszú dokumentumok készítése, formázása – Korrektúra alkalmazása, változások követése.	– Közösen használt dokumentum kezelése, tárolása – Verziókövetés – Más tantárgyakhoz kapcsolódó feladatok, formanyomtatványok, hivatalos dokumentumok
Fogalmak	karakterformázás, bekezdésformázás, oldal kialakítása, stílus, sablon, megosztott dokumentum, megjegyzés, korrektúra, változások követése

Tematikai egység	**Online kommunikáció**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Veszélyhelyzetek az online kommunikáció folyamatában – A kollaboráció jellemzői	– Alkalmazási példák kollaborációra – A fogyatékkal élők online kommunikációját segítő hardver- és szoftvereszközök	
Fogalmak	felolvasóprogram, személyi asszisztens (operációs rendszerekben), kollaboráció, kooperáció, csapatmunka, személyiséglopás, online zaklatás	

Tematikai egység	**Táblázatkezelés**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Szám, szöveg, logikai típusok – Számformátumok alkalmazása. Dátum- és idő-, pénznem-, százalékformátumok alkalmazása. Egyéni számformátum kialakítása – Saját képletek szerkesztése, cellahivatkozások használata – Nagy adathalmazok kezelése. Keresés, rendezés, szűrés – Diagramok	– Hétköznapi problémák megoldása táblázatkezelővel – Adatok bevitele különböző forrásokból – Más tantárgyakban felmerülő problémák megoldása a táblázatkezelő program segítségével – Adatok elemzése, csoportosítása – Számítások végzése nagy adathalmazokon – Az adatok grafikus ábrázolási lehetőségei	
Fogalmak	cella, oszlop, sor, cellatartomány, munkalap, munkafüzet, adatimportálás; szöveg-, szám- és logikai típus; számformátumok, dátum- és időformátum, százalékformátum, pénznemformátum, egyéni számformátum, relatív és abszolút cellahivatkozás, saját képlet szerkesztése, függvények használata, függvény paraméterezése, adatok keresése, rendezés, szűrés, adatok kiemelése formázással, diagram létrehozása, diagramtípusok, diagram-összetevők	

Tematikai egység	**Adatbázis-kezelés**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Adattípusok: szöveg, szám, dátum, idő, logikai – Táblakapcsolatok létrehozása, felhasználása – Lekérdezések készítése – Szűrési feltételek megadása	– Strukturált adattárolás – Közérdekű adatbázisok elérése	

– Függvényhasználat adatok összesítésére – Jelentések készítése – Adatok módosítása, hozzáfűzése, törlése	
Fogalmak	adatbázis, adattábla; sor, rekord; oszlop, mező; adattípus, kapcsolat, importálás, lekérdezés, jelentés; adattípusok: szöveg, szám, dátum, idő, logikai; összeg, átlag, szélsőérték, darabszám, szűrés, szűrési feltétel, logikai műveletek, hozzáférési jogosultság

Tematikai egység	**A digitális eszközök használata**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A digitális eszközök főbb egységei, azok fejlődéstörténetének főbb állomásai – Operációs rendszer segédprogramjai – Állomány- és mappatömörítés – Digitális kártevők elleni védekezés	– Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásai; a károsító hatások csökkentése – Tudatos felhasználói magatartás erősítése, a felelős eszközhasználat kialakítása, tudatosítása; etikus információkezelés – Felhőszolgáltatások igénybevétele, használata a csoportmunkában – Állományok kezelése és megosztása a felhőben, jogosultságok kiosztása, kezelése	
Fogalmak	ergonómia; lokális, illetve hálózati fájl- és mappaműveletek; tömörítés, digitális kártevők és védekezés ellenük, mobileszközök operációs rendszere, felhőszolgáltatások, szinkronizálás, jogosultságok, etikus információkezelés, távmunka digitális eszközökkel	

Szabadon felhasználható (4 óra)

Tematikai egység	**A digitális eszközök használata**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Adattárolás a számítógépen – Számítógép perifériái – Számítógépes hálóztok fizikai topológiái, szolgáltatásai – Munkavédelem és ergonómia	– Kódolás, dekódolás, szám- és karakterábrázolás – Perifériák csoportosítása – Számítógépes hálózatok előnyeinek felhasználása – Biztonságos számítógépes munkavégzés feltételeinek alkalmazása, ergonomikus munkakörnyezet kialakítása	
Fogalmak	jel, adat, információ, kódolás, számrendszerek az informatikában, periféria, hálózat, hálózati topológia	

12. évfolyam

Szabadon felhasználható (62 óra)

Tematikai egység	**Információs társadalom, e-Világ**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A kommunikáció általános modellje – Az informatika fejlődéstörténete	– Információs technológiák használata – A modern információs társadalom jellemzői, hatása	

– Informatika és etika, szoftverjog	
Fogalmak	weboldal, böngészőben megjelenő cím, címsor, bekezdés, felsorolás, táblázat, link

Tematikai egység	**Szövegszerkesztés**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Karakter-, bekezdés- és szakaszformázás – Szegély és mintázat – Táblázatok, tabulátorok, hasábok – Keresés és csere – Képek, alakzatok – Körlevélkészítés – Stílusok, tartalomjegyzék – Körlevél	– Összetett, komplex szövegszerkesztési feladatok megoldása a szövegszerkesztési alapelveknek megfelelően	
Fogalmak	karakterformázás, bekezdés, táblázat, tabulátor, objektum, élőfej, élőláb, lábjegyzet, tartalomjegyzék, körlevél, stílus	

Tematikai egység	**Online kommunikáció**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– E-mail szolgáltatás – Böngészés – Kulcsszavas és tematikus keresők – Webszolgáltatások – Az internet veszélyei	– Elektronikus levelező rendszer használata – Webböngészők használata – Információ keresése az interneten – Internetes szolgáltatások használtat	
Fogalmak	weboldal, böngészőben megjelenő cím, címsor, bekezdés, felsorolás, táblázat, link	

Tematikai egység	**Táblázatkezelés**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Adattípusok Cellaformázás Cellahivatkozások Függvények Diagramok Rendezés, szűrés Feltételes formázás	– Összetett, komplex táblázatkezelés feladat megoldása, értelmezése táblázatkezelő program segítségével	
Fogalmak	cella, cellatartomány, cellahivatkozás, képlet, függvény, függvények paraméterei, rendezés, szűrés, diagram, objektum	

Tematikai egység	**Adatbázis-kezelés**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

– Adatok importálása – Adattípusok – Táblák közötti kapcsolatok kialakítása – Lekérdezések: egyszerű lekérdezések, számított mezők, rendezés, összesítés, csoportosítás – Jelentések készítése	– Komplex adatbázis kezelés feladat megoldása: adatbázis létrehozása, adatok importálása, módosítása, lekérdezések és jelentések készítése
Fogalmak	adat, adatbázis, adatbázis-kezelő rendszer, relációs adatmodell, egyed, rekord, mező, kapcsolat, kulcs, lekérdezése, csoportosítás, összesítés, rendezés,

Tematikai egység	**A digitális eszközök használata**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Hardver eszközök – Perifériák – Operációs rendszerek – Fájlok, mappák, elérési út – Tömörítés – Vírusok – Hálózatok	– A számítógép felépítése, részei – Perifériák csoportosítása – Operációs rendszerek használata, kezelése – Fájl- és mappakezelés – Tömörítő eljárások – Vírusirtás – Hálózatok használata	
Fogalmak	weboldal, böngészőben megjelenő cím, címsor, bekezdés, felsorolás, táblázat, link	

Tematikai egység	**Multimédiás dokumentumok készítése**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Prezentáció létrehozása – Diák beállításai, formázása – Szövegdoboz, alakzat, kép, táblázat, diagram beszúrása, formázása – Animációk – Diák továbbítása	– Összetett, komplex prezentációkészítés feladat megoldása	
Fogalmak	dia, mintadia, objektum, táblázat, diagram, animáció, áttűnés, diavetítés	

Tematikai egység	**Publikálás a világhálón**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Weboldal tulajdonságai – Weboldal szerkezetének kialakítása – Képek beszúrása – Linkek készítése	– Weblap késztése, formázása weblapszerkesztő program segítségével	
Fogalmak	weboldal, böngészőben megjelenő cím, címsor, bekezdés, felsorolás, táblázat, link	

Testnevelés 9-10. évfolyam (felnőtt nappali gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	**34 óra**
2. Atlétikai jellegű feladatmegoldások	**30 óra**
3. Sportjátékok	**44 óra**
4. Testnevelési és népi játékok	**20 óra**
5. Önvédelem és küzdő sportok	**26 óra**
6. Alternatív környezetben űzhető mozgásformák	**24 óra**
7. Torna jellegű feladatmegoldások	**26 óra**
Kötelező összesen:	**204 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9.	3	108	102	6	0
10.	3	108	102	6	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	**10. évfolyam összes**
1. Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	***34***	17	6	**23**	17	6	**23**
2. Atlétikai jellegű feladatmegoldások	***30***	15	0	**15**	15	0	**15**
3. Sportjátékok	***44***	22	0	**22**	22	0	**22**
4. Testnevelési és népi játékok	***20***	10	0	**10**	10	0	**10**
5. Önvédelem és küzdő sportok	***26***	13	0	**13**	13	0	**13**
6. Alternatív környezetben űzhető mozgásformák	***24***	12	0	**12**	12	0	**12**
7. Torna jellegű feladatmegoldások	***26***	13	0	**13**	13	0	**13**
Összesen	***204***	102	6	**108**	102	6	**108**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (102 óra)

Tematikai egység	Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	Órakeret 17 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– szabad és –társas, kéziszer gyakorlatok, alakzatok, légző gyakorlatok, erősítés, nyútás, helyes testtartás, általános és célzott bemelegítés, relaxáció stressz oldás	– Leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemekből gyakorlatok tervezése segítséggel, azok önálló végrehajtása – Szabad-, társas és kéziszer-gyakorlatok tervezése segítséggel – Alakzatok alkalmazó gyakorlása – Mozgékonyság, hajlékonyság fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas, kéziszer- és egyszerű szergyakorlatokkal (zsámoly, pad, bordásfal) – A biomechanikailag helyes testtartás – A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését, nyújtását szolgáló hosszabb távú edzésprogramok, tervek tanári segítséggel történő összeállítása, célzott alkalmazása – A gyakorlatvezetési módok megértése, elsajátítása, egyszerűbb gyakorlatok esetén azok alkalmazása – Légzőgyakorlatok végrehajtása – A különböző sportsérülések megelőzésével, rehabilitációjával összefüggő elemi szintű eljárások tudatos alkalmazása tanári segítséggel – Különböző testrészek bemelegítését szolgáló gyakorlatok közös, majd önálló összeállítása és végrehajtása – Terhelések után a különböző testrészek izomzatának nyújtását szolgáló gyakorlatok önálló összeállítása, végrehajtása tanári kontrollal – A sportágspecifikus bemelegítések önálló összeállítása, levezetése társaknak tanári kontrollal – Önálló stresszoldás – Relaxációs technikák tudatos alkalmazása	
Fogalmak	légzőgyakorlatok, relaxáció, utasítás, szóban közlés, dinamikus és statikus gimnasztika, szergyakorlatok, sor- és oszlopalakzat, kéziszergyakorlatok	

Tematikai egység	Atlétikai jellegű feladatmegoldások	Órakeret 15 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– futó, dobó, ugró mozgás – futás fajták – speciális bemelegítés – futóikola, rajtok, váltó versenyek – ugró iskola, ugrás fajták – lökések, hajítások, vetések	– A futó-, dobó- és ugróiskolai gyakorlatok mozgáskészség-, mozgásképesség- és egészségfejlesztésben betöltött szerepének tudatosítása – Az egészségmegőrzést, a testtömegkontrollt támogató intenzitászónában végzett tartós futások tanári segítséggel történő rendszeres végrehajtása – Egyénileg választott három versenyszám eredményre történő végrehajtása és azok összevetése korábbi saját eredményekkel	

	– Az atlétika jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – Az atlétika sportágtörténetének, világcsúcsainak, kiemelkedő külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése – Futások: ● Futóiskolai gyakorlatok (térdemelés, saroklendítés, taposó futás, ollózó futás, keresztezőfutás) és futófeladatok (repülő- és fokozófutások kar- és lábmunkájának fejlesztése, dinamikai jellemzőinek növelése, különböző irányokba és kombinációkban, variációkban, egyenes vonalon, íveken és irányváltással ● Rajtgyakorlatok, rajtversenyek különböző testhelyzetekből 20–30 m távolságra, térdelőrajt rajttámlából versenyszerűen, időre 20–40 m kifutással. Vágtafutások 60–100 m-en ismétléssel, mozgásképesség-fejlesztéssel ● Váltóversenyek rövidített (pl.: 4×50 m, 4×200 m) távokon alsó vagy felső botátadással. Váltósorrend és váltótávolság segítséggel történő kialakítása ● Folyamatos futások 10-12 percen keresztül egyenletes ritmusban és tempóváltással ● Egyenletes futások tempótartással megadott időre, futások 100–400 m-es távolságon egyenletes és változó iramban – Ugrások: ● Ugróiskola-gyakorlatok kis és közepes lendületből, az elrugaszkodás és lendítések dinamikus mutatóinak és térbeli irányának javítása (indiánszökdelés, indiánszökdelés azonos lábról 2-4 lépésre, indiánszökdelés sasszéval előre és felugrásra törekedve, egy- és háromlépéses sorozatelugrások, váltott lábú elugrások, szökdelések, ugrások sorozatban akadályokon és akadályok felett egy és páros lábon) ● Hasmánt, átlépő és flop felugrások gumiszalagra emelt elugró helyről (svédszekrény tető, dobbantó). Hasmánt, átlépő és flop magasugrás 5–9 lépés nekifutásból gumiszalagra, lécre ● Távolugrás lépő technika dinamikai és technikai javítása 10–14 lépés nekifutással. Versenyszerű ugrások eredményre. Ismerkedés a homorító és ollózó technika alapjaival emelt elugró helyről, közepes távolságról (4–8 lépés) nekifutással ● Ismerkedés a hármasugrás technikájával, elugrások a gödörtől 4-8-mre kijelölt sávból.

	– Dobások (tárgyi feltételektől függően a hajítás mellé egy lökő vagy vető technika választása kötelező): ● Lökő, vető és hajító mozgások különböző testhelyzetekből, helyből és lendületből medicinlabdával, könnyített és nehezített dobószerekkel, egy és két kézzel ● Kislabda- vagy gerelyhajítás helyből, 1 és 2 keresztlépéssel járásból és lendületből célra és távolságra. Ismerkedés a lekészítés mozdulatával ● Súlylökés 3 kg-os (lányok) és 5 kg-os (fiúk) szerrel, oldalt beszökkenéssel vagy háttal becsúszással. Ismerkedés a forgással történő lökés technikájával ● Egy- és kétkezes vetések szemből, oldal- és háttal felállással. Ismerkedés a diszkoszvetés és kalapácsvetés forgómozgásával könnyített vagy kiegészítő szerek alkalmazásával (pl.: gumilabda, frizbi, hulahoppkarika, ugrókötél)
Fogalmak	álló- és térdelőrajt, edzésmódszer, hajítás, vetés, lökés, lendületszerzés, nekifutási távolság, induló jel, lépéshossz, lépésfrekvencia, sebesség, gyorsulás, tempó, kézi időmérés, elektromos időmérés, előkészítő gyakorlat, rávezető gyakorlat, állóképesség, gyorsaság, erő, aerob, anaerob, hajlékonyság, biomechanika, futóiskola, futófeladatok, keresztlépés, kimért pálya, dobószektor

Tematikai egység	**Sportjátékok**	**Órakeret 22 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– csapatjáték – játékhelyzetek kialakítása – terület és emberfogásos védekezés – játékvezető és szabályok – speciális labdás sportra irányuló bemelegítés – helyezkedés – kosár érintés – alkar érintés – forgás – pálya méretek és jellegzetes vonalak a pályán – fektetett dobás – labda nélküli mozás – védő vonal és háromszög – tempó dobás – mérkőzések – szabálytalanságok és annak felismerése	– A folyamatos csapatjáték kialakítása a tanulók által meghatározott szabálymódosítások mellett – A nagyobb létszámú (5–7 fő/csapat) sportjátékoknál az ellenfél erős és gyenge oldalának felismerése, a támadó taktika tudatos igazítása az ellenfél védekező magatartásához – A sportjátékokban az 1-1, 2-1, 2-2 elleni játékhelyzetek jelentőségének, a hatékony csapatjátékkal történő összefüggéseinek tudatosítása – A játékhelyzetnek megfelelő 1-1, 2-1, 2-2 elleni technikai és taktikai elemek felismerése, tudatos gyakorlása a folyamatos sportjátékokban – Sportjáték előkészítő kisjátékaiban a labda nélküli játékosok üres területre történő szélességi és mélységi mozgásába a kooperatív elemek bekapcsolása – A dinamikusan változó helyzetű, típusú és méretű célfelületet alkalmazó kisjátékokban a védekező játékos gyors helyezkedése a megváltozott játékhelyzethez – Játéktevékenységekben az egyéni és csapatvédekezés alapvető formáinak (emberfogás és területvédekezés) tudatos alkalmazása, gyakorlása	

	– Két választott sportjáték történetének, meghatározó külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése – Mérkőzésjátékokban és az azokat előkészítő kisjátékokban a divergens gondolkodásra épülő feladatmegoldások gyakorlása – Tanári irányítással tanulói szabályalkotás – Szabályok tudatos alkalmazása (játékvezetés gyakorlása) – A sportjátékok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtás – Röplabda: – A kosárérintés, az alkarérintés, az alsó egyenes nyitás gyakorlása célfelület beiktatásával, készségszintű alkalmazása különböző játékhelyzetekben – A felső egyenes nyitás alaptechnikájának elsajátítása, gyakorlása célfelületre – Távolról érkező labda megjátszása a hálóhoz közel helyezkedő feladóhoz alkar- és kosárérintéssel – Helyezkedési módok automatikus felismerése a különböző csapatlétszámú játékokban. A 6-6 elleni játék alapfelállásának ismerete – Forgásszabály önálló és tudatos alkalmazása – A csapattársak közötti kommunikáció gyakorlása az eredményes játék érdekében – 3-3 és 4-4 elleni játék könnyített szabályokkal – Kosárlabda: – A labda nélküli technikai elemek – mint az alaphelyzet, a támadó és védekező lábmunka, a védőtől való elszakadás iram- és irányváltásokkal, lefordulások, felugrások egy és két lábról, leérkezések – készségszintű alkalmazása a folyamatos játéktevékenységben – A mély és magas labdavezetés egyszerű formában, majd ütemtartással, a rövid- és hosszúindulás, az együtemű megállás folyamatos labdavezetésből, a kétütemű megállás egy és két labdaleütésből, a sarkazás, a labdavezetés közben történő egyszerűbb irányváltoztatási módok célszerű és hatékony alkalmazása a mérkőzésjátékokban – Labdaátadások különböző módjainak a játékhelyzethez igazított eredményes végrehajtása – Egy- és kétütemű megállásból tempódobás gyakorlása, alkalmazása játékban – Emberelőnyös és létszámazonos helyzetekben gyorsindulások, lerohanások kosárra dobással befejezve

	– Fektetett dobás gyakorlása félaktív vagy aktív védő játékos jelenlétében – A folyamatos játékban történő szabálytalanságok felismerése, a fair play alkalmazása – Létszámazonos mérkőzésjátékok változatos, tanulói kreativitásra épülő szabálymódosításokkal
Fogalmak	játékrendszer, egyéni és csapattaktika, területvédekezés, emberfogás, elzárás, felső egyenes nyitás, sáncolás, forgásszabály, alapfelállás, gyorsindulás, lerohanás, pozíciós játék, alakzatbontás és alakzatépítés, területvédekezés, emberfogásos védekezés, helyezkedés

Tematikai egység	**Testnevelési és népi játékok**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a játékszabályok pontos megismerése és megtanulása, betartása – változóterületű játéktérhez – test, induló és egyéb labdás cselek megismerése – támadó és védő és segítő szerep – gyors reakció és reagálás képességének megismerése	– A különböző testnevelési játékok baleset-megelőzési szabályainak tudatosítása, következetes betartása – A dinamikusan változó méretű, alakú játékterületen a figyelemmegosztást igénylő fogó- és futójátékokban a teljes játékteret felölelő mozgásútvonalak kialakítása, az üres területek felismerése, a játéktér határainak érzékelése – Az azonos pályán párhuzamosan zajló 2 vagy több önálló fogó- és futójátékban az irányváltoztatások, az elindulások-megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása – A játékhelyzethez igazodó legmegfelelőbb együttműködési lehetőségek kiválasztására épülő testnevelési játékok gyakorlása (pl. 3 csapat egymás ellen, joker játékosok az oldalvonalon) – Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő, a sportjátékok speciális mozgástartalmaira épülő dobások, rúgások, ütések változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználva, fokozatosan nehezedő gyakorlási feltételek mellett egyéni és csapatszintű célzó játékokban – A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkényszer bekapcsolásával – Az egyszerű és összetett sportági technikák gyakorlása a páros és csoportos játékokban (pl. váltó- és sorversenyek) – A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal – A támadó és védő szerepek gyors váltakozására épülő, azokhoz való alkalmazkodást segítő páros, csoportos versengő játékok	

	– A védekezés és támadás hatékonyságát növelő csapattaktikai elemekre épülő kooperativitást igénylő versengő játékok gyakorlása – 1-1 elleni játékhelyzetek kialakítására épülő testnevelési játékok gyakorlása – Önálló tanulói kreativitáson alapuló szabályalkotás (pl. célfelület fajtája, átadási módok, pálya méretei és alakja, csapatok létszáma stb...) pontszerző kisjátékokban – Önálló tanulói szabályalkotásra épülő különböző haladási, megfogási, kimentési módokat megvalósító fogójátékok gyakorlása – Az egyszerű és választásos reakcióidőt fejlesztő páros és csoportos, manipulatív mozgásformákkal kombinált versengések alkalmazása – A logikai, algoritmikus és egyéb problémamegoldó gondolkodást igénylő összetett mozgásos játékok gyakorlása (pl. amőba váltóversenyben, táblajátékok mozgásos változatban)
Fogalmak	szélességi és mélységi mozgás, szabályalkotás, támadó és védő szerep, forgástechnika

Tematikai egység	**Önvédelem és küzdő sportok**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a serülésveszély megismerése – a támadó és védő mozgások megismerése – fair play szabályok – a helyes mozgásritmus megismerése – pások küzdések – a sérülés elkerülése	– A küzdőfeladatokban az életkornak megfelelő asszertivitás kialakítása a társak iránti tisztelet és tolerancia megtartása mellett – Siker és kudarc feldolgozása megfelelő önkontrollt tanúsítva – Konfliktuskerülő magatartás kialakítása, a támadások tudatos megelőzése, kikerülése – A küzdőjátékokban jellemző támadó és védő szerepek gyakorlását elősegítő, a gyorsaságot, az egyszerű reagálási képességet, az egyensúlyérzéket fejlesztő, páros, csoportos és csapat jellegű feladatmegoldások alkalmazása társérintés bekapcsolásával – Küzdőtávolság megtartására és csökkentésére irányuló összetett játékok, sarok- és oldalszituáció megoldását segítő, támadást és védekezést segítő küzdőjátékok – Térérzékelést segítő összetett játékok küzdőtechnikák alkalmazásával, eszköz nélkül és eszközzel – Egy és több választásos reakciót fejlesztő páros játékok küzdőtechnikák alkalmazásával – Az ellenfél mozgásritmusának érzékelését fejlesztő játékok	

	– A jogszerű önvédelem fogalmi keretrendszerének, lehetőségeinek, jogi szabályozásának elsajátítása – A küzdő jellegű feladatok balesetvédelmi szabályainak következetes betartása – A fizikai kontaktussal, a társ erőkifejtésének érzékelésével, annak legyőzési szándékával kapcsolatos egyszerű húzásokra, tolásokra, ütésekre, rúgásokra, védekezésekre, ellentámadásokra épülő páros küzdőjátékok rendszeres képességfejlesztő célú alkalmazása – Az előre, hátra és oldalra történő eséstechnikák készségszintű elsajátítása – Az eséstechnikák vezető műveleteinek, baleset-megelőzést szolgáló legfontosabb technikai mozzanatainak átismétlése, elméleti tudatosítása – Oldalra esés, terpeszállásból indított eséstechnikák jártasságszintű elsajátítása – Különböző támadási technikák (lefogások, ütések) elleni megfelelő védekező mozgás jártasságszintű elsajátítása – Alapvető karateütések, -rúgások és azok védésére irányuló védéstechnikák és ellentámadások biztonságos, jártasságszintű végrehajtása – Dzsúdógurulás alaptechnikájának jártasságszintű elsajátítása haránterpeszállásból indulva, mindkét irányba, előre és hátra – A grundbirkózás alaptechnikáinak, szabályrendszerének jártasságszintű alkalmazása a küzdőfeladatokban – A küzdősportok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – Birkózás – A gerincoszlop mozgékonyságát a nyakizmok erejét növelő birkózásra előkészítő speciális hídgyakorlatok készségszintű végrehajtása – Hanyatt fekvésből felhidalás kéz segítségével, majd anélkül – Hídban forgás – Hídba vetődés fejtámaszból – Birkózó alapfogásban társ egyensúlyának kibillentése húzások, tolások kombinált alkalmazásával – Páros földharcjátékok (pl. hátára, hasára fordítás, eszközszerzés, mögékerülés birkózás térdelésben) eszközzel vagy anélkül – Állásban végrehajtható megfogások és szabadulások alaptechnikájának jártasságszintű elsajátítása a páros gyakorlatokban

	– Mögékerülés karberántással: támadó és védekező technika – Mögékerülés: könyökfelütéssel, kibújással – Parter helyzetből induló birkózótechnikák megismerése, gyakorlása a páros küzdelmekben – A tanult rézsút és oldalsó leszorítástechnikák gyakorlása a különböző mini judo jellegű földharcjátékokban – Ökölvívás: – Védekezesi technikák: elhajlás, elmozgás, zárás, blokkolás, csúsztatás, test és fej védelme – Ütési technikák: egyenes, horog, csapott – Helyes légzés kialakítása – Alaphelyzet és alapmozgás kialakítása – Egymás elleni harc – Homokzsákon végzett mozgások – Ütéskombinációk
Fogalmak	fair play, társas felelősségvállalás, egyéni határok megismerése, rézsútleszorítások, oldalsó leszorítások, bokasöprés, nagy külső horogdobás, nagy belső horogdobás, elhajlás, elmozgás, alapmozgás, alaphelyzet, egyenes, horog, ütés kombinációl

Tematikai egység	**Alternatív környezetben űzhető mozgásformák**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismerjék fel a veszélyeket a szabadban – megfelelően készüljenek fel a szabadban űzhető sportokra – nyári és téli sportok megismerése – kondipark megismerése – tradicionális és modern lehetőségek megismerése	– A sporttevékenységek és a környezeti hatások összefüggésrendszerének ismeretében a pozitív beavatkozási stratégiák megismerése, tanári segítséggel történő alkalmazása – A különböző intenzitási kategóriákba tartozó egészségmegőrző mozgásformák ismeretének elmélyítése, törekvés azok alkalmazására a mindennapos életvezetésben – A környezetvédelmi szabályok betartása és betartatása, a környezettudatos gondolkodás kialakítása a társak körében – Téli és nyári rekreációs sportok megismerése, készségszintű elsajátítása (síelés, korcsolyázás, jégkorong, kajakozás, túrázás, túrakenuzás, kerékpártúrák) – Erdei tornapályák, szabadtéri kondipark gépeinek, fitnesztermek tudatos használata. Egyszerűbb edzéstervek önálló összeállítása, tanári segítséggel, azok végrehajtása – A szabadban végezhető sportágak ismeretének további bővítése (futás, görkorcsolya, túrázás, tájfutás erdőben, streetball, strandkézilabda, strandröplabda, nordic walking, lovaglás, montain bike, görhoki,	

	sportlövészet, íjászat, tenisz, falmászás, asztalitenisz, tollaslabda, jóga, kerékpározás) – Térképolvasás alapjainak, a tájolók megfelelő használatának elsajátítása, a turistajelzések ismerete, alkalmazása. Egyszerűbb túrák tervezése – A szabad levegőn végzett mozgásformák egészségfejlesztő hatásának, szerepének tudatosítása – Az alternatív környezetben űzhető sportágak specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – Egy tradicionális, természetben űzhető sportág történetének, meghatározó magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése
Fogalmak	görhoki, nordic walking, túrakenu, kajak, lövészet, kerékpártúra, életmód, vándortábor, sátortábor

Tematikai egység	**Torna jellegű feladatmegoldások**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a torna mozgás anyagának megismerése és tovább fejlesztése – összetett technikai elemek összekapcsolása – segítségadás – bátorság az új elemek elsajátításához – sportág specifikus bemelegítés megismerése – technikai elemek megismerése – szakkifelyezések megismerése és felismerése	– A torna jellegű feladatmegoldások statikus és dinamikus erőfejlesztő gyakorlatai főbb izomcsoportokat érintő hatásainak beazonosítása – A korábbi követelményeken túlmutató mozgásanyag tanulása és gyakorlása. Az elemek nehézségi fokának emelése differenciáltan – A téri tájékozódó képesség és az egyensúlyérzék, valamint a torna jellegű feladatmegoldások szempontjából fontos motorikus képességek (erő, ízületi mozgékonyság, izomérzékelés) további fejlesztése – A segítségadás biztonságos és szakszerű módjainak megismerése és elsajátítása a különböző tornaszereken, tanári felügyelettel történő alkalmazás – A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának megteremtése – A rendelkezésre álló és a célnak megfelelő tornaszereken statikus testhelyzetek, támlázások, támaszcserék, lendületek, ellendülések, fellendülések, fel-, le- és átugrások végrehajtása – A testalkatnak, az egyéni fejlődésnek és a pszichés állapotnak megfelelően differenciált gyakorlás – Mászókulcsolással mászás 4–5 m magasságig (lányok), vándormászás felfelé és lefelé; függeszkedési kísérletek 3–5 m magasságig (fiúk) felfelé-lefelé, mászóversenyek – A torna jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak	

	összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – Talajon: – Gurulóátfordulások előre-hátra, különböző testhelyzetekből különböző testhelyzetekbe; gurulóátfordulások sorozatban is – Fejállás különböző kiinduló helyzetekből, különböző lábtartásokkal – Emelés fejállásba – kísérletek – Fellendülés kézállásba, a kézállás megtartása 1-2 mp-ig – Kézenátfordulás oldalra, mindkét irányba, megközelítőleg nyújtott testtel, kézen- és fejenátfordulás segítséggel, tarkóbillenés segítséggel – Repülő gurulóátfordulás néhány lépés nekifutásból (fiúk) – Híd, mérlegállás különböző kiinduló helyzetekből, a spárga kísérletek végrehajtásának tökéletesítése – Vetődések, átguggolások – A tornagyakorlatok nemre jellemző összekötő elemeinek alkalmazása – Összefüggő talajgyakorlat összekötő elemekkel – Ugrószekrényen: – A korábban elsajátított ugrások továbbfejlesztése, az első és második ív növelése – Gurulóátfordulás előre ugródeszkáról történő elrugaszkodással – Hosszába állított ugrószekrényen felguggolás, leterpesztés – Lányoknak keresztbe, fiúknak hosszába állított ugrószerényen terpeszátugrás – Lányoknak: – Gerendán: – Érintőjárás; hármas lépés fordulatokkal, szökdelésekkel; mérlegállás; járás guggolásban; támaszhelyzeten át fel- és leugrás – Ülések, térdelések, térdelő- és fekvőtámaszok, támadóállások, lebegőállások – Járások előre, hátra, oldalra utánlépésekkel, különböző kartartásokkal és karlendítésekkel – Fordulatok állásban, guggolásban – Tarkóállási kísérletek segítséggel – Leugrások feladatokkal – Önállóan összeállított összefüggő gyakorlatok – Fiúknak: – Gyűrűn:

	– Magas gyűrűn: alaplendület, lebegőfüggés, emelés lefüggésbe, ereszkedés hátsó lefüggésbe, emelés lebegőfüggésbe – Vállátfordulás előre – Lebegőfüggésből lendületvétel, homorított leugrás
Fogalmak	kézenátfordulás, fejenátfordulás, emelés fejállásba, tarkóbillenés, átguggolás, támaszugrások első és második íve, utánlépés, térdelőállások, lebegőállások, kelepfellendülés, vállátfordulás, hajlított támasz, lebegőtámasz, felkar-lebegőtámasz, felkarfüggés, terpeszpedzés, felkarállás, vetődési leugrás, kanyarlati leugrás, kelepfelhúzódás, kelepforgás

Szabadon felhasználható (6 óra)

Tematikai egység	**Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek:	**Fejlesztési feladatok:**	
– Légző gyakorlatok megismerése, jóga mozgás-anyagának megismerése	– helyes légzés, relaxáció, izom lazaság-erő-egyensúly	
Fogalmak	Udzsáji légzés, Pránajáma, Mudra, Jin és Jáng	

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (102 óra)

Tematikai egység	**Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció**	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– -szabad és –társas, kéziszer gyakorlatok, alakzatok, légző gyakorlatok, erősítés, nyútás, helyes testtartás, általános és célzott bemelegítés, relaxáció stressz oldás	– Leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemekből gyakorlatok tervezése segítséggel, azok önálló végrehajtása – Szabad-, társas és kéziszer-gyakorlatok tervezése segítséggel – Alakzatok alkalmazó gyakorlása – Mozgékonyság, hajlékonyság fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas, kéziszer- és egyszerű szergyakorlatokkal (zsámoly, pad, bordásfal) – A biomechanikailag helyes testtartás – A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését, nyújtását szolgáló hosszabb távú edzésprogramok, tervek tanári segítséggel történő összeállítása, célzott alkalmazása – A gyakorlatvezetési módok megértése, elsajátítása, egyszerűbb gyakorlatok esetén azok alkalmazása – Légzőgyakorlatok végrehajtása – A különböző sportsérülések megelőzésével, rehabilitációjával összefüggő elemi szintű eljárások tudatos alkalmazása tanári segítséggel	

	– Különböző testrészek bemelegítését szolgáló gyakorlatok közös, majd önálló összeállítása és végrehajtása – Terhelések után a különböző testrészek izomzatának nyújtását szolgáló gyakorlatok önálló összeállítása, végrehajtása tanári kontrollal – A sportágspecifikus bemelegítések önálló összeállítása, levezetése társaknak tanári kontrollal – Önálló stresszoldás – Relaxációs technikák tudatos alkalmazása
Fogalmak	légzőgyakorlatok, relaxáció, utasítás, szóban közlés, dinamikus és statikus gimnasztika, szergyakorlatok, sor- és oszlopalakzat, kéziszergyakorlatok

Tematikai egység	**Atlétikai jellegű feladatmegoldások**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– futó, dobó, ugró mozgás – futás fajták – speciális bemelegítés – futóiskola, rajtok, váltó versenyek – ugró iskola, ugrás fajták – lökések, hajítások, vetések	– A futó-, dobó- és ugróiskolai gyakorlatok mozgáskészség-, mozgásképesség- és egészségfejlesztésben betöltött szerepének tudatosítása – Az egészségmegőrzést, a testtömegkontrollt támogató intenzitászónában végzett tartós futások tanári segítséggel történő rendszeres végrehajtása – Egyénileg választott három versenyszám eredményre történő végrehajtása és azok összevetése korábbi saját eredményekkel – Az atlétika jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – Az atlétika sportágtörténetének, világcsúcsainak, kiemelkedő külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése – Futások: – Futóiskolai gyakorlatok (térdemelés, saroklendítés, taposó futás, ollózó futás, keresztezőfutás) és futófeladatok (repülő- és fokozófutások kar- és lábmunkájának fejlesztése, dinamikai jellemzőinek növelése, különböző irányokba és kombinációkban, variációkban, egyenes vonalon, íveken és irányváltással – Rajtgyakorlatok, rajtversenyek különböző testhelyzetekből 20–30 m távolságra, térdelőrajt rajttámlából versenyszerűen, időre 20–40 m kifutással. Vágtafutások 60–100 m-en ismétléssel, mozgásképesség-fejlesztéssel – Váltóversenyek rövidített (pl.: 4×50 m, 4×200 m) távokon alsó vagy felső botátadással. Váltósorrend és váltótávolság segítséggel történő kialakítása	

	– Folyamatos futások 10-12 percen keresztül egyenletes ritmusban és tempóváltással – Egyenletes futások tempótartással megadott időre, futások 100–400 m-es távolságon egyenletes és változó iramban – Ugrások: – Ugróiskola-gyakorlatok kis és közepes lendületből, az elrugaszkodás és lendítések dinamikus mutatóinak és térbeli irányának javítása (indiánszökdelés, indiánszökdelés azonos lábról 2-4 lépésre, indiánszökdelés sasszéval előre és felugrásra törekedve, egy- és háromlépéses sorozatelugrások, váltott lábú elugrások, szökdelések, ugrások sorozatban akadályokon és akadályok felett egy és páros lábon) – Hasmánt, átlépő és flop felugrások gumiszalagra emelt elugró helyről (svédszekrény tető, dobbantó). Hasmánt, átlépő és flop magasugrás 5–9 lépés nekifutásból gumiszalagra, lécre – Távolugrás lépő technika dinamikai és technikai javítása 10–14 lépés nekifutással. Versenyszerű ugrások eredményre. Ismerkedés a homorító és ollózó technika alapjaival emelt elugró helyről, közepes távolságról (4–8 lépés) nekifutással – Ismerkedés a hármasugrás technikájával, elugrások a gödörtől 4-8-mre kijelölt sávból. – Dobások (tárgyi feltételektől függően a hajítás mellé egy lökő vagy vető technika választása kötelező): – Lökő, vető és hajító mozgások különböző testhelyzetekből, helyből és lendületből medicinlabdával, könnyített és nehezített dobószerekkel, egy és két kézzel – Kislabda- vagy gerelyhajítás helyből, 1 és 2 keresztlépéssel járásból és lendületből célra és távolságra. Ismerkedés a lekészítés mozdulatával – Súlylökés 3 kg-os (lányok) és 5 kg-os (fiúk) szerrel, oldalt beszökkenéssel vagy háttal becsúszással. Ismerkedés a forgással történő lökés technikájával – Egy- és kétkezes vetések szemből, oldal- és háttal felállással. Ismerkedés a diszkoszvetés és kalapácsvetés forgómozgásával könnyített vagy kiegészítő szerek alkalmazásával (pl.: gumilabda, frizbi, hulahoppkarika, ugrókötél)
Fogalmak	álló- és térdelőrajt, edzésmódszer, hajítás, vetés, lökés, lendületszerzés, nekifutási távolság, induló jel, lépéshossz, lépésfrekvencia, sebesség, gyorsulás, tempó, kézi időmérés, elektromos időmérés, előkészítő gyakorlat, rávezető gyakorlat, állóképesség, gyorsaság, erő, aerob, anaerob, hajlékonyság, biomechanika, futóiskola, futófeladatok, keresztlépés, kimért pálya, dobószektor

Tematikai egység	Sportjátékok	Órakeret 22 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– csapatjáték – játékhelyzetek kialakítása – terület és emberfogásos védekezés – játékvezető és szabályok – speciális labdás sportra irányuló bemelegítés – helyezkedés – kosár érintés – alkar érintés – forgás – pálya méretek és jellegzetes vonalak a pályán – fektetett dobás – labda nélküli mozás – védő vonal és háromszög – tempó dobás – mérkőzések – szabálytalanságok és annak felismerése	– A folyamatos csapatjáték kialakítása a tanulók által meghatározott szabálymódosítások mellett – A nagyobb létszámú (5–7 fő/csapat) sportjátékoknál az ellenfél erős és gyenge oldalának felismerése, a támadó taktika tudatos igazítása az ellenfél védekező magatartásához – A sportjátékokban az 1-1, 2-1, 2-2 elleni játékhelyzetek jelentőségének, a hatékony csapatjátékkal történő összefüggéseinek tudatosítása – A játékhelyzetnek megfelelő 1-1, 2-1, 2-2 elleni technikai és taktikai elemek felismerése, tudatos gyakorlása a folyamatos sportjátékokban – Sportjáték előkészítő kisjátékaiban a labda nélküli játékosok üres területre történő szélességi és mélységi mozgásába a kooperatív elemek bekapcsolása – A dinamikusan változó helyzetű, típusú és méretű célfelületet alkalmazó kisjátékokban a védekező játékos gyors helyezkedése a megváltozott játékhelyzethez – Játéktevékenységekben az egyéni és csapatvédekezés alapvető formáinak (emberfogás és területvédekezés) tudatos alkalmazása, gyakorlása – Két választott sportjáték történetének, meghatározó külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése – Mérkőzésjátékokban és az azokat előkészítő kisjátékokban a divergens gondolkodásra épülő feladatmegoldások gyakorlása – Tanári irányítással tanulói szabályalkotás – Szabályok tudatos alkalmazása (játékvezetés gyakorlása) – A sportjátékok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtás – Röplabda: – A kosárérintés, az alkarérintés, az alsó egyenes nyitás gyakorlása célfelület beiktatásával, készségszintű alkalmazása különböző játékhelyzetekben – A felső egyenes nyitás alaptechnikájának elsajátítása, gyakorlása célfelületre – Távolról érkező labda megjátszása a hálóhoz közel helyezkedő feladóhoz alkar- és kosárérintéssel – Helyezkedési módok automatikus felismerése a különböző csapatlétszámú játékokban. A 6-6 elleni játék alapfelállásának ismerete	

	– Forgásszabály önálló és tudatos alkalmazása – A csapattársak közötti kommunikáció gyakorlása az eredményes játék érdekében – 3-3 és 4-4 elleni játék könnyített szabályokkal – Kosárlabda: – A labda nélküli technikai elemek – mint az alaphelyzet, a támadó és védekező lábmunka, a védőtől való elszakadás iram- és irányváltásokkal, lefordulások, felugrások egy és két lábról, leérkezések – készségszintű alkalmazása a folyamatos játéktevékenységben – A mély és magas labdavezetés egyszerű formában, majd ütemtartással, a rövid- és hosszúindulás, az együtemű megállás folyamatos labdavezetésből, a kétütemű megállás egy és két labdaleütésből, a sarkazás, a labdavezetés közben történő egyszerűbb irányváltoztatási módok célszerű és hatékony alkalmazása a mérkőzésjátékokban – Labdaátadások különböző módjainak a játékhelyzethez igazított eredményes végrehajtása – Egy- és kétütemű megállásból tempódobás gyakorlása, alkalmazása játékban – Emberelőnyös és létszámazonos helyzetekben gyorsindulások, lerohanások kosárra dobással befejezve – Fektetett dobás gyakorlása félaktív vagy aktív védő játékos jelenlétében – A folyamatos játékban történő szabálytalanságok felismerése, a fair play alkalmazása – Létszámazonos mérkőzésjátékok változatos, tanulói kreativitásra épülő szabálymódosításokkal
Fogalmak	játékrendszer, egyéni és csapattaktika, területvédekezés, emberfogás, elzárás, felső egyenes nyitás, sáncolás, forgásszabály, alapfelállás, gyorsindulás, lerohanás, pozíciós játék, alakzatbontás és alakzatépítés, területvédekezés, emberfogásos védekezés, helyezkedés

Tematikai egység	**Testnevelési és népi játékok**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– -a játék szabályok pontos megismerése és megtanulása, betartása – - változóterületű játéktérhez – - test, induló és egyéb labdás cselek megismerése – - támadó és védő és segítő szerep – - gyors reakció és reagálás képességének megismerése	– A különböző testnevelési játékok baleset-megelőzési szabályainak tudatosítása, következetes betartása – A dinamikusan változó méretű, alakú játékterületen a figyelemmegosztást igénylő fogó- és futójátékokban a teljes játékteret felölelő mozgásútvonalak kialakítása, az üres területek felismerése, a játéktér határainak érzékelése – Az azonos pályán párhuzamosan zajló 2 vagy több önálló fogó- és futójátékban az irányváltoztatások, az	

	elindulások-megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása – A játékhelyzethez igazodó legmegfelelőbb együttműködési lehetőségek kiválasztására épülő testnevelési játékok gyakorlása (pl. 3 csapat egymás ellen, joker játékosok az oldalvonalon) – Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő, a sportjátékok speciális mozgástartalmaira épülő dobások, rúgások, ütések változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználva, fokozatosan nehezedő gyakorlási feltételek mellett egyéni és csapatszintű célzó játékokban – A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkényszer bekapcsolásával – Az egyszerű és összetett sportági technikák gyakorlása a páros és csoportos játékokban (pl. váltó- és sorversenyek) – A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal – A támadó és védő szerepek gyors váltakozására épülő, azokhoz való alkalmazkodást segítő páros, csoportos versengő játékok – A védekezés és támadás hatékonyságát növelő csapattaktikai elemekre épülő kooperativitást igénylő versengő játékok gyakorlása – 1-1 elleni játékhelyzetek kialakítására épülő testnevelési játékok gyakorlása – Önálló tanulói kreativitáson alapuló szabályalkotás (pl. célfelület fajtája, átadási módok, pálya méretei és alakja, csapatok létszáma stb...) pontszerző kisjátékokban – Önálló tanulói szabályalkotásra épülő különböző haladási, megfogási, kimentési módokat megvalósító fogójátékok gyakorlása – Az egyszerű és választásos reakcióidőt fejlesztő páros és csoportos, manipulatív mozgásformákkal kombinált versengések alkalmazása – A logikai, algoritmikus és egyéb problémamegoldó gondolkodást igénylő összetett mozgásos játékok gyakorlása (pl. amőba váltóversenyben, táblajátékok mozgásos változatban)
Fogalmak	szélességi és mélységi mozgás, szabályalkotás, támadó és védő szerep, forgástechnika

Tematikai egység	Önvédelem és küzdő sportok	Órakeret 13 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a serülésveszély megismerése – a támadó és védő mozgások megismerése – fair play szabályok – a helyes mozgásritmus megismerése – pások küzdések – a sérülés elkerülése	– A küzdőfeladatokban az életkornak megfelelő asszertivitás kialakítása a társak iránti tisztelet és tolerancia megtartása mellett – Siker és kudarc feldolgozása megfelelő önkontrollt tanúsítva – Konfliktuskerülő magatartás kialakítása, a támadások tudatos megelőzése, kikerülése – A küzdőjátékokban jellemző támadó és védő szerepek gyakorlását elősegítő, a gyorsaságot, az egyszerű reagálási képességet, az egyensúlyérzéket fejlesztő, páros, csoportos és csapat jellegű feladatmegoldások alkalmazása társérintés bekapcsolásával – Küzdőtávolság megtartására és csökkentésére irányuló összetett játékok, sarok- és oldalszituáció megoldását segítő, támadást és védekezést segítő küzdőjátékok – Térérzékelést segítő összetett játékok küzdőtechnikák alkalmazásával, eszköz nélkül és eszközzel – Egy és több választásos reakciót fejlesztő páros játékok küzdőtechnikák alkalmazásával – Az ellenfél mozgásritmusának érzékelését fejlesztő játékok – A jogszerű önvédelem fogalmi keretrendszerének, lehetőségeinek, jogi szabályozásának elsajátítása – A küzdő jellegű feladatok balesetvédelmi szabályainak következetes betartása – A fizikai kontaktussal, a társ erőkifejtésének érzékelésével, annak legyőzési szándékával kapcsolatos egyszerű húzásokra, tolásokra, ütésekre, rúgásokra, védekezésekre, ellentámadásokra épülő páros küzdőjátékok rendszeres képességfejlesztő célú alkalmazása – Az előre, hátra és oldalra történő eséstechnikák készségszintű elsajátítása – Az eséstechnikák vezető műveleteinek, baleset-megelőzést szolgáló legfontosabb technikai mozzanatainak átismétlése, elméleti tudatosítása – Oldalra esés, terpeszállásból indított eséstechnikák jártasságszintű elsajátítása – Különböző támadási technikák (lefogások, ütések) elleni megfelelő védekező mozgás jártasságszintű elsajátítása – Alapvető karateütések, -rúgások és azok védésére irányuló védéstechnikák és ellentámadások biztonságos, jártasságszintű végrehajtása	

	– Dzsúdógurulás alaptechnikájának jártasságszintű elsajátítása harántterpeszállásból indulva, mindkét irányba, előre és hátra – A grundbirkózás alaptechnikáinak, szabályrendszerének jártasságszintű alkalmazása a küzdőfeladatokban – A küzdősportok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – Birkózás – A gerincoszlop mozgékonyságát a nyakizmok erejét növelő birkózásra előkészítő speciális hídgyakorlatok készségszintű végrehajtása – Hanyatt fekvésből felhidalás kéz segítségével, majd anélkül – Hídban forgás – Hídba vetődés fejtámaszból – Birkózó alapfogásban társ egyensúlyának kibillentése húzások, tolások kombinált alkalmazásával – Páros földharcjátékok (pl. hátára, hasára fordítás, eszközszerzés, mögékerülés birkózás térdelésben) eszközzel vagy anélkül – Állásban végrehajtható megfogások és szabadulások alaptechnikájának jártasságszintű elsajátítása a páros gyakorlatokban – Mögékerülés karberántással: támadó és védekező technika – Mögékerülés: könyökfelütéssel, kibújással – Parter helyzetből induló birkózótechnikák megismerése, gyakorlása a páros küzdelmekben – A tanult rézsút és oldalsó leszorítástechnikák gyakorlása a különböző mini judo jellegű földharcjátékokban – Ökölvívás: – Védekezesi technikák: elhajlás, elmozgás, zárás, blokkolás, csúsztatás, test és fej védelme – Ütési technikák: egyenes, horog, csapott – Helyes légzés kialakítása – Alaphelyzet és alapmozgás kialakítása – Egymás elleni harc – Homokzsákon végzett mozgások – Ütéskombinációk
Fogalmak	fair play, társas felelősségvállalás, egyéni határok megismerése, rézsútleszorítások, oldalsó leszorítások, bokasöprés, nagy külső horogdobás, nagy belső horogdobás, elhajlás, elmozgás, alapmozgás, alaphelyzet, egyenes, horog, ütés kombinációl

Tematikai egység	**Alternatív környezetben űzhető mozgásformák**	**Órakeret 12 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
– ismerjék fel a veszélyeket a szabadban – megfelelően készüljenek fel a szabadban űzhető sportokra – nyári és téli sportok megismerése – kondipark megismerése – tradicionális és modern lehetőségek megismerése	– A sporttevékenységek és a környezeti hatások összefüggésrendszerének ismeretében a pozitív beavatkozási stratégiák megismerése, tanári segítséggel történő alkalmazása – A különböző intenzitási kategóriákba tartozó egészségmegőrző mozgásformák ismeretének elmélyítése, törekvés azok alkalmazására a mindennapos életvezetésben – A környezetvédelmi szabályok betartása és betartatása, a környezettudatos gondolkodás kialakítása a társak körében – Téli és nyári rekreációs sportok megismerése, készségszintű elsajátítása (síelés, korcsolyázás, jégkorong, kajakozás, túrázás, túrakenuzás, kerékpártúrák) – Erdei tornapályák, szabadtéri kondipark gépeinek, fitnesztermek tudatos használata. Egyszerűbb edzéstervek önálló összeállítása, tanári segítséggel, azok végrehajtása – A szabadban végezhető sportágak ismeretének további bővítése (futás, görkorcsolya, túrázás, tájfutás erdőben, streetball, strandkézilabda, strandröplabda, nordic walking, lovaglás, montain bike, görhoki, sportlövészet, íjászat, tenisz, falmászás, asztalitenisz, tollaslabda, jóga, kerékpározás) – Térképolvasás alapjainak, a tájolók megfelelő használatának elsajátítása, a turistajelzések ismerete, alkalmazása. Egyszerűbb túrák tervezése – A szabad levegőn végzett mozgásformák egészségfejlesztő hatásának, szerepének tudatosítása – Az alternatív környezetben űzhető sportágak specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – Egy tradicionális, természetben űzhető sportág történetének, meghatározó magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése
Fogalmak	görhoki, nordic walking, túrakenu, kajak, lövészet, kerékpártúra, életmód, vándortábor, sátortábor

Tematikai egység	Torna jellegű feladatmegoldások	Órakeret 13 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a torna mozgás anyagának megismerése és tovább fejlesztése – összetett technikai elemek összekapcsolása	– A torna jellegű feladatmegoldások statikus és dinamikus erőfejlesztő gyakorlatai főbb izomcsoportokat érintő hatásainak beazonosítása	

– segitségadás – bátorság az új elemek elsajátításához – sportág specifikus bemelegítés megismerése – technikai elemek megismerése – szakkifelyezések megismerése és felismerése	– A korábbi követelményeken túlmutató mozgásanyag tanulása és gyakorlása. Az elemek nehézségi fokának emelése differenciáltan – A téri tájékozódó képesség és az egyensúlyérzék, valamint a torna jellegű feladatmegoldások szempontjából fontos motorikus képességek (erő, ízületi mozgékonyság, izomérzékelés) további fejlesztése – A segítségadás biztonságos és szakszerű módjainak megismerése és elsajátítása a különböző tornaszereken, tanári felügyelettel történő alkalmazás – A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának megteremtése – A rendelkezésre álló és a célnak megfelelő tornaszereken statikus testhelyzetek, támlázások, támaszcserék, lendületek, ellendülések, fellendülések, fel-, le- és átugrások végrehajtása – A testalkatnak, az egyéni fejlődésnek és a pszichés állapotnak megfelelően differenciált gyakorlás – Mászókulcsolással mászás 4–5 m magasságig (lányok), vándormászás felfelé és lefelé; függeszkedési kísérletek 3–5 m magasságig (fiúk) felfelé-lefelé, mászóversenyek – A torna jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – Talajon: – Gurulóátfordulások előre-hátra, különböző testhelyzetekből különböző testhelyzetekbe; gurulóátfordulások sorozatban is – Fejállás különböző kiinduló helyzetekből, különböző lábtartásokkal – Emelés fejállásba – kísérletek – Fellendülés kézállásba, a kézállás megtartása 1-2 mp-ig – Kézenátfordulás oldalra, mindkét irányba, megközelítőleg nyújtott testtel, kézen- és fejenátfordulás segítséggel, tarkóbillenés segítséggel – Repülő gurulóátfordulás néhány lépés nekifutásból (fiúk) – Híd, mérlegállás különböző kiinduló helyzetekből, a spárga kísérletek végrehajtásának tökéletesítése – Vetődések, átguggolások – A tornagyakorlatok nemre jellemző összekötő elemeinek alkalmazása – Összefüggő talajgyakorlat összekötő elemekkel – Ugrószekrényen:

	– A korábban elsajátított ugrások továbbfejlesztése, az első és második ív növelése – Gurulóátfordulás előre ugródeszkáról történő elrugaszkodással – Hosszába állított ugrószekrényen felguggolás, leterpesztés – Lányoknak keresztbe, fiúknak hosszába állított ugrószerényen terpeszátugrás – Lányoknak: – Gerendán: – Érintőjárás; hármas lépés fordulatokkal, szökdelésekkel; mérlegállás; járás guggolásban; támaszhelyzeten át fel- és leugrás – Ülések, térdelések, térdelő- és fekvőtámaszok, támadóállások, lebegőállások – Járások előre, hátra, oldalra utánlépésekkel, különböző kartartásokkal és karlendítésekkel – Fordulatok állásban, guggolásban – Tarkóállási kísérletek segítséggel – Leugrások feladatokkal – Önállóan összeállított összefüggő gyakorlatok – Fiúknak: – Gyűrűn: – Magas gyűrűn: alaplendület, lebegőfüggés, emelés lefüggésbe, ereszkedés hátsó lefüggésbe, emelés lebegőfüggésbe – Vállátfordulás előre – Lebegőfüggésből lendületvétel, homorított leugrás
Fogalmak	kézenátfordulás, fejenátfordulás, emelés fejállásba, tarkóbillenés, átguggolás, támaszugrások első és második íve, utánlépés, térdelőállások, lebegőállások, kelepfellendülés, vállátfordulás, hajlított támasz, lebegőtámasz, felkar-lebegőtámasz, felkarfüggés, terpeszpedzés, felkarállás, vetődési leugrás, kanyarlati leugrás, kelepfelhúzódás, kelepforgás

Szabadon felhasználható (6 óra)

Tematikai egység	**Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek:	**Fejlesztési feladatok:**	
– Légző gyakorlatok megismerése, jóga mozgás-anyagának megismerése	– helyes légzés, relaxáció, izom lazaság-erő-egyensúly	
Fogalmak	Udzsáji légzés, Pránajáma, Mudra, Jin és Jáng	

Testnevelés 11-12. évfolyam (felnőtt nappali gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	**Órakeret**

1. Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	**31 óra**
2. Atlétikai jellegű feladatmegoldások	**27 óra**
3. Torna jellegű feladatmegoldások	**26 óra**
4. Sportjátékok	**36 óra**
5.Testnevelési és népi játékok	**15 óra**
6. Önvédelmi és küzdősportok	**24 óra**
7. Alternatív környezetben űzhető mozgásformák	**27 óra**
Kötelező összesen:	**186 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	3	108	99	9	0	0
12. évf.	3	93	87	6	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	**12. évfolyam összes**
1. Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	**31**	**17**	0	**17**	14	0	**14**
2. Atlétikai jellegű feladatmegoldások	**27**	**14**	0	**14**	13	0	**13**
3. Torna jellegű feladatmegoldások	**26**	**13**	0	**13**	13	0	**13**
4. Sportjátékok	**36**	**19**	0	**19**	17	0	**17**
5.Testnevelési és népi játékok	**15**	**8**	0	**8**	7	0	**7**
6. Önvédelmi és küzdősportok	**24**	**13**	0	**13**	11	0	**11**
7. Alternatív környezetben űzhető mozgásformák	**27**	**15**	9	**24**	12	6	**18**
Összesen	**186**	**99**	9	**108**	87	6	**93**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (102 óra)

Tematikai egység	Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	Fejlesztési feladatok	

– szabad és –társas, kéziszer gyakorlatok, alakzatok, légző gyakorlatok, erősítés, nyújtás, helyes testtartás, általános és célzott bemelegítés, relaxáció stressz oldás ismerete – az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása	– Leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemekből gyakorlatok tervezése segítséggel, azok önálló végrehajtása – Szabad-, társas és kéziszer-gyakorlatok tervezése segítséggel – Alakzatok alkalmazó gyakorlása – Mozgékonyság, hajlékonyság fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas, kéziszer- és egyszerű szergyakorlatokkal (zsámoly, pad, bordásfal) – A biomechanikailag helyes testtartás – A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését, nyújtását szolgáló hosszabb távú edzésprogramok, tervek tanári segítséggel történő összeállítása, célzott alkalmazása – A gyakorlatvezetési módok megértése, elsajátítása, egyszerűbb gyakorlatok esetén azok alkalmazása – Légzőgyakorlatok végrehajtása – A különböző sportsérülések megelőzésével, rehabilitációjával összefüggő elemi szintű eljárások tudatos alkalmazása tanári segítséggel – Különböző testrészek bemelegítését szolgáló gyakorlatok közös, majd önálló összeállítása és végrehajtása – Terhelések után a különböző testrészek izomzatának nyújtását szolgáló gyakorlatok önálló összeállítása, végrehajtása tanári kontrollal – A sportágspecifikus bemelegítések önálló összeállítása, levezetése társaknak tanári kontrollal – Önálló stresszoldás – Relaxációs technikák tudatos alkalmazása
Fogalmak	légzőgyakorlatok, relaxáció, utasítás, szóban közlés, dinamikus és statikus gimnasztika, szergyakorlatok, sor- és oszlopalakzat, kéziszergyakorlatok

Tematikai egység	**Atlétikai jellegű feladatmegoldások**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – futó, dobó, ugró mozgás – futás fajták – speciális bemelegítés – futóikola, rajtok, váltó versenyek – ugró iskola, ugrás fajták – lökések, hajítások, vetések	– A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok tudatos és önálló alkalmazása a speciális bemelegítésben és mozgáskészség-, illetve mozgásképesség-fejlesztésben – Egyénileg választott három versenyszám eredményre történő végrehajtása és azok összevetése korábbi saját eredményekkel – Az atlétika jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Az atlétika sportág történetének, kiemelkedő külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése Futások:	

	– A futóiskolai gyakorlatok és futófeladatok harmonikus végrehajtása ön- és társmegfigyelés segítségével – Rajtok és rajtversenyek különböző testhelyzetekből 20–40 m-en. Térdelő- és állórajt szabályos végrehajtása, versengések rövid- és középtávon ismétléssel – Váltófutások versenyszerűen rövidített és teljes távon (4×100 m, 4×400 m) felső váltással, indulójelhez igazodva, minél kisebb sebességvesztéssel. Váltósorrend önálló kialakítása, váltótávolság gyakorlással történő kimérése – Folyamatos futások 8–12 percen keresztül egyenletes ritmusban és tempóváltással – Egyenletes futások tempótartással megadott időre, futások 100–400 m-es távolságon egyenletes és változó iramban – Az egészségmegőrzést, a testtömegkontrollt támogató intenzitászónában végzett tartós futások tanári segítséggel hosszabb távú edzésprogramokba történő összeállítása, rendszeres alkalmazása Ugrások: – Az ugróiskolai gyakorlatok harmonikus végrehajtása a mozgásképesség és készség fejlesztésével, ön- és társmegfigyelés segítségével – A megismert elugrótechnikák gyakorlása, versenyszerű ugrások eredményre az egyénileg kiválasztott technikával – A megismert magasugró technikák gyakorlása, versenyszerű ugrások eredményre, az egyénileg kiválasztott technikával – Hármasugrás önállóan választott elugróhelyről és nekifutási távolságból Dobások: – Lökő, vető és hajító mozgások különböző testhelyzetekből, helyből és lendületből medicinlabdával, könnyített és nehezített dobószerekkel, egy és két kézzel – Kislabda- vagy gerelyhajítás célra és versenyszerűen távolságra 5–9 lépés nekifutással – Súlylökés gyakorlása könnyített szerrel különböző technikákkal. Versenyszerű lökéssel 4 kg-os (lányok) és 6 kg-os (fiúk) szerrel választott technikával – Diszkoszvetés egy vagy másfél fordulattal, kalapácsvetés egy vagy két fordulattal könnyített vagy kiegészítő szerekkel
Fogalmak	álló- és térdelőrajt, edzésmódszer, hajítás, vetés, lökés, lendületszerzés, nekifutási távolság, induló jel, lépéshossz, lépésfrekvencia, sebesség, gyorsulás, tempó, kézi időmérés, elektromos időmérés, előkészítő gyakorlat, rávezető gyakorlat, állóképesség, gyorsaság, erő, aerob, anaerob,

	hajlékonyság, biomechanika, futóiskola, futófeladatok, keresztlépés, kimért pálya, dobószektor

Tematikai egység	**Torna jellegű feladatmegoldások**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – önálló feladatvégzés ismerete, szabályok ismerete, belesetvédelmi előírások ismerete – a torna mozgás anyagának megismerése és tovább fejlesztése – összetett technikai elemek összekapcsolása – segitségadás – bátorság az új elemek elsajátításához – sportág specifikus bemelegítés megismerése – technikai elemek megismerése – szakkifelyezések megismerése és felismerés	– A torna jellegű feladatmegoldások statikus és dinamikus erőfejlesztő gyakorlatai főbb izomcsoportokat érintő hatásainak beazonosítása – A korábbi követelményekben megfogalmazott mozgásanyag elmélyítése, készségszintre emelése és gyakorlása – Az elemek nehézségi fokának emelése differenciáltan – A téri tájékozódó képesség és az egyensúlyérzék, valamint a torna jellegű feladatmegoldások szempontjából fontos motorikus képességek (erő, ízületi mozgékonyság, izomérzékelés) szinten tartása, további fejlesztése – A segítségadás készségszintű alkalmazása – A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának megteremtése – A rendelkezésre álló és a célnak megfelelő tornaszereken statikus testhelyzetek, támlázások, támaszcserék, lendületek, ellendülések, fellendülések, fel-, le- és átugrások végrehajtása – A testalkatnak, az egyéni fejlődésnek és a pszichés állapotnak megfelelően differenciált gyakorlás – Mászókulcsolással mászás 3–5 m magasságig (lányok), vándormászás felfelé és lefelé; függeszkedési kísérletek 4–5 m magasságig (fiúk) felfelé-lefelé, mászóversenyek – A torna jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Talajon: ● Gurulóátfordulások előre-hátra, különböző testhelyzetekből különböző testhelyzetekbe; gurulóátfordulások sorozatban is ● Fejállás különböző kiinduló helyzetekből, különböző lábtartásokkal ● Emelés fejállásba (fiúk), emelés fejállásba segítséggel (lányok) ● Fellendülés kézállásba ● Kézenátfordulás oldalra, mindkét irányba, megközelítőleg nyújtott testtel, kézen- és fejenátfordulás segítséggel, tarkóbillenés segítséggel ● Repülő gurulóátfordulás néhány lépés nekifutásból (fiúk)	

	● Híd, mérlegállás különböző kiinduló helyzetekből, a spárga kísérletek végrehajtásának tökéletesítése ● Vetődések, átguggolások, átterpesztések ● A tornagyakorlatok nemre jellemző összekötő elemeinek alkalmazása ● Összefüggő talajgyakorlat összekötő elemekkel – Ugrószekrényen: ● Az előző évfolyamokon tanultak gyakorlása, az elugrás távolságának, az ugrás hosszának és magasságának növelésével **Lányoknak:** – Gerendán: ● Érintőjárás; hármas lépés fordulatokkal, szökdelésekkel; mérlegállás; járás guggolásban; támaszhelyzeten át fel- és leugrás ● Ülések, térdelések, térdelő- és fekvőtámaszok, támadóállások, lebegőállások ● Járások előre, hátra, oldalra utánlépésekkel, különböző kartartásokkal és karlendítésekkel ● Fordulatok állásban, guggolásban ● Tarkóállási kísérletek segítséggel ● Felugrás mellső oldalállásból oldaltámaszba, majd egyik láb átlendítéssel és 90 fokos fordulattal terpeszülés ● Leugrások feladatokkal ● Önállóan összeállított összefüggő gyakorlatok **Fiúknak:** – Gyűrűn: ● Magas gyűrűn: alaplendület, lebegőfüggés, emelés lefüggésbe, ereszkedés hátsó lefüggésbe, emelés lebegőfüggésbe ● Lebegőfüggésből lendületvétel, homorított leugrás ● Vállátfordulás előre ● Húzódás-tolódás támaszba ● Lendület előre támaszba, segítséggel
Fogalmak	billenés, nyílugrás, húzódás-tolódás támaszba, saslendület előre-hátra, malomforgás

Tematikai egység	Sportjátékok	**Órakeret 19 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – csapatjáték – játékhelyzetek kialakítása – terület és emberfogásos védekezés – játékvezető és szabályok	– Két választott sportjáték alapvető sportágspecifikus technikai, alap- és csapattaktikai elemeinek, szabályainak készségszintű elsajátítása, alkalmazása – A folyamatos csapatjáték kialakítása a tanulók által meghatározott szabálymódosítások mellett – A nagyobb létszámú (5-7 fő/csapat) sportjátékoknál az ellenfél erős és gyenge oldalának felismerése, a támadó taktika tudatos igazítása az ellenfél védekező magatartásához	

– speciális labdás sportra irányuló bemelegítés – helyezkedés – kosár érintés – alkar érintés – forgás – pálya méretek és jellegzetes vonalak a pályán – fektetett dobás – labda nélküli mozás – védő vonal és háromszög – tempó dobás – mérkőzések – szabálytalanságok és annak felismerése – labdavezetések, átadások megismerése – kapura rúgások, cselezések, kapustechnika	– A játékhelyzetnek megfelelő 1-1, 2-1, 2-2 elleni technikai és taktikai elemek hatékony és célszerű alkalmazása a folyamatos sportjátékokban – Sportjáték előkészítő kisjátékaiban a labdás és labda nélküli játékosok üres területre történő mozgásában a kooperatív elemek alkalmazása – A dinamikusan változó helyzetű, típusú és méretű célfelületet alkalmazó kisjátékokban a védekező játékos gyors helyezkedése a megváltozott játékhelyzethez – Játéktevékenységekben az egyéni és csapatvédekezés alapvető formáinak (emberfogás és területvédekezés) játékhelyzethez adaptált alkalmazása, gyakorlása – Két választott sportjáték történetének, meghatározó külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése – Mérkőzésjátékokban és az azokat előkészítő kisjátékokban a divergens (ötletjáték) és konvergens (posztokhoz kötött mozgásfeladatok) gondolkodásra épülő feladatmegoldások összehangolt gyakorlása – Önálló tanulói szabályalkotás tanári kontrollal – Játékvezetés gyakorlása – A sportjátékok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Kosárlabda ● A labda nélküli technikai elemek – mint az alaphelyzet, a támadó és védekező lábmunka, a védőtől való elszakadás iram- és irányváltásokkal, lefordulások, felugrások egy és két lábról, leérkezések – készségszintű alkalmazása a folyamatos játéktevékenységben ● A mély és magas labdavezetés egyszerű formában, majd ütemtartással, a rövid- és hosszúindulás, az együtemű megállás folyamatos labdavezetésből, a kétütemű megállás egy és két labdaleütésből, a sarkazás, a labdavezetés közben történő egyszerűbb irányváltoztatási módok célszerű és hatékony alkalmazása a mérkőzésjátékokban ● Elzárás-leválás gyakorlása 2-1, 2-2, 3-3 elleni helyzetekben ● Labdaátadások különböző módjainak – növekvő mozgássebességgel és dinamika mellett – a játékhelyzethez igazított eredményes végrehajtása ● Egy- és kétütemű megállásból tempódobás gyakorlása, alkalmazása játékban ● Gyorsindulások, lerohanások tudatos és hatékony kialakítása, alkalmazása a folyamatos játék során ● Fektetett dobás gyakorlása emberelőnyös vagy létszámazonos kisjátékokban

	● Alapvető szabályok folyamatos játéktevékenységben történő alkalmazása mellett a játékvezetés gyakorlása ● Létszámazonos mérkőzésjátékok változatos, tanulói kreativitásra épülő szabálymódosításokkal – Röplabda ● A leütés alaptechnikájának elsajátítása ● A felső egyenes nyitás alkalmazása a folyamatos játéktevékenységben ● Távolról érkező labda megjátszása a hálóhoz közel helyezkedő feladóhoz alkar- és kosárérintéssel ● Helyezkedési módok automatikus felismerése a különböző csapatlétszámú játékokban. A 6-6 elleni játék alapfelállásának ismerete ● Forgásszabály önálló és tudatos alkalmazása ● A csapattársak közötti kommunikáció célszerű és hatékony alkalmazása az eredményes játék érdekében – Labdarúgás ● A labda nélküli technikai elemek – mint a mély súlyponti helyzetben történő elindulások, megállások, irányváltoztatások, támadó és védő alapmozgások növekvő mozgássebesség és dinamika (növekvő energiabefektetéssel) mellett – tudatos és célszerű alkalmazása a kisjátékokban és a mérkőzésjátékokban ● Labdavezetések, -átadások és -átvételek megfelelő módjainak (lábfej különböző részeivel, talppal, combbal, mellkassal, fejjel) növekvő sebességgel, dinamikával történő végrehajtása a kisjátékokban és a mérkőzésjátékokban ● Rúgások gyakorlása célba belső csüddel, teljes csüddel, külső csüddel, állított labdával, mozgásból, valamint létszámfölényes és létszámazonos játékhelyzetekben ● A területvédekezés és emberfogásos védekezés váltott alkalmazása a játékhelyzethez igazítva a folyamatos játék során ● A területszerzéssel történő emberelőnyös kisjátékokban az üres passzsávok hatékony megjátszása időkényszer alatt, a védekező játékos mozgásirányának alkalmazkodása a területszerzéssel járó játékhelyzetekhez ● A kapusalaphelyzet gyakorlása, guruló, félmagas és magas ívelt labdák elfogása. Kigurítás, kidobás, kirúgás alkalmazása a folyamatos játékhoz igazítva
Fogalmak	játékrendszerek, játékvezetés, emberelőnyös és létszámazonos kisjáték, elzárás-leválás, leütés, felső egyenes nyitás, sánc, beugrásos és felugrásos kapura lövés, támadó és védekező stratégia, alapfelállás, pozíciós játék

Tematikai egység	Testnevelési és népi játékok	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – a játékszeretet megismertetése és gyakorlása – a játék szabályok pontos megismerése és megtanulása, betartása – változóterületű játéktérhez – test, induló és egyéb labdás cselek megismerése – támadó és védő és segítő szerep – gyors reakció és reagálás képességének megismerése – besegítés, elzárás	– Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő, a sportjátékok speciális mozgástartalmaira épülő dobások, rúgások, ütések változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználva, fokozatosan nehezedő gyakorlási feltételek mellett egyéni és csapatszintű célzó játékokban – A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkényszer bekapcsolásával – Az egyszerű és összetett sportági technikák gyakorlása a páros és csoportos játékokban (pl. váltó- és sorversenyek) – A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal – A támadó és védő szerepek gyors váltakozására épülő, azokhoz való alkalmazkodást segítő páros, csoportos versengő játékok – A védekezés és támadás hatékonyságát növelő csapattaktikai elemekre épülő kooperativitást igénylő versengő játékok gyakorlása – 1-1 elleni játékhelyzetek kialakítására épülő testnevelési játékok gyakorlása – Önálló tanulói szabályalkotásra épülő (pl. célfelület fajtája, átadási módok, pálya méretei és alakja, csapatok létszáma stb...) pontszerző kisjátékokban a játékhelyzethez adaptált támadó és védő szerepek gyakorlása – Önálló tanulói szabályalkotásra épülő különböző haladási, megfogási, kimentési módokat megvalósító fogójátékok gyakorlása – Az egyszerű és választásos reakcióidőt fejlesztő páros és csoportos manipulatív mozgásformákkal kombinált versengések alkalmazása – A logikai, algoritmikus és egyéb problémamegoldó gondolkodást igénylő összetett mozgásos játékok gyakorlása (pl. amőba váltóversenyben, táblajátékok mozgásos változatban)	
Fogalmak	besegítés, szabálykövető magatartás, kreatív játék, játékalkotás, dinamikus és statikus célfelületek, szélességi és mélységi mozgás	

Tematikai egység	Önvédelmi és küzdősportok	**Órakeret 13 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – a serülésveszély megismerése – a támadó és védő mozgások megismerése – fair play szabályok – a helyes mozgásritmus megismerése – pások küzdések – a sérülés elkerülése	– Életkornak megfelelő asszertivitás kialakítása a társak iránti tisztelet és tolerancia megtartása mellett – Siker és kudarc feldolgozása megfelelő önkontrollt tanúsítva – Konfliktuskerülő magatartás kialakítása, a támadások tudatos megelőzése, kikerülése – Az előre, hátra és oldalra történő eséstechnikák készségszintű elsajátítása, valamint a társas eséstechnikák gyakorlása (pl.: társ által kötéllel lábat meghúzva, térdelőtámaszból a társ általi kézkihúzással) – Az eséstechnikák vezető műveleteinek, baleset-megelőzést szolgáló legfontosabb technikai mozzanatainak átismétlése, elméleti tudatosítása – Oldalra esés, terpeszállásból indított eséstechnikák készségszintű elsajátítása – Különböző támadási technikák (lefogások, ütések) elleni megfelelő védekező mozgás adaptív, készségszintű elsajátítása – Dzsúdógurulás alaptechnikájának készségszintű elsajátítása haránterpeszállásból indulva, mindkét irányba, előre és hátra – A grundbirkózás alaptechnikáinak, szabályrendszerének adaptív, készségszintű alkalmazása a küzdőfeladatokban – Alapvető karateütések, -rúgások és azok védésére irányuló védéstechnikák és ellentámadások biztonságos, életszerű végrehajtása – A küzdősportok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – A tradicionális küzdősportok (birkózás, ökölvívás, dzsúdó, karate) történetének, meghatározó hazai személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése, a sportágak szabályrendszerének átismétlése – Birkózás ● A gerincoszlop mozgékonyságát, a nyakizmok erejét növelő birkózásra előkészítő speciális hídgyakorlatok készségszintű végrehajtása ● Hanyatt fekvésből felhidalás kéz segítségével, majd anélkül ● Hídban forgás ● Hídba vetődés fejtámaszból ● Birkózó alapfogásban társ egyensúlyának kibillentése húzások, tolások kombinált alkalmazásával ● Páros földharcjátékok (pl. hátára, hasára fordítás, eszközszerzés, mögékerülés birkózás térdelésben) eszközzel vagy anélkül

	● Állásban végrehajtható megfogások és szabadulások alaptechnikájának jártasságszintű elsajátítása a páros gyakorlatokban ● Mögékerülés karberántással: támadó és védekező technika ● Mögékerülés: könyökfelütéssel, kibújással ● Parter helyzetből induló birkózó technikák megismerése, gyakorlása a páros küzdelmekben ● A tanult rézsút és oldalsó leszorítástechnikák gyakorlása a különböző mini judo jellegű földharcjátékokban Ökölvívás: ● Védekezesi technikák: elhajlás, elmozgás, zárás, blokkolás, csúsztatás, test és fej védelme ● Ütési technikák: egyenes, horog, csapott ● Helyes légzés kialakítása ● Alaphelyzet és alapmozgás kialakítása ● Egymás elleni harc ● Homokzsákon végzett mozgások ● Ütéskombinációk
Fogalmak	fair play, társas felelősségvállalás, egyéni határok megismerése, rézsútleszorítások, oldalsó leszorítások, bokasöprés, nagy külső horogdobás, nagy belső horogdobás, elhajlás, elmozgás, alapmozgás, alaphelyzet, egyenes, horog, ütés kombinációl

Tematikai egység	Alternatív környezetben űzhető mozgásformák	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – ismerjék fel a veszélyeket a szabadban – megfelelően készüljenek fel a szabadban űzhető sportokra – nyári és téli sportok megismerése – kondipark megismerése tradicionális és modern lehetőségek megismerése	– A sporttevékenységek és a környezeti hatások összefüggésrendszerének ismeretében a pozitív beavatkozási stratégiák tudásanyagának elmélyítése, gyakorlati alkalmazása – A különböző intenzitási kategóriákba tartozó egészségmegőrző mozgásformák ismeretének elmélyítése, tudatos alkalmazása a mindennapos életvezetésben – A környezetvédelmi szabályok betartása és betartatása, a környezettudatos gondolkodás kialakítása a társak körében – Téli és nyári rekreációs sportok megismerése, készségszintű elsajátítása (síelés, korcsolyázás, jégkorong, kajakozás, túrázás, túrakenuzás, kerékpártúrák) – Erdei tornapályák, szabadtéri kondipark gépeinek, fitnesztermek tudatos használata. Egyszerűbb edzéstervek önálló összeállítása, végrehajtása – A szabadban végezhető sportágak ismeretének további bővítése (futás, görkorcsolya, túrázás, tájfutás erdőben, streetball, strandkézilabda, strandröplabda, nordic walking, lovaglás, montain bike, görhoki,	

		sportlövészet, íjászat, tenisz, falmászás, asztalitenisz, tollaslabda, jóga, kerékpározás) – Térképolvasás alapjainak, a tájolók megfelelő használatának elsajátítása, a turistajelzések ismerete, alkalmazása. Egyszerűbb túrák tervezése, vezetése – A szabad levegőn végzett mozgásformák egészségfejlesztő hatásának, szerepének tudatosítása – A különböző rekreációs mozgásformák megismerése és alkalmazása az élethosszig tartó sportolás és egészséges életvitel iránti igény kialakításához – Az alternatív környezetben űzhető sportok tudatos alkalmazása a mindennapi stresszhelyzetek feloldásában – Az alternatív környezetben űzhető sportágak specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Egy tradicionális, természetben űzhető sportág történetének, meghatározó magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése
Fogalmak	tervezés, tudatosság, kihívás, kitartás, rekreáció, stresszkezelés, teljesítménytúra, Országos Kéktúra	

Szabadon felhasználható (9 óra)

Tematikai egység	**Alternatív környezetben űzhető mozgásformák**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– kondi-park – a szabadban elhelyezett kondicionáló gépek megismerése, és egyéb edzésre alkalmas eszközök felfedezése és annak kipróbálásának lehetősége	– kondicionális képességek fejlesztése – sportolás és szocializáció lehetőségének megteremtése a szabadban, – nyújtás – kondigépek működésének megtanulása – edzés lehetőségek megismerése és kipróbálása	
Fogalmak	erőkeret, húzódzkodó állvány, fekpad, tárcsák, pihenőidő, sorozat, erőltetett ismétlés, ismétlés szám	

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (87 óra)

Tematikai egység	Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– szabad és –társas, kéziszer gyakorlatok, alakzatok, légző gyakorlatok, erősítés, nyújtás, helyes testtartás, általános és célzott bemelegítés, relaxáció stressz oldás ismerete	– Leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemekből gyakorlatok tervezése segítséggel, azok önálló végrehajtása – Szabad-, társas és kéziszer-gyakorlatok tervezése segítséggel – Alakzatok alkalmazó gyakorlása	

– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása	– Mozgékonyság, hajlékonyság fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas, kéziszer- és egyszerű szergyakorlatokkal (zsámoly, pad, bordásfal) – A biomechanikailag helyes testtartás – A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését, nyújtását szolgáló hosszabb távú edzésprogramok, tervek tanári segítséggel történő összeállítása, célzott alkalmazása – A gyakorlatvezetési módok megértése, elsajátítása, egyszerűbb gyakorlatok esetén azok alkalmazása – Légzőgyakorlatok végrehajtása – A különböző sportsérülések megelőzésével, rehabilitációjával összefüggő elemi szintű eljárások tudatos alkalmazása tanári segítséggel – Különböző testrészek bemelegítését szolgáló gyakorlatok közös, majd önálló összeállítása és végrehajtása – Terhelések után a különböző testrészek izomzatának nyújtását szolgáló gyakorlatok önálló összeállítása, végrehajtása tanári kontrollal – A sportágspecifikus bemelegítések önálló összeállítása, levezetése társaknak tanári kontrollal – Önálló stresszoldás – Relaxációs technikák tudatos alkalmazása
Fogalmak	légzőgyakorlatok, relaxáció, utasítás, szóban közlés, dinamikus és statikus gimnasztika, szergyakorlatok, sor- és oszlopalakzat, kéziszergyakorlatok

Tematikai egység	**Atlétikai jellegű feladatmegoldások**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – futó, dobó, ugró mozgás – utás fajták – speciális bemelegítés – futóikola, rajtok, váltó versenyek – ugró iskola, ugrás fajták – lökések, hajítások, vetések	– A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok tudatos és önálló alkalmazása a speciális bemelegítésben és mozgáskészség-, illetve mozgásképesség-fejlesztésben – Egyénileg választott három versenyszám eredményre történő végrehajtása és azok összevetése korábbi saját eredményekkel – Az atlétika jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Az atlétika sportág történetének, kiemelkedő külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése Futások: – A futóiskolai gyakorlatok és futófeladatok harmonikus végrehajtása ön- és társmegfigyelés segítségével – Rajtok és rajtversenyek különböző testhelyzetekből 20–40 m-en. Térdelő- és állórajt szabályos végrehajtása, versengések rövid- és középtávon ismétléssel	

	– Váltófutások versenyszerűen rövidített és teljes távon (4×100 m, 4×400 m) felső váltással, indulójelhez igazodva, minél kisebb sebességvesztéssel. Váltósorrend önálló kialakítása, váltótávolság gyakorlással történő kimérése – Folyamatos futások 8–12 percen keresztül egyenletes ritmusban és tempóváltással – Egyenletes futások tempótartással megadott időre, futások 100–400 m-es távolságon egyenletes és változó iramban – Az egészségmegőrzést, a testtömegkontrollt támogató intenzitászónában végzett tartós futások tanári segítséggel hosszabb távú edzésprogramokba történő összeállítása, rendszeres alkalmazása Ugrások: – Az ugróiskolai gyakorlatok harmonikus végrehajtása a mozgásképesség és készség fejlesztésével, ön- és társmegfigyelés segítségével – A megismert elugrótechnikák gyakorlása, versenyszerű ugrások eredményre az egyénileg kiválasztott technikával – A megismert magasugró technikák gyakorlása, versenyszerű ugrások eredményre, az egyénileg kiválasztott technikával – Hármasugrás önállóan választott elugróhelyről és nekifutási távolságból Dobások: – Lökő, vető és hajító mozgások különböző testhelyzetekből, helyből és lendületből medicinlabdával, könnyített és nehezített dobószerekkel, egy és két kézzel – Kislabda- vagy gerelyhajítás célra és versenyszerűen távolságra 5–9 lépés nekifutással – Súlylökés gyakorlása könnyített szerrel különböző technikákkal. Versenyszerű lökéssel 4 kg-os (lányok) és 6 kg-os (fiúk) szerrel választott technikával – Diszkoszvetés egy vagy másfél fordulattal, kalapácsvetés egy vagy két fordulattal könnyített vagy kiegészítő szerekkel
Fogalmak	álló- és térdelőrajt, edzésmódszer, hajítás, vetés, lökés, lendületszerzés, nekifutási távolság, induló jel, lépéshossz, lépésfrekvencia, sebesség, gyorsulás, tempó, kézi időmérés, elektromos időmérés, előkészítő gyakorlat, rávezető gyakorlat, állóképesség, gyorsaság, erő, aerob, anaerob, hajlékonyság, biomechanika, futóiskola, futófeladatok, keresztlépés, kimért pálya, dobószektor

Tematikai egység	**Torna jellegű feladatmegoldások**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – önálló feladatvégzés ismerete, szabályok ismerete, belesetvédelmi előírások ismerete – a torna mozgás anyagának megismerése és tovább fejlesztése – összetett technikai elemek összekapcsolása – segitségadás – bátorság az új elemek elsajátításához – sportág specifikus bemelegítés megismerése – technikai elemek megismerése – szakkifelyezések megismerése és felismerés	– A torna jellegű feladatmegoldások statikus és dinamikus erőfejlesztő gyakorlatai főbb izomcsoportokat érintő hatásainak beazonosítása – A korábbi követelményekben megfogalmazott mozgásanyag elmélyítése, készségszintre emelése és gyakorlása – Az elemek nehézségi fokának emelése differenciáltan – A téri tájékozódó képesség és az egyensúlyérzék, valamint a torna jellegű feladatmegoldások szempontjából fontos motorikus képességek (erő, ízületi mozgékonyság, izomérzékelés) szinten tartása, további fejlesztése – A segítségadás készségszintű alkalmazása – A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának megteremtése – A rendelkezésre álló és a célnak megfelelő tornaszereken statikus testhelyzetek, támlázások, támaszcserék, lendületek, ellendülések, fellendülések, fel-, le- és átugrások végrehajtása – A testalkatnak, az egyéni fejlődésnek és a pszichés állapotnak megfelelően differenciált gyakorlás – Mászókulcsolással mászás 3–5 m magasságig (lányok), vándormászás felfelé és lefelé; függeszkedési kísérletek 4–5 m magasságig (fiúk) felfelé-lefelé, mászóversenyek – A torna jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Talajon: ● Gurulóátfordulások előre-hátra, különböző testhelyzetekből különböző testhelyzetekbe; gurulóátfordulások sorozatban is ● Fejállás különböző kiinduló helyzetekből, különböző lábtartásokkal ● Emelés fejállásba (fiúk), emelés fejállásba segítséggel (lányok) ● Fellendülés kézállásba ● Kézenátfordulás oldalra, mindkét irányba, megközelítőleg nyújtott testtel, kézen- és fejenátfordulás segítséggel, tarkóbillenés segítséggel ● Repülő gurulóátfordulás néhány lépés nekifutásból (fiúk) ● Híd, mérlegállás különböző kiinduló helyzetekből, a spárga kísérletek végrehajtásának tökéletesítése ● Vetődések, átguggolások, átterpesztések ● A tornagyakorlatok nemre jellemző összekötő elemeinek alkalmazása ● Összefüggő talajgyakorlat összekötő elemekkel

	– Ugrószekrényen: ● Az előző évfolyamokon tanultak gyakorlása, az elugrás távolságának, az ugrás hosszának és magasságának növelésével **Lányoknak:** – Gerendán: ● Érintőjárás; hármas lépés fordulatokkal, szökdelésekkel; mérlegállás; járás guggolásban; támaszhelyzeten át fel- és leugrás ● Ülések, térdelések, térdelő- és fekvőtámaszok, támadóállások, lebegőállások ● Járások előre, hátra, oldalra utánlépésekkel, különböző kartartásokkal és karlendítésekkel ● Fordulatok állásban, guggolásban ● Tarkóállási kísérletek segítséggel ● Felugrás mellső oldalállásból oldaltámaszba, majd egyik láb átlendítéssel és 90 fokos fordulattal terpeszülés ● Leugrások feladatokkal ● Önállóan összeállított összefüggő gyakorlatok **Fiúknak:** – Gyűrűn: ● Magas gyűrűn: alaplendület, lebegőfüggés, emelés lefüggésbe, ereszkedés hátsó lefüggésbe, emelés lebegőfüggésbe ● Lebegőfüggésből lendületvétel, homorított leugrás ● Vállátfordulás előre ● Húzódás-tolódás támaszba ● Lendület előre támaszba, segítséggel
Fogalmak	billenés, nyílugrás, húzódás-tolódás támaszba, saslendület előre-hátra, malomforgás

Tematikai egység	Sportjátékok	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – csapatjáték – játékhelyzetek kialakítása – terület és emberfogásos védekezés – játékvezető és szabályok – speciális labdás sportra irányuló bemelegítés – helyezkedés – kosár érintés – alkar érintés – forgás	– Két választott sportjáték alapvető sportágspecifikus technikai, alap- és csapattaktikai elemeinek, szabályainak készségszintű elsajátítása, alkalmazása – A folyamatos csapatjáték kialakítása a tanulók által meghatározott szabálymódosítások mellett – A nagyobb létszámú (5-7 fő/csapat) sportjátékoknál az ellenfél erős és gyenge oldalának felismerése, a támadó taktika tudatos igazítása az ellenfél védekező magatartásához – A játékhelyzetnek megfelelő 1-1, 2-1, 2-2 elleni technikai és taktikai elemek hatékony és célszerű alkalmazása a folyamatos sportjátékokban	

– pálya méretek és jellegzetes vonalak a pályán – fektetett dobás – labda nélküli mozás – védő vonal és háromszög – tempó dobás – mérkőzések – szabálytalanságok és annak felismerése – labdavezetések, átadások megismerése – kapura rúgások, cselezések, kapustechnika	– Sportjáték előkészítő kisjátékaiban a labdás és labda nélküli játékosok üres területre történő mozgásában a kooperatív elemek alkalmazása – A dinamikusan változó helyzetű, típusú és méretű célfelületet alkalmazó kisjátékokban a védekező játékos gyors helyezkedése a megváltozott játékhelyzethez – Játéktevékenységekben az egyéni és csapatvédekezés alapvető formáinak (emberfogás és területvédekezés) játékhelyzethez adaptált alkalmazása, gyakorlása – Két választott sportjáték történetének, meghatározó külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése – Mérkőzésjátékokban és az azokat előkészítő kisjátékokban a divergens (ötletjáték) és konvergens (posztokhoz kötött mozgásfeladatok) gondolkodásra épülő feladatmegoldások összehangolt gyakorlása – Önálló tanulói szabályalkotás tanári kontrollal – Játékvezetés gyakorlása – A sportjátékok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Kosárlabda ● A labda nélküli technikai elemek – mint az alaphelyzet, a támadó és védekező lábmunka, a védőtől való elszakadás iram- és irányváltásokkal, lefordulások, felugrások egy és két lábról, leérkezések – készségszintű alkalmazása a folyamatos játéktevékenységben ● A mély és magas labdavezetés egyszerű formában, majd ütemtartással, a rövid- és hosszúindulás, az együtemű megállás folyamatos labdavezetésből, a kétütemű megállás egy és két labdaleütésből, a sarkazás, a labdavezetés közben történő egyszerűbb irányváltoztatási módok célszerű és hatékony alkalmazása a mérkőzésjátékokban ● Elzárás-leválás gyakorlása 2-1, 2-2, 3-3 elleni helyzetekben ● Labdaátadások különböző módjainak – növekvő mozgássebességgel és dinamika mellett – a játékhelyzethez igazított eredményes végrehajtása ● Egy- és kétütemű megállásból tempódobás gyakorlása, alkalmazása játékban ● Gyorsindulások, lerohanások tudatos és hatékony kialakítása, alkalmazása a folyamatos játék során ● Fektetett dobás gyakorlása emberelőnyös vagy létszámazonos kisjátékokban ● Alapvető szabályok folyamatos játéktevékenységben történő alkalmazása mellett a játékvezetés gyakorlása ● Létszámazonos mérkőzésjátékok változatos, tanulói kreativitásra épülő szabálymódosításokkal

	– Röplabda ● A leütés alaptechnikájának elsajátítása ● A felső egyenes nyitás alkalmazása a folyamatos játéktevékenységben ● Távolról érkező labda megjátszása a hálóhoz közel helyezkedő feladóhoz alkar- és kosárérintéssel ● Helyezkedési módok automatikus felismerése a különböző csapatlétszámú játékokban. A 6-6 elleni játék alapfelállásának ismerete ● Forgásszabály önálló és tudatos alkalmazása ● A csapattársak közötti kommunikáció célszerű és hatékony alkalmazása az eredményes játék érdekében – Labdarúgás ● A labda nélküli technikai elemek – mint a mély súlyponti helyzetben történő elindulások, megállások, irányváltoztatások, támadó és védő alapmozgások növekvő mozgássebesség és dinamika (növekvő energiabefektetéssel) mellett – tudatos és célszerű alkalmazása a kisjátékokban és a mérkőzésjátékokban ● Labdavezetések, -átadások és -átvételek megfelelő módjainak (lábfej különböző részeivel, talppal, combbal, mellkassal, fejjel) növekvő sebességgel, dinamikával történő végrehajtása a kisjátékokban és a mérkőzésjátékokban ● Rúgások gyakorlása célba belső csüddel, teljes csüddel, külső csüddel, állított labdával, mozgásból, valamint létszámfölényes és létszámazonos játékhelyzetekben ● A területvédekezés és emberfogásos védekezés váltott alkalmazása a játékhelyzethez igazítva a folyamatos játék során ● A területszerzéssel történő emberelőnyös kisjátékokban az üres passzsávok hatékony megjátszása időkényszer alatt, a védekező játékos mozgásirányának alkalmazkodása a területszerzéssel járó játékhelyzetekhez ● A kapusalaphelyzet gyakorlása, guruló, félmagas és magas ívelt labdák elfogása. Kigurítás, kidobás, kirúgás alkalmazása a folyamatos játékhoz igazítva
Fogalmak	játékrendszerek, játékvezetés, emberelőnyös és létszámazonos kisjáték, elzárás-leválás, leütés, felső egyenes nyitás, sánc, beugrásos és felugrásos kapura lövés, támadó és védekező stratégia, alapfelállás, pozíciós játék

Tematikai egység	Testnevelési és népi játékok	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – a játékszeretet megismertetése és gyakorlása – a játékszabályok pontos megismerése és megtanulása, betartása – változóterületű játéktérhez – test, induló és egyéb labdás cselek megismerése – támadó és védő és segítő szerep – gyors reakció és reagálás képességének megismerése – besegítés, elzárás	– Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő, a sportjátékok speciális mozgástartalmaira épülő dobások, rúgások, ütések változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználva, fokozatosan nehezedő gyakorlási feltételek mellett egyéni és csapatszintű célzó játékokban – A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkényszer bekapcsolásával – Az egyszerű és összetett sportági technikák gyakorlása a páros és csoportos játékokban (pl. váltó- és sorversenyek) – A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal – A támadó és védő szerepek gyors váltakozására épülő, azokhoz való alkalmazkodást segítő páros, csoportos versengő játékok – A védekezés és támadás hatékonyságát növelő csapattaktikai elemekre épülő kooperativitást igénylő versengő játékok gyakorlása – 1-1 elleni játékhelyzetek kialakítására épülő testnevelési játékok gyakorlása – Önálló tanulói szabályalkotásra épülő (pl. célfelület fajtája, átadási módok, pálya méretei és alakja, csapatok létszáma stb...) pontszerző kisjátékokban a játékhelyzethez adaptált támadó és védő szerepek gyakorlása – Önálló tanulói szabályalkotásra épülő különböző haladási, megfogási, kimentési módokat megvalósító fogójátékok gyakorlása – Az egyszerű és választásos reakcióidőt fejlesztő páros és csoportos manipulatív mozgásformákkal kombinált versengések alkalmazása – A logikai, algoritmikus és egyéb problémamegoldó gondolkodást igénylő összetett mozgásos játékok gyakorlása (pl. amőba váltóversenyben, táblajátékok mozgásos változatban)
Fogalmak	besegítés, szabálykövető magatartás, kreatív játék, játékalkotás, dinamikus és statikus célfelületek, szélességi és mélységi mozgás

Tematikai egység	Önvédelmi és küzdősportok	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– Életkornak megfelelő asszertivitás kialakítása a társak iránti tisztelet és tolerancia megtartása mellett	

– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – a serülésveszély megismerése – a támadó és védő mozgások megismerése – fair play szabályok – a helyes mozgásritmus megismerése – pások küzdések – a sérülés elkerülése	– Siker és kudarc feldolgozása megfelelő önkontrollt tanúsítva – Konfliktuskerülő magatartás kialakítása, a támadások tudatos megelőzése, kikerülése – Az előre, hátra és oldalra történő eséstechnikák készségszintű elsajátítása, valamint a társas eséstechnikák gyakorlása (pl.: társ által kötéllel lábat meghúzva, térdelőtámaszból a társ általi kézkihúzással) – Az eséstechnikák vezető műveleteinek, baleset-megelőzést szolgáló legfontosabb technikai mozzanatainak átismétlése, elméleti tudatosítása – Oldalra esés, terpeszállásból indított eséstechnikák készségszintű elsajátítása – Különböző támadási technikák (lefogások, ütések) elleni megfelelő védekező mozgás adaptív, készségszintű elsajátítása – Dzsúdógurulás alaptechnikájának készségszintű elsajátítása haránterpeszállásból indulva, mindkét irányba, előre és hátra – A grundbirkózás alaptechnikáinak, szabályrendszerének adaptív, készségszintű alkalmazása a küzdőfeladatokban – Alapvető karateütések, -rúgások és azok védésére irányuló védéstechnikák és ellentámadások biztonságos, életszerű végrehajtása – A küzdősportok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – A tradicionális küzdősportok (birkózás, ökölvívás, dzsúdó, karate) történetének, meghatározó hazai személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése, a sportágak szabályrendszerének átismétlése – Birkózás ● A gerincoszlop mozgékonyságát, a nyakizmok erejét növelő birkózásra előkészítő speciális hídgyakorlatok készségszintű végrehajtása ● Hanyatt fekvésből felhidalás kéz segítségével, majd anélkül ● Hídban forgás ● Hídba vetődés fejtámaszból ● Birkózó alapfogásban társ egyensúlyának kibillentése húzások, tolások kombinált alkalmazásával ● Páros földharcjátékok (pl. hátára, hasára fordítás, eszközszerzés, mögékerülés birkózás térdelésben) eszközzel vagy anélkül ● Állásban végrehajtható megfogások és szabadulások alaptechnikájának jártasságszintű elsajátítása a páros gyakorlatokban

	● Mögékerülés karberántással: támadó és védekező technika ● Mögékerülés: könyökfelütéssel, kibújással ● Parter helyzetből induló birkózó technikák megismerése, gyakorlása a páros küzdelmekben ● A tanult rézsút és oldalsó leszorítástechnikák gyakorlása a különböző mini judo jellegű földharcjátékokban Ökölvívás: ● Védekezesi technikák: elhajlás, elmozgás, zárás, blokkolás, csúsztatás, test és fej védelme ● Ütési technikák: egyenes, horog, csapott ● Helyes légzés kialakítása ● Alaphelyzet és alapmozgás kialakítása ● Egymás elleni harc ● Homokzsákon végzett mozgások ● Ütéskombinációk
Fogalmak	fair play, társas felelősségvállalás, egyéni határok megismerése, rézsútleszorítások, oldalsó leszorítások, bokasöprés, nagy külső horogdobás, nagy belső horogdobás, elhajlás, elmozgás, alapmozgás, alaphelyzet, egyenes, horog, ütés kombinációl

Tematikai egység	Alternatív környezetben űzhető mozgásformák	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – ismerjék fel a veszélyeket a szabadban – megfelelően készüljenek fel a szabadban űzhető sportokra – nyári és téli sportok megismerése – kondipark megismerése – tradicionális és modern lehetőségek megismerése	– A sporttevékenységek és a környezeti hatások összefüggésrendszerének ismeretében a pozitív beavatkozási stratégiák tudásanyagának elmélyítése, gyakorlati alkalmazása – A különböző intenzitási kategóriákba tartozó egészségmegőrző mozgásformák ismeretének elmélyítése, tudatos alkalmazása a mindennapos életvezetésben – A környezetvédelmi szabályok betartása és betartatása, a környezettudatos gondolkodás kialakítása a társak körében – Téli és nyári rekreációs sportok megismerése, készségszintű elsajátítása (síelés, korcsolyázás, jégkorong, kajakozás, túrázás, túrakenuzás, kerékpártúrák) – Erdei tornapályák, szabadtéri kondipark gépeinek, fitnesztermek tudatos használata. Egyszerűbb edzéstervek önálló összeállítása, végrehajtása – A szabadban végezhető sportágak ismeretének további bővítése (futás, görkorcsolya, túrázás, tájfutás erdőben, streetball, strandkézilabda, strandröplabda, nordic walking, lovaglás, montain bike, görhoki, sportlövészet, íjászat, tenisz, falmászás, asztalitenisz, tollaslabda, jóga, kerékpározás)	

	– Térképolvasás alapjainak, a tájolók megfelelő használatának elsajátítása, a turistajelzések ismerete, alkalmazása. Egyszerűbb túrák tervezése, vezetése – A szabad levegőn végzett mozgásformák egészségfejlesztő hatásának, szerepének tudatosítása – A különböző rekreációs mozgásformák megismerése és alkalmazása az élethosszig tartó sportolás és egészséges életvitel iránti igény kialakításához – Az alternatív környezetben űzhető sportok tudatos alkalmazása a mindennapi stresszhelyzetek feloldásában – Az alternatív környezetben űzhető sportágak specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Egy tradicionális, természetben űzhető sportág történetének, meghatározó magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése
Fogalmak	tervezés, tudatosság, kihívás, kitartás, rekreáció, stresszkezelés, teljesítménytúra, Országos Kéktúra

Szabadon felhasználható (6 óra)

Tematikai egység	**Alternatív környezetben űzhető mozgásformák**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– kondi-park – a szabadban elhelyezett kondicionáló gépek megismerése, és egyéb edzésre alkalmas eszközök felfedezése és annak kipróbálásának lehetősége	– kondicionális képességek fejlesztése – sportolás és szocializáció lehetőségének megteremtése a szabadban, – nyújtás – kondigépek működésének megtanulása – edzés lehetőségek megismerése és kipróbálása	
Fogalmak	erőkeret, húzódzkodó állvány, fekpad, tárcsák, pihenőidő, sorozat, erőltetett ismétlés, ismétlés szám	

Közösségi nevelés 9-12. évfolyam (felnőtt nappali gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Erkölcsi nevelés	**6 óra**
2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	**7 óra**
3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés	**8 óra**
4. Önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlesztése	**13 óra**
5. Családi életre nevelés	**9 óra**
6. A testi és lelki egészségre nevelés	**40 óra**
7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	**7 óra**
8. Fenntarthatóság, környezettudatosság	**4 óra**
9. Pályaorientáció	**10 óra**
10. Gazdasági és pénzügyi nevelés	**8 óra**
11. Médiatudatosságra nevelés	**4 óra**
12. A tanulás tanítása	**7 óra**
Aktuális feladatok	**16 óra**
Kötelező összesen:	**139 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	1	36	36	0	0
10. évf.	1	36	36	0	0
11. évf.	1	36	36	0	0
12. évf.	1	31	31	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam kötelező alap
1. Erkölcsi nevelés	**6**	2	2	1	1
2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	**7**	2	2	2	1
3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés	**8**	2	2	2	2
4. Önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlesztése	**13**	4	4	3	2
5. Családi életre nevelés	**9**	2	2	3	2

6. A testi és lelki egészségre nevelés	**40**	10	10	10	10
7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	**7**	2	2	2	1
8. Fenntarthatóság, környezettudatosság	**4**	1	1	1	1
9. Pályaorientáció	**10**	2	2	3	3
10. Gazdasági és pénzügyi nevelés	**8**	2	2	2	2
11. Médiatudatosságra nevelés	**4**	1	1	1	1
12. A tanulás tanítása	**7**	2	2	2	1
Aktuális feladatok	**16**	4	4	4	4
Összesen	**139**	36	36	36	31

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (36 óra)

Tematikai egység	**Erkölcsi nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Mi az erkölcs? A jó és a rossz értelmezése. Írott és íratlan szabályok a mindennapokban	A tanuló ismereteinek bővítése. Különbségtétel az erkölcsi értékek között	
Fogalmak	erkölcs	

Tematikai egység	**Nemzeti öntudat, hazafias nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Debrecen múltja, hagyományai, jelene Kulturális értékek, szórakozás a városban	Eligazodás a jelen társadalmi változásaiban, az önálló véleményalkotás fejlesztése	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Állampolgárságra, demokráciára nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Alkotmányosság, törvényesség, az állampolgári jogok, kötelezettségek A gyermekek jogai és kötelességei Egyezmény a gyermeki jogokról	Anyanyelvi kommunikáció Szociális és állampolgári kompetencia Digitális kompetencia	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlesztése**	**Órakeret 4 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
Hogyan látjuk önmagunkat? Hogyan látnak mások bennünket? Erényünk felismerése Kiküszöbölhető hibák korrigálása Önmagunk elfogadása és elfogadtatása Az önfejlesztés igénye Társas kapcsolatok az osztályban A közös élmények, tevékenységek, célok szerepe a közösségformálásban	A személyiség gazdagítása Szabályok alkotása, reális önértékelés, önelfogadás Érdeklődés mások véleménye iránt Az egyéniség tisztelete A társas viselkedés szabályszerűségeinek, etikai követelményeinek megismerése Szerepvállalás Szociális és kommunikatív képesség fejlesztése
Fogalmak	

Tematikai egység	Családi életre nevelés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A család szerepe az ember, a társadalom életében	A mindennapi együttéléshez és kapcsolatokhoz szükséges szokások erősítése	
Fogalmak		

Tematikai egység	A testi és lelki egészségre nevelés	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Testi és lelki egészség összefüggései A helyes időbeosztás Az aktív pihenés Az egészségkárosító szerek Feszültségek, konfliktusok a családban és az iskolában Önismeret, önkontroll A konfliktus mint az emberi életben elkerülhetetlen és hasznosítható jelenség A konfliktuskezelés feltételei, tűrőképesség Döntéselőkészítés	A lelki egészség iránti igény felkeltése, ennek kialakításához és megőrzéséhez szükséges készségek és képességek kialakítása A kudarcok tűrése, tanulságaik feldolgozásának, hasznosításának képessége Empátia, tolerancia a kapcsolatokban Az együttműködés készségének és képességének fejlődése	
Fogalmak		

Tematikai egység	Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az önkéntesség mibenléte Önkéntes munkák lehetősége	Empátia, szolidaritás kialakítása Anyanyelvi kommunikáció Szociális és állampolgári kompetencia Digitális kompetencia Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia	
Fogalmak		

Tematikai egység	Fenntarthatóság, környezettudatosság	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A természeti környezet védelme	A világ problémái iránti egyéni felelősség belátása Felelős magatartás és véleményalkotás az emberiség egészének problémáival kapcsolatban	
Fogalmak		

Tematikai egység	Pályaorientáció	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Önismeret, énképJövőkép Munkaterületek, munkakörök	A pályaválasztási képesség fejlesztése Tájékozottság a pályák világában Anyanyelvi kommunikáció Idegen nyelvi kommunikáció Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia	
Fogalmak		

Tematikai egység	Gazdasági és pénzügyi nevelés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Alapvető gazdasági fogalmak megismerése hétköznapi példákkal **A** gazdaság főbb szereplői	Anyanyelvi kommunikáció Matematikai kompetencia Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia	
Fogalmak		

Tematikai egység	Médiatudatosságra nevelés	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Médiaválaszték A különböző médiumok megismerése	Az igényes és tudatos médiaválasztás kialakítása, erősítése Anyanyelvi kommunikáció Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség	
Fogalmak		

Tematikai egység	A tanulás tanítása	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az eredményes tanulás mentálhigiénés feltételei Az eredményes tanuláshoz szükséges képességek, attitűdök Tantárgyak tanulási technikái Könyvtárhasználat	Tanulási zavarok leküzdése Képességeknek megfelelő teljesítés Anyanyelvi kommunikáció Idegen nyelvi kommunikáció A hatékony, önállótanulás Digitális kompetencia	
Fogalmak		

Tematikai egység	Aktuális feladatok	Órakeret 4 óra

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
1. A tanév munkarendje, tervek, feladatok, házirend. 2. Tűzrendészeti és balesetvédelmi tájékoztató. Vagyonvédelem. Környezetvédelem. 3. A tanulmányi előmenetel, a szorgalom és a magatartás értékelése. 4. Az osztálynapló megfelelő vezetése (heti és havi zárások). 5. Az osztályfőnök koordinálja az osztályban tanítók munkáját. 6. Múzeum- és színházlátogatás közös előkészítése, szervezése. 7. Családi, társadalmi, politikai-nemzeti ünnepek	
Fogalmak	

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (36 óra)

Tematikai egység	Erkölcsi nevelés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A cselekedet erkölcsi megítélése A cselekvő szeretet	Igény felkeltése a tettek erkölcsi megítélésére Az egyes cselekedetek megítélésével a normák megtartása	
Fogalmak		

Tematikai egység	Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A haza közösségteremtő alkotóelemei: nyelv, táj, kultúra, történelem, a nemzeti szimbólumok stb. A múlt és jelen kapcsolata Európai Unió	Eligazodás a jelen viszonyaiban, véleményalkotásra késztetés Múltunk, jelenünk megfelelő értékelése Anyanyelvi kommunikáció Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség	
Fogalmak		

Tematikai egység	Állampolgárságra, demokráciára nevelés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Jogok és kötelességek az iskolában és az iskolán kívül Nyitottság a hátrányos helyzetű rétegek iránt	Jogok és kötelességek ismeretének erősítése Felelős állampolgári magatartás Anyanyelvi kommunikáció Szociális és állampolgári kompetencia Digitális kompetencia	
Fogalmak		

Tematikai egység	Önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlesztése	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Eszményképek és szerepük az önnevelésben Felelősségünk személyiségünk alakulásáért Szándék, kitartás, céltudatosság A család funkciói A többgenerációs családok A serdülő szerepe a családban Problémák, zavarok és következményei a családban	Tudatosság a személyiség alakításában A család mint a legfontosabb mikroközösség, szerepe az egyén és a társadalom életében Önmagunk és mások megismerésével erősített toleráns magatartás Felelős gondolkodás a családról Anyanyelvi kommunikáció Szociális és állampolgári kompetencia Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség	
Fogalmak		

Tematikai egység	Családi életre nevelés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A család mint érzelmi és gazdasági közösség A családi munkamegosztás	A családi közösség igénylésének erősítése Az otthoni munka értékelésének erősítése A család, a szülők tisztelete, a családi szerepekről alkotott felfogás módosulása	
Fogalmak		

Tematikai egység	A testi és lelki egészségre nevelés	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A betegségek megelőzése Egészségkárosító szerek Egészséges életmód Környezeti hatások A szorongás, a stressz, a feszültség oldása Konfliktus és lelki egészség Önbizalom Iskolai terhelés és lelki egészség A konfliktuskezelés feltételei A konfliktuskezelés módszerei	Az egészségmegőrzés igényének fejlesztése Prevenció A lelki egészség iránti igény erősítése A konfliktus elkerülhetetlen, de hasznosítható elvének megértetése Az egészség megőrzéséért tevő magatartás Egészséges lelkű, harmonikus személyiség magatartása Együttműködő empatikus magatartás	
Fogalmak		

Tematikai egység	Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egyéni beszámolók az önkéntes munkáról A vállalt feladat felelőssége, és az elvégzett munka öröme	Együttműködő magatartás képessége fejlődik	
Fogalmak		

Tematikai egység	Fenntarthatóság, környezettudatosság	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A környezet védelme A világ problémái iránti felelősség belátása	Felelős magatartás és véleményalkotás az emberiség egészének problémáival kapcsolatban Anyanyelvi kommunikáció Természettudományos és technikai kompetencia Digitális kompetencia	
Fogalmak		

Tematikai egység	Pályaorientáció	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Önismeret-énkép-jövőkép Képességek, lehetőségek A munka fontossága az ember életében A munka öröme	Tájékozottság a pályák világában Anyanyelvi kommunikáció Idegen nyelvi kommunikáció Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia	
Fogalmak		

Tematikai egység	Gazdasági és pénzügyi nevelés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Kiadások és bevételek Pénzkezelési technikák, fogyasztói döntések, hosszú távú gondolkodás	A tanuló szűkebb körében érvényesülő gazdasági folyamatok iránti érdeklődés felkeltése A tanuló megérti, hogy felelősséggel tartozik önmaga gazdasági döntéseivel kapcsolatban	
Fogalmak		

Tematikai egység	Médiatudatosságra nevelés	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Médiaválaszték A különböző médiumok megismerése	Az igényes és tudatos médiaválasztás kialakítása, erősítése	
Fogalmak		

Tematikai egység	A tanulás tanítása	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Igény a tanulásra Tanulások, módok, technikák Önellenőrzés Könyvtárhasználat Új technikai eszközök a tanulásban	Képességeknek megfelelő teljesítmény	
Fogalmak		

Tematikai egység	Aktuális feladatok	Órakeret

		4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
1. A tanév munkarendje, tervek, feladatok, házirend. 2. Tűzrendészeti és balesetvédelmi tájékoztató. Vagyonvédelem. Környezetvédelem. 3. A tanulmányi előmenetel, a szorgalom és a magatartás értékelése. 4. Az osztálynapló megfelelő vezetése (heti és havi zárások). 5. Az osztályfőnök koordinálja az osztályban tanítók munkáját. 6. Múzeum- és színházlátogatás közös előkészítése, szervezése. 7. Családi, társadalmi, nemzeti ünnepek		
Fogalmak		

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (36 óra)

Tematikai egység	**Erkölcsi nevelés**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A lelkiismeret szabadság és az egyén erkölcsi felelőssége Szándék és következmény A jellem	Képesség a cselekedetek mérlegelésére	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Nemzeti öntudat, hazafias nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A múlt és jelen kapcsolata A belátható jövő Az Európai Unió	Az érdeklődés fejlesztése hazánk és a nagyvilág dolgai iránt	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Állampolgárságra, demokráciára nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az össztársadalmi, a hely réteg, illetve az egyén érdekeinek összehangolása Gyermeki jogok, emberi jogok, diákjogok Személyiségi jogok	Felelős állampolgári magatartás	
Fogalmak		

Tematikai egység	Önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlesztése	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Énkép, az énkép összetevői Önismeret, személyiség Pozitív-negatív énkép és hatásuk a személyiségre; Egyén és közösség együttműködése (elvek, szabályok, erkölcs, jog); Egyéni és közösségi érdek működése; Érdekek, képviselet, érdekegyeztetés	A személyiség folyamatos fejlesztésének igénye A személyiség tudatos gazdagítása Az emberi kapcsolatok alakítása képességének formálása Mások véleményének elfogadása Nyitott, együttműködő magatartás	
Fogalmak		

Tematikai egység	Családi életre nevelés	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A tartós kapcsolatok felelőssége, házasság Háztartás, munkamegosztás, szerepek	A párválasztás igényességének és felelősségének erősítése A családon belüli mellérendeltség és szövetség megismertetése Felelős gondolkodás a családi szerepekről	
Fogalmak		

Tematikai egység	A testi és lelki egészségre nevelés	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egészséges életmód Partnerkapcsolatok, felelősség egymás iránt Nemi betegségek AIDS Környezeti hatások Szorongás, stressz, konfliktus oldása Egészségkárosító szokások (dohányzás, játék...) Drogok(legális, illegális) A rivalizálás formái a konfliktus szempontjából Énkép, önismeret és konfliktuskezelés A konfliktuskezelés módozatai	Az egészségmegőrzés igényének erősítéseSzenvedélybetegségekkel szembeni ellenálló képesség erősítése A konstruktív konfliktuskezelés képességének erősítése Az egészség megőrzéséért tevő aktív és felelős magatartás Egészséges lelkű, jó döntésre képes személyiség magatartása Együttműködő, szabályokat, normákat megtartó, empatikus magatartás	
Fogalmak		

Tematikai egység	Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

Egyéni beszámolók az önkéntes munkáról	Az együttműködő magatartás képessége fejlődik
Fogalmak	

Tematikai egység	**Fenntarthatóság, környezettudatosság**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Fenntarthatóság, fenntartható fejlődés	Felelős magatartás és véleményalkotás az emberiség egészének problémáira	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Pályaorientáció**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Tájékozódás a munkaerőpiacon A tudás minősége Jövőkép, tanulás Nyelvismeret, számítástechnikai ismeretek fontossága	A pályaválasztás gondjaiban való eligazodás képességének fejlesztése Önmagunk jövőjével kapcsolatos felelős magatartás	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Gazdasági és pénzügyi nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A vállalkozások világa Ismeretek átadása a KKV-ról, a vállalkozások alapításáról	Az egyéni életsors alakulásának felelőssége	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Médiatudatosságra nevelés**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Médiaválaszték A különböző médiumok megismerése	Az igényes és tudatos médiaválasztás kialakítása, erősítése	
Fogalmak		

Tematikai egység	**A tanulás tanítása**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Eredmény, eredménytelenség a tanulásban A tanulási kudarcok kezelése, a saját felelősség belátása	Egyéni tanulási módszerek kialakítása Képességeknek megfelelő teljesítmény, felelősség	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Aktuális feladatok**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

1. A tanév munkarendje, tervek, feladatok, házirend. 2. Tűzrendészeti és balesetvédelmi tájékoztató. Vagyonvédelem. Környezetvédelem. 3.A tanulmányi előmenetel, a szorgalom és a magatartás értékelése. 4. Az osztálynapló megfelelő vezetése (heti és havi zárások). 5. Az osztályfőnök koordinálja az osztályban tanítók munkáját. 6. Múzeum- és színházlátogatás közös előkészítése, szervezése. 7. Családi, nemzeti ünnepek	
Fogalmak	

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (31 óra)

Tematikai egység	**Erkölcsi nevelés**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egyén és közösség, magánérdek és közjó Közösségi és társadalmi korrupció	A kapcsolatok alakítása képességének formálása A szívesség és a korrupció közötti különbség felismerése	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Nemzeti öntudat, hazafias nevelés**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Híres magyarok a nagyvilágban (tudósok, művészek, sportolók)	Nemzeti büszkeség erősödése	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Állampolgárságra, demokráciára nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Érdekfelismerés, érdekképviselet, érdekérvényesítés Kisebbségi vélemények létjogosultsága	az erkölcsös és kulturált politizálás képessége igényének fejlesztése	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlesztése**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Pozitív-negatív, reális-irreális énkép	A személyiség tudatos gazdagítása, a fejlesztés igényének ébrentartása	

Tudatosság személyiségünk építésében Családon, iskolán kívüli kapcsolatok Az ifjúsági szubkultúra hatásai: divat, szokások, beszédstílus	A harmonikus emberi kapcsolatok kiépítése képességének fejlesztése A reális énkép alakulása, alkalmazkodás a valósághoz Nyitott, toleráns és felelős magatartás
Fogalmak	

Tematikai egység	**Családi életre nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Szülő-gyermek kapcsolat	Konstruktív konfliktuskezelés módszereinek megismertetése A döntéshozás menete	
Fogalmak		

Tematikai egység	**A testi és lelki egészségre nevelés**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egészségkárosító szokások, szenvedélyek kialakulásának megelőzése Mértéktelen kávé- és alkoholfogyasztás Az alkoholizmus és a drogfüggőség kezelése Környezeti hatások Belső stabilitás, erő és rugalmasság, alkalmazkodási készség Önálló döntés Művészi önkifejezés, humor, játék és lelki egészség Drogok (legális, illegális) Konfliktusok a környezetünkben Önismeret és konfliktuskezelés	Az egészségkárosító szokások kialakulása, elkerülése képességének fejlesztése A lelki egészség megőrzése A kulturált konfliktuskezelés módozata az egészség megőrzéséért tevő aktív és felelős magatartás Döntésképes személyiség Együttműködő, szabályokat, normákat megtartó, empatikus magatartás	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Felelősségvállalás másokért, önkéntesség**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egyéni beszámolók az önkéntes munkáról A négy év tapasztalata: összegzés	Vállalt feladat felelőssége, és az elvégzett munka öröme Javaslatok megfogalmazása a rendszer javítására	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Fenntarthatóság, környezettudatosság**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

Az emberi tevékenység és a globális problémák összefüggései	A világ problémái iránti egyéni felelősség belátása
Fogalmak	

Tematikai egység	**Pályaorientáció**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Konvertálható tudás, rugalmasság, kreativitás fontossága Továbbtanulás vagy a szakma elsajátítása az érettségi után	A pályaválasztás gondjaiban való eligazodás képességének fejlesztése	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Gazdasági és pénzügyi nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az állam gazdasági szerepvállalása	A társadalmi összefüggések láttatása A külső tényező hatásának megértése a gazdasági folyamatokra	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Médiatudatosságra nevelés**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Médiaválaszték A különböző médiumok megismerése	Az igényes és tudatos médiaválasztás kialakítása, erősítése	
Fogalmak		

Tematikai egység	**A tanulás tanítása**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Eredmény, eredménytelenség, önbizalom Ambíció és céltudatosság a tanulásban Elvárások a tanulásban az érettségire történő felkészülés folyamatában	Az érettségi vizsgára történő hatékony felkészülés Az elvárásoknak megfelelő teljesítmény nyújtása	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Aktuális feladatok**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
1. A tanév munkarendje, tervek, feladatok, házirend.		

2. Tűzrendészeti és balesetvédelmi tájékoztató. Vagyonvédelem. Környezetvédelem. 3.A tanulmányi előmenetel, a szorgalom és a magatartás értékelése. 4. Az osztálynapló megfelelő vezetése (heti és havi zárások). 5. Az osztályfőnök koordinálja az osztályban tanítók munkáját. 6. Múzeum- és színházlátogatás közös előkészítése, szervezése. 7. Családi, nemzeti ünnepek	
Fogalmak	

2.2.9 Gimnázium felnőttoktatás (esti munkarend)

	évfolyamok óraszámai			
tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
magyar nyelv és irodalom	3	3	3	3
matematika	3	3	3	3
történelem	2	2	2	2
állampolgári ismeretek				1
természettudomány			*	
kémia	1	1		
fizika	1	1		
biológia	1	1	*2	
földrajz	1	1		
I. idegen nyelv angol	2	2	3	3
II. idegen nyelv német	1	1	2	2
művészetek (vizuális kultúra)			0,5	1
digitális kultúra	1	1	0,5	
dráma és színház				1
osztályközösség építés	1	1	1	1
összesen	**17**	**17**	**17**	**17**

	évfolyamok óraszámai			
tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
magyar nyelv és irodalom	3	3	3	3
matematika	3	3	3	3
történelem	2	2	2	2
állampolgári ismeretek				1
természettudomány			*	
kémia	1	1		
fizika	1	1		
biológia	1	1	*2	
földrajz	1	1		
angol nyelv	3	3	5	5
művészetek (vizuális kultúra)			0,5	1
digitális kultúra	1	1	0,5	
dráma és színház				1
osztályközösség építés	1	1	1	1
összesen	**17**	**17**	**17**	**17**

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iskolarendszeru_felnottoktatas/9_12_evfolyam_2020. 05. 28. 16:34

* A természettudomány tantárgy keretében a 11. évfolyamon biológiát tartunk.

Magyar nyelv és irodalom 9-10. évfolyam (felnőtt esti gimnázium)

Magyar nyelv és irodalom óraszámok bontása

Évfolyam	Heti óraszám (Ny / I)	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	3 (1 / 2)	108 (36 / 72)	36 / 72	0 / 0	0 / 0
10. évf.	3 (1 / 2)	108 (36 / 72)	36 / 72	0 / 0	0 / 0

Kerettantervi óraszámok témakörönként – Magyar nyelv

Tematikai egység	**Órakeret**
1. Kommunikáció – fogalma, eszközei, típusai, zavarai; digitális kommunikáció	12 óra
2. A nyelvi rendszer; a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és az idegen nyelvek	18 óra
3. A szöveg fogalma, típusai; a szövegkohézió, a szövegkompozíció; szövegfajták; szövegértés, szövegalkotás	15 óra
4. Stilisztika – stílusrétegek, stílushatás, stíluseszközök, szóképek, alakzatok	15 óra
Szabadon felhasználható órák – az intézmény saját döntése alapján, felzárkóztatásra, elmélyítésre, tehetséggondozásra évfolyamonként 6-6 óra	12 óra
Kötelező összesen:	**72 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	1	36	36	0	0
10. évf.	1	36	36	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	***Összes kötelező***	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
91. Kommunikáció – fogalma, eszközei, típusai,	***12***	12	0	0	**12**	0	0	0	**0**

zavarai; digitális kommunikáció									
92. A nyelvi rendszer; a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és az idegen nyelvek	***18***	18	0	0	**18**	0	0	0	**0**
93. A szöveg fogalma, típusai; a szövegkohézió, a szövegkompozíció; szövegfajták; szövegértés, szövegalkotás	***15***	0	0	0	**0**	15	0	0	**15**
94. Stilisztika – stílusrétegek, stílushatás, stíluseszközök, szóképek, alakzatok	***15***	0	0	0	**0**	15	0	0	**15**
Szabadon felhasználható órák – az intézmény saját döntése alapján, felzárkóztatásra, elmélyítésre, tehetséggondozásra évfolyamonként 7-7 óra	***12***	6	0	0	**6**	6	0	0	**6**
Összesen	***72***	36	0	0	**36**	36	0	0	**36**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (36 óra)

Tematikai egység	**Kommunikáció – fogalma, eszközei, típusai, zavarai; digitális kommunikáció**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A nyelv zenei kifejezőeszközeinek alkalmazása – Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása – A kommunikáció tényezői – A kommunikációs célok és funkciók – A kommunikáció jelei – A digitális kommunikáció jellemzői, szövegtípusai – A kommunikációs kapcsolat illemszabályai – A hivatalos élet színtereinek szövegtípusai: levél, kérvény, önéletrajz, motivációs levél, beadvány, nyilatkozat, meghatalmazás, egyszerű szerződés	– A nyelvhasználati és a kommunikációs készség fejlesztése – A kommunikáció jellemzőinek tudatosítása, hatékony alkalmazásának fejlesztése – A hallás utáni és a szóbeli szövegértési készség fejlesztése – Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása – Aktív részvétel különböző kommunikációs helyzetekben – Az önálló véleményalkotás, az önreflexió fejlesztése	
Fogalmak	kommunikáció, kommunikációs tényező (adó, vevő, kód, csatorna, üzenet, kapcsolat, kontextus, a világról való tudás); kommunikációs cél és funkció	

	(tájékoztató, felhívó, kifejező, metanyelvi, esztétikai finkció, kapcsolatfelvétel, -fenntartás, -zárás), nem nyelvi jel (tekintet, mimika, gesztus, testtartás, térköz, emblémák); digitális kommunikáció jellemzői, szövegtípusai, a hivatalos élet színtereinek szövegtípusai: levél, kérvény, önéletrajz, motivációs levél, beadvány, nyilatkozat, meghatalmazás, egyszerű szerződés, önéletrajz stb.

Tematikai egység	**A nyelvi rendszer; a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és az idegen nyelvek**	**Órakeret 18 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A nyelvi szintek, a nyelv alkotóelemei – A szavak és osztályozásuk – A szavak jelentésbeli és pragmatikai szerepe a kommunikációban – A szószerkezetek – A mondatrészek – A mondatok csoportosítása – Szórend és jelentés – Nyelvi játékok, kreatív feladatok digitális programok használatával is	– A nyelv szerkezeti egységeinek és azok funkcióinak tudatosítása – A nyelvi elemzőkészség fejlesztése – Nyomtatott és digitális helyesírási segédletek használatának gyakorlása – Kreatív nyelvi fejlesztés	
Fogalmak	nyelvi szintek; a szó alkotóelemei (hang, fonéma, morféma); a szavak osztályozása, osztályozási szempontjai; szószerkezet (szintagma): alárendelő, mellérendelő szintagma; mondatrészek: alany, állítmány, tárgy, határozó, jelző; vonzatok; mondat, a mondat szerkesztettsége, mondatfajta; egyszerű mondat, összetett mondat; szórend és jelentés összefüggései	

Tematikai egység	**Szabadon felhasználható órák – az intézmény saját döntése alapján, felzárkóztatásra, elmélyítésre, tehetséggondozásra**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- felzárkóztatás - elmélyítés - tehetséggondozás - számonkérés	
Fogalmak		

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (36 óra)

Tematikai egység	**A szöveg fogalma, típusai; a szövegkohézió, a szövegkompozíció; szövegfajták; szövegértés, szövegalkotás**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A szövegszervező erők megismertetése és alkalmazása a gyakorlatban	– A szövegről való tudás és gyakorlati alkalmazásának fejlesztése – A szövegelemző képességek fejlesztése	

– A szöveg fogalma, jellemzői – A szöveg főbb megjelenési formái, típusai, műfajai, korának és összetettségének jellemzői – A szöveg szerkezete: a szöveg és a mondat viszonya, szövegegységek – A szövegértelem összetevői: pragmatikai, jelentésbeli és nyelvtani szintje – Szövegköziség, az internetes szövegek jellemzői – Szövegek összefüggése, értelemhálózata; intertextualitás – Helyesírási szótárak használatának tudatosítása – A szövegolvasási típusok és szövegértési stratégiák – Szövegtípusok: digitális és hagyományos, folyamatos és nem folyamatos – Összefüggő szóbeli szöveg: felelet, kiselőadás, hozzászólás, felszólalás – A magánélet színtereinek szövegtípusai: levél, köszöntő stb. – Az esszé	– A szóbeli és az írásbeli szövegértés és szövegalkotás fejlesztése – A helyesírási készség fejlesztése
Fogalmak	szöveg, szövegösszefüggés, beszédhelyzet; szövegmondat, bekezdés, tömb, szakasz; szövegkohézió (témahálózat, téma-réma, szövegtopik, szövegfókusz, kulcsszó, cím); szövegpragmatika (szövegvilág, nézőpont, fogalmi séma, tudáskeret, forgatókönyv); nyelvtani (szintaktikai) tényező (kötőszó, névmás, névelő, határozószó, előre- és visszautalás, deixis, egyeztetés); intertextualitás, összefüggő szóbeli szövegek: előadás, megbeszélés, vita; a magánélet színtereinek szövegtípusai: levél, köszöntő stb.; esszé

Tematikai egység	**Stilisztika – stílusrétegek, stílushatás, stíluseszközök, szóképek, alakzatok**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Az alakzatok és a szóképek hatásának, szerepének vizsgálata szövegelemzéskor – A stílus, a stilisztika, a stílustípusok – A stílusérték – A stílushatás	– Szótárhasználat fejlesztése – A stílus szerepének tudatosítása – A stiláris különbségek felfedeztetése – A hangalak és jelentés viszonyának felismertetése – A mondat- és szövegjelentést meghatározó tényezők felismertetése, tudatosítása	

– Stílusgyakorlatok – A hangalak és jelentés viszonyának felismertetése – Értelmezési gyakorlatok különböző beszédhelyzetekben – A mindennapi kommunikáció gyakori metaforikus kifejezéseinek és használati körének megfigyelése, értelmezése – A jel és a nyelvi jel fogalma, összetevői – A jel és a jelentés összefüggése, jelentéselemek – A hangalak és a jelentés viszonya, jelentésmező – Motivált és motiválatlan jelentés – A metaforikus kifejezések szerkezete, jellemző típusai, használatuk – A mondat- és szövegjelentés	– A magyar szórend megváltozása és az üzenet jelentésváltozása közötti összefüggés tudatosítása
Fogalmak	stílus, stilisztika, stílustípus (bizalmas, közömbös, választékos stb.); stílusérték (alkalmi és állandó); stílusréteg (társalgási, tudományos, publicisztikai, hivatalos, szónoki, irodalmi); stílushatás; néhány gyakoribb szókép és alakzat köznyelvi és irodalmi példákban, jelentésszerkezet, jelentéselem, jelentésmező, jelhasználati szabály; denotatív, konnotatív jelentés; metaforikus jelentés; motivált és motiválatlan szó, hangutánzó, hangulatfestő szó; egyjelentésű, többjelentésű szó, azonos alakú szó, rokon értelmű szó, hasonló alakú szópár, ellentétes jelentés

Tematikai egység	**Szabadon felhasználható órák**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- felzárkóztatás - elmélyítés - tehetséggondozás - számonkérés	
Fogalmak		

Kerettantervi óraszámok témakörönként - Irodalom

Tematikai egység	Órakeret
1. Bevezetés az irodalomba – művészet, irodalom	4 óra
2. Az irodalom ősi formái. Mágia, mítosz, mitológia	6 óra
3. A görög irodalom	9 óra
4. A római irodalom	4 óra
5. A Biblia mint kulturális kód	10 óra

6. A középkor irodalma	10 óra
7. A reneszánsz irodalma	16 óra
8. A barokk és a rokokó	7 óra
9. A felvilágosodás irodalma	28 óra
10. A romantika irodalma	9 óra
11. A magyar romantika irodalma	26 óra
Szabadon felhasználható órák: elmélyítés, felzárkóztatás, tehetséggondozás	15 óra
Kötelező összesen:	**144 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	2	72	72	0	0
10. évf.	2	72	72	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	***Összes kötelező***	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
20. Bevezetés az irodalomba – művészet, irodalom	***4***	4	0	0	**4**	0	0	0	**0**
21. Az irodalom ősi formái. Mágia, mítosz, mitológia	***6***	6	0	0	**6**	0	0	0	**0**
22. A görög irodalom	***9***	9	0	0	**9**	0	0	0	**0**
23. A római irodalom	***4***	4	0	0	**4**	0	0	0	**0**
95. A Biblia mint kulturális kód	***10***	10	0	0	**10**	0	0	0	**0**
96. A középkor irodalma	***10***	10	0	0	**10**	0	0	0	**0**
97. A reneszánsz irodalma	***16***	16	0	0	**16**	0	0	0	**0**
98. A barokk és a rokokó	***7***	7	0	0	**7**	0	0	0	**0**
99. A felvilágosodás irodalma	***28***	0	0	0	**0**	28	0	0	**28**
100. A romantika irodalma	***9***	0	0	0	**0**	9	0	0	**9**
101. A magyar romantika irodalma	***26***	0	0	0	**0**	26	0	0	**26**

Szabadon felhasználható órák: elmélyítés, felzárkóztatás, tehetséggondozás	***15***	6	0	0	**6**	9	0	0	**9**
Összesen	***144***	72	0	0	**72**	72	0	0	**72**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (72 óra)

Tematikai egység	**Bevezetés az irodalomba – művészet, irodalom**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az irodalom és hatása Szerzők, művek párbeszéde Népszerű irodalom; az irodalom határterületei Műnemi-műfaji rendszer	– Változatos lírai, kisprózai alkotások, szövegrészletek olvasása, közös értelmezése – Szerző, előadó, terjesztő és befogadó változó viszonyrendszere: a művészetben való részvétel lehetőségei – Nyelv és nyelviség az irodalomban: a képi és a hangzó nyelv, szóképek és retorikai alakzatok a hétköznapi és az irodalmi kommunikációban	
Fogalmak	művészet, szépirodalom, szórakoztató irodalom, irodalmi kommunikáció; szerző, alkotó, terjesztő, másoló, előadó, befogadó; befogadás, értelmezés, műnem, epika, líra, dráma, műfaj, monda, elbeszélés, regény, elbeszélő költemény, dal, himnusz, óda, elégia, metafora, hasonlat, költői megformáltság, történet, elbeszélés, lírai én, narrátor, beszélő, dialógus, monológ	

Tematikai egység	**Az irodalom ősi formái. Mágia, mítosz, mitológia**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az ősi magyar hitvilág A görög mitológia Egyéb teremtésmítosz	– A mítoszok kulturális jelentőségének megértése – Hősök és archetípusok a kortárs kultúrában, pl. populáris filmen, videojátékban vagy képregényben – Mítosz- és hőstípusok megkülönböztetése, felismerése. Mítoszok, mondák és népmesék – Az archaikus, mitikus világkép és a kortárs világkép viszonyának mérlegelése – Az alapvető emberi magatartásformák felismerése és azonosítása a mitológiai történetekben és eposzokban – A vándormotívumok felismerése pl. vízözön, örök élet utáni vágy – Irodalmi alapformák, műfajok és motívumok megismerése – A történetmesélés formáinak elemzése, az elbeszélői nézőpontok és a narratív struktúra szerepének felismerése – A görög kultúra máig tartó hatásának felismerése: pl. archetipikus helyzetek, mitológiai és irodalmi adaptációk, intertextualitás; mai magyar szókincs.	

Fogalmak	szóbeliség, írásbeliség, sámánizmus, regös, mágus, jokulátor, táltos, világfa, antikvitás, mítosz, mitológia eredetmítosz, archaikus világ, archetípus

Tematikai egység	**A görög irodalom**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az epika születése A görög líra, az időmértékes verselés A görög dráma	– A műelemző képesség fejlesztése, a hősök jellemzése, magatartásuk, konfliktusaik megértése – Magatartásformák, konfliktusok, értékek felismerése, szembesítése, a drámai művekben felvetett erkölcsi problémák megértése, mérlegelése – Drámai helyzetek és dramaturgiai eszközök megértése drámajátékon keresztül, részvétel drámai jelenet kidolgozásában és előadásában – A tragikum és a komikum műfajformáló minőségének megértése – Különféle magatartásformák, konfliktusok, értékek és hibák (harmónia, mértéktartás,) felismerése; ezek elemzésével, értékelésével erkölcsi érzék fejlesztése.	
Fogalmak	eposz, eposzi konvenciók: propozíció, invokáció, enumeráció, in medias res, deus ex machina, hexameter; dal, elégia, epigramma, himnusz, időmértékes verselés fogalmai, toposz, tragédia, komédia, dialógus, monológ, hármas egység, akció, dikció, drámai szerkezet, expozíció, konfliktus, tetőpont, megoldás, kar, katarzis	

Tematikai egység	**A római irodalom**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A polgárháborúk kora: Catullus Augustus kora: Vergilius, Horatius, Ovidius – A római irodalom műfajainak, témáinak, motívumainak hatása, továbbélése – Emberi magatartásformák azonosítása, értékelése a művek, illetve a szerzők portréi alapján; a horatiusi életelvek érvényességének vizsgálata	– Irodalmi műfajok, versformák megismerése; – A görög és római kultúra viszonyának értelmezése; – A római kultúra máig tartó hatásának felismerése (mitológiai és irodalmi adaptációk, intertextualitás)	
Fogalmak	imitáció, dal, óda, elégia ekloga, episztola, strófaszerkezet, horátiusi alapelvek, ars poetica	

Tematikai egység	**A Biblia mint kulturális kód**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az Ószövetség; Az Újszövetség – Háttérismeretek a Bibliához mint az európai kultúra	– A Biblia felépítésének tanulmányozása, a szöveghagyomány jellemzőinek és jelentőségének megértése	

korokon és világnézeteken átívelő, alapvető kódjához – Kitekintés a bibliai történetek későbbi megjelenéseire az irodalomban és más művészeti ágakban – A bibliai hagyomány meghatározó jellege a szóbeli és írásos kultúrában: szókincsben, szólásokban, témákban, motívumokban – A Bibliához kapcsolódó ünnepek, hagyományok eredete, tartalma	– Szemelvények olvasása az Ó- és Újszövetségből: alapvető történetek, motívumok és műfajok megismerése
Fogalmak	Biblia, Ószövetség, Újszövetség, Héber Biblia, zsidó vallás, kánon, kanonizáció, teremtéstörténet, pusztulástörténet, Tóra, Genesis, Exodus, zsoltár, próféta, kereszténység, evangélium, szinoptikusok, napkeleti bölcsek, apostol, példabeszéd, passió, kálvária, apokalipszis

Tematikai egység	**A középkor irodalma**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egyházi irodalom Lovagi és udvari irodalom Dante Alighieri: Isteni színjáték (részletek) A középkor világi irodalma: vágánsköltészet, Francois Villon: A nagy testamentum	– A tanév során megismert szövegek új szempontú rendszerezése, ismétlése – Szövegrészlet elemzése a középkor irodalmából az alábbi műfajok közül: vallomás, lovagi epika, legenda, himnusz	
Fogalmak	középkor, korstílus, művelődéstörténet, romanika, gótika, patrisztika, skolasztika, katedrális, vallomás, legenda, rím, egyházi kultúra, lovagi kultúra, trubadúr, moralitás, vágáns költészet, nyelvemlék, szövegemlék, gesta, krónika, intelem, kódex, prédikáció, Pokol, Purgatórium, Paradicsom, emberiségköltemény, allegória, szimbólum, tercina, balladaforma, rondó, rím, oktáva, testamentum, haláltánc, oximoron	

Tematikai egység	**A reneszánsz irodalma**	**Órakeret 16 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A humanista irodalom; A reformáció vallásos irodalma, az anyanyelvi kultúra születése, hatása az irodalomra, a magyar nemzeti tudatra; A reformáció világi irodalmából; Líra a reformáció korában; Színház- és drámatörténet: dráma a reformáció korában;	– A korstílus fogalmának rögzítése; az irodalom és a társművészetek kapcsolata – A tanév során megismert szövegek új szempontú rendszerezése, ismétlése – a magyar irodalomtörténettel és a nemzeti kultúrával, hagyományokkal kapcsolatos ismereteinek elmélyítése Janus Pannonius műveinek olvasásával és értelmezésével	

	– Bevezetés a költészet olvasásába: néma és hangos olvasás, megzenésített versek befogadása, versmondás, költemények kreatív-produktív feldolgozása – A műelemző képesség fejlesztése, a hősök jellemzése, magatartásuk, konfliktusaik megértése – Magatartásformák, konfliktusok, értékek felismerése, szembesítése, a drámai művekben felvetett erkölcsi problémák megértése, mérlegelése
Fogalmak	reneszánsz, humanizmus, reformáció, szonett, novella, novellafüzér, anekdota, búcsúvers, bibliafordítás, zsoltárfordítás, vitairat, vitadráma, jeremiád, fabula, dallamvers, szövegvers, mese, példázat, históriás ének, széphistória, lovagregény-paródia, Balassi-strófa, Balassa-kódex, hárompilléres versszerkezet, katonaének, szonett, blank verse, commedia dell'arte, hármas színpad, a shakespeare-i dramaturgia, királydráma, bosszúdráma, lírai tragédia

Tematikai egység	**A barokk és a rokokó**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Epika, a kuruc kor lírája: műfajok, művek Pázmány, Zrínyi, Mikes, Apáczai	– Az irodalomtörténeti korszakolás sajátosságainak, nehézségeinek, céljainak megismerése – A művelődéstörténeti kontextus jelentőségének megértése az irodalmi mű elemzésében – Az irodalomtörténeti korszak történelmi, művelődéstörténeti hátterének, sajátosságainak tanulmányozása – A korstílus fogalmának rögzítése; az irodalom és a társművészetek kapcsolata – A törzsanyagban felsorolt szerzők és műveik megismerése, rendszerezése, – a magyar irodalomtörténettel és a nemzeti kultúrával, hagyományokkal kapcsolatos ismereteinek elmélyítése a törzsanyaghoz tartozó művek olvasásával és értelmezésével	
Fogalmak	barokk, katolikus megújulás (ellenreformáció), jezsuita, barokk eposz, barokk körmondat, pátosz, röpirat, fiktív levél, kuruc, labanc, bujdosóének, toborzó dal, kesergő, rokokó, emlékirat	

Tematikai egység	**Szabadon felhasználható órák**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	elmélyítés, felzárkóztatás, tehetséggondozás	
Fogalmak		

10. évfolyam
Kötelező tananyagtartalom (72 óra)

Tematikai egység	A felvilágosodás irodalma	Órakeret 28 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az európai felvilágosodás: Swift, Voltaire, Moliére, Goethe, Robert Burns; A felvilágosodás korának magyar irodalma – rokokó, klasszicizmus és szentimentalizmus: Csokonai, Kazinczy; Klasszicizmus és kora romantika a magyar irodalomban: Berzsenyi, Kisfaludy Károly, Kölcsey; Katona József: Bánk bán	– Az európai irodalom nagy korstílusai jellemzőinek, történelmi és eszmei hátterének megismerése – Irodalom és képzőművészet kapcsolata; a korstílusok jelenléte a képzőművészetekben – Az európai irodalom nagy korstílusai időbeli és térbeli viszonyainak, különbségeinek megismerése – A korstílus felhasználása az irodalmi elemzés egyik kontextusaként – A tanév során megismert szövegek új szempontú rendszerezése, áttekintése a történetiség, a korstílusok nézőpontjából – Az irodalomtörténeti korszakolás sajátosságainak, nehézségeinek, céljainak megismerése – A művelődéstörténeti kontextus jelentőségének megértése az irodalmi mű elemzésében – Az irodalomtörténeti korszak történelmi, művelődéstörténeti hátterének, sajátosságainak tanulmányozása – A korstílus fogalmának rögzítése; az irodalom és a társművészetek kapcsolata – a magyar irodalomtörténettel és a nemzeti kultúrával, hagyományokkal kapcsolatos ismereteinek elmélyítése a törzsanyagban rögzített szerzők és műveik olvasásával és értelmezésével – A hazához fűződő viszonyt tematizáló lírai és prózai szövegek olvasása, értelmezése – Világkép és műfajok, kompozíciós, poétikai és retorikai megoldások összefüggéseinek felismertetése – Bevezetés a költészet olvasásába: néma és hangos olvasás, megzenésített versek befogadása, versmondás, költemények kreatív-produktív feldolgozása	
Fogalmak	felvilágosodás, klasszicizmus, szentimentalizmus, enciklopédia, racionalizmus, empirizmus, utaztató regény, tézisregény, „sziget regény”, szatíra, gúny, klasszicista dráma, normatív poétika, rezonőr, weimari klasszika, drámai költemény, vátesz, röpirat, komikus vagy vígeposz, szentimentális levélregény, nyelvújítás, ortológusok, neológusok, stílusszintézis, piktúra, szentencia, anakreoni dalok, népies helyzetdal, nemzeti himnusz, értekezés, intelem, értékszembesítő és időszembesítő verstípus, nemzeti identitás, közösségi értékrend, költői öntudat, prófétai szerephelyzet	

Tematikai egység	A romantika irodalma	Órakeret 9 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

Az angolszász romantika: Byron, Walter Scott, E. A. Poe A francia romantika:Victor Hugo A német romantika: Heinrich Heine Az orosz romantika: Puskin – Anyegin A lengyel romantika: Mickiewicz – A lengyel anyához	– A korstílus fogalmának használata az európai művelődéstörténetben – Az európai irodalom nagy korstílusa jellemzőinek, történelmi és eszmei hátterének megismerése – Irodalom és képzőművészet kapcsolata; a korstílus jelenléte a képzőművészetekben – Az európai irodalom nagy korstílusa időbeli és térbeli viszonyainak, különbségeinek megismerése – A korstílus felhasználása az irodalmi elemzés egyik kontextusaként – Az európai romantika sajátosságai; néhány szövegrészlet a romantikus művek köréből
Fogalmak	korstílus, romantika, verses regény, történelmi regény, felesleges ember

Tematikai egység	**A magyar romantika irodalma**	**Órakeret 26 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Életművek a magyar romantika irodalmából: Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Jókai Mór Tudományos élet a romantika korában: Erdélyi János, Bajza József	– A hazához fűződő viszonyt tematizáló lírai szövegek olvasása, értelmezése Vörösmarty Mihály életművéből a törzsanyagban meghatározottak szerint – Világkép és műfajok, kompozíciós, poétikai és retorikai megoldások összefüggéseinek felismertetése – Egyes műfaji konvenciók jelentéshordozó szerepének felismerése – A szépirodalmi szövegekben megjelenített értékek, erkölcsi kérdések, motivációk, magatartásformák felismerése, értelmezése – Társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok, kérdésfelvetések szellemi hátterének feltárása a társadalomtörténeti jelenségként is értelmezett irodalomban – A művek történeti nézőpontú megközelítése, a megjelenő esztétikai, lét- és történelemfilozófiai kérdések és válaszok érzékelése és értelmezése – Intertextuális utalások azonosítása és értelmezése, következtetések levonása – Az életmű főbb sajátosságainak megismerése a törzsanyagban megnevezett versek szövegre épülő ismeretén, értelmezésén, elemzésén – Petőfi életművének főbb témái (szerelem, táj, haza, forradalom, család, házasság, ars poetica stb.) és műfajainak megismerése – A költő epikájának (*Az apostol, A helység kalapácsa*) néhány sajátossága részletek vagy egész mű tanulmányozásán keresztül – Petőfi alkotói pályájának és életútjának kapcsolatai, főbb szakaszai – A népiesség és a romantika jelenlétének bemutatása Petőfi Sándor életművében	

	– Petőfi életútja legfontosabb eseményeinek megismerése; Petőfi korának irodalmi életében – A Petőfi-életmű befogadástörténetének néhány sajátossága, a Petőfi-kultusz születése – A Petőfi-életmű szerepe, hatása a reformkor és a forradalom történéseiben – Elbeszélő szövegek közös órai feldolgozása – Legalább egy regény önálló elolvasása – Művelődéstörténeti kitekintés: a modern olvasóközönség megjelenése, a sajtó és a könyvnyomtatás szerepe – A 19. század néhány jellemző elbeszélő műfajának és irányzatának áttekintése – Kreatív szövegek alkotása megadott stílusban vagy ábrázolásmóddal – Szövegek közös értelmezése az elbeszéléselmélet alapfogalmainak segítségével
Fogalmak	rapszódia, drámai költemény, népiesség, életkép, zsánerkép, elbeszélő költemény, versciklus, helyzetdal, tájlíra, lírai realizmus, látomásköltészet, zsenikultusz, irányregény, utópia, szigetutópia, nemzeti szemlélet, korszerű népiesség

Tematikai egység	**Szabadon felhasználható órák**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	elmélyítés, felzárkóztatás, tehetséggondozás	
Fogalmak		

Magyar nyelv és irodalom 11-12. évfolyam (felnőtt esti gimnázium)

Magyar nyelv és irodalom óraszámok bontása

Évfolyam	Heti óraszám (Ny/I)	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	3 (1 / 2)	108 (36 / 72)	36 / 72	0 / 0	0	0
12. évf.	3 (1 / 2)	93 (31 / 62)	36 / 72	0 / 0	0	0

Kerettantervi óraszámok témakörönként – Magyar nyelv

Tematikai egység	**Órakeret**
1. Retorika- a beszédfajták, a beszéd felépítése, az érvelés	11 óra
2. Pragmatika- a megnyilatkozás fogalma, társalgási forduló, beszédaktus, együttműködési elv	8 óra
3. Általános nyelvi ismeretek – a nyelv és a gondolkodás, nyelvtípusok	8 óra
4. Szótárhasználat	3 óra

5. Nyelvtörténet- a nyelv változása, a nyelvrokonság kérdései, nyelvemlékek	8 óra
6. A nyelv rétegződése, nyelvjárások, nyelvi tervezés, nyelvi norma	8 óra
7. Felkészülés az érettségire - rendszerező ismétlés	14 óra
8. Szabadon felhasználható óra	7 óra
Kötelező összesen:	**67 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	1	36	36	0	0	0
12. évf.	1	31	31	0	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	***Összes kötelező***	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
104. Retorika- a beszédfajták, a beszéd felépítése, az érvelés	***11***	11	0	0	0	**11**	0	0	0	0	**0**
105. Pragmatika- a megnyilatkozás fogalma, társalgási forduló, beszédaktus, együttműködési elv	***8***	8	0	0	0	**8**	0	0	0	0	**0**
106. Általános nyelvi ismeretek – a nyelv és a gondolkodás, nyelvtípusok	***8***	8	0	0	0	**8**	0	0	0	0	**0**
107. Szótárhasználat	***3***	3	0	0	0	**3**	0	0	0	0	**0**
108. Nyelvtörténet- a nyelv változása, a nyelvrokonság kérdései, nyelvemlékek	***8***	0	0	0	0	**0**	8	0	0	0	**8**
109. A nyelv rétegződése, nyelvjárások, nyelvi tervezés, nyelvi norma	***8***	0	0	0	0	**0**	8	0	0	0	**8**
110. Felkészülés az érettségire - rendszerező ismétlés	***14***	0	0	0	0	**0**	14	0	0	0	**14**
111. Szabadon felhasználható óra	***7***	6	0	0	0	**6**	1	0	0	0	**1**
Összesen	***67***	36	0	0	0	**36**	31	0	0	0	**31**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (36 óra)

Tematikai egység	**Retorika- a beszédfajták, a beszéd felépítése, az érvelés**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A retorika és kommunikáció, a retorika fogalma A retorikai szövegek felépítése és elkészítésének lépései A szónoki beszéd fajtái (tanácsadó beszéd, törvényszéki beszéd, alkalmi beszéd) és jellemzőik Az érvelő beszéd felépítése, az érvtípusok Az érvelés módszere A retorikai szövegek kifejezőeszközei A kulturált vita szabályai A befolyásolás módszerei	– Önálló beszéd megírásához, annak hatásos előadásához szükséges nyelvi, gondolkodási képességek fejlesztése – A hatásos előadásmód eszközeinek tanítása, gyakoroltatása – Érvelési gyakorlatok: kulturált vita, véleménynyilvánítás gyakorlása	
Fogalmak	retorika, szónoklat, a szónok feladata, a meggyőzés eszközei: érv és cáfolat; hagyományos és mai beszédfajták; a szónoklat részei, szerkezete, felépítése	

Tematikai egység	**Pragmatika- a megnyilatkozás fogalma, társalgási forduló, beszédaktus, együttműködési elv**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A nyelv működése a beszélgetés, társalgás során A társalgás udvariassági formái A beszédaktus Az együttműködési elv (mennyiségi, minőségi, viszony, mód)	– A kulturált nyelvi magatartás fejlesztése – A nyelv működésének, a nyelvhasználat megfigyelése különböző kontextusokban, eltérő célok elérésére nyelvi eszközökkel	
Fogalmak	megnyilatkozás, társalgás, társalgási forduló, szóátvétel, szóátadás; beszédaktus (lokúció, illokúció, perlokúció); deixis; együttműködési elv	

Tematikai egység	**Általános nyelvi ismeretek – a nyelv és a gondolkodás, nyelvtípusok**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A nyelv és a beszéd, a nyelv mint változó rendszer A nyelv és gondolkodás, a nyelv és megismerés A beszéd mint cselekvés A nyelvcsaládok és nyelvtípusok	– a nyelv és gondolkodás viszonya nyelvfilozófiai lehetőségeinek megismerése – a nyelv mint jelrendszernek, az emberi nyelv egyediségének megértése; a nyelv mint változó rendszer; a nyelv szerepe a világról formált tudásunkban – a kommunikáció kódok vizsgálata, a korlátozott és a kidolgozott kód; gesztusnyelvek, jelnyelvek	

	– a nyelv és a megismerés viszonyának tanulmányozása: az emberiség információs forradalmai; a nyelv és a kultúra viszonya – nyelvcsaládok, nyelvtípusok tanulmányozása
Fogalmak	Jel, nyelvi jel, jelrendszer, nyelvtípus (agglutináló, izoláló, flektáló), nyelvcsalád, kódok, korlátozott és kidolgozott kód, gesztusnyelv, jelnyelv

Tematikai egység	**Szótárhasználat**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A fontosabb egynyelvű papír alapú és digitális szótárfajták megismerése, tanulmányozása: értelmező szótár, történeti-etimológiai szótár, szinonimaszótár, helyesírási szótár, szlengszótár, nyelvművelő kéziszótár, Magyar Történeti Szövegtár, írói szótárak, tájszótár	A szótárhasználat készségének a fejlesztése	
Fogalmak	értelmező szótár, etimológiai szótár, szinonimaszótár, rétegnyelvi szótár, írói szótár	

Tematikai egység	**Szabadon választható órakeret**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Ismétlés, gyakorlás, számonkérés, tanórán kívüli tudásszerzés (múzeumlátogatás, megtekintése), projektmunkák megalkotása, elmélyítés, felzárkóztatás, tehetséggondozás	Felzárkóztatás, helyesírási feladatok, fogalmazáskészség javítása	
Fogalmak	Az eddig tanult fogalmak elmélyítése	

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (31 óra)

Tematikai egység	**Nyelvtörténet- a nyelv változása, a nyelvrokonság kérdései, nyelvemlékek**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A magyar nyelv rokonságának hipotézisei A magyar nyelvtörténet korszakai Nyelvemlékek A szókészlet változása a magyar nyelv történetében Nyelvújítás	– A szinkrón és diakrón nyelvszemlélet fejlesztése – Az összehasonlító nyelvszemlélet fejlesztése: nyelvünk helye a világban – Az interdiszciplináris tudatosság fejlesztése a nyelvtörténeti, irodalom- és művelődéstörténeti párhuzamosságok és összefüggések felfedeztetésével	

Fogalmak	nyelvrokonság, nyelvcsalád; uráli nyelvcsalád, finnugor rokonság; ősmagyar, ómagyar, középmagyar kor, újmagyar kor, újabb magyar kor; nyelvemlék; ősi szó, belső keletkezésű szó, jövevény- és idegen szó; nyelvújítás, ortológus, neológus; szinkrón és diakrón nyelvszemlélet

Tematikai egység	**A nyelv rétegződése, nyelvjárások, nyelvi tervezés, nyelvi norma**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Anyanyelvünk rétegződése I.- A köznyelvi változatok, a csoportnyelvek és rétegnyelvek Anyanyelvünk rétegződése II.- A nyelvjárások és a nyelvi norma Nyelvünk helyzete a határon túl Nyelvi tervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés	– A nyelvi sokszínűség, nyelvi tolerancia tudatosítása	
Fogalmak	nyelvi tervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés, nyelvtörvény, nyelvi norma; nyelvváltozatok; vízszintes és függőleges tagolódás; nyelvjárások, regionális köznyelv, tájszó; csoportnyelv, szaknyelv, hobbinyelv, rétegnyelv; szleng, argó; kettősnyelvűség, kétnyelvűség, kevert nyelvűség; nemzetiségi nyelvek	

Tematikai egység	**Felkészülés az érettségire, rendszerező ismétlés**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A tanult nyelvészeti, kommunikációs, szövegértési és szövegalkotási ismeretek rendszerezése	– A rendszerező képesség fejlesztése – Az önálló tanulás fejlesztése: az érettségi témaköreinek és a követelményeknek megfelelő tételvázlatok összeállítása	
Fogalmak	az eddig tanult fogalmak rendszerező ismétlése	

Tematikai egység	**Szabadon felhasználható témakeret**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Ismétlés, gyakorlás, számonkérés, tanórán kívüli tudásszerzés (múzeumlátogatás, megtekintése, előadó meghívása), projektmunkák megalkotása, elmélyítés, felzárkóztatás, tehetséggondozás	– Szövegalkotás – Kompetenciafejlesztés, érzelmi nevelés – Szóbeli és írásbeli megnyilvánulás fejlesztése	
Fogalmak	a korábbiak elmélyítése	

Kerettantervi óraszámok témakörönként - Irodalom

Tematikai egység	**Órakeret**
1. A klasszikus modernség irodalma	30 óra
2. A magyar irodalom a XX. században	40 óra
3. A modernizmus (a modernizmus kései korszaka) irodalma	20 óra
4. A magyar irodalom a XX. században II.	30 óra

5. A XX. századi történelem az irodalomban	5 óra
6. Kortárs magyar irodalom	5 óra
7. Szabadon felhasználható témakeret	4 óra
Kötelező összesen:	**134 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	2	72	72	0	0	0
12. évf.	2	62	62	0	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	***Összes kötelező***	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
1. A klasszikus modernség irodalma	***30***	30	0	0	0	**30**	0	0	0	0	**0**
2. A magyar irodalom a XX. században	***40***	40	0	0	0	**40**	0	0	0	0	**0**
3. A modernizmus (a modernizmus kései korszaka) irodalma	***20***	0	0	0	0	**0**	20	0	0	0	**20**
4. A magyar irodalom a XX. században II.	***30***	2	0	0	0	**2**	28	0	0	0	**28**
5. A XX. századi történelem az irodalomban	***5***	0	0	0	0	**0**	5	0	0	0	**5**
6. Kortárs magyar irodalom	***5***	0	0	0	0	**0**	5	0	0	0	**5**
7. Szabadon felhasználható témakeret	***4***	0	0	0	0	**0**	4	0	0	0	**4**
Összesen	***134***	72	0	0	0	**72**	62	0	0	0	**62**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (72 óra)

Tematikai egység	**A klasszikus modernség irodalma**	**Órakeret 30 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A realizmus a nyugat-európai irodalomban ***A realizmus az orosz irodalomban***	– Önálló olvasóvá nevelés – Lírai szövegek közös értelmezése lírapoétikai fogalmainak segítségével	

A klasszikus modernizmus lírájának alkotói, alkotásai ***Romantika és realizmus a XIX. század magyar irodalmában:*** *Arany János, Mikszáth Kálmán; Madách: Az ember tragédiája; Tompa Mihály, Gárdonyi Géza, Vajda János, Reviczky Gyula;*	– Az irodalomtörténeti folytonosság (művek, motívumok párbeszéde) megértése – A metaforikus próza poétikai jegyeinek megismerése – Erkölcsi kérdések (pl.: bűn és büntetés, őszinteség, hazugság, képmutatás) vizsgálata – A művek erkölcsi kérdésfelvetéseinek megértése, mai vonatkozásainak tisztázása – A lírai beszédmód változatainak értelmezése; a korszakra és az egyes alkotókra jellemző beszédmódok feltárása, néhány jellegzetes alkotás összevetése – A művek közös és egyéni feldolgozása, értelmezése
Fogalmak	klasszikus modernség, realizmus, realista regény, mindentudó elbeszélő, tolsztojanizmus, visszatekintő időszerkezet, analitikus dráma, drámaiatlan dráma, lírai dráma szimbolizmus, esztétizmus, l'art pour l'art, kötetkompozíció, szinesztézia, kiátkozott költő ballada, pillérversszak, önirónia, eszményítő realizmus különc, donquijoteizmus emberiségdráma, emberiségköltemény, drámai költemény, történelemfilozófia, történeti színek, keretszínek, falanszter nép-nemzeti irodalom, filozófiai dal

Tematikai egység	**A magyar irodalom a XX. században**	**Órakeret 40 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Életművek a XX. század magyar irodalmából: *Herczeg Ferenc* *Ady Endre* *Babits Mihály* *Kosztolányi Dezső* ***Portrék a XX. század magyar irodalmából:*** Móricz Zsigmond Wass Albert ***Metszetek a XX. század magyar irodalmából I.:*** *Juhász Gyula* *Tóth Árpád* *Karinthy Frigyes*		– Világkép és műfajok, kompozíciós, poétikai és retorikai megoldások összefüggéseinek felismertetése – Egyes műfaji konvenciók jelentéshordozó szerepének felismerése – A század irodalmi törekvéseinek, sajátosságainak, írói-költői csoportjainak megismerése – A hazához fűződő viszonyt ábrázoló szövegek olvasása, a művek közös értelmezése – Világkép és műfajok, kompozíciós, poétikai és retorikai megoldások összefüggéseinek felismertetése – Egyes műfaji konvenciók jelentéshordozó szerepének megismerése – A szépirodalmi szövegekben megjelenített értékek, erkölcsi kérdések, motivációk, magatartásformák felismerése, értelmezése – Társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok, kérdésfelvetések történelmi, szellemtörténeti hátterének feltárása – A művek történeti nézőpontú megközelítés
Fogalmak	Új Idők, nemzeti konzervativizmus, színmű, szecesszió, versciklus, kötetkompozíció, vezérvers, önmitologizálás, szimultán versritmus vagy bimetrikus verselés, filozófiai költészet, parafrázis, nominális és verbális stílus, irónia, homo aestheticus, versciklus, modernizmus, freudizmus,	

	novellaciklus, alakmás, naturalizmus, szabad függő beszéd, transzilván irodalom, a Nyugat és nemzedékei, paródia, stílusparódia, műfajparódia

Tematikai egység	**A magyar irodalom a XX. században II.**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Metszetek egyéni utakon: Krúdy Gyula	– -Olvasóvá nevelés, mérlegelő gondolkodás fejlesztése – -Irodalmi kultúra megismerése	
Fogalmak	életrajzi ihletettség, kulturális veszteség, tárgyias irodalom	

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (62 óra)

Tematikai egység	**A modernizmus (a modernizmus kései korszaka) irodalma**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Avantgárd mozgalmak: Guillaume Apollinaire, Kassák Lajos ***A világirodalom modernista lírájának nagy alkotói, alkotásai:*** T.S. Eliot ***A világirodalom modernista epikájának nagy alkotói, alkotásai:*** Franz Kafka, Thomas Mann ***Színház- és drámatörténet: a modernizmus drámai törekvései:*** Bertolt Brecht, Samuel Beckett, Friedrich Dürrenmatt ***A posztmodern világirodalom:*** Bohumil Hrabal, Gabriel García Márquez	– Irodalmi szövegek és társművészeti alkotások összehasonlító elemzése – Stílustörténeti és irodalomtörténeti fogalmak használata műértelmezésekben – Az önálló olvasóvá válás támogatása, felkészítés a tanulói szerző- és műválasztásokra, a választott művek önálló feldolgozására és megosztására.	
Fogalmak	dekadencia; életfilozófia, pszichoanalízis; a nyelv és a személyiség válsága; avantgárd; futurizmus, dadaizmus, expresszionizmus, konstruktivizmus, kubizmus; szabad vers, kései modernség, objektív költészet, intellektuális költészet, abszurd dráma, kétszintes dráma, mítoszregény, posztmodern	

Tematikai egység	**A magyar irodalom a XX. században II.**	**Órakeret 28 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Életmű a XX. század magyar irodalmából II.: József Attila ***Portrék a XX. század magyar irodalmából:*** Örkény István, Szabó Magda, Kányádi Sándor ***Metszetek a XX. század magyar irodalmából:*** **Metszetek: egyéni utakon:** Szabó Dezső, Weöres Sándor	– Annak tudatosítása, hogy az életút meghatározó tényei hogyan függnek össze a pályaképpel és a kor társadalmi-történelmi viszonyaival – Annak felismerése, hogy az írói-költői felelősség, szociális-társadalmi együttérzés, világnézet, egyéni látásmód és kapcsolat a hagyományhoz változatos módon, műfajban és tematikában szólalhat meg	

Metszetek a modernista irodalomból – a Nyugat alkotói: Szabó Lőrinc, Radnóti Miklós **Metszetek az erdélyi, délvidéki és kárpátaljai irodalomból:** Dsida Jenő, Reményik Sándor, Áprily Lajos **Metszet a „Fényes szellők nemzedékének” irodalmából:** Nagy László **Metszet a tárgyias irodalomból – az Újhold alkotói:** Pilinszky János **Metszetek az irodalmi szociográfia alkotóinak munkáiból:** Illyés Gyula ***Színház- és drámatörténet:*** Örkény István, Szabó Magda	– Összehasonlító elemzés készségének fejlesztése közös téma, motívum, műfaj vagy forma alapján – A drámai művekben a befogadó elé tárt társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok felismerése, megfogalmazása, megértése – A megmaradásért folytatott harc és az azért szükségképpen hozott áldozatok felismerése
Fogalmak	tárgyias tájvers, komplex kép, óda, dal, műfajszintézis, **létértelmező vers, önmegszólító vers,** dialogizáló versbeszéd groteszk, abszurd, egyperces, családregény, kálvinista és katolikus értékrend szembenállása, önéletrajziság életrajzi ihletettség, kulturális veszteség, ekloga, eklogaciklus, razglednica, szerepvers, „Fényes szellők nemzedéke”; tárgyias irodalom totalitárius, történelmi dráma

Tematikai egység	**A XX. századi történelem az irodalomban**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Trianon: Juhász Gyula, Vérző Magyarország, Lyka Károly **Világháborúk:** Gyóni Géza **Holokauszt:** Szép Ernő, Tadeusz Borowski **Kommunista diktatúra:** Illyés Gyula **1956:** Nagy Gáspár, Márai Sándor	– A nemzeti identitás meghatározó lírai szövegeinek olvasása, megértése – Irodalmi szövegek elhelyezése történelmi kontextusban – Irodalmi szövegekben megfogalmazott közösségi és magánemberi erkölcsi dilemmák felismerése – Vitakészség fejlesztése	
Fogalmak	nemzeti identitás, történelmi kontextus	

Tematikai egység	**Kortárs magyar irodalom**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Szabadon választott szerzők	– A kortárs magyar irodalomban való önálló tájékozódásra való képesség fejlesztése	
Fogalmak	kortárs irodalom	

Tematikai egység	**Szabadon felhasználható témakeret**	**Órakeret 4 óra**

Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
ismétlés, gyakorlás, számonkérés, tanórán kívüli tudásszerzés (múzeumlátogatás, színházi előadás megtekintése, előadó meghívása), projektmunkák megalkotása		– Szövegértés, szövegalkotás – Kompetenciafejlesztés, érzelmi nevelés
Fogalmak	a korábbiak elmélyítése	

Matematika 9-10. évfolyam (felnőtt esti gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Halmazok	11 óra
2. Matematikai logika	10 óra
3. Kombinatorika, gráfok	12 óra
4. Számhalmazok, műveletek	10 óra
5. Hatvány, gyök	16 óra
6. Betűs kifejezések alkalmazása egyenletmegoldás, függvényábrázolás során	12 óra
7. Arányosság, százalékszámítás	13 óra
8. Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek	20 óra
9. Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenség	13 óra
10. A függvény fogalma, függvénytulajdonságok	16 óra
11. Geometriai alapismeretek	9 óra
12. Háromszögek	16 óra
13. Négyszögek, sokszögek	10 óra
14. A kör és részei	10 óra
15. Transzformációk, szerkesztések	20 óra
16. Leíró statisztika	10 óra
17. Valószínűség-számítás	8 óra
Kötelező összesen	**216 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	3	108	108	0	0
10. évf.	3	108	108	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	***Összes kötelező***	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1. Halmazok	***11***	11	0	0	**11**	0	0	0	**0**
2. Matematikai logika	***10***	0	0	0	**0**	10	0	0	**10**
3. Kombinatorika, gráfok	***12***	0	0	0	**0**	12	0	0	**12**
4. Számhalmazok, műveletek	***10***	10	0	0	**10**	0	0	0	**0**

5. Hatvány, gyök	***16***	0	0	0	**0**	16	0	0	**16**
6. Betűs kifejezések alkalmazása egyenletmegoldás, függvényábrázolás során	***12***	12	0	0	**12**	0	0	0	**0**
7. Arányosság, százalékszámítás	***13***	13	0	0	**13**	0	0	0	**0**
8. Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek	***20***	17	0	0	**17**	3	0	0	**3**
9. Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenség	***13***	0	0	0	**0**	13	0	0	**13**
10. A függvény fogalma, függvénytulajdonságok	***16***	0	0	0	**0**	16	0	0	**16**
11. Geometriai alapismeretek	***9***	9	0	0	**9**	0	0	0	**0**
12. Háromszögek	***16***	16	0	0	**16**	0	0	0	**0**
13. Négyszögek, sokszögek	***10***	10	0	0	**10**	0	0	0	**0**
14. A kör és részei	***10***	10	0	0	**10**	0	0	0	**0**
15. Transzformációk, szerkesztések	***20***	0	0	0	**0**	20	0	0	**20**
16. Leíró statisztika	***10***	0	0	0	**0**	10	0	0	**10**
17. Valószínűség-számítás	***8***	0	0	0	**0**	8	0	0	**8**
Összesen	***216***	108	0	0	**108**	108	0	0	**108**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (108 óra)

Tematikai egység	**1. Halmazok**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Halmaz közös elem nélküli részhalmazokra bontása, példák ennek alkalmazására a matematikán belül, más tantárgyaknál és a mindennapi életben – Halmaz megadása utasítással, elemek felsorolásával – Halmazok közötti viszonyok ábrázolása, értelmezése – Halmazok metszetének, uniójának, különbségének, komplementerének képzése, ábrázolása és értelmezése – Két-három halmaz elemszámával kapcsolatos feladatok megoldása logikai szita segítségével – Szemléletes kép végtelen halmazokról		

Fogalmak	alaphalmaz, részhalmaz, üres halmaz, halmazok egyenlősége, Venn-diagram; halmazműveletek: unió, metszet, különbség, komplementer halmaz; diszjunkt halmazok, halmaz elemszáma, logikai szita

Tematikai egység	**4. Számhalmazok, műveletek**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Műveleti azonosságok (kommutativitás, asszociativitás, disztributivitás), zárójelek helyes használata – Tizedes törtek átírása közönséges tört alakba és viszont – Irracionális számok szemléltetése – Racionális számok elhelyezkedése számegyenesen – Nyílt és zárt intervallumok fogalmának ismerete és alkalmazása – Számok abszolút értékének, ellentettjének és reciprokának meghatározása – Számológéppel elvégzett számítások eredményének előzetes becslése és nagyságrendi ellenőrzése – Valós számok adott jegyre kerekítése – Valós számok gyakorlati helyzetekben történő észszerű kerekítése		
Fogalmak	racionális szám, irracionális szám, valós szám, nyílt intervallum, zárt intervallum, abszolút érték, ellentett, reciprok	

Tematikai egység	**6. Betűs kifejezések alkalmazása egyenletmegoldás, függvényábrázolás során**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Műveletek egyszerű algebrai kifejezésekkel: összeadás, kivonás, szorzás, osztás, egytagú kifejezések hatványa – Műveleti azonosságok ismerete és alkalmazása egyenletek megoldása során – Az $(a + b)2$, az $(a – b)2$ és az $(a + b)(a – b)$ kifejezésekre vonatkozó nevezetes azonosságok ismerete és alkalmazása (például oszthatósági feladatokban, egyenletek megoldásában, függvények ábrázolásában) – Egyszerű másodfokú polinom átalakítása teljes négyzetté kiegészítéssel – Algebrai kifejezések átalakítása összevonás, szorzattá alakítás, nevezetes azonosságok alkalmazásával		

Fogalmak	összeg, tag, szorzat, tényező, egynemű kifejezés, együttható, teljes négyzet, polinom

Tematikai egység	**7. Arányosság, százalékszámítás**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Az egyenes és a fordított arányosság fogalmának ismerete és alkalmazása gyakorlati problémák megoldása során – Az egyenes és a fordított arányosság grafikonjának felismerése és elkészítése – Példák az egyenes és a fordított arányosságtól különböző arányosságokra (négyzetes, gyökös) – Példák egy irányban vagy ellentétes irányban változó mennyiségpárokra a mindennapi életből – Százalékszámítással kapcsolatos hétköznapi helyzetekhez (például háztartási bevételekhez, kiadásokhoz, pénzügyi fogalmakhoz, gazdasági folyamatokhoz) és más tantárgyakhoz köthető feladatok megoldása		
Fogalmak	egyenes arányosság, fordított arányosság, százalékalap, százalékérték, százalékláb	

Tematikai egység	**8. Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek**	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Elsőfokú egyenletre, egyenlőtlenségre, egyenletrendszerre vezető matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információk kigyűjtése, rendszerezése – Adott problémához megoldási stratégia, algoritmus választása, készítése – A problémának megfelelő matematikai modell választása, alkotása – A kiválasztott modellben a probléma megoldása – A modellben kapott megoldás értelmezése az eredeti problémába visszahelyettesítve, ellenőrzés és válaszadás az észszerűségi szempontokat figyelembe véve – Alaphalmaz, megoldáshalmaz fogalmának ismerete – Egyismeretlenes elsőfokú egyenlet és egyenlőtlenség megoldása mérlegelvvel és grafikusan		

– Elsőfokú kétismeretlenes egyenletrendszer megoldása behelyettesítéssel, közös együtthatók módszerével, grafikusan – Elsőfokú egyenlettel, egyenlőtlenséggel, egyenletrendszerrel megoldható szöveges feladatok megoldása (például út-idő-sebesség, közös munkavégzés, keveréses feladatok, pénzügyi és gazdasági tematikájú feladatok)	
Fogalmak	alaphalmaz, megoldáshalmaz, mérlegelv

Tematikai egység	**11. Geometriai alapismeretek**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Két pont, pont és egyenes, két egyenes távolságának alkalmazása a síkban – Egyenesek kölcsönös helyzetének ismerete és alkalmazása – Nevezetes szögpárok tulajdonságainak ismerete és alkalmazása: pótszögek, mellékszögek, kiegészítő szögek, csúcsszögek, egyállású szögek, váltószögek – A szakaszfelező merőleges és a szögfelező mint ponthalmazok tulajdonságainak ismerete – Dinamikus geometriai szoftver alkalmazásának előkészítése, használata – Alapszerkesztések végrehajtása hagyományos vagy digitális eszközzel euklideszi módon: szakaszfelező merőleges, szögfelező, merőleges és párhuzamos egyenesek szerkesztése, szög másolása		
Fogalmak	pont, egyenes, sík, szögtartomány, hajlásszög, párhuzamos, merőleges, pótszögek, mellékszögek, kiegészítő szögek, csúcsszögek, egyállású szögek, váltószögek, szakaszfelező merőleges, szögfelező	

Tematikai egység	**12. Háromszögek**	**Órakeret 16 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– A háromszögek csoportosítása oldalak és szögek szerint – Az alapvető összefüggések ismerete és alkalmazása háromszögek oldalai, szögei, oldalai és szögei között		

– Speciális háromszögek tulajdonságainak ismerete és alkalmazása: szabályos, egyenlő szárú, derékszögű háromszög – A háromszög nevezetes vonalaira, pontjaira és köreire vonatkozó fogalmak, tételek ismerete és alkalmazása: oldalfelező merőleges, szögfelező, magasságvonal, súlyvonal, középvonal, körülírt, illetve beírt kör – Az oldalfelező merőlegesek és a belső szögfelezők metszéspontjára vonatkozó tétel bizonyítása – A Pitagorasz-tétel és megfordításának ismerete és alkalmazása – A Pitagorasz-tétel bizonyítása – Háromszög területének kiszámítása	
Fogalmak	szabályos háromszög, egyenlő szárú háromszög, derékszögű háromszög, oldalfelező merőleges, szögfelező, magasságvonal, súlyvonal, középvonal, körülírt kör, beírt kör

Tematikai egység	**13. Négyszögek, sokszögek**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Speciális négyszögek (trapéz, húrtrapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz, téglalap, négyzet) tulajdonságainak ismerete, területének kiszámítása – Konvex sokszögeknél az átlók számára, a belső és külső szögösszegre vonatkozó tételek ismerete, bizonyítása és alkalmazása – Szabályos sokszög fogalmának ismerete – Szabályos sokszög területe átdarabolással		
Fogalmak	trapéz, húrtrapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz, téglalap, négyzet, konvex sokszög, szabályos sokszög	

Tematikai egység	**14. A kör és részei**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Annak ismerete és alkalmazása, hogy a középponti szög egyenesen arányos a hozzá tartozó körív hosszával – Annak ismerete és alkalmazása, hogy a középponti szög egyenesen arányos a hozzá tartozó körcikk területével – Kör, körcikk, körgyűrű és körszelet területének és kerületének kiszámítása – Annak ismerete és alkalmazása, hogy a kör érintője merőleges az érintési pontba húzott		

sugárra, és hogy külső pontból húzott érintőszakaszok egyenlő hosszúak – A Thalész-tétel és megfordításának ismerete és alkalmazása – A Thalész-tétel bizonyítása	
Fogalmak	középponti szög, körív, körcikk, körgyűrű, körszelet, érintőszakaszok

Tematikai egység	**8. Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Ekvivalens átalakítás fogalma, fontossága Ellenőrzés egyenlet és szöveges feladat esetén Egyenletmegoldás speciális esetekben	
Fogalmak	-	

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (108 óra)

Tematikai egység	**2. Matematikai logika**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A matematikai bizonyítás fogalma – Állítás logikai értékének megállapítása (igaz vagy hamis) – Állítás tagadásának alkalmazása egyszerű feladatokban – A „nem”, az „és”, a megengedő „vagy” és a kizáró „vagy” logikai jelentésének ismerete és alkalmazása matematikai és matematikán kívüli feladatokban – A „minden” és a „van olyan” típusú állítások logikai értékének megállapítása és ennek indoklása egyszerű esetekben – Adott állítás megfordításának megfogalmazása – „Ha…, akkor…” és „akkor és csak akkor” típusú egyszerű állítások logikai értékének megállapítása – Stratégiai és logikai játékok		
Fogalmak	tétel, bizonyítás, igaz-hamis; „nem”, „és”, „vagy”, „vagy…, vagy…”, „ha…, akkor…”, „akkor és csak akkor”	

Tematikai egység	**3. Kombinatorika, gráfok**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Hétköznapi helyzetekhez kapcsolódó sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása rendszerezéssel		

– Sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása matematikai problémákban – Esetszétválasztás és szorzási elv alkalmazása feladatok megoldásában – Összeszámlálási modellek alkalmazása feladatok megoldásában – Gráfok alkalmazása konkrét hétköznapi és matematikai szituációk szemléltetésére, feladatok megoldására	
Fogalmak	gráf, gráf csúcsa, gráf éle

Tematikai egység	**5. Hatvány, gyök**	**Órakeret 16 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Valós számok hatványozása pozitív egész kitevőre – Hatványozás 0 és negatív egész kitevőre – A hatványozás azonosságainak megfigyelése, felfedezése – A hatványozás azonosságainak bizonyítása konkrét alapszám és tetszőleges pozitív egész kitevő esetén – Számok normálalakja – Számolás normálalak segítségével – A négyzetgyök definíciója – Nemnegatív számok négyzetgyökének megadása számológép segítségével – A négyzetgyökvonás azonosságai		
Fogalmak	hatványalap, hatványkitevő, normálalak, négyzetgyök	

Tematikai egység	**8. Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Egyismeretlenes elsőfokú egyenlet és egyenlőtlenség megoldása mérlegelvvel és grafikusan – Elsőfokú kétismeretlenes egyenletrendszer megoldása behelyettesítéssel, közös együtthatók módszerével, grafikusan		
Fogalmak	alaphalmaz, megoldáshalmaz, mérlegelv	

Tematikai egység	**9. Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenségek**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Másodfokú egyenletre, egyenlőtlenségre vezető matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a		

matematikai tartalmú információk kigyűjtése, rendszerezése – Adott problémához megoldási stratégia, algoritmus választása, készítése – A problémának megfelelő matematikai modell választása, alkotása – A kiválasztott modellben a probléma megoldása – A modellben kapott megoldás értelmezése az eredeti problémába visszahelyettesítve, ellenőrzés és válaszadás az észszerűségi szempontokat figyelembe véve – Egyenletek megoldása ekvivalens átalakításokkal – Másodfokú egyenlet megoldása szorzattá alakítással, teljes négyzetté kiegészítéssel, megoldóképlettel és grafikusan – Egyszerű másodfokúra visszavezethető egyenletek megoldása – Másodfokú egyenlőtlenség megoldása grafikusan – Másodfokú egyenlettel megoldható szöveges feladatok megoldása – $\sqrt{x+c} = ax+b$	
Fogalmak	másodfokú egyenlet megoldóképlete, diszkriminánsz, gyöktényezős alak, ekvivalens átalakítás

Tematikai egység	**10. A függvény fogalma, függvénytulajdonságok**	**Órakeret 16 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Hétköznapi hozzárendelések megfigyelése, tulajdonságainak megfogalmazása: egyértelmű, kölcsönösen egyértelmű – Függvény megadása, alapvető függvénytani fogalmak ismerete – Függvényértékek meghatározása és táblázatba rendezése – Függvények ábrázolása táblázat alapján – Függvények alkalmazása valós, hétköznapi helyzetek jellemzésére, gyakorlati problémák megoldására – A grafikon alapján a függvény értelmezési tartományának, értékkészletének, minimumának, maximumának és zérushelyének megállapítása, a növekedés és fogyás leolvasása – Lineáris függvény, másodfokú függvény, négyzetgyökfüggvény, fordított		

arányosságot leíró függvény (elemi függvények) grafikonja, tulajdonságai – Elemi függvényekkel egyszerű függvénytranszformációs lépések végrehajtása: $f(x) + c$, $f(x + c)$, $c \cdot f(x)$, $\lvert f(x)\rvert$ – Lineáris függvények hozzárendelési utasításának leolvasása grafikon alapján – Egyszerű függvények esetén az $f(x) = c$ alapján x meghatározása és ennek alkalmazása gyakorlati problémák megoldása során – Kölcsönösen egyértelmű hozzárendelés megfordítása és a megfordított hozzárendelés ábrázolása	
Fogalmak	egyértelmű hozzárendelés, kölcsönösen egyértelmű hozzárendelés, értelmezési tartomány, képhalmaz, értékkészlet, helyettesítési érték, szélsőérték, zérushely, növekedés, fogyás

Tematikai egység	**15. Transzformációk, szerkesztések**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Példák ismerete geometriai hozzárendelésekre (merőleges vetítés, párhuzamos vetítés, merőleges affinitás, térkép, fényképezés) – A tengelyes tükrözés, a középpontos tükrözés, a pont körüli forgatás és a párhuzamos eltolás ismerete, tulajdonságaik – A vektor fogalmának kialakítása a párhuzamos eltolás segítségével – Egybevágósági transzformációk egymás utáni végrehajtása – Egybevágósági transzformációk végrehajtása szerkesztéssel vagy digitális eszközzel – Egybevágó alakzatok, szimmetriák megfigyelése a környezetben, művészeti alkotásokban – Az egybevágósági transzformációk alkalmazása feladatok megoldásában, tételek bizonyításában – Háromszögek egybevágóságának alapesetei és ezek alkalmazása – Négyszögek egybevágósága – Egyszerű szerkesztési feladatok megoldása hagyományos vagy digitális eszközzel; diszkusszió		

– Gyakorlati feladatok megoldása egybevágóságok segítségével (például a sík parkettázása különféle síkidomokkal; szabásminta készítése, használata) – A középpontos hasonlósági transzformáció és a hasonlósági transzformáció ismerete, tulajdonságai – A hasonlóság fogalmának ismerete és alkalmazása feladatok megoldásában, tételek bizonyításában – Gyakorlati feladatok megoldása hasonlóság segítségével (például alaprajz-, térképkészítés, modellezés)	
Fogalmak	tengelyes tükrözés, középpontos tükrözés, pont körüli forgatás, párhuzamos eltolás, egybevágóság, forgásszög, vektor, vektorok összege, középpontos hasonlósági transzformáció, hasonlósági transzformáció, hasonlóság, a hasonlóság aránya

Tematikai egység	**16. Leíró statisztika**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Statisztikai adatok gyűjtésének tervezése – Statisztikai adatok gyűjtése hagyományos és internetes forrásból – Statisztikai adatok rendszerezése, jellemzése középértékekkel hagyományos és digitális eszközzel – A kapott adatok értelmezése, értékelése, egyszerű statisztikai következtetések – Oszlop- és kördiagram értelmezése, valamint készítése hagyományos és digitális eszközzel – Konkrét adatsokaság ábrázolásához, statisztikai kérdés megválaszolásához a megfelelő diagramtípus kiválasztása – Kördiagramból oszlopdiagram készítése és viszont – Grafikus manipulációk felismerése és javítása diagramok esetén		
Fogalmak	oszlopdiagram, kördiagram, átlag, medián, módusz	

Tematikai egység	**17. Valószínűség-számítás**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Valószínűségi kísérletek elvégzése, gyakorisági, relatív gyakorisági táblázatok készítése – A valószínűség fogalmának bevezetése statisztikai alapon		

– A klasszikus valószínűségi modell fogalma és alkalmazása – Diszkrét valószínűség-eloszlások ábrázolása hagyományos és digitális eszközzel	
Fogalmak	valószínűségi kísérlet, esemény, elemi esemény, gyakoriság, relatív gyakoriság, valószínűség, diszkrét valószínűség-eloszlás

Matematika 11-12. évfolyam (felnőtt esti gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
37. **Halmazok, matematikai logika**	10 óra
38. **Kombinatorika, gráfok**	12 óra
39. **Számelméleti ismeretek, számhalmazok épülése**	12 óra
40. **Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus**	15 óra
41. **Exponenciális folyamatok vizsgálata**	14 óra
42. **Sorozatok**	18 óra
43. **Trigonometria**	15 óra
44. **Térgeometria**	20 óra
45. **Koordinátageometria**	20 óra
46. **Leíró statisztika**	12 óra
47. **Valószínűség-számítás**	18 óra
48. **Rendszerező összefoglalás**	38 óra
Kötelező összesen	**204 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	3	108	108	0	0	0
12. évf.	3	96	96	0	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	***Összes kötelező***	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
37. **Halmazok, matematikai logika**	***10***	0	0	0	0	**0**	10	0	0	0	**10**
38. **Kombinatorika, gráfok**	***12***	12	0	0	0	**12**	0	0	0	0	**0**

39. **Számelméleti ismeretek, számhalmazok épülése**	***12***	12	0	0	0	**12**	0	0	0	0	**0**
40. **Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus**	***15***	15	0	0	0	**15**	0	0	0	0	**0**
41. **Exponenciális folyamatok vizsgálata**	***14***	14	0	0	0	**14**	0	0	0	0	**0**
42. **Sorozatok**	***18***	0	0	0	0	**0**	18	0	0	0	**18**
43. **Trigonometria**	***15***	15	0	0	0	**15**	0	0	0	0	**0**
44. **Térgeometria**	***20***	0	0	0	0	**0**	20	0	0	0	**20**
45. **Koordinátageometria**	***20***	20	0	0	0	**20**	0	0	0	0	**0**
46. **Leíró statisztika**	***12***	0	0	0	0	**0**	12	0	0	0	**12**
47. **Valószínűség-számítás**	***18***	16	0	0	0	**18**	0	0	0	0	**0**
48. **Rendszerező összefoglalás**	***38***	2	0	0	0	**2**	36	0	0	0	**36**
Összesen	***204***	**108**	**0**	**0**	**0**	**108**	**96**	**0**	**0**	**0**	**96**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (108 óra)

Tematikai egység	**2. Kombinatorika, gráfok**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Matematikai és hétköznapi helyzetekhez kötődő sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása – A binomiális együttható fogalmának ismerete, értékének kiszámítása – Mintavétel visszatevéssel és visszatevés nélkül – A gráf csúcsainak fokszámösszege és éleinek száma közötti összefüggés ismerete és alkalmazása gyakorlati feladatok megoldásában		
Fogalmak	variáció, permutáció, kombináció, faktoriális, binomiális együttható; csúcs fokszáma gráfban	

Tematikai egység	**3. Számelméleti ismeretek, számhalmazok épülése**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Legnagyobb közös osztó és legkisebb közös többszörös meghatározása a prímtényezős felbontásból – Összetett oszthatósági szabályok alkalmazása		

– Számolás osztási maradékokkal (például összeg, szorzat, hatvány maradéka) – Számok felírása 10-estől különböző alapú számrendszerben – Az egész számok, a véges tizedes törtek, a végtelen szakaszos tizedes törtek és a racionális számok kapcsolata – A számhalmazok épülésének matematikai vonatkozásai a természetes számoktól a valós számokig – Végtelen nem szakaszos tizedes törtek ismerete – Példák irracionális számokra – Számhalmazok műveleti zártsága	
Fogalmak	természetes szám, egész szám, racionális szám, irracionális szám, valós szám, relatív prímek

Tematikai egység	**4. Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Az n-edik gyök fogalmának ismerete és alkalmazása – Hatványozás pozitív alap és racionális kitevő esetén – Hatványozás azonosságainak alkalmazása racionális kitevő esetén – A hatványozás szemléletes értelmezése irracionális kitevő esetén – Az exponenciális függvények ábrázolása hagyományosan és számítógéppel, a függvények tulajdonságai – A logaritmus értelmezése – Áttérés más alapú logaritmusra – Számológép használata logaritmus értékének meghatározásához		
Fogalmak	n-edik gyök, exponenciális függvény, logaritmus	

Tematikai egység	**5. Exponenciális folyamatok vizsgálata**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Exponenciális folyamatok vizsgálata a természetben és a társadalomban – Exponenciális egyenletre, egyenlőtlenségre vezető matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információk kigyűjtése, rendszerezése – Adott problémához megoldási stratégia, algoritmus választása, készítése		

– A gyakorlati (például pénzügyi, biológiai, fizikai, demográfiai, ökológiai) problémának megfelelő matematikai modell választása, alkotása – A kiválasztott modellben a probléma megoldása – A modellben kapott megoldás értelmezése az eredeti probléma szövegébe visszahelyettesítve, ellenőrzés és válaszadás az észszerűségi szempontokat figyelembe véve	
Fogalmak	Nincsenek új fogalmak

Tematikai egység	**7. Trigonometria**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Hegyesszög szinusza, koszinusza, tangense – Számítások derékszögű háromszögekben szögfüggvények segítségével gyakorlati helyzetekben – Tompaszög szinusza, koszinusza, tangense – Összefüggések ismerete egy adott szög különböző szögfüggvényei között: pitagoraszi összefüggés, pótszögek és mellékszögek szögfüggvényei – Szögfüggvény értékének ismeretében a szög meghatározása számológép segítségével – Háromszög területének kiszámítása két oldal és a közbezárt szög ismeretében – Szinusz- és koszinusztétel ismerete és alkalmazása – A szinusztétel bizonyítása – Számítások négyszögekben, sokszögekben szögfüggvények segítségével – A környezetben található tárgyak magasságának, pontok távolságának meghatározása mért adatokból számítva – Négyszögek és szabályos sokszögek területének kiszámítása		
Fogalmak	szinusz, koszinusz, tangens, szinusztétel, koszinusztétel	

Tematikai egység	**9. Koordinátageometria**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– A vektor, vektor abszolút értéke, nullvektor, ellentett vektor, helyvektor fogalmak ismerete, alkalmazása		

– A vektorok összeadása, kivonása, szorzása valós számmal, műveletek ismerete és alkalmazása – Vektorok alkalmazása feladatok megoldásában – Pont és vektor megadása koordinátákkal a derékszögű koordináta-rendszerben – Adott feltételeknek megfelelő ponthalmazok ábrázolása koordináta-rendszerben – Két pont távolságának, vektor abszolút értékének meghatározása koordináták alapján – Vektorok összegének, különbségének, számszorosának koordinátái – Szakaszfelezőpont koordinátáinak meghatározása a végpontok koordinátái alapján – Egyenes egyenlete $y = mx + b$ vagy $x = c$ alakban – Egyenes meredekségének fogalma; egyenesek merőlegességének és párhuzamosságának megállapítása a meredekségek alapján – Az egyenesek egyenletének ismeretében egyenesek metszéspontjának koordinátái – A kör egyenletének megadása és alkalmazása a kör sugarának és a középpont koordinátáinak ismeretében	
Fogalmak	vektor, vektor abszolút értéke, nullvektor, ellentett vektor, helyvektor, vektorok összege, vektorok különbsége, vektor számszorosa, vektor koordinátái, alakzat egyenlete, egyenes egyenlete, kör egyenlete

Tematikai egység	**11. Valószínűség-számítás**	**Órakeret 18 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Példák ismerete események összegére, szorzatára, komplementer eseményre, egymást kizáró eseményekre – Elemi események fogalmának ismerete, alkalmazása események előállítására – Példák ismerete független és nem független eseményekre – A klasszikus valószínűségi modell és a Laplace-képlet ismerete, alkalmazása – A geometriai valószínűség fogalmának ismerete és alkalmazása		

– Valószínűségek meghatározása visszatevéses és visszatevés nélküli mintavétel esetén – A várható érték ismerete és meghatározása konkrét feladatokban, játékokban – Pénzügyi fogalmakkal kapcsolatos valószínűségi ismeretek (például biztosítás, befektetések kockázata, árfolyamkockázat)	
Fogalmak	események összege, események szorzata, esemény komplementere, egymást kizáró események, független események, geometriai valószínűség, visszatevéses mintavétel, visszatevés nélküli mintavétel, várható érték

Tematikai egység	**12. Rendszerező összefoglalás**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A tanévben érintett fejezetek áttekintése, a tanév anyagának összefoglalása, rendszerezése.	
Fogalmak	-	

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (96 óra)

Tematikai egység	4. **Halmazok, matematikai logika**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A halmazműveletek és a logikai műveletek közötti kapcsolatok bemutatása példákon keresztül – Logikai kifejezések megfelelő használata – Egyszerű állítások indoklása, tételek bizonyítása Stratégiai és logikai játékok		
Fogalmak	logikai műveletek	

Tematikai egység	**6. Sorozatok**	**Órakeret 18 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A számsorozat fogalmának ismerete – Számsorozat megadása képlettel, rekurzióval – Számtani és mértani sorozatok felírása, folytatása adott szabály szerint – Számtani sorozat, az n-edik tag, az első n tag összege – Mértani sorozat, az n-edik tag, az első n tag összege		

– A számtani és a mértani sorozat első n tagjának összegére vonatkozó képlet bizonyítása – Számtani és mértani sorozatokra vonatkozó ismeretek alkalmazása gazdasági, természettudományi és társadalomtudományi problémák megoldásában – Megtakarítási és kamatozási formák, ezek összehasonlítása – Egyszerű kamat, kamatos kamat, gyűjtőjáradék és törlesztőrészlet számítása – Megtakarítási, befektetési és hitelfelvételi lehetőségekkel és azok kockázati tényezőivel kapcsolatos feladatok megoldása	
Fogalmak	számsorozat, tőke, kamatláb, kamat, futamidő, gyűjtőjáradék, törlesztőrészlet

Tematikai egység	**8. Térgeometria**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Térelemek kölcsönös helyzetének, távolságának és hajlásszögének ismerete, alkalmazása feladatmegoldásban – A terület, térfogat, űrtartalom mértékegységeinek és ezek átváltási szabályainak ismerete – Sűrűség mértékegységei közötti átváltás ismerete – Sík- és térgeometriai feladatoknál a válasz megadása a problémának megfelelő mértékegységben – A hasáb, a henger, a gúla, a kúp, a gömb, a csonkagúla, a csonkakúp (speciális testek) tulajdonságainak ismerete és alkalmazása a hétköznapi életben előforduló testekkel kapcsolatban – A kocka, a téglatest, az egyenes hasáb, az egyenes körhenger, az egyenes gúla és a forgáskúp hálójának lerajzolása konkrét esetekben – A mindennapi életben előforduló hasáb, henger, gúla, kúp, gömb, csonkagúla, csonkakúp alakú tárgyak felszínének és térfogatának meghatározása méréssel és számítással – Síkidomok forgatásával keletkező egyszerű, a mindennapi életben is előforduló testek felszínének és térfogatának kiszámítása		

– A hasonló síkidomok kerületének és területének arányára vonatkozó tételek ismerete és alkalmazása – A hasonló testek felszínének és térfogatának arányára vonatkozó tételek ismerete és alkalmazása	
Fogalmak	kocka, téglatest, hasáb, henger, gúla, kúp, gömb, csonkagúla, csonkakúp, egyenes test, forgástest, n-oldalú szabályos gúla, tetraéder, alaplap, oldallap, alapél, oldalél, alkotó, palást, testmagasság, test hálója

Tematikai egység	**10. Leíró statisztika**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– A reprezentatív minta fogalmának szemléletes ismerete – Hétköznapi, társadalmi problémákhoz kapcsolódó statisztikai adatok tervszerű gyűjtése – Statisztikai adatok rendszerezése, jellemzése kvartilisekkel, középértékekkel és szóródási mutatókkal – Sodrófa (box-plot) diagram készítése, alkalmazása – A kapott adatok értelmezése, értékelése, statisztikai következtetések – Nagy adathalmazok kezelése táblázatkezelő programmal – Grafikus és szöveges statisztikai manipulációk felismerése		
Fogalmak	reprezentatív minta, sodrófa (box-plot) diagram, minimum, maximum, kiugró adat, kvartilisek, terjedelem, szórás	

Tematikai egység	**12. Rendszerező összefoglalás**	**Órakeret 36 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
		A tanévben érintett fejezetek áttekintése, a tanév anyagának összefoglalása, rendszerezése.
Fogalmak	-	

Történelem 9-10. évfolyam (felnőtt esti gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
43. Civilizáció és államszervezet az ókorban	13 óra
44. Vallások az ókorban	5 óra
45. Hódító birodalmak	7 óra
46. A középkori Európa	11 óra
47. A magyar nép eredete és az Árpád-kor	14 óra
48. A középkori Magyar Királyság fénykora	15 óra
49. A kora újkor	12 óra
50. A török hódoltság kora Magyarországon	10 óra
51. A felvilágosodás kora	9 óra
52. Magyarország a 18. században	10 óra
53. Új eszmék és az iparosodás kora	7 óra
54. A reformkor	10 óra
55. A forradalom és szabadságharc	8 óra
56. Évente két mélységelvű téma	13 óra
Kötelező összesen:	**144 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Évente két mélységelvű téma	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	2	72	0	0	0	0
10. évf.	2	72	0	0	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	***Összes kötelező***	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
46. Civilizáció és államszervezet az ókorban	***13***	0	0	0	**13**	0	0	0	**0**
47. Vallások az ókorban	***5***	0	0	0	**5**	0	0	0	**0**
48. Hódító birodalmak	***7***	0	0	0	**7**	0	0	0	**0**
49. A középkori Európa	***11***	0	0	0	**11**	0	0	0	**0**
50. A magyar nép eredete és az Árpád-kor	***14***	0	0	0	**14**	0	0	0	**0**

51. A középkori Magyar Királyság fénykora	***15***	0	0	0	**13**	0	0	0	**0**
52. Évente két mélységelvű téma	***7***	0	0	0	**7**	0	0	0	**0**
53. A kora újkor	***12***	0	0	0	**0**	0	0	0	**12**
54. A török hódoltság kora Magyarországon	***10***	0	0	0	**0**	0	0	0	**10**
55. A felvilágosodás kora	***9***	0	0	0	**0**	0	0	0	**9**
56. Magyarország a 18. században	***10***	0	0	0	**0**	0	0	0	**10**
57. Új eszmék és az iparosodás kora	***7***	0	0	0	**0**	0	0	0	**7**
58. A reformkor	***10***	0	0	0	**0**	0	0	0	**10**
59. A forradalom és szabadságharc	***8***	0	0	0	**0**	0	0	0	**8**
60. Évente két mélységelvű téma	***6***	0	0	0	**0**	0	0	0	**6**
Összesen	***144***	0	0	0	**72**	0	0	0	**72**

9. évfolyam

Kötelező alap óraszám (72 óra)

Tematikai egység	**Civilizáció és államszervezet az ókorban**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A Közel-Kelet civilizációi	– Az állam működése az Óbabiloni Birodalom példáján. – Tudomány. – A pénz megjelenése.	– Az állam szerepének bemutatása Hammurapi törvényeinek elemzésén keresztül. – Az ókori civilizációk jelentőségének és kulturális hatásainak felismerése. – Az ókori civilizációk azonosítása térképen. – Az ókori civilizációk kulturális és vallási jellemzőinek bemutatása. – A különböző civilizációk közötti különbségek azonosítása. – Pannónia jelentősebb városainak azonosítása. – A római jog alapelveinek felidézése és azonosítása. – Az athéni demokrácia és a római köztársaság működésének bemutatása. – A Periklész-kori athéni demokrácia ellentmondásainak feltárása.
A görög civilizáció	– A görög anyagi kultúra öröksége. – A filozófia és a történetírás. – A görög embereszmény. – A hellenisztikus kultúra elterjedése.	
Az athéni demokrácia	– Arisztokratikus köztársaság és demokrácia. – Kleiszthenész és Periklész. – Az athéni államszervezet és működése.	
A római civilizáció	– Római városépítészet, amfiteátrumok, fürdők, vízvezetékek és utak. – A római jog néhány máig élő alapelve. – A birodalom kiterjedése és a provinciák (Pannónia).	

	– A latin nyelv és írás elterjedése.	– A demokrácia és a diktatúra összehasonlítása. – A demokrácia melletti érvek megfogalmazása. – Az athéni demokrácia összehasonlítása a modern demokráciával. – Caesar diktatúrája előzményeinek, okainak feltárása.
A római köztársaság	– A vérségi, a vagyoni és a területi elv. – A római köztársaság államszervezete és működése. – Köztársaságból egyeduralom: Caesar és Augustus.	
Fogalmak	Fogalmak: öntözéses földművelés, fáraó, piramis, hieroglifa, ékírás, múmia, Akropolisz, filozófia, jósda, olümpiai játékok, városállam/polisz, arisztokrácia, démosz, demokrácia, népgyűlés, sztratégosz, cserépszavazás, rabszolga, patrícius, plebejus, consul, senatus, dictator, néptribunus, császár, amfiteátrum, gladiátor, provincia, légió, limes, polgárjog. Személyek: Hammurapi, Kleiszthenész, Periklész, Platón, Arisztotelész, Hérodotosz, Nagy Sándor, Julius Caesar, Augustus. Kronológia: Kr. e. 3000 körül – Kr. u. 476 az ókor, Kr. e. 776 az első feljegyzett olümpiai játékok, Kr. e. 753 Róma alapítása a hagyomány szerint, Kr. e. 510 a köztársaság kezdete Rómában, Kr. e. 508 Kleiszthenész reformjai, Kr. e. 5. sz. közepe az athéni demokrácia fénykora, Kr. e. 44. Caesar halála, az ókori Izrael – Kr. u. 70 Jeruzsálem lerombolása, Kr. u. 395 a Római Birodalom kettéosztása. Topográfia: Mezopotámia, Babilon, Egyiptom, Nílus, Olümpia, Athén, Alexandria, Itália, Róma, Római Birodalom, Pannónia, Aquincum, Savaria, Jeruzsálem.	

Tematikai egység	**Vallások az ókorban**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Politeizmus és monoteizmus	– A politeizmus az ókori Keleten. – Görög és római istenek. – A zsidó monoteizmus.	– A zsidó és a keresztény vallások jellemzőinek összehasonlítása. – A vallások a mindennapi életre gyakorolt hatásainak megállapítása. – A zsidó-keresztény hagyományok európai kultúrára gyakorolt hatásának bemutatása. – Bibliai történetek, személyek felidézése. – A kereszténység terjedésének végigkövetése térképen. – Az Ószövetség történelmi szereplőinek, helyszíneinek azonosítása bibliai idézetek alapján. – Jézus életével és a kereszténység terjedésével kapcsolatos filmek/ filmrészletek, regények elemzése, értelmezése.
A kereszténység kezdete	– Jézus tanításai. – A páli fordulat. – Keresztény-üldözések, a kereszténység elterjedése a Római Birodalomban. – A Szentháromság-tan.	

		– Képzőművészeti, irodalmi és zenei alkotások gyűjtése és elemzése bibliai témákról
Fogalmak	Fogalmak: politeizmus, monoteizmus, zsidó vallás, Ószövetség/Héber Biblia, Tízparancsolat próféta, jeruzsálemi templom, diaszpóra,, Messiás, keresztény vallás, keresztség és úrvacsora, apostol, misszió, Biblia, Újszövetség, evangélium, püspök, zsinat. Személyek: Kheopsz, Zeusz, Pallasz Athéné, Ábrahám, Mózes, Jézus, Szent Péter és Szent Pál apostolok, Constantinus Kronológia: a keresztény időszámítás kezdete (Kr. e. és Kr. u.), 313 a milánói rendelet, 325 a niceai zsinat. Topográfia: Jeruzsálem, Kánaán, Júdea, Izrael, Palesztina, Betlehem.	

Tematikai egység	**Hódító birodalmak**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Egy eurázsiai birodalom: a hunok	– A nomád életmód, harcmodor és államszervezés. – A népvándorlás. – A Hun Birodalom. – Az ókor vége Nyugaton: a Római Birodalom összeomlása. – Róma örökösei Európa térképén.	– A népvándorlás irányainak és résztvevőinek nyomon követése térkép segítségével a Kr. u. 4–8. sz. időszakában. – A sztyeppei állam működésének, sajátosságainak bemutatása. – A kora középkori Európa államalakulatainak azonosítása térképen. – Az iszlám vallás és az arab terjeszkedés közötti összefüggések feltárása
Az Arab Birodalom és az iszlám	– Mohamed tanításai és a Korán. – Az iszlám kultúra jellegzetességei. – Az Arab Birodalom és az arab hódítás. – Az arab hódítás feltartóztatása Európában: Poitiers, Bizánc.	
Fogalmak	Fogalmak: népvándorlás, hunok, ortodox, iszlám, Korán, kalifa. Személyek: Attila, Justinianus, Mohamed, Nagy Károly, I. Ottó. Kronológia: 476 a Nyugatrómai Birodalom bukása, 622 Mohamed Medinába költözése, 732 a poitiers-i csata. Topográfia: Hun Birodalom, Konstantinápoly, Bizánci Birodalom, Mekka, Poitiers, Frank Birodalom, Német-római Császárság.	

Tematikai egység	**A középkori Európa**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A parasztság világa	– A hierarchikus világkép. – Az uradalom.	

	– A jobbágyok kötelességei és jogai. – Az önellátástól az árutermelésig. – Éhínségek, járványok, felkelések.	– A középkor társadalmi, gazdasági, vallási és kulturális jellemzőinek bemutatása. – A társadalmi csoportok közötti jogi különbségek azonosítása. – Érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása a középkor világáról. – A középkor társadalmi berendezkedése és a rendi szemlélet értelmezése. – A jobbágyság jogainak és kötelességeinek rendszerezése. – Az egyház szerepének áttekintése a középkori Európában. – A középkori kolostori élet bemutatása képi vagy szöveges források segítségével. – A nyugati és keleti kereszténység összehasonlítása. – A lovagi életmód jellemzőinek azonosítása. – A városok életének bemutatása képek, ábrák és szöveges források alapján, kitérve a zsidóság városiasodásban játszott szerepére, valamint az antijudaista törekvésekre. – A céhek működésének jellemzése források alapján.
Az egyházi rend	– Az egyházi hierarchia, az egyházi intézményrendszer. – Az egyházszakadás és a 11. századi reform. – A szerzetesség. – Az eretnekség. – Kultúra és oktatás, a középkori egyetemek. – Román és gótikus építészet – európai és magyar példák.	
A nemesi rend	– Az uralkodói hatalom és korlátai (hűbériség, rendiség). – Lovagi eszmény és lovagi kultúra. – A keresztes hadjáratok eszméje.	
A polgárok világa	– A középkori város és lakói. – A város kiváltságai (magyar példák alapján). – A céhek. – A helyi és távolsági kereskedelem. – A reneszánsz építészet (európai és magyar példák).	
Fogalmak	Fogalmak: uradalom, földesúr, majorság, jobbágy, robot, kiváltság, rend, pápa, érsek, cölibátus, szerzetes, bencés rend, ferences rend, eretnek, inkvizíció, kolostor, katolikus, szent, kódex, román stílus, gótikus stílus, reneszánsz, lovag, nemes, feudalizmus, hűbériség, király, rendi monarchia, keresztes hadjáratok, polgár, céh. Személyek: Szent Benedek, VII. Gergely, Assisi Szent Ferenc, Aquinói Szent Tamás, Leonardo da Vinci, Gutenberg, Dózsa György. Kronológia: 476–1492 a középkor, 1054 az egyházszakadás, 1347 a nagy pestisjárvány. Topográfia: Egyházi Állam, Anglia, Franciaország, levantei kereskedelmi hálózat, Velence, Firenze, Hanza kereskedelmi hálózat, Szentföld.	

Tematikai egység	**A magyar nép eredete és az Árpád-kor**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

Magyar őstörténet és honfoglalás	– Az eredet kérdései, a nyelvészet, a régészet, a néprajz és a genetika eredményei. – A magyar törzsszövetség az Etelközben. – A honfoglalás okai és menete. – A kalandozások – a lovas-íjász harcmodor.	– A magyarság eredetére vonatkozó elméletek közötti különbségek megállapítása. – A mondák, a történeti hagyomány és a történettudomány eredményeinek megkülönböztetése. – A kalandozó hadjáratok céljainak azonosítása. – Géza fejedelem, I. (Szent) István és IV. Béla uralkodásának jellemzése és értékelése. – A kereszténység felvétele és az államalapítás jelentőségének a felismerése. – A korai magyar történelmet és az Árpád-kort megjelenítő legfontosabb kulturális alkotások azonosítása.
Az államalapítás	– Géza és I. (Szent) István államszervező tevékenysége. – A földbirtokrendszer és a vármegyeszervezet. – Az egyházszervezés.	
A magyar állam meg-szilárdulása az Árpád-korban	– Szent László, az országépítő. – Könyves Kálmán törvénykezési reformjai. – A kül- és belpolitika új irányai: III. Béla uralkodása. – II. András kora: az átalakuló társadalom. – Újjáépítés a tatárjárás után: IV. Béla. – Az Árpádok európai kapcsolatai.	
Fogalmak	Fogalmak: finnugor, törzs, fejedelem, kabarok, vérszerződés, honfoglalás, kettős honfoglalás elmélete, avarok, rovásírás, kalandozások, székelyek, vármegye, egyházmegye, érsekség, tized, nádor, ispán, kancellária, kettős kereszt, szászok, kunok, tatárok/mongolok Személyek: Álmos, Árpád, az Árpád-ház, Géza, I. (Szent) István, Koppány, Szent Gellért, Szent Imre, I. (Szent) László, Könyves Kálmán, III. Béla, II. András, IV. Béla, Szent Margit. Kronológia: 895 a honfoglalás, 907 a pozsonyi csata, 997/1000–1038 I. (Szent) István uralkodása, 1222 az Aranybulla, 1241–1242 a tatárjárás. Topográfia: Etelköz, Vereckei-hágó, Kárpát-medence, Pannonhalma, Esztergom, Székesfehérvár, Buda, Muhi, Erdély, Horvátország.	

Tematikai egység	**A középkori Magyar Királyság fénykora**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Az Anjouk	– A királyi hatalom újbóli megszilárdítása I. Károly idején. – A visegrádi királytalálkozó. – Az 1351-es törvények. – Nagy Lajos hadjáratai.	– A 14–15. századi magyar uralkodók politikai pályájának felidézése. – Érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása az egyes

A török fenyegetés árnyékában	– Az Oszmán Birodalom. – Török hódítás a Balkánon. – Luxemburgi Zsigmond, a közép-európai uralkodó és a török veszély. – Hunyadi János, a politikus és hadvezér. – Hunyadi János törökellenes harcai.	személyek cselekedeteiről, döntéseiről. – A késő középkori magyar állam és az Oszmán Birodalom főbb összecsapásainak felidézése. – Annak értékelése, hogy az Oszmán Birodalom terjeszkedő politikája milyen hatást gyakorolt a magyar történelemre. – Mátyás hatalom-gyakorlásának jellemzése. – A reneszánsz kultúra bemutatása Mátyás udvarában. – A 14–15. századi magyar történelmet megjelenítő fontos kulturális alkotások azonosítása.
Hunyadi Mátyás	– Mátyás útja a trónig. – A központosított királyi hatalom. – Jövedelmek és kiadások. – Birodalomépítő tervek. – Aktív védelem a török ellen.	
A magyar középkor kulturális hagyatéka	– Honfoglalás kori leletek. – A Szent Korona. – Várak, királyi udvar, kolostorok, templomok. – Magyar geszták, krónikák és szentek legendái.	
Fogalmak	Fogalmak: aranyforint, regálé, kapuadó, kilenced, bandérium, perszonálunió, sarkalatos nemesi jogok, fő- és köznemes, szabad királyi város, bányaváros, mezőváros, kormányzó, szekérvár, végvár, szultán, szpáhi, janicsár, rendkívüli hadiadó, füstpénz, fekete sereg, zsoldos, Corvina, Szent Korona, Szent Korona-tan, Képes krónika. Személyek: I. (Anjou) Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, I. (Hunyadi) Mátyás. Kronológia: 1301 az Árpád-ház kihalása,1308. I. Károly uralkodásának kezdete, 1335 a visegrádi királytalálkozó, 1351 I.(Nagy) Lajos törvényei, 1396 a nikápolyi csata, 1443–1444-es hosszú hadjárat, 1444 a várnai csata, 1453 Konstantinápoly eleste, 1456 a nándorfehérvári diadal, 1458–90 Mátyás uralkodása. Topográfia: Visegrád, Lengyelország, Csehország, osztrák tartományok, Nikápoly, Várna, Nándorfehérvár, Kolozsvár, Kenyérmező, Oszmán Birodalom.	

Tematikai egység	**Évente két mélységelvű téma**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

10. évfolyam
Kötelező alap óraszám (72 óra)

Tematikai egység	**A kora újkor**	**Órakeret 12 óra**

Ismeretek		Fejlesztési feladatok
A földrajzi felfedezések	– A portugál és spanyol felfedezések. – A korai gyarmatosítás és következményei. – A világkereskedelem kialakulása. – Az abszolutizmus.	– A felfedezők céljainak és útjainak bemutatása tematikus térképeken. – Információk gyűjtése a kialakuló világkereskedelem új útvonalairól, fontosabb termékeiről és szereplőiről. – Az új munkaszervezési formák bemutatása és összehasonlítása a céhes iparral. – Az európai régiók közötti gazdasági és társadalmi különbségek felismerése. – A reformáció okainak és következményeinek bemutatása. – A katolikus és a protestáns tanítások és egyházszervezet összehasonlítása. – A reformáció egyes irányzatai terjedésének nyomon követése térképen. – Vallás és politika összefonódásának felismerése. – Az erdélyi vallási türelem szerepének és jelentőségének felismerése. – A katolikus egyház megújulási törekvései és a barokk művészet jellemzői közötti párhuzam felismerése.
A korai kapitalizmus	– Az árforradalom. – A manufaktúrák. – Bankok és tőzsdék. – Az európai munkamegosztás és következményei	
Reformáció Európában és Magyar-országon	– A reformáció előzményei (humanizmus és az egyházi reform igénye). – Luther és Kálvin fellépése. – A protestáns egyházak megszerveződése és a protestantizmus elterjedése. – A reformáció eredményei Magyarországon	
„Hitviták tüzében”	– Vallási konfliktusok Európában. – Etnikai sokszínűség és vallásbéke Erdélyben. – A magyar protestáns és katolikus iskolák. – A katolikus megújulás és a barokk Európában és Magyarországon.	
Fogalmak	Fogalmak: gyarmat, világkereskedelem, abszolutizmus, infláció, manufaktúra, tőke, tőkés, bérmunkás, kapitalizmus, bank, tőzsde, részvény, örökös jobbágyság, reformáció, protestáns, evangélikus, református, anglikán, unitárius, vallási türelem, ellenreformáció, katolikus megújulás, jezsuiták, barokk. Személyek: Kolumbusz Kristóf, Vasco da Gama, Ferdinánd Magellán, Luther Márton, Kálvin János, Károli Gáspár, Pázmány Péter, Apáczai Csere János, Habsburg-dinasztia, V. Károly, Loyolai (Szent) Ignác, XIV. Lajos. Kronológia: 1492-től az újkor, 1492 Amerika felfedezése, 1517 a reformáció kezdete, 1545 a tridenti zsinat megnyitása, 1568 a tordai határozat, 1648 a vesztfáliai békék. Topográfia: Spanyolország, India, London, Párizs/Versailles, Sárospatak.	

Tematikai egység	A török hódoltság kora Magyarország	Órakeret 10 óra
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**

Az ország három részre szakadása	− A mohácsi csata és közvetlen előzményei, a kettős királyválasztás. − Az ország három részre szakadása. − A várháborúk és az új végvárrendszer.	− A török hadjáratoknak és az ország három részre szakadásának bemutatása térképeken. − A végvári élet felidézése különböző források (képek, irodalmi alkotások és filmek) alapján. − A három részre szakadt ország gazdasági lehetőségeinek és szerepének értelmezése adatok, grafikonok, diagramok alapján. − A török hódoltság hosszú távú hatásainak azonosítása. − A 16-17. századi magyar történelmet megjelenítő fontos kulturális alkotások azonosítása.
A két magyar állam	− A Magyar Királyság a Habsburg Birodalomban: rendi és abszolutista törekvések, konfliktusok. − Az Erdélyi Fejedelemség viszonylagos önállósága és aranykora.	
A török kiűzése és a török kor mérlege	− Magyarország az európai munkamegosztásban. − Háborús békeévek: másfél évszázad hódoltság és az ország pusztulása. − A török kiűzése.	
Fogalmak	Fogalmak: rendi országgyűlés, hajdúszabadság. Személyek: I. Szulejmán, II. Lajos, (Szapolyai) János, I. Ferdinánd, Dobó István, Zrínyi Miklós (a szigetvári hős), Báthory István, Bocskai István, Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós (a költő és hadvezér), I. Lipót, Savoyai Jenő. Kronológia: 1526 a mohácsi csata, 1541 Buda eleste, 1552 Eger védelme, 1566 Szigetvár eleste, 1664 a vasvári béke, 1686 Buda visszafoglalása, 1699 karlócai béke. Topográfia: Mohács, Kőszeg, Eger, Szigetvár, Habsburg Birodalom, Erdélyi Fejedelemség, Hódoltság, Magyar Királyság (királyi Magyarország), Pozsony, Gyulafehérvár, Bécs.	

Tematikai egység	**A felvilágosodás kora**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A felvilágosodás	− Tapasztalat és értelem − a felvilágosodás új világképe. − A felvilágosodás államelméletei. − A szabad verseny elmélete.	− A középkor és a felvilágosodás világképének összehasonlítása. − A felvilágosodás államelméleteinek összehasonlítása különböző szempontok alapján. − A brit és az amerikai államszervezetet bemutató ábrák értelmezése. − Az Emberi és polgári jogok nyilatkozatában megjelenő felvilágosult elvek azonosítása.
A brit alkotmányos monarchia és az amerikai köztársaság működése	− A parlamentáris rendszer: parlament és kormány. − Az elnöki rendszer: kongresszus és elnök.	

A francia forradalom és hatása	− A forradalom kitörése és az Emberi és polgári jogok nyilatkozata. − A jakobinus diktatúra. − Napóleon birodalma: a polgári berendezkedés exportja.	− A forradalmi gondolat és a legitimitás eszméjének értelmezése, azonosítása.
Fogalmak	Fogalmak: felvilágosodás, jogegyenlőség, hatalmi ágak megosztása, népfelség, társadalmi szerződés, szabad verseny, alkotmány, alkotmányos monarchia, elnök, miniszterelnök, felelős kormány, cenzus, általános választójog, forradalom, diktatúra, jakobinus, Szent Szövetség. Személyek: Nikolausz Kopernikusz, Isaac Newton, Charles Louis Montesquieu, Jean-Jacques Rousseau, Adam Smith, George Washington, Maximilien Robespierre, Bonaparte Napóleon. Kronológia: 1689 a Jognyilatkozat, 1776 a Függetlenségi nyilatkozat, 1789 a francia forradalom, 1804–1814/1815 Napóleon császársága, 1815 a waterlooi csata. Topográfia: Nagy-Britannia, Amerikai Egyesült Államok, Párizs, Oroszország, Waterloo.	

Tematikai egység	**Magyarország a 18. században**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A Rákóczi-szabadságharc	− Magyarország a Habsburg Birodalomban. − A szabadságharc okai és céljai. − A szabadságharc politikai és katonai fordulópontjai. − A szatmári béke kompromisszuma.	− A Rákóczi-szabadságharc céljainak és eredményeinek összevetése. − A szabadságharc katonai történetének felidézése térképek, képek és szöveges források segítségével. − Magyarország újranépesülésének és a folyamat eredményének értelmezése tematikus térképek segítségével. − A felvilágosult abszolutizmus eszmei és politikai hátterének, valamint eredményeinek azonosítása. − Mária Terézia és II. József politikájának összehasonlítása. − II. József személyiségének bemutatása, uralkodásának mérlege, értékelése. − A 18. századi Magyarország legfőbb kulturális eredményeinek azonosítása.
Magyarország újranépesülése és újranépesítése	− A belső vándorlás, a szervezett betelepítés és az öntevékeny betelepülés. − A többnyelvű és többvallású ország. − Gazdaság és életmód.	
A felvilágosult abszolutizmus reformjai	− A Pragmatica Sanctio. − A felvilágosult abszolutizmus céljai. − Mária Terézia: együttműködés és reform. − II. József reformpolitikája és kudarca.	

Fogalmak	Fogalmak: kuruc, labanc, szabadságharc, trónfosztás, amnesztia, felvilágosult abszolutizmus, kettős vámhatár, úrbéri rendelet, Ratio Educationis, türelmi rendelet, nyelvrendelet. Személyek: II. Rákóczi Ferenc, Mária Terézia, II. József. Kronológia: 1703–1711 a Rákóczi-szabadságharc, 1711 a szatmári béke, 1740–1780 Mária Terézia uralkodása, 1780–1790 II. József uralkodása. Topográfia: Temesvár, Határőrvidék, Poroszország.

Tematikai egység	**Az új eszmék és az iparosodás kora**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Liberalizmus, nacionalizmus és konzervativizmus	− Liberalizmus: jogegyenlőség és alkotmányosság. − Nacionalizmus: nemzetépítés és nemzetállam. − Konzervativizmus: szerves reform és a forradalom elutasítása.	− A 19. század politikai eszméinek azonosítása szöveges források alapján. − Az iparosodás hullámainak azonosítása és összevetése. − Egy ipari nagyváros életkörülmé-nyeinek jellemzése. − Az ipari forradalmak ökológiai következmé-nyeinek azonosítása. − A 19. századi demográfiai változások okainak feltárása.
Az ipari forradalom hullámai	− Az első hullám: textilipar, bányászat, kohászat. − A közlekedés forradalma. − A második hullám: elektronika és vegyipar. − A gyár és a futószalag. − Az ipari forradalmak társadalmi és környezeti hatásai.	
Fogalmak	Fogalmak: liberalizmus, nacionalizmus, nemzetállam, konzervativizmus, reform, ipari forradalom, munkanélküliség, tömegtermelés, szegregáció. Személyek: James Watt, Thomas Edison, Henry Ford. Topográfia: Manchester, New York.	

Tematikai egység	**A reformkor**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A politikai élet színterei	− A Habsburg Birodalom és Magyarország. − A rendi országgyűlés és a megyerendszer. − A reformkori Pest-Buda. − A nyilvánosság megteremtése, politika és kultúra.	− A jobbágykérdés és megoldási javaslatainak értelmezése szövegek és adatok alapján. − A nyelvkérdés és a nemzetté válás bemutatása különböző források segítségével. (Pl. magyar államnyelv, a zsidóság nyelvváltása, Lőv Lipót)

A reformkor fő kérdései	− A magyar nyelv ügye és a nemzetté válás. − A jobbágykérdés: örökváltság, kárpótlás. − A polgári alkotmányosság kérdése. − Széchenyi és Kossuth programja és vitája.	− A polgári alkotmányosság programjának bemutatása politikai írások, országgyűlési felszólalások és ábrák alapján. − Széchenyi és Kossuth társadalmi hátterének, egyéniségének, álláspontjának és eredményeinek összevetése. − A nemzeti kultúra és a kor politikai törekvései közötti kapcsolatok azonosítása példák alapján. − A reformkor legfőbb kulturális eredményeinek, alkotásainak azonosítása különböző típusú források alapján.
Fogalmak	Fogalmak: alsó- és felsőtábla, érdekegyesítés, közteherviselés, jobbágyfelszabadítás, örökváltság. Személyek: József nádor, Klemens Metternich, Wesselényi Miklós, Széchenyi István, Kölcsey Ferenc, Deák Ferenc, Kossuth Lajos, Ganz Ábrahám. Kronológia: 1830–1848 a reformkor, 1830 a Hitel megjelenése, 1844 törvény a magyar államnyelvről. Topográfia: Pest-Buda.	

Tematikai egység	**A forradalom és a szabadságharc**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A forradalom céljai és eredményei	− Az európai forradalmi hullám és március 15. − Az első magyar polgári alkotmány: az áprilisi törvények. − A Batthyány-kormány tevékenysége.	− A reformkori elképzeléseknek, a forradalom követeléseinek és az áprilisi törvényeknek az összehasonlítása. − A forradalom eseményeinek felidézése források segítségével. − A szabadságharc néhány döntő csatájának bemutatása térképek, beszámolók alapján. − A szabadságharc néhány kiemelkedő szereplőjének, illetve vértanújának bemutatása. − A nemzetiségek és a kisebbségek részvételének (pl. németek, szlávok, és zsidók) bemutatása a szabadságharcban és az azt követő megtorlás során. − A forradalom és a szabadságharc eredményeinek értékelése.
A szabadságharc főbb eseményei és kiemelkedő szereplői	− Harc a dinasztiával és a vele szövetkező nemzetiségekkel. − A tavaszi hadjárat. − A Függetlenségi nyilatkozat, kísérlet az önálló állam megteremtésére. − A szabadságharc leverése és a megtorlás.	

		− A magyar forradalom és szabadságharc elhelyezése az európai környezetben.
Fogalmak	Fogalmak: márciusi ifjak, sajtószabadság, cenzúra, áprilisi törvények, népképviseleti országgyűlés, politikai nemzet, nemzetiség, honvédség, Függetlenségi nyilatkozat. Személyek: Petőfi Sándor, Batthyány Lajos, Görgei Artúr, Bem József, Klapka György, Ferenc József, Julius Haynau. Kronológia: 1848. március 15. a pesti forradalom, 1848. április 11. az áprilisi törvények, 1848. szeptember 29. a pákozdi csata, 1849. április–május a tavaszi hadjárat, 1849. április 14. a Függetlenségi nyilatkozat, 1849. május 21. Buda visszavétele, 1849. augusztus 13. a világosi fegyverletétel, 1849. október 6. az aradi vértanúk és Batthyány kivégzése. Topográfia: Pákozd, Debrecen, Isaszeg, Világos, Komárom, Arad.	

Tematikai egység	**Évente két mélységelvű téma**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

Történelem 11-12. évfolyam (felnőtt esti gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
55. A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése	6 óra
56. A dualizmus kori Magyarország	10 óra
57. A nagy háború	8 óra
58. Az átalakulás évei	6 óra
59. A két világháború között	8 óra
60. A Horthy-korszak	10 óra
61. A második világháború	10 óra
62. A két világrendszer szembenállása	6 óra
63. Háborútól forradalomig	7 óra
64. Az 1956-os forradalom és szabadságharc	5 óra
65. A kádári diktatúra	6 óra
66. A kétpólusú világ és felbomlása	5 óra
67. A rendszerváltoztatás folyamata	5 óra
68. A világ a 21. században	5 óra
69. Magyarország a 21. században	5 óra
70. A magyarság és a magyarországi nemzetiségek a 20-21. században	4 óra
71. Ismétlés, felkészülés az érettségire	14 óra
72. Évente két mélységelvű téma	16 óra
Kötelező összesen:	**136 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	2	72	0	0	0	0
12. évf.	2	64	0	0	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	***Összes kötelező***	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	12. évfolyam összes
58. A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése	***6***	6	0	0	0	**6**	0	0	0	0	0
59. A dualizmus kori Magyarország	***10***	15	0	0	0	**15**	0	0	0	0	0
60. A nagy háború	***8***	14	0	0	0	**14**	0	0	0	0	0
61. Az átalakulás évei	***6***	13	0	0	0	**13**	0	0	0	0	0
62. A két világháború között	***8***	8	0	0	0	**8**	0	0	0	0	0
63. A Horthy-korszak	***10***	12	0	0	0	**12**	0	0	0	0	0
64. A második világháború	***10***	18	0	0	0	**18**	0	0	0	0	0
65. A két világrendszer szembenállása	***6***	6	0	0	0	**6**	0	0	0	0	0
66. Évente két mélységelvű téma	***8***	8	0	0	0	**8**	0	0	0	0	0
67. Háborútól forradalomig	***7***	0	0	0	0	**0**	7	0	0	0	7
68. Az 1956-os forradalom és szabadságharc	***5***	0	0	0	0	**0**	5	0	0	0	5
69. A kádári diktatúra	***5***	0	0	0	0	**0**	6	0	0	0	6
70. A kétpólusú világ és felbomlása	***5***	0	0	0	0	**0**	5	0	0	0	5
71. A rendszerváltoztatás folyamata	***5***	0	0	0	0	**0**	5	0	0	0	5
72. A világ a 21. században	***4***	0	0	0	0	**0**	5	0	0	0	5
73. Magyarország a 21. században	***5***	0	0	0	0	**0**	5	0	0	0	5
74. A magyarság és a magyarországi	***4***	0	0	0	0	**0**	4	0	0	0	4

nemzetiségek a 20-21. században											
75. Ismétlés, felkészülés az érettségire	***14***	0	0	0	0	**0**	14	0	0	0	14
76. Évente két mélységelvű téma	***8***	0	0	0	0	**0**	8	0	0	0	*8*
Összesen	***136***	72	**0**	**0**	**0**	**72**	62	**0**	**0**	**0**	64

11. évfolyam

Kötelező alap óraszám (72 óra)

Tematikai egység	**A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A szocializmus és a munkás-mozgalom	− Szocializmus: társadalmi egyenlőség és tulajdonviszonyok. − A Kommunista kiáltvány. − Szakszervezetek és munkáspártok. − Szociáldemokrácia és kommunizmus. − Kereszténységszocializmus.	− A nemzetállam fogalmának értelmezése politikai, gazdasági és kulturális szempontokból. − A polgári állam feladatköreinek és eredményeinek azonosítása. − A kommunista, a szociáldemokrata és a kereszténységszociális eszmék azonosítása és összehasonlítása.
A polgári nemzetállam megteremtése (Németország, Amerikai Egyesült Államok, Japán)	− A nemzeti egység megteremtése (politika, gazdaság, kultúra). − Alkotmányosság és választójog. − Jogegyenlőség és emancipációs törekvések. − A polgári állam kiépítése.	
Fogalmak	Fogalmak: polgárháború, polgári állam, szakszervezet, társadalombiztosítás, monopólium, szocializmus, szociáldemokrácia, kommunizmus, kereszténységszocializmus, proletárdiktatúra, osztályharc, cionizmus, emancipáció. Személyek: Abraham Lincoln, Otto von Bismarck, Karl Marx. Kronológia: 1861–1865 az amerikai polgárháború, 1868 a Meidzsi-restauráció, 1871 Németország egyesítése. Topográfia: Németország, Japán.	

Tematikai egység	**A dualizmus kora**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A kiegyezés és a dualizmus rendszere	− A kiegyezés és okai. − A közös ügyek rendszere. − A magyar államszervezet.	− A kiegyezés értékelése egykorú szempontok szerint, illetve

	− A pártrendszer, a választójog és a véderőviták.	másfél évszázados történelmi távlat nézőpontjából. − A dualizmus államszervezetét bemutató ábra értelmezése. − A dualizmus kora kiemelkedő szereplői életútjának áttekintése, értékelése. − A dualizmus kori nemzetiségi kérdés elemzése szöveges források, adatsorok és etnikai térképek segítségével. − A dualizmus kori társadalmi és gazdasági változások elemzése, értékelése adatsorok, szöveges és képi források segítségével. − A dualizmus legkiemelkedőbb gazdasági és kulturális teljesítményeinek azonosítása különböző forrásokban. − A zsidók és németek szerepe a polgárosodásban.
A nemzeti és nemzetiségi kérdés, a cigányság helyzete	− A politikai nemzet koncepciója. − A horvát-magyar kiegyezés és a nemzetiségi törvény. − Asszimiláció és anyanyelvhasználat. − Autonómiatörekvések és irredenta mozgalmak. − Zsidó emancipáció, a zsidóság részvétele a modernizációban, polgárosodás és a középosztály kérdése. − Cigányok/romák a dualizmus kori Magyarországon.	
Az ipari forradalom Magyarországon	− A gazdasági kiegyezés. − A vasútépítés. − Állami gazdaságpolitika. − Mezőgazdaság és élelmiszeripar. − Modernizálódó ipar.	
Társadalom és életmód a dualizmus korában	− Demográfiai robbanás és urbanizáció. − Kivándorlás Európából és Magyarországról. − A földkérdés és a vidék. − A nagyvárosi életforma: Budapest a világváros. − Oktatás és kultúra. − Életmód és szórakozás.	
Fogalmak	Fogalmak: emigráció, passzív ellenállás, kiegyezés, közös ügyek, közjogi kérdés, húsvéti cikk, dualizmus, nyílt és titkos szavazás, Szabadelvű Párt, Függetlenségi Párt, Magyarországi Szociáldemokrata Párt, népességrobbanás, urbanizáció, kivándorlás, dzsentri, népoktatás, Millennium, asszimiláció, autonómia. Személyek: Andrássy Gyula, Eötvös József, Baross Gábor, Tisza Kálmán, Wekerle Sándor, Tisza István, Semmelweis Ignác, Weiss Manfréd. Kronológia: 1848/1867–1916 Ferenc József uralkodása, 1867 a kiegyezés, 1868 a horvát-magyar kiegyezés, a nemzetiségi törvény, a népiskolai törvény, 1873 Budapest egyesítése, 1896 a Millennium. Topográfia: Budapest, Osztrák-Magyar Monarchia, Fiume.	

Tematikai egység	**A nagy háború**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

Az első világháború előzményei	− A gyarmatosítás okai és céljai. − Az imperializmus – a terjeszkedő tőke. − Nagyhatalmi érdekek és konfliktusok. − Az Osztrák-Magyar Monarchia helyzete – balkáni konfliktusok.	− A gyarmati terjeszkedést, valamint az első világháború előtti feszültségeket bemutató ábrák, térképek és adatsorok elemzése, értelmezése. − Az első világháború frontjainak azonosítása, bemutatása térképeken. − Az első világháború jellegzetességeinek azonosítása ábrákon, adatsorokon, képi és szöveges forrásokban. − A front és a hátország körülményei, valamint a háború okozta szenvedések felidézése korabeli beszámolók, emlékiratok, naplók alapján. − A háború kimenetelének értékelése a két hatalmi tömb erőviszonyainak és lehetőségeinek tükrében. − A nagy háború világpolitikára gyakorolt hosszú távú következményeinek felismerése.
Az első világháború	− A világháború kitörése. − A hadviselő felek és a frontok. − Oroszország és a központi hatalmak összeomlása.	
Az első világháború jellemzői és hatása	− Az állóháború és az anyagcsata. − A hadigazdaság és a háborús propaganda. − A hagyományos világrend felbomlása. − A nők helyzetének megváltozása.	
Magyarország a világháborúban	− Magyar frontok, nagy csaták. − Az antant ígéretei a Monarchia nemzetiségeinek. − Magyar hősök a világháborúban. − A hátország. − A magyar hadifoglyok sorsa.	
Fogalmak	Fogalmak: villámháború, front, állóháború, hátország, antant, központi hatalmak, hadigazdaság, hadifogság. Személyek: II. Vilmos, II. Miklós, IV. Károly. Kronológia: 1914. június 28. a szarajevói merénylet, 1914–1918 az első világháború. Topográfia: Brit Birodalom, Szarajevó, Doberdó, Románia, Szerbia, Olaszország.	

Tematikai egység	**Az átalakulás évei**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Szocialista és nemzeti törekvések: a birodalmak bomlása	− A történelmi monarchiák bukása (Oroszország, Németország, Oszmán Birodalom).	− Közép-Európa első világháború előtti és utáni térképének összehasonlítása, a területi változások azonosítása és indoklása.

	− Forradalom és kommunista hatalomátvétel Oroszországban. − Az újraszülető Lengyelország. − Az olasz fasizmus.	− A bolsevik hatalomátvétel és a lenini proletárdiktatúra működésének bemutatása és értékelése források alapján. − Magyarország megszállásának áttekintése térképek, szöveges források segítségével. − A Károlyi-időszak kormányzati tevékenységének értékelése. − A magyarországi proletárdiktatúra működésének elemzése források alapján. − Az első világháborút követő területi és etnikai változások áttekintése térképen. − A trianoni békediktátum okainak feltárása. − A trianoni békediktátum értékelése a győztes hatalmak közép-európai politikájának tükrében. − A trianoni békediktátum területi, népességi, gazdasági és katonai következményeinek bemutatása szöveges és képi források, ábrák és adatsorok segítségével. − A trianoni határok végigkövetése, a határmegvonás konkrét okainak feltárása. − A vesztes hatalmak területi veszteségeinek összehasonlítása.
Az Osztrák-Magyar Monarchia és a történelmi Magyarország szétesése	− A Monarchia és a történelmi Magyarország bomlása. − A forradalmi átalakulás kísérlete és kudarca. − Cseh és román támadás, a fegyveres ellenállás kérdése.	
A tanács-köztársaság és az ellen-forradalom	− A kommunista hatalomátvétel. − A proletárdiktatúra és a vörösterror. − Az északi hadjárat és a tanácsköztársaság veresége. − Az ellenforradalom győzelme.	
A Párizs környéki békék	− A nagyhatalmi érdekek érvényesítése: az új világrend kialakítása. − Az önrendelkezés elve és a hatalmi érdekek gyakorlata. − Jóvátétel, hadsereg-korlátozás, határváltozások. − A szétszabdalt közép-európai régió.	
A trianoni békediktátum	− A magyar ügy a békekonferencián. − A magyar delegáció érvei. − Az ezeréves Magyarország felosztása, a döntés tartalmi elemei. − Az önrendelkezési elv megsértése − A békediktátum etnikai és gazdasági következményei. − Az ellenállás példái: székely hadosztály, Balassagyarmat, Sopron.	
Fogalmak	Fogalmak: bolsevik, szovjet, örmény népirtás, egypártrendszer, Kommunisták Magyarországi Pártja (KMP), tanácsköztársaság, vörösterror, Lenin-fiúk, ellenforradalom, fehér különítményes megtorlások, "vörös térkép," kisantant, jóvátétel, Népszövetség, kisebbségvédelem, revízió, Rongyos Gárda. Személyek: Kemal Atatürk, Vlagyimir I. Lenin, Woodrow Wilson, Georges Clemenceau, Benito Mussolini, Károlyi Mihály, Kun Béla, Horthy Miklós, Apponyi Albert.	

	Kronológia: 1917 a bolsevik hatalomátvétel, 1918. október 31. forradalom Magyarországon, 1919. március – augusztus. a tanácsköztársaság, 1920. június 4. a trianoni békediktátum. Topográfia: Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Burgenland, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Ausztria, trianoni Magyarország.

Tematikai egység	**A két világháború között**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A kommunista Szovjetunió	− A totális diktatúra és a pártállam kiépítése. − A tervgazdaság és a kollektivizálás. − A terror eszközei és áldozatai.	− A sztálini Szovjetunió működésének bemutatása és értelmezése szöveges, képi források, adatsorok, ábrák segítségével. − A világgazdasági válság és a rá adott válaszok bemutatása. − A nemzetiszocialista Németország működésének bemutatása és értelmezése szöveges, képi források, adatsorok és ábrák segítségével. − A totális diktatúrák ideológiáinak és működésének összehasonlítása, érvelés a totális diktatúrák ellen.
A Nyugat és a gazdasági világválság	− A tőzsde, a hitelezés és a világkereskedelem összeomlása. − A munkanélküliség. − Állami beavatkozás a gazdaságba.	
A nemzeti-szocialista Németország	− A nemzetiszocialista ideológia és mozgalom. − A totális állam kiépítése. − A terror eszközei. − Terjeszkedés a háború előtt.	
Fogalmak	Fogalmak: totális állam, többpártrendszer, egypártrendszer, személyi kultusz, koncepciós per, GULAG, holodomor, államosítás, kollektivizálás, kulák, tervgazdaság, piacgazdaság, New Deal, fasizmus, nemzetiszocializmus, fajelmélet, antiszemitizmus, Führer, SS, Anschluss. Személyek: Joszif V. Sztálin, Adolf Hitler. Kronológia: 1922 a Szovjetunió létrejötte, 1929 a gazdasági világválság kezdete, 1933 a náci hatalomátvétel, 1938 az Anschluss, a müncheni konferencia. Topográfia: Szovjetunió, Kolima-vidék, Leningrád (Szentpétervár), Moszkva, Berlin.	

Tematikai egység	**A Horthy-korszak**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Talpra állás Trianon után	− A király nélküli alkotmányos királyság. − A korlátozott parlamentarizmus rendszere a konszolidáció szolgálatában.	− A magyarországi korlátozott parlamentarizmus rendszerének értékelése.

	− A gazdaság szerkezetváltása az 1920-as években. − A klebelsbergi oktatás- és kultúrpolitika eredményei.	− A korabeli politikai berendezkedés összehasonlítása más (közép-) európai országokéval. − A bethleni gazdasági konszolidáció folyamatának és eredményeinek áttekintése képek, ábrák és adatsorok alapján. − A magyarországi politikai irányzatok azonosítása szöveges források alapján. − Szöveges források olvasása és értelmezése a Horthy-korszak főbb társadalmi kérdéseiről (pl. oktatás, társadalmi mobilitás, antiszemitizmus, földkérdés). − A magyar külpolitika céljainak, lehetőségeinek és a revízió eredményeinek értékelése, elemzése térkép és statisztikai adatok alapján.
A 1930-as évek Magyarországa	− A válság és hatása. − A belpolitika irányváltásai. − Életmód és társadalom. − A földkérdés. − Tudomány és művészet a két világháború között. − A külpolitika irányai és lehetőségei – a revízió első eredményei.	
Fogalmak	Fogalmak: kormányzó, Egységes Párt, numerus clausus, pengő, Magyar Nemzeti Bank, Szent István-i állameszme, magyar népi mozgalom, nyilasok. Személyek: Bethlen István, Teleki Pál, Klebelsberg Kuno, Gömbös Gyula, Weiss Manfréd, Szent-Györgyi Albert. Kronológia: 1920–1944 a Horthy-rendszer, 1921–31 Bethlen miniszterelnöksége, 1938 az első bécsi döntés, 1939 Kárpátalja visszacsatolása.	

Tematikai egység	**A második világháború**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A tengely-hatalmak sikerei	− Közép-Európa felosztása (Molotov-Ribbentrop paktum): német és szovjet megszállás. − Nyugat-Európa lerohanása. − Német támadás a Szovjetunió ellen. − Japán támadás az Egyesült Államok ellen.	− A tengelyhatalmak 1939 előtti terjeszkedésének végigkövetése és értelmezése térkép alapján. − A második világháború főbb eseményeinek azonosítása térképeken. − A második világháború jellegzetességeinek bemutatása ábrák, adatsorok, képi és szöveges források alapján. − A magyar területi revízió megvalósulásának bemutatása térképek, képek, szöveges források és adatsorok alapján. − A magyar háborús szerepvállalás legfontosabb eseményeinek és az
A szövetségesek győzelme	− A keleti és a nyugati front. − A csendes-óceáni hadszíntér.	
Magyarország a második világháborúban : mozgástér és kényszerpálya	− A területi revízió lépései. − A fegyveres semlegesség. − A Szovjetunió elleni háború. − A Don-kanyar. − A német megszállás és következményei.	

A holokauszt	− Az „Endlösung” programja, a Wannsee-i konferencia. − Koncentrációs és megsemmisítő táborok. − Deportálások, kísérlet a zsidóság és a cigányság megsemmisítésére Európában. − A magyarországi zsidótörvények. − A magyar holokauszt. − Felelősség és embermentés.	ország veszteségeinek bemutatása térképeken, képi és szöveges források segítségével (pl. Don-kanyar, Árpád-vonal, tordai ütközet, Budapest ostroma). − A magyar szellemi és kulturális élet II. világháború idején bekövetkező veszteségeinek (híres magyar tudósok, művészek származásuk vagy politikai nézeteik miatti emigrációja) értékelése. − A holokauszt folyamatának áttekintése képi források és szöveges visszaemlékezések feldolgozásával. − A nyilas terror áttekintése források alapján. − A tömeges deportálások és a szovjet megszállás jellemzőinek és következményeinek áttekintése képi és szöveges források segítségével. − A határon kívül rekedt magyarság második világháború végi tragédiáinak bemutatása különböző források alapján. − Magyarország világháborúbeli sorsának, szerepének és mozgásterének bemutatása, valamint összehasonlítása más közép-európai országokéval.
A második világháború jellemzői	− A villámháború és következményei. − Háborús bűnök és a polgári lakosság elleni terror. − Az ellenállás formái. − A háború utáni számonkérések és a nürnbergi per.	
Az ország pusztulása, deportálások a GULAG-ra	− A kiugrási kísérlet és a nyilas uralom. − A magyarországi hadszíntér, Budapest ostroma. − Megszabadulás és szovjet megszállás. − Az ország kifosztása, szovjet deportálások és tömeges erőszak. − A határon túli magyarok jogfosztása, megtorlások (délvidéki vérengzés, kárpátaljai deportálás, felvidéki jogfosztás).	
Fogalmak	Fogalmak: Molotov–Ribbentrop-paktum, tengelyhatalmak, szövetségesek, totális háború, kiugrási kísérlet, zsidótörvények, munkaszolgálat, gettó, deportálás, koncentrációs tábor, haláltábor, népirtás, holokauszt, partizán, Vörös Hadsereg, jaltai konferencia, háborús bűn, malenkij robot. Személyek: Franklin D. Roosevelt, Winston Churchill, Charles de Gaulle, Bárdossy László, Kállay Miklós, Bajcsy-Zsilinszky Endre, Edmund Veesenmayer, Szálasi Ferenc, Raoul Wallenberg, Salkaházi Sára, Apor Vilmos, Sztehlo Gábor, Richter Gedeon. Kronológia: 1938 az első zsidótörvény, 1939 a második zsidótörvény, 1939–45 a második világháború, 1939. szeptember 1. Lengyelország lerohanása, 1940 a második bécsi döntés, 1941. április Jugoszlávia megtámadása, 1941. június 22. a Szovjetunió megtámadása; 1941. június 27. Magyarország deklarálja a hadiállapot beálltát, 1941. december 7. Pearl Harbor bombázása, 1941 a harmadik zsidótörvény, 1943. január vereség a Donnál, 1943. február a sztálingrádi csata vége, 1944. március 19. Magyarország német	

	megszállása, 1944. június 6. partraszállás Normandiában, 1944. október 15. a kiugrási kísérlet, 1945. április a háború vége Magyarországon, 1945. május 9. az európai háború vége, 1945. augusztus 6. atomtámadás Hirosima ellen. Topográfia: Sztálingrád, Normandia, Pearl Harbor, Hirosima, Észak-Erdély, Don-kanyar, Kamenyec Podolszk Árpád-vonal, Auschwitz, Újvidék, Drezda, Szolyva.

Tematikai egység	**A két világrendszer szembenállása**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A kétpólusú világ kialakulása	− Az ENSZ megalapítása. − A párizsi béke. − Kitelepítések és lakosságcserék a háború után. − A szovjet-amerikai szembenállás és a két érdekszféra kialakulása. − A két világrend jellemzői. − A két Németország.	− A második világháború után kialakult világrend áttekintése. − A gyarmati rendszer felbomlása főbb állomásainak felidézése. − A két német állam létrejötte folyamatának és következményeinek bemutatása. − Az arab-izraeli konfliktus főbb okainak és jellemzőinek feltárása. − A nyugati és a keleti blokk gazdasági, társadalmi és politikai rendszerének összehasonlítása.
A hidegháború	− A szuperhatalmak versengése: fegyverkezés, űrprogram, propaganda. − A szembenállás és enyhülés hullámai. − Hidegháborús konfliktusok (Korea, Szuez, Kuba, Vietnam, Afganisztán).	
A gyarmatok felszabadulása	− India függetlenné válása. − Kommunista fordulat Kínában. − A gyarmatbirodalmak felbomlása. − Izrael megalapítása.	
Fogalmak	Fogalmak: Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), kitelepítés, hidegháború, vasfüggöny, szuperhatalom, Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa (KGST), Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NATO), Varsói Szerződés, kétpólusú világ, a berlini fal. Személyek: Kliment J. Vorosilov, Harry S. Truman, Nyikita Sz. Hruscsov, John F. Kennedy, Mahátma Gandhi, Mao Ce-tung. Kronológia: 1945 az ENSZ létrejötte, 1947 a párizsi béke, a hidegháború kezdete, India függetlenné válása, 1948 Izrael Állam megalapítása, 1949 az NSZK és az NDK megalakulása, kommunista fordulat Kínában, 1955 a Varsói Szerződés létrehozása. Topográfia: Berlin, Németországi Szövetségi Köztársaság (NSZK), Német Demokratikus Köztársaság (NDK), Közel-Kelet, Izrael Észak- és Dél-Korea, Vietnam, Kuba, Afganisztán.	

Tematikai egység	**Évente két mélységelvű téma**	**Órakeret**

		8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

12. évfolyam

Kötelező alap óraszám (64 óra)

Tematikai egység	**Háborútól forradalomig**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Az átmenet évei Magyarországon	− A háború utáni újrakezdés: a kommunisták térnyerése és az újjáépítés. − A történelmi berendezkedés felszámolása: földosztás, népbíróságok, köztársaság. A korlátozott többpártrendszer: választások 1945, 1947.	− Magyarország szovjetizálása főbb jellemzőinek bemutatása. − A korlátozott magyar parlamentarizmus és az egypárti diktatúra összehasonlítása. − A demokrácia felszámolása során alkalmazott eszközök azonosítása konkrét példákkal alátámasztva. − Annak felismerése, hogy Magyarország szovjet megszállása miként határozta meg az ország sorsát. − A kommunista diktatúra sajátosságainak bemutatása a Rákosi-rendszer példáján. − A diktatúra kulturális jellemzőinek felismerése képeken, művészeti alkotásokon. − A társadalom fölött gyakorolt totális kontroll eszközeinek azonosítása különböző források segítségével.
A szovjetizálás Magyar-országon	− Az egypárti diktatúra kiépítése. − Államosítás és kollektivizálás. − Koncepciós perek, egyházüldözés. A keleti blokk.	
A Rákosi-diktatúra	− Az erőltetett iparosítás. − A pártállam. − A terror. A diktatúra hatása a mindennapi életre.	
Fogalmak	*Fogalmak:* népbíróság, háborús bűnös, földosztás, államosítás, forint, Magyar Kommunista Párt, Független Kisgazdapárt, szalámitaktika, Magyar Dolgozók Pártja, népköztársaság, pártállam, internálás, Államvédelmi Hatóság (ÁVH), tanácsrendszer, beszolgáltatás, aranycsapat. *Személyek:* Tildy Zoltán, Kovács Béla, Mindszenty József, Rákosi Mátyás, Rajk László, Sulyok Dezső, Slachta Margit. *Kronológia:* 1945 szovjet megszállás, választás Magyarországon, földosztás, 1947 kékcédulás választások, 1948 MDP megalakulása, 1948–1956 a Rákosi-diktatúra, 1949 kommunista alkotmány. *Topográfia*: Sztálinváros (Dunaújváros), Recsk Hortobágy.	

Tematikai egység	**Az 1956-os forradalom és szabadságharc**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A forradalom	− A forradalom okai és közvetlen előzményei.	− Az 1956-os magyar forradalom és

	− A forradalom céljai. − Békés tüntetésből fegyveres felkelés – október 23. − A nemzet forradalma (Forradalmi Bizottságok, Munkástanácsok, nemzeti összefogás).	szabadságharc okainak és főbb fordulópontjainak bemutatása. − 1956 szimbólumainak értelmezése. − Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc nemzetközi összefüggéseinek bemutatása. − A forradalom és szabadságharc értékelése.
A nemzet szabadság-harca	− Szabadságharc a fővárosban és vidéken. − A fegyveres ellenállás hősei. − Út a győzelemig és a kormánypolitika változásai. − A szabadságharc nemzetközi háttere és visszhangja a nagyvilágban. − Szovjet intervenció: a szabadságharc utóvédharcai és leverése.	
Fogalmak	*Fogalmak:* MEFESZ, pesti srácok, Molotov-koktél, munkástanács, sortüzek. *Személyek:* Gerő Ernő, Maléter Pál, Nagy Imre, Iván Kovács László, Pongrátz Gergely, Kádár János. *Kronológia:* 1956. október 23. a forradalom kitörése, 1956. október 25. a Kossuth téri sortűz, 1956. november 4. a szovjet támadás. *Topográfia:* Kossuth tér és Corvin köz (Budapest), Salgótarján, Mosonmagyaróvár	

Tematikai egység	**A kádári diktatúra**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A pártállami diktatúra és működése	− A megtorlások időszaka, formái és áldozatai. − A pártállam és szervezetei. − Az erőszakos téeszesítés – a mezőgazdaság szocialista átszervezése. − Hamis társadalmi béke – a kádári alku. − Az elnyomás változó formái.	− A megtorlás mértékének és jellegének vizsgálata. − A „kádári alku” fogalmának értelmezése. − Az elnyomás formáinak bemutatása a Kádár-rendszer időszakában. − A téeszesítés eszközeinek összehasonlítása a Rákosi-diktatúra időszakával. − A gazdaság, társadalom és életmód főbb jellemzőinek bemutatása a Kádár-rendszer idején. − A kultúrpolitika jellemzőinek értelmezése, módszereinek bemutatása.
Gazdaság, társadalom, életmód	− A tervgazdaság és a KGST. − A gazdasági reform és a második gazdaság. − A „gulyáskommunizmus”. − Népesedési folyamatok. − Kultúrpolitika, korlátozott nyilvánosság.	

Fogalmak	*Fogalmak*: Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), munkásőrség, Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ), úttörő, termelőszövetkezet, háztáji, III/III. ügyosztály, tervgazdaság, új gazdasági mechanizmus, hiánygazdaság, maszek, gulyáskommunizmus, „három T”. *Kronológia*: 1956–1989 a Kádár-rendszer, 1958 Nagy Imre és társainak kivégzése, 1968 az új gazdasági mechanizmus bevezetése.

Tematikai egység	**A kétpólusú világ felbomlása**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A Nyugat a 20. század második felében	− A Nyugat gazdasági eredményei és a jóléti állam. − Emancipáció, szekularizáció, individualizáció. − Az 1968-as mozgalmak és a popkultúra.	− A fogyasztói társadalom és a jóléti állam jellemzőinek és problémáinak felidézése. − A társadalom, a demográfia és az életmód jellegzetességeinek bemutatása a nyugati világban. − A tömegkultúra jelenségeinek bemutatása konkrét példák alapján. − A kétpólusú világ megszűnéséhez vezető okok felidézése. − A közép-európai ellenzéki mozgalmak jelentőségének bemutatása. − A délszláv háború okainak feltárása. − A közép-európai régió államai változásának nyomon követése térképen.
A szocializmus válsága és megrendülése	− Az olajválság és hatásai a tőkés, illetve szocialista országokra. − A kis hidegháború. − A katonai egyensúly felborulása: a Szovjetunió gazdasági kimerülése. − Az ellenzék megszerveződése a szocialista országokban.	
A kétpólusú világ megszűnése	− Németország újraegyesítése – a magyar szerepvállalás. − A Szovjetunió felbomlása. − A kommunista diktatúrák bukása Közép-Európában. − Jugoszlávia felbomlása, a délszláv háború.	
Fogalmak	*Fogalmak:* jóléti állam, prágai tavasz, Szolidaritás. *Személyek:* Nicolae Ceauşescu, Mihail Sz. Gorbacsov, Lech Wałęsa, VI. Pál, II. János Pál, Ronald Reagan, Helmuth Kohl. *Kronológia:* 1975 a helsinki értekezlet, 1989 a berlini fal lebontása, rendszerváltoztatás Közép-Európában, 1991 a Szovjetunió felbomlása, 1991–95 a délszláv háború. *Topográfia:* Szlovákia, Ukrajna	

Tematikai egység	**A rendszerváltoztatás folyamata**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A Kádár-rendszer végnapjai	− Az adósságválság kialakulása és következményei.	− A szocializmus válságának elemzése (külső és belső

	− Az állampárt válsága: reformkommunisták és a keményvonalasok. − Az ellenzék megszerveződése − Az 1989-es év főbb politikai eseményei, a tárgyalásos forradalom; alkotmánymódosítás. − A harmadik Magyar Köztársaság kikiáltása.	tényezők feltárása) Magyarországon. − A magyarországi rendszerváltoztatás főbb állomásainak felidézése. − A gazdasági rendszerváltoztatás legfontosabb kérdéseinek áttekintése és értékelése. − A gazdaság és a társadalom átalakulása főbb tendenciáinak megfigyelése grafikonok és adatsorok alapján. − A kádári diktatúra és az új demokratikus rendszer összehasonlítása.
A rendszer-változtatás	− Az új pártok – különböző ideológiák. − Az 1990. évi parlamenti és önkormányzati választás. − Az Antall-kormány megalakulása. − A rendszerváltoztatás ellentmondásai: alkuk és kompromisszumok (az elmaradt elszámoltatás).	
A piacgazdaság kiépülése	− A privatizáció – vesztesek és nyertesek. − A piacgazdaság kiépítése – a külföldi tőke szerepe. − A külkereskedelem átalakulása. − Gazdasági szerkezetváltás.	
Fogalmak	*Fogalmak:* adósságspirál, Magyar Demokrata Fórum (MDF), Szabad Demokraták Szövetsége (SZDSZ), Magyar Szocialista Párt (MSZP), Fiatal Demokraták Szövetsége (Fidesz), Kereszténydemokrata Néppárt (KDNP), Nemzeti Kerekasztal, rendszerváltoztatás, visegrádi együttműködés, privatizáció, kárpótlás, jogállam, Alkotmánybíróság, sarkalatos törvények, népszavazás. *Személyek:* Pozsgay Imre, Németh Miklós, Horn Gyula, Antall József, Göncz Árpád, Orbán Viktor. *Kronológia:* 1987 a lakiteleki találkozó, 1989–1990 a rendszerváltoztatás, 1990 az első szabad választások, 1991 a szovjet csapatok kivonulása Magyarországról.	

Tematikai egység	**A világ a 21. században**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Az átalakuló világ	− A világgazdaság hagyományos centrumai: az Amerikai Egyesült Államok és szövetségesei.	− A világgazdaság résztvevőinek elhelyezése a globális térben.

	− A világpolitika és világgazdaság új súlypontjai: Oroszország, Kína. − Óriásvállalatok a globális térben.	− A transznacionális vállalatok működésének bemutatása konkrét példák alapján. − A globalizáció előnyeinek és hátrányainak, valamint kockázatainak összevetése. − A többpólusú világ főbb jellemzőinek felidézése. − A népességrobbanás és népességfogyás problémáinak áttekintése. − A migráció okainak feltárása (a gazdasági bevándorlás és a menekültkérdés esetében). − Válsággócok azonosítása térkép segítségével (pl. Közel-Kelet, Ukrajna).
A globális világ	− Demográfiai változások, népmozgások. − Az iszlamizmus térhódítása. − A kereszténység helyzete a globalizálódó világban. − Válsággócok, helyi konfliktusok és terrorizmus. − Globalizáció és kultúra. − A hagyományos és új identitások – értékek és értékválság. − Demokratikus közbeszéd és politikai korrektség.	
Fogalmak	*Fogalmak:* modern kori migráció, multikulturalizmus, párhuzamos társadalom, népességrobbanás, iszlamizmus , terrorizmus, globalizáció.	

Tematikai egység	**Magyarország a 21. században**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A demokrácia működése Magyarországon	− Az Alaptörvény. − A hatalmi ágak és intézményeik, önkormányzati rendszer. − A választási rendszer.	− Az Alaptörvény fontosabb pontjainak felidézése. − A rendszerváltoztatás óta eltelt időszak főbb eseményeinek azonosítása különböző források alapján. − A rendszerváltoztatás óta parlamentbe jutott fontosabb pártok politikai profiljának és céljainak áttekintése. − Magyarország nyugati integrációjának bemutatása a NATO és az Európai Unió működésének ismeretében. − Eltérő álláspontok bemutatása az Európai Unió működésének értékeléséről és jövőjéről. − Érvelés a közép-európai együttműködés mellett.
A magyar bel- és külpolitika főbb jellemzői	− A rendszerváltoztatás óta eltelt időszak főbb fordulópontjai. − Magyarország a NATO-ban. − Közép-európai együttműködés: a visegrádi négyek.	
Magyarország és az Európai Unió	− Az európai integráció főbb állomásai: mélyítés és bővítés. − Az Európai Unió főbb szervei és működésük. − Magyarország csatlakozásának folyamata. − Az együttműködés eredményei és nehézségei. − Nemzetek Európája vagy föderatív Európa?	
Fogalmak	*Fogalmak:* közvetett és közvetlen demokrácia, integráció, euró, Európai Unió, Európai Tanács, Európai Unió Tanácsa, Európai Parlament, Európai Bizottság, schengeni egyezmény.	

	Személyek: Magyarország miniszterelnökei a rendszerváltoztatás óta (a legalább négy évig hivatalban lévő kormányfők). *Kronológia:* 1957 a római szerződés, 1992 a maastrichti szerződés, 1999 Magyarország belép a NATO-ba, 2004 Magyarország belép az Európai Unióba, 2012 az Alaptörvény bevezetése. *Topográfia*: Brüsszel.

Tematikai egység	**A magyarság és a magyarországi nemzetiségek a 20-21. században**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A határon túli magyarok	− A politikai rendszerek változásai és hatásaik a magyar kisebbség helyzetére. − Demográfiai jellemzők és folyamatok. − Az asszimilációs politika megnyilvánulásai. − Autonómia és kisebbségi jogok kérdése. − Anyanyelvű oktatás és kultúra. − Magyarok a nagyvilágban – a szórványmagyarság.	− A határon túli magyar nemzeti közösségek küzdelmeinek áttekintése Trianontól napjainkig. − A kisebbségben élő magyarság egy kiemelkedő személyiségének bemutatása. − A magyarországi németek kitelepítésének felidézése források alapján. − A magyarországi romák helyzetének, problémáinak bemutatása napjainkban.
A magyarországi nemzetiségek, a magyarországi cigányság	− A politikai rendszerek változásai és hatásaik a nemzetiségek helyzetére. − A cigányok/romák 20–21. századi története. − Demográfiai jellemzők és folyamatok. − Kulturális autonómia és kisebbségi jogok a mai Magyarországon. − Anyanyelvű oktatás és kultúra.	
Fogalmak	*Fogalmak:* kitelepítés, Beneš-dekrétum, lakosságcsere, falurombolás, kettős állampolgárság, diszkrimináció. *Személyek:* Esterházy János, Márton Áron, Tőkés László. *Kronológia:* 1944–1945 magyarellenes atrocitások, 1990 fekete március. *Topográfia*: Csúrog, Jarek, Duna-delta, Marosvásárhely, Székelyföld.	

Tematikai egység	**Ismétlés, felkészülés az érettségire**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**

A tanultak rendszerező ismétlése	Feladatmegoldó, szövegértő készség fejlesztése
Fogalmak	Az tanult fogalmak ismétlése

Tematikai egység	**Évente két mélységelvű téma**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Fogalmak		

Állampolgári ismeretek 12. évfolyam (felnőtt esti gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
28. A család, a családi szocializáció	3 óra
29. A család gazdálkodása és pénzügyei	3 óra
30. Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás	3 óra
31. Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem	3 óra
32. A magyar állam intézményei; az állam gazdasági szerepvállalása	3 óra
33. A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése	5 óra
34. Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem	4 óra
35. Bankrendszer, hitelfelvétel	4 óra
36. Vállalkozás és vállalat	4 óra
Kötelező összesen:	**32 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
12. évf.	1	32	32	0	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	***Összes kötelező***	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
112. A család, a családi szocializáció	***3***	3	0	0	0	**3**
113. A család gazdálkodása és pénzügyei	***3***	3	0	0	0	**3**
114. Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás	***3***	3	0	0	0	**3**
115. Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem	***3***	3	0	0	0	**3**
116. A magyar állam intézményei; az állam gazdasági szerepvállalása	***3***	3	0	0	0	**3**
117. A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése	***5***	5	0	0	0	**5**

118. Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem	***4***	4	0	0	0	**4**
119. Bankrendszer, hitelfelvétel	***4***	4	0	0	0	**4**
120. Vállalkozás és vállalat	***4***	4	0	0	0	**4**
Összesen	***32***	32	3	0	0	**32**

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (18 óra)

Tematikai egység	**A család, a családi szocializáció**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− Az önismeret, önértékelés és a reális énkép alakítása − A generációk közötti kapcsolat, a nemzedékek közötti párbeszéd erősítése − A családi szocializáció folyamata és jellemzői − A családtervezés szempontjai és szakaszai − A házasság intézménye, a hagyományos családmodell, a családi szerepek − A család: szeretetközösség, együttműködés, kölcsönösség, tisztelet; A család társadalmi funkciói − Biológiai és társadalmi reprodukció, családi háztartás; Párkapcsolatok, házasság, családtervezés; Szerepek a családban; Családi szocializáció	− A kommunikációs készség fejlesztése − A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése − Az érvelés készségének fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése − A gyermekvállalás demográfiai, társadalmi jelentőségének tudatosítása	
Fogalmak	család, családi szocializáció, családi életciklus, családtervezés, gyermekvállalás, házasság, demográfia;	

Tematikai egység	**A család gazdálkodása és pénzügyei**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A családi gazdálkodás; pénzügyi tervezés: bevételek, kiadások − A fenntarthatóság és a fogyasztási szokások kölcsönhatása − A családi költségvetés felépítése	− A kommunikációs készség fejlesztése − A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A problémamegoldó szemléletmód és gondolkodás fejlesztése − A döntési képesség fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése	

− A megtakarítás szerepe és jelentősége, lehetőségei − A családi háztartás pénzügyei; Bevételek, kiadások, megtakarítási lehetőségek; Fogyasztók a családban; A családi költségvetés, pénzügyi tervezés	− A társas együttműködés fejlesztése
Fogalmak	családi háztartás, családi költségvetés, pénzügyi tervezés, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság, megtakarítás, hitel, GYES, GYED

Tematikai egység	**Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A társadalmi normák fontosságának megismerése − Az alapvető emberi jogok, állampolgári jogok, polgári szabadságjogok − Magyarország Alaptörvényének fontosabb részei: Alapvetés, Állam, Szabadság és felelősség − Az állampolgári jogok és kötelességek − Az országgyűlési, a helyhatósági és az európai parlamenti képviselő választás; a népszavazás intézménye − A választójog és feltételei − A jövő nemzedékek jogai − Az igazságszolgáltatás rendszerének felépítése, a büntetőjog, polgári jog, közjog, magánjog fogalma − A közteherviselés; a magyarországi adórendszer alapelemei − Magyarország Alaptörvénye; Az alapvető jogok; Az állampolgári kötelességek; Választójog, választási rendszer; Közjog: büntetőjog; Magánjog: polgári jog	− A kommunikációs készség fejlesztése − Az érvelési készség és a vitakultúra fejlesztése − A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − A digitális kompetencia fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése − A demokratikus elköteleződés kialakítása, erősítése − A társas együttműködés fejlesztése	
Fogalmak	állam, államforma, politikai rendszer, alapjog(ok), emberi jog, alkotmány, Magyarország Alaptörvénye, polgári szabadságjog, a jövő nemzedékek jogai, norma, normakövető magatartás, állampolgári felelősség, állampolgári kötelesség, közteherviselés, adómorál, választójog, állampolgári részvétel,	

	választási rendszer, országgyűlési választás, önkormányzati választás, európai parlamenti választás, népszavazás, politikai párt, képviselő, közjog, magánjog, jogforrás, jogforrási hierarchia, jogérvényesülés, bűncselekmény , szankció, büntetőjog, ügyész, bíró, ügyvéd, természetes személy, jogi személy, jogképesség, közokirat, magánokirat, közjegyző; polgári peres eljárás, felperes, alperes

Tematikai egység	**Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A nemzethez tartozás emocionális kötődésének kialakítása, megerősítése − A nemzettudat alkotóelemeinek értelmezése − A nemzeti érzés sajátosságai, a hazafiság lehetséges megnyilvánulási formái − A honvédelmi kötelezettség teljesítésének békeidőben és a különleges működési rend idején − A Magyar Honvédség szerepe, feladatai; a katonai szolgálat lehetőségei − A nemzetállamok szerepe, feladatai a globális világban és az Európai Unióban − Magyarország és az Európai Unió kapcsolatrendszere − A határon túli magyar közösségek kihívásai, Magyarország feladatai az anyaországon kívül élő magyarság identitásának megőrzésében − A lokálpatriotizmus és a hazaszeretet közötti kapcsolódás	− A kommunikációs készség fejlesztése − Az érvelési készség és a vitakultúra fejlesztése − A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − A társas együttműködés fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése − A digitális kompetencia fejlesztése − A nemzettudat alkotóelemei; A nemzeti érzület: a nemzeti szimbólumok, a közös nyelv, a kollektív történeti emlékezet, a közös kultúra releváns elemei; A világ magyarsága és a nemzeti közösség; A honvédelem kérdései a 21. században;	
Fogalmak	nemzet, nemzettudat, nemzeti identitás, lokálpatriotizmus, hazaszeretet, honvédelem, honvédség, különleges működési rend, nemzetállam	

Tematikai egység	**A magyar állam intézményei; az állam gazdasági szerepvállalása**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A hatalmi ágak − A magyar állam intézményrendszere − A kormány és szervei	− A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − A társas együttműködés fejlesztése − A digitális kompetencia fejlesztése	

− Az Országgyűlés felépítése és működése; az országgyűlési képviselők feladatai, jogállása − A törvényalkotás folyamata − Az igazságszolgáltatás rendszere, felépítése, szereplői és szerepe a demokratikus államrendben − Az állam gazdasági feladatai − A központi költségvetés alapvető felépítése és szerepe − A nagy ellátórendszerek és az állami alapfeladatok − A magyar állam intézményrendszere; az igazságszolgáltatás rendszere, szervezetei; A gazdaság körforgása; A gazdaságpolitika; Az állam gazdasági feladatai; Az állami költségvetés	− A kommunikációs készség fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése
Fogalmak	állam, intézmény, politikai rendszer, hatalmi ágak, jogforrási hierarchia, köztársasági elnök, Országgyűlés, törvényalkotás, törvény, országgyűlési határozat, képviselő, mentelmi jog, országgyűlési bizottság(ok), házszabály, parlamenti frakciók, interpelláció, Kormány, miniszterelnök, miniszter, államtitkár; miniszterelnöki, kormány- és miniszteri rendelet, Alkotmánybíróság, alkotmánybírósági határozat, Állami Számvevőszék, Kúria, Országos Bírói Hivatal, ügyészség, legfőbb ügyész, főügyészségek, fellebbviteli főügyészségek, járási és járási szintű ügyészségek, az alapvető jogok biztosa, gazdaságpolitika, államháztartás, költségvetés, költségvetési egyensúly, adórendszer, adók, járulékok, illetékek, közteherviselés, adómorál, korrupció és integritás, hatóság, hatáskör, illetékesség

Tematikai egység	**A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A mindennapi ügyintézés alapintézményeinek megismerése − A hivatalai ügyintézés lehetőségei, az e-ügyintézés − A munkáltatók és a munkavállalók alapvető jogai és kötelességei − Az állásinterjúra történő felkészülés szempontjai − A szerződések néhány fő típusai: adásvételi, ajándékozási, megbízási, vállalkozási szerződés,	− A kommunikációs készség fejlesztése − A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A problémamegoldó szemléletmód fejlesztése − A döntési képesség fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − A társas együttműködés fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése − A munkaszerződés alapvető szabályai, a kollektív szerződés szerepe − Az önéletrajz és a motivációs levél felépítése, legfontosabb tartalmi és formai elemeinek megismerése	

kölcsön- és biztosítási szerződés − Az állam, a munkaadók és a munkavállalók közötti érdekegyeztetés szintjei, fórumai − Az automatizáció, digitalizáció hatása a munkaerőpiacra − Az állampolgár és az intézmények, szervezetek kapcsolatai; Munkajogi alapok, munkavállalás, munkaszerződés; Munkaerőpiaci változások, előrejelzések; Szerződések	
Fogalmak	hivatal, intézmény, szervezet, ügyfélkapu, kormányablak, körjegyzőség, járási hivatal, polgármesteri hivatal, polgármester, jegyző, települési, fővárosi és kerületi önkormányzat, képviselőtestület, munkaerőpiac, munkáltató, munkavállaló, munkavállalás, önéletrajz, motivációs levél, állásinterjú, munkaszerződés, kollektív szerződés, adásvételi, ajándékozási, megbízási, vállalkozási szerződés, kölcsön-, biztosítási, tartási és életjáradéki szerződés

Tematikai egység	**Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A fogyasztóvédelem fogalma és lehetséges területei − A fogyasztóvédelem gazdasági, társadalmi szerepe, feladatai − A fogyasztói érdekek, a kapcsolódó állampolgári jogok megismerése − A szavatossággal és a garanciával kapcsolatos jogok és feltételrendszer alapjainak megismerése − Az internetes vásárlás előnyei és kockázatai − A tudatos, a fenntarthatóságot szem előtt tartó, fogyasztói magatartás szemléletének kialakítása − A környezetvédelem legfontosabb helyi, országos és globális kérdéseinek megismerése, feltárása	− A kommunikációs készség fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − A döntési képesség fejlesztése − A társas együttműködés fejlesztése − A digitális kompetencia fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése	

− Az épített és természeti környezetünk védelme iránti elköteleződés kialakítása, erősítése	
Fogalmak	fogyasztóvédelem, tudatos fogyasztó, a fogyasztó jogai, a fogyasztói érdekek védelme, békéltető testület, webáruház, garancia, szavatosság, jótállás, természetvédelem, épített környezet, klímavédelem, ökológiai lábnyom;

Tematikai egység	**Bankrendszer, hitelfelvétel**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A monetáris politika fogalmának és alapvető jellemzőinek megismerése − A Magyar Nemzeti Bank működése, feladatai − A kereskedelmi bankok jellemzőinek, tevékenységének megismerése − A pénzügyi intézetek típusai − A hitelfelvétel módozatai, feltételei és kockázatai − A hitelszerződés tartalmi elemei, a körültekintő hitelfelvétel feltételei − A bank alapvető tevékenysége; Kétszintű bankrendszer: központi bank és kereskedelmi bankok; A Magyar Nemzeti Bank; A pénzügyi intézmények; Hitelfelvétel	− A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A döntési képesség fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − A társas együttműködés fejlesztése − A kommunikációs készség fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése	
Fogalmak	Bank, kétszintű bankrendszer, jegybank, Magyar Nemzeti Bank, kereskedelmi bank, pénzügyi intézmények, hitel, hitelszerződés, a hitelek típusai, kamat, hitelfedezeti mutató, jövedelemarányos törlesztő részlet, jelzáloghitel, kezesség, hitelbiztosítás, teljes hiteldíjmutató (THM), futamidő, követeléskezelés, hitelközvetítő, pénzügyi tervezés, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság	

Tematikai egység	**Vállalkozás és vállalat**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A vállalkozás fogalmának értelmezése − A vállalkozási formák, cégtípusok megismerése − Az egyes cégtípusok, vállalati formák szerepe a gazdaságban − Az üzleti terv fogalma, célja	− A kommunikációs készség fejlesztése − A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A problémamegoldó szemlélet fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése − A társas együttműködés fejlesztése	

− A vállakozás mikro- és makrokörnyezeti tényezői − A vállalkozás működési köre és környezete; A vállalkozások típusai; Vállalkozási terv; A vállalatok fajtái	− A digitális kompetencia fejlesztése
Fogalmak	jogi személy, vállalkozás, egyéni vállalkozó, gazdasági társaság, betéti társaság (bt.), korlátolt felelősségű társaság (kft.), részvénytársaság (rt.), zártkörű (zrt.) és nyilvános (nyrt.) részvénytársaság, startup, a vállalkozások mikro- és makrokörnyezete; vállalkozói kompetenciák, üzleti terv, pénzügyi tervezés, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság

Kémia 9-10. évfolyam (felnőtt esti gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
22. Az anyagok szerkezete és tulajdonságai	16 óra
23. Kémiai átalakulások	20 óra
24. A szén egyszerű szerves vegyületei	10 óra
25. Az életműködések kémiai alapjai	6 óra
26. Elemek és szervetlen vegyületeik	10 óra
27. Kémia az ipari termelésben és a mindennapokban	6 óra
28. Környezeti kémia és környezetvédelem	4 óra
Kötelező összesen:	**72 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	1	36	36	0	0
10. évf.	1	36	36	0	0

Témakör	***Összes kötelező***	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1. Az anyagok szerkezete és tulajdonságai	***16***	16	0	0	**16**	0	0	0	**0**
2. Kémiai átalakulások	***20***	20	0	0	**20**	0	0	0	**0**
3. A szén egyszerű szerves vegyületei	***10***	0	0	0	**0**	10	0	0	**10**
4. Az életműködések kémiai alapjai	***6***	0	0	0	**0**	6	0	0	**6**
5. Elemek és szervetlen vegyületeik	***10***	0	0	0	**0**	10	0	0	**10**
6. Kémia az ipari termelésben és a mindennapokban	***6***	0	0	0	**0**	6	0	0	**6**
7. Környezeti kémia és környezetvédelem	***4***	0	0	0	**0**	4	0	0	**4**
Összesen	***72***	36	0	0	**36**	36	0	0	**36**

9. évfolyam

Kötelező tartalom (36 óra)

Tematikai egység	**Az anyagok szerkezete és tulajdonságai**	**Órakeret 16 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– ismeri az atom felépítését, az elemi részecskéket, valamint azok jellemzőit, ismeri az izotópok legfontosabb tulajdonságait, érti a radioaktivitás lényegét, és példát mond a radioaktív izotópok gyakorlati felhasználására; – ismeri az anyagmennyiség és a mól fogalmát, érti bevezetésük szükségességét, és egyszerű számításokat végez m, n és M segítségével; – ismeri az atom elektronszerkezetének kiépülését a Bohr-féle atommodell szintjén, tisztában van a vegyértékelektronok kémiai reakciókban betöltött szerepével; – értelmezi a periódusos rendszer fontosabb adatait (vegyjel, rendszám, relatív atomtömeg), alkalmazza a periódusszám és a (fő)csoportszám jelentését a héjak és a vegyértékelektronok szempontjából, ismeri a periódusos rendszer fontosabb csoportjainak a nevét és az azokat alkotó elemek vegyjelét; – ismeri a molekulaképződés szabályait, ismeri az elektronegativitás fogalmát, és érti a kötéspolaritás lényegét, a kovalens kötést jellemzi száma és polaritása szerint, megalkotja egyszerű molekulák szerkezeti képletét, ismeri a legalapvetőbb molekulaalakokat (lineáris, síkháromszög, tetraéder, piramis, V-alak), valamint ezek meghatározó szerepét a molekulák polaritása szempontjából; – meghatározza egyszerű molekulák polaritását, és ennek alapján következtet a közöttük kialakuló másodrendű kémiai kötésekre, valamint oldhatósági jellemzőikre, érti, hogy a moláris tömeg és a molekulák között fellépő másodrendű kötések minősége hogyan befolyásolja az olvadás- és forráspontot, ezeket konkrét példákkal támasztja alá;	– Megfigyelési és manuális készség fejlesztése – A társakkal való együttműködés képességének fejlesztése – Kísérletek értelmezése és biztonságos megvalósítása – A biztonságos eszköz- és vegyszerhasználat elsajátítása – Az analógiás gondolkodás fejlesztése – Alapvető matematikai készségek fejlesztése – Alkotás digitális eszközzel – Információkeresés digitális eszközzel – Az atomok és a periódusos rendszer – A kovalens kötés és a molekulák – Az atomrácsos kristályok – Az ionok, az ionkötés és az ionvegyületek – A fémes kötés és a fémek – Az anyagok csoportosítása: elemek, vegyületek és keverékek – Halmazállapotok, halmazállapot-változások	

– érti a részecske szerkezete és az anyag fizikai és kémiai tulajdonságai közötti alapvető összefüggéseket; – ismeri az egyszerű ionok atomokból való létrejöttének módját, ezt konkrét példákkal szemlélteti, ismeri a fontosabb összetett ionok molekulákból való képződésének módját, tudja a nevüket, összegképletüket, érti egy ionvegyület képletének a megszerkesztését az azt alkotó ionok képlete alapján, érti az ionrács felépülési elvét, az ionvegyület képletének jelentését, konkrét példák segítségével jellemzi az ionvegyületek fontosabb tulajdonságait; – ismeri a fémek helyét a periódusos rendszerben, érti a fémes kötés kialakulásának és a fémek kristályszerkezetének a lényegét, érti a kapcsolatot a fémek kristályszerkezete és fontosabb tulajdonságai között, konkrét példák segítségével (pl. Fe, Al, Cu) jellemzi a fémes tulajdonságokat, összehasonlításokat végez; – ismeri az anyagok csoportosításának a módját a kémiai összetétel alapján, ismeri ezeknek az anyagcsoportoknak a legfontosabb közös tulajdonságait, példákat mond minden csoport képviselőire, tudja, hogy az oldatok a keverékek egy csoportja; – érti a „hasonló a hasonlóban jól oldódik” elvet, ismeri az oldatok töménységével és az oldhatósággal kapcsolatos legfontosabb ismereteket, egyszerű számítási feladatokat old meg az oldatok köréből (tömegszázalék, anyagmennyiség-koncentráció, tömegkoncentráció); – adott szempontok alapján összehasonlítja a három halmazállapotba (gáz, folyadék, szilárd) tartozó anyagok általános jellemzőit, ismeri Avogadro gáztörvényét, és egyszerű számításokat végez gázok térfogatával standard körülmények között, érti a halmazállapot-változások lényegét és energiaváltozását; – egyedül vagy csoportban elvégez összetettebb, halmazállapot-változással és oldódással kapcsolatos kísérleteket, és megbecsüli azok várható eredményét.	

Fogalmak	izotópok, vegyértékelektronok, anyagmennyiség, Avogadro-szám, relatív atomtömeg, moláris tömeg, elektronegativitás, elsőrendű kémiai kötés, kötéspolaritás, szerkezeti képlet, másodrendű kémiai kötés, kristályrács, ion, anyagmennyiség-koncentráció, Avogadro-törvény, moláris térfogat, amorf állapot

Tematikai egység	**Kémiai átalakulások**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– érti a fizikai és kémiai változások közötti különbségeket; – ismeri a kémiai reakciók végbemenetelének feltételeit, ismeri, érti és alkalmazza a tömeg- és töltésmegmaradás törvényét a kémiai reakciókra; – ismeri a kémiai reakciók csoportosítását többféle szempont szerint: a reagáló és a képződő anyagok száma, a reakció energiaváltozása, időbeli lefolyása, iránya, a reakcióban részt vevő anyagok halmazállapota szerint; – konkrét reakciókat termokémiai egyenlettel is felír, érti a termokémiai egyenlet jelentését, ismeri a reakcióhő fogalmát, a reakcióhő ismeretében megadja egy reakció energiaváltozását, energiadiagramot rajzol, értelmez, ismeri a termokémia főtételét és jelentőségét a többlépéses reakciók energiaváltozásának meghatározásakor; – érti a katalizátorok hatásának elvi alapjait; – ismer egyirányú és egyensúlyra vezető kémiai reakciókat, érti a dinamikus egyensúly fogalmát, ismeri és alkalmazza az egyensúly eltolásának lehetőségeit Le Châtelier elve alapján; – ismeri a fontosabb savakat, bázisokat, azok nevét, képletét, Brønsted sav-bázis elmélete alapján értelmezi a sav és bázis fogalmát, ismeri a savak és bázisok erősségének és értékűségének jelentését, konkrét példát mond ezekre a vegyületekre, érti a víz sav-bázis tulajdonságait, ismeri az autoprotolízis jelenségét és a víz autoprotolízisének a termékeit; – konkrét példákon keresztül értelmezi a redoxireakciókat oxigénfelvétel és oxigénleadás alapján, ismeri a redoxireakciók tágabb értelmezését elektronátmenet alapján is, konkrét példákon bemutatja a redoxireakciót, eldönti	– Kísérletek értelmezése és biztonságos megvalósítása – A problémamegoldó képesség fejlesztése – Vitakészség fejlesztése – A társakkal való együttműködés fejlesztése – Az analógiás gondolkodás fejlesztése – Alkotás digitális eszközzel – Információkeresés és -megosztás digitális eszközzel – A kémiai reakciók általános jellemzése és csoportosítása – A reakciók egyenletének leírása képletekkel, az egyenlet értelmezése – Savak, bázisok, sav-bázis reakciók – A kémhatás és a pH – A redoxireakciók – Elektrokémiai alapismeretek	

egy egyszerű redoxireakció egyenlete ismeretében az elektronátadás irányát, az oxidációt és redukciót, megadja az oxidálószert és a redukálószert; – érti az elektromos áram és a kémiai reakciók közötti összefüggéseket: a galvánelemek áramtermelésének és az elektrolízisnek a lényegét; – tisztában van az elektrokémiai áramforrások felépítésével és működésével, ismeri a Daniell-elem felépítését és az abban végbemenő folyamatokat, az elem áramtermelését; – ismeri az elektrolizáló cella felépítését és az elektrolízis lényegét a hidrogén-klorid-oldat grafitelektródos elektrolízise kapcsán, érti, hogy az elektromos áram kémiai reakciók végbemenetelét segíti, példát ad ezek gyakorlati felhasználására (alumíniumgyártás, galvanizálás).	
Fogalmak	reakcióhő, Hess-tétel, dinamikus egyensúly, a legkisebb kényszer elve, Brønsted-féle sav-bázis elmélet, amfoter vegyület, oxidáció, redukció, redoxireakció, galvánelem, elektród, akkumulátor, elektrolízis

10. évfolyam

Kötelező tartalom (36 óra)

Tematikai egység	**A szén egyszerű szerves vegyületei**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri a szerves vegyületeket felépítő organogén elemeket, érti a szerves vegyületek megkülönböztetésének, külön csoportban tárgyalásának az okát, az egyszerűbb szerves vegyületeket szerkezeti képlettel és összegképlettel jelöli; – ismeri a telített szénhidrogének homológ sorának felépülési elvét és fontosabb képviselőiket, ismeri a metán fontosabb tulajdonságait, jellemzi az anyagok szempontrendszere alapján, ismeri a homológ soron belül a forráspont változásának az okát, valamint a szénhidrogének oldhatóságát, ismeri és egy-egy kémiai egyenlettel leírja az égés, a szubsztitúció és a hőbontás folyamatát; – érti az izoméria jelenségét, példákat mond konstitúciós izomerekre;	– Az analógiás gondolkodás fejlesztése – Vitakészség fejlesztése – A rendszerezőképesség fejlesztése – Információk keresése és megosztása digitális eszközökkel – A telített szénhidrogének – A telítetlen szénhidrogének – A halogéntartalmú szerves vegyületek – Az oxigéntartalmú szerves vegyületek – A nitrogéntartalmú szerves vegyületek	

– ismeri a telítetlen szénhidrogének fogalmát, az etén és az acetilén szerkezetét és fontosabb tulajdonságait, ismeri és reakcióegyenletekkel leírja a telítetlen szénhidrogének jellemző reakciótípusait, az égést, az addíciót és a polimerizációt; – felismeri az aromás szerkezetet egy egyszerű vegyületben, ismeri a benzol molekulaszerkezetét és fontosabb tulajdonságait, tudja, hogy számos illékony aromás szénhidrogén mérgező; – példát mond közismert halogéntartalmú szerves vegyületre (pl. kloroform, vinil-klorid, freonok, DDT, tetrafluoretén), és ismeri felhasználásukat; – ismeri és vegyületek képletében felismeri a legegyszerűbb oxigéntartalmú funkciós csoportokat: a hidroxilcsoportot, az oxocsoportot, az étercsoportot; – ismeri az alkoholok fontosabb képviselőit (metanol, etanol, glikol, glicerin), azok fontosabb tulajdonságait, élettani hatásukat és felhasználásukat; – felismeri az aldehidcsoportot, ismeri a formaldehid tulajdonságait, az aldehidek kimutatásának módját, felismeri a ketocsoportot, ismeri az aceton tulajdonságait, felhasználását; – ismeri és vegyületek képletében felismeri a karboxilcsoportot és az észtercsoportot, ismeri az egyszerűbb és fontosabb karbonsavak (hangyasav, ecetsav, zsírsavak) szerkezetét és lényeges tulajdonságait; – az etil-acetát példáján bemutatja a kis szénatomszámú észterek jellemző tulajdonságait, tudja, hogy a zsírok, az olajok, a foszfatidok, a viaszok egyaránt az észterek csoportjába tartoznak; - szerkezetük alapján felismeri az aminok és az amidok egyszerűbb képviselőit, ismeri az aminocsoportot és az amidcsoportot		
Fogalmak	funkciós csoport, homológ sor, telített és telítetlen szénhidrogének, szerves reakciótípusok, izoméria, konstitúció, aromás vegyületek, heteroatom, alkoholok, aldehidek, ketonok, éterek, karbonsavak, észterek, aminok, amidok	

Tematikai egység	**Az életműködések kémiai alapjai**	**Órakeret 6 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
– ismeri a biológiai szempontból fontos szerves vegyületek építőelemeit (kémiai összetételét, a nagyobbak alkotó molekuláit); – ismeri a lipid gyűjtőnevet, tudja, hogy ebbe a csoportba hasonló oldhatósági tulajdonságokkal rendelkező vegyületek tartoznak, felsorolja a lipidek legfontosabb képviselőit, felismeri azokat szerkezeti képlet alapján, ismeri a lipidek csoportjába tartozó vegyületek egy-egy fontos szerepét az élő szervezetben; – ismeri a szénhidrátok legalapvetőbb csoportjait, példát mond mindegyik csoportból egy-két képviselőre, ismeri a szőlőcukor képletét, összefüggéseket talál a szőlőcukor szerkezete és tulajdonságai között, ismeri a háztartásban található szénhidrátok besorolását a megfelelő csoportba, valamint köznapi tulajdonságaikat (ízük, oldhatóságuk) és felhasználásukat, összehasonlítja a keményítő és a cellulóz molekulaszerkezetét és tulajdonságait, valamint szerepüket a szervezetben és a táplálékaink között; – tudja, hogy a fehérjék aminosavakból épülnek fel, ismeri az aminosavak általános szerkezetét és azok legfontosabb tulajdonságait, ismeri a fehérjék elsődleges, másodlagos, harmadlagos és negyedleges szerkezetét, érti e fajlagos molekulák szerkezetének kialakulását, példát mond a fehérjék szervezetben és élelmiszereinkben betöltött szerepére, ismeri a fehérjék kicsapásának módjait és ennek jelentőségét a mérgezések kapcsán.	– Az analógiás gondolkodás fejlesztése – Keresés digitális eszközzel – A lipidek – A szénhidrátok – A fehérjék
Fogalmak	lipidek, trigliceridek, szénhidrátok, kondenzáció, hidrolízis, aminosav, polipeptid, fehérjék szerkezete

Tematikai egység	**Elemek és szervetlen vegyületeik**	**Órakeret 10 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
– ismeri a hidrogén, a halogének, a kalkogének, a nitrogén, a szén és fontosabb vegyületeik fizikai és kémiai sajátságait, különös tekintettel a köznapi életben előforduló anyagokra;	– Alkotás digitális eszközökkel – Kísérletek értelmezése – Az analógiás gondolkodás fejlesztése – A rendszerezőképesség fejlesztése – A digitális kompetencia fejlesztése

– alkalmazza az anyagok jellemzésének szempontjait a hidrogénre, kapcsolatot teremt az anyag szerkezete és tulajdonságai között; – ismeri a halogének képviselőit, jellemzi a klórt, ismeri a hidrogén-klorid és a nátrium-klorid tulajdonságait; – ismeri és jellemzi az oxigént és a vizet, ismeri az ózont mint az oxigén allotróp módosulatát, ismeri mérgező hatását (szmogban) és UV-elnyelő hatását (ózonpajzsban); – ismeri és jellemzi a ként, a kén-dioxidot és a kénsavat; – ismeri és jellemzi a nitrogént, az ammóniát, a nitrogén-dioxidot és a salétromsavat; – ismeri a vörösfoszfort és a foszforsavat, fontosabb tulajdonságaikat és a foszfor gyufagyártásban betöltött szerepét; – összehasonlítja a gyémánt és a grafit szerkezetét és tulajdonságait, különbséget tesz a természetes és mesterséges szenek között, ismeri a természetes szenek felhasználását, ismeri a koksz és az aktív szén felhasználását, példát mond a szén reakcióira (pl. égés), ismeri a szén oxidjainak (CO, CO2) a tulajdonságait, élettani hatását, valamint a szénsavat és sóit, a karbonátokat; – ismeri a fémrács szerkezetét és az ebből adódó alapvető fizikai tulajdonságokat; – ismeri a fémek helyét a periódusos rendszerben, megkülönbözteti az alkálifémeket, az alkáliföldfémeket, ismeri a vas, az alumínium, a réz, valamint a nemesfémek legfontosabb tulajdonságait; – kísérletek tapasztalatainak ismeretében értelmezi a fémek egymáshoz viszonyított reakciókészségét oxigénnel, sósavval, vízzel és más fémionok oldatával, érti a fémek redukáló sorának felépülését, következtet fémek reakciókészségére a sorban elfoglalt helyük alapján; – használja a fémek redukáló sorát a fémek tulajdonságainak megjóslására, tulajdonságaik alátámasztására;	– A hidrogén – A halogének – A kalkogének – A nitrogéncsoport elemei – A szén és szervetlen vegyületei – A fémek általános jellemzése – A fémek csoportosítása és kémiai tulajdonságaik – A legfontosabb fémvegyületek tulajdonságai

– ismeri a fontosabb fémek (Na, K, Mg, Ca, Al, Fe, Cu, Ag, Au, Zn) fizikai és kémiai tulajdonságait; – ismeri a fémek köznapi szempontból legfontosabb vegyületeit, azok alapvető tulajdonságait (NaCl, Na2CO3, NaHCO3, Na3PO4, CaCO3, Ca3(PO4)2, Al2O3, Fe2O3, CuSO4); – ismer eljárásokat fémek ércekből történő előállítására (vas, alumínium).	

Fogalmak	durranógáz, szökőkút-kísérlet, jódtinktúra, allotróp módosulatok, szintézis, természetes és mesterséges szenek, könnyűfémek, nehézfémek, a fémek redukáló sora, korrózióvédelem

Tematikai egység	**Kémia az ipari termelésben és a mindennapokban**	**Órakeret 6 óra**

Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**
– ismeri a természetben megtalálható legfontosabb nyersanyagokat; – érti az anyagok átalakításának hasznát, valamint konkrét példákat mond vegyipari termékek előállítására; – ismeri a különböző nyersanyagokból előállítható legfontosabb termékeket; – érti, hogy az ipari (vegyipari) termelés során különféle, akár a környezetre vagy szervezetre káros anyagok is keletkezhetnek, amelyek közömbösítése, illetve kezelése fontos feladat; – az ismeretein alapuló tudatos vásárlással és tudatos életvitellel képes a környezetének megóvására; – érti a mészkőalapú építőanyagok kémiai összetételét és átalakulásait (mészkő, égetett mész, oltott mész), ismeri a beton alapvető összetételét, előállítását és felhasználásának lehetőségeit, ismeri a legfontosabb hőszigetelő anyagokat; – érti, hogy a fémek többsége a természetben vegyületek formájában van jelen, ismeri a legfontosabb redukciós eljárásokat (szenes, elektrokémiai redukció), ismeri a legfontosabb ötvözeteket, érti az ötvözetek felhasználásának előnyeit; – ismeri a mindennapi életben előforduló növényvédő szerek használatának alapvető szabályait, értelmezi a növényvédő szerek leírását, felhasználási útmutatóját, példát mond a növényvédő szerekre a múltból és a jelenből (bordói lé, korszerű	– Természettudományos problémamegoldó képesség fejlesztése – Kommunikációs készségek fejlesztése – Vitakészség fejlesztése – Digitális készségek fejlesztése – Tudatos fogyasztói magatartás kialakítása – Az egészséges életmódra nevelés – Az építőanyagok kémiája – A fémek előállításának módszerei – Növényvédő szerek és műtrágyák – A kőolaj feldolgozása – Műanyagok – Élelmiszereink és összetevőik – Gyógyszerek, drogok, doppingszerek – Veszélyes anyagok, mérgek, mérgezések – Mosó-, tisztító- és fertőtlenítőszerek – Tudomány és áltudomány

peszticidek), ismeri ezek hatásának elvi alapjait; – ismeri a legfontosabb (N-, P-, K-tartalmú) műtrágyák kémiai összetételét, előállítását és felhasználásának szükségességét; – ismeri a fosszilis energiahordozók fogalmát és azok legfontosabb képviselőit, érti a kőolaj ipari lepárlásának elvét, ismeri a legfontosabb párlatok nevét, összetételét és felhasználási lehetőségeit, példát mond motorhajtó anyagokra, ismeri a töltőállomásokon kapható üzemanyagok típusait és azok felhasználását; – ismeri a bioüzemanyagok legfontosabb típusait; – ismeri a műanyag fogalmát és a műanyagok csoportosításának lehetőségeit eredetük, illetve hővel szemben mutatott viselkedésük alapján, konkrét példákat mond műanyagokra a környezetéből, érti azok felhasználásának előnyeit, ismeri a polimerizáció fogalmát, példát ad monomerekre és polimerekre, ismeri a műanyagok felhasználásának előnyeit és hátrányait, környezetre gyakorolt hatásukat; – ismeri az élelmiszereink legfontosabb összetevőinek, a szénhidrátoknak, a fehérjéknek, valamint a zsíroknak és olajoknak a molekulaszerkezetét és tulajdonságait, felsorolja a háztartásban megtalálható legfontosabb élelmiszerek tápanyagait, példát mond bizonyos összetevők (fehérjék, redukáló cukrok, keményítő) kimutatására, ismeri a legfontosabb élelmiszeradalék-csoportokat, alapvető szinten értelmezi egy élelmiszer-tájékoztató címkéjét; – ismeri a leggyakrabban használt élvezeti szerek (szeszes italok, dohánytermékek, kávé, energiaitalok, drogok) hatóanyagát, ezen szerek használatának veszélyeit, érti az illegális drogok használatával kapcsolatos alapvető problémákat, példát mond illegális drogokra, ismeri a doppingszer fogalmát, megérti és értékeli a doppingszerekkel kapcsolatos információkat; – ismeri a gyógyszer fogalmát és a gyógyszerek fontosabb csoportjait hatásuk	

alapján, alapvető szinten értelmezi a gyógyszerek mellékelt betegtájékoztatóját; – ismeri a méreg fogalmának jelentését, érti az anyagok mennyiségének jelentőségét a mérgező hatásuk tekintetében, példát mond növényi, állati és szintetikus mérgekre, ismeri a mérgek szervezetbe jutásának lehetőségeit (tápcsatorna, bőr, tüdő), ismeri és felismeri a különböző anyagok csomagolásán a mérgező anyag piktogramját, képes ezeknek az anyagoknak a felelősségteljes használatára, ismeri a köznapi életben előforduló leggyakoribb mérgeket, mérgezéseket (pl. szén-monoxid, penészgomba-toxinok, gombamérgezések, helytelen égetés során keletkező füst anyagai, drogok, nehézfémek), tudja, hogy a mérgező hatás nem az anyag szintetikus eredetének a következménye; – ismeri a mosó- és tisztítószerek, valamint a fertőtlenítőszerek fogalmi megkülönböztetését, példát mond a környezetéből gyakran használt mosó-/tisztítószerre és fertőtlenítőszerre, ismeri a szappan összetételét és a szappangyártás módját, ismeri a hypo kémiai összetételét és felhasználási módját, érti a mosószerek mosóaktív komponenseinek (a felületaktív részecskéknek) a mosásban betöltött szerepét; – ismeri a kemény víz és a lágy víz közötti különbséget, érti a kemény víz és egyes mosószerek közötti kölcsönhatás (kicsapódás) folyamatát; – érti a különbséget a tudományos és az áltudományos információk között, konkrét példát mond a köznapi életből tudományos és áltudományos ismeretekre, információkra; – ismeri a tudományos megközelítés lényegét (objektivitás, reprodukálhatóság, ellenőrizhetőség, bizonyíthatóság); – látja az áltudományos megközelítés lényegét (feltételezés, szubjektivitás, bizonyítatlanság), felismeri az áltudományosságra utaló legfontosabb jeleket.	

Fogalmak	mész, érc, fosszilis energiahordozók, természetes és mesterséges alapú műanyag, vízkeménység, felületaktív anyag, toxikus anyag, tudomány, áltudomány

Tematikai egység	**Környezeti kémia és környezetvédelem**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– példákkal szemlélteti az emberiség legégetőbb globális problémáit (globális éghajlatváltozás, ózonlyuk, ivóvízkészlet csökkenése, energiaforrások kimerülése) és azok kémiai vonatkozásait; – ismeri az emberiség előtt álló legnagyobb kihívásokat, kiemelten azok kémiai vonatkozásaira (energiahordozók, környezetszennyezés, fenntarthatóság, új anyagok előállítása); – példákon keresztül szemlélteti az antropogén tevékenységek kémiai vonatkozású környezeti következményeit; – kiselőadás vagy projektmunka keretében mutatja be a XX. század néhány nagy környezeti katasztrófáját, és azt, hogy milyen tanulságokat vonhatunk le azok megismeréséből; – érti a környezetünk megóvásának jelentőségét az emberi civilizáció fennmaradása szempontjából; – ismeri a zöld kémia lényegét, a környezetbarát folyamatok előtérbe helyezését, példákat mond újonnan előállított, az emberiség jólétét befolyásoló anyagokra (pl. új gyógyszerek, lebomló műanyagok, intelligens textíliák); – alapvető szinten ismeri a természetes környezetet felépítő légkör, vízburok, kőzetburok és élővilág kémiai összetételét; – ismeri a legfontosabb környezetszennyező forrásokat és anyagokat, valamint ezeknek az anyagoknak a környezetre gyakorolt hatását; – ismeri a légkör kémiai összetételét és az azt alkotó gázok legfontosabb tulajdonságait, példákat mond a légkör élőlényekre és élettelen környezetre gyakorolt hatásaira, ismeri a legfontosabb légszennyező gázokat, azok alapvető tulajdonságait, valamint az általuk okozott környezetszennyező hatásokat, ismeri a	– Környezettudatos szemlélet fejlesztése – Vitakészség fejlesztése – Problémamegoldó készség fejlesztése – A társakkal való együttműködés fejlesztése – Alkotás digitális eszközökkel – Kommunikációs készség fejlesztése – A légkör kémiája – A természetes vizek kémiája – A talaj kémiája – A hulladékok – Új kihívások: ember, társadalom, környezet és kémia	

légkört érintő globális környezeti problémák kémiai hátterét és ezen problémák megoldására tett erőfeszítéseket; – ismeri a természetes vizek típusait, azok legfontosabb kémiai összetevőit a víz körforgásának és tulajdonságainak tükrében, példákat mond vízszennyező anyagokra, azok forrására, a szennyezés lehetséges következményeire, ismeri a víztisztítás folyamatának alapvető lépéseit, valamint a tiszta ivóvíz előállításának módját; – érti a kőzetek és a környezeti tényezők talajképző szerepét, példát mond alapvető kőzetekre, ásványokra, érti a hulladék és a szemét fogalmi megkülönböztetését, ismeri a hulladékok típusait, kezelésük módját, környezetre gyakorolt hatásukat; – példákkal szemlélteti egyes kémiai technológiák, illetve bizonyos anyagok felhasználásának környezetre gyakorolt pozitív és negatív hatásait.	
Fogalmak	zöld kémia

Fizika 9-10. évfolyam (felnőtt esti gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	**Órakeret**
Egyszerű mozgások	5 óra
Ismétlődő mozgások	6 óra
A közlekedés és sportolás fizikája	5 óra
Az energia	6 óra
A melegítés és hűtés következményei	5 óra
Víz és levegő a környezetünkben	4 óra
Gépek	4 óra
Szikrák, villámok	5 óra
Elektromosság a környezetünkben	6 óra
Generátorok és motorok	4 óra
A hullámok szerepe a kommunikációban	5 óra
Képek és látás	4 óra
Az atomok és a fény	4 óra
Környezetünk épségének megőrzése	4 óra
A Világegyetem megismerése	5 óra
Kötelező összesen:	**72 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	1 óra	36 óra	0 óra	0 óra	0 óra
10. évf.	1 óra	36 óra	0 óra	0 óra	0 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	***Összes kötelező***	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
46. Egyszerű mozgások	**5**	5	0	0	**5**	0	0	0	**0**
47. Ismétlődő mozgások	**6**	6	0	0	**6**	0	0	0	**0**
48. A közlekedés és sportolás fizikája	**5**	5	0	0	**5**	0	0	0	**0**
49. Az energia	**6**	6	0	0	**6**	0	0	0	**0**

50. A melegítés és hűtés következményei	**5**	5	0	0	**5**	0	0	0	**0**
51. Víz és levegő a környezetünkben	**4**	4	0	0	**4**	0	0	0	**0**
52. Gépek	**4**	0	0	0	**0**	4	0	0	**4**
53. Szikrák, villámok	**5**	0	0	0	**0**	5	0	0	**5**
54. Elektromosság a környezetünkben	**6**	0	0	0	**0**	6	0	0	**6**
55. Generátorok és motorok	**4**	0	0	0	**0**	4	0	0	**4**
56. A hullámok szerepe a kommunikációban	**5**	0	0	0	**0**	5	0	0	**5**
57. Képek és látás	**4**	0	0	0	**0**	4	0	0	**4**
58. Az atomok és a fény	**4**	0	0	0	**0**	4	0	0	**4**
59. Környezetünk épségének megőrzése	**4**	0	0	0	**0**	4	0	0	**4**
60. A Világegyetem megismerése	**5**	5	0	0	**5**	0	0	0	**0**
Összesen	**5**	5	0	0	**5**	0	0	0	**0**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (36 óra)

Tematikai egység	**Egyszerű mozgások**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
• helyesen használja az út, a pálya és a hely fogalmát, valamint a sebesség, átlagsebesség, pillanatnyi sebesség, gyorsulás, elmozdulás fizikai mennyiségeket a mozgás leírására; • tud számításokat végezni az egyenes vonalú egyenletes mozgás esetében: állandó sebességű mozgások esetén a sebesség ismeretében meghatározza az elmozdulást, a sebesség nagyságának ismeretében a megtett utat, a céltól való távolság ismeretében a megérkezéshez szükséges időt; • ismeri a szabadesés jelenségét, annak leírását, tud esésidőt számolni,	– A környezetben megfigyelt mozgások (közlekedés, sportolás) jellemzése az út és az elmozdulás mennyiségek valamint a hely és a pálya fogalmának használatával – A gépkocsi sebességmérője által mutatott értékek értelmezése: állandó és változó nagyságú sebesség, az átlagsebesség és pillanatnyi sebesség jelentése – Egyszerű számítások az egyenes pályán, állandó sebességgel haladó gépjármű mozgásával kapcsolatban: Az elmozdulás, megtett út és a megérkezéshez szükséges idő kiszámolása – A közel állandó sebességű, egyenes vonalú mozgások (buborék a Mikola-csőben, mozgólépcső, csúszás jégen) megfigyelése, kialakulásának magyarázata – Az elejtett test mozgásának megfigyelése, kísérleti vizsgálata. A sebesség változásának jellemzése a gyorsulás fogalmának segítségével, a gyorsulás értelmezése a testre ható nehézségi erő vizsgálatával – Adatgyűjtés Eötvös Lorándról és az Eötvös-ingáról – Az elejtett test esési idejének mérése és számolása, a becsapódási sebesség kiszámítása – A csúszó test mozgásának megfigyelése, kísérleti vizsgálata, értelmezése a rá ható erők segítségével	

mérni, becsapódási sebességet számolni; • egyszerű számításokat végez az állandó gyorsulással mozgó testek esetében.	– Az állandó gyorsulással elinduló autó mozgásának leírása és magyarázata – Az elmozdulás, a sebesség és a gyorsulás használata egyenes mentén zajló mozgások leírására
Fogalmak	Mozgás, sebesség, gyorsulás, erő, elmozdulás

Tematikai egység	**Ismétlődő mozgások**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
• ismeri az egyenletes körmozgást leíró fizikai mennyiségeket (pályasugár, kerületi sebesség, fordulatszám, keringési idő, centripetális gyorsulás), azok jelentését, egymással való kapcsolatát; • ismeri a periodikus mozgásokat (ingamozgás, rezgőmozgás) jellemző fizikai mennyiségeket, néhány egyszerű esetben tudja mérni a periódusidőt, megállapítani az azt befolyásoló tényezőket.	• Egyszerű körmozgás létrehozása, megfigyelése, kialakulásának értelmezése a centripetális erő és gyorsulás fogalmának segítségével • A periódusidő mérése, a fordulatszám és a kerületi sebesség meghatározása, a centripetális gyorsulás nagyságának kiszámolása • A mindennapokban gyakori körmozgások (például: ruha a centrifugában, a kerékpár szelepe, a Föld felszínének pontjai) fizikai hátterének elemzése • Különböző lengések felismerése a környezetben: hintázó gyerekek, artisták a trapézon • A környezetben lezajló csillapodó rezgések és lengések megfigyelése, jellemzése az amplitúdó, a frekvencia, illetve a csillapodás mértéke szempontjából • A rugóhoz kapcsolt test rezgésének megfigyelése, kvalitatív leírása, a kitérés-idő és a sebesség-idő függvény elemzése.	
Fogalmak	körmozgás, centripetális erő, centripetális gyorsulás, periódusidő, frekvencia, rezgés, csillapodás, a rugó által kifejtett erő	

Tematikai egység	**A közlekedés és sportolás fizikája**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
• egyszerű esetekben kiszámolja a testek lendületének nagyságát, meghatározza irányát; • egyszerűbb esetekben alkalmazza a lendületmegmaradás törvényét, ismeri ennek általános érvényességét; • tisztában van az erő mint fizikai mennyiség jelentésével, mértékegységével, • ismeri a newtoni dinamika alaptörvényeit, egyszerűbb	• Rugalmatlan ütközések megfigyelése, a közös sebesség számítása egyszerű esetekben a lendület megmaradásának segítségével. A gyűrődési zóna szerepe ütközéskor • Labdák rugalmasságának vizsgálata a visszapattanás magasságának megfigyelésével • A lendület szerepe fékezés és gyorsítás során. A fékút és a fékezési idő • Az autó gyorsulásának, illetve a fékezés folyamatának magyarázata az autóra ható erők és Newton törvényei segítségével • A kanyarodás fizikája, a kicsúszás megfigyelése (kanyarodó autó, motor, korcsolya) és okainak (súrlódási erő) vizsgálata	

esetekben alkalmazza azokat a gyorsulás meghatározására, a korábban megismert mozgások értelmezésére; • egyszerűbb esetekben kiszámolja a mechanikai kölcsönhatásokban fellépő erőket (nehézségi erő, nyomóerő, fonálerő, súlyerő, súrlódási erők, rugóerő), meghatározza az erők eredőjét; • érti a legfontosabb közlekedési eszközök – gépjárművek, légi és vízi járművek – működésének fizikai elveit; • tisztában van a repülés elvével, a légellenállás jelenségével; • ismeri a hidrosztatika alapjait, a felhajtóerő fogalmát, hétköznapi példákon keresztül értelmezi a felemelkedés, elmerülés, úszás, lebegés jelenségét, tudja az ezt meghatározó tényezőket, ismeri a jelenségkörre épülő gyakorlati eszközöket.	• A testek úszásának és elmerülésének kísérleti vizsgálata, a tapasztaltak fizikai magyarázata a hidrosztatikai nyomás és a felhajtó erő segítségével • A hajók (vitorlás, illetve hajócsavaros) és tengeralattjárók működésének fizikai magyarázata, az áramvonalas test fontossága a vízben való haladás során • A repülőgépek fizikája, a szárnyra ható felhajtó erő magyarázata, az áramvonalas forma fontossága
Fogalmak	a lendület megmaradása, a dinamika alaptörvénye, súrlódási erő, közegellenállás, hidrosztatikai nyomás, felhajtó erő

Tematikai egység	**Az energia**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
• ismeri a mechanikai munka fogalmát, kiszámításának módját, mértékegységét, a helyzeti energia, a mozgási energia, a rugalmas energia, a belső energia fogalmát; • konkrét esetekben alkalmazza a munkatételt, a mechanikai energia megmaradásának elvét a mozgás értelmezésére, a sebesség kiszámolására.	• Adatgyűjtés az emberiség energiafelhasználásáról • A testek emelését és gyorsítását kísérő energiaváltozások vizsgálata: a helyzeti és mozgási energia, a munka • A szabadon eső test becsapódási sebességének meghatározása a munkatétel és az energiamegmaradás segítségével • Az elhajított kő mozgásának energetikai elemzése • Az energia megmaradása a súrlódás és közegellenállás hiányában és jelenlétében, a belső energia • A rugóhoz, gumiszalaghoz kapcsolt test mozgásának energetikai elemzése: a rugalmas energia • Energia átalakulások a háztartásban, a környezetben, az emberi szervezetben és az	

	erőművekben (hőerőmű, szélerőmű, vízi erőmű, atomerőmű, napkollektor), a hatásfok • Az energia szállításának lehetőségei • A Nap mint a Föld energiakészletének elsődleges forrása. Megújuló és nem megújuló energiaforrások megkülönböztetése, megnevezése, az energiatermelés és a környezet állapotának kapcsolata • Az energiaforrásaink kihasználásának lehetőségei a jövőben.
Fogalmak	munka, energia, helyzeti, mozgási, rugalmas energia, súrlódás, belső energia

Tematikai egység	**A melegítés és hűtés következményei**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
• ismeri a hőtágulás jelenségét, jellemző nagyságrendjét; • ismeri a Celsius- és az abszolút hőmérsékleti skálát, a gyakorlat szempontjából nevezetes néhány hőmérsékletet, a termikus kölcsönhatás jellemzőit; • értelmezi az anyag viselkedését hőközlés során, tudja, mit jelent az égéshő, a fűtőérték és a fajhő; • tudja a halmazállapot-változások típusait (párolgás, forrás, lecsapódás, olvadás, fagyás, szublimáció); • tisztában van a halmazállapot-változások energetikai viszonyaival, anyagszerkezeti magyarázatával, tudja, mit jelent az olvadáshő, forráshő, párolgáshő. Egyszerű számításokat végez a halmazállapot-változásokat kísérő hőközlés meghatározására; • ismeri a hőtan első főtételét, és tudja alkalmazni néhány egyszerűbb gyakorlati szituációban (palackba zárt levegő, illetve állandó nyomású levegő melegítése); • tisztában van a megfordítható és nem megfordítható folyamatok közötti különbséggel.	• A hőtágulás jelenségének megfigyelése, értelmezése • Az anyagok hőmérsékletének mérése, a hőmérséklet kiegyenlítődésének kísérleti vizsgálata és értelmezése • Anyagok melegítésének és hűtésének megfigyelése például konyhai tevékenység során: a folyamat gyorsaságának vizsgálata, a fajhő és a felület nagyságnak szerepe • Az égéshő és fűtőérték fogalma, a lassú és gyors égés felismerése a mindennapokban • Halmazállapotváltozások (olvadás, fagyás, párolgás, lecsapódás, a forrás és szublimáció) megfigyelése például konyhai tevékenység során. • A fázisátmenetek vizsgálata a hőmérséklet változásának szempontjából • A halmazállapot-változások értelmezése és energetikai leírása, egyszerű számítások a mindennapi gyakorlatból, az olvadáshő a párolgáshő és a forráshő fogalma • A kuktafazék működésének fizikai magyarázata • A dugattyú mozgásának értelmezése a hőtan első főtételének segítségével • A megfordítható és nem megfordítható folyamatok közötti különbség felismerése	
Fogalmak	hőmérséklet, fajhő, párolgáshő, olvadáshő, forráshő, időbeli egyirányúság a természetben, halmazállapotváltozás, melegítés, hűtés, fűtőérték	

Tematikai egység	Víz és levegő a környezetünkben	Órakeret 4 óra

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
• ismeri a víz különleges tulajdonságait (rendhagyó hőtágulás, nagy olvadáshő, forráshő, fajhő), ezek hatását a természetben, illetve mesterséges környezetünkben; • ismeri a nyomás, hőmérséklet, páratartalom fogalmát, a levegő mint ideális gáz viselkedésének legfontosabb jellemzőit. Egyszerű számításokat végez az állapothatározók megváltozásával kapcsolatban; • ismeri az időjárás elemeit, a csapadékformákat, a csapadékok kialakulásának fizikai leírását.	• A légnyomás kísérleti kimutatása, a légritkított tér néhány gyakorlati alkalmazása • A légnyomás és az időjárás kapcsolata • Az abszolút és relatív páratartalom. A relatív páratartalom és a hőmérséklet kapcsolata, páraképződés a természetben: harmatképződés, dér, zúzmara • Páraképződés a lakásban, ennek következményei. Fűtési rendszerek a lakásban • A hőterjedés gyakorlati példákon keresztül (hővezetés, hőáramlás, hősugárzás) • A hőszigetelés lehetőségei a lakásban. A hőszigetelő ablak működésének fizikai magyarázata • A víz rendhagyó hőtágulása, ennek következményei a természetben. Jégképződés a tavakon, jéghegyek • Egyszerű számítások végzése a levegő állapothatározóinak megváltozásával kapcsolatban
Fogalmak	hőmérséklet, fajhő, párolgáshő, olvadáshő, forráshő, időbeli egyirányúság a természetben, halmazállapotváltozás, melegítés, hűtés, fűtőérték

Tematikai egység	A Világegyetem megismerése	Órakeret 5 óra

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
− szabad szemmel vagy távcsővel megfigyeli a Holdat, a Hold felszínének legfontosabb jellemzőit, a holdfogyatkozás jelenségét. A látottakat fizikai ismeretei alapján értelmezi; − ismeri a bolygók, üstökösök mozgásának jellegzetességeit; − tudja, mit jelentenek a kozmikus sebességek (körsebesség, szökési sebesség); − érti a tömegvonzás általános törvényét, és azt, hogy a gravitációs erő bármely két test között hat;	− A rakéták működési elve, a kozmikus sebességek jelentése − A súlytalanság jelensége, kialakulásának körülményei, a súly és a tömeg közötti különbség − A bolygók és üstökösök mozgásának fizikai magyarázata, az általános tömegvonzás törvénye − Az általános tömegvonzás értelmezése a gravitációs mező segítségével − A Naprendszer jellemzői, példák a Naprendszer bolygóin és holdjain uralkodó jellemző fizikai környezetre, ezek kialakulásának magyarázata − A holdfogyatkozás és a napfogyatkozás fizikai magyarázata − A legfontosabb ismeretek az űrrepülőgépekről, a Holdraszállásról és a tervezett Mars utazásról − Néhány, a mindennapokban elterjedt és először az űrkutatásban használt technológia, eszköz ismertetése − A gravitáció szerepe a Világmindenségben

− érti a testek súlya és a tömege közötti különbséget, a súlytalanság állapotát, a gravitációs mező szerepét a gravitációs erő közvetítésében; − megvizsgálja a Naprendszer bolygóin és holdjain uralkodó, a Földétől eltérő fizikai környezet legjellemzőbb példáit, azonosítja ezen eltérések okát. A legfontosabb esetekben megmutatja, hogyan érvényesülnek a fizika törvényei a Föld és a Hold mozgása során; − átlátja és szemlélteti a természetre jellemző fizikai mennyiségek nagyságrendjeit (atommag, élőlények, Naprendszer, Univerzum); − ismeri a Nap mint csillag legfontosabb fizikai tulajdonságait, a Nap várható jövőjét, a csillagok lehetséges fejlődési folyamatait.	− A csillagok és a Nap működése és változásai: fekete lyuk, neutroncsillag, szupernóva − A galaxisok, galaxishalmazok. A Tejútrendszer legfontosabb jellemzői. Távolságok az univerzumban − Az ősrobbanás elmélet kvalitatív leírása, a táguló univerzum − Az ősrobbanás elméletének születése, tudományos megalapozottsága, a tudományosság kritériumai − Tudományos vita a Földön kívüli élet kutatásáról, annak gyakorlati és filozófiai lehetőségeiről, az emberiség előtt álló kihívásokról
Fogalmak	általános tömegvonzás, ellipszis pálya, súlytalanság, súly, Kepler törvényei, bolygók, üstökösök, csillag, galaxis, galaxishalmaz, ősrobbanás, táguló univerzum, fekete lyuk, fényév

10. évfolyam
Kötelező tananyagtartalom (36 óra)

Tematikai egység	**Gépek**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− ismeri az egyszerű gépek elvének megjelenését a hétköznapokban, mindennapi eszközeinkben; − néhány egyszerűbb, konkrét esetben (mérleg, libikóka) a forgatónyomatékok	– A libikóka és a mérleg egyensúlyának kísérleti vizsgálata és értelmezése – Szerszámkulcsok és fogók működésének magyarázata az erőkar segítségével – Gépek összehasonlítása a teljesítmény és hatásfok adatok alapján – A kerékpár felépítésének és működésének fizikai magyarázata	

meghatározásának segítségével vizsgálja a testek egyensúlyi állapotának feltételeit, összeveti az eredményeket a megfigyelések és kísérletek tapasztalataival.	– Egy jelentős gép és a kapcsolódó technológia fizikai lényegének ismertetése, történelmet és társadalmat átalakító hatásának bemutatása (Ilyen lehet: hajítógép, szövőgép, mechanikus számológép, belső égésű motor) – Anyaggyűjtés James Wattról és gőzgépéről – Beszélgetés a robotokról: elterjedésük, jövőbeli szerepük, mesterséges intelligencia, gépi tanulás, önvezérelt működés
Fogalmak	forgatónyomaték, forgatónyomatékok egyensúlya, erőkar, teljesítmény, hatásfok

Tematikai egység	**Szikrák, villámok**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− ismeri az elektrosztatikus alapjelenségeket (dörzselektromosság, töltött testek közötti kölcsönhatás, földelés), ezek gyakorlati alkalmazásait; − átlátja, hogy az elektromos állapot kialakulása a töltések egyenletes eloszlásának megváltozásával van kapcsolatban; − érti Coulomb törvényét, egyszerű esetekben alkalmazza elektromos töltéssel rendelkező testek közötti erő meghatározására; − tudja, hogy az elektromos kölcsönhatást az elektromos mező közvetíti.	− Az elektromos állapot kialakulásának magyarázata az atomról alkotott egyszerű elképzelés (elektron, atommag) segítségével − A két fajta elektromos állapot, az elektromos vonzás és taszítás, az elektromos árnyékolás, a csúcshatás, az elektromos megosztás és a földelés megfigyelése kísérletezés közben, a tapasztaltak magyarázata − Coulomb törvénye, az elektromosan töltött testek között fellépő erő meghatározása − Az elektromos mező szemléltetése (pl. búzadarás kísérlettel), ez alapján a mező erővonalakkal történő érzékeltetése − Elektromos szikrák keltése, megfigyelése (pl. megosztó géppel vagy szalaggenerátorral), ennek segítségével a villámok kialakulásának alapvető magyarázata − A tanultak alkalmazása a villámok elleni védekezésben, illetve a villámcsapás-veszélyes helyzetekben való helyes magatartás kialakításában	
Fogalmak	elektromos állapot, elektromos töltés, elektromos mező, atom, elektron, Coulomb-törvény, elektromos árnyékolás, csúcshatás, földelés	

Tematikai egység	**Elektromosság a környezetünkben**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− tudja, hogy az áram a töltött részecskék rendezett mozgása, és ez alapján szemléletes elképzelést alakít ki az elektromos áramról;	− Az elektromos áram fogalmának kialakítása egyszerű kísérletekkel (pl. víz elektromos vezetésének változása, konyhasó vagy sav hatására), az áramerősség mérése − A legfontosabb egyenáramú áramforrások (galvánelem, gépkocsi- mobiltelefon-	

− gyakorlati szinten ismeri az egyenáramok jellemzőit, a feszültség, áramerősség és ellenállás fogalmát; − ismeri a mindennapi életben használt legfontosabb elektromos energiaforrásokat, a gépkocsi-, mobiltelefon-akkumulátorok legfontosabb jellemzőit; − érti Ohm törvényét, egyszerű esetekben alkalmazza a feszültség, áramerősség, ellenállás meghatározására. Tudja, hogy az ellenállás függ a hőmérséklettől; − ki tudja számolni egyenáramú fogyasztók teljesítményét, az általuk felhasznált energiát; − ismeri az egyszerű áramkör és egyszerűbb hálózatok alkotórészeit, felépítését; − értelmezni tud egyszerűbb kapcsolási rajzokat, ismeri kísérleti vizsgálatok alapján a soros és a párhuzamos kapcsolások legfontosabb jellemzőit; − ismeri az elektromos hálózatok kialakítását a lakásokban, épületekben, az elektromos kapcsolási rajzok használatát; − tisztában van az elektromos áram élettani hatásaival, az emberi test áramvezetési tulajdonságaival, az idegi áramvezetés jelenségével; − ismeri az elektromos fogyasztók használatára vonatkozó balesetvédelmi szabályokat.	akkumulátorok, napelemek), adatainak összegyűjtése és értelmezése − Ohm törvényének vizsgálata méréssel egyszerű áramkörben ellenálláshuzallal, az ellenállás, mint fizikai mennyiség és mint áramköri elem bevezetése − Egyszerű számítások elvégzése Ohm törvényének felhasználásával: a feszültség, az áramerősség és az ellenállás meghatározására − Egyszerű, fényforrást és termisztort tartalmazó áramkör vizsgálata, az ellenállás hőmérsékletfüggésének felismerése − A soros és a párhuzamos kapcsolások legfontosabb jellemzőinek megismerése kísérleti vizsgálatok alapján − A legfontosabb hőhatáson alapuló háztartási eszközök jellemzőinek összegyűjtése − A villanyszámla értelmezése, a háztartási áramfogyasztás költségeinek kiszámolása, a kWh és a joule kapcsolata − Az elektromos áramütés élettani hatása, érintésvédelmi, balesetvédelmi ismeretek − Lakás villamos hálózata és biztonsági berendezései (a biztosíték, az áram-védőkapcsoló és a földvezeték feladata) − Az EKG, EEG felvételek kapcsán az emberi idegvezetés egyes diagnosztikai alkalmazásainak bemutatása
Fogalmak	elektromos áram, áramerősség, feszültség, ellenállás, Ohm-törvénye, soros és a párhuzamos kapcsolás, biztosíték, földvezeték

Tematikai egység	Generátorok és motorok	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− elektromágnes készítése közben megfigyeli és alkalmazza, hogy az elektromos áram mágneses mezőt hoz létre; − megmagyarázza hogyan működnek az általa megfigyelt egyszerű felépítésű elektromos motorok: a mágneses mező erőt fejt ki az árammal átjárt vezetőre; − ismeri az elektromágneses indukció jelenségének lényegét, fontosabb gyakorlati vonatkozásait, a váltakozó áram fogalmát; − érti a generátor, a motor és a transzformátor működési elvét, gyakorlati hasznát.	− Elektromágnes készítése egyszerű eszközökkel (pl. vasszegre tekert szigetelt drót), az előállított mágneses mező vizsgálata pl. iránytűvel) − Az elektromotor működési elvének megértése egyszerű modell vagy animáció tanulmányozása révén − Az elektromágneses indukció alapeseteinek megismerése, ez alapján egyszerű generátor modell készítése vagy tanulmányozása − Adatgyűjtés Michael Faraday életéről, a felfedezések jelentőségének megvitatása − A váltakozó áram keletkezése, és főbb jellemzői − A transzformátor működésének megfigyelése és magyarázata, az elektromos energia szállításában betöltött szerepének megismerése − A környezetünkben illetve technika eszközökben található transzformátorok felismerése − Generátorok és motorok működésének megfigyelése, fizikai magyarázata	
Fogalmak	mágneses mező, mágneses indukcióvonalak, elektromágnes, elektromágneses indukció, generátor, elektromotor, transzformátor	

Tematikai egység	A hullámok szerepe a kommunikációban	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− érti, hogyan alakulnak ki és terjednek a mechanikai hullámok, ismeri a hullámhossz és a terjedési sebesség fogalmát; − ismeri az emberi hangérzékelés fizikai alapjait, a hang, mint hullám jellemzőit, keltésének eljárásait; − átlátja a húros hangszerek és a sípok működésének elvét, az ultrahang szerepét a gyógyászatban, ismeri a zajszennyezés fogalmát; − ismeri az elektromágneses hullámok szerepét az információ- (hang-, kép-) átvitelben, ismeri a	− A környezetben előforduló mechanikai haladó hullámok megfigyelése, a terjedési mechanizmusának megértése − A megfigyelt mechanikai hullámok jellemzése a megfelelő fizikai mennyiségekkel (terjedési sebesség, hullámhossz, amplitúdó, a csillapodás jellege) − Az állóhullámok kialakulásának megfigyelése − Hangszerek és egyszerű hangkeltő eszközök megfigyelése, a keletkező hanghullámok jellemzése − Környezetünk hangterhelése, javaslatok a zajszennyezés csökkentésére − Az elektromágneses hullámok kialakulása és terjedése, a hullámokat jellemző fizikai mennyiségek − A hullámhossz, a terjedési sebesség és a frekvencia kapcsolata − A különböző frekvenciájú elektromágneses hullámok alkalmazásainak megfigyelése és fizikai	

mobiltelefon legfontosabb tartozékait (SIM kártya, akkumulátor stb.), azok kezelését, funkcióját; − ismeri az elektromágneses hullámok jellemzőit (frekvencia, hullámhossz, terjedési sebesség), azt, hogy milyen körülmények határozzák meg ezeket. A mennyiségek kapcsolatára vonatkozó egyszerű számításokat végez.	magyarázata mindennapi eszközeink használata során: tolatóradar, mikrohullámú sütő, infrakamera, röntgengép, anyagvizsgálat − A képek és hangok továbbításának alapelvei (rádió, televízió), a mobiltelefon működése: wifi, bluetooth − Interferencia képek létrehozása lézerrel, lefényképezése, egyszerű magyarázata − Anyaggyűjtés a hologramokról, Gábor Dénesről, a talált információk megosztása, megbeszélése − Tudományos vita a mobiltelefon használatának lehetséges ártalmairól
Fogalmak	hanghullám, elektromágneses hullám, a hullám hullámhossza, terjedési sebessége, frekvenciája, lézer, holográfia

Tematikai egység	**Képek és látás**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− tudja, hogyan jönnek létre a természet színei, és hogyan észleljük azokat; − ismeri a színek és a fény frekvenciája közötti kapcsolatot, a fehér fény összetett voltát, a kiegészítő színek fogalmát, a szivárvány színeit; − ismeri az emberi szemet mint képalkotó eszközt, a látás mechanizmusát, a gyakori látáshibák (rövid- és távollátás) okát, a szemüveg és a kontaktlencse jellemzőit, a dioptria fogalmát; − ismeri a fénytörés és visszaverődés törvényét, megmagyarázza, hogyan alkot képet a síktükör; − a fókuszpont fogalmának felhasználásával értelmezi, hogyan térítik el a fényt a domború és homorú tükrök, a domború és homorú lencsék; − ismeri az optikai leképezés fogalmát, a valódi és látszólagos kép közötti	− A síktükörben látott kép megfigyelése, jellemzése, kialakulásának magyarázata − Tükrök használata optikai eszközökben: reflektor, kozmetikai tükör, tükrök a közlekedésben − A fény törésének megfigyelése és értelmezése a törésmutató segítségével. A fehér fény felbontása, a kialakult színkép magyarázata − A fény fókuszálásának és a kézi nagyító képalkotásának kísérleti vizsgálata − A látás magyarázata, a szem felépítésének fizikája. A szemüveg szerepe a látás javításában − Néhány további optikai eszköz kipróbálása, a működés lényegi, kvalitatív magyarázata (optikai szál, mikroszkóp, távcsövek) − Galilei távcsővel végzett megfigyelései − Néhány kiválasztott esetben (pl. naplemente, kék égbolt, színkeverés) a természetben látott színek kialakulásának magyarázata, a szivárvány színei, a kiegészítő színek	

különbséget. Egyszerű kísérleteket tud végezni tükrökkel és lencsékkel.	
Fogalmak	fényvisszaverődés; fénytörés; teljes visszaverődés; fókuszpont; fókusz-, tárgy-, és képtávolság; valódi és látszólagos kép

Tematikai egység	**Az atomok és a fény**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− tudja, hogy a fény elektromágneses hullám, és hogy terjedéséhez nem kell közeg; − megfigyeli a fényelektromos jelenséget, tisztában van annak Einstein által kidolgozott magyarázatával, a frekvencia (hullámhossz) és a foton energiája kapcsolatával; − ismeri Rutherford szórási kísérletét, mely az atommag felfedezéséhez vezetett; − ismeri az atomról alkotott elképzelések változásait, a Rutherford-modellt és a Bohr-modellt, látja a modellek hiányosságait; − ismeri a digitális fényképezőgép működésének elvét; − megmagyarázza az elektronmikroszkóp működését az elektron hullámtermészetének segítségével; − átlátja, hogyan használják a vonalas színképet az anyagvizsgálat során.	− A fény elektromágneses hullám, jellemzése fizikai mennyiségekkel (amplitúdó, frekvencia, hullámhossz, terjedési sebesség) − A fotocella és a fénymérő működésének magyarázata a fényelektromos jelenség segítségével, a megvilágító fény és a foton energiája közötti kapcsolat − Digitális fényképek készítése különböző távolságban elhelyezett tárgyakról, a fényképezőgép beállításainak értelmezése, a képrögzítés elve − Elektronmikroszkóppal és fénymikroszkóppal készült képek összevetése. Az elektronmikroszkóp nagyobb felbontásának és működésének értelmezése az elektron hullámtermészetével − A vonalas színkép kialakulásának magyarázata az atomok által elnyelt illetve kibocsátott fény frekvenciájának segítségével − A legfontosabb atommodellek (Thomson, Rutherford, Bohr, kvantumfizikai) fizikai lényegének ismerete, az atom körüli elektronok energiájának kvantáltsága − Rutherford szórási kísérletének szimulációja, anyaggyűjtés Rutherford és Bohr életével kapcsolatban − Jelenleg használt fényforrásaink számbavétele, működésük fizikai lényege (LED, izzó, fénycső, halogén izzó)	
Fogalmak	fényelektromos jelenség; foton; atom; elektron; atommag	

Tematikai egység	**Környezetünk épségének megőrzése**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− ismeri az atommag felépítését, a nukleonok típusait, az izotóp	− Az ózonpajzs szerepe a Földet ért ultraibolya sugárzással kapcsolatban, az ózonpajzs védelmében tett intézkedések és azok sikere − Az üvegházhatás fizikai magyarázata	

fogalmát, a nukleáris kölcsönhatás jellemzőit; − ismeri a radioaktív sugárzások típusait, az alfa-, béta- és gamma-sugárzások leírását és tulajdonságait; − ismeri a felezési idő, aktivitás fogalmát, a sugárvédelem lehetőségeit; − átlátja, hogy a maghasadás és magfúzió miért alkalmas energiatermelésre, ismeri a gyakorlati megvalósulásuk lehetőségeit, az atomerőművek működésének alapelvét, a csillagok energiatermelésének lényegét; − érti az atomreaktorok működésének lényegét, a radioaktív hulladékok elhelyezésének problémáit; − ismeri a radioaktív izotópok néhány orvosi alkalmazását (nyomjelzés).	− Az energiatermelés alternatívái, az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentési lehetősége − A periódusos rendszer alapján fontosabb elemek mag összetételének, kötési energiájának és stabilitásának tanulmányozása − A maghasadás és magfúzió lényegének megértése magyarázó ábrák és animációk segítségével − Az atomerőművek, a hőerőművek és megújuló energiatermelés előnyeinek és hátrányainak előzetes adatgyűjtést követő összevetése − Adatgyűjtés Wigner Jenő, Teller Ede és Szilárd Leó munkásságával kapcsolatban − Az alfa-, béta- és gamma-sugárzások tulajdonságai, élettani hatásaik, az egyes sugárfajták elleni védekezés lehetőségei − Anyaggyűjtés a rádiumról és a Curie-család életéről − Tudományos vita a környezetbe került, vagy orvosi kezelés során alkalmazott radioaktív izotópok veszélyességéről
Fogalmak	atommag, nukleon, izotóp, nukleáris kölcsönhatás, maghasadás, magfúzió, alfa-, béta-, és gamma-sugárzás; felezési idő, aktivitás, ózonpajzs, üvegházhatás

Biológia 9-10. évfolyam (felnőtt esti gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység		Órakeret
17. A biológia tudománya		1 óra
18. Az élővilág egysége, a felépítés és működés alapelvei		3 óra
19. Egyedszintű öröklődés		5 óra
20. Az élőlények jellemzői, viselkedés és környezet		4 óra
21. A Föld és a Kárpát-medence értékei, az életközösségek biológiai sokfélesége		3óra
22. A biológiai evolúció		5 óra
23. Ember és bioszféra – fenntarthatóság		4 óra
24. Élet és energia		4 óra
25. Sejtek, szövetek, szervek		4 óra
26. A sejt és a genom szerveződése és működése		4 óra
27. Az élet eredete és feltételei		2 óra
28. A változékonyság molekuláris alapjai, sejt és genom		4 óra
29. Az emberi szervezet felépítése és működése	Anyagforgalom	6 óra
	Testkép, testalkat és mozgás	4 óra
	Érzékelés, szabályozás	7 óra
30. Az emberi nemek és a szaporodás biológiai alapjai		4 óra
31. A lelki egyensúly és a testi állapot összefüggése		4 óra
32. Az egészségügyi rendszer, elsősegélynyújtás		4 óra
Kötelező összesen:		**72 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	1	36	36	0	0
10. évf.	1	36	36	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	***Összes kötelező***	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1.A biológia tudománya	***1***	1	0	0	**1**	0	0	0	**0**
2.Az élővilág egysége, a felépítés és működés alapelvei	***3***	3	0	0	**3**	0	0	0	**0**
3.Egyedszintű öröklődés	***5***	5	0	0	**5**	0	0	0	**0**
4.Az élőlények jellemzői, viselkedés és környezet	***4***	4	0	0	**4**	0	0	0	**0**
5.A Föld és a Kárpát-medence értékei, az életközösségek biológiai sokfélesége	***3***	3	0	0	**3**	0	0	0	**0**
6.A biológiai evolúció	***5***	5	0	0	**5**	0	0	0	**0**
7.Ember és bioszféra – fenntarthatóság	***4***	4	0	0	**4**	0	0	0	**0**
8.Élet és energia	***4***	4	0	0	**4**	0	0	0	**0**
9.Sejtek, szövetek, szervek	***4***	4	0	0	**4**	0	0	0	**0**
10.A sejt és a genom szerveződése és működése	***4***	3	0	0	**3**	1	0	0	**1**
11.Az élet eredete és feltételei	***2***	0	0	0	**0**	2	0	0	**2**
12.A változékonyság molekuláris alapjai, sejt és genom	***4***	0	0	0	**0**	4	0	0	**4**
13. Anyagforgalom	***6***	0	0	0	**0**	6	0	0	**6**
13. Testkép, testalkat és mozgás	***4***	0	0	0	**0**	4	0	0	**4**
13.Érzékelés, szabályozás	***7***	0	0	0	**0**	7	0	0	**7**
14. Az emberi nemek és a szaporodás biológiai alapjai	***4***	0	0	0	**0**	4	0	0	**4**
15.A lelki egyensúly és a testi állapot összefüggése	***4***	0	0	0	**0**	4	0	0	**4**
16.Az egészségügyi rendszer, elsősegélynyújtás	***4***	0	0	0	**0**	4	0	0	**4**
Összesen	***72***	***36***	***0***	***0***	**36**	***36***	***0***	***0***	**36**

9. évfolyam

Kötelező alap óraszám (36 óra)

Tematikai egység	**A biológia tudománya**	**Órakeret 1 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
– ismeri a biológiai kutatások alapvető céljait, legfontosabb területeit, értékeli az élet megértésében, az élővilág megismerésében és megóvásában játszott szerepét; – példákkal igazolja a biológiai ismereteknek a világképünk és a technológia fejlődésében betöltött szerepét, gazdasági és társadalmi jelentőségét; – ismeri a tudományos és áltudományos közlések lényegi jellemzőit, ezek megkülönböztetésének képességét életvitelének alakításában is alkalmazza.	– A biológiai kutatások alapvető céljainak, világképünket és mindennapi életünket alakító eredményeinek tudománytörténeti példákkal való bemutatása – A tudományos vizsgálatok menetének ismerete, vizsgálatokban való tudatos alkalmazása és nyomon követése kísérletelemzésekben – A biológiai vizsgálatok során alkalmazható, egyszerűbb laboratóriumi és terepmunkára alkalmas eszközök ismerete, vizsgálatok esetében a megfelelő kiválasztása és használata – A tudományos gondolkodás műveleteiről szerzett alapszintű ismeret, a műveletek alkalmazásában való jártasság, adott probléma esetén a célravezető módszer kiválasztása és alkalmazása – Az ismeretszerzésben és a problémamegoldásban a másokkal való együttműködés fontosságának felismerése, a közös munkában való aktív szerepvállalás – Tényekre alapozott, koherens érvelés, véleményalkotás és mások meghallgatásának képessége – Kísérleti megfigyelések, mérési és statisztikai adatok megfelelő rögzítése, rendezése és feldolgozása, az ebből levonható következtetések és további kutatási kérdések megfogalmazása – A modern biológia kulcsterületeinek, ezek technológiai lehetőségeinek ismerete, a kutatás és alkalmazás etikai, társadalmi-gazdasági kérdéseiben véleményalkotási és vitaképesség – A népszerűsítő és a tudományos igényű információs forrásokról való tájékozottság, az álhírek, áltudományos közlések felismerése, velük szemben tényekre alapozott kritikai érvelés.
Fogalmak	kutatási kérdés, hipotézis, kísérlet, kísérleti változó, valószínűség, rendszerbiológia, molekuláris

Tematikai egység	Az élővilág egysége, a felépítés és működés alapelvei	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– felismeri a szerveződési szintek atomoktól a bioszféráig való egymásba épülését, tudja a biológiai problémákat és magyarázatokat a megfelelő	– A szerveződési szintek hierarchikus és rendszerszemléletű elvének felismerése a tanulók által ismert, felidézett társadalmi, gazdasági, technológiai vagy természeti rendszerek példái alapján	

szinttel összefüggésben értelmezni; – tényekkel bizonyítja az élőlények elemi összetételének hasonlóságát, a biogén elemek, a víz, az ATP és a makromolekulák élő szervezetekben betöltött alapvető szerepét, és ezt összefüggésbe hozza kémiai felépítésükkel.	– Az energiáról meglévő tanulói tudás felszínre hozása, az energiafajták és átalakítási módok áttekintése példák alapján, a fény, a kémiai és a biológiai energia összefüggésbe hozása – Az információról meglévő tanulói tudás felszínre hozása, a sokféleséggel és a rendezettséggel való kapcsolat felismerése mindennapi példák és természeti jelenségek értelmezése alapján – A szervetlen és a szerves anyagok közötti kapcsolat tudománytörténeti, technológiai és biológiai szempontú értelmezése, az élet szénalapúsága – Az optimális enzimműködés kísérletes bemutatása, az enzimműködés és az anyagcserezavarok kapcsolatának példákkal való bemutatása – Biogén elemek kimutatása, következtetések levonása – A víznek az élet szempontjából kitüntetett szerepe melletti érvelés – A makromolekulák és monomerjeik felépítése és funkciója közötti kapcsolatok sokoldalú elemzése – A szabályozottság elvének elmélyítése mindennapi életből vett technológiai példák alapján, a szabályozott állandó állapot jelentőségének felismerése
Fogalmak	rendszer, szerveződési szint, egymásba épülés, biológiai energia és ATP, biogén elem, víz, makromolekulák, enzimek, sokféleség és információ, fehérjeszerkezet, vezérlés és szabályozás

Tematikai egység	**Egyedszintű öröklődés**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– érti az örökítőanyagban tárolt információ és a kifejeződő tulajdonságok közötti összefüggést, megkülönbözteti a genotípust és a fenotípust, a fenom-genom összefüggéseket konkrét esetek magyarázatában alkalmazza; – megérti a genetikai információ nemzedékek közötti átadásának törvényszerűségeit, ezeket konkrét esetek elemzésében alkalmazza.	– Mendel kutatási módszerének (kísérletek, hipotézisek felállítása, statisztikai megközelítés) elemzése, az eredmények és a levont következtetések kapcsolatba hozása – A gének, a DNS és a kromoszómák (testi és ivari) kapcsolatának megértése, a gének és a tulajdonságok kapcsolatának sokoldalú elemzése – A mendeli öröklődés kiterjesztése: példák és magyarázatok a Mendel-szabályoktól való eltérésekre – A környezet fenotípusra gyakorolt hatásának megértése, példákkal való igazolása	

	– A genom és a fenom kapcsolatának megértése (hogyan, hányféleképpen jöhet létre a fenotípus) – A fenotípus-elemzésben rejlő lehetőségek feltérképezése (miért és hogyan idéz elő elváltozásokat a genetikai és a környezeti tényezők egymásra hatása) – Az egyénre szabott gyógyítási lehetőségek céljának, jelenlegi alkalmazásainak és jövőbeli lehetőségeinek megismerése, értékelése
Fogalmak	gén, allél, genotípus, fenotípus, Mendel-szabályok, domináns, recesszív, öröklésmenet, családfa, genom, fenom, bioinformatika, személyre szabott gyógyítás

Tematikai egység	**Az élőlények jellemzői, viselkedés és környezet**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– az élő rendszerek vizsgálata során felismeri az analógiákat, korrelációkat, alkalmazza a statisztikus és a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, kritikusan és kreatívan mérlegeli a lehetőségeket, bizonyítékokra alapozva érvel, több szempontot is figyelembe vesz; – biológiai vonatkozású adatokat elemez, megfelelő formába rendez, ábrázol, ezek alapján előrejelzéseket, következtetéseket fogalmaz meg, a már ábrázolt adatokat értelmezi; – értékeli és példákkal igazolja a különféle szintű biológiai szabályozások szerepét az élő rendszerek normál működési állapotának fenntartásában; – megérti a bionika eredményeinek alkalmazási lehetőségeit, értékeli a bioinformatika, az információs technológiák alkalmazásának orvosi, biológiai jelentőségét. – az élő rendszerek vizsgálata során felismeri az analógiákat, korrelációkat, alkalmazza a statisztikus és a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, kritikusan és kreatívan mérlegeli a lehetőségeket, bizonyítékokra alapozva érvel, több szempontot is figyelembe vesz; – biológiai vonatkozású adatokat elemez, megfelelő formába rendez, ábrázol, ezek alapján előrejelzéseket,		– felismeri a szerveződési szintek atomoktól a bioszféráig való egymásba épülését, tudja a biológiai problémákat és magyarázatokat a megfelelő szinttel összefüggésben értelmezni; – tényekkel bizonyítja az élőlények elemi összetételének hasonlóságát, a biogén elemek, a víz, az ATP és a makromolekulák élő szervezetekben betöltött alapvető szerepét, és ezt összefüggésbe hozza kémiai felépítésükkel.

következtetéseket fogalmaz meg, a már ábrázolt adatokat értelmezi; – értékeli és példákkal igazolja a különféle szintű biológiai szabályozások szerepét az élő rendszerek normál működési állapotának fenntartásában; – megérti a bionika eredményeinek alkalmazási lehetőségeit, értékeli a bioinformatika, az információs technológiák alkalmazásának orvosi, biológiai jelentőségét.	
Fogalmak	öröklött és tanult viselkedési elemek, agresszió, altruizmus, stressz, gondolkodás, agykéreg, szinapszis, idegsejthálózat, mentálhigiéné, motiváció, tanulás, emlékezés, érzelmek, drog, függőség

Tematikai egység	**A Föld és a Kárpát-medence értékei**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az élő rendszerek vizsgálata során felismeri az analógiákat, korrelációkat, alkalmazza a statisztikus és a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, kritikusan és kreatívan mérlegeli a lehetőségeket, bizonyítékokra alapozva érvel, több szempontot is figyelembe vesz; – a biológiai jelenségek vizsgálata során digitális szöveget, képet, videót keres, értelmez és felhasznál, vizsgálja azok megbízhatóságát, jogszerű és etikus felhasználhatóságát; – biológiai vonatkozású adatokat elemez, megfelelő formába rendez, ábrázol, ezek alapján előrejelzéseket, következtetéseket fogalmaz meg, a már ábrázolt adatokat értelmezi; – érti az ökológiai rendszerek működése (anyagkörforgás, energiaáramlás) és a biológiai sokféleség közötti kapcsolatot, konkrét életközösségek vizsgálata alapján táplálkozási piramist, hálózatot elemez; – felismeri a természetes élőhelyeket veszélyeztető tényezőket, kifejti álláspontját az élőhelyvédelem szükségességéről, egyéni és társadalmi megvalósításának lehetőségeiről; – a valós és virtuális tanulási közösségekben, másokkal	– A Föld Naprendszeren belüli elhelyezkedésének, kozmikus környezetének és a bolygó adottságainak a földi élet lehetőségével való összefüggése, az élet hosszú távú fennmaradásához és fejlődéséhez kapcsolódó jellemzők azonosítása – A szárazföldi élővilág egyes kiemelt jelentőségű elemeinek, konkrét életközösségeinek és védett fajainak bemutatása, értékelése (pl. Amazonas vidéke, afrikai esőerdők és szavannák, magashegységek, füves puszták stb.) – A Föld óceáni és tengeri életközösségeinek tanulmányozása, néhány kiemelt jelentőségű példa elemzése, védendő értékeik bemutatása (pl. korallszirtek) – A Föld élővilágát különleges nézőpontokból bemutató természetfilmek nézése, a szerzett élmények és ismeretek megbeszélése – A Kárpát-medence földtani és éghajlati adottságainak és az itt folyó gazdálkodás kölcsönhatásainak elemzése – A Kárpát-medence és az eurázsiai, afrikai élővilág közötti kapcsolat megértése (növények elterjedése, madárvándorlások) – A Kárpát-medence jellegzetes életközösségeinek megismerése, egy-egy endemikus, illetve reliktum faj bemutatása, jelentőségük értékelése	

együttműködve megtervez és kivitelez biológiai vizsgálatokat, projekteket	– Néhány hazai nemzeti park jellegzetes természeti adottságainak, életközösségeinek vizsgálata, jellemző növény- és állatfajainak bemutatása – Természetfotók, filmek készítése hazai környezetben, azok szemlélése és megbeszélése egyénileg és csoportosan
Fogalmak	globális átlaghőmérséklet, ózonpajzs, üvegházhatás, mágneses védőpajzs, ártéri erdő, löszgyep, homoki gyep, endemikus fajok, reliktum fajok, szikesek, sziklagyepek, nádasok, láprét, hegyi kaszálórét, nemzeti parkok

Tematikai egység	**A biológiai evolúció**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– megérti a természetes változatosság szerveződését, az evolúciós változások eredetét és elterjedését magyarázó elemi folyamatokat, felismer és magyaráz mikro- és makroszintű evolúciós jelenségeket; – példákkal igazolja, hogy a szelekció a különböző szerveződési szinteken értelmezhető tulajdonságokon keresztül egyidejűleg hat; – morfológiai, molekuláris biológiai adatok alapján egyszerű származástani kapcsolatokat elemez, törzsfát készít; – ismeri az evolúció befolyásolásának lehetséges módjait (például mesterséges szelekció, fajtanemesítés, géntechnológia), értékeli ezek előnyeit és esetleges hátrányait.	– A természetes változatosság példáinak bemutatása a DNS-szinttől az egyedszintű különbségekig – A genotípus és a fenotípus kapcsolata bonyolultságának (ritkán egyszerű 1:1 leképezésű) megértése – A fajok viszonylagos genetikai állandóságának magyarázása animációk segítségével – Példák bemutatása a fajok genetikai változatosságának eredetére – Darwin evolúciós elméletét alátámasztó fontosabb érvek ismerete (pl. elterjedési területek, csökevényes szervek, homológiák) – Az evolúciós változások egyszerű modelljében a változatosság eredetének (mutáció, rekombináció) és terjedésének (szelekció, sodródás, génáramlás) felismerése példák alapján, a folyamatok adaptív, nem adaptív jellegének ismertetése – Példák bemutatása makroevolúciós (faji szint feletti) változásokra: evolúciós újdonságok, kihalások, adaptív radiáció – Annak megértése, hogy az evolúció általános rendezőelv a természettudományokban – Internetes források alapján annak bemutatása, hogy a szelekció egysége nemcsak gén lehet, hanem gének közössége (egyed), egyedek közössége (populáció), populációk csoportja (metapopuláció), életközösségek (ökoszisztéma) is – Az evolúció lehetséges mechanizmusainak (pl. mutáció – szelekció és együttműködés – szelekció) bemutatása, a vitatott kérdések elemzése esettanulmányok alapján (pl. kihalási	

	hullámok, emergencia, hiányzó láncszemek problémája) – Egyszerű biológiai adatbázisok, bioinformatikai programok használata származástani kapcsolatok elemzéséhez, törzsfa készítéséhez – Példák bemutatása internetes források segítségével: hogyan befolyásolta az ember eddig is az evolúciót (mesterséges szelekció, fajtanemesítés, géntechnológia), ezek előnyeinek és esetleges hátrányainak értékelése
Fogalmak	evolúció, mikroevolúció, makroevolúció, mutáció, szelekció, természetes és mesterséges szelekció, génáramlás, sodródás, adaptív evolúció, törzsfa

Tematikai egység	**Ember és bioszféra – fenntarthatóság**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– konkrét példák alapján vizsgálja a bioszférában végbemenő folyamatokat, elemzi ezek idő- és térbeli viszonyait, azonosítja az emberi tevékenységgel való összefüggésüket; – történeti adatok és jelenkori esettanulmányok alapján értékeli a mezőgazdaság, erdő- és vadgazdaság, valamint a halászat természetes életközösségekre gyakorolt hatását, példák alapján bemutatja az ökológiai szempontú, fenntartható gazdálkodás technológiai lehetőségeit; – példák alapján elemzi a levegő-, a víz- és a talajszennyeződés, az ipari és természeti katasztrófák okait és ezek következményeit, az emberi tevékenységnek az élőhelyek változásához vezető hatását, ennek alapján magyarázza egyes fajok veszélyeztetettségét; – érti és elfogadja, hogy a jövőbeli folyamatokat a jelen cselekvései alakítják, tudja, hogy a folyamatok tervezése, előrejelzése számítógépes modellek alapján lehetséges; – a kutatások adatai és előrejelzései alapján értelmezi a globális éghajlatváltozás élővilágra gyakorolt helyi és bioszféra szintű következményeit; – értékeli a környezet- és természetvédelem fontosságát, megérti a nemzetközi összefogások és a hazai törekvések	– A fenntarthatóság fogalmának komplex értelmezése, a természeti, technológiai és gazdasági folyamatok közötti összefüggések feltárása – Az élő rendszerekre gyakorolt, emberi tevékenységgel összefüggő hatások adatok alapján való azonosítása, a lehetséges következmények felismerése – A fenntarthatósággal összefüggő egyéni, közösségi, nemzeti és globális szintű felelősségek és cselekvési lehetőségek elemzése, megfogalmazása – A növénytermesztés és állattenyésztés, az erdő- és vadgazdálkodás, a halászat és haltenyésztés történeti és jelenkori technológiáinak a fenntarthatóság szempontjából való kritikai elemzése, alternatívák keresése – A Föld globális szintű környezeti folyamatai, pl. az éghajlatváltozás vizsgálatára szolgáló módszerek („big data”, számítógépes modellezés) megismerése, az előrejelzések megbízhatóságának értékelése – A környezet- és természetvédelem törvényi szabályozásának, a nemzetközi egyezmények jelentőségének példákkal való bizonyítása – Az ökológiai fenntarthatósággal összefüggő civil kezdeményezések és szervezetek tevékenységének megismerése, lehetőség szerinti segítése	

jelentőségét, döntései során saját személyes érdekein túl a természeti értékeket és egészségmegőrzési szempontokat is mérlegeli.	– Fenntarthatósággal kapcsolatos tematikus programokban való aktív részvétel	
Fogalmak	globális éghajlatváltozás, üvegházgázok, klímamodellek, fenntarthatóság, ökológiai gazdálkodás, biogazdálkodás, élőhely-degradáció és -védelem, invazív faj, természetvédelmi törvény, „big data”	

Tematikai egység	**Élet és energia**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri és példákkal bizonyítja az élőlények szén- és energiaforrásainak különféle lehetőségeit, az anyagcseretípusok közötti különbséget; – vázlatrajzok, folyamatábrák és animációk alapján értelmezi a biológiai energiaátalakítás sejtszintű folyamatait, azonosítja a fotoszintézis és a sejtlégzés fő szakaszainak sejten belüli helyét és struktúráit, a fontosabb anyagokat és az energiaátalakítás jellemzőit; – a sejtszintű anyagcsere-folyamatok alapján magyarázza a növények és állatok közötti ökológiai szintű kapcsolatot, a termelő és fogyasztó szervezetek közötti anyagforgalmat; – a valós és virtuális tanulási közösségekben, másokkal együttműködve megtervez és kivitelez biológiai vizsgálatokat, projekteket.	– A fotoszintézis biológiai szerepének érvekkel való igazolása, a folyamat alapegyenletének ismerete, fő szakaszainak elkülönítése – Az erjesztés és a sejtlégzés megkülönböztetése, az erjesztés biológiai előfordulásának és technológiai alkalmazásának ismerete, példákkal való igazolása – A sejtlégzés biológiai szerepének érvekkel való igazolása, a folyamat alapegyenletének ismerete, fő szakaszainak elkülönítése – Folyamatábrák elemzése és készítése a fotoszintézis és a (sejt)légzés fő szakaszairól, a folyamatok vizualizálása és értelmezése – Kísérletek tervezése, elvégzése a fotoszintézis és a (sejt)légzés vizsgálatára, kutatási kérdések megfogalmazása, változók beállítása, adatok rögzítése és elemzése, következtetések levonása – Az életközösségek anyag- és energiaforgalmának megértése, a szénkörforgás diagramon való ábrázolása, a sejtszintű folyamatokkal való kapcsolatba hozása	
Fogalmak	autotróf és heterotróf, kemotróf és fototróf, biológiai energia és ATP, fotoszintézis, erjedés, sejtlégzés, aerob és anaerob folyamat, szénkörforgás	

Tematikai egység	**Sejtek és szövetek**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az élő rendszerek vizsgálata során felismeri az analógiákat, korrelációkat, alkalmazza a statisztikus és a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, kritikusan és kreatívan mérlegeli a lehetőségeket, bizonyítékokra alapozva érvel, több szempontot is figyelembe vesz;	– A többsejtű életforma alapvető jellemzőinek azonosítása, az ebben rejlő (evolúciós) előnyök felismerése, megfogalmazása – A (transzmissziós) fénymikroszkóp működési elvének ismerete, a nagyítás és a felbontóképesség értelmezése, a mikroszkóp alapbeállításának képessége, mikrofotó készítése mobiltelefonnal	

– felismeri a szerveződési szintek atomoktól a bioszféráig való egymásba épülését, tudja a biológiai problémákat és magyarázatokat a megfelelő szinttel összefüggésben értelmezni; – egyénileg és másokkal együttműködve célszerűen és biztonságosan alkalmaz biológiai vizsgálati módszereket, ismeri a fénymikroszkóp működésének alapelvét, képes azt használni; – tájékozódik a biotechnológia és a bioetika kérdéseiben, ezekről folyó vitákban tudományosan megalapozott érveket alkot. – fénymikroszkópban, ábrán vagy fotón felismeri és jellemzi a főbb állati és növényi szövettípusokat, elemzi, hogy milyen funkciók hatékony elvégzésére specializálódtak.	– Növényi metszetek, preparátumok készítése, fénymikroszkópos vizsgálata, rajzok, fotók készítése és rendszerezése – A növényi szövetek alaptípusainak megkülönböztetése, a sejttani jellemzők és a szövettípus biológiai funkciója közötti összefüggés érvekkel való bizonyítása – A zárvatermő növények szerveinek ismerete, a gyökér, a szár a levél és a virág jellegzetes szöveti felépítésének azonosítása – A különféle emberi (állati) szövetek sejttípusainak kialakulására vezető differenciálódási folyamat elvi értelmezése, egy konkrét példán (pl. vérsejtek képzése) való bemutatása – Állati vagy emberi szövetekről, szervekről készült metszetek fénymikroszkópos vizsgálata vagy fotókon való összehasonlítása és jellemzése – Az emberi szövetek alaptípusainak (hám-, kötő- és támasztó-, izom-, ideg-) jellemzése a felépítés és működés kapcsolatba hozásával, néhány fontosabb altípus elkülönítése – A gyógyászatban alkalmazott diagnosztikus szövettani vizsgálatok céljának, egy-egy módszerének ismerete, a daganatos betegségek felismerésében játszott szerepének értékelése
Fogalmak	osztódó és állandósult (növényi) szövetek, őssejt fogalma és típusai, daganatsejt, embrionális fejlődés, hám-, kötő- és támasztó-, izom-, idegszövet

Tematikai egység	**A sejt és a genom szerveződése és működése**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ábrák, animációk alapján értelmezi és biológiai tényekkel alátámasztja, hogy a vírusok az élő és élettelen határán állnak; – a felépítés és működés összehasonlítása alapján bemutatja a sejtes szerveződés kétféle típusának közös jellemzőit és alapvető különbségeit, értékeli ezek jelentőségét; – tényekkel igazolja a baktériumok anyagcseréjének sokfélesége, gyors szaporodása és alkalmazkodóképessége közötti összefüggést; – felismeri az összetett sejttípus mikroszkóppal megfigyelhető sejtalkotóit, magyarázza a sejt anyagcsere-folyamatainak lényegét,	– A vírusok felépítése, szaporodása és a megbetegedések közötti összefüggések felismerése egy konkrét betegség (pl. influenza) kapcsán, a betegségek megelőzési és gyógyítási lehetőségeinek számbavétele, tévképzetek eloszlatása – A prokarióta és eukarióta sejttípusok összehasonlítása, a felépítés, működés és alkalmazkodás főbb összefüggéseinek bemutatása – Az eukarióta sejttípusok kialakulását magyarázó elmélet bizonyítékainak ismertetése – A főbb sejtalkotók mikroszkópos képének tanulmányozása, felépítésük egyszerű lerajzolása és működésük bemutatása, a	

igazolja, hogy azok a környezettel folytonos kölcsönhatásban mennek végbe; – ismeri az örökítőanyag többszintű szerveződését, képek, animációk alapján értelmezi a sejtekben zajló biológiai információ tárolásának, átírásának és kifejeződésének folyamatait; – tudja, hogy a sejtekben és a sejtek között bonyolult jelforgalmi hálózatok működnek, amelyek befolyásolják a génműködést, és felelősek lehetnek a normál és a kóros működésért is; – összehasonlítja a sejtosztódás típusait, megfogalmazza ezek biológiai szerepét, megérti, hogy a soksejtű szervezetek a megtermékenyített petesejt és utódsejtjei meghatározott számú osztódásával és differenciálódásával alakulnak ki; – ismeri az őssejt fogalmát, különféle típusait, jellemzőit, különbséget tesz őssejt és daganatsejt között; – felismeri az összefüggést a rák kialakulása és a sejtciklus zavarai között, megérti, hogy mit tesz a sejt és a szervezet a daganatok kialakulásának megelőzéséért.	működések összekapcsolása a szervezetszintű folyamatokkal – A génműködés alapelveinek megértése: aktív és nem aktív régiók , gének bekapcsolása, kikapcsolása, módosítása – Az őssejt és a differenciált sejt összehasonlítása génaktivitás alapján, a különbség felismerése őssejt és daganatsejt között – A sejtciklus biológiai szerepének, szakaszainak és szabályozásának megértése, a daganatelnyomó és DNS-javító fehérjék létezése, a programozott sejthalál szerepe. – A sejtosztódás egyes típusainak értelmezése, biológiai szerepének összekapcsolása az emberi sejtek, szervek működésével (őssejtek, differenciált sejt, sebgyógyulás, ivarsejtképzés) – A sejten belüli és a sejtek közötti jelforgalmi hálózatok biológiai jelentőségének felismerése egy-egy egyszerűbb példa alapján – Felismeri az összefüggést a rák kialakulása és a sejtciklus zavarai között, megérti, hogy mit tesz a sejt és a szervezet a daganatok kialakulásának megelőzéséért
Fogalmak	vírus, baktérium, prokarióta, eukarióta, gén, kromoszóma, fehérjeszintézis, sejtciklus, sejtosztódás, őssejt, differenciált sejt, mitózis, meiózis, jelforgalom, biológiai hálózat, daganatképződés, rák, GMO

10. évfolyam
Kötelező alap óraszám (36 óra)

Tematikai egység	**Az élet eredete és feltételei**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a földi élet keletkezését biológiai kísérletek és elméletek alapján magyarázza, erről megfogalmazza személyes véleményét is; – megkülönbözteti a valódi és az ősbaktérium fogalmát, tudja, hogy ezek az élővilág két külön rendszertani csoportjába tartoznak, érti és tényekkel igazolja az ősbaktériumok különleges élőhelyeken való életképességét;	– Az élő állapot és kialakulásának magyarázása életkritériumok, a baktériumok sejtszerkezete alapján – Az ősbaktériumok különleges élőhelyeken való életképességének példákkal való igazolása – A Naprendszeren belüli és azon kívüli élet kutatási céljának, feltételezéseinek és eddigi eredményeinek ismerete	

– biológiai és csillagászati tények alapján mérlegeli a földön kívüli élet valószínűsíthető feltételeit és lehetőségeit.	
Fogalmak	őslégkör, ősóceán, RNS-világ, prokarióta sejt, anaerob anyagcsere, cianobaktérium, UV-sugárzás és ózonpajzs, kozmikus sugárzás és földmágnesség, ősbaktérium, földön kívüli életlehetőségek

Tematikai egység	**Az élet eredete és feltételei**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– a földi élet keletkezését biológiai kísérletek és elméletek alapján magyarázza, erről megfogalmazza személyes véleményét is; – megkülönbözteti a valódi és az ősbaktérium fogalmát, tudja, hogy ezek az élővilág két külön rendszertani csoportjába tartoznak, érti és tényekkel igazolja az ősbaktériumok különleges élőhelyeken való életképességét; – biológiai és csillagászati tények alapján mérlegeli a földön kívüli élet valószínűsíthető feltételeit és lehetőségeit.		– Az élő állapot és kialakulásának magyarázása életkritériumok, a baktériumok sejtszerkezete alapján – Az ősbaktériumok különleges élőhelyeken való életképességének példákkal való igazolása – A Naprendszeren belüli és azon kívüli élet kutatási céljának, feltételezéseinek és eddigi eredményeinek ismerete
Fogalmak	őslégkör, ősóceán, RNS-világ, prokarióta sejt, anaerob anyagcsere, cianobaktérium, UV-sugárzás és ózonpajzs, kozmikus sugárzás és földmágnesség, ősbaktérium, földön kívüli életlehetőségek	

Tematikai egység	**A változékonyság molekuláris alapjai**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– ismeri az örökítőanyag bázissorrendjének vagy bázisainak megváltozásához vezető folyamatokat, konkrét esetekben azonosítja ezek következményeit; – az örökítőanyag felépítéséről és működéséről alkotott tudását összefüggésbe hozza a géntechnológia, a génszerkesztés céljával és módszertani alapjaival, tényekre alapozottan, kritikai szemlélettel elemzi a genetikai módosítások vélt vagy valós előnyeit és kockázatait; – felismeri a kapcsolatot az életmód és a gének kifejeződése között, érti, hogy a sejt és az egész szervezet jellemzőinek kialakításában és fenntartásában kiemelt szerepe van a környezet általi génaktivitás-változásoknak.		– A DNS bázissorrendje, a fehérje aminosavsorrendje, térszerkezete és biológiai funkciója, valamint a tapasztalható jelleg közötti összefüggés példaszerű bemutatása – A mutációk és a betegségek (anyagcserezavarok, daganatos betegségek) összefüggéseinek felismerése, konkrét példa elemzése – A szerzett tulajdonságok örökölhetősége, epigenetikai hatások értelmezése: az életmóddal (táplálkozás, mozgás, dohányzás) és más környezeti hatásokkal (pl. stressz) módosítható genetikai információ (pl. miért nem mindegy, hogy valamely tulajdonság az apai vagy anyai gén által kódolt) – A DNS-bázissorrend megállapítás jelentőségének felismerése, a DNS-chip, a genetikai ujjlenyomat módszerének

	bemutatása, a gyakorlati alkalmazások példáinak áttekintése és értékelése – A géntechnológiák céljának és eljárásainak megismerése, a rekombináns DNS, a génszerkesztés, a klónozás biológiai alapjainak és gyakorlati felhasználásának (pl. igazságügyi orvostani és diagnosztikai vizsgálatok) bemutatása – A géntechnológia orvostudományban, gyógyszeriparban, növénytermesztésben, állattenyésztésben, élelmiszeriparban való alkalmazásának példákkal történő bemutatása (humán genom projekt, génterápia, genetikailag megváltoztatott élőlények) – A bioinformatika céljának, alkalmazási lehetőségeinek és jövőbeli jelentőségének megértése (pl. evolúciós leszármazási kapcsolatok keresése adatbázisok alapján, kapcsoltság elemzése egyes betegségek és gének összefüggésének vizsgálatához, jelátviteli hálózatok modellezése) – A bioetika kialakulására vezető okok és a főbb alkalmazási területek áttekintése, bioetika alapelvein alapuló érvelés (pl. a genetikai kutatások előnyei és kockázatai, az állatkísérletek kérdései, transzplantáció és biorobotika, a jövőbeli hatások előrejelzése)
Fogalmak	mutáció, mutagén, epigenetikai hatás, géntechnológia, klónozás, génszerkesztés, génmódosítás, géndiagnosztika, bioinformatika, bioetika

Tematikai egység	**Anyagforgalom**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a táplálkozás, a légzés, a keringés és a kiválasztás szervrendszerének elemzése alapján magyarázza az emberi szervezet anyag- és energiaforgalmi működésének biológiai alapjait.	– Az emberi tápcsatorna szakaszainak és azok felépítésének elemzése, a fontosabb élettani funkciók vizsgálata és összehasonlítása – Az emberi táplálkozás mennyiségi és minőségi kritériumainak elemzése, az egészséges táplálkozás alapelveinek megismerése, az alkalmazás képességének fejlesztése – Az emberi légzőszervrendszer felépítésének és működésének vizsgálata – A légúti fertőzések típusainak és tüneteinek ismerete, a légszennyező anyagok egészségkárosító hatásainak elemzése	

	– Az emberi keringési rendszer felépítése és működésének vizsgálata, a gyakoribb betegségeinek elemzése – Az emberi kiválasztó szervrendszer felépítése és szerepe a szervezet homeosztázisában, a húgyúti fertőzések tüneteinek ismerete, a művesekezelés elvének és alkalmazási módjának megismerése
Fogalmak	bélcsatorna, légutak, légzőmozgások, légszennyezés, szív, keringési rendszer, vér, magas vérnyomás betegség, infarktusveszély, agyvérzés, kiválasztó szervrendszer

Tematikai egység	**Testkép, testalkat, mozgásképesség**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– kiegyensúlyozott saját testképpel rendelkezik, amely figyelembe veszi az egyéni adottságokat, a nem és a korosztály fejlődési jellegzetességeit, valamint ezek sokféleségét; – az emberi test kültakarójának, váz- és izomrendszerének elemzése alapján magyarázza az ember testképének, testalkatának és mozgásképességének biológiai alapjait; – elemzi az ember mozgásképességének biokémiai, szövettani és biomechanikai alapjait, ezeket összefüggésbe hozza a mindennapi élet, a sport és a munka mozgásformáival, értékeli a rendszeres testmozgás szerepét egészségének megőrzésében.	– Az emberi szervek helymeghatározása a test anatómiai síkjai, tengelyei és irányai szerint – Az emberszabású majmok, az előemberek, az ősemberek és a mai ember anatómiai jellemzőinek összehasonlítása, a fejlődési folyamat értelmezéseA bőr három fő rétegének megismerése és a rétegek funkcióinak elemzése, egészségtani vonatkozások – Az ember helyváltoztató mozgását lehetővé tevő belső váz és az erre felépülő vázizomzat együttes működésének értelmezése modellek, animációk, képek alapján – Az emberi csontváz három fő táján (fej, törzs, végtagok) elhelyezkedő csontok, a végtagok főbb izmainak megismerése, az anatómiai és élettani kapcsolatok elemzése, egészségtani vonatkozások – A csontok, izmok együttműködésének biomechanikai értelmezése, modellezése	
Fogalmak	emberszabású majmok, előemberek, ősemberek, mai ember, bőr, bőrszín, bőrvizsgálat, fejváz, törzsváz, végtagváz, hajlító- és feszítőizom, záróizmok, mimikai izmok, ízület, sportsérülések	

Tematikai egység	**Érzékelés, szabályozás**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az ideg-, hormon- és immunrendszer elemzése alapján magyarázza az emberi szervezet információs rendszerének biológiai alapjait.	– A bőr, a szem és a fül felépítése és érzékelő működésének vizsgálata, a leggyakoribb érzékszervi megbetegedések okainak és megelőzési lehetőségeinek áttekintése – Reflextípusok megkülönböztetése, elvégzett reflexvizsgálatok értelmezése – A hormonrendszer szabályozó szerepének értelmezése, az agyalapi mirigy, a mellékvese, a hasnyálmirigy és a	

		pajzsmirigy által termelt hormonok hatásainak elemzése – Az ember központi és környéki idegrendszerének megismerése konkrét példákon keresztül (pl. mozgásszabályozás, vérnyomás-szabályozás, a vércukorszint és a vér ozmotikus koncentrációjának szabályozása) – Az emberi immunrendszer felépítésének és működésének elemzése animációk alapján, a fertőzés, a gyulladás, az allergia kialakulására vonatkozó tudományos cikkek elemzése, a betegségek kialakulásának megelőzésére, csökkentésére irányuló egyéni cselekvési lehetőségek számbavétele
Fogalmak	mechanikai és hőérzékelés, reflex, látás, szemhibák és -betegségek; hallás, külső, középső, belső fül; egyensúlyozás, hormon, agyalapi mirigy, hasnyálmirigy, mellékvese, pajzsmirigy, központi és környéki idegrendszer, immunrendszer, immunválasz, kórokozó, antigén, antitest, védőoltás, gyulladás, allergia, bőrflóra, fertőzés, járvány	

Tematikai egység	**Az emberi nemek és a szaporodás biológiai alapjai**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri a férfi és a női nemi szervek felépítését és működését, a másodlagos nemi jellegeket és azok kialakulási folyamatát, ismereteit összekapcsolja a szaporító szervrendszer egészségtanával; – biológiai ismereteit is figyelembe véve értékeli az emberi szexualitás párkapcsolattal és tudatos családtervezéssel összefüggő jelentőségét; – megérti a fogamzásgátlók hatékonyságáról szóló információkat, a személyre szabott, orvosilag ellenőrzött fogamzásgátlás fontosságát; – ismeri a fogamzás feltételeit, a terhesség jeleit, bemutatja a magzat fejlődésének szakaszait, értékeli a terhesség alatti egészséges életmód jelentőségét; – felsorolja az emberi egyedfejlődés főbb szakaszait, magyarázza, hogyan és miért	– Az emberi nemek kromoszómák (X, Y) általi meghatározottságának ismerete – A nemi jellegek és működések hormonok általi szabályozottságának megértése, a főbb hormonok és hatásaik azonosítása – Az elsődleges és másodlagos nemi jelleg fogalmi értelmezése, biológiai szempontú leírása – A női és a férfi szaporodási szervrendszer szerveinek (külső és belső nemi szervek) megismerése, a felépítés és a működés összekapcsolása – A menstruációs ciklus hormonális szabályozásának értelmezése – Az emberi szexualitás, a nemi kapcsolatok biológiai alapjainak megismerése, a szexualitás egyéni boldogsággal, párkapcsolatokkal összefüggő funkcióinak megbeszélése – A biztonságos nemi élet fontosságának felismerése, a nemi betegségek megelőzési módjainak megismerése, a nemi higiénia gyakorlati szempontjainak áttekintése – A családtervezésről meglévő előzetes tudás felszínre hozása, etikai szempontú megbeszélése – Mechanikai és hormonális fogamzásgátlás mechanizmusainak értelmezése és elemzése – A fogamzás feltételeinek, folyamatának megismerése, a terhesség kezdeti jeleinek megbeszélése, a terhességi vizsgálatok biológiai hátterének értelmezése	

változik a szervezetünk az életkor előrehaladásával, értékeli a fejlődési szakaszok egészségvédelmi szempontjait, önmagát is elhelyezve ebben a rendszerben.	– A terhességi szűrővizsgálatok formáinak megismerése és összehasonlítása – A várandósság alatti élettani, hormonális változások értelmezése és elemzése – Az embrionális és a magzati fejlődés biológiai történéseinek elemzése, a folyamatok anatómiai és időbeli elhelyezése – A szülés szakaszai, a folyamat során végbemenő élettani változások, működések elemzése – A születés utáni egyedfejlődés főbb szakaszainak vázlatos áttekintése, a jellegzetes élettani és pszichikai változások azonosítása – A gyermekek megfelelő testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését biztosító családi és társadalmi hatások megbeszélése – A gyermekgondozás társadalmi szinten kialakult segítő szolgálatainak és egyéb formáinak áttekintése, a gyermekorvosi és a védőnői hálózat működésének megismerése – A veleszületett rendellenességek biológiai hátterének értelmezése, a gyakoribb formák bemutatása, az ezzel kapcsolatos genetikai és magzati vizsgálati lehetőségek áttekintése
Fogalmak	nemi kromoszómák, nemi jellegek, ivari őssejtek, here, hímivarsejt, tesztoszteron, petefészek, petesejt, peteérés, méh, menstruáció, zigóta, embrió, magzatburok, magzat, fogamzás és fogamzásgátlás, családtervezés, FSH, LH, progeszteron, ösztrogén, HCG, veleszületett rendellenességek, magzati szűrővizsgálatok

Tematikai egység	**A lelki egyensúly és a testi állapot összefüggése**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a biológiai működések alapján magyarázza a stressz fogalmát, felismeri a tartós stressz egészségre gyakorolt káros hatásait, igyekszik azt elkerülni, csökkenteni; – ismeri a gondolkodási folyamatokat és az érzelmi és motivációs működéseket meghatározó tényezőket, értékeli az érzelmi és az értelmi fejlődés kapcsolatát; – ismeri a mentális egészség jellemzőit, megérti annak feltételeit, ezek alapján megtervezi az egészségmegőrző magatartásához szükséges életviteli elemeket;	– Az emberi viselkedés biológiai gyökereinek és emberi sajátosságainak elemzése az állatok viselkedésével történő összehasonlítás és az evolúciós megközelítés alapján – A stresszhatás mértékétől és időtartamától függő élettani, viselkedésbeli változások (vészreakció, szimpatikus túlsúly) felismerése és megkülönböztetése, a legális stresszoldás melletti érvelés – A gondolkodás folyamatát meghatározó tényezők bemutatása egy konkrét esetre (probléma megoldására) alkalmazva – A mentális egészséget is figyelembe vevő (saját, családtag, barát) egészségmegőrző program megtervezése, bemutatása, mobiltelefonos applikációk felhasználása	

– megérti az idegsejtek közötti jelátviteli folyamatokat, és kapcsolatba hozza azokat a tanulás és emlékezés folyamataival, a drogok hatásmechanizmusával; – az agy felépítése és funkciója alapján magyarázza az információk feldolgozásával, a tanulással összefüggő folyamatokat, értékeli a tanulási képesség jelentőségét az egyén és a közösség szempontjából; – biológiai folyamatok alapján magyarázza a függőség kialakulását, felismeri a függőségekre vezető tényezőket, ezek kockázatait és következményeit.	– A drogok és más függőségek okozta hatások jeleinek és mechanizmusainak értelmezése – Az idegsejt ingerelhetőségének magyarázása, fő funkcióinak értelmezése (információfelvétel, -feldolgozás, -továbbítás, -átadás), kapcsolata a tanulási és emlékezési folyamatokkal – Az idegsejtek hálózatokba szerveződésének megértése, a magasabb rendű működésekben játszott szerepük értékelése – Esettanulmányok, mobiltelefonos applikációk, képek alapján annak megértése, hogy a halántéklebenynek a memória kialakításában, a homloklebenynek (neokortex) a kognitív funkciókban van kiemelkedő szerepe – A tanulás biológiai funkcióinak bemutatása, az eltérő tanulási képesség lehetséges okainak és formáinak feltérképezése, a következmények megvitatása – A függőségek összekapcsolása biológiai tényezőkkel (genetikai hajlamok, egyes agyterületek szinapszisainak megváltozása), a függőségekből eredő kockázatok, következmények felismerése esettanulmányok alapján
Fogalmak	öröklött és tanult viselkedési elemek, agresszió, altruizmus, stressz, gondolkodás, agykéreg, szinapszis, idegsejthálózat, mentálhigiéné, motiváció, tanulás, emlékezés, érzelmek, drog, függőség

Tematikai egység	**Az egészségügyi rendszer, elsősegélynyújtás**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri az orvosi diagnosztika, a szűrővizsgálatok és védőoltások célját, lényegét, értékeli ezek szerepét a betegségek megelőzésében és a gyógyulásban; – megkülönbözteti a házi- és a szakorvosi ellátás funkcióit, ismeri az orvoshoz fordulás módját, tisztában van a kórházi ellátás indokaival, jellemzőivel; – ismeri a leggyakoribb fertőző betegségek kiváltó okait, ismeri a fertőzések elkerülésének lehetőségeit és a járványok elleni védekezés módjait; – ismeri a leggyakoribb népbetegségek (pl. szívinfarktus, stroke, cukorbetegség, allergia, asztma)	– Az orvosi diagnosztika céljának, legfontosabb eljárásainak megismerése – A legfontosabb laboratóriumi vizsgálatok céljának, indokoltságának, egyes módszereinek és gyógyítással kapcsolatos jelentőségének értékelése – Egyes orvosi képalkotó eljárások céljának, alkalmazásuk indokoltságának megértése (példákon keresztül), szükségességüknek az előnyök és kockázatok mérlegelésén alapuló elfogadása – A különféle sugárzások okozta megbetegedések okainak elemzése, kialakulásuk csökkentésének megismerése – Konkrét példák, esettanulmányok és filmek alapján a különféle típusú orvosi ellátások (házi-, szakorvosi, kórházi) céljának, egymással való összefüggésének megértése	

kockázati tényezőit, felismeri ezek kezdeti tüneteit; – korábbi elsősegélynyújtással kapcsolatos ismereteinek és készségeinek alkalmazásával képes a bekövetkezett balesetet, rosszullétet felismerni, segítséget (szükség esetén mentőt) hívni, valamint elsősegélyt nyújtani; – az emberi szervezet felépítéséről, működéséről szerzett tudását, eddigi elsősegélynyújtással kapcsolatos ismereteit és készségeit az egészséges életvitel kialakításában és az elsősegélynyújtásban alkalmazza; – szükség esetén képes a sérült vagy beteg személy ellátását a rendelkezésre álló eszközökkel (vagy eszköz nélkül) megkezdeni (sebellátás, vérzéscsillapítás, eszméletlen beteg ellátása, szabad légút biztosítása); – ismer és alkalmaz az egészségi állapot jelzésében, a betegségek felismerésében vagy egészségügyi vészhelyzetek kezelésében segítséget nyújtó mobiltelefonos applikációkat; – szükség esetén alkalmazza a felnőtt alapszintű újraélesztés műveleteit (CPR), képes félautomata defibrillátor alkalmazására.	– A betegjogi képviselet lehetőségének, elérhetőségének ismerete, az igénybevétellel kapcsolatos tájékozottság megszerzése – A gyakoribb fertőző betegségek tüneteinek felismerése, az orvoshoz fordulás szükségességének felismerése, alapszintű járványügyi ismeretek megszerzése, a népességre kiterjedő védőoltások jelentőségének értékelése – Preventív szemléletű egészségműveltség kialakítása, a gyakoribb népbetegségek életmóddal összefüggő kockázati tényezőinek ismeretén alapuló életvitel kialakítása – A XXI. századi technológiákra alapozott egészségműveltség és -tudatosság, az önmegfigyelés, az otthoni mérések (testsúly, vérnyomás, vércukor) és mobiltelefonos applikációkon alapuló monitorozás lehetőségének megismerése – Az elsősegélynyújtás és életmentés elemi szabályainak gyakorlatban történő kivitelezése szimulációk során, telefonos applikációk alkalmazása – A mentőhívás lépéseinek és alapszabályainak megismerése, gyakorlása – A klinikai halál és a biológiai halál fogalmának értelmezése, annak megértése, hogy a halál nem pillanatnyi esemény, hanem folyamat, mely visszafordítható, ha az elsősegélynyújtó haladéktalanul és szakszerűen megkezdi az újraélesztést – A berendezés nélküli alapfokú újraélesztési eljárások megismerése és gyakorlati alkalmazása – A félautomata defibrillátor működési mechanizmusának megismerése és alkalmazásának gyakorlati elsajátítása – A vérzések leggyakoribb okainak és a vérzéscsillapítás módjainak megismerése, alkalmazásuk képességének megszerzése – Sebtípusok megismerése és a fertőtlenítés, sebellátás szabályainak gyakorlati elsajátítása – Csonttörések típusainak, valamint a nyílt és zárt törések ellátásának megismerése – Ficam, rándulás ellátási szabályainak megismerése – Égési sérülési fokozatok megismerése, összehasonlítása, az égési sérülések alapvető ellátási teendőinek megismerése

	– Áramütést szenvedett egyén ellátásakor szükséges alapvető teendők megismerése – Mérgezési tünetek megismerése és az ellátás lépéseinek gyakorlati alkalmazása – Eszméletvesztést szenvedett egyén ellátási módjának megismerése
Fogalmak	laborvizsgálat, lelet, vérnyomás mérése, UH, röntgen, CT, MR, sugárbetegségek, betegjogok, népbetegség, fertőzés, járvány, újraélesztés, stabil oldalfekvés, defibrillátor, ájulás, sokkos állapot, vérzéstípusok, fertőtlenítés, csonttöréstípusok, ficam, égési sérülések fokozatai, mérgezések típusai

Biológia 11. évfolyam (gimnázium, esti)

Kerettantervi óraszámok témakörönként
Kötelező összesen: 72 óra

Tematikai egység	Órakeret
1. A mi bolygónk: Az élet története	6 óra
2. A mi bolygónk: Földi édenkertek	7 óra
3. Alkalmazkodás a változó környezethez	9 óra
4. Velünk élő élővilág	6 óra
5. Testünk az időben	7 óra
6. Utak az egészséghez	7 óra
7. Szenvedélyeink nyomában	6 óra
8. Ételek, élelmiszerek, táplálkozás	7 óra
9. Az egészséges környezet	6 óra
10. Genetikai örökségünk	6 óra
11. Biológia és jövő	5 óra
Összesen:	**72 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	2	72	72	0	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**
1. A mi bolygónk: Az élet története	6	6	0	0	0	6
2. A mi bolygónk: Földi édenkertek	7	7	0	0	0	7
3. Alkalmazkodás a változó környezethez	9	9	0	0	0	9
4. Velünk élő élővilág	6	6	0	0	0	6
5.Testünk az időben	7	7	0	0	0	7
6. Utak az egészséghez	7	7	0	0	0	7
7. Szenvedélyeink nyomában	6	6	0	0	0	6
8. Ételek, élelmiszerek, táplálkozás	7	7	0	0	0	7

9. Az egészséges környezet	6	6	0	0	0	6
10. Genetikai örökségünk	6	6	0	0	0	6
11. Biológia és jövő	5	5	0	0	0	5
Összesen	**72**	**72**	**0**	**0**	**0**	**72**

11. évfolyam

Kötelező tartalom (72 óra)

Tematikai egység	**A mi bolygónk: Az élet története**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− a földi élet keletkezésére és további alakulására vonatkozó feltételeket, elméleteket fogalmaz meg, a történéseket a megfelelő időskálán elhelyezi, ezekhez hiteles forrásokat használ fel; − értelmezi az evolúció fogalmát, alkalmazza a fajok kialakulására és kihalására vonatkozó magyarázatok megfogalmazásában; − az evolúcióval kapcsolatos tévképzetek eloszlatására felhasználja az evolúciókutatás eredményeit; − érti a mikroorganizmusok szerepének jelentőségét az élet kialakulásában; − érdeklődik a földtörténeti múlt iránt, tájékozott a már kihalt, jelentősebb élőlénycsoportok főbb jellemzőivel és a velük kapcsolatos evolúciós eseményekkel kapcsolatban; − a Naprendszer égitesteinek fizikai, kémiai jellemzését felhasználva tényekkel alátámasztott véleményt fogalmaz meg a Földön kívüli élet lehetőségeiről, az ezzel kapcsolatos kutatások céljáról, irányairól és eddigi eredményeiről.	– Az élet fogalmának körüljárása, az életfeltételek elemzése (miért alkalmas a Föld az életre) – Az ősi Föld és a mai környezetünk közötti lényegi különbségek (pl. oxigén jelenléte, átlaghőmérséklet) bemutatása – A földtörténet idődimenzióinak megértése, az időskála egységeiről való tájékozódás – A földtörténeti múltról szerezhető tudásunk forrásainak elemzése (pl. fosszíliák, lenyomatok, kövületek), a közvetett és a közvetlen kormeghatározási módszerek elvének megértése – Az élővilág főbb fejlődési szakaszainak és történéseinek időbeli elhelyezése – A korai mikrobiális életközösségek jelentőségének felismerése, a kemo- és fotoautotrófia megjelenésének és hatásainak (pl. sztromatolitok oxigéntermelése) értékelése – A jelentősebb fajkeletkezési és kihalási események időbeli elhelyezése, az okokra vonatkozó elméletek mérlegelő áttekintése – A kihalt őshüllők néhány csoportjának és fajainak tanulmányozása, bemutatása – Az emlősök és a madarak térnyerésére vezető okok és folyamatok elemzése – Az evolúcióval kapcsolatos elméletek és tévhitek elemzése	
Fogalmak	élet, életfeltételek, evolúció, földtörténeti időskála, prekambrium, kambrium, kemoszintézis, fotoszintézis, sztromatolit, kihalási esemény	

Tematikai egység	**A mi bolygónk: Földi édenkertek**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− a Föld nagy zonális életközösségeit elhelyezi a földrajzi térképen;	− A földi élővilág jellegzetes, globális szintű, jól megkülönböztethető	

− megérti és példákkal igazolja az élettelen és élő környezeti tényezők egymásrautaltságát; − leírások, képek és videók keresése és elemzése alapján beszámolót készít a jellegzetes szárazföldi biomok, pl. a sivatagok, esőerdők, és/vagy a tengeri életközösségek, pl. korallszirtek, sarkvidéki tengerek jellegzetes élőlényeiről, a környezet és az élővilág állapotáról, igazolja a biomok élővilágának sokszínűségét és sérülékenységét; − képes a bioszférát önszabályozó ökológiai rendszerként is értelmezni, ismeri a Gaia-elmélet alapvető állításait, amelyekkel kapcsolatban véleményt, következtetéseket fogalmaz meg.	életközösségeinek összehasonlítása, jellemzése − Az éghajlati jellemzők és a biomok növény- és állatvilága közötti összefüggések vizsgálata néhány tipikus szárazföldi életközösségben (pl. sarkvidék, tundra, tajga, szavanna, sivatag, esőerdő, lomberdő) − A tengerek élővilágának jellemzése, tipikus élőhelyek, érdekes fajok, populációk közötti kapcsolatok bemutatása − A bioszféra szintű kapcsolódások néhány példájának megbeszélése (pl. fajok vándorlása, szaharai por termékenyítő hatása, tengeri madarak szerepe), az egyensúly jelentésének és jelentőségének megbeszélése − A Gaia-elmélet főbb gondolatainak megbeszélése, jelentőségének értékelése
Fogalmak	bioszféra, biom, éghajlat, tundra, tajga, lomberdő, esőerdő, szavanna, tengerek élővilága, plankton, Gaia

Tematikai egység	**Alkalmazkodás a változó környezethez**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− megérti és példákkal igazolja, hogy az élőlények környezetének **lassú, fokozatos változásával új fajok jöhetnek létre, egyensúlyi helyzetet alakítva ki az adott faj és a környezet között;** − **felismeri, hogy a környezeti tényezők túl gyors változását az élőlények képtelenek követni, ami az élővilág pusztulásához, a biológiai sokféleség csökkenéséhez vezethet;** − **megérti, hogy egyéni és közösségi szinten is intézkedések szükségesek az éghajlatváltozás ügyében, mérlegeli a lehetséges alternatívákat, véleményt alkot és érvel;** − **megérti, miért globális probléma az édesvízhiány, a vizek szennyezettsége, megfogalmazza az egyén és a közösség lehetőségeit a problémák megoldására, az erre vonatkozó aktív tevékenységekre;** − **szakkönyvek, internetes források segítségével felfedezi lakóhelyének**	– A külső környezeti tényezők megváltozásának (pl. vízellátottság, talajminőség, fény- és hőmérsékleti viszonyok megváltozása) hatására kialakult növényi életműködések elemzése – Az emberi civilizáció megjelenésével és fejlődésével összefüggő környezeti változások, a bioszférát átalakító hatások elemzése – Az ember természetátalakító tevékenységével összefüggő társadalmi, gazdasági okok és következmények példák alapján való elemzése – Az éghajlatváltozás életközösségekre gyakorolt hatásának elemzése, a természetes életközösségekben lejátszódó alkalmazkodási folyamatok példáinak megbeszélése – Az élőlények természetes kipusztulásának okelemzése	

természetvédelmi értékeit, megérti a határozókulcsok elvét, a fajok ökológiai mutatóit kapcsolatba hozza az élőlény környezethez való alkalmazkodásával; – **példák segítségével bemutatja az idegenhonos inváziós fajok megjelenésének okait és következményeit;** – **példákon, személyes tapasztalatokon keresztül tájékozódik a környezet és természetvédelem szervezett lehetőségeiről, a hatósági jogkörökről és felelősségekről, valamint a civil szervezetek munkájáról.**	– A közelmúltban és a jelenben végbemenő, az emberi tevékenységgel közvetlen vagy közvetett módon kapcsolatba hozható biodiverzitás-csökkenés lehetséges okainak és várható következményeinek feltárása, a negatív hatások csökkentésének, illetve az alkalmazkodás lehetőségeinek keresése, példáinak bemutatása – Idegenhonos fajok gyakoribbá váló megjelenésének, az invazív jellegű terjedés okainak vizsgálata példák alapján – A környezet- és természetvédelem feladatainak, tevékenységének konkrét példák alapján való elemzése – Az aktív és passzív környezet- és természetvédelem összehasonlítása – A fenntarthatóság szempontjainak érvényesülése Magyarországon: környezeti, társadalmi és gazdasági tényezők elemzése
Fogalmak	élőhely, alkalmazkodás, biotikus és abiotikus környezeti tényezők, vízminőség, talajminőség, levegőminőség, természetvédelem, környezetvédelem, hulladékgazdálkodás, energiagazdálkodás

Tematikai egység	**Velünk élő élővilág**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– értékel és bemutat az emberrel állandó, illetve gyakori kapcsolatban lévő élőlényeket, megfigyelésekkel és vizsgálatokkal igazolja a közvetlen környezet élővilágának sokszínűségét és alkalmazkodását; – mikrobiológiai ismeretekre alapozott higiéniai szemlélettel rendelkezik, amelyet mindennapi életmódjában (pl. a testápolás, étkezés, lakókörnyezet tisztán tartása) is igyekszik érvényesíteni; – megfigyeli a lakókörnyezetében előforduló állatokat, azonosít gyakoribb növényfajokat, értékeli a biológiai sokféleség jeleit.		– Az ember közvetlen és tágabb környezetében élő növények és állatok vizsgálata, jellegzetes csoportok és fajok megismerése – Az emberi test mikrobiális életközössége (mikrobiom) biológiai jelentőségének értékelése – A lakásokban tartott növények és társállatok életminőséggel összefüggő szerepének értékelése, a megfelelő gondozási módok és azok fontosságának megismerése – A lakóhely/iskola környezetét jellemző abiotikus tényezők és az ott előforduló élővilág megfigyelése, kapcsolatuk sokoldalú elemzése – A városi környezet sajátos élőhelyeinek azonosítása, néhány városlakó állatfaj megfigyelése, leírása

	− A városi kertes övezetek és közparkok néhány jellegzetes növénycsoportjának, fajának azonosítása, felismerése
Fogalmak	élőhely, abiotikus tényező, mikroklíma, bélflóra, mikrobiom, botanikus kert

Tematikai egység	**Testünk az időben**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
− biológiai, pszichológiai, társadalmi és etikai szempontból is elemzi a fogantatástól a halálig tartó életfolyamatok főbb szakaszait és lépéseit; − érvel az élet tisztelete és védelme mellett; − érti, hogy az emberi élet biológiai értelemben a fogantatással kezdődik, de a magzati élet védelmét a társadalmi környezetnek megfelelően a jog eszközeivel szabályozzák; − ismeri a fogamzás optimális előfeltételeit; − felismeri, hogy a fiatalkori, majd az időskori fejlődés egyaránt az élet része, amelyet az öröklődés mellett a környezet és az életvitel is alakíthat; − ismeri a testkép és az énkép kialakulásának tényezőit, megérti, hogy a testtudatosság egész életen át fejleszthető.		− Az egyedi élet kezdete: a fogamzással összefüggő biológiai jellegű kérdések megbeszélése − A szülés, születés biológiai történéseinek megismerése − Az ember életkori szakaszait jellemző testi és szellemi változások áttekintése − A személyiségfejlődés néhány pszichológiai modelljének (pl. Erikson, Maslow) összehasonlítása, megbeszélése − A testkép, énkép fogalma, biológiai és pszichológiai aspektusainak elemzése − Az öregedés evolúciós, élettani és társadalmi okainak és mechanizmusának áttekintése, a befolyásoló életviteli és környezeti tényezők azonosítása
Fogalmak	fogamzás, szülés; csecsemő-, kisgyermek-, fiatal-, felnőtt- és időskor; öregedés, személyiségfejlődés, énkép, testkép	

Tematikai egység	**Utak az egészséghez**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
− példákkal, esettanulmányok elemzésével igazolja a környezeti hatások és az életvitel szerepét a betegségek megelőzésében, kialakulásában; − szaktárgyi tudását képes alkalmazni az elsősegélynyújtásban, betegápolásban is, ehhez rendelkezik a megfelelő gyakorlati készségekkel is; − ismeri a szív- és érrendszeri betegségek kockázati tényezőit, a korai felismerést lehetővé tevő diagnosztikai lehetőségeket, ezzel összefüggésben vizsgálja a gyógyulási esélyeket; − tényekre alapozott véleményt alkot a rákbetegségek kialakulására vezető környezeti tényezőkkel kapcsolatban,		− Annak bemutatása, hogy a megfelelő életvitel (táplálkozás, mozgás, mentálhigiéné) hogyan segíti elő az egészség fenntartását, a betegségek kialakulásának, a vezető halálokoknak a megelőzését, az utódgenerációk védelmét (epigenetikai hatás) − A gyakoribb és a térségünkben (pl. a klímaváltozás miatt) terjedőben lévő fertőző betegségek főbb jellemzőinek (fertőzési források, átviteli módok, egyéni és közösségi védelem) bemutatása − A szív- és érrendszeri betegségek életmóddal, környezeti minőséggel összefüggő kockázati tényezőinek

tudja, hogy megfelelő életmód esetén van esély a betegség elkerülésére; − érti és elfogadja az egyén lehetőségeit és felelősségét a leggyakoribb fertőző megbetegedések megelőzésében, tájékozott a védőoltások fontosságáról és az antibiotikumok helyes használatáról; − példákat említ a történelem nagy járványaira, megfogalmazza a kiváltó okokat; − felismeri a szűrővizsgálatoknak a kockázatok és betegségek korai felismerésében játszott szerepét, erre felhívja családtagjai figyelmét is.	feltárása, a megelőzés lehetőségeinek megbeszélése − A rákbetegségek lehetséges megelőzésének ismertetése, a célzott kezelés fogalmának értelmezése, a környezeti tényezők szerepének megértése a betegség kialakulásában − A korszerű gyógyítási technológiák költségháttérének elemzése, az egészségügyi ellátással kapcsolatos társadalmi ráfordítás szükségességének felismerése − Az elsősegélynyújtással és otthonápolással kapcsolatos alapvető ismeretek alkalmazása a mindennapi életben
Fogalmak	betegség, egészség, életvitel, megelőzés, mentálhigiéné, rákbetegség, célzott kezelés, elsősegélynyújtás, otthonápolás

Tematikai egység	**Szenvedélyeink nyomában**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− hiteles források felhasználásával bemutatja az egyes szenvedélybetegség-típusok jellegzetességeit, az egészséges személyiségfejlődést befolyásoló tényezőit, a függőség komplex okait és a gyógykezelés lehetőségeit; − a légzőszervi megbetegedések népegészségügyi adatait összefüggésbe hozza a dohányzási szokásokkal, biológiai ismeretei alapján érvel a káros hatásokat okozó szenvedély ellen; − ismeri a különféle drogok, pszichotróp szerek biológiai hatásmechanizmusait, megkülönbözteti az alkalmi droghasználóra és a drogfüggő személyre gyakorolt pszichés és szervi hatásokat; − reális véleményt alkot az alkoholfogyasztás kultúrához köthető, valamint alkoholbetegséget jelentő formáiról, tisztában van a rendszeres, túlzott alkoholfogyasztás egészségkárosító hatásaival.	− A szenvedélyek és függőségek kialakulását elősegítő biológiai mechanizmusok, társadalmi tényezők és következmények azonosítása − A függőségek különféle típusai, elterjedtségük és hatásuk az életvitelünkre − A dohányzás káros hatásainak összegyűjtése, a dohányzási szokásokra vonatkozó hazai és nemzetközi adatok elemzése − Az alkoholfogyasztás élettani, pszichés és társadalmi hatásainak áttekintése, az alkoholbetegség fogalmi értelmezése − A különféle drogok élettani és pszichés hatásainak összehasonlító elemzése, a drogfogyasztás különféle formáinak és társadalmi kezelésének megbeszélése	
Fogalmak	szenvedélybetegség, alkoholbetegség, függőség, életvitel, mentálhigiéné, drogtípusok	

Tematikai egység	**Ételek, élelemiszerek, táplálkozás**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

− esettanulmányok, cikkek alapján értelmezi az élelmiszer-minőség és az élelmiszer-biztonság fogalmait, ezek kapcsolatát az élelmiszerek tartósításával, ételek elkészítésével, elfogyasztásával; − konkrét példákkal igazolja a fenntarthatóság és a táplálkozási szokások kapcsolatát, értelmezi az élelmiszer-fenntarthatóság fogalmát; − megkülönbözteti és konkrét esetekben megfelelően alkalmazza az élelmiszer, táplálék és tápanyag fogalmait; − felismeri az élelmiszerekben található anyagoknak a környezeti, biológiai forrásoktól az elfogyasztásukig tartó láncolatát, tudja, hogy az élelmiszerek minősége függ ezektől az útvonalaktól, elemzi az egészségtani kockázati tényezőket; − mindennapi életvitelében figyel az élelmiszerek és ételek eltarthatósági jellemzőire, érti az ezzel kapcsolatos jelöléseket, ismeri a megfelelő tárolás és tartósítás módjait; − környezeti fenntarthatóságra és egészségmegőrzésre alapozott mérlegelő szemlélettel viszonyul vásárlási és étkezési szokásaihoz.	− Az alapanyagok termelésétől az élelmiszerek előállításán át az ételkészítésig húzódó láncolat felismerése − Termesztett növények, tenyésztett állatok, élelmiszer, táplálék, tápanyag fogalmak körüljárása, a fogalmak sokoldalú elemzése − Az élelmiszer-biztonság fogalmának értelmezése, tényezőinek és felelősségeinek azonosítása, jelentőségének értékelése − Az élelmiszerek minőségmegőrzését befolyásoló tényezők azonosítása, a tárolás és tartósítás eljárásainak megismerése − A mikroorganizmusok és az ember kapcsolatainak sokoldalú elemzése (élelmiszer-tartósítás, élelmiszer-higiénia, betegségek, humán mikrobiom) − Az ételkészítés során az alapanyagokban bekövetkező változások elemzése, az egyes ételkészítési technológiák egészségre gyakorolt hatásának vizsgálata − A Föld növekvő népességének élelmezésével összefüggő ellentmondások és problémák elemzése (túltermelés, élelmiszer-pazarlás, elhízási járvány, alultápláltság, éhínségek) − A fenntarthatóságot figyelembe vevő, tudatos élelmiszer-fogyasztás szempontjainak összegyűjtése, megbeszélése
Fogalmak	élelmiszer, étel, tápanyag, éhínség, ételtartósítás, tenyésztés, termesztés, helyi eredetű élelmiszerek, élelmiszer-biztonság, élelmiszer-fenntarthatóság

Tematikai egység	**Az egészséges környezet**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
− konkrét példákkal, esettanulmányok elemzésével igazolja, hogy a környezeti (biotikus, abiotikus) hatásoknak meghatározó szerepe van testi és lelki egészségünkre; − példákkal igazolja az egészséges környezet és a fenntarthatóság szoros összefüggéseit;		− Az emberi környezet rendszerszintű értelmezése, a testfelszíntől a globális szintig − A mikroorganizmusok és az ember sokoldalú kapcsolatának vizsgálata, a mikrobák jelenlétének pozitív és negatív hatásai

− megérti, hogy a környezetszennyezés súlyos egészségügyi károkat okozhat, és a környezetvédelmet már a lakóhelyiségében kell elkezdeni, ismeri a lakóterek levegőminőségét, ezen keresztül az ember egészségét befolyásoló legfontosabb vegyi anyagokat, értékeli ezek határértékeken alapuló szabályozását; − esettanulmányok, adatbázisok alapján elemzi a saját települése levegőminőségi helyzetét, összehasonlításokat végez más településekkel, igyekszik azonosítani a szennyező forrásokat, és számba veszi a helyzet javítására megtehető intézkedéseket; − ismeretei alapján reális véleményt alakít ki az ivóvízminőséggel kapcsolatban, mérlegelő szemlélettel viszonyul a különféle hiedelmekkel, divatokkal szemben; − értékeli és védi a környezetében található parkokat, zöldövezeti területeket és természeti tájakat, életvitelében helyet kap a természettel való rendszeres, pihenés és rekreáció jellegű kapcsolat.	− A személyi higiénia szempontjainak és a tisztálkodás, testápolás megfelelő módszereinek biológiai ismeretekre alapozott áttekintése − A lakóhelyiségek levegőminőségét befolyásoló hatások, gyakoribb légszennyező anyagok, forrásaik és egészségügyi hatásaik megismerése − Az építőanyagok, bútorok és a lakásberendezés egészséges környezettel való összefüggése, a kiválasztási és tervezési szempontok megbeszélése − A települési lakóövezetek levegőminőségének tényezői, a légszennyező anyagoknak (pl. nitrogén-oxidok, lebegő por, ózon) való hosszú távú kitettség egészségkárosító hatásainak felismerése − A biológiai jellegű kommunális hulladékok (pl. ételmaradékok, zöldhulladékok) csökkentési lehetőségeinek és a kezelés fenntartható formáinak megismerése − Az ivóvíz (csapvíz) minőségével kapcsolatos tények, adatok gyűjtése, a tévhitek megbeszélése − A városi/települési zöldterületek természetvédelmi, mikroklíma-javító és rekreációs jelentőségének értékelése − Az egészséges környezet fenntarthatósági kritériumként való értelmezése
Fogalmak	lebegő por, nitrogén-oxidok, levegőminőség, vízminőség

Tematikai egység	**Genetikai örökségünk**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− példákat mutat be a gének (génhálózatok) megnyilvánulása és a környezeti hatások közötti kapcsolatra; − megadott szempontok alapján családfákat értelmez; − ismeri, hogy a molekuláris genetikai módszerekkel örökletes betegségek diagnosztizálhatók; − felismeri, hogy a környezeti és életviteli hatások epigenetikai jellegű, nemzedékek közötti átörökítést okozhatnak, ismer példákat ennek molekuláris szintű mechanizmusaira;	− Az ember öröklött és szerzett tulajdonságainak megkülönböztetése, ezek arányának és összefüggésének elemzése − A genetikai meghatározottság érvényre jutása, a genom és a fenom fogalmi megkülönböztetése − Az emberi faj sokféleségében rejlő biológiai és esztétikai értékek felismerése és elfogadása − A családtörténet, a családfa biológiai alapú értelmezése, a generációk közötti	

– hiteles forrásokra hivatkozva az öregedést kialakító folyamatokra vonatkozó elméletet fogalmaz meg.	átörökíthetőség valószínűségi jellegének felismerése – A fogantatástól a halálig tartó egyedfejlődés genetikai programozottságának, a növekedés és fejlődés, valamint az öregedés folyamatának biológiai tényekre alapozott értelmezése – A genetikai betegségek típusainak összehasonlítása esetleírások, kórtörténetek alapján – A hajlam, a környezeti és életviteli hatások közötti összefüggés vizsgálata a poligénes genetikai betegségek esetében – A környezeti és életviteli hatások epigenetikai átörökítési lehetőségének felismerése – A génvizsgálatokkal szerezhető információk jelentősége, a felmerülő etikai és életviteli kérdések megbeszélése
Fogalmak	genom és fenom, genetikai betegség, hajlam, epigenetika, örökölhetőség, egyénre szabott gyógyászat

Tematikai egység	**Biológia és jövő**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– hiteles források ismerete alapján tájékozott a biológiai tudományok azon kutatási területeiről, melyekben az egyén és környezete jövőjének kérdése kiemelt jelentőséggel bír; – példák elemzése alapján megérti és elfogadja, hogy a modelleken alapuló előrejelzés természeténél fogva valószínűségi jellegű, és a modellek bonyolultsága is korlátozott; – ismer az ember várható élettartamának alakulását befolyásoló tényezőket, aktuális nemzeti és világtrendeket.		– A tudományos alapon működő (pl. adatbázisok elemzésén alapuló) előrejelzés fontosságának megértése (pl. klímaváltozás következményei, betegségek gyógyítása) – A klímamodellek által adott valószínűségi jövőképek, forgatókönyvek biológiai vonatkozásainak összegyűjtése, összehasonlítása – A Földön kívüli életformák utáni kutatás céljainak, módszereinek, eddigi és a jövőben várható eredményeinek áttekintése, értelmezése
Fogalmak	tudományos előrejelzés	

Földrajz 9-10. évfolyamok (felnőtt esti gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1.Tájékozódás a kozmikus térben és az időben	**3 óra**
2. A kőzetburok	**8 óra**
3. A légkör	**6 óra**
4. A vízburok	**5 óra**
5. A geoszférák kölcsönhatásai és összefüggései	**10 óra**
6. Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században	**4 óra**
7. A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig	**13 óra**
8. Magyarország és Kárpát-medence a 21. században	**8 óra**
9. A pénz és a tőke mozgásai a világgazdaságban	**5 óra**
10. Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái	**10 óra**
Kötelező összesen:	**72 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	1	36	0	0	0
10. évf.	1	36	0	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	***Összes kötelező***	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1. Tájékozódás a kozmikus térben és az időben	***3***	3	0	0	**3**	0	0	0	**0**
2. A kőzetburok	***8***	8	0	0	**8**	0	0	0	**0**
3. A légkör	***6***	6	0	0	**6**	0	0	0	**0**
4. A vízburok	***5***	5	0	0	**5**	0	0	0	**0**
5. A geoszférák kölcsönhatásai és összefüggései	***10***	10	0	0	**10**	0	0	0	**0**
6. Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században	***4***	4	0	0	**4**	0	0	0	**0**

7. A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig	***13***	0	0	0	**0**	13	0	0	**13**
8. Magyarország és Kárpát-medence a 21. században	***8***	0	0	0	**0**	8	0	0	**8**
9. A pénz és a tőke mozgásai a világgazdaságban	***5***	0	0	0	**0**	5	0	0	**5**
10. Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái	***10***	0	0	0	**0**	10	0	0	**10**
Összesen	***72***	36	0	0	**36**	36	0	0	**36**

9. évfolyam

Kötelező alap óraszám (36 óra)

Tematikai egység	**Tájékozódás a kozmikus térben és az időben**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A különböző léptékű és típusú térképek és műholdfelvételek összehasonlításával, valamint a segítségükkel történő környezeti változások megfigyelésével és elemzésével az analizáló és szintetizáló, valamint a problémaközpontú gondolkodás fejlesztése – A témakörhöz kapcsolódó online, szabad felhasználású szoftverek órai, frontális vagy csoportmunka keretek között és önálló munkában történő alkalmazásával a digitális kompetencia és a szociális készségek fejlesztése – A földrajzi térben való tájékozódás fejlesztése a különböző léptékű és típusú térképek és műholdfelvételek alkalmazásával – A műholdfelvételek, a GPS online alkalmazása kapcsán a digitális kompetencia fejlesztése – A csillagászati és időszámítási feladatok elvégzésével a matematikai és logikai gondolkodás fejlesztése – A Világegyetem és a Naprendszer jellemzőinek ismeretével és összehasonlításával a rendszerben és összefüggésekben való gondolkodás fejlesztése – A naptevékenység és a Föld mozgásainak részletes ismerete révén az analizáló és szintetizáló gondolkodás fejlesztése – A csillagászattal kapcsolatos újdonságok (cikkek, hírek) önálló feldolgozása kapcsán az értékelő gondolkodás és a felelős véleményalkotás fejlesztése – A Föld helye a Naprendszerben, a Föld mozgásai és ennek földrajzi következményei – A Naprendszer bolygótípusainak általános jellemzése, összehasonlítása a Föld egyedi jellemvonásainak kiemelésével – A naptevékenység földi hatásai, a napenergia hasznosítási lehetőségei – Mesterséges égitestek (műholdak) szerepe a mindennapi életben – Időbeli léptékek a földrajzban: földtörténeti idő, az évi és napi időszámítás	
Fogalmak	Naprendszer, Világegyetem, Tejútrendszer, csillag, Föld-típusú bolygó (kőzetbolygó), Jupiter-típusú bolygó (gázbolygó), holdfázisok, nap- és	

	holdfogyatkozás, naptevékenység, napenergia, helymeghatározás, helyi idő, zónaidő, időzóna

Tematikai egység	**A kőzetburok**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A földtani folyamatok, kockázatok és veszélyek ismeretével a problémamegoldó, analizáló és szintetizáló gondolkodás fejlesztése – A földtani folyamatok mindennapi vonatkozásainak és alkalmazási módjainak ismeretével a földrajzi térszemlélet, a rendszerben való gondolkodás és a környezettudatos, fenntarthatóságra törekvő magatartás fejlesztése – A lemeztektonika folyamatát bemutató ábrák, modellek és animációk elemzésével az ábraelemző képesség, a logikus gondolkodás fejlesztése – A földrengések folyamatát (okai, következményei, kármegelőzési lehetőségek) bemutató forrásszövegek feldolgozásával a szövegértési és –elemző képesség, valamint a mérlegelő gondolkodás és véleményalkotás fejlesztése – A Föld felépítésének törvényszerűségei – Lemeztektonika és az azt kísérő folyamatok (földrengések, vulkanizmus, hegységképződés), összefüggéseik – A földtani folyamatok mindennapi vonatkozásai és alkalmazkodási stratégiák (geotermikus energia hasznosítása, földtani kockázatok és veszélyek) – Alapvető ásványok és kőzetek felismerése, egyszerű vizsgálata és gazdasági hasznosításaik, a bányászott nyersanyagok 21. századi hasznosítási trendjei	
Fogalmak	geoszféra, geotermikus energia, kőzetlemez, lemeztektonika, hegységképződés, földrengés, vulkanizmus, magma, láva, vulkáni utóműködés, földkéreg, földköpeny, földmag, kőzetburok, mélytengeri árok, óceánközépi hátság, gyűrődés, vetődés, hegységrendszer, cunami, ásvány, magmás, üledékes, átalakult kőzet, ásványi nyersanyag, érc, homok, lösz, mészkő, bazalt, gránit, homokkő, kvarc, kalcit, kősó, lignit, kőszén, kőolaj, földgáz, bauxit	
Topográfia	Afrikai-lemez, Antarktiszi-lemez, Ausztrál–Indiai-lemez, Csendes-óceáni-lemez, Dél-amerikai-lemez, Észak-amerikai-lemez, Eurázsiai-lemez, Fülöp-lemez (Filippínó-lemez), Nasca-lemez (Nazca-lemez); Japán-árok, Mariana-árok; Eurázsiai-hegységrendszer, Kaledóniai-hegységrendszer, Pacifikus-hegységrendszer, Variszkuszi-hegységrendszer; Etna, Mount St. Helens, Popocatépetl, Vezúv	

Tematikai egység	**A légkör**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– Az időjárás és az éghajlat közti különbségek és jellemzőik ismeretével a logikai és a rendszerben való gondolkodás fejlesztése – Az időjárás témaköréhez kapcsolódó műholdfelvételek online alkalmazása kapcsán a digitális kompetencia fejlesztése – A légkör témakörével kapcsolatos egyszerű kísérletek elvégzésének, adott szempontok szerinti megfigyelésének és értelmezésének fejlesztése	

	– Az éghajlatváltozás globális és lokális okainak, következményeinek, mérséklési és alkalmazási stratégiáinak ismeretével a rendszerben való gondolkodás, az egyéni és közösségi felelősségvállalás, a környezettudatos és fenntartható szemléletű magatartás, valamint a felelős döntéshozatal fejlesztése – Az éghajlatváltozással (okai, következményei, mérséklési stratégiák) kapcsolatos, hagyományos és online forrásszövegek elemzése és szóbeli értékelése kapcsán a szövegértési, kommunikációs és digitális kompetencia fejlesztése – A légkör szerkezete, fizikai és kémiai jellemzői – A levegő felmelegedése és az azt befolyásoló tényezők – Légköri folyamatok és jelenségek (felhő- és csapadékképződés, légköri képződmények: ciklon, anticiklon, trópusi ciklonok, időjárási frontok) – A légköri folyamatok mint megújuló energiaforrások – Időjárási szélsőségek felismerése (pl.: tornádó, jégeső, aszály) – Időjárási jelenségek értelmezése (pl.: időjárás-jelentések) – Földi légkörzés, monszunszelek – A légkör globális változásai és problémái (ózonréteg elvékonyodása, savas esők, éghajlatváltozás, szmog): okok és következmények – Az éghajlatváltozás következményei Magyarországon, mérséklési és alkalmazkodási stratégiák
Fogalmak	troposzféra, sztratoszféra, üvegházhatás, üvegházgázok, izoterma, izobár, szél, ózonréteg, melegfront, hidegfront, ciklon, anticiklon, felhő- és csapadékképződés, csapadékfajták, időjárás-előrejelzés, globális felmelegedés, passzátszél, nyugati(as) szél, sarki szél, tájfun, monszunszél, savas eső, tornádó, hurrikán, aszály, napenergia, szélenergia

Tematikai egység	**A vízburok**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A vízburok témakörével kapcsolatos ismeretek mindennapi életben történő alkalmazásának erősítése, ezáltal az analizáló és szintetizáló gondolkodás, a környezettudatos és fenntartható szemléletű magatartás, valamint az egyéni és közösségi felelősség fejlesztése – A vízburok témakörével kapcsolatos egyszerű kísérletek elvégzésével, adott szempontok szerinti megfigyelésével és értelmezésével a levegőburok és a vízburok összefüggéseinek igazolása, ezáltal a rendszerben történő gondolkodás fejlesztése – A vízburok témakörével kapcsolatos hagyományos és online hírek, cikkek elemzése kapcsán a mérlegelő gondolkodás és a felelős véleményalkotás fejlesztése – A Föld vízkészlete, a felszíni és felszín alatti vizek főbb típusai és azok jellemzői – A víz mint erőforrás: a gazdasági és társadalmi folyamatokat befolyásoló szerepe (ivóvízkészlet, vízenergia, ipartelepítő tényező, mezőgazdaság, migráció) – A vízburokkal kapcsolatos környezeti veszélyek (belvíz, árvíz), a vízkészlet mennyiségi és minőségi védelme	
Fogalmak	tenger, óceán, felszín alatti víz, talajvíz, vízfogó és víztartó réteg, artézi víz, hévíz, ásványvíz, belvíz, tó, fertő, mocsár, láp, hullámzás, tengerjárás,	

	tengeráramlás, deltatorkolat, tölcsértorkolat, vízgyűjtő, vízválasztó, vízhozam, vízállás, vízjárás, árvíz, holtág, öntözővíz, ivóvíz, ipari víz, szennyvíz, vízgazdálkodás, vízenergia
Topográfia	Atlanti-óceán, Csendes-óceán, Indiai-óceán, Jeges-tenger Adriai-tenger, Balti-tenger, Északi-tenger, Fekete-tenger, Földközi-tenger, Japán-tenger, Karib (Antilla)-tenger, Kaszpi-tenger, La Manche, Mexikói-öböl, Perzsa (Arab)-öböl, Vörös-tenger Aral-tó, Bajkál-tó, Balaton, Boden-tó, Csád-tó, Fertő, Garda-tó, Genfi-tó, Gyilkos-tó, Hévízi-tó, Holt-tenger, Ladoga-tó, Nagy-tavak, Szelidi-tó, Szent Anna-tó, Tanganyika-tó, Tisza-tó, Velencei-tó, Viktória-tó Boszporusz, Duna–Majna–Rajna vízi út, Niagara-vízesés, Panama-csatorna, Szuezi-csatorna Amazonas, Colorado, Duna, Elba, Jangce, Kongó, Mississippi, Ob, Pó, Rajna, Sárga-folyó, Temze, Volga Észak-atlanti áramlás, Golf-áramlás, Labrador-áramlás, Humboldt-áramlás

Tematikai egység	**A geoszférák kölcsönhatásai és összefüggései**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A geoszférák egymással kölcsönösen összefüggő folyamatainak komplex elemzésével a rendszerben történő gondolkodás, az analizáló, szintetizáló és logikai gondolkodás fejlesztése – A geoszférák közötti kölcsönhatások kiemelésével a geoszférák fejlődésének időbeli szakaszaihoz kötődő, meghatározó jelentőségű földtörténeti események bemutatása – A természeti és társadalmi tényezők kölcsönhatásának ismerete által a környezettudatos és fenntartható szemléletű magatartás fejlesztése – Az egyes geoszférák folyamataihoz, jelenségeihez kapcsolódó veszélyek, veszélyhelyzetek reális értékelésének kialakítása – Egyszerű talajtani kísérletek elvégzésével, értelmezésével és a geoszférák rendszerébe történő illesztésével a logikus és rendszerben történő gondolkodás fejlesztése – A talajképződés az éghajlati, hidrológiai, földtani és domborzati tényezők kölcsönhatásának tükrében – A talajok gazdasági jelentősége, talajpusztulás és talajvédelem – A külső erők felszínformálása (víz, szél, jég) – Az ember felszínformáló tevékenysége – Egyes kőzettípusokhoz kapcsolódó felszínformáló folyamatok – Karsztosodás, a karsztterületek környezeti és turisztikai jelentősége – A földrajzi övezetesség: a tipikus éghajlati övek elhelyezkedése, jellemző tulajdonságai, függőleges övezetességű területek – A természeti és társadalmi környezet jellemző kölcsönhatásai az egyes földrajzi övezetekben	
Fogalmak	földtörténeti idő, kormeghatározás, jégkorszak, külső erők, belső erők, aprózódás, mállás, zonális talaj, azonális talaj, humusz, talajszennyezés, talajerózió, magas part, lapos part, turzás, lagúna, meder, hordalékszállítás, sodorvonal, szurdok, sziget, zátony, árvízvédelem, villámáradás, karsztjelenség, karsztformák, gleccser, jégtakaró, moréna, fjord, erdőhatár, hóhatár, szoláris és valódi éghajlati övezetesség, függőleges övezetesség	

Tematikai egység	Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– Aktuális demográfiai adatok elemzésével és összehasonlításával a matematikai és logikai, valamint az összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése – Aktuális hírekre, információkra történő reflektálással a felelős véleményalkotás és a vitakultúra fejlesztése – A demográfiai szakaszok (átmenetek) jellemzői, a népességszám és a korösszetétel társadalmi-gazdasági következményeinek elemzésével a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése – A 21. század jellemző népességföldrajzi folyamatainak – pl. elvándorlás, városba áramlás, migráció – térbeli vonatkozásai, ezek okainak és összefüggéseinek feltárása – A világ nyelvi, vallási és kulturális sokszínűsége – a kulturális identitás és a kulturális globalizáció földrajzi összefüggései – A településtípusok szerepének, jellemzőinek átalakulása – tanya (farm), falu, város kapcsolatrendszerének bemutatása – A 21. századi nagyvárosi élet ellentmondásai – A Föld népességszámának növekedéséből, a területi különbségekből adódó globális problémák bemutatása, a kedvezőtlen következmények mérséklési lehetőségeinek feltárása – A nagyvárosok növekedésének környezeti következményei, a környezetkárosítás mérséklésének lehetőségei, a problémák feltárásával a felelős környezeti szemlélet erősítése – Nyitottság az egyes térségek demográfiai eredetű problémáinak megismerése iránt, felelős és tényeken alapuló véleményalkotás	
Fogalmak	a népesedési átmenet szakaszai, természetes szaporodás, népességrobbanás, népsűrűség, korfa, korszerkezet, világvallás, világnyelv, tanya, farm, falu, város, agglomeráció, világváros (globális város), urbanizáció (városodás, városiasodás), technopolisz, városszerkezet	
Topográfia	BosWash megalopolisz, Jeruzsálem, Mekka, Vatikán	

10. évfolyam

Kötelező alap óraszám (36 óra)

Tematikai egység	A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig	Órakeret 13 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A társadalmi-gazdasági fejlettség összehasonlításával, a fejlettség területi különbségeinek elemzésével földrajzi problémák iránti érzékenység kialakítása, az azokra történő reflektálás képességének fejlesztése – A Föld különböző térségeiben kialakult eltérő társadalmi-gazdasági fejlettség okainak elemzése alapján az értékelő gondolkodás fejlesztése – A gazdaság szerveződését befolyásoló telepítő tényezők változó szerepének, a gazdaság gyors térbeli átalakulásának bemutatásával a komplex gondolkodás képességének fejlesztése – A gazdasági szektorok világgazdaságban betöltött szerepének bemutatásával a komplexitásban történő gondolkodás képességének fejlesztése	

	– A piacgazdaság kialakulásának és működésének bemutatásával a mindennapi életben hasznosítható gazdasági, pénzügyi és vállalkozói ismeretek és képességek kialakítása és fejlesztése – A gazdasági integrációk és a regionális együttműködések kialakulásában szerepet játszó tényezők elemzésével az összefüggésekben gondolkodás képességének fejlesztése – A nemzetközi szintű munkamegosztást kialakító okok és következmények értelmezésével a komplexitásban történő gondolkodás képességének fejlesztése – A globális világ kialakulásának és működésének feltételei, jellemző vonásai – A globalizáció társadalmi-gazdasági és környezeti következményeinek, mindennapi életünkre gyakorolt hatásainak rendszerezésével a véleményformálás és az értékelő gondolkodás képességének kialakítása és fejlesztése – A világpolitika és a világgazdaság működését befolyásoló nemzetközi szervezetek, együttműködések legfontosabb jellemzői – A centrum- és perifériatérségek kapcsolatrendszerének bemutatásával a komplexitásban történő gondolkodás képességének fejlesztése – Az amerikai, az európai és az ázsiai erőtér gazdaságilag meghatározó jelentőségű országainak, országcsoportjainak szerepe a globális világban – A világgazdaság újonnan iparosodó térségeinek bemutatása, a fejlődés tényezőinek elemzése – Egyedi fejlődési utak a sajátos szerepkörrel rendelkező országok példáján – A perifériatérség társadalmi-gazdasági fejlődésének jellemző vonásai, a felzárkózás nehézségei – Más társadalmak kultúrájának megismerése iránti érdeklődés felkeltése, a különböző kultúrák iránti tolerancia fejlesztése
Fogalmak	GDP, GNI, gazdasági szektorok, telepítő tényező, piac, piacgazdaság, munkamegosztás, transznacionális vállalat, beruházás, innováció, működőtőke, centrum, félperiféria, periféria, újonnan iparosodott országok, BRICS országok, ipari park, robotizáció
Topográfiai ismeretek	Európa Országok: Ausztria, Belgium, Bulgária, Csehország, Dánia, Egyesült Királyság (Nagy-Britannia), Észtország, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Horvátország, Írország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Málta, Németország, Norvégia, Olaszország, Oroszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svédország, Svájc, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Ukrajna Városok: Bécs, Berlin, Bern, Birmingham, Brüsszel, Bukarest, Dublin, Frankfurt, Genf, Hága, Helsinki, Kijev, Koppenhága, Lisszabon, Ljubljana, London, Luxembourg, Madrid, Manchester, Marseille, Milánó, Moszkva, München, Oslo, Párizs, Prága, Riga, Róma, Rotterdam, Stockholm, Strasbourg, Stuttgart, Szentpétervár, Szófia, Tallinn, Torino, Trieszt, Varsó, Velence, Vilnius, Volgográd, Zágráb, Zürich Közép-angliai iparvidék, olasz ipari háromszög, Randstad, Ruhr-vidék Afrika Országok: Dél-afrikai Köztársaság, Egyiptom, Kenya, Marokkó, Nigéria, Algéria, Tunézia Városok: Alexandria, Fokváros, Johannesburg, Kairó

	Amerika Országok: Argentína, Amerikai Egyesült Államok, Brazília, Kanada, Mexikó, Venezuela, Panama, Chile, Kolumbia Városok: Brazíliaváros, Buenos Aires, Chicago, Houston, Los Angeles, Mexikóváros, Montréal, New Orleans, New York, Ottawa, Rio de Janeiro, San Francisco, Washington DC, Atlanta, Dallas, Seattle, Santiago, Bogotá Ausztrália és Óceánia Országok: Ausztrália, Új-Zéland Városok: Canberra, Melbourne, Sydney, Wellington

Tematikai egység	**Magyarország és Kárpát-medence a 21. században**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– Adatok elemzésével és összehasonlításával értékeli Magyarország társadalmi-gazdasági szerepét annak szűkebb és tágabb nemzetközi környezetében, a Kárpát-medencében és az Európai Unióban – Magyarország természeti-társadalmi értékeinek bemutatásával és rendszerezésével a nemzeti identitás erősítése – Aktuális társadalmi és gazdasági folyamatok bemutatásával és rendszerezésével a véleményformálás és az értékelő gondolkodás fejlesztése – A régiók jellemzőinek összehasonlításával a tanulók aktív közreműködésén, munkáltatásán alapuló tudásépítés fejlesztése (Budapest és az agglomeráció, Észak- és Dél-Alföld régió, Középhegységi régiók, Nyugat- és Dél-Dunántúl régió)	
Fogalmak	régió, idegenforgalmi régió, ipari park, logisztikai központ, agglomerálódó térség, területi fejlettségi különbség, eurorégió	
Topográfiai ismeretek	Régiók, megyék Főbb települések: Ajka, Baja, Balassagyarmat, Balatonfüred, Békéscsaba, Budapest, Bük, Debrecen, Dunaújváros, Eger, Esztergom, Gyöngyös, Győr, Gyula, Hajdúszoboszló, Harkány, Hegyeshalom, Hévíz, Hódmezővásárhely, Hollókő, Jászberény, Kalocsa, Kaposvár, Kazincbarcika, Kecskemét, Keszthely, Komárom, Kőszeg, Makó, Miskolc, Mohács, Nagykanizsa, Nyíregyháza, Orosháza, Ózd, Paks, Pannonhalma, Pécs, Salgótarján, Sárospatak, Siófok, Sopron, Százhalombatta, Szeged, Székesfehérvár, Szekszárd, Szentendre, Szentgotthárd, Szolnok, Szombathely, Tata, Tatabánya, Tihany, Tiszaújváros, Vác, Várpalota, Veszprém, Visegrád, Visonta, Záhony, Zalaegerszeg, Zalakaros	

Tematikai egység	**A pénz és a tőke mozgásai a világgazdaságban**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– Aktuális gazdasági, pénzügyi adatsorok elemzésével, értelmezésével és összehasonlításával a matematikai és logikai, valamint az összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése – Aktuális pénzügyi hírekre, információkra történő reflektálással a felelős véleményalkotás és a vitakultúra fejlesztése – A mindennapi élethelyzetekből adódó pénzügyi döntéshelyzetek megismertetésével és értelmezésével a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése	

	– Az aktuális pénzügyi helyzetben elérhető befektetési lehetőségek összevetése az előnyök és a lehetséges veszélyek (befektetési háromszög) bemutatásával a felelős pénzügyi gondolkodás fejlesztése érdekében – A személyes pénzügyi döntésekkel kapcsolatos témák feldolgozása során a megalapozott véleményalkotás az aktív pénzügyi gondolkodás, illetve a vitakészség fejlesztése érdekében – A pénz és a pénzügyi szolgáltatások szerepének bemutatása szituációs játékok, helyzetgyakorlatok, esetelemzések segítségével, a tényeken alapuló véleményformálás képességének fejlesztése – A működőtőke és a pénztőke mozgásának, világgazdasági szerepének összehasonlítása – Konkrét, az életkori sajátosságnak megfelelő tevékenységekhez költségvetés készítése, a kiadások mérlegelése – A hitelfelvétel és a fejlesztés, illetve az eladósodási kockázat összefüggéseinek bemutatása, a mindennapok példái alapján, az egyén és a nemzetgazdaságok szintjén – A globalizáció és a globális pénzügyi krízisek kialakulásának összefüggései
Fogalmak	működőtőke, pénztőke, befektetés, vállalkozás, részvény, kötvény, fix és változó kamatozású hitel, kamat, hozam, kockázat, lekötöttség (likviditás), adósságcsapda, infláció, költségvetés, BUX-index, Dow Jones-index, THM, EBKM, IMF, Világbank, állami és EU-támogatás, támogatott hitel, önerő

Tematikai egység	**Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A földrajzi eredetű helyi, regionális és globális természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti veszélyhelyzetek kialakulásának magyarázata és megértése alapján az összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése – A geoszférákat ért környezetkárosító hatások rendszerezése és a folyamatok kölcsönhatásainak bemutatása alapján a környezettudatos és fenntartható szemléletű magatartás fejlesztése – A természetkárosítás és a természeti, illetve környezeti katasztrófák társadalmi következményeinek bemutatásával a veszélyek és kockázatok reális értékelési képességének kialakítása és fejlesztése – A környezetkárosodás életkörülményekre, életminőségre gyakorolt hatásának és a lokális szennyeződés globális következményeinek komplex értelmezése, a hatásaikra való felkészülés és védekezés képességének kialakítása és fejlesztése – A globális problémákhoz vezető, Földünkön egy időben jelen lévő, különböző természeti és társadalmi-gazdasági eredetű folyamatok értelmezése, összefüggései, mérséklésük lehetséges módjai és azok nehézségei – Az energiahatékony, az energia- és nyersanyag-takarékos, illetve „zöld” gazdálkodás és életvitel szemléletének megismerésével a környezettudatos állampolgári magatartás megalapozása – A fogyasztói társadalom és a tudatos fogyasztói közösség jellemzőinek bemutatásával a tudatos fogyasztóvá válás fejlesztése – A hagyományos és elektronikus vásárlás fogyasztóvédelmi szempontú összevetése	

	– A környezet védelmében, illetve humanitárius céllal tevékenykedő hazai és nemzetközi szervezetek, a nemzetközi összefogás szükségessége – A fenntartható gazdaság, a fenntartható gazdálkodás jellemzőinek bemutatásával a fenntartható szemléletű magatartás fejlesztése – Az egyén társadalmi szerepvállalásának lehetőségei, a tevékeny közreműködés példái a környezet védelme érdekében
Fogalmak	globális probléma, környezeti katasztrófa, természeti katasztrófa, fenntarthatóság, ökológiai lábnyom, túlfogyasztás, tudatos fogyasztói magatartás, fogyasztóvédelem, energiatudatosság, vízlábnyom, ENSZ, UNESCO, WHO, elsivatagosodás, ózonritkulás, savas csapadék, globális klímaváltozás, népességrobbanás

Angol, mint első idegen nyelv 9-10. évfolyam (felnőtt esti gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Személyes vonatkozások, család	13 óra
2. Ember és társadalom	13 óra
3. Környezetünk	12 óra
4. Az iskola	12 óra
5. A munka világa	13 óra
6. Életmód	13 óra
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás	12 óra
8. Utazás, turizmus	12 óra
9. Tudomány és technika	12 óra
10. Gazdaság és pénzügyek	10 óra
11. Mérés-értékelés	8 óra
12. Szabadon felhasználható	14 óra
Kötelező összesen:	**144 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	2	72	72	0	0
10. évf.	2	72	72	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	***Összes kötelező***	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1. Személyes vonatkozások, család	***13***	11	3	0	**14**	2	0	0	**2**
2. Ember és társadalom	***13***	13	2	0	**15**	0	0	0	**0**
3. Környezetünk	***12***	12	0	0	**12**	0	0	0	**0**
4. Az iskola	***12***	12	2	0	**14**	0	0	0	**0**
5. A munka világa	***13***	13	0	0	**13**	0	0	0	**0**
6. Életmód	***13***	0	0	0	**0**	13	7	0	**20**
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás	***12***	0	0	0	**0**	12	0	0	**12**
8. Utazás, turizmus	***12***	0	0	0	**0**	12	0	0	**12**

9. Tudomány és technika	***12***	0	0	0	**0**	12	0	0	**12**
10. Gazdaság és pénzügyek	***10***	0	0	0	**0**	10	0	0	**10**
11. Mérés-értékelés	***8***	4	0	0	**4**	4	0	0	**4**
12. Szabadon felhasználható	***14***	7	0	0	**7**	7	0	0	**7**
Összesen	***144***	72	0	0	**72**	72	0	0	**72**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (72 óra)

Tematikai egység	**Személyes vonatkozások, család**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai. Személyes tervek. Családi élet, családi kapcsolatok.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Ember és társadalom**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Emberek külső és belső jellemzése. Baráti kör. Társas kapcsolatok. Női és férfi szerepek, ismerkedés, házasság. Felelősségvállalás másokért, rászorulók segítése. Ünnepek, családi ünnepek. Öltözködés, divat.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Környezetünk**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása). A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek. A városi és a vidéki élet összehasonlítása. Időjárás, éghajlat. Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben és globálisan.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Az iskola**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat). Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka nálunk és más országokban. Az ismeretszerzés különböző módjai. A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága. Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban.	
Fogalmak		

Tematikai egység	A munka világa	Órakeret 13 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Foglalkozások és a szükséges kompetenciák, rutinok, kötelességek. Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás. Önéletrajz, motivációs levél, állásinterjú.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Mérés-értékelés	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
év eleji diagnosztikus mérés év végi szummatív mérés		
Fogalmak	felzárkóztatás, fejlődés	

Tematikai egység	Szabadon felhasználható	Órakeret 7 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Szóbeli számonkérés Szóbeli interakció Valós kommunikációs helyzetek szimulálása Rövid szövegek elmondása	
Fogalmak		

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (72 óra)

Tematikai egység	Személyes vonatkozások, család	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai. Személyes tervek. Családi élet, családi kapcsolatok.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Életmód	Órakeret 13 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Napirend, időbeosztás. Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás). Életünk és a stressz. Étkezési szokások a családban. Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés. Gyakori betegségek, sérülések, baleset. Gyógykezelés (háziorvos, szakorvos, kórházak, alternatív gyógymódok). Életmód nálunk és más országokban.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Szabadidő, művelődés, szórakozás	Órakeret 12 óra

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
	Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport. Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet. Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban.
Fogalmak	

Tematikai egység	Utazás, turizmus	Órakeret 12 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés. Nyaralás itthon, illetve külföldön. Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Tudomány és technika	Órakeret 12 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Népszerű tudományok, ismeretterjesztés. A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben. Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Gazdaság és pénzügyek	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Családi gazdálkodás. A pénz szerepe a mindennapokban. Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank). Üzleti világ, fogyasztás, reklámok.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Mérés-értékelés	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
év eleji diagnosztikus mérés év végi szummatív mérés		
Fogalmak	felzárkóztatás, fejlődés	

Tematikai egység	Szabadon felhasználható	Órakeret 7 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Gyakori betegségek, sérülések, balesetek Szituációs gyakorlatok: orvosnál, kórházban *Étteremhez kapcsolódó kifejezések* Szituációs gyakorlatok: étteremben	
Fogalmak	GP, hospital, illness, medicine, prescription ordinary restaurant, fast-food restaurant, starter, main course	

Angol, mint első idegen nyelv 11-12. évfolyam (felnőtt esti gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Személyes vonatkozások, család	18 óra
2. Ember és társadalom	19 óra
3. Környezetünk	19 óra
4. Az iskola	19 óra
5. A munka világa	19 óra
6. Életmód	16 óra
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás	17 óra
8. Utazás, turizmus	16 óra
9. Tudomány és technika	16 óra
10. Gazdaság és pénzügyek	16 óra
11. Mérés-értékelés + próbaérettségi	7 óra
12. Szabadon felhasználható	22 óra
Kötelező összesen:	**204 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
11. évf.	3	108	108	0	0
10. évf.	3	96	96	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	***Összes kötelező***	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1. Személyes vonatkozások, család	***18***	18	0	0	**18**	0	0	0	**0**
2. Ember és társadalom	***19***	19	0	0	**19**	0	0	0	**0**
3. Környezetünk	***19***	19	0	0	**19**	0	0	0	**0**
4. Az iskola	***19***	19	0	0	**19**	0	0	0	**0**
5. A munka világa	***19***	19	0	0	**19**	0	0	0	**0**
6. Életmód	***16***	0	0	0	**0**	16	0	0	**16**
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás	***17***	0	0	0	**0**	17	0	0	**17**

8. Utazás, turizmus	***16***	0	0	0	**0**	16	0	0	**16**
9. Tudomány és technika	***16***	0	0	0	**0**	16	0	0	**16**
10. Gazdaság és pénzügyek	***16***	0	0	0	**0**	16	0	0	**16**
11. Mérés-értékelés + próbaérettségi	***7***	2	0	0	**2**	5	0	0	**5**
12. Szabadon felhasználható	***22***	12	0	0	**12**	10	0	0	**10**
Összesen	***144***	108	0	0	**108**	96	0	0	**96**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (108 óra)

Tematikai egység	**Személyes vonatkozások, család**	**Órakeret 18 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai. Személyes tervek. Családi élet, családi kapcsolatok.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Ember és társadalom**	**Órakeret 19 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Emberek külső és belső jellemzése. Baráti kör. Társas kapcsolatok. Női és férfi szerepek, ismerkedés, házasság. Felelősségvállalás másokért, rászorulók segítése. Ünnepek, családi ünnepek. Öltözködés, divat.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Környezetünk**	**Órakeret 19 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása). A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek. A városi és a vidéki élet összehasonlítása. Időjárás, éghajlat. Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben és globálisan.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Az iskola**	**Órakeret 19 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat). Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka nálunk és más országokban. Az ismeretszerzés különböző módjai. A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága. Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban.	

Fogalmak	

Tematikai egység	A munka világa	Órakeret 19 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Foglalkozások és a szükséges kompetenciák, rutinok, kötelességek. Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás. Önéletrajz, motivációs levél, állásinterjú.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Mérés-értékelés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
év eleji diagnosztikus mérés		
Fogalmak	felzárkóztatás, egyéni fejlesztési terv	

Tematikai egység	Szabadon felhasználható	Órakeret 12 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Felkészülés az érettségire ismerkedés a nyelvi érettségivel, felépítésével, követelményeivel, stratégiák elsajátítása, gyakorlás	
Fogalmak		

12. évfolyam
Kötelező tananyagtartalom (96 óra)

Tematikai egység	Életmód	Órakeret 16 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Napirend, időbeosztás. Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás). Életünk és a stressz. Étkezési szokások a családban. Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés. Gyakori betegségek, sérülések, baleset. Gyógykezelés (háziorvos, szakorvos, kórházak, alternatív gyógymódok). Életmód nálunk és más országokban.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Szabadidő, művelődés, szórakozás	Órakeret 17 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport. Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet. Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban.	

Fogalmak	

Tematikai egység	Utazás, turizmus	Órakeret 16 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés. Nyaralás itthon, illetve külföldön. Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Tudomány és technika	Órakeret 16 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Népszerű tudományok, ismeretterjesztés. A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben. Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Gazdaság és pénzügyek	Órakeret 16 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Családi gazdálkodás. A pénz szerepe a mindennapokban. Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank). Üzleti világ, fogyasztás, reklámok.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Mérés-értékelés	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
év eleji diagnosztikus mérés próbaérettségi		
Fogalmak	felzárkóztatás, egyéni fejlesztési terv	

Tematikai egység	Szabadon felhasználható	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Felkészülés az érettségire ismerkedés a nyelvi érettségivel, felépítésével, követelményeivel, stratégiák elsajátítása, gyakorlás	
Fogalmak		

Angol nyelv 9-10. évfolyam (felnőtt esti gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Személyes vonatkozások, család	19 óra
2. Ember és társadalom	19 óra
3. Környezetünk	22 óra
4. Az iskola	18 óra
5. A munka világa	19 óra
6. Életmód	19 óra
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás	23 óra
8. Utazás, turizmus	23 óra
9. Tudomány és technika	18 óra
10. Gazdaság és pénzügyek	16 óra
11. Mérés-értékelés	20 óra
Kötelező összesen:	**216 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	3	108	108	0	0
10. évf.	3	108	108	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	***Összes kötelező***	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
13. Személyes vonatkozások, család	***19***	19	0	0	**19**	0	0	0	**0**
14. Ember és társadalom	***19***	19	0	0	**19**	0	0	0	**0**
15. Környezetünk	***22***	22	0	0	**22**	0	0	0	**0**
16. Az iskola	***18***	18	0	0	**18**	0	0	0	**0**
17. A munka világa	***19***	19	0	0	**19**	0	0	0	**0**
18. Életmód	***19***	0	0	0	**0**	19	0	0	**19**
19. Szabadidő, művelődés, szórakozás	***23***	0	0	0	**0**	23	0	0	**23**
20. Utazás, turizmus	***23***	0	0	0	**0**	23	0	0	**23**
21. Tudomány és technika	***18***	0	0	0	**0**	18	0	0	**18**

22. Gazdaság és pénzügyek	***16***	0	0	0	**0**	16	0	0	**16**
23. Mérés-értékelés	***20***	11			**11**	9			**9**
Összesen	***216***	108	0	0	**108**	108	0	0	**108**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (108 óra)

Tematikai egység	**Személyes vonatkozások, család**	**Órakeret 19 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai. Személyes tervek. Családi élet, családi kapcsolatok.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Ember és társadalom**	**Órakeret 19 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Emberek külső és belső jellemzése. Baráti kör. Társas kapcsolatok. Női és férfi szerepek, ismerkedés, házasság. Felelősségvállalás másokért, rászorulók segítése. Ünnepek, családi ünnepek. Öltözködés, divat.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Környezetünk**	**Órakeret 22 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása). A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek. A városi és a vidéki élet összehasonlítása. Időjárás, éghajlat. Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben és globálisan.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Az iskola**	**Órakeret 18 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat). Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka nálunk és más országokban. Az ismeretszerzés különböző módjai. A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága. Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**A munka világa**	**Órakeret 19 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
	Foglalkozások és a szükséges kompetenciák, rutinok, kötelességek. Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás. Önéletrajz, motivációs levél, állásinterjú.
Fogalmak	

Tematikai egység	Mérés-értékelés	Órakeret 11 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
év eleji diagnosztikus mérés év végi szummatív mérés		
Fogalmak	felzárkóztatás, fejlődés	

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (108 óra)

Tematikai egység	Életmód	Órakeret 19 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Napirend, időbeosztás. Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás). Életünk és a stressz. Étkezési szokások a családban. Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés. Gyakori betegségek, sérülések, baleset. Gyógykezelés (háziorvos, szakorvos, kórházak, alternatív gyógymódok). Életmód nálunk és más országokban.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Szabadidő, művelődés, szórakozás	Órakeret 23 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport. Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet. Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Utazás, turizmus	Órakeret 23 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés. Nyaralás itthon, illetve külföldön. Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Tudomány és technika	Órakeret 18 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Népszerű tudományok, ismeretterjesztés. A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben. Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Gazdaság és pénzügyek	Órakeret 16 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Családi gazdálkodás. A pénz szerepe a mindennapokban. Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank). Üzleti világ, fogyasztás, reklámok.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Mérés-értékelés	Órakeret 9 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
év eleji diagnosztikus mérés év végi szummatív mérés		
Fogalmak	felzárkóztatás, fejlődés	

Angol nyelv 11-12. évfolyam (felnőtt esti gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Személyes vonatkozások, család	32 óra
2. Ember és társadalom	33 óra
3. Környezetünk	33 óra
4. Az iskola	32 óra
5. A munka világa	30 óra
6. Életmód	30 óra
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás	28 óra
8. Utazás, turizmus	28 óra
9. Tudomány és technika	28 óra
10. Gazdaság és pénzügyek	28 óra
11. Mérés-értékelés + próbaérettségi	33 óra
Kötelező összesen:	**335 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
11. évf.	5	180	180	0	0
12. évf.	5	155	155	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	***Összes kötelező***	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	**12. évfolyam összes**
13. Személyes vonatkozások, család	***32***	32	0	0	**32**	0	0	0	**0**
14. Ember és társadalom	***33***	33	0	0	**33**	0	0	0	**0**
15. Környezetünk	***33***	33	0	0	**33**	0	0	0	**0**
16. Az iskola	***32***	32	0	0	**32**	0	0	0	**0**
17. A munka világa	***30***	30	0	0	**30**	0	0	0	**0**
18. Életmód	***30***	0	0	0	**0**	30	0	0	**30**
19. Szabadidő, művelődés, szórakozás	***28***	0	0	0	**0**	28	0	0	**28**
20. Utazás, turizmus	***28***	0	0	0	**0**	28	0	0	**28**
21. Tudomány és technika	***28***	0	0	0	**0**	28	0	0	**28**
22. Gazdaság és pénzügyek	***28***	0	0	0	**0**	28	0	0	**28**
23. Mérés-értékelés + próbaérettségi	***33***	20	0	0	**20**	13	0	0	**13**
Összesen	***335***	180	0	0	**180**	155	0	0	**155**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (108 óra)

Tematikai egység	**Személyes vonatkozások, család**	**Órakeret 32 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai. Személyes tervek. Családi élet, családi kapcsolatok.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Ember és társadalom**	**Órakeret 33 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Emberek külső és belső jellemzése. Baráti kör. Társas kapcsolatok. Női és férfi szerepek, ismerkedés, házasság. Felelősségvállalás másokért,	

	rászorulók segítése. Ünnepek, családi ünnepek. Öltözködés, divat.
Fogalmak	

Tematikai egység	**Környezetünk**	**Órakeret 33 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása). A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek. A városi és a vidéki élet összehasonlítása. Időjárás, éghajlat. Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben és globálisan.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Az iskola**	**Órakeret 32 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat). Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka nálunk és más országokban. Az ismeretszerzés különböző módjai. A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága. Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**A munka világa**	**Órakeret 30 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Foglalkozások és a szükséges kompetenciák, rutinok, kötelességek. Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás. Önéletrajz, motivációs levél, állásinterjú.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Mérés-értékelés**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
év eleji diagnosztikus mérés, tesztek, dolgozatok, év végi szummatív mérés		
Fogalmak	felzárkóztatás, egyéni fejlesztési terv	

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (96 óra)

Tematikai egység	Életmód	Órakeret 30 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Napirend, időbeosztás. Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás). Életünk és a stressz. Étkezési szokások a családban. Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés. Gyakori betegségek, sérülések, baleset. Gyógykezelés (háziorvos, szakorvos, kórházak, alternatív gyógymódok). Életmód nálunk és más országokban.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Szabadidő, művelődés, szórakozás	Órakeret 28 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport. Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet. Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Utazás, turizmus	Órakeret 28 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés. Nyaralás itthon, illetve külföldön. Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Tudomány és technika	Órakeret 28 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Népszerű tudományok, ismeretterjesztés. A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben. Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Gazdaság és pénzügyek	Órakeret 28 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Családi gazdálkodás. A pénz szerepe a mindennapokban. Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank). Üzleti világ, fogyasztás, reklámok.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Mérés-értékelés	Órakeret 13 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

év eleji diagnosztikus mérés próbaérettségi, év végi szummatív mérés	
Fogalmak	felzárkóztatás, egyéni fejlesztési terv

Német, mint második idegen nyelv 9-10. évfolyam (felnőtt esti gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Személyes vonatkozások, család	6 óra
2. Ember és társadalom	6 óra
3. Környezetünk	6 óra
4. Az iskola	5 óra
5. A munka világa	5 óra
6. Életmód	6 óra
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás	6 óra
8. Utazás, turizmus	6 óra
9. Tudomány és technika	5 óra
10. Gazdaság és pénzügyek	5 óra
11. Mérés-értékelés	8 óra
12. Szabadon felhasználható	8 óra
Kötelező összesen:	**72 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	1	36	32	4	0
10. évf.	1	36	32	4	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	***Összes kötelező***	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1. Személyes vonatkozások, család	***6***	6	2	0	**8**	0	0	0	**0**
2. Ember és társadalom	***6***	6	2	0	**8**	0	0	0	**0**
3. Környezetünk	***6***	6	0	0	**6**	0	0	0	**0**
4. Az iskola	***5***	5	0	0	**5**	0	0	0	**0**
5. A munka világa	***5***	5	0	0	**5**	0	0	0	**0**
6. Életmód	***6***	0	0	0	**0**	6	4	0	**10**
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás	***6***	0	0	0	**0**	6	0	0	**6**
8. Utazás, turizmus	***6***	0	0	0	**0**	6	0	0	**6**

9. Tudomány és technika	***5***	0	0	0	**0**	5	0	0	**5**
10. Gazdaság és pénzügyek	***5***	0	0	0	**0**	5	0	0	**5**
11. Mérés-értékelés	***8***	4	0	0	**4**	4	0	0	**4**
Összesen	***72***	32	4	0	**72**	32	4	0	**36**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (32 óra)

Tematikai egység	**Személyes vonatkozások, család**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai. Személyes tervek. Családi élet, családi kapcsolatok.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Ember és társadalom**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Emberek külső és belső jellemzése. Baráti kör. Társas kapcsolatok. Női és férfi szerepek, ismerkedés, házasság. Felelősségvállalás másokért, rászorulók segítése. Ünnepek, családi ünnepek. Öltözködés, divat.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Környezetünk**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása). A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek. A városi és a vidéki élet összehasonlítása. Időjárás, éghajlat. Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben és globálisan.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Az iskola**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat). Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka nálunk és más országokban. Az ismeretszerzés különböző módjai. A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága. Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**A munka világa**	**Órakeret**

		5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Foglalkozások és a szükséges kompetenciák, rutinok, kötelességek. Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás. Önéletrajz, motivációs levél, állásinterjú.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Mérés-értékelés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
év eleji diagnosztikus mérés év végi szummatív mérés		
Fogalmak	felzárkóztatás, fejlődés	

Szabadon felhasználható (4 óra)

Tematikai egység	**Szóbeli számonkérés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Szóbeli interakció Valós kommunikációs helyzetek szimulálása Rövid szövegek elmondása	
Fogalmak		

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (32 óra)

Tematikai egység	**Életmód**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Napirend, időbeosztás. Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás). Életünk és a stressz. Étkezési szokások a családban. Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés. Gyakori betegségek, sérülések, baleset. Gyógykezelés (háziorvos, szakorvos, kórházak, alternatív gyógymódok). Életmód nálunk és más országokban.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Szabadidő, művelődés, szórakozás**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport. Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet. Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Utazás, turizmus	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés. Nyaralás itthon, illetve külföldön. Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Tudomány és technika	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Népszerű tudományok, ismeretterjesztés. A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben. Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Gazdaság és pénzügyek	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Családi gazdálkodás. A pénz szerepe a mindennapokban. Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank). Üzleti világ, fogyasztás, reklámok.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Mérés-értékelés	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
év eleji diagnosztikus mérés év végi szummatív mérés		
Fogalmak	felzárkóztatás, fejlődés	

Szabadon felhasználható (4 óra)

Tematikai egység	Gyakori betegségek, sérülések, balesetek	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Szituációs gyakorlatok: orvosnál, kórházban	
Fogalmak	GP, hospital, illness, medicine, prescription	

Tematikai egység	Étteremhez kapcsolódó kifejezések	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Szituációs gyakorlatok: étteremben	
Fogalmak	ordinary restaurant, fast-food restaurant	

Német, mint második idegen nyelv11-12. évfolyam (felnőtt esti gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Személyes vonatkozások, család	13 óra
2. Ember és társadalom	13 óra
3. Környezetünk	12 óra
4. Az iskola	12 óra
5. A munka világa	13 óra
6. Életmód	12 óra
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás	12 óra
8. Utazás, turizmus	12 óra
9. Tudomány és technika	11 óra
10. Gazdaság és pénzügyek	9 óra
11. Mérés-értékelés	4 óra
12. Szabadon felhasználható	13 óra
Kötelező összesen:	**136 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
11. évf.	2	72	65	7	0
12. évf.	2	64	58	6	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	***Összes kötelező***	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1. Személyes vonatkozások, család	***13***	13	3	0	**16**	0	0	0	**0**
2. Ember és társadalom	***13***	13	2	0	**15**	0	0	0	**0**
3. Környezetünk	***12***	12	0	0	**12**	0	0	0	**0**
4. Az iskola	***12***	12	2	0	**14**	0	0	0	**0**
5. A munka világa	***13***	13	0	0	**13**	0	0	0	**0**
6. Életmód	***12***	0	0	0	**0**	12	6	0	**18**
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás	***12***	0	0	0	**0**	12	0	0	**12**
8. Utazás, turizmus	***12***	0	0	0	**0**	12	0	0	**12**
9. Tudomány és technika	***11***	0	0	0	**0**	11	0	0	**11**

10. Gazdaság és pénzügyek	***9***	0	0	0	**0**	9	0	0	**9**
11. Mérés-értékelés	***4***	2	0	0	**2**	2	0	0	**2**
Összesen	***136***	65	7	0	**72**	58	6	0	**64**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (65 óra)

Tematikai egység	**Személyes vonatkozások, család**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai. Személyes tervek. Családi élet, családi kapcsolatok.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Ember és társadalom**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Emberek külső és belső jellemzése. Baráti kör. Társas kapcsolatok. Női és férfi szerepek, ismerkedés, házasság. Felelősségvállalás másokért, rászorulók segítése. Ünnepek, családi ünnepek. Öltözködés, divat.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Környezetünk**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása). A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek. A városi és a vidéki élet összehasonlítása. Időjárás, éghajlat. Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben és globálisan.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Az iskola**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat). Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka nálunk és más országokban. Az ismeretszerzés különböző módjai. A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága. Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban.	
Fogalmak		

Tematikai egység	**A munka világa**	**Órakeret 13 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
	Foglalkozások és a szükséges kompetenciák, rutinok, kötelességek. Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás. Önéletrajz, motivációs levél, állásinterjú.
Fogalmak	

Tematikai egység	Mérés-értékelés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
év eleji diagnosztikus mérés év végi szummatív mérés		
Fogalmak	felzárkóztatás, fejlődés	

Szabadon felhasználható (7 óra)

Tematikai egység	Szóbeli számonkérés	Órakeret 7 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Szóbeli interakció Valós kommunikációs helyzetek szimulálása Rövid szövegek elmondása	
Fogalmak		

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (58 óra)

Tematikai egység	Életmód	Órakeret 12 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Napirend, időbeosztás. Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás). Életünk és a stressz. Étkezési szokások a családban. Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés. Gyakori betegségek, sérülések, baleset. Gyógykezelés (háziorvos, szakorvos, kórházak, alternatív gyógymódok). Életmód nálunk és más országokban.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Szabadidő, művelődés, szórakozás	Órakeret 12 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport. Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet. Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Utazás, turizmus	Órakeret 12 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés. Nyaralás itthon, illetve külföldön. Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Tudomány és technika	Órakeret 11 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Népszerű tudományok, ismeretterjesztés. A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben. Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Gazdaság és pénzügyek	Órakeret 9 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Családi gazdálkodás. A pénz szerepe a mindennapokban. Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank). Üzleti világ, fogyasztás, reklámok.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Mérés-értékelés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
év eleji diagnosztikus mérés év végi szummatív mérés		
Fogalmak	felzárkóztatás, fejlődés	

Szabadon felhasználható (6 óra)

Tematikai egység	Gyakori betegségek, sérülések, balesetek	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Szituációs gyakorlatok: orvosnál, kórházban	
Fogalmak	GP, hospital, illness, medicine, prescription	

Tematikai egység	Étteremhez kapcsolódó kifejezések	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Szituációs gyakorlatok: étteremben	
Fogalmak	ordinary restaurant, fast-food restaurant, starter, main course	

Művészetek (vizuális kultúra) 11-12. évfolyam (felnőtt esti gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Korszak, stílus, műfaj	10 óra
2. Kortárs művészeti jelenségek – Művészi koncepció, személyes és társadalmi üzenet	8 óra
3. A vizuális közlés hatásmechanizmusa – Vizuális információfeldolgozás	6 óra
4. Digitális képalkotás, közösségi média – Digitális tartalom-előállítás, személyesség	6 óra
5. Design, divat, identitás – Tervezett környezet, azonosulás	10 óra
6. Környezet és fenntarthatóság – Természeti és tervezett környezet egyensúlya	10 óra
Kötelező összesen:	**50 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
11. évf.	0,5	18	18	0	0
12. évf.	1	32	32	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	***Összes kötelező***	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1. Korszak, stílus, műfaj	***10***	4	0	0	**4**	6	0	0	**6**
2. Kortárs művészeti jelenségek – Művészi koncepció, személyes és társadalmi üzenet	***8***	2	0	0	**2**	6	0	0	**6**
3. A vizuális közlés hatásmechanizmusa – Vizuális információfeldolgozás	***6***	2	0	0	**2**	4	0	0	**4**
4. Digitális képalkotás, közösségi média – Digitális tartalom-előállítás, személyesség	***6***	2	0	0	**2**	4	0	0	**4**
5. Design, divat, identitás – Tervezett környezet, azonosulás	***10***	4	0	0	**4**	6	0	0	**6**
6. Környezet és fenntarthatóság – Természeti és tervezett környezet egyensúlya	***10***	4	0	0	**4**	6	0	0	**6**

Összesen	***50***	18	0	0	**18**	32	0	0	**32**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (18 óra)

Tematikai egység	**Korszak, stílus, műfaj**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek, Fejlesztési feladatok − Adott vagy választott – vizuális művészet által is feldolgozott – problémák, jelenségek (pl. személyes, környezeti, tudományos, társadalmi, művészeti) önálló feldolgozása és tudatos, vizuális jellegű bemutatása (pl. prezentáció, hagyományos tabló, táblaképpel kísért kiselőadás) a szakszerű kutatás lépéseinek érvényesítésével (pl. cél megfogalmazása, információgyűjtés, beleértve a felhasznált forrás megjelenítését, elemzés, szelektálás, lényegkiemelés). A probléma/téma megfelelő, hatásos bemutatása érdekében az optimális műfaj, stílus, kifejezési eszköz megválasztása, tervezett felhasználása, csoportmunkában is − Meglévő művészettörténeti tudás felhasználásával és célirányos megfigyelések, elemzések alapján reflektív alkotások létrehozása (pl. grafika, fotó, film, festmény, fotósorozat, kollázs), adott történelmi korok, korszakok jellemző problémáinak, jelenségeinek (pl. szabadság, érték, szakralitás, humánum, szülő-gyermek viszony, bűn, identitás, szépség) változását tükröző vizuális művészeti megjelenések megértése és mások számára is érthető bemutatása érdekében, mindezt csoportmunkában is − Egy választott művészettörténeti korszakra, stílusirányzatra (pl. gótika, reneszánsz, barokk, realizmus, századforduló izmusai, op-art, pop-art, land-art, hiperrealizmus) jellemző probléma (pl. valósághoz, transzcendenshez, társadalmi vagy tudományos változásokhoz való viszony) kapcsán önálló információgyűjtés, a probléma, téma önálló értelmezése a vizualitás lehetőségeit is felhasználva (pl. fotósorozattal, poszterrel, prezentációval), reflektálva napjaink kifejezési nyelvére		
Fogalmak	interaktív mű, parafrázis, művészi hatás	

Tematikai egység	**Kortárs művészeti jelenségek – Művészi koncepció, személyes és társadalmi üzenet**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek, Fejlesztési feladatok − A személyes érdeklődésben jelenlevő, társadalom- vagy természettudományos ismeretek által megalapozott absztrakt fogalmak megjelenítése jelen korunk képalkotó lehetőségeivel − A XX. századi magyar szobrászat jelentősebb alkotásainak (Szervátius Tibor, Schaar Erzsébet, Borsos Miklós, Vilt Tibor, Melocco Miklós és Kovács Margit munkái) megismerése anyaghasználat és kifejezés tekintetében. Összefüggések keresése a művészi kifejezés és anyaghasználat kapcsolatában − Szabad kísérletezés elvont tartalmak megjelenítésére önállóan tervezett anyaghasználattal alkotott plasztikus mű létrehozásával		
Fogalmak	koncepció, önreflexió/társadalmi reflexió, posztmodern jelenségek, kísérleti művészet	

Tematikai egység	**A vizuális közlés hatásmechanizmusa – Vizuális információfeldolgozás**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek, Fejlesztési feladatok		

− Példák alapján a filmnyelv eszközeinek (pl. képkivágás, kameraállás, kameramozgás, fény, hang, vágás/filmidő) elemző vizsgálata során önálló következtetések megfogalmazása és a tapasztalatok felhasználása adott cél (pl. elbeszélés, figyelemfelhívás, tájékoztatás, ismeretterjesztés), illetve adott cél továbbgondolása (pl. rövidfilmek készítése az eltérő szereplők szemszögéből, antireklám/antikampányfilm, álhírműsor, fiktív ismeretterjesztő filmkészítés), mozgóképi megjelenések létrehozása érdekében csoportmunkában − Egyszerű animációs technikák (pl. tárgymozgatás, papírkivágás, homokba rajzolás) felhasználásával változatos célokat következetesen szolgáló mozgókép (pl. reklámfilm, zenei klip, adott vers inspirálta filmetűd) elkészítése csoportmunkában, és a produktum közös értelmezése, értékelése − Példák alapján a mozgókép hatásmechanizmusának elemző vizsgálata különféle szempontok alapján (pl. hangulatkeltés, montázs, sztereotípia, eredeti megoldások, célközönség elérése) A tapasztalati valóság és a médiában megjelenő reprezentált valóság összehasonlító vizsgálata és önálló bemutatása különböző mediális megjelenések esetében (pl. hírműsor/hírportál, tévéreklám, valóságshow, dokumentumfilm)

Fogalmak	média, médium, technikai kép, filmnyelvi eszközök, montázselv, sztereotípia, célközönség/célcsoport, reprezentált valóság/virtuális valóság

Tematikai egység	**Digitális képalkotás, közösségi média – Digitális tartalom-előállítás, személyesség**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− Többféle célt (pl. oktatás, szórakozás, információszolgáltatás, közösségépítés) szolgáló, választott online tartalom, megjelenés elemző vizsgálata a vizuális jellemzők leírása és elemzése céljából, egyénileg és csoportmunkában is − Választott, személyes tartalmakat bemutató online megjelenések (pl. blog, vlog, személyes profil közösségi médiában) elemzése vizualitás és tartalomszervezés (pl. kép és szöveg aránya, menürendszer/címek és tartalmak megfelelése, színek kommunikációs funkciója, interaktivitás, hipertextualitás) szempontjából, és a tapasztalatok bemutatása és megvitatása egyénileg vagy csoportmunkában − A sztárjelenség kulturális hátterének elemző vizsgálata példák alapján, a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. fiktív szuperhős bemutatása különböző vizuális eszközökkel, szelfikészítés különböző kifejezési szándék érdekében, youtuber-témák gyűjtése különböző szempontok szerint, vlog készítése szokatlan/abszurd témában), a személyes célok következetes alkalmazása érdekében (pl. profilkészítés, kreatív „instasztori” készítése)		
Fogalmak	újmédia, virtuális világ, közösségi média, társadalmi nyilvánosság		

Tematikai egység	Design, divat, identitás – Tervezett környezet, **azonosulás**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− Az építészettörténet különböző korszakaiból (pl. ókor, romanika, gótika, reneszánsz, barokk, klasszicizmus, eklektika, szecesszió, modern, posztmodern, kortárs) választott példák összehasonlító vizsgálata, csoportosítása különböző szempontok szerint (pl. funkció, szerkezet, építőanyag, térlefedés, tömeg, homlokzattagolás), a tapasztalatok különböző játékos vizuális megjelenítésével (pl. gyors szabadkézi rajz, alaprajz rekonstruálása, makett készítése) − Az organikus építészet célkitűzéseinek és formanyelvének (Le Corbusier, Hundertwasser, Gaudi) megfigyelése után valós vagy fiktív gyárépület rajzának kreatív, funkcióváltoztató átalakítása rajzban		

− Kós Károly, Makovecz Imre és Csete György munkásságának megismerése után közösségi tér és környezetének megtervezése organikus szemlélettel. A tervek alapján makett készítése szabadon választott anyag- és eszközhasználattal − Személyes példák alapján az aktuális divatot és annak rövid távú változásait befolyásoló tényezők (pl. tárgyi környezet, fogyasztói szokások, társadalmi-gazdasági-kulturális háttér) elemző vizsgálata kreatív feladatokban (pl. stíluslap készítése, karakterteremtés adott szempontoknak megfelelően, fiktív brand tervezése adott cél érdekében) a saját identitás erősítése céljából A XIX-XX. századi magyar tárgykultúra egy-egy jellemző termékének, gyártójának (pl. Zsolnay épületkerámia, Hollóházi és Herendi porcelán, Csepel biciklik és motorkerékpárok, Ikarusz busz, Kandó mozdony, Ganz gépgyártás, Tisza cipő) megismerése és társakkal való megismertetése prezentáció formájában. Az adott termék formatervezésében tetten érhető társadalmi vonatkozások, a forma és funkció viszonya, a termékek ikonikus jellegének, az e mögött álló okok, a kultúrkörben betöltött szerep bemutatása. A fentiekből választott témakör tárgyának értelmezése és alkotómunkában történő újrafogalmazása. A tervezett és létrehozott alkotásban saját korunk elvárásaira való reagálás
Fogalmak térszervezés, design, divat, identitás, brand, designgondolkodás

Tematikai egység	**Környezet és fenntarthatóság – Természeti és tervezett környezet egyensúlya**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek, Fejlesztési feladatok		
− Lokális vagy globális környezeti problémára (pl. természet, levegő, víz, fény, közlekedés, fogyasztói szemlélet, nagyvárosi lét, civilizációs fenyegetettség) reflektáló alkotás, produktum (pl. köztéri alkotás, akció, interaktív tér, esemény, szerkezet, közösségi médium kampány, installáció) tervének, makettjének létrehozása. A tervek megfelelő elkészítése érdekében a választott probléma (pl. vízpocsékolás, ballagók lufieregetése, szemetes járda, buszmegálló-rongálás), helyszín (pl. település, köztér, parkoló, víztorony, iskola) és az ideális megjelenítés eszközeinek (pl. eseménymű vészet, reklám, látvány, hang, filmnyelvi eszközök) tanulmányozása, felmérése egyénileg és csoportmunkában − A történeti korok és a modern társadalmak környezetalakítási jellemzőinek mérlegelő felhasználásával, esztétikai és funkcionális szempontok érvényesítésével saját, közvetlen környezetben megoldásra váró környezeti problémák (pl. kocogók, futók számára megfelelő hely, szemétgyűjtés, -tárolás, csomagolóanyagok mennyiségének csökkentése) megoldásához tervek, koncepciók elkészítése, csoportmunkában is, a koncepció jól értelmezhető vizuális és szöveges bemutatásával − A fenntarthatóság és környezettudatosság irányelveinek megfelelő ideális élettér (pl. lakás, kert, park, falu, város, iskola, úthálózat) természeti és épített, tárgyi környezetének harmóniájára, egyensúlyára fókuszáló tervezés (pl. környezetbe olvadó építészet, land art), a kortárs környezetalakítás jellemzőinek, a designgondolkodás problémamegoldásra ösztönző lehetőségeinek inspiratív felhasználásával, csoportmunkában is A műemlékvédelem korszerű irányelveinek megismerése. A lakóhelyen vagy annak környékén található, felújításra váró épületről prezentáció tartása az épületet konzerváló vagy funkcióváltó átépítéssel kapcsolatban.		
Fogalmak	fenntartható fejlődés, személyes/közösségi tér, ökológiai lábnyom, ergonómia, minimál tér	

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (32 óra)

Tematikai egység	Korszak, stílus, műfaj	Órakeret 6 óra
Ismeretek, Fejlesztési feladatok − Adott vagy választott – vizuális művészet által is feldolgozott – problémák, jelenségek (pl. személyes, környezeti, tudományos, társadalmi, művészeti) önálló feldolgozása és tudatos, vizuális jellegű bemutatása (pl. prezentáció, hagyományos tabló, táblaképpel kísért kiselőadás) a szakszerű kutatás lépéseinek érvényesítésével (pl. cél megfogalmazása, információgyűjtés, beleértve a felhasznált forrás megjelenítését, elemzés, szelektálás, lényegkiemelés). A probléma/téma megfelelő, hatásos bemutatása érdekében az optimális műfaj, stílus, kifejezési eszköz megválasztása, tervezett felhasználása, csoportmunkában is − Meglévő művészettörténeti tudás felhasználásával és célirányos megfigyelések, elemzések alapján reflektív alkotások létrehozása (pl. grafika, fotó, film, festmény, fotósorozat, kollázs), adott történelmi korok, korszakok jellemző problémáinak, jelenségeinek (pl. szabadság, érték, szakralitás, humánum, szülő-gyermek viszony, bűn, identitás, szépség) változását tükröző vizuális művészeti megjelenések megértése és mások számára is érthető bemutatása érdekében, mindezt csoportmunkában is − Egy választott művészettörténeti korszakra, stílusirányzatra (pl. gótika, reneszánsz, barokk, realizmus, századforduló izmusai, op-art, pop-art, land-art, hiperrealizmus) jellemző probléma (pl. valósághoz, transzcendenshez, társadalmi vagy tudományos változásokhoz való viszony) kapcsán önálló információgyűjtés, a probléma, téma önálló értelmezése a vizualitás lehetőségeit is felhasználva (pl. fotósorozattal, poszterrel, prezentációval), reflektálva napjaink kifejezési nyelvére		
Fogalmak	interaktív mű, parafrázis, művészi hatás	

Tematikai egység	Kortárs művészeti jelenségek – Művészi koncepció, személyes és társadalmi üzenet	Órakeret 6 óra
Ismeretek, Fejlesztési feladatok − A személyes érdeklődésben jelenlevő, társadalom- vagy természettudományos ismeretek által megalapozott absztrakt fogalmak megjelenítése jelen korunk képalkotó lehetőségeivel − A XX. századi magyar szobrászat jelentősebb alkotásainak (Szervátius Tibor, Schaar Erzsébet, Borsos Miklós, Vilt Tibor, Melocco Miklós és Kovács Margit munkái) megismerése anyaghasználat és kifejezés tekintetében. Összefüggések keresése a művészi kifejezés és anyaghasználat kapcsolatában − Szabad kísérletezés elvont tartalmak megjelenítésére önállóan tervezett anyaghasználattal alkotott plasztikus mű létrehozásával		
Fogalmak	koncepció, önreflexió/társadalmi reflexió, posztmodern jelenségek, kísérleti művészet	

Tematikai egység	A vizuális közlés hatásmechanizmusa – Vizuális információfeldolgozás	Órakeret 4 óra
Ismeretek, Fejlesztési feladatok − Példák alapján a filmnyelv eszközeinek (pl. képkivágás, kameraállás, kameramozgás, fény, hang, vágás/filmidő) elemző vizsgálata során önálló következtetések megfogalmazása és a tapasztalatok felhasználása adott cél (pl. elbeszélés, figyelemfelhívás, tájékoztatás, ismeretterjesztés), illetve adott cél továbbgondolása (pl. rövidfilmek készítése az eltérő		

szereplők szemszögéből, antireklám/antikampányfilm, álhírműsor, fiktív ismeretterjesztő filmkészítés), mozgóképi megjelenések létrehozása érdekében csoportmunkában − Egyszerű animációs technikák (pl. tárgymozgatás, papírkivágás, homokba rajzolás) felhasználásával változatos célokat következetesen szolgáló mozgókép (pl. reklámfilm, zenei klip, adott vers inspirálta filmetűd) elkészítése csoportmunkában, és a produktum közös értelmezése, értékelése − Példák alapján a mozgókép hatásmechanizmusának elemző vizsgálata különféle szempontok alapján (pl. hangulatkeltés, montázs, sztereotípia, eredeti megoldások, célközönség elérése) A tapasztalati valóság és a médiában megjelenő reprezentált valóság összehasonlító vizsgálata és önálló bemutatása különböző mediális megjelenések esetében (pl. hírműsor/hírportál, tévéreklám, valóságshow, dokumentumfilm)	
Fogalmak	média, médium, technikai kép, filmnyelvi eszközök, montázselv, sztereotípia, célközönség/célcsoport, reprezentált valóság/virtuális valóság

Tematikai egység	**Digitális képalkotás, közösségi média – Digitális tartalom-előállítás, személyesség**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− Többféle célt (pl. oktatás, szórakozás, információszolgáltatás, közösségépítés) szolgáló, választott online tartalom, megjelenés elemző vizsgálata a vizuális jellemzők leírása és elemzése céljából, egyénileg és csoportmunkában is − Választott, személyes tartalmakat bemutató online megjelenések (pl. blog, vlog, személyes profil közösségi médiában) elemzése vizualitás és tartalomszervezés (pl. kép és szöveg aránya, menürendszer/címek és tartalmak megfelelése, színek kommunikációs funkciója, interaktivitás, hipertextualitás) szempontjából, és a tapasztalatok bemutatása és megvitatása egyénileg vagy csoportmunkában − A sztárjelenség kulturális hátterének elemző vizsgálata példák alapján, a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. fiktív szuperhős bemutatása különböző vizuális eszközökkel, szelfikészítés különböző kifejezési szándék érdekében, youtuber-témák gyűjtése különböző szempontok szerint, vlog készítése szokatlan/abszurd témában), a személyes célok következetes alkalmazása érdekében (pl. profilkészítés, kreatív „instasztori” készítése)		
Fogalmak	újmédia, virtuális világ, közösségi média, társadalmi nyilvánosság		

Tematikai egység	**Design, divat, identitás – Tervezett környezet, azonosulás**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− Az építészettörténet különböző korszakaiból (pl. ókor, romanika, gótika, reneszánsz, barokk, klasszicizmus, eklektika, szecesszió, modern, posztmodern, kortárs) választott példák összehasonlító vizsgálata, csoportosítása különböző szempontok szerint (pl. funkció, szerkezet, építőanyag, térlefedés, tömeg, homlokzattagolás), a tapasztalatok különböző játékos vizuális megjelenítésével (pl. gyors szabadkézi rajz, alaprajz rekonstruálása, makett készítése) − Az organikus építészet célkitűzéseinek és formanyelvének (Le Corbusier, Hundertwasser, Gaudi) megfigyelése után valós vagy fiktív gyárépület rajzának kreatív, funkcióváltoztató átalakítása rajzban − Kós Károly, Makovecz Imre és Csete György munkásságának megismerése után közösségi tér és környezetének megtervezése organikus szemlélettel. A tervek alapján makett készítése szabadon választott anyag- és eszközhasználattal		

− Személyes példák alapján az aktuális divatot és annak rövid távú változásait befolyásoló tényezők (pl. tárgyi környezet, fogyasztói szokások, társadalmi-gazdasági-kulturális háttér) elemző vizsgálata kreatív feladatokban (pl. stíluslap készítése, karakterteremtés adott szempontoknak megfelelően, fiktív brand tervezése adott cél érdekében) a saját identitás erősítése céljából A XIX-XX. századi magyar tárgykultúra egy-egy jellemző termékének, gyártójának (pl. Zsolnay épületkerámia, Hollóházi és Herendi porcelán, Csepel biciklik és motorkerékpárok, Ikarusz busz, Kandó mozdony, Ganz gépgyártás, Tisza cipő) megismerése és társakkal való megismertetése prezentáció formájában. Az adott termék formatervezésében tetten érhető társadalmi vonatkozások, a forma és funkció viszonya, a termékek ikonikus jellegének, az e mögött álló okok, a kultúrkörben betöltött szerep bemutatása. A fentiekből választott témakör tárgyának értelmezése és alkotómunkában történő újrafogalmazása. A tervezett és létrehozott alkotásban saját korunk elvárásaira való reagálás

Fogalmak	térszervezés, design, divat, identitás, brand, designgondolkodás

Tematikai egység	**Környezet és fenntarthatóság – Természeti és tervezett környezet egyensúlya**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek, Fejlesztési feladatok		
− Lokális vagy globális környezeti problémára (pl. természet, levegő, víz, fény, közlekedés, fogyasztói szemlélet, nagyvárosi lét, civilizációs fenyegetettség) reflektáló alkotás, produktum (pl. köztéri alkotás, akció, interaktív tér, esemény, szerkezet, közösségi médium kampány, installáció) tervének, makettjének létrehozása. A tervek megfelelő elkészítése érdekében a választott probléma (pl. vízpocsékolás, ballagók lufieregetése, szemetes járda, buszmegálló-rongálás), helyszín (pl. település, köztér, parkoló, víztorony, iskola) és az ideális megjelenítés eszközeinek (pl. eseménymővészet, reklám, látvány, hang, filmnyelvi eszközök) tanulmányozása, felmérése egyénileg és csoportmunkában − A történeti korok és a modern társadalmak környezetalakítási jellemzőinek mérlegelő felhasználásával, esztétikai és funkcionális szempontok érvényesítésével saját, közvetlen környezetben megoldásra váró környezeti problémák (pl. kocogók, futók számára megfelelő hely, szemétgyűjtés, -tárolás, csomagolóanyagok mennyiségének csökkentése) megoldásához tervek, koncepciók elkészítése, csoportmunkában is, a koncepció jól értelmezhető vizuális és szöveges bemutatásával − A fenntarthatóság és környezettudatosság irányelveinek megfelelő ideális élettér (pl. lakás, kert, park, falu, város, iskola, úthálózat) természeti és épített, tárgyi környezetének harmóniájára, egyensúlyára fókuszáló tervezés (pl. környezetbe olvadó építészet, land art), a kortárs környezetalakítás jellemzőinek, a designgondolkodás problémamegoldásra ösztönző lehetőségeinek inspiratív felhasználásával, csoportmunkában is A műemlékvédelem korszerű irányelveinek megismerése. A lakóhelyen vagy annak környékén található, felújításra váró épületről prezentáció tartása az épületet konzerváló vagy funkcióváltó átépítéssel kapcsolatban.		
Fogalmak	fenntartható fejlődés, személyes/közösségi tér, ökológiai lábnyom, ergonómia, minimál tér	

Digitális kultúra 9-11. évfolyam (felnőtt esti gimnázium)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata	22 óra
2. Információs társadalom, e-Világ	3 óra
3. Mobiltechnológiai ismeretek	4 óra
4. Szövegszerkesztés	10 óra
5. Számítógépes grafika	7 óra
6. Multimédiás dokumentumok készítése	3 óra
7. Online kommunikáció	3 óra
8. Publikálás a világhálón	7 óra
9. Táblázatkezelés	14 óra
10. Adatbázis-kezelés	13 óra
11. A digitális eszközök használata	4 óra
Kötelező összesen:	**90 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható
9. évf.	1	36	36	0
10. évf.	1	36	36	0
11. évf.	0,5	18	18	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam kötelező alap
34. Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata	*22*	13	9	
35. Információs társadalom, e-Világ	*3*	3		
36. Mobiltechnológiai ismeretek	*4*			4
37. Szövegszerkesztés	*10*	10		
38. Számítógépes grafika	*7*			7
39. Multimédiás dokumentumok készítése	*3*	3		
40. Online kommunikáció	*3*	3		
41. Publikálás a világhálón	*7*			7
42. Táblázatkezelés	*14*		14	
43. Adatbázis-kezelés	*13*		13	
44. A digitális eszközök használata	*4*	4		
Összesen	***90***	**36**	**36**	**18**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (36 óra)

Tematikai egység	**Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Hétköznapi tevékenységekből a folyamat és az adatok absztrakciója – A problémamegoldó tevékenység tervezési és szervezési kérdései – A problémamegoldáshoz tartozó algoritmuselemek megismerése. Algoritmus leírása egy lehetséges módjának megismerése – Szekvencia, elágazások és ciklusok – Példák típusalgoritmus használatára – Elágazások, feltételek kezelése, többirányú elágazás, ciklusok – Változók, értékadás. Eljárások, függvények alkalmazása	– Az algoritmikus gondolkodást segítő informatikai eszközök és szoftverek használata – Az algoritmus végrehajtásához szükséges adatok és az eredmények kapcsolatának vizsgálata – Az elemi adatok és sorozatok megkülönböztetése, kezelése és használata – A vezérlési szerkezetek megfelelői egy formális programozási környezetben	
Fogalmak	algoritmuselemek, tervezési folyamat, adatok absztrakciója, algoritmusleírási mód, szekvencia, elágazás, ciklus, egész szám, valós szám, karakter, szöveg, sorozat, logikai adat, egyszerű algoritmusok tervezése, vezérlési szerkezetek, eljárás, függvény, kódolás, típusfeladatok, tesztelés, hibajavítás	

Tematikai egység	**Információs társadalom, e-Világ**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Információ keresése az interneten – Információhitelesség – Adatvédelem – Információs társadalom	– Az információ megjelenési formái, jellemzői – Az információhitelesség ellenőrzésének módjai – A személyes adatok védelmének fontosabb szabályai – A személyes adatokkal kapcsolatos etikai szabályok és törvényi előírások – Az egyén és a közösség kapcsolata az információs társadalomban – Az e-szolgáltatások főbb ismérvei	
Fogalmak	adat, információ, csatorna, személyes adat, e-ügyintézés, e-személyi igazolvány, e-kereskedelem, e-gazdaság, e-szolgáltatások, e-közigazgatás, digitális állampolgárság, ügyfélkapu, elektronikus aláírás, álhír, lánclevél, GDPR, adatbiztonság, információvédelem	

Tematikai egység	Szövegszerkesztés	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Tipográfiai ismeretek – Körlevél készítése – Hosszú dokumentumok készítése, formázása. Élőfej és élőláb kialakítása, lábjegyzet, tartalomjegyzék létrehozása	– Önéletrajz, kérvény, hivatalos levél, formanyomtatvány készítése – Adatok kezelése, szűrése, rendezése körlevél készítése céljából – Közösen használt dokumentum kezelése, tárolása – Korrektúra alkalmazása, változások követése. Verziókövetés – Más tantárgyakhoz kapcsolódó feladatok, formanyomtatványok, hivatalos dokumentumok	
Fogalmak	karakterformázás, bekezdésformázás, élőfej és élőláb, oldal elrendezése, stílus, sablon, körlevél, lábjegyzet, tartalomjegyzék, szakasztörés, hasáb, megosztott dokumentum, megjegyzés, korrektúra, változások követése	

Tematikai egység	Multimédiás dokumentumok készítése	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Multimédia állományok	– Multimédia állományok manipulálása – Az információkeresés során gyűjtött multimédiás alapelemek felhasználásával új dokumentumok létrehozása – Más tantárgyak projektfeladatainak bemutatása multimédiás dokumentumok alkalmazásával	
Fogalmak	fénykép, video, hangállomány készítése; fotó-, hang-, video-, multimédia-szerkesztő; digitális képfeldolgozás, -megosztás	

Tematikai egység	Online kommunikáció	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Az online kommunikáció jellemzői – Az identitás kérdésének összetettebb problémái az online kommunikáció során – Az online közösségek szerepe, működése	– Veszélyhelyzetek az online kommunikáció folyamatában – A kollaboráció jellemzői, alkalmazási példák – A fogyatékkal élők online kommunikációját segítő hardver- és szoftvereszközök	
Fogalmak	chat, online közösség, közösségi média, digitális identitás, önérvényesítés, tolerancia, felolvasóprogram, személyi asszisztens (operációs rendszerekben), kollaboráció, kooperáció, csapatmunka, személyiséglopás, online zaklatás, hoax, netikett, oversharing, troll	

Tematikai egység	A digitális eszközök használata	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A digitális eszközök főbb egységei, azok	– Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásai; a károsító hatások csökkentése	

fejlődéstörténetének főbb állomásai – Operációs rendszerek fajtái, feladatai – Operációs rendszer segédprogramjai – Digitális kártevők – Felhőszolgáltatások – Ergonomikus munkakörnyezet, etikus eszközhasználat – Állományok kezelése és megosztása	– Az informatikai eszközök működési elveinek megismerése – Az informatikai eszközök, mobileszközök operációs rendszerei – Állomány- és mappatömörítés – Digitális kártevők elleni védekezés – Tudatos felhasználói magatartás erősítése, a felelős eszközhasználat kialakítása, tudatosítása; etikus információkezelés – Felhőszolgáltatások igénybevétele, használata a csoportmunkában – Állományok kezelése és megosztása a felhőben
Fogalmak	ergonómia, periféria, kommunikációs eszközök; lokális, illetve hálózati fájl- és mappaműveletek; tömörítés, digitális kártevők és védekezés ellenük, mobileszközök operációs rendszere, felhőszolgáltatások, jogosultságok, szinkronizálás, etikus információkezelés, távmunka digitális eszközökkel

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (36 óra)

Tematikai egység	**Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Hétköznapi tevékenységekből a folyamat és az adatok absztrakciója – A problémamegoldó tevékenység tervezési és szervezési kérdései – A problémamegoldáshoz tartozó algoritmuselemek megismerése. Algoritmus leírása egy lehetséges módjának megismerése – Szekvencia, elágazások és ciklusok – Példák típusalgoritmus használatára – Elágazások, feltételek kezelése, többirányú elágazás, ciklusok – Változók, értékadás. Eljárások, függvények alkalmazása – Az objektumorientált szemlélet megalapozása	– Az algoritmikus gondolkodást segítő informatikai eszközök és szoftverek használata – Az algoritmus végrehajtásához szükséges adatok és az eredmények kapcsolatának vizsgálata – Az elemi adatok és sorozatok megkülönböztetése, kezelése és használata – A vezérlési szerkezetek megfelelői egy formális programozási környezetben – A program megtervezése, kódolása, tesztelése – Mások által készített alkalmazások paramétereinek a program működésére gyakorolt hatásának vizsgálata	
Fogalmak	algoritmuselemek, tervezési folyamat, adatok absztrakciója, algoritmusleírási mód, szekvencia, elágazás, ciklus, egész szám, valós szám, karakter, szöveg,	

	tömb, logikai adat, egyszerű algoritmusok tervezése, vezérlési szerkezetek, eljárás, függvény, kódolás, típusfeladatok, tesztelés, hibajavítás, objektumorientáltság, hatékonyságvizsgálat

Tematikai egység	**Táblázatkezelés**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Adatok táblázatos elrendezése – Adatok bevitele, javítása, másolása, formázása, adatok bevitele különböző forrásokból – Szám, szöveg, logikai típusok. Dátum- és idő-, pénznem-, százalékformátumok alkalmazása – Számítási műveletek adatokkal, képletek szerkesztése – Cellahivatkozások használata – Függvények használata, paraméterezése – Diagram létrehozása, szerkesztése	– Hétköznapi problémák megoldása táblázatkezelővel. Statisztikai függvények, feltételtől függő számítások, adatok keresése – Más tantárgyakban felmerülő problémák megoldása a táblázatkezelő program segítségével – Adatok elemzése, csoportosítása – Nagy adathalmazok kezelése. Keresés, rendezés, szűrés – Számítások végzése nagy adathalmazokon	
Fogalmak	cella, oszlop, sor, cellatartomány, munkalap, munkafüzet; adatimportálás; szöveg, szám- és logikai típus, számformátumok, dátum- és időformátum, százalékformátum, pénznemformátum, egyéni számformátum; relatív, vegyes és abszolút cellahivatkozás; saját képlet szerkesztése, függvények használata, függvény paraméterezése, függvények egymásba ágyazása, diagram létrehozása, diagramtípusok, diagram-összetevők, adatok keresése, rendezés, szűrés, adatok kiemelése formázással	

Tematikai egység	**Adatbázis-kezelés**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Strukturált adattárolás – Adattípusok: szöveg, szám, dátum és idő, logikai – Adatok módosítása, hozzáfűzése, törlése – Lekérdezések készítése – Szűrési feltételek megadása – Függvényhasználat adatok összesítésére – Jelentések készítése	– Közérdekű adatbázisok elérése, adatok lekérdezése – Szűrési feltételek megadása – Hozzáférési jogosultság szerint adatlekérés, módosítás, törlés	
Fogalmak	adatbázis, adattábla, sor, rekord, oszlop, mező, adattípus, kapcsolat, importálás, lekérdezés, jelentés; adattípusok: szöveg, szám, dátum, idő, logikai; összeg, átlag, szélsőérték, darabszám; szűrés, szűrési feltétel, logikai műveletek; hozzáférési jogosultság	

11. évfolyam

Tematikai egység	Mobiltechnológiai ismeretek	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A mobiltechnológia körébe tartozó eszközök ismerete – Mobileszközök kezelése, alkalmazások futtatása, telepítése, eltávolítása – Tantárgyi mobilalkalmazás indítása, használata, beállítása, paraméterek módosítása	– A mobileszközök kezelőfelületének használata, személyre szabása, egyedi igényekhez beállítása – Mobileszközökre tervezett oktató- és oktatást segítő programok használata – Mobiltechnológiai eszközök segítségével megvalósított együttműködés – Projektfeladatok megoldása során a csapaton belüli kommunikáció megvalósítása mobileszközökkel – Alkalmazások erőforrásigényének felmérése – Mobileszközökre tervezett oktató- és oktatást segítő programok célszerű használata – Alkalmazás kezelőfelületének és feladatainak specifikálása	
Fogalmak	mobiltechnológia, mobileszköz, alkalmazás, applikáció, alkalmazás telepítése, alkalmazás eltávolítása, kezelőfelület, oktatóprogramok, oktatást segítő programok, hálózati kapcsolat, alkalmazás erőforrásigénye, alkalmazásspecifikáció	

Tematikai egység	Számítógépes grafika	Órakeret 7 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Digitális képek jellemzőinek és tárolásának megismerése – A rasztergrafikus kép jellemzői: felbontás, színmélység – Színrendszerek, alakzatok színezése, átlátszóság, takarás, vágás – Rasztergrafikus és vektorgrafikus ábra tárolási módszerének ismerete – Alakzatok egymáshoz képest történő elrendezése: igazítás, elosztás, rétegek, transzformációk, eltolás, forgatás, csoportosítás, kettőzés, klónozás – Alakzatok rajzolása: rajzolóeszközök, pont, szakasz, ellipszis, kör, téglalap	– Rasztergrafikus rajzolóprogram használata – Dokumentumszerkesztő program alakzataival ábra készítése minta vagy leírás alapján – Vektorgrafikus szerkesztőprogram használata – Vektorgrafikus ábra elkészítése minta vagy leírás alapján – Vektorgrafikus ábrakészítés algoritmikus tervezése – Görbék, csomópontok felhasználása rajzok készítésében. Csomópontműveletek – Raszter- és vektorgrafikus ábrák konverziója – Elemi műveletek 3D-s modellel	

– Alakzat tulajdonságainak módosítása: méret, szegély, kitöltés, feliratozás, átlátszóság, transzformációk: elforgatás, tükrözés – Alakzatok egymáshoz viszonyított elrendezése: igazítás, elosztás, rétegek, eltolás, forgatás, csoportosítás, kettőzés, klónozás – Elemi műveletek 3D-s modellel	
Fogalmak	rajzolóeszközök, színrendszerek, képfájlformátumok, felbontás, színmélység, pont, szakasz, ellipszis, kör, téglalap, átlátszóság, takarás, vágás, elforgatás, eltolás, tükrözés, feliratozás, igazítás, elosztás, rétegek, transzformációk, rasztergrafika, vektorgrafika, vonal, kör, ellipszis, sokszög, törött vonal, spirál, csillag, szín, színátmenet, vastagság, vonalvégződés, szaggatottság, csoportosítás, kettőzés, klónozás, csomópont, csomópontműveletek, 3D-s alakzat

Tematikai egység	**Publikálás a világhálón**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Webdokumentum szerkezetének és alapelemeinek ismerete – Közlésre szánt szöveges és képi információval kapcsolatos elvárások, kiválasztási szempontok, fájlformátumok – Az internetes publikálás módszereinek megismerése, szabályai – Szövegek, képek, fotóalbumok, hang- és videoanyagok, weblapok publikálása tartalomkezelő rendszerben – Weblapkészítés HTML nyelven weblapszerkesztővel – Stíluslap használata	– Egy webes tartalomkezelő rendszer önálló használata – Webdokumentum tartalmának és stílusának szerkesztési lehetőségei, szétválasztásuk jelentősége – Összetett webdokumentum készítése – Stíluslap csatolása weblaphoz, és a benne lévő stílusok használata a dokumentum formázásához	
Fogalmak	böngészőprogram, tartalomkezelő rendszer, weblap részei, weblap szerkezete, címsorok, bekezdések, felsorolások, táblázat, link, képek elhelyezése, stílusok, weblap szerkezeti elemek, weblap elemeinek formázása stílusokkal, szín és háttér beállítása, szövegformázás, táblázatok használata, hivatkozás készítése	

Dráma és színház 12. évfolyam (felnőtt esti gimnázium, A változat)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Szabályjátékok	**3 óra**
2. Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, tánccal)	**4 óra**
3. Rögtönzés	**5 óra**
4. Saját történetek feldolgozása	**4 óra**
5. Műalkotások feldolgozása	**3 óra**
6. Dramaturgiai ismeretek	**1 óra**
7. A színház kifejezőeszközei (szöveg, hang, báb, zene, mozgás, tánc)	**2 óra**
8. Dráma- és színháztörténet	**1 óra**
9. Dráma- és színházelmélet	**1 óra**
10. Kortárs dráma és színház	**2 óra**
11. Színjátékos tevékenység (vers- és prózamondás, jelenet, előadás)	**2 óra**
12. Színházi előadás megtekintése	**2 óra**
Kötelező összesen:	**30 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
12. évf.	1	32	30	2	0	0

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (30 óra)

Tematikai egység	**Szabályjátékok**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatások kitalálása és alkalmazása – Összetett verbális és mozgásos koncentrációs gyakorlatok – Hosszan tartó, koncentrált figyelemmel végzett tevékenység a játékszabályok adta keretek között – Páros és kiscsoportos egyensúly- és bizalomgyakorlatok – Csoportos bizalomjátékok	– A tér, az idő, a tempó, a ritmus sajátosságainak és összefüggéseinek felfedezése és alkalmazása – A látott, hallott, érzékelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatások felidézése és alkalmazása	

– Ön- és társismereti játékok	
Fogalmak	tempó és ritmus, együttműködés, egyensúly, átadás és átvétel, impulzus, hatás és ellenhatás, bizalom, önismeret, társismeret

Tematikai egység	**Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, tánccal)**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A környezet jelenségeinek megfigyelése és a tapasztalatok felhasználása a dramatikus tevékenységekben – Részvétel a közös döntéshozatali folyamatokban – Elképzelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatások kitalálása és a dramatikus tevékenységek során közlési szándékkal történő alkalmazása konkrét vagy szimbolikus jelentéssel – Összetett kommunikációs játékok különböző munkaszervezési módokban – Interakciós és szituációs játékok különféle eszközökkel (pl. tárgy, báb, zene, mozgás, tánc)	– Az együttműködésre és a konszenzus kialakítására irányuló gyakorlat továbbfejlesztése – A verbális és nonverbális kifejezés eszközeinek adekvát és alkotó módon történő alkalmazása	
Fogalmak	drámajáték, kommunikáció, interakció, szituáció, önkifejezés, gesztus, mimika, testbeszéd	

Tematikai egység	**Rögtönzés**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A rögtönzés tartalmi és formai elemeinek összefüggései – Rögtönzéses gyakorlatok megadott vagy közösen egyeztetett karakterek szerepeltetésével – Rögtönzés közösen választott témára, a tanár által megadott szervezési	– A kapcsolat létrehozási és fenntartási technikáinak tudatos alkalmazása – Figura- és helyzetteremtés – Rögtönzéses gyakorlatok megadott vagy közösen egyeztetett szituációs elemekkel – A rögtönzés szerepből és szerepen kívül történő elemző és értelmező megvitatása	

formában, a megismert technikák alkalmazásával	
Fogalmak	probléma, viszony, hierarchia, státusz, státuszkülönbség, figura tartása, típus és egyénítés

Tematikai egység	**Saját történetek feldolgozása**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Történetek (látott, hallott, olvasott, a tanár által hozott, a tanulók élményeiből építkező) feldolgozása összetett dramatikus kifejezési formák és ábrázolási módok alkalmazásával – Történetek gyűjtése, rendszerezése, válogatása, szerkesztése – Egyéni történetekből közös történet alkotása – Történet és forma egymásra hatása	– A problémahelyzetek, döntési helyzetek értelmezése, megvitatása és dramatikus eszközökkel történő feldolgozása – A történetekben megjelenő értékrendszerek felfedezése és értelmezése	
Fogalmak	döntési helyzet, elágazási pont, variáció, kontraszt, cselekmény, cselekménszál, hatás, időkezelés, idősíkváltás, flashback, fókusz, keret, jelentés, mondandó, tanulság	

Tematikai egység	**Műalkotások feldolgozása**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A művészeti alkotások (pl. irodalom, zene, képzőművészet, film, fotó, iparművészet) elemző-értelmező megközelítése dramatikus tevékenységek segítségével – Szerkesztési feladatok különböző művészeti alkotások felhasználásával	– A művészeti alkotásokban megjelenő élethelyzetek, problémák körüljárása dramatikus tevékenységekkel – A problémahelyzet jellemzőinek felismerése, értelmezése, értékelése – Dramatikus improvizációk képzőművészeti alkotások, zeneművek, ismert történelmi események, fénykép, film stb. alapján – A történetek jelentőségének felismerése a kommunikációban, az érték-közvetítésben és a kulturális hagyomány átörökítésében	
Fogalmak	konfliktus, konfliktusrendszer, ellentét, párhuzam, metafora, szimbólum, csomópont, fordulat, tükrözés	

Tematikai egység	**Dramaturgiai ismeretek**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A dramaturgiai alapfogalmak	– A dramatikus szituációk jellemzőinek (szereplők, hely, idő, viszonyok, probléma, körülmények, cél,	

megkülönböztetése és tudatos alkalmazása – A feszültségteremtés eszközeinek tudatos alkalmazása a dramatikus tevékenységekben	szándék, akarat, konfliktus, feloldás) felismerése és azonosítása a dramatikus játékok során
Fogalmak	dráma, drámaiság, dramatizálás, dramaturgia, dramaturg; feszültség, várakozás, fokozás, késleltetés, kitérő (epizód), akadály (gát), felismerés; expozíció, bonyodalom, válság (krízis), drámai vétség (hübrisz), sorsfordulat, katasztrófa

Tematikai egység	**A színház kifejezőeszközei (szöveg, hang, báb, zene, mozgás, tánc)**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A sűrítés, variáció, fokozás, késleltetés, státushelyzet alkalmazása a különféle dramatikus tevékenységek során – A térhasználat lehetőségeinek értelmezése, és ezek alkalmazása saját dramatikus tevékenységben; a színpadi tér, ismerkedés a színpadi térformákkal és használatuk következményeivel – Anyagismeret és a stilizáció fogalmának ismerete és alkalmazása tárgyas, bábos megfogalmazási formák esetében – A konkrét és absztrahált mozgás közötti különbség tudatosítása; a mozgásos kommunikáció értelmezése és alkalmazása saját dramatikus tevékenység során – A hatáskeltés eszközeinek alkalmazása a gyakorlatok során – A kommunikációs jelek jelentéshordozó és jelentésteremtő erejének ismerete, a verbális és nonverbális kifejezés eszközeinek adekvát és kreatív alkalmazása a dramatikus tevékenységek során – A színházi kommunikáció erejének ismerete, a dráma és színház formanyelvi sajátosságainak tudatos alkalmazása, értelmezése, elemzése	
Fogalmak	jelenet, típus, egyénítés, ellentét, párhuzam, feszültség, státus, sűrítés, variáció, színpadi tér, stilizáció, konkrét és absztrahált mozgás, hatás, katarzis	

Tematikai egység	**Dráma- és színháztörténet**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A meglévő dráma- és színháztörténeti ismeretek és élmények értelmezése, rendszerezése megbeszélések és/vagy dramatikus tevékenységek segítségével	

	– Színházi műfajok és stílusok történeti szempontú tanulmányozása; az egyes korszakok jellemző stílusjegyeinek, kifejezőeszközeinek felismerése a látott előadásokban – a színház- és drámatörténeti ismeretek iránti érdeklődés felkeltése (néhány alkotó portréja, néhány nagyobb színháztörténeti korszak, a kortárs művészet alkotásai stb.
Fogalmak	realista színjáték, abszurd, groteszk, performansz, a választott dráma- és színháztörténeti ismeretanyag szakszókincse

Tematikai egység	**Dráma- és színházelmélet**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A drámai műnem sajátosságai: az epikától és a lírától eltérő sajátságok felismerése és meghatározása, egyes drámaszerkezetek – A dráma/színjáték mint kommunikáció: a dráma/színjáték „nyelve” és a befogadóra gyakorolt hatása	– A meglévő dráma- és színházelméleti ismeretek és élmények értelmezése, rendszerezése megbeszélések és/vagy dramatikus tevékenységek segítségével – Látott előadásokban és saját dramatikus tevékenységben a dráma és színház formanyelvi sajátosságainak felismerése és azonosítása	
Fogalmak	a dráma műneme, a tanult drámaszerkezetek (pl. arisztotelészi dramaturgia, shakespeare-i dramaturgia, a brechti dramaturgia, az abszurd dramaturgia)	

Tematikai egység	**Kortárs dráma és színház**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Napjaink egy-két fontos színházi irányzata és/vagy egy-két választott példa a kortárs drámairodalomból; – A mai magyar színházi élet néhány jelentős alkotója (egy-két színész, rendező, díszlet- és jelmeztervező, zeneszerző, koreográfus, kritikus megnevezése/szakmai bemutatása); – A mai magyar színházi élet műhelyei (egy választott társulat, együttes, alkotóközösség bemutatása);	– A kortárs színházra vonatkozó meglévő ismeretek és élmények értelmezése, rendszerezése megbeszélések és/vagy dramatikus tevékenységek segítségével; – Összművészeti sajátosságok felismerése: a művészeti ágak viszonya, hierarchiája a látott előadásban;	

– A mai magyar színházi struktúra jellemzői.	
Fogalmak	hivatásos színház, kőszínház, alternatív színház, amatőr színház, diákszínjátszás

Tematikai egység	**Színjátékos tevékenység (vers- és prózamondás, jelenet, előadás)**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– Az alkotótevékenység során a megismert kifejezési formák, technikák alkalmazása – Alkotó jellegű részvétel a közösség és a szaktanár közös igénye szerint a nyilvánosság (elsősorban saját közösség) számára készített egyéni vagy közös produkcióban	
Fogalmak	színházi kommunikáció, pódiumszínpad, előadóművészet, megjelenítés, részleges megjelenítés, stilizáció	

Tematikai egység	**Színházi előadás megtekintése**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Különböző színházi irányzatokat képviselő előadások (pl. hivatásos vagy amatőr színházi társulat előadása, annak hiányában gyermek- vagy diákszínjátszó csoportok előadásainak) megtekintése; – A fontosabb színházi szakmák ismerete (a színész, a rendező, a dramaturg, a szcenikus, a koreográfus, az előadás létrehozásához szükséges színházi mesterségek); – A színészi, rendezői, dramaturgiai, díszlet- és jelmeztervezői munka alapszintű elemzése	– Az előadásról érvekkel alátámasztott önálló vélemény kialakítása és megfogalmazása, mások véleményének tiszteletben tartása; – Színház- és drámaelméleti ismeretek alkalmazása a látott előadások szóbeli és/vagy írásbeli elemzésében (pl. a drámai műnem jellegzetességei, dramaturgiai alapfogalmak, a színházművészet összművészeti sajátosságai); – Látott színházi előadások elemző/értelmező/összehasonlító vizsgálata; – Előadások megközelítése az élmények befogadását elősegítő dramatikus tevékenységformákkal; – A színházi előadás élményének a művészettel élés egyik lehetséges formájaként, az egyén és a világ megértésének lehetőségeként való értelmezése.	
Fogalmak	opera, balett, kortárs táncszínház, mozgásszínház, összművészet, rendező, díszlettervező, jelmeztervező, szcenikus, koreográfus, színpadmester, világosító, ügyelő, súgó, kellékes	

Szabadon felhasználható (2 óra)

Tematikai egység	**Ismétlés, rendszerezés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

A tanév során elsajátított ismeretek összefoglalása	
Fogalmak	

Osztályközösség-építés 9-12. évfolyam (felnőtt esti gimnázium)

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	1	36	36	0	0
10. évf.	1	36	36	0	0
11. évf.	1	36	36	0	0
12. évf.	1	32	32	0	0

9. évfolyam

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	**Javasolt óraszám**
1. Minden téma esetében célszerű a tanulók előzetes tudáselemeinek az azonosítását elvégezni.	2
2. Tanulás tanítása 1.	5
3. Az iskola és a tanulás szerepe – az élethosszig tartó tanulás eszméje	5
4. Ünnepek a társadalomban és családban	5
5. Helyi társadalom és intézményei /civilszervezetek, helyi média	5
6. A helyi politikai világa /önkormányzat, képviselők, pártok	4
7. Egészséges életvitel /életmód kérdései	4
8. Gazdaság, munkaerő-piac	6
Összes óraszám:	**36**

Tematikai egység	**Osztályközösség-építő program 9. évfolyam**	**Órakeret 36 óra**
Előzetes tudás	Minden téma esetében célszerű a tanulók előzetes tudáselemeinek az azonosítását elvégezni.	
A tantárgyhoz (műveltségterülethez) kapcsolható fejlesztési feladatok	Tanulás tanítása 1. Az iskola és a tanulás szerepe – az élethosszig tartó tanulás eszméje Ünnepek a társadalomban és családban Helyi társadalom és intézményei /civilszervezetek, helyi média A helyi politikai világa /önkormányzat, képviselők, pártok Egészséges életvitel /életmód kérdései Gazdaság, munkaerő-piac	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
A tanuló ismerje fel a tanulást támogató módszertani megoldások fontosságát Legyen elképzelése az egyéni és társadalmi szintű tanulás fontosságáról Ismerje a legfontosabb ünnepek tartalmát és jelentőségét Legyen világos képe a helyi politika és média világáról és működéséről Ismerje fel az egészséges életvitel fontosságát		

10. évfolyam
A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
1. Minden téma esetében célszerű a tanulók előzetes tudáselemeinek azonosítását elvégezni.	2
2. Tanulás tanítása 2.	7
3. Munkavállalás és erkölcsi dilemmák /a fehér és fekete gazdaság szerepe/	5
4. Munkanélküliség és képzettség összefüggései	5
5. Álláskeresési technikák	5
6. Fenntartható fejlődés – helyi szintű környezetvédelem	7
7. Konfliktusok és megoldásaik	5
Összes óraszám:	**36**

Tematikai egység	Osztályközösség-építő program 10. évfolyam	Órakeret 36 óra
Előzetes tudás	Minden téma esetében célszerű a tanulók előzetes tudáselemeinek az azonosítását elvégezni.	
A tantárgyhoz (műveltségterülethez) kapcsolható fejlesztési feladatok	Tanulás tanítása 2. Munkavállalás és erkölcsi dilemmák /a fehér és fekete gazdaság szerepe/ Munkanélküliség és képzettség összefüggései Álláskeresési tehcnikák Fenntartható fejlődés – helyi szintű környezetvédelem Konfliktusok és megoldásaik	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
A tanuló ismerje fel a tanulást támogató módszertani megoldások fontosságát Legyen képes saját tanulásának a megszervezésre, a tanulási környezet kialakítására Ismerje fel a fekete gazdaság és korrupció kedvezőtlen társadalmi/gazdasági következményeit Rendelkezzen alapvető álláskeresési ismeretekkel Legyen gyakorlata a konfliktusok feloldásában		

11. évfolyam

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
1. Minden téma esetében célszerű a tanulók előzetes tudáselemeinek az azonosítását elvégezni.	2
2. Tanulás tanítása 3.	7
3. Életpálya-építés-karriertervezés	5
4. Társadalmi normák és a deviáns magatartás	5
5. Tudatos vásárlási / fogyasztási szokások és az ökológiai lábnyom	5
6. Helyi hagyományok, népszokások, hungarikumok	7
7. A családi gazdálkodás tervezése	5
Összes óraszám:	**36**

Tematikai egység	**Osztályközösség-építő program 11. évfolyam**	**Órakeret 36 óra**
Előzetes tudás	Minden téma esetében célszerű a tanulók előzetes tudáselemeinek az azonosítását elvégezni.	
A tantárgyhoz (műveltségterülethez) kapcsolható fejlesztési feladatok	Tanulás tanítása 3. Életpálya-építés-karriertervezés Társadalmi normák és a deviáns magatartás Tudatos vásárlási / fogyasztási szokások és az ökológiai lábnyom Helyi hagyományok, népszokások, hungarikumok A családi gazdálkodás tervezése	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
A tanuló ismerje fel a tanulást támogató módszertani megoldások fontosságát Legyen képes saját tanulásának a megszervezésre, a tanulási környezet kialakítására Legyen képes különféle információforrások felhasználására az eredményes tanulás érdekében Legyen elképzelése a normakövető és normaszegő magatartási mintákról Ismerje fel a tudatos fogyasztás és vásárlás társadalmi szintű hasznosságát Legyen képes reális családi költségvetés megtervezésére		

12. évfolyam

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
1. Minden téma esetében célszerű a tanulók előzetes tudáselemeinek az azonosítását elvégezni	2
2. Tanulás tanítása 4.	5
3. Tanulási stratégiák az érettségire (együtt vagy külön? –tanulóközösségek előnyei és hátrányai)	5
4. A társadalmi integráció /kohézió (az együttélés dilemmái –többség/kisebbség)	5
5. Házasság, család, gyermekvállalás (demográfia mikro és makro szinten)	5
6. Férfiak és nők a társadalomban (a hagyományos nemi szerepek változásai)	7
7. Mit gondolunk a műveltségről? (általános műveltség – iskolai tudás dilemmái)	3
Összes óraszám:	**32**

Tematikai egység	**Osztályközösség-építő program 12. évfolyam**	**Órakeret 32óra**
Előzetes tudás	Minden téma esetében célszerű a tanulók előzetes tudáselemeinek az azonosítását elvégezni	
A tantárgyhoz (műveltségterülethez) kapcsolható fejlesztési feladatok	Tanulás tanítása 4. Tanulási stratégiák az érettségire (együtt vagy külön? – tanulóközösségek előnyei és hátrányai) A társadalmi integráció /kohézió (az együttélés dilemmái – többség/kisebbség) Házasság, család, gyermekvállalás (demográfia mikro és makro szinten) Férfiak és nők a társadalomban (a hagyományos nemi szerepek változásai) Mit gondolunk a műveltségről? (általános műveltség – iskolai tudás dilemmái)	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
A tanuló ismerje fel a tanulást támogató módszertani megoldások fontosságát Legyen képes saját tanulásának a megszervezésére, a tanulási környezet kialakítására Legyen képes különféle információ-források felhasználására az eredményes tanulás érdekében Ismerje fel a társadalmi kohézió erősítésének szükségességét és az ehhez szükséges eszközöket Legyenek reális elképzelései a családtervezésről Legyenek elképzeléseik a műveltség összetevőiről és azok fontosságáról		

2.3 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

A Pedagógiai Program közvetlenül tanulókat érintő egyik vonzata a tankönyvek és a tanuláshoz szükséges tanulói eszközök meghatározása és beszerzése. Az iskolának feladata, hogy tankönyvek tekintetében elveket érvényesítsen: egymásra épülés, megfelelő szakmai minőség, optimális ár, több éven történő használhatóság, stb. Ezt tervezni kell és a szülők tájékoztatására a tanévek megkezdése előtt kerüljön sor.

A konkrét tankönyvet és egyéb taneszközt a tantárgyat tanító pedagógusok együtt választják ki a következő szempontok egyidejű mérlegelésével:

- A kerettantervi és a kétszintű érettségi követelményeinek, tartalmi elvárásainak feleljen meg a tankönyv (Megfelelő szinkronitás)
- Jól áttekinthető, érthető stílusú, önálló tanulást segítő tankönyv legyen, megfelelő gyakorlati utalásokkal
- A tanulmányi segédleteknél (atlaszok, szótárak, munkafüzetek, példatárak, szöveggyűjtemények, táblázatok) elsődleges szempont, hogy jól alkalmazható legyen a tankönyvek tartalmi részéhez
- A példatáraknak csak azokat a köteteit vetetjük meg, amelyek az adott évfolyamon már szükségesek
- A tankönyv illeszkedjen a tantárgy struktúrájához
- A tankönyvek kiválasztásának felelősei az igazgatóhelyettesek
- Lehetőség szerint a tankönyvjegyzéken szereplő tankönyvekből választunk, hogy ne növeljük a szülők kiadásait.

Iskolánk igyekszik lépést tartani az oktatás technikai eszköztárának rohamos fejlődésével, ezért – ahol lehetséges – modern digitális taneszközöket, tananyagokat alkalmazunk. A digitális tananyagok további előnyei, hogy nem növelik a szülők kiadásait, hiszen többségük az internetről szabadon letölthető, és a beépített automatikus ellenőrző rendszerek segítik a tanulókat ismereteik önállóan történő megszerzésében, elmélyítésében, gyakorlásában.

2.4 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Pedagógiai feladatok helyi megvalósítása:

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával;
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni;
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;

- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

A kompetencia alapú oktatás új szemlélete módszertani megújulást is követel, ez megmutatkozik az új tartalmak és eljárások, változatos munkaformák és a módszerek alkalmazásában.

Az országos és nemzetközi felmérések eredményeit figyelembe véve a tanulók eszközjellegű tudásszintjének fejlesztése a fő feladata az iskolának. A tanulási folyamatot megkönnyítő alapképességek és –készségek közül az alábbiak fejlesztését helyezzük előtérbe:
- szövegértési-szövegalkotási,
- matematikai-logikai,
- idegen nyelvi valamint
- info-kommunikációs technológia (IKT)

2.5 Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósítását a következő módon szervezzük meg:
A heti öt testnevelés órát minden osztály esetében beépítjük az órarendbe úgy, hogy ebből heti két óra lehetőség szerint első vagy utolsó óra legyen, így a törvényi előírásnak eleget tevő tanulók felmentést kaphatnak a két testnevelés órán való részvétel alól.

2.6 A második idegen nyelv bevezetése

Fontos szempont, hogy a középiskolában minden tanuló a már elért tudásszintjén folytathassa az első nyelv tanulását. Ugyancsak fontos szempont, hogy a második idegen nyelv oktatásának kezdése ne essék a kilencedik évfolyamnál későbbi időpontra. Ezért intézményünkben a kilencedik évfolyamon vezetjük be a második idegen nyelvet, a német nyelvet.
A NAT, az idegen nyelvi kerettanterv és az intézmény helyi tanterve összhangban áll az Európa Tanács ajánlásaival, követelményrendszere az általa megadott nyelvi szintekhez igazodik. Célunk, hogy a második idegen nyelvből négy év tanulás után az érettségi vizsga idejére B1-szintet érjenek el a tanulók.
A sikeres nyelvoktatás egyik fontos, bár nem kizárólagos feltétele a megfelelő óraszám, amely évfolyamonként változó: a nyelvtanulás intenzív szakaszában minimum heti 4 óra, az ezt követő extenzív szakaszban pedig minimum heti 3 óra. Ez a szakaszolás egyúttal megengedi, hogy az első nyelv extenzív szakaszában több tanóra jusson a második idegen nyelvre.
Felnőttoktatásban 2020. szeptember 1-től vezetjük be a második idegen nyelv tanítását a kerettantervekre épülve.

2.7 A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A választható tantárgyak esetében diákjainknak lehetőséget adunk, hogy megjelöljék, melyik pedagógusnál szeretnék tanulmányaikat folytatni. Amennyiben a tantárgyfelosztás ezt lehetővé teszi, biztosítjuk a többség által megjelölt pedagógust a kurzus vezetésére.

A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

2.8 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Esélyegyenlőségi terv

I. Jogszabályi háttér

Az Európai Uniós elvárások alapján a települések, kistérségek, régiók, és egyházi fenntartók kiemelt feladata a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése. Az esélyegyenlőség biztosítása és előmozdítása nem összemosható, egymást nem helyettesíthető fogalmak, hanem egymás kiegészítői. Az esélyegyenlőség biztosítása olyan, általában passzív cselekedet, amely valamit kinyit, lehetővé tesz az adott védett csoport számára is. Előmozdítása aktív cselekedet, eredménye, hogy a védett csoport tagjai valóban élni tudnak a számukra is nyitott lehetőségekkel. Esélyegyenlőség érvényesüléséről csak akkor beszélhetünk, ha mindkét cél egyszerre teljesül: az adott védett csoport tényleges résztvevővé válik.

A fenntartónak és intézményeinek fenn kell tartani a
- megkülönböztetés tilalmát, egyenlő bánásmódot,
- az emberi méltóság tiszteletben tartását,
- a társadalmi szolidaritás kialakítását,

Az esélyegyenlőség pozitív befolyásolásához szükséges megerősítő intézkedések készítése, ennek stratégiai terve az esélyegyenlőségi program. Az esélyegyenlőségi program része egy részletes, alapos helyzetelemzés, az alapelvek, célok meghatározása, a továbblépés lehetőségeinek megkeresése, amelyhez elengedhetetlenül szükséges a partnerségi megközelítés.

Az Esélyegyenlőségi program alapja a Köztársasági Esélyegyenlőségi Program, amely kiterjed:
- a jogi és szociális, szolgáltató és információs rendszer építésére,
- az érintett köztisztviselők, közalkalmazottak képzésére,
- a hátrányos helyzetű csoportok tagjainak médiajelenlétét biztosító közvélemény-formáló programok szervezésére,
- a fogyatékkal élő emberek számára a környezet bejárhatóvá tételére,
- az erőszaktól szenvedőknek komplex jogi, szociális és pszichológiai segítséget nyújtó krízisintervenciós központok kialakítására,
- területi szinten halmozottan megjelenő hátrányok újszerű társadalompolitikai kezelésére.

Az esélyegyenlőség előmozdítása konkrét, a hátrányok kiegyenlítését segítő intézkedések végrehajtásával érhető el. A területet érintő szabályozásnak ennek megfelelően az a feladata, hogy olyan keretet biztosítson az állami intézkedéseknek, amelyek a közösségi erőforrások leghatékonyabb felhasználását teszik lehetővé.
Fontos, a program megvalósításához a garanciák, módszerek meghatározása, az ehhez szükséges intézkedési terv készítése.

II. Az intézmény rövid bemutatása

Iskolánk többcélú, egyházi fenntartású intézmény. Alaptevékenysége a gimnáziumi, szakgimnáziumi és a szakiskolai nevelés és oktatás, a gimnáziumi és a szakgimnáziumi tanulók felkészítése az érettségi vizsgára a NAT és a törvényi előírásoknak megfelelően megalkotott helyi tantervek és az érettségi vizsgakövetelményekben meghatározottak alapján, valamint érettségire épülő szakképzés.

Gimnáziumban informatika tagozaton, a többi képzési típusban normal tanterv szerint oktatunk, így az SNI tanulókat integráltan oktatjuk

III. A fenntartó elvárásai

Az iskola fenntartója elkötelezett az oktatási esélyegyenlőségek felszámolásában, biztosítja az oktatási szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést.

Ennek érdekében:

- Az intézményben tilos a hátrányos megkülönböztetés (bármiféle okból), továbbá minden olyan különbségtétel, kizárás, korlátozás vagy kedvezés, amelynek célja vagy következménye az egyenlő bánásmód megszüntetése vagy akadályozása. A döntések, intézkedések meghozatalakor a gyermek, a tanuló mindenekfelett álló érdekét vegye figyelembe.
- Támogatja az iskolát abban, hogy fejleszthesse a szolgáltatás minőségét, és szakmai szolgáltatások igénybevételi lehetőségének biztosításával segíti azt olyan új kezdeményezések elindításában, amelyek a tanítás és a tudás minőségének javítását eredményezik. Ösztönzi az intézményt, hogy különös figyelmet szenteljen a tanulási nehézségekkel küzdő fiataloknak, továbbá az integrált nevelésnek, oktatásnak.
- Ösztönzi az információtechnológiák alkalmazását a tanítás, a tanulás, az intézményirányítás, az ügyvitel, a döntés-előkészítés és a kommunikáció terén.
- Nevelési-oktatási intézmény új integrációs oktatási programok, formák és módszerek megismerésével, bevezetésével járuljon hozzá az esélyegyenlőtlenség csökkentéséhez, a tehetség ápolásához, a szegregációs és a diszkriminációs jelenségek megszüntetéséhez. Törekedjen arra, hogy a nevelőtestületek érintett tagjai pedagógus továbbképzés keretében elsajátítsák azokat a kompetenciákat, amelyeket a befogadó környezet személyközpontú nevelés elfogadására felkészítése és az e környezetben történő oktatás megkíván.
- A közoktatás-fejlesztés fókuszában lévő egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motivációk, képességek kialakítása biztosítja a tudásalapú társadalom létrehozásának egyik feltételrendszerét, amelyhez szükséges, hogy az intézmény is a „kompetencia-alapú" nevelés, oktatás és képzés irányába fejlődjenek. A nevelő-oktató munka és a helyi programok összeállítása során kerüljön előtérbe a kompetencia-alapú képzéshez kapcsolódó minőségfejlesztési, intézményértékelési, pedagógiai mérési-értékelési ismeretek fejlesztése, az ezekhez szükséges eszközök, módszerek bevezetése.
- Az alapvető képességek és készségek továbbfejlesztését, az idegen nyelvi kommunikációs képességek, az alkalmazás specifikus infokommunikációs készségek, képességek, a középszintű karrierépítési kompetenciák és az alkalmazásképes nyelvi kommunikáció fejlesztését helyezze előtérbe.

IV. Esélyegyenlőségi programunk célja

Az esélyegyenlőségi programunkkal **különösen a közoktatás terén megvalósuló esélyegyenlőség előmozdítását kell ösztönöznünk**.
Az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében különös figyelmet kell fordítanunk minden infrastrukturális és szakmai fejlesztés támogatása esetén a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók és a sajátos nevelési igényű tanulók oktatási helyzetére a beruházásokban, fejlesztésekben, a közoktatási intézményekben. Kiemelten fontos az érintett intézmények oktatásszervezési gyakorlatának áttekintésével, illetve az intézmények tanulói összetételének összehasonlításával annak vizsgálata, hogy érvényesül-e a **diszkriminációmentesség, szegregációmentesség**, és **a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása**.
A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek **esélyegyenlősége előmozdításának** elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl, olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik meglévő hátrányaikat, javítják iskolai sikerességüket.

Általános célok

Az intézmény esélyegyenlőségi programjának alapvető célja, hogy biztosítsa az intézményben a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl célul tűzzük ki az esélyteremtést, támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a kerületben élő hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében:

- a beiratkozásnál, felvételinél
- tanításban, ismeretközvetítésben
- a gyerekek egyéni fejlesztésében
- az értékelés gyakorlatában
- tanulói előmenetelben
- a fegyelmezés, büntetés gyakorlatában
- a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében
- a továbbtanulásban, pályaorientációban
- a humánerőforrás-fejlesztésben, pedagógusok szakmai továbbképzésében
- a partnerség-építésben és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel.

Célunk az, hogy intézményünkben érvényesüljön a:

- diszkriminációmentesség,
- szegregációmentesség,
- halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása,
- minőségi oktatáshoz történő egyenlő hozzáférés biztosítása és az
- integráció biztosítása.

V. Az intézmény feladatai

- Pedagógus továbbképzés, önképzés
- Az esélyegyenlőtlenségre utaló jelekkel rendelkező gyerekek kiszűrése
- Tanórákon kiemelt figyelem
- Fejlesztések szaktanár, illetve a szakszolgálat munkatársa segítségével

- Szabadidős tevékenységek
- Támogatások: étkezési, tankönyv, pályázatok
- Partnerekkel történő együttműködés

Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítése
- törvényi támogatások biztosítása
- egyéni foglalkozásokon való részvétel biztosítása
- anyagi támogatáshoz juttatás segítése (Önkormányzati, pályázati)

SNI-s tanulók segítése
- rendszeres szűrővizsgálatok
- a szakértői véleményben megfogalmazott javaslatok alkalmazása az iskolában
- kapcsolattartás a szakszolgálatokkal
- egyéni bánásmód
- a tanulmányi előmenetel nyomon követése

VI. Kötelezettségek és felelősség

- Az intézmény vezetője felelős azért, hogy az intézmény minden dolgozója, tanulója, a szülők és a társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Közoktatási intézményi esélyegyenlőségi intézkedési terv, ismerjék és kövessék a benne foglaltakat. Az ő felelőssége annak biztosítása is, hogy az intézmény dolgozói minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget az intézkedési terv végrehajtásához. Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg kell tennie a szükséges lépéseket.
- Az intézmény minőségirányítási vezetője felelős az intézményi esélyegyenlőségi intézkedési terv megvalósításának koordinálásáért, az intézkedési terv végrehajtásának nyomonkövetéséért, és az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálásáért.
- A nevelőtestület minden tagja felelős azért, hogy tisztában legyen az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokkal, biztosítsa a diszkriminációmentes oktatást, nevelést, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjon minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteit bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyen. A nevelőtestület minden tagjának felelőssége továbbá, hogy ismerje az intézkedési tervben foglaltakat és közreműködjön annak megvalósításában; illetve az esélyegyenlőség sérülése esetén jelezze azt a felettesének, illetve az illetékes munkatársának.
- Minden, az intézménnyel szerződéses viszonyban álló, szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy ismerje a Közoktatási intézményi esélyegyenlőségi intézkedési tervet és magára nézve is kötelezőként kövesse azt.

VII. Intézkedési terv

A helyzetelemzés alapján az intézkedések csoportosítása:
- **Azonnali beavatkozást igényel:**

  - Minden olyan helyzet, ami a hatályos törvényeknek nem megfelelő (különös tekintettel Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény rendelkezéseire);

- Minden, az adatok vizsgálatát követően beazonosított szegregált nevelési és oktatásszervezési gyakorlat, mivel az alapvetően sérti az esélyegyenlőség elvét és korlátozza a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási sikerességét;
- Ha igazolódik, hogy az intézmény nyújtotta bármely oktatási szolgáltatáshoz (pl. emelt szintű oktatás, egyéb foglalkozások, egyéb programok), vagy az intézményben biztosított oktatási feltételekhez (pl. szaktanterem, informatikai eszközök, tanítást, vagy egyéni tanulást segítő egyéb eszközök, hiányos szakos ellátottság esetén szaktanár által tartott tanórák) nem biztosított egyenlő hozzáférés a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók részére;
- Ha az intézményben a sajátos nevelési igényű (SNI) és a pszichés fejlődési zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar) tanulók együttes aránya jelentősen meghaladja az országos átlagot (vagyis több 7 %-nál), abban az esetben az intézkedéseket, fejlesztési lépéseket úgy kell megtervezni, hogy **rövid távon (azaz 1 éven belül) mérhető javulást eredményezzenek** a helyzetelemzésben rögzített értékekhez képest!

- **Érzékelhető javulást kell elérni középtávon:**

  Az oktatás eredményességének javítására olyan mértékű beavatkozások tervezése szükséges, amelyek **legalább középtávon (3 éven belül) mérhető javulást garantálnak**, minden esetben, ha az eredményességi mutatók alapján (továbbtanulás, lemorzsolódás, kompetencia-vizsgálat) az országos átlaghoz képest alulteljesít az intézmény, vagy az intézményben tanuló halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek tanulmányi előmenetele az intézmény átlagánál rosszabb.

  Az eredményességet befolyásoló oktatási feltételek javítása néhol nem biztosítható rövidtávon, illetve előfordulhat, hogy középtávon sem (pl. infrastrukturális feltételek, vagy szakos ellátottság fejlesztése, új pedagógia, módszertani ismeretek beépülése az oktatási gyakorlatba).
  Előfordulhatnak olyan helyzetek is, melyeket nem képes az intézmény saját hatáskörében megoldani (pl. SNI tanulók felülvizsgálata és visszahelyezése). Ezeknek az oktatás eredményessége és az esélyegyenlőség szempontjából fontos feltételeknek a javítására azonban ilyen esetekben is törekednie kell az intézménynek, együttműködve a megvalósításhoz szükséges partnerekkel. **Középtávon** ezekben az esetekben **is legalább a szükséges fejlesztések elindítását meg kell céloznia az intézménynek**, megfelelő indikátorokkal alátámasztva.

VIII. Megvalósítás és monitoring

Intézményünk éves munkatervében tervezi az esélyegyenlőségi terv megvalósítását segítő esetleges konkrét feladatokat, melyben jelöli a felelősöket és a határidőket. Év végi beszámolójában értékeli azok megvalósulását.

IX. Nyilvánosság

Az iskola Esélyegyenlőségi intézkedési terve nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

Az Esélyegyenlőségi intézkedési terv megtekinthető az iskola igazgatójánál.

X. Konzultáció és visszacsatolás

A intézkedési terv kidolgozása elfogadását megelőzően biztosítjuk a konzultáció és véleményformálás lehetőségét a fenntartó, szülők, tanulók és a megvalósításban érintett szakmai partnerek képviselőinek bevonásával.

A végrehajtás menetében összegyűjtjük és lehetőség szerint figyelembe vesszük minden érintett fél (tanulók, dolgozók, szülők, egyéb partnerek) írásban megfogalmazott észrevételeit; kiegészítéseit, javaslatait.

XI. Az intézkedési terv módosítása

Ha az év végi értékelés során kiderül, hogy a vállalt célokat nem sikerült teljesíteni, az érintett felelősök írásban elemzik a sikertelenség okait, megfogalmazva a következő feladatokat, és a javaslatokat az intézkedési terv módosítására. A módosított intézkedési tervet a nevelőtestület fogadja el.

Az intézkedési terv betartása az elfogadást és a fenntartó jóváhagyását követően kötelező a megvalósításban résztvevőkre nézve.

2.9 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A tanulók írásbeli beszámoltatása jellemző formája a középiskolai oktatásnak, de iskolánkban kiemelt hangsúlyt kívánunk helyezni diákjaink rendszeres szóbeli feleltetésére is, mert diákjaink szóbeli megnyilvánulásának, kommunikációjának szintje jelenleg elmarad a kívánatostól. Az iskolában íratott bármely típusú dolgozatot két héten belül ki kell javítani, a kijavított dolgozatot a tanulóknak be kell mutatni. A házirend további korlátozásokat írhat elő a témazáró és a számonkérő dolgozatok bejelentése és megíratása tárgykörében, így korlátozásokat állíthat föl az egy napon íratható témazáró és számonkérő dolgozatok számát illetően.

Az iskolai dolgozatok formái az alábbiak:

- röpdolgozat az adott óra vagy maximálisan az utolsó három óra tananyagából,
  - érintheti az osztály egyes tanulóit vagy egészét,
  - a röpdolgozat előzetes bejelentése nem kötelező,
- számonkérő dolgozat háromnál több óra anyagából,
  - érintheti az osztály egyes tanulóit vagy egészét,
  - a számonkérő dolgozat előzetes bejelentése legalább két nappal korábban kell, hogy megtörténjék,
- témazáró dolgozat egy vagy több átfogó témakör anyagából
  - jellemzően az osztály egészét érinti,
  - a témazáró dolgozat előzetes bejelentése a dolgozat íratását megelőzően legalább egy héttel korábban kell, hogy megtörténjék,

2.10 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

A tanítási órákon jellemzően rendszeres otthoni szóbeli feladatot határozunk meg, amelyet a tanítási órát tartó pedagógusaink egyértelműen közölnek. A szóbeli felkészülés céljából

meghatározott feladatokat a következő tanítási órákon szóbeli, esetenként írásbeli számonkérési formában, illetőleg frontális számonkéréssel ellenőrizzük. A szóbeli feladatok mellett a legtöbb tantárgyból rendszeresen írásbeli házi feladatokat határozunk meg, amelyet tanulóinknak általában a következő tanítási órára kell elkészíteniük. Az írásbeli feladatok speciális csoportját alkotják egyes tantárgyak olyan feladatai, amelyek hosszabb előkészületeket igényelhetnek, pl. olvasónapló írása, fél oldalt meghaladó idegen nyelvi fordítási feladat, alkotómunkát igénylő művészeti alkotás elkészítése. Ezekre a tevékenységi formákra általában több időt biztosítunk, mint két tanítási óra között eltelt időtartam. A hétvégi időszakra is jelölünk ki írásbeli és szóbeli házi feladatot, de ennek mértéke, terjedelme nem haladhatja meg a hétköznapokon is szokásos mértéket.

A szóbeli és írásbeli házi feladatok meghatározásakor a következő elveket követjük:

- Egy-egy tantárgyból jellemzően annyi szóbeli és írásbeli házi feladatot úgy jelöljük ki, hogy figyelembe vesszük átlagos diákjaink képességét és munkabírását, koncentráló képességét.
- A hosszabb idő-ráfordítást igénylő házi írásbeli feladatokat (olvasónapló, házi dolgozat, stb.) legalább egy héttel a kijelölt elkészítési időpont előtt kijelöljük.
- A tanítási szünetek időtartamára (nyári, őszi, téli és tavaszi szünet, többnapos ünnepek) nem adunk az átlagos mennyiséget meghaladó írásbeli és szóbeli házi feladatot.
- Minden pedagógus köteles figyelembe venni, hogy a tanulónak egy-egy tanítási napra több tantárgyból is készülnie kell.
- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- A házi feladatok kapcsolódjanak az aktuális tananyaghoz.
- Az írásbeli és szóbeli feladatok aránya illeszkedjen a számonkérés, ill. az érettségi elvárásaihoz.
- A tanuló rendelkezzen a felkészüléshez szükséges taneszközökkel és egyéb segédletekkel.
- A tanulók szorgalmuk, érdeklődésük, kreativitásuk fejlesztésére kapjanak lehetőséget szorgalmi jellegű többletfeladatok teljesítésére.
- A házi feladatok ellenőrzése lehetőleg minden órán történjen meg.

Elsőrendűen fontosnak tartjuk, hogy diákjaink szellemi terhelése az optimálishoz közelítsen. Ennek érdekében nem elegendő az iskolai tanítási órákon való aktív vagy passzív részvétel. Szükségesnek tartjuk, hogy tanulóink számára rendszeresen önálló otthoni felkészülésre alkalmas írásbeli és szóbeli feladatokat határozzunk meg.

A házi feladatok kijelölése az órai munka begyakorlását kívánja elősegíteni. Differenciáltan adjuk. A házi feladatok ellenőrzése a szaktanárok számára kötelező, de erre érdemjegy nem adható. A szankcionálás hiánya miatt erősíteni szükséges az írásbeli házi feladatok jutalmazását.

2.11 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

A csoportbontást a tanulók igényei, előzetes ismeretei, az egyes tantárgyak belső logikája, valamint a nevelési-oktatási célok határozzák meg.

Csoportbontás idegen nyelvből, informatikából, az idegen nyelven tanított tantárgyakból, illetve a szakmai gyakorlati tantárgyakból van.
Idegen nyelvből előzetes szintfelmérés alapján, közel azonos teljesítményűek kerülnek egy csoportba.
Informatika tantárgy, szakmai gyakorlati tantárgy esetén a névsor szerinti vagy a nyelvi bontással megegyező csoportbontás a kialakult gyakorlat.
Az idegen nyelven tanított tantárgyak (történelem, földrajz, matematika) esetén a csoportbontás megegyezik az idegen nyelv szerinti csoportbontással.

2.12 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

Egészségnevelési program

I. Bevezetés

A technikai fejlődésnek köszönhetően úgy tűnhet, hogy egyre jobb az életünk. Ennek azonban ellentmond, hogy előtérbe kerültek a civilizációs betegségek: daganatok, keringési, légző-és emésztőszervi megbetegedések, valamint az erőszakos események (balesetek, öngyilkosság, egymás elleni agresszió). Ezek együttesen okozzák a lakosság halálozásának közel 95%-át. Ez az oka annak is, hogy a magyar nők születéskor várható élettartama 6 évvel, a férfiaké 8 évvel rövidebb, mint nyugat-európai társaiké.
A civilizációs betegségek kialakulásában csak 20-25%-ban tehetők felelőssé öröklött tényezők, kb. 60%-os felelősséggel bírnak életmódi, környezeti tényezők. Ráadásul az életmódi tényezők nagyon szoros összefüggésben állnak, hátterük nagyon bonyolult, egymás hatását felerősítik.
E nagyon összetett probléma gyökerei fiatal életkorban erednek, és meghatározó közegük döntően a család, a maga jó és rossz mintáival.
A család mellett az iskolára háruló nagy feladat és felelősség a felnövekvő nemzedék egészséges életmódra nevelése. Az ember testi-lelki egészsége szoros összefüggésben van környezetével. Az iskola, mint környezet fontos színtere az egészségfejlesztésnek.

II. Jogszabályi háttér

Az alábbiakban felsoroljuk azokat a jogszabályokat, amelyek az iskola és az egészségvédelem, egészségfejlesztés szoros kapcsolatára utalnak, továbbá különböző feladatokat szabnak az oktatási és az egészségügyi ágazat számára.

- a többször módosított 2011. évi CXC. tv. a köznevelésről
- a NAT kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.).) Kormányrendelet
- a 80/2013 (X. 16) Országgyűlési határozattal kiadott a Nemzeti Drogellenes Stratégiáról 2013–
- a 46/2003. sz. (IV. 16.) Országgyűlési határozat az Egészség Évtizedének Népegészségügyi Programjáról
- a nemdohányzók védelméről és dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvény
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 38.§ (1) és (2.) bekezdés
- az iskola egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet 2. és 3. sz. melléklete

- a kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető, betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról szóló 51/1997. (XII. 18.) NM rendelet
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv.

III. A stratégiai célok, irányok

- Racionális gondolkodásmód, megfelelő értékrend, problémamegoldó készség, kiegyensúlyozott személyiség formálása, melyben az egyén:
  - ellent tud mondani a káros szenvedélyek kihívásainak
  - felismeri, hogy döntéseinek milyen következményei lehetnek mind a társadalomra, mind saját magára nézve.
- Készségek, képességek kialakítása, melyben az egyén kiegyensúlyozott személyiségű, saját szükségleteit felismeri, kontrollt szerez egészségi állapota felett, s ezáltal azt javítani, alakítani tudja.
- Ismerje alapvető életműködéseit, teste, szervezete felépítését, a káros hatások ezekre gyakorolt szerepét.
- Az iskola alapvető fontosságúnak tartja a pozitív önkép kialakítását.
- Az egészség- és környezeti nevelési program megvalósítása szorosan összefügg a biztonságos iskola megteremtésével és működtetésével.
- Az iskola járuljon hozzá a tanulók személyiségének, képességeinek, készségeinek kibontakoztatásához, segítse szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakítását.
- Az egészséges életmód, a fizikum fejlesztése olyan tevékenységrendszer, melynek célja az optimális testi-lelki fejlődés elősegítése. Ennek érdekében fontos feladatunk, hogy a testnevelési órákon és az azon kívül is minél több lehetőséget tudjunk biztosítani a mozgásigény kielégítésére.
- A mozgáskultúra, a mindennapos testedzés, és a testi higiénia váljon a tanulók szükségletévé.
- Valamennyi érdeklődő számára biztosítani kell a versenyzés, a sportolás, a játék örömét, azok pozitív hatását.
- A tanulók szerezzenek ismereteket a helyes táplálkozás lehetőségeiről, a fogápolás fontosságáról.
- Alakuljon ki bennük a kép a média egészségtelen hatásáról, lelki rombolóerejéről, a reklámok fogyasztóvá nevelő hatásáról.
- Fontos feladatunk a családi életre nevelés, a nemek közötti társas kapcsolatok javítása és a szexuális felvilágosítás.
- A különböző összejövetelek, rendezvények erősítsék a kulturált viselkedés szokásait és szilárdítsák meg az egymás iránti tiszteletet.

IV. Tevékenységek

<u>Tanórai keretben:</u>

- biológia, kémia, osztályfőnöki, testnevelés, társadalomismeret tantárgyakban

<u>Tanórán kívül:</u>

- tanórán kívüli tevékenységek
- táborozás, kirándulások
- sportfoglalkozások

<u>Színterei:</u>

- oktatás
- nevelés

- megelőzés
- felvilágosítás
- tájékoztatás

A tanórát és a tanórán kívüli tevékenységet össze kell egyeztetni a hatékonyság érdekében.
A szülők bevonása is szükséges az egészségfejlesztő munkába, részben segítőként, részben pedig célszemélyként a gyereken keresztül a távolabbi jövőben. Tanítványainkat rá kell ébresztenünk, hogy maguk is felelősek egészségi állapotukért, személyes jólétükért!

V. Emberi erőforrások

V.1. Belső erőforrás
Az iskola igazgatója, igazgató helyettese, iskolafogorvos, szaktanárok, osztályfőnökök, iskolaorvos, védőnő.

V.2. Külső erőforrás
- Szülők (önkéntes segítők, szülői szervezet)
- Pedagógiai Szakszolgálat
- Gyermekjóléti Szolgálat
- Gyermek-és Ifjúsági Központ
- ÁNTSZ
- Családsegítő Intézet

VI. Anyagi erőforrások

Az iskola fenntartójától, az iskola költségvetéséből, pályázatokból.

VII. Feladatok

Általános:
- önismeret, önmegvalósítás
- kommunikáció
- közösség-egyén kapcsolata
- értékrend
- normarendszerek
- stresszkezelés
- személyiségfejlesztés
- sporttevékenység

Egészségnevelési:
- testi higiénia
- test felépítése
- káros szenvedélyek, kábítószerek
- mozgáskultúra, mindennapos testmozgás
- helyes táplálkozás
- fogápolás
- szexualitás, nemiség
- fogamzás, fogamzásgátlás
- nemi úton terjedő betegségek
- fertőző megbetegedések
- társas kapcsolatok

- barátság, szerelem, szeretet
- családi életre nevelés
- elsősegélynyújtás

VIII. Alkalmazott módszerek

- előadás
- audiovizuális lehetőségek
- olvasás
- szituációs játékok
- drámapedagógiai eszközök
- beszélgetés, vita
- művészeti nevelés

IX. Megvalósítás

- Programunk kiemelt célja a mindennapos testmozgás, erre udvarunkon és tornatermünkben (ha beosztása lehetővé teszi) is lehetőséget biztosítunk.
- A középiskolai évfolyamokon folyamatosan kerülnek a tényanyagok a tanulók birtokába.
- Párhuzamosan három területen jelenik meg: prevenció, egészségmegőrzés, rehabilitáció. A rehabilitáció speciális tevékenységrendszer, mely amennyiben szükséges, külső vagy belső szakemberek segítségével történik.
- Az osztályfőnökök és a szaktanárok határozzák meg, hogy milyen szinten és milyen formában oldják meg a feladatokat, tevékenységeket.
- A program megvalósításának célja, hogy a tanulók saját hitük és meggyőződésük alapján alakítsák saját személyiségüket, tudjanak különbséget tenni a képzelt és az észlelt valóság között.

X. Drogstratégia

Tapasztalataink alapján az iskola diákjai alacsony, vagy közepes veszélyeztetettségi szintbe sorolhatók. A többség nem, vagy (nyilvánvalóan a tapasztalat hiányából adódóan) téves ismeretekkel rendelkezik az illegitim drogok fogyasztásával kapcsolatban. Egy szűkebb rétegnek vannak tapasztalatai, de nem tekinthetők rendszeres fogyasztóknak. Iskolánknak nem lehet célja a drogfogyasztók kiszűrése. Egészen más a helyzet a legitim drogokkal kapcsolatban. A dohányzás nagyon elterjedt iskolánkban. A diákok több mint a fele alkalmilag vagy rendszeresen dohányzik, viszont a dohányzást szenvedély szinten űzők aránya jelentősen kisebb. Az alkoholfogyasztási szokások feltérképezése még hátra van.
A legitim és illegitim szerek fogyasztásának fő indítékai a kortárs csoportok befolyásoló hatásában, és a kíváncsiságban keresendő. A személyes problémákra „megoldást” kereső drogfogyasztói magatartás nem jellemző iskolánkban.
Városunkban több társadalmi szervezet, és intézmény működik.
A fentiek ismeretében iskolánk drogstratégiájának legfőbb célja egy szemléletváltás elősegítése. Folytatni kell a minél hatékonyabb felvilágosító munkát. A fenti cél megvalósításának érdekében végrehajtandó konkrét feladat:
Osztályfőnöki munkaközösségi továbbképzés keretén belül bemutatni a diákoknak tartott drogprevenciós foglalkozások módszereit

Legfontosabb stratégiai célunk az, hogy minden iskolánkba járó diák tisztában legyen a drogfogyasztás veszélyeivel. Tudjon arról, hogy kihez fordulhat, ha mégis drogfogyasztással kapcsolatos problémája van.
Legyen a közelében olyan laikus segítő (tanár), aki ráveheti arra, hogy szakemberhez forduljon segítségért.

Környezeti nevelési program

I. Alapok

I.1. Törvényi háttér

1995. évi LIII. Tv. 54§

I.2. Helyzetkép

Belső környezet: az iskola
Az EURO Baptista Két Tanítási Nyelvű Gimnázium és Technikum (Debrecen, Angyalföld tér 7.) a debreceni Tócóskertben található. A belső udvarunkon az iskolai rendezvényeket, az iskola hátsó udvarán jó idő esetén a tornaórákat tartjuk.
Az iskola helyi adottságai kitűnőek, az épületet egy nagy udvar veszi körül, amelyben a meglévő környezeti értékek –fák – megóvása, illetve ezeknek a pótlása kiemelt feladat. Sportpályával rendelkezünk, ami a diákok egészséges életmódra való nevelését szolgálja. Az iskola különös figyelmet fordít a virágosításra.
Az iskola épületében is folyamatos fejlesztések történnek. Folyamatban van több pályázat is, melynek keretében fel szeretnénk újítani az iskola épületét (pl. a tornaterem borítását). Az iskolánk egy nagy teljesítményű vizes takarító gép vásárlását tervezi, mellyel pormentes környezetet tudunk biztosítani diákjaink és dolgozóink számára.
Az iskola bejáratánál kerékpártároló van elhelyezve, mely ösztönzőleg hat diákjainkra és dolgozóinkra. Ezáltal is hozzájárulnak a környezeti terhelés csökkentéséhez és saját egészségük megőrzéséhez.

Az iskola közvetlen környezete
Iskolánk Debrecen legnagyobb lakótelepének közepén helyezkedik el, melyet több oldalon fás, ligetes parkok vesznek körül.

Külső környezet: a település és a régió
Debrecen város egészséges környezetet tud biztosítani az itt élő és tanuló embereknek. A település rendelkezik szennyvíz- és ivóvíztisztító művel, a települési hulladékot a városban szelektíven is gyűjtik. A városhoz közel van a Hortobágy Nemzeti Park, ahova a diákokkal könnyen, kis költséggel el tudunk menni kirándulni. A város történelmi műemlékei népszerűek és diákjaink által sűrűn látogatottak.

I.3. Erőforrások

Személyi erőforrások

Belső

- Az iskolában dolgozó tanár példamutatása adja elsősorban a környezeti nevelés hitelességét.

- A környezeti nevelés hagyományai között megtaláljuk az önkéntességet, amire a mi iskolánkban is tudunk számítani.
- A belső erőforrás fontos tényezője iskolánk tanulói.
- Külső
- A helyi intézményekkel, vállalatokkal a kapcsolattartás megfelelő: Önkormányzat,
- A szakképzés területén a Nyíregyházi Főiskolával vagyunk kapcsolatban.
- Iskolánk tanulóinak nyelvvizsgáztatását a Pécsi Egyetemmel együttműködve valósítjuk meg.
- A szülőkkel való kapcsolattartást nagyon fontosnak tartjuk.

Anyagi erőforrások

- A fenntartó támogatása az iskola környezeti nevelés programjának megvalósításához.
- Az aktuális pályázati lehetőségeket mindig megpróbáljuk szem előtt tartani.
- A helyi források bevonásában szorosabban együtt kell működni más oktatási intézményekkel és civil szervezetekkel.
- A helyi szolgáltató cégek támogatását – mind anyagi, mind természetbeli – célszerű elnyerni.

II. Alapelvek, célok

II.1. Alapelvek, jövőkép, hosszú távú célok

A környezeti nevelés
- az emberben eredendően benne rejlő természetes erények kibontakoztatása,
- természet- és embertisztelő szokásrendszer kialakítása,
- a belső késztetések esztétikai, érzelmi, erkölcsi megalapozása,
- a szokásrendszerek elmélyítése intellektuális és érzelmi hatások által
- s mindezeknek eredményeképpen kialakul az ökológiai gondolkodás és a környezettudatos szemlélet.

Alapelv az egyetemes természetnek (a világegyetem egészének), mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak maga alkotta környezetével és kultúrájával együtt.

Célok a 14-23 éves korosztály esetében
- fenntarthatóságra való nevelés (élethosszig tartó), az ökológiai szemléletmód segítségével
- rendszerszemléletre való nevelés,
- holisztikus (a világ oszthatatlan egész) és globális szemléletmód kialakítása, a szerves kultúra fontossága
- tolerancia és segítő életmód, az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése
- a környezettudatos magatartás és életvitel segítése, kialakítása
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése
- az egészség és a környezet összefüggéseinek vizsgálata
- helyzetfelismerés, ok–okozati összefüggések, problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség fejlesztése
- globális összefüggések megértése
- fogyasztás helyébe életminőség helyezése
- létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítás

Helyi célok, értékek

- Természeti, épített, szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése
- Helyi értékek és problémák feltérképezése
- Helyi célok megfogalmazása (pl. fák megóvása, faültetés, madárvédelem, szelektív hulladékgyűjtés, energiatakarékosság, helyi védettség stb.)
- Lakóhely megismerése (értékek, gondok, a megoldás módjai)
- Hagyományok védelme: család – iskola – település – nemzet szinteken
- Azonosságtudat fejlesztése a fenti szinteken
- Pozitív értékrend, egészséges életvitel iránti igény alakítása
- A nevelés fontossága – ami nem helyettesíthető a képzéssel

Iskolánk környezeti nevelés hitvallása:

- A szemléletformáló, alapozó környezeti ismereteket a szakképzés minden területe tekintse feladatának.
- Az intézmény helyi adottságait (Nagyerdő, Hortobágy) kihasználva, ennek a gyönyörű természeti értéknek a minél jobb megismerése szervesen épüljön be a helyi programokba.
- Az iskolánkban meglévő környezetvédelmi képzés segítse a többi szak környezet tudatos szemléletének kialakítását.
- Az ismereti háttér átadása mellett a környezeti nevelés főként személyiségfejlesztő feladat az értékrendszer és magatartás fejlesztésén keresztül!

A környezeti nevelés integráló hatása az iskola tevékenységében

Az iskola az egyik legfontosabb színtere a környezeti nevelésnek. Az iskola, mint helyszín, mint "zöld miliő" jelenjen meg és járuljon hozzá a gyerekek személyiségének formálásához. Az intézmény hulladék-, energia- és vízgazdálkodása komoly nevelési erővel hat a diákokra és rajtuk keresztül a családok otthoni takarékosságára, életvitelére. A tanárok, dolgozók példamutatása nagymértékben segíti a fenntarthatóságra nevelés elveit, az állampolgári és egyéb közösségi felelősség tudat kialakulását.

Kiemelt fejlesztési feladat – köztük a környezeti nevelés – az oktatás valamennyi elemében megjelenik, és lehetővé teszi, elősegíti a tantárgyközi kapcsolatok erősítését. A programunkban lefektetett elveknek megfelelően a tanmenetekben domináljon a zöld tartalom, a helyi célok, elemek konkrétan jelenjenek meg. Próbáljunk minél több egyéb foglalkozást is beépíteni a munkánkba, mivel ez nemcsak a közösségformálásra, illetve szabadidős programok szervezésére korlátozódhat, hanem a környezeti nevelés színteréül is szolgálhat.

A nem környezetvédelmi jellegű szakmák esetében a szakma művelőjének ismernie kell az alkalmazott technológia környezeti hatásait. Ehhez segítségül alkalmazhatók összefoglaló, áttekintő jellegű környezeti modulok, amelyek a hagyományos tanóráktól is eltérhetnek (pl. projekt módszer).

Az intézményben dolgozó pedagógusoknak legyen lehetőségük továbbképzéseken részt venni, ahol a környezeti neveléshez is kapcsolható különféle tanórán belüli és tanórán kívüli módszereket is elsajátíthatnak.

II.2. Konkrét célok és feladatok

Célok

- A szakközépiskola és a szakképzés területén – úgy az informatikai, mint a gazdasági szakmacsoport esetén – a tantárgyi struktúrába (hagyományos ill. nem hagyományos

keretek között) minél szélesebb körben legyenek beépítve a környezeti nevelés alapelvei.
- Az egyéb foglalkozások előtérbe helyezése, melyek fontosak a közösségformálás, az értékrend, a hagyományok tisztelete, az azonosságtudat kialakítása szempontjából a család, az iskola, a település és a nemzet színterén.
- A környezettudatos szemlélet, magatartás és életvitel kialakítása

Konkrét feladatok
- A szakoktatásban kiemelni a hagyományok megismerését, tiszteletét
- A szakoktatásban a környezetbarát technológiák fontosságát hangsúlyozni
- A város, illetve annak környezetének megismerése
- A település környezetvédelemmel foglalkozó cégeinek bemutatása
- A szelektív hulladékgyűjtés beindítása
- Az iskolai udvar ápolása
- Az egészséges életmódra való nevelést szem előtt tartva egyre több diákot bevonni a mozgáskultúrájuk fejlesztésébe
- Az iskola komplex egészségfejlesztési programján belül az iskolai drogstratégia kidolgozása, s abba a mentálhigiénés nevelés integrálása (pozitív értékrend, reális énkép, önbizalom, pozitív önértékelés megvalósítása, döntéshozatali, konfliktuskezelői képességek fejlesztése)

MEGVALÓSÍTÁSI TERV

JELLEMZŐ	CÉL	FELADAT
Szemét a padban, udvaron	Tiszta környezet	Szeméttárolók bővítése Példamutatás Közös takarítás
Iskola belső	Kellemes, tiszta környezet	Faliújság (hirdetmények) Portalanítás Szükségszerűen festés Lábtörlők
Energiafelhasználás	Legyen takarékos és egészséges	Energiatakarékos fénycsövek Természetes fény előnyben részesítése
Vízfelhasználás	Takarékosság	Víztakarékos öblítés Csöpögő csapok karbantartása
Iskolaudvar	Kellemes környezet kialakítása	Növényzet kihelyezése, öntözése, pótlása Öntözés, gyomtalanítás
Az iskola eszközellátottsága	Élményközpontúság növelése, esztétikai érzék fejlesztése	Technikai eszközök (TV, DVD, video, interaktív tábla) Tantermi dekorációk

2.13 A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

A tanulók jutalmazása
- A kimagasló iskolai vagy magasabb szintű eredmények kikerülnek a faliújságra is.

- „Az év tanulója”- kiváló teljesítményt nyújtó tanulónak.
- Könyvjutalom és oklevél tanév végén jeles tanulmányi eredményért és kiemelkedő iskolai szintű közösségi munkáért.
- Nevelőtestületi dicséret:
  - városi vagy annál magasabb szintű kulturális, sport vagy tanulmányi versenyen elért kimagasló eredményért
  - annak a tanulónak vagy tanuló csoportnak, akik városi vagy magasabb szinten meghirdetett pályázatokon sikeresen szerepelnek
  - „Jó tanuló, jó sportoló” címet elért tanulónak
  - iskolai versenyeken elért első helyezésért.
- Igazgatói dicséret:
  - városi vagy annál magasabb szintű kulturális, sport vagy tanulmányi versenyen elért közepes teljesítményért, amely lelkiismeretes felkészülésen alapszik
  - iskolai rendezvényeken való aktív részvételért
  - iskolai versenyeken elért jó teljesítményért
- Osztályfőnöki dicséret:
  - az osztályközösségért végzett munka
  - társai segítése a felzárkóztatásban, pótlásban
  - iskolai versenyeken való elfogadható szintű teljesítményért
- Szaktanári dicséret:
  - szaktárgyi többletmunka
  - szaktárgyi versenyeredmény
  - szaktárgyi vizsgaeredmény
- Szóbeli dicséretek: amikor aktuális a szaktárgyi órán, osztályfőnöki órán, szülői értekezleten, fogadóórán, osztályozó értekezleteken.

Elismerési fokozatok:
- Osztályfőnöki dicséret írásban.
- Iskolaközösség előtti dicséret.
- Igazgatói dicséret.
- Nevelőtestületi dicséret.

A magatartás és a szorgalom minősítési rendszere iskolánkban

A tanulók magatartásának és szorgalmának minősítése az osztályfőnök feladata. A minősítésnél figyelembe kell venni az osztály véleményét is. A minősítés az osztályban tanító tanárok többségi jóváhagyásával válik véglegessé. A tanulók magatartását és szorgalmát félévkor és év végén osztályzat minősíti az évközi jegyek alapján, az év végi minősítés az egész tanévre szól. A dicséretet és a figyelmeztetést az adott tanévben a magatartás értékelésekor figyelembe kell venni.

A magatartás minősítésekor a következőket célszerű mérlegelni, figyelembe venni:
- Viselkedéskultúra (általános magaviselet, őszinteség, vagy annak hiánya)
- Kötelességteljesítés, önként vállalt közösségi feladatok, versenyeken való részvétel
- Késés, hiányzás
- Az iskola vagyontárgyainak rongálása
- Viselkedés társaival, tanáraival és az idős emberekkel szemben
- Környezetkárosító tevékenység

A szorgalom minősítésekor mérlegelni kell a tanuló egyéni képességeit, tanulási körülményeit, a tanuláshoz való viszonyát. Egy tantárgyi bukás szorgalmi minősítése hanyag.

- Órai aktivitás, passzivitás
- Házi feladat megoldása, illetve elhanyagolás
- Tantárgyi teljesítmények egyenletessége illetve hullámzása (szóródás).
- Versenyeken való eredményes szereplés

A félévi és év végi értékelés osztályzatokkal történik.

Magatartás:

Példás:
- A házirendet betartja, társait is erre ösztönzi.
- Társaival udvarias, kulturált hangon beszél, elfogadja a másságot.
- Nevelőivel tisztelettudó és együttműködő, iskolában és iskolán kívül is.
- Az iskola felszerelését óvja, megbecsüli.
- A környezet tisztaságára ügyel, társait is erre kéri.
- Felszerelése tiszta, rendes, teljes.
- Az iskola rendezvényeken képességeinek megfelelően részt vesz.
- Feladatokat vállal és azokat teljesíti.
- Felelősi munkáját fegyelmezetten, udvariasan végzi.
- Igazolatlanul nem hiányzik.

Jó:
- A házirendet betartja.
- Társaival kulturált hangon beszél.
- Nevelőit tiszteli.
- Az iskola felszerelését óvja, megbecsüli.
- Saját felszerelése teljes.
- A környezet tisztaságára ügyel.
- Iskolai rendezvényeken a rábízott feladatokat elvégzi.
- Felelősi munkáját megfelelően ellátja.
- Igazolatlanul nem hiányzik.

Változó:
- A házirendet nem mindig tarja be.
- Előfordul, hogy a nevelővel tiszteletlen hangot üt meg.
- Társaival néha durva, csúnyán beszél.
- Közösségi feladatot nem vállal, vagy csak ritkán. Ezeket a feladatokat csak részben teljesíti.

Rossz:
- A házirendet – többszöri figyelmeztetés ellenére – megszegi.
- Felszerelése hanyag, rendetlen.
- Viselkedésével akadályozza a közösség munkáját.
- Nevelőivel tiszteletlen, társaival szemben durva, erőszakos.

Szorgalom:

Példás:
- Képességeit maximálisan kihasználva tanul.
- A rábízott feladatokat teljesíti, érdeklődő.
- Az órákon aktívan dolgozik, gyűjtőmunkát példásan végez.
- Többletmunkát is vállal az őt külön érdeklő tantárgyakból.
- Házi feladatot rendszeresen készít.

- Tanulmányi és egyéb versenyekbe aktívan bekapcsolódik, rendszeresen feladatokat vállal.

Jó:

- Tanulmányi kötelezettségeinek képessége szerint eleget tesz.
- A házi feladatot rendszerint elkészíti.
- Az őt érdeklő tantárgyakból jól teljesít. Bekapcsolódik az órai munkába. Az iskolában a rábízott feladatokat elvégzi.

Változó:

- Tanulmányi kötelezettségének hiányosan tesz eleget.
- Az órákon munkavégzése változó. Eszközeit az iskolába nem hordja rendszeresen. Tanulmányi versenyeken képességei ellenére sem vesz részt.

Hanyag:

- Tanulmányi kötelezettségének nem tesz eleget.
- Az órákon nem dolgozik.
- Közönyös.
- Házi feladatot sorozatosan nem készít.
- Egy vagy több tantárgyból bukásra áll.

2.14 A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

A nevelőtestület nem tartja szükségesnek további elvek megfogalmazását.

2.15 Választható közép és emelt szintű érettségi vizsgatárgyak

Gimnázium

A kötelező érettségi tárgyakból közép és emelt szinten tehető vizsga:
magyar nyelv és irodalom
matematika
történelem
angol nyelv
német nyelv

Választható érettségi tantárgyak közül középszintű érettségire digitális kultúra, biológia és testnevelés, míg emelt szintű érettségire digitális kultúra és angol tantárgyakból készítjük fel a jelentkező tanulókat.

Technikum (Szakgimnázium, 2020. 09.01-től kifutó rendszerben)

A kötelező érettségi tárgyakból közép és emelt szinten tehető vizsga:
magyar nyelv és irodalom
matematika
történelem
angol nyelv
szakmai ágazati tárgyak: informatikai ismeretek, rendészeti és közszolgálati ismeretek, sport ismeretek, irodai ügyviteli ismeretek

Választható érettségi tantárgyak közül középszintű érettségire digitális kultúra és testnevelés tantárgyakból, míg emelt szintű érettségire angol tantárgyból készítjük fel a jelentkező tanulókat.

Két tanítási nyelvű gimnázium

A két tanítási nyelvű gimnáziumban három tantárgyból célnyelven kötelező érettségi vizsgát tenni. Célnyelven tehető érettségi vizsga matematika, történelem, földrajz és célnyelvi civilizáció tantárgyakból.

Amennyiben a tanuló úgy dönt, hogy nem a tanult választható érettségi tárgyak közül választ érettségi tárgyat, felkészülését önállóan köteles megoldani.

2.16 A közép és emelt szintű érettségi vizsga témakörei

A középszintű érettségi vizsga témakörei és a 11-12. évfolyamon az emelt szintű érettségire történő felkészítés témakörei

Érettségi témakörök - középszint

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

MAGYAR NYELV

- Kommunikáció
- A magyar nyelv története
- Ember és nyelvhasználat
- A nyelvi szintek
- A szöveg
- A retorika alapjai
- Stílus és jelentés

IRODALOM

- Művek a magyar irodalomból I. Kötelező szerzők
  - Petőfi Sándor, Arany János, Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, József Attila.
- Művek a magyar irodalomból II. Választható szerzők
  - Zrínyi Miklós, Jókai Mór, Krúdy Gyula, Karinthy Frigyes, Kassák Lajos, Illyés Gyula, Németh László, Örkény István, Nagy László, Nemes Nagy Ágnes, Szilágyi Domokos.
- Művek a magyar irodalomból III. Kortárs szerzők
- Művek a világirodalomból
- Színház és dráma
- Az irodalom határterületei
- Regionális kultúra, interkulturális jelenségek és a határon túli irodalom
- Interkulturális jelenségek, eltérő szöveghagyományok.

Értelmezési szintek, megközelítések

- Témák, motívumok
- Műfajok, poétika
- Korszakok, stílustörténet
- Irodalomtörténet

MATEMATIKA

- Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, gráfok
- Számelmélet, algebra
- Függvények, az analízis elemei
- Geometria, koordinátageometria, trigonometria

- Valószínűség-számítás, statisztika
- Középértékek, egyenlőtlenségek
- A függvény

TÖRTÉNELEM

- Az ókor kultúrája
- A középkor
- A középkori magyar állam megteremtése és virágkora
- Szellemi, társadalmi és politikai változások a kora újkorban (1492-1789)
- Magyarország a kora újkorban (1490-1790)
- A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora (1789-1914)
- A polgárosodás kezdetei és kibontakozás Magyarországon (1790-1914)
- A világháborúk kora (1914-1945)
- Magyarország a világháborúk korában (1914-1945)
- A jelenkor (1945-től napjainkig)
- Magyarország 1945-től a rendszerváltozásig
- Társadalmi, állampolgári, pénzügyi és munkavállalói ismeretek

ANGOL NYELV

- Személyes vonatkozások, család
- Ember és társadalom
- Környezetünk
- Az iskola
- A munka világa
- Életmód
- Szabadidő, művelődés, szórakozás
- Utazás, turizmus
- Tudomány és technika
- Gazdaság

NÉMET NYELV

- Személyes vonatkozások, család
- Ember és társadalom
- Környezetünk
- Az iskola
- A munka világa
- Életmód
- Szabadidő, művelődés, szórakozás
- Utazás, turizmus
- Tudomány és technika

- Gazdaság

FÖLDRAJZ (FÖLDÜNK ÉS KÖRNYEZETÜNK)

- Térképi ismeretek
- Kozmikus környezetünk
- A geoszférák földrajza
- A földrajzi övezetesség
- Társadalmi folyamatok a 21. század elején
- A világgazdaság jellemző folyamatai
- Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában
- Európa földrajza. A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbsége Európában
- Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői
- Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei

BIOLÓGIA

- Bevezetés a biológiába
- Egyed alatti szerveződési szint
- Az egyed szerveződési szintje
- Az emberi szervezet
- Egyed feletti szerveződési szintek
- Öröklődés, változékonyság, evolúció

ANGOL CÉLNYELVI CIVILIZÁCIÓ

- A célnyelvi országok földrajza
- A célnyelvi országok gazdasága
- Politikai berendezkedés
- Társadalmi viszonyok
- Hagyományok, szokások, életmód
- Környezetvédelem
- Tömegkommunikáció, média
- Sport
- Tudományok
- Történelmi ismeretek

INFORMATIKA

- Információs társadalom
- Informatikai alapismeretek – hardver
- Informatikai alapismeretek – szoftver
- Szövegszerkesztés
- Táblázatkezelés
- Adatbázis-kezelés
- Információs hálózati szolgáltatások
- Prezentáció é grafika
- Könyvtárhasználat

TESTNEVELÉS

- Olimpiai mozgalom létrejötte, célja, feladatai; magyar sportsikerek
- Harmonikus testi fejlődés
- A testmozgás, a sport szerepe az egészséges életmód kialakításában és a személyiség fejlesztésében
- A motoros képességek szerepe a teljesítményben
- Gimnasztikai ismeretek
- Atlétika
- Torna
- Zenés-táncos mozgásformák
- Küzdősportok, önvédelem
- Úszás
- Testnevelési és sportjátékok
- Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek

Érettségi témakörök – emelt szint

ANGOL NYELV

- Személyes vonatkozások, család
- Ember és társadalom
- Környezetünk
- Az iskola
- A munka világa
- Életmód
- Szabadidő, művelődés, szórakozás

- Utazás, turizmus
- Tudomány és technika
- Gazdaság

INFORMATIKA

- Információs társadalom
- Informatikai alapismeretek – hardver
- Informatikai alapismeretek – szoftver
- Szövegszerkesztés
- Táblázatkezelés
- Adatbázis-kezelés
- Információs hálózati szolgáltatások
- Prezentáció é grafika
- Könyvtárhasználat
- Algoritmizálás, adatmodellezés

Emelt szintű érettségire felkészítő óraszámhoz tartozó tantárgyi tartalmak

Angol nyelv 11-12. évfolyam Fakultáció

A, TÉMAKÖRÖK

Óraszám	Témakör	Emelt szint
6	**Személyes vonat kozások, család**	-A család szerepe az egyén és a társadalom életében -Családi munkamegosztás, szerepek a családban, generációk együttélése
6	**Ember és társadalom**	-Az emberi kapcsolatok minősége, fontossága (barátság, szere lem, házasság) -Lázadás vagy alkalmazkodás; a tizenévesek útkeresése -Előítéletek, társadalmi problémák és azok kezelése -Az ünnepek fontossága az egyén és a társadalom életében -Az öltözködés mint a társadalmi hovatartozás kifejezése -A fogyasztói társadalom, reklámok -Társadalmi viselkedésformák
6	**Környezetünk**	-A lakóhely és környéke fejlődésének problémái -A természet és az ember harmóniája -A környezetvédelem lehetőségei és problémái
6	**Az iskola**	-Iskolatípusok és iskolarendszer Magyarországon és más országokban -Hasonló események és hagyományok külföldi iskolákban
4	**A munka világa**	-A munkavállalás körülményei, lehetőségei itthon és más országokban, divatszakmák
6	**Életmód**	-Az étkezési szokások hazánkban és más országokban -Ételspecialitások hazánkban és más országokban -A kulturált étkezés feltételei, fontossága -A szenvedélybetegségek -A gyógyítás egyéb módjai
6	**Szabadidő, művelődés, szórakozás**	-A szabadidő jelentősége az ember életében -A művészet szerepe a mindennnapokban -Szabadidősport, élsport, veszélyes sportok - A könyvek, a média és az internet szerepe, hatásai.
6	**Utazás, turizmus**	-A motorizáció hatása a környezetre és a társadalomra -Az idegenforgalom jelentősége
4	**Tudomány és technika**	-A tudományos és technikai fejlődés pozitív és negatív hatása a társadalomra, az emberiségre

B, KOMMUNIKÁCIÓS HELYZETEK ÉS SZÁNDÉKOK

Óraszám	Helyzet	Szerep
2	Áruházban, üzletben, piacon	vevő
2	Családban, családnál, baráti körben	vendéglátó, vendég
2	Étteremben, kávéházban, vendéglőben	vendég, egy társaság tagja
2	Hivatalokban, rendőrségen	ügyfél, állampolgár
2	Ifjúsági szálláson, campingben, panzióban, szállodában	vendég
2	Iskolában	tanuló, iskolatárs
2	Kulturális intézményben, sportlétesítményben, klubban	vendég, látogató, egy társaság tagja
2	Országhatáron	turista
2	Orvosnál	beteg, kísérő
2	Szolgáltatóegységekben	ügyfél
2	Szünidei munkahelyen	munkavállaló
2	Tájékozódás az utcán, útközben	helyi lakos, turista
2	Telefonbeszélgetésben	hívó és hívott fél
2	Tömegközlekedési eszközökön	utas, útitárs

C) NYELVTANI SZERKEZETEK

Óraszám	Nyelvtani szerkezet
4	Modal verbs with perfect infinitive
4	Future Continuous
4	Future Perfect
4	Past Perfect Continuous
4	Present Continuous Passive
4	Past Continuous Passive
4	Participle clauses
4	Would (past habits)
4	Wish (state verbs/action verbs)
4	Wish (unfulfilled actions)
4	Gerund and infinitive in idiomatic expressions
4	Conditionals- mixed type
4	Inversion (for emphasis)
4	Subjunctive

Történelem 11-12. évfolyam Fakultáció

Órakeret: 136 óra

1. Az ókor és kultúrája

Témák	Ismeretek, fejlesztési követelmények	óraszám
Vallás és kultúra az ókori Keleten	Egy folyam menti civilizáció jellemzői (pl. Egyiptom, Kína). Az egyistenhit a zsidó vallásban.	2 óra
A demokrácia kialakulása Athénban	Az athéni demokrácia kialakulásának folyamata. A spártai állam	2 óra
A római köztársaság virágkora és válsága, az egyeduralom kialakulása	Augustus principátusának jellemző vonásai	1 óra
Az antik hitvilág, művészet, tudomány	A görög tudomány egyes területeinek egy-egy alkotója (történetírás, természettudományok, filozófia). A római történetírás egy-egy jelent ős alkotója. (pl. Livius, Tacitus)	2 óra
A kereszténység kialakulása és elterjedése	A kereszténység történetének néhány állomása az ókorban (pl. páli fordulat, üldöztetés, milánói ediktum, niceai zsinat).	2 óra
A népvándorlás, az antik civilizáció felbomlása	A népvándorlás legfontosabb mozzanatainak és résztvevőinek ismerete, térbeli elhelyezése (pl. germánok, hunok)	2 óra

2. A középkor

A feudális társadalmi és gazdasági rend jellemzői	A Frank Birodalom történetének főbb állomásai (pl. Poitiers, Verdun).	2 óra
A nyugati és keleti kereszténység	A legfontosabb szerzetesrendek jellemzői (pl. bencések, ferencesek). Az ortodox és a nyugati kereszténység főbb jellemzői	2 óra

	(pl. önálló nemzeti egyházak, eltérő liturgia és egyházművészet).	
Az iszlám vallás és az arab világ; a világvallások elterjedése	Az arab hódítás, az iszlám elterjesztésének fontosabb szakaszai (pl. 635 Damaszkusz, 732 Poitiers)	2 óra
A középkori városok	A középkori céhes ipar bemutatása.	1 óra
Egyházi és világi kultúra a középkorban	Híres egyetemek Nyugat- és Közép-Európában (pl. Párizs, Oxford, Prága),az egyetemi oktatás jellemzői, a skolasztika (Aquinói Szent Tamás).	2 óra
A humanizmus és a reneszánsz Itáliában	A humanizmus és a reneszánsz jellemzői (pl. emberközpontúság, antik embereszmény) és fontosabb itáliai képviselői (pl. Petrarca, Machiavelli és Raffaello).	2 óra
Az angol és a francia rendi állam működése	A rendi állam kialakulása és működése Angliában és Franciaországban.	2 óra
Az Oszmán Birodalom terjeszkedése	Az Oszmán Birodalom jellemző vonásai és társadalmi háttere (pl. szolgálati birtok, szpáhi, gyermekadó, janicsár).	2 óra

3. A középkori magyar állam megteremtése és virágkora

A magyar nép őstörténete és vándorlása	A vándorló magyarság képe a korabeli forrásokban (pl. arab és bizánci források). Eltérő tudományos elképzelések a magyar őstörténettel kapcsolatban (pl. eredet, őshaza).	2 óra

A honfoglalástól az államalapításig	A kalandozó magyarok képe a korabeli forrásokban. Szent István törvényalkotó tevékenysége.	2 óra
Az Árpád-kor	Az új rend megszilárdulása Szent László és Könyves Kálmán idején	2 óra
Társadalmi és gazdasági változások Károly Róbert, Nagy Lajos, Luxemburgi Zsigmond idején	Nagy Lajos törvényei és az Anjou-kori társadalom. Zsigmond király külpolitikája (pl. a nyugati egyházszakadás megszüntetése, a huszita kérdés kezelése, oszmánok elleni védekezés).	2 óra
A Hunyadiak	Mátyás király bel- és külpolitikája.	2 óra
Kultúra és művelődés	Mátyás király és a reneszánsz.	1 óra

4. Szellemi, társadalmi és politikai változások az újkorban

A nagy földrajzi felfedezések és következményei	A kapitalista világgazdasági rendszer kialakulásának kezdetei, a legfőbb társadalmi és gazdasági folyamatok a XVI-XVII. században Nyugat-Európában.	2 óra
Reformáció és katolikus megújulás	Nagyhatalmi konfliktusok és vallási ellentétek a koraújkori Európában (pl. francia-Habsburg vetélkedés, harmincéves háború).	2 óra
A kontinentális abszolutizmus és a parlamentáris monarchia megszületése Angliában	Az angolszász kapitalizálódás, a polgári fejlődés és a mindennapi élet a kora újkori Angliában Nagyhatalmi erőviszonyok, az európai	2 óra

	egyensúly a XVIII. században	
A tudományos világkép átalakulása, a felvilágosodás	Az új világszemlélet kialakulása (pl. racionalizmus), az újkori természettudományok (pl. mechanika, newtoni fizika) és társadalomtudományok (pl. társadalmi szerződés, államelmélet) kibontakozása.	2 óra

5. Magyarország a Habsburg Birodalomban

A mohácsi csata és az ország három részre szakadása	Összetartó és elválasztó erők a három országrészben (pl. törökök elleni védekezés, gazdaság, vallás). A rendi és vallási törekvések összekapcsolódása a Bocskai-féle szabadságharcban	2 óra
Az Erdélyi Fejedelemség virágkora	Bethlen Gábor kül- és belpolitikája.	2 óra
A török kiűzése és a Rákóczi szabadságharc	A török kiűzésének kérdései és Zrínyi Miklós. A spanyol örökösödési háború és a Rákóczi szabadságharc.	2 óra
Magyarország a XVIII. századi Habsburg Birodalomban	Az udvar és a rendek viszonyának alakulása.	2 óra
Művelődés, egyházak, iskolák	Az állami oktatáspolitika főbb intézkedései.	1 óra

6. A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora

A francia polgári forradalom politikai irányzatai, az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata	A főbb irányzatok (pl. alkotmányos monarchisták, girondiak), valamint képviselőik társadalmi és politikai elképzeléseinek összehasonlítása. A jakobinus diktatúra.	2 óra

A napóleoni háborúk és a Szent Szövetség Európája	A napóleoni háborúk fordulópontjai (pl. Moszkva, Lipcse). A nagyhatalmi együttműködés céljai és rendszere a bécsi kongresszus nyomán.	2 óra
Az ipari forradalom és következményei	Az ipari forradalom eredményeinek (pl. városiasodás, demográfiai robbanás) kibontakozása és egymásra hatása.	2 óra
Nagyhatalmak és katonai-politikai szövetségek a századfordulón	A szövetségi rendszerek kialakulásának okai az első világháború előtt. Gyarmatok és gyarmattartók a századfordulón.	2 óra
Tudományos, technikai felfedezések, újítások és következményeik	Az ipari forradalom legfontosabb találmányainak és felfedezőinek bemutatása (pl. Benz, Edison, a robbanómotor, telefon). A tudományos és technikai fejlődés hatása a társadalomra, a gondolkodásra, az életmódra és a környezetre.	2 óra

7. A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon

A reformmozgalom kibontakozása, a polgárosodás fő kérdése	A rendi országgyűlés és a megyerendszer működése. A gazdasági átalakulás jellemzése és elemzése. A magyar társadalom rétegződése és életformái.	2 óra
A reformkori művelődés, kultúra	A nemzeti érzés megerősödése a magyarság és a nemzetiségek körében.	2 óra
A polgári forradalom	A német, az olasz és ausztriai mozgalmak hatása a magyar szabadságharcra.	2 óra

	Nemzetiségi törekvések a Habsburg birodalomban.	
A szabadságharc	Ausztria és Magyarország közjogi viszonyának alakulása. Nagyhatalmi elképzelések Közép-Európa szerepéről.	2 óra
A kiegyezés előzményei és megszületése	A kiegyezés alternatívái, a kiegyezéshez fűződő viták (pl. dunai konföderáció, Kasszandra levél)	2 óra
Gazdasági eredmények és társadalmi változások a dualizmus korában	A' polgári állam kiépülése Magyarországon (pl. közigazgatás, közegészségügy, iskolahálózat). Magyar nemzetiségi politika és nemzetiségi törekvések. A környezet átalakításának következményei (pl. vasútépítés, városfejlődés, iparosítás).	2 óra
Az életmód, a tudományos és művészeti élet fejlődése	A tömegkultúra néhány jelensége Magyarországon (pl. divat, szórakozás, sport, sajtó).	1 óra

8. Az első világháborútól a kétpólusú világ felbomlásáig

Az első világháború jellege, jellemzői; a Párizs környéki békék	A hátország szerepe a háborúban. Nagyhatalmi érdekek és ellentétek a béketárgyalásokon	2 óra
A gazdaság és a társadalom új jelenségei a fejlett világban	A világgazdaság átrendeződése a háború után. A gyarmati világ szétesésének kezdetei (pl. India, Közel-Kelet)	2 óra
Tekintélyuralmi rendszerek Közép-Európában és az olasz fasizmus	Az olasz fasizmus jellemzői. Tekintélyuralmi rendszerek bemutatása Közép-Európában és a Balkánon.	2 óra
Az USA és az 1929-33-as gazdasági válság	Az USA gazdasági fellendülése és nemzetközi szerepe.	2 óra

	A válság kezelésének módjai egy adott országban (pl. USA, Nagy-Britannia).	
A nemzetiszocializmus hatalomra jutása és működési mechanizmusa	A totális állam kiépítése Németországban	1 óra
A bolsevik ideológia és a sztálini diktatúra az 1920-30-as években	A bolsevizmus ideológiája. A bolsevik propaganda főbb jellemzői. A sztálini gazdaságpolitika	2 óra
A második világháború előzményei jelentős fordulatai	A szövetséges hatalmak együttműködésének elemzése. Háborúellenes katonai és polgári erőfeszítések.	2 óra
A hidegháború és a kétpólusú világ jellemzői	Nyugat-Európa újjáépítése és a közös európai intézmények kialakulásának kezdetei. A gyarmati rendszer felbomlása - a „harmadik világ” kialakulása. Gandhi erőszakmentes mozgalma.	2 óra
A szocialista rendszerek bukása	A német kérdés.	1 óra

9. Magyarország története az első világháborútól a második világháborús összeomlásig

Az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlása és következményei	A Károlyi-kormány bel- és külpolitikai mozgástere és intézkedései. A tanácskormány uralomra kerülése, politikája, bukásának okai. Trianon társadalmi és bel- és külpolitikai következményei.	2 óra
A Horthy-rendszer jellege és jellemzői.	Politikai életpályák bemutatása és elemzése (pl. Bethlen István, Teleki Pál). Gazdasági válság és radikalizálódás a belpolitikában (Gömbös és kísérlete).	2 óra
Művelődési viszonyok és az életmód.	A klebelsbergi kultúrpolitika kibontakozása és főbb jellemzői (pl. kultúrfölény,	2 óra

	valláserkölcsi nevelés). Tudomány és művészet főbb képviselői a két világháború közötti Magyarországon (pl. Szent-Györgyi Albert, Bartók Béla).	
A magyar külpolitika mozgástere, alternatívái	Magyarország a náci birodalom árnyékában (pl. gazdasági és politikai kényszerek, kitörési kísérletek). A területi revízió lépései.	2 óra
Magyarország részvétele a világháborúban.	Kállay Miklós miniszterelnöksége. Háborúellenes törekvések (pl. Magyar Történelmi Emlékbizottság, szárszói találkozó).	2 óra
A német megszállás és a holokauszt Magyarországon	Az antiszemitizmus és a zsidókérdés Magyarországon.	1 óra

10. Magyarország 1945-től a rendszerváltozásig

A szovjet felszabadítás és megszállás	A nemzetközi helyzet hatása a magyar belpolitika alakulására 1945 és 1948 között (pl. SZEB intézkedései, németek kitelepítése).	2 óra
A határon túli magyarság sorsa	A magyarság helyzetének főbb jellemzői a szomszédos országokban.	1 óra
A kommunista diktatúra kiépítése és működése	Az elnyomás formái és „gépezete”.	1 óra
Az 1956-os forradalom és szabadságharc	A magyar forradalom nemzetközi jelentősége és összefüggései (pl. szuezi válság szerepe, a magyar kérdés az ENSZ-ben).	2 óra
A Kádár-rendszer jellege, jellemzői	A kádári társadalom- és kultúrpolitika alakulása (pl. „gulyás- vagy fridzsiderkommunizmus”, három T)	2 óra

A rendszerváltozás	Magyarország a kilencvenes években (pl. jogalkotás, társadalmi változások - vesztesek és győztesek).	2 óra

11. A jelenkor

A közép-európai régió jellemzői, távlatai, a posztszovjet rendszerek problémái	A balkáni konfliktusok, Jugoszlávia felbomlása. Nemzeti, etnikai, vallási kisebbségek helyzete néhány országban (pl. Románia, Magyarország, Ukrajna).	2 óra
Az európai integráció története	A „Hatok” Közös Piacától az Európai Unióig (1957-1992), az integráció főbb állomásai. Együttműködés és eltér őérdekek az unióban. Az Európai Unió helye a világgazdaságban.	2 óra
A „harmadik világ”	A demográfiai válság társadalmi és gazdasági okai.	1 óra
Fogyasztói társadalom; ökológiai problémák, a fenntartható fejlődés	A környezettudatos magatartás kulturális, gazdasági és politikai feltételei.	2 óra
A globális világ kihívásai és ellentmondásai	A tömegkultúra új jelenségei (pl. film, reklám).	1 óra

12. A mai magyar társadalom és életmód

Alapvető állampolgári ismeretek	A szociális piacgazdaság jellemzői.	2 óra
Etnikumok és nemzetiségek a magyar társadalomban	Nemzetiségek a mai magyar társadalomban (pl. számuk, arányuk, helyzetük, intézményeik) A hazai romák helyzete (oktatás, lakhatás, egészségügy, foglalkoztatás). A diszkrimináció fogalma.	3 óra
A parlamenti demokrácia működése és az önkormányzatiság	A magyar alkotmányosság elemei (pl. a konstruktív bizalmatlanság intézménye, népszavazás) és intézményei	2 óra

	(pl. alkotmánybíróság, ombudsmani intézmény)	
Társadalmi, gazdasági és demográfiai változások	A magyar társadalom szerkezetváltozásai az elmúlt fél évszázadban. Magyarország gazdasága és beilleszkedése az európai, illetve világgazdaságba..	2 óra

13. Rendszerezés, ismétlés: 5 óra

Digitális kultúra 12. évfolyam – fakultáció (gimnázium)
A fakultáció célja az emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítés.

Óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata	55 óra
2. Információs társadalom, e-Világ	1 óra
3. Mobiltechnológiai ismeretek	1 óra
4. Szövegszerkesztés	6 óra
5. Számítógépes grafika	2 óra
6. Multimédiás dokumentumok készítése	4 óra
7. Online kommunikáció	6 óra
8. Publikálás a világhálón	6 óra
9. Táblázatkezelés	6 óra
10. Adatbázis-kezelés	8 óra
11. A digitális eszközök használata	2 óra
Összesen:	**93 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
12. évf.	3	93	0	0	93	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
1. Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata	0	0	55	0	**55**
2. Információs társadalom, e-Világ	0	0	1	0	**1**
3. Mobiltechnológiai ismeretek	0	0	1	0	**1**
4. Szövegszerkesztés	0	0	6	0	**6**
5. Számítógépes grafika	0	0	2	0	**2**
6. Multimédiás dokumentumok készítése	0	0	4	0	**4**
7. Online kommunikáció	0	0	2	0	**2**
8. Publikálás a világhálón	0	0	6	0	**6**
9. Táblázatkezelés	0	0	6	0	**6**
10. Adatbázis-kezelés	0	0	8	0	**8**
11. A digitális eszközök használata	0	0	2	0	**2**
Összesen	**0**	**0**	**93**	**0**	**93**

12. évfolyam

Szabadon tervezhető (93 óra)

Tematikai egység	**Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata**	**Órakeret 55 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Egyszerű és összetett adattípusok, állományok – Algoritmus leíró eszközök (mondatszerű leírás) – Elemi algoritmusok (összegzés, eldöntés, kiválasztás, keresés, megszámlálás, maximum-kiválasztás, kiválogatás, elemi rendezések.) – Rekurzió – IDE használata – Egy magasszintű programozási nyelv elemeinek ismerete (típusdefiníció, a változódeklaráció, a be- és kiviteli utasítások, alapvető programszerkezetek, szekvencia, elágazás, ciklus, eljárások, függvények, állománykezelő műveletek) – Algoritmizálás a gyakorlatban, hétköznapi problémák megoldása		– Összetett programozás feladat megoldása egy magasszintű programozási nyelven, felkészülés a gyakorlati vizsgára
Fogalmak	elemi adattípus (egész, valós, logikai, karakter, stb.), összetett adattípus (tömb, struktúra, stb.), változó, változó deklaráció, értékadás, I/O utasítás, elágazás, ciklus, rekurzió, függvény, eljárás, blokk, visszatérési érték, paraméter, paraméterátadás, függvényhívás, fájlkezelés (írás, olvasás), keresés, rendezés, csere, minimum/maximum kiválasztás, összegzés	

Tematikai egység	**Szövegszerkesztés**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Karakter-, bekezdés-, szakasz- és oldalformázás – Stílusok létrehozása, használata, módosítása – Nagy terjedelmű dokumentumok jellegzetes elemei (élőfej, élőláb, láb- és végjegyzet, tartalomjegyzék) – Táblázatok és tabulátorok használata – Képek alakzatok beszúrása, formázása – Körlevél készítés		– Összetett szövegszerkesztési feladat megoldása, felkészülés a gyakorlati vizsgára
Fogalmak	hasáb, szegély, élőfej, élőláb, lábjegyzet, végjegyzet, tartalomjegyzék, stílus, körlevél, törzsdokumentum	

Tematikai egység	**Számítógépes grafika**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Képek megnyitása, mentése, beillesztése – Képek átméretezése, kivágása – Képek módosítása, feldolgozása, formázása – Alakzatok megrajzolása, módosítása		– Képszerkesztés feladat megoldása, felkészülés a gyakorlati vizsgára
Fogalmak	vektorgrafika, pixelgrafika, hexadecimális színkód, RGB, átméretezés	

Tematikai egység	**Multimédiás dokumentumok készítése**	**Órakeret 4 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
– Prezentáció elkészítése, formázása – Táblázatok, képel, alakzatok, diagramok beszúrása, módosítása – Hivatkozások elhelyezése – Animációk beállítása – Diák továbbítása, vetítési beállítások	– Prezentációkészítés feladat megoldása, felkészülés a gyakorlati vizsgára
Fogalmak	dia, mintadia, dia elrendezése, alakzat, diagram, animáció, áttűnés

Tematikai egység	Publikálás a világhálón	Órakeret 6 óra
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Weblapok felépítése HTML kód segítségével – Weblapok formázása CSS segítségével, meglévő stíluslap módosítása – Weblap készítése weblapszerkesztővel		– Weblapszerkesztési feladat megoldása, felkészülés a gyakorlati vizsgára – A HTML nyelv és a CSS elemeinek megismerése
Fogalmak	böngészőben megjelenő cím, címsor, bekezdés, táblázat, kép, link, rendezett és rendezetlen felsorolás	

Tematikai egység	Táblázatkezelés	Órakeret 6 óra
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Cellaformázás – Adattípusok táblázatkezelőben – Abszolút-, relatív- és vegyes cellahivatkozás – Adatok rendezése, szűrése – Képletek, függvények használata (matematikai, statisztikai, szövegkezelő, dátumkezelő, kereső függvények) – Adatbáziskezelő függvények használata – Feltételes formázás – Diagramok készítése – Objektumok beszúrása, formázása		– Összetett táblázatkezelés feladat megoldása, felkészülés a gyakorlati vizsgára
Fogalmak	cella, cellatartomány, cellahivatkozás, függvény paramétere, feltételes formázás, diagram	

Tematikai egység	Adatbázis-kezelés	Órakeret 8 óra
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– A relációs adatmodell elemei – Adatbázisok létrehozása – Táblák létrehozása, importálása, módosítása – Adattípusok – Adattáblák közötti kapcsolatok – Lekérdezések (feltételek, rendezés, csoportosítás) – Beágyazott lekérdezések – Számított mezők és függvények alkalmazása		– Összetett adatbázis-kezelési feladat megoldása, felkészülés a gyakorlati vizsgára – SQL nyelv elemeinek megismerése

– Jelentések, űrlapok – SQL nyelv elemei – SELECT utasítás	
Fogalmak	adatbázis séma, egyed, egyed-előfordulás, rekord, mező, kapcsolat, kulcs, lekérdezés, SELECT, rendezés, AND, OR, NOT, BETWEEN, GROUP BY, MAX(), MIN(), COUNT(), SUM(), AVG(),YEAR(), MONTH(), DAY(), NOW(), HOUR(), MINUTE(), SECOND(), IN

Tematikai egység	**Információs társadalom, e-Világ**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– A kommunikáció általános modellje – Információs és kommunikációs technológiák – Az informatika fejlődéstörténete – A modern információs társadalom jellemzői, hatása – Informatika és etika – Szoftverjog – Könyvtárismeret		– A kapcsolódó érettségi szóbeli témakörök áttekintése, elmélyítése
Fogalmak	jel, adat, információ, adó, vevő, zaj, kódolás, dekódolás, redundancia, számítógépes generációk, internetes kommunikáció, netikett, licence szerződés, szerzői jog, felhasználói jog, könyvtár, katalógus, digitális könyvtár, könyv, időszakos kiadvány	

Tematikai egység	**Mobiltechnológiai ismeretek**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– A mobiltechnológia körébe tartozó eszközök ismerete – Mobileszközök kezelése, alkalmazások futtatása, telepítése, eltávolítása		– A kapcsolódó érettségi szóbeli témakörök áttekintése, elmélyítése
Fogalmak	mobiltechnológia, mobileszköz, alkalmazás, applikáció, alkalmazás telepítése, alkalmazás eltávolítása, kezelőfelület, oktatóprogramok, oktatást segítő programok, hálózati kapcsolat	

Tematikai egység	**Online kommunikáció**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Hálózati alapismeretek – Elektronikus levelezési rendszer használata – Állományok átvitele – Web-szolgáltatás – Keresőrendszerek – Az internet veszélyforrásai		– A kapcsolódó érettségi szóbeli témakörök áttekintése, elmélyítése
Fogalmak	internet, szerver, kliens, www, URL, domain-név, IP cam, e-mail, lánclevél, csatolmány, FTP, böngészés, keresőmotor, kulcsszavas kereső, tematikus kereső, adathalászat	

Tematikai egység	**A digitális eszközök használata**	**Órakeret 2 óra**

<table>
<tr><th colspan="2">Ismeretek</th><th>Fejlesztési feladatok</th></tr>
<tr><td colspan="2">– Hardveres ismeretek
– Jelátalakítás és kódolás
– A számítógép felépítése
– Munkavédelem és ergonómia
– Szoftverismeret
– Operációs rendszerek fajtái, feladatai, részei
– Háttértárak kezelése
– Tömörítés
– Adatvédelem, adatbiztonság
– Kártevők, vírusvédelem
– Hálózatok felépítése</td><td>– A kapcsolódó érettségi szóbeli témakörök áttekintése, elmélyítése</td></tr>
<tr><td>Fogalmak</td><td colspan="2">analóg és digitális jel, adatmennyiség, számábrázolás, számrendszer (bináris, decimális, hexadecimális), logikai művelet (ÉS, VAGY, NEM), Bool-algebra, ASCII, Unicode, RGB, CMYK, digitalizálás, Neumann-elvek, központi feldolgozó egység, memória, buszrendszer, interfész, ház, tápegység, alaplap, input, output, I/O periféria, hálózati kártya, hálózati közeg, kapcsoló, forgalomirányító, vezeték nélküli hozzáférési pont, ergonómia, operációs rendszer, segédprogram, fájl, mappa, elérési út, veszteséges és veszteségmentes tömörítés, archiválás, kártékony program, vírusirtó, számítógépes hálózat, TCP/IP</td></tr>
</table>

2.17 Az értékelés elvei

Amit értékelnünk kell	Akik értékelik	Az értékelés rendszeressége	Az értékelés formája
Osztályközösség értékelése			
Neveltségi szint (megjelenés, kapcsolatok, értékrend, kommunikáció, viselkedés, hiányzások, stb.)	osztályfőnök, szaktanárok, szülők	rendszeres, félévente átfogó értékelés	szóban (osztályfőnöki óra, szülői értekezlet)
Tanulmányi eredmény	osztályfőnök, szaktanárok	félévente	szóban
Tanórán kívüli tevékenységek	osztályfőnök, tanulók	félévente	szóban
Közösségformálás	osztályfőnök, szaktanárok, tanulók	félévente	szóban
Beilleszkedés az iskolai életbe	nevelőtestület, osztályfőnök, tanulók	félévente	szóban
Egyéni értékelés			
Magatartás és szorgalom	osztályfőnök, szaktanárok, osztályközösség	Rendszeres félévente	szóban és írásban
Tanulmányi eredmény	osztályfőnök, szaktanárok	havonta legalább egyszer, átfogó értékelés félévente	szóban és írásban

A tanulók egyéni teljesítményének értékelése

A tanulmányi munka értékelése:

Az értékelés alapelvei:
- személyre szóló legyen
- fejlesztő, ösztönző legyen
- ne legyen megtorló, fegyelmező jellegű
- iskolai egységes követelményrendszerre épüljön
- szorongásmentes légkörben történjen
- az érdemjegyekhez szóbeli értékelés is társuljon
- fejlessze a tanulók önértékelő képességét, önismeretét
- folyamatosságot biztosítson

Az értékelés funkciói:
- rendszerszabályozó legyen
- helyzetfeltárás, visszacsatolás, kategorizálás
- tájékoztatás
- személyiségfejlesztés
- minősítés, szelektálás, megmérettetés

2.17.1 A tantárgyi tanulmányi előmenetel értékelése:

A szaktanárok minden tanév első óráján a tantárgy követelményrendszere, a tananyag éves felépítése, a házi feladat elkészítésének módja, az adott tantárgy helyes tanulási módszere, a füzetvezetésre vonatkozó utasítások mellett ismertetik az iskolai és saját értékelési rendszerüket. Az értékelés nem azonos az osztályzással, az értékelés különböző típusai jelenjenek meg minden tantárgyból a tanév során! Diagnosztikus értékelést végzünk a kiindulási állapot rögzítésekor, új témakörök elején; formatív értékeléseket (visszacsatolás, hogy mit értett meg eddig a tanuló) végzünk folyamat közben; ezt követheti, a szakasz végén a tanulók kategorizálása vagyis az osztályzás, a szummatív értékelés. A diagnosztikus mérésekhez ne rendeljünk osztályzatot!

Az osztályozásról:

- A szaktanárok a tanulók teljesítményét a tanév közben érdemjegyekkel (1-3 db), félévkor és a tanév végén osztályzatokkal (jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen) értékelik.
- A tanulói teljesítményeket ötfokú skálán értékeljük.
    - Jeles: Ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit megbízhatóan elsajátította, tudását önállóan alkalmazni képes.
    - Jó: Ha a tanuló kevés hibával sajátította el a követelményeket, kisebb bizonytalanságokkal alkalmazni tudja.
    - Közepes: Ha pontatlanul, esetenként felszínesen, több hibával, csak tanári segítséggel tudja alkalmazni a tanultakat.
    - Elégséges: Ha csak minimális szinten, de a továbbhaladáshoz szükséges mértékben sajátította el az ismereteket. Kizárólag tanári segítséggel képes feladatvégzésre.
    - Elégtelen: Ha a követelmények minimális szintjét sem sajátította el, tanári segítséggel sem képes feladatvégzésre
- A félévi és év végi osztályzatokban az évközi jegyeknek kell visszatükröződnie, de az órai felelet nem azonos értékű a témazáró dolgozatra kapott osztályzattal. Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.
- A témazáró dolgozatokra kapott érdemjegyet megkülönböztetve kell a naplóba beírni!
- A témazáró dolgozatot mindenkivel meg kell íratni! (Az év elején azt is tisztázni kell, hogy a hiányzók hogyan pótolhatják!)
- Hosszabb hiányzás (egy hét vagy annál több) esetén időt kell hagyni a tanulónak a pótlásra (legalább egy hét)!
- A témazáró dolgozatról történő igazolatlan mulasztás esetén nem lehet elégtelen osztályzatot adni!
- A dolgozatot két héten belül ki kell javítani és az értékelést valamint az érdemjegyet a tanulókkal ismertetni kell!
- A tanév végén az egész éves teljesítményt értékeljük. Bizonytalanság esetén vegyük figyelembe a tanulók képességeit, szorgalmát, a folyamatosságot, a tanulmányi munkában mutatkozó javuló vagy romló tendenciát, az órai aktivitást!

- Házi feladat el nem készítése esetén elégtelen csak akkor adható, ha egyértelműen tisztázódik, hogy a tanuló nem készült az órára!
- Hiányzó taneszközök miatt a tanuló nem kaphat elégtelen osztályzatot!
- Minden tantárgyból törekedni kell arra, hogy a tanuló legalább egyszer szóban is feleljen a tanév során! Szóbeli érettségi tantárgyak esetén ez követelmény.
- A szóbeli évközi feleletek értékelésekor vegyük figyelembe az órai aktivitást és a többletmunkát is!
- Készségtantárgyak osztályozásakor vegyük figyelembe a tanuló egyéni adottságait és hozzáállását is!
- Komplex középfokú állami nyelvvizsgával rendelkező tanuló az idegen nyelv óráinak látogatása alól nem mentesül csak abban az esetben, ha előrehozott érettségi vizsgán az előírt követelményeket sikeresen teljesítette.
- Írásbeli vagy szóbeli középfokú állami nyelvvizsgával rendelkezők, valamint az egynyelvű vizsgával rendelkező tanulók kötelesek az órákat látogatni.
- Aki középfokú állami nyelvvizsgára megy, komplex vizsga esetén 4 nap felkészülési időt, írásbeli és szóbeli vizsgák esetén 2 napot vehet igénybe, tetszés szerint megosztva a szóbeli és írásbeli vizsgák előtt, nyelvenként egy alkalommal.
- Alapfokú nyelvvizsgákért nem járnak a fenti kedvezmények.
- A tanuló tanulmányi követelményeinek teljesítéséről bizonyítványt kap. A bizonyítvány közokirat. A bizonyítvány kiadását az iskola semmilyen indokkal nem tagadhatja meg.

2.18 A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába, illetve szakképzési évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Az iskola helyi tantervében rögzített értékelési szempontok és konkrét követelmények alapján határozható meg, hogy mi minősül sikeres teljesítésnek. Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyam követelményeit, akkor a tantestület dönthet a javítóvizsga előírásáról, illetve az évfolyam megismétléséről sikertelen javítóvizsga esetén.

- Az évfolyam megismétlésére utasítható az a tanuló is, akit fegyelmi büntetésként határozatban eltiltottak a tanév folytatásától.
- Ha a tanuló igazolt vagy igazolatlan mulasztása egy tanévben együttesen meghaladja a 250 kötelező tanítási órát, valamint egy tantárgyból az éves Heti tanóra 30 %-át, emiatt a teljesítménye tanítási év közben nem volt értékelhető, egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen. A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett a meghatározott értesítési kötelezettségének. Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja.
- A sajátos nevelési igénylő tanulók esetében, ha a szakértői javaslat alapján valamelyik tantárgyból értékelés alól teljes vagy részleges felmentést kaptak, az adott tantárgy, illetve tantárgyi terület félévi és év végi osztályozásától eltekintünk.
- A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

- A tanuló az iskola igazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.
- A tanuló részére engedélyezhető az iskola évfolyamának megismétlése abban az esetben is, ha egyébként felsőbb évfolyamra léphetne.
- Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamra lépéséről.

2.19 A kritikus kognitív készségek egyénre szabott mérési és fejlesztési rendszere

A 2012/2013. tanévtől lehetőség nyílik iskolánkban a kritikus kognitív készségek egyénre szabott mérésére és fejlesztésére. Ezt felmenő rendszerben minden gimnáziumi és szakközépiskolai osztályunkban bevezetjük.

A mérési és fejlesztési rendszer lényege, hogy minden gyermeknél a hétköznapi boldoguláshoz szükséges alapvető képességeket (ún. kritikus kognitív készségeket) egyénre szabottan fejlesszük.
Napjaink általános problémája, hogy a középiskolába érkező gyermekek alapvető hiányosságokkal rendelkeznek. Nehézkesen megy az olvasás, az olvasott szöveg értése, a négy matematikai alapművelet gyors, helyes megoldása, a logikus gondolkodás, stb.
Ezen készségek hiányában a középiskolai továbbhaladás problémás, a komolyabb összefüggések megértése, elmélyítése nehézségekbe ütközik.

A méréseket a 9. évfolyamon kezdjük a következő készségek vizsgálatával: műveleti sebesség, íráskészség, olvasás készség, szókincs, figyelem, verbális emlékezet, vizuális emlékezet. A további évfolyamok mérései és fejlesztési területeit mindig az előző tanév végi kontrollmérések eredményei határozzák meg.
A program keretében nem csak a tanulók képességeit szeretnénk feltérképezni, hanem kérdőívek segítségével tanulási szokásaikat, motivációjukat is. Így komplex képet kaphatunk a gyermek tanulási attitűdjéről és a tőle elvárható teljesítményről.

Fontos hangsúlyozni, hogy a gyermekek eredményeit nem szükséges összehasonlítani egymással, nem a versenyhelyzet teremtés, vagy a kategorizálás a cél. A fejlesztés során arra törekszünk, hogy a tanulók egyénenként, a saját, korábbi eredményeikhez képest mutassanak jelentős fejlődést.

A mérési és fejlesztési rendszer működése ciklikus:
- A készségek, a motiváció és a tanulási stílus felmérése tesztek segítségével.
- Mind a készségek mérésére, mind a tanulási szokások, módszerek felmérésére szakemberek által kidolgozott teszteket használunk.
- A tesztek szakszerű kiértékelése után a gyermekek egyéni profiljának elkészítése. Minden gyermekről készül egy szemléletes diagram, melyből könnyen kiolvasható, mely területeken milyen mértékben kell fejlődnie. Ezekhez az eredményekhez a gyermek, a szülők és a gyermeket tanító pedagógusok egyaránt hozzáférnek.
- Fejlesztés: egyéni feladatok gyakoroltatása, a gyermek profiljának megfelelő tanulási/tanítási technikák alkalmazása
- A gyerekek minden napra személyre szabott gyakorló feladatsort kapnak, melynek megoldása rövid időt vesz igénybe, ugyanakkor a kívánt készségek begyakorlását

biztosítja, továbbá mindenki számára a saját stílusának megfelelő tanulási technikákat javasolunk
- Újabb mérés, a fejlődés fokának megállapítása, szükség esetén további fejlesztés.

Célunk, hogy a gyermekek elérjék képességeik maximumát.
A rendszer várható eredménye, hogy minimálisra csökken a lemaradók száma, javulnak a tanulmányi eredmények, és sikereik eredményeképpen a gyermekek jobban érzik magukat az iskolában.

3 Szakmai program

3.1 Nevelési program

3.1.1 A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Az iskola nevelési programja: 1.1.

3.1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógigai feladatok

Az iskola nevelési programja: 1.2.

3.1.3 A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok:

Az iskola nevelési programja: 1.3.

3.1.4 A közösségfejlesztéssel, a szakképzőintézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Az iskola nevelési programja: 1.5.

3.1.5 Az oktatók feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az iskola nevelési programja: 1.6.
Az oktató jogai és kötelsségei Szkt. 48. -49 §
Oktató testület feladatai Szkt. 51. §.

3.1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Az iskola nevelési programja: 1.7.

3.1.7 A tanulóknak a szakképző intézményi döntési folyamataiban való részvételi joga

Az iskola nevelési programja: 1.8.

3.1.8 A tanuló, a kiskorú tanuló törvényes képviselője, az oktató és a szakképző intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az iskola nevelési programja: 1.9.

3.1.9 A tanulmányok alatti vizsga szabályai

Az iskola nevelési programja: 1.11.

Ágazati alapvizsga
Az ágazati alapvizsga állami vizsga, amely a tanulónak, illetve a képzésben részt vevő személynek az adott ágazatban történő munkavégzéshez szükséges szakmai alaptudását és kompetenciáit országosan egységes eljárás keretében méri.

- A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy az ágazati alapoktatás elvégzését követően tehet ágazati alapvizsgát.
- Az ágazati alapvizsga az adott ágazatba tartozó valamennyi szakma tekintetében azonos szakmai tartalmát a képzési és kimeneti követelmények határozzák meg.

Ágazati alapoktatást és ágazati alapvizsgát a 2020/2021. tanévtől a változással érintett legalacsonyabb évfolyamon kezdve felmenő rendszerben kell megszervezni.
Ágazati alapvizsgát a szakképző intézmény oktatóiból és az elnökből álló vizsgabizottság előtt kell letenni.
A vizsgabizottság elnökét a szakképző intézmény székhelye szerint illetékes területi gazdasági kamara delegálja.

- Az ágazati alapvizsga teljesítését az év végén adott bizonyítványba kell bejegyezni.
- Az ágazati alapvizsga bizonyítványba bejegyzett teljesítése a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott munkakör betöltésére való alkalmasságot igazol.

A szakmai vizsga

A szakmai vizsga állami vizsga, amely a szakirányú oktatás során megtanult, a képzési és kimeneti követelményekben az adott szakmára speciálisan előírt szakmai ismeretek elsajátítását országosan egységes eljárás keretében méri.

A szakmai vizsga a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott
a) számítógép alkalmazását igénylő központi vizsgatevékenységből (a továbbiakban: interaktív vizsgatevékenység) és
b) projektfeladat megvalósításából áll.
Az interaktív vizsgatevékenység feladatainak és javítási értékelési útmutatójának elkészítéséről a szakképzésért felelős miniszter – a Kormány adott ágazatért felelős tagjának egyetértésével – a szakmai vizsga nyelvén gondoskodik. A feladat és az útmutató a szakképzésért felelős miniszter által történő visszavonásig használható fel. A feladat és az útmutató alapján a számítógép által véletlenszerűen generált vizsgafeladatsort kell az interaktív vizsgán megoldani.
A projektfeladat az akkreditált vizsgaközpont által – a képzési és kimeneti követelményekre tekintettel – a vizsgázó gyakorlati felkészültségének átfogóbb felmérése céljából meghatározott vizsgatevékenység, amelyet a szakmai vizsgára vagy a szakmai vizsgán kell elkészíteni és szóban az adott szakma folytatásához szükséges ismeretek ellenőrzésére is kiterjedően megvédeni.
Projektfeladatként – a képzési és kimeneti követelményeknek megfelelően – gyakorlati vizsgamunka, vizsgaremek, vizsgamű vagy egyéb vizsgaprodukció megvalósítása vagy záródolgozat vagy portfólió elkészítése vagy határozható meg.

Az akkreditált vizsgaközpont feladatai:

- kijelöli a szakmai vizsga helyét és időpontját, valamint megszervezi a javító- és pótlóvizsgát,
- gondoskodik a szakmai vizsga lebonyolításához szükséges feltételek biztosításáról,vezeti a szakmai vizsgával kapcsolatos nyilvántartásokat és
- ellátja a Kormány rendeletében a szakmai vizsgával összefüggésben meghatározott feladatokat.

Vizsga lebonyolítása:

- az akkreditált vizsgaközpont háromtagú vizsgabizottsága előtt kell letenni.
- a szakmai vizsgát a Kormány rendeletében meghatározott rend szerint kell lebonyolítani.
- szakma megszerzéséről kiállított oklevelet, illetve szakmai bizonyítványt az kaphat, aki sikeres szakmai vizsgát tett.

A szakmai vizsgát 2025. december 31-ig a szakképző intézményben az Szkt.-ban meghatározott feltételekkel kell megszervezni azzal, hogy akkreditált vizsgaközpont alatt a szakképző intézményt kell érteni.

3.1.10 A felvétel és az átvétel helyi szabályai

Az iskola nevelési programja: 1.13.

3.1.11 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az iskola nevelési programja: 1.4.

3.2 Oktatási program

3.2.1 A kötelező és nem kötelező foglalkozások kiválasztásának elvei

A kötelező közismereti óraszám feletti szabadon tervezhető óraszámokat a kerettantervben szereplő tantárgyak között osztottuk szét. Az óraszám felosztása a helyi tanterv táblázataiban, a heti tanórák száma szabadon meghatározható részének tartalma e fejezetben található meg.
Mivel intézményünk egyházi fenntartású, minden évfolyamon heti 1 tanórát biztosítunk Bibliaismeret/Hittan tantárgyra.
Technikumban a 13. évfolyamon a szabadon tervezhető órakeretből négy órát idegen nyelv tanítására használunk fel, mellyel a felsőfokú tanulmányok megkezdésének lehetőségét segítjük elő. További két órát digitális kultúra tantárgyra fordítunk, mellyel a digitális kompetencia fejlődését támogatjuk.
Tehetség kibontakoztatására és felzárkóztatásra heti egy foglalkozást biztosítunk.

3.2.2 A közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az intézmény helyi tanterve: 2.4.

3.2.3 A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

Azokon a tanítási napokon, melyeken közismereti oktatás folyik, a mindennapos testnevelést legalább egy testnevelés óra megtartásával biztosítjuk. Emellett biztosítjuk az iskolai sportkör működését.
(Szkt. 35.§ (5) A szakképző intézmény azokon a tanítási napokon, amelyeken közismereti oktatás is folyik, legalább napi egy testnevelésórát szervez.
119. § (1) A mindennapos testnevelést azokon a napokon, amikor közismereti oktatás folyik, testnevelésóra megtartásával kell biztosítani.)

3.2.4 A választható tantárgyak, foglalkozások és az oktatóválasztás szabályai

Az intézmény helyi tanterve: 2.7.

3.2.5 Választható érettségi vizsgatárgyak

<u>Technikum (Szakgimnázium, 2020. 09.01-től kifutó rendszerben)</u>

A kötelező érettségi tárgyakból közép és emelt szinten tehető vizsga:
magyar nyelv és irodalom
matematika
történelem
angol nyelv
szakmai ágazati tárgyak: informatikai ismeretek, rendészeti és közszolgálati ismeretek, sport ismeretek, irodai ügyviteli ismeretek

Választható érettségi tantárgyak közül középszintű érettségire digitális kultúra és testnevelés tantárgyakból, míg emelt szintű érettségire angol tantárgyból készítjük fel a jelentkező tanulókat.

A tanuló intézményünkben minden olyan érettségi vizsgatárgyból tehet érettségi vizsgát középszinten, melynek helyi tantervi követelményeit teljesítette.

3.2.6 A középszintű és emelt szintű érettségi vizsga témakörei

Érettségi témakörök - középszint

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

MAGYAR NYELV

- Kommunikáció
- A magyar nyelv története
- Ember és nyelvhasználat
- A nyelvi szintek
- A szöveg
- A retorika alapjai
- Stílus és jelentés

IRODALOM

- Művek a magyar irodalomból I. Kötelező szerzők
  - Petőfi Sándor, Arany János, Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, József Attila.
- Művek a magyar irodalomból II. Választható szerzők
  - Zrínyi Miklós, Jókai Mór, Krúdy Gyula, Karinthy Frigyes, Kassák Lajos, Illyés Gyula, Németh László, Örkény István, Nagy László, Nemes Nagy Ágnes, Szilágyi Domokos.
- Művek a magyar irodalomból III. Kortárs szerzők
- Művek a világirodalomból
- Színház és dráma
- Az irodalom határterületei
- Regionális kultúra, interkulturális jelenségek és a határon túli irodalom
- Interkulturális jelenségek, eltérő szöveghagyományok.

Értelmezési szintek, megközelítések

- Témák, motívumok
- Műfajok, poétika
- Korszakok, stílustörténet
- Irodalomtörténet

MATEMATIKA

- Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, gráfok
- Számelmélet, algebra
- Függvények, az analízis elemei
- Geometria, koordinátageometria, trigonometria

- Valószínűség-számítás, statisztika
- Középértékek, egyenlőtlenségek
- A függvény

TÖRTÉNELEM

- Az ókor kultúrája
- A középkor
- A középkori magyar állam megteremtése és virágkora
- Szellemi, társadalmi és politikai változások a kora újkorban (1492-1789)
- Magyarország a kora újkorban (1490-1790)
- A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora (1789-1914)
- A polgárosodás kezdetei és kibontakozás Magyarországon (1790-1914)
- A világháborúk kora (1914-1945)
- Magyarország a világháborúk korában (1914-1945)
- A jelenkor (1945-től napjainkig)
- Magyarország 1945-től a rendszerváltozásig
- Társadalmi, állampolgári, pénzügyi és munkavállalói ismeretek

ANGOL NYELV

- Személyes vonatkozások, család
- Ember és társadalom
- Környezetünk
- Az iskola
- A munka világa
- Életmód
- Szabadidő, művelődés, szórakozás
- Utazás, turizmus
- Tudomány és technika
- Gazdaság

NÉMET NYELV

- Személyes vonatkozások, család
- Ember és társadalom
- Környezetünk
- Az iskola
- A munka világa
- Életmód
- Szabadidő, művelődés, szórakozás
- Utazás, turizmus
- Tudomány és technika

- Gazdaság

FÖLDRAJZ (FÖLDÜNK ÉS KÖRNYEZETÜNK)

- Térképi ismeretek
- Kozmikus környezetünk
- A geoszférák földrajza
- A földrajzi övezetesség
- Társadalmi folyamatok a 21. század elején
- A világgazdaság jellemző folyamatai
- Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában
- Európa földrajza. A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbsége Európában
- Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői
- Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei

BIOLÓGIA

- Bevezetés a biológiába
- Egyed alatti szerveződési szint
- Az egyed szerveződési szintje
- Az emberi szervezet
- Egyed feletti szerveződési szintek
- Öröklődés, változékonyság, evolúció

ANGOL CÉLNYELVI CIVILIZÁCIÓ

- A célnyelvi országok földrajza
- A célnyelvi országok gazdasága
- Politikai berendezkedés
- Társadalmi viszonyok
- Hagyományok, szokások, életmód
- Környezetvédelem
- Tömegkommunikáció, média
- Sport
- Tudományok
- Történelmi ismeretek

INFORMATIKA

- Információs társadalom
- Informatikai alapismeretek – hardver
- Informatikai alapismeretek – szoftver
- Szövegszerkesztés
- Táblázatkezelés
- Adatbázis-kezelés
- Információs hálózati szolgáltatások
- Prezentáció é grafika
- Könyvtárhasználat

TESTNEVELÉS

- Olimpiai mozgalom létrejötte, célja, feladatai; magyar sportsikerek
- Harmonikus testi fejlődés
- A testmozgás, a sport szerepe az egészséges életmód kialakításában és a személyiség fejlesztésében
- A motoros képességek szerepe a teljesítményben
- Gimnasztikai ismeretek
- Atlétika
- Torna
- Zenés-táncos mozgásformák
- Küzdősportok, önvédelem
- Úszás
- Testnevelési és sportjátékok
- Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek

Érettségi témakörök – emelt szint

ANGOL NYELV

- Személyes vonatkozások, család
- Ember és társadalom
- Környezetünk
- Az iskola
- A munka világa
- Életmód
- Szabadidő, művelődés, szórakozás

- Utazás, turizmus
- Tudomány és technika
- Gazdaság

INFORMATIKA

- Információs társadalom
- Informatikai alapismeretek – hardver
- Informatikai alapismeretek – szoftver
- Szövegszerkesztés
- Táblázatkezelés
- Adatbázis-kezelés
- Információs hálózati szolgáltatások
- Prezentáció é grafika
- Könyvtárhasználat
- Algoritmizálás, adatmodellezés

3.2.7 A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja

Az intézmény helyi tanterve: 2.17.1.

3.2.8 A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezése

Az intézmény helyi tanterve: 2.11.
Szkt. 54. § A tanuló osztályba vagy csoportba való beosztásáról – a szakmai munkaközösség, ennek hiányában az oktatói testület véleményének kikérésével – az igazgató dönt. Az osztálylétszám legfeljebb 32 fő, amely a fenntartó engedélyével legfeljebb húsz százalékkal túlléphető.
A szakképző intézményben megvalósuló szakirányú oktatás csoportlétszáma legfeljebb 16 fő. A minimális osztályés csoportlétszámot a fenntartó határozza meg.

3.2.9 A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerése

Az intézmény helyi tanterve: 1.5.1.

3.2.10 Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek

Az intézmény helyi tanterve: 2.12.

3.2.11 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az intézmény helyi tanterve: 2.8.

3.2.12 A tanulók jutalmazása

Az intézmény helyi tanterve: 2.13.

3.2.13 A nevelőközösség által szükségesnek tartott további elvek

Az intézmény helyi tanterve: 2.14.

3.2.14 Az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítés

Angol nyelv 11-12. évfolyam Fakultáció

A, TÉMAKÖRÖK

Óraszám	Témakör	Emelt szint
6	**Személyes vonat kozások, család**	-A család szerepe az egyén és a társadalom életében -Családi munkamegosztás, szerepek a családban, generációk együttélése
6	**Ember és társadalom**	-Az emberi kapcsolatok minősége, fontossága (barátság, szere lem, házasság) -Lázadás vagy alkalmazkodás; a tizenévesek útkeresése -Előítéletek, társadalmi problémák és azok kezelése -Az ünnepek fontossága az egyén és a társadalom életében -Az öltözködés mint a társadalmi hovatartozás kifejezése -A fogyasztói társadalom, reklámok -Társadalmi viselkedésformák
6	**Környezetünk**	-A lakóhely és környéke fejlődésének problémái -A természet és az ember harmóniája -A környezetvédelem lehetőségei és problémái
6	**Az iskola**	-Iskolatípusok és iskolarendszer Magyarországon és más országokban -Hasonló események és hagyományok külföldi iskolákban
4	**A munka világa**	-A munkavállalás körülményei, lehetőségei itthon és más országokban, divatszakmák
6	**Életmód**	-Az étkezési szokások hazánkban és más országokban -Ételspecialitások hazánkban és más országokban -A kulturált étkezés feltételei, fontossága -A szenvedélybetegségek -A gyógyítás egyéb módjai
6	**Szabadidő, művelődés, szórakozás**	-A szabadidő jelentősége az ember életében -A művészet szerepe a mindennnapokban -Szabadidősport, élsport, veszélyes sportok - A könyvek, a média és az internet szerepe, hatásai.
6	**Utazás, turizmus**	-A motorizáció hatása a környezetre és a társadalomra -Az idegenforgalom jelentősége
4	**Tudomány és technika**	-A tudományos és technikai fejlődés pozitív és negatív hatása a társadalomra, az emberiségre

B, KOMMUNIKÁCIÓS HELYZETEK ÉS SZÁNDÉKOK

Óraszám	Helyzet	Szerep
2	Áruházban, üzletben, piacon	vevő
2	Családban, családnál, baráti körben	vendéglátó, vendég
2	Étteremben, kávéházban, vendéglőben	vendég, egy társaság tagja
2	Hivatalokban, rendőrségen	ügyfél, állampolgár
2	Ifjúsági szálláson, campingben, panzióban, szállodában	vendég
2	Iskolában	tanuló, iskolatárs
2	Kulturális intézményben, sportlétesítményben, klubban	vendég, látogató, egy társaság tagja
2	Országhatáron	turista
2	Orvosnál	beteg, kísérő
2	Szolgáltatóegységekben	ügyfél
2	Szünidei munkahelyen	munkavállaló
2	Tájékozódás az utcán, útközben	helyi lakos, turista
2	Telefonbeszélgetésben	hívó és hívott fél
2	Tömegközlekedési eszközökön	utas, útitárs

C) NYELVTANI SZERKEZETEK

Óraszám	Nyelvtani szerkezet
4	Modal verbs with perfect infinitive
4	Future Continuous
4	Future Perfect
4	Past Perfect Continuous
4	Present Continuous Passive
4	Past Continuous Passive
4	Participle clauses
4	Would (past habits)
4	Wish (state verbs/action verbs)
4	Wish (unfulfilled actions)
4	Gerund and infinitive in idiomatic expressions
4	Conditionals- mixed type
4	Inversion (for emphasis)
4	Subjunctive

Történelem 11-12. évfolyam Fakultáció

Órakeret: 136 óra

1. Az ókor és kultúrája

Témák	**Ismeretek, fejlesztési követelmények**	**óraszám**
Vallás és kultúra az ókori Keleten	Egy folyam menti civilizáció jellemzői (pl. Egyiptom, Kína). Az egyistenhit a zsidó vallásban.	2 óra
A demokrácia kialakulása Athénban	Az athéni demokrácia kialakulásának folyamata. A spártai állam	2 óra
A római köztársaság virágkora és válsága, az egyeduralom kialakulása	Augustus principátusának jellemző vonásai	1 óra
Az antik hitvilág, művészet, tudomány	A görög tudomány egyes területeinek egy-egy alkotója (történetírás, természettudományok, filozófia). A római történetírás egy-egy jelent ős alkotója. (pl. Livius, Tacitus)	2 óra
A kereszténység kialakulása és elterjedése	A kereszténység történetének néhány állomása az ókorban (pl. páli fordulat, üldöztetés, milánói ediktum, niceai zsinat).	2 óra
A népvándorlás, az antik civilizáció felbomlása	A népvándorlás legfontosabb mozzanatainak és résztvevőinek ismerete, térbeli elhelyezése (pl. germánok, hunok)	2 óra

2. A középkor

A feudális társadalmi és gazdasági rend jellemzői	A Frank Birodalom történetének főbb állomásai (pl. Poitiers, Verdun).	2 óra

A nyugati és keleti kereszténység	A legfontosabb szerzetesrendek jellemzői (pl. bencések, ferencesek). Az ortodox és a nyugati kereszténység főbb jellemzői (pl. önálló nemzeti egyházak, eltérő liturgia és egyházművészet).	2 óra
Az iszlám vallás és az arab világ; a világvallások elterjedése	Az arab hódítás, az iszlám elterjesztésének fontosabb szakaszai (pl. 635 Damaszkusz, 732 Poitiers)	2 óra
A középkori városok	A középkori céhes ipar bemutatása.	1 óra
Egyházi és világi kultúra a középkorban	Híres egyetemek Nyugat- és Közép-Európában (pl. Párizs, Oxford, Prága),az egyetemi oktatás jellemzői, a skolasztika (Aquinói Szent Tamás).	2 óra
A humanizmus és a reneszánsz Itáliában	A humanizmus és a reneszánsz jellemzői (pl. emberközpontúság, antik embereszmény) és fontosabb itáliai képviselői (pl. Petrarca, Machiavelli és Raffaello).	2 óra
Az angol és a francia rendi állam működése	A rendi állam kialakulása és működése Angliában és Franciaországban.	2 óra
Az Oszmán Birodalom terjeszkedése	Az Oszmán Birodalom jellemző vonásai és társadalmi háttere (pl. szolgálati birtok, szpáhi, gyermekadó, janicsár).	2 óra

3. A középkori magyar állam megteremtése és virágkora

A magyar nép őstörténete és vándorlása	A vándorló magyarság képe a korabeli forrásokban (pl. arab és bizánci források).	2 óra

	Eltérő tudományos elképzelések a magyar őstörténettel kapcsolatban (pl. eredet, őshaza).	
A honfoglalástól az államalapításig	A kalandozó magyarok képe a korabeli forrásokban. Szent István törvényalkotó tevékenysége.	2 óra
Az Árpád-kor	Az új rend megszilárdulása Szent László és Könyves Kálmán idején	2 óra
Társadalmi és gazdasági változások Károly Róbert, Nagy Lajos, Luxemburgi Zsigmond idején	Nagy Lajos törvényei és az Anjou-kori társadalom. Zsigmond király külpolitikája (pl. a nyugati egyházszakadás megszüntetése, a huszita kérdés kezelése, oszmánok elleni védekezés).	2 óra
A Hunyadiak	Mátyás király bel- és külpolitikája.	2 óra
Kultúra és művelődés	Mátyás király és a reneszánsz.	1 óra

4. Szellemi, társadalmi és politikai változások az újkorban

A nagy földrajzi felfedezések és következményei	A kapitalista világgazdasági rendszer kialakulásának kezdetei, a legfőbb társadalmi és gazdasági folyamatok a XVI-XVII. században Nyugat-Európában.	2 óra
Reformáció és katolikus megújulás	Nagyhatalmi konfliktusok és vallási ellentétek a koraújkori Európában (pl. francia-Habsburg vetélkedés, harmincéves háború).	2 óra
A kontinentális abszolutizmus és a	Az angolszász kapitalizálódás, a polgári	2 óra

parlamentáris monarchia megszületése Angliában	fejlődés és a mindennapi élet a kora újkori Angliában Nagyhatalmi erőviszonyok, az európai egyensúly a XVIII. században	
A tudományos világkép átalakulása, a felvilágosodás	Az új világszemlélet kialakulása (pl. racionalizmus), az újkori természettudományok (pl. mechanika, newtoni fizika) és társadalomtudományok (pl. társadalmi szerződés, államelmélet) kibontakozása.	2 óra

5. Magyarország a Habsburg Birodalomban

A mohácsi csata és az ország három részre szakadása	Összetartó és elválasztó erők a három országrészben (pl. törökök elleni védekezés, gazdaság, vallás). A rendi és vallási törekvések összekapcsolódása a Bocskai-féle szabadságharcban	2 óra
Az Erdélyi Fejedelemség virágkora	Bethlen Gábor kül- és belpolitikája.	2 óra
A török kiűzése és a Rákóczi szabadságharc	A török kiűzésének kérdései és Zrínyi Miklós. A spanyol örökösödési háború és a Rákóczi szabadságharc.	2 óra
Magyarország a XVIII. századi Habsburg Birodalomban	Az udvar és a rendek viszonyának alakulása.	2 óra
Művelődés, egyházak, iskolák	Az állami oktatáspolitika főbb intézkedései.	1 óra

6. A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora

A francia polgári forradalom politikai irányzatai, az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata	A főbb irányzatok (pl. alkotmányos monarchisták, girondiak), valamint	2 óra

	képviselőik társadalmi és politikai elképzeléseinek összehasonlítása. A jakobinus diktatúra.	
A napóleoni háborúk és a Szent Szövetség Európája	A napóleoni háborúk fordulópontjai (pl. Moszkva, Lipcse). A nagyhatalmi együttműködés céljai és rendszere a bécsi kongresszus nyomán.	2 óra
Az ipari forradalom és következményei	Az ipari forradalom eredményeinek (pl. városiasodás, demográfiai robbanás) kibontakozása és egymásra hatása.	2 óra
Nagyhatalmak és katonai-politikai szövetségek a századfordulón	A szövetségi rendszerek kialakulásának okai az első világháború előtt. Gyarmatok és gyarmattartók a századfordulón.	2 óra
Tudományos, technikai felfedezések, újítások és következményeik	Az ipari forradalom legfontosabb találmányainak és felfedezőinek bemutatása (pl. Benz, Edison, a robbanómotor, telefon). A tudományos és technikai fejlődés hatása a társadalomra, a gondolkodásra, az életmódra és a környezetre.	2 óra

7. A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon

A reformmozgalom kibontakozása, a polgárosodás fő kérdése	A rendi országgyűlés és a megyerendszer működése. A gazdasági átalakulás jellemzése és elemzése. A magyar társadalom rétegződése és életformái.	2 óra
A reformkori művelődés, kultúra	A nemzeti érzés megerősödése a magyarság és a nemzetiségek körében.	2 óra

A polgári forradalom	A német, az olasz és ausztriai mozgalmak hatása a magyar szabadságharcra. Nemzetiségi törekvések a Habsburg birodalomban.	2 óra
A szabadságharc	Ausztria és Magyarország közjogi viszonyának alakulása. Nagyhatalmi elképzelések Közép-Európa szerepéről.	2 óra
A kiegyezés előzményei és megszületése	A kiegyezés alternatívái, a kiegyezéshez fűződő viták (pl. dunai konföderáció, Kasszandra levél)	2 óra
Gazdasági eredmények és társadalmi változások a dualizmus korában	A' polgári állam kiépülése Magyarországon (pl. közigazgatás, közegészségügy, iskolahálózat). Magyar nemzetiségi politika és nemzetiségi törekvések. A környezet átalakításának következményei (pl. vasútépítés, városfejlődés, iparosítás).	2 óra
Az életmód, a tudományos és művészeti élet fejlődése	A tömegkultúra néhány jelensége Magyarországon (pl. divat, szórakozás, sport, sajtó).	1 óra

8. Az első világháborútól a kétpólusú világ felbomlásáig

Az első világháború jellege, jellemzői; a Párizs környéki békék	A hátország szerepe a háborúban. Nagyhatalmi érdekek és ellentétek a béketárgyalásokon	2 óra
A gazdaság és a társadalom új jelenségei a fejlett világban	A világgazdaság átrendeződése a háború után. A gyarmati világ szétesésének kezdetei (pl. India, Közel-Kelet)	2 óra
Tekintélyuralmi rendszerek Közép-Európában és az olasz fasizmus	Az olasz fasizmus jellemzői. Tekintélyuralmi rendszerek bemutatása Közép-Európában és a Balkánon.	2 óra

Az USA és az 1929-33-as gazdasági válság	Az USA gazdasági fellendülése és nemzetközi szerepe. A válság kezelésének módjai egy adott országban (pl. USA, Nagy-Britannia).	2 óra
A nemzetiszocializmus hatalomra jutása és működési mechanizmusa	A totális állam kiépítése Németországban	1 óra
A bolsevik ideológia és a sztálini diktatúra az 1920-30-as években	A bolsevizmus ideológiája. A bolsevik propaganda főbb jellemzői. A sztálini gazdaságpolitika	2 óra
A második világháború előzményei jelentős fordulatai	A szövetséges hatalmak együttműködésének elemzése. Háborúellenes katonai és polgári erőfeszítések.	2 óra
A hidegháború és a kétpólusú világ jellemzői	Nyugat-Európa újjáépítése és a közös európai intézmények kialakulásának kezdetei. A gyarmati rendszer felbomlása - a „harmadik világ” kialakulása. Gandhi erőszakmentes mozgalma.	2 óra
A szocialista rendszerek bukása	A német kérdés.	1 óra

9. Magyarország története az első világháborútól a második világháborús összeomlásig

Az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlása és következményei	A Károlyi-kormány bel- és külpolitikai mozgástere és intézkedései. A tanácskormány uralomra kerülése, politikája, bukásának okai. Trianon társadalmi és bel- és külpolitikai következményei.	2 óra
A Horthy-rendszer jellege és jellemzői.	Politikai életpályák bemutatása és elemzése (pl. Bethlen István, Teleki Pál). Gazdasági válság és radikalizálódás a belpolitikában (Gömbös és kísérlete).	2 óra

Művelődési viszonyok és az életmód.	A klebelsbergi kultúrpolitika kibontakozása és főbb jellemzői (pl. kultúrfölény, valláserkölcsi nevelés). Tudomány és művészet főbb képviselői a két világháború közötti Magyarországon (pl. Szent-Györgyi Albert, Bartók Béla).	2 óra
A magyar külpolitika mozgástere, alternatívái	Magyarország a náci birodalom árnyékában (pl. gazdasági és politikai kényszerek, kitörési kísérletek). A területi revízió lépései.	2 óra
Magyarország részvétele a világháborúban.	Kállay Miklós miniszterelnöksége. Háborúellenes törekvések (pl. Magyar Történelmi Emlékbizottság, szárszói találkozó).	2 óra
A német megszállás és a holokauszt Magyarországon	Az antiszemitizmus és a zsidókérdés Magyarországon.	1 óra

10. Magyarország 1945-től a rendszerváltozásig

A szovjet felszabadítás és megszállás	A nemzetközi helyzet hatása a magyar belpolitika alakulására 1945 és 1948 között (pl. SZEB intézkedései, németek kitelepítése).	2 óra
A határon túli magyarság sorsa	A magyarság helyzetének főbb jellemzői a szomszédos országokban.	1 óra
A kommunista diktatúra kiépítése és működése	Az elnyomás formái és „gépezete”.	1 óra
Az 1956-os forradalom és szabadságharc	A magyar forradalom nemzetközi jelentősége és összefüggései (pl. szuezi válság szerepe, a magyar kérdés az ENSZ-ben).	2 óra

A Kádár-rendszer jellege, jellemzői	A kádári társadalom- és kultúrpolitika alakulása (pl. „gulyás- vagy fridzsiderkommunizmus”, három T)	2 óra
A rendszerváltozás	Magyarország a kilencvenes években (pl. jogalkotás, társadalmi változások - vesztesek és győztesek).	2 óra

11. A jelenkor

A közép-európai régió jellemzői, távlatai, a posztszovjet rendszerek problémái	A balkáni konfliktusok, Jugoszlávia felbomlása. Nemzeti, etnikai, vallási kisebbségek helyzete néhány országban (pl. Románia, Magyarország, Ukrajna).	2 óra
Az európai integráció története	A „Hatok” Közös Piacától az Európai Unióig (1957-1992), az integráció főbb állomásai. Együttműködés és eltér őérdekek az unióban. Az Európai Unió helye a világgazdaságban.	2 óra
A „harmadik világ”	A demográfiai válság társadalmi és gazdasági okai.	1 óra
Fogyasztói társadalom; ökológiai problémák, a fenntartható fejlődés	A környezettudatos magatartás kulturális, gazdasági és politikai feltételei.	2 óra
A globális világ kihívásai és ellentmondásai	A tömegkultúra új jelenségei (pl. film, reklám).	1 óra

12. A mai magyar társadalom és életmód

Alapvető állampolgári ismeretek	A szociális piacgazdaság jellemzői.	2 óra
Etnikumok és nemzetiségek a magyar társadalomban	Nemzetiségek a mai magyar társadalomban (pl. számuk, arányuk, helyzetük, intézményeik) A hazai romák helyzete (oktatás, lakhatás, egészségügy, foglalkoztatás). A diszkrimináció fogalma.	3 óra

A parlamenti demokrácia működése és az önkormányzatiság	A magyar alkotmányosság elemei (pl. a konstruktív bizalmatlanság intézménye, népszavazás) és intézményei (pl. alkotmánybíróság, ombudsmani intézmény)	2 óra
Társadalmi, gazdasági és demográfiai változások	A magyar társadalom szerkezetváltozásai az elmúlt fél évszázadban. Magyarország gazdasága és beilleszkedése az európai, illetve világgazdaságba..	2 óra

13. Rendszerezés, ismétlés: 5 óra

Digitális kultúra 12. évfolyam – fakultáció (gimnázium)
A fakultáció célja az emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítés.

Óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
12. Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata	55 óra
13. Információs társadalom, e-Világ	1 óra
14. Mobiltechnológiai ismeretek	1 óra
15. Szövegszerkesztés	6 óra
16. Számítógépes grafika	2 óra
17. Multimédiás dokumentumok készítése	4 óra
18. Online kommunikáció	6 óra
19. Publikálás a világhálón	6 óra
20. Táblázatkezelés	6 óra
21. Adatbázis-kezelés	8 óra
22. A digitális eszközök használata	2 óra
Összesen:	**93 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
12. évf.	3	93	0	0	93	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
12. Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata	0	0	55	0	**55**
13. Információs társadalom, e-Világ	0	0	1	0	**1**
14. Mobiltechnológiai ismeretek	0	0	1	0	**1**
15. Szövegszerkesztés	0	0	6	0	**6**
16. Számítógépes grafika	0	0	2	0	**2**
17. Multimédiás dokumentumok készítése	0	0	4	0	**4**
18. Online kommunikáció	0	0	2	0	**2**
19. Publikálás a világhálón	0	0	6	0	**6**
20. Táblázatkezelés	0	0	6	0	**6**
21. Adatbázis-kezelés	0	0	8	0	**8**
22. A digitális eszközök használata	0	0	2	0	**2**
Összesen	**0**	**0**	**93**	**0**	**93**

12. évfolyam

Szabadon tervezhető (93 óra)

Tematikai egység	**Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata**	**Órakeret 55 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Egyszerű és összetett adattípusok, állományok – Algoritmus leíró eszközök (mondatszerű leírás) – Elemi algoritmusok (összegzés, eldöntés, kiválasztás, keresés, megszámlálás, maximum-kiválasztás, kiválogatás, elemi rendezések.) – Rekurzió – IDE használata – Egy magasszintű programozási nyelv elemeinek ismerete (típusdefiníció, a változódeklaráció, a be- és kiviteli utasítások, alapvető programszerkezetek, szekvencia, elágazás, ciklus, eljárások, függvények, állománykezelő műveletek) – Algoritmizálás a gyakorlatban, hétköznapi problémák megoldása		– Összetett programozás feladat megoldása egy magasszintű programozási nyelven, felkészülés a gyakorlati vizsgára
Fogalmak	elemi adattípus (egész, valós, logikai, karakter, stb.), összetett adattípus (tömb, struktúra, stb.), változó, változó deklaráció, értékadás, I/O utasítás, elágazás, ciklus, rekurzió, függvény, eljárás, blokk, visszatérési érték, paraméter, paraméterátadás, függvényhívás, fájlkezelés (írás, olvasás), keresés, rendezés, csere, minimum/maximum kiválasztás, összegzés	

Tematikai egység	**Szövegszerkesztés**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Karakter-, bekezdés-, szakasz- és oldalformázás – Stílusok létrehozása, használata, módosítása – Nagy terjedelmű dokumentumok jellegzetes elemei (élőfej, élőláb, láb- és végjegyzet, tartalomjegyzék) – Táblázatok és tabulátorok használata – Képek alakzatok beszúrása, formázása – Körlevél készítés		– Összetett szövegszerkesztési feladat megoldása, felkészülés a gyakorlati vizsgára
Fogalmak	hasáb, szegély, élőfej, élőláb, lábjegyzet, végjegyzet, tartalomjegyzék, stílus, körlevél, törzsdokumentum	

Tematikai egység	**Számítógépes grafika**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Képek megnyitása, mentése, beillesztése – Képek átméretezése, kivágása – Képek módosítása, feldolgozása, formázása – Alakzatok megrajzolása, módosítása		– Képszerkesztés feladat megoldása, felkészülés a gyakorlati vizsgára
Fogalmak	vektorgrafika, pixelgrafika, hexadecimális színkód, RGB, átméretezés	

Tematikai egység	**Multimédiás dokumentumok készítése**	**Órakeret 4 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
– Prezentáció elkészítése, formázása – Táblázatok, képel, alakzatok, diagramok beszúrása, módosítása – Hivatkozások elhelyezése – Animációk beállítása – Diák továbbítása, vetítési beállítások	– Prezentációkészítés feladat megoldása, felkészülés a gyakorlati vizsgára
Fogalmak	dia, mintadia, dia elrendezése, alakzat, diagram, animáció, áttűnés

Tematikai egység	Publikálás a világhálón	Órakeret 6 óra
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Weblapok felépítése HTML kód segítségével – Weblapok formázása CSS segítségével, meglévő stíluslap módosítása – Weblap készítése weblapszerkesztővel		– Weblapszerkesztési feladat megoldása, felkészülés a gyakorlati vizsgára – A HTML nyelv és a CSS elemeinek megismerése
Fogalmak	böngészőben megjelenő cím, címsor, bekezdés, táblázat, kép, link, rendezett és rendezetlen felsorolás	

Tematikai egység	Táblázatkezelés	Órakeret 6 óra
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Cellaformázás – Adattípusok táblázatkezelőben – Abszolút-, relatív- és vegyes cellahivatkozás – Adatok rendezése, szűrése – Képletek, függvények használata (matematikai, statisztikai, szövegkezelő, dátumkezelő, kereső függvények) – Adatbáziskezelő függvények használata – Feltételes formázás – Diagramok készítése – Objektumok beszúrása, formázása		– Összetett táblázatkezelés feladat megoldása, felkészülés a gyakorlati vizsgára
Fogalmak	cella, cellatartomány, cellahivatkozás, függvény paramétere, feltételes formázás, diagram	

Tematikai egység	Adatbázis-kezelés	Órakeret 8 óra
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– A relációs adatmodell elemei – Adatbázisok létrehozása – Táblák létrehozása, importálása, módosítása – Adattípusok – Adattáblák közötti kapcsolatok – Lekérdezések (feltételek, rendezés, csoportosítás) – Beágyazott lekérdezések – Számított mezők és függvények alkalmazása		– Összetett adatbázis-kezelési feladat megoldása, felkészülés a gyakorlati vizsgára – SQL nyelv elemeinek megismerése

– Jelentések, űrlapok – SQL nyelv elemei – SELECT utasítás	
Fogalmak	adatbázis séma, egyed, egyed-előfordulás, rekord, mező, kapcsolat, kulcs, lekérdezés, SELECT, rendezés, AND, OR, NOT, BETWEEN, GROUP BY, MAX(), MIN(), COUNT(), SUM(), AVG(),YEAR(), MONTH(), DAY(), NOW(), HOUR(), MINUTE(), SECOND(), IN

Tematikai egység	**Információs társadalom, e-Világ**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– A kommunikáció általános modellje – Információs és kommunikációs technológiák – Az informatika fejlődéstörténete – A modern információs társadalom jellemzői, hatása – Informatika és etika – Szoftverjog – Könyvtárismeret		– A kapcsolódó érettségi szóbeli témakörök áttekintése, elmélyítése
Fogalmak	jel, adat, információ, adó, vevő, zaj, kódolás, dekódolás, redundancia, számítógépes generációk, internetes kommunikáció, netikett, licence szerződés, szerzői jog, felhasználói jog, könyvtár, katalógus, digitális könyvtár, könyv, időszakos kiadvány	

Tematikai egység	**Mobiltechnológiai ismeretek**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– A mobiltechnológia körébe tartozó eszközök ismerete – Mobileszközök kezelése, alkalmazások futtatása, telepítése, eltávolítása		– A kapcsolódó érettségi szóbeli témakörök áttekintése, elmélyítése
Fogalmak	mobiltechnológia, mobileszköz, alkalmazás, applikáció, alkalmazás telepítése, alkalmazás eltávolítása, kezelőfelület, oktatóprogramok, oktatást segítő programok, hálózati kapcsolat	

Tematikai egység	**Online kommunikáció**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Hálózati alapismeretek – Elektronikus levelezési rendszer használata – Állományok átvitele – Web-szolgáltatás – Keresőrendszerek – Az internet veszélyforrásai		– A kapcsolódó érettségi szóbeli témakörök áttekintése, elmélyítése
Fogalmak	internet, szerver, kliens, www, URL, domain-név, IP cam, e-mail, lánclevél, csatolmány, FTP, böngészés, keresőmotor, kulcsszavas kereső, tematikus kereső, adathalászat	

Tematikai egység	**A digitális eszközök használata**	**Órakeret 2 óra**

<table>
<tr><th colspan="2">Ismeretek</th><th>Fejlesztési feladatok</th></tr>
<tr><td colspan="2">– Hardveres ismeretek
– Jelátalakítás és kódolás
– A számítógép felépítése
– Munkavédelem és ergonómia
– Szoftverismeret
– Operációs rendszerek fajtái, feladatai, részei
– Háttértárak kezelése
– Tömörítés
– Adatvédelem, adatbiztonság
– Kártevők, vírusvédelem
– Hálózatok felépítése</td><td>– A kapcsolódó érettségi szóbeli témakörök áttekintése, elmélyítése</td></tr>
<tr><td>Fogalmak</td><td colspan="2">analóg és digitális jel, adatmennyiség, számábrázolás, számrendszer (bináris, decimális, hexadecimális), logikai művelet (ÉS, VAGY, NEM), Bool-algebra, ASCII, Unicode, RGB, CMYK, digitalizálás, Neumann-elvek, központi feldolgozó egység, memória, buszrendszer, interfész, ház, tápegység, alaplap, input, output, I/O periféria, hálózati kártya, hálózati közeg, kapcsoló, forgalomirányító, vezeték nélküli hozzáférési pont, ergonómia, operációs rendszer, segédprogram, fájl, mappa, elérési út, veszteséges és veszteségmentes tömörítés, archiválás, kártékony program, vírusirtó, számítógépes hálózat, TCP/IP</td></tr>
</table>

3.2.15 Az intézmény tantervi óraszámai és tananyagtartalma

3.2.15.1 Szakgimnázium (2018. szeptember 1-től) (2020. 09. 01-től kifutó rendszerben)

Középfokú nevelés- oktatás szakasza, szakgimnázium, 9-12. évfolyam, közismereti képzés
A kerettanterv (51/2012. [XII. 21.] EMMI rendelet 14. melléklet) alapján kialakított helyi tanterv a szakgimnázium 9-12. évfolyama számára
(2018. szeptember 1-től felmenő rendszerben)

Óraszámok évfolyamonként										
Tantárgy	**9. évfolyam**		**10. évfolyam**		**11. évfolyam**		**12. évfolyam**		**13. évf.**	
	helyi tanterv	**éves óraszám**	***helyi tanterv***	**éves óraszám**	***helyi tanterv***	**éves óraszám**	***helyi tanterv***	**éves óraszám**	***helyi tanterv***	**éves óraszám**
Kötelező és kötelezően választott tantárgyak és óraszámok										
Magyar nyelv és irodalom	***4***	144	***4***	144	***4***	144	***4***	124	-	-
Idegen nyelvek (angol vagy német)	***4***	144	***4***	144	***4***	144	***4***	124	***4***	124
Matematika	***3***	108	***3***	108	***3***	108	***3***	93	-	-
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	***2***	72	***2***	72	***3***	108	***3***	93	-	-
Etika	-	-	-	-	-	-	***1***	31	-	-
Informatika	***2***	72	***2***	72	***2***	72	***2***	62	-	-
Művészetek – Vizuális kultúra	***1***	36	-	-	-	-	-	-	-	-
Testnevelés és sport	***5***	180	***5***	180	***5***	180	***5***	155	-	-
Osztályfőnöki	***1***	36	***1***	36	***1***	36	***1***	31	-	-
Komplex természettudomány	***3***	108	-	-	-	-	-	-	-	-
Ágazathoz kapcsolódó természettudományos tantárgy Földrajz (Közgazdaság ágazatban) Biológia (Rendészet és közszolgálat, Sport ágazatokban) Fizika (Informatika ágazatban)	***2***	72	***2***	72	***2***	72	-	-	-	-
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-	-	***1***	36	-	-	-	-	-	-
Szakmai tárgyak órakerete	***8***	288	***12***	432	***11***	396	***12***	372	***31***	961
Hittan	***1***	36	***1***	36	***1***	36	***1***	31	-	-
Rendelkezésre álló órakeret/hét	***35***		***36***		***35***		***35***		***35***	
Tanítási hetek száma	***36***		***36***		***36***		***31***		***31***	
Kötelező tanulói óra-szám a bibliaismerettel	**36**	1296	**37**	1332	**36**	1296	**36**	1116	**35**	1085

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	*556*	-	-
éves óraszám	144	144	144	124			
kötelező tartalom	130	129	129	113			
10%	14	15	15	11			

Magyar nyelv és irodalom 9-10.

Kerettantervi óraszámok témakörönként – magyar irodalom

Tematikai egység	Órakeret
1. Világirodalom	**58 óra**
2. Színház- és drámatörténet	**28 óra**
3. Középkori nyelvemlékek	**3 óra**
4. Portrék	**51 óra**
5. Látásmódok	**14 óra**
6. Életművek	**12 óra**
Kötelező összesen:	**166 óra**

Kerettantervi óraszámok témakörönként – magyar nyelv

Tematikai egység	Órakeret
1. Kommunikáció, tömegkommunikáció	**12 óra**
2. Nyelvi szintek, a nyelv grammatikai jellemzői	**20 óra**
3. Szövegértés, szövegalkotás	**13 óra**
4. Helyesírási ismeretek	**12 óra**
5. A szöveg	**22 óra**
6. Stilisztikai alapismeretek	**10 óra**
7. Jelentéstan	**8 óra**
Kötelező összesen:	**97 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	4 óra (2 irod.+2 nyelv)	144 óra (72 irod.+72 nyelv)	130 óra (65 irod.+65 nyelv)	7 irod.+7 nyelv
10.	4 óra (3 irod.+1 nyelv)	144 óra (108 irod.+36 nyelv)	129 óra (97 irod.+ 32 nyelv)	11 irod.+4 nyelv

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként – magyar irodalom

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
154. Világirodalom – görög mitológia, antik görög epika és líra	**10**	2	**10**	2		
155. Színház- és drámatörténet – az antik színház és dráma	**6**		**6**			
156. Világirodalom – antik római irodalom	**4**		**4**			
157. Világirodalom - Biblia	**10**	2	**10**	2		
158. Világirodalom – az európai irodalom a 4-15. században (középkor)	**6**	1	**6**	1		
159. Világirodalom – az európai irodalom a 14-16. században (reneszánsz)	**5**		**5**			
160. Színház- és drámatörténet – drámajátékos tevékenységgel	**4**		**4**			
161. Középkori nyelvemlékek	**3**		**3**			
162. Janus Pannonius portréja	**6**		**6**			
163. Balassi Bálint portréja	**8**		**8**			
164. Világirodalom – késő reneszánsz, barokk, klasszicizmus (16-17. század)	**3**	2	**3**	2		
165. Színház- és drámatörténet – az angol színház a 16-17. században és Shakespeare	**6**				**5**	
166. Színház- és drámatörténet – a francia klasszicista színház (17. század)	**6**	1			**5**	5
167. Látásmód – Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem	**6**				**4**	
168. Világirodalom – az európai irodalom a 18. században	**8**				**7**	
169. Magyar irodalom a 18. században – portrék: Csokonai Vitéz Mihály, Berzsenyi Dániel	**20**	2			**20**	2

170. Világirodalom – az európai irodalom a 19. század első felében	**12**				**12**	
171. Színház- és drámatörténet – Katona József: Bánk bán	**6**				**6**	
172. Magyar irodalom a 19. század első felében – portrék: Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály	**17**	2			**17**	2
173. Életmű – Petőfi Sándor	**12**	2			**12**	2
174. Látásmód – Jókai Mór	**8**				**8**	
Összesen	**166**	14	**65**	7	**197**	11

9. évfolyam - magyar irodalom

Heti tanóra 10%-ának tartalma (7 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Világirodalom – görög mitológia, antik görög epika és líra**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Homérosz: *Iliász*	Az irodalom filmen: a *Trója* című film megtekintése	*Vizuális kultúra*: az antik-görög művészet néhány alkotása; illusztrációk és irodalmi művek párhuzamai *Földrajz:* topológiai tájékozódás. *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: az ókori történelem.
Mitológiai történetek és hősök különféle feldolgozásokban		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	antikvitás, mítosz, mitológia, eposz, eposzi konvenciók, kaland, utazás mint cselekményszervező elv	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Világirodalom - Biblia**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Világirodalom – az európai irodalom a 4-15. században (középkor)**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Világirodalom – késő reneszánsz, barokk, klasszicizmus (16-17. század)	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	

10. évfolyam – **magyar irodalom**

Heti tanóra 10%-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Színház- és drámatörténet – a francia klasszicista színház (17. század)	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Különböző korszakok színháza és a színjátszás Moliere: Tartuffe	Színháztörténeti áttekintés a témakör végén; ismeretek rendszerezése színházi felvétel megtekintése	*Vizuális kultúra; Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: görög és római színházépítészet. *Dráma és tánc*: színházművészet, színháztörténet *Vizuális kultúra; Ének-zene; Mozgóképkultúra és médiaismeret*: illusztrációk, zenei és filmes feldolgozások Shakespeare-művekből.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Színház, esztétikai minőség, tragikum, komikum, tragédia, komédia, dialógus, akció, dikció, alapszituáció, konfliktus, drámai szerkezet, kar, katarzis; felvonás, jelenet, díszlet, jelmez, szerzői utasítás, hármas egység, mértéktartás, helyzetkomikum, jellemkomikum, nyelvi komikum, jellemtípus, bizalmas, rezonőr.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Magyar irodalom a 18. században – portrék: Csokonai Vitéz Mihály, Berzsenyi Dániel	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Esszé a két költő műveiből	Számonkérés a témakör (Berzsenyi) végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Magyar irodalom a 19. század első felében – portrék: Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Esszé	Számonkérés a témakörök végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Életmű – Petőfi Sándor	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Esszé	Számonkérés a témakör végén	

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként – magyar nyelv

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
22. Kommunikáció, tömegkommunikáció	**12 óra**	1	**12**	1		
23. Nyelvi szintek, a nyelv grammatikai jellemzői	**20 óra**	3	**20**	3		
24. Szövegértés, szövegalkotás	**13 óra**	1	**13**	1		
25. Helyesírási ismeretek	**12 óra**	1	**12**	1		
26. A szöveg	**22 óra**	2			**22**	2
27. Stilisztikai alapismeretek	**10 óra**	2			**10**	2
28. Jelentéstan	**8 óra**	1	**8**	1		
Összesen	**97 óra**	11	**65**	7	**32**	4

9. évfolyam – magyar nyelv

Heti tanóra 10%-ának tartalma (7 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Kommunikáció, tömegkommunikáció	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvi szintek, a nyelv grammatikai jellemzői	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Hangtan, morfémák, szavak, szintagmák	Rendszerezés, gyakorlás az altémák (hangtan, morfémák, szavak, szintagmák) végén	*Idegen nyelvek*: a tanult idegen nyelv hangtana, alaktani szerkezete, szóalkotási módjai, mondatszerkezete.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hang, fonéma, hangtörvény, szóelem (morféma): szabad és kötött morféma, szótő, képző, jel, rag. Szófaj: alapszófaj, viszonyszó, mondatszó. Szószerkezet (szintagma): alárendelő, mellérendelő szintagma.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvi szintek, a nyelv grammatikai jellemzői	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Mondatrészek, mondatok	Rendszerezés, gyakorlás az altémák (mondatrészek, mondatok) végén	*Idegen nyelvek*: a tanult idegen nyelv hangtana, alaktani szerkezete, szóalkotási módjai, mondatszerkezete.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Mondatrész: alany, állítmány, tárgy, határozó, jelző. Vonzat. Mondat, a mondat szerkesztettsége, mondatfajta; egyszerű mondat, összetett mondat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvi szintek, a nyelv grammatikai jellemzői	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szövegértés, szövegalkotás	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Különböző magánjellegű és hivatalos szövegek szerkezetének, jellemzőinek megismerése, hivatalos szövegek alkotásának képessége.	A témakörben tanultak rendszerezése, ismétlése	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: különböző típusú források feldolgozása; esszéírás. *Valamennyi tantárgy*: vázlatírás, jegyzetelés. *Informatika:* információkezelés, forrásfelhasználás, hivatkozás, szöveges adatbázis, az internethasználat jogi, etikai kérdései.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hivatalos levél, kérvény, önéletrajz, motivációs levél, meghatalmazás, elismervény. Esszé, értekezés, tanulmány.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírási ismeretek	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**

Témazáró dolgozat	Számonkérés	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Jelentéstan**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

10. évfolyam – magyar nyelv

Heti tanóra 10%-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A szöveg**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A szöveg fogalma, a szöveg szerkezete, szövegtípusok, szövegek összefüggése	A tanultak rendszerezése, ismétlés	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: a forrásszövegek típusai. *Idegen nyelvek:* az idegen nyelvi szöveg/ek kultúrafüggő felépítése. *Biológia-egészségtan; Fizika; Kémia; Földrajz*: a természettudományos ismeretterjesztő, illetve szakszövegek témahálózata, szókincse, felépítése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szöveg, szövegösszefüggés, beszédhelyzet. Szövegmondat, bekezdés, tömb, szakasz. Szövegkohézió Szövegpragmatika Nyelvtani (szintaktikai) tényező (kötőszó, névmás, névelő, határozószó, előre- és visszautalás, deixis, egyeztetés) Szövegtípus Szövegműfaj Szövegfonetika	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A szöveg**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Stilisztikai alapismeretek	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Stílusárnyalatok, stílusrétegek, stílusgyakorlatok, szövegtranszformációk, stíluselemek, stíluseszközök szerepe; a metafora funkciója	A tanultak rendszerezése, ismétlés	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: különböző forrásszövegek stílusjellemzői. *Idegen nyelvek*: beszélt nyelvi stílusregiszterek.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Stílusérték (alkalmi és állandó), stílusréteg (társalgási, tudományos, publicisztikai, hivatalos, szónoki, irodalmi). Stílushatás. Szókép (metafora, hasonlat, szinesztézia, metonímia, szinekdoché, összetett költői kép, allegória, szimbólum). Alakzat (ellipszis, kötőszóhiány, ismétlődés, gondolatritmus, oximoron). Mondatstilisztikai eszköz (verbális stílus, nominális stílus, körmondat).	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Stilisztikai alapismeretek	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

Magyar nyelv és irodalom 11-12.

Kerettantervi óraszámok témakörönként – magyar irodalom

Tematikai egység	Órakeret
1. Világirodalom	**26 óra**
2. Színház- és drámatörténet	**20 óra**
3. Portrék	**44 óra**
4. Látásmódok	**29 óra**
5. Életművek	**50 óra**
6. Magyar irodalom – a *Nyugat* és első nemzedéke	**7 óra**
7. Regionális kultúra	**2 óra**
8. Az irodalom határterületei	**4 óra**
Kötelező összesen:	**182 óra**

Kerettantervi óraszámok témakörönként – magyar nyelv

Tematikai egység	Órakeret
1. Kommunikáció	**4 óra**
2. Retorika	**12 óra**
3. Szövegalkotás	**7 óra**
4. Általános nyelvészeti ismeretek	**4 óra**
5. Pragmatikai ismeretek	**7 óra**

6. Nyelv és társadalom	**9 óra**
7. Nyelvtörténet	**8 óra**
8. Ismeretek a nyelvről	**9 óra**
Kötelező összesen:	**60 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
11.	4 óra (3 irod.+1 nyelv)	144 óra (108+36)	129 óra (97+32)	11+4
12.	4 óra (3 irod.+1 nyelv)	124 óra (93+31)	113 óra (85+28)	8+3

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként – magyar irodalom

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
175. Életmű – Arany János	**10**	2	**10**	2		
176. Színház– és drámatörténet – Madách Imre: *Az ember tragédiája*	**6**		**6**			
177. Világirodalom – az európai epika és líra a romantika után (19. sz. második fele)	**12**		**12**			
178. Színház- és drámatörténet – az európai dráma és színház a 19. sz. második felében	**8**		**8**			
179. Magyar irodalom a 19. század második felében – portré: Mikszáth Kálmán	**10**	2	**10**	2		
180. Magyar irodalom – a *Nyugat* és első nemzedéke	**7**		**7**			
181. Életmű – Ady Endre	**10**	2	**10**	2		
182. Portré – Móricz Zsigmond	**6**		**6**			
183. Életmű – Kosztolányi Dezső	**10**	4	**10**	4		
184. Látásmódok: Karinthy Frigyes, Krúdy Gyula	**8**	1	**8**	1		
185. Életmű – Babits Mihály	**10**		**10**			

186. Világirodalom – avantgárd irányzatok; a magyar avantgárd	**6**	1			**6**	1
187. Életmű – József Attila	**10**	2			**10**	2
188. Világirodalom – epikai és lírai törekvések a 20. században és a kortárs irodalomban	**8**				**8**	
189. Színház- és drámatörténet – a 20. századi és a kortárs drámairodalom néhány törekvése	**6**				**6**	
190. Portré – Radnóti Miklós	**4**	2			**4**	2
191. Portrék – Szabó Lőrinc, Márai Sándor, Pilinszky János, Weöres Sándor, Ottlik Géza	**15**				**15**	
192. Látásmódok – Illyés Gyula, Németh László, Örkény István, Nagy László, Füst Milán	**12**				**12**	
193. Művelődéstörténeti, irodalomtörténeti tájékozódás – Portrék, látásmódok a 20. század magyar irodalmából (választható szerzők, művek)	**8**				**8**	
194. Portrék, látásmódok a kortárs irodalomból (választható szerzők, művek)	**10**				**10**	
195. Regionális kultúra	**2**				**2**	
196. Az irodalom határterületei	**4**				**4**	
Év végi összefoglalás		3				3
Összesen	**182**	19	**97**	11	**85**	8

11. évfolyam - magyar irodalom

Heti tanóra 10%-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Életmű – Arany János**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Esszé	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Magyar irodalom a 19. század második felében – portré: Mikszáth Kálmán	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Mikszáth *Beszterce ostroma* című regénye	Az irodalom filmen: A *Beszterce ostroma* című film megtekintése	*Etika*: Mikszáth műveiben felvetett erkölcsi kérdések megvitatása, pl. a kapcsolatok világa, törvény és lelkiismeret. *Filozófia*: a létre vonatkozó kérdések, etika, erkölcsfilozófia. *Földrajz*: a földrajzi tér regionális szerveződése, a Mikszáth-regény/ek topológiája.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Életmű – Ady Endre	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Esszé	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Látásmódok: Karinthy Frigyes, Krúdy Gyula	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Életmű – Kosztolányi Dezső	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Kosztolányi *Édes Anna* című regénye	Az irodalom filmen: az *Édes Anna* című film megtekintése	*Etika; Filozófia*: filozófiai, lélektani irányzatok, pl. a freudizmus és hatása. *Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: urbanizáció, kulturális élet, sajtó.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Életmű – Kosztolányi Dezső	Órakeret 2 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Esszé	Számonkérés a témakör végén	

12. évfolyam – **magyar irodalom**

Heti tanóra 10%-ának tartalma (8 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Világirodalom – avantgárd irányzatok; a magyar avantgárd	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Avantgárd irányzatok	Kitekintés – az avantgárd más művészeti ágakban (pl. festészet) Beszélgetés a művészeti alkotásokról	*Vizuális kultúra; Mozgóképkultúra és médiaismeret*: az avantgárd a képzőművészetekben (futurizmus, expresszionizmus, szürrealizmus, kubizmus, konstruktivizmus, dada); az expresszionista és szürrealista filmművészet.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Avantgárd, futurizmus, expresszionizmus, szürrealizmus, aktivizmus, szabad vers, szimultanizmus, önműködő írás, képvers	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Életmű – József Attila	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Esszé	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Portré – Radnóti Miklós	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Esszé	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Év végi ismétlés, rendszerezés – 12. évfolyam	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Az évfolyamon tanult témakörök	Ismétlés, rendszerezés	
	Érettségi vizsgára való felkészülés	

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként – magyar nyelv

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
197. Kommunikáció	**4 óra**		**4**			
198. Retorika	**12 óra**	2	**12**	2		
199. Általános nyelvészeti ismeretek	**4 óra**		**4**			
200. Pragmatikai ismeretek	**7 óra**	1	**7**	1		
201. Szövegalkotás	**7 óra**	1	**5**	1	**2**	
202. Nyelv és társadalom	**9 óra**	1			**9**	1
203. Nyelvtörténet	**8 óra**	1			**8**	1
204. Ismeretek a nyelvről	**9 óra**	1			**9**	1
Összesen	**60 óra**	7	**32**	4	**28**	3

11. évfolyam – magyar nyelv

Heti tanóra 10%-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Retorika**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A szónoki beszéd felépítése, az érvelés; Milyen a jó szónok?	Szabadon választott témában egy beszéd elkészítése és előadása	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*: antik szónokok, neves magyar szónoklatok (pl. Kölcsey, Kossuth, Deák). Közéleti megnyilatkozások retorikája. *Mozgóképkultúra és médiaismeret*: a meggyőzés, befolyásolás, a hatás eszközei.
	Önálló szóbeli megnyilvánulás felkészülés után	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Retorika, szónok, szónoklat, beszédfajta (bemutató, tanácsadó, törvényszéki), alkalmi beszéd, meggyőző szövegműfaj (vita, ajánlás). Szónoklat, bevezetés (az érdeklődés felkeltése, a jóindulat megnyerése, témamegjelölés), elbeszélés, érv, cáfolat, befejezés (összefoglalás, kitekintés). Érv, tétel, bizonyítás, összekötőelem, érvelés, indukció, dedukció.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Pragmatikai ismeretek**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Szövegalkotás**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

12. évfolyam – magyar nyelv

Heti tanóra 10%-ának tartalma (3 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Nyelv és társadalom**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Nyelvtörténet**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés a témakör végén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismeretek a nyelvről**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	

IDEGEN NYELV

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen
Idegen nyelv	4	4	4	4	*556*
éves óraszám	144	144	144	124	
kötelező tartalom	129	129	129	112	
10%	15	15	15	12	

Angol, mint első idegen nyelv

Angol, mint első idegen nyelv 9. évfolyam

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	4 óra	144 óra	129 óra	15

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Óraszám	Téma (témakör)
1-11	A tanuló személye (*személyes vonatkozások, család*)
12-23	Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés (*Életmód*).
24-36	Napirend (*Életmód*)
37-48	Foglalkozások (*A munka világa).*
49-60	Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása), (*témakör: Környezetünk*).
61-72	Önéletrajz, rövid interjú (*a munka világa*).
73-84	A városi és a vidéki élet összehasonlítása (*Környezetünk*).
85-96	Öltözködés, divat (*Ember és társadalom).*
97-109	Időjárás, éghajlat (*Környezetünk*).
110-120	Nyaralás itthon, illetve külföldön (*Utazás, turizmus)*
121-129	Tematikus ismétlés.

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (15 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ételek, sütés-főzés	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Projekt munka, egy egyszerű étel elkészítése, videofelvétel készítése, annak kielemzése	Biológia-egészségtan: egészséges életmód
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Recipe, ingredients, istructions	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Öltözködés, divat	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Projekt munka, egy divatbemutató megszervezése, videofelvétel készítése, annak kielemzése	Életvitel, technika, háztartástan
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Fashion show, designer clothes	

Angol, mint első idegen nyelv 10. évfolyam

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
10.	4 óra	144 óra	129 óra	15

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Óraszám	Téma (témakör)
1-5	Tematikus ismétlés.
6-16	Emberek külső és belső jellemzése, baráti kör (*Ember és társadalom)*
17-26	Egyén és család nálunk és a célországokban (*Személyes vonatkozások, család)*
27-36	Állásinterjú (*A munka világa*)
37-46	Étkezési szokások a családban. (*Életmód*)
47-57	Személyes tervek (*Személyes vonatkozások, család).*
58-67	A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek (*Környezetünk).*
68-77	A foglalkozásokhoz szükséges kompetenciák, rutinok, kötelességek (*A munka világa*).
78-87	Gyakori betegségek, sérülések, baleset (*Életmód*).
88-98	A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés (*Utazás, turizmus*).
99-108	A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben (*Tudomány és technika*).
109-116	Konfliktusok és kezelésük (*Ember és társadalom)*.
17-124	A tanuló életének fontos állomásai (*Személyes vonatkozások, család).*
125-129	Tematikus ismétlés.

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (15 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Lakóhely nevezetességei	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Debrecen nevezetességeinek bemutatása kinn a helyszínen, videofelvétel készítése, annak kielemzése	Történelem: híres személyek, épületek
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Historical building, sight-seeing, famous for…	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Gyakori betegségek, sérülések, baleset	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**

	Szituációs gyakorlatok: orvosnál, a kórházban, videofelvétel készítése és kielemzése	Biológia: egészséges életmód
Kulcsfogalmak/ fogalmak	GP, patient, illness, medicine, prescribe	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Idegen nyelvű irodalom feldolgozása**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Easy reader: Rainman	Irodalom: egy ismert mű rövidített változatának olvasása
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Olvasott szöveg értése, szókincsbővítés, tartalommondás	

Angol, mint első idegen nyelv 11. évfolyam

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
11.	4 óra	144 óra	129 óra	15

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Óraszám	Téma (témakör)
1-5	Tematikus ismétlés.
6-14	Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban (*Szabadidő, művelődés, szórakozás).* Az internet szerepe (*Tudomány és technika).*
15-26	Szabadidős elfoglaltságok, hobbik (*Szabadidő, művelődés, szórakozás).*
27-38	Színház, mozi, koncert, kiállítás (*Szabadidő, művelődés, szórakozás).*
39-48	Saját iskola bemutatása: tantárgyak, szakmai tárgyak, órarend, nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe (*Az iskola*).
49-58	Időjárás, éghajlat; Növények és állatok a környezetünkben (*Környezetünk*).
59-67	Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben (*Életmód*).
68-77	Diákmunka, nyári munkavállalás (*A munka világa*).
78-86	Személyes tervek, célok (*Személyes vonatkozások, család).*
87-97	Családi élet, családi kapcsolatok (*Személyes vonatkozások, család).*
98-107	Függőségek (dohányzás, alkohol, internet, drog) (*Életmód*).
108-114	Népszerű tudományok, ismeretterjesztés (*Tudomány és technika).*
115-122	Női és férfi szerepek, ismerkedés, házasság (*Ember és társadalom).*
123-129	Tematikus ismétlés.

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (15 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Saját iskola bemutatása	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Projekt munka: külföldi csoport végigvezetése az iskolán, videofelvétel készítése, annak kielemzése	Földrajz: tájolás
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Directions, instructions,	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szabadidő, szórakozás	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	K-PAX: filmnézés angolul, majd a film feldolgozása kérdések alapján	Társadalomismeret
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél		**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Easy reader: Captain Grant's children	Irodalom: egy ismert mű rövidített változatának elolvasása
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Olvasott szöveg értése, szókincsbővítés, tartalommomdás	

Angol, mint első idegen nyelv 12. évfolyam

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
12.	4 óra	124 óra	112 óra	12

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Óraszám	Téma (témakör)
1-5	Tematikus ismétlés.
6-14	A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben (*Tudomány és technika).*
15-23	Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport (*Szabadidő, művelődés, szórakozás).*

24-32	A művészetek szerepe a mindennapokban (*Szabadidő, művelődés, szórakozás).*
33-41	Társadalmi szokások nálunk és a célországokban (*Ember és társadalom).*
42-51	Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése (*Utazás, turizmus).*
52-62	Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás) (*Életmód*).
63-72	Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás (*A munka világa*).
73-82	A pénz szerepe a mindennapokban (*Gazdaság és pénzügyek).*
83-91	A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel (*Ember és társadalom*).
92-97	Hasonlóságok és különbségek az emberek között, tolerancia (*Ember és társadalom).*
98-103	Ünnepek, családi ünnepek (*Ember és társadalom).*
104-108	Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért és a természet megóvásáért, fenntarthatóságáért, globális kihívások. (*Környezetünk).*
109-112	Tematikus ismétlés.

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (12 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Pályaválasztás (A munka világa)	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Állásinterjúk eljátszása, videofelvétel készítése, kielemzése	Kommunikáció
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Application, full-time job, working hours	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Környezetvédelem	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Projektmunka: Endangered species	Biológia
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Blue whales, pandas, natural habitat, deforestation	

Német, mint első idegen nyelv

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	4 óra	144 óra	129 óra	15

9. ÉVFOLYAM

TÉMAKÖRÖK

Éves óra-szám	Témák
15 óra	*Személyes vonatkozások, család* A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai. Személyes tervek. Családi élet, családi kapcsolatok. A családi élet mindennapjai, otthoni teendők.
15 óra	*Ember és társadalom* Emberek külső és belső jellemzése. Ünnepek, családi ünnepek. Ajándékozás, ünnepi készölődés, szervezés. Társadalmi szokások nálunk és a célországokban.
17 óra	*Környezetünk* Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása). Bútorok, berendezés. Teendők otthon és a ház körül. Lakhatási formák, együttélés másokkal. Az együttélés szabályai. Különleges építészeti stílus a célországban. Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben.
16 óra	*Az iskola* Tantárgyak, tanulmányi munka. Iskolai sikerek, sikertelenség. Tanulmányi eredmény. Az ismeretszerzés különböző módjai. Iskolarendszer a célországban. Iskolai tapasztalatok, lehetőségek az oktatási rendszerben. Továbbképzési lehetőségek.
17 óra	*A munka világa* Diákmunka, nyári munkavállalás. Foglalkozások és a szükséges kompetenciák. Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás. Szakmai gyakorlat. Telefonálás a munkahelyen. Munka és szabadidő. A hivatás megtalálása.

17 óra	*Életmód* Napirend, időbeosztás. Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás). Életünk és a stressz. Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés. A sportolás jótékony hatása. Sportágak, extrém sportok. Étkezés családban, éttermekben, gyorséttermekben. Étkezési szokások és ételek a célországban. Étkezés vendégségben.
13 óra	*Szabadidő, művelődés, szórakozás* Szabadidős elfoglaltságok, hobbik.
13 óra	*Utazás, turizmus* Turisztikai célpontok a célnyelvi országokban.
6 óra	Év végi rendszerező ismétlés

9. évfolyam
Heti tanóra 10 %-ának tartalma (15 óra)

	Témák
4 óra	Projektfeladat: lakás
4 óra	Projektfeladat: főzés
7 óra	Könnyített olvasmány

10. ÉVFOLYAM

TÉMAKÖRÖK

Éves óra-szám	**Témák**
15 óra	*Személyes vonatkozások, család* A tanuló személye. Személyes tervek. Családi élet, családi kapcsolatok. Konfliktusok a családban. Fontos családi események, életutak. Gyerekkori emlékek.
16 óra	*Ember és társadalom* A tizenévesek és a fiatalok világa: kapcsolat a kortársakkal, elnőttekkel. Női és férfi szerepek, ismerkedés, házasság. Konfliktusok a házasságban és azok megoldása. Előítéletek. Ajándékozás. Társadalmi szokások nálunk és a célországokban. Öltözködés, divat
16 óra	*Környezetünk* Személyes tárgyak és bútorok a lakásban. Időjárás, éghajlat.

15 óra	*Életmód* Napirend, időbeosztás. Mindennapi kötelezettségek, teendők. Életmód nálunk és a célországokban.
15 óra	*Szabadidő, művelődés, szórakozás* Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Hétvégi programok. Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. Sportolás, kedvenc sport.
17 óra	*Utazás, turizmus* A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés. Az autó és a kerékpár karbantartása. Útbaigazítás. Közlekedés a városban. A közlekedés szabályai. Közlekedési hírek. Autóval a célországban. Különleges közlekedése eszközök. Nyaralás itthon, illetve külföldön. Utazási előkészületek, egy utazás, útvonal megtervezése, megszervezése. Utazási iroda, katalógusok, ajánlatok, hirdetések. Szálláslehetőségek (camping, ifjúsági szállás, szálloda, bérelt lakás vagy ház, lakáscsere stb.). Turisztikai célpontok.
13 óra	*Tudomány és technika* A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben. A modern kommunikáció.
16 óra	*Gazdaság és pénzügyek* Családi gazdálkodás. A pénz szerepe a mindennapokban. Mindennapi kiadások, megtakarítás. Vásárlás, szolgáltatások (például posta, bank). Pénzügyi problémák. Ügyintézés a bankban és az interneten. Vásárlás piacon, szaküzletben és áruházban. Fogyasztás.
6 óra	Év végi rendszerező ismétlés

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (15 óra)

	Témák	**Kapcsolódási pontok**
4 óra	Projektfeladat: utazási irodában	
4 óra	Projektfeladat: „új üzletet nyitottunk”	
7 óra	Könnyített olvasmány	

11. ÉVFOLYAM

TÉMAKÖRÖK

Éves óra-szám	Témák
11 óra	*Személyes vonatkozások, család* A tanuló személye. Egyén és család nálunk és a célországokban.
12 óra	*Ember és társadalom* Emberek külső és belső jellemzése. Baráti kör. Konfliktusok és kezelésük. Társadalmi szokások nálunk és a célországokban. A szerencse szerepe mindennapjainkban, babonák, hiedelmek. Kisebb szerencsétlenségek a mindennapokban. Különleges életutak.
13 óra	*Környezetünk* Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása). A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek. Költözködés. Kapcsolat a szomszédokkal, mindennapi konfliktusok. Extrém lakóhelyek, különleges lakások. Ingázás a lakóhely és a munkahely között. Különleges lakókörülmények, városrészek a célországban. Időjárás, éghajlat. Globális kihívások. A városi és vidéki élet összehasonlítása. Növények és állatok a környezetünkben.
13 óra	*Az iskola* Az ismeretszerzés különböző módjai. A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága. A nyelvtanulás fortélyai, tanulótípusok, tippek a nyelvtanuláshoz. Két- és többnyelvűség, nyelv és kultúra. Az iskolai élet tanulásom kívüli eseményei.
11 óra	*A munka világa* Foglalkozások és a szükséges kompetenciák, rutinok, kötelességek. Állásajánlatok. Álláspályázat írásban és telefonon. A képzési iránynak megfelelő szakmák. Vállalkozás, saját ötletek megvalósítása. Egy vállalkozás megtervezése. Kreativitás a munka világában. Szabályok és feladatok a munkahelyen..
12 óra	*Életmód* Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás). Életünk és a stressz. Gyógykezelés, specialisták. (háziorvos, szakorvos, alternatív gyógymódok). Plasztikai sebészet, szépség és egészség. Életmód- és egészségügyi tanácsok. Gyakori betegségek, sérülések, baleset. Függőségek.

14 óra	*Szabadidő, művelődés, szórakozás* Szabadidős elfoglaltságok. Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. Televíziós műsorok, adók, műsorújság. Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet. Olvasási szokások, könyvtípusok, műfajok, híres írók a célországból. Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban. Kulturális élet nálunk és más országokban. A szabadidő eltöltése otthon. A művészetek szerepe a mindennapokban.
12 óra	*Utazás, turizmus* Nyaralás itthon, illetve külföldön. Tevékenységek a nyaralás során. Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése. Útbaigazítás. Az egyéni és társas utazások előnyei és hátrányai.
14 óra	*Tudomány és technika* A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben. A média, hírek szerepe a mindennapokban. Népszerű tudományok, ismeretterjesztés.
11	*Gazdaság és pénzügyek* Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank).
6 óra	Év végi rendszerező ismétlés

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (15 óra)

	Témák	**Kapcsolódási pontok**
4 óra	Projektfeladat: interjú készítése	
4 óra	Projektfeladat: gyógykezelés	
7 óra	Könnyített olvasmány	

12. ÉVFOLYAM

TÉMAKÖRÖK

Éves óra-szám	Témák
12 óra	*Személyes vonatkozások, család* A tanuló személye. Személyes tervek. Egyén és család nálunk és a célországokban.
18 óra	*Ember és társadalom* Baráti kör. Női és férfi szerepek, ismerkedés. Társkeresés, szerelmi csalódások. Viselkedései szabályok, udvarias viselkedés. Felelősségvállalás másokért, rászorulók segítése. Példaképek, példamutató viselkedés. Civil és politikai szerepvállalás. Egyesületi élet, civil kezdeményezések. Történelmi és politikai események a célországból. Országismeret, politikai pártok. Egyén és közélet. Az Európai Unió. Hasonlóságok és különbségek az emberek között, tolerancia. Konfliktusok és kezelésük. Lelkiismereti kérdések. Társadalmi szokások nálunk, más országokban és a célországokban. Tegeződés és magázódás.
10 óra	*Az iskola* Az ismeretszerzés különböző módjai. Saját iskolánk bemutatása. Az internet szerepe a tanulásban.
11 óra	*Életmód* Az egészséges életmód. Életünk és a stressz. Hétköznapi konfliktusok, problémák.
13 óra	*Szabadidő, művelődés, szórakozás* Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Közös időtöltés barátokkal. Színház, mozi, koncert, kiállítás stb. Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban. Kulturális élet nálunk és más országokban.
14 óra	*Utazás, turizmus* A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés. A közlekedés szabályai, konfliktusok a közlekedés során. Turisztikai célpontok. Célnyelvi és más kultúrák. Szokások, életmód, látnivalók a célországban és nálunk. Különleges szokások az európai kultúrkörben. Saját országom bemutatása, a haza fogalma és jelentése az egyén életében. Kulturális sokszínűség.
12 óra	*Tudomány és technika* A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben. Technikai problémák a mindennapokban. Használati utasítások.

	Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában.
12 óra	*Gazdaság és pénzügyek* A pénz szerepe a mindennapokban. Vásárlás, szolgáltatások. Fogyasztás, reklámok. Nők a reklámokban, előítéletek. Hasznos és haszontalan termékek. Szokatlan termékek. A fogyasztó lehetőségei és jogai. Panaszkezelés. Hatóságok, hivatali ügyintézés. Jogi tanácsadás. A képzési iránynak megfelelő szakmák gazdasági vonatkozásai.
10	Rendszerezés

12. évfolyam
Heti tanóra 10 %-ának tartalma (12 óra)

	Témák	**Kapcsolódási pontok**
4 óra	Projektfeladat: könyvtár	Magyar nyelv és irodalom
3 óra	Projektfeladat: alternatív gyógyászat	Biológia, kémia
5 óra	Könnyített olvasmány	

MATEMATIKA

Tantárgyak	**9. évf.**	**10. évf.**	**11. évf.**	**12. évf.**	**9-12. óraszám összesen**	**13. évf.**	**13. évf. óraszám összesen**
Matematika	3	3	3	3	417	-	-
éves óraszám	108	108	108	93			
kötelező tartalom	97	97	97	84			
10%	11	11	11	9			

Matematika 9-10. évfolyam

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	**Órakeret**
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	**20 óra**
2. Számtan, algebra	**66 óra**
3. Összefüggések, függvények, sorozatok	**16 óra**
4. Geometria	**60 óra**
5. Valószínűség, statisztika	**10 óra**
Számonkérés	**10 óra**
Ismétlés, rendszerezés	**12 óra**
Kötelező összesen:	**194 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	3 óra	108 óra	97 óra	11
10.	3 óra	108 óra	97 óra	11

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	**20 óra**	1	**10**	1	**10**	
2. Számtan, algebra	**66 óra**	27	**35**	4	**31**	
3. Összefüggések, függvények, sorozatok	**16 óra**	5	**9**	3	**7**	
4. Geometria	**60 óra**		**28**		**32**	
5. Valószínűség, statisztika	**10 óra**	4	**4**		**6**	4
Számonkérés	**10 óra**	7	**5**	1	**5**	3
Ismétlés, rendszerezés	**12 óra**	3	**6**	2	**6**	4
Összesen:	**194 óra**	58	**97**	11	**97**	11

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Gondolkodási és megismerési módszerek**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Szöveges feladatok	A feladat szövegének értelmezése. Az adatok módszeres lejegyzése. Összefüggések keresése. Számítások. Válasz megfogalmazása. Ellenőrzés a feladat szövegébe.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szöveg, adat, összefüggés, válasz, ellenőrzés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Számtan, algebra**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Arány, arányos osztás, százalékszámítás	Feladatok arányos osztásra, az arányos osztás alkalmazása. A százalékszámítás alapfeladatai, felismerésük.	
Kulcsfogalmak/fogalmak	Rész, egész, arány. Alap, százalékláb, százalékérték.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. Összefüggések, függvények, sorozatok**	**Órakeret 3 óra**

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Abszolútérték és másodfokú függvény transzformációja Függvény jellemzése	Az alapfüggvények transzformálása síkbeli geometriai transzformációk segítségével. Igényes ábrák készítése. Jelölések megfelelő használata. Függvényjellemzés szempontjai.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Eltolás, tükrözés, nyújtás, zsugorítás. Értelmezési tartomány, érték készlet, szélsőérték, zérushely, monotonitás, paritás, párosság-páratlanság.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró	A síkgeometriai anyagrész utáni számonkérés.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Évvégi ismétlés	A tanévben érintett fejezetek áttekintése, a tanév anyagának összefoglalása, rendszerezése	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Valószínűség, statisztika	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Kombinatorikai feladatok gyakorlása Valószínűség számítás	Kombinatorikai alapfeladatok típusának felismerése, kulcsszavak jelentősége Összetett feladatok valószínűség számításra. Geometriai valószínűség alkalmazása	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Permutáció, variáció, kombináció, binomiális együtthatók, klasszikus és geometriai valószínűség	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Számonkérés	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Négyzetgyök, n-dik gyök Síkbeli geometriai transzformációk Kombinatorika, valószínűség számítás	Részismeretek számonkérése, előrejelzés a témazáró dolgozat előtt	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés	Órakeret 4 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Négyzetgyök, n-dik gyök Másodfokú egyenlet, algebrai törtek Évvégi rendszerezés	Részismétlés a témaközi számonkérés előtt. A tanév anyagának rendszerezése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Matematika 11-12. évfolyam

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	**11 óra**
2. Számtan, algebra	**23 óra**
3. Összefüggések, függvények, sorozatok	**28 óra**
4. Geometria	**42 óra**
5. Valószínűség, statisztika	**20 óra**
Számonkérés	**12 óra**
Ismétlés, rendszerezés	**45 óra**
Kötelező összesen:	**181 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
11.	3 óra	108 óra	97 óra	11
12.	3 óra	93 óra	84 óra	9

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. Gondolkodási és megismerési módszerek	**11 óra**	5	**5**	0	**6**	5
2. Számtan, algebra	**23 óra**	12	**23**	6	**0**	0
3. Összefüggések, függvények, sorozatok	**28 óra**	9	**11**	1	**17**	5
4. Geometria	**42 óra**	25	**30**	4	**12**	3
5. Valószínűség, statisztika	**20 óra**	4	**10**	0	**10**	2
Számonkérés	**12 óra**	10	**7**	0	**5**	5
Ismétlés, rendszerezés	**45 óra**	22	**11**	0	**34**	20
Összesen:	**181 óra**	87	**97**	11	**84**	40

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (11 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Számtan, algebra	Órakeret 6 óra

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Hatványozás, gyökvonás, logaritmus	A hatványozás azonosságainak gyakorlása. Negatív hatványkitevő használata. Műveletek hatványokkal Hatványozás és a logaritmus kapcsolatának felismerése	
Kulcsfogalmak/fogalmak	hatványozás, alap, kitevő, hatvány, négyzetgyök,logaritmus	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Összefüggések, függvények, sorozatok	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Logaritmikus függvények, függvénytranszformáció	A függvénytranszformációk és a síkbeli geometriai transzformációk kapcsolatának szemléltetése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Alapfüggvény. Függvény transzformáció. Eltolás, nyújtás, zsugorítás, tükrözés	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4.Geometria	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Műveletek koordinátákkal adott vektorokkal, egyenes egyenlete	Képletek értelmezése, Geometria és algebra összekapcsolása, egyenest jellemző adatok, a közöttük felfedezhető összefüggések értése, használata	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Koordináták, vektor, irányvektor, normálvektor, iránytangens	

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (9 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Gondolkodási és megismerési módszerek	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Szöveges feladatok	A feladat szövegének értelmezése. Az adatok módszeres lejegyzése. Összefüggések keresése. Számítások. Válasz megfogalmazása. Ellenőrzés a feladat szövegébe.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szöveg, adat, összefüggés, válasz, ellenőrzés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Összefüggések, függvények, sorozatok	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Mértani sorozat	A sorozat felismerése, megfelelő képlet használata problémamegoldás során	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Sorozat elemei	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Valószínűség, statisztika	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Adathalmazok jellemzése	Műveletek adatokkal	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Átlag, módusz, medián, szórás	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismétlés, rendszerezés	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Ismétlés	A tanévben érintett fejezetek áttekintése, a tanév anyagának összefoglalása, rendszerezése	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Szabadon tervezhető órakeret tartalma (31 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Gondolkodási és megismerési módszerek	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Kombinatorikai feladatok	Vegyes kombinatorikai feladatok, kiválasztási feladatok. A kombinatorika alkalmazása egyszerű geometriai feladatokban	Földrajz: előrejelzések, tendenciák megfogalmazása Biológia:genetika
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Variáció, permutáció, kombináció, binomiális együtthatók	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Összefüggések, függvények, sorozatok	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Sorozatok, kamatos kamat	Sorozat megadása rekurzióval és képlettel, a sorozat felismerése, a megfelelő képlet használata problémamegoldás során	Informatika: algoritmusok megfogalmazása, tervezése Fizika, kémia, biológia: exponenciális folyamatok vizsgálata
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Számsorozat, sorozat megadása, számtani sorozat, mértani sorozat, kamat	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4.Geometria	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Henger, gúla, gömb	Érettségi feladatok megoldása	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Henger, gúla, gömb, felszín, térfogat	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Valószínűség, statisztika	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Statisztikai adatok jellemzése, ábrázolása, klasszikus valószínűség	Statisztikai kimutatások , statisztikai mutatók kiszámítása	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Valószínűség matematikai fogalma, szórás

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Számonkérés**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró	Fejezetek utáni számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Ismétlés, rendszerezés**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Ismétlés	A tanévben érintett fejezetek áttekintése, a tanév anyagának összefoglalása, rendszerezése	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

TÖRTÉNELEM

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Történelem	2	2	3	3	345	-	-
éves óraszám	72	72	108	93			
kötelező tartalom	65	65	97	84			
10%	7	7	11	9			

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek 9-10.

Kerettantervi óraszámok témakörönként:

Tematikai egység	Órakeret
Az őskor és az ókori Kelet	8 óra
Az ókori Hellász	11 óra
Az ókori Róma	12 óra
A középkor	18 óra
A magyarság története a kezdetektől 1490-ig	16 óra
A világ és Európa a kora újkorban	12 óra
Magyarország a kora újkorban	14 óra
Felvilágosodás, forradalom és a polgárosodás kora	15 óra
Az újjáépítés kora Magyarországon	9 óra
Reformkor, forradalom és szabadságharc Magyarországon	15 óra
Kötelező összesen:	**130 óra**

Évfolyam	heti óraszám	éves óraszám	kötött	szabad
9.	2	72	65	7
10.	2	72	65	7

9. évfolyam

Tematikai egységek	Heti tanóra	Szabadon felhasználható óraszám	Összóraszám
Az őskor és az ókori Kelet	8	2	10

Az ókori Hellász	11	2	13
Az ókori Róma	12	1	13
A középkor	18	1	19
A magyarság története a kezdetektől 1490-ig	16	1	17

A szabadon felhasználható órák tartalma (7 óra):

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az őskor és az ókori Kelet**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás	A fejezet áttekintése, a szerzett ismeretek rendszerezése	
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az ókori Hellász**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás	A fejezet áttekintése, a szerzett ismeretek rendszerezése	
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az ókori Róma**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A középkor**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A magyarság története a kezdetektől 1490-ig	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

10. évfolyam:

Tematikai egységek	Heti tanóra	Szabadon felhasználható óraszám	Összóraszám
A világ és Európa a kora újkorban	**12**	**2**	**14**
Magyarország a kora újkorban	**14**	**2**	**16**
Felvilágosodás, forradalmak és a polgárosodás kora	**15**	**1**	**16**
Az újjáépítés kora Magyarországon	**9**	**1**	**10**
Reformkor, forradalom és szabadságharc Magyarországon	**15**	**1**	**16**

A szabadon felhasználható órák tartalma (7 óra):

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A világ és Európa a kora újkorban	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás	A fejezet áttekintése, a szerzett ismeretek rendszerezése	
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Magyarország a 16-17. században	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás	A fejezet áttekintése, a szerzett ismeretek rendszerezése	
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/		

fogalmak	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Felvilágosodás, forradalmak és a polgárosodás kora**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az újjáépítés kora Magyarországon**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Reformkor, forradalom és szabadságharc Magyarországon**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek 11-12.

Választott kerettanterv:

Kerttanterv a szakközépiskolák 9-12. évfolyama számára

Kerettantervi óraszámok témakörönként:

Tematikai egység	**órakeret**
A nemzetállamok és a birodalmi politika kora	16
A kiegyezéshez vezető út és a dualizmus kora Magyarországon	16
Az első világháború és következményei	16
Európa és a világ a két világháború között	18
Magyarország a két világháború között	16
A második világháború	15
Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ kiépülése. A két világrendszer versengése, a szovjet tömb felbomlása	16
Magyarország 1945–1956 között. A Kádár-korszak jellemzői	20
Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése. A demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon	14
Társadalmi és állampolgári ismeretek. Pénzügyi és gazdasági kultúra. Munkavállalás	18
Rendszerező ismétlés az érettségire	18
Kötelező összesen	**183**

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám	kötött	szabad
11.	3	108	97	11
12.	3	96	86	10

11. évfolyam

Tematikai egységek	Heti tanóra	Szabadon felhasználható óraszám	Összóraszám
A nemzetállamok és a birodalmi politika kora	16	1	17
A kiegyezéshez vezető út és a dualizmus kora Magyarországon	16	2	18
Az első világháború és következményei	16	2	18
Európa és a világ a két világháború között	18	2	20
Magyarország a két világháború között	16	2	18
A második világháború	15	2	17

A szabadon felhasználható órák tartalma (11 óra):

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A nemzetállamok és a birodalmi politika kora/ Témazáró dolgozat**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A kiegyezéshez vezető út és a dualizmus kora Magyarországon/ Összefoglalás, témazáró**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Magyarország története a 19. század második felében.	A fejezetben tanultak rendszerezése, ismétlés. Időmeghatározás konkrét kronológiai adatokkal Az európai történelem és a magyar történelem kölcsönhatásainak elemzése. A történelmi tér változásainak leolvasása különböző térképekről.	*Földrajz:* Magyarország földrajza, nemzetiségi, gazdasági és politikai térképek használata

Témazáró dolgozat	Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	emigráció, passzív ellenállás, húsvéti cikk, kiegyezés, dualista monarchia, közös ügy, gazdasági kiegyezés, Dunai Konföderáció, nemzetiségi törvény, horvát-magyar kiegyezés, Szabadelvű Párt, Szociáldemokrata Párt, választójog, torlódó társadalom, úri középosztály, dzsentri, kivándorlás, asszimiláció, zsidó emancipáció, állami anyakönyvezés, polgári házasság, népoktatás, millennium. *Személyek:* Haynau, Alexander Bach, Deák Ferenc, Andrássy Gyula, Tisza Kálmán, Baross Gábor, Wekerle Sándor, Tisza István, Jászi Oszkár, Kandó Kálmán, Puskás Tivadar, Ganz Ábrahám. *Topográfia:* Arad, Osztrák-Magyar Monarchia, Budapest, Bécs, Fiume, Bosznia-Hercegovina.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az első világháború és következményei/ Összefoglalás, témazáró**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Az első világháború története, Magyarország az első világháborúban Témazáró dolgozat	A fejezetben tanultak rendszerezése, ismétlése. Időmeghatározás konkrét kronológiai adatokkal Kronológiai adatok rendezése. Néhány kiemelt esemény, jelenség topográfiai adatainak elhelyezése vaktérképen. *Számonkérés*	*Földrajz:* térképhasználat, frontvonalak elhelyezkedése. A világháború a térképeken.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* villámháború – állóháború/állásháború, központi hatalmak, frontvonal, hátország, antant, jóvátétel, Népszövetség, revízió, reváns, bolsevik, szovjet, kommunizmus, őszirózsás forradalom, Kommunisták Magyarországi Pártja (KMP), egypártrendszer, proletárdiktatúra, ellenforradalom, kormányzó, vörösterror, fehérterror. *Személyek:* Lenin, Trockij, Wilson, Clemenceau, IV. Károly, Károlyi Mihály, Jászi Oszkár, Garami Ernő, Kun Béla, Apponyi Albert, Horthy Miklós. *Topográfia:* Szarajevó, Doberdó, Szentpétervár, Szerb-Horvát-Szlovén Királyság, Csehszlovákia, a balti államok, Lengyelország, a trianoni Magyarország.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Európa és a világ a két világháború között/ Összefoglalás, témazáró**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A két világháború közötti időszak történelme.	Rendszerezés, ismétlés. Időmeghatározás konkrét kronológiai adatokkal A történelmi tér változásainak leolvasása különböző térképekről. Történelmi időszakok összehasonlítása a változások	

Témazáró dolgozat	mennyisége és gyorsasága szempontjából. Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* általános választójog, tömegpárt, fasizmus, korporatív állam, kisantant, Dawes-terv, pártállam, államosítás, kollektivizálás, tervutasításos rendszer, GULAG, személyi kultusz, koncepciós per, tőzsde, túltermelési válság, New Deal, totális diktatúra, tömeg propaganda, nemzetiszocializmus, fajelmélet, zsidóüldözés, Führer, SS, Berlin-Róma tengely, Anschluss, tekintélyelvű állam, erőszakmentes ellenállás, magaskultúra (elitkultúra), tömegkultúra. *Személyek:* Mussolini, Sztálin, Roosevelt, Keynes, Hitler, Goebbels, Gandhi. *Topográfia:* Köztes-Európa, Szovjetunió, Brit Nemzetközösség, Berlin, weimari köztársaság, Moszkva, Saar-vidék, Rajna-vidék, Szudéta-vidék.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Magyarország a két világháború között/ Összefoglalás, témazáró**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Magyarország története a 20-as, 30-as években. Témazáró dolgozat	A fejezetben tanultak rendszerezése, ismétlése. Időmeghatározás konkrét kronológiai adatokkal A világtörténet, az európai történelem, a magyar történelem eltérő időbeli ritmusának és kölcsönhatásainak elemzése. Néhány kiemelt esemény, jelenség topográfiai helyének elhelyezése vaktérképen. Számonkérés	*Földrajz:*Magyarország közigazgatása. A területi változások térképes nyomonkövetése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* konszolidáció, antiszemitizmus, numerus clausus, földreform, népszövetségi kölcsön, pengő, Magyar Nemzeti Bank, revízió, irredentizmus, kultúrfölény, társadalombiztosítás, agrárolló, a népi mozgalom, a nyilas mozgalom, nyílt és titkos szavazás, zsidótörvény, győri program, első bécsi döntés. *Személyek:* Teleki Pál, Bethlen István, Klebelsberg Kunó, Gömbös Gyula, Imrédy Béla, Szent-Györgyi Albert *Topográfia:* Felvidék, Kárpátalja.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A második világháború/ Összefoglalás, témazáró**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A második világháború története. Magyarország a második világháborúban.	Rendszerezés, ismétlés. A történelmi tér változásainak leolvasása térképekről. Kronológiai adatok rendezése. Primer történelmi források	*Földrajz:* A 2. világháború topográfiája. *Magyar nyelv és irodalom:* A háború

Témazáró dolgozat	elemzése, különféle társadalmi-történelmi összefüggések felderítése.Érvelés Számonkérés	borzalmai a magyar költészetben. (Radnóti versei, Örkény: Tóthék)
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* háromhatalmi egyezmény, tengelyhatalmak, koncentrációs tábor, megsemmisítő tábor, népirtás, emberirtás, holokauszt, partizán, totális háború, furcsa háború, hadigazdaság, Vörös Hadsereg, antifasiszta koalíció, fegyveres semlegesség, második bécsi döntés, „hintapolitika”, gettó, deportálás, munkaszolgálat, hadifogság, kiugrási kísérlet, malenkij robot. *Személyek:* Hitler, Churchill, Sztálin, Roosevelt, Rommel, Montgomery, Zsukov, Eisenhower, De Gaulle, Bárdossy László, Kállay Miklós, Szálasi Ferenc, Wallenberg. *Topográfia:* Leningrád, Pearl Harbor, Midway, El-Alamein, Sztálingrád, Kurszk, Auschwitz, Jalta, Potsdam, Hirosima, Normandia, Újvidék, Kamenyec-podolszki, Voronyezs, Don-kanyar, Délvidék és Észak-Erdély	

12.évfolyam

Tematikai egységek	**Heti tanóra**	**Szabadon felhasználható óraszám**	**Össz-óraszám**
Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ kiépülése	8	1	9
Magyarország 1945–1956 között	10	1	11
A két világrendszer versengése, a szovjet tömb felbomlása	8	1	9
A Kádár-korszak	10	1	11
Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése	8	1	9
A demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon	6	1	7
Társadalmi ismeretek	4	1	5
Állampolgári ismeretek	4	1	5
Pénzügyi és gazdasági kultúra	5		5
Munkavállalás	5	1	6
Rendszerező ismétlés	16		16

A szabadon felhasználható órák tartalma (10 óra):

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ kiépülése. A két világrendszer versengése, a szovjet tömb felbomlása/Összefoglalás, témazáró	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A hidegháborús időszak története, 1945-től 1989-ig. Témazáró dolgozat	Rendszerezés, ismétlés. Önálló vélemény megfogalmazása történelmi eseményekről, szereplőkről, jelenségekről, filozófiai kérdésekről. Számonkérés	*Földrajz:* Térképhasználat, a hidegháborús konfliktusok topográfiája.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), szuperhatalom, vasfüggöny, hidegháború, fegyverkezési verseny, kétpólusú világ, NATO, Varsói Szerződés, KGST, Európai Gazdasági Közösség (Közös Piac), berlini fal, harmadik világ, el nem kötelezettek mozgalma, újantiszemitizmus. *Személyek:* Sztálin, Mao Ce-tung, Truman, Adenauer, Hruscsov, Kennedy, Ben Gurion	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Magyarország 1945–1956 között. A Kádár-korszak jellemzői/Összefoglalás, témazáró	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Magyarország története 1945-1989-ig. Témazáró dolgozat	Rendszerezés, ismétlés. A világtörténet, az európai és a magyar történelem kölcsönhatásainak elemzése. Számonkérés	*Magyar nyelv és irodalom:* betiltott művek a Kádár-korszakban *Rajz és vizuális kultúra:* Plakátok, filmek a Rákosi- és Kádár-korszakról.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* Szövetséges Ellenőrző Bizottság, földosztás, Független Kisgazdapárt, Nemzeti Parasztpárt, Magyar Kommunista Párt, Szociáldemokrata Párt, Magyar Dolgozók Pártja (MDP), államosítás, népköztársaság, internálás, osztályharc, ÁVH, beszolgáltatás, iparosítás, kétkeresős családmodell, aranycsapat, Petőfi Kör, MEFESZ, intervenció, Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), pluralizmus, jogállam, nemzeti kerekasztal, sarkalatos törvények, Alkotmánybíróság. *Személyek:* Kádár János, Nagy Imre, Mindszenty József, Tildy Zoltán, Nagy Ferenc, Kovács Béla, Kéthly Anna, Esterházy János, Márton Áron, Rákosi Mátyás, Rajk László, Kádár János, Nagy Imre, Maléter Pál, Bibó István.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése. A demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon/ Összefoglalás, témazáró	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A hidegháború utáni egyetemes és magyar történelem.	Rendszerezés, ismétlés. A világtörténet, az európai történelem, a magyar történelem	*Földrajz:*A politikai határok változása a hidegháború után.

Témazáró dolgozat	eltérő időbeli ritmusának és kölcsönhatásainak elemzése. Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	*Fogalmak:* globalizáció, multikulturalizmus, nemzetközi terrorizmus, vallási fanatizmus, fogyasztói társadalom, adósságspirál, globális felmelegedés, ökológiai katasztrófa, fenntarthatóság, környezetvédelem, fiatalodó és öregedő társadalom, migráció, foglalkozási szerkezet, diszkrimináció, integráció, euró, internet, tömegkommunikáció. *Személyek:* George Bush, Borisz Jelcin, Bill Clinton, Tony Blair, George W. Bush.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Társadalmi és állampolgári ismeretek. Pénzügyi és gazdasági kultúra. Munkavállalás / **Összefoglalás, témazáró**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Társadalmi és állampolgári ismeretek. Témazáró dolgozat A gazdaság működése, a munkaerőpiac. Témazáró dolgozat	A társadalom makro- és mikrostruktúráját alkotó elemek azonosítása. A társadalmi felelősségvállalás elvi szükségességének megértetése és néhány gyakorlati módjának megismertetése. Számonkérés Az alapvető pénzügyi és gazdasági fogalmak megismertetése, a gazdasági folyamatok fő hatótényezőinek megértetése. Az adók és járulékok szerepének megértése a modern nemzetgazdaságok működésében. Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Állampolgári jog, állampolgári kötelesség, politikai intézményrendszer, választás, választási rendszer, unió, országgyűlés, helyhatóság, politikai részvétel, közvetett demokrácia, közvetlen demokrácia, önkormányzat, párt, parlamenti küszöb, állampolgári jogok biztosa, Állami Számvevőszék. költségvetés, adó, járulék, vállalkozás, személyi jövedelemadó, áfa, juttatások, társadalombiztosítás, nyugdíjjárulék, költségvetési intézmény, költségvetési egyenleg, deficit, pénzpiac, monetáris politika, jegybank, bankrendszer, kereskedelemi bank, megtakarítás, forrás, tőzsde, értékpapír, rt, kft, kkt, bt, egyéni vállalkozás, szövetkezet, korlátlan felelősség, korlátolt felelősség, pénzügyi közvetítő rendszer, állás, adó, biztosítás, szerződés, munkaerőpiac, munkaadó, munkavállaló, foglalkoztatás, munkanélküliség, munkanélküli ellátás, álláskeresési támogatás	

ETIKA

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Etika	-	-	-	1	31	-	-
éves óraszám				31			
kötelező tartalom				28			
10%				3			

Kerettantervben szereplő óraszámok:

Tematikai egység	Órakeret
1. Alapvető etika	**9 óra**
2. Egyén és közösség	**10 óra**
3. Korunk kihívásai	**9 óra**
Kötelező összesen:	**28 óra**

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött	Szabad
11.	1	31	28	3

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**12. kötelező**	12. szabad
1. Alapvető etika	**9 óra**		**9**	
2. Egyén és közösség	**10 óra**		**10**	
3. Korunk kihívásai	**9 óra**		**9**	
Ismétlés, rendszerez.		3		3
Összesen:	**28**	3	**28**	3

12. évfolyam

A szabadon felhasználható órák tartalma:

Ismétlés, rendszerezés	3

INFORMATIKA

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Informatika	2	2	2	2		-	-
éves óraszám	72	72	72	62	*278*		
kötelező tartalom	65	65					
10%	7	7					

9. évfolyam

A szabadon felhasználható órák tartalma:

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Rendszerező összefoglalás, Számonkérés	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Az operációs rendszer alapvető funkcióinak ismerete, alkalmazása. Egyszerű táblázatkezelési műveletek végrehajtása. A digitális képek formáinak ismerete, képszerkesztő program használata. Karakter- és bekezdésformázások végrehajtása szövegszerkesztő programmal.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A számítógépes perifériák használatbavétele. Az összetett munkához szükséges eszközkészlet kiválasztása. Az adatok biztonságos tárolása. Az informatikai környezet tudatos alakítása. Az egészséges munkakörnyezet megteremtése. Problémamegoldás táblázatkezelővel, adatkezelés táblázatkezelővel.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Számítógépes perifériák müködése	Fizika; kémia: elektromágnesesség, optika, félvezetők, folyadékkristályok, színek, festékek, analóg és digitális jelek.
Az operációs rendszer és a számítógépes hálózatok főbb feladatai és szolgáltatásai	
Az adatok biztonságos tárolása.	
Nagyobb dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása	Fizika; kémia; biológia-egészségtan: projektmunka elkészítése; kísérlet vagy vizsgálat jegyzőkönyvének elkészítése.
Problémamegoldás táblázatkezelővel	Matematika: kamatos kamat számítása, befektetésekkel,

	hitelekkel kapcsolatos számítások.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Számítógép, alaplap, processzor, memória, digitális kamera, periféria, digitalizálás, operációs rendszer, hálózat, adatvédelem, munkakörnyezet, ergonómia. Élőfej, élőláb, oldalszám, stílus, tartalomjegyzék, körlevél, törzsdokumentum, multimédia, videó, nyomtatási beállítás, hangformátum, képformátum, videoformátum, weblap.

10. osztály

A szabadon felhasználható órák tartalma :

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Rendszerező összefoglalás, Számonkérés	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Informatikai biztonsággal kapcsolatos tapasztalatok. Elektronikus szolgáltatásokkal kapcsolatos személyes tapasztalatok, vélemények gyűjtése, tapasztalatok cseréje. Katalógus önálló használata. A települési könyvtár önálló használata. Önálló kézikönyvhasználat. A felhasznált irodalomjegyzék összeállítása segítséggel	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tantárgyi és egyéb problémák informatikai eszközök segítségével történő megoldása csoportmunkában, a megoldáshoz szükséges algoritmusok készítése. Tantárgyi szimulációs programok használata. Tantárgyi mérések eredményeinek kiértékelése informatikai eszközökkel.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Adatbázis létrehozása, feltöltése, használata	
Algoritmusok megfogalmazása. Algoritmusok megvalósítása.	Magyar nyelv és irodalom; idegen nyelv; matematika; földrajz: szövegfeldolgozás.
Önálló információszerzés. Információkeresési stratégia	Kémia; biológia; fizika: természettudományos projektek kidolgozása, pályázati anyagok készítése.
Dokumentumtípusok, kézikönyvek A hiteles forrás jellemzőinek ismerete. Forrástípusok rendszerezése információs értékük szerint.	Matematika: ismerethordozók használata. Könyvek
Könyvtártípusok, információs intézmények A könyvtári rendszer szerepének, lehetőségeinek megismerése.	Magyar nyelv és irodalom: könyvtárhasználat.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Adatbázis, relációs adatbázis, adat, adattábla, rekord, mező, kapcsolat, kulcs. Manipulálás, kétirányú információáramlás, adatfeltöltés. Könyvtári rendszer, múzeum, levéltár, információkeresési stratégia, rejtett bibliográfia, relevancia, kritikus forráshasználat, hivatkozás, plágium, hitelesség, önművelés, egész életen át tartó tanulás.

MŰVÉSZETEK (TÁNC ÉS DRÁMA)

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Művészetek	1	-	-	-	*36*	-	-
éves óraszám	36						
kötelező tartalom	32						
10%	4						

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Csoportos játék és megjelenítés	**6 óra**
2. Rögtönzés és együttműködés	**7 óra**
3. A dráma és a színház formanyelvének tanulmányozása	**6 óra**
4. Történetek feldolgozása	**7 óra**
5. Megismerő és befogadó képesség	**6 óra**
Kötelező összesen:	**32 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	1 óra	36 óra	32 óra	4 óra

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad
1. Csoportos játék és megjelenítés	**6 óra**	0	**6**	0
2. Rögtönzés és együttműködés	**7 óra**	0	**7**	0
3. A dráma és a színház formanyelvének tanulmányozása	**6 óra**	4	**6**	4
4. Történetek feldolgozása	**7 óra**	0	**7**	0
5. Megismerő és befogadó képesség	**6 óra**	0	**6**	0
Összesen:	**32 óra**	4	**32**	4

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (4 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. A dráma és a színház formanyelvének tanulmányozása**	**Órakeret 4 óra**

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Dramatikus eszközök megfigyelése; A feszültségteremtés eszközeinek felismerése	Egy bábelőadás próbájának meglátogatása, ugyanezen darab megnézése, majd összehasonlító elemzése, mi történt máshogy a próbán, mint az előadáson.	Magyar nyelv és irodalom: műalkotások elemzésének módszerei Rajz és vizuális kultúra: a vizuális nyelv eszközeinek értelmezése
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Sűrítés, feszültség, fókusz, improvizáció, szimbólum	

TESTNEVELÉS

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Testnevelés	5	5	5	5	695	-	-
éves óraszám	180	180	180	155			
kötelező tartalom	162	162	162	139			
10%	18	18	18	16			

Testnevelés 9-10. évfolyam
Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Sportjátékok	**80 óra**
2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák	**74 óra**
3. Atlétika jellegű feladatok	**40 óra**
4. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek	**60 óra**
5. Önvédelem és küzdő sportok	**30 óra**
6. Egészségkultúra és prevenció	**40 óra**
Kötelező összesen:	**324 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	5 óra	180 óra	162 óra	18
10.	5 óra	180 óra	162 óra	18

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**9. évfolyam kötelező**	9. évfolyam szabad	**10. évfolyam kötelező**	10. évfolyam szabad
1. Sportjátékok	**80 óra**	16	**40**	8	**40**	8
2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák	**74 óra**	20	**37**	10	**37**	10
3. Atlétika jellegű feladatok	**40 óra**	0	**20**	0	**20**	0
4. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek	**60 óra**	0	**30**	0	**30**	0
5. Önvédelem és küzdő sportok	**30 óra**	0	**15**	0	**15**	0
6. Egészségkultúra és prevenció	**40 óra**	0	**20**	0	**20**	0
3	**324 óra**	36	**162**	18	**162**	18

9–10. évfolyam

9. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (18 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Sportjátékok**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Házibajnokság szervezése: labdarúgás, kosárlabda	Matematika: logika, térbeli alakzatok, tájékozódás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Koordinált együttműködés, kooperatív feladatok, játékvezetői jelzések, konstruktív konfliktuskezelés, baleset megelőzés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Dunántúli ugrós táncok	Ének-zene: ritmus, ének. Etika: társas viselkedés, kooperatív munka. Földrajz: Magyarország tájegységei.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Dudálás, cifra és variációi, lengetők, bokázók.	

10. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (18 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Sportjátékok**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Házibajnokság szervezése: labdarúgás, kosárlabda	Matematika: logika, térbeli alakzatok, tájékozódás, valószínűségszámítás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Koordinált együttműködés, kooperatív feladatok, játékvezetői jelzések, konstruktív konfliktuskezelés, baleset megelőzés, fair play.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Szatmári verbunk, lassú és friss csárdás	Ének-zene: ritmus, ének.

		Etika: társas viselkedés, kooperatív munka. Földrajz: Magyarország tájegységei.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Páros forgás, átvető lépések, csapásolás	

Testnevelés 11-12. évfolyam
Választott kerettanterv:
Kerettanterv a szakközépiskolák 11-12. évfolyama számára (6. MELLÉKLET)
Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Sportjátékok	**80 óra**
2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák	**51 óra**
3. Atlétika jellegű feladatok	**40 óra**
4. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek	**60 óra**
5. Önvédelem és küzdő sportok	**20 óra**
6. Egészségkultúra és prevenció	**50 óra**
Kötelező összesen:	**301 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
11.	5 óra	180 óra	162 óra	18
12.	5 óra	155 óra	139 óra	16

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	**11. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**12. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. Sportjátékok	**80 óra**	14	**40**	8	**40**	6
2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák	**51 óra**	20	**36**	10	**15**	10
3. Atlétika jellegű feladatok	**40 óra**	0	**20**	0	**20**	0
4. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek	**60 óra**	0	**30**	0	**30**	0
5. Önvédelem és küzdő sportok	**20 óra**	0	**11**	0	**9**	0
6. Egészségkultúra és prevenció	**50 óra**	0	**25**	0	**25**	0
	301 óra	34	**162**	18	**139**	16

11. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (18 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Sportjátékok**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Házibajnokság szervezése: labdarúgás, kosárlabda, röplabda	Matematika: logika, térbeli alakzatok, tájékozódás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Koordinált együttműködés, kooperatív feladatok, játékvezetői jelzések, konstruktív konfliktuskezelés, baleset megelőzés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Történelmi társastáncok: palotás	Ének-zene: ritmus Etika: társas viselkedés, kooperatív munka. .
Kulcsfogalmak/fogalmak	A nő és a férfi szerep jellegzetessége, alkalmazott fogások.	

12. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (16 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**1. Sportjátékok**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Házibajnokság szervezése: labdarúgás, kosárlabda, röplabda	Matematika: logika, térbeli alakzatok, tájékozódás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Koordinált együttműködés, kooperatív feladatok, játékvezetői jelzések, konstruktív konfliktuskezelés, baleset megelőzés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. Torna jellegű feladatok és táncos mozgásformák**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Bécsi keringő	Ének-zene: ritmus Etika: társas viselkedés, kooperatív munka.
Kulcsfogalmak/fogalmak	A nő és a férfi szerep jellegzetessége, alkalmazott fogások.	

OSZTÁLYFŐNÖKI

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Osztályfőnöki	1	1	1	1	139	-	-
éves óraszám	36	36	36	31			

Témakörök	Fejlesztési terület	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Ismerkedés, bizalom, közösségformálás	Személyiségfejlesztés	3	2	1	0,5
Önismeret, önértékelés	Önismeret, társas kultúra	2	2	2	0,5
Konfliktuskezelés	Önismeret, társas kultúra	2	2	2	1
Problémamegoldás, stress kezelés	A testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	1
Alapvető erkölcsi értékek	Az erkölcsi nevelés	2	1	2	1
Társadalmi szerepvállalás	Állampolgárságra, demokráciára nevelés		0,5	0,5	1
Civil szervezetek, Önkéntesség	Állampolgárságra, demokráciára nevelés		0,5	0,5	1
Egészségnevelés Egészséges életmód	A testi és lelki egészségre nevelés	3	2	1	
Egészség és biztonság, elsősegélynyújtás	A testi és lelki egészségre nevelés	1	1	1	
Egészség és szexualitás	A testi és lelki egészségre nevelés A családi életre nevelés	1	1	1	1
Az élet kapujának kulcsa (értékek, erkölcs jelentése)	Az erkölcsi nevelés	1	1	1	2
Kapcsolatok	A családi életre nevelés	1	1	1	2

Önismeret, társas kultúra					
Prevenció Egészség és szenvedélybetegség	A testi és lelki egészségre nevelés	1	2	2	1
Bűnmegelőzés	Az erkölcsi nevelés	1	1	1	
Tanulási módszerek	A tanulás tanítása	1	1		
Közösség és társadalom	Állampolgárságra, demokráciára nevelés	1	1	1	1
Hit és vallás	Az erkölcsi nevelés	1	1	2	1
letvezetési készségek	Önismeret, társas kultúra	1	1	1	1
Kapcsolatok küszöbén: életre szóló barátságok	Önismeret, társas kultúra A családi életre nevelés	1	1	1	2
Élet a családban A család egészsége	A családi életre nevelés	1	1	1	2
Háztartás és pénzgazdálkodás	Gazdasági és pénzügyi nevelés A családi életre nevelés		1	1	2
Tájékozódás a munkaerőpiacon Munkavállalás, munkába állás, önéletrajz, állásinterjú, megjelenés	Pályaorientáció			1	3
Szervezési feladatok		10	10	10	7
		36	36	36	31

KOMPLEX TERMÉSZETTUDOMÁNY

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	-	-	-	*108*	-	-

9.évfolyam

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Témakör	9. évfolyam kötelező
Hogyan működik a természettudomány? A tudomány módszerei	**4**
Tájékozódás térben és időben	**8**
Formák és arányok a természetben (Elemek és vegyületek; kristályrácsok, szerves molekulák)	**10**
Halmazok (Gázok, folyadékok, halmazállapot-változások, az időjárás elemei)	**8**
Lendületbe jövünk!	**4**
Mechanikai energia	**4**
Az „embergép”: mozgás, légzés, keringés (Az emberi mozgás, keringés és légzés élettana és anatómiája)	**6**
Atomi aktivitás	**4**
Elektromosság, mágnesesség	**4**
Mi a fény?	**4**
Energianyerés az élővilágban. Táplálkozás, emésztés, kiválasztás	**4**
A szervezet egysége – szabályozó folyamatok, ideg-és hormonrendszer és a viselkedés	**8**
Állandóság és változatok – információ, szexualitás, az emberi élet szakaszai	**8**
Honnan hová? Csillagászati, földrajzi és biológiai evolúció Az ember társas viselkedése	**8**
Az evolúció színpada és szereplői	**9**
Projektmunka	**15**

FIZIKA

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Fizika	**2**	**2**	**2**	**-**	**216**	**-**	**-**
éves óraszám	72	72	72				
kötelező tartalom	65	65	65				
10%	7	7	7				

9. évfolyam	
Tematikai egység	Órakeret
Minden mozog, a mozgás relatív – a mozgástan elemei	18
Okok és okozatok (Arisztotelésztől Newtonig) – A newtoni mechanika elemei	24
Erőfeszítés és hasznosság – Munka – Energia – Teljesítmény	7
Folyadékok és gázok mechanikája	8
8 óra az ismétlésre és számonkérésre fenntartott keret	8
7 óra a szabad tanári döntéssel felhasználható óra	7
Összesen:	72

Az órakeret szabadon felhasználható 10%-a

Tematikai egység	Szabad tanári döntéssel felhasználható óra	Órakeret 7 óra
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Rendszerezés, ismétlés – 2 óra	Minden mozog, a mozgás relatív – a mozgástan elemei	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Sebesség, átlagsebesség, pillanatnyi sebesség, gyorsulás, vektorjelleg, mozgások összegződése, periódusidő, szögsebesség, centripetális gyorsulás.	
Rendszerezés, ismétlés – 2 óra	Okok és okozatok (Arisztotelésztől Newtonig) – A newtoni mechanika elemei	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Erő, párkölcsönhatás, lendület, lendületmegmaradás, erőtörvény, mozgásegyenlet, pontrendszer, rakétamozgás, ütközés.	
Rendszerezés, ismétlés – 2 óra	Erőfeszítés és hasznosság – Munka – Energia – Teljesítmény	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Munkavégzés, energia, helyzeti energia, mozgási energia, rugalmas energia, munkatétel, mechanikai energiamegmaradás.	
Rendszerezés, ismétlés – 2 óra	Folyadékok és gázok mechanikája	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hidrosztatikai nyomás, felhajtóerő, úszás, viszkozitás, felületi feszültség, légnyomás, légáramlás, áramlási sebesség, aerodinamikai felhajtóerő, közegellenállás, szél- és vízienergia, szélerőmű, vízerőmű.	

10–11. évfolyam

10–11. évfolyam	
Tematikai egység	Órakeret
Közel- és távolhatás – Elektromos töltés és erőtér	7
A mozgó töltések – az egyenáram	13
Hőhatások és állapotváltozások – hőtani alapjelenségek, gáztörvények	7
Részecskék rendezett és rendezetlen mozgása –A molekuláris hőelmélet elemei	4
Energia, hő és munka – a hőtan főtételei	13
Hőfelvétel hőmérsékletváltozás nélkül – halmazállapot-változások	5
Mindennapok hőtana	4
Mechanikai rezgések, hullámok	11
Mágnesség és elektromosság – Elektromágneses indukció, váltóáramú hálózatok-	11
Rádió, televízió, mobiltelefon – Elektromágneses rezgések, hullámok	4
Hullám- és sugároptika	10
Az atomok szerkezete	6
Az atommag is részekre bontható – a magfizika elemei	6
Csillagászat és asztrofizika elemei	8
13 szabad tanári döntéssel felhasználható órakeret,	13
12 óra ismétlésre és számonkérésre ajánlott óraszám.	12
Összesen:	134

Óraszámok a 10. és 11. évfolyamon

Tematikai egység	**Órakeret**	**10. évfolyam**	**11. évfolyam**
Közel- és távolhatás – Elektromos töltés és erőtér	7	7	
A mozgó töltések – az egyenáram	13	13	
Hőhatások és állapotváltozások – hőtani alapjelenségek, gáztörvények	7	7	
Részecskék rendezett és rendezetlen mozgása –A molekuláris hőelmélet elemei	4	4	
Energia, hő és munka – a hőtan főtételei	13	13	
Hőfelvétel hőmérsékletváltozás nélkül – halmazállapot-változások	5	5	
Mindennapok hőtana	4		4
Mechanikai rezgések, hullámok	11	11	
Mágnesség és elektromosság – Elektromágneses indukció, váltóáramú hálózatok-	11		11
Rádió, televízió, mobiltelefon – Elektromágneses rezgések, hullámok	4		4
Hullám- és sugároptika	10		10
Az atomok szerkezete	6		6
Az atommag is részekre bontható – a magfizika elemei	6		6

Csillagászat és asztrofizika elemei	8		8
13 szabad tanári döntéssel felhasználható órakeret,	13	7	6
12 óra ismétlésre és számonkérésre ajánlott óraszám.	12	5	7
Összesen:	134		

10. évfolyam

Ismétlés, számonkérés

Tematikai egység	Ismétlésre és számonkérésre fenntartott keret	Órakeret 5 óra
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Témazáró dolgozat	Közel- és távolhatás – Elektromos töltés és erőtér - Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Töltés, elektromos erőtér, térerősség, erővonalrendszer, feszültség, potenciál, kondenzátor, az elektromos tér energiája.	
Témazáró dolgozat	A mozgó töltések – az egyenáram - Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Áramkör, ellenállás, fajlagos ellenállás, az egyenáram teljesítménye és munkája, elektromotoros erő, belső ellenállás, az áram hatásai (hő, kémiai, biológiai, mágneses), elektromágnes, Lorentz-erő, elektromotor.	
Témazáró dolgozat	Hőhatások és állapotváltozások – hőtani alapjelenségek, gáztörvények Részecskék rendezett és rendezetlen mozgása –A molekuláris hőelmélet elemei - Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hőmérséklet, hőmérsékletmérés, hőmérsékleti skála, lineáris és térfogati hőtágulás, állapotegyenlet, egyesített gáztörvény, állapotváltozás, izochor, izoterm, izobár változás, Kelvin-skála. Modellalkotás, kinetikus gázmodell, nyomás, hőmérséklet, ekvipartíció.	
Témazáró dolgozat	Energia, hő és munka – a hőtan főtételei Hőfelvétel hőmérsékletváltozás nélkül – halmazállapot-változások - Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Főtétel, hőerőgép, reverzibilitás, irreverzibilitás, örökmozgó. Halmazállapot (gáz, folyadék, szilárd), halmazállapot-változás (olvadás, fagyás, párolgás, lecsapódás, forrás).	
Témazáró dolgozat	Mechanikai rezgések, hullámok - Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Harmonikus rezgés, lineáris erőtörvény, rezgésidő, hullám, hullámhossz, periódusidő, transzverzális hullám, longit	

Az órakeret szabadon felhasználható 10%-a

Tematikai egység	Szabad tanári döntéssel felhasználható óra	Órakeret 7 óra
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Feladatmegoldás	Közel- és távolhatás – Elektromos töltés és erőtér	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Töltés, elektromos erőtér, térerősség, erővonalrendszer, feszültség, potenciál, kondenzátor, az elektromos tér energiája.	
Feladatmegoldás	A mozgó töltések – az egyenáram	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Áramkör, ellenállás, fajlagos ellenállás, az egyenáram teljesítménye és munkája, elektromotoros erő, belső ellenállás, az áram hatásai (hő, kémiai, biológiai, mágneses), elektromágnes, Lorentz-erő, elektromotor.		
Feladatmegoldás		Hőhatások és állapotváltozások – hőtani alapjelenségek, gáztörvények	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hőmérséklet, hőmérsékletmérés, hőmérsékleti skála, lineáris és térfogati hőtágulás, állapotegyenlet, egyesített gáztörvény, állapotváltozás, izochor, izoterm, izobár változás, Kelvin-skála.		
Feladatmegoldás		Részecskék rendezett és rendezetlen mozgása –A molekuláris hőelmélet elemei	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Modellalkotás, kinetikus gázmodell, nyomás, hőmérséklet, ekvipartíció.		
Feladatmegoldás		Energia, hő és munka – a hőtan főtételei	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Főtétel, hőerőgép, reverzibilitás, irreverzibilitás, örökmozgó. Halmazállapot (gáz, folyadék, szilárd), halmazállapot-változás (olvadás, fagyás, párolgás, lecsapódás, forrás).		
Feladatmegoldás		Hőfelvétel hőmérsékletváltozás nélkül – halmazállapot-változások	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Halmazállapot (gáz, folyadék, szilárd), halmazállapot-változás (olvadás, fagyás, párolgás, lecsapódás, forrás).		
Feladatmegoldás		Mechanikai rezgések, hullámok	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Harmonikus rezgés, lineáris erőtörvény, rezgésidő, hullám, hullámhossz, periódusidő, transzverzális hullám, longit		

11. évfolyam

Ismétlés, számonkérés

Tematikai egység	Ismétlésre és számonkérésre fenntartott keret		Órakeret 7 óra
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek		Követelmények	Kapcsolódási pontok
Témazáró dolgozat		Mindennapok hőtana - Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A hőtani tematikai egységek kulcsfogalmai.		
Témazáró dolgozat		Mágnesség és elektromosság – Elektromágneses indukció, váltóáramú hálózatok - Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Mozgási indukció, nyugalmi indukció, önindukció, váltóáramú generátor, váltóáramú elektromos hálózat.		
Témazáró dolgozat		Rádió, televízió, mobiltelefon – Elektromágneses rezgések, hullámok - Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Elektromágneses rezgőkör, rezgés, rezonancia, elektromágneses hullám, elektromágneses spektrum.		
Témazáró dolgozat		Hullám- és sugároptika - Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A fény mint elektromágneses hullám, fénytörés, visszaverődés, elhajlás, interferencia, polarizáció, diszperzió, spektroszkópia, képalkotás.		
Témazáró dolgozat		Az atomok szerkezete - Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Atom, atommodell, elektronhéj, energiaszint, kettős természet, Bohr-modell, Heisenberg-féle határozatlansági reláció, félvezetők.		
Témazáró dolgozat		Az atommag is részekre bontható – a magfizika elemei - Számonkérés	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Magerő, kötési energia, tömegdefektus, maghasadás, radioaktivitás, magfúzió, láncreakció, atomreaktor, fúziós reaktor.		
Témazáró dolgozat		Csillagászat és asztrofizika elemei - Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Égitest, csillagfejlődés, csillagrendszer, ősrobbanás, táguló világegyetem, Naprendszer, űrkutatás.		

Az órakeret szabadon felhasználható 10%-a

Tematikai egység	Szabad tanári döntéssel felhasználható óra		Órakeret 7 óra
Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek		Követelmények	Kapcsolódási pontok
Feladatmegoldás		Mindennapok hőtana - Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A hőtani tematikai egységek kulcsfogalmai.		
Feladatmegoldás		Mágnesség és elektromosság – Elektromágneses indukció, váltóáramú hálózatok - Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Mozgási indukció, nyugalmi indukció, önindukció, váltóáramú generátor, váltóáramú elektromos hálózat.		
Feladatmegoldás		Rádió, televízió, mobiltelefon – Elektromágneses rezgések, hullámok - Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Elektromágneses rezgőkör, rezgés, rezonancia, elektromágneses hullám, elektromágneses spektrum.		
Feladatmegoldás		Hullám- és sugároptika - Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A fény mint elektromágneses hullám, fénytörés, visszaverődés, elhajlás, interferencia, polarizáció, diszperzió, spektroszkópia, képalkotás.		
Feladatmegoldás		Az atomok szerkezete - Számonkérés	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Atom, atommodell, elektronhéj, energiaszint, kettős természet, Bohr-modell, Heisenberg-féle határozatlansági reláció, félvezetők.		
Feladatmegoldás		Az atommag is részekre bontható – a magfizika elemei	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Magerő, kötési energia, tömegdefektus, maghasadás, radioaktivitás, magfúzió, láncreakció, atomreaktor, fúziós reaktor.		

FÖLDRAJZ

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
földrajz	2	2	2	-	-	-	-
éves óraszám	72	72	72		*216*	-	-
kötelező tartalom	64	66	66			-	-
10%	8	6	6			-	-

Földrajz 9. évfolyam

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. A Föld kozmikus környezete	**7 óra**
2. A földi tér ábrázolása	**6 óra**
3. A Föld mint kőzetbolygó szerkezete és folyamatai	**13 óra**
4. A légkör földrajza	**11 óra**
5. A vízburok földrajza	**11 óra**
6. A földrajzi övezetesség	**12 óra**
Ismétlés, számonkérés	**4 óra**
Kötelező összesen:	**64 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	2 óra	72 óra	64 óra	8

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	9. évfolyam kötelező	9. évfolyam szabad
1. A Föld kozmikus környezete	**7 óra**		**7 óra**	
2. A földi tér ábrázolása	**6 óra**		**6 óra**	
3. A Föld mint kőzetbolygó szerkezete és folyamatai	**13 óra**	1	**13 óra**	1
4. A légkör földrajza	**11 óra**	2	**11 óra**	2
5. A vízburok földrajza	**11 óra**	3	**11 óra**	3
6. A földrajzi övezetesség	**12 óra**	2	**12 óra**	2
Ismétlés, számonkérés	**4 óra**		**4 óra**	
Összesen:	**64 óra**	8 óra	**64 óra**	8 óra

9. évfolyam – **földrajz**

Heti tanóra 10%-ának tartalma (8 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. A Föld mint kőzetbolygó szerkezete és folyamatai**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A Föld története 2.	Felszínformáló folyamatok a középidőben és az újidőben	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	földtörténeti középidő, tengerelöntés, mészkő, dolomit, újidő, harmadidőszak, negyedidőszak, pleisztocén, holocén	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**4. A légkör földrajza**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás, ellenőrzés		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Állandó, változó és erősen változó gáz; troposzféra, sztratoszféra; üvegházhatás, a hőmérséklet napi és éves járása, izoterma, izobár, hőmérsékleti egyenlítő, főnszél, harmatpont, relatív páratartalom, felhőtípusok, talaj menti csapadék, hulló csapadék; időjárás- előrejelzés, kibocsátás, szállítás, leülepedés, ózonréteg ritkulása (elvékonyodása), globális felmelegedés, savas csapadék, a szél pusztító és építő munkája, erózió.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**5. A vízburok földrajza**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Felszín alatti vizek		

Kulcsfogalmak/ fogalmak	talajnedvesség, talajvíz, belvíz, rétegvíz, résvíz, karsztvíz, ásványvíz, gyógyvíz, artézi víz	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**5. A vízburok földrajza**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás, ellenőrzés		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Világtenger, beltenger, peremtenger, fajhő, talajvíz, belvíz, rétegvíz, hévíz, vízrendszer, fertő, mocsár, láp, eutrofizáció, lefolyástalan terület, épülő tengerpart, pusztuló tengerpart, szakaszjelleg, gleccser, moréna, karsztjelenség, karsztforma.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**6. A földrajzi övezetesség**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás, ellenőrzés		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szoláris és valódi éghajlati övezetesség, földrajzi övezetesség, övezet, öv, terület, vidék; zonális talaj, természetes élővilág, függőleges övezetesség, erdőhatár, hóhatár.	

10–11. évfolyam

Földrajz 10-11. évfolyam

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Társadalmi folyamatok a 21. század elején	**8 óra**
2. A világgazdaság jellemző folyamatai	**18 óra**
3. Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában	**20 óra**
4. A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában	**20 óra**
5. Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői	**30 óra**
6. Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei	**20 óra**
Ismétlés, számonkérés	**6 óra**
Kötelező összesen:	**122 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
10.	2 óra	72 óra	66 óra	6
11.	2 óra	72 óra	66 óra	6

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	10. évfolyam kötelező	11. évfolyam szabad	11. évfolyam kötelező	12. évfolyam szabad
1. Társadalmi folyamatok a 21. század elején	**8 óra**		**8 óra**			
2. A világgazdaság jellemző folyamatai	**18 óra**		**18 óra**	**2**		
3. Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában	**20 óra**		**20 óra**	**2**		
4. A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában	**20 óra**		**20 óra**	**2**		
5. Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői	**30 óra**				**30 óra**	6
6. Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei	**20 óra**				**20 óra**	
Ismétlés, számonkérés	**6 óra**				**6 óra**	
Összesen:	**122 óra**	12 óra	**66 óra**	**6 óra**	**56 óra**	6 óra

10. évfolyam – földrajz

Heti tanóra 10%-ának tartalma (6 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**2. A világgazdaság jellemző folyamatai**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás, ellenőrzés		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Gazdasági szerkezet, GDP, GNI, piacgazdaság, költségvetés, integráció, területi fejlettségi különbség, K+F, globalizáció, pénztőke, működőtőke, adósságválság, Nemzetközi Valutaalap (IMF), Világbank, WTO, OECD.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás, ellenőrzés		

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Természeti és társadalmi erőforrások, gazdasági rendszerváltozás, eladósodás, működőtőke-befektetés, területi fejlettségkülönbség, tranzitforgalom, gazdasági szerkezetváltás, húzóágazat, idegenforgalom, személygépkocsi-gyártás, vegyipar, ipari park, hungarikum, nyitott gazdaság, eurorégió.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**4. A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás, ellenőrzés		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Gazdasági unió, eurózóna, Schengeni egyezmény, uniós támogatás, területi fejlettségkülönbség, regionális politika, magterület, periféria terület, felzárkózás.	

11. évfolyam – **földrajz**
Heti tanóra 10%-ának tartalma (6 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**5. Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Az USA övezetes mezőgazdasága és a farmgazdálkodás; az USA ipari körzetei; Közép-Amerika		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**5. Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői**	**Órakeret 1óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Az afrikai kontinens fejlődését hátráltató tényezők		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**5. Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői**	**Órakeret 2óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Ausztrália és Óceánia		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Világgazdasági centrum-periféria, gyarmatosítás, posztindusztriális társadalom, technopolisz, hightech ágazat, K+F, duális gazdaság, demográfiai válság, feltörekvő ország, üdülősziget, adóparadicsom, ültetvény, farm, eladósodás, adósságválság, éhségövezet, OPEC.	

BIOLÓGIA-EGÉSZSÉGTAN

B változat

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Biológia	2	2	2	-	-	-	-
éves óraszám	72	72	72		*216*	-	-
kötelező tartalom	64	66	66			-	-
10%	8	6	6			-	-

Biológia 9. évfolyam

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Bevezetés a biológiába. A biológia tárgya és módszerei	**2 óra**
2. Az egyed szerveződési szintje. Nem sejtes rendszerek: vírusok, szubvirális rendszerek	**2 óra**
3. Önálló sejtek. Szerkezet és működés a prokarióták világában	**4 óra**
4. Az alacsonyabb rendű eukarióták általános jellemzői	**4 óra**
5. Többsejtűség. Sejtfonalak, teleptest és álszövet: gombák, szivacsok	**4 óra**
6. Az állati sejt és a főbb szövettípusok jellemzői	**5 óra**
7. Szerkezet és működés az állatok világában. Csalánozók, férgek, puhatestűek, ízeltlábúak	**6 óra**
8. Tüskésbőrűek, elő- és fejgerinchúrosok, gerincesek testfelépítése és működése. A gerincesek nagy csoportjai	**7 óra**
9. Az állatok viselkedése	**6 óra**
10. A növényi sejt. Szerveződési formák	**4 óra**
11. A növények országa. Valódi növények	**12 óra**
12. A növények élete	**8 óra**
Kötelező összesen:	**64 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
9.	2 óra	72 óra	64 óra	8

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	Összes kötelező	Összes szabad	9. évfolyam kötelező	9. évfolyam szabad
1. Bevezetés a biológiába. A biológia tárgya és módszerei	**2 óra**		**2 óra**	
2. Az egyed szerveződési szintje. Nem sejtes rendszerek: vírusok, szubvirális rendszerek	**2 óra**		**2 óra**	
3. Önálló sejtek. Szerkezet és működés a prokarióták világában	**4 óra**		**4 óra**	
4. Az alacsonyabb rendű eukarióták általános jellemzői	**4 óra**	2 óra	**4 óra**	2 óra
5. Többsejtűség. Sejtfonalak, teleptest és álszövet: gombák, szivacsok	**4 óra**		**4 óra**	
6. Az állati sejt és a főbb szövettípusok jellemzői	**5 óra**	2 óra	**5 óra**	2 óra
7. Szerkezet és működés az állatok világában. Csalánozók, férgek, puhatestűek, ízeltlábúak	**6 óra**		**6 óra**	
8. Tüskésbőrűek, elő- és fejgerinchúrosok, gerincesek testfelépítése és működése. A gerincesek nagy csoportjai	**7 óra**	2 óra	**7 óra**	2 óra
9. Az állatok viselkedése	**6 óra**		**6 óra**	
10. A növényi sejt. Szerveződési formák	**4 óra**		**4 óra**	
11. A növények országa. Valódi növények	**12 óra**		**12 óra**	
12. A növények élete	**8 óra**	2 óra	**8 óra**	2 óra
Összesen:	**64 óra**	8 óra	**64 óra**	8 óra

9. évfolyam – biológia

Heti tanóra 10%-ának tartalma (8 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**4. Az alacsonyabb rendű eukarióták általános jellemzői**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás, ellenőrzés		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	prokarióta, eukarióta, elő, élettelen, vírus, sejt, felépítés, működés kapcsolata	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**6. Az állati sejt és a főbb szövettípusok jellemzői**	**Órakeret 2 óra**

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Összefoglalás, ellenőrzés		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Állati sejtalkotók és szövetek típusai, szerepe, összehasonlítása	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**8. Tüskésbőrűek, elő- és fejgerinchúrosok, gerincesek testfelépítése és működése. A gerincesek nagy csoportjai**	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás, ellenőrzés		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Előremutató rendszertani bélyegek összefoglalása. Állati és növényi szövetek párhuzamba állítása. Növények törzsfejlődése.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**12. A növények élete**	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás, ellenőrzés		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Növények és állatok közötti különbségek definiálása. Állati és növényi szövetek párhuzamba állítása. Növények törzsfejlődése.	

10–11. évfolyam

Biológia 10-11. évfolyam

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Ökológia. Az élőlények környezete	**8 óra**
2. Ökoszisztéma	**5 óra**
3. Életközösségek	**7 óra**
4. Sejtbiológia: a sejtek kémiai felépítése, elektronmikroszkópos szerkezete és anyagcseréje	**20 óra**
5. Genetika: az öröklődés molekuláris alapjai	**10 óra**
6. Genetika: az öröklődés	**16 óra**
7. Az emberi szervezet szabályozó működése. Jelátvitel testfolyadék révén	**5 óra**
8. Az emberi szervezet szabályozó működése. Jelátvitel szinapszisok révén, az idegrendszer felépítése és működése	**15 óra**
9. Az ember önfenntartó működése és ennek szabályozása. Kültakaró és mozgás	**5 óra**
10. Az ember önfenntartó működése és ennek szabályozása. Az ember táplálkozása, légzése és kiválasztása, a vér és a vérkeringés	**12 óra**
11. Az ember önfenntartó működése és ennek szabályozása. Szaporodás, egyedfejlődés és növekedés	**6 óra**
12. Immunológiai szabályozás. Az immunválasz alapjai	**4 óra**
13. Evolúció. Biológiai evolúció	**6 óra**
14. Rendszerbiológia és evolúció	**3 óra**
Kötelező összesen:	**122 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötött tartalom	Szabadon felhasználható
10.	2 óra	72 óra	66 óra	6
11.	2 óra	72 óra	66 óra	6

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	**Összes kötelező**	Összes szabad	**10. évfolyam kötelező**	11. évfolyam szabad	**11. évfolyam kötelező**	12. évfolyam szabad
1. Ökológia. Az élőlények környezete	**8 óra**		**8 óra**			
2. Ökoszisztéma	**5 óra**		**5 óra**			
3. Életközösségek	**7 óra**	2 óra	**7 óra**	2 óra		
4. Sejtbiológia: a sejtek kémiai felépítése, elektronmikroszkópos szerkezete és anyagcseréje	**20 óra**	2 óra	**20 óra**	2 óra		
5. Genetika: az öröklődés molekuláris alapjai	**10 óra**		**10 óra**			
6. Genetika: az öröklődés	**16 óra**	2 óra	**16 óra**	2 óra		
7. Az emberi szervezet szabályozó működése. Jelátvitel testfolyadék révén	**5 óra**				**5 óra**	
8. Az emberi szervezet szabályozó működése. Jelátvitel szinapszisok révén, az idegrendszer felépítése és működése	**15 óra**	2 óra			**15 óra**	2 óra
9. Az ember önfenntartó működése és ennek szabályozása. Kültakaró és mozgás	**5 óra**				**5 óra**	
10. Az ember önfenntartó működése és ennek szabályozása. Az ember táplálkozása, légzése és kiválasztása, a vér és a vérkeringés	**12 óra**	2 óra			**12 óra**	2 óra
11. Az ember önfenntartó működése és ennek szabályozása. Szaporodás, egyedfejlődés és növekedés	**6 óra**				**6 óra**	
12. Immunológiai szabályozás.	**4 óra**				**4 óra**	

Az immunválasz alapjai						
13. Evolúció. Biológiai evolúció	**6 óra**				**6 óra**	
14. Rendszerbiológia és evolúció	**3 óra**	2 óra			**3 óra**	2 óra
Összesen:	**122 óra**	12 óra	**66 óra**	**6 óra**	**56 óra**	6 óra

10. évfolyam – biológia

Heti tanóra 10%-ának tartalma (6 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**3. Életközösségek**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás, ellenőrzés		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	faj, populáció, társulás, biom, tápláléklánc, együttélés, kölcsönhatás az életközösségen belül	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**4. Sejtbiológia: a sejtek kémiai felépítése, elektronmikroszkópos szerkezete és anyagcseréje**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás, ellenőrzés		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Biogén elemek, szénhidrátok, lipidek, fehérjék, nukleinsavak felépítése, átalakulása. Felépítő és lebontó folyamatok kapcsolata.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**6. Genetika: az öröklődés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás, ellenőrzés		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Mendel törvényei, domináns recesszív, intermedier és kodomináns öröklésmenetek összehasonlítása. Emberi tulajdonságok öröklődése.	

11. évfolyam – biológia

Heti tanóra 10%-ának tartalma (6 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**8. Az emberi szervezet szabályozó működése. Jelátvitel szinapszisok révén, az idegrendszer felépítése és működése**	**Órakeret 2 óra**

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Összefoglalás, ellenőrzés		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Idegsejt, idegszövet működése, potenciaváltozások az elemi idegműködés során. A központ és környéki idegrendszer felépítése és működése.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	10. Az ember önfenntartó működése és ennek szabályozása. Az ember táplálkozása, légzése és kiválasztása, a vér és a vérkeringés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás, ellenőrzés		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Anyagcserefolyamatok az emberben. Struktúra – funkció kapcsolata. Térfogat és pH viszonyok változása az anyagcserefolyamatok során.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	14. Rendszerbiológia és evolúció	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Összefoglalás, ellenőrzés		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A biológia helye a tudományok között. Interdiszciplináris kapcsolatok. Érvek-ellenérvek az evolúció-etika-ideológia vonatkozásában.	

PÉNZÜGYI ÉS VÁLLALKOZÁSI ISMERETEK

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-	1	-	-	*36*	-	-

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az állam gazdasági szerepe**	**Óra-keret 6 óra**
Előzetes tudás	Gazdálkodással kapcsolatos személyes tapasztalatok	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Alapvető gazdasági fogalmak, folyamatok megismerése. Tudatos, felelősségteljes állampolgári gondolkodás kialakítása	

Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Az állam feladatai napjainkban Az állam bevételei Az állami gazdaságpolitika céljai A költségvetési és a monetáris politika eszköztára	„ Te és a gazdaság” a fiatalok gazdasági kapcsolatai Az adók és járulékok szerepének megértése „Tervezz költségvetést”, ami lehet állami, és önkormányzati egyaránt. Szakértői csoportban dolgozva megoldást találni a deficit csökkentésére. A csoport tagjai érveljenek a véleményük mellett. Forráselemzés, önálló véleményalkotás a GDP, GNI, a munkanélküliség, foglalkoztatás, valamint az infláció témákban	*Etika* A felelősség új dimenziói a globalizáció korában *Földrajz* A modern pénzügyi közvetítő rendszer a világgazdaságban
Kulcsfogalmak/ fogalmak	állam, gazdaság, költségvetés, adó, járulék, költségvetési politika, monetáris politika, jegybank, költségvetés, deficit, szufficit, makrogazdasági jövedelem, GDP, GNI, munkanélküliség, foglalkoztatottság, infláció	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A pénzpiac működése**	**Óra-keret 6 óra**
Előzetes tudás	A gazdálkodással, bankrendszerrel, pénzkezeléssel kapcsolatos személyes tapasztalatok	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A modern bankrendszer szereplőinek és feladatainak a megismerése. Alapvető pénzügyi fogalmak ismerete.

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A bankrendszer a mai gazdaságban A tőkepiac és termékei A pénzügyi közvetítők A háztartás, mint megtakarító A háztartás, mint hitel felvevő Nemzetközi pénzpiac alapfogalmai, intézményei	Befektetési lehetőségek összehasonlítása hozam-kockázat- futamidő alapján Gyűjtőmunka, prezentáció-készítés a BÉT tevékenységéről Banki ajánlatok összehasonlítása csoportmunkában Bankszámlanyitás gyakorlata, e-banking Árfolyam változások nyomon követése, grafikonok elemzése	*Földrajz* A modern pénzügyi közvetítő rendszer a világgazdaságban *Matematika* kamatos kamat-számítás, árfolyamszámítás *Informatika* Internet használat

Kulcsfogalmak/ fogalmak	piac, pénzpiac, bankrendszer, jegybank, pénzügyi intézmények, megtakarítás, hozam, hitel, kamat, EBKM, EHM, THM, kötvény, részvény, tőzsde, lízing társaság, pénzügyi közvetítők, öngondoskodás, valuta, deviza, árfolyam, Nemzetközi Valutaalap, Világbank

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Egy háztartás költségvetése; munkavállalás	Óra-keret 6 óra
Előzetes tudás	A társadalmi környezet munkával kapcsolatos mintáinak, tapasztalatainak ismerete, diákmunka során szerzett tapasztalatok	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A háztartás költségvetése, mint az összes erőforrásokkal való hatékony gazdálkodás eszköze. Munkakeresés, a munkába állás folyamata. A munkavállalók alapvető jogainak, kötelezettségeinek megismerése	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A család, illetve a háztartás fogalmának eltérése A háztartás költségvetése	Eltérő jövedelmű, életvitelű családok költségvetésének elkészítése egy hónapra. Bevételek, fix, és választható kiadások, megtakarítás, hitelfelvétel.	*Magyar nyelv és irodalom* Tájékozódás listaszerű, nem folyamatos szövegekben *Informatika*

Álláskeresés: elvárások, álláskeresési technikák Munkába állás: munkaviszonnyal kapcsolatos jogok, kötelezettségek Bérek, járulékok napjainkban Munkaviszony megszűnése, megszüntetése	Álláshirdetések elemzése Kezdeményezőkészség és önismeret fejlesztése: lehetőségek azonosítása a munkavállalás során. Önismeret: pályaorientációs önismereti tesztek: FLAG teszt Önéletrajzírás, a motivációs levél készítése A munkaszerződés tartalmának megismerése Nettó bérszámítás – bérkalkulátor használata Álláskeresést támogató intézmények feladatainak bemutatása (2016 - Járási Hivatalok Foglalkoztatási Osztálya): meghívott előadó segítségével	Információgyűjtés Dokumentumkészítés *Matematika* Alapműveletek
Kulcsfogalmak/ fogalmak	család, háztartás, költségvetés, hatékony gazdálkodás, önéletrajz, motivációs levél, munkaadó, munkavállaló, munkaszerződés, bruttó bér, nettó bér, levonások, bérjárulékok, munkanélküliség, munkanélküli ellátás, álláskeresési támogatás	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Vállalkozás-vállalat**	**Óra-keret 4 óra**
Előzetes tudás	Saját környezetben lévő vállalkozások ismerete. A történelemből megismert híres magyar vállalkozók.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A vállalkozások általános jellemzőinek megismerése. Önismeret erősítése a vállalkozói tulajdonságokkal összefüggésben. A nonprofit szervezetek jelentősége	

Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A vállalkozás, vállalkozó fogalma A vállalkozások típusai A vállalkozások környezete	Egy-egy ismert helyi vállalkozás bemutatása Önismereti játékok: kommunikációs készség, kockázat vállalási hajlandóság,	*Történelem* A XIX. és XX. század magyar gyáralapítói, vállalkozói *Földrajz* A termelés tényezői

A nem nyereségérdekelt szervezetek megismerése Saját vállalkozás előnyök-hátrányok Vállalkozói kompetenciák	konfliktuskezelés, társas hatékonyság. Tervezés és forrásmenedzsment: hosszú, közép és rövidtávú célok kitűzése; prioritások és cselekvési tervek meghatározása; rugalmasság a váratlan változásokhoz való alkalmazkodásban Kezdeményezőkészség fejlesztése: felkészülés a kudarcra, és a próbálkozás folytatása a hosszú távú egyéni vagy csoport célok eléréséért	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	vállalkozás, vállalat, társasági formák, egyéni vállalkozás, társas vállalkozások, társadalmi vállalkozások, alapítványok, civil szervezetek, vevők, szállítók, versenytársak, nyereség, kockázat, önállóság, nyitottság, szervező készség, kockázatvállaló készség, kitartás, céltudatosság, rugalmasság, szaktudás, társadalmi vállalkozás	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Vállalkozás alapítása, működése**	**Óra-keret 8 óra**
Előzetes tudás	Saját környezetben lévő vállalkozások ismerete. Saját ötletek megvalósítása, költségeinek tervezése. Szükségletek, és azok kielégítése javakkal.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Részvétel új üzleti ötlet kidolgozásában, fogyasztói igények felmérése. Termelés költségeinek felmérése, költségkalkuláció készítése.	

Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Üzleti ötlet kidolgozása Vállalkozás alapításának finanszírozási kérdései Vállalkozás alapítás szabályai napjainkban Szükséglet felmérés, piackutatás marketing eszközökkel Bevételek és költségek tervezése,	Brain-Storming saját üzleti ötlet kidolgozására Kérdőív készítése a fogyasztói igények felmérésére. A kitöltött kérdőívek adatainak kiértékelése Konkrét vállalkozói ötlet kidolgozása Az adott szakaszban szükséges (technikai, jogi, üzleti és digitális) kompetenciák beépítése,	*Földrajz* A termelés tényezői *Informatika* Dokumentumkészítés táblázatkezelés *Matematika* Alapműveletek

A termelési, szolgáltatási folyamat Adók, járulékok, támogatások	partnerségeken, hálózati kapcsolatokon, a munka kiszervezésén, társadalmi mozgósításon (crowdsourcing), outsourcing vagy bármilyen más együttműködési formán keresztül Saját üzleti ötlet költségkalkulációjának elkészítése	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	társasági szerződés, szükséglet, igény, piackutatás, kérdőív, fogyasztás, saját forrás, idegen tőke, termelési tényezők, kalkuláció, bevétel, költség, fix költség, változó költség, önköltség, nyereség, veszteség, SZJA, ÁFA, társasági adó, szociális hozzájárulási adó, szakképzési hozzájárulás, támogatás	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az üzleti terv**	**Óra-keret 6 óra**
Előzetes tudás	Otthoni, vagy iskolai feladat megtervezése, megvalósítása	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az üzleti terv, mint a vállalkozás vezérfonala, szükségessége a vállalkozás életében. Saját üzleti ötlet üzleti tervének összeállítása, bemutatása.	

Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Az üzleti terv szükségessége, felépítése Vezetői összefoglaló A vállalkozás bemutatása, környezete Marketing Terv Működési terv Vezetőség és szervezeti felépítés Pénzügyi terv Mellékletek Sikeres vállalkozások jellemzői Az esetleges kudarc okai, kezelése	Saját üzleti ötlet bemutatása, elemzése SWOT analízis készítése Marketing mix elemei Mérleg, eredménykimutatás, Cash flow Cégprezentáció készítése, bemutatása Találkozás sikeres helyi vállalkozókkal, vállalat látogatási program keretében A verseny, mint pozitív üzleti erő Kudarcfelismerés és feldolgozás.	*Informatika* Dokumentumkészítés, prezentációkészítés *Matematika* Alapműveletek
Kulcsfogalmak/ fogalmak	üzleti terv, SWOT analízis, arculat, marketing, marketing mix, szervezeti felépítés, mérleg, eredménykimutatás, cash flow, Business Model Canvas	

S z a k m a i i d e g e n n y e l v

H e l y i t a n t e r v

I n f o r m a t i k a X I I I . á g a z a t

Az érettségi utáni szakképzések 13. évfolyama számára

Heti óraszám: 4 óra, éves óraszám 144 óra.

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Óraszám	Téma (témakör)	Nyelvtan (a választott nyelvnek megfelelő nyelvtani tartalom)	Fejlesztendő terület	Kapcsolódási pontok
1-3	A tanuló személye (*személyes vonatkozások, család*)		Társalgásban való részvétel: köszönés, bemutatkozás, dialógus kezdeményezése. A család témakör megbeszéléséhez elegendő szókincs kialakítása. Egyszerű szöveg / levél írása.	*Etika:* önismeret, ember az időben, társas kapcsolatok
4-6	Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés (*Életmód*).		Társalgásban való részvétel fordulatok ismétlését vagy magyarázatot kérve. Udvarias kérés. Udvarias kérdés. Egyszerű utasítások adása, követése. Az adott helyzetben fontos információk megértése kismértékben szerkesztett szövegekben.	*Biológia-egészségtan:* egészséges életmód
7-9	Napirend (*Életmód*)		Egyszerű, tényszerű információ közlése. Rövid, begyakorolt megnyilatkozás ismerős témáról. Egyszerűbb cselekvéssor leírása	*Biológia-egészségtan*: egészséges életmód

			rövid összefüggő szövegben.	
10-14	Foglalkozások (*A munka világa).*		Az egyszerű, mindennapi társalgásban elhangzó álláspontok lényegének megértése. Az adott helyzetben fontos általános információk megértése világos tartalmú és szerkezetű, hétköznapi nyelven írott szövegekben.	*Szakmai tárgyak.*
15-17	Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása), (*témakör: Környezetünk*).		Körülírás. Lényegre koncentráló leírás készítése. Hangzó szövegben leírás megértése.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret*: lakóhely
18-22	Önéletrajz, rövid interjú (*a munka világa*).		Rövid interjúk megértése, abban való részvétel. Történetek követése – hallott és olvasott szöveg alapján. Történet elmesélése – egyszerű élménybeszámoló.	*Szakmai tárgyak.*
23-25	A városi és a vidéki élet összehasonlítása (*Környezetünk*).		Útbaigazítás követése, mindennapi problémák felvetése: hova menjek. Útbaigazítás nyújtása. Az adott helyzetben fontos általános vagy részinformációk megértése. Egyszerű, tagolt írásmű létrehozása: bevezetés, kifejtés, lezárás.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret*: az én falum, az én városom
26-28	Öltözködés, divat (*Ember és társadalom).*		Szövegértési stratégiák alkalmazása: visszakérdezés.	

			Mindennapi problémák felvetése: melyiket válasszam. Tájékoztató szöveg (prospektus) megértése. Kötőszavak az angol nyelvben.	
29-31	Időjárás, éghajlat (*Környezetünk*).		Időjárás jelentés megértése hangzó szöveg alapján (rádió- illetve, tévéfelvétel). A beszélgetésben elhangzottak összefoglalása, a lényeg kiemelése. Az adott helyzetben fontos általános vagy részinformációk megértése autentikus, hétköznapi nyelven írott szövegekben. Egyszerű szöveg írása röviden, különálló elemek lineáris összekapcsolásával (képeslap).	Földrajz: az időjárás tényezői
32-34	Nyaralás itthon, illetve külföldön (*Utazás, turizmus)*		Szövegértési stratégiák alkalmazása: a várható vagy megjósolt információk keresése. Érzelmek egyszerű kifejezés (tetszés, nemtetszés) Úti előkészületek. Feliratok, menetrend megértése. Beszámoló írása élményekről, eseményekről (utazás).	*Földrajz*: a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői
35-37	Emberek külső és belső jellemzése, baráti kör (*Ember és társadalom)*		Az egyszerű, mindennapi társalgásban elhangzó álláspontok lényegének megértése. Érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való	*Etika:* társas kapcsolatok

			részvétel, információcsere, véleménycsere. Rövid, begyakorolt megnyilatkozás ismerős témáról. Köznyelven írt magánlevél megértése. Személyes információt kifejező üzenetek írása.	
38-40	Egyén és család nálunk és a célországokban (*Személyes vonatkozások, család)*		Az ismerős témájú, egyszerűen és világosan megfogalmazott, rövid köznyelvi stílusú beszéd főbb pontjainak megértése. Egyszerű, tényszerű információ megszerzése és továbbadása. Tényszerű információk összefoglalása e-mailben. A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökke (emotikonok, internetes rövidítések).	*Etika:* önismeret, ember az időben, családi élet.
41-45	Állásinterjú (*A munka világa*)		Előre elkészített kérdőív alapján strukturált interjú készítése. A hangzó szövegben a magyarázatot és a következményt jelző szavak felismerése. A begyakorolt nyelvi eszközök megbízható használata (szófordulatok, modoros kifejezések). Újságcikkek (pl. álláshirdetés) megértése. Életrajz írása.	*Szakmai tárgyak.*
46-48	Étkezési szokások a		Az elemi szókincs viszonylag magabiztos	*Biológia-egészségtan*:

	családban. (*Életmód*)		és általában helyes alkalmazása, elmélyítése. Tájékoztató szöveg (prospektus) megértése. Egyszerűbb cselekvéssor leírása összefüggő szövegben.	testrészek, egészséges életmód.
49-51	Személyes tervek (*Személyes vonatkozások, család).*		A hangzó szövegben az okot vagy ellentétet előrejelző szavak felismerése. Érzelmek egyszerű kifejezése és reagálás mások érzelmeire (meglepetés, boldogság, szomorúság). Tervek és cselekedetek rövid és egyszerű magyarázata. Célnyelvű dalszövegek. Célnyelvű dalok. Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (vers, rapszöveg, rigmus, dalszöveg)	*Etika:* önismeret, ember az időben - gyermekkor, ifjúság, felnőttkor öregkor.
52-54	A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek (*Környezetünk).*		Telefonbeszélgetésekben elhangzó alapvető információk megértése. Leírás (lakóhely részletes leírása, látnivalók) megértése hangzó szöveg alapján. Tájékoztató szövegek (útleírások, prospektusok, hirdetések) megértése. Lényegre koncentráló leírás készítése.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret*: lakóhely és környék hagyományai, az én falum, az én városom. *Biológia-egészségtan*: élőhely, életközösség. *Földrajz*: településtípusok
55-59	A foglalkozásokhoz szükséges		Az egyszerű, mindennapi társalgásban elhangzó	*Szakmai tárgyak.*

	kompetenciák, rutinok, kötelességek (*A munka világa*).		álláspontok lényegének megértése. Érzelmek egyszerű kifejezése és reagálás mások érzelmeire (érdeklődés, közömbösség). Vélemény kifejezése. Érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése a köznyelven írt szövegekben. Érzések, gondolatok és reakciók rövid leírása; rövid vélemény írása indoklással.	
60-62	Gyakori betegségek, sérülések, baleset (*Életmód*).		Szövegértési stratégiák alkalmazása (ismeretlen szavak kikövetkeztetése a szövegösszefüggésből). Felkészülésen alapuló interjú (az orvosnál). Írásos minták követése és aktuális tartalmakkal való megtöltése (e-mail és baráti levél). Egyszerű cselekvéssort tartalmazó instrukciók.	*Biológia-egészségtan*: testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, betegségmegelőzés. *Testnevelés és sport*: a rendszeres testedzés hatása a szervezetre.
63-65	A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés , a kerékpáros közlekedés (*Utazás, turizmus*).		Részletes, összetett útbaigazítás követése. Úti előkészületek és utazás során felmerülő feladatok megoldása (pl közlekedési információk beszerzése). Előadás segédanyagok alapján. Beszámoló írása élményekről, eseményekről (utazás).	

66-70	A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben (*Tudomány és technika*).		Közlemények. Hírek a televízióban és a rádióban. film cselekményének vázlatos összefoglalása. Az autentikus szövegek jellegéből fakadó ismeretlen fordulatok kezelése a szövegben. Véleményt kifejező üzenet, komment írása (blog).	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika*: tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok. *Informatika***:** számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média megismerése.
71-73	Konfliktusok és kezelésük (*Ember és társadalom)*.		Összefoglalás, visszakérdezés. Történetek követése, véleménynyilvánítás és érdeklődés további részletekről. Internetes fórumok hozzászólásai. Rövid olvasott vagy hallott szöveg átfogalmazása, összefoglalása, jegyzet készítése.	*Etika***:** társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés
74-78	Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban (*Szabadidő, művelődés, szórakozás).* Az internet szerepe (*Tudomány és technika).*		Egyszerű műszaki információk megértése. Részvétel a szóbeliség jegyeit viselő digitális kommunikációban: fórum, chat, Skype. Hagyományos és elektronikus levelek megértése. Hagyományos és elektronikus levelek írása.	*Informatika*: e-könyvek, médiatudatosság, számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média megismerése, az elterjedt infokommunikációs eszközök előnyeinek és kockázatainak megismerése, a

				netikett alapjainak megismerése, élőszóval kísért bemutatók és felhasználható eszközeik
79-81	Szabadidős elfoglaltságok, hobbik (*Szabadidő, művelődés, szórakozás).*		Instrukciók megértése. Instrukciók adása. Az információk ellenőrzése, megerősítése. Riportok megértése. Riportkészítés.	*Testnevelés és sport*: táncok, sportágak jellemzői
82-84	Saját iskola bemutatása: tantárgyak, szakmai tárgyak, órarend, nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe (*Az iskola*).		Az egyszerű, mindennapi társalgásban elhangzó álláspontok lényegének megértése. Ismerős témáról beszélgetés kezdeményezése, fenntartása. A mondat megértett részei és a szövegösszefüggés alapján az ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése. Hagyományos és elektronikus nyomtatvány, kérdőív kitöltése. A formális levél.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; társadalmi, állampolgári ismeretek*: a tudás fogalmának átalakulása *Informatika*: digitális tudásbázisok.
85-87	Időjárás, éghajlat; Növények és állatok a környezetünkben (*Környezetünk*).		Az ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok, egyszerű nyelvezetű hangfelvételek lényegének megértése. Választási lehetőségek összevetése. Az adott feladat megoldásához szükséges információk kiszűrése hosszabb szövegekből is. Lényegre koncentráló leírás készítése,	*Földrajz*: az időjárás tényezői. *Biológia-egészségtan*: élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág

88-90	Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben (*Életmód*).		Szolgáltatásokkal kapcsolatos helyzetek kezelése (étterem). Az idegen nyelvi normának megfelelő, az anyanyelvi hatások kiküszöbölésére törekvő nyelvhasználat ismerős kontextusokban. Menü. Ételrendelés. Érvelés írása.	*Biológia-egészségtan*: egészséges életmód, biotermékek.
91-93	Függőségek (dohányzás, alkohol, internet, drog) (*Életmód*).		Beszámolók megértése hangzó szöveg alapján. Társalgásban való részvétel: reakciók kifejezése. Tanácsadás. Ismeretterjesztő szövegek olvasása. Irányított fogalmazási feladat: tanács kérése. Részletes utasítások adása, követése és kérése.	*Biológia-egészségtan*: egészséges életmód.
94-98	Népszerű tudományok, ismeretterjesztés (*Tudomány és technika).*		Reklámok megértése hangzó szöveg alapján. A szövegszervezés eszközeinek tudatos használata. Tájékoztató szövegek, írott reklámok megértése. Íráskészség: képaláírások, poszter szövegek.	*Informatika***:** számítógépen keresztül való információ keresése.
99-103	A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben (*Tudomány és technika).*		Az ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok, egyszerű nyelvezetű hangfelvételek lényegének megértése. Egyszerű műszaki információ megértése. Érthető, egyre kevesebb félreértésre	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika*: tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok

			okot adó kiejtés, intonáció fejlesztése. Használati utasítások. Irányított fogalmazási feladat: panaszlevél.	
104-106	Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport (*Szabadidő, művelődés, szórakozás).*		Az ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok, egyszerű nyelvezetű hangfelvételek lényegének megértése (sportközvetítés, sporthírek). Sportágak leírása, játékszabályok. E-mail és baráti levél írása.	*Testnevelés és sport*: táncok, népi játékok, sportágak jellemzői.
107-109	A művészetek szerepe a mindennapokban (*Szabadidő, művelődés, szórakozás).*		Hangzó szöveg értése: dalok, videók. Könyv vagy film cselekményének vázlatos összefoglalása. Egyszerű irodalmi szövegek olvasása. Kész szövegekből hasznos fordulatok kiemelése és alkalmazása. Versek, mondókák, nyelvtörők. Műsorfüzet.	*Magyar nyelv és irodalom***:** rövid epikai, lírai, drámai művek olvasása. *Informatika*: e-könyvek. *Ének-zene*: népzene, klasszikus zene, pop zene. *Vizuális kultúra*: művészi alkotások leírása, értelmezése.
110-112	Társadalmi szokások nálunk és a célországokban (*Ember és társadalom).*		Udvarias kérések, kérdések kifejezése. Az udvariassági szokások ismerete és alkalmazása. Párbeszédek - EASL dialógusok megértése. A tanulmányokhoz, érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való részvétel, információcsere, álláspont kifejtése, rákérdezés mások nézeteire A megértés ellenőrzése, a	*Etika:* társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia.

			félreérthető megfogalmazás javítása, körülírás, szinonimák használata. Képleírások. Egyszerű információt közlő/kérő feljegyzések/üzenetek írása.	
113-115	Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése (*Utazás, turizmus).*		Üzenetek, útbaigazítások követése. Úti előkészületek és utazás során felmerülő feladatok megoldása (pl. közlekedési információk beszerzése, szállásfoglalás, programegyeztetés, reakciók kifejezése). Utazások során felmerülő feladatok, például közlekedés, szállás intézése vagy ügyintézés a hatóságokkal külföldi látogatás során Elbeszélő szöveg írása. Leírás. A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (térkép, kép, ábra).	*Földrajz*: egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői
116-118	Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás) (*Életmód*).		Szövegértési stratégiák alkalmazása: az ismeretlen szavak kikövetkeztetése a szövegösszefüggésből. Szolgáltatásokkal kapcsolatos helyzetek kezelése kevésbé begyakorolt helyzetekben (a boltban, az étteremben).	*Biológia-egészségtan*: testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, betegségmegelőzés, elsősegély. *Testnevelés és sport*: a rendszeres testedzés hatása a

			Olvasás: tájékoztató szövegek, utasítások. Irányított fogalmazási feladat kötött tartalmainak megjelenítése a fogalmazásban: az egészséges életmód.	szervezetre, relaxáció.
119-123	Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás (*A munka világa*).		Hangzó szöveg értése: beszámolók, interjúk. Önéletrajz írása, állásinterjú. Hirdetések olvasása, megértése. Személyes adatokat tartalmazó bemutatkozó levelek, e-mailek vagy internes profilok. A köznyelven írt szövegekben az érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése.	
124-126	A pénz szerepe a mindennapokban (*Gazdaság és pénzügyek).*		Az ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok, egyszerű nyelvezetű hangfelvételek lényegének megértése. Mindennapi problémák felvetése, megvitatása, választási lehetőségek összevetése (mit csináljak?). Részvétel előre elkészített, ismerős témájú csoportos előadásban. Utasítások, hírek olvasása. Lényegre koncentráló leírás készítése.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; társadalmi és állampolgári ismeretek*: a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás
127-130	Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért és a természet		Figyelemfelkeltő rövid sms-ek, blogok, e-mailek, képaláírások. Autentikus nyelvű hírek hallgatása. Érvelés írása.	*Biológia-egészségtan*: élőhely, életközösség, védett természeti

	megóvásáért, fenntarthatóságáért, globális kihívások. (*Környezetünk).*		A hivatalos levél.	érték, változatos élővilág. *Földrajz*: településtípusok; globális problémák, fenntarthatóság, környezettudatosság, életminőségek különbségei, pl. az éhezés és a szegénység okai; a Föld mozgása, az időjárás tényezői, a Föld szépsége, egyedisége

13. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (14 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Pályaválasztás (A munka világa)	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Állásinterjúk eljátszása, videofelvétel készítése, kielemzése	Kommunikáció
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Jelentkezés, munkaidő, teljes állás	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Hivatalos levélírás	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Írásbeli szakmai kommunikáció	Informatika
Kulcsfogalmak/ fogalmak	hivatalos levél formák	

S z a k m a i i d e g e n n y e l v

H e l y i t a n t e r v

I n f o r m a t i k a X I I I . á g a z a t

Ágazati képzés 13. évfolyama és az érettségi utáni szakképzések 14. évfolyama számára
Heti óraszám: 4 óra, éves óraszám 124 óra.

A tantárgy tanításának célja:
Az idegennyelv-tanítás célja, hogy a meglévő nyelvtudásra építve a szakmai nyelvi tudást fejlesszük tovább, annak érdekében, hogy a tanuló jusson el a szakmai írásbeli és szóbeli idegen nyelvi kommunikáció alapszintjére.

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Óraszám	Téma (témakör)	módszer	Fejlesztendő terület
44 óra	**1. IT alapok-hardverismeret**		
14	• Számítógépek felépítése, működése • Input/output eszközök • Mágneses és optikai háttértárak	szakmai szövegek értelmezése vezetett feldolgozással, szószedet készítése	olvasott szövegértés fejlesztése, szókincs fejlesztése
10		szakmai szövegekből rövid ismertető készítése, kezelési útmutató készítése	íráskészség fejlesztése
10		a témához kapcsolódó szakmai szövegek hallgatása, majd a szövegek megbeszélése interaktív módon	hallott szövegértés és szóbeli kommunikáció fejlesztése
10		a szakmai szövegekből készített prezentációk bemutatása	szóbeli kommunikáció fejlesztése, a megtanult szavak, kifejezések használata
44 óra	**2. IT alapok-szoftverismeret**		
14	• Operációs rendszerek • Grafikus interface • *Projektmunka (Egy kiválasztott szoftver bemutatása)* • Irodai szoftverek (Szövegszerkesztő,	szakmai szövegek értelmezése vezetett feldolgozással, szószedet készítése	olvasott szövegértés fejlesztése, szókincs fejlesztése
14		szakmai szövegekből rövid ismertető készítése	íráskészség fejlesztése
8		a témához kapcsolódó szakmai szövegek hallgatása, ahhoz	hallott szövegértés és szóbeli kommunikáció fejlesztése

	táblázatkezelő, adatbáziskezelő)	kapcsolódó feladatok megoldása	
8	• Egyéb szoftverek (képszerkesztő, kiadványszerkesztő, weblapszerkesztő, hang- és képszerkesztők)	szituációs gyakorlatok, interakció	szóbeli kommunikáció gyakorlása az adott témához kapcsolódóan
12 óra	**3. Programozás**		
5	• Program készítése • Programozási nyelvek • Weblap szerkesztése	szakmai szövegek értelmezése jegyzeteléssel, szószedet készítése	olvasott szövegértés fejlesztése, szókincs fejlesztése
2		leírás készítése programozási nyelv használatához	íráskészség fejlesztése
3		a témához kapcsolódó videó megtekintése, ahhoz kapcsolódó feladatok megoldása	hallott szövegértés és szóbeli kommunikáció fejlesztése
2		kvíz feladatok, csoportos verseny, játék	szóbeli kommunikáció gyakorlása az adott témához kapcsolódóan
16 óra	**4. Hálózatok, Internet**		
6	• Elektronikus kommunikáció • Hálózati biztonság • Hálózatok típusai • Technológiák, eszközök	szakmai szövegek értelmezése önálló feldolgozással, szószedet készítése	olvasott szövegértés fejlesztése, szókincs fejlesztése
4		a szakmai szövegekből készített prezentációk bemutatása	íráskészség fejlesztése
3		a témához kapcsolódó videó megtekintése, s az ahhoz kapcsolódó feladatok megoldása, majd a szövegek feldolgozása interaktív módon.	hallott szövegértés és szóbeli kommunikáció fejlesztése
3		szituációs gyakorlatok, telefonbeszélgetés szimulálása	szóbeli kommunikáció gyakorlása az adott témához kapcsolódóan
8 óra	**5. IT szakorientáció**		
3	• Informatikai munkakörök • Önéletrajz • Állásinterjú	szakmai szövegek értelmezése önálló feldolgozással**,** szószedet készítése	olvasott szövegértés fejlesztése, szókincs fejlesztése
3	• *Projektmunka (üzemlátogatás)*	szakmai önéletrajz formai és tartalmi követelményeinek megismerése, saját	íráskészség fejlesztése

		szakmai önéletrajz és motivációs levél elkészítése	
2		szituációs gyakorlatok	improvizációs készség fejlesztése

Szakmai idegen nyelv

ANGOL

Helyi tanterv

Informatika XIII. ágazat

Az érettségi utáni szakképzések 13. évfolyama számára

Heti óraszám: 4 óra, éves óraszám 144 óra.

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Óraszám	Téma (témakör)	Nyelvtan	Fejlesztendő terület	Kapcsolódási pontok
1-3	A tanuló személye (*személyes vonatkozások, család*)	A 'be' létige alakjai. Possessive adjectives.	Társalgásban való részvétel: köszönés, bemutatkozás, dialógus kezdeményezése. A család témakör megbeszéléséhez elegendő szókincs kialakítása. Egyszerű szöveg / levél írása.	*Etika:* önismeret, ember az időben, társas kapcsolatok
4-6	Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés (*Életmód*).	Kérdés feltevése, tagadás, rövid válaszok. Birtokos 's. Megszámolható / megszámolhatatlan.	Társalgásban való részvétel fordulatok ismétlését vagy magyarázatot kérve. Udvarias kérés. Udvarias kérdés. Egyszerű utasítások adása, követése.	*Biológia-egészségtan:* egészséges életmód

		„Do you like…? / Would you like…?”	Az adott helyzetben fontos információk megértése kismértékben szerkesztett szövegekben.	
7-9	Napirend (*Életmód*)	Az egyszerű jelen idő (Present Simple Time)	Egyszerű, tényszerű információ közlése. Rövid, begyakorolt megnyilatkozás ismerős témáról. Egyszerűbb cselekvéssor leírása rövid összefüggő szövegben.	*Biológia-egészségtan*: egészséges életmód
10-14	Foglalkozások (*A munka világa).*	Az egyszerű jelen idő (Present Simple Tense).	Az egyszerű, mindennapi társalgásban elhangzó álláspontok lényegének megértése. Az adott helyzetben fontos általános információk megértése világos tartalmú és szerkezetű, hétköznapi nyelven írott szövegekben.	*Szakmai tárgyak.*
15-17	Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása), (*témakör: Környezetünk*).	Van, vannak (There is, There are). Prepositions of place. Some / any. This / that / these / those.	Körülírás. Lényegre koncentráló leírás készítése. Hangzó szövegben leírás megértése.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret*: lakóhely
18-22	Önéletrajz, rövid interjú (*a munka világa*).	Egyszerű múlt idő (Simple Past Tense). Rendhagyó igék (irregular verbs). Can / can’t.	Rövid interjúk megértése, abban való részvétel. Történetek követése – hallott és olvasott szöveg alapján. Történet elmesélése – egyszerű élménybeszámoló.	*Szakmai tárgyak.*
23-25	A városi és a vidéki élet összehasonlítása (*Környezetünk*).	Fokozás (közép- és felsőfok). Have got versus have.	Útbaigazítás követése, mindennapi problémák felvetése: hova menjek. Útbaigazítás nyújtása.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret*: az én

			Az adott helyzetben fontos általános vagy részinformációk megértése. Egyszerű, tagolt írásmű létrehozása: bevezetés, kifejtés, lezárás.	falum, az én városom
26-28	Öltözködés, divat (*Ember és társadalom).*	Folyamatos jelen idő (Present Continuous). Whose.	Szövegértési stratégiák alkalmazása: visszakérdezés. Mindennapi problémák felvetése: melyiket válasszam. Tájékoztató szöveg (prospektus) megértése. Kötőszavak az angol nyelvben.	
29-31	Időjárás, éghajlat (*Környezetünk*).	„going to” Infinitive of purpose.	Időjárás jelentés megértése hangzó szöveg alapján (rádió- illetve, tévéfelvétel). A beszélgetésben elhangzottak összefoglalása, a lényeg kiemelése. Az adott helyzetben fontos általános vagy részinformációk megértése autentikus, hétköznapi nyelven írott szövegekben. Egyszerű szöveg írása röviden, különálló elemek lineáris összekapcsolásával (képeslap).	Földrajz: az időjárás tényezői
32-34	Nyaralás itthon, illetve külföldön (*Utazás, turizmus)*	Befejezett jelen idő (Present Perfect Tense) Never / ever / yet / just A befejezett jelen idő és az egyszerű múlt idő kapcsolata.	Szövegértési stratégiák alkalmazása: a várható vagy megjósolt információk keresése. Érzelmek egyszerű kifejezés (tetszés, nemtetszés) Úti előkészületek. Feliratok, menetrend megértése.	*Földrajz*: a kulturális élet földrajzi alapjai, nyelvek és vallások, egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői

			Beszámoló írása élményekről, eseményekről (utazás).	
35-37	Emberek külső és belső jellemzése, baráti kör (*Ember és társadalom)*	Tenses: Present, Past and Future.	Az egyszerű, mindennapi társalgásban elhangzó álláspontok lényegének megértése. Érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való részvétel, információcsere, véleménycsere. Rövid, begyakorolt megnyilatkozás ismerős témáról. Köznyelven írt magánlevél megértése. Személyes információt kifejező üzenetek írása.	*Etika:* társas kapcsolatok
38-40	Egyén és család nálunk és a célországokban (*Személyes vonatkozások, család)*	Egyszerű jelen idő (Present Simple Tense) és folyamatos jelen idő (Present Continuous Tense). Have / have got	Az ismerős témájú, egyszerűen és világosan megfogalmazott, rövid köznyelvi stílusú beszéd főbb pontjainak megértése. Egyszerű, tényszerű információ megszerzése és továbbadása. Tényszerű információk összefoglalása e-mailben. A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökke (emotikonok, internetes rövidítések).	*Etika:* önismeret, ember az időben, családi élet.
41-45	Állásinterjú (*A munka világa*)	Egyszerű múlt idő (Past Simple Tense) és folyamatos múlt idő (Past Continuous Tense).	Előre elkészített kérdőív alapján strukturált interjú készítése. A hangzó szövegben a magyarázatot és a	*Szakmai tárgyak.*

			következményt jelző szavak felismerése. A begyakorolt nyelvi eszközök megbízható használata (szófordulatok, modoros kifejezések). Újságcikkek (pl. álláshirdetés) megértése. Életrajz írása.	
46-48	Étkezési szokások a családban. (*Életmód*)	Much / many Some / any A few / a little / few / little Some-, any- Névelők (articles)	Az elemi szókincs viszonylag magabiztos és általában helyes alkalmazása, elmélyítése. Tájékoztató szöveg (prospektus) megértése. Egyszerűbb cselekvéssor leírása összefüggő szövegben.	*Biológia-egészségtan*: testrészek, egészséges életmód.
49-51	Személyes tervek (*Személyes vonatkozások, család).*	Vonzatok – verb patterns. Jövő idő kifejezése a „going to" szerkezet, a folyamatos jelen idő (Present Continuous Tense) és a „will" segítségével.	A hangzó szövegben az okot vagy ellentétet előrejelző szavak felismerése. Érzelmek egyszerű kifejezése és reagálás mások érzelmeire (meglepetés, boldogság, szomorúság). Tervek és cselekedetek rövid és egyszerű magyarázata. Célnyelvű dalszövegek. Célnyelvű dalok. Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (vers, rapszöveg, rigmus, dalszöveg)	*Etika:* önismeret, ember az időben - gyermekkor, ifjúság, felnőttkor öregkor.
52-54	A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek (*Környezetünk).*	A „What… like?" szerkezet. Fokozás (comparaitve and superlative adjectives).	Telefonbeszélgetésekben elhangzó alapvető információk megértése. Leírás (lakóhely részletes leírása,	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret*: lakóhely és

		Összehasonlítás („as…as” szerkezet, „then”)	látnivalók) megértése hangzó szöveg alapján. Tájékoztató szövegek (útleírások, prospektusok, hirdetések) megértése. Lényegre koncentráló leírás készítése.	környék hagyományai, az én falum, az én városom. *Biológia-egészségtan*: élőhely, életközösség. *Földrajz*: településtípusok
55-59	A foglalkozásokhoz szükséges kompetenciák, rutinok, kötelességek (*A munka világa*).	A befejezett múlt (Present Perfect Tense) és az egyszerű múlt idő (Past Simple Tense) kapcsolata. For / since.	Az egyszerű, mindennapi társalgásban elhangzó álláspontok lényegének megértése. Érzelmek egyszerű kifejezése és reagálás mások érzelmeire (érdeklődés, közömbösség). Vélemény kifejezése. Érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése a köznyelven írt szövegekben. Érzések, gondolatok és reakciók rövid leírása; rövid vélemény írása indoklással.	*Szakmai tárgyak.*
60-62	Gyakori betegségek, sérülések, baleset (*Életmód*).	Have to / don’t have to. Should / should not. Must / must not.	Szövegértési stratégiák alkalmazása (ismeretlen szavak kikövetkeztetése a szövegösszefüggésből). Felkészülésen alapuló interjú (az orvosnál). Írásos minták követése és aktuális tartalmakkal való megtöltése (e-mail és baráti levél). Egyszerű cselekvéssort tartalmazó instrukciók.	*Biológia-egészségtan*: testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, betegségmegelőzés. *Testnevelés és sport*: a rendszeres testedzés hatása a szervezetre.
63-65	A közlekedés eszközei,	Time clauses.	Részletes, összetett útbaigazítás követése.	

	lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés (*Utazás, turizmus*).	1-es típusú feltételes mondatok (First conditional).	Úti előkészületek és utazás során felmerülő feladatok megoldása (pl közlekedési információk beszerzése). Előadás segédanyagok alapján. Beszámoló írása élményekről, eseményekről (utazás).	
66-70	A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben (*Tudomány és technika*).	A passzív szerkezet (Passive).	Közlemények. Hírek a televízióban és a rádióban. film cselekményének vázlatos összefoglalása. Az autentikus szövegek jellegéből fakadó ismeretlen fordulatok kezelése a szövegben. Véleményt kifejező üzenet, komment írása (blog).	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika*: tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok. *Informatika***:** számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média megismerése.
71-73	Konfliktusok és kezelésük (*Ember és társadalom)*.	2-es típusú feltételes mondatok (Second Conditional) Might.	Összefoglalás, visszakérdezés. Történetek követése, véleménynyilvánítás és érdeklődés további részletekről. Internetes fórumok hozzászólásai. Rövid olvasott vagy hallott szöveg átfogalmazása, összefoglalása, jegyzet készítése.	*Etika**:*** társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés
74-78	Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban (*Szabadidő, művelődés, szórakozás).*	Auxiliaries („do, be, have”). Rövid válaszok.	Egyszerű műszaki információk megértése. Részvétel a szóbeliség jegyeit viselő digitális kommunikációban: fórum, chat, Skype.	*Informatika*: e-könyvek, médiatudatosság, számítógépen keresztül való kapcsolattartás, információ

	Az internet szerepe (*Tudomány és technika).*		Hagyományos és elektronikus levelek megértése. Hagyományos és elektronikus levelek írása.	keresése, az informatikai eszközöket alkalmazó média megismerése, az elterjedt infokommunikáci ós eszközök előnyeinek és kockázatainak megismerése, a netikett alapjainak megismerése, élőszóval kísért bemutatók és felhasználható eszközeik
79-81	Szabadidős elfoglaltságok, hobbik (*Szabadidő, művelődés, szórakozás).*	Egyszerű jelen idő (Present Simple Tense). Cselekvést és állapotot kifejező igék (action and state verbs). Passzív szerkezetek az egyszerű jelen időben.	Instrukciók megértése. Instrukciók adása. Az információk ellenőrzése, megerősítése. Riportok megértése. Riportkészítés.	*Testnevelés és sport*: táncok, sportágak jellemzői
82-84	Saját iskola bemutatása: tantárgyak, szakmai tárgyak, órarend, nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe (*Az iskola*).	Modálisok („can, have to, allowed to, must, must not, should")	Az egyszerű, mindennapi társalgásban elhangzó álláspontok lényegének megértése. Ismerős témáról beszélgetés kezdeményezése, fenntartása. A mondat megértett részei és a szövegösszefüggés alapján az ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése. Hagyományos és elektronikus nyomtatvány, kérdőív kitöltése. A formális levél.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; társadalmi, állampolgári ismeretek*: a tudás fogalmának átalakulása *Informatika*: digitális tudásbázisok.
85-87	Időjárás, éghajlat;	A jövő idő kifejezésének	Az ismerős témákról szóló rádiós és	*Földrajz*: az időjárás tényezői.

	Növények és állatok a környezetünkben (*Környezetünk*).	módjai („will”, „going to”, folyamatos jelen idő (Present Continuous Tense)).	televíziós hírműsorok, egyszerű nyelvezetű hangfelvételek lényegének megértése. Választási lehetőségek összevetése. Az adott feladat megoldásához szükséges információk kiszűrése hosszabb szövegekből is. Lényegre koncentráló leírás készítése,	*Biológia-egészségtan*: élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág
88-90	Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben (*Életmód*).	Anglicizmusok.	Szolgáltatásokkal kapcsolatos helyzetek kezelése (étterem). Az idegen nyelvi normának megfelelő, az anyanyelvi hatások kiküszöbölésére törekvő nyelvhasználat ismerős kontextusokban. Menü. Ételrendelés. Érvelés írása.	*Biológia-egészségtan*: egészséges életmód, biotermékek.
91-93	Függőségek (dohányzás, alkohol, internet, drog) (*Életmód*).	Folyamaos befejezett jelen idő (Present Perfect Continuous Tense).	Beszámolók megértése hangzó szöveg alapján. Társalgásban való részvétel: reakciók kifejezése. Tanácsadás. Ismeretterjesztő szövegek olvasása. Irányított fogalmazási feladat: tanács kérése. Részletes utasítások adása, követése és kérése.	*Biológia-egészségtan*: egészséges életmód.
94-98	Népszerű tudományok, ismeretterjesztés (*Tudomány és technika).*	Indirekt kérdések (Indirect Questions). Az „ugye” kérdés (Question Tags).	Reklámok megértése hangzó szöveg alapján. A szövegszervezés eszközeinek tudatos használata. Tájékoztató szövegek, írott reklámok megértése.	*Informatika***:** számítógépen keresztül való információ keresése.

			Íráskészség: képaláírások, poszter szövegek.	
99-103	A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben (*Tudomány és technika).*	Segédigék („do, be, have”). Kérdések és válaszok. Rövid válaszok.	Az ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok, egyszerű nyelvezetű hangfelvételek lényegének megértése. Egyszerű műszaki információ megértése. Érthető, egyre kevesebb félreértésre okot adó kiejtés, intonáció fejlesztése. Használati utasítások. Irányított fogalmazási feladat: panaszlevél.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika*: tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok
104-106	Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport (*Szabadidő, művelődés, szórakozás).*	Az egyszerű jelen idő (Present Simple Tense) és a folyamatos jelen idő (Present Continuous Tense) kapcsolata. A passzív szerkezetek jelen időben.	Az ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok, egyszerű nyelvezetű hangfelvételek lényegének megértése (sportközvetítés, sporthírek). Sportágak leírása, játékszabályok. E-mail és baráti levél írása.	*Testnevelés és sport*: táncok, népi játékok, sportágak jellemzői.
107-109	A művészetek szerepe a mindennapokban (*Szabadidő, művelődés, szórakozás).*	A különböző múlt idők kapcsolatai: egyszerű múlt idő (Simple Past Tense), folyamatos múlt idő (Past Continuous Tense), régmúlt (Past Perfect). A passzív szerkezetek múlt időben.	Hangzó szöveg értése: dalok, videók. Könyv vagy film cselekményének vázlatos összefoglalása. Egyszerű irodalmi szövegek olvasása. Kész szövegekből hasznos fordulatok kiemelése és alkalmazása. Versek, mondókák, nyelvtörők. Műsorfüzet.	*Magyar nyelv és irodalom***:** rövid epikai, lírai, drámai művek olvasása. *Informatika*: e-könyvek. *Ének-zene*: népzene, klasszikus zene, pop zene. *Vizuális kultúra*: művészi alkotások leírása, értelmezése.
110-112	Társadalmi szokások nálunk és a célországokban	Modálisok (kötelezettség, engedély).	Udvarias kérések, kérdések kifejezése. Az udvariassági szokások ismerete és alkalmazása.	*Etika:* társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia.

	(*Ember és társadalom).*		Párbeszédek - EASL dialógusok megértése. A tanulmányokhoz, érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való részvétel, információcsere, álláspont kifejtése, rákérdezés mások nézeteire A megértés ellenőrzése, a félreérthető megfogalmazás javítása, körülírás, szinonimák használata. Képleírások. Egyszerű információt közlő/kérő feljegyzések/üzenetek írása.	
113-115	Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése (*Utazás, turizmus).*	Jövő idő kifejezése az angol nyelvben („going to", „will", folyamatos jelen idő (Present Continuous Tense)).	Üzenetek, útbaigazítások követése. Úti előkészületek és utazás során felmerülő feladatok megoldása (pl. közlekedési információk beszerzése, szállásfoglalás, programegyeztetés, reakciók kifejezése). Utazások során felmerülő feladatok, például közlekedés, szállás intézése vagy ügyintézés a hatóságokkal külföldi látogatás során Elbeszélő szöveg írása. Leírás. A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (térkép, kép, ábra).	*Földrajz*: egyes meghatározó jellegű országok turisztikai jellemzői

116-118	Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás) (*Életmód*).	Kérdések a „like” szó segítségével. Szórend.	Szövegértési stratégiák alkalmazása: az ismeretlen szavak kikövetkeztetése a szövegösszefüggésből. Szolgáltatásokkal kapcsolatos helyzetek kezelése kevésbé begyakorolt helyzetekben (a boltban, az étteremben). Olvasás: tájékoztató szövegek, utasítások. Irányított fogalmazási feladat kötött tartalmainak megjelenítése a fogalmazásban: az egészséges életmód.	*Biológia-egészségtan*: testrészek, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, betegségmegelőzés, elsősegély. *Testnevelés és sport*: a rendszeres testedzés hatása a szervezetre, relaxáció.
119-123	Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás (*A munka világa*).	Befejezett jelen idő (Present Perfect Tense). Passzív a befejezett jelen időben.	Hangzó szöveg értése: beszámolók, interjúk. Önéletrajz írása, állásinterjú. Hirdetések olvasása, megértése. Személyes adatokat tartalmazó bemutatkozó levelek, e-mailek vagy internes profilok. A köznyelven írt szövegekben az érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése.	
124-126	A pénz szerepe a mindennapokban (*Gazdaság és pénzügyek).*	Az 1-es és a 2-es típusú feltételes (First and Second Conditionals).	Az ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok, egyszerű nyelvezetű hangfelvételek lényegének megértése. Mindennapi problémák felvetése, megvitatása, választási lehetőségek összevetése (mit csináljak?).	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; társadalmi és állampolgári ismeretek*: a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás

			Részvétel előre elkészített, ismerős témájú csoportos előadásban. Utasítások, hírek olvasása. Lényegre koncentráló leírás készítése.	
127-130	Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért és a természet megóvásáért, fenntarthatóságáért, globális kihívások. (*Környezetünk).*	Modálisok: javaslat, jótanács.	Figyelemfelkeltő rövid sms-ek, blogok, e-mailek, képaláírások. Autentikus nyelvű hírek hallgatása. Érvelés írása. A hivatalos levél.	*Biológia-egészségtan*: élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág. *Földrajz*: településtípusok; globális problémák, fenntarthatóság, környezettudatosság, életminőségek különbségei, pl. az éhezés és a szegénység okai; a Föld mozgása, az időjárás tényezői, a Föld szépsége, egyedisége

13. évfolyam

Heti tanóra 10 %-ának tartalma (14 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Pályaválasztás (A munka világa)	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Állásinterjúk eljátszása, videofelvétel készítése, kielemzése	Kommunikáció
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Application, full-time job, working hours	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Hivatalos levélírás	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
	Írásbeli szakmai kommunikáció	Informatika
Kulcsfogalmak/ fogalmak	commercial letter, letter of enquiry, letter of application	

Szakmai idegen nyelv

ANGOL

Helyi tanterv

Informatika XIII. ágazat

Ágazati képzés 13. évfolyama és az érettségi utáni szakképzések 14. évfolyama számára
Heti óraszám: 4 óra, éves óraszám 124 óra.

A tantárgy tanításának célja:
Az idegennyelv-tanítás célja, hogy a meglévő nyelvtudásra építve a szakmai nyelvi tudást fejlesszük tovább, annak érdekében, hogy a tanuló jusson el a szakmai írásbeli és szóbeli idegen nyelvi kommunikáció alapszintjére.

Forrás: Infotech – English for computer users Student's Book (Cambridge University Press, Third Edition)

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Óraszám	Téma (témakör)	módszer	Fejlesztendő terület	Tananyag/Forrás
44 óra	**1. IT basics-hardware**			
14	• Computers today • Input/output devices • Magnetic drives, optical breakthrough	szakmai szövegek értelmezése vezetett feldolgozással, szószedet készítése	olvasott szövegértés fejlesztése, szókincs fejlesztése	What can computers do? p4 What is a computer? p7 What's inside a PC system? p11 Unit of memory p16 Mouse actions p29 The eyes of your computer p31 A digital camera p34 The monitor p35 Types of printers p39 Types of drives p50 Technical details p52 Optical disks and drives p54
10		szakmai szövegekből rövid ismertető készítése, kezelési útmutató készítése	íráskészség fejlesztése	Your ideal computer system p15 Writing a letter p24 Description of a joystick p27 Description of a monitor p37 Describing your ideal printer p43
10		a témához kapcsolódó szakmai szövegek hallgatása, majd a szövegek megbeszélése interaktív módon	hallott szövegértés és szóbeli kommunikáció fejlesztése	Computer hardware basics tutorials for beginners https://www.youtube.com/watch?v=6YwUf3qVuCE How to build a computer https://www.youtube.com/watch?v=ot0h4G-BmJM Computer Basics: Hardware https://www.youtube.com/watch?v=ctAVC2JwEwI Motherboard Parts And Functions https://www.youtube.com/watch?v=yvboTSpVyfc
10		a szakmai szövegekből készített prezentációk bemutatása	szóbeli kommunikáció fejlesztése, a megtanult szavak, kifejezések használata	Role play p21 Describe input devices p143 p147 Discuss pros and cons about storages p56
44 óra	**2. IT basics-software**			
14	• Operating systems • The graphical user interface • *Project (Describing a software)* • Softwares in office (Word-processor, spreadsheet, database) • Creative softwares (graphics and design, desktop publishing, multimedia)	szakmai szövegek értelmezése vezetett feldolgozással, szószedet készítése	olvasott szövegértés fejlesztése, szókincs fejlesztése	Operating systems p61 User-friendly interface p64 GUIs p65 Word-processing facilities p69 Basic features of database programs p78 Computer graphics p89 What is desktop publishing? p93 Multimedia magic! p102 Multimedia in the Web p104
14		szakmai szövegekből rövid ismertető készítése, levélírás	íráskészség fejlesztése	Summarize the text –GUIs p67 Write a letter about new software products on the market p81 Computers for newspapers p96 p144 p148 Write a discription about digital formats p105
8		a témához kapcsolódó szakmai szövegek hallgatása, ahhoz kapcsolódó feladatok megoldása	hallott szövegértés és szóbeli kommunikáció fejlesztése	The history of Microsoft Operating System https://www.youtube.com/watch?v=Qli_Cy_ak0I What is Linux https://www.youtube.com/watch?v=zA3vmx0GaO8 Ubuntu 16 vs Linux mint 18 https://www.youtube.com/watch?v=M-d_TNkPjt8 Windows10 vs Linux IUI comparison https://www.youtube.com/watch?v=hoG4TFsobX4 What's new in Microsoft Office Word 2016 https://www.youtube.com/watch?v=bIsWQPbYafo How to really use Microsoft Office – Creating Forms in Word

				https://www.youtube.com/watch?v=pv60ZIAJa54 Excel 2013 Tutorial: A comprehensive guide to Excel anyone https://www.youtube.com/watch?v=1mNwJkUYS9A
8		szituációs gyakorlatok, interakció	szóbeli kommunikáció gyakorlása az adott témához kapcsolódóan	Explain to your partner which word-processor is better p73 Answer the questions about spreadsheet p74 Graphic representation p75 Describe the graph to your partner p143 p147
12 óra	**3. Programming**			
5	• Program design • Languages • Web design	szakmai szövegek értelmezése jegyzeteléssel, szószedet készítése	olvasott szövegértés fejlesztése, szókincs fejlesztése	Creating web pages p98 Programming languages p108
2		leírás készítése programozási nyelv használatához	íráskészség fejlesztése	A short description of Visual BASIC p112
3		a témához kapcsolódó videó megtekintése, ahhoz kapcsolódó feladatok megoldása	hallott szövegértés és szóbeli kommunikáció fejlesztése	HTML tutorial https://www.youtube.com/watch?v=v4oN4DuR7YU Learn HTML in 15 minutes https://www.youtube.com/watch?v=Ggh_y-33Eso Learn HTML5 in one video https://www.youtube.com/watch?v=kDyJN7qQETA
2		szituációs gyakorlatok, interakció	szóbeli kommunikáció gyakorlása az adott témához kapcsolódóan	Speaking about the web p100 What is programming? p107 The VoiceXML language p111
16 óra	**4. Networks, Internet**			
6	• Electronic communications • Network security • LANS and WANS • Technologies, devices	szakmai szövegek értelmezése önálló feldolgozással, szószedet készítése	olvasott szövegértés fejlesztése, szókincs fejlesztése	Internet software p83 Channels of communications p124 Security and privacy ont he Internet p129 Hackers! p131 Network configurations p134 WANs and worldwidw communications p136 New products p138
4		a szakmai szövegekből készített prezentációk bemutatása	íráskészség fejlesztése	Describe the Internet address p86 Similar descriptions of the network p135
3		a témához kapcsolódó videó megtekintése, s az ahhoz kapcsolódó feladatok megoldása, majd a szövegek feldolgozása interaktív módon.	hallott szövegértés és szóbeli kommunikáció fejlesztése	Layer 3 – Network layer https://www.youtube.com/watch?v=_d2zkAFytPk UDP and TCP - Comparison of trasport protocols https://www.youtube.com/watch?v=Vdc8TCESIg8 TCP/IP and OSI modell https://www.youtube.com/watch?v=e5DEVa9eSN0
3		szituációs gyakorlatok	szóbeli kommunikáció gyakorlása az adott témához kapcsolódóan	Ask your partner about web p84 Plan your own cybercafe! p127 Discussion: Crimes on the Internet p132 Discussion: WAN p137
8 óra	**5. IT Professions**			
3	• Jobs in computing • CV • Job interview • *Project (Visiting the IT Services)*	szakmai szövegek értelmezése önálló feldolgozással**,** szószedet készítése	olvasott szövegértés fejlesztése, szókincs fejlesztése	Job advertisements p118
3		szakmai önéletrajz formai	íráskészség fejlesztése	Writing a letter applying for the job p121 Writing a CV

		és tartalmi követelményeinek megismerése, saját szakmai önéletrajz és motivációs levél elkészítése		
2		szituációs gyakorlatok	improvizációs készség fejlesztése	Job interviews

3.2.15.2 Technikum – közismereti képzés

Informatika és távközlés ágazat

Tantárgyak		9.	10.	11.	12.	13.
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	4	5	3	3(+1)	0
	Idegen nyelv (angol/német)	4	4	3	3(+1)	3(+4)
	Matematika	4	4	3(*1)	3(*1)	0
	Történelem	3	3	2(*1)	2(*1)	0
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0
	Digitális kultúra	1(+2)	0	0	0	+2
	Testnevelés	4(+1)	4	3	3	0
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	0	0	0	0
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: fizika	0	2(+1)	2(+1)	0	0
	Érettségire felkészítő tantárgy (*)	*0*	*0*	*(*2)*	*(*2)*	*0*
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0
	Összes közismereti óraszám	24	24	19	18	4
Bibliaismeret/hittan (fakultáció az érettségire felkészítőnél)		1	1	1	1	0
Ágazati alapozó oktatás		7	9	0	0	0
Szakirányú oktatás		0	0	14	14	24
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret) +		*(+3)*	*(+1)*	*(+1)*	*(+2)*	*(+6)*
Tanítási hetek száma		36	36	36	36	31
Éves összes óraszám		**1224**	**1224**	**1224**	**1179**	**1054**
Rendelkezésre álló órakeret/hét		**34**	**34**	**34**	**34**	**34**

https://szakkepzes.ikk.hu/kkk-ptt#informatika-es-tavkozles 2020.05.25. 9:05
Érettségire felkészítő tantárgy jelölése: (*)
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret) jelölése: (+)

Rendészet és közszolgálat ágazat

Tantárgyak		9.	10.	11.	12.	13.
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	4	5	3	3(+1)	0
	Idegen nyelv (angol/német)	4	4	3	3(+1)	3(+4)
	Matematika	4	4	3(*1)	3(*1)	0
	Történelem	3	3	2(*1)	2(*1)	0
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0
	Digitális kultúra	1(+2)	0	0	0	+2
	Testnevelés	4(+1)	4	3	3	0
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	0	0	0	0
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: biológia	0	2(+1)	2(+1)	0	0
	Érettségire felkészítő tantárgy (*)	*0*	*0*	*(*2)*	*(*2)*	*0*
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0
	Összes közismereti óraszám	24	24	19	18	4
Bibliaismeret/hittan (fakultáció az érettségire felkészítőnél)		1	1	1	1	0
Ágazati alapozó oktatás		7	9	0	0	0
Szakirányú oktatás		0	0	14	14	24
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret) +		*(+3)*	*(+1)*	*(+1)*	*(+2)*	*(+6)*
Tanítási hetek száma		36	36	36	36	31
Éves összes óraszám		**1224**	**1224**	**1224**	**1179**	**1054**
Rendelkezésre álló órakeret/hét		**34**	**34**	**34**	**34**	**34**

https://szakkepzes.ikk.hu/kkk-ptt 2020.05.19. 12:48
Rendészet és közszolgálat - Közszolgálati technikus
Érettségire felkészítő tantárgy jelölése: (*)
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret) jelölése: (+)

Sport ágazat

Tantárgyak		9.	10.	11.	12.	13.
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	4	5	3	3(+1)	0
	Idegen nyelv (angol/német)	4	4	3	3(+1)	3(+4)
	Matematika	4	4	3(*1)	3(*1)	0
	Történelem	3	3	2(*1)	2(*1)	0
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0
	Digitális kultúra	1(+2)	0	0	0	+2
	Testnevelés	4(+1)	4	3	3	0
	Osztályfőnöki	13	1	1	1	1
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	0	0	0	0
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: biológia	0	2(+1)	2(+1)	0	0
	Érettségire felkészítő tantárgy (*)	*0*	*0*	*(*2)*	*(*2)*	*0*
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0
	Összes közismereti óraszám	24	24	19	18	4
Bibliaismeret/hittan (fakultáció az érettségire felkészítőnél)		1	1	1	1	0
Ágazati alapozó oktatás		7	9	0	0	0
Szakirányú oktatás		0	0	14	14	24
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret) +		*(+3)*	*(+1)*	*(+1)*	*(+2)*	*(+6)*
Tanítási hetek száma		36	36	36	36	31
Éves összes óraszám		**1224**	**1224**	**1224**	**1179**	**1054**
Rendelkezésre álló órakeret/hét		**34**	**34**	**34**	**34**	**34**

https://szakkepzes.ikk.hu/kkk-ptt 2020.05.19. 12:48
Sport - Sportedző (a sportág megjelölésével) - sportszervező
Érettségire felkészítő tantárgy jelölése: (*)
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret) jelölése: (+)

Gazdálkodás és menedzsment ágazat

Tantárgyak		9.	10.	11.	12.	13.
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	4	5	3	3(+1)	0
	Idegen nyelv (angol/német)	4	4	3	3(+1)	3(+4)
	Matematika	4	4	3(*1)	3(*1)	0
	Történelem	3	3	2(*1)	2(*1)	0
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0
	Digitális kultúra	1(+2)	0	0	0	+2
	Testnevelés	4(+1)	4	3	3	0
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	0	0	0	0
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: földrajz	0	2(+1)	2(+1)	0	0
	Érettségire felkészítő tantárgy (*)	*0*	*0*	*(*2)*	*(*2)*	*0*
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0
	Összes közismereti óraszám	24	24	19	18	4
Bibliaismeret/hittan (fakultáció az érettségire felkészítőnél)		1	1	1	1	0
Ágazati alapozó oktatás		7	9	0	0	0
Szakirányú oktatás		0	0	14	14	24
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret) +		*(+3)*	*(+1)*	*(+1)*	*(+2)*	*(+6)*
Tanítási hetek száma		36	36	36	36	31
Éves összes óraszám		**1224**	**1224**	**1224**	**1179**	**1054**
Rendelkezésre álló órakeret/hét		**34**	**34**	**34**	**34**	**34**

https://szakkepzes.ikk.hu/kkk-ptt 2020.05.19. 12:48
Gazdálkodás és menedzsment - Vállalkozási ügyviteli ügyintéző
Érettségire felkészítő tantárgy jelölése: (*)
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret) jelölése: (+)

Magyar nyelv és irodalom 9-10. évfolyam (technikum)

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám (Ny/I)	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	2/2	144 (72/72)	65/67	7/5	0
10. évf.	2/3	180 (72/108)	62/103	10/5	0

Kerettantervi óraszámok témakörönként – Magyar nyelv

Tematikai egység	**Órakeret**
1. Kommunikáció – fogalma, eszközei, típusai, zavarai; digitális kommunikáció	**22 óra**
2. A nyelvi rendszer; a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és az idegen nyelvek	**36 óra**
3. A szöveg fogalma, típusai; a szövegkohézió, a szövegkompozíció; szövegfajták; szövegértés, szövegalkotás	**30 óra**
4. Stilisztika – stílusrétegek, stílushatás, stíluseszközök, szóképek, alakzatok	**25 óra**
Szabadon felhasználható órák – az intézmény saját döntése alapján, felzárkóztatásra, elmélyítésre, tehetséggondozásra évfolyamonként 7-7 óra	**14 óra**
Kötelező összesen:	**127 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	2	72	65	7	0
10. évf.	2	72	62	10	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
102. Kommunikáció – fogalma, eszközei, típusai,	***22***	22	3	0	**25**	0	0	0	**0**

zavarai; digitális kommunikáció									
103. A nyelvi rendszer; a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és az idegen nyelvek	***36***	36	4	0	**40**	0	0	0	**0**
104. A szöveg fogalma, típusai; a szövegkohézió, a szövegkompozíció; szövegfajták; szövegértés, szövegalkotás	***30***	0	0	0	**0**	30	5	0	**35**
105. Stilisztika – stílusrétegek, stílushatás, stíluseszközök, szóképek, alakzatok	***25***	0	0	0	**0**	25	5	0	**30**
Szabadon felhasználható órák – az intézmény saját döntése alapján, felzárkóztatásra, elmélyítésre, tehetséggondozásra évfolyamonként 7-7 óra	***14***	7	0	0	**7**	7	0	0	**7**
Összesen	***127***	65	7	0	**72**	62	10	0	**72**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (65 óra)

Tematikai egység	**Kommunikáció – fogalma, eszközei, típusai, zavarai; digitális kommunikáció**	**Órakeret 22 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A nyelv zenei kifejezőeszközeinek alkalmazása – Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása – A kommunikáció tényezői – A kommunikációs célok és funkciók – A kommunikáció jelei – A digitális kommunikáció jellemzői, szövegtípusai – A kommunikációs kapcsolat illemszabályai – A hivatalos élet színtereinek szövegtípusai: levél, kérvény, önéletrajz, motivációs levél, beadvány, nyilatkozat, meghatalmazás, egyszerű szerződés	– A nyelvhasználati és a kommunikációs készség fejlesztése – A kommunikáció jellemzőinek tudatosítása, hatékony alkalmazásának fejlesztése – A hallás utáni és a szóbeli szövegértési készség fejlesztése – Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása – Aktív részvétel különböző kommunikációs helyzetekben – Az önálló véleményalkotás, az önreflexió fejlesztése	
Fogalmak	kommunikáció, kommunikációs tényező (adó, vevő, kód, csatorna, üzenet, kapcsolat, kontextus, a világról való tudás); kommunikációs cél és funkció	

	(tájékoztató, felhívó, kifejező, metanyelvi, esztétikai finkció, kapcsolatfelvétel, -fenntartás, -zárás), nem nyelvi jel (tekintet, mimika, gesztus, testtartás, térköz, emblémák); digitális kommunikáció jellemzői, szövegtípusai, a hivatalos élet színtereinek szövegtípusai: levél, kérvény, önéletrajz, motivációs levél, beadvány, nyilatkozat, meghatalmazás, egyszerű szerződés, önéletrajz stb.

Tematikai egység	**A nyelvi rendszer; a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és az idegen nyelvek**	**Órakeret 36 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A nyelvi szintek, a nyelv alkotóelemei – A szavak és osztályozásuk – A szavak jelentésbeli és pragmatikai szerepe a kommunikációban – A szószerkezetek – A mondatrészek – A mondatok csoportosítása – Szórend és jelentés – Nyelvi játékok, kreatív feladatok digitális programok használatával is	– A nyelv szerkezeti egységeinek és azok funkcióinak tudatosítása – A nyelvi elemzőkészség fejlesztése – Nyomtatott és digitális helyesírási segédletek használatának gyakorlása – Kreatív nyelvi fejlesztés	
Fogalmak	nyelvi szintek; a szó alkotóelemei (hang, fonéma, morféma); a szavak osztályozása, osztályozási szempontjai; szószerkezet (szintagma): alárendelő, mellérendelő szintagma; mondatrészek: alany, állítmány, tárgy, határozó, jelző; vonzatok; mondat, a mondat szerkesztettsége, mondatfajta; egyszerű mondat, összetett mondat; szórend és jelentés összefüggései	

Tematikai egység	**Szabadon felhasználható órák – az intézmény saját döntése alapján, felzárkóztatásra, elmélyítésre, tehetséggondozásra**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- felzárkóztatás - elmélyítés - tehetséggondozás - számonkérés	
Fogalmak		

Szabadon felhasználható (7 óra)

Tematikai egység	**Kommunikáció – fogalma, eszközei, típusai, zavarai; digitális kommunikáció**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Kreatív szövegalkotási feladatok az érettségi tükrében	
Fogalmak		

Tematikai egység	A nyelvi rendszer; a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és az idegen nyelvek	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Nyelvi kavalkád – kultúrák közötti különbségek	projektfeladat – ismeretterjesztés, érdekességek	
Fogalmak		

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (62 óra)

Tematikai egység	A szöveg fogalma, típusai; a szövegkohézió, a szövegkompozíció; szövegfajták; szövegértés, szövegalkotás	Órakeret 30 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A szövegszervező erők megismertetése és alkalmazása a gyakorlatban – A szöveg fogalma, jellemzői – A szöveg főbb megjelenési formái, típusai, műfajai, korának és összetettségének jellemzői – A szöveg szerkezete: a szöveg és a mondat viszonya, szövegegységek – A szövegértelem összetevői: pragmatikai, jelentésbeli és nyelvtani szintje – Szövegköziség, az internetes szövegek jellemzői – Szövegek összefüggése, értelemhálózata; intertextualitás – Helyesírási szótárak használatának tudatosítása – A szövegolvasási típusok és szövegértési stratégiák – Szövegtípusok: digitális és hagyományos, folyamatos és nem folyamatos – Összefüggő szóbeli szöveg: felelet, kiselőadás, hozzászólás, felszólalás – A magánélet színtereinek szövegtípusai: levél, köszöntő stb. – Az esszé	– A szövegről való tudás és gyakorlati alkalmazásának fejlesztése – A szövegelemző képességek fejlesztése – A szóbeli és az írásbeli szövegértés és szövegalkotás fejlesztése – A helyesírási készség fejlesztése	
Fogalmak	szöveg, szövegösszefüggés, beszédhelyzet; szövegmondat, bekezdés, tömb, szakasz; szövegkohézió (témahálózat, téma-réma, szövegtopik,	

	szövegfókusz, kulcsszó, cím); szövegpragmatika (szövegvilág, nézőpont, fogalmi séma, tudáskeret, forgatókönyv); nyelvtani (szintaktikai) tényező (kötőszó, névmás, névelő, határozószó, előre- és visszautalás, deixis, egyeztetés); intertextualitás, összefüggő szóbeli szövegek: előadás, megbeszélés, vita; a magánélet színtereinek szövegtípusai: levél, köszöntő stb.; esszé

Tematikai egység	**Stilisztika – stílusrétegek, stílushatás, stíluseszközök, szóképek, alakzatok**	**Órakeret 25 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Az alakzatok és a szóképek hatásának, szerepének vizsgálata szövegelemzéskor – A stílus, a stilisztika, a stílustípusok – A stílusérték – A stílushatás – Stílusgyakorlatok – A hangalak és jelentés viszonyának felismertetése – Értelmezési gyakorlatok különböző beszédhelyzetekben – A mindennapi kommunikáció gyakori metaforikus kifejezéseinek és használati körének megfigyelése, értelmezése – A jel és a nyelvi jel fogalma, összetevői – A jel és a jelentés összefüggése, jelentéselemek – A hangalak és a jelentés viszonya, jelentésmező – Motivált és motiválatlan jelentés – A metaforikus kifejezések szerkezete, jellemző típusai, használatuk – A mondat- és szövegjelentés	– Szótárhasználat fejlesztése – A stílus szerepének tudatosítása – A stiláris különbségek felfedeztetése – A hangalak és jelentés viszonyának felismertetése – A mondat- és szövegjelentést meghatározó tényezők felismertetése, tudatosítása – A magyar szórend megváltozása és az üzenet jelentésváltozása közötti összefüggés tudatosítása	
Fogalmak	stílus, stilisztika, stílustípus (bizalmas, közömbös, választékos stb.); stílusérték (alkalmi és állandó); stílusréteg (társalgási, tudományos, publicisztikai, hivatalos, szónoki, irodalmi); stílushatás; néhány gyakoribb szókép és alakzat köznyelvi és irodalmi példákban, jelentésszerkezet, jelentéselem, jelentésmező, jelhasználati szabály; denotatív, konnotatív jelentés; metaforikus jelentés; motivált és motiválatlan szó, hangutánzó, hangulatfestő szó; egyjelentésű, többjelentésű szó, azonos alakú szó, rokon értelmű szó, hasonló alakú szópár, ellentétes jelentés	

Tematikai egység	Szabadon felhasználható órák	Órakeret 7 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- felzárkóztatás - elmélyítés - tehetséggondozás - számonkérés	
Fogalmak		

Szabadon felhasználható (10 óra)

Tematikai egység	A szöveg fogalma, típusai; a szövegkohézió, a szövegkompozíció; szövegfajták; szövegértés, szövegalkotás	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	szövegértési, szövegalkotási feladatok az érettségi tükrében	
Fogalmak		

Tematikai egység	Stilisztika – stílusrétegek, stílushatás, stíluseszközök, szóképek, alakzatok	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Stíluskavalkád – zene, képzőművészet, divat stb.	ismeretterjesztés az interdiszciplinaritás tükrében	
Fogalmak		

Kerettantervi óraszámok témakörönként - Irodalom

Tematikai egység	Órakeret
1. Bevezetés az irodalomba – művészet, irodalom	**4 óra**
2. Az irodalom ősi formái. Mágia, mítosz, mitológia	**8 óra**
3. A görög irodalom	**11 óra**
4. A római irodalom	**4 óra**
5. A Biblia mint kulturális kód	**12 óra**
6. A középkor irodalma	**11 óra**
7. A reneszánsz irodalma	**16 óra**
8. A barokk és a rokokó	**7 óra**
9. A felvilágosodás irodalma	**28 óra**
10. A romantika irodalma	**9 óra**
11. A magyar romantika irodalma	**26 óra**
Szabadon felhasználható órák (órakeret maximum 20%-a) **az intézmény saját döntése alapján, felzárkóztatásra, elmélyítésre, tehetséggondozásra, illetve a tanár által választott alkotók, művek tanítására évfolyamonként 10-10 óra**	**34 óra**
Kötelező összesen:	**170 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	2	72	67	5	0
10. évf.	3	108	103	5	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
24. Bevezetés az irodalomba – művészet, irodalom	***4***	4	0	0	**4**	0	0	0	**0**
25. Az irodalom ősi formái. Mágia, mítosz, mitológia	***8***	8	0	0	**8**	0	0	0	**0**
26. A görög irodalom	***11***	11	3	0	**14**	0	0	0	**0**
27. A római irodalom	***4***	4	0	0	**4**	0	0	0	**0**
106. A Biblia mint kulturális kód	***12***	12	2	0	**14**	0	0	0	**0**
107. A középkor irodalma	***11***	11	0	0	**11**	0	0	0	**0**
108. A reneszánsz irodalma	***16***	0	0	0	**0**	16	3	0	**19**
109. A barokk és a rokokó	***7***	0	0	0	**0**	7	0	0	**7**
110. A felvilágosodás irodalma	***28***	0	0	0	**0**	28	2	0	**30**
111. A romantika irodalma	***9***	0	0	0	**0**	9	0	0	**9**
112. A magyar romantika irodalma	***26***	0	0	0	**0**	26	0	0	**26**
Szabadon felhasználható órák (órakeret maximum 20%-a) **az intézmény saját döntése alapján, felzárkóztatásra, elmélyítésre, tehetséggondozásra, illetve a tanár által választott alkotók, művek tanítására évfolyamonként 10-10 óra**	***34***	17	0	0	**17**	17	0	0	**17**
Összesen	***170***	67	5	0	**72**	103	5	0	**108**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (67 óra)

Tematikai egység	Bevezetés az irodalomba – művészet, irodalom	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az irodalom és hatása Szerzők, művek párbeszéde Népszerű irodalom; az irodalom határterületei Műnemi-műfaji rendszer	– Változatos lírai, kisprózai alkotások, szövegrészletek olvasása, közös értelmezése – Szerző, előadó, terjesztő és befogadó változó viszonyrendszere: a művészetben való részvétel lehetőségei – Nyelv és nyelviség az irodalomban: a képi és a hangzó nyelv, szóképek és retorikai alakzatok a hétköznapi és az irodalmi kommunikációban	
Fogalmak	művészet, szépirodalom, szórakoztató irodalom, irodalmi kommunikáció; szerző, alkotó, terjesztő, másoló, előadó, befogadó; befogadás, értelmezés, műnem, epika, líra, dráma, műfaj, monda, elbeszélés, regény, elbeszélő költemény, dal, himnusz, óda, elégia, metafora, hasonlat, költői megformáltság, történet, elbeszélés, lírai én, narrátor, beszélő, dialógus, monológ	

Tematikai egység	Az irodalom ősi formái. Mágia, mítosz, mitológia	Órakeret 8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az ősi magyar hitvilág A görög mitológia Egyéb teremtésmítosz	– A mítoszok kulturális jelentőségének megértése – Hősök és archetípusok a kortárs kultúrában, pl. populáris filmen, videojátékban vagy képregényben – Mítosz- és hőstípusok megkülönböztetése, felismerése. Mítoszok, mondák és népmesék – Az archaikus, mitikus világkép és a kortárs világkép viszonyának mérlegelése – Az alapvető emberi magatartásformák felismerése és azonosítása a mitológiai történetekben és eposzokban – A vándormotívumok felismerése pl. vízözön, örök élet utáni vágy – Irodalmi alapformák, műfajok és motívumok megismerése – A történetmesélés formáinak elemzése, az elbeszélői nézőpontok és a narratív struktúra szerepének felismerése – A görög kultúra máig tartó hatásának felismerése: pl. archetipikus helyzetek, mitológiai és irodalmi adaptációk, intertextualitás; mai magyar szókincs.	
Fogalmak	szóbeliség, írásbeliség, sámánizmus, regös, mágus, jokulátor, táltos, világfa, antikvitás, mítosz, mitológia eredetmítosz, archaikus világ, archetípus	

Tematikai egység	A görög irodalom	Órakeret 11 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az epika születése A görög líra, az időmértékes verselés	– A műelemző képesség fejlesztése, a hősök jellemzése, magatartásuk, konfliktusaik megértése	

A görög dráma	– Magatartásformák, konfliktusok, értékek felismerése, szembesítése, a drámai művekben felvetett erkölcsi problémák megértése, mérlegelése – Drámai helyzetek és dramaturgiai eszközök megértése drámajátékon keresztül, részvétel drámai jelenet kidolgozásában és előadásában – A tragikum és a komikum műfajformáló minőségének megértése – Különféle magatartásformák, konfliktusok, értékek és hibák (harmónia, mértéktartás,) felismerése; ezek elemzésével, értékelésével erkölcsi érzék fejlesztése.
Fogalmak	eposz, eposzi konvenciók: propozíció, invokáció, enumeráció, in medias res, deus ex machina, hexameter; dal, elégia, epigramma, himnusz, időmértékes verselés fogalmai, toposz, tragédia, komédia, dialógus, monológ, hármas egység, akció, dikció, drámai szerkezet, expozíció, konfliktus, tetőpont, megoldás, kar, katarzis

Tematikai egység	**A római irodalom**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A polgárháborúk kora: Catullus Augustus kora: Vergilius, Horatius, Ovidius – A római irodalom műfajainak, témáinak, motívumainak hatása, továbbélése – Emberi magatartásformák azonosítása, értékelése a művek, illetve a szerzők portréi alapján; a horatiusi életelvek érvényességének vizsgálata	– Irodalmi műfajok, versformák megismerése; – A görög és római kultúra viszonyának értelmezése; – A római kultúra máig tartó hatásának felismerése (mitológiai és irodalmi adaptációk, intertextualitás)	
Fogalmak	imitáció, dal, óda, elégia ekloga, episztola, strófaszerkezet, horátiusi alapelvek, ars poetica	

Tematikai egység	**A Biblia mint kulturális kód**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az Ószövetség; Az Újszövetség – Háttérismeretek a Bibliához mint az európai kultúra korokon és világnézeteken átívelő, alapvető kódjához – Kitekintés a bibliai történetek későbbi megjelenéseire az irodalomban és más művészeti ágakban – A bibliai hagyomány meghatározó jellege a szóbeli	– A Biblia felépítésének tanulmányozása, a szöveghagyomány jellemzőinek és jelentőségének megértése – Szemelvények olvasása az Ó- és Újszövetségből: alapvető történetek, motívumok és műfajok megismerése	

és írásos kultúrában: szókincsben, szólásokban, témákban, motívumokban – A Bibliához kapcsolódó ünnepek, hagyományok eredete, tartalma	
Fogalmak	Biblia, Ószövetség, Újszövetség, Héber Biblia, zsidó vallás, kánon, kanonizáció, teremtéstörténet, pusztulástörténet, Tóra, Genesis, Exodus, zsoltár, próféta, kereszténység, evangélium, szinoptikusok, napkeleti bölcsek, apostol, példabeszéd, passió, kálvária, apokalipszis

Tematikai egység	**A középkor irodalma**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egyházi irodalom Lovagi és udvari irodalom Dante Alighieri: Isteni színjáték (részletek) A középkor világi irodalma: vágánsköltészet, Francois Villon: A nagy testamentum	– A tanév során megismert szövegek új szempontú rendszerezése, ismétlése – Szövegrészlet elemzése a középkor irodalmából az alábbi műfajok közül: vallomás, lovagi epika, legenda, himnusz	
Fogalmak	középkor, korstílus, művelődéstörténet, romanika, gótika, patrisztika, skolasztika, katedrális, vallomás, legenda, rím, egyházi kultúra, lovagi kultúra, trubadúr, moralitás, vágáns költészet, nyelvemlék, szövegemlék, gesta, krónika, intelem, kódex, prédikáció, Pokol, Purgatórium, Paradicsom, emberiségköltemény, allegória, szimbólum, tercina, balladaforma, rondó, rím, oktáva, testamentum, haláltánc, oximoron	

Tematikai egység	***Szabadon felhasználható órák***	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
a tanár által választott alkotók, művek tanítása	felzárkóztatás, elmélyítés, tehetséggondozás számonkérés	
Fogalmak		

Szabadon felhasználható (5 óra)

Tematikai egység	**A görög irodalom**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Irodalom és film Wolfgang Petersen: Trója		
Fogalmak		

Tematikai egység	**A Biblia mint kulturális kód**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az Ószövetség és a képzőművészet		

(pl.: Michelangelo Buonarotti, Pieter Bruegel, William Blake, Modigliani képei); Az Újszövetség és a képzőművészet (pl.: M.S. mester, Michelangelo Buonarroti, Tintoretto, Albrecht Dürer, Caravaggio, Munkácsy Mihály)	
Fogalmak	

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (103 óra)

Tematikai egység	**A reneszánsz irodalma**	**Órakeret 16 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A humanista irodalom; A reformáció vallásos irodalma, az anyanyelvi kultúra születése, hatása az irodalomra, a magyar nemzeti tudatra; A reformáció világi irodalmából; Líra a reformáció korában; Színház- és drámatörténet: dráma a reformáció korában;	– A korstílus fogalmának rögzítése; az irodalom és a társművészetek kapcsolata – A tanév során megismert szövegek új szempontú rendszerezése, ismétlése – a magyar irodalomtörténettel és a nemzeti kultúrával, hagyományokkal kapcsolatos ismereteinek elmélyítése Janus Pannonius műveinek olvasásával és értelmezésével – Bevezetés a költészet olvasásába: néma és hangos olvasás, megzenésített versek befogadása, versmondás, költemények kreatív-produktív feldolgozása – A műelemző képesség fejlesztése, a hősök jellemzése, magatartásuk, konfliktusaik megértése – Magatartásformák, konfliktusok, értékek felismerése, szembesítése, a drámai művekben felvetett erkölcsi problémák megértése, mérlegelése	
Fogalmak	reneszánsz, humanizmus, reformáció, szonett, novella, novellafüzér, anekdota, búcsúvers, bibliafordítás, zsoltárfordítás, vitairat, vitadráma, jeremiád, fabula, dallamvers, szövegvers, mese, példázat, históriás ének, széphistória, lovagregény-paródia, Balassi-strófa, Balassa-kódex, hárompilléres versszerkezet, katonaének, szonett, blank verse, commedia dell'arte, hármas színpad, a shakespeare-i dramaturgia, királydráma, bosszúdráma, lírai tragédia	

Tematikai egység	**A barokk és a rokokó**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Epika, a kuruc kor lírája: műfajok, művek Pázmány, Zrínyi, Mikes, Apáczai	– Az irodalomtörténeti korszakolás sajátosságainak, nehézségeinek, céljainak megismerése – A művelődéstörténeti kontextus jelentőségének megértése az irodalmi mű elemzésében	

	– Az irodalomtörténeti korszak történelmi, művelődéstörténeti hátterének, sajátosságainak tanulmányozása – A korstílus fogalmának rögzítése; az irodalom és a társművészetek kapcsolata – A törzsanyagban felsorolt szerzők és műveik megismerése, rendszerezése, – a magyar irodalomtörténettel és a nemzeti kultúrával, hagyományokkal kapcsolatos ismereteinek elmélyítése a törzsanyaghoz tartozó művek olvasásával és értelmezésével
Fogalmak	barokk, katolikus megújulás (ellenreformáció), jezsuita, barokk eposz, barokk körmondat, pátosz, röpirat, fiktív levél, kuruc, labanc, bujdosóének, toborzó dal, kesergő, rokokó, emlékirat

Tematikai egység	**A felvilágosodás irodalma**	**Órakeret 28 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az európai felvilágosodás: Swift, Voltaire, Moliére, Goethe, Robert Burns; A felvilágosodás korának magyar irodalma – rokokó, klasszicizmus és szentimentalizmus: Csokonai, Kazinczy; Klasszicizmus és kora romantika a magyar irodalomban: Berzsenyi, Kisfaludy Károly, Kölcsey; Katona József: Bánk bán	– Az európai irodalom nagy korstílusai jellemzőinek, történelmi és eszmei hátterének megismerése – Irodalom és képzőművészet kapcsolata; a korstílusok jelenléte a képzőművészetekben – Az európai irodalom nagy korstílusai időbeli és térbeli viszonyainak, különbségeinek megismerése – A korstílus felhasználása az irodalmi elemzés egyik kontextusaként – A tanév során megismert szövegek új szempontú rendszerezése, áttekintése a történetiség, a korstílusok nézőpontjából – Az irodalomtörténeti korszakolás sajátosságainak, nehézségeinek, céljainak megismerése – A művelődéstörténeti kontextus jelentőségének megértése az irodalmi mű elemzésében – Az irodalomtörténeti korszak történelmi, művelődéstörténeti hátterének, sajátosságainak tanulmányozása – A korstílus fogalmának rögzítése; az irodalom és a társművészetek kapcsolata – a magyar irodalomtörténettel és a nemzeti kultúrával, hagyományokkal kapcsolatos ismereteinek elmélyítése a törzsanyagban rögzített szerzők és műveik olvasásával és értelmezésével – A hazához fűződő viszonyt tematizáló lírai és prózai szövegek olvasása, értelmezése – Világkép és műfajok, kompozíciós, poétikai és retorikai megoldások összefüggéseinek felismertetése – Bevezetés a költészet olvasásába: néma és hangos olvasás, megzenésített versek befogadása,	

	versmondás, költemények kreatív-produktív feldolgozása
Fogalmak	felvilágosodás, klasszicizmus, szentimentalizmus, enciklopédia, racionalizmus, empirizmus, utaztató regény, tézisregény, „sziget regény”, szatíra, gúny, klasszicista dráma, normatív poétika, rezonőr, weimari klasszika, drámai költemény, vátesz, röpirat, komikus vagy vígeposz, szentimentális levélregény, nyelvújítás, ortológusok, neológusok, stílusszintézis, piktúra, szentencia, anakreoni dalok, népies helyzetdal, nemzeti himnusz, értekezés, intelem, értékszembesítő és időszembesítő verstípus, nemzeti identitás, közösségi értékrend, költői öntudat, prófétai szerephelyzet

Tematikai egység	**A romantika irodalma**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az angolszász romantika: Byron, Walter Scott, E. A. Poe A francia romantika:Victor Hugo A német romantika: Heinrich Heine Az orosz romantika: Puskin – Anyegin A lengyel romantika: Mickiewicz – A lengyel anyához	– A korstílus fogalmának használata az európai művelődéstörténetben – Az európai irodalom nagy korstílusa jellemzőinek, történelmi és eszmei hátterének megismerése – Irodalom és képzőművészet kapcsolata; a korstílus jelenléte a képzőművészetekben – Az európai irodalom nagy korstílusa időbeli és térbeli viszonyainak, különbségeinek megismerése – A korstílus felhasználása az irodalmi elemzés egyik kontextusaként – Az európai romantika sajátosságai; néhány szövegrészlet a romantikus művek köréből	
Fogalmak	korstílus, romantika, verses regény, történelmi regény, felesleges ember	

Tematikai egység	**A magyar romantika irodalma**	**Órakeret 26 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Életművek a magyar romantika irodalmából: Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Jókai Mór Tudományos élet a romantika korában: Erdélyi János, Bajza József	– A hazához fűződő viszonyt tematizáló lírai szövegek olvasása, értelmezése Vörösmarty Mihály életművéből a törzsanyagban meghatározottak szerint – Világkép és műfajok, kompozíciós, poétikai és retorikai megoldások összefüggéseinek felismertetése – Egyes műfaji konvenciók jelentéshordozó szerepének felismerése – A szépirodalmi szövegekben megjelenített értékek, erkölcsi kérdések, motivációk, magatartásformák felismerése, értelmezése – Társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok, kérdésfelvetések szellemi hátterének feltárása a társadalomtörténeti jelenségként is értelmezett irodalomban – A művek történeti nézőpontú megközelítése, a megjelenő esztétikai, lét- és történelemfilozófiai kérdések és válaszok érzékelése és értelmezése	

	– Intertextuális utalások azonosítása és értelmezése, következtetések levonása – Az életmű főbb sajátosságainak megismerése a törzsanyagban megnevezett versek szövegre épülő ismeretén, értelmezésén, elemzésén – Petőfi életművének főbb témái (szerelem, táj, haza, forradalom, család, házasság, ars poetica stb.) és műfajainak megismerése – A költő epikájának (*Az apostol, A helység kalapácsa*) néhány sajátossága részletek vagy egész mű tanulmányozásán keresztül – Petőfi alkotói pályájának és életútjának kapcsolatai, főbb szakaszai – A népiesség és a romantika jelenlétének bemutatása Petőfi Sándor életművében – Petőfi életútja legfontosabb eseményeinek megismerése; Petőfi korának irodalmi életében – A Petőfi-életmű befogadástörténetének néhány sajátossága, a Petőfi-kultusz születése – A Petőfi-életmű szerepe, hatása a reformkor és a forradalom történéseiben – Elbeszélő szövegek közös órai feldolgozása – Legalább egy regény önálló elolvasása – Művelődéstörténeti kitekintés: a modern olvasóközönség megjelenése, a sajtó és a könyvnyomtatás szerepe – A 19. század néhány jellemző elbeszélő műfajának és irányzatának áttekintése – Kreatív szövegek alkotása megadott stílusban vagy ábrázolásmóddal – Szövegek közös értelmezése az elbeszéléselmélet alapfogalmainak segítségével
Fogalmak	rapszódia, drámai költemény, népiesség, életkép, zsánerkép, elbeszélő költemény, versciklus, helyzetdal, tájlíra, lírai realizmus, látomásköltészet, zsenikultusz, irányregény, utópia, szigetutópia, nemzeti szemlélet, korszerű népiesség

Tematikai egység	***Szabadon felhasználható órák***	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
a tanár által választott alkotók, művek tanítása	felzárkóztatás, elmélyítés, tehetséggondozás számonkérés	
Fogalmak		

Szabadon felhasználható (5 óra)

Tematikai egység	**A reneszánsz irodalma**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

Irodalom és film Carlo Carlei: Romeo és Júlia (2013)	
Fogalmak	

Tematikai egység	**A felvilágosodás irodalma**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Irodalom és színház Moliére: Tartuffe (színházi előadás megtekintése)		
Fogalmak		

Magyar nyelv és irodalom 11-12. évfolyam (technikum)

Magyar nyelv és irodalom óraszámok bontása

Évfolyam	Heti óraszám (I / Ny)	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	3 (2 / 1)	108 (72 / 36)	72 / 34	0 / 2	0 / 0	0 / 0
12. évf.	3 (2 / 1)	124 (93 / 31)	59 / 30	3 / 1	31 / 0	0/0

Magyar nyelv

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	**Órakeret**
1. Retorika- a beszédfajták, a beszéd felépítése, az érvelés	**11 óra**
2. Pragmatika- a megnyilatkozás fogalma, társalgási forduló, beszédaktus, együttműködési elv	**7 óra**
3. Általános nyelvi ismeretek – a nyelv és a gondolkodás, nyelvtípusok	**7 óra**
4. Szótárhasználat	**2 óra**
5. Nyelvtörténet- a nyelv változása, a nyelvrokonság kérdései, nyelvemlékek	**6 óra**
6. A nyelv rétegződése, nyelvjárások, nyelvi tervezés, nyelvi norma	**8 óra**
7. Felkészülés az érettségire - rendszerező ismétlés	**10 óra**
8. Szabadon felhasználható óra	**13 óra**
Kötelező összesen:	**64 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	1	36	34	2	0	0
12. évf.	1	31	30	1	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
121. Retorika- a beszédfajták, a beszéd felépítése, az érvelés	***11***	11	2	0	0	**13**	0	0	0	0	**0**
122. Pragmatika- a megnyilatkozás fogalma, társalgási forduló, beszédaktus, együttműködési elv	***7***	7	0	0	0	**7**	0	0	0	0	**0**
123. Általános nyelvi ismeretek – a nyelv és a gondolkodás, nyelvtípusok	***7***	7	0	0	0	**7**	0	0	0	0	**0**
124. Szótárhasználat	***2***	2	0	0	0	**2**	0	0	0	0	**0**
125. Nyelvtörténet- a nyelv változása, a nyelvrokonság kérdései, nyelvemlékek	***6***	0	0	0	0	**0**	6	0	0	0	**6**
126. A nyelv rétegződése, nyelvjárások, nyelvi tervezés, nyelvi norma	***8***	0	0	0	0	**0**	8	0	0	0	**8**
127. Felkészülés az érettségire - rendszerező ismétlés	***10***	0	0	0	0	**0**	10	0	0	0	**10**
128. Szabadon felhasználható óra	***13***	7	0	0	0	**7**	6	1	0	0	**7**
Összesen	***64***	34	2	0	0	**36**	30	1	0	0	**31**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (34 óra)

Tematikai egység	**Retorika- a beszédfajták, a beszéd felépítése, az érvelés**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A retorika és kommunikáció, a retorika fogalma A retorikai szövegek felépítése és elkészítésének lépései	– Önálló beszéd megírásához, annak hatásos előadásához szükséges nyelvi, gondolkodási képességek fejlesztése – A hatásos előadásmód eszközeinek tanítása, gyakoroltatása	

A szónoki beszéd fajtái (tanácsadó beszéd, törvényszéki beszéd, alkalmi beszéd) és jellemzőik Az érvelő beszéd felépítése, az érvtípusok Az érvelés módszere A retorikai szövegek kifejezőeszközei A kulturált vita szabályai A befolyásolás módszerei	– Érvelési gyakorlatok: kulturált vita, véleménynyilvánítás gyakorlása
Fogalmak	retorika, szónoklat, a szónok feladata, a meggyőzés eszközei: érv és cáfolat; hagyományos és mai beszédfajták; a szónoklat részei, szerkezete, felépítés

Tematikai egység	**Pragmatika- a megnyilatkozás fogalma, társalgási forduló, beszédaktus, együttműködési elv**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A nyelv működése a beszélgetés, társalgás során A társalgás udvariassági formái A beszédaktus Az együttműködési elv (mennyiségi, minőségi, viszony, mód)	– A kulturált nyelvi magatartás fejlesztése – A nyelv működésének, a nyelvhasználat megfigyelése különböző kontextusokban, eltérő célok elérésére nyelvi eszközökkel	
Fogalmak	megnyilatkozás, társalgás, társalgási forduló, szóátvétel, szóátadás; beszédaktus (lokúció, illokúció, perlokúció); deixis; együttműködési elv	

Tematikai egység	**Általános nyelvi ismeretek – a nyelv és a gondolkodás, nyelvtípusok**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A nyelv és a beszéd, a nyelv mint változó rendszer A nyelv és gondolkodás, a nyelv és megismerés A beszéd mint cselekvés A nyelvcsaládok és nyelvtípusok	– a nyelv és gondolkodás viszonya nyelvfilozófiai lehetőségeinek megismerése – a nyelv mint jelrendszernek, az emberi nyelv egyediségének megértése; a nyelv mint változó rendszer; a nyelv szerepe a világról formált tudásunkban – a kommunikáció kódok vizsgálata, a korlátozott és a kidolgozott kód; gesztusnyelvek, jelnyelvek – a nyelv és a megismerés viszonyának tanulmányozása: az emberiség információs forradalmai; a nyelv és a kultúra viszonya – nyelvcsaládok, nyelvtípusok tanulmányozása	
Fogalmak	Jel, nyelvi jel, jelrendszer, nyelvtípus (agglutináló, izoláló, flektáló), nyelvcsalád, kódok, korlátozott és kidolgozott kód, gesztusnyelv, jelnyelv	

Tematikai egység	**Szótárhasználat**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

A fontosabb egynyelvű papír alapú és digitális szótárfajták megismerése, tanulmányozása: értelmező szótár, történeti-etimológiai szótár, szinonimaszótár, helyesírási szótár, szlengszótár, nyelvművelő kéziszótár, Magyar Történeti Szövegtár, írói szótárak, tájszótár	A szótárhasználat készségének a fejlesztése
Fogalmak	értelmező szótár, etimológiai szótár, szinonimaszótár, rétegnyelvi szótár, írói szótár

Tematikai egység	**Szabadon választható órakeret**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Ismétlés, gyakorlás, számonkérés, tanórán kívüli tudásszerzés (múzeumlátogatás, megtekintése), projektmunkák megalkotása, elmélyítés, felzárkóztatás, tehetséggondozás	Felzárkóztatás, helyesírási feladatok, fogalmazáskészség javítása	
Fogalmak	Az eddig tanult fogalmak elmélyítése	

Szabadon felhasználható (2 óra)

Tematikai egység	**Számonkérés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Gyakorlati szövegalkotás	Önálló érvelés gyakorlása, íráskészség fejlesztése	
Fogalmak	hozzászólás, felszólalás. érvelés	

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (30 óra)

Tematikai egység	**Nyelvtörténet- a nyelv változása, a nyelvrokonság kérdései, nyelvemlékek**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A magyar nyelv rokonságának hipotézisei A magyar nyelvtörténet korszakai Nyelvemlékek A szókészlet változása a magyar nyelv történetében Nyelvújítás	– A szinkrón és diakrón nyelvszemlélet fejlesztése – Az összehasonlító nyelvszemlélet fejlesztése: nyelvünk helye a világban – Az interdiszciplináris tudatosság fejlesztése a nyelvtörténeti, irodalom- és művelődéstörténeti párhuzamosságok és összefüggések felfedeztetésével	
Fogalmak	nyelvrokonság, nyelvcsalád; uráli nyelvcsalád, finnugor rokonság; ősmagyar, ómagyar, középmagyar kor, újmagyar kor, újabb magyar kor; nyelvemlék; ősi szó, belső keletkezésű szó, jövevény- és idegen szó; nyelvújítás, ortológus, neológus; szinkrón és diakrón nyelvszemlélet	

Tematikai egység	**A nyelv rétegződése, nyelvjárások, nyelvi tervezés, nyelvi norma**	**Órakeret 8 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
Anyanyelvünk rétegződése I.- A köznyelvi változatok, a csoportnyelvek és rétegnyelvek Anyanyelvünk rétegződése II.- A nyelvjárások és a nyelvi norma Nyelvünk helyzete a határon túl Nyelvi tervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés	– A nyelvi sokszínűség, nyelvi tolerancia tudatosítása
Fogalmak	nyelvi tervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés, nyelvtörvény, nyelvi norma; nyelvváltozatok; vízszintes és függőleges tagolódás; nyelvjárások, regionális köznyelv, tájszó; csoportnyelv, szaknyelv, hobbinyelv, rétegnyelv; szleng, argó; kettősnyelvűség, kétnyelvűség, kevert nyelvűség; nemzetiségi nyelvek

Tematikai egység	Felkészülés az érettségire, rendszerező ismétlés	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A tanult nyelvészeti, kommunikációs, szövegértési és szövegalkotási ismeretek rendszerezése	– A rendszerező képesség fejlesztése – Az önálló tanulás fejlesztése: az érettségi témaköreinek és a követelményeknek megfelelő tételvázlatok összeállítása	
Fogalmak	az eddig tanult fogalmak rendszerező ismétlése	

Tematikai egység	Szabadon felhasználható témakeret	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Ismétlés, gyakorlás, számonkérés, tanórán kívüli tudásszerzés (múzeumlátogatás, megtekintése, előadó meghívása), projektmunkák megalkotása, elmélyítés, felzárkóztatás, tehetséggondozás	– Szövegalkotás – Kompetenciafejlesztés, érzelmi nevelés – Szóbeli és írásbeli megnyilvánulás fejlesztése	
Fogalmak	a korábbiak elmélyítése	

Szabadon felhasználható (1 óra)

Tematikai egység	Gyakorlás	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Gyakorlati szövegalkotás	– Íráskészség fejlesztése	
Fogalmak	magánlevél, hivatalos levél, felszólalás, érvelés	

Irodalom

Kerettantervi óraszámok témakörönként 11-12.

Tematikai egység	Órakeret
1. A klasszikus modernség irodalma	**25 óra**

2. A magyar irodalom a XX. században	**29 óra**
3. A modernizmus (a modernizmus kései korszaka) irodalma	**11 óra**
4. A magyar irodalom a XX. században II.	**27 óra**
5. A XX. századi történelem az irodalomban	**6 óra**
6. Kortárs magyar irodalom	**3 óra**
7. Szabadon felhasználható témakeret	**25 óra**
Kötelező összesen:	**126 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	2	72	72	0	0	0
12. évf.	2+1	62+31	59	3	31	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
1. A klasszikus modernség irodalma	***25***	25	0	0	0	**25**	0	0	0	0	**0**
2. A magyar irodalom a XX. században	***29***	29	4	0	0	**33**	0	0	0	0	**0**
3. A modernizmus (a modernizmus kései korszaka) irodalma	***11***	0	0	0	0	**0**	11	0	0	0	**11**
4. A magyar irodalom a XX. században II.	***27***	1	0	0	0	**1**	27	3	0	0	**30**
5. A XX. századi történelem az irodalomban	***6***	0	0	0	0	**0**	6	0	0	0	**6**
6. Kortárs magyar irodalom	***3***	0	0	0	0	**0**	3	0	0	0	**3**
7. Szabadon felhasználható témakeret	***25***	13	0	0	0	**13**	12	0	0	0	**12**
8. Felkészülés az érettségire - rendszerező ismétlés, gyakorlás		0	0	0	0	**0**	0	0	31	0	**31**
Összesen	***126***	**68**	**4**	**0**	**0**	**72**	**59**	**3**	**0**	**0**	**93**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (72 óra)

Tematikai egység	**A klasszikus modernség irodalma**	**Órakeret 25 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A realizmus a nyugat-európai irodalomban ***A realizmus az orosz irodalomban*** ***A klasszikus modernizmus lírájának alkotói, alkotásai*** ***Romantika és realizmus a XIX. század magyar irodalmában:*** *Arany János, Mikszáth Kálmán; Madách: Az ember tragédiája; Tompa Mihály, Gárdonyi Géza, Vajda János, Reviczky Gyula;*	- Önálló olvasóvá nevelés - Lírai szövegek közös értelmezése lírapoétikai fogalmainak segítségével - Az irodalomtörténeti folytonosság (művek, motívumok párbeszéde) megértése - A metaforikus próza poétikai jegyeinek megismerése - Erkölcsi kérdések (pl.: bűn és büntetés, őszinteség, hazugság, képmutatás) vizsgálata - A művek erkölcsi kérdésfelvetéseinek megértése, mai vonatkozásainak tisztázása - A lírai beszédmód változatainak értelmezése; a korszakra és az egyes alkotókra jellemző beszédmódok feltárása, néhány jellegzetes alkotás összevetése - A művek közös és egyéni feldolgozása, értelmezés	
Fogalmak	klasszikus modernség, realizmus, realista regény, mindentudó elbeszélő, tolsztojanizmus, visszatekintő időszerkezet, analitikus dráma, drámaiatlan dráma, lírai dráma szimbolizmus, esztétizmus, l'art pour l'art, kötetkompozíció, szinesztézia, kiátkozott költő ballada, pillérversszak, önirónia, eszményítő realizmus különc, donquijoteizmus emberiségdráma, emberiségköltemény, drámai költemény, történelemfilozófia, történeti színek, keretszínek, falanszter nép-nemzeti irodalom, filozófiai dal		

Tematikai egység	**A magyar irodalom a XX. században**	**Órakeret 29 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Életművek a XX. század magyar irodalmából: *Herczeg Ferenc* *Ady Endre* *Babits Mihály* *Kosztolányi Dezső* ***Portrék a XX. század magyar irodalmából:*** Móricz Zsigmond Vass Albert ***Metszetek a XX. század magyar irodalmából I.:*** *Juhász Gyula* *Tóth Árpád* *Karinthy Frigyes*	– Világkép és műfajok, kompozíciós, poétikai és retorikai megoldások összefüggéseinek felismertetése – Egyes műfaji konvenciók jelentéshordozó szerepének felismerése – A század irodalmi törekvéseinek, sajátosságainak, írói-költői csoportjainak megismerése – A hazához fűződő viszonyt ábrázoló szövegek olvasása, a művek közös értelmezése – Világkép és műfajok, kompozíciós, poétikai és retorikai megoldások összefüggéseinek felismertetése – Egyes műfaji konvenciók jelentéshordozó szerepének megismerése	

	– A szépirodalmi szövegekben megjelenített értékek, erkölcsi kérdések, motivációk, magatartásformák felismerése, értelmezése – Társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok, kérdésfelvetések történelmi, szellemtörténeti hátterének feltárása – A művek történeti nézőpontú megközelítése
Fogalmak	Új Idők, nemzeti konzervativizmus, színmű, szecesszió, versciklus, kötetkompozíció, vezérvers, önmitologizálás, szimultán versritmus vagy bimetrikus verselés, filozófiai költészet, parafrázis, nominális és verbális stílus, irónia, homo aestheticus, versciklus, modernizmus, freudizmus, novellaciklus, alakmás, naturalizmus, szabad függő beszéd, transzilván irodalom, a Nyugat és nemzedékei, paródia, stílusparódia, műfajparódia

Tematikai egység	**A magyar irodalom a XX. században II.**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Metszetek egyéni utakon: Krúdy Gyula	-Olvasóvá nevelés, mérlegelő gondolkodás fejlesztése -Irodalmi kultúra megismerése	
Fogalmak	életrajzi ihletettség, kulturális veszteség, tárgyias irodalom	

Tematikai egység	**Szabadon felhasználható órakeret**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
ismétlés, gyakorlás, számonkérés, tanórán kívüli tudásszerzés (múzeumlátogatás, színházi előadás megtekintése, előadó meghívása), projektmunkák megalkotása	– Szövegértés, szövegalkotás – Kompetenciafejlesztés, érzelmi nevelés	
Fogalmak	A korábbiak elmélyítése.	

Szabadon felhasználható (4 óra)

Tematikai egység	Ady Endre	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Ady Endre	-Szövegértés, szövegalkotás fejlesztése -Az Ady Endre költészete körüli viták (saját kora és az utókor recepciójában) tanulmányozása -Olvasóvá nevelés, közös versértelmezés	
Fogalmak	szecesszió, versciklus, kötetkompozíció, vezérvers, önmitologizálás, szimultán versritmus vagy bimetrikus verselés	

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (59 óra)

Tematikai egység	A modernizmus (a modernizmus kései korszaka) irodalma	Órakeret 11 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Avantgárd mozgalmak: Guillaume Apollinaire, Kassák Lajos ***A világirodalom modernista lírájának nagy alkotói, alkotásai:*** T.S. Eliot ***A világirodalom modernista epikájának nagy alkotói, alkotásai:*** Franz Kafka, Thomas Mann ***Színház- és drámatörténet: a modernizmus drámai törekvései:*** Bertolt Brecht, Samuel Beckett, Friedrich Dürrenmatt ***A posztmodern világirodalom:*** Bohumil Hrabal, Gabriel García Márquez	– Irodalmi szövegek és társművészeti alkotások összehasonlító elemzése – Stílustörténeti és irodalomtörténeti fogalmak használata műértelmezésekben – Az önálló olvasóvá válás támogatása, felkészítés a tanulói szerző- és műválasztásokra, a választott művek önálló feldolgozására és megosztására.	
Fogalmak	dekadencia; életfilozófia, pszichoanalízis; a nyelv és a személyiség válsága; avantgárd; futurizmus, dadaizmus, expresszionizmus, konstruktivizmus, kubizmus; szabad vers, kései modernség, objektív költészet, intellektuális költészet, abszurd dráma, kétszintes dráma, mítoszregény, posztmodern	

Tematikai egység	A magyar irodalom a XX. században II.	Órakeret 27 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Életmű a XX. század magyar irodalmából II.: József Attila ***Portrék a XX. század magyar irodalmából:*** Örkény István, Szabó Magda, Kányádi Sándor ***Metszetek a XX. század magyar irodalmából:*** **Metszetek: egyéni utakon:** Szabó Dezső, Weöres Sándor **Metszetek a modernista irodalomból – a Nyugat alkotói:** Szabó Lőrinc, Radnóti Miklós **Metszetek az erdélyi, délvidéki és kárpátaljai irodalomból:** Dsida Jenő, Reményik Sándor, Áprily Lajos **Metszet a „Fényes szellők nemzedékének” irodalmából:** Nagy László **Metszet a tárgyias irodalomból – az Újhold alkotói:** Pilinszky János	– Annak tudatosítása, hogy az életút meghatározó tényei hogyan függnek össze a pályaképpel és a kor társadalmi-történelmi viszonyaival – Annak felismerése, hogy az írói-költői felelősség, szociális-társadalmi együttérzés, világnézet, egyéni látásmód és kapcsolat a hagyományhoz változatos módon, műfajban és tematikában szólalhat meg – Összehasonlító elemzés készségének fejlesztése közös téma, motívum, műfaj vagy forma alapján – A drámai művekben a befogadó elé tárt társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok felismerése, megfogalmazása, megértése – A megmaradásért folytatott harc és az azért szükségképpen hozott áldozatok felismerése	

Metszetek az irodalmi szociográfia alkotóinak munkáiból: Illyés Gyula ***Színház- és drámatörténet:*** Örkény István, Szabó Magda	
Fogalmak	tárgyias tájvers, komplex kép, óda, dal, műfajszintézis, **létértelmező vers, önmegszólító vers**, dialogizáló versbeszéd groteszk, abszurd, egyperces, családregény, kálvinista és katolikus értékrend szembenállása, önéletrajziság életrajzi ihletettség, kulturális veszteség, ekloga, eklogaciklus, razglednica, szerepvers, „Fényes szellők nemzedéke”; tárgyias irodalom totalitárius, történelmi dráma

Tematikai egység	**A XX. századi történelem az irodalomban**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Trianon: Juhász Gyula, Vérző Magyarország, Lyka Károly **Világháborúk:** Gyóni Géza **Holokauszt:** Szép Ernő, Tadeusz Borowski **Kommunista diktatúra:** Illyés Gyula **1956:** Nagy Gáspár, Márai Sándor	– A nemzeti identitás meghatározó lírai szövegeinek olvasása, megértése – Irodalmi szövegek elhelyezése történelmi kontextusban – Irodalmi szövegekben megfogalmazott közösségi és magánemberi erkölcsi dilemmák felismerése – Vitakészség fejlesztése	
Fogalmak	nemzeti identitás, történelmi kontextus	

Tematikai egység	**Kortárs magyar irodalom**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Szabadon választott szerzők	– A kortárs magyar irodalomban való önálló tájékozódásra való képesség fejlesztése	
Fogalmak	kortárs irodalom	

Tematikai egység	**Szabadon felhasználható témakeret**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
ismétlés, gyakorlás, számonkérés, tanórán kívüli tudásszerzés (múzeumlátogatás, színházi előadás megtekintése, előadó meghívása), projektmunkák megalkotása	– Szövegértés, szövegalkotás – Kompetenciafejlesztés, érzelmi nevelés	
Fogalmak	a korábbiak elmélyítése	

Szabadon felhasználható (3 óra)

Tematikai egység	**A magyar irodalom a XX. században II.**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

József Attila	– Annak tudatosítása, hogy az életút meghatározó tényei hogyan függnek össze a pályaképpel és a kor társadalmi-történelmi viszonyokkal
Fogalmak	tárgyias tájvers, komplex kép, óda, dal, műfajszintézis, **létértelmező vers, önmegszólító vers,** dialogizáló versbeszéd

Szabadon tervezhető (31 óra)

Tematikai egység	**Felkészülés az érettségire - rendszerező ismétlés, gyakorlás**	**Órakeret 31 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A tanult irodalmi, irodalomtörténeti, irodalomelméleti ismeretek rendszerezése, áttekintése	– A rendszerező képesség fejlesztése – Az önálló tanulás fejlesztése: az érettségi témaköreinek és a követelményeknek megfelelő tételvázlatok összeállítása – Szövegalkotási képességek fejlesztése szóban és írásban – Szövegértés fejlesztése	
Fogalmak	Az eddig tanult fogalmak rendszerező ismétlése	

Angol nyelv 9-10. évfolyam (Technikum)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Personal topics: family relations, lifestyle, people and society	53 óra
2. Environment and nature	27 óra
3. School and education	13 óra
4. Holidays, travelling, tourism	13 óra
5. Public matters, entertainment	27 óra
6. English and language learning	27 óra
7. Intercultural topics	13 óra
8. Cross-curricular topics and activities	20 óra
9. Current topics	25 óra
10. Science and technology, Communication	13 óra
11. Gaining and sharing knowledge	40 óra
Kötelező összesen:	**271 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	4	144	136	8	0
10. évf.	4	144	135	9	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
113. Personal topics: family relations, lifestyle, people and society	***53***	33	2	0	**32**	20	5	0	**25**
114. Environment and nature	***27***	11	1	0	**15**	16	0	0	**16**
115. School and education	***13***	6	0	0	**11**	7	0	0	**7**
116. Holidays, travelling, tourism	***13***	7	1	0	**6**	7	0	0	**7**
117. Public matters, entertainment	***27***	13	1	0	**16**	13	4	0	**17**
118. English and language learning	***27***	13	1	0	**11**	13	0	0	**13**

119. Intercultural topics	***13***	7	0	0	**5**	6	0	0	**6**
120. Cross-curricular topics and activities	***20***	7	1	0	**12**	13	0	0	**13**
121. Current topics	***25***	12	0	0	**9**	13	0	0	**13**
122. Science and technology, Communication	***13***	7	1	0	**6**	7	0	0	**7**
123. Gaining and sharing knowledge	***40***	20	0	0	**21**	20	0	0	**20**
Összesen	***271***	136	8	0	**144**	135	9	0	**144**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (136 óra)

Tematikai egység	**Personal topics:family relations, Lifestyle People and Society**	**Órakeret 33 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Family relations - Parts of the house - Places to spend free time - Clothes and accessories - Hobbies - Free time activities - Furnishings - Appliances	
Fogalmak	anniversary, fashion, acquintances, relative	

Tematikai egység	**Environment and Nature**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Animals, plants - Comparing city and town life - The characteristics of the four seasons - Weather conditions in Hungary	
Fogalmak	endangered animal, busy traffic, pollution, weather forecast	

Tematikai egység	**School and Education**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- School subjects - Parts of the school buildings - Objects used for studying in and outside school	
Fogalmak	arts subject, science subject, staff room, blackboard	

Tematikai egység	**Holiday, travelling, tourism**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Means of transport - Types of accommodation	

	- Popular holiday destinations, famous sights - Places of interest in Hungary and around the world - Objects used while travelling - Preparing, planning a tip
Fogalmak	advantage, beach holiday, city tour, London Eye, passport, boarding pass

Tematikai egység	**Public matters, entertainment**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Free time activities (outdoor, indoor) - Hobbies - Arts and cultural events - Computer games - Giving directions – Cultural institutions, restaurants, hotels, city life/country life - Services	
Fogalmak	recreational activity, board game, theatre, computer addict	

Tematikai egység	**English and language learning**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- language skills, language learning strategies, languages, autonomous learning - Developing reading skills: guessing the meaning of unknown words 'Class library'	
Fogalmak	word-search, internet research, project work	

Tematikai egység	**Intercultural topics**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– customs and traditions in different countries – people and culture, traditions – typical landmarks – project work – Internet research Presentation	
Fogalmak	custom, habit, cuisine, landmark, monarchy	

Tematikai egység	**Cross curricular topics and activities**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Using the words and phrases in English - Gaining information in the target language - Project work - Debate Game	
Fogalmak	cooperative work, individual preparation, presentation	

Tematikai egység	Current topics	Órakeret 12 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- vocabulary for understanding international and national news - working with international and national news - watching videos (news, reports) - role play Internet research	
Fogalmak	blog, article, sensation	

Tematikai egység	Science and technology, communication	Órakeret 7 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- basic objects used by everyday people - household gadgets, mobile phones, computers, internet - project work Internet research	
Fogalmak	download, upload, connect, Internet access, computer literate	

Tematikai egység	Gaining and sharing knowledge	Órakeret 20 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- gaining and sharing information - presentation - making posters making reports about films, programs	
Fogalmak	articles, vlog, podcast, video	

Szabadon felhasználható (8 óra)

Tematikai egység	Számonkérés	Órakeret 8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Grammar tests Letter-writing Listening task	
Fogalmak	revision, comprehension, communicative effectiveness	

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (135 óra)

Tematikai egység	Personal topics: family relations, lifestyle People and society	Órakeret 20 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Healthy eating Keeping fit Doing chores	

	Going to the doctor's Common illnesses Traditional treatment Clothes and fashion Holidays School and family celebrations Positive and negative characteristics
Fogalmak	balanced diet, overweight, household appliances, GP, treatment, prescription, injury, casual clothes, accommodation, national holidays, personality

Tematikai egység	**Environment and Nature**	**Órakeret 16 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Natural disasters Nature protection Keeping pets Weather and climate	
Fogalmak	earthquake, floods, climate changes, pollution, recycling, seasons, temperature	

Tematikai egység	**School and Education**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	School traditions and events Extracurricular opportunities for language learning Educational systems in Hungary and in the UK	
Fogalmak	uniform, crèche, kindergarten, primary school, secondary school, further education	

Tematikai egység	**Holiday, travelling, tourism**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Holidays in Hungary and abroad Sightseeing, city tour Self-organized of package holiday Cultural differences Effects of tourism on people and economy	
Fogalmak	passport, identity card, travel agency, individual tour, package holiday, guidebook, culture shock	

Tematikai egység	**Public matters, entertainment**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	National and international attractions, sights Presenting a sight Cultural institutions Culture Books Apps	

	Media
Fogalmak	theatre, cinema, performance, attraction, institution

Tematikai egység	**English and language learning**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Language skills Language learning strategies Languages, autonomous learning	
Fogalmak	skill, learning strategy	

Tematikai egység	**Intercultural topics**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	National sports Cuisine Local language Tourist attractions	
Fogalmak	team sport, individual sports, national cuisine, sightseeing	

Tematikai egység	**Cross-curricular topics and activities**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Using the words and phrases in English Gaining information in the target language	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Current topics**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Vocabulary for understanding international and national news Working with international and national news Internet research The language of newspapers	
Fogalmak	newspapers, magazines	

Tematikai egység	**Science and technology, Communication**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Using technology in everyday life Using technology for studying or for work Internet, social networks	
Fogalmak	gadgets, applications, social webpages	

Tematikai egység	**Gaining and sharing knowledge**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Gaining and sharing information	

Fogalmak	

Szabadon felhasználható (9 óra)

Tematikai egység	Gyakori betegségek, sérülések, balesetek	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Szituációs gyakorlatok: orvosnál, kórházban	
Fogalmak	GP, hospital, illness, medicine, prescription	

Tematikai egység	Étteremhez kapcsolódó kifejezések	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Szituációs gyakorlatok: étteremben	
Fogalmak	ordinary restaurant, fast-food restaurant, starter, main course	

Az alábbi nyelvi funkciókat és nyelvi ismereteket kell elsajátítani a 9-10. évfolyamon:

- bemutatás (Let me introduce myself. This is Jack, an old friend of mine. Let me introduce Mr Smith to you.)
- telefonálás (XY speaking. Can I speak to XY? I'll call you later. Thanks for calling.)
- elismerés kifejezése (Welldone. It's a good idea. I'm proud of you.)
- ismétléskérés kifejezése nem értés esetén (Sorry, what did you say?)
- nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értésének ellenőrzése (Could you understand me? Is it clear? Sorry, what does that mean?)
- aggódás, félelem kifejezése (I'm worried about it, I fear…, I'm afraid that…)
- üdvözletküldés (Give my best regards to…)
- megszólítás, elbúcsúzás hivatalos levélben (Dear Sir/Madam, Dear Mr. Smith, I look forward to hearing from you. Yours faithfully/sincerely,)
- beszédszándék jelzése beszélgetés közben (I've just got an idea. I'll tell you what. Why don't we…?)
- elemek összekapcsolása szóban (First..., then, after that…finally)
- kiemelés, hangsúlyozás (It's cats that are very active at night. The biggest problem is that the weather is horrible.)
- mondandó összefoglalása (All in all… To sum up… In short...)
- beszélgetés lezárása (Right. OK. It was nice talking to you.)
- együttérzés kifejezése (I'm so sorry to hear that. Oh, no! What a shame!)
- szemrehányás kifejezése (It's your fault. You shouldn't have said that.)
- segítségkérés és arra reagálás (Will you help me? Sure, no problem. Can you do the washing-up instead of me? Not now, I am afraid, I'm busy.)
- segítség felajánlása és elfogadása (Shall I bring you something from the shop? Yes, please. I'll help you with your homework. Thanks, that sounds great.)
- tanács kérése és adása (What shall I do? I think you should take a rest. Should I see a doctor? You'd better …, That's a good idea. ..., I think you should/ought to do this.)
- reklamálás (This soup is cold. The driver was rude. I'd like to make a complaint.)
- engedélykérés és arra reagálás (May I use your phone? Sure, go ahead. Do you mind if I open the window? Please, don't, I'm cold.)

- feltételezés, kétely kifejezése (I don’t think he did it. He might be right. I wonder where he is.)
- ok-okozat kifejezése (Why is that? Because…, How come he didn’t take part? He’s ill, that’s why.)
- magyarázat kifejezése (What is it good for? It’s used for cooking., How does it work? It works with a battery.)
- emlékezés, nem emlékezés kifejezése (I remember seeing her at the party last year. I can ’t remember locking the door.)
- elkeseredés kifejezése (I am disappointed/ devastated.)
- érdeklődés, érdektelenség kifejezése (I am interested in... I don’t care.)
- bosszúság kifejezése (Oh, no! I am fed up with it.)
- cselekvés, történés, létezés kifejezése jövő időben: ’going to’ (I’m going to be a doctor. It’s going to rain.); Future Simple (When will you be sixteen? I’ll help you.) Future Continuous (This time tomorrow I will be skiing in Austria.)
- modalitás: ’can’, ’must’ segédige (I can/can’t swim.); ’could’, ’may’ (Can/could/may I join you?) ’should/shouldn’t’ (You should ask her.); ’mustn’t’ (You mustn’t smoke here.); ’can’, ’could’, ’be able to’ (I could swim when I was 5. I was able to pass the exam.); ’must’, ’may’, ’might’, ’can’t’ (Clara must be at school, she can’t be on holiday. She might like you); ’should have /might have’ (She should have done it sooner. He might have passed the exam.)
- múltbeli szokások kifejezése: ’used to’ / ’would’ (I used to cry a lot when I was a child. My mum would always tell us stories.)
- feltételesség kifejezése (We’ll stay at home if it rains. We would buy it if we had money.)
- függő beszéd kifejezése jelenidőben (He says he is tired. I don’t know where he lives. Tell him to stop it.)
- függő beszéd múlt idejű igével (He said he was tired. She told me not to leave.)
- szenvedő szerkezet: (The school was renovated during the summer. My car will be repaired tomorrow.)
- mennyiségi viszonyok: egyes és többes szám; számok, sorszámok; megszámlálható főnevek; megszámlálhatatlan főnevek; ’all’, ’both’, ’none’, ’neither’, ’every’, ’each’, ’enough’, ’too’, ’quite’ (It isn’t good enough. The cake tastes quite good.)
- minőségi viszonyok: rövid melléknevek fokozása (Tom’s younger than Sue. Mary is the prettiest girl.); rendhagyó melléknevek fokozása (good/bad, better/worse); hosszabb melléknevek fokozása, összehasonlítás (more intelligent, She is the most intelligent of all.); leírás (What’s it like? What colour is it? What does it look/sound/taste/feel like?)
- térbeli viszonyok: prepozíciók, helyhatározók, képleírás kifejezései (here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, outside, inside, indoors, outdoors, upstairs, downstairs, abroad)
- időbeli viszonyok: gyakoriság (How often? always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day); időpontok/dátumok (in 1997, in July, at 5 o’clock, on Monday, It’s eight. It’s quarter to eight.); ’already’, ’yet’, ’just’ (I have already read it. He has not finished it, yet. She has just entered the room.); időtartam: How long? (How long were you in Spain? For one month.); időpont meghatározása (soon, afterwards, later, next, then, the day before yesterday, the day after tomorrow, the other day, during the winter)
- logikai viszonyok: célhatározás kifejezése (He went to Rome to study Italian)
- szövegösszetartó eszközök: mutató névmások (this, that, these, those); kötőszavak (and, or, but, because), személyes névmások; ’some/any’; határozatlan névmások (somebody, anybody, nobody, everybody); további kötőszavak (e.g. however)

- birtoklás kifejezése múlt időben (I didn't have many friends at school.); jövő időben (At the age of 25 I will have a car.); genitive 's' (Joe's brother…, Whose…?)
- visszakérdezés: (She's ill, isn't she? She hasn't met you before, has she?).

Angol nyelv 11-12. évfolyam (Technikum)

Kerettantervi óraszámok témakörönként 11-12.

Tematikai egység	Órakeret
1. Personal topics: family relations, lifestyle	**15 óra**
2. Environment and nature	**11 óra**
3. Holidays, travelling, tourism	**11 óra**
4. Public matters, entertainment	**11 óra**
5. . English and language learning	**15 óra**
6. Intercultural topics	**15 óra**
7. Cross-curricular topics and activities	**15 óra**
8. Current topics	**15 óra**
9. Science and technology, Communication	**11 óra**
10. People and Society	**11 óra**
11. Financial matters	**10 óra**
12. Carreer and employment	**11 óra**
13. Gaining and sharing knowledge	**15 óra**
14. Final Exam Preparation	**20 óra**
Kötelező összesen:	**186 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	3	108	95	13	0	0
12. évf.	3+1	108+36	91	17	36	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
129. Personal topics: family relations, lifestyle	***15***	8	5	0	0	**13**	7	5	8	0	**20**
130. Environment and nature	***11***	6	0	0	0	**6**	5	0	6	0	**11**
131. Holidays, travelling, tourism	***11***	5	5	0	0	**10**	6	5	7	0	**18**

132. Public matters, entertainment	***11***	5	0	0	0	**5**	6	0	6	0	**12**
133. English and language learning	***15***	7	0	0	0	**7**	8	0	3	0	**11**
134. Intercultural topics	***15***	8	0	0	0	**8**	7	0	0	0	**7**
135. Cross-curricular topics and activities	***15***	7	0	0	0	**7**	8	0	0	0	**8**
136. Current topics	***15***	8	0	0	0	**8**	7	3	0	0	**10**
137. Science and technology, Communication	***11***	6	0	0	0	**6**	5	0	3	0	**8**
10. People and Society	***11***	6	0	0	0	**6**	5	0	0	0	**5**
11.Financial matters	***10***	5	0	0	0	**5**	5	0	0	0	**5**
12.Carreer and employment	***11***	6	0	0	0	**6**	5	0	3	0	**8**
13.Gaining and sharing knowledge	***15***	8	0	0	0	**8**	7	0	0	0	**7**
14. Final Exam Preparation	***20***	10	3	0	0	**13**	10	4	0	0	**14**
Összesen	***186***	95	13	0	0	**108**	91	17	36	0	**144**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (95 óra)

Tematikai egység	**Personal topics: family relations, lifestyle**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Family relations - Workplace - House/flat - Daily routine - Household duties - Celebrations - Eating out, healthy eating - Keeping fit	
Fogalmak	aquaintances, social relations, furnishing	

Tematikai egység	**. Environment and nature**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Place of living - Keeping pets - Nature protection	
Fogalmak	environmental protection, natural phenomena, climate	

Tematikai egység	**. Holidays, travelling, tourism.**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Public transport - Travelling	

	- Means of transport - Accommodation - Sightseeing - Holidays, festivals
Fogalmak	accommodation, destination, sightseeings, country life

Tematikai egység	**Public matters, entertainment**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Hobbies - Free time activities - Theatre, cinemas, books, films - Computer games	
Fogalmak	attractions, entrance tickets, addiction	

Tematikai egység	**English and language learning**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Language skills - Language learning strategies - Easy readers	
Fogalmak	accents and dialects, dictionaries	

Tematikai egység	**Intercultural topics**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Traditions - Typical landmarks - National sports - Cuisine	
Fogalmak	– culture, tourist attractions, national characteristics, famous sights	

Tematikai egység	**Cross-curricular topics and activities**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Project work - Presenting a chosen subject - Making a poster - Debate	
Fogalmak	arts subject, science subject, presentation, workshop	

Tematikai egység	**Current topics**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- News and events	

	- Using the words and phrases in English - Gaining information in the target language - Types of newspapers
Fogalmak	tabloid, broadsheet, newscaster, article, headline

Tematikai egység	**Science and technology, Communication**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- IT gadgets, basic objects used by everyday people - Using technology in everyday life - Using technology for studying, for work	
Fogalmak	scientists, researchers, inventors, engineers, technological development, scientists, IT professionals	

Tematikai egység	**People and Society.**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Members of the society - The public authorities - Everyday tasks and chores - Holiday - Family events - People working in services	
Fogalmak	– teenagers, adults, the elderly, celebration, anniversary	

Tematikai egység	**Financial matters**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Jobs, professions - Employees, white-collar, blue collar workers - Money, currencies - Advertisements - Commercials	
Fogalmak	spending money, saving, commercial, online shopping	
Tematikai egység	**Carreer and employment**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Objects used in different jobs - Applying for a job - Lifelong learning	
Fogalmak	job interview, meeting, choosing a career	

Tematikai egység	**Gaining and sharing knowledge**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Presentation	

	- Making a video recording - Writing an article - Project work
Fogalmak	blog, article, research

Tematikai egység	**Final exam preparations**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Practising for the Matura examination by doing grammar tests, listening, reading, letter writing tasks - Practising for the oral exam - Preparation for the advanced level exam	
Fogalmak	revising and deepening the acquired knowledge	

Szabadon felhasználható (13 óra)

Tematikai egység	**Gyakori betegségek, sérülések, balesetek**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Szituációs gyakorlatok orvosnál és kórházban	
Fogalmak	GP, hospital, illness, medicine, prescription	

Tematikai egység	**Étteremhez kapcsolódó kifejezések**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Szituációs gyakorlatok étteremben	
Fogalmak	ordinary restaurant, fast-food restaurant, starter, main course	

Tematikai egység	**Számonkérés**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Revision of grammar, developing writing skills, speaking activities	
Fogalmak	comprehension, revision, communicative effectiveness	

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (91 óra)

Tematikai egység	**Personal topics: family relations, lifestyle**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Generations within the family - Famous people, role models - Health and illnesses - Sports, keeping fit	
Fogalmak	generation gap, celebrity, carbohydrates, losing weight, natural cures, treatment, combat sports	

Tematikai egység	Environment and nature	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Geographical places - Natural disasters - Natural resources - Volunteering	
Fogalmak	hurricane, volcano, natural disaster, earthquake, environment-friendly, volunteer work	

Tematikai egység	Holidays, travelling, tourism	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Organizing a trip - Guided tours - Package holidays - Cultural differences - Economy - Effect of tourism - New areas in tourism - Language learning	
Fogalmak	tourists, tour guides, public service personnel, self-organized and package holidays, currencies	

Tematikai egység	Public matters, entertainment	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Cultural event,arts - Exhibitions - Media - Services	
Fogalmak	exhibit, auction, artist, piece of art, audience, performance	

Tematikai egység	English and language learning	Órakeret 8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Language learning strategies - Accents and dialects - Autonomous learning - Easy readers	
Fogalmak	phonetic symbols, self-development, experience-based learning	

Tematikai egység	Intercultural topics	Órakeret 7 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Local language - Tourist attractions - Arts - History	

	- Literature
Fogalmak	landmarks, theatre, movie, library, audience, major historical events

Tematikai egység	**Cross-curricular topics and activities**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Project work - Presenting a chosen subject - Making a poster - Debate over various topics	
Fogalmak	individual work, literature, history,	

Tematikai egység	**Current topics**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Domestic and international news in the media - Newpaper articles - Watching news on TV	
Fogalmak	review, dailies, weeklies, national paper, article	

Tematikai egység	**Science and technology, Communication**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Dangers of the Internet - Social networks - Research - Inventions - Major innovations	
Fogalmak	social networking site, technological development, effect, drawbacks, advantage	

Tematikai egység	**People and Society**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Towns and villages - National and international events - Public services - Shopping - Volunteering - Relationship between generations - Crime and punishment	
Fogalmak	nature, public transport, countryside, self-service, counter service, burglary, theft, arrest somebody	

Tematikai egység	**Financial matters**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Dealing with money (saving,spending,wasting)	

	- Online shopping - Exchanging currencies - Bank forms
Fogalmak	withdraw money, make a deposit, open an account

Tematikai egység	**Carreer and employment**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Summer jobs - Writing a CV - Choosing a carreer - Unemployment - Part-time jobs - Job interviews	
Fogalmak	applying for a job, unemployment benefit, earn money	

Tematikai egység	**Gaining and sharing knowledge**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Presentation - Making a video-recording - Writing an article - Project work	
Fogalmak	cooperating, group work, individual performance	

Tematikai egység	**Final Exam Preparations**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Completing intermediate and advanced level language tests - Practising for the oral exam - Preparation for the advanced level exam	
Fogalmak	Revising and deepening the acquired knowledge	

Szabadon felhasználható (17 óra)

Tematikai egység	Gyakori betegségek, sérülések, balesetek	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Szituációs gyakorlatok: orvosnál, kórházban	
Fogalmak	hospital, illness, medicine, prescription	

Tematikai egység	- Étteremhez kapcsolódó kifejezések	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Szituációs gyakorlatok: étteremben	
Fogalmak	ordinary restaurant, fast-food restaurant, starter, main course	

Tematikai egység	- Project work	**Órakeret**

		4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Making a presentation about an article in the news	
Fogalmak	report, research, headline, composition	

Tematikai egység	- Számonkérés	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Revision of grammar, developing writing skills, speaking activities	
Fogalmak	comprehension, revision, communicative effectiveness	

Szabadon tervezhető (36 óra)

Tematikai egység	**Personal topics:family relations, Lifestyle People and Society**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Projekt munka, egy egyszerű étel elkészítése, videofelvétel készítése, annak kielemzése	
Fogalmak	cook, bake, boil, fry, grill, cutlery	

Tematikai egység	**Cross curricular topics and activities**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Presentation on sport rules	
Fogalmak	score, draw, beat, win	

Tematikai egység	**Gaining and sharing knowledge**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Questionnare about healthy lifestyle	
Fogalmak	keeping fit, slimming diet, balanced diet, healthy eating	

Tematikai egység	**School and Education**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Making an interview with one of your teacher	
Fogalmak	subjects, topic, opinion, communicative effectiveness	

Tematikai egység	**Environment and Nature**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Making a poster about environmental protection	
Fogalmak	environment, endangered species, protection, recycle	

Tematikai egység	**Public matters and entertainment**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

	Projekt munka, egy divatbemutató megszervezése, videofelvétel készítése, annak kielemzése
Fogalmak	fashion, accesories, belt, brand

Az alábbi nyelvi funkciókat és nyelvi ismereteket kell elsajátítani a 11-12. évfolyamon:

- álláspont, vélemény kifejezése (In my view …, As I see it …, Personally, I think …)
- érvek felvezetése (I find it extremely important …, When we consider…, Considering …, We should keep it in mind that …, I suppose we all agree that …)
- egyetértés mások érveivel (I completely agree. I couldn't agree more. That's exactly what I think, You've persuaded me.)
- kétely, bizonytalanság kifejezése (I'm not entirely sure, Yes, maybe, but…, I see what you mean, but … I agree to some extent, but…)
- mások érveivel való egyet nem értés (I am afraid I disagree/can't agree with you. I don'see why/how …, Actually, … Surely you don't think that … I partly agree. I agree up to a point. I completely disagree. You must be joking.)
- konklúzió levonása (The point I'm trying to make is …, All in all it shows …)
- statisztikai adatok elemzése grafikon, diagramm segítségével (Judging from the examples …, The diagram proves that …)
- reklamáció, panasz kifejezése (I'd like to make a complaint about …, I'd like to return this …, It doesn't fit. It's not my size. It won't work properly. Can I have a refund?)
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (I apologise. I feel/am sorry for …)
- érzések kifejezése (I'm satisfied. I'm frightened. I'm embarrassed.)
- szükségesség kifejezése (It is necessary/unnecessary to …)
- dicséret, kritika kifejezése (Congratulations! I congratulate you on doing it.)
- javaslat és arra reagálás (I was wondering if you'd like to ... I recommend…. Yes, that would be excellent. That's a good idea, but…)
- információkérés (Could you please tell me when the next train leaves? You wouldn't know the time, would you?)
- egymást követő események leírása (Firstly, secondly, thirdly, later on, in the end, eventually)
- beszédszándék jelzése beszélgetés közben (Can I interrupt you for a second? May I say something?)
- segítségkérés és arra reagálás (Could you do me a favour? Could you give/lend me a hand? Sure. No problem.)

Nyelvi elemek és struktúrák az angol, mint első idegen nyelvre a 11-12. évfolyamon (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- cselekvés, történés kifejezése jövő időben: future continuous, future perfect (I'll be cooking then. I'll have finished cooking by then.)
- jövőidejűség kifejezése a múltban: 'was/were going to', 'was/were about to', 'was/were to have' (I was going to help her. I was about to leave.)
- cselekvés, történés kifejezése múlt időben: past perfect continuous (I had been learning English for two years before I passed my exam.)
- feltételes mód kifejezése: third conditional, 'I wish', 'if only' (I would have done it if I had had the time. I wish you were here. If only he could have helped me.)
- függő beszéd: statements, questions, requests, offers, orders, reporting verbs (She threatened to leave me there. She asked me if she should leave. She asked me to take her home. She offered to take me home. She told me to take him home.)
- vonatkozó névmások / mellékmondatok: relative pronouns and clauses (She's a girl who can sing really well. I won't eat the banana which was on the floor.)

- közvetett kérdések: indirect questions (Could you tell me what the time is, please?)
- műveltetés kifejezése: causative (I have my hair cut every month.)
- igei vonzatok (gerunds and infinitives)
- szövegkohéziós elemek (in addition, furthermore, in fact, so as, since, although, even though, however…)
- inverzió: inversion (Not only did they listen to me, they also followed my orders. Never have I seen such a beautiful landscape.)
- képzők: negative prefixes (uneducated, impolite), adjective suffixes (dangerous, professional, hopeful) noun suffixes (teacher, bakery, difference)
- visszaható névmások: reflexive pronouns (myself, yourself, herself…)

Angol nyelv 13. évfolyam (Technikum)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Personal topics, family relations, lifestyle	**7 óra**
2. Environment and nature	**5 óra**
3. Holidays, travelling, tourism	**6 óra**
4. Public matters, entertainment	**6 óra**
5. English and language learning	**8 óra**
6.Intercultural topics	**7 óra**
7. Cross-curricular topics and activities	**8 óra**
8. Current topics	**7 óra**
9. Science and technology, communication	**5 óra**
10. People and society	**5 óra**
11. Financial matters	**5 óra**
12. Carreer and employment	**5 óra**
13. Gaining and sharing knowledge	**7 óra**
14. Final exam preparation	**10 óra**
Kötelező összesen:	**91 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
13. évf.	3+4	93+124	91	2	**124**

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	13. évfolyam kötelező alap	13. évfolyam szabadon felhasználható	13. évfolyam szabadon tervezhető	**13. évfolyam összes**
124. Personal topics, family relations, lifestyle	7	0	11	**18**
125. Environment and nature	5	0	11	**16**
126. **Holidays, travelling, tourism**	6	0	8	**14**
127. Public matters, entertainment	6	0	8	**14**
128. English and language learning	8	0	8	**16**
129. Intercultural topics	7	0	8	**15**

130. Cross-curicualr topics and activities	8	0	9	**17**
131. Current topics	7	0	9	**16**
132. Science and technology, communication	5	0	8	**13**
10. People and society	5	0	9	**14**
11. **Financial matters**	5	0	8	**13**
12. **Carreer and employment**	5	0	8	**13**
13. Gaining and sharing knowledge	7	0	8	**15**
14. Final exam preparation	10	2	11	**23**
Összesen	91	2	124	**217**

13. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (91 óra)

Tematikai egység	**Personal topics: family relations, lifestyle**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Generations within the family - Famous people, role models - Health and illnesses - Sports, keeping fit	
Fogalmak	generation gap, celebrity, carbohydrates, losing weight, natural cures, treatment, combat sports	

Tematikai egység	**Environment and nature**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Geographical places - Natural disasters - Natural resources - Volunteering	
Fogalmak	hurricane, volcano, natural disaster, earthquake, environment-friendly, volunteer work	

Tematikai egység	**Holidays, travelling, tourism**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Organizing a trip - Guided tours - Package holidays - Cultural differences - Economy - Effect of tourism - New areas in tourism - Language learning	

Fogalmak	tourists, tour guides, public service personnel, self-organized and package holidays, currencies

Tematikai egység	**Public matters, entertainment**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Cultural event,arts - Exhibitions - Media - Services	
Fogalmak	exhibit, auction, artist, piece of art, audience, performance	

Tematikai egység	**English and language learning**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Language learning strategies - Accents and dialects - Autonomous learning - Easy readers	
Fogalmak	phonetic symbols, self-development, experience-based learning	

Tematikai egység	**Intercultural topics**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Local language - Tourist attractions - Arts - History - Literature	
Fogalmak	landmarks, theatre, movie, library, audience, major historical events	

Tematikai egység	**Cross-curricular topics and activities**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Project work - Presenting a chosen subject - Making a poster - Debate over various topics	
Fogalmak	individual work, literature, history,	

Tematikai egység	**Current topics**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Domestic and international news in the media - Newpaper articles - Watching news on TV	

Fogalmak	review, dailies, weeklies, national paper, article

Tematikai egység	**Science and technology, Communication**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Dangers of the Internet - Social networks - Research - Inventions - Major innovations	
Fogalmak	social networking site, technological development, effect, drawbacks, advantage	

Tematikai egység	**People and Society**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Towns and villages - National and international events - Public services - Shopping - Volunteering - Relationship between generations - Crime and punishment	
Fogalmak	nature, public transport, countryside, self-service, counter service, burglary, theft, arrest somebody	

Tematikai egység	**Financial matters**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Dealing with money (saving,spending,wasting) - Online shopping - Exchanging currencies - Bank forms	
Fogalmak	withdraw money, make a deposit, open an account	

Tematikai egység	**Carreer and employment**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Summer jobs - Writing a CV - Choosing a carreer - Unemployment - Part-time jobs - Job interviews	
Fogalmak	applying for a job, unemployment benefit, earn money	

Tematikai egység	**Gaining and sharing knowledge**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

	- Presentation - Making a video-recording - Writing an article - Project work
Fogalmak	cooperating, group work, individual performance

Tematikai egység	**Final Exam Preparations**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	- Completing intermediate and advanced level language tests - Practising for the oral exam - Preparation for the advanced level exam	
Fogalmak	Revising and deepening the acquired knowledge	

Szabadon felhasználható (2 óra)

Tematikai egység	**Számonkérés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok** –	
	Revision of grammar, developing writing skills, speaking activities	
Fogalmak	comprehension, revision, communicative effectiveness	

Szabadon tervezhető (124 óra)

Tematikai egység	**Szituációs gyakorlatok.**	**Órakeret 56 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Szituációs helyzetek	**Szerep**
	Áruházban, üzletben, piacon (4 óra)	vevő
	Családban, családnál, baráti körben (4 óra)	vendéglátó, vendég
	Étteremben, kávéházban, vendéglőben (4 óra)	vendég, egy társaság tagja
	Hivatalokban, rendőrségen (4 óra)	ügyfél, állampolgár
	Ifjúsági szálláson, campingben, panzióban, szállodában (4 óra)	vendég
	Iskolában (4 óra)	tanuló, iskolatárs
	Kulturális intézményben, sportlétesítményben, klubban (4 óra)	vendég, látogató, egy társaság tagja
	Országhatáron (4 óra)	turista
	Orvosnál (4 óra)	beteg, kísérő
	Szolgáltatóegységekben (4 óra)	ügyfél

	Szünidei munkahelyen (4 óra)	munkavállaló
	Tájékozódás az utcán útközben (4 óra)	helyi lakos, turista
	Telefonbeszélgetésekben (4 óra)	hívő és hívott fél
	Tömegközlekedési eszközökön (4 óra)	utastárs
Fogalmak		

Tematikai egység	**Nyelvtani szerkezetek gyakorlása**	**Órakeret 28 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	SZERKEZETEK Modal verbs with perfect infinitive (2 óra) Future Continuous (2 óra) Future Perfect (2 óra) Past Perfect Continuous (2 óra) Present Continuous Passive (2 óra) Past Continuous Passive (2 óra) Participle clauses (2 óra) Would (past habits) (2 óra) Wish (state verbs/action verbs) (2 óra) Wish (unfulfilled actions) (2 óra) Gerund and infinitive in idiomatic expressions (2 óra) Conditionals- mixed type (2 óra) Inversion (for emphasis) (2 óra) Subjunctive (2 óra)	
Fogalmak		

Tematikai egység	Érettségi feladatok megoldása	**Órakeret 32 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– közép- és emelt szintű nyelvi érettségi feladatok megoldása – a szóbeli érettségi témaköreinek gyakorlása és egyéni szempontokból történő átgondolása – a folyamatos beszéd és gondolatkifejtés gyakorlása - az emelt szintű érettségire készülők differenciált segítése	
Fogalmak	közép- és emelt szintű nyelvi érettségi szókincse, középfokú szókincs,	

Tematikai egység	**Próbaérettségi feladatsor**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Felkészülés az érettségire	

Fogalmak	

Tematikai egység	Próbaérettségi feladatsor megbeszélése	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A feladatsor áttekintése, a hibák megbeszélése	
Fogalmak		

Az alábbi nyelvi funkciókat és nyelvi ismereteket kell elsajátítani a 13. évfolyamon:

- álláspont, vélemény kifejezése (In my view …, As I see it …, Personally, I think …)
- érvek felvezetése (I find it extremely important …, When we consider…, Considering …, We should keep it in mind that …, I suppose we all agree that …)
- egyetértés mások érveivel (I completely agree. I couldn't agree more. That's exactly what I think, You've persuaded me.)
- kétely, bizonytalanság kifejezése (I'm not entirely sure, Yes, maybe, but…, I see what you mean, but … I agree to some extent, but…)
- mások érveivel való egyet nem értés (I am afraid I disagree/can't agree with you. I don'see why/how …, Actually, … Surely you don't think that … I partly agree. I agree up to a point. I completely disagree. You must be joking.)
- konklúzió levonása (The point I'm trying to make is …, All in all it shows …)
- statisztikai adatok elemzése grafikon, diagramm segítségével (Judging from the examples …, The diagram proves that …)
- reklamáció, panasz kifejezése (I'd like to make a complaint about …, I'd like to return this …, It doesn't fit. It's not my size. It won't work properly. Can I have a refund?)
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (I apologise. I feel/am sorry for …)
- érzések kifejezése (I'm satisfied. I'm frightened. I'm embarrassed.)
- szükségesség kifejezése (It is necessary/unnecessary to …)
- dicséret, kritika kifejezése (Congratulations! I congratulate you on doing it.)
- javaslat és arra reagálás (I was wondering if you'd like to ... I recommend…. Yes, that would be excellent. That's a good idea, but…)
- információkérés (Could you please tell me when the next train leaves? You wouldn't know the time, would you?)
- egymást követő események leírása (Firstly, secondly, thirdly, later on, in the end, eventually)
- beszédszándék jelzése beszélgetés közben (Can I interrupt you for a second? May I say something?)
- segítségkérés és arra reagálás (Could you do me a favour? Could you give/lend me a hand? Sure. No problem.)

Nyelvi elemek és struktúrák az angol, mint első idegen nyelvre:

- cselekvés, történés kifejezése jövő időben: future continuous, future perfect (I'll be cooking then. I'll have finished cooking by then.)
- jövőidejűség kifejezése a múltban: 'was/were going to', 'was/were about to', 'was/were to have' (I was going to help her. I was about to leave.)
- cselekvés, történés kifejezése múlt időben: past perfect continuous (I had been learning English for two years before I passed my exam.)
- feltételes mód kifejezése: third conditional, 'I wish', 'if only' (I would have done it if I had had the time. I wish you were here. If only he could have helped me.)
- függő beszéd: statements, questions, requests, offers, orders, reporting verbs (She threatened to leave me there. She asked me if she should leave. She asked me to take her home. She offered to take me home. She told me to take him home.)

- vonatkozó névmások / mellékmondatok: relative pronouns and clauses (She’s a girl who can sing really well. I won’t eat the banana which was on the floor.)
- közvetett kérdések: indirect questions (Could you tell me what the time is, please?)
- műveltetés kifejezése: causative (I have my hair cut every month.)
- igei vonzatok (gerunds and infinitives)
- szövegkohéziós elemek (in addition, furthermore, in fact, so as, since, although, even though, however…)
- inverzió: inversion (Not only did they listen to me, they also followed my orders. Never have I seen such a beautiful landscape.)
- képzők: negative prefixes (uneducated, impolite), adjective suffixes (dangerous, professional, hopeful) noun suffixes (teacher, bakery, difference)
- visszaható névmások: reflexive pronouns (myself, yourself, herself…)

Német nyelv 9-10. évfolyam (Technikum)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil, Mensch und Gesellschaft	**53 óra**
2. Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	**27 óra**
3. Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung	**13 óra**
4. Reisen und Urlaub, Tourismus	**13 óra**
5. Öffentliches Leben, Unterhaltung	**27 óra**
6. Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	**27 óra**
7. Interkulturelle und landeskundliche Themen	**13 óra**
8. Fächerübergreifende Themen und Situationen	**20 óra**
9. Aktuelle Themen	**25 óra**
10. Wissenschaft und Technik, Kommunikation	**13 óra**
11. Wissenserwerb, Wissensvermittlung	**40 óra**
Kötelező összesen:	**271 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	4	144	136	8	**0**
10. évf.	4	144	135	9	**0**

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
133. Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil, Mensch und Gesellschaft	53	33	2	0	**34**	20	5	0	**25**
134. Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	27	11	1	0	**12**	16	0	0	**16**

135. Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung	13	6	0	0	**6**	7	0	0	**7**
136. Reisen und Urlaub, Tourismus	13	7	1	0	**8**	7	0	0	**7**
137. Öffentliches Leben, Unterhaltung	27	13	1	0	**14**	13	4	0	**17**
138. Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	27	13	1	0	**14**	13	0	0	**13**
139. Interkulturelle und landeskundliche Themen	13	7	0	0	**7**	6	0	0	**6**
140. Fächerübergreifende Themen und Situationen	20	7	1	0	**8**	13	0	0	**13**
141. Aktuelle Themen	25	12	0	0	**12**	13	0	0	**13**
10. Wissenschaft und Technik, Kommunikation	13	7	1	0	**8**	7	0	0	**7**
11. Wissenserwerb, Wissensvermittlung	40	20	0	0	**21**	20	0	0	**20**
Összesen	271	136	8	0	**144**	135	9	0	**144**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (136 óra)

Tematikai egység	Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil, Mensch und Gesellschaft	**Órakeret 33 óra**
– **Ismeretek** – Bekannte, Familienmitglieder, Freunde, berühmte Personen, Vorbilder, medizinisches Fachpersonal – unmittelbare und weitere Umgebung, Freizeitorte, Arbeitsplätze, Institutionen im Gesundheitswesen, Persönliche Dienstleistungen – Teile des Hauses/der Wohnung, Einrichtung, Gebrauchsgegenstände, grundlegende Gegenstände zur Behandlung von Krankheiten und um fit zu bleiben, Kleider und Accessoires	**Fejlesztési feladatok** – Személyes élethez tartozó információk átadása – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata – Interakció a személyes tématartományban	

Fogalmak	Vorbilder, medizinisch, Gesundheitswesen, Einrichtung,

Tematikai egység	Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek – Tiere, Pflanzen Personen im Dienste des Umweltschutzes – Natur, Zuhause, Städte, auf dem Lande geografische Orte, Weltall, die Erde	– **Fejlesztési feladatok** – A környezeti és természeti tématartományhoz tartozó információk átadása – Interakció a környezettel és természettel kapcsolatos tématartományban	
Fogalmak	Wildtiere, Haustiere, Recycling, sammeln, Umweltschutz, die Erde, Weltall,	

Tematikai egység	Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung	**Órakeret 6 óra**
– **Ismeretek** – Angestellte in der Schule – - Bildungsinstitutionen, Teile des Schulgebäudes – Mittel des Lernens in und außerhalb der Schule Feste in der Schule, Schultraditionen, – Ereignisse, Programme und Möglichkeiten des Sprachenlernens/der Sprachverwendung außerhalb der Schule	– **Fejlesztési feladatok** – Részvétel tanórai nyelvi fejlesztő tevékenységekben – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő szöveg létrehozása írásban és szóban a nyelvi fejlesztő tevékenységek során	
Fogalmak	Schulgebäude, Angestellte, Schultraditionen, Feste, Sprachverwendung	

Tematikai egység	Reisen und Urlaub, Tourismus	**Órakeret 7 óra**
–**Ismeretek** –Touristen und Reiseleiter, Dienstleistungspersonal –Unterkunftsmöglichkeiten, Reiseziele, Sehenswürdigkeiten, Touristenattraktionen öffentliche Dienstleistungsbetriebe in Ungarn und im Ausland	–**Fejlesztési feladatok** –Az utazás és turizmus tématartományhoz tartozó egyszerű információk átadása – Interakció az utazás és turizmus tématartományban	

–Denkmäler, Ausstellungen, Reisedokumente, Verkehrsmittel, Gegenstände beim Reisen, Unterlagen, Eintrittskarten, Prospekte	
Fogalmak	Tourist, Reise, Sehenswürdigkeit, Reisevorbereitungen, Reiseziele,

Tematikai egység	Öffentliches Leben, Unterhaltung	**Órakeret 13 óra**
– **Ismeretek** – Angestellte in sozialen Institutionen – kulturelle Institutionen, Restaurants, Hotels, berühmte Orte im In- und Ausland – Verwaltung, Wegbeschreibung, Auskunft geben	**Fejlesztési feladatok** – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő német nyelvű akár irodalmi szövegek, filmek felhasználása szórakozás és játékos nyelvtanulás céljára – A közéleti tématartományhoz tartozó egyszerű információk átadása, cseréje – Interakció a közéleti tématartományban	
Fogalmak	Restaurant, Kino, Theater, Farben, Ausstellung	

Tematikai egység	Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	**Órakeret 13 óra**
– **Ismeretek** – Sprachkönnen und Sprachkenntnisse, Sprachlernstrategien, Sprachen, autonomes Lernen,	– **Fejlesztési feladatok** – A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata – Nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák egyre tudatosabb alkalmazása	
Fogalmak	Sprachkönnen, Sprachkenntnisse, Sprachschule	

Tematikai egység	Interkulturelle und landeskundliche Themen	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek - Bräuche und Traditionen - Leute und Kultur, Traditionen, typische Wahrzeichen, nationale Sportarten, Küche, regionale Sprache, Sehenswürdigkeiten Kunst, Geschichte	**Fejlesztési feladatok** – A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása – Célnyelvi kultúráról egyszerű információk átadása – Egyszerű interakció a célnyelvi kultúráról –	
Fogalmak	Bräuche, Traditionen, Geschichte, Kunst, Wahrzeichen, Merkmale,	

Tematikai egység	Fächerübergreifende Themen und Situationen	Órakeret 7 óra

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
– Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból – Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban	– Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból – Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban

Fogalmak	Namen der Fächer, in Mathematik/Geographie/Musik usw., Ich möchte wissen…Ich weiss es nicht. Ich weiss es.

Tematikai egység	Aktuelle Themen	Órakeret 12 óra

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
– Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő német nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra.	– Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő német nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra.

Fogalmak	Nachrichten, Zeitung, Illustrierte, Programme (Theater, Kino, Tv)

Tematikai egység	Wissenschaft und Technik, Kommunikation	Órakeret

		7 óra
Ismeretek – Technik im Haushalt, Handy, Computer, Internet – Nutzung der Technologie im Alltag, im Studium oder in der Arbeit	**Fejlesztési feladatok** – Egyszerű információ átadása a tudomány és technika tématartományban – Egyszerű interakció a tudomány és technika tématartományban	
Fogalmak	schreiben, schicken, Email, telefonieren,	

Tematikai egység	Wissenserwerb, Wissensvermittlung	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek – A tanult témákhoz kapcsolódó német nyelvű információ megszerzése – Információ megosztása német nyelven	– **Fejlesztési feladatok** – A tanult témákhoz kapcsolódó német nyelvű információ megszerzése – Információ megosztása német nyelven	
Fogalmak	Ich frage nach…. Ich spreche über… Ich möchte…	

Szabadon felhasználható (8 óra)

Tematikai egység	Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil, Mensch und Gesellschaft	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek - szituációs játékok: üdvözlés – bemutatkozás – elköszönés családfa készítése képekkel és annak szóbeli bemutatása internetes kutatás: Mein Vorbild	**Fejlesztési feladatok** – Személyes környezethez tartozó egyszerű információk átadása nyelvi elemekkel	
Fogalmak	äussere Eigenschaften, innere Eigenschaften,	

Tematikai egység	Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek - prezentáció készítése képekkel és annak szóbeli bemutatása: lakóhelyem, környezetem	**Fejlesztési feladatok** – Közvetlen környezethez tartozó egyszerű információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata	
Fogalmak	in der Nähe, nicht weit von…,	

Tematikai egység	Reisen und Urlaub, Tourismus	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek - személyes utazási élmények - rendszerezés	**Fejlesztési feladatok** – Az utazás és turizmus tématartományhoz tartozó egyszerű információk átadása – Interakció az utazás és turizmus tématartományban	
Fogalmak	Wo steht…? Wo liegt…? Wo finde ich….? Wann beginnt…? Wann wurde es aufgebaut?	

Tematikai egység	Öffentliches Leben, Unterhaltung	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek - ismétlés, szókincs gyűjtése	**Fejlesztési feladatok** – A közéleti tématartományhoz tartozó egyszerű információk értelmezése	
Fogalmak	Es geht um… Es handelt sich um…. meiner Meinung nach…	

Tematikai egység	Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek - szókincs gyűjtése	**Fejlesztési feladatok** – Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven a megismert témák alapján	
Fogalmak	Klimaschutz, Filmanalyse, Smartboard, mündliches Feedback	

Tematikai egység	Fächerübergreifende Themen und Situationen	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek - rendszerezés	**Fejlesztési feladatok** – Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban	
Fogalmak	Blog schreiben, chaten, Wissenschaft, technische Erfindungen,	

Tematikai egység	Wissenschaft und Technik, Kommunikation	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek - rendszerezés	**Fejlesztési feladatok** – Szórakoztató, tudományos tartalmak megismerése.	

Fogalmak	Blog schreiben, chaten, Wissenschaft, technische Erfindungen,

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (135 óra)

Tematikai egység	Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil, Mensch und Gesellschaft	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek – Feste, Schul- und Familienfeiern, Sportarten, Sportereignisse, Krankheiten – Hobbys, Freizeitaktivitäten, Haushalts –und Gartenarbeiten, Tagesablauf, Gewohnheiten, gesunde Ernährung, Plätze zum Essen (zu Hause, Kantine, Restaurants), fit bleiben, zum Arzt gehen, tägliche Aufgaben, – größerer Familienkreis, soziale Beziehungen, Kleider und Mode, häufige Krankheiten und Verletzungen, medizinische Behandlung, Heilmittel zu Hause, positive und negative Charakterzüge Wohlstand, Lebensphasen, Zukunftspläne, persönliche Erfolge und Misserfolge, Jungsein, Frauenrolle-Männerrolle	– **Fejlesztési feladatok** – Személyes élethez tartozó információk átadása – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata – Interakció a személyes tématartományban	
Fogalmak	Misserfolge, Jungsein, Frauenrolle-Männerrolle, Lebensphasen, Zukunftspläne, Behandlung, Heilmittel, Ernährung,	

Tematikai egység	Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	**Órakeret 16 óra**
Ismeretek	– **Fejlesztési feladatok** – A környezeti és természeti tématartományhoz tartozó információk átadása	

– Naturkatastrophen, Umweltschutz-Kampagne – Umweltschutz, Tierschutz, Haustiere halten, Bodenschätze schützen, soziales Engagement – Naturphänomene, Erhaltung der Natur, Nachhaltigkeit, Wiederverwertung und Wiederverwendung, Wetter und Klima, Jahreszeiten	– Interakció a környezettel és természettel kapcsolatos tématartományban
Fogalmak	Nachhaltigkeit,Wiederverwertung,Wiederverwendung,Umweltschutz-Kampagne,

Tematikai egység	Themen und Situationen im Bereich der Schule und Ausbildung	**Órakeret 7 óra**
– **Ismeretek** – Schulsystem in Ungarn und in den DACHL-Ländern – Lernen, Verwendung von Fremdsprachen außerhalb der Schule, Gemeinschaftsprogramme, Traditionspflege – Schulfächer, Wissen, Ziele mit dem Sprachenlernen, verschiedene Wege des Lernens	– **Fejlesztési feladatok** – Részvétel tanórai nyelvi fejlesztő tevékenységekben – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi fejlesztő tevékenységek során – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő szöveg létrehozása írásban és szóban a nyelvi fejlesztő tevékenységek során	
Fogalmak	Schulsystem, DACHL-Ländern, Gemeinschaftsprogramm, Traditionspflege,	

Tematikai egység	Reisen und Urlaub, Tourismus	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek –Feste und Feiertage in Ungarn und im Ausland –Vorbereitung und Planung einer Reise, Stadtrundfahrt Stadtführung	– **Fejlesztési feladatok** –Az utazás és turizmus tématartományhoz tartozó egyszerű információk átadása	

–Einzelreise und Gruppenreise, kulturelle Unterschiede Währungen, Wirkung des Tourismus auf Menschen und Wirtschaft	
Fogalmak	Tourismus, Gruppenreise, Sehenswürdigkeit, Reisevorbereitungen, Reiseziele, Ich möchte wissen… Ich möchte mich danach erkundigen….

Tematikai egység	Öffentliches Leben, Unterhaltung	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek – kulturelle Veranstaltungen, Unterhaltungsmöglichkeiten – Hobbies, Unterhaltung, Kultur, Dientleistungen – Freizeitaktivitäten, Unterhaltungsmöglichkeiten, Hobbys, Kunst und kulturelle Ereignisse und Veranstaltungen, Konzerte, Sport, Lesen, Computerspiele, Medien, Apps	– **Fejlesztési feladatok** – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő német nyelvű akár irodalmi szövegek, filmek felhasználása szórakozás és játékos nyelvtanulás céljára – A közéleti tématartományhoz tartozó egyszerű információk átadása, cseréje – Interakció a közéleti tématartományban	
Fogalmak	Dienstleistung, Unterhaltungsmöglichkeiten, Ereignisse, Veranstaltungen,	

Tematikai egység	Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	**Órakeret 13 óra**
– **Ismeretek** – Sprachkönnen und Sprachkenntnisse, Sprachlernstrategien, Sprachen, autonomes Lernen,	– **Fejlesztési feladatok** – A célnyelvre jellemző standardhoz közelítő kiejtés használata – Nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák egyre tudatosabb alkalmazása	
Fogalmak	autonomes Lernen, Sprachlernstrategien, Sprachkönnen, Sprachkenntnisse,	

Tematikai egység	Interkulturelle und landeskundliche Themen	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek - Bräuche und Traditionen	– **Fejlesztési feladatok** – A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása	

- Leute und Kultur, Traditionen, typische Wahrzeichen, nationale Sportarten, Küche, regionale Sprache, Sehenswürdigkeiten Kunst, Geschichte	– Célnyelvi kultúráról egyszerű információk átadása – Egyszerű interakció a célnyelvi kultúráról
Fogalmak	– Wie war das Hotel? Wo finde ich einen Supermarkt? Woher kommst du? Ich komme aus ...Wohin gehst du in den Ferien? – Bundesländer, Landschaften, Flüsse,

Tematikai egység	Fächerübergreifende Themen und Situationen	**Órakeret 13 óra**

Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**
− Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból − Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban	– Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból – Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban
Fogalmak	Namen der Fächer, in Mathematik/Geographie/Musik usw., Ich meine …. Ich denke…. Meiner Meinung nach …

Tematikai egység	Aktuelle Themen	**Órakeret 13 óra**

Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**
– aktuelle Nachrichten – aktuelle Erreignisse	– Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő német nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra.
Fogalmak	Nachrichten, Zeitung, Illustrierte, Programme (Theater, Kino, Tv)

Tematikai egység	Wissenschaft und Technik, Kommunikation	**Órakeret 7 óra**

Ismeretek – Nutzung der Technologie im Alltag, im Studium oder in der Arbeit – Internet, soziale Netzwerke		**Fejlesztési feladatok** – Egyszerű információ átadása a tudomány és technika tématartományban – Egyszerű interakció a tudomány és technika tématartományban
Fogalmak	– Das ist gut. Das ist toll. Das ist super. Das ist nicht gut. Das finde ich toll.	

Tematikai egység	Wissenserwerb, Wissensvermittlung	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek – A tanult témákhoz kapcsolódó német nyelvű információ megszerzése – Információ megosztása német nyelven		– **Fejlesztési feladatok** – A tanult témákhoz kapcsolódó német nyelvű információ megszerzése – Információ megosztása német nyelven
Fogalmak	Ja. Nein. Nicht. Das ist ein… /Das ist kein…Notizen, Vorlesung, Projektarbeit, darstellen	

Szabadon felhasználható (óra)

Tematikai egység	Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil, Mensch und Gesellschaft	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek - legjobb barát/barátnő bemutatása rajz/fénykép alapján, külső-belső tulajdonságok, szokások, közös programok bemutatása		**Fejlesztési feladatok** – Személyes környezethez tartozó egyszerű információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata – Alapvető érzések begyakorolt állandósult nyelvi fordulatok segítségével történő átadása
Fogalmak	Freund, Freundin, besser, Körperteile, Farben,	

Tematikai egység	Öffentliches Leben, Unterhaltung	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek – Freizeitaktivitäten, Hobbys, Kunst und kulturelle Veranstaltungen		**Fejlesztési feladatok** A közéleti tématartományhoz tartozó egyszerű információk értelmezése
Fogalmak	Medien, Programme, Stadt und Dorf, Meinung äussern, Ich bin dagegen… Ich bin dabei…. Vorteile, Nachteile,	

Nyelvi funkciók a német mint első idegen nyelvre a szakasz végéig (a zárójelben olvasható német nyelvű kifejezések példák):

- öröm kifejezése (Ich freue mich, dass ... / Es freut mich, dass ...)
- sajnálat kifejezése (Es tut mir leid!)
- elégedettség / elégedetlenség kifejezése (Es ist prima! / Schade, dass ...)
- csodálkozás kifejezése (Oh, das ist aber ... ! / Das kann doch nicht wahr sein!)
- remény kifejezése (Ich hoffe, du kannst kommen!)
- bánat / bosszúság kifejezése (Schade, dass... / Das ist aber schlimm!)
- ígéret kifejezése (Ich mache das schon!)
- szándék, terv kifejezése (Ich will / werde schnell abwaschen.)
- elismerés és dicséret kifejezése és arra reagálás (Das ist toll! Die Torte schmeckt phantastisch. Danke.)
- ítélet, kritika kifejezése (Blödsinn! Das ist nicht richtig/wahr)
- elvárás kifejezése (Ich soll pünktlich zu Hause sein.)
- bizonyosság, bizonytalanság kifejezése (Ich weiß es genau. Ich weiß nicht, ob es wirklich regnet oder nicht. Ich bin mir nicht sicher, wann ich zu Hause ankomme.)
- események leírása (Zuerst erreichten wir den Berg, dann stiegen wir hoch, und zum Schluss besichtigten wir die Burg.)
- visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Wie bitte? Können Sie es wiederholen, bitte?)
- felkérés lassúbb, hangosabb beszédre (Kannst du bitte lauter / langsamer sprechen?)
- bemutatás (Ich möchte Ihnen Herrn Schulze vorstellen.)
- gratuláció kifejezése és arra reagálás (Ich gratuliere Ihnen zum Geburtstag! Danke, sehr nett von Ihnen.)
- együttérzés és arra reagálás (Es tut mir Leid für dich. Danke.)
- hála kifejezése (Wir sind Ihnen sehr dankbar dafür, dass Sie uns geholfen haben.)
- félelem kifejezése (Ich habe Angst, dass er es vergessen hat.)
- egyetértés, egyet nem értés kifejezése (Ich bin der gleichen Meinung. Ich bin anderer Meinung.)
- véleménykérés kifejezése (Sind Sie damit einverstande, dass…
- ellenvetés kifejezése és visszautasítása (Sie haben Recht, aber… / Das stimmt zwar, aber ...)
- szemrehányás kifejezése (Konntest du wirklich nicht früher kommen?!)
- emlékezés, nem emlékezés kifejezése (Ich erinnere mich (nicht) daran, dass/ob/wie…)
- reklamálás (Entschuldigung, ich habe ein Problem mit .... / Ich möchte mich über ... beschweren.)
- tanácskérés és -adás, ajánlattétel kifejezése (Was sagst du dazu? Ich schlage dir vor, …)
- segítség felajánlása, elfogadása (Kann ich Ihnen helfen? Danke, ich schaffe es schon., Was kann ich für dich tun? – Danke, es geht schon.)
- beszélgetési szándék jelzése, félbeszakítás (Dabei fällt mir ein, …/Darf ich hier hinzufügen, …)
- megerősítés kifejezése (Ja, aber natürlich. Völlig recht.)
- körülírás, példa megnevezése (Das ist also ein Gegenstand, der ...)
- érdeklődés, érdektelenség (Ich interessiere mich für Sport. – Das finde ich langweilig.)
- elismerés, dicséret és arra reagálás (Das ist toll! Die Torte schmeckt phantastisch. – Danke.)
- közömbösség (Das ist mir egal.)
- indoklás (Ich kann nicht kommen, weil…)
- szóbeli üdvözletküldés (Liebe Grüße an Ihre Frau.)

- megszólítás, elbúcsúzás hivatalos levélben (Sehr geehrter Herr …./Sehr geehrte Frau …, Mit freundlichen Grüßen, Mit herzlichen Grüßen)
- beszédszándék jelzése beszélgetés közben (Ich möchte etwas hinzufügen.)
- elemek összekapcsolása szóban (Zuerst, dann, danach, schließlich)
- mondandó összefoglalása (Insgesamt, zusammenfassend)
- beszélgetés lezárása (Danke für das Gespräch.)
- segítségkérés és arra reagálás (Könntest du mir bitte helfen? Ja, sehr gerne.)
- engedélykérés és arra reagálás (Darf ich … ? Ja, natürlich. / Ja, es ist erlaubt.)
- feltételezés, kétely kifejezése (Ich vermute…., Ich weiß nicht, ob ….)
- magyarázat kifejezése (Wir funktioniert es? Es funktioniert mit Strom., Wozu braucht man dieses Programm? Das braucht man zum Lernen.)
- bánat, elkeseredés kifejezése (Das ist wirklich traurig zu hören., Ich bin enttäuscht.)

Nyelvi elemek, struktúrák a német mint első idegen nyelvre a szakasz végéig (a zárójelben olvasható német nyelvű kifejezések példák):

- személytelenség (Es ist warm. Es schneit.)
- függő beszéd jelen időben (Sie sagte, dass sie heute ins Kino geht.)
- vonzatos igék (Ich denke viel an den Sommer), névmási határozószók (Woran denkst du viel? Ich denke daran, …)
- főnévként használt melléknév (der Bekannte, ein Bekannter, der Verwandte, ein Verwandter), melléknévi igenév (der Reisende, der Angestellte)
- modalitás: módbeli segédigék Präteritumban (Er konnte nicht schwimmen. Der Kranke durfte nicht aufstehen.), brauchen zu + Inf. (Heute brauchst du nicht mitzukommen.)
- műveltetés jelen időben és első múltban: lassen (Wir lassen / ließen unser Auto reparieren.)
- szenvedő szerkezet jelen és múlt időben (Sie werden/wurden vom Flughafen abgeholt. Sie sind eingeladen worden.)
- zu + Inf. szerkezet (Es ist schön, hier zu sein.)
- mellékmondatok: alanyi mellékmondat (Es freut mich, dass du hier bist.), tárgyi mellékmondat (Ich weiß, dass du viel zu tun hast., Ich weiß nicht, ob er morgen Zeit hat.), helyhatározói mellékmondat (Du sollst dort arbeiten, wo du wohnst.), időhatározói mellékmondat egyidejűségre (Als ich Kind war, las ich sehr gerne Märchen.) és elő- és utóidejűségre (Nachdem Liza die Hausaufgabe gemacht hatte, kochte sie einen Tee.) vonatkozóan, okhatározói mellékmondat (Ich kann an dem Ausflug nicht teilnehmen, weil ich krank bin.), célhatározói mellékmondat (Ich bin ins Kino gekommen, um mir den neuen Film anzuschauen.), vonatkozó mellékmondat (Ich mag dieses Lied, das du singst.)
- névmások szövegben betöltött funkcionális használata: mutató névmás (dieser, diese, dieses, derselbe, dieselbe, dasselbe), vonatkozó névmás (der, die, das)
- feltételesség jelen időben (Wenn wir Zeit haben, putzen wir die Fenster.), wäre, hätte, würde (Was würden Sie tun, wenn sie eine Million hätten?), módbeli segédigék feltételes módban (könnte, müsste stb.)
- kollokációk, Funktionsverbgefüge (eine Reise machen, zur Verfügung stehen

Német nyelv 11-12. évfolyam (Technikum)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	**15 óra**

2. Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	**11 óra**
3. Reisen und Urlaub, Tourismus	**11 óra**
4. Öffentliches Leben und Unterhaltung	**11 óra**
5. Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	**15 óra**
6. Interkulturelle und landeskundliche Themen	**15 óra**
7. Fächerübergreifende Themen und Situationen	**15 óra**
8. Aktuelle Themen	**15 óra**
9. Wissenschaft und Technik, Kommunikation	**11 óra**
10. Mensch und Gesellschaft, Sucht und Abhängigkeit	**11 óra**
11. Wirtschaft und Finanzen	**10 óra**
12. Arbeitswelt und Karriere	**11 óra**
13. Wissenserwerb und Wissensvermittlung	**15 óra**
14. Vorbereitung auf das Abitur	**20 óra**
Kötelező összesen:	**186 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
11. évf.	3	108	95	13	0
12. évf.	3+1	108+36	91	17	36

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	**12. évfolyam összes**
142. Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	15	8	5	0	**13**	7	5	8	**20**
143. Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	11	6	0	0	**6**	5	0	6	**11**
144. Reisen und Urlaub, Tourismus	11	5	5	0	**10**	6	5	7	**18**
145. Öffentliches Leben und Unterhaltung	11	5	0	0	**5**	6	0	6	**12**
146. Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	15	7	0	0	**7**	8	0	3	**11**

147. Interkulturelle und landeskundliche Themen	15	8	0	0	**8**	7	0	0	**7**
148. Fächerübergreifende Themen und Situationen	15	7	0	0	**7**	8	0	0	**8**
149. Aktuelle Themen	15	8	0	0	**8**	7	3	0	**10**
150. Wissenschaft und Technik, Kommunikation	11	6	0	0	**6**	5	0	3	**8**
10. **Mensch und Gesellschaft, Sucht und Abhängigkeit**	11	6	0	0	**6**	5	0	0	**5**
11. **Wirtschaft und Finanzen**	10	5	0	0	**5**	5	0	0	**5**
12. Arbeitswelt und Karriere	11	6	0	0	**6**	5	0	3	**8**
13. **Wissenserwerb und Wissensvermittlung**	15	8	0	0	**8**	7	0	0	**7**
14. **Vorbereitung auf das Abitur**	20	10	3	0	**13**	10	4	0	**14**
Összesen	186	95	13	0	**108**	91	17	36	**144**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (95 óra)

Tematikai egység	Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	**Órakeret 8 óra**
– **Ismeretek** – Bekannte, Familienmitglieder, Verwandte, Generationen in der Familie, Liebe, Ehe, Freunde, berühmte Personen, Vorbilder, medizinisches Fachpersonal, Gleichberechtigung von Mann und Frau, alte und neue Familienmodelle – unmittelbare und weitere Umgebung, Arbeitsplätze, Institutionen im Gesundheitswesen, Wohnorte, Freizeitorte, Persönliche Dienstleistungen – Teile des Hauses/der Wohnung, Einrichtung, Gebrauchsgegenstände, grundlegende Gegenstände zur Behandlung von Krankheiten und um fit	**Fejlesztési feladatok** – – Személyes élethez tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása	

zu bleiben, Kleider und Accessoires	
Fogalmak	Vorbilder, medizinisch, Gesundheitswesen, Einrichtung, Behandlung

Tematikai egység	Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek – Tiere, Pflanzen, Personen im Dienste des Umweltschutzes – Natur, Zuhause, Städte, auf dem Land, geografische Orte, Kontinente, Weltall, die Erde – Möglichkeiten vom Umweltschutz	– **Fejlesztési feladatok** – Környezetünkhöz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a környezeti tématartományban	
Fogalmak	Wildtiere, Haustiere, Recycling, sammeln, Umweltschutz, die Erde, Weltall, Kontinente, Erde,	

Tematikai egység	Reisen und Urlaub, Tourismus	**Órakeret 5 óra**
– **Ismeretek** – Touristen und Reiseleiter, Dienstleistungspersonal – Unterkunftsmöglichkeiten, Reiseziele, Sehenswürdigkeiten, Touristenattraktionen, öffentliche Dienstleistungsbetriebe – Sehenswürdigkeiten, Denkmäler, Ausstellungen, Reisedokumente, Verkehrsmittel, Gegenstände beim Reisen, Unterlagen, Eintrittskarten, Prospekte	– **Fejlesztési feladatok** – A nyaralás, utazás, turizmus tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a nyaralás, utazás, turizmus tématartományban.	
Fogalmak	Unterkunftsmöglichkeiten, Sehenswürdigkeiten, Denkmäler, Ausstellungen, Reisedokumente, Verkehrsmittel	

Tematikai egység	Öffentliches Leben und Unterhaltung	**Órakeret 5 óra**

–**Ismeretek** – Angestellte in sozialen Institutionen – kulturelle Institutionen, Restaurants, Hotels, berühmte Orte im In- und Ausland – Verwaltung, Wegbeschreibung, Auskunft geben		–**Fejlesztési feladatok** – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő német nyelvű szövegek felhasználása szórakozás és játékos nyelvtanulás céljára – A közügyekkel, szórakozással kapcsolatos tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása
Fogalmak	Verwaltung, Wegbeschreibung, Auskunft geben, sozialen Institutionen	

Tematikai egység	Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek : – Sprachkönnen und Sprachkenntnisse, Sprachlernstrategien, Sprachen, Akzente und Dialekte, autonomes Lernen	**Fejlesztési feladatok** – A célnyelvre jellemző standardnak megfelelő kiejtés használata az ismert nyelvi elemekben – A legfőbb célnyelvi dialektusok felismerése – Nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák tudatos és hatékony alkalmazása	
Fogalmak	Sprachlernstrategien, Sprachen, Akzente, Dialekte,	

Tematikai egység	Interkulturelle und landeskundliche Themen	**Órakeret 8 óra**
– **Ismeretek** – Bräuche und Traditionen – Leute und Kultur, Traditionen, typische Wahrzeichen, nationale Sportarten, Küche, regionale Sprache, Sehenswürdigkeiten, Kunst, Geschichte, Literatur	– **Fejlesztési feladatok** – Célnyelvi országok alapvető érintkezési szabályainak ismerete és alkalmazása (Tschüß, sehr geehrte…, Hallo u.s.w) – Hazánk legfontosabb történelmi eseményeinek, személyeinek, folyamatainak ismerete célnyelven – A célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása – Célnyelvi kultúráról információk átadása – Hazánk országismereti és egyéb fő jellemzőiről információk átadása – Interakció a célnyelvi és hazai kultúráról, országismereti jellemzőkről	
Fogalmak	Bräuche,Traditionen, Kunst, Geschichte, Literatur	

Tematikai egység	Fächerübergreifende Themen und Situationen	**Órakeret 7 óra**

Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**
– Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból – Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban	– Tanult szavak, szókapcsolatok használata célnyelven a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból – Információszerzés célnyelven egyéb tanulásterületi tartalmakban
Fogalmak	Germanismen, zu Hause, nach Hause, zur Verfügung stehen,

Tematikai egység	Aktuelle Themen	**Órakeret 8 óra**

Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**
– Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó szókincs megértése és használata célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő német nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra	– Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó szókincs megértése és használata célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő német nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra
Fogalmak	Aktuell, Nachrichten, Klimaschutz, Weltmeisterschaft,

Tematikai egység	Wissenschaft und Technik, Kommunikation	**Órakeret**

		6 óra

Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**
– Wissenschaftler, Forscher, Erfinder, Ingenieure – Geräte für Alltagsmenschen/Wissenschaftler/IT-Fachleute, (Teile von) IT-Geräten, – Messen, Konferenzen	– A tudomány és technika tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a tudomány és technika tématartományban.
Fogalmak	Messe, Konferenz, Forscher, Wissenschaftler

Tematikai egység	**Mensch und Gesellschaft, Sucht und Abhängigkeit**	**Órakeret 6 óra**

Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**
– Angehörige der Gesellschaft (Teenagers, Erwachsene, ältere Generationen), die Öffentlichkeit, Ämter und Behörden, Angestellte im Dienstleistungssektor – Heimat, öffentlicher Raum, Ämter – Gegenstände des Alltags, Mode und Kleidung – Familienfeste und Veranstaltungen in der Familie, nationale und internationale Veranstaltungen bzw. Feiertage	– Az ember és társadalom tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció az ember és társadalom tématartományban
Fogalmak	Veranstaltungen, Feiertage, Behörden, öffentlicher Raum, Ämter,

Tematikai egység	**Wirtschaft und Finanzen**	**Órakeret 5 óra**

– **Ismeretek**	– **Fejlesztési feladatok**
– Arbeitgeber, Arbeitnehmer, Angestellte und Arbeiter – öffentliche Dienstleistungsbereiche, Bank, Post, Wechselstube	– A pénzügyek és gazdaság tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a pénzügyek és gazdaság tématartományban

– Geld, Bankkarte, Kreditkarte, Konto, Währungen, Formulare in der Bank, Anzeigen, Werbungen	
Fogalmak	Arbeitgeber, Arbeitnehmer, Post, Wechselstube, Kreditkarte, Konto, Währungen, Formulare

Tematikai egység	Arbeitswelt und Karriere	**Órakeret 6 óra**
– **Ismeretek** – Berufe, Arbeitgeber, Arbeitnehmer, Kollegen – Arbeitsplätze, Büros – Gegenstände in unterschiedlichen Berufen	– **Fejlesztési feladatok** – A karrier és munkavállalás tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a karrier és munkavállalás tématartományban	
Fogalmak	Berufe, Arbeitgeber, Arbeitnehmer, Kollegen, Arbeitsplätze, Büros	

Tematikai egység	**Wissenserwerb und Wissensvermittlung**	**Órakeret 8 óra**
– **Ismeretek** – Német nyelvű, akár elvontabb tartalmú információ megszerzése – Akár elvontabb információ megosztása német nyelven – Célnyelvű, akár autentikus anyagok felhasználása ismeretszerzésre, tudásmegosztásra, nyelvi fejlesztésre	– **Fejlesztési feladatok** – Német nyelvű, akár elvontabb tartalmú információ megszerzése – Akár elvontabb információ megosztása német nyelven – Célnyelvű, akár autentikus anyagok felhasználása ismeretszerzésre, tudásmegosztásra, nyelvi fejlesztésre	
Fogalmak	Mein Text gefällt mir nicht. zweifeln an,	

Tematikai egység	**Vorbereitung auf das Abitur**	**Órakeret 10 óra**
– **Ismeretek** – közép- és emelt szintű nyelvi érettségi feladatok megoldása	– **Fejlesztési feladatok** – közép- és emelt szintű nyelvi érettségi feladatok megoldása – a szóbeli érettségi témaköreinek gyakorlása és egyéni szempontokból történő átgondolása	

– a szóbeli érettségi témaköreinek gyakorlása és egyéni szempontokból történő átgondolása – a folyamatos beszéd és gondolatkifejtés gyakorlása – az emelt szintű érettségire készülők differenciált segítése	– a folyamatos beszéd és gondolatkifejtés gyakorlása – az emelt szintű érettségire készülők differenciált segítése
Fogalmak	Standpunkt, auf alle Fälle, . Das bezweifle ich.

Szabadon felhasználható (13 óra)

Tematikai egység	Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek - ismétlés, rendszerezés	**Fejlesztési feladatok** – Személyes környezethez tartozó egyszerű információk átadása nyelvi elemekkel	
Fogalmak	äussere Eigenschaften, innere Eigenschaften,	

Tematikai egység	Reisen und Urlaub, Tourismus	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek – személyes utazási élmények – rendszerezés	**Fejlesztési feladatok** – Az utazás és turizmus tématartományhoz tartozó egyszerű információk átadása – Interakció az utazás és turizmus tématartományban	
Fogalmak	Wo steht…? Wo liegt…? Wo finde ich….? Wann beginnt…? Wann wurde es aufgebaut?	

Tematikai egység	**Vorbereitung auf das Abitur**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek – - rendszerezés	**Fejlesztési feladatok** – közép- és emelt szintű nyelvi érettségi feladatok megoldása – a szóbeli érettségi témaköreinek gyakorlása és egyéni szempontokból történő átgondolása – a folyamatos beszéd és gondolatkifejtés gyakorlása – az emelt szintű érettségire készülők differenciált segítése	
Fogalmak	das schreibende Kind, das zulesende Buch,	

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (91 óra)

Tematikai egység	Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	**Órakeret 7 óra**

Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**
– Feste (Familienfeste, Kirchenfeste, Nationalfeste) Schul- und Familienfeiern, Sportarten, Sportereignisse, Krankheiten, – Haushalts– und Gartenarbeiten, Tagesablauf, Gewohnheiten, gesunde Ernährung, Plätze zum Essen (zu Hause, Kantine, Restaurants), fit bleiben, zum Arzt gehen, Hausarbeiten, tägliche Aufgaben – größerer Familienkreis, Rollenverteilung in der Familie, Wohlstand, soziale Beziehungen, Kleider und Mode, Kleidung als Ausdruck der gesellschaftlichen Zugehörigkeit, Lebensphasen, Beziehungen, Zukunftspläne, häufige Krankheiten und Verletzungen, Gesundheitswesen (medizinische Behandlung, Heilmittel zu Hause), positive und negative Charakterzüge, persönliche Erfolge und Misserfolge, Freundschaft	– Személyes élethez tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – Vitakészség, önálló szövegalkotás (szóban és írásban) képességének fejlesztése

Fogalmak	Familienkreis, Freundschaft, Arbeiten um das Haus, Krankheiten, Rollenverteilung in der Familie

Tematikai egység	Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	**Órakeret 5 óra**

Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**
– Umweltschutz, Tierschutz, Haustiere halten, Bodenschätze schützen, soziales Engagement – Naturphänomene, Erhaltung der Natur, Nachhaltigkeit, Wetter und Klima, Jahreszeiten, Wiederverwertung und Wiederverwendung, Ökologisch wohnen, erneuerbare Energien	– Kooperációs készség fejlesztése – Vitakészség fejlesztése – Önálló kutatómunkára való készség fejlesztése – Előadókészség fejlesztése

Fogalmak	Umweltschutz, Bodenschätze, Naturphänomene, Klimaveränderung, erneubare Energien, Wiederverwendung

Tematikai egység	Reisen und Urlaub, Tourismus	**Órakeret 6 óra**

Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**
– Feste und Feiertage in Ungarn und im Ausland, Festivals – Vorbereitung und Planung einer Reise, Stadtrundfahrt, Stadtführung – Einzelreise und Gruppenreise, Währungen, kulturelle Unterschiede, Wirkung des Tourismus auf Menschen, Bedeutung des Tourismus auf die Wirtschaft, Neue Tourismuszweige (Wellness, Sprachtourismus u.s.w)	– A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakcióra való képesség fejlesztése a nyaralás, utazás, turizmus tématartományban. – Vitakészség, előadókészség, íráskészség, kommunikációs készség fejlesztése

Fogalmak	Stadtrundfahrt, Stadtführung, Einzelreise und Gruppenreise, kulturelle Unterschiede, Feste

Tematikai egység	Öffentliches Leben und Unterhaltung	**Órakeret 6 óra**

Ismeretek – kulturelle Veranstaltungen, Unterhaltungsmöglichkeiten – Hobbies, Unterhaltung, Kultur, Dientleistungen – Freizeitaktivitäten, Bücher, Filme, Unterhaltungsmöglichkeiten, Hobbys, Kunst und kulturelle Ereignisse und Veranstaltungen, Konzerte, Sport, Lesen, Computerspiele, Medien, Apps	**Fejlesztési feladatok** – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő német nyelvű szövegek felhasználása szórakozás és játékos nyelvtanulás céljára – A közügyekkel, szórakozással kapcsolatos tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a közügyekkel, szórakozással kapcsolatos tématartományban	
Fogalmak	Unterhaltungsmöglichkeiten, kulturelle Ereignisse und Veranstaltungen	

Tematikai egység	Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek – Sprachkönnen und Sprachkenntnisse, Sprachlernstrategien, Sprachen, Akzente und Dialekte, autonomes Lernen	**Fejlesztési feladatok** – A német nyelvre jellemző standardnak megfelelő kiejtés használata az ismert nyelvi elemekben – A legfőbb német dialektusok felismerése – Nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák tudatos és hatékony alkalmazása	
Fogalmak	Sprachkönnen, Sprachlernstrategien	

Tematikai egység	Interkulturelle und landeskundliche Themen	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek – Das Heilige Römische Reich Deutscher Nation, Kaiserreich, Das Dritte Reich, BRD, DDR, Wende, Mauerfall	**Fejlesztési feladatok** – A német nyelvű országok alapvető érintkezési szabályainak ismerete és alkalmazása (Tschüß, sehr geehrte…, Hallo u.s.w) – A német nyelvű kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása – A német kultúráról információk átadása – Hazánk országismereti és egyéb fő jellemzőiről információk átadása – Interakció a német nyelvű és hazai kultúráról, országismereti jellemzőkről	

Fogalmak	Das Heilige Römische Reich Deutscher Nation, Kaiserreich, Das Dritte Reich, BRD, DDR, Wende, Mauerfall, Geschichte

Tematikai egység	Fächerübergreifende Themen und Situationen	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek – Tanult szavak, szókapcsolatok használata németül a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból – Információszerzés németül egyéb tanulásterületi tartalmakban	**Fejlesztési feladatok** – Tanult szavak, szókapcsolatok használata németül a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból – Információszerzés németül egyéb tanulásterületi tartalmakban – Vitakészség, előadói készség fejlesztése	
Fogalmak	Interdiszplinarität, Zusammenhänge	

Tematikai egység	Aktuelle Themen	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó szókincs megértése és használata célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő német nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra	**Fejlesztési feladatok** – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó szókincs megértése és használata célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő német nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra	
Fogalmak	Aktuell, Nachrichten, Klimaschutz, Weltmeisterschaft	

Tematikai egység	Wissenschaft und Technik, Kommunikation	**Órakeret 5 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
– Nutzung der Technologie im Alltag, im Studium oder in der Arbeit, wesentliche Innovationen – Internet, soziale Netzwerke, Forschung, Erfindungen	– A tudomány és technika tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a tudomány és technika tématartományban.
Fogalmak	Innovation, Forschung, Internet, soziale Neztwerke

Tematikai egység	**Mensch und Gesellschaft, Sucht und Abhängigkeit**	**Órakeret 5 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
– Einkaufen, Dienstleistungen in Anspruch nehmen, alltägliche Angelegenheiten erledigen, Teilnahme am Leben einer Gemeinschaft, freiwillige Arbeit, Zivildienst – Handysucht, Internetabhängigkeit – grundlegende Geschlechterrollen, Toleranz, Freundschaft, Aussehen und Persönlichkeit, individuelle Unterschiede, Beziehung zwischen Generationen, Verbrechen und Bestrafung, Abhängigkeiten-Suchtbehandlungen	– Az ember és társadalom tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció az ember és társadalom tématartományban – Vitakészség, íráskészség fejlesztése
Fogalmak	Sucht, Abhängigkeit, Suchtbehandlungen, Toleranz, freiwillige Arbeit, Generationen, Geschechtsrollen

Tematikai egység	**Wirtschaft und Finanzen**	**Órakeret 5 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
– Geld sparen, Geld überweisen, Geld abheben, Geld ausgeben und verschwenden,	– A pénzügyek és gazdaság tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása

Banking, online kaufen, Geld wechseln – Familienbudget, Geld sparen, ausgeben und verschwenden, Kredite	– A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a pénzügyek és gazdaság tématartományban
Fogalmak	Geld, Banking, Kredite

Tematikai egység	Arbeitswelt und Karriere	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek – Vorstellungsgespräch, Besprechungen – Planung, lebenslanges Lernen, Bewerbung um einen Job – Lebenslauf, Berufswahl, Sommerjobs, Schülerjob Arbeitszeiten, Teilzeitjobs, Arbeitslosigkeit, Arbeitslosenhilfe, Teamarbeit, individuelle Aufgaben, Kooperation, kritisches Denken, Mobilität	**Fejlesztési feladatok** – A karrier és munkavállalás tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a karrier és munkavállalás tématartományban	
Fogalmak	Vorstellungsgespräch, Jobs, Arbeitslosigkeit, Kooperation, Mobilität	

Tematikai egység	**Wissenserwerb und Wissensvermittlung**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek – Német nyelvű, akár elvontabb tartalmú információ megszerzése – Akár elvontabb információ megosztása német nyelven – Célnyelvű, akár autentikus anyagok felhasználása ismeretszerzésre, tudásmegosztásra, nyelvi fejlesztésre	**Fejlesztési feladatok** – Német nyelvű, akár elvontabb tartalmú információ megszerzése – Akár elvontabb információ megosztása német nyelven – Célnyelvű, akár autentikus anyagok felhasználása ismeretszerzésre, tudásmegosztásra, nyelvi fejlesztésre	
Fogalmak	Forschungsarbeit, Präsentation, Information	

Tematikai egység	Vorbereitung auf das Abitur	Órakeret 10 óra
Ismeretek – közép- és emelt szintű nyelvi érettségi feladatok megoldása – a szóbeli érettségi témaköreinek gyakorlása és egyéni szempontokból történő átgondolása – a folyamatos beszéd és gondolatkifejtés gyakorlása – az emelt szintű érettségire készülők differenciált segítése	**Fejlesztési feladatok** – közép- és emelt szintű nyelvi érettségi feladatok megoldása – a szóbeli érettségi témaköreinek gyakorlása és egyéni szempontokból történő átgondolása – a folyamatos beszéd és gondolatkifejtés gyakorlása – az emelt szintű érettségire készülők differenciált segítése	
Fogalmak	Abitur, Leseverstehen, Hörverstehen, Schreiben	

Szabadon felhasználható (17 óra)

Tematikai egység	Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	Órakeret 5 óra
Ismeretek ismétlés, rendszerezés	**Fejlesztési feladatok** – rendszerező képesség fejlesztése	
Fogalmak	Familie, Familienkreis, Freundschaft, Arbeiten um das Haus, Krankheiten, Rollenverteilung in der Familie	

Tematikai egység	Reisen und Urlaub, Tourismus	Órakeret 5 óra
Ismeretek - Situationen	**Fejlesztési feladatok** – Kommunikációs készség fejlesztése	
Fogalmak	Einzelreise und Gruppenreise	

Tematikai egység	Aktuelle Themen	Órakeret 3 óra
Ismeretek - ismétlés, rendszerezés	**Fejlesztési feladatok** – kommunikációs és íráskészség fejlesztése	
Fogalmak	Unterhaltungsmöglichkeiten, kulturelle Ereignisse und Veranstaltungen	

Tematikai egység	Vorbereitung auf das Abitur	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok** – közép- és emelt szintű nyelvi érettségi feladatok megoldása	

– közép- és emelt szintű nyelvi érettségi feladatok megoldása	
Fogalmak	Abitur – az eddig tanult szókincs

Nyelvi funkciók a német, mint idegen nyelvre a 11-12. évfolyamon:

- álláspont, vélemény kifejezése (Ich vertrete die Meinung / den Standpunkt, …)
- érvek felvezetése (Ich halte das für besonders wichtig, weil..., Wenn man bedenkt, dass..., Man sollte auf alle Fälle berücksichtigen, dass...)
- egyetértés mások érveivel (Das finde / glaube / meine ich auch., Da haben Sie Recht.)
- kétely, bizonytalanság kifejezése (Da bin ich mir nicht sicher. Das bezweifle ich. Sie haben teilweise Recht, aber…)
- mások érveivel való egyet nem értés (Da bin ich ganz anderer Meinung / Ansicht, weil..., Dem kann ich nicht zustimmen, weil..., Das kann ich überhaupt nicht nachvollziehen, weil...)
- javaslat (Ich bin dafür, dass..., Ich schlage vor, wir...., Wir könnten vielleicht ..., Was halten Sie davon, ..., Ich hätte eine andere Idee., Ich würde einen anderen Vorschlag machen.)
- konklúzió levonása (Alles in allem zeigt sich, dass....)
- statisztikai adatok elemzése grafikon, diagramm segítségével (Aus dem Schaubild geht hervor, … An letzer Stelle steht …)
- reklamáció, panasz kifejezése (Hiermit möchte ich mich wegen der von Ihnen organisierten Reise beschweren.)
- érdeklődés kifejezése (Ich möchte mich danach erkundigen, ..., Könnten Sie mir weitere Informationen über ... geben?)
- hogylét iránti érdeklődés (Was kann ich für dich/Sie tun?)
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (Entschuldigen Sie bitte…/Verzeihen Sie bitte…, kein Problem)
- érzések kifejezése (ich befürchte, dass…)
- egymást követő események leírása (zuerst, zweitens, zum Schluss)
- beszédszándék jelzése beszélgetés közben (Kann/darf ich dich/Sie kurz unterbrechen)

Nyelvi elemek és struktúrák a német mint első idegen nyelvre a 11-12. évfolyamon:

- feltételes mód (Wenn ich nicht so viel Schokolade äße, wöge ich nicht 70 Kilo/Wenn ich nicht so viel Schokolade essen würde, würde ich nicht 70 Kilo wiegen.), feltételes mód módbeli segédigével, múlt időben (Jan hätte den Test besser schreiben können, wenn er mehr gelernt hätte.)
- óhajtó és irreális óhajtó mondatok (Wenn ich doch Steven noch einmal sähe! Wenn ich bloß nichts gesagt hätte!)
- mellékmondatok: módhatározói mellékmondat (Er erzählt so spannend, dass alle ihn bewundern.), hasonlító mellékmondat (Er sieht so aus, als ob er wieder gesund wäre.), következtető mellékmondat (Sie ist weggegangen, ohne dass sie etwas gesagt hätte.), megengedő mellékmondat (Obwohl er viele Probleme hat, steht uns immer zur Verfügung.)
- cselekvőpasszív módbeli segédigékkel jelen és múlt időben (Deine Schrift kann nicht gelesen werden./Alle Geschenke konnten schön eingepackt werden
- Állapotpasszív (Die Fenster sind weiß und blau gestrichen.)
- főnévi és melléknévi vonzatok (zweifeln an, angewiesen auf)

- folyamatos és beálló melléknévi igenevek (das schreibende Kind, das zu lesende Buch)
- módbeli segédigék másodlagos jelentése (Der Zug muss in 5 Minuten ankommen. Er will den Unfall gesehen haben.
- elváló és nem elváló igekötők (Der Schüler hat das unbekannte Wort schön umgeschrieben. Mein Text gefällt mir nicht, ich umschreibe den ganzen.)

Német nyelv 13. évfolyam (Technikum)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	**Órakeret**
1. Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	7 óra
2. Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	5 óra
3. Reisen und Urlaub, Tourismus	6 óra
4. Öffentliches Leben und Unterhaltung	6 óra
5. Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	8 óra
6. Interkulturelle und landeskundliche Themen	7 óra
7. Fächerübergreifende Themen und Situationen	8 óra
8. Aktuelle Themen	7 óra
9. Wissenschaft und Technik, Kommunikation	5 óra
10. **Mensch und Gesellschaft, Sucht und Abhängigkeit**	5 óra
11. **Wirtschaft und Finanzen**	5 óra
12. Arbeitswelt und Karriere	5 óra
13. **Wissenserwerb und Wissensvermittlung**	7 óra
14. **Vorbereitung auf das Abitur**	10 óra
Kötelező összesen:	**91 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
13. évf.	3+4	93+124	91	2	**124**

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	13. évfolyam kötelező alap	13. évfolyam szabadon felhasználható	13. évfolyam szabadon tervezhető	**13. évfolyam összes**
151. Themen und Situationen im persönlichen Bereich:	7	0	11	**18**

Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil				
152. Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	5	0	11	**16**
153. Reisen und Urlaub, Tourismus	6	0	8	**14**
154. Öffentliches Leben und Unterhaltung	6	0	8	**14**
155. Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	8	0	8	**16**
156. Interkulturelle und landeskundliche Themen	7	0	8	**15**
157. Fächerübergreifende Themen und Situationen	8	0	9	**17**
158. Aktuelle Themen	7	0	9	**16**
159. Wissenschaft und Technik, Kommunikation	5	0	8	**13**
10. Mensch und Gesellschaft, Sucht und Abhängigkeit	5	0	9	**14**
11. Wirtschaft und Finanzen	5	0	8	**13**
12. Arbeitswelt und Karriere	5	0	8	**13**
13. Wissenserwerb und Wissensvermittlung	7	0	8	**15**
14. Vorbereitung auf das Abitur	10	2	11	**23**
Összesen	91	2	124	**217**

13. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (91 óra)

Tematikai egység	Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek – Feste (Familienfeste, Kirchenfeste, Nationalfeste) Schul- und Familienfeiern, Sportarten, Sportereignisse, Krankheiten, – Haushalts– und Gartenarbeiten, Tagesablauf, Gewohnheiten, gesunde Ernährung, Plätze zum Essen (zu Hause, Kantine, Restaurants), fit bleiben, zum Arzt gehen,	**Fejlesztési feladatok** – Személyes élethez tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – Vitakészség, önálló szövegalkotás (szóban és írásban) képességének fejlesztése	

Hausarbeiten, tägliche Aufgaben – größerer Familienkreis, Rollenverteilung in der Familie, Wohlstand, soziale Beziehungen, Kleider und Mode, Kleidung als Ausdruck der gesellschaftlichen Zugehörigkeit, Lebensphasen, Beziehungen, Zukunftspläne, häufige Krankheiten und Verletzungen, Gesundheitswesen (medizinische Behandlung, Heilmittel zu Hause), positive und negative Charakterzüge, persönliche Erfolge und Misserfolge, Freundschaft	
Fogalmak	Familienkreis, Freundschaft, Arbeiten um das Haus, Krankheiten, Rollenverteilung in der Familie

Tematikai egység	Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek – Umweltschutz, Tierschutz, Haustiere halten, Bodenschätze schützen, soziales Engagement – Naturphänomene, Erhaltung der Natur, Nachhaltigkeit, Wetter und Klima, Jahreszeiten, Wiederverwertung und Wiederverwendung, Ökologisch wohnen, erneuerbare Energien	**Fejlesztési feladatok** – Kooperációs készség fejlesztése – Vitakészség fejlesztése – Önálló kutatómunkára való készség fejlesztése – Előadókészség fejlesztése	
Fogalmak	Umweltschutz, Bodenschätze, Naturphänomene, Klimaveränderung, erneubare Energien, Wiederverwendung	

Tematikai egység	Reisen und Urlaub, Tourismus	**Órakeret 6 óra**

Ismeretek – Feste und Feiertage in Ungarn und im Ausland, Festivals – Vorbereitung und Planung einer Reise, Stadtrundfahrt, Stadtführung – Einzelreise und Gruppenreise, Währungen, kulturelle Unterschiede, Wirkung des Tourismus auf Menschen, Bedeutung des Tourismus auf die Wirtschaft, Neue Tourismuszweige (Wellness, Sprachtourismus u.s.w)		**Fejlesztési feladatok** – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakcióra való képesség fejlesztése a nyaralás, utazás, turizmus tématartományban. – Vitakészség, előadókészség, íráskészség, kommunikációs készség fejlesztése
Fogalmak	Stadtrundfahrt, Stadtführung, Einzelreise und Gruppenreise, kulturelle Unterschiede, Feste	

Tematikai egység	Öffentliches Leben und Unterhaltung	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek – kulturelle Veranstaltungen, Unterhaltungsmöglichkeiten – Hobbies, Unterhaltung, Kultur, Dientleistungen – Freizeitaktivitäten, Bücher, Filme, Unterhaltungsmöglichkeiten, Hobbys, Kunst und kulturelle Ereignisse und Veranstaltungen, Konzerte, Sport, Lesen, Computerspiele, Medien, Apps	**Fejlesztési feladatok** – Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő német nyelvű szövegek felhasználása szórakozás és játékos nyelvtanulás céljára – A közügyekkel, szórakozással kapcsolatos tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a közügyekkel, szórakozással kapcsolatos tématartományban	
Fogalmak	Unterhaltungsmöglichkeiten, kulturelle Ereignisse und Veranstaltungen	

Tematikai egység	Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	**Órakeret 8 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
– Sprachkönnen und Sprachkenntnisse, Sprachlernstrategien, Sprachen, Akzente und Dialekte, autonomes Lernen	– A német nyelvre jellemző standardnak megfelelő kiejtés használata az ismert nyelvi elemekben – A legfőbb német dialektusok felismerése – Nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiák tudatos és hatékony alkalmazása
Fogalmak	Sprachkönnen, Sprachlernstrategien

Tematikai egység	Interkulturelle und landeskundliche Themen	**Órakeret 7 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
– Das Heilige Römische Reich Deutscher Nation, Kaiserreich, Das Dritte Reich, BRD, DDR, Wende, Mauerfall	– A német nyelvű országok alapvető érintkezési szabályainak ismerete és alkalmazása (Tschüß, sehr geehrte…, Hallo u.s.w) – A német nyelvű kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemek alkalmazása – A német kultúráról információk átadása – Hazánk országismereti és egyéb fő jellemzőiről információk átadása – Interakció a német nyelvű és hazai kultúráról, országismereti jellemzőkről
Fogalmak	Das Heilige Römische Reich Deutscher Nation, Kaiserreich, Das Dritte Reich, BRD, DDR, Wende, Mauerfall, Geschichte

Tematikai egység	Fächerübergreifende Themen und Situationen	**Órakeret 8 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
– Tanult szavak, szókapcsolatok használata németül a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból – Információszerzés németül egyéb tanulásterületi tartalmakban	– Tanult szavak, szókapcsolatok használata németül a témakörre jellemző, életkornak és érdeklődésnek megfelelő tartalmakból – Információszerzés németül egyéb tanulásterületi tartalmakban – Vitakészség, előadói készség fejlesztése
Fogalmak	Interdiszplinarität, Zusammenhänge

Tematikai egység	Aktuelle Themen	**Órakeret 7 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok

– Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó szókincs megértése és használata célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő német nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra	– Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó szókincs megértése és használata célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása célnyelven – Életkornak és érdeklődésnek megfelelő német nyelvű hazai és nemzetközi aktuális hírek és események alkalmazása ismeretszerzésre, szórakozásra
Fogalmak	Aktuell, Nachrichten, Klimaschutz, Weltmeisterschaft

Tematikai egység	Wissenschaft und Technik, Kommunikation	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek – Nutzung der Technologie im Alltag, im Studium oder in der Arbeit, wesentliche Innovationen – Internet, soziale Netzwerke, Forschung, Erfindungen	**Fejlesztési feladatok** – A tudomány és technika tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a tudomány és technika tématartományban.	
Fogalmak	Innovation, Forschung, Internet, soziale Neztwerke	

Tematikai egység	**Mensch und Gesellschaft, Sucht und Abhängigkeit**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek – Einkaufen, Dienstleistungen in Anspruch nehmen, alltägliche Angelegenheiten erledigen, Teilnahme am Leben einer Gemeinschaft, freiwillige Arbeit, Zivildienst	**Fejlesztési feladatok** – Az ember és társadalom tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció az ember és társadalom tématartományban – Vitakészség, íráskészség fejlesztése	

– Handysucht, Internetabhängigkeit – grundlegende Geschlechterrollen, Toleranz, Freundschaft, Aussehen und Persönlichkeit, individuelle Unterschiede, Beziehung zwischen Generationen, Verbrechen und Bestrafung, Abhängigkeiten-Suchtbehandlungen	
Fogalmak	Sucht, Abhängigkeit, Suchtbehandlungen, Toleranz, freiwillige Arbeit, Generationen, Geschechtsrollen

Tematikai egység	**Wirtschaft und Finanzen**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek – Geld sparen, Geld überweisen, Geld abheben, Geld ausgeben und verschwenden, Banking, online kaufen, Geld wechseln – Familienbudget, Geld sparen, ausgeben und verschwenden, Kredite	**Fejlesztési feladatok** – A pénzügyek és gazdaság tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a pénzügyek és gazdaság tématartományban	
Fogalmak	Geld, Banking, Kredite	

Tematikai egység	Arbeitswelt und Karriere	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek – Vorstellungsgespräch, Besprechungen – Planung, lebenslanges Lernen, Bewerbung um einen Job – Lebenslauf, Berufswahl, Sommerjobs, Schülerjob Arbeitszeiten, Teilzeitjobs, Arbeitslosigkeit, Arbeitslosenhilfe,	**Fejlesztési feladatok** – A karrier és munkavállalás tématartományhoz tartozó összetettebb, akár a közvetlen vonatkozásokon túlmutató információk átadása – A természeteshez közelítő, akár anyanyelvűekkel folytatott interakció a karrier és munkavállalás tématartományban	

Teamarbeit, individuelle Aufgaben, Kooperation, kritisches Denken, Mobilität	
Fogalmak	Vorstellungsgespräch, Jobs, Arbeitslosigkeit, Kooperation, Mobilität

Tematikai egység	**Wissenserwerb und Wissensvermittlung**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek – Német nyelvű, akár elvontabb tartalmú információ megszerzése – Akár elvontabb információ megosztása német nyelven – Célnyelvű, akár autentikus anyagok felhasználása ismeretszerzésre, tudásmegosztásra, nyelvi fejlesztésre	**Fejlesztési feladatok** – Német nyelvű, akár elvontabb tartalmú információ megszerzése – Akár elvontabb információ megosztása német nyelven – Célnyelvű, akár autentikus anyagok felhasználása ismeretszerzésre, tudásmegosztásra, nyelvi fejlesztésre	
Fogalmak	Forschungsarbeit, Präsentation, Information	

Tematikai egység	**Vorbereitung auf das Abitur**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek – közép- és emelt szintű nyelvi érettségi feladatok megoldása – a szóbeli érettségi témaköreinek gyakorlása és egyéni szempontokból történő átgondolása – a folyamatos beszéd és gondolatkifejtés gyakorlása – az emelt szintű érettségire készülők differenciált segítése	**Fejlesztési feladatok** – közép- és emelt szintű nyelvi érettségi feladatok megoldása – a szóbeli érettségi témaköreinek gyakorlása és egyéni szempontokból történő átgondolása – a folyamatos beszéd és gondolatkifejtés gyakorlása – az emelt szintű érettségire készülők differenciált segítése	
Fogalmak	Abitur, Leseverstehen, Hörverstehen, Schreiben	

Szabadon felhasználható (2 óra)

Tematikai egység	**Vorbereitung auf das Abitur**	**Órakeret**

		2 óra
Ismeretek – közép- és emelt szintű nyelvi érettségi feladatok megoldása	**Fejlesztési feladatok** – közép- és emelt szintű nyelvi érettségi feladatok megoldása	
Fogalmak	Abitur – az eddig tanult szókincs	

Szabadon tervezhető (124 óra)

Tematikai egység	**.** Themen und Situationen im persönlichen Bereich: Verwandtschaftsbeziehungen, Lebensstil	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Ismerkedés (személyes, interneten) Szerepek a családban Család/gyermeknevelés Generációk kapcsolata/együttélése Házasság/együttélési formák	
Fogalmak	Hochzeit, Generation, ledig, Single	

Tematikai egység	Themen und Situationen im Bereich der Umgebung und Umwelt	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Bérlakás/saját tulajdonú lakás /albérlet Lakásvásárlás/lakáshitel/lakásépítés Városi-vidéki életforma Viselkedési szokások Divat/öltözködés/szépségápolás A klíma és a növény-/állatvilág összefüggései	
Fogalmak	Mietswohnung, Kredit, Klima,	

Tematikai egység	Reisen und Urlaub, Tourismus	**Órakeret óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Gépjárművezetés/közlekedési szabályok Közlekedés gyalogosan, kerékpáron Külföldi utazások célja/formái Autóbérlés/ utazási irodák Közlekedési eszközök Menetrend/közlekedési információk Jegyváltás (busz, vasút, repülő) Utazás/úti okmányok	
Fogalmak	Flugzeug, per Anhalter fahren, öffentliche Verkehrsmittel,	

Tematikai egység	**.** Öffentliches Leben und Unterhaltung	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Vásárlási szokások/reklám, hirdetés Áruházláncok/csomagküldő szolgálat	

	Kis boltok kontra bevásárlóközpontok Könyv kontra internet Mozi, színház kontra TV, videó, DVD Az Internet és a közösségi oldalak
Fogalmak	Tante Emma Laden, online Einkaufen,

Tematikai egység	Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A nyelvtudás szerepe a kommunikációban Az angol nyelv erősödő dominanciája Nyelvtudás/szakképzettség/karrier Esélyegyenlőség a tanulásban, elhelyezkedésnél A munkanélküliség kérdése Csereprogramok/külföldi ösztöndíjak/részképzések Új tanulási formák A nyelvtudás szerepe a kommunikációban Az angol nyelv erősödő dominanciája	
Fogalmak	Sprachkenntnisse, Arbeitslosigkeit,	

Tematikai egység	Interkulturelle und landeskundliche Themen	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	a célnyelvi ország: Munkavállalás az EU-ban Nyelvoktatás/nyelvtudás/ elhelyezkedési esélyek az EU-ban Népessége/nemzetiségei Történelmi hagyományai/kulturális értékei/műemlékei Művészeti/néprajzi sajátosságai	
Fogalmak	Traditionen, Arbeitsamt,	

Tematikai egység	Fächerübergreifende Themen und Situationen	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Tantárgyak Kedvelt foglalkozások Munkahelyek Kollégák/iskolatársak Iskolai/munkahelyi napirend	
Fogalmak	Kollegen, Job, Arbeitsstelle,	

Tematikai egység	Aktuelle Themen	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Közélet/politika/civil szervezetek	

	Gazdaság Művészetek Sport Televízió Rádió Újságok/Folyóiratok
Fogalmak	Illustrierte, Zeitungen,

Tematikai egység	Wissenschaft und Technik, Kommunikation	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Az Internet és a közösségi oldalak Számítógépes játékok Posta (levél, képeslap) Telefon/fax SMS, e-mail Telefon (vezetékes, mobil, SMS) Internet (e-mail, Skype, chat) A mobiltelefon terjedésének okai A nyelvtudás szerepe a kommunikációban	
Fogalmak	Ansichtskarte, Brief,	

Tematikai egység	**Mensch und Gesellschaft, Sucht und Abhängigkeit**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Ambulancia/kórház/szakorvosok Természetgyógyászat/gyógyszerek Megelőzés/szűrővizsgálatok Egészséges táplálkozás	
Fogalmak	Chirurg, Naturheilmittel, gesunde Ernährung,	

Tematikai egység	**Wirtschaft und Finanzen**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Vásárlási szokások/reklám, hirdetés Áruházláncok/csomagküldő szolgálat Kis boltok kontra bevásárlóközpontok Pénzügyi szolgáltatások (utalás, pénzváltás) Étterem (étlap, rendelés, fizetés) Szálloda (szobafoglalás, fizetés)	
Fogalmak	Tante Emma Laden, Supermarkt, Hypermarkt, Geld wechseln,	

Tematikai egység	Arbeitswelt und Karriere	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Utazás/munkavállalás/mobilitás Kollégák/főnökök Kedvelt foglalkozások/munkahelyek Nyelvtudás/szakképzettség/karrier	

	Esélyegyenlőség a tanulásban, elhelyezkedésnél A munkanélküliség kérdése
Fogalmak	Berufe, Fachmann,

Tematikai egység	**Wissenserwerb und Wissensvermittlung**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– Német nyelvű, akár elvontabb tartalmú információ megszerzése – Akár elvontabb információ megosztása német nyelven – Célnyelvű, akár autentikus anyagok felhasználása ismeretszerzésre, tudásmegosztásra, nyelvi fejlesztésre	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Vorbereitung auf das Abitur**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– közép- és emelt szintű nyelvi érettségi feladatok megoldása – a szóbeli érettségi témaköreinek gyakorlása és egyéni szempontokból történő átgondolása – a folyamatos beszéd és gondolatkifejtés gyakorlása – az emelt szintű érettségire készülők differenciált segítése	
Fogalmak	közép- és emelt szintű nyelvi érettségi szókincse, középfokú szókincs,	

Nyelvi funkciók a német mint első idegen nyelvre a 13. évfolyamon:

- álláspont, vélemény kifejezése (Ich vertrete die Meinung / den Standpunkt, …)
- érvek felvezetése (Ich halte das für besonders wichtig, weil..., Wenn man bedenkt, dass..., Man sollte auf alle Fälle berücksichtigen, dass...)
- egyetértés mások érveivel (Das finde / glaube / meine ich auch., Da haben Sie Recht.)
- kétely, bizonytalanság kifejezése (Da bin ich mir nicht sicher. Das bezweifle ich. Sie haben teilweise Recht, aber…)
- mások érveivel való egyet nem értés (Da bin ich ganz anderer Meinung / Ansicht, weil..., Dem kann ich nicht zustimmen, weil..., Das kann ich überhaupt nicht nachvollziehen, weil...)
- javaslat (Ich bin dafür, dass..., Ich schlage vor, wir...., Wir könnten vielleicht ..., Was halten Sie davon, ..., Ich hätte eine andere Idee., Ich würde einen anderen Vorschlag machen.)
- konklúzió levonása (Alles in allem zeigt sich, dass....)
- statisztikai adatok elemzése grafikon, diagramm segítségével (Aus dem Schaubild geht hervor, … An letzer Stelle steht …)
- reklamáció, panasz kifejezése (Hiermit möchte ich mich wegen der von Ihnen organisierten Reise beschweren.)

- érdeklődés kifejezése (Ich möchte mich danach erkundigen, ..., Könnten Sie mir weitere Informationen über ... geben?)
- hogylét iránti érdeklődés (Was kann ich für dich/Sie tun?)
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (Entschuldigen Sie bitte…/Verzeihen Sie bitte…, kein Problem)
- érzések kifejezése (ich befürchte, dass…)
- egymást követő események leírása (zuerst, zweitens, zum Schluss)
- beszédszándék jelzése beszélgetés közben (Kann/darf ich dich/Sie kurz unterbrechen)

Nyelvi elemek és struktúrák a német mint első idegen nyelvre a 13. évfolyamon:

- feltételes mód (Wenn ich nicht so viel Schokolade äße, wöge ich nicht 70 Kilo/Wenn ich nicht so viel Schokolade essen würde, würde ich nicht 70 Kilo wiegen.), feltételes mód módbeli segédigével, múlt időben (Jan hätte den Test besser schreiben können, wenn er mehr gelernt hätte.)
- óhajtó és irreális óhajtó mondatok (Wenn ich doch Steven noch einmal sähe! Wenn ich bloß nichts gesagt hätte!)
- mellékmondatok: módhatározói mellékmondat (Er erzählt so spannend, dass alle ihn bewundern.), hasonlító mellékmondat (Er sieht so aus, als ob er wieder gesund wäre.), következtető mellékmondat (Sie ist weggegangen, ohne dass sie etwas gesagt hätte.), megengedő mellékmondat (Obwohl er viele Probleme hat, steht uns immer zur Verfügung.)
- cselekvőpasszív módbeli segédigékkel jelen és múlt időben (Deine Schrift kann nicht gelesen werden./Alle Geschenke konnten schön eingepackt werden
- Állapotpasszív (Die Fenster sind weiß und blau gestrichen.)
- főnévi és melléknévi vonzatok (zweifeln an, angewiesen auf)
- folyamatos és beálló melléknévi igenevek (das schreibende Kind, das zu lesende Buch)
- módbeli segédigék másodlagos jelentése (Der Zug muss in 5 Minuten ankommen. Er will den Unfall gesehen haben.
- elváló és nem elváló igekötők (Der Schüler hat das unbekannte Wort schön umgeschrieben. Mein Text gefällt mir nicht, ich umschreibe den ganzen.)

Matematika 9-10. évfolyam (Technikum)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Halmazok	**14 óra**
2. Matematikai logika	**14 óra**
3. Kombinatorika, gráfok	**16 óra**
4. Számhalmazok, műveletek	**10 óra**
5. Hatvány, gyök	**18 óra**
6. Betűs kifejezések alkalmazása egyenletmegoldás, függvényábrázolás során	**14 óra**
7. Arányosság, százalékszámítás	**16 óra**
8. Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek	**24 óra**
9. Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenség	**16 óra**
10. A függvény fogalma, függvénytulajdonságok	**22 óra**
11. Geometriai alapismeretek	**10 óra**
12. Háromszögek	**20 óra**
13. Négyszögek, sokszögek	**14 óra**
14. A kör és részei	**14 óra**
15. Transzformációk, szerkesztések	**26 óra**
16. Leíró statisztika	**14 óra**
17. Valószínűség-számítás	**10 óra**
Kötelező összesen:	**272 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	4	144	136	8	0
10. évf.	4	144	136	8	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1. Halmazok	***14***	14	3	0	**17**	0	0	0	**0**
2. Matematikai logika	***14***	0	0	0	**0**	14	0	0	**14**
3. Kombinatorika, gráfok	***16***	0	0	0	**0**	16	4	0	**20**

4. Számhalmazok, műveletek	***10***	10	2	0	**13**	0	0	0	**0**
5. Hatvány, gyök	***18***	0	0	0	**0**	18	0	0	**18**
6. Betűs kifejezések alkalmazása egyenletmegoldás, függvényábrázolás során	***14***	14	0	0	**14**	0	0	0	**0**
7. Arányosság, százalékszámítás	***16***	16	0	0	**16**	0	0	0	**0**
8. Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek	***24***	24	3	0	**26**	0	0	0	**0**
9. Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenség	***16***	0	0	0	**0**	16	4	0	**20**
10. A függvény fogalma, függvénytulajdonságok	***22***	0	0	0	**0**	22	0	0	**22**
11. Geometriai alapismeretek	***10***	10	0	0	**10**	0	0	0	**0**
12. Háromszögek	***20***	20	0	0	**20**	0	0	0	**0**
13. Négyszögek, sokszögek	***14***	14	0	0	**14**	0	0	0	**0**
14. A kör és részei	***14***	14	0	0	**14**	0	0	0	**0**
15. Transzformációk, szerkesztések	***26***	0	0	0	**0**	26	0	0	**26**
16. Leíró statisztika	***14***	0	0	0	**0**	14	0	0	**14**
17. Valószínűség-számítás	***10***	0	0	0	**0**	10	0	0	**10**
Összesen	***272***	136	8	0	**144**	136	8	0	**144**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (136 óra)

Tematikai egység	**1. Halmazok**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Halmaz közös elem nélküli részhalmazokra bontása, példák ennek alkalmazására a matematikán belül, más tantárgyaknál és a mindennapi életben – Halmaz megadása utasítással, elemek felsorolásával – Halmazok közötti viszonyok ábrázolása, értelmezése – Halmazok metszetének, uniójának, különbségének, komplementerének képzése, ábrázolása és értelmezése – Két-három halmaz elemszámával kapcsolatos feladatok megoldása logikai szita segítségével – Szemléletes kép végtelen halmazokról		

Fogalmak	alaphalmaz, részhalmaz, üres halmaz, halmazok egyenlősége, Venn-diagram; halmazműveletek: unió, metszet, különbség, komplementer halmaz; diszjunkt halmazok, halmaz elemszáma, logikai szita

Tematikai egység	**4. Számhalmazok, műveletek**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Műveleti azonosságok (kommutativitás, asszociativitás, disztributivitás), zárójelek helyes használata – Tizedes törtek átírása közönséges tört alakba és viszont – Irracionális számok szemléltetése – Racionális számok elhelyezkedése számegyenesen – Nyílt és zárt intervallumok fogalmának ismerete és alkalmazása – Számok abszolút értékének, ellentettjének és reciprokának meghatározása – Számológéppel elvégzett számítások eredményének előzetes becslése és nagyságrendi ellenőrzése – Valós számok adott jegyre kerekítése – Valós számok gyakorlati helyzetekben történő észszerű kerekítése		
Fogalmak	racionális szám, irracionális szám, valós szám, nyílt intervallum, zárt intervallum, abszolút érték, ellentett, reciprok	

Tematikai egység	**6. Betűs kifejezések alkalmazása egyenletmegoldás, függvényábrázolás során**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Műveletek egyszerű algebrai kifejezésekkel: összeadás, kivonás, szorzás, osztás, egytagú kifejezések hatványa – Műveleti azonosságok ismerete és alkalmazása egyenletek megoldása során – Az $(a + b)2$, az $(a – b)2$ és az $(a + b)(a – b)$ kifejezésekre vonatkozó nevezetes azonosságok ismerete és alkalmazása (például oszthatósági feladatokban, egyenletek megoldásában, függvények ábrázolásában) – Egyszerű másodfokú polinom átalakítása teljes négyzetté kiegészítéssel – Algebrai kifejezések átalakítása összevonás, szorzattá alakítás, nevezetes azonosságok alkalmazásával		

Fogalmak	összeg, tag, szorzat, tényező, egynemű kifejezés, együttható, teljes négyzet, polinom

Tematikai egység	**7. Arányosság, százalékszámítás**	**Órakeret 16 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Az egyenes és a fordított arányosság fogalmának ismerete és alkalmazása gyakorlati problémák megoldása során – Az egyenes és a fordított arányosság grafikonjának felismerése és elkészítése – Példák az egyenes és a fordított arányosságtól különböző arányosságokra (négyzetes, gyökös) – Példák egy irányban vagy ellentétes irányban változó mennyiségpárokra a mindennapi életből – Százalékszámítással kapcsolatos hétköznapi helyzetekhez (például háztartási bevételekhez, kiadásokhoz, pénzügyi fogalmakhoz, gazdasági folyamatokhoz) és más tantárgyakhoz köthető feladatok megoldása		
Fogalmak	egyenes arányosság, fordított arányosság, százalékalap, százalékérték, százalékláb	

Tematikai egység	**8. Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek**	**Órakeret 24 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Elsőfokú egyenletre, egyenlőtlenségre, egyenletrendszerre vezető matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információk kigyűjtése, rendszerezése – Adott problémához megoldási stratégia, algoritmus választása, készítése – A problémának megfelelő matematikai modell választása, alkotása – A kiválasztott modellben a probléma megoldása – A modellben kapott megoldás értelmezése az eredeti problémába visszahelyettesítve, ellenőrzés és válaszadás az észszerűségi szempontokat figyelembe véve – Alaphalmaz, megoldáshalmaz fogalmának ismerete – Egyismeretlenes elsőfokú egyenlet és egyenlőtlenség megoldása mérlegelvvel és grafikusan		

– Elsőfokú kétismeretlenes egyenletrendszer megoldása behelyettesítéssel, közös együtthatók módszerével, grafikusan – Elsőfokú egyenlettel, egyenlőtlenséggel, egyenletrendszerrel megoldható szöveges feladatok megoldása (például út-idő-sebesség, közös munkavégzés, keveréses feladatok, pénzügyi és gazdasági tematikájú feladatok)	
Fogalmak	alaphalmaz, megoldáshalmaz, mérlegelv

Tematikai egység	**11. Geometriai alapismeretek**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Két pont, pont és egyenes, két egyenes távolságának alkalmazása a síkban – Egyenesek kölcsönös helyzetének ismerete és alkalmazása – Nevezetes szögpárok tulajdonságainak ismerete és alkalmazása: pótszögek, mellékszögek, kiegészítő szögek, csúcsszögek, egyállású szögek, váltószögek – A szakaszfelező merőleges és a szögfelező mint ponthalmazok tulajdonságainak ismerete – Dinamikus geometriai szoftver alkalmazásának előkészítése, használata – Alapszerkesztések végrehajtása hagyományos vagy digitális eszközzel euklideszi módon: szakaszfelező merőleges, szögfelező, merőleges és párhuzamos egyenesek szerkesztése, szög másolása		
Fogalmak	pont, egyenes, sík, szögtartomány, hajlásszög, párhuzamos, merőleges, pótszögek, mellékszögek, kiegészítő szögek, csúcsszögek, egyállású szögek, váltószögek, szakaszfelező merőleges, szögfelező	

Tematikai egység	**12. Háromszögek**	**Órakeret 22 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A háromszögek csoportosítása oldalak és szögek szerint – Az alapvető összefüggések ismerete és alkalmazása háromszögek oldalai, szögei, oldalai és szögei között		

– Speciális háromszögek tulajdonságainak ismerete és alkalmazása: szabályos, egyenlő szárú, derékszögű háromszög – A háromszög nevezetes vonalaira, pontjaira és köreire vonatkozó fogalmak, tételek ismerete és alkalmazása: oldalfelező merőleges, szögfelező, magasságvonal, súlyvonal, középvonal, körülírt, illetve beírt kör – Az oldalfelező merőlegesek és a belső szögfelezők metszéspontjára vonatkozó tétel bizonyítása – A Pitagorasz-tétel és megfordításának ismerete és alkalmazása – A Pitagorasz-tétel bizonyítása – Háromszög területének kiszámítása	
Fogalmak	szabályos háromszög, egyenlő szárú háromszög, derékszögű háromszög, oldalfelező merőleges, szögfelező, magasságvonal, súlyvonal, középvonal, körülírt kör, beírt kör

Tematikai egység	**13. Négyszögek, sokszögek**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Speciális négyszögek (trapéz, húrtrapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz, téglalap, négyzet) tulajdonságainak ismerete, területének kiszámítása – Konvex sokszögeknél az átlók számára, a belső és külső szögösszegre vonatkozó tételek ismerete, bizonyítása és alkalmazása – Szabályos sokszög fogalmának ismerete – Szabályos sokszög területe átdarabolással		
Fogalmak	trapéz, húrtrapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz, téglalap, négyzet, konvex sokszög, szabályos sokszög	

Tematikai egység	**14. A kör és részei**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Annak ismerete és alkalmazása, hogy a középponti szög egyenesen arányos a hozzá tartozó körív hosszával – Annak ismerete és alkalmazása, hogy a középponti szög egyenesen arányos a hozzá tartozó körcikk területével – Kör, körcikk, körgyűrű és körszelet területének és kerületének kiszámítása – Annak ismerete és alkalmazása, hogy a kör érintője merőleges az érintési pontba húzott		

sugárra, és hogy külső pontból húzott érintőszakaszok egyenlő hosszúak – A Thalész-tétel és megfordításának ismerete és alkalmazása – A Thalész-tétel bizonyítása	
Fogalmak	középponti szög, körív, körcikk, körgyűrű, körszelet, érintőszakaszok

Szabadon felhasználható (8 óra)

Tematikai egység	**1. Halmazok**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Ismeretek rendszerezése, ismétlése Szemléletes megoldás szerepének hangsúlyozása Szöveges feladatok értelmezése	
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**4. Számhalmazok, műveletek**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A számhalmazok és a műveletek közötti összefüggés Számhalmazok ábrázolása számegyenesen Pontos, precíz számolás fontossága, gyakorlása	
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**8. Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Ekvivalens átalakítás fogalma, fontossága Ellenőrzés egyenlet és szöveges feladat esetén Egyenletmegoldás speciális esetekben	
Fogalmak	-	

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (102 óra)

Tematikai egység	**2. Matematikai logika**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A matematikai bizonyítás fogalma – Állítás logikai értékének megállapítása (igaz vagy hamis) – Állítás tagadásának alkalmazása egyszerű feladatokban – A „nem”, az „és”, a megengedő „vagy” és a kizáró „vagy” logikai jelentésének ismerete és alkalmazása matematikai és matematikán kívüli feladatokban		

– A „minden” és a „van olyan” típusú állítások logikai értékének megállapítása és ennek indoklása egyszerű esetekben – Adott állítás megfordításának megfogalmazása – „Ha…, akkor…” és „akkor és csak akkor” típusú egyszerű állítások logikai értékének megállapítása – Stratégiai és logikai játékok	
Fogalmak	tétel, bizonyítás, igaz-hamis; „nem”, „és”, „vagy”, „vagy…, vagy…”, „ha…, akkor…”, „akkor és csak akkor”

Tematikai egység	**3. Kombinatorika, gráfok**	**Órakeret 16 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Hétköznapi helyzetekhez kapcsolódó sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása rendszerezéssel – Sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása matematikai problémákban – Esetszétválasztás és szorzási elv alkalmazása feladatok megoldásában – Összeszámlálási modellek alkalmazása feladatok megoldásában – Gráfok alkalmazása konkrét hétköznapi és matematikai szituációk szemléltetésére, feladatok megoldására		
Fogalmak	gráf, gráf csúcsa, gráf éle	

Tematikai egység	**5. Hatvány, gyök**	**Órakeret 18 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Valós számok hatványozása pozitív egész kitevőre – Hatványozás 0 és negatív egész kitevőre – A hatványozás azonosságainak megfigyelése, felfedezése – A hatványozás azonosságainak bizonyítása konkrét alapszám és tetszőleges pozitív egész kitevő esetén – Számok normálalakja – Számolás normálalak segítségével – A négyzetgyök definíciója – Nemnegatív számok négyzetgyökének megadása számológép segítségével – A négyzetgyökvonás azonosságai		
Fogalmak	hatványalap, hatványkitevő, normálalak, négyzetgyök	

Tematikai egység	**9. Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenségek**	**Órakeret**

		16 óra
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Másodfokú egyenletre, egyenlőtlenségre vezető matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információk kigyűjtése, rendszerezése – Adott problémához megoldási stratégia, algoritmus választása, készítése – A problémának megfelelő matematikai modell választása, alkotása – A kiválasztott modellben a probléma megoldása – A modellben kapott megoldás értelmezése az eredeti problémába visszahelyettesítve, ellenőrzés és válaszadás az észszerűségi szempontokat figyelembe véve – Egyenletek megoldása ekvivalens átalakításokkal – Másodfokú egyenlet megoldása szorzattá alakítással, teljes négyzetté kiegészítéssel, megoldóképlettel és grafikusan – Egyszerű másodfokúra visszavezethető egyenletek megoldása – Másodfokú egyenlőtlenség megoldása grafikusan – Másodfokú egyenlettel megoldható szöveges feladatok megoldása – $\sqrt{x+c} = ax+b$		
Fogalmak	másodfokú egyenlet megoldóképlete, diszkrimináns, gyöktényezős alak, ekvivalens átalakítás	

Tematikai egység	**10. A függvény fogalma, függvénytulajdonságok**	**Órakeret 22 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Hétköznapi hozzárendelések megfigyelése, tulajdonságainak megfogalmazása: egyértelmű, kölcsönösen egyértelmű – Függvény megadása, alapvető függvénytani fogalmak ismerete – Függvényértékek meghatározása és táblázatba rendezése – Függvények ábrázolása táblázat alapján – Függvények alkalmazása valós, hétköznapi helyzetek jellemzésére, gyakorlati problémák megoldására – A grafikon alapján a függvény értelmezési tartományának, értékkészletének, minimumának, maximumának és		

zérushelyének megállapítása, a növekedés és fogyás leolvasása – Lineáris függvény, másodfokú függvény, négyzetgyökfüggvény, fordított arányosságot leíró függvény (elemi függvények) grafikonja, tulajdonságai – Elemi függvényekkel egyszerű függvénytranszformációs lépések végrehajtása: $f(x) + c$, $f(x + c)$, $c \cdot f(x)$, $\lvert f(x) \rvert$ – Lineáris függvények hozzárendelési utasításának leolvasása grafikon alapján – Egyszerű függvények esetén az $f(x) = c$ alapján x meghatározása és ennek alkalmazása gyakorlati problémák megoldása során – Kölcsönösen egyértelmű hozzárendelés megfordítása és a megfordított hozzárendelés ábrázolása	
Fogalmak	egyértelmű hozzárendelés, kölcsönösen egyértelmű hozzárendelés, értelmezési tartomány, képhalmaz, értékkészlet, helyettesítési érték, szélsőérték, zérushely, növekedés, fogyás

Tematikai egység	**15. Transzformációk, szerkesztések**	**Órakeret 26 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Példák ismerete geometriai hozzárendelésekre (merőleges vetítés, párhuzamos vetítés, merőleges affinitás, térkép, fényképezés) – A tengelyes tükrözés, a középpontos tükrözés, a pont körüli forgatás és a párhuzamos eltolás ismerete, tulajdonságaik – A vektor fogalmának kialakítása a párhuzamos eltolás segítségével – Egybevágósági transzformációk egymás utáni végrehajtása – Egybevágósági transzformációk végrehajtása szerkesztéssel vagy digitális eszközzel – Egybevágó alakzatok, szimmetriák megfigyelése a környezetben, művészeti alkotásokban – Az egybevágósági transzformációk alkalmazása feladatok megoldásában, tételek bizonyításában – Háromszögek egybevágóságának alapesetei és ezek alkalmazása – Négyszögek egybevágósága		

– Egyszerű szerkesztési feladatok megoldása hagyományos vagy digitális eszközzel; diszkusszió – Gyakorlati feladatok megoldása egybevágóságok segítségével (például a sík parkettázása különféle síkidomokkal; szabásminta készítése, használata) – A középpontos hasonlósági transzformáció és a hasonlósági transzformáció ismerete, tulajdonságai – A hasonlóság fogalmának ismerete és alkalmazása feladatok megoldásában, tételek bizonyításában – Gyakorlati feladatok megoldása hasonlóság segítségével (például alaprajz-, térképkészítés, modellezés)	
Fogalmak	tengelyes tükrözés, középpontos tükrözés, pont körüli forgatás, párhuzamos eltolás, egybevágóság, forgásszög, vektor, vektorok összege, középpontos hasonlósági transzformáció, hasonlósági transzformáció, hasonlóság, a hasonlóság aránya

Tematikai egység	**16. Leíró statisztika**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Statisztikai adatok gyűjtésének tervezése – Statisztikai adatok gyűjtése hagyományos és internetes forrásból – Statisztikai adatok rendszerezése, jellemzése középértékekkel hagyományos és digitális eszközzel – A kapott adatok értelmezése, értékelése, egyszerű statisztikai következtetések – Oszlop- és kördiagram értelmezése, valamint készítése hagyományos és digitális eszközzel – Konkrét adatsokaság ábrázolásához, statisztikai kérdés megválaszolásához a megfelelő diagramtípus kiválasztása – Kördiagramból oszlopdiagram készítése és viszont – Grafikus manipulációk felismerése és javítása diagramok esetén		
Fogalmak	oszlopdiagram, kördiagram, átlag, medián, módusz	

Tematikai egység	**17. Valószínűség-számítás**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**

– Valószínűségi kísérletek elvégzése, gyakorisági, relatív gyakorisági táblázatok készítése – A valószínűség fogalmának bevezetése statisztikai alapon – A klasszikus valószínűségi modell fogalma és alkalmazása – Diszkrét valószínűség-eloszlások ábrázolása hagyományos és digitális eszközzel	
Fogalmak	valószínűségi kísérlet, esemény, elemi esemény, gyakoriság, relatív gyakoriság, valószínűség, diszkrét valószínűség-eloszlás

Szabadon felhasználható (8 óra)

Tematikai egység	**3. Kombinatorika, gráfok**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Kombinatorikai feladatok megoldásának módszerei, gyakorlása	
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**9. Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenségek**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	Feladatmegoldó rutin fejlesztése Grafikus megoldás alkalmazási lehetőségei	
Fogalmak	-	

Matematika 11-12. évfolyam (Technikum)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
49. Halmazok, matematikai logika	**6 óra**
50. Kombinatorika, gráfok	**10 óra**
51. **Számelméleti ismeretek, számhalmazok épülése**	**14 óra**
52. **Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus**	**12 óra**
53. **Exponenciális folyamatok vizsgálata**	**12 óra**
54. **Sorozatok**	**18 óra**
55. **Trigonometria**	**14 óra**
56. Térgeometria	**20 óra**
57. **Koordinátageometria**	**14 óra**
58. **Leíró statisztika**	**12 óra**
59. **Valószínűség-számítás**	**16 óra**
60. **Rendszerező összefoglalás**	**38 óra**
Kötelező összesen:	**186 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	3+1	108+36=144	93	15	0	36
12. évf.	3+1	93+31=124	93	0	0	31

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
49. **Halmazok, matematikai logika**	**6**	0	0	0	0	**0**	6	0	0	0	**6**
50. **Kombinatorika, gráfok**	**10**	10	5	0	5	**20**	0	0	0	0	**0**
51. **Számelméleti ismeretek, számhalmazok épülése**	**14**	14	0	0	2	**16**	0	0	0	0	**0**
52. **Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus**	**12**	12	5	0	6	**23**	0	0	0	0	**0**
53. **Exponenciális folyamatok vizsgálata**	**12**	12	0	0	0	**12**	0	0	0	0	**0**
54. **Sorozatok**	**18**	0	0	0	0	**0**	18	0	0	7	**25**
55. **Trigonometria**	**14**	14	0	0	2	**16**	0	0	0	0	**0**
56. **Térgeometria**	**20**	0	0	0	0	**0**	20	0	0	6	**26**
57. **Koordinátageometria**	**14**	14	5	0	5	**24**	0	0	0	0	**0**
58. **Leíró statisztika**	**12**	0	0	0	0	**0**	12	0	0	0	**12**
59. **Valószínűség-számítás**	**16**	16	0	0	5	**21**	0	0	0	0	**0**
60. **Rendszerező összefoglalás**	**38**	1	0	0	11	**12**	37	0	0	18	**55**
Összesen	***186***	93	15	0	36	**144**	93	0	0	31	**124**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (93 óra)

Tematikai egység	**2. Kombinatorika, gráfok**	**Órakeret**

		10 óra
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Matematikai és hétköznapi helyzetekhez kötődő sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása – A binomiális együttható fogalmának ismerete, értékének kiszámítása – Mintavétel visszatevéssel és visszatevés nélkül – A gráf csúcsainak fokszámösszege és éleinek száma közötti összefüggés ismerete és alkalmazása gyakorlati feladatok megoldásában		
Fogalmak	variáció, permutáció, kombináció, faktoriális, binomiális együttható; csúcs fokszáma gráfban	

Tematikai egység	**3. Számelméleti ismeretek, számhalmazok épülése**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Legnagyobb közös osztó és legkisebb közös többszörös meghatározása a prímtényezős felbontásból – Összetett oszthatósági szabályok alkalmazása – Számolás osztási maradékokkal (például összeg, szorzat, hatvány maradéka) – Számok felírása 10-estől különböző alapú számrendszerben – Az egész számok, a véges tizedes törtek, a végtelen szakaszos tizedes törtek és a racionális számok kapcsolata – A számhalmazok épülésének matematikai vonatkozásai a természetes számoktól a valós számokig – Végtelen nem szakaszos tizedes törtek ismerete – Példák irracionális számokra – Számhalmazok műveleti zártsága		
Fogalmak	természetes szám, egész szám, racionális szám, irracionális szám, valós szám, relatív prímek	

Tematikai egység	**4. Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Az n-edik gyök fogalmának ismerete és alkalmazása – Hatványozás pozitív alap és racionális kitevő esetén		

– Hatványozás azonosságainak alkalmazása racionális kitevő esetén – A hatványozás szemléletes értelmezése irracionális kitevő esetén – Az exponenciális függvények ábrázolása hagyományosan és számítógéppel, a függvények tulajdonságai – A logaritmus értelmezése – Áttérés más alapú logaritmusra – Számológép használata logaritmus értékének meghatározásához	
Fogalmak	n-edik gyök, exponenciális függvény, logaritmus

Tematikai egység	**5. Exponenciális folyamatok vizsgálata**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Exponenciális folyamatok vizsgálata a természetben és a társadalomban – Exponenciális egyenletre, egyenlőtlenségre vezető matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információk kigyűjtése, rendszerezése – Adott problémához megoldási stratégia, algoritmus választása, készítése – A gyakorlati (például pénzügyi, biológiai, fizikai, demográfiai, ökológiai) problémának megfelelő matematikai modell választása, alkotása – A kiválasztott modellben a probléma megoldása – A modellben kapott megoldás értelmezése az eredeti probléma szövegébe visszahelyettesítve, ellenőrzés és válaszadás az észszerűségi szempontokat figyelembe véve		
Fogalmak	Nincsenek új fogalmak	

Tematikai egység	**7. Trigonometria**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Hegyesszög szinusza, koszinusza, tangense – Számítások derékszögű háromszögekben szögfüggvények segítségével gyakorlati helyzetekben – Tompaszög szinusza, koszinusza, tangense – Összefüggések ismerete egy adott szög különböző szögfüggvényei között:		

pitagoraszi összefüggés, pótszögek és mellékszögek szögfüggvényei – Szögfüggvény értékének ismeretében a szög meghatározása számológép segítségével – Háromszög területének kiszámítása két oldal és a közbezárt szög ismeretében – Szinusz- és koszinusztétel ismerete és alkalmazása – A szinusztétel bizonyítása – Számítások négyszögekben, sokszögekben szögfüggvények segítségével – A környezetben található tárgyak magasságának, pontok távolságának meghatározása mért adatokból számítva – Négyszögek és szabályos sokszögek területének kiszámítása	
Fogalmak	szinusz, koszinusz, tangens, szinusztétel, koszinusztétel

Tematikai egység	**9. Koordinátageometria**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A vektor, vektor abszolút értéke, nullvektor, ellentett vektor, helyvektor fogalmak ismerete, alkalmazása – A vektorok összeadása, kivonása, szorzása valós számmal, műveletek ismerete és alkalmazása – Vektorok alkalmazása feladatok megoldásában – Pont és vektor megadása koordinátákkal a derékszögű koordináta-rendszerben – Adott feltételeknek megfelelő ponthalmazok ábrázolása koordináta-rendszerben – Két pont távolságának, vektor abszolút értékének meghatározása koordináták alapján – Vektorok összegének, különbségének, számszorosának koordinátái – Szakaszfelezőpont koordinátáinak meghatározása a végpontok koordinátái alapján – Egyenes egyenlete $y = mx + b$ vagy $x = c$ alakban – Egyenes meredekségének fogalma; egyenesek merőlegességének és párhuzamosságának megállapítása a meredekségek alapján		

– Az egyenesek egyenletének ismeretében egyenesek metszéspontjának koordinátái – A kör egyenletének megadása és alkalmazása a kör sugarának és a középpont koordinátáinak ismeretében	
Fogalmak	vektor, vektor abszolút értéke, nullvektor, ellentett vektor, helyvektor, vektorok összege, vektorok különbsége, vektor számszorosa, vektor koordinátái, alakzat egyenlete, egyenes egyenlete, kör egyenlete

Tematikai egység	**11. Valószínűség-számítás**	**Órakeret 16 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Példák ismerete események összegére, szorzatára, komplementer eseményre, egymást kizáró eseményekre – Elemi események fogalmának ismerete, alkalmazása események előállítására – Példák ismerete független és nem független eseményekre – A klasszikus valószínűségi modell és a Laplace-képlet ismerete, alkalmazása – A geometriai valószínűség fogalmának ismerete és alkalmazása – Valószínűségek meghatározása visszatevéses és visszatevés nélküli mintavétel esetén – A várható érték ismerete és meghatározása konkrét feladatokban, játékokban – Pénzügyi fogalmakkal kapcsolatos valószínűségi ismeretek (például biztosítás, befektetések kockázata, árfolyamkockázat)		
Fogalmak	események összege, események szorzata, esemény komplementere, egymást kizáró események, független események, geometriai valószínűség, visszatevéses mintavétel, visszatevés nélküli mintavétel, várható érték	

Tematikai egység	**12. Rendszerező összefoglalás**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A tanévben érintett fejezetek áttekintése, a tanév anyagának összefoglalása, rendszerezése.	
Fogalmak		

Szabadon felhasználható (15 óra)

Tematikai egység	**2.Kombinatorika, gráfok**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

– Matematikai és hétköznapi helyzetekhez kötődő sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása	
Fogalmak	-

Tematikai egység	**4. Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Hatványozás pozitív alap és racionális kitevő esetén – Hatványozás azonosságainak alkalmazása racionális kitevő esetén	–	
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**9. Koordinátageometria**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri és alkalmazza az egyenes egyenletét – kiszámítja egyenesek metszéspontjainak koordinátáit az egyenesek egyenletének ismeretében		
Fogalmak	-	

Kötött (36 óra)

Tematikai egység	**2. Kombinatorika, gráfok**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása matematikai problémákban – Matematikai és hétköznapi helyzetekhez kötődő sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása		
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**4. Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A hatványozás azonosságainak megfigyelése, felfedezése – A négyzetgyökvonás azonosságai		
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**5. Exponenciális folyamatok vizsgálata**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Exponenciális egyenletre, egyenlőtlenségre vezető matematikai vagy		

hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információk kigyűjtése, rendszerezése	
Fogalmak	-

Tematikai egység	**7. Trigonometria**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Számítások derékszögű háromszögekben szögfüggvények segítségével gyakorlati helyzetekben		
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**9. Koordinátageometria**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Egyenes egyenlete $y = mx + b$ vagy $x = c$ alakban – Egyenes meredekségének fogalma; egyenesek merőlegességének és párhuzamosságának megállapítása a meredekségek alapján – Az egyenesek egyenletének ismeretében egyenesek metszéspontjának koordinátái		
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**11. Valószínűség-számítás**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Valószínűségek meghatározása visszatevéses és visszatevés nélküli mintavétel esetén – A várható érték ismerete és meghatározása konkrét feladatokban, játékokban		
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**12. Rendszerező összefoglalás, számonkérés**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A tanévben érintett fejezetek áttekintése, a tanév anyagának összefoglalása, rendszerezése.	
Fogalmak	-	

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (93 óra)

Tematikai egység	**1. Halmazok, matematikai logika**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A halmazműveletek és a logikai műveletek közötti kapcsolatok bemutatása példákon keresztül – Logikai kifejezések megfelelő használata – Egyszerű állítások indoklása, tételek bizonyítása Stratégiai és logikai játékok		
Fogalmak	logikai műveletek	

Tematikai egység	**6. Sorozatok**	**Órakeret 18 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A számsorozat fogalmának ismerete – Számsorozat megadása képlettel, rekurzióval – Számtani és mértani sorozatok felírása, folytatása adott szabály szerint – Számtani sorozat, az n-edik tag, az első n tag összege – Mértani sorozat, az n-edik tag, az első n tag összege – A számtani és a mértani sorozat első n tagjának összegére vonatkozó képlet bizonyítása – Számtani és mértani sorozatokra vonatkozó ismeretek alkalmazása gazdasági, természettudományi és társadalomtudományi problémák megoldásában – Megtakarítási és kamatozási formák, ezek összehasonlítása – Egyszerű kamat, kamatos kamat, gyűjtőjáradék és törlesztőrészlet számítása – Megtakarítási, befektetési és hitelfelvételi lehetőségekkel és azok kockázati tényezőivel kapcsolatos feladatok megoldása		
Fogalmak	számsorozat, tőke, kamatláb, kamat, futamidő, gyűjtőjáradék, törlesztőrészlet	

Tematikai egység	**8. Térgeometria**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Térelemek kölcsönös helyzetének, távolságának és hajlásszögének ismerete, alkalmazása feladatmegoldásban		

– A terület, térfogat, űrtartalom mértékegységeinek és ezek átváltási szabályainak ismerete – Sűrűség mértékegységei közötti átváltás ismerete – Sík- és térgeometriai feladatoknál a válasz megadása a problémának megfelelő mértékegységben – A hasáb, a henger, a gúla, a kúp, a gömb, a csonkagúla, a csonkakúp (speciális testek) tulajdonságainak ismerete és alkalmazása a hétköznapi életben előforduló testekkel kapcsolatban – A kocka, a téglatest, az egyenes hasáb, az egyenes körhenger, az egyenes gúla és a forgáskúp hálójának lerajzolása konkrét esetekben – A mindennapi életben előforduló hasáb, henger, gúla, kúp, gömb, csonkagúla, csonkakúp alakú tárgyak felszínének és térfogatának meghatározása méréssel és számítással – Síkidomok forgatásával keletkező egyszerű, a mindennapi életben is előforduló testek felszínének és térfogatának kiszámítása – A hasonló síkidomok kerületének és területének arányára vonatkozó tételek ismerete és alkalmazása – A hasonló testek felszínének és térfogatának arányára vonatkozó tételek ismerete és alkalmazása	
Fogalmak	kocka, téglatest, hasáb, henger, gúla, kúp, gömb, csonkagúla, csonkakúp, egyenes test, forgástest, n-oldalú szabályos gúla, tetraéder, alaplap, oldallap, alapél, oldalél, alkotó, palást, testmagasság, test hálója

Tematikai egység	**10. Leíró statisztika**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– A reprezentatív minta fogalmának szemléletes ismerete – Hétköznapi, társadalmi problémákhoz kapcsolódó statisztikai adatok tervszerű gyűjtése – Statisztikai adatok rendszerezése, jellemzése kvartilisekkel, középértékekkel és szóródási mutatókkal – Sodrófa (box-plot) diagram készítése, alkalmazása		

– A kapott adatok értelmezése, értékelése, statisztikai következtetések – Nagy adathalmazok kezelése táblázatkezelő programmal – Grafikus és szöveges statisztikai manipulációk felismerése	
Fogalmak	reprezentatív minta, sodrófa (box-plot) diagram, minimum, maximum, kiugró adat, kvartilisek, terjedelem, szórás

Tematikai egység	**12. Rendszerező összefoglalás**	**Órakeret 37 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
		A tanévben érintett fejezetek áttekintése, a tanév anyagának összefoglalása, rendszerezése.
Fogalmak	-	

Kötött (31 óra)

Tematikai egység	**6. Sorozatok**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– Számtani és mértani sorozatokra vonatkozó ismeretek alkalmazása gazdasági, természettudományi és társadalomtudományi problémák megoldásában – Megtakarítási, befektetési és hitelfelvételi lehetőségekkel és azok kockázati tényezőivel kapcsolatos feladatok megoldása		
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**8. Térgeometria**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– kiszámítja a speciális testek felszínét és térfogatát egyszerű esetekben – ismeri és alkalmazza a hasonló síkidomok kerületének és területének arányára vonatkozó tételeket		
Fogalmak	-	

Tematikai egység	**Rendszerező összefoglalás**	**Órakeret 18 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	A tanult témák összefoglalása, rendszerezése.	
Fogalmak	-	

Történelem 9-10. évfolyam (Technikum)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
57. Civilizáció és államszervezet az ókorban	19 óra
58. Vallások az ókorban	8 óra
59. Hódító birodalmak	9 óra
60. A középkori Európa	15 óra
61. A magyar nép eredete és az Árpád-kor	21 óra
62. A középkori Magyar Királyság fénykora	20 óra
63. A kora újkor	18 óra
64. A török hódoltság kora Magyarországon	15 óra
65. A felvilágosodás kora	10 óra
66. Magyarország a 18. században	15 óra
67. Új eszmék és az iparosodás kora	8 óra
68. A reformkor	15 óra
69. A forradalom és szabadságharc	12 óra
70. Évente két mélységelvű téma	19 óra
Kötelező összesen:	**204 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
9. évf.	3	108	102	6	0	0
10. évf.	3	108	102	6	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
61. Civilizáció és államszervezet az ókorban	*19*	19	0	0	**19**	0	0	0	**0**
62. Vallások az ókorban	*8*	8	0	0	**8**	0	0	0	**0**
63. Hódító birodalmak	*9*	9	0	0	**9**	0	0	0	**0**
64. A középkori Európa	*15*	15	6	0	**21**	0	0	0	**0**
65. A magyar nép eredete és az Árpád-kor	*21*	21	0	0	**21**	0	0	0	**0**

66. A középkori Magyar Királyság fénykora	*20*	20	0	0	**20**	0	0	0	**0**
67. Évente két mélységelvű téma	*10*	10	0	0	**10**	0	0	0	**0**
68. A kora újkor	*18*	0	0	0	**0**	18	0	0	**18**
69. A török hódoltság kora Magyarországon	*15*	0	0	0	**0**	15	0	0	**15**
70. A felvilágosodás kora	*10*	0	0	0	**0**	10	3	0	**13**
71. Magyarország a 18. században	*15*	0	0	0	**0**	15	0	0	**15**
72. Új eszmék és az iparosodás kora	*8*	0	0	0	**0**	8	3	0	**11**
73. A reformkor	*15*	0	0	0	**0**	15	0	0	**15**
74. A forradalom és szabadságharc	*12*	0	0	0	**0**	12	0	0	**12**
75. Évente két mélységelvű téma	*9*	0	0	0	**0**	9	0	0	**9**
Összesen	*204*	102	6	0	**108**	102	6	0	**108**

9. évfolyam
Kötelező alap óraszám (102 óra)

Tematikai egység	Civilizáció és államszervezet az ókorban	**Órakeret 19 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A Közel-Kelet civilizációi	– Az állam működése az Óbabiloni Birodalom példáján. – Tudomány. – A pénz megjelenése.	– Az állam szerepének bemutatása Hammurapi törvényeinek elemzésén keresztül. – Az ókori civilizációk jelentőségének és kulturális hatásainak felismerése. – Az ókori civilizációk azonosítása térképen. – Az ókori civilizációk kulturális és vallási jellemzőinek bemutatása. – A különböző civilizációk közötti különbségek azonosítása. – Pannónia jelentősebb városainak azonosítása. – A római jog alapelveinek felidézése és azonosítása. – Az athéni demokrácia és a római köztársaság működésének bemutatása. – A Periklész-kori athéni demokrácia ellentmondásainak feltárása.
A görög civilizáció	– A görög anyagi kultúra öröksége. – A filozófia és a történetírás. – A görög embereszmény. – A hellenisztikus kultúra elterjedése.	
Az athéni demokrácia	– Arisztokratikus köztársaság és demokrácia. – Kleiszthenész és Periklész. – Az athéni államszervezet és működése.	
A római civilizáció	– Római városépítészet, amfiteátrumok, fürdők, vízvezetékek és utak. – A római jog néhány máig élő alapelve. – A birodalom kiterjedése és a provinciák (Pannónia).	

	– A latin nyelv és írás elterjedése.	– A demokrácia és a diktatúra összehasonlítása. – A demokrácia melletti érvek megfogalmazása. – Az athéni demokrácia összehasonlítása a modern demokráciával.
A római köztársaság	– A vérségi, a vagyoni és a területi elv. – A római köztársaság államszervezete és működése. – Köztársaságból egyeduralom: Caesar és Augustus.	Caesar diktatúrája előzményeinek, okainak feltárása.
Fogalmak	Fogalmak: öntözéses földművelés, fáraó, piramis, hieroglifa, ékírás, múmia, Akropolisz, filozófia, jósda, olümpiai játékok, városállam/polisz, arisztokrácia, démosz, demokrácia, népgyűlés, sztratégosz, cserépszavazás, rabszolga, patrícius, plebejus, consul, senatus, dictator, néptribunus, császár, amfiteátrum, gladiátor, provincia, légió, limes, polgárjog. Személyek: Hammurapi, Kleiszthenész, Periklész, Platón, Arisztotelész, Hérodotosz, Nagy Sándor, Julius Caesar, Augustus. Kronológia: Kr. e. 3000 körül – Kr. u. 476 az ókor, Kr. e. 776 az első feljegyzett olümpiai játékok, Kr. e. 753 Róma alapítása a hagyomány szerint, Kr. e. 510 a köztársaság kezdete Rómában, Kr. e. 508 Kleiszthenész reformjai, Kr. e. 5. sz. közepe az athéni demokrácia fénykora, Kr. e. 44. Caesar halála, az ókori Izrael – Kr. u. 70 Jeruzsálem lerombolása, Kr. u. 395 a Római Birodalom kettéosztása. Topográfia: Mezopotámia, Babilon, Egyiptom, Nílus, Olümpia, Athén, Alexandria, Itália, Róma, Római Birodalom, Pannónia, Aquincum, Savaria, Jeruzsálem.	

Tematikai egység	Vallások az ókorban	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Politeizmus és monoteizmus	– A politeizmus az ókori Keleten. – Görög és római istenek. – A zsidó monoteizmus.	– A zsidó és a keresztény vallások jellemzőinek összehasonlítása. – A vallások a mindennapi életre gyakorolt hatásainak megállapítása. – A zsidó-keresztény hagyományok európai kultúrára gyakorolt hatásának bemutatása. – Bibliai történetek, személyek felidézése. – A kereszténység terjedésének végigkövetése térképen. – Az Ószövetség történelmi szereplőinek, helyszíneinek azonosítása bibliai idézetek alapján. – Jézus életével és a kereszténység terjedésével kapcsolatos filmek/ filmrészletek, regények elemzése, értelmezése.
A kereszténység kezdete	– Jézus tanításai. – A páli fordulat. – Keresztény-üldözések, a kereszténység elterjedése a Római Birodalomban. – A Szentháromság-tan.	

		Képzőművészeti, irodalmi és zenei alkotások gyűjtése és elemzése bibliai témákról
Fogalmak	Fogalmak: politeizmus, monoteizmus, zsidó vallás, Ószövetség/Héber Biblia, Tízparancsolat próféta, jeruzsálemi templom, diaszpóra,, Messiás, keresztény vallás, keresztség és úrvacsora, apostol, misszió, Biblia, Újszövetség, evangélium, püspök, zsinat. Személyek: Kheopsz, Zeusz, Pallasz Athéné, Ábrahám, Mózes, Jézus, Szent Péter és Szent Pál apostolok, Constantinus Kronológia: a keresztény időszámítás kezdete (Kr. e. és Kr. u.), 313 a milánói rendelet, 325 a niceai zsinat. Topográfia: Jeruzsálem, Kánaán, Júdea, Izrael, Palesztina, Betlehem.	

Tematikai egység	Hódító birodalmak	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Egy eurázsiai birodalom: a hunok	– A nomád életmód, harcmodor és államszervezés. – A népvándorlás. – A Hun Birodalom. – Az ókor vége Nyugaton: a Római Birodalom összeomlása. – Róma örökösei Európa térképén.	– A népvándorlás irányainak és résztvevőinek nyomon követése térkép segítségével a Kr. u. 4–8. sz. időszakában. – A sztyeppei állam működésének, sajátosságainak bemutatása. – A kora középkori Európa államalakulatainak azonosítása térképen. Az iszlám vallás és az arab terjeszkedés közötti összefüggések feltárása
Az Arab Birodalom és az iszlám	– Mohamed tanításai és a Korán. – Az iszlám kultúra jellegzetességei. – Az Arab Birodalom és az arab hódítás. – Az arab hódítás feltartóztatása Európában: Poitiers, Bizánc.	
Fogalmak	Fogalmak: népvándorlás, hunok, ortodox, iszlám, Korán, kalifa. Személyek: Attila, Justinianus, Mohamed, Nagy Károly, I. Ottó. Kronológia: 476 a Nyugatrómai Birodalom bukása, 622 Mohamed Medinába költözése, 732 a poitiers-i csata. Topográfia: Hun Birodalom, Konstantinápoly, Bizánci Birodalom, Mekka, Poitiers, Frank Birodalom, Német-római Császárság.	

Tematikai egység	A középkori Európa	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A parasztság világa	– A hierarchikus világkép. – Az uradalom.	

	– A jobbágyok kötelességei és jogai. – Az önellátástól az árutermelésig. – Éhínségek, járványok, felkelések.	– A középkor társadalmi, gazdasági, vallási és kulturális jellemzőinek bemutatása. – A társadalmi csoportok közötti jogi különbségek azonosítása. – Érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása a középkor világáról. – A középkor társadalmi berendezkedése és a rendi szemlélet értelmezése. – A jobbágyság jogainak és kötelességeinek rendszerezése. – Az egyház szerepének áttekintése a középkori Európában. – A középkori kolostori élet bemutatása képi vagy szöveges források segítségével. – A nyugati és keleti kereszténység összehasonlítása. – A lovagi életmód jellemzőinek azonosítása. – A városok életének bemutatása képek, ábrák és szöveges források alapján, kitérve a zsidóság városiasodásban játszott szerepére, valamint az antijudaista törekvésekre. A céhek működésének jellemzése források alapján.
Az egyházi rend	– Az egyházi hierarchia, az egyházi intézményrendszer. – Az egyházszakadás és a 11. századi reform. – A szerzetesség. – Az eretnekség. – Kultúra és oktatás, a középkori egyetemek. – Román és gótikus építészet – európai és magyar példák.	
A nemesi rend	– Az uralkodói hatalom és korlátai (hűbériség, rendiség). – Lovagi eszmény és lovagi kultúra. – A keresztes hadjáratok eszméje.	
A polgárok világa	– A középkori város és lakói. – A város kiváltságai (magyar példák alapján). – A céhek. – A helyi és távolsági kereskedelem. – A reneszánsz építészet (európai és magyar példák).	
Fogalmak	Fogalmak: uradalom, földesúr, majorság, jobbágy, robot, kiváltság, rend, pápa, érsek, cölibátus, szerzetes, bencés rend, ferences rend, eretnek, inkvizíció, kolostor, katolikus, szent, kódex, román stílus, gótikus stílus, reneszánsz, lovag, nemes, feudalizmus, hűbériség, király, rendi monarchia, keresztes hadjáratok, polgár, céh. Személyek: Szent Benedek, VII. Gergely, Assisi Szent Ferenc, Aquinói Szent Tamás, Leonardo da Vinci, Gutenberg, Dózsa György. Kronológia: 476–1492 a középkor, 1054 az egyházszakadás, 1347 a nagy pestisjárvány. Topográfia: Egyházi Állam, Anglia, Franciaország, levantei kereskedelmi hálózat, Velence, Firenze, Hanza kereskedelmi hálózat, Szentföld.	

Tematikai egység	A magyar nép eredete és az Árpád-kor	**Órakeret 21 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

<table>
<tr><td>Magyar őstörténet és honfoglalás</td><td>– Az eredet kérdései, a nyelvészet, a régészet, a néprajz és a genetika eredményei.
– A magyar törzsszövetség az Etelközben.
– A honfoglalás okai és menete.
– A kalandozások – a lovas-íjász harcmodor.</td><td rowspan="3">– A magyarság eredetére vonatkozó elméletek közötti különbségek megállapítása.
– A mondák, a történeti hagyomány és a történettudomány eredményeinek megkülönböztetése.
– A kalandozó hadjáratok céljainak azonosítása.
– Géza fejedelem, I. (Szent) István és IV. Béla uralkodásának jellemzése és értékelése.
– A kereszténység felvétele és az államalapítás jelentőségének a felismerése.
A korai magyar történelmet és az Árpád-kort megjelenítő legfontosabb kulturális alkotások azonosítása.</td></tr>
<tr><td>Az államalapítás</td><td>– Géza és I. (Szent) István államszervező tevékenysége.
– A földbirtokrendszer és a vármegyeszervezet.
– Az egyházszervezés.</td></tr>
<tr><td>A magyar állam megszilárdulás a az Árpád-korban</td><td>– Szent László, az országépítő.
– Könyves Kálmán törvénykezési reformjai.
– A kül- és belpolitika új irányai: III. Béla uralkodása.
– II. András kora: az átalakuló társadalom.
– Újjáépítés a tatárjárás után: IV. Béla.
– Az Árpádok európai kapcsolatai.</td></tr>
<tr><td>Fogalmak</td><td colspan="2">Fogalmak: finnugor, törzs, fejedelem, kabarok, vérszerződés, honfoglalás, kettős honfoglalás elmélete, avarok, rovásírás, kalandozások, székelyek, vármegye, egyházmegye, érsekség, tized, nádor, ispán, kancellária, kettős kereszt, szászok, kunok, tatárok/mongolok

Személyek: Álmos, Árpád, az Árpád-ház, Géza, I. (Szent) István, Koppány, Szent Gellért, Szent Imre, I. (Szent) László, Könyves Kálmán, III. Béla, II. András, IV. Béla, Szent Margit.

Kronológia: 895 a honfoglalás, 907 a pozsonyi csata, 997/1000–1038 I. (Szent) István uralkodása, 1222 az Aranybulla, 1241–1242 a tatárjárás.

Topográfia: Etelköz, Vereckei-hágó, Kárpát-medence, Pannonhalma, Esztergom, Székesfehérvár, Buda, Muhi, Erdély, Horvátország.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td>Tematikai egység</td><td colspan="2">A középkori Magyar Királyság fénykora</td><td>Órakeret
20 óra</td></tr>
<tr><td colspan="2">Ismeretek</td><td colspan="2">Fejlesztési feladatok</td></tr>
<tr><td>Az Anjouk</td><td>– A királyi hatalom újbóli megszilárdítása I. Károly idején.
– A visegrádi királytalálkozó.
– Az 1351-es törvények.
– Nagy Lajos hadjáratai.</td><td colspan="2">– A 14–15. századi magyar uralkodók politikai pályájának felidézése.
– Érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása az egyes</td></tr>
</table>

A török fenyegetés árnyékában	– Az Oszmán Birodalom. – Török hódítás a Balkánon. – Luxemburgi Zsigmond, a közép-európai uralkodó és a török veszély. – Hunyadi János, a politikus és hadvezér. – Hunyadi János törökellenes harcai.	személyek cselekedeteiről, döntéseiről. – A késő középkori magyar állam és az Oszmán Birodalom főbb összecsapásainak felidézése. – Annak értékelése, hogy az Oszmán Birodalom terjeszkedő politikája milyen hatást gyakorolt a magyar történelemre. – Mátyás hatalom-gyakorlásának jellemzése. – A reneszánsz kultúra bemutatása Mátyás udvarában. A 14–15. századi magyar történelmet megjelenítő fontos kulturális alkotások azonosítása.
Hunyadi Mátyás	– Mátyás útja a trónig. – A központosított királyi hatalom. – Jövedelmek és kiadások. – Birodalomépítő tervek. – Aktív védelem a török ellen.	
A magyar középkor kulturális hagyatéka	– Honfoglalás kori leletek. – A Szent Korona. – Várak, királyi udvar, kolostorok, templomok. – Magyar geszták, krónikák és szentek legendái.	
Fogalmak	Fogalmak: aranyforint, regálé, kapuadó, kilenced, bandérium, perszonálunió, sarkalatos nemesi jogok, fő- és köznemes, szabad királyi város, bányaváros, mezőváros, kormányzó, szekérvár, végvár, szultán, szpáhi, janicsár, rendkívüli hadiadó, füstpénz, fekete sereg, zsoldos, Corvina, Szent Korona, Szent Korona-tan, Képes krónika. Személyek: I. (Anjou) Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, I. (Hunyadi) Mátyás. Kronológia: 1301 az Árpád-ház kihalása,1308. I. Károly uralkodásának kezdete, 1335 a visegrádi királytalálkozó, 1351 I.(Nagy) Lajos törvényei, 1396 a nikápolyi csata, 1443–1444-es hosszú hadjárat, 1444 a várnai csata, 1453 Konstantinápoly eleste, 1456 a nándorfehérvári diadal, 1458–90 Mátyás uralkodása. Topográfia: Visegrád, Lengyelország, Csehország, osztrák tartományok, Nikápoly, Várna, Nándorfehérvár, Kolozsvár, Kenyérmező, Oszmán Birodalom.	

Tematikai egység	Évente két mélységelvű téma	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

Szabadon felhasználható (4 óra)

Tematikai egység	A középkori Európa	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

Közép- és Kelet Európa a Középkorban Az Oszmán Birodalom kialakulása és előretörése	Közép- és Kelet európai középkori politikai társadalmi, gazdasági és kulturális jellemzőinek bemutatása. Az Oszmán birodalom jellemzőinek bemutatása. A birodalom sikerének feltárása, hatása térségünkre.
Fogalmak	*Fogalmak:* hospes, hét választófejedelem, kanton, huszitizmus, két szín alatti áldozás, kelyhesek, táboriták, szlávok, rusz, , szultán, szpáhi, janicsár. *Személyek:* Habsbur Rudolf, Luxemburgi IV. Károly, Husz János, Jagelló, Cirill és Metód, Oszmán, II. Mohamed. *Topográfia:* osztrák tartományok, Prága, Konstanz, Grünwald, Krakkó, Moszkva, Rigómező, Nikápoly, Isztambul. *Kronológia:* 1414-1418(konstanzi zsinat), 1389 (rigómezei csata, 1396 nikápolyi csata,1453 (Konstantinápoly elfoglalása).

10. évfolyam
Kötelező alap óraszám (102 óra)

Tematikai egység	A kora újkor	**Órakeret 18 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A földrajzi felfedezések	– A portugál és spanyol felfedezések. – A korai gyarmatosítás és következményei. – A világkereskedelem kialakulása. – Az abszolutizmus.	– A felfedezők céljainak és útjainak bemutatása tematikus térképeken. – Információk gyűjtése a kialakuló világkereskedelem új útvonalairól, fontosabb termékeiről és szereplőiről. – Az új munkaszervezési formák bemutatása és összehasonlítása a céhes iparral. – Az európai régiók közötti gazdasági és társadalmi különbségek felismerése. – A reformáció okainak és következményeinek bemutatása. – A katolikus és a protestáns tanítások és egyházszervezet összehasonlítása. – A reformáció egyes irányzatai terjedésének nyomon követése térképen. – Vallás és politika összefonódásának felismerése. – Az erdélyi vallási türelem szerepének és jelentőségének felismerése. A katolikus egyház megújulási törekvései és a barokk művészet jellemzői közötti párhuzam felismerése.
A korai kapitalizmus	– Az árforradalom. – A manufaktúrák. – Bankok és tőzsdék. – Az európai munkamegosztás és következményei	
Reformáció Európában és Magyarországon	– A reformáció előzményei (humanizmus és az egyházi reform igénye). – Luther és Kálvin fellépése. – A protestáns egyházak megszerveződése és a protestantizmus elterjedése. – A reformáció eredményei Magyarországon	
„Hitviták tüzében”	– Vallási konfliktusok Európában. – Etnikai sokszínűség és vallásbéke Erdélyben. – A magyar protestáns és katolikus iskolák. – A katolikus megújulás és a barokk Európában és Magyarországon.	

Fogalmak	Fogalmak: gyarmat, világkereskedelem, abszolutizmus, infláció, manufaktúra, tőke, tőkés, bérmunkás, kapitalizmus, bank, tőzsde, részvény, örökös jobbágyság, reformáció, protestáns, evangélikus, református, anglikán, unitárius, vallási türelem, ellenreformáció, katolikus megújulás, jezsuiták, barokk. Személyek: Kolumbusz Kristóf, Vasco da Gama, Ferdinánd Magellán, Luther Márton, Kálvin János, Károli Gáspár, Pázmány Péter, Apáczai Csere János, Habsburg-dinasztia, V. Károly, Loyolai (Szent) Ignác, XIV. Lajos. Kronológia: 1492-től az újkor, 1492 Amerika felfedezése, 1517 a reformáció kezdete, 1545 a tridenti zsinat megnyitása, 1568 a tordai határozat, 1648 a vesztfáliai békék. Topográfia: Spanyolország, India, London, Párizs/Versailles, Sárospatak.

Tematikai egység	A török hódoltság kora Magyarország	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Az ország három részre szakadása	− A mohácsi csata és közvetlen előzményei, a kettős királyválasztás. − Az ország három részre szakadása. − A várháborúk és az új végvárrendszer.	− A török hadjáratoknak és az ország három részre szakadásának bemutatása térképeken. − A végvári élet felidézése különböző források (képek, irodalmi alkotások és filmek) alapján. − A három részre szakadt ország gazdasági lehetőségeinek és szerepének értelmezése adatok, grafikonok, diagramok alapján. − A török hódoltság hosszú távú hatásainak azonosítása. A 16-17. századi magyar történelmet megjelenítő fontos kulturális alkotások azonosítása.
A két magyar állam	− A Magyar Királyság a Habsburg Birodalomban: rendi és abszolutista törekvések, konfliktusok. − Az Erdélyi Fejedelemség viszonylagos önállósága és aranykora.	
A török kiűzése és a török kor mérlege	− Magyarország az európai munkamegosztásban. − Háborús békeévek: másfél évszázad hódoltság és az ország pusztulása. − A török kiűzése.	
Fogalmak	Fogalmak: rendi országgyűlés, hajdúszabadság. Személyek: I. Szulejmán, II. Lajos, (Szapolyai) János, I. Ferdinánd, Dobó István, Zrínyi Miklós (a szigetvári hős), Báthory István, Bocskai István, Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós (a költő és hadvezér), I. Lipót, Savoyai Jenő. Kronológia: 1526 a mohácsi csata, 1541 Buda eleste, 1552 Eger védelme, 1566 Szigetvár eleste, 1664 a vasvári béke, 1686 Buda visszafoglalása, 1699 karlócai béke.	

	Topográfia: Mohács, Kőszeg, Eger, Szigetvár, Habsburg Birodalom, Erdélyi Fejedelemség, Hódoltság, Magyar Királyság (királyi Magyarország), Pozsony, Gyulafehérvár, Bécs.

Tematikai egység	A felvilágosodás kora	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A felvilágosodás	− Tapasztalat és értelem − a felvilágosodás új világképe. − A felvilágosodás államelméletei. − A szabad verseny elmélete.	− A középkor és a felvilágosodás világképének összehasonlítása. − A felvilágosodás államelméleteinek összehasonlítása különböző szempontok alapján. − A brit és az amerikai államszervezetet bemutató ábrák értelmezése. − Az Emberi és polgári jogok nyilatkozatában megjelenő felvilágosult elvek azonosítása. A forradalmi gondolat és a legitimitás eszméjének értelmezése, azonosítása.
A brit alkotmányos monarchia és az amerikai köztársaság működése	− A parlamentáris rendszer: parlament és kormány. − Az elnöki rendszer: kongresszus és elnök.	
A francia forradalom és hatása	− A forradalom kitörése és az Emberi és polgári jogok nyilatkozata. − A jakobinus diktatúra. − Napóleon birodalma: a polgári berendezkedés exportja.	
Fogalmak	Fogalmak: felvilágosodás, jogegyenlőség, hatalmi ágak megosztása, népfelség, társadalmi szerződés, szabad verseny, alkotmány, alkotmányos monarchia, elnök, miniszterelnök, felelős kormány, cenzus, általános választójog, forradalom, diktatúra, jakobinus, Szent Szövetség. Személyek: Nikolausz Kopernikusz, Isaac Newton, Charles Louis Montesquieu, Jean-Jacques Rousseau, Adam Smith, George Washington, Maximilien Robespierre, Bonaparte Napóleon. Kronológia: 1689 a Jognyilatkozat, 1776 a Függetlenségi nyilatkozat, 1789 a francia forradalom, 1804–1814/1815 Napóleon császársága, 1815 a waterlooi csata. Topográfia: Nagy-Britannia, Amerikai Egyesült Államok, Párizs, Oroszország, Waterloo.	

Tematikai egység	Magyarország a 18. században	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A Rákóczi-szabadságharc	− Magyarország a Habsburg Birodalomban. − A szabadságharc okai és céljai. − A szabadságharc politikai és katonai fordulópontjai.	− A Rákóczi-szabadságharc céljainak és eredményeinek összevetése. − A szabadságharc katonai történetének felidézése térképek,

	− A szatmári béke kompromisszuma.	képek és szöveges források segítségével. − Magyarország újranépesülésének és a folyamat eredményének értelmezése tematikus térképek segítségével. − A felvilágosult abszolutizmus eszmei és politikai hátterének, valamint eredményeinek azonosítása. − Mária Terézia és II. József politikájának összehasonlítása. − II. József személyiségének bemutatása, uralkodásának mérlege, értékelése. A 18. századi Magyarország legfőbb kulturális eredményeinek azonosítása.
Magyarország újranépesülése és újranépesítése	− A belső vándorlás, a szervezett betelepítés és az öntevékeny betelepülés. − A többnyelvű és többvallású ország. − Gazdaság és életmód.	
A felvilágosult abszolutizmus reformjai	− A Pragmatica Sanctio. − A felvilágosult abszolutizmus céljai. − Mária Terézia: együttműködés és reform. − II. József reformpolitikája és kudarca.	
Fogalmak	Fogalmak: kuruc, labanc, szabadságharc, trónfosztás, amnesztia, felvilágosult abszolutizmus, kettős vámhatár, úrbéri rendelet, Ratio Educationis, türelmi rendelet, nyelvrendelet. Személyek: II. Rákóczi Ferenc, Mária Terézia, II. József. Kronológia: 1703–1711 a Rákóczi-szabadságharc, 1711 a szatmári béke, 1740–1780 Mária Terézia uralkodása, 1780–1790 II. József uralkodása. Topográfia: Temesvár, Határőrvidék, Poroszország.	

Tematikai egység	Az új eszmék és az iparosodás kora	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Liberalizmus, nacionalizmus és konzervativizmus	− Liberalizmus: jogegyenlőség és alkotmányosság. − Nacionalizmus: nemzetépítés és nemzetállam. − Konzervativizmus: szerves reform és a forradalom elutasítása.	− A 19. század politikai eszméinek azonosítása szöveges források alapján. − Az iparosodás hullámainak azonosítása és összevetése. − Egy ipari nagyváros életkörülmé-nyeinek jellemzése. − Az ipari forradalmak ökológiai következmé-nyeinek azonosítása. A 19. századi demográfiai változások okainak feltárása.
Az ipari forradalom hullámai	− Az első hullám: textilipar, bányászat, kohászat. − A közlekedés forradalma. − A második hullám: elektronika és vegyipar. − A gyár és a futószalag. − Az ipari forradalmak társadalmi és környezeti hatásai.	
Fogalmak	Fogalmak: liberalizmus, nacionalizmus, nemzetállam, konzervativizmus, reform, ipari forradalom, munkanélküliség, tömegtermelés, szegregáció.	

	Személyek: James Watt, Thomas Edison, Henry Ford. Topográfia: Manchester, New York.

Tematikai egység	A reformkor	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A politikai élet színterei	− A Habsburg Birodalom és Magyarország. − A rendi országgyűlés és a megyerendszer. − A reformkori Pest-Buda. − A nyilvánosság megteremtése, politika és kultúra.	− A jobbágykérdés és megoldási javaslatainak értelmezése szövegek és adatok alapján. − A nyelvkérdés és a nemzetté válás bemutatása különböző források segítségével. (Pl. magyar államnyelv, a zsidóság nyelvváltása, Lőv Lipót) − A polgári alkotmányosság programjának bemutatása politikai írások, országgyűlési felszólalások és ábrák alapján. − Széchenyi és Kossuth társadalmi hátterének, egyéniségének, álláspontjának és eredményeinek összevetése. − A nemzeti kultúra és a kor politikai törekvései közötti kapcsolatok azonosítása példák alapján. A reformkor legfőbb kulturális eredményeinek, alkotásainak azonosítása különböző típusú források alapján.
A reformkor fő kérdései	− A magyar nyelv ügye és a nemzetté válás. − A jobbágykérdés: örökváltság, kárpótlás. − A polgári alkotmányosság kérdése. − Széchenyi és Kossuth programja és vitája.	
Fogalmak	Fogalmak: alsó- és felsőtábla, érdekegyesítés, közteherviselés, jobbágyfelszabadítás, örökváltság. Személyek: József nádor, Klemens Metternich, Wesselényi Miklós, Széchenyi István, Kölcsey Ferenc, Deák Ferenc, Kossuth Lajos, Ganz Ábrahám. Kronológia: 1830–1848 a reformkor, 1830 a Hitel megjelenése, 1844 törvény a magyar államnyelvről. Topográfia: Pest-Buda.	

Tematikai egység	A forradalom és a szabadságharc	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A forradalom céljai és eredményei	− Az európai forradalmi hullám és március 15.	− A reformkori elképzeléseknek, a forradalom követeléseinek és az

	− Az első magyar polgári alkotmány: az áprilisi törvények. − A Batthyány-kormány tevékenysége.	áprilisi törvényeknek az összehasonlítása. − A forradalom eseményeinek felidézése források segítségével. − A szabadságharc néhány döntő csatájának bemutatása térképek, beszámolók alapján. − A szabadságharc néhány kiemelkedő szereplőjének, illetve vértanújának bemutatása. − A nemzetiségek és a kisebbségek részvételének (pl. németek, szlávok, és zsidók) bemutatása a szabadságharcban és az azt követő megtorlás során. − A forradalom és a szabadságharc eredményeinek értékelése. A magyar forradalom és szabadságharc elhelyezése az európai környezetben.
A szabadságharc főbb eseményei és kiemelkedő szereplői	− Harc a dinasztiával és a vele szövetkező nemzetiségekkel. − A tavaszi hadjárat. − A Függetlenségi nyilatkozat, kísérlet az önálló állam megteremtésére. − A szabadságharc leverése és a megtorlás.	
Fogalmak	Fogalmak: márciusi ifjak, sajtószabadság, cenzúra, áprilisi törvények, népképviseleti országgyűlés, politikai nemzet, nemzetiség, honvédség, Függetlenségi nyilatkozat. Személyek: Petőfi Sándor, Batthyány Lajos, Görgei Artúr, Bem József, Klapka György, Ferenc József, Julius Haynau. Kronológia: 1848. március 15. a pesti forradalom, 1848. április 11. az áprilisi törvények, 1848. szeptember 29. a pákozdi csata, 1849. április–május a tavaszi hadjárat, 1849. április 14. a Függetlenségi nyilatkozat, 1849. május 21. Buda visszavétele, 1849. augusztus 13. a világosi fegyverletétel, 1849. október 6. az aradi vértanúk és Batthyány kivégzése. Topográfia: Pákozd, Debrecen, Isaszeg, Világos, Komárom, Arad.	

Tematikai egység	Évente két mélységelvű téma	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

Szabadon felhasználható (4 óra)

Tematikai egység	A felvilágosodás kora	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A felvilágosult abszolutizmus Az Ancien régime	A tanuló megérti, hogy a korszakban a társadalmi és gazdasági átalakulás egymást erősítve bontakozott ki. Látja, hogy a korszak tette az uralkodók és hatalmon levők feladatává a közjó szolgálatát, amely szélsőséges formájában zsarnoki, terrorisztikus eszközökkel történő „népboldogításhoz” vezetett.	

	Tudja az egyes történelmi korszakokat komplex módon elemezni és bemutatni. Képes a változások megkülönböztetésére.
Fogalmak	*Fogalmak:* felvilágosodás, felvilágosult abszolutizmus,ancien régime. *Személyek:* Montesquieu, II. (Nagy) Frigyes, Nagy Katalin, Mária Terézia, XVI. Lajos. *Topográfia:* Párizs, Poroszország, Szilézia, Lengyelország. *Kronológia:* 1789. július 14. (a Bastille ostroma, a francia forradalom kitörése).

Tematikai egység	Új eszmék és az iparosodás kora	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Hatalmi politika és forradalmi hullámok a XIX. század első felében A népek tavasza	Tudja, hogy a felvilágosodás során fogalmazódtak meg a máig is érvényes demokratikus eszmék. Látja, hogy a korszak forradalmi eszméi – szabadság, egyenlőség, testvériség – nem egyszer egymást kizáró módon valósultak meg. Érzékeli, hogy a hatalmi harcot, harcokat konfliktusok és kompromisszumok egymást váltó sorozataként lehet leírni. Tudja az egyes történelmi korszakokat komplex módon elemezni és bemutatni. Képes a változások megkülönböztetésére.	
Fogalmak	*Fogalmak:* abszolutizmus, alkotmány, nacionalizmus, liberalizmus, konzervativizmus, szocializmus, Szent Szövetség. *Személyek:* Metternich, Marx. *Topográfia:* Párizs, Belgium, Nápoly, Berlin. *Kronológia:* 1815 Szent Szövetség, 1830 (forradalmak Európában), 1848 (forradalmak Európában).	

Történelem 11-12. évfolyam (Technikum)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
73. A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése	4 óra
74. A dualizmus kori Magyarország	11 óra
75. A nagy háború	10 óra
76. Az átalakulás évei	9 óra
77. A két világháború között	6 óra
78. A Horthy-korszak	9 óra
79. A második világháború	13 óra
80. A két világrendszer szembenállása	4 óra
81. Háborútól forradalomig	7 óra
82. Az 1956-os forradalom és szabadságharc	5 óra
83. A kádári diktatúra	5 óra
84. A kétpólusú világ és felbomlása	5 óra
85. A rendszerváltoztatás folyamata	5 óra
86. A világ a 21. században	4 óra

87. Magyarország a 21. században	7 óra
88. A magyarság és a magyarországi nemzetiségek a 20-21. században	4 óra
89. Ismétlés, felkészülés az érettségire	15 óra
90. Évente két mélységelvű téma	11 óra
Kötelező összesen:	**134 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	2+1	108	72	0	0	36
12. évf.	2+1	93	62	0	0	31

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
77. A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése	*4*	4	0	0	4	**8**	0	0	0	0	**0**
78. A dualizmus kori Magyarország	*11*	11	0	0	4	**15**	0	0	0	0	**0**
79. A nagy háború	*10*	10	0	0	6	**16**	0	0	0	0	**0**
80. Az átalakulás évei	*9*	9	0	0	4	**13**	0	0	0	0	**0**
81. A két világháború között	*6*	6	0	0	4	**10**	0	0	0	0	**0**
82. A Horthy-korszak	*9*	9	0	0	4	**13**	0	0	0	0	**0**
83. A második világháború	*13*	13	0	0	6	**19**	0	0	0	0	**0**
84. A két világrendszer szembenállása	*4*	4	0	0	4	**8**	0	0	0	0	**0**
85. Évente két mélységelvű téma	*6*	6	0	0	0	**6**	0	0	0	0	**0**
86. Háborútól forradalomig	*7*	0	0	0	0	**0**	7	0	0	2	**9**
87. Az 1956-os forradalom és szabadságharc	*5*	0	0	0	0	**0**	5	0	0	4	**9**
88. A kádári diktatúra	*5*	0	0	0	0	**0**	5	0	0	4	**9**
89. A kétpólusú világ és felbomlása	*5*	0	0	0	0	**0**	5	0	0	4	**9**

90. A rendszerváltoztatás folyamata	*5*	0	0	0	0	**0**	5	0	0	4	**9**
91. A világ a 21. században	*4*	0	0	0	0	**0**	4	0	0	5	**9**
92. Magyarország a 21. században	*7*	0	0	0	0	**0**	7	0	0	4	**11**
93. A magyarság és a magyarországi nemzetiségek a 20-21. században	*4*	0	0	0	0	**0**	4	0	0	4	**8**
94. Ismétlés, felkészülés az érettségire	*15*	0	0	0	0	**0**	15	0	0	0	**15**
95. Évente két mélységelvű téma	*5*	0	0	0	0	**0**	5	0	0	0	**5**
Összesen	***134***	72	0	0	36	**108**	*62*	0	0	31	**93**

11. évfolyam
Kötelező alap óraszám (72 óra)

Tematikai egység	A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A szocializmus és a munkás-mozgalom	− Szocializmus: társadalmi egyenlőség és tulajdonviszonyok. − A Kommunista kiáltvány. − Szakszervezetek és munkáspártok. − Szociáldemokrácia és kommunizmus. − Kereszténységszocializmus.	− A nemzetállam fogalmának értelmezése politikai, gazdasági és kulturális szempontokból. − A polgári állam feladatköreinek és eredményeinek azonosítása. − A kommunista, a szociáldemokrata és a kereszténységszociális eszmék azonosítása és összehasonlítása.
A polgári nemzetállam megteremtése (Németország, Amerikai Egyesült Államok, Japán)	− A nemzeti egység megteremtése (politika, gazdaság, kultúra). − Alkotmányosság és választójog. − Jogegyenlőség és emancipációs törekvések. − A polgári állam kiépítése.	
Fogalmak	Fogalmak: polgárháború, polgári állam, szakszervezet, társadalombiztosítás, monopólium, szocializmus, szociáldemokrácia, kommunizmus, kereszténységszocializmus, proletárdiktatúra, osztályharc, cionizmus, emancipáció. Személyek: Abraham Lincoln, Otto von Bismarck, Karl Marx. Kronológia: 1861–1865 az amerikai polgárháború, 1868 a Meidzsi-restauráció, 1871 Németország egyesítése. Topográfia: Németország, Japán.	

<table>
<tr><td>Tematikai egység</td><td colspan="2">A dualizmus kora</td><td>Órakeret
11 óra</td></tr>
<tr><td colspan="2">Ismeretek</td><td colspan="2">Fejlesztési feladatok</td></tr>
<tr><td>A kiegyezés és a dualizmus rendszere</td><td>− A kiegyezés és okai.
− A közös ügyek rendszere.
− A magyar államszervezet.
− A pártrendszer, a választójog és a véderőviták.</td><td rowspan="4">− A kiegyezés értékelése egykorú szempontok szerint, illetve másfél évszázados történelmi távlat nézőpontjából.
− A dualizmus államszervezetét bemutató ábra értelmezése.
− A dualizmus kora kiemelkedő szereplői életútjának áttekintése, értékelése.
− A dualizmus kori nemzetiségi kérdés elemzése szöveges források, adatsorok és etnikai térképek segítségével.
− A dualizmus kori társadalmi és gazdasági változások elemzése, értékelése adatsorok, szöveges és képi források segítségével.
− A dualizmus legkiemelkedőbb gazdasági és kulturális teljesítményeinek azonosítása különböző forrásokban.
− A zsidók és németek szerepe a polgárosodásban.</td><td></td></tr>
<tr><td>A nemzeti és nemzetiségi kérdés, a cigányság helyzete</td><td>− A politikai nemzet koncepciója.
− A horvát-magyar kiegyezés és a nemzetiségi törvény.
− Asszimiláció és anyanyelvhasználat.
− Autonómiatörekvések és irredenta mozgalmak.
− Zsidó emancipáció, a zsidóság részvétele a modernizációban, polgárosodás és a középosztály kérdése.
− Cigányok/romák a dualizmus kori Magyarországon.</td><td></td></tr>
<tr><td>Az ipari forradalom Magyarországon</td><td>− A gazdasági kiegyezés.
− A vasútépítés.
− Állami gazdaságpolitika.
− Mezőgazdaság és élelmiszeripar.
− Modernizálódó ipar.</td><td></td></tr>
<tr><td>Társadalom és életmód a dualizmus korában</td><td>− Demográfiai robbanás és urbanizáció.
− Kivándorlás Európából és Magyarországról.
− A földkérdés és a vidék.
− A nagyvárosi életforma: Budapest a világváros.
− Oktatás és kultúra.
− Életmód és szórakozás.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Fogalmak</td><td colspan="2">Fogalmak: emigráció, passzív ellenállás, kiegyezés, közös ügyek, közjogi kérdés, húsvéti cikk, dualizmus, nyílt és titkos szavazás, Szabadelvű Párt, Független-ségi Párt, Magyarországi Szociáldemokrata Párt, népességrobbanás, urbanizáció, kivándorlás, dzsentri, népoktatás, Millennium, asszimiláció, autonómia.

Személyek: Andrássy Gyula, Eötvös József, Baross Gábor, Tisza Kálmán, Wekerle Sándor, Tisza István, Semmelweis Ignác, Weiss Manfréd.

Kronológia: 1848/1867–1916 Ferenc József uralkodása, 1867 a kiegyezés, 1868 a horvát-magyar kiegyezés, a nemzetiségi törvény, a népiskolai törvény, 1873 Budapest egyesítése, 1896 a Millennium.</td></tr>
</table>

	Topográfia: Budapest, Osztrák-Magyar Monarchia, Fiume.

Tematikai egység	A nagy háború	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Az első világháború előzményei	− A gyarmatosítás okai és céljai. − Az imperializmus – a terjeszkedő tőke. − Nagyhatalmi érdekek és konfliktusok. − Az Osztrák-Magyar Monarchia helyzete – balkáni konfliktusok.	− A gyarmati terjeszkedést, valamint az első világháború előtti feszültségeket bemutató ábrák, térképek és adatsorok elemzése, értelmezése. − Az első világháború frontjainak azonosítása, bemutatása térképeken. − Az első világháború jellegzetességeinek azonosítása ábrákon, adatsorokon, képi és szöveges forrásokban. − A front és a hátország körülményei, valamint a háború okozta szenvedések felidézése korabeli beszámolók, emlékiratok, naplók alapján. − A háború kimenetelének értékelése a két hatalmi tömb erőviszonyainak és lehetőségeinek tükrében. − A nagy háború világpolitikára gyakorolt hosszú távú következményeinek felismerése.
Az első világháború	− A világháború kitörése. − A hadviselő felek és a frontok. − Oroszország és a központi hatalmak összeomlása.	
Az első világháború jellemzői és hatása	− Az állóháború és az anyagcsata. − A hadigazdaság és a háborús propaganda. − A hagyományos világrend felbomlása. − A nők helyzetének megváltozása.	
Magyarország a világháborúban	− Magyar frontok, nagy csaták. − Az antant ígéretei a Monarchia nemzetiségeinek. − Magyar hősök a világháborúban. − A hátország. − A magyar hadifoglyok sorsa.	
Fogalmak	Fogalmak: villámháború, front, állóháború, hátország, antant, központi hatalmak, hadigazdaság, hadifogság. Személyek: II. Vilmos, II. Miklós, IV. Károly. Kronológia: 1914. június 28. a szarajevói merénylet, 1914–1918 az első világháború. Topográfia: Brit Birodalom, Szarajevó, Doberdó, Románia, Szerbia, Olaszország.	

Tematikai egység	Az átalakulás évei	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**

Szocialista és nemzeti törekvések: a birodalmak bomlása	− A történelmi monarchiák bukása (Oroszország, Németország, Oszmán Birodalom). − Forradalom és kommunista hatalomátvétel Oroszországban. − Az újraszülető Lengyelország. − Az olasz fasizmus.	− Közép-Európa első világháború előtti és utáni térképének összehasonlítása, a területi változások azonosítása és indoklása. − A bolsevik hatalomátvétel és a lenini proletárdiktatúra működésének bemutatása és értékelése források alapján. − Magyarország megszállásának áttekintése térképek, szöveges források segítségével. − A Károlyi-időszak kormányzati tevékenységének értékelése. − A magyarországi proletárdiktatúra működésének elemzése források alapján. − Az első világháborút követő területi és etnikai változások áttekintése térképen. − A trianoni békediktátum okainak feltárása. − A trianoni békediktátum értékelése a győztes hatalmak közép-európai politikájának tükrében. − A trianoni békediktátum területi, népességi, gazdasági és katonai következményeinek bemutatása szöveges és képi források, ábrák és adatsorok segítségével. − A trianoni határok végigkövetése, a határmegvonás konkrét okainak feltárása. − A vesztes hatalmak területi veszteségeinek összehasonlítása.
Az Osztrák-Magyar Monarchia és a történelmi Magyarország szétesése	− A Monarchia és a történelmi Magyarország bomlása. − A forradalmi átalakulás kísérlete és kudarca. − Cseh és román támadás, a fegyveres ellenállás kérdése.	
A tanácsköztársaság és az ellen-forradalom	− A kommunista hatalomátvétel. − A proletárdiktatúra és a vörösterror. − Az északi hadjárat és a tanácsköztársaság veresége. − Az ellenforradalom győzelme.	
A Párizs környéki békék	− A nagyhatalmi érdekek érvényesítése: az új világrend kialakítása. − Az önrendelkezés elve és a hatalmi érdekek gyakorlata. − Jóvátétel, hadsereg-korlátozás, határváltozások. − A szétszabdalt közép-európai régió.	
A trianoni békediktátum	− A magyar ügy a békekonferencián. − A magyar delegáció érvei. − Az ezeréves Magyarország felosztása, a döntés tartalmi elemei. − Az önrendelkezési elv megsértése − A békediktátum etnikai és gazdasági következményei. − Az ellenállás példái: székely hadosztály, Balassagyarmat, Sopron.	
Fogalmak	Fogalmak: bolsevik, szovjet, örmény népirtás, egypártrendszer, Kommunisták Magyarországi Pártja (KMP), tanácsköztársaság, vörösterror, Lenin-fiúk, ellenforradalom, fehér különítményes megtorlások, "vörös térkép," kisantant, jóvátétel, Népszövetség, kisebbségvédelem, revízió, Rongyos Gárda.	

	Személyek: Kemal Atatürk, Vlagyimir I. Lenin, Woodrow Wilson, Georges Clemenceau, Benito Mussolini, Károlyi Mihály, Kun Béla, Horthy Miklós, Apponyi Albert. Kronológia: 1917 a bolsevik hatalomátvétel, 1918. október 31. forradalom Magyarországon, 1919. március – augusztus. a tanácsköztársaság, 1920. június 4. a trianoni békediktátum. Topográfia: Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Burgenland, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Ausztria, trianoni Magyarország.

Tematikai egység	A két világháború között	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A kommunista Szovjetunió	− A totális diktatúra és a pártállam kiépítése. − A tervgazdaság és a kollektivizálás. − A terror eszközei és áldozatai.	− A sztálini Szovjetunió működésének bemutatása és értelmezése szöveges, képi források, adatsorok, ábrák segítségével. − A világgazdasági válság és a rá adott válaszok bemutatása. − A nemzetiszocialista Németország működésének bemutatása és értelmezése szöveges, képi források, adatsorok és ábrák segítségével. − A totális diktatúrák ideológiáinak és működésének összehasonlítása, érvelés a totális diktatúrák ellen.
A Nyugat és a gazdasági világválság	− A tőzsde, a hitelezés és a világkereskedelem összeomlása. − A munkanélküliség. − Állami beavatkozás a gazdaságba.	
A nemzeti-szocialista Németország	− A nemzetiszocialista ideológia és mozgalom. − A totális állam kiépítése. − A terror eszközei. − Terjeszkedés a háború előtt.	
Fogalmak	Fogalmak: totális állam, többpártrendszer, egypártrendszer, személyi kultusz, koncepciós per, GULAG, holodomor, államosítás, kollektivizálás, kulák, tervgazdaság, piacgazdaság, New Deal, fasizmus, nemzetiszocializmus, fajelmélet, antiszemitizmus, Führer, SS, Anschluss. Személyek: Joszif V. Sztálin, Adolf Hitler. Kronológia: 1922 a Szovjetunió létrejötte, 1929 a gazdasági világválság kezdete, 1933 a náci hatalomátvétel, 1938 az Anschluss, a müncheni konferencia. Topográfia: Szovjetunió, Kolima-vidék, Leningrád (Szentpétervár), Moszkva, Berlin.	

Tematikai egység	A Horthy-korszak	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**

Talpra állás Trianon után	− A király nélküli alkotmányos királyság. − A korlátozott parlamentarizmus rendszere a konszolidáció szolgálatában. − A gazdaság szerkezetváltása az 1920-as években. − A klebelsbergi oktatás- és kultúrpolitika eredményei.	− A magyarországi korlátozott parlamentarizmus rendszerének értékelése. − A korabeli politikai berendezkedés összehasonlítása más (közép-) európai országokéval. − A bethleni gazdasági konszolidáció folyamatának és eredményeinek áttekintése képek, ábrák és adatsorok alapján. − A magyarországi politikai irányzatok azonosítása szöveges források alapján. − Szöveges források olvasása és értelmezése a Horthy-korszak főbb társadalmi kérdéseiről (pl. oktatás, társadalmi mobilitás, antiszemitizmus, földkérdés). − A magyar külpolitika céljainak, lehetőségeinek és a revízió eredményeinek értékelése, elemzése térkép és statisztikai adatok alapján.
A 1930-as évek Magyarországa	− A válság és hatása. − A belpolitika irányváltásai. − Életmód és társadalom. − A földkérdés. − Tudomány és művészet a két világháború között. − A külpolitika irányai és lehetőségei – a revízió első eredményei.	
Fogalmak	Fogalmak: kormányzó, Egységes Párt, numerus clausus, pengő, Magyar Nemzeti Bank, Szent István-i állameszme, magyar népi mozgalom, nyilasok. Személyek: Bethlen István, Teleki Pál, Klebelsberg Kuno, Gömbös Gyula, Weiss Manfréd, Szent-Györgyi Albert. Kronológia: 1920–1944 a Horthy-rendszer, 1921–31 Bethlen miniszterelnöksége, 1938 az első bécsi döntés, 1939 Kárpátalja visszacsatolása.	

Tematikai egység	A második világháború	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A tengely-hatalmak sikerei	− Közép-Európa felosztása (Molotov-Ribbentrop paktum): német és szovjet megszállás. − Nyugat-Európa lerohanása. − Német támadás a Szovjetunió ellen. − Japán támadás az Egyesült Államok ellen.	− A tengelyhatalmak 1939 előtti terjeszkedésének végigkövetése és értelmezése térkép alapján. − A második világháború főbb eseményeinek azonosítása térképeken. − A második világháború jellegzetességeinek bemutatása ábrák, adatsorok, képi és szöveges források alapján. − A magyar területi revízió megvalósulásának bemutatása térképek, képek, szöveges források és adatsorok alapján.
A szövetségesek győzelme	− A keleti és a nyugati front. − A csendes-óceáni hadszíntér.	
Magyarország a második világháború-ban: mozgástér	− A területi revízió lépései. − A fegyveres semlegesség. − A Szovjetunió elleni háború. − A Don-kanyar.	

és kényszerpálya	− A német megszállás és következményei.	− A magyar háborús szerepvállalás legfontosabb eseményeinek és az ország veszteségeinek bemutatása térképeken, képi és szöveges források segítségével (pl. Don-kanyar, Árpád-vonal, tordai ütközet, Budapest ostroma). − A magyar szellemi és kulturális élet II. világháború idején bekövetkező veszteségeinek (híres magyar tudósok, művészek származásuk vagy politikai nézeteik miatti emigrációja) értékelése. − A holokauszt folyamatának áttekintése képi források és szöveges visszaemlékezések feldolgozásával. − A nyilas terror áttekintése források alapján. − A tömeges deportálások és a szovjet megszállás jellemzőinek és következményeinek áttekintése képi és szöveges források segítségével. − A határon kívül rekedt magyarság második világháború végi tragédiáinak bemutatása különböző források alapján. − Magyarország világháborúbeli sorsának, szerepének és mozgásterének bemutatása, valamint összehasonlítása más közép-európai országokéval.
A holokauszt	− Az „Endlösung” programja, a Wannsee-i konferencia. − Koncentrációs és megsemmisítő táborok. − Deportálások, kísérlet a zsidóság és a cigányság megsemmisítésére Európában. − A magyarországi zsidótörvények. − A magyar holokauszt. − Felelősség és embermentés.	
A második világháború jellemzői	− A villámháború és következményei. − Háborús bűnök és a polgári lakosság elleni terror. − Az ellenállás formái. − A háború utáni számonkérések és a nürnbergi per.	
Az ország pusztulása, deportálások a GULAG-ra	− A kiugrási kísérlet és a nyilas uralom. − A magyarországi hadszíntér, Budapest ostroma. − Megszabadulás és szovjet megszállás. − Az ország kifosztása, szovjet deportálások és tömeges erőszak. − A határon túli magyarok jogfosztása, megtorlások (délvidéki vérengzés, kárpátaljai deportálás, felvidéki jogfosztás).	
Fogalmak	Fogalmak: Molotov–Ribbentrop-paktum, tengelyhatalmak, szövetségesek, totális háború, kiugrási kísérlet, zsidótörvények, munkaszolgálat, gettó, deportálás, koncentrációs tábor, haláltábor, népirtás, holokauszt, partizán, Vörös Hadsereg, jaltai konferencia, háborús bűn, malenkij robot. Személyek: Franklin D. Roosevelt, Winston Churchill, Charles de Gaulle, Bárdossy László, Kállay Miklós, Bajcsy-Zsilinszky Endre, Edmund Veesenmayer, Szálasi Ferenc, Raoul Wallenberg, Salkaházi Sára, Apor Vilmos, Sztehlo Gábor, Richter Gedeon. Kronológia: 1938 az első zsidótörvény, 1939 a második zsidótörvény, 1939–45 a második világháború, 1939. szeptember 1. Lengyelország lerohanása, 1940 a második bécsi döntés, 1941. április Jugoszlávia megtámadása, 1941. június 22. a Szovjetunió megtámadása; 1941. június 27. Magyarország deklarálja a hadiállapot beálltát, 1941. december 7. Pearl Harbor bombázása,	

	1941 a harmadik zsidótörvény, 1943. január vereség a Donnál, 1943. február a sztálingrádi csata vége, 1944. március 19. Magyarország német megszállása, 1944. június 6. partraszállás Normandiában, 1944. október 15. a kiugrási kísérlet, 1945. április a háború vége Magyarországon, 1945. május 9. az európai háború vége, 1945. augusztus 6. atomtámadás Hirosima ellen. Topográfia: Sztálingrád, Normandia, Pearl Harbor, Hirosima, Észak-Erdély, Don-kanyar, Kamenyec Podolszk Árpád-vonal, Auschwitz, Újvidék, Drezda, Szolyva.

Tematikai egység	A két világrendszer szembenállása	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A kétpólusú világ kialakulása	− Az ENSZ megalapítása. − A párizsi béke. − Kitelepítések és lakosságcserék a háború után. − A szovjet-amerikai szembenállás és a két érdekszféra kialakulása. − A két világrend jellemzői. − A két Németország.	− A második világháború után kialakult világrend áttekintése. − A gyarmati rendszer felbomlása főbb állomásainak felidézése. − A két német állam létrejötte folyamatának és következményeinek bemutatása. − Az arab-izraeli konfliktus főbb okainak és jellemzőinek feltárása. − A nyugati és a keleti blokk gazdasági, társadalmi és politikai rendszerének összehasonlítása.
A hidegháború	− A szuperhatalmak versengése: fegyverkezés, űrprogram, propaganda. − A szembenállás és enyhülés hullámai. − Hidegháborús konfliktusok (Korea, Szuez, Kuba, Vietnam, Afganisztán).	
A gyarmatok felszabadulása	− India függetlenné válása. − Kommunista fordulat Kínában. − A gyarmatbirodalmak felbomlása. − Izrael megalapítása.	
Fogalmak	Fogalmak: Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), kitelepítés, hidegháború, vasfüggöny, szuperhatalom, Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa (KGST), Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NATO), Varsói Szerződés, kétpólusú világ, a berlini fal. Személyek: Kliment J. Vorosilov, Harry S. Truman, Nyikita Sz. Hruscsov, John F. Kennedy, Mahátma Gandhi, Mao Ce-tung. Kronológia: 1945 az ENSZ létrejötte, 1947 a párizsi béke, a hidegháború kezdete, India függetlenné válása, 1948 Izrael Állam megalapítása, 1949 az NSZK és az NDK megalakulása, kommunista fordulat Kínában, 1955 a Varsói Szerződés létrehozása. Topográfia: Berlin, Németországi Szövetségi Köztársaság (NSZK), Német Demokratikus Köztársaság (NDK), Közel-Kelet, Izrael Észak- és Dél-Korea, Vietnam, Kuba, Afganisztán.	

Tematikai egység	Évente két mélységelvű téma	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

Kötött (36 óra)

Tematikai egység	A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Vita a szocializmusról. A polgári állam szerepe a korszakban és ma. Összegzés. Számonkérés.	. Tudja, hogy a modern polgári államszervezet új funkciói kiterjedtek az oktatásra, az egészségügyre és a szociálpolitikára. Megérti azokat a régi fejlődési kereteket szétfeszítő törekvéseket, amelyek szükségszerűen vezettek el a szocialista ideológiáig. A tanult ismeretek rendezése és számonkérése.	
Fogalmak		

Tematikai egység	A dualizmus kori Magyarország	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A nemzetiségi kérdés megoldásának „módjai”. Összegzés Számonkérés	Átlátja, hogy Magyarországon a dualizmus korában következett be a – máig meglévő – szakadás az elit- és a tömegkultúra között. Látja a kiegyezés hosszú távú pozitív és negatív hatásait Magyarország fejlődésére. A tanult ismeretek rendezése és számonkérése.	
Fogalmak		

Tematikai egység	A nagy háború	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Magyar és külföldi filmek, dokumentumfilmek a második világháborúról. Összegzés Számonkérés	A korszakkal kapcsolatos magyar és külföldi filmek / filmrészletek megtekintése és értelmezése, feldolgozása. A tanult ismeretek rendezése és számonkérése.	
Fogalmak		

Tematikai egység	Az átalakulás évei	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A trianoni trauma „feldolgozása”, miként lehet helyre tenni a társadalmi gondolkodást. Összegzés Számonkérés	Ismeri és érti a trianoni trauma lényegét, máig tartó hatásainak mozgatórugóit. A tanult ismeretek rendezése és számonkérése.	
Fogalmak		

Tematikai egység	A két világháború között	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A sztálini diktatúra feldolgozása források segítségével. Összegzés Számonkérés	Ismeri a diktatúrák működési mechanizmusát; tudja, hogy faji vagy osztályalapon, a bűnbakképzés eszköztárát alkalmazva embercsoportokat bélyegeztek meg, telepítettek ki, vagy gyilkoltak meg, és a társadalmat „fenyegető veszélyre” való tekintettel mindenkinek korlátozták a szabadságjogait. A tanult ismeretek rendezése és számonkérése.	
Fogalmak		

Tematikai egység	A Horthy-korszak	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Milyen más berendezkedést „választhatott” volna az ország a Horthy-korszakban? Összegzés Számonkérés	A tanuló felismeri, hogy önmagában az a tény, hogy egy történelmi beszámolóban nincsenek valótlan tények és hamis állítások, nem biztosítja azt, hogy a beszámoló hiteles és megbízható képet ad az eseményekről. Félrevezető lehet például az, ha bizonyos tényeket nem említ, vagy olyan összefüggéseket sugall az események között, amelyek valójában nem léteztek. A tanult ismeretek rendezése és számonkérése.	
Fogalmak		

Tematikai egység	A második világháború	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Magyar filmek a második világháborúról. Összegzés Számonkérés	A korszakkal kapcsolatos magyar filmek / filmrészletek megtekintése és értelmezése, feldolgozása. A tanult ismeretek rendezése és számonkérése.	
Fogalmak		

Tematikai egység	A két világrendszer szembenállása	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Mindennapok a nyugati- és keleti tömb országaiban, források alapján. Összegzés Számonkérés	A tanuló értelmezi a háború utáni helyzetet és a megosztott világ kialakulásának folyamatát. Hiteles kép alakul ki benne a két tömbben élők különböző helyzetéről, mindennapjairól. A tanult ismeretek rendezése és számonkérése.	
Fogalmak		

12. évfolyam
Kötelező alap óraszám (62 óra)

Tematikai egység	Háborútól forradalomig	Órakeret 7 óra

Ismeretek		Fejlesztési feladatok
Az átmenet évei Magyarországon	− A háború utáni újrakezdés: a kommunisták térnyerése és az újjáépítés. − A történelmi berendezkedés felszámolása: földosztás, népbíróságok, köztársaság. − A korlátozott többpártrendszer: választások 1945, 1947.	− Magyarország szovjetizálása főbb jellemzőinek bemutatása. − A korlátozott magyar parlamentarizmus és az egypárti diktatúra összehasonlítása. − A demokrácia felszámolása során alkalmazott eszközök azonosítása konkrét példákkal alátámasztva. − Annak felismerése, hogy Magyarország szovjet megszállása miként határozta meg az ország sorsát. − A kommunista diktatúra sajátosságainak bemutatása a Rákosi-rendszer példáján. − A diktatúra kulturális jellemzőinek felismerése képeken, művészeti alkotásokon. − A társadalom fölött gyakorolt totális kontroll eszközeinek azonosítása különböző források segítségével.
A szovjetizálás Magyar-országon	− Az egypárti diktatúra kiépítése. − Államosítás és kollektivizálás. − Koncepciós perek, egyházüldözés. A keleti blokk.	
A Rákosi-diktatúra	− Az erőltetett iparosítás. − A pártállam. − A terror. A diktatúra hatása a mindennapi életre.	
Fogalmak	*Fogalmak:* népbíróság, háborús bűnös, földosztás, államosítás, forint, Magyar Kommunista Párt, Független Kisgazdapárt, szalámitaktika, Magyar Dolgozók Pártja, népköztársaság, pártállam, internálás, Államvédelmi Hatóság (ÁVH), tanácsrendszer, beszolgáltatás, aranycsapat. *Személyek:* Tildy Zoltán, Kovács Béla, Mindszenty József, Rákosi Mátyás, Rajk László, Sulyok Dezső, Slachta Margit. *Kronológia:* 1945 szovjet megszállás, választás Magyarországon, földosztás, 1947 kékcédulás választások, 1948 MDP megalakulása, 1948–1956 a Rákosi-diktatúra, 1949 kommunista alkotmány. *Topográfia*: Sztálinváros (Dunaújváros), Recsk Hortobágy.	

Tematikai egység	Az 1956-os forradalom és szabadságharc	Órakeret 5 óra
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A forradalom	− A forradalom okai és közvetlen előzményei. − A forradalom céljai. − Békés tüntetésből fegyveres felkelés – október 23. − A nemzet forradalma (Forradalmi Bizottságok, Munkástanácsok, nemzeti összefogás).	− Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc okainak és főbb fordulópontjainak bemutatása. − 1956 szimbólumainak értelmezése. − Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc nemzetközi összefüggéseinek bemutatása. − A forradalom és szabadságharc értékelése.

A nemzet szabadság-harca	– Szabadságharc a fővárosban és vidéken. – A fegyveres ellenállás hősei. – Út a győzelemig és a kormánypolitika változásai. – A szabadságharc nemzetközi háttere és visszhangja a nagyvilágban. – Szovjet intervenció: a szabadságharc utóvédharcai és leverése.	
Fogalmak	*Fogalmak:* MEFESZ, pesti srácok, Molotov-koktél, munkástanács, sortüzek. *Személyek:* Gerő Ernő, Maléter Pál, Nagy Imre, Iván Kovács László, Pongrátz Gergely, Kádár János. *Kronológia:* 1956. október 23. a forradalom kitörése, 1956. október 25. a Kossuth téri sortűz, 1956. november 4. a szovjet támadás. *Topográfia:* Kossuth tér és Corvin köz (Budapest), Salgótarján, Mosonmagyaróvár	

Tematikai egység	A kádári diktatúra	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A pártállami diktatúra és működése	– A megtorlások időszaka, formái és áldozatai. – A pártállam és szervezetei. – Az erőszakos téeszesítés – a mezőgazdaság szocialista átszervezése. – Hamis társadalmi béke – a kádári alku. – Az elnyomás változó formái.	– A megtorlás mértékének és jellegének vizsgálata. – A „kádári alku” fogalmának értelmezése. – Az elnyomás formáinak bemutatása a Kádár-rendszer időszakában. – A téeszesítés eszközeinek összehasonlítása a Rákosi-diktatúra időszakával. – A gazdaság, társadalom és életmód főbb jellemzőinek bemutatása a Kádár-rendszer idején. – A kultúrpolitika jellemzőinek értelmezése, módszereinek bemutatása.
Gazdaság, társadalom, életmód	– A tervgazdaság és a KGST. – A gazdasági reform és a második gazdaság. – A „gulyáskommunizmus”. – Népesedési folyamatok. – Kultúrpolitika, korlátozott nyilvánosság.	
Fogalmak	*Fogalmak*: Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), munkásőrség, Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ), úttörő, termelőszövetkezet, háztáji, III/III. ügyosztály, tervgazdaság, új gazdasági mechanizmus, hiánygazdaság, maszek, gulyáskommunizmus, „három T”. *Kronológia*: 1956–1989 a Kádár-rendszer, 1958 Nagy Imre és társainak kivégzése, 1968 az új gazdasági mechanizmus bevezetése.	

Tematikai egység	A kétpólusú világ felbomlása	**Órakeret**

		5 óra
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A Nyugat a 20. század második felében	− A Nyugat gazdasági eredményei és a jóléti állam. − Emancipáció, szekularizáció, individualizáció. − Az 1968-as mozgalmak és a popkultúra.	− A fogyasztói társadalom és a jóléti állam jellemzőinek és problémáinak felidézése. − A társadalom, a demográfia és az életmód jellegzetességeinek bemutatása a nyugati világban. − A tömegkultúra jelenségeinek bemutatása konkrét példák alapján. − A kétpólusú világ megszűnéséhez vezető okok felidézése. − A közép-európai ellenzéki mozgalmak jelentőségének bemutatása. − A délszláv háború okainak feltárása. − A közép-európai régió államai változásának nyomon követése térképen.
A szocializmus válsága és megrendülése	− Az olajválság és hatásai a tőkés, illetve szocialista országokra. − A kis hidegháború. − A katonai egyensúly felborulása: a Szovjetunió gazdasági kimerülése. − Az ellenzék megszerveződése a szocialista országokban.	
A kétpólusú világ megszűnése	− Németország újraegyesítése – a magyar szerepvállalás. − A Szovjetunió felbomlása. − A kommunista diktatúrák bukása Közép-Európában. − Jugoszlávia felbomlása, a délszláv háború.	
Fogalmak	*Fogalmak:* jóléti állam, prágai tavasz, Szolidaritás. *Személyek:* Nicolae Ceauşescu, Mihail Sz. Gorbacsov, Lech Wałęsa, VI. Pál, II. János Pál, Ronald Reagan, Helmuth Kohl. *Kronológia:* 1975 a helsinki értekezlet, 1989 a berlini fal lebontása, rendszerváltoztatás Közép-Európában, 1991 a Szovjetunió felbomlása, 1991–95 a délszláv háború. *Topográfia:* Szlovákia, Ukrajna	

Tematikai egység	A rendszerváltoztatás folyamata	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A Kádár-rendszer végnapjai	− Az adósságválság kialakulása és következményei. − Az állampárt válsága: reformkommunisták és a keményvonalasok. − Az ellenzék megszerveződése − Az 1989-es év főbb politikai eseményei, a tárgyalásos forradalom; alkotmánymódosítás. − A harmadik Magyar Köztársaság kikiáltása.	− A szocializmus válságának elemzése (külső és belső tényezők feltárása) Magyarországon. − A magyarországi rendszerváltoztatás főbb állomásainak felidézése. − A gazdasági rendszerváltoztatás legfontosabb kérdéseinek áttekintése és értékelése. − A gazdaság és a társadalom átalakulása főbb tendenciáinak

A rendszer-változtatás	− Az új pártok – különböző ideológiák. − Az 1990. évi parlamenti és önkormányzati választás. − Az Antall-kormány megalakulása. − A rendszerváltoztatás ellentmondásai: alkuk és kompromisszumok (az elmaradt elszámoltatás).	megfigyelése grafikonok és adatsorok alapján. − A kádári diktatúra és az új demokratikus rendszer összehasonlítása.
A piacgazdaság kiépülése	− A privatizáció – vesztesek és nyertesek. − A piacgazdaság kiépítése – a külföldi tőke szerepe. − A külkereskedelem átalakulása. − Gazdasági szerkezetváltás.	
Fogalmak	*Fogalmak:* adósságspirál, Magyar Demokrata Fórum (MDF), Szabad Demokraták Szövetsége (SZDSZ), Magyar Szocialista Párt (MSZP), Fiatal Demokraták Szövetsége (Fidesz), Kereszténydemokrata Néppárt (KDNP), Nemzeti Kerekasztal, rendszerváltoztatás, visegrádi együttműködés, privatizáció, kárpótlás, jogállam, Alkotmánybíróság, sarkalatos törvények, népszavazás. *Személyek:* Pozsgay Imre, Németh Miklós, Horn Gyula, Antall József, Göncz Árpád, Orbán Viktor. *Kronológia:* 1987 a lakiteleki találkozó, 1989–1990 a rendszerváltoztatás, 1990 az első szabad választások, 1991 a szovjet csapatok kivonulása Magyarországról.	

Tematikai egység	A világ a 21. században	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Az átalakuló világ	− A világgazdaság hagyományos centrumai: az Amerikai Egyesült Államok és szövetségesei. − A világpolitika és világgazdaság új súlypontjai: Oroszország, Kína. − Óriásvállalatok a globális térben.	− A világgazdaság résztvevőinek elhelyezése a globális térben. − A transznacionális vállalatok működésének bemutatása konkrét példák alapján. − A globalizáció előnyeinek és hátrányainak, valamint kockázatainak összevetése. − A többpólusú világ főbb jellemzőinek felidézése. − A népességrobbanás és népességfogyás problémáinak áttekintése. − A migráció okainak feltárása (a gazdasági bevándorlás és a menekültkérdés esetében).
A globális világ	− Demográfiai változások, népmozgások. − Az iszlamizmus térhódítása. − A kereszténység helyzete a globalizálódó világban. − Válsággócok, helyi konfliktusok és terrorizmus.	

	− Globalizáció és kultúra. − A hagyományos és új identitások – értékek és értékválság. − Demokratikus közbeszéd és politikai korrektség.	− Válsággócok azonosítása térkép segítségével (pl. Közel-Kelet, Ukrajna).
Fogalmak	*Fogalmak:* modern kori migráció, multikulturalizmus, párhuzamos társadalom, népességrobbanás, iszlamizmus , terrorizmus, globalizáció.	

Tematikai egység	Magyarország a 21. században	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A demokrácia működése Magyarországon	− Az Alaptörvény. − A hatalmi ágak és intézményeik, önkormányzati rendszer. − A választási rendszer.	− Az Alaptörvény fontosabb pontjainak felidézése. − A rendszerváltoztatás óta eltelt időszak főbb eseményeinek azonosítása különböző források alapján. − A rendszerváltoztatás óta parlamentbe jutott fontosabb pártok politikai profiljának és céljainak áttekintése. − Magyarország nyugati integrációjának bemutatása a NATO és az Európai Unió működésének ismeretében. − Eltérő álláspontok bemutatása az Európai Unió működésének értékeléséről és jövőjéről. − Érvelés a közép-európai együttműködés mellett.
A magyar bel- és külpolitika főbb jellemzői	− A rendszerváltoztatás óta eltelt időszak főbb fordulópontjai. − Magyarország a NATO-ban. − Közép-európai együttműködés: a visegrádi négyek.	
Magyarország és az Európai Unió	− Az európai integráció főbb állomásai: mélyítés és bővítés. − Az Európai Unió főbb szervei és működésük. − Magyarország csatlakozásának folyamata. − Az együttműködés eredményei és nehézségei. − Nemzetek Európája vagy föderatív Európa?	
Fogalmak	*Fogalmak:* közvetett és közvetlen demokrácia, integráció, euró, Európai Unió, Európai Tanács, Európai Unió Tanácsa, Európai Parlament, Európai Bizottság, schengeni egyezmény. *Személyek:* Magyarország miniszterelnökei a rendszerváltoztatás óta (a legalább négy évig hivatalban lévő kormányfők). *Kronológia:* 1957 a római szerződés, 1992 a maastrichti szerződés, 1999 Magyarország belép a NATO-ba, 2004 Magyarország belép az Európai Unióba, 2012 az Alaptörvény bevezetése. *Topográfia*: Brüsszel.	

Tematikai egység	A magyarság és a magyarországi nemzetiségek a 20-21. században	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**

A határon túli magyarok	− A politikai rendszerek változásai és hatásaik a magyar kisebbség helyzetére. − Demográfiai jellemzők és folyamatok. − Az asszimilációs politika megnyilvánulásai. − Autonómia és kisebbségi jogok kérdése. − Anyanyelvű oktatás és kultúra. − Magyarok a nagyvilágban – a szórványmagyarság.	− A határon túli magyar nemzeti közösségek küzdelmeinek áttekintése Trianontól napjainkig. − A kisebbségben élő magyarság egy kiemelkedő személyiségének bemutatása. − A magyarországi németek kitelepítésének felidézése források alapján. − A magyarországi romák helyzetének, problémáinak bemutatása napjainkban.
A magyarországi nemzetiségek, a magyarországi cigányság	− A politikai rendszerek változásai és hatásaik a nemzetiségek helyzetére. − A cigányok/romák 20–21. századi története. − Demográfiai jellemzők és folyamatok. − Kulturális autonómia és kisebbségi jogok a mai Magyarországon. − Anyanyelvű oktatás és kultúra.	
Fogalmak	*Fogalmak:* kitelepítés, Beneš-dekrétum, lakosságcsere, falurombolás, kettős állampolgárság, diszkrimináció. *Személyek:* Esterházy János, Márton Áron, Tőkés László. *Kronológia:* 1944–1945 magyarellenes atrocitások, 1990 fekete március. *Topográfia*: Csúrog, Jarek, Duna-delta, Marosvásárhely, Székelyföld.	

Tematikai egység	Ismétlés, felkészülés az érettségire	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A tanultak rendszerező ismétlése		Feladatmegoldó, szövegértő készség fejlesztése
Fogalmak	Az tanult fogalmak ismétlése	

Tematikai egység	Évente két mélységelvű téma	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Fogalmak		

Kötött (31 óra)

Tematikai egység	Háborútól forradalomig	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Összegzés Számonkérés	A tanult ismeretek rendszerezése és számonkérése	
Fogalmak	kulák, állami gazdaság, személyi kultusz, koncepciós per	

Tematikai egység	Az 1956-os forradalom és szabadságharc	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A forradalom eseményei lakóhelyünkön Magyar filmek 1956-ról Összegzés Számonkérés	A tanuló megismeri az 1956-os forradalom debreceni vonatkozásait, eseményeit. A korszakkal kapcsolatos filmek feldolgozása, értelmezése. A tanult ismeretek rendszerezése és számonkérése.	
Fogalmak	16 pont, Molotov-koktél, forradalmi bizottság, ellenforradalom	

Tematikai egység	A kádári diktatúra	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Irodalmi és zenei élet a Kádár korban Összegzés Számonkérés	A korszakkal kapcsolatos irodalmi művek, folyóiratok, zenekarok megismerése, feldolgozása. A tanult ismeretek rendszerezése és számonkérése.	
Fogalmak	„fekete bárányok”, CPG, Hungaroton, Erdős Péter, Beszélő, szamizdat	

Tematikai egység	A kétpólusú világ és felbomlása	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A csernobili katasztrófa és annak hatása a Szovjetunió megrendülésére Összegzés Számonkérés	A tanuló értelmezi egy globális kihatású ipari katasztrófának egy diktatórikus rendszerre gyakorolt hatását. A tanult ismeretek rendszerezése és számonkérése.	
Fogalmak	radioaktivitás, glasznoszty, peresztrojka, zóna	

Tematikai egység	A rendszerváltoztatás folyamata	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Társadalmi átalakulás Filmek a rendszerváltás időszakából Összegzés Számonkérés	Dokumentumfilmek segítségével feltárni a politikai, gazdasági és társadalmi változások egyénekre illetve közösségekre gyakorolt hatásait. A tanult ismeretek rendszerezése és számonkérése	
Fogalmak	munkanélküliség, atomizálódás, alkoholizmus	

Tematikai egység	A világ a 21. században	**Órakeret 5 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
A globális kereskedelem alternatívái. Tudatos fogyasztás. Dokumentumfilmek Összegzés Számonkérés	A tanuló ismeri a tudatos vásárlás, fogyasztás alapvető lehetőségeit. A globalizált kereskedelem, turizmus és a járványok terjedésének kapcsolatát. Rendszerkritikus filmek, dokumentumfilmek megtekintése, értelmezése. A tanult ismeretek rendszerezése és számonkérése.
Fogalmak	pandémia, karantén, ökológiai lábnyom, fake news

Tematikai egység	Magyarország a 21. században	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az új választási rendszer és annak visszásságai, tényfeltáró kisfilm a kamupártokról Összegzés Számonkérés	A régi és az új választási rendszer összehasonlítása. A választások befolyásolásának „törvényes” módszerei. A tanult ismeretek rendszerezése és számonkérése.	
Fogalmak	kamupártok, bérszavazás, szavazatvásárlás	

Tematikai egység	A magyarság és a magyarországi nemzetiségek a 20-21. században	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az erdélyi magyarok és cigányok kapcsolata. Ellentétek és egymásrautaltság Összegzés Számonkérés	Az 1990-es „fekete március” eseményeinek feldolgozása. A marosvásárhelyi romák szerepének bemutatása. A tanult ismeretek rendszerezése és számonkérése.	
Fogalmak	kettős identitás, asszimiláció, szegregátumok	

Állampolgári ismeretek 12. évfolyam (Technikum)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
37. A család, a családi szocializáció	**3 óra**
38. A család gazdálkodása és pénzügyei	**2 óra**
39. Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás	**5 óra**
40. Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem	**4 óra**
41. A magyar állam intézményei; az állam gazdasági szerepvállalása	**4 óra**
42. A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése	**3 óra**
43. Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem	**3 óra**
44. Bankrendszer, hitelfelvétel	**2 óra**
45. Vállalkozás és vállalat	**2 óra**
Kötelező összesen:	**28 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	0	0	0	0	0	0
12. évf.	1	31	28	3	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
138. A család, a családi szocializáció	***3***	0	0	0	0	**0**	3	0	0	0	**3**
139. A család gazdálkodása és pénzügyei	***2***	0	0	0	0	**0**	2	0	0	0	**2**
140. Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás	***5***	0	0	0	0	**0**	5	3	0	0	**8**
141. Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem	***4***	0	0	0	0	**0**	4	0	0	0	**4**

142. A magyar állam intézményei; az állam gazdasági szerepvállalása	***4***	0	0	0	0	**0**	4	0	0	0	**4**
143. A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése	***3***	0	0	0	0	**0**	3	0	0	0	**3**
144. Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem	***3***	0	0	0	0	**0**	3	0	0	0	**3**
145. Bankrendszer, hitelfelvétel	***2***	0	0	0	0	**0**	2	0	0	0	**2**
146. Vállalkozás és vállalat	***2***	0	0	0	0	**0**	2	0	0	0	**2**
Összesen	***28***	0	0	0	0	**0**	28	3	0	0	**31**

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (28 óra)

Tematikai egység	A család, a családi szocializáció	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− Az önismeret, önértékelés és a reális énkép alakítása − A generációk közötti kapcsolat, a nemzedékek közötti párbeszéd erősítése − A családi szocializáció folyamata és jellemzői − A családtervezés szempontjai és szakaszai − A házasság intézménye, a hagyományos családmodell, a családi szerepek − A család: szeretetközösség, együttműködés, kölcsönösség, tisztelet; A család társadalmi funkciói − Biológiai és társadalmi reprodukció, családi háztartás; Párkapcsolatok, házasság, családtervezés; Szerepek a családban; Családi szocializáció	− A kommunikációs készség fejlesztése − A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése − Az érvelés készségének fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése − A gyermekvállalás demográfiai, társadalmi jelentőségének tudatosítása	
Fogalmak	család, családi szocializáció, családi életciklus, családtervezés, gyermekvállalás, házasság, demográfia;	

Tematikai egység	A család gazdálkodása és pénzügyei	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A családi gazdálkodás; pénzügyi tervezés: bevételek, kiadások	− A kommunikációs készség fejlesztése − A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése	

− A fenntarthatóság és a fogyasztási szokások kölcsönhatása − A családi költségvetés felépítése − A megtakarítás szerepe és jelentősége, lehetőségei − A családi háztartás pénzügyei; Bevételek, kiadások, megtakarítási lehetőségek; Fogyasztók a családban; A családi költségvetés, pénzügyi tervezés	− A problémamegoldó szemléletmód és gondolkodás fejlesztése − A döntési képesség fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése − A társas együttműködés fejlesztése
Fogalmak	családi háztartás, családi költségvetés, pénzügyi tervezés, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság, megtakarítás, hitel, GYES, GYED;

Tematikai egység	Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A társadalmi normák fontosságának megismerése − Az alapvető emberi jogok, állampolgári jogok, polgári szabadságjogok − Magyarország Alaptörvényének fontosabb részei: Alapvetés, Állam, Szabadság és felelősség − Az állampolgári jogok és kötelességek − Az országgyűlési, a helyhatósági és az európai parlamenti képviselő választás; a népszavazás intézménye − A választójog és feltételei − A jövő nemzedékek jogai − Az igazságszolgáltatás rendszerének felépítése, a büntetőjog, polgári jog, közjog, magánjog fogalma − A közteherviselés; a magyarországi adórendszer alapelemei − Magyarország Alaptörvénye; Az alapvető jogok; Az állampolgári kötelességek; Választójog, választási	− A kommunikációs készség fejlesztése − Az érvelési készség és a vitakultúra fejlesztése − A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − A digitális kompetencia fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése − A demokratikus elköteleződés kialakítása, erősítése − A társas együttműködés fejlesztése	

rendszer; Közjog: büntetőjog; Magánjog: polgári jog	
Fogalmak	állam, államforma, politikai rendszer, alapjog(ok), emberi jog, alkotmány, Magyarország Alaptörvénye, polgári szabadságjog, a jövő nemzedékek jogai, norma, normakövető magatartás, állampolgári felelősség, állampolgári kötelesség, köztehervíselés, adómorál, választójog, állampolgári részvétel, választási rendszer, országgyűlési választás, önkormányzati választás, európai parlamenti választás, népszavazás, politikai párt, képviselő, közjog, magánjog, jogforrás, jogforrási hierarchia, jogérvényesülés, bűncselekmény , szankció, büntetőjog, ügyész, bíró, ügyvéd, természetes személy, jogi személy, jogképesség, közokirat, magánokirat, közjegyző; polgári peres eljárás, felperes, alperes;

Tematikai egység	Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem	**Órakeret 4 óra**

Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**
− A nemzethez tartozás emocionális kötődésének kialakítása, megerősítése − A nemzettudat alkotóelemeinek értelmezése − A nemzeti érzés sajátosságai, a hazafiság lehetséges megnyilvánulási formái − A honvédelmi kötelezettség teljesítésének békeidőben és a különleges működési rend idején − A Magyar Honvédség szerepe, feladatai; a katonai szolgálat lehetőségei − A nemzetállamok szerepe, feladatai a globális világban és az Európai Unióban − Magyarország és az Európai Unió kapcsolatrendszere − A határon túli magyar közösségek kihívásai, Magyarország feladatai az anyaországon kívül élő magyarság identitásának megőrzésében − A lokálpatriotizmus és a hazaszeretet közötti kapcsolódás	− A kommunikációs készség fejlesztése − Az érvelési készség és a vitakultúra fejlesztése − A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − A társas együttműködés fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése − A digitális kompetencia fejlesztése − A nemzettudat alkotóelemei; A nemzeti érzület: a nemzeti szimbólumok, a közös nyelv, a kollektív történeti emlékezet, a közös kultúra releváns elemei; A világ magyarsága és a nemzeti közösség; A honvédelem kérdései a 21. században;
Fogalmak	nemzet, nemzettudat, nemzeti identitás, lokálpatriotizmus, hazaszeretet, honvédelem, honvédség, különleges működési rend, nemzetállam;

Tematikai egység	A magyar állam intézményei; az állam gazdasági szerepvállalása	**Órakeret 4 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
− A hatalmi ágak − A magyar állam intézményrendszere − A kormány és szervei − Az Országgyűlés felépítése és működése; az országgyűlési képviselők feladatai, jogállása − A törvényalkotás folyamata − Az igazságszolgáltatás rendszere, felépítése, szereplői és szerepe a demokratikus államrendben − Az állam gazdasági feladatai − A központi költségvetés alapvető felépítése és szerepe − A nagy ellátórendszerek és az állami alapfeladatok − A magyar állam intézményrendszere; az igazságszolgáltatás rendszere, szervezetei; A gazdaság körforgása; A gazdaságpolitika; Az állam gazdasági feladatai; Az állami költségvetés	− A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − A társas együttműködés fejlesztése − A digitális kompetencia fejlesztése − A kommunikációs készség fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése
Fogalmak	állam, intézmény, politikai rendszer, hatalmi ágak, jogforrási hierarchia, köztársasági elnök, Országgyűlés, törvényalkotás, törvény, országgyűlési határozat, képviselő, mentelmi jog, országgyűlési bizottság(ok), házszabály, parlamenti frakciók, interpelláció, Kormány, miniszterelnök, miniszter, államtitkár; miniszterelnöki, kormány- és miniszteri rendelet, Alkotmánybíróság, alkotmánybírósági határozat, Állami Számvevőszék, Kúria, Országos Bírói Hivatal, ügyészség, legfőbb ügyész, főügyészségek, fellebbviteli főügyészségek, járási és járási szintű ügyészségek, az alapvető jogok biztosa, gazdaságpolitika, államháztartás, költségvetés, költségvetési egyensúly, adórendszer, adók, járulékok, illetékek, közteherviselés, adómorál, korrupció és integritás, hatóság, hatáskör, illetékesség;

Tematikai egység	A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése	Órakeret 3 óra

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
− A mindennapi ügyintézés alapintézményeinek megismerése − A hivatalai ügyintézés lehetőségei, az e-ügyintézés − A munkáltatók és a munkavállalók alapvető jogai és kötelességei	− A kommunikációs készség fejlesztése − A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A problémamegoldó szemléletmód fejlesztése − A döntési képesség fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − A társas együttműködés fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése

− Az állásinterjúra történő felkészülés szempontjai − A szerződések néhány fő típusai: adásvételi, ajándékozási, megbízási, vállalkozási szerződés, kölcsön- és biztosítási szerződés − Az állam, a munkaadók és a munkavállalók közötti érdekegyeztetés szintjei, fórumai − Az automatizáció, digitalizáció hatása a munkaerőpiacra − Az állampolgár és az intézmények, szervezetek kapcsolatai; Munkajogi alapok, munkavállalás, munkaszerződés; Munkaerőpiaci változások, előrejelzések; Szerződések	− A munkaszerződés alapvető szabályai, a kollektív szerződés szerepe − Az önéletrajz és a motivációs levél felépítése, legfontosabb tartalmi és formai elemeinek megismerése
Fogalmak	hivatal, intézmény, szervezet, ügyfélkapu, kormányablak, körjegyzőség, járási hivatal, polgármesteri hivatal, polgármester, jegyző, települési, fővárosi és kerületi önkormányzat, képviselőtestület, munkaerőpiac, munkáltató, munkavállaló, munkavállalás, önéletrajz, motivációs levél, állásinterjú, munkaszerződés, kollektív szerződés, adásvételi, ajándékozási, megbízási, vállalkozási szerződés, kölcsön-, biztosítási, tartási és életjáradéki szerződés;

Tematikai egység	Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A fogyasztóvédelem fogalma és lehetséges területei − A fogyasztóvédelem gazdasági, társadalmi szerepe, feladatai − A fogyasztói érdekek, a kapcsolódó állampolgári jogok megismerése − A szavatossággal és a garanciával kapcsolatos jogok és feltételrendszer alapjainak megismerése − Az internetes vásárlás előnyei és kockázatai − A tudatos, a fenntarthatóságot szem előtt tartó, fogyasztói	− A kommunikációs készség fejlesztése − A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − A döntési képesség fejlesztése − A társas együttműködés fejlesztése − A digitális kompetencia fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése	

magatartás szemléletének kialakítása − A környezetvédelem legfontosabb helyi, országos és globális kérdéseinek megismerése, feltárása − Az épített és természeti környezetünk védelme iránti elköteleződés kialakítása, erősítése	
Fogalmak	fogyasztóvédelem, tudatos fogyasztó, a fogyasztó jogai, a fogyasztói érdekek védelme, békéltető testület, webáruház, garancia, szavatosság, jótállás, természetvédelem, épített környezet, klímavédelem, ökológiai lábnyom;

Tematikai egység	Bankrendszer, hitelfelvétel	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A monetáris politika fogalmának és alapvető jellemzőinek megismerése − A Magyar Nemzeti Bank működése, feladatai − A kereskedelmi bankok jellemzőinek, tevékenységének megismerése − A pénzügyi intézetek típusai − A hitelfelvétel módozatai, feltételei és kockázatai − A hitelszerződés tartalmi elemei, a körültekintő hitelfelvétel feltételei − A bank alapvető tevékenysége; Kétszintű bankrendszer: központi bank és kereskedelmi bankok; A Magyar Nemzeti Bank; A pénzügyi intézmények; Hitelfelvétel	− A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A döntési képesség fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − A társas együttműködés fejlesztése − A kommunikációs készség fejlesztése − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése	
Fogalmak	Bank, kétszintű bankrendszer, jegybank, Magyar Nemzeti Bank, kereskedelmi bank, pénzügyi intézmények, hitel, hitelszerződés, a hitelek típusai, kamat, hitelfedezeti mutató, jövedelemarányos törlesztő részlet, jelzáloghitel, kezesség, hitelbiztosítás, teljes hiteldíjmutató (THM), futamidő, követeléskezelés, hitelközvetítő, pénzügyi tervezés, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság;	

Tematikai egység	Vállalkozás és vállalat	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− A vállalkozás fogalmának értelmezése	− A kommunikációs készség fejlesztése − A véleményalkotás és a véleménynyilvánítás fejlesztése	

− A vállalkozási formák, cégtípusok megismerése − Az egyes cégtípusok, vállalati formák szerepe a gazdaságban − Az üzleti terv fogalma, célja − A vállakozás mikro- és makrokörnyezeti tényezői − A vállalkozás működési köre és környezete; A vállalkozások típusai; Vállalkozási terv; A vállalatok fajtái	− A több nézőpontú, mérlegelő gondolkodás fejlesztése − A problémamegoldó szemlélet fejlesztése − A rendszerezési képesség fejlesztése, a rendszerszemlélet alakítása − Az élményalapú, tapasztalati tanulás elősegítése − A társas együttműködés fejlesztése − A digitális kompetencia fejlesztése
Fogalmak	jogi személy, vállalkozás, egyéni vállalkozó, gazdasági társaság, betéti társaság (bt.), korlátolt felelősségű társaság (kft.), részvénytársaság (rt.), zártkörű (zrt.) és nyilvános (nyrt.) részvénytársaság, startup, a vállalkozások mikro- és makrokörnyezete; vállalkozói kompetenciák, üzleti terv, pénzügyi tervezés, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság;

Szabadon felhasználható (3 óra)

Tematikai egység	Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− Iskolai diákönkormányzatok alapítása − Diákönkormányzati szövetségek működése − Diákjogok megismerése	− Vitakultúra fejlesztése − Véleménynyilvánítás fejlesztése − Jogérvényesítés fejlesztése	
Fogalmak	DÖK-nap, diákönkormányzat, érdekérvényesítés	

Digitális kultúra 9. és 13. évfolyam (Technikum)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata	3 óra
Információs társadalom, e-Világ	2 óra
Mobiltechnológiai ismeretek	2 óra
Szövegszerkesztés	5 óra
Számítógépes grafika	6 óra
Multimédiás dokumentumok készítése	2 óra
Online kommunikáció	2 óra
Publikálás a világhálón	3 óra
Táblázatkezelés	5 óra
Adatbázis-kezelés	4 óra
A digitális eszközök használata	2 óra
Kötelező összesen:	**36 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	1+2=3	36+72=108	36	0	72
13. évf.	0+2=2	0+62=62	0	0	62

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	13. évfolyam kötelező alap	13. évfolyam szabadon felhasználható	13. évfolyam szabadon tervezhető	**13. évfolyam összes**
45. Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata	3	3	0	0	**3**	0	0	0	**0**
46. Információs társadalom, e-Világ	2	2	0	0	**2**	0	0	0	**0**
47. Mobiltechnológiai ismeretek	2	2	0	0	**2**	0	0	0	**0**
48. Szövegszerkesztés	5	5	0	14	**19**	0	0	15	**15**
49. Számítógépes grafika	6	6	0	0	**6**	0	0	0	**0**
50. Multimédiás dokumentumok készítése	2	2	0	0	**2**	0	0	0	**0**
51. Online kommunikáció	2	2	0	6	**8**	0	0	0	**0**

52. Publikálás a világhálón	3	3	0	0	**3**	0	0	6	**6**
53. Táblázatkezelés	5	5	0	14	**19**	0	0	15	**15**
54. Adatbázis-kezelés	4	4	0	14	**18**	0	0	11	**11**
55. A digitális eszközök használata	2	2	0	6	**8**	0	0	0	**0**
56. Prezentáció	0	0	0	18	**18**	0	0	15	**15**
Összesen	36	36	0	72	**108**	0	0	62	**62**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (36 óra)

Tematikai egység	**Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Hétköznapi tevékenységekből a folyamat és az adatok absztrakciója – A problémamegoldó tevékenység tervezési és szervezési kérdései – A problémamegoldáshoz tartozó algoritmuselemek megismerése. Algoritmus leírása egy lehetséges módjának megismerése	– Az algoritmikus gondolkodást segítő informatikai eszközök és szoftverek használata – Az algoritmus végrehajtásához szükséges adatok és az eredmények kapcsolatának vizsgálata – Az elemi adatok és sorozatok megkülönböztetése, kezelése és használata	
Fogalmak	algoritmuselemek, tervezési folyamat, adatok absztrakciója, algoritmusleírási mód	

Tematikai egység	**Információs társadalom, e-Világ**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Információ, információ keresése az interneten – Információhitelesség – A személyes adatok védelmének fontosabb szabályai	– Az információ megjelenési formái, jellemzői – Az információhitelesség ellenőrzésének egyszerű módjai – Személyhez köthető információk és azok védelme	
Fogalmak	adat, információ, csatorna, személyes adat, e-ügyintézés, e-személyi igazolvány, e-kereskedelem, e-szolgáltatások, elektronikus aláírás, álhír, lánclevél	

Tematikai egység	**Mobiltechnológiai ismeretek**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– A mobiltechnológia körébe tartozó eszközök ismerete	– Mobileszközökre tervezett oktató- és oktatást segítő programok használata	

– Mobileszközök kezelése, alkalmazások futtatása, telepítése, eltávolítása	– Mobiltechnológiai eszközök segítségével megvalósított együttműködés
Fogalmak	mobiltechnológia, mobileszköz, alkalmazás, applikáció, alkalmazás telepítése, alkalmazás eltávolítása, kezelőfelület, oktatóprogramok, oktatást segítő programok, hálózati kapcsolat

Tematikai egység	**Szövegszerkesztés**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Tipográfiai ismeretek – Körlevél készítése – Hosszú dokumentumok készítése, formázása. Élőfej és élőláb kialakítása, lábjegyzet, tartalomjegyzék létrehozása	– Önéletrajz, kérvény, hivatalos levél, formanyomtatvány készítése – Adatok kezelése, szűrése, rendezése körlevél készítése céljából – Más tantárgyhoz kapcsolódó feladatok	
Fogalmak	karakterformázás, bekezdésformázás, élőfej és élőláb, oldal elrendezése, stílus, sablon, körlevél, lábjegyzet, tartalomjegyzék, szakasztörés, hasáb	

Tematikai egység	**Számítógépes grafika**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Digitális képek jellemzőinek és tárolásának megismerése – A rasztergrafikus kép jellemzői: felbontás, színmélység – Színrendszerek, alakzatok színezése, átlátszóság, takarás, vágás – Rasztergrafikus és vektorgrafikus ábra tárolási módszerének ismerete – Alakzatok egymáshoz képest történő elrendezése: igazítás, elosztás, rétegek, transzformációk – Alakzatok rajzolása: rajzolóeszközök, pont, szakasz, ellipszis, kör, téglalap – Alakzat tulajdonságainak módosítása: méret, szegély, kitöltés, feliratozás, átlátszóság, transzformációk: elforgatás, tükrözés – Alakzatok egymáshoz viszonyított elrendezése – Elemi műveletek 3D-s modellel	– Rasztergrafikus rajzolóprogram használata – Dokumentumszerkesztő program alakzataival ábra készítése minta vagy leírás alapján – Vektorgrafikus szerkesztőprogram használata – Vektorgrafikus ábra elkészítése minta vagy leírás alapján – Vektorgrafikus ábrakészítés algoritmikus tervezése – Görbék, csomópontok felhasználása rajzok készítésében. Csomópontműveletek – Raszter- és vektorgrafikus ábrák konverziója	

Fogalmak	rajzolóeszközök, színrendszerek, képfájlformátumok, felbontás, színmélység, pont, szakasz, ellipszis, kör, téglalap, átlátszóság, takarás, vágás, elforgatás, eltolás, tükrözés, feliratozás, igazítás, elosztás, rétegek, transzformációk, rasztergrafika, vektorgrafika, vonal, kör, ellipszis, sokszög, törött vonal, spirál, csillag, szín, színátmenet, vastagság, vonalvégződés, szaggatottság, csoportosítás, kettőzés, klónozás, csomópont, csomópontműveletek, 3D-s alakzat

Tematikai egység	**Multimédiás dokumentumok készítése**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Multimédia állományok	– Multimédia állományok manipulálása – Az információkeresés során gyűjtött multimédiás alapelemek felhasználásával új dokumentumok létrehozása – Más tantárgyak projektfeladatainak bemutatása multimédiás dokumentumok alkalmazásával	
Fogalmak	fénykép, video, hangállomány készítése; fotó-, hang-, video-, multimédia-szerkesztő; digitális képfeldolgozás, -megosztás	

Tematikai egység	**A digitális eszközök használata**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Operációs rendszerek fajtái, feladatai – Operációs rendszer segédprogramjai – Digitális kártevők – Felhőszolgáltatások – Ergonomikus munkakörnyezet, etikus eszközhasználat – Állományok kezelése és megosztása	– Az informatikai eszközök, mobileszközök operációs rendszerei – Segédprogramok használata – Állomány- és mappatömörítés – Digitális kártevők elleni védekezés – Tudatos felhasználói magatartás erősítése, a felelős eszközhasználat kialakítása, tudatosítása; etikus információkezelés – Felhőszolgáltatások igénybevétele, használata a csoportmunkában – Állományok kezelése és megosztása a felhőben	
Fogalmak	ergonómia, periféria, kommunikációs eszközök; lokális, illetve hálózati fájl- és mappaműveletek; tömörítés, digitális kártevők és védekezés ellenük, mobileszközök operációs rendszere, felhőszolgáltatások, szinkronizálás, etikus információkezelés	

Tematikai egység	**Online kommunikáció**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Az online kommunikáció jellemzői – Az identitás kérdésének összetettebb problémái az online kommunikáció során – Az online közösségek szerepe, működése	– Kommunikációs csatornák megismerése – Online kommunikáció veszélyeinek felismerése	

Fogalmak	chat, online közösség, kisegítő lehetőségek (az operációs rendszerben), digitális identitás, önérvényesítés, tolerancia

Tematikai egység	**Publikálás a világhálón**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Webdokumentum szerkezetének és alapelemeinek ismerete – Közlésre szánt szöveges és képi információval kapcsolatos elvárások, kiválasztási szempontok, fájlformátumok – Az internetes publikálás módszereinek megismerése, szabályai – Szövegek, képek, fotóalbumok, hang- és videoanyagok, weblapok publikálása tartalomkezelő rendszerben – Weblapkészítés HTML nyelven weblapszerkesztővel – Stíluslap használata	– Egy webes tartalomkezelő rendszer önálló használata – Webdokumentum tartalmának és stílusának szerkesztési lehetőségei, szétválasztásuk jelentősége – Összetett webdokumentum készítése – Stíluslap csatolása weblaphoz, és a benne lévő stílusok használata a dokumentum formázásához	
Fogalmak	böngészőprogram, tartalomkezelő rendszer, weblap részei, weblap szerkezete, címsorok, bekezdések, felsorolások, táblázat, link, képek elhelyezése, stílusok, weblap szerkezeti elemek, weblap elemeinek formázása stílusokkal, szín és háttér beállítása, szövegformázás, táblázatok használata, hivatkozás készítése	

Tematikai egység	**Táblázatkezelés**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Adatok táblázatos elrendezése – Adatok bevitele, javítása, másolása, formázása – Szám, szöveg, logikai típusok. Dátum- és idő-, pénznem-, százalékformátumok alkalmazása – Számítási műveletek adatokkal, képletek szerkesztése – Cellahivatkozások használata – Függvények használata, paraméterezése – Diagram létrehozása, szerkesztése	– Hétköznapi problémák megoldása táblázatkezelővel. Statisztikai függvények, feltételtől függő számítások, adatok keresése – Más tantárgyakban felmerülő problémák megoldása a táblázatkezelő program segítségével	

Fogalmak	cella, oszlop, sor, cellatartomány, munkalap, munkafüzet, szöveg, szám- és logikai típus, számformátumok, dátum- és időformátum, százalékformátum, pénznemformátum; relatív, vegyes és abszolút cellahivatkozás; saját képlet szerkesztése, függvények használata, függvény paraméterezése, függvények egymásba ágyazása, diagram létrehozása, diagramtípusok, diagram-összetevők

Tematikai egység	**Adatbázis-kezelés**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Strukturált adattárolás – Adattípusok: szöveg, szám, dátum és idő, logikai	– Közérdekű adatbázisok elérése, adatok lekérdezése – Szűrési feltételek megadása – Hozzáférési jogosultság szerint adatlekérés, módosítás, törlés	
Fogalmak	adatbázis, adattábla, sor, rekord, oszlop, mező, adattípus, lekérdezés, jelentés; adattípusok: szöveg, szám, dátum, idő, logikai; szűrés, szűrési feltétel, logikai műveletek; hozzáférési jogosultság	

Szabadon tervezhető (72 óra)

Tematikai egység	**Szövegszerkesztés**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Képek, alakzatok beszúrása, formázása – Táblázatok, tabulátorok alkalmazása – Hasábok kialakítása	– Ábrák készítése a szövegszerkesztő program saját alakzataival és külső képek felhasználásával. – Adatok táblázatba rendezése, pozícionálás tabulátorok segítségével. – Több hasábos elrendezés kialakítása.	
Fogalmak	objektum, alakzat (rajzeszköz), tabulátor, táblázat, hasáb	

Tematikai egység	**Online kommunikáció**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– E-mail szolgáltatás jellemzői, működése	– Online elektronikus levelező rendszer használata (e-mail küldés, fogadás, továbbítása, csatolmányok küldése, fogadása)	
Fogalmak	e-mail, címzett, feladó, tárgy, csatolmány	

Tematikai egység	**Táblázatkezelés**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Abszolút és relatív cellahivatkozás – Matematikai, statisztikai, kereső, szövegkezelő és dátumkezelő függvények	– Cellahivatkozások használata képletekben, függvényekben – Hétköznapi problémák megoldása táblázatkezelővel, a megfelelő függvények használatával – Függvények egymásba ágyazása	
Fogalmak	cella, cellatartomány, relatív és abszolút cellahivatkozás, függvény. függvény argumentuma	

Tematikai egység	Adatbázis-kezelés	Órakeret 14 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Strukturált adattárolás – Adattípusok: szöveg, szám, dátum és idő, logikai	– Közérdekű adatbázisok elérése, adatok lekérdezése – Szűrési feltételek megadása – Hozzáférési jogosultság szerint adatlekérés, módosítás, törlés	
Fogalmak	adatbázis, adattábla, sor, rekord, oszlop, mező, adattípus, lekérdezés, jelentés; adattípusok: szöveg, szám, dátum, idő, logikai; szűrés, szűrési feltétel, logikai műveletek; hozzáférési jogosultság	

Tematikai egység	A digitális eszközök használata	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Operációs rendszerek fajtái, feladatai – Operációs rendszer segédprogramjai – Digitális kártevők – Felhőszolgáltatások – Ergonomikus munkakörnyezet, etikus eszközhasználat – Állományok kezelése és megosztása	– Az informatikai eszközök, mobileszközök operációs rendszerei – Segédprogramok használata – Állomány- és mappatömörítés – Digitális kártevők elleni védekezés – Tudatos felhasználói magatartás erősítése, a felelős eszközhasználat kialakítása, tudatosítása; etikus információkezelés – Felhőszolgáltatások igénybevétele, használata a csoportmunkában – Állományok kezelése és megosztása a felhőben	
Fogalmak	ergonómia, periféria, kommunikációs eszközök; lokális, illetve hálózati fájl- és mappaműveletek; tömörítés, digitális kártevők és védekezés ellenük, mobileszközök operációs rendszere, felhőszolgáltatások, szinkronizálás, etikus információkezelés	

Tematikai egység	Prezentáció	Órakeret 18 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Dia elrendezése, mintadia használata – Egyéni háttér, mintázat beállításai, sablonok – Képek beszúrása, formázása, Rajz eszköztár használata – Táblázatok beszúrása, formázása – Diagramok beszúrása, formázása – Külső hivatkozások használata – Akciógombok használata, belső hivatkozások készítése – Áttűnés – Animáció	– Dia hátterének formázása – Táblázatok, képek, diagramok elkészítése, formázása – Önálló multimédia-bemutató elkészítése és vetítése valamilyen oktatási-nevelési témáról – Animáció, áttűnés beállítása	

Fogalmak	dia, mintadia, akciógomb, hivatkozás, áttűnés, animáció

13. évfolyam

Szabadon tervezhető (62 óra)

Tematikai egység	**Szövegszerkesztés**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Képek, alakzatok beszúrása, formázása – Táblázatok, tabulátorok alkalmazása – Hasábok kialakítása	– Ábrák készítése a szövegszerkesztő program saját alakzataival és külső képek felhasználásával. – Adatok táblázatba rendezése, pozícionálás tabulátorok segítségével. – Több hasábos elrendezés kialakítása.	
Fogalmak	objektum, alakzat (rajzeszköz), tabulátor, táblázat, hasáb	

Tematikai egység	**Táblázatkezelés**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Abszolút és relatív cellahivatkozás – Matematikai, statisztikai, kereső, szövegkezelő és dátumkezelő függvények	– Cellahivatkozások használata képletekben, függvényekben – Hétköznapi problémák megoldása táblázatkezelővel, a megfelelő függvények használatával – Függvények egymásba ágyazása	
Fogalmak	cella, cellatartomány, relatív és abszolút cellahivatkozás, függvény. függvény argumentuma	

Tematikai egység	**Adatbázis-kezelés**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Strukturált adattárolás – Adattípusok: szöveg, szám, dátum és idő, logikai	– Közérdekű adatbázisok elérése, adatok lekérdezése – Szűrési feltételek megadása – Hozzáférési jogosultság szerint adatlekérés, módosítás, törlés	
Fogalmak	adatbázis, adattábla, sor, rekord, oszlop, mező, adattípus, lekérdezés, jelentés; adattípusok: szöveg, szám, dátum, idő, logikai; szűrés, szűrési feltétel, logikai műveletek; hozzáférési jogosultság	

Tematikai egység	**Prezentáció**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Dia elrendezése, mintadia – Egyéni háttér, mintázat beállításai, sablonok – Képek beszúrása, formázása, Rajz eszköztár használata – Táblázatok beszúrása, formázása	– Dia hátterének formázása – Táblázatok, képek, diagramok elkészítése, formázása – Önálló multimédia-bemutató elkészítése és vetítése valamilyen oktatási-nevelési témáról – Animáció, áttűnés beállítása	

– Diagramok beszúrása, formázása – Külső hivatkozások használata – Akciógombok használata, belső hivatkozások készítése – Áttűnés – Animáció	
Fogalmak	dia, mintadia, akciógomb, hivatkozás, áttűnés, animáció

Tematikai egység	**Publikálás a világhálón**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– Webdokumentum szerkezetének és alapelemeinek ismerete – Közlésre szánt szöveges és képi információval kapcsolatos elvárások, kiválasztási szempontok, fájlformátumok – Az internetes publikálás módszereinek megismerése, szabályai – Szövegek, képek, fotóalbumok, hang- és videoanyagok, weblapok publikálása tartalomkezelő rendszerben – Weblapkészítés HTML nyelven weblapszerkesztővel – Stíluslap használata	– Egy webes tartalomkezelő rendszer önálló használata – Webdokumentum tartalmának és stílusának szerkesztési lehetőségei, szétválasztásuk jelentősége – Összetett webdokumentum készítése – Stíluslap csatolása weblaphoz, és a benne lévő stílusok használata a dokumentum formázásához	
Fogalmak	böngészőprogram, tartalomkezelő rendszer, weblap részei, weblap szerkezete, címsorok, bekezdések, felsorolások, táblázat, link, képek elhelyezése, stílusok, weblap szerkezeti elemek, weblap elemeinek formázása stílusokkal, szín és háttér beállítása, szövegformázás, táblázatok használata, hivatkozás készítése	

Testnevelés 9-10. évfolyam (Technikum)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	***45 óra***
2. Atlétikai jellegű feladatmegoldások	***40 óra***
3. Sportjátékok	***59 óra***
4. Testnevelési és népi játékok	***27 óra***
5. Önvédelem és küzdő sportok	***34 óra***
6. Alternatív környezetben űzhető mozgásformák	***30 óra***
7. Torna jellegű feladatmegoldások	***37 óra***
Kötelező összesen:	**272 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9.	4 (+1)	180	136	8	36
10.	4	144	136	8	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	**10. évfolyam összes**
1. Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	***45***	22	0	18	**40**	23	0	**23**
2. Atlétikai jellegű feladatmegoldások	***40***	20	0	0	**20**	20	0	**20**
3. Sportjátékok	***59***	30	0	9	**39**	30	0	**30**
4. Testnevelési és népi játékok	***27***	13	0	0	**13**	13	0	**13**
5. Önvédelem és küzdő sportok	***34***	17	0	0	**17**	17	0	**17**
6. Alternatív környezetben űzhető mozgásformák	***30***	15	8	9	**32**	15	8	**23**
7. Torna jellegű feladatmegoldások	***37***	19	0	0	**19**	18	0	**18**
Összesen	**272**	136	8	36	**180**	136	8	**144**

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (136 óra)

Tematikai egység	**Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció**	**Órakeret 22 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
-szabad és –társas, kéziszer gyakorlatok, alakzatok, légző gyakorlatok, erősítés, nyútás, helyes testtartás, általános és célzott bemelegítés, relaxáció stressz oldás	Leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemekből gyakorlatok tervezése segítséggel, azok önálló végrehajtása Szabad-, társas és kéziszer-gyakorlatok tervezése segítséggel Alakzatok alkalmazó gyakorlása Mozgékonyság, hajlékonyság fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas, kéziszer- és egyszerű szergyakorlatokkal (zsámoly, pad, bordásfal) A biomechanikailag helyes testtartás A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését, nyújtását szolgáló hosszabb távú edzésprogramok, tervek tanári segítséggel történő összeállítása, célzott alkalmazása A gyakorlatvezetési módok megértése, elsajátítása, egyszerűbb gyakorlatok esetén azok alkalmazása Légzőgyakorlatok végrehajtása A különböző sportsérülések megelőzésével, rehabilitációjával összefüggő elemi szintű eljárások tudatos alkalmazása tanári segítséggel Különböző testrészek bemelegítését szolgáló gyakorlatok közös, majd önálló összeállítása és végrehajtása Terhelések után a különböző testrészek izomzatának nyújtását szolgáló gyakorlatok önálló összeállítása, végrehajtása tanári kontrollal A sportágspecifikus bemelegítések önálló összeállítása, levezetése társaknak tanári kontrollal Önálló stresszoldás Relaxációs technikák tudatos alkalmazása	
Fogalmak	légzőgyakorlatok, relaxáció, utasítás, szóban közlés, dinamikus és statikus gimnasztika, szergyakorlatok, sor- és oszlopalakzat, kéziszergyakorlatok	

Tematikai egység	**Atlétikai jellegű feladatmegoldások**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
-futó, dobó, ugró mozgás - futás fajták - speciális bemelegítés -futóikola, rajtok, váltó versenyek - ugró iskola, ugrás fajták - lökések , hajítások, vetések	– A futó-, dobó- és ugróiskolai gyakorlatok mozgáskészség-, mozgásképesség- és egészségfejlesztésben betöltött szerepének tudatosítása – Az egészségmegőrzést, a testtömegkontrollt támogató intenzitászónában végzett tartós futások tanári segítséggel történő rendszeres végrehajtása – Egyénileg választott három versenyszám eredményre történő végrehajtása és azok összevetése korábbi saját eredményekkel	

	– Az atlétika jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – Az atlétika sportágtörténetének, világcsúcsainak, kiemelkedő külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése – Futások: ● Futóiskolai gyakorlatok (térdemelés, saroklendítés, taposó futás, ollózó futás, keresztezőfutás) és futófeladatok (repülő- és fokozófutások kar- és lábmunkájának fejlesztése, dinamikai jellemzőinek növelése, különböző irányokba és kombinációkban, variációkban, egyenes vonalon, íveken és irányváltással ● Rajtgyakorlatok, rajtversenyek különböző testhelyzetekből 20–30 m távolságra, térdelőrajt rajttámlából versenyszerűen, időre 20–40 m kifutással. Vágtafutások 60–100 m-en ismétléssel, mozgásképesség-fejlesztéssel ● Váltóversenyek rövidített (pl.: 4×50 m, 4×200 m) távokon alsó vagy felső botátadással. Váltósorrend és váltótávolság segítséggel történő kialakítása ● Folyamatos futások 10-12 percen keresztül egyenletes ritmusban és tempóváltással ● Egyenletes futások tempótartással megadott időre, futások 100–400 m-es távolságon egyenletes és változó iramban – Ugrások: ● Ugróiskola-gyakorlatok kis és közepes lendületből, az elrugaszkodás és lendítések dinamikus mutatóinak és térbeli irányának javítása (indiánszökdelés, indiánszökdelés azonos lábról 2-4 lépésre, indiánszökdelés sasszéval előre és felugrásra törekedve, egy- és háromlépéses sorozatelugrások, váltott lábú elugrások, szökdelések, ugrások sorozatban akadályokon és akadályok felett egy és páros lábon) ● Hasmánt, átlépő és flop felugrások gumiszalagra emelt elugró helyről (svédszekrény tető, dobbantó). Hasmánt, átlépő és flop magasugrás 5–9 lépés nekifutásból gumiszalagra, lécre ● Távolugrás lépő technika dinamikai és technikai javítása 10–14 lépés nekifutással. Versenyszerű ugrások eredményre. Ismerkedés a homorító és ollózó technika alapjaival emelt elugró helyről, közepes távolságról (4–8 lépés) nekifutással ● Ismerkedés a hármasugrás technikájával, elugrások a gödörtől 4-8-mre kijelölt sávból.

	– Dobások (tárgyi feltételektől függően a hajítás mellé egy lökő vagy vető technika választása kötelező): ● Lökő, vető és hajító mozgások különböző testhelyzetekből, helyből és lendületből medicinlabdával, könnyített és nehezített dobószerekkel, egy és két kézzel ● Kislabda- vagy gerelyhajítás helyből, 1 és 2 keresztlépéssel járásból és lendületből célra és távolságra. Ismerkedés a lekészítés mozdulatával ● Súlylökés 3 kg-os (lányok) és 5 kg-os (fiúk) szerrel, oldalt beszökkenéssel vagy háttal becsúszással. Ismerkedés a forgással történő lökés technikájával ● Egy- és kétkezes vetések szemből, oldal- és háttal felállással. Ismerkedés a diszkoszvetés és kalapácsvetés forgómozgásával könnyített vagy kiegészítő szerek alkalmazásával (pl.: gumilabda, frizbi, hulahoppkarika, ugrókötél)
Fogalmak	álló- és térdelőrajt, edzésmódszer, hajítás, vetés, lökés, lendületszerzés, nekifutási távolság, induló jel, lépéshossz, lépésfrekvencia, sebesség, gyorsulás, tempó, kézi időmérés, elektromos időmérés, előkészítő gyakorlat, rávezető gyakorlat, állóképesség, gyorsaság, erő, aerob, anaerob, hajlékonyság, biomechanika, futóiskola, futófeladatok, keresztlépés, kimért pálya, dobószektor

Tematikai egység	**Sportjátékok**	**Órakeret 30 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– csapatjáték – játékhelyzetek kialakítása – terület és emberfogásos védekezés – játékvezető és szabályok – speciális labdás sportra irányuló bemelegítés – helyezkedés – kosár érintés – alkar érintés – forgás – pálya méretek és jellegzetes vonalak a pályán – fektetett dobás – labda nélküli mozás – védő vonal és háromszög – tempó dobás – mérkőzések – szabálytalanságok és annak felismerése	– A folyamatos csapatjáték kialakítása a tanulók által meghatározott szabálymódosítások mellett – A nagyobb létszámú (5–7 fő/csapat) sportjátékoknál az ellenfél erős és gyenge oldalának felismerése, a támadó taktika tudatos igazítása az ellenfél védekező magatartásához – A sportjátékokban az 1-1, 2-1, 2-2 elleni játékhelyzetek jelentőségének, a hatékony csapatjátékkal történő összefüggéseinek tudatosítása – A játékhelyzetnek megfelelő 1-1, 2-1, 2-2 elleni technikai és taktikai elemek felismerése, tudatos gyakorlása a folyamatos sportjátékokban – Sportjáték előkészítő kisjátékaiban a labda nélküli játékosok üres területre történő szélességi és mélységi mozgásába a kooperatív elemek bekapcsolása – A dinamikusan változó helyzetű, típusú és méretű célfelületet alkalmazó kisjátékokban a védekező játékos gyors helyezkedése a megváltozott játékhelyzethez	

	– Játéktevékenységekben az egyéni és csapatvédekezés alapvető formáinak (emberfogás és területvédekezés) tudatos alkalmazása, gyakorlása – Két választott sportjáték történetének, meghatározó külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése – Mérkőzésjátékokban és az azokat előkészítő kisjátékokban a divergens gondolkodásra épülő feladatmegoldások gyakorlása – Tanári irányítással tanulói szabályalkotás – Szabályok tudatos alkalmazása (játékvezetés gyakorlása) – A sportjátékok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtás – **Röplabda:** ● A kosárérintés, az alkarérintés, az alsó egyenes nyitás gyakorlása célfelület beiktatásával, készségszintű alkalmazása különböző játékhelyzetekben ● A felső egyenes nyitás alaptechnikájának elsajátítása, gyakorlása célfelületre ● Távolról érkező labda megjátszása a hálóhoz közel helyezkedő feladóhoz alkar- és kosárérintéssel ● Helyezkedési módok automatikus felismerése a különböző csapatlétszámú játékokban. A 6-6 elleni játék alapfelállásának ismerete ● Forgásszabály önálló és tudatos alkalmazása ● A csapattársak közötti kommunikáció gyakorlása az eredményes játék érdekében ● 3-3 és 4-4 elleni játék könnyített szabályokkal – **Kosárlabda:** ● A labda nélküli technikai elemek – mint az alaphelyzet, a támadó és védekező lábmunka, a védőtől való elszakadás iram- és irányváltásokkal, lefordulások, felugrások egy és két lábról, leérkezések – készségszintű alkalmazása a folyamatos játéktevékenységben ● A mély és magas labdavezetés egyszerű formában, majd ütemtartással, a rövid- és hosszúindulás, az együtemű megállás folyamatos labdavezetésből, a kétütemű megállás egy és két labdaleütésből, a sarkazás, a labdavezetés közben történő egyszerűbb irányváltoztatási módok célszerű és hatékony alkalmazása a mérkőzésjátékokban ● Labdaátadások különböző módjainak a játékhelyzethez igazított eredményes végrehajtása ● Egy- és kétütemű megállásból tempódobás gyakorlása, alkalmazása játékban

	● Emberelőnyös és létszámazonos helyzetekben gyorsindulások, lerohanások kosárra dobással befejezve ● Fektetett dobás gyakorlása félaktív vagy aktív védő játékos jelenlétében ● A folyamatos játékban történő szabálytalanságok felismerése, a fair play alkalmazása ● Létszámazonos mérkőzésjátékok változatos, tanulói kreativitásra épülő szabálymódosításokkal
Fogalmak	játékrendszer, egyéni és csapattaktika, területvédekezés, emberfogás, elzárás, felső egyenes nyitás, sáncolás, forgásszabály, alapfelállás, gyorsindulás, lerohanás, pozíciós játék, alakzatbontás és alakzatépítés, területvédekezés, emberfogásos védekezés, helyezkedés

Tematikai egység	**Testnevelési és népi játékok**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
-a játék szabályok pontos megismerése és megtanulása, betartása - változóterületű játéktérhez - test, induló és egyéb labdás cselek megismerése - támadó és védő és segítő szerep - gyors reakció és reagálás képességének megismerése	− A különböző testnevelési játékok baleset-megelőzési szabályainak tudatosítása, következetes betartása − A dinamikusan változó méretű, alakú játékterületen a figyelemmegosztást igénylő fogó- és futójátékokban a teljes játékteret felölelő mozgásútvonalak kialakítása, az üres területek felismerése, a játéktér határainak érzékelése − Az azonos pályán párhuzamosan zajló 2 vagy több önálló fogó- és futójátékban az irányváltoztatások, az elindulások-megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása − A játékhelyzethez igazodó legmegfelelőbb együttműködési lehetőségek kiválasztására épülő testnevelési játékok gyakorlása (pl. 3 csapat egymás ellen, joker játékosok az oldalvonalon) − Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő, a sportjátékok speciális mozgástartalmaira épülő dobások, rúgások, ütések változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználva, fokozatosan nehezedő gyakorlási feltételek mellett egyéni és csapatszintű célzó játékokban − A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkényszer bekapcsolásával	

	− Az egyszerű és összetett sportági technikák gyakorlása a páros és csoportos játékokban (pl. váltó- és sorversenyek) − A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal − A támadó és védő szerepek gyors váltakozására épülő, azokhoz való alkalmazkodást segítő páros, csoportos versengő játékok − A védekezés és támadás hatékonyságát növelő csapattaktikai elemekre épülő kooperativitást igénylő versengő játékok gyakorlása − 1-1 elleni játékhelyzetek kialakítására épülő testnevelési játékok gyakorlása − Önálló tanulói kreativitáson alapuló szabályalkotás (pl. célfelület fajtája, átadási módok, pálya méretei és alakja, csapatok létszáma stb...) pontszerző kisjátékokban − Önálló tanulói szabályalkotásra épülő különböző haladási, megfogási, kimentési módokat megvalósító fogójátékok gyakorlása − Az egyszerű és választásos reakcióidőt fejlesztő páros és csoportos, manipulatív mozgásformákkal kombinált versengések alkalmazása − A logikai, algoritmikus és egyéb problémamegoldó gondolkodást igénylő összetett mozgásos játékok gyakorlása (pl. amőba váltóversenyben, táblajátékok mozgásos változatban)
Fogalmak	szélességi és mélységi mozgás, szabályalkotás, támadó és védő szerep, forgástechnika

Tematikai egység	**Önvédelem és küzdő sportok**	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a serülésveszély megismerése – a támadó és védő mozgások megismerése – fair play szabályok – a helyes mozgásritmus megismerése – pások küzdések – a sérülés elkerülése	– A küzdőfeladatokban az életkornak megfelelő asszertivitás kialakítása a társak iránti tisztelet és tolerancia megtartása mellett – Siker és kudarc feldolgozása megfelelő önkontrollt tanúsítva – Konfliktuskerülő magatartás kialakítása, a támadások tudatos megelőzése, kikerülése – A küzdőjátékokban jellemző támadó és védő szerepek gyakorlását elősegítő, a gyorsaságot, az egyszerű reagálási képességet, az egyensúlyérzéket fejlesztő, páros, csoportos és csapat jellegű feladatmegoldások alkalmazása társérintés bekapcsolásával	

	– Küzdőtávolság megtartására és csökkentésére irányuló összetett játékok, sarok- és oldalszituáció megoldását segítő, támadást és védekezést segítő küzdőjátékok – Térérzékelést segítő összetett játékok küzdőtechnikák alkalmazásával, eszköz nélkül és eszközzel – Egy és több választásos reakciót fejlesztő páros játékok küzdőtechnikák alkalmazásával – Az ellenfél mozgásritmusának érzékelését fejlesztő játékok – A jogszerű önvédelem fogalmi keretrendszerének, lehetőségeinek, jogi szabályozásának elsajátítása – A küzdő jellegű feladatok balesetvédelmi szabályainak következetes betartása – A fizikai kontaktussal, a társ erőkifejtésének érzékelésével, annak legyőzési szándékával kapcsolatos egyszerű húzásokra, tolásokra, ütésekre, rúgásokra, védekezésekre, ellentámadásokra épülő páros küzdőjátékok rendszeres képességfejlesztő célú alkalmazása – Az előre, hátra és oldalra történő eséstechnikák készségszintű elsajátítása – Az eséstechnikák vezető műveleteinek, baleset-megelőzést szolgáló legfontosabb technikai mozzanatainak átismétlése, elméleti tudatosítása – Oldalra esés, terpeszállásból indított eséstechnikák jártasságszintű elsajátítása – Különböző támadási technikák (lefogások, ütések) elleni megfelelő védekező mozgás jártasságszintű elsajátítása – Alapvető karateütések, -rúgások és azok védésére irányuló védéstechnikák és ellentámadások biztonságos, jártasságszintű végrehajtása – Dzsúdógurulás alaptechnikájának jártasságszintű elsajátítása haránterpeszállásból indulva, mindkét irányba, előre és hátra – A grundbirkózás alaptechnikáinak, szabályrendszerének jártasságszintű alkalmazása a küzdőfeladatokban – A küzdősportok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – **Birkózás** ● A gerincoszlop mozgékonyságát a nyakizmok erejét növelő birkózásra előkészítő speciális hídgyakorlatok készségszintű végrehajtása ● Hanyatt fekvésből felhidalás kéz segítségével, majd anélkül ● Hídban forgás ● Hídba vetődés fejtámaszból

	● Birkózó alapfogásban társ egyensúlyának kibillentése húzások, tolások kombinált alkalmazásával ● Páros földharcjátékok (pl. hátára, hasára fordítás, eszközszerzés, mögékerülés birkózás térdelésben) eszközzel vagy anélkül ● Állásban végrehajtható megfogások és szabadulások alaptechnikájának jártasságszintű elsajátítása a páros gyakorlatokban ● Mögékerülés karberántással: támadó és védekező technika ● Mögékerülés: könyökfelütéssel, kibújással ● Parter helyzetből induló birkózótechnikák megismerése, gyakorlása a páros küzdelmekben ● A tanult rézsút és oldalsó leszorítástechnikák gyakorlása a különböző mini judo jellegű földharcjátékokban Ökölvívás: ● Védekezesi technikák: elhajlás, elmozgás, zárás, blokkolás, csúsztatás, test és fej védelme ● Ütési technikák: egyenes, horog, csapott ● Helyes légzés kialakítása ● Alaphelyzet és alapmozgás kialakítása ● Egymás elleni harc ● Homokzsákon végzett mozgások ● Ütéskombinációk
Fogalmak	fair play, társas felelősségvállalás, egyéni határok megismerése, rézsútleszorítások, oldalsó leszorítások, bokasöprés, nagy külső horogdobás, nagy belső horogdobás, elhajlás, elmozgás, alapmozgás, alaphelyzet, egyenes, horog, ütés kombinációl

Tematikai egység	**Alternatív környezetben űzhető mozgásformák**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismerjék fel a veszélyeket a szabadban – megfelelően készüljenek fel a szabadban űzhető sportokra – nyári és téli sportok megismerése – kondipark megismerése – tradicionális és modern lehetőségek megismerése	– A sporttevékenységek és a környezeti hatások összefüggésrendszerének ismeretében a pozitív beavatkozási stratégiák megismerése, tanári segítséggel történő alkalmazása – A különböző intenzitási kategóriákba tartozó egészségmegőrző mozgásformák ismeretének elmélyítése, törekvés azok alkalmazására a mindennapos életvezetésben – A környezetvédelmi szabályok betartása és betartatása, a környezettudatos gondolkodás kialakítása a társak körében – Téli és nyári rekreációs sportok megismerése, készségszintű elsajátítása (síelés, korcsolyázás,	

	jégkorong, kajakozás, túrázás, túrakenuzás, kerékpártúrák) – Erdei tornapályák, szabadtéri kondipark gépeinek, fitnesztermek tudatos használata. Egyszerűbb edzéstervek önálló összeállítása, tanári segítséggel, azok végrehajtása – A szabadban végezhető sportágak ismeretének további bővítése (futás, görkorcsolya, túrázás, tájfutás erdőben, streetball, strandkézilabda, strandröplabda, nordic walking, lovaglás, montain bike, görhoki, sportlövészet, íjászat, tenisz, falmászás, asztalitenisz, tollaslabda, jóga, kerékpározás) – Térképolvasás alapjainak, a tájolók megfelelő használatának elsajátítása, a turistajelzések ismerete, alkalmazása. Egyszerűbb túrák tervezése – A szabad levegőn végzett mozgásformák egészségfejlesztő hatásának, szerepének tudatosítása – Az alternatív környezetben űzhető sportágak specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – Egy tradicionális, természetben űzhető sportág történetének, meghatározó magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése
Fogalmak	görhoki, nordic walking, túrakenu, kajak, lövészet, kerékpártúra, életmód, vándortábor, sátortábor

Tematikai egység	**Torna jellegű feladatmegoldások**	**Órakeret 19 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a torna mozgás anyagának megismerése és tovább fejlesztése – összetett technikai elemek összekapcsolása – segitségadás – bátorság az új elemek elsajátításához – sportág specifikus bemelegítés megismerése – technikai elemek megismerése – szakkifelyezések megismerése és felismerése	– A torna jellegű feladatmegoldások statikus és dinamikus erőfejlesztő gyakorlatai főbb izomcsoportokat érintő hatásainak beazonosítása – A korábbi követelményeken túlmutató mozgásanyag tanulása és gyakorlása. Az elemek nehézségi fokának emelése differenciáltan – A téri tájékozódó képesség és az egyensúlyérzék, valamint a torna jellegű feladatmegoldások szempontjából fontos motorikus képességek (erő, ízületi mozgékonyság, izomérzékelés) további fejlesztése – A segítségadás biztonságos és szakszerű módjainak megismerése és elsajátítása a különböző tornaszereken, tanári felügyelettel történő alkalmazás	

	– A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának megteremtése – A rendelkezésre álló és a célnak megfelelő tornaszereken statikus testhelyzetek, támlázások, támaszcserék, lendületek, ellendülések, fellendülések, fel-, le- és átugrások végrehajtása – A testalkatnak, az egyéni fejlődésnek és a pszichés állapotnak megfelelően differenciált gyakorlás – Mászókulcsolással mászás 4–5 m magasságig (lányok), vándormászás felfelé és lefelé; függeszkedési kísérletek 3–5 m magasságig (fiúk) felfelé-lefelé, mászóversenyek – A torna jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – Talajon: ● Gurulóátfordulások előre-hátra, különböző testhelyzetekből különböző testhelyzetekbe; gurulóátfordulások sorozatban is ● Fejállás különböző kiinduló helyzetekből, különböző lábtartásokkal ● Emelés fejállásba – kísérletek ● Fellendülés kézállásba, a kézállás megtartása 1-2 mp-ig ● Kézenátfordulás oldalra, mindkét irányba, megközelítőleg nyújtott testtel, kézen- és fejenátfordulás segítséggel, tarkóbillenés segítséggel ● Repülő gurulóátfordulás néhány lépés nekifutásból (fiúk) ● Híd, mérlegállás különböző kiinduló helyzetekből, a spárga kísérletek végrehajtásának tökéletesítése ● Vetődések, átguggolások ● A tornagyakorlatok nemre jellemző összekötő elemeinek alkalmazása ● Összefüggő talajgyakorlat összekötő elemekkel – Ugrószekrényen: ● A korábban elsajátított ugrások továbbfejlesztése, az első és második ív növelése ● Gurulóátfordulás előre ugródeszkáról történő elrugaszkodással ● Hosszába állított ugrószekrényen felguggolás, leterpesztés ● Lányoknak keresztbe, fiúknak hosszába állított ugrószerényen terpeszátugrás **Lányoknak:** – Gerendán:

	● Érintőjárás; hármas lépés fordulatokkal, szökdelésekkel; mérlegállás; járás guggolásban; támaszhelyzeten át fel- és leugrás ● Ülések, térdelések, térdelő- és fekvőtámaszok, támadóállások, lebegőállások ● Járások előre, hátra, oldalra utánlépésekkel, különböző kartartásokkal és karlendítésekkel ● Fordulatok állásban, guggolásban ● Tarkóállási kísérletek segítséggel ● Leugrások feladatokkal ● Önállóan összeállított összefüggő gyakorlatok **Fiúknak:** – Gyűrűn: ● Magas gyűrűn: alaplendület, lebegőfüggés, emelés lefüggésbe, ereszkedés hátsó lefüggésbe, emelés lebegőfüggésbe ● Vállátfordulás előre ● Lebegőfüggésből lendületvétel, homorított leugrás
Fogalmak	kézenátfordulás, fejenátfordulás, emelés fejállásba, tarkóbillenés, átguggolás, támaszugrások első és második íve, utánlépés, térdelőállások, lebegőállások, kelepfellendülés, vállátfordulás, hajlított támasz, lebegőtámasz, felkar-lebegőtámasz, felkarfüggés, terpeszpedzés, felkarállás, vetődési leugrás, kanyarlati leugrás, kelepfelhúzódás, kelepforgás

Szabadon felhasználható (8 óra)

Tematikai egység	**Alternatív környezetben űzhető mozgásformák**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek:	**Fejlesztési feladatok:**	
görkorcsolya	**görkorcsolya mozgásásanyagához szükséges egyensúly érzek, biztonságos esés, a sportra vonatkozó védőfelszerelések használata, a speciális lábbelihez való alkalmazkodás, az láb izmok fejlesztése**	
Fogalmak	hold, spirál, térdvédő, sisak, könyökvédő, görgő kerekek	

Szabadon tervezhető (36)

Tematikai egység	**Alternatív környezetben űzhető mozgásformák**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
kondi-park -a szabadban elhelyezett kondicionáló gépek megismerése, és egyéb edzésre alkalmas eszközök felfedezése és annak kipróbálásának lehetősége	– kondicionális képességek fejlesztése – sportolás és szocializáció lehetőségének megteremtése a szabadban, – nyújtás – kondigépek működésének megtanulása – edzés lehetőségek megismerése és kipróbálása	

Fogalmak	erőkeret, húzódzkodó állvány, fekpad, tárcsák, pihenőidő, sorozat, erőltetett ismétlés, ismétlés szám

Tematikai egység	Sportjátékok	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Floorball: – a játékszabályok megismerése – az ütő megfelelő technikájának elsajátítása – kapura lövések és passzolások lehetőségének megismerése	Floorball ● Labda nélküli technikai elemek – mint az alapállás, a támadó és védő alapmozgások, a helyes ütőfogás, ütővel való haladás, indulások-megállások, cselezések irányváltoztatással – alkalmazása kisjátékokban, mérkőzésjátékokban ● Gondolkodás és döntéskészség gyakorlása egyérintős és kétérintős játékokkal ● Labdavezetések, átadások, átvételek megfelelő módjainak alkalmazása kisjátékokban és mérkőzésjátékokban ● Mozgások passzív, félaktív, aktív védő elleni palánkra ütött labdával ● Labdatartást fejlesztő játékok ● Kapura lövések labdavezetésből nehezített körülmények között ● Szabad ütések, büntető ütések kisjátékokban, mérkőzésjátékokban ● Kapusalaphelyzet kialakítása, kapura lőtt labdák védése, a kapus és a védő játékosok együttműködése ● Csereszituációk kisjátékokban és mérkőzésjátékokban ● Emberfogásos védekezés és területvédekezés kialakítása ● Létszámazonos kisjátékok a tanulók által alakított szabályok szerint	
Fogalmak	játékrendszer, egyéni és csapattaktika, területvédekezés, emberfogás, elzárás, felső egyenes nyitás, sáncolás, forgásszabály, alapfelállás, gyorsindulás, lerohanás, pozíciós játék, alakzatbontás és alakzatépítés, területvédekezés, emberfogásos védekezés, helyezkedés	

Tematikai egység	**Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció**	**Órakeret 18 óra**
Ismeretek:	**Fejlesztési feladatok:**	

Légző gyakorlatok megismerése, jóga mozgás-anyagának megismerése	helyes légzés, relaxáció, izom lazaság-erő-egyensúly
Fogalmak	Udzsáji légzés, Pránajáma, Mudra, Jin és Jáng

10. évfolyam Gimnázium

Kötelező tananyagtartalom (136 óra)

Tematikai egység	**Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció**	**Órakeret 23 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
szabad és –társas, kéziszer gyakorlatok, alakzatok, légző gyakorlatok, erősítés, nyútás, helyes testtartás, általános és célzott bemelegítés, relaxáció stressz oldás	Leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemekből gyakorlatok tervezése segítséggel, azok önálló végrehajtása Szabad-, társas és kéziszer-gyakorlatok tervezése segítséggel Alakzatok alkalmazó gyakorlása Mozgékonyság, hajlékonyság fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas, kéziszer- és egyszerű szergyakorlatokkal (zsámoly, pad, bordásfal) A biomechanikailag helyes testtartás A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését, nyújtását szolgáló hosszabb távú edzésprogramok, tervek tanári segítséggel történő összeállítása, célzott alkalmazása A gyakorlatvezetési módok megértése, elsajátítása, egyszerűbb gyakorlatok esetén azok alkalmazása Légzőgyakorlatok végrehajtása A különböző sportsérülések megelőzésével, rehabilitációjával összefüggő elemi szintű eljárások tudatos alkalmazása tanári segítséggel Különböző testrészek bemelegítését szolgáló gyakorlatok közös, majd önálló összeállítása és végrehajtása Terhelések után a különböző testrészek izomzatának nyújtását szolgáló gyakorlatok önálló összeállítása, végrehajtása tanári kontrollal A sportágspecifikus bemelegítések önálló összeállítása, levezetése társaknak tanári kontrollal Önálló stresszoldás Relaxációs technikák tudatos alkalmazása	
Fogalmak	légzőgyakorlatok, relaxáció, utasítás, szóban közlés, dinamikus és statikus gimnasztika, szergyakorlatok, sor- és oszlopalakzat, kéziszergyakorlatok	

Tematikai egység	**Atlétikai jellegű feladatmegoldások**	**Órakeret 20 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
-futó, dobó, ugró mozgás - futás fajták - speciális bemelegítés -futóikola, rajtok, váltó versenyek - ugró iskola, ugrás fajták - lökések , hajítások, vetések	– A futó-, dobó- és ugróiskolai gyakorlatok mozgáskészség-, mozgásképesség- és egészségfejlesztésben betöltött szerepének tudatosítása – Az egészségmegőrzést, a testtömegkontrollt támogató intenzitászónában végzett tartós futások tanári segítséggel történő rendszeres végrehajtása	

	– Egyénileg választott három versenyszám eredményre történő végrehajtása és azok összevetése korábbi saját eredményekkel – Az atlétika jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – Az atlétika sportágtörténetének, világcsúcsainak, kiemelkedő külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése – Futások: ● Futóiskolai gyakorlatok (térdemelés, saroklendítés, taposó futás, ollózó futás, keresztezőfutás) és futófeladatok (repülő- és fokozófutások kar- és lábmunkájának fejlesztése, dinamikai jellemzőinek növelése, különböző irányokba és kombinációkban, variációkban, egyenes vonalon, íveken és irányváltással ● Rajtgyakorlatok, rajtversenyek különböző testhelyzetekből 20–30 m távolságra, térdelőrajt rajttámlából versenyszerűen, időre 20–40 m kifutással. Vágtafutások 60–100 m-en ismétléssel, mozgásképesség-fejlesztéssel ● Váltóversenyek rövidített (pl.: 4×50 m, 4×200 m) távokon alsó vagy felső botátadással. Váltósorrend és váltótávolság segítséggel történő kialakítása ● Folyamatos futások 10-12 percen keresztül egyenletes ritmusban és tempóváltással ● Egyenletes futások tempótartással megadott időre, futások 100–400 m-es távolságon egyenletes és változó iramban – Ugrások: ● Ugróiskola-gyakorlatok kis és közepes lendületből, az elrugaszkodás és lendítések dinamikus mutatóinak és térbeli irányának javítása (indiánszökdelés, indiánszökdelés azonos lábról 2-4 lépésre, indiánszökdelés sasszéval előre és felugrásra törekedve, egy- és háromlépéses sorozatelugrások, váltott lábú elugrások, szökdelések, ugrások sorozatban akadályokon és akadályok felett egy és páros lábon) ● Hasmánt, átlépő és flop felugrások gumiszalagra emelt elugró helyről (svédszekrény tető, dobbantó). Hasmánt, átlépő és flop magasugrás 5–9 lépés nekifutásból gumiszalagra, lécre ● Távolugrás lépő technika dinamikai és technikai javítása 10–14 lépés nekifutással. Versenyszerű ugrások eredményre. Ismerkedés a homorító és ollózó technika alapjaival emelt elugró helyről, közepes távolságról (4–8 lépés) nekifutással

	● Ismerkedés a hármasugrás technikájával, elugrások a gödörtől 4-8-mre kijelölt sávból. – Dobások (tárgyi feltételektől függően a hajítás mellé egy lökő vagy vető technika választása kötelező): ● Lökő, vető és hajító mozgások különböző testhelyzetekből, helyből és lendületből medicinlabdával, könnyített és nehezített dobószerekkel, egy és két kézzel ● Kislabda- vagy gerelyhajítás helyből, 1 és 2 keresztlépéssel járásból és lendületből célra és távolságra. Ismerkedés a lekészítés mozdulatával ● Súlylökés 3 kg-os (lányok) és 5 kg-os (fiúk) szerrel, oldalt beszökkenéssel vagy háttal becsúszással. Ismerkedés a forgással történő lökés technikájával ● Egy- és kétkezes vetések szemből, oldal- és háttal felállással. Ismerkedés a diszkoszvetés és kalapácsvetés forgómozgásával könnyített vagy kiegészítő szerek alkalmazásával (pl.: gumilabda, frizbi, hulahoppkarika, ugrókötél)
Fogalmak	álló- és térdelőrajt, edzésmódszer, hajítás, vetés, lökés, lendületszerzés, nekifutási távolság, induló jel, lépéshossz, lépésfrekvencia, sebesség, gyorsulás, tempó, kézi időmérés, elektromos időmérés, előkészítő gyakorlat, rávezető gyakorlat, állóképesség, gyorsaság, erő, aerob, anaerob, hajlékonyság, biomechanika, futóiskola, futófeladatok, keresztlépés, kimért pálya, dobószektor

Tematikai egység	**Sportjátékok**	**Órakeret 30 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– csapatjáték – játékhelyzetek kialakítása – terület és emberfogásos védekezés – játékvezető és szabályok – speciális labdás sportra irányuló bemelegítés – helyezkedés – kosár érintés – alkar érintés – forgás – pálya méretek és jellegzetes vonalak a pályán – fektetett dobás – labda nélküli mozás – védő vonal és háromszög – tempó dobás – mérkőzések	– A folyamatos csapatjáték kialakítása a tanulók által meghatározott szabálymódosítások mellett – A nagyobb létszámú (5–7 fő/csapat) sportjátékoknál az ellenfél erős és gyenge oldalának felismerése, a támadó taktika tudatos igazítása az ellenfél védekező magatartásához – A sportjátékokban az 1-1, 2-1, 2-2 elleni játékhelyzetek jelentőségének, a hatékony csapatjátékkal történő összefüggéseinek tudatosítása – A játékhelyzetnek megfelelő 1-1, 2-1, 2-2 elleni technikai és taktikai elemek felismerése, tudatos gyakorlása a folyamatos sportjátékokban – Sportjáték előkészítő kisjátékaiban a labda nélküli játékosok üres területre történő szélességi és mélységi mozgásába a kooperatív elemek bekapcsolása – A dinamikusan változó helyzetű, típusú és méretű célfelületet alkalmazó kisjátékokban a védekező játékos gyors helyezkedése a megváltozott játékhelyzethez	

– szabálytalanságok és annak felismerése	– Játéktevékenységekben az egyéni és csapatvédekezés alapvető formáinak (emberfogás és területvédekezés) tudatos alkalmazása, gyakorlása – Két választott sportjáték történetének, meghatározó külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése – Mérkőzésjátékokban és az azokat előkészítő kisjátékokban a divergens gondolkodásra épülő feladatmegoldások gyakorlása – Tanári irányítással tanulói szabályalkotás – Szabályok tudatos alkalmazása (játékvezetés gyakorlása) – A sportjátékok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtás – **Röplabda:** ● A kosárérintés, az alkarérintés, az alsó egyenes nyitás gyakorlása célfelület beiktatásával, készségszintű alkalmazása különböző játékhelyzetekben ● A felső egyenes nyitás alaptechnikájának elsajátítása, gyakorlása célfelületre ● Távolról érkező labda megjátszása a hálóhoz közel helyezkedő feladóhoz alkar- és kosárérintéssel ● Helyezkedési módok automatikus felismerése a különböző csapatlétszámú játékokban. A 6-6 elleni játék alapfelállásának ismerete ● Forgásszabály önálló és tudatos alkalmazása ● A csapattársak közötti kommunikáció gyakorlása az eredményes játék érdekében ● 3-3 és 4-4 elleni játék könnyített szabályokkal – **Kosárlabda:** ○ A labda nélküli technikai elemek – mint az alaphelyzet, a támadó és védekező lábmunka, a védőtől való elszakadás iram- és irányváltásokkal, lefordulások, felugrások egy és két lábról, leérkezések – készségszintű alkalmazása a folyamatos játéktevékenységben ○ A mély és magas labdavezetés egyszerű formában, majd ütemtartással, a rövid- és hosszúindulás, az együtemű megállás folyamatos labdavezetésből, a kétütemű megállás egy és két labdaleütésből, a sarkazás, a labdavezetés közben történő egyszerűbb irányváltoztatási módok célszerű és hatékony alkalmazása a mérkőzésjátékokban ○ Labdaátadások különböző módjainak a játékhelyzethez igazított eredményes végrehajtása ○ Egy- és kétütemű megállásból tempódobás gyakorlása, alkalmazása játékban

	○ Emberelőnyös és létszámazonos helyzetekben gyorsindulások, lerohanások kosárra dobással befejezve ○ Fektetett dobás gyakorlása félaktív vagy aktív védő játékos jelenlétében ○ A folyamatos játékban történő szabálytalanságok felismerése, a fair play alkalmazása ○ Létszámazonos mérkőzésjátékok változatos, tanulói kreativitásra épülő szabálymódosításokkal
Fogalmak	játékrendszer, egyéni és csapattaktika, területvédekezés, emberfogás, elzárás, felső egyenes nyitás, sáncolás, forgásszabály, alapfelállás, gyorsindulás, lerohanás, pozíciós játék, alakzatbontás és alakzatépítés, területvédekezés, emberfogásos védekezés, helyezkedés

Tematikai egység	**Testnevelési és népi játékok**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
-a játék szabályok pontos megismerése és megtanulása, betartása - változóterületű játéktérhez - test, induló és egyéb labdás cselek megismerése - támadó és védő és segítő szerep - gyors reakció és reagálás képességének megismerése	− A különböző testnevelési játékok baleset-megelőzési szabályainak tudatosítása, következetes betartása − A dinamikusan változó méretű, alakú játékterületen a figyelemmegosztást igénylő fogó- és futójátékokban a teljes játékteret felölelő mozgásútvonalak kialakítása, az üres területek felismerése, a játéktér határainak érzékelése − Az azonos pályán párhuzamosan zajló 2 vagy több önálló fogó- és futójátékban az irányváltoztatások, az elindulások-megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása − A játékhelyzethez igazodó legmegfelelőbb együttműködési lehetőségek kiválasztására épülő testnevelési játékok gyakorlása (pl. 3 csapat egymás ellen, joker játékosok az oldalvonalon) − Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő, a sportjátékok speciális mozgástartalmaira épülő dobások, rúgások, ütések változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználva, fokozatosan nehezedő gyakorlási feltételek mellett egyéni és csapatszintű célzó játékokban − A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkényszer bekapcsolásával − Az egyszerű és összetett sportági technikák gyakorlása a páros és csoportos játékokban (pl. váltó- és sorversenyek) − A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal	

	– A támadó és védő szerepek gyors váltakozására épülő, azokhoz való alkalmazkodást segítő páros, csoportos versengő játékok – A védekezés és támadás hatékonyságát növelő csapattaktikai elemekre épülő kooperativitást igénylő versengő játékok gyakorlása – 1-1 elleni játékhelyzetek kialakítására épülő testnevelési játékok gyakorlása – Önálló tanulói kreativitáson alapuló szabályalkotás (pl. célfelület fajtája, átadási módok, pálya méretei és alakja, csapatok létszáma stb...) pontszerző kisjátékokban – Önálló tanulói szabályalkotásra épülő különböző haladási, megfogási, kimentési módokat megvalósító fogójátékok gyakorlása – Az egyszerű és választásos reakcióidőt fejlesztő páros és csoportos, manipulatív mozgásformákkal kombinált versengések alkalmazása – A logikai, algoritmikus és egyéb problémamegoldó gondolkodást igénylő összetett mozgásos játékok gyakorlása (pl. amőba váltóversenyben, táblajátékok mozgásos változatban)
Fogalmak	szélességi és mélységi mozgás, szabályalkotás, támadó és védő szerep, forgástechnika

Tematikai egység	**Önvédelem és küzdő sportok**	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a serülésveszély megismerése – a támadó és védő mozgások megismerése – fair play szabályok – a helyes mozgásritmus megismerése – pások küzdések – a sérülés elkerülése	– A küzdőfeladatokban az életkornak megfelelő asszertivitás kialakítása a társak iránti tisztelet és tolerancia megtartása mellett – Siker és kudarc feldolgozása megfelelő önkontrollt tanúsítva – Konfliktuskerülő magatartás kialakítása, a támadások tudatos megelőzése, kikerülése – A küzdőjátékokban jellemző támadó és védő szerepek gyakorlását elősegítő, a gyorsaságot, az egyszerű reagálási képességet, az egyensúlyérzéket fejlesztő, páros, csoportos és csapat jellegű feladatmegoldások alkalmazása társérintés bekapcsolásával – Küzdőtávolság megtartására és csökkentésére irányuló összetett játékok, sarok- és oldalszituáció megoldását segítő, támadást és védekezést segítő küzdőjátékok – Térérzékelést segítő összetett játékok küzdőtechnikák alkalmazásával, eszköz nélkül és eszközzel – Egy és több választásos reakciót fejlesztő páros játékok küzdőtechnikák alkalmazásával	

	– Az ellenfél mozgásritmusának érzékelését fejlesztő játékok – A jogszerű önvédelem fogalmi keretrendszerének, lehetőségeinek, jogi szabályozásának elsajátítása – A küzdő jellegű feladatok balesetvédelmi szabályainak következetes betartása – A fizikai kontaktussal, a társ erőkifejtésének érzékelésével, annak legyőzési szándékával kapcsolatos egyszerű húzásokra, tolásokra, ütésekre, rúgásokra, védekezésekre, ellentámadásokra épülő páros küzdőjátékok rendszeres képességfejlesztő célú alkalmazása – Az előre, hátra és oldalra történő eséstechnikák készségszintű elsajátítása – Az eséstechnikák vezető műveleteinek, baleset-megelőzést szolgáló legfontosabb technikai mozzanatainak átismétlése, elméleti tudatosítása – Oldalra esés, terpeszállásból indított eséstechnikák jártasságszintű elsajátítása – Különböző támadási technikák (lefogások, ütések) elleni megfelelő védekező mozgás jártasságszintű elsajátítása – Alapvető karateütések, -rúgások és azok védésére irányuló védéstechnikák és ellentámadások biztonságos, jártasságszintű végrehajtása – Dzsúdógurulás alaptechnikájának jártasságszintű elsajátítása haránterpeszállásból indulva, mindkét irányba, előre és hátra – A grundbirkózás alaptechnikáinak, szabályrendszerének jártasságszintű alkalmazása a küzdőfeladatokban – A küzdősportok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – **Birkózás** ● A gerincoszlop mozgékonyságát a nyakizmok erejét növelő birkózásra előkészítő speciális hídgyakorlatok készségszintű végrehajtása ● Hanyatt fekvésből felhidalás kéz segítségével, majd anélkül ● Hídban forgás ● Hídba vetődés fejtámaszból ● Birkózó alapfogásban társ egyensúlyának kibillentése húzások, tolások kombinált alkalmazásával ● Páros földharcjátékok (pl. hátára, hasára fordítás, eszközszerzés, mögékerülés birkózás térdelésben) eszközzel vagy anélkül

	● Állásban végrehajtható megfogások és szabadulások alaptechnikájának jártasságszintű elsajátítása a páros gyakorlatokban ● Mögékerülés karberántással: támadó és védekező technika ● Mögékerülés: könyökfelütéssel, kibújással ● Parter helyzetből induló birkózótechnikák megismerése, gyakorlása a páros küzdelmekben ● A tanult rézsút és oldalsó leszorítástechnikák gyakorlása a különböző mini judo jellegű földharcjátékokban Ökölvívás: ● Védekezesi technikák: elhajlás, elmozgás, zárás, blokkolás, csúsztatás, test és fej védelme ● Ütési technikák: egyenes, horog, csapott ● Helyes légzés kialakítása ● Alaphelyzet és alapmozgás kialakítása ● Egymás elleni harc ● Homokzsákon végzett mozgások ● Ütéskombinációk
Fogalmak	fair play, társas felelősségvállalás, egyéni határok megismerése, rézsútleszorítások, oldalsó leszorítások, bokasöprés, nagy külső horogdobás, nagy belső horogdobás, elhajlás, elmozgás, alapmozgás, alaphelyzet, egyenes, horog, ütés kombinációl

Tematikai egység	**Alternatív környezetben űzhető mozgásformák**	**Órakeret 15 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismerjék fel a veszélyeket a szabadban – megfelelően készüljenek fel a szabadban űzhető sportokra – nyári és téli sportok megismerése – kondipark megismerése – tradicionális és modern lehetőségek megismerése	– A sporttevékenységek és a környezeti hatások összefüggésrendszerének ismeretében a pozitív beavatkozási stratégiák megismerése, tanári segítséggel történő alkalmazása – A különböző intenzitási kategóriákba tartozó egészségmegőrző mozgásformák ismeretének elmélyítése, törekvés azok alkalmazására a mindennapos életvezetésben – A környezetvédelmi szabályok betartása és betartatása, a környezettudatos gondolkodás kialakítása a társak körében – Téli és nyári rekreációs sportok megismerése, készségszintű elsajátítása (síelés, korcsolyázás, jégkorong, kajakozás, túrázás, túrakenuzás, kerékpártúrák) – Erdei tornapályák, szabadtéri kondipark gépeinek, fitnesztermek tudatos használata. Egyszerűbb edzéstervek önálló összeállítása, tanári segítséggel, azok végrehajtása	

	– A szabadban végezhető sportágak ismeretének további bővítése (futás, görkorcsolya, túrázás, tájfutás erdőben, streetball, strandkézilabda, strandröplabda, nordic walking, lovaglás, montain bike, görhoki, sportlövészet, íjászat, tenisz, falmászás, asztalitenisz, tollaslabda, jóga, kerékpározás) – Térképolvasás alapjainak, a tájolók megfelelő használatának elsajátítása, a turistajelzések ismerete, alkalmazása. Egyszerűbb túrák tervezése – A szabad levegőn végzett mozgásformák egészségfejlesztő hatásának, szerepének tudatosítása – Az alternatív környezetben űzhető sportágak specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – Egy tradicionális, természetben űzhető sportág történetének, meghatározó magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése
Fogalmak	görhoki, nordic walking, túrakenu, kajak, lövészet, kerékpártúra, életmód, vándortábor, sátortábor

Tematikai egység	**Torna jellegű feladatmegoldások**	**Órakeret 18 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a torna mozgás anyagának megismerése és tovább fejlesztése – összetett technikai elemek összekapcsolása – segitségadás – bátorság az új elemek elsajátításához – sportág specifikus bemelegítés megismerése – technikai elemek megismerése – szakkifejezések megismerése és felismerése	– A torna jellegű feladatmegoldások statikus és dinamikus erőfejlesztő gyakorlatai főbb izomcsoportokat érintő hatásainak beazonosítása – A korábbi követelményeken túlmutató mozgásanyag tanulása és gyakorlása. Az elemek nehézségi fokának emelése differenciáltan – A téri tájékozódó képesség és az egyensúlyérzék, valamint a torna jellegű feladatmegoldások szempontjából fontos motorikus képességek (erő, ízületi mozgékonyság, izomérzékelés) további fejlesztése – A segítségadás biztonságos és szakszerű módjainak megismerése és elsajátítása a különböző tornaszereken, tanári felügyelettel történő alkalmazás – A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának megteremtése – A rendelkezésre álló és a célnak megfelelő tornaszereken statikus testhelyzetek, támlázások, támaszcserék, lendületek, ellendülések, fellendülések, fel-, le- és átugrások végrehajtása – A testalkatnak, az egyéni fejlődésnek és a pszichés állapotnak megfelelően differenciált gyakorlás	

	– Mászókulcsolással mászás 4–5 m magasságig (lányok), vándormászás felfelé és lefelé; függeszkedési kísérletek 3–5 m magasságig (fiúk) felfelé-lefelé, mászóversenyek – A torna jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak összeállítása tanári segítséggel, a gyakorlatok önálló végrehajtása – Talajon: ● Gurulóátfordulások előre-hátra, különböző testhelyzetekből különböző testhelyzetekbe; gurulóátfordulások sorozatban is ● Fejállás különböző kiinduló helyzetekből, különböző lábtartásokkal ● Emelés fejállásba – kísérletek ● Fellendülés kézállásba, a kézállás megtartása 1-2 mp-ig ● Kézenátfordulás oldalra, mindkét irányba, megközelítőleg nyújtott testtel, kézen- és fejenátfordulás segítséggel, tarkóbillenés segítséggel ● Repülő gurulóátfordulás néhány lépés nekifutásból (fiúk) ● Híd, mérlegállás különböző kiinduló helyzetekből, a spárga kísérletek végrehajtásának tökéletesítése ● Vetődések, átguggolások ● A tornagyakorlatok nemre jellemző összekötő elemeinek alkalmazása ● Összefüggő talajgyakorlat összekötő elemekkel – Ugrószekrényen: ● A korábban elsajátított ugrások továbbfejlesztése, az első és második ív növelése ● Gurulóátfordulás előre ugródeszkáról történő elrugaszkodással ● Hosszába állított ugrószekrényen felguggolás, leterpesztés ● Lányoknak keresztbe, fiúknak hosszába állított ugrószerényen terpeszátugrás **Lányoknak:** – Gerendán: ● Érintőjárás; hármas lépés fordulatokkal, szökdelésekkel; mérlegállás; járás guggolásban; támaszhelyzeten át fel- és leugrás ● Ülések, térdelések, térdelő- és fekvőtámaszok, támadóállások, lebegőállások ● Járások előre, hátra, oldalra utánlépésekkel, különböző kartartásokkal és karlendítésekkel ● Fordulatok állásban, guggolásban ● Tarkóállási kísérletek segítséggel ● Leugrások feladatokkal

	● Önállóan összeállított összefüggő gyakorlatok **Fiúknak:** – Gyűrűn: ● Magas gyűrűn: alaplendület, lebegőfüggés, emelés lefüggésbe, ereszkedés hátsó lefüggésbe, emelés lebegőfüggésbe ● Vállátfordulás előre ● Lebegőfüggésből lendületvétel, homorított leugrás
Fogalmak	kézenátfordulás, fejenátfordulás, emelés fejállásba, tarkóbillenés, átguggolás, támaszugrások első és második íve, utánlépés, térdelőállások, lebegőállások, kelepfellendülés, vállátfordulás, hajlított támasz, lebegőtámasz, felkar-lebegőtámasz, felkarfüggés, terpeszpedzés, felkarállás, vetődési leugrás, kanyarlati leugrás, kelepfelhúzódás, kelepforgás

Szabadon felhasználható (8 óra)

Tematikai egység	**Alternatív környezetben űzhető mozgásformák**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek:	**Fejlesztési feladatok:**	
görkorcsolya	görkorcsolya mozgásásanyagához szükséges egyensúly érzek, biztonságos esés, a sportra vonatkozó védőfelszerelések használata, a speciális lábbelihez való alkalmazkodás, az láb izmok fejlesztése	
Fogalmak	hold, spirál, térdvédő, sisak, könyökvédő, görgő kerekek	

Testnevelés 11-12. évfolyam (Technikum)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	**31 óra**
2. Atlétikai jellegű feladatmegoldások	**27 óra**
3. Torna jellegű feladatmegoldások	**26 óra**
4. Sportjátékok	**36 óra**
5.Testnevelési és népi játékok	**15 óra**
6. Önvédelmi és küzdősportok	**24 óra**
7. Alternatív környezetben űzhető mozgásformák	**27 óra**
Kötelező összesen:	**186 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	3	108	99	9	0	0
12. évf.	3	93	87	6	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	**12. évfolyam összes**
1. Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	**31**	**17**	0	**17**	14	0	**14**
2. Atlétikai jellegű feladatmegoldások	**27**	**14**	0	**14**	13	0	**13**
3. Torna jellegű feladatmegoldások	**26**	**13**	0	**13**	13	0	**13**
4. Sportjátékok	**36**	**19**	0	**19**	17	0	**17**
5.Testnevelési és népi játékok	**15**	**8**	0	**8**	7	0	**7**
6. Önvédelmi és küzdősportok	**24**	**13**	0	**13**	11	0	**11**
7. Alternatív környezetben űzhető mozgásformák	**27**	**15**	9	**24**	12	6	**18**
Összesen	**186**	**99**	9	**108**	87	6	**93**

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (99 óra)

Tematikai egység	Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
-szabad és –társas, kéziszer gyakorlatok, alakzatok, légző gyakorlatok, erősítés, nyújtás, helyes testtartás, általános és célzott bemelegítés, relaxáció stressz oldás ismerete - az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása	Leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemekből gyakorlatok tervezése segítséggel, azok önálló végrehajtása Szabad-, társas és kéziszer-gyakorlatok tervezése segítséggel Alakzatok alkalmazó gyakorlása Mozgékonyság, hajlékonyság fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas, kéziszer- és egyszerű szergyakorlatokkal (zsámoly, pad, bordásfal) A biomechanikailag helyes testtartás A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését, nyújtását szolgáló hosszabb távú edzésprogramok, tervek tanári segítséggel történő összeállítása, célzott alkalmazása A gyakorlatvezetési módok megértése, elsajátítása, egyszerűbb gyakorlatok esetén azok alkalmazása Légzőgyakorlatok végrehajtása A különböző sportsérülések megelőzésével, rehabilitációjával összefüggő elemi szintű eljárások tudatos alkalmazása tanári segítséggel	

	Különböző testrészek bemelegítését szolgáló gyakorlatok közös, majd önálló összeállítása és végrehajtása Terhelések után a különböző testrészek izomzatának nyújtását szolgáló gyakorlatok önálló összeállítása, végrehajtása tanári kontrollal A sportágspecifikus bemelegítések önálló összeállítása, levezetése társaknak tanári kontrollal Önálló stresszoldás Relaxációs technikák tudatos alkalmazása
Fogalmak	légzőgyakorlatok, relaxáció, utasítás, szóban közlés, dinamikus és statikus gimnasztika, szergyakorlatok, sor- és oszlopalakzat, kéziszergyakorlatok

Tematikai egység	**Atlétikai jellegű feladatmegoldások**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása -futó, dobó, ugró mozgás - futás fajták - speciális bemelegítés -futóikola, rajtok, váltó versenyek - ugró iskola, ugrás fajták – - lökések , hajítások, vetések	– A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok tudatos és önálló alkalmazása a speciális bemelegítésben és mozgáskészség-, illetve mozgásképesség-fejlesztésben – Egyénileg választott három versenyszám eredményre történő végrehajtása és azok összevetése korábbi saját eredményekkel – Az atlétika jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Az atlétika sportág történetének, kiemelkedő külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése Futások: – A futóiskolai gyakorlatok és futófeladatok harmonikus végrehajtása ön- és társmegfigyelés segítségével – Rajtok és rajtversenyek különböző testhelyzetekből 20–40 m-en. Térdelő- és állórajt szabályos végrehajtása, versengések rövid- és középtávon ismétléssel – Váltófutások versenyszerűen rövidített és teljes távon (4×100 m, 4×400 m) felső váltással, indulójelhez igazodva, minél kisebb sebességvesztéssel. Váltósorrend önálló kialakítása, váltótávolság gyakorlással történő kimérése – Folyamatos futások 8–12 percen keresztül egyenletes ritmusban és tempóváltással – Egyenletes futások tempótartással megadott időre, futások 100–400 m-es távolságon egyenletes és változó iramban – Az egészségmegőrzést, a testtömegkontrollt támogató intenzitászónában végzett tartós futások tanári segítséggel hosszabb távú edzésprogramokba történő összeállítása, rendszeres alkalmazása Ugrások:	

	– Az ugróiskolai gyakorlatok harmonikus végrehajtása a mozgásképesség és készség fejlesztésével, ön- és társmegfigyelés segítségével – A megismert elugrótechnikák gyakorlása, versenyszerű ugrások eredményre az egyénileg kiválasztott technikával – A megismert magasugró technikák gyakorlása, versenyszerű ugrások eredményre, az egyénileg kiválasztott technikával – Hármasugrás önállóan választott elugróhelyről és nekifutási távolságból Dobások: – Lökő, vető és hajító mozgások különböző testhelyzetekből, helyből és lendületből medicinlabdával, könnyített és nehezített dobószerekkel, egy és két kézzel – Kislabda- vagy gerelyhajítás célra és versenyszerűen távolságra 5–9 lépés nekifutással – Súlylökés gyakorlása könnyített szerrel különböző technikákkal. Versenyszerű lökéssel 4 kg-os (lányok) és 6 kg-os (fiúk) szerrel választott technikával – Diszkoszvetés egy vagy másfél fordulattal, kalapácsvetés egy vagy két fordulattal könnyített vagy kiegészítő szerekkel
Fogalmak	álló- és térdelőrajt, edzésmódszer, hajítás, vetés, lökés, lendületszerzés, nekifutási távolság, induló jel, lépéshossz, lépésfrekvencia, sebesség, gyorsulás, tempó, kézi időmérés, elektromos időmérés, előkészítő gyakorlat, rávezető gyakorlat, állóképesség, gyorsaság, erő, aerob, anaerob, hajlékonyság, biomechanika, futóiskola, futófeladatok, keresztlépés, kimért pálya, dobószektor

Tematikai egység	**Torna jellegű feladatmegoldások**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – önálló feladatvégzés ismerete, szabályok ismerete, belesetvédelmi előírások ismerete – a torna mozgás anyagának megismerése és tovább fejlesztése – összetett technikai elemek összekapcsolása – segitségadás – bátorság az új elemek elsajátításához	– A torna jellegű feladatmegoldások statikus és dinamikus erőfejlesztő gyakorlatai főbb izomcsoportokat érintő hatásainak beazonosítása – A korábbi követelményekben megfogalmazott mozgásanyag elmélyítése, készségszintre emelése és gyakorlása – Az elemek nehézségi fokának emelése differenciáltan – A téri tájékozódó képesség és az egyensúlyérzék, valamint a torna jellegű feladatmegoldások szempontjából fontos motorikus képességek (erő, ízületi mozgékonyság, izomérzékelés) szinten tartása, további fejlesztése – A segítségadás készségszintű alkalmazása – A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának megteremtése	

– sportág specifikus bemelegítés megismerése – technikai elemek megismerése – szakkifelyezések megismerése és felismerés	– A rendelkezésre álló és a célnak megfelelő tornaszereken statikus testhelyzetek, támlázások, támaszcserék, lendületek, ellendülések, fellendülések, fel-, le- és átugrások végrehajtása – A testalkatnak, az egyéni fejlődésnek és a pszichés állapotnak megfelelően differenciált gyakorlás – Mászókulcsolással mászás 3–5 m magasságig (lányok), vándormászás felfelé és lefelé; függeszkedési kísérletek 4–5 m magasságig (fiúk) felfelé-lefelé, mászóversenyek – A torna jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Talajon: ● Gurulóátfordulások előre-hátra, különböző testhelyzetekből különböző testhelyzetekbe; gurulóátfordulások sorozatban is ● Fejállás különböző kiinduló helyzetekből, különböző lábtartásokkal ● Emelés fejállásba (fiúk), emelés fejállásba segítséggel (lányok) ● Fellendülés kézállásba ● Kézenátfordulás oldalra, mindkét irányba, megközelítőleg nyújtott testtel, kézen- és fejenátfordulás segítséggel, tarkóbillenés segítséggel ● Repülő gurulóátfordulás néhány lépés nekifutásból (fiúk) ● Híd, mérlegállás különböző kiinduló helyzetekből, a spárga kísérletek végrehajtásának tökéletesítése ● Vetődések, átguggolások, átterpesztések ● A tornagyakorlatok nemre jellemző összekötő elemeinek alkalmazása ● Összefüggő talajgyakorlat összekötő elemekkel – Ugrószekrényen: ● Az előző évfolyamokon tanultak gyakorlása, az elugrás távolságának, az ugrás hosszának és magasságának növelésével **Lányoknak:** – Gerendán: ● Érintőjárás; hármas lépés fordulatokkal, szökdelésekkel; mérlegállás; járás guggolásban; támaszhelyzeten át fel- és leugrás ● Ülések, térdelések, térdelő- és fekvőtámaszok, támadóállások, lebegőállások ● Járások előre, hátra, oldalra utánlépésekkel, különböző kartartásokkal és karlendítésekkel ● Fordulatok állásban, guggolásban ● Tarkóállási kísérletek segítséggel

	● Felugrás mellső oldalállásból oldaltámaszba, majd egyik láb átlendítéssel és 90 fokos fordulattal terpeszülés ● Leugrások feladatokkal ● Önállóan összeállított összefüggő gyakorlatok **Fiúknak:** – Gyűrűn: ● Magas gyűrűn: alaplendület, lebegőfüggés, emelés lefüggésbe, ereszkedés hátsó lefüggésbe, emelés lebegőfüggésbe ● Lebegőfüggésből lendületvétel, homorított leugrás ● Vállátfordulás előre ● Húzódás-tolódás támaszba ● Lendület előre támaszba, segítséggel
Fogalmak	billenés, nyílugrás, húzódás-tolódás támaszba, saslendület előre-hátra, malomforgás

Tematikai egység	Sportjátékok	**Órakeret 19 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – csapatjáték – játékhelyzetek kialakítása – terület és emberfogásos védekezés – játékvezető és szabályok – speciális labdás sportra irányuló bemelegítés – helyezkedés – kosár érintés – alkar érintés – forgás – pálya méretek és jellegzetes vonalak a pályán – fektetett dobás – labda nélküli mozás – védő vonal és háromszög – tempó dobás – mérkőzések – szabálytalanságok és annak felismerése – labdavezetések, átadások megismerése – kapura rúgások, cselezések, kapustechnika –	– Két választott sportjáték alapvető sportágspecifikus technikai, alap- és csapattaktikai elemeinek, szabályainak készségszintű elsajátítása, alkalmazása – A folyamatos csapatjáték kialakítása a tanulók által meghatározott szabálymódosítások mellett – A nagyobb létszámú (5-7 fő/csapat) sportjátékoknál az ellenfél erős és gyenge oldalának felismerése, a támadó taktika tudatos igazítása az ellenfél védekező magatartásához – A játékhelyzetnek megfelelő 1-1, 2-1, 2-2 elleni technikai és taktikai elemek hatékony és célszerű alkalmazása a folyamatos sportjátékokban – Sportjáték előkészítő kisjátékaiban a labdás és labda nélküli játékosok üres területre történő mozgásában a kooperatív elemek alkalmazása – A dinamikusan változó helyzetű, típusú és méretű célfelületet alkalmazó kisjátékokban a védekező játékos gyors helyezkedése a megváltozott játékhelyzethez – Játéktevékenységekben az egyéni és csapatvédekezés alapvető formáinak (emberfogás és területvédekezés) játékhelyzethez adaptált alkalmazása, gyakorlása – Két választott sportjáték történetének, meghatározó külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése – Mérkőzésjátékokban és az azokat előkészítő kisjátékokban a divergens (ötletjáték) és konvergens (posztokhoz kötött mozgásfeladatok) gondolkodásra épülő feladatmegoldások összehangolt gyakorlása – Önálló tanulói szabályalkotás tanári kontrollal	

	– Játékvezetés gyakorlása – A sportjátékok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Kosárlabda ● A labda nélküli technikai elemek – mint az alaphelyzet, a támadó és védekező lábmunka, a védőtől való elszakadás iram- és irányváltásokkal, lefordulások, felugrások egy és két lábról, leérkezések – készségszintű alkalmazása a folyamatos játéktevékenységben ● A mély és magas labdavezetés egyszerű formában, majd ütemtartással, a rövid- és hosszúindulás, az együtemű megállás folyamatos labdavezetésből, a kétütemű megállás egy és két labdaleütésből, a sarkazás, a labdavezetés közben történő egyszerűbb irányváltoztatási módok célszerű és hatékony alkalmazása a mérkőzésjátékokban ● Elzárás-leválás gyakorlása 2-1, 2-2, 3-3 elleni helyzetekben ● Labdaátadások különböző módjainak – növekvő mozgássebességgel és dinamika mellett – a játékhelyzethez igazított eredményes végrehajtása ● Egy- és kétütemű megállásból tempódobás gyakorlása, alkalmazása játékban ● Gyorsindulások, lerohanások tudatos és hatékony kialakítása, alkalmazása a folyamatos játék során ● Fektetett dobás gyakorlása emberelőnyös vagy létszámazonos kisjátékokban ● Alapvető szabályok folyamatos játéktevékenységben történő alkalmazása mellett a játékvezetés gyakorlása ● Létszámazonos mérkőzésjátékok változatos, tanulói kreativitásra épülő szabálymódosításokkal – Röplabda ● A leütés alaptechnikájának elsajátítása ● A felső egyenes nyitás alkalmazása a folyamatos játéktevékenységben ● Távolról érkező labda megjátszása a hálóhoz közel helyezkedő feladóhoz alkar- és kosárérintéssel ● Helyezkedési módok automatikus felismerése a különböző csapatlétszámú játékokban. A 6-6 elleni játék alapfelállásának ismerete ● Forgásszabály önálló és tudatos alkalmazása ● A csapattársak közötti kommunikáció célszerű és hatékony alkalmazása az eredményes játék érdekében – Labdarúgás ● A labda nélküli technikai elemek – mint a mély súlyponti helyzetben történő elindulások, megállások, irányváltoztatások, támadó és védő

	alapmozgások növekvő mozgássebesség és dinamika (növekvő energiabefektetéssel) mellett – tudatos és célszerű alkalmazása a kisjátékokban és a mérkőzésjátékokban ● Labdavezetések, -átadások és -átvételek megfelelő módjainak (lábfej különböző részeivel, talppal, combbal, mellkassal, fejjel) növekvő sebességgel, dinamikával történő végrehajtása a kisjátékokban és a mérkőzésjátékokban ● Rúgások gyakorlása célba belső csüddel, teljes csüddel, külső csüddel, állított labdával, mozgásból, valamint létszámfölényes és létszámazonos játékhelyzetekben ● A területvédekezés és emberfogásos védekezés váltott alkalmazása a játékhelyzethez igazítva a folyamatos játék során ● A területszerzéssel történő emberelőnyös kisjátékokban az üres passzsávok hatékony megjátszása időkényszer alatt, a védekező játékos mozgásirányának alkalmazkodása a területszerzéssel járó játékhelyzetekhez ● A kapusalaphelyzet gyakorlása, guruló, félmagas és magas ívelt labdák elfogása. Kigurítás, kidobás, kirúgás alkalmazása a folyamatos játékhoz igazítva
Fogalmak	játékrendszerek, játékvezetés, emberelőnyös és létszámazonos kisjáték, elzárás-leválás, leütés, felső egyenes nyitás, sánc, beugrásos és felugrásos kapura lövés, támadó és védekező stratégia, alapfelállás, pozíciós játék

Tematikai egység	Testnevelési és népi játékok	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – a játékszeretet megismertetése és gyakorlása -a játék szabályok pontos megismerése és megtanulása, betartása - változóterületű játéktérhez - test, induló és egyéb labdás cselek megismerése - támadó és védő és segítő szerep - gyors reakció és reagálás képességének megismerése - besegítés, elzárás	– Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő, a sportjátékok speciális mozgástartalmaira épülő dobások, rúgások, ütések változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználva, fokozatosan nehezedő gyakorlási feltételek mellett egyéni és csapatszintű célzó játékokban – A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkényszer bekapcsolásával – Az egyszerű és összetett sportági technikák gyakorlása a páros és csoportos játékokban (pl. váltó- és sorversenyek) – A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal	

	– A támadó és védő szerepek gyors váltakozására épülő, azokhoz való alkalmazkodást segítő páros, csoportos versengő játékok – A védekezés és támadás hatékonyságát növelő csapattaktikai elemekre épülő kooperativitást igénylő versengő játékok gyakorlása – 1-1 elleni játékhelyzetek kialakítására épülő testnevelési játékok gyakorlása – Önálló tanulói szabályalkotásra épülő (pl. célfelület fajtája, átadási módok, pálya méretei és alakja, csapatok létszáma stb...) pontszerző kisjátékokban a játékhelyzethez adaptált támadó és védő szerepek gyakorlása – Önálló tanulói szabályalkotásra épülő különböző haladási, megfogási, kimentési módokat megvalósító fogójátékok gyakorlása – Az egyszerű és választásos reakcióidőt fejlesztő páros és csoportos manipulatív mozgásformákkal kombinált versengések alkalmazása – A logikai, algoritmikus és egyéb problémamegoldó gondolkodást igénylő összetett mozgásos játékok gyakorlása (pl. amőba váltóversenyben, táblajátékok mozgásos változatban)
Fogalmak	besegítés, szabálykövető magatartás, kreatív játék, játékalkotás, dinamikus és statikus célfelületek, szélességi és mélységi mozgás

Tematikai egység	Önvédelmi és küzdősportok	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – a serülésveszély megismerése – a támadó és védő mozgások megismerése – fair play szabályok – a helyes mozgásritmus megismerése – pások küzdések – a sérülés elkerülése	– Életkornak megfelelő asszertivitás kialakítása a társak iránti tisztelet és tolerancia megtartása mellett – Siker és kudarc feldolgozása megfelelő önkontrollt tanúsítva – Konfliktuskerülő magatartás kialakítása, a támadások tudatos megelőzése, kikerülése – Az előre, hátra és oldalra történő eséstechnikák készségszintű elsajátítása, valamint a társas eséstechnikák gyakorlása (pl.: társ által kötéllel lábat meghúzva, térdelőtámaszból a társ általi kézkihúzással) – Az eséstechnikák vezető műveleteinek, baleset-megelőzést szolgáló legfontosabb technikai mozzanatainak átismétlése, elméleti tudatosítása – Oldalra esés, terpeszállásból indított eséstechnikák készségszintű elsajátítása – Különböző támadási technikák (lefogások, ütések) elleni megfelelő védekező mozgás adaptív, készségszintű elsajátítása	

	– Dzsúdógurulás alaptechnikájának készségszintű elsajátítása haránterpeszállásból indulva, mindkét irányba, előre és hátra – A grundbirkózás alaptechnikáinak, szabályrendszerének adaptív, készségszintű alkalmazása a küzdőfeladatokban – Alapvető karateütések, -rúgások és azok védésére irányuló védéstechnikák és ellentámadások biztonságos, életszerű végrehajtása – A küzdősportok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – A tradicionális küzdősportok (birkózás, ökölvívás, dzsúdó, karate) történetének, meghatározó hazai személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése, a sportágak szabályrendszerének átismétlése – Birkózás ● A gerincoszlop mozgékonyságát, a nyakizmok erejét növelő birkózásra előkészítő speciális hídgyakorlatok készségszintű végrehajtása ● Hanyatt fekvésből felhidalás kéz segítségével, majd anélkül ● Hídban forgás ● Hídba vetődés fejtámaszból ● Birkózó alapfogásban társ egyensúlyának kibillentése húzások, tolások kombinált alkalmazásával ● Páros földharcjátékok (pl. hátára, hasára fordítás, eszközszerzés, mögékerülés birkózás térdelésben) eszközzel vagy anélkül ● Állásban végrehajtható megfogások és szabadulások alaptechnikájának jártasságszintű elsajátítása a páros gyakorlatokban ● Mögékerülés karberántással: támadó és védekező technika ● Mögékerülés: könyökfelütéssel, kibújással ● Parter helyzetből induló birkózó technikák megismerése, gyakorlása a páros küzdelmekben ● A tanult rézsút és oldalsó leszorítástechnikák gyakorlása a különböző mini judo jellegű földharcjátékokban Ökölvívás: ● Védekezesi technikák: elhajlás, elmozgás, zárás, blokkolás, csúsztatás, test és fej védelme ● Ütési technikák: egyenes, horog, csapott ● Helyes légzés kialakítása ● Alaphelyzet és alapmozgás kialakítása ● Egymás elleni harc ● Homokzsákon végzett mozgások ● Ütéskombinációk

Fogalmak	fair play, társas felelősségvállalás, egyéni határok megismerése, rézsútleszorítások, oldalsó leszorítások, bokasöprés, nagy külső horogdobás, nagy belső horogdobás, elhajlás, elmozgás, alapmozgás, alaphelyzet, egyenes, horog, ütés kombinációl

Tematikai egység	Alternatív környezetben űzhető mozgásformák	**Órakeret 15 óra**

Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – ismerjék fel a veszélyeket a szabadban – megfelelően készüljenek fel a szabadban űzhető sportokra – nyári és téli sportok megismerése – kondipark megismerése tradicionális és modern lehetőségek megismerése	– A sporttevékenységek és a környezeti hatások összefüggésrendszerének ismeretében a pozitív beavatkozási stratégiák tudásanyagának elmélyítése, gyakorlati alkalmazása – A különböző intenzitási kategóriákba tartozó egészségmegőrző mozgásformák ismeretének elmélyítése, tudatos alkalmazása a mindennapos életvezetésben – A környezetvédelmi szabályok betartása és betartatása, a környezettudatos gondolkodás kialakítása a társak körében – Téli és nyári rekreációs sportok megismerése, készségszintű elsajátítása (síelés, korcsolyázás, jégkorong, kajakozás, túrázás, túrakenuzás, kerékpártúrák) – Erdei tornapályák, szabadtéri kondipark gépeinek, fitnesztermek tudatos használata. Egyszerűbb edzéstervek önálló összeállítása, végrehajtása – A szabadban végezhető sportágak ismeretének további bővítése (futás, görkorcsolya, túrázás, tájfutás erdőben, streetball, strandkézilabda, strandröplabda, nordic walking, lovaglás, montain bike, görhoki, sportlövészet, íjászat, tenisz, falmászás, asztalitenisz, tollaslabda, jóga, kerékpározás) – Térképolvasás alapjainak, a tájolók megfelelő használatának elsajátítása, a turistajelzések ismerete, alkalmazása. Egyszerűbb túrák tervezése, vezetése – A szabad levegőn végzett mozgásformák egészségfejlesztő hatásának, szerepének tudatosítása – A különböző rekreációs mozgásformák megismerése és alkalmazása az élethosszig tartó sportolás és egészséges életvitel iránti igény kialakításához – Az alternatív környezetben űzhető sportok tudatos alkalmazása a mindennapi stresszhelyzetek feloldásában – Az alternatív környezetben űzhető sportágak specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Egy tradicionális, természetben űzhető sportág történetének, meghatározó magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése

Fogalmak	tervezés, tudatosság, kihívás, kitartás, rekreáció, stresszkezelés, teljesítménytúra, Országos Kéktúra

Szabadon felhasználható (9 óra)

Tematikai egység	**Alternatív környezetben űzhető mozgásformák**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
kondi-park -a szabadban elhelyezett kondicionáló gépek megismerése, és egyéb edzésre alkalmas eszközök felfedezése és annak kipróbálásának lehetősége	– kondicionális képességek fejlesztése – sportolás és szocializáció lehetőségének megteremtése a szabadban, – nyújtás – kondigépek működésének megtanulása – edzés lehetőségek megismerése és kipróbálása	
Fogalmak	erőkeret, húzódzkodó állvány, fekpad, tárcsák, pihenőidő, sorozat, erőltetett ismétlés, ismétlés szám	

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (87 óra)

Tematikai egység	Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
-szabad és –társas, kéziszer gyakorlatok, alakzatok, légző gyakorlatok, erősítés, nyújtás, helyes testtartás, általános és célzott bemelegítés, relaxáció stressz oldás ismerete - az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása	Leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemekből gyakorlatok tervezése segítséggel, azok önálló végrehajtása Szabad-, társas és kéziszer-gyakorlatok tervezése segítséggel Alakzatok alkalmazó gyakorlása Mozgékonyság, hajlékonyság fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas, kéziszer- és egyszerű szergyakorlatokkal (zsámoly, pad, bordásfal) A biomechanikailag helyes testtartás A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését, nyújtását szolgáló hosszabb távú edzésprogramok, tervek tanári segítséggel történő összeállítása, célzott alkalmazása A gyakorlatvezetési módok megértése, elsajátítása, egyszerűbb gyakorlatok esetén azok alkalmazása Légzőgyakorlatok végrehajtása A különböző sportsérülések megelőzésével, rehabilitációjával összefüggő elemi szintű eljárások tudatos alkalmazása tanári segítséggel Különböző testrészek bemelegítését szolgáló gyakorlatok közös, majd önálló összeállítása és végrehajtása	

	Terhelések után a különböző testrészek izomzatának nyújtását szolgáló gyakorlatok önálló összeállítása, végrehajtása tanári kontrollal A sportágspecifikus bemelegítések önálló összeállítása, levezetése társaknak tanári kontrollal Önálló stresszoldás Relaxációs technikák tudatos alkalmazása
Fogalmak	légzőgyakorlatok, relaxáció, utasítás, szóban közlés, dinamikus és statikus gimnasztika, szergyakorlatok, sor- és oszlopalakzat, kéziszergyakorlatok

Tematikai egység	**Atlétikai jellegű feladatmegoldások**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása -futó, dobó, ugró mozgás - futás fajták - speciális bemelegítés -futóikola, rajtok, váltó versenyek - ugró iskola, ugrás fajták – - lökések , hajítások, vetések	– A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok tudatos és önálló alkalmazása a speciális bemelegítésben és mozgáskészség-, illetve mozgásképesség-fejlesztésben – Egyénileg választott három versenyszám eredményre történő végrehajtása és azok összevetése korábbi saját eredményekkel – Az atlétika jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Az atlétika sportág történetének, kiemelkedő külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése Futások: – A futóiskolai gyakorlatok és futófeladatok harmonikus végrehajtása ön- és társmegfigyelés segítségével – Rajtok és rajtversenyek különböző testhelyzetekből 20–40 m-en. Térdelő- és állórajt szabályos végrehajtása, versengések rövid- és középtávon ismétléssel – Váltófutások versenyszerűen rövidített és teljes távon (4×100 m, 4×400 m) felső váltással, indulójelhez igazodva, minél kisebb sebességvesztéssel. Váltósorrend önálló kialakítása, váltótávolság gyakorlással történő kimérése – Folyamatos futások 8–12 percen keresztül egyenletes ritmusban és tempóváltással – Egyenletes futások tempótartással megadott időre, futások 100–400 m-es távolságon egyenletes és változó iramban – Az egészségmegőrzést, a testtömegkontrollt támogató intenzitászónában végzett tartós futások tanári segítséggel hosszabb távú edzésprogramokba történő összeállítása, rendszeres alkalmazása Ugrások: – Az ugróiskolai gyakorlatok harmonikus végrehajtása a mozgásképesség és készség fejlesztésével, ön- és társmegfigyelés segítségével	

	– A megismert elugrótechnikák gyakorlása, versenyszerű ugrások eredményre az egyénileg kiválasztott technikával – A megismert magasugró technikák gyakorlása, versenyszerű ugrások eredményre, az egyénileg kiválasztott technikával – Hármasugrás önállóan választott elugróhelyről és nekifutási távolságból Dobások: – Lökő, vető és hajító mozgások különböző testhelyzetekből, helyből és lendületből medicinlabdával, könnyített és nehezített dobószerekkel, egy és két kézzel – Kislabda- vagy gerelyhajítás célra és versenyszerűen távolságra 5–9 lépés nekifutással – Súlylökés gyakorlása könnyített szerrel különböző technikákkal. Versenyszerű lökéssel 4 kg-os (lányok) és 6 kg-os (fiúk) szerrel választott technikával – Diszkoszvetés egy vagy másfél fordulattal, kalapácsvetés egy vagy két fordulattal könnyített vagy kiegészítő szerekkel
Fogalmak	álló- és térdelőrajt, edzésmódszer, hajítás, vetés, lökés, lendületszerzés, nekifutási távolság, induló jel, lépéshossz, lépésfrekvencia, sebesség, gyorsulás, tempó, kézi időmérés, elektromos időmérés, előkészítő gyakorlat, rávezető gyakorlat, állóképesség, gyorsaság, erő, aerob, anaerob, hajlékonyság, biomechanika, futóiskola, futófeladatok, keresztlépés, kimért pálya, dobószektor

Tematikai egység	**Torna jellegű feladatmegoldások**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – önálló feladatvégzés ismerete, szabályok ismerete, belesetvédelmi előírások ismerete – a torna mozgás anyagának megismerése és tovább fejlesztése – összetett technikai elemek összekapcsolása – segitségadás – bátorság az új elemek elsajátításához – sportág specifikus bemelegítés megismerése – technikai elemek megismerése	– A torna jellegű feladatmegoldások statikus és dinamikus erőfejlesztő gyakorlatai főbb izomcsoportokat érintő hatásainak beazonosítása – A korábbi követelményekben megfogalmazott mozgásanyag elmélyítése, készségszintre emelése és gyakorlása – Az elemek nehézségi fokának emelése differenciáltan – A téri tájékozódó képesség és az egyensúlyérzék, valamint a torna jellegű feladatmegoldások szempontjából fontos motorikus képességek (erő, ízületi mozgékonyság, izomérzékelés) szinten tartása, további fejlesztése – A segítségadás készségszintű alkalmazása – A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának megteremtése – A rendelkezésre álló és a célnak megfelelő tornaszereken statikus testhelyzetek, támlázások,	

– szakkifelyezések megismerése és felismerés	támaszcserék, lendületek, ellendülések, fellendülések, fel-, le- és átugrások végrehajtása – A testalkatnak, az egyéni fejlődésnek és a pszichés állapotnak megfelelően differenciált gyakorlás – Mászókulcsolással mászás 3–5 m magasságig (lányok), vándormászás felfelé és lefelé; függeszkedési kísérletek 4–5 m magasságig (fiúk) felfelé-lefelé, mászóversenyek – A torna jellegű feladatmegoldások specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Talajon: ● Gurulóátfordulások előre-hátra, különböző testhelyzetekből különböző testhelyzetekbe; gurulóátfordulások sorozatban is ● Fejállás különböző kiinduló helyzetekből, különböző lábtartásokkal ● Emelés fejállásba (fiúk), emelés fejállásba segítséggel (lányok) ● Fellendülés kézállásba ● Kézenátfordulás oldalra, mindkét irányba, megközelítőleg nyújtott testtel, kézen- és fejenátfordulás segítséggel, tarkóbillenés segítséggel ● Repülő gurulóátfordulás néhány lépés nekifutásból (fiúk) ● Híd, mérlegállás különböző kiinduló helyzetekből, a spárga kísérletek végrehajtásának tökéletesítése ● Vetődések, átguggolások, átterpesztések ● A tornagyakorlatok nemre jellemző összekötő elemeinek alkalmazása ● Összefüggő talajgyakorlat összekötő elemekkel – Ugrószekrényen: ● Az előző évfolyamokon tanultak gyakorlása, az elugrás távolságának, az ugrás hosszának és magasságának növelésével **Lányoknak:** – Gerendán: ● Érintőjárás; hármas lépés fordulatokkal, szökdelésekkel; mérlegállás; járás guggolásban; támaszhelyzeten át fel- és leugrás ● Ülések, térdelések, térdelő- és fekvőtámaszok, támadóállások, lebegőállások ● Járások előre, hátra, oldalra utánlépésekkel, különböző kartartásokkal és karlendítésekkel ● Fordulatok állásban, guggolásban ● Tarkóállási kísérletek segítséggel ● Felugrás mellső oldalállásból oldaltámaszba, majd egyik láb átlendítéssel és 90 fokos fordulattal terpeszülés

	● Leugrások feladatokkal ● Önállóan összeállított összefüggő gyakorlatok **Fiúknak:** – Gyűrűn: ● Magas gyűrűn: alaplendület, lebegőfüggés, emelés lefüggésbe, ereszkedés hátsó lefüggésbe, emelés lebegőfüggésbe ● Lebegőfüggésből lendületvétel, homorított leugrás ● Vállátfordulás előre ● Húzódás-tolódás támaszba ● Lendület előre támaszba, segítséggel
Fogalmak	billenés, nyílugrás, húzódás-tolódás támaszba, saslendület előre-hátra, malomforgás

Tematikai egység	Sportjátékok	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – csapatjáték – játékhelyzetek kialakítása – terület és emberfogásos védekezés – játékvezető és szabályok – speciális labdás sportra irányuló bemelegítés – helyezkedés – kosár érintés – alkar érintés – forgás – pálya méretek és jellegzetes vonalak a pályán – fektetett dobás – labda nélküli mozás – védő vonal és háromszög – tempó dobás – mérkőzések – szabálytalanságok és annak felismerése – labdavezetések, átadások megismerése – kapura rúgások, cselezések, kapustechnika –	– Két választott sportjáték alapvető sportágspecifikus technikai, alap- és csapattaktikai elemeinek, szabályainak készségszintű elsajátítása, alkalmazása – A folyamatos csapatjáték kialakítása a tanulók által meghatározott szabálymódosítások mellett – A nagyobb létszámú (5-7 fő/csapat) sportjátékoknál az ellenfél erős és gyenge oldalának felismerése, a támadó taktika tudatos igazítása az ellenfél védekező magatartásához – A játékhelyzetnek megfelelő 1-1, 2-1, 2-2 elleni technikai és taktikai elemek hatékony és célszerű alkalmazása a folyamatos sportjátékokban – Sportjáték előkészítő kisjátékaiban a labdás és labda nélküli játékosok üres területre történő mozgásában a kooperatív elemek alkalmazása – A dinamikusan változó helyzetű, típusú és méretű célfelületet alkalmazó kisjátékokban a védekező játékos gyors helyezkedése a megváltozott játékhelyzethez – Játéktevékenységekben az egyéni és csapatvédekezés alapvető formáinak (emberfogás és területvédekezés) játékhelyzethez adaptált alkalmazása, gyakorlása – Két választott sportjáték történetének, meghatározó külföldi és magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése – Mérkőzésjátékokban és az azokat előkészítő kisjátékokban a divergens (ötletjáték) és konvergens (posztokhoz kötött mozgásfeladatok) gondolkodásra épülő feladatmegoldások összehangolt gyakorlása – Önálló tanulói szabályalkotás tanári kontrollal – Játékvezetés gyakorlása – A sportjátékok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása	

	– Kosárlabda ● A labda nélküli technikai elemek – mint az alaphelyzet, a támadó és védekező lábmunka, a védőtől való elszakadás iram- és irányváltásokkal, lefordulások, felugrások egy és két lábról, leérkezések – készségszintű alkalmazása a folyamatos játéktevékenységben ● A mély és magas labdavezetés egyszerű formában, majd ütemtartással, a rövid- és hosszúindulás, az együtemű megállás folyamatos labdavezetésből, a kétütemű megállás egy és két labdaleütésből, a sarkazás, a labdavezetés közben történő egyszerűbb irányváltoztatási módok célszerű és hatékony alkalmazása a mérkőzésjátékokban ● Elzárás-leválás gyakorlása 2-1, 2-2, 3-3 elleni helyzetekben ● Labdaátadások különböző módjainak – növekvő mozgássebességgel és dinamika mellett – a játékhelyzethez igazított eredményes végrehajtása ● Egy- és kétütemű megállásból tempódobás gyakorlása, alkalmazása játékban ● Gyorsindulások, lerohanások tudatos és hatékony kialakítása, alkalmazása a folyamatos játék során ● Fektetett dobás gyakorlása emberelőnyös vagy létszámazonos kisjátékokban ● Alapvető szabályok folyamatos játéktevékenységben történő alkalmazása mellett a játékvezetés gyakorlása ● Létszámazonos mérkőzésjátékok változatos, tanulói kreativitásra épülő szabálymódosításokkal – Röplabda ● A leütés alaptechnikájának elsajátítása ● A felső egyenes nyitás alkalmazása a folyamatos játéktevékenységben ● Távolról érkező labda megjátszása a hálóhoz közel helyezkedő feladóhoz alkar- és kosárérintéssel ● Helyezkedési módok automatikus felismerése a különböző csapatlétszámú játékokban. A 6-6 elleni játék alapfelállásának ismerete ● Forgásszabály önálló és tudatos alkalmazása ● A csapattársak közötti kommunikáció célszerű és hatékony alkalmazása az eredményes játék érdekében – Labdarúgás ● A labda nélküli technikai elemek – mint a mély súlyponti helyzetben történő elindulások, megállások, irányváltoztatások, támadó és védő alapmozgások növekvő mozgássebesség és dinamika (növekvő energiabefektetéssel) mellett –

	tudatos és célszerű alkalmazása a kisjátékokban és a mérkőzésjátékokban ● Labdavezetések, -átadások és -átvételek megfelelő módjainak (lábfej különböző részeivel, talppal, combbal, mellkassal, fejjel) növekvő sebességgel, dinamikával történő végrehajtása a kisjátékokban és a mérkőzésjátékokban ● Rúgások gyakorlása célba belső csüddel, teljes csüddel, külső csüddel, állított labdával, mozgásból, valamint létszámfölényes és létszámazonos játékhelyzetekben ● A területvédekezés és emberfogásos védekezés váltott alkalmazása a játékhelyzethez igazítva a folyamatos játék során ● A területszerzéssel történő emberelőnyös kisjátékokban az üres passzsávok hatékony megjátszása időkényszer alatt, a védekező játékos mozgásirányának alkalmazkodása a területszerzéssel járó játékhelyzetekhez ● A kapusalaphelyzet gyakorlása, guruló, félmagas és magas ívelt labdák elfogása. Kigurítás, kidobás, kirúgás alkalmazása a folyamatos játékhoz igazítva
Fogalmak	játékrendszerek, játékvezetés, emberelőnyös és létszámazonos kisjáték, elzárás-leválás, leütés, felső egyenes nyitás, sánc, beugrásos és felugrásos kapura lövés, támadó és védekező stratégia, alapfelállás, pozíciós játék

Tematikai egység	Testnevelési és népi játékok	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – a játékszeretet megismertetése és gyakorlása -a játék szabályok pontos megismerése és megtanulása, betartása - változóterületű játéktérhez - test, induló és egyéb labdás cselek megismerése - támadó és védő és segítő szerep - gyors reakció és reagálás képességének megismerése - besegítés, elzárás	– Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő, a sportjátékok speciális mozgástartalmaira épülő dobások, rúgások, ütések változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználva, fokozatosan nehezedő gyakorlási feltételek mellett egyéni és csapatszintű célzó játékokban – A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg, párban és csoportokban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkényszer bekapcsolásával – Az egyszerű és összetett sportági technikák gyakorlása a páros és csoportos játékokban (pl. váltó- és sorversenyek) – A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal – A támadó és védő szerepek gyors váltakozására épülő, azokhoz való alkalmazkodást segítő páros, csoportos versengő játékok	

	– A védekezés és támadás hatékonyságát növelő csapattaktikai elemekre épülő kooperativitást igénylő versengő játékok gyakorlása – 1-1 elleni játékhelyzetek kialakítására épülő testnevelési játékok gyakorlása – Önálló tanulói szabályalkotásra épülő (pl. célfelület fajtája, átadási módok, pálya méretei és alakja, csapatok létszáma stb...) pontszerző kisjátékokban a játékhelyzethez adaptált támadó és védő szerepek gyakorlása – Önálló tanulói szabályalkotásra épülő különböző haladási, megfogási, kimentési módokat megvalósító fogójátékok gyakorlása – Az egyszerű és választásos reakcióidőt fejlesztő páros és csoportos manipulatív mozgásformákkal kombinált versengések alkalmazása – A logikai, algoritmikus és egyéb problémamegoldó gondolkodást igénylő összetett mozgásos játékok gyakorlása (pl. amőba váltóversenyben, táblajátékok mozgásos változatban)
Fogalmak	besegítés, szabálykövető magatartás, kreatív játék, játékalkotás, dinamikus és statikus célfelületek, szélességi és mélységi mozgás

Tematikai egység	Önvédelmi és küzdősportok	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – a serülésveszély megismerése – a támadó és védő mozgások megismerése – fair play szabályok – a helyes mozgásritmus megismerése – pások küzdések – a sérülés elkerülése	– Életkornak megfelelő asszertivitás kialakítása a társak iránti tisztelet és tolerancia megtartása mellett – Siker és kudarc feldolgozása megfelelő önkontrollt tanúsítva – Konfliktuskerülő magatartás kialakítása, a támadások tudatos megelőzése, kikerülése – Az előre, hátra és oldalra történő eséstechnikák készségszintű elsajátítása, valamint a társas eséstechnikák gyakorlása (pl.: társ által kötéllel lábat meghúzva, térdelőtámaszból a társ általi kézkihúzással) – Az eséstechnikák vezető műveleteinek, baleset-megelőzést szolgáló legfontosabb technikai mozzanatainak átismétlése, elméleti tudatosítása – Oldalra esés, terpeszállásból indított eséstechnikák készségszintű elsajátítása – Különböző támadási technikák (lefogások, ütések) elleni megfelelő védekező mozgás adaptív, készségszintű elsajátítása – Dzsúdógurulás alaptechnikájának készségszintű elsajátítása haránterpeszállásból indulva, mindkét irányba, előre és hátra	

	– A grundbirkózás alaptechnikáinak, szabályrendszerének adaptív, készségszintű alkalmazása a küzdőfeladatokban – Alapvető karateütések, -rúgások és azok védésére irányuló védéstechnikák és ellentámadások biztonságos, életszerű végrehajtása – A küzdősportok specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – A tradicionális küzdősportok (birkózás, ökölvívás, dzsúdó, karate) történetének, meghatározó hazai személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése, a sportágak szabályrendszerének átismétlése – Birkózás ● A gerincoszlop mozgékonyságát, a nyakizmok erejét növelő birkózásra előkészítő speciális hídgyakorlatok készségszintű végrehajtása ● Hanyatt fekvésből felhidalás kéz segítségével, majd anélkül ● Hídban forgás ● Hídba vetődés fejtámaszból ● Birkózó alapfogásban társ egyensúlyának kibillentése húzások, tolások kombinált alkalmazásával ● Páros földharcjátékok (pl. hátára, hasára fordítás, eszközszerzés, mögékerülés birkózás térdelésben) eszközzel vagy anélkül ● Állásban végrehajtható megfogások és szabadulások alaptechnikájának jártasságszintű elsajátítása a páros gyakorlatokban ● Mögékerülés karberántással: támadó és védekező technika ● Mögékerülés: könyökfelütéssel, kibújással ● Parter helyzetből induló birkózó technikák megismerése, gyakorlása a páros küzdelmekben ● A tanult rézsút és oldalsó leszorítástechnikák gyakorlása a különböző mini judo jellegű földharcjátékokban Ökölvívás: ● Védekezesi technikák: elhajlás, elmozgás, zárás, blokkolás, csúsztatás, test és fej védelme ● Ütési technikák: egyenes, horog, csapott ● Helyes légzés kialakítása ● Alaphelyzet és alapmozgás kialakítása ● Egymás elleni harc ● Homokzsákon végzett mozgások ● Ütéskombinációk
Fogalmak	fair play, társas felelősségvállalás, egyéni határok megismerése, rézsútleszorítások, oldalsó leszorítások, bokasöprés, nagy külső horogdobás,

	nagy belső horogdobás, elhajlás, elmozgás, alapmozgás, alaphelyzet, egyenes, horog, ütés kombinációl

Tematikai egység	Alternatív környezetben űzhető mozgásformák	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az előző években megismert és elsajátított ismeretek bővítésé csiszolása – ismerjék fel a veszélyeket a szabadban – megfelelően készüljenek fel a szabadban űzhető sportokra – nyári és téli sportok megismerése – kondipark megismerése tradicionális és modern lehetőségek megismerése	– A sporttevékenységek és a környezeti hatások összefüggésrendszerének ismeretében a pozitív beavatkozási stratégiák tudásanyagának elmélyítése, gyakorlati alkalmazása – A különböző intenzitási kategóriákba tartozó egészségmegőrző mozgásformák ismeretének elmélyítése, tudatos alkalmazása a mindennapos életvezetésben – A környezetvédelmi szabályok betartása és betartatása, a környezettudatos gondolkodás kialakítása a társak körében – Téli és nyári rekreációs sportok megismerése, készségszintű elsajátítása (síelés, korcsolyázás, jégkorong, kajakozás, túrázás, túrakenuzás, kerékpártúrák) – Erdei tornapályák, szabadtéri kondipark gépeinek, fitnesztermek tudatos használata. Egyszerűbb edzéstervek önálló összeállítása, végrehajtása – A szabadban végezhető sportágak ismeretének további bővítése (futás, görkorcsolya, túrázás, tájfutás erdőben, streetball, strandkézilabda, strandröplabda, nordic walking, lovaglás, montain bike, görhoki, sportlövészet, íjászat, tenisz, falmászás, asztalitenisz, tollaslabda, jóga, kerékpározás) – Térképolvasás alapjainak, a tájolók megfelelő használatának elsajátítása, a turistajelzések ismerete, alkalmazása. Egyszerűbb túrák tervezése, vezetése – A szabad levegőn végzett mozgásformák egészségfejlesztő hatásának, szerepének tudatosítása – A különböző rekreációs mozgásformák megismerése és alkalmazása az élethosszig tartó sportolás és egészséges életvitel iránti igény kialakításához – Az alternatív környezetben űzhető sportok tudatos alkalmazása a mindennapi stresszhelyzetek feloldásában – Az alternatív környezetben űzhető sportágak specifikus bemelegítő, levezető, nyújtó gyakorlatainak önálló végrehajtása – Egy tradicionális, természetben űzhető sportág történetének, meghatározó magyar személyiségeinek, olimpikonjainak megismerése	

Fogalmak	tervezés, tudatosság, kihívás, kitartás, rekreáció, stresszkezelés, teljesítménytúra, Országos Kéktúra

Szabadon felhasználható (6 óra)

Tematikai egység	**Alternatív környezetben űzhető mozgásformák**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
kondi-park -a szabadban elhelyezett kondicionáló gépek megismerése, és egyéb edzésre alkalmas eszközök felfedezése és annak kipróbálásának lehetősége	– kondicionális képességek fejlesztése – sportolás és szocializáció lehetőségének megteremtése a szabadban, – nyújtás – kondigépek működésének megtanulása – edzés lehetőségek megismerése és kipróbálása	
Fogalmak	erőkeret, húzódzkodó állvány, fekpad, tárcsák, pihenőidő, sorozat, erőltetett ismétlés, ismétlés szám	

Osztályfőnöki 9-12. évfolyam (Technikum)

Óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Erkölcsi nevelés	6 óra
2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	7 óra
3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés	8 óra
4. Önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlesztése	13 óra
5. Családi életre nevelés	9 óra
6. A testi és lelki egészségre nevelés	40 óra
7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	7 óra
8. Fenntarthatóság, környezettudatosság	4 óra
9. Pályaorientáció	10 óra
10. Gazdasági és pénzügyi nevelés	8 óra
11. Médiatudatosságra nevelés	4 óra
12. A tanulás tanítása	7 óra
Aktuális feladatok	16 óra
Kötelező összesen:	**139 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	1	36	36	0	0
10. évf.	1	36	36	0	0
11. évf.	1	36	36	0	0
12. évf.	1	31	31	0	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam kötelező alap
1. Erkölcsi nevelés	**6**	2	2	1	1
2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	**7**	2	2	2	1
3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés	**8**	2	2	2	2
4. Önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlesztése	**13**	4	4	3	2
5. Családi életre nevelés	**9**	2	2	3	2

6. A testi és lelki egészségre nevelés	**40**	10	10	10	10
7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	**7**	2	2	2	1
8. Fenntarthatóság, környezettudatosság	**4**	1	1	1	1
9. Pályaorientáció	**10**	2	2	3	3
10. Gazdasági és pénzügyi nevelés	**8**	2	2	2	2
11. Médiatudatosságra nevelés	**4**	1	1	1	1
12. A tanulás tanítása	**7**	2	2	2	1
Aktuális feladatok	**16**	4	4	4	4
Összesen	**139**	36	36	36	31

9. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (36 óra)

Tematikai egység	**Erkölcsi nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Mi az erkölcs? A jó és a rossz értelmezése. Írott és íratlan szabályok a mindennapokban	A tanuló ismereteinek bővítése. Különbségtétel az erkölcsi értékek között	
Fogalmak	erkölcs	

Tematikai egység	**Nemzeti öntudat, hazafias nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Debrecen múltja, hagyományai, jelene Kulturális értékek, szórakozás a városban	Eligazodás a jelen társadalmi változásaiban, az önálló véleményalkotás fejlesztése	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Állampolgárságra, demokráciára nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Alkotmányosság, törvényesség, az állampolgári jogok, kötelezettségek A gyermekek jogai és kötelességei Egyezmény a gyermeki jogokról	Anyanyelvi kommunikáció Szociális és állampolgári kompetencia Digitális kompetencia	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlesztése**	**Órakeret 4 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
Hogyan látjuk önmagunkat? Hogyan látnak mások bennünket? Erényünk felismerése Kiküszöbölhető hibák korrigálása Önmagunk elfogadása és elfogadtatása Az önfejlesztés igénye Társas kapcsolatok az osztályban A közös élmények, tevékenységek, célok szerepe a közösségformálásban	A személyiség gazdagítása Szabályok alkotása, reális önértékelés, önelfogadás Érdeklődés mások véleménye iránt Az egyéniség tisztelete A társas viselkedés szabályszerűségeinek, etikai követelményeinek megismerése Szerepvállalás Szociális és kommunikatív képesség fejlesztése
Fogalmak	

Tematikai egység	Családi életre nevelés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A család szerepe az ember, a társadalom életében A serdülő helye és szerepe a családban A zsebpénz Szexuális felvilágosítás, fogamzásgátlás	A mindennapi együttéléshez és kapcsolatokhoz szükséges szokások erősítése Takarékosságra nevelés	
Fogalmak		

Tematikai egység	A testi és lelki egészségre nevelés	Órakeret 10 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Testi és lelki egészség összefüggései A helyes időbeosztás Az aktív pihenés Az egészségkárosító szerek Szexuális felvilágosítás, fogamzásgátlás Serdülőkori problémák: feszültségek, önállóvá válás, konfliktusok a családban és az iskolában Önismeret, önkontroll A konfliktus mint az emberi életben elkerülhetetlen és hasznosítható jelenség A konfliktuskezelés feltételei, tűrőképesség Döntéselőkészítés	A lelki egészség iránti igény felkeltése, ennek kialakításához és megőrzéséhez szükséges készségek és képességek kialakítása A kudarcok tűrése, tanulságaik feldolgozásának, hasznosításának képessége Empátia, tolerancia a kapcsolatokban Az együttműködés készségének és képességének fejlődés	
Fogalmak		

Tematikai egység	Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az önkéntesség mibenléte Önkéntes munkák lehetősége	Empátia, szolidaritás kialakítása Anyanyelvi kommunikáció Szociális és állampolgári kompetencia Digitális kompetencia Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia	
Fogalmak		

Tematikai egység	Fenntarthatóság, környezettudatosság	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A természeti környezet védelme	A világ problémái iránti egyéni felelősség belátása Felelős magatartás és véleményalkotás az emberiség egészének problémáival kapcsolatban	
Fogalmak		

Tematikai egység	Pályaorientáció	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Önismeret, énkép Jövőkép Munkaterületek, munkakörök	A pályaválasztási képesség fejlesztése Tájékozottság a pályák világában Anyanyelvi kommunikáció Idegen nyelvi kommunikáció Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia	
Fogalmak		

Tematikai egység	Gazdasági és pénzügyi nevelés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Alapvető gazdasági fogalmak megismerése hétköznapi példákkal **A** gazdaság főbb szereplői	Anyanyelvi kommunikáció Matematikai kompetencia Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia	
Fogalmak		

Tematikai egység	Médiatudatosságra nevelés	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Médiaválaszték A különböző médiumok megismerése	Az igényes és tudatos médiaválasztás kialakítása, erősítése Anyanyelvi kommunikáció Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség	
Fogalmak		

Tematikai egység	A tanulás tanítása	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az eredményes tanulás	Tanulási zavarok leküzdése	

mentálhigiénés feltételei Az eredményes tanuláshoz szükséges képességek, attitűdök Tantárgyak tanulási technikái Könyvtárhasználat	Képességeknek megfelelő teljesítés Anyanyelvi kommunikáció Idegen nyelvi kommunikáció A hatékony, önállótanulás Digitális kompetencia
Fogalmak	

Tematikai egység	**Aktuális feladatok**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
1. A tanév munkarendje, tervek, feladatok, házirend. 2. Tűzrendészeti és balesetvédelmi tájékoztató. Vagyonvédelem. Környezetvédelem. 3. A tanulmányi előmenetel, a szorgalom és a magatartás értékelése. 4. Szülői értekezletek, fogadóórák előkészítése, a szülők rendszeres tájékoztatása, az ellenőrzők ellenőrzése, az osztálynapló megfelelő vezetése (heti és havi zárások). 5. Az osztályfőnök koordinálja az osztályban tanítók munkáját. 6. Osztálykirándulások, múzeum- és színházlátogatás közös előkészítése, szervezése. 7. Családi, társadalmi, politikai-nemzeti ünnepek		
Fogalmak		

10. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (36 óra)

Tematikai egység	**Erkölcsi nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A cselekedet erkölcsi megítélése A cselekvő szeretet	Igény felkeltése a tettek erkölcsi megítélésére Az egyes cselekedetek megítélésével a normák megtartása	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Nemzeti öntudat, hazafias nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A haza közösségteremtő alkotóelemei: nyelv, táj, kultúra, történelem, a nemzeti szimbólumok stb.	Eligazodás a jelen viszonyaiban, véleményalkotásra késztetés Múltunk, jelenünk megfelelő értékelése Anyanyelvi kommunikáció	

A múlt és jelen kapcsolata Európai Unió	Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség
Fogalmak	

Tematikai egység	**Állampolgárságra, demokráciára nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Jogok és kötelességek az iskolában és az iskolán kívül Nyitottság a hátrányos helyzetű rétegek iránt	Jogok és kötelességek ismeretének erősítése Felelős állampolgári magatartás Anyanyelvi kommunikáció Szociális és állampolgári kompetencia Digitális kompetencia	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlesztése**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Eszményképek és szerepük az önnevelésben Felelősségünk, személyiségünk alakulásáért Szándék, kitartás, céltudatosság A család funkciói A többgenerációs családok A serdülő szerepe a családban Problémák, zavarok és következményei a családban	Tudatosság a személyiség alakításában A család mint a legfontosabb mikroközösség, szerepe az egyén és a társadalom életében Önmagunk és mások megismerésével erősített toleráns magatartás Felelős gondolkodás a családról Anyanyelvi kommunikáció Szociális és állampolgári kompetencia Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Családi életre nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A család mint érzelmi és gazdasági közösség A családi munkamegosztás Barátság, szerelem, szexualitás, fogamzásgátlás	A családi közösség igénylésének erősítése Az otthoni munka értékelésének erősítése A család, a szülők tisztelete, a családi szerepekről alkotott felfogás módosulása	
Fogalmak		

Tematikai egység	**A testi és lelki egészségre nevelés**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A serdülés testi sajátosságai A serdülőkori biológia A betegségek megelőzése Egészségkárosító szerek Egészséges életmód Környezeti hatások Szexualitás, fogamzásgátlás	Az egészségmegőrzés igényének fejlesztése Prevenció A lelki egészség iránti igény erősítése A konfliktus elkerülhetetlen, de hasznosítható elvének megértetése Az egészség megőrzéséért tevő magatartás	

A szorongás, a stressz, a feszültség oldása Konfliktus és lelki egészség Önbizalom Iskolai terhelés és lelki egészség A konfliktuskezelés feltételei A konfliktuskezelés módszerei	Egészséges lelkű, harmonikus személyiség magatartása Együttműködő empatikus magatartás
Fogalmak	

Tematikai egység	**Felelősségvállalás másokért, önkéntesség**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egyéni beszámolók az önkéntes munkáról A vállalt feladat felelőssége, és az elvégzett munka öröme	Együttműködő magatartás képessége fejlődik	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Fenntarthatóság, környezettudatosság**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A környezet védelme A világ problémái iránti felelősség belátása	Felelős magatartás és véleményalkotás az emberiség egészének problémáival kapcsolatban Anyanyelvi kommunikáció Természettudományos és technikai kompetencia Digitális kompetencia	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Pályaorientáció**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Önismeret-énkép-jövőkép Képességek, lehetőségek A munka fontossága az ember életében A munka öröme	Tájékozottság a pályák világában Anyanyelvi kommunikáció Idegen nyelvi kommunikáció Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Gazdasági és pénzügyi nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Kiadások és bevételek a középiskolás létben Pénzkezelési technikák, fogyasztói döntések, hosszú távú gondolkodás	A tanuló szűkebb körében érvényesülő gazdasági folyamatok iránti érdeklődés felkeltése A tanuló megérti, hogy felelősséggel tartozik önmaga gazdasági döntéseivel kapcsolatban	
Fogalmak		

Tematikai egység	Médiatudatosságra nevelés	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Médiaválaszték A különböző médiumok megismerése	Az igényes és tudatos médiaválasztás kialakítása, erősítése	
Fogalmak		

Tematikai egység	A tanulás tanítása	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Igény a tanulásra Tanulások, módok, technikák Önellenőrzés Könyvtárhasználat Új technikai eszközök a tanulásban	Képességeknek megfelelő teljesítmény	
Fogalmak		

Tematikai egység	Aktuális feladatok	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
1. A tanév munkarendje, tervek, feladatok, házirend. 2. Tűzrendészeti és balesetvédelmi tájékoztató. Vagyonvédelem. Környezetvédelem. 3. A tanulmányi előmenetel, a szorgalom és a magatartás értékelése. 4.Szülői értekezletek, fogadóórák előkészítése, a szülők rendszeres tájékoztatása, az ellenőrzők ellenőrzése, az osztálynapló megfelelő vezetése (heti és havi zárások). 5. Az osztályfőnök koordinálja az osztályban tanítók munkáját. 6. Osztálykirándulások, múzeum- és színházlátogatás közös előkészítése, szervezése. 7. Családi, társadalmi, nemzeti ünnepek		
Fogalmak		

11. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (36 óra)

Tematikai egység	Erkölcsi nevelés	Órakeret 1 óra

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
A lelkiismeret szabadság és az egyén erkölcsi felelőssége Szándék és következmény A jellem	Képesség a cselekedetek mérlegelésére
Fogalmak	

Tematikai egység	Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A múlt és jelen kapcsolata A belátható jövő Az Európai Unió	Az érdeklődés fejlesztése hazánk és a nagyvilág dolgai iránt	
Fogalmak		

Tematikai egység	Állampolgárságra, demokráciára nevelés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az össztársadalmi, a hely réteg, illetve az egyén érdekeinek összehangolása Gyermeki jogok, emberi jogok, diákjogok Személyiségi jogok	Felelős állampolgári magatartás	
Fogalmak		

Tematikai egység	Önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlesztése	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Énkép, az énkép összetevői Önismeret, személyiség Pozitív-negatív énkép és hatásuk a személyiségre Egyén és közösség együttműködése (elvek, szabályok, erkölcs, jog) Egyéni és közösségi érdek működése Érdekek, képviselet, érdekegyeztetés	A személyiség folyamatos fejlesztésének igénye A személyiség tudatos gazdagítása Az emberi kapcsolatok alakítása képességének formálása Mások véleményének elfogadása Nyitott, együttműködő magatartás	
Fogalmak		

Tematikai egység	Családi életre nevelés	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A tartós együttjárások felelőssége, szexuális biztonság, fogamzásgátlás Háztartás, munkamegosztás,	A párválasztás igényességének és felelősségének erősítése A családon belüli mellérendeltség és szövetség megismertetése Felelős gondolkodás a családi szerepekről	

szerepek	
Fogalmak	

Tematikai egység	**A testi és lelki egészségre nevelés**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egészséges életmód Partnerkapcsolatok, felelősség egymás iránt Szexuális kultúra, fogamzásgátlás Nemi betegségek AIDS Környezeti hatások Szorongás, stressz, konfliktus oldása Egészségkárosító szokások (dohányzás, játék...) Drogok (legális, illegális) A rivalizálás formái a konfliktus szempontjából Énkép, önismeret és konfliktuskezelés A konfliktuskezelés módozatai	Az egészségmegőrzés igényének erősítése Szenvedélybetegségekkel szembeni ellenálló képesség erősítése A konstruktív konfliktuskezelés képességének erősítése Az egészség megőrzéséért tevő aktív és felelős magatartás Egészséges lelkű, jó döntésre képes személyiség magatartása Együttműködő, szabályokat, normákat megtartó, empatikus magatartás	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Felelősségvállalás másokért, önkéntesség**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egyéni beszámolók az önkéntes munkáról	Az együttműködő magatartás képessége fejlődik	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Fenntarthatóság, környezettudatosság**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Fenntarthatóság, fenntartható fejlődés	Felelős magatartás és véleményalkotás az emberiség egészének problémáira	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Pályaorientáció**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Tájékozódás a munkaerőpiacon A tudás minősége Jövőkép, tanulás Nyelvismeret, számítástechnikai ismeretek fontossága	A pályaválasztás gondjaiban való eligazodás képességének fejlesztése Önmagunk jövőjével kapcsolatos felelős magatartás	
Fogalmak		

Tematikai egység	Gazdasági és pénzügyi nevelés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A vállalkozások világa Ismeretek átadása a KKV-ról, a vállalkozások alapításáról	Az egyéni életsors alakulásának felelőssége	
Fogalmak		

Tematikai egység	Médiatudatosságra nevelés	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Médiaválaszték A különböző médiumok megismerése	Az igényes és tudatos médiaválasztás kialakítása, erősítése	
Fogalmak		

Tematikai egység	A tanulás tanítása	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Eredmény-eredménytelenség a tanulásban A tanulási kudarcok kezelése, a saját felelősség belátása	Egyéni tanulási módszerek kialakítása Képességeknek megfelelő teljesítmény, felelősség	
Fogalmak		

Tematikai egység	Aktuális feladatok	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
1. A tanév munkarendje, tervek, feladatok, házirend. 2. Tűzrendészeti és balesetvédelmi tájékoztató. Vagyonvédelem. Környezetvédelem. 3. A tanulmányi előmenetel, a szorgalom és a magatartás értékelése. 4. Szülői értekezletek, fogadóórák előkészítése, a szülők rendszeres tájékoztatása, az ellenőrzők ellenőrzése, az osztálynapló megfelelő vezetése (heti és havi zárások). 5. Az osztályfőnök koordinálja az osztályban tanítók munkáját. 6. Osztálykirándulások, múzeum- és színházlátogatás közös előkészítése, szervezése. 7. Családi, nemzeti ünnepek		
Fogalmak		

12. évfolyam

Kötelező tananyagtartalom (31 óra)

Tematikai egység	**Erkölcsi nevelés**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egyén és közösség, magánérdek és közjó Közösségi és társadalmi korrupció	A kapcsolatok alakítása képességének formálása A szívesség és a korrupció közötti különbség felismerése	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Nemzeti öntudat, hazafias nevelés**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Híres magyarok a nagyvilágban (tudósok, művészek, sportolók)	Nemzeti büszkeség erősödése	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Állampolgárságra, demokráciára nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Érdekfelismerés, érdekképviselet, érdekérvényesítés Kisebbségi vélemények létjogosultsága	Az erkölcsös és kulturált politizálás képessége igényének fejlesztése	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Önismeret és társas kapcsolati kultúra fejlesztése**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Pozitív-negatív, reális-irreális énkép Tudatosság személyiségünk építésében Családon, iskolán kívüli kapcsolatok Az ifjúsági szubkultúra hatásai: divat, szokások, beszédstílus Szerelem, partnerkapcsolat	A személyiség tudatos gazdagítása, a fejlesztés igényének ébrentartása A harmonikus emberi kapcsolatok kiépítése képességének fejlesztése A reális énkép alakulása, alkalmazkodás a valósághoz Nyitott, toleráns és felelős magatartás	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Családi életre nevelés**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Felkészülés a szülőtől való leválásra A párválasztás szabadsága, buktatói, felelőssége Fogamzásgátlás	Konstruktív konfliktuskezelés módszereinek megismertetése A döntéshozás menete	

Fogalmak	

Tematikai egység	**A testi és lelki egészségre nevelés**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egészségkárosító szokások, szenvedélyek kialakulásának megelőzése Mértéktelen kávé- és alkoholfogyasztás Az alkoholizmus és a drogfüggőség kezelése Szexualitás, fogamzásgátlás Környezeti hatások Belső stabilitás, erő és rugalmasság, alkalmazkodási készség Önálló döntés Művészi önkifejezés, humor, játék és lelki egészség Drogok (legális, illegális) Konfliktusok a környezetünkben Önismeret és konfliktuskezelés	Az egészségkárosító szokások kialakulása, elkerülése képességének fejlesztése A lelki egészség megőrzése A kulturált konfliktuskezelés módozata az egészség megőrzéséért tevő aktív és felelős magatartás Döntésképes személyiség Együttműködő, szabályokat, normákat megtartó, empatikus magatartás	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Felelősségvállalás másokért, önkéntesség**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Egyéni beszámolók az önkéntes munkáról A négy év tapasztalata: összegzés	Vállalt feladat felelőssége, és az elvégzett munka öröme Javaslatok megfogalmazása a rendszer javítására	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Fenntarthatóság, környezettudatosság**	**Órakeret 1 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az emberi tevékenység és a globális problémák összefüggései	A világ problémái iránti egyéni felelősség belátása	
Fogalmak		

Tematikai egység	**Pályaorientáció**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Konvertálható tudás, rugalmasság, kreativitás fontossága Továbbtanulás vagy a szakma elsajátítása az érettségi után	A pályaválasztás gondjaiban való eligazodás képességének fejlesztése	
Fogalmak		

Tematikai egység	Gazdasági és pénzügyi nevelés	Órakeret 2 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az állam gazdasági szerepvállalása	A társadalmi összefüggések láttatása A külső tényező hatásának megértése a gazdasági folyamatokra	
Fogalmak		

Tematikai egység	Médiatudatosságra nevelés	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Médiaválaszték A különböző médiumok megismerése	Az igényes és tudatos médiaválasztás kialakítása, erősítése	
Fogalmak		

Tematikai egység	A tanulás tanítása	Órakeret 1 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Eredmény, eredménytelenség, önbizalom Ambíció és céltudatosság a tanulásban Elvárások a tanulásban az érettségire történő felkészülés folyamatában	Az érettségi vizsgára történő hatékony felkészülés Az elvárásoknak megfelelő teljesítmény nyújtása	
Fogalmak		

Tematikai egység	Aktuális feladatok	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
1. A tanév munkarendje, tervek, feladatok, házirend. 2. Tűzrendészeti és balesetvédelmi tájékoztató. Vagyonvédelem. Környezetvédelem. 3. A tanulmányi előmenetel, a szorgalom és a magatartás értékelése. 4. Szülői értekezletek, fogadóórák előkészítése, a szülők rendszeres tájékoztatása, az ellenőrzők ellenőrzése, az osztálynapló megfelelő vezetése (heti és havi zárások). 5. Az osztályfőnök koordinálja az osztályban tanítók munkáját. 6. Osztálykirándulások, múzeum- és színházlátogatás közös előkészítése, szervezése.		

7. Családi, nemzeti ünnepek	
Fogalmak	

Kötelező komplex természettudományos tantárgy 9. évfolyam (Technikum)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

	Tematikai egység	Órakeret
1. Hogyan működik a természettudomány? A tudomány módszerei		**6 óra**
2. Tájékozódás térben és időben		**8 óra**
3. Lendületbe jövünk, azaz többet ésszel és erővel!		**5 óra**
4. Halmazok Gázok, folyadékok, halmazállapot-változások, az időjárás elemei		**8 óra**
5. Mechanikai energia		**5 óra**
6. Az „embergép": mozgás, légzés, keringés. Az emberi mozgás, keringés és légzés élettana és anatómiája		**6 óra**
7. Formák és arányok a természetben Elemek és vegyületek. Kristályrácsok. Szerves molekulák a mindennapokban		**8 óra**
8. Elektromosság, mágnesesség		**5 óra**
9. Energianyerés az élővilágban. Táplálkozás, emésztés, kiválasztás		**5 óra**
10. Atomi aktivitás		**10 óra**
11. A szervezet egysége – idegrendszer és viselkedés		**6 óra**
12. Mi a fény?		**4 óra**
13. Állandóság és változatok – információ, szexualitás, az emberi élet szakaszai		**6 óra**
14. Honnan hová? Csillagászati, földrajzi és biológiai evolúció. Az ember társas viselkedése		**8 óra**
15. Az evolúció színpada és szereplői		**8 óra**
16. Projektek A tanulók éves teljesítményének mérése		**10 óra**
Kötelező összesen:		**108 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	3	108	108	0	0

Tematikai egység	**Hogyan működik a természettudomány? A tudomány módszerei**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A megfigyelések szempontfüggőségének fölismerése. (Pl.: Kinek milyen fiú/lány tetszik? Milyen házban szeretnék lakni?) Megfigyelés leírásának elemzése. (Mire volt kíváncsi a kutató? Mit figyelt meg? Mire következtetett?) A kísérletezés célja: saját kísérletek és ismert kísérletek összegyűjtése. A független és a függő változó fölismerése.	Legalább egy megfigyelés, kísérlet és mérés közös megbeszélése. Saját megfigyelések összegyűjtése. Hétköznapi vita és tudományos vita eljátszása egy konkrét probléma kapcsán.	

A mérés szerepe a mindennapokban, pl. lázmérés, földmérés, tömegmérés. Példák a „modell” szó hétköznapi (pl. topmodell, vasútmodell) és tudományos (atommodellek, demográfiai növekedési modellek, a szív mint szivattyú) használatára. Modell és makett különbsége (pl. emberi szív) – mi érthető meg belőle, mi nem: közös megbeszélés. Eltérő modellek/makettek ugyanarról a jelenségről (pl. emberábrázolások), szempontfüggőség felismerése. Órai mérés: a megpendített húrhosszak és hangmagasságok (oktáv, kvint, kvart) mérése pl. gitáron, citerán. Az eredmény ábrázolása. Példák gyűjtése igazolható feltevésekre: az előrejelzés szerepe a hétköznapokban (népi időjárás-előrejelzések) és a tudományban (meteorológiai hálózat, életmód és betegségek kockázata). Tudományos ismeretterjesztő filmrészlet megtekintése (pl. D. Attenborough: Az élő bolygó – részlet).	
Fogalmak	Mérés, modellezés, feltevés, igazolás, törvény, tudományos leírás, szimuláció, makett.

Tematikai egység	**Tájékozódás térben és időben**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A tájékozódás és a csillagászat kapcsolatának megismerése (égtájak, égi mozgások). A távolságok fölmérésének geometriai módszere. A hasonlóság fölismerése, a nagyítás, kicsinyítés mértékének meghatározása. Fizikai, biológiai, kémiai és csillagászati jelenségek sebességének összevetése. Időegységek. Az idő, sebesség, gyorsulás mértékegységeinek használata, átváltása. Az út, elmozdulás, sebesség, gyorsulás fogalmának ismerete, használata mozgások leírásában. Az egyenes vonalú egyenletes és az egyenletesen gyorsuló mozgás; a szabadesés gyorsulása fogalmának ismerete és alapvető összefüggései. A körmozgás, kerületi sebesség, szögsebesség, centripetális gyorsulás fogalmának és összefüggéseinek ismerete. Kémiai reakciók gyorsaságának függése a hőmérséklettől és a katalizátoroktól. A csillagászati és a mágneses északi iránymeghatározás bemutatása. A legegyszerűbb napóra (gnomón) és a déli irány kapcsolata: a Nap naponkénti égi mozgása. A csillagok égi mozgása, csillagképek.		A mozgásokat jellemző mennyiségek közti összefüggések kvalitatív és kvantitatív alkalmazása. A térbeli és időbeli tájékozódás fejlesztése. A mozgások leírása, az ehhez szükséges mennyiségek, jellemzők ismerete, használatuk gyakoroltatása. Az égtájak és a Földről látható égi mozgások összekapcsolása, a földrajzi hálózat lényegének megértése. Tematikus térképek jeleinek leolvasása. A föld- és a napközéppontú világkép összehasonlítása: azonos jelenség különböző szempontú értelmezése. Földrajzi, csillagászati és biológiai ismeretek összekapcsolása. Rendszerek változásának nyomon követése. Folyamatok kimenetelének előrejelzése.

A Föld gömb alakjának bizonyítása, következményei. Gömbi formák síkra vetítése (síktérkép), a torzítás szükségszerűsége. Háromszögelés alkalmazása a térképezésben: ismeretlen magasságú épület magasságának megmérése. A földátmérő megmérése. A Hold és a bolygók távolsága – ókori és mai mérések értelmezése. Hosszúsági és szélességi körök rendszere, a GPS lényege. Tematikus térképek értelmezése. Milyen gyorsan múlik? – a szubjektív és objektív időfogalom összevetése. A nap (a Nap látható mozgása és a Föld forgása alapján), az évszak és az év (a Nap évi mozgása és a Föld keringése alapján). A bolygók és a csillagok mozgásának különbsége.	
Fogalmak	Tájolás, torzítás, csillag, bolygó, hosszúsági és szélességi kör, tematikus térkép, nap- és földközéppontú modell, másodperc, perc, óra, nap, évszak, év, elmozdulás, sebesség, gyorsulás, kerületi sebesség, szögsebesség, centripetális gyorsulás, reakciósebesség, katalizátor.

Tematikai egység	**Lendületbe jövünk, azaz többet ésszel és erővel!**	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A Newton-törvények kvalitatív és egyszerű kvantitatív alkalmazása. A tömeg fogalma. A súrlódási erő szerepe a mindennapokban, a tapadási, csúszási és gördülési súrlódás megkülönböztetése. A lendület-megmaradás törvényének kvalitatív alkalmazása. A lendületmegmaradás felismerése a mindennapokban: – rakétameghajtás. Centripetális erő ismerete és felismerése mindennapi alkalmazásokban. Tömegvonzás ismerete, kapcsolat felismerése a bolygók mozgásával. A súly és a súlytalanság fogalmának ismerete. A tömeg és a súly megkülönböztetése.		A változások okainak és összefüggéseinek megismerése. Az állandóság és a változás oksági összefüggéseinek felismerése. A jelenségek közös jellemzőinek felfedezése. Alapfogalmak megalapozása (természettudományos megismerés, kölcsönhatás, erő, rendszer, állapot, változás, egyensúly, folyamat).
Fogalmak	Tömeg, tehetetlenség, lendület, fizikai törvény, centripetális erő, súrlódási erő, tömegvonzás, súly.	

Tematikai egység	**Halmazok Gázok, folyadékok, halmazállapot-változások, az időjárás elemei**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Az időjárási elemek, ezek változásait befolyásoló fizikai hatások (a napsugárzás, a léghőmérséklet, a légnyomás, a szél, a levegő vízgőztartalma, a csapadékfajták) közti összefüggések		Tájékozódás a környezet kölcsönhatásairól. Tájékozódás a hazai földrajzi, környezeti folyamatokról.

megfogalmazása. Példák a gazdálkodás és a természeti környezet közti összefüggésekre. A halmazállapot-változások alapvető jellemzőinek ismerete. A Celsius-skála alappontjai, az olvadáspont, forráspont feladatmegoldás-szintű ismerete. Az gáztörvények (Boyle–Mariotte, Gay–Lussac-törvények) kvalitatív ismerete és alkalmazása. A Kelvin-skála és a Celsius-skála kapcsolatának ismerete. Időjárási frontok. Grafikonok, folyamatábrák elemzése. Saját megfigyelések, egyszerű kísérletek értelmezése. A Kárpát-medence természetes növénytakarója, élővilága, vízrajza. (Pl. Alföld: tölgyesek, szikesek, homoki gyepek, ligeterdők; középhegység: tölgyesek, bükkösök, sziklagyepek; magashegységek: lucosok, törpefenyves, hegyi rét; lápok). A gazdálkodás hatása az élővilágra: fokgazdálkodás, erdőirtások, bányászat, folyamszabályozás, állattenyésztés, városiasodás, vízvezeték, monokultúrák, kemikáliák, természetvédelmi területek, biogazdálkodás. Vízkincsünk. A folyószabályozás és árvízvédelem módjai, problémái. Víznyerés, ivóvíz, víztisztítás. Gyógyvizek. Erdőgazdálkodás, erdőtípusok. Sziklagyepek: természetvédelmi érték. Talaj: összetevői, termőereje, védelme (szikesedés, erózió, trágyázás). A gáztörvények: Boyle–Mariotte, Gay–Lussac kvantitatív ismerete és alkalmazása. A nyomás, hidrosztatikai nyomás meghatározása. Elemi feladatmegoldás, Arkhimédész törvényének ismerete. Az úszás, lebegés, merülés feltételeinek megállapítása és következtetések. Hidraulikus emelő működési elve. Pascal-törvény. A folyadékok összenyomhatatlanságának ismerete és konkrét példák. Bernoulli-törvény, Magnus-hatás.	Az időjárás napi változásainak megértése. Meteorológiai jelentések értelmezése. Kísérletek végzése, grafikonelemzés. Magyarázatkeresés a tapasztalt időjárási jelenségekre. Az emberi gazdálkodás és a természeti feltételek kapcsolatának fölismerése néhány fontos hazai példán. A környezetvédelem néhány példájának megismertetése, az érdeklődés felkeltése a környezettudatosság iránt.
Fogalmak	Úszás, lebegés, merülés, hidrosztatikai nyomás, felhajtóerő, gáztörvény, zárt rendszer, hő, hőmérsékleti skála, abszolút nulla fok, halmazállapot, olvadáspont, forráspont, napi hőmérsékletjárás, szél, páratartalom, harmat, dér, eső, köd, szmog (füstköd), életközösség, talaj, szikes, ligeterdő, monokultúra, talajvíz, rétegvíz, ivóvíz, gyógyvíz, biológiai tisztítás, kölcsönhatás, állapot, változás, egyensúly, stabilitás, folyamat, rendszer, környezet.

Tematikai egység	Mechanikai energia	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A helyzeti és mozgási energia, emelési és gyorsítási munka összefüggéseinek alkalmazása. Az energiamegmaradás tényének, valamint a termodinamika első főtételének ismerete. Megfordítható és megfordíthatatlan folyamatok megkülönböztetése. Néhány mindennap használatos gép hatásfoka, valamint a 100%-os hatásfok elérésének fizikai lehetetlensége. Egyéb energiák hővé alakulása, disszipáció. Az örökmozgó lehetetlensége.	Alapfogalmak megalapozása, mélyítése (munka, energia, mechanikai energiafajták, energiamegmaradás, rendszer). A munka és az energia kapcsolatának tudatosítása. A reverzibilis és irreverzibilis folyamatok megkülönböztetése konkrét példákban. Az energia, munka, teljesítmény, hatásfok fogalmának ismerete, elemi alkalmazása.	
Fogalmak	Energia, munka, energiafajta, hő, teljesítmény, hatásfok, állapot, változás, rendszer, környezet, kölcsönhatás.	

Tematikai egység	Az „embergép”: mozgás, légzés, keringés. Az emberi mozgás, keringés és légzés élettana és anatómiája	Órakeret 6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az emelő-elv szemléltetése az ízületekkel kapcsolt emberi csontok példáján. A fontosabb emberi csontok szerepe (makett alapján). Az izomműködés lényege. A csont és az ízületek sérülései, megelőzésük. A csontok felépítésének és szilárdságának összefüggése. A légzés funkciójának megbeszélése. A tüdő térfogatát és a légzés hatékonyságát befolyásoló tényezők áttekintése. A légzési szervrendszer részei, feladataik, a hangképzés. A védekező reflexek (köhögés, tüsszentés) szerepe. A légzőmozgások szemléltetése. Légzésszám-változás terhelés hatására (kiscsoportos feladat). A légzőrendszer egészségét fenyegető és megőrző hatások (sport, dohányzás, szmog, TBC). A szív fölépítése és működése (makett alapján). A vér és a nyirok, az erek szerepe. Véralvadás, vérzés, vérzéscsillapítás. A vérnyomás és a pulzus oka, mérése. A keringési rendszer egészségét fenyegető kockázati tényezők és egészségmegőrző hatások (magas vérnyomás, érelmeszesedés, trombózis, infarktus).	Az emberi mozgási és légzési rendszer mechanikai alapelveinek megértése. Az emberi szívműködés és keringési rendszer mechanikai alapelveinek megértése. Az egészséget veszélyeztető tényezők megismertetése, az egészséges életmódra való törekvés erősítése. Alapvető egészségvédelmi ismeretek elsajátítása.	

Fogalmak	Emelő, ízület, reflex, mellkas, rekeszizom, hajlító- és feszítőizom, légcsere, légzőfelület, szívpitvar, szívkamra, billentyűk, pulzus, vérnyomás, kockázati tényező, vér, nyirok, infarktus, trombózis

Tematikai egység	**Formák és arányok a természetben Elemek és vegyületek. Kristályrácsok. Szerves molekulák a mindennapokban**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A harmónia ókori fogalma és az arányok. Szép és rút. Aszimmetrikus (szivacs), sugarasan szimmetrikus (medúza) és tükörszimmetrikus (ember) lények. A férfi, a női és a gyermektest arányainak összehasonlítása. Változó térfogat- és tömegarányok: elegyek, oldatok. A töménység jellemzése (százalék). Arányok a konyhában (fűszerek, só, pácok) és az iparban (ötvözetek, beton). Az élőlények növekedését megszabó arányok (korlátozó tényezők): hiánybetegségek, fény, víz stb. Állandó tömegarányok: a vegyületek összegképlete egyszerű példákon. Kristályos (kősó) és amorf (gumi, üveg) anyagok szerkezete. Elemi egység (cella). Molekulák térbeli rendeződése: membránok, habok, mosószerek, folyadékkristályos kijelzők. A kémiai elnevezések eredete és mai tartalma. Mesterséges szerves vegyületek (műanyagok, gyógyszerek, tartósítószerek). Előnyök, veszélyek mérlegelése. A szénhidrogének eredete, tulajdonságai, felhasználása (közlekedés, fűtés, vegyipar). Néhány oxigéntartalmú szerves molekula a mindennapokban (etilalkohol, aceton, ecetsav). Biológiai hatásuk. Egyszerű cukrok és összetett szénhidrátok a mindennapokban (szőlőcukor, keményítő, cellulóz). Biológiai szerepük. Néhány nitrogéntartalmú szerves molekula: vitaminok, aminosavak, fehérjék, DNS. Óriásmolekulák felépítése és lebontása az élőlényekben. Az óriásmolekulák érzékenysége: kicsapódás. Mérgezések és következményeik.	Az arányok fontosságának beláttatása, rögzítése. Arányokat fenntartó és felborító erők fölismerése. Állandó és változtatható arányok fölismerése. Szerkezet és tulajdonság összefüggésének beláttatása. Szerkezet, arány és biológiai funkció összekapcsolása. Az arány fontossága és számszerű jellemzése. A geometriai rend fölismerése az anyagok szerkezetében. Az anyagvizsgálat néhány módszerének megismerése. Néhány óriásmolekula gyakorlati fontosságának megismerése konkrét példákon.
Fogalmak	Szimmetria, százalék, összegképlet, oldat, oldószer, amorf, membrán, felületaktív anyag, környezeti tényező, mono- és polimer, szénhidrogén, karbonsav, alkohol, aminosav, fehérje, kicsapódás.	

Tematikai egység	**Elektromosság, mágnesesség**	**Órakeret 5 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
Példák a statikus elektromosság és a mágnesesség gyakorlati/természetbeni megjelenési formáira, alapvető összefüggések felismerése. Az egyenáram fogalma, jellemzőinek ismerete, egyszerű áramkörök összeállítása, mérések végzése. Az Ohm-törvény alkalmazása egyszerű esetekben. Az elektromos energia és teljesítmény alapvető kvalitatív összefüggéseinek alkalmazása, különböző elektromos eszközök teljesítményének összehasonlítása. A váltóáram fogalmának, alapvető jellemzőinek megismerése. Az elektromágneses indukció jelensége, gyakorlati/természetbeni megjelenése. A transzformátor működésének gyakorlati jelentősége. Az elektromágneses hullám tulajdonságainak ismerete, példák a gyakorlati alkalmazásokra. A spektrum különböző tartományaiban: mikrohullámú sütő, rádióhullámok, mobiltelefon stb.	Kölcsönhatások, erők alaposabb, rendszerszerűbb ismerete, ok-okozati kapcsolatrendszere, az információ terjedése lehetséges módjainak leírása az elektromágneses kölcsönhatásokon keresztül. Bővebb ismeretek szerzése a bennünket körülvevő térről. Alapismeretek szerzése az elektromágneses hullámon alapuló eszközökről.
Fogalmak	Elektromos töltés, mágneses pólus, elektromos, mágneses tér, Coulomb-törvény, áramerősség, feszültség, ellenállás, egyenáram, váltóáram, elektromos fogyasztás, frekvencia, maximális feszültség, elektromágneses indukció, dinamó, transzformátor, elektromágneses hullám.

Tematikai egység	Energianyerés az élővilágban. Táplálkozás, emésztés, kiválasztás	Órakeret 5 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Változatos energianyerés az élővilágban: ragadozók, növényevők, élősködők, lebontók, fotoszintetizálók. Táplálkozási hálózat. Az emberi emésztés helyszínei, emésztőnedvek (nyál, gyomornedv, epe, hasnyál). Az emésztés szabályozása: feltétlen és feltételes reflexek. A felszívott anyagok sorsa, a máj szerepe. Egészséges táplálkozás, túltápláltság, hiánybetegségek, mérgezések. Az alkohol hatása. Testkép, testépítés, táplálékkiegészítők kockázatai. A vér szerepe, vérkép. A felszívott tápanyagok sorsa a sejtben (energianyerés, átalakítások). Kiválasztás a vesén, a tüdőn és a bőrön át. A vizeletmennyiség és a belső környezet egyensúlyának, arányainak (homeosztázis) megőrzése.	Az energiaáramlás nyomon követése az élővilágban. Táplálkozás, emésztés, keringés és kiválasztás összefüggéseinek felismerése az emberi szervezetben. Az anyag- és energiaátalakítások biológiai szerepének megértése az élővilágban és az emberi összefüggése. szervezetben. Anyagforgalom és egészség néhány Az anyagcsere és az emberi egészség kapcsolatának tudatosítása, az egészséges táplálkozás iránti igény felkeltése, erősítése.	

Fogalmak	Heterotróf, autotróf életmód, emésztés, kiválasztás, felszívás, vérplazma, visszaszívás, szűrlet, vizelet.

Tematikai egység	**Atomi aktivitás**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az anyag atomos szerkezetének tudatosítása konkrét jelenségeken keresztül. Az atommag és elektronhéj fogalmának megismerése. A rádióaktivitás 3 fajtájának, néhány gyakorlati alkalmazásának, hatásának megismerése az élő szervezetre. A maghasadás oka és feltételei, a láncreakció elve. Az atomenergia fogalma, felhasználásának gyakorlati módja és elvi lehetőségei. Előnyök és hátrányok mérlegelése. A Nap energiatermelése, hatása a földi életre.	Az anyag, kölcsönhatás, erők, energia, információ fogalmának mélyítése. Az állapot és a változás fogalmának bővítése az atomok mérettartományában bekövetkező jelenségek megismertetésével. Az energiagazdálkodással kapcsolatos felelősségtudat erősítése. Az elektronburok és az atommag szerkezetének áttekintése. Az atomenergia ismerete.	
Fogalmak	Atom, proton, elektron, neutron, egyensúly, energiaminimum, rádióaktivitás, atomenergia, maghasadás, láncreakció, magfúzió, napenergia, atomerőmű.	

Tematikai egység	**A szervezet egysége – idegrendszer és viselkedés**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Szabályozó szerepű emberi hormon (inzulin), cukorbetegség. Vezérlő szerepű emberi hormon (növekedési hormon), a testméretet megszabó tényezők. Hormonok és érzelmek kapcsolata. A reflexek fölépítése (térdreflex). Az idegrendszer szabályozó működése: a testhőmérséklet szabályozása. Érzékszervek: az éleslátás feltételei (pupillareflex, élességállítás). Az idegrendszer működését befolyásoló hatások (alkohol, drogok, gyógyszerek). Fájdalom, fájdalomcsillapítás. Aktív és passzív, természetes és mesterséges immunitás. Védőoltások. Immunitás a mindennapokban: allergia, vércsoportok. Stressz és egészség, idegrendszer és immunitás kapcsolata. A tanulás alaptípusai az állatvilágban és az ember esetében. Az emlős állatcsoportok jellemzői (hierarchia). A társas kapcsolatok szerepe a főemlősök és az ember tanult viselkedéseiben: szülő-gyermek kapcsolat, kortárscsoportok, reklámok, függőséget okozó hatások, értelemadás. Segítőkészséget és agressziót kiváltó	Az emberi szervezet egységét fenntartó rendszerek működéseinek, kölcsönhatásainak megismerése. A testi és lelki egészség alapjainak tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény erősítése. A védekező szervezet működéseinek bemutatása. A tanulás mint a környezethez való alkalmazkodás megismertetése. Az önazonosságot (homeosztázist) fenntartó és az azt fenyegető főbb hatások áttekintése az emberi szervezet szintjén és a társas kapcsolatokban. A szabályozás és a vezérlés néhány formája az emberi szervezetben.	

helyzetek. Tanult megküzdési stratégiák, tanult tehetetlenség. Az állati és az emberi kommunikáció jellemzői.		
Fogalmak	Szabályozás, visszacsatolás, hormon, célsejt, szorongás, reflexív, vegetatív központ, tudatmódosítás, immunitás, antigén, stressz, feltételes reflex, próba-szerencse, bevéső dés, utánzás, belátás, kulcsinger, motiváció, öröklött gátlás, hierarchia, agresszió, segítségadás (altruizmus), szabálykövetés.	

Tematikai egység	**Mi a fény?**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
A fényvisszaverődés, a fénytörés jelensége és alapvető kvalitatív szabályainak megállapítása. A sík, a domború és a homorú tükör leképezési szabályainak vizsgálata és gyakorlati alkalmazásai. A fényelhajlás jelensége. A fény elektromágneses hullám mivolta. A színek frekvenciaszabálya és a fénytörés frekvenciafüggésének következményei. A fotocella működésének alapjai, a fény „részecsketermészetének” megjelenési formái. A fénysebesség kitüntetett szerepe.		A részecske- és a hullámtulajdonság jellemzőinek felismerése a fény esetén, a kettősség tudatosítása. A fény hullámtulajdonságainak elemzése és felismerése a mindennapokban. A látható fény elektromágneses hullámként történő azonosítása. A fény tulajdonságainak áttekintése.
Fogalmak	Fénytörés, fényelhajlás, domború, homorú tükör, szín, foton, fénysebesség.	

Tematikai egység	**Állandóság és változatok – információ, szexualitás, az emberi élet szakaszai**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
Egy gén – egy jelleg kapcsolatok (Rh-vércsoport, öröklődő betegségek). Mennyiségi és minőségi jellegek különbsége, a környezet szerepe. A nemiség szerepe a genetikai információ újrakombinálódásában (az ivarsejtek sokfélesége, a testi sejtek genetikai azonossága). A genetikai információ megváltozása: mutációk. Mutációt okozó hatások (sugárzások, vegyületek). Genetikai szabályozás: szabályozott sejtosztódás (növekedés) és szabályozatlan osztódás (rákos góc). Rákkeltő tényezők, kerülésük. Az ember ivarszervei, biológiai funkciójuk. A hímivarsejt és a petesejt jellemzői. A női nemi ciklus szakaszai, a megtermékenyítés. Családtervezés. Beágyazódás, magzati élet. A magzat védelme. Az újszülött és a csecsemő világa. Nemi érés, öregedés, halál. Betegségek szűrése, betegjogok.		A látható jellegek és az öröklés kapcsolatának felismerése. A szexualitás genetikai szerepének megismerése. A nemi működések megismerése a családtervezés és az egészségmegőrzés szempontjából. Az öröklött és „szerzett” tulajdonságok megkülönböztetése, az öröklődés és a nemiség kapcsolata. A nemi működések biológiai háttere emberben. A genetika és a szexualitás egészségügyi vonatkozásai. A genetikai információ megváltozásának lehetséges következményei.
Fogalmak	Gén, génváltozat (allél), mennyiségi és minőségi jelleg, recesszív (elnyomott) jelleg, mutáció, mutagén és rákkeltő (karcinogén) hatás, ivarsejt, ivarszerv,	

	petefészek, tüsző/repedés, menstruáció, megtermékenyülés, tüszőhormon, sárgatesthormon (progeszteron), tesztoszteron, beágyazódás, magzat.

Tematikai egység	**Honnan hová? Csillagászati, földrajzi és biológiai evolúció. Az ember társas viselkedése**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A csillagok fejlődésének főbb állomásai. A Naprendszer szerkezete, mérete, bolygóinak mozgása, mérete, típusai. Legalább két-két jellemző csillagkép ismerete a téli és a tavaszi égboltról, valamint két-két jellemző csillagkép ismerete az északi és a déli féltekéről.A csillag, bolygó, üstökös, meteor megkülönböztetése.Szemléletes kép a táguló világegyetem elméletéről.A Föld felszínének története: a vulkáni működések, földrengések oka, következményei. A jégkorszakok nyomai.Hegységképződés és pusztulás.Haladás (fejlődés) és biológiai evolúció.Az evolúció darwini leírása. Közvetlen bizonyítékok (fosszíliák) és anatómiai érvek. A szelekció hatása (mesterséges, természetes). A háziasítás. Ellenálló kórokozók terjedése. A biológiai evolúció közvetlenül az emberi társadalomra való alkalmazásának veszélyei (szociáldarwinizmus, eugenika).Vitatott kérdések. (Az élet keletkezésének kérdése. A nagy kihalási hullámok lehetséges magyarázatai.Az önzetlen viselkedés evolúciója. Az irányultság kérdése.) Technikai evolúció és a szokások evolúciója (divat, stílusok). Az emberi csoportokra jellemző társas viszonyok, a szabálykövetés és szabályteremtés példái. Az idegen csoportoktól való elkülönülés és az eltérő csoportok közti együttműködés biológiai háttere.	Különböző területek, jelenségkörök közötti kapcsolatok, összefüggések észrevétele, hasonlóságok, közös vonások felfedezése, megfogalmazása. Az idő- és térfogalom mélyítése, az időbeli tájékozódás fejlesztése a különböző léptékű folyamatok megismerése során. Az egyirányúság fölismerése és magyarázata csillagászati, földtani és biológiai folyamatokban. Az emberi csoportok néhány biológiai jellemzőjének megfogalmazása.	
Fogalmak	Csillag, üstökös, meteor, bolygó, galaxis, csillagkép, Naprendszer, Univerzum, Föld-típusú bolygó, szupernóva, evolúció, alkalmazkodás, közös ős (leszármazás), természetes és mesterséges szelekció, önzetlenség.	

Tematikai egység	**Az evolúció színpada és szereplői**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az élőlény-populációk elszaporodása és visszaszorulása.Populációs kölcsönhatások példákkal. A biológiai indikáció. Példák az életközösségekben zajló anyagkörforgásra (szén, nitrogén), az anyag- és energiaforgalom	Tapasztalat szerzése technológiai, társadalmi és ökológiai rendszerek elemzésében. Az egyéni vélemények megfogalmazása során az érvelés, bizonyítás igényének erősítése. Az élőlények együttélését magyarázó feltételek, az	

összefüggésére. Táplálékpiramis (termelő, fogyasztó, lebontó szervezetek).Az ember hatása a földi élővilágra a történelem során. Önpusztító civilizációk és a természeti környezettel összhangban maradó gazdálkodási formák.A természeti környezet terhelése: fajok kiirtása, az élőhelyek beszűkítése és részekre szabdalása, szennyezőanyag-kibocsátás, fajok behurcolása, megtelepítése, talajerózió. Fajok, területek és a biológiai sokféleség védelme. A természetvédelem lehetőségei. Helyi környezeti probléma felismerése, információk gyűjtése.A környezeti kár fogalma, csökkentésének lehetőségei.Ökológiai lábnyom. A közlegelők tragédiája: a klasszikus gazdaságtan és kritikája. Az ökológiai krízis társadalmi-szemléleti hátterének fő tényezői (fogyasztás, városiasodás, fosszilis energia felhasználása, globalizáció). A Gaia-elmélet lényege.	ember szerepének elemzése. Környezet és egészség összefüggései, néhány lehetséges megoldási módszer értékelése. Evolúciós, környezet- és természetvédelmi szempontok összekapcsolása, az ember természeti folyamatokban játszott szerepének mérlegelő vizsgálata. A fogyasztási szokásokkal kapcsolatos ésszerű és felelős szemlélet erősítésével törekvés a tudatos állampolgárrá nevelésre. A környezet szépsége, az emberi kultúrák fenntarthatósága és a benne élők testi-lelki egészsége közti összefüggések megjelenítése. Törekvés kialakítása az alkalmazásra a fenntarthatóság és autonómia érdekében a háztartásokban és kisközösségekben.
Fogalmak	Szimbiózis, élősködés, versengés, Gaia-elmélet.

Tematikai egység	**Projektek** **A tanulók éves teljesítményének mérése**	**Órakeret** **10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Részvétel a projekt tervezésében, lebonyolításában és értékelésében; a projektmódszer megismerése. Szabad sáv: a választott tartalomnak és formának megfelelően. Részvétel a „tudáspróbán”.	Projektek készítése, az ehhez szükséges képességek, kompetenciák fejlesztése. A tanulók teljesítményének mérése – komplex mérés a matematika és a természetismeret területén. (A mérés feladata annak ellenőrzése, hogy a tanuló milyen mértékben igazodik el a természet szerveződési szintjei között, különös tekintettel az atomi és egyed feletti szintekre, képes-e a valószínűségi szemlélet alkalmazására mindennapi szituációk elemzése során is.)	
Fogalmak	Projekt, tervezés, külső és belső értékelés.	

Pénzügyi és vállalkozói ismeretek 10. évfolyam (Technikum)

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-	1	-	-	*36*	-	-

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az állam gazdasági szerepe**	**Óra-keret 6 óra**
Előzetes tudás	Gazdálkodással kapcsolatos személyes tapasztalatok	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Alapvető gazdasági fogalmak, folyamatok megismerése. Tudatos, felelősségteljes állampolgári gondolkodás kialakítása	

Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Az állam feladatai napjainkban Az állam bevételei Az állami gazdaságpolitika céljai A költségvetési és a monetáris politika eszköztára	„ Te és a gazdaság” a fiatalok gazdasági kapcsolatai Az adók és járulékok szerepének megértése „Tervezz költségvetést”, ami lehet állami, és önkormányzati egyaránt. Szakértői csoportban dolgozva megoldást találni a deficit csökkentésére. A csoport tagjai érveljenek a véleményük mellett. Forráselemzés, önálló véleményalkotás a GDP, GNI, a munkanélküliség, foglalkoztatás, valamint az infláció témákban	*Etika* A felelősség új dimenziói a globalizáció korában *Földrajz* A modern pénzügyi közvetítő rendszer a világgazdaságban
Kulcsfogalmak/ fogalmak	állam, gazdaság, költségvetés, adó, járulék, költségvetési politika, monetáris politika, jegybank, költségvetés, deficit, szufficit, makrogazdasági jövedelem, GDP, GNI, munkanélküliség, foglalkoztatottság, infláció	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A pénzpiac működése**	**Óra-keret 6 óra**
Előzetes tudás	A gazdálkodással, bankrendszerrel, pénzkezeléssel kapcsolatos személyes tapasztalatok	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A modern bankrendszer szereplőinek és feladatainak a megismerése. Alapvető pénzügyi fogalmak ismerete.	

Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A bankrendszer a mai gazdaságban A tőkepiac és termékei A pénzügyi közvetítők	Befektetési lehetőségek összehasonlítása hozam-kockázat- futamidő alapján	*Földrajz* A modern pénzügyi közvetítő rendszer a világgazdaságban

A háztartás, mint megtakarító A háztartás, mint hitel felvevő Nemzetközi pénzpiac alapfogalmai, intézményei	Gyűjtőmunka, prezentáció-készítés a BÉT tevékenységéről Banki ajánlatok összehasonlítása csoportmunkában Bankszámlanyitás gyakorlata, e-banking Árfolyam változások nyomon követése, grafikonok elemzése	*Matematika* kamatos kamat-számítás, árfolyamszámítás *Informatika* Internet használat
Kulcsfogalmak/ fogalmak	piac, pénzpiac, bankrendszer, jegybank, pénzügyi intézmények, megtakarítás, hozam, hitel, kamat, EBKM, EHM, THM, kötvény, részvény, tőzsde, lízing társaság, pénzügyi közvetítők, öngondoskodás, valuta, deviza, árfolyam, Nemzetközi Valutaalap, Világbank	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Egy háztartás költségvetése; munkavállalás**	**Óra-keret 6 óra**
Előzetes tudás	A társadalmi környezet munkával kapcsolatos mintáinak, tapasztalatainak ismerete, diákmunka során szerzett tapasztalatok	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A háztartás költségvetése, mint az összes erőforrásokkal való hatékony gazdálkodás eszköze. Munkakeresés, a munkába állás folyamata. A munkavállalók alapvető jogainak, kötelezettségeinek megismerése	

Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A család, illetve a háztartás fogalmának eltérése A háztartás költségvetése Álláskeresés: elvárások, álláskeresési technikák Munkába állás: munkaviszonnyal kapcsolatos jogok, kötelezettségek Bérek, járulékok napjainkban Munkaviszony megszűnése, megszüntetése	Eltérő jövedelmű, életvitelű családok költségvetésének elkészítése egy hónapra. Bevételek, fix, és választható kiadások, megtakarítás, hitelfelvétel. Álláshirdetések elemzése Kezdeményezőkészség és önismeret fejlesztése: lehetőségek azonosítása a munkavállalás során. Önismeret: pályaorientációs önismereti tesztek: FLAG teszt Önéletrajzírás, a motivációs levél készítése A munkaszerződés tartalmának megismerése Nettó bérszámítás – bérkalkulátor használata Álláskeresést támogató intézmények feladatainak bemutatása (2016 - Járási Hivatalok Foglalkoztatási Osztálya): meghívott előadó segítségével	*Magyar nyelv és irodalom* Tájékozódás listaszerű, nem folyamatos szövegekben *Informatika* Információgyűjtés Dokumentumkészítés *Matematika* Alapműveletek

Kulcsfogalmak/ fogalmak	család, háztartás, költségvetés, hatékony gazdálkodás, önéletrajz, motivációs levél, munkaadó, munkavállaló, munkaszerződés, bruttó bér, nettó bér, levonások, bérjárulékok, munkanélküliség, munkanélküli ellátás, álláskeresési támogatás

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Vállalkozás-vállalat**	**Óra-keret 4 óra**
Előzetes tudás	Saját környezetben lévő vállalkozások ismerete. A történelemből megismert híres magyar vállalkozók.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A vállalkozások általános jellemzőinek megismerése. Önismeret erősítése a vállalkozói tulajdonságokkal összefüggésben. A nonprofit szervezetek jelentősége	

Ismeretek	**Fejlesztési követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A vállalkozás, vállalkozó fogalma A vállalkozások típusai A vállalkozások környezete A nem nyereségérdekelt szervezetek megismerése Saját vállalkozás előnyök-hátrányok Vállalkozói kompetenciák	Egy-egy ismert helyi vállalkozás bemutatása Önismereti játékok: kommunikációs készség, kockázat vállalási hajlandóság, konfliktuskezelés, társas hatékonyság. Tervezés és forrásmenedzsment: hosszú, közép és rövidtávú célok kitűzése; prioritások és cselekvési tervek meghatározása; rugalmasság a váratlan változásokhoz való alkalmazkodásban Kezdeményezőkészség fejlesztése: felkészülés a kudarcra, és a próbálkozás folytatása a hosszú távú egyéni vagy csoport célok eléréséért	*Történelem* A XIX. és XX. század magyar gyáralapítói, vállalkozói *Földrajz* A termelés tényezői
Kulcsfogalmak/ fogalmak	vállalkozás, vállalat, társasági formák, egyéni vállalkozás, társas vállalkozások, társadalmi vállalkozások, alapítványok, civil szervezetek, vevők, szállítók, versenytársak, nyereség, kockázat, önállóság, nyitottság, szervező készség, kockázatvállaló készség, kitartás, céltudatosság, rugalmasság, szaktudás, társadalmi vállalkozás	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Vállalkozás alapítása, működése**	**Óra-keret 8 óra**
Előzetes tudás	Saját környezetben lévő vállalkozások ismerete. Saját ötletek megvalósítása, költségeinek tervezése. Szükségletek, és azok kielégítése javakkal.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Részvétel új üzleti ötlet kidolgozásában, fogyasztói igények felmérése. Termelés költségeinek felmérése, költségkalkuláció készítése.	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Üzleti ötlet kidolgozása Vállalkozás alapításának finanszírozási kérdései Vállalkozás alapítás szabályai napjainkban Szükséglet felmérés, piackutatás marketing eszközökkel Bevételek és költségek tervezése, A termelési, szolgáltatási folyamat Adók, járulékok, támogatások	Brain-Storming saját üzleti ötlet kidolgozására Kérdőív készítése a fogyasztói igények felmérésére. A kitöltött kérdőívek adatainak kiértékelése Konkrét vállalkozói ötlet kidolgozása Az adott szakaszban szükséges (technikai, jogi, üzleti és digitális) kompetenciák beépítése, partnerségeken, hálózati kapcsolatokon, a munka kiszervezésén, társadalmi mozgósításon (crowdsourcing), outsourcing vagy bármilyen más együttműködési formán keresztül Saját üzleti ötlet költségkalkulációjának elkészítése	*Földrajz* A termelés tényezői *Informatika* Dokumentumkészítés táblázatkezelés *Matematika* Alapműveletek
Kulcsfogalmak/ fogalmak	társasági szerződés, szükséglet, igény, piackutatás, kérdőív, fogyasztás, saját forrás, idegen tőke, termelési tényezők, kalkuláció, bevétel, költség, fix költség, változó költség, önköltség, nyereség, veszteség, SZJA, ÁFA, társasági adó, szociális hozzájárulási adó, szakképzési hozzájárulás, támogatás	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az üzleti terv	Óra-keret 6 óra
Előzetes tudás	Otthoni, vagy iskolai feladat megtervezése, megvalósítása	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az üzleti terv, mint a vállalkozás vezérfonala, szükségessége a vállalkozás életében. Saját üzleti ötlet üzleti tervének összeállítása, bemutatása.	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Az üzleti terv szükségessége, felépítése Vezetői összefoglaló A vállalkozás bemutatása, környezete Marketing Terv Működési terv Vezetőség és szervezeti felépítés Pénzügyi terv Mellékletek Sikeres vállalkozások jellemzői Az esetleges kudarc okai, kezelése	Saját üzleti ötlet bemutatása, elemzése SWOT analízis készítése Marketing mix elemei Mérleg, eredménykimutatás, Cash flow Cégprezentáció készítése, bemutatása Találkozás sikeres helyi vállalkozókkal, vállalat látogatási program keretében A verseny, mint pozitív üzleti erő Kudarcfelismerés és feldolgozás.	*Informatika* Dokumentumkészítés, prezentációkészítés *Matematika* Alapműveletek
Kulcsfogalmak/ fogalmak	üzleti terv, SWOT analízis, arculat, marketing, marketing mix, szervezeti felépítés, mérleg, eredménykimutatás, cash flow, Business Model Canvas	

Hittan 9-10. évfolyam (Technikum)

Óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Biblia	**7 óra**
2. „Mi Atyánk”	**7 óra**
3. Jézus Krisztus személye	**10 óra**
4. Isten szólt…	**12 óra**
5. A Nagy Parancsolatok	**13 óra**
6. Királyok és Próféták	**12 óra**
7. Az apostolok cselekedetei	**11 óra**
Kötelező összesen:	**72 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
9. évf.	1	36	0	0	36
10. évf.	1	36	0	0	36

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	9. évfolyam kötelező alap	9. évfolyam szabadon felhasználható	9. évfolyam szabadon tervezhető	**9. évfolyam összes**	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**
1. Biblia	**0**	0	0	7	**7**	0	0	0	**0**
2. „Mi Atyánk”	**0**	0	0	7	**7**	0	0	0	**0**
3. Jézus Krisztus személye	**0**	0	0	10	**10**	0	0	0	**0**
4. Isten szólt…	**0**	0	0	12	**12**	0	0	0	**0**
5. A Nagy Parancsolatok	**0**	0	0	0	**0**	0	0	13	**13**
6. Királyok és Próféták	**0**	0	0	0	**0**	0	0	12	**12**
7. Az apostolok cselekedetei	**0**	0	0	0	**0**	0	0	11	**11**
Kötelező összesen:	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
Összesen	***0***	0	0	36	**36**	0	0	36	**36**

9. évfolyam

Szabadon tervezhető (36 óra)

Tematikai egység	**Biblia**	**Órakeret**

		7 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A Biblia Isten üzenete A Biblia keletkezése A Biblia szerkezete –Az Ószövetség könyvei A Biblia szerkezete – Az Újsz9vetség könyvei A Biblia megbízhatósága – A Biblia világa		
Fogalmak	Biblia, Bibliai nyelvek, Ószövetség, Újszövetség, Megbízhatóság, Ihletettség, Bizonyíték	

Tematikai egység	**„Mi Atyánk”**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az Atya Isten a Teremtő A jó és rossz Isten a Gondviselő Megbocsájtás		
Fogalmak	Imádság, teremtés, bűn, gonosz, gondviselés, csoda, aggodalom, megbocsátás, irgalom	

Tematikai egység	**Jézus Krisztus személye**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Jézus születése Keresztelő János A jó pásztor A világ világossága Út, igazság, élet Virágvasárnap Nagyhét Húsvét		
Fogalmak	Megváltás, áldozat, keresztség, bemerítés, kereszthalál, feltámadás	

Tematikai egység	Isten szólt..	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Isten szava az Ősidőkben Isten szólt Nóéhoz - Az özönvíz története Szemben Isten szavával -Bábel tornya *Isten szava az Ősatyákhoz* Isten szólt Ábrahámhoz - Ábrahám élete Isten szólt Jákóbhoz - Jákób tusakodása *Isten terve és szabadítása* Isten szólt Józsefhez - József élete Isten szólt Mózeshez - A tíz csapás Isten szólt Józsuéhoz - Jerikó elfoglalása *Isten szava a királyság korában* Isten szól a prófétán keresztül – A kiválasztás Saul engedetlensége - A bűn		

Dávid és Góliát - A hit Dávid és Jonatán – Barátság	
Fogalmak	Özönvíz, Bábel, Elhívás, Engedelmesség, Kiválasztás, Bűn, Hit, Barátság

10. évfolyam

Szabadon tervezhető (36 óra)

Tematikai egység	**A nagy parancsolatok**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A Tízparancsolat 1. parancsolat - Az Egy Isten tisztelete -Dániel barátai a tüzes kemencében 2. parancsolat - A láthatatlan Isten tisztelete Az aranyborjú 3. parancsolat - Isten nevének tisztelete Beszédünk, Péter fogadkozása 4. parancsolat - Nyugalomnap tisztelete Teremtés, Manna 5. parancsolat - Szülők tisztelete Ézsau és Jákób 6. parancsolat - Az élet tisztelete Jézus tanítása, Káin és Ábel 7. parancsolat - A házasság tisztelete Dávid és Bethsabé 8. parancsolat - A tulajdon tisztelete Ákán bűne 9. parancsolat - Az igazság tisztelete Jézus a nagytanács előtt 10.parancsolat – A megelégedettség tisztelete Nábót szőlője *A Szeretet parancsolata* Isten szeretete és az ember szeretete Szeretetnyelv		
Fogalmak	Tisztelet, Szentség, Nyugalomnap, Bálvány, Szeretet, Tulajdon, Megelégedettség, Házasság, Szülők	

Tematikai egység	**Királyok és próféták I.**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Salamon Salamon királysága Salamon bölcsességet kér az Úrtól Salamon ítélete Salamoni templom *Az ország kettészakadása* A kettészakadás okai Az orzság kettészakadásának következményei *Illés próféta*		

Illés a sareptai özvegynél Istenítélet a Karmel-hegyen Illés menekülés – Isten gondviselése Illés elragadtatása *Elizeus próféta* Elizeus története A sunemi asszony története Naámán gyógyulása	
Fogalmak	Bölcsesség, Hatalom, Templom, Isten lakhelye, Próféta, Elragadtatás

Tematikai egység	**Az apostolok cselekedetei**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Mennybemenetel és Pünkösd Jézus mennybemenetelének története Az első Pünkösd eseményei *Pál apostol* Pál megtérése A pogányok megtérése, az Antiókhiai gyülekezet Pál misszióútjai Pál Jeruzsálembe megy és elfogják Pál a császárhoz fellebbez (Fesztusz és Agrippa előtt) Pál hajótörése és megmenekülése Pál Máltán Pál Rómában		
Fogalmak	Mennybemenetel, Pünkösd, Megtérés, Szentlélek, Gyülekezet, Egyház, Misszió	

Hittan 11-12. évfolyam (Technikum)

Óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1. Királyok és Próféták II.	**11 óra**
2. Pál levelei	**9 óra**
3. Zsoltárok	**8 óra**
4. Újszövetségi levelek, Jelenések könyve	**8 óra**
5. Helyem a világban	**12 óra**
6. A gyülekezet	**13 óra**
7. Bölcsességirodalom	**13 óra**
8. Életünk nagy kérdései	**14 óra**
9. Útravaló, összegzés az eddig tanultakról	**10 óra**
Kötelező összesen:	**98 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető	Kötött tartalom
11. évf.	1	36	0	0	36	0
12. évf.	2	62	0	0	62	0

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	11. évfolyam kötött	**11. évfolyam összes**	12. évfolyam kötelező alap	12. évfolyam szabadon felhasználható	12. évfolyam szabadon tervezhető	12. évfolyam kötött	**12. évfolyam összes**
1. Királyok és Próféták II.	**0**	0	0	11	0	**11**	0	0	0	0	**0**
2. Pál levelei	**0**	0	0	9	0	**9**	0	0	0	0	**0**
3. Zsoltárok	**0**	0	0	8	0	**8**	0	0	0	0	**0**
4. Újszövetségi levelek, Jelenések könyve	**0**	0	0	8	0	**8**	0	0	0	0	**0**
5. Helyem a világban	**0**	0	0	0	0	**0**	0	0	12	0	**12**
6. A gyülekezet	**0**	0	0	0	0	**0**	0	0	13	0	**13**
7. Bölcsességirodalom	**0**	0	0	0	0	**0**	0	0	13	0	**13**
8. Életünk nagy kérdései	**0**	0	0	0	0	**0**	0	0	14	0	**14**
9. Útravaló, összegzés az eddig tanultakról	**0**	0	0	0	0	**0**	0	0	10	0	**10**
Összesen	**0**	0	0	36	0	**36**	0	0	62	0	**62**

11. évfolyam

Szabadon tervezhető (36 óra)

Tematikai egység	**Királyok és próféták II.**	**Órakeret 11 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Júda királyai és prófétái a babiloni fogság előtt Ezékiás király Ézsaiás próféta elhívás és élete Manassé uralkodása Jósiás király Jeremiás próféta szolgálata *Isten népe a fogság idején* Eszter könyve Eszter Királynő lesz Eszter közbenjárása és a szabadulás Dániel Babilóniában A király álma Dániel az oroszlánok vermében *Jónás próféta* Jónás könyve Jónás az engedetlen próféta		

Ninive megtérése	
Fogalmak	Királyság, Próféta, Fogság, Ítélet, Közbenjárás, Kijelentés, Megtérés

Tematikai egység	**Pál levelei**	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Pál apostol válogatott levelei Pál levele a rómaiakhoz -Hit általi megigazulás -Kegyelemből fakadó üdvösség Pá1első levele a korinthusiakhoz -Szeretet himnusza Pál második levele a korinthusiakhoz -Ó- és Újszövetség kapcsolat Pál levele a galatákhoz -Törvény és kegyelem Pál levele az efézusiakhoz -Lelki fegyverzet Pál levele a filippiekhez -Krisztus himnusz Pál levele a kolosséiakhoz -A keresztyén család Pál első leveleTimóteushoz -Példaadás		
Fogalmak	Levél, hit, megigazulás, kegyelem, üdvösség, szeretet, himnusz, Ószövetség, Újszövetség, Törvény, Kegyelem, Lelki fegyverzet, Keresztény család	

Tematikai egység	**Zsoltárok**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Zsoltárok könyve Zsoltárok, mint a Biblia énekeskönyve Az Istenben bízó ember költészete Messiási zsoltárok A prófétikus üzenetek Pásztor metafora Isten szeretetének és hűségének költői kifejezése Bűnbánati zsoltár A megalázkodás és helyreállás lehetősége Mózes imádsága A mulandó ember bizalma az örökkévaló Istenben Isten dicsőítése Isten magasztalásának sokszínűsége		
Fogalmak	Zsoltár, Isten dicsőítése, Magasztalás, Messiás, Prófécia, Metafora, Bűnbánat, Alázat	

Tematikai egység	**Újszövetési levelek, Jelenések könyve**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A zsidókhoz írt levél		

A hit példaképei *Egyetemes levelek* Jakab levele A kísértés Péter első levele Tisztelet és engedelmesség a hatalom képviselői felé *Jelenések könyve* Az apokaliptika János Patmosz szigetén A hét pecsét Krisztus ezeréves uralma Halottak feltámadása, Utolsó ítélet Új teremtés	
Fogalmak	Hit, példakép, kísértés, tisztelet, engedelmesség, hatalom, apokaliptika, végidők, feltámadás, ítélet, új teremtés

12. évfolyam

Szabadon tervezhető (62 óra)

Tematikai egység	**Helyem a világban**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A mester terve Isten okkal, céllal teremtett Istennek terve van az életemmel *Személyiségünk felfedezése* Ki vagyok én? Az vagyok kinek mások mondanak? Személyiségtesztek Önmagunk elfogadása Külső és belső értékek *Istentől kapott értékeink* Értékesség Használd, amid van Isten vezetése az életünkben		
Fogalmak	Személyiség, énkép, életcél, értékesség, elfogadás, Isten vezetése, külső és belső értékek	

Tematikai egység	**A Gyülekezet**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
A Gyülekezet felépítése Egyház, gyülekezet, eklézsia fogalma Templom, Imaház fogalma A Gyülekezet, mint Krisztus teste A gyülekezet szolgálattevői Szolgálati ajándékok *A Gyülekezeti élet alapjai* Újjászületés		

Bemerítés, keresztség Úrvacsora Bizonyságtétel Istentisztelet Szentlélek munkája	
Fogalmak	Egyház, Gyülekezet, Eklézsia, templom, imaház,presbiter, diakónus, újjászületés, bemerítés, keresztség, úrvacsora, bizonyságtétel, Istentisztelet, Szentlélek

Tematikai egység	**Bölcsességirodalom**	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Jób könyve A láthatatlan világ hatása a látható világban. A szenvedés jelenléte és feldolgozása az emberi életben *A Példabeszédek könyve* Isten bölcsessége Lustaság, a munkához való viszony Kapcsolati kérdések A szív szerepe *A prédikátor könyve* Mindennek megvan az ideje Az élet mulandóság, Idősek tisztelete *Énekek éneke* A szerelem szerepe életünkben A vágyaink kifejezése		
Fogalmak	Láthatatlan világ, látható világ, szenvedés, bölcsesség, lustaság, szív. mulandóság, tisztelet, szerelem	

Tematikai egység	**Életünk nagy kérdései**	**Órakeret 14 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az életünk lelki (szellemi) döntési, választásai Szabad akarat kérdése Isten terve: Válaszd az életet! Áldás és átok *Az Istenbe vetett hit és következményei életünkben* Vetés és aratás törvényszerűsége Istennel vagy nélküle Odaszánás, tanítványság *Párkapcsolataink* Készülődés a párválasztásra Párválasztás – „nem jó az embernek egyedül” Gyermekvállalás – Válaszd az életet! *Egészséges jövőkép, egészséges énkép* A múlthoz elrendezése és feldolgozása Reménységgel a jövő felé Célorientáltság –Tudom, hogy mit akarok		

Fogalmak	Szabad akarat, áldás, átok, hit, odaszánás, tanítványság, párválasztás, gyermekvállalás, jövőkép, énkép, célorientáltság

Tematikai egység	**Útravaló, eddig tanultak összefoglalása**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
Az eddig tanult ismeretek alapján kérdezős, beszélgetős órák		
Fogalmak	-	

Informatika és távközlés ágazathoz kapcsolódó tantárgy

Fizika 10-11. évfolyam (Technikum)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	**Órakeret**
Egyszerű mozgások	12 óra
Ismétlődő mozgások	12 óra
A közlekedés és sportolás fizikája	12 óra
Az energia	10 óra
A melegítés és hűtés következményei	12 óra
Víz és levegő a környezetünkben	10 óra
Gépek	6 óra
Szikrák, villámok	6 óra
Elektromosság a környezetünkben	10 óra
Generátorok és motorok	6 óra
A hullámok szerepe a kommunikációban	10 óra
Képek és látás	6 óra
Az atomok és a fény	6 óra
Környezetünk épségének megőrzése	8 óra
A Világegyetem megismerése	10 óra
Kötelező összesen:	**136 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
10. évf.	2+1	108	68	4	36
11. évf.	2+1	108	68	4	36

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	**11. évfolyam összes**
61. Egyszerű mozgások	**12**	12	0	6	**18**	0	0	0	**0**
62. Ismétlődő mozgások	**12**	12	0	6	**18**	0	0	0	**0**
63. A közlekedés és sportolás fizikája	**12**	12	2	6	**20**	0	0	0	**0**

64. Az energia	**10**	10	0	6	**16**	0	0	0	**0**
65. A melegítés és hűtés következményei	**12**	12	2	6	**20**	0	0	0	**0**
66. Víz és levegő a környezetünkben	**10**	10	0	6	**16**	0	0	0	**0**
67. Gépek	**6**	0	0	0	**0**	6	0	0	**6**
68. Szikrák, villámok	**6**	0	0	0	**0**	6	0	4	**10**
69. Elektromosság a környezetünkben	**10**	0	0	0	**0**	10	0	4	**14**
70. Generátorok és motorok	**6**	0	0	0	**0**	6	0	2	**8**
71. A hullámok szerepe a kommunikációban	**10**	0	0	0	**0**	10	0	6	**16**
72. Képek és látás	**6**	0	0	0	**0**	6	0	10	**16**
73. Az atomok és a fény	**6**	0	0	0	**0**	6	2	6	**14**
74. Környezetünk épségének megőrzése	**8**	0	0	0	**0**	8	2	4	**14**
75. A Világegyetem megismerése	**10**	0	0	0	**0**	10	0	0	**10**
Összesen	**136**	68	4	36	**108**	68	4	36	**108**

10. évfolyam
Kötelező tananyagtartalom (68 óra)

Tematikai egység	**Egyszerű mozgások**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
• helyesen használja az út, a pálya és a hely fogalmát, valamint a sebesség, átlagsebesség, pillanatnyi sebesség, gyorsulás, elmozdulás fizikai mennyiségeket a mozgás leírására; • tud számításokat végezni az egyenes vonalú egyenletes mozgás esetében: állandó sebességű mozgások esetén a sebesség ismeretében meghatározza az elmozdulást, a sebesség nagyságának ismeretében a megtett utat, a céltól való távolság ismeretében a megérkezéshez szükséges időt; • ismeri a szabadesés jelenségét, annak leírását,	– A környezetben megfigyelt mozgások (közlekedés, sportolás) jellemzése az út és az elmozdulás mennyiségek valamint a hely és a pálya fogalmának használatával – A gépkocsi sebességmérője által mutatott értékek értelmezése: állandó és változó nagyságú sebesség, az átlagsebesség és pillanatnyi sebesség jelentése – Egyszerű számítások az egyenes pályán, állandó sebességgel haladó gépjármű mozgásával kapcsolatban: Az elmozdulás, megtett út és a megérkezéshez szükséges idő kiszámolása – A közel állandó sebességű, egyenes vonalú mozgások (buborék a Mikola-csőben, mozgólépcső, csúszás jégen) megfigyelése, kialakulásának magyarázata – Az elejtett test mozgásának megfigyelése, kísérleti vizsgálata. A sebesség változásának jellemzése a gyorsulás fogalmának segítségével, a gyorsulás értelmezése a testre ható nehézségi erő vizsgálatával – Adatgyűjtés Eötvös Lorándról és az Eötvös-ingáról – Az elejtett test esési idejének mérése és számolása, a becsapódási sebesség kiszámítása – A csúszó test mozgásának megfigyelése, kísérleti vizsgálata, értelmezése a rá ható erők segítségével	

tud esésidőt számolni, mérni, becsapódási sebességet számolni; • egyszerű számításokat végez az állandó gyorsulással mozgó testek esetében.	– Az állandó gyorsulással elinduló autó mozgásának leírása és magyarázata – Az elmozdulás, a sebesség és a gyorsulás használata egyenes mentén zajló mozgások leírására
Fogalmak	Mozgás, sebesség, gyorsulás, erő, elmozdulás

Tematikai egység	**Ismétlődő mozgások**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
• ismeri az egyenletes körmozgást leíró fizikai mennyiségeket (pályasugár, kerületi sebesség, fordulatszám, keringési idő, centripetális gyorsulás), azok jelentését, egymással való kapcsolatát; • ismeri a periodikus mozgásokat (ingamozgás, rezgőmozgás) jellemző fizikai mennyiségeket, néhány egyszerű esetben tudja mérni a periódusidőt, megállapítani az azt befolyásoló tényezőket.	• Egyszerű körmozgás létrehozása, megfigyelése, kialakulásának értelmezése a centripetális erő és gyorsulás fogalmának segítségével • A periódusidő mérése, a fordulatszám és a kerületi sebesség meghatározása, a centripetális gyorsulás nagyságának kiszámolása • A mindennapokban gyakori körmozgások (például: ruha a centrifugában, a kerékpár szelepe, a Föld felszínének pontjai) fizikai hátterének elemzése • Különböző lengések felismerése a környezetben: hintázó gyerekek, artisták a trapézon • A környezetben lezajló csillapodó rezgések és lengések megfigyelése, jellemzése az amplitúdó, a frekvencia, illetve a csillapodás mértéke szempontjából • A rugóhoz kapcsolt test rezgésének megfigyelése, kvalitatív leírása, a kitérés-idő és a sebesség-idő függvény elemzése.	
Fogalmak	körmozgás, centripetális erő, centripetális gyorsulás, periódusidő, frekvencia, rezgés, csillapodás, a rugó által kifejtett erő	

Tematikai egység	**A közlekedés és sportolás fizikája**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
• egyszerű esetekben kiszámolja a testek lendületének nagyságát, meghatározza irányát; • egyszerűbb esetekben alkalmazza a lendületmegmaradás törvényét, ismeri ennek általános érvényességét; • tisztában van az erő mint fizikai mennyiség jelentésével, mértékegységével,	• Rugalmatlan ütközések megfigyelése, a közös sebesség számítása egyszerű esetekben a lendület megmaradásának segítségével. A gyűrődési zóna szerepe ütközéskor • Labdák rugalmasságának vizsgálata a visszapattanás magasságának megfigyelésével • A lendület szerepe fékezés és gyorsítás során. A fékút és a fékezési idő • Az autó gyorsulásának, illetve a fékezés folyamatának magyarázata az autóra ható erők és Newton törvényei segítségével	

• ismeri a newtoni dinamika alaptörvényeit, egyszerűbb esetekben alkalmazza azokat a gyorsulás meghatározására, a korábban megismert mozgások értelmezésére; • egyszerűbb esetekben kiszámolja a mechanikai kölcsönhatásokban fellépő erőket (nehézségi erő, nyomóerő, fonálerő, súlyerő, súrlódási erők, rugóerő), meghatározza az erők eredőjét; • érti a legfontosabb közlekedési eszközök – gépjárművek, légi és vízi járművek – működésének fizikai elveit; • tisztában van a repülés elvével, a légellenállás jelenségével; • ismeri a hidrosztatika alapjait, a felhajtóerő fogalmát, hétköznapi példákon keresztül értelmezi a felemelkedés, elmerülés, úszás, lebegés jelenségét, tudja az ezt meghatározó tényezőket, ismeri a jelenségkörre épülő gyakorlati eszközöket.	• A kanyarodás fizikája, a kicsúszás megfigyelése (kanyarodó autó, motor, korcsolya) és okainak (súrlódási erő) vizsgálata • A testek úszásának és elmerülésének kísérleti vizsgálata, a tapasztaltak fizikai magyarázata a hidrosztatikai nyomás és a felhajtó erő segítségével • A hajók (vitorlás, illetve hajócsavaros) és tengeralattjárók működésének fizikai magyarázata, az áramvonalas test fontossága a vízben való haladás során • A repülőgépek fizikája, a szárnyra ható felhajtó erő magyarázata, az áramvonalas forma fontossága
Fogalmak	a lendület megmaradása, a dinamika alaptörvénye, súrlódási erő, közegellenállás, hidrosztatikai nyomás, felhajtó erő

Tematikai egység	**Az energia**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
• ismeri a mechanikai munka fogalmát, kiszámításának módját, mértékegységét, a helyzeti energia, a mozgási energia, a rugalmas energia, a belső energia fogalmát; • konkrét esetekben alkalmazza a munkatételt, a mechanikai energia megmaradásának elvét a mozgás értelmezésére, a sebesség kiszámolására.	• Adatgyűjtés az emberiség energiafelhasználásáról • A testek emelését és gyorsítását kísérő energiaváltozások vizsgálata: a helyzeti és mozgási energia, a munka • A szabadon eső test becsapódási sebességének meghatározása a munkatétel és az energiamegmaradás segítségével • Az elhajított kő mozgásának energetikai elemzése • Az energia megmaradása a súrlódás és közegellenállás hiányában és jelenlétében, a belső energia • A rugóhoz, gumiszalaghoz kapcsolt test mozgásának energetikai elemzése: a rugalmas energia	

	• Energia átalakulások a háztartásban, a környezetben, az emberi szervezetben és az erőművekben (hőerőmű, szélerőmű, vízi erőmű, atomerőmű, napkollektor), a hatásfok • Az energia szállításának lehetőségei • A Nap mint a Föld energiakészletének elsődleges forrása. Megújuló és nem megújuló energiaforrások megkülönböztetése, megnevezése, az energiatermelés és a környezet állapotának kapcsolata • Az energiaforrásaink kihasználásának lehetőségei a jövőben.
Fogalmak	munka, energia, helyzeti, mozgási, rugalmas energia, súrlódás, belső energia

Tematikai egység	**A melegítés és hűtés következményei**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
• ismeri a hőtágulás jelenségét, jellemző nagyságrendjét; • ismeri a Celsius- és az abszolút hőmérsékleti skálát, a gyakorlat szempontjából nevezetes néhány hőmérsékletet, a termikus kölcsönhatás jellemzőit; • értelmezi az anyag viselkedését hőközlés során, tudja, mit jelent az égéshő, a fűtőérték és a fajhő; • tudja a halmazállapot-változások típusait (párolgás, forrás, lecsapódás, olvadás, fagyás, szublimáció); • tisztában van a halmazállapot-változások energetikai viszonyaival, anyagszerkezeti magyarázatával, tudja, mit jelent az olvadáshő, forráshő, párolgáshő. Egyszerű számításokat végez a halmazállapot-változásokat kísérő hőközlés meghatározására; • ismeri a hőtan első főtételét, és tudja alkalmazni néhány egyszerűbb gyakorlati szituációban (palackba zárt levegő, illetve állandó nyomású levegő melegítése); • tisztában van a megfordítható és nem megfordítható folyamatok közötti különbséggel.	• A hőtágulás jelenségének megfigyelése, értelmezése • Az anyagok hőmérsékletének mérése, a hőmérséklet kiegyenlítődésének kísérleti vizsgálata és értelmezése • Anyagok melegítésének és hűtésének megfigyelése például konyhai tevékenység során: a folyamat gyorsaságának vizsgálata, a fajhő és a felület nagyságnak szerepe • Az égéshő és fűtőérték fogalma, a lassú és gyors égés felismerése a mindennapokban • Halmazállapotváltozások (olvadás, fagyás, párolgás, lecsapódás, a forrás és szublimáció) megfigyelése például konyhai tevékenység során. • A fázisátmenetek vizsgálata a hőmérséklet változásának szempontjából • A halmazállapot-változások értelmezése és energetikai leírása, egyszerű számítások a mindennapi gyakorlatból, az olvadáshő a párolgáshő és a forráshő fogalma • A kuktafazék működésének fizikai magyarázata • A dugattyú mozgásának értelmezése a hőtan első főtételének segítségével • A megfordítható és nem megfordítható folyamatok közötti különbség felismerése	

Fogalmak	hőmérséklet, fajhő, párolgáshő, olvadáshő, forráshő, időbeli egyirányúság a természetben, halmazállapotváltozás, melegítés, hűtés, fűtőérték

Tematikai egység	**Víz és levegő a környezetünkben**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
• ismeri a víz különleges tulajdonságait (rendhagyó hőtágulás, nagy olvadáshő, forráshő, fajhő), ezek hatását a természetben, illetve mesterséges környezetünkben; • ismeri a nyomás, hőmérséklet, páratartalom fogalmát, a levegő mint ideális gáz viselkedésének legfontosabb jellemzőit. Egyszerű számításokat végez az állapothatározók megváltozásával kapcsolatban; • ismeri az időjárás elemeit, a csapadékformákat, a csapadékok kialakulásának fizikai leírását.	• A légnyomás kísérleti kimutatása, a légritkított tér néhány gyakorlati alkalmazása • A légnyomás és az időjárás kapcsolata • Az abszolút és relatív páratartalom. A relatív páratartalom és a hőmérséklet kapcsolata, páraképződés a természetben: harmatképződés, dér, zúzmara • Páraképződés a lakásban, ennek következményei. Fűtési rendszerek a lakásban • A hőterjedés gyakorlati példákon keresztül (hővezetés, hőáramlás, hősugárzás) • A hőszigetelés lehetőségei a lakásban. A hőszigetelő ablak működésének fizikai magyarázata • A víz rendhagyó hőtágulása, ennek következményei a természetben. Jégképződés a tavakon, jéghegyek • Egyszerű számítások végzése a levegő állapothatározóinak megváltozásával kapcsolatban	
Fogalmak	hőmérséklet, fajhő, párolgáshő, olvadáshő, forráshő, időbeli egyirányúság a természetben, halmazállapotváltozás, melegítés, hűtés, fűtőérték	

Szabadon felhasználható (4 óra)

Tematikai egység	**A közlekedés és sportolás fizikája**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
• egyszerű esetekben kiszámolja a testek lendületének nagyságát, meghatározza irányát; • egyszerűbb esetekben alkalmazza a lendületmegmaradás törvényét, ismeri ennek általános érvényességét; • tisztában van az erő mint fizikai mennyiség jelentésével, mértékegységével, • ismeri a newtoni dinamika alaptörvényeit, egyszerűbb esetekben alkalmazza azokat a	• Rugalmatlan ütközések megfigyelése, a közös sebesség számítása egyszerű esetekben a lendület megmaradásának segítségével. A gyűrődési zóna szerepe ütközéskor • Labdák rugalmasságának vizsgálata a visszapattanás magasságának megfigyelésével • A lendület szerepe fékezés és gyorsítás során. A fékút és a fékezési idő • Az autó gyorsulásának, illetve a fékezés folyamatának magyarázata az autóra ható erők és Newton törvényei segítségével • A kanyarodás fizikája, a kicsúszás megfigyelése (kanyarodó autó, motor, korcsolya) és okainak (súrlódási erő) vizsgálata	

gyorsulás meghatározására, a korábban megismert mozgások értelmezésére; • egyszerűbb esetekben kiszámolja a mechanikai kölcsönhatásokban fellépő erőket (nehézségi erő, nyomóerő, fonálerő, súlyerő, súrlódási erők, rugóerő), meghatározza az erők eredőjét; • érti a legfontosabb közlekedési eszközök – gépjárművek, légi és vízi járművek – működésének fizikai elveit; • tisztában van a repülés elvével, a légellenállás jelenségével; • ismeri a hidrosztatika alapjait, a felhajtóerő fogalmát, hétköznapi példákon keresztül értelmezi a felemelkedés, elmerülés, úszás, lebegés jelenségét, tudja az ezt meghatározó tényezőket, ismeri a jelenségkörre épülő gyakorlati eszközöket.	• A testek úszásának és elmerülésének kísérleti vizsgálata, a tapasztaltak fizikai magyarázata a hidrosztatikai nyomás és a felhajtó erő segítségével • A hajók (vitorlás, illetve hajócsavaros) és tengeralattjárók működésének fizikai magyarázata, az áramvonalas test fontossága a vízben való haladás során • A repülőgépek fizikája, a szárnyra ható felhajtó erő magyarázata, az áramvonalas forma fontossága

Tematikai egység	**A melegítés és hűtés következményei**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
• ismeri a hőtágulás jelenségét, jellemző nagyságrendjét; • ismeri a Celsius- és az abszolút hőmérsékleti skálát, a gyakorlat szempontjából nevezetes néhány hőmérsékletet, a termikus kölcsönhatás jellemzőit; • értelmezi az anyag viselkedését hőközlés során, tudja, mit jelent az égéshő, a fűtőérték és a fajhő; • tudja a halmazállapot-változások típusait (párolgás, forrás, lecsapódás, olvadás, fagyás, szublimáció); • tisztában van a halmazállapot-változások energetikai viszonyaival, anyagszerkezeti magyarázatával, tudja, mit jelent	• A hőtágulás jelenségének megfigyelése, értelmezése • Az anyagok hőmérsékletének mérése, a hőmérséklet kiegyenlítődésének kísérleti vizsgálata és értelmezése • Anyagok melegítésének és hűtésének megfigyelése például konyhai tevékenység során: a folyamat gyorsaságának vizsgálata, a fajhő és a felület nagyságnak szerepe • Az égéshő és fűtőérték fogalma, a lassú és gyors égés felismerése a mindennapokban • Halmazállapotváltozások (olvadás, fagyás, párolgás, lecsapódás, a forrás és szublimáció) megfigyelése például konyhai tevékenység során. • A fázisátmenetek vizsgálata a hőmérséklet változásának szempontjából	

az olvadáshő, forráshő, párolgáshő. Egyszerű számításokat végez a halmazállapot-változásokat kísérő hőközlés meghatározására; • ismeri a hőtan első főtételét, és tudja alkalmazni néhány egyszerűbb gyakorlati szituációban (palackba zárt levegő, illetve állandó nyomású levegő melegítése); • tisztában van a megfordítható és nem megfordítható folyamatok közötti különbséggel.	• A halmazállapot-változások értelmezése és energetikai leírása, egyszerű számítások a mindennapi gyakorlatból, az olvadáshő a párolgáshő és a forráshő fogalma • A kuktafazék működésének fizikai magyarázata • A dugattyú mozgásának értelmezése a hőtan első főtételének segítségével • A megfordítható és nem megfordítható folyamatok közötti különbség felismerése
Fogalmak	hőmérséklet, fajhő, párolgáshő, olvadáshő, forráshő, időbeli egyirányúság a természetben, halmazállapotváltozás, melegítés, hűtés, fűtőérték

Szabadon tervezhető óra (36 óra)

Tematikai egység	**Egyszerű mozgások**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
• helyesen használja az út, a pálya és a hely fogalmát, valamint a sebesség, átlagsebesség, pillanatnyi sebesség, gyorsulás, elmozdulás fizikai mennyiségeket a mozgás leírására; • tud számításokat végezni az egyenes vonalú egyenletes mozgás esetében: állandó sebességű mozgások esetén a sebesség ismeretében meghatározza az elmozdulást, a sebesség nagyságának ismeretében a megtett utat, a céltól való távolság ismeretében a megérkezéshez szükséges időt; • ismeri a szabadesés jelenségét, annak leírását, tud esésidőt számolni, mérni, becsapódási sebességet számolni; • egyszerű számításokat végez az állandó	– A környezetben megfigyelt mozgások (közlekedés, sportolás) jellemzése az út és az elmozdulás mennyiségek valamint a hely és a pálya fogalmának használatával – A gépkocsi sebességmérője által mutatott értékek értelmezése: állandó és változó nagyságú sebesség, az átlagsebesség és pillanatnyi sebesség jelentése – Egyszerű számítások az egyenes pályán, állandó sebességgel haladó gépjármű mozgásával kapcsolatban: Az elmozdulás, megtett út és a megérkezéshez szükséges idő kiszámolása – A közel állandó sebességű, egyenes vonalú mozgások (buborék a Mikola-csőben, mozgólépcső, csúszás jégen) megfigyelése, kialakulásának magyarázata – Az elejtett test mozgásának megfigyelése, kísérleti vizsgálata. A sebesség változásának jellemzése a gyorsulás fogalmának segítségével, a gyorsulás értelmezése a testre ható nehézségi erő vizsgálatával – Adatgyűjtés Eötvös Lorándról és az Eötvös-ingáról – Az elejtett test esési idejének mérése és számolása, a becsapódási sebesség kiszámítása – A csúszó test mozgásának megfigyelése, kísérleti vizsgálata, értelmezése a rá ható erők segítségével – Az állandó gyorsulással elinduló autó mozgásának leírása és magyarázata – Az elmozdulás, a sebesség és a gyorsulás használata egyenes mentén zajló mozgások leírására	

gyorsulással mozgó testek esetében.	
Fogalmak	Mozgás, sebesség, gyorsulás, erő, elmozdulás

Tematikai egység	**Ismétlődő mozgások**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
• ismeri az egyenletes körmozgást leíró fizikai mennyiségeket (pályasugár, kerületi sebesség, fordulatszám, keringési idő, centripetális gyorsulás), azok jelentését, egymással való kapcsolatát; • ismeri a periodikus mozgásokat (ingamozgás, rezgőmozgás) jellemző fizikai mennyiségeket, néhány egyszerű esetben tudja mérni a periódusidőt, megállapítani az azt befolyásoló tényezőket.	• Egyszerű körmozgás létrehozása, megfigyelése, kialakulásának értelmezése a centripetális erő és gyorsulás fogalmának segítségével • A periódusidő mérése, a fordulatszám és a kerületi sebesség meghatározása, a centripetális gyorsulás nagyságának kiszámolása • A mindennapokban gyakori körmozgások (például: ruha a centrifugában, a kerékpár szelepe, a Föld felszínének pontjai) fizikai hátterének elemzése • Különböző lengések felismerése a környezetben: hintázó gyerekek, artisták a trapézon • A környezetben lezajló csillapodó rezgések és lengések megfigyelése, jellemzése az amplitúdó, a frekvencia, illetve a csillapodás mértéke szempontjából • A rugóhoz kapcsolt test rezgésének megfigyelése, kvalitatív leírása, a kitérés-idő és a sebesség-idő függvény elemzése.	
Fogalmak	körmozgás, centripetális erő, centripetális gyorsulás, periódusidő, frekvencia, rezgés, csillapodás, a rugó által kifejtett erő	

Tematikai egység	**A közlekedés és sportolás fizikája**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
• egyszerű esetekben kiszámolja a testek lendületének nagyságát, meghatározza irányát; • egyszerűbb esetekben alkalmazza a lendületmegmaradás törvényét, ismeri ennek általános érvényességét; • tisztában van az erő mint fizikai mennyiség jelentésével, mértékegységével, • ismeri a newtoni dinamika alaptörvényeit, egyszerűbb esetekben alkalmazza azokat a gyorsulás meghatározására, a	• Rugalmatlan ütközések megfigyelése, a közös sebesség számítása egyszerű esetekben a lendület megmaradásának segítségével. A gyűrődési zóna szerepe ütközéskor • Labdák rugalmasságának vizsgálata a visszapattanás magasságának megfigyelésével • A lendület szerepe fékezés és gyorsítás során. A fékút és a fékezési idő • Az autó gyorsulásának, illetve a fékezés folyamatának magyarázata az autóra ható erők és Newton törvényei segítségével • A kanyarodás fizikája, a kicsúszás megfigyelése (kanyarodó autó, motor, korcsolya) és okainak (súrlódási erő) vizsgálata • A testek úszásának és elmerülésének kísérleti vizsgálata, a tapasztaltak fizikai magyarázata a	

korábban megismert mozgások értelmezésére; • egyszerűbb esetekben kiszámolja a mechanikai kölcsönhatásokban fellépő erőket (nehézségi erő, nyomóerő, fonálerő, súlyerő, súrlódási erők, rugóerő), meghatározza az erők eredőjét; • érti a legfontosabb közlekedési eszközök – gépjárművek, légi és vízi járművek – működésének fizikai elveit; • tisztában van a repülés elvével, a légellenállás jelenségével; • ismeri a hidrosztatika alapjait, a felhajtóerő fogalmát, hétköznapi példákon keresztül értelmezi a felemelkedés, elmerülés, úszás, lebegés jelenségét, tudja az ezt meghatározó tényezőket, ismeri a jelenségkörre épülő gyakorlati eszközöket.	hidrosztatikai nyomás és a felhajtó erő segítségével • A hajók (vitorlás, illetve hajócsavaros) és tengeralattjárók működésének fizikai magyarázata, az áramvonalas test fontossága a vízben való haladás során • A repülőgépek fizikája, a szárnyra ható felhajtó erő magyarázata, az áramvonalas forma fontossága
Fogalmak	a lendület megmaradása, a dinamika alaptörvénye, súrlódási erő, közegellenállás, hidrosztatikai nyomás, felhajtó erő

Tematikai egység	**Az energia**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
• ismeri a mechanikai munka fogalmát, kiszámításának módját, mértékegységét, a helyzeti energia, a mozgási energia, a rugalmas energia, a belső energia fogalmát; • konkrét esetekben alkalmazza a munkatételt, a mechanikai energia megmaradásának elvét a mozgás értelmezésére, a sebesség kiszámolására.	• Adatgyűjtés az emberiség energiafelhasználásáról • A testek emelését és gyorsítását kísérő energiaváltozások vizsgálata: a helyzeti és mozgási energia, a munka • A szabadon eső test becsapódási sebességének meghatározása a munkatétel és az energiamegmaradás segítségével • Az elhajított kő mozgásának energetikai elemzése • Az energia megmaradása a súrlódás és közegellenállás hiányában és jelenlétében, a belső energia • A rugóhoz, gumiszalaghoz kapcsolt test mozgásának energetikai elemzése: a rugalmas energia • Energia átalakulások a háztartásban, a környezetben, az emberi szervezetben és az erőművekben (hőerőmű, szélerőmű, vízi erőmű, atomerőmű, napkollektor), a hatásfok	

	• Az energia szállításának lehetőségei • A Nap mint a Föld energiakészletének elsődleges forrása. Megújuló és nem megújuló energiaforrások megkülönböztetése, megnevezése, az energiatermelés és a környezet állapotának kapcsolata • Az energiaforrásaink kihasználásának lehetőségei a jövőben.
Fogalmak	munka, energia, helyzeti, mozgási, rugalmas energia, súrlódás, belső energia

Tematikai egység	**A melegítés és hűtés következményei**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
• ismeri a hőtágulás jelenségét, jellemző nagyságrendjét; • ismeri a Celsius- és az abszolút hőmérsékleti skálát, a gyakorlat szempontjából nevezetes néhány hőmérsékletet, a termikus kölcsönhatás jellemzőit; • értelmezi az anyag viselkedését hőközlés során, tudja, mit jelent az égéshő, a fűtőérték és a fajhő; • tudja a halmazállapot-változások típusait (párolgás, forrás, lecsapódás, olvadás, fagyás, szublimáció); • tisztában van a halmazállapot-változások energetikai viszonyaival, anyagszerkezeti magyarázatával, tudja, mit jelent az olvadáshő, forráshő, párolgáshő. Egyszerű számításokat végez a halmazállapot-változásokat kísérő hőközlés meghatározására; • ismeri a hőtan első főtételét, és tudja alkalmazni néhány egyszerűbb gyakorlati szituációban (palackba zárt levegő, illetve állandó nyomású levegő melegítése); • tisztában van a megfordítható és nem megfordítható folyamatok közötti különbséggel.	• A hőtágulás jelenségének megfigyelése, értelmezése • Az anyagok hőmérsékletének mérése, a hőmérséklet kiegyenlítődésének kísérleti vizsgálata és értelmezése • Anyagok melegítésének és hűtésének megfigyelése például konyhai tevékenység során: a folyamat gyorsaságának vizsgálata, a fajhő és a felület nagyságnak szerepe • Az égéshő és fűtőérték fogalma, a lassú és gyors égés felismerése a mindennapokban • Halmazállapotváltozások (olvadás, fagyás, párolgás, lecsapódás, a forrás és szublimáció) megfigyelése például konyhai tevékenység során. • A fázisátmenetek vizsgálata a hőmérséklet változásának szempontjából • A halmazállapot-változások értelmezése és energetikai leírása, egyszerű számítások a mindennapi gyakorlatból, az olvadáshő a párolgáshő és a forráshő fogalma • A kuktafazék működésének fizikai magyarázata • A dugattyú mozgásának értelmezése a hőtan első főtételének segítségével • A megfordítható és nem megfordítható folyamatok közötti különbség felismerése	
Fogalmak	hőmérséklet, fajhő, párolgáshő, olvadáshő, forráshő, időbeli egyirányúság a természetben, halmazállapotváltozás, melegítés, hűtés, fűtőérték	

Tematikai egység	**Víz és levegő a környezetünkben**	**Órakeret**

		6 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
• ismeri a víz különleges tulajdonságait (rendhagyó hőtágulás, nagy olvadáshő, forráshő, fajhő), ezek hatását a természetben, illetve mesterséges környezetünkben; • ismeri a nyomás, hőmérséklet, páratartalom fogalmát, a levegő mint ideális gáz viselkedésének legfontosabb jellemzőit. Egyszerű számításokat végez az állapothatározók megváltozásával kapcsolatban; • ismeri az időjárás elemeit, a csapadékformákat, a csapadékok kialakulásának fizikai leírását.	• A légnyomás kísérleti kimutatása, a légritkított tér néhány gyakorlati alkalmazása • A légnyomás és az időjárás kapcsolata • Az abszolút és relatív páratartalom. A relatív páratartalom és a hőmérséklet kapcsolata, páraképződés a természetben: harmatképződés, dér, zúzmara • Páraképződés a lakásban, ennek következményei. Fűtési rendszerek a lakásban • A hőterjedés gyakorlati példákon keresztül (hővezetés, hőáramlás, hősugárzás) • A hőszigetelés lehetőségei a lakásban. A hőszigetelő ablak működésének fizikai magyarázata • A víz rendhagyó hőtágulása, ennek következményei a természetben. Jégképződés a tavakon, jéghegyek • Egyszerű számítások végzése a levegő állapothatározóinak megváltozásával kapcsolatban	
Fogalmak	hőmérséklet, fajhő, párolgáshő, olvadáshő, forráshő, időbeli egyirányúság a természetben, halmazállapotváltozás, melegítés, hűtés, fűtőérték	

11. évfolyam
Kötelező tananyagtartalom (68 óra)

Tematikai egység	**Gépek**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri az egyszerű gépek elvének megjelenését a hétköznapokban, mindennapi eszközeinkben; – néhány egyszerűbb, konkrét esetben (mérleg, libikóka) a forgatónyomatékok meghatározásának segítségével vizsgálja a testek egyensúlyi állapotának feltételeit, összeveti az eredményeket a megfigyelések és kísérletek tapasztalataival.	– A libikóka és a mérleg egyensúlyának kísérleti vizsgálata és értelmezése – Szerszámkulcsok és fogók működésének magyarázata az erőkar segítségével – Gépek összehasonlítása a teljesítmény és hatásfok adatok alapján – A kerékpár felépítésének és működésének fizikai magyarázata – Egy jelentős gép és a kapcsolódó technológia fizikai lényegének ismertetése, történelmet és társadalmat átalakító hatásának bemutatása (Ilyen lehet: hajítógép, szövőgép, mechanikus számológép, belső égésű motor) – Anyaggyűjtés James Wattról és gőzgépéről – Beszélgetés a robotokról: elterjedésük, jövőbeli szerepük, mesterséges intelligencia, gépi tanulás, önvezérelt működés	

Fogalmak	forgatónyomaték, forgatónyomatékok egyensúlya, erőkar, teljesítmény, hatásfok

Tematikai egység	**Szikrák, villámok**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− ismeri az elektrosztatikus alapjelenségeket (dörzselektromosság, töltött testek közötti kölcsönhatás, földelés), ezek gyakorlati alkalmazásait; − átlátja, hogy az elektromos állapot kialakulása a töltések egyenletes eloszlásának megváltozásával van kapcsolatban; − érti Coulomb törvényét, egyszerű esetekben alkalmazza elektromos töltéssel rendelkező testek közötti erő meghatározására; − tudja, hogy az elektromos kölcsönhatást az elektromos mező közvetíti.	− Az elektromos állapot kialakulásának magyarázata az atomról alkotott egyszerű elképzelés (elektron, atommag) segítségével − A két fajta elektromos állapot, az elektromos vonzás és taszítás, az elektromos árnyékolás, a csúcshatás, az elektromos megosztás és a földelés megfigyelése kísérletezés közben, a tapasztaltak magyarázata − Coulomb törvénye, az elektromosan töltött testek között fellépő erő meghatározása − Az elektromos mező szemléltetése (pl. búzadarás kísérlettel), ez alapján a mező erővonalakkal történő érzékeltetése − Elektromos szikrák keltése, megfigyelése (pl. megosztó géppel vagy szalaggenerátorral), ennek segítségével a villámok kialakulásának alapvető magyarázata − A tanultak alkalmazása a villámok elleni védekezésben, illetve a villámcsapás-veszélyes helyzetekben való helyes magatartás kialakításában	
Fogalmak	elektromos állapot, elektromos töltés, elektromos mező, atom, elektron, Coulomb-törvény, elektromos árnyékolás, csúcshatás, földelés	

Tematikai egység	**Elektromosság a környezetünkben**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− tudja, hogy az áram a töltött részecskék rendezett mozgása, és ez alapján szemléletes elképzelést alakít ki az elektromos áramról; − gyakorlati szinten ismeri az egyenáramok jellemzőit, a feszültség, áramerősség és ellenállás fogalmát; − ismeri a mindennapi életben használt legfontosabb elektromos energiaforrásokat, a	− Az elektromos áram fogalmának kialakítása egyszerű kísérletekkel (pl. víz elektromos vezetésének változása, konyhasó vagy sav hatására), az áramerősség mérése − A legfontosabb egyenáramú áramforrások (galvánelem, gépkocsi- mobiltelefon-akkumulátorok, napelemek), adatainak összegyűjtése és értelmezése − Ohm törvényének vizsgálata méréssel egyszerű áramkörben ellenálláshuzallal, az ellenállás, mint fizikai mennyiség és mint áramköri elem bevezetése − Egyszerű számítások elvégzése Ohm törvényének felhasználásával: a feszültség, az áramerősség és az ellenállás meghatározására	

gépkocsi-, mobiltelefon-akkumulátorok legfontosabb jellemzőit; − érti Ohm törvényét, egyszerű esetekben alkalmazza a feszültség, áramerősség, ellenállás meghatározására. Tudja, hogy az ellenállás függ a hőmérséklettől; − ki tudja számolni egyenáramú fogyasztók teljesítményét, az általuk felhasznált energiát; − ismeri az egyszerű áramkör és egyszerűbb hálózatok alkotórészeit, felépítését; − értelmezni tud egyszerűbb kapcsolási rajzokat, ismeri kísérleti vizsgálatok alapján a soros és a párhuzamos kapcsolások legfontosabb jellemzőit; − ismeri az elektromos hálózatok kialakítását a lakásokban, épületekben, az elektromos kapcsolási rajzok használatát; − tisztában van az elektromos áram élettani hatásaival, az emberi test áramvezetési tulajdonságaival, az idegi áramvezetés jelenségével; − ismeri az elektromos fogyasztók használatára vonatkozó balesetvédelmi szabályokat.	− Egyszerű, fényforrást és termisztort tartalmazó áramkör vizsgálata, az ellenállás hőmérsékletfüggésének felismerése − A soros és a párhuzamos kapcsolások legfontosabb jellemzőinek megismerése kísérleti vizsgálatok alapján − A legfontosabb hőhatáson alapuló háztartási eszközök jellemzőinek összegyűjtése − A villanyszámla értelmezése, a háztartási áramfogyasztás költségeinek kiszámolása, a kWh és a joule kapcsolata − Az elektromos áramütés élettani hatása, érintésvédelmi, balesetvédelmi ismeretek − Lakás villamos hálózata és biztonsági berendezései (a biztosíték, az áram-védőkapcsoló és a földvezeték feladata) − Az EKG, EEG felvételek kapcsán az emberi idegvezetés egyes diagnosztikai alkalmazásainak bemutatása
Fogalmak	elektromos áram, áramerősség, feszültség, ellenállás, Ohm-törvénye, soros és a párhuzamos kapcsolás, biztosíték, földvezeték

Tematikai egység	**Generátorok és motorok**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− elektromágnes készítése közben megfigyeli és alkalmazza, hogy az elektromos áram mágneses mezőt hoz létre;	− Elektromágnes készítése egyszerű eszközökkel (pl. vasszegre tekert szigetelt drót), az előállított mágneses mező vizsgálata pl. iránytűvel)	

− megmagyarázza hogyan működnek az általa megfigyelt egyszerű felépítésű elektromos motorok: a mágneses mező erőt fejt ki az árammal átjárt vezetőre; − ismeri az elektromágneses indukció jelenségének lényegét, fontosabb gyakorlati vonatkozásait, a váltakozó áram fogalmát; − érti a generátor, a motor és a transzformátor működési elvét, gyakorlati hasznát.	− Az elektromotor működési elvének megértése egyszerű modell vagy animáció tanulmányozása révén − Az elektromágneses indukció alapeseteinek megismerése, ez alapján egyszerű generátor modell készítése vagy tanulmányozása − Adatgyűjtés Michael Faraday életéről, a felfedezések jelentőségének megvitatása − A váltakozó áram keletkezése, és főbb jellemzői − A transzformátor működésének megfigyelése és magyarázata, az elektromos energia szállításában betöltött szerepének megismerése − A környezetünkben illetve technika eszközökben található transzformátorok felismerése − Generátorok és motorok működésének megfigyelése, fizikai magyarázata
Fogalmak	mágneses mező, mágneses indukciósvonalak, elektromágnes, elektromágneses indukció, generátor, elektromotor, transzformátor

Tematikai egység	**A hullámok szerepe a kommunikációban**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− érti, hogyan alakulnak ki és terjednek a mechanikai hullámok, ismeri a hullámhossz és a terjedési sebesség fogalmát; − ismeri az emberi hangérzékelés fizikai alapjait, a hang, mint hullám jellemzőit, keltésének eljárásait; − átlátja a húros hangszerek és a sípok működésének elvét, az ultrahang szerepét a gyógyászatban, ismeri a zajszennyezés fogalmát; − ismeri az elektromágneses hullámok szerepét az információ- (hang-, kép-) átvitelben, ismeri a mobiltelefon legfontosabb tartozékait (SIM kártya, akkumulátor stb.), azok kezelését, funkcióját; − ismeri az elektromágneses hullámok jellemzőit (frekvencia, hullámhossz, terjedési sebesség), azt,	− A környezetben előforduló mechanikai haladó hullámok megfigyelése, a terjedési mechanizmusának megértése − A megfigyelt mechanikai hullámok jellemzése a megfelelő fizikai mennyiségekkel (terjedési sebesség, hullámhossz, amplitúdó, a csillapodás jellege) − Az állóhullámok kialakulásának megfigyelése − Hangszerek és egyszerű hangkeltő eszközök megfigyelése, a keletkező hanghullámok jellemzése − Környezetünk hangterhelése, javaslatok a zajszennyezés csökkentésére − Az elektromágneses hullámok kialakulása és terjedése, a hullámokat jellemző fizikai mennyiségek − A hullámhossz, a terjedési sebesség és a frekvencia kapcsolata − A különböző frekvenciájú elektromágneses hullámok alkalmazásainak megfigyelése és fizikai magyarázata mindennapi eszközeink használata során: tolatóradar, mikrohullámú sütő, infrakamera, röntgengép, anyagvizsgálat − A képek és hangok továbbításának alapelvei (rádió, televízió), a mobiltelefon működése: wifi, bluetooth − Interferencia képek létrehozása lézerrel, lefényképezése, egyszerű magyarázata	

hogy milyen körülmények határozzák meg ezeket. A mennyiségek kapcsolatára vonatkozó egyszerű számításokat végez.	− Anyaggyűjtés a hologramokról, Gábor Dénesről, a talált információk megosztása, megbeszélése − Tudományos vita a mobiltelefon használatának lehetséges ártalmairól
Fogalmak	hanghullám, elektromágneses hullám, a hullám hullámhossza, terjedési sebessége, frekvenciája, lézer, holográfia

Tematikai egység	**Képek és látás**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− tudja, hogyan jönnek létre a természet színei, és hogyan észleljük azokat; − ismeri a színek és a fény frekvenciája közötti kapcsolatot, a fehér fény összetett voltát, a kiegészítő színek fogalmát, a szivárvány színeit; − ismeri az emberi szemet mint képalkotó eszközt, a látás mechanizmusát, a gyakori látáshibák (rövid- és távollátás) okát, a szemüveg és a kontaktlencse jellemzőit, a dioptria fogalmát; − ismeri a fénytörés és visszaverődés törvényét, megmagyarázza, hogyan alkot képet a síktükör; − a fókuszpont fogalmának felhasználásával értelmezi, hogyan térítik el a fényt a domború és homorú tükrök, a domború és homorú lencsék; − ismeri az optikai leképezés fogalmát, a valódi és látszólagos kép közötti különbséget. Egyszerű kísérleteket tud végezni tükrökkel és lencsékkel.	− A síktükörben látott kép megfigyelése, jellemzése, kialakulásának magyarázata − Tükrök használata optikai eszközökben: reflektor, kozmetikai tükör, tükrök a közlekedésben − A fény törésének megfigyelése és értelmezése a törésmutató segítségével. A fehér fény felbontása, a kialakult színkép magyarázata − A fény fókuszálásának és a kézi nagyító képalkotásának kísérleti vizsgálata − A látás magyarázata, a szem felépítésének fizikája. A szemüveg szerepe a látás javításában − Néhány további optikai eszköz kipróbálása, a működés lényegi, kvalitatív magyarázata (optikai szál, mikroszkóp, távcsövek) − Galilei távcsővel végzett megfigyelései − Néhány kiválasztott esetben (pl. naplemente, kék égbolt, színkeverés) a természetben látott színek kialakulásának magyarázata, a szivárvány színei, a kiegészítő színek	
Fogalmak	fényvisszaverődés; fénytörés; teljes visszaverődés; fókuszpont; fókusz-, tárgy-, és képtávolság; valódi és látszólagos kép	

Tematikai egység	**Az atomok és a fény**	**Órakeret 6 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
− tudja, hogy a fény elektromágneses hullám, és hogy terjedéséhez nem kell közeg; − megfigyeli a fényelektromos jelenséget, tisztában van annak Einstein által kidolgozott magyarázatával, a frekvencia (hullámhossz) és a foton energiája kapcsolatával; − ismeri Rutherford szórási kísérletét, mely az atommag felfedezéséhez vezetett; − ismeri az atomról alkotott elképzelések változásait, a Rutherford-modellt és a Bohr-modellt, látja a modellek hiányosságait; − ismeri a digitális fényképezőgép működésének elvét; − megmagyarázza az elektronmikroszkóp működését az elektron hullámtermészetének segítségével; − átlátja, hogyan használják a vonalas színképet az anyagvizsgálat során.	− A fény elektromágneses hullám, jellemzése fizikai mennyiségekkel (amplitúdó, frekvencia, hullámhossz, terjedési sebesség) − A fotocella és a fénymérő működésének magyarázata a fényelektromos jelenség segítségével, a megvilágító fény és a foton energiája közötti kapcsolat − Digitális fényképek készítése különböző távolságban elhelyezett tárgyakról, a fényképezőgép beállításainak értelmezése, a képrögzítés elve − Elektronmikroszkóppal és fénymikroszkóppal készült képek összevetése. Az elektronmikroszkóp nagyobb felbontásának és működésének értelmezése az elektron hullámtermészetével − A vonalas színkép kialakulásának magyarázata az atomok által elnyelt illetve kibocsátott fény frekvenciájának segítségével − A legfontosabb atommodellek (Thomson, Rutherford, Bohr, kvantumfizikai) fizikai lényegének ismerete, az atom körüli elektronok energiájának kvantáltsága − Rutherford szórási kísérletének szimulációja, anyaggyűjtés Rutherford és Bohr életével kapcsolatban − Jelenleg használt fényforrásaink számbavétele, működésük fizikai lényege (LED, izzó, fénycső, halogén izzó)
Fogalmak	fényelektromos jelenség; foton; atom; elektron; atommag

Tematikai egység	Környezetünk épségének megőrzése	Órakeret 8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− ismeri az atommag felépítését, a nukleonok típusait, az izotóp fogalmát, a nukleáris kölcsönhatás jellemzőit; − ismeri a radioaktív sugárzások típusait, az alfa-, béta- és gamma-sugárzások leírását és tulajdonságait; − ismeri a felezési idő, aktivitás fogalmát, a	− Az ózonpajzs szerepe a Földet ért ultraibolya sugárzással kapcsolatban, az ózonpajzs védelmében tett intézkedések és azok sikere − Az üvegházhatás fizikai magyarázata − Az energiatermelés alternatívái, az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentési lehetősége − A periódusos rendszer alapján fontosabb elemek mag összetételének, kötési energiájának és stabilitásának tanulmányozása − A maghasadás és magfúzió lényegének megértése magyarázó ábrák és animációk segítségével	

sugárvédelem lehetőségeit; − átlátja, hogy a maghasadás és magfúzió miért alkalmas energiatermelésre, ismeri a gyakorlati megvalósulásuk lehetőségeit, az atomerőművek működésének alapelvét, a csillagok energiatermelésének lényegét; − érti az atomreaktorok működésének lényegét, a radioaktív hulladékok elhelyezésének problémáit; − ismeri a radioaktív izotópok néhány orvosi alkalmazását (nyomjelzés).	− Az atomerőművek, a hőerőművek és megújuló energiatermelés előnyeinek és hátrányainak előzetes adatgyűjtést követő összevetése − Adatgyűjtés Wigner Jenő, Teller Ede és Szilárd Leó munkásságával kapcsolatban − Az alfa-, béta- és gamma-sugárzások tulajdonságai, élettani hatásaik, az egyes sugárfajták elleni védekezés lehetőségei − Anyaggyűjtés a rádiumról és a Curie-család életéről − Tudományos vita a környezetbe került, vagy orvosi kezelés során alkalmazott radioaktív izotópok veszélyességéről
Fogalmak	atommag, nukleon, izotóp, nukleáris kölcsönhatás, maghasadás, magfúzió, alfa-, béta-, és gamma-sugárzás; felezési idő, aktivitás, ózonpajzs, üvegházhatás

Tematikai egység	**A Világegyetem megismerése**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− szabad szemmel vagy távcsővel megfigyeli a Holdat, a Hold felszínének legfontosabb jellemzőit, a holdfogyatkozás jelenségét. A látottakat fizikai ismeretei alapján értelmezi; − ismeri a bolygók, üstökösök mozgásának jellegzetességeit; − tudja, mit jelentenek a kozmikus sebességek (körsebesség, szökési sebesség); − érti a tömegvonzás általános törvényét, és azt, hogy a gravitációs erő bármely két test között hat;	− A rakéták működési elve, a kozmikus sebességek jelentése − A súlytalanság jelensége, kialakulásának körülményei, a súly és a tömeg közötti különbség − A bolygók és üstökösök mozgásának fizikai magyarázata, az általános tömegvonzás törvénye − Az általános tömegvonzás értelmezése a gravitációs mező segítségével − A Naprendszer jellemzői, példák a Naprendszer bolygóin és holdjain uralkodó jellemző fizikai környezetre, ezek kialakulásának magyarázata − A holdfogyatkozás és a napfogyatkozás fizikai magyarázata − A legfontosabb ismeretek az űrrepülőgépekről, a Holdraszállásról és a tervezett Mars utazásról − Néhány, a mindennapokban elterjedt és először az űrkutatásban használt technológia, eszköz ismertetése − A gravitáció szerepe a Világmindenségben − A csillagok és a Nap működése és változásai: fekete lyuk, neutroncsillag, szupernóva	

− érti a testek súlya és a tömege közötti különbséget, a súlytalanság állapotát, a gravitációs mező szerepét a gravitációs erő közvetítésében; − megvizsgálja a Naprendszer bolygóin és holdjain uralkodó, a Földétől eltérő fizikai környezet legjellemzőbb példáit, azonosítja ezen eltérések okát. A legfontosabb esetekben megmutatja, hogyan érvényesülnek a fizika törvényei a Föld és a Hold mozgása során; − átlátja és szemlélteti a természetre jellemző fizikai mennyiségek nagyságrendjeit (atommag, élőlények, Naprendszer, Univerzum); − ismeri a Nap mint csillag legfontosabb fizikai tulajdonságait, a Nap várható jövőjét, a csillagok lehetséges fejlődési folyamatait.	− A galaxisok, galaxishalmazok. A Tejútrendszer legfontosabb jellemzői. Távolságok az univerzumban − Az ősrobbanás elmélet kvalitatív leírása, a táguló univerzum − Az ősrobbanás elméletének születése, tudományos megalapozottsága, a tudományosság kritériumai − Tudományos vita a Földön kívüli élet kutatásáról, annak gyakorlati és filozófiai lehetőségeiről, az emberiség előtt álló kihívásokról
Fogalmak	általános tömegvonzás, ellipszis pálya, súlytalanság, súly, Kepler törvényei, bolygók, üstökösök, csillag, galaxis, galaxishalmaz, ősrobbanás, táguló univerzum, fekete lyuk, fényév

Szabadon felhasználható (4 óra)

Tematikai egység	**Az atomok és a fény**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− tudja, hogy a fény elektromágneses hullám, és hogy terjedéséhez nem kell közeg; − megfigyeli a fényelektromos jelenséget, tisztában van annak Einstein által kidolgozott magyarázatával, a frekvencia (hullámhossz)	– A fény elektromágneses hullám, jellemzése fizikai mennyiségekkel (amplitúdó, frekvencia, hullámhossz, terjedési sebesség) – A fotocella és a fénymérő működésének magyarázata a fényelektromos jelenség segítségével, a megvilágító fény és a foton energiája közötti kapcsolat – Digitális fényképek készítése különböző távolságban elhelyezett tárgyakról, a fényképezőgép beállításainak értelmezése, a képrögzítés elve	

és a foton energiája kapcsolatával; – ismeri Rutherford szórási kísérletét, mely az atommag felfedezéséhez vezetett; – ismeri az atomról alkotott elképzelések változásait, a Rutherford-modellt és a Bohr-modellt, látja a modellek hiányosságait; – ismeri a digitális fényképezőgép működésének elvét; – megmagyarázza az elektronmikroszkóp működését az elektron hullámtermészetének segítségével; – átlátja, hogyan használják a vonalas színképet az anyagvizsgálat során.	– Elektronmikroszkóppal és fénymikroszkóppal készült képek összevetése. Az elektronmikroszkóp nagyobb felbontásának és működésének értelmezése az elektron hullámtermészetével – A vonalas színkép kialakulásának magyarázata az atomok által elnyelt illetve kibocsátott fény frekvenciájának segítségével – A legfontosabb atommodellek (Thomson, Rutherford, Bohr, kvantumfizikai) fizikai lényegének ismerete, az atom körüli elektronok energiájának kvantáltsága – Rutherford szórási kísérletének szimulációja, anyaggyűjtés Rutherford és Bohr életével kapcsolatban – Jelenleg használt fényforrásaink számbavétele, működésük fizikai lényege (LED, izzó, fénycső, halogén izzó)
Fogalmak	fényelektromos jelenség; foton; atom; elektron; atommag

Tematikai egység	**Környezetünk épségének megőrzése**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri az atommag felépítését, a nukleonok típusait, az izotóp fogalmát, a nukleáris kölcsönhatás jellemzőit; – ismeri a radioaktív sugárzások típusait, az alfa-, béta- és gamma-sugárzások leírását és tulajdonságait; – ismeri a felezési idő, aktivitás fogalmát, a sugárvédelem lehetőségeit; – átlátja, hogy a maghasadás és magfúzió miért alkalmas energiatermelésre, ismeri a gyakorlati megvalósulásuk lehetőségeit, az atomerőművek működésének alapelvét, a csillagok	– Az ózonpajzs szerepe a Földet ért ultraibolya sugárzással kapcsolatban, az ózonpajzs védelmében tett intézkedések és azok sikere – Az üvegházhatás fizikai magyarázata – Az energiatermelés alternatívái, az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentési lehetősége – A periódusos rendszer alapján fontosabb elemek mag összetételének, kötési energiájának és stabilitásának tanulmányozása – A maghasadás és magfúzió lényegének megértése magyarázó ábrák és animációk segítségével – Az atomerőművek, a hőerőművek és megújuló energiatermelés előnyeinek és hátrányainak előzetes adatgyűjtést követő összevetése – Adatgyűjtés Wigner Jenő, Teller Ede és Szilárd Leó munkásságával kapcsolatban – Az alfa-, béta- és gamma-sugárzások tulajdonságai, élettani hatásaik, az egyes sugárfajták elleni védekezés lehetőségei – Anyaggyűjtés a rádiumról és a Curie-család életéről	

energiatermelésének lényegét; – érti az atomreaktorok működésének lényegét, a radioaktív hulladékok elhelyezésének problémáit; – ismeri a radioaktív izotópok néhány orvosi alkalmazását (nyomjelzés).	– Tudományos vita a környezetbe került, vagy orvosi kezelés során alkalmazott radioaktív izotópok veszélyességéről
Fogalmak	atommag, nukleon, izotóp, nukleáris kölcsönhatás, maghasadás, magfúzió, alfa-, béta-, és gamma-sugárzás; felezési idő, aktivitás, ózonpajzs, üvegházhatás

Szabadon tervezhető óra (36 óra)

Tematikai egység	**Szikrák, villámok**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri az elektrosztatikus alapjelenségeket (dörzselektromosság, töltött testek közötti kölcsönhatás, földelés), ezek gyakorlati alkalmazásait; – átlátja, hogy az elektromos állapot kialakulása a töltések egyenletes eloszlásának megváltozásával van kapcsolatban; – érti Coulomb törvényét, egyszerű esetekben alkalmazza elektromos töltéssel rendelkező testek közötti erő meghatározására; – tudja, hogy az elektromos kölcsönhatást az elektromos mező közvetíti.	– Az elektromos állapot kialakulásának magyarázata az atomról alkotott egyszerű elképzelés (elektron, atommag) segítségével – A két fajta elektromos állapot, az elektromos vonzás és taszítás, az elektromos árnyékolás, a csúcshatás, az elektromos megosztás és a földelés megfigyelése kísérletezés közben, a tapasztaltak magyarázata – Coulomb törvénye, az elektromosan töltött testek között fellépő erő meghatározása – Az elektromos mező szemléltetése (pl. búzadarás kísérlettel), ez alapján a mező erővonalakkal történő érzékeltetése – Elektromos szikrák keltése, megfigyelése (pl. megosztó géppel vagy szalaggenerátorral), ennek segítségével a villámok kialakulásának alapvető magyarázata – A tanultak alkalmazása a villámok elleni védekezésben, illetve a villámcsapás-veszélyes helyzetekben való helyes magatartás kialakításában	
Fogalmak	elektromos állapot, elektromos töltés, elektromos mező, atom, elektron, Coulomb-törvény, elektromos árnyékolás, csúcshatás, földelés	

Tematikai egység	**Elektromosság a környezetünkben**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– tudja, hogy az áram a töltött részecskék	– Az elektromos áram fogalmának kialakítása egyszerű kísérletekkel (pl. víz elektromos	

rendezett mozgása, és ez alapján szemléletes elképzelést alakít ki az elektromos áramról; − gyakorlati szinten ismeri az egyenáramok jellemzőit, a feszültség, áramerősség és ellenállás fogalmát; − ismeri a mindennapi életben használt legfontosabb elektromos energiaforrásokat, a gépkocsi-, mobiltelefon-akkumulátorok legfontosabb jellemzőit; − érti Ohm törvényét, egyszerű esetekben alkalmazza a feszültség, áramerősség, ellenállás meghatározására. Tudja, hogy az ellenállás függ a hőmérséklettől; − ki tudja számolni egyenáramú fogyasztók teljesítményét, az általuk felhasznált energiát; − ismeri az egyszerű áramkör és egyszerűbb hálózatok alkotórészeit, felépítését; − értelmezni tud egyszerűbb kapcsolási rajzokat, ismeri kísérleti vizsgálatok alapján a soros és a párhuzamos kapcsolások legfontosabb jellemzőit; − ismeri az elektromos hálózatok kialakítását a lakásokban, épületekben, az elektromos kapcsolási rajzok használatát; − tisztában van az elektromos áram élettani hatásaival, az emberi test áramvezetési tulajdonságaival, az idegi áramvezetés jelenségével; − ismeri az elektromos fogyasztók használatára	vezetésének változása, konyhasó vagy sav hatására), az áramerősség mérése − A legfontosabb egyenáramú áramforrások (galvánelem, gépkocsi- mobiltelefon-akkumulátorok, napelemek), adatainak összegyűjtése és értelmezése − Ohm törvényének vizsgálata méréssel egyszerű áramkörben ellenálláshuzallal, az ellenállás, mint fizikai mennyiség és mint áramköri elem bevezetése − Egyszerű számítások elvégzése Ohm törvényének felhasználásával: a feszültség, az áramerősség és az ellenállás meghatározására − Egyszerű, fényforrást és termisztort tartalmazó áramkör vizsgálata, az ellenállás hőmérsékletfüggésének felismerése − A soros és a párhuzamos kapcsolások legfontosabb jellemzőinek megismerése kísérleti vizsgálatok alapján − A legfontosabb hőhatáson alapuló háztartási eszközök jellemzőinek összegyűjtése − A villanyszámla értelmezése, a háztartási áramfogyasztás költségeinek kiszámolása, a kWh és a joule kapcsolata − Az elektromos áramütés élettani hatása, érintésvédelmi, balesetvédelmi ismeretek − Lakás villamos hálózata és biztonsági berendezései (a biztosíték, az áram-védőkapcsoló és a földvezeték feladata) − Az EKG, EEG felvételek kapcsán az emberi idegvezetés egyes diagnosztikai alkalmazásainak bemutatása

vonatkozó balesetvédelmi szabályokat.	
Fogalmak	elektromos áram, áramerősség, feszültség, ellenállás, Ohm-törvénye, soros és a párhuzamos kapcsolás, biztosíték, földvezeték

Tematikai egység	**Generátorok és motorok**	**Órakeret 2 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− elektromágnes készítése közben megfigyeli és alkalmazza, hogy az elektromos áram mágneses mezőt hoz létre; − megmagyarázza hogyan működnek az általa megfigyelt egyszerű felépítésű elektromos motorok: a mágneses mező erőt fejt ki az árammal átjárt vezetőre; − ismeri az elektromágneses indukció jelenségének lényegét, fontosabb gyakorlati vonatkozásait, a váltakozó áram fogalmát; − érti a generátor, a motor és a transzformátor működési elvét, gyakorlati hasznát.	− Elektromágnes készítése egyszerű eszközökkel (pl. vasszegre tekert szigetelt drót), az előállított mágneses mező vizsgálata pl. iránytűvel) − Az elektromotor működési elvének megértése egyszerű modell vagy animáció tanulmányozása révén − Az elektromágneses indukció alapeseteinek megismerése, ez alapján egyszerű generátor modell készítése vagy tanulmányozása − Adatgyűjtés Michael Faraday életéről, a felfedezések jelentőségének megvitatása − A váltakozó áram keletkezése, és főbb jellemzői − A transzformátor működésének megfigyelése és magyarázata, az elektromos energia szállításában betöltött szerepének megismerése − A környezetünkben illetve technika eszközökben található transzformátorok felismerése − Generátorok és motorok működésének megfigyelése, fizikai magyarázata	
Fogalmak	mágneses mező, mágneses indukcióvonalak, elektromágnes, elektromágneses indukció, generátor, elektromotor, transzformátor	

Tematikai egység	**A hullámok szerepe a kommunikációban**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− érti, hogyan alakulnak ki és terjednek a mechanikai hullámok, ismeri a hullámhossz és a terjedési sebesség fogalmát; − ismeri az emberi hangérzékelés fizikai alapjait, a hang, mint hullám jellemzőit, keltésének eljárásait; − átlátja a húros hangszerek és a sípok működésének elvét, az ultrahang szerepét a gyógyászatban, ismeri a zajszennyezés fogalmát;	− A környezetben előforduló mechanikai haladó hullámok megfigyelése, a terjedési mechanizmusának megértése − A megfigyelt mechanikai hullámok jellemzése a megfelelő fizikai mennyiségekkel (terjedési sebesség, hullámhossz, amplitúdó, a csillapodás jellege) − Az állóhullámok kialakulásának megfigyelése − Hangszerek és egyszerű hangkeltő eszközök megfigyelése, a keletkező hanghullámok jellemzése − Környezetünk hangterhelése, javaslatok a zajszennyezés csökkentésére − Az elektromágneses hullámok kialakulása és terjedése, a hullámokat jellemző fizikai mennyiségek	

− ismeri az elektromágneses hullámok szerepét az információ- (hang-, kép-) átvitelben, ismeri a mobiltelefon legfontosabb tartozékait (SIM kártya, akkumulátor stb.), azok kezelését, funkcióját; − ismeri az elektromágneses hullámok jellemzőit (frekvencia, hullámhossz, terjedési sebesség), azt, hogy milyen körülmények határozzák meg ezeket. A mennyiségek kapcsolatára vonatkozó egyszerű számításokat végez.	− A hullámhossz, a terjedési sebesség és a frekvencia kapcsolata − A különböző frekvenciájú elektromágneses hullámok alkalmazásainak megfigyelése és fizikai magyarázata mindennapi eszközeink használata során: tolatóradar, mikrohullámú sütő, infrakamera, röntgengép, anyagvizsgálat − A képek és hangok továbbításának alapelvei (rádió, televízió), a mobiltelefon működése: wifi, bluetooth − Interferencia képek létrehozása lézerrel, lefényképezése, egyszerű magyarázata − Anyaggyűjtés a hologramokról, Gábor Dénesről, a talált információk megosztása, megbeszélése − Tudományos vita a mobiltelefon használatának lehetséges ártalmairól
Fogalmak	hanghullám, elektromágneses hullám, a hullám hullámhossza, terjedési sebessége, frekvenciája, lézer, holográfia

Tematikai egység	**Képek és látás**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− tudja, hogyan jönnek létre a természet színei, és hogyan észleljük azokat; − ismeri a színek és a fény frekvenciája közötti kapcsolatot, a fehér fény összetett voltát, a kiegészítő színek fogalmát, a szivárvány színeit; − ismeri az emberi szemet mint képalkotó eszközt, a látás mechanizmusát, a gyakori látáshibák (rövid- és távollátás) okát, a szemüveg és a kontaktlencse jellemzőit, a dioptria fogalmát; − ismeri a fénytörés és visszaverődés törvényét, megmagyarázza, hogyan alkot képet a síktükör; − a fókuszpont fogalmának felhasználásával értelmezi, hogyan térítik el a fényt a domború és homorú	− A síktükörben látott kép megfigyelése, jellemzése, kialakulásának magyarázata − Tükrök használata optikai eszközökben: reflektor, kozmetikai tükör, tükrök a közlekedésben − A fény törésének megfigyelése és értelmezése a törésmutató segítségével. A fehér fény felbontása, a kialakult színkép magyarázata − A fény fókuszálásának és a kézi nagyító képalkotásának kísérleti vizsgálata − A látás magyarázata, a szem felépítésének fizikája. A szemüveg szerepe a látás javításában − Néhány további optikai eszköz kipróbálása, a működés lényegi, kvalitatív magyarázata (optikai szál, mikroszkóp, távcsövek) − Galilei távcsővel végzett megfigyelései − Néhány kiválasztott esetben (pl. naplemente, kék égbolt, színkeverés) a természetben látott színek kialakulásának magyarázata, a szivárvány színei, a kiegészítő színek	

tükrök, a domború és homorú lencsék; − ismeri az optikai leképezés fogalmát, a valódi és látszólagos kép közötti különbséget. Egyszerű kísérleteket tud végezni tükrökkel és lencsékkel.	
Fogalmak	fényvisszaverődés; fénytörés; teljes visszaverődés; fókuszpont; fókusz-, tárgy-, és képtávolság; valódi és látszólagos kép

Tematikai egység	**Az atomok és a fény**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
− tudja, hogy a fény elektromágneses hullám, és hogy terjedéséhez nem kell közeg; − megfigyeli a fényelektromos jelenséget, tisztában van annak Einstein által kidolgozott magyarázatával, a frekvencia (hullámhossz) és a foton energiája kapcsolatával; − ismeri Rutherford szórási kísérletét, mely az atommag felfedezéséhez vezetett; − ismeri az atomról alkotott elképzelések változásait, a Rutherford-modellt és a Bohr-modellt, látja a modellek hiányosságait; − ismeri a digitális fényképezőgép működésének elvét; − megmagyarázza az elektronmikroszkóp működését az elektron hullámtermészetének segítségével; − átlátja, hogyan használják a vonalas színképet az anyagvizsgálat során.	− A fény elektromágneses hullám, jellemzése fizikai mennyiségekkel (amplitúdó, frekvencia, hullámhossz, terjedési sebesség) − A fotocella és a fénymérő működésének magyarázata a fényelektromos jelenség segítségével, a megvilágító fény és a foton energiája közötti kapcsolat − Digitális fényképek készítése különböző távolságban elhelyezett tárgyakról, a fényképezőgép beállításainak értelmezése, a képrögzítés elve − Elektronmikroszkóppal és fénymikroszkóppal készült képek összevetése. Az elektronmikroszkóp nagyobb felbontásának és működésének értelmezése az elektron hullámtermészetével − A vonalas színkép kialakulásának magyarázata az atomok által elnyelt illetve kibocsátott fény frekvenciájának segítségével − A legfontosabb atommodellek (Thomson, Rutherford, Bohr, kvantumfizikai) fizikai lényegének ismerete, az atom körüli elektronok energiájának kvantáltsága − Rutherford szórási kísérletének szimulációja, anyaggyűjtés Rutherford és Bohr életével kapcsolatban − Jelenleg használt fényforrásaink számbavétele, működésük fizikai lényege (LED, izzó, fénycső, halogén izzó)	
Fogalmak	fényelektromos jelenség; foton; atom; elektron; atommag	

Tematikai egység	**Környezetünk épségének megőrzése**	**Órakeret 4 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
− ismeri az atommag felépítését, a nukleonok típusait, az izotóp fogalmát, a nukleáris kölcsönhatás jellemzőit; − ismeri a radioaktív sugárzások típusait, az alfa-, béta- és gamma-sugárzások leírását és tulajdonságait; − ismeri a felezési idő, aktivitás fogalmát, a sugárvédelem lehetőségeit; − átlátja, hogy a maghasadás és magfúzió miért alkalmas energiatermelésre, ismeri a gyakorlati megvalósulásuk lehetőségeit, az atomerőművek működésének alapelvét, a csillagok energiatermelésének lényegét; − érti az atomreaktorok működésének lényegét, a radioaktív hulladékok elhelyezésének problémáit; − ismeri a radioaktív izotópok néhány orvosi alkalmazását (nyomjelzés).	− Az ózonpajzs szerepe a Földet ért ultraibolya sugárzással kapcsolatban, az ózonpajzs védelmében tett intézkedések és azok sikere − Az üvegházhatás fizikai magyarázata − Az energiatermelés alternatívái, az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentési lehetősége − A periódusos rendszer alapján fontosabb elemek mag összetételének, kötési energiájának és stabilitásának tanulmányozása − A maghasadás és magfúzió lényegének megértése magyarázó ábrák és animációk segítségével − Az atomerőművek, a hőerőművek és megújuló energiatermelés előnyeinek és hátrányainak előzetes adatgyűjtést követő összevetése − Adatgyűjtés Wigner Jenő, Teller Ede és Szilárd Leó munkásságával kapcsolatban − Az alfa-, béta- és gamma-sugárzások tulajdonságai, élettani hatásaik, az egyes sugárfajták elleni védekezés lehetőségei − Anyaggyűjtés a rádiumról és a Curie-család életéről − Tudományos vita a környezetbe került, vagy orvosi kezelés során alkalmazott radioaktív izotópok veszélyességéről
Fogalmak	atommag, nukleon, izotóp, nukleáris kölcsönhatás, maghasadás, magfúzió, alfa-, béta-, és gamma-sugárzás; felezési idő, aktivitás, ózonpajzs, üvegházhatás

Gazdálkodás és menedzsment ágazathoz kapcsolódó tantárgy

Földrajz 10-11. évfolyam (Technikum)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

Tematikai egység	Órakeret
1.Tájékozódás a kozmikus térben és az időben	**9 óra**
2. A kőzetburok	**13 óra**
3. A légkör	**13 óra**
4. A vízburok	**10 óra**
5. A geoszférák kölcsönhatásai és összefüggései	**17 óra**
6. Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században	**10 óra**
7. A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig	**24 óra**
8. Magyarország és Kárpát-medence a 21. században	**16 óra**
9. A pénz és a tőke mozgásai a világgazdaságban	**14 óra**
10. Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái	**18 óra**
Kötelező összesen:	**144 óra**

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
10. évf.	2+1	108	72	0	36
11. évf.	2+1	108	72	0	36

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	*Összes kötelező*	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	**11. évfolyam összes**
147. Tájékozódás a kozmikus térben és az időben	9	9	0	6	15	0	0	0	**0**
148. A kőzetburok	13	13	0	6	19	0	0	0	**0**
149. A légkör	13	13	0	6	19	0	0	0	**0**
150. A vízburok	10	10	0	5	15	0	0	0	**0**
151. A geoszférák kölcsönhatásai és összefüggései	17	17	0	8	25	0	0	0	**0**

152. Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században	10	10	0	5	15	0	0	0	**0**
153. A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig	24	0	0	0	0	24	0	10	**34**
154. Magyarország és Kárpát-medence a 21. században	***16***	0	0	0	**0**	16	0	8	**24**
155. A pénz és a tőke mozgásai a világgazdaságban	***14***	0	0	0	**0**	14	0	8	**22**
156. Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái	***18***	0	0	0	**0**	18	0	10	**28**
Összesen	***144***	72	0	36	**108**	72	0	36	**108**

10. évfolyam

Kötelező alap óraszám (72 óra)

Tematikai egység	Tájékozódás a kozmikus térben és az időben	**Órakeret 9 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A különböző léptékű és típusú térképek és műholdfelvételek összehasonlításával, valamint a segítségükkel történő környezeti változások megfigyelésével és elemzésével az analizáló és szintetizáló, valamint a problémaközpontú gondolkodás fejlesztése – A témakörhöz kapcsolódó online, szabad felhasználású szoftverek órai, frontális vagy csoportmunka keretek között és önálló munkában történő alkalmazásával a digitális kompetencia és a szociális készségek fejlesztése – A földrajzi térben való tájékozódás fejlesztése a különböző léptékű és típusú térképek és műholdfelvételek alkalmazásával – A műholdfelvételek, a GPS online alkalmazása kapcsán a digitális kompetencia fejlesztése – A csillagászati és időszámítási feladatok elvégzésével a matematikai és logikai gondolkodás fejlesztése – A Világegyetem és a Naprendszer jellemzőinek ismeretével és összehasonlításával a rendszerben és összefüggésekben való gondolkodás fejlesztése – A naptevékenység és a Föld mozgásainak részletes ismerete révén az analizáló és szintetizáló gondolkodás fejlesztése – A csillagászattal kapcsolatos újdonságok (cikkek, hírek) önálló feldolgozása kapcsán az értékelő gondolkodás és a felelős véleményalkotás fejlesztése – A Föld helye a Naprendszerben, a Föld mozgásai és ennek földrajzi következményei – A Naprendszer bolygótípusainak általános jellemzése, összehasonlítása a Föld egyedi jellemvonásainak kiemelésével – A naptevékenység földi hatásai, a napenergia hasznosítási lehetőségei – Mesterséges égitestek (műholdak) szerepe a mindennapi életben – Időbeli léptékek a földrajzban: földtörténeti idő, az évi és napi időszámítás	

Fogalmak	Naprendszer, Világegyetem, Tejútrendszer, csillag, Föld-típusú bolygó (kőzetbolygó), Jupiter-típusú bolygó (gázbolygó), holdfázisok, nap- és holdfogyatkozás, naptevékenység, napenergia, helymeghatározás, helyi idő, zónaidő, időzóna

Tematikai egység	A kőzetburok	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A földtani folyamatok, kockázatok és veszélyek ismeretével a problémamegoldó, analizáló és szintetizáló gondolkodás fejlesztése – A földtani folyamatok mindennapi vonatkozásainak és alkalmazási módjainak ismeretével a földrajzi térszemlélet, a rendszerben való gondolkodás és a környezettudatos, fenntarthatóságra törekvő magatartás fejlesztése – A lemeztektonika folyamatát bemutató ábrák, modellek és animációk elemzésével az ábraelemző képesség, a logikus gondolkodás fejlesztése – A földrengések folyamatát (okai, következményei, kármegelőzési lehetőségek) bemutató forrásszövegek feldolgozásával a szövegértési és -elemző képesség, valamint a mérlegelő gondolkodás és véleményalkotás fejlesztése – A Föld felépítésének törvényszerűségei – Lemeztektonika és az azt kísérő folyamatok (földrengések, vulkanizmus, hegységképződés), összefüggéseik – A földtani folyamatok mindennapi vonatkozásai és alkalmazkodási stratégiák (geotermikus energia hasznosítása, földtani kockázatok és veszélyek) – Alapvető ásványok és kőzetek felismerése, egyszerű vizsgálata és gazdasági hasznosításaik, a bányászott nyersanyagok 21. századi hasznosítási trendjei	
Fogalmak	geoszféra, geotermikus energia, kőzetlemez, lemeztektonika, hegységképződés, földrengés, vulkanizmus, magma, láva, vulkáni utóműködés, földkéreg, földköpeny, földmag, kőzetburok, mélytengeri árok, óceánközépi hátság, gyűrődés, vetődés, hegységrendszer, cunami, ásvány, magmás, üledékes, átalakult kőzet, ásványi nyersanyag, érc, homok, lösz, mészkő, bazalt, gránit, homokkő, kvarc, kalcit, kősó, lignit, kőszén, kőolaj, földgáz, bauxit	
Topográfia	Afrikai-lemez, Antarktiszi-lemez, Ausztrál–Indiai-lemez, Csendes-óceáni-lemez, Dél-amerikai-lemez, Észak-amerikai-lemez, Eurázsiai-lemez, Fülöp-lemez (Filippínó-lemez), Nasca-lemez (Nazca-lemez); Japán-árok, Mariana-árok; Eurázsiai-hegységrendszer, Kaledóniai-hegységrendszer, Pacifikus-hegységrendszer, Variszkuszi-hegységrendszer; Etna, Mount St. Helens, Popocatépetl, Vezúv	

Tematikai egység	A légkör	**Órakeret 13 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– Az időjárás és az éghajlat közti különbségek és jellemzőik ismeretével a logikai és a rendszerben való gondolkodás fejlesztése	

	– Az időjárás témaköréhez kapcsolódó műholdfelvételek online alkalmazása kapcsán a digitális kompetencia fejlesztése – A légkör témakörével kapcsolatos egyszerű kísérletek elvégzésének, adott szempontok szerinti megfigyelésének és értelmezésének fejlesztése – Az éghajlatváltozás globális és lokális okainak, következményeinek, mérséklési és alkalmazási stratégiáinak ismeretével a rendszerben való gondolkodás, az egyéni és közösségi felelősségvállalás, a környezettudatos és fenntartható szemléletű magatartás, valamint a felelős döntéshozatal fejlesztése – Az éghajlatváltozással (okai, következményei, mérséklési stratégiák) kapcsolatos, hagyományos és online forrásszövegek elemzése és szóbeli értékelése kapcsán a szövegértési, kommunikációs és digitális kompetencia fejlesztése – A légkör szerkezete, fizikai és kémiai jellemzői – A levegő felmelegedése és az azt befolyásoló tényezők – Légköri folyamatok és jelenségek (felhő- és csapadékképződés, légköri képződmények: ciklon, anticiklon, trópusi ciklonok, időjárási frontok) – A légköri folyamatok mint megújuló energiaforrások – Időjárási szélsőségek felismerése (pl.: tornádó, jégeső, aszály) – Időjárási jelenségek értelmezése (pl.: időjárás-jelentések) – Földi légkörzés, monszunszelek – A légkör globális változásai és problémái (ózonréteg elvékonyodása, savas esők, éghajlatváltozás, szmog): okok és következmények – Az éghajlatváltozás következményei Magyarországon, mérséklési és alkalmazkodási stratégiák
Fogalmak	troposzféra, sztratoszféra, üvegházhatás, üvegházgázok, izoterma, izobár, szél, ózonréteg, melegfront, hidegfront, ciklon, anticiklon, felhő- és csapadékképződés, csapadékfajták, időjárás-előrejelzés, globális felmelegedés, passzátszél, nyugati(as) szél, sarki szél, tájfun, monszunszél, savas eső, tornádó, hurrikán, aszály, napenergia, szélenergia

Tematikai egység	A vízburok	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A vízburok témakörével kapcsolatos ismeretek mindennapi életben történő alkalmazásának erősítése, ezáltal az analizáló és szintetizáló gondolkodás, a környezettudatos és fenntartható szemléletű magatartás, valamint az egyéni és közösségi felelősség fejlesztése – A vízburok témakörével kapcsolatos egyszerű kísérletek elvégzésével, adott szempontok szerinti megfigyelésével és értelmezésével a levegőburok és a vízburok összefüggéseinek igazolása, ezáltal a rendszerben történő gondolkodás fejlesztése – A vízburok témakörével kapcsolatos hagyományos és online hírek, cikkek elemzése kapcsán a mérlegelő gondolkodás és a felelős véleményalkotás fejlesztése – A Föld vízkészlete, a felszíni és felszín alatti vizek főbb típusai és azok jellemzői – A víz mint erőforrás: a gazdasági és társadalmi folyamatokat befolyásoló szerepe (ivóvízkészlet, vízenergia, ipartelepítő tényező, mezőgazdaság, migráció)	

	– A vízburokkal kapcsolatos környezeti veszélyek (belvíz, árvíz), a vízkészlet mennyiségi és minőségi védelme
Fogalmak	tenger, óceán, felszín alatti víz, talajvíz, vízfogó és víztartó réteg, artézi víz, hévíz, ásványvíz, belvíz, tó, fertő, mocsár, láp, hullámzás, tengerjárás, tengeráramlás, deltatorkolat, tölcsértorkolat, vízgyűjtő, vízválasztó, vízhozam, vízállás, vízjárás, árvíz, holtág, öntözővíz, ivóvíz, ipari víz, szennyvíz, vízgazdálkodás, vízenergia
Topográfia	Atlanti-óceán, Csendes-óceán, Indiai-óceán, Jeges-tenger Adriai-tenger, Balti-tenger, Északi-tenger, Fekete-tenger, Földközi-tenger, Japán-tenger, Karib (Antilla)-tenger, Kaszpi-tenger, La Manche, Mexikói-öböl, Perzsa (Arab)-öböl, Vörös-tenger Aral-tó, Bajkál-tó, Balaton, Boden-tó, Csád-tó, Fertő, Garda-tó, Genfi-tó, Gyilkos-tó, Hévízi-tó, Holt-tenger, Ladoga-tó, Nagy-tavak, Szelidi-tó, Szent Anna-tó, Tanganyika-tó, Tisza-tó, Velencei-tó, Viktória-tó Boszporusz, Duna–Majna–Rajna vízi út, Niagara-vízesés, Panama-csatorna, Szuezi-csatorna Amazonas, Colorado, Duna, Elba, Jangce, Kongó, Mississippi, Ob, Pó, Rajna, Sárga-folyó, Temze, Volga Észak-atlanti áramlás, Golf-áramlás, Labrador-áramlás, Humboldt-áramlás

Tematikai egység	A geoszférák kölcsönhatásai és összefüggései	**Órakeret 17 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A geoszférák egymással kölcsönösen összefüggő folyamatainak komplex elemzésével a rendszerben történő gondolkodás, az analizáló, szintetizáló és logikai gondolkodás fejlesztése – A geoszférák közötti kölcsönhatások kiemelésével a geoszférák fejlődésének időbeli szakaszaihoz kötődő, meghatározó jelentőségű földtörténeti események bemutatása – A természeti és társadalmi tényezők kölcsönhatásának ismerete által a környezettudatos és fenntartható szemléletű magatartás fejlesztése – Az egyes geoszférák folyamataihoz, jelenségeihez kapcsolódó veszélyek, veszélyhelyzetek reális értékelésének kialakítása – Egyszerű talajtani kísérletek elvégzésével, értelmezésével és a geoszférák rendszerébe történő illesztésével a logikus és rendszerben történő gondolkodás fejlesztése – A talajképződés az éghajlati, hidrológiai, földtani és domborzati tényezők kölcsönhatásának tükrében – A talajok gazdasági jelentősége, talajpusztulás és talajvédelem – A külső erők felszínformálása (víz, szél, jég) – Az ember felszínformáló tevékenysége – Egyes kőzettípusokhoz kapcsolódó felszínformáló folyamatok – Karsztosodás, a karsztterületek környezeti és turisztikai jelentősége – A földrajzi övezetesség: a tipikus éghajlati övek elhelyezkedése, jellemző tulajdonságai, függőleges övezetességű területek – A természeti és társadalmi környezet jellemző kölcsönhatásai az egyes földrajzi övezetekben	
Fogalmak	földtörténeti idő, kormeghatározás, jégkorszak, külső erők, belső erők, aprózódás, mállás, zonális talaj, azonális talaj, humusz, talajszennyezés, talajerózió, magas part, lapos part, turzás, lagúna, meder, hordalékszállítás,	

	sodorvonal, szurdok, sziget, zátony, árvízvédelem, villámáradás, karsztjelenség, karsztformák, gleccser, jégtakaró, moréna, fjord, erdőhatár, hóhatár, szoláris és valódi éghajlati övezetesség, függőleges övezetesség

Tematikai egység	Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– Aktuális demográfiai adatok elemzésével és összehasonlításával a matematikai és logikai, valamint az összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése – Aktuális hírekre, információkra történő reflektálással a felelős véleményalkotás és a vitakultúra fejlesztése – A demográfiai szakaszok (átmenetek) jellemzői, a népességszám és a korösszetétel társadalmi-gazdasági következményeinek elemzésével a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése – A 21. század jellemző népességföldrajzi folyamatainak – pl. elvándorlás, városba áramlás, migráció – térbeli vonatkozásai, ezek okainak és összefüggéseinek feltárása – A világ nyelvi, vallási és kulturális sokszínűsége – a kulturális identitás és a kulturális globalizáció földrajzi összefüggései – A településtípusok szerepének, jellemzőinek átalakulása – tanya (farm), falu, város kapcsolatrendszerének bemutatása – A 21. századi nagyvárosi élet ellentmondásai – A Föld népességszámának növekedéséből, a területi különbségekből adódó globális problémák bemutatása, a kedvezőtlen következmények mérséklési lehetőségeinek feltárása – A nagyvárosok növekedésének környezeti következményei, a környezetkárosítás mérséklésének lehetőségei, a problémák feltárásával a felelős környezeti szemlélet erősítése – Nyitottság az egyes térségek demográfiai eredetű problémáinak megismerése iránt, felelős és tényeken alapuló véleményalkotás	
Fogalmak	a népesedési átmenet szakaszai, természetes szaporodás, népességrobbanás, népsűrűség, korfa, korszerkezet, világvallás, világnyelv, tanya, farm, falu, város, agglomeráció, világváros (globális város), urbanizáció (városodás, városiasodás), technopolisz, városszerkezet	
Topográfia	BosWash megalopolisz, Jeruzsálem, Mekka, Vatikán	

Szabadon felhasználható (36 óra)

Tematikai egység	Tájékozódás a kozmikus térben és az időben	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok, tevékenységek**	
	– A különböző típusú térképek és műholdfelvételek összehasonlítása irányított szempontok alapján grafikus rendszerező segítségével pármunkában – Az égbolt felfedezése, a Naprendszer bolygóinak, holdjainak, illetve csillagképeinek tanulmányozása okostelefonos alkalmazások vagy online, szabad felhasználású szoftverek segítségével – Föld körüli utazás 3D-ben műholdfelvételek segítségével, illetve 3D modellek, vizualizációk tanulmányozása – Animációk keresése az interneten a Föld és a Hold mozgásairól	

	– A Nap, a Hold és a Föld mozgásainak, valamint Kepler törvényeinek testmodellezése – Képzeletbeli interjú készítése egy ismert bolygóról jött idegennel pármunkában – A hétköznapi életben hasznosítható (pl. külföldi utazás tervezésekor felmerülő) időszámítási feladatok megoldása – Prezentáció készítése a műholdfelvételek gyakorlati hasznosításának bemutatására
Fogalmak	

Tematikai egység	A kőzetburok	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok, tevékenységek**	
	– Képzeletbeli tudósítás írása pl. a Föld belsejéből, egy kőzetlemez pereméről – Empátiagyakorlat: Mit érezhetnek és mit tehetnek az emberek földrengéskor, vulkánkitöréskor, cunami esetén? – A kontinentális és az óceáni kéreg összehasonlító táblázatának készítése – Gondolattérkép készítése a lemezmozgások következményeiről – Szövegalámondás készítése virtuális sétához, pl. a Yellowstone parkban, Izlandon vagy az Afrikai törésvonal és árokrendszer mentén – Projektfeladat: ásvány- és kőzetgyűjtemény (virtuális is lehet) készítése, feliratozás készítése az egyes kőzetekhez – A vulkáni utóműködés hazai előfordulásainak összegyűjtése az internet segítségével, majd csoportosítása a tanult szempontok alapján – Hírfigyelés: hazai és nemzetközi hírek keresése és elemzése aktuális földtani folyamatok, kockázatok és veszélyek témakörében – Magyarázó és folyamatábrák, modellek, egyszerű animációk készítése, illetve elemzése a lemeztektonikával kapcsolatban – Vigyázat, tévképzet! A témához kapcsolódó tudományos-fantasztikus filmrészletek megtekintése és a tudományos szempontból hibás ábrázolások megkeresése	

Tematikai egység	A légkör	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok, tevékenységek**	
	– Légköri jelenségek tanórai vizsgálata okostelefonos alkalmazás használatával, valós adatokból dolgozó vizualizáció tanulmányozásával – Egyszerű légköri kísérletek elvégzése, a tapasztalatok rögzítése – Projektfeladat: időjárás-megfigyelés – saját meteorológiai mérések rögzítése, az adatok ábrázolása és értelmezése, az adatokon alapuló számolási feladatok elvégzése – Az éghajlatváltozással, időjárási veszélyhelyzetekkel kapcsolatos hagyományos és online forrásszövegek elemzése, szóbeli értékelése, reflektálás, saját vélemény megfogalmazása – Ötletbörze – „klímamentő” ötletek gyűjtése és rendszerezése fürtábrán – Ötletbörze: környezettudatos energiahasználat, a légkör megújuló energiaforrásainak hasznosítása a mindennapi életben – Helyzetgyakorlat: helyes viselkedés szélsőséges időjárási helyzetekben	

	– Projektfeladat: helyi környezetvédelmi akciók tervezése – A klímaváltozás lokális okainak felkutatása a lakóhelyen – Hírfigyelés és beszámoló készítése a légkör globális és lokális változásaival és aktuális problémáival kapcsolatban – Tanórai vita: Már érezzük? – Az éghajlatváltozás következményei Magyarországon címmel
Fogalmak	

Tematikai egység	A vízburok	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok, tevékenységek**	
	– Projektfeladat: vízfogyasztási szokások felmérése, egyéni és közösségi vízlábnyom kiszámítása – víztakarékossági javaslatok megfogalmazása – A vízburok témakörével kapcsolatos hagyományos és online média híreinek értelmezése, reflektálás, saját vélemény megfogalmazása – A felszíni és felszín alatti vizek főbb típusainak és azok jellemzőinek összefoglalása gondolattérkép elkészítésével – Projektfeladat: A víz világnapja alkalmából iskolai rendezvény programjának összeállítása, a program lebonyolítása – Ötletbörze – Légy tudatos vízhasználó! Vízkímélő praktikák gyűjtése – A vízburok témakörével kapcsolatos egyszerű kísérletek elvégzése, az eredmények értelmezése – Vízminta (ivóvíz, öntözővíz, csapadékvíz) gyűjtése és egyszerű vizsgálata, adatgyűjtés a vonatkozó egészségügyi és környezetvédelmi határértékekről – Látogatás a helyi vízműbe és/vagy szennyvíztisztítóba – Műholdfelvételek segítségével a felszíni vizek és vízkészletek időbeli változásának összehasonlító vizsgálata (például: Aral-tó, gleccserek), a változás okainak feltárása	
Fogalmak		

Tematikai egység	A geoszférák kölcsönhatásai és összefüggései	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok, tevékenységek**	
	– Földtörténeti eseménysorok elemzése pl. logikai láncok alkotásával, „gázlókövek” módszer alkalmazásával – Logikai kapcsolatok keresése, halmazképzés a geoszférákat jellemző szókészlet felhasználásával – Látványos idővonal vagy földtörténeti óra készítése a geoszférák fejlődéséről grafikus elemekkel vagy online interaktív tervezővel – A Föld több különböző pontjának éghajlatáról készült diagramok tanulmányozása, azok összehasonlítása a lakóhely éghajlati adataival, értékeivel – Az egyes geoszférák folyamataihoz, jelenségeihez kapcsolódó veszélyek, veszélyhelyzetek összegyűjtése, a hozzájuk kapcsolódó teendők csoportosítása – Egyszerű talajtani kísérletek elvégzése, a talajok gazdasági jelentőségének, a talajvédelem fontosságának igazolása	

	– Tanulói kísérletek megtervezése és kivitelezése a külső erők felszínformáló munkájának megfigyelésére – Digitális fotóalbum készítése narrációval a karsztjelenségekről, a karsztterületek környezeti és turisztikai jelentőségéről – A földrajzi övezetesség rendszerének ábrázolása jelmagyarázat és színkód segítségével egy képzeletbeli földrészen – A Föld különböző hegységeiben lévő magassági növényövek összehasonlítása, a hegységek éghajlatválasztó szerepének elemzése metszetábrák alapján – Online információk alapján az éghajlati területekre jellemző életképek megalkotása csoportmunkában – Éghajlati diagramok és éghajlatra jellemző képek párosítása – A földrajzi övezetesség, illetve az övek összehasonlító jellemzéséhez elemzési algoritmus kialakítása – Képzeletbeli levélírás pl. az amazonasi esőerdők védelmében az illetékeseknek – Az elsivatagosodás problémaalapú megbeszélése
Fogalmak	

Tematikai egység	Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században	**Órakeret 5 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok, tevékenységek**	
	– Adatgyűjtés és az adatok ábrázolása a saját település és megye, valamint az ország demográfiai adatainak alakulásáról, a tendenciák megfogalmazása – Korfaelemzés – a lakóhely, megye, ország korfájának elemzése pl. a KSH interaktív korfái segítségével – Az egyes országok, régiók eltérő demográfiai trendjeinek megismerése internetes alkalmazások segítségével – Önálló kutatómunka: A 21. század jellemző népességföldrajzi folyamatainak – elvándorlás, városba áramlás, migráció – térbeli vonatkozásai, okai és összefüggései. A kutatás eredményének bemutatása – Projektfeladat: bemutató – pl. prezentáció, kiállítás – készítése az emberiség nyelvi, vallási és kulturális sokszínűségének bemutatására – Szeretsz a saját településeden élni? – a lakóhely értékelése különböző nézőpontokból, a vélemények rendszerezése csoportmunkában – A lakóhely településszerkezetének bemutatása fényképfelvételek alapján, javaslatok megfogalmazása a település fejlesztésére – A nagyvárosi élet előnyeinek és hátrányainak rendszerező, összegző bemutatása városlakókkal készített képzeletbeli vagy valós interjúk alapján – Különböző településfejlődési utak elemzése logikai láncok alkotásával	
Fogalmak		

11. évfolyam

Kötelező alap óraszám (72 óra)

Tematikai egység	A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig	**Órakeret 24 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	

	– A társadalmi-gazdasági fejlettség összehasonlításával, a fejlettség területi különbségeinek elemzésével földrajzi problémák iránti érzékenység kialakítása, az azokra történő reflektálás képességének fejlesztése – A Föld különböző térségeiben kialakult eltérő társadalmi-gazdasági fejlettség okainak elemzése alapján az értékelő gondolkodás fejlesztése – A gazdaság szerveződését befolyásoló telepítő tényezők változó szerepének, a gazdaság gyors térbeli átalakulásának bemutatásával a komplex gondolkodás képességének fejlesztése – A gazdasági szektorok világgazdaságban betöltött szerepének bemutatásával a komplexitásban történő gondolkodás képességének fejlesztése – A piacgazdaság kialakulásának és működésének bemutatásával a mindennapi életben hasznosítható gazdasági, pénzügyi és vállalkozói ismeretek és képességek kialakítása és fejlesztése – A gazdasági integrációk és a regionális együttműködések kialakulásában szerepet játszó tényezők elemzésével az összefüggésekben gondolkodás képességének fejlesztése – A nemzetközi szintű munkamegosztást kialakító okok és következmények értelmezésével a komplexitásban történő gondolkodás képességének fejlesztése – A globális világ kialakulásának és működésének feltételei, jellemző vonásai – A globalizáció társadalmi-gazdasági és környezeti következményeinek, mindennapi életünkre gyakorolt hatásainak rendszerezésével a véleményformálás és az értékelő gondolkodás képességének kialakítása és fejlesztése – A világpolitika és a világgazdaság működését befolyásoló nemzetközi szervezetek, együttműködések legfontosabb jellemzői – A centrum- és perifériatérségek kapcsolatrendszerének bemutatásával a komplexitásban történő gondolkodás képességének fejlesztése – Az amerikai, az európai és az ázsiai erőtér gazdaságilag meghatározó jelentőségű országainak, országcsoportjainak szerepe a globális világban – A világgazdaság újonnan iparosodó térségeinek bemutatása, a fejlődés tényezőinek elemzése – Egyedi fejlődési utak a sajátos szerepkörrel rendelkező országok példáján – A perifériatérség társadalmi-gazdasági fejlődésének jellemző vonásai, a felzárkózás nehézségei – Más társadalmak kultúrájának megismerése iránti érdeklődés felkeltése, a különböző kultúrák iránti tolerancia fejlesztése
Fogalmak	GDP, GNI, gazdasági szektorok, telepítő tényező, piac, piacgazdaság, munkamegosztás, transznacionális vállalat, beruházás, innováció, működőtőke, centrum, félperiféria, periféria, újonnan iparosodott országok, BRICS országok, ipari park, robotizáció
Topográfiai ismeretek	Európa Országok: Ausztria, Belgium, Bulgária, Csehország, Dánia, Egyesült Királyság (Nagy-Britannia), Észtország, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Horvátország, Írország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Málta, Németország, Norvégia, Olaszország, Oroszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svédország, Svájc, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Ukrajna

	Városok: Bécs, Berlin, Bern, Birmingham, Brüsszel, Bukarest, Dublin, Frankfurt, Genf, Hága, Helsinki, Kijev, Koppenhága, Lisszabon, Ljubljana, London, Luxembourg, Madrid, Manchester, Marseille, Milánó, Moszkva, München, Oslo, Párizs, Prága, Riga, Róma, Rotterdam, Stockholm, Strasbourg, Stuttgart, Szentpétervár, Szófia, Tallinn, Torino, Trieszt, Varsó, Velence, Vilnius, Volgográd, Zágráb, Zürich Közép-angliai iparvidék, olasz ipari háromszög, Randstad, Ruhr-vidék Afrika Országok: Dél-afrikai Köztársaság, Egyiptom, Kenya, Marokkó, Nigéria, Algéria, Tunézia Városok: Alexandria, Fokváros, Johannesburg, Kairó Amerika Országok: Argentína, Amerikai Egyesült Államok, Brazília, Kanada, Mexikó, Venezuela, Panama, Chile, Kolumbia Városok: Brazíliaváros, Buenos Aires, Chicago, Houston, Los Angeles, Mexikóváros, Montréal, New Orleans, New York, Ottawa, Rio de Janeiro, San Francisco, Washington DC, Atlanta, Dallas, Seattle, Santiago, Bogotá Ausztrália és Óceánia Országok: Ausztrália, Új-Zéland Városok: Canberra, Melbourne, Sydney, Wellington

Tematikai egység	Magyarország és Kárpát-medence a 21. században	**Órakeret 16 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– Adatok elemzésével és összehasonlításával értékeli Magyarország társadalmi-gazdasági szerepét annak szűkebb és tágabb nemzetközi környezetében, a Kárpát-medencében és az Európai Unióban – Magyarország természeti-társadalmi értékeinek bemutatásával és rendszerezésével a nemzeti identitás erősítése – Aktuális társadalmi és gazdasági folyamatok bemutatásával és rendszerezésével a véleményformálás és az értékelő gondolkodás fejlesztése – A régiók jellemzőinek összehasonlításával a tanulók aktív közreműködésén, munkáltatásán alapuló tudásépítés fejlesztése (Budapest és az agglomeráció, Észak- és Dél-Alföld régió, Középhegységi régiók, Nyugat- és Dél-Dunántúl régió)	
Fogalmak	régió, idegenforgalmi régió, ipari park, logisztikai központ, agglomerálódó térség, területi fejlettségi különbség, eurorégió	
Topográfiai ismeretek	Régiók, megyék Főbb települések: Ajka, Baja, Balassagyarmat, Balatonfüred, Békéscsaba, Budapest, Bük, Debrecen, Dunaújváros, Eger, Esztergom, Gyöngyös, Győr, Gyula, Hajdúszoboszló, Harkány, Hegyeshalom, Hévíz, Hódmezővásárhely, Hollókő, Jászberény, Kalocsa, Kaposvár, Kazincbarcika, Kecskemét, Keszthely, Komárom, Kőszeg, Makó, Miskolc, Mohács, Nagykanizsa, Nyíregyháza, Orosháza, Ózd, Paks, Pannonhalma, Pécs, Salgótarján, Sárospatak, Siófok, Sopron, Százhalombatta, Szeged, Székesfehérvár, Szekszárd, Szentendre, Szentgotthárd, Szolnok, Szombathely, Tata, Tatabánya, Tihany, Tiszaújváros, Vác, Várpalota, Veszprém, Visegrád, Visonta, Záhony, Zalaegerszeg, Zalakaros	

Tematikai egység	A pénz és a tőke mozgásai a világgazdaságban	Órakeret 14 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– Aktuális gazdasági, pénzügyi adatsorok elemzésével, értelmezésével és összehasonlításával a matematikai és logikai, valamint az összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése – Aktuális pénzügyi hírekre, információkra történő reflektálással a felelős véleményalkotás és a vitakultúra fejlesztése – A mindennapi élethelyzetekből adódó pénzügyi döntéshelyzetek megismertetésével és értelmezésével a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése – Az aktuális pénzügyi helyzetben elérhető befektetési lehetőségek összevetése az előnyök és a lehetséges veszélyek (befektetési háromszög) bemutatásával a felelős pénzügyi gondolkodás fejlesztése érdekében – A személyes pénzügyi döntésekkel kapcsolatos témák feldolgozása során a megalapozott véleményalkotás az aktív pénzügyi gondolkodás, illetve a vitakészség fejlesztése érdekében – A pénz és a pénzügyi szolgáltatások szerepének bemutatása szituációs játékok, helyzetgyakorlatok, esetelemzések segítségével, a tényeken alapuló véleményformálás képességének fejlesztése – A működőtőke és a pénztőke mozgásának, világgazdasági szerepének összehasonlítása – Konkrét, az életkori sajátosságnak megfelelő tevékenységekhez költségvetés készítése, a kiadások mérlegelése – A hitelfelvétel és a fejlesztés, illetve az eladósodási kockázat összefüggéseinek bemutatása, a mindennapok példái alapján, az egyén és a nemzetgazdaságok szintjén – A globalizáció és a globális pénzügyi krízisek kialakulásának összefüggései	
Fogalmak	működőtőke, pénztőke, befektetés, vállalkozás, részvény, kötvény, fix és változó kamatozású hitel, kamat, hozam, kockázat, lekötöttség (likviditás), adósságcsapda, infláció, költségvetés, BUX-index, Dow Jones-index, THM, EBKM, IMF, Világbank, állami és EU-támogatás, támogatott hitel, önerő	

Tematikai egység	Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái	Órakeret 18 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
	– A földrajzi eredetű helyi, regionális és globális természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti veszélyhelyzetek kialakulásának magyarázata és megértése alapján az összefüggésekben történő gondolkodás fejlesztése – A geoszférákat ért környezetkárosító hatások rendszerezése és a folyamatok kölcsönhatásainak bemutatása alapján a környezettudatos és fenntartható szemléletű magatartás fejlesztése – A természetkárosítás és a természeti, illetve környezeti katasztrófák társadalmi következményeinek bemutatásával a veszélyek és kockázatok reális értékelési képességének kialakítása és fejlesztése – A környezetkárosodás életkörülményekre, életminőségre gyakorolt hatásának és a lokális szennyeződés globális következményeinek komplex értelmezése, a hatásaikra való felkészülés és védekezés képességének kialakítása és fejlesztése	

	– A globális problémákhoz vezető, Földünkön egy időben jelen lévő, különböző természeti és társadalmi-gazdasági eredetű folyamatok értelmezése, összefüggései, mérséklésük lehetséges módjai és azok nehézségei – Az energiahatékony, az energia- és nyersanyag-takarékos, illetve „zöld” gazdálkodás és életvitel szemléletének megismerésével a környezettudatos állampolgári magatartás megalapozása – A fogyasztói társadalom és a tudatos fogyasztói közösség jellemzőinek bemutatásával a tudatos fogyasztóvá válás fejlesztése – A hagyományos és elektronikus vásárlás fogyasztóvédelmi szempontú összevetése – A környezet védelmében, illetve humanitárius céllal tevékenykedő hazai és nemzetközi szervezetek, a nemzetközi összefogás szükségessége – A fenntartható gazdaság, a fenntartható gazdálkodás jellemzőinek bemutatásával a fenntartható szemléletű magatartás fejlesztése – Az egyén társadalmi szerepvállalásának lehetőségei, a tevékeny közreműködés példái a környezet védelme érdekében
Fogalmak	globális probléma, környezeti katasztrófa, természeti katasztrófa, fenntarthatóság, ökológiai lábnyom, túlfogyasztás, tudatos fogyasztói magatartás, fogyasztóvédelem, energiatudatosság, vízlábnyom, ENSZ, UNESCO, WHO, elsivatagosodás, ózonritkulás, savas csapadék, globális klímaváltozás, népességrobbanás

Szabadon felhasználható (36 óra)

Tematikai egység	A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok, tevékenységek**	
	– A társadalmi-gazdasági fejlettség összehasonlítása, elemzése adatsorok, tematikus térképek segítségével – A tanulók által kiválasztott termék előállításához megfelelő telephely keresése, a szükséges telepítő tényezők listázása kooperatív munkában – A piac működési elveit bemutató helyzetgyakorlat a termelő, a fogyasztó és a közvetítő szemszögéből – Egy ismert transznacionális vállalat működési modelljének elkészítése – Esettanulmány elkészítése a térségben megvalósult zöld- vagy barnamezős beruházásokról – Az integrálódás fokozatainak ábrázolása piramisábrán – A gazdasági integrációk és a regionális együttműködések kialakulásában szerepet játszó tényezők ábrázolása fürtábrán – Logikai lánc alkotása a nemzetközi szintű munkamegosztást kialakító okokról és következményekről – Az amerikai, az európai és az ázsiai erőtér gazdaságilag meghatározó jelentőségű országainak, országcsoportjainak szerepét alátámasztó adatsorok összehasonlító elemzése – A centrum- és perifériatérségek, a világgazdaság újonnan iparosodó térségeinek komplex bemutatása infografika segítségével, kooperatív tanulási módszer alkalmazásával – Szemléletes ábra, térképvázlat készítése a centrum- és perifériaországok kapcsolatrendszerének bemutatására	

	– Különböző típusú bemutatók készítésével más társadalmak kultúrájának megismertetése, pl. zenei válogatás készítése, étlap összeállítása, ünnepek és szokások bemutatása
Fogalmak	

Tematikai egység	Magyarország és Kárpát-medence a 21. században	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok, tevékenységek**	
	– A lakóhely munkaerőtérképének elkészítése, következtetések levonása, a jól alkalmazható munkaerővel szembeni elvárások összegyűjtése – A rendszerváltozás (1989) gazdasági következményeinek megvitatása – Környezettudatos energiastratégia kidolgozása szakértői csoportok kialakításával – Országos, regionális és helyi fejlesztési tervek fontosabb céljainak bemutatása önálló információgyűjtés alapján – A régiók jellemzőinek összehasonlítása, a területi fejlettségi különbségek okainak és következményeinek, illetve a felzárkózás lehetőségeinek bemutatása kooperatív módszerek alkalmazásával – A lakóhelyen és környékén néhány uniós támogatással készülő beruházás bemutatása többféle forrás felhasználásával	
Fogalmak		

Tematikai egység	A pénz és a tőke mozgásai a világgazdaságban	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok, tevékenységek**	
	– Aktuális banki adatok, tájékoztatók segítségével pénzügyi döntéshelyzetek szimulálása (pl. folyószámlanyitás, személyi kölcsön vagy lakáshitel felvétele, lakáscélú megtakarítás vállalása) – A gazdasági tér folyamatait alakító szereplők bemutatása mozaikmódszerrel – Hogyan jut el egy globális termék (pl. személyautó) a fogyasztóhoz? A folyamat bemutatása szimulációs gyakorlat keretében – Egy képzeletbeli vállalkozás üzleti tervének elkészítése és bemutatása csoportmunkában – A működőtőke-befektetés térbeli jellemzőinek bemutatása, a hazánkba érkező tőke területi, gazdasági és szektoronkénti megoszlásának jellemzése, következtetések levonása	
Fogalmak		

Tematikai egység	Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok, tevékenységek**	
	– Mit tehet egy középiskolás a fenntarthatóság érdekében? – ötletbörze, a javaslatok rendszerezése, megvitatása – Saját és családi tapasztalatok alapján érvelés a hagyományos és az elektronikus vásárlás mellett, fogyasztóvédelmi szempontok figyelembevételével	

	– A környezetvédelemmel foglalkozó hazai és nemzetközi szervezetek névjegykártyájának elkészítése, fő tevékenységük összegyűjtése – Az ökológiai lábnyom kiszámítása pármunkában, internetes kalkulátorokkal – Az édesvíz szerepének, gazdasági jelentőségének bemutatása kooperatív módszerekkel (a víz szerepe az ember életében, a víz felhasználásának időbeli és térbeli változása, vízhiány mint konfliktusforrás) – Vita a fenntartható gazdaságról
Fogalmak	

Rendészet és közszolgálat, valamint Sport ágazathoz kapcsolódó tantárgy

Biológia 10-11. évfolyam (Technikum)

Kerettantervi óraszámok témakörönként

	Tematikai egység	Órakeret
1.A biológia tudománya		3
2.Az élővilág egysége, a felépítés és működés alapelvei		4
3.Egyedszintű öröklődés		8
4.Az élőlények jellemzői, viselkedés és környezet		7
5.A Föld és a Kárpát-medence értékei, az életközösségek biológiai sokfélesége		12
6.A biológiai evolúció		8
7.Ember és bioszféra – fenntarthatóság		10
8.Élet és energia		4
9.Sejtek, szövetek, szervek		7
10.A sejt és a genom szerveződése és működése		6
11.Az élet eredete és feltételei		3
12.A változékonyság molekuláris alapjai, sejt és genom		12
13. Az emberi szervezet felépítése és működése	Anyagforgalom	6
	Testkép, testalkat és mozgás	12
	Érzékelés, szabályozás	12
14.Az emberi nemek és a szaporodás biológiai alapjai		10
15.A lelki egyensúly és a testi állapot összefüggése		10
16.Az egészségügyi rendszer, elsősegélynyújtás		10
Összesen		144

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező alap óraszám	Szabadon felhasználható	Szabadon tervezhető
10. évf.	2+1	108	72	0	36
11. évf.	2+1	108	72	0	36

Óraszámok bontása évfolyamonként, témakörönként

Témakör	***Összes kötelező***	10. évfolyam kötelező alap	10. évfolyam szabadon felhasználható	10. évfolyam szabadon tervezhető	**10. évfolyam összes**	11. évfolyam kötelező alap	11. évfolyam szabadon felhasználható	11. évfolyam szabadon tervezhető	**11. évfolyam összes**
1.A biológia tudománya	**3**	3	0	0	**3**	0	0	0	**0**
2.Az élővilág egysége, a felépítés és működés alapelvei	**4**	4	0	0	**4**	0	0	0	**0**
3.Egyedszintű öröklődés	**8**	8	0	8	**16**	0	0	0	**0**
4.Az élőlények jellemzői, viselkedés és környezet	**7**	7	0	8	**15**	0	0	0	**0**
5.A Föld és a Kárpát-medence értékei, az életközösségek biológiai sokfélesége	**12**	12	0	0	**12**	0	0	0	**0**
6.A biológiai evolúció	**8**	8	0	6	**14**	0	0	0	**0**
7.Ember és bioszféra – fenntarthatóság	**10**	10	0	10	**20**	0	0	0	**0**
8.Élet és energia	**4**	4	0	0	**4**	0	0	0	**0**
9.Sejtek, szövetek, szervek	**7**	7	0	0	**7**	0	0	0	**0**
10.A sejt és a genom szerveződése és működése	**6**	6	0	0	**6**	0	0	0	**0**
11.Az élet eredete és feltételei	**3**	3	0	4	**7**	0	0	0	**0**
12.A változékonyság molekuláris alapjai, sejt és genom	**12**	0	0	0	0	12	6	0	**18**
13. Anyagforgalom	**6**	0	0	0	0	6	8	0	**38**
13. Testkép, testalkat és mozgás	**12**	0	0	0	0	12			
13.Érzékelés, szabályozás	**12**	0	0	0	0	12			
14. Az emberi nemek és a szaporodás biológiai alapjai	***10***	0	0	0	0	10	8	0	**18**
15.A lelki egyensúly és a testi állapot összefüggése	***10***	0	0	0	0	10	8	0	**18**
16.Az egészségügyi rendszer, elsősegélynyújtás	***10***	0	0	0	0	10	6	0	**16**
Összesen	***144***	**72**	**0**	**36**	**108**	**72**	**36**	**0**	**108**

10. évfolyam
Kötelező tartalom (72 óra)

Tematikai egység	A biológia tudománya	Órakeret 3 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri a biológiai kutatások alapvető céljait, legfontosabb területeit, értékeli az élet megértésében, az élővilág megismerésében és megóvásában játszott szerepét; – példákkal igazolja a biológiai ismereteknek a világképünk és a technológia fejlődésében betöltött szerepét, gazdasági és társadalmi jelentőségét; – ismeri a tudományos és áltudományos közlések lényegi jellemzőit, ezek megkülönböztetésének képességét életvitelének alakításában is alkalmazza.	– A biológiai kutatások alapvető céljainak, világképünket és mindennapi életünket alakító eredményeinek tudománytörténeti példákkal való bemutatása – A tudományos vizsgálatok menetének ismerete, vizsgálatokban való tudatos alkalmazása és nyomon követése kísérletelemzésekben – A biológiai vizsgálatok során alkalmazható, egyszerűbb laboratóriumi és terepmunkára alkalmas eszközök ismerete, vizsgálatok esetében a megfelelő kiválasztása és használata – A tudományos gondolkodás műveleteiről szerzett alapszintű ismeret, a műveletek alkalmazásában való jártasság, adott probléma esetén a célravezető módszer kiválasztása és alkalmazása – Az ismeretszerzésben és a problémamegoldásban a másokkal való együttműködés fontosságának felismerése, a közös munkában való aktív szerepvállalás – Tényekre alapozott, koherens érvelés, véleményalkotás és mások meghallgatásának képessége – Kísérleti megfigyelések, mérési és statisztikai adatok megfelelő rögzítése, rendezése és feldolgozása, az ebből levonható következtetések és további kutatási kérdések megfogalmazása – A modern biológia kulcsterületeinek, ezek technológiai lehetőségeinek ismerete, a kutatás és alkalmazás etikai, társadalmi-gazdasági kérdéseiben véleményalkotási és vitaképesség – A népszerűsítő és a tudományos igényű információs forrásokról való tájékozottság, az álhírek, áltudományos közlések felismerése, velük szemben tényekre alapozott kritikai érvelés.	
Fogalmak	kutatási kérdés, hipotézis, kísérlet, kísérleti változó, valószínűség, rendszerbiológia, molekuláris	

Tematikai egység	Az élővilág egysége, a felépítés és működés alapelvei	Órakeret 4 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– felismeri a szerveződési szintek atomoktól a bioszféráig való egymásba épülését, tudja a	– A szerveződési szintek hierarchikus és rendszerszemléletű elvének felismerése a tanulók által ismert, felidézett társadalmi,	

biológiai problémákat és magyarázatokat a megfelelő szinttel összefüggésben értelmezni; – tényekkel bizonyítja az élőlények elemi összetételének hasonlóságát, a biogén elemek, a víz, az ATP és a makromolekulák élő szervezetekben betöltött alapvető szerepét, és ezt összefüggésbe hozza kémiai felépítésükkel.	gazdasági, technológiai vagy természeti rendszerek példái alapján – Az energiáról meglévő tanulói tudás felszínre hozása, az energiafajták és átalakítási módok áttekintése példák alapján, a fény, a kémiai és a biológiai energia összefüggésbe hozása – Az információról meglévő tanulói tudás felszínre hozása, a sokféleséggel és a rendezettséggel való kapcsolat felismerése mindennapi példák és természeti jelenségek értelmezése alapján – A szervetlen és a szerves anyagok közötti kapcsolat tudománytörténeti, technológiai és biológiai szempontú értelmezése, az élet szénalapúsága – Az optimális enzimműködés kísérletes bemutatása, az enzimműködés és az anyagcserezavarok kapcsolatának példákkal való bemutatása – Biogén elemek kimutatása, következtetések levonása – A víznek az élet szempontjából kitüntetett szerepe melletti érvelés – A makromolekulák és monomerjeik felépítése és funkciója közötti kapcsolatok sokoldalú elemzése – A szabályozottság elvének elmélyítése mindennapi életből vett technológiai példák alapján, a szabályozott állandó állapot jelentőségének felismerése
Fogalmak	rendszer, szerveződési szint, egymásba épülés, biológiai energia és ATP, biogén elem, víz, makromolekulák, enzimek, sokféleség és információ, fehérjeszerkezet, vezérlés és szabályozás

Tematikai egység	**Egyedszintű öröklődés**	**Órakeret 8 óra**

Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**
– érti az örökítőanyagban tárolt információ és a kifejeződő tulajdonságok közötti összefüggést, megkülönbözteti a genotípust és a fenotípust, a fenom-genom összefüggéseket konkrét esetek magyarázatában alkalmazza; – megérti a genetikai információ nemzedékek közötti átadásának törvényszerűségeit, ezeket konkrét esetek elemzésében alkalmazza.	– Mendel kutatási módszerének (kísérletek, hipotézisek felállítása, statisztikai megközelítés) elemzése, az eredmények és a levont következtetések kapcsolatba hozása – A gének, a DNS és a kromoszómák (testi és ivari) kapcsolatának megértése, a gének és a tulajdonságok kapcsolatának sokoldalú elemzése – A mendeli öröklődés kiterjesztése: példák és magyarázatok a Mendel-szabályoktól való eltérésekre – A környezet fenotípusra gyakorolt hatásának megértése, példákkal való igazolása

	– A genom és a fenom kapcsolatának megértése (hogyan, hányféleképpen jöhet létre a fenotípus) – A fenotípus-elemzésben rejlő lehetőségek feltérképezése (miért és hogyan idéz elő elváltozásokat a genetikai és a környezeti tényezők egymásra hatása) – Az egyénre szabott gyógyítási lehetőségek céljának, jelenlegi alkalmazásainak és jövőbeli lehetőségeinek megismerése, értékelése
Fogalmak	gén, allél, genotípus, fenotípus, Mendel-szabályok, domináns, recesszív, öröklésmenet, családfa, genom, fenom, bioinformatika, személyre szabott gyógyítás

Tematikai egység	**Az élőlények jellemzői, viselkedés és környezet**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– az élő rendszerek vizsgálata során felismeri az analógiákat, korrelációkat, alkalmazza a statisztikus és a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, kritikusan és kreatívan mérlegeli a lehetőségeket, bizonyítékokra alapozva érvel, több szempontot is figyelembe vesz; – biológiai vonatkozású adatokat elemez, megfelelő formába rendez, ábrázol, ezek alapján előrejelzéseket, következtetéseket fogalmaz meg, a már ábrázolt adatokat értelmezi; – értékeli és példákkal igazolja a különféle szintű biológiai szabályozások szerepét az élő rendszerek normál működési állapotának fenntartásában; – megérti a bionika eredményeinek alkalmazási lehetőségeit, értékeli a bioinformatika, az információs technológiák alkalmazásának orvosi, biológiai jelentőségét. – az élő rendszerek vizsgálata során felismeri az analógiákat, korrelációkat, alkalmazza a statisztikus és a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, kritikusan és kreatívan mérlegeli a lehetőségeket, bizonyítékokra alapozva érvel, több szempontot is figyelembe vesz; – biológiai vonatkozású adatokat elemez, megfelelő formába rendez, ábrázol, ezek alapján előrejelzéseket,		– felismeri a szerveződési szintek atomoktól a bioszféráig való egymásba épülését, tudja a biológiai problémákat és magyarázatokat a megfelelő szinttel összefüggésben értelmezni; – tényekkel bizonyítja az élőlények elemi összetételének hasonlóságát, a biogén elemek, a víz, az ATP és a makromolekulák élő szervezetekben betöltött alapvető szerepét, és ezt összefüggésbe hozza kémiai felépítésükkel.

következtetéseket fogalmaz meg, a már ábrázolt adatokat értelmezi; – értékeli és példákkal igazolja a különféle szintű biológiai szabályozások szerepét az élő rendszerek normál működési állapotának fenntartásában; – megérti a bionika eredményeinek alkalmazási lehetőségeit, értékeli a bioinformatika, az információs technológiák alkalmazásának orvosi, biológiai jelentőségét.	
Fogalmak	öröklött és tanult viselkedési elemek, agresszió, altruizmus, stressz, gondolkodás, agykéreg, szinapszis, idegsejthálózat, mentálhigiéné, motiváció, tanulás, emlékezés, érzelmek, drog, függőség

Tematikai egység	**A Föld és a Kárpát-medence értékei**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az élő rendszerek vizsgálata során felismeri az analógiákat, korrelációkat, alkalmazza a statisztikus és a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, kritikusan és kreatívan mérlegeli a lehetőségeket, bizonyítékokra alapozva érvel, több szempontot is figyelembe vesz; – a biológiai jelenségek vizsgálata során digitális szöveget, képet, videót keres, értelmez és felhasznál, vizsgálja azok megbízhatóságát, jogszerű és etikus felhasználhatóságát; – biológiai vonatkozású adatokat elemez, megfelelő formába rendez, ábrázol, ezek alapján előrejelzéseket, következtetéseket fogalmaz meg, a már ábrázolt adatokat értelmezi; – érti az ökológiai rendszerek működése (anyagkörforgás, energiaáramlás) és a biológiai sokféleség közötti kapcsolatot, konkrét életközösségek vizsgálata alapján táplálkozási piramist, hálózatot elemez; – felismeri a természetes élőhelyeket veszélyeztető tényezőket, kifejti álláspontját az élőhelyvédelem szükségességéről, egyéni és társadalmi megvalósításának lehetőségeiről;	– A Föld Naprendszeren belüli elhelyezkedésének, kozmikus környezetének és a bolygó adottságainak a földi élet lehetőségével való összefüggése, az élet hosszú távú fennmaradásához és fejlődéséhez kapcsolódó jellemzők azonosítása – A szárazföldi élővilág egyes kiemelt jelentőségű elemeinek, konkrét életközösségeinek és védett fajainak bemutatása, értékelése (pl. Amazonas vidéke, afrikai esőerdők és szavannák, magashegységek, füves puszták stb.) – A Föld óceáni és tengeri életközösségeinek tanulmányozása, néhány kiemelt jelentőségű példa elemzése, védendő értékeik bemutatása (pl. korallszirtek) – A Föld élővilágát különleges nézőpontokból bemutató természetfilmek nézése, a szerzett élmények és ismeretek megbeszélése – A Kárpát-medence földtani és éghajlati adottságainak és az itt folyó gazdálkodás kölcsönhatásainak elemzése – A Kárpát-medence és az eurázsiai, afrikai élővilág közötti kapcsolat megértése (növények elterjedése, madárvándorlások) – A Kárpát-medence jellegzetes életközösségeinek megismerése, egy-egy	

– a valós és virtuális tanulási közösségekben, másokkal együttműködve megtervez és kivitelez biológiai vizsgálatokat, projekteket	endemikus, illetve reliktum faj bemutatása, jelentőségük értékelése – Néhány hazai nemzeti park jellegzetes természeti adottságainak, életközösségeinek vizsgálata, jellemző növény- és állatfajainak bemutatása – Természetfotók, filmek készítése hazai környezetben, azok szemlélése és megbeszélése egyénileg és csoportosan
Fogalmak	globális átlaghőmérséklet, ózonpajzs, üvegházhatás, mágneses védőpajzs, ártéri erdő, löszgyep, homoki gyep, endemikus fajok, reliktum fajok, szikesek, sziklagyepek, nádasok, láprét, hegyi kaszálórét, nemzeti parkok

Tematikai egység	**A biológiai evolúció**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– megérti a természetes változatosság szerveződését, az evolúciós változások eredetét és elterjedését magyarázó elemi folyamatokat, felismer és magyaráz mikro- és makroszintű evolúciós jelenségeket; – példákkal igazolja, hogy a szelekció a különböző szerveződési szinteken értelmezhető tulajdonságokon keresztül egyidejűleg hat; – morfológiai, molekuláris biológiai adatok alapján egyszerű származástani kapcsolatokat elemez, törzsfát készít; – ismeri az evolúció befolyásolásának lehetséges módjait (például mesterséges szelekció, fajtanemesítés, géntechnológia), értékeli ezek előnyeit és esetleges hátrányait.	– A természetes változatosság példáinak bemutatása a DNS-szinttől az egyedszintű különbségekig – A genotípus és a fenotípus kapcsolata bonyolultságának (ritkán egyszerű 1:1 leképezésű) megértése – A fajok viszonylagos genetikai állandóságának magyarázása animációk segítségével – Példák bemutatása a fajok genetikai változatosságának eredetére – Darwin evolúciós elméletét alátámasztó fontosabb érvek ismerete (pl. elterjedési területek, csökevényes szervek, homológiák) – Az evolúciós változások egyszerű modelljében a változatosság eredetének (mutáció, rekombináció) és terjedésének (szelekció, sodródás, génáramlás) felismerése példák alapján, a folyamatok adaptív, nem adaptív jellegének ismertetése – Példák bemutatása makroevolúciós (faji szint feletti) változásokra: evolúciós újdonságok, kihalások, adaptív radiáció – Annak megértése, hogy az evolúció általános rendezőelv a természettudományokban – Internetes források alapján annak bemutatása, hogy a szelekció egysége nemcsak gén lehet, hanem gének közössége (egyed), egyedek közössége (populáció), populációk csoportja (metapopuláció), életközösségek (ökoszisztéma) is – Az evolúció lehetséges mechanizmusainak (pl. mutáció – szelekció és együttműködés –	

	szelekció) bemutatása, a vitatott kérdések elemzése esettanulmányok alapján (pl. kihalási hullámok, emergencia, hiányzó láncszemek problémája) – Egyszerű biológiai adatbázisok, bioinformatikai programok használata származástani kapcsolatok elemzéséhez, törzsfa készítéséhez – Példák bemutatása internetes források segítségével: hogyan befolyásolta az ember eddig is az evolúciót (mesterséges szelekció, fajtanemesítés, géntechnológia), ezek előnyeinek és esetleges hátrányainak értékelése
Fogalmak	evolúció, mikroevolúció, makroevolúció, mutáció, szelekció, természetes és mesterséges szelekció, génáramlás, sodródás, adaptív evolúció, törzsfa

Tematikai egység	**Ember és bioszféra – fenntarthatóság**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– konkrét példák alapján vizsgálja a bioszférában végbemenő folyamatokat, elemzi ezek idő- és térbeli viszonyait, azonosítja az emberi tevékenységgel való összefüggésüket; – történeti adatok és jelenkori esettanulmányok alapján értékeli a mezőgazdaság, erdő- és vadgazdaság, valamint a halászat természetes életközösségekre gyakorolt hatását, példák alapján bemutatja az ökológiai szempontú, fenntartható gazdálkodás technológiai lehetőségeit; – példák alapján elemzi a levegő-, a víz- és a talajszennyeződés, az ipari és természeti katasztrófák okait és ezek következményeit, az emberi tevékenységnek az élőhelyek változásához vezető hatását, ennek alapján magyarázza egyes fajok veszélyeztetettségét; – érti és elfogadja, hogy a jövőbeli folyamatokat a jelen cselekvései alakítják, tudja, hogy a folyamatok tervezése, előrejelzése számítógépes modellek alapján lehetséges; – a kutatások adatai és előrejelzései alapján értelmezi a globális éghajlatváltozás	– A fenntarthatóság fogalmának komplex értelmezése, a természeti, technológiai és gazdasági folyamatok közötti összefüggések feltárása – Az élő rendszerekre gyakorolt, emberi tevékenységgel összefüggő hatások adatok alapján való azonosítása, a lehetséges következmények felismerése – A fenntarthatósággal összefüggő egyéni, közösségi, nemzeti és globális szintű felelősségek és cselekvési lehetőségek elemzése, megfogalmazása – A növénytermesztés és állattenyésztés, az erdő- és vadgazdálkodás, a halászat és haltenyésztés történeti és jelenkori technológiáinak a fenntarthatóság szempontjából való kritikai elemzése, alternatívák keresése – A Föld globális szintű környezeti folyamatai, pl. az éghajlatváltozás vizsgálatára szolgáló módszerek („big data”, számítógépes modellezés) megismerése, az előrejelzések megbízhatóságának értékelése – A környezet- és természetvédelem törvényi szabályozásának, a nemzetközi	

élővilágra gyakorolt helyi és bioszféra szintű következményeit; – értékeli a környezet- és természetvédelem fontosságát, megérti a nemzetközi összefogások és a hazai törekvések jelentőségét, döntései során saját személyes érdekein túl a természeti értékeket és egészségmegőrzési szempontokat is mérlegeli.	egyezmények jelentőségének példákkal való bizonyítása – Az ökológiai fenntarthatósággal összefüggő civil kezdeményezések és szervezetek tevékenységének megismerése, lehetőség szerinti segítése – Fenntarthatósággal kapcsolatos tematikus programokban való aktív részvétel
Fogalmak	globális éghajlatváltozás, üvegházgázok, klímamodellek, fenntarthatóság, ökológiai gazdálkodás, biogazdálkodás, élőhely-degradáció és -védelem, invazív faj, természetvédelmi törvény, „big data”

Tematikai egység	**Élet és energia**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri és példákkal bizonyítja az élőlények szén- és energiaforrásainak különféle lehetőségeit, az anyagcseretípusok közötti különbséget; – vázlatrajzok, folyamatábrák és animációk alapján értelmezi a biológiai energiaátalakítás sejtszintű folyamatait, azonosítja a fotoszintézis és a sejtlégzés fő szakaszainak sejten belüli helyét és struktúráit, a fontosabb anyagokat és az energiaátalakítás jellemzőit; – a sejtszintű anyagcsere-folyamatok alapján magyarázza a növények és állatok közötti ökológiai szintű kapcsolatot, a termelő és fogyasztó szervezetek közötti anyagforgalmat; – a valós és virtuális tanulási közösségekben, másokkal együttműködve megtervez és kivitelez biológiai vizsgálatokat, projekteket.	– A fotoszintézis biológiai szerepének érvekkel való igazolása, a folyamat alapegyenletének ismerete, fő szakaszainak elkülönítése – Az erjesztés és a sejtlégzés megkülönböztetése, az erjesztés biológiai előfordulásának és technológiai alkalmazásának ismerete, példákkal való igazolása – A sejtlégzés biológiai szerepének érvekkel való igazolása, a folyamat alapegyenletének ismerete, fő szakaszainak elkülönítése – Folyamatábrák elemzése és készítése a fotoszintézis és a (sejt)légzés fő szakaszairól, a folyamatok vizualizálása és értelmezése – Kísérletek tervezése, elvégzése a fotoszintézis és a (sejt)légzés vizsgálatára, kutatási kérdések megfogalmazása, változók beállítása, adatok rögzítése és elemzése, következtetések levonása – Az életközösségek anyag- és energiaforgalmának megértése, a szénkörforgás diagramon való ábrázolása, a sejtszintű folyamatokkal való kapcsolatba hozása	
Fogalmak	autotróf és heterotróf, kemotróf és fototróf, biológiai energia és ATP, fotoszintézis, erjedés, sejtlégzés, aerob és anaerob folyamat, szénkörforgás	

Tematikai egység	**Sejtek és szövetek**	**Órakeret 7 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az élő rendszerek vizsgálata során felismeri az analógiákat, korrelációkat, alkalmazza a statisztikus és a rendszerszintű gondolkodás	– A többsejtű életforma alapvető jellemzőinek azonosítása, az ebben rejlő (evolúciós) előnyök felismerése, megfogalmazása	

műveleteit, kritikusan és kreatívan mérlegeli a lehetőségeket, bizonyítékokra alapozva érvel, több szempontot is figyelembe vesz; – felismeri a szerveződési szintek atomoktól a bioszféráig való egymásba épülését, tudja a biológiai problémákat és magyarázatokat a megfelelő szinttel összefüggésben értelmezni; – egyénileg és másokkal együttműködve célszerűen és biztonságosan alkalmaz biológiai vizsgálati módszereket, ismeri a fénymikroszkóp működésének alapelvét, képes azt használni; – tájékozódik a biotechnológia és a bioetika kérdéseiben, ezekről folyó vitákban tudományosan megalapozott érveket alkot. – fénymikroszkópban, ábrán vagy fotón felismeri és jellemzi a főbb állati és növényi szövettípusokat, elemzi, hogy milyen funkciók hatékony elvégzésére specializálódtak.	– A (transzmissziós) fénymikroszkóp működési elvének ismerete, a nagyítás és a felbontóképesség értelmezése, a mikroszkóp alapbeállításának képessége, mikrofotó készítése mobiltelefonnal – Növényi metszetek, preparátumok készítése, fénymikroszkópos vizsgálata, rajzok, fotók készítése és rendszerezése – A növényi szövetek alaptípusainak megkülönböztetése, a sejttani jellemzők és a szövettípus biológiai funkciója közötti összefüggés érvekkel való bizonyítása – A zárvatermő növények szerveinek ismerete, a gyökér, a szár a levél és a virág jellegzetes szöveti felépítésének azonosítása – A különféle emberi (állati) szövetek sejttípusainak kialakulására vezető differenciálódási folyamat elvi értelmezése, egy konkrét példán (pl. vérsejtek képzése) való bemutatása – Állati vagy emberi szövetekről, szervekről készült metszetek fénymikroszkópos vizsgálata vagy fotókon való összehasonlítása és jellemzése – Az emberi szövetek alaptípusainak (hám-, kötő- és támasztó-, izom-, ideg-) jellemzése a felépítés és működés kapcsolatba hozásával, néhány fontosabb altípus elkülönítése – A gyógyászatban alkalmazott diagnosztikus szövettani vizsgálatok céljának, egy-egy módszerének ismerete, a daganatos betegségek felismerésében játszott szerepének értékelése
Fogalmak	osztódó és állandósult (növényi) szövetek, őssejt fogalma és típusai, daganatsejt, embrionális fejlődés, hám-, kötő- és támasztó-, izom-, idegszövet

Tematikai egység	**A sejt és a genom szerveződése és működése**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ábrák, animációk alapján értelmezi és biológiai tényekkel alátámasztja, hogy a vírusok az élő és élettelen határán állnak; – a felépítés és működés összehasonlítása alapján bemutatja a sejtes szerveződés kétféle típusának közös jellemzőit és alapvető különbségeit, értékeli ezek jelentőségét; – tényekkel igazolja a baktériumok anyagcseréjének sokfélesége, gyors	– A vírusok felépítése, szaporodása és a megbetegedések közötti összefüggések felismerése egy konkrét betegség (pl. influenza) kapcsán, a betegségek megelőzési és gyógyítási lehetőségeinek számbavétele, tévképzetek eloszlatása – A prokarióta és eukarióta sejttípusok összehasonlítása, a felépítés, működés és alkalmazkodás főbb összefüggéseinek bemutatása	

szaporodása és alkalmazkodóképessége közötti összefüggést; – felismeri az összetett sejttípus mikroszkóppal megfigyelhető sejtalkotóit, magyarázza a sejt anyagcsere-folyamatainak lényegét, igazolja, hogy azok a környezettel folytonos kölcsönhatásban mennek végbe; – ismeri az örökítőanyag többszintű szerveződését, képek, animációk alapján értelmezi a sejtekben zajló biológiai információ tárolásának, átírásának és kifejeződésének folyamatait; – tudja, hogy a sejtekben és a sejtek között bonyolult jelforgalmi hálózatok működnek, amelyek befolyásolják a génműködést, és felelősek lehetnek a normál és a kóros működésért is; – összehasonlítja a sejtosztódás típusait, megfogalmazza ezek biológiai szerepét, megérti, hogy a soksejtű szervezetek a megtermékenyített petesejt és utódsejtjei meghatározott számú osztódásával és differenciálódásával alakulnak ki; – ismeri az őssejt fogalmát, különféle típusait, jellemzőit, különbséget tesz őssejt és daganatsejt között; – felismeri az összefüggést a rák kialakulása és a sejtciklus zavarai között, megérti, hogy mit tesz a sejt és a szervezet a daganatok kialakulásának megelőzéséért.	– Az eukarióta sejttípusok kialakulását magyarázó elmélet bizonyítékainak ismertetése – A főbb sejtalkotók mikroszkópos képének tanulmányozása, felépítésük egyszerű lerajzolása és működésük bemutatása, a működések összekapcsolása a szervezetszintű folyamatokkal – A génműködés alapelveinek megértése: aktív és nem aktív régiók , gének bekapcsolása, kikapcsolása, módosítása – Az őssejt és a differenciált sejt összehasonlítása génaktivitás alapján, a különbség felismerése őssejt és daganatsejt között – A sejtciklus biológiai szerepének, szakaszainak és szabályozásának megértése, a daganatelnyomó és DNS-javító fehérjék létezése, a programozott sejthalál szerepe. – A sejtosztódás egyes típusainak értelmezése, biológiai szerepének összekapcsolása az emberi sejtek, szervek működésével (őssejtek, differenciált sejt, sebgyógyulás, ivarsejtképzés) – A sejten belüli és a sejtek közötti jelforgalmi hálózatok biológiai jelentőségének felismerése egy-egy egyszerűbb példa alapján – Felismeri az összefüggést a rák kialakulása és a sejtciklus zavarai között, megérti, hogy mit tesz a sejt és a szervezet a daganatok kialakulásának megelőzéséért
Fogalmak	vírus, baktérium, prokarióta, eukarióta, gén, kromoszóma, fehérjeszintézis, sejtciklus, sejtosztódás, őssejt, differenciált sejt, mitózis, meiózis, jelforgalom, biológiai hálózat, daganatképződés, rák, GMO

Tematikai egység	**Az élet eredete és feltételei**	**Órakeret 3 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a földi élet keletkezését biológiai kísérletek és elméletek alapján magyarázza, erről megfogalmazza személyes véleményét is; – megkülönbözteti a valódi és az ősbaktérium fogalmát, tudja, hogy ezek az élővilág két külön rendszertani csoportjába tartoznak, érti és tényekkel igazolja az ősbaktériumok különleges élőhelyeken való életképességét;	– Az élő állapot és kialakulásának magyarázása életkritériumok, a baktériumok sejtszerkezete alapján – Az ősbaktériumok különleges élőhelyeken való életképességének példákkal való igazolása – A Naprendszeren belüli és azon kívüli élet kutatási céljának, feltételezéseinek és eddigi eredményeinek ismerete	

– biológiai és csillagászati tények alapján mérlegeli a földön kívüli élet valószínűsíthető feltételeit és lehetőségeit.	
Fogalmak	őslégkör, ősóceán, RNS-világ, prokarióta sejt, anaerob anyagcsere, cianobaktérium, UV-sugárzás és ózonpajzs, kozmikus sugárzás és földmágnesség, ősbaktérium, földön kívüli életlehetőségek

Szabadon felhasználható (36 óra)

Tematikai egység	**Egyedszintű öröklődés**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
összefoglalás	genetika problémák	
filmvetítés	genetikai rendellenességek, Down-kór	
filmvetítés	Czeizel Endre munkássága, tehetségek, ikresség	
Fogalmak	öröklődés, autoszóma, ivari kromoszóma, mutáció	

Tematikai egység	**Az élőlények jellemzői, viselkedés és környezet**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
összefoglalás	öröklött és tanult magatartásformák ismétlése	
filmvetítés	Az állatok viselkedése, nagycsaládok, kolóniák	
számonkérés	öröklött és tanult magatartásformák összehasonlítása példákkal	
Fogalmak	öröklött, tanult, feltételes, feltétlen reflex, megszokás, mimikri, párválasztás, udvarlás, kommunikáció, feromonok	

Tematikai egység	**A biológiai evolúció**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
összefoglalás	evolúció	
filmvetítés	Darwin pintyek	
filmvetítés	Az emberréválás folyamata	
Fogalmak	evolúció, Darwin, emberelődök, ősember, előember, mai ember	

Tematikai egység	**Ember és bioszféra – fenntarthatóság**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
gyakorlati óra (növények ültetése)	Föld napja	
gyakorlati óra (vetélkedő)	Víz világnapja	
gyakorlati óra(vetélkedő)	Madarak és fák napja	
filmvetítés	Védett természeti értékeink	
Fogalmak	Föld, víz, levegő védelme, nemzetközi programok	

Tematikai egység	**Az élet eredete és feltételei**	**Órakeret 4 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
összefoglalás	biológia és határtudományok	

filmvetítés	A Föld keletkezése
Fogalmak	élő, élettelen, szerves, szervetlen, életfeltétel, ősrobbanás

11. évfolyam
Kötelező tartalom (72 óra)

Tematikai egység	**A változékonyság molekuláris alapjai**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek		**Fejlesztési feladatok**
– ismeri az örökítőanyag bázissorrendjének vagy bázisainak megváltozásához vezető folyamatokat, konkrét esetekben azonosítja ezek következményeit; – az örökítőanyag felépítéséről és működéséről alkotott tudását összefüggésbe hozza a géntechnológia, a génszerkesztés céljával és módszertani alapjaival, tényekre alapozottan, kritikai szemlélettel elemzi a genetikai módosítások vélt vagy valós előnyeit és kockázatait; – felismeri a kapcsolatot az életmód és a gének kifejeződése között, érti, hogy a sejt és az egész szervezet jellemzőinek kialakításában és fenntartásában kiemelt szerepe van a környezet általi génaktivitás-változásoknak.		– A DNS bázissorrendje, a fehérje aminosavsorrendje, térszerkezete és biológiai funkciója, valamint a tapasztalható jelleg közötti összefüggés példaszerű bemutatása – A mutációk és a betegségek (anyagcserezavarok, daganatos betegségek) összefüggéseinek felismerése, konkrét példa elemzése – A szerzett tulajdonságok örökölhetősége, epigenetikai hatások értelmezése: az életmóddal (táplálkozás, mozgás, dohányzás) és más környezeti hatásokkal (pl. stressz) módosítható genetikai információ (pl. miért nem mindegy, hogy valamely tulajdonság az apai vagy anyai gén által kódolt) – A DNS-bázissorrend megállapítás jelentőségének felismerése, a DNS-chip, a genetikai ujjlenyomat módszerének bemutatása, a gyakorlati alkalmazások példáinak áttekintése és értékelése – A géntechnológiák céljának és eljárásainak megismerése, a rekombináns DNS, a génszerkesztés, a klónozás biológiai alapjainak és gyakorlati felhasználásának (pl. igazságügyi orvostani és diagnosztikai vizsgálatok) bemutatása – A géntechnológia orvostudományban, gyógyszeriparban, növénytermesztésben, állattenyésztésben, élelmiszeriparban való alkalmazásának példákkal történő bemutatása (humán genom projekt, génterápia, genetikailag megváltoztatott élőlények) – A bioinformatika céljának, alkalmazási lehetőségeinek és jövőbeli jelentőségének megértése (pl. evolúciós leszármazási kapcsolatok keresése adatbázisok alapján, kapcsoltság elemzése egyes betegségek és

	gének összefüggésének vizsgálatához, jelátviteli hálózatok modellezése) – A bioetika kialakulására vezető okok és a főbb alkalmazási területek áttekintése, bioetika alapelvein alapuló érvelés (pl. a genetikai kutatások előnyei és kockázatai, az állatkísérletek kérdései, transzplantáció és biorobotika, a jövőbeli hatások előrejelzése)
Fogalmak	mutáció, mutagén, epigenetikai hatás, géntechnológia, klónozás, génszerkesztés, génmódosítás, géndiagnosztika, bioinformatika, bioetika

Tematikai egység	**Anyagforgalom**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a táplálkozás, a légzés, a keringés és a kiválasztás szervrendszerének elemzése alapján magyarázza az emberi szervezet anyag- és energiaforgalmi működésének biológiai alapjait.	– Az emberi tápcsatorna szakaszainak és azok felépítésének elemzése, a fontosabb élettani funkciók vizsgálata és összehasonlítása – Az emberi táplálkozás mennyiségi és minőségi kritériumainak elemzése, az egészséges táplálkozás alapelveinek megismerése, az alkalmazás képességének fejlesztése – Az emberi légzőszervrendszer felépítésének és működésének vizsgálata – A légúti fertőzések típusainak és tüneteinek ismerete, a légszennyező anyagok egészségkárosító hatásainak elemzése – Az emberi keringési rendszer felépítése és működésének vizsgálata, a gyakoribb betegségeinek elemzése – Az emberi kiválasztó szervrendszer felépítése és szerepe a szervezet homeosztázisában, a húgyúti fertőzések tüneteinek ismerete, a művesekezelés elvének és alkalmazási módjának megismerése	
Fogalmak	bélcsatorna, légutak, légzőmozgások, légszennyezés, szív, keringési rendszer, vér, magas vérnyomás betegség, infarktusveszély, agyvérzés, kiválasztó szervrendszer	

Tematikai egység	**Testkép, testalkat, mozgásképesség**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– kiegyensúlyozott saját testképpel rendelkezik, amely figyelembe veszi az egyéni adottságokat, a nem és a korosztály fejlődési jellegzetességeit, valamint ezek sokféleségét; – az emberi test kültakarójának, váz- és izomrendszerének elemzése alapján magyarázza az ember testképének,	– Az emberi szervek helymeghatározása a test anatómiai síkjai, tengelyei és irányai szerint – Az emberszabású majmok, az előemberek, az ősemberek és a mai ember anatómiai jellemzőinek összehasonlítása, a fejlődési folyamat értelmezéseA bőr három fő rétegének megismerése és a rétegek	

testalkatának és mozgásképességének biológiai alapjait; – elemzi az ember mozgásképességének biokémiai, szövettani és biomechanikai alapjait, ezeket összefüggésbe hozza a mindennapi élet, a sport és a munka mozgásformáival, értékeli a rendszeres testmozgás szerepét egészségének megőrzésében.	funkcióinak elemzése, egészségtani vonatkozások – Az ember helyváltoztató mozgását lehetővé tevő belső váz és az erre felépülő vázizomzat együttes működésének értelmezése modellek, animációk, képek alapján – Az emberi csontváz három fő táján (fej, törzs, végtagok) elhelyezkedő csontok, a végtagok főbb izmainak megismerése, az anatómiai és élettani kapcsolatok elemzése, egészségtani vonatkozások – A csontok, izmok együttműködésének biomechanikai értelmezése, modellezése
Fogalmak	emberszabású majmok, előemberek, ősemberek, mai ember, bőr, bőrszín, bőrvizsgálat, fejváz, törzsváz, végtagváz, hajlító- és feszítőizom, záróizmok, mimikai izmok, ízület, sportsérülések

Tematikai egység	**Érzékelés, szabályozás**	**Órakeret 12 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– az ideg-, hormon- és immunrendszer elemzése alapján magyarázza az emberi szervezet információs rendszerének biológiai alapjait.	– A bőr, a szem és a fül felépítése és érzékelő működésének vizsgálata, a leggyakoribb érzékszervi megbetegedések okainak és megelőzési lehetőségeinek áttekintése – Reflextípusok megkülönböztetése, elvégzett reflexvizsgálatok értelmezése – A hormonrendszer szabályozó szerepének értelmezése, az agyalapi mirigy, a mellékvese, a hasnyálmirigy és a pajzsmirigy által termelt hormonok hatásainak elemzése – Az ember központi és környéki idegrendszerének megismerése konkrét példákon keresztül (pl. mozgásszabályozás, vérnyomás-szabályozás, a vércukorszint és a vér ozmotikus koncentrációjának szabályozása) – Az emberi immunrendszer felépítésének és működésének elemzése animációk alapján, a fertőzés, a gyulladás, az allergia kialakulására vonatkozó tudományos cikkek elemzése, a betegségek kialakulásának megelőzésére, csökkentésére irányuló egyéni cselekvési lehetőségek számbavétele	
Fogalmak	mechanikai és hőérzékelés, reflex, látás, szemhibák és -betegségek; hallás, külső, középső, belső fül; egyensúlyozás, hormon, agyalapi mirigy, hasnyálmirigy, mellékvese, pajzsmirigy, központi és környéki idegrendszer, immunrendszer, immunválasz, kórokozó, antigén, antitest, védőoltás, gyulladás, allergia, bőrflóra, fertőzés, járvány	

Tematikai egység	**Az emberi nemek és a szaporodás biológiai alapjai**	**Órakeret 10 óra**

Ismeretek	Fejlesztési feladatok
– ismeri a férfi és a női nemi szervek felépítését és működését, a másodlagos nemi jellegeket és azok kialakulási folyamatát, ismereteit összekapcsolja a szaporító szervrendszer egészségtanával; – biológiai ismereteit is figyelembe véve értékeli az emberi szexualitás párkapcsolattal és tudatos családtervezéssel összefüggő jelentőségét; – megérti a fogamzásgátlók hatékonyságáról szóló információkat, a személyre szabott, orvosilag ellenőrzött fogamzásgátlás fontosságát; – ismeri a fogamzás feltételeit, a terhesség jeleit, bemutatja a magzat fejlődésének szakaszait, értékeli a terhesség alatti egészséges életmód jelentőségét; – felsorolja az emberi egyedfejlődés főbb szakaszait, magyarázza, hogyan és miért változik a szervezetünk az életkor előrehaladásával, értékeli a fejlődési szakaszok egészségvédelmi szempontjait, önmagát is elhelyezve ebben a rendszerben.	– Az emberi nemek kromoszómák (X, Y) általi meghatározottságának ismerete – A nemi jellegek és működések hormonok általi szabályozottságának megértése, a főbb hormonok és hatásaik azonosítása – Az elsődleges és másodlagos nemi jelleg fogalmi értelmezése, biológiai szempontú leírása – A női és a férfi szaporodási szervrendszer szerveinek (külső és belső nemi szervek) megismerése, a felépítés és a működés összekapcsolása – A menstruációs ciklus hormonális szabályozásának értelmezése – Az emberi szexualitás, a nemi kapcsolatok biológiai alapjainak megismerése, a szexualitás egyéni boldogsággal, párkapcsolatokkal összefüggő funkcióinak megbeszélése – A biztonságos nemi élet fontosságának felismerése, a nemi betegségek megelőzési módjainak megismerése, a nemi higiénia gyakorlati szempontjainak áttekintése – A családtervezésről meglévő előzetes tudás felszínre hozása, etikai szempontú megbeszélése – Mechanikai és hormonális fogamzásgátlás mechanizmusainak értelmezése és elemzése – A fogamzás feltételeinek, folyamatának megismerése, a terhesség kezdeti jeleinek megbeszélése, a terhességi vizsgálatok biológiai hátterének értelmezése – A terhességi szűrővizsgálatok formáinak megismerése és összehasonlítása – A várandósság alatti élettani, hormonális változások értelmezése és elemzése – Az embrionális és a magzati fejlődés biológiai történéseinek elemzése, a folyamatok anatómiai és időbeli elhelyezése – A szülés szakaszai, a folyamat során végbemenő élettani változások, működések elemzése – A születés utáni egyedfejlődés főbb szakaszainak vázlatos áttekintése, a jellegzetes élettani és pszichikai változások azonosítása – A gyermekek megfelelő testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését biztosító családi és társadalmi hatások megbeszélése – A gyermekgondozás társadalmi szinten kialakult segítő szolgálatainak és egyéb formáinak áttekintése, a gyermekorvosi és a védőnői hálózat működésének megismerése – A veleszületett rendellenességek biológiai hátterének értelmezése, a gyakoribb formák bemutatása, az ezzel

	kapcsolatos genetikai és magzati vizsgálati lehetőségek áttekintése
Fogalmak	nemi kromoszómák, nemi jellegek, ivari őssejtek, here, hímivarsejt, tesztoszteron, petefészek, petesejt, peteérés, méh, menstruáció, zigóta, embrió, magzatburok, magzat, fogamzás és fogamzásgátlás, családtervezés, FSH, LH, progeszteron, ösztrogén, HCG, veleszületett rendellenességek, magzati szűrővizsgálatok

Tematikai egység	**A lelki egyensúly és a testi állapot összefüggése**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– a biológiai működések alapján magyarázza a stressz fogalmát, felismeri a tartós stressz egészségre gyakorolt káros hatásait, igyekszik azt elkerülni, csökkenteni; – ismeri a gondolkodási folyamatokat és az érzelmi és motivációs működéseket meghatározó tényezőket, értékeli az érzelmi és az értelmi fejlődés kapcsolatát; – ismeri a mentális egészség jellemzőit, megérti annak feltételeit, ezek alapján megtervezi az egészségmegőrző magatartásához szükséges életviteli elemeket; – megérti az idegsejtek közötti jelátviteli folyamatokat, és kapcsolatba hozza azokat a tanulás és emlékezés folyamataival, a drogok hatásmechanizmusával; – az agy felépítése és funkciója alapján magyarázza az információk feldolgozásával, a tanulással összefüggő folyamatokat, értékeli a tanulási képesség jelentőségét az egyén és a közösség szempontjából; – biológiai folyamatok alapján magyarázza a függőség kialakulását, felismeri a függőségekre vezető tényezőket, ezek kockázatait és következményeit.	– Az emberi viselkedés biológiai gyökereinek és emberi sajátosságainak elemzése az állatok viselkedésével történő összehasonlítás és az evolúciós megközelítés alapján – A stresszhatás mértékétől és időtartamától függő élettani, viselkedésbeli változások (vészreakció, szimpatikus túlsúly) felismerése és megkülönböztetése, a legális stresszoldás melletti érvelés – A gondolkodás folyamatát meghatározó tényezők bemutatása egy konkrét esetre (probléma megoldására) alkalmazva – A mentális egészséget is figyelembe vevő (saját, családtag, barát) egészségmegőrző program megtervezése, bemutatása, mobiltelefonos applikációk felhasználása – A drogok és más függőségek okozta hatások jeleinek és mechanizmusainak értelmezése – Az idegsejt ingerelhetőségének magyarázása, fő funkcióinak értelmezése (információfelvétel, -feldolgozás, -továbbítás, -átadás), kapcsolata a tanulási és emlékezési folyamatokkal – Az idegsejtek hálózatokba szerveződésének megértése, a magasabb rendű működésekben játszott szerepük értékelése – Esettanulmányok, mobiltelefonos applikációk, képek alapján annak megértése, hogy a halántéklebenynek a memória kialakításában, a homloklebenynek (neokortex) a kognitív funkciókban van kiemelkedő szerepe – A tanulás biológiai funkcióinak bemutatása, az eltérő tanulási képesség lehetséges okainak és formáinak feltérképezése, a következmények megvitatása – A függőségek összekapcsolása biológiai tényezőkkel (genetikai hajlamok, egyes agyterületek szinapszisainak megváltozása), a függőségekből eredő kockázatok,	

	következmények felismerése esettanulmányok alapján
Fogalmak	öröklött és tanult viselkedési elemek, agresszió, altruizmus, stressz, gondolkodás, agykéreg, szinapszis, idegsejthálózat, mentálhigiéné, motiváció, tanulás, emlékezés, érzelmek, drog, függőség

Tematikai egység	**Az egészségügyi rendszer, elsősegélynyújtás**	**Órakeret 10 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
– ismeri az orvosi diagnosztika, a szűrővizsgálatok és védőoltások célját, lényegét, értékeli ezek szerepét a betegségek megelőzésében és a gyógyulásban; – megkülönbözteti a házi- és a szakorvosi ellátás funkcióit, ismeri az orvoshoz fordulás módját, tisztában van a kórházi ellátás indokaival, jellemzőivel; – ismeri a leggyakoribb fertőző betegségek kiváltó okait, ismeri a fertőzések elkerülésének lehetőségeit és a járványok elleni védekezés módjait; – ismeri a leggyakoribb népbetegségek (pl. szívinfarktus, stroke, cukorbetegség, allergia, asztma) kockázati tényezőit, felismeri ezek kezdeti tüneteit; – korábbi elsősegélynyújtással kapcsolatos ismereteinek és készségeinek alkalmazásával képes a bekövetkezett balesetet, rosszullétet felismerni, segítséget (szükség esetén mentőt) hívni, valamint elsősegélyt nyújtani; – az emberi szervezet felépítéséről, működéséről szerzett tudását, eddigi elsősegélynyújtással kapcsolatos ismereteit és készségeit az egészséges életvitel kialakításában és az elsősegélynyújtásban alkalmazza; – szükség esetén képes a sérült vagy beteg személy ellátását a rendelkezésre álló eszközökkel (vagy eszköz nélkül) megkezdeni (sebellátás, vérzéscsillapítás, eszméletlen beteg ellátása, szabad légút biztosítása);	– Az orvosi diagnosztika céljának, legfontosabb eljárásainak megismerése – A legfontosabb laboratóriumi vizsgálatok céljának, indokoltságának, egyes módszereinek és gyógyítással kapcsolatos jelentőségének értékelése – Egyes orvosi képalkotó eljárások céljának, alkalmazásuk indokoltságának megértése (példákon keresztül), szükségességüknek az előnyök és kockázatok mérlegelésén alapuló elfogadása – A különféle sugárzások okozta megbetegedések okainak elemzése, kialakulásuk csökkentésének megismerése – Konkrét példák, esettanulmányok és filmek alapján a különféle típusú orvosi ellátások (házi-, szakorvosi, kórházi) céljának, egymással való összefüggésének megértése – A betegjogi képviselet lehetőségének, elérhetőségének ismerete, az igénybevétellel kapcsolatos tájékozottság megszerzése – A gyakoribb fertőző betegségek tüneteinek felismerése, az orvoshoz fordulás szükségességének felismerése, alapszintű járványügyi ismeretek megszerzése, a népességre kiterjedő védőoltások jelentőségének értékelése – Preventív szemléletű egészségműveltség kialakítása, a gyakoribb népbetegségek életmóddal összefüggő kockázati tényezőinek ismeretén alapuló életvitel kialakítása – A XXI. századi technológiákra alapozott egészségműveltség és -tudatosság, az önmegfigyelés, az otthoni mérések (testsúly, vérnyomás, vércukor) és mobiltelefonos applikációkon alapuló monitorozás lehetőségének megismerése – Az elsősegélynyújtás és életmentés elemi szabályainak gyakorlatban történő kivitelezése	

– ismer és alkalmaz az egészségi állapot jelzésében, a betegségek felismerésében vagy egészségügyi vészhelyzetek kezelésében segítséget nyújtó mobiltelefonos applikációkat; – szükség esetén alkalmazza a felnőtt alapszintű újraélesztés műveleteit (CPR), képes félautomata defibrillátor alkalmazására.	szimulációk során, telefonos applikációk alkalmazása – A mentőhívás lépéseinek és alapszabályainak megismerése, gyakorlása – A klinikai halál és a biológiai halál fogalmának értelmezése, annak megértése, hogy a halál nem pillanatnyi esemény, hanem folyamat, mely visszafordítható, ha az elsősegélynyújtó haladéktalanul és szakszerűen megkezdi az újraélesztést – A berendezés nélküli alapfokú újraélesztési eljárások megismerése és gyakorlati alkalmazása – A félautomata defibrillátor működési mechanizmusának megismerése és alkalmazásának gyakorlati elsajátítása – A vérzések leggyakoribb okainak és a vérzéscsillapítás módjainak megismerése, alkalmazásuk képességének megszerzése – Sebtípusok megismerése és a fertőtlenítés, sebellátás szabályainak gyakorlati elsajátítása – Csonttörések típusainak, valamint a nyílt és zárt törések ellátásának megismerése – Ficam, rándulás ellátási szabályainak megismerése – Égési sérülési fokozatok megismerése, összehasonlítása, az égési sérülések alapvető ellátási teendőinek megismerése – Áramütést szenvedett egyén ellátásakor szükséges alapvető teendők megismerése – Mérgezési tünetek megismerése és az ellátás lépéseinek gyakorlati alkalmazása – Eszméletvesztést szenvedett egyén ellátási módjának megismerése
Fogalmak	laborvizsgálat, lelet, vérnyomás mérése, UH, röntgen, CT, MR, sugárbetegségek, betegjogok, népbetegség, fertőzés, járvány, újraélesztés, stabil oldalfekvés, defibrillátor, ájulás, sokkos állapot, vérzéstípusok, fertőtlenítés, csonttöréstípusok, ficam, égési sérülések fokozatai, mérgezések típusai

Szabadon felhasználható (36 óra)

Tematikai egység	**A változékonyság molekuláris alapjai**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
összefoglalás, számonkérés	genetika problémák	
filmvetítés	Czeizel Endre munkássága	
Fogalmak	DNS, öröklődés, mutáció	

Tematikai egység	**Az emberi szervezet felépítése és működése**	**Órakeret**

		8 óra
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
filmvetítés	Csodálatos emberi test	
filmvetítés	Érzékszerveink felépítése és működése	
összefoglalás, számonkérés	szabályozás	
Fogalmak	látás, hallás, ízérzés, egyensúlyozás, tapintás, szaglás folyamata	

Tematikai egység	**Az emberi nemek és a szaporodás biológiai alapjai**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
beszélgetés szakemberrel	szexuális viselkedés (orvos, védőnő)	
filmvetítés	A nemi úton terjedő betegségek, védekezés	
filmvetítés	Fejlődés az anyaméhben	
Fogalmak	születésszabályozás, terhesség megelőzés, családtervezés	

Tematikai egység	**A lelki egyensúly és a testi állapot összefüggése**	**Órakeret 8 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
beszélgetés szakemberrel	szexuális viselkedés (orvos, védőnő, pszichológus)	
filmvetítés	szenvedélybetegségek, drog, alkohol	
gyakorlati óra	drogprevenciós foglalkozás	
Fogalmak	csoportterápia, függőségek	

Tematikai egység	**Az egészségügyi rendszer, elsősegélynyújtás**	**Órakeret 6 óra**
Ismeretek	**Fejlesztési feladatok**	
gyakorlati bemutató	szakemberek segítségével	
filmvetítés	A mentősök élete	
Fogalmak	életmentés, elsősegélynyújtás	

3.3 Képzési program

3.3.1 Szakgimáziumi szakképzés (kifutó képzések 2020. szeptember 01-től)

3.3.1.1 Informatikai rendszerüzemeltető

XIII. INFORMATIKA

ágazathoz tartozó

54 481 06

INFORMATIKAI RENDSZERÜZEMELTETŐ

SZAKKÉPESÍTÉS

(az 52 481 02 IRODAI INFORMATIKUS

mellék-szakképesítés)

Szakgimnáziumi képzés esetén a heti és éves szakmai óraszámok:

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
9. évfolyam	8 óra/hét	288 óra/év
10. évfolyam	12 óra/hét	432 óra/év
Ögy.		0 óra
11. évfolyam	11 óra/hét	396 óra/év
Ögy.		0 óra
12. évfolyam	12 óra/hét	372 óra/év
5/13. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2449 óra

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
1/13. évfolyam	31 óra/hét	1116 óra/év
Ögy.		0 óra
2/14. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2077 óra

1. számú táblázat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszáma évfolyamonként

			9.		10.			11.			12.		5/13.		1/13.			2/14.	
			e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	e	gy	e	gy	ögy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozó:	Összesen	A tantárgy kapcsolódása	**4**	**4**	**5**	**6**	**0**	**2**	**4**	**0**	**1**	**4**	**11**	**20**	**12**	**18**	**0**	**11**	**20**
	Összesen		**8**		**11**			**6**			**5**		**31**		**30**			**31**	
11499-12 Foglalkoztatás II.	**Foglalkoztatás II.**	fő szakképesítés											0,5					0,5	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	**Foglalkoztatás I.**	fő szakképesítés											2					2	
10815-16 Információtechnológiai alapok	**IT alapok**	fő szakképesítés	1		1										2				
	IT alapok gyakorlat	fő szakképesítés		2		1										3			
11997-16 Hálózati ismeretek I.	**Hálózatok I.**	fő szakképesítés			2			1							3				
	Hálózatok I. gyakorlat	fő szakképesítés				2			2			2				6			
11625-16 Programozás és adatbázis-kezelés	**Programozás**	fő szakképesítés	1		1			1			1				4				
	Programozás gyakorlat	fő szakképesítés		2		3			2			2				9			
11999-16 Informatikai szakmai angol nyelv	**IT szakmai angol nyelv**	fő szakképesítés	2		1										3				
12010-16 Nyílt forráskódú rendszerek kezelése	**Linux alapok**	52 481 02 Irodai informatikus						1											
	Linux alapok gyakorlat	52 481 02 Irodai informatikus							2										

12008-16 Irodai szoftverek haladó szintű használata	**Irodai szoftverek**	52 481 02 Irodai informatikus									1									
	Irodai szoftverek gyakorlat	52 481 02 Irodai informatikus										4								
10815-16 Információtechnológiai alapok	**IT alapok**	52 481 02 Irodai informatikus																		
	IT alapok gyakorlat	52 481 02 Irodai informatikus																		
11997-16 Hálózati ismeretek I.	**Hálózatok I.**	52 481 02 Irodai informatikus																		
	Hálózatok I. gyakorlat	52 481 02 Irodai informatikus																		
11625-16 Programozás és adatbázis-kezelés	**Programozás**	52 481 02 Irodai informatikus																		
	Programozás gyakorlat	52 481 02 Irodai informatikus																		
12003-16 Hálózati ismeretek II.	**Hálózatok II.**	fő szakképesítés											4					4		
	Hálózatok II. gyakorlat	fő szakképesítés												8					8	
	IT hálózatbiztonság	fő szakképesítés											1,5					1,5		
	IT hálózatbiztonság gyakorlat	fő szakképesítés												3					3	
12013-16 Hálózati operációs rendszerek és felhőszolgáltatások	**Szerverek és felhőszolgáltatások**	fő szakképesítés											3					3		
	Szerverek és felhőszolgáltatások gyakorlat	fő szakképesítés												9					9	
ágazati kompetenciák fejlesztése		helyi tanterv szerint																		

3.3.1.2 Szoftverfejlesztő

XIII. INFORMATIKA

ágazathoz tartozó

54 213 05

SZOFTVERFEJLESZTŐ

SZAKKÉPESÍTÉS

(az 52 481 02 IRODAI INFORMATIKUS

mellék-szakképesítés)

Szakgimnáziumi képzés esetén a heti és éves szakmai óraszámok:

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
9. évfolyam	8 óra/hét	288 óra/év
10. évfolyam	12 óra/hét	432 óra/év
Ögy.		0 óra
11. évfolyam	11 óra/hét	396 óra/év
Ögy.		0 óra
12. évfolyam	12 óra/hét	372 óra/év
5/13. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2449 óra

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
1/13. évfolyam	31 óra/hét	1116 óra/év
Ögy.		0 óra
2/14. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2077 óra

1. számú táblázat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszáma évfolyamonként

			9.		10.			11.			12.		5/13.		1/13.			2/14.	
			e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	e	gy	e	gy	ögy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozó:	Összesen	A tantárgy kapcsolódása	**4**	**4**	**5**	**6**	**0**	**2**	**4**	**0**	**1**	**4**	**14**	**17**	**12**	**18**	**0**	**14**	**17**
	Összesen		**8**		**11**			**6**			**5**		**31**		**30**			**31**	
11499-12 Foglalkoztatás II.	**Foglalkoztatás II.**	fő szakképesítés											0,5					0,5	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	**Foglalkoztatás I.**	fő szakképesítés											2					2	
10815-16 Információtechnológiai alapok	**IT alapok**	fő szakképesítés	1		1										2				
	IT alapok gyakorlat	fő szakképesítés		2		1										3			
11997-16 Hálózati ismeretek I.	**Hálózatok I.**	fő szakképesítés			2			1							3				
	Hálózatok I. gyakorlat	fő szakképesítés				2			2			2				6			
11625-16 Programozás és adatbázis-kezelés	**Programozás**	fő szakképesítés	1		1			1			1				4				
	Programozás gyakorlat	fő szakképesítés		2		3			2			2				9			
11999-16 Informatikai szakmai angol nyelv	**IT szakmai angol nyelv**	fő szakképesítés	2		1										3				
12010-16 Nyílt forráskódú rendszerek kezelése	**Linux alapok**	52 481 02 Irodai informatikus						1											
	Linux alapok gyakorlat	52 481 02 Irodai informatikus							2										

12008-16 Irodai szoftverek haladó szintű használata	**Irodai szoftverek**	52 481 02 Irodai informatikus									1								
	Irodai szoftverek gyakorlat	52 481 02 Irodai informatikus										4							
10815-16 Információtechnológiai alapok	**IT alapok**	52 481 02 Irodai informatikus																	
	IT alapok gyakorlat	52 481 02 Irodai informatikus																	
11997-16 Hálózati ismeretek I.	**Hálózatok I.**	52 481 02 Irodai informatikus																	
	Hálózatok I. gyakorlat	52 481 02 Irodai informatikus																	
11625-16 Programozás és adatbázis-kezelés	**Programozás**	52 481 02 Irodai informatikus																	
	Programozás gyakorlat	52 481 02 Irodai informatikus																	
12011-16 Szoftverfejlesztés	**Szoftverfejlesztés**	fő szakképesítés											7,5					7,5	
	Szoftverfejlesztés gyakorlat	fő szakképesítés												12					12
12012-16 Webfejlesztés I.	**Webfejlesztés**	fő szakképesítés											4					4	
	Webfejlesztés gyakorlat	fő szakképesítés												5					5
ágazati szakmai kompetenciák erősítése		52 481 02 Irodai informatikus																	

A szabadon felhasználható 10%-os órakeret a szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyak között történő szétosztása szakmai szempontok alapján történik figyelembe véve az SZVK-ban meghatározott elmélet-gyakorlat arányát.

3.3.1.3 Irodai titkár

XXV. ÜGYVITEL

ágazathoz tartozó

54 346 03

IRODAI TITKÁR

SZAKKÉPESÍTÉS

(az 52 841 02 ÜGYFÉLSZOLGÁLATI ÜGYINTÉZŐ

mellék-szakképesítés)

Szakgimnáziumi képzés esetén a heti és éves szakmai óraszámok:

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
9. évfolyam	8 óra/hét	288 óra/év
10. évfolyam	12 óra/hét	432 óra/év
Ögy.		140 óra
11. évfolyam	11 óra/hét	396 óra/év
Ögy.		140 óra
12. évfolyam	12 óra/hét	372 óra/év
5/13. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2729 óra

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
1/13. évfolyam	31 óra/hét	1116 óra/év
Ögy.		160 óra
2/14. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2237 óra

1. számú táblázat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszáma évfolyamonként

			9.		10.			11.			12.		5/13.		1/13.			2/14.	
			e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	e	gy	e	gy	ögy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozó:	Összesen	A tantárgy kapcsolódása	**3**	**5**	**6**	**6**	**140**	**1**	**3**	**140**	**2**	**3**	**12**	**19**	**14**	**17**	**160**	**12**	**19**
	Összesen		**8**		**12**			**4**			**5**		**31**		**31**			**31**	
11499-12 Foglalkoztatás II.	**Foglalkoztatás II.**	fő szakképesítés											0,5					0,5	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	**Foglalkoztatás I.**	fő szakképesítés											2					2	
11806-16 Gépírás és számítástechnikai alkalmazások	**Gépírás gyakorlata**	5284102 Ügyfélszolgálati ügyintéző							2			1							
	Számítástechnikai alkalmazások az ügyfélszolgálatban	5284102 Ügyfélszolgálati ügyintéző						1			1									
11807-16 Kommunikáció az ügyfélszolgálatban	**Ügyfélszolgálati kommunikáció**	5284102 Ügyfélszolgálati ügyintéző						2											
	Ügyfélszolgálati kommunikációs gyakorlat	5284102 Ügyfélszolgálati ügyintéző							1										
11808-16 Ügyfélszolgálat a gyakorlatban	**Ügyfélszolgálati ismeretek**	5284102 Ügyfélszolgálati ügyintéző						1											

	Ügyfélszolgálati gyakorlat	5284102 Ügyfélszolgálati ügyintéző							1			1							
11809-16 Dokumentumkezelés az ügyfélszolgálatban	**Levelezési gyakorlat az ügyfélszolgálatban**	5284102 Ügyfélszolgálati ügyintéző																	
	Dokumentum- és adatkezelés az ügyfélszolgálatban	5284102 Ügyfélszolgálati ügyintéző										1							
	Komplex ügyfélszolgálati gyakorlat	5284102 Ügyfélszolgálati ügyintéző										1							
10066-16 Gazdálkodási alapfeladatok	**Gazdasági és vállalkozási ismeretek**	fő szakképesítés	2		1						1		1		4			1	
	Jogi ismeretek	fő szakképesítés			1								1,5		1			1,5	
12082-16 Gépírás és irodai alkalmazások	**Gépírás és levelezési gyakorlat**	fő szakképesítés		4		2						1		3		7			3
	Irodai alkalmazások gyakorlata	fő szakképesítés		1		1								2		2			2
12083-16 Gyorsírás	**Gyorsírás gyakorlata**	fő szakképesítés				2			2			2		4		6			4
12084-16 Üzleti kommunikáció és protokoll	**Kommunikáció a titkári munkában**	fő szakképesítés	1		2								2		3			2	
10072-16 Rendezvény- és programszervezés	**Rendezvény- és programszervezés**	fő szakképesítés						1			1				2				
	Rendezvény- és programszervezés gyakorlata	fő szakképesítés												5					5
12085-16 Titkári ügyintézési gyakorlat	**Titkári ügyintézés**	fő szakképesítés			2								2		2			2	
	Titkári ügyintézés gyakorlata	fő szakképesítés				1			1					5		2			5
11554-16 Irodai szakmai idegen nyelv	**Irodai szakmai idegen nyelv**	fő szakképesítés											3		2			3	

A szabadon felhasználható 10%-os órakeret a szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyak között történő szétosztása szakmai szempontok alapján történik figyelembe véve az SZVK-ban meghatározott elmélet-gyakorlat arányát.

3.3.1.4 Vállalkozási és bérügyintéző

XXIV. KÖZGAZDASÁG

ágazathoz tartozó

54 344 02

VÁLLALKOZÁSI ÉS BÉRÜGYINTÉZŐ

SZAKKÉPESÍTÉS

(az 52 345 06 PÁLYÁZATI-TÁMOGATÁSI ASSZISZTENS

mellék-szakképesítés)

Szakgimnáziumi képzés esetén a heti és éves szakmai óraszámok:

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
9. évfolyam	8 óra/hét	288 óra/év
10. évfolyam	12 óra/hét	432 óra/év
Ögy.		0 óra
11. évfolyam	11 óra/hét	396 óra/év
Ögy.		0 óra
12. évfolyam	12 óra/hét	372 óra/év
5/13. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2449 óra

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
1/13. évfolyam	31 óra/hét	1116 óra/év
Ögy.		0 óra
2/14. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2077

1. számú táblázat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszáma évfolyamonként

			9.		10.			11.			12.		5/13.		1/13.			2/14.	
			e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	e	gy	e	gy	ögy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozó:	Összesen	A tantárgy kapcsolódása	**4**	**4**	**10**	**2**	**0**	**3**	**2**	**0**	**3**	**2**	**21**	**10**	**20**	**10**	**0**	**21**	**10**
	Összesen		**8**		**12**			**5**			**5**		**31**		**30**			**31**	
11499-12 Foglalkoztatás II.	**Foglalkoztatás II.**	fő szakképesítés											0,5					0,5	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	**Foglalkoztatás I.**	fő szakképesítés											2					2	
11504-16 Gazdálkodási alaptevékenység ellátása	**Gazdasági és jogi alapismeretek**	fő szakképesítés	4		2										6				
	Ügyviteli gyakorlatok	fő szakképesítés		4												4			
	Általános statisztika	fő szakképesítés			3										3				
	Pénzügyi alapismeretek	fő szakképesítés			3			1			2				6				
	Pénzügy gyakorlat	fő szakképesítés				1			1							2			
	Adózási alapismeretek	fő szakképesítés						1							1				
	Adózás gyakorlat	fő szakképesítés										1				1			
	Számviteli alapismeretek	fő szakképesítés			2			1			1				4				
	Számvitel gyakorlat	fő szakképesítés				1			1			1				3			

11884-16 Projekttervezés	**Támogatási alapismeretek**	52-345-06 Pályázati-támogatási asszisztens						2			1								
	Gazdálkodási statisztika	52-345-06 Pályázati-támogatási asszisztens						2			1								
	Folyamat- és pénzügyi tervezés	52-345-06 Pályázati-támogatási asszisztens										2							
11885-16 Támogatáskezelés	**Támogatási ügyvitel**	52-345-06 Pályázati-támogatási asszisztens						2			1								
	Támogatási menedzsment	52-345-06 Pályázati-támogatási asszisztens										2							
11506-16 Vállalkozásfinanszírozási és adózási feladatok	**Vállalkozásfinanszírozás**	fő szakképesítés											2					2	
	Vállalkozásfinanszírozás gyakorlat	fő szakképesítés												1					1
	Adózás	fő szakképesítés											3					3	
	Elektronikus adóbevallás gyakorlata	fő szakképesítés												1					1
10151-16 Bérügyi szakfeladatok ellátása	**Bérügyi feladatok**	fő szakképesítés											2					2	
	Bérügyi gyakorlat	fő szakképesítés												1					1
10152-16 Kis- és középvállalkozások gazdálkodási feladatai	**Kis- és középvállalkozások gazdálkodása**	fő szakképesítés											2,5					2,5	
	Üzleti tervkészítés gyakorlata	fő szakképesítés												2					2
10153-16 Könyvvezetési feladatok	**Könyvvezetés**	fő szakképesítés											4					4	
	Pénzforgalmi könyvvitel gyakorlat	fő szakképesítés												2					2
10154-16 Munkaerő-gazdálkodás	**Munkaerő-gazdálkodás**	fő szakképesítés											3					3	
	Bérszámfejtési gyakorlat	fő szakképesítés												2					2
10155-16 Társadalombiztosítási szakfeladatok ellátása	**Társadalombiztosítás**	fő szakképesítés											2					2	
	Társadalombiztosítás (TB) gyakorlat	fő szakképesítés												1					1

11504-16 Gazdálkodási alaptevékenység ellátása	**Gazdasági és jogi alapismeretek tantárgy**	52-345-06 Pályázati-támogatási asszisztens																	
	Ügyviteli gyakorlatok tantárgy	52-345-06 Pályázati-támogatási asszisztens																	
	Általános statisztika tantárgy	52-345-06 Pályázati-támogatási asszisztens																	
	Pénzügyi alapismeretek tantárgy	52-345-06 Pályázati-támogatási asszisztens																	
	Pénzügy gyakorlat tantárgy	52-345-06 Pályázati-támogatási asszisztens																	
	Adózási alapismeretek tantárgy	52-345-06 Pályázati-támogatási asszisztens																	
	Adózás gyakorlat tantárgy	52-345-06 Pályázati-támogatási asszisztens																	
	Számviteli alapismeretek tantárgy	52-345-06 Pályázati-támogatási asszisztens																	
	Számvitel gyakorlat tantárgy	52-345-06 Pályázati-támogatási asszisztens																	

A szabadon felhasználható 10%-os órakeret a szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyak között történő szétosztása szakmai szempontok alapján történik figyelembe véve az SZVK-ban meghatározott elmélet-gyakorlat arányát.

3.3.1.5 Közszolgálati ügyintéző

XXXVIII. RENDÉSZET ÉS KÖZSZOLGÁLAT

ágazathoz tartozó

54 345 01

KÖZSZOLGÁLATI ÜGYINTÉZŐ

SZAKKÉPESÍTÉS

(az 52 345 04 KÖZSZOLGÁLATI ÜGYKEZELŐ

mellék-szakképesítés)

Szakgimnáziumi képzés esetén a heti és éves szakmai óraszámok:

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
9. évfolyam	8 óra/hét	288 óra/év
10. évfolyam	12 óra/hét	432 óra/év
Ögy.		70 óra
11. évfolyam	11 óra/hét	396 óra/év
Ögy.		70 óra
12. évfolyam	12 óra/hét	372 óra/év
5/13. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2589 óra

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
1/13. évfolyam	31 óra/hét	1063 óra/év
Ögy.		160 óra
2/14. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2184 óra

1. számú táblázat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszáma évfolyamonként

			9.		10.			11.			12.		5/13.		1/13.			2/14.	
			e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	e	gy	e	gy	ögy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozó:	Összesen	A tantárgy kapcsolódása	**4**	**4**	**8**	**4**	**70**	**3**	**1**	**70**	**3**	**2,5**	**19**	**12**	**18**	**11,5**	**160**	**19**	**12**
	Összesen		**8**		**12**			**4**			**5,5**		**31**		**29,5**			**31**	
11655-16 Magánbiztonság közszolgálati ügykezelő számára	**Magánbiztonság és vagyonvédelem I.**	52 345 04 Közszolgálati ügykezelő						4											
	Magánbiztonság és vagyonvédelem II.	52 345 04 Közszolgálati ügykezelő									1								
	Személy- és vagyonőri és közterület-felügyelői ismeretek gyakorlat I.	52 345 04 Közszolgálati ügykezelő							1										
	Személy- és vagyonőri és közterület-felügyelői ismeretek gyakorlat II.	52 345 04 Közszolgálati ügykezelő										1							
11553-16 Rendvédelmi szervek és alapfeladatok	**Rendvédelmi szervek és alapfeladatok I.**	fő szakképesítés	4												4				
	Rendvédelmi szervek és alapfeladatok II.	fő szakképesítés			8										8				
	Rendvédelmi szervek és alapfeladatok III.	fő szakképesítés						2							2				
	Rendvédelmi szervek és alapfeladatok IV.	fő szakképesítés									1				1				
	Rendvédelmi szervek és alapfeladatok gyakorlat	fő szakképesítés				1										1			

11556-16 Társadalomismeret és szakmai kommunikáció	**Társadalomismeret és kommunikáció**	52 345 04 Közszolgálati ügykezelő							1										
11632-16 Közszolgálati ügyintéző alapfeladatok	**Közszolgálati ügyintézői ismeretek**	fő szakképesítés											6					6	
	Közszolgálati ügyintézői gyakorlat	fő szakképesítés										1,5		2		1,5			2
	Jogi ismeretek I.	fő szakképesítés						1							1				
	Jogi Ismeretek II.	fő szakképesítés									2				2				
11654-16 Rendvédelmi jog és közigazgatás	**Jogi ismeretek I.**	52 345 04 Közszolgálati ügykezelő																	
11552-16 Önvédelem és intézkedéstaktika	**Önvédelem és intézkedéstaktika gyakorlat I.**	fő szakképesítés		4												4			
	Önvédelem és intézkedéstaktika gyakorlat II.	fő szakképesítés				3										3			
	Önvédelem és intézkedéstaktika gyakorlat III.	fő szakképesítés							1							1			
	Önvédelem és intézkedéstaktika gyakorlat IV.	fő szakképesítés										1				1			
10069-12 Irodai asszisztensi feladatok	**Ügyviteli ismeretek II.**	52 345 04 Közszolgálati ügykezelő										1							
10067-12 Gépírás, dokumentum készítés, iratkezelés	**Ügyviteli ismeretek I.**	52 345 04 Közszolgálati ügykezelő										1							
11657-16 Rendészeti szakmai idegen nyelv	**Rendészeti szakmai idegen nyelv**	52 345 04 Közszolgálati ügykezelő									1								
11658-16 Rendészeti szakmai informatika	**Rendészeti szakmai informatikai gyakorlat**	52 345 04 Közszolgálati ügykezelő							1										
11555-16 Ügykezelés a közszolgálatban	**Ügykezelési ismeretek I.**	fő szakképesítés											4					4	
	Ügykezelési ismeretek II.	fő szakképesítés												2,5					2,5

11559-16 E-közigazgatási ismeretek	**E-közigazgatás elmélete**	fő szakképesítés												4					4	
	E-közigazgatás gyakorlata	fő szakképesítés													2					2
11560-16 Ügyfélszolgálati kommunikáció magyar és idegen nyelven	**Ügyfélszolgálati kommunikáció**	fő szakképesítés												3					3	
	Ügyfélszolgálati kommunikáció gyakorlat	fő szakképesítés													3					3
11385-12 Magyar- és idegen nyelvű panaszkezelés	**Ügyfélszolgálati panaszkezelés**	fő szakképesítés												2					2	
	Ügyfélszolgálati panaszkezelés gyakorlat	fő szakképesítés													2,5					2,5
11553-16 Rendvédelmi szervek és alapfeladatok	**Rendvédelmi szervek és alapfeladatok I.**	52 345 04 Közszolgálati ügykezelő																		
	Rendvédelmi szervek és alapfeladatok II.	52 345 04 Közszolgálati ügykezelő																		
	Rendvédelmi szervek és alapfeladatok III.	52 345 04 Közszolgálati ügykezelő																		
	Rendvédelmi szervek és alapfeladatok IV.	52 345 04 Közszolgálati ügykezelő																		
	Rendvédelmi szervek és alapfeladatok gyakorlat	52 345 04 Közszolgálati ügykezelő																		
	Rendvédelmi szervek és alapfeladatok	52 345 04 Közszolgálati ügykezelő																		
11552-16 Önvédelem és intézkedéstaktika	**Önvédelem és intézkedéstaktika gyakorlat I.**	52 345 04 Közszolgálati ügykezelő																		
	Önvédelem és intézkedéstaktika gyakorlat II.	52 345 04 Közszolgálati ügykezelő																		
	Önvédelem és intézkedéstaktika gyakorlat III.	52 345 04 Közszolgálati ügykezelő																		

	Önvédelem és intézkedéstaktika gyakorlat IV.	52 345 04 Közszolgálati ügykezelő																		
	Önvédelem és intézkedéstaktika gyakorlat	52 345 04 Közszolgálati ügykezelő																		
Ágazati szakmai kompetenciák erősítése		helyi tanterv szerint																		

A szabadon felhasználható 10%-os órakeret a szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyak között történő szétosztása szakmai szempontok alapján történik figyelembe véve az SZVK-ban meghatározott elmélet-gyakorlat arányát.

3.3.1.6 Sportedző (ökölvívás)

XXXVII. SPORT

ágazathoz tartozó

54 813 02

SPORTEDZŐ (ÖKÖLVÍVÁS)

SZAKKÉPESÍTÉS

(az 51 726 01 REGENERÁLÓ BALNEOTERÁPIÁS MASSZŐR

mellék-szakképesítés)

Szakgimnáziumi képzés esetén a heti és éves szakmai óraszámok:

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
9. évfolyam	8 óra/hét	288 óra/év
10. évfolyam	12 óra/hét	432 óra/év
Ögy.		140 óra
11. évfolyam	11 óra/hét	396 óra/év
Ögy.		140 óra
12. évfolyam	12 óra/hét	372 óra/év
5/13. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2729 óra

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
1/13. évfolyam	31 óra/hét	1116 óra/év
Ögy.		160 óra
2/14. évfolyam	31 óra/hét	961 óra/év
Összesen:		2237 óra

1. számú táblázat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszáma évfolyamonként

			9.		10.			11.			12.		5/13.		1/13.			2/14.	
			e	gy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	e	gy	e	gy	ögy	e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozó:	Összesen	A tantárgy kapcsolódása	**5**	**3**	**7**	**5**	**140**	**2**	**2**	**140**	**4**	**1**	**11**	**20**	**18**	**11**	**0**	**11**	**20**
	Összesen		**8**		**12**			**4**			**5**		**31**		**29**			**31**	
11499-12 Foglalkoztatás II.	**Foglalkoztatás II.**	fő szakképesítés											0,5					0,5	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	**Foglalkoztatás I.**	fő szakképesítés											2					2	
10323-12 Egészségügy és elsősegély	**Anatómiai-élettani ismeretek**	fő szakképesítés	2		2										4				
	Egészségtan	fő szakképesítés	2												2				
	Elsősegélynyújtás gyakorlat	fő szakképesítés				2										2			
	Funkcionális anatómia	fő szakképesítés									2				2				
	Terhelésélettan	fő szakképesítés			2										2				
10324-12 Edzéselmélet és gimnasztika	**Edzéselmélet**	fő szakképesítés			2			1			1				4				
	Edzésprogramok gyakorlat	fő szakképesítés		2		2			1			1				6			
	Gimnasztika elmélet	fő szakképesítés	1		1			1			1				4				
	Gimnasztika gyakorlat	fő szakképesítés		1		1			1							3			
11110-16 Egészségügyi alapismeretek	**Egészségügyi alapismeretek**	51 726 01 Regeneráló balneoterápiás masszőr									1								

12051-16 Masszázs elméleti alapjai I.	**Klinikumi alapismeretek**	51 726 01 Regeneráló balneoterápiás masszőr									1								
12053-16 Fizioterápia I.	**Fizioterápia elmélet**	51 726 01 Regeneráló balneoterápiás masszőr						1											
	Fizioterápia gyakorlat	51 726 01 Regeneráló balneoterápiás masszőr							2			1							
12055-16 Regeneráló balneoterápiás masszázs	**Masszázs elmélet**	51 726 01 Regeneráló balneoterápiás masszőr						1											
	Svédmasszázs gyakorlat	51 726 01 Regeneráló balneoterápiás masszőr							3			3							
10322-12 Pedagógiai,pszichológiai és kommunikációs alapok	**Kommunikáció**	fő szakképesítés											0,5					0,5	
	Sportpedagógia	fő szakképesítés											2					2	
	Sportpszichológia	fő szakképesítés											2					2	
10325-16 Szervezés és vállalkozás alapjai	**Gazdálkodási és vállakozási ismeretek**	fő szakképesítés											1					1	
	Sportmenedzsment	fő szakképesítés											1					1	
10326-12 Sportági alapok	**Sportági alapok elmélet**	fő szakképesítés											1					1	
	Sportági alapok gyakorlat	fő szakképesítés												10					10
10327-12 Sportedzői szakismeretek	**Sportági szakismeretek elmélet**	fő szakképesítés											1					1	
	Sportági szakismeretek gyakorlat	fő szakképesítés												10					10

3.3.2 Technikumi szakképzés

3.3.2.1 Közszolgálati technikus

A szakma alapadatai
Az ágazat megnevezése: Rendészet és közszolgálat
A szakma megnevezése: Közszolgálati technikus
A szakma azonosító száma: 5 0413 18 01
A szakma szakmairányai: Közigazgatási ügyintéző, Rendészeti technikus
A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
Ágazati alapoktatás megnevezése: Rendészet és közszolgálat alapoktatás
Kapcsolódó részszakmák megnevezése: -
Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Technikumi oktatásban: 70 óra, Érettségire épülő oktatásban: 70 óra.

Alkalmassági követelmények
Foglalkozásegészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges
Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

HELYI TANTERV
a
09. 18. Rendészet és közszolgálat
ágazathoz tartozó
5 0413 18 01
Közszolgálati technikus
SZAKMÁHOZ
Közigazgatási ügyintéző szakmairány

Évfolyam		**9.**	**10.**	**11.**	**12.**	**13.**	**1/13.**	**2/14.**	**Gyakorlati oktatás aránya %**
Ágazati alapozó oktatás kötelező heti óraszáma		**7**	**9**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	
Ágazati alapozó oktatás kötelező heti óraszáma éves óraszám		**252**	**324**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	
Szakirányú oktatás kötelező heti óraszáma		**-**	**-**	**14**	**14**	**24**	**35**	**35**	
Szakirányú oktatás kötelező heti óraszáma éves óraszám		**-**	**-**	**504**	**504**	**744**	**1260**	**1085**	
Szakmai idegen nyelv		-	-	-	-	-	144	124	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18					18		0%
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	Munkavállalói idegen nyelv					62 (+31)		62	
Rendészet és közszolgálat alapozó képzés	Közszolgálati alapismeretek tantárgy	72	54				126		10%

megnevezésű tanulási terület	Kommunikációs gyakorlatok tantárgy	36	36				72		20%
	Kommunikációs ismeretek tantárgy		36				36		20%
	Pszichológiai, szociológiai és kriminológiai alapismeretek tantárgy		72				72		20%
	Speciális testnevelés és önvédelem tantárgy	126	126				252		80%
Közszolgálat és közigazgatás megnevezésű tanulási terület	Közigazgatási ismeretek tantárgy					403		403	20%
	Jogi ismeretek tantárgy				108	62		170	0%
Kommuni-káció a közszolgálat-ban megnevezésű tanulási terület	Szakmai kommunikáció tantárgy					31		31	40%
	Digitális kommunikáció és gépírás tantárgy			144 (+72)	36 (+72)	62	180	62	80%
	Szakmai kommunikáció idegen nyelven tantárgy					62		62	0%
Speciális testnevelés megnevezésű tanulási terület	Erő- állóképesség fejlesztés tantárgy			72	72			93	100%
	Önvédelem tantárgy			144	72		144	62	100%
	Lövészet tantárgy			72	36	15 (+16)	108	31	75%
Magánbiztonság és vagyonvédelem	Személy- és vagyonvédelem				108		108		0%
összesen		**252**	**324**	**432**	**432**	**697**	**1260**	**1100**	
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0	0	35	35	0	70	0	
Hiányzó tananyagtartalom óraszáma				2	2				
Szabadon felhasználható órakeret (tananyagtartalom) ((+)		0	0	**+72**	**+72**	**+47**	**0**		
összesen		**252**	**324**	**504**	**504**	**744**	**1260**	**1085**	

A szabad órakeretet helyi gazdasági környezet egyedi elvárásaihoz igazodóan szakmai szempontok alapján a tantárgyak magasabb óraszámban történő oktatására használjuk.
Az egyes tantárgyaknál a programtantervben meghatározottak szerint történt annak meghatározása, hogy a tantárgy teljes óraszámának minimálisan hány százalékát fogjuk gyakorlati körülmények között (tanmű-helyben, termelőüzemben stb.) oktatni.

Ágazati Alapozó oktatás

Munkavállalói idegen nyelv megnevezésű tanulási terület (technikus szakmák esetén) 13. és a 2/14. évfolyamra

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező tartalom	Szabadon felhasználható
13.	2+1	93	62	31

Kerettantervi témakörök

Tematikai egység
1. Az álláskeresés lépései, álláshirdetések
2. Önéletrajz és motivációs levél
3. „Small talk” – általános társalgás
4. Állásinterjú

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók idegen nyelven is képesek legyenek álláshirdetésre jelentkezni, ismerjék az álláskeresés lépéseit, hatékonyan és eredményesen meg tudják valósítani a kommunikációs célokat egy állásinterjú során. Megértsék a munkájukhoz kapcsolódó idegen nyelvű álláshirdetéseket, képesek legyenek a munkavállaláshoz kapcsolódóan egyszerű formanyomtatványokat kitölteni, önéletrajzot írni és motivációs levelet a formai és tartalmi követelményeknek megfelelően megfogalmazni, megértsék egy munkaszerződés alapvető idegen nyelvi fordulatait, kifejezéseit.
Az állásinterjú során legyenek képesek idegen nyelven, személyes és szakmai vonatkozást is beleértve bemutatkozni. Az állásinterjú bevezető részében, az általános társalgás során feltett kérdéseket meg tudják válaszolni. Az interjú során tudjanak szándékaikról, elképzeléseikről, jövőbeli terveikről beszélni. Ki tudják fejezni erősségeiket, gyengeségeiket. Rendelkezzenek megfelelő szókinccsel ahhoz, hogy tanulmányaikról és munkatapasztalatukról be tudjanak számolni. Megértsék az adott cég/vállalat honlapján közzétett információkat, és ezzel kapcsolatosan kérdéseket, véleményt tudjanak formálni.
A tantárgy az utolsó évfolyamon kerül oktatásra, így épít a tanulók közismereti tantárgyak keretében elsajátított idegennyelv-tudására, alapvető mondatszerkesztési ismereteikre, valamint a főbb igeidők ismeretére. A tantárgy tanulása során a tanuló ezen ismereteit aktiválja ésa munkavállalói szókincset is alkalmazva gyakorolja.
A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

Szabadon felhasználható órakeret 13. évfolyam (31 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az álláskeresés lépései, álláshirdetések (11 óra)**
Ismeretek	
Nyomtatványok kitöltése Szakkifejezések gyakorlása. Munkaszerződések szaknyelvének gyakorlása. Olvasott szövegértés fejlesztése. Álláshirdetések angol nyelven Internetről, újságból. Olvasott szövegértés fejlesztése.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Önéletrajz és motivációs levél (8 óra)
Ismeretek	
Motivációs levélminták keresése Interneten, olvasása angolul, elemzése Motivációs levél szerkezeti felépítése (szakmához kapcsolódó motivációs levelek írása, ötletek gyűjtése) Önéletrajz típusainak megismerése. Minták keresése az Interneten (olvasás, elemzés). Adatok összegyűjtése. Önéletrajz írása.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	„Small talk” – általános társalgás (8 óra)
Ismeretek	
Bemutatkozás gyakorlása. Telefonbeszélgetés szabályainak begyakorlása. Smalltalk gyakorlása. Nyelvtanilag helyes kérdésfeltevés begyakorlása.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Állásinterjú (4 óra)
Ismeretek	
Állásinterjú. Szituációs feladatok.	

Kommunikáció a közszolgálatban

Digitális kommunikáció és gépírás tantárgy 11., 12. évfolyam

A tantárgy tanításának fő célja
A tanuló a digitális kommunikáció és gépírás tanulása során a hivatali munkája során szükséges infokommunikációs szakmai ismeretekhez jut.
Megtanulja a hang- kép rögzítésének szabályait
Rendvédelmi híradástechnikai ismereteket szerez.
Hivatalos iratokat szerkeszt.
Megtanulja az online hivatali ügyintézés alapjait.
Magabiztos tízujjas vakírás gyakorlati ismeretekkel rendelkezik.

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező tartalom	Szabadon felhasználható
11.	4+2	216	144	72
12.	1+2	108	36	72

Kerettantervi témakörök

Tematikai egység
1. Gépelés, szövegformázás alapjai
2. Hivatalos iratok szerkesztése
3. E-kommunikáció

4. Online ügyintézés
5. Gépírás gyakorlat

11. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Gépelés, szövegformázás alapjai (72 óra)**
Ismeretek	
Szövegbeviteli technikák kialakítása, különös tekintettel számok, írásjelek, adatcsoportok hibátlan rögzítésére. Az iratok mentésének folyamata. Mentés nyomtatóra, fájlba.	

12. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Gépírás gyakorlat (72 óra)**
Ismeretek	
A tízujjas vakírás alapjai. Betűtanulás. Alaptartáson kívüli betűk írástechnikája. Gépírás-technikai alapgyakorlatok. Szövegmásolás, rögzítés, sebességfokozás. Írásbiztonság megerősítése. Különleges másolási feladatok. Diktátum. Idegen nyelvű gépírás.	

Speciális testnevelés

Lövészet tantárgy 13. évfolyam

A tantárgy tanításának fő célja

A lövészet tantárgy tanításának célja a fegyverek szakszerű kezeléséhez szükséges jártasság kialakítása és megszilárdítása. A változó viszonyok és helyzetek között megtanítani a tüzelés fogásait és szabályait, készséggé fejleszteni a célok gyors, pontos leküzdését különböző körülmények között más és más távolságokban, valamint tüzelési testhelyzetekben

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező tartalom	Szabadon felhasználható
11.	2	72	72	
12.	1	36	36	
13.	0,5+0,5	31	15	16

Kerettantervi témakörök

Tematikai egység
1. A lőfegyverek fajtái, működési elvei
2. A légfegyverek csoportosítása, működési elvei
3. Lőelmélet, ballisztika
4. Célzás, lehetséges célzási hibák
5. A pontos lövés feltételei, befolyásoló tényezők, az irányzék beállítása
6. Biztonsági és módszertani szabályok

7. Vezényszavak és utasítások lőgyakorlaton
8. A fegyver ellenőrzése
9. Gyakorlati lőelőkészítő foglalkozás légfegyverrel
10. Lőgyakorlat airsoft maroklőfegyverrel

Szabadon felhasználható órakeret 13. évfolyam (16 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Gyakorlati lőelőkészítő foglalkozás légfegyverrel (16 óra)**
Ismeretek	
A lőgyakorlatok végrehajtása során alkalmazott védőeszközök anyagismerete. A lőgyakorlatok végrehajtására vonatkozó szabályok. Lőgyakorlat végrehajtása álló helyzetből, légpuska céllapra és bukó célra.	

Rendészet és közszolgálat ágazat

Tantárgyak		9.	10.	11.	12.	13.
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	4	5	3	3(+1)	0
	Idegen nyelv (angol/német)	4	4	3	3(+1)	3(+4)
	Matematika	4	4	3(*1)	3(*1)	0
	Történelem	3	3	2(*1)	2(*1)	0
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0
	Digitális kultúra	1(+2)	0	0	0	+2
	Testnevelés	4(+1)	4	3	3	0
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	0	0	0	0
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: biológia	0	2(+1)	2(+1)	0	0
	Érettségire felkészítő tantárgy (*)	*0*	*0*	*(*2)*	*(*2)*	*0*
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0
	Összes közismereti óraszám	24	24	19	18	4
Bibliaismeret/hittan (fakultáció az érettségire felkészítőnél)		1	1	1	1	0
Ágazati alapozó oktatás		7	9	0	0	0
Szakirányú oktatás		0	0	14	14	24
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret) +		*(+3)*	*(+1)*	*(+1)*	*(+2)*	*(+6)*
Tanítási hetek száma		36	36	36	36	31
Éves összes óraszám		**1224**	**1224**	**1224**	**1179**	**1054**
Rendelkezésre álló órakeret/hét		**34**	**34**	**34**	**34**	**34**

https://szakkepzes.ikk.hu/kkk-ptt 2020.05.19. 12:48
Rendészet és közszolgálat - Közszolgálati technikus
Érettségire felkészítő tantárgy jelölése: (*)
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret) jelölése: (+)

3.3.2.2 Sportedző (ökölvívás) - sportszervező

A szakma alapadatai
Az ágazat megnevezése: Sport
A szakma megnevezése: Sportedző (ökölvívás) - sportszervező
A szakma azonosító száma: 5 1014 20 02
A szakma szakmairányai: -
A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
Ágazati alapoktatás megnevezése: Sport ágazati alapoktatás
Kapcsolódó részszakmák megnevezése: -
Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Technikumi oktatásban: 70 óra, Érettségire épülő oktatásban: 70 óra

Alkalmassági követelmények
Foglalkozásegészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges
Pályaalkalmassági vizsgálat: szükséges
A fizikai alkalmassági vizsga feladatait úgy állítjuk össze, hogy az ökölvíváshoz kapcsolódó feladatok megfelelően mérjék az illeszkedő motoros képességek és sportági technikák szintjét.

HELYI TANTERV
a
20. SPORT
ágazathoz tartozó
5 1014 20 02
Sportedző (ökölvívás) – sportszervező
SZAKMÁHOZ

Évfolyam		**9.**	**10.**	**11.**	**12.**	**13.**	**1/13.**	**2/14.**	**Gyakorlati oktatás aránya %**
Ágazati alapozó oktatás kötelező heti óraszáma		**7**	**9**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	
Ágazati alapozó oktatás kötelező heti óraszáma éves óraszám		**252**	**324**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	
Szakirányú oktatás kötelező heti óraszáma		**-**	**-**	**14**	**14**	**24**	**35**	**35**	
Szakirányú oktatás kötelező heti óraszáma éves óraszám		**-**	**-**	**504**	**504**	**744**	**1260**	**1085**	
Szakmai idegen nyelv		-	-	-	-	-	144	124	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18					18		0%
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	Munkavállalói idegen nyelv					62 (+62)		62	0%
Sport ágazati alapozás	Anatómiai-élettani ismeretek	72	72				144		0%
	Egészségtan		72				72		0%

	Edzéselmélet I.	36	72				108		0%
	Edzésprogramok I.	72	36				108		70%
	Gimnasztika I	54	72				126		50%
Sport ágazati közös tartalmak	Elsősegélynyújtás			36				31	30%
	Funkcionális anatómia				72 (+36)			62 (+31)	0%
	Terhelésélettan			72			72		0%
	Edzéselmélet II			72			72		0%
	Edzésprogramok II			72	36 (+36)		108		70%
	Gimnasztika II.			36 (+36)			36 (+36)		50%
	Kommunikáció			72			72		10%
	Sportszervezési ismeretek			36 (+36)			36		0%
	Sporttörténet				36		36		0%
Sportedzői és sportvezetési ismeretek	Sportági alapok			36	36	279 (+31)		341	70%
	Sportági szakismeretek					155 (+31)		155	70%
	Pedagógia				72			62	0%
	Pszichológia				72			62	0%
	Sportjog					31	36		0%
	Pénzügyi ismeretek					31	36		0%
	Sportmenedzsment és marketing				108			93	0%
	Számviteli ismeretek					31		31	0%
	Vállalkozási ismeretek					31		31	0%
összesen		**252**	**324**	**432**	**432**	**620**	**1224**	**1054**	
Egybefüggő szakmai gyakorlat:				70	70		70		100%
Hiányzó tananyagtartalom óraszáma		-	-	-2	-2	-4	-1	-1	
Szabadon felhasználható órakeret (tananyagtartalom) ((+)				**72**	**72**	**124**	**36**	**31**	
összesen		**252**	**324**	**504**	**504**	**744**	**1260**	**1085**	

A szabad órakeretet helyi gazdasági környezet egyedi elvárásaihoz igazodóan szakmai szempontok alapján a tantárgyak magasabb óraszámban történő oktatására használjuk.
Az egyes tantárgyaknál a programtantervben meghatározottak szerint történt annak meghatározása, hogy a tantárgy teljes óraszámának minimálisan hány százalékát fogjuk gyakorlati körülmények között (tanmű-helyben, termelőüzemben stb.) oktatni.

Ágazati Alapozó oktatás

Munkavállalói idegen nyelv megnevezésű tanulási terület (technikus szakmák esetén) 13. és a 2/14. évfolyamra

Kerettantervi témakörök

Tematikai egység
1. Az álláskeresés lépései, álláshirdetések
2. Önéletrajz és motivációs levél
3. „Small talk” – általános társalgás
4. Állásinterjú

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező tartalom	Szabadon felhasználható
13	2+2	62	62	62
2/14	2	62	62	

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Idegen nyelvek
A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

Szabadon felhasználható órakeret 13. évfolyam (62 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az álláskeresés lépései, álláshirdetések (11 óra)**
Ismeretek	
Önálló álláshirdetés készítése, Űrlap, kérdőív kérdéseinek az összeállítása, Ismétlés, gyakorlás	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Önéletrajz és motivációs levél (11 óra)**
Ismeretek	
A tartalmi és formai követelmények, szófordulatok begyakorlása, a hivatalos levél stílusához kapcsolódó egyéni sajátosságok kialakítása. Szókincs bővítése, ismétlés	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**„Small talk” – általános társalgás (20 óra)**
Ismeretek	
Az élő beszéd értésének és használatának begyakorlása, a kommunikáció gördülékeny elsajátítása. A szakmával kapcsolatos kifejezések alkalmazása a beszédhelyzetekben. Ismétlése, rögzítése az elsajátított ismereteknek Halott szöveg utáni közvetlen és gyors reakciók alkalmazása, gyakorlása.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Állásinterjú (20 óra)**
Ismeretek	
A kommunikáció kialakítása során az aktív részvétel elsajátítása, begyakorlása, ismétlése. Szituációs feladatok gyakorlása, párbeszédek írása, interjúkészítés technikái, Szakkifejezések ismétlése, rögzítése.	

Sport ágazati közös tartalmak megnevezésű tanulási terület

Funkcionális anatómia tantárgy 12. és a 2/14. évfolyamra

Kerettantervi témakörök

Tematikai egység
1. Szöveti struktúrák élettani vetületei
2. A vázrendszer felépítése és működése
3. Az izomrendszer felépítése és működése
4. Keringési rendszer részeinek szerepe az életműködések fenntartásában
5. Légzőrendszer részeinek szerepe az életműködések fenntartásában
6. Szabályzórendszer egyes elemeinek szerepe az érző és mozgató területek működésének összehangolásában

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező tartalom	Szabadon felhasználható
11	2+1	72	72	36
2/14	2+1	62	62	31

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
A biológia-egészségtan tantárgyon belül: az emberi test felépítése és működése, a szervezet anyagforgalma, az életműködések szabályozásához kapcsolható, azokra építhető szakmai tartalmak
A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

Szabadon felhasználható órakeret 11, 2/14. évfolyamok (12. évfolyam 36 óra, 2/14. 31 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Szöveti struktúrák élettani vetületei (12. évfolyamon 5 óra, 2/14. évfolyamon 3 óra)**
Ismeretek	
Az izomsejtek élettani sajátosságai, Az izomszövet felépítési sajátosságai. A kontraktilis apparátus tagjai. Vörös és fehér rostok működésbeli sajátosságai.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A vázrendszer felépítése és működése (12. évfolyamon 14 óra, 2/14. évfolyamon 12 óra)**
Ismeretek	
A csont szerkezetének átalakulása a különböző életkorok során. Sportolás hatására bekövetkező változások a csont struktúrájában. Az ízületi mechanika. A felsorolt ízületek mozgásai, funkciói. Az ízületi mozgékonyság határai az ízületek mozgásterjedelme.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az izomrendszer felépítése és működése (12. évfolyamon 14 óra, 2/14. évfolyamon 12 óra)**
Ismeretek	

Az izomműködés alapjelenségei, mechanikája, Az izomösszehúzódás szabályozása. A felsorolt izmok funkcióinak gyakorlati példákon keresztül történő ismerete, rögzítése, begyakorlása. Antagonista-szinergista működés.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Keringési rendszer részeinek szerepe az életműködések fenntartásában (12. évfolyamon 4 óra, 2/14. évfolyamon 4 óra)**
Ismeretek	
A mozgás hatására bekövetkező vérösszetétel alakulása. Vérnyomásváltozások a különböző életkorokban, és mozgás hatására. A sportszív jellemzői.	

Sport ágazati közös tartalmak megnevezésű tanulási terület

Edzésprogramok II. tantárgy 11., 12. és a 1/13. évfolyamra

Kerettantervi témakörök

Tematikai egység
1. Motoros képességfejlesztés II.
2. Edzés (foglalkozás) látogatás, dokumentálás II.

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező tartalom	Szabadon felhasználható
11	2+1	72	72	36
12	1	36	36	
1/13	3	108	108	

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
A testnevelés tantárgyon belül: motoros képességek jellemzői és fejlesztési módszerei, sportfoglalkozás felépítése. Az edzéselmélet tantárgyon belül: terhelés hatásmechanizmusa, motoros képességek felosztása, összefüggései, elfáradási sajátosságok, szenzitív időszakok.
A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

Szabadon felhasználható órakeret 12. évfolyam (36 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Edzés (foglalkozás) látogatás, dokumentálás II. (36 óra)**
Ismeretek	
Edzésprogram elemzési technikák elsajátítása. Konkrét gyakorlatok és edzésprogramok szerkesztése, elméleti összeállítása és dokumentálása konkrét, előre meghatározott céloknak megfelelően. (különböző életkorok, motoros képességek fejlesztése szempontjából)	

Sport ágazati közös tartalmak megnevezésű tanulási terület

Gimnasztika II.. tantárgy 11. és a 1/13. évfolyamra

Kerettantervi témakörök

Tematikai egység
1. Kéziszerrel- és egyéb szerrel végzett gyakorlatok

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező tartalom	Szabadon felhasználható
11	1+1	36	36	36
1/13	1+1	36	36	36

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
A testnevelés tantárgyon belül: bemelegítés, gimnasztikai gyakorlatok felépítése, gyakorlat- vezetési módszerek, gimnasztikai szaknyelv ismerete. Az edzéselmélet tantárgyon belül: a mozgások szerkezeti elemei, a terhelés összetevői, a külső terhelés szabályozási lehetőségei. Az anatómiai-élettani ismeretek tantárgyon belül: emberi test felépítése, izomműködés típusai antagonista-szinergista működés, ízületek felépítése, típusai.
A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

Szabadon felhasználható órakeret 11., 1/13. évfolyamok (36 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Kéziszerrel- és egyéb szerrel végzett gyakorlatok (36 óra)**
Ismeretek	
Konkrét meghatározott izomcsoportokra összeállított gimnasztikai gyakorlatok, gyakorlatsorok, gyakorlatláncok bemutatása, helyes technikai végrehajtással. (Erősítő-, nyújtó- lazító hatású feladatokkal.) A gyakorlatok levezetésének a gyakorlása, helyes hibajavítási technikák alkalmazásával. Az ernyesztő hatású gyakorlatok levezetése, helyes légzéstechnikák elsajátíttatása. A kéziszerek használata során a gimnasztikai szaknyelv használatával, szakszerűen, balesetvédelmi szabályok betartásával, gyakorlás.	

Sport ágazati közös tartalmak megnevezésű tanulási terület

Sportszervezési ismeretek tantárgy 11. és a 1/13. évfolyamra

Kerettantervi témakörök

Tematikai egység
1. A magyar testnevelés és sport területei és szervezetei
2. Sportesemények szervezése

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező tartalom	Szabadon felhasználható

11	1+1	36	36	36
1/13	1	36	36	

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

-

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

Szabadon felhasználható órakeret 11. évfolyam (36 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Sportesemények szervezése (36 óra)**
Ismeretek	
A sportág népszerűsítés lehetőségei A sportágon belüli versenyfajták Versenyek, versenyzők minősítése Verseny előtti, alatti, utáni teendők, (feltételek szervezése, stb.) Sportszervezők feladatai a versenyeken Versenykiírás tartalmi tényezői Sportrendezvények, események lebonyolításban való aktív részvétel, iskolai, városi, esetleg nemzetközi versenyen való tapasztaltszerzés alapján. Rendezvénylátogatás alkalmával megfigyelőként a felmerülő lehetőségek rendszerbe foglalása, dokumentálása. Az ismeretek ismétlése, rögzítése.	

Sportedzői és sportszervezési ismeretek megnevezésű tanulási terület

Sportági alapok tantárgy 11., 12., 13. és a 2/14. évfolyamra

Kerettantervi témakörök

Tematikai egység
1. Kondicionális képességfejlesztés és az életkor kapcsolata
2. Koordinációs képességek fejlesztése
3. Az ízületi mozgékonyság fejlesztése
4. A bemelegítés módszertana
5. Levezetés, relaxáció
6. Saját sportágra jellemző motoros képességek
7. Sportági mozgásformák oktatása

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező tartalom	Szabadon felhasználható
11	1	36	36	
12	1	36	36	

13	9+1	279	279	31
2/14	11	341	341	

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
Az edzéselmélet tantárgyon belül: az edzés szerkezeti elemei, jellemzői, a motoros képességek fogalma, csoportosítása és szenzitív időszakai; motoros képességek felmérésére szolgáló eljárások és fejlesztésére szolgáló edzésmódszerek; pulzus célzónák és terhelés kapcsolata. A gimnasztika tantárgyon belül: a gimnasztika mozgásanyaga, a bemelegítés blokkjai, a gimnasztikai gyakorlatok hatásmechanizmusa. Az anatómiai-élettani ismeretek tantárgyon belül: az emberi test felépítése és működése, különös tekintettel a mozgató, keringési és légzőrendszerre; a mozgástanulás élettani alapjai, szabályozási kérdései. A terhelésélettan tantárgyon belül: az egyes szervrendszerek adaptációs folyamatai..
A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

Szabadon felhasználható órakeret 13. évfolyam (36 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**A bemelegítés módszertana (4 óra)**
Ismeretek	
Az ismeretek ismétlése, rögzítése, begyakorlása.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Saját sportágra jellemző motoros képességek (10 óra)**
Ismeretek	
Az életkorokhoz kapcsolódó sportág-specifikus gyakorlatok tervezése és vezetése. Az ismeretek ismétlése, rögzítése, begyakorlása.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Sportági mozgásformák oktatása (17 óra)**
Ismeretek	
Az életkorokhoz kapcsolódó sportág-specifikus gyakorlatok mozgásformák tervezése és vezetése. Az ismeretek ismétlése, rögzítése, begyakorlása.	

Sportedzői és sportszervezési ismeretek megnevezésű tanulási terület

Sportági szakismeretek tantárgy 13. és a 2/14. évfolyamra

Kerettantervi témakörök

Tematikai egység
1. Az edzés tervezése, adminisztrációja
2. Az edzés szervezési feladatai
3. Az edző elemző munkája
4. Az edzői kommunikáció, viselkedés

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező tartalom	Szabadon felhasználható
13	5+1	155	155	31
2/14	5	155	155	

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak
A kommunikáció tantárgyon belül: kommunikáció folyamata, szereplői, edzői interakciók, az asszertív kommunikáció jellemzői. A pedagógia tantárgyon belül: a nevelésoktatás folyamata, az edzői szerepek, az edző-sportoló kapcsolat jellemzői. A pszichológia tantárgyon belül: a sporttevékenység pszichológiai jellemzői.
A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

Szabadon felhasználható órakeret 13. évfolyam (36 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az edzés tervezése, adminisztrációja (6 óra)**
Ismeretek	
Az edzéstervezés alapelvei Edzéstervi vázlatok készítése A projektmunka előkészítése, megtervezése, kivitelezése Az ismeretek ismétlése, gyakorlása	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az edzés szervezési feladatai (10 óra)**
Ismeretek	
Az ismeretek elmélyítése, begyakorlása, rutinszerűvé alakítása gyakorlatban.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az edző elemző munkája (10 óra)**
Ismeretek	
Az elemzésből levont következtetések felhasználása a tervezés során. Reflektív véleményalkotás a társak és saját feladatmegoldások során. Az elemző munka begyakorlása, rutinszerűvé alakítása.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az edzői kommunikáció, viselkedés (5 óra)**
Ismeretek	
Az edző hatékonysága. Az edzői kommunikáció dimenziói, kommunikációs stílus. A kommunikációs képesség, stílus, fejlesztési lehetőségei.	

Sport ágazat

Tantárgyak		9.	10.	11.	12.	13.
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	4	5	3	3(+1)	0
	Idegen nyelv (angol/német)	4	4	3	3(+1)	3(+4)
	Matematika	4	4	3(*1)	3(*1)	0
	Történelem	3	3	2(*1)	2(*1)	0
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0
	Digitális kultúra	1(+2)	0	0	0	+2
	Testnevelés	4(+1)	4	3	3	0
	Osztályfőnöki	13	1	1	1	1
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	0	0	0	0
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: biológia	0	2(+1)	2(+1)	0	0
	Érettségire felkészítő tantárgy (*)	*0*	*0*	*(*2)*	*(*2)*	*0*
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0
	Összes közismereti óraszám	24	24	19	18	4
Bibliaismeret/hittan (fakultáció az érettségire felkészítőnél)		1	1	1	1	0
Ágazati alapozó oktatás		7	9	0	0	0
Szakirányú oktatás		0	0	14	14	24
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret) +		*(+3)*	*(+1)*	*(+1)*	*(+2)*	*(+6)*
Tanítási hetek száma		36	36	36	36	31
Éves összes óraszám		**1224**	**1224**	**1224**	**1179**	**1054**
Rendelkezésre álló órakeret/hét		**34**	**34**	**34**	**34**	**34**

https://szakkepzes.ikk.hu/kkk-ptt 2020.05.19. 12:48
Sport - Sportedző (a sportág megjelölésével) - sportszervező
Érettségire felkészítő tantárgy jelölése: (*)
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret) jelölése: (+)

3.3.2.3 Szoftverfejlesztő és –tesztelő technikus

A szakma alapadatai
Az ágazat megnevezése: Informatika és távközlés
A szakma megnevezése: Szoftverfejlesztő és -tesztelő technikus
A szakma azonosító száma: 5-0613-12-03
A szakma szakmairányai: -
A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
Ágazati alapoktatás megnevezése: Informatika és távközlés ágazati alapoktatás
Kapcsolódó részszakmák megnevezése: -
Egybefüggő szakmai gyakorlat nincs.

Alkalmassági követelmények
Foglalkozásegészségügyi alkalmassági vizsgálat: nem szükséges
Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

HELYI TANTERV
a
12. INFORMATIKA ÉS TÁVKÖZLÉS
ágazathoz tartozó
5 0613 12 03
Szoftverfejlesztő és –tesztelő
szakmához

Évfolyam		**9.**	**10.**	**11.**	**12.**	**13.**	**1/13.**	**2/14.**	**Gyakor-lati oktatás aránya %**
Ágazati alapozó oktatás kötelező heti óraszáma		**7**	**9**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	
Ágazati alapozó oktatás kötelező heti óraszáma éves óraszám		**252**	**324**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	
Szakirányú oktatás kötelező heti óraszáma		**-**	**-**	**14**	**14**	**24**	**35**	**35**	
Szakirányú oktatás kötelező heti óraszáma éves óraszám		**-**	**-**	**504**	**504**	**744**	**1260**	**1085**	
Szakmai idegen nyelv		-	-	-	-	-	144	124	
Munkavállalói ismere-tek	Munkavállalói ismeretek	18	0	0	0	0	18	0	0%
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	Munkavállalói idegen nyelv	0	0	0	0	62	0	62	0%
A jelen és a jövő infokommunikációja	Informatikai és távközlési alapok I.	108	0	0	0	0	108	0	80%
	Informatikai és távközlési alapok II.	0	144	0	0	0	144	0	60%
Programozási alapok	Programozási alapok	72	72	0	0	0	144	0	80%

Hatékony tanulás, önfejlesztés és csoportmunka I.	IKT projektmunka I.	54	108	0	0	0	108	0	80%
Hatékony tanulás, önfejlesztés és csoportmunka II.	IKT projektmunka II.	0	0	108	108 (+36)	0	0	248	80%
Asztali és mobil alkalmazásfejlesztés, szoftver-tesztelés és adatbázis-kezelés	Asztali alkalmazások fejlesztése	0	0	90 (+18)	90 (+54)	0	180	0	80%
	Adatbázis-kezelés I.	0	0	72 (+72)	0	0	72 (+54)	0	80%
	Adatbázis-kezelés II.	0	0	0	0	72	0	72	70%
	Asztali és mobil alkalmazások fejleszté-se és tesztelése	0	0	0	0	216	0	216	70%
	Szoftvertesztelés	0	0	0	72	0	72	0	70%
Webes technológiák	Webprogramozás	0	0	72	72	0	144	0	80%
	Frontend programozás és tesztelés	0	0	0	0	216	0	216	70%
	Backend programozás és tesztelés	0	0	0	0	180	0	180	70%
Szakmai angol	Szakmai angol	0	0	72	72	0	72	72	0%
összesen		252	324	414	414	746	1206	1190	
Egybefüggő szakmai gyakorlat:									
Hiányzó tananyagtartalom óraszáma				2,5	2,5		1,5		
Szabadon felhasználható órakeret (tananyagtartalom) (+)				**(+90)**	**(+90)**		**(+54)**		
összesen		**252**	**324**	**504**	**504**	**744**	**1260**	**1085**	

A szabad órakeretet helyi gazdasági környezet egyedi elvárásaihoz igazodóan szakmai szempontok alapján a tantárgyak magasabb óraszámban történő oktatására használjuk.
Az egyes tantárgyaknál a programtantervben meghatározottak szerint történt annak meghatározása, hogy a tantárgy teljes óraszámának minimálisan hány százalékát fogjuk gyakorlati körülmények között (tanmű-helyben, termelőüzemben stb.) oktatni.

Szabadon felhasználható órák felosztása

IKT projektmunka II. tantárgy

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező tartalom	Szabadon felhasználható
12.	3+1	144	108	36

Kerettantervi témakörök

Tematikai egység
Önismereti és kommunikációs készségek fejlesztése II.
Csapatmunka és együttműködés II.
Prezentációs készségek fejlesztése II.
Projektszervezés és -menedzsment II.
Csapatban végzett projektmunka II.

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy – szervesen beleépülve a szakmai tananyag tartalmába – segít elmélyíteni a többi tantárgyhoz és a szakmához kapcsolódó soft kompetenciákat az alapozás utáni időszakban. Módszertanát tekintve a „tudáslépcső” szintjein haladva (azonosítás, tudásmegszerzés, fejlesztés, megosztás, megőrzés, felhasználás) fejleszti a szükséges kompetenciákat. Mindezek gyakorlatorientáltan, a témák egymásra épülésével valósulnak meg, olyan digitális kompetenciák, illetve eszközök felhasználásának segítségével, mint amilyen a szövegszerkesztés, a táblázatkezelés, az adatbáziskezelés, a webes alkalmazások fejlesztése, a felhőalapú szoftverek és a prezentációkészítő szoftverek használata.

12. évfolyam
Szabadon felhasználható órakeret: 36 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Csapatmunka és együttműködés II. (10 óra)
Ismeretek	
Csapaton belüli lehetséges szerepek felismerése és feldolgozása. Csapatkompetenciák és felmérésük. Saját csapat erősségeinek és gyengeségeinek összesítése. Meglévő csapaton belüli szerepek azonosítása. Saját motivációs profil feltérképezése. Motivációs tényezők értelmezése és egyeztetése. Belső motivációs elmélet és alkalmazása. Együttműködés feltételei a feladatmegoldás során. Csapaton belüli információáramlás nehézségei. Konfliktuskezelési források, módok.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Prezentációs készségek fejlesztése II. (9 óra)
Ismeretek	
Feladatok priorizálása: – Priorizálási szempontok a feladatok megvalósítása során – Sürgős-fontos mátrix Prezentáció megtervezése – Prezentációra való felkészülés – A „jó előadás” szabályai – Írásos prezentáció alapvető szabályai, tartalmi elemei, kinézete	

– Moderációs technikák megismerése – Prezentáció

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Projektszervezés és -menedzsment II. (17 óra)
Ismeretek	
Projektek kezdeményezése és definiálása: – A projektötlettől a projektek elfogadásáig – Projektek terjedelmének dimenziói Projekttervezés és erőforrás-tervezés: – Feladattervek meghatározása – Projektfeladatok ütemezése – egymásra épülés, párhuzamosságok, szűk keresztmetszetek kezelése – Erőforrások típusai és tervezésük Projektszervezet felállítása: – Projektszervezet felépítése – A projektszervezet tagjainak feladatai és felelőssége – Projektcsapat tagjainak kiválasztása	

Asztali alkalmazások fejlesztése tantárgy

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező tartalom	Szabadon felhasználható
11.	2,5+0,5	108	90	18
12.	2,5+1,5	144	90	54

Kerettantervi témakörök

Tematikai egység
Önismereti és kommunikációs készségek fejlesztése II.
Csapatmunka és együttműködés II.
Prezentációs készségek fejlesztése II.
Projektszervezés és -menedzsment II.
Csapatban végzett projektmunka II.

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának alapvető célja azoknak az elméleti ismereteknek az átadása, valamint az ezekhez tartozó készségeknek a fejlesztése, amelyek képessé teszik a tanulót egy egyszerűbb alkalmazás programozására, a megvalósításhoz szükséges algoritmus elkészítésére, a szükséges adattípusok és adatszerkezetek kiválasztására. A tantárgy oktatásának fontos feladata az is, hogy a tanuló problémamegoldó készségét fejlessze. A tantárgy további célja, hogy a kapcsolódó ipari minősítések megszerzésére is felkészítse a tanulókat. Az Asztali alkalmazások fejlesztése tantárgy segítségével a tanulók egy konkrét programozási nyelven keresztül magasabb szintű, mélyebb tudást sajátítanak el, mely jó alapot biztosít a későbbi, egyéb programozási nyelvek elsajátításához is. Oktatása C# vagy Java nyelv segítségével történhet, ennek a változatnak a célja a programozás magasabb szintű elsajátítása általános

programozási és Java vagy C# nyelvspecifikus aspektusokra fókuszálva. A tantárgy, bár a Java vagy C# nyelv elemeire és annak sajátosságaira épít, mégis általános, széles körben elterjedt programozási logikát és problémamegoldást oktat, mely általános a modern programozási területeken.

11. évfolyam
Szabadon felhasználható órakeret: 18 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Változók (6 óra)**
Ismeretek	
Egyszerű adattípusok (egész, lebegőpontos, karakter, logikai, stb.) I/O kezelés Egyszerű számításokat végző rövid programok írása	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Vezérlési szerkezetek, ciklusok (6 óra)**
Ismeretek	
Elágazó utasítások használata egyszerű programozási feladatokban Ciklusutasítások alkalmazása egyszerű programozási feladatokban	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Tömbök és listák (6 óra)**
Ismeretek	
Tömb bejárása ciklusok segítségével Hibakezelés, túlcímzés ArrayList / List bejárása iterátor- és ciklusok segítségével	

12. évfolyam
Szabadon felhasználható órakeret: 54 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Objektumorientált fejlesztés (27 óra)**
Ismeretek	
Osztályok – Érték szerinti átadás függvényhívások esetén – Visszatérési érték – Main függvény Példányosítás – Osztályok példányosításának szintaxisa – New kulcsszó – Objektumok, objektumok összehasonlítása – Objektumreferenciák – Memóriakezelési alapok Konstruktorok – Konstruktorok működése, szintaxis – Osztályváltozók – Default konstruktor – This kulcssszó	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Grafikus programozás (27 óra)**

Ismeretek
Egyszerűbb és összetettebb programozási feladatok megvalósítása, hétköznapi problémák implementálása JavaFX/WPF segítségével

Adatbázis-kezelés I. tantárgy

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező tartalom	Szabadon felhasználható
11.	2+2	144	72	72
1/13.	2+1,5	126	72	54

Kerettantervi témakörök

Tematikai egység
Az adatbázis tervezés alapjai
Adatbázisok létrehozása
Adatok kezelése
Lekérdezések
Adatbázisok mentése és helyreállítása

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy feladata, hogy elméleti és gyakorlati ismereteket nyújtson az adatbázis-kezelő rendszerek használatához, ami szükséges minden informatikaágazatban tanuló fiatal számára. Kiemelt szerepet kap az SQL lekérdező nyelv hatékony használatának bemutatása. A tantárgy áttekinti a legfontosabb tervezési alapelveket, de csak a praktikum szintjén, a gyakorlatban közvetlenül nem alkalmazható ismeretek mellőzésével. A tantárgy oktatása során az elméleti anyag tanítása közvetlenül a gyakorlati példákon keresztül valósulhat meg, az elméleti anyag kisebb részekben történő ismertetése és annak azonnali, gyakorlati példákon, feladatokon történő gyakorlása során.

11. évfolyam

Szabadon felhasználható órakeret: 72 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az adatbázis tervezés alapjai (5 óra)
Ismeretek	
Relációs adatmodell alapfogalmai (elsődleges kulcs, idegen kulcs, tábla, rekord, mező, kapcsolattípusok) Redundancia, a redundancia megszüntetésének módjai	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Adatbázisok létrehozása (5 óra)
Ismeretek	
CREAT utasítás gyakorlati használata adatbázisok, táblák létrehozására NULL, NOT NULL, UNIQUE, PRIMARY KEY, REFERENCES záradékok alkalmazása DROP és ALTER utasítások alkalmazása	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Adatok kezelése (10 óra)
Ismeretek	

Az INSERT, UPDATE, DELETE utasítások gyakorlati használata

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Lekérdezések (46 óra)
Ismeretek	
SELECT utasítás szintaktikája WHERE záradék gyakorlati használata (=, <=, >=, <>, >, <, !=, ^=, BETWEEN, IN, LIKE, IS NULL, IS NOT NULL, AND, OR, NOT) Rendezés (ORDER BY) Álnevek használata (AS) DISTINCT záradék gyakorlati használata Táblák összekapcsolása a gyakorlatban Csoportosítás (GROUP BY) Csoportosított adatok szűrése (HAVING) a gyakorlatban Megjelenő adatok limitálása (TOP, LIMIT) Számított mezők készítése Aggregált függvények alkalmazása (COUNT(), MIN(), MAX(), SUM(), AVG()) Összetett lekérdezések készítése a gyakorlatban	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Adatbázisok mentése és helyreállítása (6 óra)
Ismeretek	
Teljes és az inkrementális mentés A választott SQL szerveren a mentéshez alkalmazott parancsok alkalmazása Helyreállítás típusai, a helyreállításhoz használt parancsok használata	

1/13. évfolyam
Szabadon felhasználható órakeret: 54 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az adatbázis-tervezés alapjai (3 óra)
Ismeretek	
Relációs adatmodell alapfogalmai (elsődleges kulcs, idegen kulcs, tábla, rekord, mező, kapcsolattípusok) Redundancia, a redundancia megszüntetésének módjai	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Adatbázisok létrehozása (3 óra)
Ismeretek	
CREAT utasítás gyakorlati használata adatbázisok, táblák létrehozására NULL, NOT NULL, UNIQUE, PRIMARY KEY, REFERENCES záradékok alkalmazása DROP és ALTER utasítások alkalmazása	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Adatok kezelése (5 óra)
Ismeretek	
Az INSERT, UPDATE, DELETE utasítások gyakorlati használata	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Lekérdezések (40 óra)
Ismeretek	
SELECT utasítás szintaktikája WHERE záradék gyakorlati használata (=, <=, >=, <>, >, <, !=, ^=, BETWEEN, IN, LIKE, IS NULL, IS NOT NULL, AND, OR, NOT) Rendezés (ORDER BY) Álnevek használata (AS) DISTINCT záradék gyakorlati használata Táblák összekapcsolása a gyakorlatban Csoportosítás (GROUP BY) Csoportosított adatok szűrése (HAVING) a gyakorlatban Megjelenő adatok limitálása (TOP, LIMIT) Számított mezők készítése Aggregált függvények alkalmazása (COUNT(), MIN(), MAX(), SUM(), AVG()) Összetett lekérdezések készítése a gyakorlatban	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Adatbázisok mentése és helyreállítása (3 óra)
Ismeretek	
Teljes és az inkrementális mentés A választott SQL szerveren a mentéshez alkalmazott parancsok alkalmazása Helyreállítás típusai, a helyreállításhoz használt parancsok használata	

Informatika és távközlés ágazat

Tantárgyak		9.	10.	11.	12.	13.
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	4	5	3	3(+1)	0
	Idegen nyelv (angol/német)	4	4	3	3(+1)	3(+4)
	Matematika	4	4	3(*1)	3(*1)	0
	Történelem	3	3	2(*1)	2(*1)	0
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0
	Digitális kultúra	1(+2)	0	0	0	+2
	Testnevelés	4(+1)	4	3	3	0
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	0	0	0	0
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: fizika	0	2(+1)	2(+1)	0	0
	Érettségire felkészítő tantárgy (*)	*0*	*0*	*(*2)*	*(*2)*	*0*
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0
	Összes közismereti óraszám	24	24	19	18	4
Bibliaismeret/hittan (fakultáció az érettségire felkészítőnél)		1	1	1	1	0
Ágazati alapozó oktatás		7	9	0	0	0
Szakirányú oktatás		0	0	14	14	24
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret) +		*(+3)*	*(+1)*	*(+1)*	*(+2)*	*(+6)*
Tanítási hetek száma		36	36	36	36	31
Éves összes óraszám		**1224**	**1224**	**1224**	**1179**	**1054**
Rendelkezésre álló órakeret/hét		**34**	**34**	**34**	**34**	**34**

https://szakkepzes.ikk.hu/kkk-ptt#informatika-es-tavkozles 2020.05.25. 9:05
Érettségire felkészítő tantárgy jelölése: (*)
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret) jelölése: (+)

3.3.2.4 Informatikai rendszer- és alkalmazásüzemeltető technikus

A szakma alapadatai
Az ágazat megnevezése: Informatika és távközlés
A szakma megnevezése: Informatikai rendszer- és alkalmazás-üzemeltető technikus
A szakma azonosító száma: 5-0612-12-02
A szakma szakmairányai: -
A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
Ágazati alapoktatás megnevezése: Informatika és távközlés ágazati alapoktatás
Kapcsolódó részszakmák megnevezése: -
Egybefüggő szakmai gyakorlat nincs.

Alkalmassági követelmények
Foglalkozásegészségügyi alkalmassági vizsgálat: Nem szükséges
Pályaalkalmassági vizsgálat: Nem szükséges

HELYI TANTERV
a
12. INFORMATIKA ÉS TÁVKÖZLÉS
ágazathoz tartozó
5 0612 12 02
Informatikai rendszer- és alkalmazásüzemeltető technikus
Szakmához

Évfolyam		**9.**	**10.**	**11.**	**12.**	**13.**	**1/13.**	**2/14.**	**Gyakorlati oktatás aránya %**
Ágazati alapozó oktatás kötelező heti óraszáma		**7**	**9**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	
Ágazati alapozó oktatás kötelező heti óraszáma éves óraszám		**252**	**324**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	
Szakirányú oktatás kötelező heti óraszáma		**-**	**-**	**14**	**14**	**24**	**35**	**35**	
Szakirányú oktatás kötelező heti óraszáma éves óraszám		**-**	**-**	**504**	**504**	**744**	**1260**	**1085**	
Szakmai idegen nyelv		-	-	-	-	-	144	124	
Munkavállalói ismere-tek	Munkavállalói ismeretek	18	0	0	0	0	18	0	0%
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	Munkavállalói idegen nyelv	0	0	0	0	62	0	62	0%
A jelen és a jövő infokommunikációja	Informatikai és távközlési alapok I.	108	0	0	0	0	108	0	80%
	Informatikai és távközlési alapok II.	0	144	0	0	0	144	0	60%

Programozási alapok	Programozási alapok	72	72	0	0	0	144	0	80%
Hatékony tanulás, önfejlesztés és csoportmunka I.	IKT projektmunka I.	54	108	0	0	0	108	0	80%
Hatékony tanulás, önfejlesztés és csoportmunka II.	IKT projektmunka II.	0	0	108	90 (+54)	0	0	248	80%
Hálózatok	Hálózatok I.	0	0	162 (+18)	144 (+36)	0	306	0	70%
	Hálózatok II.	0	0	0	0	324	0	324	70%
	Hálózat programozása és IoT	0	0	0	0	108	0	108	80%
Hálózati operációs rendszerek és felhőszolgáltatások	Szerverek és felhőszolgáltatások	0	0	0	108	248	108	248	80%
Adatbázis-kezelés alapjai	Adatbázis-kezelés I.	0	0	72 (+72)	0	0	72	0	80%
Szakmai angol	Szakmai angol	0	0	72	72	0	108	0	0%
összesen		**252**	**324**	**414**	**414**	**742**	**1260**	**1114**	
Egybefüggő szakmai gyakorlat:									
Hiányzó tananyagtartalom óraszáma				2,5	2,5				
Szabadon felhasználható órakeret (tananyagtartalom) (+)				**(+90)**	**(+90)**				
összesen		**252**	**324**	**504**	**504**	**744**	**1260**	**1085**	

IKT projektmunka II.
12. évfolyam
Szabadon felhasználható órakeret: 54 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Csapatmunka és együttműködés II. (18 óra)**
Ismeretek	
Csapaton belüli lehetséges szerepek felismerése és feldolgozása. Csapatkompetenciák és felmérésük. Saját csapat erősségeinek és gyengeségeinek összesítése. Meglévő csapaton belüli szerepek azonosítása. Saját motivációs profil feltérképezése. Motivációs tényezők értelmezése és egyeztetése. Belső motivációs elmélet és alkalmazása. Együttműködés feltételei a feladatmegoldás során.	

Csapaton belüli információáramlás nehézségei. Konfliktuskezelési források, módok.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Prezentációs készségek fejlesztése II. (16 óra)
Ismeretek	
Feladatok priorizálása: – Priorizálási szempontok a feladatok megvalósítása során – Sürgős-fontos mátrix Prezentáció megtervezése – Prezentációra való felkészülés – A „jó előadás” szabályai – Írásos prezentáció alapvető szabályai, tartalmi elemei, kinézete – Moderációs technikák megismerése – Prezentáció	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Projektszervezés és -menedzsment II. (20 óra)
Ismeretek	
Projektek kezdeményezése és definiálása: – A projektötlettől a projektek elfogadásáig – Projektek terjedelmének dimenziói Projekttervezés és erőforrás-tervezés: – Feladattervek meghatározása – Projektfeladatok ütemezése – egymásra épülés, párhuzamosságok, szűk keresztmetszetek kezelése – Erőforrások típusai és tervezésük Projektszervezet felállítása: – Projektszervezet felépítése – A projektszervezet tagjainak feladatai és felelőssége – Projektcsapat tagjainak kiválasztása	

Hálózatok I.
11. évfolyam
Szabadon felhasználható órakeret: 18 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	VLAN-ok használata, VLAN-ok közti forgalomirányítás (5 óra)
Ismeretek	
Alkalmazza a VLAN-ok létrehozását, törlését, módosítását. Kapcsolók módjai között tud váltani. Használja a VTP-protokollt. Alkalmazza a VLAN-ok kialakítását.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Dinamikus címkiosztás IPv4-környezetben (10 óra)

Ismeretek
Alkalmazza a DHCP címkiosztást. Alkalmazza a DHCP-szolgáltatás engedélyezését és tiltását. DHCPv4 esetén hibafelderítést és hibaelhárítást végez.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	IPv6-os címzés és dinamikus címkiosztás IPv6-környezetben (3 óra)
Ismeretek	
Használja a hálózati eszközökön és végberendezéseken statikus és dimanikus IPv6-cím beállítását. IPv6-környezetben címzési tervet készít.	

12. évfolyam
Szabadon felhasználható órakeret: 36 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Hálózatbiztonság, a kapcsoló biztonságossá tétele (10 óra)
Ismeretek	
Tudja a kapcsolókon a portbiztonságot beállítani. Biztosítani tudja a kapcsoló és forgalomirányító távoli elérését SSH-protokoll használatával. Felismeri és elhárítja az SSH-elérés során fellépő hibákat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Vezeték nélküli technológiák (16 óra)
Ismeretek	
Ismeri a vezeték nélküli hálózat működései elvét. Tud otthoni, vezeték nélküli hálózat kialakítani, konfigurálni (például: DHCP kiszolgáló, SSID, hitelesítés, MAC-cím-szűrés, porttovábbítás, távoli felügyelet, adminisztrátori jelszó).	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Forgalomirányítási alapok, statikus forgalomirányítás (10 óra)
Ismeretek	
Értelmezi az IPv4- és IPv6-irányítótábla alapján a forgalomirányító döntési folyamatát. Tudja az IPv4 és IPv6 alapértelmezett statikus útvonalat konfigurálni. Helyesen alkalmazza az útvonalösszegzést.	

Adatbázis-kezelés I.
11. évfolyam
Szabadon felhasználható órakeret: 72 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az adatbázis-tervezés alapjai (5 óra)
Ismeretek	
Relációs adatmodell alapfogalmai (elsődleges kulcs, idegen kulcs, tábla, rekord, mező, kapcsolattípusok) Redundancia, a redundancia megszüntetésének módjai	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Adatbázisok létrehozása (5 óra)
Ismeretek	

CREAT utasítás gyakorlati használata adatbázisok, táblák létrehozására NULL, NOT NULL, UNIQUE, PRIMARY KEY, REFERENCES záradékok alkalmazása DROP és ALTER utasítások alkalmazása

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Adatok kezelése (10 óra)**
Ismeretek	
Az INSERT, UPDATE, DELETE utasítások gyakorlati használata	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Lekérdezések (46 óra)**
Ismeretek	
SELECT utasítás szintaktikája WHERE záradék gyakorlati használata (=, <=, >=, <>, >, <, !=, ^=, BETWEEN, IN, LIKE, IS NULL, IS NOT NULL, AND, OR, NOT) Rendezés (ORDER BY) Álnevek használata (AS) DISTINCT záradék gyakorlati használata Táblák összekapcsolása a gyakorlatban Csoportosítás (GROUP BY) Csoportosított adatok szűrése (HAVING) a gyakorlatban Megjelenő adatok limitálása (TOP, LIMIT) Számított mezők készítése Aggregált függvények alkalmazása (COUNT(), MIN(), MAX(), SUM(), AVG()) Összetett lekérdezések készítése a gyakorlatban	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Adatbázisok mentése és helyreállítása (6 óra)**
Ismeretek	
Teljes és az inkrementális mentés A választott SQLszerveren a mentéshez alkalmazott parancsok alkalmazása Helyreállítás típusai, a helyreállításhoz használt parancsok használata	

Informatika és távközlés ágazat

Tantárgyak		9.	10.	11.	12.	13.
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	4	5	3	3(+1)	0
	Idegen nyelv (angol/német)	4	4	3	3(+1)	3(+4)
	Matematika	4	4	3(*1)	3(*1)	0
	Történelem	3	3	2(*1)	2(*1)	0
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0
	Digitális kultúra	1(+2)	0	0	0	+2
	Testnevelés	4(+1)	4	3	3	0
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	0	0	0	0
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: fizika	0	2(+1)	2(+1)	0	0
	Érettségire felkészítő tantárgy (*)	*0*	*0*	*(*2)*	*(*2)*	*0*
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0
	Összes közismereti óraszám	24	24	19	18	4
Bibliaismeret/hittan (fakultáció az érettségire felkészítőnél)		1	1	1	1	0
Ágazati alapozó oktatás		7	9	0	0	0
Szakirányú oktatás		0	0	14	14	24
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret) +		*(+3)*	*(+1)*	*(+1)*	*(+2)*	*(+6)*
Tanítási hetek száma		36	36	36	36	31
Éves összes óraszám		**1224**	**1224**	**1224**	**1179**	**1054**
Rendelkezésre álló órakeret/hét		**34**	**34**	**34**	**34**	**34**

https://szakkepzes.ikk.hu/kkk-ptt#informatika-es-tavkozles 2020.05.25. 9:05
Érettségire felkészítő tantárgy jelölése: (*)
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret) jelölése: (+)

3.3.2.5 Vállalkozási ügyviteli ügyintéző

A szakma alapadatai
Az ágazat megnevezése: Gazdálkodás és menedzsment
A szakma megnevezése: Vállalkozási ügyviteli ügyintéző
A szakma azonosító száma: 5 0411 09 02
A szakma szakmairányai: -
A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
Ágazati alapoktatás megnevezése: Gazdálkodás és menedzsment ágazati alapoktatás
Kapcsolódó részszakmák megnevezése: -
Egybefüggő szakmai gyakorlat nincs.

Alkalmassági követelmények
Foglalkozásegészségügyi alkalmassági vizsgálat: nem szükséges
Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

HELYI TANTERV
a
09. GAZDÁLKODÁS ÉS MENEDZSMENT
ágazathoz tartozó
5 0411 09 02
VÁLLALKOZÁSI ÜGYVITELI ÜGYINTÉZŐ
SZAKMÁHOZ

Évfolyam		**9.**	**10.**	**11.**	**12.**	**13.**	**1/13.**	**2/14.**	**Gyakorlati oktatás aránya %**
Ágazati alapozó oktatás kötelező heti óraszáma		**7**	**9**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	
Ágazati alapozó oktatás kötelező heti óraszáma éves óraszám		**252**	**324**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	
Szakirányú oktatás kötelező heti óraszáma		**-**	**-**	**14**	**14**	**24**	**35**	**35**	
Szakirányú oktatás kötelező heti óraszáma éves óraszám		**-**	**-**	**504**	**504**	**744**	**1260**	**1085**	
Szakmai idegen nyelv		-	-	-	-	-	144	124	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18					18		0%
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	Munkavállalói idegen nyelv					62		62 (+31)	0%
Gazdálkodási alaptevékeny-ség ellátása	Gazdasági és jogi alapismeretek	108	108				108		0%
	Vállalkozások működtetésének alapis-meretei		144				144		0%

Üzleti kultúra és információ-kezelés	Kommunikáció	36					36		0%
	Digitális alkalmazások	90	72				162		0%
Vállalkozások üzletvitele	Üzleti adminisztráció			108	54		90	47	0%
	Pénzforgalmi nyilvántartások					124		124	0%
	Kis és középvállalkozások gazdálkodása			72	36	124	72	124	0%
	Munkaerő-gazdálkodás				72	62	72	62	0%
	Adózási ismeretek			36	54	140	36	186	0%
	Könyvvezetési alapismeretek				36	77	36	77	0%
A titkári ügyintézés feladatai	Szövegbevitel számítógépen			72	36 (+36)	31	72	62	0%
	Dokumentum-szerkesztés			36 (+36)	108		36	93	0%
	Titkári ügyintézés			54	36	62	54	93	0%
Üzleti kommunikáció	Ügyfélszolgálati kommunikáció			72			72		0%
	Kommunikáció a titkári munkában			18	36	62	108		0%
összesen		**252**	**324**	**468**	**468**	**744**	**1260**	**1054**	
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0	0	0	0	0	0	0	
Hiányzó tananyagtartalom óraszáma		-	-	-1	-1			-1	
Szabadon felhasználható órakeret (tananyagtartalom) ((+)				**36**	**36**			**36**	
összesen		**252**	**324**	**504**	**504**	**744**	**1260**	**1085**	

A szabad órakeretet helyi gazdasági környezet egyedi elvárásaihoz igazodóan szakmai szempontok alapján a tantárgyak magasabb óraszámban történő oktatására használjuk.
Az egyes tantárgyaknál a programtantervben meghatározottak szerint történt annak meghatározása, hogy a tantárgy teljes óraszámának minimálisan hány százalékát fogjuk gyakorlati körülmények között (tanmű-helyben, termelőüzemben stb.) oktatni.

Ágazati Alapozó oktatás

Munkavállalói idegen nyelv megnevezésű tanulási terület (technikus szakmák esetén) 13. és a 2/14. évfolyamra

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező tartalom	Szabadon felhasználható
2/14	2+1	62	62	31

Kerettantervi témakörök

Tematikai egység
1. Az álláskeresés lépései, álláshirdetések
2. Önéletrajz és motivációs levél
3. „Small talk” – általános társalgás
4. Állásinterjú

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók idegen nyelven is képesek legyenek álláshirdetésre jelentkezni, ismerjék az álláskeresés lépéseit, hatékonyan és eredményesen meg tudják valósítani a kommunikációs célokat egy állásinterjú során. Megértsék a munkájukhoz kapcsolódó idegen nyelvű álláshirdetéseket, képesek legyenek a munkavállaláshoz kapcsolódóan egyszerű formanyomtatványokat kitölteni, önéletrajzot írni és motivációs levelet a formai és tartalmi követelményeknek megfelelően megfogalmazni, megértsék egy munkaszerződés alapvető idegen nyelvi fordulatait, kifejezéseit.
Az állásinterjú során legyenek képesek idegen nyelven, személyes és szakmai vonatkozást is beleértve bemutatkozni. Az állásinterjú bevezető részében, az általános társalgás során feltett kérdéseket meg tudják válaszolni. Az interjú során tudjanak szándékaikról, elképzeléseikről, jövőbeli terveikről beszélni. Ki tudják fejezni erősségeiket, gyengeségeiket. Rendelkezzenek megfelelő szókinccsel ahhoz, hogy tanulmányaikról és munkatapasztalatukról be tudjanak számolni. Megértsék az adott cég/vállalat honlapján közzétett információkat, és ezzel kapcsolatosan kérdéseket, véleményt tudjanak formálni.
A tantárgy az utolsó évfolyamon kerül oktatásra, így épít a tanulók közismereti tantárgyak keretében elsajátított idegennyelv-tudására, alapvető mondatszerkesztési ismereteikre, valamint a főbb igeidők ismeretére. A tantárgy tanulása során a tanuló ezen ismereteit aktiválja ésa munkavállalói szókincset is alkalmazva gyakorolja.
A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

Szabadon felhasználható órakeret 2/14. évfolyam (31 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Az álláskeresés lépései, álláshirdetések (11 óra)**
Ismeretek	
Nyomtatványok kitöltése Szakkifejezések gyakorlása. Munkaszerződések szaknyelvének gyakorlása. Olvasott szövegértés fejlesztése. Álláshirdetések angol nyelven Internetről, újságból. Olvasott szövegértés fejlesztése.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Önéletrajz és motivációs levél (8 óra)**
Ismeretek	
Motivációs levélminták keresése Interneten, olvasása angolul, elemzése Motivációs levél szerkezeti felépítése (szakmához kapcsolódó motivációs levelek írása, ötletek gyűjtése) Önéletrajz típusainak megismerése. Minták keresése az Interneten (olvasás, elemzés). Adatok összegyűjtése. Önéletrajz írása.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	„Small talk” – általános társalgás (8 óra)
Ismeretek	
Bemutatkozás gyakorlása. Telefonbeszélgetés szabályainak begyakorlása. Smalltalk gyakorlása. Nyelvtanilag helyes kérdésfeltevés begyakorlása.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Állásinterjú (4 óra)
Ismeretek	
Állásinterjú. Szituációs feladatok.	

Titkári ügyintézés feladatai megnevezésű tanulási terület

Szövegbevitel számítógépen tantárgy 12. évfolyam

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező tartalom	Szabadon felhasználható
12	1+1	36	36	36

Kerettantervi témakörök

Tematikai egység
1. Az írásbiztonság erősítése
2. Szövegfeldolgozás, szöveggyakorlatok
3. A dokumentumszerkesztés alapjai
4. Táblázatok készítése
5. Prezentációkészítés
6. A weblapkészítés alapjai

A Szövegbevitel a számítógépen tantárgy alapvető célja, hogy a tanuló – elsajátítva a tízujjas vakírás alapjait – váljék gyakorlottá azoknak a számítógép-használathoz kapcsolódó elektronikus írásbeli teendőknek– bármilyen adathordozóról történő – elvégzésében, amelyek a titkári munkatevékenység leíró jellegű (adat- és szövegbevitelt igénylő) munkafeladataiban jelentkeznek. Elérendő írássebesség: min. 170 leütés/perc. Törekedni kell arra, hogy rögzüljenek az elektronikus írástechnika elsajátítása során kialakított szokások (a munkakörülmények kialakítása, a munkaeszköz előkészítése, a helyes kéz- és testtartás, a fogás- és billentéstechnika, a pihentető, lazító periódusok, ujj-, kéz-, fej- és szemgyakorlatok stb.), amelyek hosszú távon is megalapozzák az egészséges és biztonságos munkavégzést.
A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

Szabadon felhasználható órakeret 12. évfolyam (36 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A dokumentumszerkesztés alapjai (36 óra)
Ismeretek	

Szövegszerkesztési feladatok – karakterformázás, bekezdésformázás (felsorolás, szegélyezés, behúzások, sortávolság) Szövegszerkesztési feladatok – szakaszformázás (fejléc/lábléc, képek, táblázatok beszúrása, rajz eszköztár használata Komplex feladat elkészítése (projektfeladat)

Dokumentumszerkesztés tantárgy 12. évfolyam

A helyi tanterv óraszámai évfolyamonként

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	Kötelező tartalom	Szabadon felhasználható
11	1+1	36	36	36

Kerettantervi témakörök

Tematikai egység
1. Levelezési ismeretek
2. Levelezés a titkári munkában
3. Levelezés az üzleti életben
4. Komplex levélgyakorlatok
5. Prezentációkészítés

A Dokumentumszerkesztés tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló ismerje meg a különböző típusú, fajtájú iratok, levelek készítésének nyelvi, tartalmi és formai elvárásait, és ennek megfelelően képes legyen a hivatali, üzleti élet dokumentumainak elkészítésére. Legyen képes munkavállalással kapcsolatos iratokat, munkahelyi kapcsolattartó dokumentumokat önállóan megfogalmazni, elkészíteni. Legyen tisztában a hagyományos és elektronikus levelezés illemszabályaival, a biztonságos internethasználat előírásaival.
A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

Szabadon felhasználható órakeret 11. évfolyam (36 óra)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Levelezési ismeretek (36 óra)**
Ismeretek	
A hivatali stílus, helyesírási, nyelvhelyességi ismeretek, stilisztikai jellemzők Elektronikus levelezés szabályai, formai és tartalmi jellemzői Komplex feladat elkészítése (projektfeladat)	

Gazdálkodás és menedzsment ágazat

Tantárgyak		9.	10.	11.	12.	13.
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	4	5	3	3(+1)	0
	Idegen nyelv (angol/német)	4	4	3	3(+1)	3(+4)
	Matematika	4	4	3(*1)	3(*1)	0
	Történelem	3	3	2(*1)	2(*1)	0
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0
	Digitális kultúra	1(+2)	0	0	0	+2
	Testnevelés	4(+1)	4	3	3	0
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	0	0	0	0
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: földrajz	0	2(+1)	2(+1)	0	0
	Érettségire felkészítő tantárgy (*)	*0*	*0*	*(*2)*	*(*2)*	*0*
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0
	Összes közismereti óraszám	24	24	19	18	4
Bibliaismeret/hittan (fakultáció az érettségire felkészítőnél)		1	1	1	1	0
Ágazati alapozó oktatás		7	9	0	0	0
Szakirányú oktatás		0	0	14	14	24
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret) +		*(+3)*	*(+1)*	*(+1)*	*(+2)*	*(+6)*
Tanítási hetek száma		36	36	36	36	31
Éves összes óraszám		**1224**	**1224**	**1224**	**1179**	**1054**
Rendelkezésre álló órakeret/hét		**34**	**34**	**34**	**34**	**34**

https://szakkepzes.ikk.hu/kkk-ptt 2020.05.19. 12:48
Gazdálkodás és menedzsment - Vállalkozási ügyviteli ügyintéző
Érettségire felkészítő tantárgy jelölése: (*)
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret) jelölése: (+)

HELYI TANTERV
a
INFORMATIKA ÉS TÁVKÖZLÉS ágazathoz tartozó
5 0612 12 02 Informatikai rendszer- és alkalmazásüzemeltető technikus szakmához

Felnőttképzés óraszáma

Évfolyam		**1/13.**	**2/14.**	**felnőttképzés óraszámai**	**Gyakorlati oktatás aránya %**
Ágazati alapozó oktatás kötelező heti óraszáma		**-**	**-**		
Ágazati alapozó oktatás kötelező heti óraszáma éves óraszám		**-**	**-**		
Szakirányú oktatás kötelező heti óraszáma		**35**	**35**	**35**	
Szakirányú oktatás kötelező heti óraszáma éves óraszám		**1260**	**1085**	**938**	
Szakmai idegen nyelv		144	124	105	
Munkavállalói ismere-tek	Munkavállalói ismeretek	18	0	8	0%
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	Munkavállalói idegen nyelv	0	62	25	0%
A jelen és a jövő infokommunikációja	Informatikai és távközlési alapok I.	108	0	44	80%
	Informatikai és távközlési alapok II.	144	0	58	60%
Programozási alapok	Programozási alapok	144	0	58	80%
Hatékony tanulás, önfejlesztés és csoportmunka I.	IKT projektmunka I.	108	0	44	80%
Hatékony tanulás, önfejlesztés és csoportmunka II.	IKT projektmunka II.	0	248	100	80%
Hálózatok	Hálózatok I.	306	0	123	70%
	Hálózatok II.	0	324	130	70%
	Hálózat programozása és IoT	0	108	44	80%

Hálózati operációs rendszerek és felhőszolgáltatások	Szerverek és felhőszolgáltatások	108	248	144	80%
Adatbázis-kezelés alapjai	Adatbázis-kezelés I.	72	0	29	80%
Szakmai angol	Szakmai angol	108	0	44	0%
összesen		**1260**	**1114**	**956**	
Egybefüggő szakmai gyakorlat:					
összesen		**1260**	**1085**	**956**	

A részletes szabályokat a szakmai képzésben alkalmazandó felnőttképzési szerződés tartalmazza.

HELYI TANTERV
a
Rendészet és közszolgálat ágazathoz tartozó
5 0413 18 01 Közszolgálati technikus szakmához
Közigazgatási ügyintéző szakmairány

Felnőttképzés óraszáma

Évfolyam		**1/13.**	**2/14.**	**felnőttképzés óraszámai**	**Gyakorlati oktatás aránya %**
Szakirányú oktatás kötelező heti óraszáma		**35**	**35**	**16**	
Szakirányú oktatás kötelező heti óraszáma éves óraszám		**1260**	**1085**	**566**	
Szakmai idegen nyelv		144	124	108	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18		8	0%
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	Munkavállalói idegen nyelv		62	25	
Rendészet és közszolgálat alapozó képzés megnevezésű tanulási terület	Közszolgálati alapismeretek tantárgy	126		51	10%
	Kommunikációs gyakorlatok tantárgy	72		29	20%
	Kommunikációs ismeretek tantárgy	36		15	20%
	Pszichológiai, szociológiai és kriminológiai alapismeretek tantárgy	72		29	20%
	Speciális testnevelés és önvédelem tantárgy	252		101	80%
Közszolgálat és közigazgatás megnevezésű tanulási terület	Közigazgatási ismeretek tantárgy		403	162	20%
	Jogi ismeretek tantárgy		170	68	0%
Kommuni-káció a közszolgálat-	Szakmai kommunikáció tantárgy		31	13	40%

ban megnevezésű tanulási terület	Digitális kommunikáció és gépírás tantárgy	180	62	97	80%
	Szakmai kommunikáció idegen nyelven tantárgy		62	25	0%
Speciális testnevelés megnevezésű tanulási terület	Erő- állóképesség fejlesztés tantárgy		93	38	100%
	Önvédelem tantárgy	144	62	83	100%
	Lövészet tantárgy	108	31	56	75%
Magánbiztonság és vagyonvédelem	Személy- és vagyonvédelem	108		44	0%
összesen		**1260**	**1100**	**952**	
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		70	0	70	
összesen		**1260**	**1085**	**1022**	

A részletes szabályokat a szakmai képzésben alkalmazandó felnőttképzési szerződés tartalmazza.

HELYI TANTERV
a
20. SPORT ágazathoz tartozó
5 1014 20 02
Sportedző (ökölvívás) – sportszervező szakmához

Felnőttképzés óraszáma

Évfolyam		**1/13.**	**2/14.**	**felnőttképzés óraszámai**	**Gyakorlati oktatás aránya %**
Ágazati alapozó oktatás kötelező heti óraszáma		**-**	**-**		
Ágazati alapozó oktatás kötelező heti óraszáma éves óraszám		**-**	**-**		
Szakirányú oktatás kötelező heti óraszáma		**35**	**35**	**35**	
Szakirányú oktatás kötelező heti óraszáma éves óraszám		**1260**	**1085**	**938**	
Szakmai idegen nyelv		144	124	108	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18		8	0%
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	Munkavállalói idegen nyelv		62	25	0%
Sport ágazati alapozás	Anatómiai-élettani ismeretek	144		58	0%
	Egészségtan	72		29	0%
	Edzéselmélet I.	108		44	0%
	Edzésprogramok I.	108		44	70%
	Gimnasztika I	126		51	50%
Sport ágazati közös tartalmak	Elsősegélynyújtás		31	13	30%
	Funkcionális anatómia		62 (+31)	25	0%
	Terhelésélettan	72		29	0%
	Edzéselmélet II	72		29	0%
	Edzésprogramok II	108		44	70%
	Gimnasztika II.	36 (+36)		15	50%
	Kommunikáció	72		29	10%
	Sportszervezési ismeretek	36		15	0%
	Sporttörténet	36		15	0%
	Sportági alapok		341	137	70%

Sportedzői és sportvezetési ismeretek	Sportági szakismeretek		155	62	70%
	Pedagógia		62	25	0%
	Pszichológia		62	25	0%
	Sportjog	36		15	0%
	Pénzügyi ismeretek	36		15	0%
	Sportmenedzsment és marketing		93	38	0%
	Számviteli ismeretek		31	13	0%
	Vállalkozási ismeretek		31	13	0%
összesen		**1224**	**1054**	**924**	
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		70		70	100%
összesen		**1260**	**1085**	**994**	

A részletes szabályokat a szakmai képzésben alkalmazandó felnőttképzési szerződés tartalmazza.

HELYI TANTERV
a
INFORMATIKA ÉS TÁVKÖZLÉS ágazathoz tartozó
5 0613 12 03 Szoftverfejlesztő és –tesztelő szakmához

Felnőttképzés óraszáma

Évfolyam		**1/13.**	**2/14.**	**felnőttképzés óraszámai**	**Gyakorlati oktatás aránya %**
Ágazati alapozó oktatás kötelező heti óraszáma		**-**	**-**		
Ágazati alapozó oktatás kötelező heti óraszáma éves óraszám		**-**	**-**		
Szakirányú oktatás kötelező heti óraszáma		**35**	**35**	**35**	
Szakirányú oktatás kötelező heti óraszáma éves óraszám		**1260**	**1085**	**938**	
Szakmai idegen nyelv		144	124	108	
Munkavállalói ismere-tek	Munkavállalói ismeretek	18	0	8	0%
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	Munkavállalói idegen nyelv	0	62	25	0%
A jelen és a jövő infokommunikációja	Informatikai és távközlési alapok I.	108	0	44	80%
	Informatikai és távközlési alapok II.	144	0	58	60%
Programozási alapok	Programozási alapok	144	0	58	80%
Hatékony tanulás, önfejlesztés és csoportmunka I.	IKT projektmunka I.	108	0	44	80%
Hatékony tanulás, önfejlesztés és csoportmunka II.	IKT projektmunka II.	0	248	100	80%
Asztali és mobil alkalmazásfejlesztés, szoftver-tesztelés és	Asztali alkalmazások fejlesztése	180	0	72	80%
	Adatbázis-kezelés I.	72 (+54)	0	29	80%
	Adatbázis-kezelés II.	0	72	29	70%

adatbázis-kezelés	Asztali és mobil alkalmazások fejleszté-se és tesztelése	0	216	87	70%
	Szoftvertesztelés	72	0	29	70%
Webes technológiák	Webprogramozás	144	0	58	80%
	Frontend programozás és tesztelés	0	216	87	70%
	Backend programozás és tesztelés	0	180	72	70%
Szakmai angol	Szakmai angol	72	72	58	0%
összesen		1206	1190	**966**	
Egybefüggő szakmai gyakorlat:					
összesen		**1260**	**1085**	**966**	

A részletes szabályokat a szakmai képzésben alkalmazandó felnőttképzési szerződés tartalmazza.

HELYI TANTERV
a
GAZDÁLKODÁS ÉS MENEDZSMENT ágazathoz tartozó
5 0411 09 02 VÁLLALKOZÁSI ÜGYVITELI ÜGYINTÉZŐ SZAKMÁHOZ

Felnőttképzés óraszáma

Évfolyam		**1/13.**	**2/14.**	**felnőttképzés óraszámai**	**Gyakorlati oktatás aránya %**
Ágazati alapozó oktatás kötelező heti óraszáma		**-**	**-**		
Ágazati alapozó oktatás kötelező heti óraszáma éves óraszám		**-**	**-**		
Szakirányú oktatás kötelező heti óraszáma		**35**	**35**	**35**	
Szakirányú oktatás kötelező heti óraszáma éves óraszám		**1260**	**1085**	**938**	
Szakmai idegen nyelv		144	124	108	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18		8	0%
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	Munkavállalói idegen nyelv		62 (+31)	25	0%
Gazdálkodási alaptevékeny-ség ellátása	Gazdasági és jogi alapismeretek	108		44	0%
	Vállalkozások működtetésének alapis-meretei	144		58	0%
Üzleti kultúra és információ-kezelés	Kommunikáció	36		15	0%
	Digitális alkalmazások	162		65	0%
Vállalkozások üzletvitele	Üzleti adminisztráció	90	47	55	0%
	Pénzforgalmi nyilvántartások		124	50	0%
	Kis és középvállalkozások gazdálkodása	72	124	79	0%
	Munkaerő-gazdálkodás	72	62	54	0%
	Adózási ismeretek	36	186	90	0%
	Könyvvezetési alapismeretek	36	77	46	0%
	Szövegbevitel számítógépen	72	62	54	0%

A titkári ügyintézés feladatai	Dokumentum-szerkesztés	36	93	53	0%
	Titkári ügyintézés	54	93	60	0%
Üzleti kommunikáció	Ügyfélszolgálati kommunikáció	72		29	0%
	Kommunikáció a titkári munkában	108		44	0%
összesen		**1260**	**1054**	**937**	
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0	0		
összesen		**1260**	**1085**	**937**	

A részletes szabályokat a szakmai képzésben alkalmazandó felnőttképzési szerződés tartalmazza.

3.4 Egészségfejlesztési program

Magyarország Alaptörvénye XX. cikk (1) bekezdése szerint „Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez”. A 2015. évben elfogadásra került „Egészséges Magyarország 2014-2020” című stratégia az Alaptörvénnyel összhangban meghatározza a fő népegészségügyi célokat és tennivalókat, melyek közt az egyik kiemelkedően fontos beavatkozás a teljeskörű intézményi/iskolai egészségfejlesztés. A technikai fejlődésnek köszönhetően úgy tűnhet, hogy egyre jobb az életünk. Ennek azonban ellentmond, hogy előtérbe kerültek a civilizációs betegségek: daganatok, keringési, légző-és emésztőszervi megbetegedések, valamint az erőszakos események (balesetek, öngyilkosság, egymás elleni agresszió). Ezek együttesen okozzák a lakosság halálozásának közel 95%-át. Ez az oka annak is, hogy a magyar nők születéskor várható élettartama 6 évvel, a férfiaké 8 évvel rövidebb, mint nyugat-európai társaiké.
A civilizációs betegségek kialakulásában csak 20-25%-ban tehetők felelőssé az öröklött, és kb. 60%-os felelősséggel bírnak életmódi, környezeti tényezők. Ráadásul az életmódi tényezők szoros összefüggésben állnak, hátterük nagyon bonyolult, egymás hatását felerősítik.
E nagyon összetett probléma gyökerei fiatal életkorban erednek, és meghatározó közegük döntően a család, a maga jó és rossz mintáival.
A család mellett az iskolára háruló nagy feladat és felelősség a felnövekvő nemzedék egészséges életmódra nevelése. Az ember testi-lelki egészsége szoros összefüggésben van környezetével. Az iskola, mint környezet fontos színtere az egészségfejlesztésnek.

Az intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a tanuló egészséghez, biztonsághoz való joga alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, ezért a következő stratégiai célokat, irányokat tűztük magunk elé:

Olyan racionális gondolkodásmód kialakítása a tanulókban, amely segítségével megfelelő értékrend, problémamegoldó készség alakul ki, ami által kiegyensúlyozott személyiséggé válnak és képesek lesznek egészséges életkörülmények kialakítására, valamint maguk és családjuk, tágabb értelemben a társadalom egészségfejlesztéséhez hozzájárulni.
Ellent tud mondani a káros szenvedélyek kihívásainak.
Ismeri az alapvető életműködéseit, teste, szervezete felépítését, a káros hatások ezekre gyakorolt szerepét.
Az iskola hozzájárul a tanulók személyiségének, képességeinek, készségeinek kibontakoztatásához, segíti szellemi, testi fejlődésüket, ezáltal a tanuló képes pozitív önkép kialakítására.
Az egészséges életmód, a fizikum fejlesztése olyan tevékenységrendszer, melynek célja az optimális testi-lelki fejlődés elősegítése. Ennek érdekében fontos feladatunk, hogy a testnevelési órákon és azokon kívül is minél több lehetőséget tudjunk biztosítani a mozgásigény kielégítésére. A mozgáskultúra, a mindennapos testedzés, és a testi higiénia váljon a tanulók szükségletévé.
A tanulók szerezzenek ismereteket a helyes táplálkozás lehetőségeiről, a fogápolás fontosságáról.
Fontos feladatunk a családi életre nevelés, a nemek közötti társas kapcsolatok javítása és a szexuális felvilágosítás.
A különböző összejövetelek, rendezvények erősítsék a kulturált viselkedés szokásait és szilárdítsák meg az egymás iránti tiszteletet.

Az iskolai egészségfejlesztés akkor hatékony, ha teljes körű. Ez az alábbiak teljesülését jelenti: nem szűkül le egyik-másik beavatkozási területre, hanem mindegyik fő egészség-kockázati

tényezőt befolyásolja. Nem szűkül le egy-egy akció időtartamára, hanem az iskola mindennapi életében folyamatosan és rendszeresen jelen van. Nem szűkül le egy iskolai közösség valamelyik részére, hanem az egészségfejlesztést megvalósító iskola minden tanulója részt vesz benne. Nem szűkül le a tantestület egyes tagjaira, hanem a teljes tantestület részt vesz benne; és nem szűkül le az iskolán belüli közösségre, hanem bevonja a szülőket és az iskola közelében működő, erre alkalmas civil szervezeteket, valamint az iskola társadalmi környezetét is.

Az egészségfejlesztő tevékenységek intézményünkben

Az egészségfejlesztő tevékenységeket tanórai keretben (biológia, kémia, osztályfőnöki, testnevelés, társadalomismeret tantárgyakban) vagy tanórán kívüli keretben végezzük. Tanórán kívüli keretek között sportfoglalkozások, előadások formájában történik az ismeretek átadása. A tanórák és a tanórán kívüli tevékenységek összeegyeztetése növeli a hatékonyságot.
A szülők bevonása is szükséges az egészségfejlesztő munkába, részben segítőként, részben pedig célszemélyként a gyereken keresztül a távolabbi jövőben. Tanítványainkat rá kell ébresztenünk, hogy maguk is felelősek egészségi állapotukért, személyes jólétükért!

Az egészségfejlesztő tevékenységben részt vesz az iskola igazgatója, az igazgató helyettesek, az iskola fogorvos, a szaktanárok, az osztályfőnökök, az iskolaorvos, a védőnő. Rajtuk kívül külső erőforrásokat is bevonunk a tevékenységekbe: a szülőket (önkéntes segítőket, szülői szervezetet) a pedagógiai szakszolgálat munkatársait, a gyermekjóléti szolgálat és a családsegítő intézet munkatársait. Rendszeresen érkeznek előadók, akik drogprevencióval, higiénés és táplálkozási tanácsadással foglalkoznak.

I. Egészséges táplálkozás megvalósítása: tanórák keretében, előadásokon próbálunk kedvet csinálni a tanulóknak az egészséges táplálkozáshoz, hogy a divatos gyorsételek helyett a zöldségeket, gyümölcsöket részesítsék előnyben. Minden iskolai rendezvényen osztunk almát tanulóinknak. Az iskola faliújságján rendszeresen teszünk közre a témával foglalkozó plakátokat, felhívásokat.

II. Mindennapos testnevelés megvalósítása: azokon a tanítási napokon, amikor a tanulók iskolában vannak, megvalósul a mindennapos testnevelés. Ebben segítségünkre van, hogy iskolánk nagyméretű tornateremmel és sportudvarral rendelkezik. Emellett a testnevelő tanárok vezetésével heti egy alkalommal sportkört is szervez iskolánk a délutáni órákban. Több tanulónk is versenyszerűen sportol. Ebben támogatjuk őket és példaként állítjuk őket a többi tanuló elé. Lehetőség szerint kirándulásokra is visszük tanulóinkat, ezzel megszerettetve velük a mozgást és a természetet.

III. A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése: Iskolánk területén tilos minden olyan dolog fogyasztása (dohány, alkohol, kábítószer), ami szenvedélybetegséghez vezet. Tapasztalataink alapján az iskola diákjai alacsony, vagy közepes veszélyeztetettségi szintbe sorolhatók. A többség nem, vagy (nyilvánvalóan a tapasztalat hiányából adódóan) téves ismeretekkel rendelkezik az illegitim drogok fogyasztásával kapcsolatban. Egy szűkebb rétegnek vannak tapasztalatai, de nem tekinthetők rendszeres fogyasztóknak. Iskolánknak nem lehet célja a drogfogyasztók kiszűrése. Egészen más a helyzet a legitim drogokkal kapcsolatban. A dohányzás nagyon elterjedt iskolánkban. A diákok több mint a fele alkalmilag vagy rendszeresen dohányzik, viszont a dohányzást szenvedély szinten űzők aránya jelentősen kisebb. Az alkoholfogyasztási szokások feltérképezése még hátra van.

A legitim és illegitim szerek fogyasztásának fő indítékai a kortárs csoportok befolyásoló hatásában és a kíváncsiságban keresendő. A személyes problémákra „megoldást" kereső drogfogyasztói magatartás nem jellemző iskolánkban. A fentiek ismeretében iskolánk drogstratégiájának legfőbb célja egy szemléletváltás elősegítése. Folytatni kell a minél hatékonyabb felvilágosító munkát. A fenti cél megvalósításának érdekében végrehajtandó konkrét feladat:
Osztályfőnöki munkaközösségi belső továbbképzés keretén belül bemutatjuk egymásnak a diákoknak tartott drog prevenciós foglalkozások módszereit. Legfontosabb stratégiai célunk az, hogy minden iskolánkba járó diák tisztában legyen a drogfogyasztás veszélyeivel. Tudjon arról, hogy kihez fordulhat, ha mégis drogfogyasztással kapcsolatos problémája van. Legyen a közelében olyan laikus segítő (tanár), aki ráveheti arra, hogy szakemberhez forduljon segítségért. Rendszeresen érkeznek az adott témában előadók, akik saját tapasztalataikkal próbálják egészséges életvitelre szoktatni a tanulókat.

IV. A bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése: Az osztályfőnöki órákon, előadásokon keresztül, személyes beszélgetésekkel, az iskolapszichológus bevonásával, a gyermekvédelmi szolgálat munkatársával igyekszünk olyan légkört kialakítani, ahol a felmerülő konfliktusokat eset megbeszéléssekkel tudjuk rendezni.

V. A baleset megelőzés és elsősegélynyújtás megvalósítása: Minden tanév első napján osztályfőnöki órák keretében megtörténik intézményünkben a balesetvédelmi oktatás, aminek tudomásul vételét a tanulók aláírásukkal igazolják. Az oktatás keretében az iskolában követendő helyes magatartásról, a balesetveszély elkerüléséről és a kialakult balesetveszélyes helyzetek elhárításáról is tájékoztatást kapnak. Az elsősegélynyújtó hellyel és a kiképzett elsősegélynyújtó tanárokkal is megismerkednek már az első tanítási napon a tanulók. Tanóra keretében a technikumba járó diákok külön, a tanult szakmához kapcsolódó balesetvédelemmel és elsősegélynyújtással kapcsolatos ismereteket is elsajátítanak az oktatóktól.
Intézményünk gondoskodik a szakmai oktatás egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséről, valamint az ágazathoz kötött egészségügyi alkalmassági és fogászati vizsgálatának megszervezéséről.

VI. A személyi higiéné területe: Iskolánk különös hangsúlyt fektet a tanulói személyi higiéné fontosságára. A tanárok mellett az iskolai védőnő is rendszeresen ellenőrzi a tanulók higiénés állapotát és jelzi a felmerülő problémákat az osztályfőnöknek és a tanuló családjának. A diákokkal megértetjük, hogy a személyes higiénének a mindennapok részéve kell válnia. Nem csak az iskola kívánságára, hanem a későbbi életük során is.

Az egészségfejlesztési program párhuzamosan három területen jelenik meg: prevenció, egészségmegőrzés, rehabilitáció. A rehabilitáció speciális tevékenységrendszer, mely amennyiben szükséges, külső vagy belső szakemberek segítségével történik.
Az osztályfőnökök és a szaktanárok határozzák meg, hogy milyen szinten és milyen formában oldják meg a feladatokat, tevékenységeket. A program megvalósításának célja, hogy a tanulók saját hitük és meggyőződésük alapján alakítsák saját személyiségüket, tudjanak különbséget tenni a képzelt és az észlelt valóság között.

EURO Baptista Két Tanítási Nyelvű
Gimnázium és Technikum
4031 Debrecen, Angyalföld tér 7.
Tel: +3652 423 472
euro@baptistaoktatas.hu
euro.baptistaoktatas.hu
www.eurodebrecen.hu

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Záradékok

Az EURO Baptista Két Tanítási Nyelvű Gimnázium és Technikum szakmai munkaközösségeinek képviseletében és felhatalmazása alapján aláírásommal tanúsítom, hogy a munkaközösségek a Pedagógiai program – adott szakterületet érintő kérdéseiben – véleményezési jogukat gyakorolták.

Debrecen, 2022. június 30.

Gluda Henrietta

szakmai munkaközösségek nevében

Nyilatkozat

Az EURO Baptista Két Tanítási Nyelvű Gimnázium és Technikum nevelőtestületnek képviseletében és felhatalmazása alapján aláírásommal tanúsítom, hogy a Pedagógia program elkészítéséhez és elfogadásához előírt egyetértési jogát gyakorolta. A nevelőtestület a 2022. június 30-án megtartott értekezletén a szakmai munkaközösségek – szakterületüket érintő – véleményének kikérése után a pedagógiai programot megtárgyalta, az abban foglaltakkal egyetértett, azt elfogadta.

Debrecen, 2022. június 30.

Szabó Renáta

nevelőtestület képviseletében

EURO Baptista Két Tanítási Nyelvű
Gimnázium és Technikum
4031 Debrecen, Angyalföld tér 7.
Tel: +36 52/423-472
euro@baptistaoktatas.hu
euro.baptistaoktatas.hu

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Záró rendelkezés

Jelen Pedagógiai programot a nevelőtestület elfogadta.

A Pedagógiai programot jóváhagyom.

Debrecen, 2022. június 30.

EURO Baptista Két Tanítási Nyelvű Gimnázium és Technikum 4031 Debrecen, Angyalföld tér 7. OM 100573

.....

Novákné Kónya Zita

igazgató

EURO Baptista Két Tanítási Nyelvű
Gimnázium és Technikum

Nyilatkozat

Az **intézményfenntartó Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy képviseletében** - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. tv. 32.§ (1) bek. i.) pontja alapján – az **EURO Baptista Két Tanítási Nyelvű Gimnázium és Technikum Pedagógiai programját** jóváhagyom.

Budapest, 2022. 06.30.

P.H.

.....

A fenntartó képviselője

EURO Baptista Két Tanítási Nyelvű
Gimnázium, Szakgimnázium és
Szakközépiskola
4031 Debrecen, Angyalföld tér 7.
Tel. +36 52/423-472
euro@baptistacktatas.hu
euro.baptistacktatas.hu

Pedagógiai program/ szakmai program nyilvánosságra hozatalának rendje

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, a dokumentum az igazgatói irodában szabadon megtekinthető, illetve megtalálható az iskola honlapján. A dokumentum tartalmáról – munkaidőben – az igazgató vagy az igazgatóhelyettesek adnak tájékoztatást.

Debrecen, 2020.05.22.

Novákné Kónya Zita

igazgató

EURO Baptista Két Tanítási Nyelvű
Gimnázium, Szakgimnázium és
Szakközépiskola

Pedagógiai program 1. számú melléklet

HELYISÉG- ÉS ESZKÖZJEGYZÉK

EURO BAPTISTA KÉT TANÍTÁSI NYELVŰ GIMNÁZIUM,
SZAKGIMNÁZIUM ÉS SZAKKÖZÉPISKOLA
4031 DEBRECEN, ANGYALFÖLD TÉR 7.
OM: 100573

I. HELYISÉGEK

	A	B	C	D
1.	Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató a 20/2012-es EMMI rendelet alapján	Intézményünkben rendelkezésre áll.	Megjegyzés
2.	Tanterem	Iskolánként (telephelyen és székhelyen) Osztályonként 1	12 tanterem	Intézményünkben jelenleg különböző évfolyamokon 11 osztály tanul A legkisebb alapterületű tanterem 52 m2, így a terem nagyságát a legnagyobb osztálylétszámhoz viszonyítva (34 fő) az egy főre jutó terület: 1,53 m2
3.	Csoportterem	Gimnáziumban, szakközépiskolában, szakiskolában, osztályonként legfeljebb 0,5 csoportterem	1 csoportteremmel rendelkezünk	Intézményünkben jelenleg különböző évfolyamokon 11 osztály tanul
4.	Szaktanterem a hozzá tartozó szertárral	A II/2-es pontban foglaltak szerint (székhelyen és telephelyen) 1-1 Társadalomtudományi szaktanterem, művészeti nevelés szaktanterem 1-1	7 szaktanterem, Ebből 4 helyiség (3,7,13,14 számítástechnikai szaktanterem 1 helyiség (2-es terem) társadalomtudományi szaktanterem; 1 helyiség művészeti nevelés szaktanterem 1 helyiség természettudományi szaktanterem	A 2-es számú terem nyelvi labor
5.	Laboratóriumok a hozzájuk kapcsolódó szertárakkal	Iskolánként (székhelyen és telephelyen)	1 labor	

6.	Műhelyek a hozzájuk tartozó kiegészítő helyiségekkel	Iskolánként (székhelyen és telephelyen)	Intézményünk rendelkezik vele	Gyakorlati oktató hely
7.	Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztőszoba	Ha a tanulót a többi tanulóval együtt oktatják iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	Intézményünk rendelkezik vele	5. és 7. számú tanterem
8.	iskolapszichológusi szoba	Ha az iskolapszichológus alkalmazása kötelező, iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	Nem releváns	
9.	Tornaterem (nemenként biztosított öltözővel, benne kialakított zuhanyzóval, wc-vel)	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	1 tornaterem 1-1 női és férfi öltözővel	Az öltözők rendelkeznek az A pontban előírt felszerelésekkel
10.	Tornaszoba vagy féltornaterem (nemenként biztosított öltözővel, benne kialakított zuhanyzóval, wc-vel)	iskolánként (székhelyen és telephelyen) harminc mozgáskorlátozott tanulónként 1	Nem releváns	
11.	Gyógytestnevelési/erőnléti terem	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	1 tornaterem 1-1 női és férfi öltözővel	
12.	Sportudvar	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	1 sportudvar	Bitumenes labdarúgó, illetve kosárlabdapálya
13.	Intézményvezetői iroda	Iskola székhelyén és az iskola azon telephelyén, amelyen az intézményvezető-helyettes, illetve tagintézmény-, intézményegységvezető-helyettes alkalmazása nem kötelező 1	8-as szoba	
14.	intézményvezető-helyettesi iroda	Ha az iskolában az intézményvezető-helyettes alkalmazása kötelező, székhelyen és telephelyen 1	Párnás szoba	
15.	tagintézmény-, intézményegységvezető-helyettesi iroda	Ha az iskolában tagintézmény-, intézményegységvezető-helyettes alkalmazása kötelező , székhelyen és telephelyen 1	Nem releváns	
16.	Iskolatitkári iroda	Iskola székhelyén 1	C1 terem	
17.	Könyvtár	Iskolánként 1	1 könyvtár	
18.	Könyvtárszoba	Tagintézményenként 1	Nem releváns	
19.	Könyvraktár	Iskolánként 1	Könyvtár belső szoba	
20.	Orvosi szoba, elkülönítővel	Iskolánként 1	1/O szoba	

21.	Kiszolgáló helyiségek			
22.	Sportszertár	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	1 szertár rácsos	
23.	Általános szertár	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	1	
24.	Karbantartó szertár	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	1	
25.	Kerekesszék tároló	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	Nem releváns	
26.	Aula (előtér, közösségi tér)	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	1 aula és egy emeleten kialakított közösségi tér áll rendelkezésre	
27.	Porta	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	Intézményünk rendelkezik portával	
28.	Ebédlő	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	1	
29.	Főzőkonyha	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	Nem releváns	
30.	Melegítőkonyha	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	Nem releváns	
31.	Tálaló-mosogató	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	Nem releváns	
32.	Szárazáru raktár	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	Nem releváns	
33.	Földesáru raktár	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	Nem releváns	
34.	Éléskamra	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	Nem releváns	
35.	felnőtt étkező	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	Nem releváns	
36.	Teakonyha	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	Nem releváns	
37.	Személyzeti öltöző	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	Nem releváns	
38.	Személyzeti mosdó zuhanyzó	iskolánként (székhelyen és telephelyen) nemenként 1; 24 osztállyal működő iskola székhelyén, telephelyén 2	Intézményünk rendelkezik vele	Intézményünkben jelenleg különböző évfolyamokon 24-nél kevesebb osztály tanul
39.	Személyzeti WC helyiség	iskolánként (székhelyen és telephelyen) nemenként 1; 24 osztállyal működő iskola székhelyén, telephelyén2	Intézményünk rendelkezik vele	Intézményünkben jelenleg különböző évfolyamokon 24-nél kevesebb osztály tanul
40.	Tanulói WC helyiség	iskolánként (székhelyen és telephelyen) szintenként,nemenként1;	Intézményünk rendelkezik vele (3 női; 2 férfi)	

41.	Technikai alkalmazotti mosdó-zuhanyzó, WC helyiség	iskolánként (székhelyen és telephelyen) nemenként 1;	1-1	
42.	Élelmiszerhulladék tároló	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	Nem releváns	
43.	Egyéb raktár	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	Nem releváns	
44.	WC helyiség és mosdó mozgáskorlátozottak számára felszerelve	Tanulói létszám szerint	1 a földszinten	

A FENT BEKATEGORIZÁLT, FELSOROLT HELYISÉGEK ESZKÖZLISTÁJA JELEN DOKUMENTUM II. PONTJÁBAN TALÁLHATÓ FELSOROLÁSBAN, RÉSZLETESEN LELTÁRÍVEKEN SZEREPEL.

II. HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI

A felsorolásban a szempontsort a 20/2012-es EMMI rendelet adja.

A helyiségenként kötelező berendezések, eszközök felsorolása után az adott helyiség I. HELYISÉGEK menüpontban megjelölt intézményünk rendelkezésére álló helyiségek részletes leltárívét tartalmazzák.

	A	B	C
	Helyiség, eszköz, berendezés	Mennyiségi mutató a 20/2012-es EMMI rendelet alapján	
1.	**Tanterem**		
2.	Tanulói asztalok, székek	Tanulói létszám figyelembevételével	
3.	Nevelői asztal, szék	Tantermenként 1	
4.	Eszköztároló szekrény	Tantermenként 1	
5.	Tábla	Tantermenként 1	
6.	Ruhatároló (fogas)	Tanulói létszám figyelembevételével	
7.	Szeméttároló	Helyiségenként 1	
8.	Sötétítő függöny	Ablakonként 1	

I HELYISÉGEK pontban tanteremként megjelölt helyiségek részletezése:

4. terem (tanterem) 52 m2

Sorszám	Megnevezés	Mennyiségi egység	Mennyiség	Megjegyzés
1	TV	darab	1	Videoton
2	Hangszóró iskolarádióhoz	darab	1	Castone
3	Krétás tábla	darab	1	
4	Mosdó csapteleppel	darab	1	
5	Sötétítő	darab	6	Kék
6	Szemetes	darab	1	
7	Tábla törlő szivacs	darab	1	
8	Tanári asztal	darab	1	
9	Tanári szék	darab	1	
10	Tanulói asztal	darab	10	
11	Tanulói szék	darab	20	
12	TV állvány, szekrénnyel	darab	1	
13	Fali hirdető tábla	darab	1	
14	Fali fogas	Darab	1	

5. terem (tanterem) 54 m2

Sorszám	Megnevezés	Mennyiségi egység	Mennyiség	Megjegyzés
1	Fali fogas	darab	1	
2	Fali hirdető tábla	darab	1	hungarocell
3	Hangszóró iskolarádióhoz	darab	1	Castone
4	Hosszabbító (30m)	darab	1	
5	Krétás tábla	darab	1	
6	Mosdó csapteleppel	darab	1	
7	Sötétítő	darab	6	kék
8	Szekrény 2 ajtós	darab	1	
9	Szemetes	darab	1	

10	Tábla törlő szivacs	darab	1	
11	Tanári asztal	darab	1	
12	Tanári szék	darab	1	
13	Tanulói asztal	darab	7	3 fő asztalonként
14	Tanulói szék	darab	21	

9. terem (tanterem) 53,20 m2

Sorszám	Megnevezés	Mennyiségi egység	Mennyiség	Megjegyzés
1	Fali fogas	darab	1	
2	Hangszóró iskolarádióhoz	darab	1	Castone
3	Krétás tábla	darab	1	
4	Mosdó csapteleppel	darab	1	
5	Sötétítő	darab	6	kék
6	Szemetes	darab	1	
7	Szekrény	darab	1	
8	Tábla törlő szivacs	darab	1	
9	Tanári asztal	darab	1	
10	Tanári szék	darab	1	
11	Tanulói asztal	darab	16	világosbarna
12	Tanulói szék	darab	32	barna

10. terem (tanterem) 52,9 m2

Sorszám	Megnevezés	Mennyiségi egység	Mennyiség	Megjegyzés
1	Fali fogas	darab	1	
2	Fali hirdető	darab	1	hungarocell
3	Falióra	darab	1	City time
4	Hangszóró iskolarádióhoz	darab	1	Castone
5	Kétajtós szekrény	darab	1	
6	Krétás tábla	darab	1	

7	Mosdó csapteleppel	darab	1	
8	Sötétítő	darab	6	kék
9	Szemetes	darab	1	
10	Tábla törlő szivacs	darab	1	
11	Tanári asztal	darab	1	
12	Tanári szék	darab	1	
13	Tanulói asztal	darab	15	zöld
14	Tanulói szék	darab	31	zöld
15	Terítő	darab	1	tanári asztalra

11. terem (tanterem) 53,2 m2

Sorszám	Megnevezés	Mennyiségi egység	Mennyiség	Megjegyzés
1	Fali fogas	darab	1	
2	Fali hirdető	darab	1	hungarocell
3	Hangszóró iskolarádióhoz	darab	1	Castone
4	Krétás tábla	darab	1	
5	Mosdó csapteleppel	darab	1	
6	Sötétítő	darab	6	kék
7	Sötétítő	darab	3	sárga
8	Szekrény	darab	1	
9	Szemetes	darab	1	
10	Tábla törlő szivacs	darab	1	
11	Tanári asztal	darab	1	
12	Tanári szék	darab	1	
13	Tanulói asztal	darab	5	világos barna
14	Tanulói asztal	darab	7	zöld
15	Tanulói szék	darab	25	barna
16	Terítő	darab	1	tanári asztalra

12. terem (tanterem) 53,2 m2

Sorszám	Megnevezés	Mennyiségi egység	Mennyiség	Megjegyzés
1	Fali fogas	darab	1	
2	Fali óra	darab	1	Quartz
3	Hangszóró iskolarádióhoz	darab	1	Castone
4	Krétás tábla	darab	1	
5	Mosdó csapteleppel	darab	1	
6	Sötétítő	darab	6	kék
7	Szekrény	darab	1	
8	Szemetes	darab	1	
9	Tábla törlő szivacs	darab	1	
10	Tanári asztal	darab	1	
11	Tanári szék	darab	1	
12	Tanulói asztal	darab	12	
13	Tanulói szék	darab	19	
14	Tükör	darab	1	

16. terem (tanterem) 54,03 m2

Sorszám	Megnevezés	Mennyiségi egység	Mennyiség	Megjegyzés
1	Fali fogas	darab	1	
2	Fali óra	darab	1	City time
3	Hangszóró iskolarádióhoz	darab	1	Castone
4	Krétás tábla	darab	1	
5	Mosdó csapteleppel	darab	1	
6	Sötétítő	darab	6	narancssárga
7	Szekrény	darab	1	
8	Szemetes	darab	1	
9	Tábla törlő szivacs	darab	1	
10	Tanári asztal	darab	1	
11	Tanári szék	darab	1	
12	Tanulói asztal	darab	14	világosbarna
13	Tanulói szék	darab	24	barna

14	Virágtartó	darab	1	

17. terem (tanterem) 52,02 m2

Sorszám	Megnevezés	Mennyiségi egység	Mennyiség	Megjegyzés
1	Fali fogas	darab	4	
2	Hangszóró iskolarádióhoz	darab	1	Castone
3	Krétás tábla	darab	1	
4	Mosdó csapteleppel	darab	1	
5	Sötétítő	darab	6	kék
6	Sötétítő	darab	3	sárga
7	Szekrény	darab	1	
8	Szemetes	darab	1	
9	Tábla törlő szivacs	darab	1	
10	Tanári asztal	darab	1	
11	Tanári szék	darab	1	
12	Tanulói asztal	darab	14	sötét barna
13	Tanulói szék	darab	19	barna

18. terem (tanterem) 53,16 m2

Sorszám	Megnevezés	Mennyiségi egység	Mennyiség	Megjegyzés
1	Fali fogas	darab	1	
2	Hangszóró iskolarádióhoz	darab	1	Castone
3	Krétás tábla	darab	1	
4	Mosdó csapteleppel	darab	1	
5	Sötétítő	darab	6	kék
6	Sötétítő	darab	3	sárga
7	Szekrény	darab	1	
8	Szemetes	darab	1	
9	Tábla törlő szivacs	darab	1	
10	Tanári asztal	darab	1	
11	Tanári szék	darab	1	

12	Tanulói asztal	darab	15	zöld
13	Tanulói szék	darab	25	zöld
14	Tükör	darab	1	

20. terem (tanterem) 52,02 m2

Sorszám	Megnevezés	Mennyiségi egység	Mennyiség	Megjegyzés
1	Iskolarádió hangszóró	darab	1	
2	Krétás tábla	darab	1	
3	Sötétítő	darab	6	narancssárga
4	Szekrény	darab	1	
5	Szemetes	darab	1	
6	Tábla törlő szivacs	darab	1	
7	Tanári asztal	darab	1	
8	Tanári asztalterítő	darab	1	
9	Tanári szék	darab	1	
10	Tanulói asztal	darab	15	
12	Tanulói szék	darab	22	

21. terem (tanterem) 53,16 m2

Sorszám	Megnevezés	Mennyiségi egység	Mennyiség	Megjegyzés
1	Iskolarádió hangszóró	darab	1	
2	Krétás tábla	darab	1	
3	Sötétítő	darab	6	narancssárga
4	Szekrény	darab	1	
5	Szemetes	darab	1	
6	Tábla törlő szivacs	darab	1	
7	Tanári asztal	darab	1	
9	Tanári szék	darab	1	
10	Tanulói asztal	darab	17	

12	Tanulói szék	darab	34	

	A	B	C
	Helyiség, eszköz, berendezés	Mennyiségi mutató a 20/2012-es EMMI rendelet alapján	Megjegyzés
9.	**2. Szaktantermek (a tantermi alapfelszerelésen felüli igények)**		
10-15.	**a) számítástechnikai terem**		4 terem

I HELYISÉGEK pontban Számítástechnika szaktanteremként megjelölt helyiségek részletezése:

3. terem (számítástechnikai terem) 54,12 m2

Sorszám	Megnevezés	Mennyiségi egység	Mennyiség	Megjegyzés
1	Asztali számítógép	konfiguráció	9	Fujitsu-Siemens
2	Asztali számítógép	konfiguráció	4	HP 500B MT
3	Billentyűzet	darab	13	
4	Cisco Router	darab	6	Cisco 1700
5	Cisco Switch	darab	3	Catalyst 2950
6	Egér	darab	13	
7	Egyszemélyes tanulói pad	darab	1	
8	Hangszóró iskolarádióhoz	darab	1	
9	Hosszabbító	darab	3	
10	Interaktív tábla	darab	1	Smartboard
11	Kapcsoló + biztosíték	darab	3	
12	Mennyezeti projektor konzol	darab	1	
13	Monitor	darab	2	Daewoo
14	Monitor	darab	1	EIZO
15	Monitor	darab	8	IBM
16	Monitor	darab	3	Samsung E-1920
17	Polcos szekrény	darab	1	
18	Projektor konzollal	darab	1	
19	Rack szekrény	darab	1	
20	Sötétítő	darab	6	kék
21	Switch	darab	1	SMC
22	Switch	darab	1	Zio
23	Szemetes	darab	1	
24	Szímítógép asztal	darab	13	
25	Tanári asztal	darab	1	
26	Tanári szék	darab	1	
27	Tanulói asztal	darab	3	barna
28	Tanulói asztal	darab	2	régi

29	Tanulói szék	darab	19	barna
30	Tűzoltó készülék	darab	1	

7. terem (számítástechnikai tanterem) 53,16 m2

Sorszám	Megnevezés	Mennyiségi egység	Mennyiség	Megjegyzés
1	Billentyűzet	darab	20	HP
2	Egér	darab	20	HP
3	Egyszemélyes tanulói asztal	darab	1	
4	Hangszóró iskolarádióhoz	darab	1	
5	Interaktív tábla	darab	1	Smartboard
6	Kapcsoló + biztosíték	darab	2	
7	Monitor	darab	20	Samsung Syncmaster 720N
8	Nyelvi szék	darab	23	
9	Projektor konzollal	darab	1	Epson EB-460
10	Sötétítő	darab	6	kék
11	Switch	darab	1	
12	Számítógép konfiguráció	darab	20	HP dc7600
13	Szemetes	darab	1	
14	Tanári asztal	darab	1	
15	Tanári szék	darab	2	
16	Tanulói asztal	darab	8	
17	Tanulói szék	darab	20	

13. terem (számítástechnikai) 56,75 m2

Sorszám	Megnevezés	Mennyiségi egység	Mennyiség	Megjegyzés
1	Asztali számítógép	konfiguráció	26	HP dc5800
2	Billentyűzet	darab	26	HP
3	Egér	darab	26	HP
4	Egyszemélyes tanulói pad	darab	1	barna
5	Fali óra	darab	1	city time
6	Hangszóró iskolarádióhoz	darab	1	
7	Interaktív tábla	darab	1	Smartboard

8	Kapcsoló tábla	darab	1	
9	Monitor	darab	26	Samsung 743N
10	Polcos szekrény	darab	1	
11	Projektor konzollal	darab	1	Epson EB-460
12	Sötétítő	darab	6	kék
13	Sötétítő	darab	3	sárga
14	Switch	darab	3	TP-Link
15	Szemetes	darab	1	
16	Tanári asztal	darab	1	
17	Tanári szék	darab	1	
18	Tanulói asztal	darab	13	2 gép asztalonként
19	Tanulói szék	darab	27	barna
20	Tükör	darab	1	
21	VGA kábel	darab	26	

14. terem (számítástechnikai) 53,2 m2

Sorszám	Megnevezés	Mennyiségi egység	Mennyiség	Megjegyzés
1	Asztali számítógép	konfiguráció	26	HP DX2200 MT
2	Billentyűzet	darab	26	HP
3	Egér	darab	26	HP
4	Egyszemélyes tanulói pad	darab	1	barna
5	Hangszóró iskolarádióhoz	darab	1	
6	Interaktív tábla	darab	1	Smartboard
7	Kapcsoló tábla	darab	1	
8	Monitor	darab	26	HP 7540
9	Polcos szekrény	darab	1	
10	Projektor konzollal	darab	1	Epson EB-460
11	Sötétítő	darab	6	kék
12	Sötétítő	darab	3	sárga
13	Switch	darab	2	Zio
14	Switch	darab	1	TP-Link
15	Szemetes	darab	1	

16	Tanári asztal	darab	1	
17	Tanári szék	darab	1	
18	Tanulói asztal	darab	13	2 gép asztalonként
19	Tanulói szék	darab	28	barna
20	Tükör	darab	1	

Számítástechnikai szaktantermeinkhez a szkenner igény esetén, hálózaton keresztül érhető el, amely eszköz a 16-os teremben található.

	A	B	C
	Helyiség, eszköz, berendezés	Mennyiségi mutató a 20/2012-es EMMI rendelet alapján	Megjegyzés
16-22.	**b) társadalomtudományi szaktanterem**		1 terem

I HELYISÉGEK pontban Társadalomtudományi szaktanteremként megjelölt helyiségek részletezése:

2. terem 52,9 m2

Sorszám	Megnevezés	Mennyiségi egység	Mennyiség	Megjegyzés
1	14" megfigyelő monitor	Darab	1	
2	Asztali számítógép tanári	konfiguráció	1	
3	Asztali számítógép tanulói	konfiguráció	20	
4	Billentyűzet	Darab	21	
5	CD író lejátszó, hangszóró	Darab	1	
6	Classnet vezérlő	Darab	1	
7	DVD lejátszó felvevő	Darab	1	LG
8	Egér	Darab	21	
9	Elektromos radiátor	Darab	1	
10	Interaktív tábla	Darab	1	Smartboard
11	IP kamera	Darab	1	
12	Kapcsoló + biztosíték	Darab	1	
13	Kapcsoló tábla	Darab	2	
14	Magnetofon	Darab	1	Sony
15	Mikrofonos füllhallgató	Darab	21	
16	Projektor	Darab	1	Epson EB-460
17	Rádió hangszóró	Darab	1	
18	Sötétítő	Darab	6	kék
19	Switch	Darab	1	SMC
20	Switch	Darab	1	Dana
21	Switch	Darab	1	Allied Telesya
22	Számítógép monitor	Darab	21	
23	Szekrény	Darab	1	
24	Szemetes	Darab	1	
25	Tanári asztal, fiókos	Darab	1	
26	Tanári szék	Darab	1	
27	Tanulói asztal	Darab	4	1 tanulói asztal 5 fő
28	Tanulói asztal	Darab	2	

29	Tanulói szék	Darab	20	
30	Tell me more	Darab	1	Nyelvi labor szoftver csomag
31	Tűzoltó készülék	Darab	1	

	A	B	C
	Helyiség, eszköz, berendezés	Mennyiségi mutató a 20/2012-es EMMI rendelet alapján	Megjegyzés
23-33.	**c) természettudományi szaktanterem**		1 terem

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 162 § (5) pontja alapján:

A kötelező (minimális) eszköz- és felszerelési jegyzékben meghatározott eszközök és felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel.

I HELYISÉGEK pontban Természettudományi szaktanteremként megjelölt helyiségek részletezése:

Természettudományos szaktanterem 70,76 m2

Sorszám	Megnevezés	Mennyiségi egység	Mennyiség	Megjegyzés
1	Asztali hangszóró	Darab	1	
2	Asztali mikrofon	Darab	6	
3	Biztosítéktábla	Darab	1	
4	Csengő vezérlő + óra	Darab	1	
5	DVD lejátszó	Darab	1	LG
6	Egér	Darab	2	
7	Egyszemélyes tanulói pad	Darab	1	
8	Faxgép	Darab	1	Canon
9	Filces tábla	Darab	1	
10	Hangszóró iskolarádióhoz	Darab	1	
11	Hármas elosztó	Darab	1	
12	Házimozi rendszer	Darab	1	5.1 LG
13	Interaktív tábla	Darab	1	Smartboard
14	Interaktív tábla	Darab	1	Promethean
15	Laptop	Darab	26	HP Compaq nx6110
16	Laptop	Darab	1	HP 630
17	Mikrofon átjátszó	Darab	2	
18	Mosdó csapteleppel	Darab	1	
19	Prezentációs asztal	Darab	1	
20	Projektor	Darab	1	NEC
21	Projektor konzollal	Darab	1	Epson EB-460
22	Projektor konzollal	Darab	1	HP mp3222
23	Sötétítő	Darab	8	Kék
24	Szavazó rendszer	Darab	32	Promethean
25	Szemetes	Darab	1	
26	Táblatörlő szivacs (filces)	Darab	1	
27	Táblatörlő szivacs (krétás)	Darab	1	

28	Tanári asztal	Darab	1	
29	Tanári szék	Darab	1	
30	Tanulói pad	Darab	24	Rögzített
31	Tanulói szék	Darab	48	Rögzített
32	Tanulói szék	Darab	3	
33	Videomagnó	Darab	1	Sanyo
34	Zárható szekrény	Darab	3	

	A	B	C
	Helyiség, eszköz, berendezés	Mennyiségi mutató a 20/2012-es EMMI rendelet alapján	Megjegyzés
34-42.	**d) művészeti nevelés szaktanterem**		1 terem

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 162 § (5) pontja alapján:

A kötelező (minimális) eszköz- és felszerelési jegyzékben meghatározott eszközök és felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel.

I HELYISÉGEK pontban Művészeti nevelés szaktanteremként megjelölt helyiségek részletezése:

Művészeti nevelés szaktanterem 49,37 m2

Sorszám	Megnevezés	Mennyiségi egység	Mennyiség	Megjegyzés
1	Beépített szekrény	darab	3	
2	Függöny	darab	3	
3	Interaktív tábla	darab	1	Smartboard
4	Könyvespolc	darab	2	
5	Mosdó csapteleppel	darab	1	
6	Műanyag szék	darab	3	
7	Projektor	darab	1	Epson EB-460
8	Sötétítő	darab	6	sárga
9	Nagyméretű tanulói asztal	darab	14	
10	Szék	darab	14	piros
11	Szemetes	darab	1	
13	Tanári asztal	darab	3	
14	Tanári szék	darab	1	
15	Tanulói szék	darab	10	

	A	B	C
	Helyiség, eszköz, berendezés	Mennyiségi mutató a 20/2012-es EMMI rendelet alapján	Megjegyzés
43-45.	**e) technikai szaktanterem**		Nem releváns

	A	B	C
	Helyiség, eszköz, berendezés	Mennyiségi mutató a 20/2012-es EMMI rendelet alapján	Megjegyzés
46.	**f) gyakorló szaktanterem**	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	gimnáziumban a munkába állást előkészítő oktatáshoz; szakközépiskolában a szakmai előkészítő ismeretek oktatásához; szakiskolában munkába álláshoz, életkezdéshez szükséges ismeretek átadásához; e feladat megoldható a számítástechnikai, illetve technika szaktanteremben is

Intézményünkben a számítástechnikai szaktantermeket használjuk gyakorló szaktanteremként, a termek eszközellátottságát lásd Számítástechnikai szaktantermek pont alatt.

	A	B	C
	Helyiség, eszköz, berendezés	Mennyiségi mutató a 20/2012-es EMMI rendelet alapján	
47.	3. logopédiai foglalkoztató egyéni fejlesztő szoba		Nem releváns
48.	4. Tornaszoba		Nem releváns
49.	Kislabda	5	
50.	Labda	5	
51.	Tornaszőnyeg	2	
52.	Tornapad	2	
53.	Zsámoly	2	
54.	Bordásfal	2	
55.	Mászókötél	2	
56.	Gumikötél	5	
57.	Ugrókötél	5	
58.	Medicinlabda	5	
59.	Stopper	1	
60.	Kiegészítő tornakészlet	1	
61.	Egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések		Sajátos nevelési igényű tanulót oktató iskolában; Pedagógiai programban foglaltak szerint

	A	B	C
	Helyiség, eszköz, berendezés	Mennyiségi mutató a 20/2012-es EMMI rendelet alapján	
62-70.	5. Iskolapszichológusi szoba		Nem releváns

	A	B	C
	Helyiség, eszköz, berendezés	Mennyiségi mutató a 20/2012-es EMMI rendelet alapján	
71.	6. Tornaterem (mindazok a felszerelések, amelyek a tornaszobában, továbbá)		
72.	Kosárlabda palánk	2	
73.	Gyűrű	1	
74.	Mászórúd	1	
75.	Mászókötél	2	
76.	Bordásfal	10	

I HELYISÉGEK pontban Tornateremként és szertárként, valamint a hozzájuk tartozó öltözőkként megjelölt helyiségek részletezése:

Tornaterem; szertár

Sorszám	Megnevezés	Mennyiségi egység	Mennyiség	Megjegyzés
1	Bordásfal	darab	45	
2	Dobbantó	darab	1	
3	Focilabda	darab	7	
4	Gumikötél	darab	5	
5	Gumilabda	darab	5	
6	Kézilabda	darab	5	
7	Kislabda (dobáshoz)	darab	5	
8	Kosárlabda	darab	10	
9	Kosárlabda palánk	darab	3	
10	Magasugró léc	darab	2	
11	Mászókötél	darab	2	
12	Mászórúd	darab	1	
13	Medicinlabda	darab	6	
14	Röplabda	darab	6	
15	Stopper	darab	1	
16	Svédszekrény	darab	1	
17	Tollaslabda háló	darab	1	
18	Torna zsámoly	darab	3	
19	Tornagyűrű	darab	1	
20	Tornakészlet	készlet	1	
21	Tornapad kicsi	darab	1	
22	Tornapad nagy	darab	1	
23	Tornaszőnyeg kicsi	darab	1	
24	Tornaszőnyeg nagy	darab	3	
25	Ugrókötél	darab	5	
26	Védőháló	darab	1	

Férfi öltöző 17,34 m2

Sorszám	Megnevezés	Mennyiségi egység	Mennyiség	Megjegyzés
1	Fogas	Darab	62	
2	Mosdó csapteleppel	Darab	3	
3	Pad	Darab	6	
4	WC	Darab	1	
5	Zuhanyzó	Darab	2	

Női öltöző 16,20 m2

Sorszám	Megnevezés	Mennyiségi egység	Mennyiség	Megjegyzés
1	Fogas	Darab	56	
2	Mosdó csapteleppel	Darab	2	
3	Pad	Darab	6	
4	WC	Darab	1	
5	Zuhanyzó	Darab	2	

	A	B	C
	Helyiség, eszköz, berendezés	Mennyiségi mutató a 20/2012-es EMMI rendelet alapján	
77.	7. Sportudvar		
78.	Szabadtéri labdajáték felszerelése	1	Bármelyik játék választható
79.	Magasugró állvány, léc	1	
80.	Távol-, magasugró gödör	1	Homokkal, vagy szivaccsal
81.	Futópálya	1	Lehetőség szerint kialakítva
82.	Egyéni fejlesztést szolgáló speciális tornafelszerelések	Egy iskolai osztály foglalkoztatásához szükséges mennyiségben	Sajátos nevelésű igényű tanulót oktató iskolában; Pedagógiai programban foglaltak szerint

I HELYISÉGEK pontban Tornateremként és szertárként megjelölt helyiségek mellett még a sportudvar további részletezése:

Sportudvar

Sorszám	Megnevezés	Mennyiségi egység	Mennyiség	Megjegyzés
1	Futtball kapu fém	darab	2	
2	kosárlabda palánk	darab	1	
3	Magasugró léc	darab	3	
4	Magasugró állvány	darab	1	
5	távolugró, magasugró gödör	darab	1	
6	Futópálya	darab	1	

	A	B	C
	Helyiség, eszköz, berendezés	Mennyiségi mutató a 20/2012-es EMMI rendelet alapján	
83.	8. intézményvezetői iroda		
84.	Íróasztal	1	
85.	Szék	1	
86.	Tárgyalóasztal, székkel	1	
87.	Számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	1	
88.	Számítógépasztal és szék	1	
89.	Iratszekrény	1	
90.	Digitális adathordozók részére szekrény	1	
91.	Fax	1	
92.	Telefon	1	

I HELYISÉGEK pontban Igazgatói irodaként megjelölt helyiségek részletezése:

8. terem (Igazgatói iroda) 17,71 m2

Sorszám	Megnevezés	Mennyiségi egység	Mennyiség	Megjegyzés
1	Asztali óra	Darab	1	Noname
2	Biztonságtechnikai rács ajtón	Darab	1	
3	Fax	Darab	1	nevelőtestületi szobában
4	Forgószék	Darab	1	
5	Fotel	Darab	2	
6	Függöny	Darab	1	
7	Hosszabbító	Darab	3	
8	Íróasztal	Darab	1	
9	Kapcsolótábla	Darab	1	
10	Könyvespolc	Darab	1	
11	Rack szekrény	Darab	1	
12	Sötétítő	Darab	2	
13	Számítógép (laptop)	konfiguráció	1	IBM Thinkpad
14	Számítógép asztal	Darab	1	
15	Tárgyalóasztal	Darab	1	
16	Tárgyalószék	Darab	2	
17	telefon	Darab	1	hordozható
18	TV	Darab	1	DANA LCD TV
19	Ülőkanapé	Darab	1	
20	Zárható irattartó szekrény	Darab	3	

	A	B	C
	Helyiség, eszköz, berendezés	Mennyiségi mutató a 20/2012-es EMMI rendelet alapján	
93.	Iroda		
94.	Fiókos asztal	Pedagóguslétszám szerint 1	
95.	Szék	Pedagóguslétszám szerint 1	
96.	Napló és folyóirattartó	1	
97.	Könyvszekrény	2	
98.	Fénymásoló	1	
99.	Számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	1	
100	Számítógép asztal, szék	1-1	
101	Ruhásszekrény vagy fogas	Pedagóguslétszám szerint 1	
102	Tükör	1	

I HELYISÉGEK pontban Nevelőtestületi szobaként megjelölt helyiségek részletezése:

Nevelőtestületi iroda 57,94 m2

Sorszám	Megnevezés	Mennyiségi egység	Mennyiség	Megjegyzés
1	Álló fogas	Darab	2	
2	Asztali számítógép	konfiguráció	6	HP Compaq DX 6100
3	Billentyűzet	Darab	6	
4	CD-s rádiómagnó	Darab	3	Technostar
5	Digitális zsúrkocsi	Darab	1	Laptopot, projektort, illetve erősítőt tartalmaz
6	Dokumentum szerver	Darab	1	
7	egér	Darab	6	
8	Elsősegély csomag	Darab	1	
9	Faszék	Darab	8	
10	Gururlós számítógép állvány	Darab	1	
11	Hangszóró iskolarádióhoz	Darab	1	Castone típusú
12	Hordozható számítógép	Darab	6	Interaktív táblákhoz, HP 630
13	Hordozható telefon	Darab	1	Sagem D10 T
14	Irattartó szekrény	Darab	3	fehér
15	Irodai lasernyomtató	Darab	1	HP Laserjet 1010
16	Irodai multifunkciós nagygép	Darab	1	Ricoh Afficio 2013D
17	Karfás szék	Darab	12	zöld támlás
18	Könyvespolc	Darab	1	fehér
19	Krétás fatábla	Darab	1	
20	Megafon	Darab	1	Mr. Cript
21	Monitor	Darab	6	HP 6540 3 db, LG 710B 1 db, Samsung E1920 1 db
22	Mosdókagyló csapteleppel	Darab	1	
23	Parafa hirdető tábla	Darab	4	
24	Pedagógus dolgozó asztal	Darab	12	2 személy asztalonként
25	Sötétítő függvény	Darab	2	
26	Switch	Darab	2	TP-link
27	Switch	Darab	1	Micronet

28	Számítógép asztal	Darab	3	2 számítógép asztalonként
29	Szemetes	Darab	1	
30	Táblatörlő szivacs	Darab	1	
31	Tanári asztal	Darab	2	
32	Tanulói asztal	Darab	1	
33	Tanulói asztal egyszemélyes	Darab	2	sötét barna
34	Térképek oktatáshoz	Darab	2	
35	Tükör	Darab	1	
36	Tűzoltó készülék	Darab	1	hiteles
37	Vetítő vászon	Darab	2	
38	Video magnó	Darab	2	Noname
39	Wireless Acces Point	Darab	1	D-link DWL 2100AP
40	Zárható fiókos szekrény	Darab	12	
41	Zárható iratszekrény	Darab	2	

	A	B	C
	Helyiség, eszköz, berendezés	Mennyiségi mutató a 20/2012-es EMMI rendelet alapján	
103.	10. Intézményvezető-helyettesi, tagintézmény-, intézményegységvezető-helyettesi, iskolatitkári iroda (a felszerelések a feladatellátás szerint helyezhetők el.)		
104.	Asztal	Felnőtt létszám figyelembevételével	
105.	Szék	Felnőtt létszám figyelembevételével	
106.	Iratszekrény	1	
107.	Számítógépasztal és szék	1	
108.	Számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal		
109.	Telefon		Közös vonallal is működtethető.

I HELYISÉGEK pontban Intézményvezető-helyettesi irodaként megjelölt helyiségek részletezése:

Igazgatóhelyettesi iroda 17,40 m2

Sorszám	Megnevezés	Mennyiségi egység	Mennyiség	Megjegyzés
1	Álló fogas	Darab	1	
2	Asztali számítógép	Konfiguráció	1	Mercury
3	Billentyűzet	Darab	1	
4	DVD Video kombinált lejátszó	Darab	1	
5	Egér	Darab	1	
6	Egyszemélyes tanulói kisasztal	Darab	1	
7	Fotel	Darab	2	
8	Futó szőnyeg	Darab	1	
9	Függöny	Darab	1	
10	Hangfal	Darab	1	2.1
11	Irattartó szekrény	Darab	1	
12	Irodai szék	Darab	1	
13	Monitor	Darab	1	Samsung
14	Multifunkciós irodai nagygép	Darab	1	Ricoh MP C2500
15	Páncélszekrény	Darab	1	
16	Puff	Darab	2	
17	Sötétítő	Darab	2	
18	Tanári asztal	Darab	2	
19	Tanári szék	Darab	4	
20	Tükör	Darab	1	
21	TV	Darab	1	Dana
22	Zárható szekrény	Darab	2	

I HELYISÉGEK pontban Iskolatitkári irodaként megjelölt helyiségek részletezése:

Iskolatitkári iroda 16,20 m2

Sorszám	Megnevezés	Mennyiségi egység	Mennyiség	Megjegyzés
1	Sötétítő	darab	3	
2	Iratszekrény	darab	3	
3	Fotel	darab	2	
4	Kanapé	darab	1	
5	Nyomtató	darab	1	Ricoh Afficio SP1000s
6	Nyomtató	darab	2	Epson (tartalék)
7	Tanári szék	darab	1	
8	Filccel írható tábla	darab	1	
9	Tanulói szék	darab	4	
10	Állófogas	darab	1	
11	Fali fogas	darab	2	
12	Asztali számítógép, perifériákkal	darab	1	Mercury
13	Monitor	darab	1	Belinea
14	Szemetes	darab	1	
15	Tanári asztal			

	A	B	C
	Helyiség, eszköz, berendezés	Mennyiségi mutató a 20/2012-es EMMI rendelet alapján	
110.	11. könyvtár		
111.	Tanulói asztal, szék	Egy iskolai osztály foglalkoztatásához szükséges mennyiségben	
112.	Egyedi világítás	Olvasóhelyenként 1	
113.	Könyvtárosi asztal, szék	1-1	Asztal egyedi világítással
114.	Szekrény (tároló)	Háromezer könyvtári dokumentum elhelyezésére	
115.	Tárolók, polcok, szabadpolcok	2	
116.	Létra (polcokhoz)	1	
117.	Telefon	1	Közös vonalon is
118.	Fénymásoló	1	
119.	Számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	1-1	
120.	Televízió	1	
121.	CD vagy lemezjátszó	1	
122.	Írásvetítő vagy projektor	1	

Könyvtár 54,46 m2

Sorszám	Megnevezés	Mennyiségi egység	Mennyiség	Megjegyzés
1	Fogas	darab	62	
2	Mosdó csapteleppel	darab	3	
3	Tanulói pad	darab	10	
4	Tanulói szék	darab	20	
5	Szabadpolc	darab	4	
6	telefon	darab	1	nevelőtestületi szobában
7	Hordozható számítógép	Darab	1	HP WIFI kapcsolattal
8	Multifunkciós készülék	Darab	1	Fax, fénymásoló, nyomtató EPSON
9	Létra	Darab	1	
10	Beépített szekrény tárolásra	Darab	2	
11	Szekrény	Darab	8	
12	TV	Darab	1	
13	Cd-s lemezjátszó	Darab	1	Noname
14	Törölköző tartó	Darab	1	
15	Állólámpa	Darab	2	
16	Asztali lámpa	Darab	2	

	A	B	C
	Helyiség, eszköz, berendezés	Mennyiségi mutató a 20/2012-es EMMI rendelet alapján	
123-126..	12. könyvtárszoba		Nem releváns

Szakképzési eszköz- és felszerelési jegyzék

Az alábbiakban felsorolt eszközökkel az intézmény rendelkezik

Gazdasági informatikus – 54 481 02

3. számú tanteremben található:
12 db tanulói és 1 db oktatói számítógép Internet kapcsolattal
6 db kis- és közepes hálózatok forgalomirányítási feladataira és internet-kapcsolatának biztosítására alkalmas moduláris integrált forgalomirányító
3 db kis- és közepes hálózatok kapcsolási feladataira alkalmas, VLAN-képes, menedzselhető kapcsoló
2 db multifunkciós vezetéknélküli forgalomirányító
2 db laboratóriumi kiszolgálói feladatokra alkalmas PC
1 db laboratóriumi ügyfél operációs rendszer futtatására alkalmas PC vagy laptop
1 db laboratóriumi ügyfél operációs rendszer futtatására alkalmas, vezetéknélküli interfésszel rendelkező PC vagy laptop
1 db Hálózati szimulációs szoftver
Ethernet és soros kábelek (20-20 m)
UTP kábelezéshez szerszámok (2 db fogó)
1 db Kábelteszter
Adattároló médium (50 db CD, 50 db DVD)
Irodatechnikai eszközök (1 db multifunkciós nyomtató)
1 db Projektor
1 db Vállalatirányítási rendszer
1 db CASE Eszköz
1 db Projekt szoftver

Műszaki informatikus – 54 481-05

	3. számú tanteremben található:
1 db	Műszaki dokumentációs gyakorlatra alkalmas számítógép labor Tanulói és oktatói számítógép Internet kapcsolattal, áramkör szimulációs program, CAD program
6 db	Kis- és közepes hálózatok forgalomirányítási feladataira és internet-kapcsolatának biztosítására alkalmas moduláris integrált forgalomirányító
3 db	Kis- és közepes hálózatok kapcsolási feladataira alkalmas, VLAN-képes, menedzselhető kapcsoló
2 db	Multifunkciós vezetéknélküli forgalomirányító
1 db	Laboratóriumi kiszolgálói feladatokra alkalmas PC
10 db	Laboratóriumi ügyfél operációs rendszer futtatására alkalmas PC vagy laptop
10 db	Laboratóriumi ügyfél operációs rendszer futtatására alkalmas, vezetéknélküli interfésszel rendelkező PC vagy laptop
1 db	Hálózati szimulációs és diagnosztikai szoftver

40m	Ethernet és soros kábelek
5 db	UTP kábelezéshez szerszámok
1 db	Kábelteszter
1 db	Dokumentáció - és ábra készítésére alkalmas CASE eszköz
3 db	Elektronikus mérőműszerek és diagnosztikai eszközök (Multiméter, Oszcilloszkóp, Jelgenerátor, Tápegység)
5 db	Elektronikai áramkör szerelő labor (kéziszerszámok, kézi műszerek)
1 db	Virtuális műszerek alkalmazására alkalmas szimulációs program
1 db	Szabályzók, érzékelők, beavatkozó szervek vizsgálatára alkalmas mérő labor
1 db	Műszaki programozás gyakorlatra alkalmas számítógép labor tanulói és oktatói számítógép, PLC-k, mikrovezérlők

Szoftverfejlesztő – 54 213 05

	3. számú tanteremben található:
12 db	Tanulói és oktatói számítógép Internet kapcsolattal
6 db	Kis- és közepes hálózatok forgalomirányítási feladataira és internet-kapcsolatának biztosítására alkalmas moduláris integrált forgalomirányító
3 db	Kis- és közepes hálózatok kapcsolási feladataira alkalmas, VLAN-képes, menedzselhető kapcsoló
2 db	Multifunkciós vezetéknélküli forgalomirányító
1 db	Laboratóriumi kiszolgálói feladatokra alkalmas PC
12 db	Laboratóriumi ügyfél operációs rendszer futtatására alkalmas PC vagy laptop
12 db	Laboratóriumi ügyfél operációs rendszer futtatására alkalmas, vezetéknélküli interfésszel rendelkező PC vagy laptop
1 db	Hálózati szimulációs szoftver
20-20 m	Ethernet és soros kábelek
3 db	UTP kábelezéshez szerszámok
1 db	Kábelteszter
1 db	Integrált fejlesztőeszköz
1 db	Adatbázis-kezelő eszköz
1 db	Automatikus tesztelést támogató eszközök
1 db	CASE eszközök
1 db	Szerver és desktop/mobil operációs rendszerek (pl. Windows, Linux, Android, iOS) számítógépenként
1 db	Web fejlesztő eszközök
1 db	Multimédia fejlesztő eszközök
1 db	Irodai szoftvercsomag (számítógépenként)
1 db	Virtualizációs szoftverek
1 db	UML és XML tervező szoftver
1-1 db	Egyéb kiegészítő szoftverek (vírusirtó-, tömörítő-, böngésző programok)

Irodai asszisztens – 54 346 01

	14. számú tanteremben található:
26 db	Számítógép
1 db	Internet-hozzáférés (számítógépenként)
1 db	Hálózat (26 számítógépre)
1 db	Projektor
26 db	Informatikai szoftverek, programok (szövegszerkesztő, táblázatkezelő, adatbázis-kezelő)
	6. számú tanteremben található:
1 db	Iktatóprogram
1 db	Telefon
1 db	Nyomtató/szkenner/fax/fénymásoló (multifunkciós eszköz)
1-1 db	Irodatechnikai eszközök: iratmegsemmisítő, hőkötő, laminálló, spirálozó
1-1 csomag	Irodaszerek (papír, toll, ceruza, radír, gémkapocs)
12 db	Nyomtatványok
10 db	Bizonylatok
1 db	Hangrögzítő eszköz
5 db	Szakkönyvek
1 db	CD-jogtár

Ügyviteli titkár – 54 346 02

	14. számú tanteremben található:
26 db	Számítógép
1 db	Internet-hozzáférés (számítógépenként)
1 db	Projektor
26 db	Informatikai szoftverek, programok (szövegszerkesztő, táblázatkezelő, adatbázis-kezelő)
	6. számú tanteremben található:
1 db	Iktatóprogram
1 db	Telefon
1 db	Nyomtató/szkenner/fax/fénymásoló (multifunkciós eszköz)
1-1 db	Irodatechnikai eszközök: iratmegsemmisítő, hőkötő, laminálló, spirálozó
1-1 csomag	Irodaszerek (papír, toll, ceruza, radír, gémkapocs)
12 db	Nyomtatványok
10 db	Bizonylatok
1 db	Hangrögzítő eszköz
5 db	Szakkönyvek
1 db	CD-jogtár

Informatikai rendszergazda – 54 481 04

3. számú tanteremben található:
A képzési és vizsgáztatási feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök minimumát meghatározó eszköz- és felszerelési jegyzék
12 db tanulói és 1 db oktatói számítógép Internet kapcsolattal
6 db kis- és közepes hálózatok forgalomirányítási feladataira és internet-kapcsolatának biztosítására alkalmas moduláris integrált forgalomirányító
3 db kis- és közepes hálózatok kapcsolási feladataira alkalmas, VLAN-képes, menedzselhető kapcsoló
2 db multifunkciós vezetéknélküli forgalomirányító
2 db laboratóriumi kiszolgálói feladatokra alkalmas PC
1 db laboratóriumi ügyfél operációs rendszer futtatására alkalmas PC vagy laptop
1 db laboratóriumi ügyfél operációs rendszer futtatására alkalmas, vezetéknélküli interfésszel rendelkező PC vagy laptop
1 db Hálózati szimulációs szoftver
Ethernet és soros kábelek (20-20 m)
UTP kábelezéshez szerszámok (3 db)
1 db Kábelteszter

Számítógép-szerelő, karbantartó – 34 523 02

	3. számú tanteremben található:
12 db	Gyakorló számítógépek (asztali és mobil)
1 db	Multifunkciós nyomtató
12 db	Tartalék alkatrészek, perifériák
1 db	Szerelőkészlet (csavarhúzó, fogó, alkatrész visszanyerő, csipesz)
1 db	Antisztatikus csuklópánt és szőnyeg
1 db	Munkavédelmi szemüveg
1 db	PC diagnosztikai kártya
1 csomag	Tisztítási segédanyagok
1 db	Hővezető paszta
1 db	Multiméter
1 db	Hálózati multiméter
2 db	Kábelezési szerszámok (krimpelő fogó, blankoló, kábel vágó)
6 db	Integrált szolgáltatású útválasztó
25 db	UTP kábel végződtető eszközök (RJ-45 csatlakozó és aljzat)
1 db	Operációs rendszer telepítő média
1 db	Pen Drive
1 db	Protokoll analizátor program (pl. Wireshark)
10 db	Írható optikai lemez

Nonprofit menedzser – 54 345 02

	A 14.sz. tanteremben található:
26 db	Számítógép
1 db	Internet hozzáférés (számítógépenként)
26 db	Informatikai szoftverek, programok (szövegszerkesztő, táblázatkezelő, adatbázis-kezelő)
26 főre	Irodabútor (tanulói asztalok, székek)
	A 6. sz. teremben található:
1 db	Nyomtató/ Fénymásoló/ Scanner/ Fax (multifunkciós eszköz)
1 db	Telefon
1-1 db	Irodatechnikai eszközök (tűzőgép, lyukasztó, spirálozó, vágó, olló)
1-1csomag	Irodaszerek (papír, toll, ceruza, radír, gémkapocs)
1 db	Videokamera, DVD felvevő
1 db	Jogszabálygyűjtemény vagy számítógépes jogtár
20-20 db	Dokumentációkezelő és archiváló eszközök (genoterma, dosszié, mappa)

Pedagógiai program 2. számú melléklet

ETIKAI KÓDEX

5 Bevezető

A nevelési és oktatási munka felelős etikai cselekvés. Ezért oktatási intézményünk gyakorlatában keresztyén erkölcsi alapelvek érvényesülnek. Ezeknek átfogó hatálya kiterjed mindazokra, akik bármilyen mértékben részt vesznek az intézmény fiataljainak nevelésében. Valamennyi kisegítő dolgozó a nevelési célokat tekintve az oktatást végző tanárok munkatársa.

Az etikai kódex nem illemszabályok gyűjteménye és nem is olyan kézikönyv, amely részletesen szabályozza a nevelők felelős cselekvését. Csupán azokat az íratlan, etikai normákat sorolja fel, amelyek mindenkor időszerűek. Nem szabad csupán szankcionáló jellegűnek lennie. Kívánatos, hogy intézményünk belső szabályzataiban megfogalmazott jogok és kötelezettségek a kódex szelleméhez igazodjanak. Az iskolánkban a kötelezettségek teljesítése mindig megelőzi a jogok érvényesítését.

Ezért az etikai kódex a következő sorrendben rögzíti a nevelők és egyéb dolgozók kapcsolatrendszerét, vagyis:

Elvárható kötelezettségünket, viszonyunkat

1. **a reábízott tanítványokhoz,**
2. **a kollégákhoz;**
3. **az intézményhez,**
4. **a tanítványok családjához,**
5. **a nemzethez, a néphez**
6. **és saját szaktárgyukhoz,**

valamint tágabb értelemben az egyetemes kultúrához való viszonyukban;

Jogainkat, amelyek lehetővé teszik számunkra a munkakörünkben való helytállást, tanári szabadságuk megélését tanítványaik tehetségének kibontakoztatása érdekében.

Ebben a formájában ez a kódex nem tekinthető az iskolánk örökérvényű dokumentumának. A vezérlő általános értékek újbóli felfedezése felfrissítheti majd a gyakorlatot is. Aki eme etikai kódex megállapításaihoz képest majdan jobbra tanít, annak engednünk kell!

1. A nevelő a tanítványhoz való viszonya

1.1 A tanítás nehéz és igényes munka. A pedagógus egész személyiségével nevel. Nevelési tényezőnek számít minden megnyilvánulása. Ezért tudatában kell lennie annak, hogy akarva-akaratlan mindig vonzó, követésre méltó, vagy taszító példát, mintát jelent tanítványai számára. Tudnia kell, hogy tevékenysége nem csupán „fizetett foglalkozás", hanem „választott hivatás".

1.2 A nevelő hivatásának gyakorlása közben nem a saját népszerűségére törekszik.

1.3 A nevelő két legfontosabb és leginkább kiemelhető tulajdonsága, hogy egyrészről szaktárgyában a módszertani és szakmai tudásra törekedjék, másrészről pedig tisztelje a diákot úgy, hogy az meg is érezze a tiszteletét. Tudás és tisztelet! E sajátságok alapján lehet felelős törekvéssel kialakítani a nevelő pályához, hivatáshoz elengedhetetlenül szükséges kommunikáció-készséget.

1.4 A pedagógus legyen kész mentális feladatok ellátására is. Ennek érdekében gyarapítsa pszichológiai ismereteit. Az erejét meghaladó esetekben kérje az iskola lelkigondozásban jártasabb szakembereinek segítségét.

1.5 A nevelő tanítványait kellő bölcsességgel formálja és koruknak, nemüknek megfelelő magatartásformával irányítja. Sokféle szempontból kiegészítheti a szülők igyekezetét. Minden helyzetben meg kell őriznie nevelői mivoltát. Semmilyen körülmények között sem fedezheti a munkáját elhanyagoló, a szabályokat megszegő, a vétséget elkövető diákokat.

1.6 A nevelő nélkülözhetetlen erénye a tanórai pontosság, a szakmai munka rendszeressége és egyéni megnyilvánulásában a kiszámíthatóság.

1.7 A nevelő beszédéből mindig komolyság, derű, megbízhatóság és törődés érezhető ki. Szaktárgyától függetlenül törekszik arra, hogy beszédmódja, mondanivalójának igényes, árnyalt, pontos, szép magyar nyelvi megformálása is mintául szolgálhasson tanítványainak. Tudja, hogy ez a személyiségformálás fontos eszköze.

1.8 Tanártársairól a diákok előtt tisztelettel beszél, úgy ejti ki nevüket, beosztásukat, ahogyan azt a diákoktól is elvárja az intézmény.

1.9 A nevelő családtisztelő és ezt kifejezésre juttatja szavaiban és magatartásában.

1.10 Mivel a pedagógus iskolai tevékenysége során rendszerint problémamegoldást végez, az ehhez szükséges megfelelő iskolai légkör megteremtésénél segítségére lehet a humor is, mely nem tévesztendő össze az életre szóló lelki sérülést is eredményezhető gúnyolódással.

1.11 A nevelő a tanítványától vagy a tanítványáról birtokában levő ismereteket, amíg az a tanítvány érdekeit szolgálja, bizalmasan és titkosan kezeli, a tanítványával nem közöl reá nem tartozó tényeket. A nevelő az iskola szabályzataiban előírt titoktartást nem szegheti meg, a nevelőtestület az üléseken elhangzottakról a határozatok kivételével senkit nem tájékoztathat. Ha a bizalmas információkat pedagógusi felelősségéből fakadóan tovább kell adnia, azt lehetőség szerint először az érintettel beszéli meg. Ezután értesíti az ügyről az intézmény igazgatóját. A hatóság értesítése az igazgató feladta.

A nevelő soha nem teheti meg, hogy kollegájával kapcsolatos panaszait kiviszi a növendékek közé, de még súlyosabb eset az, amikor a növendékeket az érintett kollégája ellen hangolja. Nem csorbíthatja kartársai emberi és szakmai hitelét.

1.12 Amíg a tanulói jogviszony fennáll, a nevelő intim, testi kapcsolatot tanítványával nem létesíthet.

1.13 A nevelő külső megjelenésében is kulturált, ápolt, mértéktartó. Ajánlatos, hogy a nevelő rendszeres életmóddal ápolja fizikai erőnlétét, ezzel az egészséges életmódra nevelésben jó példával jár elől.

1.14 A nevelő tanítványait következetesen és igazságosan osztályozza. Az osztályozás sohasem a megtorlás vagy a fegyelmezés eszköze a nevelő kezében, mégis válhat komoly nevelési tényezővé. A nevelő megadja a javítás lehetőségét mindenkinek, mert az igazságosságra törekvő minősítés a teljesítményen túl figyelembe veszi a növendék erőfeszítéseit és végzett munkáját.

1.15 Saját tanítványát magántanítványként óradíj ellenében nem taníthatja.

1.16 Az a nevelő, akinek szavai és tettei összecsengenek, hitelessé válik tanítványai előtt. A hiteltelenség romboló tényező.

2. A nevelő a munkatársához való viszonyában

2.1 A tanintézmény jó légkörét elsősorban a nevelők egymáshoz való nyílt és őszinte viszonya biztosítja. Ez láthatóvá válik a nevelők egymás iránti kölcsönös bizalmában és megbecsülésében, az idősebb kollegák iránti tiszteletben, a szakmai tapasztalatok megosztásában, az egymástól való tanulás örömében, a jó tanácsok elfogadásában, a baráti kapcsolatokban és egymás tudásának elismerésében, és abban, hogy egymás szaktárgyait kölcsönösen fontosnak tartják.

2.2 A nevelő olyan munkatársaknak tekinti kollégáit, akikkel közös ügyük a nevelés. Ezért kapcsolatukat mindig a kölcsönös segítségnyújtás határozza meg. Ha a kollégája részéről olyan emberi gyengeséget vagy eltévelyedést tapasztal, amely károsan befolyásolja az egész intézmény jó hírét, rossz irányba viszi a növendékek gondolkodását, megbotránkoztatja a reá bízottakat, akkor ezt jó lelkiismerettel és a jobbítás szándékával közli az illető kollégájával négyszemközt. Amennyiben nem használt jó szándéka és jó tanácsa, az esetről tájékoztatnia kell az intézménybeli közvetlen felettesét.

2.3 A tanintézet színvonalas működése érdekében valamennyi nevelőnek felelős kötelessége a kollégák szakmai tekintélyét megőrizni, emelni. A munkaközösségben arányos és méltányos teherviselésre kell törekedni.

2.4 A pedagógus alapmagatartása a szerénység és a mindenkori segítőkészség.

2.5 A békességre való törekvés a nevelői közösség erénye. Az összeférhetetlen pedagógus az intézmény jó működését akadályozza. Az ilyeneknek szüntelen önvizsgálat ajánlható. Ha a többszöri figyelmeztetés nem használ, az összeférhetetlen nevelőtől meg kell válni. E lépés idejében történő megtételére a vezetőnek törekednie kell, és a tantestületnek ebben erkölcsi súlyával kell segítenie a vezetőt.

2.6 Ha pedagógusok között szakmai, tudományos vita támad, törekedjenek egymás megértésére. Tanácsos kikérni az illető tudományág vagy szaktárgy egyik szaktekintélyének véleményét. A vitás kérdéseket a kollégák egymás között, a növendékek távollétében tisztázzák.

2.7 Módszereinek és eljárásainak megválasztásában a pedagógusnak a tárgy természetéhez illő önállósága van, ezzel a szabadságával azonban nem élhet vissza. Ez a szabadsága a fegyelmezési tevékenységre is vonatkozik. Ha vitás eset alakulna ki tanítási módszerét és eljárását illetően, köteles igazgatójának vagy szaktárgyi kollégáinak észrevételeit megfontolni, útmutatásaikat elfogadni.

2.8 A pedagógus az iskolával kapcsolatos bizonytalan híresztelések tisztázására törekszik.

3. A nevelő az iskolájához való viszonyában

3.1 A nevelő szereti intézményét, és azt – munkaköri kötelezettségein felül is – a jó sáfár és a gondos gazda hűségével szolgálja.

3.2 Az iskolában az iskolavezetés és a nevelőtestület tagjai munkatársi közösséget alkotnak.

3.3 A nevelőnek illik ismernie intézménye rövidebb-hosszabb történetét, azzal a küzdelmes, áldozatos múlttal együtt, amelyben az alapítók létrehozták az iskolát. Ezért a múlt üzen a jelennek, s még komolyabb, hűségesebb odaadásra, szolgálatra kötelez.

3.4 Az intézményi szabályok előírásainak megtartása és megtartatása mind a nevelők, mind a vezetők elemi kötelessége. Ennek megfelelően a nevelőnek készséggel kell vállalnia minden olyan feladatot, amely hozzátartozik a pedagógusi munkakörhöz. Nem szabad azonban a nevelőnek annyi egyéb (közéleti, politikai, stb.) feladatot vállalnia, hogy ezek az oktató és nevelő munkája rovására menjenek.

3.5 Az intézmény elöljáróinak erkölcsi kötelessége a nevelői-oktatói feladatok felelős szakmai és erkölcsi ellenőrzése és értékelése.

4. A nevelő a tanítványa szüleihez, családjához való viszonyában

4.1 A nevelő nevelési céllal kapcsolatot épít ki tanítványa szüleivel, de sem a gyermek, sem a szülő bizalmával nem élhet vissza.

4.2 A nevelő mindig legyen kész megosztani a szülőkkel minden, a gyermekre vonatkozó ismeretét. A nevelő vélemény-nyilvánítása legyen tárgyszerű, s szorítkozzék a tanítvány szellemi, lelki, testi fejlődésére. Vannak azonban esetek, amikor ez a tájékoztatás külön mérlegelést igényel. A nevelő döntését, illetve felelős cselekvését ilyenkor egyedül a gyermek illetve a közösség érdeke szabja meg.

4.3 A nevelő a szülőktől a gyermekükért végzett pedagógusi tevékenységéért ellenszolgáltatást nem vár.

4.4 A nevelő törekedjék a reá bízott fiatalok, gyermekek családi hátterét megismerni a nevelés hatékonyságának érdekében. A tolakodó magatartást azonban kerülni kell.

5. A nevelő a nemzethez való viszonyában

5.1 Kívánatos, hogy az iskola nevelői szaktárgyaikat ne csak magas színvonalon tanítsák, hanem erősítsék a rájuk bízottak nemzeti elkötelezettségét.

6. A nevelő a szaktárgyához való viszonyában

6.1 A nevelő köteles tudását folyamatosan mélyíteni, a szaktárgyaival kapcsolatos újabb eredményeket figyelemmel kísérni. Kívánatos, hogy az oktatási intézmények hagyományainak megfelelően minél több nevelő végezze a munkáját a „tudós-tanár" tekintélyével.

6.2 A tanár tudását azért gyarapítja, hogy minél több ismeretet adhasson át tanítványainak. A felelősségérzettől áthatott nevelő egy egész életre szólóan meghatározhatja növendékeinek a tudomány iránti szeretetét.

Az Etikai Kódexben összefoglalt normák betartásának önkéntes vállalására a fogadalomban tegyen ígéretet minden nevelő.

Fogadalom

Én, …… az EURO Baptista Két Tanítási Nyelvű Gimnázium, Szakgimnázium és Szakközépiskola pedagógusa/dolgozója, megismertem az intézmény Etikai Kódexét, annak tartalmát elfogadom és tevékenységemet ennek szellemében végzem.

Az oktató-nevelő munka és az egyéb feladataim végzése során az Etikai Kódex elvei, ajánlásai alapján viszonyulok:

- tanítványaimhoz, azok szüleihez, családjához
- kollégáimhoz, munkatársaimhoz
- az iskolához
- a szakmai munkához
- a nemzethez, a néphez.

Megbecsülöm munkahelyemet, törekszem munkámat hibátlanuk elvégezni.

Figyelemmel kísérem és segítem kollégáim, az iskolavezetés és a fenntartó munkáját.

Vigyázok munkahelyem hírnevére, mindent megteszek az iskola sikeres működéséért, jó megítélésének, ismertségének növeléséért.

Alkotó, kreatív ötletekkel, kezdeményezésekkel segítem iskolám népszerűsítését.

A baptista vallás alapelveit megismerve és azokat tiszteletben tartva végzem munkámat.

Pedagógiai program 3. számú melléklet

TÉMAKÖRÖK
ANGOL NYELV TANTÁRGY
9. ÉVFOLYAM
GIMNÁZIUM

1. TÉMÁK

1. My family
2. Everyday activities
3. Sports (extreme sports)
4. School (subjects)
5. Clothes, describing people
6. Daily routine
7. parts of the house
8. Talking about Hobbies
9. Halloween

II. FÉLÉV

1. Food and drink, methods of cooking, different diets
2. Eating out, ordering food
3. Health problems
4. Places in town, following directions
5. Talking about your weekend
6. Geographical features
7.Outdoor activities, talking about trips
8. Making holiday plans, types of holiday
9.Jobs and work, part-time jobs
10.Transport, buying a train ticket

GRAMMAR

I.FÉLÉV

1.to be, possessive adjectives, demonstrative pronouns
2. Have got, articles

3.there is/there are, some, any,

4.Present Continuous, can, have to,

5.Quantity,(how much, how many),

6.should, shouldn’t

II. félév

1.Past Simple:be and can,

2.Comparative adjective,

3.superlative adjectives,

4.going to, will,

5.present perfect

Témakörök
Fizika tantárgy
9. évfolyam

Mozgások leírása, az egyenes vonalú egyenletes mozgás

Az egyenletesen változó mozgás

Az egyenletes körmozgás

Newton törvényei

Erőhatások (gravitációs,erő, súly, rugalmas erő, súrlódási erő)

Munkavégzés , munka

Emelési, rugalmas munka, gyorsítási munka

Mechanikai energiák

Teljesítmény és hatásfok

Egyensúlyi állapot, forgatónyomaték

Témakörök

földrajz tantárgyból

9. évfolyam

I.FÉLÉV

Kozmikus környezetünk

1. A Naprendszer
2. A Föld alakja és mozgásai
3. A térkép
4. Helymeghatározás és időszámítás

A kőzetburok

1. A Föld belső szerkezete
2. Kőzetlemezek és mozgásaik
3. Ásványok, kőzetek, nyersanyagok, energiahordozók
4. A talaj
5. A Föld története

A levegőburok

1. A légkör anyagai és szerkezete

II.FÉLÉV

A levegőburok

1. Az időjárás és az éghajlat elemei
2. Nagy földi légkörzés

A vízburok

1. A tengervíz és mozgásai
2. Felszín alatti vizek
3. Felszíni vizek
4. A felszíni jég

Földrajzi övezetesség

1. A forró övezet
2. A mérsékelt övezet
3. A hideg övezet
4. Függőleges övezetesség

Osztályozóvizsga témakörök

hittan tantárgyból

Osztály: 9.

TÉMAKÖRÖK

I.félév

A Biblia Isten üzenete
Az atya
Isten a gondviselő
Megbocsájtás
Jézus születése

II. félév

Húsvét
Özönvíz története
József élete
Mózes, a tíz csapás
A hit (Dávid és Góliát)

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK
INFORMATIKA TANTÁRGY
9. ÉVFOLYAM
GIMNÁZIUM

1. félév

Neumann-elvű számítógépek felépítése, részei
Operációs rendszerek fogalma, feladatai
Fájlkezelés. (fájltípusok, fájlműveletek)
Mappák, könyvtárszerkezet
Tömörítés (veszteséges és veszteségmentes)
Vírusok és vírusirtás
Karakterformázási lehetőségek, szimbólumok beszúrása
Bekezdés formázási lehetőségek

2. félév

Prezentációkészítés menete, diák elrendezése
Háttér, mintázat, felsorolás beállítása
Képek, táblázatok beszúrása
Áttűnés, animáció
Weblapkészítés alapjai, szöveg formázása
Kép, táblázat beszúrása, formázása
Keresés az interneten, a hiteles információ kiválasztása, publikálási szabályok

OSZTÁYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK
IRODALOM TANTÁRGY
9. ÉVFOLYAM
GIMNÁZIUM

1. félév

Mítosz, mitológia
A homéroszi kérdés, az eposz műfaja, eposzi kellékek
A homéroszi eposzok: Íliász, Odüsszeia
A görög líra: Szapphó, Anakreón, Alkaiosz
Az antik görög színház bemutatása
Szophoklész: Antigoné
Az ókori római költészet: Horatius
A Biblia általános bemutatása
Biblia: Ószövetség
Biblia: Újszövetség

II. félév

A középkor bemutatása
Lovagi irodalom, trubadúrlíra
Vágánsköltészet
Dante: Isteni színjáték
Villon: Nagy testamentum
A reneszánsz irodalma: Petrarca, Boccaccio
Középkori nyelvemlékek
Janus Pannonius költészete: Egy dunántúli mandulafáról, Búcsú Váradtól, Saját lelkéhez
Balassi Bálint költészete: Hogy Júliára találа…; Egy katonaének
Balassi Bálint költészete: Adj már csendességet

Vizsga témakörök

kémia tantárgyból

9. évfolyam/ gimnázium

1. FÉLÉV

A kémia és az atomok világa, az atom felépítése, részei, elektronszerkezet, mol fogalma és értelmezése
Kémiai kötések és kölcsönhatások elsőrendű és másodrendű kémiai kötések, kovalens kötés kialakulása, kötés és molekula polaritása, az anyagok viselkedése
Anyagi rendszerek, homogén és heterogén anyagi rendszerek, gázok törvényei
Kémiai reakciók és reakciótípusok, sav-bázis reakciók, oxidáció-redukció, közömbösítéssel járó reakciók

2. FÉLÉV

Elektrokémia, elektrolízis és a galvánelemek
A hidrogén, a nemesgázok, a halogének és vegyületeik
Az oxigéncsoport és elemei vegyületei
A nitrogéncsoport és elemei vegyületei

Osztályozóvizsga témakörök

magyar nyelv tantárgyból

Osztály: **9.**

1. félév

1. A kommunikáció: tényezői, folyamata, célja, típusai
2. A tömegkommunikáció
3. A sajtóműfajok : a hír, riport, interjú, közlemény, tudósítás, kommentár, glossza, jegyzet, kritika, recenzió
4. A beszéd és a nyelv: nyelvi lépcső
5. A beszédhangok képzése
6. A magyar nyelv hangrendszere: a magánhangzók képzése
7. A magánhangzótörvények: hangrendi harmónia, illeszkedés törvénye, hiátustörvény
8. Mássalhangzótörvények

2. félév

9. A szóelemek: képző, jel, rag
10. A szóalkotás módjai: szóösszetétel, ritkább szóalkotási módok
11. A szintagmák
12. A mondatok osztályozása
13. Az alárendelő összetett mondatok
14. A mellérendelő összetett mondatok

TÉMAKÖRÖK
MATEMATIKA TANTÁRGY
9. ÉVFOLYAM
SZAKGIMNÁZIUM

1. félév

Halmazok

Alapfogalmak (halmaz, elem, eleme)
Halmazműveletek (komplementer, metszet, unió, különbség)

Algebra – Nevezetes számhalmazok és műveleteik

Racionális számok, tizedestörtek
Ellentett, abszolútérték, reciprok
Műveletek racionális számokkal, műveleti sorrend
Arány, arányos osztás, százalékszámítás
Hatványozás, hatványozás azonosságai
Normálalak
Négyzetgyök

Geometria

Ponthalmazok síkban és térben
Szög fogalma, mérése, ívmérték
Pitagorasz tétele

Algebra – algebrai kifejezések használata

Algebrai egészek, polinomok
Zárójelfelbontás
Kiemelés
Nevezetes azonosságok
Algebrai törtek
Egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása
Egyenletrendszerek
Szöveges feladatok
Nem lineáris egyenletek

Elemi függvények

Függvény fogalma
Egyenes arány, lineáris függvény, a lineáris függvény ábrázolása, jellemzése
Elsőfokú egyenletrendszer grafikus megoldása
Abszolútérték függvény ábrázolása, jellemzése, transzformációi
Másodfokú függvény ábrázolása, jellemzése, transzformációi
Négyzetgyök függvény ábrázolása, jellemzése, transzformációi
Fordított arány függvénye, a hányados függvény ábrázolása, jellemzése, transzformációi

2. félév

Geometria - egybevágóság

Geometriai transzformációk

Háromszögek egybevágósága
Egybevágósági transzformációk
Szimmetrikus alakzatok
Szögpárok

Számelmélet - oszthatóság

Euklideszi osztás
Osztó, többszörös, oszthatósági szabályok
Prímszám, összetett szám, számelmélet alaptétele
Osztók száma
Legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös
Nem tízes alapú számrendszerek

Geometria - síkidomok

Sokszögek
Háromszög oldalai, szögei közötti összefüggések
Háromszög nevezetes pontjai, vonalai
Thalesz tétele
Négyszögek (belső és külső szögek)
Szimmetrikus négyszögek
Paralelogramma, trapéz középvonalai
Érintőnégyszög
Sokszög szögei, átlói
Szabályos sokszögek, négyszögek területe
Kör és részeinek kerülete, területe

Statisztika

Statisztikai alapfogalmak (minta, gyakoriság)
Átlag, módusz, medián
Szóródás, szórás

Osztályozóvizsga témakörök

Történelem tantárgyból

TÉMAKÖRÖK

I. félév

Témakör: Az őskor és az ókori Kelet
- Egyiptom és Mezopotámia története
- Kultúra és vallás a Közel-Keleten

Témakör: Az ókori görögök története
- A görög vallás és mítoszok
- Spárta története és sajátossága
- Az athéni demokrácia kialakulása és fénykora
- A görög-perzsa háborúk
- Nagy Sándor birodalma és a hellenizmus

Témakör: az ókori Róma története
- A város alapítása
- A köztársaság kora. Római-pun háborúk
- A császárság kora. A római civilizáció
- A kereszténység születése
- A Római Birodalom szétesése

II. félév

Témakör: A középkor
- A középkori egyház szerepe
- A Közel-Kelet és az iszlám
- A hűbériség kialakulása, gazdasági fellendülés
- A rendiség kialakulása
- Közép- és Kelet-Európa a középkorban
- Az Oszmán Birodalom kialakulása és előretörése

Témakör: A magyarság története a kezdetektől 1490-ig
- A magyarság őstörténete, honfoglalás és kalandozások
- A magyar államalapítás
- Az új rend megszilárdulása. Az Aranybulla
- A tatárjárás és újjáépítés
- Az Anjou-kor
- Török ellenes harcok
- Hunyadi Mátyás uralkodása
- A középkori magyar művelődés

Témakörök

Vizuális kultúra tantárgy

9. évfolyam

1) A színek rendszerezése

2) Ábrázolási rendszerek. Vetületi ábrázolás

3) Művészettörténeti korszakok

4) A görög mitológia

5) Görög oszloprendek ismertetése

6) Az egyiptomi művészet

7) Megalitikus kőépítmények. Stonehenge

8) Perspektivikus ábrázolás

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK
ANGOL NYELV TANTÁRGY
9. ÉVFOLYAM
SZAKGIMNÁZIUM

1. félév

1. Ismerkedés, betűzés, számok/Létige
2. Országok és nemzetiségek
3. Foglalkozásnevek
4. Az osztályteremben, színek, bútorok/ Have got
5. Környezetünk: a lakóhely bemutatása, a ház részei/ Többesszám
6. Személyes tárgyak megnevezése
7. Személyes kapcsolatok: a család, A családtagok megnevezése, bemutatása, leírása/Birtokviszony, melléknevek
8. Személyek leírása: külső megjelenés/Igei szerkezetek, kérdőszavak
9. Szabadidő, szórakozás: zene, kedvelt tevékenységek, szabadidős elfoglaltságok

2. félév

1. Életmód: napirend, időbeosztás, időpontok megnevezése, a hét napjai, otthoni munkák/Egyszerű jelen idő, gyakoriság, elöljárószók
2. A jelen eseményeinek leírása, magánélet, Az iskolai élet, tantárgyak/Folyamatos jelen idő
3. Saját iskola bemutatása
4. Étel- és italnevek megnevezése, élelmiszervásárlás, egészséges táplálkozás/How much?, How many?, mennyiségi viszonyok, there is/are
5. Életmód: étteremben, brit ételek, kérés és felajánlás, would like, What/How about…? Let's…/ Shall we…?, Modális viszonyok: can, can't
6. A múlt eseményeinek elmesélése, személyes adatok: születési hely, idő, engedély kérése és adása/Egyszerű múlt idő

Osztályozó vizsga témakörei
Fizika
9. osztály

Mozgások leírása, az egyenes vonalú egyenletes mozgás

Az egyenletesen változó mozgás

Az egyenletes körmozgás

Newton törvényei

Erőhatások (gravitációs,erő, súly, rugalmas erő, súrlódási erő)

Munkavégzés , munka

Emelési, rugalmas munka, gyorsítási munka

Mechanikai energiák

Teljesítmény és hatásfok

Egyensúlyi állapot, forgatónyomaték

Osztályozóvizsga témakörök

hittan tantárgyból

Osztály: 9.

TÉMAKÖRÖK

I.félév

A Biblia Isten üzenete
Az atya
Isten a gondviselő
Megbocsájtás
Jézus születése

II. félév

Húsvét
Özönvíz története
József élete
Mózes, a tíz csapás
A hit (Dávid és Góliát)

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK
INFORMATIKA TANTÁRGY
9. ÉVFOLYAM
GIMNÁZIUM

1. félév

Neumann-elvű számítógépek felépítése, részei
Operációs rendszerek fogalma, feladatai
Fájlkezelés. (fájltípusok, fájlműveletek)
Mappák, könyvtárszerkezet
Tömörítés (veszteséges és veszteségmentes)
Vírusok és vírusirtás
Karakterformázási lehetőségek, szimbólumok beszúrása
Bekezdés formázási lehetőségek

2. félév

Prezentációkészítés menete, diák elrendezése
Háttér, mintázat, felsorolás beállítása
Képek, táblázatok beszúrása
Áttűnés, animáció
Weblapkészítés alapjai, szöveg formázása
Kép, táblázat beszúrása, formázása
Keresés az interneten, a hiteles információ kiválasztása, publikálási szabályok

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK
IT ALAPOK TANTÁRGY
9. ÉVFOLYAM
SZAKGIMNÁZIUM

1. félév

Számrendszerek
Neumann-elvű számítógépek felépítése, részei
Központi egység
Input perifériák
Output perifériák
Háttértárak

I1. félév

Operációs rendszerek fogalma, feladatai, jellemzői
Rosszindulatú szoftverek, védekezési módok a rosszindulatú szoftverek ellen
Tűzfalak feladata, típusai

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK
IT SZAKMAI ANGOL TANTÁRGYBÓL

1. félév

- What is IT?
- Why is it good to use computers?
- Computers in work
- Computers as a form of relaxation
- Understanding a user's manual of a device
- Advantages and disadvantages of the Internet

2. félév

- What is a good presentation like?
- Work online
- Working for an IT company
- Webpages

Vizsga témakörök

kémia tantárgyból

9. évfolyam/ szakgimnázium

1. FÉLÉV

A kémia és az atomok világa, az atom felépítése, részei, elektronszerkezet, mol fogalma és értelmezése
Kémiai kötések és kölcsönhatások elsőrendű és másodrendű kémiai kötések, kovalens kötés kialakulása, kötés és molekula polaritása, az anyagok viselkedése
Anyagi rendszerek, homogén és heterogén anyagi rendszerek, gázok törvényei
Kémiai reakciók és reakciótípusok, sav-bázis reakciók, oxidáció-redukció, közömbösítéssel járó reakciók

2. FÉLÉV

Elektrokémia, elektrolízis és a galvánelemek
A hidrogén, a nemesgázok, a halogének és vegyületeik
Az oxigéncsoport és elemei vegyületei
A nitrogéncsoport és elemei vegyületei

TÉMAKÖRÖK
MATEMATIKA TANTÁRGY
9. ÉVFOLYAM
SZAKGIMNÁZIUM

1. félév

Halmazok

Alapfogalmak (halmaz, elem, eleme)
Halmazműveletek (komplementer, metszet, unió, különbség)

Algebra – Nevezetes számhalmazok és műveleteik

Racionális számok, tizedestörtek
Ellentett, abszolútérték, reciprok
Műveletek racionális számokkal, műveleti sorrend
Arány, arányos osztás, százalékszámítás
Hatványozás, hatványozás azonosságai
Normálalak
Négyzetgyök

Geometria

Ponthalmazok síkban és térben
Szög fogalma, mérése, ívmérték
Pitagorasz tétele

Algebra – algebrai kifejezések használata

Algebrai egészek, polinomok
Zárójelfelbontás
Kiemelés
Nevezetes azonosságok
Algebrai törtek
Egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása
Egyenletrendszerek
Szöveges feladatok
Nem lineáris egyenletek

Elemi függvények

Függvény fogalma
Egyenes arány, lineáris függvény, a lineáris függvény ábrázolása, jellemzése
Elsőfokú egyenletrendszer grafikus megoldása
Abszolútérték függvény ábrázolása, jellemzése, transzformációi
Másodfokú függvény ábrázolása, jellemzése, transzformációi
Négyzetgyök függvény ábrázolása, jellemzése, transzformációi
Fordított arány függvénye, a hányados függvény ábrázolása, jellemzése, transzformációi

2. félév

Geometria - egybevágóság

Geometriai transzformációk

Háromszögek egybevágósága
Egybevágósági transzformációk
Szimmetrikus alakzatok
Szögpárok

Számelmélet - oszthatóság

Euklideszi osztás
Osztó, többszörös, oszthatósági szabályok
Prímszám, összetett szám, számelmélet alaptétele
Osztók száma
Legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös
Nem tízes alapú számrendszerek

Geometria - síkidomok

Sokszögek
Háromszög oldalai, szögei közötti összefüggések
Háromszög nevezetes pontjai, vonalai
Thalesz tétele
Négyszögek (belső és külső szögek)
Szimmetrikus négyszögek
Paralelogramma, trapéz középvonalai
Érintőnégyszög
Sokszög szögei, átlói
Szabályos sokszögek, négyszögek területe
Kör és részeinek kerülete, területe

Statisztika

Statisztikai alapfogalmak (minta, gyakoriság)
Átlag, módusz, medián
Szóródás, szórás

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK
PROGRAMOZÁS TANTÁRGY
9. ÉVFOLYAM
SZAKGIMNÁZIUM – INFORMATIKA ÁGAZAT

1. félév

- Programozás alapfogalmai (algoritmusok, programok, kódok, programírás lépései)
- Programozási eszközök (konstansok, változók, vezérlési szerkezetek)
- A Scratch programozási környezet bemutatása
- A Kodu programozási környezet bemutatása
- A Minecraft programozási környezet bemutatása
- Egy kódolással foglalkozó oktatási portál bemutatása

II. félév

- Weblapok, webszerkesztők
- HTML5 oldalak alapszerkezete (<html>, <head>, <body>, <title>, <meta>, stb.)
- HTML5 oldal szerkezetének kialakítása (<h1>, <h2>, …, <p>)
- Listák és táblázatok HTML5-ben
- Stílusok és stíluslapok (CSS) szerepe
- A CSS3 leírók szintaxisa
- CSS3 szelektorok
- CSS3 jellemzők
- A Bootstrap keretrendszer elemeinek és lehetőségeinek bemutatása
- A reszponzív weboldal kialakítás jelentősége és alapelvei
- Egyszerű JavaScript kód beágyazása weboldalba

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK
PROGRAMOZÁS GYAKORLAT TANTÁRGY
9. ÉVFOLYAM
SZAKGIMNÁZIUM – INFORMATIKA ÁGAZAT

1. félév

- Problémamegoldás Scratch segítségével
- Problémamegoldás Koduval
- Problémamegoldás a Minecraft segítségével
- Egy kódolással foglalkozó portál egy tetszőleges kurzusának bemutatása

II. félév

- Egyszerű weblap készítése WYSYWIG weblapszerkesztő program segítségével
- Egyszerű weblap készítése HTML5-ben
- HTML5 oldalak alapszerkezete (<html>, <head>, <body>, <title>, <meta>, stb.)
- HTML5 oldal szerkezetének kialakítása (<h1>, <h2>, …, <p>)
- Képek megjelenítése a weboldalon
- Listák és táblázatok HTML5-ben
- Stílusok és stíluslapok (CSS) szerepe
- A CSS3 leírók szintaxisa
- CSS3 szelektorok
- CSS3 jellemzők
- A Bootstrap keretrendszer elemeinek és lehetőségeinek bemutatása.
- A reszponzív weboldal kialakítás jelentősége és alapelvei.
- Egyszerű JavaScript kód beágyazása weboldalba

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK

RENDÉSZETI ALAPISMERETEK TANTÁRGY
9. ÉVFOLYAM
SZAKGIMNÁZIUM

I. félév

1. téma A magyarországi rendvédelmi szervek története.
2. téma A Rendvédelmi szervek alapismerete.
3. téma Munkavédelem és környezetvédelem.
4. téma Az egyes rendvédelmi szervek szervezete, feladatai, elhelyezkedésük a közigazgatási jogalkalmazás rendszerében.

II. félév

1. téma A rendvédelmi szervek, személyek és egyéb rendészeti tevékenységet végző szervezetek és személyek intézkedései.
2. téma Közlekedési alapismeretek.
3. téma A Bűntetetés-végrehajtási nevelési alapismeretek.

Osztályozóvizsga témakörök

Történelem tantárgyból

TÉMAKÖRÖK

1. félév

Témakör: Az őskor és az ókori Kelet
- Egyiptom és Mezopotámia története
- Kultúra és vallás a Közel-Keleten

Témakör: Az ókori görögök története
- A görög vallás és mítoszok
- Spárta története és sajátossága
- Az athéni demokrácia kialakulása és fénykora
- A görög-perzsa háborúk
- Nagy Sándor birodalma és a hellenizmus

Témakör: az ókori Róma története
- A város alapítása
- A köztársaság kora. Római-pun háborúk
- A császárság kora. A római civilizáció
- A kereszténység születése
- A Római Birodalom szétesése

2. félév

Témakör: A középkor
- A középkori egyház szerepe
- A Közel-Kelet és az iszlám
- A hűbériség kialakulása, gazdasági fellendülés
- A rendiség kialakulása
- Közép- és Kelet-Európa a középkorban
- Az Oszmán Birodalom kialakulása és előretörése

Témakör: A magyarság története a kezdetektől 1490-ig
- A magyarság őstörténete, honfoglalás és kalandozások
- A magyar államalapítás
- Az új rend megszilárdulása. Az Aranybulla
- A tatárjárás és újjáépítés
- Az Anjou-kor
- Török ellenes harcok
- Hunyadi Mátyás uralkodása
- A középkori magyar művelődés

Témakörök

Vizuális kultúra tantárgy

9. évfolyam

1) A színek rendszerezése

2) Ábrázolási rendszerek. Vetületi ábrázolás

3) Művészettörténeti korszakok

4) A görög mitológia

5) Görög oszloprendek ismertetése

6) Az egyiptomi művészet

7) Megalitikus kőépítmények. Stonehenge

8) Perspektivikus ábrázolás

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK
ANGOL NYELV TANTÁRGY
9. ÉVFOLYAM
FELNŐTT GIMNÁZIUM

1. félév

1. Ismerkedés, betűzés, számok/Létige

2. Országok és nemzetiségek

3. Foglalkozásnevek

4. Az osztályteremben, színek, bútorok/ Have got

5. Környezetünk: a lakóhely bemutatása, a ház részei/ Többesszám

6. Személyes tárgyak megnevezése

7. Személyes kapcsolatok: a család, A családtagok megnevezése, bemutatása, leírása/Birtokviszony, melléknevek

8. Személyek leírása: külső megjelenés/Igei szerkezetek, kérdőszavak

9. Szabadidő, szórakozás: zene, kedvelt tevékenységek, szabadidős elfoglaltságok

II. félév

1. Életmód: napirend, időbeosztás, időpontok megnevezése, a hét napjai, otthoni munkák/Egyszerű jelen idő, gyakoriság, elöljárószók
2. A jelen eseményeinek leírása, magánélet, Az iskolai élet, tantárgyak/Folyamatos jelen idő

3. Saját iskola bemutatása

4. Étel- és italnevek megnevezése, élelmiszervásárlás, egészséges táplálkozás/How much?, How many?, mennyiségi viszonyok, there is/are
5. Életmód: étteremben, brit ételek, kérés és felajánlás, would like, What/How about…? Let's…/ Shall we…?, Modális viszonyok: can, can't

6. A múlt eseményeinek elmesélése, személyes adatok: születési hely, idő, engedély kérése és adása/Egyszerű múlt idő

Vizsga témakörök

Biológia

(9. évfolyam)

1. FÉLÉV

A rendszereés elvei, szükségessége, faj fogalma, értelmezése, példák, Linné és Darwin munkássága

Az állati szövetek típusai, felépítése és működése, előfordulása

A növényi szövetek típusai, felépítése és működése, előfordulása

2. FÉLÉV

Az élőlények önfenntartó, önreprodukciós és szabályozó működései (táplálkozás, légzés, keringés, anyagszállítás)

Az állatok viselkedése (tanult és öröklött magatartásformák, példákkal)

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK
INFORMATIKA TANTÁRGY
9. ÉVFOLYAM
FELNŐTT GIMNÁZIUM

1. félév

- Elméleti ismeretek:
  - Adattárolás a számítógépen
  - Az információelmélet alapfogalmai, mértékegységei és átváltások
  - Analóg és digitális jelek, digitalizálás
  - Számrendszerek, számábrázolás a számítógépen
  - Karakterábrázolás, kép, hang, mozgókép digitalizálása
  - A számítástechnika története
  - A számítógép felépítése, részei, perifériák
  - Operációs rendszerek, szoftverek csoportosítása
  - Fájl- és mappakezelés, keresés a számítógépen
  - Szövegszerkesztési alapelvek, szövegszerkesztő programok
- Gyakorlati alkalmazás: szövegszerkesztés:
  - Karakter és bekezdés formázási lehetőségek
  - Felsorolás, számozás, szegély és mintázat
  - Tabulátorok és táblázatok
  - Képek alakzatok beszúrása, formázása
  - Keresés és csere, helyesírás ellenőrzés, automatikus elválasztás
  - Körlevél készítése

II. félév

- Elméleti ismeretek:
  - Prezentációkészítés alapelvei, menete
  - Egy prezentáció készítő program bemutatása
  - Weblapszerkesztés alapelvei, fogalmai
  - Egy weblap készítő program bemutatása
  - A HTML nyelv alapjai
  - Multimédiás eszközök, dokumentumok
- Gyakorlati alkalmazás: prezentációkészítés és weblapszerkesztés
  - Prezentációkészítés menete, dia beállításai
  - Kép, táblázat, rajz objektum, diagram beszúrása, beállításai
  - Külső, belső hivatkozások készítése, akciógombok
  - Komplex, interaktív bemutató készítése
  - Weblapok beállításai, szöveges weblapok
  - Képek, táblázatok, hivatkozások

Osztályozóvizsga témakörök

magyar irodalom tantárgyból

Osztály: 9.

TÉMAKÖRÖK

1. félév

- Mítosz, mitológia
- Homérosz eposzai
- A görög és római líra
- Az antik dráma, Szophoklész
- A Biblia
- Az európai reneszánsz
- Magyar nyelvemlékek
- Janus Pannonius költészete
- Balassi Bálint költészete

2. félév

- Shakespeare – Romeo és Júlia
- A magyar barokk irodalom. Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem
- A francia klasszicista színház. Molière: Tartuffe
- A felvilágosodás Európában
- Csokonai Vitéz Mihály költészete
- Berzsenyi Dániel költészete

Vizsga témakörök

kémia tantárgyból

9. évfolyam/ gimnázium

1. FÉLÉV

A kémia és az atomok világa, az atom felépítése, részei, elektronszerkezet, mol fogalma és értelmezése
Kémiai kötések és kölcsönhatások elsőrendű és másodrendű kémiai kötések, kovalens kötés kialakulása, kötés és molekula polaritása, az anyagok viselkedése
Anyagi rendszerek, homogén és heterogén anyagi rendszerek, gázok törvényei
Kémiai reakciók és reakciótípusok, sav-bázis reakciók, oxidáció-redukció, közömbösítéssel járó reakciók
2. FÉLÉV

Elektrokémia, elektrolízis és a galvánelemek
A hidrogén, a nemesgázok, a halogének és vegyületeik
Az oxigéncsoport és elemei vegyületei
A nitrogéncsoport és elemei vegyületei

TÉMAKÖRÖK
MATEMATIKA TANTÁRGY
9. ÉVFOLYAM
FELNŐTT GIMNÁZIUM

1. félév

Halmazok

Alapfogalmak (halmaz, elem, eleme)
Halmazműveletek (komplementer, metszet, unió, különbség)

Algebra – Nevezetes számhalmazok és műveleteik

Racionális számok, tizedestörtek
Ellentett, abszolútérték, reciprok
Műveletek racionális számokkal, műveleti sorrend
Arány, arányos osztás, százalékszámítás
Hatványozás, hatványozás azonosságai
Normálalak
Négyzetgyök

Geometria

Ponthalmazok síkban és térben
Szög fogalma, mérése, ívmérték
Pitagorasz tétele

Algebra – algebrai kifejezések használata

Algebrai egészek, polinomok
Zárójelfelbontás
Kiemelés
Nevezetes azonosságok
Algebrai törtek
Egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása
Egyenletrendszerek
Szöveges feladatok
Nem lineáris egyenletek

Elemi függvények

Függvény fogalma
Egyenes arány, lineáris függvény, a lineáris függvény ábrázolása, jellemzése
Elsőfokú egyenletrendszer grafikus megoldása
Abszolútérték függvény ábrázolása, jellemzése, transzformációi
Másodfokú függvény ábrázolása, jellemzése, transzformációi
Négyzetgyök függvény ábrázolása, jellemzése, transzformációi
Fordított arány függvénye, a hányados függvény ábrázolása, jellemzése, transzformációi

2. félév

Geometria - egybevágóság

Geometriai transzformációk
Háromszögek egybevágósága
Egybevágósági transzformációk
Szimmetrikus alakzatok

Szögpárok

Számelmélet - oszthatóság

Euklideszi osztás
Osztó, többszörös, oszthatósági szabályok
Prímszám, összetett szám, számelmélet alaptétele
Osztók száma
Legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös
Nem tízes alapú számrendszerek

Geometria - síkidomok

Sokszögek
Háromszög oldalai, szögei közötti összefüggések
Háromszög nevezetes pontjai, vonalai
Thalesz tétele
Négyszögek (belső és külső szögek)
Szimmetrikus négyszögek
Paralelogramma, trapéz középvonalai
Érintőnégyszög
Sokszög szögei, átlói
Szabályos sokszögek, négyszögek területe
Kör és részeinek kerülete, területe

Statisztika

Statisztikai alapfogalmak (minta, gyakoriság)
Átlag, módusz, medián
Szóródás, szórás

Osztályozóvizsga témakörök

anyanyelv / kommunikáció nyelv tantárgyból

Osztály: 9.

TÉMAKÖRÖK

félév

- A kommunikáció
- A tömegkommunikáció (sajtó, tévé, rádió, „új szóbeliség”)
- Verbális és nonverbális kommunikáció
- A magyar hangrendszer
- Hangtörvények
- Szóelemek: szótő, toldalékok

félév

- Szófajok
- Szószerkezetek
- Egyszerű és összetett mondatok
- Hangalak és jelentés viszonya

Osztályozóvizsga témakörök

Történelem tantárgyból

Osztály: 9.

TÉMAKÖRÖK

1. félév

Témakör: Az őskor és az ókori Kelet
- Egyiptom és Mezopotámia története
- Kultúra és vallás a Közel-Keleten

Témakör: Az ókori görögök története
- A görög vallás és mítoszok
- Az athéni demokrácia kialakulása és fénykora
- A görög-perzsa háborúk

Témakör: az ókori Róma története
- A köztársaság kora. Római-pun háborúk
- A császárság kora. A római civilizáció
- A kereszténység születése
- A Római Birodalom szétesése

2. félév

Témakör: A középkor
- A középkori egyház szerepe
- A Közel-Kelet és az iszlám
- A hűbériség kialakulása, gazdasági fellendülés
- A rendiség kialakulása

Témakör: A magyarság története a kezdetektől 1490-ig
- A magyarság őstörténete, honfoglalás és kalandozások
- A magyar államalapítás
- A tatárjárás és újjáépítés
- Az Anjou-kor
- Hunyadi Mátyás uralkodása
- A középkori magyar művelődés

Témakörök

Vizuális kultúra tantárgy

9. évfolyam

1) A színek rendszerezése

2) Ábrázolási rendszerek. Vetületi ábrázolás

3) Művészettörténeti korszakok

4) A görög mitológia

5) Görög oszloprendek ismertetése

6) Az egyiptomi művészet

7) Megalitikus kőépítmények. Stonehenge

8) Perspektivikus ábrázolás

Osztályozóvizsga témakörök

angol tantárgyból

Osztály: 10.

NYELVTAN

I. FÉLÉV

1. Countable and uncountable nouns

2. Past simple: *be* and *can*

3. Past Simple affirmative

4. Comparative and superlative adjectives

II. FÉLÉV

1.*Going to* and *will*

2. The present perfect tense

3. the verb used to

4. Quantifiers: some, any, no, much, many, a lot, lots of, a few, a little

KOMMUNIKÁCIÓS TÉMAKÖRÖK

2. FÉLÉV

1. Food and drink, methods of cooking, different diets

2. Eating out, ordering food

3. Health problems

4. Places in town, following directions

5. Talking about your weekend

6. Geographical features

7.Outdoor activities, talking about trips

8. Making holiday plans, types of holiday

II. FÉLÉV

1.Jobs and work, part-time jobs

2.Transport, buying a train ticket

3.Talking about fashion, describing clothes

4.Communication forms (Skype, phone call, face-to-face, email, text message etc)

5.Describing people (adjectives: bossy, outgoing, easy-going, selfish etc.)

6.Describing what food tastes and looks like, asking about dishes at a restaurant, making a reservation

Osztályozó vizsga témakörök

Biológia

(10. évfolyam)

1. FÉLÉV

A rendszerezés elvei, szükségessége, faj fogalma, értelmezése, példák, Linné és Darwin munkássága

Az állati szövetek típusai, felépítése és működése, előfordulása

A növényi szövetek típusai, felépítése és működése, előfordulása

2. FÉLÉV

Az élőlények önfenntartó, önreprodukciós és szabályozó működései (táplálkozás, légzés, keringés, anyagszállítás)

Az állatok viselkedése (tanult és öröklött magatartásformák, példákkal)

Osztályozóvizsga témakörök

földrajz tantárgyból

Osztály: 10.A

TÉMAKÖRÖK

I.FÉLÉV

Társadalomföldrajzi alapismeretek

1. A világnépesség jellemzői
2. Nyelvek és vallások
3. A települések

A világgazdaság jellemző folyamatai

1. A gazdasági szerkezet
2. Integrációk, globalizáció
3. A monetáris világgazdaság

Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában

1. A Magyarország gazdaságának meghatározó tényezői
2. Magyarország régiói – Észak-Alföld, Észak-Magyarország
3. Magyarország régiói – Közép-Magyarország, Nyugat-Dunántúl
4. Kulturális értékeink, nemzeti parkjaink

II.FÉLÉV

A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában

1. Az EU kialakulása és működése
2. Az EU magterületei – Németország, Franciaország
3. Kelet-Közép-Európa országai – Lengyelország, Csehország

Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői

1. Japák, Kína, India
2. Az USA gazdaságának fő vonásai, gazdasági körzeteinek jellemzői
3. Latin-Amerika
4. Afrika – Észak-Afrika, Dél-afrikai Köztársaság

Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei

1. Környezetszennyezés
2. Demográfiai válság
3. Nyersanyag- és energiaválság

Társadalomföldrajzi alapismeretek

A világnépesség jellemzői

Jellemezze a gyarapodó világnépességet. Népsűrűség és eloszlás, népesedési problémák

1.3. ábra. **A világnépesség területi eloszlását napjainkban és 2050-ben ábrázoló kartogram**

Társadalomföldrajzi alapismeretek

Nyelvek és vallások

Melyek a nagy vallási térségek? Milyen hatása van a vallásnak az életmódra és a kultúrára?

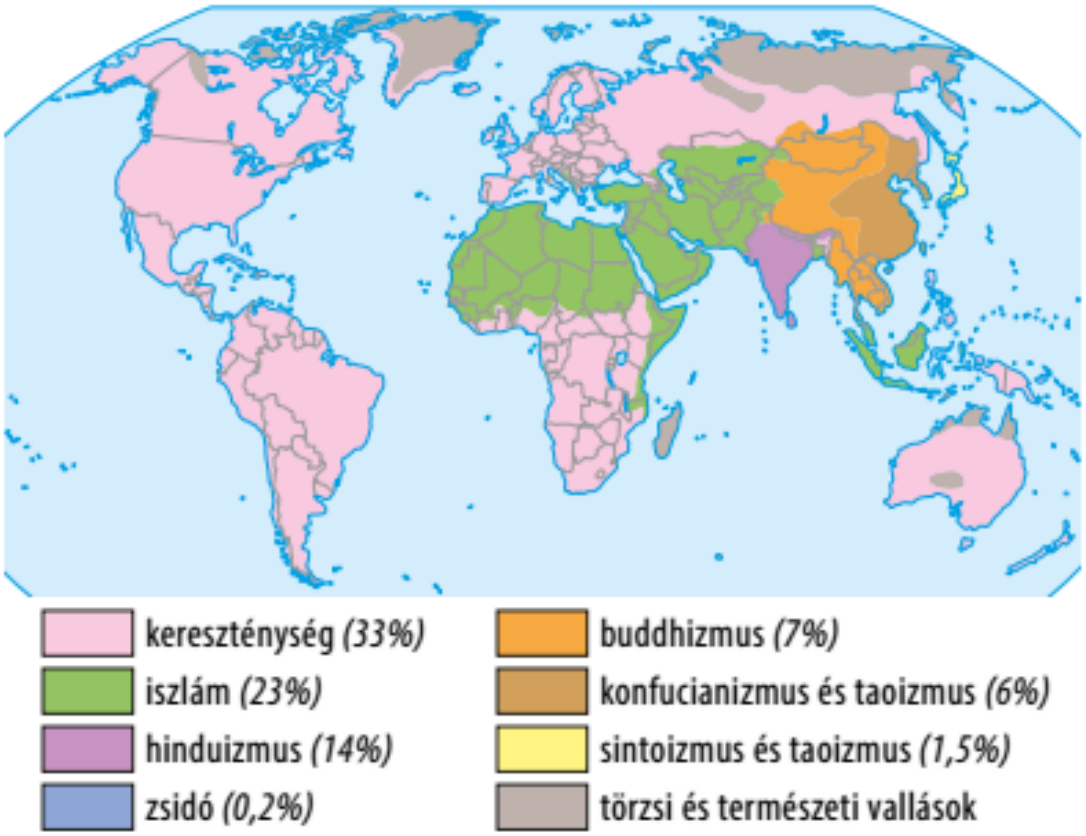

2.5. ábra. **A világvallások földrajzi elterjedése és arányuk az össznépességből**

Társadalomföldrajzi alapismeretek

A települések

Mik a városok jellemzői ?

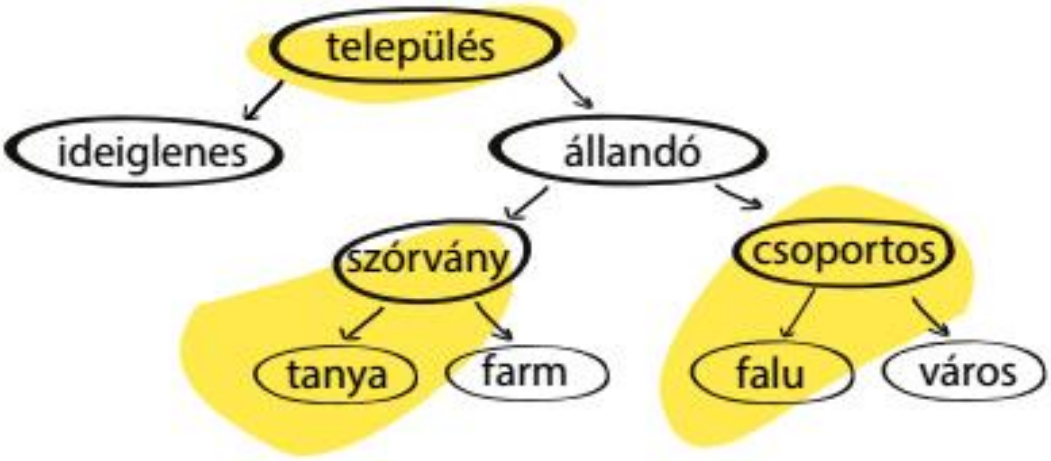

3.1. ábra. **A települések csoportosítása**

A világgazdaság jellemző folyamatai

A gazdasági szerkezet

Mi a legjellemzőbb gazdasági szerkezet napjainkban? Jellemezze azt.

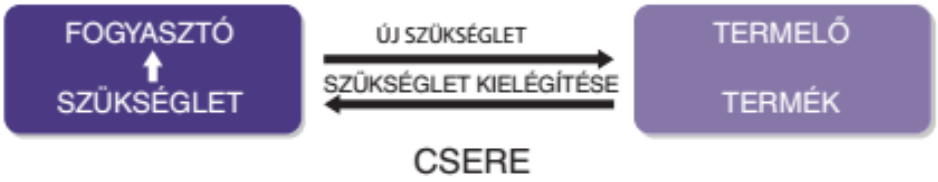

A világgazdaság jellemző folyamatai

Integrációk, globalizáció

Mik az integráció előnyei? Melyek a legfontosabb integrációk ma a világban ?

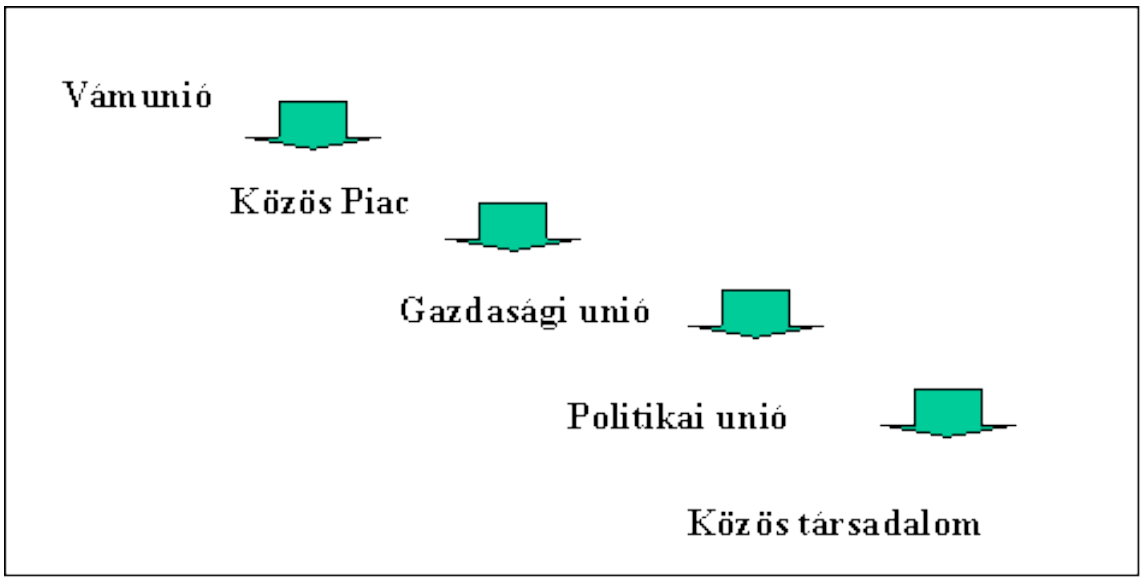

A világgazdaság jellemző folyamatai

A monetáris világgazdaság

Miért mondhatjuk, hogy a pénz irányítja a gazdaságot ?

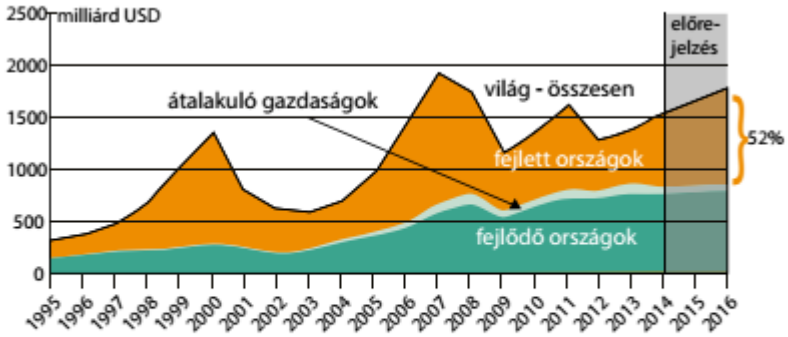

9.1. ábra. **A működőtőke-befektetés alakulása és a tőke megoszlása a fejlett, a fejlődő és a piacgazdaság felé átmenetet jelentő gazdaságok között**

Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában

A Magyarország gazdaságának meghatározó tényezői

Mik hazánk elhelyezkedésének legfontosabb jellemzői és azok következményei?

1.1. ábra. **Hazánk földrajzi fekvésének helyzetértékelése**
Értelmezd az ábrát!

Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában

Magyarország régiói – Észak-Alföld, Észak-Magyarország

Jellemezze az Észak-Alföld gazdasági életét.

Régiók	Érettségizettek a 18 évesek százalékában (%)	Felsőfokú oklevelet nappali képzésben szerzettek a 22 évesek százalékában (%)	Munkanélküliségi ráta a 15-64 évesek körében (%)
Közép-Magyarország	66,5	54,9	8,7
Közép-Dunántúl	55,8	9,0	8,9
Nyugat-Dunántúl	63,4	18,2	7,8
Dél-Dunántúl	52,9	18,5	9,2
Észak-Magyarország	52,3	12,5	13,0
Észak-Alföld	55,1	21,5	14,5
Dél-Alföld	58,4	19,4	11,4

11.1. táblázat. **A tanulás egyéni, társadalmi eredménye és a munkanélküliségi ráta (2013)**

Osztályozóvizsga témakörök

hittan tantárgyból

Osztály: 10.

TÉMAKÖRÖK

I.félév

10 parancsolat
A szeretet parancsolata
Salamon

II.félév

Illés próféta
Efézus próféta
Pünkösd
Pál apostol

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK
INFORMATIKA TANTÁRGY
10. ÉVFOLYAM
GIMNÁZIUM

1. félév

- Képszerkesztés – elméleti ismeretek
  - Pixel- és vektorgrafika
  - Képformátumok
  - Hexadecimális és decimális színkódok
- Képszerkesztés – gyakorlati alkalmazás
  - Kép újraméretezése, a kép, vagy egy részének kijelölése
  - Képszerkesztő alkalmazás eszközei (kijelölés, ecset, radír, nagyító)
  - Vágás, forgatás, tükrözés, nyújtás
  - Színkezelés, paletta, színmélység, átlátszóság, világosság és gamma
  - Színkezelés, fényerő és kontraszt
  - Rétegek használata
  - Művészi hatások használata
- Táblázatkezelés – elméleti ismeretek
  - Táblázat felépítése, munkalap, sor, oszlop, cella, aktív cella
  - Cellaformátumok, adattípusok, cellahivatkozási módok
  - Képletek, beépített függvények
- Táblázatkezelés – gyakorlati alkalmazás
  - Cellaformázási lehetőségek, feltételes formázás
  - Matematikai, fizikai, kémiai számítások táblázatkezelőben
  - Matematikai függvények (összegzés, kerekítés, maradék, gyök, hatvány stb.)
  - Statisztikai függvények (átlagszámítás, minimum, maximum, módusz, medián)
  - A HA függvény használata
  - Darab függvények használata
  - Kereső függvények használata (vízszintes és függőleges keresés)
  - INDEX, HOL.VAN függvények használata
  - Egymásba ágyazott függvények
  - Diagramok beszúrása, formázása
  - Adattábla rögzítése, rendezés, szűrés
- Adatbázis-kezelés - elméleti ismeretek
  - Adat, adatbázis, adatbázis-kezelő
  - A relációs adatmodell alapfogalmai: adattábla, rekord, mező, kulcs, kapcsolat
  - Adattípusok és jellemzőik
  - *Lekérdezések típusai*
- Adatbázis-kezelés - gyakorlati alkalmazás
  - Adatbázis létrehozása, mentése, megnyitása, adattábla létrehozása
  - Kulcsok és kapcsolatok megadása
  - Egyszerű választó lekérdezések (SQL-ben is)
  - Keresés, összesítés, szűrés, rendezés
  - Összetett lekérdezések - összetett feltételek, számított mezők (SQL-ben is)
  - Táblák közötti lekérdezések (SQL-ben is)
  - Módosító lekérdezések
  - Űrlapok készítése
  - Jelentések készítése, csoportosítás, szűrés

II. félév

- Algoritmizálás
  - Modellalkotás, algoritmusok készítése, algoritmus leírási módok (folyamatábra, stuktogram, mondatszerű leírás)
  - Programírás lépései, programozási nyelvek és csoportosításuk
  - Adatkezelés, egyszerű és összetett adattípusok
  - Adatok beolvasása, kiírása, formátumozott kiíratás
  - Egyszerű számítási feladatokat végző programok írása
  - Kétirányú elágazás
  - Ciklusok
  - Tömb összetett adattípus, tömb bejárása, feltöltése
  - Néhány nevezetes algoritmus működése: minimum, maximum kiválasztása, csere, keresés, rendezés
- Információtechnológiai alapok
  - Az informatika fejlődéstörténete
  - Az internet forradalma
  - A modern információs társadalom jellemzői
  - Informatikai kultúra, informatika és etika, netikett, publikálási szabályok
  - Szerzői jog, szoftverek csoportosítása felhasználói jog szerint
  - Adatvédelem, informatikai biztonság
  - Az információforrások hitelességének vizsgálata
  - Informatikai eszközök etikus használata
  - Számítógépes információs rendszerek
  - Közhasznú információs források
  - Az informatikai fejlesztések gazdasági, környezeti, kulturális hatásai
  - Az információs társadalom személyiségre és az egészségre gyakorolt hatása
  - Az elektronikus szolgáltatások és a fogyasztói viselkedést befolyásoló hatásaik
- Könyvtárismeret
  - A könyvtárak története, a könyvtár fogalma, típusai
  - A könyvtári szolgáltatások, a könyvtári kölcsönzés menete
  - Katalógusok, adatbázisok használata, eligazodás a könyvtárban
  - Dokumentumok csoportosítása, könyv részei

Osztályozóvizsga témakörök

irodalom tantárgyból

Osztály: 10.

TÉMAKÖRÖK

Színház- és drámatörténet

- Az angol színház a 16–17. században és Shakespeare; Romeo és Júlia (szerkezet, cselekmény, szereplők)
- A francia klasszicista színház a 17. században; Moliére: *Tartuffe* (szerkezet, cselekmény, szereplők)

A barokk irodalma

- A magyar barokk irodalom – Zrínyi Miklós: *Szigeti veszedelem*

A felvilágosodás irodalma

A felvilágosodás irodalmának jellemző műfajai és stílusirányzatai: klasszicizmus, szentimentalizmus, rokokó

A magyar felvilágosodás irodalma – Bessenyei György értekező prózája

Kazinczy Ferenc irodalomszervező tevékenysége és írói munkássága

Csokonai Vitéz Mihály portréja; életművének műfaji, formai és stiláris sokszínűsége; Csokonai és a szentimentalizmus: A Reményhez, A tihanyi Ekhóhoz, A Magánossághoz; Csokonai és a klasszicizmus: Az estve; Csokonai és a rokokó: Tartózkodó kérelem

Berzsenyi Dániel portréja; jellemző műfajok, témák, életérzések költészetében; Versei: A közelítő tél, A magyarokhoz I. , Levéltöredék barátnémhoz, Osztályrészem

A romantika irodalma

Katona József: Bánk bán – műértelmezés több szempontból

Kölcsey Ferenc alkotói portréja; *Hymnus; Elfojtódás*; *Vanitatum vanitas*; *Zrínyi dala*; *Zrínyi második éneke*); a *Parainesis* részlete

Vörösmarty Mihály portréja; Versei: *Szózat; Előszó; Késő vágy; Gondolatok a könyvtárban; Az emberek, A vén cigány;* A *Csongor és Tünde* értelmezése – alapkérdések, értékszerkezet, motívumok, műfaji sajátosságok: mesejáték/drámai költemény

Petőfi Sándor életműve; *Az alföld*; *A puszta, télen*; *A XIX. század költői*; *Európa csendes, újra csendes…*; *Szeptember végén*

Jókai Mór *Az arany ember* elemző értelmezése

Vizsga témakörök

kémia tantárgyból

10. évfolyam/gimnázium

1. félév

1 Fémek és vegyületeik, alkálifémek, alkáli földfémek, földfémek, D.mező fémei

2 A széncsoport és elemei szervetlen vegyületei szén, szilicium, széndioxid, szénsav

3. Szénhidrogének és halogénezett származékaik csoportosítása, típusai, szubsztitúció, addíció, halogénezett szénhidrogének jelentősége, izoméria

II. félév

1 Az oxigéntartalmú szerves vegyületekalkoholok, ketonok, funkciós csoportok jellemzése, biológiai jelentőségük

2 A nitrogéntartalmú szerves vegyületek típusai, funkciós csoportok jellemzése

3 biológiai szempontból fontos molekulák (zsírok, szénhidrátok, fehérjék, nukleinsavak, aminósavak)

Osztályozóvizsga témakörök

magyar nyelv tantárgyból

Osztály: 10.

TÉMAKÖRÖK

A szöveg

- A szöveg fogalma

A szóbeliség és az írásbeliség: A szóbeli és írott szövegek szerepe, eltérő jegyei

- A szöveg szerkezete – mikro- és makroszerkezet
- Szövegtípusok jellemzői

Stilisztikai alapismeretek

- a stílus fogalma; stílusárnyalatok
- Stílusrétegek – Társalgási stílus; Tudományos stílus; Előadói/szónoki stílus; Publicisztikai stílus; Hivatalos stílus; Szépirodalmi stílus – költői eszközök szerepe a szövegekben: szóképek és alakzatok

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK
MATEMATIKA TANTÁRGY
10. ÉVFOLYAM
GIMNÁZIUM

1. félév

- Négyzetgyökvonás
  - Négyzetgyök fogalma, hatványalakja, számológép használata
  - Négyzetgyök azonosságai
  - Négyzetgyök függvény ábrázolása, jellemzése
  - Műveletek négyzetgyökkel
  - Bevitel gyökjel alá, kivitel gyökjel alól
  - Gyöktelenítés
- Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenségek
  - Hiányos másodfokú egyenletek megoldási módszerei
  - Másodfokú egyenlet megoldóképlete
  - Diszkrimináns vizsgálata, megoldások száma
  - Összefüggés gyökök és együtthatók között
  - Másodfokú egyenlet gyöktényezős alakja
  - Másodfokú egyenlőtlenség
  - Irracionális egyenletek megoldása
- Geometria
  - Szögfelező tétel
  - Hasonlósági transzformációk
  - Középpontos hasonlóság
  - Háromszögek hasonlósága, hasonlóság alkalmazásai
  - Magasság és befogótétel
  - Hasonló síkidomok kerülete, területe
- Vektorok
  - Vektorok felbontása összetevőkre
  - Vektorműveletek koordináták segítségével

II. félév

- Trigonometria
  - Hegyesszögek szinusza, koszinusza
  - Hegyesszögek tangense, kotangense
  - Hegyesszögek szögfüggvényeinek kiszámítása számológéppel
  - Összefüggések szögfüggvények között
  - Nevezetes szögek szögfüggvényei
  - Háromszög területének kiszámítása szinusz segítségével
  - Szögfüggvények általánosítása, értelmezése, ábrázolása, jellemzése
  - Trigonometrikus függvények transzformálása
- Kombinatorika
  - Ismétlés nélküli és ismétléses permutáció
  - Ismétlés nélküli és ismétléses variáció
  - Ismétlés nélküli kombináció
  - Skatulya-elv
- Valószínűségszámítás
  - Valószínűségszámítás alapfogalmai, gyakoriság, relatív gyakoriság
  - Klasszikus valószínűség
  - Kombinatorikus valószínűség

Osztályozóvizsga témakörök

német nyelv tantárgyból

Osztály: 10.

TÉMAKÖRÖK

I. félév

Személyes vonatkozások

- Bemutatkozás, egy másik személy bemutatása
- Életrajz
- Óvoda, iskolák
- Jövőbeli tervek
- Napirend
- Családtagok
- Igeragozások
- Számok
- Mondatrészek
- Birtokos névmások

A munka világa

- Foglalkozások
- Álmaim foglalkozása
- Különleges foglalkozások
- Képesítések, tanfolyamok
- Álláskeresés
- Állásinterjú, egy állás megpályázása
- Mellékmondatok

Egészséges életmód

- A hét napjai, napszakok
- Mindennapi tevékenységek, napirend
- Egészséges élelmiszerek
- Sportolás
- Extrém sportok
- von wann? bis wann?
- Elváló igekötők

II. félév

Szabadidő, utazás

- Hobbik
- Sporttevékenységek
- Művelődés – színház, mozi, kiállítás
- Nyitvatartási idő
- Látnivalók
- Más országok kultúrája
- Zene (népzene, rockzene stb.)

- Múzeumok
- Berlin és Budapest
- Magyarország közlekedése
- Repülőút
- Nyaralás
- Elöljárók: von...bis, um, am

Számítógép

- Számítógép a mindennapokban
- A számítógép részei
- A számítógép és a munka
- Számítógépes játékok
- Találmányok és feltalálók
- Internet

Gazdaság és pénzügyek

- Pénzváltás
- Forint vagy euró?
- A bankok világa
- Fizetési eszközök
- A múlt idő
- Mellékmondatok

Osztályozóvizsga témakörök

Történelem tantárgyból

Osztály: 10.

TÉMAKÖRÖK

I. félév

Témakör: A kora újkor története
- A földrajzi felfedezések és a kapitalista gazdaság jellemzői
- A reformáció és ellenreformáció
- Alkotmányos monarchia Angliában
- A francia abszolutizmus XIV. Lajos korában

Témakör: A kora újkor története Magyarországon
- A mohácsi vész és az ország három részre szakadása
- Várháborúk 1541-1568
- Erdély sajátos etnikai és vallási helyzete
- Bethlen Gábor fejedelemsége
- Zrínyi Miklós tevékenysége és a török kiűzése az országból
- A Rákóczi-szabadságharc okai, főbb eseményei és eredményei

II. félév

Témakör: A felvilágosodás, a forradalmak és a polgárosodás kora
- A felvilágosodás eszmerendszere és képviselői
- A francia forradalom főbb állomásai
- Az Amerikai Egyesült Államok létrejötte
- Az ipari forradalom
- A XIX. század főbb eszmeáramlatai

Témakör: Az újjáépítés kora, reformkor, forradalom és szabadságharc Magyarországon
- Demográfiai és etnikai változások a XVIII. században
- Mária Terézia és II. József
- A reformkor megindulása – Széchenyi István és programja
- A rendi országgyűlés működése
- Nemzetiségi kérdés Magyarországon
- Az 1848-as forradalom és következményei
- A szabadságharc főbb katonai és politikai eseményei

Osztályozóvizsga témakörök

angol tantárgyból - 10. évfolyam

I. FÉLÉV

Present Simple

Present Continuous

Countable and uncountable nouns

Food and drink

Quantity

Friends and family

Free Time Activity

Talking about past

II. FÉLÉV

Past simple

There is / There are

Should / Shouldn’t

Have to

Sport
School
Clothes

Vizsga témakörök

Biológia

(10. évfolyam)

1. FÉLÉV

A rendszerezés elvei, szükségessége, faj fogalma, értelmezése, példák, Linné és Darwin munkássága

Az állati szövetek típusai, felépítése és működése, előfordulása

A növényi szövetek típusai, felépítése és működése, előfordulása

2. FÉLÉV

Az élőlények önfenntartó, önreprodukciós és szabályozó működései (táplálkozás, légzés, keringés, anyagszállítás)

Az állatok viselkedése (tanult és öröklött magatartásformák, példákkal)

Osztályozóvizsga témakörök

hittan tantárgyból

Osztály: 10.

TÉMAKÖRÖK

I.félév

10 parancsolat
A szeretet parancsolata
Salamon

II.félév

Illés próféta
Efézus próféta
Pünkösd
Pál apostol

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK
INFORMATIKA TANTÁRGY
10. ÉVFOLYAM
GIMNÁZIUM / SZAKGIMNÁZIUM / FELNŐTT GIMNÁZIUM

I. félév

- Prezentációkészítés
  - Prezentációkészítés menete, dia beállításai
  - Dia elrendezése, szövegdoboz, helyőrző, nézetek, mintadia használata
  - Egyéni háttér, mintázat beállításai, sablonok használata
  - Képek beszúrása, formázása, rajz eszköztár használata
  - Táblázatok beszúrása, formázása, diagramok beszúrása, formázása
  - Külső hivatkozások használata (videóra, zenefájlra, weboldalra, stb.)
  - Akciógombok használata, belső hivatkozások készítése
  - Áttűnés, animáció

- Weblapkészítés
  - Weblapkészítés lépései, html fájl neve, oldal neve, weboldal formázási lehetőségei és tulajdonságai
  - Táblázatok beszúrása, formázása, mentéssel kapcsolatos szabályok
  - Képek beszúrása, formázása, képeket tartalmazó weblapok készítése
  - Belső és külső hivatkozások használata

II. félév

- Táblázatkezelés
  - Táblázatkezelés alapfogalmai, a táblázatkezelő program ismerete
  - Cellaformázási lehetőségek
  - Feltételes formázás
  - Cellaformátumok, adattípusok
  - Képletek, abszolút és relatív cellahivatkozás
  - Matematikai függvények használata (összegzés, kerekítés, maradék, gyök, hatvány stb.)
  - Statisztikai függvények használata (átlagszámítás, minimum, maximum, módusz, medián)
  - A HA függvény használata
  - Darab függvények használata
  - Kereső függvények használata (vízszintes és függőleges keresés)
  - INDEX, HOL.VAN függvények használata
  - Egymásba ágyazott függvények
  - Néhány dátum és szövegkezelő függvény használata
  - Diagramok beszúrása, formázása
  - Adattábla rögzítése, rendezés, szűrés

- Online alapismeretek
  - Számítógépes hálózatok, az internet, az internet története
  - Számítógépek azonosítása az interneten
  - Keresés az interneten

- A publikálás internetes módszerei, kommunikáció általános modellje
- Az internet szolgáltatásai: WWW, böngészés, FTP, torrent, e-kereskedelem
- E-mail szolgáltatás, levelező rendszerek működése, beállítása
- Az e-mail cím felépítése, e-mail részei, címtár használata, levelezőlisták
- Kommunikáció az interneten: fórum, blog, csevegés, VOIP, közösségi oldalak használata és szabályai, Netikett
- Az internethasználat veszélyei: spam, lánclevél, adathalászat, internetes csalás, függőség, internetes média
- Internetes média: hírportál, médiatár, e-book, hangoskönyv, stb.

Vizsga témakörök

kémia tantárgyból

10. évfolyam/gimnázium

1. félév

1 Fémek és vegyületeik, alkálifémek, alkáli földfémek, földfémek, D.mező fémei

2 A széncsoport és elemei szervetlen vegyületei szén, szilicium, széndioxid, szénsav

3. Szénhidrogének és halogénezett származékaik csoportosítása, típusai, szubsztitúció, addíció, halogénezett szénhidrogének jelentősége, izoméria

II. félév

1 Az oxigéntartalmú szerves vegyületekalkoholok, ketonok, funkciós csoportok jellemzése, biológiai jelentőségük

2 A nitrogéntartalmú szerves vegyületek típusai, funkciós csoportok jellemzése

3 biológiai szempontból fontos molekulák (zsírok, szénhidrátok, fehérjék, nukleinsavak, aminósavak)

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK
MATEMATIKA TANTÁRGY
10. ÉVFOLYAM
SZAKGIMNÁZIUM

1. félév

- Négyzetgyökvonás
  - Négyzetgyök fogalma, hatványalakja, számológép használata
  - Négyzetgyök azonosságai
  - Négyzetgyök függvény ábrázolása, jellemzése
  - Műveletek négyzetgyökkel
  - Bevitel gyökjel alá, kivitel gyökjel alól
  - Gyöktelenítés
- Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenségek
  - Hiányos másodfokú egyenletek megoldási módszerei
  - Másodfokú egyenlet megoldóképlete
  - Diszkrimináns vizsgálata, megoldások száma
  - Összefüggés gyökök és együtthatók között
  - Másodfokú egyenlet gyöktényezős alakja
  - Másodfokú egyenlőtlenség
  - Irracionális egyenletek megoldása
- Geometria
  - Szögfelező tétel
  - Hasonlósági transzformációk
  - Középpontos hasonlóság
  - Háromszögek hasonlósága, hasonlóság alkalmazásai
  - Magasság és befogótétel
  - Hasonló síkidomok kerülete, területe
- Vektorok
  - Vektorok felbontása összetevőkre
  - Vektorműveletek koordináták segítségével

II. félév

- Trigonometria
  - Hegyesszögek szinusza, koszinusza
  - Hegyesszögek tangense, kotangense
  - Hegyesszögek szögfüggvényeinek kiszámítása számológéppel
  - Összefüggések szögfüggvények között
  - Nevezetes szögek szögfüggvényei
  - Háromszög területének kiszámítása szinusz segítségével
  - Szögfüggvények általánosítása, értelmezése, ábrázolása, jellemzése
  - Trigonometrikus függvények transzformálása
- Kombinatorika
  - Ismétlés nélküli és ismétléses permutáció
  - Ismétlés nélküli és ismétléses variáció
  - Ismétlés nélküli kombináció
  - Skatulya-elv
- Valószínűségszámítás
  - Valószínűségszámítás alapfogalmai, gyakoriság, relatív gyakoriság
  - Klasszikus valószínűség
  - Kombinatorikus valószínűség

Osztályozóvizsga témakörök

Történelem tantárgyból

Osztály: 10.

TÉMAKÖRÖK

I. félév

Témakör: A kora újkor története
- A földrajzi felfedezések és a kapitalista gazdaság jellemzői
- A reformáció és ellenreformáció
- Alkotmányos monarchia Angliában
- A francia abszolutizmus XIV. Lajos korában

Témakör: A kora újkor története Magyarországon
- A mohácsi vész és az ország három részre szakadása
- Várháborúk 1541-1568
- Erdély sajátos etnikai és vallási helyzete
- Bethlen Gábor fejedelemsége
- Zrínyi Miklós tevékenysége és a török kiűzése az országból
- A Rákóczi-szabadságharc okai, főbb eseményei és eredményei

II. félév

Témakör: A felvilágosodás, a forradalmak és a polgárosodás kora
- A felvilágosodás eszmerendszere és képviselői
- A francia forradalom főbb állomásai
- Az Amerikai Egyesült Államok létrejötte
- Az ipari forradalom
- A XIX. század főbb eszmeáramlatai

Témakör: Az újjáépítés kora, reformkor, forradalom és szabadságharc Magyarországon
- Demográfiai és etnikai változások a XVIII. században
- Mária Terézia és II. József
- A reformkor megindulása – Széchenyi István és programja
- A rendi országgyűlés működése
- Nemzetiségi kérdés Magyarországon
- Az 1848-as forradalom és következményei
- A szabadságharc főbb katonai és politikai eseményei

Osztályozóvizsga témakörök

angol tantárgyból - 10. évfolyam

I. FÉLÉV

Friends and family

Free-time activities

Present Simple

School

Clothes

Present Continuous

Food and drink

Countable and uncountable nouns / Quantity

Should / Shouldn’t / Have to

II. FÉLÉV

Past simple

Our town

Comparative and superlative adjectives

Jobs and work

Future: Going to / Will

Sport

Osztályozó vizsga témakörei
Fizika 10. osztály

A szilárd testek (lineáris és térfogati) hőtágulása ; a folyadékok hőtágulása

Halmazállapot változások: Olvadás, fagyás, párolgás, forrás, lecsapódás és a hozzájuk kapcsolódó mennyiségek

Elektromos alapjelenségek,; Elektromos állapot és anyagszerkezeti magyarázata, Coulomb törvénye

Elektromos mező, térerősség, erővonalak, fluxus

Az elektromos mező munkája, feszültség

Az elektromos áram, áramerősség, az egyenáram

Az elektromos ellenállás, Ohm törvénye ; Vezető ellenállása

Sorosan kapcsolt ellenállások , Párhuzamosan kapcsolt ellenállások ; Eredő ellenállás

Mágneses kölcsönhatások, mágneses testek, elektromágnesek

A mozgási és a nyugalmi indukció jelensége

Osztályozóvizsga témakörök

hittan tantárgyból

Osztály: 10.

TÉMAKÖRÖK

I.félév

10 parancsolat
A szeretet parancsolata
Salamon

II.félév

Illés próféta
Efézus próféta
Pünkösd
Pál apostol

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK
INFORMATIKA TANTÁRGY
10. ÉVFOLYAM
FELNŐTT GIMNÁZIUM

1.félév
a Neumann elvű számítógép részei
operációs rendszer feladatai, jellemzői
dokumentumtípusok
bemutatókészítés
félév
weboldal felépítése
weboldal formázása
hivatkozások

Osztályozóvizsga témakörök

magyar irodalom tantárgyból

Osztály: 10.

TÉMAKÖRÖK

I. félév

- A romantika Európában (angol, francia, német, orosz irodalom)
- A magyar színháztörténet (reformkor)
- Katona József: Bánk bán
- Kölcsey Ferenc lírája (Hymnus, Huszt, Zrínyi dala, Zrínyi második éneke), értekezései
- Vörösmarty irodalmi munkássága (epigrammák, Szózat, Előszó, Késő vágy, Csongor és Tünde)
- Petőfi Sándor életműve (szerelmi és hitvesi költészet, tájlíra, forradalmi látomásversek; Az apostol, A helység kalapácsa)

II. félév

- Jókai Mór: Az aranyember
- Arany János életműve (balladák, Letészem a lantot, Epilogus, Családi kör, Kertben; Toldi, Toldi estéje)
- Madách Imre: Az ember tragédiája
- Európai irodalom a 19. század második felében
- Mikszáth Kálmán novellisztikája, Beszterce ostroma

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK
MATEMATIKA TANTÁRGY
10. ÉVFOLYAM
FELNŐTT GIMNÁZIUM

1. félév

- Négyzetgyökvonás
  - Négyzetgyök fogalma, hatványalakja, számológép használata
  - Négyzetgyök azonosságai
  - Négyzetgyök függvény ábrázolása, jellemzése
  - Műveletek négyzetgyökkel
  - Bevitel gyökjel alá, kivitel gyökjel alól
  - Gyöktelenítés
- Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenségek
  - Hiányos másodfokú egyenletek megoldási módszerei
  - Másodfokú egyenlet megoldóképlete
  - Diszkrimináns vizsgálata, megoldások száma
  - Összefüggés gyökök és együtthatók között
  - Másodfokú egyenlet gyöktényezős alakja
  - Másodfokú egyenlőtlenség
  - Irracionális egyenletek megoldása
- Geometria
  - Szögfelező tétel
  - Hasonlósági transzformációk
  - Középpontos hasonlóság
  - Háromszögek hasonlósága, hasonlóság alkalmazásai
  - Magasság és befogótétel
  - Hasonló síkidomok kerülete, területe
- Vektorok
  - Vektorok felbontása összetevőkre
  - Vektorműveletek koordináták segítségével

II. félév

- Trigonometria
  - Hegyesszögek szinusza, koszinusza
  - Hegyesszögek tangense, kotangense
  - Hegyesszögek szögfüggvényeinek kiszámítása számológéppel
  - Összefüggések szögfüggvények között
  - Nevezetes szögek szögfüggvényei
  - Háromszög területének kiszámítása szinusz segítségével
  - Szögfüggvények általánosítása, értelmezése, ábrázolása, jellemzése
  - Trigonometrikus függvények transzformálása
- Kombinatorika
  - Ismétlés nélküli és ismétléses permutáció
  - Ismétlés nélküli és ismétléses variáció
  - Ismétlés nélküli kombináció
  - Skatulya-elv
- Valószínűségszámítás
  - Valószínűségszámítás alapfogalmai, gyakoriság, relatív gyakoriság
  - Klasszikus valószínűség
  - Kombinatorikus valószínűség

Osztályozóvizsga témakörök

Történelem tantárgyból

Osztály: 10.

TÉMAKÖRÖK

III.félév

Témakör: A kora újkor története
- A földrajzi felfedezések és a kapitalista gazdaság jellemzői
- A reformáció és ellenreformáció
- Alkotmányos monarchia Angliában
- A francia abszolutizmus XIV. Lajos korában

Témakör: A kora újkor története Magyarországon
- A mohácsi vész és az ország három részre szakadása
- Várháborúk 1541-1568
- Erdély sajátos etnikai és vallási helyzete
- Bethlen Gábor fejedelemsége
- Zrínyi Miklós tevékenysége és a török kiűzése az országból
- A Rákóczi-szabadságharc okai, főbb eseményei és eredményei

IV.félév

Témakör: A felvilágosodás, a forradalmak és a polgárosodás kora
- A felvilágosodás eszmerendszere és képviselői
- A francia forradalom főbb állomásai
- Az Amerikai Egyesült Államok létrejötte
- Az ipari forradalom
- A XIX. század főbb eszmeáramlatai

Témakör: Az újjáépítés kora, reformkor, forradalom és szabadságharc Magyarországon
- Demográfiai és etnikai változások a XVIII. században
- Mária Terézia és II. József
- A reformkor megindulása – Széchenyi István és programja
- A rendi országgyűlés működése
- Nemzetiségi kérdés Magyarországon
- Az 1848-as forradalom és következményei
- A szabadságharc főbb katonai és politikai eseményei

Osztályozóvizsga témakörök

ANGOL NYELV tantárgyból

Osztály: 11.

NYELVTANI TÉMAKÖRÖK

FÉLÉV

Present Simple and Continuous

Stative Verbs, Past Simple, The verb used to, Quantifiers: some, any, no, much, many, a lot of, lots of, a few, a little, relative pronouns(who, which, that), Time clauses, Past Perfect Simple, can, could, may, will, would, should, had better, future will. be able to

11. félév

may/might/could, conditional sentences, comparisons, Exclamatory sentences, clauses of result, have to, must, mustn't, needn't, Passive Voice, so, neither, too either, too/enough, -ing form, indirect questions, conditional sentences 2, wishes, negative questions, Reported Speech

SZÓBELI TÉMAKÖRÖK

1.félév

Describing clothes and talking about fashion

Describing what food tastes and looks like, asking about dishes at a restaurant, making a reservation at a restaurant

Ways of communication (Skype, text message, phone call etc)

Describing a person (adjectives)

Talkig about different forms of art

Talking about accidents and injuries

Talking about events in history

2.félév

Talking abour environmental problems

Talking about sports

Talking about one's studies and job

Money transactions

Talking about books

Osztályozóvizsga témakörök

hittan tantárgyból

Osztály: 11.

TÉMAKÖRÖK

I.félév

- Ézsaiás próféta
- Jeremiás próféta
- Isten népe a fogság idején
- Eszter könyve

II.félév

Pál levele a Rómaiakhoz
Kegyelemből fakadó üdvösség
Szeretet
Ó és Újszövetség kapcsolata

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK
INFORMATIKA TANTÁRGY
11. ÉVFOLYAM
GIMNÁZIUM

1. félév

- Hardverismeret
  - A számítógép, mint rendszer
  - A különböző számítógépházak és tápegységek elnevezései, funkciói és főbb jellemzői
  - A személyi számítógépek összetevőinek elnevezései, funkciói és a különböző egységek főbb jellemzői
  - A számítógép csatlakozóinak és kábeleinek elnevezései, funkciói és főbb jellemzői
  - A különböző kimeneti, beviteli eszközök elnevezései, funkciói és főbb jellemzői
  - Biztonságos labor- és eszközhasználat, biztonságos munkafeltételek és eljárások
  - A számítógép-alkatrészekhez használatos szerszámok és szoftvereszközök
  - Számítógép összeszerelése, megelőző karbantartás és a hibaelhárítás
  - Laptopok, hordozható eszközök
  - Nyomtatók és lapolvasók (fajtái, jellemzői, telepítése, megelőző karbantartás és hibaelhárítás)
- Szoftverismeret
  - Az operációs rendszerek feladatai
  - Operációs rendszerek bemutatása és összehasonlítása: szolgáltatásaik, korlátaik, kompatibilitás
  - Az operációs rendszer telepítése
  - A grafikus felület használata (Windows GUI)
  - Az operációs rendszerek megelőző karbantartása, hibaelhárítása
- Hálózatok
  - Hálózati alapelvek, számítógép-hálózatok típusai
  - A hálózat fizikai összetevői, LAN topológiák és architektúrák
  - Ethernet szabványok, az OSI referenciamodell és a TCP/IP modell bemutatása
  - A hálózati kártya és a modem üzembe helyezése
  - Hálózatok általános megelőző karbantartása, hibaelhárítása, biztonsága
  - Kommunikáció, a számítógéppel történő munkavégzés etikai és jogi aspektusai
- Adatbázis-kezelés
  - Adatbáziskezelő-rendszerek feladatai, funkciói
  - Adatbázis tervezése
  - A redundáns adattárolás problémája
  - Adatmodellezés alapelemei (egyed, tulajdonság, kapcsolat)
  - Adatmodellek fajtái (relációs, hierarchikus, hálós)
  - A relációs adatmodell, normálformák

II. félév

- Programozás
  - Programozási alapelvek
  - A programírás lépései, IDE használata

- Szintaktika és szemantika
- Nyelvi elemek (foglalt szavak, megjegyzések, konstansok, adattípusok, változók, operátorok)
- A tanult programozási nyelv utasításai
- Standard input, output kezelése, formátumozott kiíratás
- Különböző adattípusok használata, értékadó utasítás
- Kifejezések, aritmetikai és logikai műveletek, egyéb operátorok
- Kifejezések kiértékelése, precedencia táblázat
- Beépített függvények, eljárások hívása
- A feltételes utasítás szintaktikája és szemantikája (if - then - else szerkezet)
- Többirányú elágazás szintaktikája és szemantikája (case szerkezet)
- Ciklusok fajtái és jellemzői
- A számláló ciklus (for) szintaktikája és szemantikája
- Az elől tesztelő ciklus szintaktikája és szemantikája
- A hátul tesztelő ciklus szintaktikája és szemantikája
- A tömb összetett adattípus (felépítése, deklarálása, feltöltése, bejárása)
- Sztringkezelés
- Nevezetes algoritmusok - minimum, maximum kiválasztás, keresés (teljes és lineáris), rendezés (buborékrendezés)
- A rekord összetett adattípus
- Alprogramok (függvények és eljárások)

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK
MATEMATIKA TANTÁRGY
11. ÉVFOLYAM
GIMNÁZIUM

1. félév

- Kombinatorika (permutáció, variáció, kombináció)
- Relatív gyakoriság
- Klasszikus valószínűség, valószínűségszámítás
- Szinusz tétel
- Koszinusz tétel
- Szögfüggvények általánosítása (szinusz, koszinusz, tangens, kotangens)
- Szögfüggvények transzformációi
- Trigonometrikus egyenletek
- Koordináta-geometria
    - vektorműveletek koordinátákkal
    - vektorok skaláris szorzata
    - vektor hossza
    - szakasz felezőpontjának és harmadoló pontjának koordinátái
    - háromszög súlypontjának koordinátái

II. félév

- Koordináta-geometria
    - egyenes egyenletei (irányvektoros, normálvektoros, irányténye zős)
    - egyenesek párhuzamossága, merőlegessége
    - egyenesek metszéspontja
    - kör egyenlete
    - kör és egyenes metszéspontja
- Hatványozás és azonosságai
- Számok n-edik gyöke
- Racionális hatványkitevők
- Az exponenciális függvény ábrázolása, jellemzése
- Exponenciális egyenletek, egyenlőtlenségek
- Logaritmus definíciója és azonosságai
- A logaritmus függvény ábrázolása, jellemzése
- Logaritmusos egyenletek, egyenlőtlenségek
- Szöveges feladatok

Osztályozóvizsga témakörök

német nyelv tantárgyból

Osztály: 11.

TÉMAKÖRÖK

I. félév

Személyes vonatkozások, család
- Bemutatkozás, egy másik személy bemutatása
- Önéletrajz
- Óvoda, iskolák
- Jövőbeli terveim
- Napirend
- Családtagok
- Barátok
- Igeragozások

Ünnepek
- Családi ünnepek
- Karácsony
- Ajándékozás
- Német szokások
- Hagyományok

Környezetünk
- Lakás
- A lakóhely környéke
- Szobafoglalás
- Bútorok, berendezés
- Szoba- és lakásbérlés
- Lakáshirdetések

Az iskola
- Órarend
- Kedvenc óráim
- A hét napjai, napszakok
- Mindennapi tevékenységek
- Egészséges ételek az iskolában
- von wann? bis wann?
- Igekötők

II. félév

Szabadidő, művelődés
- Hobbik
- Sporttevékenységek
- Színház, mozi, kiállítás

- Nyitvatartási idők
- Látnivalók
- Más országok kultúrája
- Múzeumok
- Berlin, Budapest
- közlekedés
- Elöljárók: von, bis, am, um

Étkezés

- Étkezési szokások
- Vásárlás (bolt, piac)
- Főzés
- Diéta
- Zöldségek, gyümölcsök
- Fitness

Utazás

- Fizetés bankkártyával külföldön
- Külföldi utazás
- Utazási előkészületek
- Nyitvatartási idők
- A múlt idő
- Mellékmondatok

Osztályozóvizsga témakörök

Történelem tantárgyból

Osztály: 11.

TÉMAKÖRÖK

I. félév

Témakör: A nemzetállamok és a birodalmi politika kora
- Az olasz egység megvalósulása
- A német egység megvalósulása
- Az ipari forradalom újabb hulláma, népesedési folyamatok
- Az Egyesült Államok felemelkedése, az amerikai polgárháború
- A gyarmatosítás

Témakör: A kiegyezéshez vezető út és a dualizmus kora
- Az ellenállástól a megbékélésig
- A kiegyezés
- A dualizmus megszilárdulása
- A népesedési és nemzetiségi viszonyok
- Átalakuló társadalom

Témakör: Az első világháború és következményei
- Előzmények, a háború kitörése
- A háború kiszélesedése és új vonásai
- A háborút lezáró békék
- A Magyarország a világháborúban, forradalom, tanácsköztársaság
- A trianoni béke

II. félév

Témakör: Európa és a világ a két világháború között
- Az olasz fasizmus
- Köztes-Európa
- A bolsevik Oroszország
- A világgazdasági válság
- A nácizmus Németországban

Témakör: Magyarország a két világháború között
- A trianoni béke hatásai, a konszolidáció
- Társadalmi változások és életmód
- A világgazdasági válság Magyarországon

Témakör: A második világháború
- A náci birodalom előretörése
- A szövetségesek felülkerekedése és győzelme
- Magyarország a második világháborúban

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK
ANGOL NYELV TANTÁRGY
11. ÉVFOLYAM

1. félév

1. All about you/ Personality
2. Exchanging opinions
3. Talking about the past
4. Sports
5. Picture description
6. Introducing your favourite film
7. Buying tickets
8. City and village
9. Making a complaint
10. Shopping

II. félév

1. Invitation
2. Electronic devices
3. Giving advice and recommendations
4. Natural disasters
5. Customs in other countries
6. Reporting a crime
7. Talking about your favourite book
8. Arranging to meet
9. Picture description
10. Picture description

Osztályozóvizsga témakörök

Infromatika tantárgyból

Osztály: 11.D

TÉMAKÖRÖK

1. **félév**
    - Neumann-elvű számítógépek felépítése
    - informatikai mértékegységek
    - képformátumok és jellemzőik

2. **félév**
    - táblázatkezelő felépítése
    - adattípusok
    - hivatkozások
    - függvények felépítése, használatuk
    - diagramok feladata, típusai, részei
    - adatbázisok felépítése
    - lekérdezések

Osztályozóvizsga témakörök

magyar irodalom tantárgyból

Osztály: 11.

TÉMAKÖRÖK

félév

- A Nyugat folyóirat
- Juhász Gyula és Tóth Árpád költészete
- Ady Endre költészete, szerepe a magyar irodalomban
- Népi írók mozgalma
- Móricz Zsigmond novellái, regényei

2.félév

- Karinthy Frigyes
- Krúdy Gyula
- Babits Mihály munkássága
- Kortárs irodalom: Varró Dániel, Lackfi János, Antal Balázs, Tóth Krisztina
- Az irodalom határterületei: Hrabal – Menzel: Hóvirágünnep, Agatha Christie és a krimi műfaja

Osztályozóvizsga témakörök

irodalom tantárgyból

Osztály: 11.D

TÉMAKÖRÖK

A *Nyugat* folyóirat és alkotói

- Juhász Gyula, Tóth Árpád
- Ady Endre
- Realista és naturalista ábrázolásmód
- Népi írók
- Móricz Zsigmond
- Kosztolányi Dezső
- Karinthy Frigyes, Krúdy Gyula
- Babits Mihály

Avantgárd mozgalom

- Irányzatok
- Apollinaire, Majakovszkij, Marinetti
- A magyar avantgárd; Kassák Lajos

Osztályozóvizsga témakörök

anyanyelv / kommunikáció tantárgyból

Osztály: 11.

TÉMAKÖRÖK

félév

- Megfelelő stílus a különböző kommunikációs helyzetekben
- Reklámok, modern kommunikációs csatornák manipulációs szándékai
- A vizsgaszituáció
- Retorika: érvelési technikák, a beszéd megszerkesztése, a hatásos előadásmód, a jó szónok

2.félév

- Papíralapú és elektronikus szövegek hasonlóságai és eltérései
- Különböző közlésformák
- A szavak, mondatok és szövegszerkezetek stiláris lehetőségei
- Az érvelő esszé szerkezete

Osztályozóvizsga témakörök

Történelem tantárgyból

Osztály: 11.

TÉMAKÖRÖK

III.félév

1. Az athéni demokrácia
2. A római köztársaság válsága Caesar diktatúrája
3. Augustus egyeduralma
4. A kereszténység kialakulása
5. Feudális gazdaság, társadalom
6. Iszlám
7. A magyar nép eredete, vándorlása
8. Honfoglalás, államalapítás
9. II. András és IV. Béla

IV.félév

1. A középkori város
2. Az oszmán birodalom
3. Román, gótika, lovagi kultúra, reneszánsz kultúra
4. Földrajzi felfedezések és hatásai
5. Reformáció, ellenreformáció
6. Az angol alkotmányos monarchia létrejötte
7. Felvilágosodás
8. Vegyesházi királyaink – I. Károly, Zsigmond, I. Mátyás
9. A középkori magyar állam széthullása, várháborúk
10. Erdély sajátosságai
11. Török kiűzése, Rákóczi szabadságharc

Osztályozóvizsga témakörök

ANGOL NYELV tantárgyból

NYELVTANI TÉMAKÖRÖK

Present Simple, Present Continuous, Past Simple, Past Continuous

Present perfect, Will and going to

Zero conditional

must, mustn’t and needn’t

First conditional

Second conditional

Past perfect

Reported speech

The passive

SZÓBELI TÉMAKÖRÖK

The IT world, Travelling and tourism, People, Social life, Food, Sports, Health, Science and technology, Economy, Our Environment, World of work, School, Art and culture, Nature, Shopping and services, Houses

Osztályozóvizsga témakörök

hittan tantárgyból

Osztály: 12.

TÉMAKÖRÖK

I.félév

Isten terve az életemmel
Istentől kapott értékek
A Gyülekezet, mint Krisztus teste
Szolgálati ajándékok

II.félév

Példabeszédek könyve
Énekek éneke
Vetés és aratás törvényszerűsége
Odaszánás, tanítványság

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK
INFORMATIKA TANTÁRGY
12. ÉVFOLYAM
GIMNÁZIUM

1. félév

- Gyakorlati témakörök
  - Prezentáció készítés
  - Szövegszerkesztés
  - Képszerkesztés
  - Weblapszerkesztés
- Elméleti témakörök
  - Hardverismeret
    - Adattárolás a számítógépen (analóg és digitális jelek, számrendszerek, digitalizálás)
    - Számítógép felépítése, Neumann-elvek,
    - Perifériák csoportosítása, jellemzése
  - Hálózati ismeretek (Hálózatok fajtái, hálózati topológiák, az internet működése)
  - Szoftverismeret
    - Szoftverek csoportosítása
    - Az operációs rendszerek fő feladatai, típusai. Egy grafikus operációs rendszer felhasználói felülete, fontosabb felhasználói beállításai.
    - Egy operációs rendszer könyvtárszerkezete. Könyvtárak és állományok kezelése.
    - Állományok tömörítése és kicsomagolása. A tömörítés fontosabb típusai.
    - A vírusok és más károkozók jellemzése, kategorizálása. Védekezés ellenük.

II. félév

- Gyakorlati témakörök
  - Táblázatkezelés
  - Adatbázis-kezelés
- Elméleti témakörök
  - Infókommunikáció
    - Kommunikáció modelljei
    - Az internet szolgáltatásai (FTP)
    - Az internet szolgáltatásai (WWW)
    - Az internet szolgáltatásai (E-mail)
    - Keresés az interneten (Kulcsszavas és tematikus keresés)
    - Távoli online adatbázisok használata az interneten, internetes média
  - Információs társadalom
    - Információtechnológia alapfogalmai, mértékegységei
    - Információs társadalom jellemzői, hatásai
    - Informatika és etika, publikálási szabályok
    - Szoftverjog

        - Adatvédelem
        - Információs rendszerek
        - E-szolgáltatások és hatásaik
    - Könyvtárismeret
        - Könyvtárak története, típusai
        - A könyvtárak terei, részei
        - Könyvtári szolgáltatások
        - Eligazodás a könyvtárban
        - Elektronikus könyvtárak
        - Dokumentumok

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK
MATEMATIKA TANTÁRGY
12. ÉVFOLYAM
GIMNÁZIUM

1. félév

11. Számtani sorozat fogalma, n. elemének és az első n elem összegének meghatározása
12. Mértani sorozat fogalma, n. elemének és az első n elem összegének meghatározása
13. Kamatos kamat
14. Kocka és téglatest felszíne, térfogata
15. Hasáb felszíne, térfogata
16. Henger felszíne, térfogata
17. Gúla felszíne, térfogata
18. Kúp felszíne, térfogata
19. Gömb felszíne, térfogata
20. Hasonló testek felszíne, térfogata

II. félév

11. Halmazelmélet (halmazok tulajdonságai, számossága, halmazműveletek) és gráfelmélet (egyszerű és teljes gráfok, csúcsok fokszám sorozata, élek száma)
12. Kombinatorika (permutáció, variáció, kombináció)
13. Számelmélet (oszthatóság, prímszám, összetett szám, osztók száma, legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös)
14. Hatvány, gyök, logaritmus
15. Másodfokú egyenlet
16. Elemi függvények ábrázolása, jellemzése
17. Koordinátageometria (egyenes egyenletei)
18. Trigonometria (hegyesszögek szögfüggvényei, szögfüggvények általánosítása)
19. Klasszikus valószínűség
20. Statisztikai mutatók, adatok ábrázolása

Osztályozóvizsga témakörök

Történelem tantárgyból

Osztály: 12.

TÉMAKÖRÖK

I. félév

Témakör: A hidegháború korszaka. A szovjet tömb felbomlása
- A hidegháború kibontakozása
- A szovjet tömb kialakulása és jellemzői
- A gyarmati rendszer felbomlása
- A nyugati demokráciák és a szovjet tömb az enyhülés éveiben
- A kétpólusú világrend megszűnése

Témakör: Magyarország 1945-1956 között. A Kádár-korszak
- A kommunista diktatúra kialakulása
- A Rákosi-korszak
- Az 1956-os forradalom és szabadságharc
- A „legvidámabb barakk”
- Életszínvonal és mindennapok
- A szocialista rendszer válsága, a rendszerváltozás
- Nemzetiségek Magyarországon. A határon túli magyarság

II. félév

Témakör: Az egységesülő Európa. A globalizáció
- Az EU kialakulása és felépítése
- A fenntarthatóság és a globalizáció kérdései
- Az új világrend és gondjai

Témakör: A demokratikus viszonyok kiépítése Magyarországon
- Az új magyar demokrácia működése
- A piacgazdaság kiépítése
- A társadalmi viszonyok alakulása
- A határon túli magyarok 1990 után

Témakör: Társadalmi és állampolgári ism. A gazdaság, a pénz és a munka világa
- Társadalmi sokszínűség, diszkrimináció
- A mai magyar demokrácia
- Az állam gazdasági szerepe
- A munkaerőpiac
- Oktatás és képzettség

Osztályozóvizsga témakörök

Célnyelv (Angol nyelv) tantárgyból

Osztály: 12.

TÉMAKÖRÖK

III.félév

Személyes tervek
tizenévesek világa: kapcsolat kortársakkal, felnőttekkel – Lázadás
Női és férfi szerepek, előítéletek
Fogyasztói társadalom, reklámok
természet és ember harmóniája , A városi és vidéki élet összehasonlítása
Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben; a környezetvédelem lehetőségei, problémái
Iskolatípusok és iskolarendszer Magyarországon és más országokban
A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága
Hasonló események és hagyományok külföldi iskolákban
Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás; A munkavállalás körülményei, lehetőségei itthon és más országokban, divatszakmák
Az egészséges életmód, szenvedélybetegségek

IV.félév

Ételspecialitások hazánkban és más országokban
Gyógykezelés; A gyógyítás egyéb módjai
Színház, mozi, koncert, kiállítás; a művészet szerepe a mindennapokban
Szabadidősport, élsport, veszélyes sportok
A motorizáció hatása a környezetre és a társadalomra
A könyvek, a média és az internet szerepe, hatásai
Az idegenforgalom jelentősége
A tudományos és technikai fejlődés pozitív és negatív hatása a társadalomra, az emberiségre
A pénz szerepe a mindennapokban; Pénzkezelés a célnyelvi országokban

Osztályozóvizsga témakörök

Célnyelvi civilizáció tantárgyból

Osztály: 12.

TÉMAKÖRÖK

V. félév

Religion in the UK

Religion in the USA
Holidays int he English speaking countries
Media in the UK
Media in the USA
Education in the UK
Education in the USA

VI. félév

Music in the UK
Music in the USA
Architecture in the UK
Architecture in the USA
Art sin the UK
Arts int he USA

Osztályozóvizsga témakörök

hittan tantárgyból

Osztály: 12.

TÉMAKÖRÖK

I.félév

Isten terve az életemmel
Istentől kapott értékek
A Gyülekezet, mint Krisztus teste
Szolgálati ajándékok

II.félév

Példabeszédek könyve
Énekek éneke
Vetés és aratás törvényszerűsége
Odaszánás, tanítványság

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK

IRODALOM TANTÁRGY

12. ÉVFOLYAM

GIMNÁZIUM

1. félév

- Az avantgárd irodalma: Kassák Lajos költészete
- József Attila életműve: *Tiszta szívvel, Klárisok, Külvárosi éj, Óda, Eszmélet, Nem emel föl, Karóval jöttél; Íme, hát megleltem hazámat*
- Franz Kafka: *Az átváltozás*

II. félév

- Radnóti Miklós költészete: a „Bori notesz" versei – *Hetedik ecloga, A la recherche, Erőltetett menet, Razglednicák*
- Szabó Lőrinc költészete: *Az Egy álmai; Semmiért egészen*
- Pilinszky János költészete: *Harmadnapon*, *Négysoros*, *Francia fogoly*, *Harbach 1944*, *Apokrif*
- Örkény István groteszk látásmódja néhány egyperces novella és/vagy a *Tóték* alapján

Kortárs irodalmi élet: Varró Dániel költeményei

Regionális kultúra – Csokonai és Fazekas pályaképe; a Csokonai Nemzeti Színház; a Református Kollégium és Csokonai; *Lúdas Matyi*

Szórakoztató irodalom: krimi – Agatha Christie egy műve

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK

MAGYAR NYELV TANTÁRGY

12. ÉVFOLYAM

GIMNÁZIUM

1. félév

Nyelv és társadalom, nyelvi sokszínűség
A határon túli nyelvhasználat
Hazánkban élő nemzetiségiek nyelvhasználata. A nyelvi tervezés elvei és feladatai
A nyelvművelés fogalma, kérdései, feladata, színterei; a nyelvi norma
A nyelvváltozatok rendszere, a vízszintes és függőleges tagolódásuk

II. félév

Nyelvtörténet, nyelvtípusok és nyelvcsaládok, a magyar nyelv jellemzői
A magyar nyelv eredete, finnugor rokonságának bizonyítékai, története, kutatói
A nyelvrokonság bizonyítékainak tudományos eszközei
A nyelvtörténeti kutatások forrásai: kézírásos és nyomtatott nyelvemlékek
A magyar nyelv történetének főbb korszakai, a legfontosabb nyelvemlékeink (*A tihanyi apátság alapítólevele*, *Halotti beszéd*, *Ómagyar Mária-siralom*)

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK
MATEMATIKA TANTÁRGY
12. ÉVFOLYAM
GIMNÁZIUM

1. félév

- Sorozatok
  - Számtani sorozat fogalma
  - Számtani sorozat elemeinek felírása
  - Számtani sorozat n-edik eleme
  - Számtani sorozat első n elemének összege
  - Mértani sorozat fogalma
  - Mértani sorozat elemeinek felírása
  - Mértani sorozat n-edik eleme
  - Mértani sorozat első n elemének összege
  - Kamatos kamat, amortizáció
- Térgeometria
  - Háromszögek, négyszögek kerület- és területképletei
  - Sokszögek és kör kerülete, területe
  - Téglatestek felszíne, térfogata
  - Hasábok felszíne, térfogata
  - Henger felszíne, térfogata
  - Gúlák felszíne, térfogata
  - Kúpszerű testek felszíne, térfogata
  - Csonka gúla és csonka kúp felszíne, térfogata
  - Gömb felszíne, térfogata
  - Hasonló testek felszíne, térfogata

II. félév

- Halmazelmélet
  - Halmazműveletek
  - Halmazok számossága
- Matematikai logika
- Kombinatorika
  - Permutáció
  - Variáció
  - Kombináció
- Gráfelmélet
- Számelmélet
  - Prímszámok és összetett számok, oszthatósági szabályok
  - Legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös
  - Számrendszerek
- Algebra
  - Arányosság, százalékszámítás
  - Hatványozás, gyökvonás, logaritmus és azonosságai
  - Algebrai kifejezések, kiemelés, szorzattá alakítás, nevezetes azonosságok
  - Egyismeretlenes lineáris egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek
  - Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenségek
  - Négyzetgyökös, abszolútértékes, exponenciális, logaritmusos és trigonometrikus egyenletek
- Függvények
  - Alapfüggvények
  - Függvények jellemzése
  - Függvénytranszformációk
- Geometria
  - Geometriai transzformációk
  - Háromszögek és nevezetes vonalaik, pontjaik
  - Háromszögekkel kapcsolatos tételek
  - Kerület-, területszámítás
- Trigonometria
  - Szögfüggvények derékszögű háromszögben, nevezetes szögek szögfüggvényei
  - Szögfüggvények általánosítása
  - Szögfüggvények azonosságai
  - Szinusz-tétel, koszinusz tétel alkalmazása

- Koordináta-geometria
    - Descartes-féle koordinátarendszer
    - Szakasz hossza
    - Szakasz osztópontjainak és háromszög súlypontjának koordinátái
    - Egyenes egyenletei (normálvektoros, irányvektoros, iránytényezős)
    - Egyenesek merőlegessége, párhuzamossága
    - Egyenesek metszéspontja
    - Szakaszfelező merőleges egyenlete
    - A kör egyenlete
    - Kör és egyenes metszéspontja
- Statisztika
    - Statisztikai mutatók: átlag, medián, módusz, szórás, minimum, maximum, terjedelem
    - Számtani-, mértani-, és harmónikus közép
    - Gyakoriság, relatív gyakoriság
    - Diagramok
- Klasszikus, kombinatorikus és geometriai valószínűségszámítás

Osztályozóvizsga témakörök

Történelem tantárgyból

Osztály: 12.

TÉMAKÖRÖK

I. félév

Témakör: A hidegháború korszaka. A szovjet tömb felbomlása
- A hidegháború kibontakozása
- A szovjet tömb kialakulása és jellemzői
- A gyarmati rendszer felbomlása
- A nyugati demokráciák és a szovjet tömb az enyhülés éveiben
- A kétpólusú világrend megszűnése

Témakör: Magyarország 1945-1956 között. A Kádár-korszak
- A kommunista diktatúra kialakulása
- A Rákosi-korszak
- Az 1956-os forradalom és szabadságharc
- A „legvidámabb barakk”
- Életszínvonal és mindennapok
- A szocialista rendszer válsága, a rendszerváltozás
- Nemzetiségek Magyarországon. A határon túli magyarság

II. félév

Témakör: Az egységesülő Európa. A globalizáció
- Az EU kialakulása és felépítése
- A fenntarthatóság és a globalizáció kérdései
- Az új világrend és gondjai

Témakör: A demokratikus viszonyok kiépítése Magyarországon
- Az új magyar demokrácia működése
- A piacgazdaság kiépítése
- A társadalmi viszonyok alakulása
- A határon túli magyarok 1990 után

Témakör: Társadalmi és állampolgári ism. A gazdaság, a pénz és a munka világa
- Társadalmi sokszínűség, diszkrimináció
- A mai magyar demokrácia
- Az állam gazdasági szerepe
- A munkaerőpiac
- Oktatás és képzettség

Osztályozóvizsga témakörök

ANGOL NYELV tantárgyból

NYELVTANI TÉMAKÖRÖK

Present Simple, Present Continuous, Past Simple, Past Continuous

Present perfect, Will and going to

Zero conditional

must, mustn’t and needn’t

First conditional

Second conditional

Past perfect

Reported speech

The passive

SZÓBELI TÉMAKÖRÖK

The IT world, Travelling and tourism, People, Social life, Food, Sports, Health, Science and technology, Economy, Our Environment, World of work, School, Art and culture, Nature, Shopping and services, Houses

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK
INFORMATIKA TANTÁRGY
12. ÉVFOLYAM
FELNŐTT GIMNÁZIUM

1. félév

- Érettségi szóbeli témakörök
  - Adattárolás a számítógépen (analóg és digitális jelek, számrendszerek, digitalizálás)
  - Számítógép felépítése, Neumann-elvek
  - Perifériák csoportosítása, jellemzése
  - Szoftverismeret, szoftverek csoportosítása
  - Hálózati ismeretek (Hálózatok fajtái, hálózati topológiák, az internet működése)
  - Az operációs rendszerek fő feladatai, típusai. Egy grafikus operációs rendszer felhasználói felülete, fontosabb felhasználói beállításai.
  - Egy operációs rendszer könyvtárszerkezete. Könyvtárak és állományok kezelése.
  - Állományok tömörítése és kicsomagolása. A tömörítés fontosabb típusai.
  - A vírusok és más károkozók jellemzése, kategorizálása. Védekezés ellenük.
- Gyakorlati ismeretek
  - Szövegszerkesztés
  - Prezentációkészítés és grafika
  - Weblapszerkesztés

II. félév

- Érettségi szóbeli témakörök
    - Kommunikáció modelljei
    - Az internet szolgáltatásai (FTP)
    - Az internet szolgáltatásai (WWW)
    - Az internet szolgáltatásai (E-mail)
    - Keresés az interneten (Kulcsszavas és tematikus keresés)
    - Távoli online adatbázisok használata az interneten, internetes média
    - Számonkérés
    - Információtechnológia alapfogalmai
    - Információs társadalom
    - Informatika és etika, publikálási szabályok
    - Szoftverjog
    - Adatvédelem
    - Információs rendszerek
    - E-szolgáltatások és hatásaik
    - Információs társadalom hatásai
    - Könyvtárak története, típusai
    - A könyvtárak terei, részei
    - Könyvtári szolgáltatások
    - Eligazodás a könyvtárban
    - Elektronikus könyvtárak
    - Dokumentumismeret
- Gyakorlati ismeretek
    - Táblázatkezelés
    - Adatbázis-kezelés

Osztályozóvizsga témakörök

magyar irodalom tantárgyból

Osztály: 12. D

TÉMAKÖRÖK

félév

- József Attila életműve, pályaszakaszai (gondolati, közéleti, szerelmi költészete, önsors-versek)
- Radnóti Miklós költészete
- Szabó Lőrinc
- Weöres Sándor
- Pilinszky János

félév

- Márai Sándor
- Ottlik Géza
- Illyés Gyula
- Németh László
- Nagy László
- Füst Milán
- Örkény István és a groteszk
- Kortárs magyar irodalom: dráma és színház; irodalmi díjak; Varró Dániel, Lackfi János, Antal Balázs, Tóth Krisztina
- Az irodalom határterületei: Hrabal – Menzel: Hóvirágünnep, Agatha Christie és a krimi műfaja

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK
MATEMATIKA TANTÁRGY
12. ÉVFOLYAM
FELNŐTT GIMNÁZIUM

1. félév

- Kombinatorika (permutáció, variáció, kombináció)
- Gráfok (egyszerű és teljes gráfok, teljes gráf éleinek száma, fokszám sorozat)
- Számtani sorozat, n-edik elem és az első n elem összegének kiszámítása
- Mértani sorozat, n-edik elem és az első n elem összegének kiszámítása
- Kamatos kamat számítás
- Testek felszíne, térfogata (kocka, téglatest, hasáb, henger, gömb, gúla, kúp)
- Hasonló testek felszíne, térfogata
- Statisztikai mutatók (átlag, módusz, medián, minimum, maximum, terjedelem, szórás)
- Statisztikai adatok megjelenítése – oszlop és kördiagram

II. félév

- Gondolkodási és megismerési módszerek:
  - Halmazelmélet
  - Kombinatorika
  - Logika
- Számtan, algebra
  - számelmélet (prím és összetett szám, lnko., lkkt., oszthatóság)
  - nevezetes számhalmazok, és az ezeken értelmezhető műveletek, műveleti sorrend
  - algebrai kifejezések ekvivalens átalakításai, nevezetes azonosságok
  - elsőfokú lineáris egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek
  - másodfokú egyenletek, egyenlőtlenségek
  - hatvány, gyök, logaritmus
  - nem lineáris egyenletek, egyenlőtlenségek (abszolútértékes, gyökös, exponenciális, logaritmusos és trigonometrikus)
  - egyenletre, egyenletrendszerre vezető szöveges feladatok
- Függvények
  - függvényjellemzés szempontjai
  - Elemi függvények ábrázolása, jellemzése (lineáris, másodfokú, négyzetgyök, abszolútérték, hányados, exponenciális, logarimus)
  - trigonometrikus függvények ábrázolása, jellemzése (szinusz, koszinusz, tangens, kotangens)
- Koordináta-geometria
  - Vektorok, vektorműveletek koordinátákkal
  - Osztópontok koordinátái (felezőpont, harmadoló pont, súlypont)
  - Egyenesek egyenletei (normálvektoros, irányvektoros, iránytényezős)
  - Egyenletek metszéspontja, párhuzamossága, merőlegessége
  - Kör egyenlete
- Síkgeometria
  - Síkidomok csoportosítása, kerülete, területe

    - Derékszögű háromszögre vonatkozó tételek (magasság tétel, befogó tétel, Pithagorasz tétele)
- Trigonometria
    - Szögfüggvények derékszögű háromszögben
    - Szinusz tétel
    - Koszinusz tétel
- Valószínűségszámítás
    - Események, elemi események
    - Klasszikus valószínűség
    - Kombinatorikus valószínűség
    - Binomiális eloszlás

Osztályozóvizsga témakörök

anyanyelv / kommunikáció tantárgyból

Osztály: 12.

TÉMAKÖRÖK

félév

- A nyelv mint jelrendszer
- Jelek és jeltípusok
- A nyelv és a gondolkodás
- Nyelvtípusok
- Nyelvi identitás
- Gesztusnyelv, jelnyelv
- A társalgás
- Udvariassági formák
- Határon túli nyelvhasználat

félév

- A nyelvművelés
- Nyelvváltozatok: köznyelv, társadalmi és földrajzi nyelvváltozatok, az információs társadalom hatása a nyelvre, a nyelvhasználatra
- Nyelvtörténet
    - a magyar nyelv eredete, a nyelvrokonság bizonyítékai
    - nyelvemlékek
    - nyelvtörténeti szakaszok
    - a nyelvújítás

Osztályozóvizsga témakörök

Történelem tantárgyból

Osztály: 12.

TÉMAKÖRÖK

félév

10. Magyarország a XVIII. században
11. Felvilágosodás és a XIX. század eszméi
12. Francia forradalom
13. Ipari forradalmak
14. Nemzetállamok születése
15. Szövetségesi rendszerek kialakulása
16. Reformkor
17. Az 1848/49-es szabadságharc
18. Kiegyezés és előzményei
19. Magyarország 1867-1914 kötött

félév

12. Az első világháború és a versaillesi békerendszer
13. A Szovjetunió létrejötte, Sztálin diktatúrája
14. Fasizmus, nácizmus
15. A második világháború
16. Forradalmak kora Magyarországon, Trianon
17. Bethlen féle konszolidáció a ’20-as években
18. Jobbratolódás a 30-as években
19. Magyarország a második világháborúban
20. A megosztott világ
21. Az Európai Unió
22. Kommunizmus Magyarországon 1945-1989
    Rendszerváltozás és problémái

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK
HÁLÓZATOK I. TANTÁRGY
1/13. ÉVFOLYAM
SZAKKÉPZÉS

1. félév

A vállalatok hálózati infrastruktúrájának megismerése
Hálózati operációs rendszer konfigurálása
Hálózati protokollok és kommunikáció
Kapcsolódás hálózathoz
Ethernet
Hálózati réteg
Szállítási réteg
IP címzés
IP alhálózatok kialakítása
Alkalmazási réteg

2. félév

Bevezetés kapcsolt hálózatokba
Alapvető kapcsolási fogalmak és konfigurálásuk
VLAN-ok
A forgalomirányítás alapjai
VLAN-ok közötti forgalomirányítás
Statikus forgalomirányítás
Dinamikus forgalomirányítás
Egyterületű OSPF
Hozzáférési listák
DHCP
IPv4 hálózati címfordítás (NAT)

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK
IT ALAPOK TANTÁRGY
1/13. ÉVFOLYAM
SZAKKÉPZÉS

1. félév

Számrendszerek, Neumann-elvű gépek
Ház és tápegység
Processzor
Memória
Illesztőkártyák
Perifériák (input, merevlemez, nyomtatók)
Hálózati eszközök, topológiák
Laptop

2. félév

Operációs rendszerek
Partíció, formázás, betöltés
Könyvtárstruktúra, fáljok
Archiválás
Hordozható eszközök
Levelezési protokollok
Vírusok, biztonság
Védelmi lehetőségek

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK
ANGOL NYELV TANTÁRGY
1_13i ÉVFOLYAM

Grammar:
félév

1.Present Simple-Present Progressive, Stative verbs, Question words, Indirect questions, Past Simple. used to-be used to, Past Progressive, Relative Clause, Adjectives-Adverbs of manner, Comparisons, Present Perfect Simple, must, have to, need, would rather, had better, may, might, could, must can't, Future tenses, time clauses, Conditional clauses, Articles, Determiners

II. félév

Past Perfect Simple-Past Progressive, Reported Speech, Passive Voice, Clauses of Reason, concession, purpose, infinitive/-ing form, modal verbs, causative form, participle, Conditional sentences 3, wishes and unreal past, all/both/neither/either

Témák

félév

1. Az egyén

Viselkedési szokások

Divat/öltözködés/szépségápolás

2. Társas kapcsolatok

Ismerkedés (személyes, interneten)

Szerepek a családban

Munkahelyi/iskolai kapcsolatrendszerek

3. Család
Család/gyermeknevelés

Generációk kapcsolata/együttélése

Házasság/együttélési formák

4. Lakás/lakóhely
Bérlakás/saját tulajdonú lakás /albérlet

Lakásvásárlás/lakáshitel/lakásépítés

Városi-vidéki életforma

5. Utazás/közlekedés
Gépjárművezetés/közlekedési szabályok

Közlekedés gyalogosan, kerékpáron

Külföldi utazások célja/formái

6. Vásárlás/üzletek
Vásárlási szokások/reklám, hirdetés

Áruházláncok/csomagküldő szolgálat

Kis boltok kontra bevásárlóközpontok

7. Kommunikáció/kapcsolattartás
A mobiltelefon terjedésének okai

A nyelvtudás szerepe a kommunikációban

Az angol nyelv erősödő dominanciája

8. Szolgáltatások
Autóbérlés/ utazási irodák

Javítások/garancia

9. Kultúra/szórakozás
Könyv kontra internet

Mozi, színház kontra TV, videó, DVD

Az Internet és a közösségi oldalak

10. Idő/időjárás
Az előrejelzések szerepe, pontossága

A klíma és a növény-/állatvilág összefüggései

II.félév
1. Egészség/betegségek
Ambulancia/kórház/szakorvosok

Természetgyógyászat/gyógyszerek

Megelőzés/szűrővizsgálatok

Egészséges táplálkozás

2. Sport
Sportolás/egészséges életmód/veszélyes/extrém sportok

Labdasportok/csapatjátékok/játék-szabályok

Vízi sportok/téli sportok

Olimpiák

3. Média
Napilapok jellege, rovataik

Szenzáció és hírközlés

4. Hobbi
Műkedvelői tevékenység

Egyesületek (sport, kulturális, szakmai)

Hobbi és munka

Modern/különleges hobbi

5. Tanulás/munka
Nyelvtudás/szakképzettség/karrier

Esélyegyenlőség a tanulásban, elhelyezkedésnél

A munkanélküliség kérdése

Csereprogramok/külföldi ösztöndíjak/részképzések

Új tanulási formák

6. Az Európai Unió
Munkavállalás az EU-ban

Nyelvoktatás/nyelvtudás/ elhelyezkedési esélyek az EU-ban

7. Országismeret
A forrás- és a célnyelvi ország
Népessége/nemzetiségei

Történelmi hagyományai/kulturális értékei/műemlékei

Művészeti/néprajzi sajátosságai

8. Közélet
Közintézmények/személyes okmányok

Közbiztonság

Nemzeti ünnepek

9. Környezetvédelem
Környezeti ártalmak (levegő, víz, talaj stb.)

Szelektív hulladékgyűjtés

Újrahasznosítás

Alternatív energiaforrások

10. Aktuális témák/események
Közélet/politika/civil szervezetek

Gazdaság

Művészetek, művészetek

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK
INFORMATIKAI SZAKMAI ANGOL TANTÁRGYBÓL

I. félév

- What is IT?
- Why is it good to use computers?
- Computers in work
- Computers as a form of relaxation
- Understanding a user's manual of a device
- Advantages and disadvantages of the Internet

II. félév

- What is a good presentation like?
- Work online
- Working for an IT company
- Webpages
- Formal e-mails

TÉMAKÖRÖK
PROGRAMOZÁS TANTÁRGY
1/13 I. ÉVFOLYAM
SZAKKÉPZÉS

1. félév

Weblapszerkesztés

XML alapjai, felépítése, szerkezete
Kliens oldali programozás: JavaScript
Java Script - nyelvi alapok, változók, tömbkezelés, karakterláncok kezelése, függvények
Szerver oldali programozás: PHP
PHP - nyelvi alapok, változók, tömbkezelés, karakterláncok kezelése, függvények, adatbázis kapcsolat

Adatbázis-kezelés
Adatbázis-kezelő rendszer telepítése, alapvető konfigurációs beállítások
SQL adatbázis műveletek - új adatbázis létrehozása, tábla létrehozása, mező hozzáadása, rekord beszúrása, módosítása, törlése
SQL adatbázis létrehozása, feltöltése
SQL adatbázis lekérdezések - SELECT, FROM, WHERE, LIKE
SQL rendezés - ORDER BY
SQL összesítő függvények – COUNT, MAX, MIN, SUM, AVG
SQL-csoportosítás - GROUP BY, HAVING

JavaScript

I1. félév

OSZTÁLYOZÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK
PROGRAMOZÁS GYAKORLAT TANTÁRGY
1/13. ÉVFOLYAM
SZAKGIMNÁZIUM

1. félév

- Bevezetés a programozásba
  - Programozás alapfogalmai (algoritmusok, programok, kódok, programírás lépései)
  - Programozási eszközök (konstansok, változók, vezérlési szerkezetek)
  - A Scratch programozási környezet bemutatása
  - A Kodu programozási környezet bemutatása
  - A Minecraft programozási környezet bemutatása
  - Egy kódolással foglalkozó oktatási portál bemutatása
-
- Weboldalak kódolása
  - Weblapok, webszerkesztők
  - HTML5 oldalak alapszerkezete (<html>, <head>, <body>, <title>, <meta>, stb.)
  - HTML5 oldal szerkezetének kialakítása (<h1>, <h2>, …, <p>)
  - Listák és táblázatok HTML5-ben
  - Formázási lehetőségek a HTML5 kódban
  - Stílusok és stíluslapok (CSS) szerepe
  - A CSS3 leírók szintaxisa
  - CSS3 szelektorok
  - CSS3 jellemzők
  - A Bootstrap keretrendszer elemeinek és lehetőségeinek bemutatása.
  - A reszponzív weboldal kialakítás jelentősége és alapelvei.
  - Egyszerű JavaScript kód beágyazása weboldalba
- JavaScript
  - A JavaScript nyelvi alapjai, nyelvi jellemzők
  - Külső fájl bemásolása
  - Változók és konstansok
  - Változók érvényességi köre
  - Operátorok és kifejezések
  - Egyszerű scriptek beszúrása weboldalra
  - Objektumok
  - Függvények
  - Beépített osztályok
  - If utasítás
  - Switch utasítás
  - Ciklus utasítások (for, while)
  - Var és return utasítások
  - Beépített függvények, objektumok (Array, Date, Math, stb.)
  - Űrlap elemek használata
  - Egyszerű interaktív weboldal készítése

II. félév

- A C# nyelv alapjai
  - A fejlesztői környezet kezelése
  - Algoritmus leíró eszközök
  - C# szintaktikája
  - Kulcsszavak, megjegyzések, névterek
  - Változók, konstansok definiálása
  - Változók inicializálása
  - Egyszerű és összetett adattípusok
  - Operátorok, operátor precedencia
  - Értékadó, matematikai, relációs, logikai és egyéb operátorok
  - Egyéb operátorok
  - Képernyőre való kiíratás
  - Vezérlési szerkezetek – kétirányú elágaztatás, többirányú elágaztatás
  - Vezérlési szerkezetek – elöl- és hátultesztelő ciklus
  - Vezérlési szerkezetek – for és foreach ciklus
  - Tömb adattípus felépítése, felhasználása
  - Egydimenziós tömb létrehozása, műveletek egydimenziós tömbökkel
  - Többdimenziós tömb létrehozása
  - Egy- és kétdimenziós tömbök kezelése. Adatfeltöltés, kiíratás.
  - A karakterlánc adattípus felépítése, műveletek karakterláncokkal
  - Szöveges állományok beolvasása, szöveges állományba való írás
  - Rekord típus létrehozása. a rekord típus használata állománykezelésben, műveletek rekordokkal
- Haladó szintű programozás C# nyelven
  - Függvények, függvények paraméterátadása
  - A Main függvény paraméterei
  - Függvényekkel megvalósított strukturált kód készítése
  - Osztályok definiálása, mezők és metódusok
  - Konstruktor szerepe, létrehozása
  - Destruktorok
  - Rekurzió
  - Névterek és hatókörök
  - Láthatósági szintek
  - Osztály szintű tagok
  - Beépített osztályok használata feladatmegoldások során
  - Saját osztály definiálása és alkalmazása feladatok megoldásához
  - Példányszintű metódusok használata
  - Osztályszintű metódusok létrehozása
  - Windows Forms használata
  - Beviteli elemek használata – Textbox, DropDownList, Button, RadioButton, CheckBox
  - Kiviteli elemek használata – Label
  - Grafikus komponensek, rajzolás és animálás
  - Egyszerű grafikus felhasználói felület tervezése
  - Felhasználói felület kezelése billentyűzettel, mutató eszközzel és érintőképernyővel
  - Eseményekhez eseménykezelő metódusok készítése
  - API dokumentáció használata
  - Naplózás a nyelv beépített eszközével

    - API dokumentáció használata
    - API dokumentáció használata
    - Kivételek elkapása – try – catch
    - Kivételek kezelése – finally
    - Saját kivétel kiváltása
    - Saját kivétel elkapása, kezelése
    - Saját kivételosztály létrehozása
    - Saját kivételosztály használata
    - List<T> használata
    - LinkedList<T>
    - Műveletek List<T> és LinkedList<T> típusú változókkal
    - Generikus osztályok használata
    - Generikus metódusok használata
- Adatbázis-kezelő alkalmazások készítése
    - Adatbázis-kezelő rendszer telepítése, alapvető konfigurációs
    - SQL adatbázis műveletek - új adatbázis, tábla létrehozása, mező hozzáadása
    - SQL adatbázis műveletek - rekord beszúrása, módosítása, törlése
    - SQL adatbázis létrehozása, feltöltése
    - SQL adatbázis lekérdezések - SELECT, FROM, WHERE, LIKE
    - SQL rendezés - ORDER BY
    - SQL összesítő függvények – COUNT, MAX, MIN, SUM, AVG
    - SQL-csoportosítás - GROUP BY, HAVING